Digitized by Google

BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
RACCOLTA
VILLAROSA
D
17
NAPOLI

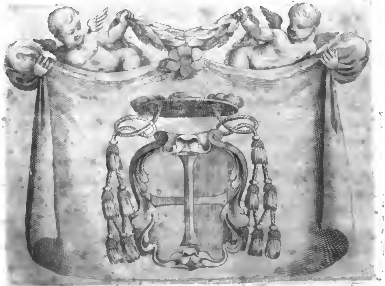
Digitized by Google

592684

DECISIONVM
S. ROTAE ROMANAE
Coram Reuerendiſsimo Patre
D. IOANNE BAPTISTA
COCCINO VENETO
EIVSDEM ROTAE OLIM DECANO,
ac Sacræ Pœnitentiariæ Regente, Viro Vtriuſque Iuris Peritiſſimo,

IN VNVM RECOLLECTARVM, AC ARGVMENTIS, SVMMARIIS,
& locupletiſſimo Indice, nec non aliquibus additionibus concernentibus
vel confirmationem, vel reuocationem, vel declarationem
earum ſumma diligentia, & ſtudio ornatarum

A DOMINICO DE ZAVLIS I. V. D. FAVENTINO
EMINENTISSIMI, ET REVERENDISSIMI
D. CARD. SANCTACRVCII
AVDITORE.
PARS PRIMA.

ROMÆ Ex Typographia Nicolai Angeli Tinaſſij M. DC. LXXII.
SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

Digitized by Google

Digitized by Google

EMINENTISSIMO D.

D. MARCELLO SANCTACRVCIO

S.R.E. CARD. AMPLISSIMO,

Ac Epiſcopo Tyburtino.

IOANNIS Baptiſtæ Coccini ſapientiſſimi, ac religioſiſſimi S. R. Rotæ olim Decani Deciſiones, & Annotationes, quanta potui, grati animi induſtria, & humillimi obſequij ſolicito ardore collectæ in lucem prodeunt, EMINENTISSIME PRINCEPS. In lucem ſanè, quando fulgentiſſimum Nomen Tuum eximio labori pręfixum eſt; iſque per ſe alioquin ſatis nitido operi delectus es Fautor, cui Sol ipſe ſplendidiores radios inuideat. Recuſares aliàs, Princeps Ampliſſime, modeſtiæ gratia, vlterioremque ſcriptionis encomiaſticæ curſum parciſſimus Tui æſtimator excideres, niſi immenſam, quam egeris, luminis vaſtitatem, alijs magis, quàm Tibi profuturam agnoſceres. Pateris ideo inoffenſus, ac libens SANCTACRVCIAE Familiæ, &, quod maius eſt, Tui ipſius laudes nequaquam ſileri; non Te, quòd non indiges, ſed eruditi Scriptoris memoriam, illuſtriùs exornaturas. Ecce autem prima, quæ ex Tibi ſacrato opere in Auctorem regreditur, lux, Stirpis Tuæ peruetuſta Nobilitas, ipſo Romanæ antiquitatis nubilo clarior, ac de annoſa Marci, & Valerij Publicolarum recor-

datione venerabilior. Eadem enim Publicolis, ac Sanctacrucijs fortunata progenies; & duplex veterum Publicolarum Domus, altera Marci heroica magnanimitate diruta, vt publica libertas ſublimiùs aſſurgeret; Altera Valerij ſingulari Forium priuilegio Senatuſconſulto ædificata, vt Poſterorũ gloriæ pateret, vnius nunc SANCTACRVCII Auguſtalis monumento in æuum ſeruatur. Nimirum poſtquam Valerius Publicola, pio Helenæ Conſtantini Imperatoris Matris imperio, Sacroſanctum Dominicæ Crucis vexillum è Palæſtina Romam detulit, non Publicola ampliùs, ſed SANCTACRVCIA vocitari ea Gens cœpit, & Diuina Crux Romano in Stemmate fæliciùs adorari. Accedunt prænobiles Nuptiæ, quarum fauſtiſſimis tædis Principes Orbis Familiæ ducentis ferè ab hinc annis latè coruſcant. Nec minus inde perdocti operis Auctori lumen accreſcet, dum tot ſapientum Heroum (vt præſentit) fortunabitur manibus, beabitur oculis, & veriore mentis pretio diteſcet. Harum immortalis, & ſublimis Catalogus à Pontificijs Syderibus auſpicium ſumit; quippe Laurentius ALTERIVS ex Auguſtiſſima CLEMENTIS Decimi ter Optimi, Maximi, Sanctiſſimi Pontificis regnantis Progenie Lucretiæ Sanctacruciæ lectiſſimę virginis coniux Sanctacruciam Domum Stellati inſtar Cœli admirabili prudentia ſuſpexit, & coluit. Quid verò hic pergam efferre Præneſtinam Columnenſium Familiam, ex qua Lucretia Columna laudatiſſima Pauli Sanctacrucij vxor domeſticæ gloriæ Columen fuit, & nunquam caſuræ fœlicitatis? Quid Vrſinam, vnde Paulus Vrſinus è Bracciani Ducibus Iuliam Sanctacruciam, non tam pulchritudinis, quàm virtutis Florem Gentilitiæ Roſæ coniunxit? Quid Sabelliam, cum Rignani, tum ex Albani Dominis pręclariſſimam; in quarum altera Aurelia Pauli III. P. M. conſobrina Georgio Sanctacrucio ſeniori in matrimonium data; in altera Maria Honuphrio Sanctacrucio Georgij filio fauſtiſſimè nupta, magnanimitate, & cæleſti ardore, domeſtico viſæ ſunt pares Leoni, Gratijs ſolo numero diſpares? Quid Picolomineam, ex qua Conſtantia Pij II. & Pij III. Summo-

mo-

morum Pontificum Nepte, ac ſubinde Pronepte in coniugem ducta Petrus Sanctacrucius, quinque Picolomineas Lunas, non (vt ſomniarunt Veteres) Semideorum Orbem, ſed quinque veriùs Heroicæ Amplitudinis, & Magnarum Animarum Regias prudens agnouit? Quid Burgheſiam; vnde Franciſcus Burgheſius Pauli V. P. M. frater Hortenſiæ Sanctacruciæ dilectiſſimæ vxori, ceu fragrantiſſimo virtutum horto, ac prædiuiti meritorum theſauro Auitum præfixit Draconem excubitorem? Quid Mattheiam, in qua Hortenſia Mattheia Iacobo Sanctacrucio, Erminia pariter Mattheia Honuphrio Sanctacrucio, & Iacobo Mattheio Conſtantiæ Sanctacruciæ connubio iunctis, præcelſo Mattheiæ Aquilæ volatu non Solis Rota modò, ſed Empyreum ipſum ſanctè ſuperbit; ex quo recentiſſima Apotheoſi DIVVS FRANCISCVS BORGIA Orbi refulgens ſpectat ex aſtris libens in Eminentiſſimo Principe MARCELLO SANCTACRVCIO ſuarũ florere imitamenta virtutum, cultumq; ergà ſe nouũ hæreditaria quoque Religione ſuccreſcere? Errarẽ profectò, ſi breui charta, quæ de ijs ſingulis poſſem, & alias innumeras explicare cõtenderem, Cæſarinam, Cæſiam, Caffarellam, Mutam, Capranicam, de Valle, Capizucham, de Bubalis, de Maximis, Anguillariam, Cinciam, Creſcentiam, de Incoronatis, Gottifredam, Fabiam, Alberinam, Malateſtam, Corſinam, Rouerellam, Baleonam, Soderinam, de Aptis, Albericiam, quæ Sanctacrucijs Heroibus, & Heroinis oppletæ eleganti radiorum confuſione ſe inuicem colluſtrant. Verùm parum eſſet Sanctacruciæ Stirpi matricem nobilitatis eſſe, niſi omnium etiam pateret oculis fortitudinis officina. Geminus adeſt Georgius, alter Viani, Orioli, & Rotæ Dominus, ac ſtrenuus armorum Ductor, tam in Regno Neapolitano pro Rege Ferdinando Aragonio, à quò ingentibus muneribus fuit cumulatus; quàm pro Rep. Veneta, florente tunc Bartholomæo Aluiano primo Duce: Alter Florentinæ Reip. bellicam nauans operam, vterque armis prævalidus, hoſtibus ferox. Honuphrius Sanctacrucius fortiſſimus Dux ad Martis inuidiam factus, propè

An-

Anguillariám vniuerſas Ducis Valentini copias deleuit, tantaque inuicti roboris,& glorię fœlicitate Leonis X.P.M. tempore Venetorum Reipublicæ militauit, vt Generalem rei tormentariæ Præfectum pleno conſenſu renunciatum, Senatus pluris fecerit, quàm exercitum. Petrus Sanctacrucius clariſſimi nominis miles Ciuitatis Leoninæ regimen, & molis Adrianæ Præfecturam in Iulij II. P. M. imperio; deinde verò, Oddetto de Fois Generali ſacri fœderis Duce, maximi Theſaurarij munus in Aprutio laudatiſſimè exercuit. Fabius Sanctacrucius in fœderata contra Turcas Chriſtianorum Claſſe,Pio V.S.M.imperante,Venetæ Triremis gubernationem(nō exiguum eo tempore Decus)in ſtrenuitatis argumentum promeruit; partaq; ibi glorioſè victoria à Republica perhonorificè exceptus; A Sixto V. P. M. nouæ quinq; Triremium conſtructioni præpoſitus,& primariæ Gubernator electus,generale tandem omnium Imperiū obiuit. Antonius Sanctacrucius in Neapolitano Regno Magni Ducis tempore fortiter dimicans, à Ferdinando Catholico annuos redditus, præſtantiſſimum laborum præmium; à Carolo V. Nepote, eidemq; ſucceſſore, eximiam eorundem confirmationem; & à Leone X. P. M. Copiarum,& Tormentorum militarium S.R.E.adminiſtrationem non vulgari meritorum teſtimonio eſt aſſecutus. His addo Sanctacruciæ ſobolis Iuriſconſultos, ac Præſules, ex quibus Petrus Sanctacrucius circa annum milleſimum trecenteſimum octuageſimum percelebris Conſiſtorialis Aduocatus Eccleſiæ Catholicæ plurimùm profuit. Andreas Sanctacrucius Sacri item Conciſtorij, & Fiſci Aduocatus publicam editis libris lucem illuſtrauit; à Summo Pontifice, alijſque Principibus, præſertim verò ab Alphonſo Aragonio primo Neapolis Rege, cui erat apprimè charus, arcanis conſilijs, cum Romæ, tum alibi adhibitus, in Florentino Concilio, ingenij, pietatis, & eloquentiæ laude ad miraculum nituit. Proſper Sanctacrucius Sac. Romanæ Rotæ Auditor, ad Cæſarem,Hiſpaniarum, Galliarum, & Luſitaniæ Reges Apoſtolicus Nuncius, à Pio IV. Pont.Max. S. R. E. Cardinalis creatus, Epiſcopus Albanus, Caſtri Sancti Gregorij

gorij Dominus; Chriſtianæ totus Reipublicæ beneficio inſiſtens, innumeris, quibus nunquam ſuccubuit, laboribus tandem occubuit. Antonius Sanctacrucius è Prothonotario Apoſtolico, Prouinciarum Gubernatore, & Seleuciæ Archiepiſcopo, Poloniæ Regis precibus (apud quem laudatiſſimè Nuncium Apoſtolicum egerat) S. R. E. Cardinalis, Bononienſem poſt Legationem, Theatinum Archiepiſcopatum, ac ſubinde Vrbinatem religioſiſſimè rexit. Octauius Sanctacrucius Ceruienſis Epiſcopus, poſt varia fœliciſſimè obita regimina, ad Sabaudiæ Ducem Apoſtolicus Núcius, in Cæſarea inde Legatione Hæreſum furoris vniuerſam Germaniam vaſtantis profligationi ſudatiſſimè adlaborans, ſumma cum Imperatoriæ gratiæ, eruditionis, ac probitatis commendatione fato conceſſit. Suſpexere pariter ſua tempora Siluium inter Antiſtites doctrina, & probitate nobiles ſanè non infimum: Honuphrium ad Reges, & Principes Rheni Apoſtolicis Legationibus, & Tricaricenſi Epiſcopatu; Scipionē Epiſcopatu itidem Ceruienſi, clariſſimos; qui omnes doctrina, & Religione ductrice ad honorū faſtigia aſſumpti, ambigas, vtrum glorioſiùs duxerint omnia meruiſſe, quàm nihil ambijſſe. Verùm cuncta hæc Naturæ; Virtutiſque ornamenta, quæ in alijs diuiſa emicant, in Te vno ſplendidiùs colliguntur, Eminentiſſime Princeps. Te namque Sancta Apoſtolica Sedes, Summique Pontifices, ſapientiæ, prudentiæ, integritatis, pietatis, cæterarumque virtutum Tuarum inſpectores, non in tot ſolùm S. R. E. Cardinalium Congregationibus, quibus rerum grauiſſimarum cauſa non niſi Aulæ Optimates interſunt, continuò adhibuerunt; ſed adhuc florentibus annis, ipſoque Bononienſis Prolegationis Tuæ tempore, cum Pontificij belli motus inſurgerent, Innocentius X. P. M. in Romandiolæ, Ferrarię, & Bononiæ Ditionibus Armorum Commiſſarium delegit, quem ſciebat ſumma fide, oculata prouidentia, & militiæ experimentis nulli ſecundum. Quid verò Purpuram eloquar Vaticanam, inſtante licèt Caſimiro Poloniæ Rege, meritis tamen Tuis fortiùs mouentibus datam? Quid Tyburtinum Epiſcopatum Tuis laboribus ad-

di-

ditum; non tam, ne Virtuti Tuæ præmium aliquod, quam ne Tu ipſe Romæ deeſſes, neue præſentiſſimam, Sediſque Apoſtolicæ rebus perutilem operam Tuam nimia longinquitas impediret? Nō hic Te eloquentiæ conatibus lędam, Antiſtitum Princeps Eminentiſſime, ſed tenuiſſimè loquar, cum dixero, plurium Oppidorū Auitas Ditiones non tanti à Te habitas, quanti intimum animi imperium; fugientem Te à Dignitatibus appræhenſum, munificentia ſupra homines, pietate iuxta Deum ſanctiſſimè excultum; imitatum factis, quotquot ſanguine refers; vitam Tuam aſſiduam Præſulum Scholam, & adorabilium morum exemplar; formam Te Gregis Tui, omnibuſque omnia factum, vt omnes detur Deo lucrari, venuſtatam à Te purpuram, ornatam Eccleſiam. In qua ſanè, præter innumera alia ſolertiſsimo Antiſtite digna, Diuini etiam Verbi prædicatione, doctrina, audientium admiratione, animarumque fructu incomparabili, paſcis Ipſemet cōtinuò Oues tuas, & Præmonſtrator voce, & opere Prodromus immortalitatis. Iamque video Te in ſinu gaudere, Tuas ita glorias arctari in Epitomen, non protendi in Panegyrim; præteriri, non exprimi; non longioribus ambiri periodis, ſed breuiſſimè euaneſcere in auras. Sed verò non ſubitò euaneſcat auræ illius lethalis memoria, cum ſuperioribus annis Romanam Lues peſſima Regionem inuaſit, graſſante tam fœdè, omnium cladium atrociſsima, peſtilentia, vt non Roma ſolùm, ſed & circumfuſa ora funeribus viduaretur. Quid porrò ageret in tam diro contagio Tyburtinus Epiſcopus? Ab Alexandro VII. P. M. ſupremo donatus arbitrio infeſtis locis Alexipharmacorum, Annonæ, ac Miniſtrorum copia, opportuna, inceſſanti, & profuſa adeò opitulatus eſt, vt vitam Cardinali Sanctacrucio acceptam referrent ſuperſtites; & morientes tam piè, tam ſanctè adiuti vix extrema ſentirent. Quinimò Tyburtina Vrbs, cui charitate, ac prudentia ſumma, cunctis, præterquam ſibi, cautus, præſens conſuluit, id ſanè prodigiosè promeruit, vt communes inter miſerias, peſtifero halitu non afflaretur, Sanctacrucio ſignata Stemmate nihil formidans. His de Te, Princeps Eminen-

nentiſsime, confuſa veluti narratione tumultuariò conſepultis,ad Marchionem Valerium fœliciſsimum Genitorem Tuum, tumulatum eum quidem communi infortunio, ſed in omnium memoria iucundiſsimè rediuiuum curſim deſcendo. Heros ille rara omninò virtute,animo grandis,corde religioſus, ore ſuauiſsimus, magnificus opere, miſerorum Pater,Te filio digniſſimus,Tu itidem illo Parente.Succedat Patri optimo dulciſsimus filius frater Tuus Octauius, in Illuſtriſſima Sancti Philippi Nerij Congregatione probatiſsimus Sacerdos, qui pluris, quæ intra ſe, quàm quæ circa ſe æſtimans, Sacroſanctæ Vaticanæ Baſilicæ Canonicatu, cunctiſque ſæculi honoribus abdicatis, Paradiſum reperit in religioſo ſeceſſu; quinimò ſapientia admirabili, ſacerrima vitæ innocentia, ſedula, irrequietaque animarum ſalutis cura, religione incomparabili, lenitatis, ac clementiæ, omniumque reliquorum animi decorum integra poſſeſſione, viuus ſibi factus eſt Paradiſus, idemque ſibi Angelus ad Cuſtodiam. Poſtremò Ampliſsimi ex doctiſſimo Marchione Scipione fratre nepotes, gemina Sanctacrucij Cæli ſydera, Orbi illuceſcant; quorum alter Marchio Antonius, Clemente Nono Pont. Max. imperante, vnius alæ Equitum leuis armaturæ cuſtodiæ Corporis Sanctitatis ſuæ Ductor eximius continuata Honoris, ac Fidei gloria, à vix electo Clementiſsimo Succeſſore eiuſdem muneris, & Pontificiæ beneuolentiæ confirmationem meritiſsimè obtinuit. Vtque ſemper fuit ingenio acerrimo, heroica generoſitate, vrbaniſsimis officijs,probatiſsima amicitiæ fide, rerum gerendarum peritia, & ſeria pietate, ita etiamnum, in certioribus, & conſtantioribus omnium cordium paginis fœlicius laudatur: Alter verò Abbas Andreas, in quo primo tametſi annorum flore omnia maxima, indoles, ingenium, mores, ſciendi ardor, & in ſtudijs profectus. Nihil in eo modicum, niſi ætas; de qua etiam victricia non mediocris prudentiæ experimenta tryumphant, continuata tot Heroum, ac Præſulum imitatione vniuerſam domum conſolatura. Hæc ſunt, Eminentiſſime Princeps, (vt vndè cæpit, eò redeat Epiſtolare hocobſequij tributum) quæ Io:

§§ Bapti-

Baptiſtæ Coccini vulgandis Elucubrationibus placuit adnectere; vt ea, qua poſſem, ratione ingentium Tuorum in me beneficiorum gratiam referrem aliquam; & atramento ſaltem, ac paginis ingenuam hanc meorum in Te debitorum teſtificationem æternitati conſecrarem. Innata Sanctacrucijs omnibus benignitate, annuas rogo, ſincero Te in huius operis, meique Patronum deligendi conſilio; perhumaniter excipe obſequium, ſolare tutaminis, optatique patrocinij fiduciam. Ita enim muneri, Tibi quidem non magno, ſed tamen ex magno animi voto, magnum ipſe pondus, ac momentum adijcies. Vale, Eminentiſſime Princeps, toti incolumis, ac ſoſpes æternitati. Romæ Kalendis Aprilis MDCLXXII.

EMINENTIAE TVAE,

Humillimus, Deuinctiſſimus, ac Obſequentiſſimus Seruus

Dominicus de Zaulis.

Digitized by Google

CLEMENS PP. X.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

C*VM ſicut dilectus filius* Dominicus de Zaulis *Fanentinus Nobis nuper exponi fecit ipſe* Deciſiones *bonæ mem.* Ioannis Baptiſtæ Coccini *dum vixit cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoris aliàs de mandato dilecti filij noſtri* Caroli Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis Cerri *nuncupati tunc temporis cauſarum eiuſdem Palatij Auditorum Decani, ac de conſenſu, & cum participatione aliorum Auditorum, graui ſua impenſa, & labore collegerit, illarumque Summaria, Argumenta, & Indicem confecerit, illaſque vna cum alijs deciſionibus eiuſdem Ioannis Baptiſtæ iam impreſſis, & vno volumine contentis ſimul vel ſeparatim, ac in vna, vel pluribus vicibus typis ad publicam vtilitatem mandari facere intendat; vereatur autem, ne poſtquam in lucem prodierint, alij, qui ex alieno labore lucrum quærunt, eaſdem deciſiones iterum imprimi facere curent in ipſius exponentis præiudicium. Nos eius indemnitati ne ex impreſſione huiuſmodi aliquod diſpendium patiatur, prouidere, illumque ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes, & à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit ad effectum preſentium dumtaxat conſequen. harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus eius nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati; Eidem* Dominico, *vt durantibus* viginti annis *à primæua dictarum deciſionum hactenus ineditarum impreſſione computandis, dummodo tamen à dilecto filio Sacri Palatij Apoſtolici Magiſtro approbatæ fuerint, nemo, tam in Alma Vrbe noſtra, quam in reliquo Statu Eccleſiaſtico mediatè, vel immediè Nobis ſubiecto eaſdem deciſiones hactenus ineditas, vllumue earum tomum, ſeu partem etiam ſub prætextu additionum, diſtinctionum, alterationum, mutationis ordinis, alteriuſue formæ, vel tituli ſine ſpeciali dicti* Dominici, *aut ab eo cauſam habentium licentia, imprimere, aut ab alio, vel alijs impreſſas vendere, ſeu venales habere, aut proponere poſſit, & valeat Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus, & indulgemus. Inhibentes propterea vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, præſertim librorum impreſſoribus, & Bibliopolis ſub quingentorum ducatorum auri de Camera, & amiſſionis typorum omnium, pro vna Cameræ Noſtræ Apoſtolicæ, & pro alia eidem Dominico, ac pro reliqua tertijs partibus accuſatori, & Iudici exequenti irremiſſibiliter applicandi, & eo ipſo abſque vlla declaratione incurrendi pœnis, ne dictis* viginti annis *durantibus deciſiones ineditas prædictas, aut aliquam earum partem tam in Vrbe, quam in reliquo Statu Eccleſiaſtico prædictis, ſine huiuſmodi licentia imprimere, aut ab alio, vel alijs impreſſas vendere ſeu venales habere quoquomodo audeant, ſeu præſumant. Mandantes propterea dilectis filijs noſtris, & Apoſtolicæ Sedis de Latere Legatis, ſeu eorum Vicelegatis, aut Præſidentibus, Gubernatoribus, Prætoribus, & alijs Iuſtitiæ Miniſtris Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum Status Noſtri Eccleſiaſtici prædicti, quatenus eidem Dominico, ſeu ab eo cauſam habentibus prædictis in præmiſſis efficacis defenſionis preſidio aſſiſtentes, quandocumque ab eodem Dominico fuerint requiſiti pœnas prædictas contra quoſcumque inobedientes irremiſſibiliter exequantur. Non obſtan. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis ſtatutis, & conſuetudinibus etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegijs quoque indultis, & litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis etiam in ipſis tomis deciſionum huiuſmodi impræſsis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibita, vel oſtenſa. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem ſub Annulo Piſcatoris die vij. Iulij MDCLXX. Pontificatus Noſtri Anno Primo:*

I. G. Sluſius.

Digitized by Google

AD LECTOREM.

IOANNES BAPTISTA COCCINVS, quem Venetiæ ad commune Chriſtianæ Reipublicæ bonum Romæ dedere ab octauo ſupra vigeſimum ad ſexageſimum nonum ætatis annum, quo naturæ conceſſit, tanta cum laude in ſacro Romanæ Rotæ Collegio verſatus eſt, idemque per annos octo & viginti Princeps, ſiue vt appellamus, Decanus, ea probitatis, doctrinæ, & prudentiæ gloria moderatus eſt, vt viuens abſolutiſſimi Iuriſconſulti, ac Integerrimi Iudicis exemplar eſſet, & haberetur. Itaque & ſummo Pænitentiariæ Tribunali, in quo Regentis partes exercuit, & reliquis ferè omnibus Patrum Purpuratorum, ac Præſulum Concilijs, quæ ſtatutis, certiſque diebus Romæ habentur ad grauiſſima Rei Orthodoxæ negotia, difficultateſque expediendas magno ſemper cum plauſu adhibitus omnia honorum præmia viſus eſt meruiſſe. Sed ideo fortaſſe non tulit, vt ampliorem quocumque, vel ampliſſimo honore laudem aſſequeretur, quâ mirifice floruit, animi ſcilicet extra omnem ſortis iniuriam poſiti, omnemque, dum viueret, benefacti mercedem in ipſo benefacto ponentis. Cùm vero doctiſſimi Præſulis Deciſiones aliqua ex parte, hoc eſt decem ferme priorum annorum eruditos labores typorum beneficio publici iuris fieri contigiſſet, dum adhuc in viuis degeret, & tamquam oracula ad difficillimos quoſque iuris ciuilis, ac Pontificij nodos expediendos paſſim conſulerentur; ter intra paucos annos prælo ſubijciendi fuere, quod vt in huiuſmodi libris rarum, ita præclarum eſt publicæ æſtimationis iudicium. Hinc factum eſt vt viri prudentia, & iuris vtriuſque facultate nobiliſſimi è re communi futurum cenſerent, ſi quæ ſupererant numero plures, ac vt à Coccino doctrina, & vſu potiore profecta præſtantiores Deciſiones ederentur. Hanc ego prouinciam de conſilio, ac pene imperio Magnorum virorum ſuſcepi, nullamque in re diuturni ſane & moleſti laboris omiſi diligentiæ partem, quæ per me præſtari potuerit, in illis primo colligendis, & in vnũ corpus redigendis, mox in ſummarijs, vt dicimus, aliqua inſuper additione, & indice conficiendo, quẽ, vti ſpero, vſu probabit quiſquis hos libros euoluet. Omnes omnino, quamuis in rebus peruulgatis verſantes edendas cenſui, ne quis poſtmodum ſub amplioris editionis obtentu, nullo publici boni commodo, priuati laboris, & impendij mei rationibus officeret. Debeo tamen, vt ingenue fatear in hoc opere concinnando plurimum Romano Soc. Ieſu Coll., è cuius inſtructiſſima Bibliotheca magnam harum lucubrationum partem accepi libentiſſimis Patribus, vt qui pro ſingulari ardore, quo commune Reipublicæ bonum fouent, ſtudijs, votiſque hominum in foro verſantium ſatisfieri vellent;

Digitized by Google

vellent; & pro ea, quam reddere ſolent de ſe benemeritis grati animi vicem Coccini monumenta immortalitati per typos commendari, cuperent; nam laudatiſſimo viro placuiſſe dum viueret, ſibi gloria ducunt; & morienti debent, quam accepere legati nomine, nobilem optimiſque libris refertam Bibliothecam. Vale.

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX
DECISIONVM
PER DIOECESES.

A.

AEſina Fideicommiſſi. Lunæ 26. Ianuarij 1604 deciſ. 154.
Eadem Luna 29. Martij 1604. deciſ. 167.
Eadem Ven. 3. Decembr. 1604. deciſ. 210.
Eadem Ven. 17. Febr. 1606. deciſ 271.
Æſina Saluiani Interdicti Lunæ 9. Aprilis 1601. deciſ. 28.
Eadem Luna. 18. Decembris 1602. deciſ. 62.
Agrigentina Sancti Angeli Merc. 11. Decemb. 1602. deciſ. 89.
Eadem Lunæ 1. Decembris 1603. deciſ. 138.
Eadem Ven. 30. Aprilis 1604. deciſ. 169.
Eadem Ven. 3. Decembris 1604. deciſ. 209.
Albanen. Fideicommiſſi de ſabellis Veneris 13. Ianuarij 1606. deciſ. 264.
Eadem Luna 24. Aprilis 1606. deciſ. 285.
Eadem Ven. 1. Decembris 1606. deciſ. 318.
Alerien. Beneficij Luna 28. Iuny 1604. deciſ. 195.
Eadem Lunæ 27. Iunij 1605. deciſ. 243.
Anconitana Aſſecurationis Ven. 31. Maij 1602. deciſ. 66.
Eadem Lunæ 1. Iulij 1602. deciſ. 78.
Eadem Luna 16. Iunij 1603. deciſ. 119.
Eadem Lunæ 28 Iuny 1604. deciſ. 192.
Anconitana Intereſſe Mercurij 28. Iuny 1600. deciſ. 6.
Anconitana Montium Lunæ 18. Decembris 1600. deciſ. 13.
Anconitana Pecuniaria Veneris 9. Decembris 1605. deciſ. 255.
Anconitana Sequeſtri Veneris 23. Ianuarij 1604. deciſ. 153.
Aquilana Beneficij Luna 18. Decembris 1606. deciſ. 325.
Eadem Merc. 23. Ianuarij 1608. deciſ 385.
Aretina ſpoli Merc. 28. Maij 1603. deciſ. 115.
Eadem Ven. 12. Decembris 1603. deciſ. 141.
Eadem Mercurij 9. Iuny 1604. deciſ. 182.
Ariminen. Laudi Veneris 23. Iunij 1606. deciſ. 303.
Ariminen. Releuationis Indemnitatis Lunæ 25. Iunij 1607. deciſ. 359.
Aſculana Domus Lunæ 3. Iunij 1602. deciſ. 67.
Aſculana Pecuniaria Lunæ 11. Decembris 1606. deciſ. 320.
Eadem Lunæ 2. Aprilis 1607. deciſ. 342.
Aſculana, ſeu Ripana Pecuniaria Luna 13. Martij 1606. deciſ. 275.
Aſſiſien. Cenſus Lunæ 29. Nouembris 1604. deciſ. 208.
Eadem Mercurij 22. Iunij 1605. deciſ. 240.
Eadem Ven. 16. Decembris 1605. deciſ. 260.
Eadem Lunæ 24. Aprilis 1606. deciſ. 284.
Eadem Luna 19. Iunij. 1606. deciſ. 302.
Eadem Luna 5. Maij 1608. deciſ. 408.
Eadem Lunæ 23. Februarij 1609. deciſ. 450.
Anguſtana Canonicatus Mercurij 7. Februarij 1601. deciſ. 21.
Auximana Bonorum Lunæ 19. Ianuarij 1604. deciſ. 150.

B.

BArbaſtren. Parochialis Veneris 27. Nouembris 1609. deciſ. 492.
Barchinonen. Diſtributionum Ven. 15. Ianuarij. 1610. deciſ. 500.
Barchinonen. fructuum Lunæ 10. Decembris 1607. deciſ. 376.
Eadem Lunæ 17. Martij 1608. deciſ. 401.
Eadem Ven. 12. Iunij 1609. deciſ. 476.
Barchinonen. Prioratus Luna 11. Maij 1609. dec. 469.
Eadem Veneris 23. Ianuarij 1609. deciſ. 441.
Eadem Veneris 26. Iuny 1609. deciſ. 483.
Barenſis Beneficiorum Veneris 1. Iulij 1605. deciſ. 245.
Baren. Iuriſdictionis Lunæ 16. February 1609. dec. 448.
Eadem Luna 18. Maij 1609. deciſ. 471.
Beneuentana Beneficiorum Veneris 14. Decembris 1601. deciſ. 51.
Bergomen. Fructuum Lunæ 11. Maij 1609. deciſ. 468.
Bononien. Bonorum de Manſumatico Lunæ 26. Octobris 1607. deciſ. 370.
Eadem Veneris 6. Februarii 1609. deciſ. 445.
Bononien. Capellæ Veneris 29. Februarii 1608. dec. 393.
Eadem Luna 25. Iunii 1609. deciſ. 472.
Bononien. Cenſus Mercurij 5. Martij 1603. dec. 100.
Bononien. de Beroaldis Lunæ 15. Decembris 1603. deciſ. 143.
Eadem Mercurij 10. Martij 1604. deciſ. 159.
Bononien. de Pepulis Mercurij 19. Martij 1608. deciſ. 402.
Eadem Veneris 12. Nouembris 1608. deciſ. 435.
Bononien. Fideicomiſſi de Mangiolis Mercurij 26. Februarij 1603. deciſ. 98.
Eadem Veneris 20. Iunij 1603. deciſ. 120.
Eadem Veneris 23. Ianuarij 1604. deciſ. 152.
Eadem Veneris 26. Martij 1604. deciſ. 166.
Eadem Luna 14. Iunij 1604. deciſ. 184.
Eadem Lunæ 10. Ianuarij. 1605. deciſ. 218.
Eadem Veneris 22. Aprilis 1605. deciſ. 231.
Eadem Merc. 22. Iunij 1605. deciſ. 241.
Eadem Luna 13. Februarij 1606. deciſ. 270.
Eadem Veneris 16. Iunij 1606. deciſ. 300.
Eadem Veneris 14. Nouembris 1607. deciſ. 378.
Eadem Lunæ 9. Iunij 1608. deciſ. 419.
Bononien. Fideicommiſſi de Vetia Mercurij 31. Maij 1606. deciſ. 294.

Digitized by Google

Bononien. Pecuniaria Luna 11. Decembris 1600. deciſ. 12.
Eadem Veneris 28. Iunij 1602. deciſ. 77.
Bononien. Remiſſionis Mercedis Luna. 11. Decembr. 1600. deciſ. 11.
Eadem Luna 19. Februarij 1601. deciſ 23.
Bononien. Reſidui Pratij Veneris 29. Februarij 1608. deciſ. 394.
Eadem Veneris 9. Maij 1608. deciſ. 410.
Bononien. Serici Veneris 8. Iunij 1607. deciſ. 352.
Eadem Veneris 30. Maii 1608. deciſ. 415.
Bononien. Tranſactionis Merc. 5. Decembris 1607. deciſ. 374.
Bracharen. Parochialis Luna 26. Iunij. 1606. deciſ. 306.
Eadem Merc. 1. Iulii 1609. deciſ. 486.
Brixien. Cappellæ Veneris 11. Maii 1601. deciſ. 30.
Burgen. Admiſſionis ad Habitum Luna 20. Decembr. 1604. deciſ. 215.
Burgen. Beneficii de Robrero Luna 19. Decembris 1605. deciſ. 262.
Eadem Ven. 6. Iulii 1607. deciſ. 367.
Burgen. Iuriſdictionis Ven. 6. Februarii 1604. deciſ. 155.
Burgen. Iuriſdictionis de Viruieſca Luna 21. Maii 1607 deciſ. 345.
Burgen. Iuris lucrandi Fructus Vener. 16. Ianuarii 1604. deciſ. 143.
Burgen. Præeminentiarum Veneris 3. Iunii 1605. dec. 244.
Eadem Luna 3. Martii 1608. deciſ. 396.
Eadem Luna 16. Nouembris 1609. deciſ. 491.
Burgen. Seruitij Luna 15. Decembris 1603. deciſ. 144.

C.

CÆſarauguſtana Attentatorum Luna 7. Iunij 1602. deciſ. 73.
Cæſarauguſtana de Maella Luna 28. Iunij. 1604. deciſ. 194.
Cæſarauguſtana portionis Luna 3. Iulij 1606. deciſ. 314.
Cæſarauguſtana Præeminentiarum Vener. 13. Martij 1609. dec 452.
Ceſeraten bonorum Luna 4. Febr. 1608. dec. 388.
Eadem Luna 24. Nouembris 1608. dec. 430.
Ceſenaten. de Aldinis Luna 4. Februarij 1608. deciſ. 389.
Eadem Vener. 20. Iunij 1608. dec. 423.
Eadem Merc. 9. Decembris 1609. dec. 496.
Ceſenaten. de Cacciagnerris Ven. 26. Ianuarij 1601. dec. 17.
Ceſenaten. Lucri Dotis Luna 5. Nouembris 1601. dec. 43.
Eadem Merc. 15. Decembris 1604. dec. 213.
Calaguritana Beneficij Luna 8. Martij 1604. deciſ. 158.
Eadem Merc. 5. Martij 1608. dec. 397.
Calaguritana Beneficij Ven. 2. Maij 1608. dec. 407.
Calaguritana Beneficij de Auxeſo Merc. 17. Iunij 1609. dec. 478.
Calaguritana Beneficij del Vateſo Luna 3. Iulii 1606. dec. 312.
Calaguritana Decimarum de Tritoi Ven. 23. Maii 1608. dec. 414.
Calaguritana Iuriſprouidendi Luna 18. Decembris 1606. dec. 323.
Eadem Ven. 9. Martii 1607 dec. 336.
Eadem Merc. 4. Iulii 1607. dec. 365.
Calaguritana Naturalitatis Luna 3. Iulii 1606. deciſ 313.
Calaguritana Sepulturæ Merc. 17. Maii 1606. deciſ. 291.
Calciaten. & Legionen. Præſtimoniorum Ven. 10. Decembris 1604. dec. 212.
Camerinen. Dotis Luna 23. Maij 1601. dec. 33.
Eadem Ven. 31. Maii 1602. dec. 65.
Eadem Ven. 19. Decembris 1603. dec. 146.
Camplen. Beneficiorum Luna 18. Decembris 1600. dec. 14.
Caputaquen. Frumenti Merc. 16. Ianuarii 1607. dec. 383.
Cauallicen. Martelleriæ Ven. 10. Martii 1606. dec. 273.
Caurien. Penſionis Luna 15. Ianuarij 1607. dec. 228.
Celſonen. Canonicatus Luna 22. Maij 1606. deciſ. 292.
Eadem Merc. 31. Ianuarii 1607. dec. 332.
Eadem Ven. 1. Iunii 1607. dec. 347.
Celſonen. Præceptoriæ Ven. 14. Maii 1604. dec. 177.
Eadem Luna 28. Iunii 1604. dec. 196.
Eadem Ven. 4. Februarii 1605. dec. 225.
Eadem Ven. 1. Iulii 1605. dec. 246.
Eadem Ven. 16. Decembris 1605. dec. 259.
Eadem Ven. 2. Iunii 1606. dec. 296.
Collenſis Penſionis Mercurii 5. Maii 1604. dec. 171.
Eadem Mercurii 9. Iunii 1604. dec. 183.
Eadem Ven. 14. Aprilis 1606. dec. 280.
Compoſtellana Theſaurariæ Luna 24. Martii 1608. dec. 404.
Conchen. Archipresbiteratus Luna 27. Nouembris 1606. dec. 317.
Conchen. Decimarum della Torre el Monce Luna 6. Aprilis 1609. dec. 466.
Corduben. Beneficii de Oueya Luna 19. Nouembris 1607. dec. 373.
Corduben. Præſtimonii Mercurii 13. Nouembr. 1602. dec. 82.
Corduben. Redecimarum Luna 26. Martii 1607. deciſ. 339.
Eadem Vener. 16. Nouembris 1607. dec. 372.
Eadem Ven. 14. Martii 1608. dec. 400.
Cremonen. Cappellaniæ Luna 2. Aprilis 1601. deciſ. 25.
Crypta Ferratæ, ſeu Nullius Iuriſdictionis Luna 6. Aprilis 1609. dec. 465.

F.

FAuentina de Paſſijs Ven. 28. Nouembris 1603. deciſ. 136.
Eadem Ven. 28. Ianuarii 1605. dec. 233.
Eadem Mercurii 27. Aprilis 1605. dec. 222.
Fauentina dilationis Vener. 16. Ianuarii 1609. deciſ 440.
Feltren. Prebendæ Ven. 28. Maii 1604. dec. 180.
Eadem Luna 6. Iunii 1605. dec. 235.
Eadem Luna 14. Nouembris 1605. dec. 249.
Eadem Veneris 16. Decembris 1605. dec. 258.
Ferrarien. Prædii Mercurii 10. Maii 1606. dec. 289.
Firmana Iuriſpatronatus Luna 3. Iulii 1600. deciſ. 7.
Firmana Lucri Dotis Ven. 8. Martii 1602. dec. 60.
Firmana Pratenſæ Reſtitutionis Dotis Mercurii 2. Maii 1603. dec. 111.
Fir-

Firmana Reſtitutionis Dotis Veneris 7. *Maii* 1604. dec.173.
Firmana.ſeu Nullius Iuriſpatronatus Luna 30. *Martij* 1609. dec. 461.
Florentina Pecuniaria Ven. 6. *Aprilis* 1601.dec. 27.
*Eadem Ven.*8. *Iunij* 1601. dec. 36.
Eadem Veneris 1. *Martii* 1602. dec. 59.
Fulginaten. Fideicommiſſi Luna 5. *Decembris* 1605. dec.253.
*Eadem Merc.*2. *Decembris* 1609. dec.495.

G.

*GErunden. Iuris Intereſſendi in Capitulo Ven.*6. *Nouembris* 1609. dec. 490.
*Eadem Ven.*11. *Decembris* 1609. dec.497.
*Gerunden. Prioratus Merc.*16. *Nouembris* 1605. deciſ.251.
*Gerunden. Statuti Ven.*31. *Aprilis* 1606. deciſ. 283.
Eadem Luna 26. *Iunii* 1606. dec.307.
Giennen. Augmenti Congruæ Mercurii 28. *Iunii* 1600. dec.5.

H.

*HIſpalen. Diſtributionum Ven.*2.*Maii* 1603.deciſ. 108.
Hiſpalen. & Corduben. Præſtimoniorum Luna 26. *Iunii* 1606. dec.309.
Eadem Mercurii 6. *Iunii* 1607. dec.350.

I.

IMolen. Diuiſionis Ven. 8. *Febr.* 1608. dec. 390.
Eadem Luna 16. *Iunii* 1608. dec. 421.
*Eadem Vener.*27. *Martii* 1609. dec.459.
*Interamnen. Compromiſſi Ven.*10. *Decembris* 1604. dec.211.
Eadem Mercurii 19. *Ianuarii* 1605. dec.220.
Interamnen. Pecuniaria Luna 17. *Februarii* 1603. dec.94.
Eadem Luna 23. *Iunii* 1603. dec.123.
Eadem Luna 12. *Iunii* 1606. dec.297.
*Eadem Merc.*31. *Ianuarii* 1607. dec.331.
Eadem Merc. 16. *Ianuarii* 1608. dec. 384.

L.

LEgionen.Canonicatus Luna 3.*Iunii* 1602.dec. 68
Eadem Luna 3. *Decembris* 1602. dec.87.
Lucana Iuriſpatronatus Merc. 6. *Nouembris* 1602. dec.79.
*Eadem Mercur.*21. *Maii* 1603. dec.112.
Eadem Ven. 7. *Maij* 1604. dec.174.
Eadem Luna 14. *Februarii* 1605. dec.229.
*Eadem Merc.*27. *Aprilis* 1605. dec.232.
Eadem Luna 12. *Iunii* 1606. dec.298.
*Eadem Vener.*8. *Iunii* 1607. dec.351.
Eadem Luna 4. *Iulii* 1608. dec.426.
*Lucana Parochialis Ven.*21. *Februarii* 1603. dec.96.
*Eadem Ven.*16. *Maii* 1603. dec.110.
*Lugdunen. Computorum Vener.*11. *Decembris* 1609. dec.498.

M.

MAceraten. Cenſus Mercur. 24. *Ianuarii* 1601. deciſ. 15.
Maceraten. Legati Luna 27. *Februarii* 1606. deciſ. 272.
Maioricen. Penſionis Luna 12. *Ianuarii* 1607. deciſ. 326.
*Mantuana Dationis in Solutum Ven.*15. *Maii* 1609. dec.470.
Mediolanen. Decimarum Luna 19.*Decembris* 1605. dec.261.
Eadem Luna 10. *Aprilis* 1606. dec 278.
Mediolanen. Euictionis Luna 5. *May* 1603.dec.109.
Mediolanen. Penſionis Ven. 4. *Iuly* 1603. dec. 127.
*Mediolanen.Sponſalium Vener.*19.*Nouembris* 1608. dec. 437.
Meleuitana Parochialis Luna 26. *Iunij* 1606. deciſ. 305.
Meliten. Parochialis Ven. 27. *Iunij* 1603. dec. 124.
Montis Faliſci Beneficij Ven. 26. *Martij* 1604. dec. 165.
Montis Regalis Iuriſdictionis Ven. 6. *Aprilis* 1601. dec. 26.
Eadem Luna 19. *Nouembris* 1601. dec. 46.
Eadem Ven. 11. *Ianuarij* 1602. dec. 52.
Eadem Luna 9. *Decembris* 1602. dec. 88.
Eadem Veneris 24. *Ianuarij* 1603. dec. 92.
*Eadem Ven.*12. *Decembris* 1603. dec. 142.
Eadem Luna 8. *Martij* 1604. dec. 157.
Eadem Luna 24. *Maij* 1604. dec. 179.
Eadem Luna 5. *Iulij* 1604. dec. 197.
Eadem Luna 15. *Nouembris* 1604. dec. 203.
Eadem Luna 20. *Iunij* 1605. dec. 238.
Eadem Luna 27. *Nouembris* 1606. dec. 316.
Eadem Luna 25. *Iunij* 1607. dec. 360.

N.

*NArnien.Confinium Merc.*10.*Decembris* 1603. dec. 140.
Eadem Luna 15. *Martij* 1604. dec. 160.
Eadem Luna 10. *Maij* 1604. dec. 176.
Eadem Luna 7. *Februarij* 1605. dec 226.
Eadem Ven. 7. *Aprilis* 1606. dec. 275.
Eadem Luna 18. *Decembris* 1606. dec. 324.
Nazarena Penſionis Luna 15. *Ianuarij* 1007. deciſ. 327.
Neapolitana Pecuniaria Luna 3. *Martij* 1608. dec. 395.
Neapolitana S. Iacobi de Chiaia Luna 17. *Maij* 1604. dec. 178.
Nebien. Rectoriæ Merc. 16. *Iunij* 1604. dec.185.
Neritonen.Bonorum Luna 5. *Decembris* 1602. deciſ. 86.
Nouarien. Beneficij Ven. 19. *Decembris* 1603. dec. 145.
Eadem Ven. 7. *Maii* 1604. dec. 172.
Nucerina Paganorum Merc. 4. *Iulii* 1607. dec.366.

O.

*OPiden.Iuriſpatronatus Ven.*5.*Maii* 1606.deciſ. 287.
Eadem Luna 18. *Iunii* 1607. dec. 355.
Eadem Luna 11. *Februarii* 1608. dec. 392.
Oſcen.Penſionis Mercuris 27. *Iunii* 1601. dec. 40.
Oueten. Beneficiorum Ven. 12. *Iunii* 1609. dec.475.
Oueten. Mercedis Luna 12. *Decembris* 1605. deciſ. 256.
Eadem Ven. 5. *Maii.* 1606. dec. 288.
Eadem Luna 2. *Aprilis* 1607. dec. 341.
Eadem Merc. 4. *Iulii* 1607. dec. 364.
Eadem Ven. 30. *Maii* 1608. dec. 416.

P.

PAcen. Decimarum Luna 4. *Iunii* 1601.dec. 35.
Eadem Luna 5. *Decembris* 1605. dec. 254.
Eadem Ven. 14. *Aprilis* 1606. dec. 281.
Pacen. Decimarum del Hebreros Luna 29. *Ianuarii* 1601. dec. 16.
Eadem Mercuris 13. *Iunii* 1601. dec. 38.
Eadem Luna 9. *Iunii* 1603. dec. 118.

Ea-

Digitized by Google

Eadem Luna 21. *Iunii* 1604. *dec.* 187.
Eadem Luna 13. *Iunii* 1605. *dec.* 237.
Paderbornen. Canonicatus Luna 24. *Martii* 1608. *dec.* 403.
Eadem Ven. 28. *Nouembris* 1608. *dec.* 431.
Paduana Cappellaniæ Merc. 31. *Maii* 1606. *dec.* 293.
Palentina Beneficii Ven. 4. *Iulii* 1608. *dec.* 425.
Pampilonen. de Iaſſi Lunæ. 1. *Decembris* 1603. *dec.* 139.
Eadem Luna 21. *Iunii* 1604. *dec.* 188.
Eadem Luna 5. *Iulii* 1604. *dec.* 202.
Eadem Ven. 1. *Iulii* 1605. *dec.* 247.
Eadem Luna 19. *Decembris* 1605. *dec.* 263.
Eadem Ven. 16. *Octobris* 1607. *dec.* 369.
Eadem Ven. 23. *Maii* 1608. *dec.* 413.
Eadem Luna 9. *Februarii* 1609. *dec.* 447.
Pampilonen. de Stella Ven. 15. *Martii* 1602. *dec.* 61.
Eadem Luna 28. *Iunii* 1604. *dec.* 193.
Pampilonen. Iuriſpatronatus de Iaſſi. Ven. 19. *Martii* 1604. *dec.* 163.
Pampilonen. Parochialis Luna 12. *Nouembris* 1601. *dec.* 45.
Pampilonenſis Parochialis de Iaſſi Luna 22. *Martii* 1604. *dec.* 164.
Eadem Ven. 30. *Aprilis* 1604. *dec.* 170.
Pampilonen. Parochialis de Stella Ven. 6. *Nouembris* 1602 *dec.* 81.
Eadem Luna 23. *Iunii* 1603. *dec.* 121.
Eadem Merc. 24. *Nouembris* 1604. *dec.* 206.
Pampilonen. Statutorum Ven. 16. *Ianuarii* 1604. *dec.* 149.
Papien. Coadiutoriæ Luna 20. *Nouembris* 1606. *dec.* 315.
Papien. Coadiutoriæ Luna 5. *Nouembris* 1607. *dec.* 371.
Papienſis Iuriſpatronatus Ven. 18. *Aprilis* 1603. *dec.* 105.
Eadem Luna 12. *Ianuarij* 1604. *dec.* 147.
Papien. Salarij Luna 26. *Ianuarij* 1609. *dec.* 442.
Parmen. Penſionis Ven. 4. *Iulij* 1603. *dec.* 125.
Eadem Luna 21. *Iunij* 1604. *dec.* 186.
Patauina Attentatorum Ven. 13. *Ianuarij* 1606. *dec.* 265.
Patauina Decimettæ ſiue Decimarum Mercurij 23. *Ianuarij* 1602. *dec.* 55.
Paduana Decimetta Mercurij 20. *Nouembris* 1602. *dec.* 85.
Eadem Luna 10. *Martij* 1603. *dec.* 101.
Eadem Ven. 14. *Nouembris* 1603. *dec.* 132.
Eadem Luna 29. *Nouembris* 1604. *dec.* 207.
Eadem Luna 16. *Ianuarij* 1606. *dec.* 266.
Eadem Luna 13. *Martij* 1606. *dec.* 276.
Peruſina Fideicommiſſi Luna 4. *Maij* 1609. *dec.* 467.
Peruſina Liquidationis Fructuum Vener. 12. *Ianuarij* 1609. *dec.* 439.
Peruſina Penſionis Ven. 22. *Iunij* 1607. *dec.* 358.
Peruſina ſiue Tudertina Bonorum Mercurii 4. *Iulij* 1601. *dec.* 41.
Eadem Mercurij 5. *Iunij* 1602 *dec.* 69.
Placentina Beneficij Lunæ 26. *Ianuarij* 1609. *dec.* 443.
Placentina Iuriſpatronatus Luna 28. *Ianuarij* 1608. *dec.* 386.
Eadem Ven. 13. *Martij* 1609. *dec.* 453.
Portugallen. Penſionis Ven. 16. *Iunij* 1606. *dec.* 299.
Eadem Ven. 15. *Decembris* 1606. *dec.* 322.
Eadem Ven. 23. *Martij* 1607. *dec.* 333.
Eadem Luna 16. *Martij* 1609. *dec.* 455.

R.

Auennaten. Tranſlationis Lunæ 30. *Ianuarij* 1606. *dec.* 268.
Reatina Prædij Luna 15. *Martii* 1604. *dec.* 161.
Regien. Prioratus Veneris 14. *Iunij* 1602. *dec.* 72.
Eadem Luna 16. *Decembris* 1602. *dec.* 90.
Eadem Ven. 11. *Aprilis* 1603. *dec.* 103.
Eadem Veneris 25. *Iunij* 1604. *dec.* 191.
Eadem Ven. 4. *Februarij* 1605. *dec.* 224.
Romana Accomanditæ Ven. 20. *Martij* 1609. *dec.* 456.
Romana Adminiſtrationis de Raineriis Vener. 11. *Ianuarii* 1608. *dec.* 382.
Romana Affictus Buccea Ven. 14. *Martij* 1603. *dec.* 102.
Romana Amotionis Inſignium Luna 5. *Iulij* 1604. *dec.* 201.
Romana Aromatariæ Mercurij 28. *Iunij* 1606. *dec.* 310.
Romana Bonorum. Ven. 26. *Iunij* 1609. *dec.* 484.
Romana Bonorum De Cenlis Ven. 28. *Ianuarij* 1605. *dec.* 221.
Romana Bonorum de Soderinis Mercurij 26. *Iunij* 1602. *dec.* 76.
Eadem Luna 28. *Aprilis* 1603. *dec.* 107.
Eadem Luna 23. *Iunij* 1603. *dec.* 122.
Romana Caſalis Portus Merc. 29. *Octobris* 1603. *dec.* 129.
Romana Caſalis Turris Vergatæ Lunæ 19. *Iunij* 1606. *dec.* 301.
Eadem Luna 7. *Maij* 1607. *dec.* 343.
Romana Cenſus Luna 21. *Iunij* 1602. *dec.* 74.
Eadem Luna 9. *Maij* 1603. *dec.* 117.
Eadem Luna 21. *Iunij* 1604. *dec.* 189.
Eadem Luna 25. *Iunij* 1604. *dec.* 190.
Eadem Luna 27. *Iunij* 1605. *dec.* 244.
Eadem Luna 28. *Aprilis* 1608. *dec.* 406.
Eadem Luna 12. *Maij* 1608. *dec.* 412.
Eadem Luna 22. *Iunij* 1609. *dec.* 481.
Romana Conſignationis Depoſiti Lunæ 3. *Iulij* 1600. *dec.* 8.
Romana de Bombellis Ven. 14. *Nouembris* 1603. *dec.* 131.
Romana de Carauagiis Ven. 19. *Ianuarij* 1607. *dec.* 329.
Romana de Lucatellis Ven. 30. *Octobris* 1609. *dec.* 488.
Romana de Magdalenis Ven. 30. *Ianuarij* 1609. *dec.* 444.
Romana Depoſiti Lunæ 5. *Iunii* 1600. *dec.* 1.
Eadem Luna 8. *Iunii* 1602. *dec.* 71.
Romana Depoſiti de Altouitis Merc. 7. *Februarii* 1601. *dec.* 22.
Eadem Lunæ 10. *Decembris* 1601. *dec.* 49.
Romana Diſcuſſionis de Baynerys Lunæ 18. *Iunii* 1607. *dec.* 356.
Romana Domorum Ven. 28. *Aprilis* 1606. *dec.* 286.
Romana Domus Luna 17. *Februarii* 1603. *dec.* 95.
Eadem Ven. 22. *Iunii* 1607. *dec.* 357.
Eadem Merc. 27. *Iunii* 1607. *dec.* 363.
Romana Domus, & Cenſus Vener. 4. *Iulii* 1608. *dec.* 427.
Eadem Luna 16. *Februarii* 1609. *dec.* 449.

Roma-

Digitized by Google

Romana Dotis, & Legati Ven. 8. *Ianuarij* 1608. *dec.* 381.
Romana Emphyteuſis Ven. 18. *Maii* 1601. *dec.* 32.
Eadem Mercurii 26. *Iunii* 1602. *dec.* 75.
Eadem Ven. 4. *Iulii* 1603. *dec.* 126.
Eadem Ven. 23. *Nouembris* 1603. *dec.* 137.
Eadem Lunæ 5. *Iulii* 1604. *dec.* 199.
Romana Fideicommiſſi Vener. 27. *Iunij* 1608. *dec.* 424.
Eadem Lunæ 22. *Iunii* 1609. *dec.* 480.
Romana Fideicommiſſi de Marganis Vener. 28. *Nouembris* 1608. *dec.* 432.
Romana Fideiuſſionis Mercurii 20. *Nouembris* 1602. *dec.* 84.
Romana Inuentarii Lunæ 19. *Ianuarii* 1604. *deciſ.* 151.
Romana Iuris Congrui Lunæ 5. *Iunii* 1600. *dec.* 2.
Romana Laudi Vener. 19. *Decembris* 1608. *deciſ.* 438.
Romana Legati della Porta Veneris 30. *Martii* 1601. *dec.* 24.
Eadem Veneris 1. *Iunii* 1601. *dec.* 34.
Eadem Lunæ 3. *Decembris* 1601. *dec.* 48.
Romana Liberationis a Fideiuſſione Lunæ 31. *Maij* 1604. *dec.* 181.
Romana liquidationis Fructuum Merc. 19. *Nouembris* 1608. *dec.* 429.
Romana Lucri Dotis Ven. 9. *Ianuar. & Lunæ* 23. *Martii* 1609 *dec.* 457.
Romana Melioramentorum Ven. 6. *Nouembris* 1609. *dec.* 489.
Romana Molendini Vener. 12. *Nouembris* 1608. *dec.* 434.
Eadem Vener. 6. *Februarii* 1609. *dec.* 446.
Romana Officii Lunæ 5. *Iulii* 1604. *dec.* 200.
Romana Pecuniaria Veneris 4. *Maii* 1601. *dec.* 29.
Eadem Lunæ 12. *Nouembris* 1601. *dec.* 44.
Eadem Lunæ 14. *Februarii* 1605. *dec.* 228.
Eadem Lunæ 12. *Decembris* 1605. *dec.* 257.
Eadem Ven. 26. *Ianuarii* 1607. *dec.* 330.
Romana Primogenituræ Ven. 24. *Ianuarii* 1603. *dec.* 93.
Romana Primogenituræ de Sancta Cruce Veneris 24. *Martii* 1602. *dec.* 64.
Romana Redditionis Computorum Veneris 22. *Martii* 1602. *dec.* 63.
Romana Releuationis Indemnitatis Ven. 20. *Decembris* 1602. *dec.* 91.
Eadem Lunæ 26. *Maii* 1603. *dec.* 114.
Romana Remiſſionis Ven. 20. *Iunii* 1608. *dec.* 422.
Romana Reſciſſionis Contractus Lunæ 1. *Decembris* 1608. *dec.* 433.
Eadem Mercurii 17. *Iunii* 1609. *dec.* 479.
Romana Retractus Lunæ 26. *Iunii* 1606. *dec.* 308.
Romana Saluiani Interdicti Lunæ 10. *Decembris* 1601. *dec.* 50.
Eadem Veneris 8. *Februarii* 1602. *dec.* 56.
Eadem Veneris 1. *Martii* 1602. *dec.* 58.
Eadem Ven. 1. *Iunii* 1607. *dec.* 348.
Romana Sancti Thomæ in Formis Lunæ 14. *Ianuarii* 1602. *dec.* 54.
Eadem Ven. 21. *Februarii* 1603. *dec.* 97.
Romana Sancti Thomæ Lunæ 10. *Nouembris* 1603. *dec.* 130.
Eadem Lunæ 10. *Maii* 1604. *dec.* 175.
Eadem Ven. 17. *Decembris* 1604. *dec.* 214.
Eadem Ven. 10. *Martii* 1606. *dec.* 274.
Eadem Merc. 27. *Iunii* 1607. *dec.* 361.
Romana Scutorum Quatuor Millium Ven. 30. *Octobris* 1609. *dec.* 487.
Romana ſeu Anagnina Cambiorum Lunæ 11. *Decembris* 1606. *dec.* 321.
Romana Societatis Veneris 5. *Iunij* 1602 *dec.* 70.
Romana Spolij Lunæ 28. *Ianuarij* 1608. *dec.* 387.
Eadem Mer. 4. *Iunij* 1608. *dec.* 417.
Romana Tranſactionis Lunæ 5. *Iulij* 1604. *dec.* 198.
Eadem Ven. 19. *Nouembris* 1604. *dec.* 204.
Eadem Merc. 22. *Decembris* 1604. *dec.* 217.
Romana Vineæ Merc. 22. *Iunij* 1605. *dec.* 239.
Eadem Mercurii 28. *Iunii* 1606. *dec.* 311.
Eadem Lunæ 19. *Februarii* 1607. *dec.* 335.
Romana Vineæ de Brunis Merc. 19. *Nouembris* 1603. *dec.* 135.
Romana Vineæ de Corbinellis Mercurii 2. *Decembris* 1609. *dec.* 494.
Romana Vineæ de Fabris Lunæ 20. *Decembris* 1604. *dec.* 216.
Eadem Lunæ 13. *Febr.* 1606. *dec.* 269.

S.

Sabinen. Archipresbyteratus Lunæ 27. *Decembris* 1601. *dec.* 18.
Sabinen. Decimarum Ven. 11. *Februarii* 1605. *dec.* 227.
Eadem Lunæ 16. *Martii* 1609. *dec.* 454.
Eadem Merc. 1. *Iulii* 1609. *dec.* 485.
Sabien. Villetarum Ven. 18. *Maii* 1607. *dec.* 344.
Eadem Lunæ 30. *Martii* 1609. *dec.* 460.
Eadem Lunæ 1. *Iulii* 1609. *dec.* 474.
Senogallien. Emphyteuſis Lunæ 11. *Februarii* 1608. *dec.* 391.
Syraguſana Quartæ Mercurii 14. *Martii* 1607. *dec.* 337.
Spoletana Bonorum Mercurii 13. *Iunii* 1601. *dec.* 37.
Spoletana Dotis Ven. 9. *Maii* 1608. *dec.* 414.
Eadem Lunæ 9. *Martii* 1609. *dec.* 451.
Eadem Ven. 15. *Ianuarii* 1610. *dec.* 499.
Spoletana Laudi Lunæ 12. *Februarii* 1607. *dec.* 333.
Sutrina Iuriſpatronatus Lunæ 21. *Aprilis* 1603. *dec.* 106.

T.

Tarraconen. Attentatorum Lunæ 21. *Decembris* 1605. *dec.* 252.
Eadem Ven. 23. *Iunii* 1606. *dec.* 304.
Eadem Lunæ 17. *Decembris* 1607. *dec.* 380.
Eadem Ven. 14. *Martii* 1608. *dec.* 399.
Eadem Mer. 4. *Iunii* 1608. *dec.* 418.
Tarraconen. Præpoſiturarum Lunæ 30. *Octobris* 1600. *dec.* 9.
Eadem Lunæ 14. *Ianuarii* 1602. *dec.* 53.
Eadem Merc. 6. *Nouembris* 1602. *dec.* 80.
Eadem Vener. 4. *Iulii* 1603. *dec.* 128.
Eadem Lunæ 27. *Iunii* 1605. *dec.* 242.
Eadem Ven. 11. *Decembris* 1607. *dec.* 377.
Taurinen. Decimarum Lunæ 4. *Nouembris* 1606. *dec.* 319.
Eadem Ven. 30. *Martii* 1607. *dec.* 340.
Eadem Ven. 18. *Maii* 1607. *dec.* 345.
Eadem Mer. 27. *Iunii* 1607. *dec.* 362.
Eadem Lunæ 10. *Martii* 1608. *dec.* 398.
Terdonen. Iuriſpatronatus Vener. 6. *Aprilis* 1609. *dec.* 464.

Eadem

Eadem Lunæ 15. *Iunii* 1609. dec. 477.
Terdonen. Præpoſitura Vener. 1. *Decembris* 1600. dec. 10.
Eadem Ven. 3. *Februarii* 1601. dec. 20.
Eadem Veneris 26. *Octobris* 1601. dec. 42.
Terulen. Cantoria Mercurii 13. *Iunij* 1607. dec. 353.
Theanen. Cenſus Ven. 19. *Nouembris* 1604. deciſ. 205.
Theanen. Tranſactionis Lunæ 17. *Decembris* 1607. dec. 379.
Tiburtina Cappellaniæ Ven. 22. *Aprilis* 1605. dec. 230.
Eadem Merc. 16. *Nouembris* 1605. dec. 250.
Toletana Cappellaniæ Lunæ 29. *Maij* 1603. deciſ. 113.
Toletana Decimarum Veneris 28. *Februarii* 1603. dec. 99.
Eadem Lunæ 17. *Nouembris* 1603. dec. 134.
Eadem Mercurii 11. *Februarii* 1604. dec. 156.
Eadem Lunæ 31. *Ianuarii* 1605. dec. 223.
Eadem Saturni 5. *Nouembris* 1605. dec. 248.
Eadem Ven. 7. *Aprilis* 1606. dec. 277.
Eadem Ven. 13. *Iunii* 1608. dec. 420.
Toletana Parochialis de Chincon Mercurii 28. *Nouembris* 1601. dec. 47.
Toletana Penſionis Veneris 11. *Maii* 1601. deciſ. 31.
Tudertina Aſſignæ Lunæ 18. *Iunii* 1607. deciſ. 354.
Tullen. Canonicatus Veneris 27. *Martii* 1609. dec. 458.

V.

V*Alentina Gabellæ Veneris* 9. *Iunii* 1600. deciſ. 3.
Valentina Mercedis Lunæ 2. *Iunii* 1603. deciſ. 116.
Eadem Lunæ 17. *Nouembris* 1603. dec. 133.
Valentina Parochialis de Palma Ven. 2. *Iunii* 1606. dec. 295.
Vallisoletana Iuris Nominandi Merc. 8. *Iunii* 1605. dec. 256.
Venetiarum Cenſus Lunæ 17. *Aprilis* 1606. deciſ. 282.
Venetiarum ſeu Nullius Decimarum Ven. 15. *Nouembris* 1602. dec. 83.
Vercellan. Archipresbyteratus Merc. 6. *Iunii* 1607. dec. 349.
Eadem Lunæ 21. *Aprilis* 1608. dec. 405.
Eadem Vener. 4. *Iulii* 1608. deciſ. 428.
Viterbien. Bonorum Veneris 4. *Iulii* 1608. deciſ. 428.
Viterbien. Bonorum Veneris 12. *Maii* 1606. deciſ. 290.
Viterbien. Exequutionis Rei Iudicatæ, vel Fideiuſſionis Lunæ 26. *Iunii* 1600. dec. 4.
Viterbien. Fideicommiſſi Ven. 18. *Aprilis* 1603. dec. 104.
Eadem Lunæ 5. *Aprilis* 1604. dec. 168.
Eadem Mercurii 19. *Ianuarii* 1605. dec. 219.
Eadem Ven. 16. *Februarii* 1607. dec. 334.
Eadem Lunæ 23. *Iulii* 1607. dec. 368.
Eadem Lunæ 5. *Maii* 1608. dec. 409.
Eadem Lunæ 30. *Martii* 1609. dec. 462.
Eadem Lunæ 22. *Iunii* 1609. dec. 482.
Viterbien. Fideicommiſſi de Franguellis Merc. 27. *Maii* 1609. dec. 473.
Viterbien. Fideiuſſionis Lunæ 29. *Ianuarij* 1601. dec. 19.
Vrbeuetana Affictus Lunæ 11. *Februarii* 1602. dec. 57.
Eadem Ven. 16. *Martii* 1604. dec. 162.
Vrbeuetana Fideicommiſſi. Ven. 27. *Ianuarii* 1606. dec. 267.
Eadem Lunæ 10. *Decembris* 1607. dec. 375.
Eadem Lunæ 15. *Decembris* 1608. dec. 436.
Eadem Ven. 3. *Aprilis* 1609. dec. 463.
Eadem Ven. 27. *Nouembris* 1609. dec. 493.

Z.

Z*Amoren. Decimarum Mercurii* 27. *Iunii* 1601. dec. 39.

IN-

Digitized by Google

INDEX
ARGVMENTORVM
DECISIONVM

Vna cum Indice cauſarum iuxta ſeriem temporis prout iacent in præſenti Volumine.

Romana Depoſiti.
Luna 5. Iunij 1600.
Argum. I. Non indiget.

Romana Iuris Congrui.
Luna 5. Iunij 1600.
Argum. II. Dominus ſoli, vel domus ædificare volens non poreſt cogi ad vendendum vigore Bullæ Iuris congrui.

Valentina Gabellæ.
Veneris 9. Iunij 1600.
Argum. III. Exequtoriales debent perſonaliter intimari.

Viterbien. Exequutionis Rei Iudicatæ, vel Fideiuſſionis.
Luna 26. Iunij 1600.
Argum. IV. Non indiget.

Giennen. Augmenti Congruæ.
Mercurij 28. Iunij 1600.
Argum. V. Patet ex Summario.

Anconitana Intereſſe.
Mercurij 28. Iunij 1600.
Argum. VI. Non indiget.

Firmana Iuriſpatronatus.
Luna 3. Iulij 1600.
Argum. VII. De probatione filiationis.

Romana Conſignationis Depoſiti.
Luna 3. Iulij 1600.
Argum. VIII. Paret ex Summario.

Tarraconen. Præpoſiturarum.
Luna 30. Octobris 1600.
Argum. IX. Patet ex Summario.

Terdonen. Præpoſituræ.
Ven. 1. Decembris 1600.
Argum. X. Circa priuarionem beneficij ob non reſidenriam.

Bononien. Remiſſionis Mercedis.
Luna 11. Decembris 1600.
Argum. XI. De remiſſione affictus.

Bononien. Pecuniaria.
Luna 11. Decembris 1600.
Argum. XII. Patet ex Summario.

Anconitana Montium.
Luna 18. Decembris 1600.
Argum. XIII. Patet ex Summario.

Camplen. Beneficiorum.
Luna 18. Decembris 1600.
Argum. XIV. Circa probationem poſſeſſionis.

Maceraten. Cenſus.
Merc. 24. Ianuarij 1601.
Argum. XV. Depoſitum, de quo ibi, non extinguit cenſum.

Pacen. Decimarum del Hebreros.
Luna 29. Ianuarij 1601.
Argum. XVI. Patet ex Summario.

Cæſenaten. de Cacciaguerris.
Ven. 26. Ianuarij 1601.
Argum. XVII. Pater ex Summario.

Sabinen. Archipresbyteratus.
Luna 27. Decembris 1601.
Argum. XVIII. Diſpoſitio *cap. de multa de preben.* quando locum habeat. Vicarius ad nutum ammouibilis quando dicatur.

Viterbien. Fideiuſſionis.
Luna 29. Ianuarij 1601.
Argum. XIX. Teſtis in cauſa propria an probet.

Terdonen. Præpoſituræ.
Ven. 3. Februarij 1601.
Argum. XX. Cauſa quando dicarur prophana. Cætera ex Summario.

Auguſtana Canonicatus.
Mercurij 7. Februarij 1601.
Argum. XXI. Carceraro an, & quando debeantur diſtributiones.

Romana Depoſiti de Altouitis.
Merc. 7. Februarij 1601.
Argum. XXII. Soluens contra formam mandati male ſoluit, & quid ſi ſequatur ratificatio.

Bononien. Remiſſionis Mercedis.
Lunæ 19. Februarij 1601.
Argum. XXIII Non indiget.

Romana Legati della Porta.
Veneris 30. Martij. 1601.
Argum. XXIV. Legatum mobilium an ſit intelligendum de exiſtentibus de tempore condit teſtamenti, an verò mortis teſtatoris.

Cremonen. Cappellaniæ.
Lunæ 2. Aprilis 1601.
Argum. XXV. Iuſpatronatus, quod prætenditur à Parochianis, præſumitur ex vſurpatione, ideo debent probari requiſita *Sac. Conc. Trid.*

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Veneris 6. Aprilis 1601.
Argum. XXVI. Patet ex Summario.

Florentina Pecuniaria.
Veneris 6. Aprilis 1601.
Argum. XXVII. Venditor ad hoc vt teneatur de euictione an debeant ei denunciari moleſtiæ, & quomodo.

Aeſina Saluiani Interdicti.
Lunæ 9. Aprilis 1601.
Argum. XXVIII. Patet ex Summario.

Romana Pecuniaria.
Veneris 4. Maij 1601.
Argum. XXIX. Legatum occaſione dotis factum à Patruo nepti cum conditione quod decedente ſine filijs reuertatur ad hæredes ipſius legantis, an adueniente conditione ſit reſtituẽdum de bonis hæreditarijs Patris, an dotalibus filiæ legatariæ.

Brixien. Cappellæ.
Veneris 11. Maij 1601.
Argum. XXX. Patet ex Summario.

Toletana Penſionis.
Veneris 11. Maij 1601.
Argum. XXXI. De quaſi poſſeſſione exigendi penſionem.

Romana Emphyteuſis.
Ven. 18. Maij 1601.
Argum. XXXII. Fœminæ an, & quando ſuccedãt extantibus maſculis in emphyteuſi conceſſa pro ſe, & filijs maſculis, & fœminis ſtante Statuto excluſiuo fœminarum. Cætera ex Summario.

Camerinen. Dotis.
Lunæ 28. Maij 1601.
Argum. XXXIII. Patet ex Summario.

Romana Legati della Porta.
Veneris 1. Iunij 1601.
Argum. XXXIV. Iuramentum in litem ad effectum probandi valorem bonorum mobilium deſcriptorum in inuentario an, cui, & quomodo detur.

Pacen. Decimarum.
Lunæ 4. Iunij 1601.
Argum. XXXV. Patet ex Summario.

Florentina Pecuniaria.
Ven. 8. Iunij 1601.
Argum. XXXVI. Circa euictionem bonorum in ſolutum datorum.

Spoletana Bonorum.
Mercurij 13. Iunij 1601.
Argum. XXXVII. Non indiget.

Pacen. Decimarum dell'Hebreros.
Mercurij 13. Iunij 1601.
Argum. XXXVIII. Non indiget.

Zamoren. Decimarum.
Mercurij 27. Iunij 1601.
Argum. XXXIX. Non indiget.

Oſcen. Penſionis.
Mercurij 27. Iunij 1601.
Argum. XL. Nonnulla de penſione.

Peruſina ſiue Tudertina Bonorum.
Mercurij 4. Iulij 1601.
Argum. XLI. Patet ex Summario.

Terdonen. Præpoſituræ.
Veneris 26. Octobris 1601.
Argum. XLII. Cauſa quando dicatur beneficialis.

Cæſenaten. Lucri Dotis.
Lunæ 5. Nouembris. 1601.
Argum. XLIII. Patet ex Summario.

Digitized by Google

Romana Pecuniaria.
Lunæ 12. *Nouembris* 1601:
Argum. XLIV. Non indiget.

Pampilonen. Parochialis.
Lunæ 12. *Nouembris* 1601.
Argum. XLV. Patet ex Summario.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Lunæ 19. *Nouembris* 1601.
Argum. XLVI. Non indiget.

Toletana Parochialis de Chincon.
Mercurij 28. *Nouembris* 1601.
Argum. XLVII. Multa de aliquibus clauſulis apponi ſolitis in commiſſionibus, & de quibus in Summario.

Romana Legati della Porta.
Lunæ 3. *Decembris* 1601.
Argum. XLVIII. Legatum mobilium relictum coniunctæ perſonæ, videlicet vxori intelligitur de mobilibus extantibus tēpore obitus.

Romana Depoſiti de Altouitis.
Lunæ 10. *Decembris* 1601.
Argum. XLIX. Si pecuniæ deponantur ad hoc vt ſoluantur tertio cum certa conditione, ante adimpletam conditionem non abdicatur ius à deponente, ita vt ſi depoſitarius male ſoluat, poſſit contra ipſum agere deponens.

Romana Saluiani Interdicti.
Lunæ 10. *Decembris* 1601.
Argum. L. Sub obligatione generali bonorum an, & quando veniant bona alienari prohibita. Cætera ex Summario.

Beneuentana Beneficiorum.
Ven. 14. *Decembris* 1601.
Argum. LI. Poſſeſſio anterior, cui reſiſtit decretum irritans poſitū in *Regula Cancell.* nihil operatur aduerſus poſteriorem.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Ven. 11. *Ianuarij* 1602.
Argum. LII. Poſſeſſio iuris ſedendi in certo loco quomodo acquiratur, & ammittatur.

Tarraconen. Præpoſiturarum.
Lunæ 14. *Ianuarij* 1602.
Argum. LIII. Inſtrumentum exemplatum à Succeſſore in officio illius, qui de illo fuit rogatus probat; ſecus ſi non ſit ſucceſſor.

Romana SanctiThomæ in Formis.
Lunæ 14. *Ianuarij* 1602.
Argum. LIV. Patet ex Summario.

Patauina Decimettæ ſiue Decimarum.
Mercurij 23. *Ianuarij* 1602.
Argum. LV. Contra agentem remedio *leg. conductores C. locati* an poſſit opponi exceptio dominij.

Romana Saluiani Interdicti.
Veneris 8. *Februarij* 1602.
Argum. LVI. Fructus rei emphytheoticæ veniunt in generali obligatione, quæ tamen per emphyteotæ mortem expirat.

Vrbeuetana Affictus.
Lunæ 11. *Februarij*. 1602.
Argum. LVII. Solutio facta ante lapſum temporis conceſſi à Iudice ad ſoluendum non poteſt dici de mandato Iudicis facta dum concurrunt ea, de quibus in deciſione.

Romana Saluiani Interdicti.
Veneris 1. *Martij* 1602.
Argum. LVIII. Patet ex Summario.

Florentina Pecuniaria.
Veneris 1. *Martij* 1602.
Argum. LIX. *Auth. hoc niſi C. de ſolut.* ad hoc vt locum habeat quæ requirantur.

Firmana Lucri Dotis.
Ven. 8. *Martij* 1602.
Argum. LX. Lucrum dotis debetur mulieri etiam pro dote non ſoluta quamuis aliter fuerit conuentum, quando culpa mariti non fuit exacta.

Pampilonen. de Stella.
Ven. 15. *Martij* 1602.
Argum. LXI. Patet ex Summario.

Æſina Saluiani Interdicti.
Lunæ. 18. *Decembris* 1602.
Argum. LXII. Frater an poſſit conſtituere Procuratorem pro fratre.

Romana Redditionis Computorum.
Veneris 22. *Martij* 1602.
Argum. LXIII. Petens exibitionem ſcripturæ quid probare debeat.

Digitized by Google

I N D E X

Romana Primogenituræ de Sancta Cruce.
Veneris 24. Martij 1602.
Argum. lxiv. Circa probationem deſcendentiæ.

Camerinen. Dotis.
Ven. 31. Maij 1602.
Argum. lxv. Dos pro filia promiſſa marito intuitu legati ex certis bonis detrahendi, ſi illa bona perueniant ad filiam, obligatio ceſſat.

Anconitana Aſſecurationis.
Ven. 31. Maij 1602.
Argum. lxvi. Patet ex Summario.

Aſculana Domus.
Lunæ 3. Iunij 1602.
Argum. lxvii. Legatarius in re legata non præfertur creditoribus habentibus anteriora iura, quibus datur retentio ſi poſſidebant iure familiaritatis in vita teſtatoris, vel habebant præcarium ad ſui fauorem, niſi ſunt creditores chirographarij, & hæreditas ſit ſoluendo, quo caſu onus probandi, quod hæreditas non ſit ſoluendo incumbit creditoribus.

Legionen. Canonicatus.
Lunæ 3. Iunij 1602.
Argum. lxviii. *Stante Statuto*, quod deſcendentes ex Mauris non admittantur ad Canonicatus, & præbendas, ſi quis dixerit, quem ex Mauris deſcendere debet hoc concludenter probare.

Peruſina ſeu Tudertina Bonorum.
Mercurij 5. Iunij 1602.
Argum. lxix. Qui agit rei vendicatione, ita debet concludenter probare dominium, vt in ſupplementum non admittatur iuramentum.

Romana Societatis.
Veneris 5. Iuny 1602.
Argum. lxx. De nonnullis pactis inter ſocios initis occaſione emptionis officij.

Romana Depoſiti.
Lunæ 8. Iunij 1602.
Argum. lxxi. Non indiget.

Regien. Prioratus.
Veneris 14. Iuny 1602.
Argum. lxxii. Inhibitus ante obtentam ſubrogationem gratioſam poteſt capere poſſeſſionem abſque vitio attentatorum.

Cæſarauguſtana Attentatorum.
Lunæ 7. Iunij 1602.
Argum. lxxiii. Non indiget.

Romana Cenſus.
Lunæ 21. Iunij 1602.
Argum. lxxiv. Extenſio obligationis Cameralis requiritur quando inſtrumentum fuit rogatum extra Tribunal A. C. alias mandatum relaxatum eſt nullum.

Romana Emphyteuſis.
Mercurij 26. Iunij 1602.
Argum. lxxv. Emphyteuſis ſimpliciter conceſſa à primo emphyteuta ſecundo emphyteutæ, non poreſt à ſecundo emphyteuta alienari ſine cenſenſu Domini directi, ſi verò fuit conceſſa in emphyteuſim ſub annua penſione, poteſt alienari à ſecundo emphyteuta ſine cõſenſu Domini directi, non autem ſine conſenſu primi emphyteutæ.

Romana Bonorum de Soderinis.
Mercury 26. Iunij 1602.
Argum. lxxvi. Notarius poteſt extendere clauſulas cæteratas poſitas in inſtrumento, de quo eſt rogatus, & non cæteratas quæ inſunt ex natura contractus, etiam poſt datam partibus copiam inſtrumenti.

Bononien. Pecuniaria.
Ven. 28. Iunij 1602.
Argum. lxxvii. Frater diues in concurſu cum matre paupere tenetur dotare ſororem non habentem vnde ſe dotet.

Anconitana Aſſecurationis.
Lunæ 1. Iulij 1602.
Argum. lxxviii. Decretum ſeu ſententia, etiam nulla vulnerat obligationem Cameralem.

Lucana Iuriſpatronatus.
Merc. 6. Nouembris 1602.
Argum. lxxix. Epiſcopus antequam recuſetur eſt Iudex competens in cauſa ſuæ Eccleſiæ, & alia, de quibus in Summario.

Tarraconen. Prçpoſiturarum.
Merc. 6. Nouembris. 1602.
Argum. lxxx. Patet ex Summario.

Pampilonen. Patochialis de Stella.
Ven. 6. Nouembris 1602.
Argum. lxxxi. Sententia an, & quando afficiat non citatos.

Cor-

Corduben. Præſtimonij.
Mercurij 13. Nouembris 1602.
Argum. lxxxii. Patet ex Summario.

Venetiarum ſeu Nullius Decimarum.
Ven. 15. Nouembris 1602.
Argum. lxxxiii. Sententia lata à Nuncio contra Monachos S. Benedicti eſt nulla ob defectum iuriſdictionis.

Romana Fideiuſſionis.
Mercurij 20. Nouembris 1602.
Argum. lxxxiv. Fideiuſſores iudicij tenentur ſi mutatur iudex, vel actio, niſi ſit fideiuſſor in euentum ſuccumbentiæ.

Paduana Decimettæ.
Mercurii 20. Nouembris 1602.
Argum. lxxxv. De varijs ſcripturis quando dicantur in forma probanti.

Neritonen. Bonorum.
Luna 3. Decembris 1602.
Argum. lxxxvi. Non indiget.

Legionen. Canonicatus.
Luna 3. Decembris 1602.
Argum. lxxxvii. Patet ex Summario.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Luna 9. Decembris 1602.
Argum. lxxxviii. Iura quando dicantur in forma probanti.

Agrigentina Sancti Angeli.
Merc. 11. Decembris 1602.
Argum. lxxxix. Clauſulæ *ut aſſeritur* nonnulla, prout etiam de ſubreptione.

Regien. Prioratus.
Luna 16. Decembris 1602.
Argum. xc. Capiens poſſeſſionem poſt inhibitionem Rotalem ſiue iuſtam, ſiue iniuſtam, etiam de manu Procuratoris Cameræ, attentat.

Romana Releuationis Indemnitatis.
Ven. 20. Decembris 1602.
Argum. xci. Non indiget.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Veneris 24. Ianuarij 1603.
Argum. xcii. Patet ex Summario.

Romana Primogenituræ.
Ven. 24. Ianuarij 1603.
Argum. xciii. Adminiſtrator de facto rei fideicommiſſariæ tenetur reddere rationem ante finitum officium, & ante purificatum fideicommiſſum.

Interamnen. Pecuniaria.
Luna 17. Februarij 1603.
Argum. xciv. Non indiget.

Romana Domus.
Luna 17. Februarij 1603.
Argum. xcv. Liquidatio fructuum ex quibus probetur.

Lucana Parochialis
Ven. 21. Februarij 1603.
Argum. xcvi. Patet ex Summario.

Romana Sancti Thomæ in Formis.
Ven. 21. Februarij 1603.
Argum. xcvii. Circa purgationem Spolij.

Bononien. de Mangiolis.
Merc. 26. Februarij 1603.
Argum. xcviii. Deſcendentia ex quibus probetur. Subſtitutio reciproca quando contineat fideicommiſſariam.

Toletana Decimarum.
Veneris 28. Februarij 1603.
Argum. xcix. Patet ex Summario.

Bononien. Cenſus.
Mercurij 5. Martij 1603.
Argum. c. Patet ex Summario.

Patauina Decimettæ.
Luna 10. Martij 1603.
Argum. ci. Exemplatio in cauſa ſpirituali vel inter perſonas Eccleſiaſticas facta de mandato iudicis laici eſt nulla, nec ex diuturnitate temporis præſumitur ſolemniter facta.

Romana Affictus Bucceæ.
Ven. 14. Martij 1603.
Argum. cii. Nouatio dicitur inducta in caſu, de quo ibi.

Regien. Prioratus.
Ven. 11. Aprilis 1603.
Argum. ciii. Non indiget.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Ven. 18. Aprilis 1603.
Argum. civ. Alienatio fideicommiſſi fieri non poteſt ex cauſa paupertatis, in quã ſua culpa quis incidit, poteſt tamen illi ſuccurri per modum eleemoſynæ arbitrio ſuperioris.

Papien-

Digitized by Google

Papienſis Iuriſpatronatus.
Ven. 18. Aprilis 1603.
Argum. cv. Deſcendentia probari debet per gradus diſtinctos, ita vt vno gradu deficiente cæteri deſtruantur.

Sutrina Iuriſpatronatus.
Lunæ 21. Aprilis 1603.
Argum. cvi. Iuſpatronatus non acquiritur ex eleemoſyna facta in conſtructione Eccleſiæ, aut ex modica dote.

Romana Bonorum de Soderinis.
Lunæ 28. Aprilis 1603.
Argum. cvii. Notarius poteſt extendere clauſulas cæteratas, etiam poſt datam copiam partibus, & litem motam, non tamen aliquid minuere, vel addere circa ſubſtantialia.

Hiſpalen. Diſtributionum.
Ven. 2. Maij 1603.
Argum. cviii. Abſens diſtributiones quotidianas amittit, nec Capitulum poteſt facultatem concedere, vt illas abſens lucretur.

Mediolanen. Euictionis.
Lunæ 5. Maij 1603.
Argum. cix. Creditor, vel alius pro illo admittitur ad licitandum, *alijs* non exiſtentibus, vel dignum pretium non offerentibus.

Lucana Parochialis.
Ven. 16. Maij 1603.
Argum. cx. Manutentio Reſignatario vigore poſſeſſionis inſtrumentalis an ſit concedenda.

Firmana Prætenſæ Reſtitutionis Dotis.
Merc. 2. Maij 1603.
Argum. cxi. Dos filiæ à patre dotatæ patre mortuo ſpectat ad filias fœminas dotatæ, etiam ſtante Staturo excluſiuo fœminarum propter maſculos, ſi maſculi non adſint.

Lucana Iuriſpatronatus.
Mercurij 21. Maij 1603.
Argum. cxii. Patet ex Summario.

Toletana Cappellaniæ.
Lunæ 26. Maij 1603.
Argum. cxiii. Tota deciſio in materia poſſeſſoria.

Romana Releuationis Indemnitatis.
Lunæ 26. Maij 1603.
Argum. cxiv. Patet ex Summario.

Aretina Spoli.
Merc. 28. Maij 1603.
Argum. cxv. Nonnulla de tranſportatione actorum.

Valentina Mercedis.
Lunæ 2. Iunij 1603.
Argum. cxvi. Tutor poteſt conſtituere ſalarium Procuratori extra Regnum, licet in Regno adſit obſeruantia, quod Tutor nō poſſit abſque auctoritate Iudicis conſtituere ſalarium Procuratori, & Aduocato.

Romana Cenſus.
Lunæ 9. Maij 1603.
Argum. cxvii. Fructus cenſus currunt contra impoſitorem non obſtante motu proprio Papæ emanato circa illorum curſum ad fauorem eius, qui fideiuſſit, & poſtea recognouit bonam fidem.

Pacen. Decimarum del Hebreros.
Lunæ 9. Iunij 1603.
Argum. cxviii. Aliquem locum eſſe intra limites Parochiæ quando dicatur probatum, vel non.

Anconitana Aſſecurationis.
Lunæ 16. Iunij 1603.
Argum. cxix. Circa probationem deprædationis nauis.

Bononien. Fideicommiſſi de Manzolis.
Ven. 20. Iunij 1603.
Argum. cxx. De probatione identitatis bonorum.

Pampilonen. Parochialis de Stella.
Lunæ 23. Iunij 1603.
Argum. cxxi. Patet ex Summario.

Romana Bonorum de Soderinis.
Lunæ 23. Iunij 1603.
Argum. cxxii. Patet ex Summario.

Interamnen. Pecuniaria.
Lunæ 23. Iunij 1603.
Argum. cxxiii. Cauſa ciuilis prius cognoſci debet, quam criminalis ſi præiudicium eſt viciſſitudinariū ſtante clauſula *conſilio quod cauſa ciuilis præiudicat criminali*, quæ formam inducit.

Meli-

Meliten. Parochialis.
Ven. 27. *Iunij* 1603.
Argum. cxxiv. Non ſeruata forma *Conc. Trid. cap.* 18. *de reform.* an tam prouiſio, quam poſſeſſio ſit nulla.

Parmen. Penſionis.
Ven. 4. *Iulij* 1603.
Argum. cxxv. Patet ex Summario.

Romana Emphyteuſis.
Ven. 4. *Iulij* 1603.
Argum. cxxvi. Non indiget.

Mediolanen. Penſionis.
Ven. 4. *Iulij* 1603.
Argum. cxxvii. Patet ex Summario.

Tarraconen. Præpoſiturarum.
Veneris 4. *Iulij* 1603.
Argum. cxxviii. Scriptura quando dicatur in forma probanti.

Romana Caſalis Portus.
Merc. 29. *Octobris* 1603.
Argum. cxxix. Ciuitate reſeruata, quæ veniant in reſeruatione.

Romana Sancti Thomæ.
Lunæ 10. *Nouembris* 1603.
Argum. cxxx. In relaxatione mandati vigore ſententiæ ac requiratur citatio.

Romana de Bombellis.
Ven. 14. *Nouembris* 1603.
Argum. cxxxi. Iuramentum in litem contra hæredem quando detur.

Patauina Decimettæ.
Ven. 14. *Nouembris* 1603.
Argum. cxxxii. Obſeruantia ſcripturæ ex quibus dicatur probata.

Valentina Mercedis.
Lunæ 17. *Nouembris* 1603.
Argum. cxxxiii. Quoad ſolemnitates, & ea, quæ oriuntur ſecundùm naturam contractus tempore contractus, locus contractus debet attendi, locus verò deſtinatæ ſolutionis quòad ea, quæ veniunt adimplenda poſt contractum.

Toletana Decimarum.
Lunæ 17. *Nouembris* 1603.
Argum. cxxxiv. Non indiget.

Romana Vineæ de Brunis.
Merc. 19. *Nouembris* 1603.
Argum. cxxxv. Nonnulla de tranſportatione actorum.

Faueutina de Paſijs.
Ven. 28. *Nouembris* 1603.
Argum. cxxxvi. Patet ex Summario.

Romana Emphyteuſis.
Ven. 28. *Nouembris* 1603.
Argum. cxxxvii. Emphyteuſis acquiſita pro ſucceſſoribus deſcendentibus non eſt hæreditaria, & ſi prorogetur cenſetur cum ijſdem qualitatibus prorogata.

Agrigentina Sancti Angeli.
Lunæ 1. *Decembris* 1603.
Argum. cxxxviii. Non indiget.

Pampilonen. de Ianſi.
Lunæ 1. *Decembris* 1603.
Argum. cxxxix. Certus modus vacationis beneficij an, & quando debeat exprimi, & probari.

Narnien. Confinium.
Merc. 10. *Decembris* 1603.
Argum. cxl. Teſtes de Vniuerſitate, quando agitur de intereſſe Vniuerſitatis, ſunt idonei teſtes; ſecùs ſi agatur de intereſſe ſingulorum.

Aretina Spolij.
Ven. 12. *Decembris* 1603.
Argum. cxli. De nonnullis nullitatibus examinis teſtium.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Ven. 12. *Decembris* 1603.
Argum. cxlii. Patet ex Summario.

Bononien. de Beroaldis.
Lunæ 15. *Decembris* 1603.
Argum. cxliii. Si legitima non ſufficit pro dote poſſint alienari bona fideicõmiſſaria pro dote conſtituenda, & reſtituenda, ſi alia non extant.

Burgen. Seruitij.
Lunæ 15. *Decembris* 1603.
Argum. cxliv. Hic agitur de clauſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum*, & clauſula *ſine præiudicio exequutionis*, & quando detur appellatio à mero exequutore.

Nouarien. Beneficij.
Ven. 19. *Decembris* 1603.
Argum. cxlv. Non indiget.

Camerinen. Dotis.
Ven. 19. *Decembris* 1603.
Argum. cxlvi. Non indiget.

Pa-

I N D E X

Papien. Iuriſpatronatus.
Lunæ 12. *Ianuarij* 1604.
Argum. cxlvii. Deſcendentia ex quibus probetur.

Burgen. Iuris Lucrandi Fructus.
Ver. 16. *Ianuarij* 1604.
Argum. cxlviii. Non indiget.

Pampilonen. Statutorum.
Ven. 16. *Ianuarij* 1604.
Argum. cxlix. Patet ex Summario.

Auximana Bonorum.
Lunæ 19. *Ianuarij* 1604.
Argum. cl. Aliqua de poſſeſſione,

Romana Inuentarij.
Lunæ 19. *Ianuarij* 1604.
Argum. cli. Mandatum relaxatum contra bona propria hæredis, qui non confecit inuentarium non poteſt exequi, & hac occaſione aliqua notabilia circa inuentarium.

Bononien. Fideicommiſſi de Mangiolis.
Ven. 23. *Ianuarij* 1604.
Argum. clii. Patet ex Summario.

Anconitana Sequeſtri.
Ven. 23. *Ianuarij* 1604.
Argum. cliii. Non indiget.

Æſina Fideicommiſſi.
Lunæ 26. *Ianuarij* 1604.
Argum. cliv. Non indiget.

Burgen. Iuriſdictionis.
Ven. 6. *Februarij* 1604.
Argum. clv. Clauſula *parito iudicato* quid operetur.

Toletana Decimarum.
Mercurij 11. *Februarij* 1604.
Argum. clvi. Patet ex Summario.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Lunæ 8. *Martij* 1604.
Argum. clvii. De iuriſdictione Epiſcopi in certos Monachos.

Calaguritana Beneficij.
Lunæ 8. *Martij* 1604.
Argum. clviii. Non indiget.

Bononien. de Beroaldis.
Mercurij 10. *Martij* 1604.
Argum. clix. Non indiget.

Narnien. Confinium.
Lunæ 15. *Martij* 1604.
Argum. clx. Teſtes de vniuerſitate an, & quando probent pro ea.

Reatina Prædij.
Lunæ 15. *Martij* 1604.
Argum. clxi. Patet ex Summario.

Vrbeuetana Affictus.
Ven. 16. *Martij* 1604.
Argum. clxii. Non indiget.

Pampilonen. Iuriſpatronatus de Ianſi.
Ven. 19. *Martij* 1604.
Argum. clxiii. Patet ex Summario.

Pampilonenſis Parochialis de Ianſi.
Lunæ 22. *Martij* 1604.
Argmm. clxiv. Patet ex Summario.

Montis Faliſci Beneficij.
Ven. 26. *Martij* 1604
Argum. clxv. Nonnulla de remiſſoria.

Bononien. Fideicomm. de Mangiolis.
Ven. 26. *Martij* 1604.
Argum. clxvi. Fideicommiſſarius poteſt recuperare rem alienatam contra diſpoſitionem fideicommittentis.

Æſina Fideicommiſſi.
Lunæ 29. *Martij* 1604.
Argum. clxvii. Non indiget.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Lunæ 5. *Aprilis* 1604.
Argum. clxviii. Patet ex Summario.

Agrigentina S. Angeli.
Ven. 30. *Aprilis* 1604.
Argum. clxix. Aliqua de iuriſdictione A. C. & de facultate Procuratoris Generalis Religionis in comparendo, vel deputando Procuratorem in cauſis alicuius Monaſterij particularis.

Pampilonen. Parochialis de Ianſi.
Ven. 30. *Aprilis* 1604.
Argum. clxx. Ponens ad hoc vt reuocare poſſit poſitionem quæ requirantur, & quando dicantur concurrere.

Collenſis Penſionis.
Mer. 5. *Maij* 1604.
Argum. clxxi. Non indiget.

Nona-

Digitized by Google

Nouarien. Beneficij.
Ven. 7. Maij 1604.
Argum. clxxii. *Reg. de triennali* quando intret.

Firmana Reſtitutionis Dotis.
Ven. 7. Maij 1604.
Argum. clxxiii. Scripturæ recognitio per teſtes habentes notam manum an, & quando admittatur.

Lucāna Iuriſpatronatus.
Ven. 7. Maij 1604.
Argum. clxxiv. Aliqua circa probationem iuriſpatronatus.

Romana Sancti Thomæ.
Lunæ 10. Maij 1604.
Argum. clxxv. Non indiget.

Narnien. Confinium.
Lunæ 10. Maij 1604.
Argum. clxxvi. Examen teſtium factum abſque interrogatorijs partis an, & quādo valeat.

Celſonen. Præceptoriæ.
Ven. 14. Maij 1604.
Argum. clxxvii. Non indiget.

Neapolitana S. Iacobi de Chiaia.
Lunæ 17. Maij 1604.
Argum. clxxviii. Non indiget.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Lunæ 24. Maij 1604.
Argum. clxxix. Epiſcopus, qui habet facultatem minuendi, & addendi, &c. non poteſt in totum tollere, & alterare nec ſtatum prædeceſſorum à Pontifice confirmatum poteſt immutare.

Feltren. Præbendæ.
Ven. 28. Maij 1604.
Argum. clxxx. Beneficium eſſe collatiuum ex quibus probetur.

Romana Liberationis a Fideiuſſione.
Lunæ 31. Maij 1604.
Argum. clxxxi. Non indiget.

Aretina Spolij.
Mercurij 9. Iunij 1604.
Argum. clxxxii. Ex defectu citationis ad videndum iurari teſtes an, & quando dicatur nullum examen.

Collen. Penſionis.
Mercurij 9. Iunij 1604.
Argum. clxxxiii. Sententia ob non interpoſitam appellationem, vel illius proſecutionem quando dicatur tranſitum feciſſe in iudicatum.

Bononien. Fideicommiſſi de Mangiolis.
Lunæ 14. Iunij 1604.
Argum. clxxxiv. Non indiget.

Nebien. Rectoriæ.
Merc. 16. Iunij 1604.
Argum. clxxxv. Non indiget.

Parmen. Penſionis.
Lunæ 21. Iunij 1604.
Argum. clxxxvi. Non indiget.

Pacen. Decimarum del Hebrero.
Lunæ 21. Iunij 1604.
Argum. clxxxvii. Non indiget.

Pampilonenſis de Ianſi.
Lunæ 21. Iunij 1604.
Argum. clxxxviii. Eligens ſibi vacationem per obitum certę perſonę quid probare teneatur.

Romana Cenſus.
Lunæ 21. Iunij 1604.
Argum clxxxix. Non indiget.

Romana Cenſus.
Lunæ 25. Iunij 1604.
Argum. cxc. Non indiget.

Regien. Prioratus.
Veneris 25. Iunij 1604.
Argum. cxci. Beneficiatus an, & quando teneatur docere de eius titulo.

Anconitana Aſſecurationis.
Lunę 28. Iunij 1604.
Argum. cxcii. Non indiget.

Pampilonen. de Stella.
Lunę 28. Iunij 1604.
Argum. cxciii. Non indiget.

Cæſarauguſtana de Maella.
Lunę 28. Iunij 1604.
Argum. cxciv. Patet ex Summario.

Alerien. Beneficij.
Lunę 28. Iunij 1604.
Argum. cxcv. Patet ex Summario.

Digitized by Google

Celſonen. Præceptoriæ.
Lunæ 28. Iunij 1604.
Argum. cxcvi. Non indiget.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Lunæ 5. Iulij 1604.
Argum. cxcvii. Archiepiſcopus Montis Regalis non poteſt ſeparare Clericos à Monacis interuenientibus in codẽ Choro Cathedralis occaſione diuinorum officiorum.

Romana Tranſactionis.
Lunæ 5. Iulij 1604.
Argum. cxcviii. Non adimplens ex parte ſua quando poſſit agere vigore contractus.

Romana Emphyteuſis.
Lunæ 5. Iulij 1604.
Argum. cxcix. Finita locatione ob lineam finitam vigore facultatis capiendi poſſeſſionem danda eſt immiſſio Domino directo etiam contra tertium habentem cauſam ab vltimo inueſtito refectis melioramentis.

Romana Officij.
Lunæ 5. Iulij 1604.
Argum. cc. Patet ex Summario.

Romana Amotionis Inſignium.
Lunæ 5. Iulij 1604.
Argum. cci. Patet ex Summario.

Pampilonen. de Ianſi.
Lunæ 5. Iulij 1604.
Argum. ccii. Non indiget.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Lunæ 15. Nouembris 1604.
Argum. cciii. Cuſtodia Sacriſtiæ cui ſit committenda in caſu, de quo in deciſione.

Romana Tranſactionis.
Ven. 19. Nouembris 1604.
Argum. cciv. Contraueniens contractui an, & quando eo iuuari poſſit.

Theanen. Cenſus.
Ven. 19. Nouembris 1604.
Argum. ccv. Non indiget.

Pampilonen. Parochialis de Stella.
Merc. 24. Nouembris. 1604.
Argum. ccvi. Patet ex Summario.

Patauina Decimettæ.
Lunæ 29. Nouembris 1604.
Argum. ccvii. Agens remedio *l. conductores C. locat.* quid probare debeat & probaſſe dicatur.

Aſſiſienſis Cenſus.
Lunæ 29. Nouembris 1604.
Argum. ccviii. Numeratio pecuniæ pro validitate cenſus probatur ex atteſtatione Notarij mediantibus illis verbis *recepit in contanti in ſui, & teſtium præſentia, & pecuniam ad ſe traxit in tot paulis argenteis,* & alia de quibus in Summario.

Agrigentina Sancti Angeli.
Ven. 3. Decembris 1604.
Argum. ccix. Patet ex Summario.

Æſina Fideicommiſſi.
Ven. 3. Decembris 1604.
Argum. ccx. Trebellianica an, & quando detrahatur, quando eſt ſubſtituta pia cauſa, vel locus, qui exercet opera pietatis.

Interamnen. Compromiſſi.
Ven. 10. Decembris 1604.
Argum. ccxi. Patet ex Summario.

Calciaten. & Legionen. Præſtimoniorum.
Ven. 10. Decembris 1604.
Argum. ccxii. Agens ſpolio in beneficialibus quid probare debeat, & probaſſe dicatur.

Cæſenaten. Lucri Dotis.
Merc. 15. Decembris 1604.
Argum. ccxiii. Non indiget.

Romana Sancti Thomæ.
Ven. 17. Decembris 1604.
Argum. ccxiv. In relaxatione mandati vigore ſententiæ an requiratur citatio.

Burgen. Admiſſionis ad Habitum.
Lunæ 20. Decembris 1604.
Argum. ccxv. Puritas ſanguinis quando dicatur probata.

Romana Vineæ de Fabris.
Lunæ 20. Decembris 1604.
Argum. ccxvi. In hac deciſione tractatur, an ſententia lata contra principalem, exequenda contra fideiuſſores ipſis non citatis, ſit nulla, & multa de liquidatione.

Roma-

Romana Tranſactionis.
Merc. 22. Decembris 1604.
Argum. ccxvii. Non indiget.

Bononien. de Mangiolis.
Lunæ 10. Ianuarij 1605.
Argum. ccxviii. Patet ex Summario.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Mercurij 19. Ianuarij 1605.
Argum. ccxix. Maioribus, & minoribus ſimul petentibus reſtitutionem in integrum, ſi materia eſt indiuidua, maioribus etiam propter minores datur reſtitutio in integrum aduersùs adirionem hæreditatis: ſecus ſi materia eſt diuidua.

Interamnen. Compromiſſi.
Mercurij 19. Ianuarij 1605.
Argum. ccxx. Non indiget.

Romana Bonorum De Ceulis.
Ven. 28. Ianuarij 1605.
Argum. ccxxi. Non indiget.

Fauentina de Paſijs.
Ven. 28. Ianuarij 1605.
Argum. ccxxii. Reductio ad arbitrium boni viri datur aduerſus laudum lęſiuum, non obſtante quod res ſuper qua fuit factum compromiſſum fuerit donata arbitro cum clauſula conſtituti.

Toletana Decimarum.
Lunæ 31. Ianuarij 1605.
Argum. ccxxiii. Patet ex Summario.

Regien. Prioratus.
Ven. 4. Februarij 1605.
Argum. ccxxiv. Patet ex Summario.

Celſonen. Præceptoriæ.
Ven. 4. Februarij 1605.
Argum. ccxxv. Nonnulla in materia ſequeſtri.

Narnien. Confinium.
Lunæ 7. Februarij 1605.
Argum. ccxxvi. Examen teſtium factum abſque intorregatorijs partis an valeat.

Sabinen. Decimarum.
Ven. 11. Februarij 1605.
Argum. ccxxvii. Non indiget.

Romana Pecuniaria.
Lunę 14. Februarij 1605.
Argum. ccxxviii. Bona per mulierem hæredem viri cum beneficio leg. & inuent. vendita an, & quando debeant cadere in extinctionem eius crediti dotalis.

Lucana Iuriſpatronatus.
Lunę 14. Februarij 1605.
Argum. ccxxix. Non indiget.

Tiburtina Cappellaniæ.
Ven. 22. Aprilis 1605.
Argum. ccxxx. Inſigna, & Inſcriptiones an probent iuſpatronatum.

Bononien. Fideicommiſſi. de Mangiolis.
Ven. 22. Aprilis 1605.
Argum. ccxxxi. Non indiget.

Lucana Iuriſpatronatus.
Mer. 27. Aprilis 1605.
Argum. ccxxxii. Iuſparronatus in confiſcatione bonorum an,& quando veniat.

Fauentina de Paſiis.
Mercurij 27. Aprilis 1605.
Argum. ccxxxiii. Patet ex Summario.

Burgen. Præeminentiarum.
Ven. 3. Iunij 1605.
Argum. ccxxxiv. Circa reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam.

Feltren. Præbendæ.
Lunæ 6. Iunij 1605.
Argum. ccxxxv. Immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, & bona fide requiritur ad immutationem ſubſtantiæ beneficij.

Valliſoletana Iuris Nominandi.
Merc. 8. Iunij 1605.
Argum. ccxxxvi. Patet ex Summario.

Pacen. Decimarum del' Hebrero.
Lunæ 13. Iunij 1605.
Argum.ccxxxvii. Tertius veniens ad cauſam an, & quando poſſit impedire expeditionem cauſæ.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Lunæ 20. Iunij 1605.
Argum. ccxxxviii. An, & quando duæ Sacriſtiæ poſſint eſſe in eadem Eccleſia.

Romana Vineæ.
Merc. 22. Iunij 1605.
Argum. ccxxxix. Poſſeſſio anterior cum titulo præfertur poſteriori ſine titulo.

Digitized by Google

Aſſiſien. Cenſus.
Mercurij 22. Iunij 1605.
Argum. ccxl. Inſinuatio non requiritur in donatione facta, vt alimenta præſtentur.

Bononien. Fideicommiſſi de Mangiolis.
Merc. 22. Iunij 1605.
Argum. ccxli. Patet ex Summario.

Tarraconen. Præpoſiturarum.
Lunæ 27. Iunij 1605.
Argum. ccxlii. Circa probationem dominij Capituli certorum bonorum.

Alerien. Beneficij.
Lunæ 27. Iunij 1605.
Argum. ccxliii. Non indiget.

Romana Cenſus.
Lunæ 27. Iunij 1605.
Argum. ccxliv. Patet ex Summario.

Barenſis Beneficiorum.
Ven. 1. Iulij 1605.
Argum. ccxlv. Valida eſt præſentatio facta ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, dum concurrunt requiſita neceſſaria.

Celſonen. Præceptoriæ.
Ven. 1. Iulij 1605.
Argum. ccxlvi. Non indiget.

Pampilonen. de Ianſi.
Ven. 1. Iulij 1605.
Argum. ccxlvii. Non indiget.

Toletana Decimarum.
Saturni 5. Nouembris 1605.
Argum. ccxlviii. Patet ex Summario.

Feltren. Præbendæ.
Lunæ 14. Nouembris 1605.
Argum. ccxlix. Mutatio ſubſtantiæ beneficij quomodo probetur.

Tiburtina Capellaniæ.
Merc. 16. Nouembris 1605.
Argum. ccl. Patet ex Summario.

Gerunden. Prioratus.
Mercurij 16. Nouembris 1605.
Argum. ccli. Non indiget.

Tarraconen. Attentatorum.
Lunæ 21. Decembris 1605.
Argum cclii. Nonnulla de attentatis.

Fulginaten. Fideicommiſſi.
Lunæ 5. Decembris 1605.
Argum. ccliii. Ex prohibitione alienationis cenſetur etiam prohibita Trebellianica.

Pacen. Decimarum.
Lunæ 5. Decembris 1605.
Argum. ccliv. Tertius veniens ad cauſam an poſſit impedire expeditionem cauſæ.

Anconitana Pecuniaria.
Veneris 9. Decembris 1605.
Argum. cclv. De nullitate mandati ex quo non fuit iuratum de calumnia nec doctum de mandato procuræ.

Oueten. Mercedis.
Lunæ 12. Decembris 1605.
Argum. cclvi. Patet ex Summario.

Romana Pecuniaria.
Lunæ 12. Decembris 1605.
Argum. cclvii. Mulier poteſt agere, vt ſua dos, quæ fuit ſoluta Socero collocetur in tuto, & excludantur alij creditores non habentes hypothecam anteriorem. Aeſtimatio rei datæ in dotem facit emptionem, & venditionem in caſu, de quo ibi non obſtantibus verbis *in fundum dotalem*.

Feltren. Præbendæ.
Veneris 16. Decembris 1605.
Argum. cclviii. Scripturæ quando dicantur in forma probanti.

Celſonen. Præceptoriæ.
Ven. 16. Decembris 1605.
Argum. cclix. Præceptoriam eſſe dignitatem Conuentualem an dicatur probatum ex teſtibus deponentibus vt ibi.

Aſſiſien. Cenſus.
Ven. 16. Decembris 1605.
Argum. cclx. Non indiget.

Mediolanen. Decimarum.
Lunæ 19. Decembris 1605.
Argum. cclxi. Patet ex Summario.

Burgen. Beneficij de Robrero.
Lunæ 19. Decembris 1605.
Argum. cclxii. Patet ex Summario.

Pampilonen. de Ianſi.
Lunæ 19. Decembris 1605.
Argum. cclxiii. Patet ex Summario.

Alba-

Albanen. Fideicommiſſi.
Veneris 13. Ianuarij 1606.
Argum. cclxiv. Diſpoſitio *Statuti Vrbis*, quod filii in conditione poſiti cenſeantur vocati, habet locum tam in filiis deſcendentibus, quam in tranſuerſalibus.

Patauina Attentatorum.
Ven. 13. Ianuarij 1606.
Argum. cclxv. Poſſeſſio capta pendente appellatione, vel decendio ad appellandum à ſententia ſuper idoneitate, & institutione dicitur attentata.

Patauina Decimettæ.
Luna 16. Ianuarij. 1606.
Argum. cclxvi. Non indiget.

Vrbeuetana Fidæicommiſſi.
Veneris 27. Ianuarij 1606.
Argum. cclxvii. An & quando filii poſiti in conditione cenſeantur vocati, & an in hac facti ſpecie cenſeatur inductum fideicommiſſum.

Rauennaten. Tranſactionis.
Luna 30. Ianuarij 1606.
Argum. cclxviii. Aduerſus tranſactionem iuratam an poſſit agi non obtenta abſolutione à Iuramento.

Romana Vinæ de Fabris.
Luna 13. Febr. 1606.
Argum. cclxix. Mon indiget.

Bonon. Fideicommiſſi de Mangiolis.
Luna 13. Februarij 1606.
Argum. cclxx. Bona fuiſſe in bonis fideicomittentis ex quibus probetur,

Æſina fiedicommiſſi.
Ven. 17. Febr. 1606.
Argum. cclxxi. Subſtituta pia cauſa, vel loco, qui exercet opera pietatis an ſit locus detractioni Trebellianicæ.

Maceraten. Legati.
Luna 27. Februarij 1606.
Argum. cclxxii. Legatum factum per illa verba *leganis poſt mortem ipſius teſtatoris* eſt purum, & poteſt tranſmitti per legatarium.

Caualliccn. Martelleriæ.
Veneris 10. Martij 1606.
Argum. cclxxiii. Non indiget.

Romana Sancti Thomæ.
Veneris 10. Martij 1606.
Argum. cclxxiv. Non indiget.

Aſculana, ſeu Riparia Pecuniaria.
Luna 13. Martij 1606.
Argum. cclxxv. Loco fideiuſſoris de euictione an poſſit fieri inueſtimentum pecuniæ.

Patauina Decimettæ.
Luna. 13. Martij 1606.
Argum. cclxxvi. Patet ex Summario.

Toletana Decimarum.
Ven. 7. Aprilis 1606.
Argum. cclxxvii. Nonnulla de intelligentia ſtatuti circa ſolutionem decimarum.

Narnien. Confinium.
Ven. 7. Aprilis 1606.
Argum. cclxxviii. Non indiget.

Mediolanen. Decimarum.
Luna 10. Aprilis 1606.
Argum. cclxxix. Circa interpretationem exemptionis conceſſæ an ſcilicet extendatur ad decimas ordinarias, & prædiales.

Collen. Penſionis.
Ven. 14. Aprilis 1606.
Argum. cclxxx. Sententia ob non interpoſitam appellationem, vel ob illius non proſecutionem quando tranſeat in iudicatum.

Pacen. Decimarum.
Ven. 14. Aprilis 1606.
Argum. cclxxxi. Patet ex Summario.

Venetiarum Cenſus.
Luna 17. Aprilis 1606.
Argum. cclxxxii. Promiſſio facta præuiis illis verbis *& ratione præmiſſorum omnium* refertur ad omnia narrata in prohæmio.

Gerunden. Statuti.
Ven. 21. Aprilis 1606.
Argum. cclxxxiii. Patet ex Summario.

Aſſiſien. Cenſus.
Luna 24. Aprilis 1606.
Argum. cclxxxiv. Non indiget.

Albanen. fideicommiſſi de Sabellis.
Luna 24. Aprilis 1606.
Argum. cclxxxv. Quæritur hic an ex aliquibus

quibus actibus adita ſit, vel repudiata hæreditas.

Romana Domorum.
Ven. 28. Aprilis 1606.
Argum. cclxxxvi. Numeratio pecuniæ probatur ex verbis, de quibus in deciſione.

Opiden. Iuriſpatronatus.
Ven. 5. Maij 1606.
Argum. cclxxxvii. Patet ex Summario.

Oueten. Mercedis.
Ven. 5. Maij 1606.
Argum. cclxxxviii. Salarium an debeatur Procuratori poſt illius reuocationē.

Ferrarien. Prædii.
Mercurij 10. Maij 1606.
Argum. cclxxxix. Nonnulla de probatione identitatis bonorum.

Viterbien. Bonorum.
Ven. 12. Maij 1606.
Argum. ccxc. Non indiget.

Calaguritana Sepulturæ.
Mercury 17. Maij 1606.
Argum. ccxci. Aliqua de iure ſeppelliendi.

Celſonen. Canonicatus.
Luna 22. Maij 1606.
Argum. ccxcii. Non indiget.

Paduana Cappellaniæ.
Mer. 31. Maij 1606.
Argum. ccxciii. Patet ex Summario.

Bononien. fideicommiſſi de Vetia.
Merc. 31. Maij 1606.
Argum. ccxciv. Agitur de materia *conſ. 21. Oldrad.*

Valentina Parochialis de Palma.
Ven. 2. Iunij 1606.
Argum. ccxcv. Vnio quando dicatur legitimè præſcripta.

Celſonen. Præceptoriæ.
Ven. 2. Iunij 1606.
Argum. ccxcvi. Preceptoria quando cenſeatur perpetua, vel potius manualis.

Interamnen. Pecuniaria.
Luna 12. Iunij 1606.
Argum. ccxcvii. Non indiget.

Lucana Iuriſpatronatus.
Luna 12. Iunij 1606.
Argum. ccxcviii. Iuſpatronatus in confiſcatione bonorum an, & quando veniat.

Portugallen. Penſionis.
Ven. 16. Iunij 1606.
Argum. ccxcix. Aliqua de translatione penſionis.

Bononien. de Mangiolis.
Ven. 16. Iunij 1606.
Argum. ccc. Patet ex Summario.

Romana Caſalis Turris Vergatæ.
Luna 19. Iunij 1606.
Argum. ccci. Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in tranſactione ſupe re Eccleſiaſtica. Cætera ex ſummario.

Aſſiſien. Cenſus.
Luna 19. Iunij 1606.
Argum. cccii. Cenſus an cenſeatur nulliter impoſitus ob ſimulatam numerationem pecuniæ.

Ariminen. Laudi.
Ven. 23. Iunij 1606.
Argum. ccciii. Non indiget.

Tarraconen. Attentatorum.
Ven. 23. Iunij 1606.
Argum. ccciv. Cauſa quando dicatur diuerſa.

Meleuitana Parochialis.
Luna 26. Iunij 1606.
Argum. cccv. Semel immiſſus an poſſit petere immiſſionem. Clauſula *litis ſtatum* quid operetur.

Braccharen. Parochialis.
Luna 26. Iunij 1606.
Argum. cccvi. Aliqua circa beneficium *cap. Odoard.*

Gerunden. Statuti.
Luna 26. Iunij 1606.
Argum. cccvii. Non indiget.

Romana Retractus.
Luna 26. Iunij 1606.
Argum. cccviii. An, & quando cauſa ſit præiudicialis.

Hiſpalen. & Corduben. Præſtimoniorum.
Luna 26. Iunij 1606.
Argum. cccix. Patet ex Summario.

Romana Aromatariæ.
Mercury 28. Iunij 1606.
Argum. cccx Patet ex Summario.

Digitized by Google

Romana Vineæ.
Mercurij 28. Iunij 1606.
Argum. cccxi. Ad ſequeſtrum an,& quando ſit deueniendum, & loco illius ad inueſtimentum, vel ad cautionem.

Calaguritana Beneficij del Vateſo.
Lunæ 3. Iulij 1606.
Argum. cccxii. Patet ex Summario.

Calaguritana Naturalitatis.
Lunæ 3. Iulij 1606.
Argum. cccxiii. Non indiget.

Cæſarauguſtana Portionis.
Lunæ 3. Iulij 1606.
Argum. cccxiv. Poſſeſſio capta vel intra terminum ad appellandum, vel poſt appellationem interpoſitam non eſt attentata, quando fuit proceſſum extraiudicialiter.

Papien. Coadiutoriæ.
Lunæ 20. Nouembris 1606.
Argum. cccxv. Patet ex Summario.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Lunæ 27. Nouembris 1606.
Argum. cccxvi. Quæ iuriſdictio competat Epiſcopo ſuper Regulares, quando Eccleſia Cathedralis eſt Regularis.

Conchen. Archipresbiteratus.
Lunæ 27. Nouembris 1606.
Argum. cccxvii. Diſpoſitio *Conc. Trid. ſeſſ. 21. cap. 2.* an habeat locum in permutatione.

Albanen. Fideicommiſſi de Sabellis.
Ven. 1. Decembris 1606.
Argum. cccxviii. Repudiatio non inducitur ex actibus, de quibus in deciſione.

Taurinen. Decimarum.
Lunæ 4. Nouembris 1606.
Argum. cccxix. Pluribus Procuratoribus conſtitutis an ſufficiat vnum ſolum citare, & de valore aliquarum clauſularum quæ ſolent apponi in mandatis procuræ.

Aſculana Pecuniaria.
Lunæ 11. Decembris 1606.
Argum. cccxx. Emptor tenetur ad ſolutionem fructuum recompenſatiuorum, quamuis venditor promiſſa non adimpleuerit.

Romana ſeu Anagnina Cambiorum.
Lunæ 11. Decembris 1606.
Argum. cccxxi. Non indiget.

Portugallien. Penſionis.
Ven. 15. Decembris 1606.
Argum. cccxxii. Agitur de validitate translationis penſionis factæ à milite Lauretano.

Calaguritana Iuriſprouidendi.
Lunæ 18. Decembris 1606.
Argum. cccxxiii. Iuriſdictio an expiret lata ſententia.

Narnien. Confinium.
Lunæ 18. Decembris 1606.
Argum. cccxxiv. Teſtes de Vniuerſitate an, & quando probent pro ea.

Aquilana Beneficij.
Lunæ 18. Decembris 1606.
Argum. cccxxv. Patet ex Summario.

Maioricen. Penſionis.
Lunæ 12. Ianuarij 1607.
Argum. cccxxvi. Patet ex Summario.

Nazarena Penſionis.
Lunæ 15. Ianuarij 1607.
Argum. cccxxvii. Penſio à ſucceſſore in beneficio an debeat ſolui pro rata temporis, an pro rata fructuum.

Caurien. Penſionis.
Lunæ 15. Ianuarij 1607.
Argum. cccxxviii. Cura animarum non probatur ex quo quis exercet Sacramentum pœnitentiæ.

Romana de Carauagiis.
Ven. 19. Ianuarij 1607.
Argum. cccxxix. Aliqua de nouatione.

Romana Pecuniaria.
Ven. 26. Ianuarij 1607.
Argum. cccxxx. Patet ex Summario.

Interamnen. Pecuniaria.
Merc. 31. Ianuarij 1607.
Argum. cccxxxi. Non indiget.

Celſonen Canonicatus.
Merc. 31. Ianuarij 1607.
Argum. cccxxxii. Aliqua circa *Regulam de annali*.

Spo-

Spoletana Laudi.
Lunæ 12. Februarij 1607.
Argum. cccxxxiii. Patet ex Summario.

Viterbien. Fideicommiſſi
Ven. 16. Februarij 1607.
Argum. cccxxxiv. Pro obtinenda reſtitutione in integrum aduerſus aditionem hæreditatis paternæ requiritur læſio, & minor ætas.

Romana Vineæ.
Lunæ 19. Februarij 1607.
Argum. cccxxxv. Non indiget.

Calaguritana Iuris Prouidendi.
Ven. 9. Martij 1607.
Argum. cccxxxvi. Plures ſententiæ poſſunt ferri ab eodem Iudice, quando capitula ſunt diuiſa. Quando autem capitula dicantur diuiſa.

Syraguſana Quartæ.
Mercurij 14. Martij 1607.
Argum. cccxxxvii. In tota hac deciſione agitur, ex quibus actibus lis cenſeatur inducta, ad effectum interrumpendi præſcriptionem.

Portugallen. Penſionis.
Ven. 23. Martij 1607.
Argum. cccxxxviii. Aliqua de remiſſoria.

Corduben. Redecimarum.
Lunæ 26. Martij 1607.
Argum. cccxxxix. Nonnulla de remiſſoria.

Taurinen. Decimarum.
Ven. 30. Martij 1607.
Argum. cccxl. Patet ex Summario.

Oueten. Mercedis.
Lunæ 2. Aprilis 1607.
Argum. cccxli. Procuratori an debeatur ſalarium poſt illius reuocationem.

Aſculana Pecuniaria.
Lunæ 2. Aprilis 1607.
Argum. cccxlii. Patet ex Summario.

Romana Caſalis Turris Vergatæ.
Lunæ 7. Maij 1607.
Argum. cccxliii. Aliqua circa deuolutionem emphytheuſis.

Sabien. Villetarum.
Ven. 18. Maij 1607.
Argum. cccxliv. Poſſeſſio bonorum ad fauorem Communitatis probatur ex teſtibus deponentibus vt hic. Et quæ probatio præualeat.

Taurien. Decimarum.
Ven. 18. Maij 1607.
Argum. cccxlv. Remiſſoria non datur ad probandum immemorabilē quando teſtes debent eſſe annorum centum, & octo.

Burgen. Iuriſdictionis de Viruieſca.
Lunæ 21. Maij 1607.
Argum. cccxlvi. Inferior an, & quando veniat appellatione Ordinarij.

Celſonen. Canonicatus.
Ven. 1. Iunij 1607.
Argum. cccxlvii. Quando vnus habet gratiam *in forma dignum*, & poſſidet, alter verò habet ſubrogationem gratioſam, tunc agendum eſt via ordinaria.

Romana Saluiani Interdicti.
Ven. 1. Iunij 1607.
Argum. cccxlviii. Patet ex Summario.

Vercellen. Archipresbyteratus.
Merc. 6. Iunij 1607.
Argum. cccxlix. Beneficia Prothonotariorum ſiue de numero participantium, ſiuè non ſunt reſeruata. Cæterea de creatione Prothonotariorum facta à legato.

Hiſpalen. & Corduben. Præſtimoniorum.
Mercurij 6. Iunij 1607.
Argum. cccl. Subrogatio gratioſa à collitigante infra quod tempus obtineri debeat, ad hoc vt illi ſuffragetur.

Lucana Iuriſpatronatus.
Ven. 8. Iunij 1607.
Argum. cccli. Filius excepta ſucceſſione Patris perduellionis non afficitur alijs pœnis. Ad degradationē Clerici quando deueniri poſſit.

Bononien. Serici.
Ven. 8. Iunij 1607.
Argum. ccclii. Patet ex Summario.

Terulen. Cantoriæ.
Mercurij 13. Iunij 1607.
Argum. cccliii. Non indiget.

Tudertina Aſſignæ.
Lunæ 18. Iunij 1607.
Argum. cccliv. Manutentio debetur Domino

mino

Digitized by Google

mino aduerſus Vaſſallos in exigendo gabellas, & onera, dum de eius poſſeſſione docetur.

Oppiden. Iurispatronatus.
Lunæ 18. Iunÿ 1607.
Argum. cccLv. Patet ex Summario.

Romana Diſcuſſionis de Rayneriis.
Lunæ 18. Iunÿ 1607.
Argum. ccclvi. Appellatio poſt decendium à die latæ ſententiæ interpoſita ſuffragatur dum prius appellans ignorabat ſententiam contra ſe fuiſſe latam.

Romana Domus.
Ven. 22. Iunÿ 1607.
Argum. ccclvii. Patet ex Summario.

Peruſina Penſionis.
Ven. 22. Iunÿ 1607.
Argum. ccclviii. Differentia inter ſimplicem reſignationem, & ad fauorem. Reſignans an poſit alienare bona poſt datum mandatum ad reſignandum.

Ariminen. Releuationis Indemnitatis.
Argum. ccclix. Emptor ſoluens, vel promittens ſoluere prætium anterioribus creditoribus venditoris an poſſit ſe tueri aduerſus alios creditores: Cætera ex Summario.

Montis Regalis Iuriſdictionis.
Lunæ 25. Iunÿ 1607.
Argum. ccclx Archiepiſcopus in Eccleſia Cathedrali Regulari poteſt ſolus punire Monachos.

Romana Sancti Thomæ.
Merc. 27 Iunÿ 1607.
Argum. ccclxi. Aliqua in materia ſpolij.

Taurinen. Decimarum.
Mer. 27. Iunÿ 1607.
Argum. ccclxii. Præſcriptio interrumpitur per iudicium nullum quamuis poſtea inita fuerit nulliter tranſactio ob non ſeruatas ſolemnitates

Romana Domus.
Merc. 27. Iunÿ 1607.
Argum. ccclxiii. Non indiget.

Oueten. Mercedis.
Merc. 4. Iuly 1607.
Argum. ccclxiv. Procurator an cenſeatur reuocatus quo ad omnes cauſas, & negotia per reuocationem factam.

Calaguritana Iuriſprouidendi.
Merc. 4. Iulij 1607.
Argum. ccclxv. Non indiget.

Nucerina Paganorum.
Merc. 4. Iuly 1607.
Argum. ccclxvi. Manutentio non datur ei, qui cæpit poſſeſſionem vigore mandati de imittendo obtenti ab Executore mixto, à quo dabatur appellatio.

Burgen. Beneficij de Robredo.
Ven. 6. Iulij 1607.
Argum. ccclxvii. Patet ex Summario.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Lunæ 23. Iuly 1607
Argum. ccclxviii. Tempus ad petendam, & proſequendam reſtitutionem in integrum durat vltra quadriennium, quando ſtat per Iudicem, & partem quominus cauſa expediatur.

Pampilonen. de Ianzi.
Ven. 16. Octobris 1607.
Argum. ccclxix. Gratia an ſuſtineatur, quando non fuit facta mentio fructuum perceptorum.

Bononien. Bonorum de Maſumatico.
Lunæ 26 Octobris 1607.
Argum. ccclxx. Non indiget.

Papien. Coadiutoriæ.
Lunæ 5. Nouembris 1607.
Argum. ccclxxi. Attentata non dicuntur purgata per ceſſionem conditionalem poſſeſſionis, & nec reſpectu expenſarum poſt ceſſionem factarum.

Corduben. Redecimarum.
Vener. 16. Nouembris 1607.
Argum. ccclxxii. Redecima an ſit contra vel preter ius.

Corduben. Beneficij de Oueyo.
Lunæ 19. Nouembris 1607.
Argum. ccclxxiii. Familiaritas, & obitus in poſſeſſione beneficij ex quibus probetur. Cætera ex Summario.

Bononien. Tranſactionis.
Merc. 5. Decembris 1607.
Argum. ccclxxiv. Beneplaciti Apoſtolici in tranſactione requiſiti nonnulla.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.
Lunæ 10. Decembris 1607.
Argum. ccclxxv. Poſiti in conditione cenſentur vocati, dum concurrunt coniecturæ, de quibus in deciſione.

Barchinonen. Fructuum.
Lunæ 10. Decembris. 1607.
Argum. ccclxxvi. Fructus beneficij quando ſpectent ad hæredes defuncti, & quãdo ad ſucceſſorem in beneficio.

Tarraconen. Præpoſiturarum.
Ven. 11. Decembris 1607.
Argum. ccclxxvii. Non indiget.

Bononien. de Mangiolis.
Vener. 14. Nouembris 1607.
Argum. ccclxxviii. Executio facta non citato intruſo an ſit nulla. Cæterea de Procuratore, & alijs vt iu Summario.

Thæanen. Tranſactionis.
Lunæ 17. Decembris 1607.
Argum. ccclxxix. Donatio à Patre filio in poteſtate exiſtenti facta quando ſuſtineatur. Donatio facta per pupillum Tutori non tenet.

Tarraconen. Attentatorum.
Lunæ 17. Decembris 1607.
Argum. ccclxxx. Reuocatio attentatorum quid operetur in meteria poſſeſſoria. Cætera de inhibitione.

Romana Dotis, & Legati.
Ven. 8. Ianuarij 1608.
Argum. ccclxxxi. Circa legatum factum à marito vxori ſub conditione viduitatis.

Romana Adminiſtrationis de Raineriis.
Vener. 11. Ianuarij 1608.
Argum. ccclxxxii. Adminiſtrator reddere tenetur rationem etiam illi, qui non interuenit in deputatione, quando negotium eſt commune. Adminiſtrator an teneatur reddere rationem ante finitum officium.

Caputaquen. Frumenti.
Merc. 16. Ianuarij 1608.
Argum. ccclxxxiii. Non indiget.

Interamnen. Pecuniaria.
Merc. 16. Ianuarij 1608.
Argum. ccclxxxiv. Patet ex Summario.

Aquilana Beneficii.
Merc. 23. Ianuary 1608.
Argum. ccclxxxv. Non indiget.

Pientina Iuriſpatronatus.
Lunæ 28. Ianuary 1608.
Argum. ccclxxxvi. Beneficium eſſe de iurepatronatus probatur ex quaſi poſſeſſione præſentandi antiquiſſima vna cum fama, quæ iuſtificatur ex pluribus enunciatiuis.

Romana Spolii.
Lunæ 28. Ianuary 1608.
Argum. ccclxxxvii. Non indiget.

Cæſenaten. Bonorum.
Lunæ 4. Febr. 1608.
Argum. ccclxxxviii. Mulier contrahens ſimpliciter primum matrimonium quãdo cenſeatur dediſſe omnia bona in dotem.

Cæſenaten. de Aldinis.
Lunæ 4. Februarij 1608.
Argum. ccclxxxix. Patet ex Summario.

Imolen. Diuiſionis.
Ven. 8. Februarij 1608.
Argum. cccxc. Ad Rotam ſolum ſpectat taxatio quando fuit commiſſa cauſa cum clauſula *ſubminiſtratis alimentis, & ſumptibus litis arbitrio Rotæ taxandis* Quid autem ſit attendendum in taxatione.

Senogallien. Emphyteuſis.
Lunæ 11. Februarÿ 1608.
Argum. cccxci. Patet ex Summario.

Oppiden. Iuriſpatronatus.
Lunæ 11. Februarÿ 1608.
Argum. cccxcii. Quaſi poſſeſſio præſentandi vt ſuffragetur quæ requirantur.

Bononien. Capellæ.
Vener. 29. Februarÿ 1608.
Argum. cccxciii. Non indiget.

Bononien. Reſidui Prætii.
Vener. 29. Februarÿ 1608.
Argum. cccxciv. Dato Flumine pro confine quid ſit menſurandum.

Neapolitana Pecuniaria.
Lunæ 3. Martij 1608.
Argum. cccxcv. Non indiget.

Burgen. Præeminentiarum.
Lunæ 3. Martÿ 1608.
Argum. cccxcvi. Tranſactio poſt rem iudica-

dicatám facta quando ſuſtineatur.

Calaguritana Beneficij.

Mer. 5. *Martij* 1608.

Argum. cccxcvii. Patet ex Summario.

Taurinen. Decimarum.

Lunæ 10. *Martij* 1608.

Argum. cccxcviii. Declaratoria non datur ante probationem crediti, & illius liquidationem. Mandatum perſonale non poteſt relaxari contra Monacum.

Tarraconen. Attentatorum.

Ven. 14. *Martij* 1608.

Argum. cccxcix. Continnans etiam attentat, quando alioquin iudicium redderetur eluſorium.

Corduben. Redecimarum.

Ven. 14. *Martij* 1608.

Argum. cccc. Differentia inter præſcriptionem, & conſuetudinem. Cætera de Redecima.

Bachinonen. Fructuum.

Lunæ 17. *Martij* 1608.

Argum. ccccI. Fructus an ſpectent ad hæredes defuncti, an ad ſucceſſorem.

Bononien. de Pepulis.

Merc. 19. *Martij* 1608.

Argum. ccccii. Adiectus ſolutioni an poſſit agere. Obligatio indiuidua quando dicatur. Cæterea ex Summario.

Paderbornen. Canonicatus.

Lunæ 24. *Martij* 1608.

Argum. cccciii. Procurator an poſſit eſſe teſtis in cauſa ſui principalis.

Compoſtellana Theſaurariæ.

Lunæ 24. *Martij* 1608.

Argum. ccciv. Iudicis compulſorialis iuriſdictio quæ ſit. Et iura vigore compulſorialium extracta quando dicantur in forma probanti.

Vercellen. Archipresbiteratus.

Lunæ 21. *Aprilis* 1608.

Argum. ccccv. Legatus poteſt creare Prothonotarios abſentes, & non ſubditos ſuæ Prouinciæ.

Romana Cenſus.

Lunæ 28. *Aprilis* 1608.

Argum. ccccvi. Non indiget.

Calaguritana Beneficij.

Ven. 2. *Maij* 1608.

Argum. ccccvii. Geſta poſt appellationem à ſententia interlocutoria, quæ infert damnum irreparabile, ſunt attentata.

Aſſiſienſis Cenſus.

Lunæ 5. *Maij* 1608.

Argum. ccccviii. Circa ſimulationem numerationis pecuniæ ad effectum nullitatis cenſus.

Viterbien. Fideicommiſſi.

Lunæ 5. *Maij* 1608.

Argum. ccccix. In reſtitutione Drogheriæ ſubiectæ fideicommiſſo attendi debet valor de tempore obitus grauantis.

Bononien. Reſidui Pretii.

Ven. 9. *Maij* 1608.

Argum. ccccx. Patet ex Summario.

Spoletana Dotis.

Ven. 9. *Maij* 1608.

Argum. ccccxi. Non indiget.

Romana Cenſus.

Lunæ 12. *Maij* 1608.

Argum. ccccxii. Non indiget.

Pampilonen. de Ianzi.

Vener. 23. *Maij* 1608.

Argum. ccccxiii. Intruſus quando in noua gratia debeat facere mentionem fructuum perceptorum. Cætera de mentione intruſionis.

Calaguritana Decimarum de Tritoi.

Ven. 23. *Maij* 1608.

Argum. ccccxiv. Concluſio in cauſa an ſuppleat defectum citationis ad ſententiam.

Bononien. Serici.

Ven. 30. *Maij* 1608.

Argum. ccccxv. Patet ex Summario.

Oueten. Mercedis.

Ven. 30. *Maij* 1608.

Argum. ccccxvi. Non indiget.

Romana Spolij.

Mer. 4. *Iunij* 1608.

Argum. ccccxvii. De nullitate ob non præſtitum iuramentum calumniæ, & notoria iniuſtitia ſententiæ ex defectu probationum.

Tarraconen. Attentatorum.

Mer. 4. *Iunij* 1608.

Argum. ccccxviii. Continuans attentat,

quando cauſa ſuper ipſa continuatione committitur.

Bononien. Fideicommiſſi de Mangiolis.
Lunæ 9. *Iunij* 1608.
Argum. ccccxix. Subſtitutio reciproca, ſeu breuiloqua an, & quando comprehendat fideicommiſſariam.

Toletana Decimarum.
Ven. 13. *Iunij* 1608.
Argum. ccccxx. An per hæc verba *conçedo pradium con todos diezmos de los ganados que criaren en todos ſus tenimientos* cenſeantur etiam conceſſæ decimæ, an verò exemptio à ſolutione decimarum

Imolen. Diuiſionis.
Lunæ 16. *Iunii* 1608.
Argum. ccccxxi. Societatis omnium bonorum cum fratre infante quando dicatur contracta.

Romana Remiſſionis.
Ven. 20 *Iunij* 1608.
Argum. ccccxxii. An, & quando locator teneatur ad remiſſionem mercedis ſtante pacto, *che li locatori in caſo dell'inondatione del Teuere ſiano tenuti, & obligati far remiſſione, & reſtauro al conduttore.*

Cæſenaten. de Aldinis.
Vener. 20. *Iunij* 1608.
Argum. ccccxxiii. Clauſula *arbitrio* quid operetur.

Romana Fideicommiſſi.
Vener. 27. *Iunij* 1608.
Argum. ccccxxiv. Actis tranſportatis ab vna parte quando Iudex poſſit procedere, ſi alia pars non producat iura ſua.

Palentina Beneficii.
Vener. 4. *Iulij* 1608.
Argum. ccccxxv. Patet ex Summario.

Lucana Iuriſpatronatus.
Lunæ 4. *Iulij* 1608.
Argum. ccccxxvi. Collitigans an poſſit præſentari.

Romana Domus, & Cenſus.
Vener. 4. *Iulij* 1608.
Argum. ccccxxvii. *Statutum Vrbis lib.* 1. *cap.* 174. habet locum inter ciues, incolas, ex diſtrictuales Cætera ex Summario.

Vercellen. Archipresbyteratus.
Vener. 4. *Iulij* 1608.
Argum. ccccxxviii. Agitur de iuſtificatione gratiæ nempe de vacatione per obitum certæ perſonæ, quod Archipreſbyteratus non ſit prima Dignitas, & quod vna cum Canonicatu poſſit retineri ſine diſpenſatione.

Romana Liquidationis Fructuum.
Merc. 19. *Nouembris* 1608.
Argum. ccccxxix. Non indiget.

Cæſenaten. Bonorum.
Lunæ 24. *Nouembris* 16.8.
Argum. ccccxxx. Non indiget.

Paderbornen. Canonicatus.
Vener. 28. *Nouembris* 1608.
Argum. ccccxxxi. Ordinariè, non executiuè eſt procedendum, quando agitur inter prouiſum ab ordinario, & poſſeſſorem & inter prouiſum Apoſtolicum. Cetera ex Summario.

Romana Fideicommiſſi de Marganis.
Vener. 28. *Nouembris* 1608.
Argum. ccccxxxii. Cenſus impoſitio ſuper re fideicommiſſaria ſuſtinetur pro legitima, & trebellianica.

Romana Reſciſsionis Contractus.
Lunæ 1. *Decembris* 1608.
Argum. ccccxxxiii. Mulièr an tam pro dote, quam pro augumento illius poſſit ſe obligare non obſtante ſtatuto requirente certas ſolemnitates in alienatione.

Romana Molendini.
Vener. 12. *Nouembris* 1608.
Argum. ccccxxxiv. Cauſa criminalis quãdo dicatur præiudicialis ciuili.

Bononien. de Pepulis.
Vener. 12. *Nouembris* 1608.
Argum. ccccxxxv. Fratres, qui ad fauorem alterius fratris abſentis ſe obligarunt *à comprare di commune vno credito di ſcudi* 150. *l'anno* poſſunt conueniri diſtinctè, & particulariter ſinguli ad faciendum inueſtimentum.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.
Lunæ 15. *Decembris* 1608.
Argum. ccccxxxvi. Agitur de probanda obſeruantia teſtamenti pro excluſione fideicommiſſi.

Mediolanen. Sponſalium.

Vener. 19. Nouembris 1608.

Argum. ccccxxxvi. Sponſa, quæ contraxit ſponſalia de futuro non debet cogi ad contrahendum matrimonium de preſenti, quando pendente iudicio ſuper diſſolutione ſponſalium ſponſus dedit articulos concernentes honorem Matris ſponſæ, nec non & natales eiuſdem Sponſæ.

Romana Laudi.

Vener. 19. Decembris 1608.

Argum. ccccxxxviii. Laudum latum poſt terminum præfixum in compromiſſo eſt nullum, quamuis fuerit data facultas illud prorogandi, dum non conſtat de prorogatione expreſſa, & partibus abſentibus intimata.

Peruſina Liquidationis Fructuum.

Vener. 12. Ianuarij 1609.

Argum. ccccxxxix. Circa liquidationem fructuum in ſpolio non violento, neque attentato.

Fauentina dilationis.

Vener. 16. Ianuarij 1609.

Argum. ccccxl. Maior pars creditorum poteſt præiudicare minori in dilatione danda debitori. Quæ autem ſint ſeruanda ad hoc vt talis dilatio valeat recenſentur.

Barchinonen. Prioratus.

Vener. 23. Ianuarij 1609.

Argum. ccccxli. Non indiget.

Papien. Salarii.

Lunæ 26. Ianuarij 1609.

Argum. ccccxlii. Non indiget.

Pientina Beneficii.

Lunæ 26. Ianuarij 1609.

Argum. ccccxliii. Pendente lite in Rota inter præſentatos ſi vnus ex eis obtineat gratiam *ſi neutri*, vel aliam gratiam, debet iſta noua gratia cognoſci in Rota, quæ propterea poteſt inhibere ne alius Iudex procedat.

Romana de Magdalenis.

Ven. 30. Ianuarij 1609.

Argum. ccccxliv. Teſtator mandans ſolui aliqua debita certæ perſonæ ſi poſteà ſubdit *che ſe appariranno altri debiti (il che non credo) ſi paghino tutti* cenſetur intellexiſſe de ſimilibus debitis ſupra expreſſis.

Bononien. Bonorum de Manſumatico.

Ven. 6. Februarij 1609.

Argum. ccccxlv. In alienatione rei Eccleſiæ requiritur ſolemnitas, & cauſa, quæ conſiſtit in neceſſitate, vel euidenti vtilitate deducenda copulatiue tam reſpectu valoris fructuum, quam rei ipſius.

Romana Molendini.

Vener. 6. Februarij 1609.

Argum. ccccxlvi. Clauſula *parito iudicato* ſolum datur, quando adſunt tres ſententiæ conformes, non autem vnica, etiam ſi tranſiſſet in iudicatum, & ideo iſto caſu nihil operatur, prout nec operatur in ſententia lata in ſpolio, dum apparet notoriè iniuſta, vel nulla.

Pampilonen. de Ianſi.

Lunæ 9. Februarij 1609.

Argum. ccccxlvii. Is qui in gratia non tenetur facere mentionem rei iudicatæ tanquam non latæ ad fauorem alterius prouiſi, nec etiam tenetur facere mentionem intruſionis, quam incurrerat ex quo remanſerat in poſſeſſione poſt ipſam rem iudicatam.

Baren. Iuriſdictionis.

Lunæ 16. Februarij 1609.

Argum. ccccxlviii. Laudum latum ſuper iuriſdictione inferioris intra limites Diœceſis Archiepiſcopi dicitur iniuſtum, dum non probatur iuriſdictionem ad eundem inferiorem ſpectare. Cætera circa tales probationes.

Romana Domus, & Cenſus.

Lunæ 16. Februarij 1609.

Argum. ccccxlix. Sententia an, & quando præiudicet non citato.

Aſſiſien. Cenſus.

Lunæ 23. Februarij 1609.

Argum. ccccl. Iura quando dicantur in forma probanti.

Spoletana Dotis.

Lunæ 9. Martij 1609.

Argum. ccccli. Dotis confeſſio an probet veram numerationem, an potius cenſeatur facta ſub ſpe futuræ numerationis.

Cæſa-

Digitized by Google

Cæſarauguſtana Preminentiarum.

Ven. 13. Martij 1609.

Argum. ccccl11. Agitur de manutentione quoàd præheminentias vnius Eccleſiæ contra Capitulum.

Pientina Iuriſpatronatus.

Ven. 13. Martij 1609.

Argum. ccccl111. Conſenſus Ordinarij in donatione iuriſpatronatus probatur ex aſſertione donantis emiſſa in donatione concurrentibus adminiculis, de quibus in decisione.

Sabinen. Decimarum.

Lunæ 16. Martij 1609.

Argum. cccclıv. Tenutā eſſe intra limites alicuius Parochiæ ad hoc vt Parochus habeat intentionem fundatam in decimis illius non probatur ex deductis in deciſione, quibus ibi reſpondetur.

Portugallen. Penſionis.

Lunę 16. Martij 1609.

Argum. ccccl v. Notarius excommunicatus ad hoc vt non poſſit conficere inſtrumenta quæ requirantur. Notarius bannitus poteſt conficere inſtrumenta. Trãslatio penſionis poteſt fieri à balbutiente, & ſemimortuo, modo intelligatur.

Romana Accomanditæ.

Ven. 20. Martij 1609.

Argum. cccclvı: Non indiget.

Romana Lucri Dotis.

Ven. 9. Ianuar. & Lunę 23. Martij 1609.

Argum. cccclv11. *Statutum Vrbis cap. 137. lib.* 1. habet locum in dote, & in lucro dotis.

Tullen. Canonicatus.

Ven. 27. Martij 1609.

Argum. cccclv111. Litteræ reſignationis debent exequi, dum conſtat de publicatione illius, ac de iuſtificatione omnium in gratia narratorum, quæ recenſentur.

Imolen. Diuiſionis.

Vener. 27 Martij 1609.

Argum. ccccl1x. Non indiget.

Sabinen. Villetarum.

Lunæ 30. Martij 1609.

Argum. ccccl x. Circa probationem confinium.

Firmana, ſeu Nullius Iuriſpatronatus.

Lunæ 30. Martij 1609.

Argum. cccclx1. Patet ex Summario.

Viterbien. Fideicommiſſi.

Lunæ 30. Martij 1609.

Argum. cccclx11. Non indiget.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.

Ven. 3. Aprilis 1609.

Argum. cccclx111. Poſiti in conditione cenſentur vocati concurrentibus ijs, de quibus in deciſione.

Terdonen. Iuriſpatronatus.

Ven. 6. Aprilis 1609.

Argum. cccclx1v. Inſtitui debet præſentatus ab eo, qui eſt in poſſeſſione præſentandi, dum tamen conſtat de iurepatronatus. Poſſeſſio defuncti in quaſi poſſeſſione præſentandi non tranſit in hæredem abſque noua apprehenſione. Cætera ex Summario.

Cryptæ Ferratæ, ſeu Nullius Iuriſdictionis.

Lunæ 6. Aprilis 1609.

Argum. cccclxv. Patet ex Summario.

Conchen. Decimarum della Torre el Monie.

Lunæ 6. Aprilis 1609.

Argum. cccclxv1. Sententia non eſt attendenda, quando non eſt in forma probanti, vel eſt nulla ob defectum citationis contra principalem, vel eius legitimum Procuratorem.

Peruſina Fidicommiſsi

Lunæ 4. Maij 1609.

Argum. cccclxv11. Apoſtilla ſcripta ab eodem Notario rogato in margine inſtrumenti probat abſque alia atteſtatione eiuſdem Notarij.

Bergomen. Fructuum.

Lunæ 11. Maij 1609.

Argum. cccclxv111. Non indiget.

Barchinonen. Prioratus.

Lunæ 11. Maij 1609.

Argum. cccclx1x. Inſtitutio eſt facienda præſentato, dum concurrit vacatio beneficij, præſentatio facta in tempore perſonæ habilis ab eo, qui eſt in poſſeſſione præſentandi, quod procedit quamuis diſpu-

diſputetur, an iuſpatronatus ſit reuocatum, & ſit vtile Eccleſiæ; ſecus tamen eſt quando iuſpatronatus ex priuilegio vacauit in menſe reſeruato.

Mantuana Dationis in Solutum.

Vener. 15. Maij 1609.

Argum. cccclxx. Venditio dicitur facta ad menſurã, ſtantibus illis verbis *aut quantacunque ſit iuxta menſuram faciendam.* Procurator conſtitutus ad dandum bona in ſolutum poteſt illa menſurari facere, ac menſuram approbare.

Baren. Iuriſdictionis.

Lunæ 18. Maij 1609.

Argum. cccclxxi. Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper cognitione cauſarum criminalium, & matrimonialium.

Bononien. Capellæ.

Lunæ 25. Maij 1609.

Argum. cccclxxii. Confraternitas ſita in aliqua Eccleſia nullum ius habet in ea, eum de per ſe vti ſeparata conſideretur.

Viterbien. Fideicommiſsi de Franguellis.

Mer. 27. Maij 1609.

Argum.cccclxxiii.Drogharia fuiſſe tranſfuſam in Aromatariam probatur ex vnico teſte deponẽte de facto proprio iunctis adminiculis. Aromatariam vero fuiſſe certæ perſonæ conſignatam probatur ex adductis in deciſione.

Sabinen. Villetarum.

Lunæ 1. Iunij 1609.

Argum. cccclxxiv. Deciditur hic in facti contingentia, in cuius territorio ſita ſint bona controuerſa, & qualia confinia ſint attendenda.

Oueten. Beneficiorum.

Ven. 12. Iunij 1609.

Argum. cccclxxv. Reſignatarius quando teneatur iuſtificare titulum reſignantis.

Barchinonen. Fructuum.

Ven. 12. Iunij 1609.

Argum. cccclxxvi. Fructus beneficij an ſpectent ad hæredes defuncti, an ad ſucceſſorem in beneficio.

Terdonen. Iuriſpatronatus.

Lunæ 15. Iunij 1609.

Argum. cccclxxvii. Patet ex Summario.

Calaguritana Beneficij de Auxeſo.

Merc. 17. Iunij 1609.

Argum. cccclxxviii. Reſtitutio in iudicio ſpolij in beneficialibus vt detur requiritur titulus coloratus, poſſeſſio antiquior petentis reſtitutionem, & iunior partis aduerſæ. Cœtera de ſequeſtro.

Romana Reſciſſionis Contractus.

Mercurij 17. Iunij 1609.

Argum. cccclxxix. Contractus mulieris factus cum deputatione Curatoris, dum poterant commodè interuenire affines eſt nullus ex Statuto Vrbis, quod procedit etiam ſi ſe obligauerit pro augumento dotis, ad quod non tenebatur.

Romana Fideicommiſſi.

Lunæ 22. Iunij 1609.

Argum.cccclxxx. Ad materiam diſpoſitionis *tex. in leg. cum Auus ff. de condit. & demonſtrat.*

Romana Cenſus.

Lunæ 22. Iunij 1609.

Argum. cccclxxxi. Officij dominium ad vnum, & adminiſtratio ad alium pertinet, quando in eodem contractu vni eſt accquiſitum dominium, alteri verò diſpoſitio.

Viterbien. Fideicommiſsi.

Lunæ 22. Iunij 1609.

Argum. cccclxxxii. Minor ætas probatur ex fide Baptiſmi iunctis adminiculis.

Barchinonen. Prioratus.

Ven. 26. Iunij 1609.

Argum.cccclxxxiii. Patet ex Summario.

Romana Bonorum.

Ven. 26. Iunij 1609.

Argum. cccclxxxiv. Ad hoc vt ſit locus deputationi Curatoris furioſo,& mentecapto debet conſtare de furore, vel dementia.

Sabinen. Decimarum.

Merc. 1. Iuly 1609.

Argum. cccclxxxv. Epiſcopus an poſſit infeudare decimas.

Bracharen. Parochialis.

Merc. 1. Iuly 1609.

Argum. cccclxxxvi. Patet ex Summario.

Romana Scutorum Quatuor Millium.

Ven. 30. Octobris 1609.

Argum. cccclxxxvii. Relatum eſt in re-

ſtrenre

ſcrente cum omnibus ſuis qualitatibus.

Romana de Lucatellis.

Ven. 30. Octobris 1609.

Argum. cccclxxxviii. Poſſeſſio defuncti quando ex diſpoſitione ſtatuti tranſeat in hæredem.

Romana Melioramentorum.

Ven. 6. Nouembris 1609.

Argum. cdlxxxix. Conductori an competat retentio pro melioramentis.

Gerunden. Iuris Intereſſendi in Capitulo.

Ven. 6. Nouembris 1609.

Argum. cdxc. Poſſeſſio Portionariorum intereſſendi in Capitulo ſuffragatur illorum ſucceſſoribus ad effectum manutentionis.

Burgen. Præeminentiarum.

Lunæ 16. Nouembris 1609.

Argum. cdxci. Tranſactio poſt rem iudicatam inita an valeat.

Barbaſtren. Parochialis.

Vener. 27. Nouembris 1609.

Argum. cdxcii. Sequeſtrũ apponitur, quando neutra pars poſſidet. Clauſula *ſi quis* appoſita in monitorio quid operatur.

Vrbeuetana Fideicommiſsi.

Ven. 27. Nouembris 1609.

Argum. cdxciii. Fideicommiſſum extenditur vltra pronepotes, quando ſunt vocati deſcendentes maſculi, maximè concurrentibus ijs, de quibus hic. Cætera de ſubſtitutione reciproca.

Romana Vineæ de Corbinellis.

Mercurij 2. Decembris 1609.

Argum. cdxciv. Aliqua in materia ſpolij.

Fulginaten. Fideicommiſſi.

Merc. 2. Decembris 1609.

Argum. cdxcv. Grauatus an poſſit alienare bona in familia.

Cæſenaten. de Aldinis.

Merc. 9. Decembris 1609.

Argum. cdxcvi. Commiſſa cauſa ſpolij à Signatura arbitrio Rotæ ſpoliator pauper, & non doloſus auditur reſeruatis expenſis, & fructibus in fine litis.

Gerunden. Iuris Intereſſendi in Capitulo.

Ven. 11. Decembris 1609.

Argum. cdxcvii. Ex quaſi poſſeſſione certorum actuum an cenſeatur acquiſita poſſeſſio vniuerſalis.

Lugdunen. Computorum.

Ven. 11. Decembris 1609.

Argum. cdxcviii. Intereſſe lucri ceſſantis non debetur dum non concurrunt requiſita *Caſtrenſ.* nec damni emergentis, quando non docetur damnum obueniſſe ex non facta ſolutione à debitore.

Spoletana Dotis.

Ven. 15. Ianuarij 1610.

Argum. cdxcix. An & quando confeſſio dotis facta à marito conſtante matrimonio cenſeatur facta ſub ſpe futuræ numerationis, vel animo donandi.

Barchinonen. Diſtributionum.

Ven. 15. Ianuarij 1610.

Argum. ccccc. Clauſula *ſine præiudicio alicuius* quid operetur. Diſtributiones non inſeruientium regulariter accreſcunt inſeruientibus, ſecùs ſi aliud ſtatuto, vel conſuetudine Eccleſiæ caueatur.

Digitized by Google

ILLVSTRISS. AC REVERENDISS. PATRIS

D. IO. BAPTISTAE COCCINI

S. ROTÆ ROMANÆ DECANI

ET

S. POENITENTIARIÆ REGENTIS

DECISIONVM

PARS PRIMA.

ROMANA DEPOSITI,

Lunæ 5. Iunij 1600.

ARGVMENTO,

Non indiget.

SVMMARIVM

1 *Fideiuſſor, qui vult vti actis contra principalem factis in cauſa ſeparata, debet illa proprijs ſumptibus tranſportare.*

2 *Tranſportari debent iura, quæ ſunt de actis, & ad cauſam pertinent.*

DECISIO I.

Dubitatum fuit, ac an acta eſſent integrè tranſportata in caſu, de quo agitur.

Affirmatiuam amplexi ſunt Domini, cum iudiciũ per Dominos Vareſios intentatum contra fideiuſſores ſit ſeparatum à cauſa contra Horatium principalem debitorem mota. Et ideò ſi fideiuſſores volunt vti actis factis

1 contra principalem, * debent illa proprijs ſumptibus tranſportare, vt fuit dictum *coram Illuſtriſſimo Blanchetto in vna Burgi Sancti Sepulchri bonorum 2. Decembris 1594.*

Nec refert, quod illa acta faciant ad iſtam cauſam, quia non ideò ſequitur, eſſe de

2 actis * ad effectum vt debeant tranſportari. Placuit tamen Dominis, ex quo dantur fides citationũ Antonij Giani, & Hieronymi de Lutijs ſuper conſignatione bonorũ de anno 1597. quod huiuſmodi citationes omninò tranſportentur, tanquã ad cauſam præſentẽ pertinentes.

ROMANA IVRIS CONGRVI.

Lunæ 5. Iunij 1600.

ARGVMENTVM.

Dominus ſoli, vel domus ædificare volens non poteſt cogi ad vendendum vigore Bullæ Iuris congrui.

SVMMARIVM.

1 *Inuitus nemo cogitur vendere.*

2 *Dominus fundi ædificare volens, præfertur alijs ædificare volentibus.*

3 *Bulla de iure congrui principaliter exprimit, vt Dominus cogatur inuitus vendere.*

4 *Diſpoſitio correctoria quando poteſt vnum, vel duos effectus contra ius operari, ſemper interpretatur, vt minus corrigat ius commune.*

5 *Maior ſitus, & adiacentia in ædificando de iure communi non habentur in conſideratione, ſecus in terminis Bullæ de iure congrui.*

6 *Domino vendere nolenti, ſed volenti ædificare, præfingendus eſt terminus ad ædificandum.*

DECISIO II.

IOannes Iacobus Ferrarius, aſſerens, ſe velle ad
ornatum Vrbis ædificare, petebat vigore *Bul-
læ Iuris Congrui* domum ſibi contiguam vænа-
lem Collegij Germanici, & cum Collegium re-
plicaret, quod pariter volebat ædificare ad or-
natum Vrbis ſecundum capacitatem ſui ſoli,
cauſa mihi extra Rotam commiſſa, dubitaui,
an dictus Iacobus poſſet cogere Collegium ad
vendendum dictam domum. Et Domini cen-
ſuerunt, Collegium non poſſe cogi. Funda-
mentum reſolutionis fuit deciſio alias facta
quæſt. 475. diuerſ. par. 1. coram bo.me. ~~[illegible]~~ *in
cauſa Romana Iuris Congrui 5. & 15. Iunij 1579.*
in iure enim ſunt duæ diuerſæ, & principales
diſpoſitiones in fauorem Dominorum, * altera
1 eſt, quod nemo inuitus cogere vendere, *l. dudum*
2 *C. de contr. empt.* cum ſimilibus *; altera eſt,
quod in pari cauſa dominus præfertur omni-
bus alijs idem facere volens *l. ſi eum dotem §. fi-
nal. ff. ſolut. matr. l. ex facto ff. de pecul. Capu-
taq. dec. 99.*
3 Hæc igitur Bulla, * quæ principaliter hoc
tantum exprimit, vt Dominus inuitus cogatur
vendere contra *l. inuitam, & d. l. dudum C. de
contrahend. empt.* in hoc ſolum corrigit ius com-
mune, in ceteris verò, quæ non exprimit, cen-
ſetur, ſe referre ad ius commune, & ab ipſo re-
4 cipit paſſiuam * interpretationem; quia quan-
do diſpoſitio correctoria poteſt vnum, vel duos
effectus contra ius operari, ſemper ſic venit
interpretanda, vt vnum tantum operetur, &
minus corrigat ius commune *cap. cum dilectus,*
& ibi *Butr. & alij de conſuetud.*
Et ideo cum Bulla non corrigat ius commu-
ne, quando Dominus vult ædificare, Colle-
gium non poteſt cogi ad vendendum.
5 Non obſtat maior * ſitus, & maior adiacen-
tia Ferrarij, & huiuſmodi &c. quia iſtæ quali-
tates haberent locum, ſi eſſemus in caſu Conſti-
tutionis; ſed ex quo ſumus in terminis iuris
communis, meritò non officiunt.
Nec fuit habitum in conſideratione, quod
6 alias conſtitutio redderetur eluſoria, cum * Do-
minus ſemper opponere poſſet, ſe velle ædifica-
re, quia terminus eſt præfigendus, quo elapſo,
domus venit adiudicanda ſecundum formam
dictæ Conſtitutionis.

VALENTINA GABELLAE.

Veneris 9. Iunij 1600.

ARGVMENTVM.

Exequutoriales debent perſonaliter inti-
mari.

SVMMARIVM.

1 *Exequtoriales debent perſonaliter intimari, ad-
hoc vt ferri poſſit declaratoria.*
2 *Exequutoriales debent intimari ad domum, & ad
Eccleſiam, ſi latitat ille, cui debent perſonaliter
intimari.*
3 *Exequutoriales intimatæ Procuratoribus, ſeu Syn-
dicis, adhoc vt afficiant, debet conſtare de eorum
mandato, ſeu deputatione in Syndicos.*

DECISIO III.

CVM Ciuitatis Valentinæ Conſulibus non
fuerint * perſonaliter intimatæ exequuto-
1 riales, viſum fuit Dominis, non conſtare de le-
gitima intimatione; ideo non eſſe ferendam
declaratoriam *Innoc. in cap. final. de eo qui mitt.
in poſſ. cauſa rei ſeru. Caſſad. deciſ. 2. num. 4. de
penſionibus.*
Non obſtat, quod fuerit facta diligentia de
intimando; tum quia non conſtat, Conſules
2 habuiſſe notitiam exequutorialium, * tum
quia etiamſi habuiſſent, & latitaſſent, debebant
intimari ad domum, & Eccleſiam *Creſc. deciſ.
18. de re iudic. Ant. Aug. de ſent. excom. §. 11.*
Nec refert, quod fuerint intimatæ Rationali,
3 & aſſertis Syndicis, * quia præterquam quod
nec de mandato, ſiue facultate ad lites, nec
etiam de horum deputatione in Syndicos con-
ſtat, prout conſtare debet, ſicuti fuit dictum
*coram Fabio in Romana Horti 28. Ianuarij
1594.* non ſufficit in propoſito caſu ipſorum
ſcientia *Caſſad. dicta deciſ. 2. num. 4. Roman.
conſ. 482. num. 5.*

VITERBIEN. EXEQVVTIONIS REI IVDICATAE, VEL FIDEIVSSIONIS.

Lunæ 26. Iunij 1600.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Rota non exequitur ſententias aliorum Tribuna-
lium, niſi iuſtificentur ex actis.*
2 *Verba* Volo deponere pecunias in bancho
Alexandri antequam lis terminetur *non pro-
bant aliquam obligationem.*
3 *Fides ſimplex extraiudicialis, & ſine iuramento
facta per Cardinalem, non probat concludenter,
licet illi multum tribuatur.*

DECISIO IV.

1 CVM * Rota non exequatur ſententias
aliorum Tribunalium, niſi iuſtificentur
ex actis *Put. deciſ. 401. lib. 1. Chiſſan. dec. 179.
in manuſc.* cum alijs pluribus, viſum fuit Do-
minis, non conſtare de re iudicata, quæ ſit exe-
quenda.
Obligatio enim Horatij de liberando à fide-
iuſſione Alexandrum, & Io: Dominicum, à qua
pendet iuſtitia ſententiæ A. C. quæ prætendi-
tur

tur in rem iudicatam tranſiuiſſe, ex alio non
probatur quam per depoſitionem Ioannis Do-
2 minici, quæ continet, Horatium dixiſſe, ſe *
antequam, lis terminaretur, velle deponere pe-
cuniss in bancho Alexandri, & ex hoc non re-
ſultat aliqua obligatio, ſeu diſpoſitio arg.
*textus in l. Iulianus §. ex his de leg. 3. l. Titia
eum teſtamento, in princ. de leg. 2. Bart. in l. cum
Iudex in fin. C. de ſent. & inter. omn. iudic. Bald.
in l. verbum volo num. 1. circa finem, & lege ſi cre-
ditoris num. 2. C. de fideicomm. cum alijs per De-*
3 *cian. conſ. 55. n. 14. lib. 2.* * & per fidē Illuſtriſſi-
mi Cardinalis Camerini, cui & ſi Rota mul-
tum tribuat, nihilominus ex quo eſt ſimplex
fides extraiudicialis, & ſine iuramento, non
probat concludenter, facit *textus in cap. cum
à nobis extra de teſtibus Gloſſ. in cap. ſicut de
ſent. excom. Abb. in cap. quod ſuper num. 5. de
fid. inſtr. Socin. in conſ. 99. num. 13. verſ. 2. quia
lib. 3. Rot. deciſ. 33. de probat. in antiq.* vbi Ro-
tam ita ſeruare habetur, & alias *Rota in cauſa
Veronen. penſionis coram Reuerendo Patre Domi-
no meo Millino*, non habuit conſiderationem
ſimilis fidei re: mem: Cardinalis Madrutij.

GIENNEN. AVGMENTI CONGRVAE.

Mercurij 28. Iunij 1600.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Redditus 100. ducatorum eſt congrua portio pro Parocho, ita vt nullum debeatur augmentum.*
2 *Qui tenuia beneficia acceptat ſibi imputare debet.*

DECISIO V.

DE anno 1572. R.P.D. Didacus de los Cobos Epiſcopus Giennen. fundauit Hoſpitale in oppido de Vbeda, & pro miſſis celebrādis ęgrotantibus, proque adminiſtrandis eiſdem Sacramentis treſdecim Capellanos inſtituit, eorumque maiori annuos redditus 200. ducatorum, aliis verò centum aſſignauit.

Præfatę aſſignationi Capellani tunc acquie-
uerunt, hodie verò modernis prætendentibus,
aſſignationem non eſſe ſufficientem, ad inſtan-
tiam Rectoris, & Patroni Hoſpitalis, ipſis ſolis
informantibus, propoſui dubium, an eſſet dan-
dum augmentum: Et placuit Dominis, nega-
1 tiuè reſpondere, * nam cum dicti Capellani
habeant annuos redditus ducatorum 100. vi-
detur ſatis ſufficiens, & congrua portio abſque
alio augmento iuxta diſpoſitionem *Conc. Tri-
dent. ſeſſ. 25. c. 12. & Bullam Pij IV. de portion.*
2 *aſſig. Vicario perpetuo*, * Vltra quod ſibi impu-
tare debent, ſi tenuia beneficia acceptarunt
argumento *text. in l. Imperator in fine de leg. 1.*
Gloſ. in c. 1. in verb. neceſſitate 21. q. 1. & fuit
dictum *coram Sanctiſſimo D. N. tunc Rotæ Audi-
tore in Toletana congruæ 13. Februar. 1576. &
coram Illuſtriſſimo Mantica in Burgen. congruæ
26. Nouembris 1593.* aliis in cauſa *Aſtoricen.
congruæ ſub die 23. Martij 1588. coram eodem,
& in vna Tullen. congruæ 26. Iunij 1596 coram
R. P. D. meo Pamphilio*,

ANCONITANA INTERESSE.

Mercurij 28. Iunij 1600.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Intereſſe non debetur, niſi probentur requiſita per* Caſtren. in l. 3. §. fin. ff. de eo quod certo loco.
2 *Intereſſe non debetur pro pecunijs dotalibus poſt matrimonium morte diſſolutum.*

DECISIO VI.

1 PRo informante, ex quo non probantur re-
quiſita per *Caſtren. in l. 3. §. fin. ff. de eo
quod cert. loc.* cuius opinionem Rota ſequitur
Mohed. dec. 3. de vſur. & fuit pluries dictum.
2 Non obſtat, ſi diceretur, intereſſe magis de-
beri, ex quo pecuniæ ſunt dotales, nam licet
conſtante matrimonio debitum fuiſſet, tamen
cum matrimonium diſſolutum fuerit per mor-
tem vxoris, amplius non deberetur, quia titu-
lus dotis extinctus eſt *Doctor. in c. ſalubriter,
de vſur. Bart. in l. in inſulam §. vſuras in fin. ff.
ſolut. matr. & conſ. 128. nu. 2. lib. 1. & conſ. 84.
lib. 2. Alex. conſ. 74. nu. 13. & conſ. 141. nu. 2. in
princ. lib. 1.* & fuit dictum *coram Illuſtriſſ. Man-
tica in cauſa Spoletana vſusfructus 16......1592.*

FIRMANA IVRISPATRONATVS.

Lunæ 3. Iulij 1600.

ARGVMENTVM.

De probatione filiationis.

SVMMARIVM.

1 *Filia præſumitur filia mariti, & non adulteri.*
2 *Præſumptio, quæ oritur ex eo quod filia ſit habita vt filia adulteri, & ab eo educata, & dotata, & nuptui tradita, non facit ceſſare præſumptionem, quod filia præſumitur filia mariti, & non adulteri.*
3 *Impotentia, & abſentia mariti, vna cum alijs, ſunt efficaces præſumptiones ad tollendam præ-*

ſumptionem iuris, quod ſcilicet filia præſumitur mariti.

4 Sarnen. in regul. de annal. q. 58. *declaratur*.

DECISIO VII.

Theodotus Sacerdos vna cum Ioanna coniugata commercium adeo familiare habuiſſe dicebatur, vt Ligoria ex dicta Ioanna nata non ſolum publicè haberetur pro filia dicti Theodori, ſed etiam vti talis eſſet ab eo educata, dotata, ac nuptui tradita cuidam Fabiano, licet in libro Baptiſmi legeretur baptizata tanquam filia mariti prædictæ Ioannæ.

Poſtea dictus Theodorus in vltimo ſuæ voluntatis elogio hæredes inſtituit dictum Fabianum, & Conceptum eius nepotem, qui ex æquis portionibus in omnibus eius bonis ſucceſſerunt, ac ſimul in iurepatronatus, quod dicto Theodoro competebat. Ad hoc autem beneficium de iurepatronatus per ipſius Theodori obitum tunc vacans, dictus Fabianus præſentauit Leandrum Bonjoannem. Conceptus vero Hieronymum Scilottum, cauſa ſuper iure dictarum præſentationum introducta coram Vicario Firmano, fuit lata ſententia ad fauorem Scilotti, eaque poſtea per viam appellationis in Rota mihi commiſſa. Dubitaui an ſententia Vicarii eſſet reuocanda, ex quo fundabatur in legitimitate prædictæ Ligotiæ, ideoque videretur factus eſſe locus *Bulla* 252. *fan. me. Pij V. ſuper inhabilitate illegitimorum quoad ſucceſſiones*.

Pro inſtante viſum fuit Dominis reſpondendum, quia cum tempore conceptionis Ligotiæ Ioanna haberet maritum, cuius nec aliquod impedimentum probaretur, nec quod ad eam non potuiſſet habere acceſſum, præſumitur filia mariti, & non adulteri. Quotieſcunque enim
1 poſſibile eſt,* filium eſſe natum ex matrimonio, ex eo natus præſumitur, niſi contrarium probetur *l. miles* §. *defuncto ff. ad l. Iul. de adulter. Cyn. & Alber. in l. ſi vicini n.* 3. *C. de nupt. Alex. conſ.* 88. *n.* 8. *lib.* 2. *Curt. in conſ.* 31. *nu.* 3. *lib.* 1. cum aliis relatis per *Couar. de ſponſal. p.* 2. *c.* 8. §. 3. *n.* 8.

2 Non obſtat nominatio adulteri,* dos ab eo data, illiuſque tractatus, & fama publica filiationis; quia iſta non ſufficiunt ad effectum excludendi iſtam præſumptionem, vt per *Achil. dec.* 1. *qui filij ſint legit.* niſi ſimul concurrant præſumptiones, quæ ſatis efficaces ſint ad tollendam præſumptionem iuris, prout ſunt im-
3 potentia,* vel abſentia mariti *Burſat. conſ.* 27. *col. penult. vol.* 1. *Ruin. conſ.* 15. *col.* 1. *Achil. d. dec.* 1. *Mohed. dec.* 1. & 2. *qui fil. ſint legit.* & fuit latè deductum in cauſa *Romana alimentorum* 1. *Decembris* 1595. *coram R. P. D. Millino*.

4 Nec facit * *Sarnen. in regula de Annal. q.* 58. referens alias coram ipſo fuiſſe reſolutum, ceſſare præſumptionem *d.* §. *defuncto*, quando adſint plures præſumptiones, quod ſit filius adulteri: quia vt per *Achil. præalleg. dec.* in illo caſu cum aliis coniecturis concurrebat etiam ſimilitudo lineamentorum adulteri, & quod fuerat vti eius filius baptizatus, & legitimatus, quæ in præſenti caſu non concurrunt: imo, quod multum mouit Dominos, in libro Baptiſmi iſta Ligotia eſt annotata vti filia mariti, & non adulteri.

Vter autem horum nominatorum ſit præferendus, Domini volunt particulariter videre.

ROMANA CONSIGNATIONIS DEPOSITI.

Lunæ 3. Iulij 1600.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio in forma Cameræ non admittit aliam exceptionem niſi falſitatis, quietationis, vel ſolutionis, vel nullitatis*.
2 *Nouatio non inducitur, niſi expreſsè hoc agatur*.
3 *Clauſula* citra aliquam nouationem fideiuſſorum *excludit nouationem*.
4 *Conficiens inuentarium vltra vires hæreditarias non tenetur*.

DECISIO VIII.

Carceribus mancipatus ad inſtantiam DD. de Vareſijs Horatius Vanninus, vt ab illis liberaretur, eius bona mobilia fuerunt deſcripta, & ea fidei Antonij Iani commiſſa, præuia eius obligatione in forma Cameræ, & depoſiti de reſtituendo ad omne mandatum Domini, pro quo Horatius, Lutius, & alij acceſſerunt.

Vita functo Vannino Antonius Ianus præfatus pro ſua cautela iterum bona deſcribi curauit. Hæredes poſtmodum dicti Vannini, omnibus litibus, & actionibus renunciantes, per viam concordiæ omnia bona ſua DD. Vareſijs ceſſerunt, qui præuia proteſtatione de aliquid non innouando, & citrà præiudicium omnium ſuorum iurium, nec animo liberandi fideiuſſores dictam concordiam acceptarunt, remittendo hæredibus prędictis expenſas funeris, victus, & aliorum ſimilium.

Tandem egerunt DD. Vareſij coram Aud. Camer. contra Ianum, vt conſignaret bona prima vice deſcripta, & obtinuerunt relaxari mandatum cum obligatione, & depoſitione o. ſcut. ſine præiudicio iurium ambarum partium pro expenſis dictis hæredibus remiſſis, à quo Ianus appellauit, cauſaque mihi commiſſa in Rota quoad bona ſecundo loco deſcripta cum clauſula (*ſine præiudicio legitimæ executionis*,) quo vero ad bona primo loco annotata, cum clauſula, (*ſi quid exequendum*). Ex quo dubitaui, an mandatum A. C. eſſet exequendum. Et DD. Vareſiis ſolis informantibus reſponſum fuit, mandatum A. C. eſſe exequendum ſtante obligatione Iani in forma Cameræ, & depoſiti de reſtituendo depoſitum ad omne mandatum Domi-
1 ni. * Quæ obligatio non admittit aliam exceptionem, niſi falſitatis, quietationis, vel ſolutio-

tionis *Caſſad. dec. vnica n.2.de mut. petit. Galles. ad formam oblig. Cameral. p.4. q.1* vel nullitatis, quæ tamen ſit talis, vt nihil ſit probandum, vel incontinenti probari poſſit *Amon. de Canar. de exequut. inſtr. q. 11.* & fuit dictum *coram Illuſtr. Blanchetto in cauſa Anximana grani 20. Aprilis* 1592.

Non obſtat prætenſa nouatio ex noua conuentione, ſiue concordia initia cum hæredibus
2 Horatii principalis debitoris, * quia cum hodie nouatio non inducatur, niſi expreſsè hoc ita agatur, de ea conſtare debet *l. fin. C. de nouat. §. præterea inſtit. quib. mod. toll. oblig. Mandel. conſ.367. n.5.lib.2.* & fuit dictum *coram Cantuccio in vna Romana Curiæ de Sabellis 13. Iunij* 1576. tum etiam quia in dicta concordia DD. Vareſii expreſsè proteſtati fuerunt citra ali-
3 quam nouationem fideiuſſorum, quæ verba excludunt nouationem *Iaſ. in l. 6. non ſolum §. moroe n.48. ff. de oper. non.nunciat. Grat. conſ.126. n.7. & 8. lib.1.* & fuit dictum in d. cauſa de Sabellis, & in aliis.

Non obſtat, quod dictæ proteſtationes videantur facto contrariæ, ex quo liberantur hæredes Horatii principalis debitoris, contra quos erant cedendæ actiones Iano fideiuſſori ac depoſitario, quia DD. de Vareſiis non agunt contra dictum Ianum pro rebus iam habitis ab hæredibus Horatii vigore concordiæ, ſed tantum pro reſiduo, quod penes ipſum Ianum depoſitarium remanſit, cuius ratione nulla obli-
4 gatione erant adſtricti hæredes notarii, * ex quo propter confectum inuentarium vltra vires hæreditarias non tenebantur *l. fin. §. & ſi præfatam cum gloſ. in verb. periculo, & in §. licentia C. de iur. delib. Pariſ. conſ.33. n.89. & ſeq. lib.3. Roland. de inuent. p.1. in 5.q. n.1. & p.2. q.1.*

TARRACONEN. PRAEPOSITVRARVM.

Lunæ 30. Octobris 1600.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum de perquirendo in arca priuata non conceditur, niſi præcedant aliquæ coniecturæ.*
2 Dec.5. de probat. in nou. *declaratur.*

DECISIO IX.

PEtebat coram me Capitulum Tarraconen. mãdatum de perquirendo ſcripturas in archiuio priuato Illuſtriſſimi Archiepiſcopi, qui cum contradiceret, volui conſulere Dominos, an hoc mandatum eſſet concedendum, qui dubio à me propoſito reſoluerunt non eſſe concedendum.

1 Fundamentum reſolutionis fuit, * quia Capitulum non oſtendebat ſaltem per aliquas coniecturas, quod in illo archiuio exiſtant ſcripturæ ad cauſam facientes, & ideo ſuccedit dictum *Speculatoris*, quod in contrarium allegabatur *in tit. de inſtr. edit. §. videndum reſtat. n.18.* quod ceſſantibus probationibus, iudex non debet concedere ſimile mandatum de perquirendo in arca priuata. Et ita etiam dictum *Speculatoris* declarat *Alciat. reſp. 16. nu.7. tom.2. l.7.* regulariter enim nemo tenetur pandere ſua ſecreta *l.2. C. de alim. pup. præſt. l.2. C. quando, & quibus quarta pars lib.10.* & ibi *Bart. n.10. Alciat. reſp.1. n.40. tom. 1. lib.1.* & ita etiam dicebant Domini, fuiſſe in Rota ſeruatum in cauſa *Lugdunen. computor. coram Illuſtr. Mantica, & coram R. P. D. meo Mellino*. Fuit enim conceſſa facultas perquirendi in certis libris nominatim deſignatis, in quibus poterant eſſe ſcripturæ ad cauſam facientes.

Non obſtat *deciſio coram Oradino in cauſa Anglicana aluminum ſub die 28. Ianuarij* 1568. quia loquitur in aliis terminis; petebantur enim in
2 illa cauſa nonnulli libri.* Et ita procedit *dec.5. de probat. in non. vt per Caputaq. dec. 179. l.1. in manuſcript.* qui dicit, quod *Rota* ſeruat dictas *deciſiones*, dummodo adſint iura propria, vel facientia ad cauſam, & tradit *Roman. conſ.83. in princ. & Mill. in verb. edere non tenetur.*

TERDONEN. PRAEPOSITVRAE.

Ven. 1. Decembris 1600.

ARGVMENTVM.

Circa priuationem beneficij ob non reſidentiam.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria in profanis abſque fumo conceditur, ſtante releuantia.*
2 *Sententia priuationis beneficij lata contra abſentem abſque trina citatione per publicum edictum in loco beneficij facta, nec expectatis ſex menſibus, nec conſideratis cauſis excuſationis, eſt nulla.*
3 *Certa notitia ſupplet defectum citationis.*
4 *Sententia non dicitur lata præcipitanter ab illo, qui beneficiatum non reſidentem ſæpè monuit, & per multum temporis expectauit.*
5 *Arbitrarium eſt Epiſcopo, an velit ſeruare formam traditam* in Concil. Tridentino ſeſſ.23. cap.1. & ſeſſ. 6. cap. 5. *in procedendo contra non reſidentem.*
6 *Quando adeſt timor ſubornationis remiſſoria non conceditur.*
7 *Nominatio teſtium in Curia facit, vt etiam ſi adſit timor ſubornationis, remiſſoria, quæ eſt releuans, concedatur.*
8 *Remiſſoria propter præſumptam calumniam non facilè denegatur.*

DE-

DECISIO X.

DOmini cenſuerunt, dandam eſſe remiſſo-
riam, ex quo verſabamur in prophanis,
1 in quibus abſque fumo conceditur * *Caputaq.*
dec.68. p 3. fuit dictum *coram Orioleu. 8. Octo-*
bris 1576. *in cauſa Tiraſonen. Decimarum & co-*
ram Illuſtriſſimo Mantica in cauſa Monaſterien.
exhibitionis teſtamenti 29. *Martij* 1596. Et con-
currebat eius releuantia *Caſſad. dec. 2. in princ.*
de dilat. Caputaq. dicta dec. 68. *&* 66. *par.* 3. &
fuit dictum in *præallegata cauſa Tiraſonen.*

Releuantia ex eo apparebat, quia cum fun-
damentum *deciſionum* in hac cauſa factarum
coram R.P.D. meo Decano 17. *Martij &* 5. *Iunij*
huius anni eſſet ſuper nullitate ſententiæ Ordi-
2 narij, * qui eam tulerat contra abſentem ab-
ſque trina citatione per publicum edictum in
loco beneficij facienda *cap. ex tua de cler. non*
reſid. & fuit reſolutum *coram eodem R.P.D. meo*
Decano in cauſa Salamantina del Pedroſo 5. *De-*
cembris 1567. non expectatis etiam ſex menſi-
bus, qui alioquin requiruntur antequam ad
priuationem deueniatur *d. cap. ex tua*, nec
conſideratis cauſis excuſationis pro parte Ca-
milli allatis, an ſcilicet eſſent admittendæ, nec
ne. Ad tollendum fundamentum dictarum
deciſionum articulabatur, Camillum habuiſſe
notitiam citationis factæ ad valuas Eccleſiæ
anno 1599. & ſuper ea Aduocatos conſuluiſſe,
& de ipſius ordine factam fuiſſe comparitio-
3 nem. * Quæ certa notitia ſupplet defectum
citationis perſonalis iux. *deciſ.* 11. *de dol. &*
contum. in nou. & fuit dictum *coram eodem R.P.*
D. meo Decano 23. *Octobris* 1598. *in cauſa Lu-*
nen. Sarzanen. ita vt propter huiuſmodi ſcien-
tiam potuerit Epiſcopus deuenire ad priuatio-
nem, etiam non expectatis tribus monitioni-
bus, & ſex menſibus, vt in cauſa *Zamoren. Ca-*
pellania 12. *Iunij* 1589. *coram Illuſtriſſimo Man-*
tica.

Quod deinde dicebatur, Epiſcopum proceſ-
4 ſiſſe præcipitanter, * nō conſideratis cauſis ex-
cuſationis, tollebatur ex eo, quod articula-
batur, Epiſcopum pluries tam voce, quàm in
ſcriptis monuiſſe Camillum iam inde ab anno
1594. citra, quo ceperat ipſius in non reſiden-
do, ac deſeruiendo defectus vſque ad annum
1599. quo promulgata fuit ſententia, eumque
ab vltimo præcepto facto 16. Septembris eiuſ-
dem anni, expectaſſe integros quindecim dies,
intra quos potuit cauſæ cognitionem adhibe-
re; tum etiam infirmitatem Camilli fuiſſe le-
uiorem, quàm vt ob illam ſolam à non reſi-
dendo excuſari potuerit.

Nec refert, Epiſcopum non ſeruaſſe for-
5 mam * *Conc. Trid. ſeſſ.* 23. *cap.* 1. *& ſeſſ.* 6. *c.* 1.
de reform procedendo primo ad ſubtractionem
fructuum, & deinde ad priuationem; quia hoc
relinquitur arbitrio Epiſcopi, vt declarauit
Sacra Congregatio, & fuit dictum in dicta *de-*
ciſ. Zamoren.

Non obſtat, quod quando adeſt timor ſub-
6 ornationis, remiſſoria non concedatur * *Ca-*
put. deciſ. 50. *num.* 4. *& deciſ.* 54. *par.* 3. quia hic
ceſſat, ex quo Camillus eſt Dominus illius lo-
ci in temporalibus, & eo maximè cùm Domi-
ni voluerint, nominari hic in Curia teſtes re-
7 miſſoriæ, * quorum nominatio, etiam quan-
do ſubeſſet timor ſubornationis teſtium, facit
vt remiſſoria releuans concedatur *Caput. deciſ.*
7. *par.* 3.

Non obſtat, quod remiſſoria videatur eſſe
calumnioſa, ex quo omnes articuli ſunt facti
ad euitandas deciſiones in hac cauſa factas,
8 quia vltra iam dicta * etiam propter præſum-
ptam calumniam non venit facilè deneganda
remiſſoria *Ægid. dec.* 624. *in fine*.

BONONIEN. REMISSIONIS MERCEDIS.

Lunæ 11. *Decembris* 1600.

ARGVMENTVM.

De remiſſione affictus.

SVMMARIVM.

1 *In remiſſione mercedis habenda eſt ratio anni ſte-*
rilis cum anno fertili.

2 *Remiſsioni mercedis non eſt locus, niſi quis pro-*
bet, ſe toto locationis tempore paſſum fuiſſe dā-
num. Eſt tamen locus compenſationi.

DECISIO XI.

DOmini cenſuerunt, non conſtare de perem-
ptione ad effectum remiſſionis mercedis.
1 Nam cum agatur de damno paſſo circa fru-
ctus, prout teſtes deponunt, dicunt enim ter-
ras fuiſſe ſeminatas, ſed fructus non fuiſſe re-
collectos; fœnaque non fuiſſe bona; & alij,
quod aliqui fructûs percipiebantur ex pratis
licet non ſolitæ bonitatis, habenda eſt ratio
anni ſterilis cum anno fertili, & è contra iux-
ta tex. in *l. ſi vno in princ. & in l. licet C. eodem*
& in *cap. propter ſterilitatem, eodem tit. Gigas de*
penſ. quæſt. 62. *Rimin. Iun. conſ.* 40. *num.* 12. *&*
ſeq. lib. 1. & fuit reſolutum coram Illuſtriſſimo
Blanchetto in cauſa *Romana Remiſſionis Merce-*
dis 13. *Martij* 1594. *& coram bo. me. Gipſio in*
cauſa Romana affictus Caſalis 8. *Febr.* 1593. &
nouiſſimè *coram R. P. D. meo Millino in cauſa*
Romana remiſſionis Affictus 16. *Iunij huius anni*,
& alias ſæpè.

Et ideo debebat Leonius probare, damnum
2 ſe fuiſſe paſſum per totum tempus locationis,
quia aliàs non eſt locus remiſſioni, ſed com-
penſationi per ſupradicta.

Non obſtat, quod quando conductor non
poteſt vel frui in totum, vel in parte re locata,
fiat ei remiſſio pro rata; quia quicquid ſit
de veritate iſtius opinionis, Domini dixerunt,
nos non verſari in iſtis terminis, ſed in termi-
nis damni paſſi circa fructus, & ideò habere
locum ſuperiùs dicta.

BO-

BONONIEN. PECVNIARIA.

Lunæ 11. *Decembris* 1600.

ARGVMENTVM.

Patet ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Hypotheca non inducitur niſi in caſibus à iure expreſſis.*
2 *Tacita hypotheca non competit vxori pro bonis extradotalibus.*
3 *Bona extradotalia efficiuntur paraphernalia, ſi mulier tacitè, vel expreſsè conſentit, quòd illa vir adminiſtret.*
4 *Scientia requiritur etiam ad conſenſum tacitum.*

DECISIO XII.

1 DOmini cenſuerunt, Euæ non competere hypothecam. Ratio dedicendi fuit, * quia hypotheca non inducitur, niſi in caſibus à iure expreſſis *gloſ. fin. in fine in l. 2. ff de priuil. credit. Bald. in l. 2. C. in quibus cauſ. pig. vel hypoth tac. contr. Rip. in l. dabimus § ſi quis cum tutor. num. 9. ff. de priuil. cred. Roman. conſ. 454. ſub num. 28. Surd. deciſ. 271. num. 10.*

2 In iure autem non habetur, quòd pro bonis extradotalibus competat vxori tacita hypotheca, prout ſunt iſta, de quibus agitur, ex quo obuenerunt poſt contractum matrimoniū, per ſucceſſionem *Iacob. de S. Georg in l. dotis fructus num. 1. verſ. puta ff. de iur. dot. Bertrand. conſ. 19. num. 11. in fine vol. 3. par. 2. Guido Pap. dec. 468. num. 4. Afflict. dec. 44. nu. 1. Pract. Papien. in form. libelli, quo vxor agit ad dotem in verbo tanquam num. 3. Vincent. Maxilla ad conſuet. Bari in tit. de iur. dot. §. marito nu. 12. Decian. reſp. vlt. num. 45.* vbi multos congerit *l. 4.*

3 Nec facit, quod bona extradotalia efficiantur paraphernalia, quando expreſsè, vel tacitè mulier conſenſit, quod vir illa adminiſtret *Iaſ. in l. Maritus num. 12. C. de procurat. Guido Pap. dec. 468. num. 4. Afflict. dec. 44. numer. 3. Chaſſan. ad conſuet. Burgun. rub. 4. §. 24. nu. 6.* & præcipuè *Cuman. conſ. 105.* Cui ſe ſubſcripſerunt inſignes *Doctores Imol. Caſtren. Florian. & alij*, pro quibus bonis paraphernalibus mulier habet tacitam hypothecam *l. vlt. C. de pact. conuen.* quam ibi *Bald. in princ.* dicit vnicam, & alibi non reperiri facit *l. vbi adhuc C. de iur. dot.* & tenet *Azo. in ſum. C. in quib. caſ. pig. vel hypoth. tac. contr. nu. 6. Bald. conſil. 478. ſub nu. 1. lib. 5. Iaſ in d. l. maritus num. 14. C. de procur. & in §. fuerat num. 41. inſtit. de action. Dec. conſil. 221. nu. 6. Neguſ. de pig. in 4. memb. 2. par. num. 63. Couar. var. reſol. lib. 1. cap. 7. num. 1.*

4 Quia in præſenti caſu, nec expreſſus, nec tacitus conſenſus probatur, cùm concludenter non doceatur de ſcientia Euæ, ſine qua non poteſt inferri ad voluntatem *l. nec ignorans C. de donat. l. ex maleficijs §. longe ff. de action. & oblig. l. generale C. de tabul. lib. 16. Bald. conſil. 392. num. 3. & 4. lib. 1. Bero conſ. 177. num. 29. lib. 1.*

ANCONITANA MONTIVM.

Lunæ 18. *Decembris* 1600.

ARGVMENTVM.

Patet ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrū regulariter remedio cautionis reuocatur.*
2 *Sequeſtrum factum pro exequutione obligationis Cameralis ſuper bonis, quæ potuerunt capi vigore dictæ obligationis, remedio cautionis non reuocatur.*
Venditio locorum montium ante expeditionem litterarum patentium an ſit perfecta num. 1.

DECISIO XIII.

DOmini valdè dubitarunt, an venditio per illos de Darſa facta de quinque locis Montiū Marino Gundulæ ante expeditionem patentiū eſſet perfecta, & dominium translatum, ita vt ſequeſtrum ante dictam expeditionem ſuper illis factum ad inſtantiam illorum de Facendis aſſertorum creditorum vigore obligationis Cameralis præfatorum de Darſa, tanquā ſuper re aliena factum, eſſet reuocandum. Et hinc inde per Dominos pluribus adductis, poſt longam diſputationem in tanta dubietate concluſerunt, ſequeſtrum eſſe reuocandum, data cautione de ſtando iuri, & iudicatum
1 ſoluendo. Fundamentum reſolutionis fuit, * quia regulariter ſequeſtrum remedio cautionis reuocatur *l. fin. C. de ord. cogn. cap. 1. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. Bart. in l. 1. C. de probib. ſequeſtr.*

Quibus nihil officit, ſequeſtrum factum pro exequutione obligationis Cameralis non
2 eſſe reuocandum cum cautione, * quia hoc procedit, quando clarum eſt, quod illa bona ſequeſtrata potuerunt capi pro exequutione. & ita loquitur *Galleſ. ad form. oblig. Cameral. quæſt. vlt. num. 39.*

CAMPLEN. BENEFICIORVM.

Lunæ 18. *Decembris* 1600.

ARGVMENTVM.

Circa probationem poſſeſſionis.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum de manutenendo anteriori poſſeſſori conceditur.*

2 *Poſ-*

2 *Poſſeſſio ad effectum mandati de manutenendo probatur ex inſtrumento adeptæ poſſeſſionis, innectis actibus poſſeſſorijs.*

3 *Poſſeſſio ad effectum mandati de manutenendo probatur ex ſententia iudicis mandantis aliquem amoueri à poſſeſſione.*

4 *Poſſeſſio ad effectum mandati de manutenendo probatur ex confeſſione partis emanata in commiſſione.*

6 *Per adeptionem poſſeſſionis Eccleſiæ acquiritur, etiam poſſeſſio bonorum.*

7 *Poſſeſſio capta, alio exiſtente in poſſeſſione, præſumitur clandeſtina, & vitioſa.*

8 *Sententia lata poſt inhibitionem Rotalem eſt nulla.*

9 *Inhibitio rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta de ſtylo Curiæ eſt timenda.*

10 *Per ſententiam iudicis, à qua quis appellauit, & proteſtatus fuit, ſe nolle haberi pro ſpoliato, non cenſetur priuatus ſua poſſeſſione.*

DECISIO XIV.

DOmini cenſuerunt, dandum eſſe mandatũ
de manutenendo Antonio Mariæ, quia
1 conſtabat de eius anteriori poſſeſſione, * tum
ex inſtrumento publico poſſeſſionis conſigna-
tæ Antonio Mariæ preſenti, & acceptanti, iun-
2 ctis actibus poſſeſſorijs * ad *l. 1. §. ſi iuſſerim
& l. quod meo §. ſi venditorem ff. de acq. poſſeſſ.
l. prædia & ibi Bart. num. 1. ff. eo tem Rot. dec. 5.
de cauſ. poſſ. & propr. in antiq.* & fuit dictum
in cauſa *Maceraten. hæreditatis 30. Aprilis 1593.
coram R. P. D. Pamphilio, & in Balneoregien.*
3 *Caſtri 28. Maij 1597. coram bo. me. Horatio.* *
Tum ex ſententia iudicis mandantis, illum
4 amoueri à poſſeſſione*, & confeſſione partis in
ſua commiſſione reformatiua *ad l. cum precum
C. de liber. cauſ. Aym. conſ. 205. num 6* fuit re-
ſolutum *coram Illuſtriſſimo Blancheito in cauſa
Caurien. iuriſdictionis 27. Iunij 1582.*

Quæ poſſeſſio licet ſit inſtrumentalis, ta-
5 men ex quo capta eſt, alio non exiſtente in
poſſeſſione, de ſtylo Rotæ eſt manutenibilis
*Caſſad. dec. 20. de præb. Put. dec. 160. nu. 8. l. 1.
Verall. deciſ. 334. numer. 6. lib. 2.* & fuit reſo-
lutum *coram R. P. D. meo Penia in cauſa Cæſarau-
guſtana Canonicatus 1. Iulij 1598. & in cauſa
Romana Capellaniæ S. Mariæ Magdalenæ 24. Fe-
bruarij 1576. coram Lauretano dec. 19. numer. 7.
par. 1. diu.*

Nec facit, ſi diceretur, tunc fuiſſe ſolum
adeptam poſſeſſionem Eccleſiæ, & non bono-
6 rum eiuſdem, * quia per adeptionem poſſeſ-
ſionis Eccleſiæ acquiritur etiam poſſeſſio bo-
norum *Anchar. in reg. beneficium col. vlt. ante
num 12. in verſ. & ideo ego dico, & in reg. ſine
poſſeſſione num. 10. in fine & ſeq. de reg. iur. in 6.
Lambertin. de iurepatron. lib. 2. par. 3. quæſt. princi-
pali 11. art. 9. num. 3. Couar. lib. 3. var. reſol. c. 16.
num. 13. Ferret. conſ. 14. num. 4. & 5. vol. 1. &
236. num. 10. lib. 2.* cum alijs latè deductis in
dicta *Romana Cappellaniæ S. Mariæ Magdalenæ;*

Quibus non officit aſſerta poſſeſſio capta
7 per Placidum, * quia alio exiſtente in poſſeſ-
ſione, præſumitur clandeſtina, & vitioſa, niſi
ipſe probet ſuam antiquiorem *cap. licet cauſam,
& ibi Doct. de prob. Bart. in l. ſi duo in princ. ſub
num. 4. ff. uti poſſid. Veral. d. deciſ. 334. num. 2. &
6. par. 2. Cæſar de Graſſ. deciſ. 5. num. 2. de cauſ.
poſſ. & propr.* Et fuit dictum *coram R. P. D. meo
Corduba in cauſa Albigen. Canonicatus 27. Iunij
1594. & in d. Romana Cappellaniæ S. Mariæ.*

Nec refert etiam quod dicebatur capta vi-
8 gore ſententiæ Vicarij, * quia illa ſententia
fuit nulla tanquam lata poſt inhibitionem Ro-
9 talem, * quæ ſiue iuſta, ſiue iniuſta de ſtylo
Curiæ eſt timenda *Put. deciſ. 395. lib. 2. Achill.
deciſ. 29. de appell.* * Tum quia Antonius ab
illa ſententia, in qua declaratur intruſus appel-
lauit, & proteſtatus fuit, ſe nolle haberi pro
ſpoliato, ideoque non cenſetur priuatus ſua
poſſeſſione, vt fuit reſolutum in cauſa *Medio-
lanen. Parochialis 11. Decembris 1586. coram Il-
luſtriſſimo Platto,* & in cauſa *Ferrarien. Parochia-
lis 1. Aprilis 1596. coram R. P. D. Corduba.*

MACERATEN. CENSVS.

Merc. 24. Ianuarij 1601.

ARGVMENTVM.

Depoſitum, de quo ibi, non extinguit cenſum.

SVMMARIVM.

1 *Qui ſua culpa damnum patitur ſibi debet imputare.*

2 *Deponens ſummam petitam, ſatisfacit petitioni, etiamſi ſit debitor in maiori ſumma, ſi poterat credere, in plus ſe non teneri.*

3 *Conditio intrinſeca non vitiat depoſitum, etiamſi illa exprimatur.*

DECISIO XV.

IMpoſuerat Angelus ſuper quibuſdam ſuis bonis cenſum 500. ſcutorum, pro quo recognouerat Bartoluccius bonam fidem, & promiſerat dictum Angelum intra triennium liberare, quod vt faceret, curauit dictus Angelus illum citari, qui citatus vice verſa curauit Angelum recitari ad faciendum conſentire hæredes Euſtachij emptoris cenſus receptioni pecuniarum, & in euentum recuſationis, viuendum deponi. Obtulit quidem Angelus ſe
id facturum, ſed cum facere poſtea neglexerit,
1 iudex mandauit, dictas pecunias deponi; *
Vnde ſibi debet imputare Angelus, ſi cenſu
non extincto, patiatur damnum, quod ex ſua
culpa prouenit *Socin. conſ. 70. lib. 1.*

Non obſtat, quod Bartoluccius tenebatur extinguere dictum cenſum, quia cum eius obligatio eſſet in inſtrumento ſeparato ab inſtrumento cenſus, non poterat cogere hæredes Euſtachij ad recipiendum dictas pecunias, nec videbatur aliter hoc caſu efficacius ſe poſſe liberare, quod dando pecunias ad hunc effectũ.

Ni-

2 Nihil facit, quod huiuſmodi depoſitum * non fuerit integrum, quia cum non fuiſſet plus petitum, quam ſcuta quingenta pro ſorte principali, & ſcuta 75. pro fructibus, poterat credere Bartoluccius, in plus ſe non teneri.

3 Nec refert, quod huiuſmodi depoſitum * fuerit conditionale, ſi videlicet fieret retrouenditio cenſus; quia cum conditio hæc illi eſſet intrinſeca, illius expreſſio non potuit illud vitiare *Bald. in l. acceptam num. 14. C. de vſur. Neguſ. de pignor. in 2. par. 3. membri* §. *partis principalis nu. 10. verſ. in hoc tamen*, & fuit dictum *coram bon. mem. Orano in cauſa Romana mercium* 11. *Maij* 1590.

Quantum attinet ad Hieronymum Silentium fideiuſſorem, Domini cenſuerunt Bartoluccium teneri illum liberare iuxta formam promiſſionum, ex quo nec in iudicio facto inter ipſum, & Angelum, nec in depoſitione pecuniarum fuerat citatus, & ideo in non extinctione cenſus ceſſat omnis eius culpa.

PACEN. DECIMARVM DEL HEBREROS.

Lunæ 29. *Ianuarij* 1601.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia Parochialis fundatam habet intentionem in decimis prædiorum, quæ ſunt intra parochiæ limites.*

2 *A limitibus diuidentibus territoria, & iuriſdictiones non infertur ad terminos decimatorios Eccleſiarum.*

3 *Quaſi poſſeſſio percipiendi decimas non releuat, niſi conſtet, ius decimandi ad quaſi poſſidentem ſpectare, vel eſſe intra limites ſuæ parochiæ.*

DECISIO XVI.

FVit per Dominos vnanimiter reſolutum contra informantem, Capitulum ſcilicet Pacen. non fundare intentionem ſuam in decimis, de
1 quibus agitur. * Licet enim Eccleſia Parochialis intentionem habeat fundatam in decimis, intra cuius limites ſunt prædia, ex quibus illæ colliguntur *cap. final. de Paroch. cap. cum ſint de decim. cum vulg.* nihilominus capitulum non probat, locum *dell'Hebrero* eſſe intra li-
2 mites Parochiæ Eccleſiæ Pacen. * Non enim infertur à limitibus diuidentibus territoria, & iuriſdictiones ad terminos decimatorios Eccleſiarum *Hoſtien. in cap. ſuper eo num. 3. & 11. de Paroch. & in cap. querimoniam num. 2. & ibi Butr. num. 6. de iurepatr. Felin. in cap. cum cauſam num. 12. de probat.* Et fuit reſolutum *coram Illuſtriſſimo D. Peruſino in cauſa Conchen. limitum* 3. *Maij* 1589. & poſteà *coram Illuſtriſſimo Cardinale Blanchetto* 5. *Maij* 1593. & aliàs ſæpè.

3 Nec obſtat quaſi poſſeſſio Capituli percipiendi decimas in iſto loco; quia præterquam quod non eſt ſufficienter probata, tamen etiamſi probaretur, non releuaret, niſi doceretur, quod iſte locus eſſet intra limites parochiæ, vel quod iura ſpectarent alias ad Capitulum ad *tex. in cap. ult. vbi gloſ. & Menoch. de reſtit. ſpol. in* 6.

CAESENATEN. DE CACCIAGVERRIS.

Ven. 26. *Ianuarij* 1601.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iudex, ad quem fuit appellatum, in cauſa appellabili poteſt inhibere.*

2 *Vicarius ſancti Petri vigore facultatum procedit in cauſis appellatione remota.*

3 *Clauſula* appellatione remota *poſita in facultatibus alicuius iudicis extra Rotam, ſi deinde cauſa committatur in Rota, cenſetur repetita in commiſſione Rotali.*

4 *Reſtitutio in integrum impedit exequutionem nondum cœptam.*

DECISIO XVII.

PLacuit Dominis, inhibitionem non eſſe moderandam, ex quo fuit appellatum in cauſa
1 appellabili, & infra legitima tempora. * Et ideo Iudex ad quem bene inhibuit *cap. Romana* §. *ſi vero &c. non ſolum de appellat. in 6. Rot. deciſ. 58. de appell. in antiq.*
2 Non obſtat, quod Vicarius Sancti Petri procedat vigore ſuarum facultatum, *appella-*
3 *tione remota*, * quæ clauſula cenſeri debet repetita in commiſſione Rotali *Aemil. conſ. 68. num. 7. latè Modern. de attent. appel. pend. limit. 8. nu. 7. Aegid. deciſ. 226. Caſſad. deciſ. 8. de reſcript. Rota deciſ. 321. par. 1.* quia cum Comes Chriſtophorus obtinuerit reſtitutionem in inte-
4 grum; * illa impedit exequutionem, quæ nondum fuerat cępta, & ſic inhibitio non venit moderanda *l. vnica vbi gloſ. in verb. debere, Cyn. & Azo in ſum. in princ. C. in integr. reſtit. poſtul. ne quid no. fiat. & in tit C. de vendic. libert. Doctor. in l. 4.* §. *condemnatum ff. de re iudicat. Rot. deciſ. 51. de appell. in nou. Put. deciſ. 456. lib. 2. benè Capic. deciſ. 53. num. 1. & Franc. March. deciſ. 53. nu 7. lib. 2. Myſing. obſeru. 48. cent. 1. Chiſanen. deciſ.* 164. Et fuit dictum *coram R. P. D. meo Decano in cauſa Ortonen. penſionis* 5. *Iulij* 1599.

Nihil officit, quod *R. P. D. meus Litta* tulerit duas ſententias, & ab vnica tantum fuerit appellatum: quia hodie pars vult tantum proſequi cauſam ſuper bonis ſtabilibus, non autem ſu-

ſuper attentatis. Vltra quod viſum fuit Dominis, magis appellationem adaptari ſententiæ latæ ſuper negocio principali, quam ſuper attentatis.

SABINEN. ARCHIPRESBYTERATVS.

Lunæ 27. Decembris 1601.

ARGVMENTVM.

Diſpoſitio *cap. de multa de præben.* quando locum habeat. Vicarius ad nutum amouibilis quando dicatur.

SVMMARIVM.

1 Cap de multa de præben. *non habet locum in Vicarijs temporalibu, nec ex eis cauſatur incompatibilitas, & num. 3.*
2 *Diſpoſitio* cap. de multa de præben. *non procedit in illis officijs & dignitatibus, quæ non ſunt perpetua, nec in titulum perpetui beneficij conferuntur.*
4 *Vicarius temporalis, ſiue ad nutum amouibilis, nomine alieno exercet curam Parochiæ.*
5 *Deputatio Vicarij facta cum clauſula* ad nutum nomen & beneplacitum amouibilem *eſt temporalis.*
6 *Beneficia regularia aptitudine ſunt perpetua, & de eis, vt de perpetuis iudicatur.*
7 *Beneficia regularia ad nutum Superiorum amouibilia cauſat incompatibilitatem.*
8 *Beneficia regularia conferuntur in titulum.*
9 *Obtinentes beneficia regularia potiùs ratione obedientiæ, & ex vi profeſſionis, quàm ex natura beneficij, poſſunt remoueri ad nutum Abbatis.*
10 *Beneficia ſæcularia manualia non dantur in titulum.*
11 *Obtinentes beneficia regularia non poſſunt amoueri ſine cauſa.*
12 *Obtinentes beneficia regularia ſi amoueantur ab illis ſine cauſa poſſunt appellare.*
13 *Vicarius ad nutum amouibilis in Eccleſia ſæculari, qui nullum habet titulum, & nihil agit nomine proprio, poteſt amoueri etiam abſque cauſa.*

DECISIO SEV VOTVM XVIII.

PRætendit Angelus Iacobellus impedire reſignationem Archipresbyteratus Collis Veteris ad fauorem Iacobi Corſi ſub prætextu vacationis ex eo quod ei immineat cura animarum, & reſignans fuerat antea deputatus à Capitulo Sancti Petri Vicarius amouibilis in alia Eccleſia curata Sancti Martini perpetuò vnita Capitulo iuxta *cap. de multa de præbendis.*

Sed credo, hanc prætenſionem non ſubſi-
1 ſtere.* In iſtis enim Vicarijs temporalibus, quę conſtituuntur in beneficijs vnitis iuxta *deciſ. Rotæ 2. ſub num. 2. de exceſſ. Prælat. in nou. Biſign. deciſ. 21. num. 3. de prebend.* cum alleg. per *Rebuff. in tit. de perpet. Vicar. num. 6.* & latè per *Alfonſ. Ored. de incomp. beneſ. par. 1. cap. 15. ſub num. 8. & ſeqq.* non habet locum diſpoſitio d. *Cap. de multa,* nec ex eis cauſatur incompatibilitas *Gloſ. in Clem. in Vicar. perpetuis de offic. Vicar.* & in *extrauag. execrabilis in verb. temporalis, de præbendis Capra reg. 90. num. 67. in 12. fallen. Rebuff de diſpenſ. rat. ætat. in verb. vel earum perpetua Vicariæ Ored. d. cap. num. 16.*

2 Diſpoſitio enim d. *Cap. de multa* * non procedit in illis officijs, & dignitatibus, quæ non ſunt perpetua, nec in titulum perpetui beneficij conferuntur, vt tradunt ibi DD. communiter *Innoc. ſub num. 6. ad finem* ibi, *nunquam etiam reputamus. Ancharan. num. 18. Imol. ſub nu. 44. verſ. ſimiliter etiamſi. Abb. num. 2?. verſ. ſed contrarium. Gambar. lib. 5. de offic. legat. in tit. an leg. poſſ. plur. beneſ. conferre num. 23. Capra,* qui teſtatur de communi dicta *regula 90. n. 67. Alphonſ. Ored. d. cap. 15. num. 52. Put. deciſ. 117 lib. 2.* Et fuit reſolutum in cauſa *Segunina Theſaurariæ 29. Aprilis 1596. coram bo. me. Grano.*

Et conſequenter non poteſt habere locum
3 in iſtis Vicarijs amouibilibus ad nutum conſtituentis, quæ ſunt temporales, & non dantur in titulum perpetui beneficij, nec poſſunt impetrari, cum non ſint tituli beneficiales *Anton de Butr. conſ. 51. ſub nu. 6. Vital in. dicta clem. 1. num. 56. de offic. Vicar. Rebuff. in titulo de nominat. quæſt. 15. num. 62, Mando. de annal, quæſt. 15. nu. 1.* Et tenuit *Rota in cauſa Salamantina Vicariæ ſub die 15. Martij 1596. coram Illuſtriſſimo Blanchetto.*

Nec refert, quod Eccleſia Sancti Martini ſit Curata, quia Cura eſt Capituli Sancti Petri, cui fuit vnita, non autem Vicarij temporalis, & ad nutum amouibilis, qui non dici-
4 tur Curatus,* ſed nomine alieno illam exercet ad libitum ſuum, vel illius, qui ſpecialiter illum deputauit *gloſ. in d. extrauag. execrabilis in verb. temporalis Rota d. deciſ. 2. de exceſ. prælat.* quæ loquitur in beneficio vnito menſæ Capitulari *Biſign. d. deciſ. 21. ſub num. 2.* Cardinal. *in d. clem. 1. ſub num. 15. de offic. Vicar. Oldrad. conſ. 38. num. 1. 9. & 12. Rebuff. de diſpenſ. de non reſid. num. 15.*

5 Quod autē deputatio facta * per Capitulum Sancti Petri de hoc Archipresbytero ſit temporalis, & non perpetua, conſtat ex verbis ipſius deputationis, ibi, *ad nutum tamen, & beneplacitum amouibilem,* per quæ Vicarius reputatur temporalis, & de de eo vt de temporali iudicatur *gloſ. in clem. dudum §. ac deinde in verb. impediant de ſepult.* Et patet ex ſupra allegatis videlicet *deciſ. 2. de exceſ. præl.* ibi, (*Vicarius temporalis ad nutum amouibilis.*) *Biſign. d. deciſ. 21. ibi,* (*quia ſi talis Vicariatus eſt remouibilis,*) *Butr. d. conſ. 51. ſub nu 6.* Et patet in omnibus Vicarijs temporalibus, & ibi, (*vt non intitulati ſunt.*) *Gemin. d. conſ. 86 num. 3.* ibi (*quia ipſe exercet curam*) *Vital. in d. clem. vnica nu. 56.* ibi (*breuiter ſi eſſet inſtituendus.*) *Rebuff. in d. tit. de diſpenſ. de non reſid. num. 15.* ibi, (*quia pro voluntate inſtituendus, Alphonſ. Ored. d. cap. 15. ſub num. 8.* ibi, (*Vicaria temporalis dicitur.*) Qui

omnes

Digitized by Google

omnes concludunt Vicarium ad nutum, & voluntatem conſtituentis amouibilem, dici tẽporalem, etiam ad iſtum effectum, vt non comprehendatur ſub diſpoſitione d. *cap. de multa.*

Non obſtant quæ dicuntur de beneficijs re-
6 gularibus, * quæ licet ſint ad nutum Superiorũ amouibilia, tamen cauſant incompatibilitatem iuxta *c. cũ ſingula, de preb. in 6. Gambar. de offic. legat. loco infra citando. Hoied. de incomp. benef.*
7 *par. 1. cap. 22. num 14.* * quia beneficia regularia aptitudine ſunt perpetua, niſi ſi ea obtinentes amoueantur. Et de ijs iudicatur vt de
8 perpetuis, prout ſunt de ſui natura, * cum
9 conferantur in titulum, & poſſint impetrari, * licet obtinentes potius ratione obedientiæ & ex vi profeſſionis, quam ex natura beneficij poſſint remoueri ad nutum Abbatis, qui po-
10 teſt etiam non remouere; * quidquid dicendum ſit de manualibus ſæcularibus, quæ non dantur in titulum iuxta diſtinctionem *Gambar. de offic. leg. lib. 4. tit. de poteſt. legat. in referu.*
11 *benef. num 14. cum ſeqq.* * præſertim cum regulares non poſſint amoueri ſine cauſa *clem. 1. & ibi Doctor. de ſupplen. neglig. Prælat. Siluan. de benefic. par. 3. q. 21. ſub num. 5. Rebuff. de pacific.*
12 *poſſeſſ. num. 331.* ibi, *quod datur recurſus à remotione ſine cauſa.* Et fuit reſolutum in d. cauſa *Seguntina Theſauraria coram bon. mem. Orano.*

13 Iſta autem ceſſant in Vicario ad nutum amouibili in Eccleſia ſæculari, qui nullum habet titulum, & nihil agit nomine proprio, & poteſt amoueri ad libitum conſtituentis, etiam abſq; cauſa, vt patet ex ſuperius allegatis.

Procedunt autem hæc facilius in hoc caſu, quia non obſtante deputatione Archipresbyteri, reſedit in ſuo Archipresbyteratu, & amplius declarauit in actis Vicarii Sabinenſis, ſe velle in eo reſidere, prout etiam adhuc hodie reſidet, & ſic ceſſant quæ dicuntur de eius animo non amplius redeundi ad ſuum Archipreſbyteratum.

Relaxanda igitur ex præfatis videtur ſupplicatio reſignationis dicti Archipresbyteratus ad fauorem Iacobi Corſi, & reiicienda eſt alia ſupplicatio ab Angelo porrecta de eodem Archipresbyteratu, vti de vacante certo modo ob aſſequutionem Vicariæ temporalis, & ad nutum amouibilis ex beneficio vnito menſæ Capitulari S. Petri, cũ iſta vacatio non adſit.

VITERBIEN. FIDEIVSSIONIS.

Lunæ 29. Ianuarij 1601.

ARGVMENTVM.

Teſtis in cauſa propria an probet.

SVMMARIVM.

1 *Cardinalis deponens in facto proprio facit pluſquam ſemiplenam probationem.*

2 *Teſtis vnicus in facto proprio accedentibus adminiculis probat concludenter.*

3 *Statur depoſitioni fideiuſſoris in cauſa debitoris principalis.*

DECISIO XIX.

Reſolutum fuit ſine difficultate hodie conſtare de promotione Horatij per depoſitionem Illuſtriſſimi Cardinalis Camerini, * qui
1 (nedum attenta dignitate, & qualitate perſonæ) cum ſit teſtis in facto proprio, facit pluſquam ſemiplenam probationem *Aymon. conſ. 178. num. 7.* quem Rota fuit ſequuta, *coram Illuſtriſſimo Cardinali Blanchetto in cauſa Romana deuolutionis Vineæ 1. Iulij 1573.* faciunt notata per *Socin. iun. conſ. 31. num. 32. lib. 2. Pariſ. conſ. 104. num. 80. in princip.* & fuit dictum *coram R. P. D. meo Seraphino 4. Iunij 1576. in cauſa Vrbenetana bonorum*, quæ eſt inter impreſſas
2 *diuerſorum 521. par. 1.* * ideo accedentibus adminiculis, videlicet depoſitione D. Ioann. Dominici, probatur concludenter iuxta notata per *Caſ. de Graſſ. deciſ. 3. num. 6. de probat.*

Non obſtat, quod D. Ioannes Dominicus tractat de ſuo intereſſe, ex quo fideiuſſit pro Horatio, quia nulla etiam habita ratione ad eius perſonam, quæ notiſſima eſt omnibus, & præſertim noſtro Tribunali, in quo ſemper laudabiliter ſe geſſit, atque etiam circumſcripta illa, quæ vertitur inter DD. controuerſia, *
3 an ſtetur depoſitioni fideiuſſoris in cauſa debitoris principalis, in qua communem opinionem affirmatiuam dicit *Curt. Iun. conſ. 231. num. 5. & 6.* quando principalis eſt ſoluendo, vel fideiuſſor habet bonum releuatorem; negari tamen non poteſt, quin hæc depoſitio inſeruiat pro adminiculo.

TERDEN. PRAEPOSITVRAE.

Ven. 3. Februarij 1601.

ARGVMENTVM.

Cauſa quando dicatur prophana. Cætera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa dicitur profana, quæ non eſt ſuper titulo beneficij.*

2 *Lis ſuper priuatione beneficij tunc facit cauſam beneficialem, quando petitur, aliquem priuari, vt ſibi beneficium conferatur.*

3 *In profanis remiſſoria in qualibet inſtantia abſque ſumo conceditur.*

4 *In dubio, an articuli ſint releuantes, remiſſoria in profanis conceditur.*

5 *Propter timorem ſubornationis remiſſoria denegatur.*

6 *Quando adeſt timor ſubornationis, teſtes examinandi nominatur in Curia.*

DECISIO XX.

Domini fuerunt concordes ſuper eo, quod cauſa eſſet prophana, cũ non agatur ſuper
1 titulo beneficij, ſed ſolum de validitate ſententiæ, per quam Camillus ab Ordinario fuit priuatus Præpoſitura Alberiæ, & quam etiam idem Camillus appellatione interpoſita obtinuit á Rota reuocari, cum impoſitione ſilentij fiſco, & Alberto, qui tanquam prouiſus de dicta Præpoſitura ab eodem Ordinario venit ad cauſam ratione ſui intereſſe *Achil. deciſ. 2. de penſ. Put. 497. num. 2. lib. 2. Verall. deciſ. 99. par. 1.* & fuit dictum in cauſa *Caſalen. Præpoſituræ, 9. Iunij 1597. coram bo. me. Gypſio* * Tunc
2 enim demum lis ſuper priuatione facit cauſam beneficialem, quando petitur, aliquem priuari, vt ſibi beneficium conferatur, vel adiudicetur *cap. 2. & ibi gloſ. in verb. finita, vt lite pendente in 6. clem. 1. in verb. cum poſſeſſorem de ſequeſtr. poſſeſſ.* & facit *Sarn. in regula de ſubrogat. quæſt. 7. in princ. & in regula de annal. quæſt. 42. in princ. Put. d. deciſ. 496. num. 1. & 3.*
3 Quibus ſtantibus, remiſſoria ſolet concedi in qualibet inſtantia, & abſque fumo *Caputaq. dec. 68. par. 3.* & fuit dictum *coram me in alia deciſione in hac cauſa 1. Decembris proximè præteriti.*

Difficultas fuit reſtricta ad releuantiam articulorum. Et Domini in hoc fuerunt varii, tandem pro maiori parte concluſerunt, eſſe re-
4 leuantes * & ideó remiſſoriam eſſe concedendam *Caſſad. deciſ. 2. de dilat.* cum ſimilibus. Eoque libentius in hanc ſententiam venerunt, quia in dubio Rota ſemper ſolet concedere remiſſoriam.

5 Timor ſubornationis qui allegabatur, propter quem remiſſoria denegari ſolet iuxta *deciſionem Caputaquen. 50. num. 4. par. 3.* mouebat aliquos ex Dominis, qui erant pro deciſione, ſed ex quo Camillus non docebat, ſuos ſubditos ſibi eſſe contrarios, cum ex illo intenderet probare dictum timorem ſubornationis, facilè condeſcenderunt in hanc ſententiam pro
6 remiſſoria, * & ad omnem bonum finem voluerunt nominari in Curia teſtes per D. Albertum examinandos.

AVGVSTANA CANONICATVS.

Mercurij 7. Februarij 1601.

ARGVMENTVM.

Carcerato an, & quando debeantur diſtributiones.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum de manutenendo etiam reſpectu diſtributionum quotidianarum, datur beneficiato, qui eſt in quaſi poſſeſſione, etiamſi non reſederit, facto tamen Capituli.*

2 *Beneficiatus, qui poterat inſeruire, & ſolitus erat ſeruire, quando erat præſens, ſi facto Capituli non inſeruiat, lucratur diſtributiones quotidianas.*

3 *Beneficiatus, qui facto Capituli non poteſt inſeruire Eccleſiæ, proteſtari debet, per ſe non ſtare, &c. ad hoc vt conſequatur diſtributiones quotidianas in abſentia.*

4 *Beneficiatus non inſeruiens facto Capituli, debet habere diſtributiones quotidianas perceptas à Capitulo, etiamſi nullam fecerit proteſtationem.*

DECISIO XXI.

1 Domini reſoluerunt, D. Georgio dandum eſſe mandatum de manutenendo, etiam reſpectu diſtributionum quotidianarum à die carcerationis, quia eius quaſi poſſeſſio probatur concludenter ex depoſitione tertij teſtis, & aliorum, qui deponunt de turbatione Capituli in perceptione. Et adminiculantur alii teſtes, qui deponunt de reſidentia Georgii, qua ſtante multum veriſimile eſt, quod percepit diſtributiones, quæ dantur propter reſidentiam. Et ideo cum fuerit expulſus facto Capituli, ei debentur diſtributiones quotidianæ *Prob. ad Monac. in cap. 1. num. 22. de cler. non reſid. & in cap. 1. num. 22. in fine de conſtit. Calder. conſ. 17. de prabend. Put. deciſ. 383. & 239. lib. 1.*

2 Non obſtat, quod ad iſtum effectum neceſſarium ſit probare, quod Georgius eſſet ſolitus ſeruire Eccleſiæ *Couar. var. reſolut. lib. 3. cap. 13. numer. 8. verſ. 6. & Felin. in cap. Apoſtolus num. 12. de except.* Quia teſtes probant, quod quando erat præſens, ſolebat inſeruire, & ideo iſta expulſio non debet ſuffragari Capitulo contra Georgium, qui ceſſante expulſione poterat inſeruiendo lucrari diſtributiones. Et multum veriſimile eſt, quod inſeruiuiſſet, niſi fuiſſet carceratus, & expulſus, quia quando erat præſens ſolebat inſeruire. Mouit etiam Dominos, quod teſtes probant, Georgium fuiſſe ſolitum reſidere per certum temporis ſpatium, non excludendo reliquum tempus, & non probatur, quod Capitulum præſtet maius ſeruitium, imò potius probatur contrarium. Et ideo cum lis vertatur ſolum inter Capitulum, & Georgium, ex hoc facto Capitulum non debet reportare lucrum, requirendo à Georgio ſeruitium, quod ab eo non præſtatur, *tot. tit. quod quiſque iuris.*

3 Non obſtat, quod videbatur neceſſaria proteſtatio ad effectum conſequendi diſtributiones *Mohed. deciſ. 6. de præbend.* & fuit dictum plenius dictum in vna *Salamantina fructuum 20. Iunij 1587. coram bo. me. Bubalo*, quæ hic non
4 interuenit, * quia non eſt neceſſaria pro diſtributionibus perceptis à Capitulo *Put. d. dec. 283. lib. 1.* & fuit reſolutum *coram Illuſtriſſimo Lancell. in vna Iaceuſi portionis 16. Ianuarij 1577.* quæ eſt 618. *par. 1. diuerſ.* & *coram R. P. D. meo Mellino*, & in cauſa *Maioricen. Canonicatus 2. Maij 1594.* & in cauſa *Firmiana diſtributionum 26. Ianuarij 1598.*

RO-

ROMANA DEPOSITI DE ALTOVITIS.

Mercurij 7. Februarij 1601.

ARGVMENTVM

Soluens contra formam mandati male ſoluit, & quid ſi ſequatur ratificatio.

SVMMARIVM.

1 *Soluens contra formam mandati de ſoluendo malè ſoluit.*
2 *Mandatum de ſoluendo eſt obſeruandum in forma ſpecifica.*
3 *Ratificatio mandati retrotrahitur.*
4 *Quod tamen non procedit re non integra.*
5 *Tertius, ſtante legitima cauſa, poteſt pro ſuo intereſſe habenti mandatum de ſoluendo, proteſtari ne ſoluat.*

DECISIO XXII.

DVbitaui, an eſſet recedendum *à deciſis coram R.P.D. meo Decano* pro ſumma contenta in ſecundo mãdato. Et Domini abſque difficultate negatiuè reſponderunt; mandatum enim D. Alexandri non erat liberum, ſed ſequuta rati-
1 ficatione Antonii, * & ideo Altouiti ſoluendo
2 contra illius formam malè ſoluerunt, * cum eſſet diligenter obſeruanda, & in forma ſpecifica *l. diligenter ff. mandati l. qui haerede §. final. ff. de condit. & demonſtr.*
Non obſtat, quòd poſteà ſequuta fuerit ra-
3 tificatio Antonij, quæ retrotrahitur * *l. final. vbi Bald. in princ. C. ad Macedonin. l. ſi fundus §. 1. ff. de pignor. l. donationes C. de donat. inter*
4 *vir. & uxor.* * quia hoc non procedit, re non integra *l. bonorum ff. rem ratam haberi cap. ſi pro te de reſcript. in 6. Specul. in tit. de oblig. & ſolut. §. 1. num. 3. verſ. item pone 1.* prout erat in præſenti caſu propter ſuſpicionem vergentiæ ad inopiam Antonij, & Claudii, quam probauit effectus decoctionis ſubſequutus, & illam ſufficere in hoc caſu Domini cenſuerunt.
5 Et ideò poterat Alexander proteſtari* pariter & Maluicinus, licet eſſet tertius, cum haberet intereſſe, & adeſſet cauſa *l. cum quis ſibi ff. de ſolut.* latè *Felin. in cap. cum M. Ferrarien. de conſtit. nu.* 4. Vnde ſi Altouiti expectaſſent adimplementum, proteſtationes erant in tempore, & non fuiſſet facta ſolutio Claudio.

Minus obſtat, quod ratificatio non erat cenſenda neceſſaria: tum quia pecuniæ iam effectæ erant Claudij, tum etiam quia Claudius habebat mandatum Antonij. Nam ante ratificationem, pecuniæ non erant effectæ ſimpliciter Claudij; ſiquidem voluerat Alexander, ſequuta demum Antonij ratificatione illas illi credere, mandatum verò erat dubium, dubitabaturque, an ſocietas eſſet finita, nec conſtabat, cenſum, de quo agitur, fuiſſe factum nomine ſocietatis, ideoque ratificatio videbatur neceſſaria, vt fuit reſolutum *coram R.P.D. meo Mellino 15. Decembris proximè præteriti* in cauſa *Bononien. bonorum de Sauonantys.*

Nihil faciunt alia ex aduerſo deducta, quia non tangunt præſentem diſputationem.

An autem D. Maluicinus ex hoc fuerit liberatus, Domini reſeruarunt particulariter dubitandum.

BONONIEN. REMISSIONIS MERCEDIS.

Lunæ 19. Februarij 1601.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria conceditur quando articuli ſunt releuantes.*
2 *Remiſſoria ſecundo conceditur, quando noui articuli ſunt magis ſpecificati, quàm primi, ſuper quibus fuit examinatum in partibus.*

DECISIO XXIII.

ROta cenſuit, remiſſoriam eſſe concedendam ex capite releuantię, iuxta *deciſ. Caſſad. 3.*
1 *de dilat.* * Nec ex eo debet denegari, ex quo
2 idem videatur articulatum in partibus, * quia cùm articuli antiqui idem tacitè non compræhendant quoad neceſſitatem facti, & probationis, ſed ſolùm quoad neceſſitatem facti non probationis, aut erat dubium, an idem articuli noui, & veteres continerent, ideò cum articuli noui ſiut magis ſpecificati, remiſſoria eſt concedenda, vt per Abbatem, qui ita diſtinguit *in cap. fraternitatis num. 8. per totum de teſtibus,* & fuit reſolutum in cauſa *Ariminen. Caſtrorum 7. præſentis menſis coram R.P.D. meo Decano.*

ROMANA LEGATI DELLA PORTA.

Veneris 30. Martij 1601.

ARGVMENTVM.

Legatum mobilium an ſit intelligendum de exiſtentibus de tempore conditi teſtamenti, an verò mortis teſtatoris.

SVMMARIVM.

1 *Legatum mobilium relictum per verba præſentis temporis, adiecto nomine poſſeſſiuo* ipſius teſtatoris, *intelligitur de mobilibus extantibus tem-*

Digitized by Google

tempore obitus Teſtatoris, non autem tempore conditi teſtementi propter coniecturas, quæ ponuntur nu. 2. 3. 4. & 6.

3 *Dictio*, ſemper, *denotat perpetuitatem*.

5 *Teſtamentum, in quo legatum relinquitur, debet ita interpretari, vt legatum aſſerat vtilitatem*.

6 *Facultas capiendi legatum propria authoritate reſpicit tempus mortis*.

7 *Solius notarij dicto ſtatur in ijs, quæ ſpectant ad eius officium*.

8 *Notarius ſolus deponens vti Teſtis, non facit fidem*.

DECISIO XXIV.

DOmini, non obſtante quod legatum eſſet relictum per verba præſentis temporis, adiecto nomine poſſeſſiuo *ipſius teſtatoris*, cenſuerunt ex coniecturis deberi D. Eliſabethæ mobilia, quæ extabant tempore obitus Teſtatoris, non autem tempore conditi teſtamenti
1 contra regulã * *tex. in l. ſi ita & in l. fin. in fine ff. de aur. & arg. legat.* à qua in his terminis cum potius mens teſtatoris, quam verba ſint inſpicienda *l. in conditionibus primum locum in princ. ff. de condit. & demonſtr. l. cum virum C. de fideicom. cap. cum Martha de celebrar. Miſſar.* Rota ſolet recedere, prout fuit reſolutum *coram Sanctiſſimo Domino Noſtro*, in cauſa *Spoletana legati* 20. *Febr.* 1585. *& coram bo. me. Bubalo* in cauſa *Romana legati* 10. *Decembris eiuſdem anni*, & *coram R. P. D. meo Penia in cauſa Romana legati Metalliorum* 28. *Aprilis* 1589. iuxta tradita per *Crauet. in l. 1. num. 29. verſ. 3. limit. de leg. 1. Calder. conſ. 1. num. 3. verſ. nec obſtat de conſtit. Soccin. iun. conſ. 98. num. 26. l. 1. Roland. qui alios allegat conſ. 39. num. 20. lib. 4. Gabriel. conſ. 120. num. 8. in fine vol. 1.* & nouiſſimè tradit etiam *Illuſtriſsimus Mantica de coniect. vltim. vol. lib. 3. tit. 11. num. 23.*

Coniecturæ autem, quæ in præſenti caſu concurrebant, ita viſæ fuerunt Dominis vrgentes, vt vnanimiter in hanc venerint ſententiã.

Animaduertebant enim, quod huiuſmodi
2 legatum fuerat conceptũ * per verba geminata prægnantia, & ampla, videlicet omnium, ſingulorum, & cuiuſcumque generis, quæ eſt optima coniectura *Crot. conſ. 69. numer. 3. circa finem verſ. confirmatur hoc ex verbis Cephal. conſil. 773. num. 25. lib. 5.* & firmauit *Rota in deciſionibus allegatis*.

Vlterius declarabatur voluntas teſtatoris,
3 cum in huiuſmodi legato * exciperentur marmora, & reliqua facientia ad ſculpturam, cum dictione *ſemper*, quæ cum denotet perpetuitatem *gloſ. in verbo* ſemper *in proœm. inſtit. & in l. 1. in verb. ſemper ff. ſolut. matrim.* facit durare iſtam exceptionem vſque ad mortem. Vnde debebat pariter legatum intelligi de mobilibus extantibus tempore mortis, cum ex qualitate exceptionis declaretur, de quo genere regula loquatur *vul. l. nam quod liquidè ff. de pen. legat. Beccius in l. 1. num. 20. ff. de reg. iur.*

4 Fuit etiam ponderatum, teſtatorem tempore conditi teſtamennti fuiſſe ſatis iuuenem. Vnde, ſi intellexiſſet, legare mobilia, quæ extabant tantum tempora conditi teſtamenti, de facili legatum fuiſſet inutile, cum potuiſſet per plures annos viuere.

5 Debet autem ille intellectus ſumi, per quem legatum vtilitatem afferat ad *text. in l. quoties, ff. de reb. dub & in l. ſi igitur, in fin. ff. de leg. 1. Soccin. iun.* poſt alios quos refert *conſ. 98. n. 16. & ſequen. lib. 1.* & fuit dictum in allegata *deciſione coram Bubalo*.

6 Faciebat etiam aliquid omiſſis alijs * coniecturis per Dominos approbatis, quod teſtator conceſſit D. Eliſabethæ facultatem capiendi legatum propria auctoritate. Quæ verba cum reſpiciant tempus mortis, ſecundum illud videntur intelligenda *Alex. conſ. 59. numer. 11. vol. 1. Bellon. conſ. 5. numer. 11. & ſequen.* facit *Gabriel. conſ. 53. num. 13. vol. 2.* prætерquãquod difficile fuiſſet ad practicam reduci, quod poſſet capere mobilia propria auctoritate, ſi teſtator intellexiſſet de mobilibus extantibus tempore conditi teſtamenti.

Ex quibus videntur ſublata ea, quæ exaduerſo adducebantur.

Non obſtat poſtremò quod Notarius, qui de teſtamento fuit rogatus, deponat, ſe interrogaſſe teſtatorem, de quibus mobilibus intelligeret, ipſumque Notario ſciſcitanti reſpondiſſe, de extantibus tunc, hoc eſt, tempore
7 conditi teſtamenti, * dictoque ſolius Notarij ſtetur *Iaſ. in l. nec is num. 7. ff. de acquir. hæred.* quia *tex. in l. ſi quis decurio C. ad l. Cornel. de falſ.* quem ibi *Iaſon* citat, vbi *Bald.* loquitur, quando Notarius deponit de his, quæ ſpectant ad eius officium, vt ibi videre eſt ex traditis per *Salycet. num. 4.* Et fuit luculenter deductum coram *R. P. D. Seraphino in cauſa Romana de Picchis 1. Iunij* 1583. & non quando deponit
8 vti teſtis, * quia tunc ipſe ſolus non facit fidem *Aegid. dec. 51. in fine Aym. conſ. 171. num. 5. Bald. in l. errore num. 2. C. de teſtam.* Et hanc opinionem Rota ſequitur. Teſti enim vnico etiam de facto proprio deponenti, fides adhiberi non ſolet *Achill. deciſ. 3. num. 2. & ſeqq. de teſtibus*; vltra quod idem *Iaſ. ſub num. 11. & ſeqq.* tenet contrarium.

CREMONEN. CAPPELLANIAE.

Lunæ 2. Aprilis 1601.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus, quod prætenditur à Parochianis, præſumitur ex vſurpatione, ideo debent probari requiſita *Sac. Conc. Trid.*

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus, quod præſumitur ex vſurpatione, debet probari per immemorialem cum præſentationibus continuatis ſpatio 50. annorum effectum ſortitis*.

2 *Immemorialis, in probando iuſpatronatus, requiritur*

Digitized by Google

ritur pro forma, nec poteſt per æquipollens adimpleri.

3 *Iuſpatronatus, quod prætenditur à Parochianis præſumitur ex vſurpatione & num 4.*

4 *Iuſpatronatus poteſt probari per alium modum, quam per immemorialem, quando non adeſt præſumptio vſurpationis.*

5 Cõc. Trid. *nihil innouanit in illis iuribus patronatũ; in quibus nõ adeſt præſumptio vſurpationis.*

DECISIO XXV.

VT morem gererem parti, volui prius dubitare, antequã iura in forma probanti producerentur, an releuarent. Et Domini abſque difficultate contra informantem reſoluerunt, videlicet non releuare. Cum enim verſemur in terminis *Concilij cap. 9. de reformat. ſeſſ. 25.**
1 quod vult, vt quotieſcumque iuſpatronatus præſumitur ex vſurpatione, cum de inſtrumento fundationis non docetur, debeat per immemorialem probari cum præſentationibus continuatis ſpatio 50. annorum, & effectũ ſortitis, quæ autheuticis ſcripturis probentur. Hic autem, quicquid ſit de continuatis præſentationibus, quia de illis nil Domini dixerunt, cum ſummarium datum non fuerit, pro-
2 batio immemorialis non adeſt, * quæ cum requiratur pro forma non poteſt adimpleri per æquipollens; vt pluries reſoluit Sacra Congregatio Concilij, & tenuit *Rota coram S.D.N. in cauſa Sabinen. beneficij de anno* 1582. *& coram R.P. D. Pamphilio* in cauſa nullius *Archipresbyteratus 2. Maij* 1588.

Nec dubitari poteſt, quin hic præſumatur ex
3 vſurpatione, cum ius patronatus prætendatur à Parochianis *Put. dec. 57. lib. 1. Achil. deciſ. 4. de iurepatr. Ant. Anguſt. eodem titulo Than. 59.* & ita reſoluit *Sacra Congregatio Illuſtriſſimorum Interpret. 14. Septembris* 1593.

4 Nec refert, quod iſti ſint pauci vicini, ſeu Parochiani, à quibus prætenditur iuſpatronatus, quia Rota idem fecit de illis iudicium, quod & alias de parua Vniuerſitate fortè Cechæ *coram R.P.D. meo Pamphilio in dicta cauſa nullius Archipresbyteratus.*

5 Non obſtat, quod *Concilium* non tollit modum probandi iuſpatronatus de iure per illa verba *aliaſque ſecundum iuris diſpoſitionem eſt* vt in cauſa *Tiraſonen. iuris præſentandi corã R.P.D.*
6 *meo Penia 5. Maij* 1593.* quia loquitur in alijs caſibus, in quibus non intrat præſumptio vſurpationis, & in quibus *Sacrum Cõcilium* nihil innouauit, vt fuit dictum *coram Illuſtriſſimo D. Cardinale Lancellotto 13. Iunij* 1572. *in cauſa Tuden. iuriſp.* quæ eſt inter impreſſas 331. *p. 2.*

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Ven. 6. Aprilis 1601.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Exiſtenti in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem criminalem in Monachos datur mandatum de manutenendo.*

2 *Carceratio eſt actus iuriſdictionis.*

3 *Poſſeſſio prælati anteceſſoris iuuat ſucceſſorem.*

4 *Quaſi poſſeſſio iuriſdictionis non acquiritur ſine ſcientia, & patientia intereſſe habentis.*

DECISIO XXVI.

1 DVbitatum fuit, an eſſet dandum mandatum de manutenendo Reuerendiſſimo D. Archiepiſcopo in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem criminalem in Monachos Monaſterij Montis Regalis pro delictis commiſſis extra Eccleſiam. Pro delictis enim commiſſis in Eccleſia, Monachi acquieſcebant, nec iuriſdictionem Domini Archiepiſcopi reuocabant in controuerſiam, prout vice verſa idem Reuerendiſſimus Archiepiſcopus nihil prætendebat in his, quæ pertinent ad regularia inſtituta.

Cauſa, vtraque parte informante, propoſita, Domini reſoluerunt, dandum eſſe mandatum de manutenendo Reuerendiſſimo D. Archiepiſcopo, cum de eius quaſi poſſeſſione ſatis conſtaret *§. retinendæ inſtitut. de interd.* ex carceratione facta de anno 1566. de quodam
2 Monacho, * quæ quidem carceratio eſt actus iuriſdictionis *Doctores in l. Imperium ff. de iuriſd. omn. iudic.*

Nec obſtare videbantur, quę opponebantur, quia quod dicebatur, huiuſmodi carcerationem fuiſſe factam à Viſitatore Regio, videbatur nimis friuolum, cum ex confeſſione ipſiuſmet inquiſiti conſtaret, eum fuiſſe detentum ad inſtantiam Vicarii Reuerendiſſimi Archiepiſcopi. Prout & id, quod fuiſſet facta ab Archiepiſcopo anteceſſore, & ſic non poſſet iuua-
3 re ſucceſſorem; cum notiſſimum ſit, * quod poſſeſſio Prælati anteceſſoris iuuet ſucceſſorem ad ea, quæ tradunt *Felin. in cap. conſtitutus n. 19. de reſcript. Innoc.* & alii *in cap. cum ſuper, vbi Abb. num.* 181. *de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Rota dec. 1. de reſtit. ſpol. in nou. Guido Pap. dec. 629.*

Secundò euidentiùs hæc quaſi poſſeſſio oſtendebatur ex carceratione trium monachorum facta de anno 1598. Et ex ipſorum excarceratione ad ſupplicationem Viſitatoris, ex gratia facta, qui prius ad inſtantiam Reuerendiſſimi Archiepiſcopi fuerant carcerati à Priore in carceribus Monaſterij ad *tex. in cap. vt famæ de ſent. excom.* Et poſtmodum tranſlati ad carceres Archiepiſcopi. Ex quo tollitur, quod dicitur, hanc carcerationem fuiſſe factam per violentiam Archiepiſcopi, & alia huiuſmodi, quæ opponuntur.

Non obſtabat, quod poſteà Viſitator fece-
4 rat proceſſum contra iſtos Monachos, quia hoc factum fuerat clandeſtinè, inſcio Reuerendiſſimo Archiepiſcopo, & extra ciuitatem Montis Regalis. Et ſic illi non poteſt nocere, cum eius patientia, ac ſcientia requireretur *l. 2. C. de ſeruit. & aqua DD. in cap. cum Eccleſ.*

Digitized by Google

eleſia Sutrina, vbi *Abb. num.25. Rip. nu.64. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Put. deciſ.360. num.10. lib.1.*

Non ſubſiſtit in facto, quod iſte actus dederat cauſam liti, quia poſt annum lis fuit mota.

An autem huiuſmodi mandatum ſit dandum Reuerendiſſimo D. Archiepiſcopo cumulatiuè vel priuatiuè, Domini volunt, quod particulariter dubitetur.

FLORENTINA PECVNIARIA.

Ven. 6. Aprilis 1601.

ARGVMENTVM.

Venditor ad hoc vt teneatur de euictione an debeant ei denunciari moleſtiæ; & quomodo.

SVMMARIVM.

1 *Re euicta tenetur venditor, eiuſque ſucceſſores ad damna & intereſſe, & num.4.*

2 *Denunciatio facienda venditori ſuper moleſtijs illatis in re vendita, fieri fortaſsè poteſt per publica bandimenta, quando ille, cui facienda eſt, non reperitur, aut eſt bannitus.*

3 *Denunciatio quæ fit vendenti, non eſt neceſſaria quando conſtat de iuſtitia euincentis.*

4 *Fideiuſſor de euictione, quem principalis promiſit releuare indemnem, debet releuare indemnis re euicta, etiam ſi illi non fuerint ceſſæ actiones à creditore,*

DECISIO XXVII.

CVM D. Antonius Franciſcus in diſputatione præſentis dubij pluries requiſitus iura ſua deducere neglexerit, vt alteri parti conſulerem, propoſui dubium: An Dominus Antonius Franciſcus teneretur de euictione in caſu &c. Quod Domini pro informante reſoluerunt. Pro cuius intelligentia ſciendum eſt, quod D. Alexander Soderinus pater D. Antonij Franciſci vendiderat Raphaeli de Medicis quædam bona cum promiſſione Domini Ioannis Victorij patris Domini Petri Thomæ, quem releuare indemnem promiſit idem Alexander. Quibus bonis poſtea euictis, egit D. Raphael tam contra dictum D. Antonium Franciſcum mortuum iam patre, quam contra D. Ioannem Victorium tunc viuentem, qui promiſerunt deponere pretium dictorum bonorum, ſed cum id non adimpleretur, D. Raphael obtinuit omnes fructus bonorum dicti D. Ioannis Victorij ſequeſtrari, & tandem ſententiam confirmatoriam dicti ſequeſtri, qua ratione coactus D. Ioannes Victorius ſoluit D. Raphaeli prædictum pretium.

Tandem ſuper his orta controuerſia inter dictum D. Ioannem Victorium, & Antonium Franciſcum, venerunt vigore laudi ad concordiam, quod nimirum D. Antonius Franciſcus daret pro dicto pretio ſoluto quædam bona D. Ioanni Victorio, cum conditione, quod in euentu euictionis, poſſet D. Io. Victorius redire ad primæua ſua iura, quod quidem fuit adimpletum, ſed poſtmodum hæc bona euicta fuerunt D. Ioanni Victorio, præuia intimatione facta D. Antonio Franciſco de moleſtijs ſibi illatis.

1 Quibus ſic ſtantibus, Domini in ſententiam venerunt, quod D. Antonius Franciſcus teneatur de euictione, & ad damnum, & intereſſe *l. euicta re. l. venditor ff. de euict.* cum alijs per *Couar. var. reſol. cap.17. in princ. lib.3.* maximè quia interuenerat denunciatio iuxta *l. 1. C. de peric. & commod. rei vend. l. emptor. C. de euict. c. vltim. de empt. & vendit.* latè *Couar. vbi ſupra num.2. verſ. deducitur tandem.*

2 Nec obſtat, quod denunciatio fuerit facta per publica bannimenta, quia cum D. Antonius Franciſcus eſſet bannitus, & non reperibilis, poterat fortaſſe illi fieri hoc modo, vt de citatione dicit *Bart. in l. 4. §. prætor aut vbi Alex. num.23. ff. de damn. infect. Caput. deciſ.117. in fine par.1.*

3 Sed tollitur omnis ſcrupulus, cum conſtet de iuſtitia euincentis, quo caſu non videtur neceſſaria denunciatio *Fulgoſ. Alber. Bald. & Angel. in l. ſi cum quæſtio C. de euict.* cum alijs allegatis per *Couar. loco præcitato nu. 6. verſ.6. quamuis.*

4 Quare cum D. Antonius Franciſcus hæreditario nomine teneatur de euictione, & reſeruaſſet ſibi d. Io. Victorius facultatem redeundi ad primæua iura, conſtetque de fideiuſſione, & ſolutione fideiuſſorio nomine, tenetur pariter D. Antonius Franciſcus hæreditario nomine releuare indemnem D. Ioannem Victorium *l. qui debitorem l. fideiuſſor ff. de fideiuſſ. l. vnica vt act. ab hæred. & in hæred.*

5 Nec obſtaret, ſi diceretur, quod actiones non fuerunt ceſſæ à creditore D. Ioanni Victorio, quia nihilominus indemnis debet releuari *Abbas in cap. peruenit num.20. de fideiuſſ.*

AESINA SALVIANI INTERDICTI.

Lunæ 9. Aprilis 1601.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata videtur nulla, quando in actis non conſtat de mandato, ſtante proteſtatione, neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato.*

2 *A proteſtatione neminem audiri niſi docto de legitimo mandato, cenſetur receſſum, niſi in alijs actibus repetatur.*

DE-

Digitized by Google

DECISIO XXVIII.

DOmini dixerunt ſententiam non eſſe nul-
lam, nam quantum ad primum caput nul-
1 litatis ex defectu mandati,* quamuis ſenten-
tia inde videretur nulla, quia in actis non con-
ſtabat de aliquo mandato, fueratque proteſta-
tum neminem audiri, niſi docto de legitimo
mandato *Rot. deciſ. 1. de procur. in antiq. Guidor
bon. 208. Aymon. conſ. 108.*
2 Quia tamen proteſtatio non fuerat repe-
tita in alijs actibus, cenſebatur ab ea eſſe re-
ceſſum *Mohed. deciſ. 2. de iudic.* Et in his termi-
nis fuit reſolutum in vna *Romana nullitatis
ſubhaſtationis 15. Nouembris 1577. coram Brauo,*
quæ eſt inter impreſſ. *diuerſ. 599. & in cauſa
Toletana primiciarum 27. February 1581.* quæ
eſt inter impreſſ. 685. *par. 1. coram R. P. D. meo
Decano*, & in vna *Siracuſana quarta 20. Iunij
1586. coram Illuſtriſſimo Platto*, & in cauſa *Ro-
mana pecuniaria 15. Febr. 1599. coram bo. mem.
Orano*, ideoque cum re vera de eo tempore
mandatum adeſſet, potuit illud quandocum-
que produci etiam in cauſa appellationis,
prout fuit productum *Rot. deciſ. 19. de procur.
in antiq.* quam ſeruari teſtatur *Put. deciſ. 325.
num. 3. lib. 2. Aymon. conſ. 108. num. 5.*

Quantum attinet ad ſecundum caput nulli-
tatis reſultans ex prædicto mandato, in quo
procurator ante litem conteſtatam conſtitutus
tantum à Pirrho, non etiam à Thadæo fratre
deprehenditur, quia res apud me non carebat
difficultate, & articulus videbatur ſatis exem-
plaris, operæ pretium duxi, iterum partes ſu-
per hoc audire.

ROMANA PECVNIARIA.

Ven. 4. Maij 1601.

ARGVMENTVM.

Legatum occaſione dotis factam à Patruo
nepti cum conditione quod decedente
ſine filijs reuertatur ad hæredes ipſius
legantis, an adueniente conditione ſit
reſtituendum de bonis hæreditarijs Pa-
tris, an dotalibus filiæ legatariæ.

SVMMARIVM.

1 *Dotis legatum factum à patruo filiabus contem-
platione tamen ipſarum patris, in caſu reſtitu-
tionis reſtituendum eſt de bonis ipſius patris, non
autem de bonis extradotalibus fœminarum.*

2 *Legatum dotis relictum filiabus intuitu patris
pleno iure ipſi patri acquiritur.*

3 *Pater cenſetur de ſuis bonis dotaſſe filiam, quæ
omnibus iuribus ſuis in forma renunciauit.*

4 *Pater in dubio cenſetur de proprys bonis dotaſſe
filiam, itaut ſi poſtea declaraſſet, ſed de alijs
bonis dotaſſe, non ſufficeret num. 5.*

6 *Libri banchery probant ſolutionem, & modum
ſolutionis.*

7 *In concurſu coniecturarum potiores ſunt atten-
dendæ.*

8 *Hæres non poteſt contra factum ſui authoris ve-
nire.*

DECISIO XXIX.

DOmini cenſuerunt ſcuta quatuor millia oc-
caſione dotis legata ab Epiſcopo patruo
1 Hortenſiæ, & Vetturiæ, contemplatione ta-
men Fabij ipſarum patris quamprimum ad
ætatem 18. annorum peruenirent, cum con-
ditione quod poſt ipſarum obitum ſine filijs,
reuerterentur ad hæredes ipſius Epiſcopi in
caſum dictæ reſtitutionis eſſe reſtituenda de
bonis hæreditarijs Fabij, & non dotalibus ipſa-
2 rum.* Nam, dum legatum illud fuerit reli-
ctum filiabus intuitu, ac contemplatione pa-
tris, vtique acquiſitum fuit pleno iure patri
*§. igitur, & ibi gloſ. in verb. ex re inſtit. per quas
perſonas nob. acquir. l. cum oportet in princ. & ibi
gloſ. in verb. eius ſubſtantia C. de bonis, quæ lib.*
ſic vt de eo liberè diſponere potuerit, dotem-
que, quæ ſimpliciter filiabus quæreretur aſ-
ſignare *l. in re mandata C. Mandati Cardin. conſ.
3 111. num. 2.** Prout, & voluiſſe ſatis videbatur
ex quo ipſæ filiæ renunciarunt omnibus iuri-
bus ſuis in forma *Card. conſ. 111. num. 1. Capic.
4 deciſ. 176. num. 6.** Et in dubio pater, illa cenſe-
tur dotare de bonis proprijs *l. final. C. de dot.
5 promiſ.** vt nec ſubſequens declaratio, quod
ſcilicet de alijs bonis dotare ſufficeret *Angel.
conſ. 202. num. 1. & 2. Rip. in l. 1. num. 88. ff. ſolut.
matr. Io. Lap. in cap. per veſtras cum num. 3. & 4.
num. 5. verſ. ſed ſi expreſſè, & num. 6. verſ. ſed ſi
hoc expreſſo de don. it. inter vir. & uxor. Put. de-
ciſ. 182. lib. 1.*

Vltra quoad Hortenſiam res carebat omni
difficultate, quia tempore contracti matrimo-
nij nondum erat ætatis 18. annorum.

Ex quibus vanum reddebatur motiuum,
quod exaduerſo fiebat, in eo quod ſumma
dictorum ſcutorum quatuor millium fuerit ſo-
6 luta viro Vitturiæ,* cum fuerit ſoluta ſimpli-
citer, & abſque vlla declaratione, vt patet ex
partitis banchi ad *l. ſi cum dotem in princ. ff. ſo-
lut. matr.* Non enim videbatur Dominis veriſi-
mile, quod cum fuiſſet aſſignata quantitas
dotis attenta qualitate virorum voluiſſent,
illam pro hac parte ita oneratam accipere.

Nec etiam mouit Dominos, quod Fabius
cenſendus ſit, noluiſſe has dotes dare, vt ſibi,
& ſuis hæredibus conditionem faceret melio-
7 rem,* quia potiores ijs viſæ ſunt ſuperiores
coniecturæ, & ideo magis attendendæ *Caſ-
ſad. deciſ. 1. num. 9. de teſtam.*

Et ex his ſublatum erat quod dicebatur ex
l. cum à matre C. de rei vendic. dictas filias vel
hæredes Patris non poſſe contra eius factum
venire.

BRIXIEN. CAPPELLAE.

Veneris 11. Maij 1601.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario,

SVMMARIVM

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio non exiſtente in poſ-
ſeſſione eſt manutenibilis.*
2 *Per adeptionem poſſeſſionis Capellæ acquiritur
etiam poſſeſſio bonorum,*
3 *Poſſeſſio vnius rei non extenditur ad aliam rem.*
4 *Vnio vnius Capellæ ad aliam non probatur ſuf-
ficienter per atteſtationem Epiſcopi.*

DECISIO XXX.

DOmini concluſerunt dandum eſſe manda-
tum de manutenendo in poſſeſſione Capel-
læ S. Mariæ Benedicto Sandrino, cum de eius
1 poſſeſſione conſtet, * quæ licet ſit inſtrumen-
talis, tamen alio non exiſtente in poſſeſſione,
eſt manutenibilis *Caſſad. deciſ. 20. de prob. Put.
360, num. 8. lib 1. Veral. 334. num. 6. lib. 2. Paſul.
dub. 4.* & fuit pluries dictum.

Et venit manutenendus in omnibus bonis
2 dictæ Capellæ, * quia per adeptionem poſſeſ-
ſionis Capellæ acquiritur etiam poſſeſſio bo-
norum *Ancharan. in regula beneficium col. vlt,
ante num. 12. verſ. & ideo ego dico de reg. iur.
in 6. Conar. lib. 3. var. reſolut. cap. 16. num. 15*, cum
aliis late deductis *coram me in cauſa Complen.
beneficij 18. Decembris anni præteriti.*

3 Non obſtat poſſeſſio Bonifacij Bonfadini,
quia non eſt de dicta Capella, ſed de Capella
Sancti Ioannis. Et ideo poſſeſſio vnius rei non
poteſt extendi ad aliam *Roman. conſ. 278. in fine
4 Put. deciſ. 310. num. 2. lib. 2.* * Et vnio, quæ præ-
tenditur fuiſſe facta de Capella Sanctæ Mariæ
ad Capellam Sancti Ioannis non probatur, niſi
per atteſtationem Epiſcopi, quæ non ſufficit
in præſenti caſu ad *Gemin. conſ. 57. nu. 5. Achil.
deciſ. 9. de probat.*

TOLETANA PENSIONIS.

Veneris 11. Maij 1601.

ARGVMENTVM.

De quaſi poſſeſſione exigendi penſionem.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum de manutenendo exigendi penſionem
datur exiſtenti in quaſi poſſeſſione.*
2 *Penſionis reſeruatio plenè probatur ex ſumpto lit-
terarum habito ex regiſtro.*
3 *Quaſi poſſeſſio exigendi penſionem probatur ex
pluribus quietantijs, & vnico teſte, & num. 7.*
4 *In iudicio manutentionis leuiores probationes ſuf-
ficiunt.*
5 *Quaſi poſſeſſio exigendi penſionem probata contra
anteceſſorem afficit ſucceſſorem in beneficio.*
6 *Reſignans beneficium, & ſoluens penſiones præſu-
mitur beneficium poſſediſſe.*
8 *Illegitimus clericus eſt capax penſionis.*
9 *Teſtes nulliter examinati faciunt adminiculum.*
10 *Penſionarius poteſt penſionem reſeruatam in fru-
ctibus, percipere in pecunia, & è contra, num. 13.*

DECISIO XXXI.

1 DOmini dixerunt dandum eſſe mandatum
de manutenendo Roderico in quaſi poſ-
2 ſeſſione exigendi penſionem, * cum de eius re-
ſeruatione conſtaret ex ſumpto litterarum ha-
bito ex regiſtro, quod plenè probat *Rot. deciſ. 7.
num. 1. de fid. inſtrum. & 38. num. 1. de probat. in
antiq. Aegid. dec. 252. Creſcent. 1. de fid. inſtrum.
3 Franc. Marc. deciſ. 575. num. 1. par. 2.* * Et de
eius quaſi poſſeſſione ad *tex. in §. retinendæ in-
ſtit. de interd.* ex pluribus quietantijs ei factis
à Petro de Acuedo anteceſſore Ioannis de
Cordua ad computum penſionis, & ex depo-
ſitione Gabrielis, qui exegit penſionem, & re-
4 cognouit propriam manum, * cum alias in
hoc iudicio leuiores probationes ſufficiant
*Put. deciſ. 6. lib. 2. Paleot. dec. 14. Capyc. dec. 3. &
7.* & fuit pluries dictum.

5 Non obſtat, quod huiuſmodi quaſi poſſeſſio
non probatur contra Ioannem, ſed contra Pe-
trum, quia hæc quaſi poſſeſſio afficit etiam
Ioannem ſucceſſorem in beneficio *Put. dec. 131.
lib. 3. Guido Papa deciſ. 620.* & fuit dictum *co-
ram R. P. D. meo Pamphilio in cauſa Mediolanen.
penſionis 24. Decembris præteriti*, & alias ſæpè.

6 Nec refert, quod dicitur, non probari Pe-
trum poſſediſſe dictum beneficium, quia viſum
fuit Dominis contrarium ad præſentem effe-
ctum, tum ex reſignatione, tum ex dicto primi
teſtis *ſuper 3.* Nec videbatur veriſimile, quod
voluiſſet ſoluere penſiones, ſi beneficium non
poſſediſſet ad *tex. in l. cum de indebito ff. de pro-
bat.*

7 Quod dicebatur huiuſmodi quietantias non
fuiſſe recognitas non obſiciebat, cum pars ha-
buerit illas pro legitimè compulſatis, & con-
curreбat depoſitio Gabrielis, qui exegit pen-
ſionem, & recognouit propriam manum.

8 Nihil faciebat, quod Rodericus ſit illegiti-
mus, quia cum oſtendat Clericatum non eſt
incapax penſionis ſecundum opinionem, quam
Rota ſeruat. Ex eo enim illegitimus eſt inca-
pax penſionis, quia non poteſt eſſe Clericus
Sarn. in regula de annal. quæſt. 21. in fine, & fuit
dictum *coram bo. me. Oriolen. in cauſa Legionen.
& Zamoren. penſionis 20. Octobris 1577.* relata
inter impreſſas 425. *par. 1. Paleot. de noth. &
ſpur. quæſt. 35. Gamber. de auct. leg. lib. 6. n. 284.*
quicquid dicat *Gig. de penſ. quæſt. 16. & Rebuff.
in ſua prax. tit. de diſpenſ. ſuper defect. nat. n. 43.*

9 De eo autem quod teſtes fuerint nulliter
examinati, non fuit habita ratio, cum Rota
vtatur dictis eorum pro adminiculo *Bart. in l. 2.
numer. 15. verſ. quod probo de appellat. recip. Ve-
rall. deciſ. 206. num. 6. par. 2.*

Tandem non releuabat, quod penſio eſſet
reſeruata in medietate fructuum, & nihilomi-
nus Rodericus perceperit pecunias, tum quia
potuit Rodericus iuri ſuo renuntiare *l. ſi quis*
in

in conſcribendo C. de pactis. Tum quia illud idem non ſuit habitum in conſideratione in dicta cauſa *Mediolanen.* de penſione reſeruata in pecunia, quæ ſoluta ſuit in fructibus.

Alia, quę opponebãtur viſa fuerunt Dominis reſpicere iudicium petitorium, de quibus ſuo loco agetur, & interim Rodericus ſua poſſeſſione non venit priuandus *Mohed. deciſ. 9. de cauſ. poſſ. & propriet.*

ROMANA EMPHYTEVSIS.

Ven. 18. Maij 1601.

ARGVMENTVM.

Fœminæ an, & quando ſuccedant extantibus maſculis in emphyteuſi conceſſa pro ſe, & filijs maſculis, & fœminis ſtante Statuto excluſiuo fœminarum. Cætera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Legitimatio perſonarum probatur per aſſertiones plurium inſtrumentorum, & per teſtes.*

2 *Identitas Bononorum probatur ex duobus confinibus.*

3 *In emphyteuſi recepta pro ſe & filijs maſculis & fœminis, fœminæ non ſuccedunt, extantibus maſculis, ſed ſolum in eorum defectum, quando adeſt Statutum excluſiuum fœminarum.*

4 *Opinio, de qua num. antecedenti, eſt fundata in præſumptione, quod contrahentes cenſeantur ſe conformaſſe cum diſpoſitione Statuti.*

5 *A præſumptione de qua num. 4. propter alias præſumptiones receditur, & num. 7.*

6 *Statutum excluſiuum fœminarum extantibus maſculis habet reſpectum ad conſeruandam agnationem.*

8 *Ex eo quod in inſtitutione non fuerit habita ratio conſeruandæ agnationis, oritur coniectura, quod neque fuerit habita in ſubſtitutione.*

9 *Appellatione deſcendentium ex proprietate verborum veniunt etiam fœminæ.*

10 *Bona emphyteotica non hæreditaria ſub generali diſpoſitione non comprahenduntur.*

11 *Emphyteoſis, in qua non eſt facta mentio hæredum, non eſt hæreditaria.*

12 *Verbum* ſucceſſoribus *poſitum ſine copula, & poſt verbum,* deſcendentibus, *recipit declarationem à verbo,* deſcendentibus, *& intelligitur de ſucceſſoribus ſanguinis.*

13 *Primus acquirens emphyteuſim dicitur qui ab initio fuit primus inueſtitus.*

14 *Primus acquirens emphyteuſim an poſſit præiudicare ſucceſſoribus.*

15 *Secundus acquirens emphyteuſim non poteſt præiudicare ſucceſſoribus.*

16 *Beneplacitum Apoſtolicum ſpatio longi temporis præſumitur.*

DECISIO XXXII.

Dubitaui, an Sulpitiæ, & litis conſortibus competeret actio ad recuperationem domorum, de quibus agitur, & Domini reſoluerunt competere, quia de legitimatione perſo-
1 narum ſatis videbatur conſtare. * Nam quoad Sulpitiam, & Liuiam concurrunt promiſſiones dotis de anno 1548. & 1549. cum aſſertione quod erant filiæ legitimæ Eluiræ. Item aſſertio ipſius Eluiræ in teſtamento de anno 1563. Depoſitiones teſtium, qui bene probant communem reputationem filiationis legitimæ, & tandẽ ſententiæ, & tranſactiones. Conſtat pariter de ſufficienti legitimatione Hortenſiæ filiæ Liuiæ ex depoſitione duorum teſtium ſecundi *iuxta* 19. & quarti *iuxta* 12. & *ſuper* 4. & 6. ad latè deducta in his terminis legitimationis perſonarum in cauſa *Mediolanen. emphyteuſis 23. Ianuarij 1599. coram bo. me. Orano.* Et licet quantum ad legitimationem perſonæ Lucretiæ nihil doceatur, ſatis tamen eſt, quod ſit legitimata perſona ſupradictarum.
2 Et videbatur etiam de identitate domorum ſatis conſtare, cum dentur pro confinibus viæ publicæ, quæ ex oculari inſpectione hodie cernuntur ad *Bart. in tract. de teſtibus num. 28. & 29. & ſeqq. Aym. conſ. conſ. 112. nu. 3. & 198. num. 2.* & fuit dictum *coram Illuſtriſſimo Blanchetto in cauſa Romana domus vltima Aprilis* 1574.
3 Et quamnis in emphyteuſi recepta pro ſe, & filijs maſculis, & fœminis, fœminæ non ſuccedant extantibus maſculis, ſed ſolum in eorum defectum, quando adeſt Statutum excluſiuum fœminarum *Bart. in l. vt iuris iurandi §. ſi libe- ri num. 4. ff. de oper. libert. Curt. iun. conſ. 31. n. 3. Decian. conſ. 30. nu. 40. & ſeq. vol. 3.* latè *Clar. in §. emphyteuſis quæſt. 32. verſ. ſed pone* & fuit dictum *coram R.P.D. meo Penia in cauſa Romana Domus Sancti Ludouici 27. Nouembris proxi-*
4 *mè præteriti,* * tamen cum iſta opinio ſit fundata in hac præſumptione, quod contrahentes cenſeantur ſe conformaſſe cum diſpoſitione ſtatuti *l. Gallus §. 1. & ibi DD. ff. de lib. & poſthum. & not. in l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. Brun. in tract. de ſtat. excluſ. fæm. art. 8. quæſt. 25. num. 105. & ſeq. Ancar. conſ. 125. viſis ſub num. 5. verſ. 2. moueor Decian. conſ. 46. num. 65. vol. 2. & conſ. 30. num. 40. & conſ. 60. num. 26. vol. 3. Corn. conſ. 91. in princ. & nu. 1.*
5 *vol. 1.* * Non habet locum, quando concurrunt aliæ præſumptiones in contrarium *Socin. iun. conſ. 71. num. 42. lib. 1. Illuſtriſſimus Mantica de coniect. vlt. volunt. lib. 6. tit. 7. num. 15.* & ab iſta præſumptione facilè receditur, vt per *Corn. d. conſ. 91. n. 1. vol. 1. & 202. nu. 9. vol. 3. Aym. conſ. 250. num. 2. Decian. d. conſ. 60. nu. 28. & ſeq. vol. 3.* & fuit dictum in cauſa *Montis Faliſci hæreditatis 24. Februarij* 1584. Videbatur autem Dominis hic concurrere vrgens coniectura in contrariũ, quod cõtrahentes noluerint ſe conformare cum diſpoſitione Statuti; quia Gundiſaluus habebat tres filios maſculos, & tamẽ eos excluſit propter filiã fœminã, ſtipulã-

Digitized by Google

do ſolum emphyteuſim pro Eluira, & eius de-
ſcendentibus, & non vocando eos, niſi in defe-
ctum Liuiæ Eluiræ. Et ita excluſio filiorum
maſculorum propter filiam fœminam eſt de-
directo contraria diſpoſitioni Statuti, & oſten-
dit, quod Gundiſaluus noluit præferre maſcu-
6 los fœminis * iuxta formam Statuti, nec habuit
reſpectum ad conſeruationem agnationis, in
qua diſpoſitio prædicti ſtatuti eſt fundata argu.
l. 1. §. sed & ſi ſeruus verſ. publicè enim intereſt
Bald. in l. maximum vitium num. 4. verſ. præte-
rea C. de liber. præter. Cyn. in l. publice num. 3.
verſ. modo ponamus & verſ. præterea C. ad l. Iul.
de adult. Socin. ſen. in d. l. Gallus §. nunc de lege
num. 4. verſ. addo prædictis & conſ. 1. nu. 1. vol. 1.
7 *Caſtrenſ. conſ. 83. num. 2. in fine vol. 2.* * ideoque
ceſſat illa præſumptio, quod contrahentes vo-
luerint ſe conformare cum dicta diſpoſitione
Socin. Sen. in d. §. nunc de lege num. 8. verſ. ex
verbis Aym. d. conſ. 250. num. 2. Decian. d. conſ.
60. num. 31. vol. 3. Illuſtriſſimus Mantica in d.
8 *tract. lib. 8. tit. 11. num. 8. verſ. ſimiliter,* * & cum
in primo gradu non fuerit habita ratio con-
ſeruationis agnationis, neque reſpectus ad ſta-
tutum, ex hoc oritur efficax coniectura, quod
neque in vocatione deſcendentium Eluiræ fuiſ-
ſet habitus reſpectus ad Statutum. Et hoc
maximè dicendum eſt, quia ex nulla parte
contractus percipitur fuiſſe habitam rationem
conſeruationis agnationis quoad deſcendentes
Eluiræ, ita vt fuerunt Prælati eius deſcenden-
9 tes maſculi fœminis, * quia vocantur deſcen-
dentes, quorum appellatione ex proprietate
ſermonis veniunt etiam fœminæ *Bart. & alij*
in d. l. Gallus §. etſi à parente ff. de liber. & po-
ſthum. Pariſ. conſ. 72. num. 7. lib. 4. Et poſteà
vocantur ad ſucceſſionem in defectum lineæ
Eluiræ filij & filiæ Franciſcæ ſororis Gundiſal-
ui ad tradita per *Socin. d. §. nunc de lege nu. 8.*
verſ. ex quibus Illuſtriſſimus Mantic. d. tit. 11. n. 8.
Decian. d. conſ. 60. num. 31.

Non obſtat, quod Sulpitia, & Liuia non ſint
10 hæredes Gundiſalui, * quia ſub generali diſpo-
ſitione non comprehenduntur bona emphy-
theotica non hæreditaria *Bart. in l. ſi patroni,* &
ibi communiter omnes *ſub nu. 3. ff. ad Trebell.*
Alex. conſ. 91. n. 10. lib. 1. Illuſtriſſ. Mantic. in d. tract.
lib. 7. tit. 9. n. 5. & fuit dictū *coram R. P. D. meo De-*
cano in cauſa Bononien. de Bolognინis 12. Ianuarij
1571. & coram R. P. D. meo Pāphilio in cauſa Ro-
11 *mana domus & emphyteuſis 6. Martij 1595.* * nec
videbatur Dominis, poſſe dubitari, quod iſta
emphyteuſis non ſit hæreditaria, cum in
conceſſione non ſit facta mentio hæredū, & vo-
centur deſcendentes, vt per *Clar. in §. emphyteu-*
12 *ſis q. 16. verſ. emphyteuſis nō hæreditaria,* * & quā-
tumuis ſit appoſitum illud verbum *ſucceſſoribus*
tamen cum ſit immediatè appoſitum ante ver-
bum *deſcendentibus* ſine copula recipit decla-
rationem ab illo verbo *deſcendentibus*, & intelli-
gitur de ſucceſſoribus ſanguinis. Et ceſſat om-
nis difficultas, quia in aliis partibus eſt appo-
ſitum ſolum verbum *deſcendentes* ſine illo ad-
iuncto *ſucceſſores*.

Non obſtat, quod Eluira inſtituit filios ma-
13 ſculos in bonis emphyteuticis, * quia licet em-
phyteuſis fuerit recepta, & ſtipulata à Gundi-
ſaluo etiam pro Eluira, tamen illa non fuit pri-
ma acquirens, ſed Gundiſaluus, qui ſolum ab
initio de anno 1583. fuerat inueſtitus, & fece-
rat melioramenta, & in iſto contractu ſe obli-
gabat expendere alios ducatos mille, & obti-
nere beneplacitum ſuis ſumptibus, vt *per Bald.*
in auth. ſi quas ruinas ſub num. 8. verſ. 2. ratio eſt
C. de Sacroſ. Eccleſ. D. Sylueſter Aldobrand. conſ. 6.
14 *num. 8.* Vnde quicquid ſit de veritate illius opi-
nionis, an primus acquirens poſſit præiudica-
re ſucceſſoribus, de qua per *Clar. in d. §. emphy-*
teuſis quæſt. 16. verſ. his præmiſſis * Eluira non
15 non poterat præiudicare ſucceſſoribus *Bald. in*
l. 1. num. 32. C. per quas perſon. Iaſ. in l. 2. num.
207. in fine verſ. 3. limita C. de iure emphyt.
Grat. conſ. 132. num. 4. vol. 1. Rum. conſ. 154.
num. 3. verſ. nam quamuis vol. 3. Alex. conſ. 106.
viſo themate num. 8. verſ. ſed iſta diſputatio, &
conſ. 107. num. 3. verſ. nam ipſemet author vol. 4.

Quod pro parte Conuentus Sancti Auguſti-
ni opponebatur in conceſſione non interue-
16 niſſe conſenſum Apoſtolicum, non obſtabat, *
quia ſecunda conceſſio ſeu prorogatio fuit fa-
cta de anno 1546. quo caſu ſpatio tanti tem-
poris elapſo præſumitur *Corn. conſ. 248. num. 31.*
& ſeqq. lib. 1. Put. deciſ. 184. & 208. lib. 2. & fuit
dictum *coram bo. me. Orialen. in cauſa Camerinen.*
Fideicommiſſi 7. Nouembris 1569. Nec lis agi-
tata inter Gundiſaluum, & fratres aliquid ope-
ratur, cum non fuerit ſuper dicto conſenſu ad
l. Papinianus exulē ff. de minor.

CAMERINEN. DOTIS.

Lunæ 28. Maij 1601.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis non admittit exceptiones ex-*
trinſecas à contractu.
2 *Legata ex bonis fideicommiſſo ſubiectis in primis*
ſunt detrahenda.
3 *Exceptio non adimplementi in totum, vel in par-*
tem impedit exequutionem obligationis camera-
lis, & num. 4.
5 *Ceſſio, quæ venit ad caſum, a quo incipere non po-*
tuit, eſt inutilis.

DECISIO XXXIII.

DOmini, Auguſtino ſolo informante, contra ipſum ſteterunt in *deciſis coram R. P. D. meo Pamphilio 18. Februarij 1596.* videlicet non poſſe ſuſtineri mandatum per ipſum obtentum contra Pantaleonem, nec aliud contra Durantem fideiuſſorem, qui, Pantaleone vigore illius mandati carcerato, vt inde liberaretur promiſerat, quod ſtaret iuri, & iudicatum ſolueret.

Li-

Licet enim Pantaleon, & Vincentius eius filius
promiſiſſent in forma Cameræ, ſolucee dotem
1 Auguſtino,* quæ non admittit exceptiones ex-
trinſecas à contractu *Caſſad. dec. vnica de mut.
petit.* Nihilominus idem Auguſtinus promiſit,
quod Venantia filia Pantaleonis, & ſoror Vin-
centij cederet legato materno, quod vtique
tempore relaxati mandati contra Pantaleonem
de anno 1592. fieri non poterat, cum iam de-
functo Vincentio Venantia vigore fideicom-
miſſi materni habuiſſet vſque ab anno 1588.
omnia bona, ex quibus legatum erat ſoluen-
2 dum.* Legata enim ex bonis fideicommiſſi in
primis ſunt dettahenda *Roman. conſ. 276. nu. 6.*
& dubitandum quidem non eſt, quin hæc ex-
ceptio impediat exequutionem obligationis
Cameralia ad tradita per *Galeſ. ad formulam
obligat. Camer. ad partem quartam ſecundæ partis
q. 1. n. 10. & 12.* & tenuit Rota in cauſa *Roma-
na pecuniaria de Zabrerijs 4. Maij 1580. coram
Cantuccio.*

Conſiderabat vnus ex Dominis, quod re-
nunciatio Venantiæ debebat præcedere, & hoc
ſic inferebat.

Nam cum eſſet data dilatio ad ſoluendum
dotem per plures annos, nihilominus promi-
ſerat Auguſtinus nomine futuræ ſponſæ, quod
ipſa cederet dicto legato, fueratque conuen-
tum in apocha, quod tempore ſponſalitij hæc
omnia in publicum inſtrumentum redigeren-
tur cum obligationibus, & renuncijs. Vnde ſi
durante dilatione ad ſoluendum, debebat fieri
inſtrumentum renunciationis, ſatis apparet,
quod iſta renunciatio debebat præcedere dotis
3 ſolutionem.* Et hæc quidem exceptio non
adimplementi impedit exequutionem obliga-
tionis Cameralis *Veral. dec. 127. p. 3. Put. dec.
4 757. lib. 3. Galeſ. loco præcit. n. 7.* * & prædicta
obtineretit, etiamſi pro parte fuiſſet adimple-
tum *Dec. in l. cum proponas 2. nu. 5. verſ. 5. am-
pliatur C. de pact. Roland. conſ. 53. nu. 29. lib. 1.
Put. dec. 340. nu. 2. lib. 1. Veral. dec. 316. nu. 2.
par. 3.*

Non obſtat ceſſio facta in actis per Augu-
ſtinum de anno 1595. tam nomine proprio,
quam vxoris, pro qua de rato promiſit, quia
etiamſi fuiſſet facta iuxta ſuam obligationem,
nihilominus cum iam Venantia ante dictam
ceſſionem habuiſſet omnia bona materna, ceſ-
5 ſio erat inutilis,* & venerat ad caſum, à quo
incipere non poterat, & ideo nihil operabatur;
quod erat de directo contrarium intentioni
contrahentium *Soc. Sen. conſ. vlt. n. 3. lib. 3.*

ROMANA LEGATI DELLA PORTA.

Veneris 1. Iunij 1601.

ARGVMENTVM.

Iuramentũ in litem ad effectũ probandi va-
lorem bonorum mobilium deſcriptorum
in inuentario an, cui, & quomodo detur.

SVMMARIVM.

1 *Iuramentum in litem datur parti petenti mobilia,
de quibus conſtat per inuentarium ad ſciendum
illorum valorem, niſi altera pars exhibeat, aut
doceat de amiſſione inuentarij, & nu. 3.*
2 *Pro inuentario præſumitur.*
4 *Iuramentum in litem ad probandum valorem bo-
norum datur contra illum, qui non permiſit bona
deſcribi, dummodo de bonis conſtet per teſtes.*

DECISIO XXXIV.

1 DOmini cenſuerunt* quantum ad bona
contenta in inuentario dandum eſſe Eli-
ſabethæ iuramentum in litem præuia taxatio-
ne iudicis, quia concurrunt omnia requiſita,
videlicet, quod ipſa ſit coniuncta perſona, &
veriſimiliter informata, cum permanſerit in
domo Equitis eius viri vſque ad illius obi-
tum, deque eorum quantitate conſtat ex ipſo-
met inuentario, quod fuit factum in præſentia
2 Ioannis Pauli, & Thomæ,* & pro eo præſumi-
tur *l. fin. §. 1. C. de iur. delib. cum ſimil.* ideoque
niſi mobilia in eo contenta exhibeantur ad ef-
fectum ſciendi eorum valorem, vel probetur
3 caſus amiſſionis abſque culpa ipſius Ioannis
Pauli, & Thomæ hæredum, non poteſt dene-
gari D. Eliſabethæ dictum iuramentum *Caſtr.
conſ. 212. n. 3. lib. 4. Seraph. de priuil. iuram. pri-
uil. 31. nu. 104. verſ. ſextus caſus* & fuit dictum
in cauſa *Romana de Vitellis coram bon. mem. Bu-
balo 1. Iulij* 1587. eoque magis cum concur-
rat æſtimatio ad inſtantiam Ioannis Pauli, &
Thomæ, de qua deponit 25. teſtis *ſuper* 5.

Quantum ad alia bona non contenta in di-
4 cto inuentario,* de quibus deponunt teſtes pri-
mus 2. & alij res eſt difficilis probationis. Sed
quia hoc prouenit ex culpa ipſius Ioannis
Pauli, & Thomæ, qui non permiſerunt huiuſ-
modi bona deſcribi, prout deponunt 2. & 4.
teſtes *ſuper* 4. dixerunt pariter Domini dan-
dum eſſe iuramentum in litem D. Eliſabethæ,
habito reſpectu, an aliqua fortè ex bonis, de
quibus deponunt teſtes, fuiſſent deſcripta in in-
uentario.

PACEN. DECIMARVM.

Lunæ 4. Iunij 1601.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *A limitibus territorii ad limites decimatorios in
dubio non infertur, niſi contrarium probetur per
teſtes nu. 2.*
3 *Teſtes debent reddere cauſam ſcientiæ.*
4 *In finibus probandis leuiores, & imperfectæ ſuf-
ficiunt.*

ficiunt probationes, cum ſit materia difficilis probationis.

DECISIO XXXV.

VOlui particulariter dubitare an probaretur
locum *dell'Hebreros* eſſe intra limites Ec-
cleſiæ Pacen. Et Domini affirmatiuam fuerunt
1 amplexi. * Licet enim regulariter non infera-
tur à limitibus territorij ad decimatorios *c. 1.*
vbi gloſ. in verb. locis de relig. dom. & fuit di-
ctum *coram me in hac cauſa 29. Ianuarij præteri-*
2 *ti.* Hoc tamen procedit in dubio, * ſed ſecus eſt
in præſenti caſu, vbi teſtes in *Sum. n. 2.* probant
territorium Pacen. eſſe decimatorium Epiſco-
pi, & Capituli, & alij in *Sum. n. 3.* probant lo-
cum *dell'Hebreros* eſſe intra territorium Pacen.
ex quibus ſatis arguitur ad diſtinctionem ter-
ritorij temporalis ad ſpirituale *Butr. in d. c. 1.*
n. 15. de relig. domib. Felin. in c. quia indicante
ſub nu. 6. verſ. cum iſtis concordat de præſcript.
Franc. March. dec. 352. n. 2. lib. 2. & fuit reſolu-
tum *coram R. P. D. meo Pamphilio in cauſa Bra-*
charen. decimarum 19. Ianuarij huius anni.

Non obſtat ſi diceretur, quod teſtes depo-
nentes locum *dell'Hebreros* eſſe intra limites
3 ciuitatis nullam ſcientiæ cauſam reddunt, *
prout deberent *Bald. conſ. 286. n. 2. lib. 2.* nam
vnus ex ipſis bonam reddit rationem, nempe
pluries vidiſſe ſelimitationes. Secundus dat ra-
tionem, quia aſcendatur, vt de territorio Pa-
cen. cum alias in confinibus probandis, quia
hæc materia eſt difficilis probationis *Guido Pa-*
4 *pa dec. 193.* leuiores, & imperfectæ probationes
ſufficiant *c. cum cauſam vbi DD. de probat. Bero.*
conſ. 42. n. 10. Franc. Marc. q. 111. p. 2. Afflict.
dec. 23. & fuit dictum in dicta cauſa *Bracharen.*
coram R. P. D. meo Pamphilio.

FLORENTINA PECVNIARIA.

Ven. 8. Iunij 1601.

ARGVMENTVM

Circa euictionem bonorum in ſolutum datorum.

SVMMARIVM.

1 *Fideiuſſor, qui debet releuari indemnis, ſi ſoluit & accepit in ſolutum tot bona pro pecunia ſoluta, cum pacto, quod re euicta redire poſſet ad primaria iura, re euicta etiam in parte debet indemnis releuari num. 3.*

2 *Liber Depoſitarij concurrentibus adminiculis probat.*

4 *Hæres tenetur ad id quod eius author tenebatur.*

5 *Denunciatio litis, quæ fit vendenti non eſt neceſſaria, quando conſtat nullum ius vendenti competere.*

6 *Actiones ſuper bonis competenter poſt confiſcationem bonorum transferuntur in fiſcum.*

7 *Iura extracta ab ipſis actuarijs ſunt in forma probante.*

8 *Item iura extracta à ſucceſſoribus in officio ſunt in forma probante.*

9 *Item iura extracta ab Archiuiſtis.*

10 *Iura extracta in vno territorio non probant in alio territorio, & inter perſonas non ſubditas.*

11 *Probant tamen inter ſubditos ratione contractus, aut ex alia cauſa etiam extra territorium.*

DECISIO XXXVI.

VEndiderat Alexander Soderinus Raphaeli de Medicis quędam bona pretio flor. 3300 cum promiſſione de euictione Io. Victorij fratris, quem in inſtrumento guarantigiato idem Alexander indemnem releuare promiſerat. Sequuta euictione maioris partis dictorum bonorum Raphael venditionem pro reſoluta habuit, promiſitque Antonius Franciſcus filius Alexandri, ipſo iam mortuo deponere dictos florenos 3300. & pro eo Io. Victorius fideiuſſit; qui non adimplente Antonio Franciſco, coactus fuit ſoluere dictam ſummam; pro qua vigore laudi recepit in ſolutum ab Antonio Franciſco quoddam prædium domus Albę pacto appoſito, quod in euentum euictionis poſſet redire Ioannes Victorius ad primæua iura. Euicto hoc prædio dubitaui, an Antonius Franciſcus teneretur releuare indemnem Petrum Thomam filium Ioann. Victorij iam defuncti. Et Domini ſub die 6. Aprilis præteriti cenſuerunt teneri. Sed quia reſolutio in contumaciam Antonij Franciſci fuit capta, iterum vtraque parte informante propoſui dubium, & Domini ſteterunt in *deciſis*.

1 Prædium enim domus Albæ fuit euictum, *
& ideo redeundo Petrus Thomas ad primæua
iura, tenetur Antonius Franciſcus ipſum rele-
uare indemnem iuxta obligationem ſui patris
cum ſoluerit Ioannes Victorius eius pater in-
tegrum pretium dicti prædij videlicet florenos
3300. vt conſtat ex partitis Mercatoris depo-
2 ſitarij electi, * quæ concurrentibus adminicu-
lis venditionis fideiuſſionis, ſequeſtri bonorum
Io. Victorij, probat *Bart. in l. admonendi n. 27.*
ff. de iureiur. vbi Iaſ. n. 127. Guido Pap. dec. 441.
Afflict. dec. 402. Surd. dec. 199. n. 11. & fuit plu-
ries reſolutum.

3 Non obſtabat, quod non omnia bona, * ſed
maior tantum pars fuerit euicta, & ideo cum
Ioannes Victorius non potuerit teneri de eui-
ctione niſi pro parte euicta, quæ quanta ſit,
nondum ſatis conſtat prius veniebat liquidan-
da, cum in plus non teneatur Antonius Fran-
ciſcus ipſum releuare indemnem. Nam cum
Raphael venditionem pro reſoluta habuerit, &
Antonius Franciſcus promiſerit deponere flo-
renos 3300. quos coactus fuit ſoluere Ioannes
Victorius, quem indemnem iam promiſerat re-
leuare Alexander, vtique tenetur Antonius
Franciſcus id præſtare, ad quod eius pater te-
4 nebatur, * cum ſit illius hæres *l. vnica C. vt*
action. ab hæred. & in hæred.

5 Ad id, quod dicebatur * non fuiſſe Antonio
Franciſco litem intimatam ſuper euictione prę-

dij

Digitized by Google

cij domus Albæ, placuerunt Dominis reſponſiones in alia deciſione datæ, videlicet, quod etiamſi litis intimatio fuiſſet neceſſaria, & ſufficienter non fuiſſet facta, nihilominus non intererat cum nullũ ius Antonio Franciſco competere poſſet, vt fuit reſolutum *coram Illuſtriſs. Blanchetto in cauſa Romana emphyteuſis 25. Februarij 1579.* vbi allegatur *deciſio coram Orano in cauſa Neapolitana euictionis*, & pariter fuit reſolutum *coram R. P. D. meo Litta in cauſa Bononien. euictionis 27. Octobris 1597.*

6 Nec referebat, * quod euictio fuerit ſequuta poſt confiſcationem bonorum Antonij Franciſci, & ideo fuerit omnis actio tranſlata in fiſcum *l. 2. vbi gloſ. in verb. tutelæ C. ad leg. Iul. de vi public.* & tradit late *Peregr. de iure fiſci lib. 5. tit. 1. n. 53.* cum alijs ſequen. Nam Antonius Franciſcus habet alia bona extra ſtatum Sereniſſimi Magni Ducis.

Quod dicebatur iura non eſſe in forma probanti, * non verificabatur in facto, ſi quidem
7 alia ſunt extracta ab ipſiſmet actuarijs *Bart. in auth. ſi quis in aliquo verſ. 2. oppono ſub nu. 2. vbi Dec. n. 15. & ſeqq. C. de eden. idem Bart. in l. in fraudem §. neque inſtrumenta n. 2. verſ. idem puto ff. de iure fiſc. Felin. in c. fin. n 5. de fide inſtrum. Roman. conſ. 105. n. 3. ſub fin. Card. conſ. 72. n. 7. in princ. Rota dec. 1. de fid. inſtrum. in nouis Aegid. dec. 58. Verall. dec. 178. p. 1.* & fuit dictum in vna *Bracharen. iuriſpatronatus de Padronello 26. Martij proximè præteriti coram R. P. D. meo Sacrato.*

8 Alia vero à ſucceſſoribus in officio * *ad cap. cum P. Tabellio de fid. inſtrum. Bart. in l. 1. §. ſi quis in duobus ff. de bon. poſſeſſ. ſecund. tabul. Dec. in d. auth. ſi quis in aliquo n. 26. Verall. dec. 351.*
9 *p. 2.* * & alia ab Archiuiſtis *Dec. poſt Alex.* & alios *in d. auth. ſi quis in aliquo n. 23. C. de edendo Felin. in c. ad audientiam n. 31. & ſeq. de præſcript. Card. conſ. 72. nu. 6. & 7. circa fin. verſ.*
10 *ego vero teneo*, * Quæ quamuis non probent extra territorium, & inter perſonas non ſubditas
11 *Verall. dec. 42. lib. 1.* * at certè illud ſatis conſtat, quod inter ſubditos ratione contractus, aut ex alia cauſa, etiam extra territorium probant *arg. l. ſi non ſpeciali, & l. fin. cum ibi notatis C. de teſtam. Bald. in l. exemplo nu. 5. C. de prob. Felin. in d. c. ad audientiam n. 12. verſ. quid* [illegible] *non negant Card. d. conſ. 72. nu. 8. Verall. dec. 42. lib. 1.*

SPOLETANA BONORVM.

Mercurij 13. Iunij 1601.

ARGVMENTO

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Hæres non poteſt venire contra factum ſui auctoris.*
2 *Ratificare quis non cenſetur* [illegible] *niſi*

notitiam habuerit de nullitate, quando agitur de obligando & num. 3. & 4.
3 *Ratificare dicitur, etiam de facto ratificans.*

DECISIO XXXVII.

DOmini cenſuerunt filios Angeli non poſſe agere contra Pirottum & Ruſcam; cum
1 illis non liceat vti hæredibus patris venire contra ipſius factum *l. cum à matre vbi DD. C. de rei vendic.* qui maior factus, in calculo habito cum Iulio eius tutore, acceptauit partitã Ruſchæ *l. 1. vbi Bald. C. ſi maior. fact. rat. hab. Afflict. deciſ. 285. num. 12. Barbat. conſ. 71. col. 2. verſ. 4. iſta pars ante num. 1. vol. 3. Cephal. conſil. 51. num. 12. & 45. vol. 1.*

Non obſtat, quod venditio cenſus facta Ru-
2 ſchæ continebat plures nullitates, & ideo ratificata non poſſet cenſeri niſi doceatur, Angelum habuiſſe notitiam dictarum nullitatum *Corn. conſ. 207. num. 8. lib. 3. Socin. Iun. conſil. 59. num. 5. lib. 1.*

Nam aduertendum eſt, quod hic non agi-
3 tur de obligando Angelo; hoc enim caſu fuiſſet neceſſe, quod de dictis nullitatibus, & contentis in inſtrumento notitiam habuiſſet *Natt. conſ. 836. num. 194.*

Sed dicitur, quod cum Iulius tutor Angeli cum ipſo eſſet obligatus, & exequutio fuiſſet facta ad inſtantiam Ruſchæ ſuper bonis Iulij, non poterat Angelus pro prætenſo ſuo anteriori credito agere contra bona deliberata ad fauorem Ruſchæ, cum cauſam, ex qua creditum Ruſchæ reſultabat, acceptaſſet, & id quod ſitus habebat, videbatur petere.

Ex quibus videbatur ſatisfactum his, quæ
4 luculenter pro parte filiorum Angeli deducebantur, quia ſcilicet procederent, ſi ageretur de obligando Angelo.

Nihil facit, quod Ruſcha obtinuerit man-
5 datum pro ſorte principali cenſus contra hæredes Iulij ob id quod Angelus non ratificauerat, quia ad effectum, de quo hodie agitur ſatis eſt, quod ratificatio Angeli de facto interuenerit.

PACEN. DECIMARVM DELL' HEBREROS.

Mercurij 13. Iunij 1601.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus habet aſſiſtentiam iuris in perceptione decimarum, quando Eccleſia Cathedralis eſt Parochialis.*
2 *Decima Eccleſiæ Cathedralis Parochialis vel ad Capitulum, vel ad Epiſcopum pertinent.*

DE-

DECISIO XXXVIII.

POſt reſolutionem factam *coram me die 4. præ-*
ſentis, in qua fuit concluſum, locum dell'He-
breros eſſe infra limites Cathedralis Pacen.
ſumpta occaſione quod decimæ huius loci
pro medietate percipiuntur à Reuerendiſſimo
D. Epiſcopo, pro alia vero medietate à Duce
Feriæ, & quod Capitulum eſt in poſſeſſione
exigendi medietatem omnium decimarum ter-
ritorij Pacen. aliam vero D. Epiſcopus, vt de-
ponunt teſtes de publica voce & fama, octa-
uus *ſuper 9.* & nonus *ſuper 4.* & decimus *ſuper*
eodem in Sum. num. 2. Dubitaui, an decimæ, quæ
percipiuntur à Duce in dicto loco dell'Hebre-
ros debeantur Capitulo, non potui ſuper hoc
dubio habere omnimodam reſolutionem, ſed
1 Domini inclinabant deberi, * quia cum præ-
ſupponatur, Eccleſiam Cathedralem Pacen.
eſſe Parochialem, de quo tamen particulari-
ter agendum erit, ius aſſiſtit Epiſcopo *c. dudum*
de decimis Rebuff. de decim. q. 7. verſ 7. Et ideo
cum Dux aliquod priuilegium, vel rationabi-
lem cauſam minimè oſtendat, vt requiritur
2 *cap. cum contingat vbi gloſ. de decim.* * vel ſpe-
ctant huiuſmodi decimæ ad Epiſcopum in to-
tum, vel ad Capitulum pro parte, Et ſic ſuf-
ficit, quod de conſenſu Epiſcopi percipiantur
à Capitulo, Et ad hoc propoſitum placuit
Dominis *deciſio coram bo. me. de Rubeis in cauſa*
Oſcen. decimarum 21. Martij 1594.

Sed quia Capitulum non oſtendit conclu-
denter, Epiſcopum ſibi aſſiſtere, quæ fuit po-
tiſſima ratio *deciſionis Oſcen.* nec fuit aliquid
dictum pro parte Parochialis de Villalua Pa-
cen. diœceſis, quæ eſt in cauſa, neque pro parte
Beneficiatorum Capellæ per Federicum Suarez
fundatæ, qui pariter ſunt in cauſa, ideo tota-
lis reſolutio præſentis dubij ad Kal. fuit re-
miſſa, eoque libentius, quod Procurator Du-
cis comparuerit in Curia, & affirmat cauſam
Domini ſui, quæ per contradictas fuit agitata,
ſe velle tueri.

ZAMOREN. DECIMARVM.

Mercurij 27. Iunij 1601.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Decretum de ſequeſtrando non probat ſequeſtrum fuiſſe appoſitum.*
2 *Conditio ſi ſequeſtrum fuit appoſitum intelligitur cum effectu.*

DECISIO XXXIX.

COnceſſerat Illuſtriſſimus D. meus Cardina-
lis Arragonius tunc Rotæ Auditor Com-
mendatori della Boueda mandatum de manu-
tenendo in perceptione omnium decimarum
Montis del Pego cum conditione, quod qua-
tenus alias ſuper decimis Sancti Michaelis del-
la Riuiera ſequeſtrum appoſitum fuiſſet, il-
lud remanere deberet. Vnde quia præten-
debat Abbas S. Mariæ Conſolationis, appoſi-
tum iam ante fuiſſe a iudice de partibus dictũ
ſequeſtrum; petebat coram me inhibitionem
contra dictum Commendatorem, ne prædi-
ctas decimas ſancti Michaelis exigere auderet.

Conſultis deſuper Dominis, placuit inhibi-
tionem non eſſe concedendam. Licet enim
fuiſſet conceſſum ſequeſtrum, non tamen pro-
1 batur, quod habuerit effectum; * Per ſolum
enim decretum dici non poteſt ſequeſtrum
fuiſſe appoſitum *argu. l. propriè & l. licet ff. de-*
poſit. & etiam quæ notat *Cardinal. in clemen. 1.*
2 *num. 22. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* * Illa autem
conditio in mandato Illuſtriſſimi D. mei Car-
dinalis debet intelligi, quatenus cum effectu
adeſſet ſequeſtrum ad tex. *in l. 1. §. hæc verba ff.*
quod quiſque iuris & c. relatum de cler. non reſid.
Bero. conſ. 385. col. pen. verſ. his tamen non ob-
ſtan. Et ita fuit reſolutum.

OSCEN. PENSIONIS.

Mercurij 27. Iunij 1601.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de penſione.

SVMMARIVM.

1 *Penſio, in cuius reſeruatione concurrit voluntas, & poteſtas Papæ, eſt validè reſeruata.*
2 *In reſeruatione penſionis non eſt neceſſarium, facere mentionem de lite, quæ eſt ſuper titulo beneficij, vel quando non agitur de præiudicio collitigantis.*
3 *Lite inter duos pendente, tertius impedire nõ debet quominus iure ſuo vtatur.*
4 *In beneficialibus ſymonia committitur ex conſtitutione Eccleſiæ.*
5 *Authoritas & beneplacitum Papæ in beneficialibus omne ſymoniæ vitium excludit.*
6 *Penſionarius exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem non tenetur iuſtificare narrata, quando titularis conſenſit reſeruationi penſionis in iudicio poſſeſſorio, & num. 7.*
8 *Penſionarius exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem tenetur narrata iuſtificare in iudicio petitorio contra illum, qui conſenſit penſioni.*

DECISIO XL.

DOmini concluſerunt, penſionem eſſe vali-
dam dummodo iuſtificetur; In eius enim
reſeruatione concurrit voluntas, & poteſtas
Papæ ad tex. *in l. ſi quæramus ff. de teſtamen. l.*
conſtituimus §. 1. ff. de iure codicil. cum vulgat.

Nec

Nec refert, quod in reſeruatione non fuerit
2 facta mentio de lite; quia non erat neceſſaria,
cum lis eſſet ſuper titulo beneficii, nec agere-
tur de præiudicio collitigantis; nouum enim
onus non imponebatur ſuper beneficio, cum
antiqua penſio, ſolutis per titularem quibuſ-
dam annatis anticipatis, fuiſſet caſſata, & cō-
uentum, quod noua ſolueretur Didaco *Ægid.*
deciſ. 748. num. 3. verſ. aut loquimur Mill. in re-
pert. in verb. gratia impetrata lite pendente Ga-
3 *briel. de iudic. concluſ. 4. num. 34.* * & vt benè di-
cit *Oldrad. conſ. 299. num. 1. in fine* lite inter
duos pendente tertius impedire non debet,
quominus iure ſuo vtatur.

Nec etiam officit, quod pacta in caſſatione
4 poſita videantur ſymoniaca; * quia cum ver-
ſemur in beneficialibus, in quibus ſymonia
committitur ex conſtitutione Eccleſiæ *Decius*
5 *conſ. 141. num. 2.* * & omnia de beneplacito San-
ctiſſimi fuerint geſta, eius authoritas tale vi-
tium excludit ſecundum diſtinctionem *gloſſ. in*
cap. cum pedem in verb. illicitè de pact. & ibi
Imol. num. 8. Butr. num. 16. Felin. in cap. ad au-
dientiam 2. num. 3. verſ. quod autem dicta con-
uentio de reſcript. Decius d. conſ. 141. num. 2. &
conſ. 436. num. 17. & 18. latè Sot. de iuſt. & iur.
lib. 9. q. 51. art. 2.

Quantum attinet ad iuſtificationem, ad quā
6 ſe non teneri prætendebat Didacus * ſub præ-
textu quod Hieronymus conſenſiſſet reſerua-
tioni penſionis *Guidob. deciſ. 12.* & fuit reſolu-
tum *coram bo. me. Gypſio in cauſa Salamantina*
penſionis 26. Martij 1593. Hoc non verificaba-
tur in facto, cum ſolum Hieronymus ſe obli-
gaſſet in forma Cameræ de ſoluenda penſio-
ne, quod viſum fuit Dominis, non æquipol-
lere conſenſui præſtito ſuper reſeruatione.

Nec applicatur, quod exiſtens in quaſi poſ-
7 ſeſſione exigendi penſionem non tenetur iu-
ſtificare narrata *Mohed. deciſ. 9. de cauſ. poſſ.*
& prop. cum ſimilibus; quia hoc procedit in
8 poſſeſſorio, * hic autem verſamur in petitorio
& ſic in iuditio longè diuerſo, in quo exiſtens
in quaſi poſſeſſione in caſu, de quo agitur, te-
netur iuſtificare narrata, vt fuit reſolutum in
præallegata *cauſa Salamantina*.

PERVSINA SIVE TVDERTINA BONORVM.

Mercurij 4. Iulij 1601.

A R G V M E N T V M.

Patet ex Summario.

S V M M A R I V M.

1 *Per donationem dominium etiam abſque traditio-*
ne transfertur in Eccleſiam.
2 *Inſtrumentum emptionis concurrentibus admini-*
culis, probat dominium num. 4.
3 *Inſtrumentum emptionis regulariter non probat*
dominium.

5 *Identitas probatur per teſtes, etiamſi confinia in*
duobus inſtrumentis enunciata non concordent,
quando concordat quantitas terræ, nomen ven-
ditoris, & notarij.

D E C I S I O XLI.

VIſū fuit Dominis, conſtare de dominio Ec-
cleſiæ quoad prædium emptū per Iacobam
1 donatricem de anno 1493. ex ipſiuſmet Ia-
cobæ donatione, per quam fuit dominium
etiam abſque traditione in Eccleſiam transla-
tum *l. fin. verſ. in his autem vbi gloſ. in verb. in*
rem C. de Sacroſ. Eccl. & ibi Bart. in princip. &
2 *num. 17. & alij.* * De dominio autem ipſiuſmet
3 Iacobæ conſtat ex inſtrumento emptionis, *
quod licet regulariter non probet dominium
4 *Alex. conſ. 10. lib. 4.* * ſecus tamen dicendum
eſt in præſenti caſu, in quo concurrunt admi-
nicula, videlicet, quia tam Franciſcus vendi-
tor, quam Iacoba, vt ex depoſitionibus teſtiū
patet, poſſederunt, fructus percipiendo, pre-
tiumque fuit numeratum *l. proprietatis vbi*
gloſ. in verb. emptionis C. de probat. bene facit
deciſio Verall. 281. par. 1. in impreſſ.

Nec obſtat, ſi diceretur, quod confines in-
ſtrumenti emptionis non concordant cum cō-
5 finibus inſtrumenti donationis, * quia nihilo-
minus concordat quantitas terræ emptæ, no-
men venditoris, & notarij rogati: Et ceſſat om-
nis difficultas ex teſtibus examinatis, qui pro-
bant, hanc etiam terræ priùs à Franciſco ven-
ditore fuiſſe poſſeſſam, & poſteà a Iacoba, &
demùm per fratres. Ex quibus de illius identi-
tate non eſt ambigendi locus.

Quantum ad aliud prædium, placuit Do-
minis, quod fratres melius ſuam intentionem
coadiuuarent.

TERDONEN. PRAEPOSITVRAE.

Veneris 26. Octobris 1601.

A R G V M E N T V M.

Cauſa quando dicatur beneficialis.

S V M M A R I V M.

1 *Si quis dicit aliquem nunquam fuiſſe legitimè aſ-*
ſequutum beneficium, & petit illud ſibi confer-
ri cauſa dicitur beneficialis.
2 *Si quis dicat, quem obtinuiſſe beneficium, ſed il-*
lo poſteà priuatum, aut priuandum, cauſa dici-
tur profana, & num. 8.
3 *Si quis petit aliquem priuari beneficio, & ſib*
conferri, vel adiudicari, cauſa dicitur benefi
ciali.
4 *Iudicium ab actore eſt metiendum.*
6 *Appellatio non diuerſificat cauſam, ſed inſtantiā.*
7 *Ad effectum qualitatis iudicii, attenditur quod*
principaliter agitur.
8 *Ex eo quod Regens Cancellariæ cauſam aliquam*

Digitized by Google

inter beneficiales diſtribunt, cauſa non dicitur beneficialis.

DECISIO XLII.

AD inſtantiam fiſci Terdonen. Camillus ob non reſidentiam fuit priuatus beneficio, de quo agitur, quod poſtea Ordinarius contulit Alberto. Appellauit Camillus à ſententia lata ad fauorem fiſci, & obtinuit cauſam committi in Rota *R. P. D. meo Decano*, qui tulit ſententiam ad fauorem Camilli, à qua appellatione interpoſita, & introducta cauſa *coram me*, dubitaui, ex quo Albertus adhærebat huic cauſæ, an eſſet beneficialis, vel profana. Et Domini pro reſolutione diſtinguebant tres caſus, quorum duo diſtinguit *gloſ.* magiſtralis in *Clem. diſpendioſam in verb. beneficijs* ibi *ſi verò agatur de iudic.*

Quod videlicèt aut dicitur, aliquem num-
1 quam fuiſſe legitimè aſſequutum * beneficium, & petitur ſibi conferri, & hoc caſu agitur de titulo, & conſequenter cauſa eſt beneficialis, & in his terminis loquitur *deciſio* in cauſa *Caſalen. ſeu nullius Prapoſitura coram bo. me. Gypſio 9. Iunij* 1597.

Aut dicitur, quem obtinuiſſe beneficium,
2 ſed illo poſteà priuatum, * aut priuandum. Et hæc cauſa dicitur prophana. Et dictam diſtinctionem *gloſa* ſequuntur ibidem *Cardin. n. 16. Imol. num. 3. verſ. vltimò quaritur. Anchar. in 6. notab. Vitalin. n. 27. & ſeqq. & n. 49. &* tradit *Bald in auth. litigioſa C. de litig. Put. deciſ. 496. n. 2. l. 2. & deciſ. 67. incip. in vna Hiſpalen. Tholom. de penſion. deciſ. 2. incip. Ro. Parochialis Achil. deciſ. 5. num. 6. & ſeqq. eodem titulo.*

Aut tertiò petitur, aliquem priuari, & ſibi
3 beneficium conferri, vel adiudicari, & cauſa dicitur beneficialis *cap. 2. & ibi gloſſ. in verb. finita vt lite pend. in 6. Clem. 1. in verb. cùm poſſeſſorem de ſequeſtr. poſſ. & fruct. Sarn. in regula de ſubrogand. quaeſt. 7. in princ. & in reg. de Annali quaeſt. 42. in princ. Put. deciſ. 496. num. 2. & 3. lib. 2. & deciſ. 66. incip. in vna Hiſpalen.* Et fuit dictum *coram me in hac cauſa 2. Februarij prædicti.*

Quibus ſic poſitis Domini dixerunt, nos
4 verſari in 2. cauſa, & ſic in prophanis. * Iudicium enim ab actore eſt metiendum *l. 1. in princ. ff. ſi parſ. hared. pet. Ægid. deciſ. 616. Caſſad. deciſ. 13. ſuper regul.* Fiſcus autem qui eſt actor, egit ad priuationem Camilli ob non reſidentiam, & obtinuit ob id ſententiam priuationis
5 promulgari, *. Quapropter nec cauſa dicitur beneficialis, nec beneficium efficitur litigioſum, & vltra relatos hoc dicit *gloſ. in cap. 2. in verb. finita* ibi *pone enim vt lit. pend. in 6. Ferret. conſ. 12. num. 17. & ſeqq. lib. 1. Sarnen. in reg. de ſubrog. quaeſt. 7. per totam. Put. deciſ. 66. lib. 2.* Et fuit dictum *coram bo. me. Orano in cauſa Placentina Capellan. 26. Nouembris 1593.*

Non obſtat, quòd beneficium poſt priuationem Camilli fuit collatum Alberto, & cauſa appellationis commiſſa in Rota. Nam initium litis eſt ſpectandum, in quo Albertus non erat in cauſa, & hodie tantum adhæret fiſco pro
6 ſuo intereſſe, *. Et appellatio non diuerſificat cauſam, ſed inſtantiam; nam cauſa eadem cenſetur in ſecunda inſtantia, prout erat in prima *gloſ. in l. ita demum in verb. agitur* vbi *Salicet. in fin. & in l. innitas num. 15. C. de procurator.*

Neque obſtat illa enunciatiua *de & ſuper prouiſione*, de qua in ſententia R. P. D. mei Decani, quia hodie non mutat naturam cauſæ; cùm de ea principaliter dubitatur. Et ita reſponderi poteſt ad aliam enunciatiuam commiſſionis *de & ſuper Parochiali*, quia ad effe-
7 ctum * qualitatis iudicij attenditur quod principaliter agitur *Anchar. in clem. diſpendioſam in 6. notab. verſ. item quandoque*, & poſt cum *Imol. num. 3. verſ. poteſtis dicere de iudic.*

Quod Reuerendiſſimus D. Regens hanc
8 cauſam inter beneficiales diſtribuerit, non mouit Dominos; licèt enim Rota tantum huic viro tribuat, quantum cuique doctiſſimo tribuere conuenit, tamen huiuſmodi diſtributiones facit ſine cauſæ cognitione, & ex eo ſolùm quòd in eis de beneficijs mentio habetur.

CAESENATEN. LVCRI DOTIS.

Lunæ 5. Nouembris 1601.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Imputare ſibi debet maritus, ſi accepit in dotem bona, ex quibus lucrum dotale non poteſt conſequi.*

2 *Lucrũ dotale ex re emphyteotica detrahi non poteſt.*

3 *Fallit hac concluſio, ſi maritus expreſsè ſibi cauit de lucro, & noluit acceptare dotem in bonis emphyteoticis, niſi cum hac qualitate, quòd & debeatur lucrum dotale, & num. 4.*

5 *Renunciatio non inducitur, niſi ex verbis claris & apertis.*

DECISIO XLIII.

QVamuis Franciſcus Maria receperit fundum emphyteoticum in dotem, & ideo vi-
1 deretur dicendum, * ſibi imputari debere, ſi ſcienter voluit recipere rem ſubiectam reſtitu-
2 tioni, * ex quà, eueniente caſu reſtitutionis, lucrum conſequi non poſſet *Alex. conſ. 176. num. 9. lib. 7. Paul. conſ. 59. num. 3. lib. 1. Pha-*
3 *nat. de lucr. dot. gloſ. 10. num. 58. circa finem.* * Tamen Domini in caſu, de quo agitur, contrarium cenſuerunt aliquibus tamen contradicentibus, quia Franciſcus expreſsè ſibi videtur cauiſſe de hoc lucro in capitulis dotalibus cap. 10. ibi *che al ſignor ſpoſo s'intenda Saluo il lucro dotale ſecondo la forma dello ſtatuto.* Et ideo conſequenter iuxta illud debet extendi aſſecuratio lucri dotalis in inſtrumento, cùm capitula dotalia ad inſtrumentum conficiendum habeant relationem.

Non

Non obſtat, quòd lucrum ſit pars dotis, quia
4 ideo fuit facta iſta reſeruario, * & cùm omnia capitula ſint correſpectiua, videtur maritus noluiſſe acceptare dotem in bonis emphyteoticis niſi cum hac qualitate, quòd ei debeatur lucrum; præſertim cùm verſemur in mate-
5 ria renunciationis, * quæ non inducitur niſi ex verbis claris, & apertis *Card. conſ. 120. nu. 3. verſ. item talis. Dec. conſ. 495. nu. 19. & 20. cum alijs per Alber. conſ. 776. in fine.*

ROMANA PECVNIARIA.

Lunæ 12. Nouembris 1601.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum facit probationem probatam*
2 *Apocha erronea, vel facta ad decipiendum nihil operatur, & num. 4. & 7.*
3 *In contractibus bonæ fidei bona fides debet exuberare.*
5 *Fraus non debet alicui patrocinari.*
6 *Ius ſuccurrit deceptis, & non decipientibus.*

DECISIO XLIV.

Fvit concluſum non conſtare de credito Lucij. Ex inſtrumento enim celebrato die 27. Ianuarij apparet ipſi fuiſſe ſatisfactum de integro pretio officij in tot ſcripturis & expe-
1 ditionibus, * quod inſtrumentum bene probat, & facit probationem probatam; maximè cùm modus ſatisfactionis expreſſus fuerit *Grat. conſ. 28. num. 2. lib. 1. poſt Bart. Iaſ. & omnes in l. 1. in princ. ff. de oper. nou. nunc.*

Nec aliquid operatur apocha poſteà facta,
2 in qua * Auguſtinus fatetur, ſe debitorem Lucij in ſcut. quingentis: nam vel eſt erronea, vel ſaltem facta ad decipiendam vxorem Auguſtini, quæ volebat, officium in capite Auguſtini eſſe liberum, & cuius contemplatione præfata quietantia fuerat facta, quæ non poterat reuocari, vel irritari propter præiudicium quod inde vxori aliàs non contracturæ gene-
3 raretur, * & propter bonam fidem, quæ in huiuſmodi contractibus exuberare debet ad *text. in l. in bonæ fidei ff. de pecul. & in l. ſi præſes, vbi Bald. C. de donat. Tellius Fernandenz ſuper conſtit. Taur. in l. 17. nu. 73. verſ quòd eſt adeo verum Guid. Pap. deciſ. 145. num. 2. verſ. ſed ijs non obſtan. Vincent. de Franch. deciſ. 205. per totam Natt. conſ. 609 num. 41. verſ. non videtur etiam, Annæus Robertus rerum iudic. lib. 1. cap. 2. Abb. conſ. 73. num. 3. verſ. nec obſtat ſi dicatur lib. 2.*

Minùs facit, quòd inſtrumentum ſit corre-
4 ſpectiuum ad apocham * hoc enim non eſt clarum; ſtante enim quietantia generali per inſtrumentum fuerat in facultate, facere, vel non facere apocham, vel ſi inſtrumentum fuit
5 correſpectiuum ad apocham, * ex hoc detegitur fraus in præiudicium mulieris, quę Liuio non deberet patrocinari *cap officij cap. requiſiuiſti,*
6 *ext. de teſtibus* cum vulgar. * quia ius ſuccurrit deceptis non decipientibus *l. 2. C. ſi min. ſe maior dixerit l. ſi ſine C. ad Velleian.*

Et in omnem euentum adeſt vltimum in-
7 ſtrumentum, in quo * Liuius promiſit totum officium ad Auguſtinum ſpectare, quod denotat, vel apocham erroneam, vel mulierem deceptam. Et ideo habent locum prędicta.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS.

Lunæ 12. Nouembris 1601.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, in qua non interuenit citatio, eſt nulla.*
2 *Citatus in prima inſtantia, debet etiam in cauſa appellationis citari ad ſententiam, aliàs eſt nulla.*
3 *In eadem inſtantia coram diuerſis iudicibus, parte non opponente, procedi poteſt.*
4 *Sententia lata contra procuratorem citatum, non eſt nulla.*
5 *Sententia lata in iudicio coram pluribus intentato, valere poteſt quoàd vnum, & non quoàd alios in materia diuidua.*

DECISIO XLV.

Domini cenſuerunt, tàm primam, quàm ſecundam ſententias Rotales fuiſſe nullas quoad Promotorem fiſcalem, Vicarium, & Be-
1 neficiatum, * Nam quoad primos, nulla interuenerat citatio *l. 1. §. item cùm ex edicto ff. quæ ſent. ſine appel. Dec. conſ. 603. nu. 11. cum. ſimul.*

Quantum verò ad beneficiatos, licet fuerint
2 citati, * & poſteà actum contra illos per contradictas, nihilominùs cum à ſententia in partibus lata Abbas appellaſſet, & cauſam introduxiſſet tam via ordinaria coram Metropolitano, quàm ex commiſſione in Rota, cuius vigore emanauit citatio, idem Abbas fuit proſequutus ſolùm cauſam coram Metropolitano, à quo reportata contra ſe ſententia, appellauit, cauſamque appellationis commiſſam in Rota introduxit, in qua ad fauorem ipſius Abbatis emanauit prima ſententia reuocatoria, tam primę, quàm ſecundæ ſententię Metropolitani. Ex quibus ſequitur Beneficiatos de nouo citari debuiſſe *Achil. deciſ. 13. de dol. & contum. & facit deciſio eius titul. & numeri, in nouiſ.*

Non obſtat, quòd in eadem inſtantia coram
3 diuerſis iudicibus * parte non opponente procedi poſſet *Rip. in cap. cùm M. Ferraricn. nu. 199.*

cùm alijs per eum relatis *de conſtit.* Nam proceſſus primæ ſententiæ Rotalis non fuit agitatus in ſecunda inſtantia ſimul cum Metropolitano, ſed in tertia, cognoſcendo de iuſtitia ſententiæ Metropolitani, & ſic vigore dictæ ſecundæ commiſſionis.

Quo verò ad Parochianos; Domini dixe-
4 runt, ſententias non eſſe nullas, * ex quo fuerunt latæ contra eorum Procuratorem citatum. Neque obſtat, quòd cùm ſint nullæ reſpectu litigantium, ſint etiam nullæ reſpectu
5 Parochianorum ob indiuiduitatem. * Nam cùm iudicium eſſet cum pluribus intentatum, ſententia quoadvnum valere poteſt, licèt quoad alios ſecùs *l. de vnoquoque ff. de re iudic.* cùm non verſemur in materia indiuidua, necnon in iudicio diuerſorio; tot enim cenſentur capita, quot ſunt perſonæ, vt benè declarat *Gabriel. conſ.* 56. *num.* 1. *& ſeqq. &* præſertim *num.* 14. *vſque ad* 20. *vol.* 1. Parochiani enim non litigant ſuper iure Parochiæ, ſed ſuper iure eligendi Prædicatorem, quod eſt diuerſum, & nullam habens dependentiam à lite ſuper Parochia.

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Lunæ 19. Nouembris 1601.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Exiſtenti in quaſi poſſeſſione de tempore litis motæ, procedendi in proceſſionibus, & actibus publicis, & in celebratione diuinorum, & cuſtodiendi Sacriſtiam, datur mandatum de manutenendo.*

DECISIO XLVI.

1 Viſum fuit Dominis dandum eſſe mandatum de manutenendo Monachis Monaſterij Montis Regalis in quaſi poſſeſſione præcedendi Clericos ſæculares in Eccleſia in proceſſionibus, & actibus publicis: necnon dandum idem mandatum quoad celebrationem diuinorum ſecundum regulam B. Patris Benedicti, & quoad cuſtodiam Sacriſtiæ antiquæ, dummodò Monachus Sacriſta iuxta tenorem Bullæ fel. record. Pauli III. per Reuerendiſſimum Archiepiſcopum deputetur ad nutum amouibilis, nec per hoc impediatur idem Reuerendiſſimus Archiepiſcopus, quominus poſſit cui maluerit clerico ſeculari tradere cuſtodiam nouæ Sacriſtiæ vna cum ſacris veſtibus per eum confectis, & conficiendis. De quaſi enim poſſeſſione Monachorum de tempore motæ litis in ſupradictis, ſatis conſtabat ex teſtibus examinatis. Et ideo illis dandum dictum mandatum §. *hodie inſtit. de interd.* cum *vulgar.* nec Reuerendiſſimus Archiepiſcopus hoc in diſcrimen iudicij reuocabat.

Quoad cuſtodiam reliquiarum, & ſcripturarum placuit Dominis hoc temperamentum etiam rationabilibus ex cauſis, quod tam Reuerendiſſimus Archiepiſcopus, quam Monachi haberent vnam clauem: ita vt ſimul conueniant, occurrente occaſione, ad viſitandum ſacras reliquias, & aperiendum Archiuium.

Quantum verò attinet ad mutationem loci in Choro, voluerunt Domini partes ſuper hoc audire, nam cum Reuerendiſſimus Archiepiſcopus, relicto Choro antiquo Monachis, alium fieri curauerit pro Clericis, hodie prætendunt Monachi, quod iterum Clerici ſæculares redire debeant ad ſedendum in loco antiquo.

TOLETANA PAROCHIALIS DE CHINCON.

Mercurij 28. Nouembris 1601.

ARGVMENTVM.

Multa de aliquibus clauſulis apponi ſolitis in commiſſionibus, & de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula prolata per ablatiuum aſolutum important conditionem.*

2 *Conditione non purificata, iuriſdictio remanet ſuſpenſa.*

3 *Tertias, de cuius intereſſe conſtat ex reſignatione beneficij in ſui fauorem facta, debet audiri, non obſtantibus clauſulis* parito iudicato, *& clauſula* reſectis expenſis, *de quibus in princ. deciſionis.*

4 *Clauſula poſita in commiſſione obtenta à Petro, non cenſentur repetita in commiſſione noua cauſa, vel antiquæ obtenta à Ioanne reſignatario iuncto num.* 6. *&* 14.

5 *Clauſulæ poſita in prima commiſſione cenſentur in alijs repetita, reſpectu cauſarum antiquarum.*

7 *Clauſula* reſectis expenſis, & parito iudicato, *ſolent apponi dumtaxat in commiſſionibus appellationum, & nullitatum, in quibus adeſt res iudicata.*

8 *Clauſula* in ſtatu & terminis *refertur ſolum ad cauſas antiquas.*

9 *Clauſula* in ſtatu & terminis *ponitur in commiſſione, in qua quis venit ad cauſam, in qua prius non erat.*

10 *Vigore clauſulæ* quam, & quas, *index appellationis poteſt canonizare etiam nouum ius.*

11 *Propter clauſulam* omneſque alios, *poteſt agi in cauſa appellationis contra intereſſe habentem, qui non fuit in cauſa in prima inſtantia.*

12 *Appellatio interpoſita coram Notario, ſi Iudicis copia haberi poterat, eſt nulla.*

13 *Vigore clauſulæ* quam, & quas, *Iudex poteſt pro-*

procedere non docto de appellatione, vel appel-
tione exiſtente nulla.

15 *Clauſulæ* parito iudicato, & refectis expenſis, *intelliguntur poſitæ in commiſſione, quatenus pars vti velit.*

16 *Reſcripto danti formam, continenti fauorem partium tacitè vel expreſsè poteſt renunciari.*

17 *Quod licet Franciſco, licet Ioanni in locum Franciſci ſubrogato.*

18 *Ad effectum vt tertius ſubrogatus audiatur pro ſuo intereſſe, poteſt admitti ſupplicatio, etiamſi non exhibeantur litteræ ſubrogationis.*

19 *Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe ad effectum vt poſſit audiri, ſufficit, quod doceat ſummariè & apparenter de ſuo intereſſe.*

20 *In beneficialibus admittitur multiplicatio titulorum.*

DECISIO XLVII.

PEtrus Sanchez obtinnerat, cauſam appella-
tionis & reſtitutionis in integrum à ſenten-
tia lata ad fauorem Franciſci Alfonſi commit-
ti in Rota bo. me. Illuſtriſſimo D. Cardinali
Lancellotto cum clauſula *parito indicato*, qua
inſtantia deſerta iterum commiſſa fuit cauſa
reſtitutionis in integrum iudici confidentia-
rum cum voto Rotæ, & cum clauſula *refectis*
expenſis. Vnde Ioannes Gomez, ad cuius fauo-
rem Petrus ius ſuum ſignauerat, & qui de an-
no præterito ſubrogari ſe obtinuerat in iuri-
bus Alfonſi iam tum antea defuncti perebat
audiri; Franciſcus verò Apparitius, qui poſt
latam contra Ioannem à Vicario Complutenſi
ſuarum litterarum exquutore ad inſtantiam
fiſci Toletani ſententiam, fuerat per obitum
D. Alfonſi ante dictam ſubrogationem Ioannis
ab Ordinario prouiſus, & opponebat de dictis
1 clauſulis*, quia cum prolatæ eſſent per abla-
tium abſolutum, importabant conditionem
2 *l. à teſtatore ff. de condit. & dem.* * qua non pu-
rificata, iuriſdictio remanebat ſuſpenſa *Pu-*
teus deciſ. 283. *lib.* 2. *Caputaquen. deciſ.* 150
lib. 1. Et ſic Ioanni præcluſa videbatur audien-
tia.
His tamen non obſtantibus, viſum fuit Do-
minis, Ioannem eſſe audiendum, quia de eius
intereſſe ſatis conſtabat ad *cap. veniens* 2. *de*
teſtibus cap. 2. *§. ſanè, & ibi Gemin. num.* 4. *vt lit.*
pend. in 6. *Biſignet. deciſ.* 1. *de reſcript.* tam ex
reſignatione Petri in eius fauorem, quam ex
ſubrogatione in iuribus Franciſci Alfonſi ad
tex. in l. ſi eam §. qui iniuriarum ff. ſi quis caut.
Gemin. in d. cap. 2. *num.* 2. *Ferret. conſ.* 47. *num.*
24. *& per totum.*
Nec obſtant dictæ clauſulæ; quia cum Ioan-
nes obtinuiſſet, committi cauſam appellatio-
nis, & nullitatum à ſententia Vicarij Com-
plutenſis exequutoris, clauſulæ non cenſeban-
tur appoſitæ in dicta commiſſione appellatio-
5 nis.* Et quamuis clauſulæ poſitæ in prima
commiſſione cēſeantur in aliis repetitæ *Aemil.*
conſ. 68. *num.* 7. latè *Moderu. de attent. appell.*
pend. limit. 8. *num.* 7. & fuit dictum *coram me*
in cauſa *Ceſenaten. de Cacciaguerris* 26. *Ianua-*
6 *rij huius anni* *. Tamen hoc debet intelligi, ſolum
reſpectu cauſarum antiquarum. Nec enim
7 huic cauſæ nouæ iſtæ clauſulæ conueniunt,*
cum ſoleant apponi dumtaxat in commiſſio-
nibus appellationum, & nullitatum, in quibus
8 adeſt res iudicata,* ſicut etiam clauſula *in ſta-*
tu & terminis refertur ſolum ad cauſas anti-
quas, in quibus non erat Ioannes, & appella-
9 uerat,* dicta enim clauſula ponitur in com-
miſſione, qua quis venit ad cauſam, in qua
prius non erat, vt per *Mandoſ. in formul. com-*
miſſ. 9. *admiſſionis pro intereſſe.*
Nihil facit, quod coram primo Iudice non
10 fuerit actum de ſubrogatione, * quia cum
cauſa fuerit commiſſa cum clauſula *quam &*
quas Iudex appellationis poteſt canonizare
etiam nouum ius, vt in terminis eſt *deciſio Putei*
7. *de appell. Aegid. deciſ.* 661.
Prout etiam non obſtat Apparitium non
fuiſſe in cauſa coram Complutenſi, ſed ſolum
11 fiſcum, * quia cum in commiſſione adſit clau-
ſula *omneſque alios &c.* potuit illius vigore con-
tra ipſum tanquam intereſſatum etiam agi *Bi-*
ſignet. dec. 2. *circa finem de reſcript. Achill. dec.*
vlt. eod. tit. Veſtr. in praxi lib. 4. *cap.* 2. *num.* 2.
Mandoſ. in dicta formula commiſſ. 9. *admiſſionis*
pro intereſſe in princ.
12 Minus faciebat, quod dicebatur, appellatio-
nem fuiſſe nullam, tanquam interpoſitam co-
ram Notario, & non coram Iudice, cuius co-
piam habere poterat ad tradita per *Feliu. in*
cap. ex tranſmiſſa num. 5. *verſ. quinimò de præ-*
13 *ſcript. Caſſad. dec.* 8, *ſub num.* 3. *de appell.* * nam
vigore dictæ clauſulæ *quam & quas* Iudex po-
teſt procedere non docto de appellatione exi-
ſtante nulla, vt per *Sarnen. in regula de infirm.*
reſig. quæſt. 34. *verſ. & hoc vlterius Achil. dec.* 14.
de reſcript. Mandoſ. in formul. communis verſ.
vna cum toto negocio principali, ibi, *ſecundo quæ-*
ro fol. mihi 101.
14 Sed & reſpectu cauſarum antiquarum non
obſtabant Ioanni ſupradictæ clauſulæ, quæ
fuerant appoſitæ in fauorem Franciſci Alfonſi,
in cuius locum etiam quoad litem fuit ſubro-
15 gatus Ioannes; Ideoque cum ſemper intelli-
gantur appoſitæ quatenus pars eis vti velit,
vt in ſimili fuit reſolutum in cauſa *Pampilo-*
nen. matrimonij 16. *Ianuarij* 1585. & in vna
Elnen. miniſteriorum 28. *Aprilis* 1586. *coram*
bonæ memoriæ Orano & in terminis eſt *deciſio*
16 *Achillis* 12. *de reſcript.* * Et expreſsè quod
reſcripto danti formam fauorem partium
continentem, tacitè vel expreſsè poſſit re-
nunciari, dicit *Abbas in cap. cauſam ante*
num. 20. *verſ. id nota de re iud. poſt Hoſtien. ibi-*
dem, quem allegat *Albertus Brunus de for. art.* 6.
quis poſſit dare & tollere formam col. 14. *in princ.*
verſ. ex quo infertur fol. mihi 18. *col.* 4. *folij.* Si-
cuti Franciſcus ſi viueret, poſſet audiri, ſi vellet
iis non vti, vel renunciare ad *l. ſi quis in conſcri-*
bendo C. de pactis Ioann. And. in cap. ſtatutum
num. 1. *verſ: quid ſi Prælatus*, ibi, *dicit autem de*
præbend. in 6. ita etiam licere debet Ioanni ſub-
rogato *arg. l. ſi cum §. qui iniuriarum ff. ſi quis*
cauſ. l. qui in ius ff. de reg. iur.
18 Nec refert, quod non fuerint exhibitæ lite-
ræ ſubrogationis, quia cum hodie non agatur
de

de illius canonizatione iudicarunt Domini,
poſſe admitti ſupplicationem,arg. eorum quæ
eraduntur per *Verall. deciſ. 335. & 301. par.3.*
Maximè verò ad effectum, vt Ioannes poſſit,
19 audiri, quo caſu ſufficit,vt appareuter, & ſum-
mariè doceat de intereſſe *Innoc.in d.cap.veniens
2. in verb. incontinenti de teſtib.* vbi *Card. &
conſ.7. Felin. in cap. cum ſuper num. 16. de ſent.
& re iudic. Biſignet. d. dec. 1. Mandoſ. in d. for-
mul. commiſſ.9.admisſionis pro intereſſe in verb.ad
cauſam.*

20 Poſtremò quod dicebatur, ius Franciſci
Alfonſi eſſe incompatibile cum iure, quod
Ioannes habebat ex reſignatione Petri, non
fuit habitum in conſideratione, cum in be-
neficialibus admittatur multiplicatio titulo-
rum *Veral. dec.339. par.1. & eſt tex. in cap.poſt
electionem* vbi *Abb. num 4. de conceſſ. præbend,
Lap. alleg. 132. num. 2.*

ROMANA LEGATI DELLA PORTA,

Lunæ 3. Decembris 1601.

ARGVMENTVM.

Legatum mobilium relictum coniunctæ perſonæ, videlicet vxori, intelligitur de mobilibus extantibus tempore obitus,

SVMMARIVM,

1 *Legatum mobilium factum per verba præſentis temporis intelliguntur de mobilibus extantibus tempore teſtamenti.*

2 *Teſtis deponens de facto proprio pluſquam ſemiplenè probat.*

3 *Pater præſumitur magis conſulere filijs, quā alijs.*

4 *Qui dicere potuit id quod non dixit, cenſetur id reliquiſſe in diſpoſitione iuris communis.*

5 *Argumentum à veriſimili eſt optimum in diſpoſitionibus teſtamentarijs.*

6 *Vna pars teſtamenti aliam declarat.*

7 *Verba ſubiunctiui modi, ſiue ſint præſentis temporis, ſiue præteriti imperfecti, ſemper comprahendunt tempus futurum.*

8 *Verba teſtamenti ſonantia in futurum, non obſtante pronomine poſſeſſiua, comprahendunt acquiſita poſt teſtamentum.*

9 *Receditur à regula* l. ſi ita ff. de aur. & argen. legat. & num.16. *propter coniecturas,de quibus num.12. 13. & 15.*

10 *Mens potius quam verba ſunt attendenda.*

11 *Legatum mobilium factum coniuncta perſonæ, videlicet vxori, intelligitur de mobilibus extantibus tempore mortis.*

14 *Propter generalitatem,& prægnantiam verborum legatum mobilium comprahendit etiam futura.*

17 *Depoſitio Notarij, qui fuit rogatus de teſtamento, redditur ſuſpecta, ſi examinatus deponit etiam illa, quæ non ſcripſit in teſtamento, quæ tamen tenebatur exprimere.*

18 *Teſtes in dubio præſumuntur conteſtes, non autem ſingulares,*

19 *Teſtes ſingulares non probant, faciunt tamen magnum adminiculum num.18.*

21 *Teſtis propter leuem inimicitiam non debet à teſtimonio repelli.*

22 *Potiores conjecturæ in concurſu ſunt attendendæ.*

23 *Quod eſt ſolitum apponi in inſtitutione, non poteſt dubiam teſtatoris voluntatem declarare.*

24 *An hæres inſtitutus ab omnibus præſentibus & futuris cenſeatur inſtitutus in legatis, etiamſi teſtator dixerit* exceptis legatis.

25 *Legatarius tenetur capere legatum de manu hæredis.*

26 *Legatarius non tenetur capere de manu hæredis, quando datur illi facultas capiendi legatum propria auctoritate.*

27 *Inſtitutio facta per verba* In omnibus autem alijs bonis *non comprehendit legata.*

28 *Ex diſpoſitione facta in vno legato, non infertur ad alia legata diuerſā determinationem habentia.*

DECISIO XLVIII.

DVbitaui, an legatum mobilium relictum
per Equitem della Porta Eliſabethæ vxori
eſſet intelligendum de extantibus tempore te-
ſtamenti, vel tempore obitus. Et pro parte
fratrum della Porta, quos dictus Eques in
euentum quod decederet ſine liberis, prout
deceſſit, hæredes inſtituerat, prætendebatur,
eſſe intelligendum de extantibus tempore te-
1 ſtamenti, * quia teſtator vſus fuerat verbis
præſentis temporis, relinquendo omnia,& ſin-
gula ſua bona mobilia; quo caſu attenditur
tempus teſtamenti iuxta textum expreſſum *in
l. ſi ita ff. de aur. & arg. legat. l. ſi ita ſcripſiſſes
de leg.2. l. Iulianus §. final. de leg.3. l. Aurelius
§.1. de libera. legat.* & in terminis conſuluit
Corn. conſ.14. nu. 5. lib.1. Capra conſ.45. nu. 5.
cum alijs per *Menoch. præſumpt.127.num.6. &
ſeqq. lib.4.*

Secundò dicebatur, quod ſi res eſſet dubia,
redditur clara, & patens ex depoſitione no-
tarij, qui de teſtamento fuit rogatus; dicit
enim, ſe interrogaſſe teſtatorem, quænam
bona vellet vxori legari, ipſumque reſpondiſ-
2 ſe, quæ tempore teſtamenti extabant, * qui
teſtis cum de facto proprio deponat, pluſ-
quam ſemiplenè probat *Aym. conſ. 178. num.
7.quem Rota* fuit ſequuta *coram Illuſtriſſimo Blā-
chetta in cauſa Romana deuolutionis vineæ 1.Iu-
lij 1573. & coram me in cauſa Viterbien. fideiuſ-
ſionis 29. Ianuarij præteriti*, & alias ſæpius.

Tertiò adducebatur, quod teſtator inſti-
tuerat filios naſcituros, vnde non eſt veriſimi-
le, eum voluiſſe, quod tempore obitus filij
3 omnino ſine mobilibus remanerent, * præſumi-
tur enim, patrem magis conſulere voluiſſe
filijs, quam alijs *l. cum acutiſſimi C.de fideicom.
arg. l. Sempronius Proculo ff. de leg.2.*

Quarto his addebatur, quod quando teſta-
tor voluit comprehendere futura, id expreſſit,
vt in inſtitutione hæredis, ibi, *in bonis præſen-
4 tibus, & futuris.* * Vnde ſi mobilia etiam fu-
tura vxori voluiſſet legare, facile ſibi fuiſſet,
id dicere *l. vnica §. vbi autem legatarij verſ. ſin
autem ad deficientes C. de caduc. tollend. e. inter*

ſer-

Digitized by Google

corporalia de tranſlat. Pral. & ideo, cum dictũ non fuerit cenſetur relictum in diſpoſitione iuris communis *l. extraneus ff. de cond. cauſ. dat. cauſ. non ſequt. l. commodiſſimè ff. de lib. & poſthum.* ideoque intrat diſpoſitio *d. l. ſi ita cum alleg.*

Quinto magna vis fiebat in eo, quod teſtator poſtquam legauit dicta mobilia vxori in alijs bonis præſentibus & futuris, mobilibus, & ſtabilibus inſtituit fratres, ex quo clarè colligitur, quod non legauit vxori mobilia futura, ſi enim hoc ſuæ intentionis fuiſſet, non eſt veriſimile, quod inſtituiſſet fratres in mobili-
5 bus futuris. * Quod argumentum eſt optimũ in diſpoſitionibus teſtamentarijs *l. Titia cum teſtamento §. qui tuuita verſ. non eſt veriſimile ff. de leg. 2.*

Sexto adminiculatur prædictis, quia teſtator legauit vxori melioramenta facta in vinea. Ergo non futura, quia verbum, *facta*, denotat tempus præteritum. Ex quo facile colligere eſt, qualis fuerit intentio teſtatoris etiam
6 in legato mobilium, * cum vna pars teſtamenti aliam declaret *l. qui filias in princ. de leg. 1. Dec. conſ. 593. num. 2.*

Vlterius prætendebatur voluntatem teſtatoris inde magis declarari, quia poſt teſtamentum teſtator adnotauit omnia mobilia per eum empta in quodam ſuo libello, quod euidenter indicat, eum adnotaſſe dicta bona, vt diſtinguerentur à relictis vxori.

His tamen non obſtantibus, cauſa bis propoſita, ac maturè diſcuſſa, DD. ſteterunt *in deciſis coram me 20. Martii*, videlicet cenſeri Eliſabethæ legata bona extantia tempore obitus teſtatoris, & non ſolum tempore conditi teſtamenti. Verba enim ipſius legati non re-
7 pugnant, * ſunt enim concepta per verba ſubiunctiui modi, ibi, *di qualunque ſorte ſi ſiano, & ſi trouino*, quæ ſiue præſentis temporis, ſiue præteriti imperfecti; ſemper comprehendunt tempus futurum *l. ſi ita quis §. Seia ff. de verb. oblig. Bart. in l. 1. num. 11. verſ. in contrarium ff. de iure codicil. Lud. conſ. 362. num. 27. lib. 3. Pe-*
8 *regr. de fideicom. art. 46. num. 29.* * Et vbi verba ſonant in futurum non obſtante pronomine poſſeſſiuo, quod comprehendantur acquiſita poſt teſtamentum tradit *Socin. iun. conſ. 98. nu. 27. lib. 1*

Eoque magis placuit Dominis hæc opinio,
9 quia tales in hoc caſu adſunt coniecturæ, * vt etiam ſit recedendum à regula *text. in d. l. ſi ita ff. de aur. & arg. leg. cum alleg.* prout alias ex eiſdem fuit receſſum *coram Sanctiſſimo in cauſa Spoletana legati 20. Febr. 1587.* & in ſimili cauſa *Romana coram Bubalo 10. Decembris eiuſdem anni*, & in alia *Romana metallium 28. Aprilis 1589. coram R. P. D. Pena* iuxta doctrinam *Cranetta in l. 1. num. 29. verſ. 3. limitatur de leg. 1. Calder. conſ. 1. num. 3. verſ. nec obſtat de conſtit. Socin. iun. conſ. 98. num. 26. lib. 1. Roland. qui alios cumulat conſ. 39. num. 20. lib. 4. Gabriel. conſ. 120. num. 8. in fine vol. 1. Illuſtriſſimus Mantica de coniect. vlt. vol. lib. 3. tit. 11.*
10 *num. 23.* & merito quidem, cum mens potius quam verba ſint attendenda *l. in conditionibus ff. de condit. & demon. cum vulg.* & eſt de mente *tex. in d. l. ſi ita*, ibi, *ſi aliud comprahenſum non eſſet*.

Primo enim conſiderabant huiuſmodi le-
11 gatum fuiſſe factum perſonæ coniunctæ, videlicet vxori, quo caſu attenditur tempus mortis, & non teſtamenti *Bart. in d. l. ſi ita legatum verſ. hæc vera ff. de aur. & arg. legat. & in l. ſi cognatis col. 1. Socin. in l. 1. in 5. notab. ff. de reb. dub. Bero conſ. 44. num. 22. lib. 7.* qui loquitur in his terminis, videlicet in legato facto vxori *Mich. Graſſ.* qui de communi *in §. legatum q. 29. num. 2. quicquid dixerit Cagnol. in leg. fin. num. 229. & ſeqq. C. de pactis*, quem ſequitur *Apoſtill. ad ſingulare Roman. 103.*

Et hæc coniectura corroboratur ex dilectio-
12 ne & beneuolentia, * qua Eques vxorem ſuam proſequebatur, de qua deponunt duo teſtes, contra quos licet aliqua opponantur, de quibus infrà, ſatis tamen eſt in puncto iſto, quod dicta eorum veritate nitantur, cum Eques in teſtamento ſemper vxorem dilectiſſimam appellet. Ex quo etiam ceſſant depoſitiones aliorum teſtium, qui deponunt de odio Equitis contra vxorem. Et hæc dilectio inſeruit etiam pro coniectura, quod teſtator legauerit, & futura *Bart. in d. l. ſi cognatis ff. de reb. dub. Gabriel. conſ. 120. num. 10. lib. 1.* Et hanc coniecturam *Rota* fuit ſequuta in *deciſionibus allegatis coram Sanctiſſimo, & coram Bubalo*.

His accedit, quod legatum fuit relictum
13 per verba geminata, prægnantia, & ampla, videlicet *omnium ſingulorum cuiuſcumque generis*. Et quamuis hæc coniectura inter *DD.* ſit controuerſa, vt per *Curt. iun. conſil. 277.* tamen *in deciſionibus* allegatis Rota fuit
14 ſequuta *Conſil. Croti 14. num. 34. & ſeqq.* * vbi propter generalitatem, & prægnantiam verborum legatum comprehendit etiam futura *Dec. conſ. 69. num. 3. circa finem verſ. confirmatur hoc ex verb. Cephal. conſ. 763. num. 25. l. 5.*

Corroborantur prædicta omiſſis alijs coniecturis in alia *deciſione*, quæ Dominis non
15 diſplicuerunt, ex facultate conceſſa Eliſabethæ capiendi legatum propria auctoritate, difficile enim fuiſſet hoc ad practicam reduci, ſi teſtator, mobilium extantium ſolum tempore teſtamenti rationem habuiſſet.

Non obſtant in contrarium adducta, & præ-
16 cipuè text. in *d. l. ſi ita ff. de aur. & arg. legat.* quia vt dictum eſt, verba teſtamenti non repugnant, & adſunt tales coniecturæ, vt ab eius diſpoſitione ſit recedendum.

Depoſitio notarij videbatur ſuſpecta, nec placuit Dominis: nam ſi teſtator dixiſſet, quod legabat vxori mobilia extantia ſolum tempore teſtamenti, multum veriſimile eſt, quod notarius expreſſiſſet.

Vltra quod hæc depoſitio redditur multum turbida ex depoſitionibus duorum teſtium, qui deponunt ſe à teſtatore audiuiſſe, quod legauerat vxori mobilia extantia tempore obi-
18 tus, * qui licet dicantur ſingulares, tamen tales in dubio non præſumuntur, ſed conteſtes *Innoc. in c. qualiter & quando 2. de accuſ. Alex. conſ. 135. num. 2. lib. 7.* & tenuit *Rota coram me.*

me. Card. Lancellotto in cauſa Biſignanen. penſio-
19 *nis 27. Maij 1574.* * Et in omnem euentum,
quatenus eſſent ſingulares, licet non probaret
20 *Caſ. de Graſſ. dec.97. num.5. de probat.* * nihi-
lominus negari non poteſt, quin facerent ma-
gnum adminiculum *Caſtrenſ. conſ.281.num.10.*
lib.1. Aym. de antiq. temp. par.4.§. ſed enim nu.
26. Gabr. de teſtib. concluſ.1. num. 76. & tenuit
Rota in dicta cauſa Biſignanen. & coram Cantuc-
cio in cauſa Vrbeuetana legati 13. Octobris 1581.
Et licet contra ipſos opponantur inimici-
21 tia, & conſanguinitas, * tamen cùm alterius
inimicitia non fuerit capitalis, ſed leuis, non
debet ille teſtis repelli, vt de communi teſta-
tur *Alber. in auth. ſi teſtis C. de teſtibus Clar. in*
prax. in §. fin. quæſt.24. verſ. item quæro: & al-
terius conſanguinitas nõ probatur in tali gra-
du, vt ſit à teſtimonio repullendus.
Tertium quod dicebatur de inſtitutione fi-
lij, & ideo non videri veriſimile, quod teſta-
tor voluiſſet filium omnino remanere ſine mo-
22 bilibus, non mouit Dominos: * nam hæc eſt
vnica coniectura, quæ potiores viſæ ſunt in
contrarium ponderatæ, ac proinde ab eis non
eſſe recedendum *Caſſad. dec.1.num.9. de teſtam.*
Quartum non applicatur. Regulare enim
23 eſt, quod in inſtitutione hæredis fiat mentio
bonorum futurorum. Vnde cum hoc ſolitum
ſit in inſtitutione non poteſt inde declarari in
alijs dubia teſtatoris voluntas.
Quintum de inſtitutione facta in bonis præ-
24 ſentibus & futuris non obſtabat; nam omiſſa
illa quæſtione, an hæres dici poſſit in hoc ca-
ſu inſtitutus etiam in legatis, quia negotium
eſt valde turbidum, quamuis enim hæres di-
catur inſtitutus in legatis, etiam quod teſta-
tor dixerit, *exceptis legatis*, prout in præſen-
ti caſu *l. ſi quis ita hæres inſtitutus fuerit ex cert.*
74. vbi Bald. Cuman. in pro notab. Angel. nu. 3.
Imol. num.1. verſ. extra gloſſam ff. de hæred. in-
ſtit. Alex. in l. nam quod 3. nam omnis ſub nu.15.
ff. ad Trebell. Ruinus in l. qui quadringenta nu.2.
ff. eodem & conſ.32. ſub num.8. lib. 2. & fuit re-
ſolutum *coram R. P. D. meo Seraphino in cauſa*
Romana legatorum 10. Febr.1585.
Tamen hoc procedit ex eo, quia legatarius
25 tenetur capere de manu hæredis, * & ſi eſt lo-
26 cus detractioni Falcidiæ, hæres illam detrahit, *
quod videtur ceſſare in hoc caſu, in quo fuit
data facultas capiendi legatum propria autho-
27 ritate. * Et eo magis quia inſtitutio eſt facta
per hæc verba *in omnibus autem alijs ſuis bonis*,
quo caſu non includuntur legata *Dec. in conſ.*
653. ſub num.4. & 7. Cephal. conſ. 271. num. 7.
lib.2. & latius poſt alios, quos refert, vbi etiã
teſtatur de communi *conſ. 625. num. 23 lib. 5.*

Tamen quia ex legato mobilium marmorea excipiebantur, quoad illa inſtitutio in futuris poterat optimè verificari, ac proinde huiuſmodi obiectum ceſſabat.

Sextum appoſitum non concludit quoad alia legata diuerſam determinationem habentia ad *l. doli clauſula ff. de verb. oblig. cum vulgar.*

Vltimum tollitur ex eo, quia in illo libello Eques annotabat omnes expenſas quotidianas ſuæ domus, & ideo in hoc fundamentum aliquod fieri non poteſt ad *tex. in l. in ambiguo ff. de reb. dub.*

ROMANA DEPOSITI DE ALTOVITIS.

Lunæ 10. Decembris 1601.

ARGVMENTVM.

Si pecuniæ deponantur ad hoc vt ſoluantur tertio cum certa conditione, ante adimpletam conditionem non abdicatur ius à deponente, ita vt ſi depoſitarius male ſoluat, poſsit contra ipſum agere deponens.

SVMMARIVM.

1 *Numeratio probatur ex aſſertione notarij, quod quis recepit in ſui & teſtium præſentia &c.*
2 *Numeratio pecuniarum transfert dominium in recipientem.*
3 *Hypotheca cadit in pecunijs, dum extant.*
4 *Dominium pecuniarum abdicatur, ſi detur ordo, quod pecuniæ ſoluantur ſub certa conditione, ſed contrarium verius num.12.*
5 *Dominium non acquiritur ſine traditione.*
6 *Momentanea ſolutio non transfert dominium, niſi commodum obueniat ſoluenti.*
7 *Item non transfert dominium, ſi reſtitutio pecuniarum ſit conuentionalis, ſecus autem ſi ſit liberalis, etiam quod commodum non obueniat ſoluenti.*
8 *Reſtitutio in dubio non præſumitur facta ex conuentione.*
9 *Ex ſerie facti colligitur, an reſtitutio facta fuerit ex voluntate, vel conuentione.*
10 *Reſtitutio dotis momentanea transfert dominium propter vtilitatem, ad declarationem* tex. in l. ſeruus dotalis ff. ſolut. matrim.
11 *Reſtitutio momentanea pecuniarum donatarum, ad hoc vt mutuentur ex æquitate & propter commodum donatarij non impedit translationem dominij.*
12 *Dominium rei emptæ transfertur in emptorem, ſi dans ſequitur bonam fidem illius.*
13 *Depoſitum licet non poſſit reuocari, non propterea ante ſolutionem abdicatur dominium à deponente.*
14 *Depoſitarius non poteſt opponere de iure aliorum, ſed tenetur ſoluere.*

DECISIO XLIX.

VEndiderat D. Alexander de Aptis ſuper ſuis bonis annuum cenſum pretio ſcutorum trium millium, cuius recognouerat bonam fidem Claudius Venturinus, & in inſtrumento recognitionis aſſerebat notarius, Claudium in ſui, & teſtium præſentia recepiſſe dictas pecunias, & ad ſe traxiſſe. Quapropter dubi-

Digitized by Google

taui, an per huiuſmodi actum, eſſet translatū dominium dictarum pecuniarum in Claudium ita vt eſſent hypothecatæ creditoribus D. Claudij in caſu, & ad effectum de quo agitur; hoc eſt, vt Altouitus, in cuius bancho poſtea dictæ pecuniæ per D. Alexandrum fuerant depoſitatæ, poſſet hodie tanquam creditor Claudij ſibi medietatem illarum retinere, quam malè ſoluit Claudio, antequam ratificatio Antonij interueniret, ſecundum formam mandati D. Alexandri, iuxta reſolutiones in hac cauſa factas.

Et pro Altouito dicebatur, quod de numeratione facta Claudio non erat ambigendi lo-
1 cus ſtante dicta atteſtatione notarij *Bart. in l. ſi ex cautione nu. 14. & 8. C. de non num. pec. & in l. ſingularia n. 22. ff. ſi cert. pet. Alex. conſ. 35. & conſ. 170. n. 6. lib. 2. Iaſ. n. 47. Dec. n. 33. ff. ſi cert. pet. Angel. in l. prædia n. 1. & Imol. n. 2. ff. de acquir. poſſeſſ.* & tenuit *Rota in cauſa Bononienſis 24. Aprilis anni præteriti coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Et iſta numeratio tranſtulit dominium in
2 Claudium, * licet momento temporis pecuniæ apud eum fuiſſent *l. qui id §. ea lege ff. de donat. l. ſi ſibi pecuniam, & ibi not. Bald. in princ. Iaſ. n. 10. Dec. n. 7. ff. ſi cert. pet. l. ſeruus dotalis, vbi Bald. nu. 2. ff ſolut. matrim.* & tenuit *Rota in d. cauſa Bononien.* vnde cum eſſet translatum dominium in Claudium, cuius creditoribus om-
3 nia bona ſua erant hypothecata *, cenſeri debebant per conſequens huiuſmodi pecunię hypothecatæ ad *tex. in l. fin. C. quæ res pign. oblig. poſſ.* nomine enim bonorum veniunt etiam pecuniæ *l. cum taberna §. fin. vbi Bart. ff. de pignor. Alex. in l. ſi conſtante nu. 25. verſ. confirmo ff. ſolut. matrim.*

Nec officere videbatur, quod in pecunia non cadat hypotheca, quia hoc procedit fauore commercij, quando ſunt conſumptę bona fide, & ita loquitur *Afflict. dec. 190. n. 5. Pariſ. conſ. 69. n. 2. lib. 4.* ſecus autem dicendum eſt in caſu iſto, in quo Claudius non conſumpſerat pecunias, ſed fuerant translatæ ex bancho Vbertini in banchum Altouiti, & ibi depoſitatæ, ad tradita per eundem *Afflict. & Pariſ. locis præcitatis in print.*

4 Et poſtremò adducebatur, * quod D. Alexander abdicauit à ſe dominium dictarum pecuniarum dando Altouito ordinem, vt ſolueret Claudio ſequuta ratificatione Antonij: nam iſta conditio non eſt reſeruatio dominii, vt in ſimili tradit *Cepolla cautel. 124. incip. vulgarius eſt regula iuris nu. 2.*

His tamen non obſtan. contrarium viſum fuit Dominis, videlicet, dominium non fuiſſe translatum in Claudium, & proinde pecunias non fuiſſe hypothecatas ſuis creditoribus. Nam cenſus fuit impoſitus die 8. Ianuarii 1585. & mediante bancho Vbertini eadem die dictæ pecuniæ fuerunt ſolutæ domino Alexandro, & poſitæ ad eius creditum, ad quod ſemper remanſerunt, donec die 8. Februarii ſubſequentis fuerant de ordine D. Alexandri translatæ ad banchum Altouiti, & pariter poſitæ ad creditum eiuſdem D. Alexandri, qui dedit ordinem, quod ſoluerentur Claudio, ſequuta ratificatione Antonii. Vnde licet Claudius die 28. Ianuarii recognouerit bonam fidem cum atteſtatione notarii, quod receperit dictas pecunias coram ſe & teſtibus, dicendum eſt ex tota ſerie facti atteſtationem notarii fuiſſe factam, vel quia Claudius recognoſcebat bonam fidem, vel ſolum pro illo actu pecunias fuiſſe traditas, vt etiam cenſuit Rota in hac cauſa *coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinale Arrigonio 27. Martij 1596.* & ideo dominium non fuit
5 translatum in Claudium, * quod non acquiri-
6 tur ſine traditione *l. traditionibus C. de pactis,* * qui enim ſic ſoluit, vt recepturus ſit, antequam aliquod commodum ex ſolutione obueniat parti non dicitur ſoluere, & non transfert dominium *l. qui ſic ſoluit, vbi Bart. Caſtren. & Imol. in l. ſi quis duos in fin. Bald. in l. ſeruus dotalis n. 2. ff. de ſolut. idem Bald. in d. l. ſi ſibi, vbi Alex. n. 5. Iaſ. nu. 10. Dec. in fin. ff. ſi cert. pet. idem Iaſ. in l. frater à fratre n. 7. Cagnol. n. 87. ff. de condit. indeb. Gerard. de Petraſancta ſing. 26. nu. 1. Treuizan. conſ. 50. nu. 47. Modern. de moment. poſſeſſ. c. 33. n. 4.* licet contrarium ſit, quando ex ſolutione aliquod commodum obuenit parti, vt dicunt DD. allegati.

Et quod nullum commodum ex ſolutione obueniret Claudio eſt clariſſimum: Et ſi aliquod obuenerit, puta quod poſſit repetere pecunias, hoc non proueniebat ex ſolutione pecuniarum ſibi facta, ſed ex recognitione bonæ fidei, & declaratione, quod illæ pecuniæ fuerant receptæ nomine ipſius.

7 Non refert, * quod licet nō obuenerit commodum ex momentanea traditione, nihilominus transfertur dominium, ſi reſtitutio eſt liberalis, ſecus autem ſi ex pacto, prædicta habeant locum, quando ex pacto quis tenetur ſtatim reddere; ſecus autem quando ex mera liberalitate, quia hæc reſtitutio liberalis ſtatim facta non impedit dominii translationem *gloſ. fin. in l. ſi quis duos, & Bart. in d. l. qui ſic ſoluit in fin. vbi eum Angel. & Caſtren. ff. de ſolut. idem Bart. in d. l. ſingularia nu. 24. Bologn. n. 113. ff. ſi cert. pet. Bald. in d. l. ſi tibi pecuniam nu. 2. verſ. oppono, & ibi Fulgoſ. in fin. ff. eodem Iaſ. in d. l. frater à fratre n. 6. ff de condit. indeb. Modern. de*
8 *moment. poſſeſſ. c. 31. nu. 5.* * & hæc conuentio, quod ſtatim reddatur quod ſolutum fuit, quicquid dixerit *Angel. in l. ſi quis duos nu. 1. ff. de ſolut. & Iaſ. in l. quidam exiſtimauerunt n. 10. ff. ſi cert. pet.* in dubio non præſumitur *Bart. in d. l. ſi quis duos ff. de ſolut. Caſtren. in fin. Imol. in verb. in eu in fin. Angel.* ſibi contrarius in *l. ſi tibi pecuniam ff. ſi cert. pet.* & late tradit *Bolognet. in d. l. ſingularia nu. 113. Modern. de mom. poſſ. c. 33. n. 5.* & fuit dictum in d. *Bononien.*

9 Nam ex facto præſumendum eſt, * ita fuiſſe inter partes conuentum. Non enim veriſimile eſt, quod pecuniæ ſemper remanſiſſent ad creditum D. Alexandri, ſi ſoluiſſet Claudio ſimpliciter abſque dicto pacto. Et hoc corroboratur tam ex depoſito facto in bancho Altouiti, nomine D. Alexandri, quam per ordinem ab ipſomet datum Altouito de ſoluendo Claudio ſequuta ratificatione Antonii.

Ex quibus ceſſat quod dicebatur momentaneam poſſeſſionem transferre dominium, quia hoc procederet, ſi ex illa traditione obueniſſet commodum parti, ſecus autem ſi nullum obuenerit iuxta doctrinam *Bart.* & aliorum, de qua ſupra.

10 Nec *tex. in l. ſeruus dotalis ff. ſolut. matr.* * officit in hoc caſu, quia ibi reſtitutio dotis momentanea transfert dominium ratione commoditatis inde emergentis, vt declarat *Bald. ibid. in princ.*

11 Nec etiam *tex. in l. ſi qui id §. ea lege ff. de donat.* & in *d. l. ſi tibi pecunia ff. ſi cert. pet.* qui loquitur in caſu, quo fuit facta donatio, vt pecuniæ mutuarentur eidem donanti. Nam omiſſo, quod iura illa loquuntur de æquitate, vt not. *gloſ. in d. §. ea lege in verb. tranſlatio, & in d. l. ſi tibi pecuniam in verb. benignius*: in caſu dictorum iurium ex traditione momentanea fuit acquiſitum commodum donatario, qui licet eaſdem pecunias teneretur mutuare; nihilominus ex quo illas pecunias poſtquam mutuauerat poterat repetere ſibi commodum fuerat quæſitum ex traditione, videlicet ex cauſa donationis, & ita intelligit hos *textus Bart. in d. l. qui ſoluit verſ. aut ille primo dans.*

12 Vltimo loco nō obſtabat *Cepoll. d. caut.* 124.* nam in caſu illius cautelæ venditor fuerat ſequutus bonam fidem emptoris. Et ideo fuerat translatum dominium *l. quidam ff. de in rem verſo l. procuratoris §. ſed ſi dedi mercem ff. de tribut. act. §. vendita inſtit. de rer. diuiſ.* ſed in caſu iſto dominus Alexander noluit à ſe abdicare dominium, cum d. pecuniæ fuerunt poſitę in bancho Altouiti ad eius creditum, & poſtea dedit ordinem, quod ſequuta ratificatione Antonii ſoluerentur Claudio. Quæ omnia repu-

13 gnant abdicationi dominii.* Et licet fortaſſe non potuiſſet reuocare depoſitum, tamen interim remanebat dominus, vt fuit reſolutum in cauſa *Romana vineæ 5. Iuny 1579. coram bo. me. Orioleń. & in cauſa Romana pecuniaria 24. Nouembris 1595. coram R. P. D. meo Mellino.*

Prædictis addebant Domini, quod ſi ſtrictè conſideraretur effectus dubii, Altouiti tenentur reſtituere dictas pecunias, ſunt enim reſpectu domini Alexandri depoſitarii; & cum depoſitum adhuc extet iuxta reſolutiones in hac cauſa factas, quia Altouitus malè ſoluit, non poteſt contra D. Alexandrum opponere de iure aliorum, neque compenſationem *l. ſi quis vel pecunia C. depoſiti.*

ROMANA SALVIANI INTERDICTI.

Lunæ 10. Decembris 1601.

ARGVMENTVM.

Sub obligatione generali bonorum an, & quando veniant bona alienari prohibita. Cætera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Rota de ſtylo non exequitur aliorum tribunalium ſententias, niſi iuſtificentur ex actis.*

2 *Saluianum non habet locum, vbi nulla adeſt hypotheca.*

3 *Relatum eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus.*

4 *Bona prohibita alienari ſub pœna, non comprehenduntur ſub generali obligatione omnium bonorum.*

5 *Per clauſulam* etiam alienationis late ſumpto vocabulo *cenſetur etiam prohibita hypotheca.*

6 *Obligatio generalis comprehendit etiam bona alienari prohibita, quando non adſunt alia bona, ne obligatio reddatur fruſtratoria.*

7 *Alleganti, non adeſſe alia bona incumbit onus probandi.*

8 *Saluianum inter præſentes decennio præſcribitur ſtante titulo, & bona fide.*

9 *Limitatur ſi præſcriptio fuerit interrupta.*

10 *Ex capite iuſtæ ignorantiæ competit reſtitutio in integrum.*

DECISIO L.

CVM inueteratus Rotæ ſtylus ſit, vt non exequatur ſententias aliorum tribunalium, niſi

1 ex actis iuſtificentur *Put. dec. 401. lib. 1. Mohedan. dec. 3. de teſtib. & 11. de re iudic.* & fuit pluries reſolutum. Domini dixerunt, ſententiam A. C. latam in Saluiano ad fauorem Angeli non eſſe exequendam. Nam etiamſi dictus Angelus, in cuius contumaciam dubium fuit propoſitum, & reſolutum, probaret domum, de qua agitur, fuiſſe illorum del Re, cuius tamen contrarium veroſimilius viſum fuit cum teſtes de

2 identitate non deponant concludenter,* nihilominus in hoc caſu non intraret Saluianum, quia nulla adeſt hypotheca *Corn. conſ. 190. n. 2. lib. 1. Natt. conſ. 174. n. 34.* nam hæc domus eſt emphyteotica, & quando fuit acquiſita illos del Re, in inſtrumento confirmationis factæ per Dominum directum promiſerunt dicti del Re, ſoluere canones, & ſeruare alia pacta conuentiones, & obligationes contentas in aliis inſtrumentis conceſſionis in emphyteuſim, quę in eodem inſtrumento inſeruntur, in quibus habetur, quod hæc domus ſub pœna caducitatis non poſſit alienari, etiam alienationis latè ſumpto vocabulo. Vnde perinde habetur, ac ſi hæc prohibitio fuiſſet poſita in inſtrumento

3 dictæ confirmationis.* Relatum enim eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus *l. aſ-*

4 *ſequuto ff. de hæred. inſtit.** & ideo hæc domus prohibita alienari ſub dicta pœna non comprehenditur in generali obligatione omnium bonorum illorum del Re facta ad fauorem Angeli, cuius vigore egit Saluiano contra Reuerendiſſimum Archiepiſcopum Amalphitanum poſſeſſorem huius domus *Bart. in l. codicillis §. inſtitutio n. 5. de leg. 2.* cum aliis per *Gabriel. de reg. iuris concl. 12. nu. 12.* & tenuit *Rota coram bon. me. Illuſtr. Cardin. Lancellotto in cauſa Romana domorum 3. Iuny 1527. & coram R. P. D. meo Decano in cauſa Romana Vineæ 26. Iuny 1598.*

1598. *& in alia Romana Saluiani interdicti* 12.
Nouembris 1599. *coram R. P. D. meo Penia*. Et
5 ſtante illa clauſula; * *etiam alienationis latè*
ſumpto vocabulo, cenſetur etiam prohibita
hypotheca *gloſ. in l. fin. verſ. vel hypothecam*
C. de reb. Eccleſ. non alien. Soc. Sen. conſ. 75. *n.* 2.
verſ. ſed his non obſtan. vol. 1. & tenuit *Rota in*
d. cauſa Romana coram Illuſtr. Lancellotto.

6 Nec obſtaret ſi diceretur, * quod prædicta
non habent locum, quando ille, qui obligauit
omnia bona, non habebat alia bona, quam
alienari prohibita, ne alioquin reddatur obli-
gatio fruſtratoria *Gerard. ſingul.* 35. *Marſil. in*
rubr. de fideiuſſ. q. 27. *Gabr. d. conſ.* 12. *nu.* 40.
quia non probatur illos de l Re tempore dictæ
7 obligationis generalis non habuiſſe alia bona,*
cuius probandi onus incumberet Angelo tan-
quam alleganti *Ruin. conſ.* 49. *n.* 3. *vol.* 5. *Gabr.*
de probat. concl. 7. *n.* 24. *Couar. var. reſol. cap.* 6.
num. 2. *lib.* 2.

8 Placuit etiam Dominis aliud fundamẽtum,*
videlicet, quod cum hæc domus fuerit per Re-
uerendiſſimum Archiepiſcopum poſſeſſa per
decennium bona fide, & iuſto titulo inter præ-
ſentes Salui auum fuit præſcriptum *l.* 1. *&* 2. *C.*
ſi aduerſus cedit. latè *Roland. conſ.* 79. *n.* 7. *&* 8.
vol. 1. & tenuit *Rota coram Illuſtriſſimo Mantica*
in cauſa Imolen. Saluiani 27. *Iuny* 1594. *& in*
alia Romana *Saluiani* 5. *præſentis coram R. P. D.*
9 *meo Iuſto*. * Niſi fortè Angelus oſtenderet præ-
10 ſcriptionem fuiſſe interruptam,* vel ſibi com-
petere reſtitutionem in integrum ex capite
iuſtæ ignorantiæ *Bart. in l.* 1. *§. ſi quis propter*
ff. de itin. actuque priuato Ruin. conſ. 44. *n.* 8. *lib.*
4. *Cagnol. in l.* 2. qui de communi *q.* 74. *nu.* 219.
C. de pact. inter empt. & vend.

BENEVENTANA BENEFICIORVM.

Ven. 14. *Decembris* 1601.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio anterior, cui reſiſtit decretum irritans poſitum in *Regula Cancell.* nihil operatur aduerſus poſteriorem.

SVMMARIVM.

1 *Abbati non conceditur alternatiua*.
2 *Decretum irritans poſitum in* Regula octo *menſium inficit titulum, & poſſeſſionem prouiſi ab Abbate*.
3 *Etiamſi decretum non ſit poſitum in reſeruatione in corpore iuris clauſa, vel alias ſuper certo corpore beneficij, quia eadem ratio militat, vbi reſeruatio eſt notoria, & iuſtificata*.
4 *Poſſeſſio inſtrumentalis à prouiſo Apoſtolico capta exiſtente prouiſo per Abbatem in poſſeſſione, quam decretum irritans Regula inficit eſt manutenibilis*.
5 *Per adeptionem poſſeſſionis capella acquiritur etiam poſſeſſio bonorum*.
6 *Iudex ritè & rectè procedendo priuat poſſeſſione poſſidentem*.

DECISIO LI.

QVamuis conſtaret de anteriori poſſeſſio-
1 ne prouiſorum ab Abbate, * nihilomi-
nus cum ille ſit ex inferioribus Collato-
ribus, quibus non conceditur alternatiua, &
ideo menſis Aprilis, quo contigit vacatio ſit
2 reſeruata, * prouiſioni dictorum prouiſorum
obſtaret decretum irritans poſitum in *Regula*
reſeruatoria octo menſium, quod inficit titulum,
& poſſeſſionem iuxta *dec.* 3. *de reſtit. ſpoliat. in*
nouiſ. & 2. *eodem titulo in antiq. Caſſad. dec.* 1.
eodem tit. Mohed. dec. 15. *de cauſ. poſſ. & propriet.*
Rota coram bo. me. Bubalo in cauſa Senen. canoni-
3 *catus* 13. *Martij* 1588. * & illud procedit etiam
quod decretum non ſit poſitum in reſeruatio-
ne in corpore iuris clauſa, vel alias ſuper cer-
to corpore beneficij, quia eadem ratio militat,
vbi reſeruatio eſt notoria *Put. dec.* 290. *nu.* 5. *&*
797. *nu.* 3. *lib.* 3. *Simonett. de reſeru. q.* 4. & fuit
reſolutum in cauſa *Cortonen. decanatus* 20. *Mar-*
tij 1585. *coram bo. me. Orano*, & in alia *Regien.*
Canonicatus 17. *Nouembris* 1595. *coram R.P.D.*
meo Pamphilio. Vnde fuit concluſum Ioan. Ia-
cobo dandum eſſe mandatum de manutenen-
4 do; * quia de eius poſſeſſione conſtat, quæ li-
cet ſit inſtrumentalis, tamen cum poſſeſſioni
prouiſorum ab Abbate reſiſtat decretum irri-
tans, & per conſequens illa poſſeſſio ſit infecta,
& nullius momenti; habetur pro vacua. Ideo-
que dicta poſſeſſio inſtrumentalis eſt manute-
nibilis *Caſſad. dec.* 20. *de præbend. Put. dec.* 360.
n. 8. *lib.* 1. *Verall. dec.* 334. *n.* 6. *lib.* 2. *Faſtol. dub.*
41. & alias fuit pluries reſolutum.

Et venit manutenendus in omnibus bonis
5 dictorum beneficiorum,* quia per adeptionem
poſſeſſionis capellæ acquiritur etiam poſſeſſio
bonorum *Anchar. in regul. beneficium col. vltimi*
ante n. 12. *verſ. & ideo ego dico de reg. iur. in* 6.
Couar. lib. 3. *var. reſol. c.* 16. *n.* 13.

Quibus accedit, quod Io. Iacobus fuit im-
miſſus in poſſeſſionem ab exequutore ſuarum
6 litterarum,* qui iudex rectè, & ritè proceden-
do etiam ſi poſſeſſio dictorum prouiſorum ab
Abbate eſſet alicuius conſiderationis potuit il-
los priuare ſua poſſeſſione *Angel. in l. clam poſ-*
ſidere §. qui ad nundinas n. 2. *vbi Alex. Socin. Iaſ.*
& alij ff. de acquir. poſſeſ. Ferret. conſ. 18. *n.* 10.
Mohed. dec. 4. *nu.* 4. *&* 5. *de reſtit. ſpoliat.* & te-
nuit *Rota in cauſa Pennen. & Adrien. beneficiorum*
4. *Iulij* 1584. *& in cauſa Hipporegien. capel-*
lania 3. *Martii* 1578. *coram Cantuccio*, & alias
ſæpius.

MONTIS REGALIS IVRIS-DICTIONIS.

Ven. 11. *Ianuarij* 1601.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio iuris ſedendi in certo loco quomodo acquiratur, & ammittatur.

SVMMARIVM.

1 *In incorporalibus, & in iis, quæ de facili concedi non ſolent ratione amicitiæ, vel familiaritatis per vnicum actum acquiritur quaſi poſſeſſio.*

2 *Item per actus contrarios amittitur quaſi poſſeſſio, & num.7.*

3 *Quaſi poſſeſſio in corporalibus eſt quidam vſus cum ſcientia, & patientia aduerſarii.*

4 *Mandatum de manutenendo non datur illi, qui non eſt in poſseſſione de tempore litis motæ.*

5 *Poſseſſio ciuilis per decennium amittitur.*

6 *Poſseſſio ſolo animo amittitur.*

8 *Patientia vnius monaſterij ſufficit ad amittendam poſseſſionem, nec requiritur conſenſus totius Religionis.*

DECISIO LII.

CVM per octo annos ante motam litem Reuerendiſſimus Archiepiſcopus amouerit ſedilia inferiora, in quibus ſedebant clerici ſæculares, & eos ſedere fecerit in ſuperioribus ſedibus ſubordinatè tamen Monachis, vt deponunt teſtes in *Sum. n.1.* & per biennium ante eandem litem motam, (prout etiam deponunt dicti teſtes) de eiuſdem D. Archiepiſcopi mandato iidem Clerici ſeculares adierint presbyterium, & in eo ſederint relicto Monachis choro antiquo, & ſedilibus ſuperioribus liberis; Domini dixerunt Monachis non competere mandatum de manutenendo, vt dicti Clerici ſedere debeant, vel primo vel ſecundo
1 modo. Ratio *deciſionis* fuit,* quia cum verſemur in incorporalibus, & in ijs, quæ de facili concedi non ſolent ratione amicitiæ, vel familiaritatis, quemadmodum per vnicum actum acquiritur quaſi poſſeſſio *c. cum Eccleſia Sutrina, vbi Abb. n. 22. Rip. qui de communi nu.9. de cauſ. poſseſs. & propr. Bart. in l.1. §. hoc interdicto in princ. ff. de itin. actuque priuato Put. dec. 276. nu. 2. lib. 1.*
2 * ita per eoſdem actus contrarios
3 amittitur *Put. d. loco.* * Et in iſtis incorporalibus non eſt aliud quaſi poſſeſſio, quam quidam vſus cum ſcientia, & patientia aduerſarij *l. quoties ff. de ſeruitut. Put. d. loco n.3.* & in hoc caſu non eſt dubitandum, quin plures actus in-
4 teruenerint,* & ideo cum de tempore litis motæ Monachi non eſſent in tali poſſeſſione illis non competit dictum mandatum *§. hodie inſtit. de interd. Bart. in l.1. §. fin. n.4. ff. vti poſſid. cum vulgar.*

5 Non obſtat, * quod decennium requiratur ad hoc vt poſſeſſio ciuilis amiſſa cenſeatur *Rip.*
6 *in d. c. cum Eccleſia Sutrina nu. 23.* * nam cum ſolo animo poſſeſſio amittatur *Bart. in c. cum ad ſedem n.25. de reſtit. ſpoliat.* de tali amiſſione conſtat ex ſcientia, & patientia Monachorum, quæ in controuerſiam in hoc caſu deduci non
7 poteſt. * Et ſufficit, quod circa aliquos actus interceſſerit cum verſemur in incorporalibus *l. etſi fortè in fin. ff. ſi ſeruit. vendic. Innoc. in cap. olim 3. in princ. de reſtit. ſpoliat.* vbi *Butr. n.11. circa med. verſ. vnde fortè Anchar. n.5. verſ. quandoque verò populus Put. dec. 276. lib.1.* & tenuit *Rota in cauſa Bononien. iuris macinandi 23. Maij 1578. coram Cantuccio;*

Nec ſubſiſtit, quod requirebatur conſenſus totius Congregationis, quia ſufficit patientia Monachorum illius Monaſterij *Milis in verb. poſseſſio ſeu quaſi iurium incorporalium.*

TARRACONEN. PRAEPOSITVRARVM.

Lunæ 14. Ianuarij 1602.

ARGVMENTVM.

Inſtrumentum exemplatum à Succeſſore in officio illius, qui de illo fuit rogatus probat; ſecus ſi non ſit ſucceſſor.

SVMMARIVM.

1 *Scriptura rogata in ſcribania à ſcriba, & publicata ab eius ſucceſsore in eodem officio, ſunt in forma probante.*

2 *Notario, qui ſe nominat ſucceſsorē alicuius in ſubſcriptione, de ſtylo Rotæ creditur.*

3 *Secus autem, ſi ſe non nominat ſucceſsorem.*

DECISIO LIII.

PArtes erant in confeſſo, quod literæ Apoſtolicæ, & conſtitutio Epiſcopi non erant in forma probante.

Quantùm verò ad alias ſcripturas fuerit
1 reſolutum * eſſe in forma probante, quia fuerant rogatæ in ſcribania, & à ſcriba Capituli, & publicatæ ab eiſdem in eodem officio ſucceſſore, iuxta notata per *Bart. in l. ſi quis ex argentarijs §. cogentur ſub num. 3. ff. de edend. Dec. in auth. ſi quis in aliquo nu. 26. & ibi Iaſ. num. 5. fallent. 10. C. eodem.*

Nec viſum fuit Dominus poſſe dubitari,
2 hunc ſcribam eſſe ſucceſſorem, * cum ſe nominet talem in ipſa ſubſcriptione, cui in hoc de ſtylo Rotæ creditur *Verall. deciſ. 245. & 266. par. 2. Put. deciſ. 475. lib. 2.*

Non obſtat *deciſio in cauſa Dertuſen. iuris*
3 *conferendi* * *24. Ianuarij 1596. coram R. P. D. meo Pamphilio*, quia ibi fuerat reſolutum, inſtrumentis per ſimiles Capitulorum ſcribas ſic informiter exemplatis, non credi, quia non conſtabat illos eſſe ſucceſſores in officijs, & ſcripturis illorum, qui eas rogauerant, nec tales etiam ſe enunciabant. Vnde poſtea 24. *Maij eiuſdem anni 1596. in eadem cauſa coram eodem* fuit ab illa *deciſione* receſſum, quia probatum fuerat, eoſdem ſcribas fuiſſe ſucceſſores in officijs, & ſcripturis eorum, qui de iis rogati fuerant. Et ideo in ſimili fuerat reſolutum in vna *Romana domorum de Burgo 20. Aprilis 1573. coram bo. me. Robuſterio* vbi non adhibebatur fides exemplo notarij ſucceſſoris in officio, quia non probatur, eundem ſucceſſiſſe in ſcripturis prædeceſſoris. In præſenti verò caſu, qui exemplauit, non ſolum ſe enunciat notarium, & ſcribam

bam Capituli, ſed etiam, ſe vti ſucceſſorem in officio, tenere & regere ſcripturas omnes prædeceſſorum in eodem officio, ac libros in Archiuio, & ſcribania reconditos, & cuſtoditos.

Nec facit, * quò iſte ſcripturæ, etiam bene exemplatæ, non facerent fidem, quia illud eſt alterius inſpectionis, cùm ad hoc conſiderandæ ſint qualitates Archiuij.

ROMANA SANCTI THOMAE IN FORMIS.

Lunæ 14. Ianuarij 1602.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Termini ſubſtantiales ſeruati cum procuratore non habente legitimum mandatum, ſi reiterentur citato legitimo procuratore, validantur omnia acta.*

2 *Iudicium eſt nullum factum cum procuratore, qui non produxit mandatum ſtante proteſtatione, neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato.*

3 *Mandatum etiam poſt ſententiam poteſt quandocumque produci.*

4 *A proteſtatione neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato, cenſetur receſſum in alijs actibus, ſi non fuit repetita.*

DECISIO LIV.

QVamuis termini ſubſtantiales fuerint ſeruati cum procuratore non habente legiti-
1 mum mandatum, * nihilominùs cùm poſteà
fuerint reiterati, citato legitimo procuratore, hoc ſuffieit ad validandum omnia acta vigore Innocentianæ *Caſſad. decif. 8. in fine de reſcript. Verall. deciſ. 149. num. 7. par. 3. Veſtr. in prax. cap. 13. num. 1. de reiter. term. lib. 5.*

Quantum ad aliam nullitatem prætenſam,
2 ex quo fuit per fratres proteſtatum * neminem
audiri niſi docto de legitimo mandato *Rot. deciſ. 1. de procur. in antiq. Guidob. deciſ. 283. Achil. deciſ. 6. de procur. Aym. conſ. 108.* hoc non
3 verificabatur in facto. * Et ideo etiam poſt ſen-
tentiam, & quandocumque mandatum produci poteſt *Rot. deciſ. 19. de procur. in antiq. Put.*
4 *deciſ. 383. num. 8. lib. 2. Aym. d. conſ. 208.* * Et
ſi aliquando fuit proteſtatum, tamen illa proteſtatio non fuit repetita in alijs actibus, & proinde ab illa cenſetur receſſum *Mobedan. deciſ. 2. de iudic.* & fuit pluriès reſolutum. Vnde nihil obſtat, quin poſſit quandocumque mandatum produci *Rot. & Put.* allegati.

Ex quibus concluſum, ſententiam Rotalem fuiſſe validam.

PATAVINA DECIMETTAE SIVE DECIMARVM.

Merc. 23. Ianuarij 1602.

ARGVMENTVM.

Contra agentem remedio *leg. conductores C. locati* an poſſit opponi exceptio dominij.

SVMMARIVM.

1 *Agens remedio* l. conductores C. locati *debet probare plenè, & concludèter ſuam intentionem.*

2 *In materia probatoria indefinita non æquipollet vniuerſali.*

3 *Clauſula* Cum omnibus ſuis iuribus, Iuriſdictionibus, & pertinentijs *non importat aliquod corpus diuerſum ab eo quod fuit expreſſum, ſed omne aliud ius, quod competit locanti.*

4 *Hæc clauſula de ſtylo in locationibus apponitur.*

5 *Penſio cenſetur commenſurata fructibus in locatione.*

6 *Agenti remedio* l. conductores *non poteſt obijci exceptio dominij.*

7 *Secùs eſt, ſi notoriè conſtet de dominio conducentis.*

8 *Eccleſiæ Parochiali debentur decimæ prædiorum exiſtentium intra limites ſuæ Parochiæ.*

DECISIO LV.

DOmini vtraque parte informante vnanimiter concluſerunt, R. Abbati Carcerum
1 non competere * remedium *l. conductores C. locati* ſuper tota & integra decima Villæ Baoni; quia non probat plenè, & concludenter, prout requiritur, ſe dictam decimam locaſſe fratri Federico, vti gubernatori Eccleſiæ Parochialis Sancti Fidentij, vnitæ Conuentui Attreſtis, ſed ſolùm decimam, ſeu ius decimandi in loco Baoni *detta la decimetta Modern. de recup. poſſ. remed. 11. nu. 28.* & tennit *Rota in cauſa Placentina vſurarum 9. Nouembris 1583. coram bo. mem. Domino de Rubeis*

Non obſtant verba illa indefinita *decimæ*
2 *ſeu ius decimandi in loco Baoni.* Nam, vltra
quòd verba illa indefinita reſtringuntur ab illa ſubſequenti denominatione *decimetta* in materia probatoria indefinita non æquipollent vniuerſalibus *Crauett. conſ. 13. nu. 16. Dec. conſ. 146. num. 15. Caſ. de Graſſ. deciſ. 36. num. 2. & deciſ. 82. num. 3.*

Minùs faciunt verba ſequentia *cum omnibus*
3 *ſuis iuribus * iuriſdictionibus, & pertinentijs*
quia illa verba non important aliquod corpus diuerſum ab eo, quod fuit expreſſum, ſed important omne aliud ius, quod Monaſterium poterat habere intra confines locationis factæ, vt fuit reſolutum *coram R. P. D. meo Mellino in cauſa Sabinen. tenuta Collis Rampolli 6. Aprilis*
4 *præteriti.* * In qua etiam fuit dictum, quòd illa
verba ſunt ſolita apponi de ſtylo in ſimilibus locationibus.

Et prædicta ſumunt adminiculum à penſio-
ne

Digitized by Google

5 ne annua trium librarum, * quæ aſcendunt ad
bolenos quadraginta quinque. Quæ quidem
penſio cenſetur commenſurata fructibus loca-
tis *gloſſ. in l. 1. §. qui ſuperficiem in verb. agendo,
& ibi Bart. num. 3. ff. de ſuperficieb. Rom. conſ.
396. num. 2. ſub fine.*

Placuit etiam Dominis aliud fundamentum
6 quòd licèt contra agentem * remedio *l. Condu-
ctores* non poſſit obijci exceptio dominij *tex.
in l. ſi quis conductionis C. locati. Modern. loco
præcitato num.* 4. Secùs nihilominùs eſt, quan-
7 do notoriè conſtat * de dominio conducentis
Modern. vbi ſuprà *num.* 44. prout in caſu iſto,
8 quia Eccleſia ſancti * Fidentij eſt Parochialis
Baoni, cui debentur decimæ infra limites ſuæ
Parochiæ *c. Eccleſias 13. quæſt. 1. c. ad decimas de
reſtit. ſpoliat. in 6. cap. cum contingant de decim.
Put. deciſ.* 371. *nu.* 2. *lib.* 1. Et fuit pluries re-
ſolutum.

Non obſtant donationes, quæ producuntur
pro parte Abbatis, nam dato etiam, quòd
eſſent validæ, & in forma probanti, non con-
tinent donationem totius decimationis villæ
Baoni, & ſic non elidunt intentionem Eccleſiæ
Parochialis ſancti Fidentij.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 207.

ROMANA SALVIANI INTERDICTI.

Ven. 8. Februarij 1602.

ARGVMENTVM.

Fructus rei empyteoticæ veniunt in gene-
rali obligatione, quæ tamen per emphy-
teotæ mortem expirat.

SVMMARIVM.

1 *Hypotheca cenſetur prohibita per prohibitionem
alienationis, etiam latè ſumpto vocabulo.*
2 *Relatum eſt in referente cum ſuis qualitatibus.*
3 *Clauſula generalis non refertur ad ſpecificata.*
4 *Clauſula* Si quid exequendum *debet ex iiſdem
actis iuſtifiari.*
5 *Limitatur ad effectum impediendi exequutionem,
quo caſu reus poteſt ex nouiter deductis docere
de iniuſtitia ſententia.*
6 *Rota de ſtylo ſemper in expenſis condemnat.*
7 *Agens Saluiano debet de fructibus ſatisfieri.*
8 *Licèt proprietas rei emphyteoticæ prohibita ſit alie-
nari, fructus tamen veniunt in generali obli-
gatione.*
9 *Obligatio rei emphyteoticæ ſolùm durat, vita em-
phyteotæ durante.*
10 *Obligatio rei emphyteoticæ expirat per mortem
emphyteotæ, vel ex reſolutione.*
11 *Actio perſonalis non tranſit in ſingularem ſucceſ-
ſorem.*

DECISIO LVI.

MOtiuum identitatis domus, & præſcriptio-
nis videbatur Dominis ſublatum ex iis
quæ pro parte Angeli deducebantur. Aliud ta-
men, quòd domus, de qua agitur, non poſſet
alienari etiam alienationis latè ſumpto voca-
bulo ſub pœna caducitatis, remanebat incon-
cuſſum. Quapropter dicta domus non venie-
1 bat in generali obligatione.* Imò propter talem
prohibitionem cenſebatur etiam prohibita hy-
potheca rationibus, de quibus latè in *deci-
ſione in hac cauſa coram me facta* 10. *Decembris
præteriti.*

Et quamuis in inſtrumento conceſſionis fa-
ctæ illis del Re non adſit hæc prohibitio, ſed
ſolùm quòd domus non poſſit alienari ſine
conſenſu Domini; ſatis tamen eſt, quòd fuerit
in altero duorum inſtrumentorum, quæ fue-
runt inſerta in dicto inſtrumento, cùm relatum
2 ſit in * referente *l. aſſe toto. ff. de hæred. inſtit.*
Nec huiuſmodi pacta ad inuicem pugnãt, cùm
etiam domus prohibita alienari alienationis
latè ſumpto vocabulo poſſit de conſenſu do-
3 mini directi alienari. * Ex quo ceſſat, quod di-
cebatur clauſulam generalem non referri ad
ſpecificata ad *l. doli clauſula ff. de verb. oblig.*
Et eo magis procedunt prædicta ſtante præ-
gnantia verborum promiſſionis illorum del Re
de obſeruando pacta, conditiones, conuentio-
nes, & capitula promiſſionis, & obſeruationes
in dictis inſtrumentis contentas, & expreſſas,
quæ fuerunt de verbo ad verbum in dicto in-
ſtrumento conceſſionis inſertæ.

Et licèt hæc inſtrumenta non fuerint pro-
ducta corã Auditore Cameræ, nihil refert, cùm
4 hodie non agatur ad effectum * clauſulæ (*ſi quid
5 exequendum*) quæ * debet ex eiſdem actis iuſti-
ficari: ſed ad effectum impediendi exequutio-
nem ſententiæ Auditoris Cameræ. Quo caſu
ſufficit, quòd detegatur iniuſta etiam ex no-
uiter deductis, cùm id tendat ad corroboratio-
nem probationum antiquarum, quod poteſt
fieri etiam poſt ſententiam, faciunt tradita
per *Gabr. de teſtibus concluſ.* 2. *num.* 38. & fuit
latè deductum *coram R. P. D. meo Lancellotto in
cauſa Tridentina Officij Cancellariæ.* 19. *Ianuarij*
1598. Et hæc noua iurium productio in nullo
alio poteſt ſuffragari Angelo niſi vt ipſe non
6 obſtante ſtylo Rotæ, * quæ ſemper in expenſis
condemnat *Caſſad. deciſ.* 13. *de reſcrip. Put.
deciſ.* 246. *lib.* 2. debeat ab illis abſolui, ex quo
ſententia ex nouiter deductis venit reuocanda
Verall. deciſ. 340. *num.* 4. *par.* 1.

Non obſtat, quòd agitur vigore Saluiani, &
7 ſic vt ex fructibus ſatisfiat creditori * *Neguſ.
de pignor. in 1. memb. 8. par. num.* 6. Et ideò li-
8 cèt proprietas ſit prohibita alienari, * tamen
ſecùs eſt dicendum de fructibus, qui ſunt in
bonis emphyteutæ, vnde veniunt in generali
obligatione *Grat. conſ.* 22. *num.* 3. *& conſ.* 54.
num. 4. *lib.* 1. Nam quicquid ſit de veritate il-
lius opinionis, an emphyteuta poſſit conſti-
tuere vſumfructum, vel potiùs fructus ipſius rei
hypothecate de qua per *Tiraquel. de retr. lignag.*
§. 1. *gloſ.* 7. *num.* 4. *vſque ad* 47. tamen ſufficit
9 in caſu iſto, * quòd hæc obligatio duret ſolùm
ad vitam & poſſeſſionem emphyteutæ. Et ſic
10 fuit per mortem, * vel ex reſolutione illius
del Re extincta *Pircl. in l.* 1. *par.* 3. *num* 7. *C.
de bon.*

*de bon. mater. Roland. conſ. 59. nu. 7.12. & 20.
lib. 2.* qui alios allegat *Grat. loco præcitato.* &
fuit dictum in cauſa *Romana de Theodolis 12.
Aprilis 1592. coram Illuſtriſſimo Domino Blan-
chetto.* Actio verò perſonalis, ſi quæ erat non
3 potuit tranſire in Archiepiſcopum ſingularem
ſucceſſorem *l. final. §. final. de contr. empt. l. quæ-
dam §. is autem ff. de eden.* cum alijs latè per *Cra-
uett. conſ. 12. num. 7.*

Nec facit, quòd in dicto inſtrumento con-
ceſſionis enuncietur fuiſſe impoſitum ſuper
hac domo aliàs cenſum, quem pro parte pretij
ſoluendum ſuſceperunt illi del Re, quia non ex
eo poteſt inferri fuiſſe conceſſam facultatem
alienandi domum ſine licentia domini directi
ad *tex. in l. Iulianus ff. de minor.*

apparet, quia die 18. Septembris ad iſtud com-
putum præcedit alia confeſſio Coſmi de rece-
pto ſcut. 23. Et poſteà die 27. alia confeſſio
continet ſolutionem, & receptionem in pecu-
nia numerata totius ſummæ debitæ. Et eadem
die adeſt alia promiſſio Gabrielis reſtituendi
ſcuta centum Coſmo ab eo mutuò recepta. Et
hoc indicat, quòd verè non fuerat facta ſolutio
Coſmo, ſed quietantia fuerat ſimulata, licèt
Coſmus voluerit eſſe ſecurus, vt poſſet conue-
nire Gabrielem pro iſta ſumma ſcut. centum.

Id quod dicebatur A. C. abſoluiſſe Gabrie-
lem ab hoc debito, talemque abſolutionẽ tran-
ſijſſe in iudicatum, & ideo non eſſe locum exe-
quutioni non placuit, quia A. C. ſolùm reposuit
a relaxatione mandati vt paſſim fieri cõſueuit.

VRBEVETANA AFFICTVS.

Lunæ 11. Feb. 1602.

ARGVMENTVM.

Solutio facta ante lapſum temporis con-
ceſſi à Iudice ad ſoluendum non poteſt
dici de mandato Iudicis facta dum con-
currunt ea, de quibus in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis non admittit exceptiones, niſi
falſitatis, quietationis, & ſolutionis.*
2 *Solutio facta ante lapſum temporis conceſſi ad ſol-
uendum concurrentibus alijs, quando cenſeatur
ſimulata.*

DECISIO. LVII.

Viſum fuit Dominis mandatum eſſe relaxan-
dum pro reſiduo penultimæ paghæ, quod
eſt ſcutorum 123. quia obligatio facta ad fauo-
1 rem Equitis eſt Cameralis,* quæ non admit-
tit exceptiones niſi falſitatis, quietationis, &
ſolutionis *Galleſ. ad form. Cam. oblig. 4. par.
quæſt. 1. Caſſad. deciſ. vnic. de mut. petit.* Et fuit
pluriès reſolutum.

Non obſtat ſolutio facta per Gabrielem
2 Coſmo aſſerto creditori Equitis,* nam fuit fa-
cta ante lapſum temporis conceſſum per Gu-
bernatorem Gabrieli ad ſoluendum Coſmo.
Fuit enim relaxatum mandatum cum termino
ad primam, qui terminus durabat per totam
diem 27. Septembris. Et ideo non debebat Ga-
briel illa die 27. ſoluere, prout ſoluit. Ex quo
ceſſat, quod dicitur de ſolutione facta de man-
dato iudicis. Et vlteriùs cùm de ſolutione
facta Coſmo non conſtet niſi ex eius confeſ-
ſione de recepto talis ſolutio videbatur ſimu-
lata: non enim inuerisimile eſt, quòd Gabrieli
qui per longum tempus litigauerat cum Equi-
te, & tandem ſuſceperat cenſuras vt efugeret
exequutionem, ita egiſſet cum Coſmo ſtante
maxime qualitate ipſius Coſmi. Et hoc ſatis

ROMANA SALVIANI INTERDICTI.

Ven. 1. Martij 1602.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula,* vel ſi magis placet, comittatur eidem
Auditori Rotæ qui procedat ad legitimam
exequutionẽ, *ſiue referatur ad ſententiam latã,
ſiue ad obligationem Cameralem non poteſt Au-
ditor eius vigore exequi ſententiam, ſi conſtat
de iniuſtitia.*
2 *Clauſula,* ſine præiudicio iurium, *præſeruat ius
etiam poſt ſententiam, de cuius iniuſtitia conſtat.*

DECISIO LVIII.

Conſului Dominos per memoriale tranſmiſ-
ſum loco cauſæ: An ſtantibus verbis illis
1 poſitis in ſecunda commiſſione* *vel ſi magis
placet committatur eidem Auditori Rotæ, qui pro-
cedat ad legitimam exequutionem* deberem pro-
cedere ad exequutionem ſententiæ ab A. C.
latæ in Saluiano contra Reuerendiſſimum Ar-
chiepiſcopum, vel potiùs ad exequutionem
obligationis factæ per Archiepiſcopum in
forma Cameræ de ſoluẽdo fructus domus An-
gelo ipſum in dominum recognoſcendo.

Et Domini ſiue illa verba debeant referri ad
ſententiam, ſiue ad obligationem, dixerunt,
non eſſe procedendum ad aliquam exequutio-
nem; quia ſi verba illa ad ſententiam dirigun-
tur, vtique hodie illius exequutio legitima fieri
non poteſt, cùm ſit detecta iniuſta, prout pa-
tet ex *deciſionibus* Rotalibus in hac cauſa fa-
ctis. Si verò dirigantur ad obligationem Ar-
chiepiſcopi idem cenſuerunt, quia illa obliga-
2 tio reſpicit iuſtitiam ſententiæ.* Et ideo ſtante
dicta iniuſtitia intrat præſeruatiua facta per
Archiepiſcopum in obligationem videlicèt (*ſine
præiudicio ſuorum iurium* quę non eſt contra-
ria facto, vt patet *Put deciſ. 115. num. 3. lib. 2.*

FLO-

Digitized by Google

FLORENTINA PECVNIARIA.

Ven. 1. Martij 1602.

ARGVMENTVM.

Auth. hoc niſi C. de ſolut. ad hoc vt locum habeat quæ requirantur.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum perſonale, quod poteſt relaxari contra defunctum, poteſt relaxari contra hæredem, qui non confecit inuentarium num. 7.*
2 *Hæres cenſetur vna, & eadem perſona cum defuncto.*
3 *Exequutio perſonalis fieri non poteſt, quando adſunt bona.*
4 *Quod tamen procedit quando debitor offert bona meliora ad electionem creditoris, & cauet de euictione, & adſunt alia requiſita.*
5 *Inuentarium tutelare non ſuffragatur pro aditione hæreditatis.*
Inuentarium imperfectum non ſuffragatur nu. 5.
6 *Minor tenetur facere inuentarium.*

DECISIO LIX.

VEndiderat D. Raphaeli de Medicis quædam bona D. Alexander, & pro eo in euentum euictionis fideiuſſerat D. Ioannes Victorius, quem D. Alexander per inſtrumentum guarantigiatum indemnem releuare promiſit. Euictis dictis bonis, coactus fuit D. Io. Victorius exſoluere pretium, in cuius vicem D. Antonius Franciſcus filius D. Alexandri dedit in ſolutum D. Io. Victorio prædium domus Albæ, appoſito pacto, quod ſi illud euinci contigeret, poſſet redire ad primæua ſua iura. Vnde euicto prædio domus Albæ, dubitaui, an mandatum perſonale poſſet relaxari contra Antonium Franciſcum filium, & hæredem D. Alexandri, & Domini affirmatiuè concluſerunt.

1 Nam ſicuti mandatum perſonale poterat
relaxari contra D. Alexandrum, ita poterat
relaxari contra D. Antonium Franciſcum illius hæredem, qui non confecit inuentarium
Bald. in l. vlt. §. etſi præfatam num. 3. C. de iur. delib. Alex. in l. poſtulante num. 2. & ſeqq. C. ad Trebell. Corn. conſ. 31. num. 2. & 15. lib. 3. Hæ-
2 res enim cenſetur vna,* & eadem perſona cum
defuncto *auth. de iureiur. à mor. præſt. in princ. & ibi gloſſ. in verb. vna quodam modo collat. 5.*
3 Nõ obſtat,* quod quãdo adſũt bona, exequutio perſonalis fieri nõ poteſt *auth. hoc niſi C. de ſolut.* quia D. Antonius Franciſcus debitor non
probat, ſe feciſſe exactam diligentiam repe-
4 riendi pecuniam, & quod non reperit. * Item
non offert bona meliora ad electionem creditoris, nec cauet de euictione, nec alia ad id requiſita promittit, de quibus per *Rom. conſ. 163. num. 2. & ſeqq. late Theſ. dec. 153. num 12.*
5 Nec inuentaria allegata per D. Antonium
Franciſcum ei ſuffragantur, quia primum eſt tutelare confectum à matre. Secundum verò fuit ſolum cœptum, nunquam perfectum, nec etiam habet requiſita, cum citationes iuxta decretum Iudicis minimè fuerint factæ.
6 Nec excuſari poteſt ex minori ætate,* quia
etiam minor tenetur inuentarium conficere *Rol. de inuent. quæſt. 5. par. 2.* & maior factus ſe hæreditati immiſcuit.

Minus obſtat, quod fuerit cœpta exequutio ſuper quodam caſale; quia ex eo non potuit ſatisfieri D. Petro Thomæ filio, & hæredi D. Io. Victorij, cum ſuper dicto caſali fideicommiſſum, & cenſus impoſitos eſſe detectum ſit. Quocirca impediri non debet, quominus perſona capi queat *Dec. conſ. 562 num. 8.*

FIRMANA LVCRI DOTIS.

Ven. 8. Martij 1602.

ARGVMENTVM.

Lucrum dotis debetur mulieri etiam pro dote non ſoluta quamuis aliter fuerit conuentum, quando culpa mariti non fuit exacta.

SVMMARIVM.

1 *Lucrum dotale debetur etiam ex parte dotis non exacta ſtante Statuto Firmano, quod lucrum debeatur etiam ex dote non exacta.*
2 *Diſpoſitio hominis facit ceſſare diſpoſitionem legis.*
3 *Culpa mariti non exigentis dotem non poteſt præiudicare mulieri.*
4 *Ad probandam negligentiam illius, qui tenebatur exigere à debitoribus, non ſufficit probare eum potuiſſe agere, niſi etiam probetur, quod facilè poterat exigi.*
5 *Quando expreſſè dantur in dotem nomina debitorum ceſſio non eſt neceſſaria, neque neceſſario danda ſunt inſtrumenta num. 7.*
6 *Mulier ſecundo nubens, nulla certa dote data, cenſetur nubere cum prima dote.*
7 *Cedens tenetur tradere inſtrumentum crediti ceſſionario, quando debitor negat ſe talem.*

DECISIO LX.

1 DOmini pro maiori parte dixerunt, Dianæ
deberi lucrum dotis, etiam pro parte dotis non exactæ, quia *Statutum in rubr. 6. lib. 2.* eſt clarum, quod tale lucrum debeatur, etiam pro parte non ſoluta. Et ideo non eſt opus alia interpretatione *l. ille aut ille de leg. 2. cum vulgar.*
2 Non obſtat,* quod fuerat conuentum, quod
lucrum non deberetur pro ea parte dotis, quæ
3 exigi non poſſet. * Et ſic diſpoſitio hominis
facit ceſſare prouiſionem legis *l. fin. C. de pact.*
4 *conuent.* * Quia reſpondebatur, quod culpa ma-
riti nõ exigentis nõ poteſt præiudicare mulieri,

l. Ma-

l. Maula marito l. penult. in princ. §. ſi vir ff. ſolut. matr. l. ſi extraneus ff. de iur. dot. l. ob res ff. de pact. dotal. Roman. conſ. 46. num. 3. Corn. conſ. 145. num. 13. vol. 2.

Culpa autem mariti dicebatur probari, ex quo non oſtendebatue ipſum feciſſe aliquam diligentiam pro exigendis nominibus debitorum.

5 Sed Domini, qui eeant in contrario vnto,
dicebant, quod ad probandum negligentiam
illius, qui tenebatur exigere à debitoribus, non
ſufficit probare, eum potuiſſe agere, niſi etiam
oſtendatur, quod facilè poteeant exigi *Surd.* qui
alios allegae *conſ. 228. num. 16. lib. 2.* Nec in facto probatur, prout oretenus dicebatur Dianam poſt obitum viei exegiſſe dicta nomina debitorum. Ex quibus potius volui reſolutionem extendere, vt videeetue ad quod difficulcas eeſteingatur, quam vt illa pro *deciſione* haberetur.

Nec viſum fuit Dominis obſtare, quod videretur neceſſaeia ceſſio nominum debitoeum; quia contrarium eſt verius in hoc caſu, quo expreſsè fuerant dara dicta nomina in dotem *l. 2. C. de act. & oblig. Odofred. in d. l. Mania verſ. unde ex principio huius legis Ruin. conſ. 13. num. 27. & 28. vol. 2. Bald. Nouel. de dote par. 6. priuil. 71. num. 1. Roland. de lucr. dotis quæſt. 81.*
6 *num. 13.* Licet ſecus ſit, * quando mulier ſecundo nubit, nulla certa data dote, quia licet cenſeatue nubere cum dote data primo viro, tamen in iſta tacita aſſignatione non ſubintelligitur ceſſio, vt per *DD.* allegatos.

Nec facit, quod fuerat promiſſa in apocha ceſſio, quia quoad nomina peædicta non eeae promiſſa, ſed quoad alia iuea, & peætenſiones.

Minus releuat, quod inſtrumenta debito-
7 rum non ſueeant data viro, * quia tunc debebant dari, ſi debirores negaſſent ſe tales, vt poſt *Caſtren. & Bertrand.* tradie *Dec. conſ. 105. n. 25.*

PAMPILONEN. DE STELLA.

Ven. 15. Martij 1602.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Contra citatum in prima inſtantia non poteſt agi per contradictas in cauſa appellationis.*
2 *Coram diuerſis Iudicibus in eadem cauſa poteſt agi parte acquieſcente.*
3 *Qui citat aliquem tanquam Procuratorem, videtur eum tãquam verum Procuratorẽ approbare.*
4 *Conſtitutio Procuratoris facta ab vno ex beneficiatis ſufficit, cum agitur pro defenſione Eccleſiæ.*

DECISIO LXI.

FVeeat reſolutum *coram me*, ſententias Rotales fuiſſe nullas quoad beneficiatos, quia licet fuerint citati vigore peimæ commiſſionis Rotalis, tamen cum eadem cauſa fuiſſet introducta eodem tempore coeam Metropolitano, & denuo poſt latam ſententiam à Meteopolitano vigore alterius commiſſionis appellationis in
1 Rota * debebant denuò citari, nec poterat contra ipſos agi per contradictas vigore citationis factæ in vim primæ commiſſionis *Achil. dec. 13. de dol. & contum.* Et cum pars non acquieſceret, iterum peopoſui dubium, & Domini ex eiſdem ſteterunt in *deciſis*.
2 Nec facit, quod ſententia Metropolitani fuerit nulla, quia id non operatur, quod prima commiſſio Rotalis habuerit effectum; Et quamuis coeam diuerſis iudicibus in eadem inſtantia poſſit agi paete acquieſcente *Rip. in cap. cum M. Ferrarien. num. 199. de conſtit.* tamen hoc non fuit factum, quia peima ſententia Rotalis fuit lata in tertia inſtantia reuocando ſententiam Metropolitani, & ſic vigoee ſecundæ commiſſionis. Ex quo claeè paret, quod prima commiſſio non habuit effectum.

Nec Abbati ſuffragatur, quod coeam Metropolirano non compaeuit peeſona legitima. Ommiſſo enim, quod hoc non ſacit ad punctum, cum tendat ad impugnationem ſenten-
3 tentiæ Metropolitani, * fuit coram Meteopolitano citatus Ioannes de Ocho per Abbatem tanquam beneficiatorum Procurator, & ideo videtue, eum tanquam verum procuratoeem approbaſſe *Caſtren. in l. licet num. 2. verſ. tu dic hoc verum ff. de indic. & in conſ. 12. incipit. tota diſputatio in princ. vol. 1. Marant. de ordin. iudic. par. 6. memb. 9. num. 56.* latè *Felin. in cap. cum inter ſub num. 11. verſ. unde generaliter de except. Mohed. deciſ. vnica num. 4. de regular.* & tenuit *Rota coram R. P. D. meo Seraphino in cauſa Burgen. de Couaruuias 4. Februarij 1592.* vbi dicitue, ita plueies fuiſſet reſolutum. Quod dicitue non adeſſe hodie qui poſſit de hac nullitate darc, ceſſat cum D. Cappaeoſſa habeae mandatum ab vno ex Beneficiatis, * quod ſufficit, cum agatur de defenſione Eccleſiæ *Abb. in cap. cum olim num. 2. in fin. verſ. item ex prædictis de teſtibus Speculat. in tit. de procurat. §. ratione quoque num. 9. verſ. quid ſi Canonic. Archid. in cap. cum liceat num. 2. 12. quæſt. 2. Anton. de Butr. in cap. edoceri paulò ante num. 22. de reſcript. Matthesil. ſingular. 150.* & fuit reſolutum *coram Illuſtriſſimo Plato in cauſa Virdunen. electionis 17. Maij 1589.*

AESINA SALVIANI INTERDICTI.

Lunæ 18. Martij 1602.

ARGVMENTVM.

Frater an poſſit conſtituere Procuratorem pro fratre.

SVMMARIVM.

1 *Perſona quantumnis coniuncta non poteſt conſtituere procuratorem ante litem conteſtatam, ſecus tamen poſt litem conteſtatam.*
2 *Mandatum procura poteſt quandocumque produci ſi non opponatur.*
3 *In dubio ſit interpretatio, quod quis voluerit vti facultate quam habet.*
4 *Verbum* conſtituit *ex ſubiecta materia accipitur pro* ſubſtituit.
5 *Verbum* ſubſtituit *quando opus eſt inſtitutione, accipitur pro* inſtituit.

DECISIO LXII.

FVerat reſolutum *coram me 9. Aprilis præteriti* ſententiam non fuiſſe nullam. Seruatum tamen videre, an Pyrrhus tanquam frater potuiſſet conſtituere Procuratorem pro fratre ante litem conteſtatam in caſu &c. Tunc enim nõ cõſtabat, quod Pyrrhus haberet mandatũ cũ
1 facultate ſubſtituendi. * Et regula eſt, quod perſona quantumuis coniuncta non poſſit ante litem conteſtatam Procuratorem conſtituere, licet ſecus ſit poſt litem conteſtatam *Doctor.* & præcipuè *Alex. & Iaſ. in l. quod quis in 7. fallentia C. de procur. Decius poſt Felin. in cap. intelleximus num. 64. de iudic. Speculat. in tit. de procurat. §. ratione conſtituentis verſ. quod ſi Canonicus Roman. conſ. 241. num. 8. Rota dec. 34. de procurat. in antiq.* vbi quod ita tenet Rota.

In caſu tamen de quo agitur Domini dixerunt, Pyrrhum potuiſſe conſtituere procuratorem pro Thadæo fratre, quia habebat mandatum cum facultate ſubſtituendi, & quamuis
2 hodie ſolum mandatum fuerit productum,* Tamen cum non fuerit oppoſitum, quandocumque produci potuit *Rota deciſ. 19. de procurat. in antiq.* quam ſeruari teſtatur *Puteus dec. 383. num. 8. lib. 2. Aym. conſ. 108. nu. 1.*

Nec placuit, quod Pyrrhus viſus ſit nolle vti facultate ſibi conceſſa in mandato, cum illud non produxerit, & ideò intrare regnum, quod potui nolui, &c. quia Pyrrhus non ſe reſtrinxit eligendo viam incompetentem excluſiuè ad mandatum, ſed ſolum conſtituit procuratorem pro ſe & fratre, & ideo conſtitutio procuratoris ſuſtinetur in vim facultatis ſibi in mandato conceſſæ *arg. l. 3.* & eorum, quæ ibi notat
3 *Bald.* & alij *ff. de milit. teſtam.* * & tanto magis quia in dubio ſit interpretatio, quod voluerit vti facultate mãdati pro validitate actus *l. quoties 80. de verb. oblig.*

Nec releuat, quod Pyrrhus procuratorem conſtituerit, non autem ſubſtituerit prout ſibi
4 erat conceſſum in mandato, * quia verbum
5 *conſtituit* debet intelligi pro *ſubſtituit*, * prout verbum *ſubſtituit* accipitur pro *inſtituit*, quando inſtitutione opus eſt *Bald. & Salycet. in l. penult. C. de procurat. Decius in l. ſi Librarius 92. in princ. verſ. & ſimiliter ſi Notarius ff. de reg. iur.* benè facit *deciſio Rota 27. de prabend. in nou.*

ROMANA REDDITIONIS COMPVTORVM.

Veneris 22. Martij 1602.

ARGVMENTVM.

Petens exhibitionem ſcripturæ quid probare debeat.

SVMMARIVM.

1 *Qui petit exhibitionem libri debet probare exiſtentiam libri apud illum, à quo petit exhibitionem ante.*
2 *Non tenetur quis exhibere librum, cuius exiſtentia apud ipſum probata fuit ante litem motam.*
3 *Speciale eſt in ſcriptura, quod probata ſemel exiſtentia libri apud aliquem ante litem motam, teneatur librum exhibere, quando ſcilicet recepit librum à petente exhibitionem, vel quando ex officio tenebatur cuſtodire, alias ſecus.*
4 *Magiſter domus non tenetur cuſtodire libros diſpenſæ.*

DECISIO LXIII.

1 EXiſtentia libri diſpenſæ penes D. Aloyſium non videbatur plenè probata*, quod eſt principale fundamentum illius, qui petit exhibitionem *l. 3. in princ. vbi gloſ. in verb. ſummatim ff. ad exhiben.* De ea enim dependit vnicus tantum teſtis, cuius etiam dictum confunditur ex dicto primi teſtis, & in omnem euen-
2 tum, * quatenus probaretur, eſſet probata ante litem motam, & propterea non ſuffragaretur,
3 quia licet ſit ſpeciale in ſcriptura, * quod probata ſemel exiſtentia ante litem quis teneatur exhibere, hoc eſt verum, quando ille, à quo petitur exhibitio illam recepit à petente exhibitionem, vel quando ex officio tenebatur cuſtodire, alias ſecus, vt declarat *Caſtr. in l. 2. num. 7. & Corn. num. 5. C. de teſtam. ordin.* hic autem, cũ D. Aloyſius non habuerit libros ab ipſis do-
4 minis petentibus exhibitionẽ, nec ipſe tenetur cuſtodire libros diſpenſæ, cum eſſet magiſter domus, non valet in his terminis argumentum à præterito in præſens per *Doctores* allegatos.

ROMANA PRIMOGENITVRAE DE SANCTA CRVCE.

Ven. 24. Maij 1602.

ARGVMENTVM.

Circa probationem deſcendentiæ.

SVMMARIVM.

1 *Deſcendentia probari debet per gradus diſtinctos.*
2 *In probanda parentela recente, vt fraternitate vel filiatione, an ſufficiat probare tractatum,* vel

Digitized by Google

vel nominationem in iudicio petitorio.

3 *Filiatio, & fraternitas concludenter probatur per publicam vocem, & famam, & tractatum.*

4 *Teſtes ſingulares deponentes de diuerſa tractatione, & reputatione in filium, vel fratrem probant fraternitatem, & filiationem.*

DECISIO LXIV.

DOnauerat de anno 1576. Scipio Sancta Crucius Epiſcopus Ceruien. Domino Honutrio eius ex Georgio fratre nepoti, & ſucceſſiuè primogenito eiuſdem Honufrij, & alijs primogenitis ex eo deſcendentibus, quædam bona, quæ & teſtamento auxerat, & in eodem contenta in donatione confirmauerat, quibus ſubſtituerat quoſdam, inter quos, & primogenitus Valerij alias Valeriani Sanctacrucis fratris Illuſtriſſimi D. Proſperi Cardinalis Sanctacrucis. Et quamuis nondum euenerit caſus ſubſtiturionis, nihilominus ad omnem bonum finem, dominus Marcellus filius Valerij, ſeu Valeriani, & ipſo ſolo iura deducente, Dominis deſiderat de hac deſcendentia con-
1 ſtare, * Probatur enim per gradus diſtinctos prout requiritur *c. licet ex quam*, ibi *ſingulos gradus ex. de teſtibus Innoc. in c. ſeries in fin. & ibidem Bald. num. 3. eod. tit. idem Bald. in l. 1. num. 18. verſ. propterea C. eodem Anchar. conſil. 277. num. 7. verſ. nam aliquis gradus Decius* qui de communi *conſ. 322. num.* 4. Nam quod Valerius, alias Valerianus eſſet frater Cardinalis, deponunt primus, & quartus teſtis *ſuper ſecundo*. Et dant rationem ex publica voce, & fama, *ſuper. 3.* deponunt de communi reputatione ab omnibus, vt de tractatu inter ipſos, vti tales, & ſecundus, & tertius teſtis pariter de eodem tractatu, & communi reputatione deponunt, & Valerianus, vti talis nominatur in donatione.

Quod verò D. Marcellus deſcendat ex Valeriano, & Antonina de Mutis coniugibus, deponunt dicti teſtes *ſuper* 5. Et deponunt de publica voce, & fama, tractatu, & communi reputatione.

Vltimus verò gradus, videlicet, quod Valerianus iunior, & Antonius deſcendebant ex Marcello, & Porcia del Draco pariter coniugibus, deponunt dicti teſtes *ſuper 6. & 7.* de publica voce, & fama, tractatu, & reputatione, & res eſt notoria.

Quæ probatio viſa fuit Dominis ſatis ſuffi-
2 ciens. Nam quicquid ſit de illa quæſtione, * an in iudicio petitorio, quando agitur de probando parentela recente, quæ hominum memoriam non excedit, ſufficiat probare tractatum, vel nominationem, & de fraternitate probanda *Pacian. de probat. cap. 12. num. 7. & ſeqq. lib. 2.* Et an per ſimiles actus probetur filiatio *Fachin. controu. iur. lib. 1. c. 73. per totum & Pacian. d. l. 2. cap.* 6. Hic ceſſat omnis diffi-
3 cultas, * quia vna cum tractatu concurrit publica vox, & fama, & ideò hæc fraternitas, & filiatio concludenter fuit probata *Aret. conſ. 37. in fin. verſ. venit igitur ad 2. Aym. conſ. 249. num. 2. in fin. Alex. conſ. 181. num. 9. vol. 7. Pacian. d. cap. 12. num. 23.*

Nec obſtat, ſi diceretur, quod iſti teſtes ſunt ſingulares, cum quilibet eorum deponat de diuerſa tractatione, reputatione &c. quia hic non agitur principaliter de probando illos actus, de quibus teſtes deponunt, ſed de probando effectum, qui reſultat ex actibus illis, videlicet fraternitatem, & filiationem, ita poſt *gloſſ. Caſtr. in conſ. 151. num. 7. verſ. 2. videtur vol. 1.*

CAMERINEN. DOTIS

Ven. 31. Maij 1602.

ARGVMENTVM.

Dos pro filia promiſſa marito intuitu legati ex certis bonis detrahendi, ſi illa bona perueniant ad filiam, obligatio ceſſat.

SVMMARIVM.

1 *Solutio dotis promiſſæ marito facta vxori non liberat debitorem.*

2 *Deficiente cauſa, propter quam quis ſe obligauit, obligatio remanet inefficax.*

3 *Mandatum non eſt exequendum quando detegitur iniuſtum, etiam ex nouiter deductis.*

4 *De ſpecie ad quantitatem non fit compenſatio.*

5 *Mandatum relaxatum vltra ſummam debitam nõ eſt exequendum.*

DECISIO LXV.

SEmel atque iterum reſoluta hac cauſa, & tandem tertio propoſita, Domini ſteterunt in deciſis contra Auguſtinum ſolum informantes, cenſentes mandatum per ipſum obtentum contra Pantaleonem ſocerum ſuſtineri non poſſe. Nam cùm Venantia eius vxor habuerit bona materna, ex quibus legatum erat ſoluendum, intùs habet, quod extra petit.

Nec obſtat, quod promiſſio de ſoluenda
1 dote erat facta Auguſtino, * & ſolutio dotis promiſſæ marito facta vxori non liberat debitorem *l. ſi pater C. de dot. promiſſ. Guido Pap. dec. 375.* cum alijs, quia hæc difficultas ceſſat ex apocha, in qua Auguſtinus promittit quietantiam pro huiuſmodi legato, cuius intuitu fuerant promiſſa quingenta, vt benè in *deciſione R.P.D. mei Pamphilij*, quam nec ipſe, nec Venantia facere potuerant tempore relaxationis mandati, ex quo Venantia habuerat bona materna, & conſequenter legatum, quod in eis comprehenditur. Vnde mandatum re-
2 laxatum contra Pantaleonem fuit iniuſtum, * quia eius obligatio ceſſabat, cùm deficeret cauſa propter quam ſe obligauerat, & ſic ſine cauſa obligatio remanebat inefficax *l. ſi pupillum ſecunda vbi Bald. & Imol. ff. de acquir. hered. Anchar. conſ. 330. num. 11.* & tenuit *Rota in Romana de Zabreys 4. Maij ſub numer. 14.*

1580. *coram Cantuccio*, & fuit latè deductum in alia cauſa *Romana nullitatis 23. Ianuary de hoc anno coram R.P.D. meo Pamphilio*.

Nec obſtat, quod cauſa promiſſionis dotis non ceſſat, ex quo pater tenetur dotare filiam, quia cùm ſcuta 500. fuiſſent promiſſa intuitu legati, de quo promiſerat Auguſtinus quietantiam, vtique pro hac rata ceſſat cauſa obligationis Pantaleonis, cùm iam Auguſtinus habuerit alia quingenta promiſſa.

Minùs releuat, quod ſolutis 500. Auguſtino, & per ipſam quietatione facta parte agente pro recuperatione bonorum, quietantia operabitur effectum ſuum, quia fuit reſpõſum, res excedere terminos ſuos, & ſemper eſſe verum, quod de tempore relaxationis mandati obligatio Pantaleonis ceſſabat ex defectu cauſæ, propter quam ſe obligauerat ad illa 500.

Nec facit, quod Pantaleon in ſolidum obligatus cum Vincentio filio, cui erat facienda quietatio; non poſſit opponere de hac quietatione, quæ Vincentio erat facienda, quia Auguſtinus expreſsè promiſerat vtrumque de legato quietare,

Non obſtat, quod cum Pantaleon non oppoſuerit de huiuſmodi impedimento, Auguſtinus potuit hoc mandatum obtinere *Alex. in l. filiæ liret n. 3. C. de collat.* nam quicquid ſit de veritate, (ſine actis enim proceditur, & cauſa
3 non eſt Rotalis) dum * quæritur an mandatum relaxatum ſit exequendum ſufficit, quod detegatur iniuſtum etiam ex nouiter deductis, cum id tendat ad corroborationem probationum antiquarum, quod poteſt fieri etiam poſt ſententiam, prout fuit pluties reſolutum.

Nec Auguſtino ſuffragatur, quod poſt ſolutionem quingentorum, Pantaleon de nouo ſe obligaverat pro reſiduo, quia iſta non eſt noua obligatio, niſi reſpectu ſolutionis in terminis ab arbitro declarandis.

Minus etiam ei ſuffragatur, quod dos fuerit
4 debita in pecunia, * & non fiat compenſatio de ſpecie ad quantitatem *l. ſi conuenerit ff. de pignor. act. l. ſi non ſortem 9. ſi certum ff. de condict. indeb. Socin iun. conſ.* 10. *nu. 22. lib. 3. & conſ.* 170. *n. 20. lib. 2.* quia hæc concluſio non applicatur; non enim agitur de compenſatione, ſed dicitur, quod pecuniæ fuerunt debitæ intuitu legati, quod ſoluendum erat ex hæreditate, & hodie ceſſat iſta obligatio, quia hæreditas deuenit ad manus ipſius Venantiæ.

Nec refert, quod iſta hæreditas non aſcendat ad valorem legati, quia etiam ſi hoc non probetur, tamen ſi probaretur reſtaret nihilominus cauſa obligationis Pantaleonis pro va-
5 lore hæreditatis. Et ſic mandatum non eſſet * exequendum tanquam relaxatum vltra ſummam debitam, vt fuit latè deductum in cauſa *Romana ſpolij 21. Februarij 16.0. coram R.P.D. meo Iuſto*.

Non obſtat, quod hodie negetur bona matris perueniſſe ad manus Venantiæ, ſed ſolum certam partem, quæ non aſcendit ad ſummam 50 quia hoc nunquam fuit controuerſum, & non iuſtificatur in facto,

Et vnus ex Dominis reſpondebat, quod ſi fortaſſe probaretur totam hæreditatem non perueniſſe ad manus Venantiæ, quod nihilominus non ſuffragaretur, ex quo dicta hæreditas hodie eſt debita Venantiæ ex fideicommiſſo, & ideo ipſe habet iura, & actiones pro conſequendis omnibus bonis matris.

Alia tolluntur ex deciſionibus in hac cauſa factis.

ANCONITANA ASSECVRATIONIS.

Ven. 31. Maij 1602.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Apocha onerationis vulgariter nuncupata* poliza di carico *probat onerationem*.
2 *Liber ſcribæ nauigiorum meretur fidem, maximè ſtante* ſtatuto Anconæ, *quod ei fides adhibeatur*.
3 *Teſtes in primo iudicio nulliter examinati ſi deinde cum partis interrogatoris examinentur, probant*.

DECISIO LXVI.

Dvbitaui, an apocha aſſecurationis eſſet iuſtificata. Et Domini affirmatiuè reſponderunt. Duo enim pro eius iuſtificatione erant probanda, alterum quod conſtaret de oneratione Ciambellotorum. Alterum vero quod conſtaret de deprædatione.
1 Prius probatur ex apocha onerationis, * vulgariter nuncupata *Poliza di carico Stracra de aſſecur. gloſ. 11. nu. 50*,

Et quamuis in apocha onerationis non habeatur, quod ſint tabulæ Ciambellotorum, tamen ceſſat difficultas, cum in libro originali ſcribæ habeatur Iacobum oneraſſe ſex tabulas
2 Ciambellotorum, * qui liber ſcribæ nauigiorum fidem meretur *Stracca de aſſecur. gloſ. 81. nu. 52.* eoque magis hoc procedit Anconæ, vbi adeſt *Statutum* municipale, quod huiuſmo i ſcribis fides habeatur, vt in *Rubrica 90. de fide danda ſcripturis ſcribanorum nauigiorum*, & inſuper concurrit qualitas mercium numeri, ſigni, loci, & perſonarum, nec iſta qualitas perſonarum poteſt in alia qualitate mercium verificari.

Nec obſtat, quod dicitur Ciambellotos ſpectare ad Ruſcam, non autem ad Hebræos, de quibus agitur, quia licet teſtes dicant vnam tabulam fuiſſe habitam à Ruſca, aliam à Dogana, nihilominus concludunt tabulas fuiſſe quorumdam Hebræorum,

Minus facit, quod tam in apocha onerationis, quam in partita libri dicatur tabulas fuiſſe oneratas die 29. Septembris, & tamen ex dicto Lucæ patroni ſibi fuiſſe conſignatas per ſex

dies

dies ante diſceſſum à portu, & ſic die 24. cum diſceſſerit die 3n. non eſt enim nouum, quod merces conſignentur patrono nauis, & illine ad aliquot dies ſcriba conficiat apocham onerationis.

Quod dicebatur apocham aſſecurationis nõ fuiſſe recognitam conſtat de contrario in proceſſu compulſoriali *fol.* 22. prout etiam apocha onerationis fuit recognita in eodem proceſſu *fol.* 22. Cætera viſa ſunt Dominis non mereri reſponſionem.

3 Poſterius requiſitum videlicet deprædatio,* probatur ex teſtibus, qui licet in primo iudicio fuerint nulliter examinati, tamen poſtea ad inſtantiam partis cum eius interrogatorijs fuerunt examinati.

ASCVLANA DOMVS.

Lunæ 3. Iunij 1602.

ARGVMENTVM.

Legatarius in re legata non præfertur creditoribus habentibus anteriora iura, quibus datur retentio ſi poſſidebant iure familiaritatis in vita teſtatoris, vel habebant præcarium ad ſui fauorem, niſi ſunt creditores chirographarij, & hæreditas ſit ſoluendo, quo caſu onus probandi, quod hæreditas non ſit ſoluendo incumbit creditoribus.

SVMMARIVM.

1 *Vxor, & eius hæres mortuo marito poſſunt retinere bona mariti ex hypotheca dotis.*

2 *Vxor non poteſt authoritate propria ingredi bonorum dotalium poſſeſſionem.*

3 *Intellige niſi habeat precarium ad ſui fauorem, vel bonorum poſſeſſio peruenit ad ipſam ſine vitio.*

4 *Vxor, quæ poſſidet ratione familiaritatis bona in vita viri eo defuncto poteſt ſibi mutare cauſam poſſeſſionis, & idem poteſt hæres.*

5 *Mutatio poſſeſſionis cenſetur facta ex ſuperuenientia noui tituli abſque alia declaratione.*

6 *Legatarius in re legata præfertur alijs creditoribus, quando hæreditas eſt ſoluendo, alias ſecus.*

7 *Intellige de creditoribus chirographarijs, qui non habent hypothecam, ſecus in alijs, & n. 9.*

8 *Doctor eſt intelligendus ſecundum iura, quæ allegat.*

9 *Creditor habens hypothecam poteſt ſibi eligere vnum ex pignoribus, quod voluerit.*

10 *Creditoribus chirographarijs agentibus aduerſus legatarios incumbit onus probandi hæreditatem non eſſe ſoluendo.*

11 *Saluianum competit legatario pro legato.*

12 *Saluianum non competit legatario ſi poſſidens habet ius retentionis ex priori iure.*

13 *Ex acceptatione legati cenſetur approbatum teſtamentum.*

14 *Hæres non poteſt venire contra factum defuncti.*

15 *Vtens iure retentionis, vt poſt ſatisfactionem reſtituat legatario non dicitur contrauenire voluntati teſtatoris, qui ſimpliciter legauit, & n. 17.*

16 *Legatum factum cum conditione, ſeu clauſula,* dum dotem non repetierit, & vitam vidualem ſeruauerit, *non cenſetur relictum animo compenſandi cum dote, & nu. 22.*

17 *Teſtator cenſetur ſe conformare cum diſpoſitione iuris.*

18 *Hæres ſuccedit in omne ius defuncti.*

19 *Fructus computantur in ſortem, quando contractus eſt vſurarius.*

20 *Legatum annuum factum ob retardatam ſolutionem dotis eſt vſurarium.*

21 *Secus ſi ſit factum abſque vlla dinumeratione temporis, vel pro fructibus atque intereſſe.*

22 *Legatum vſusfructus dum dotem non repetierit, & vitam vidualem ſeruauerit non eſt vſurarium, & nu. 19. 20. & 21.*

23 *Legatum alimentorum, vel vſusfructus donec mulier vitam vidualem ſeruauerit eſt validum.*

24 *Maximè ſi fructus non correſpondeant fructibus dotis.*

25 *Cautio Mutiana præſtari debet à muliere, cui eſt relictum donec vitam vidualem ſeruauerit, alias debet reſtituere fructus.*

26 *Cautio Mutiana debet præſtari iuxta terminos* auth. cui relictum C. de indict. viduit. tollen.

27 *Cautio Mutiana vult, quod reſtituatur in euentum contrauentionis.*

DECISIO LXVII.

F Inito vſufructu domus, de qua agitur, per obitum Hieronymæ, quem Vincentius eius vir ipſi legauerat dum viueret vitam vidualem ſeruaret, & dotem non repeteret. Marinus pro parte hæres D. Vincentij, & in dicta domo finito vſufructu prælegatarius petebat immiſſionem. Albena vero filia, & hæres Hieronymæ volebat retinere tanquam creditrix dotis maternæ, donec ſibi de ea fuiſſet ſatisfactum, quapropter dubitaui, an Marino eſſet concedenda immiſſio. Et negatiuè fuit reſolutum, quia ne-
1 dum vxor mortuo marito ratione hypothecæ poteſt retinere bona pro iure ſuarum dotium, ſed etiam filia pro dote materna *Bart. in l. gerit n.* 21. *ff. de aequir. hæred. Brun. conſ.* 1. *nu.* 11. & 12. *vol.* 1. *Campeg. in conſ. ſeq. nu.* 4. *Grammat. dec.* 58. *n.* 4. *Bald. in l.* 1. *nu.* 4. *C. de ſeruo pign. dato manum. Decin. conſ.* 232. *n.* 2. & *conſ.* 400. *n.* 5. cum aliis per *Natt. conſ.* 77. *n.* 27. *vol.* 1.

2 Quamuis enim regulariter mulier non poſſit propria auctoritate ingredi poſſeſſionem bonorum dotalium, vel pro illis obligatorum
3 per tex. *in l. dotis actione C. ſolut. matrim.* * tamen id non procedit, vel quando mulier habet precarium in reſtitutione dotis, vel alias poſſeſſio vacua ad ipſam peruenerit ſine vitio, vt expreſſè dicit *Decius d. conſ.* 232. *n.* 2. & 671.
4 *nu.* 1. & *ſeq.* prout in propoſito accidit. * Albenia enim iam viuente matre, ac tempore eius obi-

obitus erat in poſſeſſioue domus, de qua agitur
iure familiaritatis. Vndc poſt illius obitum
potuit ſibi mutare cauſam poſſeſſionis *Bald. in l. penult. ſub nu. 1. C. de pignor. act.* & retinere
5 pro dote materna, * ſicut & abſque alia decla-
ratione cenſetur feciſſe iuxta opinionem *Decij in conſ.* 400. *n.* 5. quam reprobato *Socin. Seniore in conſ.* 131. *nu.* 7. *lib.* 1. paſſim ſeruat Rota, vt
per *Put. dec.* 446. *lib.* 1. *Paleott. dec.* 243. *& Achil. dec.* 4. *de cauſa poſſ. & propriet.* & fuit reſolu-
tum in cauſa *Maccraten. hæreditatis* 11. *Maij* 1587. *& in vna Rom. beneficij Sancti Andreæ* 19. *Nouembris* 1601. *coram R. P. D. N. Pamphilio*.
Vltra quod conſtat ex actis de expreſſa decla-
ratione.

Non obſtat, quod legatarius in re legata
6 præferatur cæteris creditoribus quando hære-
ditas eſt ſoluendo, licet ſecus ſit quando hære-
ditas non eſt ſoluendo *Cyn. in l.* 2. *circa med. & Alberic. n.* 2. *C. qui potior in pignor. habeantur.* & *Cynum* ſequitur *Bart. in l. is cui* §. *poſtquam in fin. ff. vt in poſſeſſ. legat. Natta poſt Caſtren. quem allegat conſ.* 199. *n.* 3. *vol.* 1. *Surd. dec.* 316. *n.* 12.
Et creditori incumbit onus probandi hæredi-
tatem non eſſe ſoluendo *Natta, & Surdus locis præcitatis*.

7 Nam reſpondetur, * quod *gloſſa in d. l. is cui* §. *poſtquam in verb. non habebitur ff. vt in poſſ. legat.* quæ eſt magiſtra huius opinionis, & quam
Cynus ſequitur loquitur, vt bene aduertit *Bart. in l. creditoribus nu.* 3. *ff. de ſeparat.* in creditore
chirographario, qui non habet hypothecam
Azo in ſumma C. etiam ob chirograph. pecun. &
8 in eodem creditore loquitur *Cyn.* * & alii *DD.*
qui ipſam allegant ex eius ſententia ſunt intel-
ligendi iuxta doctrinam *Bart. in l. non ſolum* §. *ſi liberationis verba num* 7. *ff. de liberat. legat.* &
idem *Cyn.* bene materiam declarat, & in parte
etiam *Vincentius de Franch. dec.* 246.

At vero in præſenti caſu legatarius non agit
cum creditore chirographario, ſed agit cum
muliere, quæ ex perſona matris habet expreſ-
ſam hypothecam omnium bonorum in inſtru-
9 mento dotis anteriorem legatariis. * Et ideo
potuit ſibi vnum ex pignoribus, quod voluerit
eligere *l. creditoris ff. de diſtract. pignor. iuncta l. qui generaliter ff. qui potior. in pign. hab. Surd. dec.* 44. *n.* 6. nec hoc ius poteſt impedire teſtator *l.* 1. *C. debit. pign. vendit. imped. non poſſ. d. l. creditoris*, & in ſimilibus terminis tradit *Bald. in l.* 2. *nu.* 4. *C. ſi aduerſ. vend. pign. & in d. l.* 1. *in*
10 *princ. C. debet. vendit. pign. imped. non poſſe*. *
Ex quibus ceſſat non modò quod dicebatur
creditoribus incumbere onus probandi hære-
ditatem non eſſe ſoluendo, quia non verſamur
11 in terminis illius diſtinctionis, * ſed etiam
quod dicebatur eidem competere Saluianum
Aret. in §. *item Seruiana n.* 9. *inſt. de actionib. Gabriel conſ.* 46. *n.* 19. *l.* 1. *Paleott. dec.* 313. & tenuit
Rota coram R. P. D. meo Sacrato in cauſa Rom. legati 11. *Ian.* 1602. quia hoc non militat, quan-
12 do ille, qui eſt in poſſeſſione * habet ius reten-
tionis ex prioritate hypothecæ per ſupradicta.

13 Nec facit, * quod Hieronyma acceptando
vſumfructum videtur approbaſſe teſtamentum
mariti. Et ſic quod finito vſufructu domus ad
Marinum reuertatur *l. ſi pars* §. *fin. l. Papinianus* §. *ſi conditioni ff. de inoff. teſtam. l. poſt legatum in princ. & ibi DD. ff de his quibus vt indign. in l. nihil n.* 2. *ff. de inoff. teſtam.* latè *Alber. con-*
14 *ſil.* 17. *nu.* 1. *& ſeqq.* & ideo cum Albenia ſit *
hæres Hieronymæ non poteſt venire contra
ipſius factum *l. cum à matre*, vbi *DD. C. de rei vendic.* Reſpondetur enim, quod Albenia non
impugnat teſtamentum, nec teſtatoris volunta-
15 tem, * ſed ſolum vult retinere hanc domum
donec ſibi fuerit ſatisfactum de ſuo credito, &
16 poſtea nō recuſat dimittere domum Marino. *
Et cum huiuſmodi legatum non fuerit relictum
animo compenſandi cum dote, quia fuit reli-
ctum dum dotem non repetierit, & vitam vi-
dualem ſeruauerit, & ſic per verba temporis
diſtributiui. Quare ſicuti Hieronyma ſi viue-
ret potuiſſet petere dotes ſuas, nec tum dici po-
tuiſſet teſtatorem noluiſſe illam poſſe vti iuris
17 remediis pro ſua dote recuperanda, * quia te-
ſtator cenſetur ſe conformare cum diſpoſitio-
ne iuris *Bald. in l.* 2. *in fin. C. de condit. inſtit. Ruin. conſ.* 169. *nu.* 7. *lib.* 2. Ita hodie cum per
mortem Hieronymæ vſusfructus ſit finitus, &
18 Albenia eius filia, * & hæres petat dotem ma-
ternam iuris remediis vti poteſt, prout poterat
eius mater, quia in omne ius ſucceſſit *l. hæreditas ff. de reg. iur.* & ſic nec diſpoſitioni, nec vo-
luntati teſtatoris contradicit.

Non obſtat, quod huiuſmodi debitum dotis
videatur extinctum; quia legatum vſusfructus
donec vitam vidualem ſeruauerit cenſeri debet
19 vſurarium. * Et ideo vſusfructus perceptus in
ſortem computari *Put. dec* 70. *&* 106. *lib.* 1.
quia Doctores quos allegat *Puteus*, & alii la-
tiſſimè per *Surdum* cumulati *de alim. tit.* 1. *q.* 45. *nu.* 21. *& ſeqq. & tit.* 8. *priuil.* 29. *nu.* 2. *& tit.* 9.
20 *q.* 16. *n.* 53. & *Puteus* ipſe loquuntur, * quando
relinquitur annuatim certum quid per denu-
merationem temporum ob retardatam dotis
ſolutionem quod eſt valdè diuerſum à legato,
21 de quo agitur, * in quo non fuit habita aliqua
ratio ad denumerationem temporum, nec pro
fructibus, nec minus pro intereſſe dotis. Ideo-
que non eſt vſurarium *Surd. d. tit.* 9. *q.* 16. *n.* 53.
22 *in fin.* * imo fuit factum legatum dum dotem
23 non repetierit, & vitam vidualem ſeruauerit. *
non eſt dubitandum, quin legatum alimento-
rum, vel vſusfructus factum vxori donec vidua-
lem ſeruauerit vitam ſit validum *l. fin. & ibi gloſſ. Bart. & alij C. de indict. viduit. tollen. Caſtr. conſ.* 4. 1. *p.* 1. *Illuſtriſs. Mantica de coniect. vltim. lib.* 11. *tit.* 19. *n.* 22. & in terminis ſimilis legati
fuit dictum in cauſa *Romana Saluiani* 26. *Aprilis, &* 2. *Iunij* 1599. *coram R. P. D. meo Lancellotto*.

24 Quibus addebant Domini, * quod eo magis
procederent prædicta, ſi probaretur per Albe-
niam, quod vſusfructus medietatis hæreditatis
legatus Hieronymæ non haberet proportio-
nem ad fructus dotis *Surd. tit.* 9. *loco præcit. in fin.* quod etiam fuit ponderatum in dicta *Romana coram D. meo Lancellotto*.

25 Nec ſubſiſtit, * quod cautio Mutiana non
fuerit præſtita, & ideo fructus percepti per Hie-
ronymam ſint reſtituendi *Grat. reſponſ.* 102. *ſub nu.* 10.

*nu.10. lib.2. Iaſ. in l. cui relictum nu.7. C. de in-
dict. vid. tollen.* quia vt conſtat ex proceſſu de
26 partibus *fol. 16. à tergo* * hæc cautio fuit præ-
ſtita iuxta formam *auth. cui relictum, & in cor-
pore vnde ſumitur C. de indict. vid. tollen.* vide-
27 licet * in euentum contrauentionis de reſti-
tuendo relictum vna cum fructibus.

Minus facit, quod Albenia debet reddere rationem de bonis per Hieronymam receptis, ex quibus vſusfructus erat percipiendus, quia per ipſam non ſtat, quominus hæc ratio reddatur, imo offert ſe paratam.

LEGIONEN. CANONICATVS.

Lunæ 3. Iunij 1602.

ARGVMENTVM

Stante Statuto, quod deſcendentes ex Mauris non admittantur ad Canonicatus, & præbendas ſi quis dixerit, quem ex Mauris deſcendere debet hoc concludenter probare.

SVMMARIVM.

1 *Non deſcendentia à Mauris præſumitur.*
2 *Obiectum debet concludenter probari.*
3 *Confeſſio facta in memoriali probat contra confitentem, & nu.7.*
4 *Publica vox, & fama cum agitur de probanda origine ab antiquo facit plenam probationem.*
5 *Confeſſio ſimplex extraiudicialis coadiuuat publicam vocem, & famam contra confitentem.*
6 *Confeſſio eſt maior quolibet publico inſtrumento.*
8 *Excluſio vnius eſt incluſio alterius.*
10 *Per communem reputationem, famam, & indicia impuritas ſanguinis ſufficienter probatur.*
11 *In probando genere magis creditur teſtibus deponentibus de bona fama, quam de mala, etiamſi teſtes de mala fama aliquantulum numero excederent, & n.17.*
12 *Quod quis ſit nobilis, & ex puro ſanguine natus, ſuadetur ex eo quod eius pater, vel frater geſſit officium, quod ſolum perſonis puris, & qualificatis conceditur, & nu.13.*
13 *De fide inquiſitorum, quod quis ſit ex puro ſanguine habetur aliqua ratio.*
14 *Probata qualitate vnius fratris, cenſetur etiam probata reſpectu aliorum fratrum vtrinque coniunctorum.*
15 *Teſtes nulliter examinati faciunt magnum adminiculum.*
16 *Teſtes ad probandam impuritatem ſanguinis debent examinari in loco originis illius, qui dicitur eſſe impuri ſanguinis.*
18 *In probanda impuritate ſanguinis fama non habetur in conſideratione niſi ſit vniformis inconcuſſa, & ſuper ea non ſit contradictio.*
19 *Teſtis non probat hoc eſſe, quod ad hoc contingit abeſſe, & nu.21.*
20 *Fama ad hoc vt probet debet ortum habere ex probabilibus cauſis, alias tanquam vana vox populi nihil probat.*
22 *Probatio, quæ data inſtantia corruit, nihil concludit.*
24 *Probatio dubia non releuat.*

DECISIO LXVIII.

Dominus Antonins Eſcouar obtinuit per Sãctiſſimum D. N. ſibi prouideri de Canonicatu, & præbenda in Eccleſia Legionenſi, in qua viget Statutum per fel. record. Pium IV. confirmatum volens inter alia, quod deſcẽdentes ex Mauris non admittantur ad Canonicatus, & præbendas dictæ Eccleſiæ. Vnde Capitulo recuſante recipere D. Antonium ſub prætextu quod deſcenderet ex Mauris, dubitani, an dictum ſtatutum in hac parte obſtaret Domi-
1 no Antonio. * Et cum talis non deſcendentia
præſumatur *cap. vlt. de præſumpt. l. ab ea parte
ff. de probat.* Capitulo onus probandi talem
2 deſcendentiam incumbit, & quidem concludenter, quia venit obiectiuè *Rota deciſ. pen. & vlt. de except. in nou. Biſignet. deciſ.2. eod.tit.* & in terminis huius ſtatuti fuit dictum *coram Illuſtriſſimo Blanchetto in cauſa Legionen. denegatæ poſſeſſ.* 8. *Martij* 1593. & in alio ſimili ſtatuto coram *Illuſtriſſimo Mantica in cauſa Toletana Parochialis 27. Ianuarij* 1595.

Quare pro parte Capituli ad probandum hanc impuritatem dicebatur, quod Antonius fuiſſet faſſus in memoriali porrecto Capitulo, de quo in *Summario num* 3. quod eius pater fuerit Bernardinus Eſcouar natus Salpanæ & eius auus paternus Antonius, qui ante 96. annos venit ex Sahagun ad inhabitandum Saldanam, vbi ſemper eius origo permanſit, quæ alioqui procedit de villa Aralon ex familia
de Eſcouar, quam villam non incolunt ab hinc
3 iam annis 140. * & hæc omnia narrata probant contra D. Antonium ad *l. cum prætum. C. de liber. cauſ. Felin. in cap. examinata ſub num.3. de iudic. Iaſ. in l.2. num.4. C. de inſtit. ſubſtit.*

Et propterea receptis teſtibus de Saldana qui dantur in *Summario num.* 4. videtur ex eorum depoſitionibus quod Bernardinus pater & Antonius auus iunioris Antonij communiter reputentur deſcendentes ex Mauris,
4 quia de hoc erat publica vox & fama, * quæ
cum agatur de probanda origine ab antiquo facit plenam probationem *Abb. in cap. veniens 1. ſub num.8. de verb. ſignif. Alex. conſ.15.nu.1. & ſeq. vol.5.* cum aliis latè deductis per *Caſſan. conſ.54. num.25.*

Secundo dantur teſtes *Summar.num.5.* recepti in oppido de Villamartin, qui deponunt Bernardinum patrem Antonij iunioris ius dixiſſe in d. oppido vbi murmurabatur, quod non eſſet ex puro ſanguine,

Tertio affertur in *Summar. num.* 6. depoſitio eiuſdem teſtis aſſerentis ſe audiuiſſe à quodam viro iam defuncto Antonium ſeniorem ſibi, & alijs Legione dixiſſe ſubſequentia verba *Illic in Saldana me habent in mala poſſeſſione ſed iuro per Deum, quod ille, qui iacet ſub hoc*
5 *lapide eſt pater meus.* * Quæ quidem confeſſio,
quod

quod haberetur in mala poſſeſſione multum coditiuat publicam vocem, & famam, * quia
6 confeſſio eſt maior quolibet inſtrumento publico *Bald. conſ. 192. ſub num. 8. verſ. verum tamen, vt dixi lib. 2. Crauet. conſ. 61. num. 3.*
7 Quarto dicebatur Antonium in ſuo memoriali dixiſſe, quod eius auus venerat ex oppido de Sahagum,& cū in hoc oppido adſit hæc familia de Eſcouar, in qua aliqui sūt nobiles deſcendentes ex puro ſanguine, alij veró ex Mauris, vt deponunt teſtes *Summar. num. 7.* & dicti teſtes deponant Bernardinum patrem Antonii non eſſe affinem nec conſanguineum nobilium de Eſcouar, ſequitur illum deſcendere ab aliis,
8 qui ſunt de ſanguine impuro, * cum excluſio vnius ſit incluſio alterius *l. cum prætor ff. de iudic. l. maritus C. de procurat. cap. nonne de præſumpt.*

Quinto habentur teſtes in nouo *Summar. n. 1.* qui deponant ſe audiuiſſe dici Antonium ſeniorem exiuiſſe ex oppido Sahagum ex via del-
9 la Moreria. * Quapropter cum in memoriali dato per Antonium Capitulo de anno 1600. habeatur Antonium ſeniorem illinc 96. annis veniſſe ex oppido de Sahagum Saldanam & ſic de anno 1504. Et cum de illo tempore colligatur ex actu per ipſum tunc de facto, de quo teſtes in dicto *Summar. num. 3.* fuiſſe eum maturæ ætatis, conſequens eſt, ipſum Antonium ſeniorem venientem ex via della Moreria, natum iam fuiſſe in ea de anno 1502. quo emanauit pragmatica Ferdinandi, & Eliſabethæ Regum, per quam de Regno Caſtellæ Mauri expulſi ſunt, prout habetur in *hiſtoria Pontificali de Illeſcas 2. par. cap. 22. fol. 122. §. 2.* quo tempore ſoli Mauri ibi degebant, quia teſtes dicunt in *Summario nouo n. 2.* ſe audiuiſſe á ſuis maioribus Mauros ibi inhabitaſſe, & Synagogas habuiſſe.
10 Ex quibus cum concurrant communis reputatio, ſeu fama, & indicia dicebatur ſufficienter probari impuritatem *gloſſ. in l. 1. ff. de probat. Aret. in conſ. 37. num. 1.* & tenuit *Rota coram Illuſtriſſimo Mantica in cauſa Toletana portionis 2. Maij* 1594.

His tamen non obſtantibus, cauſa bis propoſita, ac mature diſcuſſa, Domini vtraque parte audita, vnanimiter concluſerunt Statutum non obſtare Domino Antonio: Nam omiſſo, quod pro parte Capituli deducta non releuabant, vt infra dicetur, quatuor teſtes in *Summar.* Antonij *num. 4.* per Capitulum 1. & 2. vice recepti, tam in oppido de Sahagum, quám in oppido de Saldana ſenes ſexagenarii,& ſeptuagenarij,& octuagenarij deponunt Antonii ſeniorē, & eius deſcendentes deſcendere ex puro ſanguine, nec vlla macula eſſe infectos. Imó in aliqui eorum deponunt eſſe veros nobiles; & in
11 tali poſſeſſione nobilitatis exiſtere. * Vnde negari non poteſt cum agatur de probando genere, quod magis ſit credendum teſtibus deponentibus de bona, quam de mala fama etiāſi teſtes deponentes de mala aliquantulum numero excederent *Corn. conſ. 176. col. fin. nu. 10. vol. 4. Anchar. conſ. 189. col. vlt. num. 7. verſ. 2. modo reſpondetur* cum aliis deductis per *Oiedam de benefic. incompat. par. 2. cap. 23. num. 143.*

12 Secundo corroborantur prædicta ex teſtibus datis *Summar. num. 5. in fin.* qui deponunt Bernardinum patrem Antonii geſſiſſe virgam Indicis Confraternitatis ſtatus nobilium, Chriſtianorumque antiquorum, quod quidem officium, vt deponunt dicti teſtes, non datur, niſi perſonis puris, & qualificatis.
13 Tertió legitur in *Summar. num. 7.* fides Sanctiſſimæ Inquiſitionis, in qua habetur, quod Didacus frater moderni Antouij fuit admiſſus in Officialem illius Tribunalis, & quod in eius informatione aliquid repertum non fuerit contra puritatem ſanguinis prædictorum Bernardini, & Antonii ſenioris. Et de ſimili fide Rota habuit rationē in *cauſa Oxomen. Statuti, ſeu Cātoriæ 27. Iunij 1601. coram R. P. D. meo Penia.* Et quamuis poſtea dictus Didacus fuerit remotus ab officio, tamen hoc non fuit ob aliquam impuritatem, ſed aliis de cauſis, vt in dicta fide.
14 Ex quibus rationibus negari non poteſt magnum adminiculum afferri deductis pro parte Antonii, cum alias probata qualitate vnius fratris cenſeatur probata etiam reſpectu aliorum vtrinque coniunctorum *Angel. in auth. vt liceat matri & auiæ §. 1. verſ. ad hæc in fin. Alex. in l. ſæpe num. 51. verſ. idem etiam ſent. Angel. ff. de re iudicat. Tiraquell. de nobilit. cap. 17. num. 3. Catell. Cotta in memorab. in verb. ſententia dicta pro vno ex multis fratribus*, & hoc probauit *Rota in cauſa Valentina beneficij de Marcato 6. Martij 1598. coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Quarto concurrunt dicta plurimorum teſtium pro parte Domini Antonii examinatorum, de quibus in *Summar. num. 8.* qui omnes deponunt concludenter de puritate Dominā
15 Antonij. Et licet dicantur nulliter examinati* nihilominus negari non poteſt, quin faciant magnum adminiculum *Bart. in l. 2. num. 2. 25. verſ. quod probo ff. de appell. recept. Verall. deciſ. 206. num. 6. par. 2.*

Non obſtant deducta in contrarium pro parte Capituli. Et primo teſtes deponentes
16 de publica voce, & fama, * quia vltra quod non fuut examinati in loco originis Antonij, ſcilicet in oppido de Sahagun ad *Bald. in l. ea quidem num. 55. de accuſat.* hic adeſt fama in contrarium, vt ſuperius dictum eſt, * quo
17 caſu magis creditur teſtibus de bona, quam
18 de mala fama. * Hoc autem caſu fama etiam nō habetur in conſideratione niſi ſit vniformis, & ſuper ea non ſit contradictio *Bald. in l. conuenticulam nu. 8. verſ. ex his infero C. de Epiſcop. & clerie. & in l. diuus ante num. 2. ff. de milit. teſtam.* cum aliis per *Roland. conſ. 3. num. 49 lib. 1.* & tenuit *Rota coram R. P. D. meo Decano in cauſa Oueten. Canonicatus 24. Ianuarij 1578.* & ſic in concuſſa *Roland. d. conſ. 3. num. 49.*

Et multum mouit Dominos, quod maior pars teſtium Capituli dat rationem ſui dicti, quia Eſcouares veniebant ex via della Moreria, & tamen in *Summario* Antonii *num. 2.* teſtes deponunt, quod eadem via viri nobiles etiam &
19 puri habitant.* Ac ideó non probant hoc eſſe, quod ab eo contingit abeſſe *cap. 2. de tranſlat. Epi-*

Epiſc. l. neque natales C. de probat. l. non hoc C. vnde legitimi Abb. conſ. 29. in princ. lib. 1. & in his terminis fuit dictum *coram Illuſtriſſimo Mãtica in cauſa Toletana portionis 13. Iunij* 1594. Alii verò teſtes fundant ſuum dictum in aliquibus verbis iniuriofis auditis dũ iſti teſtes Eſco-
20 uares altercarentur,* & tamen adhoc vt fama probet debet habere ortum ex probabilibus cauſis, alias tanquam vana vox populi nihil probat *Bart. in l. de minore §. plurimum num. 3. ff. de quaſt. Bald. conſ. 295. num. 2. verſ. & hæc fama lib. 1. Corn. conſ. 130. num. 6. in princ. lib. 4. Alex. conſ. 173. num. 11. verſ. item non ſufficit lib. 6.* & fuit dictum *coram Illuſtriſſimo Mantica in cauſa Toletana portionis ſecunda Maij* 1594.

Et ex his ſatis etiam apparet ſublatum eſſe ſecundum fundamentum pro parte Capituli adductum.

Tertium minus releuat, quia præterquam quod vnicus tantum teſtis de eo deponit, & quidem de auditu, nihilominus ex quo Antonius ſenior dixit in Saldana haberi ſe in mala poſſeſſione, & imponendo pedem ſuper quodam ſepulchro iurauit ibi iacere eius patrem,*
21 non poteſt ex iſtis verbis neceſſariò inferri Antonium eſſe in mala poſſeſſione puritatis ſanguinis, ideoque hoc nihil releuat ad *tex. in l. in ambiguo ff. de reb. dub.*

Quartum nihil concludit, quia non valet conſequentia; Non ſunt affines nobilium ergo deſcendunt ex alia progenie Maurorum, quia ſtant ſimul, quod non ſint affines nec conſanguinei, & tamen quod deſcendant ex eodem antiquo ſtipite, & poſſunt deſcendere ex alia
22 familia nobili in eodem loco.* Et ſic hæc probatio nihil concludit, quia data inſtantia corruit *§. pauonum inſtit. de rer. diuiſ. l. creditor & ibi not. Roman. in fin. Iaſ. num. 7. & 8. ff. de non. oper. nunciat. Socin. Iun. conſ. 63. num. 57. lib. 3.*

Et prædicta comprobantur ex duobus teſtibus in *Summar. num.* 4. Vide licet 28. qui deponit Antonium deſcendere ex bonis Eſcouaribus ex oppido de Sahagun & 24. qui deponit Antonium iuniorem eſſe in poſſeſſione virorum nobilium, & 26. ſcilicet Petrus Eſcouar cum eſſet à Capitulo in teſtem receptus, faſſus fuit, ſe audiuiſſe dici, ſe eſſe conſanguineum propter quod non fuit vlterius examinatus.

Quintum ceſſat quia teſtes non deponunt, de quo tempore Mauri ſoli habitauerint in dicta via della via della Moreria. Vnde non obſtat quod dicitur de pragmatica etiam quando hiſtoriæ allegatæ eſſet adhibenda fides, vltra quod etiã non legitur de Regno Legionis, ſed de Re-
23 gno Caſtellę quod eſt Regnũ ſeparatũ.* Et ideo hæc probatio tanquam dubia non releuat *c. in præſentia de probat. vbi DD.* & maximè *Abb. n. 3. & in c. auditis n. 25. cum ſeqq. de præſcript. Bald. in l. vlt. in fin. C. ſi min. ſe maior. dix. & in l. 2. num. 5. ff. de ſent. quæ ſine cert. quant. profer.* & notat *Roman. in l. non hoc in princ. C. vnde legit. Alex. in l. eum qui nouiſſimus in princ. ff. ad Trebell. Pariſ. conſ. 104. num. 2. lib. 1. & conſ. 54. num. 47. lib. 4.*

PERVSINA SEV TVDERTINA BONORVM.

Mercurij 5. Iunij 1602.

ARGVMENTVM.

Qui agit rei vendicatione, ita debet concludenter probare dominium, vt in ſupplementum non admittatur iuramẽtum.

SVMMARIVM.

1 *In rei vendicatione dominium debet concludenter probari & num. 3.*
2 *Ita vt non admittatur iuramentũ in ſupplementũ.*
4 *Nemo præſumitur immemor ſalutis eternæ.*
5 *Pro nobili præſumitur circa ea quæ ſpectant ad nobilitatem exercere.*
6 *Enunciatiua contra tertium non probat.*
7 *Niſi ſit in antiquis inſtrumentis.*
8 *Spatium centum annorum dicitur ſolum antiquum in inſtrumentis.*
9 *Enunciatiua vnius inſtrumenti etiam antiqui non probat, ſed debet eſſe ad minimum duorum inſtrumentorum, quæ originem habeant à diuerſis perſonis.*
10 *Teſtis de auditu non probat.*
11 *Teſtis deponens de poſſeſſione, & perceptione fructuum alicuius non probat illius dominium.*
12 *Probationes quæ in ſua ſpecie non habent perfectionem ſimul coniungi non poſſunt ad faciendam plenam probationem.*

DECISIO LXIX.

1 DOmini dixerunt non probari dominium circa prædium, de quo agitur,* quia cum fratres agant reiuendicatione neceſſe eſt, vt plenè probetur *l. in rem, l. officium ff. de reiuendicat. Bald. in l. cum res nu. 19. C. de probat. Ve-*
2 *rall. deciſ. 280. par. 1.* * in tantum quod non admittitur iuramentum *Iaſon in l. admonendi num. 112. ff. de iureiur. Aym. conſ. 157. num. 18.* & fuit latè deductum in cauſa *Romana domus*
3 *19. Iunij 1589. coram bo. me. Orano* * & ideò imperfectæ probationes adductæ hic per fratres ſibi non ſuffragantur *Alex. conſ. 10. in fin. & conſ. ſeq. num. 5. & ſeqq. lib. 4.*

Primo enim nihil facit, quòd non ſit veriſimile, quòd ſi Iacoba non habuiſſet dominium dicti prædij illud donaſſet, cùm donatio facta
4 ſit pro ſalute animæ,* & nemo præſumatur im-
5 memor ſalutis eternæ: * maximè ſtante eius nobilitate, quæ facit vt pro ea facilè præſumendum ſit circa ea, quæ ſpectant ad nobilitatem, prout eſt liberalitatem exercere *c. 1. de donat.* Et in his terminis conſuluit *Crot. conſ. 332. num. 10. vol. 3.*

Quia etiamſi ex tali præſumptione tolleretur quod iſta enunciatiua à perſona ſuſpecta ema-
6 naret, nihilominus non inde * ſequitur domi-
7 nium probare, * cùm enunciatiua contra tertium non probet *l. non nudis l. non epiſtolis C. de probat. l. ex his verbis vbi Decius C. de teſtam.*

 milit.

milit. Aym. de antiq. temp. in princ. num. 7. Rota
8 *deciſ. 31. de probat. in antiq.* * niſi in antiquis
inſtrumentis ſit prolata juxta *Bald. in l. cùm ali-
quis, & ibi Iaſ. num. 7. & alij C. de iure delib.
Aymo. d. loco num. 7. Alex conſ. 75. nu. 3. lib. 4.
Caſſad. deciſ. 3. num. 3. de procurat.* qualis non
eſt hæc, quia non excedit tempus centum an-
9 norum, * quòd ſolum in inſtrumentis dicitur
antiquum *Iaſon in d. l. cùm aliquis* vbi hanc
communem dicit *C. de iur. delib. &* ibidem
idem tenet *Alex. num. 6. verſ. tamen communiter,
& in conſ. 12. num. 8. verſ. nec etiam lib. 4. De-
cius conſ. 13. num. 8. Cephal. conſ. 98. num. 36.
Aym. d. loco num. 4. & fuit* dictum in dicta *Ro-
mana domus, & aliàs ſæpius.*

Præterquàm quod hæc enunciatiua eſt ſo-
lùm vnius inſtrumenti, quæ etiam in antiquis
non probat niſi ad minimum ſit duorum in-
ſtrumentorum, quæ originem habeant à diuer-
ſis perſonis *Felyn. in cap. cùm cauſam num. 4.
de probat. Aym. de antiq. temp. par. 1. ſect. 4. nu.
14. 19. & ſeqq. late Hieronymus de Monte de
finib. regen. cap. 60 num. 3.* Et fuit reſolutum
in vna *Sabinen. confinium 20. Aprilis 1577. coram
Illuſtriſſimo Blanchetto.*

Teſtes vero nihil probant, nam dum depo-
10 nunt de emptione * de auditu nihil releuant,
*c. tam literis de teſtib. Alex. d. conſ. 20. num. 6.
& num. 8. in fin. lib. 4. Crauett. conſ. 157. num. 5.
11 verſ. idem vidimus* * Dum autem deponunt de
poſſeſſione Bartholomei, Iacobæ, & fratrum vti
dominorum cum perceptione fructuum non
probant dominum *Bald. in d. l. quidam in ſua
num. ff. de condit. inſtitut,* & poſt eum *Alex. d.
conſ. 10. num. 4. in fin. &* latè deducit *Decian.
reſponſ. 73. num. 8. & ſeqq. lib. 4.* Debebent
enim aſſignare rationes concludentes de do-
minio *Verall. deciſ. 229. par. 1.*

Et ex his dicebant Domini, quòd cùm nulla
12 harum probationum * habeat in ſe perfectio-
nem in ſua ſpecie coniungi ſimul non poſſet
ad faciendum plenam probationem *Bald. in l.
ſi quis §. 2. nu. 3. ff. de eden.* & poſt eum *Felyn.
in c. cùm cauſam num. 11. de probat. Alex. in d.
conſ. 10. in fin. & conſ. ſeq. nu. 5. & ſeqq. lib. 4.*
Et fuit dictum in dicta cauſa *Romana domus co-
ram bo. mem. Orano.*

ROMANA SOCIETATIS,

Ven. 5. Iunij 1602.

ARGVMENTVM.

De nonnullis pactis inter ſocios initis oc-
caſione emptionis officij.

SVMMARIVM.

1 *Inæqualitas lucri eſt permiſſa inter ſocios, ſi alteri maiorem partem ſortis, vel induſtriæ conferat,*
2 *Qui neque damnum extrinſecum, neque intriſecum patitur in ſocietate, ſibi debet imputare, ſi expenſas pro expeditione, & admiſſione ad officium poſuit, quæ nunquam recuperantur.*
3 *Fructus incerti agrorum vendi poſſunt pro determinato pretio.*
4 *Lucrum incertum ſocietatis vendi poteſt pro pretio determinato, pro portionato tamen ad dubium euentum lucri,*
5 *Dicenti taxationem alicuius quantitatis eſſe exceſſiuam incumbit onus probandi.*
6 *Verborum ſignificatio debet trahi ad intellectum ſanum, ciuilem, bonum, & vitio carentem. Et vt excludatur contractus illicitus.*
7 *Bulla* Sixti V. ſuper ſocietatibus *ad caput ſaluum prohibet contractus palliatos, & contra diſpoſitionem iuris.*

DECISIO LXX.

Conuenerunt D. Pallauicinus, & Carentius quòd idem Pallauicinus emeret officium regiſtri bullarum ſuper periculo vitæ ipſius Carentij, appoſito tamen decreto ad fauorem Pallauicini, & quòd Carentinus erogaret ſumptus pro expeditionibus faciendis, & admiſſione ſibi obtinenda pro rata temporis reficiendos, ſi infra trienium alijs quàm Carentio officium Pallauicinus venderet, & quòd fructus maſſæ, & alij extraordinarij, & tertiæ partis exercitij eſſent ipſius Carentij. Quæ tertia pars fructuum exercitij taxata fuit ad ſcuta 40. annua. Quapropter dubitaui, an huiuſmodi pacta eſſent licita, Et Domini af-
1 firmatiuè concluſerunt, * quia inæqualitas lucri inter ſocios eſt permiſſa vno ex ſocijs maiorem partem, vel ſortis, vel induſtriæ in ſocietatem conſerente *l. ſi non fuerint vbi gloſ. ff. pro ſocio Calder. in c. nauiganti num. 30. verſ. veruntamen de vſur. Purpur. in l. ſi paſcenda nu. 25. & 26. C. de pact. Couarr.* qui de communi teſtatur *variar. reſolut. c. 2. num. 3. verſ. hinc primò apparet, & verſ. 2. conſt.it.* Et ideò cùm Pallauicinus totum contulerit capitale, non fuit inconueniens, quòd totam maſſam, & alios fructus perciperet: Verùm quia fructus conſiſtunt etiam in exercitio, fuit conuentum quoad illos, quòd Pallauicinus vnam tertiam partem reliquas verò duas Carentius qui officium exercebat perciperet. Et licèt ipſe fecerit expenſas pro expeditione, & admiſſione videretur que indè dicendum, quòd ipſe quoque de maſſa, & alijs emolumentis participare deberet pro ſua rata. Tamen dicebant Domini, quatenus dictæ expenſæ eſſent pars capitalis, quòd ſatis pro ipſis Carentius participabat, ex quo habebat duas tertias partes lucri, cùm aliàs non fuiſſet inconueniens, quod Palauicinus maiorem partem iſtius lucri perciperet, qui incurrebat periculum vitæ Carentij, & per conſequens amiſſionis capitalis, vt tenuit *Rota ex Calderino Purpurato, & alijs in cauſa Ferrarienſ. ſocietatis 28. Iunij 1599. coram R.P.D. meo Millino* ſtante maximè quantitate dictarum expenſarum, quæ non excedit ſcuta 70.

Nec refert, quòd elapſo triennio ſi officium vendebatur expenſæ non erant reficiendæ Carentio, quia dicebatur, quòd ſi huiuſmodi expenſæ ſunt pars capitalis, de natura huius capi-

talis

Digitized by Google

talis eſt vt collatum in ſocietatem amittatur, cum expenſis factis pro expeditione, & admiſſione ad officium nunquam recuperentur. Et
2 propterea cùm * Carentius ex tali amiſſione nec damnum extrinſecum, nec intrinſecum patiatur ad *Bald. in l. 1. nu. 23. ff. pro ſocio* ſibi imputare debet, ſi partem illam capitalis ponere in ſocietate non recuſarit.

Non obſtat, quòd lucrum certum fuerit taxatum, quia reſpondebant Domini illam taxationem continere aſſecurationem lucri, quæ eſt
3 licita. * Sicuti enim fructus agri, vel vineæ incerti vendi poſſunt pro certo pretio vel locari:
4 Ita etiam vendi poteſt * lucrum incertum ſocietatis *Silveſtr. in ſumm. in verb. ſocietatis 1. nu. 18. Armil. nu. 17. Conrad. de contract. quæſt. 96. in 1. & 2. concluſ. Nauar. conſ. 24. de vſur. Io. Lopez. de contract. cap. 65.* Et latè tradit *Henrichmannus conſ. 5. num. 72.* Et fuit dictum *coram R. P. D. meo Millino in dicta cauſa Ferrarienſ. ſocietatis 28. Iunij 1599.* Et quamuis prædicta procedant, quando quantitas taxata eſt proportionabilis ad dubium euentum lucri, vt per
5 *Conrad. & Henrichmannum locis præcitatis:* * Nihilominus omiſſo quòd onus probandi taxationem exceſſiuam incumberet Carentio *Purpur. in l. ſi paſcenda num. 29. C. de pact.* ex calculo hic pro parte Pallauicini dato probatur hæc non exceſſiuitas.

Minùs facit, quòd iſta ſcuta 40. annua fuerint taxata non habito reſpectu alicuius impedimenti putà infirmitatis &c. *Nauar. conſ. 24. de vſur.* Nam reſpondebatur, quòd illa taxatio debet intelligi ceſſantibus infirmitate, & im-
6 pedimento neceſſario. * Verborum enim ſignificatio debet ad intellectum ſanum bonum ciuilem, & vitio carentem applicari *Rota deciſ. 10. num. 4. & 5. de teſtib. in antiq.* & vt excludatur contractus illicitus *Alex. conſ. 191. num. 6. lib. 2.* & fuit alias reſolutum *coram bo. mem. Lauretano in cauſa Foroliuien. ſocietatis 2. Decembris 1583. & in dicta Ferrarien. coram R. P. D. meo Millino.*

Nec releuat Bulla fel. record. Sixti V. ſu-
7 per ſocietatibus ad caput ſaluum, *quia tam ex proœmio, quā ex diſpoſitione, & toto tenore Bullæ habetur intentionem fuiſſe prohibere contractus palliatos, & contra diſpoſitionem iuris communis addendo pœnas nouas, vt cenſuit *Rota in dicta cauſa Ferrarien. 17. Martij 1600.* Et ideò non habet locum in hoc caſu, cùm iſta ſocietas non ſit vſuraria, nec prohibita ex diſpoſitione iuris communis, vt ſuperiùs fuit oſtenſum.

ROMANA DEPOSITI.

Lunæ 8. Iunij 1602.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Factum indiuiduum principalis ſuffragatur in conſequentiam fideiuſſori, & num. 3.*
2 *Depoſitarius malè ſoluens ſibi debet imputare.*

DECISIO LXXI.

Fideiuſſerat Altouitus ad fauorem Sanctæ Crucis emptoris cenſus pro pretio trium millium ſcutorum à Domino Alexandro de Aptis cuius cenſus recognouerat bonam fidem Claudius Venturinus, & de rato promiſerat pro Antonio patre. Et cùm medietas dictarum pecuniarum fuiſſet per dictum Alexandrum depoſita in bancho Altouiti ſoluenda Claudio ſequuta ratificatione Antonij: Dubitaui, an reſtitutio depoſiti facienda domino Alexandro per Altouitum, quia ſoluerat non ſequuta ratificatione Antonij iuxta *deciſiones* factas, poſſet ſuffragari Maluicinio, qui infra triennium pro Venturino promiſerat liberare dominum Alexandrum, & Altouitum.

Et prò Altouito dicebatur, quòd Maluicinus acceſſerat pro Venturinis, & licèt Altouitus malè ſoluiſſet Claudio videlicèt non ſequuta ratificatione patris, tamen hoc tantùm ſuffragari debebat D. Alexandro ſtante conditione adiecta depoſito non autem Maluicinio fideiuſſori Venturinorum, qui purè, & abſque vlla conditione pro ipſis fideiuſſit.

Hoc tamen non obſtante Domini cenſue-
1 runt ſolutionem faciendam per * Altouitum ſuffragari Maluicino; quia ex illa ſolutione debet cenſus extingui ex quo in neceſſariam conſequentiam reſultat liberatio Maluicini, qui ſolùm eſt obligatus eximere, & liberare D. Alexandrum, & Altouitum infra triennium occaſione cenſus. Et ſic non intrat eius obligatio, cùm Altouitus nullum patiatur damnum occaſione cenſus; ſed ex quo malè ſoluit
2 Claudio, * vnde ſibi debet imputare *l. quod quis ff. de reg. iur.* & tanto magis quia Maluicinus ante ratificationem Antonij proteſtatus fuit, etſi Altouitus non erat ita diligens in ſoluenda iſta proteſtatio ſuperueniebat in tempore, & ſuffragabatur Maluicino.

Non obſtat quod pro Altouito dicebatur
3 quia iſtud factum eſt indiuiduum ex quo ſi ſolutio fieri debet Alexandro, reſultat liberatio Maluicini pro rata, & ideò nihil refert, quòd conditio in depoſito fuerit poſita ad fauorem, & pro cautela Alexandri.

REGIEN. PRIORATVS.

Ven. 14. Iunij 1602.

ARGVMENTVM.

Inhibitus ante obtentam ſubrogationem gratioſam poteſt capere poſſeſſionem abſque vitio attentatorum.

SVMMARIVM.

1 *Gratioſè ſubrogatus lite pendente poteſt abſque vitio attentatorum capere poſſeſſionem.*

2 *Etiam ſi fuerit inhibitus ante obtentam gratioſam ſubrogationem.*

3 *Superuenientia noui tituli mutat cauſam poſſidendi ſine dimiſſione, & noua apprehenſione.*

DECISIO LXXII.

FVit reſolutum poſſeſſionem Camilli non eſſe attentatam: nam quicquid dicendum eſſet
1 de poſſeſſione capta ante * ſubrogationem gratioſam, tamen cùm ipſe poſteà fuerit gratioſè ſubrogatus ad poſſeſſionem Vincentij potuit lite pendente abſque vitio attentatorum capere poſſeſſionem *Mohed. deciſ.* 11. *num.* 3. *vt lite pend. Put. deciſ.* 214. *lib.* 1. *Lancell. de attent. par.* 2. *c.* 4. *num.* 340.

Nec obſtat, quòd ſubrogatus attentat quan-
2 do poſt inhibitionem poſſeſſionem capit *Lancell. præcitato loco num.* 371. quia prædicta procedunt ſi Camillus fuiſſet inhibitus poſt dictam
3 ſubrogationem,* ſed cùm fuerit inhibitus ante huiuſmodi ſubrogationem nihil releuat, quia vigore ſubrogationis gratioſæ poſſeſſio capta cenſetur potiùs continuata quàm denuò acquiſita cùm traſferatur legis, vel principis miniſterio, vt fuit pluries reſolutum teſte *Lancellotta in præcitato loco num.* 342.

Nec releuat, quod de tempore ſubrogationis Camillus erat in poſſeſſione vigore impetrationis prius factæ per obitum Vincentij de beneficio tanquam libero, quia cùm poſteà obti-
4 nuiſſet ſubrogationem gratioſam * quòad poſſeſſionem Vincentij, hæc ſuperuenientia noui tituli mutat cauſam poſſidendi ſine dimiſſione, & noua apprehenſione iuxta opinionem quam ſequitur Rota *Put. deciſ.* 451. *lib.* 1. *Achil. deciſ.* 4. *de cauſ poſſ. & propr.* & fuit pluries reſolutum.

CAESARAVGVSTANA ATTENTATORVM.

Lunæ 17. Iunij 1602.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio conditionalis ante purificatam conditionem nihil ponit in eſſe.*

2 *Iuſtificatio attentatorum ad effectum reuocationis debet ſumi ex eiſdem actis, non ex noniter deductis.*

DECISIO LXXIII.

DOmini cenſuerunt, Ioanni Berbegal non obſtare petitum, quia non ſimpliciter ſe obligauit cum iuramento de ſoluendo ſcuta 1200. Ludouico, ſed iuxta formam ſupplicationis, quæ concedit talem ſolutionem faciendam Ludouico, dummodò expenſæ per ipſum factæ, & fructus decurſi ad talem ſummam
1 aſcendant. * Et ideo talis obligatio recipit omnes códitiones appoſitas in ſupplicatione, nec aliquid poterat operari, niſi priùs verificata conditione, quæ ante purificationem nihil ponit in eſſe *l. Thaias §. Stichus de fideicommiſſ. libertat. l. qui ſub conditione ff. ſi quis omiſſa cauſa teſtam.* & in his terminis fuit reſolutum in cauſa *Salamantina penſionis coram bo. me. Giſſio 26. Martij* 1593. & priùs *coram Illuſtriſſimo Lancelloto in cauſa Toletana penſionis 9. Decembris* 1573. *& in alia Aretina penſionis 8. Iunij* 1600. *coram R.P.D. meo Millino*, & alias ſæpiùs.

Nec facit, quod ex teſtibus hodie examinatis, & ex literis Ioannis hæc conditio dicatur verificata, quia, eſto quod ſit verum; tamen non ſuffragatur, quia hæc non fuerunt
2 producta coram A. C.* Et cum agatur ad effectum reuocandi attentata, & non exequutionem iam factam, non debent attendi nouiter deducta, ſed iuſtificatio ſumenda eſt ex iiſdem actis *Chiſſanen. deciſ.* 172. & fuit dictum *coram R. P. D. meo Pamphilio in cauſa Romana cenſus 4. Decembris* 1595.

ROMANA CENSVS.

Lunæ 21. Iunij 1602.

ARGVMENTVM.

Extenſio obligationis Cameralis requiritur quando inſtrumentum fuit rogatum extra Tribunal A. C. alias mandatum relaxatum eſt nullum.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum nullum, ex eo quod obligatio Cameralis non erat extenſa, vel ex defectu citationis in repetitione ſcripturæ, non eſt exequendum.*

2 *Citatio facta in domo in qua quis non habitat, non eſt valida.*

3 *Citatio facta Procuratori, de cuius mandato non conſtat, ſtante proteſtatione, neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato, non afficit.*

4 *Iudices in Curia non cognoſcunt de ſubreptione reſcripti ſanantis nullitates propter facilem recurſum ad Principem.*

DECISIO LXXIV.

DOmini dixerunt, mandatum exequutiuum, relaxatum per A. C. non eſſe exequendum
1 quia nulliter ad illud proceſſit * *Rota deciſ.* 3. *de except. in nou.* Proceſſit enim abſque eo, quod obligatio Cameralis eſſet extenſa, cùm inſtrumentum extra eius Tribunal, in quo agebatur, eſſet rogatum *Galleſ. ad formul. obligat.*

gat. Cameræ de proceſſu ipſo quæſt. 1. num. 3. 9.
& fuit pluries reſolutum. Imo fuit proceſſum,
non ſolum vigore ſimplicis fidei inſtrumenti à
Notario ſubſcriptæ, & productæ per Cautiam
2 contra hæredes Pompeij Muti, ſed nec in eius
repetitione facta per Ariciam fideiuſſorem
Cautiæ contra hæredes, ipſi fuerant citati *Fe-
lin. in c. 1. num. 28. verſ. 6. & vlt. de probat.*

Non obſtat citatio facta inſtante Venantio
Sauino vti Procuratore Ariciæ: tum quia fuit
facta in domo Spannocchij in platea Marga-
3 næ, in qua dicti hæredes non inhabitabant. *
Tum quia non conſtat de mandato Venantij,
& tamen fuerat proteſtatum, neminem audi-
ri, niſi docto de legitimo mandato *Aym. conſil.
108. Rota deciſ. 1. de procurat. in antiq.*

Aliæ duæ nullitates videlicet ex defectu ci-
tationis ad videndum relaxari mandatum,
& decreti non interpoſiti in ipſius relaxatione,
non placuerunt, quia fuerunt ſanatæ per ſpe-
4 ciale reſcriptum Sanctiſſimi D. N. * quod, li-
cet dicatur ſubreptitium, tamen hoc in Curia
non attenditur propter facilem recurſum ad
Principem.

Quantum attinet ad iuſtitiam mandati, nihil fuit reſolutum, quia de ea Domini non viderant.

ROMANA EMPHYTEVSIS.

Mercurij 26. Iunij 1602.

ARGVMENTVM.

Emphyteuſis ſimpliciter conceſſa à primo emphyteuta ſecundo emphyteutæ, non poteſt à ſecundo emphyteuta alienari ſine cenſenſu Domini directi, ſi verò fuit conceſſa in emphyteuſim ſub annua penſione, poteſt alienari à ſecundo emphyteuta ſine conſenſu Domini directi, non autem ſine conſenſu primi emphyteutæ.

SVMMARIVM.

1 *Non licet emphyteutæ ſine conſenſu Domini meliorationes ſuas alijs vendere, vel ius emphyteoticum transferre.*

2 L. fin. C. de iur. emphyt. *habet locum etiam in conductore ſub annua penſione.*

3 L. fin. *non habet locum in conductore ad longum tempus ad effectum caducitatis, & pœna, ſecus quoad validitatem contractus.*

4 *Si primus emphyteuta ſimpliciter vendit emphyteuſim, ſecundus emphyteuta debet requirere conſenſum Domini directi, & num. 5.*

6 *Si primus emphyteuta res emphyteuticas concedit in emphyteuſim ſub annua penſione, non alienando res emphyteuticas, & ſecundus emphyteuta alienat, requiri debet conſenſus primi emphyteutæ.*

7 *Rex emphyteutica vendi poteſt alteri, comprehenſo in prima inueſtitura, irrequiſito Domino, ſecus extraneo num. 8.*

9 *Clauſula* ad habendum, & ædificandum, *&c. nihil operatur, & intelligitur ſecundum ſubiectam materiam, & num. 10.*

11 *Spatio triginta annorum præſumuntur omnia ſolemniter acta.*

12 *Spatio decem annorum præſumitur interueniſſe licentiam Domini in alienatione emphyteuſis, dummodò interuenerit ſcientia, & patientia num. 13.*

DECISIO LXXV.

IOannes Gomez nomine ſuo, & Eluiræ locauit certam partem terreni, quam in emphyteuſim acceperat ab Eccleſia Sancti Auguſtini, Troilo Lampodio, & alijs, durante vita ipſorum conductorum, ac pro perſona ab ipſis nominanda. Et cum ſuper dicto terreno domus fuiſſet fabricata, illam domum cum meliotamentis vendidit Lampodius Fabricio vni ex comprehenſis in inueſtitura ſine requiſitione conſenſus aliorum vocatorum. Quapropter dubitaui, an huiuſmodi alienatio eſſet nulla ad effectum inualiditatis contractus non autem ad effectum amiſſionis melioramentorum. Ita vt non ſit abdicatum à Lampodio ius in præiudicium Sulpitiæ, & litis conſortium
in inueſtitura comprehenſorum. Et Domini
affirmatiue concluſerunt ex diſpoſitione *l. fin.*
1 *C. de iure emphyt.* * vbi dicitur, minimè licere
emphyteutæ ſine conſenſu Domini meliorationes ſuas alijs vendere, vel ius emphyteuti-
2 cum transferre. * Cuius L. diſpoſitio procedit
etiam in conductore ſub certa annua penſione, vt per *Bart. in l. 1. §. quod autem 2. num. 1. ff. de ſuperf.* Quod dictum Bartoli comprobauit *Rota in cauſa Romana Caſalium de Maſſimis 14. Martij. 1576. coram R. P. D. meo Decano.* Et quamuis *Bartolus* loquatur in ſuperficiatio, controuertique poſſet, an Lampodius eſſet ſuperficiarius; Domini tamen in hoc vim non faciebant, ſed in eo quod cõductor ad longum tempus ſub annua reſponſione non poteſt alienare irrequiſito Domino.

3 Ex quibus ceſſat, quod dicebatur, diſpoſitionem *l. fin.* non habere locum in conductore in longum tempus iuxta ſententiam, quam in magna *DD.* diſcrepantia ſequuta fuit *Rota coram R. P. D. meo Decano in dicta cauſa Romana Caſalium de Maximis 20. Februarij* 1576. quia hoc procedit ad effectum caducitatis, & pœnę, non autem quantũ ad validitatem contractus.

4 Non obſtat, quod fratres Sancti Auguſtini
primi Domini nihil dicant, quorum conſenſus
in alienatione erat requirendus, & non primi
emphyteotæ ſublocatoris per *Corbulum de cauſ.
priuat. ob alienat. irrequiſit. domino ampliat.* 24.
Quia placuit Dominis diſtinctio, de qua per
Velaſcum de iur. emphyt. quæſt. 13, n. 12. & Me-
5 *noch. conſ. 226. num. 185. & ſeqq. lib. 3.* * quod
aut primus emphyteuta ſimpliciter vendidit
emphyteuſim, & hoc caſu ſecundus emphyteuta debet requirere conſenſum domini directi.
Aut vero primus emphyteuta tranſtulit in alium, non quidem res emphyteuticas omninò alienando, ſed in emphyteuſim conceden-

do

do ſub annua penſione, & hoc caſu eſt requirendus conſenſus primi emphyteutæ, quia quemadmodum Dominus directus dicitur Dominus reſpectu primi emphyteutæ, ita & ipſe primus emphyteuta dicitur Dominus re-
7 ſpectu ſecundi emphyteutæ. * Vnde cum Lampodius teneretur ſoluere certam quantitatem pecuniarum quotannis Ioanni non fuerat à Ioanne ius abdicatum. Et ſic verſamur in ſecundo caſu diſtinctionis, ac per conſequens tenebatur Lampodius requirere conſenſum primi emphyteutæ.

8 Nec ſuffragatur, quod domus fuerat vendita Fabricio, qui erat vnus ex comprehenſis in cõceſſione, ideoq; iudicatur non fuiſſe requirendã licentiã vendendi *Calder. conſ. 10. de locato*, quia
9 ſimul cum Fabritio erant alij vocati. * Et quicquid dicendum ſit de rata ipſius, pro rata aliorum dicitur extraneus, & alienatio in eum facta non ſuſtinetur *Corbul. de priuat. ob alienat. irreq. dom. fact. limit. 6. num. 6. & 7.* Et quamuis dicatur, quod tempore venditionis ſolus Fabricius habebat ius ſuper ſolo prædicto, quodpro ſua portione in inſtrumẽto diuiſionis ei fuerat aſſignatum, hoc tamen non probatur nec ex eo quod penſio, quæ per Lampodiũ ſoluebatur perciperetur per Fabricium poteſt inferri ſolum non remanſiſſe commune.

Nec etiam ſubſiſtit, quod Lampodius habebat liberam facultatem diſponendi, quia in
10 inſtrumento reperitur ſolum * clauſula *ad habendum, & in eo ædificandum modo infraſcripto* & ob id nihil operatur *Grat. conſ. 17. n. 49. lib. 1.* & facit *Creſc. dec. 6. num. 8. de teſtam.* Vltra quod iſta clauſula intelligitur ſecundum ſubiectam materiam, & ſic ſecundum naturam emphyteuſis accedente conſenſu Domini *Dec. conſ. 614. num. 2. & 6.*

11 Minus releuat, quod dicitur hãc venditionem ſpatio 30. annorum fuiſſe obſeruatam, & ideo præſumendum omnia ſolemniter acta *Corn. conſ. 248. num. 31. & ſeqq. lib. 1. Put. dec. 184 & 202. lib. 2.* quia non verificatur in facto, cum Lampodius alienauerit in Fabricium de anno 1588. & ſic nondum elapſis 30. annis.

12 Nec refert, quod ſpatio decem annorum præſumatur licentiam domini interueniſſe *Corbul. de conſ. priuat. ob alienat. limit. 31.* quia licet alienatio fuerat facta in Fabricium vnum ex cõpræhenſis, non tamen probatur, quod alii
13 compræhenſi habuerint ſcientiam, * ſine qua non intrat ratio ibi allata per *Corbulum*, quod ex illa diuturna decem annorum patientia præſumatur conſenſus, ad quem ſine ſciẽtia inferri non poteſt *l. nec ignorans C. de donat. l. ex maleficiis §. longè ff. de actionib. & obligat. l. generali C. de tab. lib. 10.* vltra quod cum Lampodius alienauerit de menſe Septembris 1588. in diuiſione facta inter ipſos cõpræhenſos de menſe Iunii 1598. declararunt ſe domũ, & melioramẽta velle recuperare, & poſtea inter ſe diuidere.

ROMANA BONORVM DE SODERINIS.

Mercurij 26. Iunij 1602.

ARGVMENTVM.

Notarius poteſt extendere clauſulas cæteratas, poſitas in inſtrumento, de quo eſt rogatus, & non cæteratas quæ inſunt ex natura contractus etiam poſt datam partibus copiam inſtrumenti.

SVMMARIVM.

1 *Notarius non tenetur ſcribere omnia verba contrahentium.*
2 *Item clauſulas cæteratas extendere poteſt.*
3 *Item clauſulas non cæteratas & n. 15. 16. & 18.*
4 *Fundamentum ſuæ intentionis ſiue excipiendo ſiue agendo deducat vnuſquiſque tenetur probare etiam ſi conſiſtat in negatiua.*
5 Alex. in conſ 28. num. 8. vol. 2. *declaratur.*
6 *Notarius debet extendere clauſulas cæteratas ſecundum conſuetudinem, & ſolitum, & ſtylum quem partes non ignorant & num. 9. & 10.*
7 *Relatum eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus & num. 19.*
8 *Scientia probatur ex coniecturis & præſumptionibus.*
11 *Minor ætas non ſuffragatur pupillo, qui actum geſſit cum ſui iudicis præſentia.*
12 *Promittens generalem defenſionem debet iudicium in ſe ſuſcipere & iudicatum ſoluere.*
13 *Promittens generalem defenſionem tenetur ſatiſdare de iudicatum ſoluendo.*
14 *Promittere litem in ſe ſuſcipere, vel de euictione, aut indemnitatem idem important.*
15 *Verba quæ ſunt de natura contractus etiam ſi Notarius non appoſuerit cenſentur appoſita, niſi partes illis renunciauerint, vel aliter conuenerint & num. 16.*
17 *Remittentibus iura ſua non eſt ad ea dandus regreſſus.*
20 *Notarius poteſt extendere clauſulas non cæteratas reſpicientes ſolemnia, quæ ad ipſum Notarium ſpectant etiam ſi non rogetur à partibus.*
21 *Notarius nõ poteſt in inſtrumentis apponere clauſulas, quæ immutant naturam negotij.*
22 *Item non poteſt poſt datam copiam partibus aliquid corrigere, vel aliquid immutare circa ſubſtantialia contractus.*
23 *Notarius poteſt extendere clauſulas cæteratas, & ſub compendio poſitas, & aliquas venientes ex natura actus etiam poſt datam copiam partibus.*
24 *Notarius non poteſt aliquid in inſtrumento corrigere, vel declarare poſt litem motam.*
25 *Inſtrumentum præſumitur extenſum tempore congruo.*
26 *Notarius etiamſi ſit Procurator ex publico officio Notariatus habet pro ſe præſumptionem bonæ fidei.*
27 *Pro inſtrumeno ſemper præſumitur.*
28 *Producens inſtrumentum cenſetur illud approbare.*
29 *Hæres venire non poteſt contra factum defuncti.*
30 *Inſtrumento cæterato deſũpto ex prot. cõllo magis creditur, quam inſtrumento per Notarium extenſo, quando adeſt aliqua dubitatio inter cæteratum & extenſum.*

31 Scrip-

Digitized by Google

31 *Scriptura non publica poſita in Archiuio lite pen-*
dente non facit fidem.
32 *Scriptura authentica poſita in Archiuio lite pen-*
dente fidem facit, & probat.

DECISIO LXXVI.

INſtrumentum laudi rogatum per Ioannem de
Macantis de anno 1583. fuerat datum parti-
bus cum clauſulis cæteratis, & de anno 1585.
idem Ioannes dederat ipſum extenſum Io. Vi-
ctorio alteri ex contrahentibus, quod Petrus
Thomas eius filius produxit in hac cauſa de
anno 1600. & de nouo ſuperioribus diebus il-
lud produxit vigore compulſorialium de-
ſumptum ex protocollo eiuſdem Notarij iam
defuncti exiſtente in Archiuio Florentino; in
eo tamen protocollo poſitum die 8. Nouem-
bris 1601. de ordine Dominorum Conſerua-
torum. Et quia in dicto inſtrumento haben-
tur non modo clauſulæ cæteratæ extenſæ, ſed
aliquæ etiam quæ non erant cæteratæ: & cum
partes adinuicem promiſerint generalem de-
fenſionem bonorum permutatorum ſecundum
magis amplum ſtylum Notariorum Florentiæ,
& præſertim ipſius Ioannis de Macantis, quæ
promiſſio reperitur extenſa, & in ea habetur,
quod partes teneantur de euictione ſiue mole-
ſtia ſit ciuilis, vel criminalis, ſiue æqua, vel
iniqua de iure, vel de facto Iudicis imperitia,
vel iniuſtitia, & quod denunciatio quomodo-
uis facta habeatur pro legitimè facta, nec
dici poſſit, quod non fuerit ſolemniter facta,
Ideò dubitaui, an huiuſmodi extenſio eſſet at-
tendenda, & Domini pro maiori parte affir-
1 matiuam ſunt amplexi.* Quia cum Notarius
ſcripſerit ſolum effectum iuris, nec omnia ver-
ba contrahentium teneretur ſcribere *Bart. in*
2 *l. mutum num. 2. ff. de acquir. hæred.* * tales clau-
ſulas ſub compendio poſitas, & cæteratas ex-
tendere potuit *Specul. lib. 2. par. 2. tit. de inſtrum.*
edit. inſtrumentum ergo num. 12. DD. in l. Gallus
3 *§. idem credendum vbi Iaſ. num. 18. ff. de lib. &*
poſthum. * prout etiam in caſu iſto potuit ex-
tendere non cæteratas, vt infra dicetur, & ſi
Antonius Franciſcus prætendit non fuiſſe di-
ctas clauſulas extenſas iuxta ſtylum, ipſi in-
cumbit onus probandi tanquam fundamen-
4 tum intentionis ſuæ, * quod vnuſquiſque te-
netur probare etiam quod conſiſtat in negati-
ua, ſiue id deducat agendo ſiue excipiendo
Innoc. in cap. ſuper his ſub num. 50. verſ. ſed arg.
contra de accuſat. Bart. in l. in illa col. 2. & 5. de
verb. obligat. cum aliis per *Nattam conſ. 199.*
5 *num. 9. vol. 1. Surd. deciſ. 316 num. 14.* * Nec
Alex. in conſ. 28. num. 8. vol. 2. dicit contrarium
cum loquatur quando inbreuiatura eſt exten-
denda iuxta ſtylum alicuius Notarij. Tunc
enim dicit, quod qui ſe fundat in ſtylo, & pe-
tit extenſionem debet illum ſtylum probare,
quæ excedunt terminos, in quibus nos verſa-
mur.

Nec obſtat, quod adhoc vt extenſio prædi-
6 cta ſuſtineri poſſit, * neceſſe fuiſſet, vt partes
non ignoraſſent ſtylum prænominatum ſecun-
dum *Purpurat. in l. certi condictio §. ſi nummos*
num. 34. verſ. 2. declaratis ff. ſi cert. pet. & in l. 1.
num. 101. verſ. ſed hoc C. de ſum. Trinit. & fid.
Cat. Gabr. de conſuetud. concluſ. 3. num. 38. quia
Purpuratus loquitur in puris terminis illius
cõcluſionis, ideſt quod Notarius cenſetur ro-
gatus apponere clauſulas conſuetas, & ſolitas,
in quibus nos non ita ſimpliciter verſamur, ſed
verſamur in caſu, quo partes expreſsè habue-
runt relationem ad ſtylum magis amplum
7 &c. * & ſic omnia, quæ ſunt in termino ad
quem fit relatio cenſentur repetita cum omni-
bus ſuis qualitatibus in termino referente *l. ſi*
prior & ibi Bart. ff. ſolut. matrim. l. ſi ita ſcripſit
ff. de condit. & demonſtr. l. aſſe toto ff. de hæred.
inſtit. cum vulgar. Et in omnem euentum hu-
iuſmodi contrahentes ſciebant regionis, & No-
tariorum conſuetudinem, cum alia negotia
8 tractauerint, * & ſcientia ſatis probatur ex
coniecturis, & præſumptionibus *Ripa in l. qui*
Romæ §. duo fratres num. 50. de verb. oblig. Pariſ.
conſ. 91. num. 47. lib. 2. Aym. conſ. 193. num. 6.
9 *verſ. contrarium.* * Et dubitari non poteſt, quin
in genere huiuſmodi ſtylum, & ſciuerint, &
cogitauerint cum ad illum relationem habue-
10 rint, & hoc ſufficit, * & ita limitat dictum
ſuum *Purpurat. in d. l. 1. num. 201.* nec Antonio
11 Franciſco minor ætas ſuffragari poteſt: omnia
enim fuerunt acta, & geſta cum interuentu
Magiſtratus pupillorum.

Minus releuat, quod iſta facultas extenden-
di ſit reſtricta ad generalem defenſionem bo-
12 norum, & nõ quod pars teneatur de euictione,
quia * promittere defenſionẽ nõ ſolũ importat
iudicatum in ſe ſuſcipere, ſed etiam iudicatum
ſoluere alias non dicitur rectè defendere *l. rectè*
defendi & ibi Caſtr. vbi dicit hoc alibi non ita
benè inueniri *ff. de iudic. l. ex iudicatum ff. de iudi-*
13 *cat. ſolu.* * imo qui promittit generalem defen-
ſionem tenetur ſatiſdare de iudicato ſoluendo
l. item ait prætor §. defendi ex quibus cauſ. maior.
l. ſed & ea §. defendere vbi gloſ. in verb. cauere
idonee ff. de Procurat. & clarum eſt, quod pro-
mittere in ſe litem ſuſcipere, vel de euictione,
14 aut indemnitatem idem important *Bart. in l. pa-*
ter num. 1. & 3 ff. de dot. prælег. Ruin conſ. 137.
numer. 2. & 3. vol. 1. Pariſ. conſ. 16. num. 125.
vol. 2.

Non obſtat, quod Notarius extenderit ali-
quas clauſulas abſque quod adeſſet dictio, &c.
quæ extenſio eſt tam in corpore, quam in ſub-
ſcriptione Notarij. Nam quantum ad clauſu-
las non cæteratas extenſas in corpore, Domi-
ni primum animaduertebant, quod licet in
folio particulari dato per informantes pro
Antonio Franciſco, quamplurimæ ponerẽ-
tur clauſulæ extenſæ, reuera tamen reperta
fuerint ſolum tres, & quidem tales, quæ non
ſufficiunt.

Prima eſt, quod poſt verba *arbitramur & ar-*
bitramentamur fuerunt poſita verba *pronuncia-*
15 *mus & ſententiamus, & declaramus* *, ad quod
fuit reſponſum, quod cum in procœmio laudi
fuiſſet dictum, quod *Iudex erat electus &c.* & in
laudo extenſo poſita verba *ad arbitrandum de-*
clarandum & ſententiandum & in diſpoſitiua
etiam in laudo cæterato adeſt hæc clauſula ex-
ten-

menſa *laudamus, arbitramur, & arbitramentamus, pronunciamus, decernimus, & declaramus, & damus, & adiudicamus*, vtique dubitari non poteſt, quin verba addita in loco non cœterato eſſent ex naturalibus ſimplicibus ipſius actus, quæ ſpectant ad officium Notarij, & ſi non poſuerit cenſentur appoſita, niſi illis partes expreſsè renunciauerint, vel aliter conuenerint *Menoch. conſ. 37. num. 28. & ſeqq lib.* 1. Et pari modo reſpondetur ad tertiam clauſulam extenſam non cœteratam videlicet, quia poſt verba *prout ex tunc & è conuerſo*, cum arbiter voluerit, quod partes ſe ad inuicem quietarent; & quod quietatio ſe extenderet etiam quoad incognita, &
16 inexcogitata, prout ipſe ex nunc quietabat* profectò ex natura ipſius actus veniebant ſequentia verba *prout ex tunc & è conuerſo*,* quia
17 remittentibus iura ſua non eſt ad ea dandus vlterius regreſſus *l. quaritur § ſi venditor ff. de aedilit. edict. cap. eos 7. quaeſt. 1. cap. ſic illic 23. quaeſt. 4. Anchar. conſ. 339. num. 10. Crauett. conſ. 114. num.* 10.

Ad ſecundam clauſulam extenſam abſque dictione ceterara videlicet *in omnibus & per omnia*, vt infrà dicitur de bonis conſignandis, & adiudicandis dicto D. Io. Victorio, quæ hic pro expreſſis habeantur, quoad defenſionem generalem bonorum vt ſupra d. D. Antonio
18 Franciſco conſignatorum,* fuit reſponſum Notarium hanc clauſulam potuiſſe extendere, quia cùm vtraque pars adinuicem promitteret generalem defenſionem bonorum iuxta ſtylum &c. vt ſuperius dictum eſt, cum Notarius voluiſſet extendere huiuſmodi ſtylum in certa parte inſtrumenti vtique prædicta verba *in omnibus & per omnia*, quæ ſunt poſita ad fauorem Antonij Franciſci habent relationem ad promiſſionem defenſionis extendendam, & perinde eſt, ac ſi in hac parte Notarius illam defenſionem extendiſſet, cum relatum
19 ſit in referente. Et ſic Notarius potuit ponere prædictam clauſulam, quę habet relationem ad aliam extenſam ad fugiendas repetitiones.

20 Quantum ad clauſulas non cęteratas extenſas in ſubſcriptione Dòmini dixerit, quod hæc ſunt ſolemnia, quæ ad ipſummet Notarium ſpectant *Bart. in l. ſi Librarius num. 1. in fin. vbi Decius num. 5. Cagnol. num. 15 ff. de reg. iur. Menoch. conſ. 37. in princ.* & de his non eſt, quod Notarius rogetur à partibus, & eo ipſo quod requiritur conſcribere inſtrumentum debet adhibere hæc ſolemnia ex officii ſui debito *Menoch. dicto conſ. 37. num. 3.*

21 Ex quibus ceſſat quod dicebatur Notarium non poſſe ponere clauſulas immutantes naturam negotii *Couar. poſt alios per eum relatos in 2. par. rubrica de teſtamen. ante num.* 14. quia tales clauſulæ, vt ex prædictis patet, non immutant naturam negotii.

22 Non obſtat, quod Notarius non potuit extendere huiuſmodi clauſulas poſtquam dedit copiam inſtrumenti partibus, quia *Bald. & Felin. in cap. ex litteris num. 8. de fid. inſtrum. Socin. conſ. 277. ſub num. 6. verſ. vnde vol. 2. Alberic. conſ. 59. num. 3. Franciſc. Marcus deciſ. 289. p. 1. Verall. deciſ. 247. par. 2,* & alij per *Gabr. de conſuetud. concluſ. 3. num. 42. 43.* loquuntur, vel quando Notarius poſt datã copiam partibus vult aliquid corrigere, vel quando vult aliud immutare circa ſubſtãtialia contractus, quod
23 non eſt in caſu iſto,* quia Notarius neque mutata ſubſtantia, neque aliquo correcto extendit clauſulas ſub compendio poſitas & cæteratas, & aliquas venientes ex natura actus, quod vtique facere potuit per ſupradicta.

24 Minùs facit, quòd notarius non poſſit aliquid ex inſtrumento corrigere, vel declarare poſt litem motam *Felin. loco præcitato*, & *Gabriel d. concluſ. 3. num. 45.* quia quicquid dicendum eſſet, an poſſit extendere clauſulas cœteratas poſt litem motam, quæ præſumptiuè aliam non reciperent interpretationem, Domini dicebant, quòd licèt inſtrumentum extenſum fuiſſet datum Io. Victorio poſt talem litem, nihilominus non conſtat de quo tem-
25 pore fuit extenſum,* & ideò præſumendum fuiſſe extenſum de tempore congruo, & debito *Socin. ſen. conſ. 94. num. 5. vol. 1. Alex. conſ. 70. num. 4. vol. 1.* Et fuit latè deductum in cauſa *Romana Caſalis Iuliani 4. Iunij 1584. & in alia Caietana Iuriſdictionis 26. Nouembris 1563. coram bo. me. Oriolen.*

26 Nec obſtat, quòd iſta extenſio redditur ſuſpecta; ex quo Macantes erat procurator Io. Victorij, nam Macantes ex publico officio notariatus habet pro ſe præſumptionem bonæ fidei *l. cùm precibus C. de probat. l. 2. in verb. non arbitramur C. de iuriſd. omn. iudic.* quem *textum* dicit in hoc notabilem *Bald. in l. errore C. de teſtam. Guido Pap. deciſ. 119. n. 2. Aym. conſ. 75. num. 8.* Et fuit dictum in dicta cauſa
27 *Romana Caſalis*. Imò * ſemper præſumitur pro inſtrumento *d. l. cum precibus*, cum alijs per *Cephal. conſ. 179. num. 28.*

28 Nec facit, quòd cùm Ioannes Victorius produxerit in iudicio inſtrumentum cœteratum, cenſeatur illud approbaſſe in omnibus, & per omnia *Alex. in l. 2. §. editiones num.*
29 *19. ff. de edend. Alber. conſ. 59. num. 11.* *Et ideo Petrus Thomas eius hæres non poteſt venire contra factum ipſius *l. cùm à matre.* vbi *DD. C. de rei vendicat.* quia Petrus Thomas non impugnat inſtrumentum cœteratum, ſed vtitur inſtrumento extenſo, in quo adſunt quæ virtualiter intrat in cœterato.

30 Non obſtat, quòd magis creditur inſtrumento cœterato deſumpto ex protocolo, quã inſtrumento extenſo per notarium *Socin. ſen. conſ. 277. ſub num. 7. verſ. quibus vol. 1.* cum alijs per *Menoch. de arbitr. iud. caſu 187. num. 21. & ſeqq.* quia prædicta procedunt, quando aliqua oritur dubitatio inter extenſum, & cœteratum, hic autem nulla oritur dubitatio, ſed quæritur, an extenſio facta per notarium ſuſtineatur.

31 Nec releuat, quòd hæc ſcriptura fuerit poſita in Archiuio hac lite pendente, & ideo fidem non facit, quia *Verall. deciſ. 41. numer. 4. part. 1.* loquitur in ſcriptura non habente publica requiſita, & tunc authoritas Archiuij
ſuf-

Digitized by Google

3 2 ſuffragari non poteſt. * Hic autem ſumus in
ſcriptura authentica, quæ haber omnia requi-
ſita, & ideò probat, & fidem facit *Bart. in
auth. ad hac, Caſtrenſ. in l. contractum num. 3.
C. de fid. inſtrum. Curt. iun. conſ. 162. Verall.
præcitato loco in princ.*

BONONIEN. PECVNIARIA.

Ven. 28. Iunij 1602.

ARGVMENTVM.

Frater diues in concurſu cum matre pau-
pere tenetur dotare ſororem non haben-
tem vnde ſe dotet.

SVMMARIVM.

1 *Quando duo ſunt obligati, intelliguntur pro vi-
rili obligati.*
2 *Limita quando negotium ſpecialiter ſpectat ad al-
terum ex contrahentibus, quia tunc ille cenſe-
tur principalis, & alter fideiuſſor, & ambo te-
neantur in ſolidum.*
3 *Frater diues tenetur dotare ſororem non haben-
tem aliunde vnde ſe dotet num. 11.*
4 *Obſeruantia, & actus ſubſequens declarat ani-
mum præcedentem.*
5 *Mater tenetur dotare filiam in concurſu cum fra-
tre.*
6 *Secùs eſt in concurſu cum patre.*
7 *Declara, quando mater eſt diues.*
8 *An, & quando frater teneatur dotare ſororem de
bonis maioratus.*
9 *Pater tenetur dotare filiam.*
10 *Bona cum ſua cauſa & onere tranſeunt ab hære-
des.*
12 *Iudex non condemnans duos inſolidum, videtur
condemnaſſe pro virili.*
13 *Quod non procedit, quando habet relationem ad
libellum, in quo petitur ambos in ſolidum con-
demnari, & num. 15.*
14 *Relatum eſt in referente cum omnibus ſuis quali-
tatibus.*
16 *Sententia, quæ ex actis iuſtificatur, debet exequu-
tioni mandari.*

DECISIO LXXVII.

DVbitatum, an in inſtrumento promiſſionis
dotis Camillæ Virginia mater, & Andræas
frater eſſent obligati in ſolidum, an verò pro
virili, & an ſententia contra ipſos lata eſſet
in ſolidum, vel pro virili exequenda.

In quantum ad primam partem dubij Do-
1 mini cenſuerunt Virginiam, * & Andræam te-
neri in ſolidum; licèt enim quando duo ſunt
obligati intelligantur pro virili *l. reos §. cùm
in tabulis ff. de duobus reis*. Tamen hæc regula
2 non procedit, * quando negotium ſpecialiter
ſpectat ad alterum ex contrahentibus, quia
tunc ille cenſetur principalis, & alter fideiuſ-
ſor & ambo dicuntur in ſolidum obligati *Ron-
chegall. in l. eadem nu. 59. ff. de duobus reis Aym.
qui de communi conſ. 91. num. 11. verſ. ſolum ſu-
pereſt Oſaſch. deciſ. 44. num. 16. &* in his ter-
minis *Corneus conſ. 316. num. 3.*

Atque ideò in hoc caſu cenſeri debet ma-
3 trem fideiuſſiſſe; * Andræam verò principaliter
obligatum, & ſic ambos teneri in ſolidum, quia
ipſi Andræe tanquam fratri diuiti incumbebat
onus dotandi ſororem pauperem, nec haben-
tem vnde ſe dotaret aliunde *gloſſ. in l. cùm plu-
res §. penult. in verb. alio patre ff. de adminiſtr.
tut. Cynus poſt gloſ. in l. non omni in verb. nulla
ratione C. de adminiſtr. tut. Abb. conſ. 12. nu. 5.
verſ. ſeptimum dubium lib. 1. Campeg. de dot. par.
1. quæſt. 23. Molina de primog. Hiſpan. lib. 2. c. 15.
nu. 17.* multos congerit *Tiraquell. de iure primog.
quæſt. 62. in princ. & Corduba de liber. agnoſc. §.
idem reſcripſit num. 92. &* nouiſſimè *Surdus de
alim. tit. 1. quæſt. 25. nu. 9.* Quod etiam optimè
4 declarauit obſeruantia ſubſequuta *, quia An-
dræas ſoluit vltra medietatem dotis, ex qua
ſolutione eius animus præcedens declaratur *l.
ſed & Iulianus §. proindè §. interdum ff. ad Ma-
cedo. Aym. conſ. 226. num. 6. Surd. conſ. 441.
nu. 30. lib. 3.* & tenuit *Rota coram bo. me. Can-
tuccio in cauſa Romana pecuniaria de Vitellis 27.
Ianuarij* 1580.

Non obſtat, quòd in concurſu cum fratre
5 mater teneatur dotare filiam * *Molina de pri-
mogenit. Hiſp. lib. 2. c. 15. num. 68. poſt Gomez.*
6 quem allegat in *l. 40. Tauri nu. 75.* licèt ſecus
ſit in concurſu cum patre *l. neque mater C. de
iur. dot.* in cauſa neceſſitatis *Campeg. de dote
part. 1. quæſt. 22. Corduba de liber. agnoſcen.
in §. ſi mater numer. 14. & Surd. de alim. tit. 1.*
7 *quæſt. 14. numer. 13.* * quia mater in concur-
ſu cum fratre tunc tenetur dotare, quando eſt
diues: ſed hic non ſumus in matre diuite,
ſed in matre, quæ habet ſolùm ſcuta 4500.
monetæ aut circiter pro ſua dote, cuius fructus
vix ſufficiunt pro alimentis iuxta gradum
ſuum. Et ideò onus dotandi ſororem ad fra-
trem, & non ad ipſam matrem ſpectabat.

Non obſtat, quòd Andræas non ſucceſſit
in bonis paternis, ſed in maioratu facto à quo-
8 dam ſuo patruo. * Nam reſponderunt Domi-
ni, quòd quicquid ſit de illa quæſtione an, &
quando frater teneatur dotare ſororem de bo-
nis maioratus, de qua per *Molinam de primog.
Hiſpan. lib. 2. c. 15. num. 66. & per Suarez. in
l. quoniam in prioribus C. de inoffic. teſtam. limit.
2. legis Regia num. 9. & 10. & per Tiraquel. de
iur. primog. quæſt. 62. in princ.* Si Andræas ſucceſ-
9 ſiſſet in bonis paternis * res tranſiret ſine diffi-
cultate, quia pater tenetur dotare filiam *l. fin.
C. de dot. promiſſ. l. qui liberos ff. de ritu nupt.*
Quòd ſi non fecerit eius ſucceſſor etiam ex-
10 traneus tenetur, * nam bona cum ſua cauſa
id eſt onere dotandi tranſeunt ad hæredes *arg.
l. ſi quis à liberis § item reſcriptum ff. de lib.
agnoſc. Abb. conſ. 12. num. 5. verſ. 1. quod hæ-
res patris lib. 1. Bart. & Caſtren. in l. marito §.
ſi voluntate num. 4. ff. ſolut. matrim. Corduba de
lib. agnoſcen. §. non tantùm num. 16.* Sed frater
11 hic non tenetur dotare ſororem, * ex quo eſt
hæres patris, ſed ex ſola obligatione quia te-
netur frater diues ad dotandam ſororem *Mo-*

lino loto præcitato nu. 75. *& ſeqq.* ſed benè *Abb. d. conſ.* 12. *nu.* 5. *verſ. ſecundo capite tenetur* vbi ponit hanc ſolam cauſam fraternitatis ſufficientem ad hoc, vt frater diues teneatur dotare ſororem.

Quantum attinet ad ſecundam partem du-
12 bij difficultas reſidebat in eo * quia Iudex non condemnauit eos in ſolidum, ideóque videretur dicendum condemnaſſe pro virili *inx. tex. in l.* 1. *vbi Caſtren. num.* 2. *&* 3. *& aly C. ſi plur. vna ſent.* Sed Domini dixerunt prædicta
13 procedere, * quando Iudex habuit relationem ad libellum *Bart. in d.l.* 1. *poſt medium verſ. nam verba ſententiæ & Bald. ante numer.* 4. prout in caſu iſto, quia Iudex dixit petitam exequutionem eſſe relaxandam, quæ fuerat contra
14 vtrumque in ſolidum petita. * Vnde etiam quæ ſunt in termino ad quem fit relatio cenſentur repetita cum omnibus ſuis qualitatibus
15 in termino referente. * Neque perinde eſt ac ſi Virginiam, & Andræam inſolidum condemnaſſet *l. ſi prior & ibi Bart. ff. ſolut. matrim. l. ſi ita ſcripſero ff. de condit. & demonſt.* cum
16 ſimilibus. * Et ex ijs ſequitur cùm hæc ſententia ob non interpoſitam appellationem tranſitum fecerit in iudicatum, quòd debet in ſolidum exequi, quia ex actis iuſtificatur *Put. deciſ* 401. *lib.* 1. *Mohed. deciſ.* 11. *de re iudic.* & fuit pluries reſolutum.

ANCONITANA ASSECVRATIONIS.

Lunæ 1. *Iulij.* 1602.

ARGVMENTVM.

Decretum ſeu ſententia, etiam nulla vulnerat obligationem Cameralem.

SVMMARIVM.

1 *Decretum iudicis vulnerat obligationem Cameralem.*
2 *Cauſa ſemel effecta appellabilis ſemper remanet appellabilis.*
3 *Sententia nulla non vulnerat obligationem Cameralem.*
Deciſio Elboren. penſionis 9. Iunij 1595. coram Corduba *declaratur nu.* 3. *& n.* 5. *&* 6.
4 *Iniuſtitia notoria æquiparatur nullitati.*
5 *Sententia ex ijſdem actis iniuſta, non eſt notoriè iniuſta, ac proinde non eſt nulla, quando ſe non refert ad acta.*
6 *Sententia nulla vulnerat obligationem Cameralem ad effectum appellationis, & num.* 8.
7 *In iudicijs paritas eſt ſeruanda.*
9 *Clauſula* cum facultatibus A. C. *dat facultatem procedendi exequutiuè.*
10 *Cauſa appellationis diuerſificat inſtantiam.*
11 Deciſ. 321. in fin. par. 1. diuer. & deciſ. 132. num. 12. p. 2. diuerſ. *declarantur.*

DECISIO LXXVIII.

IAm fuerat reſolutum coram me apocham aſſecurationis fuiſſe iuſtificatam. & cùm vigore obligationis Cameralis peteretur exequutio
1 Domini dixerunt, * non eſſe concedendam, quia obligatio Cameralis fuerat vulnerata per decretum A. C. Vnde cùm licuerit Sancto actori appellare ita licere debet Iudæ reo à contraria ſententia reuocatoria decreti vulnerantis
2 appellare, * & ſic cauſa ſemel effecta appellabilis ſemper remanet appellabilis *cap. non licet actori de reg. iu.* 6. *l. non debet ff. eodem cum vulg.*

Non obſtat, quòd ſententia nulla nõ vulne-
3 ret obligationem * Cameralem, vt fuit dictum coram *R. P. D. meo Corduba in cauſa Elborenſ. penſionis* 9. *Iunij*. 1595. & ideò cùm decretum A. C. fit iniuſtum vt conſtat ex deciſione in
4 hac cauſa facta iniuſtitia notoria, * quæ nullitati æquipatatur *Fel. in c. inter cæteras num.* 10. *de re iudic. Caſ. de Graſſ. deciſ.* 2. *nu.* 7. *de ſolution.* non vulnerauit obligationem Came-
5 ralem. Nam reſponderunt * Domini, quòd dato etiam quòd ſententia ex iiſdem actis appareat iniuſta, nihilominùs non poteſt dici notoriè iniuſta ad effectum quòd ſit nulla, cùm non referat ſe ad acta *Put. deciſ.* 401. *lib.* 1. Quibus addebant aliqui ex Dominis, quòd *deciſio in cauſa Elboren.* non ſubſiſtit, fundatur enim in illa regula *quod nullum eſt &c.* quæ non
6 applicatur, * quia ex eo ſententia nulla vulnerat obligationem Cameralem, quod ſicuti licuit actori appellare, ita licet reo à contraria
7 ſententia. * Paritas enim in iudicio eſt ſeruanda *d. c. non licet &c. in iudicijs de reg. iur.*
8 *cum concord. per gloſſ.* * *vtrobique allegatis* & ſic non conſideratur qualitas ſententiæ, ſed illa æqualitas inter partes, quæ non reſultaret ſi ſententia nulla non vulneraret.

Nec releuat, quod cauſa commiſſa fuerit in Rota cum facultatibus A. C. & ideò ſicuti idem Auditor poterat reponere ita etiam Auditor
9 Rotæ poteſt, quia per illa verba * *cum facultatibus* intelligitur data facultas Auditori Rotæ procedendi exequutiuè non autem quod in eadem inſtantia tanquam ſubrogatus A. C.
10 procedat, * quia cùm ſit commiſſa cauſa appellationis illa diuerſificat inſtantiam *Salyc. in l. ita demum in fin. in l. inuitus num.* 15. *C. de procur.*

Minùs officit *deciſio in cauſa Romana ſocietatis* 3. *Iunij* 1577. *coram Illuſtriſſimo D. meo Car-*
11 *dinale Blanchetto,* * & in *Romana cenſus* 27. *Iunij* 1580. *coram Cantuccio,* quia pro intelligentia harum *deciſionum* Domini diſtinguebant, quòd aut eſt vulnerata obligatio Cameralis putà quia Iudex abſoluit ab impetitis, & hoc caſu intrant prædicta, & iſte eſt caſus, de quo agitur; Aut Iudex pronunciauit ſuper innaliditate decreti iam relaxati vigore dicte obligationis, & iſta pronunciatio non vulnerat obligationem, ſed ſolùm ipſum decretum, & ideo in hoc caſu exequutiuè poteſt procedi. Et ita loquuntur *deciſiones* allegatæ.

LVCA-

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Mer. 6. Nouembris 1602.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus antequam recuſetur eſt Iudex competens in cauſa ſuæ Eccleſiæ, & alia, de quibus in ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus in cauſa ſua Eccleſiæ eſt iudex competens, & num. 2*
2 *Poteſt tamen recuſari,*
3 *Monitio iudicis facta etiam legitimo procuratori ad audiendam ſententiam, habet vim citationis, & num. 4.*
5 *Monitio ad audiendam voluntatem poſt concluſum in cauſa, intelligitur pro ſententia.*
6 *Dictio ſeu eſt dictio alternatiua, & poſita inter genus, & ſpeciem ſtat expoſitiuè ſeu declaratiuè, quando conſtat de mente proferentis.*
7 *Sententia ſine monitione vim citationis habente eſt nulla reſpectu non citati.*
8 *Mandatum procura poteſt quandocunque produci ad effugiendam nullitatem.*

DECISIO LXXIX.

TRes opponebantur nullitates iuriſdictionis,
ſcilicet citationis, & mandati. Prima non
1 placuit Dominis *, quia Epiſcopus in cauſa ſuæ
Eccleſiæ eſt iudex competens *DD. in c. cùm venissent de iudic. Felyn. in c. inſinuâte n. 3. verſ. cauſa Eccleſiæ de officio deleg. Oldrad. qui de communi conſ.* 156 Nec *Abb. in d. c. cum veniſſent* dicit cõtrariũ. Firmat enim, quòd poteſt recuſari, ſed
2 antequàm recuſetur, eſt iudex competẽs, & ſententia tenet, quia non eſt cauſa propria *Abb. præcitato loco num. 14. Felin. in d. c. inſinuante n. 3. circa medium dicto verſ. cauſa Eccleſiæ non dicitur cauſa propria de offic. delegat.*

Quantum attinet ad ſecundam nullitatem ex defectu citationis reſpectu Lucretiæ, licet non conſtet de citatione, conſtat tamen de monitione iudicis in præſentia partium ad audiendam voluntatem ſuam, ſiue ſententiam pro die 24.
3 ſub qua ſententia fuit promulgata. * Quæ monitio habet vim citationis *l. 2. vbi gloſ. in verb. admonit C. quomodo & quando iudex Felin. in c. conſuluit ſub n. 16. verſ. in eadem gloſſ. de off. deleg.* & hæc quidem monitio fuit rectè facta, cũ fuerit facta Iacobo Galli procuratori Lucretiæ, de cuius mandato conſtat in proceſſu producto pro parte Procuratoris fiſcalis.

Non obſtat, quod dictus Procurator fuerit
4 monitus ad audiendam voluntatem, * & vt monitio valeat debet eſſe ad audiendum ſententiam *Felin. in d. c. conſuluit n. 16. vbi Dec. n. 64. de off. deleg. Roman. conſ. 172. Matheſil. ſing. 8.* quia vltra quod prædicta non procedunt poſt
5 concluſionem in cauſa, * quia tunc monitio ad audiendam voluntatem intelligitur pro ſententia *Dec. præcitato loco n. 62.* vbi dicit contrarium in iure non inueniri, & idem tenet *addit. ad Matheſil. d. ſing. 8. n. 3. Caſtrenſ. conſ. 412. col. 2. prope fin. vol. 2.* in caſu iſto non modo adeſt monitio ad audiendam voluntatem, ſed etiam
6 adſunt verba ſequentia *ſeu ſententiam*, * quæ dictio alternatiua cum ſit poſita inter genus, & ſpeciem, & de mente proferentis ſatis conſtat, ſtat expoſitiuè, ſeu declaratiuè *Bart. in l. vbi pactum in 1. oppoſ. in vtraque lectura C. de tranſact. vbi gloſ. Angel. n. 2. Bald. in 1. oppoſ. Saliſ. nu. 3. in fin. per tex. in l. 1. vbi gloſ. in verb. ſi de reb. dub.* de mente enim proferentis ſatis apparebat, ex quo prius interuenerat citatio ad ſententiam licet fuerit circumducta.

Sed quantum ad hanc nullitatem difficultas
7 reſidebat in eo, quod Vincentius præſentatus à Lucretia non fuerat monitus, nec conſtat Iacobum Galli eſſe ſuum procuratorem, qui tamen erat in cauſa, & ideo cum ex hoc capite ſententia ſit nulla reſpectu Vincentij Domini reſoluerunt particulariter videre, an materia ſit indiuidua, vt etiam reſoluet nullitas reſpectu Lucretiæ.

Tertia nullitas erat clara, quia non conſtat de mandato comparentis pro fiſco. Et quamuis non fuerit oppoſitum de tali mandato, hoc ta-
8 men nihil aliud operatur, * quam vt quandocumque poſſit produci ad effugiendam nullitatem *Rot. dec. 19. de Procurat. in antiq. Put. dec. 383. n. 8. lib. 2. Aym. conſ. 108. n. 1.* non autem quod ſi non appareat de mandato ſententia dicatur valida.

TARRACONEN. PRAEPOSITVRARVM.

Merc. 6. Nouembris 1602.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *De ſcripturis ad hoc vt probent debet apparere notarium fuiſſe rogatum, etiam quod ex archiuio extrahantur.*
2 *Notarius Capituli ex deputatione ad officium cenſetur rogatus ad omnia acta capitularia.*
3 *Conſtare debet ſcripturas, quos dat notarius ſucceſſor in officio, fuiſſe ſcriptas à notarijs prædeceſſoribus ad hoc vt probent.*

DECISIO LXXX.

PRæpoſiti in eo inſiſtebant, quod ſcripturæ, de quibus agitur, non afficiunt eos, ex quo ſunt acta particularia Capituli: Circa hoc Domini dixerunt, quod de eo in progreſſu cauſæ videbitur. In reliquis autem dixerunt has ſcripturas eſſe in forma probanti rationibus, de quibus in *dec. in hac cauſa coram me facta 14. Ianuarij præteriti.*

Nec ſubſiſtit dum dicitur, quod etiam ſi

Digitized by Google

conſtet ſecretarium Capituli, qui illas extraxit
1 eſſe ſucceſſorem in officio, * nihilominus non apparet anteceſſores de illis ſcripturis fuiſſe rogatos, prout requiritur iuxta notat. per *DD. in l. ſcripturas C. qui potior in pign. habeatur*, & quod ex Archiuio extrahantur *Verall. dec. 41.*
2 *par. 1.* * quia respondebatur, quod cum hæc acta ſint Capitularia ex deputatione ad officium cenſetur rogatus ad omnia acta ad tradit. per *Felin. in c. quoniam contra nu. 4. de probat. Bald. in l. quedam in ſecunda lectura nu. 1. ff. de edend.*

Minus etiam releuat, dum dicitur non conſtare ſcripturas à ſcribis prædeceſſoribus fuiſſe ſcriptas, quia ſatis id probatur ex eo, quod reperiuntur in libris Capituli in ſcribania cuſtoditis per ſcribas ad id deputatos.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS DE STELLA.

Ven. 6. Nouembris 1602.

ARGVMENTVM.

Sententia an, & quando afficiat non citatos.

SVMMARIVM.

1 *Ius parochialis eſt indiuiduum.*
2 *Sententia eſt valida quoad citatos, ſecus quoad non citatos.*
3 *Vicarius ad nutum amouibilis non poteſt dare de nullitate ſententiæ latæ in cauſa, in qua de intereſſe parochialis Eccleſiæ agebatur.*
4 *Vicarius ad nutum amouibilis nomine monaſterij, cui Eccleſia parochialis eſt vnita curam exercet.*
5 *Sententia non afficit illum qui non eſt in cauſa.*
6 *Qui non eſt in cauſa non poteſt dare de nullitate.*
7 *Præcedentia declarant ſequentia, & magis influunt ad declarationem ſequentium, quam è contra.*

DECISIO LXXXI.

1 QVamuis ius parochialitatis ſit indiuiduũ * ad tradita per *per Innocentiũ in cap. prudentiam n. 9. vbi Dec. n. 46. de off. delegat.* tamen cum ſuper eo egerint ſolum parochiani, ſententiæ Rotales, quæ ſententias de partibus firmant, quatenus fauorem Abbatis continent, & declarant Eccleſiam de Stella eſſe vnitam Monaſterio de Yrache, parochianoſque non poſſe impedire iura parochialitatis, & benefi-
2 ciatos teneri aſſiſtere Abbati in viſitatione, * ſunt valida quoad ipſos parochianos citatos, licet ſecus dicendum ſit quoad alios non citatos *l. non idcirco ff. de iudic. l. de vnoquoque,* vbi *Caſtren. in princ. ff. de re iudic. Gabr. conſ. 56. n. 6. vol. 1.* beneficiati enim non egerunt ſuper dicto iure parochialitatis, quia cum fuerunt citati coram Ordinario reſponderunt excepta aſſiſtentiæ prætenſa ab Abbate, quam ipſi non præſtabant de mandato Epiſcopi, ſed ſuperiorum iuſſa expectabant, in reliquis autem nihil ad ſe, quia tangebant parochiam. Quæ quidem aſſiſtentia non reſpicit ius, & intereſſe ſuper quo agebant parochiani, ſed quid ſeparatum ab illo, & ſic non agebatur de re ipſa, hoc eſt de iure parochialitatis quoad omnes, ſed quoad parochianos tantùm. Vnde ceſſat obiectum ex *dec. in cauſa Montis Regalis coram R. P. D. Lancellotto.*

Nec facit, quod ſententiæ condemnent etiam Vicarium, & Promotorem fiſcalem, quia quatenus attinet ad Vicarium cum Eccleſia ſit vni-
3 ta monaſterio de Yrache, * & Vicarius ipſe
4 ſit amouibilis non poteſt dare de nullitate, * cum cura penes Monaſterium reſideat, & ipſe nomine ipſius Monaſterij curam exerceat ad eius libitum *gloſ. in extrauag. execrabilis in verb. temporalis de præben. Rot. dec. 2. n. 2. de exceſſib. Prælat. in nou. Biſegnet. dec. 21. ſub nu. 2. de probat. Card. in Clem. 1. ſub n. 2. de probat. Card. in Clem. 1. ſub nu. 15. de off. Vicar. Oldrad. conſ. 38. n. 1. 9. & 12. Rebuff. de diſpenſat. de non reſiden.*
5 *n. 15.* vltra quod non adeſt hodie in cauſa perſona legitima, quæ nomine Vicarij prædicti poſſit dare de nullitate.

Et pari modo reſpondetur ad intereſſe Promotoris fiſcalis, quia ipſe non erat in cauſa, & vltima ſententia Rotalis ſolum de eo facit mentionem. Quare dicendum eſt ſententiam ipſum non afficere *Salicet. in l. 1. n. 4. C. ſi aduerſ. rem iudic. Bald. in l. ab eo n. 27. C. quomodo & quan-*
6 *do iudic.* * & cum non eſſet in cauſa non poteſt dare de nullitate. Licet enim in partibus fuiſſet actum inter Abbatem, & ipſum Promotorem fiſcalem, & Abbas obtinuiſſet ſententiam in ſui fauorem excepta aſſiſtentia Beneficiatorum, Tamen denuò introducta cauſa, & citato Promotore reſpondit citandos eſſe beneficiatos, & parochianos, poſtmodum verò nihil cum eo actum fuit, & nec ſententia Ordinarij, nec alia Metropolitani nec prima Rotalis de eo faciunt mentionem, ſed ſolummodo ſecunda ſententia Rotalis. Nec dictæ ſententiæ Rotales quatenus confirmant ſententias de partibus in eo quod continent fauorem Abbatis, comprehendunt ſententiam prædictam, quia omnino eſt, & penitus ſeparata ab actione, cuius vigore cauſa commiſſa eſt in Rota.

Nec ſubſiſtit, quod prætenditur probari, tam ex articulis datis coram Ordinario, quam coram Metropolitano hanc eſſe vnicam cauſam defenſionis, quia illi ſunt intelligendi quoad hanc aſſiſtentiam ſtante prædicta proteſtatione
7 beneficiatorum dum fuerunt citati. * Clarum ſiquidem eſt, quod præcedentia declarent ſequentia *l. ſi ſeruus plurium §. fin. l. qui filiabus in princ. de legat. 1.* & præcedentia magis influunt ad declarationem ſequentium, quam è contra *l. quiſquis, & ibi Bart. de legat. 3. Iaſ. in l. 1. nu. 5. C. de lib. præter. Pariſ. conſ. 43. nu. 52. lib. 3.* & ita etiam ſunt intelligendi articuli pro parte Monachorum dati.

COR-

CORDVBEN. PRAESTIMONII.

Mercurij 13. Nouembris 1602.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Reſignatarius tenetur gratiam reſignantis, qui nunquam poſſedit, iuſtificare.*
2 *Teſtes in iuſtificando valore debent deponere per non exceſſum.*
3 *Teſtes in probando valore debent percutere tempus impetrationis.*
4 *Teſtes parte non citata nulliter examinantur.*
5 *Subrogatus poteſt dare de nullitate, de qua poterat dare ille, in cuius locum fuit ſubrogatus.*
6 *Poſſeſſor, de cuius intereſſe agitur eſt citandus in teſtibus examinandis.*

DECISIO LXXXII.

FVit concluſum gratiam Ioannis de Herrera non eſſe iuſtificatam, quia cum ipſe obtinuiſſet beneficium, de quo agitur, ex reſignatione
1 Franciſci, qui nunquam poſſedit * tenetur gratiam ipſius Franciſci iuſtificare *Caſſad. dec. 2. in fin. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* vbi requiritur, quod reſignans per triennium poſſederit.

Nec valor narratus videtur iuſtificatus, quia
2 teſtes non deponunt per non exceſſum *Aegid. dec. 674.* & quamuis in 1. & 2. deponant per aſceſum non ſufficit, vt in cauſa *Aquen. beneficij 16. Iunij 1600. coram R. P. D. meo Sacrato*, & nouiſſime *coram R. P. D. meo Iuſto in cauſa Hi-*
3 *ſpalen. beneficiorum 29. Aprilis prædicti.* * Nec dicti teſtes percutiunt tempus impetrationis, prout requiritur *Felin. in c. ad aures n. 17. verſ. limit. 2. de reſcript. Oldrad. conſ. 58. n. 1. & ſeqq. Caſſad. dec. 19. nu. 7. Felin. ſuper regul. Verall. dec. 330. p. 3.* & fuit pluries reſolutum.
4 Vltra quod iſti teſtes ſunt nulliter examinati cum non fuerit citatus Ioannes de Caſtillo, in cuius locum fuit ſubrogatus Doctor Sanctafé, atque ideo ſicuti poterat Ioannes dare de hac nullitate, ita etiam poteſt doctor ſubrogatus *arg. l. ſi eum 5. qui iniuriarum ff. ſi quis cautionibus l. qui in ius ff. de reg. iur.*
6 Nec obſtat, * quod Caſtillus non erat citandus, cum non poſſideret, quia de contrario conſtat ex *dec. R. P. D. Litta in hac cauſa facta 7. Nouembris anni præteriti.*

Quæ autem dicebantur de *Regula de annali*, & de non publicatione facta in tempore viſa ſunt Dominis agere particulari diſcuſſione.

VENETIARVM SEV NVLLIVS DECIMARVM.

Ven. 15. Nouembris 1602.

ARGVMENTVM.

Sententia lata à Nuncio contra Monachos S. Benedicti eſt nulla ob defectum iuriſdictionis.

SVMMARIVM.

1 *Nuntius ſeu legatus Apoſtolicus non habet iuriſdictionem in Monachos Sancti Benedicti. Sententia lata à Nuncio contra Monachos Sancti Benedicti eſt nulla n. 1.*
2 *Sententia lata contra Monaſterium ſine citatione monaſterij eſt nulla.*
3 *Interpretatio talis eſſe debet, vt contrarietas euitetur.*

DECISIO LXXXIII.

OPponebatur contra ſententiam Nuncij nullitas, & iniuſtitia. Quantum ad iniuſtitiam Domini dixerunt hunc articulum agere parti-
1 culari diſcuſſione. * Nullitas erat clara, quia Nuncius nõ habebat iuriſdictionem in Monachos Sancti Benedicti, quorum Monaſteria per priuilegium Eugenij IV. & aliorum Romanorum Pontificum ſunt exempta ab omni iuriſdictione Legatorum Apoſtolicorum, & Nunciorum, & immediatè ſunt Apoſtolicæ Sedi ſubiecta, quæ priuilegia pluries fuerunt canonizata, vt in cauſa *Bergen. iuriſdictionis 20. Decembris 1590. coram bon. me. Orano, & in cauſa Piſtien. ſeu nullius 7. Martij 1582. coram bo. me. Bypſio.*
2 Alia nullitas erat euidens, * cum non conſtet de citatione Monaſterij *l. de vnoquoque ff. de re iudicata.*

Nec facit ſi dicatur, quod ſola ſententia eſt in actis producta, & cum totus proceſſus non adſit cognoſci non poteſt, an Monachi fuerint citati, quia conſtat ſententiam fuiſſe prolatam ſine actis, cum in ea habeatur *partibus extraiudicialiter auditis, & pro bono pacis, &c.*

Minus etiam releuaret ſi diceretur conſtare de actis, ex quo in fine ſententiæ habentur hæc verba. *prout in actis Curiæ noſtræ latius continetur,* quia cum ſupra dictum fuerit *partibus extraiu-*
3 *dicialiter auditis,* * dicendum eſt ad euitandas contrarietates, quod conſtet in actis Curiæ, non in hac cauſa factis, ſed in alijs cauſis, eoque magis cum ex lectura ſententiæ appareat talem eſſe illorum verborum intellectum.

ROMANA FIDEIVSSIONIS.

Merc. 20. Nouemb. 1602.

ARGVMENTVM.

Fideiuſſores iudicij tenentur ſi mutatur iudex, vel actio, niſi ſit fideiuſſor in euentum ſuccumbentiæ.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Eueniente conditione contractus purificatur.*
2 *Fideiuſſores iudicij non tenentur quotieſcumque mutatur index, res, vel actio, & n.9.*
3 *Fideiuſſores pro decreto faciendo à primo iudice certo non tenentur pro decreto faciendo à ſecundo iudice, & nu.12.*
4 *Actus præſumitur factus eo modo, quo fieri debebat.*
5 *Præcedentia declarant ſubſequentia.*
6 *Verbum* ſolutionis *pertinet ad omnem liberationem.*
7 *Confeſſio Procuratoris non præiudicat Domino.*
8 *Res in iudicio tunc dicitur mutari, quando de vna re acturus ſtipulatus eſt, iudicatum ſolui, & poſteà egit de alia.*
10 *Debitor, creditore volente, poteſt dare ſpeciem pro pecunia, & è contra.*
11 *Quod in contractu non dicitur, nec nos dicere debemus.*
13 *Fideiuſſor in euentum ſuccumbentiæ poſt latum decretum à iudice, non dicitur reſtrictus ad vnum iudicem tantùm, & num.15.*
14 *Fideiuſſor iudicij non eſt neceſſariò citandus, & ſententia lata contra principalem nocet fideiuſſori iudicij, etiam non citato.*
16 *Depoſitio alicuius rei cum proteſtatione quòd aliàs ſtaret periculo illius, cui fuit intimatum, ſi res perit, perit periculo illius, cui fuit intimatum.*

DECISIO LXXXIV.

FVerat relaxatum mandatum per *R.P.D. meũ Littam* contra Bartholomæum de Graſſis, pro ſumma ſcutorum mille ad fauorem Gregorij de Ferarijs, data cautione per Gregorium de reſtituendo dictam ſummam in euentum ſuccumbentiæ ad omne mandatum domini, & pro eo cauerat Garimboldus, & Guglielminus. Sed quia Reuerendiſſimus D. meus Alexandrinus, coram quo cauſa appellationis à dicta relaxatione mandati fuerat introducta, declarauerat, quòd Bartholomæus ſolueret in tot libris iuxta commiſſionem fœl. record. Sixti V. ante d. relaxationem per Bartholomæum obtentam, ideò poſt ſuccumbentiam Gregorij dubitaui, an fideiuſſores tenerentur. Et Domini vtraque
1 parte audita affirmatiuè reſoluerunt, * quia cùm Gregorius ſuccubuerit obligatio fideiuſſorum eſt purificata *l. cedere diem ff. de verb. ſignif. l. Thais ancilla, ff. de fideic. liber. l. legatum C. de condit. inſer. tum vulgar.*

Non obſtat, quòd mandatum fuit relaxatum in pecunia, & Reuerendiſſimus Alexandrinus illud reformauit, quòd ſolueretur in
2 libris, * & fideiuſſor non tenetur, quotieſcumque mutatur index, res, vel actio *l. non à iudice §. 1. vbi gloſſ. & DD. ff. de iudic. Roman.*
3 *conſ.210. Rolan. conſ. 58. num.20. lib.1.* * Et in ſpecie, quòd quotieſcumque fideiuſſio datur pro decreto faciendo à primo iudice, fideiuſſores non tenentur pro decreto faciendo à iudice appellationis *l. cum apud, vbi Bart. nu. 11. ff. iudicat. ſolu. Gabr. vlt. de fideiuſſ. in prin.* cum alijs per *Theſau. dec.202. num.1.*

Nam ad primum reſpondetur, quòd in hoc caſu nec iudex, nec res, nec minus actio fuit mutata; nam quantùm ad actionem, hoc controuerti non poteſt, quantùm ad iudicem, infrà reſpondebitur; quantùm ad rem, non adeſt difficultas; quia quicquid dicendum ſit de mandato, nec decretum, nec fideiuſſo reſtringitur ad pecuniam, imò cùm adeſſet commiſſio prædicta, quòd ſolueretur in li-
4 bris, ita debet intelligi decretum; * quia actus præſumitur factus eo modo, quo fieri debebat *l. miles §. decem ff. de re iudi. l. ſi duo, vbi Bald. ff. de acq. hæred. Aym. conſ. 91. num.8. Surd. conſ. 198. num. 15. & ſeqq.* & à primordio tituli poſterior formatur *l. 1. circa fin. C. de imponen. lucrat. deſcr. lib. 10. l. filius familias in princ. C. ad Macedon. l. tutor datus, ff. de fideiuſſ. Aym. conſ. 144. num.2.* vbi, quòd originalis cauſa attendi debet, *& d. conſ 9.*
5 *num.9.* * Et præcedentia declarant ea, quæ ſequuntur *l. ſi ſeruus plurium §. fin. l. qui filiabus in prin. de leg. 1. Pariſ. conſ.3. num.37. & conſ.43. num.51. & ſeqq. lib.3.*

Nec facit, quòd Reuerendiſſimus Alexandrinus declarauit ſolutionem eſſe faciendam in tot libris, quia cum eſſet iuxta formam decreti *R. P. D. Litta* nihil fuit alteratum *l. cum dubitari l. Cornelius ff. de hæred. inſt. l.3. de leg.1.*

Nec releuat, quòd primo loco Bartolomæus ſuſceperit terminum ad ſoluendum in tot libris, & denuò ſuſceperit terminum de ſoluendo ſimpliciter abſque alia mentione librorum, quia per hanc ſecundi termini ſuſceptionem, non declarauit, ſe velle ſoluere
6 in pecunia, * quia verbum *ſolutionis* pertinet ad omnem liberationem *l. ſolutionis*, vbi *Bart. num. 1. verſ. quandoque de ſolutio.*

Minùs etiam releuat, quòd Bartholomæus faſſus fuerit in commiſſionibus, mandatum fuiſſe relaxatum in pecunia, quia commiſſiones nihil dicunt de certo, ſed ſolùm de relaxatione mandati, quæ dedit cauſam declarationi factæ per Reuerendiſſimum Alexandrinum, & non decretum. Vltra quòd ex hac confeſſione non poteſt probari concludenter dicta relaxatio in pecunia, quia hæc confeſſio non fuit Bartholomæi principalis,
7 ſed procuratoris, * quæ non potuit præiudicare domino, quia non eſt de re, quæ ſit in poteſtate confitentis *Achill. deciſ.4. de confeſſ.* Et quamuis impenſa faciat præſumere gratiam impetratam ad inſtantiam principalis, qui cùm fuerit ea vſus non poteſt contra ipſam venire, tamen dicta confeſſio, & acceptatio non facit, quòd omnes clauſulæ appoſitæ in gratia ſint tales, quales Procurator expreſſit; præſertim quando qualitas expreſſa habet dubium iuris, prout euenit in caſu iſto ex ſupradictis, & ita fuit reſolutum in cauſa *Conchen. Archipreſbyteratus 28. Ianuarij 1594. coram Domino meo Penia.*

Sed & ſi dictum decretum expreſsè loqueretur de pecunia adhuc fideiuſſores non poſ-

ſent

ſent iunari ex eo quòd ſolutio fuiſſet facta in
libris, quia nec res in hoc caſu eſſet mutata,
iuxta *tex. in l. non à iudice*. Nam, vt benè de-
8 clarat *gloſ. in verb. ſi quis alio iudicio*, *
tunc res mutatur, quando de vna re acturus,
ſtipulatus eſt, iudicatum ſolui, & poſteà egit
9 de alia. * Et tunc fideiuſſor non tenetur, quia
eius obligatio alteratur. At in caſu iſto, non
alteratur obligatio fideiuſſorum, quæ eſt de
reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ. Nam
quamuis Bartholomæus ſoluerit in tot libris,
hoc tamen nihil ad fideiuſſores, ſed ſolùm ad
10 Gregorium, * cuius reſpectu idem fuit, quòd
Bartholomæus ſolueret in ſpecie, vel in pecu-
nia, quando ſpeciem dare potuit pro pecunia,
vel pecuniam pro ſpecie *d. l. miles §. decem de
ſolui*. Et hoc aliàs videtur ſenſiſſe Rota, vt per
Caſarem de Graſſ. deciſ. 3. nu. 8. & 10. de fideiuſſ.

Nec facit, quòd fideiuſſores aliter non ſe
obligarent, niſi ſolutio facienda eſſet in pe-
11 cunia, * quia cùm hòc non dicat fideiuſſio
nec nos dicere debemus, vt in his terminis di-
xit *Rota apud Caſarem de Graſſ. loc. cit. ante nu. 7.*

12 Ad ſecundum quod dicebatur fideiuſſores,
qui datur à decreto faciendo à primo iudice,
non teneri pro decreto faciendo à iudice ap-
pellationis *l. cum apud ff. iudic. ſolui*, omiſſo
quòd hæc concluſio non ita indiſtinctè pro-
cedit, vt per *Caputaq. deciſ. 64.* aliàs *67. in
princ. Angelus Epiſcopus li. 2. in manus. Caſ.
de Graſſ. deciſ. 2. num. 7. de locat. Theſau. dec.
202.* Reſpondebatur, quòd *tex. in d. l. cùm apud*,
vt benè aduertit *Theſau. dicto loco num. 5.* lo-
quitur, quando fideiuſſio datur coram certo
13 iudice, coram quo cauſa eſt terminanda, *
hic autem cauſa erat iam finita per decretum,
& appellatum; & in vigorem decreti data fi-
deiuſſio pro parte Georgij actoris ita quòd
ſuccumbentia expectabatur coram alio iudi-
ce. Et vltra rationem, quæ hoc euidenter ſua-
det, cùm non fuerit expreſsum nomen pro-
prium iudicis, hoc videtur concludere *Aegid.
dec. 33.*

Non obſtat, quòd iſti fideiuſsores non fue-
14 rint citati, * quia cùm ſimus in fideiuſsori-
bus, ſententia lata contra principalem no-
cet fideiuſsori etiam non citato; Fingitur e-
nim vna cum principali condemnatus *Bald.
in l. duobus §. igitur ſi quis ff. de iureiur. Alex.
in l. ſæpè, ſub num. 17. ff de re iudic. Guido Pap.
dec. 26.* latè *Surd. deciſ. 171. num. 3. & ſeqq.*

15 Et cùm vt ſupra dictum eſt, hæc fideiuſſio
non fuerit reſtricta ad iudicium R.P.D. Littæ,
ſed ſimpliciter facta in euentum ſuccumben-
tiæ, cenſentur fideiuſsores conſenſiſse in om-
ni iudicio ſuccumbentiæ. Et hoc caſu etiam
intrat ratio *Doctorum*, de qua per *Socin. conſ.
283. ſub num. 14. verſ. nam, vt dicit Bart. lib. 2.*

Tandem non obſtat, quòd libri fuerint de-
poſitati in Monte Pietatis, & ibi ab innunda-
tione aquarum deuaſtati, quia hæc prouenit
ex mora Georgij, qui fuit citatus ad reci-
piendum cum proteſtatione, quòd aliàs ſta-
16 rent ſuo periculo, * ideo dicitur in ſe omne
periculum ſuſcepiſse *Bart. in l. ſi qui de acq.
rer. dominio.*

PADVANA DECIMETTAE.

Merc. 20. Nouembris 1602.

ARGVMENTVM.

De varijs ſcripturis quando dicantur in
forma probanti.

SVMMARIVM.

1 *Scripturæ ſunt in forma probanti, quæ habent re-
quiſita, de quibus per* Abbatem, & Dec. in
in cap. 1. num. 15. de fid. inſtrum. *& alios
num. 2.*
2 *Scriptura carens die, & menſe non eſt in for-
ma probanti.*
4 *In antiquis non eſt neceſſaria recognitio ſcriptu-
rum, neque quòd conſtet de notariatu illius, qui
ſcripſit.*
5 *Ex antiquitate temporis præſumitur citatio in
tranſumptatione.*
6 *Simplex ſumptum non probat,*

DECISIO LXXXV.

DOmini dixerunt, inſtrumentum donationis
factæ per Epiſcopum de anno 1180. eſſe
1 in forma probanti, * quia habet omnia re-
quiſita, de quibus per *Abbatem*, & *Decium*,
in cap. 1. num. 18. & ſeqq. de fid. inſtrum. Et pa-
riter eſt in forma probanti tranſumptum di-
ctæ donationis factum ex decreto Ordinarij,
ne ſcriptura ob antiquitatem periret *cap. fin.
de fid. inſtrum. Bart. in auth. ſi quis in aliquo, vbi
Dec. num. 9. C. de eden. idem Bart. in l. chiro-
grapharij in princ. ff. de adminiſtr. tutor. Put.
dec. 202. lib. 2.*

Eſt quoque in forma probanti ſententia Vi-
carij Paduani, de qua in *regiſtro fol. 173.* &
alia inſtrumenta, de quibus in eodem regiſtro
fol. 400. vſque ad 485. quia habent requiſita,
2 de quibus per *Decium* in d. *cap. 1.* excepto ta-
men inſtrumento deſignationis confinium, de
quo in regiſtro *fol. 412.* quia caret die, & men-
ſe; & excepta cartula depoſitionis nouem te-
ſtium in regiſtro *fol. 431.* Non conſtat enim
à quo dicta cartula fuerit ſcripta, nec habet
alia requiſita.

3 Bullas quoque Vrbani, Gregorij, & Marti-
ni, fuit reſolutum eſſe in eadem forma proban-
ti, habent enim illa requiſita, de quibus per
*Speculat. in tit. de reſcript. præſent. §. 1. igitur,
Rebuff. in praxi in 3. par. ſignat. tit. de Bulla
declarat. fol. mihi 143.* Eſt etiam in forma pro-
banti ſcriptum Lucij, habet enim requiſita,
de quibus ſuprà.

4 Non obſtat, quod non conſtat de Notariatu
illorum, qui ſcripſerunt, & quòd eorum ma-
nus non fuerint recognitæ, quia cùm ſimus in
antiquis hæc non requiruntur *Caputaq. dec.
1. par. 3. Put. deciſ. 151. & 359. num. 6. lib. 1.
Couarr. tract. quæſt. cap. 21. ſub num. 6. verſ. 2.
caſus Gabriel de probat. concluſ. 8. num. 27.*

5 Minus etiam facit, quod tranſumpta fuerint
facta

Digitized by Google

ſacta abſque aliqua citatione, quia licèt de ea non conſtet ex antiquitate tamen temporis præſumitur *Put. dec. 210. num. 6. lib. 2. Chiſſan. dec. 83.*

6 Quantùm ad aliud inſtrumentum donationis de anno 1589. Domini dixerunt non eſſe in forma probanti, quia eſt ſimplex exemplum factum hac lite pendente *DD. in auth. ſi quis in aliquo vbi Dec. num 6. C. de edend.*

NERITONEN. BONORVM.

Lunæ 3. Decembris 1602.

ARGVMENTO

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Propter poſſeſſionem anteceſſoris datur mandatum de manutenendo ſucceſſori.*

2 *Exceptio abſorbens poſſeſſorium prius debet diſcuti, quàm poſſeſſorium.*

DECISIO LXXXVI.

DOmini inclinabant, dandum eſſe mandatum de manutenendo Reuerendiſſimo Epiſco-
1 po Neritonen. *, de poſſeſſione enim anteceſſorum ipſius Reuerendiſſimi Epiſcopi conſtat ex teſtibus examinatis, quæ iuuat etiam ipſum ſucceſſorem *Felin. in c. conſtitutus num. 19. de reſcript. Innoc. & alii in c. cum ſuper vbi Abb. num. 181. de cauſa poſſ. & propr. Rota deciſ. 1.*
2 *de reſtit. ſpoliat. in nou. Guid. Pap. deciſ. 629.** Sed quia ex depoſitionibus ipſorum teſtium conſtat, bona, de quibus agitur, fuiſſe conceſſa in emphyteuſim, & modernum Epiſcopum recepiſſe canones, ideò antequam mandatum concedatur, voluerunt, vt videatur, quomodò hæc res ſe habeat.

LEGIONEN. CANONICATVS.

Lunæ 2. Decembris 1602.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Obitus ad effectum reſeruationis debet plenè, & concludenter probari.*

2 *Obitus ad effectum reſeruationis probatur ex teſtibus de publica voce, & fama, quando nec Ordinarius nec ab eo prouiſus eſt in cauſa.*

3 *Probatio ex teſtibus de publica voce, & fama, in rebus parui præiudicii eſt concludens probatio.*

4 *Clericatus probatur ex literis patentibus.*

5 *Valor probatur per teſtes de publica voce, & fama deponentes per non exceſſum.*

6 *Non tenetur quis iuſtificare valorem beneficii, quod paratus eſt dimittere.*

DECISIO LXXXVII.

1 QVamuis obitus ad effectum reſeruationis debeat plenè, & concludenter probari, quia eſt fundamentum intentionis impetrantis, & agitur de præiudicio Ordinarij *Put. deciſ. 266. lib. 3.* & fuit reſolutum *coram Cantucio in cauſa Pampilonen. beneficii 8. Martii 1577.*
2 & alias ſæpiùs. * Nihilominùs in caſu, de quo agitur, dixerunt Domini, probari concludenter ex teſtibus deponentibus de publica voce & fama, quia nec Ordinariùs, nec ab eo prouiſus ſunt in cauſa *Caſſad. poſt Aegid. dec. 1. de probat. num. 1. verſ. nam pro ea facit.* & fuit dictum *coram Sanctiſſimo D. N. in cauſa Marſicana Beneficiorum* 10. *Iunii* 1577. *ſub nu.* 5. & in his terminis *coram bo. mem. Gypſio in cauſa Burgenſ. de Pancormo* 28. *Nouembris* 1588. & in cauſa *Placentina Canonicatus* 1. *Martii* 1599. *coram bo. me. Orano.* Ratio autem videbatur eſſe, quia ceſſante præiudicio Ordinarij, aut ab eo prouiſi, agitur de re modici præiudicij. Vnde ſatis Antonius probabat obitum in menſe reſeruato, ex quo de eo de-
3 ponunt teſtes de publica voce, & fama, * quæ in rebus parui præiudicij cenſetur concludens probatio *Butr. in c. veniens ſub num. 8. verſ. ſi alter factum eſt*, & poſt eum *Abb. ſub num. 8. de teſtib. Bart. in l. de minore §. tormenta nu. 30. verſ. ſi verò ita eſſet probata de quæſtion.*

Et hæc probatio Antonij multùm etiam coadiuuabatur, ex quo ipſe egit in partibus cum Capitulo, & informationes fuerunt factæ contra ipſum nomine Epiſcopi, & Capituli, & tamen neque Epiſcopus vnquam oppoſuit, ad ſe ſpectare collationes, nec vnquam aliquis ab eo prouiſus comparuit.

4 Clericatus Antonij ſatis videbatur probari ex literis patentibus *Grammat. deciſ. 81. numer. 1.* Et fuit pluriès reſolutum. Et quicquid dicatur, prædictæ litteræ fuerunt recognitæ.

5 Valorem Canonicatus probant teſtes deponentes de publica voce, & fama per non exceſſum *Aegid. deciſ. 674.*

Valor obtenti non æget iuſtificatione, quia Antonius eſt paratus illud dimittere *Rota dec. 20. de probat. in nou. Felin. in c. ad aures nu. 10. de reſcript.*

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Lunæ 9. Decembris 1602.

ARGVMENTVM.

Iura quando dicantur in forma probanti.

SVMMARIVM.

1 *Legalitas ciuitatis atteſtantis, quem eſſe notarium probat.*

2 *Fides Commentarienſis, quòd quis fuerit carceratus probat, ſi conſtet, illum, qui fidem fecit eſſe Commentarienſem.*

3 *Notario talem ſe atteſtanti creditur de ſtylo Rotæ.*
4 *Quando iura ſunt extracta ab Actuariis, ſunt in forma probanti.*
5 *In extractione iurium requiritur partis citatio.*
6 *In fide facta ab Officiali publico ſucceſſore in officio non requiritur citatio.*
7 *Libri Officialis publici non probant contra eum, cum quo res geſta non fuit.*
8 *Mandatum de excarcerando tanquam actus iudicialis non requirit locum loci, inuocationem, & rogitum pro ſui validitate.*
9 *Scriptura extracta ex archiuio inter perſonas non ſubditas, & extra territorium non probat.*

DECISIO LXXXVIII.

DOmini dixerunt, iura, ſuper quibus fundata eſt *deciſio in hac cauſa facta 6. Aprilis* 1601. eſſe in forma probanti. Cùm enim teſtes examinati recognouerint manum ſcribentium, qui deponunt, Iacobum Spinam eſſe Commentarienſem, & Petrum Viennam nota-
1 rium, * & hoc etiam probat legalitas ciuitatis
2 Montis Regalis, * vtique fides dicti Iacobi, quod in libris Carcerum conſtet de carceratione Monachorum facta de anno 1598. eſt in forma probanti, cùm ſit de pertinentibus ad ſuum officium *Aym.* qui alios allegat *de antiquit. tempor. par.1. § quartò limitatur num. 62.* & de Commentarienſi in ſpecie eſt *conſilium criminale Bertamzol. 421. num.23. & ſeqq. vol. 2.* Quæ carceratio de anno 1506. ſumit adminiculum etiam ex confeſſione ipſiuſmet inquiſiti. Et pariter ſunt in forma probanti mandatum de carcerando, & excarcerario ad ſupplicationem cuiuſdam viſitatoris, cum fuerit extracta à D. Petro Vienna Actuario de quo cõſtat ex eius atteſtatione, cui de ſtylo o-
3 tæ creditur *Put. deciſ.275. lib.2. Verall. deciſ.*
4 *2'5. num.1. & 266. par.2.* Quando enim iura ab Actuarijs ſunt extracta, ſunt in forma probanti *Bart. in auth. ſi quis in aliquo verſ. 2. oppono ſub num.2. vbi Dec. num. 15. & ſeqq. C. de eden. Rota dec.1 de fid. inſtrum. in nou.*

Nec facit, quòd dicta iura fuerint extracta
5 lite pendente, & ſine partis citatione, * quæ tamen requiritur *Dec. in d. auth. ſi quis in aliquo num.9. & 10. C. de eden. Rot. deciſ.36. & 37. de probat. in antiq. Verall. dec.177. part.2.* quia cùm alia ſint extracta ab ipſomet Actuario, ſatis ſunt in forma probanti, vt dictum
6 eſt. Cùm vero fides facta ſit à Iacobo ipſius ſucceſſore in officio Commentarienſis nulla requiritur citatio; perinde enim eſt, ac ſi fides
7 fuiſſet facta ab ipſomet Commentarienſi, cuius tempore fuerunt factæ carcerationes, vt de notario ſubrogato dicit *Dec. in d. auth. ſi quis in aliquo num.26. C. de eden. Verall. dec.341. part.2.*
8 Minùs etiam releuat, quòd libri Officialis publici non probant contra eum, cum quo res geſta non fuit *Aym. loco præcit. numer. 71. Imol. conſ.96. in fin.* Vnde non debet probare in præiudicium exemptionis quam Monaſterium prætendit à iuriſdictione Reuerendiſſimi Archiepiſcopi, quia hic propriè non agitur contra tertium, ſed contra Monaſterium, ex cuius Monachorum carceratione prætendit Reuerendiſſimus Archiepiſcopus eſſe in poſſeſſione exercendi iuriſdictionem.

Non obſtat, quòd mandatum de excarcerando ad ſupplicationem Viſitatoris careat loco loci, inuocatione, & rogitu, quia cùm ille ſit actus iudicialis non eget iis ſolemnitatibus *Baldus in l. quædam in 2. lectura num.1. ff. de eden. in c. quoniam contrà num.9. de probat. vbi Felin num.4.*

9 Nec releuat, quòd confeſſio inquiſiti extracta ab Archiuiſta ex Archiuio non ſit in forma probanti, cum ſimus extra territorium, & inter perſonas, quas adhuc non conſtat eſſe ſubditas *Card. conſ.72. num.8. Verall. dec.42. lib.2.* quia principale fundamentum in hac ſcriptura non fuit factum, & ipſa non inſeruit niſi pro adminiculo.

AGRIGENTINA SANCTI ANGELI.

Mer. 11. Decembris 1602.

ARGVMENTVM.

Clauſulæ *vt aſſeritur* nonnulla, prout etiam de ſubreptione

SVMMARIVM.

1 *Qui ſubreptionem allegat, illam probare tenetur.*
2 *Probatio ſubreptionis debet eſſe concludens.*
3 *Narratiua concepta per verbum* vt aſſeritur *non debet iuſtificari.*
4 *Cancellaria in breuibus vtitur verbo* vt aſſeritur, *quando ſunt plures impetrantes.*
5 *Communitas reputatur vt vna perſona ficta.*
6 *Verba in fine poſita referuntur ad omnia narrata.*
7 *Quando tamen ſunt prolata principaliter, & non incidenter.*
8 *Qui ſe fundat in poſſeſſione, probare debet poſſeſſionem.*
9 *In impetratione Breuis facienda eſt mentio de poſſeſſione alterius.*
10 *Qui non habet intereſſe non poteſt dare de ſubreptione.*
11 *In impetratione gratiæ non eſt facienda mentio de actibus extraiudicialibus.*
12 *Lis non inducitur per citationem neque exequutam, neque decretam.*

DECISIO. LXXXIX.

1 DOmini dixerunt non conſtare de ſubreptione Breuium, * quia Confraternitas, quæ ſubreptionem allegat, illam non probat, * prout tenetur *gloſ. in cap. ſuper literis in verb. priori modo de reſcript. Pariſ.* qui alios al-
2 legat *conſ.3. num.50. v.l.4.* * Et probatio debet eſſe concludens *l. in præſentia vbi not. de probat.*

Non enim ſubſiſtunt ſubreptiones, quæ contra primum Breue allegantur. Quòd enim

dicitur fuiſſe narratum, Eccleſiam eſſe de iu-
repatronatus Iuratorum, quod tamen non
probatur non ſufficit, quia iuſtificatio iuriſ-
3 patronatus non eſt neceſſaria, * cùm narratiua
ſit concepta per verbum *vt aſſeritur*, quo caſu
impetrans ad illius iuſtificationem minimè te-
netur *Caſſad. deciſ.4. num.1.& 8. de probat. Rot.
deciſ.60. & 77. de reſcript. in antiq.* Et fuit re-
ſolutum *coram R. P. D. meo Decano in cauſa Le-
gionen. præſtimonij 14. Iunij* 1595.
4 Nec facit, quòd quando ſunt plures impe-
trantes Cancellaria vtatur hoc verbo *vt aſſe-
ritur Paul. in pract. Cancellar. notab. ſuper va-
cat. non reſeruat. verſ. item nota quod vt aſſerit*
quem ſequitur *Rebuff. ſuper concor. de forma
mand. Apoſtolici necnon omnia, & ſingula verſ.
nota tamen ſol mihi* ..... quia reſpondebatur,
hic non eſſe plures oratores, quia ſumus in
5 Communitate, * quæ licèt ſit collectiua plu-
rium; tamen habetur loco vnius perſonæ fa-
ctæ *Imol. in l. mortuo in fin. ff. de fideiuſſorib.*

Minùs releuat, quòd iſtud verbum *vt aſſeri-
tur* recipiat reſtrictionem, & limitationem à
6 verbo *ſtantibus præmiſſis concedes, & aſſignes.* *
Quæ verba in fine poſita referuntur ad omnia
7 narrata *l. 1. vbi* poſt alios latè *Iaſon. num.4.&
ſeqq. C. de lib. præterit.* quia ſecùs dicendum
eſt in hoc caſu, quia verba illa *de iurepatro-
natus vt aſſeritur* incidenter, & non principa-
liter fuerunt prolata *Bart. in l. fin. §. Titia ff. de
liberat. legata Fælin. in c. cauſam quæ num.4. verſ.
limita.4. de reſcrip.*

Secunda ſubreptio, quæ deducitur, ex quo
non fuit facta mentio poſſeſſionis Fràciſci ca-
pellani, non ſubſiſtit; quia hæc poſſeſſio non
8 probatur, * quam tamen tenerentur probare
confratres, tanquam in ea ſe fundantes *l. ab ea
l. verum ff. de probat. Innoc. in c. ſuper his ſub
num.10. verſ. ſed argum. contra de accuſat. Bart.
in l. in illa col. 2. num.5. ff. de verb. obligat.* cum
alijs per *Nattam conſ.199. num.9. vol.1. Surd.
dec.316. num* 14. Et in omnem euentum iſte
erat capellanus amouibilis ad nutum.

9 Tertia ſubreptio, quæ deducitur, ex quo non
fuit facta mentio de poſſeſſione Confraterni-
tatis, prout requiritur *cap. cùm noſtris de con-
ceſſ. præbend.* tollitur, ex quo in 2. Breui hæc
mentio habetur, cùm capitula fuerint inſerta,
in quibus adeſt ſufficiens mentio.

Quarta ſubreptio, quod Breuia fuerint im-
petrata nomine Iuratorum, de quorum man-
dato non conſtat, non obſtat; nam præter-
quàm quòd adſunt multæ coniecturæ: præſer-
tim quia ipſi non contradicunt, & quia fue-
10 runt facta capitula cum eorum interuentu, *
Confratres non poſſunt dare de hac ſubreptio-
ne, cùm ipſorum non interſit.

Subreptio autem, quæ deducitur reſpectu
ſecundi Breuis, quòd non fuerit facta mentio
litis, & appellationis à Confratribus interpo-
ſitæ ad Archiepiſcopum Panormitanum, hæc
Dominis viſa fuit vana, quia aliqualis non
11 adeſt, nec de tali appellatione conſtat. * Actus
enim qui datur eſt extraiudicialis, factus per
12 viam recurſus, * nec adeſt aliqua citatio Car-
melitarum, neque exequuta contra ipſos, ſed
nec etiam decreta, ſine quibus non fuit indu-
cta lis *gloſ. in Clem. 2. in verb. plenè, & ibi DD.
vt lit. pend.*

REGIEN. PRIORATVS.

Lunæ 16. Decembris 1602.

ARGVMENTVM.

Capiens poſſeſſionem poſt inhibitionem
Rotalem ſiue iuſtam, ſiue iniuſtam, etiam
de manu Procuratoris Cameræ, attentat.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta cau-
ſat attentata, & num.5.*
2 *Capiens poſſeſſionem de manu Procuratoris Ca-
meræ, qui nomine illius videtur poſſidere, non
attentat. Contrarium verius num.6.*
3 *Poſt ſententiam, quæ tranſitum fecit in iudicatum,
non poteſt dari de attentatis.*
4 *Tertius non poteſt dare de attentatis, qui non fuit
in cauſa tempore attentatorum.*
7 *Ad inſtantiam illius, qui eſt in cauſa, reuocantur
attentata.*
8 *Commiſſa cauſa appellationis, & nullitatis per
dictionem copulatiuam, & vtraque cauſa
cenſetur æquè principaliter commiſſa.*

DECISIO XC.

NObiles de Tauulis petebant reuocari atten-
tata, quæ ex eo prætendebantur, quòd Do-
minus Camillus cepiſſet poſſeſſionem 7. Apri-
lis 1583. de manu Commiſſarij Cameræ poſt
inhibitionem Rotalem ab Illuſtriſſimo bon.
me. Cardinale Lancellotto emanatam, quæ
fuerat intimata D. Camillo 14. Martij eiuſ-
1 anni 1583. * Quæ quidem inhibitio ſiue iuſta
ſiue iniuſta cauſat attentata *Put. dec. 375. lib.
2. Achill. deciſ. 29. de appell.*

Pro parte autem D. Camilli huic obiectio-
ni tres attendebantur reſponſiones. Prima eſt,
quòd cauſa fuerat commiſſa dicto Illuſtriſſimo
Cardinali Lancellotto in petitorio, firmo re-
manente negotio exequutiuo literarum Apo-
ſtolicarum in forma Breuis coram A. C., &
ideò Dominus Camillus abſque vitio attenta-
torum potuit capere poſſeſſionem.

Secùdò dicebatur, quòd Camillus cepit poſ-
2 ſeſſionem dei manu Procuratoris * Cameræ, qui
videbatur poſſidere nomine ipſius Camilli
Lancellott. de attent. c. 4. in præfat. num. 443. &
ideò capiendo talem poſſeſſionem non atten-
tauit ad trad. per eundem *Lancellottum d. c. 4.
limit. 1. num.* 14.

Tertio reſpondetur, quòd hodie non adeſt
qui poſſit dare de attentatis. Nam aut de his
3 volunt dare qui tunc erant in cauſa; * & cùm
ipſa fuerit agitata *coram R. P. D. meo Decano*
& in ea pronunciatum, ſententiaque fecerit
tranſitum in iudicatum, non poteſt ampliùs
dare de attentatis *Rota deciſ. 1. de appell. in*

non.

Digitized by Google

nou. Creſcen. dec. 7. de iudic. Caſ. de Graſſ. deciſ. 2. de appell. Aut verò Achilles, qui non erat
4 in cauſa de tempore * prætenſorum attentatorum vulcdare de attentatis, & non poteſt, cùm ſit tertius, qui ſicut non attentat ita nec de attentatis dare poteſt *Achil. dec. 28. de appellat. Lantellott. de attent. c. 3. num. 152.*

His reſponſionibus pro parte dictorum nobilium de Tanulis teplicabatur. Et ad primam quidem dicebatur, quòd de anno 1582. 24. Decembris cùm Camillus obtinuiſſet ſibi prouideri de hoc beneficio tanquam de libero, & fuiſſet capta poſſeſſio nomine Cameræ aliqui ex patronis facta mentione de huiuſmodi poſſeſſione obtinuerunt committi dictam cauſam Illuſtriſſimo D. Cardinali in petitorio cum clauſula prædicta, ſed Dominus Camillus non cepit poſſeſſionem vigore illarum literarum, obtinuit enim nouam prouiſionem 1. Februarij 1583. cum narratiua, quod beneficium de quo agitur eſſet de iurepatronatus, & à me-
5 dietate patronorum eſſet præſentatus, * cuius vigore poſſeſſionem cepit. Quæ quidem poſſeſſio fuit attentata tanquam poſt dictam inhibitionem capta.

Ad ſecundam replicabatur contrarium eſſe
6 verius, * quia qui accepit poſſeſſionē de manu procuratoris Cameræ, & fecit actus poſſeſſorios attentat, vt dicit *Lancell. d. c. in præfat num. 16. & limit. 1. num. 23. & ſeqq.* & ita atteſtatur fuiſſe reſolutum in *Rota coram Iuſto, &. coram Quiroga*.

Ad tertiam replicabatur, quòd Gaſpar pa-
7 tronus, qui inter alios obtinuit, * committi cauſam Illuſtriſſimo Lancellotto eſt in cauſa, ad cuius inſtantiam attentata debent reuocari *cap. 1. vt lit. pend. cum vulgar.*

Nec obſtat, quod ſententia R. P. D. mei Decani tranſitum fecerit in iudicatum, & fuerit
8 etiam lata contra Gaſparem; * quia fuit commiſſa non modò cauſa appellationis ſed etiam nullitatis à dicta ſententia per dictionem copulatiuam; quo caſu vtraque cauſa cenſetur æquè principaliter commiſſa *Put. dec. 172. lib. 2.* & ideò quamuis dicatur deſerta cauſa appellationis, tamen non debet cenſeri deſerta cauſa nullitatis, ſuper qua nunquam fuerat pronunciatum. Et quod tollit omnem difficultatem eſt quod in cauſa ante lapſum fatalium aderat alia commiſſio ſuper ſubreptione literarū comiſſa bo. mem. Domino de Rubeis.

ROMANA RELEVATIONIS INDEMNITATIS.

Ven. 20. Decemb. 1602.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SMMARIVM.

1 *Fideiuſſor de indemnitate tenetur ad damna & intereſſe.*

2 *Quietantia Barigelli probat contra tertium ſolutionem illi fuiſſe factam.*

DECISIO XCI.

Quantùm ad primam partem dubij Domini non dubitarunt, Lucios teneri releuare in-
1 demnem * Ianum ſtante eorum clara obligatione de releuando, &c. *Bald. in l. quero ff. locat. & in l. 2. vbi Salicet C. de ſenten. quæ ſine certa quantitate proferuntur Pariſ. conſ. 109. num. 38. lib. 1. Socin. iun. conſ. 78. nu. 2. lib. 2.* late *Surd. conſ. 150. num. 3. & 6. lib. 1.*

In quibus autem, & ad quam ſummam teneantur releuare; in hoc conſiſtit difficultas. Nàm quantùm ad pecunias captas ad ſocietatem officij, videlicet ſcuta 450. in eo videtur eſſe difficultas, quia Ianus in ipſo actu Societatis proteſtatus fuit omne commodum & incommodum ſpectare ad Lucios, & ſic non poteſt petere releuationem, cùm commodum & incommodum ſpectet ad Lucios, ſed ſolùm liberari à fideiuſſione.

Huiuſmodi motiuum non placuit Dominis. Licèt enim, ſi negotium conſideretur inter Ianuam, & Lucios non adſit difficultas, quin ſtante dicta proteſtatione Lucij ſint principales, & omne commodum & incommodum ad ipſos ſpectet, ſi tamen negotium conſideretur inter illum, qui dedit pecunias, & Ianum & Lucios, nihil ad Lucios, quia Ianus non potuit illos obligare abſque mandato, & ſemper ille qui dedit pecunias egit contra Ianum, tanquam principalem. Vnde ipſe ob hanc cauſam poteſt petere releuationem indemnitatis à Lucijs.

Et dictus Ianus debet quoque releuari indemnis pro ſcutis ſeptuaginta. & baiochis 15. quos ſoluit vnà cum dictis ſcutis 450. dominis de Variſijs vigore mandati contra ipſum relaxati.

Debet quoque releuari indemnis pro ſcutis
2 ſeptem, & baiochis * quinquaginta, quos ſoluit Barigello, vt conſtat ex quietātia ipſius Barigelli pro mandato exequutiuo contra ipſum relaxato ad inſtatiam dominorum de Variſijs. Item debet releuari pro ſcutis 18. & baioc. 50. ſolutis Procuratori, quia pro ipſo egit coram A. C. in hac cauſa vt ex quietantia ipſius procuratoris conſtat.

Quantum attinet ad pecuniasſolutas Bernardo de Cauallerijs pro penſione vnius apothecæ: Domini dixerunt Ianum non debere releuari, quia non probat hanc apothecam fuiſſe conductam cauſa cuſtodiendi res depoſitas, & minùs debet releuari pro expenſis, quas ipſe aſſerit ſe feciſſe pro traſportandis & cuſtodiendis rebus depoſitatis, de ipſis enim non conſtat niſi ex liſta ipſius Antonij, nec aliunde iuſtificantur.

Sed quia non conſtat Ianum paſſum fuiſſe damnum ex depoſito, ſed ex quo bona reſtituit, ideò ſtatui iterum conſulere Dominos, & tanto magis, quia Ianus ſolus informauit, & profitetur, velle tollere hoc fundamentum ex facto.

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Veneris 24. Ianuarij 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Pro reuocandis illis, quæ ſunt in facultate v. g. Epiſcopi non competit inferioribus actio ſpolij.*
2 *Exceptio abſorbens poſſeſſorium priùs cognoſci debet, quàm poſſeſſorium.*
3 *Qui iure ſuo vtitur, alteri non facit iniuriam.*

DECISIO XCII.

DVbitaui an Monachis cõpeteret actio ſpo-
lij, ita vt clerici, qui per biennium ante
motam litem iuſſu Reuerendiſſimi Archiepiſ-
copi ſedent in presbyterio redire debeant ad
1 ſedendum in choro antiquo vnà cum * Mona-
chis. Et Domini cum præſuppoſito, quòd Mo-
nachi ſedeant in digniori loco dixerunt, actio-
nem prædictam non competere; ea moti ra-
tione, quia cùm tempore Fœl. record. Pauli
III. verteretur quæſtio inter Monachos, & Vi-
carium Archiepiſcopi, Gubernatorem, Archi-
diaconum, Clerumque Eccleſiæ Montis Re-
galis ſuper Miſſarum celebratione, ſedendi lo-
cis pace, & thure dandis, ac proceſſionibus,
ac nonnullis alijs præeminentijs, & prærroga-
tiuis, ac ſimilibus, quæ poſteà ſigillatim de-
declarantur, bo. me. Cardinalis Farneſius il-
lius Eccleſiæ adminiſtrator ſuper illis quædam
ordinauit reſeruata tamen ſibi, & ſucceſſori-
bus ſuis facultate illa minuendi, & in illis ad-
dendi prout in Domino ſibi, & ſucceſſoribus
ſuis viſum fuerit, quæ omnia fuerunt per eun-
dem Paulum Summum Pontificem confirmata,
2 ideoque cùm talis ſit data facultas * Archie-
piſcopis, Monachi non poſſunt agere ſpolio,
donec in petitorio cognoſcatur, an Reueren-
3 diſſimus * Archiepiſcopus potuerit hoc fa-
cere. Qui enim iure ſuo vtitur alteri non facit
iniuriam *l. factum* 198. *§. non videtur ff. de reg. iur.*

Ex quibus dicebant Domini ceſſare omnia adducta pro Monachis.

ROMANA PRIMOGENITVRAE.

Ven. 24. Ianuarij 1603.

ARGVMENTVM.

Adminiſtrator de facto rei fideicommiſſariæ tenetur reddere rationem ante finitum officium, & ante purificatum fideicommiſſum.

SVMMARIVM.

1 *Per confeſſionem Procuratoris probatur adminiſtratio ſui principalis.*
2 *Adminiſtrator hæreditatis tenetur reddere rationem ante purificatam fideicommiſſi conditionem de pecunijs, quæ debebant inueſtiri, & num. 7.*
3 *Adminiſtrator non tenetur reddere rationem ante officium finitum, niſi conſtiterit de mala adminiſtratione.*
4 *Adminiſtrator de facto tenetur reddere rationem ante finitum officium.*
5 *Voluntas teſtatoris debet pro lege ſeruari.*
6 *Hæres non tenetur reddere rationem, niſi purificato fideicommiſſo.*

DECISIO XCIII.

1 CVm conſtet de adminiſtratione D. Ho-
nufrij ex confeſſione Procuratoris *Falin.
in c. 1. num. 14. vt lit. non conteſtat.* & res ſit no-
toria, & de intereſſe domini Marcelli, qui eſt
2 vocatus ad primogenituram *Caſtren. conſ. 283.
num. 2. lib. 1.* Dom. Honufrius tenetur reddere
rationem de pecunijs, quæ iuxta voluntatem
teſtatoris inueſtiri debebant *Iaſ. in l. præſes
num. 3. C. de tranſact. Decius conſ. 110. num. 7.
Rolan. conſ. 49. num. 2 lib. 1. Grat. conſ. 131, n. 32.
lib. 1.* Et hoc procedit etiam quòd de facto
adminiſtrauerit *Socin. ſen. conſ. 2. num. 5. Dec.
conſ. 49. num. 17. lib. 1.*
3 Non obſtat, quòd adminiſtrator non te-
netur reddere rationem ante officium finitum,
niſi conſtiterit de mala adminiſtratione *Io. An-
dr. in addit. ad Specul. tit. de inſtrum. edit. §. nunc
verò num. 45. verſ. legatarijs Io. à Canibus de
4 execut. vltim. volunt. §. nouiſſimum numer. 6.* *
quia cùm de facto D. Honufrius adminiſtra-
uerit, (ſunt enim dati particulares à teſtato-
re adminiſtratores) ſatis dicitur officium fini-
tum, ex quo nunquam de iure incepit *Salicet.
in l. aduerſus num. 1. verſ. & ideo ne dicatur.* Et
tanto magis, quia etiam Domini cenſuerunt,
eſſe locum deputationi adminiſtratorum iux-
5 ta voluntatem teſtatoris, * quæ pro lege ha-
beri debet *§. diſponat auth. de nupt.* requiſitis
tamen illis, qui per teſtatorem dati ſunt.
6 Minùs releuat, quòd D. Honufrius tanquam
hæres non tenetur reddere rationẽ fideicom-
miſſario, niſi purificatio fideicommiſſo *Ca-
ſtren. in l. cùm tale ſub num. 2. ff. de condit. &
adminiſtrat.* quia D. Marcellus non petit hanc
7 rationem à D. Honufrio tanquam hærede, *
ſed tanquam adminiſtratore, vel exequutore,
quia in ea parte, qua inueſtiri debebat, non
potuit gerere ſe, niſi tanquam adminiſtrator,
vel exequutor *Capra in tract. de exequutoribus
vltim. volunt. membr. 4. nu. 7.* Et ideò tenetur
reddere rationem per ſupradicta.

INTERAMNEN. PECVNIARIA.

Lunæ 17. Februarij 1603.

ARGV-

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Bis ignoranter ſolutum repeti poteſt cùm bona fides non patiatur quòd idem bis exigatur.*
2 *Dicens indebitum ſe ſoluiſſe, debet hoc concludenter probare.*
3 *Verba generalia apta ſunt comprehendere omnem cauſam.*

DECISIO XCIV.

DVbitaui, an eſſet recedendum à laudo per R.P.D. de Grandis lato, in quo vtraque pars abſoluitur. Fundamentum Iulij Cecchoni, qui petebat ab illo recedi in eo conſiſtebat, quia de iniuſtitia laudi conſtabat ex quo bis idem ſoluerat, & ideò poterat repetere, quod
1 ignoranter ſoluerat *l. 1. & toto titulo ff de condict. indeb.* nec bona fides patitur, quod bis idem exigatur *l. bona fides ff. de reg. iur.* Et ad hoc probandum dicebat, quod cum bo. mem. Ioannes Cittadinus in laudo dato 22. Auguſti 1191. quietaſſet vtramque partem de omnibus datis, & acceptis, reſeruatis tamen quibuſdam, vt infra dicitur non potuit Ioannes Baptiſta Marcutius obtinere graduationem pro ſcutis 250. vt in *Summario num. 9.* in quibus Gabriel Cecchonus author Iulij remanebat debitor ipſius Ioannis Baptiſtæ vigore concordiæ factæ de anno 1590. de qua in *Summar. n. 3.* Nec etiã pro ſc. 600. & ſcut. 73. pro agio occaſione cuiuſdam cenſus Fatioli aſſignati D. Gabrieli in prædicta concordia anni 1590. adhoc, vt extingueret cenſum Vecchiarellæ. Quia licet hoc fuiſſet reſeruatum in laudo lato per Cittadinum, nihilominus conſtat poſt obitum Gabrielis Marcum Antonium Cecchonum fratrem & fideiuſſorem Gabrielis extinxiſſe cenſum Vecchiarellæ, necnon & fructus d. cenſus ipſi Vecchiarellæ ſoluiſſe iuxta concordiam anni 1590. quæ in hoc non fuit mutata per Cittadinum.

Vnde cum Iulius nomine ſuorum authorum ſolniſſet Io. Baptiſtæ Marcutio in vna manu ſcuta 365. 24. Martii 1596. *Summario num. 10.* & eadem die conſtituiſſet ſe debitorem ipſius Marcutii in ſcutis 400. quæ poſteà fuerunt ſoluta ipſi Ioanni Baptiſtæ 5. Maii 1597. vt in eius quietantia *Summario num. 12.* vtique in prædictis conſtat ipſum indebitum ſoluiſſe.

2 His tamen non obſtantibus cenſuerunt Iulium non probare concludenter ſe indebitum ſoluiſſe, prout tenetur *Alex. conſ. 83. lib. 1. Socin. conſ. 94. num. 4. Rota Ianuen. deciſ. 2. num. 3. & deciſ. 5. num. 5.* & fuit reſolutum in cauſa *Romana lignorum 8. Martij* 1602. *coram R. P. D. meo Lancellotto*. Nam cum in concordia 1590. fuiſſet conuentum, quod fructus cenſus Fatioli aſſignati Gabrieli Cecchono, vt extingueret cenſum Vecchiarellæ decurſi vſque ad illam diem deberent ſolui per Gabrielem Ioanni Baptiſtæ Marcutio, & in hoc concordia non fuerit immutata per laudum bo. mem. Cittadini vtique ſolutio facta ipſi Ioanni Baptiſtæ potuit cedere in hanc cauſam, & in cauſam ſcutorum 85. quæ Cittadinus declarauit in laudo debere ſolui eidem Ioanni Baptiſtæ, & ad hoc vt non dicatur indebitè ſolutum ſufficit, quod ſolutio potuerit verificari in dictis fructibus, & ſcutis 85.

Non obſtat, quod Ioannes Baptiſta obtinuerit graduationem pro ſcutis 250. & pro cenſu Fatioli, à quibus tamen Iulius Cecchonus erat liberatus ſtante laudo Cittadini, & extinctione facta cum Vecchiarella, quia non conſtat ex hoc capite ipſum exegiſſe pecunias: dicitur enim in ſolidationibus factis inter Ioãnem Baptiſtam, & Iulium, quod inito calculo inter ipſos de omnibus geſtis, & adminiſtratis
3 &c. * quæ verba cum ſint generalia ſunt apta comprehẽdere omnẽ cauſam *l. Iulianus de leg. 3.*

Sed res apud me non caret difficultate, quia fructus dicti cenſus non poſſunt aſcendere ad tantam ſummam ſolutam per Iulium. Erat enim huiuſmodi cenſus redditus ſcutorum quadraginta octo, & fuerat emptus de anno 1586. & datus Gabrieli Cecchono de anno 1590. cum onere ſoluendi fructus decurſos ipſi Ioanni Baptiſtæ Marcutio. Vnde de eo tempore etiam quod fructus nunquam fuiſſent ſoluti per Fatiolum venditorem cenſus non poterant excedere ſummam ſcutorum centum nonaginta duorum, quæ vna cum aliis ſcutis 85. quæ Iulius tenebatur ſoluere ex laudo Cittadini aſcendunt ad ſummam ſcutorum 277. & tamen Iulius ſoluit ſcuta 365. in vna manu & in alia 400.

Ex quibus ſtatui iterum conſulere Dominos meos ſuper præſenti dubio.

ROMANA DOMVS.

Lunæ 17. Februarij 1603.

ARGVMENTVM.

Liquidatio fructuum ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis vnicus in facto proprio plus quam ſemiplenè probat & iunctis adminiculis plenè probat.*
2 *Quietantiæ probant ſolutionem ad effectum liquidationis, quæ eſt difficilis probationis & 3.*
4 *Dominum percepiſſe penſionem domus probatur ex eo, quod illam locauit & conductor inhabitauit & num. 6.*
5 *Fructus ciuiles tunc ſolum dicuntur percepti quando exiguntur.*
7 L. ſi fundum C. de rei vendic. *procedit etiam in fructibus ciuilibus.*
8 *Vbi militat eadem ratio idem ius ſtatui debet.*
9 *Nullus præſumitur iactare ſuum.*

DECISIO XCV.

PLacuit Dominis liquidatio facta in ſententia Rotali quibuſdam tamen additis ad fauorem Do-

Digitized by Google

Dominorum de Perbenedictis quia oſtende-
runt nouas quietantias & errorem. Ex depo-
ſitione enim tertij teſtis, de qua in *Summario*
num 7 qui deponit pluries ſe ſoluiſſe penſiones
Rentio de mandato Domini ſui, ſcilicet quoli-
libet anno ſcuta 48. & hoc per ſeptennium ante
obitum fel. record. Greg. XIII. quod tempus
comprehendit annum 1582. & ſequentes, &
currit vſque ad annum 1585. de menſe Aprilis
de quo tempore obiit Pontifex. Ideò benè fuit
facta liquidatio in ſcutis 117. facto enim cal-
1 culo tantum percipit Rentius, & hoc quidem
teſtis, quamuis ſit vnicus nihilominus cum de
facto proprio deponat pluſquam ſemiplenè
probat *Aym. conſ.* 178. & fui pluries reſolutum,
& adminctis adminiculis, de quibus in *deciſione*
R. P. D. mei Decani, probat concludenter. Pro
penſionibus autem decurſis à dicto menſe
Aprilis vſque ad menſem Iunii 1586. nihil fuit
liquidatum, cum non conſter de aliqua recep-
tione Rentii à dicto autem menſe Iulii 1586.
vſque ad menſem Iulii 1588. Domini cenſue-
2 runt faciendam eſſe liquidationem in ſcut. 70. &
baiocchis 80.* Et quamuis ex quietantijs con-
ſtet Rentium percepiſſe ſolum ſcuta 60. & ba-
iocchos 81. vel circiter, tamen conſtat Boiar-
dum, ad cuius fauorem dictæ quietantiæ fuerũt
factæ, inhabitaſſe domum circa finem menſis
Iunii 1588. & hoc apparet ex quadam quie-
tantia ſibi de eo tempore facta per quendam
artificem pro operibus in dicta domo præſti-
tis. Vnde veriſimile eſt, quod ſoluerit penſio-
nes, & eas perceperit Rentius. Et hoc videba-
tur ſufficere cum ſimus in materia liquidatio-
nis, quæ eſt difficilis probationis.

A dicto autem menſe Iulij vſque ad menſem
Februarij 1593. ſententia liquidat in ſcutis
centum, quia primus teſtis de quo in *Summar.*
num. 5. deponit inhabitaſſe domum per bien-
nium, & quod inhabitabat de tempore Grego-
rii XIV. & ſoluit ſcuta 100. & ad hoc tempus
addenda ſunt alia ſcuta vigintiquinque, vt in
Summar. num. 2.

Pro penſionibus autem Februarij 1595. vſq;
ad menſem Nouembris 1596. ſententia liqui-
3 dat in ſcutis 175.* & hoc bene, quia ex quie-
tantiis, de quibus *num.* 3. non modo conſtat
Rentium percepiſſe dictam ſummam, ſed etiam
aliquid amplius.

A die autem 15. Decembris 1596. vſque ad
annum 1599. ſententia condemnat ad ratio-
nem ſcutorum 48. pro quolibet anno. Sed quia
fuit relictus vnus annus fuit dictum, eum eſſe
addendum, quia Domini de Perbenedictis recu-
perarunt domum anno 1600. die 9. Auguſti.

4 Et hanc quidem perceptionem fructuum
ſatis videbatur probari ex quo Rentius locauit
dictam domum cuidam Fabio dicta die 15. De-
cembris ad quinquennium, & conſtat etiam de
inhibitione domus per ipſum Fabium ex depo-
ſitione ſecundi teſtis, de quo in *Summar. num.* 6.

Nec facit quod non conſtet de exactione
penſionis à dicto Fabio nec minus à Boiardo
5 niſi pro dictis ſcutis 60. & bonen. 81.* & cum
verſemur in fructibus ciuilibus nempe penſio-
nibus domorum, tunc ſolum dicuntur percepti
quando exiguntur *Surd. poſt alios conſ.* 84. *nu.* 4.
6 *vol.* 1.* quia hic ſatis probatur exactio cum
probetur non modo domum fuiſſe inhabita-
tam, verumetiam locatam pro certa annua
reſponſione ad tradita per *Iacobum de Strena in*
l. ſi fundum in princ. & ibi Bald. num. 5. *C. de*
7 *rei vendicat.* * quæ licet loquatur in fructibus
8 naturalibus,* tamen militat in hoc caſu eadem
ratio cum domus fuerit locata, & inhabitata,
& ideò idem ius ſtatui debet ad *l. illud ff. ad le-*
9 *gem Aquil.* * nec præſumitur quiſquam iactare
ſuum *l. cum de indebito ff. de probat.*

LVCANA PAROCHIALIS.

Ven. 21. Februarij 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum procuræ factum ab Epiſcopo ſub nomi-*
ne dignitatis in dubio intelligitur ad acta ſuæ
Curiæ maximè ſi vigore illius Procurator exer-
ceat acta fiſcalia.
2 *Mandatũ pro vna cauſa non ſuffragatur pro alia.*
3 *Mandatum expreſſum facit ceſſare præſumptum.*

DECISIO XCVI.

ALteratam ex nullitatibus, quæ alias oppone-
bantur dixerunt Domini eſſe ſublatam ex
mandato Procuratoris fiſcalis, quod fuit da-
tum à moderno Epiſcopo. Et licet in eo non
legatur, quod Procurator fuerit conſtitutus ad
1 acta ipſius Curiæ Epiſcopalis *, tamen cum ſit
facta ſub nomine dignitatis videlicet *Alexan-*
der Epiſcopus &c. viſum fuit eſſe intelligendum
pro actis ipſius Curiæ iuxta *deciſ. Aegid.* 47.
eoque amplius quia vigore iſtius mandati di-
ctus Procurator exercet acta fiſcalia.

Aliam nullitatem non poſſe ſanari fuit con-
cluſum, quia licet fuerit productum mandatum
Vincentii præſentati in perſonam Iacobi Gal-
li, tamen non eſt ad iſtam cauſam, ſed ad quan-
dam cauſam peculiarem ipſius Vincentii cum
2 alia perſona, & ideo ſuffragari non poteſt,
Etiam quod habeat clauſulas generales, quia
reſtringuntur reſpectu illius, contra quem eſt
facta conſtitutio *Vant. de nullit. ex defectu man-*
dati num. 101.

Nec releuant ea, quæ dicuntur de mandato
præſumpto ex *deciſione in cauſa Anconitana co-*
3 *ram bo. me. Gypſio,** quia cum Iacobus produxe-
rit ab initio dictum mandatum, hoc expreſſum
facit ceſſare præſumptum *l. fin. C. de pactis con-*
uent. l. cum ex filio §. filio ff. de vulgar. Pariſ.
conſ. 43. *num.* 75. *lib.* 2.

ROMANA SANCTI THOMAE IN FORMIS.

Ven. 21. Februarij 1603.

AR-

ARGVMENTVM.

Circa purgationem Spolij.

SVMMARIVM.

1 *Iudex nulliter procedendo ſpoliat.*
2 *Reintegratio ad bona nulliter conceſſa non reuocatur in vi compulſiua, ſecus autem in expulſiua.*
3 *Vltimum ſpolium eſt purgandum.*
4 Caſtren. in conſ. 400. nu. 4. verſic. 3. ſimiliter lib. 1. & Dec. conſ. 200. numer. 5. *declarantur.*

DECISIO XCVII.

FVit reſolutum reintegrationem factam ad fauorem Capituli Sancti Petri eſſe reuocãdam ex capite nullitatis exequutionis, quia in relaxatione mandati fuit citatus Paulus Giſlerius,
1 qui non habebat mandatum * & clarum eſt, quod Iudex nulliter procedendo ſpoliat *Abb. in cap. conquerente num. 8. de reſtit. ſpoliat. Bald. conſ. 357. lib. 2. Caputaq. dec. 186. par. 3. Caſ. de Graſſ. deciſ. 1. num. 4. de conſtit.*
2 Non obſtat, quod dicitur ceſſare hoc fundamentum ex quo reintegratio Capituli ſi non fuiſſet conceſſa eſſet de nouo concedenda *Cravett. conſ. 46. num. 7. Caput. dec. 175 num. 3 par. 3.* quia hoc procedit in vi compulſiua, ſecus autem in vi expulſiua, vt in ſpolio quemadmodum diſtinguit *Put dec. 183. par. 1.* & fuit dictum *coram bo. me. Oriolen. in cauſa Romana Caſalis 12. Iunij 1573.* quæ eſt *Dec. par. 1. dec. 103. num. 1.*
3 Minus releuat, quod Capitulum quoque fuerat prius ſpoliatum, quia vltimum ſpolium eſt purgandum *l. 3. §. cum igitur l. qui poſſeſſionem l. qui fundum ff. de vi & vi arm. l. ſi quis ad ſe fundum C. ad l. Iuliam de vi public. Gabr. conſ. 149. num. 12. & 16. volum. 2.*
4 Nec reſiſtit *Caſtrenſis in conſ. 400. n. 4. verſ. 3. ſimiliter lib. 1.* quia *Caſtren.* loquitur quando primum ſpolium fuiſſet violentum, quod non eſt in caſu iſto, & *Dec. in conſ. 200. num. 5.* loquitur, quando primum ſpolium fuiſſet attentatum.

BONONIEN. DE MANGIOLIS.

Merc. 26. Februarij 1603.

ARGVMENTVM.

Deſcendentia ex quibus probetur. Subſtitutio reciproca quando contineat fideicommiſſariam.

SVMMARIVM.

1 *Deſcendentia contra vnum ex creditoribus probatur ex teſtibus examinatis contra alios creditores in eadem cauſa coram alio iudice concurrentibus adminiculis.*
2 *Reciproca regulariter non continet fideicommiſſariam.*
3 *Limita quando adeſt clauſula codicillaris concepta per verba futuri temporis, quæ continent tractum ſucceſſiuum, & quando ſubſtitutio eſt concepta per verbum commune.*
4 *Confeſſio facta in inſtrumentis diuiſionis effectum ſortitæ probat factum eſſe locum fideicommiſſo.*
5 *Confeſſio authoris nocet ſingulari ſucceſſori.*

DECISIO XCVIII.

QVia Comes Melchior Senior de anno 1525. in ſuo, quod condidit teſtamento per inſtitutionem factam de filijs maſculis legitimis, & eorum deſcendentibus legitimis vocauit minores natu maſculos ex filijs fœminis, & eorum deſcendentibus maſculis, necnon deſcendentes maſculos legitimos ex Comite Octauiano filio naturali legitimo, & ex Comite Hercule nepote naturali ex Bartholomæo filio legitimo, quos etiam in certa portione inſtituit, & in eadem ſibi inuicem ſubſtituit. Ideo dubitaui, an Comes Hercules iunior, & alij filij Comitis Melchioris Iunioris ſint de vocatis in teſtamento in caſu, & ad effectum, de quo agitur, qui eſt, vt poſſint agere pro recuperatione bonorum per eorum patrem alienatorum. Et Domini reſtrinxerunt negotium ad tres difficultates, quarum prima reſpicit effectum dubij.

Prima fuit, an conſtaret de deſcendentia Comitis Melchioris Iunioris à Comite Hercule Seniore nepote teſtatoris? Et Domini dixerunt conſtare, & vltra quod pars vehementer in hoc non inſiſtebat, & eſt pluſquam notorium inter DD. Bononi. n. probatur ex teſtibus 6. 9. 11. & 14. vt in *Summ. nu. 6.* qui deponunt Melchiorem fuiſſe natum ex Comite Hercule, & Gunipera de Paleottis eius vxore ſorore bon.
1 me. Illuſtriſſimi D. Cardinalis Paleotti. * Et licet iſti teſtes fuerint examinati coram A. C. dum ageretur contra Dominos de Maluarijs tantum, & non contra alios creditores, contra quos coram me agitur, tamen prædictis accedit nominatio ipſius Herculis in teſtamento facto de anno 1559. vbi nominat filios legitimos, & naturales Melchiorem, Alexandrum, & Georgium, de quo in *Summ. num. 2.* & hæc quidem deſcendentia corroboratur ex quibuſdam enunciatiuis modernis, de quibus in *Summario nu. 3. & ſeqq.*

Deſcendentia vero Comitis Herculis iunioris ex dicto Melchiore iuniore, & Domina Lauinia Calderina eius vxore probatur ex eiſdem teſtibus, & ex teſtibus coram me examinatis ſuper paupertate Comitis Herculis, & fratrum.

Secunda difficultas fuit, in qua parte teſtamenti ſint vocati. Et DD. dixerunt, quoad bona relicta filijs legitimis, quod fuerunt apertis verbis in defectum filiorum legitimorum, & eorum deſcendentium legitimorum vocati, vt ſuperius dictum fuit.

Quo

Quo vero ad bona relicta Octauiano Domi-
ni dixerunt eſſe vocatos ex reciproco fideicõ-
miſſo facto inter deſcendentes Octauiani, &
Herculis Licet enim reciproca regulariter non
2 contineat fideicommiſſariam * *l. iam hoc iure*,
& ibi DD. de vulgar. & pupillar. Alex. poſt Bar.
in l. Lucius Titius n. 13. & 19. Iaſon. nu. 29. vbi
3 *Ripa nu.* 41. teſtatur de communi *eod. tit.* * ta-
men hæc regula fallit, quando adeſt clauſula
codicillaris concepta per verba futuri tempo-
ris *Ripa d. loco n.* 45. latè *Surd.* qui alios cumu-
lat *conſ.* 232. *nu.* 16. vbi ſubdit hoc magis pro-
cedere, quando ſubſtitutio eſt concepta per ver-
bum commune *l. cohæredi §. cum filiæ ff. de vul-*
gar. not. in l. centurio ff. eod. Surd. loc. cit. n. 15.
eoque magis, quia verba continent tractum
ſucceſſiuum, ex quo ſunt vocati deſcendentes
Socin. iun. conſ. 136. *nu.* 18. *& ſeqq. lib.* 3. & te-
nuit *Rota coram R. D. meo Patriarcha Alexandri-*
no in cauſa Vrbeuetana Caſtri Sepij 15. Iunij 1579.
quo caſu reciproca continet fideicommiſſa-
riam *Pariſ. conſ.* 41. *n.* 37. *lib.* 2. *Cur. iun. conſ.* 48.
n. 4. *Socin. d. conſ.* 136. *n.* 3. *&* 28.

Tertia difficultas eſt, an poſſint agere. Et hęc
difficultas conſiſtit in eo an ſit factus locus fi-
deicommiſſo. Et pariter affirmatiuè fuit con-
cluſum. Et quicquid ſit circa bona relicta Octa-
uiano, quia eſſe factum locum fideicommiſſo
deponunt ſolum teſtes examinati coram A. C.
quoad bona relicta filijs legitimis hoc proba-
tur ex confeſſione, & ex communicationibus
factis inter ipſos diuidentes in inſtrumentis di-
uiſionis bonorum fideicommiſſi factis inter
vocatos ex iſta ſubſtitutione ob mortem filio-
rum teſtatoris *Iaſ. in l. cum aliquis n.* 4. *C. de iu-*
re delib. quæ diuiſiones ſortitæ fuerunt effe-
4 ctum, * & nocent creditoribus ſingularibus ſuc-
ceſſoribus, tanquam à ſuis auctoribus *Aym.*
conſ. 29. *n.* 1. *& de antiq. temp. p.* 1. *§. ampliatur*
n. 12. & de confeſſione facta in diuiſione *Ruin.*
conſ. 40. *n.* 4. *&* 5. *vol.* 4. *Gabr. de confeſſ. concl.*
1. *in fin.* & tenuit *Rota in cauſa Fauentina bono-*
rum de Nicolutijs 15. Ianuarij 1582. *coram R. D.*
meo Patriarcha Alexandrino, & hoc idem pro-
bant teſtes in *Summ. n.* 6.

Non obſtat, quod inſtrumentum teſtamenti
non ſit in forma probante, nec formiter leua-
tum; quia contrarium fuit reſolutum de hoc-
met inſtrumento *coram R. D. meo Pacen.*

TOLETANA DECIMARVM.

Ven. 28. *Februarij* 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio non datur niſi poſſidenti.*
2 *Teſtis deponens, quem exegiſſe decimas prædij ex omnibus fructibus intelligitur de fructibus, quos arrendatarij percipiunt ſi prædia ſunt arrendata.*
3 *Teſte. in ſpecie deponentes alios declarant.*
4 *Exceptio reſpiciens petitorium non cognoſcitur in ſummarijſſimo poſſeſſorio, in quo ſimplex poſſeſſio, & nuda facti detentatio attenditur.*

DECISIO XCIX.

Dvbitaui an Prior, & Fratres Conuentus San-
cti Marci eſſent manutenendi in quaſi poſ-
ſeſſione percipiendi decimas in caſu de quo
agitur, qui erat, vt moniales Sanctæ Fidei tene-
rentur ſoluere decimas de paſcuis, quæ proprijs
gregibus depaſcebant: & DD. negatiuè reſolue-
1 runt, * quia manutentio non datur niſi poſſi-
denti *Fab. in §. retinendæ nu.* 16. *inſtit. de interd.*
nec releuat poſſeſſio, dum prata arrendantur
Caputaq. dec. 244. *lib.* 1. & hanc poſſeſſionem
quando proprijs animalibus paſcuntur prata,
non probat Prior, imo moniales ex pluribus
teſtibus, de quibus in *Summ. n.* 4. probant non
ſolutionem.

2 Nec obſtant teſtes deponentes * Priorem exi-
gere decimam omnium fructuum, quia debent
reſtringi, & declarari ad fructus, quos arrenda-
tarij percipiunt, vt cenſuit *Rota in cauſa Sabi-*
nen. decimarum 12. *&* 26. *Iunij* 1598. *coram bo.*
3 *mem. Gipſio*, * quia teſtes in ſpecie deponentes
alios declarant *Caſ. de Graſſ. dec.* 3. *n.* 10. *de te-*
ſtib. his accedat confeſſio adminiſtratoris Prio-
ratus, de qua deponit tertius teſtis in *Summario*
monialium *nu.* 3. *&* 10. in eodem *Summ. nu.* 3.
& omnes teſtes Prioris fatentur, quod poſt-
quam moniales emerunt greges de paſcuis non
ſoluerunt.

4 Non obſtat, quod decimatio ſit realis, * &
propterea intelligi debet de omnibus fructibus,
quia hoc reſpicit petitorium. In ſummarijſſi-
mo autem poſſeſſorio ſola ſimplex poſſeſſio, &
nuda facti detentatio attenditur *Couar. pract.*
q. c. 17. *ſub nu.* 5.

Nec facit, quod non probetur quaſi poſſeſ-
ſio monialium non ſoluendi cum non appa-
reat, quod Prior petierit, quia ſufficit in hoc
caſu, quod Prior non doceat de poſſeſſione in
paſcuis non arrendatis.

Quæ dicuntur de ſubrogatione viſa fuerunt
Dominis non applicari ad articulum ſumma-
rijſſimi poſſeſſorij.

BONONIEN. CENSVS.

Merc. 5. *Martij* 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Fideiuſſorem de euictione ante ſequutam euictionem non tenetur principalis liberare.*
2 *Fideiuſſor, qui diu ſtetit in obligatione debet liberari præſertim ſtantibus moleſtijs, tempus autem arbitrio iudicis relinquitur.*
3 *Notorium probari non debet.*

DECISIO C.

DVplex eſt obligatio Gnetti ad fauorem dominorum de Buratijs, videlicet de euictione fundi, & de ſolutione fructuum cenſus. Quantum ad primum Domini dixerunt Balſanum,
1 ad cuius inſtantiam Gnettus fideiuſſit * non teneri ipſum liberare à fideiuſſione, quia ante ſequutam euictionem non poteſt dici Gnettus in obligatione ſtetiſſe *Bald. in l. facere n. 2. Bar. n. 3. Alex. n. 1. & 2. ff. ſolut. matrim. Salyc.* qui de communi in *l. ſi procu nu. 5. C. mandat. Aret. in §. ſi quid autem nu. 3. inſtit. de fideiuſſ. Imol. in l. fin. nu. 1. & 8. de fideiuſſ. Afflict. dec 241. nu. 4. vbi Vrſill. n. 4. Surd. conſ. 367. n. 19. lib. 3. Gail. pract. obſer. lib. 2. obſer. 29.*
2 Quantum ad ſecundum Domini dixerunt * Balſanum teneri liberare Guettum cum diu ſteterit in obligatione, quod tempus arbitrio iudicis relinquitur *Gloſ. in l. Lucius in verb. condemnetur ff. mandat. Aret. in d. §. ſi quid autem nu. 3. Socin. reg. 148. fall. 3. Afflict. dec. 241. n. 3. verſ. 2. ſi diu ſteterit Menoch. de arbitr. caſ. 41. lib. 2.* præſertim ſtantibus moleſtijs paſſis per Gnettum, vt in cauſa *Romana, ſeu Bononien. cenſus 7. Maij* 1601. *coram R. D. meo Pacen.* nuper noſtri ordinis inſigni Auditore.
3 Nec facit, * quod obligatio Gnetti eſt conditionalis, in euentum quo certa ratio bancharia deſiſteret, de quo non fuit doctum, quia notorium, & pluſquam clarũ eſt pluribus ab hinc annis illam rationem ceſſaſſe. Et ideo fuit purificata obligatio Gnetti.

PATAVINA DECIMETTAE.

Lunæ 10. Martij 1603.

ARGVMENTVM.

Exemplatio in cauſa ſpirituali, vel inter perſonas Eccleſiaſticas facta de mandato iudicis laici eſt nulla, nec ex diuturnitate temporis præſumitur ſolemniter facta.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa decimarum eſt ſpiritualis.*
2 *Exemplatio inſtrumenti in re ſpirituali, & inter perſonas Eccleſiaſticas facta de mandato iudicis laici eſt nulla.*
3 *Iudex laicus nullam habet iuriſdictionem in perſonas Eccleſiaſticas, & n. 5. & 6.*
4 *In exemplatione requiritur citatio intereſſe habentis, & ſi perſona ſit incerta facienda eſt citatio per edictum.*
5 *Parochus non poteſt citari coram laico.*
7 *Ex antiquitate temporis non præſumitur, vel inducitur ſolemnitas, quæ ſi in principio actus fuiſſet adhibita malè fuiſſet adhibita.*
8 *Exemplatio fieri debet iuxta formam* c. fin. de fid. inſtrum.
9 *Inſtrumentum raſum, & ſuperlineatum diuerſo atramento in loco ſuſpecto eſt ſuſpectum, & non facit fidem.*
10 *Apoſtilla poſita in margine non probat, niſi de illa faciat mentionem notarius in ſubſcriptione.*
11 *Liber priuatus non probat.*
12 *Indictio falſa, quæ cum anno non concordat reddit inſtrumentum ſuſpectum.*

DECISIO CI.

DOmini cenſuerunt exemplum inſtrumenti donationis noualium villæ Baonis exemplatum de anno 1307. de ordine, & authoritate iudicis laici non eſſe in forma probanti. Cum enim perſonæ eſſent Eccleſiaſticæ, & age-
1 retur de re ſpirituali, * videlicet de decimis *c. parochianos cum ſeqq. de decim. Rebuff. de decim.*
2 *q. 10. n. 2. & 35.* * exemplatio non potuit validè fieri de mandato, & auctoritate iudicis laici, ſed de mandato, & auctoritate Eccleſiaſtici fieri debebat *c. fin. de fid. inſtr. vbi DD. Io. And. n. 7. Abb. n. 9. Felin. n. 3. & 4.*

Nec placuit Dominis, quod huiuſmodi exemplatio ſit res merè prophana, quia habemus dictum *text.* clarum, & DD. dicentes, quod exemplatio de re ſpirituali, vel Eccleſiaſtica debeat fieri auctoritate iudicis Eccleſiaſtici, & de mandato ipſius ea ratione, quia conſonum eſt, vt ille iudex adeatur, coram quo quæſtio principalis moueri poteſt.

Nec facit *Rebuff. de decim. q. 10. nu. 3. & 4.* quia ſupra *n. 2.* firmat cauſam decimarum ſpectare ad Eccleſiaſticos, & dum *nu. ſeq.* ſubdit quod quando agitur de facto decimarum, puta de furto cauſa poſſet cognoſci coram laico non propterea dicit, quod cauſa decimarum debeat cognoſci coram laico, & ceſſat in præſenti caſu omnis difficultas, quia tam Monachi Carcerum, quam Rector Sancti Fidentij, de cuius præiudicio agebatur cum decimæ monialium Baonis exiſterent infra limites ſuæ Pa-
3 rochiæ erant perſonæ Eccleſiaſticæ, * inter quas nullam iuriſdictionem habet iudex laicus, vt infra dicetur.

Nec *Ripa in c. 2. n. 13. & 17.* nec minus *Decius n. 217. de iudic.* officiunt, quia quicquid ſit de veritate illius quæſtionis non tangunt præſentem.

Et ex hac quidem exemplatione coram lai-
4 co alius reſultat defectus, * quia cum in exemplatione requiratur citatio intereſſe habentis *Bart. in auth. ſi quis in aliquo in 3. oppoſ. ſub n. 4. & ibi Dec. n. 9. C. de eden.* & ſi perſona incerta ſit facienda eſt citatio generalis per edictum, ſiue proclama *Bald. in auth. ſi quis in aliquo nu. 18. & ibi Dec. n. 10. Alex. conſ. 112. n. 1. vol. 4.*
5 at in caſu iſto Rector Sancti Fidentij, de cuius intereſſe agebatur non poterat citari, nec con-
6 ueniri coram laico. * Multa enim Concilia ab Eccleſia approbata, & perpetuo vſu recepta prohibent clericis conclericos trahere ad iudicia ſæcularia *Conc. Carthaginen. tertium cap. 9. Conc. Toletanum tertium c. 11.* vbi talis auſus vocatur indiſciplinatio, & diſciplinæ inſolitæ præſumpto *Conc. Calcedonen. c. 9.* quæ refert *Gratia. in c. inſolita, & c. placuit, & c. ſi clericus 11. q. 1.* extãt præterea in eandem ſententiam Summorum Pontificum decreta in *c. nemo in c. 58. cle-*

ricum in c. ſi quis in c. Chriſtianis c. nullus clericum in c. peruenit, & in c. fratris & in c. Sacerdotibus 11. q. 1. quibus per omnia conſeutiunt recentiorum ſummorum Pontificum ſanctiones Innocentij III. in *cap. qualiter, & quando de iudic.* Honorij III. in *c. nouit, & in c. grauem de ſent. excomm.* quibus duobus poſtremis decretis incurrunt in ſententiam excommunicationis omnes iudices violantes Eccleſiaſticam libertatem & iuxta tenorem ſuorum ſtatutorum, & conſuetudinum introductarum clericos iudicare præſumentes.

7 Nec poteſt defectus huius citationis ſanari ex antiquitate cum ex actu ipſo conſtet quatenus ſolemnitas fuiſſet adhibita, quod malè fuiſſet adhibita *Caſtren. conſ. 81. n. 3. verſ. & ſi dicat lib. 2. Alex. conſ. 1. n. 21. lib. 4. Felin. in c. ſicut n. 33. de re iudic. Gabr. de præſumpt. concl. 1. n. 54. in 4. limit.*

Et mouit etiam Dominos, quod alia iura exemplata poſt ſeptem annos poſt iſtam exemplationem, quę ſub die 20 Nouembris præteriti Rota cenſuit eſſe in forma probanti fuerunt
8 optimè exemplata coram iudice Eccleſiaſtico* ſeruata forma *c. fin. de fid. inſtrum.* & durum videbatur, quod in oculis Epiſcopi iudex laicus authoritatem ſuam interponeret pro exemplatione inſtrumenti rem ſpiritualem continentis.

Ex alio etiam capite Domini cenſuerunt huiuſmodi inſtrumentum non eſſe in forma pro-
9 banti* ex raſura ſcilicet & ſuperlineatura diuerſo atramento cōfecta in loco ſuſpecto, nempe in anno. Legitur enim *milleſimo centeſimo octuageſimo*, & poſtea ſequitur quædam raſura ſuperlineata diuerſo atramento ita vt cognoſci minimè poſſit quid denotet. Quare huiuſmodi inſtrumentum redditur ſuſpectum, & fidem non facit *c. cum venerabilis de relig. domib. vbi Abb. n. 6. & 8. cum gloſ. Io. Andr. in addit. ad Specul. §. oſtenſo ante n. 16. de inſtrum. edit. Verall. dec. 3. nu. 12. & 14. lib 2.*

Nec releuat, quod in margine dicti inſtrumenti adſit ſcriptus annus ſcilicet 1180. quia ex diuerſitate atramenti conſtat non fuiſſe ſcriptum de tempore exemplationis inſtrumenti. Vltra quod notarius de hoc feciſſet mentio-
10 nem in ſubſcriptione ſua; * ſine qua numerus in margine ſcriptus nihil operatur *Caſtren. in l. ſi vnus, vbi Iaſ. n 9. verſ. dicit etiam Bart. C. de teſtam. Abb. in d. c. cum venerabilis nu. 8. Verall. d. dec. 3. nu. 12.*

Minus releuat, quod in lib. priuilegiorum Congregationis Camaldulen. impreſſo per plures annos ante hanc litem adſit huiuſmodi inſtrumentum cum anno 1189. quia non propte-
11 rea tollitur ſuperlineatura, & raſura. * Et huiuſmodi liber tanquam ſcriptura priuata, & confecta à Monacho eiuſdem Ordinis non prodeſt *l. inſtrumenta l. rationes l. exemplo C. de probat.*

Nec tandem mouit, quod dictus annus 1189 concordat cum indictione ſeptima, quæ in inſtrumento ponitur, quia ex hoc inſtrumento non poteſt ſaluari, imò redarguitur, quod ex ea raſura, & ſuperlineatura potuit fieri, quia forte Indictio cum anno non concordabat. Cla-
12 rum enim eſt, quod Indictio falſa, ſcilicet* quæ cum anno non concordat reddit inſtrumentum ſuſpectum *Io. And. in reg. datum Romæ n. 7. & ſeq. de reg. iur. lib. 6. Franc. ibid. nu. 6. in fin. Abb. poſt gloſ. in c. inter dilectos nu. 13. de fid. inſtrum. vbi Felin. n. 9. Butr. n. 20.*

Quia tamen ex obſeruantia etiam ſcripturæ informi fides ſolet adhiberi, Domini mandarunt, quod particulariter viderent, an inſtrumentum huiuſmodi habeat obſeruantiam.

ROMANA AFFICTVS BVCCEAE.

Ven. 14. Martij 1603.

ARGVMENTVM.

Nouatio dicitur inducta in caſu, de quo ibi.

SVMMARIVM.

1 *Prima obligatio per nouationem extinguitur, & per ſecundum pactum videtur à primo receſſum.*
2 *Ex obſeruantia cum ſcientia, & patientia declaratur actus antecedens.*
3 *Qui tenetur ad aliquid faciendum ſemel illud facere tenetur, licet factum non duret, & ad hoc vt teneatur ad damna illi debet intimari.*
Promittens reaptare ſufficit, quod ſemel reaptet, num. 3.
4 *Nouatio non præſumitur in præiudicium nouantis.*
5 *Mora breuis temporis de iure canonico purgari poteſt, quando ius partis non eſt effectum deterius.*

DECISIO CII.

Dubitaui an Capitulo obſtaret exceptio non adimplementi, ita vt Dominus Franciſcus non poſſet cogi exequutiuè ad ſolutionem terminorum affictus Caſalis. Et Domini cenſuerunt Capitulo non obſtare, & dominum Franciſcum poſſe cogi. Quamuis enim parata non fuerit confecta iuxta formam inſtrumenti, nihilominus ſecundus teſtis, & quintus in *Summ.* Capituli *nu. 1.* qui ſunt conteſtes deponunt de noua conuentione, Scilicet dominum Franciſcum ad interrogationem iſtorum dixiſſe, quod parata ad ſui libitum conficeretur etiam ex tela araneorum dummodo ipſe poſſit inaquare. Vnde hæc nouatio extinxit primam obligatio-
1 nem factam inſtrumēto, & transfundit in iſtam *l. 1. ff. de nouat.* quotieſcumque enim ſecundum pactum eſt diuerſum à primo inducitur nouatio, per quam à primo videtur receſſum *Bald. in l. pacta nouiſſima n. 12. C. de pact. Cranett. conſ. 107. nu 9.* & quamuis ſecundus teſtis ſit beneficiatus S. Petri tamen eius dictum coadiuuatur ex dicto primi teſtis, qui licet etiam ſit beneficiatus, negari tamen non poteſt, quin faciat aliquod adminiculum, & adeſt etiam dictum tertij teſtis in eodem *Summ.* Capituli *n. 1.*

Et eeſ-

2 * Et ceſſat difficultas ex effectuatione, & ſcientia, & patientia, atque vſu abſque querela, & proteſtatione, ex quibus cenſetur approbaſſe *l. item quæritur §. exercitu ff. locat. Aym. conſ. 151. nu. 22. & ſeqq. Berou. conſ. 141. nu. 14. vol. 1.*

Non facit, quod conſenſus D. Franciſci fuerit limitatus modo ipſe poſſet inaquare, quia quod potuiſſet inaquare, prout prius, & abundantius deponunt teſtes in *Summario* Capituli *num. 3. & 7.*

Nec obſtat, quod teſtes in *Summ.* Domini Franciſci *nu. 2.* deponunt quod ipſe non potuerit inaquare, quia hoc dicunt poſtquam parata fuit dirupta. Et quamuis non ſufficiat feciſſe, niſi factum permaneat *l. pro parte §. verſum ff. de in rem verſo*, tamen non propterea D. Fran-
3 ciſcus poteſt agere ex non adimplemento, * quia ſufficit ſemel adimpletum licet impletum non duret *l. ſi quis hæredem C. de inſtit. & ſubſtit. l. in ſubſtitutione ff. de vulg. & pupill. Surd. conſ. 36. n. 27. l. 1.* promittens enim reaptare ſatisfacit ſemel reaptando *Bald. in l. licet n. 9. C. locati Felin. in c. 2. col. 3. verſ. promittens reaptare n. 5. de treg. & pace Iaſ. in l. diuortio §. in anno n. 22. ff. ſolut. matrim. Alex. conſ. 16. n. 8. lib. 4. Dec. conſ. 512. nu. 9.* vltra quod vt conſtat ex teſtibus in *Summ.* Capituli *n. 11.* deponunt de fractura paratæ culpa miniſtrorum D. Franciſci, qui ducebant animalia ad bibendum ſuper parata, non obſtante quod pluries fuerint admoniti, vt deponunt teſtes *Summ. nu. 12.* & quod peius eſt hoc idem fuit permiſſum per Dominum Franciſcum de alienis animalibus, vt deponunt teſtes *Summ.* Capituli *n. 13.* Et tandem licet per curſum aquæ parata in aliqua parte fuiſſet læſa, & Capitulum fuiſſet obligatum reficere, nihilominus Dominus Franciſcus debebat intimare, & poſtea proteſtari *Corn. conſ. 102. in fin. lib. 1.* & ideo ſi damnum D. Franciſcus culpa ſua paſſus fuit ſibi, & non alteri debet imputare *l. damnum d. reg. iur. in 6.*

Nec facit, quod parata fuerint promiſſa per totum menſem Aprilis, & circa hoc tempus
4 nulla oſtenditur nouatio, * quæ non præſumitur in præiudicium nouantis *Dec. conſ. 97. n. 5.* & tenuit *Rota coram Sanctiſſimo in cauſa Romana pretij domus de Palellis 13. Ianuarij* 1578. vt ex teſtibus in *Summ.* D. Franciſci *n. 2.* conſtat paratam non fuiſſe confectam infra dictum tempus.

5 Nam reſponſum fuit, * quod Capitulum de iure Canonico potuit purgare moram *c. potuit de locato c. in tua de pæn.* & licet hæc regula non procedat, quando ius partis eſt effectum deterius *l. & ſi poſt tres ff. ſi quis cautionib. Alex. in l. ſi inſulſam n. 10. de verb. oblig. Gabr. de tranſact. concl. 1. nu. 14.* tamen in caſu iſto teſtes in *Summ.* Capituli *n. 4.* deponunt quod circa finem menſis Maij, & in principio Iunij D. Franciſcus potuit inaquare, & teſtes in *Summ. n. 5.* deponunt, quod fœna erant adhuc in pratis de menſe Iunij, ita vt non eſſet effectum ius D. Franciſci deterius, cum etiam de illo tempore non potuiſſet inaquare, obſtante quod fœna adhuc erant ſuper pratis, de quo tempore non ſolent inaquari, vt deponunt primus teſtis, &

Sart I.

tertius iuxta 64. & quod de menſe Iulij, & initio menſis prata poſſent inaquari, deponunt ipſimet teſtes Domini Franciſci *Summ. n. 2.*

Nec facit, quod dicti teſtes deponant, quod prata conficiebantur de menſe Auguſti, quia hoc prouenit ex eo, quod fuerat derupta, & reficiebatur.

REGIEN. PRIORATVS.

Ven. 11. Aprilis 1603.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Poſseſſio capta poſt inhibitionem Rotalem non eſt attentata ſi cauſa fuit commiſſa tantum in petitorio.*

2 *Poſſeſſio capta lite pendente eſt attentata, quando hoc fit in ſpretum iudicis, vel partis.*

DECISIO CIII.

1 QVamuis poſſeſſio Camilli fuerit capta poſt inhibitionem Rotalem, nihilominus non fuit attentata, quia in Rota fuerat commiſſa tantummodo cauſa in petitorio, firmo remanente iudicio exequutiuo literarum Apoſtolicarum coram A. C.

Nec facit, quod Camillus non cepit poſſeſſionem vigore iſtarum literarum, ſed nouę prouiſionis, quia cum commiſſio Rotalis fuerit in petitorio tantum, nihil fuit attentatum circa ipſum, & ſic capiendo poſſeſſionem, nec ius, nec iudicem quoad petitorium offendit *Rota dec. 10. n. 2. verſ. credo prædictum ſpoliatum de cauſ. poſſ. & propriet. Lancell. de attent. lit. pend. p. 2. cap. 4. nu. 10.*

2 Minus releuat, * quod huiuſmodi poſſeſſio fuit capta lite pendente *toto tit. vt lit. pend.* quia hoc procedit, quando aliquid fit in ſpretum iudicis, vel partis, quorum vtrumque ceſſat in caſu iſto ex ſupradictis ita *Innoc. in rubr. vt lit. pend. verſ. imo plus dicimus, & in cap. ex parte 2. nu. 2. de reſcript. Rota d. loco verſ. & ſic non obſtat.*

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Ven. 18. Aprilis 1603.

ARGVMENTVM.

Alienatio fideicommiſſi fieri non poteſt ex cauſa paupertatis, in quam ſua culpa quis incidit, poteſt tamen illi ſuccurri per modum eleemoſynæ arbitrio ſuperioris.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum ad retardandam exequutionem non conceditur, quando de bono iure non conſtat.*
2 *Voluntas teſtatoris pro lege ſeruari debet.*
3 *Neceſſitas naturalis, quæ eſt illa, quæ cauſatur à natura præſtat iuſtam cauſam alienandi.*
4 *Etiam quod reſtitutio eſſet facienda ex pia cauſa.*
5 *Dictum vnius, dictum nullius.*
6 *Fundamentum intentionis ſuæ vnuſquiſque probare tenetur, & nu 14.*
7 *Bona fideicommiſſo ſubiecta non poteſt quis alienare propter paupertatem, in quam incidit ſua culpa.*
Secus ſi facto ſui authoris nu. 9. 10. item ſecus ex coniectura mente teſtatoris.
8 *Poteſt tamen illi ſuccurri ex dictis bonis per modum eleemoſynæ arbitrio ſuperioris.*
11 *Non probatur hoc eſſe, quod ab hoc contingit abeſſe.*
12 Bald. conſ. 20. lib. 2. *declaratur.*
13 *Alienatio in dubio non præſumitur doloſa, vel fraudolenta.*
15 *Probatio dubia non releuat.*
16 *Bona fideicommiſſi alienata in legitimam imputantur.*
17 *Pro melioramentis datur retentio rei fideicommiſſariæ.*
18 *Hæres non poteſt venire contra factum defuncti.*
19 *Vnica enunciatiua moderna nihil operatur.*

DECISIO CIV.

1 DOmini dixerunt non conſtare de cauſis
reſtitutionis in integrum, propter quas
exequutio ſententiæ Rotalis veniat retardanda. quia Ricomani non docent de eorum bono iure *Rota deciſ. 1. de reſtit. in integr. in nou.* & idcò non eſt locus reſtitutioni, quæ fuit limitata per clauſulam *prout iuris*, ex qua videtur data forma, quæ obſeruari debet ad tradita per *Bart. in l. diem proferre §. ſtari num. 3. ff. de recept. arbitr. Dec. conſ. 436. num. 4.*

Nec viſum fuit Dominis conſtare de bono iure dictorum de Ricomanis ex quo Pacificus eorum auctor habebat licentiam à teſtatore alienandi ex cauſa neceſſaria, & vrgenti & voluntas teſtatoris totum facit *l. ex facto ff. de hæred. inſtit.* & pro lege haberi debet *§. diſponat*
2 *auth. de nupt.* * & etiam quando teſtator hoc
non dixiſſet cenſebatur tamen id permiſſum
ex præſumpta mente ipſius teſtatoris ſtante
3 neceſſitate ipſius Pacifici, quæ etſi non erat fatalis, de qua latè per *Menoch. de arbitr. iud. caſu 187. num. 24.* erat tamen naturalis, ſcilicet infirmitatis ipſius Pacifici, & cauſa alendi liberos eum eſſet grauatus numero octo filiorum. Quæ quidem neceſſitas naturalis dicitur cum cauſatur à natura ipſa *Menoch.* poſt alios *præcit. loco n. 25.* & hæc neceſſitas naturalis præſtat iuſtam cauſam alienandi præſertim cauſa alimentorum, vt per *Menoch. d. loco num. 25. & ſeqq. & de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 192. num. 1.* poſt *Bart. in aut. res quæ num. 9. C. commun. de legat. & fideicomm. vbi Caſtren. num. 13. Iaſ. num. 31. Curt. qui de communi num. 30. Socin. in l. Marcellus §. res quæ num. 3. ff. ad Trebell.* cum alijs ibi per eum, & plenè *Surd. de aliment. tit. 8.*
4 *priuileg. 19. num. 1. & per totum* *, & prædicta
procedere etiam quod reſtitutio eſſet facienda ex pia cauſa voluit *Roman. conſ. 267. cum concord.* ibi per *Mandoſ.* qui de comm. Reſpondetur enim, quod huiuſmodi neceſſitas naturalis hic non interuenit quia infirmitas non probatur ex teſtibus, qui dantur *num. 3.* Non enim deponunt de infirmitate diutina, ſed quod aliquando fuit infirmus, & dum ſecundus teſtis ſuper tertio dicit, quod habebat vnam ex auribus falſam, & alteram manum impeditam non propterea probatur, quod propter huiuſmodi infirmitatem coactus fuiſſet facere maximas impenſas. Vltra quod teſtis iſte eſt vnicus, &
5 ſuccedit concluſio, quod dictum vnius dictum
nullius *l. iuris iurandi C. de teſtib.*

Et quamuis dicti teſtes deponant Pacificum habuiſſe filios octo, & cum ſuis redditibus non potuiſſe viuere, tamen iſti teſtes confunduntur ex dictis aliorum teſtium datis pro parte fratrum de Diuitia, qui deponunt Pacificum culpa ſua incidiſſe in paupertatem, quia bona ſua conſumpſit ludendo, vt deponit primus teſtis concludenter, ſecundus de auditu, & tertius deponit Pacificum potuiſſe familiam ſuam gubernare, & conſeruare, quia fuit hæres patris. Ex quibus depoſitionibus vel confunduntur dicta teſtium Ricomani, & ſic ipſe non probat concludenter Pacificum alienaſſe bona
6 ex cauſa neceſſitatis, * quod vtique tenetur
probare, cum ſit fundamentum intentionis ſuæ *Innoc. in cap. ſuper his num. 10. verſ. ſed argum. conſ. de accuſat. Bart. in l. in illa num. 5. ff. de verb. oblig.* cum aliis per *Natt. conſ. 199. num. 9. vol. 1. Surd. deciſ. 326. num. 14.* vel iſti teſtes probant culpa ſua Pacificum incidiſſe in paupertatem ludendo, quare non potuit alie-
7 nare, * quia hæc neceſſitas, nec iuſta nec excu-
ſabilis eſt *Menoch. d. caſ. 182. num. 37.* Et quamuis non verſemur in culpa ad actum paupertatis, & neceſſitatis præmeditata, & ordinata, quo caſu res de plano tranſiret, vt per *Menoch. d. loco num. 39.* ſed in caſu, quo culpa non fuit ad caſum ordinata, nec præmeditata, vt in ſimilibus terminis exemplificat *Menoch. d. loco num. 41.* de eo qui multa alea, & luxu profudit credens alias ſibi ſupereſſe debere. Tamen ex tali facto proueniens neceſſitas non præbet iuſtam cauſam, vt bona alioquin inalienabilia liberè & abſolutè alienari poſſint, * ſed
8 ſolum per modum eleemoſynæ ſuccurri poſſit.
Dec. in cap. quæ in Eccleſiarum num. 3. verſ. tertius & vltimus caſus de conſtit. Couar. variar. reſolut. lib. 2. cap. 16. num. 9. verſ. contrarium Menoch. d. loco num. 42. & num. 44. cum ſeq. vbi ſubdit, quod talis non poterit hoc prætextu bona inalienabilia alienare, ſed à ſuperiore petere, vt de his ſibi ſuccurratur, & is ſuperior ſuo arbitrio iudicabit, an de his potius quam de alijs facienda ſit ei eleemoſyna, & licet ſubdat *Menoch. ibidem* dubiam eſſe Doctorum opinionem, tamen *dict. num. 45. in fine* dicit hanc eſſe veram ſententiam, & *num. 51.* appellat

hanc

Digitized by Google

hanc ſententiam communem.

Licet autem *Menoch. prácitato loco num.63.& 64.* declaret huiuſmodi ſententiam dupliciter; primo non habere locum in hæreditate illius qui malè ſubſtantiam conſumpſit. Nam ſi is
9 ex facto ſui prædeceſſoris in neceſſitatem incidit poteſt inalienabilia alienare, vt huic ſuæ neceſſitati, in quam ſine ſua culpa incidit, ſubueniat *Couarru. var. reſolut. lib. 2. cap.16. verſ.fateor*, tamen quicquid ſit de hac declaratione, de qua etiam videtur dubitare *Menoch. d. loco*, nos
10 non verſamur in his terminis.* Secundo declarat non habere locum, quando coniecturata voluntas teſtatoris vrget in contrariũ, & exemplificat materiam in carceratione, liberatione ab hoſtibus, & morte, & arguit à veriſimili amore patris erga filium. Nam omiſſo, quod *Menoch.* loquitur quãdo reſtitutio eſt faciẽda extraneo, hic non conſtat, ob quã cauſã alienauerit Pacificus vel cauſa alẽdi familiã, vel potius ob cau-
11 ſam ſoluendi debita propter ludum cõtracta,* & ideò non probat hoc eſſe, quod ab hoc contingit abeſſe *l. neque natales C. de probat. l. non hoc C. vnde legit. cap. 2. de translat. prælat. cum vulgar.*

12 Nec reſiſtit *Bald. in conſ. 20. lib. 2.* quia eius dicto, prout ſonare videtur reſpondet *Oſaſch. dec.163. à num.1. vſque ad 10. & num. 11.* declarat dictum *Baldi* debere intelligi de alienationibus factis propter prodigalitates ante teſtamentum & à teſtatore cognitas, & ſic reſpicientibus cauſas vetuſtiores, & ibi *Oſach.* allegat *Doctores* declarantes *Baldum*.

13 Non obſtat, quod alienatio in dubio non præſumitur nec doloſa, nec fraudolenta, quia *Ruin. conſ.109. num.11. in fin. vol.2. & Peregr. de fideicom. art. 40.* & ſi qui ad hoc allegantur loquuntur in terminis *l. Titius ff. ad Trebell. & authen. contra eum rogatus C. eod.* & dicunt quod non præſumitur alienaſſe animo euertendi fideicommiſſum, ibi enim erat permiſſa alienatio in iſto caſu, nil mirum ſi ille, quod de eo opponit debeat probare. In præſenti verò caſu alienatio eſt prohibita, & permiſſa ſolum in caſu neceſſitatis, quam probare tenetur ille,
14 qui alienauit,* vel habentes cauſam ab eo cum ſit fundamentum intentionis.

Nec ſubſiſtit, quod Marcus teſtator non poterat ſupponere bona, de quibus agitur fideicommiſſo, cum eſſent bona ſuæ vxoris, quia teſtes in *Summar. num.4.* hoc non dicunt, ſed ſolum, quod bona Pacifici peruenerunt ad Marcum ex perſona Hieronymæ eius vxoris, ſed propter ea non cõcludũt, quod huiuſmodi bona eſſent Hieronymæ, vt Marcus non potuiſſet ſuper his teſtari, cum potuerit eſſe, quod Hieronyma vel reliquiſſet huiuſmodi bona Mar-
15 co,* & ideo huiuſmodi probatio tanquam dubia non releuat *c. in præſentia de probat.*

Minus facit, quod ſententia Rotalis declarat fratres de Diuitia fore & eſſe immittendos, & tamen clarum eſt reſpectu legitimæ & Trebellianicæ Pacifico debitæ non potuiſſe immiſſionem concedi, ſed pro ea rata emptoribus & poſſeſſoribus competiiſſe retentionem,
15 cum alienata in illis imputentur *l. Marcellus §. rei quæ ff. ad Trebell. Alex. conſ. 178. num.4. lib.5. Rolan. conſ.78. num.19. vol. 1.* quia in ſententia Rotali licet pronuncietur concedendam immiſſionem fratribus de Diuitia, eſt tamen cum clauſula *deductis, ducendis in exequutione ſententiæ.*

Quæ autem excipiuntur de dotibus datis non releuant, quia non conſtat de aliqua ſolutione facta per Pacificum.

17 Minus etiam obſtat, quod pro melioramentis datur detentio *l. ſi in area cum ibi not. de condict. indebit. Caſtren. conſ.247. num.7. lib. 1. Contard. l. vnica quæſt. 28. num. 16. C. de moment. poſſeſſ.* quia in hoc caſu non conſtat de melioramentis nec in genere, nec in ſpecie.

Nec tandem releuat, quod fratres de Diuitia
18 ſunt hæredes ſui patris,* & ideo non poſſunt venire contra ipſius factum *l. cum à matre C. de rei vendicat.* per regula quem de euictione tenet actio eundem agentem repellit exceptio *l. vendicantem ff. euictionib.* quia non conſtat ipſos eſſe hæredes, & quamuis in quodam inſtrumento enuncientur hæredes, tamen hęc eſt ſimplex, & vnica enunciatio moderna, quæ nihil operatur *Felin. in cap. cum cauſam num.4 de probat. Aym. de antiq. temp. par. 1. ſect. 4. num.14. & 19. & ſeqq.*

PAPIENSIS IVRISPATRONATVS.

Ven. 18. Aprilis 1603.

ARGVMENTVM.

Deſcendentia probari debet per gradus diſtinctos, ita vt vno gradu deficiente cæteri deſtruantur.

SVMMARIVM.

1 *Qualitate vnius fratris probata cenſetur probata qualitas aliorum fratrum vtrinque coniunctorum.*
2 *Teſtes duo ſufficiunt in probanda deſcendentia.*
3 *Institutio iuncta nominatione probat filiationem, & fraternitatem, & num.9.*
4 *Deſcendentia probari debet per gradus diſtinctos.*
5 *Vnica enunciatiua non probatur deſcendentia, & num.7. & 13.*
6 *Niſi in duobus inſtrumentis antiquis ſit prolata, quæ originem habeant à perſonis non ſuſpectis, & num.8. & 10.*
7 *Tempus centum annorum ſolummodo dicitur antiquum in inſtrumentis.*
11 *Duæ enunciatiuæ modernæ non probant deſcendentiam.*
12 *In probanda deſcendentia ſi probatio deficiat in vno gradu cæteri deſtruuntur,*
14 *Fides Parochi atteſtantis, quem eſſe baptizatum, vti natum ex N. non probat deſcendentiam ab N. niſi concurrant adminicula.*

DECISIO CV.

POſtquam per ſententias Rotales fuit pronunciatum D. Franciſcum, & litis conſortes eſſe

pa-

Digitized by Google

patronos Eccleſiæ, de qua agitur, iarentarunt
cotam me vigore commiſſionis remed.ũ *l. diſ-
ſamari C. de ingen. & manum.* contra alios de
Baſilica Petri prætendentes ſe eſse patronos.
Et vt materia facilius cognoſceretur illam di-
uidendo ptimo loco dabitaui, An ius præſen-
tandi de quo agitur ſpectaret etiam ad Do-
minos Rochum & Hypolitum Cæſarem, &
Marſilium, necnon ad Paulum Antonium,
Octauium, Hieronymum, & Ludouicum fra-
tres, & ad Claudium, & Marinum omnes de
Baſilica Petri, & Domino Franciſco, & alijs
informare minimè curantibus Domini quoad
alios affirmatiuè cenſuerunt, quo verò ad alios
voluerunt coadiuuare probationes.

Et quantum attinet ad Rochum cum iam ſit
firmatum *coram R. P. D. meo Decano* iuſpatro-
natus ſpectare ad Franciſcum Hieronymum, &
alios fratres ipſius Rochi, vtique, & ad ipſum
1 Rochum ſpectat *, nam probata qualitate
vnius fratris cenſetur etiam probata reſpectu
aliorum vtrimque coniunctorum *Angel. in auth.
vt liceat matri, & auiæ §. 1. verſ. ad hæc in fin.
Alex. in l. ſæpe num. 51. verſ. idem etiam ſentit
Angel. de re iudic. Tiraquell. de nobilitat. cap. 17.
num. 3. Cotta in memorial. in verb. ſententia dicta
2 pro vna ex multis fratribus.* * Et quod Rochus
ſit frater Franciſci, & aliorum ſatis probatur
ex dictis teſtium, qui dantur *num. 2.* qui appel-
lant Rochum fratrem Franciſci, qui cum ſint
duo ſufficiunt *l. vbi numerus ff. de teſtib.* & te-
ſtium depoſitio adminiculatur ex inſtrumento
liberationis de anno 1598. quod datur *num. 2.*

Quantùm attinet ad Hipolytum ad ipſum
quoque ſpectat iuſpatronatus, quia ſicuti ſpe-
ctat ad alium Hieronymum, & fuit firmatum
coram R. P. D. meo Decano, ita quoque ad D.
Hypolitum eius fratrem per ſuprà narrata:
Nec de hac fraternitate poteſt dubitari, cùm
appelletur talis in teſtamento Sinoderi patris
3 de anno 1591. & hæres inſtituitur. Et iſte actus
inſtitutionis, vt proportionabilis filio iuncta
nominatione, probat filiationem, & per con-
ſequens fraternitatem, quia tam Hipolytus
quàm Hieronymus appellantur filij, & here-
des inſtituuntur *Put. in c. tranſmiſſa num. 10. &
ibi Præpoſitus num. 9. in fin. qui filij ſint legitimi
Aret. in c. per tuas num. 23. & Felin. num. 17.
de probat. Pariſ. conſ. 29. num. 10. lib. 2. Ruin.
conſ. 13. lib. 5. nu. 6. Gozzadin. conſ. 15. nu. 7.
Cephal. conſ. 48. nu. 15. lib. 1.* & fuit reſolutum
in vna *Comen. Capellaniæ 27. Ianuarij 1595. co-
ram D. meo Pegna* & fuit dictũ *in hac cauſa 28.
Ianuarij anni præteriti corã R. P. D. meo Decano.*

Quo verò ad Cæſarem iuniorem res ex du-
plici fundamento habet difficultatem: non
enim probatur, quòd Franciſcus quondam
Raynaldi præſentauerit ante annum 1500. ſed
ſolùm de dicto 1500. vt in *Summario num. 4.* &
quòd pluriès præſentauerit, quia *corã D. De-
cano* fuit firmatum, quòd illi qui præſenta-
runt ante annum 1500. ſunt patroni, quia plu-
ries prçſentarunt, nec probatur, quod Cæſar iu-
nior deſcendat à D. Franciſco quondã Raynal-
di, quia cõcludenter non docetur de deſcẽden-
4 tia per gradus diſtinctos, * prout requiritur
l. licet ex quadam ibi *ſingulos gradus de teſtib. In-
nocen. in c. ſertes in fin. & ibidem Bald. num. 3.
eod. tit. idem Bald. in l. 1. num. 18. verſ. præte-
reà C. eodem Anchar. conſ. 277. num. 7. verſ.
aliquis gradus Dec.* qui de communi *conſ.* 321.
num. 4. & licet prætendatur probari, quòd Cæ-
ſar Senior ſit filius Franciſci ex inſtrumento
tranſactionis de anno 1578. quod datur in
5 *Summario num. 5.* * tamen huiuſmodi enun-
ciatiua contra tertium non probat *l. non nudis
l. non epiſtolis C. de probat. l. ex his verbis vbi
Dec. C. de teſtam. milit. Aym. de antiq. temp. in
princ. num. 7. Rota dec. 31. de probat. in antiq.*
6 Niſi in duobus inſtrumentis antiquis ſit pro-
bata iuxta *Bald. in l. cum aliquis & ibi Iaſ. nu. 7.
C. de iure delib. Alex. conſ. 75. num. 3. lib. 4.
Caſſad. dec. 3. num. 3. de procurat. Put. dec. 209.
lib. 2.* & fuit dictum in cauſa *Sutrina beneficij
18. Decembris* 1587. *coram D. meo Decano*, &
iſta non eſt antiqua, quia non excedit tempus
100. annorum, quod ſolùm in inſtrumentis
7 dicitur antiquum *Iaſ. in d. l. cùm aliquis ſub nu.
7. verſ. breuiter iſtis non obſtantibus vbi* hanc
communem dicit *Alex. num. 6. & in conſ. 12.
num. 8. Cephal. conſ. 98. num. 36. Aym. d. loco
8 num. 4.* & vltra prædicta * huiuſmodi enuncia-
tiua eſt vnius tantùm inſtrumenti, quæ etiam
in antiquis non probat, niſi ad minùs ſit duo-
rum inſtrumentorum, quæ originem habeant
a diuerſis perſonis non ſuſpectis *Felyn. in c.
cùm cauſam vbi Aret. num. 2. de probat. Aym. de
antiq. temp. par. 1. ſect. 4. num. 14. 19. & ſeqq.
Put. deciſ. 209. lib. 2.* latè *Hieronymus de Monte
de finibus regen. c. 60. num. 3.* & fuit dictum in
allegata cauſa *Sutrina coram Domino meo De-
cano* vbi aliæ deciſiones allegantur, & *coram Il-
luſtriſſimo Blanchetto in cauſa Sabinen. Confinium
20. Aprilis* 1577.

Ad Marſilium verò probatur ſpectare iuſpa-
tronatus, quia cùm ſit firmatum *coram Do-
mino meo Decano* ſpectare ad alium Franciſ-
cum fratrem ipſius Marſilij, & ad ipſum quo-
que Marſilium ſpectat per ſupradicta. Et quòd
iſti ſint fratres conſtat ex teſtamento Ioannis
9 Antonij quondam Ioannis Baptiſtæ eorum
patris, de quo *num. 7.* cùm tales appellentur,
& inſtituantur per ſupradicta.

Quantùm vero attinet ad Paulum Anto-
nium, Octauium, Hieronymum, & Ludoui-
cum dicitur ad eos quoque ſpectare iuſpatro-
natus, quia deſcendunt ab Ottone, qui præ-
ſentauit de anno 1462. vt in præſentatione,
quæ datur *num. 8.* & iam fuit reſolutum, quod
deſcendentes ab illis, qui præſentarunt ante an-
num 1500. ſunt patroni. Dicitur enim quòd
ab Ottone deſcendit Ioannes, à quo deſcendit
Ioannes Antonius, & ab illo Camillus, à quo
Paulus Antonius, & alij fratres. Sed viden-
dum eſt prout fuit firmatum *coram Domino
meo Decana*, an Otto fuerit patronus, quia
licèt præſentauerit ante annum 1500. tamen
fuit firmatum, vt dictum eſt, quòd illi, qui præ-
ſentarunt ante annum prædictum 1500. ſunt
patroni ex multiplicatis præſentationibus. Nec
etiam huiuſmodi probatio deſcendentiæ pla-
10 cuit Dominus. * Licèt enim probetur, quod
ab

ab Ottone deſcendat Ioannes ex duabus enunciatiuis duorum inſtrumentorum de anno 1491, & de anno 1492. quæ benè probant per ſupradicta; tamen quòd à Ioanne deſcendat Ioannes Antonius, non probatur, niſi ex duabus enunciatiuis modernis, altera anni 1526.
11 altera verò anni 1539. * quæ non probant per ſupradicta. Quod verò à Io. Antonio deſcendat Camillus prætenditur probari ex duabus enunciatiuis in inſtrumentis moderniſſimis, ſcilicèt anni 1596. & 1597. de quibus in *Summario numer.* 11. & pari modo dicitur probari deſcendentiam Pauli Antonij, & fratrum à Camillo ex quadam enunciatiua in inſtrumento de anno 1601. quæ datur *num.* 12. Quæ omnia non probant, vt dictum fuit. Nec fauore Pauli Antonij, & fratrum aliquid concludunt teſtes. Dum enim dicunt, Camillum reliquiſſe filios non deponunt de ipſorum nomine, ſed ſolùm 3. & 8. Primus quidem dicit reliquiſſe Paulum Antonium, & octauus Pau-
12 lum Antonium, & Octauium. * Vltra quòd ſufficit, quod probatio deficiat in vno gradu ad effectum quod alij deſtruantur *d. c. licèt ex quadam ibi ſingulos gradus de teſtib.* & fuit dictum in *cauſa Parmen. Prioratus* 12. *Ianuarij* 1590. *coram Domino meo Litta*.

Poſtremo nec aliquid probatur concludenter de Marino iuniore, quia hæc probatio pariter patitur duas difficultates, vt ſuprà dictum eſt de Cæſare, quia ſcilicèt Marinus ſenior non præſentauit ante annum 1500. nec conſtat, quòd plurièş præſentauerit. Et quod à Marino ſeniore deſcenderit Iulius probatur
13 ex vnica enunciatiua * anni 1562. quæ datur *num.* 13. quæ non ſufficit per ſepiùs repetita; Nec ad probandum Marinum iuniorem eſſe filium Iulij ſufficit fides Parochi, quæ atteſtatur fuiſſe baptizatum de anno 1582. quia hæc eſt ſimplex fides, quæ non probat *Socin. in conſ.* 99. *nu.* 13. *verſ ſecundo quia lib.* 3. *Rota deciſ.* 33 *de probat. in antiq.* Vel ſaltem non probant, niſi addantur adminicula. Et ita fuit reſolutum.

SVTRINA IVRISPATRONATVS.

Lunæ 21. Aprilis 1603.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus non acquiritur ex eleemoſyna facta in conſtructione Eccleſiæ, aut ex modica dote.

SVMMARIVM.

1 *Fundamentum intentionis eſt probandum ab illo qui in eo ſe fundat.*
2 *Ex fundatione, & dotatione acquiritur iuſpatronatus.*
5 *Iuſpatronatus acquiritur ex donatione.*
6 *Præbens fundum pro conſtructione Eccleſiæ acquirit iuſpatronatus.*
7 *Eccleſia penitùs diruta noua indigens conſecratione, ſi readificetur acquiritur iuſpatronatus.*
8 *Epiſcopo atteſtanti in prouiſione, talem Eccleſiam eſſe de iurepatronatus, non creditur ſi de contrario conſtet.*
9 *In familia potenti præſumitur vſurpatio iuriſpatronatus.*
10 *In acquirendo iuſpatronatus requiritur Epiſcopi conſenſus.*
11 *Conſenſus Epiſcopi in acquirendo iurepatronatus præſumitur ex ſpatio 30. annorum.*
12 *Ex eleemoſyna in conſtructione Eccleſiæ non acquiritur iuſpatronatus.*

DECISIO CVI.

RECuſantè Reuerendiſſimo Epiſcopo inſtituere Antonium præſentatum ab Excellentiſſimò Domino Duce Bracchiani ad Canonicatum, de quo agitur, quem ipſe prætendebat eſſe de iurepatronatus ipſius D. Ducis, ſtante, quòd fuerat erectus mediante vnione facta de Eccleſia Sanctæ Mariæ del Ripo o, quam dicebat eſſe de iurepatronatus ipſius Ducis; introducta cauſa coram me dubitaui, An conſtaret de hujuſmodi iurepatronatus. Et Domini negatiuè reſoluerunt, quia pro parte prætendentis adeſſe iuſpatronatus non pro-
1 batur aſſumptum, prout requiritur, * cum ſit fundamentum intentionis ſuæ *Innocen. in c. ſuper his ſub num.* 10. *verſ. ſed. argu. contrà de accuſat. Bart. in l. in illa num.* 5. *ff. de verb. oblig.* cum alijs per *Nattam conſ.* 193. *num.* 9. *vol.* 1.

Nec facit, quòd ex fundatione, & dota-
2 tione acquiratur iuſpatronatus *c. filijs* 16 *quæſt.* 7. *& c.* 3. *& c. nobis de iurepatronat. Lambertin.* poſt alios *de iurepatron. lib.* 1. *par.* 1. *quæſt.* 2. *art.* 2. *num.* 1. quia nec dotatiò, nec fundatio docetur. Quantum enim attinet ad fundationem teſtes, qui dantur pro parte domini Epiſcopi, probant Eccleſiam fuiſſe fundatam ex piorum eleemoſynis, & ſic ceſſat fundamentum quod deducitur ex fundatione. Quantùm ad dotationem, nec de ea conſtat, niſi per quandam enunciatiuam in certo inſtrumento
3 Communitatis de anno 1573. * Quæ enunciatiua, cùm ſit moderna, nihil probat, & maximè contra tertium, & eſt vnica *l. non nudis l. non epiſtolis C. de probat. Rota deciſ.* 31. *de probat in antiq Put. deciſ.* 209. *lib.* 2. & fuit latè deductum *coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano in alia Sutrina beneficij* 18. *Decembris* 1587. Sed quatenus etiam probaretur iſta dotatio fuit redditum molarium qui annuatim, vt deponunt teſtes, reddunt ſcuta 5. & decem
4 vegetum vini, * ita vt ſit tam modica, vt ex ipſa non ſit acquiſitum iuſpatronatus *gloſſ. in c. quæcunque* 16. *quæſt.* 7. *Abb. in c.* 3. *num.* 4. *de Eccleſ. ædifican. Lambert. de iurepatron. lib.* 1. *par.* 1. *quæſt.* 5. *art.* 12. *num.* 1.

Nec vllibi conſtat de aliqua tranſlatione
5 Communitatis in Ducem Paulum, * quia licèt ex donatione acquiratur iuſpatronatus *c.* 1. *de iurepatr. in* 6. *Lambert. de iurepat. lib.* 1. *par.* 2. *quæſt.* 1. *art.* 9. *& ſeqq.* tamen tranſlatio Communitatis non fuit in Ducem Paulum, ſed in præſentatum ab ipſo. Vltra quod huiuſmodi

modi tranſlatio nihil operaretur, cùm non
conſtet de iurepatronatus Communitatis *l. ne-
mo plus iuris de reg. iur.*

Nec releuat, quod quando quis præbet fun-
6 dum pro conſtructione * Eccleſiæ acquirit ius-
patronatus *cap. nobis de iurepatr. c. Abbate 2.
18. quaſt. 2. Roec. de iurepatr. in verbo fundauit
nu.* 1. & fuit dictum in cauſa *Valentina de Con-
ſentaina 26. Ianuarij. 1582. coram Reuerendiſ-
ſimo D. meo Patriarcha Alexandrino*, quia nec
hoc probatur: imó ex dictis teſtium apparet,
quod vbi adeſt moderna Eccleſia aderat priùs
7 alia, quæ fuit reſtaurata, * & quamuis acqui-
ratur iuſpatronatus, quando Eccleſia penitùs
diruta reædificatur, tamen vt dictum eſt, Ec-
cleſia non fuit ædificata ſumptibus Ducis, ſed
piorum eleemoſynis. Et inſuper requiritur,
vt ita ſit diruta, vt indigeat noua conſecra-
tione, quod non probatur in caſu iſto *Roceb.
in verb. ac ſtruxit num. 12. Lambert. de iurepatr.
lib. 1. par. 1. quaſt 6. art. 3.* & fuit dictum in
cauſa *Peruſina de Cortinio 3. Decembris 1576.
coram Illuſtriſſimo Domino meo Cardinale Blan-
chetto* & in cauſa *Valentina de Conſentaina præ-
allegata, & in cauſa Valentina Parochialis de
Carlet. 4. Maij 1601. coram R. P. D. meo Lan-
cellotto.*

8 Nec atteſtatio Epiſcopi in prouiſione ali-
quid operatur, quia vt ex prædictis patet, con-
ſtat de contrario *Felin. in c. quoniam Abbas pro-
pe finem de offic. delegat. Decius in l. adita n. 36.
C. eodem & in l. penult. num. 2. C. de inſtit. &
ſubſtit. & in c. 2. col. 3. num. 33. de reſcript. Cre-
ſcen. dec. 3. num. 5. de præben.*

9 Et ex prædictis ceſſant quæ dicuntur de
præſentationibus factis per Duces, quia ex
prædictis conſtat de non iurepatronatus, &
ſumus in familia potenti, in qua præſumitur
vſurpatio iuxta *decret. Sacroſ. Concilij Triden-
tini cap. 9. de reformat. ſeſſ. 25.* Et cùm non con-
ſtet de titulo, non poteſt fieri aliquod funda-
mentum in præſentationibus, quia nec doce-
tur de immemoriali, nec de præſentationibus
effectum ſortitis per 50. annos, nec de præ-
dictis poteſt doceri, cùm Eccleſia fuerit con-
ſtructa de anno 1573.

10 Accedat ſuperiùs deductis quòd in conſtru-
ctione, & dotatione Eccleſiæ ad effectum
acquirendi iuſpatronatus, requiritur conſen-
ſenſus Epiſcopi *c. nobis de iurepat. c. verò de
conſecrat. diſtinct. 1. auth. de Monach. §. illud coll.
1. Lambert. de iurepatr. lib. 1. par. 2. quaſt. 1. art.
10. num. 4. & 5.* Vnde, dato etiam quod Ec-
cleſia fuiſſet fundata, dotata, & ius in Ducem
tranſlatum ex donatione Communitatis, ad-
huc tamen requirebatur conſenſus Epiſcopi,
11 de quo non docetur, * licèt ſpatio 30. anno-
rum præſumatur *Lambert. part. 1. lib. 1. d. quaſt.
2. art. 7. num. 2. & ſeqq.* Et tenuit Rota in cau-
ſa *Romana iuſpatronatus 10. Martij 1595. coram
R. P. D. meo Millino*, tamen dempto tempo-
re litis 50 anni non interueniunt.

12 Et tantò magis huiuſmodi ſententia placuit
Dominis, quia conſiderata tota ſerie facti, eui-
denter apparet, quòd piorum eleemoſynis
Eccleſia fuit conſtructa, & id quod per Du-
cem fuit aſſignatum, fuit per modum eleemo-
ſynæ habita ratione ad modicitatem, & etiam
quòd Communitas quolibet anno aſſignauit
ſcuta decem, & vt patet ex teſtibus, etiam
Eccleſia habuit quoddam legatum. Ex qui-
bus patet, hos non fuiſſe dotatores, nec fun-
datores, ſed benefactores *Abbas in c. 3. nu. 10.
de iurepatr. Lambert. de iurepatr. lib. 1. part. 1.
quaſt. 5. art. 12. num. 2. & quaſt. 6. art. 1. num. 9.
& 10. eiſdem lib. & parte.*

ROMANA BONORVM DE SODE-RINIS.

Lunæ 28. Aprilis 1603.

ARGVMENTVM.

Notarius poteſt extendere clauſulas cæte-
teratas, etiam poſt datam copiam parti-
bus, & litem motam, non tamen ali-
quid minuere, vel addere circa ſubſtan-
tialia.

SVMMARIVM.

1 *Notarius poteſt extendere clauſulas ceteratas, &
ſub compendio poſitas, etiam poſt datam im-
breuiaturam partibus.*
2 *Non tamen poteſt aliquid minuere, vel addere
circa ſubſtantialia, vel corrigere errorem ſuum,
poſt datam copiam partibus, vel poſt litem mo-
tam.*
3 *Extenſio imbreuiatura, vel correctio præſumi-
tur facta à notario tempore debito.*
4 *Fides non facit fidem.*
5 *Præſumpta fraus transfert onus probādi in illum
qui ſe fundat in actu, de quo fraus præſumitur.*
6 *Hanc talem tranſlationem oneris probandi Rota
non amplectitur.*

DECISIO CVII.

Placuit Dominis *deciſio in hac cauſa facta 16.
Iunij præteriti*, * quia notarius potuit ex-
1 tendere clauſulas ceteratas, & ſub compendio
poſitas *DD. in l. Gallus §. idem credendum ff.
de liber. & poſthum.* Nec iure, aut aliqua ra-
tione probatur, quòd notarius etiam poſt-
quàm dedit copiam imbreuiatam partibus,
non poſſit extendere ſuam imbreuiaturam.
Nec Doctores, qui ad hoc allegantur, id
2 dicunt, * quia loquuntur quando poſt datam
copiam extenſam partibus, notarius vult ali-
quid addere, vel minuere circa ſubſtantialia,
vt fuit reſponſum in *deciſione*. Et hoc præci-
puè dicunt *Doctores*, qui in ſpecie de nouo
ponderantur, ſcilicèt *Franciſcus Marcus deciſ.
289. par. 1.* qui allegat *Bartol. in l. imperator 2.
& ibidem Bald. num. 12. ff. de ſtat. homin.* qui
expreſsè loquuntur, quando notarius vult
poſt datam copiam partibus, aliquid addere,
vel minuere circa ſubſtantialia, & *Albert. 59.
num. 3.* non recedit ab illis terminis. Et ex-
preſ-

preſsè hoc ſuadetur, quia allegatur *Bald. in rubrica C. de fide inſtrument. numer.41. verſ.4. quæritur, & num.45. verſ. ſed pone*, qui expreſsè dicit, quòd notarius, poſt datam copiam partibus, vel poſt litem motam, non poteſt corrigere errorem ſuum, & quando *Marcus*, & *Alberic.* viderentur aliquid dicere in contrarium, quod viſum non fuit Dominis, adhuc eſſent intelligendi iuxta ſententiam *Bartoli*, & *Baldi*, quos allegant ex ſententia ipſiuſmet *Bartoli in l. non ſolùm §. liberationis verbo nu.7. ff. de liberat. legat.* Nec aliquid dicit *deciſio Florentina 57. num.43. & 44.* quia verbis claris loquitur, quando notarius vult corrigere errorem ſuum.

3 Nec probatur hanc extenſionem fuiſſe factam poſt litem motam, & ideo præſumitur facta tempore congruo, & debito. Et quamuis *Socin. conſ.94. num.5. vol.1. & Alex. conſ. 70. num.4. volu.1.* qui ad hanc concluſionem probandam fuerunt allegati, loquantur, quando notarius correxit dictum ſuum, quia correctio præſumitur facta tempore debito, hic autem non verſamur in correctione, ſed in extenſione. Ex identitate tamen rationis, imò à maioritate, viſum fuit Rotæ, extendere illud dictum etiam ad extenſionem, vt in cauſa *Romana Caſalis Iuliani 4. Iuny. 1584. & in alia Caetana iuriſdictionis 26. Nouemb. 1563. coram bon. mem. Robuſterio.*

Nec viſum fuit Dominis probari hanc extenſionem non fuiſſe factam iuxta ſtylum notariorum Florentiæ, & præſertim Io. de Macantis rogati, iuxta quorum ſtylum, & per prædicta formalia verba fuerat promiſ-
4 ſum de euictione, quia fides quæ datur,* vltra quòd non facit fidem iuxtam vulgatam regulam *in l. 3. §. idem diuus ff. de teſtib. Rota Genuen. deciſ.76. num.11. Guidop. deciſ.19.* non probat ſtylum Io. de Macantis, quia dicit, quòd habentur in eius protocolis quædam inſtrumenta venditionis, & laudi, quæ non ſunt plenè extenſa, ſed in aliquibus notarius remittit ſe ad formam iuris, in aliquibus verò ad ſtylum notariorum Florentiæ. Et quamuis adſit vnum inſtrumentum extenſum in quo promiſſio euictionis reperitur extenſa iuxta formam iuris, hæc quidem extenſio non oſtẽdit ſtylum Ioannis, cùm in alijs inſtrumentis aliquãdo retulerit ſe ad formam iuris, aliquandò verò ad ſtylum notariorum Florentiæ.

Et ceſſat omnis difficultas, quia promiſſio de euictione eſt facta iuxta ſtylum magis amplum notariorum Florentiæ, & præſertim Ioannis de Macantis, & ideò cùm habeamus hanc promiſſionem de euictione extenſam, ſi Dominus Antonius prætendit, hunc non eſſe ſtylum Ioannis de Macantis, & notariorum Florentiæ, ſibi hoc onus probandi incumbit, tanquam fundamentum intentionis ſuæ, vt latè dicitur in alia *deciſione*, & ex ſupradictis clarum eſt, quod non probauit ſtylum Macantis in contrarium notariorum Florentiæ. Imò Dominus Petrus Thomas dat magnum fumum ne dicatur, quod probet ſtylum notariorum Florentiæ, extendendi clauſulam promiſſionis de euictione poſt poſita in ſuo inſtrumento, reperitur extenſa ex duobus formularijs inſtrumentorum Florentiæ productis in actis die 10. Iunij præteriti.

Nec placuit Dominis, quòd ſtantibus clauſulis exorbitantibus poſitis in extenſione pro-
5 miſſionis de euictione, præſumitur fraus,* quæ trãsfert onus probandi in D. Petrum Thomã, hunc eſſe ſtylum notariorum Florentiæ, & Ioannis de Macantis ex ſententia *Archidiaconi in 6. in memoria num. 12.19. diſtinct.* quia omiſſio, quòd *Archidiaconus* loquitur in terminis longè diuerſis, hic nulla fraus poteſt conſiderari, ſtante quòd partes habuerunt relationem ad ſtylum notariorum Florentiæ, de quo datur magnus fumus, & huiuſmodi extenſio hoc modo facta non ſolùm afficit Dominum Antonium Franciſcum, verùm etiam D. Petrum Thomam, *toto tit. quod quiſque iuris*. Aliæ verò præſumptiones fraudis, ſcilicèt, quòd huiuſmodi inſtrumentum fuit extenſum poſt litem motam, & poſitum nouiſſimè in Archiuio, ceſſant ex ſuperiùs deductis, & ex quo fuit poſitum in Archiuio de ordine Conſer-
6 uatorum, vt latè deducitur in alia *deciſione*.* Vltra quòd huiuſmodi translationem oneris probationis Rota amplecti non ſolet, prout fuit reſolutum *coram Reuerendiſſimo. D. Alexandro* in cauſa *Peruſina Bonorum 12. Decembris* 1597. & nouiſſimè in cauſa *Cæſarauguſtana alimentorum 4. Marty 1602.*

Alia tolluntur ex *deciſione in hac cauſa facta 26. Iunij præteriti.*

HISPALEN. DISTRIBVTIONVM.

Ven. 2. Mij 1603.

ARGVMENTVM.

Abſens diſtributiones quotidianas amittit, nec Capitulum poteſt facultatem concedere, vt illas abſens lucretur.

SVMMARIVM.

1 *Tres ſententiæ in eo quòd ſunt conformes, exequi debent.*
2 *Rota exequitur ſententias de partibus, conſtito de bono iure.*
3 *Non reſidens diſtributiones quotidianas amittit.*
4 *Capitulum non poteſt concedere abſenti, quòd lucretur diſtributiones quotidianas.*
5. Gloſ. in cap.1. in verb. ſuas de cler. non reſid. in 6. Gemin. in c. vnico §. qui verò nu. 10. verſ. poſſent de cler. non reſid. in 6. Card. in Clem. 2. num.8. verſ.13. de vit. & honeſt. cleric. *declaratur.*
6. *Dolus præteritus remitti poteſt, non autem futurus.*
7 *Conditione deficiente, deficit conditionatum.*
8 *Canonico infirmo inſeruire ſolito debentur diſtributiones quotidianæ.*

DECISIO CVIII.

DVbitaui iuxta reſcriptum Signaturæ, an eſ-
ſet procedendum ad exequutionem triam
1 ſententiarum de partibus in ea parte, in qua
ſunt conformes, ſcilicet, quòd bon. me. Epi-
ſcopo Squillacen. non eſſent debitæ diſtribu-
tiones, quas percepit, non reſidendo, exceptis
tamen illis, quas etiam non reſidendo fuiſſet
lucratus, in hoc enim ſententiæ ſunt confor-
2 mes. Et Domini affirmatiuè reſoluerunt, quia
conſtito de bono iure, Rota ſolet exequi
ſententias de partibus *Put. dec. 401. lib. 1. Mo-
bed. deciſ. 3. de teſtib. & 15. de re iudicat.* & fuit
pluriès reſolutum. De iuſtitia autem dicta-
rum ſententiarum ſatis conſtabat, quia Epi-
ſcopus Squillacen. non reſedit in ſuo Archi-
3 diaconatu, & Canonicatu, * & ideo diſtribu-
tiones ei non erant debitæ *c. 1. de cleric. non re-
ſid. in 6. Pariſ. conſ. 33. lib. 4. Caſſad. deciſ. 1. de
cleric. non reſiden.*

Non obſtat licentia obtenta per Epiſcopum
à Capitulo de lucrando diſtributiones per
triennium, de quo agitur abſque eo quòd re-
ſideret, quia huiuſmodi licentia tam ex defe-
ctu poteſtatis, quam voluntatis Epiſcopo ni-
4 hil ſuffragantur. Poteſtatis quidem, quia
Capitulum illi non potuit concedere, quòd
abſens lucraretur diſtributiones *Archidiaco-
nus in c. 1. in fin. verſ. dic quod fortè contrarium
de cleric. non reſiden. in 6.* Et videtur de mente
Sacroſancti Concilij Tridentini ſeſſ. 24. cap. 12.
ibi *diſtributiones verò qui ſtatis horis interfuerint
recipiant, reliqui quauis colluſione, aut remiſſione
excluſa his careant*, & declarauit expreſsè *S.
Congregatio Illuſtriſſimorum Interp. eiuſdem Sa-
croſancti Concilij*, quod Capitulum non poſſit
concedere abſenti, quod lucretur diſtributio-
nes *Nauar. de orat. & horis canonicis c. 22. Me-
ſcell. 14. num. 48.*

5 Non obſtat *gloſſ. in c. 1. in verb. ſuas de clericis
non reſiden. in 6.* quæ videtur dicere contra-
rium; quia non inquit poſſe conueniri, quòd
diſtributiones in abſentia remittantur, ſed ſo-
lùm, quod is, cui iam ipſo iure accreuerunt,
poſſit eas remittere, id eſt conſentire, ne is
qui eas iam perdidit, teneatur ei reſtituere,
quod eſt longè diuerſum à pactione, qua
quis diſtributiones in abſentia non perdat, &
hanc *gloſſ.* ita intelligit *Nauar. d. loco de orat. &
horis canonicis cap. 22. Meſcellar. 14. num. 49.* Et
hoc etiam ſentit *Francus in d. c. vnico §. qui ve-
rò num. 4. verſ. tu dic de clericis non reſiden. in 6.*
Et ita eſt intelligendus *Geminian. in d. §. qui ve-
rò num 10. verſ. poſſent concordari*, Et debet in-
telligi *Cardinalis in Clem. 2. numer. 8. verſ. 13.
quaro de vit. & honeſt. cleric.* Et merito qui-
6 dem, * quia dolus præteritus remitti poteſt
*Bald. in l. iur. ſgentium §. ſed ſi paciſcar num. 5. ff.
de pact. Iaſon. in l. ſi vnus §. illud nulla in princ.
eodem tit.* Dolus verò de futuro remitti non
poteſt, quia ſic inuitaretur quis ad delinquen-
dum *Iaſon. in d. §. illud num. 1. Ruin. conſ. 129.
num. 20. lib. 5.* Et hac ratione mouetur *Nauar.
d. loco num 49.*

Ex defectu voluntatis pariter dixerunt Do-
mini, Epiſcopum non potuiſſe lucrari diſtri-
7 butiones, * quia licentia fuerat conceſſa per
triennium incipiendum à die habiti benepla-
citi Apoſtolici, quod non conſtat vnquam
fuiſſe obtentum. Ideo voluntas Capituli defi-
cit *Pariſ. conſ. 31. ſub num. 17. lib. 4. Put. dec. 2.
de tranſact. Accorambo. dec. 8. in fin. lib. 1.* Et ha-
beatur pro non data huiuſmodi licentia *l. pe-
cuniam quam ff. ſi cert. petat. l. neceſſariò §. quòd
ſi pendente ff. de peric. & comm. rei vend. Socin.
iun. conſ. 4. num. 16. lib. 2.*

Nec obſtat, quòd aliæ duæ licentiæ fuerint
datæ à Capitulo abſque huiuſmodi reſerua-
tione beneplaciti Apoſtolici, quia quatenus
in illis non intelligeretur repetita illa qualitas,
ſcilicèt beneplacitum Apoſtolicum, tamen ad-
huc non remanerent defectus poteſtatis, vt ſu-
perius dictum fuit.

Nec releuat, quòd certo anni tempore Ca-
nonici ſoleant adinuicem remittere ſibi di-
ſtributiones malè perceptas, quia hoc intelli-
gebant Domini de diſtributionibus malè per-
ceptis ab inſeruientibus ob non præſtitum
debitum ſeruitium eo modo, quo præſtare te-
nebatur.

Quia tamen Capitulum conceſſit Epiſcopo
Archidiacono huiuſmodi diſtributiones ob
eius indiſpoſitiones, & infirmitates, ac ſerui-
tium multorum annorum, quòd in Eccleſia
8 præſtiterat, * & clarum eſt, quòd Canonico
infirmo & ſolito inſeruire debentur diſtribu-
tiones, etiam quòd non reſederit *cap. 1. de
cleric. non reſiden. in 6. Natta d. conſ. 41. num. 1.
vol. 1. Nauar. conſ. 2. num. 3. de cleric. non reſiden.
part. 1.* Ideo reſeruarunt Domini, videre, an
ex iſta aſſertione Capituli conſtet de infirmi-
tate Epiſcopi Archidiaconi, & quòd eſſet ſo-
litus reſidere, ita vt illi debeantur diſtributio-
nes ex iſto capite:

Et ita fuit reſolutum vna tantùm parte
informante.

MEDIOLANEN. EVICTIONIS.

Lunæ 5. Maij 1603.

ARGVMENTVM.

Creditor, vel alius pro illo admittitur ad licitandum, alijs non exiſtentibus, vel dignum pretium non offerentibus.

SVMMARIVM.

1 *Singularis ſucceſſor non habet regreſſũ contra primum venditorem authoris ſui, ſequuta euictione, & num. 6 quod limitatur num. 7.*

2 *Exequutio facienda in bonis, non poteſt fieri ſuper iure perſonali, quod competit pro euictione, quod declara vt num. 10.*

3 *Facultas data ad vnum actum non extenditur ad alium.*

4 *Creditor non admittitur ad diſtractionem pignoris, etiam per ſuppoſitam perſonam, niſi debitor ipſe vendat.*

Pro·

5 *Promittens defenſionem debet in ſe iudicium ſuſcipere, & iudicatum ſoluere.*
8 *Subrogatus gaudet iure illius in cuius locum ſubrogatur.*
9 *Quod fit à iudice rem adiudicante creditori, vel licitatori, à parte fieri cenſetur.*
11 *In mandatis veniunt quæ ſunt conſueta apponi.*
12 *Creditor, vel alius pro illo, admittitur ad licitandum in pignore iudiciali, alio emptore non exiſtente, vel dignum pretium non offerente, & num. 15.*
13 L. & qui ſub imagine C. de diſtract. pignor. *loquitur in pignore conuentionali.*
14 *In datione in ſolutum videtur neceſſaria æſtimatio præcedens, ſecùs in venditione.*

DECISIO CIX.

Sequuta permutatione inter Octauium, & Alphonſum, bona Aretii de quibus agitur peruenerunt ad Alphonſum, qui fuit declaratus debitor per ſententias Rotales in certa ſumma illorum de Puteobonellis, qui per exequutorem in partibus à Rota ſubdelegatum bona de quibus agitur ſubhaſtari obtinuerunt, & fuerunt deliberata cuidam Herculi tanquam plus offerenti, qui in ipſa oblatione declarauerat ſe fuiſſe perſonam ſuppoſitam à Puteobonellis, vt conſtat ex inſtrumento ipſo venditionis. Quare Iudex ipſis Puteobonellis fecit venditionem & dationem in ſolutum cum ceſſione, ac poſitione in locum Alphonſi. Sed cum poſtea Puteobonelli moleſtarentur ſuper dictis bonis mediantibus reſolutionibus factis fuit pronunciatum ſtante obligatione Domini Octauij ipſum teneri ſuſcipere litem, & defendere iſtos Puteobonellis, tanquam ſucceſſores Alphonſi.

Ad impugnandum ſententias prædictas opponebatur coram me de iniuſtitia ſententiarũ Rotalium vltimo loco latarum, necnon de nullitate exequutionis factæ in partibus, tam ex defectu iuriſdictionis, quam non ſeruatam formam iuris.

Iniuſtitia deducebatur ex eo, quia Puteobo-
1 nelli erant ſingulares ſucceſſores, & ideo non habentes regreſſum cõtra primum venditorem auctoris ſui, vt eſt *text. in l. ſi res quam* 59. *ff. de euict.* vbi *DD.* communiter *Bart. in l. ſi pro re pupilli* §. *ſi pro euict. num.* 2. *Angel. num.* 3. *eodem tit. & eſt tex.* alibi non reperiri dicit *Bald. in l.* 1.
2 *num.* 10. *C. de rer. permut. & text.* ſingularem appellat *Imol. in l. Iulianus* §. 1. *num.* 5. *verſ. & ſic iura & actiones ff. de verb. oblig.*

Nullitas exequutionis ex defectu iuriſdictionis deducebatur ex triplici fundamento. Primo quia ſententiæ Rotales loquuntur de bonis, & ideo non poterat exequutor facere exequu-
2 tionem ſuper iſto iure perſonali, * quod pro euictione competit, & eſt diuerſum à bonis *l. à diuo Pio* §. *in vend. ff. de re iudicat.* ponendo ſcilicet illos de Puteobonellis in locum Al-
3 phonſi cedendo iura *. Secundo quia facultas exequutoris erat reſtricta ad venditionem faciendam oblatoribus, & per conſequens nõ potuit bona adiudicare creditoribus *Salycet. in l.* 1. *verſ. quaero quis eſt competens C. ſi* *Pars I.* in cauſa iudicat. *Neguz. de pignoribus in primo memb.* 6. *par. nu.* 9. *verſ. ſupplecu Gozadin conſ.* 10. *num.* 11. *verſ. quia Iudex delegatus*. Tertiò quia ſtante deliberatione facta Herculi Iudex functus fuerat officio ſuo, & ideo expirauerat iuriſdictio *c. in litteris de offic. delegat.*

Nullitas ſecundo principaliter deducebatur
4 ob non ſeruatam formam iuris, * quia creditor ipſe, nec etiam per ſuppoſitam perſonam admittitur ad diſtractionem pignoris, niſi debitor ipſe vendat, vt eſt *tex. in l. & qui ſub imagine C. de diſtract. pignor. Alberic. conſ.* 14. *num.* 5. *Pancirolus conſ.* 18. *num.* 45.

Prædictis non obſtantibus viſum fuit Dominis ſententias eſſe iuſtas, quia clara eſt promiſ-
5 ſio D. Octauij, * & qui promittit defenſionem non ſolum tenetur iudicium in ſe ſuſcipere, verum etiam iudicatum ſoluere alias non dicitur rectè defendere *l. rectè defendi, & ibi Caſtren.* vbi dicit hoc alibi non ità benè inueniri *ff. de iudic. l. ex iudicatum ff. iudic. ſolui.*

6 Non obſtat, quod Puteobonelli ſint ſingulares ſucceſſores, & ideo non habeant regreſſum contra primum venditorem auctoris *d. l. ſi res*
7 *quam*, * quia diſpoſitio illius *textus* dupliciter limitatur, ſcilicet, vt non habeat locum, quando ſingularis ſucceſſor fuit poſitus in locum primi emptoris, vel quando ipſi, omnia iura fuerunt ceſſa *Angel. in d. l. ſi res quam num.* 2. *verſ. ſed quid ſi non apparet & Bart. Bald. &* alii locis ſuperius allegatis *Gloſſ. in d. l. ſi res quam in verb. niſi hoc colligit ex textu ipſo Decius conſ.* 74. *num.* 1. *verſ. iſto tamen circuitu* cum aliis per *Surd. conſ.* 17. *num.* 31. *vol.* 2. Hæ autem limitationes benè adaptantur ad præſentem caſum, quia non modo Puteobobellis fuerunt ceſſa iura, verum etiam fuerunt poſiti in locum
8 Alphonſi. Vnde ſicut * Octauius tenebatur defendere Alphonſum, ita & Puteobonellos in locum ipſius Alphonſi ſubrogatos *l. ſi eum* §. *qui iniuriarum ff. ſi quis cautionibus l. qui in ius ff. de reg. iur.*

Nec facit, quod iſta ceſſio, & in locum Alphonſi poſitio fuit facta a Iudice, & non à patre, nam quod fit à Iudice rem ipſam adiudicante creditori, vel alteri vltimo licitatori cenſetur fieri ab ipſo debitore *l. ſi ob cauſam, & ibi Bart. Bald. & alij C. de euictionib. l. ſi pignora ff. eod. tit. l. eleganter in princ. ff. de pignor. act.* cum aliis per *Tiraquell. de retract. Ligna.* §. 1. *gloſſ.* 14. *num.* 13.

9 Et quantum attinet ad nullitates nõ releuat, quod ſententiæ Rotales loquuntur de bonis, & ideo Iudex non poterat adiudicare iſtud ius
10 perſonale, * quia *tex. in d. l. à diuo Pio* §. *in venditione ff. de re iudic.* loquitur, quando iura ſunt omnino ſeparata ab ipſa re, vt ex lectura *tex.* apparet & ſentit *Socin. Sen. conſ.* 158. *num.* 14. *verſ. prima eſt vol.* 2. *Pinnell. in rub. C. de bon. matern. par.* 2. *num.* 24. & firmauit *Rota in hac cauſa coram R. P. D. meo Millino*. Huiuſmodi autem iura cum ſint annexa ſuccedit concluſio quod ſi quis vnum mandauit, videtur & aliud mandaſſe *Caputaq. dec.* 191. *num.* 5. *&* 6. *par.* 2.*
11 Et in mandato veniunt conſueta *l. ſi pignora* §. *fin. ff. de pignor. act. Iaſon. in l. ſi Procurator* ſub

ſub num.8. verſ. octauo limitatur C. de Procurat. Ruin. conſ.93. ſub num. 4. lib.5. Et in mandato ad vendendum veniunt omnia, quę ſunt conſueta appooi in contractu venditionis *Gabriel.* qui alios refert *de conſuetud.concluſ.1. num.23.*

Minus facit, quod facultas exequutoris erat reſtricta ad venden. oblatoribus, & per conſequens non poterat adiudicare bona creditoribus, eoque magis eum ius reſiſtat, & quod functus fuerat officio ſuo ſtante deliberatione facta Herculi, quia exequutor non adiudicauit bona creditoribus, ſed proceſſit ad ſubhaſtationem & obtulit Hercules perſona ſuppoſita à Puteobonellis ſecitque maiorem oblationem.

12 Clarum autem eſt, quod creditor admittitur ad licitandum in pignore iudiciali, alio emptore non exiſtente, vel exiſtente quidem, ſed non dignum pretium offerente, vt ad literam dicit *text.* & ibidem notat *Odofredus & Bald. in fin. in l. 2. C. ſi in cauſa iudicat. l. ordo ſecundum lecturam Butrigarij & Butrigellæ C. de exequut.ſent. diffinit. in princip. num. 20. circa finem latè Surd. conſ. 256. num. 5. vol. 2. Roland. conſ.32. num.33. vol. 1.*

Nec reſiſtit *text. in l. & qui ſub imagine C. de diſtract. pignor.* quia loquitur in pignore conuentionali, hic autem verſamur in pignore iudiciali, in quo procedit *d. l.2. C. ſi in cauſa iudicat.*

13 Etiam vt dicebat vnus ex Dominis, nec *textus in d. l. et, qui ſub imagine* officit in præſenti, tum quia in *verſ. lametſi debitore diſtrahente* habetur, quod debitor ceſſante fraude, & metu poteſt vendere creditori, ſed in hoc caſu Iudex eſt, qui vendidit. Vnde intrat concluſio, quod factum iudicis cenſetur factum partis *l. ob cauſam C. de euictionibus* cum alijs. Sed veritas eſt, quod *tex. in d. l. et qui ſub imagine* loquitur in pignore conuentionali.

Nec facit, quod in inſtrumento hæc appelletur venditio, & datio in ſolutum, quia ex actu ipſo conſtat fuiſſe venditionem, vendita enim fuerunt bona Puteobonellis ad menſuram certo pretio, & reſiduum pretij Puteobonelli ſe obligarunt ſoluere alijs creditoribus litis conſortibus infra annum iuxta formam oblationis.

Et ex hoc ceſſat, quod dicebatur fuiſſe neceſ-
14 ſariam æſtimationem præcedentem, * quia quiequid dicendum eſſet de datione in ſolutum in venditione, non eſt neceſſaria, vt contra *Afflict.* latè deducit *Surd. d. conſ.256. per totū lib.2.*

Nec ſubſiſtit, quod Iudex deliberando bona Herculi functus fuit ſuo officio, quia ipſe Iudex ſciebat Herculem perſonam ſuppoſitam, & ideo non functus erat ſuo officio, niſi poſt deliberationem, & bona fuiſſent vendita. Et de ſcientia huiuſmodi ſuppoſitionis ſatis conſtat ex ipſo inſtrumento, in quo propter hanc cau-
15 ſam fit venditio Puteobonellis. * Et ideo ceſſat ex hoc fundamentum, quod creditor debet admitti à Iudice, vt traduut *Cynus Bald. Salyc. & Ang. in l. vlt. C. ſi in cauſa iudicat.* quia ſatis admittit Iudex, ex quo perſona ſuppoſita ipſo ſciente, & permittente obtulit.

LVCANA PAROCHIALIS.

Ven. 16. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Manutentio Reſignatario vigore poſſeſſionis inſtrumentalis an ſit concedenda.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio nõ exiſtente in poſſeſſione eſt manutenibilis.*
2 *Reſignatione beneficij omne ius abdicatur à reſignante.*
3 *Literis ad duos exequutores directis, ſi primo præſentetur, adiri ſecundus non poteſt, niſi in defectum.*
4 *Proceſſus non afficit non citatum.*
5 *In interdicto vti poſſidetis probari debet poſſeſſio immediatè ante litem motam.*
6 *Reſignatarius ante litem motam poteſt lite pendente capere poſſeſſionem.*

DECISIO CX.

Viſum fuit Dominis Matthæo dandum eſſe mandatum de manutenendo, * quia de
1 cius poſſeſſione cõſtat ex inſtrumento adeptionis *l. prædia vbi Bart. num. 1. ff. de acquiren. poſſ. l. non idcirco & ibi Bald. C. de fid. inſtru. Put. dec. 360. num.8. lib. 1.* quæ licet fuerit inſtrumentalis, nihilominus alio non exiſtente in poſſione eſt manutenibilis *Rota dec.21. de reſtit. ſpoliat. in antiq. Put. d.dec.360. num.8. lib.1.* & fuit pluries reſolutum. Satis autem dicebatur neminem exiſtere in poſſeſſione, ex quo Mat-
2 thæus beneficium per reſignationem obtinuerat *, ex qua omne ius à reſignante abdicatum fuit *Rota deciſ.2. de renunciat. in antiq. & dec. 4. in princ. eod.tit. in non. Caſſad.dec.2. num.3. eod. tit.*

3 Non obſtat, quod poſſeſſio fuerit tradita de ordine ſecundi exequutoris, qui adire non poterat cum literæ primo eſſent præſentatæ, cuius iuriſdictio erat perpetua *cap. cum plures de off. delegat. in 6.* quia cum eſſet data facultas Matthæo in euentum quod primus differret exequutionem poſt 30. dies adire ſecundum meritò ælapſo tempore potuit *d. c. cum plures.*

Minus releuat, quòd primus exequutor habuit iuſtam cauſam non tradendi poſſeſſionem infra dictum tempus ſtante clauſula *diligenter inquiras ſi aliqua ſymoniæ labes, vel illicitæ pactio*
4 *interuenerit,* * quia licet fuiſſet inchoatus proceſſus coram alio Iudice Epiſcopi, non tamen afficiebat Matthæum non citatum *Bald. in l. ab eo num.17. C. quomodo, & quando iud.* Et quamuis coram Vicario Lucano exequutore Procurator fiſcalis pluries ſe oppoſuerit allegando huiuſmodi ſymoniam, tamen nullam fecit probationem, & productio actorum coram alio Iudice nihil operabatur, tum quia fuit verbalis, tum etiam quia in illo iudicio Matthæus non fuit citatus.

Nec

Nec poteſt fieri aliquod fundamentum in citatione facta Matthæo per Vicarium primum exequutorem, quia non poteſt validare geſta coram alio Iudice,& huiuſmodi citatio erat ad reſpondendum in Camera ipſi Vicario ſuper quibuſdam petitionibus per ipſum faciendis, nec cnnſtabat, ſuper qua repetitiones eſſent faciendæ.

5 Non officit, quod poſſeſſio in iſto interdi
cto eſt probanda immediatè ante litem §. *hodie inſtit. de interdict. Bart. in l. 1. §. fin. num. 14. ff. vti poſſidet. Alexan. conſ. 92. num. 4. verſ. quod autem in poſſeſſorio lib.* 1. quia licet proceſſus formaliter ſuper ſymonia fuiſſet inchoatus 28. Nouembris ælapſis iam nouem diebus poſt terminum 30. dierum datum primo exequutori, nihilominus citatio fuit exequuta die 29. cōtra Matthæum, quo die cæperat poſſeſſionē de mandato ſecundi exequutoris. Vnde non conſtat an citatio fuerit exequuta ante, vel poſt captam poſſeſſionem, & multum veriſimile eſt, quod poſt captam poſſeſſionem, ſtante quod citatio fuit exequuta domi dimiſſa copia. Vltra quod huiuſmodi noua lis non poterat impedire, quominùs Matthæus poſſet capere poſſeſſionem, cùm non eſſet ſuper titulo beneficij, vt in his terminis fuit reſolutum *coram R. P. D. meo Lancellotto in cauſa Calaguritana*
6 *de Maeſta* 29. *Octobris* 1601. Et ceſſar omnis amaritudo, quia cum habuiſſet reſignationem ante huiuſmodi iudicium cœptum 29. Octobris potuit lite pendente poſſeſſionem capere *Lancellot. de attentat. par. 2. cap. 4 num.* 318.

FIRMANA PRAETENSAE RESTITVTIONIS DOTIS.

Merc. 2. Maij 1603.

ARGVMENTVM.

Dos filiæ à patre dotatæ patre mortuo ſpectat ad filias fęminas dotatæ, etiam ſtantę Statuto excluſiuo fęminarum propter maſculos, ſi maſculi non adſint.

SVMMARIVM.

1 *Dos à patre profecta, mortuo patre, conſolidatur in muliere.*
2 *Statutum non comprehendit forenſes & num. 5. & 6. & 21.*
3 *De vno caſu non infertur ad alium.*
4 *Deficientibus agnatis, ceſſat ſtatutum inductum fauore agnationis.*
5 *Proximior in gradu excludit remotiorem.*
6 *Reo, & poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris.*
7 *Nomine filiorum ex interpretatione veniunt fæmina, & num. 20.*
8 *Nomine liberorum veniunt propriè fæmina.*
9 *Dos à patre profecta, ipſo martuo, ſpectat ad filios dotata.*
10 *Dos mulieris dotata à patre, ſi pater moriatur, auo ſuperſtite, auocatur ab auo per filios dotatæ.*
11 *Argumentum à contrario ſenſu valet in Statutis, quando non plus prouenit ex interpretatione, quam verbis & num. 12.*
13 *Caſus à Statuto ommiſſus remanet in diſpoſitione iuris.*
14 *Item quando per illud ius commune non corrigitur.*
15 *Rubrica declarat intentionem Statuti.*
16 *Quæ veniunt in neceſſariam conſequentiam, non alterant diſpoſitionem.*
17 *Nomine filiorum, vel librorum, non veniunt fæmina, quando adeſt Statutum excluſiuum fæminarum, ſtantibus maſculis.*
18 *Quod ſi non extent maſculi, nomine filiorum veniunt etiam fæmina, ſtante Statuto excluſiuo fæminarum.*
19 *Statutum extludens interpretationem intelligitur de friuola.*

DECISIO CXI.

Domini dixerunt, non eſſe locum lucro tertiæ partis, & reſtitutioni aliarum partium, iuxta diſpoſitionem *Statuti ſub rub. 44. lib. 2.* cuius verba ſunt *quod muliere decedente ante virum ſine filijs, vel cum liberis ex eodem matrimonio natis non peruenientibus ad ætatem quatuordecim annorum, maritus lucretur tertiam partem dotis; alia verò dua 3. partes reſtituantur cui de iure.* Licèt enim fuerit conuentum, quòd in euentum reſtitutionis, aut lucri dotis ſeruaretur tale Statutum Ciuitatis Nouæ, tamen in caſu de quo agitur, viſum fuit, non eſſe locum reſtitutioni, quia cùm prædeceſſerit pater Ar-
1 palicis, de cuius dote agitur, * dos in ipſa muliere fuit conſolidata, & radicata, ita vt tranſeat ad hæredes eius, & ſucceſſores *l. vnica §. videamus C. de rei vxor. act. Bald. Nouell. de dote par. 6. priuileg. 17. num. 5. circa medium verſ. ſed quando Ripa in l. in quartam num. 145. ff. ad leg. Falcidiam Capye. deciſ. 176. nu. 4. Abb. conſ. 31. num. 1. lib. 1. Honded. conſ. 32. num. 25. volum.* 1. Et ideo non poteſt dominus Lucius frater Arpalicis iuuari ex regula, quòd dos à patre profecta reuertatur ad patrem *l. dos à patre profecta C. ſolut. matrim.* quia defuncto patre in Arpalice fuit radicata, & in eius ſucceſſoribus, quales ſunt filij *auth. in ſucceſſione C. de legit. hæredib.*
2 Nec obſtat, quòd adſit aliud ſtatutum excluſiuum fœminarum, etiam filiarum fauore agnationis *ſub rub. 34. lib. 5.* Et ideo cùm dominus Lucius frater Arpalicis ſit agnatus, debet ſuccedere, quia non extant niſi filiæ fæminæ ex dicta Arpalice, cùm Franciſcus ma-
3 ſculus prædeceſſerit ante 14. annum, * quia huiuſmodi *Statutum* non obligat dictas filias; cùm ſint forenſes *Socin. ſen. conſ. 74. numer. 11. lib. 1. Gozadin. conſ. 76. num. 12. Honded.* poſt alios *conſ. 11. num. 9. vol.* 1. Nec fuit conuentum, quod in ſucceſſione ſeruaretur *Statutum Ciuitatis Noua*, ſed ſolùm in euentum reſtitutionis dotis, in quo caſu nos non ſumus, per
4 ſupradicta. * Ergo non poteſt inferri de vno

ad

Digitized by Google

ad aliud *l. Papinianus ff. de minorib.* Et hoc ca-
ſu idem eſſet ſi ageretur inter ſubditos, & non
adeſſent agnati, quia fœminæ ſuccederent, de-
ficientibus enim agnatis, ceſſat Statutum indu-
ctum fauore agnationis *Brun. de Statut. excluſ.
fœmin. art.12. num.36.* Et ſic in iſta facti ſpecie,
5 cùm iſtæ fœminæ non ſint ſubditæ Statuto, ceſ-
ſat Statutum; paria enim ſunt, Statutum non
excludere, & quòd Statutum non afficiat *l.1.
§. qui habebat ff. de bon. poſſ. contra tabul.*

Non obſtat, quòd Statutum excluſiuum fœ-
minarum ligat etiam forenſes *Brun. d. loco ar.
6. num.5. in fin.* qui refert etiam ſe ad eã, quæ
dixit in ſuperiori *quæſtione*, quæ eſt in eo-
dem *art. num.2. & ſeqq.* Quia quicquid ſit de
hac quæſtione, quam *Brunus* ipſe declarat, &
limitat *d. num.2. & ſeqq.* vt videre eſt in locis
6 præcitatis, * ponit quæſtionem, quando vi-
get Statutum excluſiuum fœminarum vbi bo-
na ſunt ſita, & tunc dici poſſet, quod liga-
ret forenſes: hic autem non ſumus in caſu,
quo bona adſint in loco Ciuitatis Nouæ, quia
fuit data dos in pecunia numerata: & hoc ca-
ſu Statutum non poteſt ligare perſonas foren-
ſes per ſupra dicta, & dicit *Brun. præcitato
loco num.6.*

Ex quibus, ſiue mares, & fœminæ ſucceſſe-
rint pariter *l. maximum vitium C. de lib. præter*
ſiue ſtante aliquo Statuto, mares tantùm, &
nunc agatur de ſucceſſione maris, & quicquid
dicendum eſſet de eius ſucceſſione, & quomo-
modo ſuccedatur, ſatis eſt, quod adſit pater,
7 & ſorores, * & ſic proximiores in gradu, ita
vt ab ipſis tanquam remotior excludatur Lu-
cius *auth. de hæred. ab inteſtat. §.2.* Et ſufficit
8 ipſis tanquam reis, * & poſſeſſoribus vincere
per non ius Lucij *l. qui accuſare C. de eden.*

Sed dato etiam abſque veri præiudicio,
quòd d. Lucius poſſet agere ad reſtitutionem
dotis, adhuc non intraret diſpoſitio *d. Statuti
de lucro dotis*, quia licèt Arpalices deceſſerit,
relictis Franciſco maſculo, qui ante 14. an-
num deceſſit, & tribus filiabus fœminis, ta-
men adhuc non eſſet locus reſtitutioni dotis,
9 cùm nomine filiorum ex interpretatione ve-
niant etiam fœminæ *l. ſi quis ita in fin. ff. de
teſtam. tutel. l. ſi ita ſcriptum de legat.2. l. iuſta
& l. quiſquis ff. de verb. ſignif. Illuſtriſſimus
Mantica de coniect. vltim. volunt. lib.11. tit.14.
num.2.* eoque magis in præſenti caſu, quia Sta-
tutum dicit, ſi deceſſerit ſine filijs, vel cum
10 liberis, * & clarum eſt, quòd ſine vllo dubi-
tationis ſcrupulo, propria verbi *Liberorum*
ſignificatio deſeruit etiam pro fœminis *l. co-
gnoſcere §. liberorum & l. non eſt ſine liberis ff. de
verb. ſignif. l.1. C. de condit. inſert. l. iubemus §.
ſin autem C. ad Trebell. l. cùm acutiſſimi Cod. de
fideicom. Illuſtriſſimus Cardinalis Mantica d. loco
num.11. Surd. deciſ.66. num.9.* Et hoc ſuadetur
optima ratione, quia nomen, *liberorum*, eſt
terminus communis mari & fœminæ *l.1. §. ge-
neraliter ff. de legat. præſtand.* Et ideò compre-
hendit vtrumque ſexum ex proprietate ſermo-
nis, non ex interpretatione, vel extinct. *Bart.
in l.1. num.2. verſ. vel die & ibi Alciat. in princ.*
& latiùs *Veronen. num.23. verſ.1. caſu ff. de
verbi ſignif. item Bart. in l. ſi quis iſt tantum nu.4.
verſ. habemus C. vnde vi Cardin. in Clem.1.
quæſt.3. num.8. verſ. dic quod quandoque & ibi
Barbat. num.19. & 60. de elect. mihi colum.20.
verſ. quærit iſta gloſſ. & col.26. verſ. und ex vi
rationis* cùm alijs latè deductis coram *Cantuc-
cio in cauſa Romana deuolutionis domus. ſub num.
37. 4. Maij 1580.*

11 Quare ſtantibus dictis filiabus, vir non lu-
crabitur tertiam partem dotis, nec aliæ duæ
erunt reſtituendæ, ſed debent remanere penes
filias Arpalicis *d. l.1. §. videamus C. de rei vxor.
act.* etiamſi auus viueret, quia tunc intraret
conſuetudo Martini *gloſſ. in l. dos à patre profe-*
12 *cta C. ſolut. matrim.* * Et tunc deferretur ipſis
filijs, non vt hæredibus matris, ſed, vt dicunt
Doctores, auocando dotem ab auo, & in fi-
lium transferendo *Bart. in l. poſt dotem nu.30.
& ſeqq. ff. ſolut. matrim. Ripa* qui de communi
in *l. in quartam num.191. ff ad leg. Falcid. Ce-
phal. conſ.613. num.11.* alios allegat *Honded.
conſ.32. n.24. & 27. volum.1. & con.75. num.37.
lib.2.* Et quamuis aliqui voluerint, filios ſuc-
cedere, vti hæredes matris, non autem iure
propro, nihilominus *Rota* ſequitur primam
opinionem, vt in cauſa *Cluſina dotis 12. Ianua-
rij* 1598. *coram bon. mem. D. Peregrino* Nec fa-
13 cit, quod hoc ſit argumentum à contrario
ſenſu, quod in Statutis non valet, quicquid
dixerit *Bald. in conſ.95. in princ. volum.4. per
text. in l. inter ſocerum §. cum inter ff. de pact.
dotalibus*, quia huic textui reſpondet ex com-
muni opinione *Gabr. conſil.58. num.19. & ſeq.
lib.1.* & latè proſequitur, qui alios allegat.
Phanucc. de lucro dot. gloſſ.11. numer.9. & ſeqq.
14 Aduertendum autem eſt, quod licèt argu-
mentum à contrario ſenſu ita generaliter non
dicatur ſumi, ſumitur tamen ad limites ver-
borum, quæ in ſenſu directo ponunt, non au-
tem quando plus venit ex mente, & intellectu,
& interpretatione, quam verbis *Butr. in c. cùm
Apoſtolica num.10. de his quæ fiunt à prælat. ſine
conſenſ. cap. Decius conſ.386. num.4. circ me-
dium verſ. quia tale argumentum à contrario Tho-
bias Non. conſ.90. num.14. Oſaſch. dec.85. num.
14. Honded. conſ.16. num.60. lib.1.* Et ſi modo
prædicto ſumatur argumentum, dicendum
erit, virum ſuccedere in tertia parte, & tene-
ri reſtituere alias duas filijs non extantibus,
vel non peruenientibus ad 14. annum, ipſis
verò extantibus, virum non excludi; ſed an
15 ſuccedat, vel non, Statutum non determinat, *
propterea caſus remanet in diſpoſitione iuris
communis *l. commodiſſimè ff. de lib. & poſthum.
l. ſi extraneus ff. de condict. ob cauſam Decius lo-
lo præcitato, & Honded.* in terminis Statuti
16 pariter *loco allegato.* Hinc eſt, quod *Roland. de
dote quæſt.43. num.3.* voluit, poſt alios, quos
allegat, argumentum à contrario ſenſu valere,
quando ius commune per illud non corrigitur
ſed reſeruatur. Quare in hoc caſu tale argu-
mentum valebit, quia ius commune non cor-
rigitur, ſed ſeruatur, quia ſuccedunt filij, vt
fuit ſuperiùs dictum.

Nec placuit, quod Statutum diſponat ſuper
duabus partibus dotis, & non ſuper tertia
viri,

viri, quia clarè patet, quod intentio Statuti
ſuit diſponere ſolùm de lucro dotis in fauorem
mariti, & non de duabus tertijs fauore illo-
rum, quibus dos eſt reſtituenda, Et hoc patet
ex rubrica, cuius verba ſunt *quod maritus lu-
cretur tertiam partem dotis, & de dotium reſtitu-*
17 *tione*, * quæ quidem *rubrica* demonſtrat, &
declarat intentionem Statuti *Bald. in l.1. ſub
num.6. verſ. modo in gloſſ. C. ne liceat tertiò pro-
vocare Alex. in l.1. num.3. ff. ſi cert. pet. & conſ.
13. incipien. cauſa primò ſub num.8. verſ. ſicut
per rubricam lib.3. Decius d. conſ.387. numer.7.
verſ. prædictis tamen non obſtantibus*.

Nec reſiſtunt verba illa in rubrica *& de do-
tium reſtitutione*, & in nigro quod *duæ tertiæ*
18 *partes reſtituantur cui de iure*, * quia hæc ve-
niunt in neceſſariam conſequentiam, & ideò
non alterant diſpoſitionem *ad text. l.1. ff. de
auct. tutor. & in l. conditionibus §. pupillus ff de
condit. & demonſtrat.* Sed dato etiam quod di-
ſponerent ſuper reſtitutione dotis, quod tamen
non viſum fuit Dominis, niſi in neceſſariam
conſequentiam, adhuc intraret argumentum,
quia ſtantibus filijs, dos non debet reſtitui, ſed
debetur ipſis ſecundùm diſpoſitionem iuris
communis per ſupradicta.

Minus o.licit, quòd propter illud Statutum
excluſiuum fœminarum, in hoc Statuto de lu-
19 cro dotis non veniunt fœminæ, * ſed nec etiam
nomine liberorum *Iaſon. conſ.140. nu.32. vol.
2. Roland. conſ.82. num.41. volum.3.* cùm alijs
per *Illuſtriſſimum Manticam de coniecturis ulti-
marum volunt.24. lib.11.n.22.* & poſt eum *Surd.
deciſ.66. num.10.* Reſpondetur enim, quòd, li-
cèt nomine filiorum non veniant fœminæ, quã-
20 do adſit tale Statutum, * tamen eſt aduerten-
dum, quod non extantibus maſculis, vel de-
ficientibus, nomine filiorum veniunt etiam
fœminæ *Bart. in l. vt iuriſiurand. §. ſi liberè n.5.
ff. de oper. libert. Decian. reſponſ.30. num.40. &
ſeqq. volum. 3. Berous conſil. 83. num.10. lib.2.
Cephal. conſ.242. num.23. lib.2. Brun. de Stat. ex-
cluſ. famin. art.1. art.16.* & meliùs *art.12. n.109.*
& fuit dictum in cauſa *Bononien. de Beroaldis
18. Aprilis prædicti coram R.P.D. meo Litta*.

Et ideo cùm extent filiæ fœminæ, debent
ſuccedere, quia Dominus Lucius non poteſt
iuuari alio Statuto excluſiuo fœminarum, quod
non ligat forenſes, & paria ſunt, quòd non
adeſſent agnati, & quòd iſtæ mulieres non li-
gentur illo Statuto. Quare non impeditur,
quin nomine filiorum veniant fœminæ, vt di-
ctum fuit.

Non obſtat, quòd adſit aliud Statutum ſub
rubrica 36. lib.5. in quo cauetur, quòd Statu-
tum nullam recipiat interpretationem etiam
à iure communi, vel canonico, quia omiſſo,
quòd adeſt aliud Statutum *eodem lib.5. cap.25.*
in quo habetur, quod diſpoſitum in maſculi-
no intelligatur etiam diſpoſitum in fœmini-
no, niſi conſtet de contraria mente & ratione
tacita, vel expreſſa Statuti, & quod in hoc ca-
ſu non agitur propriè de interpretatione ſtan-
te verbo *liberorum* vt dictum fuit, tamen hoc
21 debet intelligi, * quod Statutum non recipiat
interpretationem friuolam; non enim exclu-
dit intellectum qui colligitur ex verbis, & aliũ
iuſtum *Brun. de Stat. excluſ. famin. art.5. n.109.*
Et quamuis adſint verba prægnantia, ſcilicèt
etiam à iure communi, vel canonico, non ta-
men tollit interpretationem, quæ fit per pun-
ctum rationis, vel ex communi vſu loquendi,
vel ex communi obſeruantia *Brun. loco proximè
citato num.113.* Et ideò non debet excludere,
quòd nomine filiorum deficientibus maſculis,
non veniant fœminæ per ſupradicta.

Ex quibus in ſumma concluſum, quod aut
Dominus Lucius vult iuuari Statuto de reſtitu-
tione dotis, & non poteſt, quia non eſt am-
pliùs locus reſtitutioni, cùm pater Arpalicis
prædeceſſerit. Sed dato quod Lucius poſſet
agere ad reſtitutionem, adhuc dos non eſſet
22 reſtituenda, * cùm adſint filiæ fœminæ, quæ
comprehenduntur ſub nomine filiorum, ſaltem
non extantibus maſculis. Aut vult iuuari Lu-
23 cius Statuto de ſucceſſione, & non poteſt, *
quia non ligat iſtas filias forenſes, nec aliquid
fuit conuentum ſuper huiuſmodi Statuto.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Mercurij 21. Maij 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus eſt indiuiduum.*
2 *Patronus poteſt ſeparatim, vel coniunctim cum
præſentatis eſſe in iudicio.*
3 *Præſentatio eſt fructus diuiſibilis, & ſeparatus à
iurepatronatus.*
4 *In diuiſibilibus ſententia quoad vnum poteſt va-
lere, & non quoad alium.*

DECISIO CXII.

1 Licet iuſpatronatus ſit indiuiduum *c. 1. de
iurepat. Bald. in l. familiæ num.1. C. comm.
vtriuſque iudic. Roch. de iurepat. in verb ius n.10.*
tamen Lucretia ſolùm egit ſuper iurepatrona-
tus, Vincentius vero ab ea præſentatus agebat
2 ſuper inſtitutione. * Et dubitari non poteſt,
quin patronus poſſit ſeparatim, & coniunctim
cum præſentatis agere *Rota dec. 2. de iurepatr.
in nou. Lambert. de iurepatr. lib. 2. q.8. art.3. per*
3 *tot.* & clarum eſt, * quod præſentatio eſt quid
ſeparatum ab ipſo iurepatronatus, qui fructus
eſt diuiſibilis *Rocch. loco præcit. nu. 11.* hinc eſt
quod alias Rota reſolnit teſte *Lancellotto de at-
tentat. 2.p. c.12. ampliat.11. nu.12.* ſententiam
fuiſſe validam quoad patronos citatos, quia
beneficiati agebant ſolùm ſuper manutentio-
ne, quæ erat omninò ſeparata ab eo, ſuper quo
4 patroni agebant. * Et clarum eſt de iure, quod
quando agitur ſuper aliquo diuiſibili, ſententia
poteſt valere quoad vnum, licet ſecus quoad
aliud *l. de vnoquoque ff. de re iudic.* & latè pro-
ſequitur *Gabr. conſ.56. nu.16. vol. 1.* & fuit re-

ſo-

ſolutum in cauſa *Pampilon. Parochialis de Stella 8. Nouembris preteriti coram me*.

Ex quibus ceſſant in contrarium deducta ex indiuiduitate rei ſuper qua agitur, quia vnus ſuper vno, alter vero ſuper alia re agebatur.

TOLETANA CAPELLANIAE.

Lunæ 26. May 1603.

ARGVMENTVM.

Tota deciſio in materia poſſeſſoria.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio probatur per inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis*.

2 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina*.

3 *Iudex nulliter procedens non priuat poſſeſſione*.

4 *Poſſeſſio ciuilis eſt manutenibilis contra occupantem naturalem*.

5 *Poſſeſſor ſine citatione priuari non poteſt poſſeſſione*.

6 *Clauſula* amoto illicito detentore *facit exequutorem de mero mixtum*.

7 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio non exiſtente in poſſeſſione prodeſt ad effectum manutentionis, reſtitutionis, & alios effectus*.

8 *Exceptiones reſpicientes petitorium non admittuntur in ſummariſſimo poſſeſſorio*.

DECISIO CXIII.

IN hac cauſa, quæ agitabatur per contradictas dubitaui, an Petro eſſet dandum mandatum de manutenẽdo. Et Domini affirmatiuam ſunt amplexi; quia de eius poſſeſſione anteriori cõſtat per inſtrumentum, de quo in *regiſtro fol.* 83.

1 quæ fuit appræhenſa 22. Octobris 1600. * Quod quidem inſtrumentum probat poſſeſſionem *l. prædia, vbi Bart. n. 1. ff. de acquir. poſſeſſ. l. non idcirco, vbi Bald. in princ. C. de fid. inſtrum. Put. dec.* 360. *n.* 8. *lib.* 1. non obſtante alia poſſeſſione Ioannis capta 21. Octobris 1601. vt in *re-*

2 *giſtro fol.* 28. * quæ tanquam iunior præſumitur clandeſtina *Bar. in l. ſi duo n. 4. verſ. ſi vero teſtes vniuſcuiuſque ff. vti poſſidet. c. licet cauſam*, & ibi *DD.* per illum *tex. de probat. Conar. pract. q.* 17. *in fin. verſ.* 12. *meritò*.

3 Nec facit, * quod Ioannes fuit immiſſus de mandato iudicis, quia iudex nulliter proceſſit, & ideo non priuauit Petrum ſua poſſeſſione *Angelus, & DD. in l. clam poſſidere §. qui ad nundinas ff. de acquir. poſſeſſ.* & cum ipſe non habuerit ſe pro ſpoliato dicitur ciuilem retinuiſſe

4 *d. l. clam poſſidere §. qui ad nundinas*. * Cuius vigore dandum eſt illi interdictum retinendæ contra occupantem naturalem, vt tradit *Bart. in l.* 1. *§. interdictum autem nu.* 2. *& in d. l. ſi duo nu.* 2. *ff. vti poſſid.* quod autem iudex nulliter

5 proceſſerit dubitari non poteſt, * cum enim Petrus eſſet in poſſeſſione debet citari *cap. licet Epiſcopus, vbi gloſ. in verb. vocato de præben. in* 6. *l. fin. C. ſi per vim, vel alio modo*, latè *Felin. in c. dudum nu.* 24. *de præſumpt.* ſtante maximè quod in literis aderat clauſula *dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum*, &

6 alia clauſula *amoto exinde illicito detentore*, quæ facit exequutorem de mero mixtum *Felin. in c. de cætero n.* 9. *de re iudic.* & fuit dictum in cauſa *Zamoren. confratrum* 14. *Iunij* 1595. *coram bon. mem. D. Gypſio*.

Nec releuaret ſi diceretur, quod poſſeſſio Petri fuit mere inſtrumentalis, quia cum non

7 conſtet, alium tunc temporis poſſediſſe * prodeſt ad effectum manutentionis, & reſtitutionis, & ad quoſcumque alios effectus *Rota dec.* 21. *de reſtit. ſpoliat. in antiq. Biſignet. dec.* 8. *cod. tit. Faſtol. dub.* 41. *Caſſad. dec.* 20. *in fin. de præben. Mohed. dec.* 234. *Verall. dec.* 334. *n.* 5. *par.* 2. & fuit pluries reſolutum.

Minus releuaret, quod Petrus non probat ſe habere qualitates requiſitas in fundatione, de

8 qua in *regiſtro fol.* 40. * quia hæc reſpiciunt petitorium; nec in hoc iudicio ſummariſſimo admittuntur huiuſmodi exceptiones *Couarr. pract. q. c.* 17. *ſub n.* 4.

ROMANA RELEVATIONIS INDEMNITATIS.

Lunæ 26. May 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Depoſitarius debet releuari ab omnibus damnis & expenſis*.

2 *In taxatione expenſarum datur iuramentum in litem præuia indictis taxatione*.

DECISIO CXIV.

PLacuit Dominis *deciſio in hac cauſa facta* 20. *Decembris præteriti*, ſcilicet Lucios, & alios teneri releuate indemnem Antonium rationibus, de quibus in *d. deciſione*.

Nec facit, quod fideiuſſores ſe obligarunt, quod Antonius nullum damnum pateretur ex depoſito, ex quo non fuit paſſus, ſed ex reſtitutione ipſius depoſiti, quia conſtat, quod Antonius vocauerat ſe depoſitarium, attamen realiter non habebat bona depoſitata; quod conſtat tam ex confeſſione Vanini, de cuius bonis agebatur, dum ipſum promiſit releuare indemnem, & dare fideiuſſores, vbi expreſsè habetur, quod vocauit ſe depoſitarium, & adeſt confeſſio Luciorum in commiſſione ſignata manu Sanctiſſimi *l. cum pretium C. de liber. cauſa*, quæ probat aſſertionem Vanini fuiſſe veram. Et hoc maximè ſuadetur ex ſuſtentatione litis per Lucios, & alios facta; nec videtur veriſimile, quod ſi non fuiſſent obligati ſuſtinuiſſent litem contra dominos Vareſios creditores.

1 Debet quoque Antonius releuari, * præter ea, quæ dicuntur in alia *deciſione* ab omnibus ex-

expenſis factis occaſione iſtius depoſiti, tam in transportando bona poſt obitum Vanini, quæ tunc in actuale depoſitum accepit, & iterum deſcribi obtinuit, quam etiam in penſione domus conductæ cauſa cuſtodiæ horum bono-
2 rum. * Et quamuis probatio harum expenſarum ſit leuis dixerunt Domini, quod detur iuramentum in ſupplementum præuia taxatione iudicis.

ARETINA SPOLII.

Merc. 28. Maij 1603.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de tranſportatione actorum.

SVMMARIVM.

1 *Iudex non tranſportatis actis nulliter procedit.*
2 *Acta præſumuntur integrè tranſportata.*
3 *Iura verbaliter producta non debent tranſportari, & nu. 4.*

DECISIO CXV.

Qvamuis ex diſpoſitione *Sacroſancti Concilij Tridentini ſeſſ. 24. c. 2.* acta primæ inſtantię
1 ſint tranſportanda, * ita vt iudex ob non tranſportationem dicatur nulliter procedere,
2 vt pluries fuit reſolutum *, tamen pro integra tranſportatione actorum præſumitur, ita vt allegranti acta non eſſe integra onus id probandi incumbat.

Non obſtat, quod dicebatur certa iura deficere, nempe quandam fidem de certis bonis, quæ in cataſto ſunt deſcripta, vt conſtat ex *proceſſu fol. 143.* quia illa eſt confeſſio partis in poſitione, quam dedit, & ceſſat difficultas, quia huiuſmodi fides reperitur in huiuſmodi proceſſu *fol. 256. & 257.*

Minus ſubſiſtit, quod deſunt litteræ dominorum Conſeruatorum iuriſdictionis Florentię emanatæ ſub die 3. Septembris 1576. necnon litteræ Apoſtolicæ ad fauorem d. Franciſci, ac litteræ dominorum Conſeruatorum directæ
3 Vexillifero Montis Sancti Sauini, * quia vt conſtat in *proceſſu fol. 273. à tergo*, huiuſmodi productio fuit verbalis, quod ſuadetur ex ſtylo ipſiuſmet notarij in productione reali, de qua *fol. 256.* in qua habetur quod *talis, &c. dict. iura produxit, quæ vna cum præſenti notula dimiſit, & relaxauit penes me Cancellarium.* Quæ quidem aſſertio non reperitur in alia productione, & ideo cum huiuſmodi productio fuerit verbalis dicta iura non erant tranſportanda, & fuit reſolutum *coram D. meo Ludouiſio in cauſa Mediolanen. bonorum emphyteoticorum* 10. *Iunij* 1602.

Non obſtat fides notarij de productione horum iurium, quia non concludit ad productionem realem, imo videtur concludere de productione verbali per ea quæ in ipſa leguntur, ſcilicet *fuerunt, & ſunt infra indicata iura, & ſcriptura ab eodem D. Franciſco, vel eius procuratore producta*, ponderando verbum illud *indicata*, quod cum verbo *producta* videtur concludere ad productionem verbalem.

4 Nec releuat, * quod huiuſmodi iura maximè conſerant ad prætexendam cauſam, quia non ideo ſequitur, quod ſint tranſportanda cum non fuerint realiter producta, nec propterea eſt præcluſa via D. Franciſco, quin illa poſſit in Rota producere. Et ſic fuit reſolutum vtraque parte iura ſua deducente.

VALENTINA MERCEDIS.

Lunæ 2. Iunij 1603.

ARGVMENTVM.

Tutor poteſt conſtituere ſalarium Procuratori extra Regnum, licet in Regno adſit obſeruantia, quod tutor non poſſit abſq; auctoritate iudicis conſtituere ſalarium Procuratori, & Aduocato.

SVMMARIVM.

1 *Contractus factus per literas cenſetur celebratus in loco vbi literæ recipiuntur.*
2 *Conſuetudo, ſeu Statutum requirens ſolemnitatem non extenditur extra territorium.*
3 *Vbi facienda eſt ſolutio ibi contractus dicitur celebratus reſpectu fori.*
4 *Solemnitas, & conſuetudo loci contractus attenduntur in contractibus.*
5 L. ſed & ſocius §. ſi abſenti ff. pro ſoc. *declaratur.*
6 *Mandatum re integra poteſt reuocari.*
7 *Contractus celebratus extra territorium ad fraudandum Statutum eſt nullus non ſeruata forma ſtatuti.*

DECISIO. CXVI.

Dvbitaui, an Comiti eſſet concedenda remiſſoria, quæ ex eo petebatur, quia cum fuiſſet condemnatus ad ſoluendum ſalarium D. Viues, quod fuerat illi conſtitutum per Viecomitiſſam eius matrem, & tutricem articulabatur, quod in Regno Valentiæ obſeruatur, quod nullus tutor, nec curator poteſt procuratori Aduocato, vel cuilibet alio ſalarium abſq; auctoritate iudicis ſub nullitatis decreto conſtituere. Et Domini vtraque parte informante reſoluerunt remiſſoriam nõ eſſe concedendam.
1 Ratio *deciſionis* fuit, * quia ſalarium non fuit in Ciuitate Valentiæ, ſed Comitiſſa per literas conſtituit ſalarium d. Viues, qui Romæ exiſtebat, in quo loco cenſebatur celebratus contractus, cum in eo epiſtola fuiſſet recepta *Bald. in l. multum nu. 28. vbi Salicet. nu. 17. ibi, & id dicit C. ſi quis alteri, vel ſibi Alberic. in l. 2. n. 4. verſ. ſed iure ff. de procur. Rot. Ianuen. dec. 161.*
2 *nu. 4.* * & ideo cum conſuetudo non prohibeat tutrices ſimpliciter conſtituere ſalaria, ſed ſine

certa ſolemnitate, tunc non extenditur extra territorium, vt diſtinguendo dicit *Bart. in l.* 1. *n.*32. *q.*6. *C. de ſum. Trinit. & fid. Cathol. & ibi Io. Bapt. de S. Seuerina in repet. nu.* 102. multos congerit *Lambert. de contract. ſine certa ſolemn. non valit. in verbo mulierem q.*14.*nu.*41. *& ſeqq.* & poſt eum *Modern. Ferrarien. de clauſul. clauſ.* 7. *glaſ.* 19. *n.*17. *verſ. contrarium tamen alias*, & de ratificatione facta extra locum Statuti ſi contractus per procuratorem fuiſſet factus in loco ſtatuti fuit reſolutũ 14. *Martij præt. in cauſa Rom hæred. de Saluiatis corã R.P.D. meo Litta.*

3 Non obſtat, * quod ſolutio erat deſtinata Valentiæ, & ibi quis contraxiſſe dicitur, vbi ſoluere ſe obligauit *l. contraxiſſe ff. de action. & oblig. l.* 3. *ff. de bon. auth. iudic. poſſ. & l. hæres §. fin. de iudic.* Nam fuit reſolutum, quod iuxta allegata loquuntur reſpectu fori, ad effectum, vt quis ibi poſſit conueniri *Bart. in l. ſemper in ſtipulat. num.* 2. *ff de reg. iuris & in d. l. contraxiſſe Socin. ſen. conſ* 247. *nu.* 5. *verſ.*
4 *non obſtat quod tertio loco.* * In his vero quæ reſpiciunt ſolemnitatem, & ordinationem actus, & litis deciſionem attenditur ſtatus, & conſuetudo loci contractus *Bart. locis præcitatis & in l. cunctos populos nu.* 15. *&* 16. *C. de ſum. Trinit. & fid. Cath.*

Minùs obſtat *textus in l. ſed & ſocius §. ſi ab-*
5 *ſenti ff. pro ſocio* * quem explicat *Cephal. conſ.* 272. *num.* 99. *vol.* 2. vbi renunciatio facta abſenti tenet in præiudicium renunciantis ante ſcientiam abſentis Ex quibus conabatur probari contractum reſpectu Comitiſſæ fuiſſe perfectum Valentiæ. Quia reſpondetur, quòd *tex. in d. §. ſi abſenti* loquitur in renunciatione ſocietatis, vbi intereſt non eſſe factum, non eſſe
6 renunciatum, ſecùs autem in mandato, * quod re integra poteſt reuocari, & ſola voluntas mandantis extinguit mandatum, quia nihil intereſt mandatarij *l. ſi pater §. cui autem ff. de manumiſſ. vindic.* & ita declarat *text. in d. §. ſi abſenti Salicet. circa fin. & Fulgoſ. nu* 1. Et in omnem euentum iſta conſtitutio ſalarij fuerat facta per literas miſſiuas, nec vlla aderat ſtipulatio notarij pro abſente, & antequàm epiſtola perueniſſet ad manus domini Viues; poterat per Comitiſſam lacerari.

Nec ſubſiſtit, quòd contractus licèt celebratus extra territorium fuit nullus, ex quo d. Viues eſt Valentinus, qui præſumitur ſcire conſtitutiones illius patriæ, vnde illas ſeruare tenebatur *Tiraq. de legib. connub.* qui alios al-
7 legat *gloſſ.* 8. *num.* 222. * quia prædicta procederent, ſi contractus fuiſſet celebratus ad fraudandam conſtitutionem, vel ſaltem poſſet intrare aliqua præſumptio fraudis Ita *Aretin. in l. cunctos populos nu.* 8. *verſ. niſi actus C. de ſum. Trinit. & in conſ.* 14. *in cauſa magiſtri Blaſiy ſub num.* 2. *Pariſ. conſ.* 99. *num.* 38. *vol.* 1. *Crot. conſ.* 1. *numer.* 42. *vol.* 1. & latè proſequitur *Lambert. d. loco quæſt.* 17. *num.* 53. Hic autem nulla poteſt conſiderari fraus, quia negotium erat tractandum in Curia, & in ea degebat dominus Viues. Notum eſt enim, quòd ipſe eſt curialis antiquus. Ex quibus patet, quòd natura negotij requirebat, quod ſic tractaretur.

ROMANA CENSVS.

Lunæ 9. Maij 1603.

ARGVMENTVM.

Fructus cenſus currunt contra impoſitorem non obſtante motu proprio Papæ emanato circa illorum curſum ad fauorem eius, qui fideiuſſit, & poſtea recognouit bonam fidem.

SVMMARIVM.

1 *Fructus cenſus currunt contra impoſitorem non obſtante motu proprio Papæ emanato circa illorum curſum ad fauorem eius, qui fideiuſſit, & poſtea recognouit bonam fidem.*
Vbi non verificatur qualitas conſtitutionis, non militat illius diſpoſitio num. 1.
2 *Vbi agitur de alterius præiudicio, ſtricta fieri debet interpretatio.*
3 *Factum alterius non debet tertio nocere.*
4 *Obſeruantia ſubſequuta declarat actum præcedentem.*
5 *Cauſa propter quam aliquid fit, debet ante omnia verificari.*

DECISIO CXVII.

VEndiderat cenſum Paulus Victorius Ianus Fabricio Foſſano; accedentibus fideiuſſoribus Celſo, & illis de Vecchijs, qui Vecchij poſtmodum in quadam apocha ſeparata erga Paulum Victorium recognouerunt bonam fi-
1 dem; & cùm poſteà foro ceſſerint, * ſanctæ memor. Pius V. per ſuum Motum proprium mandauit, quòd à die ceſſionis fori vſque ad illud tempus, nulla haberetur ratio fructuum, ſed ſolùm ſortis principalis, & ſi quid ſolutum hac ratione fuiſſet loco ſortis principalis cederet. Quare dubitaui, An caſus, de quo agitur, eſſet comprehenſus in d. Motu proprio in caſu, & ad effectum de quo agitur, qui eſt vt Celſus tanquam fideiuſſor nõ teneatur ad fructus, & ſoluti vſque ad hodiernum diem computentur in ſortem. Et tota difficultas fuit reſtricta ad effectum dubij, quia quòd cenſus contineretur in Motu proprio verba ſatis clara videbantur, nec hoc in controuerſiam deducebatur, ſed ad effectum dubij DD. cenſuerunt non continere. Motus enim proprius emanauit ad fauorem DD. de Vecchijs, & contra eorum creditores, vt patet ex verbis illis, ibi *alios creditores*, ac patet ex verbis quondam Iulij de Vecchijs, & ibi *inter ipſos creditores &c.* qualis non erat Foſſanus, quia emerat cenſum à Paulo Victorio; qui non modò vendiderat, ſed etiam receperat pecunias Et ideò cùm in Foſſano non verificetur qualitas conſiderata in Motu proprio, nec contra eum militat eius diſpoſitio *l.* 4. *§. prætor ait ff. de dam.*
2 *infect.* eòque magis * quia cùm agatur de præiudicando ipſi Foſſano, debet ſumi ſtrictiſſima inter-

interpretatio *c. dudum. de decimus Caſſad. dec. 1. in princ. de priuil.*

Non obſtat recognitio bonæ fidei facta per
illos de Vecchijs, quia fuit facta in apocha
3 ſeparata erga Paulum Victorium, * & ideò
non debet nocere Foſſano *auth. de duobus reis §. ſi verò minùs idonei. collat. 7. Bart. in l. in duobus §. vbi duo nn. 15. ff. de duobus reis Ronchegal. in l. reos 11. num. 33. verſ. eſt tamen ſciendum de duobus reis.*

Nec releuat, quod fuerit in Motu proprio habita expreſſa mentio huius cenſus impoſiti ad fauorem Foſſani cum recognitione bonæ fidei illorum de Vecchijs; quia hæc ſemper intelliguntur reſpectu Pauli Victorij, & illorum de Vecchijs, qui erant creditores, & debitores, & non reſpectu Foſſani, qui excepta fideiuſſione illorum de Vecchijs, nihil agere debebat cum ipſis, ſed ſolùm cùm Paulo Victorio, qui ex alio capite, nempe ex recognitione bonæ fidei agebat cum illis de Vecchijs, & propter hanc cauſam fuerat graduatus, nec vnquam Foſſanus interuenit, aut tanquam creditor fuit nominatus in diſcuſſione.

Prædictis accedat obſeruantia ſubſequuta,
4 quia vſque ad hæc, tempora fructus fuerunt
ſoluti. Et hæc quidem obſeruantia declarat præcedentia *l. ſi ſeruus plurium §. fin. l. qui filiabus in princ. de leg. 1. Pariſ. conſ. 3. num. 37. & conſ. 43. num. 51. & ſeqq. lib. 3.*

Et ceſſat omnis difficultas, quia Motus proprius in fine habet adſtrictiuam, quòd fructus computentur in ſortem, quatenùs bona non ſufficiunt, & ideo quatenùs prædicta non ſubſiſterent, adhuc DD. de Celſis non poſſent audiri, niſi priùs verificato, quod bona non ſufficerent. Qualitas enim eſt cauſa priuilegij.
5 Et ideo debet in primis verificari *cap. vlt. de prabend. Card. conſ. 92. num. 5. & ſeqq. Bero conſ. 140. num. 17. lib. 2. Pariſ. conſil. 41. num. 14. lib. 4* cum alijs.

PACEN. DECIMARVM DEL HEBREROS.

Lunæ 9. Iunij 1603.

ARGVMENTVM.

Aliquem locum eſſe intra limites Parochiæ quando dicatur probatum, vel non.

SVMMARIVM.

1 *Parochus pretendens decimas ex prædijs, probare debet prædia eſſe intra fines parochiæ.*

2 *Nomine ciuitatis venit quod murorum ambitu terminatur.*

3 *Ex limitibus ciuitatis non infertur ad limites parochiæ.*

4 *Epiſcopus habet curam generalem totius ciuitatis, & diœceſis.*

5 *Decimæ loci qui non eſt intra limites alicuius parochiæ, ſpectant ad epiſcopum.*

DECISIO CXVIII.

FVit reſolutum, non probari locum *del Hebrero* eſſe infra limites Parochiæ Epiſcopi.
1 Non enim probatur * eſſe intra illius fines,
prout requiritur *Hoſtien. in ſum. in tit. de Paroch. num. 1. Rom. conſ. 356. num. 1. & 2. Rebuff. ſuper concordatis tit. de collat. §. ſtatuimus l. 2. in verſ. parochialis Hoied. de benefic. incompat. par. 1. c. 13. num 2.* & fuit dictum *coram Cantucio in cauſa Recanaten. Parochialis ſub nu. 14. 20. Maij 1577.* & in alia *Ciuitaten. decimarum Februarij 1589. coram Illuſtriſſimo Card. Mantica & in eadem coram bon. mem. D. Gypſio.*

Nec aliquid probant teſtes capituli, quia deponunt de adminiſtratione ſolùm in ciuitate, & ideo eorum depoſitio non poteſt ex-
2 tendi extra ciuitatem. * Nomine enim ciuitatis venit id quod murorum ambitu terminatur *c. ſi ciuitas de ſent. excom. in 6. Felyn. in c. Rodulphus num. 1. & ſeqq. de reſcript.* Vltra quòd hæc depoſitio redditur turbida ex teſtibus examinatis pro parte D. Ducis.

Nec releuat, quod locus del Hebrero ſit in-
3 fra limites ciuitatis, * quia non ideo ſequitur
eſſe infra limites Parochiæ *Hoſtien. in c. ſuper eo numer. 3. & 11. de Parochijs & in cap. querimoniam num. 2. & ibi Butr. num. 6. de iurepatronatus Felin. in cap. cùm cauſam num. 12. de probat. cum alijs.*

Minùs faciũt alia latè deducta pro parte Capituli, quia omnia tendunt ad probandũ, quòd
locus del Hebrero ſit infra limites parochiæ
4 generalis Epiſcopi, * qui habet curam genera-
lem totius ciuitatis, & Diœceſis *gloſ. in c. 2. in verbo ſuo ſubdito de pęnit. & remiſſ. in 6. Butr. in cap. ſicut ex literis num. 2. de ſponſal.* non autem infra limites ſpiritualis parochiæ, id eſt quatenus Eccleſia Cathedralis ſit parochialis, de quo hodie quæritur; ſed quatenus Epiſcopus habet curam generalem, vt dictum eſt.

Prædictis non officit, quòd non probato,
5 quod aliquis locus * ſit infra limites alicuius
parochiæ decimæ ſpectant ad Epiſcopum *cap. quoniam de decim. cap. decimas 16. quæſt. 7. Rebuf. de decimis quæſt. 7. num. 8.* & fuit reſolutum in cauſa *Oſcen. decimarum 21. Martij 1564. coram bo. mem. D. de Rubeis*, quia hodie de hoc non quæritur, ſed tantummodò an locus del Hebrero ſit infra limites parochiæ Epiſcopi, conſiderando, quatenùs Eccleſia Cathedralis eſt parochialis, vt dictum eſt.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 281.

ANCONITANA ASSECVRATIONIS.

Lunæ 16. Iunij 1603.

ARGVMENTVM.

Circa probationem depredationis nauis.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Teſtes nulliter examitati non probant.*
2 *Acta facta in indicio criminali non probant in ciuili inter diuerſas perſonas, licèt ſocios.*
3 *In probando naufragio admittuntur teſtes, parte non citata in loco naufragij.*
4 *A verbis contractus non eſt recedendum.*

DECISIO CXIX.

DOmini dixerunt teſtes non probare deprædationem; Quia fuerunt nulliter examinati *cap. 2. vbi Doctores de teſt.*

Nec releuat, quod iſti teſtes fuerint repetiti
1 in iudicio criminali * ad inſtantiam Iudę cum interrogatorijs Simeonis, quia hæc non fuit repetitio parte citata, ſed fuerunt examinati ad inſtantiam Iudæ in iudicio criminali, & illa, quæ dicuntur interrogatoria, ſunt potiùs materiæ ſuggeſtæ iudici criminali, quàm interrogatoria, & ideò ſicuti iſti teſtes non probarent pro Iuda, nec contra ipſum probare debent *Vital. in Clemen. 2. nu. 91. de teſt. Achil. deciſ. 1. eod. tit.* & fuit aliàs reſolutum.

Vltra quod huiuſmodi acta non erant facta
2 inter eaſdem partes, ſed cum ſocio,* & ideo non probarent in iudicio ciuili, ita vt iudex ex illis moueri debeat *Bald. in l. 2. num. 19. & ibi Dec. num. 44. C. de eden. Felin. in cap. cauſam quæ 1. nu. 18. de teſtibus Capic. deciſ. 107. num. 3.* & fuit dictum in cauſa *Bononien. de Budriolis ſub num. 5. 25.* Nouembris 1578. *coram Reuerendiſſimo D. meo Patriarcha Alexandrino.*

Nec applicatur, quod in cauſa naufragij
3 admittantur teſtes * etiam ſine partis citatione *Bart. in l. ſecunda num. 2. C. de naufrag. lib. 11.* quia hoc procedit, quando examen eſt factum in loco naufragij, & ita declarat *Bartolum Dec. con. 82. num. 3. verſ. non obſtant allegata & adden. ad Bart. verſ. & aduerte*, ſecùs autem dicendum eſt in caſu iſto, ex quo tamen fuit actum Anconæ, vbi adeſt pars, & ideo citari debebat.

Minùs applicatur, quod dicitur ſufficere, quod adſit nuncius deprædationis nauis; quia
4 hoc non dicit apocha aſſecurationis,* in qua ſit fundamentum, ſed ſolùm dicit ſufficere, quod venerit nuncius deprædationis nauis, ad effectum quod aſſecuratores teneantur. Sed cùm nauis venerit ſalua ad portum Anconæ, vtique deprædatio erat probanda ad effectum quod aſſecuratores tenerentur, quia ſumus in caſu deprædationis, non perditionis, prout loquitur apocha aſſecurationis, à cuius verbis non eſt recedendum *l. non aliter de leg. 3.*

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE MANZOLIS.

Ven. 20. Iunij 1603.

ARGVMENTVM

De probatione identitatis bonorum.

SVMMARIVM.

1 *Ex confeſſione etiam tacita facta in diuiſione, & tranſactione probatur bona fuiſſe ſuppoſita fideicommiſſo in præiudicium diuidentium, & ſingularium ſucceſſorum. Quod numero ſequenti declaratur.*
3 *Taciti & expreſſi eadem eſt virtus.*
4 *Ad validitatem tranſactionis ſufficit timor litis.*
5 *Duo confines probant identitatem, & num. 1. & 7. licèt mutata ſit qualitas rei.*
6 *Sequentia declarant præcedentia.*

DECISIO CXX.

FVerunt adiudicata plura bona Dominis de Maluaticis, tanquam creditoribus Comitis Melchioris iunioris, quæ eius filij tanquam fideicommiſſo ſuppoſita recuperare intendunt. Quare cum prius fuerit firmata deſcendentia, & adeſſe fideicommiſſum; Dubitaui, an conſtaret de identitate horum bonorum. Et Domini quoad primam, & ſecundam poſſeſſionem affirmatiuè reſoluerunt, quod enim hæ duæ poſſeſſiones fuerint ſuppoſitæ fideicommiſſo Comitis Melchioris ſenioris, videbatur ſatis pro-
1 bari quoad primam * ex diuiſione facta inter ipſos fideicommiſſarios ideſt inter Comitem Melchiorem iuniorem, Ranucios, Barbacios, & alios de qua in *Summario num. 2.* vbi inter alia in poſitione Comitis Melchioris obuenit hæc poſſeſſio nuncupata Caſſina in campo Bruno. Et probatur quoque ex alia diuiſione facta de anno 1545. Quo verò ad aliam poſſeſſionem ideſt vnum prædium terræ aratiuæ arboratæ, &c. diſtinctum in quatuor petijs terræ iuxta dominos de Faba à meridie Arioſtis, & de Felicinis, foueas Caſtri Sancti Martini conſtat pariter fuiſſe ſuppoſitam fideicommiſſo Melchioris ſenioris ex inſtrumento tran-
2 ſactionis inter * Comitem Melchiorem iuniorem, & Comitem Vliſsem de Bentiuolis. Et hæ quidem confeſſiones in diuiſionibus, & tranſactionibus ſicuti probarent inter ipſos diuidentes, & tranſigentes bona fuiſſe ſuppoſita fideicommiſſo *Alex. conſ. 152. num. 1. lib. 7.* ita quoque probant contra ſingularem ſucceſſorem, vt in terminis fideicommiſſi eſt *conſilium Ruin. 128. num. 16. lib. 2. Marzar. in epit. de fideicom. quæſt. 59. & tenuit Rota coram Reuerendiſſimo D. meo Patriarcha Alexandrino in cauſa Fauentina bonorum de Nicolutijs 15. Ianuarij* 1582. & nouiſſimè fuit admiſſum in cauſa *Bononien. fideicommiſſi de Rubeis 3. Martij præteriti coram R. P. D. meo Lancellotto* & facit quod voluit *Caſtren. conſ. 94. in fin. lib. 2.* quod bona fuerint poſſeſſa tanquam fideicommiſſo ſuppoſita. Et confeſſio facta in inſtrumento diuiſionis quando emanauit ante tranſlationem nocet ſingulari ſucceſſori *Ruin. conſ. 40. num. 3. & 4. lib. 4.* Et tenuit *Rota coram Cardinali Lancellotto in cauſa Bononien. iuriſdictionis 18. Maij* 1576. & generale eſt, quod confeſſio nocet tam ſingulari, quam vniuerſali ſucceſſori *Aym. conſ. 29. nu. 1. Cæſar de Graſſ. deciſ. 20. nu. 9. de probat.*

Nec releuat, quod in iſtis diuiſionibus non habeatur mentio, quod huiuſmodi bona fuerint

rint

rint ſuppoſita fideicommiſſo, & ideò cum nul-
la adeſt confeſſio ceſſant omnia prædicta,* quia
3 cum taciti & expreſſi eadem ſit virtus *l. cum
quid ff. ſi cert. pet. l. qui ad certum ff. locat.* ideò
ſatis adeſt confeſſio, cum ipſi tanquam fidei-
commiſſarij, & vocati fecerint diuiſionem.

Nec obſtant ea, quæ dicuntur circa ſecun-
dam poſſeſſionem, ſcilicet, quod licet Cõmes
Melchior eam prætenderet à Comite Vliſſe,
tanquam ſuppoſitam fideicommiſſo, & vigore
laudi Cardinalis Sancti Sixti, tamen ei non
fuit data, nec vigore fideicommiſſi, nec
vigore laudi, ſed in vim tranſactionis cum
clauſula *ad habendam*, quia reſpondetur, quod
tranſactio tanquam quid ſeparatum ab ipſa
confeſſione non tollit confeſſionem Comitis,
Nec reſiſtit, quod fuerit non obſtante cõfeſſio-
4 ne trãſactũ,* quia ſufficit timor litis, & cõtro-
uerſiæ ad validitatẽ tranſactionis, ſed nõ prop-
tereà ſequitur, quod confeſſio fuerit erronea.
5 Prædictis firmatis dubitari non poteſt, quin
de identitate harum poſſeſſionum cõſtet. Nam
quantum attinet ad primam poſſeſſionem con-
ueniunt duo confinia ſcilicet via publica, &
Zena, quæ ſufficiunt *Bart. in l. demonſtratio
num. 14. ff. de condit. & demon.* latè *Menoch.
conſ. 409. num. 84.* his accedat identitas nomi-
nis ſcilicet *la Caſſina Menoch. conſ. 202. nu. 102.*
& loci ſcilicet in communi Sancti Martini *Aret.
conſ. 103. ſub num. 3. verſ. idem videtur.*

Non obſtat, quod in diuiſionibus hæc pri-
ma poſſeſſio nuncupetur Caſſina, quæ differt
à poſſeſſione laboratina, quia vt dicunt teſtes
fuit redacta ad culturam, & hoc idem faten-
tur fideicommiſſarij in diuiſione, & cum con-
finia concordent, licet ſit immutata qualitas
rei ſufficit *Roland. conſ. 67. num. 16. & ſeq. lib. 5.*

Non officit, quod in inſtrumento adiudica-
tionis hæc non appelletur Caſſina, quia vigore
illius inſtrumenti fuit capta poſſeſſio huius
Caſſinæ, vt conſtat ex alio inſtrumento adeptæ
poſſeſſionis, & ideò ſatis videtur hanc fuiſſe
6 poſſeſſionem adiudicatam. * Sequentia enim
declarant præcedentia *l. ſi ſeruus plurium l. qui
filiabus ff. de leg. 1.* cum alijs.

Minus obſtat, quod poſſeſſio illa nuncupata Caſſina eſſet Tornaturarum 67. Et quod illa ſit Tornaturarum 125. arguendo à quantitate ſeminis, quia tota non fuit inducta ad culturam, ſed adhuc retinet prata.

Nec ſubſiſtit, quod huiuſmodi Caſſina ſit in communi Minerbij, poſſeſſio verò de qua agitur in communi Sancti Martini, quia licet in vna diuiſione enuncietur in cõmuni Minerbij, tamen colligitur hoc fuiſſe per errorem, tum quia in vltima diuiſione enunciatur in communi S. Martini, tum quia dicitur eſſe in loco dicto Cãpo Bruno, qui eſt in cõmuni S. Martini. Et hoc etiam ſuadetur propter contiguitatem horum duorum communium.

Quantum attinet ad ſecundam poſſeſſionem confinia poſita in inſtrumento adiudicationis benè concordant eum confinibus nominatis in inſtrumento tranſactionis. Ex quibus ſatis conſtat de identitate huius ſecundæ poſſeſſionis per ſupradicta.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS DE STELLA.

Lunæ 23. Iunij 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Propter præſumptam calumniam non facilè denegatur remiſſoria, ſecus propter vehementem.*
2 *Scripturis magis creditur, quam teſtibus in concurſu.*
3 *Remiſſoria denegatur ob irreleuantiam articulorum.*
4 *Tertius non poteſt dare de nullitate.*
5 *Non reclamans acquieſcere cenſetur.*

DECISIO CXXI.

Petebatur remiſſoria ad euitandam *deciſionem*,
in qua firmatur ſententias fuiſſe validas
quoad Parochianos citatos, licet ſecus quoad
Beneficiatos non citatos; quia actiones erant
diuerſæ, & fiſcalis non erat in cauſa, & Vica-
rius eſt amouibilis; quare non poterat dare de
nullitate, cum cura ſit penes Abbatem cuius
Monaſterio Eccleſia eſt vnita, & ideò cum
omnes articuli tendant ad probandum, quod
Vicarius eſt perpetuus, tam ex capite calumniæ
quam irreleuantiæ Domini cenſuerunt remiſ-
ſoriam eſſe denegandam. Ex deductis enim
*coram Reuerendiſſimo Domino Patriarcha Alexan-
drino 12. Decembris 1598. in hac cauſa* conſtat
Vicarium eſſe amouibilem, & quamuis etiam
ad euitandũ illam *deciſionem* articularetur con-
tra ipſius fundamenta, tamen manifeſtè colli-
gitur calumnia, quia ex multis præſentationi-
bus, quæ dantur in Summario Abbatis ab anno
1544. vſq; ad annum 1579. conſtat ſemper Vi-
carium fuiſſe ad annum præſentatum, & ad-
1 miſſum, * Et quamuis propter præſumptam ca-
lumniam non de facili denegetur remiſſoria
Aegidius deciſ. 644. tamen hoc procedit quan-
do articuli ſunt releuantes, quod non eſt hic,
vt infra dicetur, vel niſi calumnia eſſet vehe-
mens, prout reſolutum fuit *corã Reuerendiſſimo
D. Oriolen. bon. mem. in cauſa Caurien. iuriſdi-
ctionis 16. Februarij 1587.* quæ videtur in caſu
iſto, ſtantibus prædictis præſentationibus.

Nec releuant teſtes pro parte Parochiano-
rum examinati, qui deponunt Vicarium eſſe
perpetuum, quia non proptereà ceſſat calum- 1
nia. Ex ſcripturis enim conſtat, Vicarium eſſe
2 amouibilem, * & clarum eſt, quod in concurſu
præualet probatio per ſcripturas, vt fuit reſolu-
tum *coram bon. mem. Bubalo in cauſa Calaguritana
beneficij 5. Iunij 1589.* Vltra quod teſtes deponunt poſt conſtitutionem ſynodalem factam de anno 1590. in qua præcipitur, quod Vicarij amouibiles exinde non amoueantur abſque legitima cauſa, ſed nec huiuſmodi conſtitutio tollit, quin Vicarius ſit amouibilis, quod ſatis

eſt,

eſt, quod beneficium in titulum ei non confe-
ratur, quod ſimpliciter abſque alia priuatione
cum cauſa remoueri poſſit.

3 Ex capite irreleuantiæ pariter remiſſoria fuit
denegata, probatis enim articulis non releua-
ret *leg. ad probationem C. de probat. gloſſ. & Bald. in cap. cum contingat de offic. deleg. Caſſad. deciſ. 2. de dilat. Caputaquen. deciſ. 66. par. 3. Paleot. deciſ. 294. Mohed.* 199. Nam non adeſt
perſona legitima, quæ habeat mandatum pro
4 Vicario nec poſſunt Parochiani pro ipſo dare
de hac nullitate ad *text. in l. per fundum ff. de ſeruit. ruſt. præd.* ibi *Benignius ubi unus ex ſocijs cedens ius ſuum non poteſt poſteà obijcere de iure aliorum qui cedere voluerũt* & benè explicar ma-
5 teriam *gloſſ. finalis ibidem.* * Et meritò quidem
in præſenti caſu, quia Vicarius non reclamat,
nec aliquid dicit quare cenſetur ſententiæ ac-
quieſcere *l. 5. C. de appellat. l. ab ea C. quomod. & quand. iudex*, eoque magis quia Parochiani
ſemper comparuerunt pro Vicario. Et hodie
volunt allegare turpitudinem ſuam ſcilicet
ipſos comparuiſſe abſque mandato, & ex hoc
capite dare de nullitate reſpectu ipſius Vicarij.

ROMANA BONORVM DE SODERINIS.

Luna 23. Iunij 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ex cauſa releuantia etiam vnius articuli remiſſoria conced tur.*
2 *Propter præſumptam calumniam de facili remiſſoria non negatur.*
3 *In exequtiuis remiſſoria non conceditur.*

DECISIO CXXII.

EX capite releuantiæ Domini cenſuerunt con-
cedendam eſſe remiſſoriam. Articulatur
enim inſtrumentum non fuiſſe extenſum iuxta
ſtylum Notariorum Florentiæ, ſecundum quem
fuerat promiſſum de euictione. Et ſi aliquod
inſtrumentum reperiatur extenſum, prout eſt
illud, de quo agitur, nihilominus, quod eius
exequtio non ſolet concedi quotieſcumque
conſtat iudici, quod cauſa poterat defendi ab
eo, qui petit exequutionem, vel quotieſcum-
1 que euictio fuit iniuſta. * Quando enim conſtat
de releuantia etiam ſine fumo in profanis re-
miſſoria conceditur *Verall. deciſ. 68. par. 3. Caſſad. deciſ. 2. de dilation. Mohed. deciſ.* 199.
& ſufficit, quod vnus articulus ſit releuans
ad hoc vt alij admittantur, prout paſſim Rota
ſeruat.

Nec releuat, quod iſta remiſſoria videatur
calumnioſa ſtante, quod extenſio eſt facta iuxta
2 formularium Florentinum, * quia propter præ-
ſumptam calumniam non de facili denegatur
remiſſoria *Aegid. deciſ. 624. in fin. Caſſad. dec. 3. de dilat.* & fuit ſæpè reſolutum.

3 Minus refert, quod in exequtiuis remiſſo-
ria non ſolet concedi *Verall. deciſ. 262. par. 1.*
quia non agitur ad impediendam exequutio-
nem, ſed agitur ad verificandam ipſam obli-
gationem, & cauſa reperitur commiſſa appel-
latione remota. Vnde ex denegatione remiſſo-
riæ ſequeretur damnum irreparabile, quod fa-
cit, vt remiſſoria concedatur, vt fuit dictum *coram Fabio in cauſa Toletana matrimonij 7. Iunij* 1549. *ſub num.* 4.

INTERAMNEN. PECVNIARIA.

Lunæ 23. Iunij 1603.

ARGVMENTVM.

Cauſa ciuilis prius cognoſci debet, quam criminalis ſi præiudicium eſt viciſſitudinarium ſtante clauſula *conſtito quod cauſa ciuilis præiudicat criminali*, quæ formam inducit.

SVMMARIVM.

1 *Creditor exigens creditum alias exactum tenetur ciuiliter actione in factum, & criminaliter ex ſtellionatu.*
2 *Actionis ſtellionatus locus eſt cum non reperitur impoſitum particulare nomen.*
3 *Cauſa ciuilis eſt præiudicialis criminali, quando illa reſoluta reſoluitur etiam criminalis.*
4 *Clauſula* conſtito *inducit formam nu. 21. & 31.*
5 *Cauſa ciuilis, & criminalis quando oriuntur ex eodem facto non poſſunt vnico contextu cognoſci, & num. 20. ſecus ſi ex diuerſo num. 32. & 33.*
6 *Si cauſa criminalis, & ciuilis tendunt ad diuerſa vna finita poteſt ad aliam procedi, ſecus ſi tendunt ad eundem finem ne diuerſa ſententia ſequantur.*
7 *Cauſa ciuilis prius debet cognoſci, & interim ſuperſederi in criminali num. 8.*
9 *Commiſſio cauſæ appellationis non diuerſificat iudicium, ſed inſtantiam.*
10 *Accipiens ſcienter indebitum committit furtum.*
11 *Dominus rei ſubtractæ non poteſt impedire iudicem criminaliter procedentẽ poſt formatam inquiſitionem.*
12 *Debitum iam ſolutum ſcienter exigens non committit aliquod delictum nominatum, ideoque tenetur crimine ſtellionatus, & leuius peccat numer. 14.*
13 *Exigens ſcienter pecuniam nunquam debitam eſt author, & fabricator doli totiuſque figmenti, & infamis.*
15 *Falſi crimen non adeſt, vbi eſt aliquod primordium veritatis admixtum.*
16 *Stellionatus non infamat ſi ciuilis actio non infamat.*
17 *Qui debitum ſolutum exigit ſatisfaciens parti læſæ iudicium criminale impedit.*
18 *Cauſa criminalis tanquam maior prius cognoſci de-*

debet quando præiudicium eſt viciſſitudinarium, ſecus eſt quando non eſt viciſſitudinarium num. 19. quia impoſſibilitas facti non reſultat, ſed tantum impotentia iuris.

22 *Iudex ex officio poteſt hodie de quocumque crimine inquirere, nec admittitur reus, qui contra querelam litis ciuilis pendentiam opponit.*

23 *Iudex non repræſentat offenſum, vt dicatur eius iniuriam proſequi, ſed publicam iniuriam, & æquiparatur accuſanti, tanquam vni de populo, non tanquam priuato, niſi quando officium ſuum principaliter eſt offenſum num. 24.*

25 *Vbi ſeruatur ius commune non poteſt iudex ex officio inquirere.*

26 *Dictio ferè eſt diminutiua.*

27 *Doctori atteſtanti de conſuetudine non creditur.*

28 *Conſuetudo eſt probanda ab eo, qui in ea ſe fundat.*

29 *Officium iudicis mercenarium actioni deſeruit officium iudicis nobile actioni non deſeruit, ſed deſeruit loco actionis deficientis & num. 30.*

34 Bulla Pij IV. in §. cæli auditor *habet locum quando cauſa criminalis eſt præiudicialis ciuili.*

DECISIO CXXIII.

PEndente huiuſmodi cauſa coram me Marcu-
tius obtinuit reſcribi, vt conſtito, quod cau-
ſa ciuilis ſit præiudicialis criminali inhibetē,
quare dubitaui an conſtaret de huiuſmodi præ-
iudicio, & Domini reſoluerunt affirmatiuè.
1 Prætenditur enim bis idem exactum fuiſſe, *
ex quo oritur actio ciuilis in factum, & crimi-
nalis ex ſtellionatu *Bald. in l. 1. num. 14. C. de
condict. indeb.* & in terminis, quod ille, qui exi-
git debitum iam ſolutum teneatur crimen ſtel-
lionatus eſt *tex. not. in l. ſed fideiuſſor §. in om-
nibus ff. mandat. vbi Bart. num. 1.* & benè *Aret.
in 2. not. Bald. in l. 1. num. 12. C. quand. ciuil.
2 act. crimin. præiud.* * cui ſtellionatus actioni lo-
cus eſt, quando non reperitur impoſitum ſpe-
ciale nomen *l. 3. ff. de crimin. ſtellion.* quare cum
3 ciuilis ſit præiudicialis criminali, * reſoluto
enim ciuiliter, quod bis idem non fuerit exa-
ctum, non poteſt agi criminaliter ex ſtellionatu,
4 eſt inhibendum ſtante clauſula * *conſtituto &c.*
quæ inducit formam quare debet ſeruari ad
tradita per *Bart. in l. diem proferre §. ſtari n. 3.
5 ff. de recept. arbitr. Dec. conſ. 438.* * Et eo ma-
gis cū cauſa ciuilis, & criminalis non poſſint
cognoſci vnico contextu, quando oriuntur
6 ex eodem facto, vt in caſu illo, * ſed pera-
cta vna ſi actio criminalis, & ciuilis tendunt
ad diuerſa poteſt ad aliam rediri, licet ſecus
ſit, ſi tendunt ad eundem finem *l. 2. §. ex hoc
edicto & ibi notat Bart. in princ. & num. 1. verſ.
videte Domini ff. de vi bon. rapt. l. vnica vbi Azo.
num. 3. C. quando ciuil. act. crimin. præiud. l. in-
terdum ff. de publ. iud. Boſſ. in prox. titul. de plu-
ribus violentijs n. 115. Clar. in prax. crimin. §. fin.
quæſt. 2. verſ. vlterius quæro Maran. in prax. in
4. part. princip. in 1. diſtinct. iudic. num. 9. fol. 93.
in fin. cum ſeqq.* poſſet enim ſequi, quod con-
trariæ ſententiæ pronunciarentur, quod eſt
euitandum *Innoc. in cap. cum contingat num. 3.
verſ. eſt ergo de offic. deleg. Ancharan. conſ. 62. num. 3.
verſ. item ratione Surd. conſ. 139. num. 1. vol. 1.* *
Sed ſic eſt, quod fuit prius intentata cauſa ci-
7 uilis, * ideò de ea prius cognoſci debet *Cyn. in
d. l. vnica num. 5. verſ. ſed breuiter dicendum eſt
C. quando ciuil. act. crimin. præiud. & ibidem Odo-
fred. num. 1. & ſeqq. & num. 12. verſ. ſi autem
alieni Bart. ibidem num. 3. & in d. l. 2. §. ex hoc
edicto in princ. verſ. & quando & num. 1. verſ. vi-
dete Domini ff. de vi bon. rapt. & in d. l. interdum
in princ. ff. de public. iud. Abb. in cap. ſuæ num. 5.
verſ. nam regula iuris de procurat. Specul. in tit.
de action. ſeu petit. §. ſequitur n. 15. Surd. d. cōſ. 139.
nu. 1. vol. 1.* & ſuperſedere habet qui intentauit
8 prius iudiciū ciuile, * donec illud ſit terminatū
l. damus C. de falſ. l. 1. C. de appell. vbi etiam
conceditur appellatio ſi non terminatur iudi-
cium primo loco intentatum *Bart. loco alleg.*
Et quamuis cauſa criminalis ſit attentata
9 poſt iudicium ciuile in partibus hoc ſufficit, *
quia commiſſio cauſæ appellationis non diuer-
ſificat cauſam, ſed inſtaurat *Salyc. in l. ita de-
mum in fin. & in l. inuitus num. 1. C. de procurat.*
10 Non obſtat, quòd quando quis ſcienter
accepit indebitum ab alio, committit furtum
*l. quoniam, & ibi Salicet. num. 3. & Caſtren. in
fin. poſt Bart. ff de condict. furt. Alex. in l. in his
11 §. mulier ff. ſolut. matrim.* * Et ideo formata
inquiſitione de furto, non poteſt Dominus rei
ſubtractæ impedire iudicē criminaliter proce-
dentem *Clar. in §. furtum colum. 6. verſ. item
12 excuſatur.* * Nam fuit reſponſum, quod quan-
do quis ſcienter debitum iam ſolutum exigit,
non committit aliquod delictum nominatum,
ideóque propter dolum tenetur ſolo crimine
13 ſtellionatus, vt dictum fuit, * ſed qui ſcien-
ter exigit pecuniam indebitam, ſcilicèt quæ
nunquam fuit debita, eſt author, & fabrica-
tor doli, & totius figmenti, & eſt infamis *l.
quarta in fin. cum duabus ſequen ff. de his qui not.
infam.* At is qui bis exegit creditum, fuit ali-
14 quando verus creditor, * & habet aliquod
primordium veritatis, & per conſequens le-
uiùs peccat *Caſtren. in l. cùm filiùs §. hæres de
15 leg. 2.* vbi ait per illum *tex.* * quod non eſt fal-
ſi crimen, quod habet aliquod primordium
veritatis, vel aliquid veritatis admixtum; &
in *conſ. 120. num. 4. volum. 1. Roman. ſen. conſ.
53. num. 6. Cagnol. in proœm. Digeſtorum in prin-
16 cipio num. 152.* * Et ſtellionatus non infamat,
quando ciuilis actio non infamaret *l. penul. ff.
de crimin. ſtellionat. Menoch. de arbitr. caſ 381.
17 in fine.* * Quare in caſu crediti bis exacti ſa-
tisfaciendo parti læſæ, impeditur iudicium
criminale, nec poteſt iudex ampliùs inquire-
re *l. 1. in fine & ibi Salicet. num. 3. verſic. qui-
buſdam verò ex eis C. de crimin. ſtellionat. Azo
in l. vnica num 3. C. quando ciuil. act. crimin.
præiud. Boſſ. titul. de crimin. ſtellionat. num. 8.*
18 Nec facit, quòd hic præiudicium eſt vicif-
ſitudinarium, vna enim cauſa propter facti
poſſibilitatem approbat aliam, quare priùs
debet cognoſci de maiori, qualis eſt crimi-
nalis *l. 1. C. qui accuſar. non poſſ. Salyc.* qui di-
cit ita *Azonem* legere *sextum* in dicta *l. 1.* & il-
lam lecturam eſſe communiter receptam, &
*in l. final. numer. 1. verſ. cauſa hæc C. de ordin.
19 iud.* * Licèt ſecùs ſit, quando præiudium
non

non eſt viciſſitudinatium, quia impoſſibilitas
facti non reſultat, ſed ſolum impotentia iuris,
vt in ſeruo, qui accuſat dominum, & quod ſit
ſeruus eius obijcitur, & pronunciari petitur,
& tunc de iſta præiudiciali priùs cognoſcitur.
Et ita procedunt *textus*, in quibus terminis
nos non verſamur *in l. per minorem ff. de iudic.*
& cap. tuam de ordin. cognit. l. quoniam Alexan-
drum C. de adult. l. præſes C. ad leg. Flau. de
plag. & §. præiudiciales inſtit. de action. & alij
quos allegat *Hoſtien. in ſumm. de ordin. cognit.*
circa fin. Natt. conſ.138. num.3. Et in his ter-
minis procedunt exẽpla adducta per *Aym.conſ.*
230.n.3. Et ita diſtinguit *Salyc.in l.vltima n.1.*
20 *C. de ordin. iud.* Reſpondetur enim, quòd
cauſa ciuilis & criminalis non poſſunt cogno-
ſci vnico contextu, quando oriuntur ex eo-
dem facto, ſed cùm fuerit priùs incepta cauſa
ciuilis, debet priùs terminari per ſupradicta.
Secundò fuit reſponſum, quòd cùm fuerit re-
21 ſcriptum cum clauſula *conſtito quòd cauſa ciui-*
ailis ſit præiudicialis criminali, quæ inducit for-
mam, non eſt habenda ratio, an maior, vel
minor ſit cauſa ciuilis, ſed ſolùm an ſit præiu-
dicials criminali, qualis eſt, vt fuit oſtenſum.
22 Minùs etiam officit, quòd cùm hodie ex
officio iudex poſſit de quocumque crimine
inquirere, non admittitur reus, qui contra
quærelam, ſiue accuſationem contra ſe porre-
ctam, opponeret huiuſmodi exceptiones ad
euitandum iudicium criminale *Clar. in §. fin.*
quæſt.2. in fine & ibidem in quæſt.10. verſ. ſcias
23 *tamen.* * Iudex enim non repræſentat offen-
ſum, vt dicatur eius iniuriam proſequi, ſed
publicam iniuriam proſequi. Et iudex inqui-
rens æquiparatur ei, qui accuſat tanquam qui-
libet de populo, non autem ei qui propter
priuatam iniuriam & vindictam ſuam, ita
Bald. in l. cùm mulier ante numer.32. verſ. item
iudex non repræſentat ff. ſolut. matrim. Bartol. in
24 *l.1.§.ſi publico num 16. ff. ad leg. Iul. de adult.**
Niſi quando officium ſuum eſt principaliter
offenſum, vt in falſo teſte, calumniatoribus,
& ſimilibus *Natt. conſ.138. num.15. vol.1.*
25 Nam fuit reſponſum, quòd iudex non po-
teſt ex officio inquirere, vbi ſeruatur ius com-
mune, ſed vbi viget talis conſuetudo *Clar. in*
prax. d. quæſt.10. verſ. ſcias tamen ibi *bene ve-*
rum eſt. Et quamuis *Clar.* atteſtetur, eſſe ge-
neralem conſuetudinem, tamen dicit, in om-
26 nibus ferè caſibus, * quæ dictio, *ferè*, cùm
ſit diminutiua non firmat in omnibus caſibus
l. in omni ff. de adopt. l. intra vtile §. vendentibus ff.
de minor. Bald in l. . ante numer.42. C. de edict.
Diu. Adria. tollen. Et ideo ex hoc nihil poteſt
concludi, cùm data inſtantia corruat *§. pa-*
27 *uonum inſtitut. de rer. diu.* * Vltra quòd Do-
ctori atteſtanti de conſuetudine non creditur
28 *Mohed. deciſ.2. & 3. de conſuet.* * Et ideo eſſet
probanda ab eo, qui in ea ſe fundat *Imol. in c.*
ſuper his ſub num.10. verſ. ſed argumentum ex-
tr. de conſtit. Bartol. in l. in illa nu.5. ff. de verb.
oblig.

Et inſuper in hoc caſu non poteſt expediri
huiuſmodi negotium, niſi officio iudicis mer-
29 cenario, * quod actioni intentatæ deſeruit,
quæ cum ſit ſublata ex eo quòd priùs fuit actũ
ciuiliter, impoſſibile eſt, dare officium iudi-
cis mercenarium: per ſe enim tanquam acci-
dens non ſubſiſtit, nec iudex poteſt proſequi
ex officio quod eſt malè, & perperam inchoa-
tum, quicquid dicendum eſſet, quando nego-
tium eſſet expediendum officio iudicis nobi-
30 li, * quod actioni non deſeruit, ſed deſeruit
loco actionis deficientis *l. quod ſi minor §. fi-*
nali ff. de minor. ita *Bald. in d. l. cùm mulier*
num.32. circa medium verſ. poſſet Abb. in cap.
iudicis num.5. de offic. ind. Gregor. Tholoſan. in
31 *ſyntag. iur. lib.47. cap.21. numer.10. & ſeqq.**
Et tandem in omnem euentum, ceſſantibus
etiam prædictis, ſufficit, quod actio ciuilis ſit
præiudicialis criminali, ad effectum quod poſ-
ſit inhiberi, ſtante clauſula *conſtito &c.* vt ſu-
pra dictum eſt.

Nec minùs reſiſtit *text. in l. vlt. C. de ordin.*
iud. vbi priùs cognoſcitur cauſa criminalis,
32 quàm ciuilis; * quia, vt ex lectura *textus* ap-
paret, & not. *gloſſ. ibidem in verſ. ſæpe*, cauſa
criminalis, & ciuilis in caſu illius *tex.* non
erant ſuper eodem facto, ſed ambæ quæſtio-
nes erant principales, & diuerſæ, quod non
eſt in caſu iſto.
33 Nec *Put. deciſ.48. & 275. lib.1. Lancell. de*
attent. part.2. cap.4. limit.23. aduerſantur præ-
dictis, quia loquuntur, non quando agitur
ſuper eodem facto, ſed ſuper quodam inciden-
ti, quod tollit ius, vt de ſubornatione teſtium,
falſitate inſtrumenti, & ſimilium.
34 Denique non officit *Bulla Pij IV. in §. Q.*
ſi auditor, quia ibi dicitur, quòd tunc audi-
tor quieſcere debet, quando criminalis eſt
præiudicialis ciuili; ſed nos non verſamur in
his terminis per ſupradicta.

MELITEN. PAROCHIALIS.

Ven. 27. Iunij 1603.

ARGVMENTVM.

Non ſeruata forma *Conc. Trid. cap.18. de*
reform. an tum prouiſio, quam poſſeſ-
ſio ſit nulla.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis eſt manutenibilis.*
2 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina.*
3 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem*
quando decretum eſt iuſtificatum aliàs non tol-
lit detentationem, ſeu inſiſtentiam facti num 4.
5 *Poſſeſſor beneficij interim dum cognoſcitur an*
beneficium ſit reſeruatum debet manuteneri.
6 *Iudex ritè procedendo priuat poſſeſſione.*
7 *Reſeruatio debet eſſe notoria, & indubitata, vt*
ſit locus ſubrogationi gratioſa.

DECISIO CXXIV.

CONcluſum fuit, Stephano dandum eſſe man-
datum de manutenendo. De eius enim poſ-
ſeſ-

Digitized by Google

1 ſeſſione conſtat ex inſtrumento, * quod ipſam probat *l. prædia vbi Bart. ff. de acquir. poſſeſſ. l. non ideirco* vbi *Bald. C. de fid. inſtrum. Put. deciſ.* 360. *num.* 8. *lib.* 1. non obſtante alia
2 poſſeſſione Ioannis Dominici, quæ tanquam iunior præſumitur clandeſtina *l.* 1. *in fin. vbi DD. ff. vti poſſid. Bart. in l. ſi duo numer.* 4. *eod. tit.* cum alijs.

Nec releuat, quòd Stephanus cœpit poſſeſſionem poſt collationem ſibi factam ab Ordinario, abſque eo quòd examinaretur ab examinatoribus ſynodalibus, & ideò cùm nõ fuerit ſeruata forma *Sacroſancti Concilij* c. 18, *de reformat. num.* 24. non modo prouiſio fuit nulla, verùm etiam poſſeſſio, quia *Concilium*
3 habet decretum irritans, * quod inficit titulum, & poſſeſſionem *Caſſad. deciſ.* 11. *num.* 5. *ſuper regul. Gabr. de clauſ. concl.* 3. & fuit plu-
4 riès reſolutum. * Quia hæc concluſio procedit, quando decretum eſt iuſtificatum, & ante iuſtificationem non tollit detentationem, ſeu inſiſtentiam facti, vt fuit reſolutum in cauſa *Parmen. Prioratus* 16. *Ianuarij* & 16. *Februarij* 1598. *coram bo. me. Orano*, & *de anno* 1600. 26. *Octobris* idem fuit reſolutum in cauſa *Cuſentina Capellania, coram R. P. D. meo Millino*; Hic autem non poteſt dici decretum iuſtificatum, quia *Concilium*, vt videre eſt in fine, dat licentiam Ordinarijs in certis caſibus, non ſeruata præſcripta forma, priuatum examen, cæteris tamen ſeruatis, adhibere, & inſuper dat facultatem Synodo circa examinationis formam, addere, vel remittere. Et donec cognoſcatur, an verſemur in limitatione *Concilii*, & limitatio adaptetur ad præ-
5 ſentem caſum, * interim Stephanus debet manuteneri *cap.* 1. *vbi Abb. num.* 8. *de reſtit. ſpoliat. Dec. conſ.* 92. *num.* 1. *Put. deciſ.* 497. *num.* 2. *lib.* 2. vt fuit dictum in cauſa *Barchinonen. beneficii* 19. *Iunii* 1600. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano*. Et hoc etiam modo reſpondetur ad id, quod dicitur; beneficium vacaſſe in menſe reſeruato; & ideò titulum & poſſeſſionem fuiſſe infectam, quia Epiſcopus habet indultum conferendi etiam in menſibus reſeruatis, quod fuit canonizatum in ſimili *Meliten. Beneficii ſancti Marci* 20. *Iunii* 1592. *coram R. P. D. meo Penia*. Et quamuis reſpondeatur, quòd indulgetur Epiſcopis, quòd poſſint conferre etiam in menſibus reſeruatis ordinarijs, & familiaribus, etiam conſanguineis, non tamen ob id ceſſat reſeruatio, modò conferatur talibus perſonis, vt de beneficijs debitis certo generi perſonarum, quod cadant ſub reſeruatione, modo conferantur illi generi; fuit reſolutum in cauſa *Vlixibonen. Prioratus* 1. *Februarii* 1602. *coram Reuerendiſſimo D. meo Patriarcha Alexandrino*. Tamen negari non poteſt, quin hæc requirant altiorem indaginem, & quòd multùm differant inter ſe, quò beneficium ſit debitum certo generi perſonarum, & quòd Epiſcopus poſſit conferre, etiam in menſibus reſeruatis, & ideò interim Stephanus debet manuteneri *d. cap.* 1. cum allegatis.

Minus facit, quod poſſeſſio Io. Dominici fuit capta vigore ſubrogationis gratioſæ de
6 mandato iudicis, * qui rectè procedendo priuauit Stephanum ſua poſſeſſione *Ang. & Doct. in l. clam poſſidere §. qui ad nundinas ff. de acquir.*
7 *poſſeſſ.* * quia cum reſeruatio ſit turbida ex iam deductis, immiſſio non ſolet concedi, quando reſeruatio non eſt notoria, & indubitata, vt fuit reſolutum *coram R. D. meo Decano in cauſa Neapolitana Rectoriæ* 12. *Februarij* 1598. & *coram R. P. D. meo Ludouiſio* in cauſa *Sancti Angeli Lombardorum* 3. *Iunij* 1602. vbi aliæ *deciſiones* allegantur. Et ideo donec cognoſcatur an ritè fuerit proceſſum, Stephanus debet manuteneri per ſupradicta.

PARMEN. PENSIONIS.

Ven. 4. Iulij 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Poſſidenti datur mandatum de manutenendo, etiam poſt ſententiam contra ſe latam ſi appellauit numer.* 4.
2 *Confeſſio facta in poſitionibus probat contra confitentem.*
3 *Poſſeſſio anteceſſoris iuuat ſucceſſorem.*
5 *Clauſula* ſaluo iure conſequendi reſiduum, *preſeruat iura ad effectum manutentionis.*
6 *Clauſula* dummodo remaneant centum pro rectore *non debet iuſtificari à penſionario in iudicio ſummarijſſimo.*

DECISIO CXXV.

FVit reſolutum Brunoro dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione exigendi penſionem annuam ſcutorum 180. auri in au-
1 ro, * cum de eius poſſeſſione conſtet § *hodie in-*
2 *ſtit. de interdict.* * ex confeſſione partis in poſitionibus *l. cum precum C. de liber. cauſ. Abb. in c. fin. nu.* 15. *verſ. idem in poſitionibus C. de confeſſ. Alexand. conſ.* 118. *n.* 5. *lib.* 2. & *conſ.* 92. *in princ. lib.* 5. *Felin. in c. examinata nu.* 2. *de iudic. cum alijs.*

Non obſtat, quod huiuſmodi confeſſio fue-
3 rit de exactione facta ab anteceſſore, * quia huiuſmodi quaſi poſſeſſio nocet etiam ſucceſſori *Guido Pap. dec.* 29. *Gig. de penſionib. q.* 47. *n.* 10. *Put. dec.* 151. *lib.* 3. & fuit dictum in cauſa *Romana cenſus* 8. *Februarij* 1577. *ſub nu.* 10. *coram bo. me. Oriolen.*

4 Nec facit, * quod fuerit lata ſententia ſuper reductione penſionis; quia cum ſit per appellationem ſuſpenſa non impedit, quominus Brunorus manuteneatur *Butr. in c. cum dilectus in fin. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Menoch. de retin. poſſeſſ. remed.* 3. *nu.* 849. & *ſeq.* & fuit dictum in cauſa *Beneuentana cenſus* 13. *Iunij* 1594. *coram R. D. Epiſcopo Pacen.*

Minus facit, quod Brunorus cecidit facto

ſuo à poſſeſſione, ſtante quod obtulit ſe pata-
tam accipere penſionem iuxta prædictam ſen-
tentiam, quæ declarat eſſe reducen. ad ſcuta
centum duodecim, ob idque non poteſt præ-
tendere ſe manuteneri vltra iſtam ſummam;
5 quia hæc oblatio fuit cum clauſula * *ſaluo iure
conſequendi reſiduum*, quæ preſeruauit iura ipſius
Brunori *Aym. conſ. 33. ſub nu. 17. & conſ. 270.
n. 6. & conſ. 127. ſub n. 7. & conſ. 144. ſub n. 15.*
& eſt *text. in l. 4. §. 1. ff. quib. mod. pign. vel hy-
pothec. ſoluat.*

Nec releuat, quod penſio ſit reſeruata cum
6 clauſula * *dummodo centum remaneant pro Recto-
re*, quæ debet iuſtificari; quia cum agatur de
poſſeſſorio, iuſtificatione non æget *Mohed. dec.
9. de cauſ. poſſ. & propr* & fuit dictum *coram
me in vna Oſcen. penſionis 27. Iunij 1601.*

ROMANA EMPHYTEVSIS.

Ven. 4. Iulij 1603.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Identitas probatur ex pluribus confinibus.*

DECISIO CXXVI.

Circumſcriptis etiam inſtrumentis promiſſio-
nis dotis, & tranſactionis, quæ non ſunt in
actis adhuc conſtat ex teſtibus de legitimatio-
ne perſonarum. Et viſum fuit Dominis, quod
hoc non ſine maxima calumnia negari poſſit,
prout etiam idem dictum fuit, quoad identita-
1 tem domus, * quia vltra quod confinia con-
ueniunt, vt dictum in alia *dec.* res eſt tam noto-
ria, & publica, vt in hoc vlterius non ſit inſi-
ſtendum; nec aliqua ægeat probatione. Quod
autem competat actio D. Sulpitiæ & litis con-
ſortibus ad recuperationem domorum, de qui-
bus agitur, fuit latè deductum in alia *dec.* con-
tra quam licet pluries fuerit dictum per partem
aduerſam velle aliqua deducere, tamen non ſo-
lum aliquid nunquam fuit deductum, ſed diſtu-
lit vſque ad vltimas audientias informare, &
tunc nec etiam aliquid deduxit. Quare fuit re-
ſolutum dandam eſſe immiſſionem, ſeruatis ta-
men ſeruandis, quia iam Rota firmauit huiuſ-
modi venditionem fuiſſe nullam.

MEDIOLANEN. PENSIONIS.

Ven. 4. Iulij 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Succeſſor in poſſeſſione beneficij dicitur ſucceſſor
illius, qui beneficium poſſidebat.*
2 *Clericatus probatur per literas patentes.*
3 *Lis probatur ex confeſſione partis, & deciſione Ro-
tali.*
4 *Acta producta probant contra producentem.*
5 *Valor beneficij probatur ex confeſſione partis ad
poſitiones.*

DECISIO CXXVII.

Propoſui dubium 14. Aprilis præteriti, an Ca-
pitulum teneretur ſoluere penſionem Caro-
lo. Et Domini tunc dixerunt, quod videretur
an gratia Caroli eſſet iuſtificata, quia ſi eſſet
iuſtificata dixerunt Capitulum teneri; nam in
reſeruatione concurrit voluntas, & poteſtas
Papæ *l. ſi quæramus ff. de teſtam. l. conficiuntur §.
1. ff. de iur. codicill. cum vulg.*

Nec dixerunt obſtare DD. quod penſio fue-
rat reſeruata Carolo ſoluenda per Aloyſium, &
eius ſucceſſores, cuius non eſt ſucceſſor Capi-
tulum, ſed Petri Lamburghi, de cuius conſenſu
fuerat facta vnio, qui Lamburghus fuerat pro-
uiſus per obitum Leonis Carpani, & Leoni fue-
rat ceſſum ius per Ioſephum, qui litigabat cum
1 Carolo, * quia ſatis dicitur Capitulum ſucceſ-
ſor Aloyſij, ex quo Aloyſius fuerat in poſſeſ-
ſione huius beneficij *Achil. dec. 1. & 6. de pen-
ſionib.*

Quantum attinet ad iuſtificationem gratiæ,
2 eſt quoque iuſtificata, * quod enim Carolus ſit
clericus probatur ex literis patentibus, vt plu-
3 ries fuit reſolutum. * Lis narrata probatur tam
ex *dec. facta in cauſa coram Illuſtr. D. Cardinali
Blanchetto*, quam ex prouiſione Leonis Carpa-
ni, in qua habetur mentio de huiuſmodi lite;
4 & hæc gratia fuit producta à parte aduerſa, * &
ideo in ea contenta probant contra producen-
tem *Bald. in l. cum precum C. de liber. cauſ. n. 3.
Gozzad. conſ. 42. n. 9. Roman. conſ. 65. in fin. Dec.
in l. 2. n. 6. & 7. C. de inſtit. & ſubſtit. & in conſ.
558. n. 7. Socin. ſen. conſ. 66. nu. 13. vol. 1.* quod
vero penſio 30. ducat. reſeruata vna cum alia
prius reſeruata 15. ducat. non excedat medie-
5 tatem valoris, & etiam valor obtentorum * pro-
batur ex confeſſione ipſiuſmet partis ad poſi-
tiones *d. l. cum precum C. de liber. cauſ. Abb. in
c. fin. nu. 15. verſ. idem in poſitionibus de confeſſ.
Alex. conſ. 118. nu. 5. lib. 2. & conſ. 42. in princ.
lib. 5. Felin. in c. examinata nu. 2. de iudicijs cum
ſimil.*

Non obſtat, quod fuerit narratum benefi-
cium huiuſmodi eſſe ſimplex, quod tamen non
probatur tale, quia fuit obtenta noua gratia,
in qua narratur eſſe Canonicatum, quam ta-
men gratiam dixerunt Domini eſſe producen-
dam in actis.

TARRACONEN. PRAEPOSI-
TVRARVM.

Veneris 4. Iulij 1603.

AR-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Scriptura quando dicatur in forma probanti.

SVMMARIVM.

1 *Scriptura bene compulſata, & regiſtrata in vna cauſa vigore Innocentianæ probat in alia.*

2 *Scriptura ex archiuio extracta non probat extra territorium, & inter non ſubditos, ſecus tamen inter ſubditos etiam extra territorium, n. 3.*

4 *Scriptura carens ſubſcriptione notarij ſi eſt ſubſcripta à ſupremo Principe loci, à Legato, ab Archiepiſcopo, & alijs probat, quia ſubſcriptio ſupremi Principis, & Legati ſupplet omnes defectus.*

5 *Diſpoſitio loquens in teſtamento trahitur ad alios caſus ex paritate rationis.*

6 *Scriptura priuata ſubſcripta à tribus teſtibus fidem facit.*

7 *Scriptura informi obſeruantia ſubſequuta fides adhibetur.*

8 *Obſeruantia præſumitur ſubſequuta ex titulo præcedente.*

DECISIO CXXVIII.

1 FVit reſolutum inſtrumentum ſiue ſcripturam anni 1154. eſſe in forma probanti, fuit enim bene compulſata, & regiſtrata in alia cauſa, & ideo facit fidem in iſta vigore Innocentianæ, de qua per *Verall. in dec. 751. n. 5. p. 2.*

Concurrit etiam, quod huiuſmodi ſcriptura
2 eſt extracta ab Archiuiſta ex Archiuio, * quæ
licet non probet intra non ſubditos, & extra
3 territorium *Verall. dec. 42. lib. 1.* * ſecus tamen
eſt quando agitur inter ſubditos etiam extra territorium *Bald. in l. exemplo n. 5. C. de probat. Felin. in c. ad audientiam nu. 12. verſ. qui tamen non negant de præſcript. Card. conſ. 72. nu. 8. Verall. d. dec. 42. lib. 1.* & fuit dictum *coram me in cauſa Florentina pecuniaria 8. Iunij 1601.*

Nec releuat, quod huiuſmodi inſtrumentum,
vel ſcriptura non habeat ſubſcriptionem nota-
4 rij, * quia cum fuerit ſubſcripta à Comite Barchinonæ, à Cardinali Legato, ab Archiepiſcopo cum ſubſcriptione Epiſcoporum Prouincialium talis præſentia, & ſubſcriptio Principis & Legati ſupplet omnes defectus *l. omnem C. de teſtam. vbi Alex. in fin. Imol. in c. 1. ſub n. 7.*
5 *verſ. fallit tamen de lit. conteſt.* * cuius diſpoſitio loquens in teſtamento trahenda videtur ad alios caſus à paritate rationis, vt per *Corn. conſ. 200. n. 1. vol. 1.* maximè cum certum ſit Comitem Barchinonæ fuiſſe ſupremum Principem, prout requiritur ad hunc effectum *Socin. iun. conſ. 117. n. 5. vol. 1.*

6 Sed quatenus etiam eſſet ſcriptura priuata * adhuc fidem faceret, cum habeat ſubſcriptionem plurium teſtium, quando tres ſufficiunt, vt ſcripturæ priuatæ fides adhibeatur *l. ſcripturas vbi Doct. C. qui pot. in pign. hab. c. quoniam,* ibi, *duos viros idoneos, vbi gloſ. in verb. duos viros de probat.*

7 Et quatenus eſſet ſcriptura informis adhuc ei adhibenda eſſet fides propter obſeruantiam *Cyn. inter conſ. Bald. conſ. 400. nu. 5. lib. 4. Bald. conſ. 402. in fin. lib. 5. Aym. conſ. 101. n. 4.* & fuit late deductum in cauſa *Bononien. Iuriſpatronatus ſub n. 5. 29. Martij 1574. coram bon. mem. Epiſcopo Oriolen. & coram Domino de Rubeis in cauſa Romana cenſus 21. Februarij 1578.*

Et de hac quidem obſeruantia ſatis docetur,
quia ſemper in Eccleſia fuerunt Canonici re-
8 gulares iuxta tenorem inſtrumenti. * Et hæc quidem obſeruantia præſumitur ſubſequuta ex præambulo tituli huius inſtrumenti *Aym. conſ. 10. n. 9. & conſ. 118. n. 2. Alciat. de præſum. regul. 2. præſumpt. 24.* & fuit dictum in præcitata cauſa *Bononien. iuriſpatronatus.*

Prædictis accedant alia adminicula de turri ædificata, & alia bene ponderata, quæ non repeto.

ROMANA CASALIS PORTVS.

Merc. 29. Octobris 1603.

ARGVMENTVM.

Ciuitate reſeruata, quæ veniant in reſeruatione.

SVMMARIVM.

1 *Nomine ciuitatis venit id quod murorum nouorum ambitu continetur, n. 3.*

2 *Ciuitas, & diœceſis ſunt differentes.*

3 *Ciuitas antiqua non dicitur amplius ciuitas, & quando hoc dicatur.*

4 *In diuiſione locorum ſtatus præſens eſt attendendus.*

5 *Actus ſubſequens declarat antecedentem.*

6 *Obſeruantia ſubſequuta declarat actum præcedentem.*

DECISIO CXXIX.

IN hac cauſa, quæ pendet *coram me* extra Rotam volui conſulere Dominos, an terræ nuncupatæ Caſaleni eſſent vigore concordiæ reſeruatæ Illuſtriſſimo Domino Cardinali Epiſcopo Portuen. & negatiuè fuit reſolutum, quia hoc non legitur in reſeruatione, & verba ſunt ita clara, vt interpretatione non ægeant *l. ille, aut ille §. cum in verbis de legat. 3.*

Nec facit, quod reſeruatur Illuſtriſs. Domino Cardinali pro tempore Epiſcopo tota ciuitas, & huiuſmodi terræ continentur intra ambitum ciuitatis, Reſpondetur enim, quod non
ſubſiſtit huiuſmodi terras compræhendi intra
1 ciuitatem *, cum nomine ciuitatis veniat id
quod murorum ambitu continetur *c. ſi ciuitas de ſent. excomm. in 6. l. 3. ff. de verb. ſignif. Bar. in l. 1. §. ſiue autem n. 2. ff. de nou. oper. nunciat. Felin. in c. Rodulph. n. 1. & ſeq. de reſcript. Alciat. in l. 2. n. 1. de verb. ſignif.* licet non compræhendantur intra limites ciuitatis, quæ ho-
2 die extat. * Ciuitas enim, & Diœceſis inter ſe

Digitized by Google

differunt *c. Rodulph. de reſcript.* & ciuitas dicitur illa, quæ muris nouis non antiquis cingitur
3 *Bart. in d. l. 2. n. 7.* nec ciuitas antiqua dicitur amplius ciuitas, in ea enim non modo aratrum eſt inductum, quod intelligitur quando vix veſtigia ciuitatis ſunt relicta, vt inibi terra locum aratro præbeat non habitationi, ſed ſationi idoneum, quo caſu ciuitas eſſe deſinit *l. ſi vſusfructus vbi gloſ. ff. quib. mod. vſusfruct. amitt.* latè *Gregor. Tholoſan. ſyntagm. iur. lib. 4. c. 5. n. 15. & ſeqq.* ſed etiam terra colitur, & aratur. Et hoc non controuertitur, ſed dat cauſam liti. Quare iſta reſeruatio ciuitatis non poteſt
4 ſuffragari Cardinali ad præſentem effectum, * cum præſens ſtatus, ſcilicet qui erat de tempore diuiſionis, non qui alias fuit, ſit conſiderandus *l. vbi autem §. idem Marcellus ff. de in diem addict. Caſtren. conſ. 433. in fin. vol. 1. Aym. conſ. 906. n. 4.* latè *Tiraquell. de retract. conſang. §. 1. gloſ. 8. n. 25.*

Prædictis accedat, quod in laudo diuiſionis reſeruantur quædam Illuſtriſs. Cardinali tunc Epiſcopo, & poſt reſeruationem dicitur cum onere ipſi Domino Epiſcopo cuſtodiendi arcem, & inſeruiendi Eccleſiæ dicti loci, & manutenendi ciuitatem, quas arcem, & Eccleſiam declararunt ſpectare ad D. Epiſcopum, & ideo licet in locatione poſtea facta de conſenſu Epiſcopi, & Capituli Sancti Petri reſeruetur ciuitas Epiſcopo, tamen nihil plus reſeruatur, quod antea non ſit reſeruatum. Ciuitas enim nihil aliud continet niſi arcem, Eccleſiam, & cauponam, quæ pariter eſt reſeruata Epiſcopo. Eccleſia enim de tempore diuiſionis non erat incorporata arci, quia hoc fuit factum poſtea per
5 bo. me. Illuſtriſſimum Cardinalem Peruſinum.* Quare reſeruatio prædicta declarat hanc ſecundam *l. ſi ſeruus plurium §. fin. l. qui filiabus de legat. 1. Pariſ. conſ. 3. n. 37. & conſ. 43. n. 51. & ſeqq. lib. 3.*

Et tandem ceſſat omnis difficultas ex obſer-
6 uantia ſubſequuta, * quia ſemper Capitulum Sancti Petri habuit portionem ſuam fructuum harum terrarum. Quæ quidem obſeruantia quatenus verba concordiæ eſſent obſcura ipſa declarat *l. ſed Iulianus §. proinde, & §. interdum ff. ad Maced. Aym. conſ. 226. n. 6 Surd. conſ. 366. n. 141. lib. 3.* & ita fuit concluſum.

ROMANA SANCTI THOMAE.

Lunæ 10. Nouemb. 1603.

ARGVMENTVM.

In relaxatione mandati vigore ſententiæ an requiratur citatio.

SVMMARIVM.

1 *In relaxatione mandati vigore ſententiæ requiritur citatio alias mandatum eſt nullum, n. 2.*
2 *Quæ requirantur ad hoc vt mandatum poſſit relaxari abſque citatione, & n. 4.*
5 *Poſſeſſio ſolo animo amittitur.*
6 *Poſſeſſor poteſt ſibi mutare cauſam poſſeſſionis in alterius præiudicium etiam tacitè.*
7 *Secundum non primum ſpolium eſt purgandum.*
8 *Lis cum colono introducta non afficit dominum.*
9 *Attentata non dicuntur reſpectu illius, qui non eſt in cauſa, & n. 10.*

DECISIO CXXX.

1 Domini dixerunt, quod licet articulus ſit valdè controuerſus, * an in relaxatione mandati vigore ſententiæ requiratur citatio ex tradit. per *Gabr. de citat. concl. 1. n. 129. & ſeqq.* tamen magis placuit opinio affirmatiua, quia ex citatione non grauatur ille, qui petit exequutionem, & videtur ſatis conueniens, quod alia pars poſſit deducere ſuas defenſiones, quæ ei poſſint competere pro impedienda exequutione, & hanc opinionem alias Rota ſequuta fuit *coram Ill. D. Card. Blanchetto in cauſa Taurinen. Capellaniæ 24. Febr. 1576.* & in cauſa *Barchinonen. bonorum ſub n. 5. coram R. P. D. meo*
2 *Patriarcha Alexandrino 16. Febr. 1582.* * quare iudex procedendo abſq; citatione nulliter proceſſit, & ideo ſpoliauit. Igitur fratres ſunt reſtituendi.

In reuolutione tamen regiſtri duo vidi quæ non deducebantur: alterum eſt, quod ſententia fuit lata prima Decembris 1589. & reintegratio Capituli 26. Februarij 1590. appellatio verò fuit interpoſita per fratres 18. Nouembris 1596. quare dubitaui, an in hoc caſu requireretur citatio ex *dec. 25. n. 3. circa med. de appell. in*
3 *no.* * quæ vult, quod poſſit fieri exequutio parte non citata duobus concurrentibus: vnum quod verè appellatio ſit deſerta, alterum quod de hoc iudex ſi certus, & ita intellexit hanc *deciſionem Rota coram Reuerendiſſimo Patriarcha in allegata cauſa Barchinonen. n. 2.* & in dicta cauſa *Taurinen. coram Ill. Blanchetto.* In præſenti verò caſu nun modo appellatio fuit deſerta, ſed non fuit interpoſita, & ſatis iudex erat certus cum ex reuolutione actorum non conſtaret de appellatione.

Nec *dec. Ill. Blanchetti, & Reu. Patriarchæ* repugnant, quia ibi iudex non fuerat certus de deſertione appellationis.

Secundum, quod ex reuolutione actorum vidi eſt, quod exequutio fuit facta ſuper eadem re, ſuper qua fuit lata ſententia, quo caſu dicit *Gabr.* ex communi opinione *DD. loco præcit. n. 131.* non requiri citationem, & eſt *dec. Accoramb. 7. circa fin.*

Hac diuerſitate facti ſtante ex ſolita benignitate DD. meorum ſtatui iterum eorum ſententias audire.

Et proſequendo in reliquis *dec.* non ſubſiſtit, quod Capitulum non ſpoliauit fratres, ex quo ipſi nunquam habuerunt poſſeſſionem reſpectu Capituli, ſtante quod citarunt conductorem viridarij Eccleſiæ ad videndum decerni, & relaxari mandatum ſine præiudicio tamen iurium Capituli *Put. dec. 32. lib. 2.* cum allegatis. Nam cum Capitulum poſtea egerit ſpolio ſatis eſt, quod ex iſto actu habuerit ſe pro ſpo-
5 liato,* ſolo enim animo perditur poſſeſſio *But. in*

6 *in cap. cum ad ſedem nu. 25. de reſtit. ſpoliat.* * &
cum fratres eſſent iam in poſſeſſione Eccleſiæ,
& viridarij potuerunt ſibi mutare cauſam poſ-
ſeſſionis, poſſidendo etiam in præiudicium Ca-
pituli *Bald. in l. penult. C. de pign. act.* & ſatis
eam ſibi mutauerunt cum litem ſubſtinuerint
contra Capitulum, & conabantur probare per
ipſos non fuiſſe Capitulum ſpoliatum, & tamen
inſtante Capitulo contrarium fuit reſolutum.
Non obſtat dum dicitur, quod in omnem
euentum ſpolium commiſſum erga Capitulum
7 fuit attentatum, & ideo licet primum ſit, * de-
bet nihilominus ſecundum ante purgari *Rip.
in l. naturaliter §. nihil commune n. 68. de acquir.
poſseſs. Caſtren. conſ. 406. incip. prius quam col.
fin. verſ. 3. ſimiliter Dec. conſ. 200. n. 5. Menoch.
in 1. rem. recup. poſſ. n. 383.* & fuit reſolutum
in cauſa *Cortonen. bonorum 19. Decembris* 1586.
& 7. Martij 1587. *coram Card. Plato*, oam fuit
reſponſum, quod attentata prætenduntur ex
lite, & nulla lis erat inter Capitulum, & fra-
tres, quia Capitulum nunquam fuit citatum,
nec vnquam de eo tempore interuenit in cauſa
Clem. 1. vt lit. pend. Lancellott. de attent. c. 4. in
8 *præfat. n. 11.* * & quamuis lis fuerit introducta
contra Petrum colonum Capituli, nihilominus
ipſum Capitulum non afficiebat *Abb. in c. quo-
niam frequenter §. in alijs nu. 25. & 6. vt lit. non
conteſt.* aut prætenduutur attentata ex eo quod
poſt appellationem interpoſitam à Petro à de-
creto de immittendo iudex relaxauit manda-
10 tum. * Et hoc caſu dato etiam quod eſſet locus
appellationi, nihilominus reſpectu Capituli
non poſſunt conſiderari attentata, cum Capitu-
lum non eſſet in lite per ſupradicta.

Preſens deciſio fuit confirmata infra dec. 214.

ROMANA DE BOMBELLIS.

Ven. 14. Nouembris 1603.

ARGVMENTVM.

Iuramentum in litem contra hæredem,
quando detur.

SMMARIVM.

1 *Iuramentum in litem datur ſtante dolo, & diffi-
cultate probationis ex dolo cauſata.*
2 *Teſtes examinati pro informatione curiæ non pro-
bant.*
3 *Clauſula de apponendo alia bona ſi qua extarent
operatur, vt faciens inuentarium poſſit deinde
alia bona deſcribere.*
4 *Hæres non tenetur conficere inuentarium, niſi in-
ſtantibus fideicommiſſarijs.*
5 *Iuramentum in litem non datur niſi verè conſtet
de bonis, ſuper quibus petitur iuramentum.*

DECISIO CXXXI.

1 FVit reſolutum * Ioannæ non eſſe dandum
iuramentum in litem, quod datur duobus
concurrentibus, ſcilicet dolo, & difficultate
probationis ex dolo cauſata *Bart. in l. in actio-
nib. n. 22. ff. de in lit. iur. Purpur. conſ. 369. n. 44.
& ſeq. lib. 1. Paul. de Monte Pico conſ. 67. nu. 7.
Plot. de in lit. iur. §. 22. nu. 1. Menoch. de arbitr.
caſ. 208. n. 1.*
Dolus in præſenti caſu non probatur. Licet
enim teſtes deponant de tranſportatione ali-
2 quorum bonorum, * tamen iſti teſtes ſunt exa-
minati pro informatione curiæ; quare ſicuti
non probarent pro Helena, ita quoque contra
ipſam probare non debent *Vitall. in Clem. 2.
n. 91. de teſt. Achill. dec. 1. eod. tit.* & fuit dictum
*coram me in cauſa Anconitana aſsecurationis 16.
Iunij præteriti.* Vltra quod non probatur con-
cludenter, quod iſta bona eſſent hæreditaria
Bernardini.
Nec officit, quod Helena non appoſuerit
omnia bona in inuentario, quia poſtea in eo-
3 dem inuentario deſcripſit alia bona, * potuit
hoc facere ſtante clauſula poſita in primo in-
uentario de apponendo alia bona ſi quæ exta-
4 rent. * Vltra quod hæres non tenetur conficere
inuentarium, niſi inſtantibus fideicommiſſarijs
*Ruin. conſ. 159. n. 25. lib. 3. Guido Pap. dec. 351.
Corn. conſ. 303. n. 8. lib. 1. Socin. ſen. conſ. 51. n. 1.
lib. 3. Cephal. conſ. 396. n. 49. Peregr. de fideicom.
art. 3. n. 79.* vel quatenus ipſe hæres velit vti be-
neficio legis, & inuentarij *l. fin. in princ. verſ.
cum igitur, & in §. ſi vero, & in §. penult. C. de
iur. delib.*
Ex quibus patet etiam deficere ſecundum
requiſitum, quia difficultas probationis non
5 prouenit ex dolo ipſo. * Vltra quod non con-
ſtat ſuper quibus bonis ſit dandum huiuſmodi
iuramentum, & tamen requiritur vera notitia
eius, ſuper quo petitur iuramentum *Ruin. conſ.
35. n. 10. lib. 5. Socin. conſ. 194. n. 1. lib. 2.* & te-
nuit *Rota coram R. P. D. Penia in cauſa Romana
Computorum 17. Nouembris* 1595. non conſtat
enim de qualitate bonorum tranſportatorum,
& dato etiam quod teſtibus eſſet credendum,
deponunt quod erant in quodam ſacculo.

PATAVINA DECIMETTAE.

Ven. 14. Nouembris 1603.

ARGVMENTVM.

Obſeruantia ſcripturæ ex quibus dicatur
probata.

SVMMARIVM.

1 *Non entium nullæ ſunt qualitates.*
2 *Dicta teſtium obſcura per alios declarantur, &
ſupplentur.*
3 *Verba* nouales, & terra noua *non ſunt idem.
Fructus terræ nouæ ſunt nouales, ſed non omnes
fructus nouales ſunt ex terra noua nu. 3.*
4 *Obſeruantia dans fidem ſcripturæ informi debet
eſſe certa, & non æquiuoca.*
5 *Hiſtorijs non creditur niſi ſint tales, quod illis à
maioribus noſtris ſit adhibita fides.*

DE-

DECISIO CXXXII.

ADſunt, vt prætenditur, duo inſtrumenta donationis decimarum. Primum quod reperitur, & Rota reſoluit eſſe in forma probanti, confectum de anno 1180. in quo Gerardus Epiſcopus Paduanus donat Conuentui Sanctæ Mariæ Carcerum decimas nonalium Paludis de Baone per hæc verba *habito conſilio fratrum noſtrorum Canonicorum & aliorum ſapientum omnes decimationes paludis de Baone ſiue quæ in poſterum ad culturam quacumque occaſione prouenerit vobis & Eccleſiæ veſtræ titulo donationis offerimus donamus tradimus & cõcedimus.*

Alterum vero inſtrumentum, vt dicitur, eſt donationis noualium in genere, factum vt prætenditur de anno 1189. quod non reperitur, in quo idem Epiſcopus donat per hæc verba formalia (*Gerardus Paduanus Epiſcopus donationem irreuocabilem fecit eidem Eccleſiæ totam decimationem omnium noualium de Baone tam quæ nunc ſunt quàm quæ pro temporibus fuerint tam in terra quàm in plaude*) Reperitur tamen exemplum huius inſtrumenti factum de anno 1307. quod *Rota reſoluit* 10. *Martij præteriti* non eſſe in forma probanti. Tum quia fuit exemplatum de mandato, & auctoritate iudicis laici, tum etiam quia adeſt raſura in loco ſuſpecto, cuius tamen obſeruantiam reſeruarunt Domini videre, ex qua etiam ſcripturæ informi ſolet fides adhiberi, & in diſputatione dubij Domini non ſe reſtrinxerunt ad exemplum anni 1307. quia omnes actus ſunt facti ante dictum exemplum, ſed ad obſeruantiam ipſiuſmet originalis, quam deducebant Monachi Carcerum ex confirmationibus Apoſtolicis, teſtibus alias examinatis, terminationibus factis, & pluribus alijs actibus, de quibus in *Summario* concordato per totum, & ex *hiſtoria ipſiuſmet Congregationis Camaldulenſium*.

Sed de ipſa obſeruantia minimè conſtare Domini reſoluerunt. Nam quantum attinet ad confirmationes Apoſtolicas, confirmatio Lucii, Vrbani ſunt ante dictam donationem de anno 1189. illa enim Lucij eſt de anno 1184. & alia Vrbani de anno 1186. Quare non poſſunt comprehendere donationem factam
1 de anno 1189. * quæ nondum erat in rerum natura, cum non entium nullæ ſint qualitates *l. eius qui in prouincia* §. *fin. ff. ſi cert. petat. cap. ad diſſoluendum de deſponſ. impub.* Vltra quod verba vtriuſque confirmationis ſunt ſatis clara, quod loquuntur de prima donatione, quia Lucius, & Vrbanus ſuſcipiunt monaſterium Carcerum ſub ſua, & Beati Petri protectione, & volunt, quod omnia bona donata, & conceſſa firma ipſis Monachis, ſuiſque ſucceſſoribus, & illibata permaneant, quæ poſteà exprimuntur ſigillatim, & poſteà legitur (*decimationes etiam totius paludis de Baone ſicut vobis à Paduano Epiſcopo rationabiliter conceſſa ſunt & eius inſtrumentum pleniùs continet &c.*) & poſteà confirmant decimas, quas à 40. annis vſque ad illud tempus pacificè poſſident, ſalua ſedis Apoſtolicæ auctoritate, & diœceſani Epiſcopi canonica iuſtitia, quas Bullas ſub vna ſtructura verborum retuli, quia vtraque eſt ijſdem verbis concepta.

Nec minùs poteſt fieri fundamentum in Bulla Gregorij de anno 1227. quia Gregorius, vt dicitur in dicta Bulla inhærendo veſtigijs Lucij, & Vrbani, verbis eorundem Pontificum vtens, inquit *decimationes etiam totius plaudis de Baone, ſicut vobis à Paduano Epiſcopo conceſſum eſt & eius inſtrumentum pleniùs continet*, & infra *decimas noualium Paludis de Baone & omnium noualium Vigizoli &c. quæ omnia ven. frater noſter Epiſcopus Paduanus de conſenſu Capituli ſui vobis pia liberalitate donauit prout in inſtrumento confecto exinde continetur.*)

Quare huiuſmodi cõfirmatio Gregorij non poteſt comprehendere ſecundum inſtrumentum de anno 1159. donationis noualium in genere, tum quia verba ſunt expreſſa, quia confirmat donationem factam de noualibus paludis, tum etiam quia in dicto inſtrumento de anno 1189. nulla habetur mentio Capituli, prout dicitur in confirmatione Gregorij, ſed ſolùm in primo inſtrumento de anno 1180. ibi *habito Conſilio fratrum noſtrorum Canonicorum &c. omnes decimationes Paludis &c.* vt dictum fuit.

Martinus verò V. nihil aliud facit in ſua Bulla quàm renouare literas Gregorij ſubdens, quod per huiuſmodi renouationem vult, quod nihil de nouo acquiratur, ſed antiquum ius, ſi quod habet, tantummodò conſeruetur.

Quantum attinet ad cartulam nouem teſtium, de qua in *Summar. à nu.* 8. vſque ad *nu.* 21. licèt ſufficeret vnica reſponſio, quòd ſcilicèt iam *Rota coram me reſoluit* 20. *Nouembris anni præteriti* non eſſe in forma probante, nihilominùs non ſolùm non concludunt pro decimis noualium in genere, ſed concludunt pro decimis noualium Paludis: nam primus deponit, quod Monachi Carcerum percipiunt decimas Paludis, & hoc ſcit de auditu, & quia ſoluit decimam de vno campo de terra, quam laborat in palude Baonis, ſecundus verò teſtis dicit, quod decimæ terrarum, quæ ſunt ab illis Zoſum verſus Paludem vtendo verbis ipſius teſtis, ſunt Eccleſiæ Carcerum, &c. Et infrà, quod terræ quarum decima litigatur, ſunt ſubtus puteum Laurani, & vt conſtat ex ſententia arbitrali, de qua infrà dicetur, iſtæ terræ quarum decimæ litigabantur, ſunt in Palude: tertius teſtis dicit decimas, de quibus agebatur, ſpectare ad Conuentum Carcerum, & hoc ſcit, quia à terminis poſitis per maſſarios Baonis inter paludem Baonis, & terras Veteres, decima terrarum, quæ ſunt ab illis terminis verſus paludem eſt Eccleſiæ Carcerum, & infrà dicit, quod laborat duos campos de terra in ipſa Palude, & ſoluit decimas illius terræ. Et quartus teſtis dicit; ſcire fuiſſe poſitos terminos lapideos ad diſcernendam paludem Baonis à terris veteribus.

Nec facit, quod iſte teſtis dicat, quod decimæ noualium Baonis ſunt Eccleſiæ Carcerum, quia ex dictis conſtat ipſum intelligere de decimis Noualium Paludis, quod maximè ſuadetur ex ſequentibus verbis, ſcilicet, & dixit,

Digitized by Google

xit, quod laborat de terra illius paludis, & dat decimam monaſterio Carcerum.

Et quintus teſtis dicit, quod decima noualium territorij, & confinij Baonis, ſcilicèt paludis Baonis, eſt Sanctæ Mariæ ad Carceres.

Et ſextus teſtis dicit, quod lis eſt de decima terræ Petri de Canuli, & quod illa terra iacet in Bruida, & quod eſt in amplis Baonis, & dat rationem, quia egomet laboro vnum campum in amplis Baonis, & ſolui decimas monaſterio Carcerum. Ex prædictis clarè colligitur, quod iſte teſtis loquitur de decimis noualium Paludis, quia vt infrà dicetur, terræ dicti Petri de Canuli, ſuper quibus decima prætendebatur, erant in palude Baonis, & cùm etiam dicat, eſſe in amplis, debet intelligi in palude exſiccata ex ratione ſupradicta, & quia amplum ita accipitur, vt in inſtrumento quod datur *num.* 8. ibi excepto campo vno, & dimidio in amplo ipſius plaudis. Et ex ratione teſtis hoc euidenter apparet; inquit enim, quia egomet laboro vnum campum in amplis de Baone, & amplum accipitur pro plaude exſiccata, vt dictum eſt. Ita loquitur, & debet intelligi ſeptimus teſtis, quia dicit, litem eſſe de decimis terrarum Petri de Canuli, & dicit quod illa terra iacet in amplis de Baone, & quod laborat certam terram in Palude Baonis, & de eo ſoluit decimam. Et octauus teſtis dicit, quod decima amplorum colligitur pro Monachis Carcerum, & collegit decimas, ab aliquibus in foſſa Meliorina, in Palude Baonis, & quod ipſe laborauit terras in palude, & ſoluit decimam: & infrà dicit, quod non fuit vbi decima noualium paludis Baonis fuit conceſſa Eccleſiæ Sanctæ Mariæ.

Nonus verò teſtis dicit expreſsè, quod ipſe laborat terram in Palude Baonis, & ex ea dedit decimam Nunciis Carcerum.

Ex quibus dicendum, quod huiuſmodi teſtes deponunt de decimis Noualium plaudis, non autem de decimis noualium in genere, & quatenus dicta aliquorũ ex iſtis teſtibus viderentur obſcura, cùm ſint plures, declarantur, &
2 ſupplentur per alios* *Veral. deciſ. 206. nu. 5. p. 2. Bald. in l. 2. nu. 5. C. de bon. poſſ. ſecundùm tabul.* & ceſſat difficultas prorſus ex ſerie facti; nam eſt ſciendum, vt conſtat ex ſententia Commiſſarii Apoſtolici, quę datur *num.* 12. lata 12. Maij 1219. quod pendebat lis inter Monachos Sanctę Iuſtinæ de Padua, & Monachos Carcerum ſuper perceptione decimarum aliquarum terrarum, quas dicebant Monachi Carcerum, eſſe de noualibus paludis & in dicta ſententia dicitur, quòd fuit allegatum per Monachos Carcerum, decimas & ius decimationis noualium Paludis de Baone eſſe Eccleſiæ Carcerum, & allegabatur titulus, nempe donatio Epiſcopi Gerardi, & exemplum inſtrumenti authentici per Vgerinum notarium ſcripti oſtendebatur, quod quidem eſt illud donationis Noualium paludis de anno 1180. ſubſcriptum ab Vgerino, & vt conſtat ex cartula teſtium, fuerunt examinati in hac eadem cauſa, & conſtat etiam ex dictis eorum. Quare cùm deponant decimas Petri de Canuli ſpectare ad Conuentum Carcerum ſunt intelligendi, quod loquantur de decimis Noualium paludis, vt conſtat ex dicta ſententia, in qua pronunciatur decimas prędictarum terrarum ſpectare ad monaſterium Carcerum. Ex quibus ſatis patet, ad quem effectum teſtes fuerint examinati, ſcilicèt ad probandum, quod huiuſmodi terræ erant in palude Baonis, & quod ad Monachos Carcerum ſpectabant dictæ decimæ, vt dictum fuit.

Nec poſitio terminorum ſuffragatur ab oſtendendum, quod inſtrumentum donationis noualium in genere habeat obſeruàntiam; quia omnes terminationes huiuſmodi loquuntur de decimis noualium paludis. Prima enim & ſecunda terminatio, quæ dantur *nu.* 7. & 9. altera de anno 1196. altera verò 1203. abſque difficultate loquitur de decimis noualium paludis ibi *quòd debeant oſtendere cuncta noualia paludis Laurani* & ibi *terram paludis curiæ Baonis*, & verba ſunt adeo clara, vt tergiuerſari non poſſint, immò in ſecunda terminatione, dum aliquando nominantur noualia ſubiungitur, *id eſt palus*. Altera verò terminatio de anno 1210. quæ datur *num.* 16. concordat cum prædictis, quia diſtinguit terram veterem à terra noua; & ſic dicendum eſt, intelligi de ea, quæ prouenit ex exſiccatione pa-
3 ludis. Aliud enim eſt dicere, * *nouale*, aliud *terra noua*. Licèt enim fructus terræ nouæ ſint nouales, tamen non omnes fructus nouales ſunt ex terra noua *cap. 1. & cap. quid per nouale vbi DD. de verb. ſign.*

Præceptum verò quod datur *num.* 30. factum 9. Martij 1260. vbi præcipitur hominibus Baonis, vt infrà 15. die bona fide, & ſine fraude debeant diſcernere, & conſignare noualia, & quæ ſunt noualia à veteribus terris, & à decimis veteribus, nihil facit; nam & ex eo colligitur, ſemper fuiſſe habitam rationem ad terras veteres. Et ceſſat difficultas, quia die 14. eiuſdem menſis Martij, homines conſignant decimas Monachis Carcerum, & ponunt terminos, & pluriès datur pro cõfinio, Palus, & aliquando dicitur, eſt tota terra noua, & paludis. Ex quibus ſatis patet, quod terminatio loquitur de decimis paludum.

Nec facit, quòd detur pro confinio palus, quia aliud eſt palus, aliud vero palus exſiccata, nec propterea poteſt dici, quod iſtæ decimæ ſint extra paludem exſiccatam.

Vltima vero terminatio facta 12. Maij 1288. quæ dicitur *num.* 32. loquitur pariter de decimis paludis; pluriès enim datur pro confinio palus, & aliquando dicitur, quod confines diſtant à palude quinque perticas, aliquando vero ſex perticas, & dicitur omnia eſſe noualia, ſiue nouaria.

Nec facit, quod aliquando in dictis poſitionibus terminorum, dicatur verſus montem, & verſus arcadam; quia non ideo concluditur quod decimæ ſint extra noualia paludis, quia etiam in noualibus paludis poſſunt dari dicta confinia, quia non dicitur in arcada, quod eſt in montibus, ſed verſus arcadam, & verſus alia ſimilia loca.

Et

Et tanto magis prædicta placuerunt Domi-
nis, quia iſta poſitio confinium non poteſt
forte conſiderari, niſi in decimis noualium
paludis, quia palus exſiccatur, & terræ labo-
rantur, quare ſunt ponenda confinia ad di-
ſtinctionem terrarum antiquarum.

Et ceſſat omnis difficultas, quia dato etiam
quod huiuſmodi obſeruantia poſſet verificari
tam in primo inſtrumento donationis noua-
lium paludis, quàm in alio, adhuc non rele-
4 uaret, * nam ad hoc vt obſeruantia det fidem
ſcripturæ informi debet eſſe certa, & nõ æqui-
uoca *Abb. in c. 2. in fine de cenſ. Felyn. in cap.
cùm Bertoldus num. 26. de re iud.* & fuit reſolu-
tum in *Tiraſonen. Iuriſdictionis de Tudela. 12.
Nouembris 1601. coram Reuerendiſſimo Patre
Domino meo Mellino*. Et hoc maximè dicen-
dum eſt, quia non docetur de effectuatione
illius donationis, & vt fuit reſolutum in cauſa
ſententiæ *tenutæ Pontis Areghi. 10. Martij* 1578.
coram ſanctiſſimo Domino noſtro & in dicta cau-
ſa *Tiraſonen. coram Domino meo Mellino* ſicuti
docetur effectuatio primæ de anno 1180. ſtan-
tibus confirmationibus Apoſtolicis, & alijs.
Et hac reſponſione tolletur etiam fundamen-
tum quod fit in ſententia lata de anno 1459.
quæ datur *numero vltimo*, quia loquitur de
decimis paludis, cùm prata, de quorum de-
cima agebatur; dentur pro confinibus. à tri-
bus Valles, nec conſtat de effectuatione huius
ſententiæ.

Nec prædictis officit laudum datum de an-
no 1213. quod datur *num.* 15. inter agentes
pro Eccleſia Sanctę Theclę de Eſte, & Sancti
Sthepani de Padua, & Monachos Carcerum,
cuius laudi vigore fuerunt poſiti certi confi-
nes, quia hoc nihil ad id, de quo quęritur.

Minùs reſiſtit ſententia arbitralis, lata 9.
Maij 1229. inter Monachos Sanctæ Iuſtinæ de
Padua & Carcerum, quę datur *num.* 25. Quia
licèt in ea dicatur, quod penderet lis ſuper
quadam decima noualium Baonis, huiuſmodi
ſententia eſt intelligenda de noualibus palu-
dis: nam, vt conſtat ex compromiſſo, quod
datur *num.* 24. factum per 5. dies ante dictam
ſententiam, conquerebatur monaſterium Car-
cerum de monaſterio Sanctæ Iuſtinæ, à quo pe-
tebat decimam vnius petiæ terræ iacentis in
palude Laurani, in confinio Baonis, & in lau-
do Iudex laudat, quod decima terræ, quæ fuit
Cambij, ſit Eccleſię Carcerum, & aliæ deci-
mæ conſignatæ, prout in cartula conſignata
per Corradum, ſint pro indiuiſo.

Nec minùs poteſt fieri aliquod fundamen-
tum in alio inſtrumento, quod datur *num.* 26.
confecto de anno 1215. quia ibi Salomon, &
Belloius presbyteri Baonis prætendebant à
Monachis Carcerum decimas ſuarum poſſeſ-
ſionum, exceptis ijs, quas proprijs manibus
vel ſumptibus excolebant, & fuerat per quen-
dam iudicem arbitrium pronunciatum, quòd
ſolutis per Monachos Carcerum *lib.* 16. mone-
tæ Venetæ, nomine finiti & conuenti pretij,
omne ius ſuum cederent dicti presbyteri ſuper
dictis decimis, prout ceſſerunt, & hæc ſenten-
tia fuit confirmata per Epiſcopum, vt in *ſum-
mario num.* 17. ſed hæc nihil concludunt ad du-
bium.

Petitiò facta de anno 1223. quæ datur *nu.*
28. à quodam Mazzuchello de Baone, qui
prætendebat non teneri ſoluere decimas de
vna petia terræ poſita in pertinentijs Baonis,
in loco, vt dicitur, Laurano, vt conſtat ex
alio inſtrumento, de quo in *ſummario num.* 7.
& 14. eſt in palude, ſed iſte caſus nec aliquid
concludit per ſupradicta.

Quietantia facta Conuentui Carcerum de
anno 1206. quæ datur *num.* 8. à Lucchesio, &
Dominico de Randuno de lib. 65. Monetæ
Venetæ, ex qua ceſſerunt dictis Monachis om-
ne ius, quod habebant in decima totius pa-
ludis Baonis, nihil concludit ad obſeruan-
tiam donationis noualium in genere.

Nec tandem releuat, quòd donatio facta
de decimis noualium de anno 1189. fuit fa-
cta in conſecratione Eccleſiæ, in cuius con-
ſecratione Marchio Oppizzo de Eſte donauit
manſum, quæ quidem donatio habuit effe-
ctum, cùm poſteà Azo vigore teſtamenti Op-
pizzi dederit dictum manſum, vt conſtat ex
inſtrumento, quòd datur *num.* 6. quia hoc non
concludit ad obſeruantiam inſtrumenti, cùm
potuerit inſtrumentum confingi, vt concor-
det cum dicta donatione Marchionis, nec per
neceſſe iſtud Inſtrumentum donationis Mar-
chionis concludit, quòd huiuſmodi inſtru-
mentum ſit in forma probanti, cùm in eo nul-
la habeatur mentio de donatione decimarum
facta per Epiſcopum.

Quod dicebatur de Hiſtoria Monachorum
Camaldulenſium, eſt confecta à quodam Mo-
nacho, & eſt moderna. Vnde licèt in ea re-
giſtretur huiuſmodi inſtrumentum, tamen
5 hiſtorijs non creditur, niſi ſint tales, quòd à
maioribus noſtris ſit fides adhibita *Abb. in c.
cùm cauſam ſub num.* 1. *verſ. ex his infero de pro-
bat.* & debet apparere, quòd ſit approbata
Pariſ. conſ. 23. *num.* 235. *lib.* 1. vel quòd ſub cu-
ſtodia publica remanſerit *Aegid. deciſ.* 70.

Dicebat etiam vnus ex Dominis, quòd
credebat, non eſſe differentiam inter primam
& ſecundam donationem, quia ſecunda po-
teſt induci ad intellectum primæ; nam in ſe-
cunda dicitur, decimationes omnium noua-
lium de Baone tam quæ non ſunt, quàm quæ
pro temporibus fuerunt tam in terra, quàm
in palude, reſtringere videntur generalitatem
ad terras paludis, quæ dietim excolebantur,
vt dicitur in prima donatione, & tantò ma-
gis, quia in terminatione, quæ datur *num.* 9.
nomen noualium accipitur pro palude, ibi,
noualium id eſt palus, & idem dicit quintus
teſtis in *Summario num.* 17. vbi dicit, quæ de-
cimæ noualium, *ſcilicèt paludis*, &c. Circa
hoc tamen nihil per alios Dominus fuit firma-
tum, ſed ſi opus erit ſuper hoc particulariter
agetur.

VALENTINA MERCEDIS.

Lunæ 17. *Nouembris* 1603.

AR-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Quoad ſolemnitates, & ea, quæ oriuntur ſecundùm naturam contractus, tempore contractus, locus contractus debet attendi: locus verò deſtinatæ ſolutionis, quòad ea, quæ veniunt adimplenda poſt contractum.

SVMMARIVM.

1 *Vbi literæ recipiuntur, ibi contractus dicitur celebratus.*
2 *Statutum prohibens contrahi ſine certa ſolemnitate non extenditur extra territorium.*
3 *Solemnitates loci contractus debent in contractu adhiberi & num. 5. & 7.*
4 *Vbi ſolutio eſt deſtinata, ibi contractus cenſetur celebratus quoad ea, quæ in loco deſtinatæ ſolutionis adimplenda num. 6.*
8 *Gabella pro contractu debet ſolui in loco deſtinatæ ſolutionis. Sed contrarium verius num. 9.*
10 *Statutum laicorum non ligat clericos.*

DECISIO CXXXIII.

DOmini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicèt denegandam eſſe remiſſoriam ex capite irre-
1 leuantiæ, * quia cùm in Vrbe contractus ſit
celebratus, ex quo in ea D. Viues receperit literas Comitiſſæ *Bald. in l. multum num. 28. C. ſi quis alteri vel ſibi* cum alijs allegatis in *deciſione facta ſub die 2. Iunij præteriti* etiamſi probaretur adeſſe Conſtitutionem vel Statutum prohibens, mulieres contrahere ſine certa ſolem-
2 nitate, * adhuc non extenderetur extra territorium, cùm non prohibeat mulieres ſimpliciter contrahere, ſed ſine certa ſolemnitate *Bart. in l. 1. num. 32. C. de ſum. Trinit. & fid.*
3 *Cathol.* * Et ideo quoad ea, quæ reſpiciunt ſolemnitatem actus, vel quæ oriuntur ſecundum naturam ipſius contractus tempore contractus, & debent adhiberi in contractu, vel impleri tempore contractus *l. ſi fundus vbi Aret. in ſumm. ff. de euict.* & latè proſequitur *Gail. obſer. 123. num. 2 lib. 2. Fuerard. conſ. 78. nu. 11. verſ. modo ſic eſt Myſing. obſer. 82. n. 3. cent 4.*
4 Non obſtat, quod ſolutio eſt deſtinata Valentię, ideo ibi contractus cenſeri debet celebratus *l. quæro ff. de ſolut. l. contraxiſſe ff de bon. auth. iud. poſſid.* Quia reſpondebatur, quod dum quæritur, an in deciſorijs ſit obſeruandus locus contractus, vel deſtinatæ ſolutionis; aut quæritur quoad ea, quæ reſpiciunt ſolemnitatem actus, vel quæ oriuntur ſecundùm naturam ipſius contractus tempore contractus, & debent adhiberi in cōtractu, vel impleri tem-
5 pore contractus, vt dictum fuit, * & tunc inſpicienda eſt obſeruantia, ſeu lex loci, in quo contractum fuit, & ita procedit *d. l. ſi fundus ff. de euict.*

Aut quæritur quoad ea, quæ veniunt implenda poſt contractum in eſſe productum in
6 loco ad impletionem deſtinato, * & eo caſu non eſt conſideranda lex, vel conſuetudo loci initi contractus, ſed deſtinatæ ſolutionis: & ita procedunt *tex. in l. quæro ff. de ſolut. & in l. contraxiſſe ff. de act. & oblig.* ita diſtinguit *Bart. in l. cunctos populos num. 13. & ſeqq. C. de ſumm. Trinit. & fid. Cath. in l. in principio ff. de vſur. Bald. in d. l. ſi fundus num. 2. ff. de euict. & in d. l. quæro num. 2. ff. de ſolut. Ang. in d. l. ſi fundus num. 1. ff. de euict. in d. l. 1. in princ. verſ. 8. nota ff. de vſur. Euarard. conſ. 78. nu. 11. & num. 27. Myſing. obſer. 82. num. 3. cent. 4. Surd. dec. 327. num. 2. Oſaſch. dec. 114. num. 4.*

7 Ex quibus, cùm verſemur in primo membro diſtinctionis, ſcilicèt quoad ea quæ reſpiciunt perfectionem contractus, & eius ſubſtantiam, meritò debet attendi locus celebrati contractus per ſupradicta. Quæ etiam ſufficiunt pro reſponſione, & intellectu ad ea, quæ in contrarium allegantur.

Nec facit, quod dicebatur in ſpecie ad probandum, quod contractus non fuit perfectus
8 Romæ, * ſcilicèt, quod ſi venditio fuit facta in certo loco, & in alio deſtinata ſolutio, in loco deſtinatæ ſolutionis debet ſolui gabella, ex quo ibi contractum fuiſſe dicitur *Tiraq. de de retract. lingnag. §. 1. gloſſ. 2. num. 49.* Fuit enim reſponſum, quòd licèt ex prædictis pa-
9 teat, hanc opinionem non eſſe tutam, * tamen ex abundanti fuit etiam dictum, communem opinionem eſſe in contrarium, vt per *Dec. in c. 1. num. 156. in prima lectura de iudic. Rol. conſ. 100. num. 9. lib. 3.*

Nec ſubſiſtit, quod dicebatur, in omnem euentum ſententias Rotales eſſe iniuſtas, quia ſi locus deſtinatæ ſolutionis eſt attēdendus in his quæ veniunt ex poſt facto, adeſt Valētię Statutum, quòd Aduocati & Procuratores non poſſint petere ſalarium, niſi pro quatuor annis
10 præteritis. * Nam huiuſmodi Statutum non ligat Eccleſiaſticos *Anchar. conſ. 61. numer. 2. Abb. in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ num. 1. verſic.* hoc dictum, vbi etiam *Felyn. num. 101. in fin. verſ.* & pro iſta declaratione *de conſt. Socin. iun. conſ. 25. num. 5. lib. 2. Pariſ. conſ. 27. nu. 43. lib. 1.*

TOLETANA DECIMARVM.

Lunæ 17. Nouembris 1603.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Magis attenditur cauſa actus, quàm ipſius actus exercitium.*
2 *Parochus vniuerſalis habet fundatam intentionem in omnibus decimis.*

DECISIO CXXXIV.

DVbitaui, an conſtaret de quaſi poſſeſſione vniuerſali Prioris, percipiendi decimas in caſu, & effectum, de quo agitur. Et Domini capiendo dubium in abſtracto, non autem cum effectu, & in concreto, ita vt præiudicetur Monialibus, quando prata arrendantur, affir-

Digitized by Google

matiuè reſoluerunt, tum ex titulo Alexandri
Tertij aſſignantis Militibus omne territorium,
quod à Mauris recuperaretur, volentis, quòd
1 decimæ ſoluerentur clericis; * quo titulo vni-
uerſali ſtante magis attenditur cauſa actus,
quàm ipſius actus exercitium *Bald. in l. 1. in
repet. numer. 24. verſ. tu die C. de emancip. lib.
Fel. in c. auditis n. 19. prope fin. de praſc.* E fuit di-
ctum in cauſa *Toletana annatarum 16. Februa-
rij* 1581. *coram Cantuceio*, & alias ſæpius, quam
ex ſtabilimentis, de quibus in *Summar. num. a.
& ſeqq.* in quibus expreſsè diſponitur, ſuper
decimis huiuſmodi, & ex teſtibus, qui dantur
Summar. num. 7. apertis verbis diſponentibus
de huiuſmodi poſſeſſione vniuerſali.

2 Er ceſſat etiam difficultas, quia Prior exer-
cer curam vniuerſalem animarum per cleri-
cos ſuos ad nutum amouibiles; quare etiam
de iure habet intentionem fundatam in omni-
bus decimis *c. cum contingat de decimis c. Eccle-
ſiaſ. 13. quaſt. 1. c. ad decimas de reſt. ſpol. in 6.
Pui. deciſ. 371. num. 1. lib. 1.*

ROMANA VINEAE DE BRVNIS.

Merc. 19. Nouembris 1603.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de tranſportatione actorum.

SVMMARIVM.

1 *Termini ſubſtantiales coram A.C. in executiuis, & in reuocatione mandatorum non ſeruantur Termini ſubſtantiales, an ſint ſeruandi coram A. C. in expeditione negotij principalis nu. 1.*
2 *In connexis fit extenſio de perſona in perſonam.*
3 *Pars poteſt iudicis iuriſdictionem prorogare.*
4 *Sententia eſt nulla, non viſis actis probatorijs. Limita quando pars fuit negligens in tranſportandis n. 5. Præmiſſa tamen monitione iudicis n. 6.*
7 *Termini ſubſtantiales ſeruati, & pluriès reite-rati habent vim monitionis.*
8 Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20. §. præterea *habet locum in cauſa appellationis, non autem in alijs caſibus. Item in cauſis Eccleſiaſticis tantùm, non autem in profanis, etiam quod vertantur coram iudice Eccleſiaſtico num. 10.*
9 *Caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis.*
11 *Obligatio, & actio ſemel extincta non poteſt ampliùs reuiuiſcere.*

DECISIO CXXXV.

DVbitaui, an decretum reuocationis manda-
ti eſſet nullum, ita vt poſſet procedi ad vl-
teriorem exequutionem ipſius mandati. Et
Domini quantum attinet ad nullitates, ha-
buerunt aliquam difficultatem, quia non fue-
1 runt ſeruati termini ſubſtantiales, * licèt in
Tribunali Auditoris Cameræ in exequutiuis,
& in reuocatione mandatorum nõ ſeruentur,
tamen in hoc caſu non fuit ſimpliciter reuo-
catum mandatum, ſed expeditum negotium
principale, & facta condemnatio in expenſis:
Dicitur enim in citatione ad videndum reuo-
cari mandatum cum omnibus inde ſequutis,
& in expenſis condemnari, attento quòd fuit
relaxatum pro prætenſo credito extincto ante
relaxationem dicti mandati, & facta fuit po-
ſteà inſtantia, vt imponeretur perpetuum ſi-
lentium. Vnde videbatur, terminos fuiſſe ſer-
uandos, & dandas eſſe dilationes.

Alia nullitas, quod deputatio bo. mem. D.
Guidij non afficeret D. Merendam, ex quo
fuit facta ad inſtantiam hæredum Benedicti
Carottij creditoris Ioannis Pauli Bruni contra
Virgilium Brunum patrem Virginiæ Brunæ,
& ideò non excederet dictas perſonas, non
placuit Dominis, quia huiuſmodi cauſa eſt
2 connexa, & indiuidua cùm cauſa D. Merendæ, *
quo caſu fit extenſio de perſona ad perſonam
*Afflict. deciſ. 227. num. 2. Hoſtien. in ſumm. de
offic. iud. deleg. §. quibus modis verſ. & in ſum-
3 ma.* * Et D. Merenda comparendo coram iu-
dice prædicto, & faciendo actus iudiciarios,
potuit eius iuriſdictionem prorogare *l. 1. C. de
iuriſd. omn. iud.* ſtante maximè reconuentione
facta per D. Merendam, ad ſubhaſtationem
vineæ, per quam iudex fit competens, ſi priùs
erat incompetens *Afflict. deciſ. 27. num. 2. verſ.
in contrarium.*

Nec poteſt iuuari D. Merenda ex capite er-
toris, cùm ſit iuriſperitus *Alex. conſ. 12. num. 7.
verſ. nec ad hoc obſtat lib. 6.*

4 Minus fuit habita in conſideratione tertia
nullitas ex defectu non tranſportationis acto-
rum. Licet enim ſententia non viſis actis etiam
probatorijs ſit nulla tanquam ſine cauſæ co-
gnitione lata *l. properandum §. & ſi quidem vbi
Bart. num. 6. C. de iud. idem Bart. in l. 2. num. 5.
C. de eden. & ibi Alex. num. 8. & ſeq. Cagnol.
num. 68. verſ. ſed oppoſitum latè Felyn. in cap. Ec-
cleſia Sancta Mariæ num. 17. de conſt.* Nihilomi-
5 nus prædicta non procedunt, * quando vna pars
produxit probationes ſuas, & altera fuit negli-
gens in tranſportando, quo caſu iudex ſuper
productis pronunciare poteſt *Alex.* vbi ſupra
*num. 6. Rimin. ibidem num. 12. verſ limita & in-
fra Cagnol. num. 70. Felyn. in d. cap. Eccleſia
Sancta Mariæ in prima limit. num. 18.* & fuit re-
ſolutum in *Maioricen. Pænitentiaria, & Canoni-
catus 4. & 18. February 1591. coram R.P.D.
6 Gypſio* * & licet requiratur monitio iudicis *Ca-
gnol. d. num. 70.* ſufficit tamen quod termini
ſubſtantiales fuerint ſeruati, & pluries reitera-
6 ti, * quia inſeruiunt pro monitione, vt dicitur
in allegata cauſa *Maioricen.* & de hac negligen-
tia D. Merendæ non poteſt dubitari, quia diſtu-
lit per tantum tempus coram iudice ſubdelega-
to ſuas probationes exhibere, vt fuit dictum in
allegata cauſa *Maioricen.*

8 Nec prædictis reſiſtit decretũ *Sacroſancti Cõc.
Trid. ſeſſ. 24. c. 20. §. præterea de ref.* quia loquitur
in cauſa appellationis, & ſic quãdo à Iudice quo
ad iudicẽ ad quẽ omnia acta ſunt tranſportan-
da, nõ autẽ quando vna ex partibus non exhibet
ali-

Digitized by Google

aliqua acta coram delegato facta ipſi ſubdele-
9 gato, * propterea iſte caſus tanquam omiſſus
remanet in diſpoſitione iuris communis *l. com-
modiſſime ff. de lib. & poſth.* & ita fuit reſolutum
10 in dicta *Maioricen.* * Vltra quod, vt bis reſoluit
*Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum Sacro-
ſancti Concilij* eius diſpoſitio in *d. cap. propterea*
habet locum tantummodó in cauſis Eccleſia-
ſticis, ſecus autem in cauſis profanis etiam,
quod vertantur coram iudice Eccleſiaſtico:
& ſequuta eſt *Rota in cauſa Romana lignorum 23.
Iunij 1603. coram R.P.D. meo Sacrato.*

Quantum attinet ad effectum dubij abſque
difficultate Domini dixerunt data nullitate de-
creti non poſſe procedi ad exequutionem man-
dati, cum iam fuit reſolutum *coram R.P.D. nunc
Episcopo Pacen. 14. Martij 1597.* quod manda-
tum fuit relaxatum pro credito extincto,* qua-
11 re obligatio, & actio ſemel extincta non po-
teſt amplius reuiuiſcere *l. qui res §. area ff. de ſo-
lut. l. inter ſtipulantem §. nam cum quis ff. de verb.
obligat.*

FAVENTINA DE PASIIS.

Ven. 28. Nouembris 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum relaxari non poteſt non præuia liqui-
datione.*
2 *In eo in quo duo Periti concordant non eſt opus ele-
ctione tertij.*
3 *Mandatum poteſt relaxari etiam in illo, quod vir-
tualiter continetur in decreto.*
4 *Decretum ſuper exequutione inſtrumenti, vel li-
quidatione dicitur interloquutorium.*
5 *Mandatum interloquutorium relaxatum intra te-
dies ad appellandum eſt validum.*
6 *Fideicommiſſarius non poteſt propria authoritate
ingredi poſſeſſionem rei fideicommiſſariæ.*
7 *Exequutio facta in re maioris valoris illud plus
debet reddi debitori.*

DECISIO CXXXVI.

ALphonſus & Iulius occaſione fideicommiſ-
ſi Annibalis, cui factus eſt locus per obitum
Bartholomæi deuenerunt ad concordiam, quod
Alphonſus, qui in poſſeſſione exiſtebat, daret
Iulio octauam partem bonorum Annibalis
cum certa parte fructuum, & quartam partem
bonorum Bartholomæi, pariter cum certa quã-
titate fructuum, quas portiones partes ipſæ in-
tellexerunt deductis oneribus, quorum dedu-
ctionem, & alias differentias remiſerunt in per-
ſonam Illuſtriſſimi D. Cardinalis Matthæi, &
inſuper pro aſſignationibus faciendis elegerũt
Peritos cum facultate in euentum diſcordiæ
tertium eligendi. Peritus Alphonſi poſteá re-
tulit octauam partem, & quartam aſcendere
ad certam ſummam, cum qua non concorda-
uit Peritus Iulij, & abſque alia electione tertij
partes adiuerunt Illuſtriſſimum Cardinalem
Matthæum, qui laudauit certas concordias fa-
ctas per Alphonſum cum Camilla vxore Anni-
balis, & Maldina vxore Bartholomæi ſuffraga-
ri etiam Iulio.

His peractis Iulius productis dictis æſtima-
tionibus, & laudo Illuſtriſſimi D. Cardinalis
Matthæi petiit coram Auditore Cameræ iuxta
relationem Periti Alphonſi & ſententiam dicti
Domini Cardinalis relaxari mandatum, qui
Auditor Cameræ relaxauit mandatum de im-
mittendo in poſſeſſionem tornaturarum 91.
certa ſumma pecuniarum, & illius vigore fuit
facta exequutio, & quia iuſtitia huius manda-
ti pendet ex eo, an Auditor Cameræ exceſſerit
relationem periti Alphonſi, & laudum Cardi-
nalis Matthæi, quod pendet a computis, &
ideo opus eſſe videtur electione Periti, ideo
omiſſa pro nunc iuſtitia, ſeu iniuſtitia hu-
ius mandati, voluit particulariter videre, an
mandatum relaxatum, & exequutio ſint va-
lida.

Et quantum attinet ad relaxationem man-
dati fuit reſolutum pro validitate, quia non do-
cetur de eius nullitate, quam oſtendere tenetur
Alphonſus, cum ſit fundamentum intentionis
ſuæ.

1 Non obſtat, quod huiuſmodi mandatum
fuit relaxatum non præuia liquidatione, quæ
tamen requirebatur *Galeſ. de liquid. numer. 7.
& Caſ. de Graſſ. deciſ. 2. num. 10. de ſent. excom-
mun.*

Nam fuit reſponſum, quod cum Iulius vo-
luerit ſtare liquidationi factæ per Peritum Al-
phonſi, & ille liquidauerit in minori ſumma,
2 quam Peritus ipſemet Iulij,* in ea parte dicun-
tur concordes, quare non erat opus ad hunc
effectum electione tertij Periti ad tradita per
*Dec. in conſ. 103. num. 6. Rolan. conſ. 35. num. 6.
vol. 2.*

Minus facit, quod mandatum fuit relaxa-
tum vltra iſtam ſummam liquidatam per peri-
tum Alphonſi, quia hoc obuenit propter lau-
dum Illuſtriſſimi Cardinalis Matthæi, qui lau-
dauit concordias factas per Alphonſum cum
Camilla, & Maldina ſuffragari Iulio; & ſi in
exequutione illius laudi exceſſit Auditor Ca-
meræ hoc reſpicit iuſtitiam, vel iniuſtitiam
mandati, vt dictum fuit.

Nec ſubſiſtit, quod mandatum relaxatum
3 non concordet cum decreto facto, * quia cum
in decreto virtualiter continerentur omnia, quæ
ſunt in mandato, iudex potuit illo eo modo re-
laxare *Affl. deciſ. 32. num. 4. Pedemon. deciſ. 5.
par. num. 24.*

Minus ſubſiſtit, dum dicitur, quod ab huiuſ-
modi decreto fuit appellatum, & ideo non po-
tuiſſe deuenire ad relaxationem mandati, quia
non docetur de appellatione, nec de ea in actis
conſtat.

Nec facit, quod mandatum fuerit relaxatum
4 infra decem dies ad appellandum, * quia cum
decretum fuiſſet interloquutorium, vt eſt de-
cretum ſuper exequutione inſtrumenti *Rimin.*

Digitized by Google

*iun.conſ.*206. & ſuper liquidatione inſtrumenti
5 idem *Rimin. conſ.*200. * non procedit regula paria eſſe fuiſſe appellatum & eſſe infra tempus ad appellandum *Lancell. de attent. par. 2. cap.* 11. *num.* 30. *&* 31. *poſt Franc.* quem allegat *in cap. ſuper eo num.* 7. *de appell.*

Quantum attinet ad exequutionem mandati Domini inclinebant pro nullitate, cum enim Iulius vellet conſequi certam portionem hæ-
6 reditatis, * non poterat ingredi poſſeſſionem alicuius rei particularis propria auctoritate, prout ingreſſus fuit exequendo mandatum ſuper rebus ſibi beneuiſis ad *tex. in l.* 2. *C. quando & quibus* 4. *pars lib.*10. *Rip. in l. in quartam num.*113. *cum ſeqq. ff. ad leg. Falcid.*

Aliqui tamen ex Dominis non conſentiebãt huic motiuo dicentes, quod agitur de exequutione mandati, quod potuit exequutioni mandari ſuper quibuſcumque rebus, & licet opponatur, quod res ſuper quibus fuit facta exequutio ſint maioris valoris quam ſit debitum, tamen reſpõdebatur, quod etiãſi hoc probaretur*
7 nihilominus exequutio non vitiaretur, ſed illud plus eſſet debitori reddendum *Alexand. in l. iuſtè poſſidet num.* 23. *ff. de acq. poſſ. Socin. ibidem num.* 13. *verſ. aliquando* & fuit latè deductum in cauſa *Romana dotium de Zoppis ſub numer.* 2. 3. *Ianuarij* 1584.

Ex quibus ſtatui iterum audite ſententias Dominorum meorum.

ROMANA EMPHYTEVSIS.

Ven. 28. *Nouembris* 1603.

ARGVMENTVM.

Emphyteuſis acquiſita pro ſucceſſoribus deſcendentibus non eſt hæreditaria; & ſi prorogetur cenſetur cum ijſdem qualitatibus prorogata.

SVMMARIVM.

1 *Inueſtitura facta ſimpliciter ad certam generationem ſine nomine hæredum non dicitur hæreditaria num.*4.
2 *Secunda inueſtitura recipit interpretationem à prima.*
3 *Prorogatio cenſetur facta cum iiſdem qualitatibus, & num.*15.
5 *Quilibet cenſetur ſe cõformare Statuto patriæ, ſecus ſi conſtet de contrario num.*8. *à qua præſumptione facilè receditur num.*9.
6 *In alternatiuis eſt electio alternatiuè acquirentis.*
7 *Sequentia declarant præcedentia.*
10 *Nomine ſucceſſorum veniunt hæredes, cum hæredes dicantur de iure ciuili, ſucceſſores de iure prætorio.*
11 *Pater in dubio cenſetur ſtipulari pro filijs vti hæredibus & num.*17.
Secus in emphyteuſi quando non eſt facta mentio hæredum num. 18.
12 *Verbum* deſcendentibus *poſitum ſine copula & poſt verbum* ſucceſſoribus *illud qualificat, & compræhendit ſucceſſores ſanguinis.*
14 *Et an intelligatur de hæredibus num.* 13.
16 *Emphyteoſis hæreditaria non habet effectum niſi adſint hæredes inſtituti.*
19 *Ex proprietate ſermonis nomine deſcendentium veniunt etiam fœminæ, & num.* 27.
20 *Conſanguinei dicuntur agnati, & quocumque modo ſanguine coniuncti num.*21.
22 *Illegitimus qui non poteſt ſuccedere vti hæres patris in emphyteuſi an dicatur primus acquirens, & num.*24.
23 *In generali diſpoſitione non venit emphyteuſis nõ hæreditaria.*
25 *Clauſula poſita in parte exequutiua non ampliat, neque immutat naturam diſpoſitionis.*
26 *In emphyteuſi pro re in recognitionem modica quantitas ſoluitur.*
28 *Creditum melioramentorum cum alijs debitis compenſatur.*

DECISIO CXXXVII.

Domini vnanimiter perſtiterunt in reſolutis Sulpitiæ, & litis conſortibus competere actionem ad recuperationem domorum, de quibus agitur, & illis dandam eſſe immiſſionem, ſtante nullitate venditionis factæ per Lampodium Fabricio, nec obſtare exceptionem melioramentorum, cum Tomatus ſatis habeat intus, quod extra prætenditur. Quod autem talis actio competat Sulpitiæ, & alijs vltra deducta in alia *deciſione*; hoc eui-
1 dentius apparet, * quia prima inueſtitura non fuit hæreditaria, cum fuerit facta ſimpliciter ad tertiam generationem *Clar. in* §. *emphyteuſis quæſt.* 37. *in fin. Couar. var. reſol. lib.*2. *cap.*18. *num.* 4. *verſ. quinto deducitur.* Et quamuis in ea ſemel habeatur mẽtio hęredum, hoc tamen eſt in nominatione non in vocatione generationis, quare cum iſta prima inueſtitura non ſit hæreditaria, ita dicendum etiam
2 eſt de ſecunda, * quæ à prima debet interpretationem accipere, & declarari *Ruin. conſ.*187. *num.*1. *lib.*1. *Pariſ. conſ.*23. *num.* 64. *lib.* 1. *Ce-*
3 *phal. conſ.*369. *num.* 161. *& ſeqq.* * præſertim cum iſta ſecunda ſit prorogatio primæ inueſtituræ, quapropter cenſetur facta cum ijſdem qualitatibus *l. ſed & ſi manente ff. de precar. leg. labeo* 2. §. *hac autem ff. de arbitr. Bart. in l.* 1. §. *& poſt operis num.*5. *verſ. ſed ſi in centum annorum ff. de non. oper. nunc. Cephal. d. conſ.*369. *num.* 101. & verba prorogationis ſunt ſatis clara, cum Gundiſaluus acquirat pro ſe, & Eluira, & ſucceſſoribus deſcendentibus, quocumque nomine nuncupentur, & quocumque conſangui-
4 nitatis iure ſibi attineant in perpetuum,* quare cum nec in ſecunda ſit facta mentio hæredum, ſed deſcendentium, non eſt hæreditaria *Clar. in* §. *emphyteuſis quæſt.*16. *verſ. emphyteuſis non eſt hæreditaria.* Vnde cum iam ſit firmatum per duas *deciſiones* conſtare de legitimatione perſonæ Sulpitiæ, & litis conſortium, necnon de identitate domorum, meritò illis competit actio ad illarum recuperationem.

Non obſtat, quod in prima inueſtitura Gũ-

diſaluus acquirit ad tertiam generationem
maſculinam, ſeu fœmininā, vel ad tertiam ge-
neratione, quare ſtante ſtatuto excluſiuo fęmi-
narū cēſentur fęminæ vocatæ in defectum lineæ
maſculinæ, & ideo nō potuit primus acquirens
præiudicare maſculis, & ſi Sulpitia prætendit
non adeſſe maſculos in prima inueſtitura vo-
catos ſibi onus hoc probandi incumbit.

Nam per Dominos fuit reſponſum, quod
quicquid ſit de illa quæſtione, an primus acqui-
rens poſſit præiudicare, de qua non eſt opus
tractare in præſenti caſu, non eſt verum in hac
facti ſpecie, quod fęminæ eſſent vocatæ in pri-
ma inueſtitura poſt maſculos nam tūc eo mo-
do cenſentur vocatæ, quando non apparet de
contraria mente teſtatoris, quia dictum Do-
5 ctorum fundatur in eo, * quod quilibet cenſe-
tur ſe conformare cum ſtatuto patriæ *Brun. in
tract. de ſtat excluſ. fæmin. art. 8. quæſt. 22. nu. 1.
& ſeqq. Anchar. conſ. 125. num. 5. verſic. 2. prin-
cipaliter moueor Decian. reſp. 46. num. 65. vol. 2.
& conſ. 30. num. 40. lib. 3.*

In præſenti verò caſu conſtat de contraria
mente Gundiſalui, quia Gundiſaluus in prima
inueſtitura non acquiſiuit ſimpliciter ad ter-
tiam generationem, ſed ad tertiam generatio-
6 nem maſculinam, ſeu fęmininam,* quare ſtan-
te alternatiua *ſeu* erat in electione Gundiſalui,
quam generationem vellet *cap. in alternatiuis de
reg. iur. in 6. §. penult. inſtit. de hæred. inſtit.
Bart. in l. ſi is qui ducenta §. verum nu. 1. & ſeqq.
ff. de reb. dub. cum alijs*. Quod etiam ex eo ap-
paret, quia in prorogatione primo nominauit
Eluiram filiam, & eius deſcendentes, & poſtea
filios maſculos, quare ſatis conſtat ipſum non
habuiſſe animum in prima inueſtitura vocandi
7 fœminas poſt maſculos,* cum ſequentia decla-
rent præcedentia *l. ſed Iulianus §. interdum, &
§. proinde ff. ad Maced. Aym. conſil. 226. num. 6.
Surd. conſil. 365. num. 14. lib. 3.*

Cum igitur conſtet de contraria mente
8 Gundiſalui non eſt locus concluſioni, * quod
voluerit ſe conformare cum diſpoſitione ſtatu-
ti *Socin. iun. conſ. 71. num. 42. verſic. demum, &
quarto lib. 1. Illuſtriſſ. Mantic. de coniect. vlt. vol.
9 lib. 6. tit. 7. n. 14.* * ſtante maximè, quod ab iſta
præſumptione facilè receditur *Corn. conſ. 91. nu. 2.
verſ. tamē de facili vol. 1. & cōſ. 207. n. 9. prope fin.
vol. 3.* & ſequuta eſt *Rota in cauſa Montis Faliſci
24. Februarij 1584. & coram me in hac cauſa*.

Non obſtat, quod in prorogatione non eſt
emphyteuſis acquiſita pro Gundiſaluo, & de-
ſcendentibus, ſed pro Gundiſaluo, Eluira, &
10 ſuis ſucceſſoribus deſcendentibus,* & nomine
ſucceſſorū veniunt hæredes cū hæredes dicātur
de iure ciuili, ſucceſſores verò de iure prætorio
*Alexād. conſ. 44. n. 3. & 4. lib. 1. Pariſ. conſil. 46.
nu. 10. lib. 4. Sylnan. conſ. 30. num. 10. & 11.
11* cum alijs,* eoque magis cum in dubio pater
cenſeatur ſtipulari pro filijs hæredibus *Surd.*
poſt alios *deciſ. 322. num. 32. & ſeq.*

Quia DD. prædicti loquuntur in emphyteuſi
acquiſita pro hæredibus, & ſucceſſoribus, & in
12 alijs terminis in quibus nos non verſamur.*
Nam in hoc caſu dicitur pro ſucceſſoribus de-
ſcendentibus, quod verbum *deſcendentibus*, ſine
copula & qualificat verbum *ſucceſſoribus* & il-
lud reſtringit, ita vt non poſſit intelligi niſi de
ſucceſſoribus ſanguinis, nec eſt nouum in iure,
quod verbum *ſucceſſor* accipiatur aliquando
pro ſucceſſore ſanguinis *l. cum acutiſſimi in fin.
vbi Bald. in 2. not. Iaſ. num. 1. C. de fideicommiſſ.
Soccin. ſen. conſil. 249. num. 15. & 16. lib. 2.*

13 Nec ſubſiſtit, quod ex quo non eſt poſita
copula & inter verba *ſucceſſoribus deſcendenti-
bus*, magis videtur dicendum fuiſſe intellectum
de hæredibus, vt per *Pinel. in l. 1. par. 3. nu. 90.
C. de bon. matern.* quia ratio *Pinelli* optimè fa-
cit pro *deciſione*, licet loquatur in alijs termi-
nis, ſcilicet quando ſtipulatio fit pro liberis hæ-
redibus ſine copula, & ſic verbum *hæredes* qua-
14 lificat, & reſtringit verbū vocationem *liberorū* *
ita in præſenti caſu cum ſtipulatio ſit facta pro
ſucceſſoribus deſcendentibus illum verbum *de-
ſcendentibus* qualificat & reſtringit verbum *ſuc-
ceſſoribus*, vt dictum fuit.

15 Et ceſſat omnis difficultas, quia prima inue-
ſtitura eſt pro deſcendentibus, quare ita debet
intelligi etiam prorogatio, vt dictum fuit; ſe-
cundo quia in alijs partibus vocantur deſcen-
dentes ſimpliciter abſque alio verbo *ſucceſſori-
bus*. Et quamuis ſit poſita dictio *vt ſupra*, ta-
men eſt poſita ad repetitionem deſcendentium,
& habentium intereſſe non vt repetat illam
qualitatem ſucceſſorum. Tertio quia fit con-
ceſſio pro deſcendentibus quocumque nomine
nuncupentur, & quocumque conſanguinitatis
iure attineant in futurum, & iſta verba repu-
gnant emphyteuſi hæreditariæ, vel mixtæ,* quia
16 ſi non eſſent vocati niſi hæredes iſta ſtipulatio,
*quocumque nomine, &c. & quocumque conſanguini-
tatis iure &c.* eſſet inutilis, quia non poſſet ha-
bere effectum, niſi etiam eſſent inſtituti hęredes.

17 Nec refragatur, quod in dubio pater cēſeatur
ſtipulari pro filijs, & hæredibus, quia quicquid
ſit in alijs contractibus,* ſecus eſt in emphyteu-
18 ſi, quando non eſt facta mentio hæredum ex
communi opinione *DD. Clar. in §. emphyteuſis
quæſt. 37. in princ. Caputaqu. deciſ. 115. par. 1. in
manuſcript. Cott. deciſ. 355.*

19 Nec eſt verum, quod fœminæ non poſſint
ſuccedere in hac emphyteuſi, nam reſpondetur,
quod vocantur deſcendentes, quorum appel-
latione veniunt ex proprietate ſermonis etiam
fœminæ *Alexand. conſ. 160. n. 2. verſ. ſed his non
obſtantibus lib. 2. Pariſ. conſil. 72. num. 6. lib. 4.*
Neq; hic fuit habita ratio agnationis cum vo-
cetur Eluira fœmina. Nec militat ratio ſtatuti,
vt latè fuit deductum in alia *deciſione*.

20 Minus reſiſtit, quod vocentur conſanguinei,
qui agnati dicuntur *l. 1. §. final. cum l. ſequen. ff.
de ſuis & legit. hæred. §. 1. inſtit. de legit. agnat.
ſucceſſ.* quia vocantur deſcendentes, vt dictum
fuit, & ſubditur *quocumque nomine nuncupentur,
& quocumque conſanguinitatis iure ſibi attineant.*
Ex quibus conſtat Gundiſaluum nō ſe reſtrin-
21 xiſſe ad agnationem, eo magis * quia ſecun-
dum communem vſum loquendi appellentur
conſanguinei quocumque modo ſanguine cō-
iuncti *Bart. in l. cum quidam §. 1. num. 1. verſic.
ſciendum eſt ff. de acquir. hæred.*

Minus ſubſiſtit, quod Eluira fuit prima ac-
qui-

Digitized by Google

quirens, vt deducitur ex eo, quia cum eſſet il-
legitima non poterat ſuccedere, vti hæres pa-
22 tris, * & ideò debet cenſeri noua acquirens
Afflict. deciſ. 99. Quaproptér cum in teſtamen-
to excluſerit fęminas, meritò debent ſuccedere
tantum maſculi ſtante maximè clauſula *ad ha-
bendum &c.* poſita in prorogatione.

Nam reſpondetur quod huiuſmodi emphy-
23 teuſis non eſt hæreditaria, * & ideo in genera-
li diſpoſitione non veniunt bona emphyteutica
24 vt latè in alia *deciſione*, * Vltra quod illegiti-
mus poteſt patri ſuccedere, licet non tanquam
hæres in emphyteuſi *Bald. in l. 2. num. 7. & ibi
Iaſ. num. 122. C. de iur. emphyt.* & ſic quamuis
patris ſtipulatio facta pro filio illegitimo ſonet
in nouam dationem, non tamen inde eſt, quod
iſte, cuius fauore ſit ſtipulatio, ſit primus ac-
quirens, quia inter emphyteutam, & eius fi-
liũ, pro quo ſtipulatur oritur tacita donatio, &
ideo ſuccedit patri, licet non tanquam hæres,
vt declarat *Bald. in auth. ſi quas ruinas num. 8.
verſ. 2. ratio eſt C. de Sacroſ. Eccl. D. Aldobr. conſ.
6. num. 8.*

Nec clauſula *ad habendum &c.* efficit, quod
Eluira potuit diſponere in præiudicium voca-
25 torum, * quia cum huiuſmodi clauſula ſit po-
ſita in parte exequutiua non ampliat, neque
immutat naturam emphyteuſis *Dec. conſ. 500.
num. 8. verſ. & ideo Pedemon. dec. 164. num. 2.
Vinc. de Franc. deciſ. 6. num. 7. Corbul. tit. de
cauſ. priu. ob alien. limit. 3. num. 8. Honded. conſ.
58. num. 11. vol. 1.* vltra quod iſtæ clauſulæ, vt
ex lectura patet, expreſsè ſunt appoſitæ ad fa-
uorem vocatorum.

26 Minus etiam obſtat, dum dicitur, quod hæc
fuit locatio ad longum tempus ſtante magna
quantitate recognitionis nempè ducat. 90. cum
tunc dicatur emphyteuſis, cum pro re in reco-
gnitionem dominij quantitas modica ſoluitur
*Ruin. conſ. 161. num. 21. & ſeqq. lib. 1. Rol. conſ.
95. num. 25. & ſeq. vol. 1.* & tenuit *Rota coram
Reuerendiſſimo Patriarcha Alexandrino in cauſa
Romana Caſalium 6. Nouembris* 1576. & ideo illi
debent cenſeri vocati, qui ſunt filij, & hæredes.

Nam fuit reſponſum, quod quicquid ſit de
hac quæſtione, & an huiuſmodi contractus fue-
rit locationis, vel emphyteuſis ſatis eſt, quod
27 ſint vocati deſcendentes, * quorum appella-
tione veniunt etiam fęminæ, & quod nulla ſit
facta mentio hæredum per ſupradicta.

Prædictis ſtantibus D. Sulpitiæ, & litis con-
ſortibus danda eſt immiſſio, quia iam fuit fir-
matum coram me alienationem factam per
Lampodium in Fabricium fuiſſe nullam, ita vt
ab ipſo Lampodio ius non ſit abdicatum in
præiudicium Sulpitiæ, & aliorum.

Nec officit, quod prætenduntur meliora-
menta, quia Troilus, qui illa fecit, ceſſit ius
ſuum Sulpitiæ, & litis conſortibus pro ſumma
ſcutorum 170. & eis debentur fructus, & pen-
ſiones domus, & apothecarum a die motæ li-
tis, & ante motam litem canones decurſi, &
non ſoluti, quæ longè omnia excedunt valo-
28 rem omnium prætenſorum emolumentorum, *
& cum illis veniunt computanda, vt per *Put.
deciſ.* 276. *lib.* 9. & fuit pluties reſolutum.

AGRIGENTINA SANCTI ANGELI.

Lunæ 1, Decembris 1603.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Narratiua per verbum* vt aſſeritur *non eſt iuſti-
ficanda.*

2 *Clauſula* ſtantibus præmiſſis *non alterat narra-
ta, & num. 4.*

3 Creſcentij dec. 6. de reſcript. *declaratur.*

DECISIO CXXXVIII.

DOmini perſtiterunt in reſolutis ſcilicet Bre-
uia non fuiſſe ſubreptitia. Licet enim non
iuſtificetur Eccleſiam, de qua agitur, eſſe de iu-
1 repatronatus iuratorum, * non refert cum iuſ-
patronatus fuerit narratum per verbum *vt aſſe-
ritur*, quo caſu impetrans releuatur ab onere
probandi *Caſſad. deciſ. 4. num. 1. de probat. cum
alleg. in alia deciſ.*

Non obſtat clauſula in fine poſita *ſtantibus
præmiſſis aſſignes &c.* ex qua omnia narrata ſunt
iuſtificanda, quia illa clauſula non poteſt ope-
rari, quod quis teneatur iuſtificare id quod
ipſe minimè narrauit.

Minus refert dum dicitur, quod prædicta
procederent ſi eſſet ſimplex gratia, ſed cum ſit
in forma commiſſoria, licet ſit narratum per
verbum *vt aſſeritur iuſpatronatus* debet illud iu-
2 ſtificare cũ Papa dicat *ſtantibus præmiſſis*, * quia
fuit reſponſum hanc clauſulam non alterare
narrata, & ideo debere intelligi prout hic nar-
rantur.

3 Nec prædictis reſiſtit *deciſio Creſcen. 6. de
reſcript.* quia in caſu illius *deciſionis* Papa nar-
rat enunciatiuè, aliquid coram eo fuiſſe factum,
& illud factum debet iuſtificari per clauſulam
conſtito tibi de illo facto, & ratio illius *deciſionis*
eſt, quia ſi Papæ intentio fuiſſet vt ſuæ aſſertio-
ni ſtaretur non reſcripſiſſet cum clauſula *conſti-
to*, ſed nos in præſenti caſu verſamur in longè
diuerſis terminis, quia licet coram Papa aſſer-
tiuè fuerit narratum Eccleſiam eſſe de iurepa-
tronatus iuratorum, Papa non reſcripſit cum
clauſula *conſtito, quod ſit de iurepatronatus*, prout
in caſu *Creſcentij*, in quo clauſula *conſtito* in
ſpecie percuſſit narratum, & Papa vult, quod
iuſtificetur, ſed in præſenti caſu Papa dicit *ſtã-
tibus præmiſſis* quę clauſula non alterat narrata

PAMPILONEN. DE IANSI.

Lunæ 1. Decembris 1603.

ARGVMENTVM.

Certus modus vacationis beneficij an, &
& quando debeat exprimi, & probari.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Alternatiua diſpoſitio contentatur vno ex requi-
ſitis.*

2 *In gratia beneficij exprimi debet certus modus
vacandi, vt in gratia* ſi neutri, *& num.4. ſecus
ſi eſt derogatum regula num.6.*

3 *De iure communi non eſt neceſſarium exprimere
in gratia certum modum vacandi, ſed ſufficit,
quod beneficium vacet & num.5. & 6.*

7 *Gratia* ſi neutri *eſt noua gratia, & in ea debent
exprimi qua reddere poſſunt difficiliorem Pa-
pam ad concedendum.*

8 *Papa poteſt conferre beneficium etiamſi non va-
cat.*

9 *Impetrans certo modo, & duobus modis vacatio-
nis expreſſis non eget iuſtificatione de facto ſi eſt
derogatum Regulæ, qua iuſtificatione egeret, ſi
vellet capere beneficium ex clauſulis generali-
bus in gratia poſitis.*

DECISIO CXXXIX.

DOmini reſoluerunt gratiam Ferdinandi eſ-
ſe iuſtificatam quoad vacationem. Cùm
enim negatiuè narrauerit, parochialem vaca-
re per obitum Ioannis illius vltimi poſſeſſoris,
ſeu ius in illa, vel ad illam habere prætenden-
tis, ſufficit, quòd iuſtificauerit, dictum Ioan-
1 nem prætendiſſe habere ius, * cùm alternatii-
na contentetur altero ex requiſitis *cap. in alter-
natiuis de regul. iur. in 6. l. ſi hæredi plurium ff. de
condit. & demonſtr.* cum alijs. Et in his termi-
nis fuit reſolutum coram *Reuerendiſſimo Domi-
no meo Patriarcha Alexandrino in cauſa Lunen.
Sarzauen. Prioratus 9. Februarij 1590. & 19.
eiuſdem menſis & anni* in cauſa *Bononien. Cano-
nicatus coram Reuerendiſſimo D. meo Decano* &
in alia *Calaguritana beneficij de Ariola 15. No-
uembris 1592. coram bo. me. Gipſio* & alias ſæ-
piùs.

2 Non obſtat, quòd in gratia debeat exprimi
certus modus vacandi *Mandoſ. in prax. Signat.
gratia de impetr. cert. mod. verſic. vel quia con-
cluſio.* Et *in gratia ſi neutri* dicit expreſsè *Felyn.
in cap. in noſtra num. 37. verſic. limita 1. de re-
ſcript. Rot. dec. 25. eod. tit. in non.* cum pluribus
in diſcurſu allegatis.

Nam fuit reſponſum, quod circumſcripta
3 Regula, cui fuit in hac gratia derogatum, *
de iure communi non eſt neceſſe exprimere
certum modum vacandi, ſed ſufficit, quòd
beneficium vacet *Lap. alleg. 6. num. 5.* cum al-
leg. ibi per *Mandoſ. in lit. K. Felyn. in cap. in
veſtra num. 37. de reſcript. Gabr. conſil. 188. lib.
1. Hier. Paul. in prax. Cancell. fol. 139. Stapbil.
de lit. gra. tit. de var. mod. vacat. num. 5.*

4 Et quamuis *Mandoſ.* teneat contrarium, &
Felyn. limitat dictam concluſionem in gratia
ſi neutri, tamen *Mandoſ. alleg. tex. in cap. ſu-
ſceptum de reſcript. in 6.* in quo facit fundamen-
tum, ſed non facit ad punctum, quia aliud
eſt, quòd narrato vno modo vacationis, alius
non veniat, prout dicitur in eo *tex.* aliud ve-
rò, quòd ſit neceſſarium exprimere certum
5 modum, & contrarium dicunt Doctores in
*d. cap. ſuſceptum Gemin. ſub numer. 7. verſic. per
hoc Franc. num. 10.* & firmant ſufficere, conſta-
re de intentione conferentis, & quòd non re-
quiritur certa formalitas verborum.

Felyn. verò pro ratione ſuæ limitationis al-
legat dictam *deciſionem 24. de reſcript. in nou.*
6 quam DD. cum aliis allegatis intelligunt, *
quòd tunc debeat exprimi certus modus va-
candi, quando non fuit derogatum Regulæ,
quia ceſſante Regula, de iure communi, ſuf-
ficit, quod beneficium vacet, vt dictum eſt.
Et ſi hoc de iure communi fuiſſet neceſſarium,
Regula minimè opus fuiſſet, & ea ſuperuaca-
nea dici poſſet, nec adeſt aliqua ratio ſpecia-
7 litatis in gratia *ſi neutri*, ſed ratio ſola eſt, *
quia cum ſit noua gratia, debent in illa ex-
primi ea, quæ poſſunt Papam reddere diffici-
liorem ad concedendum, vt dicitur in dicta
*dec. 24. de reſcr. in nou. Felyn. in d. cap. in noſtra
num. 17.* dicit, quòd requiritur expreſſio, pro-
ut ſi de nouo beneficium impetraretur.

Et *iſta* ratio ceſſat in hoc caſu, quia ex for-
ma gratiæ apparet, quòd Papa voluit conce-
dere ſine aliqua expreſſione, per tot clauſulas,
8 cum derogatione Regulæ *Ioan. Paul. dec. 69.* *
vbi, quòd ſi Papa voluit, cepit etiam benefi-
cium, quod non vacabat.

Nec ſubſiſtit, quòd debeat ſaltem de facto
iuſtificari, beneficium vacare per obitum Io-
annis, ad effectum quòd poſſit capi alia va-
catio, ſcilicet quòd in eo ius habere præten-
9 debat, * quia fortaſſe eſt de facto iuſtificatus
primus modus narratus: ſed Ferdinandus non
eget tali iuſtificatione de facto, quia tunc ege-
ret, ſi vellet capere vacationem ex clauſulis
generalibus. Et ita procedunt *deciſiones* al-
legatæ, ſecùs autem dicendum eſt in caſu iſto,
in quo diſpoſitiuè duo modi vacandi fuerunt
alternatiuè narrati, vt in *deciſionibus* ſuperiùs
allegatis.

Et ita fuit reſolutum, gratiam Ferdinandi
fuiſſe iuſtificatam quoad modum vacandi ex-
preſſum. In reliquis videndum erit.

NARNIEN. CONFINIVM.

Mercurij 10. Decembris 1603.

ARGVMENTVM.

Teſtes de Vniuerſitate, quando agitur de
intereſſe Vniuerſitatis, ſunt idonei te-
ſtes; ſecùs ſi agatur de intereſſe ſingu-
lorum.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes de Vniuerſitate regulariter admittuntur,
exempli gratia in probandis confinibus nu. 2.
Contrarium vide num. 3.*

4 *Teſtes de Vniuerſitate admittuntur, quando
agitur de intereſſe Vniuerſitatis, ſecùs ſi de in-
tereſſe ſingulorum.*

5 *Ex materia confinium non infertur ad paſcua,
cùm nihil habeant commune.*

Quan-

Digitized by Google

6 *Quando ius paſcendi, vel ligaudi venditur, & pretium in arca communi reponitur, cauſa ſpectat ad Vniuerſitatem, non ad ſingulos de Vniuerſitate.*

7 *Communitas emens iuſpaſcendi præſumitur acquirere pro Vniuerſis, potiùs quàm pro ſingulis.*

8 *Ad hoc vt repellantur teſtes Vniuerſitatis, quando agitur de paſcuis, vel nemoribus, requiritur, quòd alibi paſcua habere non poſſint.*

9 *An teſtes vnius Vniuerſitatis idonei ſint, quando agitur de ſolutione gabellarum, vel ſuæ Vniuerſitati, vel alteri in materia confinium, & paſcuorum.*

10 *Teſtes Vniuerſitatis non ſunt idonei, quando ſunt deſcripti in mandato procuræ ad agendum.*

11 *Verba ſunt intelligenda ſecundum ſubiectam materiam.*

12 *Teſtes de Vniuerſitate non admittuntur, quando cauſa eſt criminalis, vel ciuilis ardua, vel magni honoris, quod quando ſit, relinquitur iudicis arbitrio num 13.*

14 *Teſtes de Vniuerſitate non ſunt admittendi, quando aliter veritas haberi poteſt. Vide contrarium num.15.*

16 *An teſtes de Vniuerſitate, ſi admittantur, ſint integræ fidei.*

17 *Teſtium dicta ſupplentur ex numero teſtium.*

18 *Sacerdos eſt idoneus teſtis pro Vniuerſitate ſæculari.*

19 *Dictum teſtium de Vniuerſitate ſuppletur per dicta teſtium, qui non ſunt de Vniuerſitate, & nu.21.*

20 *An ſit magis credendum teſtibus forenſibus contradicentibus, quàm teſtibus Vniuerſitatis & 22.*

DECISIO CXL.

FVit per Dominos reſolutum, teſtes de Vniuerſitate Colliſcipionionis non eſſe repellen-
1 dos; quia regulariter admittuntur *cap. inſuper de teſt.* quod licet loquatur in teſtibus de Vniuerſitate Eccleſiaſtica, tamen eius diſpoſitio procedit etiam in Vniuerſitate laicorum *Felyn. ibid. num.1. verſic. ſed contrarium Abb.* pariter *nu.2. verſic. ex qua ratione infertur* & *verſ. ſed iſtam differentiam* & ibi *in addit. Vrſil. colum. 1. verſic. quam regulam Alberic. de Maluet. de teſt. cap.4. num.72. verſic. hæc ratio & verſic. indicando tamen Hier. de Mont. de fin. reg. cap.57.* & ſimpliciter, quod teſtes Vniuerſitatis admittantur dicit *Specul. in tit. de teſtam. §.1. nu. 22. verſic. ſed nunquid in cauſa Vniuerſitatis nu. 1. verſic. vnde tenet gloſſ. Odofr. ver. Or ſignori Alber. num.2. & ſeqq. iuncto numer.7. verſic. nec obſtat,* vbi tuetur hanc partem, & reſpondet contrarijs *ff. de rer. diu. Dec. in cap.3. num 45. Bald. num.8. verſic. item nota de probat.* idem *Bald. in cap. cùm Nuncius in primo not. Butr. num.3. Arian. num.1. in primo not. de teſtam. Salyc. in l. parentes numer.4. C. de teſtam. Iaſ. in l. dictantibus num.4. verſic. ſic in ſimili dicimus C. de teſtam. Socin. reg. 519. in princ.* vbi teſtatur de communi *Menoch. de arbitr.* qui etiam teſtatur de magis recepta ſententia, & etiam reſpondet contrarijs rationibus *caſ.18. num.5. & 6. cum ſeqq. lib.2.* Et hanc concluſionem pluriès admiſit *Rota Chiſan. deciſ.189. & coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Blanchetto in cauſa Conchen. limitum 19. Ianuarij* 1596. & prius in alia *Pampilonen. ſepulturæ 5. Decembris* 1584. *coram bo. me. Lauretano* & alias ſæpiùs.

2 Et in ſpecie, quòd teſtes Vniuerſitatis admittantur in terminis noſtris, ſcilicèt quando agitur de finibus probandis, dicit *Ruin. conſil. vlt. numer.16. lib.4. Menoch. d. caſ.106. num.5. Guido Pap. deciſ.193. num.1. in fin Couar. pract. quæſt. cap.18. num. 4. verſic. 4. iudices Bald.* qui dicit hanc eſſe communem opinionem in *caſ.445. num.9. lib.5.*

3 Non obſtat, quod *Plot. de in lit. iur. §. 4. num.26.* & *Vin. in com. opin.* verò teſtes de Collegio, vel Vniuerſitate, dixerint ex *Dec. in c. inſuper num. 6. de teſt.* communem opinionem eſſe, quod teſtes de Vniuerſitate ſæculari non admittantur pro ſua Vniuerſitate.

Nam fuit reſponſum, quòd *Viuius*, & *Plot.* perperam allegant *Decium*, qui *d. num.6.* ni-
4 hil dicit, * ſed *num. 18.* teſtatur, eſſe communem opinionem, quòd teſtes de Vniuerſitate non admittantur, quando agitur de intereſſe ſingulorum, de quo in præſenti caſu non agitur, vt infra dicetur.

Minùs releuat, quòd dicebatur, prædicta procedere ſi ageretur de intereſſe Vniuerſitatis, ſed cùm agatur de intereſſe ſingulorum, teſtes Vniuerſitatis non admittantur, vt diſtinguendo dicit *Chiſanen. deciſ. alleg.* & poſt alios *Menoch. loco præcit. num.13.* & teſtatur de communi *Lanfranc. de teſtamen. num.73. Oſaſch.* qui multos refert *deciſ.99. num.39.* quod intereſſe ſingulorum deducitur, ex quo agitur de paſcuis, & quando agitur de paſcuis, vel nemoribus, propter intereſſe ſingulorum teſtes de Vniuerſitate non ſunt idonei *Angel. in l. omnibus num.2. verſic. aut reſpicit ſingulos C. de teſtam. Caſtren. ibidem numer.2. & verſic. & per prædicta patet quod ſi eſt quæſtio de paſcuis Lanfranc. de teſtam. num. 73.* qui de communi *Afflict. dec. 400. poſt num.5. Couar. pract. quæſt. cap.18. num.4. verſic.4. indices* vbi quod hæc opinio proculdubio eſt communis *Rol.* qui pariter de communi *conſil.72. num.13. & ſeqq. lib.2.*

Reſpondetur enim, quòd prædicta concluſio eſt veriſſima, ſed non applicatur: nam hic non agitur de paſcuis, ſed agitur de finibus, & quamuis inter fines prætenſos adſint paſcua, quæ arrendantur per Communitatem Narniæ, tamen ex victoria finium non reſul-
5 tat per neceſſe victoria paſcuorum, * materia enim finium nihil habet commune cum iure paſcendi *Couar. pract. quæſt. cap.37. in princ. & per tot.* & ſtant ſimul, quod territorium ſit Colliſcipionis, & ius paſcendi competat Narnien. *Couar. loco præcitato Cæpol. de ſeruit. ruſtic. præd. c. 9. Florian. de Sancto Petro in l. item ſi fundi §. ſeminarias in fine ff. de vſufruct. Rota coram bo. me. D. Gipſio in Farſen. territorij die Lunæ 9. Maij* 1594.

6 Et in omnem euentum, etiam quod agatur

de

Digitized by Google

de iure paſcendi, & nemoribus, cauſa non ad ſingulos ſed ad Vniuerſitatem ſpectare dicitur, quando ius paſcendi,& lignandi per Vniuerſitatem venditur, & pretium in arca communi reponitur *Iacob. de Sancto Georgio in l. nullus numer. 8. verſ. deinde ſi eſſet quæſtio ff. de teſtam. Felyn. in cap. inſuper num. 2. ad med. & num. 6. verſ. ſecùs ſi effectus vtilitatis de teſtam. & in cap. 3. loco num. 3. in fin. verſ. & idem eſt quæſtio de nemore Bald. numer. 4. verſ. vel ſi quæſtio de nemore de probat.* idem *Bald. in l. parentes in fin. C. de teſtam. Afflict. deciſ. 400. poſt num. 6. verſic. vel eſt quæſtio de nemore cuius fructus num. 91. verſicul. teſtes an poſſint eſſe in quarta fallentia verſ. ſecùs ſi effectus Marſil. in l. 1. §. ſeruus municipium num. 10. poſt med. ff de quæſt. Couar. pract. cap. 18. numer. 4. verſ. qua ratione Hier. de Mont. de fin. reg. cap. 58. numer. 9. & ſeqq.*

Ex quibus cùm hodiè per communitatem Narnien. iſtud ius paſcendi vendatur, non poteſt concludi, quod Communitas Colliſcipionis velit illud acquirere pro ſingulis, immò
7 magis dicendum eſt, velle illud arrendare, * & ſic acquirere pro vniuerſis, & ſufficit quod non conſtet, quid vellet facere Communitas, ad effectum, quòd teſtes de Vniuerſitate Colliſcipionis tanquam habentes intereſſe, vti ſinguli non repellantur ad trad. per *Alberic. in d. l. in tantum §. Vniuerſitatis num. 7. in fin. ff de rer. ind. Aym. poſt Butr. & alios de antiq. temp. par. 1. ſect.* quid in libro officialis *numer. 22. Rol. conſ. 72. num. 4. verſ. pro cuius ſententia lib. 2. Menoch. de arbitr. d. caſ. 106. num. 15. in fine lib. 2.*

8 Dicebat etiam vnus ex Dominis ex *Bald. in cap. cum nuncius ante numer. 1. verſ. nam iuramenta de teſt.* quem ſequitur *Socin. reg. 519. in 6. fallentia verſ. Bald. tamen* quòd ad hoc, vt teſtes Vniuerſitatis repellantur, quando agitur de paſcuis, vel nemoribus, requiritur, quod homines alibi paſcua commodè habere non poſſint, & etiam quod gratis ad paſcendum admitterentur abſque aliqua ſolutione *Bald. in l. parentes prope fin. C. de teſtam. Hier. de Monte de fin. regun. cap. 58. numer. 8. Capic. dec. 15. num. 6. Socin. d. 519. in 6. fallen. verſ. 2. limitat idem Bald. Rol. conſ. 72. numer. 15. lib. 2.*

Vnde neceſſe eſſet, quod Communitas Narnien. quæ curat, hos teſtes repelli, probaret, quod paſcua alibi commodè haberi non poſſint, & quod Communitas Collis Scipionis eſſet admiſſura gratis homines Vniuerſitatis ad paſcendum eorum animalia.

Non officit, quod aliqui ex iſtis teſtibus habeant bona in loco controuerſiæ, & quod agatur de intereſſe ſolutionis gabellarum, collectarum, & ſimilium, quia etiamſi declararetur territorium eſſe Communitatis Collis Scipionis, hæc tamen omnia eſſent ſoluenda
9 illi Communitati. Vnde cùm horum teſtium non interſit magis ſoluere onera Narniæ, quam Communitati Collis Scipionis propter hoc non ſunt repellendi, vt fuit reſolutum coram *Illuſtriſſimo Cardinali Blanchetto in cauſa Conchen. limitum alleg. 19. Ianuarij 1596.*

Et ceſſat difficultas, quod homines Collis Scipionis ſunt exempti à iuriſdictione Narnien. in conſtitutionibus Apoſtolicis, quare non poteſt conſiderari aliquod commodum, ſaltem principale pro hominibus de Communitate Collis Scipionis ex victoria ſua Communitatis.

Minus facit dum dicitur, quod iſti teſtes non ſunt idonei, ex eo quia dederunt mandatum ad agendum; quia ad hunc effectum requiritur, quod omnes de Vniuerſitate dederint
10 mandatum, * tunc enim is, qui in mandato procuræ comprehenſus eſt pro ſua Vniuerſitate teſtimonium ferre non poteſt *Plot. de in lit. iur. §. 4. num 26. verſ. maximè vbi omnes & verſ. quod limita niſi omnes Aldobrand. in addit. ad Dec. in cap. 3. loco num. 45. in. G. de teſtam. Viu. com. opin. verb. teſtes de Collegio verſ. & hoc potiſſimum Rol. conſ. 72. num. 17. lib. 2.* vbi ampliat, quod ſi cauſa eſt mixta, quia ſcilicet intentetur tam nomine Vniuerſitatis, quam ſingulorum, tunc ſinguli de Vniuerſitate non poterunt teſtimonium ferre, & ita loquitur *deciſio coram bo. me. Gipſio in cauſa Gerunden. annuerſariorum 9. Iunij 1586.* & eſt *deciſ. Blanchetti in alleg. cauſa Conchen. limitum.*

Et licet dicatur, quod omnes ſint deſcripti in mandato, hoc tamen in facto non ſubſiſtit, & copia mandati fideliter minimè datur.

Nec facit, quod mandatum ſit datum ad inſtantiam Communitatis, & hominum Colliſcipionis; quia non propterea eſt dicendum mandatum datum fuiſſe pro Vniuerſitate, & ſingulis; nam verba illa *pro communitate, & hominibus* ſunt intelligenda reſpectu hominum vti Vniuerſitatem conſtituentium, non vti ſingulorum; quia cum agatur de territorio non poſ-
11 ſunt conſiderari vt ſinguli, * & verba ſunt intelligenda ſecundum ſubiectam materiam *Gemin. conſ. 29. Aym. conſ. 171. n. 13. cum alijs.*

12 Non releuat, * quod teſtes de Vniuerſitate non admittantur, quando cauſa ciuilis eſt ardua, & magna, in qua cum æquiparetur criminali teſtis de Vniuerſitate non admittitur; nec quando agitur de magno honore, vel de aliqua magna iuriſdictione *Felin. in c. inſuper n. 5. ad fin. de teſtam. Marſil. in l. 1. §. ſeruus municipium n. 8. in fin. ff. de quæſt. Vrſill. ad Afflict. dec. 400. col. 2. verſ. niſi tractetur de cauſa ardua Menoch. de arbitr. d. caſ. 106. n. 11.*

13 Quia cum tota hæc materia relinquatur arbitrio iudicis*, vt per eundem *Menoch. d. loco*, quod licet regulatur à iure, remittit tamen multum de rigore iuris, non viſum fuit Dominis, quod cauſa de qua agitur ſit talis, vt non ſint admittendi teſtes de Vniuerſitate.

14 Minus ſubſiſtit, * quod teſtes de Vniuerſitate non ſint admittendi cum veritas aliter poſſit haberi, vt per *gloſ. Innoc. Hoſt. Bald.* & alios quos refert *Felin. in c. cum nuncius n. 2. de teſt. cum alijs.*

15 Nam communis opinio eſt in contrarium *Abb. in c. inſuper n. 2. ad fin. verſ. non autem admittantur, idem Abb. in c. 3. loco n. 5. verſ. 2. colligitur*, vbi dicit hoc eſſe verius *de probat. Dec.*

qui paritec teſtatur de communi in eod. *c.3.loco n. 48. 49. & 50. Felin. in d. c. inſuper n.7. in 2. fallen.* vbi reſpondetur contrarijs *Menoch. de arbitr. d. caſ.* 106. *nu.* 8. cum alijs, qui allegari poſſent.

16 Nec etiam facit,* quod ſi admittantuc teſtes de Vniuerſitate, non tamen ſunt integræ fidei; quia iſte articulus eſt valdè controuerſus, circa quem tamen nihil Domini firmarunt, cum pro negatiua teſtetur de communi *Crot. de teſtib. nu.*132. & pro affirmatiua *Nicol. Foſtas. in tract. de collect. p.3. c.2. ſub n.*26. & quamuis opinio negatiua videatur fortè ex dinumeratione Doctocum magis communis, tamen quando alij teſtes non deponunt contrarium affirmatiua videtur magis communis ex alleg. per *Honded. conſ.17. n.37. & ſeqq. vol.1.*

Tamen omiſſis prædictis cum ſint plures te-
17 ſtes ſupplentur ex numero ipſorum.* Quando enim plures, quam duo teſtes Vniuerſitatis aliquid dicunt plenam fidem faciunt *Paul. de Caſtro conſ. 47. nu.7. verſ. adeo quod lib.3. Imol. in d. c. cum nuncius ſub nu. 2. verſ. ideo poteſt dici de teſtam. Alex. conſ. 99. n.17. lib.5. Proſp. Paſetb. conſ.* 161. *n.*14. cum alijs pluribus per *Honded. d. conſ. 17. nu. 42. lib. 1. Aym.* qui dicit in hoc *Doctores* conuenire *de antiq. temp. p.1. ſect. quid in libro officialium n.17. & 18.*

Eoque magis hæc procedunt in præſenti ca-
18 ſu, quia adſunt duo teſtes Sacerdotes,* qui videntur eſſe idonei pro iſta Vniuerſitate ſæculari cum ſint idonei pro Eccleſia *Dec. in c. inſuper n.20. de teſtam. & in c.3. loco n.46. de probat. Vrſil. in addit. ad Afflict. dec.400. col.2. verſ. & eſt opinionis Nellus de teſtam. nu. 22. Alberic. de Maluet. de teſt. c.5. n.29. Aym. de antiq. tempor. p.1. ſect. quid in lib. off. poſt n.17. Hier. de Mont. de fin. regen. c.57. n.1. & 2. Vin. in comm. opin. verſ. teſtes de collegio verſ. interpretatur quoque*, vbi de communi.

Et ceſſat difficultas, quia concurrunt alij
19 teſtes, qui non ſunt de Vniuerſitare.* Vnde dictum teſtium de Vniuerſitate ſuppletur per dictum iſtorum *Gerard. ſing.24. nu.2. Gabr. de teſtam. concl.5. n.1.* vbi de communi *Rolan. conſ. 19. nu. 9. lib. 3. Oſaſcb. dec. 99. nu.40. Paul. de Caſtr. Alex. & Iaſ. in l. ſi quis ex argentarys §. cogentur ff. de eden.* cum infinitis, qui allegari poſſent.

20 Et ex prædictis ceſſat, * quod dicebatur in concurſu magis eſſe credendum teſtibus forenſibus contradicentibus teſtibus Vniuerſitatis *Abb. in c. inſuper ſub nu. 2. col. 4. verſ. ego putarem hoc dictum procedere Felin. ibid. n.3. in 2. fallen. Dec. conſ.25. verſ. niſi eſſent alij teſtes Affl. dec.400. n.8. & in fin. cum alijs.*

21 Nam cum ex alijs teſtibus ſuppleantur dicta teſtium Vniuerſitatis non poteſt habere locum prædicta concluſio, quod magis ſit credendum teſtibus forenſibus.

Vltra quod hodie non quæritur, quorum teſtium dicto ſit ſtandum, & ſi de hoc ageretur particularitec fortaſſe ces poſſet habere difficultatem, quia cum agatur de matecia finium intec viſcera territorij vtriuſque communitatis, & illi non poſſent ſic bene noti eſſe
22 alijs, vt illis de Vniuerſitate,* fortè magis creditur teſtibus de Vniuecſitate, quam alijs *Felin. in d. c. inſuper n.3. verſ. ſed intellige de teſtib. Marſil. in l.1. §. ſeruus municipum n.3. verſ. quod tamen intelligit ff. de quaſt. Auſer. de teſtam. n.91. verbo teſtes an poſſint eſſe verſ. ſed intellige ſanè Menoch. de arbitr. d. caſ.106. n.10.*

Circa hoc vltimum tamen nihil fuit pec Dominos firmatum, ſed tantum conſideratum in diſcurſu cauſæ.

Et ex pædictis fuit reſolutum teſtes de Vniuerſitate Colliſcipionis non eſſe repellendos.

ARETINA SPOLII.

Ven. 12. Decembris 1603.

ARGVMENTVM.

De nonnullis nullitatibus examinis teſtium;

SVMMARIVM.

1 *Enunciatiuæ notarij, quod teſtis ſit iuratus, vel medio iuramento depoſuerit de ſtylo Rotæ non creditur.*

2 *In examine teſtium ſtylus loci eſt ſeruandus, de quo ſaltem extraiudicialiter conſtare debet, cum reſpiciat ordinatoria non deciſoria.*

3 *Aequalitas eſt ſeruanda in examinandis teſtibus vtriuſque partis.*

4 *Præfixio termini habet vim monitionis factæ per iudicem.*

DECISIO CXLI.

PLacuit Dominis, quod videretur particulariter de probationibus Chiuſini; interim tamen firmarunt examen teſtium pro parte Sozzini fuiſſe validum non obſtantibus tribus nullitatibus, quæ opponebantur videlicet citationis ad videndum iurare teſtes, iuramenti ipſorum teſtium, cum ſolum de eo conſtet per verba enunciatiua Notarij, ſcilicet *teſtis iura-*
1 *tus, qui medio iuramento dixit*, * cui de ſtylo Rotæ non creditur *Verall. dec.123. p.2. & dec.246. ead. p. 2. & dec. 295. p.3.* & defectus citationis pro die certa ad videndum teſtes examinari.

2 Quantum attinet ad primam, & ſecundam nullitatem viſum eſt eas eſſe ſublatas ex ſtylo illarum partium, nam ibi ſolum citatur pars ad videndum induci, & produci capitula, & non etiam ad videndum iurare teſtes, neque ad videndum committi receptionem iuramentorum teſtium, & ipſorum teſtium iuramentum noratur illis verbis *Teſtis inductus, &c. iuratus, ac examinatus, qui eius medio iuramento dixit* abſque verbo *tactis, &c.* de quo ſtylo conſtar ex fide Aduocatorum, & Procuratorum illarum partium. Licet enim non doceatur formaliter; ſufficit tamen quod de eo extraiudicialiter conſtet, ex quo reſpicit ordinatoria non deciſoria iudicij *Pedemon. dec.22. Ceſ. de Graſſ. dec. 7. n.1. de probat.* & tenuit *Rota coram R.P.D Sa-*

cra-

erato in Mediolanen. reſciſſionis contractus 17. Iunij 1602.

3 Vltra quod quantum attinet ad primam nullitatem, ſcilicet citationem ad videndum iurare teſtes reſponſum fuit, quod nec in examine teſtium partis aduerſæ adeſt huiuſmodi citatio, & ideo cùm iſte modus fuerit ſeruatus ab vtraque parte ſufficit *tot. tit. quod quiſque iur.* & adeſt in terminis *deciſio bo. me. Rubei ſub die 16. Februarij 1582.* quæ datur.

Quod attinet ad tertiam nullitatem minus placuit Dominis, quia die ſeptima fuit facta citatio per Chiuſinum ad videndum produci capitula, quæ eadem die fuerunt producta, & Sozzinus præſens proteſtatus fuit non deueniri ad examen abſque ſuis interrogatorijs, & die 13. fuit exequuta alia citatio contra Sozzinum ad inſtantiam Chiuſini ad videndum produci teſtes, qui eadem die fuerunt producti, & Sozzinus proteſtatus fuit non examinari, niſi cum ſuis interrogatorijs, & die 14. fuit facta citatio ad inſtantiam Sozzini ad videndum exhiberi quandam petitionem, eademque die idem Sozzinus comparuit in iudicio, & petiit copiam capitulorum cum termino ad conficiendum interrogatoria, & iudex aſſignauit terminum trium dierum ad dandum interrogatoria, quæ fuerunt data die 20. & eadem die teſtes examinati. Ex qua ſerie facti conſtat fuiſſe

4 teſtes validè examinatos,* cum poſt terminum conceſſum ad dandum interrogatoria fuerint examinati, quæ quidem præfixio termini habet vim monitionis factæ per iudicem, quæ citationem ſupplet *Maran. de ord. iud. p. 6. princip. in 1. p. iudic. de citat. 1. membr. n. 48.*

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Ven. 12. Decembris 1603.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In ſanctuario Clerus orat, prædicat, & miniſtrat.*

2 *Locus in Eccleſia eſt nobilior, in quo fiunt nobiliores functiones, item in quo eſt ſedes Archiepiſcopi, vel Regia n. 3. Quod fallit, vt n. 5. Item vbi pulchrius eſt ædificium ornamenta, & ſimilia nu. 4.*

DECISIO CXLII.

Fverat per DD. reſolutum Reuerendis Monachis non competere actionem ſpolii aduerſus mutationem Chori factam per Reuerendiſſimũ Archiepiſcopum, cum præſuppoſito tamen, quod locus in quo ipſi monachi ſederent ſit dignor, quod præſuppoſitum cum ab ipſis monachis impugnaretur, ideo de illius veritate dubitaui: & Domini pro maiori parte ſtare præſuppoſitum concluſerunt, ſcilicet locum monachorum eſſe digniorem: ea moti ratione, quia in his Eccleſiis vbi etiam hodie Chorus remanet ante Altare maius, remanet etiam illa diuiſio Eccleſiæ materialis antiquæ, in qua in parte anteriori locus eſt, vbi populus audire,

1 & orare debet, intus vero remanet Sanctuariũ,* vbi Clerus orat, prædicat, iubilat, & miniſtrat *Abb. in c. 1. n. 3. de vit. & honeſt. cleric.* vt dicit *Duran. in rationali diuinorum officiorum lib. 1. c. 1. n. 5.* vbi tractat de Eccleſia, & eius partibus. Et quamuis paulò inferius dicat, quod ſimpliciter loquendo reſpectu loci, Sanctuarium eſt nobilius, in quo miniſtrant Sacerdotes, quia denotat vitam contemplatiuam, tamen in præſenti caſu cum Eccleſia ſit modo prædicto diuiſa, non magis poteſt dici Sanctuarium poſt altare maius, quam ante cum comprehendatur in parte anteriori cleri, non autem in parte anteriori populi, quo caſu pars ante Altare maius eſt nobilior, quia ad hunc effectum debet attendi lo-

2 cus, vbi fiunt nobiliores functiones.* Sed cum altare maius non habeat gradilia retrò, vbi ſedent Clerici, ſed ante ſolum, & in conſpectu chori Monachorum ſit locus vbi cóficitur corpus Chriſti, & perficitur ſacrificium, cantatur Euangelium, & Epiſtola cum ritibus Eccleſiæ; ex his omnibus abſque difficultate oſtenditur chorum Monachorum eſſe digniorem.

3 Et in prædicto choro Monachorum nó modo adeſt ſedes priuata Reuerendiſſimi Domini Archiepiſcopi, in qua ſedet, quando in priuatis adſiſtit alicui diuino officio, verum etiam adeſt ſedes Regia, & ſedes Pontificia ipſiuſmet Reuerendiſſimi Archiepiſcopi. Ex quibus etiam ſatis patet locum Monachorum eſſe dignorem ad trad. per *Alex in l. centurio ante nu. 11. verſ. dicet etiam Ang. & n. 14. ff. de vulgar.* & habito reſpectu ad dictum locum à latere Euangelij apparet presbyteros exiſtere à ſiniſtris, & monachos à dextris Reuerendiſſimi Archiepiſcopi, & propterea etiam ex hoc conſtat chorum Monachorum eſſe digniorem *gloſ. in l. decernimus C. de Sacroſanct. Eccleſ. vbi Bald nu. 7.* & idem *Bald. in l. ex hoc iure n. 15. ff. de inſt. & iur. gloſ. vlt. in c. quam periculoſum 7. q. 1.*

4 Prædictis accedat* qualitas ædificij chori monachorum, ornamenta ipſius & alia ſimilia, quæ omnia vt patet ex depoſitionibus teſtium longè excedunt chorum clericorum, ideoque reddit ipſum dignorem.

Non obſtat, quod in presbyterio poſt Altare, vbi ſedent clerici adſit in medio ſedes marmorea, & à dextris Altaris ſedes lignea Reuerendiſſimi Archiepiſcopi; quia in ſede marmorea Prælatus non facit functiones Pontificales, ſed ponitur ad effectum oſtendendi Eccleſiam Archiepiſcopalem, prout paſſim fieri conſueuit, vt conſtat ex fide Communitatis, & deponunt teſtes. Altera vero ſedes lignea fuit ſubrogata in locum alterius ſedis, in qua Reuerendiſſimus Archiepiſcopus etiam ante mutationem chori faciebat certas functiones particu-

5 lares,* quare huiuſmodi ſedes non poteſt facere quod propterea locus, in quo ſedent clerici ſæculares ſit dignior, cum ſedes in illo loco eſſet etiam antequam Chorus mutaretur ad

tex. in l. fin. §. ſimili modo, &c. C. de nupt. & not. per Bald. in l. procurator n.4. C. de eden. ſtante maximè quod ſedes Regia, & Pontificialis ordinaria Reuerendiſſimi Archiepiſcopi ſunt ad latus chori Monachorum.

Eoque magis prædicta ſententia placuit Dominis, quia Reuerendiſſimis Archiepiſcopus dat optionem Reuerendiſſimis Monachis eligendi ſibi locum, in quo ſedent clerici ſi putant ipſum eſſe dignorem, licet contrarium viſum fuerit Dominis, vt ſuperius dictum eſt.

BONONIEN. DE BEROALDIS.

Lunæ 15. Decembris 1603.

ARGVMENTVM.

Si legitima non ſufficit pro dote poſſunt alienari bona fideicommiſſaria pro dote conſtituenda, & reſtituenda, ſi alia non extant.

SVMMARIVM.

1 *Pater relicta legitima filijs de bonis ſuis diſponere poteſt.*

2 *Filij ſuccedentes ab inteſtato in fideicommiſſo ex vi clauſulæ codicillaris non poſſunt detrahere duas quartas, quæ detrahuntur quando ſub conditione, vel in diem eſt iniunctum grauamen, num.3.*

4 *Si legitima non ſufficit pro dote poſſunt alienari bona ſubiecta fideicommiſſo, ſi filia non habet aliunde vnde ſe dotet n.6. & 10.*

Item pro reſtitutione dotis poſſunt alienari n 7.

5 *Dicens legitimam non ſufficere pro dote probare hoc debet, ſicut dicens mulierem aliunde habere, num.8.*

9 *Pater tenetur dotare filiam, etiam quod filia habeat de proprio, in vita tamen ſua, ſecus poſt obitum, num.10.*

11 *Bona tranſeũt ad hæredes cum ſua cauſa, & onere.*

12 *Hæres tenetur dotare filiam defuncti vſque ad legitimam, & ſi non ſufficit vltra legitimam de bonis defuncti.*

13 Auth. res quæ §. cum proponeretur C. comm. de legat. *explicatur, & n 15.*

14 *Olim legitima, & Trebellianica pari paſſu ambulabant.*

16 *Fructus percepti iudicio teſtatoris non computantur in legitimam in filijs primi gradus.*

17 *Arbitri ex Statuto dati ad arbitrandum dotem non debent arbitrari minus legitima, poſſunt tamen excedere ſi legitima non ſufficit.*

18 *Non eſt curandum de modo cum effectus habetur.*

DECISIO CXLIII.

FVerat reſolutum *coram R. P. D. meo Litta* teſtamentum Ioannis non obſtante præteritione filiarum ſuſtineri in vim fideicommiſſi ex clauſula codicillari. Quare cum Eliſabetha retenta ſua legitima reſiduum reſtituerit; Dubitaui, an ſibi aliquid deberetur vltra dictam legitimam in bonis patris fideicommiſſo ſubiectis ratione dotis, vel alimentorum. Et negati-
1 uè fuit reſolutum; * quia pater relicta filiæ legitima de bonis ſuis diſponere poteſt ad libitum *l. parentibus, vbi Bart. C. de inoff. teſtam. Surd.* qui alios allegat *dec.21. n.14.*

Nec minùs iſta mulier poteſt prætendere
2 Trebellianicam, * quia cùm ſimus in teſtamento, quod ſuſtinetur in vim fideicommiſſi ex clauſula codicillari, filij venientes ab inteſtato grauati reſtituere non poſſunt detrahere duas quartas, quia cenſetur rogari inconti-
3 nenti reſtituere. * Duæ autem quartæ detrahuntur, quando ſub conditione, vel in diem, eſt iniunctum grauamen *Bart. in l. Papinianus §. meminiſſe in fin. ff. de inoff. teſtam. vbi Cagnol. etiam in fin. num. 21. Alex. conſ. 26. nu. 7. vol. 1. & conſ. 161. num. 4. vol. 2. Corn. conſ. 232. num. 11. vol. 4. Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 7. tit. 12. num. 31.*

Non obſtat, quod quando legitima non
4 ſufficit pro dote * poſſunt alienari bona ſubiecta fideicommiſſo *auth. res quæ C. comm. de leg. l. mulier §. cùm proponeretur ff. ad Trebell.* quæ in hoc concordat cum *d. auth.* vt aduertit *Cuman. ibi num. 2. verſ. nota Summarium.*

Nam fuit reſponſum, quòd omiſſo quod
5 minimè conſtat, * legitimam non ſufficere pro dote, & onus hoc probandi incumberet Eliſabethæ, cùm ſit fundamentum intentionis
6 ſuæ, * vt in his terminis dicit *Corn. conſ. 3. nu. 3. verſ. & ei qui vol. 3.* tamen etiamſi probaretur, non releuat, diſpoſitio enim dict. *auth. res quæ* non procedit quando filia teſtatoris habet vnde ſe dotet aliunde *Iaſ. ibi num. 3. in fin. & conſ. 232. num. 12. lib. 2.* & hoc idem ſentiunt *Rip. in l. filius familias §. diui num. 74. ff. de legat. 1.* & ibidem *Ferdin. Loaz in repet. num. 138. Curt. iun. conſ. 154. in fin. num. 15. Aym. conſ. 186. num. 17. Rol. conſ. 85. num 9. vol. 1. & in tract. de lucro dot. quæſt. 58. Decia. reſp. 120. in fin. ſub. num. 27. verſ. item. & 3. vol. 3. Phanuc. de lucro dot. gloſſ. 10. num. 72. Boer. deciſ. 130. num. 12. & 13. Petra de fideicom. quæſt. 8. princ. nu. 459. Pereg. de fideicom. art. 42. num. 66. Kirchou. relat. in tom. 1. com. opin. diu. loco 3. tit. de iure dot. c. 15. fol. 209. verſ. dos prohibita,* & videtur de mente *tex. in d. §.* cùm proponeretur, vbi quòd ſi adſunt fructus ex bonis fideicommiſſo ſubiectis, & ſic proprium ipſius mulieris, non poteſt fideicommiſſum minui, & ita limitat dictam *Authenticam Cuman. in præcitat. §. num. 2. verſ. 2. habetis limitationem,* & hoc idem dixit benè *Bart. in eodem §. num. 3.* & eſt generale in quocumque fideicommiſſario, non modo in conſtitutione dotis, verùm etiam in reſtitutione, quia
7 priùs debet capere proprium, * & poſteà alienum *DD. in auth. res quæ Curt. iun. conſ. 16. Angel. num. 5. Pariſ. conſ. 63. num. 49. vol. 2. Aym. conſ. 19. num. 18. Caſtren. conſ. 77. nu. 7. lib. 2. Marzar. conſ. 1. num. 41.* & fuit reſolutum in cauſa *Romana dotium de Zappis 19. Ianuarij 1593.*

Quòd autem mulier habeat aliunde, quamuis

8 uis debeat probari per dicentem * *Curt. ſen.*
conſ. 27. num. 17. verſ. ergo incumbit hæredibus
Aym. conſ. 19. num. 18. verſ. cui autem incum-
bat onus probandi Ferdin. Laoz. in d. repet. l. fil.
famil. §. diui num. 138. ff. de leg. 1. verſ. vnum
tamen eſt notandum, tamen ſatis probatur in hoc
caſu, cùm vigore ſententiæ Rotalis Eliſabetha
habuerit quintam partem bonorum Hiero-
nymi patrui, & medietatem alterius fideicom-
miſſi Iuliæ de Spontonibus.

Non obſtat, quod pater teneatur dotare
9 filiam, * etiam quod filia habeat de proprio *l.*
fin. C. de dot. promiſſ. ibi *neque enim incognitæ*
ſunt leges quibus cautum eſt omnino paternum eſſe
officium dotem pro ſua dare progenie, & per illud
omnino magis communis opinio DD. eſt, quod
pater teneatur dotare, etiam quod filia habeat
aliunde *Socin. iun. in l. 1. nu. 156. verſ. & hoc*
dico & num. 162. verſ. cogitabis tamen, vbi quod
non eſt recedendum à communi opinione, &
num. 164. verſ. fateor tamen vbi quod commu-
nis opinio magis ſibi placet *ff. ſol. mart.*

Reſpondetur enim, quod diſpoſitio *l. fin.*
10 procedit in vita patris, * ſecùs autem dicen-
dum eſt poſt obitum patris, quia filia vltra le-
gitimam non debet tangere fideicommiſſum,
ſi habet aliunde, & dicunt DD. ſuperiùs alle-
gati, & ratio differentiæ eſt, quia pater relin-
quendo filiæ legitimam, ſatisfacit officio ſuo,
vt conſiderat *Peregr. de fideicomm. art. 42. num.*
68. Alciat. de præſumpt. regul. prima præſ. 26.
num. 4. verſ. quod poteſt procedere & ante hos
omnes eleganter dicit *Cuman. in d. l. mulier §.*
cùm proponeretur num. 11. vbi expreſsè decla-
rat *tex. in d. l. fin. C. de dot. promiſſ.*

Nec facit, quòd bona tranſeunt ad hæredes
11 cum ſua cauſa, * ideſt onere dotandi *Bart.*
& Caſtr. in l. ſi marito §. ſi voluntate num. 4. ff.
ſolut. matr. Cordub. de lib. agnoſ. §. non tantùm
num. 56. quia hæres tenetur vſque ad legiti-
12 mam, * quæ ſi non ſufficit, tenetur quoque
vltra, ſi filia non habet aliunde, ſecùs autem ſi
haberet; vt declarat *Abb. conſ. 12. num. 4. verſ.*
ad vltimum contrarium & num. 5. verſ. tenetur
ergo dictus Bernardinus lib. 1.

Minùs officit, dum dicitur, quod mulier
13 non ſolùm debet habere dotem, * ſed etiam
Trebellianicam, vt innuit *gloſ. in d. §. cùm pro-*
poneretur in verb. hoc & ibidem *Iacob. de Aren.*
& Arius Pinel. in l. 1. p. 3. num. 102. verſic. ſed
receptiſſima conſuetudo C. de bon. mat. per tex. in
d. §. cùm proponeretur, intelligendo tamen pro
14 Trebellianica, legitimam, * quia olim vtra-
que conſiſtebat in 4. & vſque ad nonam tan-
tummodo, de qua *in l. parentibus C. de inoff.*
teſtam. & ideo de Trebellianica ſola fiebat olim
mentio, quia conſiſtebat in eadem quantitate
cum legitima *Iacob. de Beluiſ. in auth. de reſt. &*
ea qua parit. vndec. menſ. q. 2. verſ. ſed olim
vtraque coll. 4. hodie verò fit mentio de legi-
tima, quia regulariter eſt maior quàm quarta
Trebellianica, quia eſt triens, vel ſemis *auth.*
nouiſſima C. de inoff. teſtam.

Nam reſpondetur, quod *tex. in d. §. cùm pro-*
15 *poneretur* non dicit, * quod debeantur dos, &
legitima, ſed ſolùm, quod ſi ſufficiunt fru-
ctus rerum fideicommiſſo ſubiectarum pro do-
te, non eſt deueniendum ad alienationem fidei-
commiſſi *Cuman. ibidem in fin. Caſtren. numer.*
6. Alex. cum alijs Rom. conſ. 232. circa fin. Molin.
de primog. Hiſp. lib. 4. cap. 6. num. 15. Nam
auth. res quæ. proceſſit iſta conſideratione, quia
licèt legitima filiæ ſit quarta, vel triens, ta-
men vbi euenit cauſa dotis, voluit *Imperator*
augeri legitimam, quatenus eſt neceſſarium
pro iſta cauſa. Et per hoc euenit mirabile,
quod extenditur legitima, & fructus compu-
tantur, quamuis non computantur in primam
16 legitimam, ſed in extenſione. * Et ratio eſt,
quia iſta extenſio fit, ſi fructus non ſufficiunt
Cuman. in d. §. cùm proponeretur nu. 11. & 13.
Bart. num. 3. dicens, quod filia non debet ha-
bere vtrumque integrum, & ante eum dixit
Iacobus de Beluiſio loco præcit. verſ. & quod vni-
ca quarta detrahatur. Licet enim fructus percepti
teſtatoris iudicio non computentur liberis pri-
mi gradus in quartam *l. iubemus C. ad Trebell.*
bene computantur in omnem aliam cauſam,
propter quam ipſum fideicommiſſum poteſt
diminui *Ang. de Peruſ. in d. §. cum proponeretur*
num. 1. dicens, hunc eſſe verum intellectum
illius *tex.*

Non obſtat, quod in ciuitate Bononiæ adſit
ſtatutum, quod mulieres debeant dotari ar-
17 bitrio quatuor coniunctorum, * quia dato,
etiam, quo ſtatutum loqueretur in caſu no-
ſtro, quod non fuit viſum, propinqui ſtante
dicto ſtatuto non debent arbitrari minùs le-
gitima, quia in ea non eſt exceſſus. Vel ſi le-
gitima non ſufficit, debent excedere *Salicet. in*
18 *d. auth. res quæ in 2. not.* * Quare cùm in præ-
ſenti caſu Eliſabetha habuerit legitimam, quæ
ſufficit pro dote; vt dictum fuit, habemus ef-
fectum ſtatuti; vnde non eſt curandum de mo-
do, cùm modus, videlicèt arbitrium coniun-
ctorum requiratur ad certum finem *l. ſi mater*
vbi gloſſ. C. de inſtit. & ſubſtit. l. ſi quis mihi bo-
na §. ſed ſi mandauit ff. de acq. hæred. Brun. in
tract. de form. in tit. de implen. & obſeruan. for-
ma col. 15. in 1. fallen. fol. mihi 75. Put. deciſ.
252. nu. 8. cum ſeq. lib. 2. Caſſad. deciſ. 2. de iud.
& fuit dictum in *Compoſtellana Canonicatus 20.*
Iunij 1601. coram Reuerendiſſimo Pacen.

Minùs facit aliud ſtatutum, quod vna ſoror
debeat dotari prout aliæ fuerunt dotatæ, niſi
patrimonium ſit diminutum; nam etiam dato,
quòd etiam huiuſmodi ſtatutum faceret ad
præſentem caſum, tamen non poteſt fieri fun-
damentum in dote data alteri ſorori Eliſabe-
thæ, quia ipſa non fuit dotata à patre, ſed à
patruo, qui potuit ad libitum de rebus ſuis
diſponere. Vnde non poteſt fieri aliquod fun-
damentum in dicto ſtatuto.

Et ex prædictis concluſum, Eliſabethæ ali-
quid non deberi vltra legitimam.

BVRGEN. SERVITII.

Lunæ 15. Decembris 1603.

ARGV-

ARGVMENTVM.

Hic agitur de clauſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum*, & clauſula *ſine pręiudicio exequutionis*, & quando detur appellatio à mero exequutore.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio non cauſat attentata, cùm res, à qua appellatur, non recipit ſuſpenſionem.*
2 *A mero exaqnutore non datur appellatio.*
3 *Literæ Apoſtolicæ habent exequutionem paratam.*
4 *Literis Apoſtolicis recentioribus maior fauor conceditur, quàm antiquis.*
5 *In literis indulti exequendis conceſſis ad fauorem Eccleſiæ negligentia vnius non debet Eccleſiæ nocere. In literis autem àd fauorem priuati, negligentia nocere poteſt.*
6 *Exequutio præſcribitur 30. annis.*
7 *Clauſula* ſine præiudicio Litterarum Apoſtolicarum *importat, vt non ligentur manus exequutoris literarum per inhibitionem. Et idem importat in hoc caſu, ac clauſula* ſine præiudicio exequutionis *num. 10.*
8 *Clauſula* ſine præiudicio exequutionis *tunc ponitur quando per exequutorem fuit cognitum ſuper exequutione literarum.*
9 *Hæc clauſula ponitur, quando literæ non fuerunt præſentata exequutori.*
11 *Nomine redditus, obuentiones emolumenta, omniaque alia ad beneficium ſpectãtia veniunt, etiam diſtributiones quotidianæ, & num. 13.*
12 *A mero exequutore ratione exceſſus datur appellatio.*
14 *Verba quantumuis vniuerſalia intelliguntur ſecundùm ſubiectam materiam.*
15 *Exequutor literarum Apoſtolicarum debet aſſumere partes iudicis contra contradictores, & propterea ab eo datur appellatio: ſecùs ſi oppoſitiones ſunt friuolæ.*
16 *Stantibus difficultatibus à facto pendentibus, datur appellatio à declaratoria exequutoris literarum Apoſtolicarum.*
18 *Tertius veniens ad cauſam, adhærendo debet venire in ſtatu cauſæ, inchoans verò nouum iudicium poteſt venire ad cauſam, prout ſibi placet,*

DECISIO CXLIV.

DOmini reſoluerunt geſta per Abbatem Sancti Ioannis non eſſe attentata. Licèt
1 enim fuerint geſta * poſt appellationem interpoſitam, tamen cùm res non reciperet ſuſpenſionem, appellatio non cauſat attentata *c. non ſolùm vbi gloſſ. in verbo caſibus de appell. in 6. Ægid. deciſ. 18. Iaſ. conſ. 187. num. 21. & 22. lib. 2.* latè *Moder. de attent. p. 2. cap. 12. in limit. 33. num. 1.* Abbas enim prædictus erat merus
2 exequutor * à quo non datur appellatio, ſaltem ſuſpenſiua *cap. nouit de appell. l. ab. exequutione ff. eod.* Si enim grauamen adeſt, non prouenit ab exequutore, ſed à priuilegio, & à Papa concedente *Aym. conſ. 273. nu. 1. verſ. & iſta eſt ratio,* agebatur enim de exequutione
3 literarum Apoſtolicarum, * quæ exequutionem paratam habent *Mohed. deciſ. 13. vt lit. pend. Gig. de penſ. quæſt. 85. num. 2.*

Non obſtat, quod cum ageretur de exequutione literarum ſatis antiquarum, erat in illarum exequutione ſuperſedendum, quia eis non
4 conceditur tantus fauor in exequutione,* quãtus recentioribus concedi ſolet, vt fuit reſolutum *coram Bubalo in Compoſtellana Cardinalatus 17. Nouembris 1586.*

Nam fuit reſponſum, quod prædicta fortaſſe procederent, ſi literæ nunquam fuiſſent exequutioni traditæ; quia non eſſet præſumendum abſque cauſa illas fuiſſe neglectas, in præſenti verò caſu licèt de illarum exequutione non conſtet, non apparet, quòd fuerint neglectæ, quia forſan ſemper fuerunt obſeruatæ, & non euenit caſus, in quo ad exequu-
5 tionem eſſet recurrendũ. * Cùm enim habeant ſucceſſiuam exequutionẽ,& ſemper loquantur ſemper poſſunt exequutioni mãdari. Et in hoc caſu eſt aduertendũ, quòd ſumus in literis Indulti conceſſis ad fauorẽ vnius Eccleſię, in caſu verò *deciſionis Domini Bubali* literæ erant conceſſæ ad fauorem certæ perſonæ,& ideo negligẽtia illius ſibi nocere poterat,ſed in caſu iſto negligentia vnius nõ nocet reſpectu aliorum.

Præterea *deciſio Domini Bubali* fundatur in
6 præſcriptione 30. annorum, * quibus exequutio præſcribitur, vt per *Achil deciſ. 5. de præſcr.* Quæ ratio hic non adaptatur, cùm non doceatur, eueniſſe caſum exequutionis Indulti, & non fuiſſe factam exequutionem: abſque cauſa enim ad exequutionem Indulti non poteſt deueniri.

Et in omnem euentum ceſſat omnis diffi-
7 cultas,* quia Signatura commiſit cauſam cum clauſula *ſine præiudicio literarum Apoſtolicarum,* quæ importat, quod non ligentur manus exequutoris literarum; & Rota declarauit inhibitionem ſtare cum huiuſmodi clauſula.

Nec facit, quod in commiſſione fuerit de-
8 letum verbum exequutionis, * & relicta tantummodò verba *ſine præiudicio literarum Apoſtolicarum,* nam licèt clauſula *ſine præiudicio exequutionis* tunc ponatur, quando per exequutorem fuit cognitum ſuper exequutione literarum, & decreta exequutio, mandatumque
9 relaxatum; * clauſula verò *ſine præiudicio literarum Apoſtolicarum* tunc demum ponatur, quando literæ fuerunt præſentatæ alicui de exequutoribus deputatis, ita quod per inhibitionem, quæ emanabit vigore commiſſionis, non impediatur: tamen patet, quod ſemper ſtantibus præfatis clauſulis, Signatura intendit, quod exequutio literarum non impediatur.
10 Et ideo quamuis * in hoc caſu exequutio eſſet decreta, & propterea eſſet ponenda clauſula *ſine præiudicio exequutionis,* tamen ita debet intelligi clauſula *ſine præiudicio literarum Apoſtolicarum,* cùm etiam aliter non poſſit intelligi ad tex. *in l. 2. ff. de lib. & poſthum. l. fundus qui locatus ff. de fund. inſtruct. Par. conſ. 27. nu. 64. lib. 2. Cephal. conſ. 622. num. 54. lib. 4. Beron. conſ. 159. num. 29. lib. 2.*

Et ex hac reſponſione tollitur quod diceba-

tur,

tur, Indultum Alexandri cenſeri debere renocatum per *Sacroſanctum Conc. Trid. cap.* 2. §. 6. quia ſufficit, quod etiam fuerit commiſſa ſine præiudicio literarum Apoſtolicarum, & proptereà non fuit firmatum, an per conſtitutionem *Sacroſancti Conc.* cenſeatur derogatum literis Alexandri.

Minùs facit, quòd in omnem euentum erat
11 concedenda appellatio, * quia Abbas condemnauit Beneficiatos ad reſpondendum de omnibus redditibus, obuentibus, emolumentis, omnibuſque aliis ad beneficium ſpectantibus, ſub quibus verbis vniuerſalibus comprehenduntur etiam diſtributiones quotidianæ, vt fuit reſolutum in cauſa *Toletana penſionis de anno* 1565. *coram bon. mem. de Rubeis & coram R. P. D. meo Penia in cauſa Toletana parochialis de Mazarambo* 29. *Aprilis* 1592. &
12 circa has diſtributiones * Abbas exceſſit fines Indulti. Vnde cùm eſſet merus exequutor, ratione exceſſus dabatur appellatio, iuxta notata per *Angel. in l. ſi cum exceptione* §. *hoc autem nu.* 4. *ff. de eo quod met. cauſ. Imol. in l. ab exequutore col.* 2. *ſub nu.* 2. *verſ. vbi autem per pronunciationem ff. de appell. Felin. in c. quodd conſultationem nu.* 16. *de ſent. & re iud. Capic. deciſ.* 1. *num.* 17. *verſ. quo caſu Rota deciſ.* 45. *num.* 1. *de appell. in non. Modern. de atten. appell. pend. limit.* 53. *num* 22. *& ſeqq.*

Reſpondebatur enim, quod Abbas non
13 condemnauit ad diſtributiones, * & licèt prædicta verba ſint apta eas comprehendere, ta-
14 men hoc caſu non comprehenduntur, * quia cùm ageretur de exequutione literarum, verba quantumuis vniuerſalia reſtringi debent ſecundùm naturam ipſarum literarum, & ſubiectam materiam *Gemin. conſ.* 29. *circa fin. Syluan. conſ.* 56. *num.* 19. *Cephal. conſ.* 516. *n.* 34. *lib.* 4. *& conſ.* 347. *nu.* 7 *&* 8. *lib.* 3. *Aym. conſ.* 171. *num.* 13.

Nec facit, quod Abbas tenebatur aſſumere
15 partes iudicis, * & proptereà ab eo dabatur appellatio, cum eius poteſtas procederet tantum aduersùs contradictores de facto, non autem contra reſiſtentes de iure *Franch. in cap.* 1. *num.* 6. *verſ. vel poterit* & ibi *Gemin. num.* 11. *de conceſſ. præben. in* 6. *Staphil. de lit. gra. in tit. de vi & effect. clauſ.* §. *ſequitur poſtmodùm num.* 6. *& ſeqq. Rebuſ. in forma nou. prouiſ. in verbo contradictores* & ſuper *Concord. in tit. de form. lit. exequut. mand. Apoſt. in vero contradictores Put. deciſ.* 251. *nu.* 6. *& lib.* 3. Nam reſpondetur, hæc ceſſare, cùm ex prædictis ſatis conſtet, quod iſti erant contradictores de facto, & friuolæ videbantur oppoſitiones, vt dictum fuit.

Non officit, quod in hoc caſu dabatur ap-
16 pellatio à declaratoria incurſus * Cenſurarum *Achil. dec.* 4. *num.* 7. *de ſent. excomm. Put.* qui refert *deciſionem coram Achill. deciſ.* 271. *num.* 1. *& ſeqq. lib.* 3. quia ipſi loquuntur ſtantibus difficultatibus, ex facto pendentibus: Et ceſſat omnis difficultas; quia cauſa fuit commiſſa ſine præiudicio literarum Apoſtolicarum, vt per eundem *Achlil. loco præcitato num.* 13.

Quantum attinet ad caput nullitatis ex litis
17 pendentia coram alio iudice, * minus placuit Dominis, quia lis erat diuerſa, tam attentis perſonis, quàm attento fine *Rot. deciſ.* 13. *&* 40. *de procur. in nou.* Intereſſe enim Capituli eſt vniuerſale; intereſſe vero Michaelis proprium, & particulare.

Nec facit, quod tertius veniens ad cauſam
18 debet venire in ſtatu cauſæ; quia eſt in facultate tertij venire adhærendo, & tunc illud procedet, vel inchoando nouum iudicium, vt in caſu iſto; & tunc poteſt venire prout ſibi placet *Caſſad. deciſ* 1. *num.* 9. *verſ. item in pubertate de except. Afflict. deciſ.* 235. *num.* 6. *Abb. in cap. cùm ſuper num.* 627. *de re iud.*

NOVARIEN. BENEFICII.

Ven. 19. *Decembris* 1603.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Obitus, & valor beneficij probatur ex confeſſione aduerſarij, emanata in ſua gratia.*
3 *Clericatus probatur ex literis patentibus.*
2 *Fidei Epiſcopi atteſtantis Canonicum ſuæ Eccleſiæ eſſe militem Sancti Lazari, exempli gratia, probat.*

DECISIO CXLV.

VIſum fuit Dominis, gratiam D. Octauij Ranzij eſſe iuſtificatam; Quod enim benefi-
1 cium vacaret per obitum * Petri Franciſci de Portiz de menſe Septembris, & illius valor probatur ex gratia ipſiuſmet aduerſarij *Ægid. deciſ.* 268. *& deciſ.* 595. *Put. deciſ.* 368. *lib.* 1. Nec facit, quod in gratia Tentoni narretur, quod beneficium non excedit 10. ducat. in gratia vero Ranzij quod non excedit 24. quia ſi non excedit decem, minus etiam 24. Et ſic confeſſio Tentoni ſuffragatur Ranzio.

Clericatus probatur ex ipſiſmet literis pa-
2 tentibus. * Quod vero Octauius eſſet Miles SS. Mauritij, & Lazari, probatur ex fide Reuerendiſſimi Epiſcopi Vercellen. in cuius Eccleſia Octauius Canonicus exiſtit, quæ viſa fuit
3 ſufficiens probatio, * cum ad probandum huiuſmodi qualitates alias ſufficiat ſummaria probatio *Aegid. deciſ.* 114. *Caputaq. deciſ.* 277. *par.* 1.

Quod vero Octauius fuiſſet examinatus ab
4 examinatoribus, * probatione non æget, cum ſit aſſertio ipſiuſmet Papæ, vt fuit reſolutum in cauſa *Valliſoletana Scholaſtriæ* 17. *Iunij* 1602. *coram R. P. D. Lancellotto*, & in alia *Tiraſonen. Capellaniæ prima Iulij eiuſdem anni coram R. P. D. Sacrato & alias* ſæpius.

CAMERINEN. DOTIS.

Ven. 19. *Decembris* 1603.

ARGV-

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio extinguitur ceſſante cauſa, propter quam facta eſt obligatio.*

DECISIO CXLVI.

DOmini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicet man-
datum relaxatum non eſſe exequendum,
quia obligatio Pantaleonis, & Vincentij ceſſa-
1 bat * ex defectu cauſæ. Eorum enim obligatio
ad quingenta, erat vt Angelus faceret, quod Venantia vxor cederet legato materno, quod vtrique non poterat facere de tempore relaxationis ipſius mandati, cum iam Venantia vigore fideicommiſſi habuiſſet bona materna, ex quibus legatum erat detrahendum.

Nec facit, quod Venantia non habuit omnia bona materna, quorum valor aſcendit ad ſcuta 1225. Nam omiſſo, quod hoc concludenter non probatur, reſpondetur, quod dato etiam, quod probaretur non releuaret, quia ſufficit quod Venantia habuerit bona ſita in monte Cauſario, ex quibus Iulia mater voluit, quod extraheretur legatum dictæ Venantiæ factum.

Placuit etiam Dominis aliud fundamentum, ſcilicet quod detracta legitima, & Trebellianica pro Vincentio hærede, necnon & legato facto Venantiæ, & alijs legatis factis per dictum teſtatorem non remanebat tanta ſumma pro fideicommiſſo ad fauorem Venantiæ quantam ipſa habuit; dicitur enim bona montis Cauſarij eſſe valoris ſcutorum 475. quare aut ipſa voluit hæc bona pro legato, & ceſſat obligatio Pantaleonis, & Vincentij ex defectu cauſæ, vt dictum fuit, aut voluit pro fideicommiſſo, & tanta ſumma ei non debetur. Vnde ſemper erit verum dicere, quod obligatio Pantaleonis, & Vincentij ceſſat pro illa Auguſtinum non poſſe adimplere quod promiſit, & quoad illam mandatum eſſe iniuſtum, quare in totum corruit, vt fuit reſolutum in *Romana ſpolij* 21. *Februarij* 1600. *coram R. P. D. Iuſto*, & alias ſæpius.

Alia ſunt ſublata ex alijs *deciſionibus* in hac cauſa factis, &c.

PAPIEN. IVRISPATRONATVS.

Lunæ 12. *Ianuarij* 1604.

ARGVMENTVM.

Deſcendentia ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Deſcendentia probatur ex confeſſione partis ad poſitiones deponentis de ſua credulitate, & num. 3. & 5. cum ex voluntate partis ſtetur probationi minus legitimæ n. 2.*

2 *Enunciatiuæ modernæ faciunt adminiculum ad probandum deſcendentiam.*

DECISIO CXLVII.

PRopoſui dubium 18. Aprilis præteriti, an ius præſentandi ſpectaret quoque ad DD. Rocchum, Hippolitum, Cæſarem, & Marſilium, nec non ad Paulum, Antonium, Octauium, Hieronymum, & Ludouicum fratres, & ad Claudium, & Marinum omnes de Baſilica Petri.

Et quia fuerat firmatum *coram R. P. D. meo Decano*, conſtare de iurepatronatus ex multiplicatis præſentationibus, & alijs, de quibus in eius *deciſione ſub die* 19. *Februarij* 1601. ideo tota vis cõſiſtebãt in probãda deſcendentia ab illis, qui præſentarunt, de qua tunc fuit reſolutum conſtare quoad perſonam Rocchi, Hyppoliti, & Marſilij. Et quia iam fuerat reſolutum *coram R. P. D. meo Decano* iuſpatronatus ſpectare ad Hieronymum Franciſcum, & alios eius fratres, & ad alterum Hieronymum, necnon ad alterum Franciſcum, ita quoque dictum fuit ſpectare ad ſupradictos, quia probatur Rocchum eſſe fratrem Hieronymi, & Franciſci, Hyppolitum verò alterius Hieronymi, & Marſilium alterius Franciſci rationibus de quibus ſupra in dicta *deciſione*. Quamuis enim quoad alios Domini tunc habuerint difficultatẽ, tamẽ hodie ceſſat talis difficultas ex reſponſione facta per partẽ aduerſam ad poſitiones.

Nam quantum ad perſonam Cæſaris iunioris, quod deſcendat ab altero Franciſco, qui
de anno 1500. præſentauit, ſcilicet quod a dicto Franciſco deſcendat Cæſar Senior, & à Cæ-
ſare Aſcanius, & ab Aſcanio Cæſar ipſe iunior;
1 de quo in dubio * probatur ex dicta reſponſio-
ne partis aduerſæ ad poſitiones *Abb. in cap. fin. nu.* 15. *verſ. idem in poſitionib. de confeſſ. Alex. conſ.* 118. *nu.* 5. *lib.* 2. *& conſ.* 92. *in princ. lib.* 5. *Felin. in c. examinata n.* 2 *de iud.* & tanto magis quia agitur inter conſanguineos, qui præſumuntur ſcire gradus, & rationem conſanguinitatis *Bart. in l. qui duos in princ. n.* 2. *ff. de reb. dubijs Bald. in l. quoniam C. de iur. delib. Natt. conſ.* 108. *nu.* 3. *vol.* 1.

Nec facit, quod reſpondeat, quod credit de eius credulitate, quod Franciſcus fuerit in rerum natura eo tempore, & quod ab eo deſcenderit Cæſar ſenior; quia cum reſponderit poſitionibus, ex quo ex iuribus alias datis viſum
fuit Rotæ non probari ſufficienter deſcenden-
2 dentiam, & det manus quoad illam * ex volun-
tate partis poteſt ſtari probationi imperfectæ *Alex. in l. Titia nu.* 11. *ff. ſolut. matrim. Aym. conſ.* 206. *nu.* 19. nec hodie agitur contra Epiſcopum, ſed ſolum inter ipſos compatronos.

Ex prædictis conſtat etiam probari deſcendentiam Pauli Antonij, Octauij, Hieronymi, & Ludouici fratrum ab Ottone, qui præſentauit vt dicitur in alia *deciſione*. Nam quod ab Ottone deſcendat Ioannes ſufficienter fuit probatum, vt dicitur in *dicta deciſione*, & quod à
Ioanne deſcendat Ioannes Antonius adeſt con-
feſſio partis, quæ licet reſpondeat, quod cre-
3 dat de eius credulitate, * tamen ſufficit hæc
4 reſponſio per ſupradicta. Et his accedunt duæ
enunciatiuæ duorum inſtrumentorum, quæ licet ſint modernæ faciunt adminiculum, quod

à Io-

Digitized by Google

à Ioanne Antonio deſcendat Camillus,& à Camillo Paulus Antonius, & alij fratres. Conſtat item ex reſponſione partis ad poſitiones, & conueniunt etiam pro adminiculo enunciatiuæ in inſtrumentis modernis.

Quantum attinet ad perſonam Claudii, & Marini iunioris probatur quoque deſcendentia; nam quod à Marino ſeniore deſcendat Iulius, & Claudius probatur ex confeſſione par-
5 tis, * quæ reſpondit per verbum credit de credulitate, vt ſuperius dictum fuit, & concurrit etiam vnica enunciatiua moderna quoad perſonam ipſius Iulij, & Claudij. Et quod Marinus iunior ſit filius Iulij probatur ex confeſſione partis in reſponſione ad poſitiones, & concurrit fides Baptiſmi.

Prædictis accedat reſponſio generalis, pars enim reſpondet credere prædicta omnia eſſe vera, & tandem ceſſit dubio agnoſcendo bonam fidem.

BVRGEN. IVRIS LVCRANDI FRVCTVS.

Ven. 16. Ianuraij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Abſentes à choro habentur pro præſentibus, dum miniſtrant Sacramenta in capellis annexis ſub beneficio, vel cura.*

2 *Solitus reſidere ante infirmitatem quando eſt infirmus habetur pro præſente.*

DECISIO CXLVIII.

1 Fvit per Dominos reſolutum * curatos Capellæ Sancti Iacobi eſſe habendos pro præſentibus in Capellis curæ annexis, quando ſunt occupati in adminiſtratione Sacramentorum ratione ipſius curæ ad *tex. in c. vnico*, ibi, *vel ob euidentem Eccleſiæ vtilitatem de cler. non reſid. in 6. Couar. var. reſol. lib. 3. c. 13. nu. 8. verſ. 8. non tantum*, & voluit *Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum Sacroſancti Concilij Tridentini*: declarauit enim, quod illi habeantur tanquam præſentes in Choro, qui animarum curam exercent, quæ illi Eccleſiæ imminet, dum tamen ſint in actu miniſtrandi Sacramenta, vel alia exercendi, quæ ſpectant ad ipſam curam, & inſuper adeſt expreſſa concordia, quæ datur in *Summ. nu. 1.*

2 Quantum attinet ad caput infirmitatis, licet ſolitus reſidere quando eſt infirmus habeatur pro præſente *d. c. vnico de cler. non reſid. in 6.* vbi *Doct.* tamen quia huiuſmodi caput reddebatur turbidum ex concordia, de eo voluerunt Domini, quod particulariter videatur.

Quæ opponebantur contra vnionem viſa fuerunt DD. extra dubium.

PAMPILONEN. STATVTORVM.

Ven. 16. Ianuarij 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Si vnus articulus eſt releuans conceditur remiſſoria, & n. 3. Quæ in materia profana in omni inſtantia, & abſque fumo conceditur.*

2 *Non datur remiſſoria ad probandum per teſtes, quod poteſt per ſcripturas probari.*

4 *Suſpenſio petitorio iudex non habet iuriſdictionem donec cognoſcatur in poſſeſſorio.*

DECISIO CXLIX.

1 Domini reſoluerunt * concedendam eſſe remiſſoriam, quia articuli ſunt releuantes. Articulantur enim grauamina Cleri ob extorſionem ſalarij, & in materia profana conceditur in omni inſtantia, & abſque fumo *Verall. dec. 68. part. 3. Caſſad. dec. 2. de dilat.* & eſt regula trita.

2 Non officit, quod articulantur quædam quę poſſunt probari per ſcripturas; & non datur remiſſoria ad probandum per teſtes, quod per
3 ſcripturas probari poteſt *Aſſlict. dec. 398. nu. 4.* quia adſunt alij articuli releuantes, & ſufficit quod vnus ſit talis ad effectum, vt remiſſoria concedatur *Caſſad. dec. 45. nu. vlt. de ſeq. poſſ. & fruct.*

Nec facit, quod non adſit qui legitimè compareat pro Clero, quia cum adſint mandata procuræ nouem Archipresbyteratuum ad inſtantiam horum remiſſoria poteſt concedi.

4 Minus reſiſtit, * quod ſit ſuſpenſum petitorium, & ideo iudex non habeat iuriſdictionem donec cognoſcatur in poſſeſſorio; quia cum talis ſuſpenſio ſit facta ad effectum, vt detur manutentio Epiſcopo, Archipresbyteratus hoc non controuertunt, & ideo placuit DD. quod manutentio daretur Epiſcopo, & Archipresbyteris remiſſoria.

AVXIMANA BONORVM.

Lunæ 19. Ianuarij 1604.

ARGVMENTVM.

Aliqua de poſſeſſione.

SMMARIVM.

1 *Poſſidenti datur mandatum de manutenendo.*

2 *Iudex ritè procedens priuat poſſeſſione.*

3 *Iudex ſubrogatus facit idem Tribunal cum illo, in cuius locum fuit ſubrogatus.*

4 *Poſſeſſio capta poſt appellationem prohibitam per Aegidianam non eſt attentata.*

Digitized by Google

5 *Aegidiana non habet locum quando agitur ſuper re Eccleſiaſtica, vel inter perſonas Eccleſiaſticas; ſecus quando agitur inter laicos de poſſeſſione ſuper re emphyteotica, quæ eſt ſub proprietate Eccleſiæ.*

6 *Poſſeſſio capi non poteſt re non liquidata, etiam quod adſit pactum capiendi poſſeſſionem propria auctoritate.*

DECISIO CL.

1 Domini dixerunt * Saeripanti dandum eſſe mandatum de manutenendo, non quidem ex prima poſſeſſione, quia cum habuerit ſe pro ſpoliato ei non competit manutentio:
2 ſed ex ſententia iudicis *, per quam cæpit poſſeſſionem, & ideo Mutius fuit omni poſſeſſione priuatus *Ang. in l. clam poſſidere §. qui ad nundinas n. 2. in fin. Imol. n.1. ff. de acq. poſſeſſ.* & fuit pluries reſolutum.

Non obſtat, quod prædicta ſunt vera quando iudex ritè & rectè proceſſit, ſecus autem quando nulliter, & iniuſtè, quia Mutius neque probat nullitatem, neque iniuſtitiam, & hæc quidem tenetur probare, cum ſit fundamentum intentionis ſuæ.

Non enim ſubſiſtit, quod iudex proceſſerit actis non tranſportatis, quia iudex non fuit iudex appellationis, ſed primæ inſtantiæ. Et quamuis Mutius fuiſſet conuentus coram Vicario, attamen fuit exequutum ſimplex monitorium cum clauſula *ſi quis prætendit, &c.* & ab huiuſmodi monitorio appellauit Mutius, & introduxit cauſam coram legato, qui inhibuit, & de his omnibus conſtat ex inhibitione Legati, in qua monitorium inſeritur.

Minus ſubſiſtit, quod non conſtet de deputatione Alexandri Auditoris, quia contrarium eſt in facto. Oſtenditur enim deputatio, in qua habetur, quod propter abſentiam Pompeii locumtenentis Vicelegatus deputauit Alexandrum in omnibus cauſis in ſtatu, & terminis, &c.

Et ex hac reſponſione ceſſat, quod dicebatur acta non fuiſſe repetita coram Alexandro, quia Alexander non erat iudex diuerſus, ſed ſubrogatus in locum Pompeii abſentis ad om-
3 nes cauſas in ſtatu, & terminis, &c.* & ſic erat idem Tribunal *l. 1. §. qui mandatum ff. de off. eius cui mand. eſt iuriſd.*

4 Nec etiam eſt verum, quod huiuſmodi poſſeſſio fuit attentata tanquam capta poſt appellationem, quia cum ſententia ſit lata in poſſeſſorio vigore Aegidianæ non dabatur appellatio, cum Aegidiana habeat locum in quocumque poſſeſſorio *Caputaq. dec. 225. l. 1. in manu-*
5 *ſcript.* * nec applicatur quod Aegidiana non habet locum, quando agitur ſuper re Eccleſiaſtica, vel inter perſonas Eccleſiaſticas, vt fuit reſolutum in cauſa *Romana Soluiani interdict. 12. Iunij 1589. coram bo. me. Bubalo*, & in alia *Imolen. legati 24. Maij 1595. coram Orano*, quia licet bona, de quorum poſſeſſione agitur, ſint emphyteotica ſub proprietate Eccleſiæ, tamen perſonæ ſunt ſæculares, nec agebatur ſuper bonis, ſed ſuper poſſeſſione inter ipſos laicos. Vnde dicendum venit intrare Aegidianam.

Quantum attinet ad caput iniuſtitiæ reſpondetur, nec de iniuſtitia conſtare. Licet enim fuiſſet pactum appoſitum ad fauorem Mutii ingrediendi propria auctoritate in euentum non
6 ſolutionis canonum, * tamen non poterat Mutius vti hoc pacto, niſi negotio liquidato *Bart. in l. creditores nu. 14. C. de pign. Alex. conſ. 189. n. 2. verſ. bene fuit vol. 2. & conſ. 96. n. 4. vol. 4.* vt fuit latè deductum in cauſa *Montis Faliſci bonorum 13. Maij 1589. coram R. P. D. meo Decano*, & in cauſa *Mediolanen. bonorum 18. Aprilis præteriti coram R. P. D. Ludouiſio.*

ROMANA INVENTARII.

Lunæ 19. Ianuarij 1604.

ARGVMENTVM.

Mandatum relaxatum contra bona propria hæredis, qui non confecit inuentarium, non poteſt exequi, & hac occaſione aliqua notabilia circa inuentarium.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio non porrigitur contra tertium, & perſonam extraneam.*
Appellatio datur à mandato relaxato contra bona propria hæredis, qui confecit inuentarium dec. 151. num. 1.
2 *Inuentarium præſeruat conficientem in eo ſtatu in quo ante aditionem reperiebatur.*
3 *Nullitas non admittitur in iudicio exequtiuo.*
4 *In dubio vt actus valeat prius præſumitur, quod eſt poſterius.*
5 *In confectione inuentarij citandus eſt nominatim creditor certus non autem abſens.*
6 *Difficile eſt aſſerere aliquem eſſe creditorem.*
7 *Inuentarium poteſt eſſe validum reſpectu citatorum, inualidum verò reſpectu non citatorum.*
8 *Deſcriptio in genere ſcripturarum in ſacculo exiſtentium ſufficit in inuentario faciendo.*
9 *Item ſufficit habere relationem ad ſcripturam, in qua ſunt deſcripta bona, etiamſi illa bona non deſcribantur.*
10 *In inuentario deſcribenda ſunt iura, & actiones*
11 *Inuentarium fieri debet coram teſtibus.*

DECISIO CLI.

Dubitaui, an mandatum relaxatum contra propria bona Eleonoræ per A. C. eſſet exe-
1 quendum. Et Domini negatiuè reſoluerunt, * quia ab huiuſmodi decreto datur appellatio cum effectus obligationis non porrigatur contra tertium, & perſonam extraneam *Galleſ. de oblig. Cam. p. 2. in 1. p. formul. 92. nu. 3.* qualis erat Eleonora ſtante inuentario per eam con-
2 fectò, cuius natura eſt, vt ponat conficientem in eo ſtatu, in quo ante aditionem reperiebatur *Bald. in l. debitori col. 1. verſ. ſed contra iſtud C. de pact. & in l. fin. §. in computatione in 1. oppoſ.* vbi etiam *Iaſ. n. 4. C. de iur. delib.* & eſt tex. aper.

apertus in eadem *l. fin. §. & ſi præfatam*, vbi
dicitur, quod hæres adeundo cum beneficio in-
uentarii hoc facit ſine periculo, & nihil peni-
tus amittit, nec aliquod ſentit damnum latè
Surd. poſt alios *conſ. 143. n. 40. lib. 1.*

3 Nec obſtat, dum dicitur de nullitate in-
uentarij, quia huiuſmodi nullitas non eſt di-
ſcutienda in articulo exequutiuo, ſed in petito-
rio, & negotio principali *Achil. deciſ. 15. nu. 2.*
de reſtit. ſpoli 1. Gabr. conſ. 44. num. 12. lib. 1.

Sed ceſſat omnis difficultas, quia nullitates
quæ contra inuentarium opponuntur non ſub-
ſiſtunt, nam defectus citationis tollitur, quam-
uis enim mandatarius referat affixiſſe citatio-
nem die 18. pro prima die iuridica, & tamen
inuentarium fuit confectum die 20. nihilomi-
nus ſtante quod commiſſio de citando eſt die
19. Nouembris, & Tubicina retulit, ſe publicaſ-
ſe dicta die 19. ex ſerie facti manifeſtè conuin-
citur error mandatarij referentis ſe citaſſe, &
affixiſſe die 18. non enim veriſimile videtur,
quod mandatarius citet ante decretum iudi-
4 cis, * ideo in dubio vt actus valeat prius præ-
ſumitur quod eſt poſterius *Aym. conſil. 52 nu. 2.*
Alexand. conſil. 112. num. 4. lib. 5. Dec. in cap.
quoniam Abbas num. 51. de offic. deleg. & in l. do-
nationem num. 12. C. de collat.

5 Nec releuat, quod cum Virginia eſſet certa
creditrix debebat nominatim citari *Bart. in d.*
l. final. §. cum igitur num. 3. C. de iur. delib. Dec.
conſ. 251. num. 4. & conſil. 633. num. 9. Aym.
conſ. 89. in fin. Nam fuit reſponſum ipſam, vt
ex eius ad poſitiones reſponſione conſtat poſt
annum ab obitu patris receſſiſſe ab Vrbe, nec
conſtat fuiſſe reuerſam de tempore, quo inuen-
tarium fuit confectum.

6 Vltra quod aliqui ex Dominis dicebant dif-
ficile eſſe aſſerere aliquem eſſe certum credito-
rem *Salyc. in d. l. ſin autem dubius num. 8. in fin.*
C. de iur. delib. Et ideò quatenus probaretur
D. Virginiam eo tempore fuiſſe in Vrbe nego-
tium ægere particulari diſcuſſione.

7 Minus etiam facit, quod alij creditores, qui
erant certi, tanquam nominati in teſtamento
non fuerunt particulariter citati, quia quicquid
dicendum eſſet reſpectu iſtorum, reſpectu cita-
torum inuentarium fuit validum *Dec. d. conſ.*
251. num. 4.

8 Non officit, quod Eleonora non deſcripſit
nominatim ſcripturas quæ erant in duobus
ſacculis, ſed in genere deſcripſit duos ſacculos
ſcripturarum, quia Rota pluties ſuſtulit hunc
defectum, vt in cauſa *Romana de Gaddis 24. Octo-*
bris 1578. *coram Reuerendiſſimo D. Patriarcha*
Alexandrino, & meis temporibus in cauſa *Ciui-*
tatis Caſtelli pecuniaria 2. Iunij 1603. coram
R.P.D. Iuſto; eoque amplius viſum fuit Domi-
nis hoc admittendum in præſenti caſu, ſtante
mendicitate teſtatoris, de qua deponunt teſtes,
& quod alter ex illis ſacculis erat in manibus
magiſtri domus Carcerum, alter verò in mani-
bus cuiuſdam ædium locatoris, ex quibus om-
nibus de facili poteſt argui qualitas harum
ſcripturarum.

9 Minus placuit Dominis, quod omnia bona
nominata in teſtamento non fuerint deſcripta
in inuentario, quia cum inuentarium habeat
relationem ad teſtamentum viſum fuit ſuffice-
re ex traditis per *Rip. in l. a Prætor §. ſi Iudex*
num. 4. ff. de re iud. Rot. deciſ. 5. de teſtam. in an-
tiq. & ſaltem iſta relatio excludit dolum, quia
cum credita eſſent nominata in teſtamento non
poterant occultari. Et hoc ſufficit ad effectum
excuſandi à dolo ad trad. per *Bald. conſ. 147.*
num. 3. vol. 4. & Dec. conſ. 633. num. 11. & fuit
dictum in allegata cauſa *Ciuitatis Caſtelli coram*
R.P.D. Iuſto.

10 Tandem non obſtat, quod non fuerint de-
ſcripta iura, & actiones *Bald. in d. l. final. §. cum*
igitur num. 8. verſ. tu dic C. de iur. delib. quia
ſtante qualitate teſtatoris, & eius teſtamento,
in quo deſcripſit certa credita viſum fuit huic
requiſito perabundè fuiſſe ſatisfactum.

Et ad illud quod dicebatur notarium ſcrip-
ſiſſe ad relationem Eleonoræ, & tamen in de-
11 ſcriptione debere interuenire notarium, * &
deſcribere coràm teſtibus *d. l. final. §. ſin autem*
dubius C. de iur. deliber. Reſpondebant Domini
quod teſtator non habebat domum; obijt enim
in carceribus, nec habebat mobilia, vt ex eius
teſtamento patet, & ideo ſatis in deſcriptione
interuenit Notarius, & teſtes, cum Eleonora,
habens relationem ad teſtamentum quod erat
in actis dederit notulam Notario. Nec nomi-
nata in teſtamento ægebant particulari inſpe-
ctione Notarij, cum exceptis duobus ſacculis,
& certo eſſe omnia eſſent incorporalia, nempe
credita, & debita.

BONONIEN. FIDEICOMM. DE MAN-GIOLIS.

Ven. 23. Ianuarij 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio facta in diuiſione bonorum antequam adeſſent creditores probat etiam contra creditores ſuperuenientes.*

2 *Vbi lex non diſtinguit, neque nos diſtinguere debemus.*

3 *Confeſſio voluntaria tutoris non probat contra pupillum.*

4 *Identitas bonorum probatur per duos, vel tres confines.*

DECISIO CLII.

Dubitaui, an bona adiudicata Faſanino eſſent ſuppoſita fideicommiſſo Comitis Melchioris ſenioris. Quod quidem dubium habet duas inſpectiones, ſcilicet ex quibus probetur eſſe ſuppoſita, & an de illorum identitate conſtet.

Quantum attinet ad primam inſpectionem, circa poſſeſſionem nuncupatam *li prati del Comacino*, habemus diuiſionem factam inter ipſos fideicommiſſarios, quæ corroboratur etiam ex alia diuiſione facta inter grauatos in *Summario*

num, 1. circa ſecundam poſſeſſionem poſitam in communi Sancti Martini dictam *la poſſeſſione della Tena* habemus aliam diuiſionem factam per ipſos fideicommiſſarios *num*. 2. Quo verò ad tertiam poſſeſſionem poſitam in eodem communi ſuper Tena habetur inſtrumentum exequutionis laudi lati per Cardinalem Sancti Sixti poſteà Gregorium XIII. vbi hæc poſſeſ-
1 ſio conceditur Comiti Melchiori iuniori. * Et hæ confeſſiones cum fuerint factæ antequam creditores haberēt cauſam à Comite Melchiore fuit reſolutum probare contra ipſos creditores, vt ex ſententia *Doct*. benè diſtinguit *Surd. dec*. 256. *num*. 8. & fuit latè deductum in alia *deciſione in hac cauſa facta contra Dominos de Maluetijs*.

2 Nec placuit Dominis diſtinctio, quæ fuit facta ex cauſa lucratiua, & ex cauſa oneroſa, ſcilicet quando ſingularis ſucceſſor habet ius ex cauſa lucratiua confeſſio afficit, ſecus ſi ex cauſa oneroſa, quia hæc diſtinctio iuribus non probatur, *textus* enim in *l. apud Celſum in* §. *authoris* & vtrobique *gloſſ. ff. de dol. mal. except*. non tangit hanc difficultatem, ſed loquitur, quando dolus authoris nocet ſucceſſori.

Minùs etiam applicatur *conſilium Cornei* 17.
3 *num*. 20. *lib*. 4. * quia loquitur in confeſſione voluntaria tutoris, quæ non probat contra pupillum *l. certum* §. *ſed an & ipſos ff. de confeſſ*. & loquitur etiam in confeſſione facta ab aduerſario, quæ ſibi prodeſſe non debet, & alteri parti obeſſe.

4 Quantum attinet ad identitatem ſatis etiam fuit reſolutum probari, nam circa poſſeſſionem nuncupatam *prati de Comachio* in inſtrumento poſſeſſionis captæ enunciantur tria confinia, quæ enunciantur etiam in diuiſione, nempe zena bona DD. de Bentiuolijs, & Canale molendini.

Pariter quoad ſecundam poſſeſſionem concurrunt duo confinia, ſcilicet via communis, & bona DD. de Bentiuolijs.

Et quoad tertium cōcordant etiam quatuor confinia, nempe Campibruni poſſeſſio quæ eſt poſſeſſio Caſtinæ, vt dictum fuit in alia *deciſione* via publica canali, & alia bona ipſorummet Comitum de Mangiolis.

Nec facit, quod dicatur in exequutione laudi Gregorij XIII. quod iſta poſſeſſio eſt diuiſa in quatuor petias, & ex inſtrumento poſſeſſionis captæ conſtat eſſe diuiſam in plures, quia ex lectura vtriuſque ſcripturæ, & ex confinibus apparet eſſe eandem poſſeſſionem, de qua in exequutione laudi, eoque magis cum eodem nomine nuncupetur.

Et ex prædicta concordantia confinium, & etiam ex concordantia nominis dubitari non poteſt, quin identitas probetur, vt latè in alia *deciſione* dictum fuit.

An autem Domini moderni Comites poſſint agere ad recuperationem horum bonorum cōtra Faſaninum particulariter erit agendum.

ANCONITANA SEQVESTRI.

Ven. 23. *Ianuarij* 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Debet probari in ſpecie cum ſuis qualitatibus id propter quod dicitur ceſſaſſe intereſſe, ad hoc vt debeatur intereſſe*.

DECISIO. CLIII.

1 FVit per Dominos reſolutum intereſſe non probari ad hoc vt debeatur. Non enim probatur, quod ob ſequeſtrum Somentius non tranſmiſerit panninas ad nundinas, in quibus illas tanti vendidiſſet, & tantam ſummam fuiſſet lucratus, quod requiſitum in ſpecie poſtulatur ad effectum vt intereſſe debeatur *Caſtren. in l*. 3. §. *final. num*. 3. *ff. de eo quod certo loco* quem paſſim Rota ſequitur *Mobed. deciſ*. 3. *de vſur*. & nouiſſimè coram *Reuerendiſſimo D. meo Patriarca Alexandrino in cauſa Rauenaten. intereſſe* 28. *Aprilis præteriti*, & alias pluries.

Non obſtat, quod Somentius eſt mercator, & alias merces conduxit ad nundinas, quia non valet argumentum; ſolitus eſt negotiari, ergo, & has merces ad nundinas tranſmiſiſſet, & tot lucratus fuiſſet, quia debet probari in ſpecie, ob ſequeſtrum has merces ad nundinas conduxiſſe, vt per *Caſtren. in d. loco Mobed. pariter loco alleg. in fine*.

Nec minus ſufficeret ſi prædicta probarentur, niſi etiam conſtaret, panninas fuiſſe eius qualitatis, vt ex eis fuiſſet perceptum lucrum, de quo deponunt teſtes *Caſtrenſ. loco præcitato*.

AESINA FIDEICOMMISSI.

Lunæ 26. *Ianuarij* 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Adimpletis conditionibus fideicommiſſum purificatur*.

DECISIO CLIV.

QVāuis pars contraria agnoſceret bonā fidē, & cederet dubio; nihilominus Agentes pro Confraternitate actrice ad fundandam eius intentionem voluerunt firmare, an conſtaret de fideicommiſſo Berti, quod ſit purificatum ad fauorem ipſius Confraternitatis. Et dubio per me propoſito Domini affirmatiuè reſoluerunt. Nam Bertus inſtituit Marchegianam filiam, & alios filios naſcituros, quibus in pupillari, vel quandocumque deſcendentibus ſine filijs legitimis tunc, & eo caſu teſtator poſt mortem Druſianæ vxoris ſubſtituit Confraternitatem, ad cuius fauorem factus eſt locus fideicommiſſo.

miſſo. Deceſſit enim Bertus relicta tantummodo Marchegiana filia, vt deponunt teſtes in *Summario num.* 2. & poſtmodum ipſa Marchegiana abſque filijs deceſſit, vt in eodem *Summario num.* 4. eſt quoque defuncta Druſiana vxor teſtatoris, vt deponunt teſtes in *Summario n.* 5. vnde euenit caſus vocationis dictæ Confraternitatis.

BVRGEN. IVRISDICTIONIS.

Ven. 6. Februarij 1604.

ARGVMENTVM.

Clauſula *parito iudicato* quid operetur.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* parito iudicato *impedit exequutionem donec fuerit paritum, & afficit etiam ſucceſſorem num.* 2. *& reficiendæ ſunt tam expenſæ factæ in Curia, quam in partibus num.* 3.

4 *Expenſæ factæ in partibus pendente cauſa in Rota veniunt in condemnatione facta à Rota ſub clauſula* coram Nobis.

DECISIO CLV.

Fvit per Dominos reſolutum Reuerendiſſimũ Archiepiſcopum Modernum non poſſe audiri, niſi refectis expenſis, quia reſtitutio in integrum fuit commiſſa cum clauſula *parito indicato*,
1 * quæ ſuſpendit iuriſdictionem, donec fuerit paritum *cap. cum dilecta de reſcript. Pariſ. conſ.* 94. *num.* 8. *lib.* 4. *Put. deciſ.* 283. *lib.* 2. *Caputaq. deciſ.* 150. *pag.* 1. & ideo geſta ante purificationem huius clauſulæ eſſent abſque iuriſdictione, vt in dictis locis, & per *Put. deciſ.* 429. *lib.* 1. *Staphil. de lit. iuſt.* 5. *dicendum num.* 42. & fuit reſolutum in *Calaguritana Cappella ſancta Crucis de Nagera* 13. *Ianuarij* 1589. *coram Orano* & in alia *Pampilonen. Parochialis* 4. *Martij* 1591. *coram R.P.D. Deeano*.

2 Non obſtat, quod huiuſmodi reſcriptum fuerit obtentum per anteceſſorem, quia cum ſuſpendat iuriſdictionem, afficit etiam modernum Archiepiſcopum cauſam proſequi volentem, vt fuit reſolutũ in cauſa *Vigellen. iuris optãdi* 10. *Decemb.* 1603. *coram R.P.D. meo Ludouiſio.*

3 Minus etiam obſtat, quod fuerit paritum quoad expenſas factas in Curia: & expenſę quæ hodie petuntur, fuerunt factæ in partibus, quia
4 cùm fuerint factæ pendente cauſa in Rota, veniunt in condemnatione ſub clauſula *coram nobis*, & ideo potuerunt taxari *Rota deciſ.* 42. *de ſent. & re iud. in antiq.*

TOLETANA DECIMARVM.

Mercurij 11. *Februarij* 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quaſi poſſeſſio vniuerſalis non extenditur ad locum vbi quis habet quaſi poſſeſſionem particularem cum titulo, de quo non cognoſcitur in iudicio ſummariſſimo num.* 3.

2 *Non datur poſſeſſio niſi contra prohibentem.*

3 *Teſtes de viſu deponere debent, ſe non vidiſſe, nec fieri potuiſſe, quin ipſi vidiſſent, ſi res ſe aliter habuiſſet.*

DECISIO CLVI.

Fvit per Dominos reſolutum, quaſi poſſeſſionem vniuerſalem Prioris non capere territorium, de quo agitur, dum Moniales paſcunt
1 proprios greges, * quia quaſi poſſeſſio vniuerſalis, etiam fundata in iure communi non extenditur in locum vbi quis habet quaſi poſſeſſionem particularem titulatam, prout habent Moniales, vt conſtat ex teſtibus, & titulo dato *c. cùm perſonæ de priuil. in* 6. *Ioan. Lup. in repet. cap. per veſtras* §. *ſed eſt pulchra dubitatio* qui eſt 44. *ſub not.* 2. *num.* 45. *de donat. inter vir. & vxor fol. mihi* 303. *Rot. deciſ.* 11. *de reſt. ſpol. in nou.*

2 Non obſtat, quod non detur poſſeſſio niſi contra prohibentem; quia fallit hæc concluſio, ſtante titulo Monialium *Rot. dicta dec.* 11. *Rebuſ. ad ord. reg. Gall. tom.* 3. *tit. de materia*
3 *poſſeſſ. in præfat. num.* 145. De cuius tituli validitate non eſt cognoſcendum in hoc iudicio ſummariſſimo *cap. cùm veniſſent vbi Abb. nu.* 8. *But. num.* 11. *&* 35. *de inſtit. Rot. d. deciſ.* 11. Et alias fuit dictum coram *Cardinali Paleotto in Tiraſonen. decimarum* 2. *Decembris* 1561.

Nec ſubſiſtit, quod poſſeſſio Monialium inceperit de anno 1576. quia contrarium cõſtat ex pluribus teſtibus. Nec minùs etiam probatur, quòd Moniales non habeant proprios greges, cùm deponant teſtes non vi-
4 diſſe. * Hæc enim depoſitio non ſufficit, niſi ſubdant, quod aliter non poſſit ſe res habere, quin ipſi viderint *Dec. conſ.* 534. *num.* 8.

Alia ſunt ſublata per aliam *deciſionem* factam ad fauorem Monialium.

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Lunæ 8. *Martij* 1604.

ARGVMENTVM.

De iuriſdictione Epiſcopi in certos Monachos.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus eſt caput, & loco Abbatis in Eccleſia Cathedrali regulari, & habet omnimodam iuriſdictionem in Monachos Cathedralis regularis, exceptis ijs, quæ concernunt regularia inſtituta.*

Ver-

3 *Verba prolata ab habente poteſtatem diſponendi, important cauſam non conditionem,*
4 *Exceptio firmat regulam in non exceptuatis.*
5 *Dictio, vel, eſt augumentatiua, & ampliat diſpoſitionem, etiam ad diuerſa.*
6 *Statutum recipit interpretationem à iure communi.*
7 *Epiſcopus non habet iuriſdictionem in Monachos ſancti Benedicti. Sed contrarium eſt verius, quando Eccleſia Cathedralis eſt regularis nu. 8.*
9 *Vnio intelligitur facta ſine præiudicio tertij.*
10 *Ex ſeparatis non fit illatio.*
11 Concil. Trid. ſeſſ. 21. cap. 8. *loquitur de Monachis exiſtentibus in locis exemptis.*

DECISIO CLVII.

DVbitaui, an & quam iuriſdictionem haberet Reuerendiſſimus D. Archiepiſcopus in Monachos Manaſterij Montis Regalis, tam in Eccleſia, & Monaſterio, quam extra. Et Domini vnanimiter cenſuerunt omnimodam iuriſdictionem ipſorum habere, & in omnibus caſibus, exceptis ijs, quæ concernunt regularia inſtituta. Verba enim Bullæ Pauli Tertij viſa fuerunt ſatis clara *in §. declarans etiam,* vbi dicitur, quod Archiepiſcopus eſt caput ipſorum Monachorum, declarando illorum exemptionem à viſitatione, & correctione Archiepiſcopi quoad regularia inſtituta tantum, & non quoad ſupradicta in Bulla, vel exceſſus perpetratos, vel perpetrandos, in quibus vi[illegible]ioni, & correctioni Archiepiſcopi prout [illegible]iecti, ſint, & eſſe cenſeantur. Et hæc [illegible] diſpoſitio eſt conformis diſpoſitioni
1 iuris com[illegible]. * Cùm enim agatur de Eccleſia Cathedrali regulari Epiſcopus eſt caput & loco Abbatis Monachorum, & ipſi loco Canonicorum *Doctores in cap. cauſam de iud. 1. Hoſt. in princip. Ioan. Andr. num. 3. Abb. Antiq. num. 2. Bellam. num. 1. & 2. Butr. num. 4. & 8. Imol. num. 1. Dec. num. 58. & Abb.* qui loquitur expreſsè de Eccleſia Montis Regalis *num.*
2 *8. & ſeq.* * Et idem Epiſcopus etiam de iure communi, exceptis ijs, quæ concernunt regularia inſtituta, habet omnimodam iuriſdictionem in Monachos Cathedralis regularis *cap. 1. ne ſed vac. gloſſ. final. in cap. nullus verſ. vt Epiſcopus etiam ſæcularis de elect. in 6. vbi Anchar. numer. 3. verſ. ſed aduerte Ioann. Andr. num.* [illegible] *. verſ. in gloſſ. vlt. Gemin. num. 7. verſic. mea gloſſ. ibid. Franc. numer. 3. verſic. in gloſſ. fin. Corn. conſ. 133. num. 4. lib. 2. vbi n. 5.* apparet de hoc non eſſe hæſitandum, ceſſantibus indultis, & conſuetudinibus particularibus loci, propter quæ in illo caſu ipſe conſuluit contrarium. Et hanc ſententiam aliàs ſequuta fuit *Rota coram Oradino in Peruſina iuriſdictionis 27. Februarij* 1558. quæ etiam refertur, licèt diuerſis verbis inter *miſcellaneas Cottæ ſub num. 56.*

Nec placuit Dominis, verba Bullæ, prout ſunt, eſſe intelligenda conditionaliter, non cauſatiuè; quia contrarium eſt verius. Tum quia D. Archiepiſcopus habet diſpoſitionem iuris pro ſe. Tum etiam quia huiuſmodi verba ſunt prolata ab habente poteſtatem diſpo-
3 nendi in diſpoſitione certa, * & ideo important cauſam, non conditionem *Felyn. in c. 2. num. 10. de reſcript.* & tenuit *Rota coram Laurentano in Caurienſi iur. ſiictionis 5. Nouembris* 1576.

4 Et hoc etiam euidentiſſimè apparet, cùm Monachi eximantur à iuriſdictione Domini Archiepiſcopi quo ad regularia inſtituta tantum; quæ exceptio firmat regulam in omnibus caſibus expreſsè non exceptuatis *Bart. in l. quæſitum § denique ff de fund. inſtruct.* & præſcribit, quod ad alia non expreſſa exemptio extendi nequit *l. qui in aliena §. libert. ff. de neg. geſt.*

Minus etiam placuit Dominis, verba Bullæ eſſe intelligenda de iuriſdictione quoad Eccleſiam tantùm; quia Bulla vlterius proſequitur, ſcilicèt, *vel exceſſus perpetratos, vel perpetrandos, &c.* Quæ diſpoſitio non ſolum eſt generalis comprehendens omnia, ſed etiam
5 augumentatiua, propter dictionem, *vel* *, quæ ampliat diſpoſitionem etiam ad diuerſa *Crauet. conſ. 26. num 2.* Quæ eo magis vera ſunt,
6 quia cum iure communi concordant, * à quo verba ſtatutorum interpretationem aſſumerent, vbi dubia viderentur *l. 2. C. de noxal. c. cùm dilectus ad conſuet. Alexand. in l. nam quod §. non omnis ff. de trebell. Iaſ. in auth. nouiſſima num. 24. C. de inoff. teſtam.* Vnde non poteſt dici, vigore Bullæ iuriſdictionem Archiepiſcopi reſtringi, vltra quam Bulla ipſamet faciat.

7 Nec ſubſiſtit, quod Epiſcopus non habeat iuriſdictionem etiam quod procedatur in figura iudicij, cùm iſti Monachi ſint Ordinis Sancti Benedicti *Abb. in c. quanto de offic. Ord. Rom. conſil.* 375. cum alijs. Nam omiſſo, quod iſti *Doctores* non loquuntur, quando Eccleſia
8 eſt Cathedralis regularis, * contrarium eſt verius de iure *cap. cum perſonæ de priuil. in 6. cap. 1. de offic. Ordin. c. omnes Baſilicæ 16. quæſt. 7. & tenet. in d. cap. quanto Innoc. num. 2. Hoſt. num. 9. Ioan. Andr. num. 15. Anchar. numer. 16. Henric. Boich. num. 4. Bellam. numer. 8. verſ. aut igitur & Butr. num. 20. Dec. in cap. tua nobis n. 16. de confirmat. vtil. vel inutili Firman. de epiſc. lib. 4. part. 2. quæſt. 35. numer. 81. verſ. & quia dix: Capell. Tholoſ. deciſ. 309.* Et hanc opinionem tanquam veriorem, & communiorem ſequuta fuit *Rota in cauſa Auguſtana iuriſdictionis 27. Maij* 157[illegible]. *coram Orioleu.* & in alia *Caſarauguſtana exemptionis 13. Nouembris 1587. & 28. Martij 1588. & 12. Februarij 1590. coram Orano.*

Minus etiam ſubſiſtit dum dicitur, quod in omnem euentum ceſſat iuriſdictio D. Archiepiſcopi ſtantibus priuilegijs Venerabilis Congregationis Caſſinen. cui fuit vnita Congregatio Sicula *d. cap. cum perſonæ de priuil. in 6. Corn. d. conſ. 193. numer. 7. lib. 2. Capell. Tholoſ. deciſ. 309.* & cenſuit *Rota in prædicta deciſione Cottæ.*

9 Nam fuit reſponſum, quòd vnio intelligitur facta ſine præiudicio tertij *cap. 2. de relig. dom. Rebuf. in prax. tit. de erect. in Colleg. verſ. & in hac erectione Put. deciſ. 268. num. 3. lib. 2.* Vnde per talem vnionem non cenſetur derogatum

iuri-

Digitized by Google

iuriſdictioni D. Archiepiſcopi.

Et ceſſat omnis difficultas, quia in Bulla erectionis Congregationis Siculæ, in cuius locum ſubrogata eſt Congregatio Caſſinen. expreſsè legitur *ſine præiudicio iurium Archiepiſcopi*, quare huiuſmodi priuilegia non poſſunt Monachis ſuffragari, dum degunt in Monaſterio Montis Regalis iuriſdictioni Archiepiſcopi ſubiecto *cap. 1. §. in eos de priuil. in 6.* ibi *niſi forſan ipſi Monachi*, vbi *Franc. in 2. not. & Gemin. num. 3. & 6. Capit. dec. 59. in fin.*

10 Nec facit, quod Monachi habeant menſam ſeparatam, de qua diſponunt; & negotia Archiepiſcopi, & Monachorum ſint ſeparata; quia ex hoc non poteſt inferri ad non iuriſdictionem D. Archiepiſcopi *cap. edoceri de reſcript.* Et videmus, quòd Capitula ſæcularium Eccleſiarum habent menſam ſeparatam, & negotia ſeparata, & non propterea iuriſdictio Epiſcoporum eliditur *tot. tit. de his quæ fiunt à Prælat. ſine conſ. Cap. Doct. in d. cap. edoceri de reſcript.*

11 Nec etiam Monachis ſuffragatur diſpoſitio *Sacroſancti Concil. Trid. ſeſſ. 28. cap. 8.* quia loquitur de Monachis exiſtentibus in locis exēptis à iuriſdictione Ordinarij, quales non ſunt degentes in Monaſterio Montis Regalis per ſupradicta.

Et ita concluſum fuit, omnimodam iuriſdictionem ſpectare in omnibus ad Reuerendiſſimum Dominum Archiepiſcopum, præterquam quoad regularia inſtituta tantùm.

CALAGVRITANA BENEFICII.

Lunæ 8. Martij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Reus & poſſeſſor vincit per non ius alterius.*
2 *Sequeſtrum neceſſarium non priuat poſſeſſione.*
3 Deciſio in cauſa Calaguritana iuris aſcendendi 28. Iunij 1599. coram Seraphino *declaratur.*

DECISIO CLVIII.

DVbitaui, ad quem ſpectaret beneficium. Et Domini dixerunt, cùm Michael ſit reus,
1 & poſſeſſor, & ſibi ſufficiat vincere per non ius Petri actoris, non eſſe videndum de iure
2 ſuo *Rot. deciſ. 1. & 4. de re iud. in nou.* * nec ſibi nocere ſequeſtrum per Rotam appoſitum, quia ſequeſtrum neceſſarium poſſeſſione non priuat *Cyn. Bart. Bald. Salycet.* & alij, & præſertim *Curt. ſen. num. 64. in l. vnic. C. de prohib. ſeq. Caſſad. deciſ. 14. num. 12. ſuper regul. Sarnen. in reg. de Annal. quæſt. 46. Rebuf. de ſequeſtr. gloſſ. 1. art. 1. num. 19.* Et fuit reſolutum in cauſa *Salutiarum beneficij 27. Nouembris anno Iubilæi coram R. R. P. D. Ludouiſio* & per prius in cauſa *Parmen. Prioratus 16. Ianuarij* 1598. *coram bo. me. Orano.*

Propterea, viſo iure Petri, Domini reſoluerunt, dominium ſpectare ad ipſum Petrum. Non poteſt enim dubitari, quin eſſet dimidius antiquior, & deberet vigore Conſtitutionis Synodalis aſcendere ad integram portionem. Et quamuis tempore vacationis, & primæ prouiſionis Petri, quæ fuit 15. Ianuarij 1591. vigeret Conſtitutio Sixti V. tamen poſteà 4. Maij 1592. S. D. N. per Breue commiſit Epiſcopo, vt ſuſpenderet exequutionem Motus proprij Sixti V. & ſineret Clerum præſentare, vt anteà ſolebat, & mandatur ei in dicto Breui, vt prouiſos poſt inhibitionem Rotalem iuxta Motum proprium Sixti V. eijceret è poſſeſſione. Quare cum inhibitio Rotalis fuerit intimata in partibus 20. Aprilis 1590. & ſic ante vacationem huius beneficij, & Capitulum de nouo prouiderit Petrum de menſe Feb. 1593. vtiq. ad ipſum ſpectat beneficium per ſupradicta.

Nec releuat, quod fuerit reſolutum *coram D. Litta in cauſa Calaguritana attentatorum 15. Maij* 1600. prouiſiones factas per Epiſcopum poſt dictam inhibitionem, non fuiſſe attentatas, ſtante illius moderatione de ordine Signaturæ, quia aliud eſt, quod Epiſcopus excuſetur ab attentatis, aliud verò, quod Sanctiſſimus mandauerit, vt prouiſi poſt dictam inhibitionem amouerentur.

Nec releuat, quod idem S. D. N. per aliud Breue, quod fuit datum 15. Martij 1593. ſuſpenderit omnes prouiſiones factas à Clero, quoad Sanctitas ſua aliud declaraſſet, quia poſtea de anno 1596. declarauit, quod reſpectu illorum, qui cœperant eſſe Beneficiati ante publicationem Motus proprij Sixti V. ſeruaretur conſuetudo ſtatuta antiqua. Et talis erat Petrus, qui fuerat beneficiatus ante dictum annum 1596.

3 Nec prædictis reſiſtit *deciſio Reuerendiſſimi D. Patriarchæ Alexandrini in ſimili cauſa Calaguritana iuris aſcendendi 28. Iunij* 1599.

Quia illa loquitur in puris terminis Conſtitutionis Sixti V.

BONONIEN. DE BEROALDIS.

Mercurij 10. Martij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Sententia iuſta debet confirmari.*

DECISIO CLIX.

DOmini cenſerunt ſententiam Rotalem eſſe confirmandam. De eius enim iuſtitia con-
1 ſtat ex *deciſionibus* factis tam coram *D. Litta*, quam coram me, quæ non oppugnantur.

Quantùm attinet ad prætenſiones de nouo excitates; & primo circa prætenſionem gēmarum

rum, iocalium, bonorum mobilium, & melioramentorum, reſpondetur, quod de prædictis nihil conſtat in actis, & ſi eſſent prætenſiones attendendæ, Lucretia quoque habet alias prætenſiones, nempe pecuniarum ſolutarum Eliſabethæ, durante lite, & mełioramentorum factorum per Hieronymum in bonis communibus.

Minùs etiam aliquid fuit liquidatum circa creditorum inſtrumentorum venditorum, vt aſſeritur cuidam Faſanino, nec minus aliqua ex ijs fuerunt oſtenſa, & liquidata, de quibus in *deciſione D. Litæ*, quæ datur *num.3*.

Quantum attinet ad creditum Montis ſalis *lib.*569. & aliud ſuper regiſtro *lib.*2500. & ad pretium animalium quod *Rot. firmauit* 10.*Maij* 1600. *vt in deciſione* quæ datur dicto *numer.3.* aſcendere ad *lib.*200. quæ omnia aſcendunt ad ſummam *lib.*3269.

Reſpondetur, quòd hæc ſumma quamuis ſit liquida, tamen de ea fuit habita ratio in ſententia Rotali, qui vt conſtat ex calculo dato, debita cõmunia aſcendunt ad *lib.* 13269. ex quibus deducta dicta ſumma, liquida remanent *lib.*1000. de quibus pro medietate in ſententia fuit habita ratio ad fauorem hæreditatis Hieronymi.

NARNIEN. CONFINIVM.

Lunæ 15. *Martij* 1604.

ARGVMENTVM.

Teſtes de Vniuerſitate an, & quando probent pro ea.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes de Vniuerſitate habentes particulare intereſſe non ſunt idonei & num.3.*

2 *Teſtes de Vniuerſitate admittuntur etiam quando agitur de paſcuis, ſi pretium ponatur in Area communi.*

4 *Teſtes de Vniuerſitate, quando cauſa eſt mixta, non ſunt idonei.*

5 *Non poteſt quis eſſe actor, & teſtis.*

DECISIO CLX.

FVerat reſolutum teſtes de Communitate Collis Scipionis non eſſe repellendos. Tunc enim ex deductis viſum fuerat non conſtare de eorum intereſſe. Teſtes autem de Vniuerſitate non repellnntur niſi habeant intereſſe in cauſa ex allegatis in alia *deciſione*. Iterum propoſito dubio ex nouiter deductis fuit concluſum, teſtes qui habent bona in loco controuerſo, & qui interuenerunt in mandato ad cauſam dato, non eſſe idoneos.

1 Nam quantùm ad illos, qui habent bona in ioco controuerſo, agitur de eorum intereſſe. Vt enim conſtat ex querela per Collis Scipionenſes data, de qua in *Summario num.3.* controuerſia ſuper territorio ex eo orta fuit, quia Narnien. prætendebant paſcua ſuper terris particularium, qui habent terras, quæ liberarentur ab iſta ſeruitute, quam prætendunt Narnien. in terris particularium in ſuo territorio exiſtentibus.

2 Nõ obſtat, quod teſtes de Vniuerſitate admittantur etiam quod agatur de paſcuis ſi pretium
paſcuorum ponatur in archa communi, quia
3 hic non verſamur in his terminis, * ſed in caſu
quo ex victoria territorij reſultat liberatio habentium terras in loco controuerſo; quia Communitas Narniæ non prætendit paſcua, niſi ratione territorij, nec agitur ſuper communi paſcuo intra fines alicuius territorij controuerſi, ſed ſuper paſcuis, quæ ratione territorij prætenduntur à Narnienſibus, vt dictum fuit.

Ex alio etiam capite dixerunt Domini huiuſmodi teſtes non eſſe idoneos, ſcilicet ratione gabellarum, & onerum, quæ ſoluunt Collis ſcipionenſes. Ex victoria enim territorij liberarentur à ſolutione huiuſmodi onerum.

Nec placuit, quod ſi non ſoluerent onera Narnienſibus ſoluerẽt Communitati Collisſcipionis, vt in cauſa *Conchenſi limitum coram Illuſtriſſimo Blanchetto 19. Ianuarij* 1596. quia illa *deciſio* loquitur de onere ſoluendi vni, vel alteri ex Parochis, ſecus autem eſt dicendum in caſu iſto, quia conſtat de oneribus ſoluendis Communitati Collisſcipionis.

Nec facit, quod homines Collisſpicionis ſunt exempti à iuriſdictione Communitatis Narnienſium, quia Domini intelligunt hanc exemptionem ratione perſonarum non ratione bonorum exiſtentium in territorio Narnienſi.

4 Pariter fuit dictum illos non eſſe idoneos
teſtes, qui interuenerunt in mãdato, cũ illud ſit datum pro Communitate, & hominibus, & eorum, & dictæ Communitatis nomine, & prædictis nominibus, & pro eis. Quæ conſtitutio ſatis oſtendit cauſam eſſe mixtam, ſcilicet tam nomine Vniuerſitatis, quam ſingulorum, & ideo illi, qui interuenerunt in mandato non
5 ſunt idonei teſtes, * quis enim non poteſt eſſe
actor, & teſtes *Bald. conſ.*438. *num.*3 *lib.*5. *Ruin. conſil.*189. *num.*20. *in fin. lib.* 1. & fuit reſolutum in *Gerundenſi Anniuerſariorum 9. Iunij* 1580. *coram bonæ memoriæ Gypſio.*

Nec placuit, quod dicebatur Conſtitutionem eſſe intelligendam pro hominibus tanquam vniuerſitatem repræſentantibus, quia verba *eorum & pro eis* viſa ſunt Dominis ſatis clara.

Minus etiam placuit, quod ad hunc effectum omnes de Vniuerſitate debuiſſent interuenire in mandato, quia hæc intelliguntur ad effectum quod omnes repellantur, ſed non propterea ſequitur, quod illi, qui dederunt mandatum non ſint repellendi cũ militet ratio *Doctorum*, ſcilicet, quod quis non poteſt eſſe actor; & teſtis, de qua per *Bald.* loco ſuperius allegato.

REATINA PRAEDII.

Lunæ 15. *Martij* 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Ex poſſeſſione anteceſſoris datur reſtitutio ſucceſſiori in beneficio.*
2 *Suſtentatio litis cũ adminiculis probat poſſeſſionẽ.*
3 *Teſtes debent reddere cauſam ſcientiæ etiam non interrogati in ijs, quæ pendent à iudicio intellectus.*
4 *Locatio cum adminiculis probat poſſeſſionem.*
5 *Vltimum ſpolium eſt purgandum.*

DECISIO CLXI.

1 FVit per Dominos reſolutum Lælium eſſe reſtituendum. Datur enim reſtitutio ſucceſſori in beneficio ex poſſeſſione anteceſſoris *Rot. deciſ. 1. de reſtit. ſpoliat. in nou.* de qua quidem poſſeſſione, ſcilicet Alpharabii anteceſſoris non poteſt dubitari, tam ex teſtibus examinatis, quam locationibus factis, & alijs,
2 de quibus in diſcurſu. * Quod autem Herculanus Abbas hodie poſſideat prædium, probatur ex ſuſtentatione litis, quæ concurrentibus adminiculis probat ſecundum extremum, & hoc etiam non controuertitur.

Non obſtat, quod Alpharabius non poſſidebat vti Canonicus, ſed iure pignoris habiti à
3 quodam Nicolao Abbate Boſſio, * quia hoc ſolum probatur ex depoſitione teſtium, qui nullam reddunt cauſam ſcientiæ, & tamen cum hoc pendeat à iudicio intellectus, etiam non interrogati reddere tenebantur *Innoc. in cap. cum cauſam de teſtam. vbi Felyn. num. 3. verſic. fallit ſecund. dict. concl. Bald. conſ. 288. num. 3. libro 2. Verall. deciſ. 35. lib. 1. in manuſcript.*

Nec placuit dum dicebatur ipſos ſatis reddere cauſam ſcientiæ, ex quo deponunt de lite, & carceratione, quia hæc non concludunt, quod poſſideret iure pignoris, licet ſuper hoc fuiſſet controuerſia, & tanto magis quia, vt deponunt teſtes nouiter examinati, Alpharabius poſſedit vſque ad obitum, nec videtur veriſimile; quod per ſpatium ferè 40. annorum poſſederit iure pignoris.

Et ceſſat difficultas, quia huiuſmodi teſtes conuincuntur de mendacio, Alpharabius enim, vt conſtat ex locatione facta, quæ datur in *Summario num. 3.* poſſidebat vſque de anno 1550. Abbas verò Boſſius, vt conſtat ex litteris quas idemmet Alpharabio miſit, de quibus in *Summar. num. 8.* cepit poſſeſſionem Abbatiæ de anno 1553.

4 Nec facit, quod locationes non probant poſſeſſionem, quia ſecus eſt concurrentibus adminiculis, quæ multa concurrunt in hoc caſu, vt latè in diſcurſu dictum fuit.

Nec facit, quod teſtes Abbatis deponunt Marinum Settacium Abbatem, qui obijt ante annum 1550. vti Abbatem poſſediſſe hanc vineam, quia nullam reddunt cauſam ſcientiæ, quam etiam in hoc caſu tenebantur reddere cum penderet à iudicio intellectus, ex quo Marinus fuit quoque Canonicus.

Nec facit, quod in lite Canonicus ſuccubuerit, quia non propterea tollitur, quod non potuerit medio tempore, vti Canonicus poſſidere.

Sed ceſſat omnis difficultas, quia cum poſt obitum Marini poſſederit Alpharabius, poſt cuius obitum vinea fuit occupata ab Abbate
5 Herculano, * vltimum ſpolium eſt purgandũ *l. ſi quis ad ſe fundũ C. ad l. Iul. de vi pub. Gabriel conſ. 189. n. 12. & 16. vol. 2. Rot. dec. 27. de appell. in nou.*

Nec tandem releuant teſtes Abbatis, qui deponunt vineam communiter fuiſſe reputatam Abbatiæ, & eſſe deſcriptam in Cataſtro, vti de bonis ipſius Abbatiæ, quia cum canonicatus ſit in eademet Eccleſia Abbatiæ hæc non tollunt, quod bona canonicatus poſſint ex cõmuni vſu dici bona ipſiuſmet Abbatiæ, pro vt quotidie videtur, & de hoc datur magnus fumus ſtante fide producta, quod bona deſcribantur nomine Eccleſiarum, in quibus ſita ſunt beneficia.

VRBEVETANA AFFICTVS.

Ven. 16. *Martii* 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio falſitatis, ſolutionis, & quietationis poteſt opponi contra obligationem in forma Cameræ, vel nullitatis incontinenti probata.*
2 *Exceptiones extrinſecæ à contractu, & requirentes altiorem indaginem non admittuntur ad impediendam obligationem Cameralem.*

DECISIO CLXII.

FVit per DD. concluſum Equiti Sauino dandum eſſe mandatum pro ſcutis 1050. & bol. 38. nam eius creditum aſcendit ad ſcuta ter millia, ex quibus detractis ſcutis 1989. & bol. 62. quorum partem ſoluit Gabriel, & certa pars ei computatur propter damna paſſa iuxta relationem Peritorum remanet dicta ſumma liquida, pro qua eſt relaxandum mandatum
1 ſtante obligatione in forma Cameræ Gabrielis *, contra quam ſolum opponi poteſt exceptio falſitatis, ſolutionis, & quietationis *Caſſad. dec. vnica num. 2. de mut. petit. Galleſ. de oblig. Cameral. 4. part. quæſt. 1.* vel nullitatis, quæ tamen in continenti probari poſſit *Galleſ. d. loco num. 6. Ant. de Canar. de exequut. inſt. quæſt. 11.* & ita fuit reſolutum *coram Illuſtriſſimo Blanchetto in Auximana grani 20. Aprilis* 1592.

2 Non obſtant prætenſiones Gabrielis, * quia non ſunt liquidæ, & cum ſint extrinſecæ à contractu; & altiorẽ requirant indaginẽ non impediunt, quominus exequatur obligatio Cameralis *Caſſad. d. dec. vnica*, & fuit reſolutum in *Tiburtina Caſtri S. Pauli 17. Martij 1564. coram Cotta.*

Nec facit, quod Gabriel depoſuerit magnã quantitatem frumenti aſcendentem ad notabilem ſummam, quia Eques non prætendit depoſitum vltra ſummam prætenſam, ſed petit mandatum pro ſumma prædicta, quod intendit exequi contra depoſitum ſi extabit, ſin minus contra Gabrielem, & eius bona.

Digitized by Google

PAMPILONEN. IVRISPATRONATVS DE IANSI.

Veneris 19. Martij 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In probando iurepatronatus ſufficiunt leniores probationes quando Epiſcopus non eſt in cauſa. Si vero eſt in cauſa requiruntur exactæ probationes num. 2.*

2 *Communitas nunquam moritur.*

3 Concilium Tridentinum *non reuocat conceſſiones iuriſpatronatus factas titulo oneroſo.*

DECISIO CLXIII.

DOmini reſoluerunt ex *deciſionibus* factis coram *Illuſtriſſimo Domino Cardinali Mantica* conſtare de iurepatronatus ad fauorem Catherinæ de Tanaletta, quod quidem iuſpatronatus fuit canonizatum per tres ſententias Rotales.

1 Nec releuat, quod tunc temporis Epiſcopus Pampilonenſis non erat in cauſa, & ideò ſufficiebant leniores probationes, vt dicitur in *deciſionibus Illuſtriſſimi Domini Mantica*, ſecus autem nunc eſt, ex quo Epiſcopus eſt in cauſa.

2 Nam fuit reſponſum, quod tunc requiruntur exactæ probationes, quando Epiſcopus eſt in cauſa, ex quo ipſe agit pro libertate Eccleſiæ. Sed in præſenti caſu non eſt in cauſa, vt vindicet libertatem beneficij, quia ex ſuccumbentia Catherinæ non reſultat libertas beneficij, ſed iuſpatronatus acquireretur Communitati de Ianſi, cui fuit conceſſum, licet conceſſio non habuerit effectum, ex quo repertum eſt beneficium eſſe de iurepatronatus Catherinæ.

3 Et viſum fuit Dominis Epiſcopum laborare contra propria commoda. Nam ſi iuſpatronatus non erit Catherinæ erit Communitatis, quæ nunquam moritur, & ſic nunquam Eccleſia poſſet acquirere libertatem.

Nec placuit Dominis, quod iuſpatronatus Vniuerſitati conceſſum fuerit reuocatum per
4 decreta *Concilij* * quia cum conceſſio fuerit facta titulo oneroſo non comprehenditur ſub dictis decretis, vt fuit reſolutum in *Valentina de Conſentayna 3. Ianuarij 1581. coram Reuerendiſſimo P. D. meo Patriarcha Alexandrino.*

PAMPILONENSIS PAROCHIALIS DE IANSI.

Lunæ 22. Martij 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Lis probatur ex actis clericatus ex literis patentibus valor beneficij ex confeſſione partis ad poſitiones.*

2 *Qui fatetur valorem beneficij non exceſſere 100. exempl. gr. multò magis fatetur non excedere 120. & deciſ. 145.*

3 *Non poteſt quis contra ſuam confeſſionem venire. Poteſt tamen ſuam poſitionem reuocare, & ſtare reſpoſioni partis num. 4.*

4 *Requiſita propter quæ poteſt reuocari poſitio vide remiſſiuè.*

5 *Poſitio poteſt reuocari concurrentibus requiſitis, de quibus ibi remiſſiuè.*

DECISIO CLXIV.

FVit reſolutum gratiam Ferdinandi eſſe iuſtificatam quoad litem, clericatum, & valorem.
1 Nam quantum ad litem de ea ſatis conſtat ex inſpectione actorum. Clericatus verò probatur ex litteris, & valor probatur ex confeſſione D. Antonij in reſponſione ad poſitiones *l. cum precum C. de lib. cauſ. Abb. in cap. fin. num. 15. verſ. idem in poſitionibus de confeſſ. Alex. conſ. 118. num. 7. lib. 2. & conſ. 92. in princ. lib. 20. Felyn. in cap. examinata num. 2. de iudic. cum ſimil.*

2 Non obſtat, quod fuerit narratum valorem non excedere 120. duc. & poſitio fuit data, quod excedit 110. & D. Antonius reſpondet ad poſitiones negando id, quod ponebatur, quia ſi Antonius negando confitetur non excedere 110. minus etiam excedit 120. vt pluries fuit reſolutum, & nouiſſimè *coram me in* cauſa *Nouarien. beneficii* 19. *Decembris præteriti.*

Minus obſtat, quod Ferdinandus non poteſt vti confeſſione Antonij reſultant ex poſitione
3 negata, * quia alias ponens detergeret turpitudinem ſuam, & contra ſuam aſſertionem veniret *Specul. tit. de poſit. §. octauo loco num. 2. verſ. dic, quod neuter contra alterum Archid. in c. 1. num. 3. verſ. numquid ergo ex poſitione negata Gemin. num. 9. Franc. num. 14. verſ. 6. quæritur de confeſſ. in 6.*

4 Nam fuit reſponſum, quod Ferdinandus potuit reuocare ſuam poſitionem, & ſtare negationi partis *Bart. in l. poſt legatum num. 11. ff. de his quib. indign. Felin. in c. Capitulum ſanctæ Crucis ſub num. 9. verſ. ſcilicet dixit de reſcript.*

An autem concurrant requiſita, propter quę
5 poſitio poteſt reuocari; * de quibus per *Alexandrum in addit. ad Bart. loco prædicto verſ. ibi ſufficiet & per Gabr. de reg. iur. c. 1.* erit particulariter videndum.

MONTIS FALISCI BENEFICII.

Ven. 26. Martij 1604.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de remiſſoria.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria quotiſcumque eſt releuans conceditur.*
2 *Quadragenaria cum titulo, vel immemorialis requiritur ad probandum, collationum ſpectare ad inferiorem Epiſcopo.*
3 *Non datur remiſſoria ad probandum per teſtes quod poteſt per ſcripturas probari.*
4 *Negatiua, quòd non adſit memoria in contrarium, non poteſt probari per ſcripturas.*
5 *Remiſſoria in beneficialibus non conceditur in prima, vel ſecunda inſtantia, niſi facta obligatione de ſtando vnicæ.*
6 *Item non conceditur abſque fumo.*

DECISIO CLXV.

DOmini reſoluerunt, remiſſoriam in contu-
maciam partis decretam, & relaxatam eſſe
1 exequendam. * Quotieſcumque enim eſt re-
leuans, conceditur *Verall. deciſ. 68. p. 3. Caſſad. deciſ. 2. de dilat. Mohed. deciſ.* 199. Rele-
uantia antem ex eo apparet, quia cum non
agatur incidenter inter prouiſos ſuper perti-
nentia collationis, ſed principaliter Ordi-
2 nario exiſtente in cauſa, * ad probandum col-
lationem ſpectare ad inferiorem, requiritur
vel quadragenaria cum titulo, vel immemo-
rialis *Ægid. conſ.* 201. *nu.* 5. *cum pluribus ſeqq.*
& ſub *nu.* 27. *verſ. & ſi quaras Aym. conſ.* 134.
num. 14. *cum ſeqq.* & fuit latè deductum in *Piſcien. ſeu nullius iuriſdictionis de menſe Octobris*
1584. quæ quidem immemorialis articulatur
in caſu iſto, & ideo non poteſt dubitari, quin
articuli ſint releuantes.

Non obſtat, quod non datur remiſſoria ad
3 probandum per teſtes * id, quod per ſcriptu-
ras probari poteſt *Ægid. deciſ.* 384. *Put. deciſ.* 366. *num.* 7. *lib.* 2. quia fuit reſponſum, quod
negatiua, quod memoria in contrarium non
4 adſit, * non eſt res, quæ per ſcripturas poſſit
probari *Io. Andr. in cap.* 1. *in fin. de præſcript. in* 6. *Alex. conſ.* 16. *num.* 17. *lib.* 5. *Bald. de præſcript.* 2. *p.* 3. *par. princ. quæſt.* 6. *num.* 25.
Aym. de antiq. temp. p. 4. *§. materia iſta nu.* 39.
Gabr. de præſcript. concl. 1. *num.* 25. *& Rota in dicta Piſcienſi.*

Non obſtat, quod remiſſoria in beneficia-
5 libus non conceditur in prima, * nec in ſecun-
da inſtantia, niſi facta obligatione de ſtando
vnicæ ſententiæ *Io. Paul. deciſ.* 177. *Put. deciſ.* 42. 54. *num.* 3. *lib.* 1. *Capic. deciſ.* 56. *&* 57.
p. 3. *Peregr. deciſ.* 93. *lib.* 3. quia ceſſat obie-
ctum, cum obligatio fuerit facta, & de ea in
actis conſtet.

Minus etiam facit, quod in beneficialibus
6 non conceditur abſque fumo * *Put. deciſ.* 866.
lib. 2. quia ex teſtibus ſatis conſtat de fumo,
licèt duo ex eis deponant, collationem ſpe-
ctare ad Epiſcopum Caſtrenſem, tamen ve-
niunt intelligendi, ſpectare ad Epiſcopum
tanquam Abbatem, quia Abbatia eſt vnita di-
cto Epiſcopatui. Et hoc maximè fuit admiſ-
ſum, quia adeſt dictum actoris teſtes depo-
nentis, collationem ſpectare ad Abbatem.

Et ita concluſum, remiſſoriam eſſe exe-
quendam.

BONONIEN. FIDEICOMM. DE MANGIOLIS.

Ven. 26. Martij 1604.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſarius poteſt recuperare rem alienatam contra diſpoſitionem fideicomittentis.

SVMMARIVM.

1 *Stante prohibitione alienandi, cum facultate reuocandi, alienatio bonorum eſt nulla ab initio, impedit tranſlationem dominij, & repellit alienantem, tanquam indignum à reuocatione rei alienatæ.*
Prohibitio alienationis bonorum dicitur generalis non obſtante quod fuerit facta mentio certorum bonorum cum dictionibus ſpecialiter, præſertim, præcipuè num. 1.
2 *Clauſula in fine poſita refertur ad omnia præcedentia.*
3 *An bona alienata, prohibita tamen alienari, ſtante facultate reuocandi, poſſint reuocari ab illis qui poſtea nati, & concepti ſunt.*
4 *Bona alienata per prohibitum alienare, poſſunt reuocari à tertio paſſeſſore, etiam per remotiores deſcendentes, vel conſanguineos, etiamſi adſint proximiores, qui tamen non declarauerint, ſe velle agere.*
5 *Non poteſt quis dare de iure tertij, niſi ius tertij ſit excluſiuum ipſo iure iuris agentis.*

DECISIO CLXVI.

DVbitaui, an filij Comitis Melchioris poſ-
ſint agere ad recuperationem bonorum pee
Faſaninum detentorum. Et Domini affirma-
tiuè reſponderunt, quia cum in teſtameto Co-
mitis Melchioris ſenioris, cuius fideicommiſſo
ea eſſe ſuppoſita iam firmatum eſt, adſit ex-
preſſa prohibitio alienandi, & detur facultas
1 cuilibet ex vocatis recuperandi, * hęc prohi-
bitio reddit alienationem nullam ab initio,
impedit translationem dominij, & repellit
alienantem tanquam indignum á reuocatione
rei alienatæ *l. filius fam. §. diui vbi Bart. num.* 6. *Caſtren. nu.* 7. *Iaſ. in prima lectura num.* 66.
Rip. nu. 47. *Crot. nu.* 32. *de leg.* 1. *Ruin. conſ.* 33. *nu.* 13. *lib.* 5. *Tiraq. de leg. connub. gloſ.* 7.
nu. 57. *gloſ.* 2. *in l. cum pater §. libertis vbi Caſtren. num.* 4. *de leg.* 2. & tenuit *Rota coram bo. mem. Epiſcopo Lauretano in Romana Palatij* 8.
Martij 1577.

Nec eſt verum, quod huiuſmodi prohibitio
ſit facta reſpectu certorum bonorum particu-
larium; quia refertur ab omnia bona, & poſteà
ampliatiuè ad certa bona particularia, ibi
ſpecialiter præſertim & præcipuè, & in fine pro-
hibitonis datur á teſtatore ſupradicta recupe-
2 randi facultas, * quæ tanquam in fine poſita
refertur ad omnia *l.* 1. *vbi DD.* & poſt alios
Iaſ. nu. 3. *& ſeq. C. de liber. prat. Bart in l.* 3.

§. *filius num. 7. ff. de lib. & poſth.* & fuit reſolutum in cauſa *Placentia euictionis 16. Ianuarij 1589. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano & alias ſæpius*.

Non obſtat, quod huiuſmodi bona obuenerint in portione * Comitis Alexandri fratris Comitis Melchioris, & ideo eorum recuperatio ſpectet ad filios ipſiuſmet Alexandri, etiam quod ſint nati, & concepti poſt purificationem dictæ conditionis *Rum.* poſt alios, quos alleg. *conſ. 22. nu. 9. verſ. ſed iſtis & alijs lib. 2.*

3

Nam omiſſo, quod non conſtat concludenter de huiuſmodi diuiſione, & quod *Ruinus* mouetur ex coniecturata mente teſtatoris, aliàs firmans regulam in contrarium, ſcilicèt quod illum, qui vult admitti ad recuperationem, neceſſe eſt eſſe natum, vel conceptum de tempore purificatæ conditionis, cuius opinionis fuit auctor *Lambert. de Rampontbus* quem poſteà ſequuti fuerunt *Io. Andr. in add. ad Specul. tit. de teſtam. in rubr. col. 3. in verſ. item Lambertinus de Rampontbus Caſtren conſ. 16. num. 5. lib. 2. Alex. conſ. 13. nu. 4. lib. 4.* idem *Ruin. con. 109. nu. 17. lib. 2.* cum alijs per *Alben. conſ. 105. nu. 5. & 11.* quos etiam latiſſimè cumulat *Tiraq. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 9. nu. 82. & ſeqq.* dixerunt DD. non eſſe opus ingredi hanc quæſtionem, quam dicit *Moder. Patau.* eſſe multùm controuerſam, & ratione, & auctoritate oſtendit in ſuo *tract. de fideicom. art. 22. nu. 73. per tot*, quia de ea eſſet agendum inter ipſos filios Alexandri, & Melchioris. * Sed cum hodie agatur contra tertium detentorem, ſufficit, quod teſtator voluerit, per quemlibet ex vocatis bona alienata poſſe recuperari, quo caſu admittuntur etiam remotiores *Bald. in rubr. C. qui accuſ. non poſſ. in fin. Dec. conſ. 619. nu. 2. Decia. reſp. 2. nu. 2. & reſp. 3. nu. 1. lib. 2.*

4

Nec facit, quod adſint filij Alexandri proximiores, quia dato etiam, quod poſſent agere tamen Faſaninus non poteſt dare de iſto iure tertij *l. loci corpus §. competit. ff. ſi ſeruit. vendic. & l. 2. cum gloſ. ff. ſi ager. vectig.* cum alijs. & quamuis regula non procedat, quando ius tertij eſt excluſiuum ipſo iure iuris agentis *Bart. in d. §. competit & in l. 2. ff. de except. rei iud. Alex. conſ. 13. num. 23. lib. 2.* tamen ceſſat hæc limitatio; quia iſtud ius tertij non eſt excluſiuum iuris agentis, cum non conſtet, filios Alexandri velle agere, & tamen requireretur declaratio.

AESINA FIDEICOMMISSI.

Lunæ 29. Martij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Prætendens bona fuiſſe fideicommittentis probare debet illa bona fideicommittentem poſſediſſe de tempore obitus, & nu. 3.*

2 *Fideicommiſſario competit remedium l.* fin. C. de edict. D. Adria. toll. *contra tertios poſſeſſores habentes cauſam ab hærede grauato etiam mediatè, & num. 4.*

DECISIO. CLXVII.

Domine reſoluerunt ſequentia bona fuiſſe in bonis quondam Berti fideicommittentis, ſcilicèt fundum aratiuum, & arboratum poſitum in contrata Collis, qui poſſidetur hodie à Fælice Loto, necnon alium ſimilem fundum ſyluatum quoque poſitum in contrata S. Blaſij exceptis tamen tribus cuppis emptis per Ioannem Baptiſtam; & ſimiliter alium poſitum in contrata ſancti Stephani, qui poſſidetur à Menardo Ioan. Vincentii, & deinde alium fundum ſimilem poſitum in dicta contrata Collis iuxta bona Alexandri Francioni, poſſeſſum per ipſummet Alexandrum. * Et hæc probatio reſultat ex teſtibus in cauſa examinatis, qui benè probant, poſſeſſionem Berti de tempore obitus, & quod hodie bona poſſidentur per ſupradictos *Innoc. in cap. cùm olim 2. num. 4. in fin. de priuil. Bald. in l. data opera num. 34. verſ. item nota quod quando teſtes C. de his qui accuſ. non poſſ. Doct. in l. ſtipulatio iſta §. hæc quoque vbi Bart. nu. 1. ff. de verb. oblig. Alex. conſ. 51. num. 6. lib. 1.*

1

Nec facit, quòd Confraternitas agat contra tertios poſſeſſores * quia vbi habent cauſam ab hærede grauato, datur fideicommiſſario remedium *l. fin. C. de adict. Diu. Adr. tollen.* non obſtante alienatione grauati *gloſ. fin. in l. pia vbi Bart. & alij C. ad Trebel. Gabr. conſ. 44. nu. 6. lib. 2.* & tenuit *Rota in cauſa Montis Faliſci fideicommiſſi 12. Maij 1603. coram Reuer. D. Decano* vbi aliæ deciſiones allegantur, & ad hunc effectum ſufficit probatio poſſeſſionis fideicõmittentis de tempore mortis abſque alia probatione dominij *Cephal. conſ. 980. nu. 35. Rimin. iun. conſ. 190. nu. 35. Gabr. d. conſ. 44. nu. 30. Peregr. de fideic. art. 44. nu. 6. & 16. art. 48. num. 55.* & alias fuit reſolutum in cauſa *Bononien. fideicommiſſi de Sancto Petro 4. Maij 1588. coram Illuſtriſſimo Cardinali Plato* & meis temporibus in *Viterbien. fideicommiſſi 8. Martij 1602. coram R. P. D. Litta*, * & in dicta *Montiſfaliſci coram R. P. D. meo Decano*, in qua etiam in fortioribus terminis fuit reſolutum prædicta habere locum contra illum, qui habet cauſam ab hærede grauato mediatè, non immediatè.

2

3

4

Alia viſa ſunt Dominis extra dubium, de quibus ſuo tempore erit agendum.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Lunæ 5. Aprilis 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Aditio hæreditatis probatur ex ſolutionibus debitorum*

Digitized by Google

torum, & ex actibus iudicialibus, & extraiudicialibus.

2 *Mater tutrix poteſt ſola nomine pupilli infantis hæreditatem adire.*

DECISIO CLXVIII.

VIſum fuit Dominis conſtare de aditione
1 hæreditatis Pacifici per Alexandrum,* & frarres eius filios, tam ex ſolutione debitorum ipſius Pacifici *l. 2. C. de iur. delib. Socin. conſ. 45. n. 5. lib. 4. Pariſ. conſ. 15. nu. 31. lib. 3. Iaſ. in l. pro hærede §. Papinianus in 5. not. ff. de acq. hæred.* quam ex pluribus actibus iudicialibus, & extraiudicialibus, qui non poſſunt fieri citra ius, & nomen hæredis *l. gerit*, vbi *Doct. ff. de acquir. hæred. Alex. conſ. 32. n. 1. lib. 3.*

Non obſtat, quod aliqui ex iſtis filijs erant minores, aliqui vero maiores; quia maiores interuenerunt in pluribus ex dictis actibus. Pro
2 minoribus vero interuenit mater, * quæ potuit tanquam tutrix ſola adire hæreditatem nomine pupilli infantis *l. ſi infantis §. 1. C. de iur. delib. gloſ. fin. in l. potuit eod. tit.* & ad hoc ſufficit quod tutor nomine infantis gerat ſe pro hærede *Bald. in d. l. potuit n. 20.*

An autem competat reſtitutio in integrum minoribus, & quatenus ſic an etiam ſuffragetur maioribus Domini reſeruarunt particulariter videndum.

AGRIGENTINA S. ANGELI.

Ven. 30. Aprilis 1604.

ARGVMENTVM.

Aliqua de iuriſdictione A. C. & de facultate Procuratoris Generalis Religionis in comparendo, vel deputando Procuratorem in cauſis alicuius Monaſterij particularis.

SVMMARIVM.

1 *Auditor Cameræ in beneficialibus nullam habet iuriſdictionem.*

2 *Cauſa dicitur beneficialis, quæ eſt ſuper titulo beneficij.*

3 *A. C. eſt exequutor literarum Apoſtolicarum, etiam ſi datus ſit certus exequutor cumulatiuè tamen, num. 5.*

4 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem eſt neceſſaria alias omnia ſunt nulla.*

6 *Vna conſtitutio derogat alteri quoad expreſſa.*

7 *Citatio non eſt neceſſaria ad dicendum contra commiſſionem quando vtraque pars illa vtitur. Item quando commiſſio eſt excitatoria iuriſdictionis.*

8 *Procurator generalis alicuius Ordinis non habet facultatem comparendi pro Monaſterio particulari. Quod non procedit in Procuratore generali Ordinis Prædicatorum, & Carmelitarum, & num. 9.*

10 *Sententia eſt nulla ſtante proteſtatione neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato ſi mandatum non producatur.*

11 *A dicta proteſtatione videtur receſſum quotieſcumque in alijs actibus non repetitur, & ideo mandatum poteſt quandocumque produci.*

DECISIO CLXIX.

COntra ſententiam A. C. duæ opponebantur nullitates, iuriſdictionis ſcilicet, & mandati, quæ non placuerunt Dominis. Et quantum
1 attinet ad primam, * licet Auditor Cameræ in beneficialibus non habeat iuriſdictionem *Achil. dec. 28. de appell.* & fuit reſolutum in cauſa *Caſertana beneficij 5. Maij 1595. coram Ill. Blanchetto*, & in alia *Oritana parochialis 12. Decembris 1597. coram bon. me. Peregrino*, & in alia *Gerunden. beneficij 13. Octobris anno Iubilei coram R. P. D. meo Penia*; Tamen cauſa non erat
2 beneficialis,* cum non ageretur ſuper titulo beneficij, ſed ſuper validitate vnionis *Achil. dec. 4. n. 4. & dec. 5. n. 6. de penſ. Put. dec. 496. n. 2. lib. 2. Verall. dec. 99. p. 1.* & fuit latè deductum *coram me in cauſa Terdonen. præpoſituræ 3. Febr. & 26. Octobris* 1601. ſed vtcumque ſit A. C. eſt
3 exequutor literarum Apoſtolicarum, * & ideo potuit procedere ad exequutionem Breuis, tam vigore ſuarum facultatum, quam commiſſionis in actis præſentatæ, quia illi committitur cauſa ſuper exequutione literarum Apoſtolicarum in forma Breuis, firma remanente cauſa iuriſpatronatus in Rota.

Nec eſt verum quod A. C. non potuit procedere ad exequutionem literarum Apoſtolicarum, cum eſſet datus certus exequutor in literis, nec minus vigore commiſſionis, cum alia pars non fuiſſet citata ad dicendum contra
4 commiſſionem. * Quæ quidem citatio eſt neceſſaria ad firmandam iuriſdictionem, alioquin omnia geſta ſunt nulla *Caſſad. dec. 7. in fin. de reſtit. ſpol.* & fuit pluries reſolutum.

5 Nam fuit reſponſum, * quod licet in facultatibus antiquis A. C. prohibeatur ne procedat ad exequutionem literarum Apoſtolicarum, quando eſt datus certus exequutor, tamen poſtea nouis facultatibus tam felic. rec. Gregorij XIV. quam S. D. N. Clemens VIII. datur facultas, quando eſt datus certus exequutor accumulatiuè cum illo exequendi.

Nec facit, quod in fine dictarum facultatum Gregorij, & S. D. N. dicatur, quod non intelligant derogare Conſtitutionibus antiquis Pij
6 IV. & Pij V. * quia hæc verba non intelliguntur, niſi quoad expreſſa *Iaſ. in l. doli clauſula 119. n. 2. ff. de verb. oblig.*

7 Vigore etiam commiſſionis A. C. potuit procedere; nam cum vtraque pars fuiſſet vſa commiſſione præſentata, & ſic propterea fuiſſet effecta de actis, non erat neceſſaria alia citatio ad dicendum contra commiſſionem, quia commiſſio non erat ſpecialis tribuens iuriſdictionem, ſed excitatoria iuriſdictionis, vt fuit reſolutum in cauſa *Romana Caſtri Feliciani 12. Martij 1577. coram bo. me. de Rubeis*, quæ eſt ſub *n. 212. in manuſcript. diuerſ.*

Quantum attinet ad aliam nullitatem ex defectu

Digitized by Google

ſectu mandati, minus etiam placuit, quia in actis conſtat de mandato Mutii, qui fuit ſubſtitutus.

Nec facit, quod Mutius fuerit ſubſtitutus á Procuratore generali, qui non habet faculta-
8 tem * comparendi pro monaſterio particulari *Faſtol. dub.23. Felin. in c. cum te nu.14. & in c. cum dilecta n.6. ante verſ. amplia primo de reſcrip. Dec. conſ.61. n.3.* & tenuit *Rota coram me in cauſa Montis Regalis iuriſdictionis*.

9 Nam fuit reſponſum, quod Bonifacius IX. conceſſit priuilegium Ordini Prædicatorum, quod vigore cõmunicationis extenditur etiam ad Carmelitas, quod Procurator generalis poſſit comparere pro quocumq; Monaſterio particulari, & cauſas per ſe, vel per alium tractare, & ſic tollitur huiuſmodi obiectum.

10 Non obſtat, quod in actis non conſtat de mandato Procuratoris generalis, & tamen fuit proteſtatum neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato, & ideo ſententia eſt nulla *Rot. dec.1. de procurat. in antiq. Aym. conſ.108. n.1.* quia fuit proteſtatum non audiri Mutium, niſi docto de legitimo mandato, qui dixit iam ſuum mandatum produxiſſe, & pars poſtea nullam aliam fecit proteſtationem, imo citauit Mutium tanquam procuratorem. Vnde ceſſat
11 omnis difficultas, * quia proteſtatio non fuit repetita in quolibet actu, & ideo cenſendum eſt ab ea fuiſſe receſſum *Mohed. dec.2. de iud.* & fuit reſolutum in cauſa *Romana nullitatis ſubhaſtationis 15. Nouembris 1577. coram Brano*, & alias ſæpius; ideo poteſt quandocumque mandatum produci *Rot. dec. 19. de procur. in antiq.* quam ſeruari teſtatur *Rot. dec.383. nu.8. lib.2. Aym. d. conſ.108. nu.1.*

An autem A. C. exceſſerit in pronunciando reſeruarunt DD. particulariter videndum.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS DE IANSI:

Ven. 30. Aprilis 1604.

ARGVMENTVM.

Ponens ad hoc vt reuocare poſſit poſitionem quæ requirantur, & quando dicantur concurrere.

SVMMARIVM.

1 *Ponens poteſt reuocare poſitionem, & vti reſponſione facta à parte ad illam.*

2 *Requiſita ad hoc vt ponens poſſit reuocare poſitionem, & nu.3. & 8.*

3 *Res incontinenti fieri intelligitur ſi fiat re integra.*

4 *Correctio poſitionum fieri non poteſt poſtquam ſcriptum eſt à notario, ſecus reuocatio totalis.*

6 *Poſitiones datæ per procuratorem poſſunt quandocumque reuocari per principalem, etiam non docto de errore, ſecus ſi principalis fuit præſens in iudicio nu.7.*

8 *Confeſſio facta ad poſitiones præiudicat confitenti reſpectu perſonæ tantum quæ interrogauit, & probat ſemiplenè.*

9 *Semiplena probatio ſufficit ad iuſtificandum valorem beneficij.*

10 *Confeſſio extraiudicialis de æquitate Canonica plenè probat.*

DECISIO CLXX.

FVerat reſolutum Ferdinandum poſſe reuocare confeſſionem factam in poſitione, & vti confeſſione Antonij in reſponſione ad dictam poſitionem per doctrinam *Bart. in l. poſt legatum nu. 15. ff. de his quibus vt indig. gloſ. magna in c. fin. in fin. de iureiur.* fuit tamen reſeruatum videre, an poſſint concurrere in dicta reuoca-
2 tione requiſita, de quibus per *Alex. ibi in addit. Ant. Gabr. de reg. iur. concl. 1.* & Domini affirmatiuè reſoluerunt.

3 Quod enim reuocatio fiat incontinenti, * hoc ita intelligitur ſi ſit facta re integra *Franc. in c. fin. n. 6. verſ. tu dic de iureiur. in 6. Rom. in l.1. §. ſi quis ſimpliciter nu. 13. in princ. ff. de verb. oblig. Gabr. de reg. iur. d. concl.1. n.24.* quo caſu ijdem *Doctores* tenet, quod poſſit reuocari etiam nõ docto de errore, & præſertim *Franch.* bene declarat. Et hoc eſt quod ſentit *Bart. in d. l. poſt legatum*, dum dicit, quod reuocare volens dicat ſe erraſſe.

4 Nec reſiſtit *Iaſ. in l. error nu. 9. verſ. & diceretur C. de iur. & fact. ignor.* vbi dicit, quod reuocatio non dicitur incontinenti facta, poſtquam fuit ſcriptum à notario; quia *Iaſ.* non loquitur in his terminis, ſed in correctione poſitionum; hic autem verſamur in totali reuocatione, quæ potuit fieri, vt per *gloſ. & Bar. alleg.*

5 Alia vero duo requiſita, * ſcilicet quod reuocare volens commodum minimè conſequatur ex reuocatione, & quod teneatur probare errorem, non placuerunt Dominis, quia ſic deſtrueretur doctrina *Bart.* qui vult, quod ad effectum, vt quis poſſit vti negatione alleget errorem, quem tunc dicebant DD. eſſe probandum, cum re non integra quis vellet reuocare confeſſionem, vt per *Franc. & Rom. in locis præcitatis*, & hoc ſentit ipſemet *Alex. in d. addit. ad Bart.* dum vult debere concurrere aliud requiſitum, ſcilicet quod acceptatio fiat ante probationem confeſſionis.

6 Placuit etiam Dominis aliud fundamẽtum, * ſcilicet quod poſitiones fuerunt datæ per procuratorem, & ideo quandocumque poſſunt per principalem reuocari, etiam non docto de errore *Felin. in c.1. n.16. vt lit. non conteſt. Caputaq. dec.198. p.1.*

7 Nec facit, quod principalis erat in Curia, * quia ad hoc vt confeſſio procuratoris præiudicet, neceſſe eſt quod principalis ſit præſens in iudicio, & intelligatur *l. 1. iuncta gloſ. in verb. præſen. C. de error. aduoc.*

8 Nec eſt verum, quod ſi reuocaretur poſitio * confeſſio non obeſſet Antonio reſpectu Ferdinandi cum confeſſio præiudicet tantum confitenti reſpectu perſonæ, quæ interrogauit *l. fin. ff. de interrog. act. Abb. in c. quamuis nu. 4. de re iud.*

lud. quia negari non poteſt, quin hæc confeſſio
faciat ſemiplenam probationem *Bart. in l. ad-
monendi nu. 48. ff. de iureiur. vbi Iaſ. num.* 188.
qui dicit opinionem *Bart.* communem *Afflict.
deciſ. 375. nu. 3. verſ. tamen communis opinio* vbi
pariter dicitur, communem opinionem eſſe
9 cum *Bart.* * & hæc quidem probatio ſemiple-
na ſufficit, cùm agatur de probando valore
ad effectum iuſtificationis *Verall. deciſ. 277. p.*
1. & denique ceſſat omnis difficultas, quia
10 huiuſmodi confeſſio in omnem * euentum erit
extraiudicialis, quæ de æquitate canonica
plenè probat *Felyn. in c. ſi cautio num. 27. de
fid. inſtr.* cum alijs latè cumulatis per *Gabriel.
de confeſſ. concl. 1. nu. 46. Put. deciſ. 11. nu. 3.
lib. 2.* & fuit dictum in cauſa *Hiſpalen. iuris vo-
tandi* 16. *Martij* 1575. *coram Cantuccio*, in qui-
bus locis habetur, hanc ſententiam ſemper
fuiſſe ſolitam ſeruare Rotam, quare minimè
dubitari poteſt, ſeruandam eſſe in hoc caſu,
cùm agatur in foro Eccleſiaſtico, & inter per-
ſonas Eccleſiaſticas, & de re Eccleſiaſtica.

COLLENSIS PENSIONIS.

Merc. 5. Maij 1604.

AGRVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio Rotæ ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda.*
2 *Attentatis poteſt quis cedere in actis.*

DECISIO CLXXI.

Domine non dubitarunt, quin conſtaret de
attentatis, & pars D. Nerei non repugna-
1 bat, * quia decretum iudicis fuit factum poſt
inhibitionem Rotalem, quæ ſiue iuſta, ſiue
iniuſta, eſt timenda *Achil. deciſ. 29. de appel.
Lancell. de atent. poſt. inhibitionem amplia* 11.
2 Sed quia non conſtabat, * decretum fuiſſe
exequutioni mandatum, ideò Domini man-
darunt, vt D. Nereus cederet in actis dictis at-
tentatis, quod ſufficit iux. *conſ. Alex. 27. num.
6. verſ. & eſt verum quod illud lib.* 1.

NOVARIEN. BENEFICII.

Ven. 7. Maij 1604.

ARGVMENTVM.

Reg. de triennali quando intret.

SVMMARIVM.

1 *Prior in data eſt præferendus poſteriori.*
2 Regula de triennali *requirit titulum coloratum,
& poſſeſſionem triennalem pacificam*
3 *Poſſeſſio triennalis interrumpitur per ſolam cita-
tionem; item per litem poſſeſſione beneficij nu.
5. & per controuerſias extraiudiciales, & de
facto num. 6.*
4 *Lis ſuper poſſeſſione beneficij non facit benefi-
cium litigioſum.*

DECISIO CLXXII.

Fuit reſolutum, parte etiam agnoſcente bo-
nam fidem, gratiam Octauij Ranzij eſſe
1 præferendam, * cum ſit anterior in data *c. quia
ſæpè de præben. in 6. c. duobus & cap. tibi qui
gloſ. fin. in c. ſuſceptum de reſcript. in 6. cap. qui
prior de reg. iur. eod. lib. c. eam te vbi Felyn.
verſ. tempus datæ de reſcript.*
Nec Tentono ſuffragatur *Regula de triennali*
2 quia illa requirit titulum colloratum, * & poſ-
ſeſſionem triennalem pacificam *Sarnen. in reg.
de trienn. q. 26. & 53. Caſſad. deciſ. 7. ſuper
regul. eum vulg.* Quæ quidem poſſeſſio trien-
3 nalis pacifica non interuenit, * nam Tentonus
fuit citatus infra biennium, & ſic non fuit
pacificus poſſeſſor.
Non obſtat, quod lis eſſet ſuper poſſeſſione
4 beneficij, * quæ non facit beneficium litigio-
ſum; quia hæc procedunt ad alios effectus,
5 ſecùs autem ad effectum * impediendi curſum
6 *Regula de triennali*, * quia ad illius interruptio-
nem ſufficiunt controuerſiæ etiam extraiudi-
ciales & de facto *Caſſad. deciſ. 6. num. 7. ſuper
regul. add. ad deciſ. 3. de præben. in nou. Sarnen.
ſuper regul. de trien. q. 83. in fin. Ant. Aug. de-
ciſ. 333. lib.* 2. vbi quod ſufficit lis mota in
partibus coram iudicibus laicis, & de lite in
Concilio Regio fuit reſolutum *coram bo. mem.
Orano in Pampilonenſi beneficij ſancti Petri* 10.
Febr. 1591.

FIRMANA RESTITVTIONIS DOTIS.

Veneris 7. Maij 1604.

ARGVMENTVM.

Scripturæ recognitio per teſtes habentes
notam manum an, & quãdo admittatur.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis habens notam manum ſcribentis, poteſt re-
cognoſcere ſcripturas.*
2 *De iure communi teſtis recognoſcens ſcripturam
neceſſe eſt, vt illam viderit ſcribi.*
3 *Limita de ſtylo Rotæ in recognitione ſcripturæ,
quæ teſtibus non egeat, vel aliàs ſit adminicu-
lata, tunc enim ſufficiunt teſtes habentes notam
manum.*
4 *Teſtes nulliter examinati faciunt adminiculum.*

DECISIO CLXXIII.

Domini reſoluerunt apocham confeſſionis
dotis factam à Ioanne Franciſco Mariotto
fuiſſe

Digitized by Google

1 fuiſſe bene recognitam per teſtes, * qui habent notam manum, ex quo viderunt aliàs
2 D. Franciſcum ſcribere. * Nam quamuis de iure communi requiratur, quod teſtes viderint ſcribere ſcripturam de qua quæritur, & fuerint præſentes §. *ſi quis igitur in auth. de inſtrum. caut. & fid. collat. 6. Alex. conſ. 76. num. 4. lib. 3. Afflict. deciſ.* 181. *num.* 8. cum alijs latè deductis in cauſa *Romana hæreditatis de Mazzochis 9. Martij* 1580. *coram bo. me. Lau-*
3 *retano*, tamen de ſtylo, * quando verſamur in ſcriptura, quæ teſtibus non ægeat, vel aliàs ſit adminiculata ſufficiunt teſtes, qui habent notam manum, vt in dicta cauſa *Romana coram Lauretano* vbi aliæ *Deciſiones* allegantur.

In præſenti verò cum plura concurrunt adminicula, nempe confeſſio Mariotti vigore monitorialium, & depoſitiones teſtium,
4 qui licèt dicantur nulliter examinati, * negari tamen non poteſt, quin faciant adminiculum *Verall. deciſ.* 206. *p.* 2. & fuit pluries reſolutum.

Non obſtat, quod apocha fuit ſubſcripta tantummodò à Sebaſtiano, qui illam ſcripſit, & a Io. Franciſco, & non ab aliis, qui enunciantur in apocha; quia ex hoc non tollitur fides apochæ, nec quod illa fuerit ſcripta à dicto Sebaſtiano, & ſubſcripta à Ioanne Franciſco.

Quid autem releuet huiuſmodi confeſſio Iannis Franciſci, erit particulariter videndum.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Ven. 7. *Maij* 1604.

ARGVMENTVM.

Aliqua circa probationem iuriſpatronatus.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus probatur ex deſcriptione facta in libro antiquiſſimo, tanquam de iurepatronatus alicuius.*
2 *Item probatur ex teſtibus de publica voce, & fama cum poſſeſſione quadragenaria præſentandi.*
3 *Præſentatio de beneficio per reſignationem facta idem operatur ac ſi eſſet facta de vacanti per obitum quoad effectum quaſi poſſeſſionis præſentandi.*
4 *Prouiſio Apoſtolica non mutat ſtatum beneficij.*
5 *Ad probandum iuſpatronatus ex ſolis præſentationibus requiruntur præſentationes ſpatio* 100. *annorum effectum ſortita.*

DECISIO CLXXIV.

1 Viſum fuit conſtare de iurepatronatus familiæ de Antelminellis. Primò ex deſcriptione facta ante annos 600. in libro nuncupato Martyrologium Eccleſiæ Lucanæ ad trad. per *Bald. in conſ.* 310. *lib.* 5. *Dec. conſ.* 135. *n.* 2. *Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina n.* 97. *de cauſ. poſſ. & propriet. Ferret. conſ.* 293. *n.* 9. *lib.* 2.
2 Secundò ex teſtibus deponentibus de publica voce, & fama, 1. ſcilicet, & 4. quæ in antiquis cum poſſeſſione quadragenaria præſentandi probat iuſpatronatus *Caſſad. dec.* 2. *n.* 4. *cum ſeqq. de probat.* dicens *Rotam* tenere opinionem *Bald. in l. cum ſuper C. de rei vendic. Achil. dec.* 6. *de iurepatr. Put. dec.* 60. *in fin. lib.* 1. & fuit dictum in cauſa *Barchinonen. vnionis* 5. *Decembris* 1597. *coram bo. me. Gipſio*.

Hic autem cum præſuppoſito quod hæc prima præſentatio habuerit effectum, interuenit huiuſmodi quaſi poſſeſſio quadragenaria. Nam de anno 1499. fuit præſentatus Io. Nicolaus Thomes.

3 Et quamuis huiuſmodi quaſi poſſeſſio ſit de beneficio vacante per reſignationem, tamen dubitari non poteſt, quin ſuffragetur, ac ſi eſſet præſentatio de vacante per obitum, vt reprobata opinione *Dec. in conſ.* 149. *n.* 4. tenet *Rot. Mohed. dec.* 10. *de iurepatr. n.* 3. & 4. *Abb. in c.* 1. *de relig. dom.*

Et adeſt alia præſentatio de anno 1577. in perſonam Benedicti Leonardi, quæ habuit effectum cum per eius obitum fuerit prouiſus de anno 1583. Ioannes de Ciottis vltimo loco defunctus.

Et mouit etiam Dominos, quod medio tempore vſque ad annum 1577. adſunt duæ prouiſiones Apoſtolicæ, in quibus derogatur iuripatronatus, & adeſt quoque alia præſentatio, & inſtantia de anno 1525. licet non doceatur effectum ſortitam fuiſſe. Quæ omnia dant magnum ſummum continuationis præſentationum.
4 Nec prouiſiones Apoſtolicæ elidunt intentionem patronorum; quia clarum eſt illas non mutare ſtatum beneficij *Aegid. dec.* 107. *Achil. dec.* 13. *incip. ſtatus beneficij de iurepatr.*
5 Non obſtat, * quod requiruntur præſentationes effectum ſortitæ ſpatio 100. annorum prout declarauit *Congregatio Concilij*, & tenuit *Rota in d. cauſa Barchinonen.* quia hæc procederent ſi ex ſolis præſentationibus iuſpatronatus probari deberet, ſed in præſenti caſu adeſt deſcriptio in libro, item fama cum quadragenaria quaſi poſſeſſione præſentandi, quæ ſufficiunt per ſupradicta.

An autem iuſpatronatus ſpectet ad D. Lucretiam erit particulariter videndum.

ROMANA SANCTI THOMAE.

Lunæ 10. *Maii* 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *An requiratur citatio in exequutione quando poſt rem iudicatam non variatur perſona, nec res.*

DECISIO CLXXV.

Domini perſtiterunt in reſolutis ex rationibus aliàs deductis. Aliqui tamen ex eis inclinabant, quod particulariter videretur de veri-

rita-

ritate illius quæſtionis, an quando poſt rem
1 iudicatam non variatur res, nec perſona requiratur in exequutione citatio, de qua per *Gabr.* qui refert *DD. de cit. concl. 1. nu. 131.* de qua veritate ſi opus erit conſultis DD. poterit particulariter videri.

NARNIEN. CONFINIVM.

Lunæ 10. Maii 1604.

ARGVMENTVM.

Examen teſtium factum abſque interrogatorijs partis an, & quando valeat.

SVMMARIVM.

1 *Omiſſio interrogatoriorum non vitiat examen.*
2 *Productio interrogatoriorum in actis, & proteſtatio requiritur ad hoc, vt examen factum ſine interrogatorijs ſit nullum.*
3 *Parte non reclamante poteſt iudex teſtes examinare cum interrogatorijs partis. Et ſine interrogatorijs partis ipſo tamen interrogante.*

DECISIO CLXXVI.

Domini reſoluerunt, teſtes fuiſſe validè examinatos, quia omiſſio interrogatoriorum
1 non vitiat examen *Specul. in tit. de teſte §. iam de interrogatorijs num. 21. verſ. item cautè Alex. conſ. 172. num. 9. lib. 2. Ruin. conſ. 35. numer. 4. lib. 4. Gabr. conſ. 118. nu. 69. lib. 2. Put. dec. 427. lib. 1.*

Non obſtat, quòd interrogatoria per partem fuerunt data, quia non fuerunt producta in actis, & aliqua proteſtatio non reperitur
2 facta, quòd aliàs examen eſſet nullum, * quæ requiruntur ad inualidandum examen *Barbat. conſ. 3. num. 24. & 25. liq. 3. Accorombon. dec. 49. lib. 1.* Et fuit dictum in cauſa *Parmen. ſtatus 11. Ianuarij 1602. coram R. P. D. meo Millino.*

Nec facit, quòd hodie reperiantur in actis, quia cùm non eſſent eo tempore regiſtrata, non erant de actis *Sarnon. in reg. de annal. quaſt. 4. num. 5. Cott. deciſ. 91.*

3 Nec facit, quòd primus teſtis fuit examinatus cum interrogatorijs, quia ſufficit, quòd iudex reſpuerit interrogatoria, & perfecerit examen ipſe interrogando abſque eo quòd pars reclamaſſet, quòd in actis conſtaret de productione interrogatoriorum, per ſupradicta.

Non obſtat, quòd teſtea poſſunt repeti *Specul. Alex.* & alij, quia hoc non tollit, quod ſint validè examinati.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 226.

CELSONEN. PRAECEPTORIAE.

Ven. 14. Maij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Poſt exequutionem factam, non eſt ampliùs locus arbitrio ad retardandam exequutionem, quod tamen fallit, ſi iudex nulliter, & iniuſtè proceſſerit, num. 2.*
Et quãdo dicatur ad hũc effectũ valde grauaſſe n. 3.

DECISIO CLXXVII.

Qvamuis poſt exequutionem factam non ſit ampliùs locus arbitrio ad retardandum exe-
1 quutionem Breuis, vt in cauſa *Aquilana Beneficij 28. Maij coram R. P. D. meo Lancellotto* & in alia *Treden. parochialis 3. Decembris 1601.*
2 *coram R. P. D. Sacrato,* * tamen ſi iudex nulliter, vel iniuſtè proceſſit, eſt locus arbitrio ad retardandum vlteriorem exequutionem Breuis, vt nouiſſimè fuit reſolutum in cauſa *Terraconen. parochialis 4. Febr. hoc anno coram R. P. D. Litta.* In præſenti vero caſu Domini cenſerunt, iudicem iniuſtè proceſſiſſe, & ideo ſuperſedendum in vlteriori exequutione. Breue enim fuit datum cùm clauſula *conſtito, quod Præceptoria vacaret per obitum Franciſci, & quod Franciſcus in poſſeſſione obierit, & quod Præcep-*
3 *toria dignitas conuentualis eſſet.* * Quæ omnia requirunt cauſæ cognitionem *Innoc. in c. fin. in fin. & ibi Bald. num. 11. verſ. de illa clauſula & ſub num. 19. Card. ad fin. de præſump. Lap. alleg. 60. num. 2. verſ. ſecus ſi fuiſſet & numer. ſeq. & alleg. 15. num. 7. Aegid. deciſ. 68.* Et fuit latè deductum in cauſa *Tiraſonen. Capellaniæ 7. Maij 1601. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano.* Et ideo cùm iudex noluerit admittere oppoſitiones Honufrij contra falſitates, & raſuram literarum, nec non iura, & articulos ad probandùm, quòd præceptoria non erat dignitas conuentualis, multùm grauauit, vt fuit dictum in cauſa *Gerunden. beneficii 31. Maii 1600. coram Reuerendiſſimo D. Epiſcopo Pacen.*

Nec facit, quod hæc requirant altiorem indaginem; quia ſatis eſt, quòd Honufrius deberet admitti ad opponendum, ad effectum vt dicatur iudex grauaſſe, ita vt ſit ſuperſedendum in vlteriori exequutione.

NEAPOLITANA S. IACOBI DE CHIAIA.

Lunæ 17. Maij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

Vnica collatione effectum ſortita acquiritur vltimus ſtatus beneficij.

DECISIO CLXXVIII.

Domini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicèt, vltimum ſtatum fuiſſe ad fauorem Ordina-

rij. Omiſſis enim prouiſionibus factis de anno 1575. quia vtraque eſt in lite, & neutra poteſt firmare ſtatum, adeſt collatio facta per Ordinarium, de anno 1542. quæ ſufficit pro vltimo ſtatu *Calder. conſ. 23. de præben. Oldrad. conſ. 1 t'2. num. 3.* cum alijs pluribus latè deductis in hac cauſa *coram R. P. D. meo Litta 16. Decembris 602.*

Nec releuat, quòd ad acquirendum vltimum ſtatum, requiritur effectuatio; quia de ea ſatis conſtat, tamen ex viſitatione Epiſcopi, quàm ex confeſſione ipſiuſmet hoſpitalis in prouiſione facta de anno 1574. ſiue 1575. in qua dicitur, quod iſte Prioratus fuit detentus per Clericos ſucceſſores ſine ſua diſpenſatione, & propterea non poteſt negari, quin vltimus ſtatus ſit ad fauorem Ordinarij.

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Lunæ 24. Maij 1604.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus, qui habet facultatem minuendi, & addendi, &c. non poteſt in totum tollere, & alterare, nec ſtatum prædeceſſorum à Pontifice confirmatum poteſt immutare.

SVMMARIVM.

1 *Verbum* debeat *importat neceſſitatem.*
2 *Quilibet debet ſe conformare moribus Eccleſiæ, in qua conuerſatur.*
3 *Monachi iuxta ritum & morem ſuæ regulæ debent officia diuina celebrare.*
4 *Archiepiſcopus non poteſt immutare ſtatutum à Papa confirmatum, & num. 8. & 9.*
5 *Qui habet facultatem addendi & minuendi, &c. non poteſt in totum tollere, vel alterare, & num.*
6 *Diminutio eiuſdem eſt iuris, cuius eſt augmentum.*

DECISIO CLXXIX.

FVit per Dominos vnanimiter reſolutum, clericos ſæculares teneri intereſſe diuinis officijs, & Monachis ſe conformare per verba Bullæ Pauli Tertij ibi *quodque clerici & preſbyteri ſeculares cum ſuperpelliceis in inferioribus ſtallis dextri & ſiniſtri Chori ſedere, ac omnibus, & ſingulis diuinis officijs vna cum dictis Priore, Decano, & Monachis intereſſe, & cum eiſdem ſe conformare debeant.* Et ideo omnino teneantur
1 intereſſe, & ſe conformare Monachis. * Verbum enim *debeant* importat neceſſitatem *l. 1. §. 1. ff. quod quiſque iur. Bart. in repet. l. 3. n. 3. C. de pignor.* Et eſt propria ſignificatio huius verbi *Bario. vbi ſupra gloſ. in Clemen. attendentes in verbo debeant de ſtat. Monach.* Et quoad conformationem, non modo Monachi habent verba Bullæ, verùm etiam diſpoſitionem iuris communis, vt per *Vitalin. in Clem. fin. num. 52. & 53. de celebrat. Miſſ.* & benè facit *tex. in cap. fin. prope fin. in verſ. præcipimus, ibi opportunè obſequia in Monaſterijs fideliter impendentes, & ibi gloſ. vlt. de ſtat. Monach.* Et hæc ſententia fulcitur ex regula generali, quod quilibet debet ſe conformare moribus Eccleſiæ, in qua conuerſatur *c. illa verſ. ſic etiam in. 12. diſt. c. recolentes verſ. cæterum domni* & ibi *gloſ. in verb. coaptent de ſtat. Monach. Card. in d. Clem. fin. num. 1. verſ. 4. not. Vital. num. 82. Albert. de Ferrar. in tract. de horis can. num. 36.*

2 Et huiuſmodi confirmatio eſt, vt diuina officia celebrentur ſecundùm regulam B. P. Benedicti. Habent enim Monachi pro ſe tam diſpoſitionem Bullæ Pauli Tertij, vbi in §. *denique* quod Prioris expreſsè hoc præcipitur,
3 quam etiam diſpoſitionem iuris communis. * Nam cum Eccleſia Montis Regalis ſit Cathedralis regularis, Monachi iuxta ritum & more ſuæ regulæ debent officiare ad *tex. in cap. de ijs §. Abbatibus & cap. final.* ibi *neque Monachorum conſtitutiones 12. diſt. Archid. in d. cap. de ijs num 1. Aegid. in princ. Card. de Turrecrem. num. 1. Vital. in d. clem. fin. in princ. de celebr. Miſſ. Tabien. in verb. horæ canonicæ num. 11.* Et ſunt etiam in hac poſſeſſione, pro qua eis per DD. fuit conceſſa manutentio.

Nec eſt verùm, quòd D. Archiepiſcopus poſſit immutare huiuſmodi ſtatutum. Licèt enim in *d. cap.* de ijs dicatur, quod debent celebrare ſecundùm ritum ſuæ regulæ iuxta voluntatem ſui Epiſcopi, tamen verba illa *iuxta voluntatem ſui Epiſcopi* intelliguntur, quia Epiſcopus hoc etiam velle debet. Nam quòd formam huius rei dare debeat, vel ſecundum voluntatem requiſitam, & ſi non habitam *Archid. ibidem num. 5. verſ. ſecundùm voluntatem de Turrecrem. num. 2. verſ. hic eſt caſus.*

4 Nec minùs verba Bullæ poſſunt, ad hunc effectum ſuffragari D. Archiepiſcopo, in qua datur facultas pro tempore Archiepiſcopis minuendi & addendi, quia per talem facultatem
5 non poteſt in totum tollere, & alterare. * Additio enim non importat mutationem præcedentis ſtatus, ſed potius continuationem, ad *tex. in l. ſi proprietate ff. de iur. dot. l. etiam C. eod. tit.* cum alijs per *Decian. reſp. 11. nu. 23. lib. 1.* Imo ſecundum præcedentem ſtatum regulatur *d. l. etiam vbi Doct. l. inter ſocerum §. cum inter de pact. dotal. Socin. ſen. conſ. 296. nu.*
6 *5. in princ. lib. 2.* * Et idem dicendum eſt de diminutione, quæ eiuſdem iuris eſt, cuius augmentum ad *tex. in l. ſcribit ff. ad Trebell.*
7 Et conceſſa facultate minuendi, non cenſetur conceſſa facultas in totum tollendi, quæ difficilius conceditur *l. iuriſgentium §. adeo ff. de pact. lib. 2. C. de prec. Imp. offeren. Fulgoſ. conſ. 216. in fin.*

8 Eoque magis procedunt prædicta, quia cùm Monachi habeant diſpoſitionem iuris pro ſe, non poteſt D. Archiepiſcopus in contrarium diſponere *Felyn. in cap. ſuper his num. 4. in prima fallen. & num. 11.* dixit etiam mirabiliter *de maior. & obed.*

Non

9 Non obſtat, quod prædicta ſint diſpoſita particulari ſtatuto Archiepiſcoporum, quod non ligat ſucceſſores: quia ſumus in ſtatuto confirmato à Sede Apoſtolica, & inſerto in Bulla, vnde non eſt ampliùs ſtatutum Epiſcopale, ſed Papale, quod ligat etiã ſucceſſores, vt fuit reſolutum in cauſa *Vicen. iuriſdictionis 28. Maij 1601. coram R.P.D. meo Sacrato*: Et in omnem euentum remanet diſpoſitio iuris communis pro Monachis.

Non intelligunt tamen DD. propterea impedire quominus Vicarius poſſit facere officium in diebus Reſurrectionis, Natiuitatis, & alijs ſolemnitatibus, de quibus in eadem Bulla in §. *quod nullus*.

FELTREN. PRAEBENDAE.

Ven. 28. Maij 1604.

ARGVMENTVM.

Beneficium eſſe collatiuum ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Omnia beneficia præſumuntur collatiua & 3.*
2 *Teſtes duo in omni negocio ſufficiunt.*
3 *In antiquis admittuntur teſtes de auditu.*
4 *Ex eo quod quis obtinet, & poſſidet beneficium incompatibile, infertur, aliud prius beneficium incompatibile renunciaſſe.*
5 *Poſſeſſio iure familiaritatis tunc præſumitur, quando alius titulus excogitari non poteſt.*
6 *Enunciatiua æquiuoca non probat, & num. 8.*
7 *Veniens contra præſumptionẽ iuris, debet vti fortioribus probationibus.*
8 *Ad nominationem beneficii principalis, venit nominatio beneficii ſubiecti.*

DECISIO CLXXX.

Domini reſoluerunt, beneficium S. Margaritæ eſſe ſeparatum, & liberum à Canonica-
1 tu. * Nam, vltra quod habet præſumptionem iuris pro ſe, quia omnia beneficia præſumuntur collatiua, vt fuit reſolutum in cauſa *Parmen. Prioratus 14. Aprilis 1600. coram R.P.D. meo Pegna* & in cauſa *Teruiſina S. Theoniſti 27. Nouembris 1602. coram R.P.D. meo Ludouiſio*, concurrunt etiam dicta nouem teſtium deponentium, hoc beneficium eſſe ſolitum conferri clerico ſæculari in titulum perpetui beneficij, & quòd eius Rector curam exercebat. Qui
2 teſtes bene probant, cùm ſint plures, * & duo ſufficerent *cap. in omni negotio & cap. licet 1. de teſt. l. vbi numerus ff. eod. tit.* Et tantò magis probant, cum eorum depoſitio ſit conformis diſpoſitioni iuris communis, quia vt dictum eſt; beneficia præſumuntur collatiua *Aret. conſ. 44. in fin. Gabr. de teſt. concl. 4. numer. 23. verſ. 6. infertur*. Et ideo etiam ex iſta cauſa, & quia ſunt plures, debent prçponi teſtibus in contrarium examinatis.

Non obſtat, quod iſti teſtes deponant de ijs, quæ ſunt iuris, nempe beneficium eſſe collatiuum, abſque eo quod reddant ſufficientem rationem, quia deponunt, eſſe ſolitum conferri, quod eſt quid facti, & reddunt bonam rationem, quia ſunt vicini oriundi, & de au-
3 ditu à maioribus. * Et in antiquis admittuntur teſtes de auditu *Dec. conſ. 321. ſub numer. 7. verſ. vnde primo.*

Minùs obſtat, quod aliqui dicunt, Pindellum & Peregrinum, qui poſſederunt, fuiſſe Canonicos, quia non ideò ſequitur, quod poſſederint hanc Eccleſiam Sanctæ Margaritæ tanquam Canonici.

Et quod plus eſt, tertiùs teſtis ſuper ſecundo & quartus ſuper tertio dicunt, aliquando Eccleſiam fuiſſe poſſeſſam à non Canonicis. Et hoc etiam colligitur, ex dictis aliorum teſtium, & Pindellus, vt dicunt ijdem teſtes tertius, ſextus, & octauus ſuper vndecimum, & quartus ad tertium poſt publicationem *Sacroſancti Concilij Tridentini* dicebat, non poſſe retinere vtrumque beneficium, ſcilicet Eccleſiam Sanctæ Margaritæ, & Canonicatum, & ideo domum quærebat, vbi habitare poſſet.

Peregrinus verò vltimus poſſeſſor, qui fuit Canonicus, poſt reſignationem Canonicatus retinuit vſque ad obitum Eccleſiam Sanctæ Margaritæ, vt dicti teſtes deponunt. Nec poteſt dubitari, quin reſignatio dicti Canonicatus habuerit effectum, * cum ipſe poſtea obti-
4 nuerit alium Canonicatum, & poſſeſſionem fuerit aſſequutus ad *conſil. Oldrad. 229.* pluriès canonizatum.

Non obſtat, quod reſignatio fuit facta ad fauorem fratris, & ideò Peregrinus potuit remanere in poſſeſſione iure familiaritatis; quia hæc procederent, ſi doceretur de reſignatione huius beneficij Sanctę Margaritæ *Cephal. cõſ. 4. num. 37. & ſeqq.* Et ideò illa poſſeſſio cenſe-
5 tur potiùs iure proprio. * Poſſeſſio enim iure familiaritatis tunc præſumitur, quando alius titulus excogitari non poteſt *Socin. ſen. conſ. 131. num. 4. lib. 1. & conſ. 13. numer. 17. lib. 4. Curt. iun. conſ. 168. num. 33. & 34.* cum alijs per *Menoch. de arbitr. iud. caſ. 160. num. 20.*
6 Non obſtant enunciatiuę antiquæ de anno 1480. quia earum vna eſt æquiuoca, & turbida; nam denunciatio non probat concludenter, quod iſta Eccleſia eſſet membrum Canonicatus, quia potuit eſſe, quod de eo tempore Canonicus etiam eſſet Beneficiatus, & ſic poſſideret ex alio titulo, quàm ex Canonicatu.

Nec obſtat, quod inſtrumentum optionis de dicto anno 1480. multùm ſeruiat pro tollenda iſta æquiuocatione, maximè concurrentibus actibus de anno 1570. & 1571. vt benè cõſideratur in *deciſione*; quia hæc fortaſſe procederent ſi nihil doceretur in contrarium. Vl-
7 trà quòd Cordubius, * qui venit contra præſumptionem iuris, grauatur fortioribus probationibus *gloſſ. & DD. in l. tranſactione C. de tranſact. Abb. in cap. qui in veriſimile in 2. not. de præſumpt.* cum alijs per *Surd. conſ. 60. nu. 22.*

S 2 Eo-

Eoque magis, cùm iſta præſumptio iuris habeat etiam probationes pro ſe, vt ſupra oſtenſum fuit.

Non obſtant iura de nouo producta, ex quibus apparet, quòd in libris taxæ annotatur, præbenda S. Margaritæ; quia non inde ſequitur, quod Eccleſia Sanctæ Margaritæ de Lugano ſit vnita huic præbendæ; tum quia hæc denunciatio poteſt verificari in alijs Eccleſijs, cum plures ſint ſub hac inuocatione in diœceſi Feltren. tum etiam quia ab origine hæc præ-
8 benda potuit hoc modo denominari. * Et ideo hæc probatio tanquam dubia non releuat *cap. in præſentia de probat. cum vulg.*

Non obſtat, quod in libris taxæ non eſt annotata huiuſmodi Eccleſia S. Margaritæ de Lugano; quia ſuffieit, quod ſit annotata Eccleſia de Ledico, quæ vt deponunt teſtes, eſt matrix huius Eccleſiæ Sanctæ Margaritæ. Nam
9 ad nominationem beneficij principalis venit nominatio beneficij ſubiecti *Rot. deciſ. 46. de reſcript. in antiq.*

ROMANA LIBERATIONIS A FIDEIVSSIONE.

Lunæ 31. Maij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Qui diu ſtetit in obligatione debet liberari. Quãdo autem dicatur diu ſteтiſſe relinquitur arbitrio iudicis.*

2 *Hæres cenſetur vna, & eadem perſona cum defuncto, & illius perſonam repræſentat in iure creato, & formato tempore obitus actiuè & paſſiuè.*

DECISIO CLXXXI.

1 SEntentiam Rotalem, quæ condemnat Suinarios ad liberandum hæredes bo. me. Vincentij Vecchiarelli à fideiuſſione, viſum fuit Dominis eſſe confirmandam, cum diu ſteterint in obligatione nempe vltra 12. annos. Et hoc tempus relinquatur arbitrio iudicis *gloſſ. in l. Lateus in verb. condemnetur ff. mand. Aret. in §. ſi quid autem num. 3. iuſtit. de fideiuſſ. Afflict. deciſ. 240. ante num. 4.*

2 Non obſtat, quod D. Vincentius ſtetit in obligatione, & nõ eius hæredes quia hæredes cenſentur vna, & eadem perſona cum defuncto §. 1. *auth. de iureiur. à moriente præſtito col. 5.* & repræſẽtant perſonã defuncti in iure creato, & formato actiuè & paſſiuè tempore mortis in perſona illius, quale erat iſtud ius agendi, ex quo diu ſteterat in obligatione, licet ſecus ſit in non formato, ex eo quod nunquam penes defunctum fuit *Aret. conſ. 123. num. 4. Cagnol. in l. hæredem 59. num. 17. ff. de reg. iur. Rol. conſ. 50. num. 8. lib. 2. & conſ. 6. num. 15. lib. 3.*

Et ita fuit reſolutum in contumaciam alterius partis comparere negligentis.

ARETINA SPOLII.

Mercurij 9. Iunij 1604.

ARGVMENTVM.

Ex defectu citationis ad videndum iurari teſtes an, & quando dicatur nullum examen.

SVMMARIVM.

1 *Subſtantia depoſitionis teſtis conſiſtit in iuramento.*

2 *Stylus reſpiciens deciſoria debet concludenter probari.*

3 *Stylus contrarius introduci non poteſt à iudicibus ſine conſuetudine.*

4 *Teſtis, qui à Notario aſſeritur enunciatiuè, & non diſpoſitiuè iuratus non probat & num. 5.*

6 *Teſtis examinatus coram Notario ſine mandato Iudicis non probat.*

7 *Examen vtriuſque partis perperam factum circa ea, quæ reſpiciunt ordinationem iudicij poteſt ſuſtineri dummodo non ſit contrarius.*

DECISIO CLXXXII.

DOmini receſſerunt à reſolutis, & dixerunt examen fuiſſe nullum, quia deficit citatio ad videndum iurare teſtes, quæ omnino requiritur, cum ſubſtantia depoſitionis teſtis conſiſtat in iuramento *l. iuris iurandi C. de teſtam.* quare ſi pars non citetur, vel alias ſit præſens depoſitio nihil valet *cap. 2. & ibi Abb. ſub n. 6. & ſeq. de teſtament. l. ſi quando vbi Bald. num. 5. C. eod. Lanfranc. in tract. de teſtam. num 8. verſ. quaro 6. Caputaq. deciſ. 274. num. 7. & dec. 285. par. 3. Achill. deciſ. 1. de teſtamen. Rot. deciſ. 15. eod. tit. & dec. 1. de fid. inſtr. num. 3. & 4. in nou.*

Non obſtat, quod ex ſtylo illarum partium pars citatur ſolum ad videndum induci, & pro-
2 duci capitula, & non ad videndum iurare teſtes, * quia huiuſmodi ſtylus eſt contra ius *d. l. iuriſiurandi*, & reſpicit deciſoria, & non ordinatoria. Deciſio enim cauſæ, & victoria pendet ex probatione *Dec. in cap. 2. num. 103. de probat. Alexand. conſ. 16. num. 7. lib. 5. Ruin. conſil. 69. num. 7. lib. 4 latè Aſin in prax. §. 19. n. 3.* quare cum iſte ſtylus ſit contrarius, & reſpiciat deciſoria debet concludenter probari, nec ſufficit extraiudicialis informatio ex fide Aduocatorum illarum partium *Bart. in l. de quibus num. 22. de leg. Socin. ſen. conſ. 36. num. 11. circa medium lib. 4. Dec. conſ. 402. num. 12. Oſaſch. deciſ. 22. num. 3. Caſ. de Graſſ. deciſ. 7. n. 1.*
3 *de probat.* * & cum iſte ſtylus contra ius non potuit introduci à iudicibus de partibus ad ius reddendum *Alex. conſ. 36. num. 10. lib. 2. Aymde antiq. temp. par. 4. in princ. num. 36. verſ. ideò magiſtratus* cum allegatis in cauſa *Rauenatenſi Caſalis 1. Iunij 1584.* vbi ſubditur, quod non ſufficit ſtylus, ſed requiritur conſuetudo. Et ſic pro-

Digitized by Google

probari debent tot, & tales actus, vt deuenerint ad notitiam populi, vel maioris partis *Alex. d. conſ. 36. num. 11. Aym. d. num. 36. circa medium verſ. 2. intellige.*

4 Placuit etiam Dominis alia nullitas, ſcilicet, quod Notarius enunciatiuè dicit *teſtis iuratus &c.* & non diſpoſitiuè *tactis ſcripturis &c.* quo caſu Rota non ſolet adhibere fidem teſtibus *Verall. dec. 123. & 246. p. 2. & dec. 295.* vbi dicit quod ita ſeruat *Rota par. 3. in impreſſ. & 111. lib. 11. in manuſcript.* in qua etiam dicit ita Rotam ſeruare.

5 Nec obſtat, quod hoc non reſpicit *deciſionem* ſed ordinationem iudicis, nec eſt contra ius vt per *Verall. deciſ. 207. lib. 1. in manuſcript.* & ideo ſufficit fides extraiudicialis *Bart.* & alij ſuperius allegati, quia nihilominus non ſufficit fides data ad hunc effectum. Non enim ſatis eſt dicere, ita fuiſſe ſeruatum, niſi etiam dicatur fuiſſe oppoſitum de nullitate, & ipſa oppoſitione non obſtante fuiſſe iudicatum pro validitate, vt per *Verall. deciſ. prædicta 211. lib. 1. in manuſcript.*

6 Adeſt & tertia nullitas, quia teſtes fuerunt examinati coram Notario, & non coram Iudice, nec conſtat de deputatione Notarij *gloſ. vlt. in l. iubemus C. de lib. cauſ. gloſ. antepenult. in l. hac conſultiſſima §. pen. vbi Bald. num. 1. C. de teſtam. idem Bald. conſ. 481. col. fin. num. 3. lib. 4. Crot. in tract. de teſt. num. 257.*

7 Non obſtat, quod iſte modus quoad omnia prædicta fuerit ſeruatus ab vtraque parte, & ideo intrat *deciſio* in cauſa *Auximana tutelæ 16. Februarij 1582. coram Domino de Rubeis.* Quia dixerunt Domini, quod huiuſmodi *deciſio* in omnem euentum non erit intelligenda, quoad ea, quæ ſunt contra ius.

COLLEN. PENSIONIS.

Merc. 9. Iunij 1604.

ARGVMENTVM.

Sententia ob non interpoſitam appellationem, vel illius proſecutionem quando dicatur tranſitum feciſſe in iudicatum.

SVMMARIVM.

1 *Sententia à qua intra decennium non appellatur, tranſit in iudicatum & num. 3.*

2 *Intimatio ſententiæ non requiritur, quando pars eſt præſens, & tempus appellationis incipit currere ſtatim à tempore ſententiæ.*

4 *Iudex poteſt præfigere terminum ad proſequendam appellationem.*

5 *Allegans impedimenta, debet illa probare, ad hoc vt excuſetur.*

6 *Cedula ſententiæ debet eſſe in actis, antequam pronuncietur, aliàs ſententia eſt nulla.*

7 *Notario non creditur, dum agitur de condemnando iudicem.*

8 *Rota non exequitur ſententias aliorum tribunalium, niſi docto de iuſtitia.*

9 *Beneficium quod vacat ex alterius aſſequutione, non poteſt reſignari.*

10 *Beneficium ſemel vacans ex perſona vnius, non poteſt amplius ex eadem perſona vacare ſine nouo titulo.*

11 *Penſio reſeruata ex falſa cauſa eſt nulla.*

12 *Subrogatio gratioſa litiganti conceditur, ne detur nouus collitigans.*

DECISIO CLXXXIII.

DVbitaui an conſtaret de re iudicata, vt eſſet locus exequutioni. Et Domini affirmatiuè
1 reſponderunt, * quia Leander non interpoſuit appellationem infra decendium *cap. quod ad conſultationem de ſent. & re iud. lib. 1. C. ſi ſæpius in integr. reſt. Rot. deciſ. 5. de ſent. excom. in nou. Aym. conſ. 103. num. 1. Gail. pract. obſer. lib. 1. obſer. 139. num. 2.*

Non obſtat, quod partes ſint in confeſſo, quod in illis partibus tempus ad appellandum incipiat currere à die intimationis ſententiæ, *
2 quia cum ſententia fuerit lata partibus præſentibus, talis intimatio non requirebatur, & tempus incipit currere ſtatim à tempore ſententiæ *l. 1. §. vlt. & Bar. ff. quando appell. ſit c. biduum §. ſi aduerſus 2. q. 6. Rot. deciſ. 22. de appell. in non. Afflict. deciſ. 344.* cum alijs latè congeſtis per *Tiraq. de retract. Lignag. §. 35. gloſ. 4. num. 10.*

Et inſuper intimatio fuit facta die 16. Ianuarij 1603. & appellatio interpoſita die 21. quæ fuit admiſſa cum præfixione duorum menſium ad proſequendum cauſam appellationis, & fa-
3 ciendum Iudici fidē de proſequutione. * Quare cum infra hoc tempus non fuerit doctum de appellationis proſequutione ſententia tranſitum fecit in iudicatum *Rot. dec. 85. de appellat. in antiq.* & fuit reſolutum in cauſa *Venetiarum legitimitatis de Maurocenis 13. Ianuarij 1603. coram Reuerendiſſimo D. Pamphilio Decano,* & in alia *Abulen. Cappellaniæ 17. Decembris 1599. coram Reuerendiſſimo D. Seraphino Patriarcha Alexandrino,* qui ambo fuerunt hoc manè à S.D.N.
4 Clemen. VIII. S. R. E. Cardinales creati. * Et hanc quidem præfixionem termini potuit Iudex decernere, tam ex conſtitutione conciliari partium illarum, quam etiam ex diſpoſitione iuris *cap. cum perſonas e. cum ſit Romana &c. reprehenſibilis de appell. Rot. deciſ. 25. de appell. in nou. Modern. de atten. app. pend. cap. 12. limit. 13. num 1. & 3. & limit. 14. num. 1 & 8.*

Nec facit, quod in omnem euentum dictus Leander venit excuſandus, ſi intra tempus præfixum non docuit de tali proſequutione, ſtantibus impedimentis ſibi præſtitis à D. Nereo *Adden. d. dec. 25. in fin. verſ. quod intelligo verum de appell. in nou. Lancell. de atten. dict. limit. 14. num. 6.* & fuit dictum in allegata cauſa
5 *Abulen. Cappellaniæ coram Cardinali Seraphino,* * quia hæc impedimenta ſolum allegantur non autem probantur, & cum ſint quid facti probari debent iuribus vulgaribus.

6 Nec obſtat, quod cedula non fuit data in actis eadem 16. Ianuarij 1600. qua fuit pronunciatum, prout in cedula, & ideo ſententia

fuit

fuit nulla, vt fuit reſolutum in cauſa *Fauentinæ ſucceſſionis* 12. *Nouembris* 1601. *coram Reuerendiſſimo D. Pacen.* quia neque de hoc conſtat, niſi
7 per atteſtationem Notarij poſteà factam, * cui non creditur cum agatur de condemnando Iudicem *Caſtren. in l. Seia num. 2. ff. ad Vellian. Iaſ. in l. iuſiurandum §. Procuratorem num. 26. ff. de iureiur. cum alijs.*

8 Non obſtat, quod Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium niſi docto de iuſtitia *Put. dec.*401. *lib.* 1. *Chiſanen. deciſ.* 179. & eſt vulgatum, quia ſatis apparet de iuſtitia cum Iudex condemnet Leandrum ad reſtituendas penſiones, quas D. Nereus indebitè ſoluerat *tot. tit. ff. de condict. indeb.* penſio enim non fuit validè reſeruata, quia Leander poſt aſſequutionem Eccleſiæ S. Agnetis non poterat
9 reſignare Eccleſiam Sancti Fidelis, quæ vacabat per alterius aſſequutionem *c. de multa & ibi Abb. num.* 16. *Anchar. num.* 3 & alii communiter *de præben.* & in *extrauag. Ioan.* 22. *incip. execrabilis eod. tit. Clem. gratia & ibi Vital. nu.* 43. *de reſcript.* & fuit pluries reſolutum. * Da-
10 ta enim ſemel vacatione ex perſona vnius non poteſt iterum ex eadem perſona beneficium vacare niſi nouus titulus ſuperueniat *Folyn. in cap.* 21. *numer.* 23. *de reſcript. Rota conſ.* 342.
11 *num.* 1. * Et ideo penſio ex hoc capite reſeruata tanquam ex falſa cauſa fuit nulla *Caputaq. deciſ.* 289. *num.* 2. *par.* 2. *Gig. de penſ. q.* 22. *nu.* 8. *&* 9. *& q.* 5. *num.* 5.

Non obſtat, quod Dominus Nereus ſit ſub-
12 rogatus in ius Reſignatarii, * quia huiuſmodi ſubrogatio conceditur ne detur nouus collitigans, & eſt conditionalis, ſcilicet ad ius quod habet, vel ſi quod habet *Rebuff. in prax. tit. de ſubrog num.* 44. vnde cum non conſtet de iure reſignatarii, hæc conditio nihil ponit in eſſe *Rebuff. loco præcit. Achill. dec.* 9. *num.* 3. *&* 4. *de pen. Put. deciſ.* 197. *num.* 17. *& ſeqq. lib.* 1.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 280.

BONONIENSIS FIDEICOMMISSI DE MANGIOLIS.

Lunæ 14. *Iunij* 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio defuncti nocet hæredi, & habenti cauſam ab ipſo mediate, vel immediatè.*
2 *Duo confinia probant identitatem.*

DECISIO CLXXXIV.

PRoſequendo diſputationem iam cœptam dubitaui, an poſſeſſio S. Nicolai de Villula, molendinum Sancti Martini, & poſſeſſio de Baſabo eſſent de bonis ſubiectis fideicommiſſo Comitis Melchioris ſenioris. Et Domini affirmatiuè reſoluerunt; nam hæc omnia bona enunciantur in teſtamento ipſiuſmet fideicommittentis, de quo in *Summario num.* 1. *&* 5. & quoad duo vltima corpora concurrit etiam laudum latum per felic. rec. Gregorium XIII.
1 tunc Cardinalem. * Quæ aſſertiones, & maximè illa teſtatoris ſicuti probant contra hæredes, ita quoque contra habentes cauſam ab ipſis non ſolum immediatè, verum etiam mediatè ex deductis in cauſa *Montis Faliſci fideicommiſſi* 12. *Maij* 1603. *coram Illuſtriſſimo D. Cardinale Pamphilio.*

Quantum attinet ad identitatem de ea quoque conſtat, licet non ſit agendum de molendino, quia poſſidetur ab ipſiſmet fideicommiſſariis, nam in inuentario dantur pro confinibus poſſeſſionis de Villula via publica, & flumen. Quæ duo confinia concurrunt
2 etiam in aſſignatione facta Faſanino, * & ſufficiunt, vt pluries fuit firmatū in hac cauſa. Nō obſtat, quod fuit derogatum fideicomiſſo reſpectu huius poſſeſſionis, quia de hac derogatione hodie non agitur, & ſi opus erit, de ea particulariter agetur, ſed ſatis eſt firmare, quod bona ſint ſuppoſita fideicommiſſo.

Identitas poſſeſſionis de Baſabo probatur. Concurrunt enim denominatio, & aliqua confinia, de quibus in inſtrumento aſſignationis factæ Comiti Herculi, de qua in *Summario num.* 9. cum denominatione, & aliquibus confinibus, de quibus in venditione *nu.* 12.

NEBIEN. RECTORIAE.

Mercurij 16. *Iunij* 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio non exiſtente in poſſeſſione eſt manutenibilis, & præſumitur continuata vſque ad tempus litis motæ num.* 2.
2 *Sententia non ſequuta exequutione non priuat poſſeſſione.*

DECISIO CLXXXV.

PRo informante ſcilicèt Mannono dandum eſſe mandatum de manutenendo. De eius enim poſſeſſione conſtat per inſtrumentum *l.*
1 *prædia & ibi DD. ff. de acq. poſſ.* * Quæ poſſeſſio inſtrumentalis, non docto de poſſeſſione alterius, eſt manutenibilis *Caputaq. deciſ.* 334. *num.* 6. *p.* 2. & fuit reſolutum in cauſa *Hipporigien. Capellaniæ vltima Aprilis* 1574. *coram Illuſtriſſimo Domino Cardinali Blanchetto* & in alia *Piſcien. ſeu Nullius Cappellaniæ* 21. *Februa-*
2 *rij* 1578. *coram Sanctiſſimo Domino Noſtro* * & hæc quidem poſſeſſio ad effectum manutentionis præſumitur continuata vſque ad tempus litis motæ *Aretin. in §. retinen. num.* 2. *inſtit. de interd. Cyn. in l.* 1. *num.* 16. *circa med. verſ. ſed qualiter C. vti poſſid. Afflict. deciſ.* 394. *num.* 2.
cum

Digitized by Google

cum alijs pluribus allegatis in cauſa *Romana Palatij 10. Octobris 1578. coram bo. me. Laureтano*.

Non obſtat, quod fuerit lata ſententia, cri-
3 minalis contra Mannonum; * quia ſententia, non facta exequutione non priuat *Adden. ad Rot. deciſ. 3. nu. 6. de reſt. ſpoliat. in nou.* Vltra quod illa ſententia fuit ſuſpenſa per appellationem, & ideo non impedit, quominùs Mannonus ſit manutenendus *Butr. in c. cùm dilectus in fin. de cauſ. poſſ. & propr. Menoch. de retin. poſſeſ. remed. 3. num. 849. & ſeq.* & fuit pluriès reſolutum, eoque magis prædicta procedunt in hoc caſu, quia Mannonus obtinuit reuocationem illius ſententiæ.

PARMEN. PENSIONIS.

Lunæ 21. Iunij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio Procuratoris poteſt reuocari à principali etiam non docto de errore.*

2 *Creditor recipiens minus debito, & quietans ſibi præiudicat.*

DECISIO CLXXXVI.

Domini receſſerunt à reſolutis, & dixerunt, Brunorum non eſſe manutenendum in exactione penſionis ſcut. 180. quia de poſſeſ-
1 ſione non conſtabat * niſi per confeſſionem procuratoris in reſponſione ad poſitiones, quæ poſteà fuit reuocata, quod potuit fieri, non docto de errore *Felyn. in c. 1. num. 16. ut lit. non conteſt. Caputaq. deciſ. 198. p. 1. Put. deciſ. 16. lib. 3.* & fuit reſolutum in cauſa *Aſten. feudi 16. Aprilis 1584. coram. bo. mem. Bubalo* & aliàs ſæpius.

Placuit etiam Dominis aliud fundamentum quod Brunorus facto ſuo cecidit à poſſeſione, Lata enim ſententia ſuper reductione, licèt prius recuſauerit recipere penſionem, & pro-
2 teſtatus fuerit cum clauſula *Saluo iure recipiendi reſiduum*, tamen poſteà liberè, & abſque alia proteſtatione quietauit, quare ſibi præiudicauit *§. poſteriore inſtit. quib. mod. teſtam. infirm. l. pacta nouiſſima C. de pact.*

Ex quibus concluſum, Brunorum eſſe manutenendum ſolùm in exactione penſionis ſcutorum 133. iuxta tenorem ſententiæ reductionis; quam ſummam ipſe recepit, ſine tamen præiudicio agendi in petitorio ad totam ſummam.

PACEN. DECIMARVM DEL HEBRERO.

Lunæ 21. Iunij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Solus parochus habet intentionem fundatam in decimis prædialibus, & Epiſcopus quando eſt parochus vniuerſalis.*

2 *Extenſio non fit de loco ad locum, vel de perſona ad perſonam.*

DECISIO CLXXXVII.

Dubitaui; an Capitulum Pacen. haberet intentionem fundatam percipiendi mediotatem decimarum in locis, in quibus Epiſcopus percepit in caſu, & ad effectum, de quo agitur, qui eſt, vt Capitulum poſſit percipere in
1 loco *del Hebrero* * Domini negatiuè reſoluerunt, quia cum agatur de decimis prædialibus, ſolus Parochus habet intentionem fundatam *c. fin. de paroch. c. cum ſint de decim.* vel Epiſcopus vbi nulli ſunt parochi *c. quoniam de decimis vbi Doct. Butr. num. 2. Anchar. num. 4. Card. in 4. oppoſ. Abb. num. 2. Henric. Boich. in c. peruenit num. 2. in fin. eod. tit. Rebuf. de decimis q. 7. nu. 8.* Et merito, quia vbi parochiæ non ſunt diſtinctæ, Epiſcopus eſt parochus, & cura penes eum reſidet *c. nullus de paroch. Oldrad. conſ. 67. num. 3. verſ. & dicimus in talibus Eccleſijs* & fuit dictum in cauſa *Carthaginen. decimarum 28. Iunij 1593. coram Orano.*

Non obſtat conſuetudo allegata per Capitulum, quia, quicquid teſtes dicant de alijs locis, de quibus hodie non agitur, non pro-
2 bant, * eam eſſe in loco *del Hebrero*, nec de iure fit extenſio de loco ad locum, nec de perſona ad perſonam *Aret. conſ. 44. nu. 1. & conſ. 132. nu. 4. Bald. conſ. 257. lib. 2. Aym. de antiq. temp. 4. par. in princ. num. 42.*

Non obſtat deciſio in cauſa *Oſcen. decimarum de la Predia 21. Martij 1564. coram D. de Rubeis*, quia ideo in illo caſu Capitulum recipiebat fomentum ab Epiſcopo, quia Epiſcopus erat in cauſa vnà cum Capitulo.

Nec prædictis reſiſtit *Caputaq. deciſ. 306. p. 3.* quia ibi Beneficiati agebant ſpolio, & probauerant conſuetudinem 70. annorum percipiendi decimas.

Et ita fuit reſolutum, Capitulum non habere intentionem fundatam.

PAMPILONENSIS DE IANSI.

Lunæ 21. Iunij 1604.

ARGVMENTVM.

Eligens ſibi vacationem per obitum certæ perſonæ quid probare teneatur.

SVMMARIVM.

1 *Exprimens duos modos vacandi alternatiuè, debet*

bet in iuſtificatione gratia proſequi certam vacationem.

2 *Succeſſor non tenetur docere de titulo prædeceſſoris, tenetur tamen probare, quod longo tempore poſſederit per obitum.*

3 *Poſſeſſio nulla, & attentata non conſumit vacationem per obitum.*

4 *Gratia ſi neutri non conceditur contra prouiſum Apoſtolicum.*

5 *Si in gratia plures cauſæ exprimantur, ſufficit, eſſe veram illam, per quam Papa mouetur, licèt alia ſint falſa.*

DECISIO CLXXXVIII.

FVerat reſolutum *coram me prima decembris*
præteriti gratiam *ſi neutri* Ferdinandi eſſe
iuſtificatam quoad modum vacandi, ſcilicèt,
quod ſufficiebat oſtendere, quod Ioannes
prætendebat habere ius in parochiali, quia
alternatiuè fuerat narratum, vacare per obi-
tum Ioannis vltimi poſſeſſoris, ſeu ius in illa,
1 vel ad illam habere prætendentis. * Sed quia
nihilominus Ferdinandus tenetur proſequi
certam vacationem, & elegit ſibi vacationem
per obitum Sanctiij de Vruttia, ideo dubitaui,
an intraret huiuſmodi vacatio. Et Domini
affirmatiuè reſoluerunt; quia, vt conſtat ex
teſtibus, Sanctius fuit prouiſus de anno 1512.
& deceſſit de anno 1563. & toto eo tempore
2 poſſederat. * Et ideò intrat *alleg. Lapi 89.* quod
ſucceſſor non tenetur docere de titulo ante-
ceſſoris, per cuius mortem beneficium impe-
trauit, ſed ſufficit probare, quod longo tem-
pore prædeceſſor poſſederit beneficium, &
quod communi opinione Rector reputaba-
batur, idem tenet *Rot. deciſ. 10. in fin. de rer.*
permut. in antiq. & *eod. tit. in nou. dec. 4. Ægid.*
deciſ. 593. *incip. licet poſſeſſio &* 644. *incip. non*
obſtan. Anchar. conſ. 117. vbi loquitur in ante-
ceſſore, qui poſſederat 17. annis. Et erat in
viridi obſeruantia tempore *Caſſadori* vbi refert
in *deciſ. 2. & 3. de cauſ. poſſ. & prop. & trad.*
Gemin. & Frank. in cap. ſuſceptum de reſcript.
in 6. Boer. deciſ. 42. num. 30. Sarnen. in reg. de
trien. q. 16. & q. 49. in fin.

Non obſtat, dum dicitur, illam vacationem
fuiſſe conſumptam per prouiſionem Martini,
3 & Petri Bullani, * quia cum illæ prouiſiones
fuerint nullæ, & attentatæ, vt fuit reſolutum
coram *Illuſtriſſimo Cardinali Mantica 2. Martij*
1592. non conſumpſerunt vacationem per obi-
tum Sanctij.

Quantum ad ſecundam partem dubii, pari-
ter Domini cenſuerunt, gratiam Ferdinandi
non eſſe ſubreptitiam. Licèt enim fuerit nar-
ratum, Antonium & Ferdinandum fuiſſe pro-
uiſos per obitum Petri, iſta narratiua non vi-
tiat gratiam, quia ſatis eſt, quod ſit verum,
4 quod neutri ius competebat, * & quod gratia
non conceditur contra prouiſum Apoſtoli-
cum. Ad hunc enim effectum narratur per
cuius obitum altera pars fuerit prouiſa. Quare
5 ſufficit, * quod cauſa quæ mouit Papam ad
concedendum ſit vera, licèt aliæ non verificen-
tur *Put. deciſ. 69. lib. 2.* & fuit latè deductum
in cauſa *Biſuntina ſeu Baſilien. vnionis 10. Maij*
1602. *coram Illuſtriſſimo Domino meo Cardinali*
Seraphino.

ROMANA CENSVS.

Lunæ 21. Iunij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis non admittit exceptiones extrinſecas à contractu, & altiorem indaginem requirentes.*

2 *Sententia ad hoc vt vulneret obligationem Cameralem, debet ad hunc effectum ferri inter eaſdem perſonas, & in eadem cauſa.*

DECISIO CLXXXIX.

FVit per Dominos reſolutum, D. Alexandrum
teneri exequutiuè liberare Altouitum, ſtante
1 eius clara obligatione in forma Cameræ,* quę
non admittit exceptiones extrinſecas à con-
tractu & requirentes altiorem indaginem *Caſ-*
ſad. deciſ. vnic. de mut. pet. Galleſ. ad quartam
par. oblig. Cameral. quæſt. 1. & fuit dictum in
cauſa *Tiburtina Caſtri S. Poli 17. Martij* 1564.
coram Cotta & alias ſæpiùs.

Nec eſt verùm, quod obligatio Cameralis
fuerit vulnerata per ſententias Rotales; quia
D. Alexander vigore reconuentionis egit con-
tra Altouitum, & licèt obtinuerit ſententias
fauorabiles, tamen cum ſint latæ ſuper alia
cauſa, non vulnerarunt obligationem Came-
2 ralem, cum id requiratur, * vt ſententia ſit
lata ad effectum vulnerandi, vt in cauſa *Ro-*
mana pecuniaria de Columbis 10. Nouembris
1595. *coram Illuſtriſſimo Cardinali Pamphilio.*

ROMANA CENSVS.

Veneris 25. Iunij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio pro vna cauſa non extenditur ad aliam, & num. 2.*

3 *Confideiuſſoris ſolutione liberatur confideiuſſor, ita vt principalis non poſſit contra illum agere, ſi totam ſummam ſoluit, ſecùs ſi partem nu. 4.*

DECISIO CXC.

DOmini reſoluerunt, Maluicinum fuiſſe liberatum, quia D. Alexandro non oſtendit, aliquod damnum ſe fuiſſe paſſum, ita vt interet illius obligatio *l. ſi vltra C. de fideiuſſ. §. fideiuſſores inſtit. eod.* Non enim damnum aliquod

quod obuenit pro ſumma ſcut. 1500. quæ remanſit in depoſito penes Altouitum, quia dominium non fuit abdicatum à D. Alexandro; & ſi aliquod damnum fuit paſſus occaſione iſtius depoſiti, non tenetur Maluicinus, qui ſe obligauit intuitu Venturinorum, quorum cauſa damnum non fecit D. Alexander, ſed quod
1 Altouitus noluit reſtituere depoſitum. * Et ideò obligatio Maluicini non debet extendi ad hanc cauſam diuerſam *Bald. conſ. 106. lib. 2.* cum alijs alleg. in *diſcurſu*.

Nec facit, quòd D. Alexandet depoſuit cum hoc, quod pecuniæ ſoluerentur Clandio Venturino, ſequuta ratificatione Antonii, quia propterea non fuit abdicatum dominium à D. Alexandro, vt in aliis *decisionibus* oſtenſum fuit. Et licèt huiuſmodi pecuniæ periiſſet Venturinis, hoc non proueniſſet ob tranſlationem dominii, ſed ob moram non ſequutæ ratificationis, cum non eſſet conueniens, quòd D. Alexander pateretur damnum ob moram Venturinorum non ratificantium, & ita loquitur *tex. in l. ſi ſoluturus ff. de ſolut. & liber. vbi Bart. nu.* 4. & alii in contrarium allegati.

2 Nec quoad iſtam ſummam poteſt petere aliquod damnum occaſione fructuum cenſus, quia Altouitus ſemper ſoluit fructus. Vltra quod huiuſmodi damnum non proueniſſet culpa Venturini, cuius intuitu fideiuſſit Maluicinus, ſed Altouiti nolentis reſtituere depoſitum, vt dictum fuit.

Non obſtat, quod Altouitus depoſuit hanc ſummam, quam nondum habuit D. Alexander, & deponere non eſt ſoluere; quia ipſe D. Alexander eſt in culpa, quod non recipiat.

3 Quoad aliam ſummam ſcut. 1500. ſolutam Venturino, pariter eſt liberatus Maluicinus. Nam alij duo confideiuſſores ſoluerunt vltra iſtam ſummam; quare hodie D. Alexander non poteſt agere contra Maluicinum *gloſ. in l. ſi ſtipulatus §. fin. in verſ. exceptione ver. & ideo ſi is qui conuentus eſt ff. de fideiuſſ.* ponderata in diſcurſu.

Nec reſiſtit *tex. in d. l. ſi ſtipulatus*, cum alleg. in *diſcurſu* vbi liberatio vnius fideiuſſoris non prodeſt alijs; quia hęc intelliguntur ad effectum ſolutionis reſidui, vt per *gloſ.* allegat.

4 Nec minus poteſt petere aliquod damnum pro fructibus illius ſummæ, quia Mutianus ſoluit ſcut. 400. pro fructibus, quæ excedunt fructus iſtius portionis cenſus, & poſt ſolutiones factas à Mutiano, & Rodulpho, non poteſt D. Alexander, aliquod prætendere damni ratione fructuum, cùm fuerit ſoluta ſors principalis.

Alia ſunt ſublata ex diſcurſu.

REGIEN. PRIORATVS.

Ven. 25. Iunij 1604.

ARGVMENTVM.

Beneficiatus an, & quando teneatur docere de eius titulo.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiatus ad inſtantiam Ordinarij & patroni, quando ſumus in poſſeſſione recenti, tenetur oſtendere titulum ſuum num. 3.*

2 *Limita quando ſemel exhibuit, vel patronus per impetrationem fecit ſe partem formalem contra beneficiatum.*

4 *Quid requiratur ad hoc, vt beneficiatus non teneatur exhibere.*

5 *Epiſcopus quando dicatur eſſe aduerſarius alicuius.*

DECISIO CXCI.

QVamuis beneficiatus ad inſtantiam Ordinarii & patroni, quando ſumus in poſſeſ-
1 ſione de recenti, teneatur oſtendere titulum ſuum, vt de Ordinario *Gemin. in c. Ordinarii num. 1. Franc. n. 5. de off. ord. in 6. Abb. in c. licèt Heli num. 22. Io. de Anan. num. 27. & ſeqq. Felyn. num. 7. & ſeq.* Et de patrono dicit *Abb. in d. c. licèt Heli in fin. Io. de Anan. num. 20. verſ. & idem dicas Prob. ad Monach. in d. cap. ordinarij num. 22. Franc. num. 5. verſ. quid autem ſit in patronis.*

1 In caſu tamen, de quo agitur, dixerunt Domini Camillum non teneri exhibere ad inſtantiam patronorum titulum ſuum; tum quia iam exhibuit, tum quia Achilles vnus ex patronis per impetrationem fecit ſe partem formalem contra dictum Camillum; quo caſu liberatur à productione tituli *Felyn. in d. cap. licèt Heli* qui alios alleg. *num. 9. Anchar. in c. 1. q. 8. de reg. iur. in 6.* DD. communiter in *d. c. licèt Heli*.

3 Non obſtat, quod iſti DD. loquantur in Epiſcopo; quia eadem regula militat in patrono, vt per *Felyn. in d. cap. licèt Heli nu. 15. Io. de Anan. num. 34. verſ. ſecundo caſu Abb. in fin. Anchar. in d. c. 1. quæſt. 8. prope fin. de reg. iur. in 6.*

4 Nec eſt verùm, quòd neceſſe ſit ad liberandum beneficiatum, quòd Epiſcopus agat iniuſtè, & de facto poſſeſſorem ſpoliando; quia
5 ſatis eſt, quòd conſtituat ſe aduerſarium, * & tunc dicitur aduerſarium ſe conſtituere, quando egit cum eo coram ſuperiore, vel ipſum ſpoliat, iuris ordine non ſeruato, vti per *Io. de Anan. in d. cap. licèt Heli num. 33. in fin.* Et quamuis *Felyn. in d. c. licèt Heli num. 9.* dicat, quòd tunc dicitur conſtituere ſe aduerſarium, quando agit de facto, loquitur tamen, vt non includat caſum, quando agit de iure, ſcilicet quando beneficiatus, qui tenebatur exhibere titulum Ordinario recuſauit, tunc enim licèt Ordinarius ſit aduerſarius, tamen, vt dicit *Io. de Anan.* allegatus per *Felyn.* loco ſupra citat. *num. 34.* beneficiatus tenetur coram ſuperiore exhibere titulum in cauſa appellationis, ſicut tenebatur in cauſa principali.

Ex quibus ceſſant ea, quæ dicebantur in contrarium, ſcilicèt poſſeſſionem Camilli eſſe recentem, & fuiſſe captam clandeſtinè, nec ipſum fuiſſe inſtitutum, & ideo poſſe cogi ad exhibendum titulum; quia, quicquid ſit de

prædictis, ſatis eſt, quod in caſu,de quo agitur, ad inſtantiam Procuratorum non teneatur exhibere titulum.

ANCONITANA ASSECVRATIONIS.

Lunæ 28. Iunij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Stylus diſponens de modo probandi eſt deciſorius, & ideo formiter probari debet.*
2 *Diſpoſitio ſequens clara debet attendi, & non antecedens.*

DECISIO CXCII.

DOmini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicèt non probari deprædationem: quia teſtes fuerunt nulliter examinati, vt fuit latè deductum 17. *Iunij præteriti*.

Non obſtant ea, quæ de nouo deducuntur, ſcilicèt quod partes in apocha remittunt ſe ad
1 ſtylum ciuitatis Florentiæ, * quia huiuſmodi ſtylus cùm diſponat de modo probandi, reſpicit deciſionem iudicii *Ruin.* qui de communi *conſ.69. num.6. lib.4.* latè *Aſin. in prax. §. 19. cap.3.* Et propterea eſſet firmiter probandus *Socin.conſ.39. numer.28. & ſeqq. lib.5. Caſ. de Craſſ. deciſ.7. num.1. de probat.* & fuit latè deductum *coram me 9. huius in cauſa Aretina Spolij*. Sed in hoc caſu nullo modo eſt probatus,quia illi,qui ſe ſubſcripſerunt, nõ deponũt de aliquo ſtylo,ſed tantũ de ſuo iudicio.
2 Nec facit, quod in folio habeatur mentio de ſtylo, quia cum ſubſcriptio ſit certa, nempe de eorum iudicio, non debet attendi,quid dicat folium ad *trad.* per *Iaſ.in l.1. nu.6. vbi Rip. ſub. numer.15. ff. ſi cert.pet. Corn.conſ.314. lib.4. Gabr. conſ.12. lib.1.*

PAMPILONEN. DE STELLA.

Lunæ 28. Iunij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Tertius non poteſt impedire exequutionem rei iudicatæ, quando eſt præſumptio, quod calumnioſè ſe opponat.*

DECISIO CXCIII.

DOmini dixerunt, Beneficiatos non poſſe impedire exequutionem ſententiæ contra
1 parochianos. * Tertius enim non poteſt impedire exequutionem rei iudicatæ, quando eſt præſumptio, quod per calumniam ſe opponat, ad impediendam exequutionem ſententiæ *Felyn. in cap. veniens 2.numer.10. verſ. quod autem de teſt.*

Et hæc quidem calumnia videtur pluſquam manifeſta; quia Beneficiati ſciebant, cauſam tractari, & citati reſponderunt, excepta aſſiſtentia in alijs, nihil ad eos ſpectare, vt fuit conſideratum in *hac cauſa coram me 8. Nouembris 1602.*

CAESARAVGVSTANA DE MAELLA.

Lunæ 28. Iunij 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio probat contra confitentem.*
2 *Confeſſio præiudicialis confitenti eſt veriſimilis.*
3 *Bulla* Pii V. *annullat prouiſiones factas extra illius formam, ita vt poſſeſſor nullum ius, neque titulum coloratum habeat.*
4 *Tranſactio facta ob timorem litis eſt valida.*

DECISIO CXCIV.

DVbitaui, an decretum Sanctiſſimi poſitum in ſupplicatione concordiæ inter Ioannem, & Ludouicum, ſcilicèt dummodò dicti fructus, & expenſæ aſcendant ad ducat.1200. eſſet iuſtificatum. Et Domini affirmatiuè reſponderunt, quia etiam omiſſis expenſis litis, quæ veriſimiliter aſcendunt ad notabilem ſummam, ſatis conſtat, fructus aſcendere vltra dictam ſummam, ex quo Ioannes vigore clauſulæ augendi poſitæ in ſupplicatione
1 narrauit, fructus aſcendere ad duc. 1050. * Quæ quidem confeſſio probat contra ipſum Ioannem *l.cum precum C.de lib. cauſ.* cum vulg. Et maximè quia concurrunt dicta teſtium de auditu ab ipſo Ioanne, & 45. teſtis qui deponit de publica voce, & fama in loco de Maella; imo, & de maiori ſumma. Et tertius de auditu non modò à Ioanne, verum etiam ab alijs. Ex quibus confeſſio Ioannis videtur etiam bene adminiculata. Quare enim à die prouiſionis Ioannis de menſe Aprilis 1567. vſque ad diem concordiæ de menſe Februarij 1600. quaſi affluxerint tres anni, vtique Ioannes habuit vltra dictam ſummam contentam in decreto.

Non obſtat, quod Papa noluit ſtare aſſertioni Ioannis, ſtante clauſula *dummodo fructus &c.* poſita in ſupplicatione. Et ideo non eſt attendendũ quod poſteà Ioannes expreſſerit in literis, ſed probatio eſt habenda aliunde; quia in ſupplicatione fuit narratum, valorem pa-

ro-

Digitized by Google

rochialis aſcendere ad duc.900. cum clauſula augendi, & poſtea in expeditione literarum fuit narratum, aſcendere ad duc.1050. Quare iſta narratiua in literis viſa fuit ſatis proba-
2 te, * cum non ſit veriſimile Ioannem voluiſſe ſoluere annatam, & alias expenſas facere occaſione ipſius expreſſionis ad trad. per *Verall. dec.190. num.4.p.1.* Et hæc eo magis procedunt cùm agatur in præiudicium ſolùm ipſius confitentis *Aym. conſ.93. num.5. verſ.3. reſpondeo. Put.deciſ.36.lib.3.* concurrentibus maxime adminiculis, vt dictum eſt.

Non obſtat, quod fructus intelliguntur deductis oneribus, & non probatur quanta ſint onera, & ideò Ludouicus non poteſt iuuari hac confeſſione Ioannis, quia cum Ioannes narrauit fructus aſcendere ad prædictam ſummam, dicendum venit ſi fructus intelligantur deductis oneribus, illis deductis narraſſe valorem beneficij, cum non ſit præſumendum ipſum voluiſſe excedere in narratiua valoris, & ſoluere annatas, & facere expenſas pro fructibus, qui non percipiuntur *l. cum de indebito ff. de probat. cum vulg.*

Nec eſt verum, quod fructus ſint excomputandi pro anno litis motæ tantum, & non à principio temporis impetrationis Ioannis; quia Ludouicus impetrauit ob non ſeruatam for-
3 mam Bullæ Pij V. * quæ annullat prouiſiones factas extra illius formam, ita vt poſſeſſor nullum ius neque titulum coloratum habeat. Quare ſecundum prætenſiones Ludouici, Ioannes vſque ab initio fuit intruſus, & fructus ipſi Ludouico erant debiti, & propterea dicta clauſula venit intelligenda de toto triennio quo Ioannes fuit in poſſeſſione, & non de ſolo anno quo lis durauit. Et hoc euidenter apparet cum dicatur Ioannem vigore prouiſionis Ordinarij extitiſſe in poſſeſſione, & ſubdatur *quod fructus hactenus decurſi*, &c. nam cum hæc dictio *hactenus* ſecundum grammaticos ſit compoſita ex *hac*, & *tenus* ſignificat ab illo tempore vſque in præſens. Vnde cum ſit narrata prouiſio, & poſſeſſio Ioannis, & ſubdatur *hactenus* debet intelligi à die prouiſionis, & poſſeſſionis vſque ad tempus præſens.

4 Nec eſt agendum de validitate impetrationis Ludouici; quia ad effectum validitatis tranſactionis ſufficit timor litis *l. 2. C. de tranſact.*

ALERIEN. BENEFICII.

Lunæ 28. Iunii 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua circonſcripta loco probatur per inſpectionem loci, ſeu ſcripturæ.*

2 *Deuolutio debet probari de gradu in gradum, donec ad Papam perueniat ſi Papa prouidit.*

3 *Tempus ſex menſium ad conferendum currit à die ſcientiæ.*

DECISIO CXCV.

1 FVit per Dominos reſolutum gratiam *ſi neutri* * D. Lanfranchi eſſe iuſtificatam quoad non ius Vincentij, quia de eo ex reuolutione actorum non conſtat, & iſte eſt modus probandi hanc negatiuam. Et fuit in his terminis reſolutum in cauſa *Fuſulana præceptoriæ 27. Ianuarij 1563. coram bon. me. Oriolen.* & meis temporibus in cauſa *Bracharen. parochialis 11. Ianuarij 1602. coram R. P. D. Iuſto*. Negatiua enim circumſcripta loco probatur per inſpectionem loci, ſeu ſcripturæ *l. Titia textores, vbi Bart. in 2. not. de leg. 1. l. fin. C. de reb. cred. Aym. conſ.138. nu.5. Dec. in l. iuſtum nu.3. C. de eden. Verall. dec.192. n.9. p.3.*

Ex dicta autem inſpectione in nihilo apparet gratiam Vincentij iuſtificatam, & præſertim quia cum ipſe impetrauerit ob deuolutio-
2 nem * non probatur, prout requiritur deuolutio gradatim de inferiore ad proximiorem ſuperiorem, donec beneficium perueniat ad Papam ex aliorum negligentia, quorum quilibet habet ſex menſes ad conferendum *c. 1. & c. licet de ſupplen. neglig. Prælat. c. 2. de conceſſ. præben. gloſ. in Clem. vnica in verb. locorum de ſupplen. neg. prælat. & not. Abb. in c. cum in cunctis §. clerici n. 5. de elect. & in c. cum noſtris n. 2. de conceſſ. præben.* vbi dicit hoc bene eſſe notandum *Rebuf in prax. de deuolut. nu. 39.* & ita fuit reſolutum in cauſa *Spoletana beneficiorum 31. Ianuary 1594 coram Ill. Mantica*, & per prius in cauſa *Calciaten. dimidiæ portionis 12. Decembris 1582. coram bo. me. Orano*.

3 Neque etiam labitur tempus ſex menſium præſtitutum ad conferen. à die vacationis, ſed ſolum à die ſcientiæ, quia ante ſcientiam vacationis non poteſt cuiquam negatiua imputari *c. quia diuerſitatem in fin. de conceſſ. præben. d. c. licet de ſupplen. neglig. prælat. Rebuff. in prax. in tit. de deuolut. nu. 10.* & fuit reſolutum in dicta *Spoletana, Calciaten. & in alia Salamantina portionis 23. Iunij 1586. coram bo. me. Bubalo*.

Et de prædictis omnibus nihil conſtat, & nihil probauit Vincentius. Vnde meritò fuit reſolutum gratiam *ſi neutri* fuiſſe iuſtificatam quoad non ius Vincentij.

CELSONEN. PRAECEPTORIAE.

Lunæ 28. Iunii 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Ab exequutore mixto datur appellatio, & ideo poſſeſſio capta lite pendente eſt attentata, & venit ſequeſtranda.*

DECISIO CXCVI.

FVit concluſum pro ſequeſtro. Quia cum exequutor eſſet mixtus, ab eo dabatur appellatio, & ideo exequutio, & poſſeſſio capta lite pendente fuit attentata *tot. tit. vt lit. pend.* vnde meritò venit ponenda ſub ſequeſtro *Verall. dec. 157. p. 3. de reſtit. ſpoliat. in 6.*

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Lunæ 5. Iulii 1604.

ARGVMENTVM.

Archiepiſcopus Montis Regalis non poteſt ſeparare Clericos à Monacis interuenientibus in eodem Choro Catedralis occaſione diuinorum officiorum.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitum in vno cenſetur diſpoſitum in alio.*
2 *Dictio* vna cum *denotat ſimultaneam congregationem.*
3 *Antiquus eſt mos Eccleſiæ, vt clerici conueniant in vnum ad porrigendas laudes Deo.*
4 *Chorus dicitur quaſi coæuorum cantus.*
5 *Clerici ſæculares habentes exercitium curæ populi poſſunt iungi Monachis in Eccleſia Cathedrali.*
6 *Archiepiſcopus non poteſt diſponere contra iuris diſpoſitionem in ſua Eccleſia Cathedrali, vel immutare Statutum Papale n. 12.*
7 *Contra Statutum confirmatum à Papa poteſt Archiepiſcopus diſponere cum conſenſu illorum ad quorum fauorem eſt confirmatum, & nu. 8. Item contra Statutum ex cuius confirmatione tertio eſt ius quæſitum diſponere non poteſt, n. 9.*
10 *Taciturnitas in præiudicialibus non habetur pro conſenſu.*
11 *Confirmatio cum clauſula* de nouo, & perpetuo ſtatuimus, &c. *habet vim nouæ conceſſionis, & ſimplicis diſpoſitionis.*
13 *Facultas addendi, vel minuendi non extenditur ad ea, quæ ſunt contra ius, vel ad totalem ablationem, n. 15. nec diuerſificat ſpeciem n. 16.*
14 *In generali conceſſione non veniunt ea quæ de facili concedi non ſolent.*

DECISIO CXCVII.

PAri voto per omnes Dominos fuit reſolutum Reuerendiſſimum D. Archiepiſcopum non potuiſſe ſeparare clericos à Monachis ipſis, chorum ſeparatum à choro Monachorum ſtatuendo. Nam expreſsè habetur in Bulla Pauli III. quod *in iſta Cathedrali regulari clerici, & presbyteri ſæculares, quibus cura Sacramentorum omnium adminiſtrandorum, ac parochianorum, & aliarum perſonarum imminet animarum cum ſuperpelliceis in inferioribus ſtallis dexteri, & ſiniſtri chori ſubtus Priorem, Decanum, & Monachos, &c. ſedere ac omnibus, & ſingulis diuinis officiis vna cum dictis Priore, Decano, & Monachis intereſſe, ac cum iiſdem ſe conformare debeant.* Quare ſicuti propter verbum illud *debeant*, quod importat neceſſitatem, fuit iam reſolutum Clericos teneri ſe conformare Monachis in diuinis officijs, ita quoque debent interuenire in eodem choro ſtantibus verbis dictæ Bullæ *ac omnibus, & ſingulis, &c.* cum vtraque diſpoſitio
1 reguletur à verbo *debeant,* * & ideo diſpoſitum
in vno cenſeatur diſpoſitum in alio *Bart. in l.*
2 *prætor 2. §. eritque in princ. ff. de vi bon. rap.* *
quod etiam ſuadetur ex clauſula illa *vna cum*, quæ denotat ſimultaneam congregationem *l. fin. vbi Bald. nu. 11. in 6. oppoſ. C. de impub. & aliis ſubſtit. l. fin. vbi gloſ. in verb. vna ff. ad l. Aquiliam Alberic. in l. Lucius 90. §. quiſquis in princ. de leg. 2.* bene *Pariſ. conſ. 79. n. 21. lib. 3.*

Attenta etiam diſpoſitione iuris communis Reuerendiſſimus D. Epiſcopus non potuit fa-
3 cere hanc mutationem. * Eſt enim antiquus
mos Eccleſiæ clericos conuenire in vnum ad laudes Deo porrigendas ex *Concil. Mogunt.* de quo in *c. 1. de vit. & honeſt. cler. Conc. Turon. 2. can. 4. relat. in c. ſacerdotum de conſecrat. diſt. 2. Iuo p. 2. cap. 137.* iuxta modum ſcilicet alternatim canendi à *Flauiano, & Diodoro inſtit. Hiſtor. Tripar. lib. 5. c. 32. Guglielm. Duran. in ration. diu. offic. lib. 1. c. 1. nu. 18. Silua de benef. q. 5. nu. 44.* & propterea locus, in quo conueniunt, denominatur chorus à multitudine ſcilicet ſimul ca-
4 nentium, * quæ chorus appellatur quaſi coæ-
uorum cantus *Strob. in exod. cap. 15.* ſuper illis verbis *cum tympanis, & choris,* & fuit inuentus, vt hymnis, & canticis nomen Dei reuerenter, deuotèque laudetur *Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap 12. verſ. omnes vero de reform.* & ideo in eo nulla debet eſſe diſperſio, ſed cariſſima vnitas *Caſſiod. in Pſal. 149.* ſuper illis verbis *in choro,* latè ad materiam *Io. Stephan. Duran. de ritib. Eccleſ. Cathol. lib. 1. c. 17. per tot.*

Nec eſt verum, quod Reuerendiſſimus D. Archiepiſcopus potuerit facere prædictam ſeparationem ex *tex. in Clem. 1. de elect.* quia ille *tex.* non loquitur in terminis noſtris, ſed dicit, quod rationi non congruit, quod homines diſparis profeſſionis, vel habitus ſimul in iiſdem monaſterijs ſocientur. Et quamuis prædicta procedant etiam in clerico ſæculari per ra-
5 tionem literæ; * Non tamen prohibetur ne cle-
rici ſæculares iungantur Monachis, ſi habeant exercitium curæ populi, prout iſti habent *Butr.* qui reperitur *manuſcript. in d. Clemen. 1. in verb. diſparis Bened. Capr. ibid. in repet. nu. 28.* quo caſu clerici ſæculares debent ſe conformare Monachis, vt per *Vitalin. in Clem. fin. n. 52. & 53. de celebrat. miſſ.* & fuit latè dictum in *dec. in hac cauſa facta 24. Maij præteriti*: Nec etiam iuri repugnat, quod Monachi, & alij Religioſi ſimul cum clericis diuina ſolemniter celebrent *Anchar. in c. 1. nu. 15. de celebrat. miſſ.* vbi *Butr. n. 11. Card. n. 4. Hort. n 17. Io. Andr. n. 5.*

Non obſtat, quod Statutum confirmatum à Papa poteſt per Epiſcopum reuocari, quia vltra quod adeſt diſpoſitio iuris communis, quod Clerus in vnum conueniat ad pſallendum, quæ etiamſi ſublatum eſſet Statutum adhuc nihilo-
6 minus remaneret, * & contra eam Dominus

Ar-

Digitized by Google

Archiepiſcopus non poteſt diſponere *Felin. in*
c. quod ſuper his n.4. in 2. fallen. & n. 11. verſ.
dixit etiam mirabiliter de maior. & obed. Rom.
7 *conſ.325. n.5.* * hæc concluſio procederet ſi in-
terueniret conſenſus legitimus Monachorum,
qui in hoc caſu non aderant. Et ita loquitur
Dec. in c. cum accepiſſent n. 8. & ſeqq. de conſt.
præſupponit enim, quod ſtatuentes poſſint re-
uocare Statutum.
8 Quare aut conſideramus Monachos * tan-
quam perſonas, quæ interuenerunt, & authori-
zarunt huiuſmodi Statutum ex tradit. per *gloſ.*
in c. 1. in verb. conſtitutum de his quæ fi. à maior.
par. Cap. Imol. in d. c. cum acceſſiſſent in fin. verſ.
vlt. potes addere de conſt. latè *Ruin. conſ. 130. n.*
5. & 6. vol. 5. & Reuerendiſſimus Archiepiſco-
pus non potuit illud ſine ipſorum legitimo
9 conſenſu reuocare. * Aut conſideramus Mo-
nachos tanquam tertios, quibus ex dicta con-
firmatione ſit ius quæſitum, & hoc caſu dato
etiam quod alias Dominus Archiepiſcopus
potuiſſet per ſe ſolus reuocare, tamen ſtante
iure quæſito Monachis ceſſat illius poteſtas
Felin. latè in *d. c. cum acceſſiſſent n.4. de conſt.* &
fuit latè deductum in *Vicentina iuriſdictionis 28.*
Maii 1601. coram R. P. D. meo Sacrato, & prius
in cauſa *Gerunden. anniuerſariorum 5. Nouem-*
bris 1582. coram Ill. D. Card. Seraphino.
Nec placuit, quod Monachi videntur con-
10 ſenſiſſe ob taciturnitatem, * quia taciturnitas
quoad alicuius iuris diminutionem, ſeu actio-
nis competentis ablationem pro conſenſu non
habetur *l. inuitum ff. de ſeruit. vrban. præd. l. in*
eo §. penult. ff. de rit. nupt.
Et ceſſat omnis difficultas; tum quia agen-
tes Reuerendiſſimi Domini Archiepiſcopi vſi
ſunt huiuſmodi Statuto non modo ad corro-
borandam, & tuendam, ſed probandam illius
iuriſdictionem; tum etiam quia non ſumus in
Statuto ſimpliciter confirmato à Papa, ſed in-
ſerto etiam in Bulla cum clauſula *de nouo, &*
11 *perpetuo ſtatuimus, & ordinamus,* * quæ habet
vim nouæ conceſſionis, ac meræ & ſimplicis
diſpoſitionis Papalis *Bart. in l. more maiorum*
12 *n.5. vbi Iaſ. n.33. ff. de iuriſd. omn. iud.* * qua-
re D. Archiepiſcopus non poteſt immutare hu-
iuſmodi Statutum, cum ipſe ſit inferior Papa
c. inferior 21. diſt. cap. quod ſuper his de maior. &
obed. cum vulg.
Non obſtat, quod DD. Archiepiſcopi pro
tempore habeant in Bulla facultatem addendi,
13 vel minuendi; * quia iſta, generalis facultas
non debet extendi ad ea, quæ ſunt contra ius,
14 prout eſt diuidere chorum *Rutr. conſ. 19. n.9.* *
& quod in generali conceſſione non veniunt ea
quæ de facili concedi non ſolent fuit reſolutum
coram R. P. D. meo Lancellotto in cauſa Valenti-
na decimarum 28. Nouembris præteriti.
Vltra quod cum Monachi, & clerici etiam
vigore Bullæ ſimul conuenire debeant ad pſal-
15 lendum * Reuerendiſſimus D. Archiepiſcopus
non potuit propter dictam facultatem ſibi cõ-
ceſſam in totum tollere, & alterare, vt fuit latè
deductum in *hac cauſa 24. Maij præteriti.* Nam
ex diminutione debet remanere ſalua forma rei
Brun. de diminut. & deteriorat. concl. 1. nu. 2. in
hac vero totali immutatione non eſt inuenire
diminutionem; imo differunt ſubſtantia, & na-
tura, vt per *Aug. conſ. 271. incip. viſis, & exami-*
16 *natis n. 3. Brun. loco præcit. n. 3.* * & cum iſta fa-
cultas addendi, & diminuendi importet idem,
& plus, & minus non debet diuerſificare ſpe-
ciem *Bart. in l. 1. n. 9. in fin. ff. de acq. poſſ.*
Et ita fuit reſolutum Reuerendiſſimum D.
Archiepiſcopum non potuiſſe ſeparare clericos
à Monachis.

ROMANA TRANSACTIONIS.

Lunæ 5. Iulij 1604.

ARGVMENTVM.

Non adimplens ex parte ſua quando poſſit agere vigore contractus.

SVMMARIVM.

1 *Contrauenieus contractui non poteſt iuuari contractu vltro, citroque obligatorio.*

2 *Promittens de non faciendo nunquam poteſt adimplere ex parte ſua.*

3 *Contrauenieus contractui poteſt admitti ad vtendum illo refectis damno, & intereſſe. Quod non procedit pro quærenda actione n.4.*

5 *Non adimplens præſtando intereſſe dicitur adimpleuiſſe. Quod declara vt n.6.*

DECISIO CXCVIII.

FVit per Dominos reſolutum ſententiam Ro-
talem, in quo pronunciatur D. Catalonum
non teneri ad obſeruationem tranſactionis eſſe
confirmandam. De illius enim iuſtitia conſtat
ex *deciſionibus factis coram R. P. D. meo Litta;*
1 Maroldus enim fuit primus contrauentor, * &
ideo non poteſt iuuari contractu vltrò citrò-
que obligatorio *l. Iulianus §. offerri ff. de act.*
empt.
2 Nec facit, quod promiſſio Maroldi erat de
non faciendo, & ideo nunquam poterat adim-
pleri ex parte ſua *Bart. in d. §. offerri n. 3.* quia
ſatis eſt, quod contrauenerit ad effectum quod
non poſſit vti dicta tranſactione.
Nec placuit, quod ſi ſumus in contrauentio-
ne verſemur in terminis *l. ſi qui maior C. de tran-*
ſact. à cuius pœnis Maroldus fuit excuſatus,
non autem in terminis *d. §. offerri*, quia non
propterea Maroldus poteſt agere. Non adim-
plementum enim poteſt ex contrauentione
conſiderari, & ſtant ſimul, quod ceciderit à
commodo contractus, vt in *d. §. offerri,* & quod
excuſetur à pœnis periurii, & infamiæ, de qui-
bus in *d. l. ſi quis maior.*
3 Nec officit, * quod Maroldus præſtando da-
mna, & intereſſe debeat admitti ad vtendum
concordia *Gozzad. conſ. 171. nu. 13. Corn. conſ.*
37. in fin. vol. 2. quia fuit reſponſum huiuſmo-
di concluſionem non procedere, quando quis
vult admitti ad purgationem moræ pro quæ-
renda actione, prout vult admitti Maroldus,
ſed

Digitized by Google

ſed ſolum ad euitandam pœnam *l. Thais* §. *Sti-
chas verſ. intra ff. de fideic. libert. Bart. in l. ſi
inſulari*, qui diſtinguit *n.27. ff. de verb. obligat.
Caſtren. conſ.228. n.2. verſ.30. aduertendum vol.
2. Crot. conſ.352. n.8. lib.3. Syluan. conſ.85. nu.*
12. & tenuit *Rota in cauſa Tiburtina compromiſ-
ſi 16. Iunij 1595. coram Illuſt. D. meo Cardinali
Seraphino*.

5 Non obſtat,* quod in euentum contrauen-
tionis fuerit poſita clauſula *alias, &c.* quæ ex-
tenditur *alias ad damna, & intereſſe*, & ideo Ma-
roldus præſtando intereſſe dicitur adimpleuiſ-
ſe, vt in cauſa *Romana cambiorum de Ruſpolis
26. Octobris 1602. & 11. Ianuarij prædicti co-*
6 *ram R. P. D. meo Lancellotto*,* quia *deciſiones*
prædictæ loquuntur quando intereſſe eſt idem
cum facto, & ideo per talem promiſſionem
non cenſetur receſſum à prima obligatione *l.
quod auore C. de leg.* & fuit dictum in *allegata
cauſa Tiburtina*.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec.204.

ROMANA EMPYTEVSIS.

Lunæ 5. Iulij 1604.

ARGVMENTVM.

Finita locatione ob lineam finitam vigore facultatis capiendi poſſeſſionem danda eſt immiſſio Domino directo etiam contra tertium habentem cauſam ab vltimo inueſtito refectis melioramentis.

SVMMARIVM.

1 *Finita locatione datur immiſſio domini directis ex pacto, etiam capiendi poſſeſſionem propria authoritate.*

2 *Contra tertium poſſeſſorem poteſt agi exequtiuè.*

3 *Quando requiratur ſententia declaratoria quando linea eſt finita.*

4 *Qui poteſt capere poſſeſſionem propria authoritate, multò magis poteſt officium iudicis implorare.*

5 *Ex eo quod linea ſit finita, non ideo ſequitur quod dominus directus poſſit capere poſſeſſionem propria authoritate.*

6 *Tertius ſucceſſor etiam mediatè poteſt dare de iure illius à quo mediatè habet cauſam.*

7 *An, & quando alienatio rei locatæ dicatur facta comprehenſis in locatione, vt comprehenſis, an vero vt tertijs.*

8 *Res locatâ facta duobus in ſolidum finita linea vnius accreſcit alteri, ſecus ſi non eſt facta in ſolidum.*

9 *Enunciatiua non probat cum principaliter agitur de enunciato, probat tamen circa factum proprium enunciatam, & circa ea quæ præſumuntur ſciuiſſe enunciantes; & circa actum, qui à partium voluntate pendebat n.10.*

DECISIO CXCIX.

CVm locatio ſit finita per obitum Fonta-
1 næ,* & filij domus eſt deuoluta ad domi-
nos directos ſecundum *gloſ. in l. vltima* §. *fin.
C. de iur. emphyt.* & ideo refectis melioramen-
tis iuxta tenorem inueſtituræ danda eſt immiſ-
1 ſio ſtante facultate capiendi poſſeſſionem, de
qua in dicto inſtrumento inueſtituræ, vbi ha-
betur, quod finitâ locatione liceat Dominis di-
rectis refectis melioramentis capere poſſeſſio-
nem domus, & pro ſe ipſis retinere, vt fuit re-
ſolutum in cauſa *Piſana domus 19. Iunij coram
bo. me. Orano*, in qua in fortioribus terminis di- 2
citur, quod poſſeſſio poteſt capi propria au-
ctoritate.

2 Non obſtat,* quod non poteſt agi exequu-
tiuè contra Thomatum tertium poſſeſſorem
cum titulo; quia cum Thomatus non habeat
titulum à Dominis directis, ſed ab illis, qui ha-
bent cauſam à dictis Dominis non poteſt in
plus iuuari, quam ipſi.

3 Non obſtat,* quod requiritur ſententia de-
claratoria ſuper eo quod linea ſit finita, vt per
Gabr. conſ. 88. in fin. lib.1. qui *Gabriel* loquitur
in puris terminis, quando prætenditur lineam
eſſe finitam, & dubitatur, an requiratur decla-
ratoria, vt dominus poſſit ingredi propria au-
ctoritate, & iſte articulus eſt controuerſus, vt
per *Aſin. in prax.* §. *7. limit.48. n.3.* in præſenti
verò caſu, vt dictum eſt, partes conuenerunt;
quod finita locatione liceat Dominis directis
refectis melioramentis poſſeſſionem domus ac-
cipere, & pro ſeipſis retinere, & de ea diſpone-
4 re ad eorum libitum.* Quare ſicuti potuiſſent
capere propria auctoritate abſque vitio, vt fuit
reſolutum in dicta *cauſa Piſana*, ita multò ma-
gis poſſunt implorare officium iudicis, quod
non eſt denegandum per ſupradicta. Et tanto
magis procedunt prædicta, quia in hoc caſu
ceſſat ratio Gabrielis, qui dicit difficilius pro-
bari lineam finitam, quam canonem non ſolu-
tum, quod non eſt in caſu iſto; cum conceſſio
fuerit facta Fontanæ, & filio, & de obitu vtriuſ-
que apertiſſimè conſtet.

Nec prædictis reſiſtit *Fabius dec.33. lib.1. in
manuſcript.* quem allegat *Gabr.* quia ſolum in
5 illa *deciſione* dicitur; linea eſt finita,* non ideo
ſequitur, quod Dominus directus poſſit ingre-
di propria auctoritate; quæ ratio ceſſat cum
hic ſit data facultas capiendi poſſeſſionem re-
fectis melioramentis.

Non obſtat, quod locatio durèt quoad refi-
ciantur melioramenta, vt in inſtrumento con-
ceſſionis apparet, & Thomatus tanquam ter-
6 tius exiſtens in poſſeſſione,* & habens cauſam
licet mediatè à Fontana poſſit dare de iure
Fontanæ, vt per *Iaſ. in l. indebiti* §. *ſed ſi num-
mi.* qui loquitur in fortioribus terminis *nu.* 11.
de condict. indeb. vbi teſtatur de communi, &
per *Socin. in l.2. n.16. ff. de excep. rei iud.*

Nam reſpondetur, quod Sulpitia eſt parata
ſoluère melioramenta computatis canonibus
non ſolutis à die ſubhaſtationis dictæ domus;
ſaluis tamen iuribus, quæ prætendit ſuper hu-
iuſmodi melioramentis, & alijs de quibus in
actis, & data cautione de reſtituendo ad omne
mandatum Domini.

7 Non obſtat,* quod huiuſmodi domus fue-
rit vendita Lælio, & Fabricio comprehenſis in

in-

inueſtitura, & portio Fabritij peruenerit ad Lælium eius hæredem, quare filij Lelij non poſſunt venire contra factum patris ex regula, quem de euictione tenet actio eundem agentem repellit exceptio *l. vendicantem ff. de euict.* quia filij Lælij ſunt hæredes cū beneficio legis, & inuentarij. Vltra quod venditio facta Lælio, & Fabricio non fuit facta vigore pacti in inſtrumento conceſſionis appoſiti, ſed tanquam tertijs, quod apparet ex eo quod alienatio eſt facta in ipſosmet de cōſenſu ipſorum, & remittitur ſolutio laudemij, quæ non erat neceſſaria ſi domus fuiſſet recuperata vigore inſtrumenti conceſſionis. Et ideo cum hodie linea ſit finita abſque eo quod filij Lelij contrauenitant facto patris poſſunt agere ad recuperationem domorum ſolutis melioramentis.

8 Nec facit, * quod durat linea Lampodij, & ideo per ius accreſcendi, vel non decreſcendi ius Fontanæ fuit acquiſitum lineæ Lampodij, vt in cauſa *Veliterna affictus* 20. *Iunij* 1599. *coram R. D. Epiſcopo Pacen.* quia vltra quod in præſenti caſu locatio eſt facta ad meliorādum, & quilibet expendit portionem ſuam, ſufficit quod *deciſio*, & *Doctores* in ea allegati loquantur de locatione facta in ſolidum, qualis non eſt locatio, de qua agitur, & propterea minus reſiſtit *tex. in l. codicillis digeſt. de vſufruct. legat.* quia ibi fideicommiſſum ab vltimo tantum moriente cenſetur eſſe relictum.

9 Non obſtat, quod non conſtet melioramenta fuiſſe æſtimata, niſi per enunciatiuas inſtrumentorum, quæ non probant cum principaliter agatur de ipſo enunciato *Alex. conſ.* 136. *n.* 11. *lib.* 1. *Dec. conſ.* 348. *in fin.* & tamen vigore pacti debebant æſtimari quare non poteſt dari immiſſio, niſi prius liquidatis melioramentis, quæ ſunt reficienda.

10 Nam fuit reſponſum, * quod ceſſat huiuſmodi obiectum, quia enunciatiua ſatis probat circa factum proprium enunciatū *Decian. reſp.* 23. *n.* 82. *lib.* 2. *Surd. dec.* 83. *nu.* 13. imo etiam circa ea quæ præſumuntur ſciuiſſe enunciantes *Ruin. conſ.* 141. *n.* 10. *lib.* 5. *Cephal. conſ.* 192. *n.* 38. Et ceſſat difficultas, quia agebatur circa actum, qui a partium voluntate pendebat, & ideo enunciatiua probat *Aym. conſ.* 217. *n.* 7. & fuit latè deductum in cauſa *Mediolanen. ſimulationis contractus* 10. *Decembris* 1603. *coram R. P. D. Ortembergho.*

ROMANA OFFICII.

Lunæ 5. Iulij 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatus ſapit naturam eius, in cuius locum ſubrogatur.*
2 *Pari paſſu ambulant datio fideiuſſorum, & hypothecatio bonorum.*
3 *Subrogatus in locum Cameræ, quæ hypothecauerat bona tenetur dare fideiuſſores ſi non eſt ita idoneus.*
4 *Hypotheca non cadit ſuper officijs.*

DECISIO CC.

Domini reſoluerunt non ſuffiecere cautionem datam per Spadam de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo, quia cum fuerit ſubrogatus in locum Cameræ quoad ſcuta quatuor millia, ſicuti Camera tenebatur ſecurum facere

1 Laurentium, * ita quoque Spada tenetur per regulam, quod ſubrogatus ſapit naturam eius, in cuius locum fuit ſubrogatus, vt traditur in *l. ſi eum* 5. *quo iniuriarum ff. ſi quis caut. §. fuerat inſtit. de act. cum vulgar.*

Non obſtat, quod Camera non ſit obligata dare fideiuſſorem, ſed tantum ſint obligata, & hypothecata bona Cameræ, & ideo Spada non

2 debet in plus teneri, quam teneatur Camera, * quia cum militet eadem ratio, quod dentur fideiuſſores, & quod bona hypothecentur, vt per *Bart. in l. cum ex pluribus n.* 4. *de ſolut. Ne-*

3 *guz. de pign. in primo mem.* 5. *par. n.* 1. * meritò cum Spada non ſit ita idoneus, pront Camera debet, ſicut Camera hypothecauit bona ſua, ita ipſe dare fideiuſſorem.

4 Non obſtat, * quod Laurentius ſit ſecurus cum ſuper officijs non cadat hypotheca, quia licet hoc ſit verum, tamen non applicatur, cum verſemur in emptione facta à tertio, qui ſe cautelauit, & Camera dedit cautelas.

ROMANA AMOTIONIS INSIGNIVM.

Lunæ 5. Iulij 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quod ſit de facto debet reuocari.*
2 *Pars anterior Eccleſiæ dicitur facies illius.*
3 *Inſignia retinentur ad oſtendendum dominium.*
4 *Obſeruantia eſt optima interpres intentionis contrahentium.*

DECISIO CCI.

1 Viſum fuit Dominis, ſententiam extra Rotam latam, eſſe confirmandam. * Vult enim, quòd inſignia poſita de facto, debeant amoueri, quod eſt conforme diſpoſitioni iuris communis *l. vnica C. ne quis in ſua cauſa.*

Nec facit conuentio, quòd Societas teneatur retinere in facie Eccleſiæ perpetuò inſignia

2 Baſilicæ Sancti Petri, * quia ſatis retinuit in parte anteriori diſcooperta, hæc enim eſt facies Eccleſiæ *Baldus in rubr. C. de vindic. liber. num.* 2. *& facit tex. cum gloſ. in l. ſi quis metallum, vbi etiam Bald. & Ang. C. de pœn. idem Ang. in l.* 21. *nu.* 14. *ff. de pub. iud. Aretiin tract.*

de

de maleſ. num. 1. *in verb. in facie, Felyn.in c.cum non liceat, num.* 2. *de praſcript.* Et tanto magis ſatisfecit conuentioni, quia ad alium effectum huiuſmodi inſignia non retinentur, quàm ad oſtendendum dominium *Bar. in l ſtigmata, C. de fabric. lib.* 11. *Cagnol in l.1.num.177. ff.ſi cert. petat.* Et ideò cum huiuſmodi inſignia ſint poſita in facie, & non ſit conuentum de certa parte, ſatis habetur effectus, nempè, quod oſtendat dominium.

Et ceſſat omnis difficultas, quia inſignia per 60. annos fuerunt retenta in loco antiquo,
3 in quo etiam hodiè retinentur, * quæ obſeruā-
tia eſt interpres intentionis contrahentium *l.ſi de interpretatione ff.de leg.Gabr.conſ.89.n.18.lib.1.*

Non obſtat Bulla Pij V. quia loquitur de ædificijs, in quibus non adſunt inſignia.

PAMPILONEN. DE IANSI.

Lunæ 5. Iulij 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Non ius vnius probatur ex eo, quod contra ipſum adſunt tres ſententiæ conformes. Item probatur ex reuolutione actorum num.* 3.

2 *Res iudicata retardatur per reſtitutionem in integrum.*

DECISIO CCII.

DOmini reſoluerunt gratiam *ſi neutri* Ferdinandi eſſe iuſtificatam quoad non ius D.
Antonij, quia ipſe D. Antonius reportauit cō-
tra ſe tres ſententias Rotales, ex quibus ſatis
1 apparet de non iure ſuo. * Res enim indicata
pro veritate habetur *l. res iudicata ff. de regul. iur. l.ingenuum ff. de ſtat. hom.*

2 Non obſtat, quòd ſit commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum, & ideò res iudicata poteſt retractari *l.1. circa fin.ff.de quaſt.Abb.in c.ſuborta num.16. & ſeqq. de re iud. cum alleg. per Antonium Gabr. tit. de reſtit. in integr. concl.* 2. *num.*6. Nam ex *deciſione* iam facta ſatis conſtat, D. Antonio non competere reſtitutionem, quia adhuc manent firmæ *deciſiones* factæ *coram Illuſtriſſimo Mantica*, in quibus fuit reſolutum, non conſtare de iurepatronatus Communitatis, ſuper quibus *deciſionibus* ſunt fundatæ ſententiæ Rotales.

Ex quibus ſatis apparet gratiam *ſi neutri*
Ferdinandi eſſe iuſtificatam quoad non ius D.
3 Antonij, * quia ex reuolutione actorum probatur huiuſmodi negatiua, vt fuit nouiſſimè reſolutum *coram me in cauſa Alerien. beneficij* 28. *Iunij præteriti.*

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Lunæ 15. Nouembris 1604.

ARGVMENTVM.

Cuſtodia Sacriſtiæ cui ſit committenda in caſu, de quo in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *A verbis claris non eſt recedendum.*

2 *Singula officia ſingulis ſunt committenda, maximè ſi dentur in titulum, & num.* 4.
Sacriſtia debet per vnicum cuſtodiri num. 2.

3 *Ordo in ſacris celebrandis eſt ſeruandus.*

5 *Sacriſtia nomen eſt iuris, continens curam de ijs, quæ ad Theſaurum Eccleſiæ pertinent.*

6 *Bulla procedens per viam legis futura complectitur.*

7 *Quod debetur certo generi perſonarum extra illud dari non poteſt.*

8 *Non prohibitus facere aliquem actum, poteſt illum pro ſuo arbitrio facere, dummodò alter non habeat priuilegium, vel conſuetudinem præſcriptam numer.*9.

10 *Genus comprehendit omnes ſuas ſpecies, & idem operatur quoad ſpecies, quod ſpecies quoad indiuidua num.*12.

13 *Quilibet in re ſua eſt moderator, & arbiter.*

14 *Qualibet Eccleſia vnam habet Sacriſtiam pro ſeruitio Eccleſiæ, ſecùs pro capellis, vel alijs.*

15 *Obſeruantia non attenditur quando verba diſpoſitionis ſunt clara.*

16 *Probatio dubia non releuat.*

17 *Facultas augendi, & minuendi, non operatur, vt poſſit ſubſtantiam immutare.*

DECISIO CCIII.

MAior pars Dominorum cenſuit, Reuerendiſſimum D.Archiepiſcopum non potuiſſe conſtruere nouam Sacriſtiam pro Presbyteris, & illius exercitium committere Clerico ſeculari; quia Bulla Pauli Tertij *in indiuiduo* præcipit, quòd Sacriſtia exerceatur per vnum ex ipſius Eccleſiæ Monachis, vtens dicto verbo imperatiuo *Bartol. in l.* 3. *in princ. C. de tran-*
1 *ſact.* * Et propterea, cum huiuſmodi verba ſint
clara, ab illis non eſt recedendum *l. non aliter de leg.*3. *Bar. in l.quod conſtitutum ff. de milit. teſtam.* & reijciunt omnem interpretationem *l.3. C. de lib. prat. Curt. ſen. conſ.29. nu.7. Aym. conſ.294. ſub num.6. verſ.3. principaliter.*

Et hæc diſpoſitio, quòd per vnicum Sacriſtia cuſtodiatur, videtur conformis diſpoſitioni
2 iuris communis, * per quam ſingula officia
ſingulis ſunt committenda perſonis *cap. cum ſingula in princ. de praben. in* 6. Et deputatio vnius capitis pariter correſpondet omni iuri, & in apibus vnus etiam Princeps, grues vnam ſequuntur, Imperator vnus, & Roma ipſa ab initio duos Reges habere non potuit, & in vtero Rebeccæ Eſau, & Iacob bella geſſerunt *cap. in apibus 7. quaſt.* 1. *Barbat. conſ.40. nu.63. & 72. vol.*4. Et quando Sacriſtia datur in titulum, eſt *tex. in cap.vnico de offic.Sacriſt.* Nec adeſt ratio diuerſitatis, quando Sacriſta eſt manualis, & tanto magis quia aliàs ſubuerteretur ordo in

Sa-

3 Sacris celebrandis, * qui alioquin ſeruandus eſt
ad *tex. in l. prolatam C. de ſent. l. 2. §. priùs, ff. de
vulg. vbi Bart. Port. Imolen. conſil. 171. num. 12.
& 13.*

4 Et cum prædictis concurrit etiam generalis
conſuetudo; quælibet enim Sacriſtia habet vni-
cum Sacriſtam, & in Eccleſijs Cathedralibus
vbi officium Sacriſtiæ non datur in titulum,
ſolet deputari Canonicus, qui curam Sacriſtiæ
exerceat per cuſtodem, & alios officiales: Vnde
meritò in Eccleſia Montis Regalis deputatur
monachus, nam cum iſta Eccleſia ſit Cathe-
dralis regularis, monachi ſunt loco Canonico-
rum, vt in ſpecie de Eccleſia Montis Regalis
dicit *Abb. in cap. cauſam quæ num. 8. & ſeqq. de
iudic.* vbi *Doct.* communiter, & fuit firmatum
in hac cauſa 8. *Martij præteriti*.

Nec placuit Dominis, quòd debeat intelligi
Bulla de Sacriſtia tunc exiſtente, & quod cùm
Monachus ſit amouibilis ad nutum Archiepi-
ſcopi, cura reſideat penès ipſum, & non penès
Monachum, qui exercet. Et ideò poteſt ad li-
5 bitum ſuum alium deputare, etiam ſæcularem, *
quia Sacriſtia ibi eſt numen iuris, vt in *cap. vnic.
de offic. Sacriſt.* continens ſcilicèt curam de ijs,
quæ ad theſaurum Eccleſiæ pertinent. Et ceſ-
6 ſat difficultas, * quia cùm Bulla procedat per
viam legis, futura amplectitur *cap. fin. de conſt.
Bart. in l. ſi ita num. 2. ff. de aur. & arg. leg. Imol.
in Clemen. fin. num. 21. de ſcript.* Et licet quoad
deputationem ſit liberum D. Archiepiſcopo,
eligere quem maluerit ex Monachis, non poteſt
7 tamen eligere extraneum, * cùm vigore Bullæ
Sacriſtia ſit debita certo generi perſonarum
*Put. deciſ. 164. lib. 2. Verall. deciſ. 313. lib. 1. in
manuſcript.* & fuit reſolutum in cauſa *Vlixibo-
nen. prioratus* 1. *Februarij* 1602. *coram Illuſtriſ-
ſimo Domino meo Cardinali Seraphino*. Et iſta
prætenſio nec etiam placuit Dominis, qui
contra *deciſionem* ſentiebant.

Prout nec iiſdem placebat, quod Bulla pro
parte Monachorum inducat neceſſitatem, ex
quo ipſi coguntur ſubire onus Sacriſtiam exer-
cendi, ex parte verò Domini Archiepiſcopi fa-
cultatem, quia ex tenore Bullæ apparet, quòd
dat formam; cum aliqua denegentur Monachis,
& aliqua eis tribuantur, & ideò non debet eſ-
ſe in poteſtate D. Archiepiſcopi, eis auferre,
quod in Bulla conceditur.

Non obſtat, quòd monachi in Bulla non
habent ius prohibendi, ne alia Sacriſtia confici
8 poſſit. * Quare D. Archiepiſcopus ad ſui libi-
tum aliam conſtruere potuit, vt per *Iaſ. in l.
quominus num. 35. ff. de flumin.* quia vltra ſupe-
rius deducta, quæ in hoc caſu obſtant, idem
9 *Iaſ. loc. præcit.* limitat concluſionem: * niſi alius
habeat priuilegium, vel conſuetudinem præ-
ſumptam; quæ limitatio benè applicatur in
puncto, quia Monachi ex Bulla officium Sacri-
ſtiæ exercere debent, & propterea non poteſt
alius quàm Monachus exercere, & cuſtodire
illa, quæ ad hoc Sacriſtiæ munus, ſcilicèt ad
10 theſaurum Eccleſiæ ſpectant. * Illud enim ge-
nus, *Sacriſtia* comprehendit omnes ſpecies
ſpectantes ad illam *l. omnes, vbi not. Angel. C.
11 de præſcript. 30. annorum*. * Et qui generaliter
loquitur, comprehendit directè omnia parti-
cularia, & nullum excludit *Feder. de Sen. conſ.
85. numer. 2. in fin. & num. 3.* Et generaliter non
minùs operatur, quàm ſingulorum expreſſio
*l. ſi duo in fine, ff. de admin. tut. Socin. & Doct.
12 in l. 1. ff. de vulg.* * Et genus idem operatur
quoad ſpecies, quod ſpecies quoad indiuidua
l. ſi chorus de leg. 3.

Nec obſtat, quòd D. Archiepiſcopus non
poſſit impediri, quominus habeat locum pro
ſuis paramentis, quia quicquid dicendum ſit,
an paramenta, quæ hodiè reperiuntur in Sa-
criſtia noua, ſint acquiſita Eccleſiæ, & an poſ-
ſit donare Eccleſiæ paramenta, & demandare
cuſtodiam alteri, quàm Monacho Sacriſtiæ, non
impeditur Reuerendiſſimus D. Archiepiſcopus,
ne habeat locum pro cuſtodia ſuorum para-
mentorum, & cuſtodiam etiam committat per-
13 ſonæ ſibi beneuiſæ, * quia quilibet in re ſua
eſt moderator, & arbiter *l. in re mandata, C.
mand.* Sed non propterea poteſt conſtruere no-
uam Sacriſtiam, & committere exercitium cle-
rico ſæculari in præiudicium Monachorum, &
facere, quòd clerici ſæculares ſumant paramē-
ta in Sachriſtia per ipſum confecta, ne hoc mo-
do ordo Eccleſiæ peruertatur, & diſpoſitio
Bullæ Pauli Tertij eludatur.

14 Nec releuat, quòd non implicat, quòd plu-
res Sacriſtiæ ſint in eadem Eccleſia, prout in
multis Eccleſijs Vrbis videtur, & etiam in Ec-
cleſia Lauretana. Quia implicat quidem ex
prædictis, quòd pro ſeruitio eiuſdem met cor-
poris Eccleſiæ ſint plures Sacriſtiæ, ſtante con-
fuſione, quæ orietur in celebrando, & plures Sa-
criſtiæ, quæ ſunt in Vrbe, & in Lauretana Ec-
cleſia non ſunt pro ſeruitio Corporis Eccleſiæ,
& totius Eccleſiæ, ſed certæ Capellæ particu-
laris.

Nec ſubſiſtit allegata obſeruantia, quòd cle-
15 ricus ſæcularis exerceat officium Sacriſtiæ, *
quia vltrà quòd obſeruantia non attenditur,
vbi verba ſunt clara *Aret. conſ. 115. nu. 2. Natt.
conſ. 318. num. 1. Surd. conſ. 426. num. 44.* Et eſ-
ſet contrauentio, non obſeruantia, teſtes non
deponunt, an ante, vel poſt Bullam Pauli Tertij
16 fuerit deputatus talis Sacriſta ſæcularis, * &
ideo iſta probatio tanquam dubia non releuat,
cap. in præſentia de probat.

Neque ad hunc effectum ſuffragatur Reue-
rendiſſimo D. Archiepiſcopo facultas, quam ha-
bet in Bulla, addendi, vel minuendi; quia vltra
17 reſponſiones aliàs datas, * hæc facultas non
operatur, quòd D. Archiepiſcopus poſſit im-
mutare ſtatum, aut ſubſtantiam eius, quod in
Bulla fuit ordinatum, vt in terminis huius fa-
cultatis, licèt in alio caſu, dicit *Bart. in l. ædita,
num. 8. C. de eden.* Intelligitur enim, quod poſ-
ſit addere, vel minuere id, quod poteſt ſecundùm
leges, non ſecundùm voluntatem ſuam *Dec.
conſ. 146. num 9.*

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 238.

ROMANA TRANSACTIONIS.

Ven. 19. Nouembris 1604.

ARGVMENTVM.

Contraueniens contractui an, & quando eo iuuari poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Non adimplens tranſactionem, non poteſt illa vti, ſicut contraueniens contractui non poteſt illo iuuari.*

2 *Promittens non facere, nunquam poteſt adimplere.*

3 *Promittens non facere ſi facit implicitè, non adimplet.*

4 *Mora committitur per contrafactum, vel non licitè factum, ſicut per non factum.*

5 *Contrauenire quis non poteſt ijs, quæ adhuc non exiſtunt.*

6 *Vtraque parte concordiæ contraueniente, cenſetur à concordia receſſum.*

7 *Productio iurium non acceptata à parte, producenti non præiudicat.*

8 *Mora, quæ committitur propter factum, eſt impurgabilis.*

DECISIO CCIV.

DOmini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicet ſen-
tentiam Rotalem eſſe iuſtam. Maroldus
enim contrauenit tranſactioni, & ſic implicitè
1 non adimpleuit, * quare ea vti non poteſt *l.
Iulianus, §. offerri, ff. de act. empt.* Et quòd cō-
traueniens contractui non poſſit ex eo iuuari,
ex multis regulis iuris fuit reſolutum in cauſa
Vrbenetana Caſtrorum 11. *Ianuarij* 1572. *coram
bo. me. Oradino.*

Non obſtat, quòd ſi Maroldus contrauenit,
verſamur in diſpoſitione *l. ſi quis maior C. de
tranſact.* à cuius pœnis fuit excuſatus, & non in
terminis *L. Iulianus §. offerri*, quæ loquitur,
2 quando quis non adimpleuit. * Ex quo Ma-
roldus adimplementum nunquam præſtare
poterat, cùm promiſiſſet non facere *Bart. in d.
§. offerri num.* 3. Nam reſpondetur, quòd *Bart.*
dicit, quòd promittens non facere, nunquam
poteſt adimplere, ſi verò fecerit, & contraue-
nerit, non propterea dicit, quòd non cenſeatur
non adimpleuiſſe ad effectum, vt intret diſpo-
3 ſitio *§. offerri,* * quia qui promittit non facere,
& facit, implicitè non adimplet *l, qui non facit
4 ff. de reg. iur.* * Et mora iſta committitur per
contra factum vel malè factum, ſeu non licitè
factum, ſicut per non factum *Aret. conſ.* 156.
in fin. Et propterea cùm Maroldus implicitè
non adimpleuerit, & per conſequens fuerit in
mora intrat diſpoſitio *d. §. offerri.*

Nec eſt verum, quod Q. Iacobus fuit primus
contrauentor ex quo in concordia aſſignatur
5 Maroldo creditum iam exactum, * quia con-
trauentio non poteſt conſiderari ex ijs, quæ
erant antequam concordia fuiſſet deducta in
cile ad *text, in l. eius, qui in Prouincia ff. ſi cert.
pet.* Vltrà quòd in fine concordiæ dictus Iaco-
6 bus promiſerat de euictione. * Et tandem ſi
vtraque pars contrauenit, cenſetur concordia
rupta, & ab ea mutuo conſenſu receſſum *Paul.
de Caſt. conſ.* 70. *n.* 8. *verſ.* 2. *quia poſtquā Rex lib.* 1.

Non obſtat, quòd Iacobus fuerit vſus hu-
iuſmodi tranſactione, eam producendo in iu-
dico criminali contra Maroldum; quia cùm
Maroldus contrauenerit dictæ tranſactioni, cri-
minaliter agendo, & ipſe Iacobus produxerit
hanc tranſactionem ad repellendum Maroldū,
7 qui non acquieuit, * non ideo ſequitur, quòd
huiuſmodi productio non acceptata per Ma-
roldum Iacobo præiudicet *Pariſ. conſ.* 115.
num. 31. *vol.* 1. *Oſaſch. deciſ.* 39. *nu.* 8. *Surd. conſ.*
51. *num.* 94. *lib.* 2. Vltra quod etiam poſt di-
ctam productionem Maroldus contrauenit,
poſt ſententiam enim inquietauit dictum Ia-
cobum coram illo Iudice criminali.

Nec prædictis reſiſtit *deciſio Put.* 340. *lib.* 1.
quia in illo caſu pars in totum non adimple-
uerat; & ideo fuit actum pro adimplemento, &
pars obtulit adimplere, & ideò poſtmodum
actor non poterat negare ſe velle ſtare tranſa-
ctioni. Vnde termini ſunt longè diuerſi.

Nec obſtat, quòd Maroldus hodie vult præ-
ſtare intereſſe Iacobo; quia vltra reſponſiones
datas in alia *deciſione*, quæ placuerunt Domi-
nis, cùm contrauentio Maroldi ſit non adim-
plementum, & mora, vt ſupra oſtenſum fuit,
non debet admitti præſtando intereſſe, ex quo
8 peccauit in faciendo. * Et ideo hæc mora eſt
impurgabilis *Grat.* qui de communi *conſ.* 93.
num. 63. & 77.

THEANEN. CENSVS,

Ven. 19. *Nouembris* 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus reſeruatiuus eſt licitus, & per eum transfertur dominium vtile, & directum.*

2 *Bulla Pij V. de cenſibus non loquitur de cenſu reſeruatiuo.*

DECISIO CCV.

1 ABſque difficultate fuit reſolutum pro va-
liditate cenſus. Contractus enim iſte, per
quem habens dominium rei eam alteri tradit,
quoad dominium vtile, & directum pro certa
quantitate annuatim ſoluenda eſt licitus, vt
notat in *cap. Conſtitutus de relig. dom. cap. quæ-
ſitum* 1. *quaſt.* 3. *Bart. in l.* 1. §. 1. *num.* 4. *ff. de pu-
blican. Imol. in cap. ad audien. col.* 2. *num.* 4. *de
reb. Eccl. non alien. Couar. var. reſolut. lib.* 3. *cap.*
7. *num.* 1. *verſ. ſic & cenſus*, & tradunt omnes
Summiſtæ in verb. Cenſus.

Non obſtant ea, quæ opponuntur contra do-
minium D. Forcellati, quia tendunt ad infrin-
gendam tranſactionem, de cuius validitate ſuo
tempore videbitur.

Neque hic eſt agendum de formula Bullæ
2 ſan. me. Pij V. * quia Bulla non loquitur in
cenſu reſeruato in tranſlatione rei, ſed in emp-

tione,

Digitized by Google

tione, & venditione cenſuum mediante pecunia. Vndè termini ſunt longè diuerſi.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS DE STELLA.

Merc. 24. Nouembris 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Parte opponente, nullitates in primis ſunt reuocandæ & numer. 3. ſecùs parte non opponente num. 2.*

4 *Innocentiana habet locum, quando ſententia eſt nulla ex inordinato proceſſu, vel omiſſione iuramenti ſuper perhorreſcentia, non autem procedit quoad alias nullitates.*

5 *Mandatum generale ſufficit ad ratificanda omnia geſta. Contra num. 6.*

DECISIO CCVI.

Domini dixerunt, quod niſi Abbas cedat nullitatibus, debet proferri ſententia reno-
1 catoria, * quia parte opponente, in primis nullitates ſunt reuocandæ *Bart. in l. cum quaerebatur num. 4. ff. de re ind. Rot. dec. 2. de lit. conteſt. in antiq. & 8. in fine de reſt. ſpoliat. in nou. Caſ. de Graſſ. deciſ. 9. de cauſ. poſſ. & propt. Put. dec. 27. lib. 6.* cum alijs per *Vant. de nullit. tit. quod & infra quod tempus num. 11.*
2 Non obſtat, quod etiam ex *deciſionibus factis coram Illuſtriſſimis Dominis meis Cardinali Seraphino & Pamphilio* conſtet de iuſtitia ſententiarum, poteſt ſimul pronunciari ſuper nulli-
3 tatibus, & iuſtitia, vt per *Aegid. dec. 295.* * Quia hæc concluſio procedit parte non opponente, ſecus autem parte opponente *Caſ. de Graſſ. dec. 9. num. 8. & 12.* qui alias *deciſiones* refert *de cauſ. poſſ. & propr. & 11. num. 3. de ſent. & re indic. Verall. deciſ. 264. lib. 1. in manuſcript. Put. deciſ. 7. num. 1. & 2. lib. 3. Ferret. conſ. 265. num. 4.* Et fuit reſolutum in cauſa *Viterbien. reſciſſionis contractus 1. Iulij 1569. coram Finetto*, & alias ſæpius.

Nec ad hunc effectum Innocentiana aliquid
4 ſuffragatur, * quia procedit, quando ſententia eſt nulla ex inordinato proceſſu, vel omiſſione iuramenti ſuper perhorreſcentia, non autem comprehendit alias nullitates, maximè ex tribus, prout eſt iſta, nempe ex defectu mandati &c.

Non obſtat, quod poſtea fuerit datum per partem mandatum in perſonam D. Caparoſſi,
5 eum clauſula *cum ratificatione geſtorum*, * & ideo per tale mandatum cenſentur ratificata omnia geſta per D. Caparoſſum, antequam haberet mandatum *Caſtren. in l. Iulianus nu. 7. ff. qui ſatiſd. cog.* quia verba mandati ſonant in
6 futurum, non autem in præteritum. * Vltra quod aliqui ex Dominis dicebant, requiri ſpeciale mandatum, vt per *Ruin. conſ. 62. num. 27. lib. 5.*

PATAVINA DECIMETTAE.

Lunæ 29. Nouembris 1604.

ARGVMENTVM.

Agens remedio *l. conductores C. locat.* quid probare debeat & probaſſe dicatur.

SMMARIVM.

1 *Agens remedio* l. conductores C. locat. *debet probare in locatione contineri totum id quod petit.*

2 *Indefinita in materia probatoria non æquipollet vniuerſali, ſecus quando omnium particularium eſt eadem ratio & conditio num. 3.*

4 Dec. in conſ. 146. num. 15. *declaratur.*

5 *Aliud eſt decimare locum, aliud in loco.*

6 *Sequentia declarant præcedentia.*

7 *Indefinita habetur pro particulari, quando non eſt eadem ratio, & conditio quoad totum, & partem & num. 20.*

8 *Denominatio ſumitur à natura rei denominatæ.*

9 *Locatio non probat verum annuum valorem.*

10 *Nemo præſumitur iactare ſuum.*

11 L. conductores *non eſt locus, quando conſtat de non iure agentis.*

12 *Parochus habet aſſiſtentiam iuris communis in decimis.*

13 *Conductor negans rem conductam reſtitnere, dicitur ſpoliare.*

14 *Eccleſia non poteſt agere ſpolio contra parochialem Eccleſiam pro decimis exiſtentibus in ipſa parochia.*

15 Amplum *idem ſignificat quod palus exſiccata.*

16 *Dictio* eiſdem *eſt demonſtratiua, & relatiua ad ſuperius nominata & num. 18.*

17 *Sicut dictio* infraſcriptis.

19 *Verba, quæ ſtant conſequutiuè, non ampliant antecedentem diſpoſitionem.*

DECISIO CCVII.

Vnanimi Dominorum conſenſu fuit reſolutum, prout alias etiam ſub *die 23. Ianuarij 1602.* Reuerendiſſimo Abbati Carcerum non competere remedium *l. conductoris C. locat.*
1 ſuper tota & integra decima villæ Baonis. * Agens enim huiuſmodi remedio debet probare, in locatione contineri id, quod petit *Barbat. conſil. 50. col. 10. ſub num. 3. verſ. in contrarium lib. 1. Afflict. deciſ. 12. Conrad. lib. 3. Miſcel. iur. cap. 2. num. 10. Doct.* communiter in *l. ſi quis conductionis vbi Bart. in fin. verſ. vltimo oppono C. locat. Modern. de recuper. remed. 11. num. 31. & 38.* In præſenti verò caſu Abbas non docet, ſe locaſſe totam & integram decimam villæ Baonis, ſed decimam ſeu ius
2 decimandi in loco Baonis *detta le Decimetta*, * quæ verba decimam, ſeu ius decimandi, cùm

ſint indefinita in materia probatoria, non
æquipollent vniuerſali, vt poſt *Innoc. Alexand.*
& alios *Aym. conſ.33.num.16.* latè *Surd. conſil.*
431. num.63. vbi id concludit etiam in proba-
tione, quæ fit ex inſtrumento.

3 Nec applicatur concluſio, quod quando
omnium particularium eſt eadem ratio & con-
ditio, tunc indefinita affirmatiuè prolata æqui-
pollet vniuerſali, & per *Dyn. in procem. reg. in*
2. quæſt. verſ. ſed dicendum eſt Dec. conſ.30. Bald.
384. numer.5. vol.5. Et dicitur eſſe in puncto
4 *conſ. Dec.146. num.15. verſ. vltimo non obſtat.**
Nam *Dec.* loquitur in caſu, quo vinea fuerat,
non indefinita, ſed particulari appellatione
denominata, & ſic bene intelligebatur ſolu-
tum pro tota vinea. In præſenti verò caſu
locatio non comprehendit decimam villæ
Baonis, vt fortè dici poſſit intrare concluſio-
nem prædictam, ſed decimam, ſeu ius deci-
5 mandi in loco Baonis. * Et aliud eſt decima-
re locum, aliud verò in loco ad *tex. in c. fin. &*
ibi Abb. in princ & num.2. de præben. Caſſad.
dec.11. in princ. eod. tit. Maximè ſtante reſtri-
6 ctione ſequenti, nempe *detta la Decimetta.**
Sequentia enim declarant præcedentia *l. ſi ſer-*
uus plurium §. fin. & l. qui filiabus de legat.1. Et
quantitate penſionis librarum trium, vide-
licèt bol.45. quæ cenſetur conformis fructibus
locatis, vt per *gloſſ.* & alioa in prima *dec. al-*
leg. Et prædicta etiam corroborantur ex li-
centia data fratri Federico, finita locatione,
vbi dicitur, de certa decimetta in villa Bao-
nis.

7 Vltra quod in hoc caſu viſum fuit, vt infra
dicitur, non eſſe eandem rationem, & condi-
tionem ad totam decimam, quæ ad partem.
Et ſic etiam indefinita habetur pro particula-
ri *Alexand. conſ.55. num.16. vol.4. Gabr. conſ.*
84. numer.45. cum alijs per *Surd. d. conſ.431.*
num.67.

Nec placuit Dominis, quod illa denomi-
natio *decimetta* ſit ad differentiam aliarum de-
cimarum maiorum, quas habet Abbas; quia
cum hæc denominatio correſpondeat quanti-
8 tati penſionis, * non debet ſumi ab extra, ſed
ab eo quod in ipſa re denominata plurimùm
pollet, & in ipſa eſt potius *Alexand. conſ.7. nu.*
3. & ſeqq. vol.7. Ioann. de Monte Sperell. conſ.
273. num.16. Port. Imol. conſ.165. nu.20. Oſaſ-
ch. deciſ.165. num.10.

9 Nec facit, quod ſecundum opinionẽ, quam
Rota ſeruat, ex locatione non probatur verus
valor annuus rei, vt per *Caſſad. deciſ.20. ſuper*
regul. Ruin. conſil.35. num.36. lib.1. quia hic
non agitur de probando vero annuo valore,
ſed ad inducendam ſolam præſumptionem,
quod penſio cenſeatur correſpondere fructibus
locatis; quia non eſt veriſimile, quod decima
villæ Baonis, quæ reſpondet vltra ſcuta 300.
10 fuerit locata pro bolen.45. * cùm nemo præ-
ſumatur iactare ſuum *l. cum de indebito ff. de*
probat.

Remanet quoque ſolidum aliud fundamen-
11 tum *deciſionis*, nempe, * quod cùm notoriè
conſtet de non iure Abbatis, vt infra dicetur,
dato etiam quod tota decima fuiſſet locata,
non eſt locus diſpoſitioni *d. l. conductores*, vt
per *Modern.* qui alios refert *de recup. poſſ. re-*
med.11. num.44. Eoque magis, quia ante hu-
iuſmodi locationem factam Fratri Federico,
vti gubernatori Eccleſiæ Sancti Fidentij vnitæ
Conuentui Atreſtis, conſtat, Priorem dicti
12 Conuentus, vltra aſſiſtentiam iuris, * quam
habet vti parochus *cap. cum contingat de deci-*
mis, fuiſſe in poſſeſſione decimarum, vt in
Summario num.6.9.12. & ſeq. Et ideo videtur
ceſſare hoc remedium *Alexand. in l. 1. §. ſi vir*
num.6. ff. de acquir. poſſeſſ. Grat. conſ.90. nu.16.
& ſeqq. vol.1. Curt. ſen. conſ.70. numer.2. Et
13 ceſſat difficultas, quia cùm conductor reſtitue-
re negat, ſpoliare dicitur *l. colonus ff. de vi &*
vi armat. Alex. conſil.33. num.3. lib.6. Cephal.
14 *conſ.47. num.40. lib.1.* * Eccleſia autem non
poteſt agere ſpolio contra parochialem Ec-
cleſiam pro decimis exiſtentibus in ipſa pa-
rochia *cap. ad decimas vbi gloſ. in verbo præſu-*
mantur de reſt. ſpoliat. in 6. niſi probet vtcum-
que immemorialem, vt per *Aegid. deciſ.455.*
vel habeat titulum coloratum *Verall. dec.306.*
par.3. In præſenti vero caſu nec immemoria-
lis, nec titulus coloratus adeſt, quia dona-
tiones factæ Conuentui Carcerum de anno
1180. & 1189. non loquuntur de tota, & in-
tegra decima villæ Baonis.

Nec iura producta pro parte Abbatis ei ſuf-
fragantur. Nam, vt reſolutum fuit 14. *No-*
uembris 1603. omnia illa iura loquuntur de de-
cimis noualium Paludis.

Nec minus ei ſuffragatur ceſſio ſibi facta à
presbyteris Baonis, vt in *Summario* Abbatis
num.5. quia vt ex lectura patet, presbyteri Ec-
cleſiæ Sancti Fidentij Baonis prætendebant de-
cimas amplorum, ſiue noualium, quæ Prior
Carcerum poſſidebat, & tenebat in curia, &
finibus Baonis; hoc eſt, terrarum Conuentus
15 Carcerum poſitarum in palude Baonis.* *Am-*
plum enim idem eſt, quod palus exſiccata,
vt in *dicta deciſione 14. Nouembris* fuit firma-
tum. Non tamen dicti presbyteri prætende-
bant decimas terrarum, & vinearum, quas
Prior Carcerum proprijs manibus, & ſumpti-
bus laborabat, ſeu excolebat. Et ſuper hac
prætenſione, mediante ſolutione facta presby-
teris librarum 16. monetæ Venetæ, ipſi refu-
tarunt, dederunt, & conceſſerunt decimas, &
ius decimationis, & omne ius, quod in eiſdem
decimis, ſiue in iure decimationis pro ſua
Eccleſia de Baone habebant. Et ſic iſta tran-
ſactio loquitur de iure presbyterorum ſuper
decimis bonorum poſſeſſorum per Priorem
Carcerum in Palude Baonis. Et cum presby-
ri remittant ius, quod in eiſdem decimis habe-
bant, intelligitur de dictis decimis bonorum
16 Prioris Carcerum in Palude. * Dictio enim
eiſdem eſt demonſtratiua, & relatiua ad ſupe-
rius nominata *Dec. conſil.262. in princ. verſ.2.*
facit Ruin. conſ.101. num.9. vol. 2. & refertur
ſolùm ad ea, quæ corporeis oculis legi poſ-
ſunt. Et perinde habendum eſt, ac ſi fuiſſet
dictum eiſdem decimis ſuper bonis Prioris
17 Carcerum in Palude Baonis, * vt de dictione
infra ſcriptis dixit *Bart. in l. qui liberis §. hac*
ver-

verba in fin.ff.de vulg. Imol. in l.ſi quis filiũ fam.
§. fin. ff.de acquir. hared.vbi Aret. hanc deciſio-
nem ait veriſſimam eſſe *Ruin. conſ.29.nn. 4. &*
18 *ſeqq. vol.2.** Et in puncto huius dictionis *eiſ-*
dem Surd.dec.125. num.1. verſ.facit etiam.

Nec obſtat, quod poſt verba *in eiſdem ſe-*
19 quuntur verba *ſine in iure decimationis*,* quia
ſtant conſequutiuè ad verba *eiſdem decimis*, nec
ampliant vltra id quód actum eſt in tranſa-
ctione *Caſtr. conſ.30. circa fin. verſ. ſed certè*
iura ſupradicta vol.1. Ruin. conſ. 88. num. 10. &
ſeq. vol.3. Rol. conſil.89. num.48. vol.1.
20 Ex prædictis remanet quoque probatum
id, quod dicebatur in primo fundamento, non
eſſe eandem rationem, & conditionem ad
totum, quæ ad partem. Et ſic indefinita non
æquipollet vniuerſali, cùm tituli Abbatis non
comprehendant totam decimam villæ Bao-
nis.

Alia vel ſunt ſublata ex alia *deciſione*, vel non
ægent reſponſione.

ASSISIENSIS CENSVS.

Lunæ 29. Nouembris 1604.

ARGVMENTVM.

Numeratio pecuniæ pro validitate cenſus probatur ex atteſtatione Notarij mediantibus illis verbis *recepit in contanti in ſui, & teſtium præſentia, & pecuniam ad ſe traxit in tot paulis argenteis* & alia de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Notarius atteſtans, aliquem manualiter & in contanti recepiſſe, & ad ſe traxiſſe pecuniam &c. probat numerationem; & num. 3. etiam ſi non adſit verbum* numerauit *num.2. Admittitur tamen probatio in contrarium num.4.*
5 *Simulatio non præſumitur, niſi probetur.*
6 *Cenſus non poteſt imponi ſuper quantitate incerta in indiniduo, & loco.*
7 *Proteſtatio quod quis intendit in omnibus cenſum conſtituere iuxta bullam Pij V. operatur, vt cenſus ſit validus, non obſtante aliquo defectu.*
8 *Interpretatio ita debet fieri, vt excludatur contractus illicitus.*
9 *Pereunte in parte re, ſuper qua cenſus eſt impoſitus, ſi altera pars, quæ remanet, eſt capax in totum, cenſus ſuſtinetur in totum.*
10 *Hypotheca non poteſt conſtitui ſuper re aliena, qua tamen poteſt vendi, ſed venditio non tenet in domini præiudicium.*

DECISIO CCVIII.

Domini reſoluerunt cenſum eſſe validum.
Fuit enim impoſitus ſuper rebus certis de-
1 ſignatis, * mediante pecunia numerata, de
qua numeratione conſtat ex atteſtatione no-
tarij, quod recepit in contanti in ſui & teſtium
præſentia, & pecuniam ad ſe traxit in tot pau-
lis argenteis, & ſcutis auri in auro, quæ qui-
dem atteſtatio probat numerationem *Bart in l.*
ſi ex cautione num.14 C. de non num. pecun. & in
l. ſingularia num. 22. ff. ſi cert. pet. vbi Iaſ num.
48. & Dec. 33. Et fuit reſolutum in cauſa *Bo-*
nonien. cenſus 24. Aprilis 1600. coram Illuſtriſ-
ſimo Domino Cardinali Pamphilio & poſtea *anno*
ſequenti Decembris coram me in cauſa Romana
depoſiti de Altemtis.

Nec facit, quod in iſta atteſtatione notarij
2 non adſit verbum * *numerauit* iuxta *doctr. Bart.*
in l. ſingularia num.23. ſi cert. pet. vbi dat caute-
lam, quod notarius non ponat verbum *nume-*
rauit niſi interuenerit realis numeratio; quem
ſequitur *Iaſ. ibidem nu. 25. Alex. conſ. 179. nu.*
3 *4. in fin. & num. 6. lib. 2.** Nam fuit reſpon-
ſum, ſufficere, quod adſint verba illa *recepit in*
contanti & pecunias ad ſe traxit in tot paulis ar-
genteis &c. quæ excludunt ſimplicem confeſ-
ſionem de recepto, & denotant realem nume-
rationem, & veram traditionem *Bald. in d. l.*
ſi ex cautione num. 14. C. de non num. pec. Bart.
in l. ſi ita ſtipulatus §. Chryſogonus Alex. nu. 14.
verſ. quia quando notarius ff. de verb. oblig. &
fuit reſolutum coram *R. P. D. meo Millino in*
cauſa Florentina bonorum 17. Aprilis 1592. &
poſtea *de anno 1599. in cauſa Bononien. cenſus*
15. Febr. coram R. P. D. meo Penia Decano.

Non obſtat, quod huiuſmodi atteſtatio no-
4 tarij admittat probationem * in contrarium,
vt fuiſſet reſolutum in cauſa *Senogalien. cenſus*
26. Aprilis 1591. coram R. P. D. meo. Decano
& hic videatur ſatis conſtare de ſimulatione
huius numerationis, cùm anteà fuerit venditus
cenſus pretio ſcutorum 1500. abſque eo quod
interuenerit pecunia numerata, & poſt pau-
cos dies redemptus & poſtmodùm emptus cẽ-
ſus, de quo agitur, quia retrouenditio potuit
ex eo fieri, quod primus cenſus non fuerat
validus; ſed non inde ſequitur, quod pretij
ſecundi cenſus numeratio fuerit ſimulata, cum
de ea conſtet ex atteſtatione notarii, & ſimu-
5 latio non præſumatur *l. quamuis vbi Bal. C. ſi*
quis alteri vel ſibi Dec. conſ. 491. num. 4. Surd.
conſ. 425. num. 54.

Nec releuat, quod cenſus fuerit impoſitus
6 ſuper rebus certis finibus deſignatis,* & ſuper
tanta quantitate dictorum bonorum, quanta
ſuperat ad reddendum annuum fructuum cen-
ſus, quæ pactio repugnat Conſtitutioni Pij. V.
ex quo illa quantitas remanet incerta, cùm
non appareat quanta in indiuiduo, & in quo
loco ſit *Bertran. con. 337. num. 4. & 5. lib. 1.*
p. 1. Ruin. conſ. 136. ante fin. lib. 1. latè *Rimin.*
iun. conſ. 295. num. 43. & ſeqq. Nam fuit reſ-
ponſum, quod in inſtrumento adeſt proteſta-
tio, quod cenſus intelligatur in omnibus iux-
7 ta formam dictæ Conſtitutionis.* Et ideò cum
ſit impoſitus ſuper rebus certis finibus deſi-
gnatis, hæc proteſtatio operatur, vt non ob-
ſtante dicta pactione, cenſus remaneat validus
ſuper dictis rebus *Bart. in l. non ſolum §. morte*
num. 24. Alex. num. 13. & 14. ff. de nou. oper.
nunc. Gabr. conſ. 47. num. 8. lib.2. Et fuit reſo-
lutum in cauſa *Beneuentana cenſus 29. Martij*
1593.

1593. *coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Pamphilio & coram eodem in hac cauſa 9. Iunij huius anni*, qua die S. R. E. Cardinalis creatus fuit.
8 Sed ceſſat omnis difficultas, * quia illa verba
& ſuper tanta quantitate debent applicari ad
intellectum ſanum, bonum, ciuilem, & vitio
carentem *Rot. deciſ. 10. nu. 4. & 5. de teſtamen.
in antiq.* & vt excludatur contractus illicitus
Alex. conſ. 191. num. 6. lib. 2. Et ideò debent
intelligi in caſu, quo res, ſuper qua imponitur
cenſus periret, vel infructuoſa remaneret pro
parte, & tamen pars, quæ remaneret eſſet
9 capax pro ſolutione cenſus, * quo caſu cen-
ſus in ea parte remanente ſuſtinetur, vt fuit re-
ſolutum in cauſa *Romana cenſus 30. Octobris
1602. coram R. P. D. meo Millino* & priùs in
ſimili cauſa 14. *Ianuarij eiuſdem anni coram
R. P. D. meo Sacrato*.

Nec officit, quod cenſus fuit impoſitus ſu-
per rebus communibus inter Andræam, &
10 Cæſarem, * & ideo remanet inualidus; quia
licèt res aliena poſſit vendi, non tamen poteſt
in ea conſtitui hypotheca *l. rem alienam ff. de
pign. 3. mem. 2. par. num. 52.* Et etiam ipſa
venditio in domini præiudicium non tenet *l.
alienum C. de furt. vbi Bald. Rol. conſ. 60. nu. 56.
& ſeqq. lib. 4.* Quia ceſſat hæc difficultas, cum
bona fuerit donata per Cæſarem Andreæ fra-
tri, & ideo tanquam ſuper bonis proprijs ip-
ſius Andreæ, poterat cenſus imponi.

An autem hæc donatio fuerit valida, ita vt
per eam fuerit translatum dominium in An-
dræam, ad effectum quod impoſitio huius cen-
ſus ſuſtineatur, erit particulariter videndum.

AGRIGENTINA SANCTI ANGELI.

Veneris 3. Decembris 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſio ſemper intelligitur ſine præiudicio obtinentis.*
2 *Tertius non poteſt dare de iure tertij.*
3 *Iuſpatronatus probatur per teſtes de publica voce, & fama cum præſentationibus ſpatio 50. annorum effectum ſortitis, vel ex ſolis præſentationibus ſpatio 100. annorũ effectum ſortitis.*
4 *Epiſcopus non poteſt concedere priuilegium contra diſpoſitionem* Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 9. de reformat.
5 *Non eſt facienda mentio in gratia de ijs, quæ Papam non retrahunt à concedendo.*

DECISIO CCIX.

NON obſtantibus nouiter deductis, adhuc
Domini cenſuerunt, Breuia non eſſe ſubre-
ptitia. De poſſeſſione enim Franciſci Cæleſtis
1 non erat facienda mentio, * quia conceſſio
ſemper intelligitur facta ſine præiudicio obti-
nentis *cap. conſultationibus de donat.* Vltra quod
2 cum Franciſcus iam ſit defunctus, * non po-
teſt Confraternitas dare de iure ipſius ad im-
pediendum exequutionem Breuis *Abb. in c. di-
uerſis fallacijs num. 4. verſ. potes addere de cler.
coniug. Ruin. conſ. 35. nu. 30. in fine & 31. lib. 1.*
nullitas enim reſpiciens tertium, ab illo, & non
ab alijs allegari debet *Bart. in l. 2. ff. de except.
rei iud. Bald. in auth. qui rem nu. 8. C. de ſacro-
ſanct. Eccl. Crot. conſ. 119. num. 8.*

Non obſtat, quòd non fuerit facta mentio
poſſeſſionis præſentandi Cõfraternitatis; quia
iam fuit reſponſum in alia *deciſione* in 2. Breui
fuiſſe factam mentionem. Vltra quod, cum
non conſtet de iurepatronatus Confraternita-
3 tis ex aliquo titulo, * nec ex alijs documentis,
quia ad minus requiruntur teſtes de publica
voce, & fama, & præſentationes effectum ſor-
titæ ſpatio 50. annorum, & ceſſantibus teſti-
bus præſentationes effectum ſortitæ ſpatio
centum annorum, & fuit reſolutum in cauſa
*Barchinonen. vnionis 5. Decembris 1597. coram
bo. me. D. Gipſio* iuſpatronatus præſumitur ex
vſurpatione. Et ſi Confraternitas vult vti ti-
tulo, qui eſt in actis, ei non ſuffragatur, quia
ex ipſo apparet, quòd de anno 1575. fuit con-
ceſſum Confraternitati priuilegium præſentan-
di ab Epiſcopo cum aſſertione quod anteà
4 nullum ius habebant præſentandi, * quod
priuilegium nihil valet ſtante diſpoſitione
Concilij Tridentini ſeſſ. 25. c. 9. de reformat. quæ
procedit in vtroque caſu, cum habeat decre-
tum irritans, inficiens titulum, & poſſeſſio-
nem. Nulla fuit propterea poſſeſſio Confra-
5 ternitatis. * Et ideò cum hæc non retraxiſſent
Papam à conceſſione, nulla erat facienda
mentio *Ægid. deciſio 4.*

AESINA FIDEICOMMISSI.

Veneris 3. Decembris 1604.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an, & quando detrahatur, quando eſt ſubſtituta pia cauſa, vel locus, qui exercet opera pietatis.

SVMMARIVM.

1 *Confraternitas non eſt locus pius.*
2 *Ad effectum quod cenſeatur prohibita Trebellianica, non eſt neceſſe, quòd ſit locus pius, ſed ſufficit, quod opera pietatis exerceat.*
3 *Item ad effectum, quod cenſeatur prohibita Trebellianica, neceſſe eſt, quod pia cauſa ſit immediatè ſubſtituta, vel fideicommiſſarius mediatè, modo ſit purè, vel in diem certum grauatus reſtituere, ſecus ſi ſub conditione ſi ſine filijs, quod tamen declara vt num. 4.*
4 Rot. in Fauentina fideicom. 13. Nouem. 1595. coram Litta *in quibus terminis procedat n. 5.*

DECISIO CCX.

DVbitaui, an eſſet locus detractioni Trebel-
lianicæ, cum fuerit factus locus fideicom-
miſſo

Digitized by Google

miſſo ad fauorem Societatis ſanctiſſimi Cor-
poris Chriſti per obitum Marchegianæ filiæ
Teſtatoris abſque filijs, cui Societas in talem
caſum fuerat ſubſtituta. Et Domini cum præ-
ſuppoſito, quod Societatis ſit ſolita conuer-
1 tere relicta in opera pia, * negatiue reſolue-
runt. Nam licet Confraternitas non ſit locus
pius *Bald. in l. ſi quis ad declinandum §. in omni-
bus num. 19. C. de Epiſc. & cler. Abb. conſ. 31.
nu. 2. lib. 1. Imol. in c. officij num. 20. & ſeq. de
teſtam. Alex. in rubric. de non. oper. nunc. nu. 25.
Ant. Gabr.* qui de magis communis de pia
cauſa *concl. 1. Hier. Gabr. conſ. 162. lib. 1.* ta-
2 men ad effectum * quod cenſeatur prohibita
detractio Trebellianicæ, non eſt neceſſe, quod
locus ſit pius, ſed ſufficit, quod opera pietatis
exerceat, quia priuilegium non datur loco,
ſed cauſæ, cui relinquitur *Caſtren. conſ. 167.
num. 2. lib. 2. Card. Mantic.* qui alios refert de
*coniect. vlt. volunt. lib. 4. tit. 5. art. 6. num. 5.
Gabr. de pia cauſa concl. 2. num. 15. Peregr. de
fideic. ar. 2. num. 63. verſ. & nota.*

Nec obſtat, quod ad effectum, quod cen-
3 ſeatur prohibita Trebellianica, *neceſſe eſt,
quod pia cauſa ſit immediatè ſubſtituta, vel
mediatè, modo fideicommiſſarius ſit purè vel
in diem certam grauatus reſtituere; Secus au-
tem ſi ſub condidione *ſi ſine filijs* vt per *Craſſ.*
qui alios refert in *§. Trebellianica q. 6. num. 9.*
Et ratio differentiæ eſt, quia in primo caſu eſt
certum, quod Eccleſia eſt ſucceſſura, in ſecun-
do vero caſu ſubſtitutus primo hæredi non
poteſt impedire detractionem, quia non eſt
priuilegiatus. Et minus etiam pia cauſa, quia
eſt incertum, an ſit ſucceſſura, quas rationes
in ſpecie ponderat *Roman. conſ. 206. num. 7.
Eman. Coſta in c. ſi pater verſ. Trebellianica nu.
27. de teſtam. in 6. Peregr. de fideicom. loco ſu-
4 perius allegato num. 55.* * Nam in caſu, de quo
agitur, licet Confraternitas ſit ſubſtituta ſub
conditione *ſi ſine filijs*, tamen Marchegiana
nunquam habuit filios, & ideo ſemper Con-
fraternitas fuit certa, quod erat ſucceſſura.
Quare cum hæc ratio Doctorum ſit generalis,
& adaptetur ad punctum, de quo agitur, bene
illud determinat *gloſ. in l. milites agrum de re
milit. l. his ſolis de reuoc. donat. Iaſ. in l. Mar-
cellus nu. 46. ff. ad Trebell. & in auth. non licet
C. de lib. præter. Rim. Iun. conſ. 4. num. 8. &
ſeqq. lib. 1.*

Non obſtat *deciſio in cauſa Fauentina fidei-
commiſſi 13. Nouembris 1595. coram R. P. D.
5 meo Litta*, quia iſte articulus * non fuit ibi ex
profeſſo tractatus, ſed aliquid perfunctoriè
dictum, & ibi detractio Trebellianicæ expreſsè
reperiebatur prohibita.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 272.

INTERAMNEN. COMPROMISSI.

Ven. 10. Decembris 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quietantiæ probant in præiudicium quietantis.*
2 *Aſſignatio facta inter partes habet vim veræ ſo-
lutionis.*
3 *Solutione eius quod debetur tollitur obligatio.*

DECISIO CCXI.

DVbitaui, an Marcutio fuerit ſatisfactum
de fructibus cenſus venditi per Fariolum
decurſis vſque ad diem ceſſionis factæ 27.
Maij 1590. Et Domini affirmatiuè reſoluerũt,
quia iſti fructus ad rationem ſcut. 48. quo-
libet anno aſcendunt à die impoſitionis, quæ
fuit de anno 1586. 2. Ianuarij vſque ad di-
ctam diem ceſſionis ad ſummam ſcut. 203.
34. & tamen Marcutius habuit in vna manu
ſcut. 91. & 30. vt conſtat ex quietantijs factis
1 per ipſum Marcutium, * quæ probant in præ-
iudicium ipſius *Alex. conſ. 90. num. 3. lib. 3.
Aym. conſ. 619. num. 8.* Et poſteà cum hære-
des Ceuoni agerent contra Fariolum pro fru-
ctibus cenſus, hoc eſt pro ſcutis 133. & obti-
nuiſſent mandatum, Marcutius voluit aſſumere
onus ſoluendi pro Fariolo, & excomputare
2 cum dictis hæredibus Ceuoni. * Quæ aſſigna-
tio facta inter partes habet vim veræ ſolutio-
nis *Caſtr. in l. ſingularia prope fin. ff. ſi cert. petat.
Afflict. deciſ. 353. num. 1.* Et ſic cum Marcu-
tius habuerit ſcuta 224. 90. vtique habuit e-
3 tiam vltra ſuum creditum. * Quare ſolutione
eius quod debeatur fuit ſublata omnis obliga-
tio *inſtit. quib. mod. toll. oblig. in princ.*

Sed hæc dicta ſunt ex abundanti, quia
Marcutius agnouit bonam fidem, & ceſſit du-
bio.

CALCIATEN. ET LEGIONEN. PRAESTIMONIORVM.

Ven. 10. Decembris 1604.

ARGVMENTVM.

Agens ſpolio in beneficialibus quid pro-
bare debeat, & probaſſe dicatur.

SVMMARIVM

1 *In beneficialibus, cum petitur reſtitutio, requiritur
titulus coloratus, ne detur vitioſus ingreſſus.*
2 *Agens ad reſtitutionem probare debet, ſe poſſediſ-
ſe per prius, & partem aduerſam nunc poſſi-
dere.*
3 *Capitulum Eccleſiæ Cathedralis habet intentio-
nem fundatam in conferendo Archidiaconatum,
exempli gratia, qui vacat in menſe Ordinarij.*
4 *Collatio beneficij quod eſt ſimultaneæ collationis,
facta ab vno, tenet, altero non contradicente.*
5 *Poſſeſſio tradita ab illis, qui habent poteſtatem
conferendi, habet vim collationis.*
6 *Poſſeſſio probatur per inſtrumentum, non exiſtente
alio inpoſſeſſione.*
7 *Poſſeſſio in Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata
debet*

debet capi Capitulariter ...

8 *Per poſſeſſionem Eccleſiæ , alio non exiſtente in poſſeſſione , cenſetur capta poſſeſſio etiam bonorum .*

9 *Reſtitutio non conceditur , quando notoriè conſtat de non iure petentis .*

10 *Secundum extremum in ſpolio probatur ex ſuſtentatione litis concurrentibus adminiculis .*

DECISIO CCXII.

Domini reſoluerunt , Ioannem eſſe reſtituēdũ. Cõſtat enim de titulo colorato,*
1 qui in beneficialibus requiritur , quando petitur reſtitutio , ne detur vitioſus ingreſſus *Rot. deciſ. 2. de reſt. ſpol. in nou. & 20. eodem tit. in antiq. & 7. num. 2. de probat. in nou. Caſſad. dec. 8. num. 1. de reſt. ſpoliat. Put. deciſ. 99. numer. 5. lib. 1. Achill. deciſ. 8. num. 3. de triennali.* Et pariter conſtat de antiquiori ſua poſſeſſione, & iunio-
2 ri partis aduerſæ . * Quæ duo extrema requiruntur, & probari debent ab agente ſpolio *Innoc. & DD.* communiter *in cap. ſæpè de reſtit. ſpol. Abb. in cap. ſi diligenti , de praeſcrip. Dec. conſ. 252. num. 1. verſ. eſt ergo ſolùm videndum , Alex. conſ. 6. num. 5. lib. 3. Grat. conſ. 70. num. 22. lib. 2. Natt. conſ. 562. num. 1. lib. 3. Rol. conſ. 50. num. 4. & ſeqq. lib. 2.*

Nec obſtat, quòd de titulo colorato conſtat ex prouiſione Capituli, & tamen petens reſtitutionem debet probare , ſe habere titulum ab habente poteſtatem inſtituendi *Rot. deciſ. 5. de*
3 *reſtit. ſpol. in antiq.* * quia cùm iſte Archidiaconatus vacauerit in menſe Ordinarij, & ſit in Eccleſiæ Cathedrali , Capitulum habet intentionem fundatam de iure communi *Caſſad. deciſ. 22. de præben. Put. deciſ. 135. lib. 1.*

4 Nec refert, quòd collatio ſit ſimultanea Epiſcopi , & Capituli , quia cùm vterque habeat poteſtatem conferendi inſolidum , tenet collatio facta ab altero tantùm, quando de alterius contradictione non conſtat *Achill. deciſ. 4. num. 13. & 14. de præben. Put. dec. 190. num. 4. lib. 3.*

Minùs facit, quòd inſtrumentum quod datur contineat ſolam electionem Capituli,& nõ collationem, quia cùm ſtatim vigore illius electionis fuerit tradita poſſeſſio per eoſdemmet
5 Canonicos, * illa poſſeſſio tradita ab illis , qui habent poteſtatem conferendi , habet vim collationis *Rot. dec. 16. de conceſſ. præbend. in nou. Put. deciſ. 120. & 125. lib. 3. Achill. d. deciſ. 4. de præben. num. 3. & ſeqq.*

Nec etiam placuerunt ea,quæ contra primũ
6 extremum deducebantur , * quia de eo dictum fuit ſufficienter conſtare ex inſtrumento adeptionis poſſeſſionis per *l. prædia, vbi Bart. num. 1. ff. de acq. poſſ. l. non idcirco, & ibi Bald. C. de fid. inſtrum. Put. dec. 369. num. 8. lib. 1.* Et hæc poſſeſſio licèt inſtrumentalis prodeſt Ioanni , cùm alius in poſſeſſione non exiſteret *Put. d. deciſ.*
7 *360. Rot. dec. 21. de reſt. ſpol. in antiq.* * Et fuit etiam capta capitulariter , prout requiritur , quando præbenda eſt in Cathedrali, vel Collegiata *Caſſad. dec. 8. num. 1. de cauſ. poſſ. & propr. & deciſ. 5. num. 3. de rerep. Paleot. deciſ. 295.* Et fuit pluries reſolutum.

Et ideo non obſtat , quod dicebatur non conſtare fuiſſe captam poſſeſſionem præſtimoniorum, de quibus agitur, quia cùm ſint vnita Eccleſiæ , vt conſtat ex vnionibus , & fuerint tanquam talia, vt deponunt teſtes , poſſeſſa ab
8 anteceſſore Ioannis, * per adeptionem poſſeſſionis Eccleſiæ , alio non exiſtente in poſſeſſione, cenſetur quoque capta poſſeſſio bonorum . *Anchar. in reg. beneficium ante num. 11. de reg. iur. in 6. & in reg. ſine poſſeſſione num. 20. in fin. eod. tit. Aret. in l. poſſideri num. 8. & in l. cum hæredes num. 5. ff. de acqu. poſſ. Conar. var. reſol. lib. 7. ... 16. num. 13.* Et fuit pluries reſolutum .

Nec officiunt ea, quæ deducuntur contra vnionem , quia, vltrà quòd ſuper ſimili reſtitutione ad præſtimonia de quibus agitur , adeſt res iudicata Rotalis , cuius vigore etiam fuerunt relaxatæ exequutoriales illa requirunt al-
9 tiorem indaginem . Et ad impediendam reſtitutionem debet notoriè conſtare de non iure petentis *Rot. deciſ. 2. vt lit. pend. in nou. & ibi adden. & deciſ. 2. de reſt. ſpol pariter in nou. Caſſad. deciſ. 3. eod. tit.*

Quantum attinet ad ſecundum extremum ,
10 controuerti non poteſt . * Probatur enim ex ſuſtentatione litis, concurrentibus adminiculis, nempe prouiſione Ordinarij , & aliis *Caſ. de Graſſ. deciſ. 4. num. 2. de reſt. ſpol. A. A. in epit. tit. de vtroque extremo §. 1.* Et fuit nouiſſimè reſolutum in cauſa *Bononien. præceptoriæ 24. Nouembris præteriti coram Reuerendiſſimo P. D. Litta.*

CESENATEN. LVCRI DOTIS,

Merc. 15. Decembris 1604.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Dotem ſcienter recipiens ſuper bonis Emphyteoticis lucrum dotale ex illis conſequi non poteſt , ſecùs ſi adſit pactum, quòd lucrum dotale ſit ſaluum, quo caſu lucrum dotale , ſaltem aliunde conſequetur .*

DECISIO CCXIII.

Fuit reſolutum D. Herculem teneri aſſecurare per ſeipſum lucrum dotale D. Franciſco, quatenus illud conſequi non poteſt ſuper bonis emphyteoticis. Adeſt enim in capitulis pactum clarum, quòd lucrum dotale ſit ſaluum D. Franciſco, quod eſt ſeruandum *l. 1. ff. de pact.*

1 Non obſtat, quòd dos fuit ſcienter recepta ſuper prædio emphyteotico, & ideo ſibi imputare debet D. Franciſcus , ſi rem accepit, ſuper qua lucrum dotis conſequi non poteſt *Alexan. conſ. 176. num. 9. lib. 7. Caſtren. conſ. 59. num. 3. lib. 1. Phan. de lucr. dot. gloſ. 10. num. 58. circa fin.* quia ideo D. Franciſcus , quia dos erat ſuper bonis emphyteoticis, voluit ſibi cauere de lu-

de lucro dotali per dictam reſeruationem, quæ ei ſuffragatur *l. 4. §. 1. vbi Bart. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. ſolua. gloſ. in l. item labeo, in ver. punct. ff. fam. ercisc. Caſtrenſ. in l. 1. num. 7. ff. ad l. Falcid. Dec. conſ. 42. in fin.*

Minùs etiam obſtat, quòd iſta bona emphyteotica ſint hæreditaria ex *ſtatuto Ceſenæ*. Quia nihilominus poteſt dari aliquis caſus, quo ſuper eis Franciſcus non poſſet habere lucrum, & ideo D. Herenles tenetur per ſeipſum obligationem facere, quòd lucrum dotale erit ſaluum prædicto D. Franciſco.

ROMANA SANCTI THOMAE.

Ven. 17. Decembris 1604.

A R G V M E N T V M.

In relaxatione mandati vigore ſententiæ an requiratur citatio.

S V M M A R I V M.

1 *In relaxatione mandati vigore ſententiæ inter eaſdem perſonas, inter quas fuerat iudicatum, requiritur citatio ſecundum æquiorem opinionem.*

2 *Communiter opinio non eſt ſeruanda, quando conuincitur per rationes concludentes.*

D E C I S I O CCXIV.

QVia poſt rem iudicatam ob non interpoſitam appellationem fuerat facta exequutio abſque alia citatione ſuper eadem re, ſuper qua fuerat iudicatũ, & inter eaſdẽ partes inter quas fuerat prounnciatũ, ideo dubitani, an huiuſmodi exequutio fuiſſet valida. Et Domini negatiuè reſoluerunt, quia licèt articulus ſit dubius, & controuerſus, vt per *Gabr. de citat. concluſ. 1.*
1 *num. 129. & ſeqq.* * tamen æquiòr eſt, & humanior ſententia, quòd requiratur talis citatio *Alex. in l. à diuo Pio §. in venditione num. 30. & ſeq. ff. de re iud. Caſſad. deciſ. 6. num. 2. de cauſ. poſſ.* Et in hac opinione magis incaleſcunt iura, vt per *Alex. loco citato, Franc. in cap. ex parte num. 90. de appell.* benè *Dueun. reg. 94. in 2. ampliat.*

Nec facit, quòd contraria ſententia videatur magis cõmmunis, vt per *Gabr. Caſſad. & Alex.* quia quicquid dicendum eſſet hodiè ſtante quòd multi ſuperuenerunt Scriptores non mediocris auctoritatis, qui prædictam opinionem
2 ſequuti ſunt, * tamen à communi opinione receditur, quando conuincitur per concludentem rationem *Felyn. in cap. 1. num. 54. de conſtitut. Gabr. conſ. 100. num. 45. & ſeq. & conſ 101. nu. 1. vol. 2.*

Non obſtat, quod *Rot. dec. 25. num. 3. de appellat. in nou.* videatur dicere contrarium, quia *deciſio* nihil tale dicit, ſed ſolùm *additio*, quæ allegat *Innocentium*, qui tenet contrariam ſententiam, nec mouetur alia concludenti ratione.

Minùs facit *deciſio Accoromb. 7. par. 2.* quia in caſu illius *deciſionis* præceſſerat mandatum, & poſtmodum fuerat datus quidam merus exequutor.

BVRGEN. ADMISSIONIS AD HABITVM.

Lunæ 20. Decembris 1604.

A R G V M E N T V M.

Puritas ſanguinis quando dicatur probata.

S V M M A R I V M.

1 *Statutum, quòd ſufficiat probatio per famam eſt validum.*

2 *Teſtes pro probanda fama quomodo debeant deponere.*

3 *Actore non probante reus abſoluitur.*

4 *Statutum, quod credatur ſaltuario, intelligitur niſi ſubſit cauſa in contrarium, vt ei non credatur.*

5 *In concurſu magis creditur teſtibus deponentibus de bona fama, quàm de mala.*

6 *Probationi factæ contra ſtatutum magis creditur, quàm probationi factæ requiſitæ à ſtatuto.*

7 *Deciſio Doctoris ex vnica etiam ratione ſuſtinetur, licèt aliæ non applicentur.*

8 *Verbum* Aliqua *intelligitur ſecundùm ſubiectam materiam.*

9 *Statutum factum lite pendente non poteſt in cauſa allegari.*

10 *Adſtringens ſe ad duo probanda, debet vtrumque probari, aliàs reo dari debet abſolutoria nu. 11.*

12 *Promittens factum alienum, faciendo quod in ſe fuit, vel adimplens per æquipollens liberatur.*

13 *In arbitrio Religionis eſt, recipere aliquem in Religionem, & retinere durante anno probationis.*

14 *Quod tamen non procedit in anno probationis in quo ceſſante legitima cauſa non poteſt eijci, nec pariter eijci poteſt poſtquàm quis admiſſus fuit ad faciendas ſuas probationes in Religione Hieroſolymitana.*

D E C I S I O CCXV.

DOmini an ſtatutum vltimo loco productum per quod cauetur, quod non recipiatur in milites, qui originem aliquam ab impuris, nedum probabilem, ſed nec etiam aliqua fama auditam, quoquo modo traxerint, obſtaret D. Franciſco de Paez in caſu, & ad effectum de quo agitur, hoc eſt, vt probationes per ipſum factæ ei non ſuffragarentur. Et non obſtare, vtraque parte informante, vnanimiter per Dominos fuit reſolutum. De puritate enim ipſius D. Franciſci ex quarto de Turrecremata apertiſſimè conſtat ex depoſitione 84. teſtium, & ex alijs iuribus ponderatis in *deciſione R.P.D. mei Lancellotti 26. Ianuarij huius anni*, cui non eſt quod addatur.

Nec obſtat, quod vigore hùius ſtatuti ſuf-
1 ficit probatio per famam. Nam licet huiuſmodi ſtatutum ſit validum, vt per *Dec. in cap. dilecti num. 48. de appell.* nihilominus, vltra

quod teſtes in contrarium adducti, qui ſunt
tantummodo quatuor, huiuſmodi famam mi-
2 nimè probant. * Nullus enim adeſt, qui di-
cat eſſe publicum, & notorium, vel eſſe pu-
blicam vocem, & famam, vel ſaltem publicè
audiuiſſe iuxta opinionem, quam *Rota* ſeruat
Verall. dec.7. lib.2. & multa requirantur ad ef-
fectum, quod iſta probatio intret, vt per eun-
dem *Dec. d. loco* & à dicto *num.48. vſque ad n.*
60. de quibus non eſt modo agendum, tamen
dato etiam, quod dicti teſtes probarent famã,
non releuaret, quia in contratium adſunt 84.
teſtes & aliæ probationes ponderatæ in *deciſio-
ne D. M. Lancellotti*, ex quibus optimè puri-
tatis fama probatur, & proinde de contraria
3 fama non liquet. * Et ideo quod non apparet,
obeſſe non debet, vt in puncto ſimilis ſtatuti
dicit eleganter *Bald. in l. Dinus num.3. verſ. ſi-
militer ſi ſtatutum* idem *Bald. in l. qui accuſare
num.4. verſ.2. C. de eden. & in l. item ſi ſtatutum
in fin. C. de pericul. tut. & in l. fin. num.15. verſ.
ex hoc deciditur*, vbi quod ita ſeruatur in pra-
ctica *ff. de eden. & in l. Sacroſanctæ num.7.* vbi
quod ita ſe habet veritas *Dec. in d. cap. dilecti
num.60. de appell.* & bene facit in puncto quod
4 dicit *Ang.* loco præcitato; * quod ſi adſit ſta-
tutum, quod credatur ſaltuario, intelligitur,
niſi ſubſit cauſa in contrarium, vt ei non cre-
datur. Et corroborantur prædicta ex *Bart. in
l. de minores §. plurim. num.32. ff. de quæſt.* vbi
in terminis ſimilis ſtatuti dicit, quod intelli-
gitur de fama legitima. In caſu vero de quo
agitur, dato etiam quód quatuor teſtes in
contrarium adducti probarent famam. Et a-
deſt ratio cur huic famæ non credatur, quia
legitima ea cenſenda non eſt, cùm adſit fama
5 in contrarium. * Et in concurſu magis cre-
datur teſtibus deponentibus de bona fama,
etiam paucioribus, quàm deponentibus de
mala fama; ex allegatis *coram me in cauſa Le-
gionen. Canonicatus 3. Iunij* 1603. & in indi-
uiduo *Dec. loco præcitato num.61.* Quanto igi-
tur magis eſt ſtandum illis teſtibus deponenti-
bus de bona fama, cum excedant in tanto nu-
mero, & adſint aliæ quamplures probatio-
nes, vt dictum eſt.

Nec prædictis reſiſtit, quod *Bald. in d. l. ac-
6 cuſare* videatur dicere, * quod ex eo magis cre-
datur famæ probatæ contra Statutum, quam
famæ requiſitæ à Statuto; quia probationes ſunt
pares, & iura partium obſcura, & propterea
fauendum eſt reo. Nam licet hæc ſit bona ra-
tio in caſu illo ponderata per *Bald.* non prop-
terea tollitur alia ratio, quod cum fama ſit in
contrarium non liquet de fama requiſita à Sta-
tuto, & vtramque rationem per ſe in *deciſione*
7 ſimilis caſus ponderat *Bald. in d. l. fin. ff. de eden.* *
& ſufficit quod *deciſio* Doctoris ſuſtineatur ex
vnica ratione, licet aliæ non applicentur *§. af-
finitatis inſtit. de nupt. l. ſi non lex Aelia Sentia ff.
de hæred. inſtit. Alex. in l. 1. n.43. ff. de offic. eius
Put. dec.69. lib.2.*

Nec facit, quod Statutum loquatur per ver-
bum *aliqua fama*, & per verbum *quoquo modo*
8 *traxerint*. Quia verbum * *aliqua* intelligitur ſe-
cundum ſubiectam materiam, vt per *Dec. conſ.*
58t. *n. 2. Tiraq. in l. ſi vnquam in ver. omnia,
vel partem aliquam C. de reuocand. donat. nu.14.
& ſeqq.* & ideo debet intelligi de fama apta ad
excluden. D. Franciſcum qualis non eſt iſta per
ſupradicta. Vltra quod deberet habere ortum
à perſonis fide dignis, & ex cauſis probabili-
bus, quæ populum ad ſic credendum induxerint
Dec. loco cit. n.56. alia verba *quoque modo* intel-
liguntur ſcilicet aliquo ex aſcendentibus; ha-
bent enim relationem ad verbum *traxerint*,
quod refertur ad dd. aſcendentes.

9 Et denique huiuſmodi Statutum eſt factum*
longè poſt hanc litem motam, & ideo ad *deci-
ſionem* huius cauſæ allegari non poteſt *auth. in
medio litis non fieri ſacras form. coll. 8. l. leges &
conſtitutiones, & ibi Bald. n.4. C. de leg. Bart. in
l. omnes populi n.4. verſ. aut ſunt negatiua de iuſt.
& iur.*

Nec facit, quod nihilominus ſententia de
partibus contra Franciſcum remanet iuſta cum
ipſe ſe adſtrinxerit ad faciendas nouas proba-
tiones, & habendum fides ſanctiſſimæ Inquiſi-
ſitionis Toleti, & Logrognio, quibus conſta-
ret Didaco Lopez de Ariaz, & Ioanni Lopez de
Salazar non ex eo fuiſſe denegatam familiari-
tatem, quod eſſent impuri ex quarto de Turre-
10 cremata, * & ideo vtrumque tenebatur adim-
plere, etiam quod vnum ſufficeret *Abb. in c. li-
cet cauſam n.8. Imo. n.23. Felin. n.43. de probat.*
idem *Felin. in c. 2. nu. 37. de reſcript.* quia dato
etiam quod Dominus Franciſcus non proba-
uiſſet promiſſa, nihilominus ſententia de par-
tibus non remanet iuſta, quia in hoc caſu ſi
vnum ex præmiſſis ſufficit ad victoriam acto-
ri, tamen quia ille vtrumque promiſit probare,
11 & non probauit, * fuiſſet tantummodo danda
abſolutoria Reo, vt dicunt *Abb. Imol. Fel.* &
alij præcitati. Sed dicta ſententia excedit fines
abſolutoriæ, quia in ea non modo habetur,
quod Franciſcus non ſatisfecit promiſſioni, ſed
etiam dicitur probationes eſſe inualidas, & ta-
men Franciſcus quoad nouas probationes ad
vnguem adimpleuit, vt in *deciſione Domini mei
Lancell. alleg.*

Sed ceſſat omnis difficultas, quia etiã quoad
fidem Inquiſitionis cum fuerit promiſſio facti
12 alieni ſatisfecit * tum faciendo quod in ſe
fuit, tum adimplendo per æquipollens, vt fuit
firmatum 4. *Iunij præteriti coram eodem D. meo
Lancellotto.*

13 Nec tandem releuat, * quod ſit in arbitrio
Religionis aliquem recipere, vel non recipere,
prout eſt in arbitrio retinere durante anno pro-
bationis *Hoſt. in c. ad Apoſtolicam n. 4. Anchar.
n. 2. Abb. n.3. de reg.* quia quicquid dicendum
14 eſſet ab initio, * in caſu tamen de quo agitur,
ſcilicet poſtquam Religio admiſit ad proba-
tiones faciendas, non eſt in eius libertate abſq;
15 eius legitima cauſa petentem reijcere, * prout
nec poteſt durante anno probationis, vt dicit
Collectar. us in d. c. Apoſtolicam nu. 19. & admit-
tunt *Hoſt. Anchar.* & alij allegati dum volunt,
quod durante anno probationis receptus ſi
mores non placent poſſit repelli. Hoc enim eſt
intelligendum arbitrio boni viri, & ideo qua-
tenus adſit legitima cauſa *Bart. in extrauag. ad*
re-

Digitized by Google

*reprimendum in verb. videbitur nu.*8. *Pariſ. conſ.* 65. *n.*5. *lib.*1. *& conſ.*8. *n.*21 *lib.*4. & propterea cum liqueat de nobilitate, & puritate D. Franciſci ex elegantiſſimis *deciſionibus Domini mei Lancellotti*, nec conſtet ipſum teneri aliquo ex impedimentis ob quæ quis non eſt capax Religionis, de quibus per *Summiſtas in verb. Religionis*, conſtat indices Sacræ Religionis grauaſſe Franciſcum. Nec poteſt dubitari quin S. D. N. poſſit prouidere huic inconuenienti, prout poteſt etiam Epiſcopus quoad Religioſos ſibi ſubditos, vt per *Calder. conſ.*14. *n.*24. *de regul.*

ROMANA VINEAE DE FABRIS.

Lunæ 20. *Decembris* 1604.

ARGVMENTVM.

In hac deciſione tractatur, an ſententia lata contra principalem, exequenda contra fideiuſſores ipſis non citatis ſit nulla, & multa de liquidatione.

SVMMARIVM.

1 *Sententia à qua non appellatur infra decem dies tranſit in iudicatum, & exequi debet n.* 2. *&* 6.

3 *Clauſula* ſi quid exequendum *ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia ſententiæ cognoſcatur.*

4 *Sententia lata contra principalem eſt valida fideiuſſore, contra quem fieri debet exequutio, non citato.*

5 *Fideiuſſor fingitur vna cum principali condemnatus.*

7 *Fideiuſſor in forma depoſiti non eſt fideiuſſor facti alieni, & ideo obligatur, &c. maximè ſi ſe obligauit vti principalis principaliter, & inſolidum, nu.*8.

9 *Fideiuſſor iudicij mutata actione re., vel iudice non tenetur. Et quando dicatur mutata res, numer.* 10.

11 *Fructus, qui ſeruando ſeruari non poſſunt non præſumuntur durare vltra triennium, & ideo poſt triennium poteſt fieri condemnatio ad æſtimationem, nu.*12.

13 *Procurator non poteſt principali præiudicare ſine principalis ratificatione, n.*4.

15 Deciſio 1165. Seraphini *declaratur.*

16 *Principalis non poteſt ratificare ſpolium poſt factam reſtitutionem.*

17 *Dictio* ſupradictis *eſt repetitiua omnium præcedentium.*

18 *Vendens cum reſeruatione dominij donec de pretio fuerit ſatisfactus ante pretium ſolutum dominium non transfert, & emptores cenſentur ex pacto conductores, & apud dominum remanet poſſeſſio ciuilis, n.*19.

20 *Conductor alienando interuertit poſſeſſionem domini, & quando non.*

21 *Teſtis iurans extra terminum dicitur nulliter examinatus.*

22 *Citatio ad videndum iurare teſtes debet eſſe perſonalis; fallit quando quis ſemel fuit citatus perſonaliter ad cauſam, & poſtea domi dimiſſa copia num.* 23.

24 *Electio domicilij facta ex eo quod quis non habet ſedem permanentem, & reperiri non poteſt facit, vt quis citatus domi dimiſſa copia habeatur tanquam perſonaliter citatus.*

25 *Citatus in aliqua habitatione, & poſt citationem comparens in iudicio videtur illam habitationem approbare pro domicilio.*

26 *Comparitio partis validat citationem nulliter exequutam.*

27 *Liber rationum priuatus non probat.*

DECISIO CCXVI.

DVbitaui an ſententia Rotalis liquidatoria
fructuum eſſet exequenda. Et Domini af-
1 firmatiuè reſoluerunt. * Quia cum conſtet de
re iudicata ob non interpoſitam appellatio-
nem infra decem dies *auth. hodie C. de appellat.*
2 *c. Romana* §. *ſi vero de appell. in* 6. & de iuſti-
tia dictæ ſententiæ eſt locus exequutioni *l.* 2. *C.*
3 *de exequut. rei iudic.* * clauſula enim *ſi quid exe-*
quendum, cum qua fuit commiſſa cauſa, ſuſpen-
dit ſolum, donec de iuſtitia ſententiæ exequen-
dæ cognoſcatur *Paleot. dec.*133. *Veral. dec.*180.
*in fin. lib.*1. *in manuſcript.*
4 Nec eſt verum, * quod cum agatur de exe-
quutione facienda contra fideiuſſores, qui ſe
obligarunt de reſtituendo fructus perceptos ad
omne mandatum Dominorum, ſententia ipſis
non citatis remanet nulla, quia cum iſti ſint fi-
deiuſſores iudicij, (fideiuſſio enim fuit facta
coram iudice, & in loco iudicij, & apud acta
Bart. in l 1. *ff. iud. ſolut. Rum. conſ.*98. *n.*4. *vol.*
5. *Surd. conſ.*326. *n.*25. *lib.*3. *& conſ.*377. *n.*39.
& 40. *lib.* 2. ideo ſententia lata contra princi-
5 palem ipſis quoque etiam non citatis nocet, *
finguntur enim vna cum principali condemna-
ri *Bart. & alij in locis præcit. Alex. in l. ſæpe ſub*
*nu.*17. *ff. de iud. Guido Pap. dec.*26. *Surd. d. conſ.*
271. *n.* 3. *& ſeqq. & conſ.* 326. *n.*25. & fuit re-
ſolutum *coram me in cauſa Romana fideiuſſionis*
20. *Nouembris* 1602.
Non obſtat, quod fideiuſſores potuerunt ap-
pellare ab huiuſmodi ſententia, quia cum nec
principalis, nec fideiuſſores appellauerint in
7 tempore, * meritò ſententia poteſt exequutio-
ni mandari, vt in puncto *Surd. alleg. conſ.* 271.
*num.*32.
Nec placuit, quod cum promiſerint factum
alienum, nempe quod Ioannes reſtitueret fru-
ctus debebant citari ad effectum, quod face-
rent quantum in ſe eſſet, quod reſtitueret, &
quod inde conſequeretur liberationem, quia
hæc non eſt promiſſio facti alieni ſimpliciter,
8 ſed eſt fideiuſſio in forma depoſiti, * & ideo fi-
deiuſſores omninò tenentur *Cagnol. in l. impoſ-*
ſibilium nu. 4. *de reg. iur. Hermanoſtius Detus in*
*l.*4. §. *Cato nu.* 378. *ff. de verb. oblig. Marant. in*
9 *Specul. diſput.*7. *nu.*23. *cum ſeqq.* * eoque magis
cum fideiuſſores ſe obligauerint vti principales
principaliter, & inſolidum, quia reſpectu illo-
rum de Fabris ſunt principales *Alex. conſ.* 32.
*n.*10. *in fin. lib.*4. *& conſ.*29. *nu.*36. *lib.*7. *Aym.*
*conſ.*272. *ſub n.*13. *Mobed. dec.*2. *de fideiuſ.*

Non obſtat, quod dicti fideiuſſores fuerunt
condemnati ad rrſtituendum æſtimationem
ſtuctuum quam non promiſerunt, & quotieſ-
cumque mutatur iudex, res vel actio, fideiuſſo-
res non tenentur *l. non à iudiec, §. 1. vbi gloſ. &*
10 *DD. ff. de iud.* * Quia reſp. quod res tunc mu-
tatur, quando de vna re actutus ſtipulatus eſt
iudicatum ſolui, & poſteà egit de alia, & tunc
fideiuſſor non tenetur, quia eius obligatio al-
teratur, ſed in caſu iſto non militant prædicta,
quia cum fideiuſſio fuerit de reſtituendo fru-
11 ctus, * qui, ex quo ſeruando ſeruari non poſ-
ſunt, non præſumuntur vltra triennium dura-
re *gloſ. in l. 1. & ibi omnes C. ſi aduerſ. vſucap.*
Coru. conſ. 104. num. 26. vbi de communi *lib. 2.*
Et ideo cum de tempore condemnationis iſti
12 fructus extare non poſſent * meritò fuit fa-
cta condemnatio ad æſtimationem *Bart. in l.*
eum qui, num. 1. ff. de his quib. vt indig. & in l. ex
diuerſo, §. 1. in fin. ff. de rei vendic. & in l. diuortio,
§. ob donationem num. 4. & ibi Iaſ. in fin. ff. ſolut.
matr. Abb. in cap. grauis, num. 22. de reſt. ſpol. Aug.
Aret. in §. ſi quis à non dominos ſub num. 6. de rer.
diu. inſt. & fuit reſolutum in cauſa *Taraconen.*
liquidationis fructuum. 17. Maij 1593. coram Illu-
ſtriſſimo D. Cardinali Seraphino. Et ceſſat omnis
difficultas, quia expreſsè ſe obligauerunt ſol-
uere fructus, vel æſtimationem.

Nec minus placuit alia nullitas, ex quo non
13 fuit citatus Ioannes Ochoa, * qui tanquam
Procurator generalis ad lites non poterat præ-
iudicare principali, ſpoliando Fabros *Aegid.*
deciſ. 5 [illegible] in nou. dec. 7. vt lit. pen. Et ideò
omnino erat citandus. Quia ceſſat hoc funda-
mentum, cum Petrus principalis habuerit no-
14 titiam ſpolij, illud deferendo, * & ideo per cõ-
paritionem cenſetur rata habuiſſe geſta per
procuratorem *Lancell. de attent. par. 1. cap. 1. n.*
56. Et ideo bene potuit agi contra principalẽ,
non citato Ioanne de Ochoa.

15 Nec eſt verum, quod Petrus principalis non
potuerit ratificare dictum ſpolium, poſtquam
Fabri fuerunt reſtituti, vt in cauſa *Collen. paro-*
chialis 11. Decembris 1595. coram Illuſtriſſimo D.
Cardinali Seraphino, quia illa *deciſio* loquitur
ad effectum, vt ſpoliatus non poſſit agere ſpo-
lio. Nam ſi ille qui fecit expenſas non docet
de mandato, vel ratificatione illius cuius no-
16 mine poſſidebat ante dictum ſpolium * poſt
eiectionem, ratificatio non valet. Et ita loqui-
tur *dec. 9. de reſt. ſpol. in nou.* quæ in dicta Col-
lenſi allegatur.

Nec releuat, quod cum de tempore obliga-
tionis Petrus non ſpoliaſſet, ſed Ochoa, ratifi-
catio ſubſequens non poteſt nocere fideiuſſo-
ribus ad effectum, quod Ochoa non debeter
citari; cuius intuitu fideiuſſores ſe obligaue-
rant, & ad eorum fauorem eſt facienda ſtrictiſ-
ſima interpretatio *l. blanditus C. de fideiuſſ. l. ſti-*
pulationum alis, §. ſatis acceptio, ff. de verb. oblig.
l. fideiuſſor magiſtratuum, §. pro Aurelio ff. de fide-
iuſſ. Nam fuit reſponſum, quod Ioannes Ochoa
ſemper egit nomine Petri, & fideiuſſores ſe
obligarunt intuitu Ioannis Ochoa procurato-
ris; & non Ioannis ſimpliciter, & ideo quamuis
fuiſſet in facultate Petri, ratificare, vel non
ratificare ſpolium, tamen acta facta per Ochoã
implicitè afficiebant dictum Petrum, ſcilicèt
quatenus vellet ratificare, & ideo ſibi imputent
fideiuſſores, ſi voluerunt intercedere pro eo,
qui geſſit procuratorio nomine abſque legiti-
mo mandato, & ſubiacere huic futuro euentui
ex voluntate Petri principalis.

Minus etiam ſubſiſtit iniuſtitia ſententiæ, ex
quo condemnatio ad fructus non poterat fieri
ad fauorem illorum de Fabris, cum ſententia
in ſpolio non fuerit lata ad illorum fauorem;
quia in ſententia dicitur, Petrum Matthæum
& alios ſupradictos eſſe reſtituendos, inter
quos, cum eſſet nominatus Petrus Faber, meri-
to, & ipſe comprehenditur in hac reſtitutione.
17 Dictio enim *ſupradictis* eſt repetitiua omnium
præcedentium *Surd. deciſ. 125. num. 1. verſ. facit*
etiam.

Nec releuat, quod Petrus Faber vendiderit
vineam P. Mattheo Varino, & Paulo Brllono,
quia nihilominus dictus Petrus Faber ſibi re-
18 ſeruauit dominium, * donec de pretio integrè
eſſet ſatisfactum, & interim fuit conuentum,
quod vinea cenſeretur locata pro certa reſpõ-
ſione, ne emptores retinerent rem, & pretium.
Quare cum non conſtet, Petrum fuiſſe ſatisfa-
ctum de pretio, nunquam dominium fuit trãſ-
latum in emptores, ſed remanſit penes ipſum
Bald. in rubr. de contrah. empt. num. 23. qu. 13. Abb.
conſ. 66. num. 2. p. 1. Dec. conſ. 440. in princ. Tiraq.
de retract. lignag §. 1. gloſ. 2. nu. 29. Et fuit reſolu-
tum in cauſa *Romana notariatus Rota 21. Maij*
1604. coram Illuſtriſ. Cardinali Pamphilio. Et idẽ
dicendum eſt de poſſeſſione, quod ſemper re-
manſerit penes Fabros, cum locatio fuerit fa-
cta pro certa reſponſione, donec ipſi retinebãt
dominium, & ideo cum donec pretium ſolue-
retur emptores eſſent conductores, merito non
ſibi, ſed domino poſſidebant *l. ſi quis ante, & l.*
quod meo, in princ. & in ſi aliquam rem, & l. quã-
uis. ff. de acq. poſſ. Corn. conſ. 40. nu. 6. vol. 4. Alber.
conſ. 305. n. 3.

Nec etiam releuat, quod in inſtrumento
Faber reſeruat in euentum nõ ſolutionis facul-
tatem capiendi poſſeſſionem propria auctori-
19 tate, * quia cum reſeruaſſet ſibi dominium, &
locaſſet, hæc facultas intelligitur de poſſeſſio-
ne naturali, non autem de ciuili ad trad. per
Put. deciſ. 319. n. 4. lib. 2. Mohed. deciſ. 11. nu. 1. de
cauſ. poſſ. & propr. implicat enim, quod locet
fructus vineæ, & non retineat poſſeſſionem ci-
uilem.

Non obſtat, quod Paulus Bellonus vendidit
portionem ſuam Benedicto Mariſco, & P.
Mathæus Varinus vendidit certam portionẽ
20 Bernardino Zeffiro. * Et ita vti conductores
potuerunt alienando rem ſibi locatam, & tra-
dendo realem poſſeſſionem alteri, interuertere
poſſeſſionem Petri Fabri *Bart. in l. quamuis, §. ſi*
conductor num. 3. ff. de acq. poſſ. cum alijs per *Surd.*
407. nu. lib. 3. Vnde cum Petrus non haberet
poſſeſſionem de tempore ſpolij, merito ſenten-
tia lata in ſpolio ad ſui fauorem, vel non ſu-
ſtinetur, vel eſt intelligenda ad fauorem Petri,
tanquam neceſſarii defenſoris, vbi talis enim
venit ad cauſam. Nam reſpondetur quod Brl-
lonus

Digitized by Google

lonus expreſsè in venditioue Mariſco facta
conuenit, quod ſolueret pretium Fabro, & inte-
tim ſolneret affictus, prout ipſe Bellonus ſol-
uebat. P. Matthæus vero expreſsè conuenit,
quod Zeffirus ſoluetet affictus, donec integrè
illi ſuiſſet ſatisfactum. Ex quibus apparet,
quod iſti noluerunt interuetete poſſeſſionem
Fabri, ſed ſubrogare emptores in locum ipſo-
tum venditorum, Ita vt nullum præiudicium
inſertetur Fabro. Et ideo quamuis Faber ve-
niſſet ad cauſam defendendo prædictos, tamen
cum defendetit poſſidentes nomine ſuo, im-
plicitè defendit ſuam poſſeſſionem.

Non officiunt ea, quæ contra liquidationem
deducuntur. Quod enim teſtes fuetint nulli-
ter examinati, ex quo non fuit citatns Ochoa,
21 ſed Petrus, ceſſat ex prædictis. * Quod verò
fuerint examinati nulliter, partim quia iura-
runt extra territotium *Felyn. in cap. licèt cau-
ſam num. 18. de probat. Caputaq. deciſ. 285. nu. 1.*
22 *par. 3.* partim quia citatio ad videndum iura-
re teſtes non fuit facta perſonaliter, ſed domi
dimiſſa copia *gloſſ. in cap. cauſam in verb. ad
domum de dol. & contum. Innoc. in cap. ſignifi-
cauit in ver. denunciando de teſt. Abb. conſ. 84.
lib. 2.* cum alijs per *Vant de nullit. ex defectu
citationis num. 9.* non ſubſiſtit. Nam quantùm
attinet ad primum, citatio fuit facta ad pri-
mam diem, & 30. dies ſequentes iuxta ſtylum
Curiæ, infra quod tempus ſufficit quod teſtes
iutauerint. Secundùm verò de citatione facta
domi dimiſſa copia minus obſtat, quia fuit
facta in loco, in quo Petrus elegerat ſibi do-
micilium ad omnes actus.

Nec facit, quod aliqui ex teſtibus fuerint
examinati præuia citatione domi dimiſſa co-
pia ad videndum iurare teſtes, quia licet regu-
la ſit, quod citatio debeat eſſe perſonalis *In-
noc. in d. cap. ſignificauit de teſtibus*, cùm alijs
ſupra citatis, tamen fallit, quando quis ſemel
fuit citatus perſonaliter ad cauſam, & poſteà
vel non reperitur, vel difficultet poteſt citari, &
tunc enim ſufficit citatio domi dimiſſa copia
*Bart. in l. 4. pretor ait num. 4. & Alex. num. 18.
ff. de damn. infect. Rot. dec. 1. de dol. & contum.
in nou. Put. deciſ. 279. lib. 2 Verall. dec. 187. nu.
1. p. 1.* Et fuit reſolutum coram *bo. me. Cardi-
nali Lancellotto in cauſa Papien. bonorum 10. Ia-
nuarij* 1578. & meis temporibus in cauſa *Pa-
pien. Archipresbyteratus* 10. *May* 1600. *coram
Illuſtriſſimo D. Cardinali Pamphilio.* Et ideo cùm
ab initio Petrus Luzar fuiſſet perſonaliter ci-
tatus, & eſſet alienigena, nec haberet domum
permanentem, & ob id Rota voluiſſet, quod
eligeret domicilium, prout ipſe elegit, cita-
tio facta in iſto domicilio ſufficit, etiam quod
requireretur citatio perſonalis, cùm fuerit ele-
ctum, ex quo ipſe tànquam forenſis, & non
habens domum permanentem, reperiri non
poterat.

24 Nec placuit Dominis, quod iſta electio de-
buit intelligi pro citationibus, quæ poterant
fieri domi dimiſſa copia, quia procederet, ſi
electio domicilij fuiſſet facta, ex quo ipſe non
habet ſedem permanentem, nec propterea
poterat repetiri. Et ita etiam docuit obſer-
uantia ſubſequuta; nam ſemper citatus in
iſto domicilio comparuit.

Nec refert, quod iſtud domicilium fuerit
electum in alia cauſa; quia cum illa cauſa etiã
Fabri fuiſſent citati, & poſtea introducta hæc
cauſa Petrus Lozar approbauerit iſtud domi-
25 cilium, * cùm in eo citatus ſemper compata-
uerit, & denique in iſta cauſa citatis Fabris
reuocauerit hoc domicilium, manifeſtè appa-
ret, quod habuit illam electionem domicilij,
etiam pro iſta cauſa.

Vltra quod dicti teſtes deponunt de valore
aquati, & certæ quantitatis vuæ venditæ tan-
tum, reſpectu verò aliorum fructuum, & præ-
26 ſertim vini, teſtes fuerunt validè examinati. *
Nam Petrus poſt citationem domi dimiſſa
copia, comparuit in actis, & ideo conualida-
uit dictam citationem *Rot. dicta deciſ. 11. de
dol. & contum. in nou. Ruin. conſ. 61. numer. 33.
lib. 5.*

Denique nec conſtat de exceſſiuitate in li-
quidatione. Fuit enim facta æſtimatio, dedu-
ctis deducendis electaque media via circa pre-
tium iuxta diſpoſitionem teſtium, vt in *deci-
ſione D. mei Litta* 14. *Nouembris* 1603. cui non
eſt quod addatur.

Nec facit, quod quamplures expenſæ non
fuerunt deductæ; quia de expenſis doliorum,
cellæ vinariæ, & ſimilibus non erat habenda
ratio, cum æſtimatio vini fuerit facta pro pre-
tio, quod ad Vaſcam venditum fuit.

De expenſis verò factis in torculari minùs
etiam erat habenda ratio, quia ex inuentario
apparet, quod in vinea aderant duo torcula-
ria, & in omnem euentum torcular eſſet reſti-
tuendum, & vſus pro duobus annis poſſet com-
penſari cum torcularibus antiquis, quæ nec
reſtituta fuerunt.

Nec eſt verum, quod fuerint factæ expen-
ſæ in vaſca, quæ erant deducendæ, quia de
huiuſmodi expenſis non conſtat, & quietan-
tiæ quæ dantur, vltra quod non ſunt in actis,
non loquuntur de expenſis factis in vaſca, ſed
in vinea.

Nec eſt habenda ratio libri Ochoæ, niſi par-
27 titæ iuſtificentur, cùm fuerit pars formalis in
iſta cauſa *l. exemplo C. de probat. Bart. in l. ad-
monendi num. 26. & ibi Rip. nu. 121. de iur. iur.*
& fuit dictum in *hac cauſa* 29. *Maij* 1589. *co-
ram Reuerendiſſimo Peruſino.*

Minuſque releuat, quod non fuerit taxa-
tum ſalarium vinitoris, & tamen conſtat, plu-
res pecunias illi fuiſſe ſolutas, quia pretium
vini, & fructuum fuit æſtimatum deductis ex-
penſis, in quibus comprehenditur etiam ex-
penſa vinitoris.

Quod Fabri alias habuerint ſcuta 300. non
releuat, quia non probatur, quod ſint pro
fructibus anni 1588. & 1589. pro quibus ho-
die agitur.

ROMANA TRANSACTIONIS.

Mercurij 22. Decembris 1604.

AR-

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Iura poſita ad partes non dicuntur de actis.*
2 *Iura producta, ſi pars non acceptet, non præiudicant producenti.*
3 *Moroſus præſtando intereſſe poteſt moram purgare ſi conſiſtit in non faciendo, quæ eſt impurgabilis num. 4.*

DECISIO CCXVII.

IN relationibus cauſarum feci verbum ſuper expeditione huius cauſæ, quam expediendam eſſe Domini cenſuerunt; non obſtantibus deductis. Fuerunt enim ſublata ex *deciſionibus* tactis.

Primum enim, quod Iacobus fuerat vſus concordia in iudicio, verum eſt ſi quidem poſt ſententiam latam à Concha iudice criminali ad inſtigationem Maroldi, qui propterea contrauenit; Iacobus in cauſa appellationis coram Moſcato produxit tranſactionem, ſed
1 iudex mandauit poni ad partem, * Et ſic non fuit effecta de actis *Veſtr. in prax. lib.6. cap.7. in fin. ſub num.24. Surd. conſ.311. num.74. lib.*
2 3. * Nec ipſe Maroldus hanc productionem acceptauit, ſed iudicium continuauit, & ideo per talem productionem nō fuit illatum præiudicium Iacobo, vt per *Pariſ. Oſaſch.* & alios in *vltima deciſ.* allegatos.

Nec obſtat, quod in cauſa coram Moſcato Iacobus fecit citare Maroldum ad ſententiam, quia iſta ſententia non tollit contrauentionem Maroldi, & adeſt alia citatio ad ſententiam inſtante Fiſco, ſcripta manu ipſiuſmet Maroldi, & Iacobus fuit condemnatus ad pænam ſcutorum 300. & non eſt dubium, quin ceſſante inſtigatione Maroldi, potuiſſet minori diſpendio componere res ſuas cum fiſco, vt fuit conſideratum in prima inſtantia *coram R. P. D. meo Litta* 11. *Ianuarij* 1602.

Non obſtat, quod hodie Maroldus ſit paratus ſoluere intereſſe, & ideo poteſt admitti ad purgationem moræ, vt per *Corn. conſil.37. in final.* cum alleg. *per Seraph. de priu. iur. priuil.48. n.12. ver. eſt tamen obſeruandum*, quia DD. prædicti ſunt intelligendi, quādo mora ex ſui natura
3 eſt purgabilis, ſecus autem in mora, * quæ committitur in faciendo, quæ de ſui natura eſt impurgabilis, vt per *Grat.* qui de communi teſtatur in *conſ.93. num.63. & 78. vol.1. in vltima deciſione allegatum.*

BONONIEN. DE MANGIOLIS.

Lunæ 10. *Ianuarij* 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Duo confinia probant identitatem.*
2 *Bona ſubiecta fideicommiſſo poſſunt alienari tam pro conſtituenda, quam reſtituenda dote.*
3 *Vnum confine concurrente qualitate, & demonſtratione rei probat identitatem.*

DECISIO CCXVIII.

POſtquam fuit firmatum fideicommiſſum Comitis Melchioris ſenioris, & dictum, plura bona ſub illo eſſe comprehenſa, proſequendo diſputationem, idem fuit reſolutum quoad poſſeſſionem olim poſſeſſam per Moniales Sancti Petri Martyris. De ea enim ſatis conſtat ex laudo lato inter fideicommiſſarios per *Fœlic. record.* Gregorium Decimum tertium tunc Cardinalem. Et quod hæc ſit illamet poſſeſſio, patet ex confinibus; quia in laudo inter alia datur pro confinibus flumen Tenæ, & bona Sanctiſſimæ Trinitatis, quæ confinia nedum concordant cum poſitis in mandato relaxato ad fauorem Monialium, ſed etiam cum nominatis in inſtrumento reſtitutionis. Et licet ſint generalia, tamen reſtringuntur in Comuni Minerbij. Vnde clarum eſt, quod cum
1 ſint duo, probant identitatem *Bart. in l. demonſtratio num.20. ff de condit. & demonſtr.*

Idem viſum eſt reſoluendum de prato *della Tena*, nam in diuiſione facta cum Domina Conſtantia fideicommiſſaria, hoc pratum obuenit in portione domini de Mangiolis, in qua diuiſione dantur pro confinibus bona dominorum de Barzelinis, & Iſolanis, quæ vltra denominationem prati *della Tena*, concordant cum confinibus poſitis in inſtrumento aſſignationis factæ per Comitem Alexandrum D. Liuiæ Caldarinæ eius cognatæ. Quæ bona reperiuntur hodie penes filios dictæ Lauiniæ.
2 Nec facit, quod hæc bona fuerint aſſignata pro ſua dote D. Lauiniæ, & ſicuti bona ſuppoſita fideicommiſſo poſſunt pro dotibus cōſtituendis alienari, ita etiam poſſunt pro reſtituendis. Quia hodie non verſamur in quæſtione, an licuerit alienare bona, de quibus agitur, ſed ſolum an comprehendantur ſub fideicommiſſo Comitis Melchioris ſenioris.

Simili voto fuit reſolutum de tertio prædio terræ pratiuæ, & buſchinæ in communi ſancti Martini in Souerzano *detto li Pradetti*, quod poſſidetur per eoſdemmet Dominos de Mangiolis: nam ex dicta diuiſione facta cum D. Conſtantia, conſtat eſſe ſuppoſitum fideicommiſſo, & in dicta diuiſione nominantur pro confinibus Benſiuolis, & Campo Bruno. Et quamuis teſtes deponant ſolum de confinio
3 Campi Bruni, * tamen ſufficit, cùm vltra dictum confine concurrat qualitas prati, & demonſtratio in communi Sancti Martini, vt per *Corn. conſ.280. num.5. vol.3.* Et fuit reſolutum in cauſa *Bononien. de Felicinis* 10. *May* 1596. *coram R. P. D. meo Decano.*

Eiſdem rationibus moti Domini idem cenſuerunt quoad petium terræ nuncupatum *il ſerraglio de Boui*. De eo enim habetur mentio in

Digitized by Google

in diuiſione facta inter filios teſtatoris, & in
laudo Gregurij 13. vbi ei dautur pro confini-
ſius foueæ Caſtri prata Campi Bruni,& etiam
hodie hoc prædium poſſideatur per Comites.
Vnicus teſtis nominat eademmet confinia, &
alius teſtis ſolum *Campo Bruno*, ſed inſuper
concurrit denominatio *il ſerraglio de Boni*, quæ
omnia ſimul videntur ſufficere per ſupradi-
cta.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Mercurij 19. *Iauuarij* 1605.

ARGVMENTVM.

Maioribus, & minoribus ſimul petentibus reſtitutionem in integrum, ſi materia eſt indiuidua, maioribus etiam propter minores datur reſtitutio in integrum aduersùs aditionem hæreditatis: ſecus ſi materia eſt diuidua.

SVMMARIVM.

1 *Minoribus datur reſtitutio in integrum aduersùs aditionem hæreditatis, probata minoritate n.2. & læſione num.3.*
4 *Deputatio Curatoris non probat, quem eſſe minorem.*
5 *Fides baptiſmi concurrentibus adminiculis probat deſcendentiam, ætatem, & ſimilia.*
6 *Scriptura extracta lite pendente à notario in locum defuncti ſubrogato probat.*
7 *Reſtitutio, quæ conceditur minoribus, prodeſt maioribus in materia indiuidua, ſecùs autem in materia diuidua vt num.8. & 11.*
9 *Non poteſt quis decedere pro parte teſtatus, pro parte inteſtatus. Fallit vt num.10.*
12 *Poſt quadriennium non competit reſtitutio in integrum aduersùs aditam hæreditatem.*

DECISIO CCXIX.

DVbitaui an minoribus fratribus de Diuitia
eſſet concedenda reſtitutio in integrum ad-
uersùs aditionem hæreditatis, quæ prodeſſet
1 etiam maioribus. Et quantum attinet ad pri-
mam partem dubij, non controuertebatur,
minoribus competere reſtitutionem in inte-
rum §. *pupillis & ibi gloſſ. in authen. de hæred.
& falc. Bart. in l. ait prætor in princ.ff. de minor.
Bald. conſ.71. num.2. lib.4.* latè *Rolan. de inuent.
par.2. quæſt.5. Phanuc. de inuent. par.2. num.24.
quæſt.4.* cum alijs latè congeſtis per *Moder. Pe-
ruſin. de reſtitut. in integr. quæſt.89. art.7. num.51.*
Sed ad hunc effectum duo copulatiuè debent
2 probari, ſcilicèt primum aſſumptum * nempe
minor ætas *Bart. in l. de ætate in 3. quæſt. num.
12. ff. de minor. Abb. in cap. in præſentia nu.32.
3 de probat.* * & læſio, ſine qua nulla datur reſti-
tutio *l. nam & poſtea §. ſi minor ff. de iur. iur.
Bartol. in l. denique §.1. ff. de minor* cum alijs.
Quantum attinet ad primum requiſitum,
minor ætas non videbatur probata in perſo-
na Marci; quia datur ſolùm deputatio cura-
4 toris, * quæ non probat minorem ætatem
in præiudicium tertij *Alex. conſ.27. col.1. lib.1.*
Et aliud inſtrumentum, quod fuit productum
à Dominico per compulſum, & ideo non præ-
iudicat producenti. Sed ſolum probata vide-
batur in perſonam Octauij, pro qua datur fi-
5 des baptiſmi, * quæ concurrentibus admini-
culis, probat deſcendentiam, ætatem, & ſimi-
lia, & fuit reſolutum in cauſa *Regienſis Prio-
ratus 29. Aprilis 1592. coram R. P. D. Millino,
& in cauſa Aretina Capellaniæ 10. Maij 1591.
coram Reuerendiſſimo D. Peruſino*: Hic autem a-
deſt deputatio Curatoris, quæ licèt non pro-
bet, negari tamen non poteſt, quin faciat ad-
miniculum.
6 Nec facit, quod iſta fides baptiſmi ſit ex-
tracta lite pendente; quia ſatis eſt, quod fue-
rit data à ſucceſſore in officio, vt de notario
ſubrogato dicit *Dec. in auth. ſi quis in aliquo n.
26. C. de eden. Verall. deciſ. 351. par. 2.* & in
terminis ſimilis fidei fuit dictum *coram me in
cauſa Montis Regalis iuriſdictionis 10. Decembris*
1602.
Quantum attinet ad ſecundum requiſitum,
nempe læſionem; Domini non fuerunt con-
cordes, ſed dixerunt, quod in hoc coadiuua-
retur probatio.
Circa ſecundam partem dubij, an reſtitu-
tio in integrum conceſſa minoribus proſit ma-
ioribus, placuit diſtinctio facta per D. Cobel-
lutium; an ſcilicet materia ſit diuidua, vel in-
7 diuidua, * quia ſi materia eſt indiuidua, re-
ſtitutio prodeſt etiam maioribus, ſecùs ſi di-
uidua *gloſſ. in l. vnica in verbo patrocinari, vbi
Doct. C. ſi in com. ead. cauſ. Bald. in d. l. deni-
que §. ſed vtrum num.5. ff. de minor. Afflict. dec.
219.* latè *Modernus Peruſinus in dicto tractatu
8 quæſt.46. art.4. num.10.* * Sed in caſu, de quo
agitur, ex quo reſtitutio petitur à minore poſt
aditam hæreditatem, materia eſt diuidua, vt
eſt *tex. apertus in l. ſi minor ff. de acquir. hæred.*
vbi portio minoris reſtituti aduerſus aditionẽ
hæreditatis non accreuit maioribus inuitis
*Roman. in l. cum hæreditate ſub num.5. verſ. &
hanc legem vbi Imol. ſub 3. verſ. ſi vero ff. de ac-
quir. hæred.*
9 Non obſtat, quod hoc modo quis decede-
ret pro parte teſtatus, & pro parte inteſtatus
contra diſpoſitionem iuris *l. qui ex duobus §.
10 qui ſemel. ff. eod. tit.* quia cum agatur de reſti-
tutione obtenta poſt aditam hæreditatem, iſte
eſt caſus ſpecialis, & bene reſpondet *Bald. in
d. l. cum hæreditate*.
11 Nec obſtat, quod *Pariſ. conſ.65. nu.59. lib.3.*
teneat, quod in his terminis materia ſit indi-
uidua, quem ſequitur *Modernus Peruſin. de re-
ſtit. in integr. par. 2. quæſt.46. art.5. n.21.* quia
Pariſ. loquitur in caſu minus dubitabili, nem-
pe confectionis inuentarij, cuius materia eſt
diuidua, vt per *Phanut.* qui *Pariſium* reprehen-
dit *de inuent. par. 2. num.31.* Præſupponit enim
id, de quo quæritur, nempe materiam eſſe in-
diuiduam, & ideo dicit, quod maior conſe-
quitur ex perſona minoris, quod ex propria
perſo-

Digitized by Google

perſona conſequi non poteſt. Quæ regula non procedit, quando materia eſt diuidua, vt per *Roman. conſ. 195. num. 5.*

Non obſtar, quod de anno 1594. fuerit
petita à maioribus tunc minoribus reſtitutio
in integrum, quia quicquid dicendum eſſet,
an illa peritio ſuffragetur, & an de illo tempo-
12 re maiores eſſent minores, * tamen ſufficit ad
hoc, vt non competat, quod non fuerint il-
lam proſequuti poſtquam fuerunt facti maio-
res poſt quadriennium *l. fin. C. de temp. in in-
tegr. reſtit. cap. 1. de reſtit. in integr. in 6.*

INTERAMNEN. COMPROMISSI.

Merc. 19. Ianuarij 1605.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Solutio probatur ex libris mercatoris ex quietantijs nu. 2. & ex inſtrumento quod facit ius clarum, & manifeſtum, nu. 3.*

DECISIO CCXX.

1 DOmini reſoluerunt partitas, * de quibus in dubio, fuiſſe exactas per Marcutium, & primam ſcutorum 100. exactam ab eo fuiſſe à Peculo ſub die 14. Iulij, conſtat ex libris ipſius Pauli ad quos Marcutius in ſuo examine habet relationem, vt in *Summ n. 2.* & hanc partitam Marcutius expreſsè in ſua depoſitione confitetur.

2 Quantum attinet ad aliam partitam * ſcutorum 365. conſtat ex quietantia Marcutij fuiſſe ab ipſo exactam 24. Martij 1596. à Peculo de Ordine Ceuoni, quæ quietantia probat contra Marcutium iuxta vulgates regulas.

3 Quo vero ad aliam partitam ſcutorum 406. * apparet ex publico inſtrumento celebrato ſub die 5. Maii 1597. in quo habentur hæc verba *dictus D. Ioannes Baptiſta pro vltimo, & finali pagamento fuit confeſſus, & palam dixit ſatisfactum à dicto Iulio de ſcutis 406. debitis vigore cuiuſdam apocha ſcripta manu dicti Ioannis Baptiſta Pecnli ſub die, &c.* quod inſtrumentum facit clarum, & manifeſtum *l. cum precibus C. de probat. l. deſiderium C. depoſiti Tiraq. de retract. lignag. §. 2. gloſ. 1. n. 20.* cum alleg. per *Cephal. conſ. 448. nu. 1. lib. 3.*

Vnde cum de huiuſmodi exactionibus clarè conſtet meritò Marcutius agnoſcens bonam fidem ceſſit dubio.

ROMANA BONORVM DE CEVLIS.

Ven. 28. Ianuarij 1605.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Debitor in pecunia non poteſt inuito creditore tradere bona.*

2 *Facultas data ad tempus elapſo tempore non prodeſt.*

DECISIO CCXXI.

IN hac cauſa *Romana bonorum de Ceulis* Rota alias decreuit, quod aut D. Tiberius deponeret ſcuta ſexdecim millia aut ſolueret ſcuta 100. menſtrua pro alimentis, & ſumptibus litis D. Claricis, quam ſummam pluries fuit reſolutum ei fuiſſe debitam. Quare cum D. Tiberius nouiſſimè per inſtrumentum declarauerit, quod intendebat inueſtire, prout realiter inueſtiebat ſuper certis ſuis bonis ſtabilibus dicta ſcuta ſexdecim millia, ideo dubitaui an ſtante huiuſmodi inueſtimento D. Tiberius eſſet exemptus à dicta ſolutione ſcutorum 100. quolibet menſe. Et Domini omiſſis, quæ contra dictum inueſtimentum opponi poterant, negatiuè reſoluerunt, quia decretum loquitur de depoſito faciendo, & non de inueſtitione. Vnde non fuit ſatisfactum dicto decreto, cum aliud ſit deponere, aliud vero inueſtire, & huiuſmodi decretum fuit factum iuxta obligationem Domini Tiberij; nam cum ipſe vendiderit loca Montium, nec propterea inueſtiuerit fructus, vtique cum D. Clarix agat ad recuperationem pecuniarum redactarum ex dictis locis Montium, &
ad fructus, qui ex iiſdem locis percipi potuiſ-
ſent, prout agere poteſt iuxta reſolutiones fa-
1 ctas, * meritò pecuniæ ei debentur, & non bo-
na, & ſic D. Tiberius non ſatisfecit *l. 1. §. mu-
tui datio ff. ſi cert. pet. l. ſi ſe non obtulit §. ait præ-
tor ff. de re iud. l. promiſſor Stichi §. fin. ff. de
conſt. pecun.*

2 Nec facit, * quod in donatione eſt data facultas D. Tiberio vendendi loca Montium, & inueſtiendi in bonis ſtabilibus; quia hæc facultas eſt limitata pro tempore adminiſtrationis donec matrimonium ſequatur. Quare non poteſt ſuffragari poſt matrimonium *l. in agris ff. de acquir. rer. dom. l. ſtatu liberum §. Stichum de leg. 2. Caſtren. conſ. 436. n. 1. in fin. lib. 2.*

Non obſtat, quod huiuſmodi pecuniæ ſint ponendæ in loco tuto pro fideicommiſſo; quia D. Clarix inſtat pro depoſito iuxta ordinem Rotæ, nec repugnat dare poſtea debitas cautiones.

Alia de exceſſiuitate horum alimentorum, & de non adimplemento D. Claricis non merentur reſponſionem, cum ſint ſublata ex quamplurimis *deciſionibus Rotalibus* tam coram *S. D. N. tunc Rota auditore, quam coram bo. me. Orano,* & denique *coram R.P.D. Decano.*

FAVENTINA DE PASIIS.

Ven. 28. Ianuarij 1605.

AR-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Reductio ad arbitrium boni viri datur aduerſus laudum læſiuum, non obſtante quod res ſuper qua fuit factum compromiſſum fuerit donata arbitro cum clauſula conſtituti.

SVMMARIVM.

Reductio ad arbitrium boni viri datur aduerſus laudum læſiuum non obſtante quod res, ſuper qua fuit factum compromiſſum, fuerit donata arbitro cum clauſula conſtituti num. 1. & ſeqq.

1 *Reductio ad arbitrium boni viri competit læſo.*

2 *Index iniuſtè procedendo non priuat poſſeſſione.*

3 *In donatione ob cauſam cadit læſio.*

4 *Quod verè fit, non quod ſimulatè agitur eſt attendendum.*

5 *Clauſula* conſtituti *in contractu ſimulato nihil operatur.*

DECISIO CCXXII.

CVm fuiſſet factum compromiſſum in certos arbitros, & eis donata bona cum clauſula *conſtituti*, qui poſtmodum retrodonando ceſſerunt illa D. Alphonſo, dubitaui an dicto D. Alphonſo, ad cuius fauorem ceſſerunt arbitri, vel potius D. Iulio, qui donauerat dictis arbitris eſſet concedenda manutentio. Et cum multa copiosè hinc inde deducerentur, Domini dixerunt materiam eſſe reſtringendam ad iuſtitiam

1 huius laudi, * quia ſi Iulius probat læſionem, competit petitio reductionis ad arbitrium boni viri *Bald. in l. cum antea n. 3. C. de arbitr. Gabr. eod. tit. concl. 3. Rebuf. ſuper conſt. Regn. lib. 3. tit. eod. gloſ. 8. n. 14.* & pendente cauſa cum non habuerit ſe pro ſpoliato; ſi arbitri iniuſtè pro-

2 ceſſiſſent debet manuteneri, * quia iudex iniuſtè procedendo non priuat poſſeſſione *Aug. in l. clam poſſidere §. qui ad nundinas ſub nu. 2. vbi Alex. Socin. & alij ff. de acquir. poſſeſſ.*

Nec releuat, quod D. Iulius donauit arbitris,

3 & in donatione non cadit læſio, * quia etiam in donatione ob cauſam conſideratur læſio, & ob illam reſcinditur *Aym. conſ. 192. n. 1. & ſeqq.* de cauſa vero ſatis apparet, cum donatio fuerit facta arbitris ad effectum laudi ferendi non ad effectum, quod dicta bona obtinerent. Et ſic hæc fuit donatio ſimulata, & compromiſſum

4 palliatum, * ideo attendendum eſt, quod verè actum fuit, non quod ſimulatè conceptum *tot. tit. C. plus valere quod agitur Dec. conſ. 682. nu. 12. Rip. in l. ſi vnquam n. 19. & 26. C. de reuocat. & donat.*

5 Neque facit dicta clauſula *conſtituti*, * quia in contractu ſimulato nihil operatur *Bald. in l. 3. C. plus val. quod agit.* & in his terminis, & per prædictas rationes fuit alias hæc materia reſoluta in cauſa *Rauennaten. bonorum 20. Octobris 1581. & 19. Ianuarij 1582. coram Illuſtr. D. Card. Blanchetto.*

TOLETANA DECIMARVM.

Lunæ 31. Ianuarij 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quietantiæ probant realem, & veram numerationem, & præſumuntur factæ vigore præcedentis obligationis nu. 2.*

3 *Probatio, quæ data inſtantia corruit, nihil concludit.*

4 *Exequutio quando dicatur verbalis.*

DECISIO CCXXIII.

CVm fuiſſet lata ſententia in partibus ad fauorem Prioris, & Conuentus Sancti Iacobi de Spata contra Moniales ſanctæ Fidei ſuper eo quod Moniales tenerentur ſoluere decimas de herbis non arrendatis, quibus paſcebantur earum animalia, vt in *proceſſu fol. 397.* ac vigore illius fuiſſent factæ plures exequutiones, dubitaui an illæ eſſent verbales, vel reales in caſu ad effectum de quo agitur, qui erat vt conſtaret de attentatis, vel non. Et Domini circumſcripto effectu, de quo erit particulariter agendum ad dubium reſponderunt conſtare de exequutione reali; nam ſub die 11. Iunij 1584. fuerunt relaxatæ exequutoriales, quæ fuerunt 5. Nouembris eiuſdem anni ſubexequutori præſentatæ, qui exequutioni mandari iuſſit pro ducentis, & decem millibus, & ducentis & triginta duobus morapetinis pro decimis pa-ſcuorum quatuor annorum decurſorum, cuius decreti vigore vndecima eiuſdem menſis fuit factum ſequeſtrum penes Franciſcum Martinum Tenazero collectorem arrendamentorum, qui reſpondit eſſe debitorem trium millium morapetinorum, ac penes iudices oppidi de Valentia, qui dicebant habere in manibus octingentos octingenta morapetinos, vt in *Summ. d. n. 1. vſque ad nu. 4.* & tam dictus Franciſcus, quam iudices ſe obligauerunt ſoluere Priori, vt in *Summ. n. 5.* & vigore iſtarum obligationum tam à dicto Franciſco, quam ab agentibus communitatis fuerunt exactæ plures pecuniarum ſummæ, vt conſtat ex quietantijs

1 factis per agentes Prioris. * Quæ quidem quietantiæ probant realem, & veram ſolutionem *l. pecuniæ, & ibi Bald. C. de ſolut.*

Nec eſt verum, quod huiuſmodi quietantiæ

2 non fuerint factæ vigore prædicti ſequeſtri, * quia vltra præſumptionem, quod videantur factæ vigore præcedentis obligationis *Aym. conſ. 10. n. 9. Dec. conſ. 618. n. 2.* concurrit quod licet alia lis penderet vſque de anno 1581. tamen nunquam pecuniæ fuerunt ſequeſtratæ in manibus D. Franciſci, & iudicum, ſed aliorum, vt patet etiam ex quietantijs datis in nouo *ſummariolo* Prioris.

Nec releuat dum dicitur, quod ſi exequutio-

tiones fuiſſent reales, Prior de anno 1584. & 1585. non obtinuiſſet alias exequutiones pro tota ſumma ſuper animalibus, quia non implicat quod exequutiones fuiſſent reales, & quod
3 Prior vellet exequi mandatum pro reſiduo. * Et ſic iſta probatio nihil concludit enim data inſtantia corruat §. *pauonum inſt. de rer. diu.*

Quantum attinet ad alias exequutiones factas ſuper animalibus Domini cenſuerunt fuiſſe verbales, quia iterum, & ſecundò fuit facta exequutio ſuper iiſdem animalibus, & vltimò de anno 1592. poſt factam exequutionem ſuper iiſdem animalibus ſuperuenit inhibitio Nuncij, & exequutor habuit ſe pro inhibito. Ex quibus apparet exequutiones fuiſſe verbales.

REGIEN. PRIORATVS.

Ven. 4. Febr. 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiatus poſſeſſor de recenti tenetur exhibere titulum ad inſtantiam Ordinarij, vel patroni.*
2 *Limita quando agitur de ſpoliando facto, vel coram ſuperiore ad effectum priuationis.*
3 *Tertius veniens ad cauſam in ſtatu, & terminis facit omnia acta ſua.*

DECISIO CCXXIV.

Domini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicet D. Camillum non teneri exhibere titulum ſuũ,
1 * quia regula quod beneficiatus ſi eſt poſſeſſor de recenti tenetur exhibere titulum ad inſtantiam Ordinarij, vel patroni, de qua per *Docto-*
2 *res in c. licet Heli de Symon.* * non habet locum quotieſcumque agitur de ſpoliando de facto, vel etiam de iure coram ſuperiore non ad effectum, vt videatur ſi quis eſt bene, vel male inſtitutus, ſed ad effectum vt beneficiatus priuetur, & ſibi beneficium conferatur *Felin. in d. c. licet Heli n. 9. Io. de Anan. n. 34. in fin. Anchar. in c. 1. q. 8. de reg. iur. in 6.* & ideo cum Achilles conſtituerit ſe aduerſarium de iure petendo collationem beneficij D. Camillus non tenetur exhibere gratiam ſuam.

3 Nec facit, * quod alij patroni ſint in cauſa, quia venerant ad cauſam in ſtatu, & terminis, & ideo fecerunt ſua omnia acta facta cum *Achil. not. in c. 2. vt lit. pend. in 6. Put. dec. 71. lib. 3.* & fuit reſolutum in *Corduben. ſtatutorum 24. Ianuarij* 1590. *coram Ill. D. meo Cardinali Seraphino*, & ideo eis obſtat eadem exceptio quæ *Achilli*.

CELSONEN. PRAECEPTORIAE.

Ven. 4. Februarij 1605.

ARGVMENTVM.

Nonnulla in materia ſequeſtri.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum apponitur ſi poſſeſſio eſt attentata.*
2 *Exequutor literarum Apoſtolicarum cum clauſula* conſtito *eſt mixtus, & ab eo datur appellatio n. 6. purificata vero conditione eſt merus.*
3 *In exequutione Breuis Apoſtolici, quæ regulatur ſecundum terminos* l. fin. C. de edict. Diu. Adr. tollen. *non admittuntur exceptiones altiorem indaginem requirentes, niſi probentur incontinenti num. 4.*
5 *Exceptio dominij probata incontinenti opponi poteſt contra agentem remedio* l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.
7 *Signatura de ſtylo quando iudex grauauit ſolet committere cauſam appellationis à ſententia ſuper exequutione Breuis ſimpliciter, vel cum clauſula* arbitrio Rotæ.
8 *Actio ſpolij competit illi, qui à poſſeſſione cecidit facto iudicis, ſi clauſula* conſtito, &c. *appoſita in Breui non fuit iuſtificata.*
9 *Clauſula* appellatione remota *poſita in clauſula* contradictores *intelligitur quoad contradictores de facto non de iure.*
10 *Clauſula citra vitium ſpolij ſi eſt acceſſoria recipit conditionem diſpoſitionis principalis.*
11 *Conſentiens exequutioni non poteſt dare de attentatis.*

DECISIO CCXXV.

Domini dixerunt, eſſe locum ſequeſtro
1 quod ex officio iudicis apponitur, * quotieſcumque poſſeſſio eſt attentata *Rot. dec. 10. vt lit. pen. in nou. Caſſad. deciſ. 3. num. 6. de teſt.*
2 *ſpol. Put. deciſ. 414. lib. 3. Verall. deciſ. 157. p. 3.* * Nam cum exequutor literarum vigore Breuis fuiſſet datus cum clauſula *conſtito quod Franciſcus in poſſeſſione Rectoriæ obtenit, eademque dignitas conuentualis ſit, Ferdinandum in poſſeſſionem inducas* propterea iſte exequutor in cognoſcendo erat mixtus, & iuriſdictio ſub conditione ei conceſſa deducenda erat in exercitium, poſt purificationem clauſulæ, ita vt merus exequutor fieret *Anchar. conſ. 297. num. 8. incipien. efficacibus verſ. item attenditur in iſtis literis*, & latè *Moder. Cornetan. in prax. aud. Cam. lib. 3. c. 6. n. 17.* Et propterea cum in purificatione dictæ clauſulæ eſſet mixtus, grauauit Honofrium, ipſum non admittendo, vt poſſet probare, præceptoriam eſſe manualem, & non eſſe dignitatem conuentualem, ſtante maximè quod reſeruatio in qua conſiſtit fundamentum Breuis nõ eſt omninò clara, cum vſque de anno 1578. 10. *Ianuarij coram Cardinali Lancellotto Rota* cenſuit in cauſa *Brachharen. Præceptoriæ* huiuſmodi præceptorias eſſe manuales.

3 Non obſtat, quod cum huiuſmodi materia reguletur ſecundum terminos *l. fin. C. de edict. Diu. Adria. tollen. Bald. in l. 2. nu. 65. C. de ſeruit. & aqua Abb. in cap. conſtitutus 2. ante num. 15. de ap-*

appell.Mohed.deciſ.13. vt lit. pend. non debent
admitti exceptiones requirentes altiorem in-
daginem,vt per *DD. in d.l.fiu.Neuiz.conſ.56.n.*
4 3.quia Honofrius obtulit ſe incontinenti pro-
bare iſtam exceptionem , quæ erat neceſſario
admittenda, quia ſicuti exequutor aſſumpſit
partes iudicis in admittendo probationem
ſuper reſeruatione, ita debebat aſſumere in ad-
mittendo probationem, quæ offerebatur incõ-
tinenti ſuper excluſione reſeruationis, & ſub-
reptione Breuis , quia intentio Papæ in iſtis
Breuibus eſt quod iudex cognoſcat plenè an
adſit reſeruatio, & non vult ligare manus par-
tis quod non poſſit excludere reſeruationem,
dicendo, quod beneficium non cadat ſub re-
gula, vt videmus quod exceptio dominij in-
5 continenti probanda opponi poteſt contra
agentem remedio *d.l. fin. C.de edict. Diu. Adr.
tollen.* & impedit immiſſionem, quia excludit
intentionem actoris *Bart.in d.l.vltima nu.21.&
ibi Dec.num.43.Put.deciſ. 316.lib. 1.* Et fuit re-
ſolutum in cauſa *Arimin. 27.Octobris 1586. co-
ram bo.me.Bubalo.* Et propterea cum exequutor
grauauerit reſpectu clauſulæ *conſtito*,ab eius sẽ-
6 tentia dabatur appellatio,licet materia alia eſ-
ſet inapellabilis,ex alleg.per *Modern.in l. vnica
limit.3.per tot. C.ſi de momen. poſſeſſ.* Et in tali
caſu appellatio operatur effectum ſuſpenſiuum
*Aufrer.ad Capel.Toloſ.deciſ.vlt. Oſaſch.deciſ.25.
num.22.Lancellot.de atten.par.2.limit.25. nu.15.*
Et ideo geſta appellatione pendente cauſant
7 attentata *tot.tit vt lit.pend.* * Et iſte eſt etiam
ſtylus, & ſtylus *Signaturæ*, quæ quando iudex
grauauit ſolet committere cauſam appellatio-
nis à ſententia ſuper exequutione Breuis ſim-
pliciter, vel cum clauſula *arbitrio Rotæ*. Hinc
8 etiam videmus, quod datur actio ſpolij ei, qui
cecidit à poſſeſſione facto iudicis, ſi clauſula
conſtito appoſita in Breui non fuit reſolutum in
cauſa *Cordubcu. portionis 15. Nouembris 1557.
coram Domino de Rubeis*, quæ non daretur ſi ma-
teria eſſet inappellabilis, etiam quando iudex
grauat in non verificatione clauſulæ *conſtito*.
9 Nec releuat, quod in Breui adſit clauſula
appellatione poſtpoſita, quia hæc clauſula eſt po-
ſita in alia clauſula *contradictores, &c.* & ideo
intelligitur quoad contradictores de facto,
ſecus quoad contradictores de iure,qualis erat
Honofrius *Franc. in cap.1.ad fin.princ.verſ.&
poterit,de conceſſ.præb.in 6.Put.dec..271.n.6. lib.
3.Achill.dec.4.num.11. de ſent. excomm.* Et fuit
pluries reſolutum, & nouiſſimè in cauſa *Cala-
guritana de Maeſtu 18.Aprilis 1603.coram R.P.
D.meo Lancellotto.*
10 Nec facit alia clauſula *citra vitium ſpolij*,
quia tanquam acceſſoria recipit conditiones
Breuis,& intelligitur, quatenus Breue ſit iuſti-
ficatum *Put.deciſ.1.lib. 1.* & fuit reſolutum in
cauſa *Vicen. beneficij ſancti Martini 20. Februa-
rij 1600.coram Illuſtriſſimo D.meo Cardinal Pã-
philio*,vbi aliæ *deciſiones* allegantur.
11 Minus etiam facit, quod quando pars con-
ſenſit exequutioni non poteſt dare de attenta-
tis *Lancellott.de attent.par.2.cap.4 limit.16.*quia
Honorius non conſenſit exequutioni, & con-
trarium conſtat ex inſtrumento dato per no-

tarium rogatum, quicquid dicat aliud inſtru-
mentum, quia vt fatetur ipſemet notarius, fuit
deceptus ab illo, qui inſtrumentum exempla-
uit.

NARNIEN. CONFINIVM.

Lunæ 7. Februarij 1605.

ARGVMENTVM.

Examen teſtium factum abſque interroga-
torijs partis an valeat.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis examinatus ſine interrogatorijs eſt validè
examinatus, ſi interrogatoria non ſunt in actis
producta,& nulla adeſt proteſtatio.*
2 *Notario actuario magis in concurſu creditur
quam ipſius coadiutori.*
3 *Notarius habet pro ſe præſumptionem bonæ fi-
dei.*

DECISIO CCXXVI.

DOmini ſteterunt in *deciſis* ſcilicet teſtes fuiſ-
ſe validè examinatos abſque interrogato-
1 rijs,* cum non fuerint in actis producta cum
proteſtatione,prout requiritur ad inualidandũ
examen,vt dicitur in alia *deciſione*.

Nec releuat proteſtatio 8.Iunij, quia in ea
Procurator non proteſtatur, quod teſtes exa-
minentur cum interrogatorijs exiſtentibus pe-
nes acta,ſed penes ipſũ interpretẽ. Quare cum
interrogatoria non fuiſſent in actis vna cum
proteſtatione, merito examen fuit validum
*Accoramb.dec.49.lib.1.Barbat.conſ.3.num. 24.&
25.*cum allegatis in alia *deciſione*.

Non obſtat, quod coadiutor notarij actuarij
deponat, quod interrogatoria fuerunt produ-
cta in actis, quia contrarium deponit notarius
2 ipſe actuarius, * cui in concurſu magis credi-
tur ex alleg.per *Gabriel.de teſt.concl.4.num. 39.*
Et cum cuius depoſitione cõcurrit etiam bro-
liardum, in quo hæc productio non reperitur
annotata. Et tamen credendum eſt, quod ſi in-
terrogatoria fuiſſent producta, in eo reperire-
3 tur productio annotata,* cum notarius habeat
pro ſe præſumptionem bonæ fidei *l.cum preci-
bus C.de probat.l.2.in verb. non arbitramur C. de
offic.ciuil iud.*quem *text.*dicit in hoc notabilem
Bald.in l.errore C.de teſtam.ſub nu.2.

Nec facit, quod primus teſtis fuit examina-
tus cum interrogatorijs, & ſtylus eſt quod
poſt examẽ primi teſtis, interrogatoria dimit-
tuntur apud acta,quia contrarium hic apparet
fuiſſe ſeruatum,nec ſtylus inducit neceſſitatem
dimittendi.

SABINEN. DECIMARVM.

Veneris 11. Februarij 1605.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Indefinita in materia probatoria non æquipollet vniuerſali*,
2 *Fides non facit fidem*.

DECISIO CCXXVII.

Domini, referuato vt videatur ad partes, an probetur præſcriptio, vel conſuetudo particularis, quia ſuffragetur excellentiſſimo D. Duci, reſoluerunt non probari conſuetudinem generalem totius prouinciæ Sabinæ, non ſoluendi decimas Eccleſiis parochialibus, & alijs ex herbis, & fructibus ſi ceſſetur in totum à ſemine, & alii fructus percipiantur, quia maior pars teſtium, quatenus aliquid probet, eorum dicta ſunt reſtricta ad loca particularia, alii
1 vero indefinitè deponunt.* Et indefinita in hac materia probatoria non æquipollet vniuerſali *Aym. conſ. 33. n. 19. Surd. conſ. 431. nu. 68. Couar. var. reſol. lib. 1. cap. 13. n. 10. verſ. 11. ex his*.
2 Nec officit fides Communitatis Farſen. quia fides non facit fidem; teſtibus enim, & non teſtimonijs creditur *l. 3. §. 1. ff. de teſtam.* & attenta ſubſcriptione ipſius, nihil concludit ad generalem conſuetudinem totius prouinciæ. Vltra quod communitas tractat de ſe exonerando.

De allegata fide parochorum non fuit habita ratio, cum nec iudicialiter nec extraiudicialiter fuerit oſtenſa.

ROMANA PECVNIARIA.

Lunæ 14. Februarij 1605.

ARGVMENTVM.

Bona per mulierem hæredem viri cum beneficio leg. & inuenr. vendita an, & quando debeant cadere in extinctionem eius crediti dotalis.

SVMMARIVM.

1 *Creditor habens omnia bona hypothecata, poteſt vnum ex pignoribus quod voluerit eligere*.
2 *Adminiſtrator hæreditatis tenetur compenſare ſuum creditum cum eo quod accipit ex hæreditate, etiamſi illud eſſet maioris quantitatis*.
3 *An creditor poſſit cogi partem crediti accipere vel aliud pro alio*.
4 *Bona litigioſa non poſſunt alienari*.
5 *Hæres cum beneficio legis, & inuentarij poteſt alienare bona hæreditaria litigioſa, nulla præcedente ſubhaſtatione pro ſoluendis debitis teſtatoris*.

DECISIO CCXXVIII.

Placuit Reuerendiſſimo D. Aluaro Archiepiſcopo Raguſino viro etiam doctiſſimo, conſulere Rotam, an pretium mercium aromatariæ, & artis albæ per Helenam Queriam tanquam hæredem ſui viri cum beneficio legis, & inuentarij venditarum Hyppolito Ceuarello debeat cedere in extinctionem eius crediti dotalis, in caſu, & ad effectum de quo agitur, qui eſt, vt teneatur reſtituere vineam, quam habuit pro ſua dote. Et me proponente nega-
1 tiuè fuit reſolutum,* quia cum Helena haberet pro dicta dote omnia bona viri hypothecata potuit pro ſuo credito vnum ex pignoribus, quod voluerit eligere *l. creditoris ff. de diſtract. pign. l. qui generaliter ff. qui pot. in pign. hab. Aret. conſil. 155. num. 10. latè Surd. deciſ. 44. lib. 6.*

Nec facit, quod cum Helena eſſet hæres viri, tenebatur compenſare dictum pretium cum
2 ſuo credito,* vt in creditore adminiſtratore hæreditatis dicit *text. in l. debitor. ff. de neg. geſt.* Etiam quod ſuum creditum eſſet maioris
3 quantitatis,* cum regula quod creditor inuitus non cogatur recipere partem crediti, ſicuti nec aliud pro alio non habeat locum in compenſatione *l. etiam C. de compenſat. Iaſ. in l. mutuum damus §. mutui datio in 2. limit. cum duabus ſeqq. ff. ſi cert. pet. Et tenuit Rot. coram Cotta in cauſa Romana vineæ 30. Aprilis & 21. Iunij 1574. impreſſ. par. 1. diuerſ. deciſ. 53.* Nam fuit reſponſum, quod, quicquid ſit de veritate huius quæſtionis *tex. in d. l. debitor ff. de neg. geſt.* habet limitationem in ventre, ſcilicèt, niſi ſubſit iuſta cauſa non compenſandi prout in caſu iſto. Aderant enim alii creditores, qui vrgebant, & proptereà Helena ſoluit Lucæ de Caualchantibus creditori ex cauſa appaltus aluminis, vt in *ſummario num. 2.* & ſcuta 153. ſoluit Equiti Petro Franciſco Paranicino alteri ex appaltatoribus, & alia ſcuta 400. fuerunt depoſitata penes Montem Pietatis per Hyppolitum Ceuatellum emptorem, vt ſoluerentur Ioannæ, & Domitillæ ſororibus creditricibus hæreditatis ex cauſa dotium maternarum. Et hoc depoſitum fuit factum, intimatis dictis ſororibus, vt in *ſummario nu. 4.*

Nec obſtat, quod dictis ſororibus fuiſſet ſatisfactum de earum credito per adiudicationem factam per bo. me. D. Lambertinum, quia de tali adiudicatione non apparet, & ſi appareret, poſtquàm Helena intimauit depoſitum, debebat Ioanna notificare Helenæ hanc ſatisfactionem, ad effectum illam conſtituendi in mala fide. Cum verò intimatio non fuerit facta, non poteſt conſiderari aliqua culpa Helenæ.

Non obſtat, quod dicta bona erant liti-
4 gioſa,* & ideò non poterant vendi, quia cum
5 Helena eſſet hæres cum beneficio legis,* & inuentarii, potuit alienare bona, etiam nulla præcedente ſubhaſtatione pro ſoluendis debitis teſtatoris *l. fin. §. etiam ſi præfatam vbi Bal. in primo not. C. de iur. delib.* Et potuit facere hanc alienationem, etiam pendente iudicio hære-

hæreditatis; quia interim non poteſt ſua poſſeſſione priuari. Poterat enim omnia exercere, quæ ad hæredem ſpectant *l. non ſolùm vbi gloſ. & Angel. ff. de pet. hæred. Lancell. de attent. latè p. 2. cap. 4. lim. 26.*

Non obſtat inhibitio facta à iudice, quia venditio fuerat facta ante diem 6. Iunii, quo fuit facta inhibitio. Et fuit etiam conceſſa à iudice poſt interpoſitam ab eo appellationem, & ſic eius iuriſdictione ceſſante *Lancell. de attent. poſt inhibit. limit.* 1.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Lunæ 14. Februarij 1605.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Aſſertio Epiſcopi facta in viſitatione multum confert ad probandum iuſpatronatus.*

DECISIO CCXXIX.

DOmini perſtiterunt in *deciſione*, quia præſuppoſitum factum in alia *deciſione* nempe quod præſentatio facta de anno 1498. de perſona Ioan. Nicolai Thomei habuerit effectum, hodie deducitur in eſſe ex iuribus productis. Nam de anno 1501. Benedictus Frater Ioannis Nicolai, tanquam procurator fratris locauit bona Eccleſiæ, vt in *Summario* nouiter dato *num.* 11. & adeſt quoque Breue Alexandri VI. de eodem anno 1501. directum D. Ioanni Nicolao tanquam rectori Eccleſiæ, de qua agitur. Et in eo creatur operarius ad quinquennium dictæ Eccleſiæ.

Et vltra deducta in alia *deciſione* adeſt alia præſentatio vſque de anno 1434. cum collatione inde ſequuta, vt in *Summario nu.* 6. *&* 7. de perſona Nicolai Antonii Bartholomæi, quæ quidem præſentatio habuit effectum, cum D. Nicolaus fuerit ab hac Eccleſia S. Stephani in Tuſſignano, de qua agitur; translatus ad aliam Eccleſiam.

Adſunt inſuper multæ aſſertiones Epiſcopi
1 tam in viſitatione, vt in *Summario num.* 21. quæ multum conferunt ad probandum iuſpatronatus, & fuit dictum in cauſa *Aquilana Capellaniæ 7. Maij 1590. coram Reuerendiſſimo Peruſino* & in cauſa *Gerunden. beneficij 20. Iunij 1597. coram bo. me. Orano* & nouiſſimè in cauſa *Auximana iuriſpatronatus 8. Decembris 1604. coram R. P. D. Lancellotto* quam etiam in præſentationibus pluribus, & collationibus, quas tamen non conſtat habuiſſe effectum vſque de anno 1401. 1444. 1525. vt in *Summario nu.* 4. 8. & 14. quibus aſſertionibus multum deferendum eſt, quia Ordinarii ſolent cum difficultate approbare iuſpatronatus *Rot. deciſ. 11. de iurepat. in nou. Put. deciſ. 243. lib. 2.*

TIBVRTINA CAPELLANIAE.

Ven. 22. Aprilis 1605.

ARGVMENTVM.

Inſigna, & Inſcriptiones an probent iuſpatronatum.

SVMMARIVM.

1 *Inſigna & inſcriptio poſita in capella exempli gratia, probat capellam eſſe iuſpatronatus, quando alia ratio aſſignari non poteſt.*

2 *Vacatio per obitum probat affectuationem collationis.*

3 *Aſſertioni Epiſcopi factæ in prouiſionibus, & in probatione iuriſpatronatus multum defertur.*

4 *Non cenſetur quis eſſe ſalutis æternæ immemor.*

5 *Iuſpatronatus fundatum à clerico, relictum laico, in dubio præſumitur laicale.*

6 *Prouiſio Apoſtolica non mutat ſtatum beneficij.*

DECISIO CCXXX.

IN contumaciam partis aduerſæ dubitaui, an conſtaret de iurepatronatus. Et circumſcripto pro nunc, an ſpectet ad D. Sicinium Sebaſtianum, qui vltimo loco præſentauit, Domini affirmatiuè reſoluerunt. Nam in Capella, de qua agitur, adſunt inſignia Ioannis Pauli Canonici Eccleſiæ Cathedralis fundatoris, quibus vtitur familia de Paulis, & adeſt inſuper in eadem Capella huiuſmodi inſcriptio, videlicèt *cōſecrata per D. Epiſcopum Humanum Oratorem Regis Franciæ 1467. 4. Decembris & fundata per D. Ioannem Paulum Canonicum ad honorem glorioſæ Virginis & S. Laurentij ſedente Paulo II. cuius Capellanus ſecretus viuens fuit.*
1 Quæ inſigna, * & inſcriptio probant iuſpatronatus, vt de inſignijs *Anchar. conſ. 113. nu. 4. Anan. conſ. 86. Rip. in cap. cùm Eccleſia Sutrina nu. 97. de cauſ. poſſ. & propr. Lambert. de iurep. lib. 3. quæſt. 5. art. 4. num. 2.* & fuit reſolutum in cauſa *Imolen. iuriſpatronatus 26. Martij 1593. coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Pamphilio* & alias ſæpius. Et quamuis hæc concluſio procedat, quando alia ratio aſſignari non poteſt, vt fuit dictum in cauſa *Calagurritana præeminentiarum 17. Maij 1591. coram bo. me. Gypſio* tamen hic adeſt deſcriptio, & præſentationes, vt infra dicetur. De inſcriptione verò in marmore, vel in muro, quod probet iuſpatronatus, tenet *gloſſ. & Doct. in cap. cum cauſam de probat. Bart in l. monumentorum C. de relig. & ſumpt. funer. Caſtren. in l. ſi ſepulchrum num. 6. eod. tit. Lambert. de iurepatronatus lib. 2. par. 2. quæſt. 10. art. 9. nu. 3. & 4.* Et fuit reſolutum in cauſa *Hiſpalen. iuriſpatronatus 26. Martij 1590. & 22. Martii 1591. & 31. Maii 1593. coram Pamphilio.*

Prædictis adſtipulantur tres præſentationes effectum ſortitæ, videlicèt prima de anno 1502. vt in *Summario num.* 5. in qua conſtat, per obitum Andreæ fuiſſe præſentatum Angelum Stephani Bartholomæi Pauli, quæ præſentatio habuit effectum, cum ad titulum huius Capellaniæ fuerit promotus ad Ordines Sacros de anno 1510. vt in *Summario num.* 6. Deinde per

eius obitum in Curia, fuit prouiſus Cęſar Coſta, & præſentatus in partibus Dominicus de Sebaſtianis, licèt non conſtet, hanc præſentationem habuiſſe effectum. * Quę vacatio per
2 obitum probat effectuationem præſentationis, iuxta vulgare *Oldrad.* 229. Et cùm poſteà perueniſſet beneficium ad Ioannem Baptiſtam Coſtam, per eius obitum de anno 1591. fuit præſentatus Proſper de Sebaſtianis. Et hæc præſentatio habuit pariter effectum vt in *Summario n.9.* Ac deniq; cum hæc Capellania perueniſſet ad quendam Marium de Sebaſtianis, ipſe liberè illam reſignauit in manibus Ordinarii, qui de anno 1593. ad præſentiam patronorum, eandem contulit Protonotario Zappo, per cuius obitum hodie vacat, vt in *Summario num.* 10.

Concurrunt etiam aſſertiones Ordinario-
3 rum in prouiſionibus. * Et in probatione iuris patronatus ſolet Rota multum deferre enſiciatiuis Ordinariorum, quia præſumuntur ſcire qualitates beneficiorum, & vt plurimum ſe reddunt difficiles ad inſtituendum *Rip. reſp. 1. num. 6. & 7. de cauſ. poſſeſſ. & propr. Lambert. de iurep lib. 2. part. 2. quæſt. 10. artic. 7. nu. 11. Rot. deciſ. 11. de iurep. in nou. Put. deciſ. 243. lib. 2.*

Facit etiam teſtamentum ipſius teſtatoris,
4 & codicilli, in quibus relinquitur dos * Capellæ, nam in illis habetur mentio de fundatione. Et nō eſt cenſendum, teſtatorem ſalutis æternæ fuiſſe immemorem, vt bene per *Crot. conſil. 332. num. 10. lib. 3.*

5 Non obſtat, quòd iuſpatronatus fuerit fundatum à Clerico; quia cùm ſit relictum laico, nec conſtat an ex bonis acquiſitis ante vel poſt promotionem fuerit fundatum, laicale dicitur *Achil. deciſ. 1. de iurep. Creſcen. deciſ. 9. eod. tit. Mohed. pariter deciſ. 9. eod. tit. Put. deciſ. 223. lib. 2. & deciſ. 90. lib. 3.*

6 Denique non officiunt prouiſiones Apoſtolicæ, quia, vt notum eſt, non mutant ſtatum beneficij *Achill. deciſ. 13. de iurepatr. Ægid. deciſ. 107.*

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE MANGIOLIS.

Ven. 22. Aprilis 1605.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Duo confinia probant identitatem, & num. 3.*
2 *Plures demonſtrationes probant identitatem.*

DECISIO CCXXXI.

Dvbitauit die 20. Iunij 1603. an bona adiudicata Dominis de Maluetijs eſſent ſuppoſita fideicommiſſo Comitis Melchioris. Et Domini quoad duas poſſeſſiones affirmatiuè reſoluerunt, reſeruato vt videretur de aliis quatuor, de quibus hodie dubitatur. Et cum iam ſit firmatum fideicommiſſum, difficultas reſtringitur, vt videatur, an bona de quibus agitur compræhendatur ſub illo, & identitas ipſorum probetur. Et quantum attinet ad primam, & quartam poſſeſſionem ſecundùm diſputationem hodiernam, vel tertiam, & ſextam, ſecundùm diſputationem antiquam, difficultas conſiſtit in eo, quòd bona ſunt emphyteotica; & propterea eſt conſiderandum teſtamentum, inueſtitura, & qualitas fideicommiſſariorum.

Quantum verò attinet ad identatem iſtarum poſſeſſionum, circa primam in communi ſancti Ioannis in Vriano, quæ diuiditur in duo prædia, vt patet ex inſtrumento adiudicationis, quorum vni hærent bona Comitis Iulij Cæſaris Bargellini, & Paſſarati: de identitate pro
1 hac parte conſtat,* cùm hæc duo confinia concordent cum confinibus nominatis in tranſactione facta cum fratribus Sancti Dominici. Et ſufficiunt, vt in alijs *deciſionibus* fuit firmatum. Circa verò aliud prædium, ſiue aliam partem poſſeſſionis huius, de identitate non conſtat, quia in inſtrumento tranſactionis nihil habetur ex quo identitas colligi poſſit.

Nec facit, quòd in inſtrumento adiudicationis deſcribatur prædium terræ aratiuæ, arboratæ, & vitatæ, & in inſtrumento tranſactionis dicatur prædium pratiuum; quia poſt annum 1585. fuit redactum ad culturam, vt deponunt teſtes in *Summario num. 3.* iuxta theoricam *Bar. in l. 1. C. ſi vnus ex plur. appell. Dec. conſ. 109. num. 2. Menoch. conſ. 21. num. 33. lib. 1.*

Quantum verò attinet ad quartum, ſiue ſextum prædium poſitum in Communi ſancti Ioannis concordant confinia, nempè Eelicini, & via publica, quæ quamuis videantur ſatis generica, nihilominus ſunt in eodem Communi. Concurrit etiam, quòd prædium eſt aratiuum
2 cum domo, arca, puteo, & furno, * quæ demonſtrationes ſufficiunt ad probandam identitatem, vt per *Corn. conſ. 280. numer. 5. vol. 3.* Et fuit conſideratum *in hac cauſa 10. Ianuarij præteriti.*

Et prædicta quantum ad bona emphyteotica. Quantum verò ad alia bona, identitas quarti, ſiue ſecundùm hanc diſputationem identitas ſecundi prædij patet, ex quo in adiudicatione cantur pro confinibus flumen Tenæ,
3 & Rodulphus de Iſolanis, * quæ duo confinia concordant cum confinibus in tranſactione facta inter ipſos fideicommiſſarios.

Nec releuat, quòd in inſtrumento tranſactionis non enunccietur domus, quia vt deponunt teſtes in *Summario num. 3.* fuit poſtea ædificata.

De identitate tertij prædij ſecundùm hanc diſputationem, & quinti ſecundum antiquam ſatis apparet, cùm confinia data in inſtrumento adiudicationis concordent cum confinibus datis in inſtrumento tranſactionis inter fideicommiſſarios, nempe illos de Paſſarottis, & Bargellinis.

Nec dubitari poteſt, quòd tertia, & ſexta poſſeſſio emphyteotica fuerit in bonis fideicom-

committentis, & ſimiliter alia duo prædia ſubiecta fideicommiſſo, cùm adſint confeſſiones authorum DD. de Maluaticijs in dictis tranſactionibus, quæ ſufficiunt, vt in alijs *deciſionibus* fuit conſideratum.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Mercurij 27. Aprilis 1605.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus in confiſcatione bonorum, an & quando veniat.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus non comprehenditur in confiſcatione bonorum facta à Iudice laico.*
2 *Poteſt tamen Iudex Eccleſiaſticus declarare delictum, & applicare iuſpatronatus fiſco Eccleſiæ. Declara, vt num. 3.*
3 *Delictum patris non nocet filio in ijs, quæ filius nō conſequitur ex perſona patris.*
4 *Iuſpatronatus regulatur ſecundum terminos feudi, & emphyteuſis.*

DECISIO CCXXXII.

DOmini in contumaciam alterius partis cenſuerunt, Eccleſiam ſancti Stephani de Toſſignano non acquiſiuiſſe ſtatum libertatis, quia
1 licet bona Bernardini fuerint confiſcata, * tamen iuſpatronatus (quicquid dicendum eſſet ſi ſpectaret ratione Villæ, vel Caſtri) ſub illa confiſcatione non comprehenditur, cùm fuerit facta à iudice laico ſecundùm veriorem ſententiam *gloſ. in Clem. Paſtoralis verbo ſententia, vbi Imol. num. 70. & 71. de re iud. & collect. in capit. quibuſdam num. 10. verſ. ſed numquid de pœnis, & in cap. final. num. 4. verſ. quid ſi patronatus de iurepatr.* Et fuit reſolutum in cauſa *Agathen. iriſpatronatus 4. Martij 1602. coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Pamphilio.*
2 Nec obſtaret ſi diceretur, quòd licèt iuſpatronatus non veniat in confiſcatione facta à Iudice laico, nihilominùs poteſt iudex Eccleſiaſticus declarare delictum, & confiſcare bona fiſco Eccleſiæ, & effectus erit, quòd iuſpatronatus extinguetur, & Eccleſia remanebit libera ſub Epiſcopi poteſtate *Imol. in Clem. Paſto-*
3 *ralis num. 72. in fin. de re iud.* * Nam reſpondetur, quòd cum delictum non ſit commiſſum in Eccleſiam, nec iuſpatronatus ſpectet ad Lucretiam ex perſona patris, ei nocere non debet ſecundùm diſtinctionem Doctorum, de qua per *Igneum in repetit. l. neceſſarios §. non aliàs, in 1. par. num. 438. verſ. vel melius, & nu. 482. verſ. ſimiliter iuſpatronatus, ff. ad Senat. conſul. Syllan.* Et ſentit *Roch. de iurepat. in ver. ipſe, vel 1s num. 72. Syluest.* licet indiſtinctè loquatur, prout & alij Summiſtæ in *ver. iuſpatronatus qu. 5.*
4 *verſ. 6. Ang. num. 36. & Tabiea. num. 25.* * Et his adſtipulatur, quòd huiuſmodi materia regulatur ſecundùm terminos feudi, & emphyteoſis *Roch. loc. alleg. Card. in Clemen. plures ſol. fin. num. 8. de iurepatr.* Et in feudo, & emphyteoſi Domini admittunt prædictam diſtinctionem *Cyn. in l. 2. in fin. C. de lib. & eor. liber. Barc. in l. 1. num. 2. C. de interd. & relegat. Iaſ. in l. 2. num. 192. C. de iur. emphyt. Molin. de primog. Hiſp. lib. 4. cap. 11. num. 36.*

Denique non officit ceſſio Reipublicæ, quia cùm ex confiſcatione nihil haberet, non potuit aliquod ius transferre iuxta vulgares concluſiones.

Præſens deciſio fuit confirmata infra deciſ. 298.

FAVENTINA DE PASIIS.

Mercurij 27. Aprilis 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento adeptæ poſſeſſionis, & num. 6.*
2 *Iudex nulliter, vel iniuſtè procedens non priuat poſſeſſione.*
3 *Declara, niſi priuatus habeat ſe pro ſpoliato.*
4 *Clauſula* parito iudicato *operatur vt reſtituantur fructus percepti, reficiantur expenſæ, & dimittatur poſſeſſio.*
5 *Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium niſi docto de iuſtitia.*

DECISIO CCXXXIII.

FVit reſolutum conſtare de poſſeſſione D.
1 Iulii ante laudum vltimo loco latum. * Cùm enim poſſeſſio ſit quid facti, probatur ex inſtrumento adeptionis *Abb. in cap. cum nobis num. 5. verſ. item per inſtrumenta de præſcript. Oldrad. conſ. 199. num. 6. Aym. conſ. 54. num. 11. verſ. ampliùs.*
2 Nec releuat, * quòd iſta poſſeſſio fuit capta de mandato Iudicis, qui nulliter, & iniuſtè procedendo, non potuit priuare D. Alphonſum, vt per *DD. in l. clam poſſidere, §. qui ad nundinas ff. de acquiren. poſſeſſ.* & adſunt plures
3 reſolutiones, * quia quicquid ſit de veritate facti, fuit reſponſum, hanc concluſionem proprocedere, quando ille, contra quem fertur ſententia, non habet ſe pro ſpoliato, & ad hunc effectum ſufficit animus, cùm ſolo animo perdatur poſſeſſio *l. 3. §. in amittenda ff. de acquir. poſſeſſ.* hic verò de animo Alphonſi ſatis, apertèque conſtat. Nam cùm obtinuiſſet commiſſionem cum facultate abſoluendi à iuramento in qua aderat clauſula *parito iudicato*, ad docendum de paritione, produxit inſtrumentum dictæ poſſeſſionis D. Iulii, ex qua productione declarauit animum ſuum *ad l. cum precum C. de liber. cauſ.*

Nec placuit, quòd ex productione dicti inſtrumenti non ſequitur, D. Alphonſum conſenſiſſe immiſſioni D. Iulii, ſed oſtendere voluiſſe laudum fuiſſe exequutum; quia contra-

rium

4 rium eſt verius. * Nam cùm clauſula *parito*
iudicato, importet, vt orator dimittat poſſeſ-
ſionem, reſtituat fructus perceptos, & ſoluat
expenſas ad not. in *cap. fin. de reſtit. ſpol. Sta-*
phil. de lit.iuſt. §. quando patitur num.9.fol.mihi
310. & fuit dictum in cauſa *Toletana decima-*
rum de Capilla 19. *Febr.* 1593. *coram Illuſtriſſi-*
mo D. Cardinali Pamphilio, ideò cum produ-
ctio eſſet facta, vt oſtenderetur fuiſſe paritum,
neceſſe eſt dicere, quòd D. Alphonſus voluit
oſtendere, ſe dimiſiſſe poſſeſſionem, cùm di-
miſſio, vt dictum eſt, requiratur ad effectum,
quòd clauſula *parito*, non obſtet ad *tex. in c.*
cùm ſuper, vbi Dec. in 3. not. de offic. deleg. &
in l.ſi duo, vbi Bald. num. 2. ff. de acqu. hæred.
Aym. conſ. 91. *num.*8. *Surd. conſ.*198. *num.* 14.

5 Non obſtat, quòd Rota non exequatur ſen-
tentias aliorum Tribunalium niſi docto de iu-
ſtitia; quia hic non agitur ad effectum exequu-
tionis ſententiæ, ſed vt ſolùm videatur, quis
6 ſit poſſeſſor ad effectum manutentionis. *
Quare in puncto ſufficit, quòd conſtet de poſ-
ſeſſione, & quòd alia pars acquieuerit, vt in
terminis fuit reſolutum in cauſa *Camerinen. pē-*
ſionis 22. *Iunij* 1592. *coram bo.me. Gipſio*.

BVRGEN. PRAEEMINENTIARVM.

Ven. 3. *Iunij* 1605.

ARGVMENTVM.

Circa reſtitutionem in integrum aduerſus
ſententiam.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrū conceditur propter læſionem.*
2 *Appellatio facta in voce, & non in ſcriptis eſt*
nulla.
3 *Appellatio debet interponi coram Iudice, non co-*
ram Notario.
4 *Patiens, cauſam agitari poſt rem iudicatam, cen-*
ſetur renunciare rei iudicatæ, dummodò dete-
gatur iniuſtitia rei iudicatæ.
5 *Confirmatio Apoſtolica non validat actum nul-*
lum.
6 *Tranſactio aliàs nulla ſuſtinetur in vim pacti,*
ſtante iuramento, quod tamen non obligat ſuc-
ceſſores.
7 *Sententia nulla non poteſt tranſire in iudicatum.*
8 *Nullitas poſt rem iudicatam poteſt aliquando de-*
duci.

DECISIO CCXXXIV.

PRætendebant dimidij Portionarij, ſibi com-
petere reſtitutionem in integrum aduersùs
ſententiam Rotalem vltimo loco latam, quæ
canonizat trāſactionem factam de anno 1574.
inter ipſos, & Capitulum; poſtquàm de anno
1553. ad eorum fauorem ſententiam ab Epi-
ſcopo Conchen. obtinuerunt, quæ tranſitum
1 fecerat in iudicatum, * Ex quo dicebant, col-
ligi læſionem, propter quam datur reſtitutio
l. nam & poſtea §. ſi minor ff. de iureiur. Nam
poſt rem iudicatam non poteſt ampliùs tranſi-
gi *l. ſi cauſa cognita C. de tranſact. l. eleganter*
§. 1. ſi poſt rem iudicatam ff. de condict. indeb.

Capitulum ad effugien. prædicta dicebat,
cauſam appellationis fuiſſe commiſſam in *Rota*
bo. me. Dezza, atque etiam pluries fuiſſe pro-
2 rogata fatalia. * Sed hæc non placuerunt Do-
minis; quia appellatio fuit nulla. Cùm enim
non fuiſſet appellatum incontinenti non pote-
rat appellari in voce, prout fuit factum, ſed erat
appellandum in ſcriptis *l. ſi litigatoribus*, vbi
Bar. Bal. Ang. & alij C. de appell. Veſtr. in prax.
3 *lib.7. cap.3. nu.*28. * Et appellatio debebat in-
terponi coram Iudice, & non coram notario
l. omnem honorem C. quando prouoc. non eſt neceſſ.
cap. vt debitus de appell.

4 Secundo dicebatur pro parte Capituli, quòd
dimidij Portionarij fuerunt paſſi, cauſam agi-
tari *coram Dezza*, & iura produci, & ideò cen-
ſentur renunciaſſe rei iudicatæ *Put. deciſ.*202.
*lib.2. Peregr. deciſ.*114. *lib.1. Mohed. deciſ.4. de*
re iud. Sed nec prædicta placuerunt; quia ad
hunc effectum requiritur, quòd ex proſequu-
tione detegatur iniuſtitia rei iudicatæ *Put. d.*
*d. deciſ.*202. *Veral deciſ.*87. *lib.1. in manuſcript.*
quam Rota ſeruat, vt dicitur in cauſa *Veneta*
legitimitatis 1. *Iulij* 1602. *coram Illuſtriſſimo D.*
Cardinali Pamphilio:

Tertio dicebat Capitulum huiuſmodi tran-
ſactionem ſuſtineri propter confirmationem
5 Apoſtolicam. * Sed nec huiuſmodi reſponſio
placuit, cùm non fuerit expoſitum Papæ, quòd
tranſactio erat nulla propter rem iudicatam
*Dec. in rubr. de confirm. vtil. vel inutil. num.*12.
& ſeqq. & in cap. cum inter in 3. not. de except.
Felyn. in cap. cum inter dilectos num. 6. *de fid.*
*inſtrum. Caputaq. dec.*203. *par.* 1. Et propterea
licet hæc tranſactio poſſit ſuſtineri in vim pa-
6 pacti, ſtante iuramento * *Iaſ. in l. eleganter nu.*
8. *in fin. ff. de condit. indeb.* tamen cùm confir-
matio Apoſtolica corruat dictum pactum nō
egreditur ſuos authores, & ſucceſſores non li-
gat *cap. veniens, & ibi gloſ. in verb. confirmatum*
de tranſact.

7 Vltimo loco Capitulum dicebat, ſententiam
Epiſcopi Conchen. ſubiacere vitio nullitatis
ex pluribus cauſis, quæ fuerunt ponderatæ in
folio particulari, & ideo non potuiſſe tranſire
in iudicatum *l. ſi expreſſim vbi Iaſ. & Bar. ff.*
de appell. Marant. de ord.iud. par. 6. tit. de ſent.
*num.*153. Sed quia dictum folium præter ſty-
lum non fuerat datum parti, vt reſponderet,
cum præſuppoſito iſtarum nullitatum, de qui-
bus particulariter erit agendum, Domini dixe-
runt nō competere reſtitutionem in integrum.
8 Et ſic tranſactionem obſtare,* quia etiam poſt
rem iudicatam nullitates poſſunt deduci, &
probant cauſam tranſigendi *Bar. in l. poſt rem*
iudicatam ſub num.3. & ibi Caſtren. num.2. ff. de
tranſact. Angel. conſ. 249. *num.*3. & probat *tex.*
in d.l. eleganter, ibi, *vel hoc ipſum incertis*, & ibi,
cùm de ſententia indubitata.

FEL-

FELTREN. PRAEBENDAE.

Luna 6. Iunii 1605.

ARGVMENTVM.

Immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, & bona fide requiritur ad immutationem ſubſtantiæ beneficij.

SVMMARIVM.

1 *Iura producta probant contra producentem.*
2 *Immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, & bona fide requiritur ad immutandam ſubſtantiam beneficij, & num.3.*
4 *Bona fides eo ipſo quòd allegatur, præſumitur.*
5 *Duæ enunciatiuæ vltra centum annos probant titulum aptam ad immutandum ſtatum beneficij.*
6 *Ad effectum vt enunciatiuæ probent, requiritur quòd ſint duorum inſtrumentorum, & quòd non emanauerint à perſonis ſuſpectis, & ſi emanarunt à perſonis ſuſpectis concurrere debent adminicula.*
7 *Non eſt probanda qualitas tituli, cùm titulus non diſcutitur.*
8 *Titulus inualidus, & putatiuus, ſufficit ad præſcriptionem.*
9 *Optio non cadit niſi inter Canonicos.*
10 *Vna ſcriptura aliam declarat num.18.*
11 *Poſſeſſio Canonicatus capi debet Capitulariter. Sufficit tamen quòd Canonicus, habita poſſeſſione fecerit actus Canonicales de conſenſu Capituli.*
12 *Beneficium eſſe Canonicale vel præbendale quomodo probetur, & num.13.14.15.16.*
13 *Probatio per auditum ſufficit in antiquis.*
16 *Beneficia ſeparata debent per ſe ſub cenſum referri.*
17 *Probatio per ſcripturas præualet probationi factæ per teſtes.*

DECISIO CCXXXV.

VIſum fuit Dominis, hodie non eſſe agendum ſimpliciter, an beneficium ſanctæ Margaritæ ſit liberum, & ſeparatum à Canonicatu, cum conſtet de eius anteriori ſtatu ex productione inſtrumenti facta per Cadubrium, de
1 quo in *Summario num.2.* * quod ideo contra
ipſum probat *l. cum precum C. de liberal. cauſ.*
Sed an conſtet, quod de beneficio libero ſit
effecta præbenda Canonicalis, ita vt recedendum ſit à deciſis. Et affirmatiuè fuit reſolutum. Nam hic adeſt quadragenaria cum ti-
2 tulo, & bona fide. * Talis autem quadragenaria, aut immemorabilis requiritur, quando agitur de mutatione ſubſtantiæ beneficij,
vt ex tradit. per *Philipp. de Peruſ. in conſ.* quod
eſt inter *conſ. Felyn. 2. num. 2. & 3. dicit Rebuf. in tit. de vnion. num.35. in fine Rota in antiq. dec. 9. & 10. de reb. Eccl. non alien. Ioan. Andr. in reg. qui contra num.11. verſ. mihi videtur de reg. iur. in 6. Oldrad. conſ.296. num.3. Hoied. de incompat. benef. par.2. cap.3. num 13.* Et fuit di-

i ars I.

ctum in cauſa *Peruſina ſancti Beneueniatis 13. Martij 1588. coram Illuſtriſſimo Cardinali Pam-*
3 *philio.* * Et regula eſt, quod quotieſcumque
agitur de inducenda præſcriptione contra ius,
requiritur vel immemorabilis, vel quadragenaria cum titulo *cap. 1. de præſcript. in 6. vbi DD. omnes.*

4 Et quantum attinet ad bonam fidem, ſufficit quòd allegetur; quia præſumitur *l. penult. C. de euict. l. ſi adult. cum inceſt. §. idem ff. ad l. Iul. de adult. Bart. in l. 1. §. hoc interdicto num.*
5 *12. ff. de itin. actuque priu.* * De titulo autem
conſtat ex duabus enunciatiuis antiquiſſimis vltra centum annos, quæ probant *Bald. in l. cum aliquis num.4. & ibi Iaſ. num.4. & ſeqq. C. de iur. delib. Alexand. conſ.75. numer.3. lib.4. Caſſad. deciſ.3. num.3. de procurat. Put. dec.209. lib.2.* Quarum altera eſt in inſtrumento confecto de anno 1468. de quo in *Summario num. 2.* in quo apparet Canonicos ſtante clauſula *accedente conſenſu Canonicorum* fuiſſe contentos, vt gratia Apoſtolica haberet effectum, per quam indulgebatur Franciſco de Mazzonatis, vt poſſet ex dicto beneficio ſanctæ Margaritæ de Longano eligere vnam præbendam Canonicalem pro Bartholomæo de Coquis eius nepote, quem Canonici ex tunc in fratrem & Canonicum receperunt cū traditione poſſeſſionis, & aſſignatione ſtalli in Choro. Altera verò eſt in inſtrumento optionis de anno 1476. vt in *Summario num. 4.* in quo enunciatur erectio huius beneficij in præbendam Canonicalem. Et quamuis prima enunciatiua emanauerit à Franciſco, ſecunda verò à Bar-
6 tholomæo, & ſic à perſonis ſuſpectis, * &
tamen ad effectum, quod enunciatiuæ antiquæ probent, requiritur, quod ſint duorum inſtrumentorum, & quod emanauerint à perſonis non ſuſpectis *Aret. in c. cum cauſam num. 21. cum ſeqq. & ibi Felyn. num.4. de probat. Aym. de antiq. temp. p.1. ſect.4. num.14. 19. & ſeqq. Put. dec.209. lib.2.* Nihilominus quando concurrunt adminicula, vt concurrere in hoc caſu ex infra dicendis apparebit, enunciatiuæ etiamſi emanauerint à perſonis ſuſpectis probant *Achill. deciſ.1. de confeſſ. Pat. dec.149. lib. 3.* Et fuit reſolutum in cauſa *Bononien. præceptoriæ 5. Aprilis 1604. coram R.P.D. meo Litta.*
7 Neque ad hunc effectum neceſſe eſt, vt conſtet de qualitate tituli *Abb. in c. cum veniſſent num.8. per illum tex. de inſtit. Capic. dec.189. nu. 10.* cum non ſit diſcutiendus, vt per *gloſ. in d. c. in verb. cauſam de præſcr. in 6.* & ſufficiat ti-
8 tulus inualidus & putatiuus *l. cellas* & ibi *gloſ.*
& Doct. ff. de vſucap. gloſſ. in c. de quarto de præſcr. modo ſi validus eſſet, tribueret ius *gloſ. fin. in c. ſi diligenti de præſcript. Philip. de Peruſ. loco alleg. num. 14. Verall. dec.361. n 4. p.2.* Et quod huiuſmodi erectio, & acceptatio habuerit effectum, ita vt adſit quadragenaria, & longè vltra euidentiſſimè patet, cùm poſtea Bartholomæus de Coquis, ad cuius fauorem fuit facta erectio, ſoluerit pro inſtrumento authentico erectionis dicti Canonicatus certam pecuniarum ſummam, vt in *Summario num.13.* Et adeſt inſuper optio, de qua ſupradictum eſt.

Z Vlte-

Digitized by Google

Vlterius præbenda facta de anno 1476. vt in *Summario num.4.* in qua apparet, quod dictus Bartholomæus ob tenuitatem præbendæ ſanctæ Margaritæ de Longano optat præbendam Canonicatus ſancti Iacobi vacantem, & pro inſtrumento authentico dictæ optionis certum quid fuit ſolutum, vt in eodem *Summario n. 3.* Et de eodem anno 1476. conſtituit Franciſcum de Mazzonatis ſuum procuratorem, ad defendendam optionem dictæ præbendæ, qui Canonicatus Sancti Iacobi cum præbenda ſanctæ Margaritæ de eodem anno 1476. fuit collatus per Capitulum Petro Baſſo *nu.5.* qui cepit poſſeſſionem, & preſtitit iuramentum in manibus Capituli, vt in *Summario num.6 & 7.* Et quamuis huiuſmodi ſcripturæ continentes prouiſionem Baſſi fuerint reprobatæ in ſententia Vicarij Patriarchæ Venetiarum, ex quo non fuerant rectè compulſatæ, tamen hodie ceſſat hoc obiectum per productionem originalium. Ex quibus iuribus bene probatur obſeruantia, & qualitas beneficij. Nam ex optione alterius præbendæ denotatur qua-
9 litas præbendæ relictæ, * cum optio non niſi inter Canonicos cadat *Rot. dec.6. de conſuet. in nou. & dec.8. num.5. de ſent. in excomm. in antiq.*

Accedit etiam, quod de anno 1477. per reſignationem cuiuſdam Carpedonis fuit prouiſus de huiuſmodi præbenda Chriſtophorus de Sartaualle, & facta fuit permutatio dictæ præbendæ S. Margaritæ de Longano, & habuit poſſeſſionem, vt in *Summario num.8.* Et hodie ceſſat obiectum compulſationis contra huiuſmodi inſtrumentum, cùm originale ſit productum. Et poſtea de anno 1480. vt in *Summario num.11.* ad inſtantiam dicti Chriſtophori omnes de villa Longani denunciauerint Poteſtati Belluni omnes terras dictæ Eccleſiæ ſanctæ Margaritæ.

Nec obſtat, quod enunciatiua in huiuſmodi inſtrumento videatur æquiuoca, vt dicitur in alia *deciſione*, cum non dicat, huiuſmodi Eccleſiam ſanctæ Margaritæ eſſe membrum Canonicatus; quia hodie ceſſat hoc obiectum, ſtantibus alijs ſcripturis, de quibus ſupradi-
10 ctum fuit, & infra dicetur, * cum vna ſcriptura aliam declaret *Aym. conſ.231. num.12.* & actus ſubſequens declaratur ſecundum ſuum titulum, & cauſam *Oſaſch. dec. 167. n.25. & ſeqq.*

Prædictis addendum eſt, quod de anno 1482. quidam manſionarius Eccleſiæ Feltrenſis tradidit poſſeſſionem Canonicatus, & præbendæ ſanctæ Margaritæ de Longano Benedicto Bonuiaggio prouiſo Apoſtolico, vt in *Summario num.12.* qui de anno 1484. optauit præbendam ſancti Matthæi, dimiſſa præbenda ſanctæ Margaritæ, vt in *Summario num.14.*
11 Et hæc quidem iura oſtendunt effectuationē.* Licet enim poſſeſſio Canonicatus debuerit capi Capitulariter, nihilominus ſufficit, quod poſt poſſeſſionem ſimpliciter captam Canonicus fecerit Canonicales actus de conſenſu Capituli *Caſſad. dec.8. de cauſ poſſ. & propr.* prout in caſu illo præſumitur feciſſe, cum poſtea de conſenſu Capituli optauerit aliam præbendam.

12 Et ceſſat omnis difficultas. Nam ab anno 1543. vſque ad litem moram, & ſic per tempus ferè 50. annorum fuerunt Canonici Ioannes Baptiſta Pinadellus, Firmus de Suſinis, & Peregrinus Maſtorgius, vt conſtat in proceſſu, qui omnes, vt deponunt teſtes, poſſederunt bona ſanctæ Margaritæ vti Canonici. Et reddunt cauſam ſcientiæ, quia alij deponunt de notorietate, alij de publica voce, & fama, alij quia tanquam maſſarij exigebant decimam in primo anno pro fabrica, alij quia erant coniuncti, & exactores Canonicorum, & vnus dicit; quia Pinadellus non habebat aliud beneficium, alij quia ſemper vnus Canonicus poſt alium poſſedit *Oldrad. in conſ. 296. num.1. & ſeqq.* Et quod plus eſt, dicti teſtes concludunt de auditu, ab anno 1539. quo tempore erat Canonicus Franciſcus à Turre,
13 cui ſucceſſit D. Pinadellus, * & hæc probatio per auditum in antiquis ſufficit *c. licèt ex quadam*, vbi *Butr. Ioann. Andr. Abb.* & alij *de teſtibus*.

Et ne quid intactum relinquatur, accedunt
14 pro obſeruantia alia iura producta ab anno 1570. vſque ad annum 1592. de quibus in *Summario à num.23. vſque ad fin.* quæ continent locationes, viſitationes, decreta, & alia ſimilia pertinentia ad huiuſmodi præbendas Sanctæ Margaritæ; Et ſic clare oſtendunt obſeruantiam, vt vnionem beneficij *Oldrad. conſil. 296.*

15 Denique prædicta corroborantur, cum in libris taxæ non reperiantur notata Eccleſia ſanctæ Margaritæ de Longano, vt in *Summario numer. 16.* ſed ſolum Canonicatus Sanctæ Margaritæ, quod veriſimiliter non eſſet, ſi
16 Canonicatus eſſet diuerſus à dicta Eccleſia. * Vtrumque enim beneficium debuiſſet per ſe in cenſum referri *l. forma ff. de cenſ. Oldrad. d. conſ.296. num.2. verſ. & vna tantum datur decima.* Et hoc euidenter ſuadetur, ex quo Eccleſia Sanctæ Margaritæ de Longano, poſt impetrationem de ea factam, vti de beneficio ſeparato, fuit de anno 1593. 9. Februarij annotata in prædicto libro taxæ, tanquam beneficium de nouo repertum. Ex hac enim annotatione claré conſtat, quod antea in dictis libris non erat deſcripta.

Non obſtant teſtes in contrarium examinati, ſuper quibus eſt fundata alia *deciſio*; quia cum hodie ex ſcripturis de nouo productis
17 conuincatur, non eſt de eis habenda ratio. * Probatio enim facta per ſcripturas præualet probationi factæ per teſtes *Innoc. in cap. cum Ioannes num.6. de fid. inſtr. Aym. conſ.54. n.15.*

Vltimo loco non officit, quod adſint plures Eccleſiæ ſub inuocatione ſanctæ Margaritæ; quia inde non poteſt oriri æquiuocum, cum denominentur de Formegano, de Sartena, & de Longano; & iura producta loquantur de Eccleſia Sanctæ Margaritæ, & ſi aliqua ſimpliciter loquantur recipiunt interpretationem
18 ab iſtis, cum, vt dictum eſt, vna ſcriptura aliam declaret.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec.249.

Digitized by Google

VALLISOLETANA IVRIS NOMINANDI.

Mec. 8. Iunij 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula in medio diſpoſitionis poſita, ſatis eſt quod verificetur in parte diſpoſitionis.*
2 *Intentio teſtatoris probatur ex eius teſtamento.*
3 *Narratiua, quæ non mouit Papam, non eſt iuſtificanda.*
4 *Tranſactionis nomine omnis conuentio comprehenditur.*
5 *Aſſertioni Papæ plena fides adhibetur.*

DECISIO CCXXXVI.

Dubitaui, an gratia Apoſtolica eſſet iuſtifi-
cata. Et Domini affirmatiuè reſoluerunt.
Nam licèt non iuſtificetur præcisè, quod Ro-
dericus ingenti cum labore, & forſan cum
expenſis repererit, & detexerit ius nominan-
di puellas ſpectare ad dignitates, hoc non re-
fert; quia ſuborto, & litigando deſuper, in
1 Camera maiori obtinuit ſententiam.* Et ideo
cum verba illa *ingenti cum labore, & forſan ex-
penſis* referantur ad totam orationem, ſufficit,
quod verificentur in lite, prout verificantur
ex depoſitione teſtium ad tradita per *gloſ. in l. ſi
negotium in verb. geſtorum C. de neg. geſt. & per
Anchar. conſ. 80. num. 2. verſ. his non obſtantibus.*
Vltra quod verba illa *repererit, & detexerit* de-
bent intelligi cum effectu. Et ſic poſtquam
negotium fuit poſitum in claro, ſcilicet poſt
litem. Vnde etiam ex iſto capite narratiua re-
2 maneret iuſtificata. * Alia quoque narrata
quoad ordinem fundatoris probantur ex ip-
ſius teſtamento *Bart. in l. 1. num. 8. ff. de nou.
oper. nunc.* prout non adimplementum exequu-
toris probatur ex teſtibus, quorum depoſitio
bene adminiculatur ex teſtamento ipſius exe-
quutoris. Decretum verò, & ſententia ob-
tenta iuſtificantur ex ipſomet decreto canoni-
zante teſtamentum fundatoris.

Neque obſtat, quod non verificetur funda-
torem reliquiſſe filios ipſiuſmet exequutoris
3 poſt obitum eius patris exequutores, * quia
cum hæc narratiua non mouerit Papam, hoc
non vitiat *Aegid. dec. 4. n. 280. Put. dec. 69. lib. 2.*
& fuit pluries reſolutum. Et hac reſponſione
tollitur, quod dicebatur nullam fuiſſe factam
tranſactionem inter dignitates, & exequutores
cum lis non præceſſiſſet, ſed fuiſſe potius quan-
dam recognitionem; quia neque hoc potuit
4 mouere Papam. * Et ceſſat omnis difficultas,
quia ſub nomine tranſactionis poteſt venire
omnis conuentio *l. cum hi §. commune ff. de tran-
ſact. c. ſuſcitata de in integr. reſtit. l. 1. §. fin. ff.
ad Tertull.*

Nec eſt verum, quod non fuerit data facul-
tas Roderico nominandi duas puellas pro ſe
hæredibus, & ſucceſſoribus; quia licet in con-
cordia facta per Procuratorem non legatur
hæc facultas, tamen ei poſtea fuit expreſsè da-
ta per viam nouæ conceſſionis in ratificatione
facta per dignitates.

Denique non officit, quod non conſtet lite-
ras fuiſſe impetratas per dignitates, prout nar-
ratur, quia vltra quod hoc reſpicit potius vali-
ditatem, quam iuſtificationem gratiæ *cap. non-
5 nulli §. ſunt & alij de reſer.* * cum hæc ſit aſſer-
tio Papæ plena ei fides adhibetur *Clem. 1. vbi
Doct. de prob. c. cum à nobis, vbi Butr. n. 3. Abb.
& Felin. in princ. de teſt. Pariſ. conſ. 15. num. 19.
lib. 4.*

PACEN. DECIMARVM DEL'HEBRERO.

Lunæ 13. Iunij 1605.

ARGVMENTVM.

Tertius veniens ad cauſam an, & quando poſſit impedire expeditionem cauſæ.

SVMMARIVM.

1 *Tertius habens intereſſe principale veniens ad cauſam, vt aſſiſtat ſi ignorauit cauſam tractari impedit expeditionem cauſæ, ſecus ſi ſciuit. Item non impedit expeditionem cauſæ, quando tertij aſſiſtentia inſeruit pro excluſione vtriuſque partis n. 3. vel quando non eſt admittenda n. 5.*
Rot. in Oſcen. della Piedra 6. Martij 1564. coram Rubeo *in quibus terminis loquatur numer. 4.*
2 *Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper decimis loci, in quo non eſt parochus.*

DECISIO CCXXXVII.

Petebat Capitulum Pacen. medietatem deci-
marum in loco *del'Hebrero*, quarum altera
medietas percipitur à Reuerendiſſimo D. Epi-
ſcopo. Et *Rota* cenſuit 21. *Iunij anni præteriti*,
neque ex diſpoſitione iuris communis, neque
vigore conſuetudinis huiuſmodi decimas ad
ipſum ſpectare. Quare cum D. Dux Feriæ, con-
tra quem agebatur, peteret abſolutionem, Re-
uerendiſſimus D. Epiſcopus comparuit in cau-
ſa aſſiſtendo Capitulo. Vnde contigit dubitari
an comparitio præfata impediret quominus
abſolutoria daretur. Et Domini negatiuè reſol-
1 uerunt, * quia licet regula ſit, quod tertius ha-
bens principale intereſſe veniens ad cauſam vt
aſſiſtat, ſi ignorauerit cauſam tractari, poſſit
impedire expeditionem, ſecus vero ſi ſciuerit
*Bart. in l. ſi proluſorio §. ſed & agere n. 2. & 3. ff.
de appell. Abb. in c. cum ſuper n. 30. de re iud. Af-
2 flict. dec. 235. ſub nu. 3.* * tamen, & ſi Epiſcopus
habeat intentionem fundatam ſuper decimis
loci in quo non adeſt parochus *c. quoniam de de-
cimis*, & iſtud ius ſolius Epiſcopi non defendit
intentionem intentatam per Capitulum, imo

3 illam excludit. * Vnde meritò ſiue ſciuerit, ſiue ignorauerit, Epiſcopus cauſam tractari illius aſſiſtentia non poteſt impedire expeditionem cauſæ, quia inſeruit pro excluſione Capituli, & Ducis *l. 15. à quo ti ff. de rei vendic. Bifign. dec. 4. de re iud.* latè *Couarr. pract. q. c. 14. n. 4. verſ. non vero contrarium*.

Non obſtat *deciſio in cauſa Oſcen. della Piedra 5. Martij 1564 coram Domino de Rubeis*,*
4 quia in caſu illius *deciſionis* non modo Epiſcopus aſſiſtebat Capitulo, ſed etiam Capitulum erat in quaſi poſſeſſione exigendi decimas. Vnde ſunt termini longè diuerſi.

5 Neque releuat, * quod Capitulum poteſt habere donationem, vel alia iura ab Epiſcopo, ex quibus Epiſcopus teneatur illud defendere, quia cum de iſtis neque apparenter doceatur, merito iſta aſſiſtentia Epiſcopi non poteſt ſuffragari Capitulo, cum non ſit admittenda *Innoc. in cap. veniens 2. in ver. incontinenti de teſt. Ang. in l. ſi ſuſpectu n. 2. ff. de inoff. teſtam. Vrſill. ad Afſl. dec. 135. n. 2.*

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 254.

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Lunæ 20. Iunij 1605.

ARGVMENTVM.

An, & quando duæ Sacriſtæ poſſint eſſe in eadem Eccleſia.

SVMMARIVM.

1 *Verbum exerceatur eſt præciſum, & neceſſitatem inducit.*

2 *Ordo Reipublicæ confunditur ſi iuriſdictio vnicuique ſua non ſeruatur.*

3 *Nobiliores in honoribus, & adminiſtrationibus Reipublicæ debent præferri.*

4 *Dualitas ad res interitum parata eſt vnitas ad conſeruationem.*

5 *In conſideratione non eſt habendum quod fit de facto.*

6 *Epiſcopus auctis facultatibus poteſt augere numerum præbendarum.*

7 *Duo Curati in eadem Eccleſia non poſſunt eſſe æquè principaliter.*

8 *Epiſcopus non poteſt mutare ſtatum Eccleſiæ, & facere ea, quæ ſunt contra ius, & n. 10.*

9 *Sacriſtia nomen eſt nomen iuris, & continet cuſtodiam theſauri.*

DECISIO CCXXXVIII.

Reuerendiſſimus D. Archiepiſcopus Montis Regalis in ſua Metropolitana Eccleſia, quæ eſt regularis, & in qua Monachi ſunt loco Canonicorum iuxta reſolutiones factas, conſtruxit nouam Sacriſtiam pro presbyteris ſæcularibus, qui dictæ Eccleſiæ inſeruiunt, paramentiſque locupletauit, & eius curam clerico ſæculari commiſit. Vnde ſupradictis menſibus dubitari contigit an potuiſſet hoc facere. Et negatiuè fuit reſolutum, & repropoſito dubio ſupradicta die Domini non receſſerunt à priori ſuffragio, Bulla enim Pauli III. eſt ſatis clara, quæ vult quod Sacriſtia exerceatur per vnū
1 ex ipſius Eccleſiæ Monachis, * quod verbum *exerceatur* eſt præciſum, neceſſitatemque inducit, vt dicitur in alia *deciſione*, & propterea officium iniunctum Monachis alter vſurpare non debet *l. quicumque vbi Luc. de Penna C. de exact.*
2 *& exeq. lib. 12. l. conſulta C. de teſtam.* * ſi enim vnicuique ſua iuriſdictio non obſeruatur totus ordo Reipublicæ confunditur *c. prouenit 11. q. 1. Luc. de Penn. loc. alleg. col. 2. circa med. verſ. ſi enim.* Et hæc diſpoſitio eſt iuri communi con-
3 formis,* ſecundum quod nobiliores prout ſunt Monachi, qui ſunt loco Canonicorum debent in honoribus, & adminiſtrationibus rerum publicarum præferri *l. ad ſubeunda C. de decur. lib. 10. l. reſcripto in princ. ff. de muner. & honor. l. 2. in fin. C. de præd. decur. lib. 10. Luc. de Penn. in l. mulieres col. 5. verſ. in pluribus quippe C. de dignit. lib. 12. & in d. l. 2. col. penult. verſ. & ſicut nobiliores C. de exact. & exequut. cod. lib* Hinc videmus, quod in Eccleſijs, in quibus Sacriſtia non datur in titulū quot annis deputatur vnus, vel plures Canonici, qui per miniſtros curam illius exerceant. Repugnat quoque iuri, & regimini Eccleſiæ, quod æquè principaliter ſint duo Sacriſtæ ad *tex. iuncta rubr. in cap. vnico de*
4 *offic. Sacriſt.* * Dualitas enim ad rei interitum parata eſt, vnitas vero ad conſeruationem *c. in apibus 7. q. 1. l. 3. §. penult. in fin. ff. de admin. tut. l. 2. §. nouiſſime ff. de orig. iur. c. 1. 97. diſt. c. gaudemus §. quia vero de diuort. Luc. de Penn. in d. l. quicumque col. penult. verſ. nec poſſet Heinrichmanus conſ. 2. nu. 13. vol. 1.* Regimini etiam Eccleſiæ repugnat, vt dictum eſt, nam diſſenſionis periculum veriſimiliter adeſſet, quia non poteſt eſſe ſocietas affectionum, vbi diſſidet diuerſitas poteſtatum, & hoc modo potius aditus ſtipendijs, quam vtilitatibus reſeruaretur, vt bene conſiderat *Luc. de Penn. loco ſupra alleg. d. col. pen. verſ. præterea probatur hoc*, & ſi oſtendatur aliter ſeruari in quibuſdam Eccleſijs. Vltra reſponſiones datas in alia *deciſione*, ſcilicet quod huiuſmodi Sacriſtię ſunt pro ſeruitio Capellarum particularium non pro ſeruitio corporis Eccleſiæ. Eſt inſuper cōſiderandum, quod ſubordinatè, & non principaliter Sacriſtæ inſeruiunt, vel plures ſunt loco vnius ſecundum *gloſ. in c. nunc autem in verb. Diocletiani diſt. 21.* vel Eccleſia eſt diuiſa, & regulares & ſeculares conſtituunt diuerſa Capitula, & ita loquitur
5 *Verall. dec. 87. p. 1.* * vltra quod non debet haberi in conſideratione, quod de facto, & non de iure fit, vt in ſimilibus terminis dicit *Iaſ. in l. licet n. 3. ff. de leg. 1.*

6 Nec applicatur, quod Epiſcopus auctis facultatibus poteſt augere numerum præbendarum ſi ad inuicem compatiuntur, quod ſecus eſt in Sacriſtia attenta Bulla Pauli III. diſpoſitione iuris communis, & abſurdo, quod ori-
7 retur in diuinis celebrandis,* ſicuti videmus, quod nec duo curati in eadem Eccleſia poſſunt

eſſe

eſſe principales, ſeu æquè principaliter, ſed ſemper vnus præeſt alijs, qui ſubſunt, vt per *Butr. in*
8 *c. cum non ignores n. 4. de preben. & dign.* * Et ex prædictis ceſſat quod dicebatur Reuerendiſſimum D. Archiepiſcopum habere ius ordinandi Eccleſiam, quia hoc non procedit in ijs, quę ſunt contra ius *c. 2. de relig. dom. c. ſicut de exceſs. Pralat.*

Neque eſt verum, quod Monachi non habeant ius prohibendi in Bulla; quia ſatis habent cum ipſis concedatur officium Sacriſtiæ,
9 vt dicitur in alia *deciſione*. * Nec nomen Sacriſtiæ eſt accipiendum pro Sacriſtia materiali, ſed quatenus eſt nomen iuris, ſcilicet vt contineat cuſtodiam theſauri Eccleſiæ, vt in *c. 1. de offic. Sacriſt. & Iacob. de S. Georg. in ſuo tract. de feud. in verb. & cum Molendinis nu. 2.* non facit ad punctum, quia loquitur in caſu in quo poteſt dari pluralitas, & tunc requiritur facultas prohibendi, & dicta *n. 5.* non applicantur, quia Monachi non fundant ſe in præſcriptione, ſed in titulo, quem habent.

Denique non officit facultas, quam Reuerendiſſimus Archiepiſcopus habet in Bulla ad-
10 dendi, vel minuendi, * quia vt in alijs *deciſionibus* reſponſum fuit non poteſt propterea mutare ſtatum, & facere ea, quæ ſunt contra ius. Et hoc expreſsè dicit *Felin.* qui in contrarium allegatur in *c. 2. n. 19. de libell. oblat.* dum dicit, quod additio, & detractio eſt quid diuerſum à mutatione, & infra ſubdit, quod mutatio detractiua, & ſubtractiua non cenſetur permiſſa.

An autem, & quem locum debeat habere Reuerendiſſimus Archiepiſcopus pro paramentis, & alijs rebus pretioſis per ipſum confectis, & conficiendis, & quibus, & qua ratione poſſit committere cuſtodiam, erit particulariter agendum. Interim tamen non poteſt impediri quominus habeat locum priuatum pro ipſis paramentis, & rebus pretioſis.

ROMANA VINEAE.

Merc. 22. Iunij 1605.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio anterior cum titulo præfertur poſteriori ſine titulo.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio etiam inſtrumentalis probatur per teſtes, & eſt manutenibilis ſi fuit capta alio non exiſtente in poſſeſſione.*
2 *Poſterior poſſeſſio præſumitur clandeſtina.*
3 *Habens ciuilem poſſeſſionem anteriorem debet præferri habenti naturalem poſteriorem.*
4 *Poſſeſſio præſumitur iure familiaritatis ſi de altero titulo non conſtet, & quando quis dicatur poſſidere iure familiaritatis n. 6.*
5 *Poſſeſſio ſubſequens præſumitur ex titulo præambulo.*
7 *Verba curialia non ſunt obligatoria.*

DECISIO CCXXXIX.

Fvit reſolutum Pompeio dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia de eius poſſeſ-
1 ſione conſtat ex depoſitione teſtium, ex quibus etiam poſſeſſio ſolet probari *Rebuff. in prax. de miſs. in poſſ. nu. 41.* & fuit dictum in cauſa *Placentina Capellaniæ 19. Nouembris 1603. coram Ill. Card. Pamphilio*, quæ poſſeſſio licet inſtrumētalis cū fuerit capta alio nō exiſtente in poſſeſſione eſt manutenibilis *Caſiad. dec. 20. de preben. Put. dec. 360. n. 8. li. 1.* & fuit pluries reſolutū.
2 Neque obſtat poſterior poſſeſſio Orientæ, quia tanquam iunior, & alio exiſtente in poſſeſſione, præſumitur clandeſtina *cap. licet causā vbi Doct. de probat. Bart. in l. ſi duo in princip. ſub nu. 4. ff. vti poſſ. Verall. deciſ. 334. n. & deciſ. 6. par.*
3 2. Et propterea cū Pōpeius non habuerit ſe pro ſpoliato, & ſic animo retinuerit ciuilem, debet præferri cum ſit anterior poſteriori naturali, vt reprobata opinione *Couar. pract. quæſt. cap. 17. nu. 5.* tenuit *Rota in cauſa Ciuitatis Caſtelli de Molionocijs 22. Iunij 1587. coram Illuſtriſſimo Platto*, & meis temporibus in cauſa *Cuſentina Capellæ 26. Octobris 1601. coram Reuerendiſſimo*
4 *D. Archiepiſcopo Coloſcen.* * Vltra quod ſtante titulo, & poſſeſſione Pompei (cōſtat enim de titulo, & inſtrumento emptionis) ſi Orienta fecit aliquos actus, præſumuntur iure familiaritis *Angel. in l. aſſiduis circa princip. verſ. in tex. ibi mulier poſſidet C. qui pot. in pign. hab. Caſtren. conſ. 179. ſub n. 4. verſ. item non obſtat lib. 1. Alexan. in l. qui iure familiaritatis Angel. in l. aſſiduis circa princip. verſic. in tex. vbi mulier poſſidet C. qui pot. in pign. hab. Caſtren. conſ. 179. ſub nu. 4. verſ. item non obſtat lib. 1. Alexand. in l. qui iure familiaritatis n. 5. verſ. per hoc tamen ff. de acquir. poſſ. & conſ. 88. ſub n. 6. verſ. nec & his lib. 2. Ruin. conſ. 34. n. 13. & 174. n. 4. in fin. lib. 1. Corn. conſ. 315. ſub nu. 3. verſ. & licet lib. 4.*

Neque applicatur, quod poſſeſſio Pompeij fuerit iure familiaritatis quinimo hæc confeſſio Orientæ ſufficeret, vt daretur mandatum de manutenendo Pompeio, quia titulus præ-
5 cedens excludit quod taliter poſſiderit, * ſed poſſeſſio præſumitur ex titulo præambulo *Curt. iun. conſ. 163. num. 32. in fin. & ſeqq. Neutz. conſ. 80. n. 21. Rimin. iun. conſ. 44. n. 69. in fin. Tob. conſ. 66. n. 23.* & fuit reſolutum in cauſa *Gallien. fructuum 28. Februarij 1603. coram R. P. D. Ludoui-*
6 *ſio* * Dicitur enim iure familiaritatis quis poſſidere quando nullum ius poſſidenti competit ſed ratio conſanguinitatis, & amicitiæ hoc ſuadet *Rebuf. in tract. de mater. poſſeſſ. in præfat. nu. 29. in fin. & Doct. in loco pracit.*

Nec officit mandatum de aſſociando, conceſſum Orientæ quia illud loquitur de vinea propria ipſius Orientæ, contiguæ huic vineæ, quam non prætendit Pompeius. Denique non ſubſiſtit, quod Pompeius ceciderit facto
7 proprio à poſſeſſione*, quia epiſtola in qua ſe fundat Orienta continet verba ſcripta ad complacentiam per modum liberalitatis, & oblationis vulgariter fieri conſueta, quæ ideò non ſunt obligatoria *cap. cum veniſſent*, vbi *Card. & Imol. de inſtit. Alex. in l. ita ſtipulatus*

magn.

magn.n.6.& 7 ff de verb.oblig.& ibi Iaſ.n, 5. Nā verba per modum curialitatis ſeu vrbanitatis, & complementi prolata nugatoria exiſtimantur, & non obligant *Card. in Clem extus §.nas igitur de verb.ſignific. & in proem. Greg. §.ſanè not. Angel.in l.ſi cui ff.de ſeruit. Apoſtill.ad Abb, in d.cap cum veniſſent de inſtit.*

ASSISIEN. CENSVS.

Mercurij 22.Iunij 1605.

ARGVMENTVM.

Inſinuatio non requiritur in donatione facta, vt alimenta præſtarentur.

SVMMARIVM.

1 *Vnuſquiſque in re ſua eſt moderator, & arbiter.*
2 *Donatio ob cauſam non eget inſinuatione.*
3 *Sine traditione dominium non acquiritur.*
4 *Clauſula* conſtituti *transfert dominium ad quoſcumque effectus.*
5 *Donatio facta vt alimenta præſtentur non eſt conditionalis, ſed modalis.*
6 *In donatione modali, ſi modus non adimpleatur, dominium rei donatæ ipſo iure reuertitur ad donantem, ſi declaratio donatoris interuenerit.*
7 *Caducitas in re emphyteotica intelligitur ipſo iure, domino tamen volente, & declarante.*

DECISIO CCXL.

DVbitaui, an donatio facta per Cæſarem Andreæ fratri fuiſſet valida ita vt eſſet tranſlatum dominium in donatarium ad effectum, quod cenſus impoſitus per Andræam ſuſtineatur. Et Domini affirmatiuè reſoluerunt, quia
1 vnuſquiſq; in re ſua eſt moderator, & arbiter * *l.in re mandata C. mand.* nec reperitur in iure prohibitum ne frater, niſi ſit minor poſſit do-
2 nare fratri, * & in hoc caſu inſinuatio non videbatur neceſſaria, cum donatio ſit ob cauſam, vt ſcilicet alimenta præſtentur *gloſſ.3 in l. Aquilius* alias *Attilius ff.de donat.vbi Bar.n.3. Alexan. conſ.12.n. 1.vol.1. Purpur.conſ.353.nu.24. Natt. conſ.609.n.20.& 39. Molin. de primog. Hiſp. lib.*
3 *2.cap.8.num.16.** Neque de translatione dominij poteſt dubitari, quia licet ſine traditione non acquiratur *l.traditionibus C.de pact.* tamen
4 in inſtrumento adeſt clauſula *conſtituti*, quę operatur tranſlationem poſſeſſionis ad quoſcumque effectus *l. quadam mulier vbi gloſ. Bart. & alij ff.de rei vend. & l quamuis §. 1. & l. quod meo ff.de acquir.poſſ. Berou.conſ.41.n.12 l.2. Afflict. deciſ.299. latè Tiraq de iur.conſtit.poſſ par.1.n.2. & 3.par. limit. 11.* Et fuit latè deductum in cauſa *Sutrina bonorum 23. Octobris 1595. coram Illuſtriſſimo D.meo Cardinali Pamphilio.* Ex quibus ſequitur, poſſeſſionem cenſus fuiſſe validam, & ſuſtineri.

Non obſtat, quod iſta donátio fuit facta, vt
5 alimenta præſtarentur *, quia non ideo fuit conditionalis ſed modalis, cum onus alendi poſt ipſam donationem eſſet adimplendus *Bart in l.quibus diebus §.Termilius nu. 3. 5. & 6. ff.de condit. & demonſtr. Butr. conſ. 48. in princ.* Et fuit dictum in cauſa *Cauallicen. Baronia 27. Febr.1576.coram bo.me.de Rubeis*, quæ eſt *deciſ.*
6 *39.num.1.par.1. diu.* * Nec facit, quod cum non fuerit adimpletus modus præcedens (non fuerint ſcilicet alimēta pręſtita) dominiū redit ipſo iure in donantem *l.1.C.de donat.quæ quæ ſub modo.& c.gloſ in d.l.traditionibus vbi Curt.iun.n. 26.C.de pact.* Quia quicquid ſit de illa quæſtione cui hac in re onus probandi incumbat, de qua per *Surd.de alimen tit.1.quæſt.48.num.53.& ſeqq.* Ad effectum tamen reſolutionis contractus requiritur voluntas, & declaratio donatoris, quæ non interuenit in hoc caſu, vt ipſo iure dicatur dominium rei donatæ in donantem rediiſſe *l.2.ff.de leg.commiſſ. Tiraq. in l. ſi vnquā, in verò reuertatur n.10.C.de reuoc.donat.* quo lo-
7 ci plura ſimilia deducit. * Et inter alia, quod caducitas licet incurratur ipſo iure, tamen intelligitur domino rei emphiteoticæ volente, & declarante *Iaſ.in l.in emphiteoticarijs num. 6.& ſeqq.C.de iur.emphyt.* & facit *deciſ. in cauſa Spoletana terrarum coram* Reuerendiſſimo *D. Archiepiſcopo Rhodien. 15. Decembris* 1599. vbi quod pactum reſolutiuum habet locum volente eo, ad cuius fauorem fuit poſitum.

Neque officit diuiſio facta 14. Octobris 1592. inter dictum donatarium, & donantem, quia per talem diuiſionem non potuit Andræas præiudicare emptori cenſus, cum diuiſio fuerit facta voluntate Andreæ ad hoc directe tendente *Tiraq.* qui diſtinguendo poſt alios ſic reſoluit de *retract.conuent.§.3.gloſ.vnica nu.* 10.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE MANGIOLIS

Merc. 22.Iunij 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Inuentarium factum à teſtatore an probet bona ibi deſcripta fuiſſe in bonis ipſius teſtatoris fideicommittentis.*
2 *Duo confinia ſufficiunt ad probandam identitatem; maximè ſi concurrant alia demonſtrationes num.5.*
3 *Bona eſſe ſubiecta fideicommiſſo probatur ex eo quod pro talibus fuerint habita in diuiſione, & num. 4.*

DECISIO CCXLI.

DEnique dubitaui, an bona, de quibus in dubio eſſent ſuppoſita fideicommiſſo Comitis Melchioris ſenioris. Pro cuius dubii reſolutione non ſolum videndum eſt, an fideicommiſſum comprehendat dicta bona, verum etiā

de il-

de illorum identitate prout in aliis diſputa-
tionibus ſeruatum fuit.

Et quantum attinet ad Palatium de Riuar-
dinis vna cum terrenis eidem contiguis nulli-
bi probatur hæc bona fide fuiſſe ſuppoſita di-
cto fideicommiſſo. Nec ad hunc effectum ſuf-
1 fragatur inuentarium quod confecit * D. Co-
mes Melchior fideicommittens de bonis ſibi
relictis per Bartholomæum auum, quia dictum
inuentarium vltra quod in eo non legitur de-
ſcriptum palatium ſed ſolum certa poſſeſſio
cum domo, &c. in loco *detto la Richardina* non
releuat, quia inde non ſequitur, quod hæc bo-
na fuerint in hæreditate dicti Melchioris, cum
medio tempore ea potuerit alienare ad *text. in
l. neque natales C. de probat.* Et quamuis poſteà
hæc bona fuerint in bonis Comitis Camilli fi-
lii d. Melchioris, non inde tamen neceſſario
ſequitur, quod ad eum peruenerint ex teſta-
mento patris.

2 Quantum attinet ad poſſeſſionem nuncupa-
tam *di S. Gio.* quæ eſt diuiſa in quatuor petias,
quod ea ſit de bonis ſubiectis fideicommiſſo
patet ex laudo dato per ſanct. me. Gregorium
XIII. tunc Cardinalem vt fuit firmatum in *hac
causa 20. Iunij* 1603. Nec de identitate dubita-
ri poteſt. Nam quoad primam partem huius
poſſeſſionis, ſuper qua ſunt ædificia in aſſigna-
tione facta vigore laudi dantur pro confinibus
à tribus Felicini, & via publica, cum quibus
confinibus concordant confinia nominata in
adiudicatione facta creditoribus. Idem dicen-
dum eſt de ſecunda parte, quæ dicitur *incontro
la caſa*, quia confinia adiudicationis factæ cre-
ditoribus concordant cum confinibus nomi-
natis in aſſignatione vigore laudi nempe Ca-
nale, & Felicini. Et idem quoque dicendum eſt
de tertia, & quarta parte; nam quoad tertiam
confines conueniunt nempe Flumicellum, &
via publica. Et quoad quartam concurrunt via
publica, & ſanctucii, quorum loco, vt deponunt
teſtes, ſucceſſerunt Fratres ſancti Saluatoris. Et
quia in adiudicatione facta creditoribus nomi-
natur quintum petium *il Colturazzo* poſitum in
Communi ſancti Martini illud quoque eſt ſub-
3 iectum fideicommiſſo, vt conſtat ex diuiſione
facta de anno 1543. quæ fuit ad hunc effectum
canonizata in *deciſione facta 20. Iunij* 1603.
Sed difficultas eſt circa identitatem, uam licet
dentur in adiudicatione pro confinibus *Flumi-
cellum*, & illi de Faba, & de his confinibus de-
ponunt teſtes, tamen nulla adeſt probatio quo-
ad confinia antiqua, & ideo dicendum eſt non
conſtare de identitate.

4 Quantum verò attinet ad molendinum nũ-
cupatum *il Molinazzo* ſuper flumine *Felicis* in
Communi *Flexij* cum terra ibi contigua, pro-
batur, quod ſit ſubiectum fideicommiſſo ex di-
cto laudo, & diuiſione facta de anno 1545. &
identitas huius molendini ſatis probatur ex
teſtibus, qui concordant cum dicta diuiſione.

5 Nec dubitari poteſt quin prædicta omnia
confinia ſint bene probata, nam licet aliqua vi-
deantur eſſe generalia, tamen concurrunt aliæ
particulares denominationes. Ex quibus om-
nibus iunctis ſatis videbatur probata identi-
tas, vt fuit firmatum in *hac cauſa* 10. *Ianuarij
præteriti*.

TARRACONEN. PRAEPOSITVRARVM.

Lunæ 27. Iunij 1605.

ARGVMENTVM.

Circa probationem dominij Capituli cer-
torum bonorum.

SVMMARIVM.

1 *Enunciatiuæ antiquiſſimæ à perſonis non ſuſpe-
ctis emanatę probant, & ſi emanarunt à perſonis
ſuſpectis aduc probant concurrentibus admini-
culis n. 2.*

3 *Enunciatiuæ de recenti circa factum enuntiatum
probant inter partes.*

4 *Actus ſubſequens pręſumitur factus ex titulo prę-
ambulo.*

5 *Mutatio nominis non mutat ſubſtantiam rei.*

6 *Deputatio adminiſtratoris arguit bona ſpectare ad
deputantem, & de alijs actibus vide num. 10.
& 11.*

7 *In contractibus factis de bonis, in quibus Capitu-
lum habet intereſſe conſenſus Capituli requiri-
tur, & nu. 10. & ſeq.*

8 *Hypotheca ſuper re aliena non poteſt conſtitui.*

9 *Alienatio rei alię non poteſt fieri in præiudicium
domini.*

11 *Ex redditione computorum arguitur dominium il-
lius, cui fit redditio.*

12 *Adminiſtrator tenetur reddere computa, & reſti-
tuere quæ ſuperſunt, & nu. anteced.*

13 *Enunciatiuæ ſuper diuerſa re non probant quan-
do agitur de probando actu contento in hoc, vel
illo inſtrumento; ſecus verò ſi agitur de proban-
do effectu, qui reſultat ex illis actibus.*

DECISIO CCXLII.

DVbitaui, an Præpoſitus Eccleſiæ Tarraco-
nen. eſſet adminiſtrator bonorum Capituli
ante Prepoſituræ ſuppreſſionem factam de an-
no 1411. per Benedictum aſſertum Papam 13.
cognomine de Luna anno 17. ſui aſſerti Ponti-
1 ficatus. Et Domini affirmatiuè reſponderunt.*
Hoc enim euidentiſſimè probatur ex quam-
plurimis anunciatiuis antiquiſſimis, quæ à
perſonis non ſuſpectis emanarunt, atque ideo
plenè probant *Aret. in cap. cum cauſam num. 21.
de probat. Bald. in l. cum aliquis verſ. item quod
dicit, & ibi Salyc. numer. 3. verſ. ſi tamen plura
Caſtren. num. 6. Iaſ. num. 4. C. de iur. delib. Put.
2 deciſ. 209. lib. 2.* * Et ſunt adeo adminiculata,
vt ſi aliquæ eorum emanaſſent à perſonis ſuſ-
pectis, nihilominus probarent *Achill. dec. 1. de
confeſſ. Put. dec. 149. lib. 3.* Atque eo magis; quia
ferè omnes ſunt circa factum proprium enun-
3 ciatum. * Quare, etiamſi eſſent modernæ, pro-
barent inter partes *Surd. deciſ. 83. num. 13.* cum

plu::-

Digitized by Google

pluribus allegatis per eum in *conſ.7. num.46.* & fuit dictum coram *R. P. D. meo Ortembergho in cauſa Mediolanenſis ſimulationis contractus* 10. *Decembris de anno præterito*, & corroborantur ex instrumento erectionis, & dotationis Capituli facta per Archiepiſcopum vſque de anno 1154. in quo præcipitur, quod Prior, & alij Canonici clauſtrales deberent conſtituere perſonas religioſas extra clauſtra, quę bona
4 donata adminiſtrarent. * Ex hoc enim titulo poſterior formatur euentus *l. vnic. C. de impon.*
5 *Lucratiua deſcr. lib. 10.* * Et licet tractu temporis vnicus tantum fuerit effectus adminiſtrator qui mutato nomine Præpoſitus dicebatur, & erat prima dignitas Capituli, vt eſt in confeſſo apud partes, non propterea ſequitur, quod fuerit mutata ſubſtantia adminiſtrationis *Tib. Decian. reſp. 11. num. 44. vol. 1.*

Et deueniendo ad huius rei indiuiduas probationes conſtat, quod de anno 1321. vt in *Summario num.* 4. Archiepiſcopus mandat cuidam debitori Præpoſituræ, vt ſoluat debitum Bernardo, quem ipſe & Capitulum deputaue-
6 runt adminiſtratorem Præpoſituræ. * Quæ deputatio adminiſtratoris arguit, bona ſpectare ad Capitulum, omnibus enim libera eſt bonorum ſuorum adminiſtratio *l. 2. ff. ſi à pa. quis ſuer. manum.* Et hoc idem comprobat adminiſtrationis bonorum Præpoſituræ conceſſio Archiepiſcopo per Præpoſitum, & Canonicos de anno 1272. ad certum tempus facta. & eiuſdem prorogatio de anno 1274. donec ſibi ſatisfieret de certa pecuniarum ſumma, vt
7 in *Summario nu.* 2. & 3. * Nam ſi bona ſpectaſſent ad Præpoſitum, ipſe ſolus contraxiſſet, nec conſenſus Capituli fuiſſet neceſſarius *Inno. in c. nouit poſt princ. ibi quia intereſſe cuiuſlibet Canonici Ioann. Andr. ibidem num. 5. Butr. num. 6. Anchar. num. 6. Abb. num. 7. de his quæ fiunt à Prælat.* atque etiam comprobatur ex eo quod non paſſus fuiſſet Præpoſitus de redditibus proprijs ſolui debita Capituli, ad *l. cùm indebito ff. de probat. cum vulgar.* Inde etiam hoc euidenter demonſtratur, quod de anno 1359. vt in *Summario nu.* 10. Capitulum obligar nominatim certa bona Præpoſituræ, & præſertim decimam maiorem ciuitatis Tarraconæ, quæ continetur in donatione facta in erectione Berengario Guardiæ, & alij macellarijs, qui promiſerunt ſubminiſtrare carnes, & adminiſtrator Præpoſituræ maior domus Canonicæ, necnon & Collector redituum Præpoſituræ ad mandatum illis factum per Capitulum promiſerunt, & ſe obligarunt iuxta promiſſionem Capituli, & de anno 1361. dictus Berengarius fecit quietantiam Collectori Cenſualium Præpoſituræ de certis pecuniarum ſummis ſibi ſolutis. Quæ quidem obligationes ex eo præcipuè oſtendunt, bona ſpe-
8 ctare ad Capitulum, * quia ſuper re aliena hypotheca conſtitui non poteſt *l. 1. §. 1. & ibi gloſſ. & DD. ff. de pignor. Neguſ. de pign. 3. mem. 2. p. num.* 52. Et oritur maxima etiam præſumptio ex ſolutione facta, quia ſi bona non ſpectaſſent ad Capitulum, veriſimiliter non fuiſſet ſolutum, cùm nemo præſumatur iactare ſuum.

Præterea de anno 1486. vt in *Summario nu.* 17. Præpoſitus, & Canonici conſtituunt procuratorem ad capiendas pecunias ad cenſum, ſuper bonis Præpoſituræ pro ſoluendo ſubſidio D. Papæ, quæ res ſimiliter arguit, quod bona
9 ſpectant ad Capitulum. * Alienatio enim rei alienæ in præiudicium domini fieri non poteſt *l. alienum C. de furt. vbi Bal. Rol. conſ. 60. nu. 56. & ſeqq. lib. 4.*
10 Prędictis accedit, quod de anno 1334. vt in *Sum. num.* 6. Archiepiſcopus, approbante Capitulo, ſtatuit, quòd per arrendarores Præpoſituræ non fieret ſeruitium, ſed per Præpoſitum, cum teneat bona communia Capituli Tarraconæ. Qui conſenſus Capituli iuncta dicta aſſertione, probat, bona ſpectare ad Capitulum. Conſenſus enim Capituli requiritur propter præiudicium Domini *ad tex. in l. in concedendis ff. de aqua pluu. arcen.* Et de anno 1350. vt in *Sum. num.* 7. Præpoſitus & Canonici conſtituerunt procuratorem, ad acceptandam caducitates, & concedendum bona in emphyteuſim. Cuius mandati vigore de anno 1351. idem Procurator conceſſit certa bona, vt in *Sum. num.* 8. & 9. Quæ abſque dubio arguunt, bona ſpectare ad Capitulum *ad tex. in l. in re mandata C. mand.* Nam ſi bona ſpectaſſent ad Præpoſituram, ſuperfluum fuiſſet, quod Capitulum daret ſimile mandatum, vt per *Innoc. & alios alleg.* Ad hæc, de anno 1359. & 1361. vt in *Sum. num.* 12. 13. & 14. Vicarius Archiepiſcopi fecit mandatum ſub certis pœnis procuratori Præpoſituræ, vt ſolueret certas pecuniarum ſummas diuerſis creditoribus Capituli. Vnde ſatis colligitur bona ſpectare ad Capitulum; quia ſi procurator Præpoſituræ non fuiſſet debitor Capituli, non potuiſſet cogi ad ſoluendum creditori ipſius Capituli, *l. hæredem, iuncta gloſ. C. de hæred. act.*
11 Denique de anno 1359. vt in *Sum. n.* 15. procurator Præpoſiti exhibuit ſe paratum reddere computa expenſarum, & receptorum Præpoſituræ, quæ dominis reddi debent *l. qui proprio, §. procurator ff. de procurat.* Rationes autem reddere, ad adminiſtratores pertinet *d. §. Procurator. Ang. conſ. 286. num. 2. & 3. Dec. conſ. 110. num. 7.* cum alijs. Et de anno 1461. vt in *Sum. num.* 16. Vicarius dedit mandatum contra Præpoſitum, ob non reſtitutionem quarundam pæcuniarum occaſione reſidui computorum, quod mandatum bene com-
12 probat prædicta. * Nam adminiſtrator non modò tenetur reddere computa, ſed reliqua etiam reſtituere, quæ ſuperſunt *l. tutorem C. arbitr. tut. l. quod ſeruus ff. de cond. & demon. Socem. ſen. conſ. 2. num. 3. conſ. 46. num. 1. lib. 1.* Et prædicta etiam bene corroborantur ex Bulla ſuppreſſionis Benedicti, in qua expreſsè dicitur, quòd bona Capituli per vnum Præpoſitum erant adminiſtrata. Vnde non modò attento principio de quo ſuprà dictum eſt, ſed etiam ſuppreſſione, conſtat, quod bona ſpectant ad Capitulum. Quæ maximè conferunt ad declarandum actus, qui medio tempore interuenerunt.
13 Nec facit, quòd dictæ enunciatiuæ, aliæ ſint de

de vna re, aliæ verò de alia, & in antiquis ad minimum requirantur duæ enunciatiuæ; quia nihilominus probant. Nam non agitur de probando actu contento in iſto, vel illo inſtrumento, ſed de probando effectu, qui reſultat ex actibus illis, ſcilicet, quòd conſtet, Præpoſitum adminiſtraſſe bona Capituli; in quo probando concurrunt omnes enunciatiuæ; licet per diuerſa media *gloſ. fin. in l. ob carmen, ff. de teſt. Caſtren. conſ. 111. num. 1. verſ. ſed ad hoc reſpondetur lib. 1.*

Nec releuat, dum Præpoſiti laborant, vt oſtendant, quod Præceptoria habebat bona particularia; quia hoc eſt extra dubium. Nam die 14. Aprilis 1602. dum proponebatur hæc cauſa ſuper dominio, fuit diſtincta in quatuor dubia, ſcilicet, vt primo videretur, An donatio Archiepiſcopi eſſet in forma probanti, ſecundò an Præpoſitus fuiſſet adminiſtrator bonorum Capituli, de quo dubio hodie quæritur; tertio an Præpoſitura habeat bona particularia. Quartò quæ ſint bona Capituli, & quæ Præpoſituræ, de quibus duobus vltimis dubijs ſuo tempore, & loco agetur.

ALERIEN BENEFICII

Lunæ 27. Iunij 1605.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Seqneſtrnm neceſſarium non priuat poſſeſſione, voluntarium priuat. Volnntas verò colligitur ex eo, qnod procurauerit expeditionem ſequeſtri.*

DECISIO CCXLIII.

Domini dixerunt, non eſſe agendum de manutentione, cùm Vincentius conſenſerit
1 ſequeſtro, & obtinuerit expeditionem. * Licèt enim ſequeſtrum neceſſarium poſſeſſione non priuet *Caſſad. deciſ. 14. num. 12. ſuper regul. Sarnen. in reg. de annal. q. 46. verſ. adde, Rebuf. de ſequeſt. gloſ. art. 1. nu. 19.* quia quod noſtrum eſt, à nobis ſine facto noſtro auferri non poteſt, tamen ſecus in ſequeſtro voluntario *Rebuff. loc. alleg. numer. 19. Card. in Clem. 1. num. 25. de ſeq. poſſ. & fruct.* Et ad hunc effectum ſufficit, quòd conſenſerit ſequeſtro, procurando expeditionem *Put. deciſ. 77. in fin. lib. 1.* Quis autem ſit habendus pro poſſeſſore, ad effectum probationum, erit particulariter agendum.

ROMANA CENSVS

Lunæ 27. Iunij 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

Pars I.

SVMMARIVM.

1 *Dictio niſi præcedente negatiua, ponit & determinat affirmatiuam in caſu nominato.*
2 *Facultas alienandi data in caſu dotis, intelligitur etiam pro lucro dotis.*
3 *Cenſus imponi poteſt ſuper rebus ſubiectis fidei. commiſſo pro ea quantitate, pro qua eſt creditor.*

DECISIO CCXLIV.

Fvit reſolutum teſtamentum Paulinæ non obſtare impoſitioni cenſus factæ per Pompeium pro concurrenti quantitate dotium, & lucri dotalis Liuiæ della Zecca, & Hortenſiæ Ruſpolæ; Paulina enim expreſsè cauit quod
1 eius bona non poſſint alienari, niſi pro dotibus dandis, & recipiendis. * Quæ dictio *Niſi* cùm præcedat negatiua, ponit & determinat affirmatiuam in caſu nominato, *l. actione, vbi Bart. num. 1. & Bald. nu. 2. C. de tranſact.** Et huiuſmodi facultas alienandi pro dote, intelligitur etiam pro lucro dotis, quod datur vigore ſtatuti *Aym. conſ. 186. à num. 4. ferè vſque ad fin.* vbi concordantes allegat, & poſt eum *Phanuc. de lucro dotis gloſ. 10. n. 58.*
3 Et ideò cùm prædictis Liuiæ & Hortenſiæ ſucceſſerit Pompeius, ac propterea ſit creditor ſuper bonis ſubiectis dicto fideicommiſſo pro dictis dotibus, & lucro dotali, meritò pro illa rata potuit alienare bona nominato fideicommiſſo ſubiecta, imponendo cenſum.

Et hæc intelligebant Domini, niſi doceatur, aliter diſpoſuiſſe dictas Liuiam, & Hortenſiam.

BARENSIS BENEFICIORVM.

Ven. 1. Iulij 1605.

ARGVMENTVM.

Valida eſt præſentatio facta ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, dum concurrunt requiſita neceſſaria.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatio facta ab exiſtente in quaſi poſſeſſione, eſt valida concurrentibus requiſitis.*
2 *Ex vnica præſentatione acquiritur quaſi poſſeſſio præſentandi.*
3 *Actus certus & clarus ſubſequens declarat dubium præcedentem.*
4 *Ad probandum non ius alterius, requiritur res iudicata, vel partis confeſſio.*

DECISIO CCXLV.

Domini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicèt, ſententiam Rotalem eſſe confirmandam,
1 quia qui præſentarunt Alphonſum, * erant in quaſi poſſeſſione præſentandi, & ideo præſentatio eorum ſuſtinetur *cap. conſultationibus de iurep. Lambert. de iurep. lib. 2. p. 1. art. 1. qu. 3.*

Digitized by Google

& fuit firmatum in alijs *Deciſionibus*. Et quamuis ad hunc effectum debeant concurrere requiſita per *Calder. in conſ. 12. de iurepatr.* pluriès à Rota canonizato, tamen omnia interuenerunt. Et quantum ad caput bonæ fidei, cùm concurrant probabiles coniecturę iuſtę poſſeſſionis, vt in *Deciſione Reuerendimi D. Ar-*
2 *chiepiſcopi Colloſen.* conſideratur, * præſumitur bona fides. Et ex hac præſentatione acquiritur quaſi poſſeſſio *Abb. in d. c. conſultationibus ſub nu. 3. Bald. in l. Celſus poſt partem ſecundam verſ. expedita par. 2. nu. 12. ff. de vſucap.* & fuit dictum in cauſa *Cremonen. Prioratus 23. Februarij* 1586. *coram bo. me. Oradino* & ponderatum in hac cauſa 10. *Februarij præteriti coram Reuerendiſſimo Colloſſenſi*.

Nec placuit, quod in præſentationibus, in quibus ſe fundant qui præſentarunt Alphonſum, omnes promiſcuè vocem dederunt, vnde debent intelligi, vt ſimul ſinguli ad ſingula beneficia Ipſis ex tranſactione aſſignata præſentauerint *l. quoties C. famil. erciſ.* quia præ-
3 ſentatio facta ad beneficium S. Nicolai, * tollit omnem difficultatem, cum in ea non poſſit intrare tranſactio. Vnde aliæ præſentationes in omnem euentum, quando dubiæ dici poſſent, recipiunt interpretationem ab iſta *l. vxori §. fin. vbi Bart. ff. de leg. 3.*

Denique non officiunt ea, quæ deducuntur ad oſtendendam validitatem tranſactionis; quia, quicquid ſit de hoc, non propterea dicitur detectum non ius illius, qui eſt in poſſeſſione præſentandi ad effectum quòd præſentatus ab eo non ſit inſtituendus iuxta doctr.
4 *Abb. in d. cap. conſultationibus num. 9.* * Sed ad hunc effectum requiritur res iudicata, vel partis confeſſio, vt in cauſa *Valentina parochialis de Conſentaina 16. Ianuarij* 1582. *coram Illuſtriſſimo Domino Cardinali Seraphino & in hac cauſa 14. Maij* 1604. *coram R. P. D. Lancellotto*.

CELSONEN. PRAECEPTORIAE.

Ven. 1. Iulij 1605.

RGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria conceditur ad probandum, non adeſſe attentata, interueniente maximo fumo, non tamen datur poſtquàm liquidiſſimè conſtat de attentatis num. 2.*

3 *Remiſſoria non datur in beneficialibus niſi in tertia inſtantia, vel alias facta obligatione de ſtando vnica & appoſito ſequeſtro.*

DECISIO CCXLVI.

1 LIcèt reo ſoleat concedi remiſſoria ad excuſandum ſe ab attentatis *Caſſad. dec. 4. de dilat. Veſtr. in prax. lib. 8. cap. 4. nu. 20. Lancell. de attent. par. 3. cap. 26. num. 113.* In caſu tamen de quo agitur, viſum fuit Dominis, eſſe denegandam; tum quia in his terminis non ſolet concedi, niſi maximo interueniente fumo *Put. dec. 219. num. 3. lib. 1.* qui hic non adeſt, nec poteſt capi ex primo inſtrumento, in quo apparet, Honofrium habuiſſe ſe pro ſpoliato; quia adeſt atteſtatio notarii, quod fuit decep-
2 tus in dando illud exemplum. * Tum etiam quia non datur, poſtquam liquidiſſimè conſtat de attentatis, quæ per actorem fuerunt probata *Caſſad. deciſ. 4. in fin. cum duabus præcedent. de dilat. Afflict. dec. 351. num. 6. & 7. Lancell. loc. præcit. num. 115. & 116.*
3 Placuit etiam Dominis aliud fundamētum, quòd in beneficialibus non datur, niſi in tertia inſtantia, vel alias facta obligatione de ſtando vnicæ, & appoſito ſequeſtro *Verall. deciſ. 57. par 3.* Vnde cùm ſequeſtrum eſſet de nouo apponendum, remanet irreleuans, ideo concedi non debet *l. ad probationem C. de probat. c. cùm contingat de offic. deleg. Caſſad. deciſ. 2. de dilat. Verall. deciſ. 66. p. 3.* Et ita concluſum, remiſſoriam eſſe denegandam.

PAMPILONEN. DE IANSI.

Ven. 1. Iulij 1605.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 Allegatio Lap. 89. *quando habeat locum, & n. 3.* Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 9. *habet locum tam in poſſeſſorio, quàm in petitorio.*

DECISIO CCXLVII.

FVit reſolutum, conſtare de tali vacatione beneficii de iure, & de facto, per obitū Petri, quæ ſuffragetur Ferdinando; itaut intret eius gratia *ſi neutri*. Nam cùm Petrus poſſederit beneficium per plures annos, & vſque ad obi-
1 tum, intrat *allegatio Lapi* 89. Vnde, ſiue requiratur decennium, vt videtur ſentire *Lapus*, dum requirit longum tempus, vt per DD. in cap. illud vbi latè *Felin. col. 4. verſ.* nota 1. *de præſump.* ſiue ſufficiat poſſeſſio trienalis vt per *Caſſad. deciſ. 2. in fin. de cauſ. poſſ. & propr* Ferdinandus obtinere poteſt, quia Petrus vltra dictum tempus poſſedit.

Neque officit, quòd ſi beneficium vacat per obitum Petri, Antonius habeat intentum, ex quo Petrus fuit præſentatus à Communitate, in cuius præſentatione de ſe poſtea facta ſe fundat Antonius; quia cum iam ſit iudicatum, non conſtare de iurepatronatus Communitatis, non poteſt tali præſentatione iuuari. Nec illius quaſi poſſeſſio præſentandi
2 ipſi ſuffragatur; * quia decretum *Conc. quaſt. 9. ſeſſ. 25.* habet locum tam in petitorio, quàm in poſſeſſorio, vt fuit reſolutum ex ſententia *Illuſtriſſ. Interpretum* in cauſa *Romana parochialis de Publicolis, 21. Ianuarij* 1600. *coram Reuerendiſſimo Domino Pacen.* Et ceſſat omnis diffi-

difficultas; quia Ferdinandus non vtitur præſentatione Communitatis in perſonam Petri, ad oſtendendum titulum illius validum, ſed nititur ſola *allegatione Lapi*, * quæ habet locum etiamſi probaretur, prædeceſſorem habuiſſe ab initio titulum inualidum, quia præſumitur ſuperueniſſe titulus validus *Caſſad. deciſ. 3. nu. 4. de cauſ. poſſ. & propr. Sarnen. de trien. quæſt. 10. in fin, & quæſt. 26. num. 12. pag. mihi 389. in fin.*

TOLETANA DECIMARVM.

Saturni 5. Nouembris 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM

1 *Scriptura rectè compulſata, & in actis producta dicitur eſſe in forma probanti, & probat contra producentem.*

2 *Verbum ſolia eſt genericum.*

3 *Verbum hiſpanum* pliegos *ſignificat faſciculum ſcripturarum.*

DECISIO CCXLVIII.

1 Fvit reſolutum quietantias ſuper quibus eſt fundata *deciſio in hac cauſa facta 31. Ianuarij præteriti*, eſſe in forma probanti. Nam fuerunt compulſatæ per Didacum de Cueliar ad inſtantiam Conuentus ſancti Iacobi, vt in *Summario num. 4.* & compulſatio poſtmodùm per eundem Conuentum fuit producta, vt in *Summario num. 5.* & ideo ſunt in forma probanti, & contra Conuentum probant *l. ſi filius 5. fin. ff. de interrog. act. l. cùm precum C. de lib. cauſ. Abb. in cap. cùm venerabilis num. 31. Felyn. nu. 22. de except.*

Nec placuit Dominis, quòd non conſtet huiuſmodi quietantias fuiſſe productas. Quinimò ſatis conſtat, cùm fuerint producta ſolia,

2 ex quibus conſtat de ſolutione decimarum, * quod verbum genericum *ſolia* eſt aptum compræhendere etiam iſtas quietantias, & ideo non poteſt dubitari, cum reperiantur in proceſſu, quin compræhendantur ſub illa productione generali, ad tradita per *Bald. & Alciat. in l. ſub prætextu ſecunda num. 2. C. de tranſact.* & per *Nat. conſ. 146. num. 20. & ſeq. lib. 4. Purpur. conſ. 289. lib. 1.*

3 Minus etiam placuit, quòd in proceſſu Hiſpano non dicatur, *& alia ſolia, ſed otros pliegos*, & productio videatur euacuata in *pr. fol. 1916.* Vbi habentur huiuſmodi plici. Nam reſpondetur, quòd illuſt nomen *pliegos* denotat faſciculum ſcripturarum, & poteſt verificari tam in dictis quietantijs, quàm etiam in dictis iuribus *ſol 1916.*

Denique non officit, quod productio incipiat à *fol. 1642.* vſque ad *f. l. 2031.* & quietantiæ huiuſmodi ſint in *proc. fol. 1111.* quia huiuſmodi proceſſus continet interpretationem proceſſus Hiſpani, ex quo apparet, iura compulſata ibi non haberi per ordinem, & ſatis eſt quòd productio poſſit verificari modo præfato, vt dictum eſt.

FELTREN. PRAEBENDAE.

Lunæ 14. Nouembris 1605.

ARGVMENTVM.

Mutatio ſubſtantiæ beneficij quomodo probetur.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio quadragenaria cum titulo, & bona fide, ſufficit ad probandum mutationem ſubſtantiæ beneficij.*

2 *Duæ enunciatiuæ probant titulum aptum ad præſcriptionem beneficij, etiamſi ſint vnius notarij, vel emanauerint à perſonis ſuſpectis, dummodò concurrant alia adminicula.*

3 *Epiſcopus non poteſt vnire beneficia exiſtentia in alterius diœceſi.*

4 *Ex lapſu longi temporis præſumuntur omnia ſolemniter acta.*

5 *Interpretatio ita eſt facienda, vt contrarietas euitetur.*

6 *Numerus teſtium illorum defectus ſupplet.*

DECISIO CCXLIX.

Placuit Dominis *deciſio* in qua fuit reſolutum conſtare, Eccleſiam ſanctæ Margaritæ, de qua agitur, fuiſſe effectam præbendam Canonicalem, cùm concurrat ad id probandum

1 quadragenaria poſſeſſio cum titulo,* quæ hoc modo qualificata requiritur, ceſſante immemorabili, quando agitur de mutatione ſubſtantiæ beneficij *Put. deciſ. 238. lib. 1. Verall. de-*

2 *ciſ. 344. & 347. lib. 3.* * Nam de titulo conſtat ex duabus enunciatiuis antiquiſſimis vltra centum annos *Aretin. in cap. cùm cauſam nu. 21. verſ. ſed tamen aduerte de probat.* qui licet requirat, quòd enunciatiuæ ſint diuerſorum notariorum, & emanauerint à perſonis non ſuſpectis, tamen licet iſtæ ſint vnius notarij, ſtantibus nihilominùs adminiculis ponderatis in alia *deciſione*, bene probant, vt in fortioribus terminis dicit *Io. Andr. in d. cap. cum cauſam num. 10. Butr. num. 10. Abb. ante num. 1. & ceteri Doct.* & benè *Eugen. in puncto conſ. 44. nu. 47. & Decia. reſp. 32. num. 92. verſ. item non loquuntur lib. 2.* & ſentit *Rimin. iun. conſ. 137. num. 10.* Et hæc declaratio eo magis procedit in caſu iſto, quia Delaitus notarius erat Cancellarius Capituli, coram quo prædicta fuerunt geſta, prout etiam iſtæ enunciatiuæ probant, ſtantibus adminiculis, licèt emanauerint à perſonis ſuſpectis *Achill. deciſ. 1. de confeſſ. & 7. in fine de iurepatr. Put. deciſ. 149. lib. 3. Eugen. loco alleg. num. 65.* & fuit dictum in cauſa *Hiſpalen. hoſpitalis 26. Martij 1590. & 22. eiuſdem*

dem menſis anno ſequenti coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali. Pamphilio. Obſeruantia verò non ſolùm probatur ſpatio 40. annorum, ſed ab anno 1468. quo fuit facta vnio vſque ad hæc tempora, vt latè deducitur in alia *deciſione*, itaut non ſit ambigendi locus.

3 Neque obſicit, quòd beneficium de eo tem-
pore eſſet in diœceſi Bellunen. Et clara eſt cõ-
cluſio, quòd Epiſcopus non poteſt vnire be-
neficia alterius diœceſis *cap. ſicut vnire de ex-
ceſſ. Prælat.* quia vltra quòd ex dicto inſtru-
mento anni 1468. apparet, vnionem fuiſſe fa-
4 ctam vigore gratiæ Apoſtolicæ, * tamen ſtante
lapſu tanti temporis, & obſeruantia ſubſequu-
ta, omnia præſumuntur ſolemniter geſta *Fe-
lyn. in cap. Albericus num. 4. in fin. de teſt. Put.
deciſ. 365. num. 3. & 7. lib. 2.* Et fuit pluries re-
ſolutum.

Nec officiunt ea quæ deducuntur circa ob-
ſeruantiam; quia licet Serrauallus inue-
ſtitus de anno 1477. poſtea dimiſit de
anno 1478. & ideo videretur dicendum, de-
ſcriptiones poſtea factas fuiſſe ſuſpectas, nihi-
lominus cùm de anno 1482. Canonicatus va-
caſſet per eius obitum, dicendum eſt, dimiſſio-
5 nem non habuiſſe effectum. * Et iſta interpre-
tatio eſt ſumenda, vt vitetur contrarietas *cap.
inter dilectos, §. quæſitum num. 4. ff. de condict.
indeb. Aym. conſ. 79. num. 5.*

6 Neque officiunt ea quæ dicuntur contra te-
ſtes; quia cùm ſint plures, ſupplentur, & de-
clarantur per alios *Bald. in l. 2. num. 5. C. de
bon. poſſ. ſecund. tabul. Verall. deciſ. 206. par. 2.*
Vltra quòd excepto primo teſte, contra alios,
ſuper quorum dicta *deciſio* facit fundamentum
nihil quod releuet opponitur.

TIBVRTINA CAPELLANIAE.

Merc. 16. Nouembris 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus teſtatoris ſpectat ad hæredem illius.*
2 *Nomine* hæredum *ex propria ſignificatione ve-
niunt etiam extranei, maximè quando ſumus in
re ad hæredes extraneos tranſitoria.*
3 *Ex confeſſione facta in teſtamento, quod ipſa ſit
filia, iuncta aditione hæreditatis, probatur in ſui
præiudicium filiatio.*
4 *Cùm alius in ſucceſſione non concurrit, ſatis eſt,
quòd volens ſuccedere, oſtendat, ſe eſſe in gradu
ſucceſſibili.*

DECISIO CCL.

POſt reſolutionem factam circa exiſtentiam
iuriſpatronatus, dubitaui, an illud ſpectaret
ad Sicinium de Sebaſtianis, qui Felicem Nar-
dinum præſentauit. Et affirmatiuè fuit reſo-
1 lutum. * Ex teſtibus enim, qui dantur in
Summario nu. 6. conſtat, ipſum fuiſſe hæredem
Sebaſtiani de Sebaſtianis eius fratris ex latere
patris, qui deſcendit ex Stephano Colepauli,
ſui, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus Ioan-
nes Paulus fundator reliquerat huiuſmodi iuſ-
patronatus *cap. 1. vbi Abb. num. 2. de iurepatr.
Bald. conſ. 409. num. 1. l. 2. Card. conſ. 152. nu. 1.*
Et potuit tranſire in Sicinium hæredem ex-
2 traneum, * cùm appellatione hæredum ex pro-
pria ſignificatione veniant etiam extranei *l.
ſciendum ff. de verb. ſign. l. in annalibus C. de leg.
Bart. in l. Gallus §. etiam ff. de lib. & poſth.* Quod
procedit ſine ſcrupulo, quando ſumus in re ad
hæredes extraneos tranſitoria *Menoch. conſ.
158. num. 12. verſ. quintus caſus*, prout eſt iuſ-
patronatus *Abb. & Bald. in loco præcit. Card.
d. conſ. 122. in princ. gloſ. in cap. conſiderandum
16. quæſt. 7. Calder. conſ. 2. de iurepatr. Gabr. conſ.
116. num. 1. lib. 2.* Et fuit dictum in cauſa *Are-
tina Capellaniæ 3. Iunij 1584. coram Bubalo.*

Quod autem Sebaſtianus deſcendat à Ste-
phano Colepauli, cui fuit relictum iuſpatrona-
tus per fundatorem, vt in illius teſtamento in
ſummario num. 1. ſatis conſtat, cùm idem Ste-
phanus in ſuo teſtamento, de quo in *ſumma-
rio nu. 2.* inſtituerit hæredes Angelum, & Pau-
lum, necnon & Patricium, ſi viueret, ſuos fi-
lios, & a Patricio deſcendat Semidea; quæ in-
ſtituit hæredem prædictum Sebaſtianum ex fi-
lia nepotem, vt in *ſummario num. 3.* Et quam-
3 uis de Patricij vita non conſtet, * tamen ſatis
eſt, quòd conſtet ex teſtamento Semideæ con-
fecto de anno 1563. ipſam fuiſſe filiam prædi-
cti Patricij. Quæ aſſertio in teſtamento, cùm
ſit facta à moriẽte tempore quo de illius præ-
iudicio agebatur iuncta aditione hæreditatis
Angeli fratris dicti Patricij, quam ipſa adiuit
tanquam illius neptis, vt conſtat ex pluribus
actibus in *ſummario num. 5.* ſatis probat filia-
tionem *ad not. per gloſ. & Bar. in l. ſi quis graui
§. fin. ff. ad Syllan.* Nec opus eſt docere, quòd
Semidea fuerit hæres Pauli patrui, & Patricij
Patris, qui vna cum dicto Angelo fuerunt in-
4 ſtituti hæredes à Stephano, * quia ſufficit oſtẽ-
diſſe, Semideam fuiſſe in gradu ſucceſſibili,
cùm alius ex conſanguineis nõ concurrat cum
ipſa; ex allegatis per *Tiraq. de retr. lignag. §. 11.
gloſ. 1. num. 5. & 6.* Et admiſit Rota in cauſa
*Aretina Capellaniæ 4. Iulij 1603. coram Illu-
ſtriſſimo D. meo Cardinali Pamphilio.*

Et ita concluſum in contumaciam alterius partis.

GERVNDEN. PRIORATVS.

Mercurij 16. Nouembris 1605.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Exequutor cum clauſula* vocatis, *&c. eſt mixtus,
& ab eius ſententia datur appellatio, vnde pen-
dente appellatione non poteſt ad exequutionem
veniri ſine vitio attentatorum.*

DE-

DECISIO CCLI.

1 FVit reſolutum, conſtare de attentatis, quia cùm exequutio Breuis fuerit commiſſa cum clauſula *vocatis Petro, & alijs, qui fuerint vocandi*, exequutor erat mixtus *cap. exhibita, vbi Abb. in vlt. not. de iud. Card. conſ. 63. in princ. Dec. conſ. 173. num. 2. Rot. deciſ. 30. de reſeruat. & deciſ. 12. de offic. deleg. in nou.* Et ideo ab eius ſententia dabatur appellatio *Card. d. conſ. 63. num. 2.* quem refert, & ſequitur *Felyn. in d. cap. exhibita num. 4. de iud.* Et fuit pluries reſolutum. Vnde pendente appellatione non poterat deuenire ad exequutionem breuis abſque vitio attentatorum *cap. non ſolum de appell. in 6. cum vulg.*

TARRACONEN. ATTENTATORVM.

Lunæ 21. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de attentatis.

SVMMARIVM.

1 *Actus facti in cauſa diuerſa non cauſant attentata.*
2 *Inhibitio Rotalis, ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda, & actus poſt eam facti non carent vitio attentatorum.*
3 *Qui continuat non attentat, & ad hoc vt dicatur continuare, actus ſubſequens debet eſſe conformis actibus antecedentibus ante inhibitionem.*
4 *Actus præſumitur factus tempore licito ad illius validitatem, & ad effugiendum vitium attentatorum.*

DECISIO CCLII.

QVamuis conſiderando primam commiſſionem cauſæ ſuper augmento directam bo. me. Gypſio de anno 1598. non videatur con-
1 ſtare de attentatis; * quia ageretur de cauſa diſtincta *Dec. conſ. 33. num. 4. verſ. ſecùs ſi articulus, & num. 5.* tamen attenta commiſſione mihi directa de anno 1600. qua fui ſubrogatus in locum D. bo. me. Gypſii, & mihi inſimul fuit commiſſa cauſa ad inſtantiam Præpoſitorum ſuper officiis ſingulis Canonicis dari ſolitis, ac ſimul illorum emolumentis, & declaratione inhabilitatis, & priuatione officiorum, cuius vigore inhibitio fuit conceſſa de menſe Maii eiuſdem anni, cùm de menſe Nouembris anni 1603. Capitulum priuauerit Chryſtophorum de Cheralt Archidiaconum, & Paulum Campanam hoſpitalarium officiis, quæ habebant, quin & illos inhabilitauerint ad illa in poſterum obtinenda prætextu, quod contraueniſſent cuidam ordinationi Capituli; Dubi-
2 tari non poteſt, quin conſtet de attentatis, * quia inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda *Put. deciſ. 395. lib. 2. Achill. deciſ. 9. de appell, Verall. deciſ. 129. lib. 1. in manuſcript.*
3 Neque obſtat regula, * quòd qui continuat non attentat; quia hic non probatur aliqua poſſeſſio relenans Capituli. Nam actus de anno 1543. de quo in *Summario* noniter dato *num. 2.* & alius datus in primo *Summario* pariter *num. 2.* in quibus priuantur certi Canonici, & declarantur inhabiles, non oſtenduntur effectuati, & ideo non probant poſſeſſionem *Calder. conſ. 23. de praben.* Alij verò actus licèt oſtendantur effectuati, tamen ex his non colligitur poſſeſſio correſpondens priuationi vltimo loco factæ à Capitulo. Quare nec iſti actus poſſunt ſuffragari *Lancell. de attent. par. 2. cap. 4. limit. 1. num. 70. & cap. 12. limit. 25. num. 5.*

Attentata ex aliis capitibus non placuerunt Dominis; quia receptio pecuniarum fuit facta de ordine Rotæ, & decretum factum per Capitulum, quod Dignitates ſoluere deberent Canonicis celebrantibus loco abſentium mortuorum, vel impeditorum, maiorem ſummam pecuniarum, quam quæ priùs ſoluebatur, non oſtenditur effectuatum, nec apparet de quo
4 tempore ſit factum. * Vnde in omnem euentum præſumitur factum tempore licito, tam ad validitatem actus, quam ad effugiendum vitium attentatorum *gloſ. in cap. non ſolum, in verb. reducendum circa med. de appellat. in 6. Achill. dec. 307. eod. tit.*

FVLGINATEN. FIDEICOMMISSI.

Lunæ 5. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

Ex prohibitione alienationis cēſetur etiam prohibita Trebellianica.

SVMMARIVM.

1 *Ex prohibitione alienationis etiam in parte minima cenſetur prohibita Trebellianica, & nu. 4. Contrarium vide num. 3. etiamſi facta ſit prohibitio alienationis extra familiam num. 7.*
2 *Diſpoſitum in Falcidia habet locum in Trebellianica.*
3 *Trebellianica in filijs primi gradus poteſt prohiberi.*

DECISIO CCLIII.

1 EX prohibitione alienationis, etiam in parte minima, fuit reſolutum, cenſeri quoque prohibitam detractionem Trebellianicæ per *text. in auth. ſed & in ea C. ad l. Falcid. & in auth. vt ſponſ. largit. §. ſi quando col. 9. vn-*
2 *de ſumitur*, * qui licèt loquatur in Falcidia, habet etiam locum in Trebellianica ex identitate rationis, vt per *Bald. ibi Aret. conſ. 37. num. 10. verſ. ad ſecundum Card. conſ. 113. in princip. Rom conſ. 206. num. 1. & ibidem addent. Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 7. tit. 12. num. 19.* latè *Gabriel.* alios referens *de Trebell. concluſ. 9.* Et dictum eſt, rem eſſe extra difficultatem, cùm pro-

prohibitio ſit facta filiis, & deſcendentibus, vt
ſunt verba clara teſtamenti *Socin. iun. conſ. 49. num. 21. vol. 3. Decia. reſpo. 120. num. 24. in fin. lib. 4.* cum aliis per *Illuſtriſſimum Manticam vbi ſupra num. 20. in fin. & num. 21.*

3 Neque obſtat, quòd ad effectum vt cenſeatur prohibita Falcidia, & ſit ex identitate rationis etiam Trebellianica, requiritur expreſſa prohibitio, & non ex prohibitione alienationis per tex. *in § ſi vero expreſſim auth. de hæred. & Falcid.* quia licet hæc fuerit opinio *Ang. ibi num 40. verſ. contrarium mihi videtur,* &
4 aliorum quos allegat *Neuiz. conſ. 2. num. 1.* * tamen cõtraria ſententia, ſcilicet quòd ſufficiat prohibitio alienationis, eſt communis, & verior, vt dicit ibidem *Neuiz. num. 33. & 34. & per tot.* qui etiam bene reſpondet argumentis contrariæ partis, & fundat hanc ſententiam, & in ea reſidet *num. 49. verſ. quid tenendum.*

Neque etiam facit, quod ſumus in prohibitione alienationis factæ filijs primi gradus; quia nihilominus ex ipſa reſultat prohibitio
1 Trebellianicæ, cum clarum ſit, ſecundum opinionem quam Rota ſeruat, quod etiam filijs primi gradus Trebellianica poteſt prohiberi *Caſſad. deciſ. 4. de teſtam. Sarn. deciſ. 94. incip. Trebellianica Simon. deciſ. 89. incip. in vna Romana Creſcen. deciſ. 2. de teſtam.* & fuit reſolutum in cauſa *Ancontana fideicommiſſi 18. Martij & 27. Aprilis 1583. coram b. me. Cardinali Lancellotto* & in cauſa *Nucerina fideicommiſſi 30. Octobris 1595. coram Illuſtriſſimo Mattea*, quæ *Deciſio* loquitur in terminis prohibitionis alienationis factæ filijs. Et hanc etiam opinionem dicit magis communem *Bertran. conſ. 130. num. 5. lib. 3. p. 2.* & ſequitur *Molin. de primog. Hiſpan. lib. 1. c. 17. num. 12. verſ. contrarium tamen.*

Neque etiam obſtat, quod facta ſit prohi-
6 bitio alienationis extra familiam, * vnde cenſeri debet permiſſa alienatio in familia; quia hæc verba prohibitionis debent operari circa fideicommiſſum ex allegatis per *Illuſtriſſimum Mantic. in d. tract. lib. 5. tit. 14. à nu. 24. vſque ad fin. Peregr. de fideicom. art. 14. nu. 7. verſ. at ſecus eſt* Et cum ex illis verbis arguatur, quod factum fuerit fideicommiſſum fauore agnationis, ideo magis cenſeri debet, prohibitam eſſe Trebellianicam etiam ipſis filijs, vt per *Dec. conſ. 295. circa fin. Natt. conſ. 321. num. 8. in fin. & nu 9. Sim. de Præt, de interpret. vlt. vol. lib. 3. dub. 5. fol. 6. num. 33. fol. 367.* Et in puncto quod ex prohibitione alienationis extra familiam cenſeatur nihilominus prohibita Trebellianica, conſuluit *Alberi. conſ. 147. num. 8.* Cuius dictum corroborari poteſt ex prædictis, & ex concluſione, quod prohibita alienatione, cenſeatur prohibitum omne id, per quod peruenitur ad illam *l. codicillis §. morte* vbi *Bart. de leg. 2.* latè *Tiraq. de retr. lignag. §. 1. gloſ. 14. num. 14.*

PACEN. DECIMARVM.

Lunæ 5. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

Tertius veniens ad cauſam an poſſit impedire expeditionem cauſæ.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus habet intentionem fundatum in decimis quando non adeſt parochus, vel quando debentur Eccleſiæ Cathedrali nu. 4.*
2 *Tertius veniens ad cauſam quando excludit actorem, & reum, non poteſt impedire expeditionem.*
3 *Mandatum eſt ſpecificè obſeruandum.*
4 *Capitulum recipit fomentum ab Epiſcopo ſibi aſſiſtente in cauſa decimarum, quando decimæ debentur Eccleſiæ Cathedrali, & conſequenter Capitulo, cum Epiſcopus de iure communi habeat in illis fundatam intentionem.*

DECISIO CCLIV.

DOmini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicèt aſſiſtentiam Epiſcopi non præſtare tale fomentum Capitulo Cathedrali Pacen. vt non poſſit dari abſolutoria Dom. Duci de Feria reo circa perceptionem medietatis decimarum in loco *del Hebrero*, quia in illa quæſtione de tertio veniente ad cauſam vt aſſiſtat alicui, an impediat expeditionem cauſæ, inter alia præſupponunt Doctores, quod vterque habent intereſſe, vnus ſcilicèt principaliter, alter vero per quandam conſequentiam, vt per *Bart. in l. ſi quis proluſorio §. ſed & agere lib. 1. ff. de appellat.* Sed in caſu iſto, cum locus *del Hebrero* ſit extra limites Parochiæ vt reſolutum fuit, nec conſtet, quod ſit in alicuius Parochia,
1 Epiſcopus ſolus de iure communi * habet intentionem fundatam *cap. quoniam de decimis.* Ipſe enim ſolus hoc caſu eſt Parochus, & penes eum reſidet tota cura *cap. nullus 16. q. 7.* & fuit firmatum in hac cauſa. Et propterea cum ad Capitulum, cui aſſiſtit Epiſcopus, non habeat nec principale intereſſe, nec in conſequentiam, prout etiam fuit reſolutum; meritò prædicta aſſiſtentia ei ſuffragari non poteſt, cum victoria non poſſit obtineri, niſi ad fauorem Epiſcopi, pro quo ſolum ferri ſen-
2 tentia poteſt. * Vnde bene intrat concluſio firmata in vltima *deciſione*, quod quando tertius veniens ad cauſam excludit actorem, & reum, non poteſt impedire expeditionem iuxta veriorem ſententiam, de qua in *deciſione noſtra 4. de iud. in antiquioribus.*

Nec facit, quod iuxta diſpoſitionem dicti Capituli, quoniam Epiſcopus poteſt decimas ad opus ſuum retinere, vel alijs Eccleſijs deputare; quia ex aſſiſtentia quam præſtat non ſequitur, quod voluerit has decimas donare
3 Capitulo. * Et hoc non dicit mandatum, quod eſt diligenter attendendum *l. diligenter ff. mand.*

Neque obſtat *deciſio in cauſa Oſten. decimarum coram bo. me. de Rubeis*, quia vltra reſponſiones aliàs datas, benè in caſu illius *deciſionis*

Capi-

Capitulum recipiebat fomentum ab Epiſcopo cum ageretur de decimis intra limites parochię Eccleſiæ Cathedralis. Nam quotieſcumque decimæ debentur ex aliquo titulo Eccleſiæ Cathedrali, Epiſcopus habet intentionem fundatam de iure communi; & ſic habet intereſſe principale *c. dudum de decimis*, & Capitulum per quandam conſequentiam, quia ille decimæ debent diuidi inter Canonicos *c. vltimo de offic. Cuſtod. Rebuſ. de decimis q.7.nu.13.*

ANCONITANA PECVNIARIA.

Veneris 9. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

De nullitate mandati ex quo non fuit iuratum de calumnia nec ductum de mandato procuræ.

SVMMARIVM.

1 *Decretum eſt nullum, ſi fuerit omiſſum iuramentum calumniæ, vel non adſit mandatum procuratoris eitati, & ideo non eſt exequendum nu.8.*
2 *Lis dicitur mota per comparationem in actis, & proteſtationem, vt iuretur de calumnia.*
3 *Acta præcedente mandato facta conualidantur per mandatum procuræ poſteà productum, non tamen acta nullo præcedente mandato facta num. 4.*
5 *Mandatum præſumitur ex productione iurium cum magna impenſa.*
6 *Duo mandata ad eandem cauſam concurrere poſſunt, niſi vnum excludat aliud num. 7.*

DECISIO CCLV.

FVit reſolutum mandatum relaxatum per Auditorem Cameræ eſſe nullum tam ex omiſſione petiti iuramenti calumniæ * *cap. 1. de iuramento calumniæ in 6. vbi Doct. l. 2. quod ſi actor C. de iur. iur. pro cal. dan. Put. deciſ. 398. lib. 2.* quam etiam ex defectu mandati illius, qui comparuit pro D. Ruſpulo *Vant. de nullit. ex defectu inhabil. ſeu mand. ſub num. 58. & ſeqq.*

Nec eſt verum, quod petitio iuramenti fuit 2 facta ante litem moram; * quia ſatis erat mota lis cum ad inſtantiam D. de Ruſpulis fuiſſet facta citatio ad ſoluendum, & alia pars comparuiſſet in actis, & proteſtata eſſet de calumnia iurari *l. 1. C. de lit. conteſt. Corn. conſ. 209. vol. 2.*

Neque facit, quod proteſtatio, neminem 3 audiri niſi docto de mandato, * non fuerit facta, niſi poſt relaxationem mandati exequutiui; quia licèt, ſi mandatum anteà extitiſſet, potuiſſet poſt dictam proteſtationem produci, & geſta etiam ante relaxationem mandati exequutiui fuiſſent valida *Aym. conſ.108.nu.1. & ſeqq. Rot. deciſ.19. de proc. in antiq. Put. deciſ.* 4 *383. nu.8. lib.2.* * Non tamen nullo præcedente mandato potuit D. Ruſpulus nunc procuratorem conſtituere cum ratificatione geſtorum ad validandum ea, quę ſine mandato geſta erant *Aym. d. conſ. 108. nu. 1. circa fin. Rot. deciſ. 1. procur. in antiq. Caſſad. deciſ. 42. nu. 2. ſuper regul. Put. dicta dec. 383. ad fin. lib. 2.*

Minus releuat, quod ex productione iurium 5 cum norabili impenſa * conſtat de mandato præſumpto Procuratoris, quod ſufficit ad *deciſ. Caſſad. 1. num. 1. de procurat.* & fuit reſolutum in cauſa *Burgen. de Couarrunias 4. Februarij 1591. coram Illuſtriſſimo Seraphino*, cui 6 non repugnat mandatum * poſteà factum per D. Ruſpulum, cum duo mandata concurrere poſſint, vt fuit reſolutum in cauſa *Firmana iurispatronatus 28. Ianuarij coram illuſtriſſimo D. Cardinali Pamphilio*. Quia circa hoc motiuum dubitarunt Domini, an conſtaret de tali impenſa, ex qua dici poſſet reſultare mandatum 7 præſumptum. * Et aliqui ex eis addebant, quod conſtitutio procuratoris cum ratificatione geſtorum videtur excludere mandatum præſumptum, quia aliàs non fuiſſet opus conſtituere cum ratificatione geſtorum.

Ex quibus cum mandatum relaxatum per 8 Auditorem Cameræ reddatur nullum, * non eſt exequendum *Salic. in l. 1. num. 5. C. ne lic. protoc. Caſtren. & Alex. in l. 4. §. condemnatum ff. de re iud. Innoc. in c. cum olim in gloſ. Canonicè de dol. & contum.*

OVETEN. MERCEDIS.

Lunæ 12. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Qui non fecit profeſſionem fidei requiſitam à* Concilio Trid. *ſeſſ. 24. c. 12. non poteſt in abſentia etiam iuſta lucrari diſtributiones quotidianas.*
2 *Salarium non conuentum non debetur. Fallit tamen regula in ciuitate, qua quis ſolitus eſt locare operas ſuas.*
3 *Taxatio ſalarij relinquitur arbitrio iudicis.*
4 *Intereſſe Cambiorum non debetur, niſi probatis requiſitis per* Caſtren. in l. 3. ff. de eo quod cert. loc.
5 *Intereſſe damni emergentis debetur propter moram non ſoluentis.*
6 *Mora tam committitur in non faciendo, quam in contrafaciendo.*

DECISIO CCLVI.

PEtebat D. Quinones pro tempore, quo fuit abſens, fructus, & diſtributiones quotidianas ſuæ præbendæ Canonicalis à Capitulo, necnon ſalarium & expenſas, & intereſſe pro pecunijs captis ad cambium pro dictis fructibus diſtributionibus, ſalario, & expenſis.
1 Et quantum attinet ad fructus, * & diſtributiones; Domini dixerunt, illas non eſſe debitas,

tas, cùm iſta abſentia fuerit, antequàm face-
ret primam reſidentiam, & emitteret profeſ-
ſionem fidei: quapropter non potuit haberi
pro præſente *Conc. Trid. ſeſſ. 23. de reform. c.
12. verſ. prouiſi autem de Canonicatibus* quod ita
interpretata eſt *Sacra Congregatio* vt in decla-
ratione, quæ datur *num. 2.* & tenet *Nauarr.
conſ. 4. de ſumm. Trinit. & fid. Cathol.* vbi *nu. 3.*
quod fidei profeſſio proficit tantum in futu-
rum, & ſic quod fructus præteriti non debean-
tur. Vnde non eſt quęrendum, an haberet ta-
lem cauſam abſentiæ, propter quam etiam
abſenti debitæ fuiſſent diſtributiones, cùm non
adimpleuerit præſcriptum *Concilij Tridentini*.
Et ex prædictis ſequitur quod nullum intereſſe
poſſit prætendere, neque ratione damni emer-
gentis, nec lucri ceſſantis reſpectu horum
fructuum, & diſtributionum.

Quantum attinet ad ſalarium, & expenſas
Capitulum non renuebat ſoluere vtrumque,
ſed dicebat expenſas debere iuſtificari quod, &
Dominis placuit 1 Salarium verò quia fuit pro-
miſſum tantummodo in futurum dicebat de-
beri dũtaxtat à die conſtitutionis illius vſque
ad diem reuocationis ipſius procuratoris; Do-
mini tamen ſuper hoc dimiſſo vt particulari-
ter videatur, an ſalarium debeatur etiam poſt
reuocationem, quod pendet ab eo an fuerit va-
lidè, vel nulliter reuocatus, vt in cauſa *Placentina
nullitatum reuocationis procuratoris 23. Ianuarij
1598. coram R.P.D. meo litta* dixerunt ſalarium
deberi à die, quo fuit ſubſtitutus, & incepit ſer-
2 uire, quia licet regulariter ſalarium non con-
uentum non debeatur, tamen regula non pro-
cedit in ciuitate, in qua quis eſt ſolitus locare
operas ſuas *Corn. conſ. 116. n. 2. in fin. & n. 3. lib. 4.
Put. dec. 44. n. 2. lib. 2.* & fuit dictum in cauſa
*reductionis laudi de Buſchettis 12. Febr. 1582. co-
ram Illuſtriſſimo Cardinali Blanchetto* prout eſt
notorium, quod facit D. Quinones qui multa
cum ſua laude ſidelitate, & diligentia ſub eius
tutela plùra habet negotia, & cum Capitulum
promiſerit in futurum ducatos 100. annuos, &
non appareat quod poſt dictam conſtitutionẽ
aucta fuerint negotia, viſum fuit Dominis hoc
ſalarium conueniens eſſe etiam pro tempore
3 præterito, * cum hoc relinquatur arbitrio iu-
dicis *Bart. in l. Seio in fin. princ. ff. de an. legat. Corn.
d. conſ. 116. n. 4. Capic. dec. 27. n. 20.*
4 Circa intereſſe pro pecunijs captis ad cam-
bium reſpectu ſalarii fuit dictum non deberi
niſi probatis requiſitis per *Caſtren. in l. 3. ff. de
eo quod cert. loc.* Reſpectu vero expenſarum vi-
5 ſum eſt intereſſe deberi ratione damni emer-
gentis, quia procurator geſſit negotium vtile
Capituli, quod ſatis fuit in mora propter quã
debetur huiuſmodi intereſſe *gloſ. in cap. conque-
ſtus de vſur.* cum debito tempore non ſubmini-
ſtrauerit pecunias procuratori quia mora tam
committitur in non faciendo id quod quis face-
re tenetur, quam in contrafaciendo *l. qui non
facit ff de reg. iur. Aret. conſ. 156 in fin.*

ROMANA PECVNIARIA.

Lunæ 12. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

Mulier poteſt agere, vt ſua dos, quæ fuit ſo-
luta Socero collocetur in tuto, & exclu-
dantur alij creditores non habentes hy-
pothecam anteriorem. Aeſtimatio rei
datæ in dotem facit emptionem, & ven-
ditionem in caſu, de quo ibi non obſtan-
tibus verbis *in fundum dotalem*.

SVMMARIVM.

1 *Habens expreſſam hypothecam anteriorem præ-
ferri debet non habentibus ſimilam hypothecam
anterioriorem.*
2 *Conſtante matrimonio, & viro ad inopiam non
vergẽte dos repeti non poteſt, poteſt tamen agere,
vt dos collocetur in tuto, & deſeruiat oneribus
matrimonij & n. 3. & 5.*
4 *Aeſtimatio rei datæ in dotem facit emptionem, &
venditionem.*
5 *Fundus dotalis qui ſit.*
6 *Pecunia dotalis dicitur illa quæ fuit data in dotem,
& effecta viri.*
7 *Verbum* dedit *importat dominij translationem.*

DECISIO CCLVII.

FVit per Dominos reſolutum, pecunias fore
conſignandas D. Franciſcæ, quæ cùm ha-
1 beat hypothecam expreſſam cum publico in-
ſtrumento, debet præferri alijs creditoribus
non habentibus ſimilem, hypothecam ante-
riorem iux. *l. ſcripturas C. qui pot. in pign. hab.
Rip. in l. priuilegia, num. 24. ff. de priuil. credit.
Neguſ. de pign. 2. mem. 5. par. principalis n. 47.
cum ſeqq. Gabr. de probat. concl. 10.*
Neque obſtat, quòd adhuc durat matrimo-
2 nium, & vir non vergit ad inopiam, vnde D.
Franciſca non poteſt repetere dotem *l. in re-
bus §. omnis, C. de iur. dot. l. vnica C. ſi dos
3 conſtit. matrim.* * quia hodie D. Franciſca non
agit pro reſtitutione dotis, ſed cùm dos fue-
rit ſoluta Vincentio ſocero, qui propterea pro
illa obligatus remanſit *l. ſi cùm dotem, §. tranſ-
grediamur ff. ſolut. matr.* agit, vt excludat alios
creditores, & ſua dos collocetur in tuto, &
deſeruiat oneribus matrimonij, quod facere
poteſt *l. ſi is qui, §. 1. ff. de iur. dotal. l. ſi maritus
ff. fam. ercis. Bald. in auth. ei qui ſub num. 39. C.
de bo. auth. iud. poſſ.* & tradunt omnes in *l. ſi
conſtante ff. ſol. matr.* & fuerit reſolutum in
cauſa *Romana dotis de Cincijs 9. Iunij 1600.
coram Reuerendiſſimo D. Archiepiſcopo Rhodienſi.*
Nec minus facit, quòd fuerunt data in do-
4 loca Montium, & domus, quia hæc omnia
fuerunt data æſtimata. Vnde dubitari non po-
teſt, quin æſtimatio fecerit emptionem, &
venditionem *l. quoties, & l. ſi inter virum, vbi
gloſ. C. de iur. dot. Couarr. pract. qu. c. 28. n. 1.*
5 Et ideo cum hæc bona fuerint effecta de patri-
monio Vincentij, non poteſt impediri dicta
Franciſca, quominùs agat ſuper illius bonis
ſibi beneuiſis, vt ſua dos collocetur in tuto,
cùm omnia ſibi ſint hypothecata *l. creditores*

ff. de

Digitized by Google

ff. de diſtract. pign. l. qui generaliter C. qui pot. in pign. hab.
Nec minus releuat, quod in datione domus
6 fuerit dictum, quod ſit in fundum dotalem;
quia cùm præceſſerit promiſſio dotis in certa
quantitate, & domus quoque fuerit æſtimata
pro ſcutis 3000. verba illa *in fundum dotalem*
non accipiuntur propriè, prout intelligitur
fundus dotalis, ſed ita interpretantur, vt domus
ſit data in ſolutum, & pagamentum, &
fundum dotalem ſcilicet in dotem datum, non
tamen quod dos in ea domo conſiſteret arg.
tex.in l.ex pecunia dotali vbi Bal n.1.verſ. in textu C.de iur.dot. vbi pecunia dotalis dicitur illa
quæ fuit data in dotem, & effecta viri beneficit
Cephal.conſ.351.n. 37. & ſeqq. lib.3. Et fuit
latè deductum in cauſa *Interamnen. ſeu Romana fundi dotalis 26.Febr.1589.coram Illuſtriſſimo Plato.*

Nec etiam officit quod domus valeat vltra
dictam ſummam, quia vltra quod non conſtat,
non eſt præcluſa via Dominis de Perbenedictis
experiendi de iuribus ſuis contram dictam domum.
Et hoc modo reſpondetur ad declarationẽ
factam per D.Franciſcam, quod vult ſibi
ſatisfieri ſuper bonis mobilibus Vincentij. Non
enim conſtat quod iſta bona ſufficiant, & eſt
in confeſſo, quod non excedunt valorem ſcutorum
quingentorum.

Denique non ſubſiſtit, quod bona promiſſa
in dotem non fuerint conſignata Rentio; dicitur
enim *dedit, & conceſſit*, quod verbum *dedit*
importat dominium transferre, & rem accipientis
facere *§.ſic itaque diſcretis inſtit.de act. l. fin.vbi not.ff de cond.cauſ.dat. l. vbi autem §.fin.ff. de verb.oblig. Bar.in l.ex empto in princ.ff. de act. empt.& in l.1.C.de rer.permut.*

Quod dicitur circa inſtrumentum, quod nõ
fit in forma probanti niſi Domini de Perbenedictis
acquieſcant ſimplici copiæ collationatæ
prout alii creditores ſecerunt, poterit produci
in forma probanti.

FELTREN. PRAEBENDAE

Veneris 16. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

Scripturæ quando dicantur in forma probanti.

SVMMARIVM.

1 *Requiſita ad hoc vt iura ſint in forma probanti.*
2. *Iura antiquiſſima non agent recognitione.*
3 *Sola data non probat antiquitatem niſi concurrant alia adminicula.*
4 *Antiquitas ſcripturæ probatur ex viſione ipſius.*
5 *In antiquis ſcripturis non requiritur probatio notariatus.*
6 *Scriptura antiqua etiamſi non ſint in archiuio, probant dummodo reperiantur plura inſtrumenta eiuſdem notarij.*
7 *Rota adhibet fidem inſtrumentis etiam informibus propter eorum obſeruantiam.*

DECISIO CCLVIII.

1 FVit reſolutum iura vltimo loco producta
ſuper quibus eſt fundata *deciſio* in
hac cauſa facta 6.*Iunij præteriti*, eſſe in forma
probanti; habent enim indictionem, diem, locum
loci, teſtes, & ſubſcriptionem notarij, iuxta
gloſ.in l.generali in verb.ſeruituti C. de tabul. lib. 10. Aym conſ.216.n.2. & ſeqq. latè *Couarr.pract. qq.c. 20. vſque ad n. 6.* & fuit dictum in cauſa
Lunen.Sarzanen.Capellaniæ 26. Martij 1601. *coram R.P.D.Sacrato*, & alias ſæpius.
2 Nec facit quod iſta iura non ſint bene recognita,
quia cum ſint antiquiſſima, nempè
vltra 120.annos non ægent aliqua recognitione
Put.deciſ.151.lib.1. Verall. deciſ. 5. lib. 3. &
fuit pluries reſolutum. Et licet ſola data non
3 probet antiquitatem, ceſſat tamen difficultas
concurrentibus adminiculis *Put.dec.186. in fin. lib.4.* maximum autem adminiculum eſt obſeruantia
ſubſequuta vſque ad hodiernum diem
Aym.conſ.101. n. 4. poſt alios, quos allegat.
Quam doctrinam pluries ſequuta fuit Rota, &
præſertim in dicta cauſa *Lunen. Sarzanen. coram R.P.D. Sacrato* vbi aliæ *deciſiones* allegan-
4 tur. Vltra quod etiam antiquitas probatur ex
viſione ſcripturarum, prout admiſit Rota in
cauſa *Tiraſonen. iuriſdictionis de Tudella 26. Aprilis 1602.coram Reuerendiſſimo D.meo Archie-*
5 *piſcopo Rhodien.* * Nec etiam ſtante dicta antiquitate
eſt opus probare notariatum *Dec. conſ. 36.n.30.*
Minus facit quod hæ ſcripturæ non fuerint
6 repertæ in aliquo archiuio publico, quia ad effectum
quod probent hoc non requiritur modo
reperiantur plura inſtrumenta eiuſdem notarii,
& ita loquitur *Achill. dec. 5. de fid.inſtr.*
Eoque magis hoc dicendum eſt cum fuerint
reperta apud Bartholomæum Deleitum nepotem
notarii Deleiti, qui etiam recognouit manum
ex communi reputatione, & in domo ſua
& ex auditu à patre, & iſtæ ſcripturæ ſe inuicẽ
coadiuuant, & vna recipit rubor, & adminiculum
ab alia, vt fuit dictum in cauſa *Mediolanen. de Baradia 21. Aprilis 1589. coram Reuerendiſſimo D.Peruſino.*
Quantum attinet ad inſtrumentum erectionis
de anno 1468. licèt contra ipſum multa
opponantur, tamen Domini, omiſſa diſcuſſione,
dixerunt, illi eſſe adhibendam fidem, cùm
ſemper vſque ad hæc tempora, & ſic vltra 130.
annos, vt patet ex dicta *deciſione* in hac cau-
7 ſa facta, habuerit obſeruantiam, * quo caſu
Rota ſolet adhibere fidem etiam inſtrumentis
informibus per doctrinam *Bart. inter conſ. Bald. conſ.400. num.5. & Cyn. ibidem ſub num. 6. verſ.non obſtat lib.4. Bald. conſ.402. in fin. lib.5. Aym. d. conſ. 101. num. 4.* & fuit dictum
in cauſa *Aquilana reuelationis indemnitatis 28. Iunij 1577. coram Oriolen.* & alias ſæpius.

CELSONEN. PRAECEPTORIAE.

Ven. 16. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

Præceptoriam eſſe dignitatem Conuentualem an dicatur probatum ex teſtibus deponentibus vt ibi.

SVMMARIVM.

1 *Qui dicit, beneficium eſſe reſeruatum, tenetur probare reſeruationem.*
2 *Iudex iniuſtè procedens non priuat poſſeſſione, ſicut nec ſequeſtrum neceſſarium num. 3.*
4 *Reus & poſſeſſor vincit per non ius alterius.*
5 *Teſtes etiam non interrogati debent reddere cauſam ſuæ ſcientiæ in ijs, quæ pendent à iudicio intellectus.*
6 *Tres ſufficiunt ad conſtituendum Collegium, limita vt num. 8.*
7 *Præceptoria habens præeminentiam, & iuriſdictionem eſt dignitas, niſi adſit ſtatutum in contrarium.*
9 *De iure Communi Eccleſiæ Cathedrales, & regulares ſunt Collegiatæ.*

DECISIO CCLIX.

FErdinandus, qui ſe fundat in reſeruatione
Regula tertia, ex quo narrauit, Præcepto-
1 riam eſſe dignitatem conuentualem, illam te-
netur probare *Rom. conſ. 335. num. 11. & 14.*
Gemin. conſ. 36. Caſſad. dec. 5. de praben. quia
2 Honufrius eſt reus, & poſſeſſor. * Iudex enim
cùm iniuſtè proceſſerit, illum non priuauit
ſua poſſeſſione, vt per *Doctores in l. clam poſſi-*
3 *dere §. qui ad nundinas ff. de acq. poſſ.* * Et ſe-
queſtrum neceſſarium appoſitum per Rotam,
nec illum priuauit *Rebuf. de ſequeſtr. art. 1. gloſ.*
4 *1. num. 19.* * Et ideo ſibi ſufficit, vincere per
non ius Ferdinandi *l. fin. C. de rei vendic.* cum
vulgaribus. Et propterea non eſt diſcutiendum, an ille fuerit electus iuxta formam traditam per *Abb. in c. cum deputati num. 7. de iud.*

Hanc autem reſeruationem non probat
Ferdinandus; quia licèt teſtes deponant, quod
præceptoria ſit dignitas conuentualis, nihil
5 concludunt, * cum non reddant cauſam ſcien-
tiæ, quam etiam non interrogati tenerentur reddere, cum hoc pendeat à iudicio intellectus *Bart. in l. ſolam in antiq. lect. in fin. C. de teſt. Caſſad. dec. 3. numer. 10. de probat. Surd. conſ. 89. num. 4. lib. 1.*

6 Nec Ferdinando ſuffragatur, quod teſtes
deponant, quod cum Præceptore tres Fratres maneant, qui ſufficiunt ad conſtituendum Collegium *Ioan. de Anan. poſt gloſ. in cap.*
7 *nobis num. 14. & Anchar. num. 17. de iurepatr.* *
Et ideo, cum Præceptor habeat adminiſtrationem, & iuriſdictionem cum præeminentia, eſt dignitas *Boer. deciſ. 186. num. 2. Aret. conſ. 23. num. 1.* Quia ſtante ſtatuto, quod præter certas Præceptorias ibi nominatas, aliæ
8 non ſunt Dignitates Conuentuales, * plures
cum Præceptore cohabitantes non conſtituũt collegium *Anchar. in d. c. nobis num. 17. verſ. ſi vero conſtat* ibi & *hoc caſu Abbas ante n. 9.* Et propterea Præceptor non habet dignitatem *Achil. deciſ. 11. num. 4. de ſent. & re iud.*

9 Minùs etiam ſuffragatur, quod de iure
communi Eccleſiæ Cathedrales, & regulares ſunt colleggiatæ *Hoſtien. in d. c. nobis ſub nu. 2. col. 2. verſ. quicquid etiam Abb. nume. 8. verſ. item Eccleſia Biſignet. deciſ. 13. num. 3. de prab.* quia hæc fortaſſe procederent, ceſſante dicto ſtatuto Religionis, vt per *Anchar. loco ſæpius allegato*. Reſeruarunt tamen Domini, particulariter videre, an hoc ſtatutum ſit validum, & in forma probanti.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 296.

ASSISIEN. CENSVS.

Ven. 16. Decembris 1605.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1. *Remiſſoria conceditur ad probandam ſimulationem per viam exceptionis, ſi adſit magnus fumus.*

DECISIO CCLX.

VIſum fuit Dominis, reſecatis articulis, qui
ſapiunt criminalitatem, dandam eſſe remiſ-
ſoriam, quæ licèt petatur ad probandam ſi-
1 mulationem, & ſic delictum, * tamen, cùm
ſimulatio deducatur per viam exceptionis, poteſt concedi remiſſoria *Felyn. in c. cum cauſam num. 23. de teſt. Socin. iun. conſ. 60. num. 13. lib. 2. Menoch. de recuper. remedio 15. num. 361.*

Neque officit, quod ad hunc effectum requiratur magnus fumus *Caſſad. dec. 4. de dilat. Caputaq. dec. 62. p. 3. Put. dec. 219. num. 3. lib. 1.* quia hic adeſt magnus fumus, cum cenſus fuerit prima vice malè impoſitus, fuerunt enim aſſignata credita, animalia, & ſimilia, & poſtmodum fuit extinctus, & poſt ſeptem dies fuit creatus hic nouus cenſus mediante pecunia numerata, & hæ videntur ſufficientes coniecturæ, ita vt concedi poſſit remiſſoria, vt benè pro hoc facit *deciſio* in cauſa *Senogallienſi cenſus 26. Aprilis 1591. coram R. P. D. meo Decano*, in qua ex ſimilibus coniecturis cenſus fuit iudicatus fœneratius.

MEDIOLANEN. DECIMARVM.

Lunæ 19. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Parocho non debetur manutentio in perceptione decimarum ex aſſiſtentia iuris communis, ſi eſt turbida.*

2 *Poſſeſſor de tempore litis motæ eſt manutenendus.*

3 *Quietantiæ probant poſſeſſionem concurrentibus adminiculis.*

DECISIO CCLXI.

Domini, omiſſo, an ex ſola aſſiſtentia iuris communis debeatur Parocho manutentio in perceptione decimarum, tum quia articulus remanet indeciſus *coram R. P. D. meo*
1 *Decano*. * Tum etiam quia in omnem euentum non debetur, quando aſſiſtentia redditur turbida, vt fuit reſolutum in cauſa *Montis Regalis iuriſdictionis* 20. *Decembris* 1596. *coram eodem Domino meo Decano*, prout redditur in caſu iſto ex laudis latis inter Monachos, &
2 parochos. * Dixerunt nihilominus, deberi manutĕtionem in perceptione *lib.* 80. ex regula, quod qui poſſidet tempore litis motæ, eſt manutenendus §. *retinendæ in fin. inſtit. de*
3 *interd.* * Hæc autem poſſeſſio probatur ex quietantijs factis per ipſum parochum, adminiculatis ex ordinibus præcedentibus datis per Monachos colonis, & confeſſione Monachorum in commiſſione, & ex ſententia per ipſos obtenta, in qua Parochus condemnatur ad reſtitutionem decimarum perceptarum *Dec. conſ.* 536. *num.* 10. *Grammat. dec.* 109. *num.* 6. *Aym. conſ.* 40. *num.* 4. Et fuit reſolutum coram *Reuerendiſſimo Pacen. in cauſa Papien. bonorum* 26. *Octobris* 1601. Et eſt tritum in Rota, quod confeſſiones de recepto, concurrentibus adminiculis, probant poſſeſſionem.

Non obſtat, quod quietantiæ fuerint factæ poſt litem motam, quia nihilominus ſunt ex actis ante litem, & in hoc continent veritatem, vt patet ex prædictis, & ex confeſſione facta per Syndicum in ſolutione facta Parocho vigore mandati de manutenendo, obtenti ab A. C. Fatetur enim, decimam fuiſſe ſolitam ſolui per colonos de ordine monaſterij.

BVRGEN. BENEFICII DE ROBRERO.

Lunæ 19. *Decembris* 1605.

ARGVMENTVM.

Pteat ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In compulſatione iurium requiritur citatio partis.*

2 *Mandatum procuræ ſine die non eſt in forma probanti.*

3 *Teſtis examinatus ſine articulis, vel de cuius iuramento non conſtat niſi per enunciatiuam notarij, non probat.*

4 *Teſtes plures ſimul omnes examinati non probant.*

DECISIO CCLXII.

Ad integram portionem, de qua agitur, multi ſe oppoſuerunt, quatuor verò tantum proſequuti oppoſitionem, nempe Petrus Ortiz, Auguſtinus Diaz, Matthæus Penia, & Auguſtinus Fernandez; qui tres vltimi compromiſerunt ad tollendas lites, & fuit latum laudum, per quod dicebatur, quod iſti tres examinarentur, & habilior prouideretur de dimidia portione, & cæteri duo prouiderentur de duabus quartis: & facto examine, Auguſtinus Ferdinandez fuit repertus idoneor, & præfixo termino trium menſium Petro Ortiz ad producendas Bullas ſuæ prouiſionis dimidiæ portionis; prætendebat enim integram portionem ſibi deberi tanquam cæpto beneficiari, ipſe nihil produxit, nec etiam in termino poſtea prorogato. Vnde fuit lata ſententia per Prouiſores, in qua fuit dictum Auguſtino Fernandez deberi dimidiam portionem; Matthæo verò Penniæ, & Auguſtino Diaz deberi duas quartas, Petrum verò Ortiz habendum eſſe pro excluſo, ex quo non produxit titulum prouiſionis dimidiæ portionis.

Ab huiuſmodi ſententia appellauit Petrus, & cauſam introduxit in Rota, in qua agitur per contradictas, ideo Petro ſolo informante, Domini reſtrinxerunt cauſam ad infraſcriptas difficultates.

1 Prima eſt, quod proceſſus de partibus non videtur ritè compulſatus, cùm in compulſatione non fuerint citati dicti oppoſitores, ſed ſolum procurator Auguſtini Fernandez. Et quamuis citetur etiam tanquam procurator Auguſtini Diaz, tamen in toto proceſſu non apparet de mandato procuræ, & Matthæus Pennia fuit citatus in ſtratis, & tamen non apparet de eius contumacia, nec de aliqua legitima cauſa, ita vt ſic potuiſſet citari.

Secunda difficultas eſt, quod pro Petro Ortiz ſe oppoſuit Ioannes de Vrbana, & tamen non conſtat, quòd ipſe Ioannes eſſet procurator Petri, nec poteſt conſtare de mandato præſumpto, cùm non concurrant requiſita, ex quo iſte Ioannes oppoſuit, & nihil aliud fecit.

Tertia, Quamuis adſit mandatum ad lites in perſona Franciſci Ortiz auunculi Petri, qui ſubſtituit Ioannem Viuaro, qui comparuit pro
2 Petro. * Iſtud tamen mandatum non eſt in forma probanti, cum careat die, & ſic etiam geſta nomine Petri in lite poſtea habita inter oppoſitores non ſunt habenda in conſideratione, cùm non conſtet de legitimo mandato Procuratoris.

Quarta difficultas eſt, quia Petrus Ortiz prætendit hanc ſententiam eſſe iniuſtam, ex quo ipſe fuit excluſus, cum tamen vigore Conſtitutionum ſynodalium dimidius bene-

ficiatus debeat aſcendere, & beneficia non
poſſint diuidi. Tamen iſtæ Conſtitutiones
non ita loquũtur prout prætenditur pro parte
Petri, nec copia integra fuit data Dominis.
Vnde quatenus alia non obſtent, erant con-
ſiderandæ huiuſmodi Conſtitutiones, data
etiam copia probationum aliorum oppoſito-
rum.

Quinta difficultas in eo conſiſtit, quod
ſententia videtur fundata in eo quod Petrus
Ortiz non produxit titulum ſuæ prouiſionis,
& tamen conſtabat, ipſum eſſe dimidium
portionarium ex teſtibus in *proc. fol. 67. &*
3 *fol.* 84. * Sed primi teſtes fuerunt examinati
abſque eo quod eſſent dati articuli, & non
conſtat de iuramento ſecundi teſtis, cùm no-
tarius dicat tantum enunciatiuè, poſtquam
iurauit, dixit *Verali. dec.* 123. *lib.* 1. Et eſt tri-
4 tum in Rota. * Alij verò teſtes nihil probant,
cum, vltra quod non fuerunt dati articuli, om-
nes ſimul examinati fuerint *Abb. in cap. quia
propter num.* 14. *&* 15. *de elect.* Nec minùs con-
ſtat, quod in examine fuerint citati proxi-
miores dictorum oppoſitorum. Nec etiam
poteſt iuuari Petrus ex poſſeſſione capta di-
midiæ portionis, cùm detur ſolùm certa at-
teſtatio notarij cum aſſertione, quod quidam
de cuius mandato non conſtat, cepit poſſeſ-
ſionem nomine Petri, & iſta atteſtatio fuit
facta longè poſt; ita vt ſit habenda pro ſim-
plici fide, quæ nec etiam habet relationem
ad aliquod inſtrumentum.

PAMPILONEN. DE IANSI.

Lunæ 19. Decembris 1605.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Gratia* ſi neutri *ſupponit neutri ex collitiganti-
bus ius competere.*

2 *In narratiua alternatiuè concepta ſufficit vnum
ex alternatiuis iuſtificare.*

3 *Vacatio per obitum ſupponit poſſeſſionem de iu-
re, vel de facto.*

4 *Res iudicata pro veritate habetur.*

5 *Reſtitutio in integrum aduersùs rem iudicatam
non competit abſque læſione.*

6 *Expeditio literarum non eſt neceſſaria quando
non agitur de canonizatione gratiæ.*

7 *Per clauſulam* litis ſtatum &c. *cenſetur facta
mentio de lite.*

8 *Mentio qualitatis beneficij facta in clauſulis ſuf-
ficit ad euitandam obreptionem.*

9 *In impetratione beneficij litigioſi non eſt neceſ-
ſaria expreſſio qualitatis beneficij.*

10 *Valor beneficij probatur ex confeſſione partis
ad poſitiones.*

DECISIO CCLXIII.

FVit reſolutum gratiam Antonij impedire ca-
nonizationem gratiæ *ſi neutri* Ferdinandi,
1 quia cum hæc gratia præſupponat * neutri ex
collitigantibus ius competere *Rot. dec.* 24. *de
reſcript. in nou. Put. dec.* 48. *n.*4. *l.* 1. ceſſat hoc
præſuppoſitum ſtante dicta gratia anteriore
Antonij, quæ ideo potior eſt in iure *c. qui potior
de reg. iur. in* 6.

Neque obſtat, quod modus vacandi non eſt
iuſtificatus, cum non probetur Ferdinandum
obtinere alia beneficia, quæ non expreſſit in
ſua gratia; quia modus vacandi eſt alternati-
uè narratus, ſcilicet ob non expreſſionem ob-
tentorum, vel alias gratia nulla, & inualida exi-
2 ſtente. * Et ideo ſufficit, quod vnus ex modis
narratis iuſtificetur in *c. alternatiuis de reg. iur.
in* 6. & fuit in puncto dictum in cauſa *Legionen.
præſtimoniorum* 14. *Iunij* 1593. *coram Ill. Cardin.*
3 *Pamphilio*, prout bene iuſtificat Antonius *
cum prima gratia Ferdinandi ſit per obitum
Ioannis de Zaualetta, quæ vacatio non poteſt
verificari neque de iure, neque de facto, cum
Ioannes nunquam adeptus fuerit poſſeſſio-
nem neque de iure, neque de facto, vt dicitur
in *dec. Ill. Seraphini in huiuſcemodi cauſa facta* 9.
4 *Iunij* 1600. * & adeſt ſuper hoc res iudicata
Rotalis, quæ pro veritate haberi debet *l. inge-
nuum ff. de ſtat. homin. l. res iudicata ff. de reg.
iur.*

Neque releuat, quod Ferdinandus obtinue-
rit reſtitutionem in integrum aduerſus dictam
5 rem iudicatam, * quia huiuſmodi reſtitutio eſt
prout de iure, quæ non competit abſque læſio-
ne *l. Seio ff. de reſtit. in integr.* quæ læſio ceſſat
ex confeſſione ipſiuſmet Ferdinandi in gratia
ſi neutri, cum fateatur nec ſibi, nec Antonio ius
competere.

Nec minus ſuffragatur Ferdinando, quod
Antonius non expediuerit literas ſuper huiuſ-
6 modi ſua gratia, * quia cum non agatur de il-
lius canonizatione, ſufficit ſola ſupplicatio
*Sarn. ſuper reg. de non iud. iuxta form. ſupplica.
q.*5. *n.*4. *Mohed. dec.* 9. *in fin. de reſcript. & dec.*
2. *de priuil.*

Neque placuit, quod hæc gratia Antonij ſit
obreptitia, ex quo non fecit mentionem litis,
neque iuriſpatronatus; quia contrarium eſt ve-
rius, cum in clauſulis generalibus adſit clauſu-
7 la *litis ſtatum*, * quæ operatur vt cenſeatur facta
ſufficiens mentio litis *Felin. in c. ex literis nu.* 2.
de off. deleg. Gemin. conſ. 120. *n.*6. *Achill. dec.*9.
de reſcript. Put. dec. 2. *eod. tit.* & fuit reſolutum
in cauſa *Zamorren. fructuum* 12. *Nouembris*
8 1584. *coram Ill. Seraphino*, & alias ſæpius, *
prout in eiſdem clauſulis habetur mentio iuriſ-
patronatus, quæ item ſufficit ad euitandam
obreptionem, vt fuit dictum in cauſa *Eugubina
beneficij Sancti Stephani* 15. *Martij* 1589. *coram*
9 *Ill. Pamphilio*, * imo nec mentio iuriſpatrona-
tus eſt neceſſaria ſtante lite iuxta *dec. Greſcen.*
8. *in fin. de iurep.*

10 Denique non officit, * quod non ſit iuſtifi-
catus valor narratus, quia ſatis iuſtificatur ex
reſponſione ipſiuſmet Antonij ad poſitiones

Fer-

Digitized by Google

Ferdinandi, quam ipſemet Ferdinandus acceptauit, vltra quod Antonius offert ſi opus eſt melius iuſtificare.

ALBANEN. FIDEICOMMISSI.

Ven. 13. Ianuarij 1606.

ARGVMENTVM.

Diſpoſitio *Statuti Vrbis*, quod filij in conditione poſiti cenſeantur vocati, habet locum tam in filijs deſcendentibus, quam in tranſuerſalibus.

SVMMARIVM.

1 *Filij poſiti in conditione ex* Statuto Vrbis *cenſentur vocati.*

2 Statutum Vrbis, quod filij poſiti in conditione cenſeantur vocati, *intelligitur tam de filijs deſcendentibus, quam de tranſuerſalibus.*

DECISIO CCLXIV.

Fvit reſolutum D. Marcum Antonium fuiſſe vocatum in teſtamento Honorij patrui ma-
1 gni, * ex quo eſt poſitus in conditione iuxta diſpoſitionem *Statuti Vrbis*, quod in hoc ſequutum eſt opinionē *Oltradi* contra *gl. in l. Lucius ff. de hæred. inſt.* vt dicit *Gabr. conſ.* 115. *num.* 1. *lib.* 1.

2 Nec placuit Dominis, * quod Statutum ſit intelligendum de filijs deſcendentibus non de tranſuerſalibus, quia cum generaliter loquatur, generaliter debet intelligi, etiam quod maior ratio ſit in deſcendentibus, quam in tranſuerſalibus per regulam *l.* 1. §. *quod autem ff. de alcat.* & cenſuit *Rota in cauſa Romana de Ruffinis* 20. *Nouembris* 1577. *coram Domino de Rubeis* 379. *p.* 1. *& Gabr. d. conſ.* 115. *n.* 1. *&* 2. & *Doctores* qui in contrarium allegantur non tangunt præſentem difficultatem, ſed volunt opinionem *gloſſ. in l. Lucius* non habere locum niſi in filijs deſcendentibus, & tamen contrarium eſt verius, vt per *Theſ. dec.* 96. *n.* 70.

Reſeruarunt tamen Domini particulariter videre, an conſtet de tali repudiatione facta per Chriſtophorum patrem D. M. Antonij, quæ ei obſtet in caſu, de quo agitur.

PATAVINA ATTENTATORVM.

Ven. 13. Ianuarij 1606.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio capta pendente appellatione, vel decendio ad appellandum à ſententia ſuper idoneitate, & inſtitutione dicitur attentata.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta appellatione pendente, vel infra decendium datum ad appellandum eſt attentata nu.* 3. *&* 4. *&* 7.

2 *Appellatio incontinenti poſt ſententiam viua voce interpoſita eſt valida.*

5 *Geſta pendente termino ad appellandum, etiam appellatione non interpoſita reuocantur per viam nullitatis.*

6 *Lis dicitur introducta ex comparitione partis in iudicio facta petentis admitti pro ſuo intereſſe, & oppoſitione aduerſarij hoc negantis.*

8 *Attentata non reuocantur ad inſtantiam illius, de cuius intereſſe clarè non conſtat, vel per confeſſionem ipſius, vel per rem iudicatam.*

DECISIO CCLXV.

Fvit reſolutum conſtare de attentatis, quia Franciſcus pendente appellatione à decreto
1 Nuncij ſuper ipſius idoneitate, & inſtitutione de ipſo facienda non poterat petere dictam inſtitutionem à Capitulo, & inde capere poſſeſ-
2 ſionem *c. non ſolum de appell. in* 6. *cum vulgar.* * & hæc appellatio fuit valida, cum fuerit, licet viua voce, tamen incontinenti poſt decretum interpoſita *l.* 1. *ff. de appell. Marant. de ordin. iud. p.* 6. *c. penult. n.* 136. maximè quia Nuncius
3 detulit appellationi dando terminum iuris. * Et ceſſat difficultas, quia infra decendium datum ad appellandum Laurentius appellauit in ſcriptis, & Nuncius etiam detulit appellationi quatenus de iure. Nec erat opus alia appellatione ab inſtitutione, & poſſeſſione, cum hæc omnia fuiſſent attentata *l.* 1. *C. quando prouoc.*
4 *non eſt neceſſ.* * vltra quod hæc omnia fuerunt
5 geſta pendente termino ad appellandum. * Vnde etiam abſque aliqua appellatione deberent reuocari per viam nullitatis, prout ſeruat Rota *Doct. in c. ſæpe, & ibi Franc. & Præpoſ. de appellat. Caſ. de Graſs. dec.* 2. *de appell.* & fuit pluries reſolutum.

Neque obſtat, quod attentata requirunt litem, & tamen ſolum fuit introducta cauſa appellationis coram Nuncio à decreto Epiſcopi ſuper non idoneitate Franciſci, nec Laurentius erat in cauſa. Vnde cum lis non eſſet ſuper titulo beneficij potuit Franciſcus petere inſtitu-
6 tionem, * quia cum poſt reprobationem Franciſci Laurentius fuiſſet præſentatus, & propterea comparuerit coram Nuncio, & petierit admitti pro ſuo intereſſe, & docuerit de ſua præſentatione, & dederit exceptiones contra perſonam Franciſci, quibus ipſe reſpondit, ſatis fuit inter ipſos introducta lis *Aſin. in prax.* §. 17. *c.* 1. *nu.* 7. & ideo Laurentius à decreto Nuncij ſuper idoneitate, & immiſſione Franciſci po-
7 tuit appellare, * & appellatione pendente nihil erat innouandum dicto *c. non ſolum.*

8 Nec etiam obſtat, quod attentata non ſunt reuocanda ad inſtantiam illius, de cuius iure non conſtat; quia ad hunc effectum neceſſe eſt, quod clarè conſtet de non iure, prout loquitur *Rot. dec.* 2. *vt lit. pend. in nou. &* 2. *de reſtit. ſpol.* pariter *in nou.* & licet multa opponantur contra præſentationem Laurentij, tamen dici non poteſt clarè conſtare de non iure ipſius, cum ad hunc effectum requiratur vel confeſſio,

vel

vel res iudicata *Lancell. de attentat. par. 3. c. 24. n. 66.* & bene conſiderat *Henrich. conſ. 52. n. 12. par. 2.*

PATAVINA DECIMETTAE.

Lunæ 16. Ianuarij 1606.

A R G V M E N T O.

Non indiget.

S V M M A R I V M.

1 *Dictio* quam *reſtringit præcedentem diſpoſitionem.*
2 *Inſtrumentum location it non probat poſſeſſionem quo ad extraneum.*
3 *Adminiſtratoris confeſſio non præiudicat Eccleſiæ.*

DECISIO CCLXVI.

CVm per binas *deciſiones* fuerit firmatum R. Abbati Carcerum non competere remediũ *l. conductores C. locati* ſuper tota, & integra decima villæ Baonis, ex quo non probabat, dictam decimam locaſſe, & quia cum ageret contra Eccleſiam Parochialem ad decimas intra limites ipſius Parochiæ exiſtentes non poterat vti hoc remedio non probando immemorabilem, aut titulum vt dicitur in dd. *deciſionibus*. Et cum poſtea noua iura produxiſſet, ideo dato dubio ſuper releuantia, Abbateque per annum expectato illud propoſui vna tantum parte informante, & Domini cauſa maturè diſcuſſa iura non releuare cenſuerunt, tum quia in locationibus narratur Monachos locare decimam, quam habent in fundo., & perti-
1 nentia villæ Baonis, * quod relatiuum, *quam* reſtringit præcedentia ſimpliciter loquentia de
2 decima ad *tex. in l. ea tamen adiectio ff. de leg. 3.* * tum etiam quia inſtrumentum locationis non probat poſſeſſionem quoad *extraneum* ad *text. in cap. inter dilectos in fin. de fid. inſtr. vbi Felin. n. 10. Rota dec. 7. de fid. inſt. in ant.*

Non officit notula, vt dicitur exhibita per fratrem Federicum in æſtimo, in quo dicit ſoluere Abbati *lib. 3.* pro recognitione decimæ, quia non eſt in forma probanti, cum ſit ſimplex copia, & licet etiam eſſet in forma probanti
3 non releuaret, * cum frater Federicus non potuerit præiudicare Eccleſiæ, & Monaſterio, cui eſt vnita dicta parochia *l. certum ff. ſed an & ipſos, vbi Caſtr. ff. de confeſs.* præſertim cum dicta confeſſio contineat manifeſtum errorem, cum dicat quod ſoluit *lib. 35.* cuidam Galeatio pro feudo, & *lib. 3.* Abbati pro recognitione. Vnde non poteſt dici, quod ſoluat Abbati *lib. 3.* pro tota, & integra decima villæ Baonis.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Ven. 27. Ianuarij 1606.

A R G V M E N T V M.

An & quando filij poſiti in conditione cenſeantur vocati, & an in hac facti ſpecie cenſeatur inductum fideicommiſſum.

S V M M A R I V M.

1 *Filij poſiti in conditione, & vocati ad fideicommiſſum purificandum per mortem patruorum, cenſentur etiam vocati ad hæreditatem patris, cuius reſpectu fuerunt poſiti in conditione.*
2 *Clauſula aduerſatiua, de qua hic, coniungit, & repetit ſuperiora, retento eodem themate.*
3 *Diſpoſitum in prima inſtitutione cenſetur etiam diſpoſitum in ſecunda.*
4 *Filij poſiti in conditione cenſentur vocati ex coniecturis, quæ ſunt expreſſa vocatio in alia parte teſtamenti, perpetua excluſo fœminarum num. 5. & 7. ratio habita conſeruandæ agnationis num. 12. & 14. aliam coniecturam vide num. 9. & 16.*
6 *Leniores probationes requiruntur in deſcendentibus, ad probandum quod poſiti in conditione cenſeantur vocati.*
7 *Clauſula* ita quod *aliquando ſtat ampliatiuè, aliquando declaratiuè, declarat tamen mentem teſtatoris, & regulat præcedentem diſpoſitionem.*
8 *Qui vult conſequens, neceſſario etiam vult antecedens.*
10 *Quilibet ſuæ rei eſt moderator, & arbiter.*
11 *Relaxatio præſupponit vinculum.*
13 *Ratio conſeruandæ agnationis, etiam tacita & ex teſtamento elicita eſt ſufficiens ad inducendum fideicommiſſum inter omnes maſculos deſcendentes.*
15 *Verbum* remaneat *eſt commune.* *Verbum* deſcendentes *eſt collectiuum.* *Dictio* ſemper *denotat tractum futuri temporis.* *Vocati per verba communia, collectiua, & tractum futuri temporis denotantia, intelliguntur vocati per fideicommiſſoriam.*
16 *Clauſula in fine poſita refertur ad omnia.*
17 Textus in l. pater §. fundum *ff.* de leg. 3. *declaratur.*
18 *Verba futuri euentus, & ſpeciei enumeratiua nihil diſponunt.*

DECISIO CCLXVII.

MAior pars Dominorum cenſuit, conſtare de fideicommiſſo ad fauorem deſcendentium Petrucij, circumſcripto pro nunc, an extendatur vltra pronepotes, & an adſit reciproca inter ipſos deſcendentes. Teſtator enim inſtituit ipſum Petrucium filium, & alios naſcituros, & ſi quis eorum decederet in pupillari ætate, vel poſteà quandocumque ſine filijs maſculis legitimis ex ſe deſcendentibus, ſubſtituit ei, & eis ſuperuiuentem, & ſuperuiuentes eorum filios maſculos, & alios deſcendentes ex eis maſculos. Vnde licet teſtator deceſſerit vnico tantum filio Petrucio relicto, & non

ap-

àppareat in hoc caſu, filios Pettucij fuiſſe ex-
1 preſsè vocatos, * tamen cùm fuerint expreſsè
vocati ad fideicommiſſum purificandum per
mortem patruorum, cenſentur etiam vocati
ad hæredjtatem patris, cuius reſpectu fuerunt
poſiti in conditione *Gozad. conſ. 64. num. 10.
verſ. 5. dico Aym conſ. 62. num. 10. lib. 1. Rnin.
160. num. 24. lib. 2. Iaſ. conſ. 101. num. 19. &
ſeqq. lib. 4. Gabr. de fideicom. conſ. 204. nnmer.
36.* & fuit dictum in cauſa *Montis Faliſci fi-
deicommiſſi Nouembr. 1602. coram Illuſtriſſimo D.
Cardinali Pamphilio*, & alias ſæpius Maximè
cum non adſit diuerſa ratio, quod voluerit
ſubſtituere deſcendentes Petrucij, alijs filijs,
& non ipſi Petrucio in caſu, quo ſolus Petru-
eius ſupereſſet de tempore obitus teſtatoris,
vt benè per *Rmin. ſen. conſ. 189. num. 11. &
ſeqq. libr. 1.* Et concurrunt aliæ coniecturæ in-
fra conſiderandæ in vocatione deſcendentium.
Et propterea cùm teſtator ſubdat, quod ſi ali-
quis ex filijs dicti teſtatoris, vel nepotibus ma-
ſculis ex filijs vel nepotibus vel aliquis alius
deſcendens non ſupereſſet, ſubſtituit eis Hugo-
linum, & Leonellum, & alios maſculos deſcen-
dentes ex eis; dicendũ eſt, ſiue iſta clauſula ſtet
continuatiue. iuxta *text. in l. 2. & 3. ff. de conſtit.
pec.* ſiue aduerſatiuè, vt in *l. quod ſi filius, ff. de
cap. & poſtlim. reuerſ.* Quod nihilominus teſta-
tor intellexerit de deſcendẽtibus Petrucij, qua-
tenus ipſo ſolo relicto decederet. Si enim clau-
ſula ſtat continuatiuè, non eſt ambigendi lo-
2 cus: ſi ſtat aduerſatiuè, idem dicendum eſt, *
quia licet aduerſatiua coniungat, & repetat
ſuperiora, retento eodem themate *Bart. in l.*
3 *mariti §. final. ff. ad l. Iul. de adult.* * tamen
cum teſtator in prima ſubſtitutione vocauerit
filios Petrutij, quatenus decedat ſolo Petrutio
relicto, vt dictum eſt, res eſt clara quod in hac
ſecunda ſubſtitutione pariter intellexerit de fi-
lijs, & deſcendentibus Petrutij in caſu præ-
fato, maximè cum non adſit ratio diuerſita-
tis, vt dictum eſt.

Et quod deſcendentes poſiti in conditione
4 in dicta clauſula *quod ſi aliquis* ſint ex conie-
cturis vocati, ſatis patet; quia ſunt expreſsè
vocati in alia parte teſtamenti, vt per *Goza-
din. Iaſ.* & alios, ſuprà allegatos. Tum quia
ſunt poſiti in conditione cũ qualitate maſculi-
nitatis *Guido Pap. qu. 184. n. 2. Dec. in l. 1. nu. 16.*
5 *& Curt. iun. conſ. 18. C. de pact.* * Et concurrit
perpetua excluſio fœminarum, vt infra dicetur
*Rip. in d. l. 1. nu. 9. verſ. iſta coniectura C. de pact.
Curt. iun. conſ. 43. nu. 8. verſ. tertium etiam reperio*
6 *Aym. conſ. 130. nu. 4.* * Et hæc eò magis ſunt ad-
mittenda; quia cum agatur de deſcendentibus
teſtatoris, ſufficiunt leuiores probationes
*Dec. conſil. 242. circa finem verſ. & quando filij
Aym. 367. num. 9.* Et fuit dictum in cauſa *Vi-
terbien. fideicommiſſi 28. Decembris* 1600. *co-
ram R. P. D. meo Litta.*

Et ceſſat omnis difficultas; quia teſtator
7 concluſit teſtamentum per hæc verba, * *ita
quod hæreditas dicti teſtatoris nunquam ad filias
vel deſcendentes feminas deueniat ſed ſemper eius
hæreditas remaneat apud maſculos de ſtirpe teſta-
toris.* Quæ clauſula ſiue ſtet ampliatiuè, vt
voluit poſt alios *Pariſ. conſ. 90. num 26. 27. &
ſeqq. lib. 2.* ſiue ſtet declaratiuè, nihilominus
declarat mentem teſtatoris, & regulat præce-
dentem diſpoſitionem *Socin. ſen. conſ. 49. nu.
2. verſ. aut dicemus, & numer. 5. verſ. ad pro-
poſitum l. 1. Dec. conſ. 227. num. 6. Tib. Decian.
conſ. 33. num. 94. lib. 1.* Et ideò amplius di-
cendum eſt, deſcendentes non poſſent rema-
8 nere apud maſculos de ſtirpe. * Vnde intrat
regula, quòd qui vult conſequens, neceſſario
etiam vult antecedens *Bald. in l. quamuis* per
illum *tex. C. de fideicom. Dec. conſ. 23. num. 3.
& conſ. 637. n. 8.* & bene *Surd. conſ. 443. lib. 3.*
Et in ſimili fuit dictum in cauſa *Firmana fidei-
commiſſi 2. Aprilis* 1600. *coram Illuſtriſſimo
Pamphilio*, & in puncto videtur bonus *tex. in
l. fideicommiſſa §. hæc verba ff. de leg. 3.* quo
loci teſtator dixerat, filio ſuo vt curam agro-
rum haberet, vt poſſent ad filios peruenire,
& dicit *textus*, quod licet illa verba non ſatis
exprimat fideicommiſſum, ſed magis conſi-
lium, quàm neceſſitatem relinquendi, tamen
quoad illa prædia poſt mortem patris vim
fideicommiſſi videntur continere.

Et denique adeſt alia clauſula *ſaluo &c.* po-
ſita limitatiuè ad clauſulam *ita quod* in qua
datur facultas Petrutio, & alijs deſcendenti-
bus, alienandi in vita ſua, non obſtante ſub-
9 ſtitutione præfata, * ſcilicet facta de tranſuer-
ſalibus, in euentum, quod deſcendentes te-
ſtatoris deficerent, quæ clauſula expreſsè ar-
guit vocationem vnius poſt obitum alterius;
quia alias licentia alienandi fuiſſet ſuperuaca-
10 nea, * cùm in re ſua quilibet ſit moderator, &
arbiter *l. in re mandata C. mandati*, bene in ſimili
Soc. conſ. 1. n. 20. verſ. verum vbi lib. 3. Et regulæ
11 ſunt claræ * quod relaxatio præſupponit vin-
culum *l. decem ff. de verb. oblig.* licentia prohibi-
tionem *cap. licet §. ſi vero de regul. iur.*

Prædictis accedat etiam mens teſtatoris,
12 nam habuit reſpectum ad conſeruationem
agnationis, ex quo non ſolùm ſemper excul-
ſit fœminas, ſed filijs ſubſtituit deſcendentes
maſculos, & poſtmodum tranſuerſales maſcu-
los, quos etiam expreſsè inſtituit in euentum,
quod dictus teſtator moreretur ſine deſcen-
13 tibus maſculis. * Et hæc ratio conſeruandæ
agnationis, etiam non expreſſa, ſed tacita, &
ex teſtamento elicita, eſt ſufficiens ad indu-
cendum fideicommiſſum inter omnes deſcen-
dentes maſculos *Cuman. conſ. 2. n. 4. verſ. & hoc
etiam facit Dec. conſ. 227. num. 6. verſ. nam
dum teſtator, & conſ. 545. num. 6. Grat. conſ.
5. num. 19. lib. 2.* latè *Surd.* dicto *conſ. 443. n.*
14 *20. libr. 3.* * Maximè cùm dixerit, quòd eius
hæreditas ſemper remaneat apud maſculos de
ſtirpe, per quæ verba, ſecundum vnum ex
Dominis, videtur imponere voluiſſe onus ipſi
hæreditati, vt omnes videantur vocati, & gra-
uati *Bald. in l. ab eo num. 8. C. de fideicom.
Pariſ.* in puncto dicto *conſ. 90. n. 43. & conſ.
92. num. 43. lib. 3. & conſ. 72. nu. 89. lib. 4.*

Nec eſt verum, quod deſcendentes intelli-
guntur vocati per vulgarem, non autem per
15 fideicommiſſariam; * quia contrarium appa-
ret ex prædictis: Nam cum teſtator viuus fuerit

verbo

verbo communi *remaneat* & collectiuo *deſcendentes*, & verbis tractum temporis in futurum denotantibus, ſcilicet *ſemper*, vocatio clare intelligitur per fideicommiſſariam, & non tantùm per vulgarem *Bart. in l. centurio num. 32. Iaſ. num. 53. ff. de vulg. Soc. in l. Gallus, §. quidam rectè, num. 9. ff. de liber. & poſthum.* & fuit reſolutum in dicta cauſa *Montis Falc.ci.* Et ſi habuit reſpectum ad agnationem, bona non poſſent in agnatione conſeruari, niſi tranſeant de vno in alium *l. peto, §. fratre, l. cum ita §. in fideicommiſſo, ff. de leg. 2.*

Nec etiam eſt verum, quod dicta clauſula (*ita quod*) referatur ad inſtitutionem tranſuerſalium immediatè precedentem, quatenus
16 teſtator decederet ſine deſcendentibus, * quia non ſolum tanquam in fine poſita ex vulgari regula debet referri ad omnia *l. 1. C. de lib. prater.* ſed repugnant huic intellectui verba ſequentia *ſaluo quod &c.* vbi datur facultas Petrutio, & deſcendentibus alienandi in vita, quæ facultas non fuiſſet neceſſaria, ſi clauſula referretur ad inſtitutionem antecedentem Hugolini, & Leonelli, cum inſtituantur quatenus teſtator decedat ſine deſcendentibus.

Nec etiam dictæ regulæ repugnat *tex in l.*
17 *pater, §. fundum ff. de leg. 3.* quia ibi pater vetuit per hæredem fundum alienari, & in caſum alienationis ſubſtituit fiſcum, & ſubdit *ita enim fiet vt fundus de nomine veſtro nunquam*
18 *exeat,* * quæ verba, vt ibi dicitur, non inducunt fideicommiſſum ad fauorem familiæ, & meritò, quia ſunt futuri euentus, & cuiuſdam ſpei enunciatiua; & ideo nihil inducunt *Bartol. in dicto §. fundum, vbi etiam Alber. Alciat. num. 1. in fine Rip. in l. filius famil. §. Diui nu. 110. verſ. declara tamen, de leg. 1. Ruin. conſ. 158. num. 11. in fine libr. 2.* quod ſecus eſt in caſu iſto, quia clauſula *ita quod* declarat præcedentem diſpoſitionem.

Præſens deciſio fuit confirmata die 10. Decemb. 1607. 3. Aprilis 1609. & 24. Nouembris 1610.

RAVENNATEN. TRANSACTIONIS.

Lunæ 30. Ianuarij 1606.

ARGVMENTVM.

Aduerſus tranſactionem iuratam an poſſit agi non obtenta abſolutione à Iuramento.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio tranſactionis eſt exceptio litis finita.*
2 *Exceptio periurij impedit litis ingreſſum, & repellit agentem à limine iudicij.*
3 *An ſtante enormiſſima læſione requiratur abſolutio à iuramento.*
4 *Abſolutio à iuramento ſemper eſt neceſſaria, niſi conſtet de enormiſſima læſione per ſententiam.*
5 *Exceptio periurij in quacumque parte iudicij poteſt opponi.*
6 *Læſio vltra dimidiam requiritur ad hoc vt quis poſſit impugnare tranſactionem.*
7 *Ratio ſemel reddita amplius reddi non debet.*
8 *Fructus bonorum extradotalium ſpectant ad virum conſtante matrimonio.*
9 *Pater eſt dominus fructuum hæreditatis relictæ filij.*

DECISIO CCLXVIII.

1 FVit reſolutum Marco agenti ad bona materna obſtare tranſactionem factam de anno 1583. 10. menſis Maii, quæ eſt exceptio litis finitæ *l. fratris, & in l. cauſas C. de tranſact.* Maximè cum iurauerit in tranſactione omnia eſſe vera, & ea firma, & grata habere, & non contrauenire per ſe vel per alium aliqua ratio-
2 ne ſub pæna periurii. * Vnde cum inſtitueriti iudicium contra proprium iuramentum, in manifeſtum incidit periurium, & conſequenter agere non poteſt, neque debet audiri, ex quo exceptio periurii impedit litis ingreſſum, & repellit agentem à limine iudicii *cap. 1. de lit. conteſt. n. 6. DD. in l. ſi quis maior C. de tranſact. Specul. in tit. de actor. §. vno n 16. verſ. item quod eſt periurus Felyn. in cap. 1. n. 28. verſ. ſed conſidera de iuretur. Dec. in cap. dilecti num. 9. in 3. notab.* vbi de communi *de except. Bero. quæſt 77. num. 6. Aym. conſ. 7. n. 12. Afflict. deciſ. 285. n. 1.*

Neque obſtat abſolutio obtenta per Marcũ, quia non eſt ab huiuſmodi iuramento, ſed à iuramento preſtito ſuper laudo ferendo per D. Alexandrum Sopranum, qui tulit dictum laudum ante tranſactionem, de qua agitur, & etiam fuit obtenta ante dictam tranſactionem, nempe die 23. Maii 1583. Et non ſic comprehendit iuramentum præſtitum in dicta tranſactione ad *tex. in l. pacta nouiſſima C de pact.*

Nec obſtat, quod Marcus fuiſſet enormiter læſus, & ideo poterat agere abſque eo quod
3 obtineret abſolutionem *, quia licet quæſtio ſit an ſtante enormiſſima læſione requiratur abſolutio à iuramento, de qua per *Doct. in cap. cũ*
4 *contingat de iuretur. Oſaſch. dec. 81. n. 1. & ſeqq.* * hoc tamen intelligendum eſt, quando de enormiſſima læſione conſtat per ſententias abſque eo quod fuerit oppoſitum de periurio, alias ſẽper eſt neceſſaria abſolutio, quia de facili eluderetur iuramentum ſub prætextu enormiſſimæ læſionis, & non debet quis eſſe iudex ſui iuramenti *Bald. conſ. 11. n. 1. lib. 4.* & ita ſeruat *Rota* vt fuit dictum in cauſa *Traſonan. decimarum 8. Octobris 1576. vt 102. n. 9. par. 1. coram bo. me. Orialen.* & in cauſa *Romana legitimæ de Vrſinis 20. Maij 1585. coram bo. me. Bubalo* & in alia *Signina Caſtrorum 26. Iunij 1602. coram R. P. D. Ludouiſio,* & nouiſſimè in cauſa *Nepeſina laudi 10. Decembris 1604. coram Reuerendiſſimo D. meo Archiepiſcopo Coloſſen.* * & alias in qua-
5 cumque parte iudicii poteſt opponi de iuramento vt per *Loffred. conſ. 12. n. 27. & 34.*

6 Sed ceſſat omnis difficultas, quia in caſu iſto etiam ceſſante periurio non conſtat de læſione, quæ ſuffragetur Marco, cum ad hunc effectum requiratur læſio vltra dimidiam *l. 2. C. de reſcin. vend.* Nam ſi inſpiciamus bona, quæ habuit Paſqua mater Marci ex teſtamento patris, & do-

dotem ipſius, quæ omnia prætendit Marcus nõ conſtat de dicta læſione. Poſtquam enim de anno 1549. Paſqua ex bonis hæreditarijs alienauerat cum decreto iudicis pro ſoluendis legatis, Laurenrius eius vir, & pater Marci conſtituerit ſe debitorem de anno 1588. dictæ vxoris in lib. 870. & in tornaturis 13. terræ aratiuæ, & in certis paucis mobilibus pro dicta hæreditate patris Paſquæ, necnon in libris 425. pro ipſa dote, quæ omnia bona, & pecuniæ etiam dotales de anno 1579. in redditione rationis facta per patrem Marco, & Polo fratribus fuerunt calculata ad libras 2977. ſol. 6. & ex his etiam detractis certis pecuniarum ſummis ſolutis pro debitis hęreditatis, necnon libris 680. ſolutis de conſenſu Marci, & Poli pro augumẽto dotis Ginebriæ, & Ioannæ eorundem ſororum quibus etiam debebatur legitima in bonis maternis fuit in eodem inſtrumento liquidatum, quod omnia bona præfata, & pecuniæ necnon etiam dos aſcendebant ad libras 4. ſol. 16. den. 6. & iſte eſt ſtatus hæreditatis Paſquæ, quam controuertere non poteſt Marcus, niſi
7 doceat de errore calculi *, cum ſemel reddita ratio amplius reddi non debeat *l. ſemel C. de apoch. lib. 10. Doct. in c. 1 de cler. ægrot. in 6. Lap. in Clem. quia contingit n. 5. de relig. dom. Socc. ſen. conſ. 92. nu. 11. lib. 4. Pariſ. conſ. 89. n. 1. lib 1. Rol. conſ. 40. n. 39. lib. 1.* Vnde cum vigore vltimæ tranſactionis fuerint aſſignatæ Marco, & Polo tornaturæ 5. & perticæ tres terræ, nec non *lib.* 654. pluſquam maniſeſtiſſimè conſtat, quod non interuenit læſio vltrà dimidiam; ſed potius attento valore terrarum, non videtur conſtare de aliqua læſione cũ hæreditas Paſquæ ex calculo facto eſſet tantũmodo librarũ 4. vt dictũ eſt.

Neque eſt verum, quod erant computandi fructus dictę hæreditatis ad fauorem Marci, & Poli, quia fructus durante vita Paſquæ non
8 ſunt computandi,* cum bona dictę hæreditatis eſſent extradotalia, ex quo peruenerant ad Paſquam conſtante matrimonio, quorum proprietas, & fructus erant ipſiuſmet Paſquæ *Bal. in l. vltima n. 5. de ſent. quæ ſine cert. quant.* Et ideo pater de iſtis fructibus non tenebatur reddere
9 rationem *, ſicuti neque de fructibus, quos habuit ipſe ſoluto matrimonio, quia pater eſt dominus fructuum hęreditatis relictæ filijs *l. cum opportet C. de bonis quæ liber.*

Vltimo non ſubſtit, quod fuerit receſſum à dicto calculo, quia fuit receſſum à tranſactione facta vigore dicti calculi, ex quo fuit facta dicta tranſactio ſed à dicto calculo non cõſtat vnquam fuiſſe receſſum.

ROMANA VINEAE DE FABRIS.

Lunæ 13. Febr. 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Fideiuſſor obligatus in forma depoſiti non poteſt opponere de iure illorum, qui ſoluerunt pecunias neque de compenſatione.*

DECISIO CCLXIX.

DOmini perſtiterunt in reſolutis, ſententiam Rotalem liquidationis fructuum eſſe exequendam, cum conſtet de re iudicata, & de iuſtitia ex allegatis in alia *deciſione*. Et motiuum quod ſententia in ſpolio non fuerat lata ad fauorem illorum de Fabris, videbatur etiam ſatis ſublatum ex illa *deciſione*. Et tunc deductis addebatur, quod ſi ſententia fuiſſet dubia nihilominus recipiebat interpretationem ex mandato de reintegrando, quod vigore ſententiæ fuerat relaxatum ad fauorẽ DD. de Fabris.

Neque obſtat, quod Fabri venerunt ad cauſam tanquam neceſſarij defenſores, quia de eo tempore nondum erat lapſum decennium locationis factæ, quod expirauit lite pendente, & ideo non eſt mirum ſi venerunt ad cauſam vti tales.

Non obſtat, quod cum agatur de fructibus anni 1588. & 1089. pro quibus fideiuſſores ſe obligarunt, conſtat, quod Fabri longè habuerunt vltra hanc ſummam, quia huiuſmodi exactio fuit facta Dionyſio Leonardo, qui non erat
1 Procurator ad exigendum. *Vltra quod cũ fideiuſſores ſint obligati in forma depoſiti, non poſſunt opponere de iure illorum, qui ſoluerũt pecunias neque de compenſatione *l. ſi quis vel pecunias C. de poſſeſſ.*

Deducta circa nullitatem ſententiæ videbantur eſſe ſublata ex alia *deciſione*, & ideo ſuper illis non eſſe inſiſtendum.

BONON. FIDEICOMMISSI DE MANGIOLIS,

Lunæ 13. Februarij 1606.

ARGVMENTVM.

Bona fuiſſe in bonis fideicomittentis ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Bona eſſe ſubiecta fideicommiſſi probatur ex quo vti alia fuerunt deſcripta in Inuentario poſt mortem fideicommittentis, & vti talia habita ab alijs deſcendentibus, item ex nominatione facta in teſtamento, vti de fideicommiſſis, & ex diuiſione n. 3. & 4.*

2 *Duo confinia probant identitatem, & nu. 5.*

DECISIO CCLXX.

QVod Palatium *della Ricardina* cum terrenis ibi contiguis ſit de bonis ſubiectis fideicõmiſſo Comitis Melchioris ſenioris videbatur
1 ſatis probari ex pluribus ſimul iunctis. Nam Comes Melchior fideicommitens tanquam hæres Bartholomæi aui illud deſcripſit in in-

verbo communi *remaneat* & collectiuo *deſcen-
dentes*, & verbis tractum temporis in futurum
denotantibus, ſcilicet *ſemper*, vocatio clare in-
telligitur per fideicommiſſariam, & non tan-
tùm per vulgarem *Bart. in l. centurio num.
32. Iaſ. num. 53. ff. de vulg. Soc. in l. Gallus, §.
quidam rectè, num. 9. ff. de liber. & poſthum.*
& fuit reſolutum in dicta cauſa *Montis Faliſci.*
Et ſi habuit reſpectum ad agnationem, bona
non poſſent in agnatione conſeruari, niſi tran-
ſeant de vno in alium *l. peto, §. fratre, l. cum
ita §. in fideicommiſſo, ff. de leg. 2.*

Nec etiam eſt verum, quod dicta clauſula
(*ita quod*) referatur ad inſtitutionem tranſ-
uerſalium immediatè precedentem, quatenus
16 teſtator decederet ſine deſcendentibus. * quia
non ſolum tanquam in fine poſita ex vulgari
regula debet referri ad omnia *l. 1. C. de lib.
præter.* ſed repugnant huic intellectui verba ſe-
quentia *ſaluo quod &c.* vbi datur facultas Pe-
trutio, & deſcendentibus alienandi in vita,
quæ facultas non fuiſſet neceſſaria, ſi clauſula
referretur ad inſtitutionem antecedentem Hu-
golini, & Leonelli, cùm inſtituantur quatenus
teſtator decedat ſine deſcendentibus.

Nec etiam dictæ regulæ repugnat *tex. in l.
17 pater, §. fundum ff. de leg. 3.* quia ibi pater
vetuit per hæredem fundum alienari, & in
caſum alienationis ſubſtituit fiſcum, & ſubdit
*ita enim fiet vt fundus de nomine veſtro nunquam
18 exeat,* * quæ verba, vt ibi dicitur, non indu-
cunt fideicommiſſum ad fauorem familiæ, &
meritò, quia ſunt futuri euentus, & cuiuſ-
dam ſpei enunciatiua; & ideo nihil inducunt
*Bartol. in dicto §. fundum, vbi etiam Alber. Ab-
ciat. num. 1. in fine Rip. in l. filius famil. §. Di-
ui nu. 110. verſ. declara tamen; de leg. 1. Ruin.
conſ. 158. num. 11. in fine libr. 2.* quod ſecus
eſt in caſu iſto, quia clauſula *ita quod* declarat
præcedentem diſpoſitionem.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 10. Decemb.
1607. 3. Aprilis 1609. & 24. Nouembris 1610.*

RAVENNATEN. TRANSACTIONIS.

Lunæ 30. Ianuarij 1606.

ARGVMENTVM.

Aduerſus tranſactionem iuratam an poſſit
agi non obtenta abſolutione à Iura-
mento.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio tranſactionis eſt exceptio litis finitæ.*
2 *Exceptio periurij impedit litis ingreſſum, & re-
pellit agentem à limine iudicij.*
3 *An ſtante enormiſſima læſione requiratur abſolu-
tio à iuramento.*
4 *Abſolutio à iuramento ſemper eſt neceſſaria, niſi
conſtet de enormiſſima læſione per ſententiam.*
5 *Exceptio periurij in quacumque parte iudicij po-
teſt opponi.*
6 *Læſio vltra dimidiam requiritur ad hoc vt quis
poſſit impugnare tranſactionem.*
7 *Ratio ſemel reddita amplius reddi non debet.*
8 *Fructus bonorum extradotalium ſpectant ad vi-
rum conſtante matrimonio.*
9 *Pater eſt dominus fructuum hereditatis relictæ
filij.*

DECISIO CCLXVIII.

1 FVit reſolutum Marco agenti ad bona ma-
terna obſtare tranſactionem factam de
anno 1583. 10. menſis Maii, quæ eſt exceptio
litis finitæ *l. fratris, & in l. cauſas C. de tranſact.*
Maximè cum iurauerit in tranſactione omnia
eſſe vera, & ea firma, & grata habere, & non
contrauenire per ſe vel per alium aliqua ratio-
2 ne ſub pœna periurii. * Vnde cum inſtituerit
iudicium contra proprium iuramentum, in
manifeſtum incidit periurium, & conſequen-
ter agere non poteſt, neque debet audiri, ex
quo exceptio periurii impedit litis ingreſſum,
& repellit agentem à limine iudicii *cap. 1. de lit.
conteſt. n. 6. DD. in l. ſi quis maior C. de tranſact.
Specul. in tit. de actor. §. vno n. 16. verſ. item quod
eſt periurus Felyn. in cap. 1. n. 28. verſ. ſed conſidera
de iureiur. Dec. in cap. dilecti num. 9. in 3. notab.*
vbi de communi *de except. Bero. quæſt 77. num. 6.
Aym. conſ. 7. n. 12. Afflict. deciſ. 285. n. 1.*

Neque obſtat abſolutio obtenta per Marcũ,
quia non eſt ab huiuſmodi iuramento, ſed à
iuramento preſtito ſuper laudo ferendo per
D. Alexandrum Sopranum, qui tulit dictum
laudum ante tranſactionem, de qua agitur, &
etiam fuit obtenta ante dictam tranſactionem,
nempe die 23. Maii 1583. Et non ſic compre-
hendit iuramentum præſtitum in dicta tranſa-
ctione ad *tex. in l. pacta nouiſſima C. de pact.*

Nec obſtat, quod Marcus fuiſſet enormiter
læſus, & ideo poterat agere abſque eo quod
3 obtineret abſolutionem *, quia licet quæſtio ſit
an ſtante enormiſſima læſione requiratur ab-
ſolutio à iuramento, de qua per *Doct. in cap. cũ
4 contingat de iureiur. Oſaſch. dec. 81. n. 1. & ſeqq.* *
hoc tamen intelligendum eſt, quando de enor-
miſſima læſione conſtat per ſententias abſque
eo quod fuerit oppoſitum de periurio, alias ſẽ-
per eſt neceſſaria abſolutio, quia de facili elu-
deretur iuramentum ſub prætextu enormiſſi-
mæ læſionis, & non debet quis eſſe iudex ſui
iuramenti *Bald. conſ. 11. n. 1. lib. 4.* & ita ſeruat
Rota vt fuit dictum in cauſa *Tiraſonan. decima-
rum 8. Octobris 1576. vt 102. n. 9. par. 1. coram bo.
me. Orialen.* & in cauſa *Romana legitima de Vr-
ſinis 20. Maij 1588. coram bo. me. Bubalo* & in
alia *Signina Caſtrorum 26. Iunij 1602. coram R.
P. D. Ludouiſio,* & nouiſſimè in cauſa *Nepeſina
laudi 10. Decembris 1604. coram Reuerendiſſimo
5 D. meo Archiepiſcopo Coloſſen.* * & alias in qua-
cumque parte iudicii poteſt opponi de iura-
mento vt per *Loffred. conſ. 12. n. 27. & 34.*

6 Sed ceſſat omnis difficultas, quia in caſu iſto
etiam ceſſante periurio non conſtat de læſione,
quæ ſuffragetur Marco, cum ad hunc effectum
requiratur læſio vltra dimidiam *l. 2. C. de reſcin.
vend.* Nam ſi inſpiciamus bona, quæ habuit
Paſqua mater Marci ex teſtamento patris, &
do-

Google

dotem ipſius,quæ omnia prætendit Marcus nõ conſtat de dicta læſione. Poſtquam enim de anno 1549. Paſqua ex bonis hæreditarijs alienauerat cum decreto iudicis pro ſoluendis legatis.Laurentius eius vir,& pater Marci conſtituerit ſe debitorem de anno 1588.dictæ vxoris in lib.870.& in tornaturis 13.terræ aratiuæ, & in certis paucis mobilibus pro dicta hæreditate patris Paſquæ, necnon in libris 425. pro ipſa dote,quæ omnia bona, & pecuniæ etiam dotales de anno 1579. in redditione rationis facta per patrem Marco, & Polo fratribus fuerunt calculata ad libras 2977. ſol. 6. & ex his etiam detractis certis pecuniarum ſummis ſolutis pro debitis hęreditatis,necnon libris 680. ſolutis de conſenſu Marci,& Poli pro augumẽto dotis Ginebriæ, & Ioannæ eorundem ſororum quibus etiam debebatur legitima in bonis maternis fuit in eodem inſtrumento liquidatum,quod omnia bona præfata, & pecuniæ necnon etiam dos aſcendebant ad libras 4.ſol. 16.den.6.& iſte eſt ſtatus hæreditatis Paſquæ, quam controuertere non poteſt Marcus, niſi
7 doceat de errore calculi *, cum ſemel reddita ratio amplius reddi non debeat *l. ſemel C. de apoch.lib.10. Doct in c.1 de cler. ægrot. in 6. Lap. in Clem.quia contingit n.5.de relig. dom. Socc. ſen. conſ.92.nu.11.lib.4.Pariſ.conſ.89.n.1.lib 1. Rol. conſ.49.n. 39. lib. 1.* Vnde cum vigore vltimæ tranſactionis fuerint aſſignatæ Marco, & Polo tornaturæ 5. & perticæ tres terræ, nec non *lib.* 654.pluſquam manifeſtiſſimè conſtat, quod non interuenit læſio vltra dimidiam;ſed potius attento valore terrarum, non videtur conſtare de aliqua læſione cũ hæreditas Paſquæ ex calculo facto eſſet tantũmodo librarũ 4.vt dictũ eſt.

Neque eſt verum, quod erant computandi fructus dictæ hæreditatis ad fauorem Marci, & Poli, quia fructus durante vita Paſquæ non
8 ſunt computandi,* cum bona dictę hæreditatis eſſent extradotalia, ex quo peruenerant ad Paſquam conſtante matrimonio, quorum proprietas,& fructus erant ipſiuſmet Paſquæ *Bal. in l.vltima n 5.de ſent.quæ ſine cert quant.* Et ideo pater de iſtis fructibus non tenebatur reddere
9 rationem *, ſicuti neque de fructibus, quos habuit ipſe ſoluto matrimonio,quia pater eſt dominus fructuum hęreditatis relictæ filijs *l. cum opportet C.de bonis quæ liber.*

Vltimo non ſubſiſt, quod fuerit receſſum à dicto calculo, quia fuit receſſum à tranſactione facta vigore dicti calculi,ex quo fuit facta dicta tranſactio ſed à dicto calculo non cõſtat vnquam fuiſſe receſſum.

ROMANA VINEAE DE FABRIS.

Lunæ 13. Febr. 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Fideiuſſor obligatus in forma depoſiti non poteſt opponere de iure illorum, qui ſoluerunt pecunias neque de compenſatione.*

DECISIO CCLXIX.

DOmini perſtiterunt in reſolutis, ſententiam Rotalem liquidationis fructuum eſſe exequendam, cum conſtet de re iudicata, & de iuſtitia ex allegatis in alia *deciſione*. Et mirinum quod ſententia in ſpolio non fuerat lata ad fauorem illorum de Fabris, videbatur etiam ſatis ſublatum ex illa *deciſione*. Et tunc deductis addebatur, quod ſi ſententia fuiſſet dubia nihilominus recipiebat interpretationem ex mandato de reintegrando, quod vigore ſententiæ fuerat relaxatum ad fauorẽ DD.de Fabris.

Neque obſtat,quod Fabri venerunt ad cauſam tanquam neceſſarij defenſores, quia de eo tempore nondum erat lapſum decennium locationis factæ,quod expirauit lite pendente, & ideo non eſt mirum ſi venerunt ad cauſam vti tales.

Non obſtat, quod cum agatur de fructibus anni 1588,& 1089.pro quibus fideiuſſores ſe obligarunt, conſtat, quod Fabri longè habuerunt vltra hanc ſummam,quia huiuſmodi exactio fuit facta Dionyſio Leonardo,qui non erat
1 Procurator ad exigendum. *Vltra quod cũ fideiuſſores ſint obligati in forma depoſiti, non poſſunt opponere de iure illorum,qui ſoluerũt pecunias neque de compenſatione *l. ſi quis vel pecunias C.de poſſeſſ.*

Deducta circa nullitatem ſententiæ videbantur eſſe ſublata ex alia *deciſione*, & ideo ſuper illis non eſſe inſiſtendum.

BONON. FIDEICOMMISSI DE MANGIOLIS.

Lunæ 13. Februarij 1606.

ARGVMENTVM.

Bona fuiſſe in bonis fideicomittentis ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Bona eſſe ſubiecta fideicommiſſi probatur ex quo vti alia fuerunt deſcripta in Inuentario poſt mortem fideicommittentis, & vti talia habita ab alijs deſcendentibus, item ex nominatione facta in teſtamento, vti de fideicommiſſis, & ex diuiſione n.3.& 4.*

2 *Duo confinia probant identitatem, & nu.5.*

DECISIO CCLXX.

QVod Palatium *della Ricardina* cum terrenis ibi contiguis ſit de bonis ſubiectis fideicõmiſſo Comitis Melchioris ſenioris videbatur
1 ſatis probari ex pluribus ſimul iunctis. Nam Comes Melchior fideicommitens tanquam hæres Bartholomæi aui illud deſcripſit in in-

uentario, vt in inſtrumento dato in petitione huius cauſæ 22. Iunij præteriti n. 1. & ex teſtamento Comitis Camilli filij Comitis Melchioris, vt in eodem *Summario n.* 2. conſtat, perueniſſe ad eius manus, ex quo de eo diſpoſuit, & quamuis non conſtet, an ex fideicommiſſo, vel ex alia cauſa, tamen videtur declarari æquiuocum ex quo Comes Gregorius, vt in nouo *Summario n.* 2. frater dicti Camilli aſſerens dictum Palatium vna cum terrenis eſſe ſuppoſitum fideicommiſſo, obtinuit immitti in poſſeſ-
2 ſionem dicti Palatij, & bonorum. * Identitas verò ſatis videbatur probata ex confinibus nominatis in dicto inuentario, & aſſignatione facta Dominis de Maluaſia nempe via publica & canali Molendini vna cum denominatione, *della Riccardina* vt in ſimili in alijs *deciſionibus* ſummatum fuit.

3 Quantum attinet ad caſtrum ſancti Martini, quod ſit de bonis ſubiectis fideicōmiſſo, probatur ex nominatione facta in teſtamento, & ex pluribus diuiſionibus factis, vt in *Summario nu.* 4. *& ſeq.* Identitas verò ex qualitate caſtri ſatis videbatur probata.

4 Quantum attinet ad hortum contiguum dicto caſtro, & *Broilum delle ſede*, quod ſint ſuppoſita fideicommiſſo probabatur ex diuiſione facta de anno 1545. & ex diuiſione cum D. Conſtantina de anno 1567. reſpectu horti, & ex laudo Gregorij 13. reſpectu Broili, vt in *Summario n.* 8. *&* 10. Identitas horti probatur ex teſtibus *n.* 9 qui dant pro confinibus caſale Molendini,
5 & ſitum ipſius caſtri. * Identitas vero Broili ex teſtibus *nu.* 11 qui pro confinibus aſſignant caſale Molendini, & Serralium, quæ confinia concordant cum nominatis in dicta diuiſione.

Identitas vero prædij dicti *le celtunaze* quod dicitur in vltima diuiſione eſſe ſuppoſitum fideicommiſſo non probatur. Nam inſtrumentū venditionis factæ per Com. Camillum Comiti Georgio de anno 1558. de quo in nouo *Summario n.* 3. non concludit ad prædium, de quo agitur.

AESINA FIDEICOMMISSI.

Ven. 17. Febr. 1606.

ARGVMENTVM.

Subſtituta pia cauſa, vel loco, qui exercet opera pietatis an ſit locus detractioni Trebellianicæ.

SVMMARIVM.

1 *Detractio Trebellianica debet fieri de tempore reſtitutionis, & ſic obitus hæredis, quando fideicommiſſum eſt conditionale.*
2 *Trebellianica non detrahitur, quando certum eſt piam cauſam eſſe ſucceſſuram de tempore obitus fideicommiſſarij.*
3 *An in filijs primi gradus fructus imputentur in Trebellianicam.*
4 *Bona fideicommiſſaria alienata pro Trebellianica poſſunt reuocari, ſi Trebellianica non eſt detrahenda.*

DECISIO CCLXXI.

FVit reſolutum non fuiſſe locum detractioni Trebellianicæ; cùm fuiſſet certum, Confraternitatem eſſe ſucceſſuram, ex quo fuerat ſubſtituta Marchegianæ, ſi ſine filijs deceſſerit, & ea nunquam habuit filios ex ponderatis in *deciſione*. Sed quia poſteà fuit oſtenſum, Marchegianam habuiſſe filios, ideò iterum volui conſulere Dominos ſuper iuribus *deciſionis*. Et Domini, cauſa maturè diſcuſſa, perſtiterunt in reſolutis. Nam filij Marchegianæ non ſuperuiuebant tempore obitus ipſius. Quare cum
1 fideicommiſſum eſſet conditionale, * & propterea detractio Trebellianicæ deberet fieri de tempore reſtitutionis, & ſic obitus hæredis la-
2 tè *Peregr. de fideicom. art.* 3. *num.* 24. * ſatis eſt, quòd de eo tempore erat certum, Confraternitatem eſſe ſucceſſuram; vt non eſſet locus detractioni Trebellianicæ *Rom. conſ.* 206. *num.* 9. cum allegatis in alia *deciſione*.

3 Neque obſtat, quòd cùm verſemur in filijs primi gradus, in quorum Trebellianicam fructus non computantur, potuit illa detrahi ante purificatum fideicommiſſum, prout voluerunt allegati per *Peregrinum dicto loco num.* 25. quia quicquid ſit de veritate, cùm ipſe ſentiat contrarium, & alij *Doctores* indiſtinctè loquantur tam tenentium Trebellianicam poſſe detrahi ante purificatum fideicommiſſum. Ratio eſt, quia certum eſt, quartam ad filias ſpectare, ſiue contingat, ſiue non contingat fideicommiſſi caſus, æquè ratio ceſſat in puncto, cùm non eſſet certum, an Trebellianica potuerit ſpectare ad Marchegianam, cum non fuiſſet certum, an filij ipſius, vel Confraternitas eſſet ſucceſſura.

Non obſtat, quòad alienata computantur in Trebellianicam. Nam concluſio procedit in terminis ſuis, ſcilicet quando poteſt detrahi. Si verò non poteſt detrahi, bona alienata poſſunt reuocari, tanquam fideicommiſſo ſubiecta.

MACERATEN. LEGATI.

Lunæ 27. Februarij 1606.

ARGVMENTVM.

Legatum factum per illa verba *legauit poſt mortem ipſius teſtatoris* eſt purum, & poteſt tranſmitti per legatarium.

SVMMARIVM.

1 *Legatum purum tranſmittitur per obitum legatarij ante hæredem.*
2 *Diſpoſitio, quæ de ſui natura non eſt conditionalis, non inducit conditionem, ſed modum.*
3 *Modus appoſitus legato, non impedit tranſmiſſionem.*

4 Dies

4 *Dies incerta appoſita legato, vel præſtationi facit conditionem, & non diem, ſecus tamen eſt quando præfinitur dies poſt certum tempus, tunc enim cùm dies ſit certa, non facit conditionem, ſed diem num. 5.*

6 *Declara, quando dies incerta eſt appoſita ſubſtantiæ legati. Vel quando eſt appoſita præſtationi per viam conditionis.*

7 *Legatum purum non transfunditur in conditionale, quando non adſunt verba denotantia conditionem.*

DECISIO CCLXXII.

1 FVit reſolutum legatum deberi Collegio Maceraten. quia cum fuiſſet factum Maxenti per verba *legauit poſt mortem ipſius teſtatoris &c.* fuit purum, & potuit propterea trāſmitti per Maxentem in Collegium, cùm deceſſerit ante hæredem *l. vnica §. cum igitur, & §. in nouiſſimo C. de cadnc. tol. l. ſi poſt diem ff. quand. dies leg. ced.* latè *Couar. in cap. Rainaldus §. vno num. 3. de teſtam.*

2 Neque obſtant verba ſequentia *cum conditione, pacto, ac prohibitione expreſſa, quòd non poſſit moleſtare heredem neque in proprietate, neque in vſufructu, durante vita ſua,* quia hæc verba nō inducunt conditionem, ſed modum, cùm diſpoſitio de ſui natura non ſit conditionalis *l. 2. in fin. de donat. l. Mauia ff. de manum. teſt. Bart. in l. quibus diebus, §. Termilius nu. 5. ff. de cond. & demonſtr. & conſ. 4. num. 1. & 2. lib. 1. Alex. conſ. 102. num. 2. lib. 1. Anan. conſ. 75. num. 1. circa princ. Caſtr. conſ. 5. num. 2. lib. 1. Cuman.*
3 *conſ. 99. ante num. 3. verſ. nec obſtat.* * Qui etiam
modus non impedit tranſmiſſionem *Gabr. conſ. conſ. 4. num. 10. & 11. vol. 2. & conſ. 5. nu. 13. & 22. vol. 1. Anan. d. conſ. 75. num. 1.*

4 Nec dicta verba ex eo videntur inducere conditionem, cùm dies incerta appoſita vel legato, vel præſtationi faciat conditionem, & non diem, vt in *l. huiuſmodi in fine ff. quando dies leg. ced. & in l. hæres meus in 2. dicto ff. de cond. & demonſtr. & in l. quibus diebus §. quidam Ti-*
5 *tio ff. eod. tit.* * Licet ſecus ſit, quando dies cō-
menſuratur tempori; videlicèt quando præfinitur dies poſt certum tempus, quæ tunc cùm ſit certa, non facit conditionem, ſed diem, vt in *l. ex his C. quando dies leg. cedat l. Firmio Theodoro ff. eodem,* & benè diſtinguit *Iac. de Aren. in tit. C. quando dies leg. ced. Io. Fab. in d. l. ex his, vbi etiam Cyn. Bart. in d. §. quidam Titio.*

6 Nam reſponderunt Domini, quòd hic dies incerta non fuit appoſita ſubſtantiæ legati, prout loquitur *tex.* in dicta *l. huiuſmodi, & in l. hæres meus,* vbi legatum relictum per hæc verba *hæres meus, cùm ipſe morietur, centum Titio dato,* dicitur relictum ſub conditione; & quamuis dies incerta in hoc caſu videatur appoſita præſtationi, vt in dicto *§. quidam Titio,* vbi legatum ad initio purum redditur conditionale per verba ſequentia *ſi mater mea morietur, dato,* tamen neceſſe eſt ad hunc effectum, quod dies incerta apponatur præſtationi per viam conditionis, quod ſecus eſt in caſu illo, cùm præ-
7 ſtatio mora, non conditione ſuſpendatur, * ex
quo non adſunt verba conditionem denotantia. Et ideo legatum purum non poteſt transfundi in conditionale, vt bene declarat *Bald. in l. ambiguitate num. 4. C. de vſufr.* qui ita intelligit *tex. in d. §. quidam Titio,* & eius dictum literis anteis ſcribendum dicit *Clem. ſing. 132. Ruin. conſ. 65. num. 14. vol. 2.*

CAVALLICEN. MARTELLERIAE.

Ven. 10. Martij 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus impugnans tranſactionem à Sede Apoſtolica confirmatam probare debet læſionem reſpectu rei, & reſpectu dubij litis euentus.*

DECISIO CCLXXIII.

1 VIſum fuit Dominis, * non probari læſionem, quam Reuerendiſſimus Epiſcopus tenetur probare, cùm tranſactio fuerit auctoritate Apoſtolica confirmata *Bald. in cap. 1. num. 7. de his qui feud. dar. poſ. Soc. conſ. 15 num. 27. lib. 1. Abb. conſ 41. num. 2. lib. 1. Couar. var. reſol. lib. 2. cap. 17. num. 2.* Et fuit pluries reſolutum. Nam ea quæ deducitur, ex quo Eccleſia plus percipiebat ante tranſactionem, non placuit, cùm non conſtet locationes factas Agatno, & Mauritio habuiſſe effectum; imò conſtat; opus per eas factum pro ducēda aqua fuiſſe tanquam attentatum demolitum. Læſio verò, quæ deducitur ex licentia data in tranſactione conficiendi martelleriam; non plenè probatur. Vltra quòd, cùm dubitaretur, an vigore conceſſionis factæ de anno 1545. poſſent Raynerij conficere huiuſmodi martelleriam, læſio non ſolùm erat conſideranda reſpectu dubii litis euentus *Abb. conſ. 64. num. 3. par. 1. Dec. conſ. 60. num. 4. Corn. conſ. 166. num. 7. verſ. nec etiam obſtat lib. 1. Aym. conſ. 151. num. 27.*

ROMANA SANCTI THOMAE.

Ven. 10. Martij 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata ſine tranſportatione actorum eſt nulla, & ideo non exequenda.*

2 Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20. §. propterea *habet locum in cauſis Eccleſiaſticis vertentibus coram quocumque Iudice.*

Digitized by Google

DECISIO CCLXXIV.

1 FVit reſolutum, * ſententiam Rotalem eſſe
nullam, & ideo non eſſe exequendam *l. 4.
§. condemnatum ff. de re iudic. Dec. conſ. 499. nu.
14. Pariſ. conſ. 51. num. 49. lib. 4.* Nullitas au-
tem erat euidens, cùm non fuerint transpor-
tata omnia acta; deficiunt enim teſtes *l. 2. vbi
gloſ. & Bart. num. 1. & 2. C. de eden. Felyn. in
cap. Eccleſia ſanctæ Mariæ ante num. 17. de conſt.*
Et hodiè adeſt diſpoſitio *Sacroſancti Concilij*
2 *Tridentini ſeſſ. 24. cap. 20. §. præterea de reform.* *
quæ proculdubio habet locum in Eccleſiaſti-
cis, prout eſt iſta; vt ex ſententia *Illuſtriſſimo-
rum Interpretum* fuit reſolutum in cauſa *Roma-
na lignorum 23. Ianuarij 1603. coram R. P. D.
meo Sacrato*, atque etiam habet locum in quo-
cumque Iudice, licèt verba *Concilij* videantur
ſonare in cauſis vertentibus coram Epiſcopis,
vt cenſuit *Rota coram Cardinale Lancellotto in
cauſa Placen. adminiſtrationis Sacramentorum 1.
Decembris 1567.* & in cauſa *Maioricen. Officij
Pœnitentiariæ 21. Iunij 1591. coram Illuſtriſſimo
Blanchetto*.

ASCVLANA, SEV RIPARIA PECVNIARIA.

Lunæ 13. Martij 1606.

ARGVMENTVM.

Loco fideiuſſoris de euictione an poſſit fieri inueſtimentum pecuniæ.

SVMMARIVM.

1 *Debitor ſub conditione non tenetur ſoluere, niſi
adimpleta conditione.*
2 *Exceptio oriens ex verbis inſtrumenti, impedit
exequutionem obligationis Cameralis.*
3 *Creditor, qui tenetur dare fideiuſſores de euictio-
ne non ſatisfacit faciendo inueſtimentum.*
4 *Fideiuſſores de euictione tenentur litem in ſe ſu-
ſcipere & damna, & expenſas omnes litis ſol-
uere, & indemnem conſeruare emptorem.*
5 *Emptor poſſidens rem, & pretium tenetur ad
fructus recompenſatiuos, quod non procedit in
fideiuſſore pretij, qui ad fructus ſe non obli-
gauit.*

DECISIO CCLXXV.

1 FVit reſolutum, * Theodorum non teneri
ſoluere ratam pretii non ſoluti, nec fru-
ctus cenſus, quem ſoluendū ſuſcepit ad com-
putum pretii, ſtante conuentione, quod pagbe
non curreret, & fructus cenſus non teneretur
ſoluere, donec fuerint dati fideiuſſores de eui-
ctione, qui hùc vſque non fuerunt dati *l. Iulia-
nus §. offerri ff. de act. empt. & not. in l. cùm pro-
ponas 2. C. de pactis, & in l. quæro, §. inter loca-
tionem ff. locati, & in l. qui fidem ff. de tranſact.* *
2 Et in fortioribus hæc exceptio oriens ex ven-
tre inſtrumenti impedit exequutionem obliga-
tionis Cameralis *Galleſ. de oblig. Cam. in 4. par.
quæſt. 8. num. 8. Couar. de exequut. inſtr. quæſt. 26.
Caſſad. deciſ. 10. num. 6. de reſcript.*

Neque obſtat, quòd Mucchiarelli hodiè
loco fideiuſſorum volunt inueſtire pecunias,
& ſic adimplere per æquipollens iuxta *theori-
3 cam gloſ. & Bart. in l. 1. ff. qui ſatiſd. cogantur,* *
quia hæc procedunt, quando meliùs & ſecuriùs
ſuccurritur creditori per pignora, quàm per
fideiuſſores, vt declarat idem *Bart. ibidem*, &
bene facit *Iaſ. num. 12.* Et fuit reſolutum in
cauſa *Lauretana pecuniaria 5. Aprilis 1593. co-
ram bo. me. Gipſio*. Sed in caſu iſto emptores
per inueſtimentum ita non redduntur tuti, ſi-
cut per fideiuſſoriam cautionem; quia cùm
fuerit promiſſum dare fideiuſſores de euictio-
4 ne, non adeſt difficultas, * quòd dicti fideiuſ-
ſores tenerentur litem in ſe ſuſcipere, vel iudi-
catum, atque damna, & expenſas omnes litis
ſoluere, & indemnem conſeruare emptorem
*l. ſi plus 6. mota ff. de euict. Bar. in l. pater num. 1.
& 3. ff. de dot. præleg. Ruin. conſ. 187. num. 2. &
3. vol. 1. Pariſ. conſ. 16. num. 124. vol. 2. Cuman.
conſ. 29. num. 20.* Et hæc omnia præſtari non
poſſunt per inueſtimentum, vt dicitur in dicta
Lauretana.

5 Neque obſtat, quòd in omnem euentum
Theodorus teneretur ſoluere fructus compen-
ſatiuos ex æquitate *l. curabit C. de act. empt.*
etiam non datis fideiuſſoribus promiſſis, vt per
*Couarr. var. reſ. lib. 3. cap. 4. num. 6. verſ. 12. hinc
deducitur*; quia quicquid dicendum eſſet reſpe-
ctu principalium debitorum, Theodorus hic
eſt fideiuſſor pretij, & non ſe obligauit ad fru-
ctus, & ideo non tenetur *l. fideiuſſores Magiſtra-
tuum §. pro Aurelio ff. de fideiuſſor.*

PATAVINA DECIMETTAE.

Lunæ 13. Martij 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Præceptum non poteſt confirmari per ſententiam
ab eodem Iudice, qui illud conceſſit.*
*Sententia lata ſuper petitione incerta eſt nulla, &
num. 1. & 2.*

DECISIO CCLXXVI.

FVit reſolutum, ſententias de partibus eſſe in-
firmandas. Nam cum Abbas Carcerum ob-
tinuerit fieri præceptum Priori Arreſtis per
Vicarium Patauinum, de dimittendo decimam
1 à dicto Abbate locatam, * non poterat hoc
præceptum confirmari per ſententiam eiuſ-
demmet Vicarij. Neque deinde hæc ſententia
per aliam Nuntij Venetiarum, cùm petitio
eſſet incerta, nec qualitas, aut quantitas de-
cimæ petitæ iuſtificaretur ax actis. Vnde dan-
da erat abſolutio Priori, ſtante maximè eius
trina proteſtatione, quod Abbas declararet
inten-

intentionem ſuam, vt ipſe poſſet deliberare, an cedere, vel contendere mallet *l. idem Pomponius §. fin. ff. de rei vend. l. duo ſunt Titij ff. de teſt. m. tut. ita Bart. in l ſi in rem 1. in fine ff. de rei vend. & in l. fi ql. nu. 4. C. de annal. except. Iaſ. in §. curare nu. 16. verſ. eſt bene verum inſtit. de act. Abb. in c. ſignificantibus nu. 8. in fine vbi Fel. nu. 4. de libell. oblat. Dec. in cap. ſignificantibus num. 2. & ſeq. de appell.* Sententia enim debet eſſe certa *d. §. curare cap. graue 11. quaſt. 3.*

Nec obſtat, quod ſatis iuſtificatur petitio Abbatis, cum produxerit inſtrumentum locationis; nam quicquid dicendum eſſet de validitate iſtius locationis, cum non fuerit facta Priori, & Conuentui Atreſtis, cui eſt vnita Eccleſia Parochialis, ſed Gubernatori ipſius Eccleſiæ: tamen inſtrumentum continent locationem decimæ, ſeu iuris decimandi in loco Baonis *detto la decimetta* & vt per plures reſolutiones firmatum fuit; non continet locationem totius decimæ villæ Baonis. Nec ex eo apparet de qualitate decimæ locatæ, cùm nomen illud *decimetta* non faciat certam & deter-
2 minatam denominationem,* vt ex ea reſultet certitudo petitionis, prout requiritur ad hunc effectum, vt per *Bart. in d. l. ſi in rem nu. 1.* Et ideo omninò danda erat abſolutio Priori, vt in ſimili de eo, qui non declarat limites fundi feudalis contigui & admixti cum allodiali dicit *Iac. de ſancto Georgio in rub. ff. de rei vendic. num. 23. & ſeqq. Rol. conſ. 82. num. 17. lib. 2. Surd. conſ. 551. num. 49. lib. 2.*

Nec refragantur reſponſiones datæ ad poſitiones Abbatis; quia dato etiam quod Prior confeſſus fuerit dictas poſitiones, nihilominus hæc probatio non ſuffragaretur Abbati, cum poſitiones nihil vltra contineant, quàm contineat inſtrumentum locationis. Quod ſi non officit, ita nec reſponſio idem continens ad *tex. in auth. ſi quis in aliquo C. de edend. c. licèt quadam de teſtibus.*

Denique non obſtat, quod coram Nuncio fuerint productæ donationes factæ Monaſterio Carcerum; quia quicquid dicendum eſſet de eorum validitate, non continent decimationem totius villæ Baonis, nec fuit actum vigore iſtarum donationum, ſed vigore locationis. Vnde adhuc petitio remanet incerta ex traditis per *Corn. conſ. 157. per totum lib. 3.*

TOLETANA DECIMARVM.

Ven. 7. Aprilis 1606.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de intelligentia ſtatuti circa ſolutionem decimarum.

SVMMARIVM.

1 *Verba ſtatuti clara ſine alia inueſtigatione ſunt ſeruanda.*
2 *In materia indifferenti maſculinum concipit fœmininum ex vi rationis, non ſexus.*
3 *Verbum perſonæ aptum eſt comprehendere tam maſculos, quàm fœminas.*
4 *An decimæ tranſeant cum vniuerſitate bonorum.*

DECISIO CCLXXVII.

Dvbitaui, an decimæ, de quibus agitur, ſcilicè decimæ gregum propriorum Monialium ſanctæ Fidei Toletanæ, qui nutriuntur in prædio ſancti Martini dd. Monialium in Prouincia Legionenſi, debeantur Priori Sancti Marci dictæ Prouinciæ Legionenſis.

Et Domini affirmatiuè reſoluerunt; quia
1 ſtabilimentum eſt clarum * in *c. 3. §. & in quantum nu. 18.* quod ſi greges creantur in proprijs pratis Commendatorum & militum, ſoluant integram decimam Prioribus, & Conuentibus. Quare cum verba ſtatuti clara ſint; Moniales tenentur ad ſolutionem dictarum decimarum, & non eſt vlterius inueſtigandum *Bald. in l. Gallus §. ſi eius in ſecundo not. ff. de lib. & poſthum. Rim. iun. con. 170. num. 36. & conſ. 503. nu. 34. Roland. conſ. 72. nu. 5. vol. 3.*

Neque obſtat, quod ſtatutum loquatur de
2 Commendatricibus, * quia cum verſemur in materia indifferenti, in qua viget eadem ratio, maſculinum concipit fœmininum ex vi rationis, non vi ſexus *gloſ. in l. quiſquis §. 1. in verb. minus C. ad l. Iul. Maieſt. vbi Cyn. ante nu. 2. & idem l. quicunque num. 4. ver. vt ergo ſciatis* vbi bene diſtinguit *C. de ſerui. fugit. Bald. in l. ſi ita ſcriptum 46. de leg. 2. Dec. in l. 2. nu. 90. ff. de reg. iur.* Et hæc eo magis procedunt in hoc caſu; quia *in c. 1. dicti tituli 14.* ordinatur, quod Magiſtri, & Equites, & omnes aliæ perſonæ ſoluant decimas Prioribus. Quæ verba ſunt apta
3 comprehendere * tam mares, quam fœminas *l. qui domum iuncta l. mater §. mulier ff. ad l. Iul. de adult.* cum tractetur de ſolutione, quæ poteſt fieri etiam per fęminas *Cyn. in dicta l. quicunque num. 4. in princ.* Et ideo cum in dicto c. 4. detur forma ſoluendi decimas ad tollendas lites, videtur non eſſe ambigendi locus, quod ſtatutum intellexerit tam de Commendatoribus, quam de Commendatricibus.

Neque facit, quod prædium, de quo agitur, fuit conceſſum per Mag. Magiſtrum Monialibus cum omnibus decimis gregum nutriendorum in omnibus ſuis terminis, quia aliud eſt conceſſio decimarum, aliud verò exemptio à ſolutione decimarum, quæ non legitur in dicta conceſſione. Et ideò illa conceſſio debet intelligi de decimis, quæ alias ad Moniales ſpectare poſſent ſuper dicto prædio,
4 ad tollendam quæſtionem, * an decimæ tranſeant cum Vniuerſitate bonorum, de qua per *Innoc. in cap. ex literis nu. 1. de iurepatr.* Sed non propterea conſtat, voluiſſe concedere exemptionem à ſolutione decimarum, maximè cum repugnet *ſtabilimentum eodem tit. 14. cap. 5.* vbi quod conceſſiones fiant cum hoc, quòd ſoluatur decima. Et hoc etiam apparet, quia ex reſolutionbus iam factis conſtat, quod Moniales ſoluerunt Priori decimas prædiales huius tenementi.

Quantum attinet ad præſcriptionem dedu-

ctam

Digitized by Google

quam pro parte Monialium, licèt de ea ſatis conſtet, & plura deducuntur in contrarium, tamen ſi opus erit, poterit particulariter videri.

NARNIEN. CONFINIVM.

Vener. 7. Aprilis 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula arbitrio remittit de rigore iuris, & num. 4.*
2 *Sequeſtrum neceſſarium non priuat poſſeſſione.*
3 *De iure eſt, vt prius cognoſcatur in poſſeſſorio, quam petitorio, etiam ſtante clauſula* in petitorio tantum arbitrio Rotæ.

DECISIO CCLXXVIII.

FVerat per ſanctiſſimum D. N. reſcriptum in Rota, vt procederetur in petitorio tantum
1 eius arbitrio * Quod licèt intelligatur, prout de iure, remittit tamen de illius rigore, maximè cum reſcriptum ſit factum iudici, qui de iure habet procedere; quia aliàs commiſſio eſſet ſuperflua, vt poſt alios *Dec. in l. in perſonam §. generaliter de reg. iur.* & fuit nuperimè reſolutum in cauſa *Romana Cottlu. 6. Martij præteriti coram R. P. D. Sacrato.* Vnde viſum fuit Dominis, intrare arbitrium, ſequeſtrata tamen poſſeſſione loci controuerſi quoad omnia, & dummodò Narnienſes aſſumant partes actoris, prout inter informandum offerebant. Nam dato quod probaretur Colliſcipionenſes eſſe in poſſeſſione, nihilominus per appoſitionem ſequeſtri nihil damni eis infertur; quia ſequeſtrum neceſſarium non priuat *Sarn. in regula de annal. quæſt. 46. verſ. adde Rebuff. de ſequeſtr. gloſ. 1. art. 2. num. 19.* Nec minus etiam priuantur commodo probationis, à qua releuatur reus, vt in *§. retinendæ inſtit. de interd.* Et ceſſat omnis difficultas, cum Narnienſes aſſumant partes actoris.
2 Neque obſtat, quod ſi probaretur poſſeſſio Colliſcipionenſes eſſent manutenendi, & interim nihilominus per appoſitionem ſequeſtri
3 priuarentur illo commodo actuali. * Et de iure etiam eſt, quod prius cognoſcatur poſſeſſorium, quam petitorium *l. ordinarij C. de rei vendic. l. incerti C. de interdict.* Et in terminis huius clauſulæ, quod prius ſit cognoſcendum de poſſeſſorio, quam petitorio, fuit dictum in cauſa *Montisfaliſci Capellaniæ 13. Ianuarij præteriti coram R. P. D. meo Lancellotto.*

Nam reſponderunt Domini, quod adhuc non eſt probatum, Colliſcipionenſes eſſe in poſſeſſione, & ſic poſſent ſuccumbere, prout reportare victoriam. Et tamen in omnem euentum, licèt prædicta ſint vera, procederent
4 ſi de mero iure eſſet diſputandum. * Vnde cum clauſula *arbitrio* remittat de iuris rigore, ideo viſum fuit, ſtante dicto ſequeſtro, & aſſumptione facienda per Narnienſes partium actoris, poſſe procedi in petitorio tantùm, præcipuè cùm agatur inter communitates, quibus maximè expedit, vt quanto citius litibus finis imponatur.

MEDIOLANEN. DECIMARVM.

Lunæ 10. Aprilis 1606.

ARGVMENTVM.

Circa interpretationem exemptionis conceſſæ an ſcilicet extendatur ad decimas ordinarias, & prædiales.

SVMMARIVM.

1 *Parochus habet fundatam intentionem de iure communi in decimis intra limites parochiæ ſuæ.*
2 *Exemptio à ſolutione decimarum non conceditur, niſi maxima difficultate & num. 4.*
3 *In communicatione priuilegiorum, non veniunt ea, quæ de facili concedi non ſolent, niſi de eis fiat ſpecialis mentio.*
5 *Priuilegium exemptionum à ſolutione decimarum debet ſtrictè intelligi.*
6 *Conſtitutio Conciliaris requirit ſpecificam derogationem, alias dari poteſt de defectu voluntatis.*
7 *Laudum ſuper exemptione à ſolutione decimarum non confirmatum à ſuperiore non egreditur ſuos authores.*
8 *Obſeruantia 30. annorum requiritur ad hoc vt ſolemnitates præſumantur interueniſſe in exemptione à ſolutione decimarum & num. 9.*
10 *Ex præſumptione regulariter non oritur præſumptio.*

DECISIO CCLXIX.

QVia Parochus Viglentinus habet fundatam intentionem de iure communi cõtra quoſ-
1 cumque in decimis intra limites ſuæ parochiæ *cap. cùm in tua in fin. cap. cum contingat* vbi *gloſ. in verb. de iure communi Abb n. 6. & ſeqq. de decimis* cum vulgar. Ideo dubitaui, an priuilegia Monachorum, & lauda lata inter ipſos Monachos, & anteceſſores curatos obſtarent, quominùs poſſet percipere integram decimam ſuper bonis Monachorum. Et Domini negatiuè reſoluerunt; quia priuilegia non continent exemptionem à ſolutione de-
2 cimarum, * quæ non ſolet concedi, niſi cum maxima difficultate *Ioan. Andr. in cap. dudum ſub num. 5. verſ. ratio diuerſitatis hæc eſt de priuil.* Et fuit reſolutum in cauſa *Valentina decimarum 28. Nouembris 1603. coram R. P. D. meo Lancellotto* & in alijs cauſis. Et quamuis Papa proceſſerit per viam communicationis omnium, & ſingulorum priuilegiorum, & præcipuè illorum per quæ eximuntur à deci-

ma-

Digitized by Google

marum, procurationum, viſitationum, præ-
ſtationum, & ſubſidiorum, & aliorum one-
rum quorumcumque præſtatione, à quibus
3 eſt exemptum Monaſterium de Guadalupe, *
tamen in iſta communicatione non veniunt
illa, quæ de facili concedi non ſolent, niſi de
eis ſit facta ſpecialis mentio iuxta *conſ. Butr.*
19. *num* 9. Hic autem non fuit facta ſufficiens
mentio decimarum, quia ex ſtructura ver-
borum apparet, Papam non intellexiſſe de
decimis prædialibus, & ordinarijs, ſed extra-
4 ordinarijs. * Maximè quia, vt dictum eſt,
difficulter conceditur talis exemptio *Bald. in
l. fiſtulas §. frumenta ff. de contr. empt. Crom.
ſing. 108. Felyn. in c. ep. ſedes numer. 3. de reſcr.
Put. deciſ. 65. lib. 2.* Et fuit dictum in cauſa
Carthaginen. decimarum 19. Nouembris 1593
coram Orano & in cauſa *Toletana decimarum* 26.
Nouembris præteriti coram R.P.D. meo Iuſto. Et
vt bene fuit conſideratum in cauſa *Seguntina
decimarum* 30. *Octobris* 1600. *coram nunc Illu-*
5 *ſtriſſimo Reuerendiſſimo Cardinali Seraphino*; *
ſi non apparet de expreſſa mente concedentis.
In omnem euentum exemptio deberet reſtrin-
gi ad bona acquiſita titulo licito, puta ex re-
licto pro fundatione Monaſterij; vel alio mo-
6 do non prohibito in *cap. nuper de decimis*. *
Sed etiam ceſſat difficultas omnis, quia tex.
in dicto *cap. nuper* continet conſtitutionem
Conciliarem, quæ cenſetur habere clauſulas
derogatorias ad ſequentes diſpoſitiones, &
ideo requirit ſpecificam derogationem, quæ
non adeſt in hoc caſu. Adeo quod poteſt da-
ri de defectu voluntatis in concedente *cap. ex
parte de capell. Monac. Fel. in cap. nonnulli* n. 2.
de reſcr. Archid. in cap. 1. *num.* 2. *de conſtit. in* 6.
Oldrad. conſ. 326. *in princ. Vgoll. dec.* 167. *par.* 1.
& fuit reſolutum in cauſa *Oriolen. decimarum
coram bo. me. Orano* & alias ſæpius.
Quantum pertinet ad lauda, nec illa obſtant;
7 quia cum non habeant confirmationem Su-
perioris, non egrediuntur ſuum authorem
cap. de cætero de tranſact. Et in terminis deci-
marum *cap. veniens eodem titulo Abb. in c. multi-
plici num.* 2. *vbi Butr. in fine de decimis, & in
8 cap. cum homines num.* 4. *eodem titulo.* * Nec ta-
lis confirmatio poteſt præſumi ex curſu tem-
poris, cum non adſit obſeruantia, quæ ad
hunc effectum requiritur *Abb. in cap. Alberi-
cus ſub num.* 6. *& add. ad Fel. ibidem ſub nu.* 3.
de teſtib. Alex. conſ. 12. *num.* 7. *& conſ.* 17. *n.* 8.
& 9. *l.* 4. Et fuit pluries reſolutum. Nam
quoad primum laudum, nihil docetur; quia
cum deducantur pro obſeruantia certæ quie-
tantiæ, de illis non conſtat, niſi per quan-
dam productionem verbalem, factam pro Mo-
naſterio in partibus, & ſunt longè poſt dictum
laudum. Vltra quod, nec de dicto laudo con-
ſtat, niſi ex inſertione in ſecundo laudo de
anno 1554. de cuius etiam ſecundi laudi ob-
6 ſeruantia non conſtat, niſi per tres annos. *
Et tamen opus eſſet obſeruantia 30. annorum
vt per doctrinas allegatas.
Non obſtat, quod præſumendum ſit, iſta
lauda fuiſſe vſu recepta ex allegatis in cauſa
Tullen. Prioratus 10. *Maij* 1586. *coram Cardi-
nali Pamphilio*, quia iſta præſumptio non in-
trat, ad effectum vt præſumatur beneplaci-
10 tum Apoſtolicum interueniſſe, * cum regu-
lariter ex præſumptione non poſſit oriri alia
præſumptio *gloſ. in l.* 1. *C. de dotis promiſ. Ruin.
conſ.* 66. *num.* 19. *&* 20. *l.* 3.

COLLEN. PENSIONIS.

Ven. 14. *Aprilis* 1606.

ARGVMENTVM.

Sententia ob non interpoſitam appella-
tionem, vel ob illius non proſecutio-
nem quando tranſeat in iudicatum.

SVMMARIVM.

1 *Sententia tranſit in iudicatum, ſi intra decen-
dium non appelletur.*
2 *Sententia lata partibus præſentibus non eget in-
timatione.*
3 *Mandatum procuræ poteſt produci in ſecunda in-
ſtantia.*
4 *Proteſtatio de nullitate actorum non extenditur
ad mandatum, & ſi extenditur ab ea cenſetur
receſſum in alijs actibus, ſi non eſt repetita pro-
teſtatio num.* 5.
6 *Sententia non dicitur lata præcipitanter, ſi cauſa
fuit inſtructa in prima inſtantia, & de eius iu-
ſtitia conſtat, etiam ſi lata ſit intra* 12. *dies,
exempli gratia.*
7 *Cedula ſententiæ debet eſſe penes notarium, quã-
do pronunciatur* prout in cedula alias *&c. &
num.* 8.
8 *Scriptura magis debet attendi, quam dictum
notarij, & iudicis, contra ſcripturam in eorum
Tribunali factam atteſtantis.*

DECISIO CCLXXX.

FVerat coram me reſolutum, ſententiam de
partibus fore exequendam, cùm tranſiſſet
1 in iudicatum, * ex quo non fuerat appella-
tum intra decendium. De illius enim iuſti-
tia ſatis apparebat; & nullitates oppoſitæ
tollebantur, vt in *deciſione* 9. *Iunij* 1604. Et
quia pars D. Leandri non acquieſcebat, ite-
rum propoſui dubium. Et Domini ſteterunt
in *deciſis*; nam quod dicebatur, tempus ad ap-
pellandum incipere à die intimationis ex ſty-
lo illarum partium, quæ intimatio non fue-
2 rat facta, non obſtabat, * ſtante quod ſenten-
tia fuit lata partibus præſentibus ex allega-
tis in dicta *deciſione*. Et quamuis fuerat lata
præſentibus Syluio de Griffonibus Procura-
tore Domini Leandri, & Raphaele de Anſel-
mis pro domino Nereo, & diceretur, quod non
conſtabat de eorum mandato, tamen ho-
die ceſſat obiectum ex productione mandato-
3 rum, * quæ potuerunt produci in cauſa ap-
pellationis; quia nunquam fuit proteſtatum,
neminem audiri niſi docto de legitimo man-
dato [illegible] *de Procur. in antiq. Put. d.* 383.
num. 8.

4 *num.8. lib.2. Aym. conſ.*108. *num.*1. * Et licet aliquãdo fuerit proteſtatum de nullitate actorum, & agendorum, tamen non fuit oppoſi-
5 tum de mandato. * E quatenus dicta proteſtatio haberet etiam vim proteſtationis, quod nullus audiretur, niſi docto de mandato; tamen non fuit reperita in quolibet actu,& ideo
6 ab ea cenſetur receſſum *Mohed.dec.2.de iudic.** ita vt productio mandati etiam poſt ſententiam ſufficiat, vt per Rotam, & alios ſupra allegatos.

Alia quoque nullitas, ex quo ſententia videbatur lata præcipitanter, ceſſabat. Nam
7 licèt iuxta intra 12.dies expediuerit cauſam,* tamen cum cauſa fuiſſet inſtructa in prima inſtantia, & hodie manifeſtè appareat de eius iuſtitia, ceſſat hoc obiectum ex traditis per *Felyn. in c. Eccleſia ſanctæ Mariæ n.19. & ſeqq. de conſtit.*

8 Aliud obiectum, quod fuit lata non viſis actis primæ inſtantiæ, ceſſat; quia apparet de illorum productione in *proceſſu fol.*239.

Vltimum obiectum, quod fuit pronunciatum prout in cedula, quæ tunc non fuit conſignata notario, prout requiritur; quia ſententia debet fieri in ſcriptis *l.*2. *&* 3. *C de ſent. ex breuit. recit.* ceſſat; quia non apparet, quod tunc non fuit conſignata, imò reperitur
9 regiſtrata ſub die, qua fuit pronunciatum. * Vnde licèt iudex & notarius hodie teſtentur de contrario, cum atteſtatio ſit contraria actis, debent potius acta attendi, per quæ ſententia ſuſtinetur *Creſc. dec. ſecunda de præſum. Aym. conſ.*284. *num.*5.

Iuſtitia verò ſententiæ exequendæ viſa fuit Dominis clariſſima ex *deciſione* in hac cauſa facta, quæ in iſta parte non fuit impugnata.

PACEN. DECIMARVM.

Ven. 14. Aprilis 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Vnica enunciatiua moderna nihil probat.*
2 *Dans mandatum ad litem facit ſe partem formalem.*
3 *Reo, & poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris.*

DECISIO CCLXXXI.

Domini perſtiterunt in reſolutis *die 9. Iunij 1603.* ſcilicet non probari per Capitulum, locum *dell'Hebrero* eſſe intra limites Parochiæ Epiſcopi intelligendo tamen, non de parochia vniuerſali, ſcilicèt quatenus Epiſcopus eſt Parochus generalis totius diœceſis iuxta *gloſ. in cap.* 2. *in verb. ſub ſubdito de pœnit. & remiſs. in* 6. Sed de parochia ipſius Cathedralis, quatenus habet certam curam parochialē.

Neque obſtat *deciſio* alias facta *ſub die* 14. *Iunij* 1601. quia illa *deciſio* ſi bene conſideretur non loquitur de parochia particulari, ſed de generali. Hinc eſt, quod *die* 9. *Iunij* fuit particulariter dubitatum, vtraque parte informante, an probaretur, locum *dell'Hebrero* eſſe de parochia particulari, & reſolutum negatiuè, nec in illa *deciſione* fuit facta mentio de prima; quia non erat opus, cum tenderet ad diuerſum effectum.

Non obſtat enunciatiua in mandato Epiſcopi; quia non continet, locum *dell'Hebrero* eſſe intra limites parochiæ particularis, ſed dicitur, locum *dell'Hebrero* eſſe in termino decimatorio Epiſcopatus, & in territorio decimatorio Cathedralis, & parochialis ciuitatis.

Vnde non concludit, quod Cathedralis, & parochialis huius loci, ſed ſolum ciuitatis. Et licet dicat etiam in territorio decimatorio, non concludit, quod Cathedralis ibi tanquam parochialis percipiat decimas. Et ceſſat om-
1 nia difficultas, * quia iſta eſt ſimplex enunciatiua Epiſcopi. Et vltra quod eſt vnica, eſt etiam moderna, & ideo nihil probat contra tertium *l. non nudis l. non epiſtolis C. de probat.* Maximè cùm principaliter agatur ſuper ipſo enunciato *Put. dec.* 81. *num.* 1. *lib* 1. Et ex
2 quo emanauit ab Epiſcopo, * qui dando mandatum ad hanc litem fecit ſe partem formalem ad tradita per *Abb. in cap. poſt ceſſionem num.*5. *verſ. ergo eadem ratione de probat. Socin. conſ.*258. *num.*8. *lib.*2. *Faſiol. dub. vltimo n.*8. *Creſc. dec.*13. *de prob.*

Neque etiam officit, quod prætenditur probari ex teſtibus, Capitulum ſimul percipere omnes decimas territorij *Pacen.* quia, licet hoc non tangat dubium, de quo agitur, tamen, quicquid dicant teſtes, non probant in loco *dell'Hebrero*. Vnde cum Capitulum non habeat intentionem fundatam de iure com-
3 muni ex reſolutionibus factis, * ſatis eſt, D. Duci reo vincere per non ius Capituli *l. qui accuſare C. de edendo.*

VENETIARVM CENSVS.

Lunæ 17. Aprilis 1606.

ARGVMENTVM.

Promiſſio facta præuijs illis verbis *& ratione præmiſſorum omnium* refertur ad omnia narrata in prohæmio.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* ratione præmiſſorum omnium *comprehendit omnia narrata.*
2 *Quæſtuatio ſublata fuit à* Concilio Tridentino ſeſſ.21. cap 9. de reformat. *non tamen ſublatum fuit ius quæſtuandi reſpectu illorum, qui exercent hoſpitalitatem num* 5.
3 *Diſpoſitiua, & verba generalia, & indefinita,*

reci-

Digitized by Google

recipiunt interpretationem à proœmio.
4 *Conceſſo ſubſequenti, cenſetur approbatum anteredens, à quo neceſſario ſubſequens dependet.*

DECISIO CCLXXXII.

Domini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicet ſolutionem ſcutorum 20. non fuiſſe promiſſam pro facultate quæſtuandi tantùm, ſed pro
1 omnibus narratis in proœmio.* ſtantibus verbis *& ratione præmiſſorum omnium, &c.* quæ comprahendunt omnia narrata *l. à procuratore cum ibi not. C. mand.* Et hoc etiam apparet; quia illa ſumma vnà cum alijs ducatis 5. qui qui priùs ſoluebantur, fuit vnica ſtructura verborum promiſſa inſimul pro cenſu ducato-
2 rum 25. & ſic poſteà etiam ſoluta. * Vnde licèt eſſet facultas quæſtuandi ex diſpoſitione *Concil. cap.9. ſeſſ.21. de reform.* non tamen ceſſant alia conceſſa. Vndè cenſus ſolùs debet *Rimſen.conſ.141. num.10. Natt.conſ.14. num.6. Cephal.conſ.81. num.18.*
Neque obſtat, quod diſpoſitiua videtur re-
3 ſtricta ad facultatem quæſtuandi, * quia ex præmiſſis videtur comprahendere etiam illa, de quibus habita fuit mentio in proœmio *Bar. in l. ſi ita ſtipulatus §. Chryſogonus ante num. 4. & in l. Titia §.idem reſpondit n.1.ff.de verb.oblig. Socin. ſen. conſ.24. ante num.3. vol.4.* vbi quòd verba generalia, & indefinita recipiunt interpretationem ex his, quæ dicta ſunt in proœmio, ſtante maximè, quòd in proœmio narratur fuiſſe litem ſuper vnione, à cuius validitate
4 cùm dependeret facultas quæſtuandi,* vtique iſta conceſſa illa cenſetur approbata ad traditę per *Aym.conſ.477. num.5. verſ.2. arguit.*
Addebant Domini, dato etiam, quòd ſolutio fuiſſet correſpectiua ad facultatem quæſtuandi; nihilominùs eſſe faciendam, & ex quo fuit promiſſa, etiam quòd facultas quæſtuan-
5 di ſuſpenderetur, * quia diſpoſitio *Concilij,* prout declarauit *Congregatio,* non reuocat ius quæſtuandi reſpectu illorum, qui exercent hoſpitalitatem. Vnde cùm hoſpitalia fuerint vnita Conuentui ſancti Saluatoris, ſibi & non alteri debet imputare, ſi dictam hoſpitalitem exercet.

GERVNDEN. STATVTI.

Ven. 31. Aprilis 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Collatio Canonicatuum ſpectat de iure communi ad Abbatem, & Capitulum ſimul.*
2 *Procurator cum libera non poteſt praiudicare ſuo principali ſine ſpeciali conſenſu.*
3 *Abbas eſt caput Capituli, non de Capitulo.*
4 *Scientia præſumpta non ſufficit ad effectum, vt quis iure ſuo priuetur.*

DECISIO CCLXXXIII.

Fuit reſolutum, Abbatem poſſe dare de inualiditate ſtatuti facti ſuper modo conferendi
1 Canonicatus, cùm de eius intereſſe conſtet,* ex quo collatio ſpectat ad ipſum, & Capitulum, vt in confeſſione eiuſdemmet Capituli, vt in *Summario num. 4.* & eſt etiam de iure *Rot. deciſ. 4. de conceſſ. præben. in non. Biſign. deciſ. 8. de præben. Caſſ. deciſ. 22. eodem tit. Sylua. de beneſ. par.2. quæſt 22. num.35. & 36.*
Neque obſtat, quòd ſtatutum fuit factum à maiori parte Capituli, & cum interuentu Vicarij Abbatis, qui habebat mandatum cum
2 libera, * quia fuit reſponſum, Abbatem prætendere fuiſſe derogatum iuri ſuo, & ideo fuiſſe neceſſarium eius conſenſum in ſpecie. vt per *Felyn. in cap. cùm omnes num.18. verſ.10. fallit de conſt.* Nec propterea Procuratorem cum libera potuiſſe illi præiudicare ex traditis per *Alex. in l.ſi procurator num.3. C.de procur.*
3 Nec facit, quòd Abbas tanquam caput Capituli non eſt de Capitulo *Abb. in cap. cùm olim nu.8.vbi Felyn.nu.4.de re iudic. idem Felyn. in proœm.decret.in verb. Gregorius nu.16.* quia non propterea tollitur, quòd poſſit dare de inualiditate ſtatuti facti in ſui præiudicium.
Vltimo loco non releuat, quòd Abbas præſumatur ſciuiſſe hoc ſtatutum, cùm iam fuit
4 11. anni, quòd fuit factum, * quia ſcientia præſumpta non ſufficit ad effectum, vt quis iure ſuo priuetur *Rot. deciſ.11.de dolo, & contum. in antiq.* & fuit dictum in cauſa *Salamantina cenſuratum 5. Nouembris 1597. coram Illuſtriſſimo Seraphino.*

ASSISIEN. CENSVS.

Lunæ 24. Aprilis 1606.

ARGVMENTO.
Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Audiendus eſt in cauſa habens intereſſe.*

DECISIO CCLXXXIV.

Fuit reſolutum Cæſarem eſſe audiendum, quia Bartholomæus non ſolùm vocauit illum ad iudicium, vti poſſeſſorem bonorum, ſuper quibus fuit impoſitus cenſus, ſed etiam teſtibus examinaris, probauit, eum detinere
1 illa bona. * Vnde tam ex approbatione ipſius Bartholomæi, eſt audiendus ex allegatis per *Surd.deciſ. 104. num. 10.* quàm etiam ex quo fuit probatum, ipſum eſſe poſſeſſorem. Vnde ſatis habet intereſſe, cùm poſſit vincere ex non iure Bartholomæi §. *retinendæ in verſ commodum inſtit.de interd.* Et ceſſat omnis difficultas, quia cùm priùs donauerit Andreæ fratri, obtinuit poſteà aliam retrodonationem. Vnde pluſquam manifeſtè apparet de ſuo intereſſe, itaut ſit audiendus.

Non obſtat, quòd Andreas reliquit filias, quæ obtinuerunt mandatum de manutenendo in bonis patris; quia non conſtat, ipſas obtinuiſſe manutentionem ſuper bonis retrodonatis, & nihilominùs remaneret ius Cæſari ex retrodonatione. Et hæc probatio redditur etiã ſatis turbida, ex quo mater dictarum filiarum deponit, ipſas repudiaſſe hæreditatem paternam.

Non officit, quòd Cęſar donauit bona ſuper quibus fuit impoſitus cenſus, Equiti Paulutio; quia non inde ceſſat ipſius intereſſe, ne de euictione teneretur donatario.

ALBANEN. FIDEICOMMISSI DE SABELLIS.

Lunæ 24. Aprilis 1606.

ARGVMENTVM.

Quæritur hic an ex aliquibus actibus, adita ſit, vel repudiata hæreditas.

SVMMARIVM.

1 *Repudiatio fieri poteſt expreſſè, vel tacitè.*
2 *Renunciatio dicitur ante delatam hæreditatem.*
3 *Debita ſoluenda ſunt æqualiter ab hæredibus pro portionibus hæreditarijs.*
4 *Solutio debitorum ſpectat ad hæredem, non fideicommiſſarium conditionalem.*
5 *Indebitè ſolutum repeti poteſt à ſucceſſore.*
6 *Commiſſio auocatoria cauſæ non immutat iudicium.*
7 *Tempus adeundæ hæreditatis durat 30. annis.*
8 *Hæredi præfigi poteſt tempus ad deliberandum, an velit adire ad inſtantiam creditorum.*
9 *Non dicitur repudiaſſe hæreditatem patrui, qui experitur ad fideicommiſſum aui.*

DECISIO CCLXXXV.

DVbitaui an conſtaret Chryſtophorum repudiaſſe hęreditatem Honorij patrui, à quo fuerat ſubſtitutus in euentum quòd Ludouicus hæres inſtitutus decederet ſine filijs maſculis, legitimis, & naturalibus. Et Domini negati-
1 uè reſoluerunt, * quia de repudiatione expreſſa, aut tacita non conſtat, prout requiritur, vt in *l. recuſari ff. de acquir. hæred.* Si enim inſpiciantur geſta per Chryſtophorum in vita Lu-
2 douici, de renunciatione aliqua non apparet, * quæ ſic propriè ante delatam hæreditatem appellatur vt per *Alciat. in l. conditionis incertum num. 24. C. de pactis*. Nam etſi non reperto teſtamento Honorij, Ludouicus, & Chryſtophorus, ad quos hæreditas ſpectabat ab inteſtato, cùm alius eos non præcederet in gradu *auth. de hæred. ab inteſt. § igitur,* diuiſerint hęreditatem, & ſoluerint debita Honorii; & poſtmodum de menſe Ianuarii 1564. Chryſtophorus commiſerit cauſam ſuper calculo de nouo faciendo, ex quo prætendebat, ſoluiſſe maiorem partem, quam ad ſe ſpectaret, non ſolùm debitorum Honorii, verùm etiam Virginiæ matris, & ſuorum; non inde ſequitur alia renunciatio hæreditatis; quia cùm peteret illud plus quod ſoluerat, hoc erat iuridicum, cùm
3 debita eſſent ſoluenda * æqualiter pro portionibus hæreditariis *l. pro hæreditarijs C. de hæred. act.* Et quamuis prætendatur, quòd de eo tempore Chryſtophorus habuiſſet ſcientiam teſtamenti Honorij, ex quo ſuper eo Ludouicus commiſerat cauſam de menſe Octobris anni præcedentis, nihilominus adhuc dici nõ
4 poteſt conſtare de aliqua renunciatione, * cùm ſolutio debitorum ſpectaret ad hæredem, non ad Chryſtophorum fideicommiſſarium conditionalem *l. ita tamen §. qui ex Trebell. ff. ad Trebell. gloſ. fin. in l. 1. eodem tit. Bald.* poſt alios in *l. fin. C. eodem titulo.* Vnde benè poterat repetere debita per ipſum ſoluta.

5 Nec etiam poteſt conſiderari aliqua repudiatio poſt delatam hæreditatem Chryſtophoro poſt obitum Ludouici, ex proſequutione iſtius iudicij; quia cùm ab initio ſolutio iſtorum debitorum ſpectaret ad Ludouicum primum Honorij hæredem, Chryſtophorus poterat repetere, quod indebitè ſoluerat, quia hæres Ludouici habebant ius retentionis in bonis hæreditatis Honorij pro debitis ipſius ſolutis ex allegatis per *Surd. deciſ. 92. nu. 6.*

Neque poteſt vis fieri in commiſſione obtenta ſuper repetitione dictorum debitorum
6 poſt obitum Ludouici, * quia illa commiſſio non immutauit iudicium iam intentatum, ex quo fuit ſimplex auocatoria cauſæ à Gubernatore, cum iam lis penderet in Rota. Nec confeſſiones factæ in illa obſtant Chryſtophoro; quia ſolùm dicitur, quòd ſolutio debitorum ſpectabat ad Ludouicum hæredem Honorii, & quòd repugnat, hæredem eſſe velle, & debita ſoluere nolle. Quæ confeſſiones poſſunt verificari iuxta prædicta, ſcilicèt, quòd ſolutio debitorum ſpectabat ad Ludouicum, & quòd ante aditam hæreditatem Chryſtophorus poteſt repetere id, quod indebitè ſoluerat. De confeſſionibus verò factis in articulis, non fuit habita ratio; quia non ita ſe habent in *regiſtro fol. 13.6.* prout in copia, quæ fuit data in Summario.

Nec releuat, quòd Chryſtophorus ſe oppoſuit ſolutioni cuiuſdam legati, & obtinuit ab-
7 ſolutoriam: * quia ante aditam hæreditatem, cuius adeundæ tempus durabat per 30. annos, vt per *gloſ. & Doctor. in l. licet C. de iur. delib.*
8 ad nihil tenebatur Chryſtophorus, * quo caſu cautum eſt creditoribus, vt præfigatur hæredi per Prætorem terminus ad deliberandum iuxta *tex. in l. ſi curatus*, vbi tradunt *Doctor. & Azo in ſumm. C. eodem titulo.*

Nec obſtat commiſſio de anno 1565. & geſta illius vigore; quia cùm Chryſtophorus prætenderet adeſſe fideicommiſſum aui, potuit, pendente tempore ad adeundum, experiri vtrum ſibi magis eſſet proficuum, acceptare fideicommiſſum aui, vel Honorii, vt in ſimili fuit reſolutum in cauſa *Romana bonorum de Cenlis 25. Iunij 1601. coram R. P. D. meo De-*
9 *cano.* * Compatiuntur enim ſe ad inuicem,

quòd

Digitized by Google

quòd experiretur ad fideicommiſſum aui, & quòd non repudiatet hæreditatem patrui.

Denique non officit, quòd Chryſtophorus obtinuit committi cauſam ſuper redditione rationis adminiſtrationis tutelæ contra Virginiam matrem, & hæredes Honorij, quia non conſtat de aliqua proſequutione contra filias Ludouici; imò mandatum fuit tantùm relaxatum contra Virginiam matrem, & natura negocij exigebat, quòd cauſa committeretur contra Virginiam, & hæredes Honorij, cùm ab vtroque fuiſſet adminiſtrata tutela Chryſtophori, & ideo Virginia ſola non poterat cogi ad reddendum rationem.

Neque obſtat, quòd in citatione ad videndum relaxari mandatum fuerint citatæ filiæ Ludouici, quia ſtantibus præmiſſis, & relaxatione mandati contra Virginiam ſolam, ex hac ſimplici citatione non poteſt colligi certa, & determinata voluntas Chryſtophori repudiandi hæreditatem Honorij. Et nimis durum videbatur Dominis, quòd ex iſta ſimplici citatione, quæ nec habuit effectum quoàd decretum ſuper ea factum poſſit elici repudiatio hæreditatis, maximè cùm attenta tota ſerie facti non deſit maxima præſumptio, quòd abſque conſideratione citatio fuerit facta.

Et eo magis prædicta videbantur procedere, quia de anno 1591. Chryſtophorus non amplius inſtitit ſuper fideicommiſſo Antimi, ſed commiſit cauſam ſuper fideicommiſſo Honorij.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 318.

ROMANA DOMORVM.

Ven. 28. Aprilis 1606.

ARGVMENTVM.

Numeratio pecuniæ probatur ex verbis, de quibus in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum de manutenendo datur poſſidenti etiam ſi non probet poſſeſſionem de tempore mote litis quando præſumitur continuata cum animo retineatur n. 3.*

2 *Notario atteſtanti pecuniam fuiſſe numeratam creditur, & huiuſmodi atteſtatio probat actualem numerationem, & veram traditionem n. 4.*

5 *Vnicus actus ſufficit ad acquirendam quaſi poſſeſſionem.*

6 *Pendente appellatione à ſententia contra poſſeſſorem lata poſſeſſor non eſt ſua poſſeſſione priuandus.*

7 *Faciens actum ſine præiudicio ſuorum iurium ſibi non præiudicat.*

DECISIO CCLXXXVI.

DOmini dixerunt Agapitum eſſe manutenendū in quaſi poſſeſſione percipiendi fructus
1 recompenſatiuos * quia de eius poſſeſſione

conſtat ex inſtrumento venditionis, in quo fuit
ei ſoluta certa quantitas ratione dictorum fru-
ctuum, quam vt apparet ex atteſtatione notarij
recepit in contanti in pecunia numerata, & ad
2 ſe traxit *, quæ atteſtatio probat numerationē
Bart. in l. ſi ex cautione n. 1. C. de non nu. pec. & in
l. ſingularia n. 22. ff. ſi cert. pet. vbi licet n. 23. vi-
deatur requirere, quod in atteſtatione adſit
3 verbum *numerauit* tamen cum in hoc inſtrumē-
to adſint verba *recepit incontanti in pecunia nu-*
merata ſufficiunt cum denotent actualem nu-
merationem, & veram traditionem *Bald. in d. l.*
ſi ex cautione n. 14. C. de non num. pec. Bart. in l. ſi
ita ſtipulatus § Chryſogonus n. 3. ff. de verb. oblig.
& fuit pluries in Rota firmatum. Et ideo cum
ex iſtis de eius poſſeſſione conſtet, eſt manute-
4 nendus §. *hodie inſtit. de interd.* * etiamſi non
probaret poſſeſſionem de tempore litis motæ
quia præſumitur continuata, cum animo reti-
neatur *l. licet C. de acquir. poſſeſſ. Abb. in cap. cum ad*
5 *ſedem, n. 15. de reſtit. ſpol. Put. dec. 57. lib. 2.* * Et
ſufficiat vnius actus ad acquirendam quaſi
poſſeſſionem *gloſ. in cap. cum Eccleſia Sutrina in*
verb. Epiſcoporum Abb. ibidem nu. 22. & ſeq. de
cauſ. poſſ. & propr. Et ceſſat omnis difficultas
quia etiam conſtat de alijs ſolutionibus.

Neque obſtat quod Agapitus habuit ſenten-
tentiam contra ſe in negocio principali, & in
omnem euentum conſenſit, quod deputaretur
exactor, ex cuius manibus percipiebat hos fru-
6 ctibus, * quia cùm à ſententia fuit appellatum
pendente appellatione non eſt ſua poſſeſſione
priuandus *cap. cum teneamur vbi Franc. num. 1.*
de appel. interp. l. furti. ff. de ijs qui not. inf. Et con-
7 ſenſit deputationi exactoris, * & de eius ma-
nu recepit ſine præiudicio iurium ſuorum, quæ
proteſtatio præſeruat ius ipſius Agapiti *Put.*
dec. 32. lib. 2. & quatenus per actum inferatur
præiudicium perinde eſt ac ſi non fuiſſet fa-
ctus *l. teſtamento centurio § fin. ff. de manum. teſt.*
Put. dicta dec. 32. n. 1.

OPIDEN. IVRISPATRONATVS.

Veneris 5. Maij 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iuſtitia ſententiæ probatur ex reuolutione actorum.*

2 *Lis mota poſt præſentationem non impedit inſtitutionem.*

3 *Quaſi poſſeſſio iuriſpatronatus poſt* Conc. Trid. *non ſufficit ad oſtendendum iuſpatronatus.*

DECISIO CCLXXXVII.

DIxerunt Domini, ſententiam Rotalem eſſe
confirmandam; quia ex reuolutione acto-
1 rum apparet valida & iuſta.* Nam quoad va-
liditatem ſententiæ, non poteſt dubitari, cum
interuenerint omnia ad id requiſita, de qui-

bus pet *Veral. deciſ.* 260 *p.* 2. Iuſtitia quoque eſt
clara, quia fuit prouunciatum, Carolū præſen-
tatū à Coenelia Ruffa ſeniore, & CotncliaRuf-
fa iunioce mediāte peeſona Martij Palūbi eius
mariti, ad hoc procurarоris conſtituti, vt in pri-
mo *regiſt. fol.* 90. eſſe inſtituendum. Quod eſt de
iure, quia, vt apparet ex conſideratis in *deciſione*
R. P. D. Litta fuit præſentatus ab exiſtentibus
2 in quaſi poſſeſſione præſentandi, * nec inſtitu-
tionem poteſt impedire lis, cùm ſit mota poſt
præſentationem *Burt. in c.* 2. *nu.* 44. *ad finem*
& ibi Abb. num. 22. *de reſtit. in integr. Roch. de*
iurepatr. in verb. competens quaſt. 23. *num.* 55.
Lamb. de iurepatr. lib. 2. *p.* 1 *quaſt.* 3. *art.* 4. *nu.* 2.
Et fuit reſolutum in cauſa *Valentina de Conſen-*
tiana 30. *Ianuarij* 1581. *coram Illuſtriſſimo Sera-*
3 *phino*. * Et licèt hodie poſt *Concilium* non ſuf-
ficiat quaſi poſſeſſio; quia ex quaſi poſſeſſione
non iufeeatut ad iuſpatronatus ex dotatione,
& fundatione, prout requirit *Conc. Veral. dec.*
29. *lib.* 1. *in manuſcript.* & fuit dictum in cauſa
Valentina Parochialis de Carlet. 4. *Iunij* 1601.
coram R. P. D. meo Lancellotto & priùs in cauſa
Caſaraugustana Parochialis 10. *Iunij* 1566. *coram*
Gropperto, tamen ex dicta *deciſione D. mei Litta*
oſtenditur, conſtare de iure patronatus ex do-
tatione & fundatione, & dicitur non eſſe opus
docere, quod iſtæ mulieres deſcendant à fun-
datore, cum hoc reſpiciat petitorium, ſtante
quaſi poſſeſſione præſentandi, & fuit reſolu-
tum in cauſa *Lunen. Surzanen. Capellania.* 9.
Iunij 1600. *coram D. meo Sacrato*.

Et ita fuit reſolutum in contumaciam alte-
rius partis, quæ diu fuit expectata.

OVETEN. MERCEDIS.

Ven. 5. *Maij* 1606.

ARGVMENTVM.

Salarium an debeatur Procuratori poſt il-
lius reuocationem.

SVMMARIVM.

1 *Poſt litem conteſtatam procurator reuocari non po-*
teſt, & nu. 8. *niſi adſit iſta cauſa, qua quando*
dicatur iuſta, relinquitur arbitrio iudicis nu. 2.
3 *Procuratori ex propria culpa reuocato ſalarium*
non debetur.
4 *In reuocatione procuratoris poſt litē conteſtatā re-*
quiritur ſummaria cauſa cognitio. Declara, vt ibi.
5 *Procurator poſt litem opponens de ſalario, & ex-*
penſis, ante ſatisfactionem non poteſt reuocari.
6 *Procurator non poteſt retinere pro ſalario inſtru-*
menta, & proceſſus, poteſt tamen pro expenſis.
7 *An principalis offerendo ſalarium, & expenſas*
procuratori, poſſit ab illo ſe, ſuaſque cauſas exi-
mere, & quando.

DECISIO CCLXXXVIII.

DVbitaui, an Iacobo poſt reuocationem de-
beretur ſalarium. Et Domini diuiſerunt
præſens dubium in duas difficultates. Prima
1 fuit an adeſſet iuſta cauſa reuocandi, * quia
poſt litem conteſtatam Procuratōr reuocari
non poteſt, niſi adſit iuſta cauſa *l. poſt litem*
ff. de procur. c. 2. *eodem titulo in* 6.

Et affirmatiuè reſolucrunt, quia Iacobus
monit litem Capitulo ſuper ſalario, petendo
maiorem ſummam, quam promiſſam ſuper
diſtributionibus quotidianis, necnōn intereſ-
ſe pro pecunijs captis ad cambium pro dictis
ſalario, & diſtributionibus, quæ Rota reſoluit,
ei non eſſe debita. Et hæc viſa fuit iuſta, &
2 rationabilis cauſa, * quæ cum non poſſit ſub
certa regula tradi, relinquitur arbitrio iudicis
Afflict. in c. 1. *nu.* 24. *ex quibus cau. feud. amit.*
Bald. in l. 1. *nu.* 8. *C. de aduoc. diuerſ. iud. Iaſ.*
in l. properandum §. ſin autem alterutra numer.
8. *C. de iud.* Vnde ſequitur, quod cùm Iacobus
3 fuerit iuſtè reuocatus * ex culpa ſua, ei non
debeatur ſalarium *gloſ. in l. ſi vno in, §. item*
cum quidam in verbo perſonis ff. locat.

Nec obſtat, quod ſuper reuocatione requi-
rebatur cognitio iudicis, ſaltem ſummaria
l. in cauſa cognitione, vbi gloſ. in verb. Prætoris
dicta l. poſt litem, ibi tamen prius cauſa cognitio
ff. de procur. & not. Roman. ſing. 371 quia hæc
iura interpretantur per *tex. in l. qua omnia, §.*
ſed etſi aduertatur, & ibi gloſ. in verb. mentiri,
5 *ff. eodem titulo* 5. * quòd tunc requiratur co-
gnitio iudicis, quando Procurator dicit, Do-
minum mentiri, & interim Procurator ſuſ-
penditur ab officio, exceptis tamen quibuſ-
dam caſibus, ibi per *gloſ.* examinatis, & be-
nè declarat *Odofred. in d. l. poſt litem*, vbi etiam
quomodo procurator debeat ſe opponere *ſub*
nu. 1. *verſ. ſed quid ſi Dominus, & circa finem.*
Vnde cùm Iacobus non ſe oppoſuerit, meri-
to non erat neceſſaria talis cognitio iudicis.

Secunda difficultas fuit, quia Iacobus fuit
proteſtatus, non admitti reuocationem, niſi
ſibi fuerit ſatisfáctum de expenſis, & ſalario,
quo caſu lis ab eo nō erat transferenda, etiam
pendente iudicio ſuper expenſis, & ſalario.
Et de oppoſitione expenſarum eſt *tex. in d. l.*
que omnia, in §. planè in verſ. item ſi retentiore
& notat *ibidem gloſ. in verb. item, & Bald. in*
in dicto verſ. item, quem legit *in l. mutui, &*
Fulgoſ. in dicto §. ſed ſi aduerſarius quem ponit
lectura *l. ante litem conteſtatam num.* 14. Vbi
extendit, quod etiam pro ſalario Procurator
6 poſſit retinere litem. * Huic difficultati Domi-
ni reſponderunt, non eſſe verum, quod pro-
curator poſſit retinere litem pro ſalario, & ſic
inſtrumenta, & proceſſus, licet ſecus ſit pro
expenſis, vt in iuribus allegatis, ita dicit *Ful-*
goſ. ſibi contrarius *in l. ſi non ſortem, §. centum n.*
6. *ff. de cond. & dem. & ibi* etiam *Inſ. n.* 10. *Boer.*
deciſ. 15. *num.* 3. *Capic. deciſ.* 11. *num.* 1. *Granut.*
ad Veſtr. lib. 3. *tit.* 4. *num.* 8. *in fine*. Et in om-
nem euentum Iacobus facta proteſtatione, non
proſequutus fuit illud iudicium non reuoca-
tionis, ex quo ſibi non fuerat ſatisfactum de
ſalario, nec retinuit litem, ſed proſequutum
fuit iudicium iam intentatum vigore moni-
torij ſuper ſalario, diſtributionibus, & cam-
bijs, & poſtmodum introducta cauſa coram
me, cœpit prætendere ſalarium, etiam poſt
reuocationem. Vnde cùm Capitulum habue-
rit

rit iuſtam cauſam reuocandi, nec Iacobus retinuerit litem, donec ſibi fuerit ſatisſactum de Salario, & expenſis, meritò ei dictum ſalarium poſt reuocationem non eſt debitum.

Neque obſtat, quòd Capitulum habeat iu-
7 ris remedium, offerendo ſe paratum ſoluere
l. niſi dominus, ff. eodem titulo, quia dicta *l.
procedit*, ſi Iacobus voluiſſet retinere cauſam,
quia tunc Capitulum ad ſe eximendum, & liberandum,
potuiſſet offerre, ſed cum Iacobus
non fuit proſequutus iudicium retentionis
cauſæ, ſed aliud iudicium intentatum via monitorij,
merito non erat neceſſaria præfata
8 oblatio. * Deducta verò ex *deciſione in cauſa
Placen. nullitatis reuocationis 22. Ianuarij* 1598.
coram R. P. D. mto Litta non fuerunt habita in
conſideratione, cum termini ſint longè diuerſi. Nam reuocatio ibi fuerat merè ad vindictam, abſque legitima cauſa, & procurator, vt dicebant Domini, qui tunc temporis erant in Rota, fuerat etiam tranſmiſſus de partibus ad Curiam, quæ omnia ceſſant in præſenti caſu.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 341.

FERRARIEN. PRAEDII.

Merc. 10. Maij 1606.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de probatione identitatis bonorum.

SVMMARIVM.

1 *Diuerſitas nominis denotat diuerſitatem rei.*
2 *Spatio longi temporis nomen rei præſumitur mutatum.*
3 *Duo confinia ſufficiunt in antiquis ad probandam identitatem, licèt alia non conueniant, dummodo determinatæ rei poſſint adaptari n. 4.*
4 *Probatio æquiuoca non ſuffragatur, & n. 2.*
5 *Iura extracta lite pendente abſque compulſorialibus non probant.*

DECISIO CCLXXXIX.

Domini omiſſo articulo, an conſtet de dominio Eccleſię Sancti Bartholomæi, quæ agit contra Eccleſiam S. Michaelis, dixerunt non probari identitatem bonorum. Et in hac parte receſſerunt à reſolutis; nam locatio facta per Eccleſiam ſancti Bartholomæi Ioanni de Romeo de anno 1450. eſt de poſſeſſione ſita in villa Caſalettæ, bona verò contra quæ agitur ſunt in villa perli, prout deponunt teſtes, & apparet ex planta quæ præſupponitur
in diſputatione præſentis dubij. * Quæ diuer-
1 ſitas nominis denotat etiam diuerſitatem rei
l. ſi idem C. de codicil. & in terminis dicit *Natt.
conſ. 672. num. 37.* * Nec Eccleſia ſancti Bar-
2 tholomæi poteſt iuuari ex præſumptione, quòd
ſpatio tanti temporis non fuerit mutatum,
quia hæc probatio non eſt concludens; & ideò
non releuat *cap. in præſentia de probat. l. non
hoc C. vnde legit. l. neque natales C. de probat.*

Neque obſtat, quod conueniant duo confinia,
nempè ager trauerſagnus, & Broſauli,
qui ſucceſſerunt in locum illorum de Benedeis,
3 * quæ duo confinia in antiquis ſufficiunt, licet
alia confinia non conueniant, vt per *Bart.
in l. demonſtratio num. 14. ff. de cond. & dem.* *
quia hæc regula procederet, ſi aliquid certum
4 fuiſſet nominatum, cui hæc confinia poſſent
adaptari, vt per *Bart. dicto num. 14. & ſeqq.* *
5 Sed quod plus eſt, ex inſpectione plantæ liquido
apparet, quòd hæc confinia poſſunt verificari in alijs prædijs, & ideo non ſuffragantur *Caſtren. in dicta l. demonſtratio num.* 6. & multùm mouit Dominos, quia in conceſſione facta dicto Io. Romeo, dantur pro confine bona Manualis de Bellais, mediante fouea Iudeorum, quod confine nullo modo poteſt verificari in bonis de quibus agitur, cum dicta fouea longè diſtet à bonis prædictis.

Nec etiam obſtat, quòd verificatur tertium
confine, nempe D. Canoſciurus, qui ſucceſſit
in locum illorum de Sandellis mediante relicto
per ipſos facto Eccleſiæ, quam ipſe poſſidet,
vt apparet ex iuribus de nouo productis,
6 quia hæc iura non probant, * cùm ſint extracta
lite pendente, abſque compulſorialibus
Put. deciſ. 152. lib. 3. Et ſi probarent, non releuarent, quia non ſequitur, quod bona Eccleſiæ poſſeſſæ per Canoſciutum, confinantia cum prædio de quo agitur, ſint illamet donata per Sandellum, maximè cùm adſit aliud confine, nempe bona olim Ducis Ferrariæ, mediante fouea Iudęorum, quod nullo modo poteſt verificari in bonis, de quibus agitur per ſupradicta.

Hæc deciſio fuit reuocata 21. Iunij 1610.

VITERBIEN. BONORVM.

Ven. 12. Maij 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Acquirens de pecunia communi, ſibi acquirit.*
2 *Acquiſitio facta nomine proprio præſumitur facta de proprijs pecunijs.*

DECISIO CCXC.

Poſt reſolutiones factas *coram Illuſtriſſimo Pamphilio* quod per obitum Dominici fuiſſet factus locus fideicommiſſo ad fauorem Laurentij in bonis relictis per Roſatum, cœptum fuit dubitari, quæ bona eſſent ſuppoſita dicto fideicommiſſo. Quantum igitur attinet ad tria prædia in territorio Viterbii in vocabulo *li Vota rei*, & aliud prædium in eodem territorio in vocabulo *alla Voſa*, Domini cenſuerunt, non conſtare eſſe ſuppoſita dicto fideicommiſſo; quia licèt ex libris aromatariæ appareat fuiſſe data pro extinctione debiti, & ſic

acquiſita ex pecun[illegible] communibus, cùm iam [illegible] *cum eodem Illuſtriſſimo Pamphilio* [illegible] communem; tamen cum in inſtr[illegible] appareat dominium ſibi, & hæ[illegible] acquiſiuiſſe, nec conſtet fuiſſe tu-
1 torem Roſati, * clarum eſt, quod etiam de pecunia communi ſibi, & non Roſato acquiſiuerat, cui remanebat ſolùm ius ad pecuniam *l. 1. vbi Bald. num. 1. & l. multum intereſt C. ſi quis alteri vel ſibi Bart. in l. ſi patruus nu. 4. C. communia vtriuſque iudic. Dec. in l. ſi pecuniam num. 1. ff. ſi cert. pet.*

Quantum attinet ad aliud prædium in vocabulo *la vera, le grotte del zonco*, & domum in ciuitate Viterbij in loco *detto la fontana di ſanto Agoſtino* & vineam cum cryptis in vocabulo *alla caua di ſanto Antonio* conſtat, eſſe bona ſuppoſita fideicommiſſo, ſcilicèt pro medietate; quia prædium ex partitis aromatariæ, apparet fuiſſe datum in ſolutum pro credito ipſius aromatariæ, quæ erat communis. Et quoad domum & vineam, teſtes clarè deponunt, fuiſſe dictorum Roſati, & Dominici, ita vt non ſit ambigendi locus.

Nec facit, quod detur acquiſitio vineæ facta per Dominicum nomine proprio in dicto
2 vocabulo *alla caua di ſanto Antonio*, * quæ præſumitur acquiſita ex propriis pecuniis Dominici, cùm non conſtet adeſſe ſocietatem omnium bonorum, vt per *Bart. in dicta l. patruus nu. 4.* Quia fuit reſponſum, quod inſtrumentum, quod datur, non eſt inſtrumentum acquiſitionis vineæ, vt apparet ex lectura, ſed cuiuſdam liuelli Carolonorum 12. hoc eſt, Bolon. 90. pretio ſcutorum 30. ſuper certa vinea in eodem loco. Quod euidentius confirmatur ex diuiſione facta inter Iſabellam & Laurentium: nam in portione Iſabellæ obuenit dicta vinea, in portione verò Laurentij dictus Liuellus Carolonorum duodecim.

CALAGVRITANA SEPVLTVRAE.

Mercur. 17. Maij 1606.

ARGVMENTVM.

Aliqua de iure ſeppelliendi.

SVMMARIVM.

1 *Sepulchrum non poteſt haberi in Eccleſia, ſeu cæmiterio niſi quoad vſum tantum.*
2 *Non poteſt quis mortuos inferre in locum inuito illo, cui tale ius inferendi competit.*
3 *Extincta familia, cui ius inferendi cadauera fuit conceſſum, ius omne reuertitur ad eccleſiam, ſicut vſus, & vſusfructus ad dominum, qui illum conceſſit.*
4 *Ex iure prohibendi, ne quis inferat corpus in talem locum, infertur ad ius immittendi.*
5 Deciſio 757. p. 1. diuerſ. *declaratur.*
6 *Doctor eſt intelligendus ſecundum leges, quas allegatur.*

DECISIO CCXCI.

Circumſcripto iure apponendi ſtratū cum luminaribus, & oblationibus ſuper ſepulchro, & alijs difficultas fuit reſtricta; an eſſet dandum mandatum de manutenendo Ioanni Lopez quoad ius ſepeliendi in loco vbi maiores
1 ſui fuerant tumulati, * Circa quem articulum *DD. in cap. abolendæ de ſepultur. Hoſt. nu. 18. in fine. Butr. nu. 3. Abb. num. 5. & latè Petr. de Vbaldis in tract. de canonica parochiali cap. 10. num. 4. & 5.* dicunt, quod Chriſtifideles non poſſunt habere ſepulchrum in Eccleſia, vel
2 cœmeterio propriè, * ſed quoàd vſum tantum, ita quod inuito tali vſuario, alius non poterit
3 inferri in illo loco. * Hinc *Petrus de Vbaldis loco prædicto n. 6* dixit, quod ſi progenies illorū, quibus fuit facta conceſſ[i]o ſit extincta, extinguitur quoque vſus, & redit liberè ad Eccleſiam, ſicuti dicitur de vſu, & vſufructu, extincto illo, cui fuit facta conceſſio, vt in *l. pen. C. de vſufr.* Et propterea *Rota in cauſa Burgen. ſanctæ Dorotheæ 13. Febr. 1579. coram fæl. rec. Clem.*
4 *VIII.* tunc *Rotæ Auditore* dixit, * quod ex iure prohibendi infertur ad ius immittendi, quia ita faciendo ſucceſſores, & deſcendentes vtuntur re ad vſum deſtinatum. Et ideo cum materia pendeat ab iſto iure prohibendi, de eo reſeruarunt Domini particulariter videre, quia in dicta *Burgen. ſanctæ Dorotheæ ex deciſionibus ſactis 17. Aprilis & 15. Iunij de anno 1573. & 10. Martij 1574. coram Cotta & 9. April. 1576. coram bo. me. Cardinale Lancellotto* conſtabat de conceſſione iam facta, & legitimè ex qua reſultabat ius prohibendi.

Nec obſtat *deciſio* in cauſa *Pampilon. ſepultu-*
5 *ra 4. Maij 1584.* * quæ videtur indiſtinctè dicere, quod ex illatione cadaueris acquiratur poſſeſſio, & ius prohibendi, quia illa *deciſio* eſt intelligenda ſecūdum terminos prædictos, cum alleget *Hoſt.* & alios *in cap. abolendæ & deciſionem in cauſa Burgen. coram fæl. rec. Clem.*
6 *VIII.* * Vulgatum eſt enim, quod Doctor eſt intelligēdus ſecundum leges, quas allegat *Bartol. in l. non ſolum §. liberationis num. 7. ff. de liberat. legat.*

CELSONEN. CANONICATVS.

Lunæ 22. Maij 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 Regula de annali *requirit poſſeſſionem pacificam.*
2 *Paria ſunt impetrare commiſſionem cauſæ, vel illam ratam habere.*

DECISIO CCXCII.

Coſmas habet duas gratias, alteram de anno 1599. de menſe Aprilis ſubrogationis gra-

1 gratioſæ in iuribus ipſius Petri. * Vnde Anto-
nius qui cõtra Coſmam opponit de *Regula de
Annali* debet probare, quod de tempore dd.
impetrationum, eſſet pacificus poſſeſſor, prout
requiritur *Sarn. in reg. de anual. qu. 50. in princ.
Mandoſ. quaſt. 55. num. 1. Veral. dec. 21. par. 3.*
& comprehenditur ex *text.* ipſius *Regulæ* ibi
Per anuum immediatè præcedentem. Quam pa-
cificam poſſeſſionem non probat Antonius;
nam etſi ceperit primo loco poſſeſſionem 12.
Nouembris 1598. vigore prouiſionis Apoſto-
licæ ſibi factæ 25. Nouembris 1596. & ſecun-
do loco 22. Septembris 1599. neutra poſſeſſio
ei ſuffragatur, ſiue inſpiciamus primam, ſiue
ſecundam gratiam Coſmæ. Nam quoad pri-
mam gratiam, non ſuffragatur Antonio eius
prima poſſeſſio quia tunc erat in poſſeſ-
ſione Petrus Torella, vt conſtat in *Sum-
mario numer.* 1. vigore prouiſionis ſibi fa-
ctæ, nam cum S. Mem. Clemens VIII. ſup-
preſſiſſet ſtatum regularem, mandauit Archie-
piſcopo Tarraconen. vt etiam beneficia con-
ferret regularibus ſpectatæ vitæ, prout Cano-
nicatus fuit collatus eidem Petro, vt in eodem
Summario nu. 1. & poſtmodum de anno 1599.
21. Octobris idem Sanctiſſimus Pontifex de-
clarauit ſemper ſuæ intentionis fuiſſe, vt dicti
regulares cenſeantur deputati in Eccleſia Cel-
ſonen. in adminiſtrationes in ſpiritualibus, &
temporalibus tam reddituum, fructuum, &
emolumentorum, quam iurium, & præemi-
nentiarum. Quæ declaratio, licèt fuerit poſt
obitum Petri, nihilominus retrotrahitur, quia
nihil de nouo facit, ſed quod eſt, detegit, &
propterea declarat, quale ius Petrus habuerit,
ex allegatis per *Bald. in l. leges & conſtitutiones
nu. 5. C. de leg.* Secunda vero poſſeſſio reſpectu
2 primæ, * & ſecundæ gratiæ ideo non ſuffraga-
tur, quia idem Antonius commiſit cauſam ia-
ctationis 20. Iulij 1600. vel ipſe poſtmodum
ratam habuit dictam commiſſionem, quod
idem eſt *Veral. deciſ 165. par. 2.* Et ſic à die
ſecundæ poſſeſſionis vſque ad diem gratiæ
Coſmæ non interuenit annus. Et hic commiſ-
ſio operatur, quod nec *Regula de Annali* ob-
ſtet, reſpectu ſecundæ gratię de anno 1603.
cum iam vigore dictę litis Antonius non eſſet
pacificus poſſeſſor.

PADVANA CAPELLANIAE.

Merc. 31. Maij 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* Arbitrio Rotæ *intelligitur prout de iure, licèt aliquid remittat de rigore iuris nu. 3.*
2 *Attentata purganda ſunt ante omnia.*
4 *Poſſeſſio attentata ſequeſtrari debet, etiamſi conſtaret de paupertate poſſidentis.*

DECISIO CCXCIII.

POſt reſolutionem factam, quod conſtabat de
attentatis; Franciſcus obtinuit reſcribi, vt
procederetur in cauſa, illis reiectis arbitrio
Rotæ, & data cautione de reſtituendis fructi-
bus in fine litis. Vnde dubitaui, an intraret
1 arbitrium. * Et Rota cenſuit negatiuè, quia
2 hæc clauſula intelligitur prout de iure, * & de
iure eſt, quod attentata in primis, & ante
omnia purgentur *Rot. deciſ. 4. vt lit. pend. in
nou. Caputaq. deciſ. 154. par. 1.*

Neque facit, quod iſta clauſula remittit
3 multum de rigore iuris, * quia in hoc caſu
non eſt locus huic remiſſioni, quia attentata
concernunt præiudicium partis, & periculum
animæ, & reuocatio concernit publicam vti-
litatem *Rota deciſ. 5. circa finem vt lit. pend.
ta ant.*

Minus etiam facit, quod docto de pauper-
4 tate attentantis, * & data cautione de facili
videtur intrare arbitrium, quia vltra quod de
paupertate non conſtat, quicquid dicendum
eſſet reſpectu fructuum, & expenſarum, hæc
non militant reſpectu poſſeſſionis ſequeſtran-
dæ ad tradita per *Veſtr. in praxi lib. 4. c. 4.
num. 10.* quia quilibet, quantumuis pauper,
poteſt dimittere poſſeſſionem.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE VETIA.

Merc. 31. Maij 1606.

ARGVMENTVM.

Agitur de materia *conſ. 21. Oldrad.*

SVMMARIVM.

1 *Statutum de duabus conformibus intelligitur de iuſtis & validis.*
2 *Fideicommiſſum ſub conditione ſi ſine filijs decederet expirat ſi fideicommiſſarius ſuperſtite filio moriatur. Vide coniecturas, propter quas ab hac opinione receditur num. 6. & 12.*
3 *Conditione deficiente in primo gradu ſubſtitutionis, non eſt locus alijs ſubſtitutionibus.*
4 *Subſtituens maſculos videtur maſculos excluſis fœminis vocaſſe.*
5 *Appellatione deſcendentium ex proprietate ſermonis veniunt fœminæ, & nu. 8. Etiam quod primo loco vocati ſint filij maſculi, ſi maſculi non ſuperſint num. 6.*
7 *Prohibitio alienationis ſtans conſequutiuè ad præcedentem diſpoſitionem non inducit nouum fideicommiſſum.*
9 *Appellatione liberorum de ſui natura veniunt fœminæ.*
10 *Clauſula vt bona conſeruentur in familia, & agnatione ipſius teſtatoris intelligitur de familia effectiuè.*
11 *Generalitas verborum reſtringitur, & declaratur ex alijs verbis.*
12 *Fideicommittens digrediens ad plures gradus ſubſtitutionum, an, & quando cenſeatur recedere ab opinione, de qua* Oldrad. conſ. 21.

DECI-

Digitized by Google

DECISIO CCXCIV.

FVit reſolutum, non eſſe locum ſtatuto de
duabus conformibus, quia eſt intelligen-
1 dum de iſtis, & validis ad tex. *in l. 4. §. con-*
demnatum ff. de re iudic. Vital. in Clem t. n. 109.
eodem titulo. In præſenti veró caſu ſententiæ
viſæ fuerunt iniuſtæ, quia Hercules, & Gra-
tiolus nepotes teſtatoris ex Dominico fratre
fuerunt ſubſtituti in euentum in quem Hie-
ronymus & alij filij naſcituri hæredes dece-
derent ſine filijs maſculis. Vnde cum Hiero-
nymus reliquerit Peregrinum filium maſcu-
2 lum, * expirauit fideicommiſſum iuxta
conſ. Oldrad. 21. Et propterea Aſcanius nepos
ex filio Gratioli nihil poterat prætendere;
quia licèt dictis Gratiolo, & Herculi ſint ſub-
ſtituti filij maſculi, & eorum deſcendentes, ta-
men omnes cenſentur ſubſtituti ſub dicta con-
ditione, quatenus hæredes decederent ſine fi-
3 lijs maſculis. * Et propterea, cum conditio
defecerit quoad primos, & eis non ſit aperta
via, non eſt locus alijs ſubſtitutionibus *l. ſi ma-*
ter §. ſi filius & l. qui habebat ff. de vulg. & pu-
pill. Alexand. conſ. 129. *num.* 4. *vol.* 6. Et hæc
eo amplius procedunt, quia teſtator poſt fi-
lios heredes ſubſtituit eorum filiorum filios,
& deinde deſcendentes, * Vnde licèt primo
4 loco intellexerit de filijs filiorum maſculis, ex
quo filijs hæredibus, in euentum quod mo-
rerentur ſine filijs maſculis ſubſtituit dictos
Herculem, & Gratiolum ex allegatis per
Surd conſ. 21. *num.* 8. tamen poſtea filijs filio-
rum ſubſtituit deſcendentes, quorum appel-
latione, ex proprietate ſermonis, veniunt tam
mares, quam fæminæ *Alexand. conſ.* 160. *num.*
2. *verſ. ſed his non obſtantibus lib.* 2. *Dec. conſ.*
413. *num.* 11. *Pariſ. conſ.* 72. *num.* 6. *lib.* 4. * Et
5 abſque dubitationis ſcrupulo, appellatione
deſcendentium, etiam quod primo loco ſint
vocati filij maſculi, veniunt fæminæ, defi-
cientibus maſculis, vt ferè in terminis dicit
Bero. conſ. 83. *num.* 4. *& ſeqq. & conſ.* 87. *nu.* 7.
volum. 2. *Socin. ſen. conſ.* 51. *num.* 4. *&* 5. *lib.* 4.
Curt. ſen. conſ. 64. *num.* 11. *in fine & numer.* 12.
Corn. conſ. 203. *per totum lib.* 4. latè *Sym de Præt.*
de interp. vlt. vol. lib. 3. *dub.* 4. *fol.* 1. *num.* 63. *fol.*
mihi 382. Vnde manifeſtiſſimè apparet, quod
excepto caſu, quo filij decederent ſine filijs
maſculis, voluit teſtator vocare tranſuerſales,
& propterea cum ex Peregrino filio Hierony-
mi adſint fæminæ, merito ſucceſſio vigore fi-
deicommiſſi ad ipſos ſpectat, vt cum dictum
eſt, ſaltem non extantibus maſculis, compre-
hendatur ſub nomine deſcendentium.

Et quamuis ex prædicta vocatione fæmi-
6 narum ceſſent coniecturæ quæ adduci poſſent
vt recedatur ab opinione *Oldradi*, * tamen
nec aliquo modo prædictæ coniecturæ offi-
ciunt. Nam illa, quæ deducitur ex prohibi-
tione alienationis, vt bona conſeruentur in
familia, & agnatione ex allegatis per *Maz-*
7 *zar. conſ.* 6. *num.* 11. * ceſſat, quia prohibitio
alienationis ſtat conſequutiuè ad præceden-
tem diſpoſitionem, & non inducit nouum fi-
deicommiſſum *iux. conſ. Dec.* 376. pluries ea-
nouixarum. Cuius dictum maximè procedit,
ex quo teſtator vſus fuit participio *prohibens*
& omnino vetans, & ſic addendo diſpoſitioni
antecedenti *Gabr. conſ.* 138. *num.* 25. *poſt med.*
lib. 2. Quod etiam magis ſuadetur ex verbis
immediatè ſequentibus *& ad eius liberos, &*
8 *deſcendentes peruenire*. * Quæ verba, vt di-
ctum eſt, ſaltem in defectu maſculorum ex
proprietate comprehendunt fæminas, & ma-
9 ximè verbum *liberorum*, * quod etiam de ſui
natura, & ſine vlla difficultate comprehendit
fæminas *l. cognoſcere §. liberorum & l. non eſt*
ſine liberis ff. de verb. ſignific. l. 1. *C. de cond. in-*
ſert. Illuſtriſſimus Mantic. de coniect. vlt. vol.
lib. 11. *tit.* 14. *num.* 11. *Surd. dec.* 66. *num.* 3. Et
propterea hæc prohibitio alienationis nó ſo-
lum non aduerſatur inſtitutionibus & ſubſti-
tutionibus, quinimò ipſas magis declarat, ſci-
licet, quod excepto primo caſu, quo filij hæ-
redes morerentur ſine filijs maſculis, tranſuer-
ſales non cenſeantur vocati, ſed filiæ fæminæ
deſcendentes à teſtatore. Et ſi daretur alius
intellectus non poſſet verificari diſpoſitio te-
ſtatoris, quod bona proueniant ad liberos,
& deſcendentes.

10 Vltra quod animaduertebát quidam ex Do-
minis, quod teſtator non dixit ſimpliciter,
vt bona conſeruentur in familia, & agnatio-
ne, ſed addita ſunt verba *eiuſdem teſtatoris*, &
ſic propter pronomen illud poſſeſſiuum, di-
cendum eſt, teſtatorem intellexiſſe de familia
effectiuè, non contentiuè *Menoch. conſ.* 233.
num. 14. *& ſeqq.* Quod magis ſuadetur ex ver-
bis ſequentibus *vt poſſint ad liberos, & deſcen-*
dentes peruenire, quæ vocatio liberorum, &
deſcendentium, vt dictum eſt, non poſſet ve-
rificari, niſi teſtator intellexiſſet de familia
effectiuè. Nec videbatur repugnare genera-
litas verborum, in quibuſuis, vt ſupra inſti-
11 tutis, & ſubſtitutis, * quia hæc generalitas
debet reſtringi, ſtantibus alijs verbis, ex qui-
bus colligitur mens teſtatoris *Alexand. d. conſ.*
139. *num.* 5. *lib.* 6. Maximè cum illa verba ge-
neralia declarentur ex præcedentibus, & ſe-
quentibus ad *tex. in l. ſi ſeruus plurium §. fin.*
de leg. 1. *l. hæredes palam §. ſed etſi notam ff. de*
teſtam. Corn. in puncto *conſ.* 203. *ante num.* 2.
& num. 3. *poſt med. verſ. nec obſtat vol.* 4.

12 Neque etiam obſtat, quod teſtator digreſ-
ſus fuit ad plures gradus ſubſtitutionum, &
ideo videtur ceſſare *Conſilium Oldradi* ex *alle* g.
per *Menoch. conſ.* 448. *num.* 13. *vol.* 4. quia vt
ipſemet idem declarat *num. ſeqq.* ſi iſte digreſ-
ſus eſt factus tantummodo actiuè, hoc eſt, ex
parte ſubſtitutorum, prout in caſu iſto, quia
in euentum quod fieret locus ſubſtitutioni
Gratioli, & Herculis, eidem ſubſtituit filios
maſculos, & deſcendentes vſque in infinitum,
iſte digreſſus non operatur, quod recedatur à
Conſilio Oldradi, quia intelligitur factus in ca-
ſu præmiſſo, ſcilicèt quatenus filij teſtatoris
morerentur ſine filis maſculis, vt cenſuit etiam
Alexand. d. conſ. 139. *numer.* 3. *&* 4. *lib.* 6. &
dixit *Rota in cauſa Tudertina fideicommiſſi* 13.
Aprilis 1587. *coram bo. me. Ciſſio*; licet ſecus
eſſet, ſi digreſſus factus fuiſſet actiuè, & paſ-
ſiuè,

ſiuè, ſcilicet ſi ſubſtitutiones eſſent factæ Hieronymo ſi ſine filiis, & filijs Hieronymi, ſi ſine filiis, & deinceps, vt idemmet *Menoch.* bene declarat.

VALENTINA PAROCHIALIS DE PALMA.

Ven. 2. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Vnio quando dicatur legitimè præſcripta.

SVMMARIVM.

1 *Titulus datus à Pontifice ſchiſmatico eſt inualidus.*
2 *Poſſeſſio quadragenaria cum titulo, & bona fide, ſufficit ad præſcribendum contra ius, etiamſi titulus ſit inualidus, & putatiuus num. 3. & 11.*
Bona vero fides præſumitur ſi allegetur nu. 3.
4 *Titulus putatiuus ſufficiens ad præſcribendum, debet eſſe iuſto errore cauſatus num. 7. & 11.*
5 *Titulus coloratus ad effectum reſtitutionis in ſpolio dicitur adeſſe, quando fuit datus ab habente poteſtatem & num. 10.*
6 *Error iuris non prodeſt ad præſcriptionem.*
8 *Mixtura iuris & facti cauſat iuſtum errorem.*
9 *Error iuris valde dubij æquiparatur errori facti, qui cauſat iuſtum titulum.*
12 Seraphin. dec. 612. *declaratur.*

DECISIO CCXCV.

Difficultas reſtricta fuit, an vnio eſset legitimè præſcripta, quia de inualiditate tituli
1 non poterat dubitari, * cùm fuiſset datus à
Clemente de anno 1390. in loco ſuæ obedientiæ ſubiecto, qui fuit ſchiſmaticus, quia bona fuerat electio Papæ Vrbani, vt per *Bal. in quæſt. de ſchiſmat. ante rubricam C. ſi quis aliq. teſt. prohib. Card in cap. licet de elect. Aldobrand. in c. 1. n. 50. & ſeqq.* Et Rota cenſuit, affirma-
2 tiuè reſpondendum; * quia adeſt poſseſſio
quadragenaria cum titulo, & bona fide, quæ ceſſante immemorabili, ſufficit ad præſcribendum in his quæ ſunt contra ius *c. 1. iuncta gloſ. in verb. legitimè de praeſcript. in 6.* & in terminis vnionis *Philip. de Peruſ. in conſ.* quod eſt inter *conſ. Fel. 2. numer. 1. 2. & 3. Rebuff. in prax. tit. de vnion. num. 35. & in fine.* Et fuit latè deductum *coram me in cauſa Feltren. præ-*
3 *bendæ 6. Iunij anni præteriti.* * Qui titulus, licèt
inualidus, & putatiuus, ſufficit *l. Celſus vbi gloſ. & DD. ff. de vſucap. gloſ. in cap. de quarta de præſcript. Rebuff in loco allegato* Bona fides verò, ſufficit quòd allegetur, quia præſumitur *Bart. in d. l. Celſus num. 17.*

Neque facit, quod ad effectum, quòd titulus inualidus ſuffragetur, requiritur, quod ſit iuſto errore cauſatus, & alias ceſsat bona fides *Bald. in repet. d. l. Celſus num. 1. ff. de vſu-*
5 *cap. Verall. deciſ. 361. part. 2.* * Et hinc vide-
mus, quod ad effectum reſtitutionis in ſpolio, in qua requiritur titulus coloratus, tunc demum dicitur adeſse, quando fuit obtentus ab eo qui habet poteſtatem conferendi *Rot. dec. 5.*
6 *de reſtit. ſpol. in ant. Verall. dec. 307. par. 3.* * Et
proptetea cum iſte ſit error iuris, non dicitur iuſtus, nec prodeſt ad præſcribendũ *l. nunquam in vſucap. in princ. ff. de vſucap Rot. dec. 3. verſ. ſecus ſi in iure de præſcrip. in nou. Doctor. in d. c. de quarta de præſcript.*

Nam fuit reſponſum, quod licèt non ſit dubitandum, Clementem fuiſſe ſchiſmati-
7 cum, * nihilominus eſt aduertendum, ad effectum de quo agitur, titulum ſatis iuſto errore fuiſſe cauſatum, quia valdè fuit dubitatum an electio Vrbani VI. legitimi Papæ eſſet canonica *Abb. in d. cap. licet num. 12 in fine de elect. & in rub. de ſchiſmaticis in fine Card. in d. cap. licet ſub num. 12. verſ. de modo autem Sanctus Antoninus in ſua ſumma tom. 2. cap. 11. §. 6.*
8 *verſ. in 3. caſu* * Et ideo non fuit iſte mere er-
ror iuris, cum haberet mixturam facti, nempe circa modum electionis Vrbani. Quæ mixtura cauſat iuſtum errorem ad præſcriptionem *l. ſi vir vbi gloſ. in verb. procedere Bartol. num. 8. & ſeqq. & alij Doct. ff. pro donato Pyn. in regula poſſeſſor col. 13. num. 4. de regul. iur. in 6. Cyn. in l. venditioni num. 4. C. pro emptore vbi etiam Bal. num. 4. Bellarm. in cap. vigilanti num. 47. de præſcr. Felyn. in d. cap. de quarta n. 36. in 5. limit. eodem tit. Bald. in repet. d. l. Celſus num. 26.* Et ſenſit *Rota d. dec. 3. de proc. in nou. & Ægid. dec. 704. num. 1.* vbi, quod titulus errore facti fulcitus dat iuſtam cauſam præſcribendi. Vltra quòd, cum multi *Doct.*
9 hinc inde ſcripſiſſent, * error erat iuris valdè
dubii, qui æquiparatur errori facti, & præbet iuſtum titulum ad præſcribendum *DD. in locis præcitatis* & præſertim *Felyn. in d. cap. de quarta num. 27. Capic. dec. 10. num. 20. Couar. in d. cap. poſſeſſor par. 2. §. 7. num. 9. verſ. 3. concluſio de regul. iur. in 6. Put. dec. 118. num. 19. lib. 2.*

Nec applicatur, quod petens beneficii reſtitutionem in ſpolio debeat oſtendere habuiſſe titulum ab eo, qui habet poteſtatem cõferendi; quia hoc procedit, ne detur vitioſus
11 ingreſſus; * ad effectum verò vnionis, vt dictum eſt, ſufficit titulus inualidus, & putatiuus modo, ſi validus eſſet, tribueret ius *gloſ. fin. in cap. ſi diligenti de præſcript.* Et quod ſufficiat etiam titulus habitus ab eo, qui non habet poteſtatem vniendi, modo iuſto errore ſit cauſatus, dicit in ſpecie *Philip. de Peruſ. loco præcitato num. 14.* Et facit quod tradit *Abb. in d. cap. ſi diligenti num. 33. circa finem de præſcript.* vbi quod ſufficit titulus habitus ab eo, qui putabatur dominus & *Felyn. in d. cap. de quarta num. 24. verſ. vnde dicit Bart. eodem titulo de præſcript.* vbi de eo, qui emit à falſo Procuratore, & quod generaliter notat idem *Abb. in cap. cum veniſſet num. 8.* per illum *tex. de teſt.* vbi dicit, quod non oportet conſtare de qualitate tituli, quem ſequitur *Capic. deciſ. 189. num. 10.* quia titulus non eſt diſcutiendus, cum non requiratur, quod fuerit validus *gloſ. in d. c. 1. in verb. cauſam de præſcript. in 6.*

Neque officit, quod error ceſſauit poſt *Concilium Conſtantienſe* de anno 1414. quo mediãte Principes ſe retraxerunt ab obedientia Benedicti Antipapæ prius anticardinalis Clemẽtis, qui in dicto Concilio fuit depoſitus; quia neque hoc *Concilium* ad effectum de quo agitur potuit tollere errorem, & cauſare malam fidem, quia de geſtis à Clemente nihil fuit actum; imò fuerant admiſſa geſta à Benedicto vſque ad primam requiſitionem, vt in *ſeſſ.* 20. *coll.* 12. *fol.mihi* 347. *tom.* 4. Vndè cùm ille fuerit ſucceſſor Clementis in Schiſmate; potuit aliquo modo credi, quod geſta per Clementem tenerent, & quod plus eſt, in *ſeſſ.* 43. *in Capitulo de vnionibus*, dicitur, quod ad petitionem illorum, quorum intereſt, reuocabuntur, iuſtitia mediante vniones ab obitu Gregorij II. niſi rationabilibus de cauſis fuerint factæ. Vnde cum etiam poſt dictum Concilium Monachi remanſerint in poſſeſſione, & à nemine fuerint moleſtati, veriſimiliter potuerunt credere vnionem factam per Clementem ſuſtineri, ſtantibus rationibus prædictis.

Non obſtat *deciſio in cauſa Tullen. Prioratus*
12 21. *Martij* 1583. *coram Illuſtriſſimo Seraphino*, * quia tunc dictum fuit, conceſſionem exemptionis factam per dictum Clementem non ſuffragari, quia in dicta *Concilio Conſtantien. dicta ſeſſ.* 43. *tit.de exempt.* fuerunt reuocatæ omnes exẽptiones conceſſæ poſt obitum Gregorij 11. nec ibi agebatur ad effectum præſcriptionis, ſed vt titulus exemptionis prò ſe ſuffragaretur.

CELSONEN. PRAECEPTORIAE.

Vener. 2. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Præceptoria quando cenſeatur perpetua, vel potius manualis.

SVMMARIVM.

1 *Præceptoria regularis cenſetur manualis, niſi probetur eſſe curatam, vel electiuam, & num.* 2. *maximè ſi illam confert Prælatus num.*6.
2 *Præceptoria regularis non cadit ſub reſeruatione* Regulæ tertiæ, *& num.* 3.
3 *Collatio beneficij de ſui natura eſt perpetua.*
4 *Tres ſufficiunt ad conſtituendum Collegium.*
5 *Electio Prælati de iure ſpectat ad Conuentum.*
6 *Quaſi poſſeſſio conferendi attenditur in beneficialibus.*
7 *Dignitates Conuentuales, quorum electio ſpectat ad Conuentum, cenſentur perpetua.*
8 *In beneficijs etiam manualibus datur vacatio per obitum.*

DECISIO CCXCVI.

Ex deductis in *deciſione* vltimo loco facta, apparet Ferdinandum teneri probare reſeruationem huius Præceptoriæ vigore *Regulæ* 3. quia eſt fundamentum intentionis ſuæ, Honuphrio autem reo, & poſſeſſori ſufficit vincere per non ius ipſius Ferdinandi. Et propterea nobis auditis partibus, Rota cenſuit Ferdinandũ
1 non probare reſeruationem, * quia cùm agatur de Præceptoria regulari, cùm non probetur, eſſe curatam, aut electiuam non cenſetur perpetua, ſed manualis *Aegid. deciſ.* 203. *Caſſad. deciſ.* 4. *num.* 3. *& Dec.* 12. *num.* 9. *de præb. Silu. de benef. par.* 3. *quæſt.* 21. *num.* 2. *Pariſ. conſ.* 44. *num.* 3. *lib.* 4. *Mandoſ. ſuper reg.* 3. *quæſt.* 10. *num.* 13. & in terminis Præceptoriarum S. Antonij, dicit *Abb. in cap. cum deputati num.* 7. *de*
2 *iudic. verſ. quid autem ſi domus inferior.* Et propterea cum hæc Præceptoria cenſeatur manualis, & pro tali etiam fuerit aliàs habita per Rotam, vt in cauſa *Barchinonen. Præceptoriarum* 10. *Ianuarij* 1578. *coram Cardinali Lancellotto* non cadit ſub reuocatione *Calder. conſ.* 26. *de præben. Felyn. in cap. per tuas num.* 4. *circa finem verſ. & adde Calderinum de maior. & obed. Aeneas de Falc. de reſeruat. in* 3. *quæſtione principali num.* 25. *Achill. deciſ.* 9. *de præbend. Mandoſ. præcitato loco quæſt.* 11. *num.* 3. *& quæſt.* 12.
3 *per totam.* * Et ratio eſt, quia collatio beneficiorum debet intelligi de ſui natura perpetua, & ideò ſequitur, quòd Papa in reuocationibus beneficiorum intelligit de perpetuis, & ſic de collatiuis, & non manualibus, & alias ſequeretur abſurdum, quòd ſuperior regularis poſſet amouere prouiſum à Papa.
4 Neque obſtat, quòd cum ſit probatum, tres fratres degere cum Præceptore, eſt probatum Collegium *gloſ. in cap. nobis in verb. conuentualis de iurepatr.* Et per conſequens, quòd Præcep-
5 toria ſit electiua, * quia de iure communi electio Prælati ſpectat ad Conuentum *cap. Abbatem* 2. *cap. Abbas* 2. 18. *quæſt.* 2. *cap.* 1. *& cap. Cum terra de elect. circ. c. fin.* 16. *quæſt.* 7. *Abb. in cap. officij num.* 1. *de elect. Verall. dec.* 296. *par.* 1. quia fuit reſponſum, quòd prædicta concluſio
6 non officit in hoc caſu. * Nam, cum Abbas, ſeu Præceptor generalis ſit in quaſi poſſeſſione conferendi huiuſmodi Præceptoriam, ſufficit ad effectum, quòd non dicatur electiua, itaut non comprahendatur ſub *Regula*, vt per *Calder. conſ.* 23. *de præb. Simonet. de reſeru. qu.* 70. *Rot. deciſ.* 49. *de reſcript. in ant. Mohed. deciſ.* 8. *de priuil. Put. dec.* 3. & fuit dictum in cauſa *Vicen. beneficij Sancti Martini* 19. *Nouembris* 1599. *coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Pamphilio, & in cauſa Tarraconen. Sacriſtiæ* 9. *Iunij* 1600. *coram R.P.D. meo Iuſto.*
7 Nec etiã facit, quod *Aegid. & Pariſ. locis præcitatis*, videantur annuere ſufficere ad effectum, quod dignitates cẽſeantur perpetuæ, quòd ſint cõuentuales, quia hoc eſt verũ, dũmodò electio fiat per Cõuẽtũ, quia ipſa electio facta per Cõuentũ officit, quod Dignitates cenſeantur perpetuæ, vt per *Caſſad. d. dec.* 4. *nu.* 3. Deniq; non officit, quòd in prouiſionibus Præceptoriarũ, dicatur quòd Præceptoriæ vacant per obitum, ſiue remotione religioſi deputati, quia non inde ſequitur, quòd ſint perpetuæ, & non ma-
8 nuales, * quia & in beneficijs manualibus datur vacatio per obitum, & remotionem, vt dicit

cit gloſ. in Clem. vnic. §. præmiſſa in verb. reuocari prope med. verſ. & ſcias de ſupplen. neglig. Prælat. & ibi Cardinal. num. 8. Vital. num. 9.

INTERAMNEN. PECVNIARIA.

Lunæ 12. Iunij 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM

1 *Confeſſio extraiudicialis probat contra confitentem, ſi de ea conſtat per duos teſtes.*
2 *Præſumptiones, & coniecturæ vrgentes faciunt plenam probationem.*

DECISIO CCXCVII.

FVit reſolutum M. Antonium Cecconum fuiſſe obligatum aliunde, quàm ex concordia anni 1591. extinguere cenſum ſcutorum 400. impoſitum per Syluium Marcutium ad fauorem Vincentij Vecchiarellæ, quia hoc probatur ex confeſſione extraiudiciali eiuſdem Cecconi facta parte præſente, de quo deponunt
1 duo teſtes conteſtes, * & ideo benè probat *Doct. in cap. fin. de ſucceſſ. ab inteſt. Gabr. conſ. 7. num. 17. vol. 1. Pariſ. con. 10. nu. 45. vol. 2. Aym. conſ. 267. num. 1. Gabr. de confeſſ. concl. 2. nu. 3.*

Nec facit, quod ſecundus ex dictis teſtibus videatur depoſuiſſe abſque iuramento, quia articulus non caret difficultate, ſed vtcumque ſit, ex ſerie facti apparet, negocium ita ſe habere, quia vigore concordiæ M. Antonius promiſit extinguere cenſum ſcutorum 600. Hic vero cenſus eſt ſolus ſcutorum 400. de quo etiam cenſu ſcutorum 400. habetur mentio in quietantia inter Io: Baptiſtam filium Syluii, & Iulium Fratrem M. Antonii de anno 1597. in quo dictæ partes ſeſe quietanerunt ſuper dicto cenſu. Item hoc etiam apparet ex literis eiuſdemmet Vecchiarellæ miſſis Io: Baptiſtæ, & etiam non leue afferunt adminiculum 3. & 4. teſtis, qui multa deponunt circa hu-
2 iuſmodi negocium. * Quæ præſumptiones, & coniecturæ, cum ſint vrgentes, dubitari non poteſt, quin faciant plenam probationem *Aym. conſ. 73. num. 19. & conſ. 178. num. 1.* & fuit dictum in cauſa *Oſcen. Archidiaconatus 10. Iunij 1602. coram R. P. D. meo Lancellotto.* Et in omnem euentum iunctæ cum dicto primi teſtis probant concludenter, cum eliciantur ex facto *Io: Andr. in d. cap. fin. num. 4. in verb. vehementer de ſucceſſ. ab inteſt Caſ. de Graſſ. dec. 3. num. 6. de preb. & facit Bald. conſ. 380. num. 3. lib. 5.*

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Lunæ 12. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus in confiſcatione bonorum, an, & quando veniat.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus non comprehenditur in confiſcatione facta à iudice laico, nec Eccleſia acquirit libertatem num. 2.*
3 *Iudex Eccleſiaſticus poſt confiſcationem bonorum factam à iudice laico poteſt declarare delictum, poſt quam declarationem Eccleſia acquirit libertatem.*
4 *Iuſpatronatus gentilitium non venit in confiſcatione bonorum facta ab Epiſcopo, ſecùs hæreditarium.*
5 *In confiſcatione bonorum non veniunt ea, quæ ad hæredes extraneos tranſire non poſſunt.*
6 *Condemnato patre propter crimen læſæ maieſtatis, filij ſunt incapaces omnis ſucceſſionis, & infames.*
7 L. quiſquis §. filii C. ad l. Iul. Maieſt. *quid, & quos comprehendat.*
8 Statutum Lucanum cap. 61. *declaratur.*
9 *Statutum Laicorum ſuper bonis non comprehendit iuſpatronatus.*

DECISIO CCXCVIII.

DOmini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicet Eccleſiam, de qua agitur, non acquiſiuiſſe ſta-
1 tum libertatis, * quia iuſpatronatus non venit in confiſcatione facta à Iudice laico ſecundum veriorem ſententiam, de qua per *gloſ. in Clem. paſtoralis verb. ſubiecta, vbi etiam DD. de re iudic. Mill. in repert. in verb. patronatus ius,* & tenuit *Andreas Ponus Rotæ Auditor,* vt refert *Rocch. de iurepatr. in verb. ipſa quæſt. 29. in fin.* & ita fuiſſe iudicatũ in dominio Venetorum. Et hanc ſententiam eſſe communem, & ab ea in iudicando non eſſe recedendum dicit *Gig.* qui alios allegat *de crimine læſæ Maieſtatis lib. 2. tit. de pœn. com. crim. læſ. Maieſt. qu. 4. num. 1. verſ. contrarium, & num. 2. & 3.*
2 Neque facit, quòd licèt iuſpatronatus non veniat in confiſcatione, nihilominus Eccleſia acquirit libertatem *Cardin. in Clem. plures n. 8. verſ. vel dic eodem tit.* cum aliis; quia Doctores qui tenent hanc ſententiam, vel præſupponunt confiſcationem fuiſſe factam à iudice Eccleſiaſtico, vel tenent contra veram opinionẽ, ſcilicet quòd in confiſcatione facta à Laico veniat etiam iuſpatronatus, quod non eſt verum. Sed poſt confiſcationem bonorum factam à
3 laico * poteſt Iudex Eccleſiaſticus declarare delictum, & ſic Eccleſia acquiret libertatem, vt poſt *Butr.* in dicta *Clem. paſtoralis Imol. nu. 72. in fin. de re iudic, & in l. ſi inſulam in 2. notab. in fin. verſ. ſubdit tamen ff. ſolut. matr. Lambert. de iurepatr. lib. 3. quæſt. 8. art. 8. num. 15.* Quam declarationem ſi faceret Epiſcopus, ei non ſuffragaretur. Cum præſuppoſito tamen, quòd iuſpatronatus ſit gentilitium, & non hæredi-
7 tarium, * quia hoc iuſpatronatus gentilitium

nec venit in confiſcatione facta ab Epiſcopo, licèt ſecus ſit, ſi eſſet hæreditarium ſecundum diſtinctionem *Doct. vt per Igneum in repetit. l. neceſſarios §. non alias in 1. parte nu. 438. verſ. vel melius, & nu. 482. verſ. ſimiliter iuſpatronatus ff. de Senatuſc. Syllan. Molin. de primog. Hiſp. lib. 4. cap. 11. nu. 2. Iul. Clar. recept. ſent. l. 5. §. fin. quæſt. 78. verſ. quæro modo in fin.* & benè *Soc.*
5 *iun. conſ. 51. nu. 2. & 3. vol. 2.* * Et regulare eſt, quod quando aliquid non poteſt tranſire in extraneum hæredem, non veniat in confiſcatione bonorum *Alex. conſ. 23. num. 3. verſ. 2. probatur vol. 1. & conſ. 39. in princ. l. 3. Bar. in l. 3. ff. de interd. & releg. Angel. in dicta l. in inſulam in princip. ff. ſolut. matrim. Dec. conſ. 442. num. 27. & ſeqq.*

6 Neque obſtat, quod pater Lucretiæ fuit cōdemnatus de crimine læſæ Maieſtatis, & propterea ejus filij ſint incapaces omnis ſucceſſionis, & ſunt infames *l. quiſquis §. filij C. ad l. Iul. maieſt.* Et propterea incapaces iuriſpatronatus,
7 quia quicquid dicendum eſſet, an diſpoſitio illius *tex.* compræhendat id quod debetur filio non vti hæredi, & ſic etiam iurapatronatus gentilitia ex alleg. per *Molin. de primog. Hiſ. l. 4. cap. 11. n. 30. 31 & ſeqq.* ſatis eſt ad hunc effectū quod in caſu prædictæ *l. quiſquis* non comprehendat fæminas vt de communi teſtatur *Clar. recept. ſent. lib. 5. §. læſæ maieſtatis verſ. hæ autem pœnæ Gig. de crim. læſ. maieſt. l. 3. cap. 14. num. 15.* qui pariter de communi. Et hoc ſuadetur ex verbis textus quia in §. *ad filias* determinat quæ ſit pœna filiarum.

8 Nec obſicit *Statutum Lucanum cap. 61.* quia in eo non alteratur *tex. in l. quiſquis* reſpectu filiarum ſed ſolum emanauit ad tollendas controuerſias, quæ oriri poſſent, an diſpoſitio *d. l.* haberet locum etiam in machinantibus contra Rempublicam, & ſtatuit, quod ſic. Et dum habetur mentio maſculorum, fæminarum, & vxoris dicitur ſingula ſingulis referendo, & ſic ſecundum diſpoſitionem *d. l.* in qua diſtinctè apponitur pœna maſculis fæminis, & vxori, vt ex lectura textus apparet. Et in omnem euentū quatenus ſtatutum extenderet diſpoſita circa maſculos etiam ad fœminas, * extenſio non procederet quoad iuſpatronatus ex defectu poteſtatis ſtatuentium *c. de iure* vbi *gloſ. in verb. irritum de iurepatr.* iuncto *cap. cum laicis de reb. Eccleſ. non alien.* ibi *necnon & alia quæ iuri ſpirituali annexa videntur Lambert. de iurepatron. lib. 3. qu. 8. art. 8. n. 15.*

Reſeruant tamen Domini videre, an iuſpatronatus ſit hæreditarium, & quatenus ſit, an ex quo non conſtat, Lucretiam fuiſſe citatam, ſententia Reipublicæ ipſi noceat ità vt Epiſcopus poſſit declarare delictum ad effectum, quod dicatur Eccleſiam acquiſiuiſſe libertatem.

PORTVGALLEN. PENSIONIS.

Ven. 16. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Aliqua de tranſlatione penſionis.

SVMMARIVM.

1 *Reſeruatio penſionis probatur ex literis patentibus.*

2 *Literæ penſionis non ſunt iuſtificandæ contra illum, qui penſioni conſenſit.*

3 *Milites Lauretani habent priuilegium transferendi penſionem vſque ad ſummam ſcutorum 200.*

4 *Requiſita ad tranſlationem penſionis faciendam à militibus Lauretanis.*

DECISIO CCXCIX.

FVit reſolutum conſtare de validitate translationis penſionis, quia de reſeruatione ad fa-
1 uorem Michaelis, qui tranſtulit ſatis appare-
2 bat ex literis patentibus *, quæ etiam aliqua iuſtificatione non agebant, cum ageretur contra illum, qui reſeruationi conſenſit, vt fuit reſolutum in cauſa *Salamantina penſionis 26. Martij 1591. coram bo. me. Gipſio.* Deque illius
3 facultate transferendi ſatis conſtat * ex quo erat miles Lauretanus, qui vigore priuilegiorū habebat illam facultatem vſque ad ſummam 200. ducatorum vt ſunt verba clara priuilegij & fuit dictum in cauſa *Lucana penſionis 17. Febr. 1598. coram bo. me. Orano.* Et actus ipſe trā-
4 ſlationis fuit etiam legitimé factus * quia pēſio fuit tranſlata coram Archipresbytero perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, notario, & teſtibus, cum aliàs etiam vigore priuilegiorum potuerit fieri coram ſolo notario, & teſtibus, vt cenſuit *Rota in dicta lucana*, & Archipresbyter iudex etiam ſatis fuit certus de ſua iuriſdictione, cum fuerint exhibita priuilegia Militum Lauretanorum, prout requiritur *Creſc. deciſ. 14. de conceſ. præb. Achil. dec. 7. de penſ.* Et denique conſtat de habilitate illorum, in quos fuit facta tranſlatio, cum ex literis appareat ipſos eſſe clericos, quod ſufficit ad effectū vt ſint capaces penſionis *Gig. de penſ. quæſt. 13. n. 3.*

BONONIEN. DE MANGIOLIS.

Ven. 16. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommiſſarijs, qui non ſunt hæredes, non competit detractio Trebellianica nec creditoribus illorum.*

2 *Alienatione expreſſe prohibita cenſetur prohibita detractio Trebellianica.*

3 *Inſtituto in re certa dato cohærede non competit aliqua detractio.*

DE-

DECISIO CCC.

IN relationibus cauſarum feci verbum an creditoribus DD. de Mangiolis competeret aliqua detractio ex perſona illorum, qui debita
1 contraxerint. Et negatiuè fuit reſolutum,* quia quoad bona relicta per Melchiorem fideicõmittentem filijs hæredibus vniuerſalibus inſtitutis nulla cõpetit detractio creditoribus, quia Alexand. & Melchior iunior, qui alienarunt, nõ ſunt hæredes inſtitutorum, ſed bona ad eos peruenerunt vigore fideicommiſſi per obitum ſine filijs dd. inſtitutorum, & poſt dictam purificationem alienarunt. Et hodie filij Melchioris iunioris qui ſunt vocati agunt ad recuperationem dictorum bonorum iuxta reſolutiones factas ad eorum fauorem. Et idem per omnia dicendum eſt quoad bona relicta Octauiano filio legitimato teſtatoris hæredi inſtituto in re certa.

Quo verò ad bona relicta Herculi, à quo deſcendunt Domini de Mangiolis, qui hodie agunt nec aliqua competit detractio. Non quidem legitimæ, quia Hercules erat nepos teſtatoris ex Bartholomæo filio; non Trebellia-
2 nicæ * quia cenſetur prohibita ex prohibitione alienationis expreſſa, & fuit nouiſſimè reſolutum in cauſa *Fulginaten. fideicommiſſi 5. Decembris præteriti coram me*. Et quia inſtituto in re certa dato cohærede vniuerſali non competit aliqua detractio Trebellianicæ ex allegatis per *Graſſ. in §. Trebellianica quæſt. 3. n. 5. verſ. contrarium verò voluit*. Nec etiam Falcidiæ idem *Graſſ. in §. Falcidia qu. 1. n. 6.*

ROMANA CASALIS TVRRIS VERGATAE.

Lunæ 19. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in tranſactione ſuper re Eccleſiaſtica cætera ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *In tranſactione ſuper re Eccleſiaſtica requiritur beneplacitum Apoſtolicum, etiam ſi res ſit penes aduerſarium ſi agatur vt res apud illum remaneat.*

2 *Beneplacitum Apoſtolicum præſumitur 30. annis dummodo concurrat obſeruantia vera nu. 3. non præſumpta nu. 4.*

5 *Res iudicata non obſtat niſi concurrat identitas rei cauſæ & perſonæ.*

6 *Sententia lata in ſpolio non parit exceptionem rei iudicatæ in petitorio nec lata ſuper vna re licet dependenti parit exceptionem in cauſa principali n. 7.*

8 *Res iudicata ſuper iudicio male intentato non impedit quominus agatur remedio competenti.*

9 *Dicens tranſactionem nullam, non tenetur accepta reſtituere, ſecus ſi illam impugnet.*

DECISIO CCCI.

DVbitaui, an Monachis obſtaret exceptio tranſactionis, & rei iudicatæ in caſu, & ad
1 effectum, de quo agitur, qui eſt, vt poſſint audiri ſuper deuolutione Caſalis, quam prætendũt ante dictam tranſactionem. Et Domini cenſuerunt non obſtare, quia ſi inſpiciamus tranſactionem factam de anno 1561. remanet nulla, quia in ea non interuenerit beneplacitum Apoſtolicum, quod requiritur etiam in tranſactione. Et quod etiam res ſit penes aduerſarium ſi in tranſactione agatur, quod penes illam remaneat *Bart. & Iaſ. in l. nulli num. 2. ff. de tranſact. Abb. in cap. contingit num. 3. verſ. concluderem eodem tit. Fed. de ſen. conſ. 94. Aym. conſ. 323. nu. 1. verſ. dico quod Prælatus Verall. deciſ. 16. par. 1. & dec. 318. par. 3.* & fuit dictum in cauſa *Auertana Terminen. 27. Iunij 1583. coram bo. me. Rubeo*, & in cauſa *Mediolanen. reſciſionis permutationis 10. Ianuarij 1597. coram Cardinali Pamphilio*.

2 Neque facit, quod à dicto anno 1561. vſque ad diem motæ litis effluxerint 30. anni, qui faciunt præſumi beneplacitum Apoſtolicum *Fel. in cap. Albericus num. 4. in fine verſ. ſi autem in inſtrumento de teſtibus*, quia non ſufficit curſus temporis niſi adſit etiam obſeruantia *Abb. in d. c. Albericus ſub nu. 3. de teſtib. Alex. conſ. 15. n. 7. & conſ. 12. nu. 70. & conſ. 17. num. 9. li. 4. Soc. conſ. 29. num. 20. & 21. lib. 1. & conſ. 157. n. 3. & ſeq. & conſ. 266. nu. 34. lib. 2.* & fuit dictum in cauſa *Romana Caſalis 28. Iunij coram Illuſtriſſimo*
4 *Seraphino*. * Nec obſeruantia præſumpta ſufficit, ne ex eodem curſu temporis dentur duæ præſumptiones, nempe confirmationis, & obſeruantiæ *Ruin. conſ. 29. nu. 4. & conſ. 151. n. 15. lib. 4. Gabr. de præſumpt. concl. 1. num. 72.* Et fuit dictum in cauſa *Placen. decimarum 31. Ianuarij 1586. coram Bubalo*. Et ceſſat omnis difficultas quia in hoc caſu conſtat de contraria obſeruantia, quia de anno 1573. fuit deuentum ad aliam tranſactionem, quæ pariter eſt abſque beneplacito Apoſtolico, Et licèt fuerit obſeruata, non tamen ſpatio 30 annorum, & propterea non intrat præſumptio beneplaciti, vt per Abbatem, & alios ſuprà allegatos.

5 Non obſtat res iudicata, quia ad effectum quod res iudicata obſtet requiritur identitas perſonarum rei, & cauſæ *l. cũ quæritur cum duabus ſequen. ff. de except. rei iud. Abb. conſ. 50. num. 2. lib. 1. Dec. conſ. 96. nu. 47. Caput. deciſ. 93. par. 3.* & fuit dictum in cauſa *Regimen. S. Thomæ 10. Decembris 1576. coram Robuſterio*. Sed
6 ſententia Vicarij ſancti Petri fuit lata in ſpolio & propterea non parit in petitorio *cap. querelam de elect. cap. cum olim gloſ. penultima de cauſ. poſſ. & propr.* Alia verò ſententia *bo. me. Oradini* emanauit ſuper incidenti reſeruato in tranſactione reſpectu ſolutionis canonis, non autem tangit merita cauſæ, & ideo non officit *dicta l.*
7 *cum quæritur*. * Vltima verò ſententia iudicis Fabricæ ſancti Petri eſt reſtricta ad facultatem decreti Greg. 13. quod poſſeſſores vltrà 40. annos bonorum Eccleſiaſticorum vigore facultatum iudicis fabricæ non moleſtentur, & ideo

non

Digitized by Google

non videtur obſtare, quia reſpicit iudicium male intentatum. Et propterea non impedit, quominus agatur remedio competenti *Bart. in l. Titia n. 4. verſ. interloquutoria ff. de accuſ. Fel. in rub. de ſent. & re iud. n. 16. & in cap. examinata n. 17. de iud. Aret. conſ. 119. num. 4. Couarr. var. reſ. lib. 1. cap. 1. num. 8. in princ.*

Neque ſpplicatur, quod ſi Monachi volunt audiri debent reſtituere accepta *l. ſi diuerſa C. de tranſact.* quia Monachi non agunt contra tranſactionem illam impugnando tanquam læſiuam, neque petunt illius reſciſſionem, qui ſunt proprie termini *l. ſi diuerſa*, ſed dicunt tranſactionem nullam, & propterea poſſunt audiri abſque eo quod prius reſtituant accepta *Rol. conſ. 7. n. 4. lib. 3. Rim. iun. conſ. 5. n. 71. lib. 1.* Et fuit dictum in cauſa *Tiraſonen. iuris præſentandi* 11. *Febr.* 1585. *coram Cantuccio*, & in cauſa *Ariminen. tranſactionis* 13. *Iunij* 1601. *coram Reuerendiſſimo Rhodien.* & in alia *Bononien. de Ranutijs* 2. *Martij* 1602. *coram Reuerendiſſimo Paccn. & de eodem anno* 21. *Iunij in cauſa Valentina Baroniæ coram R. P. D. meo Ottembergo.*

ASSISIEN. CENSVS

Lunæ 19. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Cenſus an cenſeatur nulliter impoſitus ob ſimulatam numerationem pecuniæ.

SVMMARIVM.

1 *Veriſimilitudo multum confert ad probandam ſimulationem.*

2 *Contractus incontinenti factus poſt alium cenſetur illi ineſſe.*

3 *Primus contractus fæneratitius multum confert ad oſtendendam ſimulationem ſecundi, item paupertas, & qualitas contrahentis nu. 4.*

5 *Clauſula* recepit in cõtanti &c. *denotat realem numerationem etiamſi non adſit verbum* numerauit.

6 *Contractus in dubio non præſumitur ſimulatus, aut vſurarius n. 7.*

DECISIO CCCII.

MInor pars Dominorum cenſuit, quod probabatur, cenſum fuiſſe factum abſque eo quod effectualiter, & bona fide interueniſſet pecunia numerata, & mouebantur, quia prima vice fuit impoſitus 11. Iulij 1584. ſuper bonis Andreæ, & venditus per ipſum Andream, & I. e. Paulum Carretum Bartholomæo pro ſcutis 1500 aſſignatis in tot nominibus debitorum, animalibus, & pecunia numerata, & poſtmodũ cum atque difficultate iſte cenſus eſſet fæneratitius fuit die 7. Septembris ſequentis extinctus, & poſteà die 14. & ſic poſt ſeptem dies alius ab eiſdem perſonis ſuper eiſdem, & alijs bonis creatus, & pro eodemmet pretio venditus dicto Bartholomæo. Vnde iſtis Dominis attenta ſerie facti; veriſimile videbatur numera-
1 tionem fuiſſe ſimulatam. * Quæ quidem veriſimilitudo in his terminis admittitur, vt per *Dec. con. 644. n. 6. Aym. conſ. 156. num. 9. verſ. confirmatur*, & maximè cum poſt primi cenſus extinctionem creatio huius noui cenſus poſt ſeptimum diem fuerit facta, & ſic incontinenti, vt per *Aym. dicto conſ. 156. num. 17. verſ. non obſtat*
2 *tertium.* * Vnde vnus contractus ineſt alteri *l. lecta ff. cert. pet.* Et ex hoc colligitur ſimulatio *Pariſ. conſ. 86. nu. 34. lib. 3. Natt. conſ. 198. nu. 11.* & fuit in ſimili reſolutum in cauſa *Senogallien. cenſus 26. Aprilis* 1591. *coram R. P. D. meo*
3 *Decano* *; Et origo contractus fæneratitij multum facit ad oſtendendum ſimulationem *Bald. in l. emptione in princ. C. plus valere quod agitur quam quod ſim. conc. & in conſ. 125. num. 1. lib. 1.* Et hæc amplius dicebantur procedere attenta paupertate, & qualitate Andreæ, qui erat idiota de qua deponunt teſtes in ſumm. *n. 6.* & qualitate Bartholomæi, vt ex iuribus, quæ dantur
4 *n. 7.* * Quæ omnia multũ cõferũt ad ſimulationẽ *Pariſ. cõſ. 54. n. 78. li. 1. Aym. dicto conſ. 156. Nat. conſ. 158. n. 4.* Et hæc etiam omnia ſatis corroborantur, ex quo Petrus Paulus Carretta venditor medietatis cenſus eſt nepos Bartholomæi & negociorum geſtor, & cum ipſo viuit, vt deponunt teſtes, & nihil habet in bonis, & poſt impoſitionem primi cenſus Bartholomæus emptor promiſit Andreæ, cuius erat fundus quod occaſione medietatis dicti cenſus nullum damnum eſſet paſſurus ſcilicet pro portione Petri Pauli, quæ omnia videbantur benè olere.

Maior tamen pars Dominorum cenſuit cõtrarium, quia extat inſtrumentum clarum cum atteſtatione notarij, quod *receperunt pecunias in contanti in ſui, & teſtium præſentia, & ad ſe tra-*
5 *xerunt in tot paulis argenteis, & ſcutis aureis,* * quæ verba *incontanti, & ad ſe traxerunt* excludunt ſimplicem confeſſionem de recepto, & denotant realem numerationem, & veram traditionem *Bart. in l. ſi ex cautione nu. 1. & ibi Bald. num. 14. C. de non num. pec.* Et ideo non officit, ſi non adeſt verbum *numerauit*, cum adſint verba
6 æquipollentia, & propterea dicta atteſtatio notarij bene probat, vt per *Bart. in d. l. ſi ex cautione num. 1. & in l. ſingularia n. 22. ff. de ſi cert. pet.* & fuit dictum in *hac cauſa coram me 29. Nouembris* 1604.

Nec obſtant in contrarium adducta, quia licet reddant materiam dubiam, nihilominus in dubio contractus non præſumitur ſimulatus *Bald. in l. quamuis per illum text. C. ſi quis alteri*
7 *vel ſibi.* * Nec in dubio contractus præſumitur vſurarius idem *Bal. in l. rogaſti § ſi tibi num. 2. ff. ſi cert. pet.* & in dubio eligendum eſt quod minus iniquitatis habet *l. quoties nihil ff. de reg. iur.* & propterea dicendum eſt, quod cum primus contractus eſſet iniquus ob id fuit caſſatus, & nouus factus iuxtà Conſtitutionem Pij V. maximè cùm in iuribus, quæ dantur contra Bartholomæum in *ſummario n. 7.* non appareat aliqua illius condemnatio.

ARI.

Digitized by Google

ARIMINEN. LAVDI.

Ven. 23. Iunij 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Filij poſiti in conditione non cenſentur vocati, ſi non adſint in contrarium coniectura.*

DECISIO CCCIII.

DVbitaui, an conſtaret de fideicommiſſo ad fauorem pronepotum Tinguli teſtatoris, ex quo ſunt poſiti in conditione. Et Domini cen-
1 ſuerunt negatiuè reſpondendum, * quia ceſſantibus coniecturis *Rot.* ſequitur opinionem *gloſ. in l. huius 2. ff. de hæred. in inſtitut.* quod filij in cōditione poſiti non cenſeantur vocati, hic autem non adſunt coniecturæ ſufficientes, quia dum dicitur teſtatorem reſpexiſſe ad agnationem non verificatur in facto, quia in certis caſibus vocauit etiam fœminas ſcilicet quatenus grauati decederent relictis tribus filiabus fœminis. Et in omnem euentum ceſſat facultas omnis, quia vltra filios, & nepotes nihil teſtator diſpoſuit, & propterà ceſſant etiam quæ dicuntur de prohibitione alienationis, quia non debet fieri extenſio ex allegatis per *Peregr. de fideicomm. art. 1. n. 50.*

TARRACONEN. ATTENTATORVM.

Ven. 23. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Cauſa quando dicatur diuerſa.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa diuerſa dicitur quæ habet factum, & ius diuerſum.*
2 *Attentata in cauſa connexa obſtant in cauſa principali, ſi ſententia lata in cauſa connexa pariat exceptionem rei iudicatæ in cauſa principali.*

DECISIO CCCIV.

1 PRæpoſiti prætendebant non poſſe procedi in cauſa ſuper augumento niſi prius purgatis attentatis. Vnde dubitaui an cauſa, in qua prętenduntur attentata, eſſet diuerſa, & ſeparata à cauſa augumenti. Et Rota cenſuit affirmatiuè reſpondendum, quia hæc cauſa augumenti fuit commiſſa *bo. me. Gipſio,* in cuius locum per commiſſionem Ego fui ſubrogatus, & inſimul mihi commiſſa fuit cauſa ſuper certis
1 officiis in qua prætenditur fuiſſe attentatum. * Quę cauſa cum habeat factum, & ius diuerſum à cauſa augumenti dubitari non poteſt, quin ſit diuerſa, & ſeparata *l. 1. vbi DD. C. ſi vnus ex plur. appell. Rom. conſ. 300. in fine* latè *Lanc. de attent. appel. pend. lim. ſecunda n. 4. & ſeqq.* & proptereà cauſa prætenſorum attentatorum non impedit cognitionem ſuper augumento, vt latè per eundem *Lanc. de attent. lit. pend. lim. ſecunda n. 1. & ſeqq.*
2 Nec facit quod licet huiuſmodi cauſa ſit ſeparata, tamen eſt connexa, & proptereà attentata obſtant etiam in cauſa principali, quia quicquid dicendum ſit, an huiuſmodi cauſa ſit connexa ad effectum tamen quòd prædicta regula procedat requiritur, quòd ſententia in cauſa cōnexa pariat exceptionē rei vēdicatæ in cauſa principali, & declarat *Lanc. de attent. loco proximè citato de attent. lite pend. lim. ſecunda n. 7. & 8.* Et proptereà eum ſententia in cauſa ſuper officiis non pariat exceptionem rei iudicatæ in cauſa augumenti, meritò attentata in iſta cauſa non impediunt cognitionem cauſæ principalis ſuper augumento, per ſuprádicta.

MILEVITANA PAROCHIALIS.

Lune 26. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Semel immiſſus an poſſit petere immiſſionem. Clauſula *litis ſtatum* quid operetur.

SVMMARIVM.

1 *Menſis Nouembris ſemper eſt reſeruatus.*
2 *Vacatio in menſe reſeruato probatur ex confeſſione partis facta in precibus.*
3 *Confeſſio erronea, docto de errore, non præiudicat confitenti.*
4 *Clericatus, & presbyteratus probatur per literas patentes.*
5 *Obitus in poſſeſſione beneficij probatur per teſtes.*
6 *Semel immiſſus ampliùs non poteſt petere immiſſionem, secùs ſi prima immiſſio non habuit effectum.*
7 *Per clauſulam* litis ſtatum *cenſetur facta mentio de lite.*
8 Regula 8. *derogat indultis conferendi certis perſonis, dummodò illis perſonis conferatur.*

DECISIO CCCV.

PEtebatur immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ pro parte Io: Dominici; quam Domini concedendam eſſe cenſuerunt. Nam cùm beneficium eſſet reſeruatum ratione menſis, ad effectum immiſſionis ſufficiebat oſtendere, Clericatum, & obitum defuncti in poſſeſſione vt in cauſa *Burgen. de Pancoruo* 28. *Nouembris* 1583. *coram bo. me. Gipſio,* & aliàs ſæpius. Hic autem de reſeruatione dubitari non poterat, quia beneficium vacauit de menſe Nouembris

1 bris, * qui ſemper eſt reſeruatus, vt ſunt clara
2 verba *Regulæ 8.* * Et hæc vacatio in dicto menſe ſatis probatur ex confeſſione facta in precibus, quæ plenè probat *l. cùm precum C. de liber. cauſ. l. 2. C. de inſtit. & ſubſtit. l. cùm te præcibus C. de probat. l. cùm te C. de tranſact.* Cum qua etiam concurrit dictum vnius teſtis, qui benè deponit, & fuit vnus ex oppoſitoribus, nec huiuſmodi confeſſio offuſcatur, ex quo in commiſſione præſentata Illuſtriſſimo Vicario, Io: Dominicus narrat beneficium vacaſſe in menſe Decembris, quia hæc narratiua detegitur erronea tùm ex prędictis, tum etiã ex dicto Epiſcopi, quod fuit poſitũ de menſe Nouembris, & ſic excludit beneficiũ vacaſſe de menſe Decembris, tum denique ex depoſitione alterius teſtis, qui dicit beneficium vacaſſe de menſe Octobris, vel Nouembris, quæ pariter excludit vacationem in menſe Decembris. *
3 Vndè cum hæc narratiua detegatur erronea, non præiudicat *Bart. in l. ſed & ſi me putem in princ. ff. de cond. indeb. Dec. conſ. 408. nu. 7. Berg. conſ. 151. nu. 8. lib. 1. C conſ. 206. nu. 35. lib. 3.*
4 Clericatus autem Io: Dominici, & presbyteratus probatur ex literis patentibus *cap. 2. & ibi Abb. in 2. not. de cler. ſpereg. Felyn. in c. poſt ceſſionē ſub n. 3. & nu. 15. de prob. Rot. dec. 16. eod. tit. in ant.* *
5 Obitus verò in poſſeſſione probatur ex duobus teſtibus *cap. in omni negotio eod. tit.*
6 Neque obſtat, quod Io: Dominicus ſemel fuit immiſſus, & ideo ampliùs non poteſt petere immiſſionem *§. ſequens verſ. itaque ſi quis adeptus fuit poſſeſſionem inſtit. de inter. l. 2. §. adipiſcendæ ff. eodem tit.* quia concluſio procederet, ſi Io: Dominicus ritè, & rectè fuiſſet immiſſus, quia tunc non eſſet iterum immittendus; ſed quia illa immiſſio non habuit effectum, cum etiam, illa non obſtante, Stephanus habuerit manutentionem, Io: Dominicus poteſt denuo petere immiſſionem, & immitti, & hoc præſupponunt iura, & DD. qui tangunt hunc articulum, quia ſemel adepta poſſeſſione, finita, & impleta eſt edicti cauſa, & agendum eſſet remedio recuperandæ *Specul. de teſt. m. §. 3. nu. 82. Alber. in l. fin. num. 17. C. de Edi. D. Adr. toll. Modern. de adipiſc. remed. 4. nu. 505. & 506.* & bene facit *conſ. Card. 75. per totum.*

Non obſtat, quòd Io: Dominicus non fecit in impetratione mentionem litis, quam habebat cum Stephano ſub prætextu, quòd con-
7 curſus legitimè non fuiſſet factus, * quia ſatis cenſetur facta mentio litis, ſtante clauſula *litis ſtatum, &c. Gemin. conſ. 120. num. 6. Achil. deciſ. 9. de reſcript. Put. deciſ. 2. iuncta deciſ. 1. eodem titulo*, & fuit reſolutum in cauſa *Zamoren. fructuum 29. Nouembris 1584. coram Illuſtriſſimo Seraphino*, & in alia *Militen. penſionis 13. Nouembris 1595. coram Reuerendiſſimo Archiepiſcopo Rhodien.* & alias ſæpius. Quæ clauſula ex ſtructura gratiæ non modo poteſt verificari, ſi adfuiſſet aliqua lis cum defuncto, ſed cum ipſo Stephano.

Vltimo loco non obſtat indultum Leonis X. quod Epiſcopus poſſit conferre incolis, etiam
8 in menſibus reſeruatis, * quia iam fuit reſolutum in ſingili cauſa *Mileuitana &. Moret. coram D. meo Decano 14. Nouembris præteriti per Regulam 8.* fuiſſe derogatum dicto indulto, modo beneficia conferantur incolis iuxta reſolutiones aliàs factas in cauſa *Vlixbonen. Prioratus 1. Febr. coram Illuſtriſſimo Seraphino, & coram Reuerendiſſimo Orolen. in cauſa Tiraſonen. inualiditatis præſentationis 19. Ianuarij 1583.* Et ſecundum hunc ſenſum fuerunt intellectæ, & declaratæ *deciſiones Putei 235. lib. 2. Verall. 313. lib. 1. in manuſcr.*

BRACCHAREN. PAROCHIALIS.

Lunæ 26. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Aliqua circa beneficium *cap. Odoardus.*

SVMMARIVM.

1 *Duæ conformes, ſtante reſcripto, quod ſemel liceat appellare, pariunt rem iudicatam.*
2 *Qui vult gaudere beneficio* cap. Odoardus *debet confiteri debitum, alias tanquam faciens actum contrarium, illo iuuari non poteſt num. 3.*
4 *Impoſſibilium nulla eſt obligatio.*

DECISIO CCCVI.

1 POſt duas conformes, & ſic poſt rem iudicatam, quia vigore reſcripti Signaturæ ſemel tantum licebat appellare ad tradita per *Pariſ. conſ. 109. num. 15. & ſeqq. l. 4.* Petrus obtinuit reſtitutionem in integrum cum clauſula *parito iudicato*, & poſtmodum obtinuit aliam commiſſionem admiſſionis ad beneficium *cap. Odoardus conſiſo, de paupertate, & prout iuris fuerit.* Et ſuper hoc diſputato dubio, Rota cenſuit, eſſe admittendum ad effectum euitandi carceres, & excommunicationem tantum, non ad effectum, quod poſſit audiri in cauſa reſtitutionis in integrum, antequam ſoluat expenſas, & ſic pareat iudicio, quia licèt ſatis viſum fuit Dominis conſtare de eius paupertate ex teſtibus examinatis, tamen cum neget beneficium eſſe debitum Ainaro, ex quo commiſit cauſam reſtitutionis in integrum, & per conſequens negat, fructus beneficij, & expenſas litis eſſe debitas, non eſt admittendus ad beneficium *cap. Odoardus* ad effectum audien-
2 tiæ, * quia qui vult gaudere beneficio *cap. Odoardus*, debet confiteri debitum, ibi in *text. recognoſcentem, & gloſ.* exponit id eſt *debita confitentem.* Vnde negans debitum, facit actum
3 contrarium diſpoſitioni illius *tex.* * quare illa iuuari non poteſt, vt bene conſiderat *Ferret. conſ. 144. num. 2. l. 1.* & facit *deciſio Mohed. 1. nu. 2. de ſolut. & Put. deciſ. 394. lib. 1.* vbi doloſo non ſuffragatur dictum beneficium, & multa dicit in *deciſ. 36. eodem lib. 1.*

Ad effectum tamen euitandi carceres, & excommunicationem, ſecus dicendum viſum fuit Dominis ſtante eius paupertate per *gloſ. in dicto cap. Odoardus in verb. non valentem.* quia

ma-

Digitized by Google

inanis eſt actio, quam inopia debitoris exclu-
4 eludit,& impoſſibile præceptum non obligat,*
impoſſibiliumque nulla eſt obligatio *Abb. in
d. cap. Odoardus num. 80. Felyn. in d. cap. ad au-
res nu. 1. de ſimon. Put. d. dec. 56. nu. 14. l. 1.*

GERVNDEN. STATVTI.

Lunæ 26. Iunij 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum non poteſt facere ſtatutum in præiu-
dicium Abbatis ſine illius conſenſu.*
2 *Procurator cum libera non poteſt præiudicare
principali.*

DECISIO CCCVII.

POſt reſolutionem factam, quòd Abbas poteſt
dare de inualiditate ſtatuti, Domini reſolue-
runt, ſtatutum eſſe inualidum, quia cum col-
latio præbendarum ſpectet ad Abbatem, &
Capitulum ſimul, vt ex eadem reſolutione ap-
paret, non potuit Capitulum diuidere exerci-
tium iuris conferendi, abſque eo quod aliquem
1 locum, aut vicem aſſignaret Abbati.* Et prop-
terea cùm iſtud ſtatutum deroget iuri Abba-
tis, & ſit ſingularium perſonarum, requireba-
tur pro validitate conſenſus Abbatis *Ang. conſ.
271. num. 1. verſ. 2. principaliter Felyn. in cap.
cùm omnes num. 18. verſ. 10. fallit de conſt. Dec.
ibidem in prima lectura num. 36. Corn. conſ. 177.
num. 6. vol. 2. Barbat. conſ. 27. num. 23. vol. 2.*
Neque facit, quod ſtatutum fuit factum cum
2 præſentia Abbatis Vicarij,* quia cum agere-
tur de remiſſione iurium Abbatis, non ſufficie-
bat generale mandatum cum libera, ſed requi-
rebatur ſpeciale *l. filiusfam. in princ. vbi Bart.
num. 8. ff. de donat. l. contra iuris §. fin. ff. de pact.
Natt. conſ. 641. num. 6. lib. 3.*

ROMANA RETRACTVS.

Lunæ 26, Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

An, & quando cauſa ſit præiudicialis.

SVMMARIVM.

1 *Retrahens vigore Bullæ debet habere dominium.*
2 *De cauſa præiudiciali priùs eſt cognoſcendum,
maximè ſi priùs eſt intentata num. 3.*
4 *Cauſa ſecundo intentata priùs videri debet, ſi
prius poteſt terminari quando prima, & ſecun-
da cauſa eſt intentata ab eadem perſona.*
5 L. ſi ante ff. de except. *declaratur.*
6 *Cauſa dicitur vna alteri præiudicialis tribus
modis.*

DECISIO CCCVIII.

EQues Santinellus poſſeſſor cuiuſdam domus,
ſuper qua iam mouit litem Proſper, præten-
dens vigore fideicommiſſi ad ſe ſpectare, vult
ſpectare certas domunculas eiuſdem Proſperi
domui contiguas, Vnde fuit dubitatum, an
poſſet, & negatiuè fuit reſolutum, cùm iſta
1 cauſa fideicommiſſi ſit præiudicialis,* ex quo
interuertit dominium Equitis, quod requiritur
ad effectum, vt quis poſſit retrahere, vt appa-
ret ex lectura Bullæ, & notat *Bal. in tract. de iu-
2 re protom. in princ. Pariſ. conſ. 28. num. 11. vol. 3.**
Et propterea de ea priùs eſt cognoſcendum
*cap. tuam de ord. cognit. l. quando Alexandrum
C. de adult. l. Præſes C. ad l. Flau. de plagiar. §.
præiudiciales, inſtit. de act. Hoſt. in ſum. tit. de
ord. cogn. circa finem Bar. in l. fundum nu. 5. verſ.
ſed quando vnum iudicium ff. de except. Salyc. in
l. vlt. num. 1. C. de ord. iud. Nat. 138. nu. 3. Aym.
3 conſ. 280. per totum.* * Et maximè cum prius
ſit mota lis ſuper fideicommiſſo, quod requi-
ritur, vel quod moueri ſperetur, ſcilicet iuſta
cauſa, non eluſoriè, ne in facultate cuiuſque
ſit, impedire exercitium iuriſdictionis, vt not.
*Bar. in l. ſi poſt litem circa finem verſ. & ſic pa-
tet ff. de except.*
4 Non obſtat, quod prædicta non videantur
procedere, quando ſecundum poteſt priùs ter-
minari, vt ex mente *Bart.* dicit *Imol. in l. natu-
raliter §. nihil commune num. 6. poſt medium verſ.
item adde dictis Bart. ff. de acquir. poſſeſſ.* cuius
dictum ibidem refert *Hermanot. Betus num. 9.
Rip. num. 145.* quia quicquid ſit de dicto *Imo-
la*, nam *Alexander in eodem §. nihil commune,
num. 64. verſ. tamen videtur aduertendum*, dicit,
iure non probari: loquitur in terminis *l. fun-
dum, & in l. fundi ff. de except.* vt not. *Herma-
5 not. & Rip. locis præcitatis.* * Quæ iura proce-
dunt, quando ab vno, & eodem proponuntur
duæ actiones, & non quando à diuerſis, prout
in caſu iſto, vt aduertit in *d. l. fundum Bar. num.
5. verſ. ſecundùm quam, & verſ. ſed ipſe*, & lo-
quitur etiam *Imola*, quando iudicia ſe ad in-
uicem compatiuntur, vt quia vnum iudicium
ſit petitorium, aliud vero poſſeſſorium. Sed
in caſu iſto, vt dictum eſt, facultas retrahendi
pendet à dominio domus, & propterea iudicia
non ſe compatiuntur ad inuicem, & ideo de
cauſa præiudiciali prius cognoſcendum eſt.
6 Neque obſtat *textus in l. ſed ſi ante ff. de ex-
cept.* vbi ſi quis petit viam, & deinde fundum,
de via prius cognoſcendum eſt, & poſtea de
fundo, & tamen cauſa fundi eſt præiudicialis
cauſæ viæ, vt in allegata *l. fundum*, quia ille
tex. pariter loquitur, quando ab vno, & eo-
dem duplex actio proponitur, quia ſtat ad-
uerſatiuè ad d. *l. fundum* & ſic retento eo-
dem themate. Et licèt quando lis prius mo-
ueretur ſuper fundo, & vt in *d. l. fundum* ſen-
tentia abſolutoria lata ſuper fundo pariat ex-
ceptionem rei iudicatæ ſuper ſeruitute viæ,
ſecus tamen eſt, ſi mouetur priùs lis ſuper via
vt in *l. ſed ſi ante*, quia abſolutoria lata in cau-
ſa viæ non parit exceptionem rei iudicatæ in
cauſa fundi, quia ſtant ſimul, quòd fundus

ſit petentis, & tamen ſeruitus viæ non debeatur, & condemnatoria lata in via non præiudicat quoad fundum. Et hoc eſt, quod aduertit *tex. in d. l. ſed ſi ante* ſcilicet, quod diuerſa corpora ſunt, & cauſæ reſtitutionum diſpares, & ita declarat, & declarationem communem dicit *Socin. in d. l. fundum num. 1. Ludou. Bologn. in alleg. l. naturaliter §. nihil commune num. 42. Corraſius ibidem in verb. explicitis num. 16. Alciat. in l. edita num. 90. & ſeqq. C. de edend.* Sed nos non verſamur in eo caſu; quia actiones fuerunt propoſitæ à duobus, & prima ſuper fideicommiſſo non ſolum parit exceptionem rei iudicatæ ſuper retractu, verum etiam eſt præiudicialis, ex quo inter-
7 uertit dominum Equitis. * Actio enim præiudicialis tribus modis poteſt conſiderari, ſcilicet, vel in rem, vt quando agitur de ſtatu alicuius, vel ſecundo ratione authoritatis, & præeminentiæ, vt quia cauſæ ſe ad inuicem non compatiuntur, vel ſe ad inuicem compatiuntur, ſed agitur de aliquali præiudicio. Vel tertio quod abſolutoria lata in vna pariat exceptionem rei iudicatæ, vt not. *Bart. in d. l. fundum num. 4.* Et propterea in præſenti caſu licèt ſententia lata in cauſa retractus non pariat exceptionem rei iudicatæ in fideicommiſſo, tamen ſufficit, quod ex iuribus allegatis cauſa fideicommiſſi ſit præiudicialis cauſæ retractus. Et hæc eſt regula *Bart.* quando iudicia proponuntur à duobus, in ſæpius allegata *l. fundum num. 5. verſ. ſ[illegible] quando vnum iudicium.*

HISPALEN. ET CORDVBEN. PRAESTIMONIORVM.

Lunæ 26. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Succeſſor poſſeſſoris defuncti non poteſt intentare remedium Recuperandæ.*
2 *Poſſeſſio non poteſt eſſe penes duos.*
3 *Ad poſſeſſionem recuperandam datur remedium Vnde vi.*
4 *Poſſeſſio ciuilis ſolo verbo recuperatur, & ſolo animo retinetur num. 5.*

DECISIO CCCIX.

DOctor Vermudez obtinuit ſententiam in ſpolio ex perſona Gundiſalui, per cuius obitum in eius locum fuerat ſubrogatus. Vnde contigit dubitari de iuſtitia huius ſententiæ. Et Rota cenſuit, eſſe eam iniuſtam, quia cum Gundiſaluus obtinuiſſet de anno 1592. mandatum de manutenendo, & in poſſeſſione obijſſet, quod falſus fuit d. Vermudez in ſua commiſſione, & probant teſtes per
1 ipſum examinati, * non poterat intentare remedium recuperandæ, quod præſupponit, actorem antiquitus poſſediſſe, & Conuentum nunc poſſidere *cap. cum ad ſedem de reſtit. ſpol. Socin. in l. rem quæ nobis num. 16. ff. de acquir. poſſeſſ.*

Neque facit, quod Guldiſaluus ſemper habuit ſe pro ſpoliato, & in omnem euentum ſententia poteſt verificari in poſſeſſione ciuili, quam ſemper profeſſus fuiſſet ſe retinere
2 R. P. D. Varella, * quæ cum non poſſit eſſe penes duos *gloſſ. in l. ſi certo §. ſi duobus vehiculum in verb dominium ff. commod. & ibi Caſtrenſ.*
3 *num. 7.* * ad eam recuperandam datur *remed. Vnde vi l. 1. §. ſiue autem corpore vbi gloſ. ff. de vi & vi arm. Caſtren. poſt gloſ in l. clam poſſidere §. qui ad nundinas numer. 6 ff. de acquir. poſs.*

Nam fuit reſponſum, quod omnes actus, in quibus Gundiſaluus habuit ſe pro ſpoliato ſunt ante annum 1592. & ſic antequam obtinuiſſet manutentionem. Et ad alia fuit dictum, quod procedunt, quando quis receedens perdit naturalem ab alio occupatam, & redeundo ex alio actu ciuilem, tunc recu-
4 perata ciuili per interdictum vnde vi, * quæ ſolo verbo recuperatur, vt per *Caſtrenſ. in d. §. qui ad nundinas num. 6* poſtmodum agere poteſt ad recuperationem naturalis, vt per *Caſtr. loco proximè citato 8.* Sed quicquid dicendum eſſet in hoc caſu, ſatis eſt, quod ſimpliciter non fuit actum pro recuperatione ciuilis. Et ſententia non ſe reſtringit ad ciuilem, ſed ad naturalem ipſam, in qua Gundiſaluus exiſtebar, & condemnat ad reſtituendam poſſeſſionem, & fructus, & reuocat ſequeſtra ſuper poſſeſſione: quæ non poſſunt verificari in
5 poſſeſſione ciuili, * quæ ſolo animo retinetur, vt per *Caſtr in d. §. ſi duobus vehiculum num. 7.*

Er fuit reſolutum *coram bo. me. D. Litta* per cuius obitum ego Extendi *deciſionem.*

ROMANA AROMATARIAE.

Mercurij 28. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Finita ſocietate capitale debet reſtitui.*
2 *Societas contracta ad tempus, illo durante inuitis ſocijs diſſolui non poteſt.*
3 *Solutio præſumitur facta in cauſam neceſſariam.*

DECISIO CCCX.

FInita ſocietate, Adrianus petijt portionem ſuam capitalis ſcutorum 2242. pro quo obtinuit mandatum, quod Rota cenſuit eſſe exequendum, quia factis computis dictum capi-
1 tale remanſit ſaluum. * Et propterea finita ſo-

ſocietate debet reſtitui. Et hæc dixerunt Domini, niſi oſtendatur, adeſſe talia debita, quæ abſorbeant, vel in aliqua parte minuant capitale.

Neque Dominis placebat prætenſio Volumnij & Apollonij, quod Adrianus habuerit durante ſocietate ſcuta 4543. quæ erant
2 computanda pro capitali, * quia cum ſocietas eſſet contracta ad tempus, quo durante, ſocijs inuitis diſſolui non poterat *Pariſ. conſ. 82. num. 27. lib. 1.* Et cum Volumnius fuiſſet procurator Adriani ad exigendum fructus locorum Montium atque alia credita, & propterea poſſet cogi ab Adriano ad reſtituendũ
3 exacta, * ſolutio præſumitur facta potiùs in hanc cauſam neceſſariam, quàm in aliam *Caſtr. conſ. 133. num. 3. l. 2. Corn. conſ. 376. nu. 7. lib. 1. Aym. conſ. 106. num. 8.* maximè cum prædicta ſumma ſit inferior credito Adriani, quod aſcendit ad ſcuta 5712. vt apparet in præſuppoſitis ex actis iuſtificatis.

Nec releuat, quod hoc motiuum videtur ceſſare reſpectu Apollonij, qui non erat procurator Adriani, quia & Apollonius ipſe ſe obligauerat, exigere certa credita Adriani, & quotannis ſoluere vna cum Volumnio ſcuta 400. vt apparet ex inſtrumento ſocietatis.

ROMANA VINEAE.

Merc. 28. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Ad ſequeſtrum an, & quando ſit deueniendum, & loco illius ad inueſtimentum, vel ad cautionem.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* arbitrio Rotæ *intelligitur, prout de iure.*
2 *Inueſtimentum ſapit naturam ſequeſtri, vel cautionis.*
3 *Sequeſtrum regulariter eſt prohibitum.*
4 *Spoliator audiri non debet niſi purgato ſpolio, vſque ad quadrantem.*
5 *Inueſtimentum loco ſequeſtri vel cautionis debet fieri ab eo, qui recipit pecunias, & non eſt ſoluendo in cauſa appellationis ſuper negotio principali.*
6 *Quod tamen limitatur, vt in num. 10. Imo debet fieri in cauſa principali, quando poſſeſſor non eſt ſoluendo, maximè ſi præſumptio quæ eſt pro poſſeſſore vinceretur aliqua æquitate num. 8. Contrarium vide num. 7.*
9 *Dolus nemini debet patrocinari.*
11 *Inueſtimentum loco ſequeſtri, vel cautionis, fieri debet in cauſa principali, quando ſubeſt timor dilapidationis.*
12 *Item quando reſtituuntur fortalitia, quæ non reſtituuntur abſque cautione.*
13 *Cauſa reſtitutionis in integrum de iure ciuili impedit executionem, de iure autem canonico permittitur executio mediante cautione.*
14 *An, & quando fructus reſtituendi ſint poſſeſſori, ſi cauſa eſt mota ſuper ſpolio, vel ſuper ſpolio, & proprietate.*

DECISIO CCCXI.

FAbri obtinuerunt ſententiam in ſpolio contra hæredes de Luſar, & poſt liquidationem fructuum duorum annorum, petebant executionem contra fideiuſſores in forma depoſiti; dicti verò hæredes obtinuerunt reſcribi, quod dicti fructus inueſtirentur arbitrio
1 Rotæ. * Quod reſcriptum ſtante clauſula *arbitrio* intelligitur prout de iure *Bart. in extrauag. ad reprimendum in verb. videlicet nu. 8.* Vnde dubitani, an intraret arbitrium. Et
2 Rota cenſuit, negatiuè reſpondendum; * quia cùm hoc inueſtimentum ſapiat naturam ſequeſtri, vel cautionis, quæ eſt ſequeſtri medicina *Imol. in l. Imperatores num. 5. verſ. & adde ff. de appel. Iacob. de ſancto Georg. in l. ſi fideiuſſor §. ſi ſatiſdatur num. 5. ff. qui ſatiſd. cog. Antiu. in cap. fin. num. 3. de ſeqq. poſſ. & fruct.*
3 non ſunt cogendi Fabri ad illud faciendum, * quia regulariter ſequeſtrum eſt prohibitum, niſi prius pars ſecundum iuris ordinem ſit
4 conuicta *l. vn. C. de prohib. ſequeſtr.* * Et hæc eò magis procedunt in ſpolio, quia ſpoliator non poteſt audiri, niſi prius purgato ſpolio vſque ad quadrantem *cap. conquerente vbi Bal. num. 1. de reſt. ſpol. Rot. deciſ. 15. eodem titulo in nou. Put. dec. 298. lib. 2.*
5 Neque obſtat, quod Fabri non ſint ſoluendi, & ideo faciendum eſt dictum inueſtimentum loco ſequeſtri, vel cautionis *l. Imperatores §. fin. ff. de appel. c. fin. de ſeq. poſſ. & fruct. cap. quoties 2. quæſt. 6.* & eſt communis opinio ex allegatis in cauſa *Romana Palatij 5. Decembris 1574. coram Cauruccio,* quia fuit reſponſum, quod iura loquuntur, vt ſunt verba clara, in cauſa appellationis ſuper negocio principali; & ea ratione, quia tunc eſt præſumptio pro actore, qui obtinuit ſententiam pro ſe, vt per *Doctores in d. l. Imperatores, & in dicto cap. fin. vbi in ſpecie Ioan. Andr. num. 4. Abb. num. 5. & 6.* Hic autem non ſumus in cauſa appellationis ſuper negocio
6 principali, quia ſolùm fuit actum in ſpolio. * Et quamuis *Abb. in d. cap. final. num. 7.* velit, quod ſequeſtrum, quando quis non eſt ſoluendo, poſſit fieri, etiam in cauſa principali, & quod hoc caſu non ſit ſpeciale in cauſa appellationis, quem ſequitur *Aufer. ad Capel. Tholoſ. dec. 478. in princ.* & ſimpliciter refert *Natt. in conſ. 584. num. 9. verſ. aut iſte poſſeſ-*
7 *ſor* * tamen contrarium tenuerunt *Ioan. Monac. in cap. locupletari num. 11. de regul. iur. in 6. Archid. in cap. quia vei num. 4. in princ. num. 11. quæſt. 1. Salyc. in l. vnic. num. 3. verſ. item non diſtinguit C. de probib. ſequeſt. Curt. in tract. de ſequeſtr. aliàs in d. l. vn. nu. 8.* & tenuit *Io. And. in dicto cap. fin. num. 4. verſ. & in fine* vt etiam aduertit *Capel. Tholoſ. d. dec. 478. in fine,* quæ idem tenet *Iacobin. de ſancto Georg. in d. l. ſi fideiuſſor §. ſi ſatiſdatum num. 20. ff. qui. ſatiſdat. cog. Molin. in dicto cap. quoties 2. in princip. 2.*

queſt.6. Card. in d. cap. final. de ſeqq. poſs. & fruct. Alex. conſ.163. num.1. vol.6. vbi quod
eſt communis opinio *Doct. in dict. loc. fin. Gail. pract. obſeru. 147. num.7.* qui pariter de com-
muni teſtatur *Pariſ.* late, & benè *conſ.41. nu. 45. 47. & 48. vol.1.* Et ratio eſt, quia in pri-
ma inſtantia præſumptio eſt pro poſſeſſore,
quia nondum eſt lata ſententia pro actore.
Et licet etiam hoc caſu ſequeſtrum poſſet ap-
8 poni, * quando hæc præſumptio poſſeſſoris
vinceretur aliqua æquitate, vt dicunt *Mo-
nac. loco præcitato numer. 12. Archid.* pariter
in allegato *cap. quì res num.4. & Curt. in d. l.
vnic. numer.9. in 3. fallen. ad finem*; hic tamen
nulla ſubeſt æquitas, imo ſuadetur contra-
rium, quia cum propter dolum, & violen-
tiam ſpoliatoris non valuerit ſpoliatus fru-
9 ctus percipere, * non debet iſte ſolus ſpolia-
tori prodeſſe, & ſpoliato nocere, vt in ſimili
dicit *Abb. in cap. cum Eccleſia num.37. in fine
verſ. ad idem de cauſ. poſſeſ. & prop.* vbi pro-
pter dictam rationem in terminis illius *textus*
dicitur, quod licet quis vnico contextu ob-
tineat in petitorio, & ſuccumbat in poſſeſſo-
10 rio, geſta per eum in poſſeſſorio annullantur,*
& quod plus eſt, in cauſa appellationis Rota
noluit admittere ſequeſtrum, ex quo non cõ-
ſtabat, poſſeſſorem conuertere fructus in alios
vſus, quam facere prius, vt per *Put. dec.166.
lib.2.* licet fuit limitata, niſi alia cauſa pro-
baretur, vt dicta cauſa Romana Palatij *ſub
num. 3.*

Neque facit doctrina *Bart. in l. 2. num. 9. ff.
de appel. recipien.* quem refert *Pontan. de ſpol.
l. 4. num. 63.* nec etiam facit *deciſio Illuſtriſſimi
Pamphilij in cauſa Romana ſpoli 9. May* 1586.
11 quæ allegatur in terminis, quia *Bartol.* loqui-
tur quando quis eſt reſtituturus, & dubitatur de
dilapidatione rei, & propterea datur cautio,
vt ſit ſalua res in cauſa proprietatis. Vnde
(vltra quod non loquitur in noſtris terminis)
intrat æquitas conſiderata per *Monac.* & alios
ſupra allegatos. *Deciſio verò Illuſtriſſimi Pam-*
12 *philij* licet videatur in terminis, * tamen eſt
intelligenda ſecundum *Doctores* quos allegat,
qui loquuntur in reſtitutione fortalitiorum,
quæ non reſtituuntur abſque cautione, & eſt
ſpeciale, & ita loquitur *Pariſ. conſ. 22. num.
130. l. 1. Grat. conſ. 104. num. 31. l. 1. Gozzad.
conſ. 9. num. 69. & conſ. 10. num. 42. Boer. deciſ.
238. col. fin.*

Nec etiam officit *text. in cap. ſciſcitata de
reſt. in integ. Rot. deciſ.6. eodem titulo in nou.* quia
13 procedunt in cauſa reſtitutionis * in integrum
quæ iure ciuili impedit executionem *l. vnic. C.
in integr. reſt. poſtul.* De iure autem canonico
mediante cautione executio permittitur, vt
in *d. cap. ſciſcitata & not. ibidem per gloſ. in verb.
penſata Franc. Marc. dec. 51. num. 8. l. 2.* Et hi
non ſunt termini noſtri.

Aliud motiuum, quod cautio non eſt præ-
14 ſtanda, ex quo Fabri, * etiam quod ſuccum-
berent in proprietate non tenerentur reſtituere
fructus, & propterea non eſt faciendum in-
ueſtimentum, pendet ab eo, an lis fuerit mota
in ſpolio tantum, quo caſu fructus in reſtitu-
tione non veniunt, an verò in ſpolio, & pro-
prietate, quo caſu in reſtitutione fructus veni-
rent ſecundum diſtinctionem *Rotæ in deciſ. 9.
de cauſ. poſſeſſ. & propr. in antiq. Capel. Tholoſ.
deciſ. 495.* De quo motiuo, ſi opus erit, ſuo
tempore particulariter agetur.

CALAGVRITANA BENEFICII DEL VATESO.

Lunæ 3. Iulij 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio in ſpolio probatur ex ſuſtentatione litis, iunctis adminiculis.*
2 *Agens ſpolio debet probare ſuam anteriorem poſſeſſionem, & poſſeſſionem rei & oſtendere titulum ſaltem coloratum in beneficialibus num. 3.*
4 *Vltimum ſpolium eſt purgandum.*
5 *Sequeſtrum voluntarium appoſitum cauſa cuſtodiæ non priuat poſſeſſione.*

DECISIO CCCXII.

FVit reſolutum, Petrum eſſe reſtituendum,
quia conſtat de antiquiori ſua poſſeſſione,
1 ex inſtrumento quod datur * *num. 1.* & de iu-
niori partis aduerſæ, quæ ex ſuſtentatione litis,
& alijs adminiculis ſecundum ſtylum Rotæ
2 bene probatur. * Quæ regulariter requiruntur
ad effectum, vt quis poſſit obtinere in ſpolio
ex allegatis per *Nau. conſ. 562. num. 1. lib. 5.*
3 Conſtat quoque * de titulo colorato eiuſdem
Petri, qui ſpecialiter requiritur in beneficiali-
bus, ne detur vitioſus ingreſſus *Rot. deciſ. 2.
de reſtit. ſpol. in nou. & deciſ. 20. eodem tit. in
antiq.*

Non obſtat anterior poſſeſſio Michaelis,
4 quia vltra * quod non videtur concludanter
probata, vtcumque ſit, fuit erectus ab Epiſ-
copo vigore Motus proprij S. me. Clem. VIII.
& facta fuit prouiſio Petro, propterea vlti-
mum ſpolium eſt purgandum *l. 3. §. cum igitur
ff. de vi & vi arm.* Et fuit in puncto conſidera-
tum in cauſa *Calaguritana beneficij de Armilla
3. Martij 1606. coram R. P. D. meo Lotta.*

Non obſtat ſequeſtrum appoſitum ſuper be-
5 neficio de conſenſu Petri, * quia conſenſus
formalis Petri non adeſt, & ſequeſtrum fuit
appoſitum cauſa cuſtodiæ, quo caſu etiam
quod adſit conſenſus, non præiudicat, vt per
*Socin. iun. conſil. 63. num. 174. verſic. hec cau-
ſa l. 3.*

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 478.

CALAGVRITANA NATVRALITATIS.

Lunæ 3. Iulij 1606.

ARGV-

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Auditor non extendit deciſionem quãdo proceſſus, in quo eſt fundata reſolutio, non eſt in totum interpretatus, ac proinde non viſus.*

DECISIO CCCXIII.

IN hac cauſa, quæ agitur per contradictas, propoſui dubium, an Petrus de Gante, Dominicus, & Fraciſcus Ruiz de Alegria, Petrus Gonzalez, & Franciſcus de Budaran, * & Di-
1 dacus Perez de Calora poſſint obtinere tanquam filij naturales beneficia in Eccleſijs, de quibus agebatur. Et Rota, Rectoribus ſolis informantibus cenſuit, præfatos non poſſe obtinere, quia non conſtabat, eſſe filios patrimoniales, prout verè non conſtabat ex parte proceſſus interpretata. Et cum animaduerterim totum proceſſum non fuiſſe interpretatum, nolui extendere rationes *deciſionis*, ſed iterum proponere dubium, interpretato prius toto proceſſu, vt poſſim referre, quomodò factum ſe habeat.

CAESARAVGVSTANA PORTIONIS.

Luna 3. Iulij 1606.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio capta vel intra terminum ad appellandum, vel poſt appellationem interpoſitam non eſt attentata, quando fuit proceſſum extraiudicialiter.

SVMMARIVM.

1 *Poſſidenti de tempore litis motæ datur mandatum de manutenendo.*

2 *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio non exiſtente in poſſeſſione, eſt manutenibilis.*

3 *Appellatio extraiudicialis non cauſat attentata, niſi iudex ſuperior incepiſſet cognoſcere de dicta appellatione extraiudiciali num. 4.*

5 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & ſi capta eſt poſt appellationem, eſt nulla, & attentata.*

DECISIO CCCXIV.

FVit reſolutum, D. Antonio dandum eſſe mandatum de manutenendo, quod ad inſtar in-
1 terdicti Vti poſſidetis datur ei *, qui de tempore motæ litis poſſidet *§. retinendæ inſtit. de interd. vbi Faber num. 1. & 22. 26.* prout de poſſeſſione D. Antonij conſtat ex instrumento
2 adeptionis illius *, quod ſufficit, alio non exiſtente in poſſeſſione *Rot. deciſ. 21. de reſtit. ſpol. in antiq. Biſign. deciſ. 8. eodem titulo.*

Neque obſtat, quod poſſeſſio fuit capta vel poſt appellationem, vel pendente tempore ad appellandum, cum fuerit capta die 26. Maij,
3 quo die fuit appellatum, * quia hæc appellatio, tanquam extraiudicialis non cauſat attentata; cum non ſuſpendat futura ad actum de præterito *cap. conſtitutis 2. vbi Innoc. num. 2. Imol. num. 13. de appell. Franc. in cap. bonæ nu. 3. eodem titulo.*

Nec officit *deciſio in cauſa Leodien. Abbatiſſatus 31. Maij præteriti coram R. P. D. meo Sacrato*, quia in cauſa illius *deciſionis* fuerat quidem proceſſum extraiudicialiter ad electionem, ſed poſt introductam cauſam coram certo iudice, mediante reſcripto Nuncij, fuerat capta poſſeſſio, quæ abſque vitio attentatorum non poterat capi, & propterea poſſeſ-
4 ſio fuit attentata, * cum iudex ſuperior incepiſſet cognoſcere de appellatione extraiudiciali *Innoc. in dicto cap. conſtitutis 2. nu. 4. Imol. num. 14. verſ. & hæc dicit vera de appellat.* quia allegantur in dicta *deciſione Leodien.* & benè ponderantur.

Nec releuat poſterior poſſeſſio Franciſci de
5 mandato iudicis capta, * quia tanquam poſterior præſumitur clandeſtina, & tanquam capta poſt appellationem eſt nulla, & attentata. *cap. non ſolum de appell. in 6.* &. non impedit quominus manutentio poſſit dari Antonio, cum non habuerit ſe pro ſpoliato *Rub. conſ. 135. nu. 2. l. 2.* & fuit pluries reſolutum.

PAPIEN. COADIVTORIAE.

Lunæ 20. Nouembris 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio Rotalis, ſiue iuſta, ſiue iniuſta, eſt timenda, & cauſat attentata.*

2 *Acta poſt inhibitionem factam à non habente iuriſdictionem, ſi deinde ſuperueniat iuriſdictio, poſſunt reuocari.*

DECISIO CCCXV.

DOmini reſoluerunt, poſſeſſionem captam poſt inhibitionem fuiſſe attentatam, quia
1 inhibitio Rotalis * ſiue iuſta, ſiue iniuſta, eſt timenda, & cauſat attentata *Put. deciſ. 395. l. 2. Achil. deciſ. 29. de appell. & eral. deciſ. 128. l. 1. in manuſc. Rot. deciſ. 26. de appell. in antiq.*

Neque facit, quòd cùm literæ habeant clauſulam *ſublata* inhibitio fuit conceſſa abſque iuriſdictione, & propterea non cauſat attentata; quia hoc iudicium non ſpectabat ad inferiorem, ſed Rota debebat adiri, vt in iuribus allegatis. Et ſufficit, quod hodie cauſa reperia-
2 tur commiſſa præuia apertione oris, * vt poſſint reuocari dicta attentata, cum adſit iuriſdictio *Bart. in l. fin. circa finem C. de can. frument. l. 12. Romæ l. 11. Alexand. in l. Gallus §. & quid ſi tantũ nu. 2. & ibi Iaſ. nu. 77. ff. de lib. & poſthum.*

MON-

MONTIS REGALIS IVRISDICTIONIS.

Lunæ 27. Nouembris 1606.

ARGVMENTVM.

Quæ iuriſdictio competat Epiſcopo ſuper Regulares, quando Eccleſia Cathedralis eſt Regularis.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus ſubrogatus in locum Abbatis habet iuriſdictionem in Monachos priuatiuè ad ſuperiores regulares, exceptis iis, quæ concernunt regularia inſtituta, & num. 3.*

2 *Epiſcopus ſubrogatus loco Abbatis cenſetur ſubrogatus quoad omnia.*

4 *Epiſcopus procedens in forma iudicii, habet iuriſdictionem priuatiuè ad alios, etiam quod Eccleſia Cathedralis non ſit regularis.*

5 *Exceptio firmat regulam in caſibus non exceptis.*

6 *Iuriſdictio cenſetur data priuatiuè, non cumulatiuè; quando conſtat de mente concedentis.*

7 *Iuriſdictio in dubio cenſetur data cumulatiuè, non priuatiuè, reſpectu tamen illius, qui iam habet iuriſdictionem.*

DECISIO CCCXVI.

Dvbitaui, an Domini Archiepiſcopi Montis Regalis pro tempore habeant priuatiuè,
1 vel cumulatiuè ad ſuperiores * Regulares iuriſdictionem in Monachos illius Eccleſiæ Cathedralis. Et Domini cenſuerunt priuatiuè, exceptis tantum iis, quæ concernunt regularia inſtituta, quia in huiuſmodi Cathedralibus Regularibus Epiſcopi ſunt loco Abbatum Monachorum, vt generalem conſtituendo regulam dicunt *Io. And. Hoſt. & alij in cap. cauſam quæ 1. de iudic.* & in ſpecie de hac Eccleſia
2 dicit *Abb. ibidem nu. 8. & ſeq.* * Et propterea, cum ibi Archiepiſcopi ſint loco Abbatum, fruſtra quæritur, an iuriſdictio eis competat priuatiuè, vel cumulatiuè, quia cenſentur ſubrogati quoad omnia non excepta, vt bene per *Abb. in d. cap. cauſam quæ num. 10.*

Hinc *gloſſ. final. & Doctor. in cap. nullus de elect.* tenuerunt,* ad Epiſcopum Cathedra-
3 lis Regularis ſpectare omnimodam iuriſdictionem in illius Monachos, & idem firmauit *Rota in hac cauſa 8. Martij 1604. coram me.*

Et quando proceditur in forma iudicij, quod Epiſcopi habeant de iure communi iu-
4 riſdictionem priuatiuè,* etiam quod Eccleſia Cathedralis non ſit Regularis, firmauit *Rota per tres deciſiones in cauſa Caſarauguſtana 13. Nouembris 1587. & 28. Martij 1588. & 12. Febr. 1590. coram bo. me. Orano* & in hac cauſa in dicta *deciſione 8. Martij. per tex. in cap. cum perſonæ de priuil. in 6. D. Guido Pap. dec. 559. col. 4. verſ. vbi vero ageretur de crimine contra Monachum* cum alijs pluribus ibidem allegatis.

Hinc etiam, vltra diſpoſitionem iuris communis, in Bulla Pauli III. Monachi eximuntur à iuriſdictione dominorum Archiepiſco-
5 porum * quoad regularia inſtituta tantum. Quæ exceptio firmat regulam in caſibus non
6 exceptis. * Et concluſiones ſunt claræ, quod quando conſtat de mente concedentis, iuriſdictio cenſetur data priuatiue, non cumulatiuè, vt per *Felin. in cap. paſtoralis col. 3. in 1. limit. de offic. iud. ordin. Rom. con. 393. vbi Add. in liter. A.* & communem dicit *Ferret. in conſ. 142. num. 15. in princ. l. 1.*

Præterea, licet in dubio regulariter iuriſdi-
7 ctio cenſeatur data cumulatiuè, non priuatiuè, vt late per *Rom. d. conſ. 393. num. 1. & ſeq. & ibi Add. Felin. in d. cap. paſtoralis nu. 1. & ſeqq.* & tenuit *Rota* ex ſententia *Illuſtriſſimorum interpretum Concil. in cauſa Piſcien. iuriſdictionis 15. Iuny 1592. coram Illuſtriſſimo Platto;* tamen hæc concluſio intelligitur reſpectu illius, qui iam habet iuriſdictionem. Tunc enim ſi alteri concedatur, cenſetur conceſſa cumulatiuè, niſi appareat de contraria mente concedentis. Et ideo in propoſito non applicatur, quia Domini Archiepiſcopi ſunt ſuffecti in locum Abbatis Monachorum, qui habebat iuriſdictionem. Et propterea iuriſdictio potuit dari priuatiuè tantum, quia non aderat cum quo daretur cumulatiuè. Vnde concluſum, iuriſdictionem ſpectare ad Dominos Archiepiſcopos pro tempore priuatiuè, non cumulatiue.

CONCHEN. ARCHIPRESBYTERATVS.

Lunæ 27. Nouembris 1606.

ARGVMENTVM.

Diſpoſitio *Conc. Trid. ſeſſ. 21. cap. 2.* an habeat locum in permutatione.

SVMMARIVM.

1 Concilium Tridentinum ſeſſ. 21. c. 2. *habet locum in permutatione beneficij. Limita quando permutans aſſequutus eſt poſſeſſionem pacificam alterius beneficij ſufficientis num. 7.*

2 *Iura extracta lite pendente ab eo qui non fuit rogatus, non probant.*

3 *Negatiua, quod impetrans non fecerit mentionem de aliqua re, non probatur ex inſpectione gratiæ, cum in beneficialibus detur multiplicatio titulorum num. 4.*

5 *Pluralitas titulorum præſumitur contra aſſertorem.*

6 *Impetrans beneficium illius, qui non deceſſit in pacifica triennali poſſeſſione tenetur probare plenè, & concludenter ius illius.*

DECISIO CCCXVII.

D. Amorage, qui obtinuerat, ſe ſubrogari in iuribus Oſorij, etiam quoad ſpolium, ius illius deducebat in nullitate permutationis,

ex

Digitized by Google

ex quo in ea non fecit mentionem, quod fue-
rat ordinatus ad titulum Archipresbyteratus
de quo agitur, iuxta *deciſionem Concilij Tri-*
1 *dentini ſeſſ. 21. c. 2. de reformat.* * quod licet lo-
quatur de reſignatione, tamen *Sacra Congrega-*
tio cenſuit habere locum etiam in permuta-
tione, cuius ſententiam ſequuta fuit *Rota in*
cauſa Mutinen. Canonicatus 19. *Nouembris* 1602.
coram bonæ memoriæ D. Litta: Vnde dubitaui,
an gratia D. Amoragæ eſſet iuſtificata. Et
Rota, ipſo non informante, cenſuit negatiue
2 reſpondendum. * Nam iura, quæ dantur ad
probandum, quod Oſorius fuit promotus ad
titulum huius Archipresbyteratus, non pro-
bant, cum fuerint extracta ab eo, qui non fuit
rogatus, lite pendente, abſque compulſoria-
libus *Rot. dec. 1. de fideicom. inſtr. in nou. Veral.*
dec. 244. par. 2.

Sed quatenus probaretur Oſorium fuiſſe
promotum ad titulum huius Archipresbytera-
tus; nec tamen huiuſmodi probatio ſuffraga-
3 retur, * quia nihilominus hæc negatiua, quod
de hoc non fuit facta mentio non probatur
4 ex ſupplicatione permutationis, * quæ datur,
quia cum in beneficialibus detur multiplica-
tio titulorum *cap. poſt electionem de conceſſ. præ-*
bend. Caſſ. dec. 3. num. 8. de cauſ. poſſ. & prop.
non probatur hæc negatiua, niſi coarctetur
loco, ſcilicet factis diligentijs in regiſtris, quod
alia non adſit ſupplicatio *Caſſad. deciſ. 5. ſuper*
regul. quia cum hæc producatur à parte, non
excludit, quod non poſſit eſſe alia, in qua de
ordinatione ad titulum dicti Archipresbytera-
tus mentio habeatur *Caſſad. dec. vlt. num. 6 de*
5 *proc. Creſc. deciſ. 21. nu. 4. de prob.* * pluralitas
enim præſumitur contra illum, qui probare te-
netur *Ruin. conſ. 46. nu. 16 l. 4.* & dixit *Rota*
in cauſa Ferarien. prætenſionum 19. *Decembris*
1578. *coram bo. me. Oriolen.*

Sed etiam iis ſemotis D Amoraga adhuc
teneretur probare, beneficium vacare ex per-
ſona Oſorij, quia, cum non deceſſerit in pa-
cifica poſſeſſione triennali, ita vt poſſit iuuari
allegatione Lapi 89. Caſſad. dec. 2. in fine de cauſ.
6 *poſſeſſ. & propr.* * plenè, & concludenter tene-
tur probare ius ipſius Oſorij *Ægid. dec. 112.*
Caſſad. dec. 2. de cauſ. poſſeſſ. & propr. Veral. dec.
92. l. 1. in manuſcript. Rebuff. in titulo de ſubrog.
num. 15. & ſuper concord. in tit. de mandat. apoſt.
§. declarantes in verb. ſucceſſores circa finem verſ.
inſuper ſubrogatus, & fuit dictum in cauſa *Le-*
gionen. præſtimoniorum 16. *Ianuarij* 1595. *coram*
Illuſtriſſimo Pamphilio.

Et denique ſi præfata omnia tollerentur,
adhuc D. Moraga non poſſet obtinere, quia
vt declarauit *Congregatio Illuſtriſſimorum inter-*
pretum Concilij in hac cauſa prædictum decre-
tum *Concilij* non habet locum, quando per-
mutans aſſequutus eſt vigore permutationis
pacificam poſſeſſionem alterius beneficij ad
ſui congruam ſuſtentationem ſufficientis.

ALBANEN. FIDEICOMMIS-SI DE SABELLIS.

Ven. 1. Decembris 1606.

ARGVMENTVM.

Repudiatio non inducitur ex actibus de
quibus in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio non inducitur, niſi ex actibus pro-*
ximis, ex quibus alia coniectura ſumi non poſſit.
2 *An debita ſoluenda die determinata per teſtato-*
rem, ſolui debeant ab herede fideicommiſſario,
an verò à fideicommiſſario.
3 *An ex actibus, de quibus hoc nu. & nu. 1. 4. 5.*
& 6. inducta ſit repudiatio, vel aditio.
4 *Confeſſio Procuratoris non nocet principali.*
6 *Actus non ſunt interpretandi præter intentionem*
agentis.

DECISIO CCCXVIII.

DOmini perſtiterunt in reſolutis, ſcilicet non
conſtare, Chriſtophorum repudiaſſe here-
ditatem Honorij, quia de expreſſa repudia-
tione non conſtat; nec minus de tacita, cum
non adſint actus proximi, & tales, vt ex eis
1 alia coniectura ſumi non poſſit, * ſine quibus
dicta renunciatio non inducitur *Dec. con. 402.*
num. 3. Pariſ. conſ. 49. num. 40. vol. 3. Aym.
conſ. 257. num. 4. verſ. 8. ſi dicamus. Nam &
ſi Chriſtophorus intentauerit iudicium ſuper
repetitione debitorum Honorij, quæ pro por-
tione hereditaria, tanquam hæres ab inteſtato
vna cum Ludouico ſoluerat, hoc de iure po-
tuit facere, quia reperto teſtamento, Ludo-
uicus erat ſcriptus hæres in proprietate, &
Virginia mater in vſufructu, ipſe verò Chri-
ſtophorus fideicommiſſarius conditionalis.
Et licet poſt delatam hæreditatem adhuc
proſequutus fuerit illud iudicium, tamen po-
tuit credere, ſolutionem debitorum ſpectare
ad Virginiam, & Ludouicum; ex quo illis te-
ſtator præfixerat certum tempus pro dicta ſo-
2 lutione debitorum. * Ex quo multi *Doctores*
tenuerunt, fructus perceptos computari cum
debitis teſtatoris ſolutis; quamuis contraria
ſententia ſit verior ex allegatis per *Pereg. de*
fideicom. art. 35. nu. 10. & ſeqq. Et huiuſmodi in-
tellectus ſuadetur ex ipſamet aſſertione Chri-
ſtophori in commiſſione, in qua dicit, quod
cauſa pendebat in Rota ſuper eo, ad quem
ſpectaret ſolutio debitorum. Nam ſi Chriſto-
phorus habuiſſet animum repudiandi, non
fuiſſet vſus his verbis, quia illo caſu nullo pa-
cto ſolutio debitorum ad ipſum ſpectare pote-
rat. Et præfatum intellectum iunctis his ver-
bis bene declarant alia verba commiſſionis,
ſcilicet repugnare, Ludouicum hæredem eſſe,
& debita ſoluere nolle, quia ſi intelligantur
ſecundum prædictum ſenſum Chriſtophori,
ex illis non oritur aliqua probabilis conie-
ctura repudiationis.

Nec etiam ex eo poteſt induci repudiatio,
3 ex quo Chriſtophorus egit pro redditione ra-
tionis tutelæ contra Virginiam matrem, & fi-
lias Ludouici, vocando illas hæredes Hono-
rij,

Digitized by Google

rij, quia hæc non ſubſiſtunt, nec releuant.
Nam quoàd Virginiam matrem non adeſt
difficultas, quòd contra eam poterat abſque
alio ſerupulo repudiationis agere, cum fuiſſet
vna cum Honorio eius tutrix. Quo vero ad
filias Ludouici, non egit contra ipſas vti hæ-
redes Honorij, nam etſi commiſerit cauſam
contra Virginiam, & hæredes Honorij, vt cur-
ſor referat, feciſſe citationem ad dicendum
contra Commiſſionem contra Virginiam, &
alios nominatos in Commiſſione, non appa-
ret propterea dictam Commiſſionem fuiſſe
exequutam contra dd. filias Ludouici, vti he-
4 redes Honorij. * Et illa aſſertio in Commiſ-
ſione facta à Procuratore, quatenus intellexit
de filiabus Ludouici, non potuit præiudicare
Chriſtophoro, cùm non eſſet de re, quæ in po-
teſtate ipſius Procuratoris eſſet *Achil. dec. 4.
de confeſſ.* Nec vſus commiſſionis operatur,
quod Chriſtophorus approbauerit filias Lu-
douici, vti hæredis Honorij, cum ex proſe-
quutis appareat contra ipſas egiſſe, vti hære-
des Ludouici ex allegatis in cauſa *Conchen.
Archipresbyteratus 28. Ianuarij 1598. coram R.
P. D. meo Decano,*

Nec poſſunt inducere repudiationem aliæ
5 citationes. * Nam illa exequuta contra Ale-
xandram Fantinum, vti procuratorem here-
dum, & Virginiæ ad producendum libros
rationis, & computorum, non ſuffragatur,
non enim apparet, filias Ludouici fuiſſe cita-
tas, vti hæredes Honorij, & dicta citatio po-
tuit fieri contra filias Ludouici, apud quem
vti primum hæredem veriſimiliter remanſe-
runt dicti libri rationum, nec ius poteſt fieri
in ſequentibus verbis, ad allegandum, & pro-
bandum, excipiendum, &c. quia hæc poſſunt
intelligi ſecundum ſubiectam materiam, ſcili-
cet, ex qua cauſa non tenerentur exhibere,
vel producere. Et alia citatio contra Virgi-
niam & filias Ludouici ad reddendum ratio-
nem, & aliæ ad videndum relaxari mandatum
minùs iuuant, quia apparet, contra dictas
filias fuiſſe factas pro omni iure ſuo, & inte-
reſſe, ex quo mandatum ſolum fuit relaxatum
contra Virginiam, & tamen Chriſtophorus
non reclamauit. Non enim veriſimile eſt,
quod ſi voluiſſet agere contra filias Ludouici,
vti hæredes Honorij, non reclamaſſet, ſua
enim intererat, cùm plures haberet perſonas
obligatas, habere etiam illas condemnatas.
6 * Et propterea iſti actus non ſunt interpretan-
di præter intentionem ipſius Chriſtophori *l.
Lucius §. Imperatores ff. ad municipalem l. non
omnis, ff. ſi cert. pet.*

Quantum attinet ad teſtes nouiter exami-
natos, ex quibus prætenditur repudiationem
probari, ſecundus, & quartus deponunt de au-
ditu, alij duo, & præcipuè quintus, deponit
inueriſimilia, bis enim alloquutus fuit Chri-
ſtophorum, & ab eo vtraque vice audiuit hæc
verba *voglio non eſſer herede*, qua depoſitio-
ne, & verbis qualitate teſtis conſideratis, ap-
paret, quanta fides ei ſit adhibenda. Et ceſſat
omnis difficultas, quia depoſitiones iſtorum
teſtium bene etiam poſſunt adaptari, vt verba
Chriſtophori ſint intelligenda ad affectum, vt
creditores, qui petebant, debita ſibi ſolui,
agerent contra Virginiam heredem vſufru-
ctuariam, ad quam ſolutio debitorum ſpe-
ctabat iuxta diſpoſitionem teſtatoris, vt ſu-
prà dictum eſt.

TAVRINEN. DECIMARVM

Lunæ 4. Nouembris 1606.

ARGVMENTVM.

Pluribus Procuratoribus conſtitutis an ſuf-
ficiat vnum ſolum citare, & de valore
aliquarum clauſularum, quæ ſolent ap-
poni in mandatis procuræ.

SVMMARIVM.

1 *Sufficit citare vnum ex Procuratoribus conſtitu-
tis cum clauſula* In ſolidum, itàut non ſit me-
lior conditio occupantis.

2 *Mandatum reſtrictum ad vnam inſtantiam non
extenditur ad aliam, cum ſit ſtricti iuris, niſi
adſint verba apta nata comprehendere alias in-
ſtantias.*

3 *Clauſula* ad prouocandum *operatur, vt Procu-
rator poſſit appellare, & appellationem pro-
ſequi.*

4 *Clauſula* releuans, *&c. habet vim fideiuſſio-
nis de iudicatum ſoluendo tam in prima, quàm
in alijs inſtantijs, & n. 6.*

5 *Qui vult conſequens, per neceſſe etiam vult an-
tecedens,*

6 *Procurator dominus litis effectus durat in qua-
cumque inſtantia, ſi in eius mandato adſit clau-
ſula* releuans, *&c. licet regulariter expiret,
lata ſententia,*

7 *Omiſſio citationis ad dicendum contra commiſſio-
nem, vitiat ſententiam, itaut citatio in termi-
nis ſubſtantialibus non ſufficiat.*

8 *Limita, vt citatio in terminis ſubſtantialibus ſuf-
ficiat, quando in ſecunda inſtantia non fuerunt
facta noua acta, aut nihil fuit de nouo produ-
ctum.*

9 *Limita, vt etiamſi acta de nouo fuiſſent facta,
non inde ſequitur nullitas ſententiæ, ſed iniu-
ſtitia.*

DECISIO CCCXIX.

FVit reſolutum, ſententiam Rotalem vltimo
loco latam eſſe validam, quia cum fuiſſent
1 conſtituti procuratores Ioannes, Stephanus,
& Cæſar cum clauſula *inſolidum, ita vt me-
lior non ſit conditio occupantis*, ſufficit, Cæſa-
rem fuiſſe citatum *cap. ſi duo de proc. in 6. Creſc.
dec. 16. de procur.* Et fuit pluries reſolutum.

Neque officit, quod mandatum videatur
2 reſtrictum ad cauſam appellationis introdu-
ctam coram ſubrogato Reuerendiſſimi Pacen.
Et propterea non potuiſſe vlterius agi cum
dicto Procuratore, quia mandatum eſt ſtricti
iuris *c. qui ad agendum de proc. l. 6.* Et in-
ter-

terminis eſt *deciſio Verall. 184. num. 2. par. 9.*
Quia per Dominos fuit reſponſum, ſufficere,
quod in mandato adſint verba apta nata
comprehendere ſequentes inſtantias, vt fuit
reſolutum in cauſa *Tiraſon. Canonicatus 28.*
Ianu. 1575. coram bo. me. Epiſcopo Lauretano.
In mandato autem de quo agitur, adeſt clau-
ſula *ad prouocandum*, & alia clauſula *releuans,*
3 *&c.* * quæ clauſula *ad prouocandum* ſecundum
opinionem *Papaz. ad dec. 9. num. 6. de procur.*
in nou. operatur, non ſolum, vt Procurator
poſſit appellare, ſed etiam appellationem pro-
ſequi. Cuius opinio videtur hic de plano pro-
4 cedere, ſtante alia clauſula *releuans &c.* * quæ
clauſula in mandato Procuratoris oppoſita
habet vim fideiuſſionis de iudicatum ſoluen-
do *Specul. in tit. de ſatiſd. §. expedito num. 2.*
Vitalin. in Clem. 1. num. 48. & 49. de procur.
& fuit dictum in cauſa *Reatina Caſtri porta 5.*
Nouembris 1586. *coram bo. me. Orano.* Et hæc
ſatiſdatio non tantum intelligitur data in in-
ſtantia pendente coram dicto ſubrogato Pa-
cen. ſed etiam in alijs inſtantijs; ſecundum
opinionem æquiorem, quam Rota ſeruat vt
per *Caſtren. in l. eum apud num. 1. verſ. ego*
habui iuſtum caſum, ff. iudic. ſolui. Ægid. dec.
353. Veral. dec. 67. l. 2. in manuſcr. Cæſ. de
Graſſ. dec. 2. num. 7. de locat. Cott. deciſ. 4. &
hanc etiam ſequitur Parlamentum Burdega-
len. vt per *Boer. dec. 315. nu. 1.* Et conſilium
Neapolitanum, vt per *Vinc. de Franc. dec. 320.*
par. 2. Et Senatus Pariſien. vt teſtatur *The-*
ſaur. dec. 202. num. 5. qui iuribus contrarijs
bene reſpondit. Vnde ſatiſdedit pro Procu-
ratore in quacumque inſtantia, per neceſſari-
um antecedens voluit pariter in prima inſtan-
5 tia eſſe Procuratorem, ex regula * quod qui
vult conſequens, per neceſſe vult etiam ante-
cedens *l. illud, ff. de acquirend. heredit. l. ad*
rem mobilem ff de procurator. cum vulgaribus;
ſtante maximè dicta clauſula *ad prouocandum.*
quæ magis videtur declarare mentem conſti-
6 tuentis. * Et per hoc motiuum *Rota in cauſa*
Reatina dixit, mandatum Procuratoris domi-
ni litis effecti durare in quacumque inſtantia,
licet regulariter lata ſententia, expiret, quia
dicitur dominus inſtantiæ *Aebil. deciſ. 13. de*
procur.

Alia nullitas deducta contra ſententiam mi-
7 nùs etiam placuit Dominis, * quia etſi pars
non fuerit citata ad dicendum contra com-
miſſionem, prout requiritur, itaut nec ſuffi-
ciat citatio in terminis ſubſtantialibus, vt fuit
reſolutum in cauſa *Bracharen. de Garſei 27.*
Nouembris 1600. *coram R. P. D. meo Sacrato,*
tamen poſteà eadem *deciſio 19. Nouembris*
1603. *in eadem cauſa coram eodem* fuit declara-
8 ta, vt ſufficiat citatio in terminis ſubſtantia-
libus, quando nihil fuit productum de nouo,
& noua acta non fuerunt facta in cauſa appel-
lationis, ſed antiqua tantùm producta, quia
eorum productio conualidatur per citationem
in terminis ſubſtantialibus ad dicendum con-
tra; prout fuit factum in caſu iſto. * Et benè
9 etiam applicatur alia limitatio, quatenus acta
de nouo fuiſſent facta, quòd licèt non ſuſtine-
rentur; non inde ſequeretur nullitas ſententiæ,
ſed iniuſtitia, quia non iuſtificatur ex actis.
Quæ iniuſtitia non poteſt conſiderari, quan-
do quis habet diſpoſitionem Iuris communis
pro ſe, vt etiam in caſu iſto, quia Parochus
qui agit ad decimas, habet diſpoſitionem iu-
ris ad ſui fauorem *cap. cũ contingat de. decimis.*

ASCVLANA PECVNIARIA.

Lunæ 11. Decembris 1606.

ARGVMENTVM.

Emptor tenetur ad ſolutionem fructuum recompenſatiuorum, quamuis venditor promiſſa non adimpleuerit.

SVMMARIVM.

1 *Obligatus dare fideiuſſores probare debet, fideiuſſores eſſe idoneos.*

2 *Exceptio non adimplementi eſt ſuſpenſiua, & limitatiua, donec impleatur.*

3 *Emptor poſſidens rem, & pretium tenetur ad fructus recompenſatiuos, etiam quod venditor non adimpleuerit ex parte ſua num. 4.*

5 *Fideiuſſor pro pretio non tenetur ad fructus recompenſatiuos.*

DECISIO CCCXX.

CVm præſuppoſito, quod fideiuſſor de eui-
ctione datus per Rucciarellos venditores ſit
1 idoneus, * ad quos onus hoc probandi ſpe-
ctat *l. ſi verò §. qui pro rei ff. qui ſatiſd. cog.*
Et quod Antonia vxor & Guidius filius Capi-
tanei Theodori, quorum nomine ipſe emit,
ratificauerint emptionem, fuit reſolutum,
ipſos à die datæ fideiuſſionis teneri ad ſol-
uendum fructus cenſus, quem pro parte pre-
tij in ſe ſoluendum ſuſceperunt; nec non ad
ſolutionem terminorum pretij ita vt incipiant
maturari poſt dictam fideiuſſionem iuxta te-
2 norem inſtrumenti. * Exceptio enim non
adimplementi eſt ſuſpenſiua, & limitatiua
ſolùm, donec adimpleatur *Alex. conſ. 27. n.*
2. lib. 1. Bellon. conſ. 25. num. 3. & ſequen.
Menoch. de arbitr. quæſt. 16. num. 6. lib. 1. Et
fuit dictum in cauſa *Britnorien. pecuniaria 11.*
Februarij 1605. & 23. Iunij huius anni coram
R. P. D. meo Ortembergo.

Inſuper tenetur ad fructus recompenſatiuos
3 ex æquitate *l. curabit C. de act. empt.* pro di-
cto cenſu vſque ab initio contractus, quia
circa cenſum non fuit data aliqua dilatio
ad ſoluendum, ſed ſolum conuentum, quòd
emptores non tenerentur ad fructus, do-
nec fideiuſſor de euictione daretur. Quo ve-
rò ad terminos pretij, cum eſſet data dila-
tio ad ſoluendum, pro tempore, quo illa du-
rauit, aliqui fructus non debentur, ſecus ta-
men poſtquàm ſolutio retardabatur, ex quo
fideiuſſor de euictione non dabatur. Regulæ

enim ſunt claræ, quod licet venditor non adimpleat, ſi tamen rem tradiderit, teneatur emptor ad fructus recompenſatiuos *Bald. in l. 2. num. 7. Caſtr. nu. 1. C. de vſur. Dec. conſ. 119. col. 3. verſ. 6. adduci poteſt, & col. vlt. verſ. 5. non obſtat. Pariſ. conſ. 6. num. 26. & ſeqq. l. 1. Alex. conſ. 147. num. 3. l. 5. Soci. ſen. conſ. 176. col. 2. num. 7. l. 2. Cagnol. in d. l. curabit, num. 31. Couar. var. reſol. l. 3. cap. 4. num. 6. verſ. 12.* non tamen pro ea parte pretii, circa quam fuit data dilatio ad ſoluendum *Socin. ſen. d. conſ. 176. col. vult. ſub. num. 11. l. 2. & conſ. 103. num. 26. & conſ. 130. num. 5. & ſeqq. l. 4. Dec. conſ. 119. num. 3. vſq; ad finem, Rub. conſ. 88. Cagnol. in d. l. curabit, num. 52. Couar. vbi ſupra num. 5. in princ.*

Quantum vero attinet ad Capitaneum
5 Theodotum, qui emit nomine vxoris, & filij, fuit reſolutum, teneri eum ad pretium tantum, pro quo fideiuſſit, & non ad fructus recompenſatiuos *l. fideiuſſores magiſtratuum, §. pro Aurelio ff. de fideiuſſ.*

An autem Capitaneus Theodorus teneatur ad dictos fructus, quaſi egerit nomine ſimulatò vxoris, & filij, & tanquam ille ad cuius manus bona peruenerunt, Domini dixerunt, non eſſe præſentis inſpectionis. Et ita fuit reſolutum ſolis Mucchiarellis informantibus.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 342.

ROMANA SEV ANAGNINA CAMBIORVM.

Lunæ 11. Decembris 1606.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Rota non attendit aliorum ſententias, niſi iuſtificentur ex actis.*
2 *Confeſſio facta ad alium finem, & inter alios, non probat, maximè ſi facta ſit incidenter.*

DECISIO CCCXXI.

DOmini reſoluerunt, non conſtare de credito, ad effectum quòd cambia debeantur, quia cùm dicatur, de eo apparere ex ſententia A.C. ſufficit, quòd dicta ſententia non iu-
1 ſtificetur ex actis. * Rota enim non attendit aliorum ſententias, niſi ſint iuſtificatæ *Put.*
2 *dec. 431. l. 1. Chiſſanen. dec. 179.* * Nec etiam hæredes poſſunt iuuari ex confeſſione facta in precibus, quia fuit facta ad alium finem, & inter alios, & propterea non præiudicat *Alciat. in l. 1. §. ſi quis ita, ad finem in 2. lect. tom. 4. ff. de verb oblig.* Et eo magis cum fuerit facta incidenter, & acceſſoriè, non autem principaliter, & propter ſe, quo caſu non præiudicat ad alium effectum *Abb. in cap. at ſi clerici in princ. num. 6. de iudic. Dec. conſ. 310. num. 4. & 5. Pariſ. conſ. 59. n. 17 l. 4.*

Non obſtat, quod non adſit iuriſdictio, vt cognoſcatur ſuper dicto credito, quia clauſula commiſſionis ſunt ampliſſimæ. Et ceſſat difficultas, cùm non poſſit cognoſci, an cambia debeantur, niſi prius conſtet de credito quod negatur.

PORTVGALLIEN. PENSIONIS.

Ven. 15. Decembris 1606.

ARGVMENTVM.

Agitur de validitate tranſlationis penſionis factæ à milite Lauretano.

SVMMARIVM.

1 *Exequutor debet eſſe certus de ſua iuriſdictione.*
2 *Notario, creditur in pertinentibus ad ſuum officium, & in iis, de quibus ipſe primò fuit rogatus, magis illi, creditur, quam alteri notario poſteà contrarium atteſtanti.*
3 *Trãslatio penſionis vigore priuilegij militis Lauretani poteſt fieri coram notario, qui requiritur ad effectum probationis, non vt tanquam exequutor antequam poſſeſſionem caſſet, & nouam reſeruet n. 4.*
5 *Actum vno modo faciens, non alio modo facturus, non poteſt aliam viam eligere.*
6 *Actum faciens, intelligitur facere eo modo quo melius fieri potuit.*
7 *Fides Parochi atteſtantis, quem fuiſſe excommunicatum, non probat eſſe excommunicatum.*
8 *Acta notarij publicè non excommunicati ſuſtinentur ratione publici officij.*
9 *In ſummis, & ſpeciebus vtile per inutile non vitiatur.*

DECISIO CCCXXII.

OPponebatur contra *deciſionem* in hac cauſa factam pro validitate tranſlationis penſionis. Primò, quòd exequutor electus ad hunc actum non fuit certus de ſua iuriſdictione, *
1 prout requiritur *Rot. deciſ. 19. & 21. de conceſ. præbend. in nou. Creſcent. dec. 13. eodem tit.* Non enim fuerunt exhibitæ literæ originales reſeruationis penſionis, & creationis militis Lauretani, & priuilegiorum huiuſmodi militum circa facultatem transferendi. Hoc mo-
2 tiuum viſum fuit Dominus non ſubſiſtere, * quia quoad literas reſeruationis, & creationis militis Lauretani, notarius, cui creditur, *Put. dec. 475. l. 2.* teſtatur fuiſſe exhibitas, vt in *proceſſ. fol. 66. & 67.* Vnde parum refert, quòd notarius compulſoriæ dicat in compulſatione *tranſumptum tranſumpti*; quia hoc non tollit aſſertionem notarij tranſlationis, & apparet, verè hunc fuiſſe errorem notarij compulſoriæ, quia notarius actuarius, qui fecit primum proceſſum, ſubdit, *prout legitur in proceſſu compulſato in inſtrumento, quod extraxit à proprijs originalibus.* Et quantum ad priuilegia Militum Lauretanorum, licet materia

teſta reddatur dubia, quia notarius teſtatur,
fuiſſe productam Bullam creationis in Mili-
litem, in qua adſunt priuilegia &c. quæ ta-
men non leguntur in ſupplicatione, quæ ha-
betur in actis, quæ tunc ſufficiebat, cum ha-
beret clauſulam, quod ſola Signatura ſufficiat,
tamen quicquid ſit, an fuerint exhibita pri-
uilegia; adhuc nihilominus dixerunt Domini
3 tranſlationem ſuſtineri, * quia cùm tranſla-
tio vigore priuilegiorum poſſit fieri etiam co-
ram ſolo notario, vt fuit latè deductum in
cauſa *Lucana penſionis 17. Feb. 1592. coram bon.
mem. Orano*, non fuit neceſſaria exhibitio pri-
4 uilegiorum, * quia interuentus notarij deſi-
deratur ad effectum probationis non ad effe-
ctum, vt tanquam exequutor antiquam poſ-
ſeſſionem caſſet, & nouam reſeruet *Put. deciſ.
344. l. 2.* Et fuit dictum in *allegata cauſa Lucana.*

Non obſtat, quod penſionarius elegit viam
exequutoris, & non viam notarij. Vnde vi-
5 detur intrare regula *quod potui nolui*, &c.
quia regula procedit, quando quis ita inten-
dit facere, & non alias; quod ſecùs eſt in caſu
iſto; quia cum tranſlatio penſionis penderet
6 ex voluntate penſionarij, * dicendum eſt,
tranſtuliſſe omni iure quo melius facere po-
tuit *l. 1. ff. de teſtam. milit.* vbi miles licet in-
cipiat teſtari iuxta ius commune, per hoc ta-
men non videtur renunciare velle priuilegio
militis. Et in noſtris terminis eſt elegans *dec.
Put. ſupradict. 344. l. 2.* digna quod videatur
& ſenſit *Rota in dicta deciſ. Lucana coram Orano.*

Secundo opponebatur, quod notarius, qui
de tranſlatione fuit rogatus, erat tunc ex-
communicatus, ſed neque iſta nullitas placuit
quia hoc probatur ex fide coadiutoris Paro-
7 chi, * quæ, cum ſit de actu de præterito non
probat *Ægid. deciſ. 61.* Et huiuſmodi proba-
tionibus adhibenda eſſet fides, tamen contra-
rium conſtat ex alia atteſtatione, nempe
quod de anno, quo fuit rogatus de tranſla-
tione Sacramentalem confeſſionem fecit, &
Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum per-
8 cepit, & fuit abſolutus. * Vltra quod cum
non appareat fuiſſe notoriè, & publicè ex-
communicatum, ſuſtinentur geſta ratione pu-
blici officij, vt fuit dictum in cauſa *Iacen.
Archidiaconatus 23. Iunij 1601. coram Illuſtriſ-
ſimo Pamphilio, & in cauſa Burgen. Canonicatus,
17. Octobris 1586. coram bo. me. Gypſio.*

Tertia, & vltima nullitas ſimiliter non pla-
cuit ſcilicet priuilegia loqui de penſionibus
non excedentibus medietatem fructuum, &
propterea debuiſſe prius iuſtificari iſtam qua-
litatem, quod penſio non excederet medie-
tatem quia fuit reſponſum, ex lectura appare-
re contrarium; nam qualitas iſta fuit appo-
ſita reſpectu tranſlationis, ex quo facultas
datur militibus transferendi penſionem, non
tamen ſummam 200. ducatorum, nec medie-
tatem fructuum excedentium, & propterea
ſi titularis prætendit, penſionem tranſlatam
excedere medietatem, tenetur probare, & hoc
probato non releuaret ad effectum nullitatis
trāſlationis, ſed tantum ad effectum reductio-
9 nis penſionis, * quia in ſummis, vel ſpecie-
bus vtile per inutile non vitiatur, vt fuit in
noſtris terminis dictum in allegata *Lucana,
coram bo. me. Orano.*

CALAGVRITANA IVRIS-PROVIDENDI.

Lunæ 18. Decembris 1606.

ARGVMENTVM.

Iuriſdictio an expiret lata ſententia.

SVMMARIVM.

1 *Iuriſdictio expirat lata ſententia. Quòd ſi ſunt
plura capita, & ſententia lata ſit ſuper vno ca-
pite, non expirat quoad alia, niſi dictum ſit
quod ſimul & ſemel cauſa terminaretur num. 2.*

DECISIO CCCXXIII.

IN hoc articulo, an eſſet conſumpta iuriſdi-
ctio in caſu de quo agitur, ſcilicet, vt vigore
Commiſſionis, & appellationum à ſententia
Reuerendiſſimi Seraphini non poſſem cogno-
ſcere ſuper ſubreptione Breuis Clem. VIII. da-
ti ſub die 4. Maij 1592. Domini fuerunt varij.
Nam ex quo vigore dictę Commiſſionis Clem.
VIII. de anno 1598. *eſſe exequendum* hac pro-
nunciatione videbatur aliquibus iuriſdictio-
1 nem fuiſſe conſumptam, * quia regula eſt,
quod lata ſententia iuriſdictio expirat *l. Iudex
poſteaquam ff. de re iudic. Rot. dec. 16. de re iud.
in nou.*

Huic motiuo ab alijs reſpondebatur, con-
cluſionem eſſe veram, ſed non applicari, quia
cauſa principalis, quæ pendebat *coram Illuſtriſ-
ſimo Seraphino* erat ſuper obreptione Motus
Proprii Sixti V. quem ipſe pronunciauit ſub-
reptitium, & lite coram ipſo pendente, ſuper-
uenerunt dicta Breuia Clementis, quæ coram
eo fuerunt producta. Vnde cum vigore Com-
miſſionis appellationis bo. me. Litta pronun-
ciauerit ſolum ſuper exequutione dicti Breuis
de anno 1598. apparet, non fuiſſe conſum-
2 ptam iuriſdictionem, * cum capitula ſint di-
uerſa, & dictum non ſit, quod ſimul & ſemel
cauſa terminetur *Abb. in cap. cum G. & A. nu.
9. & in cap. cum inter nu. 23. & 24. de re iudic.*
& bene in *conſ. 97. in princ. & nu. 1. l. 1.*

Ex quibus viſum fuit, partes iterum eſſe
audiendas poſt Reges.

NARNIEN. CONFINIVM.

Lunæ 18. Decembris 1606.

ARGVMENTVM.

Teſtes de Vniuerſitate an, & quando pro-
bent pro ea.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes de Vniuerſitate regulariter non repelluntur, & nu. 6. niſi habeant intereſſe nu. 2. & 3.*
4 *Si paſcua venduntur, & pretium in archa communi reponitur, agitur de intereſſe Vniuerſitatis, non ſingulorum.*
5 *Quis eſſe non poteſt ſimul actor, & teſtis.*

DECISIO CCCXXIV.

VIſum fuit Dominis teſtes Communitatis
Narniæ in Rota examinatos non eſſe ido-
1 neos teſtes, * quia omnes ſunt de Vniuerſitate,
quia licèt regulariter non repellantur *c. inſuper*
2 *de teſtibus vbi Abb. & Fel. num. 2.* * tamen re-
gula non procedit, quando habent intereſſe
Lanfranc. de teſtibus num. 73. Oſaſch. quia alios
refert *dec. 99. nu. 39. Menoc. de arbitr. caſ. 106. num. 13. l. 2. Chiſſanen. deciſ. 189.* Hoc intereſſe
autem ſatis probatur, ex quo teſtes iuxta lx,
deponunt, quod à menſe Aprilis vſque ad
menſem Septembris paſcere poſſent in loco
controuerſo eorum propria animalia, Cla-
rum enim eſt, * quod quando agitur de paſ-
cuis propter intereſſe ſingulorum teſtes Vni-
uerſitatis non ſunt idonei *Ang. in l. omnibus nu. 2. verſ. aut reſpicit ſingulos C. de teſtib. Caſtr. ibidem nu. 2. verſ. & per prædicta patet Lanfranch. loco præcit. num. 73.* qui de communi *Oſaſch. & Menoch. in locis præalleg. Afflict. dec. 400. poſt num. 5. Couar. pract. quæſt. cap. 18. num. 4. verſ. 4. indices Rol.* qui de communi *conſ. 72. nu. 13. & ſeq. l. 2.*

Neque facit, quod hic agitur ſuper finibus
non ſuper paſcuis, nec ex victoria finium re-
ſultat victoria paſcuorum, cum Communitas
Narniæ poſſit habere ſeruitutem in territorio
alieno: quia aliàs hoc erat motiuum Colliſci-
pionenſ. Et Rota reſpondit ad inſtantiam Nar-
nienſium, hoc non applicari in noſtro caſu;
nam controuerſia ſuper territorio ex eo orta
fuit, quia Narnienſes prætendebant paſcua ſu-
per bonis particularium exiſtentibus in ſuo
territorio, quare ex victoria finium reſultat
victoria paſcuorum; & ſic intereſt teſtium; quia
poſſunt prædicto tempore paſcere in loco con-
trouerſo.

Non obſtat, quod quando paſcua vendun-
4 tur, * & pretium in archa communi reponitur
agitur de intereſſe Vniuerſitatis non ſingulo-
rum *Iacobin. de ſancto Georgio in l. nullus nu. 8. verſ. deinde ſi eſſet quæſtio ff. de teſtibus,* quia
quoad tempus quo teſtes poſſunt paſcere ſua
animalia, hoc non facit Communitas. Nec
releuat dicere, quod poteſt facere, quia at-
tendendum eſt, quod faceret de tempore exa-
minis teſtium, ita vt videatur, quid conſiſtat
in animo ipſius teſtis.

Minùs obſtat, quod aliqui ex iſtis teſtibus
non habent animalia, quia hoc intereſſe non
conſiſtit ſimpliciter in ipſo actu paſcendi, ſed
in iure, vel facultate paſcendi, & ideò vt te-
ſtes non admittantur ſufficit, quòd conſide-
retur intereſse ex ipſo iure paſcendi.

Pariter dixerunt, repellendos illos teſtes,
quia interuenerunt in mandato, quia non ſo-
lum fuit datum nomine Communitatis, ſed
etiam proprio nomine ſingulorum ibi *proprijs nominibus & nomine & vice Communitatis,* & re-
5 gulæ ſunt claræ, * quod quis non poteſt eſse
actor, & teſtis, & fuit reſolutum in *hac cauſa 15. Martij 1604. contra Colliſcipionenſes.*

Quoàd teſtes Colliſcipionen. viſum fuit Do-
minis, illos qui non interuenerunt in man-
dato, & qui non habent bona in loco contro-
uerſo, eſse idoneos teſtes, etiam quod aliquid
ſint de Vniuerſitate, quia, vt dictum eſt, te-
ſtes de Vniuerſitate admittuntur, & ſunt ido-
nei, ſi non habent intereſse.

Nec facit, quod aliqui ex teſtibus Narnien.
deponant, quod viderunt illos paſcere in loco
controuerſo prædicto æſtiuo tempore, quia
hanc prætenſionem non habent Colliſcipio-
nenſes, nec illi teſtes diſtinguunt, an habue-
rit paſcua de iure, vel de facto. Imò alii teſtes
Narnienſes, vt dictum eſt, dicunt, quod ipſi
ſoli, & non Colliſcipionenſes poſſunt æſtiuo
tempore paſcere.

AQVILANA BENEFICII.

Lunæ 18. Decembris 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio non exiſtente in poſſeſſione eſt manutenibilis, etiamſi capta ſit per Procuratorem ſpeciale mandatum habente nu. 2.*
3 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, nec eſt manutenibilis etiamſi adſit perceptio fructuum.*

DECISIO CCCXXV.

DOmini dixerunt, D. Franciſco dandum eſſe
mandatum de manutenendo, quia conſtat
1 de eius poſſeſſione anteriori, * quæ licet in-
ſtrumentalis, alio non exiſtente in poſſeſſione,
eſt manutenibilis iuxta ſtylum Rotæ.

Neque officit, quod ſit capta per Procura-
2 torem, * quia cum ſit ſpecialiter conſtitutus
ad capiendum dictam poſſeſſionem, ſufficit,
quia eſt ſatisfactum regulæ, quod in benefi-
cialibus requiritur ſpeciale mandatum.

Minus facit poſſeſſio Hieronymi, quia cum
3 ſit poſterior, * præſumitur clandeſtina, & vi-
tioſa. Vnde non eſt manutenibilis, etiam quod
eſſet cum perceptione fructuum, vt reprobato
Couar. ſæpè firmauit Rota.

Ex quibus meritò Hieronymus agnoſcens
bonam fidem, ceſſit dubio.

MAIORICEN. PENSIONIS.

Vener. 12. Ianuarij 1607.

ARGV-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula ſine retardatione penſionis operatur vt validè procedi non poſſit in cauſa, niſi priùs penſio ſoluta ſit.*
2 *Depoſitum non integrum non ſuffragatur.*
3 *De liquido ad illiquidum non fit compenſatio.*
4 *Procurator ſine mandato ſpeciali non poteſt domino praiudicare.*

DECISIO CCCXXVI.

CVm de menſe Iulij 1601. Ioſephus Mas obtinuerit ab A. C. declaratoriam contra Ioannem Sanſalonium ob non ſolutionem quatuor terminorum annuæ penſionis ducatorum 401. quam declaratoriam nullam prætendebat Ioannes, ex quo tantum tunc eſſet debitor trium terminorum, quia licet penſio fuit reſeruata de menſe Iulij 1599. tamen ſolum habuit poſſeſſionem parochialis de menſe Martij 1600. E proptereà cum cauſa fuiſſet commiſſa in Rota cum clauſula *ſine retardatione ſolutionis penſionis*, ideò antequam cognoſcatur ſuper validitate dictarum cenſurarum viſum fuit Dominis, eſſe agendum, An conſtaret de integra ſolutione penſionis, ſtante dicta clau-
1 ſula *ſine retardatione ſolutionis &c.* * quæ operatur, vt validè minimè procedi poſſit, niſi priùs ſoluta penſione *Put. dec. 22. de pen. Caſ. de Graſſ. dec. 3. nu. 1. de re iud. Pariſ. conſ. 94. nu. 13. lib. 4.* & fuit pluries reſolutum, Vnde propoſito dubio, vtraque parte informante, Rota cenſuit, non conſtare de integra ſolutione penſionis, nam quicquid ſit de primo termino, Ioſephus fatetur, ſe eſſe debitorem trium terminorum, vt in depoſito *lib.* 124. facto in partibus, aſſerendo ad reſiduum trium terminorum non teneri, ex quo illud expendit in expeditione Bullarum, quod depoſitum,
2 cùm non ſit integrum, * non ſuffragatur *Cur. iun. conſ. 28. nu. 13.* latè *Tiraq. de retract. conuent. §. 4. gloſ. 6. num. 23. & ſeqq.* Nec exceptio, quod reſiduum expenderit in expeditio-
3 ne Bullarum ei ſuffragatur, * cùm de liquido ad illiquidum non detur compenſatio §. *in bonæ fidei inſt. de act.*

Neque facit, quod Procurator Ioſephi exe-
4 gerit dictum depoſitum pro reſiduo, * quia cum non haberet mandatum ſpeciale, non potuit præiudicare Ioſepho *Franciſcus Aret. conſ. 4. nu. 3. Fed. de Sen. conſ. 53. Bald. conſ. 141. lib. 3.*

NAZARENA PENSIONIS.

Lunæ 15. Ianuarij 1607.

ARGVMENTVM.

Penſio à ſucceſſore in beneficio an debeat ſolui pro rata temporis, an pro rata fructuum.

SVMMARIVM.

1 *Penſio ſoluitur in feſto S. Ioannis, & in die Natiuitatis gratia commodioris ſolutionis.*
2 *Penſio ſolui debet pro rata fructuum, & non pro rata temporis.*
3 *Succeſſor, qui non habuit fructus, non tenetur ad integram ſolutionem penſionis decurſæ, non ſolutæ niſi priùs factis diligentijs.*
4 *Hæres non tenetur ad ſolutionem penſionis decurſæ poſt obitum, etiam ſi aliquid receperit à Camera, niſi in ſubſidium.*
5 *Gratia Principis intelligitur ſine praiudicio tertij.*

DECISIO CCCXXVII.

DVbitaui, quis teneretur ad ſolutionem penſionis ſcilicèt termini Natiuitatis Domini 1604. Et cum penſio antiquitus fuerit reſeruata die 13. Iunij ſoluenda in die Natiuitatis, & ſancti Ioannis, clarum eſt, quod annus terminatur in alio menſe Iunij ſequentis, licèt,
1 gratia commodioris ſolutionis penſio ſit diſtributa in duobus terminis *Put. dec. 189. nu. 2. in fin. lib. 2.* & fuit dictum in cauſa *Romanæ penſionis 27. Iunij 1598. coram R. P. D. meo Decano* & in cauſa *Neritonen. penſionis 20. Nouembris præteriti coram R. P. D. meo Sacrato.* Vnde cum Archiepiſcopus obierit de menſe Octobris, & poſtmodum fuit prouiſus Illuſtriſſimus Dominus Cardinalis Barberinus, clarum eſt, quod ſolutio dicti termini ſpectat ad Cameram, & ad Illuſtriſſimum D. Cardinalem pro rata fructuum, quos percepit à die ſuæ prouiſionis vſque ad diem 13. Iunij, quo annus completur, vt in ſimili fuit conſideratum in dicta cauſa *Neritonen.* Penſio enim
2 debet ſolui pro rata fructuum, * & non pro rata temporis ſecundum opinionem quam Rota ſeruat *Gabr. conſ. 191. num. 13. & ſeqq. vol. 2.* & fuit dictum in cauſa *Fanen. penſionis 19. Iunij 1573. coram ſ. mem. Clemente VIII.* & in cauſa *Cæſarauguſtana penſionis 13. Aprilis 1592. coram Illuſtriſſimo D. M. Cardinali Pamphilio.*

Sed difficultas hodie conſiſtit in eo, quòd iam Illuſtriſſimus Cardinalis ſoluit dictum terminum, ſed vult retinere in manibus ſequentes terminos. Quod non poſſe fieri cenſuerunt Domini, quia licet Rota nunquam voluerit
3 admittere illam concluſionem, * quod ſucceſſor, qui non habuit fructus teneatur ad integram penſionem, vt per *Caſſad. deciſ. 4. nu. 3. de locat. Creſc. deciſ. 3. de ſolut. Put. deciſ. 189. num. 2. lib. 2.* niſi prius factis diligentijs contra illum, qui fructus percepit, vt in cauſa *Hiſpalen. penſionis 16. Decembris 1577. & 22. Ianuarij 1578. coram Illuſtriſſimo Blanchetto* & in cauſa *Barbaſtren. penſ. 19. Aprilis 1602. coram R. P. D. meo Lancellotto*, tamen ſtylus Rotæ procedit ex quadam æquitate, quæ ceſſat, ex quo Illuſtriſſimus Dominus Cardinalis iam ſoluit.
4 Neque eſt verum, quòd penſionarius debet agere etiam contra hæredem Archiepiſcopi inſtitutum in re certa vigore facultatum

Archie-

Archiepiſcopo conceſſarum à Summis Ponti-
ficibus ; quia cùm hæres receperit certam
ſummam à Camera , mediante facultate te-
ſtandi conceſſa à Principe non poteſt ſuper
iſta ſumma moleſtari *Vital. in Clem. 2. num.
46. de decimis Creſc. dicta deciſ. 3. numer. 4.
de ſolut.* maximè cum hoc eſſet ex liberalitate
Principis *l. omnes l. benè à Zenone C. de qua-
drien. præſcript.* licèt verum ſit , quòd ſi id
quod remanſit Cameræ, & quod percepit Illu-
ſtriſſimus Cardinalis in dicto anno non ſuffi-
ceret pro ſatisfactione Penſionarij , poſſet
5 agere etiam contra hæredem , * quia gratia
Principis eſſet intelligenda ſine præiudicio
tertij *gloſſ. in cap. olim vbi Abb. numer. 7.
de verb. ſignif. Iaſ. in l. beneficium num. 20. de
conſt. princ. & in terminis l. benè à Zenone dicit
Perez de iure fiſci lib. 6. tit. 4. num. 18. & ſeqq.*
& ita dictum in cauſa *Neritonen. penſionis 1.
Iuly 1605. & 16. Ianuarij 1606. coram R. P. D.
meo Decano.*

CAVRIEN. PENSIONIS.

Lunæ 15. Ianuarij 1607.

ARGVMENTVM.

Cura animarum non probatur ex quo quis
exercet Sacramentum pœnitentiæ.

SVMMARIVM.

1 *Taciturnitas eorum , quibus expreſſis gratiam
Papa non conceſſiſſet , vitiat gratiam .*

2 *Taciturnitas circa id quod ſi fuiſſet expreſſum
iuxta communem ſtylum Principis , vel cur-
ſum Cancellariæ gratia non fuiſſet conceſſa ,
vitiat gratiam .*

3 *Si quis impetrat præbendam , & taceat , illi eſſe
annexum officium pœnitentiariæ , per iſtam
taciturnitatem non vitiatur gratia .*

4 *Literæ penſionis regulantur ſecundùm literas
beneficiales .*

5 *Præbendatus pœnitentiarius non dicitur habere
curam animarum , niſi concurrat parochia .*

6 *Non omnis taciturnitas , quæ facit impetrationem
beneficij ſubreptitiam , facit etiam penſionem
ſubreptitiam .*

7 *Vnio extinctiua facit ceſſare titulum, aliàs ſecùs.*

DECISIO CCCXXVIII.

FVit reſolutum , reſeruationem penſionis fuiſ-
ſe validam ; quia in ea interuenerit Papæ
voluntas , quæ cùm de poteſtate non ſit
dubitandum , ſufficit ad cuiuſcumque actus
perfectionem *cap. cùm ſuper de off. delegat.*
Nec ex eo voluntas Papæ iuſtificari poteſt ,
quòd non fuit narratum , præbendam , ſuper
qua penſio reſeruata fuit , habere annexum
officium Pœnitentiariæ , quia licèt omnes
expreſſiones , quæ faciliùs mouent Papam ad
concedendum , vitient gratiam , ex quo literæ
habent tacitam conditionem *ſi preces veritate
nitantur* , ſecùs tamen eſt in taciturnitate, quia
1 non omnia tacita vitiant gratiam , * ſed ea
ſolum, de quibus iure eſt certum, quod eis ex-
preſſis Papa nullatenus gratiam conceſſiſſet
Rota dec. 32. nu. 5. de reſcr. in nou. quæ eſt etiam
apud *Ægid. dec. 697. nu. 4. poſt medium verſ. 3.
principaliter Calderin. conſ. 6. ante finem verſ.
per prædicta de præben. Mohed. deciſ. 7. de
reſcr. Felyn. in cap. poſtulaſti num. 1. col. 4. in
2 fin. verſ. declara etiam notabiliter eodem tit.*
Vel etiam ea taciturnitas gratiam vitiat , quæ
eſt circa id quod ſi fuiſſet expreſſum iuxta
communem ſtylum Principis , vel curſum
Cancellariæ, gratia non fuiſſet conceſſa. & pro-
pterea attenditur probabilis coniectura , vel
communis vſus aliarum literarum per Prin-
cipem conceſſarum , vel ſolitarum concedi
*Felyn. in cap. ſuper literis num. 8. verſ. 1. reg.
de reſcr. Lapus allegat. 89. num. 6.* idem *Felyn.
in c. in noſtra numer. 19. de reſcript. Caſſad.
dec. 12. num. 14. de præben.* & fuit dictum in
cauſa *Caputaquen. iuriſpatr. 10. May 1600.
3 coram R. P. D. meo Iuſto .* * Hic autem ,
licèt non fuiſſet facta mentio, quòd præbenda
haberet officium Pœnitentiariæ annexum ;
tamen gratia non vitiatur , quia neque de iure
habetur , neque de ſtylo ſeruatur , quòd talis
expreſſio vitiet gratiam. Non enim iuuat titu-
larem , quòd cum officium Pœnitentiariæ
adminiſtret ſacramentum Pœnitentiæ , vi-
detur habere curam animarum , & propte-
reà in reſeruatione penſionis erat facienda
mentio de dicta cura . Quod comprobatur ,
quia ſicuti impetratio præbendæ pœnitẽtialis
ea qualitate tacita non ſuffragaretur , ita nec
4 impetratio penſionis , * cùm literæ penſionis
debeant regulari ſecundùm literas beneficiales
5 *Gig. de penſ. quæſt. vlt. num. 13.* * Quia non
eſt verum , quod ex quo Pœnitentiarius exer-
cet hoc ſacramentum , habeat curam anima-
rum , niſi cum hoc concurrat Parochia vt per
*Sarnen. in reg. de idiomate quæſt. 11. col. 3.
circ. med. verſ. ex quibus etiam* & per *gloſ. in
Clemen. dudum in verb. impediant de ſepultur.*
vbi dicit , quòd licèt Fratres Prædicatores , &
Minores ex priuilegio dictæ conſtitutionis ,
& *Clem. exiui* exercere poſſint ea, quæ ſunt fori
pœnitentialis , non tamen per hoc cenſentur
Curati. Et licet ſi verũ, quod literæ Pœnit. de-
beant regulari ſecundum literas beneficiales ,
tamen hoc intelligendum eſt ſecundùm ſub-
ſcriptam materiam penſionis , ita vt tacitur-
6 nitas aliquando faciat penſionem ſubreptitiã *
ſed non quod omnis taciturnitas quæ facit
impetrationẽ beneficij ſubreptitiã , faciat etiã
penſionem ſubreptitiam, cum titulus & penſio
quoad naturam & alia longè inter ſe differant.

Non obſtat , quod dicitur , in omnem euen-
tum penſionem non ſuſtineri , ex quo cùm of-
ficium Pœnitentiariæ ſit annexum præbendæ,
7 * vnio facit ceſſare titulum *Rot. deciſ. 11. de
reb. Eccleſiæ non alie. in ant.* Et propterea pen-
ſio reſeruata ſuper Canonicatu non ſubſtine-
tur ; quia fuit reſponſum , hanc non eſſe vnio-
nem extinctiuam tituli Canonicatus , qui ad-
huc remanet , & dicitur Canonicatus Pœni-
ten-

téntiariæ; ſed potius videri quoddam onus annexum, & vnitum Canonicatui.

ROMANA DE CARAVAGIIS.

Vener. 19. Ianuarij 1607.

A R G V M E N T V M.

Aliqua de nouatione.

S V M M A R I V M.

1 *Nouatio inducitur per concordiam, etiamſi non adſit clauſula* Sine præiudicio iurium, *quando inſtrumenta ſe inuicem non compatiuntur num. 8. & extinguet præcedentem obligationem, num. 2. Niſi actum ſit, vt in euentum non adimplementi recedatur à contractu num. 5.*

3 *Non adimplens inſtrumentum, illo vti non poteſt. Quod non procedit in contractibus nominatis.*

4 *Contractus nominati per non adimplementum non reſcinduntur, ſed agitur ad implementum.*

6 *Clauſula* Sine præiudicio iurium *appoſita in concordia operatur, vt concordia non obſeruata, poſſit rediri ad primæua iura, poſtquam actum eſt pro adimplemento, & non fuit adimpletum.*

7 *Duæ ſpecialitates circa idem non præſumuntur.*

DECISIO CCCXXIX.

FVit reſolutum, Carauagios non poſſe redire
ad inſtrumentum obligationis ſub die 10.
Martij 1595. Nam cum fuerit poſtea per Mā-
gilos facta concordia cum toto corpore cre-
ditorum; in qua interuenerunt Carauagij,
quæ non ſe compatitur cum primo inſtru-
1 mento, nec poteſt ſimul ſtare; fuit inter ipſos
inducta nouatio *Bald. in l. fin. numer. 1. C. de
nouat. & conſ. 318. num. 4. vol. 1. Gabr. conſ.
81. num. 3. vol. 1. Ant. Gabr. de nouat. conc. 1.
num. 60. & ſeq.* & tenuit Rota in cauſa *Romana duorum millium 28. Ianuarij 1575. coram bo. me Card. Lancellotto.* Quæ nouatio extinxit
præcedentem obligationem, ita vt ex ea non
2 poſſit agi, ex quo illam transfudit in ſequen-
tem *l. 1. ff. de nouat. Bar. in l. fin. ff. de pretor.
ſtipul.*

Neque obſtat, quod cum Mangilij non
3 adimpleuerint contenta in ſecundo inſtrumen-
to non poſſint eo vti, ad probandum nouatio-
nem *l. qui fidem ff. de tranſact. l. cum proponas 2. C. de pactis Soc. ſen. conſ. 21. in fin. verſ. 3. reſpondetur Surdus conſ. 385. ante numer. 22. vol. 3.* quia vltra quod Mangilij adimpleuerunt pro parte, fuit reſponſum, quod cum hæc vltima concordia habeat ſtipulationem, & propterea ſit contractus nominatus *Bar. in l. 2. in in fin. C. de condict. ob cauſ. Caſtr in l. 1. §. fin. num. 5. ff. de pact. & in rub. ff. de verb. oblig. in fi. vbi Iaſ. num. 20.* & fuit dictum in cauſa *Portuen. bonorum 27. Nouemb. 1579. coram Illuſtriſſimo Seraphino* bene poſſunt Mangilij ſe illa tueri. Contractus enim nominati propter
4 non adimplementum alterius partis non reſcinduntur; ſed agere debet is cui impletum
non fuit ad adimplementum *Bart. in d. l. 2. num. 7. C. de cond. ob cauſ. & in l. inciuile C. de res vendi. Soc. in l. qui Romæ §. Seia in 5. not. num. 6. ff. de verb. oblig. Afflict. dec. 280. Gabr. conſ. 49. num. 1. lib. 2.*

Neque facit, quod huiuſmodi limitatio non procedat, quando expreſſe fuit conuentum, quod in euentum non obſeruantiæ poſſit recedi à contractu *Gabr. d. conſ. 49. num. 16. Alciat. conſ. 10. in princ. tom. 3. lib. 8.* hic autem Carauagij conſenſerunt ſecundæ
concordiæ ſine præiudicio ſuorum iurium,
6 cuius clauſulæ dixit *Rota coram Illuſtriſſimo
Seraphino* ſenſum eſſe, vt in euentum non ob-
ſeruantiæ concordiæ, Carauagij poſſent ſem-
5 per redire ad priorem obligationem, & ea ſe
iuuare contra Mangilium. Nam reſpondetur quod *Rota* tunc dedit iſtum intellectum ad euitandum, quod dicta clauſula tanquam de directo contraria, & incompatibilis cum inſtrumento reijceretur, ſed non propterea intellexit, quod haberet vim pacti, ita vt abſque eo, quod Carauagij egerint pro adimplemento ſecundùm diſpoſitionem iuris communis poſſint redire ad primæua iura, ſed ſolum in caſu, quo non poſſent conſequi adimplementum, quia alias ſequerentur duæ ſpecialitates, ſcilicet, quod ſaluaretur dictum pactum & non reijceretur, & quod induceret pactum ſpeciale contra diſpoſitionem iuris communis ſcilicet quod in contractu nominato poſſent
rediri ad primæua iura, abſque eo, quod pri-
7 us fuit actum pro adimplemento. Quæ duæ
ſpecialitates non ſunt præſumendæ, nec etiam poſſunt ſimul concurrere *gloſ. in l. cum poſt §. gener ff. de iur. dot. & in l. 1. C. de dot. promiſſ.*

Nec ſubſiſtit, quod illa reſeruatio *ſine præiudicio ſuorum iurium* non erat de directo contraria inſtrumento, ex quo Mangilius primo loco ſuſcepit onus ſoluendi ad fauorem illorum de Carauagijs, & poſtmodum ad fauorem omnium creditorum, vnde illa clauſula ſolum operatur, quod non ſit inducta aliqua
nouatio quoad priorem obligationem, vt per
8 *Grat. conſ. 126. num. 8. lib. 1.* quia cum
obligationes ſint diuerſæ, nec ſe ad inuicem compatiantur ſtante diuerſitate pactorum, ſatis fuit inducta nouatio, vt ſuprà dictum eſt, & proteſtatio remanet de directo contraria inſtrumento.

ROMANA PECVNIARIA

Ven. 26. Ianuarij 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

S V M M A R I V M.

1 *Viduæ habenti procuratorem aduerſus rem iudicatam, ob non interpoſitam appellationem non*

Digitized by Google

non datur reſtitutio in integrum.

2 *Læſus, quis non dicitur, ex eo quod fuit condemnatus.*

3 *Sententia lata ſuper libello ſine actione non ſuſtinetur.*

4 *Clauſula* Ius, & iuſtitiam miniſtrari *operatur, vt libellans cenſeatur intentaſſe omne remedium quod ſibi competere poſſit, ſi tamen intentiõ libellantis declaretur per probationes nu. 5.*

6 *In dubio recurrendum eſt ad coniecturas.*

Mutuare quis non præſumitur pecunias abſque licito lucro & abſque ſcriptura num. 6.

DECISIO CCCXXX.

LIcet viduæ, quæ habuit Procuratorem, non detur reſtitutio aduerſus rem iudicatam ob
1 non interpoſitam appellationem *Afflict. ſuper conſt. regn lib. 2. rubric. 40. n. 26. Lancell. de attent. 2. par. c. 14. numer. 2. Caputaq. dec. 67. lib. 1. in manuſcr.* Læſio enim non apparet ob non interpoſitam appellationem, cùm procu-
2 rator potuerit agnoſcere bonam fidem. * Neque propterea valet conſequentia, eſt condemnata, ergo eſt læſa, niſi doceat, ſententiam eſſe iniuſtam ſecundum veriorem ſententiam, de qua *Abb. conſil. 76. col. 3. lib. 2. ant. med, verſ. aduertendum tamen Alba conſ. 590. numer. 5. & 6.*

In caſu tamen de quo agitur, cenſuerunt Domini, viduæ competere reſtitutionem in integrum, quia ſententia videbatur iniuſta: Nam Ioannes Paulus egit contra hanc viduam vti hæredem Petri ad ſcuta 1200. à Petro habita
3 ex cauſa in proceſſu deducenda, * quæ cum nunquam fuerit deducta, ſequitur, quòd egerit ſine actione, & quod propterea ſententia non ſuſtineatur *l. 1. in princ. vbi gloſ. magna & DD. ff. de edend.*

Neque ſuffragatur Ioanni Paulo, quòd in
4 libello adſit clauſula *ius, & iuſtitiam &c.* quæ operatur, vt quis videatur intentaſſe illud remedium, & illam viam, quæ libellanti competere poteſt, & ſibi eſt magis fauorabilis *Aym. conſ. 201. num. 45. Rol. conſ. 79. num.*
5 *38. lib. 1.* * quia hoc eſt verum ſi per probationes declaretur intentio libellantis, quia tunc iudex ſecundum intentionem illam poterit condemnare *Gemin. conſ. 118. numer. 3. verſ. & hoc probat Corn. conſ. 308. lib. 1. per totum.* In caſu autem de quo agitur non apparet, Ioannem Paulum probaſſe intentionem ſuam; nam etſi mediante chirographo ſanct. mem. Clem. VIII. ſibi conſignato à Petro, habuerit ſcuta 1200. ex bancho, quæ tranſtulit ad domum Petri, in qua præſente Petro fuerunt numerata, & data Petro, tamen non
6 conſtat, ex qua cauſa fuerint data. * Vnde recurrendum eſt ad coniecturas, vt per *Bart. in l. cum quid num. 11. ff. ſi cert. pet.* Et propterea ad excludendum mutuum, conſiderabant Domini qualitatem perſonæ Ioannis Pauli qui dedit pecunias, quæ etſi honeſta ſit, nihilominus tunc erat ſcriba cuiuſdam Notarij, nec eſt veriſimile, quod voluiſſet Petro auditori Theſaurarij mutare pecunias abſque licito lucro, & eas abſque ſcriptura aliqua tradere, vt bene in ſimili conſiderat *Anchar. conſ. 64. num. 2. poſt medium.* Concurrit taciturnitas nouennij, non eſt enim veriſimile, quòd vir non diues, ſed potius humilis conditionis, voluerit per illud tempus habere pecunias otioſas, cum nemo præſumatur iactare ſuum. Concurrit etiam, quòd Petrus tanquam Auditor Theſaurarij, dum conſignauit chirographum, tranſmiſit cum Io. Paulo ad banchum duos familiares ſuos, vt ipſimet deponunt, quæ arguunt, pecunias non mutuo fuiſſe traditas.

Non obſtat, quod primus teſtis dicat, quod dum numerantur dictæ pecuniæ, petiit certam quantitatem mutuo à dicto Petro, qui negauit habere pecunias, & dixit, illas eſſe Ioannis Pauli, quia hæc verba potuerunt dici ad excludendum amicum petentem mutuum, prout quotidiana practica docet, & vtcumque ſit dictum iſtius teſtis non propterea concludit, pecunias mutuo fuiſſe datas.

INTERAMNEN. PECVNIARIA.

Merc. 31. Ianuarij. 1607.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Repetens indebitum probare debet, ſe indebitum ſoluiſſe, etiam quòd probatio conſiſtat in negatiua.*

2 *Diuerſitas ſummarum inducit diuerſitatem contractuum, & obligationum.*

DECISIO CCCXXXI.

IVlius, qui agit condictione indebiti, tenetur probare intentionem ſuam, ſcilicet, indebitum ſoluiſſe, *Alex. conſ. 83. nu. 1. lib. 1.* quam viſum fuit Dominis non probari. Cum enim indebitum deducatur, ex quo extinxit cenſum Vecchiarellæ; non probat extinxiſſe vigore concordiæ anni 1591. prout probare debet, cum ſit fundamentum intenſionis ſuæ etiam quod conſiſtat in negatiua *Innoc. in cap. ſuper his num. 10. verſ. ad argument contrar. de accuſat.* cum alijs per *Natt. conſ. 199. num. 9. vol. 1.*

Neque facit, quod ſatis probatur huiuſmodi negatiua, cum non conſtet de alia cauſa, ex qua M. Ant. auctor Iulij voluerit extinguere cenſum, quia hæc præſumptio eliditur, ex quo M. Ant. tenebatur vigore concordiæ extinguere cenſum ſcutorum 600. & tamen extinxit cenſum ſcutorum 400. quæ diuerſitas ſummarum inducit diuerſitatem con-
2 tractuum, & obligationum *l. quingenta, ff. de prob. Ang. in l. ſcire debemus 29. num. 3. in fi. ff. de verb. oblig.* latè *Surd. conſ. 80. num. 14.* Nec Iulius poteſt iuuari, ex eo quod non fuit

ſimpli

ſimpliciter promiſſum, extinguere certum cenſum, ſed pro huiuſmodi rata liberare Marcutium, quod potuit adimpleri ſoluendo in vna manu ſcuta 400. liberando Marcutium pro illa ſumma, quia nihilominus militat prædicta ratio, quod diuerſitas ſummarum, inducit diuerſitatem obligationis, ex qua di-
3 cunt *Ang. & Surd. locis præcitatis*, quod petens 50, probando centum fuiſſe ſibi promiſſa, debet ſuccumbere, niſi probet, 5c. eſſe de centum promiſſis. Videtur enim vnam ſummam petijſſe, & aliam probaſſe, & prædicta in hoc caſu de plano procedunt, quia concurrunt quamplura denotantia diuerſitatem obligationum, & præcipuè dicta duorum teſtium, qui deponunt de confeſſione extraiudiciali M. Antonij facta parte præſente, quæ tolleret omnem difficultatem, ſi non dubitaretur, an alter ex teſtibus depoſuerit ſine iuramento *Gabr. conſ. 71. num. 17. lib. 1.* Concurrunt inſuper quietationes, dicta aliorum teſtium, capitula Vecchiarellæ, & alia ponderata in *deciſione* vltimo loco facta. Quæ probationes fortaſſe ſimul iunctæ facerent plenam probationem, cum omnes in ſua ſpecie videantur perfectæ.

CELSONEN. CANONICATVS.

Merc. 31. Ianuarij 1607.

ARGVMENTVM.

Aliqua circa *Regulam de annali*.

SVMMARIVM.

1 Regula de annali *tuetur poſſeſſionem pacificam per annum immediate præcedentem gratiam impetrantis, & incipit à die poſſeſſionis illius cuius beneficium impetratur.*
2 *Dictio* tunc *denotat extremitatem temporis.*
3 *Dictio* immediate, *denotat actum immediate præcedentem.*
4 *Annalis pacifiens poſſeſſor non dicitur ille, cuius beneficium ab alio poſt annum fuit poſſeſſum.*
5 *Gratia* perinde valere *ſubiacet Regulę de annali, ſi vigore primæ gratiæ poſſeſſor non erat pacificus.*
6 *Ratificatio impetratæ commiſſionis iactationis, & iactationum ſufficit ad effectum Regulæ de annali.*

DECISIO CCCXXXII.

DOmini, ommiſſo primo motiuo *deciſionis*, an prima poſſeſſio Antonij ei ſuffragaretur, ex quo fuit capta dum Petrus erat in poſſeſſione, ad effectum tamen, quod Coſmæ non obſtaret *Regula de annali*, dixerunt ſufficere, quod de tempore ſecundæ gratiæ Coſmæ, in qua obtinuit ſubrogari in iuribus Petri, Antonius non eſſet annalis pacificus poſſeſſor, quod deprehenditur ex eo, quia ſecundo loco cœpit poſſeſſionem 22. Septembris 1599.

Pars I.

& 20. Iulij 1600. ipſemet commiſit cauſam iactationis, & iactationum. Vnde cùm de tempore commiſſionis nondum eſſet annalis pacificus, ſuperueniente gratia Coſmæ, ipſi
1 agenti *Regula* non obſtat, * ex quo illa ſolum tuetur poſſeſſorem per annum immediatè præcedentem, qui incipit à die poſſeſſionis illius cuius beneficium impetratur, & terminatur poſtquam completus eſt annus pacificæ poſſeſſionis, antequam beneficium ſic poſſeſſum alter impetret, vt per *Mandoſ. ſuper regula de annali quæſt. 19. n. 1. & 3. verſ. quoad aliud.*

Neque facit, quod ante ſecundam poſſeſſionem Antonius fuit pacificus poſſeſſor, quia vt dictum eſt, Domini non firmarunt, an dicta poſſeſſio ei ſuffragaretur, ſed vtcumque ſit non poterat ſuffragari ad effectum quòd Coſmæ obſtaret *Regula de annali*, cùm requirat annalem poſſeſſionem pacificam immediatè præcedentem gratiam impetrantis, & ſic gratiam Coſmæ. Et hoc innuunt verba *Regulæ*, videlicet *ſtatuit, & ordinauit, quod quicunque beneficium tunc per annum immediatè præcedentem,*
2 ponderando dictionem *tunc*, * quæ denotat extremitatem temporis impetrationis, contra quam datur de regula, & dictionem *immedia-*
3 *te* *, quę denotat annum immediatè præcedentem ipſam impetrationem, vt in puncto conſiderat *Verall. dec. 21. part. 3. per tot. Cæſar. de Graſſ. dec. 7. num. 2. & ſeqq. de cauſ. poſſ. & propr.* vbi quod non dicitur annalis pacificus poſſeſſor ad effectum *Regulæ* ille, cuius beneficium poſt annum ab alio fuit poſſeſſum, & quòd paſſim in Rota practicatur, quod ad effectum *Regulæ* debeatur probari pacifica poſſeſſio in anno immediatè præcedenti impetrationem. Hinc per prædictas rationes *Rota* reſoluit *coram bo. me. Bubulo in cauſa Brixien. parochialis 2. Iunij 1587.* quod gratia *perinde valere* obtenta ab impetrante non ſubiaceat *Regulæ de annali*, ex quo vigore primæ gratiæ iam poſſeſſor non erat pacificus, & conferunt notata per *Sarnen. ſuper hac regula q. 77. & per Mandoſ. quæſt. 21.* qui concludunt per dictas rationes non ſufficere annum continuum.

Neque etiam facit, quòd commiſſio iactationis, & iactationum fuerit impetrata ab aſſerto Procuratore, quia ſufficit ad effectum *Regulæ*, cùm Antonius ratam habuerit ante annum completum *Sarn. ſuper dicta regula de annali quæſt. 49. per tot.* & quod ratificatio ſufficiat ad effectum litis, dicit *Verall. deciſ. 165. par. 2.*

SPOLETAN. LAVDI.

Lunæ 12. Februarij 1607.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Nemo cogitur ſtare in communione.*

2 *Arbitris in rebus parui præiudicij creditur.*
3 *Nota quòd in cauſis leuibus Rota amat concordiam.*

DECISIO CCCXXXIII.

VIſum fuit Dominis, laudum eſſe iuſtum. Nam cùm arbitri condemnent Iuliam hæredem patris ad ſoluendum medietatem mobilium Martinæ, & ſcuta tria pro medietate Ferratæ, & appodij, vt in 1. *&* 2. *cap.* & præcipiant, quod prædium commune diuidatur, vel partibus nolentibus illud diuidere, diuidantur fructus, circa hæc capita de iuſtitia dubitari non poteſt, quia Andræas earum pater dedit ipſis in dotem pro qualitate floren. 300. & poſt eius obitum reſiduum bonorum, reſeruata ſibi facultate teſtandi per flor. 100. Vnde cùm hæc bona demptis flor. 100. ſpectarent ad dictam Iuliam, & Martiam, benè
1 pronuntiatum fuit, eſſe diuidenda, * cum nemo cogatur perſtare in communione *Corn. conſ.* 54. *num.* 1. *lib.* 1. & quantitas mobilium ſatis iuſtificatur ex inuentario, Et quoad fer-
2 ratam, agitur de tam parua ſumma, * vt credendum ſit arbitris atteſtantibus de confeſſione Iuliæ *Abb. conſ.* 64. *col.* 3. *ant. med. verſ. item videtur in hoc credendum.*

In tertio quoque capite laudum eſt iuſtum, quia cùm in eo habeatur, quòd vtraque pars participet pro rata de penſione domus, non eſt præcluſa via, quin Iulia poſſit participare pro portione ſibi alias aſſignata pro flor. 300. occaſione ſuarum dotium, & pro alia medietate vigore inſtrumenti dotalis, quæ ſibi erat
3 debita poſt obitum patris, cùm laudum recipiat interpretationem, & declarationem à iure *Anch. conſ.* 60. *num.* 7.

Et quoad fructus agri, quos Iulia dicit, Martiam percepiſſe, hoc non probatur ex teſtibus per ipſam datis, & ideo reſultat iuſtitia laudi in hoc capite, in quo vtraque pars abſoluitur.

Quoad Florenos 100. in quibus fuit inſtituta Iulia non negat Martia, et eſſe debitos, ſed de his non tractat laudum, & Martia ipſa prætendit reſiduum ſuæ dotis. Vnde ordinarunt Domini cùm agatur de paupere regno, quod circa hæc capita abſque lite omninò partes concordentur.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Ven. 16. Februarij 1607.

ARGVMENTVM.

Pro obtinenda reſtitutione in integrum aduerſus aditionem hæreditatis paternæ requiritur læſio, & minor ætas.

SVMMARIVM.

1 *Aetas probatur per teſtes, & ex fide baptiſmi, num.* 2.
3 *Quadriennium datur ad petendam reſtitutionem in integrum.*
4 *Teſtes de certa ſcientia, & de credulitate iunguntur ad faciendam plenam probationem.*
5 *Reſtitutio in integrum datur minoribus ex cauſa iuuenilis imprudentiæ, etiam ſi ſemel fuerit petita, & denegata, & non appellatum.*

DECISIO CCCXXXIV.

IN diſputatione dubij, An Marco, & Octauio eſſet danda reſtitutio in integrum aduerſus aditionem hæreditatis paternæ, Domini 19 *Ianuarij* 1601. non dubitarunt de minori ætate Octauij, ſed de minori ætate Marci & de læſione, quæ duo copulatiuè requiruntur ad effectum reſtitutionis in integrum, ex allegatis in dicta *deciſione*. Hodie autem ſatis etiam conſtat de minori ætate Marci ex
1 depoſitione duorum teſtium, qui bene deponunt, ſu ſe natum de menſe Septembris anni 1578. *l. omnes vbi Caſtr. numer.* 7. *C. de his qui ven. ætat. impetr. Bart. in l. de ætate num.* 7. *ff. de minor. Soc. iun. conſ.* 3. *num.* 12. *lib.* 2. Vnde cum Marcus ſit natus de anno 1578. vt
2 ex teſtibus, Octauius vero de anno 1580. * vt ex fide Baptiſmi, ſatis reſtiturio fuit petita
3 ante ælapſum quadriennium, * quod datur ad petendam reſtitutionem, cùm poſt completam minorem ætatem adhuc non ſit lapſum. Cum enim ſit probatum principium temporis, probatur etiam finis *Bald. in l.* 2. *num.* 2. *C. de temp. appell.*

Difficultas igitur conſiſtebat in læſione, quę
4 videbatur ſatis probata ex depoſitione primi teſtis, qui deponit, quod Pacificus pater dicti Marci, & Octauij nihil habebat de proprio, ſed omnia bona ei fuerant relicta à Marco patre. Er quamuis iſte teſtis ſit vnicus, concurrit tamen dictum ſecundi teſtis deponentis de credulitate, & quod alias firmatum fuit 18. Aprilis 1603. quòd Pacificus ludendo, & bibendo conſumpſit omnem ſubſtantiam. Vnde non eſt veriſimile, quòd ipſe acquiſiuerit bona, ex quibus ſatis apparet læſio dictorum Marcij, & Octauij.
5 Neque facit, quòd ſemel in partibus reſtitutio fuerit petita, quia non apparet fuiſſe denegatam, & ſi de hoc conſtaret, etiam quod non eſſet appellatum, adhuc eſt danda reſtitutio in integrum Marco, & Octauio ex cauſa iuuenilis imprudentiæ ex alleg. per *Oddum de reſtit. in integr. par.* 1. *quaſt.* 16. *art.* 2. *num.* 14.

Et ita fuit reſolutum in maximam contumaciam alterius partis.

ROMANA VINEAE.

Lunæ 19. Februarij 1607.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Pacta illicita, quæ non ſunt contra ſubſtantiam venditionis vitiantur, & non vitiant.*

DECISIO CCCXXXV.

DOmini dixerunt; ſententiam Rotalem eſſe confirmandam, quia ex elaboratiſſima *deciſione bon. mem. D. Litta* apparet, non conſtare de læſione prætenſa. Et licèt hodie opponatur, plura pacta fuiſſe appoſita in
1 venditione, quæ de iure non ſubſiſtunt,* tamen quicquid dicendum ſit, ſatis eſt, quod non ſunt contra ſubſtantiam venditionis, & propterea licèt poſſent vitiari, non tamen vitiare ipſam venditionem. Et iſtis pactis etiam fuit reſponſum in *deciſione bon. mem. D. Litta*, & hodie agitur tantùm ſuper læſione.

CALAGVRITANA IVRIS PROVIDENDI.

Ven. 9. Martij 1607.

ARGVMENTVM.

Plures ſententiæ poſſunt ferri ab eodem Iudice quando capitula ſunt diuiſa. Quando autem capitula dicantùr diuiſa.

SVMMARIVM.

1 *Sententia ferri debet ſuper toto eo quod petitur, aliàs non valet.*

2 *Iudex bene vel malè iudicans, officio ſuo functus eſt.*

3 *Sententiæ plures fieri poſſunt ab eodem iudice, quando capitula ſunt diuerſa.*

4 *Diuerſa capitula dicuntur, quando ex diuerſitate factorum ſeparationem recipiunt. Item quando quodlibet capitulum determinatur de per ſe, & ab alia determinationem non recipit.*

5 *Prouiſio facta ab exiſtente in quaſi poſſeſſione conferendi ſuſtinetur.*

DECISIO CCCXXXVI.

DOmini dixerunt, iuriſdictionem non fuiſſe conſumptam itaut ſit præcluſa facultas cognoſcendi ſuper Breui San.me. Clem. VIII.
1 dati die 4. Maij 1592. Nam licèt regula ſit,* quòd ſententia debeat ferri ſuper toto eo quod petitur, aliàs non valet *l. in hoc iudicio ff. fam. erciſc. l. etiam* §. 1. *ff. de minor.* cum allegatis per *Felyn. in cap. cùm inter num. 6.*
2 *de ſent. & re iud.** Et iudex ſiue bene, ſiue malè iudicauerit, officio ſuo functus ſit,
3 *l. Iudex poſtea quam 55. ff. de re iud.** tamen dicta regula non procedit, quando capitula ſunt diuiſa, quia tunc plures ſententiæ poſſunt ferri ab eodem iudice *Ioannes Andreas in d. cùm inter numer. 12. verſ. ſi autem plura capitula, & num. 13. Butr. num. 26. circ. med. verſ. poteſt tamen poſteà articulum non dictum & per tot.* bene *Imol. num. 12. verſ. ſi autem petitio continet plura Abb. num. 2. Fel. num. 6. Bald.*
4 *in l. 2. num. 6. C. de re iud.** Diuiſa autem capitula tunc dicuntur, quando ex diuerſitate factorum ſeparationem recipiunt *Bald. in d. l. 2. nu. 5.* vel quando vnum ab alio determinationem non accipit, ſed quolibet per ſe, vt per *Fel. in d. c. cùm inter num. 7.* prout in caſu iſto, quia ſententia lata per Illuſtriſſimum D. Cardinalem Seraphinum eſt ſuper inualiditate Motus proprij Sixti V. ſuper modo conferendi, imponendo ſilentium Epiſcopo, & ab eo prouiſis. Et propterea cùm poſtmodùm bo.me. Litta pronunciauerit per ſententiam diffinitiuam, literas S. mem. Clem. VIII. in forma Breuis datas 28. Aprilis 1596 eſſe canonicas, & iuxta illarum tenorem eſſe prouidendum, non inde ſequitur, quòd etiam pronunciauerit ſuper breui dato die 4. Maij 1592. per quod inualidantur prouiſiones factæ vigore Motus proprij Sixti V. itaut beneficiati non poſſint audiri ſuper iſto puncto particulari, & ſeparato, quia ſtant ſimul, quòd Motus proprius Sixti V. non ſuſtineatur, & tamen prouiſiones factæ illius vigore
5 ſuſtineantur tanquam factæ ab illo, qui erat in poſſeſſione conferendi illo modo *Calder. conſ. 23. de præben. Rota dec. 491 de reſcr. in antiq.* & fuit latè deductum *coram me* in cauſa *Celſonen. Præceptoriæ 2. Iunij præteriti.*

Neque facit, quòd ex quo Illuſtriſſimus Seraphinus pronunciauit Motum proprium Sixti V. eſſe inualidum, & bo. me. Litta Breue Clem. VIII. dato 28. Aprilis 1595. eſſe exequendum, per quod forma prouidendi præſcribitur, & finis litibus imponitur cum clauſula *ſublata*, inde ſequitur, quòd etiam ſuper prouiſionibus iam factis per Epiſcopum ſit pronunciatum, & propterea conſumpta iuriſdictio ex allegatis per *Fel. loca proxime citato num. 7. poſt med. verſ. 2. reſtringe vſque ad finem*; quia hæc procederent, ſi data inualiditate Motus proprij Sixti V. ſequeretur etiam, prouiſiones eius vigore factas fuiſſe inualidas; ſed cùm hoc non ſequatur, vt dictum eſt, poteſt propterea ſuper hoc capite ſeparato & indiuiſo cognoſci, cùm quoad illud non dicatur conſumpta iuriſdictio.

Nec denique refragatur, quòd per dictum Breue de anno 1596. videbatur finis impoſitus litibus; quia videbatur Dominis, eſſe intelligendum quoad lites prouenientes ex modo conferendi, non autem, quòd prouiſi non poſſent audiri ſuper collationibus ſibi factis vigore Motus proprij Sixti, an ſuſtinerentur ratione bonæ fidei collatoris, vel ex alio capite, & per conſequens, an illi obſtet Breue 4. Maij 1592. per quod dictæ prouiſiones inualidantur. Et de hoc etiam poterit particulariter videri, dum cognoſcetur ſuper dicto Breui.

SYRACVSANA QVARTAE.

Merc. 14. Martij 1607.

ARGVMENTVM.

In tota hac deciſione agitur, ex quibus actibus lis cenſeatur inducta, ad effectum interrumpendi præſcriptionem.

SVMMARIVM.

1 *In probanda conſuetudine tempus litis demendum eſt.*
2 *Exequutio citationis ſufficit ad inducendam litis pendentiam, itaut nihil ea pendente debeat innouari tam ex parte actoris, quàm rei. Ex parte verò actoris ſufficit citatio, etiam quòd non ſit exequuta.*
4 *Litis conteſtatio requiritur ad effectum vt lis interrumpat præſcriptionem.*
5 *Lis regulariter habet initium à litis conteſtatione*
6 *Quando lis dicatur conteſtata, vide remiſſiuè,*
7 *Quarta Epiſcopalis non debetur de legato pio facto pro ornatu corporis Chriſti,*
8 *Concordia, & tranſactiones fieri poſſunt pro lite præſente, & pro futura.*
9 *Lis dicitur conteſtata per reſponſionem factam petitioni.*
10 *Lis dicitur deſerta ex non proſequutione per annum, vel per biennium ex cauſa.*
11 *De nullitate dari poteſt vſque ad 30. annos.*
12 *Iudices de neceſſitate in pronunciando non ſequuntur informationes procuratorum, & aduocatorum.*
13 *Sententia lata ad fauorem præſcribentis non interrumpit præſcriptionem.*
14 *Nullitatis obiectio litem non inducit.*
15 *Poſt rem iudicatam, ad hoc vt extinguatur lis, fauore actoris requiritur exequutio, ſecùs fauore rei.*

DECISIO CCCXXXVII.

CVm Reuerendiſſimus Dominus Epiſcopus
Syracuſan. prætendat, ex teſtibus probaſſe
conſuetudinem percipiendi quartam ex lege-
1 tis ijs,* & quia ex tempore, de quo teſtes
deponunt, eſt demendum tempus litis, vt
per *Bar. in l. Celſus num. 26. & ſeqq. ff. de
vſucap.* ideo dubitaui, an conſtaret de tali
lite ante annum 1532. quæ ſuffragetur Ciui-
tati Noti in caſu, de quo agitur. Et cùm plu-
ra deducerentur, Dominis non placuit, eſſe
inductam litem ex monitorio exequuto per
Epiſcopum 1508. in *ſummario num. 5.* con-
tra Capellanos ſancti Nicolai, vt ſoluerent
quartam de quodam legato pio, nec ex alio
monitorio exequuto per eundem Epiſcopum
de anno 1510. contra hæredes cuiuſdam ad
ſoluendum quartam de legatis pijs, vt in
ſummario num. 6. nec minùs ex alia citatione
cum inhibitione obtenta de anno 1520. vt
in *ſummario num. 3.* per Ioannem Menzullo
contra Epiſcopum, occaſione cuiuſdam decre-
ti (de quo tamen non conſtat) de ſoluendo
2 certam quantitatem pro quarta.* Nam licèt
ad effectum, quòd lite pendente nihil debeat
innouari, ſufficiat exequutio citationis, per
quam reus poſſit inſtrui ſuper quibus in iudi-
3 cio conuenitur *Clem. VIII. vt lit. pend.** & reſ-
pectu actoris, nec requiratur exequutio *Ro-
ta dec. 6. vt lit. pend. in no. Rom. conſ. 330.
numer. 2. ante finem, verſ. illud autem,* cum
alijs latè deductis in cauſa *Terdonen. fru-
ctuum 28. Ianuarij 1577 coram bon. memor.
Lauretano,* & latè proſequitur *Lancell. de
4 attent. par. 2. cap. 4. in præfat. num. 36.** Ad
effectum tamen interrumpendi præſcriptio-
nem, & ſic, quod teſtes non probent, quaſi
deponant poſt litem motam, requiritur litis
conteſtatio *l. motæ litis 26. vbi Bald. Salyc.
5 & alij C. de re. vendic.** Regulariter enim lis
ab eius conteſtatione initium habet *cap. ex
parte 2. & ibi latè gloſſ. fin. de verb. ſignific. &
6 not. Veſtr. in praxi lib. 8. cap. 4. nu. 23.** Hic
autem lis non fuit conteſtata, cùm non con-
currant ea, de quibus per *Caſtren. in conſil. 402.
num. 2 verſ. 2. probatur lib. 1.* vt per *Rom. conſ.
174. num. 5.* Nec etiam aliquibus ex Dominis
videbatur adeſſe litem ad effectum, de quo agi-
tur, ex petitione facta de anno 1529. ſuper
reuocatione ſequeſtri, & quòd declaretur,
quòd de legato pro ornatu corporis Chriſti
quarta non eſſet debita, & ſententia ſuper hoc
lata, in qua fuit declaratum, quartam in hoc
7 caſu non deberi, vt in *ſummario num. 2.** quia
iſte videbatur caſus ſpecialis, nempe, quod
quarta non deberetur de legato facto pro di-
cto ornatu. Sed quia non erat expeditum, an
hæc ſententia eſſet in forma probanti, ideo, ſi
opus erit, de hoc poterit particulariter vide-
ri, quia non omnes Domini conſiderauerant
iſtum caſum litis. Nec inſuper poteſt colligi
aliqualis ex c. 12. concordiæ initæ de anno
1532. vt in *ſummario numer. penult.* in quo ca-
uetur, quòd circa facultatem exigendi quar-
tam debeatur coſultari cum ſanctiſſimo, cu-
8 ius ordini Epiſcopus acquieſcit,* quia con-
cordiæ, & tranſactiones ſolent fieri non ſolùm
pro lite pendente, ſed etiam pro futura *l. 2.
vbi DD. C. de tranſact.* An autem ex iſta tran-
ſactione Epiſcopus fuerit effectus malæ fidei
poſſeſſor, itaut conſuetudo, ſi qua poſteà in-
ducta fuerit, ei ſuffragari non poſſit, Domini
dixerunt, non eſſe præſentis inſpectionis, cum
quæratur ſolùm, an conſtet de lite ad effe-
ctum prædictum.

Difficultas igitur fuit reſtricta ad litem
motam per Epiſcopum de anno 1516. vt in
ſummario numer. 4. Petijt enim contra Ber-
nardum de Vrſo quartam legatorum pio-
9 rum per Ioannem eius fratrem relictorum,*
& monitorium fuit exequutum, & reſponſum
pro parte Bernardi; vnde negari non poteſt,
quin lis fuerit conteſtata *l. 1. C. de lit. con-
teſt. cap. 1. eodem tit. Caſtr. & Rom. locis præci-
tatis,* & inde fuit lata ſententia de anno 1517.
ad fauorem Epiſcopi, & ab ea appellatum,
& introducta cauſa in Curia Metropolitana
Montis Regalis, & de anno 1519. per dictam
Curiam fuit reuocata prima ſententia, quæ
nulla fuit declarata, & data abſolutoria Ber-
nardo, & contra hanc ſententiam pro parte
Epiſcopi fuit dictum de nullitate, & ſi qua
erat,

Digitized by Google

erat, ab ea appellatum, & licèt non conſtet
de proſequutione appellationis, tamen cùm
eſſet fuiſſet dictum principaliter de nullitate,
10 licèt fuerit deſerta cauſa appellationis * cùm
nec infra annum, nec infra biennium quod ex
cauſa datur, appareat de proſequutione *cap.
cùm ſit Romana, &c. ex ratione de appellat.*
11 non tamen fuit deſerta cauſa nullitatis, *
cùm de nullitate poſſit dici vſque ad 30. annos
*Franc. in cap. dilecto num. 171. de appell.
Marant. in praxi par. 6. tit. de ſent. num. 153.*
& fuit latè deductum in cauſa *Placentina
parochialis de Malpartida 1. Decembris* 1603.
coram bon. mem. Lata. Et ſic iſta lis ſuper nullitate
non ſolùm durauit vſque, ſed etiam
poſt annum 1532.

Neque placuit Dominis, quòd Bernardus
denegaret ſolutionem quartæ, non ex eo ſolum,
quòd non eſſet debita Epiſcopo, ſed ex
remiſſione anteceſſoris, & alijs etiam de cauſis,
vt in *ſummario* Epiſcopi *numer.* 12. quia
dicebant Domini, quòd iſte eſt actus extraiudicialis
continens allegationes procuratorum,
& aduocatorum, qui dicunt in iure, & in facto:
& deducunt motiua, ex quibus nō poteſt con-
12 cludi, proſequutionem litis eſſe reſtrictam, *
quia Iudices iſta pro neceſſe in pronunciando
non ſequuntur vt per *Gemin. in cap. duobus
num. 9. de reſcr.* qui dicit, quòd nec Auditores
Rotæ ſemper volunt inſiſtere ſuis *deciſionibus*.

Neque facit, quod ſententia fuit lata ad fa-
13 uorē * Epiſcopi, & ideo nō fuit interrupta præſcriptio
vt per *Felyn. in cap. illud nu. 17. verſ. 14.
concl. de præſcript. Conan in reg. poſſ. p. 2. §. 12. nu.
4. verſ. concl. ibi hanc item ſecundam concluſionem*
quia vltima ſententia fuit pro Bernardo Vſo
reo, vt ſatis eſt; quòd cùm iudicium non fuerit
terminatum de anno 1532. lis duraret de eo
tempore.

Dicebat tamen vnus ex Dominis, quòd Epiſcopus
Syracuſanus dixit de nullitate ſententiæ
Metropolitanæ, & ſi qua erat, appellabat ad
Illuſtriſſimum Proregem, & ſic hæc appellatio
non poteſt ei ſuffragari, ex quo nō fuit appellatum
ad Iudicem Eccleſiaſticum, cùm materia
eſſet de foro Eccleſiaſtico. Et inſuper dicebat,
quòd licèt Epiſcopus per 30. annos poſſet
14 dicere de nullitate, * tamen nullitas obiecta
non inducit litem per doct. *Bald. in Auth. quæ
ſupplicatiō nu. 4. C. de precibus Imp. offer.* Quia
aut ſententia valuit, & non pendet iudicium,
aut ſententia non valuit, & ſic non inducitur
pendentia ratione nullitatis motæ, ſed ratione
primæ cauſæ, Quæ eo magis videtur procedere
ad effectum, de quo agitur.

Nec poteſt ſuffragari Epiſcopo, quòd res iu-
15 dicata non extinguit * litem, niſi ſequatur executio,
quia hoc procedit in actore, ſecus in
reo, qui eſt in poſſeſſione, qui non eget executione,
& ita loquitur *Mohed. dec. 3. nu. 3. vlt. lit.
pen. Put. dec. 213 nu. 7. lib. 2.* Vnde ſuper hoc
motiuo, quòd videtur releuans, pars poterit
particulariter audiri.

Alia, quæ deducebantur pro parte Epiſcopi
ad oſtendendum, conſuetudinem fuiſſe probatā
per ſcripturas, non ſunt præſentis inſpectionis,
quia an fuerit offuſcata per præſentem litem,
erit particulariter agendum.

PORTVGALLEN. PENSIONIS.

Ven. 23. Martii 1607.

ARGVMENTVM.

Aliqua de remiſſoria.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa cenſetur profana, quæ non eſt ſuper titulo beneficij.*
2 *Remiſſoria in profanis conceditur abſque fumo, ſi articuli ſunt releuantes.*
3 *Propter præſumptam calumniam, remiſſoria non facilè denegatur.*
4 *Remiſſoria quando diu in partibus fuit agitata cauſa, ſecus ſi ſuper diuerſis.*

DECISIO CCCXXXVIII.

Domini dixerunt, remiſſoriam eſſe dandam
quia cùm cauſa ſit profana talis enim cen-
1 ſetur omnis cauſa, quæ * non eſt ſuper titulo
2 beneficij *Verall. dec. 99. p. 1.* * Solet dari abſque
fumō, modo ſit releuans *Mohed. dec. 199. nu. 4.
Caput. dec. 68. lib. 3.* Hic autem releuantia ſatis
apparet, ex quo articuli tendunt ad tollenda
omnia firmata in *deciſione*. Et licèt hoc ſapiat
3 calumniam, * tamen ob præſumptam calumniā
Rota non ſolet denegare remiſſoriam. *Ægid. de.
624.* quæ tamen etiam hic videbatur ceſſare,
cùm etiā in partibus fuiſſet petitum, huiuſmodi
articulos admitti.

Neque facit, quòd ex quo lis fuit diu agitata
4 in partibus, & nihil probatum, * remiſſoria debet
denegari *Verall. dec. 63. par. 3.* quia regula
ceſſat in hoc caſu; nam in partibus non fuit
actum ſuper negotio principali. Vltra quòd
cum Bernardus obtinuerit ſententias ad ſui fauorem,
ceſſat prædicta regula, vt fuit firmatum
in cauſa *Bononienſi cenſus 17. Nouembris* 1600.
coram R. P. D. M. Sacrato, & in cauſa *Auguſtana
ſepulturæ 20. Nouembris præteriti coram R. P. D.
meo Ludouiſio.*

CORDVBEN. REDECIMARVM.

Lunæ 26. Martij 1607.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de remiſſoria.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria propter maximam calumniæ præſumptionem denegatur.*
2 *Remiſſoria in eadem inſtantia ſuper eiſdem articulis iteratò dari non ſolet.*
3 *Teſtes non ſunt interrogandi de ijs, quæ reſpiciunt ius.*

DE-

Digitized by Google

DECISIO CCCXXXIX.

EPiſcopus, & Capitulum Corduben. prætendunt ſibi deberi certam decimam, redecimā nuncupatam. Et cùm diu cauſa fuiſſet agitata in partibus, & deinde in Rota, & tam in partibus, quàm in Rota vigore remiſſoriæ plures teſtes fuerint examinati, hodie de nouo petebatur remiſſoria ſuper articulis, ſuper quibus iam fuerat examinatum, & ſuper articulis nouis, qui idem continent in ſubſtantia cum articulis datis in partibus & in Rota contra illos, qui de nouo ſunt in cauſa; & prætendebatur quoque, poſſe citari illos, qui ab initio fuerunt in cauſa. Et Rota cenſuit, remiſſoriam non eſſe concedendam, quia cùm hoc ſit vnicum ius, & fuerint in partibus plures teſtes exami-
1 nati, * & deinde conceſſa remiſſoria in Rota, ex iſto modo procedendi oritur maxima præſumptio calumniæ, ex qua receditur à regula, quòd propter præſumptam calumniam non de facili denegatur remiſſoria, vt fuit reſolutum in cauſa *Caurien. iuriſdictionis 16. Febr. 1587. coram bon. mem. Orioleu.* & in cauſa *Pam-*
2 *pilonen. de Stella 23. Iunij 1603. coram me.* * Et intrat alia regula, quòd remiſſoria in eadem inſtantia ſuper eiſdem articulis iteratò dari non ſolet *Ægid. dec. 624. ante fin.* Et eo amplius viſum fuit, remiſſoriam eſſe denegandam, quia nec exprimuntur illi, qui de nouo ſunt in cauſa, vt Ciuitas, quæ aſſumpſit eorum defenſionem, iura ſua poſſit teneri. Et quia quatenus articuli eſſent noui, dum prætenditur probari redecimam, verè eſſe decimam, eſt quid
3 iuris, * de quo teſtes non ſunt interrogandi.

Non obſtante, quòd prædicta procedunt reſpectu illorum, qui de primò loco fuerunt in cauſa, ſecùs reſpectu illorum, qui ſunt de nouo in cauſa, quia potiùs ea bene militant reſpectu omnium.

TAVRINEN. DECIMARVM.

Ven. 30. Martij 1607.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio ſuper decimis non confirmata authoritate Apoſtolica non egreditur ſuum authorem.*
2 *Confirmatio Apoſtolica non præſumitur ex curſu temporis, ceſſante obſeruantia, quæ non debet eſſe turbida.*
3 *Sententia lata ad fauorem poſſeſſoris, non interrumpit præſcriptionem.*

DECISIO CCCXL.

DOmini dixerunt, tranſactionem non obſtare moderno parocho, quia cùm non habeat
1 confirmationem Papæ, * non egreditur ſuum auctorem *c. de cætero de tranſact. c. veniens eodem tit.* quod propriè loquitur in decimis, & fuit latè deductū *coram me in cauſa Mediol.*
2 *decimarum 10. Aprilis anni præteriti.* * Neque etiam hic confirmatio Papæ præſumi poteſt ex curſu temporis, ceſſante obſeruantia, cùm lis fuerit mota ſuper hac tranſactione de anno
3 1572. *Felin. in c. Albericus num. 3. de teſtibus.* * Nec Eleemoſinario ſuffragatur reſpōſio, quòd lis fuit terminata ad fauorem poſſeſſoris, & propterea præſcriptio non fuit interrupta *Fel. in c. illud num. 17. verſ. 14. concl. de præſcript. Balbus in tract. de præſcript. p. 3. 6. partis principalis quæſt. 4. numer. 37. Verall. dec. 163. par. 2.* quia nō fuit lis terminata ad fauorem poſſeſſoris, ſed ordinatum, quòd certa quantitas vini, & tritici ſolueretur per modum prouiſionis, donec aliter fuerit declaratum, & hæc ordinatio non fuit iuxta tenorem tranſactionis. Vnde dici non poteſt, litem fuiſſe terminatam ad fauorem poſſeſſoris. Vltra quòd, cùm fuerit facta alia tranſactio de anno 1575. ſatis apparet, fuiſſe receſſum à prima, ita vt non poſſit conſiderari, an habuerit obſeruātiā. Vel ſaltem obſeruantia primæ tranſactionis redditur turbida, vt fuit conſideratum in cauſa *Romana Caſalis Turris Vergatæ 19. Iunij præteriti coram me.*

OVETEN. MERCEDIS.

Lunæ 2. Aprilis 1607.

ARGVMENTVM.

Procuratori an debeatur ſalariū poſt illius reuocationem.

SVMMARIVM.

1 *Procurator poſt litem conteſtatam ex cauſa poteſt reuocari.*
2 *Procurator non poteſt retinere proceſſus, & inſtrumenta pro ſalario, ſecùs pro expenſis. Et in caſu retentionis principalis offerendo debitū, poteſt ſe ab illo liberare numer. 3.*
3 *Procurator reuocatus quoad vnam cauſam, non cenſetur reuocatus quoad alias. Niſi reuocatio ſit generalis, & eo tempore nulla alia cauſa agitaretur.*

DECISIO CCCXLI.

DOminis perſtiterunt in reſolutia, quòd domino Iacobo poſt reuocationem non ſit
1 debitum ſalarium, * quia etiam quòd litem fuiſſet conteſtatus, tamen ex cauſa potuit reuocari *c. 2. de proc. in 6.* in preſenti autem caſu ſatis interuenit iuſta cauſa, ex quo Iacobus mouit litem Capitulo ſuper ſalario, petendo maiorem ſummam, quàm promiſſam, & alia petendo, quæ præbuerunt iuſtam cauſam reuocandi, vt dicitur in alia *deciſione.*

Neque facit, quòd mandatum de reuocādo fuit datum 8. Nouembris, quo tempore Capitulum non potuit habere notitiam de lite mota per Iacobum, cùm obtinuerit monitoriū die 12. Octobris, quia ſufficit, quòd tunc Capitu-

Digitized by Google

pitulum potuit habere aliquam notitiam prætenſionum Iacobi, prout ex multis apparet habuiſſe. Vnde ſaltem ſequuto effectu,hæc poteſt dici iuſta cauſa reuocationis ex traditis per *Innoc. in. cap. cùm nobis num. 2. de elect.*

Neque etiam facit, quód Iacobus proteſtatus fuit, non admitti reuocationem, niſi ſibi fuerit ſatisfactum de expenſis, & ſalario, quo caſu lis ab eo non erat transferenda pendente lite ſuper expenſis ex alleg. in alia *deciſione*; quia hæc obiectio tollitur ex reſponſione data
2 in eadem *deciſione*, * ſcilicèt, quod pro ſalario non datur retentio litis, & ſic proceſſuum, & inſtrumentorum, licet ſecus ſit pro expenſis, & in omnem euentum Iacobus non fuit proſequutus iudicium ſuper retentione cauſæ, ſed alius conſtitutus procurator comparuit, & cauſam agitauit, ſed proſequutus fuit iudicium iam intentatum ſuper ſalario ſibi promiſſo, & deſtributionibus, & poſtmodum coram me cœpit prætendere ſalarium poſt reuocationem. Vnde cùm Capitulum habuerit iuſtam cauſam reuocandi, ſibi imputet Iacobus ſi non fuit proſequutus iudicium ſuper retentione cauſæ, donec de expenſis, & ſalario ſibi ſatisfieret. Et hæc eo magis procedunt, quia ſi fuiſſet proſequutus iudicium, erat cau-
3 tum Capitulo, quod poterat ſe liberare * offerendo ſe paratum ſoluere *l. niſi dominus ff. de proc.*

Minùs facit, quod Iacobus erat ſubſtitutus
4 ad omnes cauſas,& cum fuerit reuocatus quoad cauſam cum Vergantia, in alijs non cenſetur reuocatus *Rot. dec. 18. & 22. de proc. in nou.* quia tunc non aderat alia cauſa Capituli, & cũ cauſa reuocationis eſſet generalis,& non ſpecialis quoad cauſam Vergantiæ, præſumitur reuocatus quoad alias cauſas futuras ex cauſa, quæ ſuperuenit, quæ ſi ab initio adfuiſſet Capitulum illum Procuratorem non conſtituiſſet *Alciat. de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 36. ant. fin.* Et hæc abſque difficultate procedunt, cum non conſtet, Iacobum ſe amplius ingeſſiſſe in cauſis Capituli, nec aliquid feciſſe, licet appareat, cum fuiſſe citatum.

ASCVLANA PECVNIARIA.

Lunæ 2. Aprilis 1607.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Idoneus fideiuſſor dicitur ille, vel qui eſt ſatis quoad diuitias, vel qui ab alijs eſt approbatus.*
2 *Emens nomine alterius, ſed ſemper poſſidens & faciens ea, quæ veri domini faciunt, cenſetur alterius nomen ſimulatè appoſuiſſe, & ſi poſſideat rem, & pretium, tenetur ad fructus recompenſatiuos.*

DECISIO CCCXLII.

Fuit reſolutum,DD.de Vecchiarellis adimpleuiſſe promiſſionem ſuam de dando idoneum fideiuſſorem de euictione, cùm fideiuſſerit D. Lactantius, qui eſt idoneus pro ſumma, de qua agitur, vt deponunt tertius, & quartus
1 teſtis, & etiam ab alijs fuit approbatus. Idoneus autem fideiuſſor dicitur, vel qui eſt ſatis quoád diuitias, vel qui ab alijs eſt approbatus *l. ſi verò §. 1. ff. qui ſatid. cog.*

Dixerunt quoque Domini, Capitaneum
2 Theodorum teneri ad fructus recompenſatiuos, vt in *deciſione* facta 11. *Decembris præteriti* ex quo emit, vxore, & filio abſentibus, & ſemper remanſit in poſſeſſione percipiendo fructus, & alia faciendo, quæ veri domini faciunt. Vnde dicendum eſt, accommodaſſe inſtrumento nouem filiorum, ſimulatè ad aliquem finem ſibi notum, & in puncto conſiderat *Gabr. conſ. 52. num. 1. & ſeqq. lib. 2.* & eſt textus in *l. cum propria C. ſi quis alteri vel ſibi.*

Et ita fuit reſolutum, DD. de Mucchiarellis ſolis informantibus.

ROMANA CASALIS TVRRIS VERGATAE.

Lunæ 7. Maij 1607.

ARGVMENTVM.

Aliqua circa deuolutionem emphytheuſis.

SVMMARIVM.

1 *Emphyteota negligens in ſoluendo canones, poteſt præiudicare ſucceſſoribus.*
2 *Confeſſio defuncti non nocet ſucceſſoribus, quos non conſtat eſſe hæredes defuncti.*
3 *Emphyteoſis, in qua nulla habetur mentio hæredum, non eſt hæreditaria.*
4 *Emphyteuta primo loco vocatus non poteſt præiudicare deſcendentibus, ſi emphyteoſis eſt hæreditaria.*

DECISIO CCCXLIII.

Poſt reſolutionem factam, quod Monachis non obſtant tranſactiones de anno 1561. & de anno 1573. nec minus res iudicata, quæ allegabatur; dubitaui an intraret deuolutio. Et Domini negatiuè reſoluerunt, quia Petrus Coſcianus dedit caſale de quo agitur, Eccleſiæ, reſeruando eius filijs, & ipſis non exiſtentibus, prout non extiterunt, Ioanni Antonio nepoti vtile dominium, eiuſque filijs, & deſcendentibus in infinitum. Vnde ſequitur, quód cùm ſuperſit Vincentius iunior deſcendens à dicto D. Io. Antonio, Monachi ob lineam finitam nullam poſſint prætendere deuolutionem *Clar. in §. Emphyteuſis quæſt. 42.*

Neque facit, quod Caſale fuit deuolutum ob non ſolutionem canonum vſque de anno 1429. & facta tranſactio, & conceſſum vſque ad

ad tertium genus cum diminutione canonis,
& poſtmodum de anno 1533. fuit facta alia
tranſactio cum Thoma iuniore, & remiſſa
caducitas incurſa etiam ob non ſolutionem
canonis, qui etiam faſſus fuit in eius perſona
completum tertium genus. Et dubitari non
1 poteſt, * quin negligentia in non ſoluendo
canones potuerit præiudicare ſucceſſoribus
ex allegat. per *Corbul de cauſ. priuat. ob non
ſol. can. ampliat. 7. num. 1. & 2.* & per *Valaſc.
de iur. emphyt. quæſt. 49. num.* 2. Nam fuit reſ-
ponſum, quod de non ſolutione canonis con-
ſtat ſolum per confeſſionem tranſigentium,
qui confitendo non potuerunt præiudicare
ſucceſſoribus vocatis ex pacto & prouidentia
illius, qui conceſſit hæc bona Eccleſiæ. Et
2 debet probari aliunde, * cùm non appareat,
Vincentium eſſe hæredem patris, aut illorum
qui primo loco huiuſmodi cōfeſſiones fecerūt
ad *Text. in l. verba teſtamenti C. de teſtam. l. Im-
peratores §. 1. ff. de prob. bene Decian. reſp. 16. nu.
83. lib. 1.* Et in terminis fuit reſolutum in cauſa
Bonon. bonorum Emphyteoticorum 18. *Apr.* 1597.
3 *coram Illuſtriſſimo Pamphilio.* * Et cùm hæc
Emphyteuſis non ſit hæreditaria, ex quo nul-
la habetur mentio hæredum, ſed vocantur de-
ſcendentes *Clar. in §. Emphyteuſis quæſt.* 16.
verſ. Emphyteuſis non hæreditaria, ſed ſit anti-
qua, & deſcendentes ſuccedant ex pacto, &
4 prouidentia Patri, * non potuerunt prædicti
primo loco vocati eius naturā alterare in præ-
iudicium ſuorum deſcendentium, ſecundùm
opinionem omnium *DD.* vt per *Clar. in dicto
§. emphyteuſis quæſt. 16. verſ. & hæc quidem*
ibi *aut eſt ſimpliciter Alex. conſ. 106. num. 8.
& ſeq. lib. 4. Grat. conſ. 22. nu. 9. lib. 1. Corn.
conſ. 100. lib. 4. & Valaſc. de iur. emphyt. qu.
49. num. 9.*

Non obſtat, quod prædictæ tranſactiones
fuerunt obſeruatæ; quia fuerunt obſeruatæ
ab illis, qui tranſigerunt, qui ſi non potue-
runt præiudicare ſucceſſoribus tranſigendo,
nec minùs etiam obſeruando, maximè quia
Vincentius poſt obitum patris ſoluit partim
vigore tranſactionis factæ de anno 1561. &
partim vigore trāſactionis initæ de anno 1573

SABIEN. VILLETTARVM.

Ven. 18. *Maij* 1607.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio bonorum ad fauorem Communi-
tatis probatur ex teſtibus deponentibus
vt hic. Et quæ probatio præualeat.

SVMMARIVM.

1 *In concurſu melior, & fortior probatio eſt præ-
ferenda, & num. 8.*
2 *Poſſeſſio Communitatis probatur per teſtes dicen-
tes, Vniuerſitatem, & homines poſſediſſe, ſe-
minando, paſculando, &c.*
3 *Appoſitio cuſtodis arguit poſſeſſionem.*
4 *Teſtes vniuerſitatis pauciores deponentes contra-
rium in cauſa Vniuerſitatis illi quod deponunt
plures numero teſtes non ſunt integræ fidei.*
5 *Magis creditur teſtibus forenſibus contradicenti-
bus in cauſa Vniuerſitatis, quam teſtibus Vni-
uerſitatis.*
6 *Teſtium forenſium dicta ſupplent defectus te-
ſtium Vniuerſitatis in cauſa Vniuerſitatis.*
7 *Sententia antiqua inſeruit pro titulo.*

DECISIO CCCXLIV.

ROta cenſuit, Communitati Montorij dan-
dum eſſe mandatum de manutenendo in
1 poſſeſſione territorij Villettarum, quia licet
vtraque Communitas Montorij ſcilicet, &
Viuarij probet poſſeſſionem, tamen in con-
curſu eſt præferenda probatio Montorij, cùm
melioribus, & fortioribus probationibus ſit
munita *Bar. in l. ſi duo in princ. num. 4. verſ.
quandoque vterque ff. vti poſſid. Fel. in c. licet
cauſam num. 8. & ibi Dec. num. 90. de prob.*
Et maximè quia cum hac poſſeſſione concur-
rit etiam titulus, nempe conceſſio Abbatiæ
Farfenſis dicto *c. licet cauſam vbi Fel. col. 7.
in 4. cauſa Dec. num. 99. Ripa in l. naturaliter
§. nihil commune num. 100. ff. de acquir. poſ-
ſeſſione Caput. dec. 336. par. 2.*

De hac enim poſſeſſione Communitatis
Montorij deponunt primus *ſuper primo fol. 3.
ſuper primo & 2. fol. 6.* Tertius *ſuper 2. & 4.
fol. 13. 14. & 15.* iuxta 13. *fol.* 51. & alij te-
ſtes poſtmodum examinati, qui habentur in
eodem *ſummario*, nempe primus *ſuper 2. fol.*
83. tertius iuxta quartum, & *ſuper 2. fol. 3.
& 114.* & quartus iuxta 4. *fol. 128. &* Octauus
ſuper primo fol. 163. Qui teſtes benè probant
2 poſſeſſionem Communitatis, * cùm dicatur,
Vniuerſitatem, & homines poſſediſſe ſeminan-
do, paſculando, &c. *Corn. conſ. 299. num. 1.
lib.* 1. Et ex primis tertius *ſuper 4. fol.* 14. &
Octauus *iuxta* 13. deponunt de appoſitione
3 Cuſtodis, * quæ appoſitio eò magis probat
poſſeſſionem Communitatis *l. ſi ita §. domi-
nus ff. de vſu & habit. Alex. conſ. 88. numer.
28. vol. 5.*

Neque obſtant teſtes Communitatis Viua-
rij, quia ex nouem teſtibus qui dantur, ſex
ſunt de ipſo Caſtro, & omiſſo articulo an ſint
idonei teſtes in caſu, de quo agitur, ſatis eſt,
4 cum adſint teſtes deponentes contrarium, *
quod non ſunt integræ fidei ex alleg. per *Crot.
de teſtibus num. 132. Honded. conſ. 17. num.
37. & ſeqq. vol. 1.* & alij tres habent conſan-
guineos in dicto Caſtro. Vnde videtur magis
5 credendum teſtibus forenſibus contradicenti-
tibus, quam teſtibus Vniuerſitatis Viuarij
*Abb. in c. inſuper num. 2. col. 4. verſ. ego puta-
rem Fel. num. 3. in 2. fallen. Dec. num. 25. de
teſtibus Afflict. dec. 400. num. 8.*

Nec etiam refert, quòd aliqui ex teſtibus
Montorii ſint ſubditi Domini Ducis eiuſdem
Caſtri Montorij domini, quia etiamſi aliquan-
tulum diminueretur de eorum fide, tamen
concurrunt alij teſtes forenſes, & non ſubdi-
6 ti. * Vnde dicta illorum ſupplentur per dicta
teſtium

Digitized by Google

teſtium forenſium *Gerard. ſing. 24. n. 2. Gabr. de*
teſtibus concluſ. 5. num. 1. vbi de communi *Rol.*
conſ. 19. n. 9. lib. 3. Oſaſch. dec. 99. n. 41. Paul.
de Caſtr. Alex. & Iaſ. in l. ſi quis ex argentarijs
§. cogentur ff. de eden.

Non obſtat, quod etiam Communitas Vi-
uarij habet titulum ab Abbatia Farfen. quia
iſte titulus eſt poſterior, & licet ſonet in reno-
uationem antiqui, tamen de antiquo non con-
ſtat, & Communitas Montorij non ſolùm ha-
ber titulum de anno 1578. verùm etiam ſen-
7 tentiam contra Viuarium de anno 1520. * quę
inſeruit pro titulo ad trad. per *Fely. conſ. 2. n.*
21. Et propterea etiam in concurſu titulorum
8 eſſet præferenda probatio Montorij, * cùm
certiùs probet *Bald. in l. de reb. num. 5. in pri-*
ma lect. C. de donat. ant. nupt.

TAVRINEN. DECIMARVM.

Ven. 18. *Maij* 1607.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria non datur ad probandum im-
memorabilem quando teſtes debent eſ-
ſe annorum centum, & octo.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non datur ad probandum id quod pro-*
batum non releuat.
2 *Parochus habet intentionem fundatam in decimis.*
3 *Teſtis probans immemorabilem inter alia depo-*
nere debet de viſu per 40. annos.
4 *Teſtis deponens de immemorabili debet eſſe 54.*
annorum.
5 *Quilibet præſumitur viuere vſque ad 100. an-*
nos, non tamen vltra.
6 *In præſcribendis decimis contra parochum re-*
quiritur immemorabilis, vel quadragenaria cum
titulo.

DECISIO CCCXLV.

Domini dixerunt, Elæemoſynario non eſſe
dandam remiſſoriam, quia cum ægeat
1 immemoriali, vel quadragenaria cum titulo,
2 ex quo agit contra Parochum, * qui habet in-
tentionem fundatam de iure communi *Rebuff.*
de decimis quæſt. 13. num. 81. & 82. immemo-
rabilis, quam articulatur eſt improbabi-
lis, quia cùm teſtes debeant probare de
tempore ante litem motam, alias depoſitio
non ſuffragaretur, vt per *Bar. in l. Celſus num.*
27. ff. de vſucap. hæc probatio redditur im-
poſſibilis, quia lis fuit mota de anno 1553.
Quare opus eſſet teſtibus, qui tunc ante litem
motam eſſent ætatis 54. annorum, & hodie
3 108. annorum. * Cùm enim neceſſe ſit inter
alia, quòd teſtis, qui debet probare imme-
morabilem, probet de viſu per 40. annos,
ſecundum *gloſ.* quam *Rota* paſſim ſequitur in
c. 1. in verb. memoria de præſcript. in 6. iſta
probatio de viſu fieri non poteſt, niſi teſtis
Pars I.
tunc quando cœpit videre, ad minus eſſet 14.
4 annorum *, Et propterea dicunt *DD. in dicto*
c. 1. de præſcript. quòd requirantur 54. anni,
& ibi *Gem. & Franc. num. 16. Anch. num. 9.*
Florian. in l. ſeruitutis 3. n. 36. ff. de ſeruit. Re-
buff. in tract. de decimis quæſt. 13. n. 96. Milis
in verb. teſtis ad probanda Gabr. concl. 1. n. 84.
de præſcr. Anton. Auguſt. in epit. de præſcript. n.
16. Caput. deciſ. 71. n. 2. par. 2. & dec. 290.
par. 3. & fuit latè deductum in *hac cauſa 7. A-*
prilis anni præteriti corā R. P. D. meo Ortembergo.

Neque facit, quòd non ſit impoſſibile,
5 inuenire teſtes huius ætatis, * quia licèt qui-
libet præſumatur viuere vſque ad 100. annos,
non tamen præſumitur viuere vltra iſtud tem-
pus, quia pauci ſunt qui viuant ad iſtā ętatem.
Et cùm Eleemoſynarius examinauerit teſtes
in partibus, credendum eſt, quòd ſi habuiſſet
teſtes, qui meliùs deponere potuiſſent, eos in-
duxiſſet.

Neque eſt verum, quòd lis fuit terminata
ad fauorem Eleemoſynarij, & ſic non inter-
rumpit pręſcriptionem, quia iam huic obiecto
fuit reſponſum in *deciſione* vltimo loco facta
coram me, ſcilicèt fuiſſe tantum ordinatum,
quòd certa quantitas vini & tritici ſolueretur,
donec aliud fuiſſet ordinatum.

Denique non officit, quòd remiſſoria pe-
titur ad probandum conſuetudinem exigendi
ab hominibus S. Ambroſij vinum & granum
ad rationem vigeſimę, ad quam requiritur
minor probatio; quia iſti homines non ſunt
in cauſa, & ſi aliquid prætendit Eleemoſyna-
rius, vtatur iure ſuo cum dictis hominibus,
quia cùm Parochus ſit in cauſa, quicquid di-
6 cendum ſit reſpectu hominum, * reſpectu Pa-
rochi æget immemorabili, vel quadragenaria
cum titulo ex ſuperiùs allegatis.

Et ceſſat omnis difficultas, quia vt conſtat
ex confeſſione Eleemoſinarij, decimæ ab ipſo
poſſeſſæ ſunt illæmet, quæ de iure communi
ipſi parocho ſunt debitæ: nam Parochus in-
troduxit cauſam in partibus, & petijt deci-
mas de iure communi ſibi debitas, ab Elee-
moſynario occupatas, vt in proceſſu de par-
tibus *fol: 1.* qui Eleemoſynarius reſpondit, ab
immemorabili tempore iſtas decimas ſibi eſſe
debitas, vt in eodem proceſſu *fol. 11.* Vnde ex
confeſſione ipſiuſmet Eleemoſynari apparet,
decimam, quam ipſe percipit, eſſe eandem
debitam de iure communi Parocho.

BVRGEN. IVRISDICTIONIS DE VIRVIESCA.

Lunæ 21. *Maii* 1607.

ARGVMENTVM.

Inferior an, & quando veniat appellatio-
ne Ordinarij.

SVMMARIVM.

1 *Archidiaconus venit appellatione Ordinarij quo-*
ad cognitionem cauſarum ciuilium, criminaliū,

Ii bene-

Digitized by Google

beneficialium, & matrimonialium, & num.4. & 6.

2 Conc.Trid.ſeſſ.24. c.20. §.ad hæc de reform. *non tollit immemorabilem, nec rem iudicatam.*

3 *Dum cognoſcitur de immemorabili, quæ debet terminari per tres ſententias, interim Epiſcopus debet cognoſcere cauſas, de quibus in* d. c. 20.

5 *Diſpenſationes matrimoniales committi debent Ordinarijs.*

6 *Archidiaconus venit appellatione Diœceſani.*

7 *Diſpenſationes matrimoniales poſſunt committi inferioribus Ordinario, quando ſunt nullius diœceſis.*

8 *Territorium exemptũ eſt de diœceſi, & in diœceſi*

9 *Tantum præſcriptum, quantum poſſeſſum.*

DECISIO CCCXLVI.

Dubitaui, an Archidiaconus de Viruieſca
veniat appellatione Ordinarij in cauſis ci-
uilibus, criminalibus, beneficialibus, matri-
monialibus in caſu, & ad effectum, de quo
agitur, qui eſt, vt videatur an ſit ſatisfactum
clauſulæ *parito iudicato*, cum qua cauſa reſti-
1 tutionis in integrum fuit commiſſa. * Et Rota
cenſuit, Archidiaconum venire appellatione
Ordinarii quoàd cognitionem dictarum cau-
ſarum, ſecùs autem quoàd diſpenſationes ma-
trimoniales, quę Ordinarijs exequendæ com-
mittuntur. Et ratio primæ partis *deciſionis*
fuit, quia cùm per ſententias, & rem indica-
tam Rotalem cõſtet, omnimodam iuriſdictio-
nem Eccleſiaſticam in omnibus cauſis, etiam
criminalibus, matrimonialibus, & beneficia-
libus ſpectare, ad Archidiaconum priuatiuè
quoàd Archiepiſcopum in territorio huius Ar-
chidiaconatus, ſequitur, quòd veniat appel-
latione Ordinarij in materia ſibi adaptabili
*Gloſ. in verb. Epiſcopus in extrauagan. execra-
bilis §. qui verò de præben. Gemin. in c. Ordinarij
num. 5. & ibi Franc. num. 3. de off. ord. in 6. Abb.
& Felyn. in c. poſt ceſſionem num. 1. de probat.
Card. in Clem. 1. §. ad hæc num. 4. de ſtat. Mona-
chor. Mandoſ. conſ. 37. num. 19. & num. 21.* &
fuit reſolutum de *anno* 1580. 9. *Maij in cauſa
Salaman. iuriſdictiones.*

Neque obſtat quòd *Cõcilium ſeſſ. 24. & 20.
de reform. in §. ad hæc* reſeruat cognitionem
cauſarum matrimonialium, & criminalium
Epiſcopo, quia iam cenſuit *Rota coram Illu-
ſtriſſimo Mantica*, hanc *deciſionem* non obſtare
Archidiacono, qui habet rem indicatam vſ-
2 que de anno 1512. Et pluciès etiam in Rota
fuit reſolutum, huiuſmodi decretũ non tollere
immemorabilem & ſignanter in cauſa *Tullen.
iuriſdictionis 22. Martij* 1596 *coram Illuſtriſſimo
3 Pamphilio*, * licèt dum cognoſcitur ſuper im-
memorabili, quæ debet terminari per tres
ſententias conformes, Epiſcopus debeat co-
gnoſcere iſtas cauſas, vt cenſuit *Congregatio
Concilij*, & dixit *Rota* 18. *huius menſis, & anni,
in Marciſen. iuriſdictionis corã R.P.D.M. Mãze-
nedo*, & propterea cùm ex alio capite nempe
ex dicta reiudicata de anno 1512. decretum
4 prædictum non obſtet Archidiacono, * vti-
que abſque difficultate debet venire appella-
tione Ordinarij, cùm habeat tres conformes,
& rem iudicatam Rotalẽ ſuper canonizatione
dictæ rei iudicatæ de anno 1512.

Quoad ſecundam partem dubij, An veniat
appellatione Ordinarij quoàd diſpenſationes
5 matrimoniales difficultas conſiſtebat in eo, *
quia *Concilium* præcipit, vt diſpenſationes
committantur Ordinarijs vt in *c. 5. ſeſſ. 22. de
refor.* Et, vt dictum eſt, Archidiaconus venit
appellatione Ordinarij in materia adaptabi-
6 li, imo etiam venit appellatione Diœceſani,
cùm agitur de materia non concernente offi-
cium, vel dignitatem Epiſcopi, ſed potius
iuriſdictionem *Fely. in c. cum olim n. 1. verſ.
1. niſi præferatur de præſcript.* qualis eſt mate-
ria diſpenſationis *Abb. in c. at ſi Clerici §. 1.
de adulterijs num. 13. Fel. num. 11. in 2. limit.
de iud.*

7 Cœterum contrarium viſum fuit Dominis,
quia alias *Congregatio Illuſtriſſimorum Interpre-
tum Concilij* cenſuit, tunc diſpenſationes hu-
iuſmodi poſſe committi inferioribus Ordina-
rijs, quando ſunt nullius diœceſis, & habent
quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, vt dicitur
in cauſa *Nullius della Serena* 19. *Nouembris*
1593. *coram Illuſtriſſimo Seraphino*. Quæ qua-
litas, quòd ſit nullius diœceſis, non poteſt
8 verificari in iſto Archidiacono, * quia licet ha-
beat territorium exemptum, non ſubiectum
iuriſdictioni Epiſcopi, tamen non poteſt dici,
quòd non ſit de Diœceſi, & in Diœceſi Bur-
gen. *Franc. in c. ſtatuto num. 10. verſ. nam li-
cet locus exemptus de conſt.*

Addebant aliqui ex Dominis, quòd om-
nimoda iuriſdictio competens Archidiacono
per ſententiam antiquiſſimam reſpicit ordi-
nariam cauſarum cognitionem; Commiſſio
autem, & mandatum de diſpenſando, vbi
nullus eſt contradictor, non reſpicit ordina-
riam cognitionem, & iudicium contentio-
ſum cum iudicialiter tunc non procedatur ad
trad. per *Fely. in c. fin. num. 36. de præſumpt.
Put. dec. 144. lib. 2.* & in his terminis fuit di-
ctum in cauſa *Mediolanen. matrimonij 27. Iunij*
1602. *coram Illuſtriſſimo Domino Cardinali Mil-
lino, & in eadem 29. Nouembris eiuſdem anni
coram Reuerendiſſimo D. meo Decano*, & propte-
reà cum ſententia antiquiſſima nitatur præ-
ſcriptione, ea non poteſt inuari Archidiaco-
9 nus, * quia regula eſt; tantum præſcriptum,
quantum poſſeſſum. Vnde neceſſe eſſet, quòd
Archidiaconus probaret præſcriptionem exe-
quendi huiuſmodi diſpenſationes, quorum
exequutio, licèt ſpectet ad ordinariam iuriſ-
dictionem *Abb.* & alij ſuperius allegati, ta-
men exequutio non eſt iuriſdictionis ordina-
riæ, quia Prælatus exequitur non vti ordina-
rius, ſed vti delegatus Apoſtolicus.

CELSONEN. CANONICATVS
Ven. 1. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Quando vnus habet gratiam *in forma di-
gnum*

gnum, & poſſidet, alter verò habet ſub-
rogationem gratioſam, tunc agendum
eſt via ordinaria.

SVMMARIVM.

1 *Habens gratiam puram* in forma dignum, *&*
poſſidens eſt legitimus contradictor contra ha-
bentem ſubrogationem gratioſam, & num. 3.
2 *In ſubrogatione gratioſa proceditur eiſdem ter-*
minis, quibus agitur in l.fin. C. de Edict. Diu.
Adr. toll.
4 *Gratia* in forma dignum *requirens exequu-*
tionem eſt pura.

DECISIO CCCXLVII.

ROta cenſuit, Coſmo non eſſe dandam im-
miſſionem vigore ſubrogationis gratioſæ,
1 * quia cum Antonius vigore alterius gratiæ ſit
in poſſeſſione, eſt legitimus contradictor, &
agendum eſt via ordinaria, & ille debet obti-
nere, qui potiora iura habet, vel probauerit
Bart. in l. fin. num. 21. *verſ. aut comparet aliquis*
qui dicit poſſidere, C. de edict. D. Adr. toll. Dec.
ibidem num. 41. *Roland. conſ.* 78. *nu.* 5. *&* 27.
2 *lib.* 3. qui licèt loquantur in terminis *l. fin.* *
tamen idem dicendum eſt in noſtris terminis
cum limitentur eiſdem regulis, vt per *Mohed.*
deciſ. 13. *ant. fin. vt lit. pend.* & fuit reſolu-
tum id cauſa *Oueten. Canonicatus* 30. *Martij hu-*
ius anni coram R. P. D. Marcomontio.

Nec obſtat, quod Coſmus habet ſubroga-
tionem gratioſam, Antonius verò gratiam *in*
forma dignum; quia hæc eſſent conſideranda,
ſi vterque hodie peteret immiſſionem, vt per
3 *Bar. & Dec. locis præcitatis.* * Sed Antonius
cùm habeat gratiam Apoſtolicam, & ſit in poſ-
ſeſſione, ſe oppouit, & ideo eſt legitimus con-
tradictor, quia iam exequutor functus fuerat
4 officio ſuo, exequendo illam gratiam, * quæ
non fuerat conditionalis ſed pura, licet re-
quireret exequutionem ſecundum opinio-
nem, quam Rota ſeruat. Et fuit reſolutum in
cauſa *Burgen. Canonicatus* 28. *Aprilis* 1597. *co-*
ram Illuſtriſſimo Domino meo Cardinali Pam-
philio.

ROMANA SALVIANI INTERDICTI

Ven. 1. *Iunij* 1607.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iudex commiſſarius inter duas perſonas tantum,*
non poteſt inter alios cognoſcere.
2 *Dictio* tantum *eſt taxatiua, & alia præter*
nominata excludit.
3 *Locatio cum perceptione fructuum non probat*
poſſeſſionem, quando de alterius poſſeſſione ve-
rè conſtat.

DECISIO CCCXLVIII.

DVbitaui, an ſententia in Saluiano vltimo
loco extra Rotam lata eſſet confirmanda,
vel infirmanda in caſu & ad effectum, de quo
agitur, qui eſt vt poſſet exequi ſuper tertia
parte Caſalis. Et Rota cenſuit negatiue reſ-
1 pondendum, * quia cùm hoc Caſale poſſidea-
tur per creditores quondam Domitij, vt in
Summario 15. *&* 16. contra quos iudex non
habebat iuriſdictionem, cùm cauſa ei eſſet cõ-
miſſa inter Flaminiam, & filias dicti Domitij
tantùm *c. Pet. G. de off. deleg.* maximè ſtante
2 dictione taxatiua *tantum*, * quæ alios præter
nominatos excludit *Rota dec.* 9. *num.* 2. *verſ.*
præterea de cauſ. poſſ. & prop. in no. Caſſad.
dec. 9. *num.* 22. *eodem tit.* Et quod neque eti-
am iſti creditores ſunt nominati in ſententia;
ſequitur quod non ſit confirmanda ad effectum
exequutionis ſuper iſta tertia parte Caſalis.
quia deficit poteſtas; & voluntas iudicis, qui
illam tulit; quæ inter alia requiruntur ad ef-
fectum, quòd ſententia afficiat *l. cum te C. de*
donat. ant. nupt. c. cùm ſuper de offic. deleg.

Neque facit, quòd poſt poſſeſſionem ca-
ptam per dictos creditores, filij Domitij, con-
tra quos fuit lata ſententia, locarunt huiuſmo-
di caſale etiam cum perceptione fructuum,
3 * quia hæc non probant poſſeſſionem, quan-
do de poſſeſſione alterius vere conſtat *Afflict.*
deciſ. 325. *per tot. Boer. deciſ.* 239. *nu* 5. & fuit
dictum in cauſa *Ceruien. bonorum* 20. *Nouem-*
bris 1578. Vltra quod eſſet probandum, quòd
ex illa locatione, & perceptione fructuum cre-
ditores habuerint ſe pro ſpoliatis, ita vt ſen-
tentia poſſet exequi ſuper tertia parte caſalis
quaſi ipſi nec etiam ciuiliter poſſiderent.

VERCELLEN. ARCHIPRESBYTE-RATVS.

Merc. 6. *Iunij* 1607.

ARGVMENTVM.

Beneficia Prothonotariorũ ſiue de numero
participantium ſiuè non ſunt reſeruata.
Cæterea de creatione Prothonotario-
rum facta à legato.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia Protonotarij Apoſtolici de numero par-*
ticipantium, ſiue non creati a Papa, vel Lega-
to a latere ſunt reſeruata, & num. 4.
2 *Iuramentum fidelitatis præſtatur poſt creationem.*
3 *Protonotarij, & alij officiales de ſtylo præſtant*
iuramentum ſolùm antequam illis tradantur in-
ſignia.
5 *Legatus poteſt exercere extra territorium ea quæ*
ſunt voluntariæ iuriſdictionis, etiam in non ſub-
ditum, vt creare Protonotarios.
6 *Papa confirmans concordiam initam inter Capi-*
tulum & Epiſcopum habentem indultum con-

Digitized by Google

ferendi beneficia, non cenſetur voluiſſe præiudicare ſuis reſeruationibus ceſſante indulto.

7 *Clauſulæ generales poſitæ in clauſulis exequutiuis non alterant præcedentem diſpoſitionem.*

DECISIO CCCXLIX.

DOmini reſoluerunt, gratiam Marci Antonij eſſe iuſtificatam quoad reſeruationem
quia probat, beneficium vacaſſe per obitum
1 Octauij de Aduocatis * qui cùm fuerit Protonotarius Apoſtolicus eius beneficia ſunt reſeruata per *extrauag. ad regimen.*, quæ innouatur per ſummos Pontifices pro tempore per *Regulam primam Cancellariæ*. Quæ reſeruatio habet locum, ſiue Protonotarius ſit de numero participantium, ſiue non, & ſiue ſit creatus à Papa, ſiue à Legato *Put. dec. 313. lib. 1. Verall. dec. 404. par. 2. & 27. par. 3. Pereg. dec. 105. lib. 1.* & fuit latè deductum in cauſa *Cartaginen. beneficij 26. Februarij* 1603. *coram R. P. D. meo Lancellotto* & in terminis Protonotarij creati à Legato, eſt *deciſio Verall. 327. li. 1. in manuſcr.* & dicit *Mandoſ. in regula prima Cancellariæ qu. 7. num. 3. verſ. opinionem affirmatiuam*, quòd Rota ſemper tenuit, quod beneficia vacantia per obitum Protonotariorũ à Legatis creatorum, ſint reſeruata, & fuit dictum in cauſa *Aſtoricen. de los Payos 19. Decembris* 1586. *coram Reuerendiſſimo Peruſino*.

Neque facit, quòd facultas conceſſa Legato creandi Protonotarios videatur reſtricta, vt nõ poſſit creare, niſi recepto priùs ſolito iuramento ibi *Clericos in noſtros, & dictæ ſedis Notarios recepto prius ab eis ſolito iuramento, &c.* quia fuit reſponſum, legẽdam eſſe totam clauſulam & conſtruendam, ſcilicet *authoritate Apoſtolica tenore præſentium plenam, & liberam facultatem concedimus, & indulgemus, creandi, recipiendi, & inſtituen. Clericos in noſtro, & dictæ ſedis notarios, recepto prius ab eis iuramento ſolito, &c.* quæ verba *recepto &c.* ſunt referen-
2 da ad inſtitutionem, * quia poſt creationem præſtatur iuramentum fidelitatis §. *ſic igitur, & §. interdicimus ver iuſiurandum, vbi gloſ. in verb. diximus, Auth. vt iudices ſine quoquo ſuffragio §. in cauſis in fi. & §. ſeq. de pace Con-
3 ſtant. c. 1. de form. fidelit. in vſib. feud.* * Et de ſtylo Protonotarij, & alij officiales præſtant iuramentum ſolum antequam tradantur inſignia. Et propterea in prædicta oratione ordo ſcripturæ non eſt attendendus, ſed ex iure ſumendum eſt, quid voluerit Papa in dicto Priuilegio, ſcilicet, vt præſtaretur iuramentum ante receptionem inſignium, quia hoc eſt, ſecundùm diſpoſitionem iuris, vt dictum eſt vt eleganter in ſimili conſiderat *Oldr. conſ. 314. num. 9. verſ. quia in talibus orationibus, Calder. conſ. 3. de ſponſ. 161. n. 3. lib. 7.*

Minùs facit, quod Legatus commiſit Epiſcopo Vercellen. Vicario, vel alteri perſonæ in dignitate conſtitutæ, quòd reciperet iuramentum ab Octauio. Et Prior, qui recipit iuramentum, non eſt in dignitate conſtitutus, quia nihilominus gratia Octauij fuit perfecta ibi *Octauio, &c. Sedis Apoſtolicæ Notario* & ibi *in ſanctiſſimi D. N. Papæ & ſedis Apoſtolicæ Notarium tenore præſentium creamus, facimus, recipimus, admittimus, conſtituimus, & deputamus*, Et ſubditur. *Quo circa Reuerendiſſimo Epiſcopo Vicario &c. mandamus quatenus à te ſolitum recipiat iuramentum*; Quare, cùm hæc commiſſio non reſpiciat creationem, ſed ſolum præſtationem iuramenti, gratia fuit ſtatim
4 perfecta, & pura * & ideo inducit reſeruationem *Put. deciſ. 139. in princ. lib. 2. Peregr. dec. 105. l. 1.* & melius *dec. 11. lib. 2.* & eſt *deciſio Ioannis Pauli Tholomai 1033. lib. 3. par. 3.* Et ceſſat omnis difficultas, quia, vt deponunt teſtes in *Summario num. 4.* iſte prior reputabatur perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta; & hoc ſufficit iuxta terminos *l. Barbarius ff. de off. Prætor.* cum non agatur de ſubſtantia, ſed de ſolemnitate, vt per *DD. in d. l. Barbarius*.

Nec facit, quod Legatus creauerit huiuſ-
5 modi Protonotarium extra prouinciam, quia ea quæ ſunt voluntariæ iuriſdictionis, & quæ non cohærent territorio, ſunt prorogabilia, & poſſunt exerceri in quemcumque etiam non ſubditum, etiam exiſtentem extra prouinciam Legationis *Pariſ. conſ. 1. num. 8. lib. 2. Dec. reſp. 3. num. 108. lib. 1.* & in terminis Legati eſt *gloſ. in cap. ſi Abbatem in verb. in prouincia vbi Anchar. num. 2. verſ. quero dum in tex. de elect. in 6.*

Minùs etiam obſtat concordia olim inita
6 inter Cardinalem tunc Epiſcopum, & Capitulum de conferendo beneficia etiam reſeruata, quæ fuit confirmata per Sedem Apoſtolicam; quia confirmatio eſt intelligenda reſpectu illorum, qui illam petierunt, ſcilicet quatenus Epiſcopus haberet indulta, non quia Papa voluerit, ceſſantibus indultis, præiudicare ſuis reſeruationibus *Bal. in c. venientes num. 4. ante finem verſ. ſed quid ſi Princeps de iur. iur. Aym. conſ. 3. num. 13. Monoch. de præſumpt. lib. 3. præſum. 44. num. 12.*

Non obſtant clauſulæ generales *non obſtanti-
7 bus ordinationibus Apoſtolicis &c.* * quia cum ſint poſitæ in clauſulis exequutiuis, non alterant præcedentem diſpoſitionem *Clem. 1. vbi DD de preben. Dec. conſ. 195. col. 3. verſ. 2. diligenter Couar. in rubr. de teſt. par. 2. num. 13. verſ. 3. concluſio Oſaſch. deciſ. 163. num. 2.* & fuit pluries in Rota reſolutum.

HISPALEN. ET CORDVBEN. PRAESTIMONIORVM.

Merc. 6. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Subrogatio gratioſa à collitigante infra quod tempus obtineri debeat, ad hoc vt illi ſuffragetur,

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Gratia anterior præfertur poſteriori.*
2 *Collitigans habet intentionem fundatam, vt ſibi detur ſubrogatio gratioſa petita infra menſem, mortuo collitigante, & durante menſe n. 4.*
3 Regula de ſubrogandis *habet locum, quando Principi placet intra menſem à die ſubrogationis conceſſa tertio etiam collitiganti concedere ſubrogationem.*
5 *Menſis de quo in* Regula de ſubrogandis, *incipit à die obitus collitigantis in Curia, vel à die veriſimilis notitiæ, ſi moritur extra Curiam: Rota tamen tenet, incipere à die ſubrogationis obtentæ per tertium num. 7.*
6 *Menſis de quo in dicta* Regula *non arctat collitigantem ad petendam ſubrogationem gratioſam infra menſem, ſed reſpicit nullitatem gratiæ infra menſem obtentæ in præiudicium collitigantis & num. 8.*
8 *Dictio* huiuſmodi *eſt repetitiua præcedentium, & verba ſunt intelligenda ad litteram, cum qualificant diſpoſitionem.*
9 *Subrogatio intra menſem à die ſubrogationis obtenta per tertium à collitigante petita, ſi conceſſa non fuerit, nihil prodeſt ad excludendum poſtea ſubrogatum.*

DECISIO CCCL.

ROta reſpondit. R. P. D. Varellæ non eſſe
dandam ſubrgationem in iuribus Gundi-
ſaiui collitigantis d:functi, quia ei non ſuffra-
garetur cùm iam fuerit conceſſa doctori Ver-
1 mudez, * cuius gratia tanquam anterior eſſet
præferenda *cap. ſi eo tempore, &c. duobus de re-
ſcr. in 6. c. cum cui de præben. eod. lib. Verall.
dec. 61. par. 2.*
Neque facit, quod D. Varella habet inten-
tionem fundatam in *Regula*, ne detur nouus
collitigans *c. 2. vt lit. pend. in 6.* & fuit dictum
in cauſa *Collen. parocchialis* 1 1. *Decẽbris* 1595.
coram Illuſtriſſimo Seraphino & in cauſa *Pam-
pilonen. Abbatiæ* 20. *Iunij* 1503 *coram R. P. D.
meo Ludouiſio,* quia hoc eſſet verum, ſi D. Va-
rella obtinuiſſet ſubrogationem intra menſem
à die conſeſſionis factæ Doctori Vermudez.
Nam durante illo menſe, eius gratia habebat
impſicitum ſtatum validitatis, ſcilicet quate-
nus ſubrogatio non concederetur collitiganti
3 * quia *Regula de ſubrogandis* eſt euentualis, &
tunc tantum locum habet, quando Principi
placet, infra menſem à die ſubrogationis con-
ceſſæ tertio etiam collitiganti concedere ſubro-
gationem, quod claré oſtendunt verba illa
*Regulæ, quoties aliquem collitigantem ſubrogari
conceſſerit,* & benè faciunt notata per *Card.
conſ.* 105. *nu.* 13. *in fin. verſ. ſed non poteſt verè
dici & nu.* 14. *Sarn. ſuper hac regula de ſubrogan.
quæſt.* 17. *verſ. nec obſtat quòd primus Rebuff. in
4 prax. tit. de ſubrogationibus gloſ.* 6. *in princ.* * Et
propterea cùm durante dicto menſe D. Varella
non obtinuerit ſubrogationem, non habet am-
pliùs fundatam intentionem in *Regula*, ad *tex.
5 in l.* 4. §. *toties ff. de dam. infect.* Minùs etiam
ſubſiſtit, quòd mẽſis de quo in *regula* incipiat à
die obitus collitigantis defuncti, vel à die veri-
ſimilis notitiæ obitus, ſi moritur extra Curiã
*Alfonſus Soto ſuper hac Regula in princ. & ibi eti-
am Sarn, q. 1. in princ, & q. 10. verſ. ſed maior
6 eſt difficultas Mandoſ. q. 2. per tot.* * Et dictus
menſis reſpicit nullitatem gratiæ infra men-
ſem obtentæ in præiudicium ſubrogandi,
non autem arctat collitigantem ad petendum
infra menſem, vt fuit reſolutum in dictis cau-
ſis *Collen. & Pampilon.* quia quicquid dicen-
dum ſit, an Doctor Vermudez impetrauerit in-
tra menſem à die obitus Gundiſalui, Reſpon-
derunt Domini, præualere opinionem Rotæ,
7 quòd menſis incipiat currere à die ſubrogatio-
nis obtentæ per tertium vt per *Put. dec.* 141. &
144. *lib.* 3. *& dec. vnic. tit. de ſubrogandis Achil.
pariter dec. vnic. eodem tit.* Quæ opinio Rotæ
eſt conformis verbis *Regulæ* dum inquit *quòd
ſi collitigantem in ius vel ad ius ſubrogari conceſſe-
rit aliorum impetrationes vel cõceſſiones infra mẽ-
ſem ante conceſſionem huiuſmodi facta nullius ſint
roboris vel momenti.* Et ſic impetrationes ante
8 conceſſionem huiuſmodi ſcilicèt factam col-
litiganti, * quia dictio *huiuſmodi* eſt repe-
titiua præcedentium *gloſ. in c. ſi Abbatem* §. *hu-
iuſmodi in dicto verbo de electione in* 6. Et verba
ſunt intelligenda ad cauſam, ad quam fuerunt
prolata *Aym. conſ.* 171. *num.* 13. Et ad literam,
cùm qualificant diſpoſitionem *Auch. conſ.* 356.
col. 2. *verſ.* 3. *hoc probat.* Et dum dicitur ex præ-
dictis *deciſionibus Collen.* & *Pampilonen.* quòd
non eſt præfinitum tempus collitiganti ad pe-
tendum ſubrogationem, hoc eſt verum, ſi ter-
tio non fuerit conceſſum, quia tunc infra men-
ſem à die conceſſionis factæ tertio debet ob-
tinere, aliàs ei non ſuffragatur, vt dictum eſt.
Neque etiam D. Varellæ ſuffragatur, quòd
9 intra menſem à die conceſſionis factæ Doctori
Vermudez petierit ſubrogationem, quia cùm
ſubrogatio tunc ei fuerit denegata, petitio ei
non prodeſt, cùm *Regula* requirat, quòd Papa
ſubrogare conceſſerit, & ſic perfectionem co-
ceſſionis, quod denotat verbum illud *conceſſe-
rit Felyn. in cap. cùm venerabilis nu. 2. & ſeqq.
de except.*

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Ven. 8. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Filius excepta ſucceſſione Patris perduellionis non afficitur alijs pœnis. Ad degradationem Clerici quando deueniri poſſit.

SVMMARIVM

1 *Filia perduellionis priuatur tantum ſucceſſione paterna, nec alijs pœnis* L. quiſquis C. ad leg. Iul. mai. *afficitur.*
2 *Filius perduellionis eſt perpetuò infamis, & omnibus honoribus excluſus, nec eſt capax ſucceſſionis paternæ.*

3 *Li-*

3 *Limita in Clerico.*

4 *Condemnatus de crimine læſæ maieſtatis à laico poteſt habere hæredem in iurepatronatus quod nõ venit in confiſcatione bonorum facta a laico.*

5 *Adire, qui non poteſt facto alterius, tranſmittit etiam od extraneum hæreditatem.*

6 *Succedere volenti ſufficit oſtendere, ſe eſſe in gradu ſucceſſibili, cùm nullus filius prætendit, eſſe proximiorem.*

7 *In confiſcatione facta à iudice Eccleſiaſtico venit etiam iuſpatronatus.*

8 *Epiſcopus non poteſt venire ad actualem degradationem Clerici, vel illum tradere Curiæ ſæcnlari, niſi in caſibus in iure expreſſis, & ibi vide caſus.*

DECISIO CCCLI.

Rota cenſuit, ſententiam latam per Rempublicam Lucanam ſuper crimine perduellionis contra Bernardinum patrem Lucretiæ; ei non nocere, quominus poſſit ſuccedere in iurepatronatus, quia etiam quod ſit hæreditarium, ipſa non agit de ſuccedendo Bernardino patri, ſed Lælio fratri, cui poteſt ſuccedere.
1 * Nam excepta ſucceſſione patris alijs penis *l. quiſquis C. ad l. Iuliam Maieſt.* filia perduellionis non afficitur, vt per *Clar.* in *§. læſa maieſtatis num.* 10. *verſ. hæc autem pœna*. Et expreſsè, quòd poſſit alijs ſuccedere, licèt non patri, dicit *Salycet. in dicta l. quiſquis nu.* 15. *& Incertus Auctor de crimin. læſæ Maieſtatis, quaſt.* 5. *num.* 6. vbi quod hæc opinio non habet contradictorem *Decia. tractat. crim.* 2. *lib.* 7. *c.* 41. *num.* 12. *&* 13. & videtur de mente *Bartoli in l.* 1. *nu.* 1. *in fi. ff. de verb. ſign.*

Neque facit, quod & ipſe Lælius eſſet filius Bernardini, & ſic propter delictum patris nulla bona habere poſſet, vel aliqua ſucceſſione teſtati, vel inteſtati accipere, & perpetuò eſſet infamis, & ab omnibus honoribus excluſus
3 vt in *d. l. quiſquis §. filius verò*. * Quia hæc pœna *l. quiſquis* non afficiebat ipſum Lælium, qui iam de tempore latæ ſententiæ contra patrem, erat clericus *Gem. in c. ſi quis col.* 3. *verſ. nec ad clericos, Archid. ibidem* 2. *num. Turrecr. n.* 7. *Præpoſ. num.* 3. *Bellam. num.* 4. *in prin.* 6. *q.* 1. *Io. de Anan. in c. vergentis num.* 12. *verſ. quia lex de hæret. Decian. tract. crim. tom.* 2. *lib.* 7. *c.* 41. *num.* 11. *Gig. de crim. læſæ Maieſtatis, tit. de pœnis quas filij incur. qu.* 9. *num.* 2. *Auguſtinus Arimin. in addit. ad Ang. de malefic. in verbo, & hai tradito la tua patria nu.* 12. *in fin. verſ. tene tamen menti*. Et ideò cum dictus Lælius clericus non afficeretur pœnis dictæ *l. quiſquis* hinc ſequitur, quod eſſet capax ſucceſſionis, & propterea ſucceſſerit in iure patronatus, quòd cum non veniret in confiſcatione facta à Principe laico iuxta reſolutiones
4 factas, * Bernardus eius pater in eo potuit hæredem habere *Gl. in l. ea ſola* 98. *ff. de reg. iur. & not. ibid. Cagn. num.* 3. & ſingularem dicit *Bald. in l. eam quam num.* 19. *in fin. C. de fideic. Iaſ. in l. ex facto §. Iulius numer.* 1. *ff. de vulg.* & in *l. quoties num.* 14. *C. quando non pet. par. Alex. in l. ſi quis ante in fi de leg.* 1. Nec ad hunc effectũ requirebatur, quòd eſſet ſcriptus hæres, ſed ſufficit, quòd ſucceſſio ab inteſtato ad ipsũ ſpectaret *Lambertin. de iurepatron. lib.* 1. *par.* 2. *q.* 2. *principali num.* 3. *& ſeqq.* etiam quod non adeſſent alia bona *Lambert. dicto loco num.* 25. Et quatenus requireretur aditio, non eſt opus de ea docere, quia cum tunc detineretur in carceribus, facto alterius impediebatur; Vnde potuit tranſmittere etiam ad extraneum *Bart. in l. ventre* 38. *num.* 9. *&* 14. *verſ.* 2. *reg. & num.* 8. *verſ.* 2. *reg. ff. de acquirend. hæreditat.* Et propterea Lucretia po-
6 tuit ei ſuccedere, * cui ſufficit oſtendere, ſe eſſe ſanguine coniunctam in gradu ſucceſſibili, non proximiorem, cum nullus alius ſe proximiorem prætendat *Tiraq. de retract. lignag. §.* 11. *gloſ.* 1. *num* 5. *&* 6. & in his terminis fuit reſolutum *coram me in cauſa Tiburtina Capellaniæ* 16. *Nouembris* 1605.

Neque etiam facit, quòd ipſe Lælius per Vicarium Lucanum de anno 1597. fuerit iudicatus reus eiuſdem criminis læſæ Maieſtatis humanæ, & priuatus omni officio, & beneficio Eccleſiaſtico, traditusque curiæ ſæculari, bona
7 confiſcata, & applicata Curiæ Epiſcopali, * in qua confiſcatione facta à Iudice Eccleſiaſtico venit etiã iuſpatronatus *Lambertin. de iurepatr. lib.* 3. *quaſt.* 8. *art.* 8 *num.* 10. Nã fuit firmiter reſponſum, ſententiam tanquam nullam, & iniuſtam non nocere Lucretiæ, ad effectum quòd dicatur non ſucceſſiſſe fratri. Nam Epiſcopus non poteſt venire ad actualem degradationem clerici, neque eum tradere curiæ ſæculari, niſi in caſibus à iure canonico expreſſis, videlicèt pro crimine hæreſis *c. ad abolendam §. præſenti de hæret. & cap.* 1. *& cap. ſuper eodem de hæret. in* 6. Pro falſificatione litterarũ Apoſtolicarum *c. ad falſariorum de crim. falſi*. Pro crimine inſidiarum contra Epiſcopum *c. ſi quis Sacerdotum* 11. *quaſt.* 1. Pro incorrigibilitate *c. cùm non ab homine de iudic.* Pro crimine aſſaſſinij, *c.* 1. *de homicid. lib.* 6. *Doctores* communiter in *dicto cap. at ſi clerici de iudic. Clar. in prax. §. fin. quaſt.* 36. *verſ. ſicut etiam Boſſ. in prax. tit. de for. comp. num.* 135. Et ex iure nouo, pro crimine nefando, ex Conſtitutione S. M. Pij V. Et pro celebratione Miſſarum ab illis, qui non ſunt Presbyteri ex Conſtitut. Fœl. recor. Clement. viij. Cùm igitur inter hos caſus non ſit iſte de
8 quo agitur, * non modò fuit nulla ex defectu iuriſdictionis, verùm etiam iniuſta. Vnde nõ nocet Lucretiæ.

BONONIEN. SERICI.

Ven. 8. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Emptor cenſetur rem emere nomine proprio.*

2 *Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium*

lium, niſi conſtito de iuſtitia.

3 *Clauſula* Arbitrio Rotæ *intelligitur prout de iure remittit tamen multum de rigore iuris.*

4 *Teſtis proxeneta deponens ſuper emptione in qua ipſe fuit proxeneta, non eſt integræ fidei.*

5 *Coniecturæ vrgentiores ſunt attendendæ.*

DECISIO CCCLII.

MErcatores Carpen. petebant, procedi ad exequutionem rei iudicatæ contra Cæſarem de Lectis tanquam principalem debitorem ſerici condemnatum ſtante clauſula *parito iudicato arbitrio Rotæ*, quod deducebant ex *ſtatuto Bononiæ de duabus conformibus*, & ſententiæ iuſtificabantur, ex quo Cæſar Lectus
1 emit ſericum, * & cùm non conſtet, quo nomine emerit, cenſetur proprio nomine emiſſe *Fulgoſ. in l. ſi patruus num. 1. verſ. 3. autem caſu C. comm. vtr. iud. Menoch. conſ. 122. numer. 12.* maximè cùm ſericum fuerit deſcriptum in libris gabellæ nomine Cæſaris, qui poſtmodùm etiam vendidit certam quantitatem proprio nomine, vt in libris eiuſdem gabellæ,& teſtes deponunt, quòd in terra Carpi ipſe emit ſericum, & tertius teſtis ſubdit, quòd Bononiæ fuit portatum in domum ipſius Cæſaris.

Prædictis tamen non obſtantibus *Rota* cenſuit non eſſe parendum, etiam quòd conſtaret de iudicato, quia Domini non erant concordes, an in hoc caſu intraret *ſtatutum*. Et ra-
2 tio *deciſionis* fuit, * quia *Rota* non exequitur ſententias aliorum Tribunalium,niſi cõſtito de iuſtitia *Mohed. deciſ. 3. de teſtibus Cæſar de Graſſ. dec. 1. num.8. de locat. Put. dec. 401. num. 2.lib.* 1. Et in præſenti caſu, ſtante clauſula
3 *arbitrio*, * quæ licet intelligatur prout de iure, remittit tamen multum de eius rigore *Creſc. deciſ.4.num.3.de.teſtibus*, ſufficiebat quòd iuſtitia ſententiarum redderetur turbida, prout redebatur, ex quo ſericum videbatur emptum nomine hæredum Marci Antonij Ocelli, cùm ipſi,poſtquàm fuit portatum Bononiam, conſtituerint ſe debitores per apochas priuatas dictorum mercatorum,& certam partem pretij ſoluerint, & decoctis dictis hæredibus, duo ex dictis mercatoribus egerunt contra ipſos conſtituendo Procuratorem, & obtinuerunt graduari pro ſuo credito. Et Cæſar ipſe nomine Ocellorum vendidit etiam certam quantitatem ſerici.Et adſunt duo teſtes, quorum primus deponit de auditu tempore emptionis ſerici in Terra Carpen. quòd ſericum emebat nomine Ocellorum, & quòd Ocelli gratias illi egerunt, ex quo hoſpitatus fuit Cæſarem. Secundus verò teſtis, qui fuit proxeneta, bene deponit, quomodo negotium ſe habuerit, & quod ſericum fuit emptum nomine Ocellorum, * qui, licèt tan-
4 quàm proxeneta non ſit integræ fidei, negari tamen non poteſt, quin faciat adminiculum *Cuman. conſ.68. num. 3. verſ. non obſtat etiam quòd non debeat.*
5 Non obſtant in contrarium adducta, quia in concurſu coniecturarum, viſum fuit Dominis præponderare adductas pro Cæſare, & ideo eſſe præferendum *l. Diuus ff. de reſtit. in integrum latè Surd. conſ. 80. numer. 21.*

TERVLEN. CANTORIAE

Merc. 13. Iunij 1607.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis capta alio non exiſtente in poſſeſſione, eſt manutenibilis.*

2 *Poſſeſſio in Collegiatis debet capi Capitulariter.*

3 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina.*

4 *Iudex nulliter procedendo non priuat poſſeſſione.*

DECISIO CCCLIII.

DOmini dixerunt, Ioanni Nauarro dandum eſſe mandatum de manutenendo,
1 quia fuit immiſſus in poſſeſſionem Cantoriæ, de qua agitur. Quæ poſſeſſio licèt inſtrumentalis, alio non exiſtente in poſſeſſione, non eſt dubium, quin ſit manutenibilis *l. prædia, & ibi Alexand. Bart. & alij ff. de acquir. poſſeſſ. l. non idcirco, cum ibi not.ff.de.fid.inſtr. Abb. in cap. cùm olim, & ibi. alij DD. de præſcript.Faſtol. dub. 42. Put.deciſ.360.lib. 1.* * Et
2 hæc poſſeſſio fuit capta capitulariter, prout requiritur in Collegiatis *Caſſad.deciſ.8.de cauſ. poſſ. & propr.*
3 Non obſtat poſterior poſſeſſio Hieronymi, quia tanquam iunior præſumitur clandeſtina *cap. licèt cauſam vbi DD. de probat.Bart. in l. ſi duo in princip. ff. vti poſſid. Veral. deciſ. 334. numer.2.& ſeqq.part.2.* Nec ex ea poteſt iuuari,
4 quòd fuit capta de mandato iudicis, quia Iudex proceſſit de mandato iudicis laici, tradendo poſſeſſionem infra 24. horas,& ſic nul-
5 liter, * Et propterea non priuauit Ioannem ſua poſſeſſione, vt pluries fuit reſolutum.

Non obſtant ea, quæ obijci poſſent de iurepatronatus, quia reſpiciunt petitorium, nec ſunt diſcutienda in hoc iudicio poſſeſſorio, vt in terminis fuit dictum in ſuperiori *Rota in Pharen.Abbatiæ coram R.P.D. meo Ludouiſio.*

TVDERTINA ASSIGNAE.

Lunæ 18. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Manutentio debetur Domino aduerſus Vaſſallos in exigendo gabellas, & onera, dum de eius poſſeſſione docetur.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Poſſidenti datur mandatum de manutenendo, etiam ſi non probet poſſeſſionem de tempore litis motæ quando præſumitur continuata num 2.*

3 *Domino contra ſubditum negando ſe ſubditum, competit actio confeſſoria ciuilis, vel actio in rem vel officium iudicis.*

4 *Manutentio datur domino contra ſubditum in re ſeparata à perſona ſubditi, in exigendo gabellas, donec cognoſcatur de iure exigendi nu. 8.*

5 *Domino non datur manutentio contra vaſſallos exigendi onera, & gabellas, quando adeſt præſumpta vſurpatio, ſecùs ſi non adſit.*

6 *Diuturna præſtatio gabellarũ, & facilis recurſus ad Principẽ, tollunt præſumptionẽ vſurpationis.*

7 *Decretum irritans, iuſtificatum, inficit titulum, & poſſeſſionem, ſecùs non iuſtificatum.*

9 *Vnicus actus ſufficit ad acquirendam poſſeſſionem in incorporalibus.*

10 *Actus iudicialis probat abſque teſtibus.*

11 *Actus publicus teſtibus non eget ad illius probationem.*

DECISIO CCCLIV.

DOmini reſoluerunt, Excellentiſſimo Domino Duci dandum eſſe mandatum de manutenendo quoàd cauponam, tabernam cupedinatiam, quam appellant *la Pizzicaria*, officinam piſtoriam, Macellum & Salariam, & quoàd illarum redditus, & emolumenta, nec non quoad exactionem omnium pœnarum pro damnis datis, & pro maleficijs, dempta parte, quam Dominus Dux ſolet dare officialibus pro dictis damnis, & maleficijs deputatis; quoàd Montaneam quoque Turricellæ, eiuſque redditus, & emolumenta. Et ſimiliter, quoàd Affidam belluarum, iuſque exigendi pro dicta affida quolibet anno pro qualibet beſtia, vt dicitur *groſſa* dimidiam partem Iulij exceptis tamen aratorijs, & exempta vnica bellua, vt dicitur *da ſoma* pro Foculari, nec non quoàd exequutionem vnius Bolognini, pro qualibet bellua minuta, excepto vno ſue pro qualibet domo, nec non quoàd exequutionem quolibet anno vnius Bolognini pro qualibet ſalma grani, & muſti, & pro qualibet ſalma hordei, & bladarum dimidiam partem Bolognini. Et idem mandatum eſt quoque dandum in quaſi poſſeſſione faciendi bannimenta pro aſſignatione, & ſolutione
1 dictarum exactionum. * De poſſeſſione enim Excellentiſſimi Ducis conſtat ex depoſitione quatuor teſtium, qui bene deponunt, & reddunt ſufficientem cauſam ſcientiæ. Vnde dictus D. Dux eſt manutenendus §. *hodie inſtit. de interd.* vbi *Aret. num. 1. verſ. 4. competit*, qui loquitur in noſtris terminis, cùm dicat, hoc remedium manutentionis competere illi, qui eſt in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis, vel in aliquo iure incorporali, vt in iure eligendi, & in iure colligendi pedagia, vel ſimilia, idem dicit *Spec. in princip. tit. de cauſ. poſſ. & propr. numer. 12. verſ. cæterum ſi ipſi ruſtici Alexand. conſ. 124. nu. 3. inuncto princ. lib. 4. Aug. conſ. 337. n. 4. ante med. verſ. & hoc intelligatur Ruin. in conſ. 53. nu. 3. lib. 4. Celſus Hug. conſ. 85. nu. 9. Franc. Marc. quæſt. 447. per totum* latè & benè *Iacobin. de S. Georg. in tract. de Homag. num. 37.* præſertim *poſt medium verſic. quid dicimus* eleganter, & doctè *S. Raymundus in ſumm. tit. de raptoribus §. 16. lib. 2.* vbi quòd ſi Dominus, & prædeceſſores ſoliti ſunt talia exigere, & ſcitur, vel probabiliter creditur, quòd ex iuſta cauſa fuit in tali poſſeſſione, ſeu quaſi, poterit Dominus etiam in futurum exigere. Et huiuſmodi manutentio competit D. Ducis, etiam ſi non probaret poſſeſſionem de tempore litis motæ, * quia nihilominùs præſumitur continuata, cùm animo retineatur *l. licèt, C. de acquir. poſſeſſ. Abb. in cap. cùm ad ſedem, num. 15. de reſtit. ſpol. Put. deciſ. 17. lib. 2.*
3 Neque prædictis reſiſtit doctrina *Bartoli in l. 1. §. huius autem interdicti num. 3. ff. vti poſſid.* vbi quod domino competit actio confeſſoria vtilis, vel actio in rem, vel officium iudicis, quem ſequitur *Menoch. de retinen. remed. 3. num. 142. & ſeqq.* Quia *Bart.* loquitur, quando, dominus agit contra vaſſallum facientem ſui quæſtionem, negando ſe eſſe ſubditum,
4 qui non ſunt termini noſtri. * Hic enim licèt dominus agat contra vaſſallos, tamen agit contra ipſos eum turbantes in ſua poſſeſſione, in re ſeparata, quo caſu competit manutentio, vt dicit idem *Bart. in verſ. 2. modo poteſt turbari*. Et omnia iura clamant, quòd lite pendente poſſeſſor manuteneatur, vt etiam in puncto dicunt *Aug. Ruin.* & alii ſupra allegati.
5 Neque Communitati ſuffragatur *Gramm. vot. 12. Guid. Pap. conſ. 67. numer. 31. Franc. à Ponte conſ. 97. numer. 26.* qui videntur concludere, manutentionem non deberi domino aduerſùs vaſſallos in quaſi poſſeſſione exigendi onera, & gabellas, quia prædicti DD. mo-
9 uentur ex præſumpta vſurpatione, * quæ ceſſat in caſu iſto tum ex diuturna præſtatione, de qua deponunt teſtes, tum etiam propter facilem recurſum ad Summum Pontificem *Pariſ. conſil. 10. numer. 60. lib. 1. Peregr. conſ. 14. nu. 12. & 13.* & ideo cùm D. Dux præſumatur ex iuſta cauſa poſſidere, manutenendus, eſt ex *S. Raymundo & alijs ſuprà allegatis*.
Neque facit, quòd Conſtitutio, quæ legitur in die cœnæ Domini prohibet imponi noua pedagia, & gabellas, vel illas augeri, & proptereà impoſitio facta per D. Ducem fuit nulla, & poſſeſſio nullius conſiderationis, quia
7 dicta Conſtitutio habet decretum irritãs, quod inficit titulum, & poſſeſſionem *Caſſad. deciſ. 11. num. 5. ſuper regulis Gabr. de clauſ. concl. 3.* quia fuit reſponſum, hanc concluſionem procedere, quando decretum irritans eſt iuſtificatum, & ante iſtificatum non tollit detentionem, ſed inſiſtentiam facti, vt fuit reſolutum in cauſa *Parmen. Prioratus 16. Ianuarij, & 16. Februarij* 1598. *coram bon. memor. Orano, & de anno* 1601. 26. *Octobris in cauſa Cuſentina Capellaniæ coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Millino*. Hic autem decretum non eſt iuſtificatum, quia Conſtitutio prohibet imponi gabellas

bellas à perſonis ad id auctoritatem non ha-
8 bentibus, * vnde donec cogoſcatur, an D.
Dux habuerit talem auctoritatem, & quomo-
do, quo iure gabellæ fuerint impoſitæ, inte-
rim eſt manutenendus *cap. vbi Abb. nu. 4. de
reſt. ſpol. Put. deciſ. 497. lib. 2.* & fuit dictum in
cauſa *Barchinonen. beneficij 19. Iunij 1600. co-
ram Illuſtriſſimo Pamphilio.*

Et ex iiſdem regulis cenſuerunt Domini dã-
dum eſſe mandatum de manutenendo Excel-
lentiſſimo Domino Duci quoad confectio-
nem venæ, ex qua Priores pro tempore educi
debeant iuxta confectam de anno 1604. vt
conſtat ex actu ipſo confectionis, qui datur,
9 *numer.* 3. quia licèt ſit vnicus, ſufficit, * cùm
in iſtis incorporalibus ſufficiat vnicus actus
ad acquirendam quaſi poſſeſſionem *gloſſ. in
cap. cùm Eccleſia Sutrina in verbo Epiſcoporum,
vbi Abb. num. 22. & ſeqq. de cauſ. poſſ. & prop.*

Neque obſtat, quód inſtrumentum ſiue
actus eſt abſque teſtibus, & ideo non probat,
quia cùm fuerit actus iudicialis, eſt ſpeciale,
10 quód * probet abſque teſtibus *l. in donatio-
nibus C. de donat. Card. conſ. 41. num. 1. verſ.
quia ſpeciale eſt Alexand. conſ. 13. nu. 8. lib. 1.
Bolognin. in addit. ad Io. de Anan. Socin. reg.*
510. *alias* 28. *incip. ſcriptura publica*. Et quód
iſte fuerit actus iudicialis, patet ex verbis illis
cùm adhuc D. Dux pro tribunali ſederet. Et vi-
detur ceſſare omnis difficultas, * quia iſte fuit
11 actus publicus quodam modò factus coram
populo, & ideo teſtibus non eget *Soccin. poſt.
Spec. loco proximè citato in fin.*

OPPIDEN. IVRISPATRONATVS.

Lunæ 18. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Tertius non tenetur acta alterius iudicis tranſ-
portare, & num.* 4.
2 *Clauſula* quatenus opus ſit *facit conditionem*.
3 *Patronus & præſentatus poſſunt ſeparatim agere.*

DECISIO CCCLV.

Domini reſoluerunt, defectum tranſporta-
tionis actorum non obſtare ſententiæ Ro-
tali, quia Fronterea non fuit in cauſa coram
1 Nuncio Neapolitano* & ideo potuit commit-
tere nouam cauſam in Rota, faciendo nouum
iudicium *Rot. deciſ. 20. de re iud. in no.*

Neque facit, quod in commiſſione præſen-
tata in Rota adeſſet clauſula *præuia auocatione*
2 quia aderat etiam * alia clauſula *quatenus opus
3 ſit*, quæ facit conditionem. * Et ideo cùm opus
non eſſet, quia patronus & præſentatus poſſunt
ſeparatim agere *Rot. deciſ. 2. de iurepatronatus
in no. Lamber. de iure patronatus lib. 2. part. 2.
quæſt. 8. art.* 3. propterea illa conditio nihil po-
fuit in eſſe, ita vt cauſa reſpectu Fronteræ cen-
ſeretur auocata à Nuncio.

Denique non officit, quód illa acta facerent
ad iſtam cauſam; quia non ideo ſequitur, quód
deberent tranſportari, cùm hoc iudicium ſit
ſeparatum ab illo intentato coram Nuncio,
vt ſæpè in Rota deciſum fuit.

ROMANA DISCVSSIONIS DE RAYNERIIS.

Lunæ 18. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Appellatio poſt decendiũ à die latæ ſentẽ-
tiæ interpoſita ſuffragatur dum prius ap-
pellans ignorabat ſententiam contra ſe
fuiſſe latam

SVMMARIVM.

1 *Appellatio intra decendium à die habitæ notitiæ
ſuffragatur, etiam ſi non fuerit appellatum intra
decendium à die latæ ſententiæ, quando neſcie-
batur contra quem lata eſſet ſententia.*
2 *Appellatio poſt decendium à die latæ ſententiæ non
ſuffragatur illi, qui ſciuit, ſententiam latam, &
contra ſe latam, quæ duo copulatiuè requiruntur.*
3 *Error iuris habens mixturam facti excuſat.*
4 *Cautio de reſtituendo prioribus, & potioribus
operatur vt debitor non ſit liberatus, nec credi-
tum extinctum.*

DECISIO CCCLVI.

Domini reſoluerunt, ſententiam extra Ro-
tam latam non eſſe exequendam, quia fuit
ſuſpenſa per appellationem, & regulæ ſunt
claræ, quód appellatione pendente nihil eſt
innouandum *tot. tit. ff. nihil nouari app. interp.*
quæ licèt non fuerit interpoſita intra decendiũ
à die 17. Maij, quo fuit lata ſententia, tamen
hoc prouenit, quia cum die 9. Maij, & ſic per
dies octo ante latam ſententiam iudex man-
daſſet, expediri mandatum deliberationis ter-
tiæ partis Caſalis ad fauorem D. Leonis, po-
tuit ipſe veriſimiliter credere, huiuſmodi ter-
tiam partem Caſalis non comprehendi in di-
cta ſententia. Quod corroboratur, quia die
19. Maij iudex declarauit terminum tantum
dicta die 9. Maij, & ſic poſt dictam ſenten-
tiam latam dicta die 17. Vnde ſufficit, quód
D. Leo appellauerit à die habitæ notitiæ, ſci-
licet quo iudex declarauit ſuam ſententiam,
mediante citatione ad videndum eligi peri-
1 tos. * Appellatio enim intra decendium à die
habitæ notitiæ ſuffragatur *Ang. conſ.* 202. *n.*
4. *verſic. fuit enim illa taxatio Rom. conſ.* 343.
num. 18. vbi poſt allegat. concordan.

Neque facit, quod hic D. Leo non poſſit
excuſari, quod non habuerit ſcientiam ſenten-
tiæ, & ideo ſi illam non intellexit, ſibi impu-
tet, quia iſte eſt error iuris, qui non excu-

ſat. * Nam fuit reſponſum, non obſtare, quod quis ſciat ſententiam latam, niſi etiam ſciat, contra ſe eſſe latam, hæc enim duo copulatiuè requirſitur ad effectũ, quòd appellatio poſt decem dies non ſuffragetur, vt per *Rom. loco proximè allegato*. Hic autem licèt D. Leo sciret, ſententiam eſſe latam, non tamen ſciebat contre ſe quoàd tertiam partem Caſalis ex ſuperiùs conſideratis; vnde iſte non fuit ſimplex error iuris, ſed habuit etiam mixturam facti,
3 * propterea excuſat *l. ſi vir vbi gloſ. in verbo procedere Bart. num. 8. & ſeqq. ff. pro donato*.

Neque obſtat, quod D. Leo videatur acceptaſſe ſententiam, agendo contra poſteriores creditores, quia ipſe non egit vigore prædictæ ſententiæ, ſed vigore mandatorum per Rotam relaxatorum. Nec intentando hoc iudicium videtur renunciaſſe decreto deliberationis tertiæ partis Caſalis, quia deliberatio erat pro ſcutis 7040. mandata verò ad eius fauorem relaxata pro ſcutis 8600.

Minùs etiam releuat, quòd D. Leo fuerit in ſententia graduatus pro toto ſuo credito, quia nòn inde ſequitur, quòd ſit renocatum decretum deliberationis, quia D.Leo omninò debebat graduari, ex quo decretum erat factũ data
4 cautione de reſtituendo prioribus, & potioribu. *Quæ reſtrictiua operatur, vt debitor non ſit liberatus, nec creditum extinctum, vt per *Caſtren. conſ. 286. poſt princ. vol. 1. Franc. deciſ. 75. num....* Et properetea graduatio erat neceſſaria, ad effectum quòd D. Leo poſſet ſe reuale re, in euentum quod apparerent creditores anteriores.

ROMANA DOMVS

Ven. 22. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* parito iudicato *eſt conditionalis, & intelligitur, quatenus adſit iudicatum*.
2 *Expenſa litis debentur condictione ex ſtatuto, propter ſtatutum* Vrbis cap. 194. lib. 1.

DECISIO CCCLVII.

FVit reſolutum, ſufficienter fuiſſe paritum,
1 * quia clauſula *parito iudicato* intelligitur conditionaliter, quatenus adſit iudicatum, & fuit reſolutum in cauſa *Reginien. S. Thomæ* 10. *Decembris* 1576. *coram bon. mem. Oriolen.* Hic autem reſpectu fructuum, & expenſarum nihil in ſententijs fuit iudicatum, cùm in illis neque adſit abſolutio, neque condemnatio *l. 1.*
2 *ff. de re ind. Azo in ſum. C. eodem tit.* * Nec Longobardus poteſt ſe tueri ex *ſtat. Vrb. cap.* 194. *lib.* 1. vbi quod victus victori reficiat expenſas, quia cum verba dirigantur ad victum, huiuſmodi expenſæ debentur condictione ex ſtatuto, & ſit noua actione *Bald. in l. terminato num. 14. C. de fruct. & lit. expenſ. Matthesil. ſing.* 80. qui dicit intelligendam eſſe *Bartol. in l. 3. §. ſi rem num. 3. ff. de leg. 3. Felyn. in cap. ſignificauerunt colum. 3. ante num. 4. verſic. ſitas etiam de except.*

Quo ad poſſeſſionem domus, ſatis fuit paritum, quia conſtat de traditione poſſeſſionis. Nec iuuat Longobardum, quòd Alexius ipſum moleſtat ſuper dicta poſſeſſione, quia non comparet in iudicio nomine proprio ſeu nomine pupillorum, qui fecerunt melioramenta in ipſa domo, & ſic ſuſtinet duplicem perſonam. Et propterea non poteſt dici, non fuiſſe paritum, etiam quoàd poſſeſſionem reſpectu perſonæ Alexij.

PERVSINA PENSIONIS.

Vener. 22. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Differentia inter ſimplicem reſignationem, & ad fauorem. Reſignans an poſſit alienare bona poſt datum mandatum ad reſignandum.

SVMMARIVM.

1 *Reſignans non tenetur iuſtificare penſionem contra reſignatarium, qui conſenſit*.
2 *De liquido ad illiquidum non datur compenſatio*.
3 *Reſignans ante admiſſam reſignationem iure ſuo non priuatur*.
4 *Poſt ſimplicem reſignationem abdicatur omne ius à reſignante, ſecus poſt reſignationem ad fauorem, quo caſu remanet apud ipſum omne ius donec reſignatarius etiam per captionem poſſeſſionis beneficium perfectè adipiſcatur num. 5. Et interim non poteſt etiam poſt præſtitum conſenſum bona beneficij alienare*.

DECISIO CCCLVIII.

DVbitaui, an alienationes bonorum Eccleſiæ Sancti Ioannis Baptiſtæ factæ per D. Andræam ſuſtineantur, vel potius ei obſtent in caſu, & ad effectum, de quo agitur, qui eſt, vt D. Franciſcus reſignatarius non teneatur ad ſolutionem penſionis. Et *Rota* cenſuit dictas alienationes ad effectum prædictum non obſtare, quia cum D. Franciſcus conſenſerit reſeruationi penſionis, quæ purè fuit reſer-
1 uata * vtique ad illam ſoluendam tenetur, abſque eo quod Æneas aliqua iuſtificatione grauetur, vt fuit reſolutum in cauſa *Salamantina penſionis 26. Martij* 1593. *coram bo. mem. Gipſio* & alias ſæpiùs. Et dictæ alienationes requirunt altiorem indaginem, ſcilicet an fuerint rectè factæ, & de bonis Eccleſiæ ſolitis alienari, quo caſu non debent impedire ſolu-
2 tionem dictæ penſionis * cùm de liquido ad illiquidum non detur compenſatio *§. in bonæ fidei, vbi gloſ. in verbo iure aperto inſtit. de act.*

Digitized by Google

act. & in his terminis facit *Gig. de pen. queſt. vlt. num.* 24.

Neque obſtat, quod dictarum alienationum aliquæ fuerunt factæ poſt datum mandatum ad reſignandum, aliquæ verò poſt præſtitum etiam conſenſum, quia quòad alienationes factas poſt datum mandatum, cùm potuiſſet reuocari *Clement. cùm illuſio de renunciat.* non adeſt difficultas quòd ſuſtineatur,
3 * cum ante admiſſam reſignationem Æneas iure ſuo non eſſet priuandus, ſed eo vti poſſet *Oldr. conſ.* 299. *num.* 1. *Biſign. dec.* 2. *poſt med. de rerum permut.* Quo verò ad alienationes factas poſt præſtitum conſenſum, ſi reſignatio fuiſſet ſimplex, non adeſt difficultas, quod
4 non ſuſtinerentur, * quia eo caſu poſt reſignationem abdicatur omne ius à reſignante, ita vt nihil amplius habeat agere in beneficio *Butr. Abb. Im. & alij in c. accepta de reſt. ſpol. Caſſad. deciſ.* 4. *eodem tit. num.* 3. *Achill.*
5 *eodem tit. dec.* 10. *num.* 5. Sed cùm reſignatio fuerit ad fauorem non obſtat, quòd alienationes fuerint factę poſt præſtitum conſenſum, quia non propterea fuit abdicatum ius à reſignante, ſed penes ipſum remanet in pendenti donec conditio, ſub qua fuit reſignatum, purificetur, ſcilicet donec plenè, & perfectè reſignatarius, etiam per captionem poſſeſſionis adipiſcatur beneficium *Achill. d. tit. dec.* 10. *num.* 1. & 4. *de reſt. ſpoliat. Put. dec.* 158. *n.* 3. *l.* 3. Quæ procedunt tam reſpectu tertij, quàm ipſius reſignatarij; quia antequam ſit ei ius planè quæſitum, penes reſignantem remanent reliquiæ iuris, & poſſeſſionis *Put. dec.* 5. *de reſt. ſpoliat. Pontanus de ſpol. lib.* 1. *n.* 126. *verſ. ſed non id futurum* & fuit plenè diſtum in cauſa *Abulenſis. & Zamoren. beneficiorum* 17. *Iunij* 1594. *coram R. P. D. meo Decano*, & poſtmodum 4. *Decembris* 1595. *coram bon. mem. Gypſio in cauſa Hiſpalen. & Caurien.*
6 *permutationis.* * Et propterea Æneas etiam poſt præſtitum conſenſum potuit facere dictas alienationes *Rebuff. in tract. nominat. quæſt.* 14. *num.* 157. *vers. vidi dubitari. & in prax. tit. de ſymon. in reſignat. num.* 27. *& ſeqq.* & fuit reſolutum in cauſa *Seguntina beneficiorum* 1. *Iunij* 1592. *coram Orano*, in qua admittitur hæc diſtinctio inter ſimplicem reſignationem, & ad fauorem.

ARIMINEN. RELEVATIONIS INDEMNITATIS.

Lunæ 25. *Iunij* 1607.

ARGVMENTVM.

Emptor ſoluens, vel promittens ſoluere prætium anterioribus creditoribus venditoris an poſſit ſe tueri aduerſus alios creditores: Cætera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Emptor ſoluens anterioribus creditoribus vendentis non intrat in eorum locum ad effectum agendi hypothecaria. quando non adeſt ceſſio. neque hoc eſt actum, poteſt tamen excipere,*
2 *numer.* 5.

3 *Solutio facta anteriori creditori vendentis per emptorem ſufficit concurrentibus alijs requiſitis ad acquirendum ius ad effectum hypothecariæ, & ad effectum retentionis, & exceptionis*

4 *Fideiuſſor ſimpliciter ſe obligans, vel ſe obligan-*
5 *cum clauſula* de releuando in euentum moleſtiarum quauis ratione, *&c. cenſetur ſe obligaſſe in omnem cauſam num.* 5.

6 *Clauſula* occaſione prædicta *comprehendit cauſam etiam remotiſſimam.*

DECISIO CCCLIX.

ROta cenſuit, Dominos de Diotaleuijs teneri releuare indemnes dominos de Seraphinis, quia cum reſiduum pretij agri venditi per Matthæum Tingolum dictis de Seraphinis non fuerit ſolutum hæredibus Camillæ de Comitibus, ſed illis fuerit ex alijs bonis Matthæi ſatisfactum, atque hodie dicti de Seraphinis moleſtentur à poſterioribus creditoribus, intrat obligatio clara dictorum de Diotaleuijs, qui ſe obligarunt ad damna, & intereſſe, quæ Seraphini incurrerent, ſi ſolutio fienda dictis hæredibus Camillæ non ſequeretur, & modo aliquo moleſtarentur quauis occaſio-
1 ne, vel cauſa. * Licèt enim ex dicta ſolutione dictis hæredibus creditoribus anterioribus facienda, Seraphini non intraſſent in eorum locum ad effectum agendi actione hypothecaria, quia non adeſt ceſſio, neque hoc actum fuit, prout requiritur ex alleg. per *Rip. in l. veſtri* §. *eorum num.* 8. *&* 9. *de priuil. cred.* nihilominus ipſis ſufficeret, ſi pretium iuxta conuentionem ad manus dictorum potiorum
2 creditorum perueniſſet, * quia licèt ex hoc agere non poſſent, excipere tamen, & retinere eis eſſet permiſſum *l. quia à debitore ff. qui pot. in pig. hab. l. ſi potiores vbi glo. C. de his qui in prior. cred. loc. ſucced.* & benè examinando articulum tradunt *Benintend. dec.* 10. *ante nu.* 3. *verſ. contraria opinio vſque ad fin. Io. Franc. de Ponte conſ.* 87. *num.* 8. *& ſeqq. Surd. conſ.* 183. *num.* 18. *& tenuit Rota in cauſa Placentina Saluiani interdicti* 16. *Iunij* 1599. *coram Illuſtriſſimo Mantica.*

Neque placuit, quòd ad hunc effectum fuiſſet neceſſarium, quòd ipſe emptor ſoluiſſet hæredibus anterioribus creditoribus pretium, quia ſufficit, quòd fuerit conuentum, quòd à venditore ſolueretur, vt in puncto dicit *Ioannes Franciſcus à Ponte vbi ſuprà numer.* 8. *& ſeqq.* Cuius dictum bene corroboratur, * nam
3 ſi ad acquirendum ius ad effectum hypothecariæ, cõcurrentibus alijs requiſitis, ſufficit cõuentio, quòd pretium ſoluatur per venditorem anteriori creditori vt per *DD. in l. Ariſto ff. quæ res pign. obl. poſſ. & in l.* 1. *C. de his qui*

in prior cred. loc. ſucced. Azo in ſum. C. eodem
titulo, ita cùm non adſit diuerſitatis ratio ad
effectum retentionis, & exceptionis ad quem
hoc vnum requiritur, quòd pecuniæ perue-
niant ad manus anterioris, ſufficit, quòd
ille peruenerit, ſiue de manu ipſius emptoris,
ſiue de manu venditoris mediante pacto,
quòd venditor teneatur ſoluere atentiori cre-
ditori, prout fuit actum in caſu iſto.

Minùs etiam placuit, quòd obligatio Do-
minorum de Diotaleuijs ſit intelligenda, qua-
tenùs Seraphini moleſtarentur à dictis hære-
dibus, & non ab alijs, quia contrarium eſt ve-
4 tius *: Nam cùm ſimpliciter ſe obligauerint,
& fideiuſſerint, cenſentur ſe obligaſſe in om-
nem caſum iſtum, cùm Seraphini moleſten-
tur à poſterioribus creditoribus, & non poſ-
ſint ſe tueri ex ſolutione facta anterioribus
l. ſi ſeruum §. nunc videamus ff. de verb.
oblig. Aym. conſ. 272. num. 2. Surd. deciſ. 212.
numer. 8. Et hoc etiam clarè innuunt verba
5 obligationis, * cùm ſint *de releuando in euen-*
tum moleſtiarum quauis ratione, vel cauſa,
quæ verba comprehendunt omnem cauſam,
Ang. conſil. 288. num. 3. Capell. conſ. crim. 14
num. 11. Marſil. conſil. 80. num. 37. Nec reſtrin-
guntur ex verbis ſequentibus *occaſione prædi-*
cta, niſi in quantum moleſtiæ venitent aliunde,
6 quam ex non ſolutione, * quia verbum *occa-*
ſione denotat cauſam etiam remotiſſimam
Ang. d. conſ. 288. nu. 3. cum alijs pluribus
congeſtis per *Tiraq. in tractat. ceſſant. cauſ. li-*
mit. 13. nu. 8. Et propterea ad effectum re-
leuationis, ſufficit, quòd Seraphini moleſ-
tentur ex dicta non ſolutione.

MONTIS REGALIS IVRISDI-CTIONIS.

Lunæ 25. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Archiepiſcopus in Eccleſia Cathedrali Re-
gulari poteſt ſolus punire Monachos.

SVMMARIVM.

1 *In Eccleſia Cathedrali regulari Archiepiſcopus*
eſt loco Abbatis, & ideo in puniendis monacho-
rum delictis non requiritur eorũ conſenſus, n. 2.
3 *Regulares in Eccleſia Cathedrali regulari ſunt*
loco Canonicorum in materia adaptabili.
4 *Monachi ſuſcipiendo religionem, facultatibus,*
& voluntati renunciant, & ſe ipſos per obedien-
tiam promiſſam aliorum poteſtati, & imperio
ſubijciunt.
5 *Monachi non habent velle, neque nolle.*

DECISIO CCCLX.

QVicquid ſit de illa quæſtione, àn in delictis
Canonicorum puniendis per Epiſcopum
requiratur conſenſus Capituli, Rota cen-
ſuit, in caſu, de quo àgitur, in puniendis de-
lictis Monachorum tam leuibus, quàm gra-
uibus non requiri conſenſum, aut conſilium
Prioris, Decani, & Monachorum, ſed Domi-
nos Archiepiſcopos pro tempore poſſe ſolos
procedere ad illorum punitionem. Et ratio
deciſionis fuit, * quia cùm iſta Eccleſia ſit Ca-
1 thedralis Regularis, Archiepiſcopus reſpe-
ctu Monachorum non dicitur Archiepiſcopus,
ſed loco Abbatis. Et quicquid erat explican-
dum per Abbatem, explicatur per ipſum, vt
dicit *Abb. in cap. cauſam quæ 1. numer. 9.*
verſ. quæro ergo vſque ad finem numeri de iudic.
2 Et * propterea in puniendis per eum delictis
non requiritur conſenſus Monachorum prout
nec requiritur, quando ipſe Abbas regularis
procedit *gloſſ. in cap. nullum in verbo tota 18.*
qu. 2. Ioan. Andr. in cap. reprehenſibilis numer. 7.
verb. & Capituli Præpoſit. ibid. num. 16. Imol.
numer. 7. Bellam. numer. 4. Abb. qui dicit,
contrarium communiter reprobari *numer. 11.*
de appell. idem Abb. in cap. ad noſtram numer. 2.
vbi Dec. Franc. & alij eodem tit.
3 Neque facit, quòd *Abbas in d. cap. cauſam*
quæ nu. 8. & 9. dicat expreſsè de monachis Mõ-
tis Regalis, quò ſunt loco Canonicorum;
quia hoc dictum eſt intelligendum in mate-
ria Monachis adaptabili, ſecùs in non adapta-
bili, prout eſt quòd Archiepiſcopus, qui eſt
loco Abbatis, liberè non exerceat iuriſdictio-
nem; hoc enim repugnat renunciationi
4 propriæ voluntatis. * Nam Monachi ſuſci-
piendo Religionem, non ſolùm facultatibus, ſed
voluntatibus proprijs renunciarunt, & ſe-
ipſos per promiſſam obedientiam penitus alio-
rum poteſtati, & imperijs ſubiecerunt, vt di-
cit *tex. in cap. non dicatis 12. quæſt. 1. Abb. in*
cap. ex reſcripto num. 1. verſ. & facit Alexand.
de Neuo num. 7. de iureiur. Et propterea Mo-
5 nachi nec habent velle, nec nolle *cap. 2. de*
teſtam. in 6.

ROMANA SANCTI THOMAE.

Merc. 27. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Aliqua in materia ſpolij.

SVMMARIVM.

1 *Agenti ſpolio probare debet ſuam poſſeſſionem an-*
teriorem, & rei poſteriorem.
2 *Titulus coloratus ex diuturna poſſeſſione probatur.*
3 *Conductor poſſidet alteri, non ſibi.*
4 *Clauſula* & omnia committantur *reſpicit*
tantùm expreſſa, niſi conſtet de contraria mente
diſponentis
5 *Quæ pars Breuis vocetur à practicis diſpoſitio.*
6 *In regiſtris in margine non apponitur ſubſtantia*
ſcripturarum ſed ſolum rubricatura.

DECISIO CCCLXI.

DOmini perſtiterunt in reſolutis *coram Illu-*
ſtriſſimo Seraphino, ſcilicèt, Capitulum
ſan-

Digitized by Google

ſancti Petri eſſe reſtituendum, quia conſtat de eius antiquiori poſſeſſione & iuniori Fratrum Sanctiſſimæ Trinitatis, quæ non contro-
1 uertitur.* Quæ duo extrema primum, & ſecundum appellata requiruntur, & probari debent ab agente ſpolio ex alleg. *per Natt. conſil. 562. n. 1. lib. 3. Roland. conſ. 50. nu. 4. & ſeqq. lib. 2.* Primum autem extremum ſatis probatur, quia vltra plures locationes adminiculatas, quæ ponderantur vnà cum teſtibus in *deciſione Illuſtriſſimi Seraphini*, concurrunt hodiæ partitæ extractæ ex cenſualibus Sancti Petri ab anno 1397. vſque ad moderna tempora, quæ cùm contineant diuerſos actus poſſeſſorios, ſatis ſuperque probant primum extremũ ad fauorẽ Capituli, & operãtur, quod quatenùs in caſu iſto requireretur titulus colora-
2 tus ex ipſa diuturna poſſeſſione,* quæ omnem calumniam tollit, cenſeatur probatus, vt per *Ægid. dec. 455.* benè *Felin. conſ. 2. num. 27.* poſt *Innoc. & Hoſt.* quos alleg. & fuit dictum in cauſa *Saguntin. decimarum 21. Maij 1601. coram Illuſtriſſimo Seraphino*.

Minùs etiam fratres poſſunt ſe tueri ex Motu proprio Pij Quinti, quo datur facultas capiendi poſſeſſionem propria auctoritate citra vitium ſpolij, continens etiam alias clauſulas, quia in clauſula *& cum abſolutione, &c.* in qua ponitur ſecunda ſignatura, adeſt reſtrictiua *& omnia committantur Vicario Vrbis vel Vicesgerenti, prout de iure*. Et propterea nulliter fuit proceſſum citato ſolùm conductore non Capitulo ſancti Petri, vt dicitur in *deciſione Illuſtriſſimi Seraphini*,* quia conduc-
3 tor non ſibi ſed Capitulo ſancti Petri poſſidebat *l. ſi quis ante, & l. quod meo in princ. ff. de acq. poſſ. Corn. conſ. 40. num. 6. vol. 4.*

4 Nec placuit Dominis, quòd hæc clauſula *& omnia committantur* non debeat referri ad ſpecialiter expreſſa ex *l. doli clauſula ff. de verb. oblig.* quia hæc regula non procedit, quando conſtat de contraria mente diſponentis, prout in caſu iſto, ſtante quòd hæc reſtrictiua expoſita in clauſula *& cum abſolutione*, per quam Papa declarat id quod concedere vult, & exprimit, quomodò intelligat id quod ſimpliciter per *Fiat* conceſſit.* Et ideo
5 hanc partem vocant prædicti, diſpoſitionem, ſeu clauſulas, vbi Papa conſcribit illas clauſulas, quas concedere vult, & dicit *Rebuff. in praxi tit. de Signat. grat. num. 23. verſic. 3. ponitur*.

Minùs etiam releuat, quòd hæc clauſula *& cum abſolutione* non habet ſignaturam *fiat*, quæ verè non legitur in regiſtro, & de originali non conſtat, quia ſi hoc eſt verum, Motus proprius non ſuffragantur fratribus, quia eis obſtat *Regula Cancellariæ de non iudicando iuxtà formam ſupplicationum*, quia clauſula *quod ſola ſignatura ſufficiat* eſt poſita in dicta clauſula *& cum abſolutione*, quàm aſſeritur non fuiſſe ſignatam, ſed veritas eſt; quòd cùm hæc clauſula *& cum abſolutione* ſignetur in margine Notarius cùm commodè in regiſtro in margine non poſſet apponere ſignaturam, ommiſit illam per errorem, in re-
6 giſtris enim in margine non apponitur ſubſtantia ſcripturam, ſed ſolùm rubricaturæ.

Alia benè tolluntur ex *deciſione Illuſtriſſimi Seraphini*.

TAVRINEN. DECIMARVM.

Merc. 27. Iunij 1607.

ARGVMENTVM.

Præſcriptio interrumpitur per iudicium nullum quamuis poſtea inita fuerit nulliter tranſactio ob non ſeruatas ſolemnitates.

SVMMARIVM.

1 *Habens intentionem fundatam in iure agens coram iudice etiam incompetente interrumpit præſcriptionem alterius, & cauſat malam fidem etiam ſi liti ceſſerit num. 5.*
2 *Proteſtationes extraiudiciales ſi ſunt aptæ inducere malam fidem interrumpunt præſcriptionem.*
3 *Tranſactio ſuper decimis eſt nulla ſine beneplacito Apoſtolico, etiam quòd agatur, quòd decimæ remaneant apud poſſeſſorem.*
4 *Tranſactio nulla tranſigenti non prodeſt.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum curſu longi temporis non præſumitur ſine obſeruantia.*

DECISIO CCCLXII.

Rota cenſuit remiſſoriam non eſſe concedendam, ſed cauſam eſſe expediendã, quia cum Parochus ſit in cauſa, Eleemoſynarius, qui prætendit præſcripſiſſe decimas, cùm non præcedat titulus, eget præſcriptione immemorabili; quæ viſa fuit Dominis improbabilis, cùm requirerentur teſtes, qui hodie eſſent ætatis 108. annorum. Demendum enim eſt tempus poſt litem motam de anno 1553. vt latè fuit dictum in *deciſione ſub die 18. Maij præteriti*.

Neque facit, quòd hæc lis non interrumpit præſcriptionem cùm fuit nulla, tanquam introducta coram iudice laico, qui non eſt iudex competens in materia decimarum; quia ſatis eſt, quòd Parochus egerit, qui cùm habeat intentionem fundatam de iure communi,
1 conſtituit Eleemoſynarium in mala fide,* & ideo ſufficit ad interrumpendam præſcriptionem; etiam quòd lis fuit introducta coram iudice incompetenti *Abb. conſ. 19. nu. 2. verſ. nec obſtat ſi dicatur lib. 2. Balb. de præſcr. 3. parte 6. par-*
2 *tis q. 4. n. 3. verſ. reſtringit tamen.** Nã etiã proteſtationes extraiudiciales, ſi ſunt aptæ inducere malam fidem, interrumpunt præſcriptionem *Butr. in cap. grauis numer. 11. in fin. de reſtit. ſpoliat. Abb. in cap. vt debitus numer. 11. verſ. ad materiam de appell.*

Minùs etiam facit, quòd hæc lis fuerit terminata per tranſactionem de anno 1555. cum ceſſione litis, & propterea cùm lis fuit terminata ad fauorem poſſeſſoris, non fuit interrupta

3 rupta præſcriptio. Nam fuit reſponſum, quòd tranſactio fuit nulla, cùm non interuenerit Beneplacitum Apoſtolicum, quod requirebatur etiam in iſta tranſactione, etiam quòd decimæ preciperentur per Eleemoſynarium, cùm fuiſſet tranſactum, quò penes ipſum remanerent, ſoluta certa portione parocho *Bar. & Iaſ. in l. nulli numer. 2. ff. de tranſact.* cum alijs pluribus adductis *coram me in cauſa Romana Caſalis Turris Vergatæ* 19. *Iunij* 1606. & eſt *deciſio Verall.* 106. *p.* 1. *&* 308. *p.* 3. &
4 pluriès fuit in Rota firmatum. * Et propterea iſta tranſactio tanquam nulla non potuit prodeſſe Eleemoſynario *l.* 4. §. *condemnatum &*
5 *ibi Bar. & alij de re iud.* * Et ceſſio litis facta per Parochum non potuit tollere malam fidem Eleemoſynarij cauſatam ex ipſo iudicio moto per illum, qui habet intentionem fundatam de iure communi, itaut non fuerit interrupta præſcriptio, vt de ſententia ſuperueniente, quæ non purgat malam fidem, dicit *Anchar. in cap. conſultationibus num.* 5. *de iurepatron. Alex. conſ.* 75. *col. fin. nu.* 50. *lib.* 4. *Balb. de præſcript. in* 2. *par.* 3. *partis quæſt.* 5. & fuit reſolutum in cauſa *Toletana decimarum* 22. *Maij* 1592. *coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Arrigono*.

Neque etiam Eleemoſynarius poteſt ſe tueri ex præſumpto Beneplacito Apoſtolico ob curſum temporis, * quia ceſſat obſeruantia, quæ
6 inſimul requiritur *Abb. in cap. Albericus numer.* 6. *de teſtibus Alexan. conſ.* 52. *num.* 7. *lib.* 4. vt apparet ex alia lite mota de anno 1572. ſententia lata de anno 1574. & tranſactione facta de anno 1575. quæ ſententia, & tranſactio nec poteſt ſuffragari Eleemoſynario, quia ſententia potiùs fundatur ſuper æquitate, quam ſuper iuris rigore, vt in ea expreſſe dicitur, & non terminat negotium principale, ſed mandat, quòd Eleemoſynarius ſoluat certam quantitatem tritici Parocho, donec Eccleſia ipſa Parochialis ad pinguiorem fortunam venerit. Et hæc ſententia fuit ſuſpenſa per appellationem introductam coram Nuncio, vt conſtat ex confeſſione partium in dicta tranſactione. Et poſtmodùm fuit facta dicta tranſactio ſine præiudicio ſucceſſorum. Vnde ex iſta ſerie facti apparet, quòd non potuit ceſſare mala fides Eleemoſynarij; itaut præſcriptio non dicatur interrupta ex *Anchārano, Alexandro, & alijs ſuprà relatis*.

Quod dicebatur decimas, quas percipit Eleemoſynarius non eſſe illas debitas de iure communi Parocho, non placuit Dominis, quia ſuper illis fuit tranſactum, & agitatum, & adſunt confeſſiones Eleemoſynarij, vt dicitur in alia *deciſione*.

ROMANA DOMVS.

Merc. 27. *Iunij.* 1607.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Petenti alimenta, & ſumptus litis eſt neceſſaria probatio paupertatis.*
2 *Architriclini officium eſt nobile.*

DECISIO CCCLXIII.

Viſum fuit Dominis, Proſpero non deberi alimenta, & ſumptus litis, quia hic non agit ad vniuerſam hæreditatem paternam, ſed ad domum alienatam per fratres, quam prætendit fideicommiſſo eſſe ſuppoſitam, & ideo commiſſo, vt videatur an conſtent de bono iure, ad hunc effectum ſatis eſt, quòd non probet
1 paupertatem, * quæ videtur neceſſaria in hoc caſu ex allegat. per *Molin. de primogen. Hiſpan. lib.* 2. *c.* 16. *n.* 46. *Surd. de alim. tit.* 1. *qu.* 112. *nu.* 31. *vſque ad fin.* Imo videtur probatum contrarium, nempè, quòd ipſe habet domum, & vineas; & inſeruit in aula Illuſtriſſimi D. mei
2 Cardinalis de Bubalis in nobili officio Architriclinij; vnde habet honeſtam portionem victus, vt deponunt teſtes, quorum copia data fuit.

OVETEN. MERCEDIS.

Mercurij. 4. *Iulij* 1607.

ARGVMENTVM.

Procurator an cenſeatur reuocatus quo ad omnes cauſas, & negotia per reuocationem factam.

SVMMARIVM.

1 *Procurator reuocatus quoàd vnam cauſam tantùm, ſi de tempore reuocationis eſt generalis, cenſetur reuocatus quoàd omnes cauſas.*
2 Deciſ. Rot. 18. & 22. de Procur. in nouis *declarantur*.
3 *Procurator ad lites, & negotia ſi reuocatur quoàd lites, non cenſetur reuocatus quoàd negotia, & è contra.*

DECISIO CCCLXIV.

Dominis placuit vltima pars *deciſionis*, ad quam vt morem gererem parti, volui reſtringere difficultatem, ſcilicèt quòd licèt Iacobus fuiſſet conſtitutus procurator generaliter, & reuocatus tantùm quoàd cauſam ver-
1 tentem cum Birgantia, * tamen cenſetur reuocatus quoàd omnes cauſas, quia de eo tẽpore nullam aliam cauſam habebat Capitulum, & cauſa propter quam fuit facta reuocatio erat generalis, & non ſpecialis. Vnde meritò Iacobus cenſetur reuocatus quoàd omnes cauſa ex *Alciat. de præſumpt. reg.* 2. *præſumpt.* 16. *nu.* 5.
2 Non obſtat *deciſio Rotæ* 18. *&* 22. de *proc. in no.* quia non procedunt, quando cauſa reuocationis eſt generalis, & agitur de reuocando procuratore ad lites tantùm, ſed quan-

quando quis habet Procuratorem ad lites,
3 & negocia, & reuocat quoàd lites, * quia
tunc Procurator non cenſetur reuocatua
quoàd negocia. Et bene quia ſtant ſimul,
quòd reuocetur quoàd lites, non autẽ quoàd
negocia, ſecùs in caſu iſto, cùm cauſa reuo-
cationis ſit generalis; nec veriſimile eſt ſtan-
te iſta generalitate, quòd voluerit reuocare
quoàd vnã cauſam, ſecùs quoàd alias, & reuo-
catio ſpecialis videtur facta, quia tunc nulla
alia aderat cauſa.

Dubium autem, de quo agitur proponitur, ad inſtantiam illorum, qui ſpolium non commiſerunt, qui plures ſunt, vt fuit oſtenſum Rotæ, vtraque parte informante, & ſic commiſſio nihil habet commune in hoc caſu, quia in ea petebatur, quod videretur ſuper ſpolio hinc *Sanctiſſimus D. N.* mandauit *R. P. D. meo Decano* tunc præſenti in Signatura, prout ipſe annotauit à tergo commiſſionis, vt non impedito iudicio ſpolij, videatur Breue Clementis Octauij, & propreteà iſtis omnibus ſtantibus, viſum fuit Rotæ, capere reſolutionem.

CALAGVRITANA IVRISPROVIDENDI.

Merc. 4. Iulij 1607.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Qui continuat non attentat.*
2 *Gratia eſt obreptitia ſi veritas fuit tacita.*

DECISIO CCCLXV.

PRopoſui dubium, an Breue conceſſum per *Sancta mem. Clem.* 8. ſub die 4. Maij 1592. eſſet ſubreptitium. Et Rota cenſuit, affirmatiuè reſpondendum, quia cùm fundetur ſuper narratiua, quòd non obſtante inhibitione Rotali emanata per *bo. me. Bubalum*, & reſolutione facta coram *Illuſtriſſimo Seraphino* ſubrogato, quod inhibitio afficiebat Epiſcopum, ipſe proceſſit ad exequutionem Motus proprij Sixti Quinti, cuius etiam prætextu plures intruſit; hæc narratiua nedum hactenus non fuit iuſtificata, ſed nec vllo pacto poteſt iuſtificari ex latè deductis in cauſa *Calaguritana attentatorum 15. Maij 1600. co. bo. mem. Litta*, & præſertim, quia non apparet, vnquam fuiſſe reſolutum, inhibitionem afficere Epiſcopum. Et cùm Epiſcopus eſſet in quaſi poſſeſſione
conferendi, non poteſt verificari narratiua in-
1 truſionis, * quia qui continuat non attentat *c.
cùm teneamur, & ibi DD. de appell. Verall. dec. 51.
par. 1.* Hinc etiam reſultat, quod ſi Papæ fuiſſet
2 narrata quaſi poſſeſſio Epiſcopi conferendi, nõ
mandaſſet, vt omnia poſt inhibitionem facta
in priſtinum reduceret. * Vnde Breue etiam
remanet obreptitium *c. ſuper literis, vbi Felyn. num. 8. de reſcr. Pariſ. conſ. vlt. num. 13. & 14. lib. 1.*

Neque obſtat, quòd pendente recurſu ad ſignaturam Sanctiſſimi Domini Noſtri, hæc cauſa fuit propoſita, quia fuit data fides Referendarij, quod amplius commiſſionem nolebat proponere, quia licèt poſteà mutauerit conſilium, vt ex alia fide data cum ſcripturis, tamen Rota voluit capere reſolutionem, qui recurſum habebant ad Signaturam, illi quia aſſerebant, ſe vltimo loco fuiſſe ſpoliatos.

NVCERINA PAGANORVM

Merc. 4. Iulij 1607.

ARGVMENTVM.

Manutentio non datur ei, qui cæpit poſſeſſionem vigore mandati de imittendo obtenti ab Executore mixto, à quo dabatur apppellatio.

SVMMARIVM.

1 *Poſſidenti datur mandatum de manutenendo.*
2 *Iudex non ritè procedens non priuat poſſeſſione.*
3 *Exequutor cum clauſula* vocato *dicitur mixtus exequutor, & ab eo datur appellatio.*
4 *Clauſula* contradictores appellatione poſt poſita compeſcendo *intelligitur de contradictoribus de facto, non autem de iure.*
5 *Agens remedio rei integranda cenſetur habuiſſe ſe pro ſpoliato.*

DECISIO CCCLXVI.

EX deductis dicebant Domini, Adanti dan-
dum eſſe mandatum de manutenendo in
1 quaſi poſſeſſione beneficiorum ſanctæ Mariæ,
ſancti Iacobi, & ſancti Leonardi. Conſtat enim
de eius poſſeſſione capta vigore reſignationis
ſub die 16. & 12. Octobris 1604. *§. hodie in-
ſtit. de interd.*

Neque facit, quod Lucas vigore mandati
2 de immittendo obtenti per iudicem ceperit
poſſeſſionem, quia iudex, ex quo non ritè
proceſſit; non priuauit Adantem, vt per *DD.
in l. clam poſſidere §. qui ad nundinas ff. de acq.
3 poſſ.* Quod ſatis oſtenditur, * quia cùm in li-
teris Lucæ adeſſet clauſula *vocato Adante* iudex
erat exequutor mixtus *capit. exhibita, vbi Abbas in 3. not. & ibi addit. de iud. Card. conſ. 63. nu. 1.* Et propterea tenebatur aſſumere partes iudicis, & ab eius ſententia dabatur appellatio, vt per *DD. in cap. fin. de præſumpt. vbi Felyn. num. 23. Dec. conſ. 173. n. 2. & conſ. 233.*

Neque ſuffragatur Lucæ, quòd in ſuis lite-
4 ris adeſſet clauſula *contradictores appellatione
poſtpoſita compeſcendo*, quia hæc clauſula intelligitur de contradictoribus de facto, ſecùs autem de contradictoribus de iure, vt per *Franc. in cap. 1. ante finem, verſic. vel poterit*

de

Digitized by Google

de conceſſ. præben. Put. deciſ. 271. num. 6. lib. 3. Lancell. de attentat. appel pend. limit. 8. num. 4.
Adantes verò erat contradictor de iure, quia
iudicialiter ius ſuum proſequebatur, vt fuit
dictum in cauſa *Calaguritana beneficij 18. Aprilis 1603. coram R. P. D. Lancellotto, & alias* ſæpius.

Cæterum cum Adantes 6. Februarij 1606.
obtinuiſſet per iudicem appellationis reintegrationem,
quæ oſtendit, mandatum de immittendo
conceſſum Lneæ habuiſſe effectum,
5 non poteſt obtinere manutentionem, cum habuerit
ſe pro ſpoliato; Solo enim animo perditur
poſſeſſio *Butr. in cap. cum ad ſedem num. 25. de reſtit. ſpol.*

Neque ex ipſa reintegratione poteſt petere
manutentionem, quia non fuit ritè, & recta
conceſſa, vt liquet ex proceſſu. Hæc tamen
non fuerunt deducta in poſitione cauſæ, & ideo
ſuperſedi in conceſſione dicti mandati.

BVRGEN. BENEFICII DE ROBREDO.

Ven. 6. Iulij 1607.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Exemplum datum, & ſubſcriptum à Notario actuario habetur pro originali.*
2 *Monitio iudicis ad ſententiam parti præſenti facta ſupplet defectum citationis.*

DECISIO CCCLXVII.

IN reſolutionibus cauſarum feci verbum, an
huiuſmodi cauſa eſſet expedienda. Et Rota
cenſuit affirmatiuè reſpondendum, quia difficultates
quæ fuerunt excitatæ in *deciſione*, bene
tollebantur. Nam quòd proceſſus non eſſet
in forma probanti, ex quo alij oppoſitores
non fuerunt citati, tollebatur, ex quo eſt exemplum
datum, & ſubſcriptum ab ipſomet nota-
1 rio actuario, & ideo habetur pro originali, vt
per *DD. in cap. 1. de fid. inſtr. & in auth. ſi quis in aliquo C. de edi.* Secunda difficultas etiam ceſſabat,
quia verè pro Petro ſe oppoſuit Ioãnes Viuanco
ſubſtitutus à Franciſco Ortiz, de cuius
mandato etiam conſtat, quòd licet in proceſſu
careat die, & ideò dictum fuit, quod non eſt
in forma probanti, tamen hoc fuit propter
errorem Notarij, quia originale fuit rogatum
in Curia, & habet diem, & alia requiſita. Et
ſic ceſſat etiam tertia difficultas. Quarta &
quinta difficultas etiam ceſſant, quia cùm Petrus
eſſet captus beneficiari ex ſtatuto, ei debebatur
integra portio. Quod etiam propter
ſimile ſtatutum fuit dictum in cauſa *Burgen. beneficij de Velorado 18. Maij 1598. coram Reuerendiſſimo Paccu.*
Et quod eſſet Dimidius Portionarius
ſatis probant teſtes, contra quos licèt
opponeretur defectus iuramenti, ex quo notarius
enunciatiuè loquitur, tamen apparet per
2 extenſum de iuramento præſtito. * Et quoad
citationem partis, quod non interuenerit, non
obſtat, ex quo adeſt monitio iudicis parte
præſente, quæ ſupplet hunc defectum *l. ceſſante & ibi gloſ. & DD. C. quom. & quan. iud. Marant. in prax. par. 6. tit. de citat. num. 48. & ſeqq.*

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Lunæ 23. Iulij 1607.

ARGVMENTVM.

Tempus ad petendam, & proſequendam reſtitutionem in integrum durat vltra quadriennium, quando ſtat per Iudicem, & partem quominus cauſa expediatur.

SVMMARIVM.

1 *Quadriennium datur ad petendam, & proſequendam reſtitutionem in integrum, niſi ſtet per iudicem, vel partem, quominus cauſa expediatur. Tunc enim etiam vltra quadriennium ſe extendit.*

DECISIO CCCLXVIII.

MArcus & fratres de Diuitia petebant pronunciati,
ipſos eſſe reſtituendos iuxta
1 reſolutiones factas, & proteſtabantur, * quod
iam erant in fine quadriennij, quod datur ad
petendum, & finiendum reſtitutionem *l. fin. C. de temp. in integ. reſtit. cap. 1. de reſt. in int. in 6.*
Et cùm alia pars inſtaret audiri ſuper
deciſione iam facta, cùm ipſa iura ſua non
deduxerit Rota voluit illi morem gerere
nam etſi quadriennium eſſet in fine, nihil deperit
Marco, & fratribus, cùm per iudicem,
& partem ſtet quominùs cauſa reſtitutionis in
2 integrum expediatur; * quo caſu hoc iudicium
etiam vltra quadriennium ſe extendit
Hoſt. in cap. 1. in verbo quadriennij ſpatium de in int. reſt. cum alijs *per Modern. de reſt in int. par. 1. q. 19. art. 12. num. 96.*
Et hæc voluerunt
Domini annotari pro indemnitate Marci
& fratrum.

PAMPILONEN. DE IANZI.

Ven. 16. Octobris 1607.

ARGVMENTVM.

Gratia an ſuſtineatur, quando non fuit facta mentio fructuum perceptorum.

SVMMARIVM.

1 *Intruſus debet facere mentionem in gratia de fructibus perceptis poſt motam litem, ſi ſibi debentur, non autem ſi debentur tertio nu. 4.*

de

Digitized by Google

de fructibus verò perceptis ante motam litem, non debet facere monitionem n. 2.

2 *Poſſeſſor bonæ fidei facit fructus ſuos.*

3 *Subrogato in iuribus defuncti beneficiati aliquãdo fructus debentur.*

4 *Venia dignus eſt, qui nec nocuit, nec deliquit.*

DECISIO CCCLXIX.

DOmini dixerunt, gratiam Antonij poſſe ſuſ-
ſtineri, etiam, quòd in ea nõ fecerit mentio-
1 nem de perceptione fructuum, * quia licèt in-
truſus debeat facere talem mentionẽ in gra-
tia quam impetrat vt per *DD. in c. dudum 2.
de elect. vbi Hoſt. n. 45. verſ. ſed pone Fely. in
c. in noſtra n. 10. verſ. ſed adde de reſcr. Rebuff.
ſup. concord. in form. mand. Ap. in verbo præſen-
tibus pro expreſſis verſ.* 5. etiam & eſt *deciſio Put.*
2 *131. lib. 1. & 13. de praben.* * tamen quoad fru-
ctus perceptos per Antonium à die prouiſionis
vſque ad diem motæ litis, non videbatur neceſ-
ſaria dicta mentio, cùm non poſſet diei intru-
ſus, ex quo habebat præſentationem, & inſtitu-
tionem ab Ordinario *Rota dec. 13. de cauſ. poſſ.
& propr. Fey. in c. in noſtra n. 12. de reſer. Rebuff.
vbi ſuprà verſ. 4. intruſio*, & propterea fecit
3 iſtos fructus ſuos. * Ad effectum enim illos
acquirendi ſufficit, malam fidem abeſſe *l. ſed
etſi lege §. ſcire ff. de pet. hæred. vbi not.
Bart. Caſſad. dicta dec. 6. num. 9. verſ. quia
procedit*. Et licèt Rota reſoluerit, poſſeſſio-
nem Antonij fuiſſe attentatam, poſteà tamen
ſubſtitit, & ordinauit, quòd videretur de
bono iure, & in omnem euentum intrat reſ-
ponſio, quæ modò dabitur ad non expreſſio-
nem fructuum poſt litem motam percepto-
4 rum. * Nam regula illa, quòd debebat fieri
mentio fructuum malè perceptorum, aliàs
gratia ſit nulla, non habet locum, quando iſti
fructus debentur tertio *Caſſad. d. dec. 6. nu. 6.
& dec. 7. de praben. Verall. dec. 217. par. 3.* &
fuit dictum in cauſa *Parmen. Prioratus 23.
Iunij* 1589. *coram Illuſtr. Mantica*, & in cauſa
Salamantina dimidiæ portionis 1. Aprilis 1591.
coram Illuſtriſſimo Pamphilio. Et ratio eſt, ne
iſte impetrans duplici diſpendio afficiatur,
ſcilicèt componendo cum Camera, & ſoluen-
do tertio. In præſenti autem caſu Antonius
fuerat condemnatus per tres ſententias Rota-
les ad reſtituendam fructus, & fuerat etiam
conceſſum inſtrumentum liquidationis in
partibus. Vnde licèt ſententiæ eſſent latæ ſu-
per iurepatronatus ad fauorem Catherinæ,
cui tales fructus non erant debiti, potuit ta-
men dubitare Antonius, quòd eſſent debiti
Ioanni præſentato à Catarina, qui mediante
eius procuratore comparauit, in actis produ-
cendo iura, & declarando, ſe velle conſequi
ius ſuum, & Ferdinando poſtmodùm ſubro-
5 gato in iuribus Ioannis defuncti, * cùm etiam
ſubrogato in quibuſdam caſibus fructus de-
beantur *Put. dec. 159. num. 3. lib. 3. Ægid.
dec. 366.* Vnde cùm ſaltem eſſet dubium, cui
fructus eſſent debiti, venit excuſandus Anto-
nius, ſi de illis non fecit mentionem in gratia,
quam impetrauit. *Caſſad. d. dec. 6. n. 9.* vbi fuit
admiſſa ſimilis excuſatio, prout etiam in dicta
cauſa *Salamantina dimidiæ portionis 1. Aprilis*
6 *1591. coram Illuſtriſſimo Cardinale Pamphilio* *
Venia enim dignus eſt, qui nec nocuit, nec
deliquit *cap. 2. de conſtit. Ægid. dec. 4. n. 2.*

BONONIEN. BONORVM DE MASVMATICO.

Lunæ 26. Octobris 1607.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Alienatio rei Eccleſiaſticæ, in qua interuenit beneplacitum Apoſtolicum, præſumitur vtilis quouſque de contrario doceatur.*

2 *Totus contractus eſt conſiderandus ad effectum quòd dicatur vtilis, vel læſiuus.*

DECISIO CCCLXX.

CVm in alienatione bonorum, de quibus
agitur, interuenerit beneplacitum Apoſto-
1 licum alienatio præſumitur vtilis, quouſque
per Rectorem doceatur de contrario *Bald. in
c. 1. in princ. num. 7. de his qui feud. dar. poſſ.
Abb. conſ. 41. num. 2. lib. 1. Alex. conſ. 75. nu.
6. circa fin. lib. 1.* Et fuit pluriès reſolutum
in Rota. Et propterea Rector prætendebat, læ-
ſionem probari ex ipſomet inſtrumento lo-
cationis, cùm adſit pactum quòd canon 200.
lib. poſſit redimi, vel aſſignando bona, quæ
habent in redditibus lib. 210. vel aſſignando
loca montium, quæ reddeant lib. pariter 210.
prout dicta loca fuerunt aſſignata. Et hinc
reſultat læſio, qui etiam conſiderato aug-
mento, tamen habita conſideratione ad de-
uolutionem bonorum, in euentum non ſolu-
tionis canonis, & quòd canon nulli oneri
erat abnoxius, ipſe canon eſt maioris valoris,
quàm loca Montium eiuſdem redditus, & cum
augmento decimæ partis, vt fuit reſolutum
in cauſa *Romana domus 4. Maij 1601. coram Il-
luſtriſſimo Pamphilio*.

Prædictis non obſtantibus, *Rota* cenſuit, ex
ipſomet inſtrumento locationis non conſta-
re de læſione, quia etſi *deciſio Illuſtriſſimi
Pamphilij* ſit vera in caſu ſuo, tamen non appli-
catur ad præſentem caſum, quia loquitur in
caſu, quo canon fuit affrancatus in inſtrumen-
to ſeparato; hic autem ſumus in caſu, in quo
hæc fuerũt narrata Papæ, & propterea non ſuf-
ficit Rectori conſiderare hoc pactum ſepara-
tum, ſed deberet oſtẽdere, quod ex ipſo con-
tractu reſultat læſio Eccleſiæ. Nam eſſe po-
teſt, quò etiam ſtante ipſo pacto, quòd poſſint
aſſignari loca Montium, nihilominùs locatio
2 fuerit vtilis Eccleſiæ. * Totus enim contra-
ctus eſt conſiderandus, ad effectum quòd di-
catur vtilis, vel læſiuus, & non ſingulæ par-
tes de per ſe ſunt diſcutiendæ *l. Manius §.*

Digitized by Google

fin. ff. fam. erciſc. Surd. conſ. 217. num. 13. & ſeqq. idem Surd. dec. 155. n. 5.

PAPIEN. COADIVTORIAE.

Lunæ 5. Nouembris 1607.

ARGVMENTVM.

Attentata non dicuntur purgata per ceſſionem conditionalem poſſeſſionis, & nec reſpectu expenſarum poſt ceſſionem factarum.

SVMMARIVM.

1 *Attentata purgantur per liberam ceſſionem, non autem per conditionalem.*

2 *Expenſæ factæ in iudicio attentatorum refici debent, & licèt expenſæ poſt ceſſionem liberam regulariter non debeantur, debentur tamen ſi ceſſio fuit conditionalis nu. 3.*

4 *Damna & intereſſe refici debent à die attentationis, non à die motæ litis.*

5 *Depoſitum vnius Iulij non admittitur in iudicio attentatorum.*

6 *Attentata poſſunt purgari per Principem, Iudicem, & partem.*

DECISIO CCCLXXI.

ROta cenſuit, attentata non fuiſſe ſufficien-
ter purgata per Camillum. * Cùm enim
1 quoàd poſſeſſionem prætendat illa purgaſſe
per ceſſionem, quod eſt permiſſum; vt per
Lancell. de attent. cap. 29. nu. 24. tamen illa
ceſſio ei non ſuffragatur, cùm non fuerit libera,
ſed conditionalis *Lancell. vbi ſuprà num. 31.*
2 Hinc ſequitur, quod nec reſpectu expenſarum*
quæ etiam in hoc iudicio refici debent *Lanc. d.
loco num. 18. & 32.* attentata dicantur ſuffi-
cienter purgata, quia licèt expenſæ poſt ceſ-
ſionem regulariter non debeantur *Verall. dec.*
3 *31. lib. 1. manuſcrip.* * Tamen hæc regula non
habet locum in caſu iſto, cùm ceſſio fuerit cō-
ditionalis, quæ propereà nihil poſuit ineſſe
*l. ſi quis ſub conditione ff. ſi quis ommiſſ. cauſ.
teſtam.* Neque etiam attentata fuerunt ſuffi-
cienter purgata reſpectu expenſarum facta-
rum ante aperitionem oris, quia licèt non
adeſſet facultas reuocandi dicta attentata, per
clauſulam *ſublata* poſitam in literis Camilli,
tamen cùm ſuperuenerit aperitio oris, ſicuti
Rota potuit reuocare attentata, ſic debent re-
fici expenſæ, quas clarum eſt fuiſſe factas in
iudicio attentatorum, maximè, quia ſi non
veniunt ratione expenſarum, veniunt ratio-
4 ne damnorum, & intereſſe, quæ attentans de-
bet reficere à die attentationis, & non die
motæ litis, vt per *Lancel. d. tract. c. 31. nu. 173.*

Neque in hoc caſu ſuffragatur depoſitio
vnius Iulij donec expenſæ liquidentur, quia
5 huiuſmodi depoſitum non admittitur in pur-
gatione attentatorum *Caput. dec. 222. tertius
veniens ad cauſam lib. 1. in manuſcript. & 150.
num. 6. lib. 1. in impreſſ. Lanc. d. c. 31. nu. 176.*

Ex quibus dixerunt Domini, quòd cùm attentata poſſint purgari principalem iudicem & partem mediante ceſſione vt per *Lancel. d. c. 29.* & Camillus elegerit ſibi hanc viam, de nouo liberè cedat, & reficiat expenſas, & poſtmodum audiatur in negotio principali.

CORDVBEN. REDECIMARVM.

Vener. 16. Nouembris 1607.

ARGVMENTVM.

Redecima an ſit contra vel preter ius?

SVMMARIVM.

1 *Vnica decima ex præcepto diuino ſolui debet.*

2 *Preceptum de ſoluenda decima ex parte ſoluentis eſt affirmatiuum, ex parte illius, cui ſoluitur, negatiuum nu. 6.*

3 *Solutio duplicis decimæ eſt contra ius.*

4 *Locatio de prædio decimatorio intelligitur facta ſalua decima.*

5 Gloſ. in cap. tua nobis in verb. ſic & Dominus de decimis *declaratur.*

7 *Decima prædialis debet ſolui Eccleſiæ, vel prædiali vel Sacramentali, prout viget conſuetudo nu. 8.*

DECISIO CCCLXII.

POſt ſolutionem decimarum factam ex com-
muni aceruo domini, & coloni iuxt. *tex. in c.
à nobis verſ. ſicut colonus de decimis* præten-
dunt Eccleſiæ parochiales dominorum fundi,
aliam decimam ex portione dominica, rede-
cimam nuncupatam; de qua dubitaui, an ſit
1 præter, vel contra ius. * Et Rota cenſuit, eſ-
ſe contra ius. Ex præcepto enim vnica tan-
tum decima eſt ſoluenda *Exod. c. 22. in fin.* &
habetur *in c. 1.* & in *c. cùm homines* ibi *no-
uem partibus ſibi retentis*, & in *c. paſtorales de
2 decimis cum alijs.* * Quod præceptum licet ſit
affirmatiuum ex parte illius, qui ſoluere tene-
tur, continet tamen negatiuum ex parte illius,
cui ſoluendum eſt vt compellere non poſſit ad
ſoluendum vltra decimam *Bal. in l. fin. nu. 73.
in princ. & in c. fide har. inſtit. Rimin. iun. conſ.
48. num. 25. vol. 1.* Vnde ſequitur eſſe contra
3 ius, quòd duplex decima ſoluatur, prout etiam
dixit *Innoc. in cap. cum non ſit num. 1. & ſeqq.
de decimis Abb. in c. cum ſint num. 6. ant. fin.
verſ. alias ſequeretur eodem tit.* & fuit reſolu-
tum in cauſa *Toletana redecimarum 19. No-
uembr. 1584. coram ſanctæ memor. Clemente 8.
& in eadem 21. Maij 1586. coram Illuſtriſſimo
D. meo Cardinali Pamphilio & in cauſa Valli-
ſoletana decimarum 21. Maij 1589. coram Orano.*
& in cauſa *Corduben. redecimarum 25. Octob.*
1596. coram bon. me. D. Gyplio, & dicunt
Doctores Hiſpani *Montalu. in l. 4. tit. 5. lib.
1. fori ſuper verbo todos & Sot. de iuſt. & iur.
lib. 9. q. 4. art. 2. in fi. Honcal. in tract. de deci-
mis parte 2. & prop. 6.* & alijs, quos refert &

ſe-

Digitized by Google

ſequitur Alphon. Azeued. lib. 1. tit. 5. leg. 7.
4 *nou. recompilat.* * Et hæc concluſio procedit,
etiam quod prædium locetur, & colonus ſol-
uat domino io pecunia, quia locatio cenſen-
tur facta ſalua decima *Inn. in d. c. cum non
ſit num. 2. verſ. in domino autem fundi de deci-
mis Io. And. ibidem nu. 4. verſ. vnde dicit ipſe
Collect. num. 3. Anchar. num. 4. Hoſt. num. 2.
Bur. n. 6. Card. num. 2. verſ. & ex hoc & ijdem
Doctor. in c. tua nobis eodem tit. Card. num. 4.
verſ. 5. quæro Hoſt. num. 12. verſ. hoc vltimum
Butr. num. 9. verſ. credo Anchar. n. 10. verſ.
& pro tanto dico Collect. num. 8. Abb. num. 14.
verſ. aut dominus locauit & Anan. num. 7. &
Vital. in Clem. religioſi num. 25. & ſeq. de
decim.*

Neque prædictis reſiſtit *gloſſ. in d. cap. tua*
5 *nobis de decimis in verbo ſic & dominus*
quia non loquitur, quando aceruus eſt com-
munis, neque quando quota eſt ſoluenda;
ſed quando certa quantitas non habito reſpe-
ctu ad fructus, quæ licèt deſcendat ab aceruo
decimato, tamen ipſa portio non eſt decima-
ta. Et ſic dictum *gloſ.* non officit, quando
eſt communis; ſed nec eius dictum eſt verum
quando aliquid ſoluitur domino ratione loca-
tionis, non habito reſpectu ad fructus, vel
quando certa penſio ſoluitur in pecunia, &
glo. ipſa infrà videtur agnoſcere veritatem,
dum dicit, quòd colonus tanto minus poteſt
ſoluere Eccleſiæ, quòd æquius videtur. Imò
æquius, & iuſtus dicit *Hoſt. ibidem num. 12.
& 13.* & ita hanc *glo.* intelligit ibidem *Card.
in 2. quæſt. & dicunt ibid. Collect. num. 8. An-
char. num. 10. Anan. n. 7. Abb. num. 14. verſ.
aut dominus locauit Hoſt. in d. c. cùm ſit nu. 2.
Inn.* & alij ſuprà relati.

Neque etiam reſiſtit, quod de iure non re-
periatur prohibitum, ne duplex decima ſol-
uatur, quia cùm in genere duplex ſit præce-
ptum affirmatiuum, & negatiuum ſecundum
*ſanctum Thom. 2. 2. quæſt. 33. art. 2. in corpore
artic. certum eſt*, non adeſſe præceptum nega-
6 tiuum, * adeſt tamen affirmatiuum de ſoluen-
da decima, quod continet in ſe negatiuum,
quod, licèt non efficiat præceptum negati-
uum, vt obliget ſemper, & ad ſemper, con-
tinet tamen negatiuam reſpectu Eccleſiæ, quæ
exigendo vltra decimam, exigit contra ius,
quod dat tantum decimam.

Neque facit, quòd hæc redecima non ſol-
uitur eidem Eccleſiæ prædiali, ſed Eccleſiæ
Sacramentali, & ideo non videtur poſſe dici
7 contra ius, * quia cùm huiuſmodi decima ſit
prædialis *Io. And. in d. c. cum non ſit num. 5.
de decimis glo. in d. c. tua nobis in verbo ſic*, &
dominus verſ. ſatis poteſt dic, & ibi etiam Hoſt.
8 *num. 12. verſ. poteſt dici eodem tit.* * Et cui
Eccleſiæ ſit ſoluendum an prædiali, vel Sacra-
mentali ius non determinat, ſed in hoc de-
fert conſuetudini, vt io *d. c. cùm ſint de deci-
mis Achill. dec. 3. & 6. eodem tit.* propterea
cum conſuetudo introduxerit in illis partibus
quod ſoluatur Eccleſiæ prædiali, ſequitur,
quòd ſit contra ius, quòd Eccleſia Sacramen-
talis decimam exigere velit.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 8. Maij 1613. &
27. Martij 1615.*

CORDUBEN. BENEFICII DE OVEYO

Luna 19. Nouembris 1607.

ARGVMENTVM.

Familiaritas, & obitus in poſſeſſione bene-
ficij ex quibus probetur. Cætera ex ſum-
mario

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* arbitrio Rotæ, *intelligitur, prout de iure.*
2 *Gratia iuſtificata debet exequutioni demandari.*
3 *Familiaritas probatur per teſtes.*
4 *Rotulus in quo ſunt deſcripti familiares inſeruit pro adminiculo.*
5 *In probando obitu ad effectum reſeruationis, ſufficiunt teſtes de publica voce, & fama, & leuiores probationes.*
6 *Præſentia partis ſupplet defectum intimationis.*
7 *Tranſacto dilationis tempore ad probandum, Iudex poteſt validè ſententiam ferre & 8.*
9 *Clauſula ſi ſenſeris te grauatum per comparitionem partis reſoluitur in ſimplicem citationem.*
10 *Error notarij non poteſt parti præiudicare.*

DECISIO CCCLXXIII.

DOmini reſoluerunt, non eſſe retardandam
exequutionẽ Breuis, quia licèt ſit commiſ-
1 ſa arbitrio Rotæ, * intelligitur tamen prout de
iure *Bart. in extrauag. ad reprimendum in verbo*
2 *videbitur nu. 8.* * Secundum, quod Breuia poſt-
quam ſunt iuſtificata exequutioni debent de-
mãdari *Caput. dec. 71. p. 1. & dec. 180. par. 3* Hìc
autem Breue ſatis eſt iuſtificatum, quia cùm
fundetur in reſeruatione per obitum Stephani
de Monteroſo familiaris Cardinalis de Gue-
3 uara, * huiuſmodi familiaritas bene probatur
per duos teſtes cõcludentes de omnibus requi-
ſitis ad faciendum aliquem familiarem vulg.
4 *l. vbi numerus ff. de teſtibus.* * Et hodie compro-
batur ex rotulo familiarium eiuſdem Cardi-
nalis. Quę probatio eſt attendenda, cùm non
iuſtificet, ſed corroboret probationes anti-
quas, quod admittitur etiam in materia cen-
ſurarum, vt fuit reſolutum in cauſa *Interamn.
penſionis 23. Ianuarij 1602. coram Rencren. Pacen.*
Obitus autem eiuſdem Stephani in poſſeſſione
beneficij de menſe Iunij, ſeu Iulij ſatis etiam
5 probatur per eoſdem teſtes, * quia cùm agatur
de probando obitu ad effectum reſeruationis,
ſufficiunt teſtes de publica voce, & fama, & le-
uiores probationes *Put. dec. 266 lib 3.* & fuit
reſolutum in cauſa *Placen. Canonicatus, & præ-
bendæ 1. Martij 1599. coram Orano*, & in cauſa
*Salamantina de Arapiles 3. Iulij 1600. coram R.
P. D. meo Decano, & aliàs ſæpius.*

Nec obſtat, quod Iudex mandanerit die 18.
reperti teſtes, & ſententia poſtea fuerit lata
die 12. abſque aliqua repetitione, quia huiuſ-
modi decretum fuit factum, niſi ad primam
diem, cum intimatione, & D.Gundiſaluus ea-
dem die comparuit, & dixit, quod teſtes exa-
minarentur ſumptibus alterius partis, & ſibi in
6 timata hora, * Vnde cùm iſta comparitio ſup-
pleat intimationẽ, vt in terminis eſt *dec. Veral.*
322. *num.* 3. & 4. *p.* 2. & intra terminum præfi-
7 xum teſtes non fuerint examinati, * Iudex po-
tuit procedere ad expeditionem cauſæ *l. ſine
pars C. de dilat. Verall. d. dec.* 322. *num.* 4. *par.* 2.
Et ſic parum refert, quod intimatio fuerit facta
8 die 13. quo tempore erat lata ſententia, * quia
non inde ſequitur, quod fuit lata pendente di-
latione, & ſic nulla iuxta *deciſ. Pat.* 174. *lib.* 1.
cùm comparitio Gundiſalui ſufficeret pro in-
timatione, vt dictum eſt.

Minùs etiam ſubſiſtit, quod fuit motum iu-
dicium via ordinaria propter clauſulam in
monitorio poſitam *ſi ſenſerit ſe grauatum*, &c. Et
quia termini ſubſtantiales in iudicio ordinario
ſeruari ſoliti, fuerunt ſeruati, & propterea
9 Iudex non potuit procedere exequtiuè. * Quia
dicta clauſula operatur, quod monitorium re-
ſoluatur in ſimplicem citationem, comparente
citatio *Rip. in l. de pupillo* §. *meminiſſe num.* 21.
ff. de op. no. nunc. Non autem operatur, quod
cenſeatur proceſſũ ordinariè, quia in quolibet
iudicio requiritur citatio partis *l. de vnoquoq.
ff. de. re iud.* Et quod termini ſubſtantiales in
iudicio ordinario ſeruati ſoliti fuerint ſeruati,
non eſt verum, quia fuerunt ſeruati quatuor
termini in iudicio exequtiuo ſeruari ſoliti, li-
10 cèt verum ſit, quod in reiteratione * Nota-
rius extenderit terminos in iudicio ordinario
ſolitos ſeruari, qui propterea non potuit præ-
iudicare parti.

Quod Breue nõ ſit iuſtificatum quoad aliud
beneficium obtentum per D. Gundiſaluum
non refert, quia iſtæ cenſentur duæ gratiæ, &
hodie proſequitur tantùm gratiam ſuper bene-
ficio, de quo agitur.

BONONIEN. TRANSACTIONIS.

Mer. 5. Decembris 1607.

ARGVMENTVM.

Beneplaciti Apoſtolici in tranſactione re-
quiſiti nonnulla.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio propter dubium litis euentum ſuſti-
netur.*
2 *Clauſula* et omni meliori modo *operatur etiã
vltra expreſſa.*
3 *Solemnitas & vtilitas copulatiuè requiruntur in
alienatione rei Eccleſiaſticæ.*
4 *Beneplacitum Apoſtolicum ſupplet defectum ſo-
lemnitatis requiſitæ in alienatione rei Eccleſia-
ſticæ.*
5 *Alienans rem Eccleſiaſticam, & conſentiens impe-
trationi beneplaciti Apoſtolici non poteſt am-
pliùs pœnitere.*
6 *In matrimonio inter perſonã in gradu prohibitio
contrahendo, poſt diſpenſationem Apoſtolicam ad-
huc requiritur conſenſus, ſecùs eſt in alienatione
rei Eccleſiaſticæ poſt beneplacitum nu.* 7.

DECISIO CCCLXXIV.

DOmini reſoluerunt pro validitate trãſactio-
nis, quia cùm bona fuerint conceſſa in
emphyteuſim Bartholomæo pro ſe, & filijs maſ-
culis, & deſcendentibus per lineam maſculinã
tantùm, quicquid ſit de veritate quæſtionis,
an. fœminæ ex maſculis cenſeantur vocatæ ex
alleg. in alia cauſa *Bonon. deuolutionis bonorum*
14. *Ianuarij* 1602. *coram R. P. D. meo Iuſto*, ne-
gari tamen non poteſt, quin de hoc poſſet dubi-
1 tari, & quia euentus litis eſſet dubius, * ex quo
ſequitur, quod tranſactio ſuſtinetur, vt in *l.* 1. *ff.
de tranſact. vbi DD. & in l.* 2. *C. eod. tit.* Et quam-
uis dubium litis non excederet primum gradũ
fœminarum vltimi vocati, & in tranſactione
bona fuerunt conceſſa fœminis, & eorum filijs
maſculis, & deſcendentibus per lineam maſcu-
linam, & ſic fuerit exceſſum vltra id quod erat
in lite, nihilominùs cùm hæc conceſſio non ſo-
lùm fuerit facta per viam tranſactionis, ſed cũ
2 clauſula & *omni alio meliori modo*, * hæc clau-
ſula ſtante copula & operatur etiam vltra ex-
preſſa *Achil. deciſ.* 1. *de verb. ſig. Cæſar de Graſ.
deciſ.* 1. *num.* 4. *de elect. Verall. deciſ.* 271. *lib.* 1. *in
manuſcr.* & pluriès fuit reſolutum. Et proptε-
reà conceſſio ſuſtinetur, ſi non per viam tran-
ſactionis, per viam nouæ conceſſionis

Non obſtat, quod ſiue iſta ſit tranſactio, ſi-
ue noua conceſſio, requiritur ſolemnitas, &
3 vtilitas, * quæ duo copulatiuè requiruntur in
alienatione rerum Eccleſiæ *c. ſine exceptione* 12.
q. 2. *c. nulli. de reb. Eccleſia non alien. & c.* 1. *eod.
4 tit. in* 6. * quia hic interuenit beneplacitum
Apoſtolicum, quod ſupplet defectum ſolemni-
tatis iuxta *conſ. Abb.* 41. *lib.* 1. quod etſi fuit
impetratum longè poſt conceſſionem factam,
5 tamen hoc non refert, * cùm poſtquàm ſemel
Rector conſenſit, beneplacitum poſſe impetra-
ri, non poteſt ampliùs pœnitere *Cephal. conſ.*
91. *num.* 9. *lib.* 1. & in iſtis terminis fuit reſolu-
tum in cauſa *Romana locationis affictus* 4. *Iulij*
1584. *coram Illuſtriſſimo Blanchetto*, & in cauſa
Reodien. domorum 1. *May* 1576. *coram* D. *de Ru-
beis*, & nouiſſimè 16. *menſis præteriti coram R.
P. D. meo Lancellotto in cauſa nullius emphyteuſis*

Non releuat, quod beneplacitum, licèt fue-
rit impetratum in vita Rectoris, qui fecit trã-
ſactionem, tamen fuit præſẽtatum in vita Mo-
derni Rectoris, qui alienationi, & tranſactioni
non conſentit; quia nihilominùs, ſtante Apoſ-
tolica cõfirmatione, ſi contractus eſt vtilis, mo-
dernus Rector non poteſt pœnitere, & tollere
ius quod erat iam quæſitum alteri parti *Alex.
conſ.* 27. *num.* 4. *lib.* 3.

Nec facit, quod cùm res Eccleſiæ non poſ-
ſint alienari abſque beneplacito Apoſtolico,
poſt

Digitized by Google

poſt confirmationem obtentã requiritur no-
6 uus conſenſus ad trad.per *Abb.in c.ſuper eo nu.*
8. de condit. appoſ. quia *Abbas* loquitur in ma-
trimonio contracto in gradu prohibito, quo
caſu deficiunt conſenſus, & verba, quia per-
ſonæ non ſunt habiles ad contrahendum,& ſic
deficit materia, & forma,& propterea requiri-
7 tur nouus conſenſus poſt diſpoſitionem; * ſe-
cùs eſt in caſu iſto, quia alienatio rerum Ec-
cleſiæ abſque beneplacito Apoſtolico habet
implicitum ſtatum validitatis, ſaltem Eccleſia
non reclamante *Caſſad. dec.1 num. 2.de locat.*
& fuit dictum in *deciſionibus ſuprà allegatis*.

An autem iſta alienatio fuerit vtilis Eccle-
ſiæ, vel beneplacitum Apoſtolicum poſſit ali-
qua ſubreptione notari, reſeruarunt Domini,
vt particulariter videatur.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Lunæ 10. Decembris 1607.

ARGVMENTVM.

Poſiti in conditione cenſentur vocati, dum
concurrunt coniecturæ, de quibus in de-
ciſione.

SVMMARIVM.

1 *Poſiti in conditione non cenſentur vocati & nu.2.*
3 *Ab hac concluſione receditur ex coniecturis, quas*
vide num.4.5.6. & alijs.
5 *Teſtator magis cenſetur diligere deſcendentem in*
portione aſcendentis, quàm in portione tranſuer-
ſalis.
9 *Qui vult conſequens, vult per neceſſe antecedẽs.*
11 *Exceptio eſt de regula.*
12 *Licentia nihil eſt aliud, quam collatio libertatis*
conceſſa ei, qui iam non habet ex ſe ipſo.
14 *Licentia præſuppoñit probationem.*
15 *Subſtitutio facta ſi ſine filijs, ſi deceſſit cum filijs*
euaneſcit. Contrarium verius num.16.

DECISIO CCCLXXV.

ITerum dubitatum, an conſtaret de fideicommiſ-
ſo ad fauorem deſcendentium Petrucij, reſer-
uato, vt videatur, an extendatur vltra pro ne-
potes, & an adſit reciproca inter ipſos Et dif-
1 ficultas conſiſtebat in eo, * quia iſti deſcenden-
tes ſunt poſiti in conditione, & ideo non cen-
ſentur vocati iuxta *gloſ.* magis communiter
approbatam in *l. Lucius ff. de hæred.inſtit.* quam
etiam Rota ſequitur. Et quia teſtator deceſſit,
vnico tantum filio Petrucio relicto, & tamen
videbatur prouidiſſe ſolùm in caſum, in quem
decederet pluribus filijs relictis, cùm inſtitue-
rit Petrucium filium, & alios naſcituros, & ſi
quis eorum decederet in pupillari ætate, vel
poſteà quandocumque ſine filijs maſculis legi-
timè ex ſe deſcendentibus, ſubſtituit ei, & eis
ſuperuenientes eorum filios maſculos, & alios
deſcendentes ex eis maſculos; ſubdens imme-
diatè *cùm ſi aliquis ex filijs dicti Teſtatoris, vel*
nepotibus maſculis ex filijs, vel nepotibus, vel ali-
quis alius deſcendens maſculus non ſupereſſet, ſub-
ſtituit eis Hugolinum, & Leonellum, & alios maſ-
culos deſcendentes ex eis. Et propterea cùm non
euenerit dictus caſus, quod teſtator obierit plu-
ribus filijs relictis, videbatur dicendum, ſub-
ſtitutionem expreſſe iuxta *conſ. Oldr. 177. Ioan.*
Andr. in addit. ad Speculat. tit. de teſtam. §.1. in add.
mag. incip. cùm patronus verſ. occurrit caſus no-
tiſſimus.

His tamen non obſtantibus, maior pars Do-
2 minorum cenſuit contrarium,* quia licèt poſi-
ti in conditione non cenſeantur vocati ſecun-
3 dum *gloſ in d.l.Lucius,* * tamen ab iſta *glo.* rece-
ditur, quando ex coniecturis conſtat de cõtra-
ria mente teſtatoris, vt per *Illuſtriſſimum Car-*
dinalem Mant. de coniect. vlt. volunt. lib. 11. tit. 20.
num. 19. prout Rota pluriès receſſit *Put. dec. 215.*
lib. 3. & in cauſa *Spoletana terrarum 21. Iunij*
1599. coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Milli-
no & eodem 15. Nouembris in cauſa Interamnen.
bonorum coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Se-
raphino, & paſſim recedit, prout etiam pluriès
receſſit de hoc anno.

Hic autem adſunt plures coniecturæ; nam
4 vltra, * quod deſcendentes vocantur ad por-
tionem tranſuerſalium, & ad portionem relic-
tam fœminis, quatenus morerentur ſine filijs,
& ideo intrat coniectura, quod cenſentur vo-
cati, dum ponuntur in conditione iuxta *conſ.*
Zaſ. 108. n. 19. & ſeqq. lib. 4. pluries in Rota ca-
nonizatum. Et quod plus eſt teſtator poſt inſti-
tutionem factam de filijs ſubdit *& ſi quis eo-*
rum decederet in pupillari ætate, vel poſtea quando-
cumque ſine filijs maſculis legitimè ex ſe deſcen-
dentibus ſubſtituit ei, & eis ſuperuenientes, & alios
deſcendentes ex eis maſculos. Vnde ſi in hoc caſu
voluit ſubſtituere deſcendentes ex filijs ipſius
teſtatoris quatenus morerentur ſine filijs, & ſic
tranſuerſalibus, non eſt veriſimile, quod nolue-
rit eoſdemmet deſcendentes ſubſtituere ſuis
aſcendentibus, & ſic Petrucio, cum eos ponat
in eademmet oratione in conditione, ſubdit
enim *quod ſi aliquis ex filijs dicti teſtatoris vel ne-*
potibus maſculis ex filijs vel nepotibus vel aliquis
5 *alius deſcendens maſculus non ſupereſſet, &c.* *
Teſtator enim magis cenſetur diligere deſcen-
dentem in portione aſcendentis quam in por-
tione tranſuerſalis, vt conſiderat *Rim. ſen conſ.*
189. nu. 11. & 12. lib. 1. Gozzad. conſ. 64. nu. 10.
lib. 1. Aym. conſ. 62. num. 10. Ruin. conſ. 60. num. 24.
lib. 2. & in hanc coniecturam de plano proce-
deret dicit *Modernus Eugubin. conſ. 65. num.*
33. verſ. qua ſine dubio lib. 1. Quæ coniectura
corroboratur, & clarè oſtendit mentem teſta-
toris, cùm non exſtantibus dictis filijs, aut ne-
potibus, vel deſcendentibus ſubſtituat eis Hu-
golinum, & Leonellum, & alios maſculos de-
6 ſcendentes ex eis, * & ſic progreditur ad plu-
res gradus ſubſtitutionum. Ex qua progreſſio-
ne colligitur coniectura, quod voluerit voca-
re poſitos in conditione *Anchar. conſ. 74. num.*
2. in fin. Alexand. conſ. 64. num. 5. verſ. corrobora-
tur lib. 5. cùm alijs per *Illuſtriſſimum Cardi-*
nalem Manticam de coniect. vlt. volunt. lib. 11. tit.
3. num. 13.

3.*num.*13.qui dicit,hanc coniecturam vnà cum
alijs multum ſuffragari, & illam probauit *Ro-
ta in cauſa Spoletana Terrarum 21.Iunij 1599.co-
ram Illuſtriſſimo D.M. Cardinali Millino, & de
hoc anno 12.Maij in cauſa Ciuitatis Caſtelli fidei-
commiſſi coram R.P.D.meo Ludouiſio* & etiam
probauit Senat. Pedemont vt per *Theſ. dec.*96.
*n.*17.& eo magis debet ſuffragari in iſto caſu
attenta ſerie,& ſtructura teſtamenti. Concurrit
7 inſuper perpetua excluſio fœminarum,& quod
deſcedentes ſunt poſiti in conditione cum
qualitate maſculinitatis, & quod agitur de de-
ſcendentibus teſtatoris. Quæ omnia coadiu-
uant, quod iſti deſcẽdẽtes poſiti in conditione
cenſeantur vocati, vt dicitur in alia *deciſione*.
8 Et videtur ceſſare omnis difficultas, quia
poſt dictam ſubſtitutionem de Hugolino, & in
alijs in caſu prædicto,in euentum, quod teſta-
tor moreretur ſine filijs,& deſcendentibus, eoſ-
dem Hugolinum, & alios inſtituit, & filios fi-
liorum ipſorum, concludens per hæc verba
*Ita quod hæreditas nunquam ad filias vel deſcen-
dentes fœminas deueniat, & ſemper remaneat apud
maſculos de ſtirpe teſtatoris*, quæ clauſula *ita quod*
probat vehementiſſimam coniecturam, quod
vocauerit deſcendentes poſitos in conditione,
quia ſi voluit nunquam hæreditatem deuenire
ad filias vel deſcendentes fœminas ſed ſemper
remanere apud maſculos de ſtirpe, in neceſſa-
riũ antecedẽs cenſetur illos maſculos de ſtirpe
vocaſſe,vt per *Corn. conſ.*22. *n.*9.*lib.* 2. *Illuſtriſſ.
Mãt.de coniect.vlt.vol.lib.*6.*tit.*15. & fuit conſi-
deratũ in cauſa *Firmana de Fulchis coram Illu-
9 ſtriſſ. D.meo Cardinali Pãphilio* * Qui enim vult
conſequens, per neceſſe vult etiam antecedens
iux.doct.*Bald.in l.quamuis C.de fideic.*
10 Neque eſt verum, quod hæc clauſula ſtet
conſequutiue tantum ad inſtitutionem Hugo-
lini,& aliorum in euentum quod teſtator mo-
reretur ſine filijs, quia hoc tollitur ex verbis
immediate ſubſequentibus,nempe, ſaluo quod
dictus Petrucius,& alij filij dicti teſtatoris, &
alij maſculi deſcendentes ex eis, poſſent in
vita ipſorum, & cuiuslibet ipſorum de bo-
nis ipſius teſtatoris ad eos pertinentibus fa-
cere velle ipſorum in totum, vel in parte non
obſtante ſubſtitutione prædicta. Nam ſi teſta-
tor moderat clauſulam *ita quod* per clauſulam
Saluo quod, in quà dat facultatem alienandi
Petrucio,& deſcendentibus; Ergo voluit & eos
11 eſſe comprehenſos in clauſula *ita quod* *, ex-
ceptio enim eſt de regula *Bald.in conſ.*5. *de iu-
reiur.in.Gem.conſ.*65.*num.*8.*verſ. nam ex quo hic
excipit & regulam ipſam declarat Bald.conſ.*231.
verſ.ſuper verbo lib. 1. alias exceptio eſſet deri-
ſoria *Caſtr.conſ.*79.*n.*3.*lib.*1.
12 Et ex hac licentia alienandi oritur, & alia
coniectura quod vocauerit dictos deſcenden-
13 tes *,quia licentia nihil aliud eſt, quam colla-
tio libertatis conceſſæ ei, qui eam non habet
ex ſe ipſo *cap.licet de regularibus Bald.conſ.*290.
14 *ant.fin lib.* 3. * Ergo iſta licentia oſtendit pro-
hibitionem *l. fin. C. de iur. Emphyt.* & per con-
ſequens etiam vocationem,quia quem non ho-
noro grauare non poſſum §.1.*inſtitut.de ſing.re-
bus per fideicommiſſ.rel.* & *l. piane ſi filium §. vl-
tim.* & *l.vendendum de legat.*2.
15 Neque obſtat ſecunda principalis obiectio
quod cum teſtator deceſſerit vnico tantum fi-
lio Petrucio relicto ſubſtitutio deſcendentium
euanuerit, cum aliquid non reperiatur parti-
cularitet diſpoſitum in iſto caſu,per *conſ. Oldr.*
16 177. * Nam fuit reſponſum,quod communis
opinio eſt contra *Oldrad.* vt teſtatur *Iaſ. conſ.*
14.*lib.*2.*num.*15.*verſ.*7.*pro iſta parte*8,& *nu.* 16.
verſ. & ſic eſt diligenter aduertendum vbi dicit
eam de iure eſſe veriorem, & eſt opinio *Bart.
in l.quamdia inſtitutus* 68.*n.*10.*ff.de acquir.hæred.*
quam ibidem alij communiter ſequuntur, vt
dicit *Iaſ. loco proximè allegato*, & communem
etiam dicit *Pancirol. conſ.*39.*in fin. verſ.non ob-
ſtat conſ.Oldr.* & late *Marzar.de fideic.quæſt.* 13.
per tot. & *conſ.*1.*num.*1.& *ſeqq.* & pro iſta opi-
nione, & in iſto caſu videtur bonus *textus in l.
hæredes mei §.cum ita ff.ad Trebell.* vbi ſubſtitu-
tio facta in euentum quod omnes moriantur
ſine filijs habet locum etiam quod vnus tantũ
ſine filijs moriatur, ſi non ex verbis, ſaltem ex
mente teſtatoris,cum non adſit diuerſitatis ra-
tio prout in caſu iſto, maximè cum ex ſupra
ponderatis concurrat apertiſſima voluntas
teſtatoris prout etiam conſiderat *Iaſ.in d.conſ.*
148.*ant.nu.*10.*verſ.ſed præmiſſis cum ſequentibus.*

Præſens deciſio fuit confirmata 3.*Aprilis* 1609.
& 24.*Nouembris* 1610.

BARCHINONEN. FRVCTVVM.

Lunæ 10. *Decembris* 1607.

ARGVMENTVM.

Fructus beneficij quando ſpectent ad hæ-
redes defuncti, & quando ad ſucceſſo-
rem in beneficio.

SVMMARIVM.

1 *Fructus à ſolo ſeparati.& depoſitati,& non con-
ſumpti ſpectant ad ſucceſſorem in beneficio.
Niſi conſuetudo ſit in contrarium num.*2. *Vt eſt
in Regnis Hiſpaniarum,& alijs locis vt num.*3.
4 *Doctor atteſtans de conſuetudine cum teſtibus de
publica voce,& fama probat.*
5 *Conſuetudo potius eſt attendenda,quam ſtatutum
aut lex n.* 6.
7 *Iuramentum de ſeruando ſtatutum non extendi-
tur ad ſtatutum abolitum.*

DECISIO CCCLXXVI.

CVm ageretur de fructibus à ſolo ſeparatis
& depoſitatis tamẽ nõ cõſumptis,qui prop-
1 tereà inſpecto iure communi ſpectant ad ſuc-
ceſſorem in beneficio non ad hæredes, vt per
multa iura concludit *Cald.conſ.*a *nu.*2. *verſ.* 3.
caſus de pecul.cler. non habita differentia an be-
neficiatus eſſet adminiſtrator,vel ne, & *Couar.
poſt alios in cap.cum in officijs num.*6.*de teſtam.* di-
cit *gloſ.in cap.præſenti de offic.Ord. in* 6. eſſe fal-
ſam

Digitized by Google

ſam cum faciat diſtinctionem inter clericum adminiſtratorem,& non adminiſtratorem *Iaſ.* qui de communi teſtatur in *conſ.75.nu.6.& 7. vol.3.Card.conſ.110.num.2.Viu.com.op. in verbo Clericus,*& tenuit *Rota in cauſa Palentina fructuum 26.Februarij 1580.coram bon.mem.Card. Lancellotto* : Tamen prædicta concluſio inter alia non habet locum quando conſuetudo viget in contrarium *Cald.dicto conſ.2.ant.fin. ver. pro concludendum de pecul.Cler.Couar.in d.cap. cum in officiis num.9.Bero. conſ. 7. num. 9. verſ. fallit 1.vol.2.Viu. in dicto verbo clericus nu. 11.* qui alios alleg. & de communi teſtatur , & hanc limitationem probauit *Rota in dicta cauſa Palentina fructuum 13. Maij 1602. coram R.P. D.meo Decano , & in cauſa Gerunden. fructuum 24.Maij 1599.coram R.P.D.meo Iuſto* .

5 In Regnis autem Hiſpaniarum adeſt talis conſuetudo,vt adeſſe in prædictis locis firmauit *Rota in decisionibus* allegatis , & in Regno Nauarræ eſt *deciſio Guidob.50.aliàs 154. nu. 2. par. 1.* & de conſuetudine generali *Couar.* teſtatur in dicto *c.cum in officiis nu.9.de teſtam.Sarmient.de reddit.Eccleſiaſt.p.4.c.6.nu. 13. Io. Gutierez Canoniç.quæſt.lib.1.cap.33. nu. 11. & 33. Molin.de primog. Hiſp.lib. 2.c.10. nu.53. & ſeq.* & in ſpecie in Regno Valentiæ quod eſt Coronę Aragonum fuit reſolutum in dicta cauſa *Oriolen.fructuum 13. Maij 1602.coram R. P. D. meo Decano* . Et quod hæc conſuetudo vigeat in indiuiduo in ciuitate Barchinonis in qua eſt Archidiaconatus, de cuius fructibus agitur quæ eſt Regni Aragonum teſtatur *Franc. Solſona in tract.de laudem.dupli nu. 47. & 52. verſ. & ſic videamus.* Cuius atteſtationi eſt ſtandum tum quia adminiculatur ex teſtibus examinatis in Curia deponentibus de publica voce, & fama . Quam probationem cum Doctore atteſtante de conſuetudine ſuffragari cenſuit *Rota in dicta cauſa Palentina fructuum coram bo. me.Cardinale Lancellotto.* Tum quia hoc vincetur eſſe notorium,cum in Regna Hiſpaniarum nō tranſmittantur Collectores niſi reſpectu Eccleſiarum Cathedralium. Et ideo in ea iudex ſupplere debet,vt per *Dec. conſ. 694. num. 6.* Tum denique quia ita ſeruatur in alijs Regnis . vt dictum eſt .

Neque obſtat , quod in Eccleſia Barchinonen. videatur ſtatutum in contrarium,quia dato quod iſtud ſtatutum eſſet contrarium , tamen in concurſu præualet conſuetudo, quia eſt maioris authoritatis *Ang.conſ.53.n.1. in fin. verſ.quæ maioris authoritatis eſt Decius dicto conſ.*
6 *694.num.8.** & non ſolum vincit ſtatutum ſed etiam legem *Gem.conſ.139.num.3.verſ. conſuetudo Bal.conſ.252.in fin.lib.2.& conſ.318. in fin. eod.lib.2.*

Minus etiam obſtat, quod iſte Archidiaconus de cuius bonis agitur iurauerit ſeruare ſtatuta Eccleſiæ, quia eius iuramentum non ex-
7 tenditur ad ſtatutum iam abolitum per contrariam conſuetudinem *Rolan.conſ.99. num.7. vol.2.Natt.conſ.19.nu.8.Surd.conſ.58.nu. 14. & ſeqq.lib.1.*

Præſens deciſio fuit confirmata 12. Iunij 1609. & 8.Febr.ac 3.Decembris 1610.

TARRACONEN. PRAEPOSITVRARVM.

Ven. 11. Decembris 1607.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Enunciatiuæ plures , & plurium inſtrumentorum probant ,maximè ſi ſunt adminiculata n.2.*

3 *Dignitas Eccleſiaſtica v. g. Præpoſitura non cenſetur veriſimiliter dote carere .*

DECISIO CCCLXXVII.

PRoſequendo diſputationem iuxta *deciſionem* cauſæ factam *die 14.Aprilis 1603.* Dubitaui an Præpoſitus ante Præpoſituræ ſupreſſionem factam de anno 1411.haberet bona particularia . *Et Rota* cenſuit affirmatiuè reſpondendum , quia ex pluribus inſtrumentis conſtat , Præpoſitum obligaſſe bona propria præpoſi-
1 turæ .* Quæ quidem enunciatiuæ cum cum ſint plures , & pluriũm inſtrumentorum ſatis probant *Put.dec. 209.lib.2.*

Neque facit quod iſtæ enunciatiuę emanarunt à perſona ſuſpecta nempè à Præpoſito, & ideo nō videntur probare,quia tunc nō aderat aliqua ſuſpicio: Vltra quod adeo ſunt admini-
2 culatæ,vt bene probent,vt per *Aebill.dec. 1. de confeſſ. Put.dicta dec.208.lib.2.& dec.149.lib. 3.* Et inter alia præbet maximum adminiculum
3 quod cum hæc Præpoſitura eſſet dignitas Eccleſiaſtica non eſt veriſimile , quod fuerit abſque dote *Put.dec.374.in fin.lib.1.Caput.dec. 62. par. 1.*

Quæ autem eſſent bòna Capituli , & quæ Præpoſituræ erit particulariter agendum .

BONONIEN. DE MANGIOLIS.

Vener. 14. Nouembris 1607.

ARGVMENTVM.

Executio facta non citato intruſo an ſit nulla. Cæterea de Procuratore , & alijs vt in Summario .

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento adeptæ poſſeſſionis , & poſſidenti datur mandatum de manutenendo .*

2 *Exequutio facta lite pendente eſt nulla , niſi conſtet ex actis nullam ei,contra quem fit exequutio, defenſionem competere , vel habere cauſam à litigante .*

3 *Exequutio facta ſine citatione contra poſſeſſorem eſt nulla , nec ei nocet num 4.*

5 *Nun;*

5 *Nuncij relationi creditur .*
6 *Ratificatio vim habet aliquando mandati .*
7 *Tutores & Curatores cenſentur dati inſolidum ; etiamſi hoc non ſit dictum , quando adminiſtrationes non ſunt diuiſæ .*
8 *Curator rectè datur habenti patrem fugitiuum , & agitur de recuperandis bonis fideicommiſſarijs per patrem alienatis .*
9 *Iudicium poſſeſſorium nihil habet commune cum petitorio .*
10 *Conſtituens procuratorem ad aliquam cauſam , cenſetur ratificaſſe omnes actus , quos fecit in illa cauſa procurator conſtitutus .*
11 *Procurator cenſetur conſtitutus per traditionem iurium .*
12 *Procurator cum facultate ſubſtituendi poteſt ſubſtituere expreſsè , non tamen tacitè .*
13 *Per traditionem inſtrumentorum emptionis cenſentur donata & tradita , quæ ſunt empta & continentur in inſtrumentis .*
14 *Requiſita ad mandatum præſumptum vide remiſſiuè .*
15 *Reſtringens ſe ad mandatum expreſſum inſufficiens facit ceſſare præſumptum .*

DECISIO CCCLXXVIII.

CVm conſtet de poſſeſſione Comitis Bartholomæi ex inſtrumento adeptionis , quod
1 illam probat *l. prædicta vbi DD. ff. de acquir. poſſ.* Fuit reſolutum , ei dandum eſſe mandatum de manutenendo *§. hodiè inſt. de interd.* non obſtante , quòd contra ipſum fuerit exe-
2 quutum mandatum Rotale , * quia exequutio fuit nulla , cùm etiam contra intruſum lite pendente non poſſit fieri , niſi conſtet ex actis ipſum eſſe talem , & habere cauſam à litigante , & nullam ei prorſus defenſionem compe-
3 tere , aliàs citari debet ; * & niſi citetur , exequutio eſt nulla , nec poſſeſſori aliquod præiudicium fit *Franc. in c. ex ratione num. 29. de appell. Gabr. conſ. 31. num. 20. lib. 2.* Sed ex actis de prædictis non apparebat . Imò hodie oſtenditur , quod obtinuit poſſeſſionem de mandato iudicis competentis , quem potuit adire , cum prætenderet , bona ad ſe ſpectare , nec eſſet in cauſa Rotali *l. is à quo ff. de rei*
4 *vend. l. cognitio ff. de liber. cauſ.* * Et propterea cum exequutio fuerit nulla, non potuit ei nocere , nec poſſeſſio acquiri Comiti Antonio , & fratribus *l. fin. C. per vim, vel al. mod. Gabr. d. conſ. 31. num. 21. lib. 2.*

Neque facit, quòd non conſtet de adeptio-
5 ne poſſeſſionis , niſi per relationem nuncij , * quia eius relationi ſtatur *Tiraqu. de retract. li-*
6 *gnag. §. 8. gl. 9. num. 22.* * Et licet etiam non conſtet de mandato illius , qui cepit poſſeſſionẽ, tamen ſufficit ratificatio *l. Paulus ff. rem rat. hab. Alex. conſ. 120. nu. 5. lib. 1.* De qua ſatis conſtat , cum de mandato iudicis coloni recognouerint Iuditham tutricem , & curatricem, quæ etiam locauit bona eiſdem colonis. Et potuit facere , etiam quod cum alio eſſet data tutrix , & curatrix abſque clauſula *in-*
7 *ſolidum* , * quia eſt ſpeciale in tutore , & curatore , quando adminiſtrationes non ſunt diuiſæ , quod cenſeatur datus inſolidum *l. 1. C. ſi ex pluribus tut. vel curat. vbi Bald. & alij .*
8 * Et datio curatoris ſuſtinebatur, etiam quod Comes Bartholomæus haberet patrem , cum tunc latitaret propter æs alienum , & ageretur de bonis per illum alienatis recuperandis vigore facultatis datæ deſcendentibus per fideicommittentem *gloſ. in l. ſi longius §. 1. in verbo dignitatem & ibi Bar. numer. 3. ff. de iudic. idem Bar. in l. in quæſt. num. 2. C. de ſent. paſſ.* Neque in iſto iudicio poſſeſſorio eſt agendum, an de iure potuerit recuperare bona alienata per patrem , ipſo viuente , vt aduertit , & diſtinguit *Bart. in d. l. in quæſt. in dicto num. 2*
9 quia ſatis eſt, quod habuerit poſſeſſionem , * cum poſſeſſorium nihil commune habeat cum petitorio *l. naturaliter §. nihil commune ff. de acquir. poſſ.*

Neque eſt verum , quòd Comes Bartholomæus eſſet in cauſa Rotali , quia Iacobus Bonacurtius, die 2. Martij fuit admiſſus ad cauſam , docto de intereſſe pro Comite Bartholomæo, tanquam vnus de populo , & tunc non erat actor ad lites , quia fuit conſtitutus ſolùm die 5. Martij. Nec poteſt ſuffragari promiſſio de rato, quia de ratificatione nõ cõſtat,
10 * quę licèt inducatur per conſtitutionem procuratoris ad certam cauſam quoad actus illius cauſæ, vt per *Rotam dec. 38. de proc. in nouis* tamen hoc procedit , data ſcientia geſtorum in cauſa vt poſt *Ioan. And. ad Specul.* declarat *Alex. conſ. 112. num. 5. verſ. & licèt Io. And. lib. 5.* Hic autem actor ad lites non fuit conſtitutus ad iſtam cauſam, nec de ſcientia conſtat quæ tamen debuiſſet eſſe certa , & ſpecifica *glo. in c. concertatione , in verbo ſciuerit , de appell. in 6.*

Neque ſuffragatur , quòd D. Riccardus comparuerit in cauſa tanquam procurator Comitis Bartholomæi , quia nec de eius mandato conſtat . Nec iuuat , quòd produxerit mandatum in perſonam Aſcanij ad ipſum ſubſtituendum tantum , quia de ſubſtitutione non conſtat, nec poteſt præſumi ex productione mandati in perſonam Aſcanij , quia illud potuit habere aliunde . Et quatenus habuiſſet ab Aſcanio , non inde reſultaret ſubſti-
11 tutio , * quia licèt per traditionem iurium quis cenſeatur conſtitutus procurator , & debeat admitti , ſaltem cum cautione de rato , vt per *Imol. in l. Mania 50. ff. ſolut. matr. n. 2.* ſecus tamen eſt in procuratore, qui habet facultatem ſubſtituendi , antequam efficiatur
12 dominus litis, * quia licèt poſſit vigore mandati ſubſtituere expreſsè, non tamen poteſt tacitè , quia hoc non habet in mandatis , vt in ſimili dixit *Rota dicta dec. 38. in fin. de proc. in nou.* Et quamuis ex hac reſponſione tollatur etiam *tex. in l. 1. C. de donat:* tamen nec eius diſpoſitio applicatur , quia ibi per donatiònẽ,& traditionem inſtrumentorum emptionis cenſentur donata , & tradita empta per dicta inſtrumenta , & ſic in caſu illo aderat
13 principale , nempe donatio , & ſolùm dubitabatur , an in donatione comprehenderentur empta in dictis inſtrumentis , & in caſu iſto de-

deficit principale, nempe ſubſtitutio.

Neque etiam in hoc caſu poteſt intrare ali-
14 quod mandatum præſumptum D. Riccardi,
tum quia ſolum produxit articulos, & citauit
ad dicendum contra, Et ſic non videntur con-
currere requiſita per *Caſſad. dec. vltim. num.
4. & num. 5. de proc.* & per *Put. dec. 214. lib.*
15 *2.* * Tum quia cum reſtrinxerit ſe ad manda-
tum minus ſufficiens, & illud produxerit,
facit ceſſare tacitum ad *l. fi. C. de pact. con-
uent. Pariſ. conſ. 43. num. 75. lib. 2.* & fuit re-
ſolutum in cauſa *Lucana parocchialis 21. Fe-
bruarij 1603. coram me, & alias ſæpius.*

THEANEN. TRANSACTIONIS.

Lunæ 17. Decembris 1607.

ARGVMENTVM.

Donatio à Patre filio in poteſtate exiſtenti
facta quando ſuſtineatur. Donatio facta
per pupillum Tutori non tenet.

SVMMARIVM.

1 *Requiſita ad validitatem tranſactionis vide re-
miſſiuè.*
2 *Enormis læſio vitiat tranſactionem. Debet ta-
men iſta læſio ab allegante probari.*
3 *Inſtitutio de ſui natura non refertur ad bona alie-
nata.*
4 *Donatio facta per patrem filio non valet. Limi-
ta niſi interueniat iuramentum, uel ſaltem fi-
cta traditio per clauſulam conſtituti, tunc enim
morte confirmatur, ſi in ea perſeuerauerit n. 5.*
6 *Pater ex eo quòd filios æqualiter inſtituit in teſta-
mento, cenſetur reuocaſſe donationem omnium
bonorum paternorum, ſecus autem alicuius rei.*
7 *Donatio facta per pupillum tutori honorario non
tenet.*
8 *Tutela expirat ſtatim atque pupillus excedit 14.
annum.*
9 *Probatio æquiuoca non releuat.*

DECISIO CCCLXXIX.

DOmini dixerunt, tranſactionem ſuſtineri,
quia ad eius validitatem concurrunt om-
1 nia requiſita, de quibus per *Rolan. conſ. 28.*
2 *vol. 4.* qui licèt *num. 26.* dicat, * propter e-
normem læſionem vitiari, tamen ſubdit, onus
hoc probandi incumbere alleganti. Quod
non probat Aſcanius; nam dum deducit enor-
mem læſionem, ex quo tranſegit ſuper bonis
donatis per Cæſarem fratrem Ioanni Vincen-
tio, in quibus erat ipſe ſubſtitutus, & ſic re
ipſa fuit læſus, hoc non ſubſiſtit in facto; quia
pater non cenſetur diſpoſuiſſe de iſtis bonis,
3 quæ prius donauerat Cæſari filio, * Inſtitutio
enim de ſui natura non refertur ad bona alie-
na, præſertim cùm teſtator ſe reſtrinxerit ad
bona ſua *Surd. dec. 93. in fin. & num. 20.*

Neque releuat, quòd donatio facta per pa-
4 trem filio in poteſtate non ſuſtineatur *l. do-*
5 *nationes C. de don. int. vir. & uxor.* * quia
hæc regula non procedit, ſtante, quòd inter-
uenit iuramentum, vt per *Clar. in §. donatio q.
8. num. 9. verſ. ſed quæro.* Et quia interuenit
traditio, ſaltem ficta per clauſulam conſtitu-
ti, & propterea morte potuit confirmari *Agn.
de Peruſ. conſ. 44. in prin. Rom. conſ. 277. col.
1.* Et ſatis dicitur donatio mortem confirmata,
quando pater non reuocando in ea perſeuera-
uit. Quæ etiam perſeuerantia præſumitur, ni-
ſi contrarium probetur *Rom. d. con. 277. col.
2. verſ. ſecundum autem.*

Neque ex eo cenſetur reuocata donatio, ex
6 quo pater inſtituit filios æqualiter, vt fuit re-
ſolutum in cauſa Romana *hæreditatis de Anguil-
laria 26. Ianuarij 1539. coram Illuſtriſſimo Se-
raphino*, quia in caſu illius *deciſionis*, fuerant
donata omnia bona paterna. Vnde ex inſtitu-
tione facta de filijs æqualiter colligebatur
euidens coniectura, quod teſtator voluit re-
uocare donationem, quia alias inſtitutio non
fuiſſet æqualis, & hoc prouenit ex coniectu-
rata mente teſtatoris, vt conſiderat *Cor. conſ.
108. num. 2. verſ. pręterea vol. 4.* Quod non
eſt in caſu iſto, in quo pater donauit certum
prædium, & remanebant alia bona paterna,
in quibus inſtitutio poterat eſſe æqualis.

Neque etiam facit, quod in omnem euen-
tum non poſſit ſuſtineri donatio facta per Cæ-
ſarem Ioanni Vincentio, cum eſſet eius tutor
7 honorarius. * Donatio enim facta per pupil-
lum tutori non tenet *l. ſi in emptione §. fin. ff.*
8 *de contrah. empt. latè Duen. reg. 31.* * quia cum
tutela expiret ſtatim quòd pupillus exceſſit
14. annum *inſtit. quib. mod. tut. fin. in prin.*
non oſtenditur, quod de tempore donationis
adhuc Ioannes Vincentius eſſet tutor. Neque
hoc poteſt deduci ex confeſſione facta in tran-
ſactione, quia licèt in ea dicatur, quòd fuit
mota lis ſuper dimiſſione bonorum donato-
rum contra Annibalem Raynaldum tutorem
datum in teſtamento Cæſari, & Aſcanio, non
inde ſequitur, quòd tunc temporis eſſet tu-
tor Cæſaris, itaut dicatur, neque expiraſſe tu-
telam Ioanis Vincentij, cùm vterque eſſet da-
tus in teſtamento, quia potuit agi contra An-
9 nibalem, non tanquam tutorem Cæſaris. *
Et ideo iſta probatio, tanquam dubia non re-
leuat *cap. in præſentia de prob. cum vulg.*

TARRACONEN. ATTENTATORVM.

Lunæ 17. Decembris 1607.

ARGVMENTVM.

Reuocatio attentatorum quid operetur in
materia poſſeſſoria. Cætera de inhibi-
tione.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio anteceſſoris iuuat ſucceſſores, & eſt manu-
tenibilis reſpectu ſucceſſorum.*
2 *Inhibitio Rotalis ſiuè iuſta ſiue iniuſta cauſat at-
tentata.*

Digitized by Google

3 *Reuocatio attentatorum quoad præterita habet vim poſſeſſorij recuperendæ, & retinendæ, ſi pars ſe non habuit pro ſpoliata quo vero ad futura retinendæ.*

4 *Poſſeſſio ſolo animo retinetur.*

5 *Inhibitio obtenta à procuratore de cuius mandato non conſtat cum cautione de rato ſufficit ad cauſandum attentata.*

6 *Qui continuat non attentat.*

DECISIO CCCLXXX.

ROta dixit D. Chriſtophoro, & Paulo dandum eſſe mandatum de manutenendo in
1 quaſi poſſeſſione obtinendi officia, de quibus agitur, quia de poſſeſſione anteceſſorum non dubitatur, quæ propterea iuuat etiam ſucceſſores iuxta *det.Guid.Pap.*629. quam Rota pluties ſequuta fuit.

2 Neque releuat quod Capitulum priuauerit dictos DD.Chriſtophorum,& Paulum officijs, quia iſta priuatio tanquam facta poſt inhibitionem Rotalem fuit attentata. Quæ inhibitio ſiue iuſta ſiue iniuſta eſt timenda, & cauſat attentata prout Rota ſeruat. Et propterea non
3 eſt habenda in conſideratione. * Maximè cum reuocatio attentatorum quoad præterita habeat vim poſſeſſorij recuperandæ; quo verò ad futura retinendæ vt per *Oldr.conſ.*206.*n.*4.*verſ. nunc autem*; imò etiam habet vim retinendæ quoad præterita ſi pars non habuit ſe pro ſpo-
4 liata *, cum ſolo animo poſſeſſio retineatur *Caſtr.in l.ſi vt certò* §. *ſi duobus vehiculum num.* 7 *ff.de commod.*

5 Neque facit quod inhibitio fuerit obtenta à procuratore, de cuius mandato non conſtat, quia ad effectum attentatorum ſatis eſt quod fuerit obtenta cum cautione de rato *Put. dec.* 142.*lib.*3.*Caput dec.*47.*lib.*2. *in manuſcr. Achill. deciſ.* 27.*de appell. Lancell. de attent.* 2. *par. cap.* 20.*ampliat.*5.

Minus etiam facit, quod Capitulum non eſſet nominatum in inhibitione, quia cum in ea habeatur mentio Syndicorum Capituli, & adſit clauſula *omneſque alios, &c.* ſatis hæc clauſula comprehendit reſiduum Capituli, vt per *Sarn.in c.cum in multis num.*69. *de reſcr. in* 6.

Denique non officit quod Capitulum con-
6 tinuando ſuam poſſeſſionem non attentauerit, quia concluſio eſt vera ſi in ſpecie cauſa non fuiſſet commiſſa ſuper priuatione iſtorum officiorum ex quo prætendebat Capitulum abſque cauſa, & ob litem ſuper augumento quaſi in odium priuaſſe præpoſitos.

Præſens deciſio fuit confirmata infrà deciſ. 399. & 418.

ROMANA DOTIS, ET LEGATI.

*Ven.*8. *Ianuarij* 1608.

ARGVMENTVM.

Circa legatum factum à marito vxori ſub conditione viduitatis.

SVMMARIVM.

1 *Legatum factum vxori non compenſatur cum dote.*

2 *Receditur tamen ab hac opinione ex coniecturis.*

3 *Legatum factum vxori donec vitam vidualem ſeruauerit ſi in euentum tranſitus ad ſecundas nuptias diminuatur adhuc petere poteſt dum vitam vidualem ſeruat.*

4 *In legato habitationis venit omne id, ſine quo non poteſt commodè habitari.*

DECISIO CCCLXXXI.

DOmini reſoluerunt Portiæ deberi legatum ſcutorum ſeptingentorum nec non & dotem, quia cum teſtator non legauerit dictam
1 ſummam pro dote vtrumque dos, ſcilicèt & legatum debetur vt eſt *tex. in l. vnic.* §. *ſciendum C.de rei vxor. act.* quem eleganter explicat *Cuiac. obſer. lib.*3. *c.*16. & alios alleg. *Illuſtriſſimus Card. Mantic. de coniec. vlt. vol. lib.* 2.
2 *tit.* 2. *n.* 12. * Et quamuis recedatur ex coniecturis ab iſta concluſione *l.* 2. §. 1. *ff. de dot. præl. Cuiac. loco præcitato verſ. idemque dici poteſt.* hic tamen nulla adeſt coniectura, quia etſi teſtator poſt factum legatum ſubdat *& hoc dum vixerit & vitam vidualem ſeruauerit & ſi voluerit tranſire ad ſecunda vota, ei relinquo ſc.*600. *& non aliud præter eius indumenta, & lectum, quia eius dos fuit tantùm ſcutorum* 500. tamen non inde ſequitur, quòd hæc petitio dotis fuerit prohibita in caſum viduitatis, ex quo in caſum tranſitus ad ſecundas nuptias videtur permiſſa, iuxta *conſ. Bero.*151. *num.*24. *lib.*2. *Rimin. Iun. conſ.*192. *num.*23. *lib.*5. quia in caſum dicti tranſitus ad ſecunda vota non eſt propriè permiſſa petitio dotis, ſed petitio augmenti dotis vſque ad ſcuta 600. & indumentorum, nec non lecti, quod denotant verba illa *quia non habuit in dotem niſi* 500. Et ſuadetur, quia ſicuti dilexit vxorem, etiam quòd tranſiret ad ſecunda vota, augendo dotem, & legando indumenta, & lectum, non poteſt dubitari, quin magis dilexerit ſeruando vitam vidualem, eum ad eam reſpexerit, quod vtique non eſſet, ſi legata cum dote compenſarentur, quia habita ratione ad ipſam viduitatem, quodammodo eſſet peioris conditionis, vel ſaltem paulò melioris, ſeruando vitam vidualem, quàm tranſeundo ad ſecunda vota. Et hæc eo magis debent procedere attentis diuitijs teſtatoris, & modicitate legati, vt per *Surd. de aliment. tit.*9. *quæſt.*16. *num.*44.

4 Eſt quoque debitus Portiæ vſus putei, & cellæ vinariæ, quia cum teſtator ei legauerit habitationem medietatis domus atque medietatem mobilium cenſetur quoque legaſſe omne id ſine quo commodè inhibitare non poſſet arg.*l.*2.*C.de verb.ſign.* & eorum quæ notat *Alexand.conſ.*68. *n.* 1. *in fin. lib.* 6. maximè cum eſſet contra honeſtatem illius mulieris quod exiret de domo pro illis ſeruitijs ad quã reſpexit teſtator, dum ipſi legauit habitationem totius domus, quando alteram medietatem hæres inhabitare nollet.

Ex

Digitized by Google

Ex quibus concluſum ſententiam extra Rotam latam fuiſſe iuſtam, & propterea debere confirmari.

ROMANA ADMINISRATIONIS DE RAINERIIS.

Ven. 11. Ianuarij 1608.

ARGVMENTVM.

Adminiſtrator reddere tenetur rationem etiam illi, qui non interuenit in deputatione, quando negotium eſt commune. Adminiſtrator an teneatur reddere rationem ante finitum officium.

SVMMARIVM.

1 *Adminiſtrator tenetur reddere rationem illi à quo fuit deputatus adminiſtrator num. 2.*

3 *Adminiſtrator non tenetur reddere rationem niſi finito officio durante tamen officio tenetur reddere rationem alicuius actus particularis.*

4 *Adminiſtrator producens computa non cenſetur reddere rationem.*

DECISIO CCCLXXXII.

DOmini reſoluerunt adminiſtratores bonorum Alexandri Raynerij deputatos per creditores ipſiuſmet Alexandri teneri reddere rationem D. Leoni à die acceptationis deputationis, quia non ſolum tutor, & curator ſed quilibet adminiſtrator rationem reddere tenetur *l. 1. §. officio ff. de tutel. & rat. diſtrah.* quem tex. de tutore loquentem ibidem *Iacob. de Arena* extendit quod habeat locum in quocumque adminiſtratore, & idem dicit *Bald. ibi ſub n. 2.*
2 *Rom. conſ. 414. num. 1. Dec. conſ. 192. n. 1.* Et hæc quidem ratio eſt reddenda D. Leoni, quia licet ipſe non interuenerit in deputatione adminiſtratorum, ſatis eſt quod negocium eſſet cõmune ad effectum, vt à dictis adminiſtratoribus rationem petere poſſit vt in puncto dicit *Bald. conſ. 445. lib. 2. Alexan. in l. ſi mandatum ff. de neg. geſt. Aym. conſ. 805. n. 4.*

3 Neque facit quod adminiſtrator non teneatur reddere rationem, niſi finito officio, vt in terminis adminiſtratoris dicit *gloſ. in l. qui proprio §. fin. in fine ff. de procur.* quia concluſio procedit quando agitur de totali adminiſtratione, quæ continet plura vt per *Socin. ſen. conſ. 149. num. 3. lib. 1.* & ita declarat *gloſſ. in l. rationes C. de adm. tut. Salycet. in l. aduerſus nu. 2. verſic. aut pro aliqua particulari.* Et vt benè declarat *Vitaln. in Clem. quia contingit num. 5. in fine verſic. dici poſſet* adminiſtrator tenetur reddere rationem non finito officio, non vt reliqua reſtituat, quia adminiſtratio durat, ſed vt actus ſui rationem reddat.

4 Neque refert, quòd D. Hortenſius vnus ex adminiſtratoribus produxit computa adminiſtrationis, & ſic reddidit rationem, quia illa computa produxit tanquam procurator, & non tanquam adminiſtrator. Vnde non ſatisfecit ſuæ obligationi, & cùm redditio rationis contineat editionem librorum, quòd calculus fiat ſolutionem reliquatus, & alia de quibus per *Socin.* loco proximè citato, omiſſis ijs quæ ſpectant ad finalem redditionem rationis finito officio, nec alia in caſu concurrunt, & propterea iſti adminiſtratores tenentur reddere rationem.

Præſens deciſio fuit confirmata die 26. Februarij 1614.

CAPVTAQVEN. FRVMENTI.

Merc. 16. Ianuarij 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum non eſt apponendum in actione perſonali niſi reo conuicto.*

2 *Limitationem regulæ obijciens illam probare debet.*

DECISIO CCCLXXXIII.

VIſum fuit Dominis, ſequeſtrum eſſe reuocandũ, quia cũ ageretur actione perſona-
1 li * ad triticum quod prætendebatur fuiſſe aliàs depoſitatum, non poterant ſequeſtrari bona Archipresbyteri, antequàm legitimè eſſet conuictus *l. vnic. C prob ſeq. pec.* & niſi concurrerent requiſita de quibus per *Guid. Pap. dec 246.*

Neque obſtat, quod hæc regula limitetur multis modis vt per *gloſ. in d. l. vnic.* quia non probatur, quod ſcimus in aliquo caſu limita-
2 tionis, * tamen hoc onus incumbit allegauti *Paris. conſ. 41. num. 16. & ſeq. lib. 1.*

Et ita fuit reſolutum in maximam alterius partis contumaciam, poſtquàm & fuit expectata vltra ſex menſes.

INTERAMNEN. PECVNIARIA.

Merc. 16. Ianuarij 1608.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Repetens indebitum debet probare plenè & concludenter, ſe illud ſoluiſſe.*

2 *Laudum præſumitur iuſtum.*

3 *Laudum reſcinditur propter manifeſtam iniuſtitiam.*

4 *Quietantia generalis comprehendit omnem cau-* Mm 2 *ſam*

ſam, maximè ſi fuit habita relatio ad inſtrumē-
ta, & apochas.

DECISIO. CCCLXXXIV.

DE anno 1587. fuit deuentum ad diniſionem
ſocietatis inrer Marcutium,& Gabrielem
Cecconum, & Marcutio fuit aſſignatus cenſus
Fatioli communis ſocietatis ſcutorum 600. &
fructus decurſi ſummæ ſcutorum 70. Gabriel
verò conſtituit ſe debitorem Marcutij in ſcutis
1987. ad quorum computum vigore alterius
concordiæ de anno 1590. illi dedit certum co-
lumbarium pro ſcutis centum minùs quàm
ipſe emit, & conſtituit ſe debitorem pro reſi-
duo, & facta inſuper ſibi ceſſione dicti cenſus
Fatioli, ſe obligauit extinguere cenſum tantæ
ſummæ debitum per Marcutium Vecchiarellæ,
& ſoluere ipſi Marcutio fructus dicti cenſus
vſque ad illam diē per Fatiolum debitos, qui
in laudo lato de anno 1591. inter ipſum Mar-
cutium, & defuncto Gabriele inter Marcum
Antonium eius fideiuſſorem fuerunt liquida-
ti ad ſcuta 116. & conuentum, quòd fructus
in poſterum decurrendi ſoluerentur Vecchia-
rellæ ad computum per Marcutium debito-
rum, quod tamen laudum non habuit effe-
ctum, quia vtraque pars ab eo appellauit, vt
conſtat ex tranſactione facta de eodem anno
1591. mediante authoritate bon. mem. Ioan-
nis Cittadini, in qua imponitur ſilentium
Marcutio ſuper omnibus prætenſionibus, quas
poſſet habere occaſione inſtrumenti diuiſionis,
& venditionis columbarij, & quauis alia oc-
caſione, vel cauſa, non recedendo tamen à
concordia de anno 1590. quoad extinctionem
cenſus Vecchiarellæ, & quoad ſolutiones fru-
ctuum cenſus, & tandem laudatur, quòd Mar-
cus Antonius fideiuſſor Gabrielis ſoluat Mar-
cutio ſcuta 85. quauis occaſione vel cauſa.

Poſtmodùm de anno 1595. 9. Decembris
obtinuit Marcutius declarari, ſe eſſe credito-
rem, & graduari in bonis Gabrielis Cecconi
in ſcutis 252. & in alijs ſcutis 7. 73. & in alijs
ſcutis 600. occaſione dicti cenſus Fatioli. Ve-
rum hęc graduatio non habuit effectum. ſed
die 24. Martij 1596. Iulius Cecconus hæres
Gabrielis conſtituit ſe debitorem Ioannis Ba-
ptiſtæ Peculi.

Præterea non dubitabatur, quin Marcutius
habuerit fructus cenſus Fatioli nempe ſcuta
224. 90. vt in *deciſione in hac cauſa facta* 10.
Decembris 1604. Et inſuper Iulius 21. Iunij
1595. ei ſoluit ſcuta 100. mediante perſona
dicti Peculi, Item 24. Martij 1596. ſcuta 365.
& Marcutius in publico inſtrumento celebra-
to 5. Maij 1597. fuit confeſſus, & palàm di-
xit, fuiſſe ſibi ſatisfactum à Iulio de ſcutis 406.
debitis vigore dictæ apochę ſcriptæ manu Pe-
culi, vt in *deciſione coram me facta* 19. *Ianua-
rij* 1605.

Stantibus prædictis dubitaui, an eſſet rece-
dendum à laudo extra Rotam lato, in quo
vtraque pars abſoluitur. Et Rota cenſuit, ne-
gatiue reſpondendum, quia cùm Iulius ſit
1 actor, ex quo agit conditione indebiti *, ideo
tenetur plenè & concludenter probare, inde-
bitum ſe ſoluiſſe *Alexand. conſ.* 83. *lib.* 1. &
fuit pluriès dictum in hac cauſa, maximè cùm
2 veniat contra laudum, * quod aliàs iuſtum
præſumitur *Bartol. in l. ſocietatem* §. *arbitrorum
numer.* 26. *& ſeqq. ff. pro ſoc. Calder. conſ.* 5. *de
3 arbitr. Abb. conſ.* 46. *num* 3. *lib.* 1. * Et ſtanti-
tibus ſolitis clauſulis compromiſſi, ad effe-
ctum quòd reſcindatur, debet continere ma-
nifeſtam iniuſtitiam *Bart. in d.* §. *arbitrorum
num.* 24. *&* 25. *Cum conſ.* 50. *nu.* 3. *verſ. ad id.*

Neque obſtat, quod fuit extinctus cenſus
ſcutorum 400. cum Vecchiarella, quia non
inde ſequitur, Iulium ſoluiſſe indebitum, quia
vt fuit reſolutum 12. *Iunij* 1606. *&* 31. *Ia-
nuarij* 1607. *in hac cauſa* Marcus Antonius, qui
extinxit hunc cenſum, tenebatur illum extin-
guere aliundè, quàm ex concordia anni 1591.
Quæ *deciſiones* hodiè non controuertuntur, &
præſupponuntur in diſputatione huius dubij.

Minùs etiam facit, quòd etiam non com-
putato cenſu ſcut. 406. extincto, Marcutius
poterat prætendere ſolùm ſcuta 600. occaſio-
ne cenſus Fatiolis, & ſcut. 116. pro fructibus
dicti cenſus vſque ad diem ceſſionis, prout
fuerunt liquidati in primo laudo, & ſcuta 85.
vigore concordiæ factæ authoritate Cittadi-
ni, & ſic in totum ſcuta 801. & tamen habuit
ſcuta 1095. & 90. & ſic ſcuta 294. 90. vltra
4 debitum; quia fuit reſponſum, * quòd cùm
quietantia anni 1597. ſit adeo generalis, vt
poſſit comprehendere omnem cauſam ad *l. Iu-
lianus de leg.* 3. maximè cùm fuit habita rela-
tio ad omnia inſtrumenta, & apochas, non
indè ſequitur, quòd hæc quietantia fuerit tan-
tùm pro iſto negotio, ita vt inde reſultet in-
debitum fuiſſe ſolutum. Vltra quòd, cùm
laudum anni 1591. non habuerit effectum,
cùm vtraque pars appellauerit, non poteſt di-
ci, quòd fructus cenſus aſcenderent ſolùm ad
dicta ſcuta 116. nec integra ſumma ſcutorum
224. pro fructibus fuit ſoluta Marcutio, ſed
cùm Cecconus egiſſet contra Fatiolum, & ob-
tinuiſſet mandatum pro ſcutis 113. Marcutius
voluit aſſumere onus ſoluendi pro Fatiolo, &
excomputare cum Ceccono, & ſic non ap-
paret, Marcutium exegiſſe tantam ſummam
pro fructibus. Vltra quòd eſt aduertendum,
quòd in quietantia generali Marcutius faſſus
fuit, eſſe ſatisfactum à Iulio de ſcutis 406. de-
bitis vigore apochę ſcriptæ manu Peculi; &
ſic de facili poterant in hac confeſſione com-
prehendi pecuniæ ſolutæ poſt dictam diem
24. Martij. Vnde indebitum nullo modo vi-
detur probatum.

AQVILANA BENEFICII.

Merc. 23. *Ianuarij.* 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Reo & poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris.*

2 *Solus Epiſcopus de iure habet intentionem fundatam in collatione beneficiorum ſua diœceſi.*

DECISIO CCCLXXXV.

CVm D. Franciſcus ſit reus, & poſſeſſor, & propterea ſibi ſufficiat vincere per non ius
1 Hieronymi actoris, & inde non eſſet agendum de iure ſuo *Ruta deciſ. 1. & 4. de re iudic. in nou.* Ideo volui videre, an conſtaret de iure Hieronymi, quòd eum prouenirer ex prouiſione ſibi facta à Venerabili Capitulo ſancti Petri, ideo dubitaui, an collatio beneficij de quo agitur, ſpectaret ad dictum Capitulum. Et Rota cenſuit, negatiuè reſpondendum, quia cùm non controuertatur beneficium eſſe in Diœceſi Aquilana, collatio non poteſt ſpecta-
2 re ad Capitulum, niſi de iure ſpeciali. * Nam de iure communi ſolus Epiſcopus habet intentionem fundatam in collatione beneficiorum ſuæ Diœceſis *cap. omnes baſilicæ 16. quæſt. 7. cap. regenda 10. quæſt. 1. Rot. deciſ. 27. poſt. princ. de præbend. & deciſ. 4. in princ. de conceſ. præbend. in nou.* Et propterea cùm Capitulum non doceat de aliquo iure ſpeciali, meritò dicendum eſt, quòd collatio ad ipſum non ſpectet.

Et ita fuit reſolutum expectata altera parte per biennium, & vltrà.

PIENTINA IVRISPATRONATVS.

Lunæ 28. Ianuarij 1608.

ARGVMENTVM.

Beneficium eſſe de iurepatronatus probatur ex quaſi poſſeſſione præſentandi antiquiſſima vna cum fama, quæ iuſtificatur ex pluribus enunciatiuis.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus probatur ex quaſi poſſeſſione præſentandi.*

2 *Antiquiſſima quaſi poſſeſſio præſentandi probatur per multiplicatas præſentationes effectum ſortitas.*

3 *Fama in materia iuriſpatronatus probatur ex pluribus enunciatiuis, quarum requiſita vide remiſſiuè.*

4 *Reſignatio facta à præſentato longè poſt præſentationem non tollit quominùs dicatur, præſentionem habuiſſe effectum.*

5 *Enunciatiuæ quæ emanarunt à perſonis ſuſpectis, probant, ſi recipiunt præſumptionem & fomentum ex actu, in quo fuit enunciatum.*

DECISIO CCCLXXXVI.

1 FVit reſolutum, beneficium, de quo agitur, eſſe de iurepatronatus, quia ſatis probatur ex quaſi poſſeſſione præſentandi antiquiſſima, vnà cum fama iuxta doctor. *Bald. in l. cùm ſuper C. de rei vend.* quem Rota ſequitur *Caſſad. deciſ. 2. n. 4. de probat. Put. dec. 60.*
2 *in fine lib. 1. Achill. deciſ. 6. de iurepatr.* * De antiquiſſima autem poſſeſſione conſtat ex multiplicatis præſentationibus effectum ſorti-
3 tis iuxta *conſ. Oldrad. 229. num. 2.* * De fama verò ex pluribus enunciatiuis, quæ habent requiſita, de quibus per *Aret. in c. cùm cauſam numer. 21. de prob.* Et mouit etiam Dominos, quia ab anno 1345. vſque ad hæc tempora habetur mentio huius iuriſpatronatus, ſiue in præſentationibus, licèt aliquas non conſtet habuiſſe effectum, ſiue in prouiſionibus Apoſtolicis, vt fuit etiam conſideratum in cauſa *Lucana iuriſpatronatus coram me.*

4 Non obſtat, quòd vna ex præſentationibus oſtenditur effectuata per reſignationem, quia non inde probatio redditur æquiuoca, quaſi præſentatus potuerit reſignare ius, quod habebat in beneficio, cùm reſignatio longè poſt præſentationem fuerit facta, etiam cum reſeruatione penſionis, quæ poſteà fuit ſoluta, vt fuit ponderatum *coram me in cauſa Reatina prædij 2. Maij 1603.* Et quamuis vna etiam ex præſentationibus ſit ad fauorem Salui Angeli de Aſina Longa, & prouiſio per obitum Angeli Salui de Aſina Longa, & propterea ſtante diuerſitate nominis non inde reſultet effectuatio primæ præſentationis, tamen etiam dempta iſta præſentatione adhuc remanet antiquiſſima poſſeſſio præſentandi, licèt etiam negari non poſſit, quin oriatur ex ſerie verborum magna præſumptio effectuationis.

5 Minùs releuat, quòd enunciatiuæ emanarunt à perſonis ſuſpectis, quia cùm recipiant præſumptionem, & fomentum ex actu, in quo fuit enunciatum, ſatis probant *Achil. deciſ. 1. de confeſ. & 7. de iurepatron. Put. deciſ. 149. lib. 3.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 26. Nou. 1612.

ROMANA SPOLII.

Lunæ 28. Ianuarij 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Agens ſpolio probare debet ſuam poſſeſſionem anteriorem, & ea ſe fuiſſe ſpoliatum.*

2 *Molendinum conſtructum in domo cenſetur quid diuerſum à domo.*

DECISIO CCCLXXXVII.

1 QVia in iudicijs reſtitutorijs principalitèr requiritur, quòd quis poſſederit, & poſſidens ſpoliatus fuerit *Oldrad. conſ. 209.*
2 *in princ.* Ideo dubitaui, an conſtaret de primo extremo Octauiani. * Et reſeruato vt videa-

deatur quoàd domum. in qua eſt conſtructum
molendinum, quod eſt quid diuerſum ab ipſa
2 domo *Bald. con.* 107. *l.* 3. Rota cenſuit ne-
gatiuè reſpondendum, quia nihil deducitur,
ex quo reſultet iuridica probatio, de qua in
titulo ff. & C. de probat. Imo ex multis con-
ſtat potiùs de contrario.

CAESENATEN. BONORVM.

Lunæ 4. *Febr.* 1608.

ARGVMENTVM.

Mulier contrahens ſimpliciter primum
matrimonium quando cenſeatur dediſſe
omnia bona in dotem.

SVMMARIVM.

1 *Mulier ſimpliciter contrahens non cenſetur dare omnia ſua bona in primo matrimonio. Ad probandum tamen contrarium admittuntur præſumptiones & coniecturæ num.* 2.

3 *Confeſſio mariti facta abſente vxor de dote recepta non prodeſt marito in præiudicium vxoris.*

4 *Fructus dotis ſpectant ad virum.*

5 *In materia probatoria indefinita non æquipollet vniuerſali etiam in inſtrumentis.*

6 *Teſtis de credulitate non probat.*

7 *Teſtis non reddens cauſam ſcientiæ, etiam non interrogatus in eis quæ pendent à iudicio intellectus, non probat.*

8 *Teſtis cuius ratio reſtringit ſuam depoſitionem, non probat.*

9 *Ex ſimplici patientia mulieris ſinentis ſua bona per virum poſſideri, non infertur, quòd bona ſint data in dotem.*

DECISIO CCCLXXXVIII.

NOn dubitabatur, Virginiam, & Clemen-
tiam eſſe vocatas in teſtamento Malateſtæ
aui, ſed dicebatur, Ludouicam filiam dicti
Malateſtæ dediſſe omnia bona fideicommiſſo
ſubiecta in dotem Liuio, & propterea potuiſ-
ſe poſtmodùm de eis diſponere iuxta *tex. in
l. mulier §. cùm proponeretur ff. ad Trebell.*
Tamen, quicquid dicendum eſſet, ſi bona
excederent quantitatem congruæ dotis, & an
in hoc caſu diſpoſuerit de omnibus bonis,
1 non conſtat, Ludouicam dediſſe omnia bona
in dotem, quia cùm ſimus in primo matrimo-
nio, iure non reperitur cautum, quòd mulier
ſimpliciter contrahendo cenſeatur dare om-
nia bona in dotem *gloſ.* 1. *in l. mulier ff. de iur.
dot.* & poſt longam diſputationem dicit *Bart.*
in ſuis quæſtionibus *quæſt.* 7. *numer.* 15. latè
Roland. de lucro dotis quæſt. 71. *num.* 2. & fuit
reſolutum in cauſa *Sabinen. dotis* 13. *Ianuarij*
1576. *coram bo. me Cardinali Lancellotto*.
2 Neque obſtat, quòd admittuntur præſump-
tiones & coniecturæ ad probandum contra-
rium *l. cùm circa, vbi gloſ. & DD. C. de iur.
3 dot.* quia hic non adeſt probatio ſufficiens. *
Confeſſio enim mariti facta in inſtrumento
abſente Ludouica ei non prodeſt, cùm ſit ad
eius vtilitatem, vt dicit *Corn. con.* 254. *in fine
veſ. nec obſtat lib.* 1. Et licèt videatur etiam
reſpicere commodum mulieris propter lucrũ
Soccin. ſen. conſ. 30. *nu.* 19. *lib.* 4. tamen con-
ſtituere dotem non eſt omnino vtile mulieri,
ſed magis vtile eſt habere bona propria
4 propter fructus, * quia primo caſu ſpectarent
ad maritum *Rim. ſen. conſil.* 63. *num.* 11. *vol.* 1.
Et propter conſeruationem dominij, & ad-
miniſtrationis rei ſuæ eo caſu amitteret *Bart.
dicta quæſtion.* 7. *numer.* 16. *verſ. item cum hic*.
Enunciatiue verò in inſtrumentis alienatio-
num per hæc verba *inter alia bona, quæ Lu-
douica dedit in dotem* non probant omnia
5 bona fuiſſe in dotem data, * cùm in materia
probatoria indefinita non æquipolleat vniuer-
ſali, etiam in inſtrumentis *Surd.* poſt alios,
conſ. 431. *num.* 69. *lib.* 3.
6 Teſtes nihil concludunt. Alij enim deponunt
per verbum *credo* & propterea eorum dicto
non eſt ſtandum *c. relatus* 5. *quæſt.* 2. *Bald. in
l. conuenticulam num.* 7. *C. de Epiſc. & cler.* *
7 Alij dicentes Lucium fuiſſe dominum, nullam
reddunt cauſam ſcientiæ, quam tamen tene-
bantur reddere, etiam non interrogati, cùm
hoc pendeat à iudicio intellectus *Innoc. in cap.
cùm cauſam numer.* 3. *de teſtibus Fel. ibidem
numer.* 3. *verſ. fallit ſecundò dicta concluſio.* *
8 Alij reddunt rationem, quia viderunt, Lu-
cium poſſidere, quæ ratio reſtringit dictum
Alexand. conſ. 80. *num.* 6. *lib.* 2. Et ideo nihil
probant, quia poſſeſſio non ſuffragatur in
caſu de quo agitur, cùm non probetur Ludo-
uicam paſſam fuiſſe Lucium poſſidere pro do-
te. Et cùm non præcedat contractus, & aga-
9 tur de præiudicio mulieris, * ſimplex patien-
tia non ſufficit *Bart. d. quæſt.* 7. *num* .. *Rol.
de lucro quæſt.* 74. *per. tot.* Annotatio vero in
in libro Cataſti nomine Lucij non releuat, cum
alia non concurrant, nec probetur, fuiſſe
factam de ſcientia Ludouicæ, & potuit fieri
ex quò Lucius poſſidebat *Corn. conſ.* 165. *nu-
mer.* 3. *vol.* 3. Prout nec releuat, quòd alia
ſoror dedit omnia bona fideicommiſſo ſubie-
cta in dotem; quia non inde probatur, quòd
& hoc voluerit facere Ludouica, cùm ex di-
uerſis non inferatur *l. Papinianus ff. de minor.*
Quanta verò fuerit dos Ludouicæ, reſerua-
runt Domini, vt particulariter videatur.

CAESENATEN. DE ALDINIS.

Lunæ. 4. *Februarij* 1608.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Purgandum eſt ſpolium, etiam quòd conſtet de bono iure in petitorio.*

Clau-

Digitized by Google

2 *Clauſula* Arbitrio Rotæ *operatur, vt recedatur ab vtroque extremo rigoroſo, & ſeruetur æquitas.*

DECISIO CCCLXXXIX.

FVit reſolutum non eſſe locum reſtitutioni fructuum & expenſarum in fine litis, & excarcerationi Ioannis Baptiſtæ, quia licèt videatur conſtare de eius bono iure in negocio principali ex ſententijs latis ad ſui fauorem, tamen hoc eſt quoàd fideicommiſſum, ſecùs quoàd bona per ipſum occupata, quia adhuc non conſtat illa comprehendi ſub fideicommiſſo. Et in omnem euentum, cùm ſpoliauerit Mineruam, iſtud ſpolium non debet ſibi
1 prodeſſe, & alteri nocere,* ſed in primis eſt purgandum, etiam quòd conſtaret de eius bono iure in petitorio *cap. cùm Eccleſia Sutrina*, vbi *Abbat.* præſertim *numer.* 37. *verſ. ſed contra hoc facit de cauſ. poſſ. propr. & Put. deciſ.* 143. Vbi etiam ſtante paupertate ſpoliatoris *lib.* 1.

Neque releuat, quòd prędicta procedunt inſpecto mero rigore iuris, prout etiam loquitur *Put.* Nam in caſu illo cauſa fuit commiſſa prout de iure. Sed cùm hic cauſa ſit
2 commiſſa * *arbitrio Rotæ* recedendum eſt ab vtroque extremo rigoroſo, & ſeruanda eſt æquitas, vt per *Bald. conſ.* 177. *num.* 4. *lib.* 1. quia hic nihil concurrit, vt recedatur à rigore iuris. Nam paupertas allegata non probatur; teſtes enim ſunt nulliter examinati, & eorum dicta maximè debilitantur ex fide Cataſti, in quo repetiuntur plura bona deſcripta nomine Ioannis Baptiſtæ.

IMOLEN. DIVISIONIS.

Ven. 8. Februarij 1608.

ARGVMENTVM.

Rotæ ſolum ſpectat taxatio, quando fuit commiſſa cauſa cum clauſula *ſubminiſtratis alimentis, & ſumptibus litis arbitrio Rotæ taxandis.* Quid autem ſit attendendum in taxatione.

SVMMARIVM.

1 *Ablatiuus abſolutus prolatus ab eo qui facultatem diſponendi habet, importat diſpoſitionem.*
2 *Taxatio alimentorum fieri debet habito reſpectu ad qualitatem perſonæ, & quantitatem patrimonij, & redituum.*
3 *Eiecto de domo quam inhabitat, competit reſtitutio.*

DECISIO CCCXC.

STante clauſula, *ſubminiſtratis alimentis, & ſumptibus litis arbitrio Rotæ taxandis* Rota dixit, quòd Signatura diſpoſuit circa præſta-
1 tionē alimentorū.* Nam ablatiui abſoluti prolati ab eo qui facultatem diſponendi habet, diſpoſitionem important ex alleg. per *Rom. conſ* 32. *nu.* 7. Et Rotæ arbitrio ſolùm taxationem reliquiſſe, & propterea vltra arbitrium non debere operari *l. finali.* § *Titia*, vbi *Bart. ff. de lib. leg.* Circa quam viſum fuit,
2 eſſe attendendam taxationem factam in partibus,* quia etſi taxatio debeat regulari ex quantitate patrimonij, & reddituum, & ex qualitate perſonarum *l. 2. ff. vbi pup. educ. deb. l penul ff. de alim. & cib. leg.* tamen in caſu iſto recedendum eſt à regula, quia cùm Matthæus inhabitaret in eadem domo cum fratribus ipſi obtulerunt Illuſtriſſimo Legato, ſe fratri alimenta ſoluturos, ſi ad tollenda ſcandala rixarum, quæ quotidiè oriebantur de domo exiret, quæ propterea fuerunt taxata ad certam ſummam, quæ cùm non excedat quantitatem, quam habuiſſet viuendo cum fratribus, & ſic qualitatem perſonę, propterea erat attendenda etiam non habita ratione ad quantitatem patrimonij, & reddituum, tum
3 attenta dicta oblatione fructuum,* tum quia ſi Matthæus fuiſſet eiectus, potuiſſet petere reſtitutionem ad ſtatum, ad effectum conſequendi alimenta *Pariſ. conſ.* 98. *in princ. lib.* 2. *Albe. conſ.* 174. *num.* 7.

Circa expenſas litis Domini arbitrati ſunt, quòd nunc dentur Matthæo ſcuta 15. pro diſputatione dubiorum, deinde ſubminiſtrentur arbitrio Rotæ.

SENOGALLIEN. EMPHYTEVSIS.

Lunæ 11. *Febr.* 1608.

ARGVMENTVM.

Patat ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In alienatione rei Eccleſiaſticæ requiritur ſolemnitas & cauſa.*
2 *Beneplacitum Apoſtolicum ſupplet defectum ſolemnitatis, non cauſa num.* 3.
4 *Emphyteota de fructibus liberè poteſt diſponere, nec de eis facienda eſt mentio dum ſupplicatur pro beneplacito Apoſtolico.*
5 *Reſoluto iure datoris, reſoluitur ius acceptoris.*

DECISIO CCCXCI.

FRatres de Vſgerijs, qui obtinebant certa bona in Emphyteuſim ab Eccleſia Senogall. illa dederunt Iacobæ eorum ſorori, certis conditionibus inter ipſos appoſitis reſpectu fructuum. Reuerendiſſimus Epiſcopus inueſtiuit dictam Iacobam. Vnde dubitaui, an iſta inueſtitura eſſet valida. Et Rota affirmatiuè
1 reſpondit,* quia licèt in alienatione rei Eccleſiæ requiratur ſolemnitas, & cauſa *cap. fine* ex-

exceptione, 12. *quaſtion.* 2. & *ibi Doctor. Couar. var. reſol. lib.* 1. *cap.* 17, *num.* 2.* tamen cum
2 interuenerit beneplacitum Apoſtolicum, non
eſt agendum de ſolemnitatibus iuxta *conſ.*
3 *Abb.* 41. *lib.* 2. quod Rota ſequitur.* Et licèt
illud non ſuppleat defectum cauſæ *Gemin.*
conſ. 48. *num.* 9. tamen facit, vt pro cauſa
præſumatur, niſi probetur contrarium, &
ſentit *Gem.* dicto loco, & expreſsè dicit *Dec.*
conſ. 124. *num.* 1. *verſ. et cum dicatur*.

Neque obſtant conditiones appoſitæ inter
4 partes reſpectu fructuum, quia de illis potuerunt
liberè diſponere *Grat. conſ.* 22. *num.* 3. &
conſ. 54. *num.* 14. *lib.* 1. Et propterea de illis
non erat facienda mentio, quia nec egredie-
5 bantur vitam conductoris.* Reſoluto enim
iure datoris, reſoluitur etiam ius acceptatoris
l. lex. vectigali ff. de pignor. Grat. locis præcitatis.

OPPIDEN. IVRISPATRONATVS.

Lunæ 11. *Februarij* 1608.

ARGVMENTVM.

Quaſi poſſeſſio præſentandi vt ſuffragetur quæ requirantur.

SVMMARIVM.

1 *Quaſi poſſeſſio præſentandi, ad hoc vt ſuffragetur, debet habere aliqua requiſita, de quibus vide remiſſiuè. Et vnum eſt vt ille in cuius præiudicium poſſeſſio quæritur hoc ſciat & patiatur num.* 2. *alterum quòd præſentatus fuerit admiſſus, & inſtitutus num.* 3.

DECISIO CCCXCII.

CVm deciſiones Rotales ſint fundatæ in quaſi
poſſeſſione præſentandi Corneliæ Ruffæ ſe-
nioris, & Corneliæ iunioris. Et propterea fuerit
prænſiciatum, Fronteram præſentatum à dictis
mulieribus eſſe inſtituendum iuxta terminos
c. *conſultationibus de iurep.* tamen hodie ex no-
uiter deductis, Rota cenſuit, hanc quaſi poſ-
ſeſſionem non ſuffragari. Et ideo videndum
1 eſſe de pertinentia iuriſpatronatus.* Ad hoc
enim vt quaſi poſſeſſio ſuffragetur, multa de-
bent concurrere, vt per *Calder.* quem Rota ſe-
2 quitur in *conſ.* 12. *de iurep.* Et inter alia* quod
ille, in cuius præiudicium poſſeſſio quæritur,
hoc ſciat, & patiatur. Hoc autem non inter-
uenit, quia Gundiſaluus habita notitia de
præſentatione Zacchoni, ex cuius putatione
mulieres prætendunt acquiſiuiſſe quaſi poſſeſ-
ſionem, & ipſe præſentauit Aſcanium Rami-
rez, qui obtinuit ſententias ad ſui fauorem,
& mandatum de immittendo contra dictum
Zacconum. Vnde licèt hæc ſufficiant, tamen
etiam reddunt turbidum aliud requiſitum ad
3 acquirendam quaſi poſſeſſionem,* quod præ-
ſentatus fuerit admiſſus, & inſtitutus, & quòd
tanquam Rector fuerit habitus in poſſeſſione
beneficij. Ex quibus meritò concluſum, quòd
videatur ſuper pertinentia iuriſpatronatus.

BONONIEN. CAPELLAE.

Ven. 29. *Februarij* 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Contentum ſequitur naturam continentis.*
2 *Capella non ſolet de facili concedi laicis in Eccleſia Monialium.*

DECISIO CCCXCIII.

CVm ex viſione plantæ, & ex relatione DD.
qui in ciuitate Bononienſi commorati ſunt
conſtet Capellam, de qua agitur, eſſe intra
Eccleſiam non poteſt dubitari, quin Monia-
les ſicuti habent intentionem fundatam in
Eccleſia, ita quoque habeant in Capella de
1 qua agitur,* vt contentum ſequatur naturam
continentis, vt dicit *Rota deciſ.* 15. & 26. *de
iurep. in ant.* quam ſequitur *Felin. in cap. cum
venerabilis ſub numer.* 37. *verſ. tu vide de ex-*
2 *cept.** Tanto magis cum agatur de capella
poſſeſſa per laicos in Eccleſia Monialium,
quæ de facili laicis concedi non ſolet.

Nec obſtant deducta pro parte Aſſumptorum,
quia tendunt ad probandum eorum ius,
de quo hodie non quæritur, ſed de eo particulariter
erit agendum, cùm Moniales tanquam
actrices prius voluerint fundare intentionem
ſuam, prout requiritur *l. qui accuſare C. de edendo*.

BONONIEN. RESIDVI PRETII.

Ven. 29. *Februarij* 1608.

ARGVMENTVM

Dato Flumine pro confine quid ſit menſurandum.

SVMMARIVM.

1 *In flumine quatuor conſiderantur, ripa, litus, alueus, & aqua.*
2 *Ripa eſt illa, quæ flumen ſecundùm naturalem curſum continet. Item ripa dicitur locus, qui incipit à terreno, ex quo primum incipit vergere vſque ad aquam.*
3 *Terra prope flumen, quæ aliquando per accidens innundatur à flumine, non efficitur publici iuris.*
4 *Poſſeſſio vitata, arborata, & pratiua, dicitur etiam illa quæ non habet in omni gleba, & parte vites, & arbores.*

Bo-

5 *Bonum ius requiritur ad obtinendam reſtitutio-
tionem in integrum.*

DECISIO CCCXCIV.

CVm in venditione bonorũ, de quibus agitur
inter alia detur pro confine flumen, Do-
mini reſoluerunt agri plagam exiſtentem pro-
pe flumen eſſe menſurandam, maximè cùm
1 ſit tornaturarum nouem, & vltra. * In flumi-
ne enim quatuor conſiderantur, quæ inter ſe
diuerſa ſunt, nempe ripa, litus, alueus, &
aqua *Bal.* eleganter *conſ. 463. per totum vol. 4.*
Et propterea cùm flumen contineatur inter ri-
2 pas, quia ripa eſt illa, * quæ Flumen ſecun-
dum naturalem ſuum curſum continet *l. 1. §.
ripa, ff. de Flum.* Et ripa locus dicitur, qui in-
cipit à termino, ex quo primùm vergere in-
cipit vſque ad aquam, & per attractionem a-
quæ *l. penul. ff. de Flum. Bald. d. conſ. 463.
n. 2. Alex. conſ. 120. num. 7. lib. 2.* latè *Surd.
conſ. 376. num. 26. vol. 3.* Inde ſequitur, quod
cum Flumen fuerit datum pro confine, plaga
de qua agitur, fuerit comprehenſa in ven-
ditione, & propterea debeat menſurari, vt per
Alex. d. conſ. 120. num. 6. lib. 2.

Neque obſtat, quòd teſtes Oldourardi de-
ponunt, hanc non eſſe Berledam, ſed gla-
ream Fluminis, quaſi infructiferam, & quod
hyemali tempore inundatur ab aquis, quia
fuit reſponſum, quicquid ſit, an hæc poſſit ap-
pellari Berleda, & an afferat vtilitatem, vel
ne, quod conſiderant Domini, quando agi-
tur de menſuratione ripæ, hic ex deſignatio-
ne confinium clarè conſtat fuiſſe habitam ra-
3 tionem huius plagæ, ſeu littoris, * quæ licèt ali-
quando inundetur ab aquis non inde efficitur
flumen & publici iuris, ſed remanet priuati
iuris, vt per *Alex. dicto conſ. 120. in fine verſ.
poſtremo conſiderari debet fluminis conſuetum, non
accidentale Surd. d. conſ. 376. in fin. verſ. vl-
timo non mouet.*

Minùs etiam facit, quod fuerit vendita poſ-
ſeſſio terræ arboratæ, vitatę & pratatæ, quæ
demonſtratio non poteſt verificari in plaga,
de qua agitur, quia, vt deponunt teſtes, to-
ta hæc poſſeſſio non eſt pratiua, nec tota ara-
4 tiua, nec tota vitata. * Vnde ſufficit, cùm
fuerit vendita poſſeſſio terræ arboratæ, vita-
tæ, & pratiuæ, quod in plaga, quæ circa ri-
pam eſt, adſint arbores: impoſſibile enim eſt
vel ſaltem non contingens, quòd in qualibet
gleba, & particula terrę ſint arbores, & vites
ſimul, & quod adſit terrenum aratiuum, &
pratiuum, vt conſiderat *Alex. alleg. conſ. 120.
numer. 10.*

Ex quibus fuit concluſum, non conſtare
de cauſis reſtitutionis in integrum Oldourar-
di, cum non doceat de bono ſuo iure, prout
5 requiritur *Rot. dec. 1. de reſtit. in integr. in nou.*

NEAPOLITANA PECVNIARIA

Lunæ 3. Martij 1608.

Pars I.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Vnicus teſtis regulariter non probat.*
2 *Sublato principali tollitur acceſſorium.*

DECISIO CCCXCV.

DOmini dixerunt, computa, quæ ſunt in
proceſſu compulſoriali, non eſſe recogni-
ta per teſtes, qui in dicto proceſſu habentur;
cùm neque proceſſus ipſe recognitus ſit, niſi
1 per vnicum teſtem, qui regulariter non pro-
2 bat *c. licet de teſtibus,* * acceſſorium enim tolli-
tur principali ſublato cum ſine eo ſtare ne-
queat *c. acceſſorium de reg. iur. in 6. l. cum prin-
cipalis ff. eodem.* Vnde maiorem finem non
meretur, quam principale mereatur.

BVRGEN. PRAEEMINENTIARVM.

Lunæ 3. Martij 1608.

ARGVMENTVM.

Tranſactio poſt rem iudicatam facta quan-
do ſuſtineatur.

SVMMARIVM.

1 *Veniens contra tranſactionem docere debet de
læſione.*
2 *Tranſactio facta poſt rem iudicatam eſt nulla.
Quod tamen declara, niſi res iudicata poſſet
aliqua diſputatione celari, vel in dubium reuo-
cari, vel ex aliquo capite dici nulla, n. 4.*
3 *Cauſa nullitatis durat 30. annis.*
5 *In petitione confirmationis tranſactionis ſuper re
Eccleſiaſtica non eſt facienda mentio, quod adſit
res indicata, ſed ſufficit facere mentionem de lite.*
6 *Per clauſulam litis ſtatum cenſetur facta men-
tio de lite.*

DECISIO CCCXCVI.

DVbitaui, an conſtaret de cauſis reſtitutio-
nis in integrum. Et Rota cenſuit, negati-
1 uè reſpondendum; quia non docetur de læſio-
ne, quæ ad hunc effectum requiritur *l. nam
& poſteà §. ſi minor ff. de iure iur.* Licet enim
2 ſententia confirmet tranſactionem, * quæ præ-
tenditur nulla ex quo facta poſt rem iudica-
tam contra *tex. in l. ſi cauſa cognita C. de tranſ.
l. eleganter §. ſi poſt rem iudicatam ff. de cond.
indeb.* tamen adhuc tranſactio ſuſtinetur, quia
etſi commiſſio appellationis non potuerit ſuf-
fragari, ex quo non fuit legitimè interpoſita,
3 * ſuffragatur tamen cauſa nullitatis æquè prin-
cipaliter commiſſa, quæ durat per 30. annos
4 *Franc. in c. dilecto num. 171. de appell.* * Itaur
cum ex iſto capite negetur iudicatum, tranſa-
ctio poſſit ſuſtineri, vt dicit *tex. in dicto §. poſt*

Digitized by Google

rem iudicata m C. de tranſact. vbi *Bart. mm.* 3.
Caſtren. num. 20. qui dicunt ſufficere, quod
ſententia dicatur nulla ex aliqua cauſa proba-
bili, & euidenter non calumnioſa, & quod
ſufficiat, quod poſſit res iudicata per aliquam
diſputarionem etiam ſollicitari, velari, & in
dubium reuocari itaut tollatur iſtud notorium
iuris, quod reſultat ex re iudicata, propter
quod improbatur tranſactio, dicit *Angel. conſ.*
94. *num.* 6. Hic autem de hoc ſatis apparet ex
nullitatibus adductis, quæ licèt forſan non
ſuſtineantur, prout etiam fuit præſuppoſitum
in diſputatione iſtius dubij, tamen ſatis eſt,
quòd reddant negocium turbidum, maximè
cum cauſa fuerit in Rota ab anno 1553. vſque
ad annum 1574. & pluries fuerint fatalia pro-
rogata ab vtraque parte, quæ protelatio ſa-
tis oſtendit, rem non fuiſſe ita claram.

Neque releuat, quod confirmatio Apoſto-
5 lica huius tranſactionis fuit nulla, ex quo non
fuit facta mentio rei indicatæ, quia cum res
indicata eſſet deducta in controuerſiam, ſuffi-
6 cit, * quòd fuerit facta mentio litis per clau-
ſulam *litis ſtatum &c.* ita vt confirmatio non
eſſet ſubreptitia *Rot. deciſ. 20. de reſcr. in no. 6.
& 7. Fel. in cap. certum, ſub num. 2. in 7. l mi-
tat. verſ. intelligas primo, de reſcript.* Et fuit
pluries in Rota reſolutum.

CALAGVRITANA BENEFICII.

Merc. 5. Martij 1608.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Ad petitionem intereſſe habentis reuocantur at-
tentata, niſi notoriè conſtet de non iure peten-
tis in cauſis beneficialibus. Et iſtud ius ita ſit
notorium, vt non requirat altiorem indaginem,
num. 2.*

DECISIO CCCXCVII.

Domini cenſuerunt, Ioannem Ortiz poſſe
petere reuocationem attentatorum, quia
erat in cauſa, & vult docere ſe eſſe grauatum.
1 Vnde ſatis conſtat de ſuo intereſſe, * propter
quod attentata reuocantur *Lanc. de attent. par.
3. cap. 22. num. 1. & ſeqq. Caſſad. deciſ. 3. de*
2 *reſtit. ſpol.* * Quæ regula, quicquid dicendum
ſit in profanis, in beneficialibus licèt non pro-
cedat, quando notoriè conſtat de non iure
petentis reuocationem attentatorùm *Caſſad.
deciſ. 3. num. 4.* vbi plures deciſiones allegat,
latiſſimè *Lancell. de attent. par. 3. cap. 24. nu.
9. cum plur. ſeqq.* tamen hæc exceptio non pro-
cedit, niſi totaliter ſit notorium, vt non re-
quirat altiorem indaginem *Ferrett. conſ. 4. nu.
5. Oſaſch. deciſ. 116. num. 8. verſ. non obſtat.
Lancell. dicto c. 24. num. 80. vbi num. 84.* con-
concludit, etiam quòd ſit lata ſententia con-
tra petentem reuocationem attentatorum.
Vnde dubitari non poteſt, quin requirat al-
tiorem indaginem, an in dicto Ioanne, qui ſe
oppoſuit ad hoc beneficium, concurrerent
maiores qualitates, itaut hoc beneficium ſibi
3 eſſet debitum. * Et propterea non eſt dicen-
dum, conſtare de non iure, qamdiu de ſuo
iure poteſt docere *Ægid. dec. 103. Lancell. ſa-
pius alleg. c. 24 num. 84.*

TAVRINEN. DECIMARVM

Lunæ 10. Martij 1608.

ARGVMENTVM.

Declaratoria non datur ante probationem
crediti, & illius liquidationem. Man-
datum perſonale non poteſt relaxari cō-
tra Monacum.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria fertur ob non paritionem.*
2 *Beneficiatus condemnatus ad reſtitutionem, &
negans ſe aliquid habuiſſe, vel confitens habuiſ-
ſe, ſed conuertiſſe in Eccleſiæ vtilitatem, de-
clarari non poteſt excommunicatus, niſi prius
probetur perceptio, & præcedat liquidatio n. 4.*
3 *Frumentum non durat vltra triennium.*
5 *Officium eleemoſynarij eſt diſtribuere redditus in
vſus pauperum.*
6 *Contra Monachum eleemoſynarium non poteſt re-
laxari mandatum perſonale.*

DECISIO CCCXCVIII.

Rota cenſuit, adeſſe legitimas cauſas, vt E-
leemoſynarius ſit abſoluendus, quia licèt
conſtaret ex eius confeſſione, quod decimas
1 percepit, * & propterea ante declaratoriam
ferendam ob non paritionem non videbatur
neceſſaria alia probatio perceptionis, quæ re-
2 quiritur quando poſt latam ſententiam con-
demnatoriam, & ante declaratoriam pars ne-
gat, ſe percepiſſe fructus, vel dicit, eos con-
uertiſſe in vtilitatem Eccleſia *Rot. deciſ. 5. de
re indic. in nou. & prima in fine de renunc.* pa-
riter *in nou. Veſtr. in prax. lib. 8. cap. vlt. n. 17.*
tamen confeſſio Eleemoſynarij eſt, quòd per-
3 cepit anno 30. ſaccos grani, * quòd cùm non
duret vltra triennium ex alleg. per *Surd. de-
ciſ. 81. num. 1.* debebatur æſtimatio *Bart. in l.
cùm qui num. 1. ff. de his quibus vt indig. & in l.*
4 *ex diuerſo §. 1. in fin. ff. de rei vend.* * Et ideò
prius debebat fieri liquidatio *Bald. conſ. 99.
per totum lib. 5, Veſtr. in prax. loco allegato.*

Prætereà reſpectu perſonæ dicebant Domi-
ni, quod cùm iſte Eleemoſynarius ſit Mona-
5 chus, * cuius officium eſt diſtribuere redditus
in vſus pauperum *Clem. 2. de præb. cap. quia
6 contingit de relig. dom.* * non poterat contra
ipſum relaxari mandatum perſonale *Bald. in
auth. cauſa quæ num. 3. in fin. C. de Epiſc. &
cler.*

ller. Dec. cap. reprehenſibilis num. 30. *&* 31. *de appell. vbi etiam Abb. num.* 16.

An autem ſacta liquidatione poſſit fieri exequutio contra bona, & redditus eleemoſynariæ, pendet ex duobus, nempe an iſte monachus habeat Eleemoſynariam in titulum, itaut potuerit præiudicare ipſi Eleemoſinariæ, vel ſi non habuerit in titulum, an taliter haberet in adminiſtratione, vt potuerit præiudicare Eleemoſinariæ, de qua materia per DD. in dict. *Clem. quia contingit in* §. *præmiſſa vero, & in d. cap. reprehenſibilis.* Et an ex quo iſti redditur ſunt deputati in vſus pauperum, Eleemoſynarius potuit præiudicare pauperibus.

TARRACONEN. ATTENTATORVM

Ven. 14. *Martij* 1608.

ARGVMENTVM.

Continuans etiam attentat, quando alioquin iudicium redderetur eluſorium.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda, & cauſat attentata.*

2 *Qui continuat non attentat. Declara tamen, niſi iudicium reddatur eluſorium.*

3 *Nota, quod Ponens non ſequitur ſententiam votantium, quando ſibi de iniuſtitia conſtat.*

DECISIO CCCXCIX.

DOn Chriſtophorus de Queralt, & Paulus Campana obtinentes Dignitates & Canonicatus in Eccleſia Tarraconen. petebant reuocari attentata, quæ prætendebantur, ex eo quòd lite pendēte in Rota fuerant priuati Canonicatibus debitis. Et Rota cenſuit, conſtante de attentatis. Nam reſpectu Don Chriſtophori negotium videbatur clarum, quia fuerat obtenta inhibitio à Rota, & præſentata per eius procuratorem Capitulo; & ideo in ſpretum illius inhibitionis nihil habebat innouare Ca-
1 pitulum, quia * inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda, & cauſat attentata. *Put. dec.* 395. *lib.* 2. *Achil. dec.* 29. *de appellat. Verall. deciſ.* 128. *lib.* 1. *in manuſcript.*

Neque obſtat, quod regula ſit quod qui
2 continuat, non attentat, & ideò Capitulum cum ſit in poſſeſſione priuandi Canonicos, non debuit priuari ſua poſſeſſione lite pendente *c.* 1. *&* 2. *vt lit. pend.* quia cùm lite pendente ſuper augumento inter Præpoſitos, & obtinentes Canonicatus, quod grauarentur à Canonicos, prætenderent aliqui ex Præpoſitis Capitulo ſuper priuatione officiorum, & ideò commiſerunt cauſam in Rota, ſequitur, quòd Capitulum, etiam ſtante eius poſſeſſione, non potuit lite pendente, Canonicos obtinentes Dignitates priuare officijs abſque vitio attentatorum, quia alias iudicium redderetur eluſorium contra *tex. in cap. cauſam quæ de iudic.* Fruſtarentur enim ſua intentione, & ſi obtinerent, nihil conſequerentur, & ita eleganter limitatur regula, quòd qui continuat non attentat. *Rip. in cap. cùm M. Ferrarien. numer.* 193. *ante fin. verſ. ad iſtud reſpondeo, de conſtit.* quē ſequitur *Gabr. de acquir. poſſeſ. concl.* 6. *n.* 17.

Reſpectu autem Pauli, licèt fuerit reſolutum ex deductis in alia *deciſione*, conſtare de attentatis, tamen adhuc animus Ponentis
3 non acquieſcit, quia ne anteceſſor Pauli in dignitate fuit in cauſa, nec ipſe Paulus, nec videtur poſſe iuuari ex eo quòd cauſa fuit cōmiſſa ſub nomine Dignitatis, quia, vt dictum eſt, eius anteceſſor non fuit in cauſa, nec Prępoſiti conſtituunt Collegium, nec officia ſunt debita ratione dignitatis, ſed Canonicatus. Vnde videtur etiam ceſſare, quòd Iudex ex officio poſſit reuocare huiuſmodi attentata, quia non adeſt lis reſpectu Pauli, attentata enim ſemper præſupponunt litem. Nec minùs fuit præſentata aliqua inhibitio nomine Pauli prout fuit factum pro parte D. Chriſtophori.

Preſens deciſio fuit confirmata infra dec. 418.

CORDVBEN. REDECIMARVM.

Ven. 14. *Martij* 1408.

ARGVMENTVM.

Differentia inter præſcriptionem, & conſuetudinem. Cætera de Redecima.

SVMMARIVM.

1 *Præſcriptio reſpicit priuatam vtilitatem, ſiue genus perſonarum num.* 2. *Conſuetudo publicam & communem, & omnibus ex conſuetudine acquiritur ius, ſiue ex publico, ſiue ex priuato ius ipſum extrahatur.*

3 *An Communitas in ſui præiudicium poſſit inducere conſuetudinem, etiam in fauorem perſonæ particularis.*

4 *Solutio diuturna ab initio voluntaria arguit conſuetudinem, non præſcriptionem.*

5 *Ex diuturna præſtatione præſumitur voluntaria obligatio, quæ tamen ceſſat, ſi in primis ſolutionibus adfuit tumultus, vel rebellio, n.* 6.

7 *Ad præſcribendum contra ius requiritur quadragenaria cum titulo, vel immemorabilis.*

DECISIO CCCC.

ROta cenſuit in caſu, de quo agitur, nos verſari in præſcriptione, non in conſuetudine, quia cum poſt exactionem decimarum, Epiſcopus, & Capitulum exigant aliam decimam, redecimam vocatam, hæc eſt præſcri-
1 ptio, non conſuetudo, * quia vtilitas etiam quòd ex publico trahatur Epiſcopo, & Capitulo priuatim acquiritur, quæ eſt principalis repugnantia inter præſcriptionem, & conſuetudinem, quæ è conuerſo ex communi, & permiſſiuo vſu ius conſtituit, & acquirit omni-

bus eius regionis, aut populi ciuibus, quibus
ius illud eſt proportionabile, vndecumque
ius ipſum extrahatur, ſiue ex publico, ſiue
ex priuato *Doct. in cap. final. de conſuet. vbi
Abb. num. 20. Card. num. 16. quæſt. 8. Butr. n.
39. Oldrad. conſ. 244. num. 7. Gem. conſ. 232.
num. 2. Couar. in regula, poſſeſſor. par. 2. §. 3.
num. 2. Corn. conſ. 268. nu. 16. lib. 4.* latè *Ro-
land. conſ. 5.* qui alios allegat *num. 76. vol. 1.*
Et hanc diſtinctionem ſequuta fuit Rota in
cauſa *Caietana præcedentiæ 1. Martij 1563. co-
ram Ortolen. & in cauſa Toletana redecimarum 21.
Maij 1586. coram illuſtriſſimo Cardinali Pamphi-
lio*, & in cauſa *Hiſpalen. voti 26. Nouembris
1594. coram bo. mem. Gipſio; & in eadem 26.
Aprilis 1599. & 6. Nouembris 1600. & 17.
Decembris 1604. coram R. P. D. meo Decano.*

Neque facit quòd in caſu iſto Epiſcopus, &
Capitulum exigant redecimam nomine totius
Cleri, quia iſtud factum non probatur, & qua-
tenùs probaretur, non releuaret, quia non
inde induceretur vniuerſalis vſus, ſtante ſpecia-
liter non prodeſſet vni, & ſemper ageretur de
2 auferendo vni, & acquirendo alteri. * Vn-
de ex prædictis remanet præſcriptio, etiam
quod acquiratur ad fauorem certi generis
perſonarum *Purpur. conſ. 115. num. 18. Abb.
in cap. cùm Eccleſia Sutrina, per illum tex. nu-
mer. 45. verſ. ego fateor, de cauſ. poſſ. & prop.*

Non obſtat, quod cùm Communitas po-
3 tuiſſet ſtatuere, vt huiuſmodi redecima debe-
retur Eccleſiæ, hæc eſt conſuetudo, etiam
quòd acquireretur perſonæ particulari *Butr.
in dicto cap. fin. num. 49. ante med. verſ. aduer-
tendum quod quandoque, & num. 39. verſ. ſed
vbi hoc ius, de conſuet. Aret. conſ. 23. num. 11.
verſ. reſtat igitur* quia dicebant Domini quic-
quid ſit de hac concluſione, quam pulchram,
ſed non bene probatam dicit *Roc. de Curt. de
conſuet. num. 426. ſecundum magnam impreſſio-
nem* hoc procederet. Et maximè in noſtris
4 terminis, * quando ſolutio redecimæ ab ini-
tio fuiſſet voluntaria, vt in ſimili habetur, in
*cap. Apoſtolicam, de ſimon. Abb. in cap. tuam,
num. 4. eodem tit. Caſſad. deciſ. vnic. de conſuet.
Caſtr. conſ. 364. num. 2. & ſeq. lib. 2. Oſaſch.
deciſ. 99. nu. 5.*

Neque facit quod cùm non conſtet de ini-
5 tio, ex diuturna præſtatione præſumitur, po-
pulum voluntariè ſe obligaſſe vt per *Doct. in
d. cap. ad Apoſtolicam de ſym. vbi Hoſt. num. 2.
verſ. & ex eo Io. And. nu. 5. eodem verſ. Caſ-
ſad. dicta dec. vnica nu. 6.* Nam hæc præſum-
ptio ceſſat in caſu iſto, quia ex ſententia Regis
Ioannis conſtat quod occaſione ſolutionis
huius redecimæ populus Ciuitatis ſe ſubleua-
uerat, & tumultum, & rebellionem mouerat.
6 * Vnde ceſſat præſumptio voluntariæ obliga-
7 tionis *l. in rebus C. de iur. dot. cum vulg.* * Et
ita concluſum, cum verſemur in præſcriptio-
ne, non ſufficere quadragenariam abſque ti-
tulo, ſed cùm huiuſmodi redecima ſit contra
ius iuxta reſolutiones factas, requiri vel qua-
dragenariam cum titulo, vel immemorabilem,
iuxta *tex. in cap. 1. de præſcript. in 6.*

Præſens deciſio fuit confirmata 20. Iunij 1625.

BARCHINONEN. FRVCTVVM.

Lunæ 17. Martij 1608.

ARGVMENTVM.

Fructus an ſpectent ad hæredes defuncti,
an ad ſucceſſorem.

SVMMARIVM.

1 *Fructus beneficij à ſolo ſeparati non conſumpti de
iure communi ſpectant ad ſucceſſorem.*
2 *In profanis datur remiſſoria quotieſcumque ma-
teria eſt releuans.*
3 *Statutum magis eſt attendendum, quam conſue-
tudo generalis.*
4 *Probatio probationem non excludit.*
5 *Ex duobus ſtatutis contrarijs attenditur illud,
quod magis eſt vſu receptum.*

DECISIO CCCCL.

POſt reſolutionem factam, quod fructus de
quibus agitur, ſpectant vigore conſuetudi-
1 nis ad hæredes, * licet de iure communi ſpe-
ctarent ad ſucceſſorem, qui etſi à ſolo ſunt ſe-
parati, non tamen ſunt conſumpti ex alleg.
per *Calder. conſ. 2. num. 2. de pecul. cler.* Ar-
chidiaconus petebat remiſſoriam ad proban-
dum, quòd ſtatutum diſponens contrarium,
ſcilicet, quòd ſpectent ad ſucceſſorem, eſt in
viridi obſeruantia, & quod in ciuitate Barchi-
nonæ obſeruatur *Bulla Iulij iij. 9. in ordine* quæ
diſponit, quod fructus inexacti ſpectent ad
ſucceſſorem prout ſunt iſti, qui adhuc rema-
nent ſub depoſito. Et Rota cenſuit remiſſo-
2 riam eſſe concedendam, * quia quotieſcumque
materia eſt releuans in profanis datur remiſ-
ſoria *l. iudices & auth. apud eloquentiſſimum,
C. de fid. inſtr. Put. dec. 201. lib. 1. Caput. dec.
63. num. 1. 3.* Et paſſim ſeruat Rota: Rele-
uantia autem hic ſatis apparet quia articu-
latur, quod ſtatutum diſponens, quod fructus
præfati ſpectent ad ſucceſſorem in beneficio,
3 eſt in viridi obſeruantia. Vnde magis eſt at-
tendendum, * quam conſuetudo generalis *Io.
And. in cap. cum dilectus col. 1. verſ. ſpe-
cialis de conſuet. Bart. in extrauag. ad reprimen.
in verb. non obſtan. nümer. 13. Abb. in cap.
fin. nümer. 25. de conſuet.* Et fuit reſolutum
in cauſa *Recanaten. donationis 28. Iunij 1577.
& in cauſa Parmen. ſtatutus 26. Iunij 1589.
coram Illuſtriſſimo Seraphino.* Et quamuis præ-
tendatur etiam probata conſuetudo particu-
laris, quæ debet præualere *Gem. conſ. 139.
num. 3.* tamen articulus continet, quod ſer-
4 uatur ſtatutum, & regulæ ſunt ſtrictæ, * quod
probatio probationem non excludit *Put. deciſ.
34. num. 4. lib. 1.*

Non obſtat, quod in volumine ſtatutorum
5 adſit aliud ſtatutum, * quod videtur contrari-
rium præfato ſtatuto, quia adhuc remiſſoria

eſt

Digitized by Google

eſt releuans, cùm hoc caſu in concurſu attendatur, quod magis eſt vſu receptum *Alex. conſ. 132. num 1. lib. 1. Nat. con. 154. in 5. lib. 2. Cephal. conſ. 124. num. 9. lib. 1.*

BONONIEN. DE PEPVLIS.

Merc. 19. Martij 1608.

ARGVMENTVM.

Adiectus ſolutioni an poſſit agere. Obligatio indiuidua quando dicatur. Cætera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium niſi conſtito de iuſtitia.*
2 *Simpliciter adiectus ſolutioni non poteſt agere, ſed recipere.*
3 *Declara, niſi ſit adiectus in rem ſuam, vbi quando dicatur adiectus in rem ſuam.*
4 *Dictio* donec *denotat tempus.*
5 *Indiuiduum quatuor modis dicitur.*
6 *Promiſſio quantitatis eſt diuidua.*
7 *Indiuiduum ratione formæ, eſt illud in quo adſunt verba formam denotantia.*
8 *Obligatio rem tradi eſt indiuidua.*
9 *Obligatio rem dari eſt diuidua.*
10 *In facultatiuis non currit præſcriptio, etiamſi habens facultatem ſteterit per mille annos, quod nō ſit vſus facultate, niſi antecedat prohibitio & acquieſcentia.*
11 *Habenti aliunde vnde ſe alat, non ſunt debita alimenta, quæ debentur ex diſpoſitione iuris, vel Iudicis officio, ſecùs eſt in alimentis quæ debentur ex contractu, & ſic iure actionis, num. 12.*

DECISIO CCCCII.

ROta cenſuit, ſententias de partibus eſſe exequendas ſtante *ſtatuto de duabus conformibus*, cùm ſententiæ appareant iuſtæ, proue re-
1 quirit ſtylus Rotæ, * quæ aliàs non dat exequutionem ſententijs extra eam latis. Iuſtitia autem ex eo apparet, quia fratres de Pepulis in diuiſione facta inter eos, mediante ſolemni ſtipulatione conuenerunt, vt emeretur creditum annui redditus ſcutorum 150. Comiti Aloyſio. Vnde licèt Comes non interuenerit in huiuſmodi inſtrumento, ſed tantùm fuerit a-
2 dictus ſolutioni, nihilhominùs poteſt agere, * quia licèt ſimpliciter adiectus ſolutioni non poſſit agere, ſed tantùm recipere *l. quod ſtipu-*
3 *latus ff. de ſolut. Dec. conſ. 543. num. 11.* * tamen hæc regula nō procedit in caſu præſenti, cùm Comes fuerit adiectus ſolutioni in rem ſuam, prout adiectus hoc modo intelligitur, quando intereſt adijcientis, vel adiecti, vt ipſi adiecto ſoluatur, & ſolutum apud eum remaneat. *Ruyn. conſ. 209. num. 9. vol. 1. Pariſ. conſ. 107. num. 32. vol. 3.*

Neque facit, quod erat in facultate Comi-
4 tum fratrum, vel emere creditum, * vel ſoluere annua ſcuta 150. quia hoc non eſt verùm. Promiſerunt enim, poſtquàm fuerunt ætatis 20. annorum, emere creditum, donec emerint ſoluere annua 150. & ſic creditum eſt in obligatione, annua verò 150. in ſolutione ad tempus, ſcilicèt donec emerint creditum, quod denotat dictio, *donec. Bald. conſ. 421. in princ. lib. 5.* Nec iſta dilatio ad emendum debet eſſe perpetua, ſed debet regulari arbitrio boni viri, iuxta notat. per *gloſ. in l. neque ff de leg.*

Minùs etiā facit, quod cùm fuerit condemnatus Comes Philippus pro ſua rata, iſta condemnatio non tenet, cùm promiſſio ſit indiuidua, ex quo fuit conuentum, quod emeretur cenſus de bonis communibus; quia veritas
5 eſt, quod materia eſt diuidua. Nam * indiuiduum dicitur quatuor modis, aut natura *l. 1. §. illud ff de aq. quotid. & æſt. l. 4. §. Cato ff. de verb. oblig.* aut ratione formæ *l. Gracè, §. illud commune, ff. de fideiuſſ.* aut ratione voluntatis contrahentium, *l. Pedius, §. 1. ff. de arbitr.* aut ratione dependentiæ, vt principale, & acceſſo-
6 rium *l. tunc inutile, ff. de pecul. legat.* * Hic autem indiuiduum non poteſt dici natura, quia cùm ſit promiſſa quantitas eſt diuidua *l. §. 1. & in*
7 *l. in exequtione ff. de verb. oblig.* * Non ratione formæ, quia nulla videntur appoſita verba, quæ inducant formam, quæ alioquin requiruntur, vt conſiderat *Rom. conſ. 66. num. 2.* Non ratione voluntatis contrahentium, quia non ſumus in
8 obligatione rem tradi, * quæ eſt indiuidua, ſed
9 in obligatione rem dari, quæ eſt diuidua, *Bart. in l. ſtipulationes non diuiduntur nu. 9. ff. de verb. oblig.* Nec etiam ratione dependentiæ, quia hic nulla adeſt.

Neque præſcriptio obſtat Comiti Aloyſio, quia in eius facultate erat agere, vt inueſtimen-
10 tum fieret. * Et in facultatiuis non currit præſcriptio, etſi habēs facultatem ſteterit per mille annos, quod non ſit vſus facultate. Niſi antecedat prohibitio, & acquieſcentia, quæ non interuenit in caſu iſto *Bald. conſ. 201. num. 1. lib. 2.* Et propterea debet probari poſſeſſio contraria facultati *Bal. conſ. 329. circa med. verſ. ſed contrarium lib. 2. Cuman. conſ. 149. num. 1. Bellon. conſ. 1. num. 14. verſ. 2. reſpondetur,* vbi dicit communem.

Denique non officit, quod cùm Comes A-
11 loyſius habeat vnde ſe alat aliunde, * huiuſmodi ſcuta 150. non ſunt ampliùs debita, quia fuerunt promiſſa pro alimentis; quia concluſio procedit, quando alimenta ſunt debita ex diſpoſitione iuris, vel officio Iudicis, vt in *l. ſi quis à liberis, poſt princ. verſ. denique & §. ali-*
12 *menta, ff. de lib. agnoſc.* * Secùs autem dicendum eſt in alimētis de quibus agitur, quæ cùm ſint debita ex contractu, & ſic iure actionis, debentur, etiam quod Comes Aloyſius habeat aliunde vnde ſe alat *Alex. in l. de alimentis, num. 2. Dec. num. 5. Iaſ. num. C. de tranſact. Alex. conſ. 7. num. 10. lib. 2.* Et fuit reſolutum in cauſa *Romana alimentorum, 23. Aprilis 1572. coram Illuſtriſſimo Seraphino,* & in cauſa *Portuen. bonorum 16. Febr. 1580. coram eodem &* alias ſæpiùs

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 435.

PA-

PADERBORNEN. CANONICATVS.

Lunæ 24. Martij 1608.

ARGVMENTVM.

Procurator an poſſit eſſe teſtis in cauſa ſui principalis

SVMMARIVM.

1 *Procurator non poteſt eſſe teſtis in cauſa quam agitat, vel agitauit, & num. 4.*

2 *Declara, niſi inducatur in teſtem contra ſuum principalem ab aduerſario.*

3 *Contrarium vide huic declarationi hic, vbi diſtinguitur.*

5 *Procurator non poteſt eſſe teſtis contra ſuum principalem in cauſa, quam agitat.*

6 *Procurator cogi poteſt ad ſubijciendum ſe examini in his quæ ſcit non tanquam procurator, ſed vt ipſe.*

DECISIO CCCCIII.

REgula eſt, quod procurator non poteſt eſſe teſtis pro domino in cauſa quam agitat, 1 vel agitauit *cap. Romana de procur. in 6. l. fin. ff. de teſtib.* Niſi in certis caſibus, vt vtrobique not. *Doctor.* & in *c. inſuper, & in cap. cùm à nobis de teſtib. Bart. in l. defferre, ff. de iur. fiſc.* & alios allegat *Pariſ. conſ. 70. num. 2. lib. 4. & Vinc. de Franch. dec. 222. num. 1. & 2.*

Sed quando adnerſarius vult inducere procuratorem in teſtem contra ſuum principalem, 2 in cauſa quam agitat, * prout eſt caſus noſter *Henr. Boich. in dicto cap. inſuper in princ. de teſtib. Pariſ. dicto conſ. 70. num. 3. Guido Pap. dec. 45.* affirmant, quod hoc caſu Procurator poſſit induci in teſtem.

Cæterùm horum opinio non videtur vera. 3 Nam allegant ibi *gloſ. in d. cap. Romana* * *in verb. in teſtem de teſtibus in 6. & ibi Franch. num. 8. Ioan. And. num. 2. verſ. in gloſ. Archid num. 1. & 2. & Io. Monach. num. 1. & 2.* nec non & *gloſ. in l. fi. ff. de teſtibus* & in *l. etiam C. eodem titulo*, atque *Bart. in d. l. defferre num. 2. & in fin. verſ. hoc eſt verum* & in *omnibus numer. 7. verſ. finito verò officio C. de teſtibus*, & *Alberic. de Roſate, de teſtibus §. expedita numer. 6.* Quæ tamen *gloſ. & Doct.* hoc ſimpliciter non dicunt, ſed firmãt, quod quando cauſa eſt finita, vel quando procurator qui fuit in prima inſtãtia, non eſt Procurator in cauſa appellationis, ſi commodum, vel incommodum ſpectat ad Procuratorem, vel ſi inducatur à domino contra aliam partem inuitã, non poteſt eſſe teſtis. Si verò producatur contra Dominum poteſt eſſe teſtis. Et hanc diſtinctionem facit expreſſè *Bart. in d. l. defferre*, *quem ita cũ gloſ.* præfatis legit, & intelligit *Put. dec. 294. num. 2. & 3. lib. 2.*

Et præfatus intellectus ſuadetur, quia aliàs *Bart.* & alij *Doctores* eſſent ſibi contrarij, vt aduertit *Put. ſupr. num. 1* Nam *Bart. in d. l. defferre num. 2. ante med. verſ. dic & in dicta l. omnibus numer. 7. verſ. tu dic breuiter*, & *Franch. in d. cap. Romana num. 9. verſ. & idem in Procuratore*, & *Archid. ibidem num. 1. verſ. cauſa multo* 4 *minùs.* expreſsè dicunt, * quod procurator qui agitat cauſam, non poteſt interrogari vt teſtis. Et pro hac opinione eſt *Gloſ. in l. 2. in verb. intereſt ff. quando appell. ſit* & *in d. l. defferre in verb. interrogari* & *Archid.* dat rationem, quia aliud debet eſſe teſtis, aliud pars ne quis officio tam diuerſo fungi debeat.

Et quamuis iſti DD. & Gloſ. non ita clarè loquantur, vt percipi poſſint, an ſimpliciter velint, quod procurator non poſſit eſſe teſtis ad fauorem domini in cauſa quam agitat, vel etiam ad fauorem aduerſarij contra dominum, 5 * tamen quod *Bart. in dicta l. defferre* & *Gloſſa* præfatæ intelligi debent quoad proceſſum non poſſit eſſe teſtis cõtra dominum in cauſa quã agitat, dicit *Caſtr. Card. in d. cap. inſuper num. 3. de teſtib.* & *Bartolum* ita etiam intelligit *Put. d. dec. 294. num. 3. lib. 2.* quæ licèt non ſit *deciſio*, ſed *votum* ipſius Auditoris, tamen non eſt ſpernendum, propter authoritatem tanti viri, & Rota de ſtylo ſeruat dictum *Cardinalis* in *d. cap. inſuper*, vt eſt *deciſio Verall. 416. incip. licèt Innoc. & Abb. lib. 1. in manuſcr.* & *Fabij in cauſa Valentina Parochialis*, quæ eſt *ſub nu. 135.* 6 *lib. 2. par. 3. inter impreſſas*, * quibus non repugnat alia *deciſio Put. 56. lib. 3.* quia eſt intelligenda, quod procurator poſſit cogi ad ſubijciendum ſe examini ſuper his, quæ ſcit nõ tanquam procurator, ſed vt ipſe, antequàm eſſet procurator.

Ex quibus ſequitur, quod cùm Alexander ſit procurator, & agitet cauſam, non poſſit cogi ad ſubijciendum ſe examini, Et licèt dicatur, quòd concluſio non procedit, quando petitur quòd procurator ſubijciat ſe examini ſuper his, quæ ſcit ex ſe non tanquam procurator, & inſtructus à ſuo principali, vt expreſsè dicit *Card. in cap. dilecto num. 1. de teſtib. Pariſ. dicto conſ. 70. num. 13. lib. 4. Vinc. de Franch. dicta deciſ. 222. num. 9. in fine.* Tamen hic propriè non agitur de his, quæ ipſe ſcit ex ſe, vel de his, quæ ipſe geſſerit antequàm eſſet procurator. Vnde meritò non eſt cogendus, vt ſubijciat ſe examini.

COMPOSTELLANA THESAVRARIAE.

Lunæ 24. Martij 1608.

ARGVMENTVM.

Iudicis compulſorialis iuriſdictio quæ ſit. Et iura vigore compulſorialium extracta, quando dicantur in forma probanti

SVMMARIVM.

1 *Compulſor poteſt citare partes, deputare notarium & facere alia neceſſaria ad compulſationem.*

2 *Iura extracta vigore compulſorialium, & parte citata, ſunt in forma probanti.*

Nota-

Digitized by Google

3 *Notarij de ſtylo exequuntur citationes in Hſpania*
4 *Citatio ad intereſſendum compulſationi non expreſſo loco, ſi aliunde babuit notitiam, non dicitur vaga.*
5 *Iura exhibita, parte præſente, & non contradicente, à notario rogato non egent recognitione, nec citatione.*

DECISIO CCCCIV.

Fuit reſolutum, proceſſum compulſorialem eſſe validum, & iura, quæ in eo continentur eſſe in forma probanti. Nam quantùm attinet ad proceſſum, compulſor fuit legitimè deputa-
1 tus per Rotam, * qui propterea potuit citare partes, & facere alia neceſſaria citra compulſationem ſecundùm opinionem Rotæ, de qua in *deciſ.1.de fid.inſtrum.in nou. Veſtr.in prax.lib.6.cap.1.num.*15. Et potuit deputare, prout fecit notariū ad nudum miniſterium, prout de ſtylo Hiſpaniarum fieri conſueuiſſe teſtatur *Conar. var.reſ. lib.*2.*c.*13. *ſub num.* 10. *Veral.dec.*265. *par.* 3. & fuit reſolutum incauſa *Calaguritana oblationum* 26. *Martij* 1590.*coram Reuerendiſſimo D. Peruſino*, & in cauſa *Segobricen. Parochialis* 2. *Decembris* 1602. & 15. *Ianuarij* 1603. *coram Illuſtriſſimo Pamphilio*. Satis enim videtur in caſu, de quo agitur, deputaſſe ad nudum miniſterium ex verbis ipſius deputaionis, quæ non alteratur, etiamſi fuerit data facultas teſtandi, cùm infimul non fuerit data etiam facultas cogendi, vt fuit dictum in cauſa *Licien.matrimonij* 27. *Aprilis* 1587. *coram Illuſtriſſimo Seraphino*.

Iura autem exiſtentia in dicto proceſſu ſunt
2 in forma probanti; quia fuerunt extracta vigore dictarum literarum compulſorialium, & partim ex libris Alfonſi de Budiño œconomi Eccleſiæ parte citata *Rot. d. dec.* 1. *de fid. inſtr. in nou*. Quæ citatio, etſi fuit facta à notario, ni-
3 hilominùs ſuſtinetur, * quia de ſtylo Hiſpaniarum notarij ſolent exequi citationes *Gonzal.Suar.in prax. Eccleſ.tom.*2.*c.*2.*de citat.*& fuit dictum in cauſa *Toletana primitiarū* 20. *Martij* 1579. *coram Bubalo*, & in cauſa *Toletana decimarum* 5.*Maij* 1589.*coram R.P.D.meo Decano*.*
4 Nec huiuſmodi citatio poteſt dici vaga, ex quo non fuit expreſſus locus compulſationis, quia cùm compulſatio deberet fieri in ciuitate Granaten. prout fuerat intimatū parti, & poſtmodùm in eadem Ciuitate iterum fuerit facta citatio ad intereſſendum compulſationi; ſatis hæc citatio dicitur certa, & non vaga, cùm aliunde habuerit notitiam, quò loci compulſatio eſſet facienda, vt dicit Rota in cauſa *Legionen. iuriſdictionis ſancti Facundi* 19. *Martij* 1590.*coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Pamphilio*, & in cauſa *Calagurrtana de Maeſtu* 29. *Octobris* 1603.*coram R. P. D.meo Lancellotto*, & in cauſa *Auricen Parochialis* 11.*Februarij* 1604. *coram Illuſtriſſimo D.meo Cardinali Seraphino*. Et hæc quidē iura fuerūt benè recognita per teſtes deſuper examinatos. Iura verò exhibita per Petrum Valdez ſatis etiam ſunt in forma probanti, quia licèt pars non fuiſſet citata, nequè minùs dicta iura recognita, tamen cùm ea parte præſente, & non contradicente dictuſ Petrus exhibuerit tamquam notarius rogatus, recognitione non ægebant *Rot. dicta deciſ.* 1. *de fid. inſtr. in nou.in princ.* nec minùs citatione, vt dicit *additio* ad dictam *deciſionem primam Veſtr.in prax.d.cap.*1.*nu.* 15. *in fine lib.*6.

VERCELLEN. ARCHIPRESBITERATVS.

Lunæ 21. *Aprilis* 1608.

ARGVMENTVM.

Legatus poteſt creare Prothonotarios abſentes, & non ſubditos ſuæ Prouinciæ.

SVMMARIVM.

1 *Legatus poteſt creare prothonotarios abſentes, & non ſubditos ſuæ prouinciæ.*
2 *Iuriſdictio voluntaria conceſſa à Principe ſupremo non terminatur territorio, & poteſt exerceri inter non ſubditos Prouinciæ; licèt contrarium videatur dicere* Ancharanus, *num.*3.
4 *Legatus poteſt conferre beneficia ſua prouinciæ exiſtenti extra prouinciam ex quo collatio eſt voluntariæ iuriſdictionis.*
5 *Ordo ſcripturæ non impedit cauſam iuris, & voluntatis id. certam diſpoſitionem, vel loquentis intentionem.*
6 *In facultate conferendi beneficia reſeruata nō veniunt reſeruata ratione perſonarum.*
7 *Clauſulæ exequutiuæ non alterant diſpoſitionem principalem.*

DECISIO CCCCV.

Poſt reſolutionem factā, quod beneficia Prothonotariorum, etiam à Legatis creatorum, ſunt reſeruata, adhuc inſiſtebatur, quod Legatus non poterat creare prothonotarium non
1 ſubditum ſuæ prouinciæ; maximè abſentem.* Contrarium tamen cenſuerunt Domini, quia creare Prothonotarios eſt voluntariè iuriſdictionis, cùm volentes creentur abſque contradictione *Gloſ.* 1.*l.*2.*ff. de offic. Proconſ. Cald. conſ.*2.*num.*2. *verſ.in contrarium de elect.& conſ.* 8.*de iudic.* Et propterea iſte non ſubditus Prouinciæ, etiam abſens potuit Prothonotarius
2 creari.* Iuriſdictio enim voluntaria conceſſa à Principe ſupremo non terminatur territorio, & poteſt exerceri inter non ſubditos prouinciæ *d. l.* 2. *ff. de offic. Proconſ. l. emancipare ff. de adopt. gloſ. in l. extra territorium ff. de iuriſ. om. iud. Socin. reg.* 264. *incip. iuriſdictio voluntaria*. *Oldrad. conſ.* 73. *in princ.* Et in terminis Legati de latere etiam *gloſ. in cap. excommunicatis in verb. commiſſa in fin. de offi. Legat.* & dicit *Flor. de S. Petro diſput.* 3. *in vltimo dub. n.* 16. & 17.

Neque obſtat, quod *Anchar. conſ.* 120. *nu.* 2. & *Caſſan. conſ.* 31. *per totum* videatur dice-
3 re, quod iuriſdictio voluntaria non poſſit exerceri vltra territorium, quia *Anchar.* loquitur

quitur quando Comes Palatinus creatus ab
Imperatore legitimat ſubditum Papæ, vt
ſuccedat in caſtris exiſtentibus in ditione Pa-
pæ. *Caſſaneus* veró quando Legatus, cuius
facultates ſunt reſtrictæ ad certam prouinci-
am, diſpenſat ſubditum ſuper beneficio in-
compatibili extra prouinciam, quo caſu non
agebatur de diſpenſatione perſonæ, ſed im-
pedimentum proueniebat ex parte rei. Vnde
quicquid dicendum eſſet in iſtis caſibus, lon-
gè diſtant à noſtro, quia cum facultas crean-
di Protonotarios non reſtringatur ad cer-
tum locum, merito cum ſit voluntarie iuriſdi-
ctionis, potuit vbique exerceri, etiam in
4 non ſubditum prouinciæ per ſupradicta.*
Hinc videmus, quod Legatus poteſt confer-
re beneficia ſuæ prouinciæ vnicuique, etiam
exiſtenti extra prouinciam, ex quo collatio
eſt voluntariæ iuriſdictionis *Oldrad. con. 3. nu.
3.* qui expreſſe loquitur in Legato *qui fil. ſint
legit. Capic. deciſ. 203. n. 14. & ſeqq.*
Neque eſt verum, quód Protonotarius non
poterat creari niſi recepto prius iur mento,
quia præſtatio iuramenti refertur ad institu-
tionem ex deductis in alia *deciſione*, quia
Papa vtitur his verbis *non nullas facultates tri-
buendas duximus, &c. nec non vt & virtute præ-
ſtantes videlicet clericos in noſtros & ſedis Apoſto-
licæ notarios accepto ab eis prius ſolito iuramento,
alios verò laicos in Palatij, & Aulæ noſtræ Late-
ranenſis milites &c. facta ab eis fidei profeſſione.
&c. creandi, recipiendi, inſtituendi, &c.* Vnde
ex iſta ſtructura verborum apparet, quod ge-
rundia ſunt poſita in fine totius clauſulæ, ele-
gantiæ gratia, & quòd deberet fieri conſtru-
ctio *tribuendas duximus facultates creandi, reci-
piendi, inſtituendi notarios, præſtito priùs iuramen-
to.* Et ſic cum iuramentum præſtetur de iure
poſt aſſumptum officium ex alleg. in alia *de-
ciſione* ordo ſcripturæ non attenditur, ſed ex
iure ſumitur, quid agi intelligatur. Et hoc
5 eſt quod lex dicit * ordo ſcripturæ non im-
pedit cauſam iuris & voluntatis, ideſt cer-
tam diſpoſitionem, vel loquentis intentionem
vt bene *Oldr conſ. 314. num. 9.* cum allegatis
in priori reſolutione. Quód autem Capitulum
haberet facultatem conferendi beneficia re-
ſeruata, ſatis eſt ſublatum ex deductis in alia
deciſione. Quibus addebatur, quod dato e-
tiam ſine veri præiudicio, quòd quando Epi-
ſcopus gaudet alternatiua poſſit conferre
Dignitates, & Canonicatus vacantes in men-
ſibus Febr. & Maij, adhuc remanentibus mē-
ſibus Martij, & Iunij, Septembris, & Decem-
bris pro Capitulo, quod eſt conforme *regulæ
octauæ* adhuc non cenſeretur data facultas
conferendi beneficia reſeruata ratione perſo-
næ, qualia ſunt beneficia Protonotariorum,
vt in *extrauag. ad regimen, de præb. in com-
mun.* quæ innouatur per *regulam primam
Cancellariæ*, quia in generali facultate con-
6 ferendi non veniunt reſeruata *Franc. in cap.
2. num. 3. de præb. in 6. Rot. dec. 3. de offic.
leg. & deciſ. vlt. de præb. in nou. Simonet. de re-
ſeru. quæſt. 81.*
Neque obſtat clauſula, in qua derogatur
conſtitutionibus Apoſtolicis, & reſeruatio-
nibus Dignitatum in Cathedralibus, & reſer-
uationibus facultatum conferendi reſeruata,
quia adhuc non cenſetur data facultas con-
ferendi beneficia vacantia per obitum Proto-
notariorum, quia hoc non legitur, neque in
principali diſpoſitione, neque in iſta clauſu-
7 la, quæ etiam cum ſit in exequutiuis, non al-
terat principalem diſpoſitionem *Clem. 1. vbi
Doctor. de præbendis.*

ROMANA CENSVS.

Lunæ 28. *Aprilis* 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget

SVMMARIVM.

1 *Liberam habens diſpoſitionem cenſetur habere dominium.*
2 *Dominium non poteſt eſſe apud duos inſolidum.*
3 *Natura dictionis* tamen *eſt reſtringere omnia præcedentia.*

DECISIO CCCCVI.

FVit reſolutum, cenſum ſpectare ad Amadu-
tium, quia illum emit Liuius pro Vitellio,
eiuſque hæredibus, ac ſucceſſoribus, ad libe-
ram diſpoſitionem tamen Horatij Amadutij,
tam quoad ſortem, quam quoad exactionem
fructuum, & ipſemet Horatius ſoluit pecu-
1 nias mediante ordine directo Bancho. * Vn-
de ſequitur, quod cenſus ſpectat ad ipſum
Horatium iure dominij, quia aliàs non po-
tuiſſet de eo liberè diſponere *l. in re mandata,
C. mandat.* & conſiderat *Anchar. conſ. 127. col.
1. in fine verſ. reſeruando tamque*, & dixit in
ſimili *Rota in cauſa Romana montium 5. Nouem-
bris* 1576. *coram S. M. Clemente* VIII.
Neque obſtat, quod acquiſitio fuerit facta
pro Vitellio, eiuſque hæredibus, & ſucceſſo-
2 ribus, & ſic fuit ei acquiſitum dominium, *
quod non poteſt in ſolidum eſſe penes plures,
ex alleg. per *Signor. conſ. 75. num. 9.* quia in
hoc caſu non fuit ſimpliciter Vitellio acquiſi-
tum, cum acquiſitio ſit pro Vitellio, eiuſque
hædibus, reſeruata tamen diſpoſitione Ho-
3 ratio, * cuius dictionis natura eſt, reſtringe-
re omnia præcedentia *Bald. conſ. 195. nu. 12.
verſ. 3. lib. 2.* Et ſic retorquetur motiuum
quod cum diſpoſitio & ſic dominium ſit pe-
nes Horatium, non poſſit eſſe penes Vitel-
lium, cùm apud duos in ſolidum eſſe non poſ-
ſit.
Minus obſtat, quod cenſus videatur em-
ptus de pecunijs Vitelli, quia de contrario
conſtat ex ordine dato per Amadutium Ban-
cho ad effectum emendi cenſum, neque ex e-
piſtolis conſtat, quod tunc Horatius haberet
in manibus pecunias Vitellij, & ſi conſta-
ret neceſſe eſſet probare, quod Amadutius de
eis ſoluerit, & tunc videndum eſſet, ſi Vitel-
lius

Digitized by Google

liua voluiſſet donare Horatio,& ſi donatio ſuſtineretur, vel alias reſultaret aliqua ſimulatio, vt dici poſſet, cenſum ſpectare ad Vitellium.

Præſens deciſio fuit reuocata die 22. Iunij 1609.

CALAGVRITANA BENEFICII.

Ven. 2. Maij 1608.

ARGVMENTVM.

Geſta poſt appellationem à ſententia interlocutoria, quæ infert damnum irreparabile, ſunt attentata.

SVMMARIVM.

1 *Sententia interloquutoria dicitur, quæ non decidit negotium principale.*
2 *Sententia interloquutoria ex qua ſequitur damnum irreparabile, eſt mixta, vel ſaltem habet vim diffinitiuæ, & ab ea datur appellatio.*
3 *Geſta poſt appellationem ſunt attentata.*
4 *Requiſita ad appellationem à merè interloquutoria, vide remiſſiuè.*
5 *Clauſula* contradictorea *intelligitur de contradictoribus de facto, non autem de iure.*
6 *Contradictor de iure eſt, qui ius ſuum iudicialiter proſequitur.*

DECISIO CCCCVII.

FVit reſolutum, quod licet ſententia lata ſuper eo quod Ioannes non erat legitimus
1 oppoſitor, eſſet interloquutoria, * quia non decidit negotium principale *Bal. conſ. 344. verſ. in contrarium lib. 1. Butr. conſ. 6. in princ.*
2 *verſ. ad propoſitum.* * Nihilominus cùm ex ea ſequeretur damnum irreparabile, erat mixta vel ſaltem habebat vim diffinitiuæ, vt per *Butr. d. conſ. 6.* Et propterea ab ea dabatur appellatio ſicut à diffinitiua *Card. conſ. 72. nu. 11. & 12. verſ. ad aliud dubium Bald. d. conſ.*
3 *344. in fin. verſ. ex his* * Et propterea ſequitur quod geſta poſt dictam appellationem ſint attentata *c. non ſolum de appel. in 6. cum vulg.*
Neque facit, quod ad effectum, quod ap-
4 pellatio ab interloquutoria admittatur, plura debent concurrere, vt per *Rom. conſ.* 501. *per tot.* quia concluſio eſt vera, quando appellatur à mera interloquutoria, ſecus autem quando habet vim diffinitiuæ *Bald. in l. minoribus num. 7. verſ. attende C. de his quib. vt indig.* cum alijs per *Marant. in prax. par. 6. cap. & quandoque appellatur num. 157.*
Minus etiam facit, quod in breui Sixti V.
5 adſit clauſula *contradictores appellatione poſtpoſita compeſcendo,* quæ quia cum poſita in clauſulis exequutiuis intelligatur de contradictoribus de facto non autem de contradictoribus de iure ex alleg. per *Lancell. de attent. app. pen. limit. 8. num. 41.* Et fuit pluries reſolutum. Ioannes autem erat contradictor de iu-
6 re, * quia coram Epiſcopo ius ſuum iudicialiter proſequebatur, vt fuit conſideratum in cauſa *Calaguritana beneficij 28. Aprilis 1603. coram R. P. D. meo Lancellotto.*

ASSISIEN. CENSVS.

Lunæ 5. Maij 1608.

ARGVMENTVM

Circa ſimulationem numerationis pecuniæ ad effectum nullitatis cenſus.

SVMMARIVM.

1 *Reſponſum nouo dari oportet ad ea quæ de nouo proponuntur.*
Cenſus in quo non interuenit pecunia numerata eſt fœneratitius num. 1.
2 *Simulatio non præſumitur ſine cauſa ſimulandi,*
3 *Series facti multùm confert ad detegendam ſimulationem.*
4 *Ad oſtendendum ſimulationem ſufficiunt indicia, coniectura, & veriſimilitudo.*
5 *Contractus in dubio non præſumitur ſimulatus, ſaltem ad effectum quòd allegans ſimulationem teneatur illam probare.*

DECISIO CCCCVIII.

QVia ſecundum ea, quæ de nouo proponuntur, nouum reſponſum dare oportet.
1 * Et primum non mutatur, ſed thema, vt inquit *Bald. in conſ. 417. num. 4. in fine lib. 2. & conſ. 52. num. 2. in fin. lib. 3.* Propterea ex nouiter deductis Rota cenſuit, pecuniam numeratam non interueniſſe in conſtitutione
2 cenſus, de quo agitur. * Et per conſequens eſſe fœneratitium iuxta Conſtitutionem ſ.m. Pii. Et vt euitaretur dicta Conſtitutio, apparet de cauſa ſimulandi, ſine qua ſimulatio non præſumitur iuxta *conſ. Bartol. 65. ſub num. 4.*
3 pluries canonizatum. * Attenta enim ſerie facti, quæ multum facit ad detegendam ſimulationem, vt inquit *Iaſ. in l. Prætor §. ſi initium num. 3. ff. de eden. Dec. conſ. 544. n. 18.* conſtat dictam pecuniam numeratam non interueniſſe. Nam de anno 1580. inita fuit ſocietas de emendo animalia cum pecunijs Bartholomæi Bognoni emptoris cenſus, de quo agitur inter ipſum Bartholomeum, Andream, & Petrum Paulum, & poſtmodum de anno 1584. paulo poſtquam finita fuit dicta ſocietas, Bognonus emit cenſum pretio ſcutorum 1500. ſuper bonis Andreæ cum obligatione P. Pauli, quæ ſoluit partim in pecunia numerata, & partim in nominibus debitorum & animalibus, quæ ei obuenerant finita dicta ſocietate pro dicto capitale, & lucro. Et die 5. Septembris eiuſdẽ anni fuit factum inſtrumentũ ſecundæ ſocietatis alias initæ, finita prima, inter Andræam, & Petrum Paulum ſuper emendis, & vendendis animalibus, & aſſerebant in inſtrumento, iam fuiſſe expoſita ſcuta 1500. in pecunijs animalibus, & creditis, Quæ confeſſio ſatis arguit fuiſſe expoſita illa ani-

Digitized by Google

animalia, pecunias, & credita, quæ fuerunt habita à Bognoiro pro pretio cenſus, & poſtmodum ſeptimo eiuſdem menſis Septembris fuit extinctus dictus cenſus, & illinc ad 7. dies alius creatus cum pecunia numerata, vt conſtabat ex atteſtatione notarij in præſentia teſtium, quæ ſatis probatur erronea, attenta dicta ſerie facti, ex quo poſtmodum vigore iſtius ſocietatis fuerunt exacta multa credita, quæ erant in prima ſocietate, & quę Bartholomæus dederat Andrææ & Petro Paulo pro pretio primi cenſus, vt conſtat ex quietantijs exiſtentibus penes debitores, & ex partitis librorum huius ſecundæ ſocietatis, vnde ceſſat ambigendi locus, quod cenſus fuerit extinctus ad effectum creandi nouum cum fictione, quod pecunia numerabatur ad euitan-
4 dam Conſtitutionem *Pij V.** Cùm alias ad oſtendendam ſimulationem ſufficiant etiam indicia & coniecturæ & veriſimilitudo, vt dicit *Aym. in conſil. 156. num. 7. & ſeqq.*

Neque obſtat, quod in dubio contractus non præſumatur ſimulatus, & maximè cum in hoc caſu conſtet, poſt emptionem ſecundi cenſus animalia fuiſſe empta, quia hoc eſt verum ad effectum quod allegans ſimulationem illam teneatur probare, prout videtur probata ex prædictis. Quæ probatio non eliditur ex dicta emptione animalium, quæ potuerunt emi ex pecunia numerata data in cenſu, & ex pecunijs, quę redigebantur ex animalibus, quæ dietim vendebantur, vt conſtat ex partitis librorum huius ſecundæ ſocietatis.

Et ſic concluſum pro ſimulatione.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Lunæ 5. Maij 1608.

ARGVMENTVM.

In reſtitutione Drogheriæ ſubiectæ fideicommiſſo attendi debet valor de tempore obitus grauantis.

SVMMARIVM.

1 *In reſtitutione fideicommiſſi attendendus eſt valor de tempore obitus grauantis, non grauati, vbi vide de bonis Drogheria.*
2 *Qui commodum ſentit, ſentire etiam debet incommodum.*
3 *Hæres, vel eius procurator non tenetur aliquid lucrari vel negotiari in gratiam fideicommiſſarij num. 4.*
5 *In fideicommiſſis reſtituendis veniunt ea quæ erant in hæreditate de tempore obitus grauantis*
6 *Fructus fideicommiſſi percepta per heredem grauatum pendente conditione non reſtituuntur.*
7 *In fideicommiſſo vniuerſali vna res, vel quantitas ſuccedit loco alterius rei vel quantitatis.*
8 *In reſtitutione fideicommiſſi vtenſilium, & mobilium, ceſſante fraude, & dolo attenditur tempus purificati fideicommiſſi.*

DECISIO CCCCIX.

DVbitaui, an in reſtitutione drogheriæ eſſet attendendus valor de tempore obitus gra-
1 uati an vero grauantis.* Et Rota cenſuit eſſe attendendum tempus obitus grauantis, & nō grauati, quia genus, aut quantitas ingenere in fideicommiſſo, non ſpecies vel merces, quæ reperiebantur in drogheria tēpore obitus grauati, aut quæ quolibet tempore reperirentur, ita quòd fideicommiſſum creſceret, & decreſceret, ſicut peculium *leg. ſi ita ff. de aur. & arg. l. Aurelius, §. teſtamento ff. de liber. leg. l. ſi ita ſcripſiſſet, ff. de leg. 2.* Et eſt bonus tex. *in l. hac edictali §. mobilium, C. de ſecund. nupt. Bald. conſ. 135. primo Caſanas numer. 1. lib. 1.* Cùm enim agatur de drogheria, cuius bona non fuerunt ſubtracta, ſed in vtilitatem gra-
2 uati conuerſa*, æquum eſt, vt cùm his ſuo commodo negotiaretur, ita & ſuo periculo *l. ſi ſocius, §. 1. ff. pro ſoc. l. manifeſtiſſimi, §. ſed cùm in ſecunda C. de furt.* Et ratio ſuadet; quòd ſicut commodum non ſpectabat ad fideicommiſſarium, ita nec damnum, vt in puncto conſiderat *Bald. alleg. conſ. 135. num. 1. verſ. præterea iſte Titius, & in fine, verſ.*
3 *præterea cùm ratio eadem.** Hæres enim non tenetur negotiari, & aliquid lucrari in gratiam fideicommiſſarij. *Doct. in l. deducta, §.*
4 *ante diem*, vbi *Alexand. num. 2. ff. ad Trebell.** Nec eſſe eius procurator *l. poſtulante §. ſed*
5 *in huiuſmodi in fine. ff. eodem titulo.** Et hæc eſt regula generalis, quia in fideicommiſſis reſtituendis veniunt ea, quæ erant in hæreditate de tempore obitus grauantis *l. 3. ff. ad l. falcid. l. debitor §. fin. l. in fideicommiſſariis, §. quoties, & l. ita tamen, §. 1. ff. ad Trebel.*
6 vbi fructus, pendente fideicommiſſi conditione percepti ab hærede grauato non reſtituuntur fideicommiſſario, quia non hæreditati ſed bonis accepto feruntur.
7 Neque obſtat, quòd verſemur in fideicommiſſo vniuerſali, & in vniuerſalibus vna res, vel quantitas ſuccedit loco alterius rei, vel quantitatis *l. Imperator §. fin. cum l. ſequenti, ff. de leg. 2. l. cùm tabernam ff. de pign. Bald. dicto conſ. 135. num. 1. verſic. in contrarium,* quia hæc non faciunt ad punctum. Eſſent enim conſideranda, ſi merces, quæ extabant in drogheria, fuiſſent ſuppoſitæ, & non genus, aut quantitas in genere. Tunc enim eſſet videndum, an deſiſſent extare facto dolo, aut culpa ipſius hæredis grauati, vel naturaliter, quos caſus conſiderant Doctores, & ampliant, & limitant.
8 Non obſtat, quòd aliquando attenditur tempus obitus grauati, quia concluſio procedit quoad vtenſilia, & mobilia domus, quæ reſtituenda ſunt de tempore purificati fideicommiſſi, modò non adſit dolus, & fraus grauati, quia illarum rerum vſus cenſetur permiſſus à teſtatore, et in his terminis loquitur *deciſio Foroliuien. fideicommiſſi 13. Nouembris 1595. coram bon. mem. Litta.*

An

An autem conſtet, drogħetiam fuiſſe verſam in aromatariam, erit particulariter agendum.

BONONIEN. RESIDVI PRETII.

Veneris 9. Maij 1608.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio, ſeù terra aratiua, vitata, & pratiua dicitur etiam illa, in qua vna ex dictis qualitatibus verificatur.*

2 *An venditione facta ad corpus adiecto numero tornaturarum, ſi numerus non verificatur, id quod deficit debeat excomputari.*

3 *Emptor retinens rem, & pretium tenetur ad fructus recompenſatiuos.*

DECISIO CCCCX.

FVit reſolutum, plagam, ſeu Berledam eſse
computandam in numero tornaturarum
venditarum; neque eſſe faciendum aliquod
deſalcum pro tornaturis deficientibus excep-
ta illa, quæ fuit euicta, fructus autem deberi
iuxta terminos *l. curabit C. de act. empt.* Quan-
tum enim attinet ad plagam ſeu Berledam,
cùm veniat in venditione iuxta reſolutionem
factam *coram me 29. Febr. præteriti*, debet quo-
que computari in numero tornaturarum ven-
ditarum, ad faciendum numerum, cùm fue-
rit vendita poſſeſſio terræ arboratæ, vitatæ,
& prariuæ, & ſufficit, quòd aliqua ex dictis
1 qualitatibus verificetur in Berleda, * quia
impoſſibile eſt, vel ſaltem non contingens,
quòd omnes qualitates verificentur in quali-
bet gleba, vt per *Alexand. conſ. 120. n. 10. lib. 2.*
Et quantùm attinet ad tornaturas deficien-
tes, excepta illa, quæ fuit euicta, non eſt fa-
cienda aliqua deſalcatio; quia cùm ſit in con-
feſſo apud partes, quòd venditio fuit facta ad
corpus, non ad menſuram, licèt fuiſſet enun-
ciatum, eſſe tornaturarum 100. & reperiatur
eſse tornaturarum 97. tamen tornaturæ defi-
2 cientes non debent excomputari, * quia quic-
quid ſit de illa quæſtione, an in puris termi-
nis venditionis factæ ad corpus à dicto nu-
mero tornaturarum, ſi numerus non verifice-
tur, id quod deficit debeat excomputari, de
qua per *Surd. deciſ. 64. num. 11. & ſeqq.* hic
ceſſat omnis difficultas propter verba adiecta
in inſtrumento, *& quantacumque ſit*, vt fuit
latè deductum 14. *Aprilis* 1603. *coram R. P.
D. Ludouiſio in hac cauſa.*

Quantùm verò ad fructus recompenſatiuos, ad illos tenetur Macchiauellus, cũ habuerit rem, & pretium, ad quod ſoluendum nulla erat data dilatio *Bald. in l. 2. numer. 7. Caſtrenſ. num. 1. C. de vſur. Dec. conſ. 119. colu. 3. verſic. 6.* adduci poteſt *Pariſ. conſ. 60. nu. 26. & ſeqq. lib. 1. Soc. ſen. conſ. 176. colum. vlt. num. 11. lib. 2.*

SPOLETANA DOTIS.

Vener. 9. Maij 1608.

ARGVMENTVM.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio de dote recepta facta ante matrimonium præſumitur facta ſpe futuræ numerationis.*

2 *Exceptio non numeratæ dotis, poſt biennium opponi non poteſt.*

DECISIO CCCCXI.

QVoàd ſcuta mille, de quibus in Capitulis
matrimonialibus, Rota cenſuit eſſe debita
Franciſcæ pro ſua dote. Guidobaldus enim in
iiſdem capitulis faſſus eſt, habuiſſe, & recepiſſe
1 à ſocero ducatos auri mille. * Vnde licèt con-
feſſio receptionis dotis facta ſit ante matrimo-
nium, & propterea præſumatur facta ſub ſpe
numerationis, quo caſu habet locum *titulus
de dot. caut. non num. Ioan. Andr. in addit. ad Spe-
cul. in rubr. de donat. inter vir. & vx. in vlt. memb.
Bald. in l. penult. §. mulier num. 1.* vbi etiam *Angel.
num. 1. ff. ſol. matr. Alexand. conſ. 142. num. 5.
lib. 5. Aret. conſ. 86. num. 2. & 3. Bald. Nouel.
de dot. 10. par. num. 7. Socin. in l. 1. num. 75. ff.
ſolut. matrim.* & de magis communi opinione
Doctorum teſtatur *Couar. var. reſ. lib. 2. cap. 7.
2 num. 6. verſ. eſt item hoc in tractatu.* * Tamen
cùm ſint elapſa tempora opponendi exceptio-
nem non numeratæ pecuniæ mulier poteſt pe-
tere dotem confeſſatam, vt dicunt DD. præ-
citati. Quod autem non competat exceptio nõ
numeratæ dotis ſatis patet, quia matrimoni-
um durauit vltra biennium licèt non vſque ad
decennium, & tamen nec maritus nec poſt eius
obitum illius hæredes intra tempus à lege præ-
fixum oppoſuerunt de non numerata dote vt
habetur in *auth. quod locum habet C. de dot. cap.
non aut. num.* Et hæc dicebant Domini ſufficere
abſque eo quòd videretur, ſi ex coniecturis
conſtabat, confeſſionem non fuiſſe factam ſub
ſpe futuræ numerationis.

Quoàd alia ſcuta mille, de quibus in literis Cambij factis conſtante matrimonio, erit particulariter videndum.

ROMANA CENSVS.

Lunæ 12. Maij 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio datur ad ſtatum in quo deponens erat ante factum depoſitum.*

2 *Clauſula* ſine præiudicio iurium *facta in depoſito præſeruat ius, non tamen tollit mentem à facto.*

DECISIO CCCCXII.

CVm Cæſar de Amannis ceſſerit ad fauorem ſuorum creditorum bona ſua, inter quæ adeſt cenſus, de quo agitur, qui fuit à diuerſis creditoribus exactus, & præſertim à Ioanne Paulo Guidotto nomine ſuorum filiorum hæredum hæredis Bargini mediāte depoſito facto à ſororibus de Amannia, ad effectum ſoluendi creditoribus Cæſaris data cautione de
1 reſtituendo prioribus, & potioribus. * Domini dixerunt, quod creditoribus, & Guidottis ipſis, qui etiam ſunt creditores, danda erat reſtitutio ad ſtatum vt ſcilicèt pecuniæ deponerentur, ſoluendæ creditoribus, data dicta cautione ex alleg. per *Afflict. deciſ. 395. num4. Pur. dec. 32. de reſtitut. ſpol.*

Neque obſtat, quod depoſitum fuerit factũ ſine præiudicio iurium ſuorum de Amannis, quia iſta proteſtatio præſeruat ius in petitorio ſororibus, ſed non interim impeditur reſtitutio ad ſtatum, cùm ſit adiecta tantùm ad præſeruandum, & non ad tolledum mentem à facto *Oldrad. conſ. 330. in fine. Sarn. in reg. de iur. quaſ. non tollend. quæſt. 1. in fin. Caput. deciſ. 282. lib. 1. in manuſcr.*

PAMPILONEN. DE IANZI.

Vener. 23. Maij 1608.

ARGVMENTVM.

Intruſus quando in noua gratia debeat facere mentionem fructuum perceptorum, Cętera de mentione intruſionis.

SVMMARIVM.

1 *Intruſus in noua gratia debet facere mentionem de fructibus perceptis. Declara, vt hoc non procedat, quando fructus debentur tertio, maximè ſi ſuper hoc fuerit condemnatus num. 3.*

2 *Ignorantia iuris admixta cum facto ſemper excuſat.*

4 *Gratia non valet, non facta mentione rei iudicatæ.*

5 *Gratia non valet, non facta mentione intruſionis, ſaltem virtualiter num. 10.*

6 *Intruſio probatur, ex quo probatur poſſeſſio capta lite pendente.*

7 *Subreptitia non dicitur gratia, in qua res non eſt expreſſa, de qua Papa potuit cogitare.*

8 *Vera intruſio propriè eſt perceptio fructuum,*

9 *Regula de Subrogando obſtat intruſo, qui percepit fructus.*

DECISIO CCCCXIII.

DIcebatur gratiam Antonij non ſuſtineri; tum quia non fecit mentionem, quod fructus percepit, tùm quia non narrauit, ſe eſſe intruſum. Quantum attinet ad primam difficultatem, licèt intruſus debeat facere mentionem perceptionis fructuum in noua gratia ex deductis in *deciſione facta ſub die 26. Octobris præteriti.* Tamen Rota cenſuit, prout & in illa *deciſione*, quòd Antonius eſſet
1 excuſandus, * quia regula illa non procedit, quando fructus debentur tertio *Caſſad. dec. 6. num. 6. & deciſ. 7. de præben.* cum allegatis in dicta *deciſione*. Et licèt dicatur, quòd in caſu iſto fructus propriè tertio non debebantur, ſed Cameræ; quo caſu non intrat *deciſio Caſſad.* quæ fundatur in eo, quòd mentio non eſt facienda, quando fructus debentur tertio, quia impetrans duplici diſpendio aſficeretur, componendo cum Camera, & ſoluendo tertio. Tamen, quicquid dicendum ſit, ad quem fructus ſpectarent, in caſu iſto hodie agitur de ſola excuſatione, ad quàm admittendam ſatis eſt, quòd Antonius eſſet condemnatus in ſententijs Rotalibus ad fructus reſtituendos, & quòd eſſet inſtrumentum liquidationis conceſſum in partibus. Vnde veriſimiliter poſſet credere, fructus ſpectare vel ad Ferdinandum ſubrogatum in iuribus Ioannis defuncti, vt dicitur in alia *deciſione*, vel ad alios.

Neque hic eſt agendum, ad quem verè dicti fructus de iure ſpectarent in caſu iſto, ſed ſufficit, quòd ſtante condemnatione An-
2 tonius poſſet de hoc dubitare, * quia ignorantia iuris admixta cum facto ſemper excuſat *Rota dec. 3. de præſcript. in nou. Aegid. dec. 704. num. 1. Doctores communiter in capit.*
3 *de quarta de præſcript.* * Tanto magis, quia interueniebat authoritas iudicis, qui in ſententia ipſum condemnauerat ad fructus *Rutr. conſ. 18. in fine.* et in terminis noſtris eſt deciſio *Caſſad. 6. numer. 9.* et in ſimili fuit etiam reſolutum in cauſa *Salamantina dimidiæ protionis 1. Aprilis 1591. coram Illuſtriſſimo Pamphilio.*

4 Quantum attinet ad ſecundam difficultatem, licèt verum ſit, quòd gratia non valebat, non facta mentione rei iudicatæ contra ſe reportatæ vt per *Alex. conſ. 42. n. 1. lib. 4.*
5 prout non valet non facta mentione intruſionis *Felyn. in cap. in noſtra num. 10. corol. 2. de reſcr. Gabr. de aeq. poſſeſſ. concluſ. 4. num. 5.*
6 *verſ. 3. amplia,* * quia intruſio ſatis oſtenditur, ex quo poſſeſſio fuit capta lite pendente *Ferret. conſ. 12. numer. 11. verſ. addo ad ea.* Tamen hæc non obſtant, nam reſpectu trium ſententiarum, non intrat fundamentum intruſionis, quia de tempore gratiæ Antonius non reportauerat contra ſe dictas ſententias, ad fauorem Ferdinandi. Reſpectu verò poſ-

Digitized by Google

feſſionis captæ lite pendente, quicquid dicendum ſit an Antonius propreteà dici poſſit intruſus, ſatis de hac inttuſione fuit facta mentio, cùm in gtatia narrauerit iuſtitutionem, & poſſeſſionem lite pendente ſibi factam fuiſ-
7 ſe. * Vnde ſatis eſt ad tollendum ſubteptionem, quod Papa in gratia de intruſione poterit cogitare *Lap. alleg. 89. num. 6. verſ. item licèt taciturnitas, & n. 7. Aym. conſ. 79. num. 8.* et fuit pluties reſolutum. Nec Papa potuit intelligere in hoc caſu de poſſeſſione legitima iuxta *deciſionem Oradini in cauſa Pampilonen. Prioratus 3. Iunij 1559.* quia expreſsè fuit narratum, poſſeſſionem captam lite pendente, & in clauſulis generalibus adeſt, quòd Antonius poſſit expedire gratiam, *ſi neutri*, vel *ſi nulli*. Vnde Papa veriſimiliter potuit cogitate de intruſione Antonij.

Neque obſtat, quòd Papa potuit cogitare quidem de poſseſſione, ſed non de percep-
8 tione fructuum, * quæ propriè eſt vera intruſio, vt per *Gig. de intruſ. numer.* 70. quia *Gig.* loquitur ad effectum *Regulæ de ſubrogan-*
9 *dis.* * Vt enim obſtet illa *Regula* intruſo, dicit, quòd debet eſſe intruſus cum perceptione fructuum, ſed non firmat, quòd qui fructus non percepit, non ſit intruſus, imò contrarium dicit. Sed hæc non alterant caſum noſtrum, in quo dicendum eſt, ſatis eſſe quòd fuerit ſacta mentio virtualiter intruſionis, quia quoad fructus, ſi erant debiti tertio uulla erat facienda mentio, ſi Cameræ poterat fieri compoſitio, & vt cumque ſit, vt dictum eſt, Antonius venit excuſandus.

CALAGVRITANA DECIMARVM DE TRITOI.

Ven. 23. Maij 1608.

ARGVMENTVM.

Concluſio in cauſa an ſuppleat defectum citationis ad ſententiam.

SVMMARIVM.

1 *Sententia ſine citatione eſt nulla.*
2 *Tempus futurum non trahitur ad præſens, nec in præſenti verificatur.*
3 *Tempus certo modo determinatum alterius temporis functionem non recipit.*
4 *Sententia per productionem iurium circumducitur, & habetur pro cancellata.*

DECISIO CCCCXIV.

ROta cenſuit, vtramque ſententiam de partibus eſſe nullam ex defectu citationis
1 ad ſententiam, * quæ de iure neceſsariò requiritur *Clem. ſæpe, vbi gloſ. in verb. ad id de verb. ſignific. l. 1. §. item cùm ex edicto ff. quæ ſent. ſin. appel. reſcind.* Qui defectus non poteſt ſaluari propter concluſionem in cauſa, iuxta ſtylum illarum partium, quia reſpectu primæ ſententiæ nulla adeſt concluſio. Nam & ſi procurator Capituli petierit, in cauſa concludi, & iudex habuerit petitionem pro præſentata, & mandauerit, dari copiam actorum alteri parti, ad effectum reſpondendi, & ſi non reſponderit, procedet ad concluſionem cauſæ, & articulum de iure debitum, non ideo ſequitur, quòd in cauſa concluſerit, 'quinimò ſi procedet ad concluſionem cauſæ, ſequitur, quòd non habuerit cauſam pro concluſa *l. ſterilis §. ſi ſibi fundum*
2 *ff. de act. empt. l. qui fundum ff. de contr. empt.** Tempus enim futurum ad præſens non trahitur, nec in præſenti verificatur *l. cedere diem,* iuncta *gloſ. in verb. pendente ff. de verb. ſignif.*
3 * Et tempus certo modo determinatum alterius temporis functionem non recepit *l. vſus fructus mihi in biennium ff. de vſufr. legat.*

Quantum attinet ad ſecundam ſententiam,
4 licèt iudex in cauſa concluſerit, tamen cùm iſta concluſio fuerit circumducta per productionem iurium *Rot. dec. 1. de teſtibus in nou. Alex. conſ. 84. num. 9. lib. 4.* non poteſt ſuffragari, quia debet haberi pro cancellata, *l. & poſt edictum §. circumducto ff. de iudic. l. acta, & ibi gloſ. in verbo circumduci ff. de re iudic.* Nec ſuſtineri poteſt, ex quo dicatur lata partibus præſentibus, quia de præſentia partium non conſtat, licèt iudex poſt ſententiam promulgatam mandauerit partibus intimari, ſed non partibus præſentibus, ſed teſtibus præſentibus.

BONONIEN. SERICI.

Ven. 30. Maij 1608.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Mediator de proprio facto deponens pluſquàm ſemiplenè probat.*
2 *Teſti proxenetæ, quando agitur de perficiendo, aut tractando actum non creditur, ſecùs quando agitur de probanda qualitate actus iam perfecti.*

DECISIO CCCCXV.

DOmini reſoluerunt, Cæſarem de Letris emiſſe ſericum nomine Occellorum, &
1 non nomine proprio. * Quod probatur ex dicto mediatoris, qui cùm deponat de facto proprio, pluſquàm ſemiplenè probat *Aym. conſ. 178. num. 7. Caſ. de Graſ. deciſ. 2. in fine de empt. & vend.* Et propterea concurrentibus inſuper circumſtantijs facti, probat concludenter *Io. Andr. in cap. fin. nu 4. ad finem, de ſucceſ. ab inteſt. Caſ. de Graſ. deciſ. 3. n. 6.*

de

Digitized by Google

de probat. Hic autem ſatis concurrunt circumſtantiæ facti, quia poſtmodùm Occelli fecerunt apochas crediti venditoribus ſerici, in quibus conſtituebant ſe debitores, & poſt decoctionem Occellorum aliqui ex eis egerunt in iudicio, & obtinuerunt, ſe graduari, & prædicta etiam corroborantur ex dicto cuiuſdam religioſi, licèt deponat de auditu.

Non obſtat, quod teſtis, qui deponit de
2 facto proprio, fuerit proxeneta, cui non
creditur. * quia concluſio procedit, quando
agitur de perficiendo, aut retractando actum,
ſecùs autem quando agitur de qualitate actus
iam perfecti *Alex. conſ.* 127. *in fine lib.* 7
Gabr. de teſtib. concluſ. 20. *numer.* 8. *Rot. Gen.*
deciſ. 188. *num.* 9.

Minùs facit, quòd in libris gabellæ ſericum fuerit deſcriptum ſub nomine Letti, quia nihilominùs ex prædictis manifeſtiſſimè apparet, quomodò negocium ſe habuerit, & propterea illa deſcriptio non debet nocere veritati negocij ex alleg. per *Surd. conſil.* 80. *num.* 2.

OVETEN. MERCEDIS.

Ven. 30. *Maij* 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *In taxatione ſalarij eſt attendenda qualitas perſonarum, induſtria, & peritia.*

DECISIO CCCCXVI.

CVm Capitulum non neget, ſalarium eſſe
debitum domino Quinones, prout etiam
pluriès fuit firmatum, ſed ſolùm diſcordia
ſit circa quantitatem, Rota cenſuit, non poſ-
ſe fieri vim ſuper decreto reuocationis D.
Quinones cum aſſignatione ſalarij ſcuto-
rum 50. quia iſta aſſignatio fuit facta poſt
reuocationem, nec conſtat de aliqua accep-
tatione, ſed domino Quinones deberi ſala-
rium ad rationem ducatorum 100. annuo-
rum iuxta reſolutiones aliàs factas, quia da-
to etiam, quòd non conſtaret de aliqua pro-
1 miſſione, quantitatis, * nihilominùs cùm
hoc caſu ſit attendenda qualitas perſonarum,
induſtria, & peritia, vt dicit *Bald. conſ.* 155.
in fin. lib. 5. habita ratione ad dictas qualita.
D. Quinones, hæc quantitas non videbatur
exceſſiua, ſed multùm conueniens.

ROMANA SPOLII.

Merc. 4. *Iunij* 1608.

ARGVMENTVM

De nullitate ob non præſtitum iuramentum calumniæ, & notoria iniuſtitia ſententiæ ex defectu probationum.

SVMMARIVM.

1 *In ſpolio vigore Aegidianæ non datur appellatio, niſi notoriè conſtet de grauamine num.* 9.

2 *Iudex iniuſtè procedens non priuat poſſeſſione.*

3 *Poſſeſſor de tempore litis motæ eſt manutenendus etiam ſi contra ipſum lata ſit ſententia, à qua tamen bene appellauit num.* 9.

4 *In concurſu poſſeſſio ciuilis anterior præfertur naturali poſteriori.*

5 *Iuramentum calumniæ petitum, & non præſtitum annullat ſententiam.*

6 *Mandatum generale cum clauſula ad iurandum de calumnia ex communi obſeruantia admittitur.*

7 *Sententia lata ſine probationibus eſt notoriè nulla contra* Afflict. dec. 28.

8 *Sententia reſtitutoria in cauſa appellationis poteſt ex nouiter deductis iuſtificari.*

DECISIO CCCCXVII.

HErcules vigore mandati ad eius fauorem
relaxati à primo Collaterali, obtinuit pro
eius credito immitti in eius poſſeſſionem mo-
lendini. Et cùm poſtmodùm Octauianus in-
troduxerit iudicium ſpolij coram Camerario,
& obtinuerit, Hercules, introducta cauſa in
Rota, petebat manuteneri. Et Domini cen-
1 ſuerunt eſſe manutenendum; * quia licèt vi-
gore Aegidianæ in ſpolio non ſit danda appel-
latio, & propterea non poſſit iuuari ſumma-
riſſimo poſſeſſorio, cùm ſententia ſit lata in
plenario *Menoch. de retinen. remed. vlt. n.* 59.
tamen ſecùs eſt, ſi notoriè conſtat de graua-
mine, quia tunc datur appellatio, vt ſunt
verba formalia Conſtitutionis, quæ refert
etiam *Corn. conſ.* 10. *in prin. verſ. item præ-
ſupponendum eſt lib.* 4. & dicit *Put. deciſ.* 4.
de Aegidian. & fuit pluriès firmatum in Ro-
ta. Hic autem conſtat, ſententiam eſſe nul-
2 lam & notoriè iniuſtam ad effectum de quo
agitur. * Et ideò Hercules non fuit ſua poſ-
ſeſſione priuatus, vt per *DD. in l. cùm poſſide-*
3 *re §. qui ad nundinas ff. de acquir. poſſeſ.* *
Vnde debet manuteneri *§. hodiè inſtit. de in-*
4 *terd.* * quia in concurſu præfertur ciuilis poſ-
ſeſſio anterior naturali poſteriori ſecundùm
opinionem, quam Rota ſeruat, & ſentit *Me-
noch. loco allegato.*

5 Nullitas enim ſatis concludenter deduci-
tur, ex quo fuit petitum iuramentum calum-
niæ, & non præſtitum *cap.* 1. *de iuram. calum.*
in 6. vbi *Franc. num.* 4. *Rot. deciſ.* 2. *de iuram.*
cal. in antiq. Put. deciſ. 398. *lib.* 2. Nec alia
pars poteſt iuuari, ex quo iuramentum fuit
præſtitum in terminis ſubſtantialibus ſecun-
dùm

dum opinionem, quam Rota aliàs amplexa fuit, quia nedum non conſtat de mandato ſpeciali Pompeij, qui illos ſeruauit, ſed nec de aliquo mandato generali ad lites, cum clau-
6 ſula ad jurandum de calumnia, * quod (quicquid de rigore iuris,) ex communi obſeruantia admitti, & ab ea non eſſe recedendum, dicit *Bart. in l. qui bona, §. ſi alieno num. 7. ff. de dam. infect. Matheſil. ſing. 149. incip. nota quod Gail. obſeru. 83. n. 3. in fine & n. 4. lib. 1.*
7 Notoria verò iniuſtitia deducitur, ex quo ſentẽtia fuit lata ſine probationibus *Gl. conſ. 76. num. 6. verſ. dicitur inſuper Anchar. con. 37. num. 2. lib. 5. & 313. num. 2. verſ. ſed ponamus eodem lib. Gabr. in tit. de ſent. concl. 9.* vbi de magis communi. Et hanc ſententiam ſequitur Rota reiecta *deciſ. Afflict. 28.* quæ vult iudicem potuiſſe aliunde ſe informare, vt per *Chiſſan. deciſ. 179. in manuſcr.* & fuit ſæpiùs dictum. In hoc enim caſu nullæ fuerunt factæ probationes, quia nec acta facta in Capitolio fuerunt tranſportata, vel producta ad effectum iuris, et Rota reſoluit ex deductis coram Camerario non conſtare de primo extremo.

Neque releuat, quòd hodie ex teſtibus, & aliis conſtet de primo extremo Octauiani, & regula ſit, quòd in cauſa appellationis non deducta deducam, &c. & ſpecie, * quòd ſententia reſtitutoria poſſit ex nouiter deductis
8 iuſtificari, eſt *deciſio Veral. 115. lib. 3.* Et in omnem euentum conſtat de tranſportatione actorum; Quia fuit reſponſum, regulam præfatam eſſe veram, ſed non applicari; quia hodie non agitur de iuſtificatione ſententiæ, ad effectum quòd poſſit confirmari, prout loquitur *Veral.* ſed agitur ad effectum iuſtificationis appellationis, an eſſet admittenda, vel ne; & ad hoc quòd dum agitur ſuper iuſtificatione ſententiæ ſit danda manuten-
9 tio. * Et ad hunc effectum ſufficit Herculi, quòd deberet admitti appellatio, ex quo ſententia illa non iuſtificatur ex actis, vt bene videtur dicere *Corn. dicto conſ. 10. num. 2. verſ. acta autem cauſæ lib. 4.* Hinc *Bald.* in iſtis terminis dicit, quòd deferendum eſt appellationi, quando eſt aliqua, vel aliquabilis in *con. 367. in princ. lib. 2.* & aliàs geſta appellatione pendente debent reuocari Idem *Baldus* pariter in iſtis terminis *conſ. 379. num. 10. lib. 1.* et fuit reſolutum in cauſa *Farfen. bonorum 16. Ianuarij præteriti coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.* Et prædicta nituntur maxima æquitate, quia aliàs per indirectum tolleretur Herculi defenſio, qui, ſi vidiſſet aliam partem iura ſua producere coram Commiſſario, etiam ipſe iura ſua deducendo, potuiſſet ſe defendere. Quantum verò attinet ad tranſportationem actorum, vel productionem, de ea in actis non conſtat. Vnde apparet, confeſſiones Herculis, quòd acta eſſent producta eſſe erroneas, maximè cùm fuerint factæ in quibuſdam proteſtationibus, in quibus aſſerebat conſtare de iure ſuo ex proceſſu in actis producto, quæ fuerunt incidenter factæ, & poſſunt habere alium ſenſum.

TARRACONEN. ATTENTATORVM.

Merc. 4. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

Continuans attentat, quando cauſa ſuper ipſa continuatione committitur.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitione pendente, nihil eſt innouandum.*
2 *Regula* Qui continuat non attentat *fallit, quando cauſa ſuper ipſa continuatione committitur.*
3 *Iudex ex officio poteſt reuocare attentata.*
4 *Reuocatio attentatorum quoad præterita habet vim poſſeſſorij recuperandæ quoad futura retinendæ.*

DECISIO CCCCXVIII.

Cum Capitulum vigore ſpecialis Commiſſionis fuerit inhibitum, ne aliquid innouaretur circa priuationem officiorum, & tamen secùs fecerit; Rota cenſuit conſtare de
1 attentatis, * quia inhibitione pendente nihil eſt innouandum; neque Capitulum poteſt
2 iuuari ex regula, qui continuat. &c. * quia fallit, quando cauſa expreſsè ſuper continuatione ipſa committitur *Rip. in cap. cum M. Ferrarien. numer. 193. ante finem verſ. ad iſtud reſpondeo de conſtit.* Et hæc de plano procedunt reſpectu D. Chriſtophori, quia conſtat de mandato illius, qui præſentauit commiſſionem, & etiam reſpectu Pauli. Licèt enim nec ipſe, nec eius anteceſſor eſſet in cauſa, tamen cum cauſa fuiſſet commiſſa nomine Dignitatum, & generaliter inhibitum Capitulo, nè aliquid innouaret circa diſtributio-
3 nem officiorum, * Iudex poteſt ex officio reuocare attentata, cùm eius maieſtas ſit læſa *Caſſad. deciſ. 3. num. 6. de reſtit. ſpol.*

Neque obſtat, quòd cùm huiuſmodi officia ſint annalia, non eſt in quo detur manutentio dictis Dom. Chriſtophoro, & Paulo, cùm
4 dubium diſputetur ad hunc effectum, * quia fuit reſponſum, quòd cùm reuocatio attentatorum quoad præterita haberet vim poſſeſſionis recuperandæ, quo verò ad futura retinendæ, vt per *Oldr. conſ. 206. numer. 4. verſic. nunc autem*, poterit in futurum dari manutentio, in præteritum verò cogi Capitulum ad reſtituendum, quod percepiſſent dicti actores, ſi minimè priuati fuiſſent.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE MANGIOLIS.

Lunæ 9. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

Subſtitutio reciproca, ſeù breuiloqua an, & quando comprehendat fideicommiſſariam.

SVMMARIVM.

1 *Subſtitutio reciproca, quæ etiam breuiloqua dicitur ſub ſe continet directas ſubſtitutiones non autem fidecommiſſarias.*

2 *Subſtitutio compendioſa continet fidecommiſſariam.*

3 *Subſtitutio reciproca, quando adeſt clauſula codicillaris per verba futuri temporis, continet etiam fideicommiſſariam.*

4 *Verbum* ſubſtituo *eſt commune.*

5 *In dubio verba directè debent intelligi.*

6 *Verba* non valebit *poſita in hac clauſula codicillari* ſi non valet, vel valebit iure teſt. menti &c. *non ſunt reſtricta ad aliquod tempus.*

7 *Verba* ſi ſine filijs deceſſerit, *poſita in ſubſtitutione denotant tractum temporis, & an & quando ſubſtitutio reciproca dicatur coniuncta cum compendioſa.*

8 *Verbum* deſcendentes *eſt collectiuum plurium.*

DECISIO CCCCXIX.

COmes Hercules ſenior inter alia legauit Octauiano filio illegitimo, & ſucceſſiuè eius
filijs ſuis & deſcendentibus maſculis legitimis,
& naturalibus ex eius filijs legitimis, quatenus extarent, & præſertim Herculi nepoti naturali ex Bartholomæo filio legitimo, & ſucceſſiuè eorum filijs & deſcendentibus maſculis legitimis, & naturalibus, & dictos Octauianum & alios filios filiorum præfatos, & illorum deſcendentes inuicem ſubſtituit.

Hoc ſtante, dubium eſt, an Hercules & eius deſcendentes ſint actiuè vocati ad portionem Octauiani, & quatenùs ſic, an etiam paſſiuè.

Quantum attinet ad primam difficultatem, Rota cenſuit, affirmatiuè eſſe reſpondendum.
Nam licèt hic ſimus in ſubſtitutione recipro-
1 ca, * quæ & breuiloqua à *Doctoribus* appellatur ex allegatis per *Illuſtriſſimum Mantic. de coniect. vlt. vol. tit. 4. nu. 1.* quæ continet in
ſe tantùm directas ſubſtitutiones, non autem
fideicommiſſarias *l. iam hoc iure verſ. ſed aliter,*
ibi *in vulgarem tantummodò caſum*, & ibi notant *DD.* communiter *ff. de vulg.* Et ratio eſt,
quia ſit ſimpliciter, & non habet tractum futuri temporis, itaut plura tempora complec-
2 tatur,* prout habet compendioſa, quæ continet fideicommiſſariam. *Iaſ. poſt Bart. in l. centurio nu. 52. ff. de vulg. & pupil. Illuſtriſſimus Mantica vbi ſupra nu. 5.* Tamen ſecus dicendum eſt
in caſu iſto ea pluribus, & precipuè, quia
in hoc teſtamento adeſt clauſula codicillaris
3 per verba futuri temporis.* Vnde certum eſt
ſubſtitutionem reciprocam continere etiam
fideicommiſſariam *Caſtr. Corn. & alij in l. ſi frater ff. de fideicomm. Illuſtriſſimus Mantica vbi ſuprà nu. 9. verſ. ſed contrariam ſententiam vbi*
de communi, & magis communi. Et hoc probatur euidentiſſima ratione ſecundum *Grat.*
4 *in c. 8. num. 13. lib. 2.** Nam verbum *ſubſtitutio*
eſt commune, & aptum comprehendere tam
directam quàm obliquam ſubſtitutionem, &
5 ex eo regulariter comprehendit directam,*
quia in dubio verba directè debent intelligi,
quod ceſſat, ſtante clauſula codicillari, per quã
6 diſponitur, * quòd ſi teſtamentum non valet,
vel valebit iure teſtamenti, valeat iure fideicommiſſi quæ verba ſignificant, quod ſi non
valet, vel valebit iure directo, valeat iure fideicõmiſſi, quæ verba *vel non valebit* non ſunt reſtrictiua ad aliquod tempus, & ideò ſi adita
hæreditate expirauit vulgaris directa, tunc valebit vt fideicommiſſaria, vt benè, & eleganter
per *Soc. ſen. conſ. 6. n. 5. vol. 3.*

7 Et hoc etiam ea alijs apertiſſimè deprehenditur, quia ſublato de medio Hercule, & eius
filijs, & moriente Octauiano ſine filijs, ſubſtituit filios legitimos ipſius teſtatoris, quo caſu
ſubſtitutio reciproca dicitur coniuncta cum
compendioſa, quia illa verba *ſi ſine filijs* denotant tractum temporis, & congruunt ſubſtitutioni compendioſæ, & ideò poſt aditam hæreditatem intelligitur facta fideicommiſſaria
Rol. conſ. 25. n. 10. cum ſeqq. vol. 1. Imol. in l. Lucius Titius 45. n. 12. verſ. aut oppoſita eſt conditio ff. de hæred. inſtit. Capra conſ. 7. n. 19. Illuſtriſſim. Mant. loco allegato n. 6. verſ. idẽ quoque eſt intelligendũ.

Quantum attinet ad ſecundam difficultatẽ,
Domini cenſuerunt, Herculem, & eius deſcendentes non ſolùm fuiſſe actiuè vocatos, verùm
8 & paſſiuè, ea quo vocantur *deſcendentes*;* quod
verbum eſt collectiuum plurium, itaut vnus
poſt alium videretur grauatus reſtituere per
conſ. Socin. iun. 81. nu. 10. lib. 3. Aym. conſ. 22. nu. 4.
Et ponderabant etiam prohibitionem alienationis, & alia, ſed quia articulus eſt exemplaris, volui hic tantum annotare ſententias Dominorum, expectando ab ipſis ex ſolita benignitate denuò reſponſum, maximè quia circa
hunc articulum vota non ſatis conueniebant.

TOLETANA DECIMARVM.

Ven. 13. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

An per hæc verba *concedo prædium con todos diezmos de los ganados que criaren en todos ſus tenimientos* cenſeantur etiam conceſſæ decimæ, an verò exceptio à ſolutione decimarum.

SVMMARIVM.

1 *Paſcere dicitur ille, qui pabulum præbet.*

DECISIO CCCCXX.

EX deductis in hac cauſa 7. Aprilis 1606. clarè
conſtabat, quòd vigore ſtabilimentorum

Re-

Digitized by Google

Religionis, etiam commendatrix Monaſterij Sanctæ Fidei tenebatur ſoluere decimam ex animalibus proprijs, quæ nutriũtur in proprijs prædijs. Sed difficultas cõſiſtebat in eo, an etiã teneretur de proprijs animalibus, quæ nutriũtur in prædio S. Martini, quod fuerat conceſsũ Monaſterio per Magnum Magiſtrum *con todos diezmos de los ganados, que criaren en todos ſus tenimientos.* Quę verba interpretantur, & cũ omnibus decimis gregum, quos nutriuerint in omnibus ſuis tenementis. Et propterea hæc verba ſunt intelligenda, vt poſſint habere decimas ab arrendatarijs, non quòd ſint exẽptæ à ſolutione decimarum, cùm hæc inter ſe differant, vt dicitur in alia *deciſione.* Et huic intellectui non repugnant verba illa, *quos nutriuerint,* quia ſatis Moniales dicuntur paſcere, etiam
1 quòd arrendent, * cùm paſcere dicatur ille, qui pabulum præbet, vt colligitur ex *tex. in c.* 1. 13. *quæſt.* 1. vbi quis paſcit gregem, iuncta *gloſ. in verb. paſcit.* Et facilè fuiſſet Magno Magiſtro dicere, *concedo exemptionem à ſolutione decimarum,* proùt dixit, *concedo decimas gregũ, quos nutriuerint.* Et ceſſat omnis difficultas, quia in petitione confirmationis huius facultatis decimandi, moniales fatentur, huiuſmodi prædium fuiſſe datum cum omnibus ſuis decimis, & quod plus eſt, dicunt, percepiſſe decimas pacificè abſque contradictione, & fuiſſe ſpoliatas. Vndè manifeſtiſſimè apparet, Monialibus fuiſſe conceſſam decimam, non exemptionem à ſolutione decimarum, & hæc corroborantur, cùm adſit ſtabilimentum, quòd facta conceſſione terrarum, non propterea liberatur prædium a ſolutione decimarum, cum quo cenſetur ſe cõformaſſe Magnus Magiſter. An autem Moniales doceant de tali obſeruantia, quæ eis ſuffragetur, erit particulariter videndum.

IMOLEN. DIVISIONIS.

Lunæ 16. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

Societas omnium bonorum cum fratre infante quando dicatur contracta.

SVMMARIVM.

1 *Societas cum infante abſque conſenſu tutoris contrahi non poteſt.*

2 *Societas omnium bonorum poteſt expreſsè & tacitè coiri.*

3 *Fratres, etiam ſi aliquis ſit infans, viuentes poſt obitum patris cum hereditate indiuiſa, cum communicatione lucrorum, & rationis redditione, cenſentur contraxiſſe inter ſe ſocietatem omnium bonorum. Et hec tria ſunt requiſita ſocietatis omnium bonorum.*

4 *Ad effectũ ſocietatis omniũ bonorum, quando ſocietas eſt promercalis, nõ requiritur par induſtria*

5 *Socius omnium bonorum non habitans cum alijs per modicum tempus, non cenſetur à tacita ſocietate diſceſſiſſe.*

6 *In tacita ſocietate omnium bonorum veniunt ea, quæ acquiruntur ex actibus queſtuarijs, non quæ ex legato, aut hereditate proueniunt.*

DECISIO CCCCXXI.

OBijt Ioannes Antonius piſtor relictis poſt ſe quatuor filijs, inter quos Matthæus infans. Vnde dubitatum fuit, an fuerit inter ipſos fratres contracta ſocietas omnium bonorum, etiam reſpectu dicti Matthæi infantis, non tamen ad effectum videndi, an ſocietas
1 poſſit contrahi cum infante abſque conſenſu tutoris, * quia vera eſt reſponſio negatiua *Roman. conſ. 413. num. 14. verſ. quod ſextum & ibi apoſtil. Alex. conſ. 49. in princ. lib. 1.* Sed ad effectum: quòd cùm fuerit negotiatum ex communibus rebus relictis per patrem poſſit effectus maior petere communicationem actione negotiorum geſtorum vt dicit *Bald. in conſ. 236. lib. 4.* vel ratificare, quod iam eſt communicatum vel communi nomine actum *Alex. dicto conſ. 49. num. 2. verſ. hoc probatur 1. lib. 1. Iaſ. in l. 1. nu. 6. verſ. vltimo limita C. qui teſtam. fac. poſ. Aym. conſ. 286. num. 2. Surd. conſ. 9. num. 17. lib. 1.* vbi *numero ſequenti* dicit quod ſatis dicitur ratificaſſe cùm effectus maior ſe ingeſſerit in negocijs ſocietatis, prout in caſu iſto fecit Matthæus vt deponunt teſtes in *ſummario num.* 10. Et Rota cenſuit ad effectum
2 prędictum fuiſſe contractam ſocietatem omnium bonorum etiam reſpectu Matthæi. * Nam cùm ſocietas poſſit induci tacitè & expreſſè *l. coiri ff. pro ſoc. Bald. conſ. 19. nu. 1. verſ. ad intelligentiam lib. 1. Ang. conſ. 152. in princ. verſ. ſed hic videndum,* licet hic non adſit ſocietas expreſſa, adeſt tamen tacita, & quidem omnium bonorum, quæ ſatis probatur ex actibus conſonantibus ipſi ſocietati, & dicit *Ang. vbi ſupra verſ. alio modo contrahitur tacitè.* Nàm iſti fratres poſt obitum patris per 25. annos, & vltrà, continuè communiter, & prò indiuiſo ſimul ſteterunt, & cohabitarunt, viuendo cõmunibus expenſis ad vnum panem, & vnum vinum, & ad vnam, eandemque menſam, & omnia eorum bona tàm mobilia, quam immobilia, & nomina debitorum communiter, & pro indiuiſo tenuerunt, & poſſederunt, promiſcuè agendo, & communicando fructus prædiorum, nec non lucra, & ſalaria, ſine vllo computo rationum, & nulla vnquam inter eos reddita ratione, ſoluendo etiam collectas, & munera, & faciendo alias expenſas, quæ deprehenduntur ex ipſa aditione hereditatis facta communi nomine, et exactione crediti officinæ paternæ, illudque iterum in eadem officina negotiando, ex reſtitutione dotis facta matri Matthei, & ex ſolutione debitorum paternorum, quæ omnia communi nomine fuerunt facta. Et quod plus eſt, dotarunt communi nomine ſororem ex vtroque latere Matthæi, necnon, & eodem communi nomine domum emerunt, quæ longè poſt obitum patris

Digitized by Google

3 *ſ. e aut facta.* * Vnde cùm, vt ex præfatis patet, iſti fratres poſt obitum patris ſimul vixerint cum hæreditate indiuiſa, cum communicatione lucrorum, & rationis non redditione, iſtis tribus copulatiuè concurrentibus, cenſetur inducta ſocietas omnium bonorum *Bart. in l. Titium, §. altero n. 5. ff. de adm. tut. Dec. 21. & n. 1. & 2. verſ. ſecundùm Oldr. & conſ. 628. num. 3. Iaſ. conſ. 2. numer. 16. & 17. vol. 3.* et pluries dixit Rota. Et hæc quidem non ſolùm habent locum reſpectu artis piſtoriæ, quæ erat in hæreditate paterna, verùm etiam reſpectu conductionis bonorum artis ferrariæ, vt cupedinariæ, cùm nulla appareat diſtinctio, & in his omnibus ſe ingeſſerit Matthæus, præſtando operas ſuas, quæ ingeſſio, attenta origine, ſatis arguit etiam communionem in iſtis, quia ſemper fuit continuatum exercitium paternum, faciendo alias negociationes, quæ quodammodò proueniebant ex fructu negotiationis artis piſtoriæ. Nec iuuat fratres, quòd opus Matthæi non eſſet æquiualens operibus ipſorum, * quia ad effectum communionis omnium bonorum, quando ſocietas eſt promercalis, non requiritur par induſtria, vt dicit *Bald. conſ. 120. num. 1. verſ. & eſt quædam ſocietas lib. 1.* & quando profeſſiones ſunt diuerſæ, ſufficit, quòd quiſque ſe exerceat in ſua *Ang. Aret. in conſ. 45. nu. 8.* * Nec communis habitatio ex eo eliditur, ex quo aliquando Matthæus alibi permanſerit, quia hoc fuit per modicum tempus, non habitando in diuerſa prouincia, & habenda eſt ratio expenſarum domus, quæ fiebant de rebus communibus, vt conſiderat *Iaſ. in conſ. 2. n. 32. vol. 3.*

4

5

Neque obſtat, quòd ſocietas omnium bonorum non poſſit contrahi tacitè, quia quicquid ſit de veritate iſtius opinionis, hæc eſt
6 differentia inter tacitam, & expreſſam, * quia in tacita non veniunt niſi ea, quæ acquiruntur ex actibus quæſtuarijs, de quibus hodiè quæritur, non quæ ex legato, aut hæreditate proueniunt *l. coiri, cum quatuor legibus ſeqq. ff. pro ſocio, Alex. conſ. 49. n. 2. lib. 1. Dec. conſ. 190. nu. 13. & ſeqq. lib. 1.* Et ideo Matthæo etiam ſuffragatur iſta ſocietas tacita.

Quòd autem dicebatur, in hæreditate patris non remanſiſſe bona conſideratione digna, imò hæreditatem fuiſſe damnoſam, non videbatur ſufficienter oſtenſum, & de hoc ſi opus erit, poterit particulariter agi.

ROMANA REMISSIONIS.

Ven. 20. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

An, & quando locator teneatur ad remiſſionem mercedis ſtante pacto, *che li locatori in caſo dell'inondatione del Teuere ſiano tenuti, & obligati far remiſſione, & reſtauro al conduttore.*

SVMMARIVM.

1 *In locatione ad plures annos pro damno vnius anni circa fructus non fit remiſſio mercedis, ſed annus ſterilis cum fertili compenſatur.*

2 *Conductori ſcienter conducenti caſale ſubiectum inundationi fluminis, vel alteri impedimento, non fit remiſſio mercedis propter ſterilitatem.*

3 *Stante pacto, quòd locator teneatur facere remiſſionem, & reſtaurum, ſi res locata propter inundationem fluminis non reddiderit fructus, conductor tenetur ad remiſſionem, ſi damnum ſit tale, quòd de iure communi requirat remiſſionem.*

4 *Pactum, de quo ſuprà, operatur, vt annus ſterilis cum fertili non compenſetur.*

Item vt non ſit imputandum conductori, quòd ſcienter conduxerit rem ſubiectam inundationi. In reliquis regulatur ſecundùm ius commune.

5 *Stante pacto, de quo ſuprà ſcil. ad hoc vt locator teneatur ad remiſſionem, requiritur, quòd conductor non tantum perceperit, vt deductis expenſis circa recollectionem fructuum, reſultet læſio vltra dimidiam penſionis ſoluendæ locatori, & num. 7.*

6 *Quoties agitur de remiſſione facienda, intelligitur quatenus de iure illi ſit locus.*

8 *Peritus referre debet, iudex autem iudicare.*

9 *Damnum ſecundùm communem vſum loquendi aliquando intelligitur circa fructus.*

10 *Stante pacto, de quo ſuprà, damnum accipiendum eſt quatenus eſt diminutio patrimonij, non quatenus eſt lucrum ceſſans.*

11 Salic. in leg. licet in fine C. locati. Ruin. in conſ. 81. vol. 1. Bald. in conſ. 439. att. fin. lib. 1. Socin. iun. conſ. 79. num. 8. vol. 12. Surd. 383. nu. 8. & 9. volum. 3. Ang. con. 112. num. 6. *declarantur num. 12. 13. 14. & 15.*

16 *Locatio, eſt vnica, quæ fit propter vnicam mercedem.*

17 *In remiſſione mercedis habenda eſt ratio omnium rerum locatarum vnica locatione, & omnium fructuum, non autem vnius partis, aut certæ ſpeciei fructuum.*

DECISIO CCCCXXII.

FVerat locatum caſale ad nouennium pacto in locatione appoſito per hæc verba, *che in caſo d'inondatione del Teuere li Signori locatori ſiano tenuti, & obligati far remiſſione, & reſtauro al Signor conduttore da liquidarſi da doi Periti, & non ſi poſſino ritardare le paghe, ſe non doppo che il danno ſarà liquidato.* Vnde cùm venerit caſus inundationis, & præſupponatur nihilominùs, quòd locator tantum perceperit ex caſali, quod ſufficiat ad ſolutionem affictus, & pro expenſis factis in fructibus colligendis. Dubitaui, an locatores teneantur ad remiſſionem mercedis, & ad reſtaurum. Et Domini cenſuerunt, negatiuè reſpondendum. Et pro intelligentia pacti de
1 remiſſione facienda præmittebant duo, * alte-

rum

cum quòd in locatione ad plures annos pro
damno paſſo circa fructus in vno anno non ſit
remiſſio mercedis, ſed habetur ratio anni ſte-
rilis cum anno fertili, & è contrà *l. ſi vno, in
princ. ff. locat. l. licet C. eodem tit. cap. propter*
2 *ſterilitatem pariter eodem titulo.* * Alterum
verò quòd cùm conductor ſcienter conduxe-
rit caſale ſubiectum inundationi Fluminis,
ceſſante pacto, locatores non tenentur propter
inundationem ad aliquam remiſſionem mer-
cedis, vt in puncto eſt *conſilium Gozad. 74.
num. 4. & 5.* quem ſequitur *Rim. iun. conſ. 40.
num. 18. in fine lib. 1.* Et regulariter quando
quis ſcit impedimentum de tempore locatio-
nis, vt belli, aut peſtis, vel aliud ſimile, loca-
tor propter dictum impedimentum non tene-
tur facere reſtaurum ex alleg. per eundem
Rim. loco proximè allegato num. 17.
3 His duobus præmiſſis, inferebant Domini
ad intelligentiam pacti, & reſolutionem du-
bij, ſcilicèt, quòd pactum poteſt operari, vt
non obſtante quòd locatio ſit ad nouem annos
ſit facienda remiſſio, non habita ratione
anni ſterilis cum fertili, & etiam non obſtan-
te quòd ſcienter res ſubiecta inundationi ſit
conducta, ſi tamen concurrant requiſita de
iure comuni ad talem remiſſionem facien-
dam. Non autem quòd locatores pro ſimpli-
ci damno teneantur ad remiſſionem, vt in
puncto dicunt *Gozad. d. conſ. 74. num. 15. &
16. Cephal. conſ. 104. num. 8. lib. 1. Scriber.
conſ. 34. numer. 32. & ſeqq. lib. 2.* Nam licèt
pactum debeat aliquid operari vltra ius com-
mune; * tamen hoc eſt intelligendum, ſecun-
4 dùm naturam contractus, vt conſiderant DD.
præfati, & ſatis operatur, quia non eſt facien-
da computatio annorum, nec habenda ratio,
quòd ſcienter res ſubiecta inundationi fuerit
conducta, & vbi poteſt pactum quid minimum
operari, ſat eſt, quia vitatur ſuperfluitas, &
in reliquis reſtringitur ſecundum ius commu-
ne, vt per *Cephal. d. conſ. 104. num. 17. Surd.
d. conſ. 34. num. 49.* Et omnes Doctores, qui
tractant hanc materiam, totum negocium
conſtituunt, quid ex ſerie pactorum actum ſit,
& in hoc verſatur totum negocium: nam om-
nes fatentur, pacta ſeruanda eſſe.
In propoſito autem caſu, cùm præſuppo-
natur, quod conductor tantum præcepit, quod
ſufficiat ad ſolutionem affictus, & pro expen-
ſis factis in fructibus colligendis, non eſt fa-
5 cienda aliqua remiſſio, ſeu reſtaurum, * quia
ad effectum quòd locator teneatur ad remiſ-
ſionem, requiritur, quòd conductor non tan-
tum perceperit, vt deductis expenſis circa
recollectionem fructuum, inde reſultet læſio
vltra dimidiam penſionis ſoluendæ locatori
DD. in l. licèt C. locat. vbi *Bart. num. 1. Bald.
num. 15. Aret. conſ. 52. nu. 2.* vbi de communi
Alex. conſ. 3. numer. 6. verſ. idem ſi attento,
vbi de communi, & magis communi *lib. 1.
Rol. conſ. 86. in princ. lib. 3.* vbi pariter de
communi. alios congerit *Rim. d. conſ. 40.
num. 4. Surd. conſ. 34. num. 7.*
Et prædicta maximè corroborantur, quia
verba præfata pacti, *che li ſignori locatori, &c.*
tendunt, vt duo continuant, ſcilicèt remiſ-
ſionem mercedis, & æſtimationem damni,
quæ debet fieri per *Peritos*, quorum primum
oſtendunt verba illa, *che li Signori locatori ſiano
tenuti far remiſſione, & reſtauro,* quæ verba
ſunt intelligenda quatenus de iure ſit locus re-
6 miſſioni. * Quotieſcumque enim agitur de
remiſſione facienda, ſemper intelligitur qua-
tenus de iure illi locus ſit *Pariſ. conſ. 38. nu-
mer. 12. vol. 1. Surd. conſ. 37. numer. 26. Rim.
iun. conſ. 810. num. 21. & 22.* Secundum verò
de æſtimatione facienda à *Peritis*, ſatis oſten-
dunt verba illa *da liquidarſi da doi Periti.* Vn-
7 de inſurgit iuris communis diſpoſitio, * quæ
eſt, vt ſi tot fructus ſuperſint, quibus condu-
ctor penſionis dimidiam partem poſſit ſolue-
re, ſibi reſtaurum non ſit faciendum, vt di-
ctum eſt. Vnde declaratio *Peritorum* verſa-
tur circa factum, idest in æſtimatione dam-
ni, non autem circa ius, vt ipſi poſſint iudi-
care, an reſtaurum ſit faciendum, quando
8 partes non conueniunt, * ſed ad iudicem ſpe-
ctat iudicare ita *Ceph. conſ. 104. numer. 26.
Rim. iun. conſ. 810. num. 91.* Et ſtante prædi-
9 cto intellectu, * licèt aliquando damnum
ſecundùm communem vſum loquendi intelli-
gatur circa fructus, vt voluit *Soccin. iun. conſ. 75.
num. 14. vol. 2. Surd. conſ. 387. num. 9. & 21.*
tamen in caſu iſto non adaptatur iſte cõmunis
vſus loquendi, quia fuit promiſſa remiſſio
mercedis propter damnum, & non ſimplici-
10 ter refectio damni. * Ergo damnum propriè
eſt accipiendum, quatenus eſt diminutio pa-
trimonij, non quatenus eſt lucrum ceſſans,
quia aliàs non eſſet, mercedem remittere, ſed
eſſet ſoluere intereſſe, quod differt plurimum à
remiſſione mercedis *Rim. iun. dicto conſ. 810.
num. 10. & 11.* & benè *Surd. conſ. 34. num. 36.*
Et ſequeretur abſurdum, quia ſi remiſſio de-
beret fieri pro lucro ceſſante, deberet con-
ductor conſequi fructum ſeminis, prout
ſi Tiberis non inundaſſet, & ſi lucrum exce-
deret quantitatem penſionis, etiam ad illud
locatores tenerentur. Vnde non ſolùm priua-
rentur debita mercede, ſed etiam tenerentur
de ſuo ſupplere id, in quo vltra penſionem
conductor foret damnificatus, quod etiam
eſſet alienum ab omni iuſtitia, & æquitate, vt
benè conſiderat *Surd. conſ. 34. num. 40.* & poſt
eum *Rim. iun. conſ. 810. num. 18.*
11 Non obſtat, quòd ſtante pacto prædicto,
Salyc. in l. licèt in fin. C. locat. teneat, ſufficè-
re, quòd damnum reducat fructus ad exigui-
tatem, quia mouetur ex quo pactum in caſu
ſuo nihil operari potuiſſet, nam de iure caſus
ſterilitatis ſpectabat ad locatorem; Ergo per
neceſſe dicendum erat, contrahentes ſenſiſſe
de exiguitate, quod non eſt in caſu iſto, quia
pactum, vt dictum eſt, multum operatur, &
ita etiam reſpondetur ad *Alexand. in l. Titius,
in princip. num. 2. ff. de lib. & poſthum. & in l.
ſed & ſi quis §. quæſitum nu. 15. ff. ſi quis caut.*
quia cum alleget *Salyc.* debet intelligi iuxta
terminos in quibus *Salyc.* loquitur ex doct.
Bart. in l. non ſolùm §. liberationis num. 7. ff. de
12 *liber. leg.* * & *Ruin.* etiam in *conſ. 81. vol. 1.*

mouetur in caſu ſuo, quia alias pactum fuiſſet otioſum, & ſine virtute operandi. Et propterea, vt dictum eſt, ſemper animaduertendum eſt, quid ex ſerie pactorum actum ſit; quia omnes conueniunt, quod pacta ſunt ſeruanda.

13 Minus obſtat, quod idem videatur voluiſſe *Bald. in conſ. 439. ante fin. lib. 1.* ſcilicet, quod ſtante pacto ſit faciendum reſtaurum pro rata fructuum non perceptorum; quia, vt dicit *Surd. dicto conſ. 34. num. 17. verſ. parum etiam reſiſtit Bald.* loquitur, quando adeſt pactum expreſſum, quod fiat reſtaurum pro rata fructuum, & inſuper tractat de modo faciendi reſtaurum, & ſubdit, quod ſi *Bald.* loqueretur in terminis iuris communis, eius dictum eſſet falſum, quia remiſſio non fit, niſi quando deductis expenſis pro fructibus, tantum non ſupereſt, quod ſufficiat ad medietatem penſionis. Et *Rim. iun. conſ. 40. nu. 13.* dicit, quod *Bald.* tenet contra communem opinionem, & quod parum ſibi fuit conſtans, cum contrarium tenuerit in *l. licet.* Et quamuis excepta prima reſponſione *Surdi*, aliæ ſint intelligendæ, quatenus *Bald.* loqueretur in terminis iuris communis, ideo melius poteſt reſponderi ad *Bald.* quod mouetur ea ratione; quod pacta ſunt intelligenda ſecundum æquitatem, in caſu autem iſto, vt patet ex prædictis, cum maxima æquitate pactum intelligitur, & multa operatur.

14 Neque etiam reſiſtit *Soc. iun. conſ. 78. nu. 2.* quem ſequitur *Surd.* & allegati per eum in *conſ. 383. num. 8. & 9. vol. 3.* quia non loquitur in noſtris terminis, ſed in caſu, quo adſit pactum, quod locator teneatur reficere damnum, quod paſſus fuit conductor vltra ſcuta 200. Et concludit, quod huiuſmodi pactum verificatur, quando damnificati ſunt fructus ſupra conuentam quantitatem, ita vt locator teneatur reficere, etiam ſi conductor in penſione nihil damni ſenſerit, quia recepit tot fructus, qui ſufficiunt pro ſoluenda penſione. Et mouetur ea ratione, quia ſecundum communem vſum loquendi, quando agitur de damno paſſo, intelligitur circa fructus; quia ſimpliciter dicitur tantum damnum habui ex ſuperra fluminis, vel inundatione; quæ ratio, vt dictum eſt, non applicatur ad præſentem caſum, cum fuerit actum de remiſſione mercedis, & ſic de damno, non quatenus conſiſtit in lucro ceſſante, ſed in diminutione patrimonij, vt per *Rim. & Surd.* alleg. Vltra quod quicquid ſit de opinione *Socin.* & adhærentium, veritas eſt, quod *Surd.* non ſequitur ſimpliciter *Socinum*, cum de eius dicto dubitauerit in *conſ. 34. num. 5. vol. 1. & in dicto conſ. 383. num. 9. & ſeqq.* mouetur ex alijs fundamentis elicitis ex inſtrumento locationis, ex quibus colligebatur, quod partes ſenſerint de damno circa fructus, & expreſſe contra *Socinum* conſuluit *Rim. iun. conſ. 810.* præſertim *num. 32. & ſequentibus.*

15 Nec eſt etiam, quod aliter videantur ſenſiſſe contrahentes, ex quo conuenerunt, quod locatores non teneantur facere aliquam remiſſionem pro quauis occaſione grandinis, aut ſiccitatis, abſentiæ, aut obitus Summi Pontificis, aut ex quolibet alio caſu proueniente ex cœlo, aut à terra, & ideò cum voluerint fieri remiſſionem ex inundatione, debet hæc remiſſio intelligi de ſimplici damno reſpectu fructuum, vt æqualitas ſeruetur ex illa correſpectiuitate pactorum, vt conſiderat *Ang. conſ. 152. num. 6. verſ. & potiſſimè*; nam fuit reſponſum, quod *Angelus* mouetur ex præciſa mente contrahentium, elicita ex prægnantia verborum, vt habetur dicto *numer. 6.* ibi *ſic enim voluerunt contrahentes.* Et licet etiam moueatur ratione prædicta; tamen illa non militat in caſu iſto, quia ſi expreſſe non fuit cautum circa remiſſionem faciendam propter inundationem, nullo pacto debuiſſet fieri, cum ſcienter res ſubiecta inundationi fuiſſet conducta, vt per *Gozad. & Rim. alleg.* Ergo iſtud pactum non fuit factum ad inducendum correſpectiuitatem; ſed ad declarandum, quod in euentum inundationis deberet fieri remiſſio, non obſtante quod ſciretur à conductore, quod caſale erat ſubiectum inundationi. Quod etiam ſuadetur, quia caſus belli, & peſtis fuit remiſſus ad diſpoſitionem iuris communis. Vnde expreſſe apparet, quod mens contrahentium fuerit declarare, in quibus caſibus eſſet agendum de remiſſione, & in quibus non.

Non obſtat, quod cum caſale partim ſit montuoſum, & partim inundationi ſubiectum, dicendum eſt, conductorem ſibi voluiſſe proſpicere, quoad partem ſubiectam inundationi.

16 Nam quia fuit reſponſum, quod cum vnica ſit locatio, ex quo fuit facta vnica mercede ex alleg. per *Natt. conſ. 449. num. 6.* conductor

17 legem ſibi apertius debebat dicere, quia ſi ex pluribus rebus locatis vnica locatione, damnum patiatur conductor in vnica re, vel in certa ſpecie fructuum ad effectum remiſſionis; eſt habenda ratio omnium rerum locatarum vnica locatione, & omnium fructuum *Bald. in l. licet numer. 15. in fine C. locat. Natt. conſ. 149. num. 5. & ſeqq. Rim. Sen. conſ. 406. num. 6. Calcan. conſ. 24. num. 6. in fine*, alios allegat *Rim. iun. conſ. 40. nu. 11. & conſ. 810. num. 32. Surd. conſil. 34. num. 11. verſ. 2. quaſi, & ſeqq.*

CAESENATEN. DE ALDINIS.

Vener. 20. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

Clauſula *arbitrio* quid operetur.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* arbitrio Rotæ *operatur, vt recedatur ab vtroque extremo rigoroſo, & ſeruetur æquitas. Item operatur, vt actus factus ſine iuriſdictione ſuſtineatur, ſi non adſit totalis defectus iuriſdictionis.*

Ve-

2 *Veriſimilitudo multùm operatur ad mouendum iudicem.*
3 *Inanis eſt actio, quam inopia debitoris excludit.*
4 *Spolium ante omnia eſt purgandum ad effectum vt ſpoliator non poſſit audiri, ſecùs ad effectum euitandi carceres.*

DECISIO CCCCXXIII.

ROta cenſuit, intrare arbitrium, vt adhi-
beatur fides teſtibus deponentibus ſuper
paupertate Aldini. Nam cum fuerint exami-
nati parte citata, & cum interrogatoriis, &
ſolus adſit defectus iuriſdictionis, quæ cùm
in totum non deficiat, vtique recedendum eſ-
ſe ab vtroque extremo rigoroſo, & ſeruan-
1 dam eſſe æquitatem. * Talis enim eſt natura
iſtius clauſulæ *arbitrio* vt per *Bald. in conſ. 177. num. 4. lib. 1.* & alias in iſtis terminis fuit re-
ſolutum in cauſa *Venetiarũ illegitimitatis 7. Febr. 1601. coram Illuſtriſſimo Decano*, & in cau-
ſa *Meten. Monaſterij 16. Febr. 1598. coram bo. mem. Litta* & coram *Illuſtriſſimo Millino 11. Ianuarij 1603. in cauſa Ilerden. iuris decimandi*
Nec fides dictorum teſtium videtur debilitata
ex annotationibus bonorum in libris Cataſti,
quia iſta annotatio eliditur ex fide Commu-
nitatis, quod iſta bona poſſidentur ab alijs,
& maximè cum non ſit veriſimile, quod Al-
dinus, vt non ſolueret ſcuta 40. tãdiu ſuſtinuiſ-
2 ſet carceres. Quæ veriſimilitudo licèt non
probet per neceſſe, multum tamen operatur
ad mouendum iudicem ſtante clauſula *arbitrio* vt per *Franc. Aret. in conſ. 127. nu. 2.* vbi
benè ad propoſitum.

Hinc ſequitur, quod cùm conſtet de pau-
pertate Aldini, intret quoque arbitrium ad
3 effectum, quod excarceretur, * cùm inanis ſit
actio quam inopia debitoris excludit, & im-
poſſibile præceptum non obligat *Abb. in cap. Odoardus num. 7. in fine, & num. 9. de ſolut. Fel. in cap. ad aures num. 1. de ſimon. Put. dec. 56. num. 2. lib.*

Non obſtat, quod ſpolium in primis, &
4 ante omnia eſt purgandum etiam ſtante pau-
pertate *Put. deciſ. 149. lib. 1.* Quia *Put.* lo-
quitur ad effectum quod ſpoliator non poſſit
audiri; non ad effectum euitandi carceres, &
inſpecto mero rigore iuris, à quo receditur
in caſu iſto, ſtante clauſula *arbitrio* vt per *Bald. alleg.*

An autem intret arbitrium ſtante pauper-
tate Aldini, vt fructus, & expenſæ in fine litis
reſeruentur, & interim audiatur, pendet ex
eo an fuerit doloſus ſpoliator, vt fuit conſi-
deratum in cauſa *Toletana Parochialis 13. Ianuarij 1595. coram Reuerendiſſimo Paceu.* in qua
fuerunt allegatæ *Put. deciſ. 143. lib. 4. & 4. de ſolut. & Mohed. 2. in eodem titulo*; de quo erit
particulariter agendum.

ROMANA FIDEICOMMISSI.

Vener. 27. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

Actis tranſportatis ab vna parte quando Iudex poſſit procedere, ſi alia pars non producat iura ſua.

SVMMARIVM.

1 *Acta cauſarum auocatarum ſunt traſportanda ab illo, qui vult in cauſa procedere.*
2 *Sententia non viſis actis probatorijs eſt nulla.*
3 *Iudex poteſt procedere cum actis tranſportatis ab vna parte, quando altera pars eſt monita, & negligens in producendo iura ſua.*
4 *Declara, vt hoc non procedat, quando adeſt vnus tantum proceſſus apud notarium communis vtrique parti.*

DECISIO CCCCXXIV.

1 DOmini reſoluerunt, acta cauſarum auo-
catarum eſſe traſportanda ab eo, qui
2 vult procedere in cauſa, quia * ſecundum diſ-
poſitionem iuris, ſententia, non viſis actis
etiam probatorijs eſt nulla *Bartol. in l. 2. nu. 5. C. de eden. Rim. ſen. ibidem num. 12. circa med. verſ. tamen contraria opinio Felyn. in cap. Eccleſia ſancta Mariæ nu. 17. de conſtit. Cagnol. in d. l. 2. num. 68.*

Neque obſtat, quod Iudex poteſt procede-
3 re cum actis traſportatis, quando pars eſt
negligens in producendo iura ſua, & poſt-
quàm fuit monita per iudicem iuxta formam
traditam per *Cagnol. in d. l. 2. num. 70. Seyſ. ibidem num. 12.* Quia reſponderunt Domini,
hæc procedere, quando iura ſeparatim pro-
ducuntur, & vnaquæque partium recipit iu-
ra ſua; Tunc enim ſi altera pars eſt negligens
in producendo poſt monitionem factam iu-
dex poteſt procedere, quia negligentia par-
tis in producendo, non debet retardare ex-
peditionem cauſæ, & ſibi prodeſſe in præiu-
4 dicium partis. * Sed quando ſit vnicus pro-
ceſſus communis, qui remanet apud nota-
rium, & pars, quæ vult procedere in cauſa
poteſt illum tranſportare, vtique tranſpor-
tandus eſt, quia etiam ſtante negligentia par-
tis in producendo, alia pars poteſt habere
acta, & ſatisfacere diſpoſitioni iuris, quod
iudex procedat viſis actis, et fuit ſemper
ſeruatum in Rota, & ita ſeruari in Romana
Curia dicit *Vant. de nullit. in tit. à quo & quib. mod. n. 21. in fine* poſtquam plura deduxit ad
propoſitum noſtrum.

PALENTINA BENEFICII.

Vener. 4. Iulij 1608.

ARGVMENTVM

Patet ex Summario

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio probatur per inſtrumentum, & per teſtes.*

2 *Poſſeſſor de tempore litis mota, etiam poſt ſententiam priuationis contra ſe latam, à qua eſt appellatum eſt manutenendus.*

3 *Recurrenti per ſe, vel procuratorem ad iudicem laicum denegatur audientia.*

4 *In probando recurſu ad iudices laicos ſufficiunt leuiores probationes.*

DECISIO CCCCXXV.

1 DE poſſeſſione Alphonſi ſatis videbatur conſtare ex depoſitione teſtium.* Poſſeſſio non modo probatur per inſtrumentum adeptionis, verùm etiam ex depoſitione teſtium *Rebuff. in prax. de miſſ. in poſſeſſ. numer.* 41. & fuit dictum in cauſa *Placentina capellania* 17. Nouembris 1603. coram *Illuſtriſſimo*
2 *Pamphilio*. * Vnde ſuccedunt regulæ, quod poſſeſſor de tempore motæ litis eſt manutenendus §. *hodie inſtit. de interd.* Et hæc procedunt etiam non obſtante ſententia lata contra Alphonſum, quia eſt ſuſpenſa per appellationem, & interim ſua poſſeſſione non eſt priuandus.

Sed difficultas conſiſtit in eo, quod Al-
3 phonſo eſt deneganda audientia, quia plures recurſus habuit ad iudices laicos, itaut nec poſſit petere manutentionem, vt plures fuit reſolutum, Et ad hunc effectum ſufficit, quòd eius Procurator recurſus habuerit, quia præſumitur de mandato principalis feciſſe, & cum res ſit difficilis probationis, leuiores
4 probationes ſufficiunt, cum agatur ſolum ad effectum denegandi audientiam, donec obtinuerit abſolutionem à Sanctiſſimo Domino Noſtro.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Lunæ 4. Iulij 1608.

ARGVMENTVM.

Collitigans an poſſit præſentari.

SVMMARIVM.

1 *Patronus non poteſt præſentare lite pendente inter præſentatos.*

2 Cap. 1. & 2. vt lit. pend. in 6. *habent locum, etiam in præſentatione.*

3 *An lite pendente poſſit præſentari collitigans ſuperſtes.*

4 *Lis dicitur pendere ſuper titulo beneficij, quando vterque collitigans prætendit, beneficium eſſe ſuum.*

5 *Lis calumnioſa non facit beneficium litigioſum.*

DECISIO CCCCXXVI.

1 DOmini reſoluerunt, vltimo loco præſentatum non eſſe inſtituendum, quia cùm lis penderet ſuper titulo beneficij inter Franciſcum Priami approbatum per concurſum ab Ordinario, & Vincentium de Dominicis præſentatum, non potuerunt patroni poſt ceſſionem dicti Dominici, ex quo obtinuit aliud beneficium incompatibile, præſentare alium
2 collitigantem *cap. 1. & 2. vt lit. pen. in 6.* * Quæ iura loquentia de electione habent ex identitate rationis etiam locum in præſentatione *Calder. conſ. 1. eodem titulo Caſſad. dec. 3. num. 5. pariter eodem titulo Creſ. deciſ. 8. de iurepatronat. Lap. alleg. 22. num. 3.* vbi *addentes in verb. renuntiare* dant concordantes, & de
3 communi teſtantur.* Quibus non reſiſtit idem *Creſcent. deciſ.* 10. *eodem tit. de iurepatr.* quia, quicquid ſit de veritate illius opinionis, loquitur in præſentatione facta lite pendente de collitigante ſuperſtite, qui fuerat præſentatus per priùs, quo caſu extinguitur lis, quod non eſt caſu noſtro.

Quòd autem lis penderet ſuper titulo beneficij, non poteſt dubitari, quia poſt appoſitionem edictorum, ſe oppoſuit fiſcalis, & poſtmodum Franciſcus aſſerens, ſe fuiſſe approbatum in concurſu, & negans iuſpatronatus, & dicens, hoc non poſſe impedire, quominùs obtineret à ſancta Sede Apoſtolica prouiſionem Parochialis iuxtà diſpoſitionem *Concilij Tridentini*. Quæ, & ſi fortaſſe non ſufficerent ad faciendum beneficium litigioſum ex deductis per *Bald. in auth. litigoſa numer. 2. C. de litigioſis*, tamen in progreſſu cauſæ produxit literas Apoſtolicas, & allegauit ſe poſſidere, proptereà non eſſe locum petitioni factæ per partem aduerſam, quæ oppoſuit, literas præfatas fuiſſe ſubreptitias, ex multis. Vnde negari non poteſt, quin lis inter ipſos penderet
4 ex alleg. per *Aſin. in prax. §. 17 cap. 1. nu. 7.* * Et quòd hæc lis eſſet ſuper titulo beneficij, cùm vterque prætenderet, beneficium eſſe ſuum *gloſ. in Clem. diſpendioſam in verbo beneficijs*; ibi, *ſi verò agatur de iud. ce, vbi Card. numer. 16. Vital. Imol. & alij de iudic. Bald. in*
5 *dicta auth. litigioſa numer. 1. C de litig.* * Et hæc prætenſio Franciſci non poterat dici calumnioſa, itaut hæc lis non eſſet habenda ad hunc effectum in conſideratione, vt per *Lanc. de attent. in præf. n. 601. in verſ. 8. & vlt. limitatur* cùm cauſa poſteà diù fuerit in Rota agitata, & valdè dubitatum de hoc iure patronatus, vt patet ex deciſionibus factis.
6 Neq; obſtat, quòd ſententia fuit in partibus lata tantum ad fauorem fiſci, quia nihilominùs patronus, & præſentatus fuerunt proſequuti etiam iudicium contra Franciſcum Priami, narrando in commiſſione, quòd ſententia fuerat lata, forſan etiam ad ſui fauorem, & obtinuerunt, illum citari ad dicendum contra commiſſionem, & ſemper iudicium cum ipſo etiam fuit agitatum. Vnde non eſt quærendum, an ex dicta prolatione ſententiæ tantùm contra fiſcum potuerit dici

lis

lis extincta reſpectu Franciſci, cùm poſtmo-
7 dùm iudicium ſemper contra dictum Franciſ-
cum fuerit agitatum.

An autem beneficium ſit debitum Franciſco, & an ei ſuffragetur ſubrogatio obtenta, non eſt præſentis inſpectionis.

ROMANA DOMVS, ET CENSVS.

Ven. 4. Iulij 1608.

ARGVMENTVM.

Statutum Vrbis lib. 1. cap. 174. habet locum inter ciues, incolas, ex diſtrictuales. Cetera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Duæ ſententiæ conformes inter ciues, & incolas,* ex ſtatuto Vrbis cap. 178. lib. 1. *faciunt rem iudicatam.*

2 *Statutum de duabus conformibus ſeruatur in Rota.*

3 *Sententiæ conformes in aliquo debent in eo exequi, licèt in alia re ſint difformes.*

4 *Incolatus probatur ex eo quòd quis talem ſe vocat.*

5 *Sententia confirmatur, quando conſtat de iuſtitia, licèt deducatur nullitas, quæ tamen ſit intricata.*

DECISIO CCCCXXVII.

DOmini reſoluerunt, conſtare de re iudicata, & propterea eſſe locum exequutioni, iuxta *tex. in l. 2. & l. ſi vt proponis & leg. exequutorem C. de exequut. rei iudic. l. 1. ff. de re iudic.* Niſi tamen obſtet intereſſe Vrſolinæ, &
1 Philipi, de quo erit particulariter agendum. *
Fuerunt enim inter ciues, & incolas latæ duæ
ſententiæ Rotales conformes, quæ vigore
ſtatuti Vrbis capit. 178. *lib.* 1. habent vim rei
2 iudicatæ. * Quòd ſtatutum, omiſſa quæſtio-
ne, ſi ſimpliciter ſumatur, ac cenſeri debeat
ordinatorium, vel deciſorium, ſatis eſt, quòd
cùm in eo diſponatur, vt debeat ſeruari in
omnibus Curijs inter ciues, incolas, & di-
ſtrictuales Vrbis, debeant quoq; ſeruari apud
nos, vt aliàs etiam ponderauit *Rota in cauſa
Romana hæreditatis de Comitibus* 21. *Iunij* 1557.
coram S. M. Clemente VIII. Et quòd ſenten-
tiæ ſint conformes, & iudicium pendeat inter
ciues, & incolas, dubitari non poteſt. Nam
reſpectu primi hoc patet ex lectura ſententia-
rum, quarum ſecunda, & ſi diſcordet à pri-
ma quoàd condemnationē fructuum, qui per-
3 cipi potuerunt, * ſatis eſt, quòd in alijs con-
ueniant, itaut poſſint exequi in ea parte in
qua ſunt conformes *Conar. practic. quæſtion.
cap.* 25. *num.* 6. *verſ.* 11. *Afflict. deciſ.* 362. *in
fine Surd. conſ.* 102. *numer.* 11. Reſpectu verò
4 ſecundi, * cùm Laurentius vocauerit ſe inco-
lam Vrbis, & eius filij vocent ſe Romanos,
ſatis in eorum præiudicium probatur incola-
tus, & ciuilitas *Alexand. conſ.* 150. *num.* 1.
& 2. lib. 2.

Non releuat reſtitutio in integrum, quia
fuit præfixus terminus ad docendum de cauſis
reſtitutionis, & in termino nihil fuit doctum.
Et licèt hodie deducatur nullitas primæ ſen-
5 tentiæ, tamen non obſtat, quia Rota habuit
negocium pro intrigato quoàd ea, quæ de-
ducebantur circa proceſſum agitatum per
contradictas contra Dominicum. Et ideo
proceſſit ad confirmationem, ſtante iuſtitia
ſententiæ, prout paſſim fieri conſueuit, vt in
cauſa *Artanen. beneficij* 26 *Februarij* 1567. *coram Gropperio*, & in cauſa *Interamnen. bonorum.* 14. *Nouembris coram D. Ludouiſio.*

VERCELLEN. ARCHIPRESBYTERATVS.

Ven. 4. *Iulij* 1608.

ARGVMENTVM

Agitur de iuſtificatione gratiæ nempe de vacatione per obitum certæ perſonæ, quod Archipresbyteratus non ſit prima Dignitas, & quod vna cum Canonicatu poſſit retineri ſine diſpenſatione.

SVMMARIVM.

1 *Obitus probatur ex fide parochi.*

2 *Clericatus, & doctoratus probatur per teſtes de publica voce, & fama.*

3 *Reſeruatio penſionis probatur ex literis reſeruationis.*

4 *Valor beneficij probatur per teſtes.*

5 *Poſita in litteris, quæ non ſunt poſita in ſupplicatione, non egent iuſtificatione.*

6 *Exequutor cum clauſula* Quatenus per diligentem examinationem idoneum repereris *poteſt procedere ad examen abſque citatione partis.*

DECISIO CCCCXXVIII.

POſtquàm per binas *deciſiones* fuit reſolutum,
gratias D. Marci Antonij eſſe iuſtificatas
quoàd reſeruationem, dubitaui, an quoque
eſſent iuſtificatæ quoàd reliqua. Et Rota,
omiſſo quòd particulariter videatur de valo-
re, cenſuit affirmatiuè reſpondendum. Nam
quod Archipresbyteratus, & Canonicatus va-
cauerint per obitum Octauij, benè probant
teſtes *iuxta* 13. in *Summario nu.* 7. quia etiam
probant *ſuper tertio*, quòd Archipresbyteratus
non eſt prima Dignitas poſt Pontificalem, &
quòd vna cum Canonicatu ſolet retineri ſine
1 diſpenſatione Apoſtolica. * Obitus verò in
menſe Septembris probatur ex fide Curati, vt
in *Summario numer.* 3. & deponunt teſtes in
Summario num. 4. cùm alias ſufficerent leuio-
res probationes, cùm non agatur de proban-
do obitu in menſe ad effectum reſeruationis,
iuxta

Digitized by Google

iuxta *deciſionem Put.* 266. *lib.* 3. pluriès cano-
nizatam ; * Clericatum verò, nec non & Do-
ctoratum probant teſtes in *Summario num.* 5.
ad quæ probanda ſufficiunt teſtes de publica
voce, & fama, vt per *Veral. deciſ.* 277. *part.* 1.
Quòd autem Archipresbyteratus habeat cu-
ram animarum, prout fuit ſuppletum narrari
in gratia *perinde valere*, probant teſtes in
Summario nu. 10. Quia etiam in *Summario n.* 11.
benè probant reſeruationem penſionis, prout
3 fuit narrata in eadem gratia *perinde valere*, * &
4 de ea etiam conſtat ex literis reſeruationis. *
Et in *Summario num.* 15. probant valorem ob-
tentorum, ad quod probandum ſufficit qua-
lis probatio, & minor quàm ſemiplena, pro-
ut ſeruat Rota. Et denique intruſio, de qua
habetur mentio in primis literis, & in gratia
5 *perinde valere*, * cùm non legatur in ſupplica-
tionibus, ſed tantùm in literis, non æget iu-
ſtificatione, quia in illis apponitur ad euitan-
dam ſolutionem annatæ, donec impetrans
poſſeſſionem poſſit conſequi, vt fuit dictum
in cauſâ *Legionen. præſtimoniorum* 5. *Iulij* 1593.
coram Reuerendiſſimo Pacen. & in cauſa *Cala-
gurītana beneficij de Arriola* 26. *Iunij* 1595. *co-
ram bon. mem. Gypſio.* Et poſtremò commiſſio
data exequutori, ſcilicet *quatenus per diligen-
tem examinationem M. Antonij ad id idoneum eſſe
repereris*, fuit adimpleta, cùm fuit examina-
tus, & idoneus repertus, vt in fide, quæ habe-
6 tur *num.* 6.* Ad quòd examen potuit proce-
dere exequutor abſque citatione partis, vt poſt
Innoc. dicit *Felyn. in capit. final. numer.* 36. *de
præſumpt.*

ROMANA LIQVIDATIONIS FRV-CTVVM.

Merc. 19. *Nouembris* 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Ex reuolutione regiſtri probatur ſententiæ vali-
ditas, vel nullitas.*
2 *Fructus officiorum liquidari poſſunt ex libris de-
poſitarij officiorum.*

DECISIO CCCCXXIX.

DOmini dixerunt ſententiam Rotalem li-
quidatoriam fructuum eſſe confirmandam;
1 cum ſit valida, & iuſta. * Ex reuolutione e-
nim regiſtri apparet, interueniſſe omnia, quæ
requiruntur ad validitatem ſententiæ, qui eſt
modus probandi eius validitatem vel inuali-
ditatem *Gem. conſ.* 57. *num.* 1. *Alexand. conſ.*
186. *num.* 15. *lib.* 2. Iuſtitia etiam eſt mani-
ſta, quia cum liquidet fructus officij ſcripto-
riæ Breuis in ducatis de Camera nouis 43. 9.
& ſeutis 15. monetæ, à prima die menſis Au-
guſti anni 1601. vſque, & per totum men-
ſem Septembris anni 1605. prout pars fue-
rat condemnata, apparet huiuſmodi liqui-
2 dationem ritè, & rectè factam, * cum fue-
rit deſumpta ex libris D. Roberti Primi, qui
eſt depoſitarius officialium ſcriptorum Bre-
uium, qui non eſt præſumendus voluiſſe in ſui
præiudicium adnotare maiorem ſummam,
quàm officia redderent, ſtante maximè le-
galitate perſonæ, & propterea dictis partitis
eſt ſtandum iuxta notata per *Ioan. de Anan.
in conſ.* 35 *num.* 2.

CAESENATEN. BONORVM.

Lunæ 24. *Nouembris* 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Promiſſio dotis in genere probari poteſt ex con-
iecturis.*
2 *Quantitas dotis incerta taxari debet à iudice,
cuius arbitrio ſtatur, etiamſi arbitretur, totum
patrimonium eſſe dandum in dotem.*

DECISIO CCCCXXX.

CVm bona, quæ obuenerunt in portione Lu-
douicæ, non excedant valorem ſcutorum
596. ſi conſtat de promiſſione dotis in gene-
1 re, * quod admittebant Domini poſſe pro-
bari ex coniecturis ex ponderatis per *Surd.
in conſ.* 94. *num.* 18. *lib.* 1. de quo erit par-
2 ticulariter agendum, * cum hoc caſu quan-
titas debeat taxari arbitrio iudicis *Bald.
conſ.* 102. *in* 1. *col. lect. poſt med. verſ.* 2. *caſu
vol.* 4. *in fin. num.* 8. *C. de ſent. quæ ſin. cert.
quant. Ias. in rubr. ff. ſol. matr. num.* 2. cum
alijs per *Surd. d. conſ.* 94. *num.* 31. Domini
arbitrati ſunt, quòd omnia prædicta bona
conſtituant dotem, quia attenta qualitate
perſonarum, vt deponunt teſtes, vir tanta
dote dignus erat. Quod etiam comprobatur,
ex quo alia ſoror dedit ſuam portionem a-
ſcendentem ad ſimilem ſummam in dotem
viro. Vnde rectum eſt arbitrium, quod præ-
dicta bona conſtituant dotem etiam quod
abſorbeant totum patrimonium Ludouicæ
Bart. in l. ſi conſtante num. 78. *ff. ſolut. matr.
Bald. in d. l. fin. d. num.* 8. *& in l. nulla n.* 7.
*verſ. ſi autem de dote C. de iure dot. & latè Surd.
vbi ſuprà num.* 29.

PADERBONEN. CANONICATVS.

Vener. 28. *Nouembris* 1608.

ARGVMENTVM.

Ordinariè, non executiuè eſt proceden-
dum, quando agitur inter Prouiſum

Digitized by Google

ab ordinario, & poſſeſſionem & inter prouiſum Apoſtolicum. Cetera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium conceſſum ſimpliciter iudici non debet lædere ius partis.*

2 *Prouiſus ab Ordinario, & poſſidens eſt legitimus contradictor contra prouiſum Apoſtolicum gratioſè ſubrogatum, itaut agendum ſit ordinariè, non exequutiuè, & numer. 4.*

3 *Exequutio litterarum Apoſtolicarum regulatur eiſdem terminis, quibus* l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll.

5 *Subrogatio gratioſa non prodeſt, niſi quando beneficium eſt litigoſum, ad effectum procedendi exequutiuè contra prouiſum ab Ordinario, & poſſeſſorem.*

6 *Rota de ſtilo concedit inhibitiones aſſerto procuratori etiam parte opponente, dummodo intra duos menſes docuerit de mandato.*

7 *Ante exequutam citationem non dicitur lis introducta, ad effectum, quod beneficium efficiatur litigioſum.*

DECISIO CCCCXXXI.

DOmini reſoluerunt, intrare arbitrium ad effectum ſuperſedendi in exequutione literarum Apoſtolicarum, & ad effectum il-
1 las exequendi, * quia cùm arbitrium conceſſum ſit ſimpliciter iudici non debet ledere ius partis *Bald. in conſ. 217. circa finem verſ. vnde ſciendum eſt lib. 4.* Et propterea cum D. Theodorus ſit in poſſeſſione collationis ſibi factæ à Canonico Turnario, eſt legitimus
2 contradictor, * & contra eum non poteſt procedi exequutiuè, ſed ordinariè eſt agendum, & ille obtinere debet, qui potiora iura habet, vel probauerit *Bart. l. final. nu. 21. verſ. aut comparet aliquis* qui dicit poſſidere, *C. de edict. d. Ad. tol. Dec. ibidem nu. 41. Roland. conſ. 78. num. 5. & 27. lib. 3.* qui licèt
3 loquatur in terminis *l. fin.* * Tamen eadem eſt ratio in noſtris terminis *Mohed. deciſ. 13. ant. fin. vt lit. ped.* & in his terminis fuit reſolutum *coram me in cauſa Celſonen. Canonicatus 1. Iunij 1607. & alias ſæpius.*

Neque obſtat, quod D. Theodorus habeat
4 titulum à Canonico Turnario, D. verò Gulielmus habeat titulum à Papa, & ſubrogationem gratioſam, quia nihilominus D. Theodorus eſt legitimus contradictor ad effectum impediendi proceſſum exequutiuum, iuxta notata in *capitulo ſi à ſede de praben. lib. 6.* Et fuit reſolutum in cauſa *Elerien. beneficij Sancti Saluatoris 16. Nouembris 1602. coram Reuerendiſſimo D meo Decano.* Et quoad ſubrogationem gratioſam quicquid dicendum eſſet ſi ſubrogatio gratioſa in caſu iſto intraret, in hoc caſu non eſt habenda ratio
5 dictæ ſubrogationis, * cum non proſit, niſi quando beneficium eſt litigoſum *Vital. in Clē. 1. num. 41. verſ. & ratio vt lit. pend.* vel alias reſeruatum, vel effectum, prout Rota ſeruat. Nam licèt prætendatur adfuiſſe litem, tamen ea non probatur, cùm non conſtet de mandato expreſſo, aut tacito illius, qui commiſſionem impetrauit; Et licet obtinuerit etiam inhibitionem cum promiſſione de rato, ex hoc magis arguitur, quod non conſtet de
6 mandato, * quia de ſtylo Rotæ inhibitiones ſolent concedi aſſerto procuratori, etiam parte opponente, dummodo intra duos menſes docuerit de mandato vt per *Verall. deciſ.*
7 *386. lib. 1. in manuſ.* * Vltra quod ante exequutam citationem non dicitur lis introducta ad effectum, quod beneficium efficiatur litigoſum, vt per *Achil. deciſ. 10. de reſcr. Vital. in clem. 1. num. 24. & 25. vt lit. pend.*

Denique non officit, quòd Papa voluit concurrere cum Ordinario, quod potuit facere ex latè deductis in cauſa *Meten. Canonicatus 8. Nouembris 1577. coram bon. mem. de Rubeis*, quia de his agendum erit in iudicio ordinario. Satis enim eſt, quod in hoc caſu non poſſit procedi exequutiuè, cum D. Theodorus ſit legitimus contradictor.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE MARGANIS.

Ven. 28. Nouembris. 1608.

ARGVMENTVM.

Cenſus impoſitio ſuper re fideicommiſſaria ſuſtinetur pro legitima, & Trebellianica.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus impoſitio ſuper re fideicommiſſaria eſt valida pro quantitate legitimæ, & Trebellianicæ.*

2 *Res fideicommiſſaria, ſuper qua cenſus eſt impoſitus pro quantitate legitimæ, & Trebellianicæ, reſoluto cenſu reſtituitur fideicommiſſo, ſi cenſus ſuper alia re ſubiecta fideicommiſſo imponatur.*

3 *Aſſerenti in ſui fauorem non creditur, niſi concurrant coniecturæ, vel veriſimilitudo.*

DECISIO CCCCXXXII.

PRæſuppoſito inter alia, quòd Stephanus, & Baptiſta de Marganis ante annum 1554. conſumpſerint legitimam, & Trebellianicam ipſis debitam in bonis Iacobi patris, Dubitaui, an cenſus impoſitus per dictos Stephanum, & Baptiſtam de dicto anno 1554. ad fauorem Ioannis à Porta ſuper caſali Criognolæ ſuppoſito fideicommiſſo eſſet validus, vel nullus. Et Rota cenſuit, eſſe validum, quia Ioannes prius emerat certam domunculam in Regione

Tranſtyberim à dictis Stephano, & Baptiſta,
pretio ſcut. 400. quam cùm repererit eſſe
cenſu grauatam, egit pro conſequutione pre-
tij, & obtinuit, & cùm Domini Margani non
haberent. vnde ſoluerent, impoſuerunt cen-
ſum ſuper dicto Caſali, & illum vendiderunt
Ioanni pro dictis ſcutis 400. * Vnde cùm
1 venditio domus fuiſſet valida, quia tunc non
erat conſumpta legitima, & Trebellianica, &
propterea in eas veniat computanda *Aret. conſ.
18. & 19. Ruin. conſ. 135. num. 11. lib. 3.* ſe-
quitur, quòd mediante iſta reſtitutione pre-
tij, venditio fuerit reſoluta, & domus fuerit
reſtituta fidecommiſſo, * & cenſus impoſitus
2 cenſetur ſubrogatus in locum dictæ domus per
prius alienatæ iuxta notata per *Card. Mant.
de coniect. vlt. vol. lib. 7. tit. 8. nu. 28.* & benè
facit tex. *in leg. ſi donante 37. §. ſi dominus, &
ibi gloſſ. ff. de donat. inter vir. & vx. & not. per
Oldr. conſ. 224. num. 23. verſ. ad hoc quia,* &
per *Grat. in conſ. 123. numero 8. & ſeqq. lib. 1.*
Neque eſt verum, quòd non conſtat de alie-
natione domus facta ad fauorem Ioannis à
Porta, * & non creditur aſſertioni Stephani,
3 & Baptiſtæ grauatorum *l. qui teſtamentum ff.
de probat. Creſc. dec. 3. n. 6. de conſt.* quia hæc pro-
cederent ſi allegaretur nuda cōfeſſio, & ita lo-
quitur *tex. in d. l. qui teſtamentū.* Sed concurrunt
in caſu iſto coniecturæ, quia cùm retrouenditio
fuerit facta, ex quo non erat libera, prout
fuerat promiſſum, ſed cenſu onerata, verè
conſtat de impoſitione huius cenſus, vt habe-
tur in præſuppoſitis. Et ſic, cùm conſtet de
iſto primordio veritatis, oritur maxima co-
niectura, quòd confeſſio ſit vera, vt per *Alex.
conſ. 18. per totum librum tertium,* qui ita limi-
tat diſpoſitionem dicti *text. in l. qui teſtamen-
tum Dec. conſ. 96. n. 3. verſ. primo principaliter,*
vbi inquit, ſufficere in terminis *d. l. qui teſta-
mentum,* quòd confeſſio ſit veriſimilis, prout
in caſu iſto, quia non poteſt allegari ratio,
ad quid hæc confeſſio fuerit facta, cùm cer-
tum eſſet, quòd in reſtitutione erat habenda
ratio omnium alienationum, vt videretur, an
aliquid vltra debitas detractiones fuerit alie-
natum.

Præſens deciſio fuit reuocata die 18. Iunij 1610.

ROMANA RESCISSIONIS CONTRACTVS.

Lunæ 1. Decembris 1608.

ARGVMENTVM.

Mulièr an tam pro dote, quam pro augu-
mento illius poſſit ſe obligare non ob-
ſtante ſtatuto requirente certas ſolem-
nitates in alienatione.

SVMMARIVM.

1 Statutum Vrbis cap. 151. lib. 1. *de contractibus
ſine certa ſolemnitate non valituris, non habet
locum quando mulier ſe obligat pro dote, vel
pro augmento dotis num. 2.*

3 *Habet tamen locum in augmento dotis, quod fit
à perſona, quæ non tenetur dotare, & prohibe-
tur donare.*

4 *Proximioribus impeditis, aut interuenire nolen-
tibus, cum decreto iudicis poteſt celebrari con-
tractus, & proximiores dicuntur impediti, qui
commodè eodem die interuenire non poſſunt.*

5 *Donatio cum onere alendi non eget inſinuatione.*

6 Statutum Vrbis capit. 150. lib. 1. *procedit in
donationibus, quæ de iure inſinuationem requi-
runt.*

7 *Donatio reciproca, aut ob cauſam non requirit
inſinuationem.*

DECISIO CCCCXXXIII.

Licet Domini admittant concluſionem,
quod *ſtatutum Vrbis cap. 151. lib. 1. de
1 contr. ſine cert. ſolem. non valituris* non habeat
locum, quando mulier obligat ſe pro dote,
vt per *Lamb. de contr. gloſ. 21. num. 2. & 4.
& ſeq. Put. dec. 160. lib. 3. Capit. deciſ. 199. par. 3.*
& fuit reſolutū in cauſa *Romana dotis 29. May
1602. corā R. P. D. meo Ortembergo* & alias ſæpi-
us. * Et quod idem dicendum ſit de augu-
2 mento dotis, vt per *Gabr. conſ. 10. num. 6.
lib. 1.* * Tamen placebat etiam, quod hæc
3 non habeant locum, quando augmentum
dotis fit à perſona, quæ non tenetur dotare,
& prohibetur donare, quia tunc augmentum
præſumitur factum ad defraudandum ſtatu-
tum, vt benè conſiderat in terminis ſtatuti
Vrbis *Gabr. d. loco.* Et propterea cùm in caſu
iſto mulier, quæ poſt contractum matrimo-
nium fecit augmentum dotis, non teneretur
dotare, & prohibeatur donare, ideo dictum
augmentum præſumitur factum ad defraudan-
dum ſtatutum. Sed videbatur ceſſare omni
difficultas, quia etiam ſi hæc fuerit donatio,
nihilominùs interuenerunt in ea ſolemnitates
requiſitæ in dicto *cap. 151.* quia fuit facta in-
teruenientе curatore cum decreto iudicis, *
qui proximioribus impeditis, aut interuenire
nolentibus, potuit celebrare contractum
*Rom. conſ. 30. nu. 1. in fine Abb. conſ. 65. n. 2.
poſt med. verſic. & facit quod in ſimilibus ter-
minis,* vbi de communi teſtatur *par. 2.* et fuit
reſolutum in cauſa *Firmana reſtitutionis dotis
23. Iuny 1603. coram R. P. D. meo Decano.*

Neque releuat, quòd Martha donatrix ha-
4 beret conſanguineos, quia non probatur,
quòd eadem die donationis eſſent in Vrbe,
& quòd commodè interuenire potuiſſent iux-
ta not. per *Bart. in l. ſi tertius num. 5. & 6. ff.
de aq. plu. arc. Pariſ. conſ. 56. num. 35. lib. 1.*
Et meliùs ad propoſitum *Bal. in leg. in coniun-
ctione propè fin. num. 4. C. de nupt.* et in ter-
minis ſtat etiam *deciſio Guidob. 97. incip. in caſu
ſtatuti* et fuit reſolutum in dicta cauſa *Fir-
mana reſtitutionis dotis coram R. P. D. meo De-
cano.*

Neque etiam releuat, quòd iſta donatio
non fuit intimata iuxta præſcriptum *ſtatuti,
in cap. 150. lib. 1.* quia dixerunt Domini, quod

cum

cum fuerit donatio cum onere alendi, & ſol-
uendi ſcuta 15. annua, nec non ſcuta 10. poſt
5 obitum donatricis, non æget inſinuatione, *
quia ſtatutum loquitur in donatione, quæ de
6 iure inſinuationem requirit, * qualis non eſt
donatio reciproca, ſeu viciſſitudinaria, aut
ob cauſam, vt per *Clar. in §. donatio queſt. 16. verſ. ſed numquid Tiraq. in l. ſi vnquam, in vlt. donatione largitus nu. 127. Aret. conſ. 17. n. 9. Gabr. de donat. concluſ. 1. num. 60. 65. & 69.* & in terminis, quòd ſi donatio fiat vt donans
alatur, & propterea quòd iſta donatio, cùm
7 non ſit ſimplex, ſed ob cauſam, non requirat
inſinuationem, dicit poſt alios *Surd. de alim. tit. 8. priuil. 27. numer. 4.* & ſæpè dixit *Rota* vt in cauſa *Romana Viridarij 23. Februarij* 1590 *coram bon. mem. Orano*.

Et ita concluſum pro validitate contractus, reſeruato tamen vt videatur, an donacio facta per Mariham ſit exceſſiua, ita vt in exceſſu requireretur inſinuatio, vt per *Alex. conſ. 21. num. 4. lib. 3. Gabr. vb ſupr. nu. 68.* vbi alios allegat, & huiuſmodi donationi obſtet defectus ſubſcriptionis iuxta diſpoſitionem *ſtatuti in cap. 149. lib. 1. de donat. int. vir. & vx. & cauſ. mortis*.

Præſens deciſio fuit renocata infra dec. 479.

ROMANA MOLENDINI.

Ven. 12. *Nouembris* 1608.

ARGVMENTVM.

Cauſa criminalis quando dicatur præiudicialis ciuili

SVMMARIVM.

1 *Quando plures actiones oriuntur ex diuerſis factis, poſſunt ſimul, & ſemel intentari, ſiue ſint omnes criminales, ſiue ciuiles, ſiue mixtæ.*

2 *Paritas in iudicijs eſt ſeruanda.*

3 *Cauſa criminalis præiudicialis ciuili non impedit quominùs peti poſſit manutentio in ciuili lite pendente.*

4 *Iudicio poſſeſſorio, & petitorio ſimul pendente, coram eodem Iudice, de poſſeſſorio priùs poteſt cognoſci, ſi de eo priùs liquet.*

DECISIO CCCCXXXIV.

DOmini dixerunt in caſu, de quo agitur, cauſam criminalem non eſſe præiudicialem ciuili, itaut in ciuili ſuperſedendum ſit, donec terminetur criminalis, quia Hercules mouit iudicium ciuile de anno 1603. pro conſequutione ſui crediti, & vigore mandati ad eius fauorem relaxati cæpit poſſeſſionem molendini 3. Ianuarij 1604. Vnde licèt 10. Maij eiuſdem anni 1604. Octauianus introduxerit iudicium criminale, querelando contra eum, tanquam vſurarium, in quo iudicio criminali, dato quod potuiſſet contineri etiam iu-

Pars I.

dicium ſpolij, quod prætendebat Octauianus vigore dicti mandati relaxari ad fauorem Herculis; tamen Octauianus potuit deducere principaliter eundem articulum ſpolij in alio iudicio *l. ſed in ante ff. de except. Natt. conſ. 137. in fine iuncto n. 25. lib. 1.* prout introduxit de anno 1605. & obtinuit contra Herculem.
1 *Nam quando plures actiones oriuntur ex di-
uerſis factis, poſſunt ſimul, & ſemel intentari
omnes criminales, ſiue ciuiles, ſiue mixtę ex al-
legatis per *Natt. dicto conſ. 137. n. 4 Surd. conſ. 139. n. 6. lib. 1.* Vnde cùm Hercules appellauerit à decreto obtento per Maſcarinum in iudicio ſpolij principaliter intentato; & cauſam introduxerit in Rota nõ poteſt impedire Hercules quominus petat manutentionem in Rota quia Octauianus ipſe diuiſit iudicium, quæ diuiſio ita prodeſſe debet Herculi, ſicut profuit
2 Octauiano, * quia paritas in iudicijs eſt ſer-
uanda *cap. non licet & cap. in iudicijs de reg. iur.* cum concord. per *gloſ. vtrobique alleg.*

Nec eſt verum, quod ex eo cauſa crimi-
3 nalis eſt præiudicialis ciuili ex quo pronun-
ciato, quod contractus ſit vſurarius non erit amplius agendum de poſſeſſione, quia hoc eſt verum lite finita, ſed durante lite, cùm Hercules intentet iudicium retinendę, non eſt impediendus, quod pendente iudicio criminali non petat manutentionem, quia circa hoc petitorium criminale non præiudicat poſſeſſorio retinendæ ciuili, quod durat ſolum quantum ipſa lis. Et ideo ſententia ferenda non poteſt præiudicare
4 huic poſſeſſorio durante lite, * & propterea
ſicuti petere poſſet manutentionem, ſi vtrumque iudicium petitorium, & poſſeſſorium penderet coram latrunculatore, quia de poſſeſſorio prius poteſt cognoſcere, niſi de eo prius liqueret ex allegatis per *Contard. de mom. poſſeſſ. in ſecunda limitatione ratione mixturæ §. 5. num. 26.* ita & cum Octauianus ſeparauerit huiuſmodi iudicia, dicendum eſt, cauſam criminalem non eſſe præiudicialem ciuili, itaut in Rota non poſſit cognoſci, an Hercules ſit manutenendus.

BONONIEN. DE PEPVLIS.

Ven. 12. *Nouembris* 1608.

ARGVMENTVM

Fratres, qui ad fauorem alterius fratris abſentis ſe obligarunt *à comprare di commune vno credito di ſcudi* 150. *l'anno* poſſunt conueniri diſtinctè, & particulariter ſinguli ad faciendum inueſtimentum.

SVMMARIVM.

1 *Non poteſt quis alteri ſtipulari, etiamſi verba obligatiua proferantur in perſonam ſtipulãtis, exequutiua verò in tertium, niſi ſtipulantis interſit quo caſu ipſi ſtipulanti ius acquiritur, & tertius*

 non

non poteſt agere abſque ceſſione nu. 2.

3 *Stipulatio fauore dotis ad fauorẽ tertij eſt valida Item ad fauorem pauperis non alienantis, nu. 4.*

5 *Diſpoſitio imperſonaliter concepta in ſtipulatione refertur ad ſtipulantem.*

6 *In ſtipulatione facta ad fauorem tertij, vt tertio ius quæratur non eſt opus ceſſione.*

7 *Stante ſtatuto diſponente, quod ex ſtipulatione alteri facta ius quæratur ad effectum agendi ceſſio non eſt neceſſaria.*

DECISIO CCCCXXXV.

NObiles fratres de Pepulis conuenerunt, quod ſolueretur certum quid annuum illi, qui curam educationis Comitis Aloyſij haberet, & poſtquam perueneriт ad 20. ſuæ ætatis annum, ceſſaret prædicta ſolutio, & ſubditur *Et li detti Signori Fratelli l' habbino à comprare di commune vn credito di ſcudi 150. l' anno, & per ſino che ſe li comprara ciaſcheduno l' habbia da reſpondere, e pagare ſcudi 50. d' oro* Et quoad hæc omnia interuenit ſtipulatio inter ipſos fratres. Hoc ſtante dubitaui, An Comes Aloyſius poſſet cogere vnum ex fratribus ad faciendum dictum inueſtimentum pro portione ſua in caſu, & ad effectum de quo agitur, qui eſt, vt ſententiæ de partibus ſuper hoc ad fauorem Comitis latæ ſint iuſte itaut ſit locus *ſtatuto de duabus conformibus*, quia Rota non ſequitur ſententias aliorum tribunalium, niſi docto de iuſtitia. Et Rota cenſuit Comitem Aloyſium potuiſſe petere inueſtimentum, ſtante dicta ſtipulatione, ex qua ſi-
1 bi fuit ius quæſitum. * Nam licèt quis alteri non poſſit ſtipulari *l. ſtipulatio iſta §. alteri ff.*
2 *verb. oblig. l. ſi quis alij inſt. de inutil. ſtipul.* * Et hoc etiam procedit, quando verba obligatoria proferuntur in perſonam ſtipulantis, exequutiua verò in tertium, vt *promittis mihi ſoluere Titio decem.* Niſi tamen ſtipulantis interſit, quo caſu ipſi ſtipulanti ius acquiritur & tertius non poteſt agere abſque ceſſione, vt per *Bald.* contra *Bart. in l. ſtipulatio iſta §. ſi ſtipuler per totum & ibi Angel. in §. ſi quis inſulam, & Iaſ. in dicto §. ſi ſtipuler nu. 10. ante fin.* vbi de communi teſtatur *Rom. conſ. 441. in princ. Caſtr. conſ. 171. num. 2. col. 2. ante fin. verſic. cum tamen de iure communi lib. 2.*

Tamen dixerunt Domini, hanc concluſionem multis modis limitari, vt per *Bart. in in dicto §. ſi ſtipuler & per Iaſ. ibidem num. 11. & ſeqq. Cum. & alios* Et præſertim quando
3 promiſſio eſt facta fauore dotis, * quia tunc ſtipulatio ſuſtinetur ad fauorem tertij, alio ſtipulante ex latè congeſtis per *Surd. de alim.*
4 *tit. 8. qu. 73. nu. 8.* vbi ſubdit, * quod idem dicendum eſt de alimentis pauperibus, quæ gaudent eodem fauore dotis ex deductis per eundem *Surd. loco præcitato.* Et propterea cum ſtipulatio fuerit facta pro alimentis Comitis Aloyſij, qui tunc nihil habebat; quod probatur, quia eſt promiſſio annua, quæ non excedit quantitatem alimentorum *Surd. de aliment. tit. 2. quæſt. 12. num. 5. vſque ad finem.*

Quod etiam ſuadetur, quia voluerunt promiſſionem annuam intrare in locum educationis particularis iuxta notata per *Surd. vbi ſupra quæſt. 13. num. 8.* Vnde ſequitur, quod cum iſta ſtipulatio ſit pro alimentis, etiam quod ſit facta per alium ad fauorem ipſius Comitis Aloyſij, ſit valida. Et ſatis etiam probatur ſtipulatio quia adeſt in clauſulis generalibus *quoad omnia & ſingula contenta in diuiſione*, quæ licet verba obligatiua debeant intelligi imperſonaliter prout ſunt verba *che li detti Fra-*
5 *telli l' habbino à comprare* *; tamen hoc non refert, quia ad validitatem actus verba debent referri ad ſtipulatorem, vt per *Iaſ. in d. l. ſtipulat. iſta §. ſi ſtipuler nu. 10. in fin. ff. de verb. obl.* Et propterea in hoc caſu non eſt agen-
6 dum de ceſſione, * quia cum ſtipulatio fuerit facta, non vt ſtipulanti quæratur, ſed Comiti Aloyſio, ceſſio non erat neceſſaria, vt eleganter per *Cum.* qui benè diſtinguit hanc materiam in dicto *§. ſi ſtipuler num. 8. verſ. vnde*
7 *dico.* * Sed quatenus de iure ceſſio fuiſſet neceſſaria, in hoc caſu non requireretur, ſtante *ſtatuto Bononiæ* diſponente, quod ex ſtipulatione alteri facta agi poſſit, vt notat *Iaſ. in dicto §. ſi ſtipuler numer. 29. & ibi apoſtil. dat. concord.*

Neque eſt verum, quod iſta promiſſio videatur indiuidua, & ideo non poterat agi contra vnum ex fratribus pro portione ſua, quia vltra deducta in alia *deciſione*, ſatis materia fuit diuidua, ex quo fuit actum de emẽdo credito in ipſa diuiſione. Et ſic videtur dicendum, ſatis conſtare, mentem contrahentium fuiſſe, vt quilibet teneatur pro portione ſua.

Aliis obiectis videtur ſatisfactum in prima *deciſione*.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Lunæ 15. Decembris 1608.

ARGVMENTVM.

Agitur de probanda obſeruantia teſtamenti pro excluſione fideicommiſſi.

SVMMARIVM.

1 *Obſeruantia ſubſequuta non æquiuoca declarat actum antecedentem.*

2 *Hæres non poteſt venire contra factum defuncti niſi repudiet hæreditatem.*

3 *In diuiſione hæreditatis poſſunt vni aſſignari bona ſubiecta fideicommiſſo, alteri bona libera, niſi reclamat.*

4 *Enunciatiua antiqua vnica non probat.*

5 *Tranſactio facta propter timorem litis eſt valida.*

6 *Tranſactio operatur, vt promiſſum illius vigore ſit debitum, etiam quod verè non ſit.*

7 *Verba ſunt intelligenda ſecundum ſubiectam materiam.*

Clau-

Digitized by Google

8 *Clauſula* ſaluo iure *eſt iurium præſeruatiua.*
9 *Fundans ſe in obſeruantia oſtendere debet actus obſeruantiæ habuiſſe effectum ſcientibus illis, & non reclamantibus, in quorum præiudicium agebatur.*
10 *Confeſſio pro exoneratione conſcientiæ multum operatur.*
11 *Obſeruantia valida non poteſt induci cum mala fide.*
12 *Non poteſt agere ſpolio, qui facto proprio cecidit à poſſeſſione.*

DECISIO CCCCXXXVI.

POſt reſolutiones factas, quod conſtabat de
fideicommiſſo ad fauorem deſcendentium
Petrucij, quia pars aſſerebat obſeruantiam
eſſe in contrarium, & ex ea prætendebat
1 declarari teſtamentum iuxta *not. per Aym.
conſ.* 101. *num.* 3. *Menoch. conſ.* 349. *num.* 15.
lib. 4. *Decian. reſp.* 124. *num.* 15. *lib.* 3. Ideò
ſuper dicta obſeruantia volui particulariter
videre. Et per Dominos fuit reſolutum, dictam
obſeruantiam non adeſſe, nam dum primo
deducebatur, ex quo Hugolinus nepos
Petri teſtatoris ex Petrucio filio de ãno 1365.
diſpoſuerit de fructibus ſalicis, legando cuidam
Religioſo raſerios 50. tritici, tamen non
inde poteſt inferri ad aliquam obſeruantiam
deſtructiuam fideicommiſſi, cum Hugolino
ex perſona patris competeret ius detrahendi,
& propterea cum iſta obſeruantia de neceſſitate
non concludat contra fideicommiſſum,
non releuat iuxta notata *in cap. in preſentia
de probat.* Et tanto magis, quia cum inſtituerit
hæredem Franciſcum vnicum fratrem,
2 * dictus Franciſcus non poterat venire contra
factum teſtatoris, niſi hæreditatem repudiaſſet
l. cum à matre C. de rei vendi. Et hoc legatum
nec etiam ſufficeret ad oſtendendam obſeruantiam
niſi doceretur de illius effectuatione
Gem. conſ. 14. *num.* 5. *verſ. quoad ſecundum
Alex. conſ.* 32. *in princ. lib.* 6.

Nec etiam dum ſecundo deducitur, quod
inter filios dicti Franciſci fuit facta diuiſio bonorum,
& in portione alterius ex fratribus obuenerunt
bona ſubiecta fideicommiſſo, in portione
verò alterius bona libera, vt conſtat ex
infeudatione dd. bonorum, quæ datur, poteſt
induci aliqua obſeruantia, quia certi iuris eſt,
3 quod in diuiſione, alteri ex fratribus non reclamanti
poſſunt aſſignari bona ſubiecta fideicommiſſo,
alteri verò libera vt notat *Moderni
de fideicom. art.* 52. *num.* 62. *&* 63. Prout
nec etiam inducitur obſeruantia, ex quo
Rodulfus vnus ex filijs dicti Franciſci inſtituit
hæredem Hugolinum iuniorem fratrem, quia
vltra quod hoc non probatur, cum allegetur
4 vnica tantum enunciatiua, quæ licet antiqua
cum ſit vnica non probat *l. non nudis l. non
epiſtolis C. de probat.* Tamen, etſi hoc non
probaretur, nec releuaret, quia non apparet
quod diſpoſuerit de bonis ſubiectis fideicommiſſo,
& hoc deberet probari, & non ſufficeret,
niſi etiam oſtenderetur diſpoſitionem
habuiſſe effectum iuxta notata per *Gem &
Alexand. locis ſuperius allegatis.*

Et pari modo etiam non ſuffragatur, quod
Imperia neptis dicti Franciſci ex Carolo filio
de anno 1527. per viam tranſactionis ceſſerit
iura ſua, quæ habebat ſuper caſtro Corbariæ,
vigore ſucceſſionis, & promiſſionis
dotis, quia non inde oritur aliqua obſeruantia
contra fideicommiſſum, quia cum fuerit
5 actum per viam tranſactionis, * ſufficit ad eius
validitatem, quod adeſſet timor litis *Rom.
conſ.* 244. *num.* 2. *Aug. Aret. conſ.* 38. *num.* 16
6 * Et operatur, quod promiſſum illius vigore
ſit debitum, etiam quod vere non ſit *l.* 2. *C.
de cond. indeb. Aym. conſ.* 717. *num.* 26. Sed
propterea non poteſt inferri per neceſſe quod
bona non fuerint habita tanquam ſubiecta fideicommiſſo.
Et ſimiliter etiam parum refert,
quod de anno 1460. Ioannes Franciſcus
& Nicolaus filij dicti Hugolini iunioris diuiſerunt
bona ſua, & poſtmodum voluerint,
ea eſſe communia inter ſe, & ſucceſſores ſu-
7 os *, quia hæc verba ſunt intelligenda ſecundum
ſubiectam materiam, vt comprehendant
hæredes ſanguinis non quoſcumque hæredes,
itaut cenſeatur derogatum fideicommiſſo *Gabr.
de verb. ſign. concl.* 2. *num.* 7. *Roland. conſ.*
96. *n.* 8. *lib.* 1.

Iiſdem etiam non poteſt induci obſeruantia,
ex quo defunctis Io. Franciſco, & Nicolao
filijs dicti Hugolini iunioris, ſuperſtite ex
Ioanne Franciſco Marphiſia de anno 1454.
tamen cepit poſſeſſionem omnium bonorum,
quæ poſtmodum de anno 1488. fuerunt reſtituta
Marphiſiæ, quæ poſſedit vſq. ad annũ 1514
de quo tempore ea donauit Nicolao & Cæſareo
filijs, & defuncto Cæſareo de anno 1528.
cõfirmauit eandẽ donationem ad fauorem dicti
Nicolai, & Bandini nepotis ex Cæſareo prædefuncto,
quia ſi attenditur reſtitutio facta per
Cameram, non nocet, quia non oſtenditur, tunc
fuiſſe ventilatum fideicommiſſum, & reſtitutio
fuit facta cum clauſula *ſaluis iuribus alijs
8 competentibus contra Marphiſiam* * quæ clauſula
præſeruat ius Comitum vocatorum, quibus
Papa noluit præiudicare *Old. conſ.* 257.
in fine verſ. 3. *quia Angel. Aret. conſ.* 101.
nu. 23. *& ſeqq. verſ. ex quo ſequitur, & n.* 28.
verſ. quod maximè patet. Et propterea verba
illa in fine reſtitutionis, quòd Marphiſia moleſtari
non poſſit quouis prætextu, & alia
ſimilia conciliantur cum dicta clauſula *ſaluo
iure, &c.* itaut per ea non cenſeatur præiudicatum
illis, quibus ius fuit reſeruatum, vt per
Oſaſc. deciſ. 164. *n.* 6. *&* 7. *& ſeqq. vbi n.* 9.
teſtatur de communi. Et quantum attinet ad
9 præfatas donationes, neque etiam faciunt, *
quia neceſſe eſſet oſtendere, quòd habuerint
effectum, habita notitia fideicommiſſi, & eo
caſu, ſtante dubietate, non reclamantibus, &
non alijs fuiſſet præiudicatum *Soc. ſen. conſ.* 12.
num. 10. *lib.* 3. *Pariſ. conſ.* 11. *num.* 39. *lib.* 2.
Decian. reſp. 87. *n.* 22. *lib.* 2. *Menoch. conſ.* 337.
in fine lib. 4. Et ceſſat omnis difficultas, quia
de anno 1539. eadem Marphiſia donauit eadem

Digitized by Google

dem bona Hieronymo & fratribus filijs Dulcij ſenioris deſcendentis per rectam lineam à Rannutio fratre dicti Hugolini iunioris, & in eadem donatione aſſeruit, eam facere pro exoneratione ſuæ conſcientiæ, quia bona erant ſubiecta fideicommiſſo ad fauorem maſculorum de familia vigore diſpoſitionum Maiorum, & præſertim Comitis Petri antiqui, & aſſeruit, feciſſe donationem filijs per vim, & metum, & quamuis de anno 1543. eadem Marphiſia inſtrumento publico dixerit, velle valere donationem factam filijs ad fauorem Portiæ, & Lucretiæ filiarum Bandini nepotis, & ipſam fuiſſe ſeductam ad donandum dictis Hieronymo, & fratribus, tamen de anno 1547. cùm eſſet ætatis 83. annorum condidit teſtamentum & in eo repetijt dicta in donatione facta Hieronymo & fratribus, & pro exoneratione ſuæ conſcientiæ reuocauit donationem factam filijs, quia varijs vijs, & modis ſciebat, ac ex relatione Maiorum, quòd bona ſpectabant ad Comites maſculos de familia, & non ad fœminas, & præſertim vigore te-

10 ſtamenti Comitis Petri ſenioris. * Quæ confeſſiones per exonerationem conſcientiæ factæ in dicta donatione, & in teſtamento contra proprias pronepotes multum faciunt iuxta notata per *Soccin. ſen. in dicto conſ. 12. num. 20. lib. 3.* quia non agitur de validitate donationum, ſed agitur ad oſtendendum malam fidem Marphiſiæ, qua ſtante, non poteſt induci aliqua obſeruantia, quæ ſuffragetur iuxta notata per *Bald. in conſ. 118. num. 4. & per totum lib. 5.* & benè *Ioann. de Imol. conſ. 73. num. 4. & 7.* Maximè quia conſtat de reclamatione Comitum, cum de anno 1544. dicti Hieronymus, & fratres non modo commiſerint cauſam ſuper donatione ſibi facta à Marphiſia, ſed etiam ſuper fideicommiſſo, quam cauſam non modo proſequuti fuerunt dict. Hieronymus & fratres, & etiam deſcendentes contra dictas Portiam, & Lucretiam, ſed etiam contra Iuliam Cæſarinam matrem, & hæredem ab inteſtato dictarum Portiæ, & Lucretiæ, & eam etiam hodiè proſequuntur contra D. Liuiam Capranicam donatariam dictæ Iuliæ.

Vltimo loco non ſuffragatur ſententia obtenta per dictas Portiam & Lucretiam contra Marphiſiam, quia fuit ſententia abſolutoria ab obſeruatione iudicij, & meritò, quia Marphiſia egerat ſpolio, quo iudicio agere

11 non poterat, * ex quo facto ſuo mediante donatione ceciderant a poſſeſſione *Socin. in l. rem quæ nobis num. 8. ff. de acquir. poſſeſſ.*

MEDIOLANEN. SPONSALIVM.

Ven. 19. Nouembris 1608.

ARGVMENTVM.

Sponſa, quæ contraxit ſponſalia de futuro non debet cogi ad contrahendum matrimonium de præſenti, quando pendente iudicio ſuper diſſolutione ſponſalium ſponſus dedit articulos concernentes honorem Matris ſponſæ, nec non & natales eiuſdem Sponſæ.

SVMMARIVM.

1 *Contrahens ſponſalia per verba de futuro non eſt cogenda contrahere per verba de præſenti, etiam ſi ſint iurata num. 8.*

2 *Si iuſta cauſa diſſoluendi ſuperuenerit, quæ relinquitur arbitrio iudicantis.*

3 *Inhumanum, & iniurioſum eſt, aliorum defectus detegere.*

4 *Actus abſque dolo factus, ſi ad iracundiam prouocat facit offenſam.*

5 *Paria ſunt dare articulos, vel illos ratificare ab alio datos.*

6 *Voluntas facto, & verbis declaratur.*

7 *Reuocatio articulorum per alium datorum, operatur, vt contra articulantem non poſſit agi actione iniuriarum, non tamen efficit, vt inde non oriatur cauſa iuſta diſſoluendi ſponſalia, ſi articuli erant iniurioſi.*

9 *Sponſalia habent tacitam conditionem, ſi res in eodem ſtatu permanſerit.*

DECISIO CCCCXXXVII.

DOmini dixerunt, ſententiam Rotalem eſſe confirmandam, quia licèt inter Marcum Antonium, & Annam Mariam fuerint con-

1 tracta ſponſalia per verba de futuro, * tamen ipſa non eſt cogenda contrahere matrimonium per verba de præſenti, cùm ſubſit probabilis cauſa, ex qua poteſt a ſponſalibus recedere *cap. ex his 2. de ſponſalibus, vbi Doctor.*

2 *not.* * Et cauſa probabilis committitur arbitrio iudicantis *Abb. in cap. requiſiuit num. 4. de ſponſal. Alex. conſ. 212. numer. 8. lib. 2.* Qui ſatis videntur concurrere in caſu iſto; nam pendente iudicio ſuper diſſolutione horum ſponſalium Marcus Antonius dedit in iudicio articulos concernentes honorem matris ipſius Annæ Mariæ, nec non & natales eiuſdem Annæ. Quid defectus, etiam quòd fuiſſent veri, cùm prouenirent abſque culpa ipſius

3 Annæ, ſequitur quòd grauiter fuerit offenſa, ei talia obijciendo, vt per *Roman. conſ. 99. n. 1. & 2. verſ. 2. vera opinio.* * Defectus enim noſtros inhumanum, atque iniurioſum eſt detegi *l. 2. verſ. quid enim C. quand. & quib. quarta pars debetur lib. 10.* Vnde meritò orta ſunt odia, & rancores, quæ in perpetuum pariant diſſidium, hæc iuſta videtur cauſa, vt recedatur à ſponſalibus, & matrimonium impediatur *Abb. in dicto cap. requiſiuit num. 4. Alex. d. conſ. 212. num. 8. Gutier. lib. 1. quæſt. canonic. cap. 20. num. 23.* ne matrimonium infælicem exitum habeat, prout habere ſolet, etiam quando poſt contractum ſuperuenit odium, vt conſiderat *Iacob. Menoch. conſ. 69. num. 44. & ſeqq. num. 1.*

Ne-

Digitized by Google

Neque obſtat, quòd præfati articuli fuerint
dati pro Marco Antonio ad tuendum ius
ſuum, quia Anna dicebat, eum ſibi non eſſe
natalibus parem, & propterea videtur dicen-
dum, iniuriam non intuliſſe, vt per *Roman. loco
allegato num. 2. verſ. mihi verò*, quia hæc pro-
cedunt ad effectum, quòd Marcus Antonius
non teneatur iniuriarum actione, quia caret
dolo, ſed non ad effectum quòd dicatur culpa
carere, itaut non fuerit ſequuta offenſa, vt con-
ſiderat *Caſtren. conſil. 255. col. 2. verſ. his non*
4 *obſtantibus lib. 1.* * actus enim licèt fiat abſque
dolo, ſi tamen ad iracundiam prouocat, facit
offenſam *Bart. in conſ. 188. in princ. verſ. quaſi
dicat lib. 1.* Poterat enim Marcus Antonius
euitare offenſam modeſtiùs excipiendo contra
Annam, vt oſtenderet, natalibus eſſe parem,
abſque eo quòd ex profeſſo honorem matris,
& natales ipſius tangeret.
5 Neque relenat, quòd Marcus Antonius ipſe
non dedit articulos, imò & illos reuocauit,
quia ſufficit, quod illos approbauerit, requi-
6 rendo teſtes, vt ſuper illis deponerent. * Vo-
luntas enim non minùs facto, quàm verbis
declaratur *l. Paulus ff. rem. rat. haber.* Et reuo-
catio fuit facta hìc in Curia longè poſt datos
articulos, & poſtquàm Marcus Antonius re-
quiſiuit dictos teſtes. Vnde iſta reuocatio eſt
non ſuffragatur ad effectum de quo agitur,
cùm non poſſit tollere odium, quod inde pro-
7 uenit, * Et *Doctores* loquentes de reuocatio-
ne, loquuntur ad effectum, vt non poſſit agi
actione iniuriarum, vt per *Felin. in cap. dilecti
num. 16. de except.* qua actione non agit Anna,
ſed ad alium effectum, vt dictum eſt.
Neque facit, quòd iſta ſponſalia ſint iura-
8 ta, * quia ſi ſuperuenit noua cauſa, non con-
trahendi per verba de præſenti, iuramentum
non obligat, cùm aſſumat naturam, & condi-
tiones contractus, cui adijcitur. *l. fin. C. de non
9 num. pecun.* * Sponſalia verò habent tacitam
conditionem, ſi res in eodem ſtatu permanſe-
rit, id eſt ſi cauſa ab eis recedendi non ſu-
perueniat *c. quemadmodum de iure iur.* vbi
*gloſ. in verb. oculos Hoſtien. num. 8. Io. Andr.
nu. 13. Anchar. 3. Butr. n. 13. Bald. in princ. Abb.
n. 9. Imol. num. 3.*

ROMANA LAVDI.

Vener. 19. Decembris 1608.

ARGVMENTVM.

Laudum latum poſt terminum præfixum in compromiſſo eſt nullum, quamuis fuerit data facultas illud prorogandi, dum non conſtat de prorogatione expreſſa, & partibus abſentibus intimata.

SVMMARIVM.

1 *Laudum nullum non debet exequutioni mandari.*
2 *Laudum latum poſt præfixum terminum ad laudandum eſt nullum, ſi non appareat de expreſſa prorogatione n. 4.*
3 *Iuriſdictio iudicis poteſt prorogari à compromittentibus, & prorogatio debet abſentibus intimari, num. 4.*
5 *Tacita prorogatio non poteſt induci à compromittentibus, quando vna pars nunquam comparuit.*

DECISIO CCCCXXXVIII.

QVia in concordia inita inter hæredes Ioannis
Gatin, & Bernardinum Cinum ſuper ſo-
cietate Magazeni, fuit aſſignata portio capi-
talis dictis hæredibus, & compromiſſum circa
lucrum, & redditionem rationis, ad quam
tenebatur Cinus. Dubitaui, an mandatum
relaxatum per AC. ſuper exequutione laudi
inde lati eſſet confirmandum. Et Rota cen-
1 ſuit, eſſe infirmandum, * quia cùm laudum
fuerit nullum; non poterat exequutioni de-
mandari iuxta not. *in leg. 4. §. condemnatum,*
2 *ff. de re iudic.* * Nullitas autem eſt euidens,
quia fuit latum poſt terminum præfixum in
compromiſſo, nempè poſt ſex menſes *Bald.
conſ. 170. num. 1. verſ. aut non erant feriæ lib. 1.
& conſ. 101. nu. 15. lib. 3. & conſ. 321. in fine
lib. 5.* vbi quod hæc eſt veritas *Angel. conſ. 404.
in princip. Signorol. conſ. 227. in princ. Ioan. de
Anan. conſ. 83. pariter in princip. verſ. & inter
alia, Rom. conſ. 67. in princ.*
3 Neque releuat, quòd fuerit data facultas
prorogandi ad ſex menſes, quæ facultas à
partibus poteſt concedi *Bald. conſ. 60. num. 1.*
4 *lib. 3.* * quia cùm non appareat de expreſſa
prorogatione, adhuc laudum remanet nullum
Bald. conſ. 321. & 322. lib. 5. Et prorogatio
partibus abſentibus debuiſſet intimari *Bald.*
in dicto *conſ. 101. n. 10. lib. 3.* & latiùs *conſ. 102.
num. 4. & 5. & conſ. 103. num. 2. verſ. verba*
5 *dicunt lib. 3. Curt. ſen. conſ. 31. & 32.* * Nec
poteſt induci aliqua prorogatio facta à parti-
bus, quæ habeat vim noui compromiſſi *Socin.
conſ. 104. num. 3. in fine, & nu. 4. lib. 4. Alex.
conſ. 84. num. 3. & ſeqq. lib. 5.* Quia poſt pri-
mos ſex menſes licèt alia pars pluriès compa-
ruerit coram iudice, tamen pro parte Bernar-
di nunquam fuit comparitum.

An autem laudum ſit iuſtum, vel iniuſtum, hoc pendet à veritate calculi, de quo eſſet particulariter agendum, maximè cùm non ſit verum, quòd in laudo Cinus condemnetur in ſcutis 966. ſed computatis partitis aſcendentibus ad ſummam ſcutorum 193. in reſiduo tamen condemnatur.

PERVSINA LIQVIDATIONIS FRVCTVVM.

Ven. 12. Ianuarij 1609.

ARGVMENTVM.

Circa liquidationem fructuum in ſpolio non violento, neque attentato,

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Liquidatio fructuum in ſpolio non violento, neque attentato eſt facienda à die motæ litis, & non à die ſpolij. Et non ad fructus qui percipi potuerunt, ſed ad fructus perceptos.*

2 *Fructuum perceptio debet probari per teſtes qui perceptioni fuerunt præſentes, quantitas verò fructuum probari poteſt per teſtes deponentes à conſuetis percipi.*

3 *Illud præſumitur perceptum, quod percipi conſueuit.*

4 *Vna pars, altera non opponente, poteſt procedere coram ſecundo Auditore in locum alterius impediti ſubrogato, etiam re integra, quando iuriſdictio eſt perpetuata.*

DECISIO CCCCXXXIX.

1 DOmini dixerunt, cùm non verſemur in ſpolio violento, neque attentato, liquidationem fructuum eſſe faciendam à die motæ litis, & non à die ſpolij, & non ad fructus qui percipi potuerunt, ſed ad fructus perceptos, vt latè fuit deductum in cauſa *Romana Vineæ 14. Iunij 1577. coram bo. me. Epiſcopo Oriolen.* Quorum fructuũ quantitatem ſpectantem ad portionem Dominicam reſpectu tritici, vini, & olei, bene probant teſtes à conſuetis percipi, nempe tritici ſalmas tres cum dimidia, Vini barrilia quadraginta, olei verò, vt di-
2 cunt, Mezzo Mezzolino. * Nam licèt *Bald. in leg. 1. numer. 21. C. de fruct. & lit. expenſ.* dicat, quòd fructuum perceptio debet probari per teſtes, qui fuerunt præſentes perceptioni, tamen hoc dictum procedit, quando agitur de probanda perceptione. Si verò non dubitetur de perceptione, ſed ſolùm de quantitate, prout in caſu iſto, quia bona ſuper quibus fuerat commiſſum ſpolium erant de ſui natura fructifera, vt declarat *Neguſ. de pign. n. 2. memb. 3. partis numer. 19. verſ. ſed in hoc poſſet dubitari*; tunc ſufficit probare à conſuetis, vt eſt *deciſio Achil. 22. de reſt. ſpol.* quæ ita declarat dictum *Baldi*. * Nam illud præſumitur perceptum,
3 quod communiter conſueuit percipi *Bald. in conſ. 323. in fine lib. 2. & in conſ. 53. pariter in fine lib. 1.* Reſpectu verò valoris fructuum nihil firmarunt Domini, ſed dixerunt, eſſe attendendum calmerium ciuitatis Peruſiæ, prout fuit ſeruatum in cauſa *Imolen. tutelæ 27. Octobris 1595. coram Illuſtriſſimo Pamphilio.*

Quod dicebatur, vltimam ſententiam Rotalem fuiſſe nullam, ex quo Auditor Rotæ qui eam tulit, fuerat per tunc D. Decanum ſubrogatus in locum bonæ memoriæ D. Littæ infirmi, qui ante prolationem ſententiæ conualuerat, eſt merum ſomnium. Tum quia veritas eſt, vt reperio notatum in meis Diarijs, quòd D. Litta à die Martij 1607. vſque ad diem 23. Iulij non fuit in Rota, & ſententia fuit lata
4 die 9. eiuſdem menſis Iulij. * Tum etiam quia quando eſt perpetuata iuriſdictio, parte non opponente, poteſt procedi coram ſecundo Auditore deputato etiam re integra *Put. dec. 470. lib. 2.* Et ita practicatur.

De alijs verò nullitatibus, & obiectis, erit particulariter agendum.

FAVENTINA DILATIONIS.

Ven. 16. Ianuarij 1609.

ARGVMENTVM.

Maior pars creditorum poteſt præiudicare minori in dilatione danda debitori. Quæ autem ſint ſeruanda ad hoc vt talis dilatio valeat recenſentur.

SVMMARIVM.

1 *Maior pars creditorum poteſt præiudicare minori ſeruata forma* l. vltimæ C. qui bon. ced. poſſ. *vbi quod eſt de ſubſtantia, vt creditores inſimul conueniant num. 2.*

3 *Maior pars creditorum, ſi debitum eſt iuratum, non poteſt præiudicare minori.*

4 *Iuramentum ſeruandum eſt, niſi tendat ad interitum ſalutis animæ.*

DECISIO CCCCXL.

DVbitaui, an ſententia extra Rotam lata ſit confirmanda, vel infirmanda. Et quia agebatur de concordia inita inter illos de Gadis, & illorum creditores, pro directione cauſæ voluerunt Domini, quod ſtrictè informaretur ſuper eo, An in caſu, de quo agitur, maior pars creditorum potuerit præiudicare minori in dilatione danda. Et Rota cenſuit, negatiuè reſpondendum, quia licèt ſit vera
1 concluſio, ſimpliciter loquendo, * quod maior pars poſſit præiudicare minori in dicta dilatione danda *l. vltima C. qui bon. ced. poſſ. vbi Bart. num. 5. & Bald. num. 2. Angel. numer. 1. verſ. bene ergo poſſunt Alber. & alij, Roman. conſ. 439. num. 1. & 2. cum ſeqq.* Tamen debet ſeruari forma dictæ *l. vltim.* ſcilicèt vt creditores inſimul conueniant. Quæ forma non fuit ſeruata, ſed fuit actum per viam ſubſcrip-
2 tionis folij abſque dicta conuentione, * quæ eſt de ſubſtantia, vt dicit *Alexand. conſ. 205. num. 1. lib. 2.* ex mente *Bald. in dicta l. vltima in princ.* quicquid dixerit *Pariſ. conſ. 100. n. 5. lib. 3.* quem reprobat *Strace. de decoct. in 6. par.*
3 *num. 19.* * Vltra quod nec maior pars poteſt præiudicare minori, quando debitum eſt iuratum ex *alleg. per Boer. deciſ. 296. numer. 5.* qui licèt ſubdat, quòd hoc non viderit ſeruari, tamen de iure non probat, quòd non debeat ſeruari, prout nec hoc probat *Theſaur. deciſ. 186. nu. 6. & Guido Pap. deciſ. 211. n. 1.* & alij, qui in contrarium poſſent allegari, cùm
4 regula ſit, * quòd iuramentum debet ſeruari, niſi tendat ad interitum ſalutis animæ *c. ſi verò de iur. iur. cap. quamuis de pactis in 6.*

An autem illi, qui ſubſcripſerunt concordiæ, teneantur illi ſtare, erit parcolariter videndum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 20. Februarij 1615.

BAR-

BARCHINONEN. PRIORATVS.

Ven. 23. Ianuarij 1609.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *A ſentent a: in qua pronunciatur, quem eſſe inſti tuendum, datur appellatio, ſecùs à decreto.*

DECISIO CCCCXLI.

1 CVm per ſententiam diffinitiuam fuerit pronunciatum Paulum eſſe inſtituendum, Rota dixit, non eſſe procedeudum ad illius inſtitutionem, quia ab illa ſententia dabatur appellatio, licèt ſecùs eſſet ſi per decretum fuiſſet pronunciatum, vt diſtinguit *Benintend. deciſ. 79. Contard. de moment. poſſeſſ. limit. 3. num. 48. Gail. obſer. 7. n. 4. & 7. lib. 1.* Et ſæpè Rota fecit hanc diſtinctionem, & præſertim in cauſa *Bergomen. præemnentiarum, 16. Iunij 1606. coram R. P. D. meo Manzanedo.* Et propterea Paulus debet expectare tres conformes, quia prius ſententiæ exequi non debent, niſi tranſitum fecerint in iudicatum ob non interpoſitam appellationem.

PAPIEN. SALARII.

Lunæ 26. Ianuarij 1609.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Salarium non debetur illi, qui culpa ſua non inſeruiuit.*

DECISIO CCCCXLII.

DOmini voluerunt Camillo coadiutori non
deberi aliquod ſalarium per Veſpaſianum
1 coadiutum, * quia cùm vigore literarum coadiutoriæ ſibi fuerit aſſignatum pro ſeruitio, & ipſe culpa ſua non inſeruierit, ex quo cepit poſſeſſionem, attentando poſt inhibitionem Rotalem, meritò ſibi non debetur dictum ſalarium ex deductis per *Bologun. in leg. diem functo n. 56. & ſeqq. ff. de offic. Aſſeſſor.*

Nec poteſt iuuari ex eo, quòd lite iniuſtè mota per Veſpaſianum coadiutum, fuerit impeditus, quominus reſideret, quia adhuc non conſtat, litem fuiſſe iniuſtam, & ſi conſtaret, non releuaret, quia inhibitio obtenta per Veſpaſianum non fuit ordinata ad hoc, vt Camillus contraueniendo attentaret, ſed culpa ſua Camillus attentauit, & propterea Veſpaſianus non tenetur ad ſalarium *Abb. conſ. 49. numer. 3. verſ. 2. principaliter par. 2. Roman conſ. 508. numer. 4. in fin. verſ. cùm igitur dict villa.*

PIENTINA BENEFICII

Lunæ 26 Ianuarij 1609.

ARGVMENTVM.

Pendente lite in Rota inter præſentatos ſi vnus ex eis obtineat gratiam *ſi neutri*, vel aliam gratiam debet iſta noua gratia cognoſci in Rota, quæ propterea poteſt inhibere ne alius Iudex procedat.

SVMMARIVM.

1 *In cauſis beneficialibus cenſetur omne ius ab initio cauſæ deductum.*

2 *In cauſis beneficialibus proceditur ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſine libello, & ſine litis conteſtatione.*

3 *Exequutor datus in gratia* In forma dignum *impetrata per tertium, lite pendente in Rota inter alios, non poteſt dare poſſeſſionem prouiſo ſine vitio attentatorum, & idem eſt in gratia* Si neutri, vel ſi nulli *num. 1.*

4 *Lite pendente non licet Principi ſupplicare.*

DECISIO CCCCXLIII.

PEdente lite coram me inter tres præſentatos,
& prouiſum Apoſtolicum, Tantuccius vnus
ex dictis præſentatis impetrauit hoc benefi-
cium ob non delationem habitus per Alber-
tum alterum ex præſentatis, & obtinuit literas
in forma dignum, & in eiſdem gratiam *ſi neu-
tri*, vel *ſi nulli* directas Vicario Pientino. Et
cum dictus Viearius fuiſſet inhibitus iuxta
formam commiſſionis, Rota cenſuit, inhibi-
tionem fuiſſe legitimè conceſſam, itaut mode-
1 rari non debeat, * quia in beneficialibus cen-
ſetur deductum omne ius ab initio *Aegid.
deciſ. 661. incip. ſi ex gratia Put. dec. 83. n. 3.
lib. 1.* & fuit dictum in cauſa *Grennen. Schola-
2 ſtriæ coram Fabio.* * Nam in cauſis beneficiali-
bus proceditur ſimpliciter, & de plano, ac
ſine ſtrepitu, & figura iudicij, vt in *Clem. ſæpè
de verb. ſignif.* Vnde meritò ſequitur, quòd
cenſeatur deductum omne ius ab initio, quia
pars non ſe reſtringit ad certum libellum. Et
propterea propoſito cenſetur per Tantuccium
ab initio etiã deducta iſta noua gratia, de qua
3 in Rota cognoſci debet, * itaut exequutor da-
tus in dicta gratia, nõ poſſit vllo pacto abſque
vitio attentatorũ procedere ad illius exequu-
tionem, quia Auditor deputatus in cauſa vi-
gore *Clem. auditor de reſcript.* poteſt purifica-
re gratiam, de qua agitur coram ſe *Vitalin. in
dicta Clem. auditor num. 49. Aegid. deciſ. 666.
incip. auditor deputatus*, & pluries Rota reuo-
cauit ſimiles exequutiones tanquam attenta-
tas, vt in cauſa *Salamantina portionis 23. Iu-*

Digitized by Google

nij 1589. *coram Bubalo*, & in cauſa *Aquilana be-*
neficij 1. *Iunij coram Orano*, vbi dieitur, quod
licèt mentio litis operetur, quòd gratia ſuſti-
4 neatur, ea non obſtante, * cùm lite pendente
non liceat Principi ſupplicare *Franc. in cap. vt*
debitus n. 34. *de appell. Aegid. deciſ.*46.*Caſſad.*
deciſ. 18. *num.* 6. *de præbend.* Non tamen ope-
ratur, quòd ea pendente, exequutor abſque
vitio attentatornm poſſit procedere ad exe-
quutionem propter prædicta.

5 Reſpectu verò gratiæ *ſi neutri*, vel *nulli*, viſa
ſuit Dominis ceſſare omnis difficultas, quia
quatenus Vicarius poſſet procedere ad exe-
quutionem, nihilomnus debet expectare euen-
tũ litis in Rota vt expreſſe legitur in dicta gra-
tia, & ideò vlterius non eſt inſiſtendum, iuxta
notata in *l. ille aut ille*, §. *cùm in verbis de leg.* 3.

ROMANA DE MAGDALENIS.

Ven. 30. *Ianuarij* 1609.

ARGVMENTVM.

Teſtator mandans ſolui aliqua debita cer-
tæ perſonæ ſi poſteà ſubdit *che ſe apari-*
ranno altri debiti (il che non crede) ſi pa-
ghino tutti cenſetur intellexiſſe de ſimi-
libus debitis ſupra expreſſis.

SVMMARIVM.

1 *Species reſtringunt genus, vt non comprehendat*
niſi ſpecies pares expreſſis, quando in diſpoſi-
tione precedunt ſpecies, & poſteà ſequitur ge-
nus, ne contineat maiora expreſſis quoàd qua-
litatem, aut quantitatem num. 2.

3 *Dictio* Alia *eſt interpretatiua ſimilium.*

4 *Soluens debita, eaque dinumerans, ſi aliquod*
omittit, cenſetur illud ignoraſſe, maximè ſi eſt
conſiderabilis magnitudinis nu. 5.

6 *Veriſimilitudo multùm operatur ad intelligendam*
mentem diſponentis.

7 *Species poſita poſt genus declarationis cauſa non*
reſtringit diſpoſitionem.

8 *Solutio debitorum commiſſa in teſtamento cenſe-*
tur facta pro exoneratione conſcientiæ.

DECISIO CCCCXLIV.

DOmini pro maiori parte dixerunt, hære-
dem Antoninæ non teneri ad ſolutionem
debiti, de quo agitur. Nam licèt Antonia
inter alia legauerit per infraſcripta verba.
Item laſcia alli heredi di Maeſtro Marco Fyſico
ſcudi cento, & ſcudi cento alle figliuole d'vna
certa Erminia. Et quelli del ſud. maeſtro Marco,
& quelli della ſudetta Donna ſi laſcia per ſgraua-
re affatto l'anima del ſign. Fabio de Creſcentij, or-
dinando all'infraſcritto ſuo herede, che li paghi,
& ſe naſceſſoro altri debiti del ſud. Sign. Fabio,
il che non crede, ordina che il ſudetto herede li
paghi tutti, & non lo facendo, l'agraua la ſua
conſcientia. Tamen non propterea ſequitur,
quòd ſtantibus verbis illis, *& ſe riuciſſero al-*
tri debiti, &c. hæres teneatur ad ſolutionem
debiti cenſus ſortis principalis ſcutorum 2700
vna cum fructibus vſque ad obitum Fabij de-
1 curſis, * quia quando in diſpoſitione præce-
dunt ſpecies, & poſteà ſequitur genus, ſpe-
cies reſtingunt genus, vt non comprehendat,
niſi ſpecies pares expreſſis *l. fin.* § *cui dulcia ff.*
de trit. vin. ol. leg. quia teſtator dixit *lego tibi*
vina, & omnia dulcia, ſub illo genere *& om-*
nia dulcia, veniunt omnia dulcia, dummodò
ſint potabilia. In propoſito autem, cùm te-
ſtatrix voluerit per viam legati ſolui debitum
Medici ſcutorum 100. quod ſonabat in merce-
dem, & ſcuta centum filiabus Erminiæ, quæ
videntur habere certam cauſam particularem,
maximè cùm teſtatrix dixerit, hæc duo legata
velle ſolui *per ſgrauare affatto l'anima del ſign.*
Fabio, ſequitur, quòd cùm dixerit, *che ſe ap-*
pariranno altri debiti (il che non crede) ſi paghino
tutti, quòd iſta verba generalia poſita poſt
dictas ſpecies ſint intelligenda de ſimilibus
2 debitis, * itaut non contineant maiora ex-
preſſis, neque quoàd qualitatem, neque quoàd
quantitatem *Bart. in l. quæſitum* §. *ſi quis fun-*
dum num. 15. *circa medium verſ. ſi verò dubi-*
tatur ff. de fund. inſtr. Abb. in cap. ſedes nu. 2.
& numer. 12. *verſ. quandoque, &* 3. vbi etiam
Felin. num. 5. *in* 4. *declar. verſ. non obſtat* 2. *de-*
claratio de reſcript. Et tanto magis, quia ge-
nus fuit appoſitum poſt ſpecies per dictionem
3 *alia*, * quæ interpretatur de ſimilibus expreſſis
Felin. in dicto c. ſedes num. 6. *verſ. dictio alius,*
Alex. conſ. 1. *num.* 10. *lib.* 4. *& conſ.* 34. *nu-*
mer. 2. *lib.* 1.

Et prædicta etiam ſuadentur. Nam Anto-
nina habuerat ſcientiam huiuſmodi debiti,
quia cùm eſſet hæres ipſius Fabij cum benefi-
cio legis, & inuentarij, & peteret immiſſionem
in quinta parte caſalis, ſuper quo fuerat im-
poſitus huiuſmodi cenſus, ſibi opponebatur,
immiſſionem non deberi, quia tanquam hæ-
res Fabij tenebatur pro huiuſmodi cenſu re-
leuare indemnes Dominos de Magdalenis.
Vnde manifeſtiſſimè apparet, quòd ipſa non
cenſerit de iſto debito, quia cùm dixerit, *&*
ſe riuſciranno altri debiti, il che non crede, per
hæc verba, *il che non crede*, ſi debita poſtmo-
4 dùm apparerent, * teſtatrix cenſetur negaſſe
veritatem, ob ignorantiam facti *Fed. de Sen.*
conſ. 23. *in fin. Calder. conſ.* 4. *de confeſſ. Oldrad.*
conſ. 329. *num.* 2. Quæ ignorantia facti cùm
non poſſit verificari in iſto debito, de quo te-
ſtatrix habebat ſcientiam, dicendum eſt, quòd
5 de eo non ſenſerit, * maximè cum non ſit ve-
riſimile, quòd ſi de eo ſenſiſſet, propter eius
magnitudinem, aliquàm expreſſionem non
feciſſet, vt dicit *Pariſ. in conſ.* 96. *num.* 19. *&*
ſeqq. lib. 3. * Quæ veriſimilitudo etiam mul-
tùm operatur ad detegendum, de quo fuerit
diſpoſitum, vt dicit idem *Pariſ. loco allegato,*
n. 15. *& ſeq. Oſaſch. deciſ.* 72. *nu.* 10.

Neque prædictis obſtat *tex. in l. nomen debi-*
toris §. *final. de leg.* 3. vbi quòd filius non ſolùm
tenetur ſoluere debitum teſtatoris ratione
mutui, quod fuerat expreſſum, ſed debita ex
alia

Digitized by Google

alia cauſa propter rationem expreſſam, vt
quod ſorori cohæredi reliquerat, liberum pro-
ueniret. * Quia in caſu illius textus primo lo-
co fuerat expreſſum genus, & licèt poſtmo-
dùm fuerit expreſſa vna ſpecies, tamen non
cauſa reſtringendi genus ad ſimiles, ſed cauſa
declarationis, vt notat ibidem *Bart.* & meliùs
declarat in §. *final. dicta l. quæſitum ff. de fund.
inſtr.* ad quam ſe refert, & bene etiam declarat
Felyn. in dicto cap. ſedes loco ſæpius allegato,
& tantò magis quia non ſolùm ſpecies fue-
rant poſitæ poſt genus, ſed aderat ratio ex-
preſſa, vt quod cohæredi reliquerat, liberum
proueniret. At in caſu noſtro non fuit primo
loco poſitum genus, ſed fuerunt primò loco
poſitæ ſpecies, quæ declarant genus per ſupra-
dicta, neque aliqua ratio expreſſa quoad alia
debita, ſed ſolùm ad debita Medici, & Mu-
lieris.

8 Minùs releuat, quòd iſta ſolutio debito-
rum, cùm ſit demandata in teſtamento, cen-
ſetur demandata pro exoneratione conſcien-
tiæ Fabij iuxta notata per *Natt. in conſ.* 402.
num. 56. quia quicquid ſit de hoc, in caſu iſto
quæſtio voluntatis eſt, an Antonina intellexe-
rit de iſto debito iuxta notata *in l. ſi ita fuerit*,
ibi *quòd ſi ex his quæ ſcripſit ff. de manum. teſt.*
Et cùm ex prædictis conſtet, Antoninam non
ſenſiſſe de huiuſmodi debito, non eſt quærен-
dum, ex qua cauſa voluerit ſolui debita Fabij,
quæ apparerent, cùm ſatis ſit, quòd de iſto
debito non intellexerit.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 23. Ia-
nuarij 1610.*

BONONIEN. BONORVM DE MANSVMATICO.

Ven. 6. Februarij 1609.

ARGVMENTVM.

In alienatione rei Eccleſiæ requiritur ſo-
lemnitas, & cauſa, quæ conſiſtit in ne-
ceſſitate, vel euidenti vtilitate dedu-
cenda copulatiue tam reſpectu valoris
fructuum, quam rei ipſius.

SVMMARIVM.

1 *In alienatione rei Eccleſiaſticæ ſolemnitas, & cauſa copulatiuè requiruntur.*
2 *Beneplacitum Apoſtolicum in alienatione rei Eccleſiaſticæ ſupplet defectum ſolemnitatum, non cauſæ.*
3 *Cauſa alienandi eſt neceſſitas, vel euidens vtilitas Eccleſiæ.*
4 *Euidens vtilitas in alienatione rei Eccleſiaſticæ eſt conſideranda, non ſolùm reſpectu valoris fructuum, ſed etiam valoris rei.*
5 *Ad validitatem alienationis rei Eccleſiaſticæ ſufficit ab initio vtilitas putatiua, licèt Eccleſiæ detur poſteà reſtitutio in integrum, ſi non fuit vtiliter contractum.*
6 *Eccleſiæ contra contractum alienationis obſeruatum per 40. annos tranſacto quadriennio non datur reſtitutio in integrum.*
7 *Reſtitutio in integrum propter enormiſſimam læſionem datur poſt quadriennium.*
8 *Tempus Prælati alienantis in alienatione rei Eccleſiaſticæ ab initio malè facta non computatur in præſcriptionem, ſecùs ſi fuit bene facta.*
9 *Eccleſiæ alienanti datur reſtitutio in integrum contra contractum validè factum, ſi fuit læſa*

DECISIO CCCCXLV.

POſt reſolutionem factam; quòd ex eodem-
met inſtrumento locationis non conſtabat
de læſione, licèt in eo fuiſſet data facultas af-
francandi, quia iſtud pactum de per ſe non
erat conſiderandum; ſed totus contractus.
Dubitaui an eſſet danda remiſſoria ad proban-
dum, quòd tornaturæ alienatæ erant 110. &
quòd de tempore alienationis nempe de an-
no 1562. erat valoris librarum 50. *Bonon.* pro
vnaquaq; tornatura, & quòd non erant ſubie-
ctæ aquis, & quod de anno 1578. de quo tem-
pore fuit facta affrancatio, erant valoris libra-
rum 60. monetæ pro qualibet tornatura.
Vnde in effectu articuli tendunt ad proban-
dum, quòd tornaturæ alienatæ aſcendunt ad
valorem locorum Montium aſſignatorum pro
1 affrancatione. * Et difficultatem faciebat,
quia in alienatione rerum Eccleſiæ, duo co-
pulatiuè requiruntur, ſolemnitas ſcilicèt, &
cauſa, vt latè per *Couar. var. reſ. lib. 2. cap. 17.*
2 *num.* 2. * Et licèt beneplacitum Apoſtolicum
ſuppleat ſolemnitates iuxta *conſ. Abb.* 41. *n.* 3.
lib. 1. tamen non ſupplet defectum cauſæ *Ge-
min. conſ.* 48. *num.* 9. *Dec. conſ.* 142. *numer.* 5.
verſ. non obſtat. Et hæ concluſiones ſunt tritæ
3 in Rota *, quæ quidem cauſa eſt neceſſitas,
vel euidens vtilitas *capit. 1. de reb. Eccleſ. non
alien. in 6. Clem. 1. eodem tit. Rebuff. de alien.*
4 *reb. Eccleſ. num.* 9. *Couar. loco ſæpius allegato.* *
Et hæc euidens vtilitas hic non adeſt, cùm
ſit conſideranda, non ſolùm reſpectu valoris
fructuum, ſed etiam reſpectu valoris rei ipſius,
vt ſi detur Eccleſiæ res maioris fructus & mino-
ris valoris non eſt euidens vtilitas, ſi è conuer-
ſo per Eccleſiam detur res maioris valoris,
licèt minoris redditus *Ioan. de Anan. in cap.
vt ſuper in fin. de reb. Eccleſ. non alien.* & fuit
dictum in cauſa *Placentina bonorum. 7. Nouem-
bris* 1580. *in fine deciſionis coram Illuſtriſſimo Do-
mino Cardinale Seraphino.*

5 Verùm reſpondebatur, quòd in alienatio-
ne rerum Eccleſiæ ſufficit vtilitas putatiua,
vbi ab initio adfuit cauſa primaria vtilitatis,
vt quia bona erant ſterilia, licèt non fuerit v-
tiliter contractum in pretio, & hoc caſu con-
tractus non eſt nullus, ſed Eccleſiæ datur re-
ſtitutio, cui tamen non eſt locus in caſu iſto,
vt mox dicetur *Bart. in cap.* 1. *nu.* 19. *& ſeqq.
de in integ. reſtit.* vbi etiam *Franc. nu.* 10. *verſ.
item nota, & num.* 36. *circa fin. & Abb. nu.* 17.
Couar. loco ſuperiùs allegato num. 2. *circa med.
verſ. ſed opinio poſterior*, & fuit dictum in cauſa
Lucana bonorum 14. *Nouemb.* 1574. *&* 25. *Ia-*

nuarij 1571. *coram bo. me. Cardinale Lancellotto.* Verùm hæc reſponſio non placuit, quia ex ipſomet inſtrumento conceſſionis conſtabat, bona eſſe fructifera, & non eſſe ſterilia.

6 Secundò reſpondebatur, quod contractus erat validus, quia interuenit beneplacitum Apoſtolicum. Et cùm fuerit ſeruatus ſpatio 40. annorum, obſtat Eccleſiæ præſcriptio *cap. de quarta de praſcript.* Et cùm ſit lapſum quadriennium ad petendum reſtitutionem, deberet oſtendere enormiſſimam læſionem. Et ideo remiſſoria non eſt concedenda, quia ei non ſuffragatur, cùm non articolet enormiſſimam
7 læſionem, * propter quam datur reſtitutio in integrum poſt dictum quadriennium datum ad illam petendum *Conar. var. reſ. lib. 1. cap. 3. num. 10. & 11. Oldr. de reſtit. in integr. par. 1.*
8 *quæſt. 19. art. 7. num. 66. verſ. in contrarium.* * Neque in hoc caſu eſt deducendum tempus Rectoris alienantis, ex quo alienatio non fuit malè facta, videlicèt abſque beneplacito Apoſtolico. Tunc enim tempus anteceſſoris ſubducitur, quando alienatio fuit malè facta ab initio *Guido Pap. deciſ.* 159. *nu.* 2. latè *Rodoan. de reb. Eccleſ. non alien. de ſign. verb. alien. §. item ſub vocabulo alienationis n.* 5.

Verùm quia pactum de affrancando poteſt intelligi de affrancatione facienda, aſſignando rem æqualis valoris rei alienatæ, & cùm aſſignatio fuerit facta de anno 1578. à quo tempore nondum effluxerant 40. anni, non obſtat Eccleſiæ præſcriptio. Et quatenus pactum intelligeretur, vt laicus poſſet affrancare pro re minoris valoris, licet contractus eſſet validus, ſtante quòd alienatio eſt facta cum
9 ſolemnitatibus, * tamen Eccleſiæ ex iſta læſione competeret reſtitutio in integrum, vt per *Butr.* & alios in dicto *cap. 1. de reſtit. in integr.* Et poteſt dubitari hoc caſu, an Eccleſiæ obſtaret præſriptio, quia affrancatio fuit facta de anno 1578. Ideo ſtatui ſuper hoc dubio iterum conſulere Dominos, maximè quia Eccleſia non deduxit in hac poſitione iura ſua.

ROMANA MOLENDINI

Ven. 6. Februarij 1609.

ARGVMENTVM.

Clauſula *parito iudicato* ſolum datur, quando adſunt tres ſententiæ conformes, non autem vnica etiam ſi tranſijſſet in iudicatum, & ideo iſto caſu nihil operatur, prout nec operatur in ſententia lata in ſpolio, dum apparet notoriè iniuſta, vel nulla.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* parito iudicato *dat iuriſdictionem conditionalem, & de ſtylo Signatura ſolet apponi, quando adſunt tres conformes, non autem quando adeſt vnica tantùm ſententia, etiam quòd ob non interpoſitam appellationem, vel proſequutionem tranſiuerit in iudicatum. n. 2.*

3 *Clauſula* Parito *non obſtat ei, qui per vnicam ſententiam fuit condemnatus, & ab ea appellauit.*

4 *In ſpolio à ſententia notorie iniuſta, etiam vigore Aegidiana datur appellatio.*

DECISIO CCCCXLVI.

Domini reſoluerũt in caſu de quo agitur, non obſtare clauſulam *parito iudicato*, quomi-
1 nùs poſſit procedi ad vlteriora, * quia licèt per ipſam detur iuriſdictio conditionalis *Put. dec. 429. lib. 1.* quæ exerceri non poteſt ante paritionem *cap. cùm dilecta de reſcript. capit.*
2 *cùm olim de offic. deleg.* * tamen cùm ſtylus ſignaturæ ſit, quòd detur ſolùm quando adſunt tantum ſententia, etiam quòd ob non interpoſitam, vel proſequutam appellationem tranſiuerit in iudicatum, vt fuit reſolutum in cauſa *Mediolanen. Capellana 13. & 23. Maij 1591. coram Illuſtriſſimo Seraphino* & in cauſa *Toletana Capellania 14. Aprilis, & 12. Maij 1595. coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinale Millino* & in alia *Toletana penſionis 12. Decembris 1597.*
3 *coram bo. me. Litta,* * proptereà non debet obſtare Herculi, qui per vnicam tantùm ſententiam fuit condemnatus, & ab ea appellauit.

Neque releuat, quòd ſententia fuerat lata in ſpolio, & proptereà vigore Aegidianæ non dabatur appellatio, vnde clauſula *parito* debet operari, cùm adſit iudicatum, non ex negligentia partis in non appellando, vel proſe-
4 do, ſed ex diſpoſitione *Conſtitutionis*. * Nam fuit reſponſum, quod quando ſententia in ſpolio eſt notoriè iniuſta, vel nulla, etiam vigore *Aegidianæ* datur appellatio, quia *Conſtitutio* habet hanc exceptionem in ventre. Et proptereà cùm in caſu iſto fuerit reſolutum, appellationem ſuffragari Herculi abſque eo quod pars opponeret de clauſula *parito*, ſequitur, quod dicta clauſula *parito* non debeat operari, quia cùm ſit admittenda appellatio, non adeſt iudicatum.

PAMPILONEN. DE IANSI.

Lunæ 9. Februarij 1609.

ARGVMENTVM.

Is, qui in gratia non tenetur facere mentionem rei iudicatæ tanquam non latæ ad fauorem alterius prouiſi, nec etiam tenetur facere mentionem intruſionis, quam incurrerat ex quo remanſerat in poſſeſſione poſt ipſam rem iudicatam.

SVMMARIVM.

1 *Intruſus dicitur qui remanet in poſſeſſione poſt rem iudicatam.*

2 *Impetrans gratiam poſt rem iudicatam aduerſus gra-*

Digitized by Google

gratiam prouiſi Apoſtolici, non debet facere mẽtionem de re iudicata, quæ non eſt ad fauorem prouiſi Apoſtolici.

3 *Neque tenetur facere mentionem de continuatione intruſionis, tãquam acceſſoria ad rem iudicatam.*

4 *Acceſſorium attenditur vti principale, quando in eo militat ratio diuerſa.*

DECISIO CCCCXLVII.

DVo opponebantur contra gratiam Antonij.
Alterum quod non fecerat mentionem rei
iudicatæ, alterum, quod non fecerat mentionẽ
1 intruſionis, quam incurrerat, * ex quo remanſerat
in poſſeſſione poſt ipſam rem iudicatam
iuxta *conſ. Ferret. 12. num. 11. verſ. addo ad ea lib.*
1 quæ non obſtare Antonio Domino cenſue-
2 runt, * quia cùm impetraſſet gratiam aduerſus
gratiam Ferdinandi, de re iudicata non habebat
facere mentionem, cùm non eſſet ad fauorẽ
Ferdinandi tãquam prouiſi Apoſtolici de hoc
beneficio, ſed eſſet ad fauorem patronæ, &
propterea hoc caſu non erat facienda mentio,
vt colligitur ex *gloſſ in l. final.* ponderando verba,
*vt ſententia retractetur C. ſent. reſcind.
non poſſe*. Et idem ſentit *Alexand. in conſ. 94.
num.* 2. ibi, *imo nec reſcriptum factum in contrarium
tenet lib.* 2. Et ex hac reſolutione
3 pendet etiam reſolutio ſecundi dubij, * quia
cùm fecerit mentionem de intruſione, quia lite
pendente cœperat poſſeſſionem, de iſta continuatione,
quæ proueniebat ex ſententijs latis
contra ipſum non erat facienda mentio, cùm
eſſet acceſſoria ad dictam rem iudicatam, de
qua, ſi non tenebatur facere mentionem,
multo minùs nec de iſta continuatione intruſionis,
tanquam acceſſoria ad ipſam rem iudicatam
iuxta notata per *Auchar. in conſ. 361.
num. 4. in princ.*
4 Neque releuat, quòd acceſſorium attenditur
vti principale, quando in eo militat diuerſa
ratio, vt per *Alexand. conſ. 4. num. 5. lib. 1.*
prout in caſu iſto, nam intruſio potuiſſet mouere
Papam ad denegandam gratiam. Quia
hoc eſſet verum, ſi Papa non ſciuiſſet, Antonium
eſſe in poſſeſſione beneficij, & iam fuiſſe
intruſum, quia cœperat poſſeſſionem lite
pendente, & propterea, cùm factum non eſſet
omninò ignotum Papæ, quia ſciebat, Antonium
fuiſſe intruſum, videtur dicendum, quòd
in continuatione intruſionis propter rem iudicatam
non militet diuerſa ratio ab ipſa
re iudicata, itant de ipſa continuatione intruſionis
eſſet facienda mentio.

BAREN. IVRISDICTIONIS.

Lunæ 16. Februarij 1609.

ARGVMENTVM.

Laudum latum ſuper iuriſdictione inferioris intra limites Diœceſis Archiepiſcopi dicitur iniuſtum, dum non probatur iuriſdictionem ad eundem inferiorem ſpectare. Cætera circa tales probationes.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus habet intentionem fundatam in tota ſua diœceſi exercendi iuriſdictionem temporalem.*

2 *Fundamentum ſuæ intentionis quilibet concludenter probare tenetur.*

3 *Verba ambiguæ ſententiæ debent interpretari ex libello, & petitione, cui conformis eſſe debet.*

4 *Forum Eccleſiaſticum de iure cognoſcit de multis cauſis inter laicos.*

5 *In odioſis ſtricta interpretatio eſt facienda.*

6 *Sententia eſt ſtricti iuris, & nihil amplius probat, quam ex ea neceſſario inferatur.*

7 *Diſpoſitio correctoria iuris communis eſt interpretanda vt minùs quàm fieri poſſit corrigat ius commune.*

8 *In dubio facienda eſt interpretatio contra illum, qui ſe in ſententia fundat.*

9 *Inſtitutio de iure communi ſpectat ad Epiſcopum.*

10 *Ad Epiſcopum ſpectat reſeruare caſus in ſua diœceſi.*

11 *Dictio* Prout hactenus *aliquando ſtat conditionaliter.*

12 *Ad præſcribendam iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem requiritur vel immemorabilis, vel quadragenaria cum titulo, ſicut in qualibet præſcriptione contra ius.*

13 *In probanda immemorabili, vel quadragenaria eſt demendum tempus litis.*

DECISIO CCCCXLVIII.

FVit per Dominos reſolutum laudum ad fa-
uorem Archipresbyteri Acquæuiuæ latum
1 non eſſe iuſtum, * quia cùm Terra Acquæuiuæ
ſit in Dioceſi Baren. D. Archiepiſcopus de
iure communi habet intentionem fundatam,
quod dicta Terra ſuæ iuriſdictioni ſpirituali
ſit ſubiecta *cap. cum perſonæ de priuil. in 6. cap.
omnes Baſilicæ 16. quæſt. 7. Rom. conſil. 180. n.
4. verſ. habet enim Epiſcopus Feder. de ſen.
conſ. 145. num. 6. ante finem verſ. vnde ſi aliquis.*
Et propterea ſequitur, quod allegans,
iuriſdictionem ad ſe ſpectare, tenetur hoc
2 concludenter probare, * cum ſit fundamentum
intentionis ſuæ iuxta notata per *Innoc.
in cap. ſuper his num. 10. verſ. ſed argumentum
contra de accuſat. & per Bart. in l. in illa n. 5. ff.
verb. oblig.* quod non probat Archipresbyter.
Primò enim nullibi apparet, prout illi conceditur
in laudo, quod in Terra Acquæuiuæ,
eiuſque territorio liceat ſibi exercere iuriſdictionem
in cauſis ciuilibus, & criminalibus,
& mixtis ad forum Eccleſiaſticum ſpectantibus.
Nam ſententia declaratoria Archiepiſcopi
Andreæ lata de anno 1221. hoc ſibi
non concedit, nec minus ſententia Epiſcopi
Vigilien. lata de anno 1452. quia licèt
vtraque ſententia dicat, quod poſſit ferre ſen-
ten-

tentias de motis quæſtionibus coram ipſo. ta-
men ſi attendatur prima ſententia, ex præ-
cedentibus, & ſubſequentibus verbis appa-
ret, quod ſemper loquitur de Clericis Eccle-
ſiæ Sancti Euſtachij Terræ Acquæuiuæ, & eo-
dem modo loquitur ſententia Vigilien. Nam
in commiſſione, quæ inſeruit loco libelli,
dicitur, quod cognitio cauſarum inter cleri-
cos Eccleſiæ ſancti Euſtachij, ſpectat ad Ar-
chipresbyterum. Ex quo ſequitur, quod cum
in ſententia dicatur, quod Archipresbyter de
motis quæſtionibus coram ipſo ſententiam
ferre poſſit, intelligenda ſit de motis quæ-
ſtionibus inter clericos dictæ Eccleſiæ ſancti
3 Euſtachij. * Vbi enim verba ſententiæ ambi-
gua ſunt, debent interpretari ex libello, &
petitione, qui conformis eſſe debet *l. vt fun-
dus ff. commun. diuid. & not. in c. licet Heli de
ſimon. Bald. in l. 1. num. 6. C. ſi plur. vn. ſent.*
Vnde ſequitur iniuſtitia laudi, quod dat
facultatem Archipresbytero, vt poſſit co-
gnoſcere cauſas ciuiles & criminales, &
mixtas ad forum Eccleſiaſticum ſpectan-
4 tes, quia in hoc excedit. * Tamen quia multæ
ſunt cauſæ, quæ de iure etiam inter laicos
ſpectant ad forum Eccleſiaſticum, vt notatur
in *cap. final. de except. in 6. & in cap. licet de
iure iur. eodem libro* & in alijs iuribus, quæ hic
eſſet longum recenſere, de quibus nulla habe-
tur mentio in dictis ſententijs. Tum etiam
quia datur huiuſmodi facultas cognoſcendi,
non ſolum quoad clericos Sancti Euſtachii, ſed
generaliter quoad omnes in Terra, & territo-
rio Acquæuiuæ, & tamen pariter in ſenten-
tijs nulla habetur mentio dicti territorij, ſed
5 ſolum quoad clericos Sancti Euſtachij. * Et
cum materia ſit odioſa, nempe contra diſpo-
ſitionem iuris communis, vt in ſpecie habe-
tur in *cap. vltimo de offic. Archipresbyteri* pro-
pterea dictum territorium non comprehendi-
tur ſub diſpoſitione Eccleſiæ Sancti Euſtachij
Terræ Acquæuiuæ, vt bene per *Oldrad. in conſ.*
6 121. *num.* 3. *verſ.* 3. *ſicut ſe habet.* * Maximè
cum diſpoſitio ſit in ſententia, quæ eſt ſtricti
iuris, itaut nihil amplius probet, quam ex ea
neceſſario inferatur *Alex. conſ.* 84. *num.* 3. *lib.*
3. *Anchar. conſ.* 437. *in fine Ioan. de Anan. con.*
18. *in princ. Achil. deciſ.* 21. *num.* 3. *de reſtit.
ſpoliat.* In tantum quod omiſſum habetur pro
omiſſo, ad effectum, vt remaneat in diſpoſi-
tione iuris communis *Anchar. dicto conſ.* 437.
in fine, qui expreſsè loquitur in ſententia tri-
buente iuriſdictionem *Dec. conſ.* 445. *num.* 3.
Tum denique quia dictum laudum concedit e-
tiam iuriſdictionem criminalem Archipresby-
tero contra diſpoſitionem *Sacroſancti Concilij
Tridentini ſeſſ.* 24. *cap.* 20. *de reform. in §. ad
hæc.* Circa quam iuriſdictionem ſententiæ non
tribuunt aliquid Archipresbytero, quia verba
illa ſententiarum, quod Archipresbyter poſſit
cognoſcere de motis quæſtionibus coram ipſo
in hac materia odioſa debent intelligi de cau-
7 ſis ciuilibus. * Quando enim diſpoſito eſt cor-
rectoria iuris communis, ſufficit, quod ali-
quid operetur, & eſt interpretanda, vt minus
quam fieri poſſit corrigat ius commune *c.
cùm dilectus de conſuet. l.* 2. *C. de noxal. Roman.
conſ.* 199. *num.* 6. *Pariſ.* 110. *num.* 6. *lib.* 3.
8 * Maximè cum in dubio fiat interpretatio con-
tra illum, qui ſe in ſententia fundat *Alex. conſ.*
81. *n.* 3. *lib.* 3. *Dec. conſ.* 321. *num.* 4.
Laudum quoque remanèt iniuſtum, dum
dat facultatem conferendi beneficia in Terra
Acquæuiuæ eiuſque territorio, quia ſenten-
tiæ ſunt reſtrictæ ad beneficia Eccleſiæ Sancti
Euſtachij & nullum verbum in eis de terri-
torio. Et ex iſto capite laudum etiam rema-
net iniuſtum quoad alia omnia in eo conten-
ta, quia in ſententijs antiquis nulla habetur
mentio territorij, neque ad illud poſſunt ex-
tendi per ſupradicta. Et in ſpecie remanet e-
tiam iniuſtum, dum dat facultatem Archipre-
sbytero, inſtituendi præſentatos à patronis:
& caſus ſibi beneuiſos reſeruandi, & monitio-
nes de contrahendis matrimonijs abbreuian-
di, ac omnia alia, & quæcumquæ ad iuriſdi-
ctionem ordinariam ſpectantia, & pertinentia
exercendi. Nā quoad facultatē inſtituēdi præ-
9 ſētatos, nihil de hoc habetur in dictis ſētētijs. *
Et de iure cōmunis inſtitutio ſpectat ad Epiſ-
copū *c. cum ex iniuncto in fine de hæretic. c. nobis*
10 *de iurepatr. Abb. conſ.* 106. *num.* 3. *lib.* 2. * Prout
etiam ad Epiſcopum ſpectat in ſua Diœceſi
caſus reſeruare, vt poſt Conſtitutiones anti-
quas adeſt Conſtitutio *Concil. Tridentin. ſeſſ.*
24. *c.* 7. *de caſ. reſeru.* Et etiam eorundem pru-
dentiæ, & iudicio committitur, an expediat
monitiones remittere, vt habetur in eodem
Conc. ſeſſ. 24. *c.* 7. *de reformat. matrim.* Et tan-
dem iniuſtitia laudi apparet, dum in eo dici-
tur, quod Archipresbyter omnia alia & quæ-
cumque ad ordinariam iuriſdictionem ſpe-
ctantia, & pertinentia exercere poſſit, præ-
terquam monitiones ſub pena excommuni-
cationis ad finem reuelationis pro rebus de-
perditis concedere. Nam nullibi conſtat,
Archipresbiterum habere hanc iuriſdictionem
Et licet in ſententia Vigilien. dicatur poſt præ-
dicta enumerata, & alia iuriſdictionalia exer-
cere, prout hactenus conſuetum extitit in Ter-
ra Acquæuiuæ; tamen omiſſo quod ſententia
non loquitur de territorio, vt ſæpè dictum eſt,
11 dictio illa * *prout hactenus conſuetum extitit* ſtat
conditionaliter, ſcilicet, quatenus ſit conſue-
tum & non cauſatiuè, ſcilicet quia conſuetum,
ex quo refertur ad illa iuriſdictionalia incer-
ta, & ſic non ad aliquid certum, vt declarat
Bolog. in l. edicta qui expreſſè loqitur in ſen-
tentia *num.* 141. *C. de eden.* vbi dicit, ita in-
telligendam eſſe communem ſententiam *Bar-
toli in extrauag. ad reprimen. in verb. prout num.*
2. Et ex ſtructura verborum apparet, quod
dictio *prout* refertur ad verbum imperſonale
exercere & non ad verbum perſonale *concedi-
mus* vel *declaramus.* Et propterea debet accipi
conditionaliter, vt diſtinguit *tex. in cap. Ab-
bate ſancti Syluani de verb. Sign.* quia cum ad-
iungitur verbo imperſonali indefinito, quod
non habet certum numerum, & perſonam,
indefinitiuè intelligitur, quod cum ſit incer-
tum, & additum, non poteſt ſignificare rem
certam, Et ideò neceſſe eſt intelligere illam
dictionem

dictionem conditionaliter *Io. Andr. in dicto cap. Abbate num. 6. Hoſtien. num. 13. Cardinal. ibidem in §. contra quod num. 2.*

Nec laudum poteſt iuſtificari ex depoſitio- 12 nibus teſtium, quia Archipresbyter, ſecluſis ſententijs deberet probare aut immemorabilem aut quadeagenariam cum titulo, vt notatue in *cap. perſonæ de priuil. in* 6. Et regulare eſt in omni præſcriptione contra ius *cap. 1. de præſcript. in 6. vbi not. Doctor.* Hic autem quicquid dicēdum ſit circa teſtium dicta examinatorum coram AC. non poſſunt probare intentum Archipresbyteri, cum alter ſit annorum 26. alter verò 28. Teſtes verò examinati in Rota, vltra quod ſunt examinati, ſede Archiepiſcopali vacante nemine citato, & hinc fuerunt poſiti ad partes, nec intentum Archipresbiteri poſſunt probare cum fuerint examinati de anno 1592. & lis fuit mota de anno 1590. & de tempore examinis vnus erat etatis 35. annorum. Et licèt alter eſſet ætatis 60. annorum, tamen nec immemorabilem probat, neque quadragenariam, cum ſit vnicus, & eius dictum elidatur ex multis proceſſibus factis per Dominos Archiepiſcopos pro tempore. Teſtes verò examinati coram aebitris alter eſt ætatis 45. annorum, alter verò 50. & fuerunt examinati de anno 1600. Et ſic, quicquid deponunt, certum eſt, quòd ex defectu ætatis neque immemorabilem, neque quadragenariam 13 probare poſſunt. * Maximè cum ſit dementum tempus litis *Bartol. in l. Celſus num. 26. & ſeq. ff. de vſucap.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 23. Octobris 1615.

ROMANA DOMVS, ET CENSVS,

Lunæ 16. Februarij 1609.

ARGVMENTVM.

Sententia an, & quando præiudicet non citato.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, in qua quis non citatus eſt condemnatus, non afficit non citatum, non tamen eſt nulla quoad alios.*

2 *In iudicio citandus eſt ille, contra quem principaliter agitur, nec eſt neceſſe citare omnes intereſſe habentes, niſi propter extenſionem præiudicij.*

3 *Citatio per proclama eſt neceſſaria ad hoc vt ſententia præiudicet.*

4 *Sententia lata contra hæredem non poteſt exequi contra legatarium.*

5 *Succumbens ex ſuis iuribus, non poteſt de ijſdem iuribus dare ex perſona alterius.*

6 *Scientia litis æquipollet citationi per proclama Scientia verò probatur ex conſtitutione procuratoris ad cauſam.*

7 *Intereſſe tertij quod obuenit lite pendente ab vno ex litigantibus, non impedit exequutionem.*

DECISIO CCCCXLIX.

De validitate primæ ſententiæ Rotalis non poteſt dubitari, quia licet in ea fuerit con- 1 demnata Vrſolina non citata, tamen non inde reſultat nullitas ſententiæ, ſed tantum non afficit ipſam, licet in ſententia fuerit condemnata, vt in ſpecie dicit *Salicet. in l. 1. num. 4. C. ſi aduerſus rem iudicatam.* Neque dicta prima, & ſecunda ſententia Rotalis poſſunt dici nullæ, ex quo dicta Vrſolina, & Philippus non 2 fuerint citati pro ſuo intereſſe, * quia pro validitate iudicij ſufficit, citare illum, contra quem principaliter dirigitur petitio, nec eſt neceſſe citare omnes intereſſe habētes niſi propter extenſionem præiudicij *Bald. in l. ab eo nu. 17. C. quomod. & quando iudex.*

Neque intereſſe Vrſolinæ poteſt retardare 3 exequutionem ſententiarum Rotalium, * quia licèt verum ſit ſecundum opinionem, quam Rota ſeruat, citationem per proclamā eſſe neceſſariam, ad hoc vt ſententia præiudicet illi de cuius intereſſe ſecundario agitur iuxta *deciſionem Achil. 5. & 6. de dol. & contum.* tamen intereſſe Vrſolinæ hodie non poteſt retardere exequutionem, quia licèt fuiſſet relicta per virum vſufructuaria, hoc intereſſe ceſſauit per obitum dictæ Vrſolinæ. Et quamuis etiam fuerit ei legata portio bonorum filij, qui 4 ingreſſus fuerat Religionem, * & ſit verum, quod ſententia lata contra hæredem non poſſit exequi contra legatarium non citatum, vt per *Achil. deciſ. 8. de dol. & contum.* prout exequeretur ſaltem in parte, quia per reſtitutionem domus, & cenſus minueretur portio et relicta. Tamen fuit reſponſum, quod aut filii 5 ſucceſſerunt matri, aut non. * Si ſucceſſerunt cum ipſi ſuccubuerint ex eiſdem iuribus non poſſunt hodie ex perſona matris dare de eiſdem iuribus, vt in fortioribus eſt *deciſio Veral. 253. num. 1. & ſeq. par. 3.* Aut non ſucceſſerunt matri, & non eſt in cauſa perſona legitima, quæ opponat de iuribus Vrſolinæ.

Neque etiam intereſſe Philipppi poteſt retardare exequutionem dictarum ſententiarum, qui licet haberet intereſſe pro ſua legitima, vel etiam ex quo fuit admiſſus per fratres ad portionem hæreditatis non obſtante quod fuerat exhæredatus: Tamen fuit reſponſum, quod intereſſe legitimæ non obſtat, ex quò ſciuit cauſam tractari, quod probatur ex conſtitutione procuratoris, qui poſteà re- 6 nunciauit mandato. * Nam hæc ſententia ſufficit, & æquipollet citationi per proclama, vt in iſtis terminis dicit *Achil. alleg. deciſ. 5. de dol. & contumac.* Intereſſe vero ex quo fuerat admiſſus per fratres ad portionem hæreditatis, non eſt conſiderabile, ex quo prouenit lite pendente ab eiſdem fratribus hæredibus inſtitutis, contra quos fuerunt prolatæ ſententiæ ex iuribus, quæ hodie Philippus poſſet deducere iuxtā notata per *Verall. in al- 7 leg. deciſ. 253. num. 1. & ſeqq. par. 3.* Vltra quòd intereſſe tertij, quod obuenit lite pendente ab vno ex litigantibus non impedit exequutionem iuxta notata per *Franc. in cap.*

ex ra-

ex ratione num. 29. de appell. Gabr. concl. 31. num. 20. lib. 2.

ASSISIEN. CENSVS.

Lunæ 23. Februarij 1609.

ARGVMENTVM.

Iura quando dicantur in forma probanti.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum publicatum per notarium de eo rogatum probat.*
2 *Inſtrumenta per partem producta ſunt in forma probanti.*
3 *Inſtrumentum extractum ex Archiuio probat inter ſubditos.*
4 *Quietantiæ recognitæ per teſtes habentes notam manum ſcribentis probant.*

DECISIO CCCCL.

FVit reſolutum, iura, ſuper quibus eſt fundata *deciſio* vltimo loco facta, eſſe in forma pro-
1 banti. * Inſtrumentum enim ſocietatis anni 1580. eſt in forma probanti, quia eſt publicatū per notarium de eo rogatum *Rota deciſ. 1. nu. 1. de fid. inſtrum. in nou. Caput. deciſ. 244. par. 2.* Inſtrumentum verò emptionis cenſus ſub die 11. Iulij 1584. & aliud extinctionis eiuſdem cenſus ſub die 7. eiuſdem anni, & inſtrumentum creationis noui cenſus 14 eiuſdem menſis, & anni ſatis ſunt in forma probanti, ad effectum
2 quod Iudex poſſit ſe fundare in illis, * cùm fuerint producta per partem aduerſam *Rot. deciſ. 2. de fid. inſtrum. in nou. Put. deciſ. 415. lib. 1. & 119. lib. 2.* Inſtrumentum verò ſocietatis 7. Septembris 1584. ſatis etiam eſt in forma probāti,
3 * quia fuit extractum ab Archiuiſta ex archiuio, quod propterea probat inter ſubditos *Felyn. in cap. ad audientiam num. 12. verſ. qui tamen non negant de præſcript. Cardin. conſ. 72. nu. 8.*
4 *Verall. deciſ. 42. lib. 1.* * Quietantiæ etiam, ſuper quibus eſt fundata *deciſio*, ſunt in forma probanti, quia fuerunt recognitæ per teſtes habentes notam manum, & hoc ſufficit de ſtylo Curiæ, cùm verſemur in ſcriptura, quæ teſtibus non eget, vt fuit reſolutum in cauſa *Romana hæreditatis de Mazzochis 9. Martij 1582. coram bon. mem. Lauretano.*

SPOLETANA DOTIS.

Lunæ 9. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Dotis confeſſio an probet veram numerationem, an potius cenſeatur facta ſub ſpe futuræ numerationis.

SVMMARIVM.

1 *Dotis numeratæ confeſſio facta ante contractum matrimonium, vel poſt, præſumitur facta ſub ſpe futuræ numerationis, vel ex eo quòd fuit ſoluta, & alijs de cauſis nu. 2. & 5.*
4 *In dubio autem confeſſio facta conſtante matrimonio præſumitur facta ſub ſpe futuræ numerationis nu. 3.*
5 *Reuocatio confeſſionis, parte non intimata, non interrumpit præſcriptionem.*

DECISIO CCCCLI.

CVm in capitulis matrimonialibus Guidobaldus confeſſus fuerit, ſe recepiſſe ſcuta mille, & poſt contractum matrimonium confecerit literas Cambij ſibi directas, in quibus promiſit in euentum reſtitutionis dotis, ſe reſtiturum alia 1000. Qui modus contrahendi fieri conſueuit in Ciuitate Raguſina, vt conſtat ex ſententia lata in illis partibus, & depouit vnicus teſtis, qui datur in *Summario n. 6.* Rota cenſuit, cùm venerit caſus reſtitutionis dotis, hæredes Guidobaldi teneri reſtituere,
1 vtrumque mille. * Nam quoàd ſcuta mille confeſſata ante contractum matrimonium, illa præſumuntur confeſſata ſub ſpe futuræ numerationis ſecundùm magis communem *Doctorum* ſententiam, vt dicitur in alia *deciſione* vltimo loco facta. Et propterea cùm matrimonium durauerit vltra biennium, licèt non vltra decennium, & neque maritus, neque hæredes oppoſuerint de non numerata dote intra tempus a iure præfixum, mulier poteſt illam petere, vt in *auth. quod locum habet C. de dot. caut.*
2 *non numerata.* * Et idem dicendum eſt etiam quoàd alia ſcuta mille confeſſata in literis Cambij poſt contractum matrimonium *Cum. conſil. 31. nu. 1. verſ. circa 2.* vbi de communi teſtatur *Aug. de Peruſ. conſ. 4. num. 5. in fine.* Nam, vt dicit *Alexan. conſ. 142. num. 5. verſ.*
3 *etiam quando eſt confeſſata lib. 5.* * confeſſio dotis receptæ conſtante matrimonio in dubio præſumitur facta ſub ſpe futuræ numerationis.

Neque releuat, quòd Guidobaldus reuocauerit dictas confeſſiones in actis cuiuſdam
4 Notarij AC. * quia iſta reuocatio non fuit parti intimata, & propterea non interrumpit præſcriptionem, vt in terminis dicit *Bald. in l. in contractibus §. fin. & ibi etiam Caſtr. C. de non num. pecun.*

5 Conſiderabant etiam Domini, quòd cùm confeſſio dotis poſſit fieri nedum ſub ſpe futuræ numerationis, verùm etiam ex eo quòd fuit ſoluta, & etiam alijs modis, vt per *Abb. in conſ. 73. n. 2. & 3. lib. 2.* non erit inconueniens dicere, quòd confeſſiones fuerint factæ ex quo dos fuerat ſoluta. Nam in Ciuitate Raguſina ita conſueuit contrahi, vt dictum eſt, & quod plus eſt, nunquam Guidobaldus negauit iſtam dotem, quia reuocatio confeſſionis non ſuffragatur. Et verè ex ſerie facti apparet, reuocationem fuiſſe factam propter

rixas,

ſ.aas, quæ tunc erant inter ipſum Guidobaldum, & ſocerum. Imò poſt latum laudum; in quo inter alia ordinabatur, quòd Guidobaldus aſſecuraret dotem, ipſe laudum ſimpliciter acceptauit. Nec videtur ſpernendum, quòd vxorem per nouennium habuit, tanquam hoc modo dotatam, quia licèt ad hunc effectum requireretur decennium, vt per *Socin. in l. 1. num. 8. in fine ſolut. matr.* tamen hæc coniectura non deducitur principaliter, vt per ſe proſit, ſed vt aliàs coadiuuet, & fratres ipſius Guidobaldi, ipſo defuncto, quodammodo etiam agnouerunt bonam fidem, aſſignando certum terrenum pro dote.

Ex quibus concluſum, dotem deberi quoád vtrumque mille.

CAESARAVGVSTANA PRAEEMINENTIARVM.

Vener. 13. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Agitur de manutentione quoàd præheminentias vnius Eccleſiæ contra Capitulum.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſor de tempore litis motæ eſt manutenendus, etiam in præeminentijs.*
2 *Poſſeſſio anterioris ſuffragatur ſucceſſori, etiam ſi anteceſſor eſſet Capitulum Regulare, verbi gratia, quod fuerit mutatum in ſæculare n.6.*
3 *Confeſſio anteceſſoris præiudicat ſucceſſori.*
4 *Poſſeſſio probatur per teſtes.*
5 *Poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad tempus litis motæ, cùm animo retineatur.*
7 *Ius eſt metiendum ex parte actoris, non rei.*
8 *Capitulum Regulare quod mutatur in ſæculare, non mutat ſubiectionem.*
9 *Legiſlator per viam declarationis procedens, nihil de nouo inducit.*
10 *Confeſſio procuratoris non præiudicat domino.*

DECISIO CCCCLII.

1 Fvit reſolutum, Eccleſiæ de Pilari dandum eſſe mandatum de manutenendo aduersùs Decanum, & Capitulum Cæſarauguſtanum, quoad præeminentias, de quibus in mandato aliàs per Rotam relaxato; quia concurrunt requiſita ad hunc effectum, nempe poſſeſſio de tempore litis motæ, & turbatio, de quibus in *§. retinendæ inſtit. de interd. Bart. in l. 1. §.hoc interdictum num. 1. & §. final. num. 18. ff. vt*
2 *poſſid. Ang. conſ. 19. nu. 1. & 4.* * Dicta enim poſſeſſio Capituli de Pilari, quæ ſuffragatur etiam ſucceſſoribus in Canonicatibus iuxta *deciſ. 1. de reſtitut. ſpoliat. in nou.* ſatis probatur ex dicto mandato per Rotam relaxato, & per Capitulum Cæſarauguſtanum acceptato
3 cum obligatione de parendo, *quæ præiudicat ſucceſſoribus in dicto Capitulo Cæſarauguſtano, cùm non proueniat à nuda voluntate dicti Capituli Cæſarauguſtani, ſed ex neceſſitate, ſtante iudicio, iuxta notata per *Cal. in*
4 *conſ. 5. de confeſſion. Ægid. deciſ. 695.* * Et adſunt etiam teſtes probantes poſſeſſionē poſt dictum mandatum, qui eſt vnus ex modis probandi poſſeſſionem *Rebuff. in prax. tit.de miſ-*
5 *ſion. in poſſeſſ. nu. 41.* * Quæ poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad tempus litis motæ, cùm animo retineatur *l. licet de acquir. poſſeſſ. Abb. in cap. cùm ad ſedem num. 15. de reſtitut. ſpoliat. Put. deciſ. 17. lib. 2.*

Nec releuat, quòd non probetur poſſeſſio contra Capitulum ſæcularizatum, ſed ſolùm contra Regulares, quia ſufficit, quòd probetur poſſeſſio contra Capitulum, prout pro-
6 batur,* quia Regulares conſtituebant Capitulum, & erant loco Canonicorum *Doctor. in cap. cauſam quæ 1. vbi Abb. numer. 8. de iudic.*
7 * Et propterea cùm ius metiendum ſit ex parte actoris poſſeſſoris, mutatio perſonarum Capituli Cæſarauguſtani rei, contra quod poſſidetur, non mutat poſſeſſionem Capituli de Pilari actoris iuxta *deciſionem Guido.*
8 *Pap. 629.* pluries in Rota canonizatam * Et in terminis ſæcularizationis in fortiori videmus, quòd ſæcularizatio non mutat ſubiectionem *Abb. in cap. 2. num. 9. vbi Imol. num. 4. circa med. verſ. ſed videtur de capel. Monach. & vt* dicit *Vital. in clem. 1. numer. 31. de elect.* idem iudicium eſt de Eccleſia Cathedrali, ſiue ſit Regularis, ſiue ſæcularis. Et ceſſat omnis difficultas, quia Sanctæ mem. Clemens VIII. per ſuum Breue declarauit, ſuæ intentionis non fuiſſe, per ſæcularizationem præiudicare præeminentijs Eccleſiæ de Pilari. Et propterea ex dicta ſæcularizatione illi nullum fuit illatum præiudicium, cùm Papa pro-
9 ceſſerit per viam declarationis, * quæ nihil de nouo inducit, ſed retrotractionem, quod erat, detegit, vt dicit *Bald. in l. leges & conſtitutiones num. 5. C. de legibus.*

Denique non officit, quòd dictum mandatum de manutenendo aliàs à Rota obtentum, videatur nullum, ex quo Capitulum de Pilari falſum fuit in commiſſione, quòd fuerat ſpoliatum, & ideo ei competebat remedium recuperandæ, & non interdictum retinendæ, quia illa fuit confeſſio Procuratoris, quæ non
10 potuit præiudicare Domino, cum non pendeat ab eius poteſtate iuxta *deciſionem Achil.4. de confeſſ.* & adeſt ſecunda commiſſio, in qua ſimpliciter petebatur manutentio. Et in omnem euentum de poſſeſſione Capituli de Pilari, etiam poſt mandatum de manutenendo, conſtat ex dictis teſtium, vt dictum eſt.

Ex quibus concluſum, Priori & Capitulo Beatæ Mariæ Maioris de Pilari dandum eſſe mandatum de manutenendo aduersùs Capitulum Cæſarauguſtanum quoàd præeminentias, de quibus in mandato Rotali.

PIENTINA IVRISPATRONATVS.

Ven. 13. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Conſenſus Ordinarij in donatione iuriſpatronatus probatur exaſſertione donantis emmiſſa in donatione concurrentibus abminiculis, de quibus in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Ex donatione acquiritur iuſpatronatus interueniente conſenſu Ordinarij num. 2. & 6.*

3 *Aſſertio donautis iuſpatronatus, quòd hoc fecerit cum conſenſu Epiſcopi, probat etiam inter perſonas prohibitas, concurrentibus adminiculis.*

4 *Clauſula* Omnia eſt ſingula *iu fiue poſita, refertur etiam ad enunciata.*

5 *Diuturnitas temporis ſiue obſeruantia inſeruit pro adminiculo ad præſcribendum.*

6 *Notarius Epiſcopi iu donatione iuriſpatronatus non eſt neceſſarius ad contractum donationis, ſed ad tranſlationem iuriſpatronatus iu donatarium.*

7 *Conſenſus Epiſcopi poteſt interuenire ante, vel poſt donationem iuriſpatronatus.*

DECISIO CCCCLIII.

FVit per Dominos reſolutum, iuſpatronatus non ſpectare ad Dominos de Cacciacomitibus, cum olim Bartholomæus, a quo iſti deſcendunt, donauerat illud Iulio de Alberis,
1 eiuſque hæredibus, & ſucceſſoribus, * qui eſt vnus ex modis acquirendi iuſpatronatus *cap. illud de iurepatr. c. vnic. eodem titulo in 6. Veral. deciſ. 287. par. 1. Lambert. de iurepatr. lib. 1. par. 2. quæſt. 1. art. 1. num. 2. & quæſt. 4. ar. 1.*
2 *fol. 149. Rot. deciſ. vltim. de iurep. in antiq.* * Et quamuis ad hunc effectum requiratur con-
3 ſenſus Ordinarij, vt in dictis iuribus, * tamen de eo ſatis videbatur hic conſtare ex aſſertione donantis, quæ concurrentibus adminiculis probat, etiam quòd ſit inter perſonas prohibitas, vt latè per *Tiraquell. in l. ſi vnquam in verb. donatione largitus nu. 102. C. de renoc. donat. Achill. deciſ. 3. de conceſſ.* Iſta autem non eſt nuda aſſertio, ſed interuenit etiam nominatio notarij, qui de dicta licentia fuit rogatus, & iuramentum, ibi, *impetrauit licentiam ab Ordinario Epiſcopatus Pientiæ, prout conſtat per publicum inſtrumentum manu Ser. Antonij Roſelli*, & infra *cum licentia dicti D. Ordinarij, de qua in dicto inſtrumento*, & inferiùs *iurauit dictus Bartholomæus tactis, &c. omnia, & ſingula fuiſſe vera*. Vnde cenſetur iuraſſe, verum etiam
4 eſſe, conſenſum fuiſſe habitum ab Ordinario, * quia dicta clauſula *omnia, & ſingula, &c.* in fine poſita refertur etiam ad enunciata *Alex. conſ. 17. nu. 2. lib. 3. Ruyn. conſ. 137. num. 6. lib. 1. & conſ. 103. n. 11, lib. 4. Pariſ. conſ. 97. numer. 91. lib. 1. Creſc. deciſ. 5. de fid. inſtr.* Concurrit etiam lapſus 36. annorum, qui ſi eſſet cum obſeruantia, ceſſaret omnis difficul-
5 tas. * *Sed cùm nunquam beneficium in iſto* tempore vacauerit, negari non poteſt, quin ille lapſus inſeruiat pro adminiculo. Concurrit inſuper amiſſio ſcripturarum Notarij, qui de dicto conſenſu fuit rogatus. Et inſuper conſiderabant Domini, non eſſe veriſimile, quòd dicta aſſertio fuiſſet facta, ſi verè conſenſus non interueniſſet, cùm non poſſit exco-
6 gitari cauſa, ex qua voluerit donans mentiri, * cùm conſenſus Epiſcopi in donatione iuriſpatronatus non ſit neceſſarius ad donationem ſeu contractum donationis, ſed ad tranſlationem iuriſpatronatus in donatarium, cum contractus poſſit fieri in præiudicium donantis, cùm diſponat de iure ſuo, ſed non tranſlatio iuriſpatronatus, in qua requiritur conſenſus Epiſcopi *Rota deciſ. vltima numer. 5. verſic. item non eſt neceſſarius de iurepatronat. in antiq. Roch. eodem tractatu in verb. ipſe vel eis. n. 31,*
7 *verſ. aduerte tamen.* * Hinc dicitur, quòd conſenſus Epiſcopi ante vel poſt donationem poteſt interuenire *Rota dicta deciſ. vltima Roch. in verb. pro eo numer. 39. & eſt deciſio Thar. 2.* Et propterea potuiſſet donatarius poſt donationem impetrare huiuſmodi conſenſum, qui de facili concedi ſolet, maximè cum non fuerit donatum potentiori.

Præſens deciſio fuit confirmata die 30. Aprilis 1610. & poſteà reuocata 22. Aprilis & 6. Iunij 1611.

SABINEN. DECIMARVM.

Lunæ 16. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Tenutam eſſe inter limites alicuius Parochiæ ad hoc vt Parochus habeat intentionem fundatam in decimis illius non probatur ex deductis in deciſione, quibus ibi reſpondetur.

SVMMARIVM.

1 *Parochus prætendes decimas ex prædio debet plenè & concludenter probare, prædium eſſe intra limites ſuæ parochiæ.*

2 *A limitibus iuriſdictionalibus non infertur ad decimatorios. In dubio tamen aliquando infertur numer. 4.*

3 *Parochiæ fuerunt diuiſæ per Dionyſium Papam.*

5 *Præſumitur adfuiſſe Eccleſias in loco vbi fuit Caſtrum.*

6 *Gens aduentitia tenetur ſumere ſacramenta à Parocho, in cuius parochia degit.*

7 *Omnis Eccleſia parochialis dicitur habere curam, non tamen omnis Eccleſia habens curam eſt parochialis, ſed requiritur ad effectum parochialitatis, quod de neceſſitate adminiſtret ſacramenta.*

8 *Ex eo quòd Eccleſia ſit matrix, non infertur quòd Eccleſia Caſtri diruti ſit in eius parochia.*

DE-

DECISIO CCCCLIV.

DOmini cenſuerunt, non conſtare tenutam
Montis Maioris eſſe intra limites Paro-
chiæ Montis Libertorum, ad effectum quòd
illius Parochus dicatur habere intentionem
fundatam in decimis illius tenutæ, quæ perci-
piuntur à Rectoribus Eccleſiarum ruralium,
iuxta *tex. in capit. fin. de Paroch. & cap. cùm
ſint de decimis*. Nam cùm dicti Rectores ſint
in poſſeſſione longiſſima quadraginta anno-
rum, percipiendi dictas decimas, vt patet ex
1 teſtibus in *Summario* Rectoris *num. 3.* * Paro-
chus Montis Libertorum debet plenè & con-
cludenter oſtendere dictam tenutam eſſe intra
limites ſuæ Parochiæ *leg. cum qui ff. de prob.*
& in terminis eſt *conſilium Bertrand. 350. per
totum*, & præſertim *nu. 6. vol. 2. par. 1.* Quod
non probauit dictus Parochus, quia licèt de-
ducat plures teſtes ad probandum quòd tenu-
ta Montis maioris ſit de limitibus iuriſdictio-
nalibus Caſtri Montis Libertorum, & quòd ip-
ſe adminiſtrauit Sacramenta paſtoribus, &
alijs aduentitijs in dicta tenuta, & quòd ex
eadem tenuta ſepeliuit mortuos, & quòd hæc
beneficia de conſenſu Rectoris fuerunt transla-
ta ad Eccleſiam Montis Libertorum, tanquam
ad matricem, tamen hæc probatio ad effe-
2 ctum de quo agitur non ſuffragatur. * Primò
quia non benè infertur à limitibus iuriſdictio-
nalibus ad decimatorios, in quibus verſamur
*Hoſtien. in cap. ſuper eo n. 3. & 11. de Paroch.
& in cap. querimoniam num. 2.* & ibi etiam *Butr.
num. 6. de iurepat.* & fuit dictum *coram me in Pe-
cen. decimarum del'Hebrero 9. Ianuarij* 1607.
3 Et ratio eſt, * quia Parochiæ olim fuerunt di-
uiſæ per Dionyſium Papam, *& in c. 13. q. 1. & c.
paſtoralis, de his quæ fiunt à Prælatis Io. Andr.
Abbas, & alij in rubr. de Paroch. Bertr.* in *alleg.
4 conſ. 350. vol. 1. part. 1.* * Et licèt aliquando
arguatur à limitibus iuriſdictionalibus ad de-
cimatorios *Butr. in cap. 1. numer. 15. de reliq.
domib. Fel. in c. quia iudicante num. 6. verſ. cum
iſtis concordat de praſcript. Franc. Mareh. de-
ciſ. 352. num. 2. par. 2.* tamen hoc procedit in
dubio. Et propterea in caſu iſto non poteſt
argui, tum quia conſtat, limites decimatorios
Parochialis Montis Libertorum eſſe omnino
diſtinctos, & ſeparatos a dicta tenuta, & illius
limitibus decimatorijs, mediantibus finibus
naturalibus vnius fontis nuncupati de Monte
Maggiore, & aliorum, de quibus deponunt
teſtes dati in *Summario num. 1. in fine, & n. 4.*
Tum etiam quia conſtat, olim in tenuta præ-
fata fuiſſe quatuor caſtra certis finibus inter
ſe diſtincta, & a territorio Montis Libertorum
ſeparata, vt colligitur ex inſtrumento acquiſi-
tionis caſtri Caminatarum factæ de anno 1428
& deponunt teſtes, qui dantur in *Summario n. 1.*
Vnde non ſolùm redditur æquiuoca probatio,
quòd tenuta originaliter ſit de iuriſdictione
5 caſtri Montis Libertorum, * verùm etiam ori-
tur vehemens præſumptio, quòd cum adeſſent
dicta caſtra, adeſſent etiam Eccleſiæ Parochia-
les propter populum fidelem, iuxta notat. per
*Archid. in cap. licèt canon. num. 2. Gemin. nu. 4.
de elect. in 6.* per quæ eliditur intentio Paro-
chialis Montis Libertorum.

Et quoad adminiſtrationem Sacramẽtorum
6 conſiderabant Domini, * quòd licèt gens ad-
uentitia teneatur ſumere Sacramenta a Paro-
cho in cuius Parochia degit, vt per *Hoſtien. in
cap. omnis vtriuſque ſexus num. 23.* & *Abbas
pariter num. 23. de pœnit. & remiſſ.* tamen
cum in iſta tenuta non adſit populus perma-
nenes, ſed aliqui paſtores, & ruſtici aduenti-
tij, propterea non videbatur oriri certa præ-
ſumptio, quòd ex adminiſtratione Sacramen-
torum tenuta ſit de Parochia. Tum quia iſti
paſtores & ruſtici in loco non habebant, ne-
que habent domicilium, tùm quia licèt om-
7 nis Eccleſia Parochialis dicatur habere cu-
ram, tamen non è conuerſo omnis Eccleſia
habens curam dicitur Parochialis, ſed requi-
ritur ad effectum Parochialitatis, quòd de
neceſſitate adminiſtret Sacramenta, & quòd
illa populus ab eadem de neceſſitate recipiat
*gloſ. in clem. dudum in verb. impendant de ſe-
pultur. vbi Imol. num. 32.* cum alijs allegatis
in cauſa *Recanaten. Parochialis 20. Maij* 1576.
coram bo. mem. Lauretano, quæ hic non proban-
tur. Quinimò teſtes, de quibus in *Summario
numer. vlt.* deponunt paſtores & ruſticos præ-
dictos ad ſuſcipiendum Sacramenta acceſſiſſe,
modo ad vnam, modo ad aliam Eccleſiam
caſtrorum propè tenutam exiſtentem, prout
eis magis videbatur, & commodius erat, per
quæ neceſſitas excluſa remanet.

Quo verò ad translationem beneficiorum
curalium ad Eccleſiam Montis Libertorum,
non videbatur Dominis probatum, quòd
huiuſmodi beneficia fuiſſent translata, tan-
quam ad matricem. Et ſi probaretur, non
releuaret, quia ex probatione, quòd Eccleſia
8 Montis Libertorum eſſet matrix, non ſeque-
retur, quòd tenuta Montis maioris eſſet in ſua
Parochia, quia ſtaret ſimul, quòd huiuſmodi
Eccleſiæ rurales eſſent in aliena Parochia, &
quòd nihilominus Eccleſia Montis Liberto-
rum eſſet matrix. Et ita concluſum.

PORTVGALLEN. PENSIONIS.

Lunæ 16. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Notarius excommunicatus adhoc vt non
poſſit conficere inſtrumenta, quæ requi-
rantur. Notarius bannitus poteſt con-
ficere inſtrumenta. Translatio penſio-
nis poteſt fieri à balbutiente, & ſemi-
mortuo, modo intelligatur.

SVMMARIVM.

1 *Notarius publicè excommunicatus non fictione
iuris, ſed in veritate facti non poteſt conficere
inſtrumenta, aliàs ſecus.*
2 *Notarius bannitus poteſt facere inſtrumenta.*

3 *Tranſlatio penſionis facta à balbutione, vel habente linguam groſſam, vel ſemimortuo, modo intelligeretur, eſt valida nu. 5. ſecùs ſi facta fuit ab illo, qui loqui non poteſt nu. 4.*

6 *Suaſiones ad aliquid agendum facta ægroto non reperiuntur in iure improbatæ.*

7 *Tranſlatio penſionis non poteſt in ſtipulationem deduci, & ideo ſtante ſtylo quod pars debeat ſubſcribere manu propria contractum, non habet locum in tranſlatione penſionis.*

8 *Præſentia Notarij in tranſlatione penſionis requiritur ad illam probandam non ad inducendum aliquem contractum.*

DECISIO CCCCLV.

DOmini reſoluerunt pro validitate tranſla-
tionis penſionis ex deductis in alijs *deci-
ſionibus*. Quibus non obſtabant ea, quæ de
nouo deducebantur. Nam quòd notarius,
qui fecit inſtrumentum traſlationis, eſſet ex-
1 communicatus, & bannitus, non releuat, *
quia excommunicatio ad effectum quòd ob-
ſtet, debet eſſe publica, non fictione iuris, vt
quia ſit lata ſententia, ſed publica in veritate
facti, vt quia peruenerit ad aures illorum, qui
ad notarium currebant pro inſtrumentis, vt
declarat *Feder. de Sen in conſ. 74. num. 3. verſ.*
2 *ſed poſito quòd communis opinio.* * Et bannum
non priuat notarium, quominùs poſſit facere
inſtrumenta, vt dicit *Anchar. in conſil. 287. n. 2.
verſ. contrarium de iure ſentio.* Et vtrumque
etiam obiectum ceſſabat ex facto, quia cum
notarius fuiſſet excommunicatus, ex quo in
die Paſchatis non fuerat confeſſus, & com-
municatus iuxta diſpoſitionem *tex. in cap.
omnes vtriuſque ſexus de pœnit. & remiſſion.*
conſtat, quòd poſteà vtrumque fecit ex diſpo-
ſitione Abbatis, qui eſt Parochus, & ſcriba.
Et quòd bannum probatur, quòd non ha-
buit effectum, vel quòd notarius fuerat abſo-
lutus, ex quo reperiebatur in loco banni.
3 Quòd verò transferens ita titubaret, vt malè
4 loqueretur, non ſufficit, * quia licèt, ſi non
potuiſſet loqui, quia deficeret translatio non
teneret per *tex. in leg. iubemus C. de teſtamen.*
tamen hoc procederet, ſi ita transferens bal-
5 butiſſet, vt non potuiſſet intelligi. Sed ſi
poterat intelligi prout in caſu iſto, licèt bal-
butiret, valet tranſlatio, prout etiam valuiſſet,
ſi habuiſſet linguam groſſam, & fuiſſet ſemi-
mortuus, modò intelligeretur quid diceret ex
notatis per *Alex. in conſ. 101. num. 7. verſ. &
ſi qua difficultas lib. 7.* Coactio verò allegata
6 non probatur ex teſtibus. * Suaſiones verò,
quæ ex dictis teſtium colliguntur, iure non
reperiuntur improbatæ, vt in *l. final. C. ſi quis
aliq. teſt. prohib.*
Quòd denique dicebatur, de ſtylo illarum
partium requiri, quòd partes, quæ faciunt
contractus, vel inſtrumenta, debeant illa ſub-
ſcribere, aliàs ſint nullius valoris, non pla-
cuit, quia hic non verſamur in contractibus,
vel inſtrumentis inducentibus obligationem
7 ex contractu, * cùm non agatur de re; quæ
poſſit in ſtipulationem deduci *Bald. conſ. 104.
in princip. lib. 1.* Sed in nuda tranſlatione pen-
ſionis facta ex conceſſione Papæ iuxta notata
per *Caſſad. deciſ. 4. n. 5. de locat.* Quæ facultas,
8 cùm ſit conceſſa militibus, * præſentia No-
tarij requiritur ad probandum tranſlationem,
non ad probandum, vel inducendum aliquem
contractum, vt per *Put. deciſ. 344. numer. 1.
lib. 2.* Et propterea non eſt neceſſaria ſubſcrip-
tio partium.

ROMANA ACCOMANDITAE.

Ven. 20. Martij 1609.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* Aſſecurato indicio *importat cautionem de iudicio ſiſti, & de iudicatum ſoluendo.*

DECISIO CCCCLVI.

CVm AC. relaxaſſet mandatum contra D. Phi-
lippum pro ſcutis 10500. qui appellauit
& obtinuit eidem AC. reſcribi, vt præuia re-
poſitione procedat, omni, & quacumque ap-
pellatione remora, & de voto Rotæ aſſecura-
to iudicio. Rota cenſuit in caſu, de quo agi-
1 tur, * quòd iſta clauſa *aſſecurato iudicio* nedum
importet cautionem dari de iudicio ſiſti, ſed
etiam de iudicatum ſoluendo, quia Signatura
voluit prouidere vtrique parti, nempe D. Ca-
rolo, qui iam obtinuerat mandatum, vt da-
retur ei cautio de iudicatum ſoluendo, aliàs
non ſibi fuiſſet æqualiter conſultum, prout
Domino Philippo, qui obtinuit repoſitionem,
& quòd procederetur de voto Rotæ. Et Signa-
tura voluit maturiùs negotium videre, con-
ſulendo tamen in omnibus indemnitati Do-
mini Caroli.

ROMANA LVCRI DOTIS.

Ven. 9. Ianuarij, & Lunæ 23. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Statutum Vrbis cap. 137. lib. 1. habet locum in dote, & in lucro dotis.

SVMMARIVM.

1 *Fructus dotis & lucri debentur à die iudicialis intimationis.*

2 *Diſpoſitio clara non eget interpretatione.*

3 Statutum Vrbis de fructibus dotis *habet locum in lucro dotis, & nu. 6.*

4 *Diſpoſita per ſtatutũ in dote an habeant locum in donatione propter nuptias.*

5 *Diſtingue, & dic, quòd ad effectum prælationis*

non

non eſt idem dicendum de augmento dotis data à mulieve, & lucro dotis, quòd prouenit à viro. Secus eſt ad effectum quòd fructus debeantur ob moram non ſoluti lucri dotis nu. 6. & 7.

8 *Debitum vigore ſtatuti eſt debitum neceſſarium.*

9 *Teſtator legans creditori cenſetur voluiſſe compenſare cum debito; quod limitatur, quando legatum fuit factum ex alia cauſa nu. 10.*

11 *Terra, quæ ſunt in diſtrictu Vrbis comprehenduntur ſub ſtatuto Vrbis.*

Terra Fiani *eſt in diſtrictu Vrbis num. 11.*

DECISIO CCCCLVII.

1 DOmini reſoluerunt, fructus dotis, & lucri
dotalis deberi Portiæ à die 23. Februa-
rij 1607. quo die fuit facta iudicialis inter-
pellatio vſque ad diem, quo fuit reſtituta,
& quo lucrum reſtituetur. Intrat enim clara
diſpoſitio *Statuti Vrbis*, quod fructus dotis de-
beantur viduæ ob moram non ſolutæ dotis,
poſt iudicialem interpellationem, vt in *c.137.*
2 *lib. 1.* * Cuius verba, cùm adeo clara ſint, in-
terpretatione non ægent *l. ille, aut ille §. cùm*
3 *in verbis de leg. 2.* * Quod ſtatutum, licèt non
loquatur in lucro dotis, tamen etiam lucrum
ſub eius diſpoſitione comprehenditur, quia
quod ſtatutum eſt de dote principali, tacitè
intelligitur ſtatutum in augmento, quod ve-
nit in conſequentiam *Bald. in l. etiam* per illum
*tex. in princ. verſ. nam quod iuris eſt de antece-
denti & num. 4. verſ. 2. nota C. de iur. dot. Bart.
in d. l. etiam in fine idem Bald. in l. 2. num. 1.
verſ. vltimò nota C. de bon. quæ liber. Natt. conſ.
253. numer. 4. lib. 2. Ruin. de augm. concluſ. 5.
per totum & concl. 9. in princ.* Et in hanc ſen-
tentiam aliàs Rota inclinauit in cauſa *Romana
fructuum dotis 17. Aprilis 1600. coram Illuſtriſ-
ſimo Domino Cardinali Millino.* & fuit expreſsè
reſolutum in cauſa *Romana dotis de Maximis 3.*
4 *Martij 1606. coram R. P. D. meo Pamphilio.* *
Neque obſtat, quòd diſpoſita per ſtatutum in
dote non videantur habere locum in donatio-
ne propter nuptias, vt expreſsè dicit *Fulgoſ.
in conſ. 92. nu. 3. verſ. de donatione vero propter
nuptias, & Natt. dicto conſ. 253. nu. 7.* conſtituit
differentiam inter augmentum dotis datum à
mulirre, de quo loquuntur Doctores prædicti,
& etiam *tex. in §. bis conſequens in authent. de
æqualit. dot. & donationis porpter nuptias*, in qua
5 nos verſamur. * Quia pro reſponſione diſtin-
guendum eſt, quòd aut agitur ad effectum
prælationis contra creditores, & hoc caſu
non eſt idem dicendum de augmento dotis
dato à muliere, & lucro dotis, quod prouenit
à viro, & ita loquitur *tex. in l. final. C. qui pot.
in pig hab.* quem allegat *Fulgoſ. loco prædicto.*
Et ita expreſsè loquitur *Natt.* qui allegat *tex.
in dicto §. bis conſequens*, qui loquitur in iſtis
6 terminis. * Aut agitur ad effectum, quòd de-
beantur fructus lucri dotis ob moram non ſo-
luti dicti lucri, & hoc caſu diſpoſita a ſtatuto
in dote habent locum etiam in lucro dotis,
quia dos & lucrum æquiparantur ex prædi-
ctis, quæ licèt loquantur in augmento dotis
dato a muliere, tamen in caſu, de quo agitur
eadem eſt ratio in lucro quod prouenit a viro
quia de iure communi ardum debentur fru-
ctus dotis, quando concurrunt requiſita
*Abbatic in cap. ſalubriter de vſur. ſub num. 6.
Angel. in l. diuortio num. 4. verſ. ſi autem mu-
lier Imol. num. 6. verſ. tu potes dicere ff. ſol.*
7 *matrim.* * Verùm etiam debentur fructus lucri
dotalis, ſeu donationis propter nuptias iuxta
receptam ſententiam, de qua per *Gramm. in
deciſ. 103. num. 98.* Vbi quod Conſilium Nea-
politanum receſſit ab opinione contraria, quā
alias tenuit, vt *deciſione Afflict. 291.* & *Capic.
deciſ. 65. Theſ. deciſ. 45. n. 3.* vbi alios allegat
*Vrſill. ad Afflict. dicta deciſ. 291. Surd. de alim.
num. 1. quæſt. 42. num. 75. verſ. limitat rurſus.*
Et inclinauit, & dixit Rota in *deciſionibus*
ſupra allegatis.
8 Non obſtat quòd cùm iſtud lucrum debere-
tur vigore ſtatuti, erat debitum neceſſarium,
ex allegatis per *Illuſtriſſimum Mantic. de conie-*
9 *ctur. vltim. vol. lib. 12. tit. 2. num. 3.* * Et prop-
tereà cùm teſtator reliquerit ſcuta 7. cum di-
midio menſtrua, cenſetur voluiſſe compenſare
cum iſto debito neceſſario idem *Illuſtriſſimus*
10 *Mantic. vbi ſuprà nu. 2.* * Quia hæc concluſio
limitatur, quando ex alia cauſa legatum fue-
rit factum, vt *author* idem dicit, vbi ſuprà
num. 10. verſ. 3. debet reſtringi, prout in caſu
iſto, quia legatum menſtruum fuit relictum
donec Portia vidualem, & honeſtam vitam
ſeruauerit, & fuit in proprijs terminis reſo-
lutum in cauſa *Romana donationis propter nup-
tias 12. Decembris 1594. coram bon. mem.* Litta.
Quæ dicuntur de conſuetudine in *Terra Fiani*
quòd non ſoluatur lucrum dotis, non ægent
reſponſione, quia talis conſuetudo non fuit
probata, & ſi probaretur, videndum eſſet, an
eſſet attendendum domicilium originis, vel
habitationis viri; interim intrant prædicta,
11 quia *Terra Fiani* eſt in diſtrictu Vrbis, * &
propterea comprehenditur ſub *Statuto*, vt in
cap. 42. lib. 1.

TVLLEN. CANONICATVS.

Ven. 27. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Litteræ reſignationis debent exequi, dum conſtat de publicatione illius, ac de iuſtificatione omnium in gratia narratorum, quæ recenſentur.

SVMMARIVM.

1 *Publicatio reſignationis probatur inſtrumento ſuper ea confecto.*

2 *Litteræ prouiſi probant modum prouiſionis contra prouiſum.*

3 *Valor beneficij probatur ex teſtibus de publica voce, & fama, & ſufficit qualis qualis probatio.*

4 *Clericatus probatur ex teſtibus de publica voce & fama.*

5 *Exequutio litterarum Apoſtolicarum non conceditur prouiſo de Canonicatu ante fidei profeſſionē.*

DE-

DECISIO CCCCLVIII.

CVm Henricus reſignaſſet ius, quod habebat in Canonicatu, de quo agitur, ad fauorem Nicolai, Rota cenſuit procedẽdum eſſe ad exequutionem litterarum Apoſtolicarum, quia ſunt iuſtificatæ iuxà notata per *Mohed. deciſ. 13. vt lit. pend.* Nicolaus enim nedum oſtendit publicationem, prout tenetur, quia eſt pars reſignationis, vt fuit reſolutũ in cauſa *Calaguritana Theſauraria 4. Februarij 1579. corã ſancta Mem. Clemente 8. & 14. Iunij 1600. in cauſa Hiſpalen. præſtimoniorum coram R. P. D. meo Lancellotto.*
1 Verùm etiã in reliquis iuſtificat ſuam gratiã.* Et quantum attinet ad publicationem, oſtenditur ex inſtrumento ſuper ea confecto, quod probat *Oldrad. conſ. 139. in fine verſ. 10. Gem.*
2 *conſ. 27. in princip.** Modus autem ex quo fuit prouiſus Henricus, probatur ex eiſdem litteris prouiſionis, quæ contra ipſum probant ad *l.*
3 *cum precum C. de liber. cauſ.** Valor autem Canonicatus probatur ex teſtibus deponentibus de publica voce, & fama *Verall. deciſ. 277. nu. 8. par. 1. Put. deciſ. 29. lib. 1. Ægid. dec. 674.* prout ijdem probant valorem obtenti, ad quem probandum ſufficit qualis qualis probatio iuxta
4 notata per *Ægid. dec. 628. in princ.** Clericatus verò probatur ex depoſitionibus teſtiũ de publica voce, & fama iuxta dictam *deciſionem Verall. 277. par. 1.* Quod Henricus non fuerit adeptus poſſeſſionem Canonicatus, colligitur ex ipſamet narratiua in reſignatione, & in mãdato dato ad reſignandum.

Nõ obſtat, quod Nicolaus non emiſerit profeſſionem fidei, & quod ſit clericus regularis quia emiſſio profeſſionis fidei poterit fieri ante
5 exequutionem litterarum,* quæ poterit concedi facta profeſſione fidei. Quod autem ſit clericus regularis, non probatur, immo ex eiſdem teſtibus, qui dantur, conſtat de contrario.

IMOLEN. DIVISIONIS.

Vener. 27. Martij 1609.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Auiamentum, & creditum apothecæ recipit æſtimationem.*

DECISIO CCCCLIX.

EX deductis in alia deciſione conſtat de ſocietate omnium bonorũ inter fratres de Ruſſellis, quæ non infeciabantur per fratres qui negant communionem, ſed ſolùm dicunt, quod non aderant bona, cum quibus poſſit continuari exercitium paternum, propterea quod totũ lucrum prouenit ex induſtria propria. Sed replicabatur, quod non probatur, quod bona
1 non adeſſent,* & quod in omnem euentum conſiderandum erat auiamentum, & creditum paternum, quæ recipiunt æſtimationem, & ſtãte dicto auiamento, & credito paterno, prouenit lucrum. Vnde Rota permanſit in deciſis ex rationibus tũc deductis, quæ, vt dictum eſt, non infeciebantur.

Sed quia aliqui ex Dominis dicebant, velle videre ſtatum hæreditatis, & conſiderare etiam ſi fuiſſet tenuis, an vnà cum auiamento & credito poſſet eſſe talis conſiderationis, vt dici poſſet lucrũ non proueniſſe ex propria induſtria, quod, & Ponenti placet. Ideo tutiùs videtur, eligere peritum, qui videat, & referat ſtatum hæreditatis.

SABINEN. VILLETARVM.

Lunæ 30. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Circa probationem confinium.

SVMMARIVM.

1 *Confinia probantur per ſententiam. Item per teſtes nu. 2. Item per enunciatiuas nu. 4.*
3 *Confine prædij illud dicendum eſt, quod prædio magis adaptatur, & conuenit.*
5 *Ceſſantibus verbis, diſpoſitio debet ceſſare.*
6 *In probandis confinibus admittuntur præſumptiones, & coniectura.*

DECISIO CCCCLX.

DOmini vna tantùm parte informante, cenſuerunt, Villettas contineri intra fines deſignatos per homines Montorij, non autem intra deſignatos per homines Viuarij. Nam cùm in conceſſione facta vtrique Communitati ab Abbatia Farfenſi, & in ſententia lata de anno
1 1520.* quæ probat confinia, vt per *Bald. conſ. 420. verſ. item probatur per ſententias lib. 1.* dentur pro confinibus ab vno latere pertinentiæ Porticæ, vt in planta *num.* 17. annotato cum
2 ſigno aſteriſco,* & probant etiam teſtes, qui admittuntur ad probandum confinia, vt per *Bald. loco ſuperiùs allegato verſ. interdum per vulgi opinionem,* qui dicunt, etiam hodiè dictas pertinẽtias, eſſe de territorio Vallisinfredæ ſequitur, quod foſſatum Stefani ſit illud deſignatum pro confine ab hominibus Montorij, vt in planta *num.* 26. quod homines Viuarij in planta ſub *litera l.* quod homines Montorij vocant *de Morconi*. Nam ſi eſſet iſtud deſignatum ab hominibus Viuarij, nullo pacto poſſet verificari confine de pertinentijs Porticæ, quæ ſunt extra iſtud foſſatum, quod homines Montorij dicunt *Stephano*, & intra hæc duo foſſata adſunt pertinentiæ Caſtri diruti Finibaldi, vt in
3 planta *num.* 18.* Et propterea dicendum eſt, foſſatum Stephani eſſe illud deſignatum ab hominibus Montorij iuxta notata per *Alexand. in l. ſi in nomine num. 3. vbi etiam Caſtr. num. 4. verſ.*

verſ. item quod ſi exprimit C. de teſtam. Roman. conſ. 67. num. 19. vol. 2.

Et prædicta corroborantur, quia in donationibus antiquiſſimus factis Abbatiæ de hoc territorio, nempe de anno 1021. 1203. & 1206.
4 datur pro confine foſſatum Stephani, * Quæ inſtrumenta donationum, cum contineant enunciatiuas, ſatis probant confinia *gloſ. & Doctor. in cap. cum olim de cenſibus Alex. conſ. 89. n. 6. & conſ. 50. n. 9. lib. 5.* Cùm verò hodie in vtraque cõceſſione facta per Abbatem communitati dentur pro confine pertinentiæ Porricæ, quod, confine, vt dictum eſt, cum adhæreat foſſato Stephani deſignato per homines Montorij ſequitur, quod iſtud confine foſſati ſit reale, & verum & non illud deſignatum ab hominibus Viuari.

Et hinc etiam ſequitur, quod nedum iſtud ſit foſſatum Stephani, ſed etiam quod petra ficta naturalis ſit illa deſignata in planta ab hominibus Montorij ſub *num.* 14. quæ datur in confine in dictis donationibus, & non deſignata ab hominibus Viuatij ſub *littera G.* Nam expreſsè in donatione facta de anno 1203. datur pro confine ab vno latere foſſatum, quod dicitur Stephani aſcendens in Volubrium, & petram fictam, & per ipſam ſupra foſſatum aſcendens in riuum ſancti Martini. Nam petra ficta, & foſſatum Stephani eſſent illa deſignata ab hominibus Viuarij, foſſatum deſcendere ad petram fictam, quæ non conueniunt confinibus aſſignatis in dicta donatio-
5 ne. * Et propterea eliditur intentio hominum Viuarii *Bar. in l. 4. §. totíes ff. de dam. infect. Roman. conſ. 197. in princ. verſ. neque premiſ.* Et ideo petra ficta, & foſſatum ſunt illa deſignata ab hominibus Montorii, quia aſcendit in Volubrium, & petram fictam, vnde illa deſignatio Communitati Montorii ſuffragatur iuxta notata per *Caſtr. in conſ. 154. in prin. lib.* 1.

Quod etiam ſuadetur, quia in donatione facta de anno 1206. datur pro confine à capite Volubrium, & petra ficta naturalis, & terra, quæ diſtat inter Viuatium & Malam mortem, & Serræ ideſt cacumina Montium, datur pro confine tam in alia donatione facta de anno 1021. quam in ſententia lata de anno 1520. in qua expreſsè datur pro confine Serra Viuarij, & etiam in conceſſione facta hominibus Montoriæ. Vnde ſi petra ficta naturalis eſſet illa deſignata ab hominibus Viuarij, non verificaretur, quod à capite pro confine eſſet petra ficta naturalis, & Serræ, quæ diſtant inter Viuatium, & Malam mortem, quia in loco vbi deſignatur petra ficta naturalis ab hominibus Viuarij, non poteſt verificari, quod ibi adſunt Serræ Viuatij prout verificatur in deſignatione facta per homines Montorij, vt in planta *num.* 13.

Et ceſſat omnis prorſus difficultas, quia vt dictum eſt, petra ficta naturalis datur pro confine à capite, petra autem ficta deſignata ab hominibus Viuarij eſt à pede, quod clarè oſtenditur, quia hæret riuo ſancti Martini, qui in omnibus donationibus prædictis, & in ſententia datur pro confine à pede, prout etiam datur in conceſſione facta hominibus Montorij. Ex quo dicendum eſt petram fictam naturalem, & foſſatum Stephani eſſe deſignata
6 ab hominibus Montorij. * Maximè cum in materia finium admittantur præſumptiones, & coniecturæ *c. cum cauſam in fine, vbi Fel. in princ. de probat. Dec. conſ. 42. num. 10. verſ. his tamen non reſiſtentibus Pariſ. conſ. 27. num. 15. lib. 1. Nati. conſ. 627. num. 13. lib. 4.*

Quoad alia confinia, non eſt controuerſia, quia quoad riuum ſancti Martini, partes ſunt concordes, & tota difficultas conſiſtit in eo, an petra ficta, & foſſatum Stephani ſint deſignata ab hominibus Montorij, prout ſunt ex prædictis. Ad quam autem ex illis duabus Communitatibus ſpectent Villetæ, erit particulariter videndum.

Præſens deciſio fuit confirmata infra dec. 474.

FIRMANA, SEV NVLLIVS IVRISPATRONATVS.

Lunæ 30. Martij 1602.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 Concilium Trident. ſeſſ. 25. c. 9. de reform. *locum habet tam in petitorio, quã in poſſeſſorio.*
2 *Præſentationes effectum ſortitæ vltra* 100. *annos probant iuriſpatronatus.*
3 *Exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi, vel inſtituendi, ſi de iurepatronatus conſtet, eſt manutenendus.*

DECISIO CCCCLXI.

FVit reſolutum, Antoniæ Bonacurſiæ, & Priori ſanctæ Victoriæ dandum eſſe mandatum de manutenendo quoad quaſi poſſeſſionem præſentandi, & inſtituendi reſpectiuè
1 * . Nam licèt diſpoſitio *Concilij Tridentini ſeſſ. 25. cap. 9. de reformat.* habeat locum tam in petitorio, quam in poſſeſſorio. Vnde ſola quaſi poſſeſſio non ſuffragatur, vt cenſuit *Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum*, & dixit *Rota in cauſa Romana Parochialis* 31. *Ianuarij* 1600. *coram Reuerendiſſimo Pacen.* tamen in caſu iſto quaſi poſſeſſio D. Antoniæ præſentandi, & Prioris inſtituendi, debet ſuffragari, quia conſtat de iurepatronatus, ex donatione, & fundatione, qui eſt modus
2 probandi iuſpatronatus. * Et adſunt præſentationes effectum ſortitæ vltra centum annos. Quæ centenaria poſſeſſio probat iuſpatronatus, & cenſuit *Congregatio Concilij*, & pluries dixit *Rota*. Et propterea cum con-
3 ſtet de iurepatronatus D. Antoniæ, quæ eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, & Prioris in quaſi poſſeſſione inſtituendi, debet dari manutentio *§. hodie inſtit. de interdict. cap. cum Eccleſia Sutrina, vbi not. de cauſ. poſſ. & prop.*

VITER-

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Lunæ 30. Martij 1609.

A R G V M E N T O.

Non indiget.

S V M M A R I V M.

1 *Teſtis vnicus concurrentibus coniecturis probat læſionem.*

D E C I S I O CCCCLXII.

CVm peteretur reſtitutio in integrum aduerſus aditionem hæreditatis Pacifici de Diuitia, Domini, antequam de alijs cognoſceretur, voluerunt videre, an adeſſet læſio. Et affirmatiuè fuit reſolutum, quia cum non dubitetur de fideicommiſſo ad fauorem Octauij, & aliorũ, reſolutio pendet ab eo, an Pacificus reliquerit bona propria, & non reliquiſſe, ſatis probatur ex depoſitione vnius teſtis, qui dicit, quod Pacificus nihil proprij habebat, ſed omnem ſubſtantiam ſibi fuiſſe relictam à patre
1 * Qui teſtis licèt ſit vnicus, nihilominùs ſatis probat, ex quo cum dicto ipſius concurrunt coniecturæ, & præſumptiones ex circumſtantijs facti iuxta doctrinam *Io. Andr. in cap. fin. num. 4. verſ. nam vt dicit de ſucceſſion. Caſ. de Graſſ. deciſ. 3. num. 6. de probation.* Dictæ autem coniecturæ, & præſumptiones ſatis colliguntur ex depoſitionibus duorum teſtium, qui deponunt, quod Pacificus erat luſor, & quod malè vtebatur ſubſtantia ſua, illam alienando. Vnde non eſt veriſimile, quod bona acquiſiuerit, ita vt ex aditione ſuæ hæreditatis non reſultet læſio.

Neque prædicta poſſunt velari ex aditione ipſa hæreditatis, quaſi fuerit cum maturitate adita, quia aditio formiter facta non adeſt, & fuit ſolùm inducta ex quibuſdam coniecturis, vt in *deciſione coram me facta ſub die 5. Aprilis* 1604. Vnde concluſum pro læſione.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Ven. 3. Aprilis 1609.

A R G V M E N T V M.

Poſiti in conditione cenſentur vocati concurrentibus ijs, de quibus in deciſione.

S V M M A R I V M.

1 *Filij poſiti in conditione cenſentur vocati quando teſtator reſpexit ad conſeruationem agnationis, & num 6.*
2 *Exceptio eſt de regula, & limitat regulam.*
3 *Subſtitutio facta cum clauſula* ſi ſine filijs deceſſerit *habet locum etiamſi deceſſerit cum vno filio.*
3 *Subſtitutio fideicommiſſaria facta cum clauſula* Si deceſſerit ſine filiis, *ſi ſubſtitutus decedat vno ſuperſtite filio, fideicommiſſum expirat niſi contrarium conſtet ex coniecturis nu. 6.*
5 *Filij non cenſentur grauati ex eo quod ſunt vocati, niſi contrarium conſtet ex coniecturis num. 7.*
8 *Fideicommiſſum inducitur inter deſcendentes ex eo quod teſtator habuit rationem conſeruandæ agnationis.*

D E C I S I O CCCCLXIII.

PEtrus teſtator inſtituit Petrucium filium, & alios filios maſculos naſcituros, & ſi quis eorum deceſſerit in pupillari ætate, vel poſtea quandocumque ſine filijs maſculis, legitimè ex ſe deſcendentibus, ſubſtituit etiam, & eis ſuperuiuentem & ſuperuiuentes, & eorum filios maſculos, & alios deſcendentes. Quod ſi aliquis ex filijs dicti teſtatoris, vel nepotibus, vel aliquis alius deſcendens maſculus non ſupereſſet, ſubſtituit eis Hugolinum, & Leonellum, quos etiam ſubſtituit in euentum quod ipſe Petrus teſtator decederet ſine filiis, concludens teſtamentum *Ita quod hæreditas dicti teſtatoris nunquam ad filias vel deſcendentes fœminas deueniat, ſed ſemper remaneat apud maſculos de ſtirpe dicti teſtatoris, ſaluo, quod dictus Petrucius, & alij filij teſtatoris, & alij maſculi deſcendentes ex eis poſſint in vita ipſorum & quilibet ipſorum de bonis ipſius teſtatoris ad eos pertinentibus libere facere ad vellæ ipſorum in totum vel in parte non obſtante ſubſtitutione præfata.*
1 Vnde ſtante tenore huius teſtamenti, Rota tertia vice reſoluit, conſtare de fideicommiſſo ad fauorem deſcendentium Petrucij, reſeruato tamen vt videatur particulariter, an extẽdatur vltra pronepotes, & an adſit reciproca inter ipſos. Et vltra deducta in aliis *deciſionibus* particulariter conſiderabant Domini, quod licet in clauſula *quod ſi aliquis &c.* deſcendentes ſint poſiti in conditione, & propterea ex communi ſententia non cenſeantur vocati, tamen contrarium dicendum eſt in caſu iſto, ſtante alia clauſula *ita quod hæreditas dicti teſtatoris nunquam ad filias vel deſcendentes fœminas deueniat, ſed ſemper remaneat apud maſculos de ſtirpe*, per quæ verba per neceſſe dicendum eſt, deſcendentes fuiſſe vocatos, quia cũ expreſſerit rationẽ *ita quod bona ſemper remaneant apud maſculos de ſtirpe*, & ſic pro con-
2 ſeruatione agnationis, * videtur etiam voluiſſe vocare deſcendentes, quos poſuit in conditione, & hæc eſt firma, & communis concluſio vt dicit *Pariſ. in conſ. 6. num. 16. volum. 3.* latè *Illuſtriſſimus Mantic. de coniect. vltim. vol. lib. 1. tit. 3. nume.* 15. Et hoc etiam manifeſtiſſimè oſtenditur ex facultate alienandi conceſſa deſcendentibus in dicta clauſula *ſaluo quod &c.* quæ cum denotet exceptionem diſpoſitorum & ſit de regula *Signorol. conſ. 75. num. 8. verſ. ſed aduocatus &* importet limitatio.

tione, & exceptionem, vt ea quæ ſunt ſalua non veniant in fideicommiſſo, vt bene per *Anchar. conſ. 27. num. 5. & 6. verſ. accedit ad hoc* per neceſſe dicendum eſt, cum fuerit data facultas deſcendentibus Petrucii alienandi, quod fuerit vocatus ad fideicommiſſum, quia iſta exceptio eſt de regula, & venit limitatoriè ad diſpoſita. Ergo in diſpoſitione veniunt etiam deſcendentes, quibus data eſt hæc facultas iuxta notata per *Anchar.* & *Signorol. locis præcitatis*.

Neque eſt verum, quòd prædicta procederent ſi teſtator deceſſiſſet pluribus filiis relictis, ſed cùm deceſſerit vnico tantum filio relicto, prædicta non habent locum iuxta *conſ.*
3 *Oldrad.* 177.* quia vt fuit dictum in alijs *deciſionibus*, communis ſententia eſt contra *Oldrad.* & Doctores ſequuntur ſententiam *Bart. in leg. quamdiu inſtitutus* 68. *num.* 10. *ff. de acqu. hered.* vt dicit *Iaſ. in conſ.* 148. *nu.* 15. *lib.* 2. *Marzar. de fideicommiſſis quæſt.* 13. *per totum*, *& conſ.* 1. *numer.* 1.

4 Neque etiam facit, quòd in omnem euentum expirauit fideicommiſſum, quia ſubſtitutio eſt facta ſi quis decederet ſine filiis. Vnde cùm Petrucius obierit cum filiis, expirauit
5 fideicommiſſum iuxta *conſil. Old.* 21.* Et eius filij & deſcendentes ex eo quòd ſunt vocati, non ideo infertur, quòd ſint grauati, quia non bene infertur de vocatione actiua ad paſſiuam *Marzar. conſ. 6. & 7. Pariſ. conſ.* 31. *num.* 28. *lib.* 2. & fuit dictum in cauſa *Romana hæreditatis de Foſſanis* 12. *Febr.* 1588. *coram*
6 *bon. mem. Gypſio*. * Nam *conſilium Oldrad.* non habet locum quando conſtat de contraria mente teſtatoris, etiam per coniecturas *Corn. conſ.* 146. *num.* 7. *& ſeqq. lib.* 2. *Dec. con.* 477. *num.* 4. *Curt. iun. con.* 121. *numer.* 15. *Soc. iun. conſ.* 1. *num.* 70. Et in ſpecie non habet locum, quando teſtator habuit rationem conſeruandæ agnationis, vt per *Curt. in dicto conſ.* 121. *num.* 15. *cum ſeqq. Marzar. conſ.* 4. *num.* 11. *& conſ.* 7. *num.* 11. *Rimin. iun. conſ.* 456. *num.* 32. prout in caſu iſto, quia non ſolum ſemper vocauit deſcendentes maſculos excluſis fæminis, ſed poſt deſcendentes vocauit agnatos tranſuerſales *Aym. conſ.* 98. *ſub num.* 1. *& conſ.* 326. *num.* 16. *verſ.* 3. *concurrit Gabr. de fideic. concl.* 7. *num.* 7. *Guido Pap. quæſt.* 531. *num.* 6. *verſ.* 1. *quia eſt*. Ex hac reſponſione tollitur etiam quod dicitur, non inferri ex vo-
7 catione ad grauamen, * quia concluſio non procedit, quando ex coniecturis conſtat de contrario, vt admittunt *Doctores* præcitati, prout in caſu iſto, quia vocatio eſt qualificata, & declaratur: ita quod bona ſemper remaneant apud maſculos de ſtirpe, & nunquam
8 ad filias fæminas deueniant. * Vnde ex iſta ratione conſeruandæ agnationis videtur inductum fideicommiſſum inter deſcendentes iuxta *conſil. Cum.* 2. *num.* 4. *verſ. ad hoc etiam facit Dec. conſ.* 227. *num.* 6. *verſ. nam dum teſtator*, & fuit ponderatum in alijs *deciſionibus*.

Quæ inculcabantur circa obſeruantiam contra fideicommiſſum, non egent reſponſione, quia ſunt ſublata ex vltima *deciſione* particulariter ſuper hoc facta, cum qua tranſierunt Domini, cum nihil de nouo deduceretur. *Præſens deciſio fuit confirmata* 24. *Nouembris* 1610.

TERDONEN. IVRISPATRONATVS.

Ven. 6. *Aprilis* 1609.

ARGVMENTVM.

Inſtitui debet præſentatus ab eo, qui eſt in poſſeſſione præſentandi, dum tamen conſtat de iurepatronatus. Poſſeſſio defuncti in quaſi poſſeſſione præſentandi non tranſit in hæredem abſque noua apprehenſione. Cætera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatus debet inſtitui, quando conſtat de iurepatronatus num.* 2.
2 Concil. Trid. ſeſſ. 25. c. 9. de reformat. *habet locum in petitorio, & in poſſeſſorio.*
3 *Poſſeſſio defuncti non transfertur in hæredem, etiam ſuum ſine noua apprehenſione.*
4 *Statutum laicorum, quod poſſeſſio continuetur in hæredem, non procedit in iurepatronatus.*
5 *Præſentatus habens maiorem partem vocum debet inſtitui.*
6 *Iuſpatronatus acquiritur ex generali inſtitutione hæredis. Item acquiritur ex donatione n.* 7.
8 *In donatione iuriſpatronatus facta compatrono, non requiritur conſenſus Epiſcopi.*
9 *Tutrix poteſt præſentare ad iuſpatronatus, & conſtituere procuratorem ad præſentandum numer.* 10.
11 *Patronus poteſt accumulando præſentare etiam ab alio compatrono præſentatum, itaut vox vtriuſque præſentato debet computari.*

DECISIO CCCCLXIV.

Rota dixit, quod licèt præſentatus ab eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi,
1 debeat inſtitui iuxta *tex. in cap. conſultationibus de iurepatron.* tamen hæc concluſio eſt
2 vera, quando conſtat de iurepatronatus, * quia diſpoſitio *Concilij ſeſſ.* 25. *cap.* 9. *de reform.* habet locum tam in poſſeſſorio, quam in petitorio, vt cenſuit *Congregatio Illuſtriſſimorum interpretum*, & pluries dixit *Rota*, & quando illemet, qui hodie præſentat alias præſenta-
3 uit, * quia Rota tenet illam opinionem, quod poſſeſſio defuncti non transfertur in hæredem ſine noua apprehenſione iuxta *tex. in l. cum hæredes vbi Doctor. ff. de acquir. poſſeſ.* quod habet locum etiam in ſuis hæredibus *Bald. in l. fin. num.* 2. *C. de Edict. Diu. Adr. toll. Alber. in l.* 1. §. *hoc interdictum num.* 2. *ff. quorum bonorum Natt. conſ.* 439. *num.* 5. *Alexand. conſ.* 37. *ſub num.* 5. *poſt medium verſ. ſaltem in caſu noſtro lib.* 1. *vbi de communi*, & fuit dictum in cauſa *Spoletana cenſus* 27. *Ionuarij* 1603. *coram R. P. D. meo Lancellotto*, & a-

lias ſæpius. Et in terminis iuriſpatronatus eſt *deciſio Achil. 5. de cauſ. poſſeſſ. & propr. & Verall. deciſ. 420. par. 2.* Et fuit dictum in cauſa *Taruiſina ſeu nullius iuriſpatronatus 17. Martij 1603. coram R. P. D. meo Decano* & in cauſa *Iannen. iuriſpatronatus eadem die & anno coram*
4 *bon. mem. D. Litta*. * Neque in terminis iuriſpatronatus poteſt intrare ſtatutum laicorum, quod poſſeſſio continuetur in hæredem, quia licet *Verall.* annotauerit tale ſtatutum ſuffragari, vt in *deciſione 211. par. 3.* Tamen Rota ſemper receſſit a dicta *annotatione* tanquam nitente falſo fundamento, et ſignanter fuit dictum in cauſa *Comen. iuriſpatronatus 8. Iunij 1601. coram bon. mem. Illuſtriſſimo Cardinale Seraphino olim noſtri ordinis inſigni Auditore*.

Et propterea in caſu, de quo agitur, duo ſunt videnda. Primum an conſtet de iurepatronatus. Secundum, quis habeat maiorem
5 partem vocum, * quia ille debet obtinere *cap. 3. & ibi gloſ. in verb. qui maioribus, vbi Ioan. Andreas Cardin. & alij in princip. de iurepatr.* Et quantum ad primum, cùm neque Epiſcopus, neque ab eo prouiſus ſint in cauſa, ſed agatur inter compræſentatos, ſufficiunt leuiores probationes. Hic autem multa adſunt quæ videbantur Dominis ſufficere. Quantum verò attinet ad ſecundum, de anno 1542. præſentarunt infraſcripti patroni Antonius, Petrus Ioannes, Dominicus, Symon, Carolus, Iacobinus, Marcus Antonius, & Antonius Galeatij mediante perſona Ioannis eorum procuratoris, & Ioannes della Torre mediante perſona Simeonis, & eius procuratoris omnes de Guidobonis, de cuius Ioannis voce hodie non eſt agendum, quia non eſt qui pro eo compareat. Vnde fit, quod remaneant quatuor voces. Vnde cùm Ioannes Guidobonus filius, & hæres Simonis, vt probant teſtes in *Summario num. 1.* præſentauerit Ioannem Paulum Guidobonum eius filium. & cùm idem Ioannes tanquam donatarius Auguſtini filij Ioannis Dominici, cuius deſcendentiam probant teſtes in *Summario num. 4.* & etiam tanquam donatarius Caſtellini filij Marei Antonij, cuius deſcendentiam probant teſtes in *Summario num. 5.* & etiam idem Ioannes tanquam hæres Iacobini præſentauerit eundem Ioannem Paulum, ſequitur, quod ipſe Ioannes Paulus habeat quatuor vota ex perſona dicti Ioannis cum præſuppoſito tamen, quod conſtet de dictis inſtitutione & donationibus
6 * quia per generalem inſtitutionem hæredis acquiritur iuſpatronatus hæreditarium *Bart. in l. quin perinde verſ. reſtituta ff. ad Trebell. Bald. in l. finali numer. 59. verſ. ſi autem he-*
7 *reditatem C. de Edict. D. Adr. toll.* * prout etiam acquiritur ex donatione *cap. vnic. de iurepatr. in 6. Lambert. de iurepatr. lib. 1. par. 2. art. 1. quæſt. 1. num 2. fol. 109. & art.*
8 *1. quæſt. 4 fol* 149 * Nec in caſu noſtro requiritur conſenſus Epiſcopi, ex quo donatio fuit facta compatrono *Verall. deciſ. 131. lib. 2.* Et idem Ioannes cum eundem Ioan. Paulum præſentauerit, tanquam procurator D. Placidæ matris, & tutricis Petri pronepotis Petri, qui præſentauit de anno 1572. cuius deſcendentiam probant teſtes in *Summario nu. 2.* ſi de tutela matris conſtabit, & de mandato procuratæ tutricis hoc votum proderit Ioan.
9 Paulo. * Tutrix enim poteſt præſentare iuxta notata per *Lambert. de iurepatr. lib. 2. par. 1. quæſt. 2. art. 10. in princ. Aym. conſ. 76 n. 2. Racch. in eodem tractatu in verb. competens in 4.*
10 *quæſt. Rot. deciſ. 6. de iurepatron. in antiq.* * et conſtituere procuratorem ad præſentandum iuxta notata per *Lambert. de iurepatron. lib. 2. par. 1. quæſt. 4. art. 3. num. 1. 2. & 6.* Habet quoque dictus Ioannes Paulus vocem Antonij
11 iunioris deſcendentis ab Antonio Galeatij, * qui accumulando præſentauit eundem Ioannem Paulum, quod licuit ei facere *cap. cum autem, vbi Abb. & Doctor. de iurepatr.* Et propterea ſequitur, quod attenta voce Antonij quæ debet vtrique computari, Ioannes Paulus habeat ſex ex nouem vocibus, Ioannes Baptiſta vero in omnem euentum non poteſt habere, niſi quatuor voces, & ſic inſtitui debet dictus Ioannes Paulus, iuſtificatis prædictis, vt in dicto *cap. 3. de iurepatronatus*.

CRYPTAE FERRATAE, SEV NVLLIVS IVRISDICTIONIS.

Lunæ 6. Aprilis 1609.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quando præiudicium eſt viciſſitudinarium, vt quia vna cauſa propter facti poſſibilitatem approbet aliam, & oriantur ex eodem facto, & vna non ſit priùs intentata, priùs cognoſci debet de maiori.*

2 *Exceptio præiudicialis ciuilis priùs cognoſci debet, quam cauſa principalis criminalis, ſtante clauſula* conſtito quod cauſa ciuilis præiudicet criminali.

DECISIO CCCCLXV.

1 LIcèt verum ſit, quòd quando præiudicium eſt viciſſitudinarium, vt quia vna cauſa propter facti poſſibilitatem approbet aliam, & oriatur ab eodem facto, & vna non ſit priùs intentata, debeat cognoſci primo loco de maiori, qualis eſt criminalis *l. 1. C. qui accuſ. non poſſ. Salyc. in l. final. num. 1. verſ. cauſa hac C. de ordin. cogn. Bart. in leg. fundum nu. 5. ff. de except.* Tamen in caſu, de quo agitur, non eſt agendum de maioritate cauſæ, ſed ſolùm an cauſa ciuilis ſit præiudicialis criminali ſtante reſcripto Signaturæ, quæ voluit, vt conſtito Rotæ, quòd cauſa ciuilis eſſet præiudicialis criminali, latrunculatori inhiberetur. Quòd quidem præiudicium eſt clariſ-
2 ſimum; * nam cum fuerit proceſſum contra

Mi-

Miniſtros Abbatiæ, tanquam turbatores iuriſ-
dictionis Domini Arcis Papæ , replicatur , lo-
cum,in quo prætenditur, turbatam fuiſſe iuriſ-
dictionem , non eſſe de territorio Arcis , ſed
de territorio Abbatiæ , ex qua replicatione
oritur præiudicium : Nam obtento per Abba-
tem quòd locus ſit de territorio Abbatiæ , ori-
tur exceptio rei iudicatæ in cauſa criminali ,
vt per *Bart. in dicta l. fundum num.* 4.

CONCHEN. DECIMARVM *DELLA TORRE EL MONIE.*

Lunæ 6. Aprilis 1609.

ARGVMENTVM.

Sententia non eſt attendenda, quando non eſt in forma probanti, vel eſt nulla ob defectum citationis contra principalem vel eius legitimum Procuratorem.

SVMMARIVM.

1 *Sumptum ſumpti non probat.*
2 *Immemorabilis ad ſui probationem quæ requirat.*
3 *Sententia lata parte non citata , vel citato pro nratore non legitimo , eſt nulla.*
4 *Sententia lata contra arrendatarium , non præiudicat Domino.*
5 *Teſtes examinati ſine citatione ad videndum iurare , ſunt nulliter examinati.*
6 *Obſeruantia debet eſſe proxima , aliàs non ſuffragatur.*

DECISIO CCCCLXVI.

IN cauſa reſtitutionis in integrum aduerſus
rem iudicatam , ſuper eo quod Capitulum
Conchen. habet de iure intentionem fundatam
ſuper decimis, de quibus agitur, ſtante legiti-
ma donatione ſibi facta per Epiſcopum Ioan-
nem iuxta reſolutiones factas ſub *die* 9. *De-
cembris* 1602. *coram Illuſtriſſimo D. Cardinale
Pamphilio*. Dubitaui , an ſententia lata de
anno 1516. & teſtes nuper examinati releua-
rent. Et Rota cenſuit , negatiuè reſponden-
dum , tum quia ſententia non eſt in forma
1 probanti , * cum ſit ſumptum ſumpti *auth. ſi
quis in aliquo , & ibi Dec. num.* 36. *& ſeq. C.
de eden. Put. dec.* 159. *num.* 4. *lib.* 1. *Caput. de-
ciſ.* 244. *num.* 2. *part.* 2. Quod probatur, quia
copia producta non eſt extracta ab originali ,
ſed à quodam tranſumpto producto in Ciui-
tate de Alcala de anno 1524. Tum etiam quia
ſententia eſt manifeſtiſſimè iniuſta , quia cùm
canonizet immemorabilem ad fauorem laici ,
de contrario conſtat ex arrendamentis factis
per ſubhaſtationem ab anno 1403. vſque ad
annum 1531. Nam ſi Capitulum erat in poſ-
2 ſeſſione à dicto anno 1403. vſq; ad annū 1531. *
impoſſibile eſt , quòd immemorabilis potue-
rit probari ad fauorem laici , cùm ex iſta poſ-
ſeſſione Capituli excludatur ; quòd teſtes po-
tuerint depouere de viſu per 40. annos de au-
ditu à ſuis maioribus , & quòd ipſi nunquam
audiuerint contrarium de publica voce , & fa-
ma , per verbum *fuit* , & *eſt* . Quæ omnia re
quiruntur in dicto teſtis ad hoc vt probet im-
memorabilem iuxta *gl. ſin c.* 1. *de præſcrip. in* 6.
3 quam Rota ſeruat . * Tum & tertio , quia ſen-
tentia eſt nulla, cùm fuerit lata non citato Ca-
pitulo , neque eius legitimo procuratore, quia
licèt fuerit citatus Rodericus de Anaya , tan-
quam refectuarius,& arrendatarius prout verè
4 erat , * tamen ſententia non potuit Capitulo
præiudicare *Innoc. in cap. quoniam frequenter
§. ſi ſuper in gloſ. nominare de re iudic. Alexand.
in l. ſæpe num.* 114. *ff. de re iudic.* Et licèt fuerit
citatus etiam tanquam procurator , tamen
de mandato non conſtat nec poteſt præſumi
mandatum ex obſeruantia ſententiæ , quia de
5 ea non conſtat , * Nam teſtes , qui fuerunt in-
ducti in partibus ad illam probandam ſunt
nulliter examinati ex defectu citationis ad vi-
dendum iurare teſtes *l. ſi quando C. de teſtibus* :
Teſtes verò examinati vigore remiſſoriæ Ro-
talis de anno 1606. non releuant , quia cùm à
die prolatæ ſententiæ vſque ad diem exami-
nis effluxerint 90 anni , non probant obſer-
6 uantiam , * cùm debeat eſſe proxima iuxta
notata per *Socin. ſen. in conſ.* 6. *num.* 2. *lib.* 1.
& fuit ſæpiſſimè reſolutum. Nam teſtes non
deponunt de obſeruantia proxima poſt ſen-
tentiam , ſed longè poſt , nec illorum ætas pa-
ritur, vt depouere poſſint de dicta obſeruantia
proxima ; Et quamuis deponant etiam de
publica voce , & fama , tamen conuincuntur ,
quia conſtat de poſſeſſione Capituli , ex ar-
rendamentis vſque ad annum 1532. Et in om-
nem euentum ſententia remanet iniuſta, cùm
canonizet immemorabilem ad fauorem laici ,
& tamen ex prædictis conſtat de contrario .

Et ita concluſum vna tantùm parte informante .

Præſens deciſio fuit in parte reuocata die 12. *Ian.* 1615.

PERVSINA FIDICOMMISSI.

Lunæ 4. Maij 1609.

ARGVMENTVM.

Apoſtilla ſcripta ab eodem Notario rogato in margine inſtrumenti probat abſque alia atteſtatione eiuſdem Notarij.

SVMMARIVM.

1 *Quando nomen filiorum ponitur in conditione , non deficit conditio , ſi extant nepotes , & alij deſcendentes.*
2 *Inſtrumentum cum apoſtilla in margine non requirit ſubſcriptionem Notarij atteſtantis ſe apoſtillam ſcripſiſſe , quando eſt certum à quo*

inſtrumentum cum apoſtilla fuerit ſcriptum. Contrarium vide num. 4. 5. & 6.

3 *Ex viſione ſcripturæ probatur an inſtrumentum, & additionem ſcripſerit idem notarius.*

5 *Notario ſoli non creditur, quòd contractus fuerit celebratus, vel ab eo receſſum.*

6 *Notario atteſtanti, ſe feciſſe inſtrumentum, creditur.*

7 *Arbitrio iudicis relinquitur an ſcriptura facta ſit eodem atramento.*

8 *Diſpoſitum in inſtitutione non cenſetur diſpoſitum in ſubſtitutione niſi exprimatur.*

DECISIO CCCCLXVII.

PRopoſui dubium pro *R.P. D. meo Pamphilio* adhuc conualeſcente; an conſtaret de fidei-
commiſſo ad fauorem Dominorum de Zanet-
tis & litis conſortum. Et difficultas conſi-
ſtebat in eo, an eſſent legenda verba illa in te-
ſtamento *maſculis vel fœminis* interlineata poſt
alia, *& ſi quis ſuorum filiorum decederet ſine
filijs legitimis, & naturalibus*; quia ſi addenda
ſunt prædicta verba *maſculis, vel fœminis* non
intrat fideicommiſſum, cùm Alexander, de
cuius ſucceſſione agitur, filius teſtatoris, obie-
rit relictis neptibus ex filia prædefuncta, & ſic
non fuit purificata conditio, ſub qua fuit diſ-
poſitum iuxta notata in *l. Lucius 2. ff. de hæred.*
1 *inſt.* * quia quando nomen filiorum ponitur
in conditione, non deficit conditio ſi extant
nepotes, & alij deſcendentes *Bart. in l. libero-
rum 220. num. 18. in fine ff. de verb. ſignific.
Bald. in l. 1. num. 4. C. de condit. inſert.* & alios
allegat *Socin. ſen. in con. 249. n. 2. lib. 2.* vbi etiam
de communi teſtatur, & in *conſ. 17. num. 1.
colum. 2. in princ. verſ. nam licèt prædicta opi-
nio lib. 4.* vbi etiam de magis communi.

Et Domini dixerunt legenda eſſe verba illa
maſculis vel fœminis, quia licèt ſint interlinea-
ta, & non adſit probatio Notarij, tamen cùm
ex viſione conſtet eſſe manu eiuſdemmet No-
tarij licet non ſint incorporata, non eſt præ-
ſumendum Notarium ea falsò appoſuiſſe.
2 Nec nocet, quòd Notarius non atteſtetur, ſe
ſcripſiſſe, quia iſtud tunc requiritur, cùm ali-
quid reperitur de quo ignoratur a quo fa-
ctum fuerit, ad tollendam ſuſpicionem; non
autem quando conſtat a quo factum fuit, vt
expreſsè & in noſtris terminis dicit *Caſtrenſ.
in conſ. 131. num. 2. verſ. ſi conſtat quòd ſunt de
manu eiuſdem Notarij lib. 2.* quem ſequitur *Aym.
in conſ. 88. num. 2. & 4.* vbi in fine dicit, hoc
probari ratione naturali, & inconuincibili,
quia ad alium finem non requiritur talis atte-
ſtatio, niſi vt ſciatur, an ipſemet Notarius
fecerit talem apoſtillam, vel alia perſona. Sed
vbi de hoc conſtat, ſuperflua videtur atteſta-
tio, & hæc eſt doctrina *Imol. in cap. ex lite-
ris numer. 5. poſt medium verſ. aut non poteſt*,
quam ſequitur ibidem *Felyn. num. 14. verſ.
idem* ſi ex *comparatione de fid. inſtrum.* & eſt
etiam Doctrina *Bald. in rubr. C. eodem tit. n. 52.
ad fin.* & *in l. noſtram nu. 8. C. de teſtam.* quam
etiam ſequitur *Alexand. in conſil. 147. num. 11.
lib. 2. & conſ. 14. num. 23. verſ. quinimò lib. 6.
& conſ. 104. numer. 6. in fine lib. 7. & Berou.*
3 *conſ. 95. num. 4. & 12. lib. 3.* * Et quòd præ-
dicta additio ſit manu eiuſdemmet Notarij,
nedum oſtenditur ex viſione ſcripturæ, vt di-
ctum eſt, ſed etiam comprehenditur ex quo
idemmet Notarius paulò poſt factum teſta-
mentum dedit partibus copiam authenticam
cum dictis verbis appoſitis in corpore. Vnde
nedum reſultat corroboratio, quòd apoſtilla
ſit manu eiuſdem Notarij, verùm etiam, quod
habuerit illam pro ſua manu conſcripta, &
pro bona, & legali.
4 Et quamuis *Ruyn. conſ. 68. n. 34. & 5. lib. 4.*
teneat contrarium, & dicat, magis commu-
nem opinionem eſſe vt declarat *Alexand. in l.
ſi vnus C. de teſtam.* cum *Ioan. Andr. in addit.
ad Specul. tit. de inſtr. edit. in §. oſtenſo in addi-
tione quæ incipit dixit Rolandinus*, qui videtur
tenere apoſtillam etiam ſcriptam manu eiuſ-
dem Notarij non operari, niſi ſit approbata;
tamen veritas eſt, quòd *Ioannes Andreas* non
dicit id ad quod allegatur per *Ruyn.* quia *Ioan-
nes Andreas* non loquitur, quando Notarius
corrigeret illud quod priùs tanquam rogatus
a partibus, vel a teſtatore omiſiſſet, prout eſt
caſus noſter, ſed loquitur, quando Notarius
fuiſſet rogatus de inſtrumento, & antequam
fuiſſet data copia inſtrumenti in margine
ſcripſit cancellatum de voluntate partium, &
ſic cancellauit illud quod primò tanquam ro-
gatus a partibus ſcripſerat, & in hoc puncto
dicit *Alexand. in dicta l. ſi vnus ante numer. 9.
verſ. Ioan. Andreas verò loquitur C. de teſtam.*
ſententiam dicti *Ioannis Andreæ* eſſe veriorem,
& quod plus eſt *Alexand.* in caſu noſtro ſub
num. 8. ſentit pro hac parte. Et ratio diuerſi-
tatis eſt in promptu, & colligitur ex eodemmet
5 *Ioanne Andrea*, * quia ſoli Notario non cre-
ditur an contractus interceſſerit, vel ab eo
ſit receſſum. Et propterea bene procedit di-
ctum ipſius, quòd non credatur, ſi dicat in-
ſtrumentum cancellatum de voluntate par-
6 tium. * Creditur tamen Notario, an inſtru-
mentum fecerit, & propterea cùm doceat de
inſtrumento, licèt adſit apoſtilla, tamen cùm
ſit manu eiuſdem, ei eſt ſtandum, quia non
adeſt diuerſitatis ratio, quòd ei credatur, ſi
adeſt verbum *approbo*; & ſi non adeſt non cre-
datur, quia cùm ſit manus eiuſdem, facile
fuiſſet illud apponere per ſupradicta.

Et licèt adhuc inculcaretur dictæ apoſtillæ
non eſſe habendam fidem, tum quia ex diuer-
ſo atramento conſcripta, tum quia etiam ex
ea reſultat maxima incongruentia in teſtamen-
to, tamen dicebant Domini, quòd diuerſitas
in atramento non apparet, & ſi appareret, quic-
quid dicendum eſſet ex notatis per *Aym. dicto*
7 *conſ. 88. num 7.* * tamen placeret illa ſententia,
quòd negocium eſſet relinquendum religioni
iudicantis, vt per *Ruyn. in conſ. 95. numer. 1.
Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. cent. 2. caſ. 187.
num. 35. & 38. in fine.* Et propterea cùm in
caſu iſto non adſit talis diuerſitas, imò nulla
viſa fuerit adeſſe, dicendum eſt, non conſtare
de tali defectu, vt apoſtillæ fides non ſit adhi-
benda. Quòd verò attinet ad incongruentiam,
di-

Digitized by Google

dicebant Domini, quicquid dicendum eſſet, ſi ex dictis verbis reſultaret, in caſu iſto non reſultare. Nam teſtator inſtituit quinque filios quos habebat, & ſi quis eorum decederet ſine filijs *maſculis, vel fœminis*, vocat ſuperſtites, & præmortuorum filios; ſi verò omnes filij inſtituti decederent ſine filijs legitimis & naturalibus maſculis, tunc eiſdem ſic deſcendentibus ſuſtituit cippum domus ipſius teſtatoris; & caſu quo in caſu iſto extarent filiæ fœminæ deſcendentes ex dictis ſuis filijs, tunc & eo caſu mandauit eas dotari ſecundùm qualitatem domus. Nam & ſi in dicta ſecunda ſubſtitutione mandauerit filias dotari, & vocauerit cippum domus; tamen iſte caſus eſt diuerſus a primo, & poteſt habere etiam rationem diuerſitatis, quia ſubſtitutio eſt facta in euentum, quòd omnes filij inſtituti decederent ſine filijs maſculis, & iſto caſu, voluit fœminas dotari ſecundùm qualitatem familiæ, & vocauit cippum. At in primo caſu non ita mandauit fęminas dotari, ſed eas vuocauit, & meritò quia in ſecundo caſu agebatur de tota & vniuerſa hæreditate, in primo autem caſu de parte tantùm illius qui decederet ſine filijs maſculis. Quæ pars ſecundùm iudicium teſtatoris poterat eſſe talis, quæ non excederet quantitatem congruæ dotis filiæ fœminæ,
8 maximè ſi plures adeſſent. * Hinc in primo caſu nullam fecit mentionem de donatione filiarum, prout fecit in ſecundo. Vnde reſultat euidens coniectura, quòd ita teſtator voluerit diſponere, cùm ſi voluiſſet in primo caſu fœminas excludere, eas mandaſſet dotari, prout mandauit in ſecundo iuxta notata in *leg. qui filiabus*, vbi *Bart. & aly de leg.* 1. Et poteſt etiam conſiderari ratio differentiæ, quia ſi omnes hæredes inſtituti decedebant ſine filiis maſculis, totum patrimonium exibat extra familiam; quod ſecus erat ſi non omnes, ſed aliqui, quia relinquentes poſteritatem maſculinam poterant patrimonium augere, prout hodie augent Domini de Banzettis agentes, inter quos adſunt publici legum profeſſores, & alii viri conſpicui.

BERGOMEN. FRVCTVVM.

Lune 11. *Maij* 1609.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Symonia eſt ſtudioſa voluntas, ſeu cupiditas, ſeu vitium emendi vel vendendi aliquod ſpirituale, vel ſpirituali annexum.*

2 *Qui tenetur ſoluere partem fructuum beneficij, tertio poteſt ſe ad hoc obligare abſque vitio ſymoniæ.*

3 *Atteſtatio Epiſcopi de beneficio tanquam vnito non probat vnionem niſi alia concurrant.*

DECISIO CCCCLXVIII.

1 DOmini dixerunt, non conſtare de ſymonia, quæ cùm ſit ſtudioſa voluntas, ſeu cupiditas, ſiue vitium emendi, vel vendendi aliquod ſpirituale, vel ſpirituali annexum *gloſ. & Doct. in rub. de ſymon. Clar. in §. ſymonia in princip.* Hic talis cupiditas ſeu vitium non interuenit; nam licèt Horatius ſe obligauerit ſoluere Monialibus libras 370. annuas, hæc obligatio non fuit de facto extorta a Monialibus, ſed ex eo quòd cùm Parochialis eſſet vnita Monaſterio, Epiſcopus de anno 1565. vigore *Concilij Tridentini ſeſſ. 7. c. 7. de reform.* deputauit Vicarium perpetuum, & ei aſſignauit bona Parochialis cum onere ſoluendi Monialibus dictas libras 370. & reſiduum fru-
2 ctuum reliquit Vicario pro congrua. * Et propterea ſequitur, quòd Moniales exigendo ab Horatio ſucceſſore in dicta Vicaria obligationem de ſoluendo dictas libras 370. & Horatius ipſe ſe obligando de ſoluendo nullam contraxerit ſymoniam iuxta *deciſionem Verall. 132. par. 1. & 239. nu. 2. & 3. par. 3.*

3 Neque releuat, quòd vnio non probatur aliunde, quam per aſſertionem Epiſcopi, quæ non probat iuxtà *conſil. Alexand. 70. nu. 10. in fine lib. 3.* quia in caſu de quo agitur, nedum concurrit aſſertio Epiſcopi, verùm etiam prouiſio anteceſſoris Horatii, vt de Vicaria perpetua, & prouiſio etiam ipſiuſmet Horatii. Quæ ſatis viſa fuerunt Dominis ſufficere, cùm non agatur principaliter de vnione, ſed ad effectum excludendi, quòd prouiſio de ſoluendo ſit ſymoniaca,

---

BARCHINONEN. PRIORATVS.

Lune 11. *Maij* 1609.

ARGVMENTVM.

Inſtitutio eſt facienda præſentato, dum concurrit vacatio beneficij, præſentatio facta in tempore perſonæ habilis ab eo, qui eſt impoſeſſione præſentandi, quod procedit quamuis diſputetur, an iuſpatronatus ſit reuocatum, & ſit vtile Eccleſiæ; ſecus tamen eſt quando iuſpatronatus ex priuilegio vacauit in menſe reſeruato.

SVMMARIVM.

1 *Legitimè præſentatus debet inſtitui.*

2 Concil. Trident. ſeſſ. 25. cap. 9. de reform. *habet locum tam in petitorio, quàm in poſſeſſorio.*

3 *Confirmatio* Concil. Trident. *fuit facta de anno* 1564.

4 *In iurepatronatus quod poteſt reuideri ex* Conc. Trid. *interim dum reuidetur exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt manutenendus, licèt ſecùs*

ſecùs ſit ſi iuſpatronatus ex priuilegio vacat
in menſe reſeruato nu.5.
6 *Tranſactio obſeruata cùm caſus euenit ſpatio 30.*
annorum præſumitur confirmata,
7 *In diuiduis ſententia poteſt valere reſpectu v-*
nius, & non reſpectu alterius.

DECISIO CCCCLXIX.

FVit per Dominos reſolutum ſententiam
1 Rotalem eſſe confirmandam, * quia cùm
concurrat vacatio beneficii, præſentatio in
tempore quatuor menſium facta à patrono
exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, &
habilitas præſentati; vtique præſentatus de-
bet inſtitui *cap. conſultationibus, cum ibi not. de*
iurepatr. cum vulgar.
2 Neque obſtat, quòd iuſpatronatus debeat
eſſe ex fundatione & dotatione, vt habetur in
Concil. ſeſſ. 25. cap. 9. de reform. cuius diſpoſi-
tio habet locum tam in poſſeſſorio, quam in
petitorio, vt cenſuit *Congregatio*, & ſæpè dixit
Rota. Prioratus autem de quo agitur eſt ex
priuilegio propter augmentum dotis. Nam
reſpondebatur, quòd quando beneficium eſt
de iurepatronatus ex augmento dotis, prout
eſt iſtud conceſſum per Clemen. VII. de an-
no 1533. licèt poſſit per Ordinarium reuide-
ri ſtante diſpoſitione *Concilij dicto c.9. colu.3.*
verſ. ſimiliter, cùm non fuerit conceſſum per 40.
3 annos ante confirmationem *Concilij*, * quæ
fuit de anno 1564. vt declarauit *Congregatio*
Illuſtriſſimorum interpretum in cauſa DD. de
4 *Ottonibus.* * Nihilominùs, dum cognoſcitur an
iuſpatronatus ſit reuocatum, & vtile ſit Ec-
cleſiæ, patronus, qui eſt in quaſi poſſeſſione
præſentandi debet manuteneri, vt reſoluit
Congregatio Concilij in dicta cauſa Dominorum
de Ottonibus & fuit dictum in cauſa *Lucana Ca-*
5 *nonicatus* 18. *Maii* 1590. *coram Bubalo.* * Licèt
ſecùs ſit, quando beneficium de iurepatrona-
tus ex priuilegio vacat in menſe reſeruato,
quia tunc quaſi poſſeſſio non ſuffragatur pro-
pter clauſula *regulæ* 8. *Verall. deci. 29. & 326.*
lib. 1. in manuſ. Et fuit latè dictum in cauſa
Valentina Parochialis de Carlet coram R. P. D.
meo Lancelletto.

Neque etiam facit, quod Prioratus ſit regula-
ris, & propterea non poterat clericus ſecu-
laris præſentari, & cùm conſtet de anteriori
ſtatu non interuenerit tempus ſufficiens ad
mutationem ſtatus regularis. Nam fuit re-
ſponſum, quòd cùm in priuilegio Clementis
detur facultas præſentandi perſonam ido-
6 neam, * & in tranſactione effectum ſortita
ſpatio 30. annorum, quæ propterea præſumi-
tur confirmata, detur facultas præſentandi
clericum ſecularem, prout fuit ſemper præ-
ſentatus, ſatis apparet. quod ſufficiat præ-
ſentare ſecularem, maximè cùm nec verba
priuilegii Clementis repugnent, cùm detur
facultas præſentandi perſonam idoneam, &
prouiſus à Ordinario ſuo ſe ligone percutiat,
cùm & ipſe ſit clericus ſecularis, & non regu-
laris. Et illa obſeruantia licèt videatur re-
mota à tranſactione, cùm inceperit de an-
no 1569. tamen non refert, ex quo per prius
ſemper Prioratus fuerat commendatus. Et
propterea ſufficit, quòd veniente occaſione
præſentandi, fuerit præſentatus clericus ſecu-
laris, & quod fuit continuatum ita fieri per
ſpatium 30. annorum, & vltra.

Neque releuat, quòd præſentatio non fuit
facta coram habente inſtituere, nempe coram
Priore, quia iſta facultas fuit data in tranſa-
ctione; in priuilegio autem fuit conceſſum,
quòd præſentationes fierent coram Ordina-
rio, & propterea cùm tanſactio non fuerit in
in ea parte obſeruata, dicendum eſt, in ea
non fuiſſe confirmatam, cùm ad hunc effectum
requiratur lapſus temporis, & obſeruantia,
vt dictum eſt.

Quæ dicebantur contra validitatem ſenten-
tiæ, non placuerunt Dominis, quia licèt in-
clinarent, ſententiam poſſe ſaluari, etiam reſ-
7 pectu patronæ; * tamen dato quòd non vale-
ret reſpectu præſentati, cũ materia ſit diuidua
l. de vnaquaque ff. de re iud. latè *Gabr. conſ. 6.*
num. 16. vol. 1. Ruyn. conſ. 75. num. 13. lib. 5.
prout materia de qua agitur eſt diuidua iux-
ta notata per *Lanc. de attent. 2. part. capit. 12.*
ampliat. 11. num. 12. & per Rot. deciſ. 2. de iure-
patr. in nou. Lamber. de iure par. lib. 2. par. 2. q. 8.
artic. 3. per totum, & in ſpecie in iſtis terminis
fuit dictum *coram me in cauſa Lucana iuriſpa-*
tronatus 21. Maij 1603.

MANTVANA DATIONIS IN SOLVTVM.

Vener. 15. *Maij* 1609.

ARGVMENTVM.

Venditio dicitur facta ad menſuram, ſtan-
tibus illis verbis *aut quantacunque ſit*
iuxta menſuram faciendam. Procurator
conſtitutus ad dandum bona in ſolutum
poteſt illa menſurari facere, ac menſu-
ram approbare.

SVMMARIVM.

1 *Venditio dicitur facta ad menſuram in qua ad-*
ſunt verba iuxta menſuram faciendam.
2 *Procurator conſtitutus ad dandum bona in ſolu-*
tum poteſt bona facere menſurari, & menſu-
rationem approbare & ſi recipiens inſolutum
nolit bona retinere, ſed vendere, proteſtari
quòd illud plus quòd venduntur ponatur ad
creditum ſui principalis num 5.
3 *Procuratori cui committuntur conſequentia, cen-*
ſentur commiſſa antecedentia.
4 *Ex obſeruantia 30. annorum præſumuntur om-*
nia ſolemniter geſta.
6 *Probatio ex poſitionibus habitis pro confeſſatis,*
non ſeruata forma cap. 2. de confeſſ. in 6.
non releuat.
7 *Diſpoſitio rigoroſa debet ad vnguem ſeruari.*

D E-

DECISIO CCCCLXX.

DOmini reſoluerunt, conſtare de bono iure Horatij, & litis conſortum. Nam eùm eis bona fuerint euicta ſub prætextu quòd Cardinalis ipſorum author plus debito exegerit, hoc non ſubſiſtit, quia cùm factis computis Cardinalis remaneret creditor Ioannis Marci in ſcut. 500. auri in auro vltra hanc ſummam ipſe non exegit. Cùm enim habuerit in vna manu ex primis bonis aſſignatis ducatos 290 & ſol. 18. & ex ſecundis ducatos 274. ſol. 43. hæc ſumma inſimul conflata conſtituit dictam ſummam ſcutorum 500. auri in auro.

1 Neque facit quòd primum prædium erat bubulcarum 32. & fuit aſſignatum ad rationem ducatorum 10. pro bubulea, & ſecundum fuit venditum pro ducatis 311. & ſic Cardinalis indebitum exegit, quia iſtæ ſummæ excedunt quantitatem ſcutorum 500. auri in auro.

Nam ad primum fuit reſponſum, quòd venditio primi prædij fuit facta ad menſuram, non ad corpus, quod deprehenditur ex verbis illis *aut quamacumque ſit iuxta menſuram faciendam Surd deciſ. 64. per totum* quæ menſurario fuit facta, & repertum, quòd prædium erat tantùm bubuleatum 29. tab. 2. vt conſtat ex enunciatiua in inſtrumento quietantiæ factæ per Cardinalem emptoribus dictarum bubulcarum. Quam menſurationem approbauit procurator Ioannis Marci, quia eùm eſſet conſtitutus ad dandum bona in ſolutum Cardinali pro reſiduo, tot ſolùm bona aſſignauit, vt computatis dictis ducatis 290. ſol. 18. Cardinalis haberet tantùm ſcuta 500. auri in auro. Vnde per neceſſe approbauit menſurationem iam factam iuxta notata in
2 *l. rem mobilem ff. de proc.* * Et hoc potuit facere dictus procurator, licèt eſſet conſtitutus ad dandum bona in ſolutum pro reſiduo, cùm non poſſet ſoluere reſiduum niſi priùs illud
3 liquidaret. * Cui enim committuntur conſequentia videntur commiſſa antecedentia *l. ad legatum, vbi not. Bart. ff. de procur. Butr. conſ. 44.*
4 *num. 2. verſ. agit enim.* * Vltra quòd eùm hæc omnia fuerint effectuata ſpatio 30. annorum, præſumuntur ſolemniter geſta *Felin. in capit. Albericus num. 4. poſt princ. & ante finem verſ. ſi autem in inſtrumento de teſtibus.*

Ad ſecundum verò fuit reſponſum, quòd mediante conſtitutione procuratoris ad dandum bona in ſolutum Cardinali pro reſiduo, fuit effectuatum hoc mandatum, cùm prædium fuerit ſimpliciter ei datum in ſolutum, ſed quia Cardinalis fuerat proteſtatus, quòd illud nolebat retinere pro Eccleſia, ſed vendere, ideo procurator faciendo conditionem Domini meliorem, conuenit, quòd ſi vltra ſummam, ob quam fuerat datum in ſolutum, venderetur, quod euenire poterat ex affectatione ementis, illud plus ſolueretur creditori-
5 bus Ioannis Marci. * Et propterea hoc ſibi facere licuit *l. ſi quis mihi bona §. penult. verſ. aliter atque ff. de acquir. hæred. Aym. conſ. 273. num. 17. verſ. 6. reſpondetur.*

Neque eſt verum; quòd iſtud prædium ſit valoris ſcutorum 700. quia cùm hoc deduca-
6 tur ex poſitionibus habitis pro confeſſatis, * iſta probatio non releuat, cùm non fuerit ſeruata forma *c. 2. de confeſſ. in 6.* quam examinat ibidem *Franc numer. 19. Rot. Iannen.*
7 *deciſ. 161. num. 10.* * Quæ diſpoſitio tanquam rigoroſa ad vnguem debet ſeruari *Rot. deciſ. 3. de confeſſ. in antiq.*

BAREN. IVRISDICTIONIS.

Lunæ 18. Maij 1609.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper cognitione cauſarum criminalium, & matrimonialium.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus habet intentionem fundatam cognoſcendi cauſas criminales, & matrimoniales & interim donec ſuper hoc cognoſcetur, eſt manutenendus.*

2 Concil. Trident. ſeſſ. 24. capit. 20. ad hæc *non tollit immemorabilem.*

DECISIO CCCCLXXI.

VIſum fuit Dominis, Reuerendiſſimo Archiepiſcopo Baren. dandum eſſe mandatum
1 de manutenendo aduerſùs Archipresbyterum Aquauiuæ quoàd cognitionem cauſarum criminalium, & matrimonialium, quia ipſe habet de iure intentionem fundatam, vt in *cap. cum perſona de priuil. in 6.* adeſt diſpoſitio *Concilij Tridentini ſeſſ. 24. capit. 20. §. ad hæc, de reform.* vbi quòd cauſæ criminales, & matrimoniales iudicio Epiſcopi, non Decani, Archipresbyteri, aut aliorum inferiorum re-
2 linquantur. * Cuius diſpoſitio licèt non tollat immemorabilem, tamen donec probetur, Epiſcopus debet cauſas cognoſcere, vt cenſuit *Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum*, & dixit *Rota in cauſa Marſicana iuriſdictionis* 18. *Maij* 1607. *coram R. P. D. meo Manzanedo.* Et proptereà ceſſat quod dicit Archipresbyter, ſcilicèt ſe habere ſententiam Epiſcopi Vigilien. in qua dantur ei certæ facultates, & in ea ſubditur *& alia iuriſdictionalia exercere, &c.* quæ iam *Rota* reſoluit, quod illa verba non intelliguntur reſpectu cauſarum criminalium, & matrimonialium, & proptereà dum pendet examen teſtium ſuper obſeruantia dictorum verborum ſententiæ, interim Reuerendiſſimus Dominus Archiepiſcopus debet manuteneri iuxta mentem *Concilij*, quam ita declarauit *Congregatio*, & cenſuit *Rota* vt dictum eſt.

BONONIEN. CAPELLAE.

Lunæ 25. Maij 1609.

AR-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Confraternitas ſita in aliqua Eccleſia, nullum ius habet in ea cum de per ſe vti ſeparata conſideretur.

SVMMARIVM.

1 *Confraternitas laiorum conſtituit collegium perſonale, non naturale, neceſſarium, & reale. cùm de per ſe conſideretur, & nullam habeat coniunctionem cum aliqua Eccleſia nu. 2.*

3 *Monialibus interdicitur conuerſatio cum alijs perſonis.*

4 *Templum* Veſtæ, *&* Virginum *apud Ethnicos non fuit conſecratum.*

5 *Senatus aut Curia non poterat niſi in augurato loco haberi.*

6 *Poſſeſſio ſine titulo præſumitur eſſe iure familiaritatis, & nullius eſt conſiderationis.*

7 *Confraternitas liberè poteſt de vno loco tranſire in alium.*

8 *Prælato Eccleſiæ licet expellere ab ea Confraternitatem, quæ conuenit in Eccleſiam, & in ea tantùm habet poſſeſſionem conueniendi iure familiaritatis.*

DECISIO CCCCLXXII.

DOmini cenſuerunt, Aſſumptis Confraternitatis laicorum in Eccleſia Monialium Sanctorum Vitalis, & Agricolæ, non competere
1 aliquod ius in Capella, de qua agitur, * quia huiuſmodi Confraternitates conſtituunt Collegium perſonale, non naturale, neceſſarium,
2 & reale, * cùm nullam habeant coniunctionem cum Eccleſia, ſed de per ſe conſiderentur *Innoc. in cap. dilecta num. 5. de exceſſ. Prælat. Petr. de Vbal. de canonica Epiſcopali n. 9. & 22.* Et propterea non ſequitur ex eo quòd illa ſocietas eſt ſita in dicta Eccleſia, cùm non conſtet de aliqua conceſſione; quòd habeat ius in dicta Capella, quia vt dictum eſt, illæ ſocietates nullam habent communionem cum Eccleſia, ſed de per ſe, vti ſeparatæ conſiderantur. Quæ eò magis procedere debent in Ec-
3 cleſia Monialium, * quia eis interdicitur conuerſatio cum alijs perſonis, vt notatur in *cap.*
4 *peruenit 18. quæſt. 2.* * Sic etiam legimus templum *Veſtæ*, & *Virginum* apud Ethnicos non fuiſſe conſecratùm, ne illuc Senatus accede-
5 ret. * Non enim poterat alibi quàm in augurato loco Curia, aut Senatus haberi, vt notat *Seruius in 7. Aeneid.* ibi. *Horrendum ſyluis, ac religione parentum.*

Neque releuant teſtes in contrarium adducti, quia & ſi deponant, quòd Capella inſeruiebatur per Capellanum deputatum ab Aſſumptis Confraternitatis, non inde fit, quòd eis competat ius in Capella, cùm non doceant de titulo. Et propterea cùm Moniales habeant de iure fundatam intentionem, nedum in Eccleſia, ſed etiam in illa Capella iuxta reſolutiones factas, & non conſtet de titulo
6 Aſſumptorum, * eorum poſſeſſio præſumitur iure familiaritatis, & propterea nullius conſiderationis *Socin. ſen. in conſ. 60. num. 7. lib. 1. Alexand. conſ. 6. numer. 14. & 15. lib. 3. vbi Apoſtil. in verb. familiaritatis* allegat concordantes *Aym. conſ. 61. num. 2.* latè *Surd. con. 6.*
7 *numer. 10. lib. 1.* * Hinc fit, quod Confratres poſſunt a loco libere diſcedere, vt per *Petr. de*
8 *Vbald. locis ſuperiùs allegatis.* * Et propterea licitum etiam debet eſſe Monialibus habentibus de iure intentionem fundatam eos expellere iuxta notat. in *l. final. C. communi diuid. &* per *Oldrad. conſ. 241. num. 1.*

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI DE FRANGVELLIS.

Merc. 27. Maij 1609.

ARGVMENTVM.

Drogharia fuiſſe transfuſam in Aromatariã probatur ex vnico teſte deponẽte de facto proprio iunctis adminiculis. Aromatariam vero fuiſſe certę perſonę conconſignatam probatur ex adductis in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Vnicus teſtis deponens de facto proprio plus, quam ſemiplene probat, concurrentibus verò adminiculis probat concludenter num. ſeqq.*

2 *In habentibus ſymbolum facilis eſt tranſitus, vt transfuſione drogheriæ in aromatariam.*

3 *Ex præſumptionibus, & coniecturis oriri poteſt probatio concludens.*

4 *Liber priuatus regulariter non probat, facit tamen adminiculum.*

DECISIO CCCCLXXIII.

DOmini reſoluerunt conſtare, drogheriam fuiſſe transfuſam in aromatariam, hancque fuiſſe conſignatam Laurentio Fran-
1 guello. * Primum enim probatur ex depoſitione teſtis, qui deponit de facto proprio, cum fuerit vnus ex illis, qui omnia bona drogheriæ tranſportauit in aromatariam, & propterea pluſquam ſemiplenè probat iuxta *conſ. Aym. 178. num. 7.* pluries in Rota canonizatum & ſignanter in cauſa *Vrbeuetana bonorum 4. Iunij 1576. coram bo. mem. Illuſtriſſimo D. Cardinali Seraphino.* Et propterea cum eius dictum adminiculetur ex dicto ſecundi teſtis, qui deponit, ſtatim clauſa drogheriæ fuiſſe apertã aromatariã, & credere bona drogheriæ
2 fuiſſe translata in aromatariam, * quod veriſimile eſt, cum ſit facilis tranſitus in habentibus ſymbolum *Aym. conſ. 149. num. 14.* & melius ex dicto primi teſtis pro parte Laurentij examinati, qui deponit, quod maſſaritiæ quæ hodiè exiſtunt in aromataria ſunt illæmet, quæ erant in drogheria. Vnde fit, quod dictum iſtius teſtis de facto proprio adminiculatum probet euidenter *Cæſ. de Graſſ. deciſ. 3.*
nu-

numer. 6. *de prob.* & fuit in ſpecie dictum coram me in alia *Viterbien. fideiuſſionis* 29. *Ianuarij* 1601. Secundum autem de conſignatione drogheriæ in ſocietatem Laurentio, ſatis probatur ex alibrato, ex deſcriptione facta in libris per Dominicum, & ex teſtibus deponentibus de adminiſtratione Laurentij. Ex iſtis enim eliciuntur tales coniecturæ, &
3 præſumptiones, * ex quibus poteſt oriri probatio concludens, quæ releuat iuxta *conſ. Aym.* 73. *numer.* 19. *&* 178. *numer.* 10. & fuit dictum in cauſa *Oſcen. Archidiaconatus* 10. *Iunij* 1602. *coram R. P. D. meo Lancellotto*. In Alibrato enim conſtat, quod Maximus & Hieronymus electi conſignarunt bona aromatariæ Laurentio. Et quantus non adſit ſubſcriptio ipſius Laurentij adeſt ſubſcriptio dictorum Maximi, & Hieronymi benè recognita per teſtes. Concurrit inſuper deſcriptio facta
4 per Dominicum in ſuis libris, * quæ etſi regulariter non probet, tamen cum eſſet vir bonæ conditionis, & famæ, facit magnum adminiculum *Bald. conſ.* 275. *n.* 1. *lib.* 3. *Gabr. de probat. concl.* 1. *num.* 67. Concurrit & tertio quod Laurentius adminiſtrauit iſtam aromatariam, ita, & taliter, vt videretur dominus, vt colligitur ex depoſitionibus teſtium, & quod etiam poſt obitum Dominici alienauit bona iſtius aromatariæ. Ex quibus omnibus ſimul iunctis fuit concluſum, nedum conſtare drogheriam fuiſſe verſam in aromatariam, verum etiam fuiſſe in ſocietate conſignatam Laurentio.

Præſens deciſio fuit confirmata die 14. *Iunij* 1610. *&* 12. *Nouembris* 1612.

SABINEN. VILLETARVM.

Lunæ 1. *Iunij* 1609.

ARGVMENTVM.

Deciditur hic in facti contingentia, in cuius territorio ſita ſint bona controuerſa, & qualia confinia ſint attendenda.

SVMMARIVM.

1 *Sententia inſeruit pro titulo.*

DECISIO CCCCLXXIV.

Iterum dubitaui, intra quos fines contineantur Villettæ, quia cum vtraque Communitas Montorij, & Viuarij de eis habeat conceſſionem ab Abbatia Farſen. videndum eſt primo intra quos confines contineantur, & poſtmodum ad quam harum Communitatum ſpectant. Et tota difficultas conſiſtit in eo, vbi adſint pertinentiæ Porticæ, quæ nedum dantur pro confinibus in ſententia lata de anno 1520. ad fauorem Communitatis Montorij, etiam pro intereſſe Abbatiæ, contra Do-
1 minum Viuarij; * quæ quidem ſententia inſeruit pro titulo iuxta notata per *Felyn. in conc.* 2. *num.* 15. Verum etiam, & in conceſſione facta ab eadem Abbatia eidem Communitati de anno 1578. & in conceſſione poſtmodum facta Communitati Viuarij.

Et pro reſolutione, primo firmandum eſt, vbi adſint foſſatum Stephani, & petra ficta naturalis, quæ licet in conceſſionibus non nominetur, nihilominus ab vtraque parte fuerunt allegata pro confinibus, ex quo in donationibus antiquis factis Abbatiæ bonorum, de quibus agitur, dictum foſſatum, & petra ficta fuerunt data pro confinibus, & ideo multum faciunt ad informandum animum, vt videri poſſit, quæ bona fuerint conceſſa. Et Domini iuxta aliam reſolutionem dixerunt, foſſatum Stephani eſſe illud deſignatum ab hominibus Montorij, vt in planta *num.* 16. quod homines Viuarij vocant *Codemeſe* & non deſignatum ab eiſdem hominibus Viuarij in planta ſub *litera I.* quod homines Montorij vocant de *Morconi* pariter petram fictam naturalem eſſe deſignatam ab hominibus Viuarij in planta *num.* 14. & non deſignatam ab hominibus Viuarij in planta ſub *litera G.* Nam expreſſe in donatione facta Abbatiæ de anno 1023. datur pro confine ab vno latere foſſatum, quod dicitur Stephani, aſcendens in volubrium, & petram fictam, & per ipſum ſupra foſſatum deſcendens in riuum Sancti Martini. Quæ deſcriptio non poteſt verificari in deſignatione facta ab hominibus Viuarij cum ſtante dicta deſignatione, foſſatum deſcendat ad petram fictam, & propterea bene verificatur in deſignatione facta ab hominibus Montorij, quia foſſatum aſcendit ad petram fictam. Et prędicta corroborantur, quia in donatione facta de anno 1026. datur pro confine à capite Volubrium, & petra ficta naturalis & ſerræ, ideſt cacumina Montium, quæ diſtant inter Viuarium, & Malam mortem, & dictæ ſerræ dantur etiam pro confine in alia donatione facta de anno 1021. & etiam in dicta ſententia lata de anno 1520. Et propterea petra ficta non poteſt eſſe deſignata ab hominibus Viuarii, quia non conuenit, quod ibi adſint ſerræ Viuarii, & quia dicta petra ficta eſſet a pede, & non à capite, prout datur pro confine, quia hæret riuo Sancti Martini, qui in omnibus donationibus, & in ſententia de anno 1520. datur pro confine à pede.

His poſitis, non poteſt etiam dubitari, quin pertinentiæ Porticæ Caſtri dirupti ſint illæ deſignatæ in Planta *ſub num.* 17. annotatæ cum ſigno aſteriſco, cohærentes foſſato Stephani deſignato ab hominibus Montorii. Nam cùm ſint incorporatæ territorio Vallis frigidæ, vt deponunt teſtes, Dominus Vallis frigidæ nihil prætendit vltra iſtud foſſatum. Et cum teſtes deponant, quod dictæ pertinentiæ Porticæ non excedunt duo foſſata, ceſſat omnis difficultas, quod vltra iſtud foſſatum extēdantur dictæ pertinentiæ. Et quamuis dicatur, quod dictæ pertinentiæ cohærent caſtro diruto Sinibaldi ſubtus foſſatum ſancti Martini, hoc nullibi probatur, & teſtes de-

ponunt contrarium ; tum quia deponunt dictas pertinentias non excedere duo foſſara , tum etiam quia deponunt , quod ſunt incorporatæ territorio Vallis frigidæ , & iſtud territorium prope caſtrum dirutum Sinibaldi ſubtus foſſatum Sancti Martini , eſt territorium Canis mortui . Quæ etiam corroborantur , quia in conceſſione facta hominibus Montorii ab vno latere dantur dictæ pertinentiæ Porticæ , à pede verò riuus Sancti Martini , & caſtrum dirutum Sinibaldi , vnde ſi dictæ pertinentiæ extenderentur ad caſtrum dirutum Sinibaldi , eſſent pro confine à pede prout caſtrum , & non ab vno latere . Et quamuis in conceſſione facta hominibus Viuarii , dicatur ab vno latere Caſtrum dirutum Sinibaldi , & pertinentiæ Porticæ , tamen iſta enunciatiua detegitur erronea ex dictis teſtium , & alijs ſupra ponderatis .

Non obſtant enunciatiuæ datæ ad oſtendendum quod Portica , & vallis frigida ſint diuerſa , cùm in quodam inſtrumento vtrumque confine enuncietur , quia hoc potuit eſſe ante dirutionē dicti Caſtri , ſed non propterea eliditur , quod territorium hodie ſit vnicum .

OVETEN. BENEFICIORVM.

Ven. 12. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Reſignatarius quando teneatur iuſtificare titulum reſignantis .

SVMMARIVM.

1 *Semel poſſeſſor non ſemper præſumitur poſſeſſor , quando hoc allegatur à tertio , ſecus tamen eſt reſpectu proprietatis , quia qui ſemel obtinuit beneficium præſumitur retinuiſſe vſque ad obitum . Et hoc poteſt allegari à tertio n. 2.*

2 *Beneficia non poſſunt haberi pro derelictis nuda voluntate .*

3 *Reſignatarius tenetur iuſtificare titulum reſignantis , ſi non fuit reſignans triennalis poſſeſſor vna cum titulo & num. 5.*

4 *Titulus ad beneficium decennio præſumitur , triennium verò requiritur ad illum tuendum .*

5 *Poſſeſſor ſine titulo , ſed decennalis ad hoc vt iuuetur triennali , debet poſt decennium poſſediſſe pacificè per triennium .*

6 *Citatio exequuta impedit curſum Regulæ de triennali .*

7 *Notarij de ſtylo Hiſpaniarum exequuntur citationes , & illorum relationi creditur abſque teſtibus num. 8.*

9 *Obitus in menſe reſeruato probatur per teſtes de publica voce & fama .*

DECISIO CCCCLXXV.

DIxerunt Domini , gratiam Iacobi eſſe iuſtificatam. Quod enim beneficia de quibus agitur , vacauerint per obitum Andreæ Prata ſatis probatur ex teſtibus , qui dantur in *ſummario n. 4.* quia cum deponant , Andræam legitimè obtinuiſſe hæc beneficia , ille qui dicit , ea renuntiaſſe , vel alias perdidiſſe , tenetur
1 concludenter hoc probare. * Nam licèt reſpectu poſſeſſionis , ſemel poſſeſſor non ſemper præſumatur poſſeſſor , quando hoc allegatur à tertio , quia ſolo animo perditur poſſeſſio , vt latè per *Alciat. de præſumpt. reg. 2. præſump.*
2 *21. nu. 2. & 3.* ſecùs tamen eſt reſpectu proprietatis , * quia tertius poteſt allegare , quòd qui ſemel obtinuit beneficia , præſumitur retinuiſſe vſque ad obitum , quia ex nuda voluntate non poſſint pro derelictis haberi *Abb. in cap. cùm ad ſedem nu. 16. verſ. idem volunt Butr. nu. 25. verſ. ex his includit de reſtit. ſpol.* & ita eleganter fuit conſideratum in cauſa *Eluen. Canonicatus 5. Martij 1603. coram R.P. D. meo Lancellotto.* Et propterea in caſu iſto , pro iuſtificatione gratiæ ſufficit , quòd Iacobus probet , dictum Andræam obtinuiſſe dicta beneficia , ad effectum quòd præſumatur obtinuiſſe vſq; ad obitum , cùm agatur de proprietate , & non de poſſeſſione.

Neque obſtat , quòd per obitum dicti Pratæ fuerit prouiſus D. Ioannes Vigil , cuius reſignatarius eſt Toribius Vigil eius Frater , qui hodie eſt in cauſa , quia admiſſo ſine veri præ-
3 iudicio , quò hoc eſſet verum , adhuc reſignatarius teneretur iuſtificare titulum reſignantis *Put. dec. 342. & 343. lib. 1.* Et licèt ſecùs ſit quando reſignans fuit poſſeſſor triennalis ; *Caſſad. dec. 2. de caſu poſſeſſ. & prop. & 3. & 4. eodem titulo. Lap. alleg. 89.* Tamen hæc concluſio intelligitur , quando reſignans fuit poſſeſſor triennalis vna cum titulo Si autem
4 de titulo reſignantis nō conſtat , prout in caſu iſto , * requiruntur decem anni ad præſumendum titulum , triennium verò ad illum tuendum *Saruenſ. in reg. de triennal. quæſt. 24. nu. 7. verſ. nam ſi aliquis & quæſt. 26. nu. 7.* & fuit reſolutum in cauſa *Boianen. penſionis 15. Ianua-*
5 *rij 1603. coram R. P. D. meo Decano.* * Hic autem , dato , quòd D. Ioannes fuiſſet poſſeſſor triennalis , tamen cùm de titulo non conſtet , adhuc poſt decennium requiritur triennium pacificum , vt dictum eſt , ad hoc vt releuetur reſignatarius ab onere iuſtificandi titulum ſui
6 anteceſſoris , quod non interuenit , * cùm contra ipſum fuerit exequuta citatio die 2. Nouembris 1603. quæ ſufficit ad impediendum curſum Regulæ de triennali , vt per *Achill. deciſ. 2. & 5. ſuper dicta Regula.* Et huiuſmodi exequutio ſatis probatur ex relatione notarij ,
7 quæ licèt ſit abſque teſtibus , * tamen cùm
8 ipſi de ſtylo Hiſpaniarum exequantur citationes , * ſatis probat abſque teſtibus *Gonz. Suar. in practic. Eccleſiaſt. to. 2. c. 2. de citat.* & fuit reſolutum in cauſa *Toletana primitiarum 20. Martij 1579. coram Bubalo &* in cauſa *Toletana decimarum 5. Maij 1589. coram R. P. D. meo Decano.* Et ceſſat omnis difficultas , quia cùm non conſtet de reſignatione ad fauorem Toribij , etiam quòd D. Ioannes poſſet iuuari *Regula de triennali* ex ea non iuuatur Turibius , cùm non ſit eius ſucceſſor

Sarn.

Sarn. in dicta regula de trienn. quaeſt. 13. nu. 6. & fuit dictum in cauſa *Legionen. praſtimoniorum 20. Iunij 1594. coram Illuſtriſſimo D. Cardinale Pamphilio.*

Obitus verò in menſe Nouembris reſernato non controuertitur per partem. Et quicquid dicendum eſſet, ſi Dominus Ioannes hodie eſſet in poſſeſſione, qui propter decennium
9 haberet præſumptionem tituli, cùm ſit in poſſeſſione Toribins, qui non docet de aliquo titùlo, * ſufficit Iacobo, docere de obitu in dicto menſe per teſtes de publica voce & fama, vt ſæpe fuit deciſum, & præſertim in cauſa *Ægitanien. Scholaſtriæ 14. Aprilis 1603. coram*
10 *R. P. D. meo Ludouiſio.* Et ratio * quia quando exiſtens in poſſeſſione non habet titulum, non eſt legitimus contradictor ad impediendum exequutionem literatum Apoſtolicarum, vt per *Bart. in l. fin. num. 21. ante med. verſ. ſi verò allegat poſſeſſionem poſt mortem defuncti C.*
11 *de Edict. Diu. Adr. toll.* Vnde ſeqnitur, quòd agitur de re modici præindicij, * quæ ſatis probatur per teſtes de publica voce, & fama *Butr. in cap. veniens 2. ſub num. 6. verſ. ſi aliter factum eſſet* vbi etiam *Abb. num. 8. de teſtibus Bart. in l. de minore §. tormenta num. 3. verſ. ſi verò ff. de quaeſt.* Valor autem beneficiorum, de qnibus agitur, quòd non excedat ducatos 200. ſatis probatur ex teſtibus de publica voce, & ſama *Veral. dec. 277. lib. 1.* Valor verò obtentorum etiam bene probatur, prout Clericatus, & quòd ſit ex dioceſi.

BARCHINONEN. FRVCTVVM.

Ven. 12. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Fructus beneficij an ſpectent ad hæredes defuncti, an ad ſucceſſorem in beneficio.

SVMMARIVM.

1 *Fructus beneficij depoſitati ſpectant ad ſucceſſorem in beneficio de iure communi, ceſſante conſuetudine. Et hic vide quinque caſus, & n. 4.*
2 *Bulla* Iulij tertij quæ eſt 9. in ordine *in quibus fructibus habeat locum.*
3 *Fructus conſignati beneficiato, vel alteri nomine beneficiati, dicuntur ſeparati à ſolo.*

DECISIO CDLXXVI.

VAcante Archidiaconatu, fructus fuerunt depoſiti iuxta terminos *cap. cùm vos de Offic. Ordin.* Et propterea cùm Cordelles fuerit poſt-
1 modum de dicto Archidiaconatu prouiſus, * ad ipſum dicti fructus ſpectabant dicto *cap. cùm vos vbi gloſ. verb. futuris.* Sed cũ Archidiaconus Cordelles ante obitum non rehabuerit depoſitum; difficultas ſtat in eo, an ſpectent ad ſucceſſorem in Archidiaconatu, vel ad hæredem ipſius Archidiaconi Cordelles. Et pro reſolutione conſiderabatur, quòd iſti fructus erant ſeparati à ſolo, & propterea in iſtis terminis ſolent diſtingui quinque caſus, vt per *Calder. in conſ. 2. de pecul. cleric.* quòd ſcilicet: aut beneficiatus moritur fructibus ſeparatis, ſed in area, vel in campo iacentibus: aut ſecundo fructibus reconditis à colono, ſed nondum beneficiato traditis: aut tertio beneficiato aſſignatis, ſed nondum conſumptis: aut quarto quando certi fructus, vel pretium debentur poſt ſeparationem per vnum, duos, vel tres menſes, & interim beneficiarus moritur: aut quinto, ſi beneficiatus moritur poſt dictum terminum, nondum dicta ſpecie, vel pæcunia ſoluta. Et excepto tertio caſu, in quo agitur
2 de fructibus perceptis nondum conſumptis, * in alijs caſibus, quia agitur de fructibus inexactis, loquitur Bulla Iulij III. quæ eſt 9. in ordine. Et in omnibus iſtis caſibus inſpecto iure communi ceſſante conſuetudine, fructus ſpectant ad ſucceſſores, vt per *Calder. d. loco*, qui doctè, & magiſtraliter loquitur.

His poſitis dicebatur, nos verſari in tertio caſu, nempè in fructibus aſſignatis beneficiato,
3 nondum tamen conſumptis. * Nam ad effectum, quòd fructus dicantur à ſolo ſeparati, & conſignati, ſufficit, quòd ſint conſignati beneficiato, vel alteri ſuo nomine *Calder. in terminis vbi ſupra num. 1. ante finem verſ. & intel igitur horreo ſuo, vel alieno ſuo nomine.* Hic autem iſti fructus erant conſignati depoſitario nomine futuri Archidiaconi, & propterea dubitari non poteſt, quin eſſent fructus à ſolo ſe-
4 parati, & conſignati beneficiato, qui & ſi, vt dictum eſt, inſpecto iure communi ſpectent ad ſucceſſorem, vt in ſpecie dicit *Calder. vbi ſupra num. 2. verſ. 3. caſus*, tamen ibidem in *verſ. puto concludendum*, dicit, attendendam eſſe conſuetudinem, prout etiam fuit dictum in *hac cauſa prius coram D. meo Iuſto*, & poſtmodum *coram me*. In Regnis autem Hiſpaniarum adeſt conſuetudo, quòd iſti fructus ſpectent ad hæredes, non ad ſucceſſores in beneficijs, & fuit firmatum in dictis *deciſionibus*. Et conſuetudo corroboratur etiam ex probationibus nouiter factis per hæredem Archidiaconi Cordelles. Vnde dubitari non poteſt, quin attenta conſuetudine iſti fructus ſpectent ad hæredem Archidiaconi Cordelles.

Non obſtant teſtes examinati pro moderno Archidiacono, & ſententiæ per eum productæ, quia loquuntur de fructibus inexactis, in quo articulo, an ſcilicet de conſuetudine ſpectent ad ſucceſſorem in beneficio, vel ad hæredem, licet probationes videantur contrariæ, tamen nos ſumus extra iſtam difficultatem, quia non agitur de fructibus inexactis, ſed agitur de fructibus à ſolo ſeparatis, & nomine beneficiati exactis, qui de conſuetudine ſpectant ad hæredem beneficiati, vt fuit firmatum in alijs *deciſionibus*.

Præſens deciſio fuit confirmata die 8. Februarij, & 3. Decembris 1610.

TERDONEN. IVRISPATRONATVS.

Lunæ 15. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario .

SVMMARIVM.

1 *Vnicus tantùm patronus poteſt habere voces ad præſentandum .*

2 *In probando iurepatronatus , ſufficiunt leuiores probationes , quando Epiſcopus , vel ab eo prouiſus non eſt in cauſa , & non agitur de illius canonizatione .*

DECISIO CCCCLXXVII.

DOmini reſoluerunt , vocem Ioannis eſſe computandam pro quatuor vocibus , quia nedum habet ſuam vocem , verùm etiam eſt donatarius Auguſtini , & Caſtellini , & hæres Iacobi , vt conſtat ex donationibus , & teſtamento in actis productis , ex quibus exquiritur iuſpatronatus abſque alia approbatione Epiſcopi , cùm Ioannes eſſet compatronus , vt dicitur in alia *deciſione* . Quòd autem Ioannes præſentauerit tanquam procurator Placidæ matris , & tutricis Petri , licèt non conſtet de dicta tutela , & mandato , nihilominùs idem Petrus in tempore quatuor menſium ratificauit dictam præſentationem , & quatenus opus eſſet, de nouo præſentauit , quod ſufficit. Nam aut præſentatio Placidæ ſuſtinetur , aut non . Si ſuſtinetur , præſentatus habet intentum ; ſi non , pariter habet intentum , quia de nouo fuit præſentatus . Et hæc præſentatio ei ſuffra-
1 gatur , * quia præſentatio facta à minoribus maioribus tamen ſeptennio præfertur præſentationi factæ a tutore ex alleg. per *Lambert. de iurepatr. l. 2. par. 1. quæſt. 2. art. 9. in princ. num. 3. & 4. & ſeqq.*

2 Quantum attinet ad iuſpatronatus , cùm Epiſcopus , neque prouiſus ab eo ſint in cauſa , neque agatur de illius canonizatione , ſufficiunt leuiores probationes iuxta notata per *Put. deciſ. 36. lib. 3.* Et ideo viſum fuit Dominis ex deductis , de eo ſatis conſtare .

CALAGVRITANA BENEFICII DE AVXESO.

Merc. 17. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Reſtitutio in iudicio ſpolij in beneficialibus vt detur requiritur titulus coloratus , poſeſſio antiquior petentis reſtitutionem , & iunior partis aduerſæ . Cœtera de ſequeſtro .

SVMMARIVM.

1 *Petens reſtitutionem ad beneficium, debet habere titulum ſaltem coloratum , & probare vtrumque extremum num. 2.*

3 *Poſſeſſio tradita ab illis , qui habent poteſtatem conferendi , habet vim collationis .*

4 *Poſſeſſio poteſt acquiri per procuratorem .*

5 *Secundum extremum probatur ex ſuſtentatione litis , concurrentibus adminiculis .*

6 *Vltimum ſpolium eſt purgandum .*

7 *Conſentiens ſequeſtro , non poteſt lite pendente petere illius reuocationem .*

8 *Sequeſtrum aliud eſt voluntarium , aliud neceſſarium .*

9 *Sequeſtrum voluntarium dicitur , quod partibus conuenientibus ponitur , & reuocari non poteſt durante lite , niſi præcedat proteſtatio .*

10 *Sequeſtrum neceſſarium eſt , quod fit officio iudicis nobili , vel mercenario , & non priuat poſſeſſione & num. 13.*

11 Pur. deciſ. 77. in fin. lib. 1. *reprehenditur . Et dicitur ſequeſtrum poſt latam primam ſententiam in cauſa reſtitutionis contra tres conformes non potuiſſe apponi vigore* Clemen. vnic. de ſeq. poſſ. & fruct.

12 *Sequeſtrum appoſitum vigore* Clem. vnic. de ſeq. poſſ. & fruct. *durat ad finem litis , & lite pendente non debet reuocari .*

13 *Reuocatio ſequeſtri neceſſarij peti poteſt lite pendente ab illo , qui illius expeditionem procurauit .*

14 *Natura ſequeſtri neceſſarij non eſt, vt duret vſque ad finem litis .*

DECISIO CCCCLXXVIII.

DOmini perſtiterunt in reſolutis , ſcilicèt Petrum eſſe reſtituendum , quia nedum con-
1 ſtat de titulo colorato , * qui in beneficialibus requiritur , ne detur vitioſus ingreſſus iuxta *deciſ. Rot. 2. de reſtit. ſpol. in nou. & 20. eodem titulo in ant.* Verùm etiam de vtroque extre-
2 mo , * quæ debent probari ab eo, qui petit reſtitutionem *Innoc. & DD. in cap. ſæpè de reſtit. ſpol. Abb. in cap. ſi diligenti de præſcript.* Titulus autem prædictus probatur ex inſtrumento prouiſionis Beneficiatorum , ad quos ſpectat
3 huiuſmodi prouiſio, vt deponunt teſtes , * quod cùm inſimul contineat traditionem poſſeſſionis , cùm fuerit tradita ab illis, qui habent poteſtatem conferendi , iuncta electione præcedente , habet vim collationis *Rot. deciſ. 16. de conceſ. præb. in nou. Put. dec. 120. & 125. lib. 3. Achil. deciſ. 4. num. 3. de præbend.* Et hinc reſultat etiam probatio primi extremi , quia poſſeſſio fuit capta a procuratore Petri ad hoc
4 ſpecialiter conſtituto , * qui eſt vnus ex modis acquirendi poſſeſſionem *§. pen. inſtit. per quas*
5 *perſonas nobis acquir. & ibi not. gloſ.* * Secundum verò extremum probatur ex ipſa ſuſtentatione litis , ex quo cum ea concurrunt plura adminicula iuxta *deciſionem Achill. 4. nu. 2. de reſtit. ſpol. Abb. in epit. tit. de vtroque extremo §. 5.* & fuit ſæpè deciſum .

Non

Non obſtat anterior prouiſio Michaelis vi-
gore Motus proprij Sixti V. & poſſeſſio ſubſe-
quuta. Quia, dato quòd dicta poſſeſſio con-
cludenter probaretur, nihilominùs non rele-
uaret, cùm conſtet, ipſum fuiſſe eiectum vigo-
6 re Motus proprij S. M. Clementis VIII. * Et
propterea vltimum ſpolium eſt purgandum,
vt conſideratur in alia *deciſione*, & pleniùs in
Calaguritana beneficij de Ormilla 3. Martij 1606.
coram bon. mem. Domino Litta. Quibus non
obſtant latè deducta contra dictum Motum
proprium, quia illius abundantiùs fuit ſatisfa-
ctum in *eadem cauſa Beneficij de Ormilla* 11. *Ia-
nuarij* 1608. *coram R.P.D. meo Sacrato* & prop-
terea fruſtra hic ſunt repetenda.

7 Minus releuat, quòd Petrus conſenſit ſeque-
ſtro, & ideo non videtur lite pendere poſſe pe-
tere reuocationem iuxta *deciſionem Put.* 77. *in*
8 *fine lib.* 1.* quia fuit per Dominos reſponſum,
ſequeſtrũ aliud eſſe voluntariũ aliud neceſſariũ
*Aret. in l. intereſſe per totum ff. de acquir. poſſeſſ.
Cardin. in clem. vnic. num.* 23. *& ſeqq. de ſe-
queſtr. poſſeſſ. & fruct. Doctor. in cap. examina-
ta de iudic.* De voluntario hic non eſt agen-
9 dum,* quia eſt illud, quod ponitur partibus
ita conuenientibus, vt per *Doct.* vbi *ſuprà*, &
reuocari non poteſt durante lite, niſi prece-
dat proteſtatio, vt per *Cardinal. in dicta clem.
vnica num.* 23. Sed agendum eſt de neceſſario
quod fit, aut ex officio iudicis nobili, vel mer-
cenario, quod inſeruit Monitorio, aut ad in-
ſtantiam alterius ex partibus, vt per *Cardinal.
in dicta Clem. vnic. numer.* 28. quale fuit hoc
10 appoſitum ex officio per Rotam, * quod cer-
tum eſt non priuare poſſeſſione *Aret. in dicta
l. intereſſe Cardin. in dicta clem. vnic. num.* 23.
Caſſad. deciſ. 14. *nu.* 12. *ſuper reg. Sarn. in reg.
de annal. quaeſt.* 46. *verſ. adde Rebuff. de ſequeſtr.
gloſ.* 1. *ar.* 1. *num.* 19. Et propterea Petrus ex
huiuſmodi ſequeſtro non fuit ſua poſſeſſione
priuatus, vt conſiderant *Doctores* præfati,
quia quod noſtrum eſt, ſine facto noſtro a no-
bis auferri non poteſt.

11 Non obſtat *deciſio Put.* allegata, quia illa
deciſio non loquitur in iſtis terminis, ſed lo-
quitur in caſu dictæ *Clem. vnic. de ſequeſtr. poſſ.
& fruct.* vbi quòd in beneficialibus poſt la-
tam primam ſententiam appoſitũ ſequeſtrũ
non reuocandum, licèt in caſu *Putei* non de-
buiſſet apponi, etiam quòd fuiſſet lata ſenten-
tia, quia erat lata in cauſa reſtitutionis in
integrum contra illum, qui obtinuerat per tres
conformes in cauſa principali, & ei fuerat tra-
dita poſſeſſio; tamen cùm de facto fuerit ap-
poſitum, & pars non appellauerit, imò ob-
tinuerit etiam illius expeditionem, cenſetur
acquieuiſſe præfato decreto ſuper ſequeſtro
Feder. de Sen. conſ. 102. *col.* 2. *in princ. verſ. ad
ſecundum Aym. conſ.* 103. *in princ. & conſ.* 108.
num. 3. Et propterea ſequeſtrum non debebat
reuocari, ſed remanere vſque ad finem litis,
iuxta naturam ſequeſtri, quod apponitur vi-
12 gore dictæ *clem. vnic.** At in caſu iſto, cùm
ſimus in ſequeſtro appoſito per iudicem ex
officio, cuius natura eſt, vt per illud non per-
datur poſſeſſio, non eſt dicendum, quod Pe-
trus ex quo conſenſit, petendo expeditionem,
14 non poſſit petere illius reuocationem, * cùm
natura iſtius ſequeſtri non ſit, vt duret vſque
ad finem litis, vt eleganter fuit conſideratum
in allegata cauſa *Calaguritana de Ormilla co-
ram R. P. D. meo Sacrato*.

ROMANA RESCISSIONIS CONTRACTVS.

Merc. 17. *Iunij* 1609.

ARGVMENTVM.

Contractus mulieris factus cum deputatione Curatoris, dum poterant commodè interuenire affines eſt nullus ex Statuto Vrbis, quod procedit etiam ſi ſe obligauerit pro augumento dotis, ad quod non tenebatur.

SVMMARIVM.

1 *Contractus mulieris cum interuentu curatoris, factus, ſi proximiores poterant commodè interuenire eſt nullus.*

2 Statutum Vrbis cap. 151. lib. 1. *in defectum coniunctorum proximiorum mandat deputari curatorem.*

3 *Coniunctorum appellatione veniunt etiam affines.*

4 Statutum Vrbis d. cap. 151. *non habet locum, quando mulier ſe obligat pro augmento dotis, Quæ concluſio non procedit, ſi augmentum fit à perſona, quæ non tenetur dotare, & prohibetur donare num.* 5.

DECISIO CCCCLXXIX.

FVit per Dominos reſolutum, conſtare de
nullitate donationis, quia non fuerunt ſer-
1 uatæ ſolemnitates *Statuti Vrbis in c.* 151. *lib.* 1.
quod inualidat contractus factos non ſeruata
ſolemnitate illius *Statuti*. In caſu enim de quo
agitur, nõ interuenit Ioannes Iandel progener
Marthæ, qui die donationis erat in Vrbe, non
detentus aliquo impedimento, vt deponunt
teſtes, & propterea non erat locus deputatio-
2 ni Curatoris, * quem *Statutum* deputari man-
dat in defectum coniunctorum proximiorum,
3 * quorum coniunctorum appellatione ve-
niunt etiam affines, qualis erat Ioannes *Blanch.
de compromiſſo quæſt.* 1. *num.* 12. *&* 13. & in
his terminis dicit *Modernus Ferrarien. de clau-
ſulis clauſ.* 7. *gloſ.* 12. *ſub num.* 5. *verſ. ſecus
verò erit ſi coniunctorum mentio fiat.*

4 Neque releuat, quòd obligatio Marthæ ſit
facta pro augmento dotis, & dictum *Statu-
tum Vrbis* non habet locum, quando mulier
obligat ſe pro augmento dotis, vt per *Gabr.
conſ.* 10. *num.* 6. *lib.* 1. * quia fuit reſponſum,
concluſionem non habere locum, quando aug-
mentum dotis fit a perſona, quæ non tenetur
dotare, & prohibetur donare, quia tunc aug-
men-

mentum præſumitur factum ad defraudan-
dum *Statutum*, vt conſiderat *Gabr. dicto loco*.
Et propterea cùm Martha, quæ non teneba-
tur dotare, & prohibebatur donare, poſt con-
tractum matrimonium fecerit dictum aug-
mentum, præſumitur illud feciſſe ad defrau-
dandum ſtatutum, vt fuit etiam conſidera-
tum in alia *deciſione ſub die 1. Decembris præ-
teriti*.

ROMANA FIDEICOMMISSI.

Lunæ 22. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Ad materiam diſpoſitionis *tex. in leg. cum
Auus ff. de condit. & demonſtrat.*

SVMMARIVM.

1 *Subſtitutio reciproca facta inter fratres intelli-
gitur facta quatenus ſine liberis decedant, &
numer. 3.*
2 L. cùm auus ff. de condit. & demon. *habet
locum, nedum quando ſubſtitutus eſt ex deſ-
cendentibus teſtatoris, ſed etiam quando rema-
nent tantùm filiæ fœminæ; & an habeat locum
quando teſtator expreſsè in alia parte poſuit
filios in conditione num. 5.*
3 *Appellatione liberorum abſque ſcrupulo veniunt
fœminæ.*
4 *Si duo ſunt adinuicem ſubſtituti, quorum alter
eſt ſimplex laicus alter Eques Hieroſolymita-
nus, laicus cenſetur ſubſtitutus Equiti in om-
nem caſum, Eques verò laico, ſi ſine filiis de-
ceſſerit & num. 6.*

DECISIO CCCCLXXX.

DOmini dixerunt, non conſtare de fideicom-
miſſo ad fauorem Equitis, itaut ille po-
tuiſſet ſuccedere Virgilio, excluſis filiabus fę-
minis Virgilij. Nam & ſi teſtator ipſos in-
1 ſtituerit, & adinuicem ſubſtituerit,* ſubſtitu-
tio intelligitur facta, quatenus Virgilius de-
cederet ſine liberis iuxta terminos *l. cùm auus*
2 *ff. de cond. & dem.** Cuius diſpoſitio habet
locum, nedum quando ſubſtitutus eſt ex deſ-
cendentibus teſtatoris, ſed etiam quando re-
manent tantùm filiæ fęminæ, vt de primo eſt
caſus in dicta *l. cùm auus vt not. DD. ibidem,
& in l. cùm acutiſſimi C.* de *fideicom.* quos refert.
*Card. Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 10. tit. 7.
num. 2.* & ſecundum declarat *tex. in d. l. cùm
acutiſſimi C. de fideicom. & in l. generaliter §.
cùm autem C. de inſt. & ſubſtit.* Et meritò quia
3 *l. cùm auus* vtitur verbo *liberis*,* quod de
ſui natura, & abſque ſcrupulo comprehendit
tam mares, quam fęminas *l. cognoſcere §. libe-
rorum & leg. non eſt ſine liberis ff. de ver. ſign.*
Et hoc expreſſis verbis videtur voluiſſe teſta-
tor. Nam cùm Virgilio decendenti ſine maſ-
culis, aut fęminis, ſubſtituerit Flaminium
nepotem, voluit ſubſtitutionem habere effectū
niſi Eques, & Virgilius decederent, quia vnum
ad inuicem alteri ſubſtituit. Ergo videtur di-
cere, quod ſubſtitutio fuerit facta in euentum,
in quem Virgilius decederet ſine filijs maſcu-
lis, aut fœminis, & tantò magis hæc habent lo-
cum, quia aliàs ſi veniſſet caſus huius ſubſtitu-
tionis durante vita Equitis filij Virgilij non
habuiſſent vnde poſſent ſe ſuſtentare, & filiæ
fœminæ vnde ſe dotarent.

Non obſtat, quod teſtator inſtituerit Equi-
tem, & Virgilium, quos ad inuicem ſubſtituit,
& ipſis decedentibus ſubſtituit filios maſculos
naſcituros, & ſic videtur voluiſſe ſubſtituere E-
quitem Virgilio, etiam quod dictus Virgi-
lius filios haberet, cùm ipſos ad inuicem ſubſti-
tuerit, & ipſis decedentibus, ſubſtituit filios
maſculos naſcituros Virgilij. Nam tota diffi-
cultas conſiſtit in verbis illis, *& ipſis decedenti-
bus*, quæ ſunt illa quæ recipiunt tacitam con-
ditionem, *ſi ſine liberis*, & quæ dederunt cau-
ſam *Papiniano* ad deciſionem *Text. in d. l. cùm*
4 *Auus.** Et propterea dicendū eſt, quod Eques,
& Virgilius fuerunt inſtituti à patre, & ad in-
uicem ſubſtituti, taliter quod Virgilius in om-
ni caſu ſuccederet Equiti, quia cùm eſſet miles
Hieroſolymitanus, non poterat habere filios ex
legitimo matrimonio. Eques verò Virgilio,
ſi ſine liberis decederet. Nec verba illa *& ip-
ſis decedentibus ſubſtituit filios maſculos naſcituros*
importarēt, quod debeat expectari obitus vtri-
uſque, vt habeat locum iſta ſubſtitutio filiorū
Virgilij, ſed operatur ſecundùm ſubiectam ma-
teriam, vt ſcilicèt frater alteri fratri ſuccedat.
Eques quidem Virgilio decedenti ſine filijs, & 1
Virgilius ſimpliciter, & ambobus ſcilicèt Equi-
ti, & Virgilio filij dicti Virgilij.

Neque facit, quod diſpoſitio *l. cùm Auus*
5 non habet locum quando teſtator in alia par-
te expreſsè poſuit filios in conditione. Quia
iſta opinio habet difficultatem ex allegatis per
Card. Mantic. d. lib. 2. tit. 8. nu. 22. Et in contra-
riam opinionem, & benigniorem dicit *Craſſ.
in §. fideicommiſſum quæſt. 21. ad finem*. Sed quic-
quid dicendum eſſet de illius veritate, nullo
pacto poteſt habere locum in caſu iſto: Nam
conſideranda eſt ſeries teſtamenti, & ponde-
randum, quod filij Virgilij ſunt poſiti in con-
ditione in alia parte, vt teſtator denotaret, in
quem caſum vocabat tranſuerſales, ſcilicèt in
euētum extinctionis totius lineæ deſcendentiū,
vt ſupra fuit conſideratum. Et propterea cùm
teſtator non poſſet aliter ſuam mentem decla-
rare, niſi ponendo filios in conditione, ex hoc
non poteſt induci aliqua coniectura, quod vo-
luerit ſubſtituere Equitem Virgilio, etiam quod
decederet cum filijs. Et negari non poteſt, quin
in caſu iſto magis præualeat coniectura pieta-
tis, de qua in dicta *l. cùm Auus*, maximè quia
ſi euenisset caſus huius ſubſtitutionis, durante
vita Equitis, filii Virgilii non habuiſſent vnde
poſſent viuere, & filiæ fœminæ remanſiſſent in-
6 dotatæ contra mentem teſtatoris.* Et propte-
reà cùm iſtæ coniecturæ ſint longè fortiores
debent præualere.

RO-

Digitized by Google

ROMANA CENSVS.

Lunæ 22. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Officij dominium ad vnum, & adminiſtratio ad alium pertinet, quando in eodem contractu vni eſt acquiſitum dominium, alteri verò diſpoſitio.

SVMMARIVM.

1 *Dominij officij non acquiritur illi, cui fit à Principe conceſſio, ſed illi, cui reſeruatur facultas percipiendi fructus, & diſpoſitio.*

2 *Dominium acquiri poteſt per procuratorem abſēti.*

3 *Dominium penes duos inſolidum eſſe non poteſt. Et ideo ſi in eodem contractu vni eſt acquiſitum dominium alicuius rei, alteri verò diſpoſitio, intelligi debet de diſpoſitione adminiſtrationis, ſaluo alterius domimo.*

DECISIO CCCCLXXXI.

Licèt vera ſit concluſio, quod dominium officij non acquiritur illi, in cuius perſonam
1 fit à Principe conceſſio, & ſuper cuius vita ponitur, ſed illi cui reſeruatur facultas percipiendi fructus, & de officio diſponendi, vt fuit reſolutum, in cauſa *Romana Montium* 5. *Nouembris* 1576. *coram S.mem. Clemente VIII.* & aliàs ſæpiùs; tamen in caſu iſto termini non ſunt pares, quia nō agitur de officiis, in quorum emptione ſolent aliqui erogare pecunias, & acquirere ſibi modo prædicto, & ſolùm currere periculum vitæ illorum, in cuius caput ponunt officium, ſed agitur de emptione cēſus, quem Garganus vendidit Alexandro Mariæ abſenti, Liuio in hac parte procuratore, & agente, præſente, & vnà cum notario ſtipulante pro dicto Alexandro Maria eiuſque hęredibus, & ſucceſſori-
2 bus. * Vnde fit, quod mediante perſona dicti procuratoris, Alexander Maria acquiſiuit dominium dicti cenſus §. *pen. inſtit. per quas perſon. nob. acq. Theſaur. dec.* 70. *nu.* 13. *vbi alios allegat.*

Neque releuat, quod incontinenti dicatur, *ad diſpoſitionem tamen Notarij*, &c. quia iſta diſpoſitio non intelligitur reſpectu dominii, quod cùm mediante ſtipulatione fuerit acquiſitum Alexandro Mariæ, non potuit incontinenti ac-
3 quiri etiam Horatio, * cùm penes duos inſolidum eſſe minimè poſſit *l. ſi vt certò* §. *ſi duobus vehiculum ff. commod.* Sed dicta diſpoſitio debet intelligi de adminiſtratione, quod innuunt etiā verba inſtrumenti inferiùs appoſita *& de illo, & illius iuribus liberè adminiſtrandi, & diſponendi*, hoc eſt, ad effectum quod habeat quamcumque adminiſtrationem, ſaluo tamen dominio acquiſito Alexandro Mariæ, prout in ſimili fuit reſolutum in cauſa *Romana Officij* 30 *Ianuarij* 1609. *coram R.P. D.meo Lancellotto*, vbi Rota dicit, officium ſpectare ad Victoriam, cùm Papa illud Victoriæ donauerit, & non ad hæredes Caſſandræ, licet omnimoda diſpoſitio quoad adminiſtrationem eſſet relicta dictæ Caſſandræ.

Neque releuat, quòd poſt acquiſitionem factam Alexandro, in continenti dicitur *ad diſpoſitionem tamen Horatij*, & ſic videtur acquiſitum dominium Horatio, quia contrarium eſt verius. Nam ſi retineretur hic intellectus, nomen Alexandri inſeruiret de venro in inſtrumento, & magis congruit prædicta interpretatio, vt dominium fuiſſet acquiſitum Alexandro, cum adminiſtratione tamen Horatij, quæ potuit adhiberi iuſtis de cauſis, maximè cùm Horatius eſſet familiaris honorarius domus Alexandri.

Neque eſt verum, quòd cenſus fuit emptus cum pecunijs Horatij, quia pecuniæ fuerunt ſolutæ per Procuratorem nomine Alexandri abſentis, cui etiam fuit facta quietantia. Et licet dicatur *mediante mandato dato per Horatium ad banchum*, non inde ſequitur, quòd Horatius ſoluerit de pecunijs proprijs, maximè cum vt conſtat ex epiſtolis in alia poſitione datis, Horatius ſolitus eſſet habere in manibus pecunias Alexandri, & illas adminiſtrare.

Ex quibus Domini receſſerunt à reſolutione facta ſub *die* 28. *Aprilis* 1608.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Lunæ 22. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Minor ætas probatur ex fide baptiſmi iunctis adminiculis.

SVMMARIVM.

1 *Fides baptiſmi per ſe ſola probat ætatem.*

2 *Rota tamen hanc concluſionem admittit iunctis admini ulis.*

3 *Cauſa reſtitutionis in integrum intra quadriennium debet expediri, niſi ſteterit per partem aduerſam.*

DECISIO CCCCLXXXII.

Poſt reſolutionem factam, quòd conſtaret de minori ætate Octauij, necnon etiam de læſione ob aditam hæreditatem paternam; dubitaui an conſtaret de minori ætate Marci ad effectum reſtitutionis in integrum aduerſus dictam aditionem. Et Rota cenſuit, affirmatiuè reſpondendum. Nam licet non ſit ita expeditum, an fides baptiſmi de per ſe probet minorem ætatem ex notat. per *Mandoſ. ſuper*
1 *reg.* 18. *quæſt.* 10. * tamen idem *Mandoſ.* tenet partem affirmatiuam, prout eam etiam tenet *Ioſeph Ludou. dec. Peruſ.* 55. *num.* 7. *Odd. de reſtit. in integr. quæſt.* 37. *art.* 9. *num.* 83. qui alios
2 allegat. * Et Rota perpetuo ſeruauit, quòd concurrentibus adminiculis, probetur ex dicta fide minor ætas, vt in pluribus cauſis fuit reſolutum. Hic autem concurrit maximum adminicu-

niculum, nempè quod de anno 1584. 14. Februarij fuit datus curator Marco cum aſſertione, quod tunc erat ætatis annorum 6. quæ aſſertio concordat cum fide baptiſmi, in qua apparet, Marcum fuiſſe baptizatum die 25. Martij 1578. & ſic per neceſſe de dicto anno 1584. fuiſſet ætatis annorum 6. prout aſſerebatur.

Neque obſtat, quod Parochus Sancti Andreæ atteſtatur, quòd in ſua Eccleſia, in qua adeſt liber Baptiſmi, non adeſt fons baptiſmalis, quia idem atteſtatur, quod Parochus Sancti Andreæ adminiſtrat hoc Sacramentum Parochianis ſuis in Eccleſia Cathedrali, & poſtmodum de hoc faciunt memoriam in libro bapti atorum, pront conſtat fuiſſe factum in caſu iſto. Nam ex partita extracta appatet, quod Parochus ipſe baptizauit Marcum, & poſtmodum fecit memoriam in libro Baptizatorum.

Minùs releuat, quòd licet Marcus, & Octauius petierint reſtitui 5. Aprilis 1604. tamen intra quadriennium non expediuerunt cauſam
3 reſtitutionis in integrum. * Quia hoc prouenit culpa partis aduerſæ, quæ non curauit informare. imò fuit contumax, vt dicitur *in deciſione* facta ſub *die 16. Februarij* 1607. Et propterea non debet iuuari cum aliena iactura, vt in his terminis poſt *Hoſtien.*& alios dicit *Odd. de reſtit. in integr. par. 1. quaſt. 19. art. 12. num.* 96. Et quamuis replicetur, quod probationes illuc vſque non erant ſufficientes, tamen ſi pars informaſſet, & ita *Rota* reſpondiſſet, non erat præcluſa via Marco, & Octauio faciendi nouas probationes, prout fecerunt, poſtquam *Rota* dixit, probationes eſſe ſufficientes Et hæc etiam contumacia detegitur, quia nec in iſta *deciſione* voluit informare. Sed ad intricandum negotium poſt reſolutiones factas produxit iura prædicta mendicata, quæ communicaui cum Dominis in relationibus cauſarum die 3. & 24. Iulii, & ea conſiderata, dixerunt non releuare. Et propterea procedendum ad vlteriora.

BARCHINONEN. PRIORATVS.

Ven. 26. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Præſentari poteſt Clericus Secularis in caſu, de quo ibi, quamuis agatur de Prioratu regulari.*
Verba in dubio debent interpetrari ab obſernãtia.
2 *Inſtitutio facta ab exiſtente in quaſi poſſeſſione inſtituendi eſt valida.*

DECISIO CCCCLXXXIII.

ETſi Prioratus, de quo agitur, eſſet regularis, tamen cum in indulto Clemen. VII. detur facultas præſentandi perſonam idoneam abſq; alia mentione, quod eſſet regularis; & ſemper fuerit præſentatus Clericus ſæcularis: Domini dixerunt, verba illa *perſonam idoneam* intelligi
1 etiam de clerico ſæculari. * Verba enim dubia debent interpetrari ab obſernantia *Fulgoſ. conſ. 215. circa fin. Abb. conſ. 9. in fin. lib. 2.*
2 Non obſtar, quod inſtitutio ſpectabat ad Abbatem, quia ſufficit ad effectum validitatis inſtitutionis, quòd Epiſcopus eſſet in quaſi poſſeſſione inſtituendi, vt in ſpecie dicit *Lap. alleg. 95. in fine verſ. immò ſi ille, qui inſtituit,* & fuit reſolutum in cauſa *Lunen. Sarzanen. Capellaniæ 1. Martij* 1602. *coram R. P. D. meo Sacrato.*

Ex quibus Domini perſtiterunt in reſolutis die 11. Maii præteriti.

ROMANA BONORVM.

Ven. 26. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Ad hoc vt ſit locus deputationi Curatoris furioſo, & mente capto debet conſtare de furore, vel dementia.

SVMMARIVM.

1 *Quod ſtatuitur in furioſo habet locum in demente, & è contra.*
2 *Furioſus eſt mente captus cum ſæua dementia.*
3 *Mente captus verò eſt cum quieta dementia.*
4 *Quilibet præſumitur eſſe ſanæ mentis.*
5 *In concurſu magis creditur teſtibus habentibus præſumptionem pro ſe, quàm non habentibus.*

DECISIO CCCCLXXXIV.

ETſi curator nedum ſit dandus furioſo, ve-
1 rum etiam mente capto, * quod enim ius ſtatuitur in furioſo, habet locum in demente, ſeù mente capto, & è contra, vt not. *Fulgoſ. in conſ. 79. ante num. 1. verſ. ſuper eo quod quæri-*
2 *tur.* * Furioſus enim eſt mente captus cum
3 ſæua dementia, & quadam veluti rabie, * mente captus vero eſt cum quieta dementia *Bald. in l. humanitatis num. 15. verſ. venio ad 4. notabile C. de impub. & aliys ſubſtit.* ſequitur *Fulgoſ. dicto loco num. 1. verſ. nam eleganter.* Tamen in caſu iſto non eſt locus curatori, quia de furore nullo pacto conſtat, qui debet probari ab allegan-
4 te, * cùm quilibet præſumatur ſanæ mentis ex alleg. per *Illuſtriſſimum Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 2. tit. 5. num.* 2. Circa dementiam verò, licet probationes videantur contrariæ, tamen magis eſt ſtandum teſtibus deponentibus contra dementiam, quia cùm, vt dictum eſt, quili-
5 bet præſumatur ſanæ mentis, * in concurſu magis ſtatur teſtibus, qui habent præſumptionem iuris pro ſe *Bald. in auth. omnes Peregrini num. 10. in princ. C. commun. de ſucceſſ.* & latè proſequitur *Franc. Curt. de teſtib. concluſ. 9. num.* 12. Et ſi dicatur quòd ex depoſitionibus teſtium

Digitized by Google

ſtium reſultat dubium facti, quòd debet deduci
ſecundum naturalem æquitatem, vt per *Bald.*
in loco proximè allegato, tamen nec vlla naturalis
æquitas ſuadet, quòd in concurſu probatio-
num magis credatur teſtibus deponentibus ſu-
per dementia, quàm teſtibus deponentibus ſu-
per ſana mente.

Præſens deciſio fuit confirmata 27. Ianuarij 1610.

SABINEN. DECIMARVM.

Merc. 1. Iulij 1609.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus an poſſit infeudare decimas.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus habet intentionem fundatam in decimis
prædiorum, in nullius Parochia exiſtentium.*
2 *Immemorabilis, vel quadragenaria cum titulo
requiritur ad præſcribendas decimas contra Ec-
cleſiam.*
3 *Immemorabilis, aut quadragenaria cum titulo nõ
requiritur ad præſcribendum decimas contra il-
lum, qui de iure fundatam habet intentionem in
illis, poteſt tamen illas concedere, aut alienare.
Sed ſufficit quadragenaria ſine titulo, quia il-
lius ſcientia, & patientia inſeruit pro titulo nu. 4.
Secùs autem ſi non poteſt concedere, ſeu alienare.*
5 *Epiſcopus poſt* Concilium Lateranenſe *non po-
teſt infeudare decimas laico, abſque auctoritate
ſummi Pontificis.*
6 *Immemorabilis cum fama priuilegij requiritur, ad
hoc vt laicus poſſit præſcribere decimas. Nec
ſufficit quadragenaria cum patientia Epiſcopi.*
7 *Immemorabilis, aut quadragenaria cum titulo
requiritur ad hoc, vt Eccleſia poſſit contra Epiſ-
copum præſcribere decimas, quas ipſe poſſedit.
Ad illas verò præſcribendas quas nunquam poſ-
ſedit, ſufficit quadragenaria cum ſcientia, &
patientia num. 8.*
9 *Epiſcopus poteſt decimas recuperatas, quas nun-
quam antea perceperat, vel ſibi retinere, vel al-
teri Eccleſiæ concedere num. 11.*
10 *Prælatus ante acceptationem poteſt in quærendis
præiudicare Eccleſiæ non autem in illis quæren-
dis quæ de iure communi debentur Eccleſiæ.*

DECISIO CCCCLXXXV.

AGitur inter Eccleſias rurales exiſtentes in
poſſeſſione à 40. annis, & vltra exigendi
decimas, licet iuxta reſolutiones factas, non
ſint parochiales, & Illuſtriſſimum D. Cardi-
1 nalem Epiſcopum Sabinen. * qui dicit, ſe ha-
bere intentionem fundatam de iure communi
in dictis decimis, ex quo prædia, ex quibus
percipiuntur, ſunt in nullius parochia *c. quo-
niam in 2. dicto ibi alioquin vbi Hoſtien. num. 1.
& ſeqq. Butr. num. 2. Anchar. num. 4. Abb. nu. 2.
Bonh. num. 2. de decim. c. dudum vbi gloſ. in verb.
de iur. commun. in verſ. verius puto & ibi Anchar.
num. 1. in fin. Butr. num. 2. Card. num. 1. eodem*
2 *tit. de decim.* * Et propterea ſubiungebatur, quòd
dictæ Eccleſiæ contra Epiſcopum debeant do-
cere de immemorabili poſſeſſione, aut de qua-
dragenaria cum titulo *cap. 1. de præſcript. in 6.
DD. in cap. fin. vbi Rocch. num. 293. de conſuet.
Rebuff. de dec. qu. 13. num. 82.* & fuit reſolutum
in cauſa *Ciuitaten. decimarum 18. Maij 1596.
coram bo. me. Gipſio.* De qua tamen immemo-
rabili, aut quadragenaria cum titulo non do-
cet Rector dictarum Eccleſiarum ruralium.
3 In hoc articulo, qui viſus fuit ſatis ſubtilis,
dicebant Domini pro reſolutione, quòd quan-
do quis habet de iure fundatam intentionem
ſuper aliquo, ſi poteſt nihilominus illud con-
cedere, aut alienare, quod tunc non requiritur
immemorabilis, aut quadragenaria cum titu-
lo ad hoc, vt contra ipſum præſcribatur, ſed
4 ſufficit quadragenaria. * Nam ſcientia, & pa-
tientia illius, qui poteſt concedere, vel alienare
inſeruit pro titulo, ſecus autem ſi ille, qui ha-
bet intentionẽ fundatã, non poteſt concedere,
vel alienare *Card. in cap. cùm Eccleſia in §. verum
quàm de cauſ. poſſ. & prop. in verſ. oppono de hoc.*
Et de capitulo ad decimas *Rip. in d. cap. cùm
Eccleſia num. 25. verſ. decima ſolutio Abb. nu. 46.
Felyn. in cap. ſi diligenti de præſcript. num. 7. cir-
ca finem verſ. 2. reſeruatio in fine dictæ 2. reſer-
uationes verſ. tamen propter auctoritatem prædi-
ctorum.*
5 In propoſito autem, ſi ageretur contra lai-
cum, cui Epiſcopus poſt *Concilium Lateranenſe*
non poteſt inſeudare decimas abſque auctori-
tate Summi Pontificis, vt in *cap. prohibemus de
decimis Rebuff. de decim. quæſt. 13. num. 73. Ho-
ſtien. in ſumm. eodem tit. num. 2. in §. 3. quæritur*
6 *Iaſ. conſ. 19. num. 13. verſ. vnde tranſactio lib. 3.* *
non ſufficeret quadragenaria cum patientia
Epiſcopi, vt per *Doctor. in d. cap. cum Eccleſia*,
ſed requireretur immemorabilis cum fama
priuilegij *Io. Andr. & alij in cap. cum Apoſto-
licæ de his quæ fiunt à Præl. Fel. in c. cauſam nu.
3. de præſcript. & cap. cùm contingat nu. 4. verſ.
ſi tamen de for. comp. Rebuff. de decim. quæſt. 13.
num. 66. & ſeqq.*
Sed in hoc caſu, cùm agatur cum alia Ec-
7 cleſia, dicendum eſt, quod ſi Epiſcopus poſſe-
diſſet iſtas decimas, cùm in alienatione rerum
Eccleſię requiratur certa ſolemnitas, vt latè per
Conar. var. reſol. lib. 2. & 17. nu. 1. propterea iſto
caſu nõ ſufficeret quadragenaria cũ ſcientia, &
patientia Epiſcopi, vt dictum eſt per ſupra alle-
gatos *Doctores in præcitato cap. cùm Eccleſia*, ſed
requireretur immemorabilis, aut quadragena-
ria cùm titulo, vt in iuribus ſupra allegatis
8 pro Epiſcopo. * Sed cùm Epiſcopus nunquam
poſſederit decimas, quæ ſunt in nullius paro-
chia, non agitur de iure quæſito amittendo, ſed
de iure non quæſito, & ſic Epiſcopo debito
præſcribendo, vt per *Abbatem in cap. quoniam
num. 4. Butr. num. 5. Card. in verſ. oppono de de-
cimis.* Er propterea ſufficit ſola quadragena-
ria cum ſcientia, & patientia Epiſcopi, vt per
9 allegatos *Doctores in cap. cum Eccleſia.* * Epi-
ſcopus enim poſt recuperationem iſtarum de-
cimarum, poteſt illas vel ad opus ſuum retine-

re, vel ſecundum diſcretionem ſibi à Deo datam alteri Eccleſiæ concedere, vt in *cap. quoniam, & ibi Doctores omnes de decimis*.

10 Non obſtat, quòd licèt in quærendis ante
acceptationem, Prælatus poſſit præiudicare
Eccleſiæ, vt per *Franc. in cap. 1. ſub num. 26. limit. 11. & nu. 27. de reb. Eccleſ. non alien.* tamen
ſecus dicendum eſt, in quærendis, non in debitis de iure cõmuni, vt colligitur ex notatis per
Franc. ibidem. Quia reſpondetur, quòd hodiè
non agitur, an Epiſcopus potuerit præiudicare
Eccleſiæ in non quærendo decimas de iure
11 communi ſibi debitas.* Sed dicitur, quòd
cùm de iure potuiſſet concedere iſtas decimas
alteri Eccleſiæ, ex quo illas nunquam percepit,
& ſunt in nullius Parochia, cùm iſtæ Eccleſiæ
poſſederint ſpatio 40. annorum cum ſcientia,
& patientia ipſius Epiſcopi, iſta inſeruiunt pro
titulo, quia Epiſcopus poterat illa concedere
iſtis Eccleſijs, vt ſupra dictum eſt: Nec agitur, an Epiſcopus potuerit præiudicare in non
quærendo illa, quæ de iure communi ad ſuam
Eccleſiam ſpectant, ſed ſolùm quòd ſpatio 40.
annorum poſſint illæ præſcribi cum ſcientia
Epiſcopi, quæ Epiſcopus ipſe concedere potuiſſet.

BRACHAREN. PAROCHIALIS.

Merc. 1. Iulij 1609.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta per Procuratorem ſpecialiter ad hoc conſtitutum, vt in beneficialibus requiritur, eſt manutenibilis.*
2 *Poſſeſſor de tempore litis motæ eſt manutenendus.*
3 *Poſſeſſio licèt anterior, capta lite pendente, nullius eſt conſiderationis.*

DECISIO CCCCLXXXVI.

DOmini dixerunt, Ioanni dandum eſſe
1 mandatum de manutenendo,* quia ſatis docet de ſua poſſeſſione ex mandato de
immittendo ſibi per Rotam conceſſo, & poſſeſſione capta mediante perſona ſui Procuratoris ſpecialiter conſtituti, etiam ad capiendam poſſeſſionem beneficiorum, prout in beneficialibus requiritur *Lap. alleg. 70. num. 6.* Et
2 propterea eſt manutenendus.* Poſſeſſori enim
de tempore motæ litis datur manutentio ad
inſtar interdicti retinendæ ex allegatis per
Verall. deciſ. 198. lib. 2.

Non obſtat aſſerta poſſeſſio anterior Sebaſtiani, quia de ea non conſtat, & ſi de ea con-
3 ſtaret, non releuaret,* quia lite pendente inter
Ioannem, & Petrum, & ſequeſtrata poſſeſſione
per Rotam, intruſit ſe in poſſeſſione huius beneficij ex alleg. per *Lancel. de attent. par. 1. c. 3. n. 69. in 10. limit. Biſignet. dec. 1. vt lit. pend.*

ROMANA SCVTORVM QVATVOR MILLIVM.

Veneris 30. Octobris 1609.

ARGVMENTVM.

Relatum eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus.

SVMMARIVM.

1 *Relatum eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus, ita vt dicatur pars referentis.*
2 *Paria ſunt exprimere nominatim, vel per relationem.*
3 *Dictio* in reliquis *comprehendit omnia contenta in inſtrumento, ad quod habetur relatio.*
4 *Præſentia probari poteſt ex coniecturis.*
5 *Clara diſpoſitio in inſtrumento reddit inueriſimile, quòd aliter ſe habeat res, quàm dicitur in inſtrumento.*

DECISIO CDLXXXVII.

DOmini dixerunt, D. Principem teneri præſtare patientiam, vt Iugulus ſatiſfiat ſuper fructibus Multiplici, niſi tamen obſtent clauſulæ Motus proprij, ſuper quibus erit particulariter agendum. Nam ipſi Iugali retrouēdiderunt Dominis Vrſinis tenutam ſanctæ Margaritæ, ſub die 10 Iunij 1594. pretio ſcutorum viginti millium ad effectum, vt illam venderent D. Principi, itaut ſuper illis nullum ius acquiratur ipſis Dominis Vrſinis, vel eorum creditoribus. Et conuenerunt, quòd pretium ſolueretur certis modo, & forma. Deinde die 19. Iunij ſequentis, inter eaſdem partes fuit nouatum hoc inſtrumentum circa ſolutionem pretij, & conuentum, quòd ſcuta ſexdecim millia deberent ſolui per D. Principem pariter certis modo, & forma ibi præſcriptis, & ſcuta quatuor millia deberentur ſolui per Dominos Vrſinos modo in inſtrumento præſcripto, cum additione, quòd deficientibus Dominis Vrſinis, vel eorum hæredibus in ſolutione, in totum vel in parte, ſolui deberent de fructibus quindecim millium ſcutorum, & aliarum multiplicationum exinde faciendarum. Et conſenſerunt Iugali, quòd D. Princeps, celebrato contractu emptionis Nomenti, & acceptatis obligationibus ſolutionum, poſſet propria auctoritate capere poſſeſſionem tenutæ. Vnde cùm poſtmodum die 21. eiuſdem menſis Iunij fuerit celebratus contractus venditionis Nomenti, & inter alia D. Princeps promiſerit, ſoluere ſcuta ſexdecim millia Iugalis, pro pretio dictæ tenutæ, adimpletis priùs per Iugalos in iſtrumento retrouenditionis promiſſis, & in reliquis, modo, & forma contentis in alio inſtrumento celebrato ſub dicta die 19. Iunij, de quo D. Princeps aſſeruit inſtructum fuiſſe, ſequitur propterea, quòd D. Princeps teneatur præſtare dictam patientiam, cùm

appro-

Digitized by Google

approbauerit. dictum inſtrumentum celebra-
1 tum ſub die 19. Iunij, ibi, *& in reliquis modo & forma &c.* * Relatum enim eſt in referente
cum omnibus qualitatibus ſuis *l. aſſe toto ff. de hered. inſtit. vbi Bart. & Doctor.* itaut dicatur
pars referentis, & ſic inſtrumentum celebra-
tum die 19. dicendum eſt, quòd fuerit pars
inſtrumenti emptionis Nomenti iuxta nota-
2 ta per *Alex. in conſ. 35. num. 8. lib. 4. vbi apoſtil. in verb. pars.* * Non adeſt enim diſcrepantia,
quod quid nominatim exprimatur, vel per
relationem *Pariſ. conſ. 122. num. 3. & ſeqq. lib. 1. & conſ. 2. nu. 51. lib. 3. Caſtren. conſ. 91. in fine lib. 1.* Et quòd D. Princeps voluerit habere
relationem non ſolùm ad modum ſoluendi
ſcuta ſexdecim millia ſed etiam ad omnia alia
in inſtrumento contenta, ſatis apparet, quia
aliàs faciliùs ſibi fuiſſet, dicere, & ſecundùm
germanum modum loquendi, *promiſit ſoluere ſcuta ſexdecim millia adimpletis promiſſis per Iugalos in inſtrumento retrouenditionis & modis & forma prout in inſtrumento celebrato ſub die 19. Iu-*
3 *nij* & non vti verbis illis *& in reliquis modo & forma,* quod verbum, *& in reliquis* comprehen-
dit alia contenta in dicto inſtrumento *l. 2. C. de hered. inſtit.* itaut ſenſus verborum ſit, promiſit
ſoluere ſcuta ſedecim millia, & in reliquis,
modo, & forma, ſcilicèt, ſe obligauit prout in
in inſtrumento celebrato die 19. Iunij. Quòd
maximè ſuadetur, quia hoc inſtrumentum ſub
die 19. fuit celebratum in Palatio Capitolino
in cubiculo D. Senatoris Vrbis; cuius præſen-
tia de facili arguitur, cùm non poſſit excogi-
tari alia cauſa, ex qua inſtrumentum fuerit
celebratum in proprio cubiculo D. Senatoris,
niſi quia ipſe interueniret pro parte D. Prin-
4 cipis, cùm ipſe egerit totum hoc negocium
emptionis caſtri Nomenti. * Præſentia enim
poteſt etiam probari ex coniecturis *Boer. deciſ. 353. num. 3. Ruyn. conſ. 154. num. 11. & ſeqq. li. 5.* Hinc etiam videmus, quòd in alio
inſtrumento impoſitionis cenſus ſcutorum 12.
inter D. Principem, & Iugalos celebratum
ſub die 13. Auguſti 1596. expreſsè dicitur in
narratiua inſtrumenti, *& promiſerit ſcilicèt Dominus Princeps pro reſiduò pretij dicta ſcuta ſoluere Iugalo ſcuta ſedecim millia & in reliquis ſeruata forma alterius inſtrumenti,* quæ verba
nimis clara ſunt, & expreſse in dicto inſtrumē-
to Iugali reſeruarunt ſibi ius exigendi ſum-
mam ſcutorum quatuor millium ſuper fructi-
bus dicti Multiplici iuxta formam inſtru-
menti celebrati ſub die 19. Iunij, & tamen
nunquam D. Princeps reclamauit contra iſtas
5 narratiuas, & reſeruationes * Nec eſt veriſi-
mile, quòd permiſiſſet, Iugalos ita clarè
loqui contra ipſum in inſtrumento cum ipſo
celebrato, niſi negotium ita ſe haberet *Riminal. iun. conſ. 137. num. 30.*

Ex quibus omnibus ſimul iunctis fuit conclusum, D. Principem teneri præſtare patientiam, vt Iugalis ſatisfiat ſuper fructibus Multiplici, niſi obſtent clauſulæ Motus proprij, de quibus erit particulariter agendum.

Præſens deiſio fuit confirmata 28. *Ian.* 1611. 29. *May* 1613. 26. *Nouembris* 1618.

ROMANA DE LVCATELLIS.

Ven. 30. Octobris 1609.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio defuncti quando ex diſpoſitione ſtatuti tranſeat in hæredem.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſor de tempore litis motæ eſt manutenendus.*
2 *Poſſeſſio probatur per inſtrumentum captæ poſſeſſionis.*
3 Statutum cap. 147. lib. 1. *non habet locum, quando poſſeſſio fuit capta à tertio ante aditam hæreditatem. Item non habet locum in bonis emphyteoticis num. 5.*
4 *Statutum de quo ſupra, procedit in ſuo hærede.*
6 *Omne ius defuncti tranſit ad hæredes, excepto iure perſonali, & numer. 11.*
7 *Statutum recipit interpretationem a iure.*
8 *Poſſeſſio quæ transfertur per ſtatutum, eſt poſſeſſio ciuilis, & artificialis num. 11.*
9 *Poſſeſſio non poteſt eſſe penes duos.*
10 *Emphyteota habet cum naturali poſſeſſione quandam poſſeſſionem ciuilem, quæ differt à poſſeſſione coloni, & ſolo animo retinetur, & ſtante ſtatuto de continuanda poſſeſſione, poteſt ſuffragari contra tertium, licèt non contra dominum.*
12 *Omnis exceptio quæ pertinet ad petitionem bonorum habet perimere fictionem, & beneficium ſtatuti de continuanda poſſeſſione.*
13 *Hæredi competit interdictum adipiſcendæ, quando ante aditam hæreditatem poſſeſſio naturalis fuit ab alio occupata.*

DECISIO CDLXXXVIII.

DOmini dixerunt, Ioanni & Baptiſtæ fratri-
bus dandum eſſe mandatum de manutenen-
1 do in quaſi poſſeſſione domorum, de quibus a-
gitur, cùm ille, qui habet poſſeſſionem de tem-
pore litis motæ, debeat manuteneri iuxta *Tex.*
2 *in §. retinendæ inſtit. de interd.* * de qua ſatis conſ-
tat in caſu iſto ex inſtrumento adeptionis *l. non idcirco vbi notant Doctor. C. de fid. inſtr. & in l. prædia ff. de acq. poſſeſſ.* Filij enim Bernar-
dini non poſſunt ſe iuuare ex *Statuto cap.* 147.
3 *de continuanda poſſeſſione in hæredem;* tùm quia
eius diſpoſitio non habet locum, quando poſ-
ſeſſio à tertio ante aditam hæreditatem fuit
occupata ex allegatis per *Gabr. de acq. poſſeſſ. concl. vlt. nu. 18. Tiraq. in tract. le mort ſaiſit 5. par. declar. 3. nu. 1. & ſeqq.* & ſæpe
dixit Rota, vt in *deciſionibus* allegatis in
cauſa *Romana vineæ & hoſpitij* 13. *Martij* 1605.
coram R. P. D. meo Decano. Et quatenus eſ-
ſet verum, quòd huiuſmodi limitatio non
4 haberet locum in ſuo hærede, * in quo loqui-
tur dictum *Statutum,* quia aditione opus non
habet, vt in terminis dicit *Gabr. conſ. 36. nu. 13. lib. 1.* adhuc nihilominùs filij Bernardini non
poſſunt ſe iuuare dicto ſtatuto, * quod non

5 habet locum in bonis emphyteoticis. * Quia &
6 ſi omne ius defuncti tranſeat in hæredem, *
excipitur tamen ius perſonale *l. hæres ff. de acq. hæred.* prout eſt illud, quia emphyteuſis eſt
finita per obitum Bernardini, & propterea dictum *Statutum* nõ debet intelligi de ea poſſeſſio-
7 ne, quæ cohæret iuri perſonali, * cum recipiat interpretationem à iure, vt in terminis dicit
Cuman. in conſ. 173. in fine, quem ſequitur *Rub. Alex. in conſ. 121. num. 5. & Iaſ. conſ. 125. lib. 4. & Gabr. de acq. poſſeſſ. concl. vlt. num. 13.* & fuit reſolutũ in cauſa *Imolen. bonorum 10. Aprilis 1591. coram D. Cardinali Pamphilio in cauſa Mediolanen. bonorum 28. Martij 1598. coram D. Cardinale Millino*, & in dicta cauſa *Romana vineæ coram*
8 *D. Decano*, maximè cùm poſſeſſio * quæ transfertur per *Statutum*, ſit poſſeſſio illa ciuilis, vt dicit *Alex. in conſ. 24. num. 3. lib. 3. Tiraq. in tract. le mort ſaiſit par. 3. declarat. 2. nu. 3.* quæ remanet penes dominium directũ *l. 3. §. ex contrario cum*
9 *ibi notatis ff. de acq. poſſeſſ.* * Nec poteſt eſſe penes duos *Gloſ. in l. ſi vt certò §. ſi duobus vehiculum in verb. dominium ff. commod. & ibi Caſtr. nu. 7.* Et propterea non habuit Bernardinus, quid tranſmitteret in hæredem.

Neque releuat, quod licèt emphyteuta non
10 habeat poſſeſſionem ciuilem, * habet tamen eũm naturali quamdam poſſeſſionem ciuilem, vt dicit *Anchar. in conſ. 63. nu. 4.* quæ differt à poſſeſſione coloni; & ſolo animo retinetur, vt per eundem *Anchar. 443. n. 11.* quæ & ſi in iſtis terminis non poteſt ſuffragari cõtra dominum directum, poteſt tamen ſuffragari contra tertium iuxta diſtinctionem *Hoſt. in cap. olim 12.*
11 *num. 16. de reſtit. ſpoliat.* * Satis enim eſt, quod ſtatutum habeat in quo poſſit operari artificium ſuum. Hæc enim poſſeſſio dicitur artificialis *Alex. conſ. 24. num. 3. verſ. & appellatur dicta poſſeſſio l. 3.* Nam fuit per Dominos reſponſum, quod quatenus prædicta eſſent vera, adhuc nõ releuant in caſu iſto, quia ſumus in iure perſonali extincto per obitum Bernardini, vt dictum eſt, & propterea nec illa poſſeſſio ciuilis quam habet emphyteuta, quæcumque illa ſit, poſſet iuuare contra tertium. Et licet hæc videantur reſpicere petitorium, tamen poſſunt opponi in
12 caſu iſto in poſſeſſorio, * quia omnis exceptio quæ pertineret ad petitionem bonorum, habet perimere actionem, & beneficium ſtatuti, vt in terminis dicit *Bald.* qui loquitur in ſimili ſtatuto in *conſ. 141. num. 3. lib. 1.*

Neque facit quod dicitur, competere in omnem euentum hæredi interdictum adipiſcendæ, vt per *Tiraqu. d. 5. par. declar. 3. num. 16. & per Gabr. pariter loco allegato numer. 22. & per Rub.*
13 *Alex. dicto conſ. 121. num. 5. & 6.* * quia Doctores præfati loquuntur, quando ante aditam hæreditatẽ fuit occupata poſſeſſio naturalis, quod tunc hæredi nõ competit interdictum retinendæ, ſed adipiſcendæ. Et quicquid dicendum eſſet, ſi filij Bernardini intentaſſent hoc remedium, quia obſtarent prædicta, vt in ponctо etiã conſiderat *Rub. Alex. vbi 5. nu. 6. vſque ad finem*, hoc videtur extra dubium, quia agitur hodie de interdicto retinendæ, non adipiſcendæ.

Ex quibus fuit concluſum, Ioanni, & Baptiſtæ fratribus dandum eſſe mandatum de manutenendo.

ROMANA MELIORAMENTORVM.

Veneris 6. Nouembris 1609.

ARGVMENTVM.

Conductori an competat retentio pro melioramentis.

SVMMARIVM.

1 *Conductori competit actio ex conducto, tam pro melioramentis neceſſarijs, quam vtilibus contra locatorem, nõ alium nu. 2. & 3. & retentio nu. 5.*

2 *Actio ex conducto eſt perſonalis.*

4 *Conductor, qui bona fide facit melioramenta, recuperat expenſas neceſſarias, & vtiles, ſi Dominus fuiſſet eaſdem facturus, aut ſi eſſet venditurus rem, aut ſi non ſunt nimis oneroſæ, & extra iſtos caſus recuperat per abraſionem; expenſas verò voluptuoſas recuperat, ſi illas erat dominus facturus, vel eſt rem venditurus num. 5.*

6 *Conductor habens cauſam à malæ fidei poſſeſſore, recuperat expenſas, ſiue habuerit ignorantiam facti, ſiue iuris num. 7.*

DECISIO CDLXXXIX.

POſt latam ſententiã contra D. Alexium poſſeſſorem domus, de qua agitur, ad fauorem Longobardæ, & poſt etiam appoſitum ſequeſtrum vigore *ſtatuti Vrbis c. 169. lib. 1.* per Conductorem fuerunt facta multa melioramenta in dicta domo, partim neceſſaria, partim verò vtilia, & partim etiam voluptuoſa. Vnde dubitatũ, an Conductori daretur retentio pro iſtis melio-
1 ramentis aduerſus Longobardam. * Et licèt pro negatiua diceretur, quod licèt Cõductori competat actio ex conducto pro melioramentis tã neceſſarijs, quàm vtilibus *l. ſed addes §. ſi inquilinus, l. colonus ff. locat. l. habitator vbi Gloſſ. in verb.*
2 *coniuncta ff. de rei vendic.* * tamen huiuſmodi actio non competit contra Longobardam, quæ domum minimè locauit; hæc enim eſt actio ciuilis perſona is *§. ſequens illa diuiſio inſtit. de act. & bonæ fidei §. actionum eodem tit.*, quæ competit locatori contra Conductorem ad præſtãdum quod bonum & æquum eſt *inſtit. de oblig. ex conſenſu in verſ. item in his contractibus.*

Contrarium tamen cenſuerũt Domini in ca-
3 ſu iſto, * quia licèt Conductor non poſſit agere
4 actione ex conducto contra Longobardam, * tamen cùm eſſet bonæ fidei poſſeſſor, & bona fide fecerit melioramenta, recuperat nedum expenſas neceſſarias vt in *l. in fundo §. de rei vend.* verùm etiam vtiles, ſi dominus fuiſſet eaſdem facturus, aut ſi non ſunt nimis oneroſæ, dicta *l. in fundo* vbi *Bart. num. 6. & 7.* Et extra iſtos caſus recuperat per abraſionem, ſi fieri poteſt, vt habetur in dicta *l. in fundo*, & loco allegato
5 notat *Bart.* & bene *Caſtr. in conſ. 247. num. 7. lib. 1.* * Prout etiam recuperat voluptuoſas

per

per abraſionem , vel ſi dominus alias erat factūrus, vel eſt rem venditurus , perinde ac non eſſent expenſæ vtiles, vt inquit *Bar.in d.l.in fundo num.*10. Et propterea ſicuti pro iſtis melioramentis datur aſtio, ita competit retentio.ex latè deductis per *Rim.iun. in conſ.* 41 r. *num.* 4. *& ſeq. vol.*4.

Neque obſtat, quod conductor habeat cauſam à D.Alexio,qui erat malæ fidei poſſeſſor,
6 quia hoc non refert . * Satis enim eſt , quòd
conductor habuerit ignorantiam facti , vt di-
7 catur bonæ fidei poſſeſſor , * Immò quod plus
eſt, ſufficit in iſtis terminis ignorantia iuris ,
cum agatur de damno euitando , vt per *Caſtr. in d.conſ.*247.*n.*7 *in princip.lib.*1.*Corn.conſ.*147. *nu.*9. *& ſeqq.& conſ.* 243.*nu.*6.*&* 7.*lib.*2. Quod dicitur,Conductorem iam fuiſſe ſatisfactum ex penſionibus , non eſt præſentis inſpectionis .

GERVNDEN. IVRIS INTERESSENDI IN CAPITVLO.

Ven.6.Nouembris 1609.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio Portionariorum intereſſendi in Capitulo ſuffragatur illorum ſucceſſoribus ad effectum manutentionis.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſori de tempore litis motæ datur mandatum de manutenendo,intereſſendi in Capitulo in actibus capitularibus.*

2 *Opinio quod poſſeſſio defuncti non continuetur in hæredem abſque noua apprehenſione,non procedit quando Eccleſia vel dignitas eſt in poſſeſſione,& agitur nomine Eccleſiæ vel dignitatis.*

3 *Poſſeſſio cenſetur continuata vſque ad tempus litis motæ,cùm ſolo animo retineatur.*

4 *Actus poſſeſſorij capitulares, etiam non effectuati, per Canonicum facti , conſtituunt Canonicum in quaſi poſſeſſione , in præiudicium eorum à quibus fuit admiſſus.*

5 *Regulares in Cathedrali, vel Collegiata,ſunt loco canonicorum.*

6 *Ius metiendum eſt ex parte actoris.*

DECISIO CDXC.

DOmini dixerunt , portionarijs Eccleſiæ Collegiatæ de Villa Bertrandi,dandum eſſe pro nunc mandatum de manutenēdo in quaſi poſ-
1 ſeſſione intereſſendi in Capitulo, * dum agitur
de actibus,in quibus oſtendunt ex publicis inſtrumentis productis, quod aliàs interuenerint, reſeruato , vt videatur , an ex illis actibus ſint conſtituti in quaſi poſſeſſione vniuerſali , itavt generaliter ſit danda manutentio,vt ſemper in Capitulo interuenire debeant. De earum enim poſſeſſione conſtat ex ipſis actibus capitularibus , ex quibus probatur poſſeſſio.iuxta notata in *l non idcirco vbi Bald.in princ. C.de fid.inſtr. Bart.in l.prædia num.*1.*ff.de acq.poſſeſſ.* Quæ poſſeſſio ſuffragatur etiam ſucceſſoribus in portio-
2 nibus . * Nam licèt Rota non ſequatur illam
opinionem , quod poſſeſſio continuetur in hæredem abſque noua apprehenſione, hæc tamen regula non procedit , quando Eccleſia , vel Dignitas eſt in poſſeſſione, & agitur nomine Eccleſiæ , vel Dignitatis *Innoc.in c. quia n.* 1.*verſ. quidam tamen dixerunt ibi quia illud habet locum & ibi Hoſt.nu.*3 *in fine verſ.quod non placet Ioan. And.nu.* 6. *verſ. Illud enim Abb. nu.* 11. *in* 3 *caſu verſ.ſecùs dicit Innoc.de iudic.Rota dec.*13.*num.*2. *de procur. in nou. & dec.* 1.*de reſtit. ſpol pariter in*
3 *nouis.* * Et proptereà cùm poſſeſſio cenſeatur
continuata, vſque ad tempus litis motæ,cùm animo retineatur *l. licet C. de acq.poſſ. Abb.in c. cùm ad ſedem nu.* 3.*de reſtit.ſpol.* Hinc ſequitur, quod concurrant requiſita ex quibus datur manutentio , nempe poſſeſſio de tempore litis motæ , & turbatio , vt in §. *retinendæ inſtit. de interd. & not. Ang. in conſ.* 19. *num.* 1. *&* 4.
4 Et iſta quaſi poſſeſſio ſuffragatur , etiam
quòd actus non oſtendantur effectuati , quia effectuatio non eſt neceſſaria in præiudicium Canonicorum, qui Portionarios admiſerunt *Rip. in cap. cùm Eccleſia Sutrina nu.* 93. *verſ. ſed dubitatur de cauſ. poſſeſſ. & propr.* & fuit reſolutum in cauſa *Florentina de Riccioli* 2. *Febr.* 1604. *coram D. meo Lancellotto &* aliàs ſæpiùs Et etiam ſuffragatur reſpectu actorum factorum antequàm Eccleſia eſſet ſecularizata, quia
5 cùm regulares conſtituerent Capitulum , * &
eſſent loco Canonicorum , vt *not. Abb. in cap. cauſamque* 1. *nu.* 8. *de iud.* mutatio perſona-
6 rum non mutat poſſeſſionem Portionario-
rum , * cùm ius ſit metiendum ex parte poſſeſſoris iuxta *dec. Guido Pap.* 629. *Put. dec.* 151. *li.* 3. *Ægid. conſ.* 21. *circa med. verſic.* 3. *quod Martinus Gig. de penſ. quæſt.* 47. *num.*10. *verſ.* 3. *ſciendum.* Et in iſtis proprijs terminis fuit reſolutum *coram me in cauſa Cæſaraugustana præeminentiarum* 13. *Martij* 1609.

BVRGEN. PRAEEMINENTIARVM.

Lunæ 16. Nouembris 1609.

ARGVMENTVM.

Tranſactio poſt rem iudicatam inita an valeat .

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio facta poſt rem validè iudicatam , eſt nulla , ſecùs autem quando dubitatur , an ſit iudicatum, vel ſententia releuat , vel res ſit dubia num.* 3.

2 *Sententia nulla non poteſt tranſire in rem iudicatam.*

DECISIO CDXCI.

1 CVm prætenderetur tranſactionem fuiſſe inualidam , tanquam factam poſt rem iudicatam *l. ſi. cauſa cognita C. de tranſa* [illegible]

eleganter §.*ſi poſt rem iudicatam ff.de cond. indeb.*
Ideo dubitaui, an ſententia Epiſcopi Conchen.
2 quæ prætendebatur tranſiuiſſe in iudicatum
eſſet valida, vel nulla, * quia ſi nulla, non potuit
tranſire in iudicatum *l. ſi expreſſum vbi Bart.
Iaſ. & alij ff. de appel.* Et Domini animaduertentes,
quòd negocium diſputabatur ad
effectum validitatis tranſactionis, dixerunt,
tranſactionem ſuſtineri, quia licèt non poſſit
tranſigi poſt rem iudicatam, hoc tamen eſt verum,
quando tranſigitur poſt ſententiam
3 indubitatam, quæ nullo remedio attentari
poteſt, * ſecus autem ſi incertum ſit, an iudicatum
ſit vel ſententia valeat, vt expreſsè dicitur
in d. §. ſi poſt rem iudicatam & benè *Bart.
in l. poſt rem iudicatam nu. 3. ff. de tranſact.* vbi
ad effectum traſactionis ſufficit, quòd ex aliqua
probabili cauſa ſententia poſſit dici nulla;
in caſu autem iſto cauſa fuit commiſſa bon.
me. D. Dezza, qua pendente fuit facta tranſactio,
quæ ſuſtinetur: nam licèt videretur Dominis,
nullitates oppoſitas poſſe ſaluari, non tamen
inde reſultat inualiditas tranſactionis, quia
multa poterant allegari pro dictis nullitatibus
itaut dicendum ſit, materiam fuiſſe dubiam
*Alex. conſ. 222. nu. 9. verſ. denique & nu. 10.
lib. 2. & conſ. 142. num. 12. lib. 5. Aym. 583.
num. 7.* Et inde tranſactionem ſuſtineri, vt in
dicto §. *ſi poſt rem iudicatam* & per *Bart. loco
præallegato.*

BARBASTREN. PAROCHIALIS.

Vener. 27. Nouembris 1609.

ARGVMENTVM.

Sequeſtrum apponitur, quando neutra pars poſſidet. Clauſula *ſi quis* appoſita monitorio quid operatur.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum apponitur, quando neutra partium poſſidet, vel quando poſſeſſio eſt attentata nn. 2.*
3 *Poſſeſſio attentata non eſt manutenibilis.*
4 *Tradens claues alicuius loci, amitit illius poſſeſſionem.*
5 *Poſſeſſio capta vigore monitorij habentis clauſulam,* ſi quis, *ſi nullus aderat poſſeſſor, vel legitimus contradictor, eſt valida.*
6 *Poſſeſſio capta vigore exequutorialium parte conſentiente non eſt attentata.*
7 *Poſſeſſio capta vigore monitorij habentis clauſulam,* ſi quis, *ſtante legitimo contradictore, eſt attentata.*
8 *Clauſula,* ſi quis, *poſita in monitorio, parte comparente, reſoluitur in citationem. Cuius vigore cenſetur lis introducta ad effectum attentatorum in præiudicium obtinentis monitorium.*

DECISIO CDXCII.

1 DOmini dixerut, neutri ex partibus dandum
eſſe mandatum de manutenendo,
ſed apponendum ſequeſtrum. Apponitur enim
quando partes litigantes non ſunt in poſ-
2 ſeſſione *Abb. in cap. dilectus num. 14. de ſequeſtr.
poſſeſſ. & fruct.* * Vel quando poſſeſſio eſt attata
*Verall. dec. 52. lib. in manuſcript. A.A.
deciſ. 9. lib. 1.* Hic autem Martinus amiſit
poſſeſſionem, & ideo non eſt agendum de
3 manutentione, quæ non datur niſi poſſidenti,
§. hodie inſtit. de interd. * Bernardus verò attentauit,
illam capiendo, quæ propterea non
eſt manutenibilis ex alleg. per *Lancell. de attent.
c. 4. declar. 4. nn. 49.* Nam Martinus,
4 licèt ſibi intimato monitorio A.C. fuerit proteſtatus,
* acquieuit tamen traditioni poſſeſſionis,
cùm dederit etiam claues Sacratij,
& propterea dicendus ſit poſſeſſionem amiſiſſe,
cùm ſolo animo perdatur *l. 3. §. In
amittenda ff. de acquir. poſſeſſ.* Et in terminis
de traditione clauium fuit reſolutum in cauſa
*Vicen. Vnionis 29. Maij 1595. coram D.
Cardinale Mantica.*

5 Bernardus verò non poterat capere poſſeſſionem
vigore dicti monitorij habentis
clauſulam *ſi quis*, quia licèt eam potuiſſet capere,
ſi non adfuiſſet poſſeſſor, vel legitimus
contradictor, vt fuit in terminis reſolutum in
cauſa *Triden. Parochialis Sanctæ Chriſtinæ 4.
Nouembris 1592. coram D. Cardinale Pamphilio.*
Vel ſi adfuiſſet, & conſenſiſſet, vt dicitur de
6 exequutorialibus, * quarum vigore, ſi capiatur
poſſeſſio parte conſentiente, non dicitur
attentata, etiam quod non reproducantur,
vt ſeruentur quatuor termini iuxta ſtylum, vt
*in deciſione Burgen. Iuriſdictionis 12. Ianuarij
1582. coram D. de Rubeis.* Tamen in caſu iſto intimato
monitorio, Martinus ſe oppoſuit, vt
dictum eſt, & fuit proteſtatus, quod erat poſſeſſor
Eccleſiæ, & quod propterea appellabat ad
7 Sanctam Sedem Apoſtolicam. * Et ideo ſtante
clauſula ſi *quis ſenſerit ſe grauatum &c.* poſita
in monitorio, fuit reſolutum in ſimplicem
citationem. Vnde Bernardus abſque vitio at-
8 tentatorum non potuit capere poſſeſſionem, *
quia ad effectum, quod nihil per ipſum deberet
innouari, ſatis cenſebatur introducta lis,
*Clem. 2. vt lit. pend. Rot. dec. 6. vt lit. pend. in non.
Rom. conſ. 330. num. 2. ante fin. Lancell. de attent.
par. 2. cap. 4. in præfat. num. 36.* Nec poteſt dici,
quod proteſtatio fuerit facta poſt poſſeſſionē
captam, quia ex ipſa intimatione conſtat de
contrario, cùm incontinenti dederit cedulam
dictæ proteſtationis. Vnde fit, quod licèt poſtmodum
præſtiterit patientiam, quod Bernardus
caperet poſſeſſionem, quod iſta patientia
operetur, quod ſe habuerit pro ſpoliato, non
autem quod poſſeſſio Bernardi non ſit attentata,
cùm fuerit capta lite pēdente coram A.C.
quæ ex ipſo monitorio reſoluto in citationem
cenſebatur introducta in præiudicium ipſius
Bernardi, vt nihil deberet innouare, vt dictū eſt.

Quæ dicuntur de poſſeſſione Vniuerſitatis,
nihil faciunt: quia Vniuerſitas non poteſt prætendere
poſſeſſionem Eccleſiæ ex deductis per
Crotum in conſ. 26. numer. 14.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Ven.27. Nouembris 1609.

ARGVMENTVM.

Fideicomiſſum extenditur vltra pronepotes, quando ſunt vocati deſcendentes maſculi, maximè cuncurrentibus ijs, de quibus hic. Cetera de ſubſtitutione reciproca.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommiſſum, in quo ſunt vocati deſcendentes maſculi, extenditur vltra pronepotes.*
2 *Nomen* deſcendentes *eſt collectiuum, & comprehendit de ſui natura omnes deſcendentes in infinitum.*
3 *Dictio ex aliquando denotat cauſam immediatam, aliquando remotam.*
4 *Dictio,* extra, *verificatur etiam in cauſis ſucceſſiuis, non immediatis.*
5 *Filius participat de ſubſtantia patris, nepos de ſubſtantia patris, & filij, pronepos de ſubſtantia patris, filij, & nepotis.*
6 *Clauſula* ita quod *declarat, & regulat præcedentem diſpoſitionem.*
7 *Teſtator volens bona ſua remanere apud maſculos de ſtirpe intelligitur voluiſſe perpetuum fideicommiſſum n. 8. & 10.*
8 *Fideicommiſſum inductum ex prohibitione alienationis, non extenditur vltra quartum gradum, ſecùs quando conſtat de voluntate teſtatoris.*
9 *Subſtitutionis reciprocæ requiſita.*
10 *Teſtator volens totam ſuam hæreditatem remanere apud maſculos de ſtirpe, cenſetur induxiſſe fideicommiſſum, & onus reſtituendi ſuperſtitibus*
11 *Subſtitutio dicitur facta vltimo morienti, ſi adſunt verba* et ſi aliqnis.
12 *Teſtator diuidens hæreditatem inter filios per quotas, cenſetur ſubſtituiſſe illos in tota hæreditate, ſi præceſſit reciproca ſubſtitutio.*
13 *In toto comprahenditur qualibet pars, in omnibus verò partibus ſimul ſumptis totum continetur.*

DECISIO CDXCIII.

POoſt reſolutiones lactas, quod conſtabat de
fideicommiſſo ad fauorem deſcendentium
Petrucij, qui licèt eſſent poſiti in conditione,
tamen ex coniecturis cenſebantur vocati, dubitaui
ſuper reſeruatis in dd. *deciſionibus*, ſcilicèt,
an fideicommiſſum extendatur vltra pronepotes,
& an adſit reciproca inter ipſos. Et
Domini, præſupoſitis dictis *deciſionibus*, quas
tamen voluerunt reuidere, quoad vtrumque
1 caput affirmatiuè reſoluerunt. * Et quantum
attinet ad primũ, cùm ſint vocati deſcendentes
maſculi, ſequitur, quod fideicõmiſſũ extendatur
2 tur vltra pronepotes, quia nomen *deſcendentes*
eſt collectiuum, & comprehendit de ſui natura
omnes deſcendentes in infinitum ſ. t. *in auth. de
hæred. ab inteſtato venien. l. fin. C. de ſuis & legit.
hæred.* latè *Cardin. Mantic. de con. vlt. vol. lib. 3. tit.
12. n. 1. & Nat. conſ. 64. n. 6. li. 1.* & fuit reſolutum
in cauſa *Bononien. de Felicinis* 28. *Febr.
1591. coram bo. me. D. Cardinale Seraphino*, & nuperrimè
in cauſa *Florentina fideicommiſſi de Deeis 3. Decembris* 1607. *coram R. P. D. meo Manzanedo*.
Et in iſto caſu videtur ceſſare omnis
difficultas, quia teſtator expreſſè vocauit deſcendentes
vltra pronepotes ibi *quod ſi aliquis
ex filijs dicti teſtatoris, vel nepotibus maſculis, ex
filijs, vel nepotibus, vel aliquis alius deſcendens
maſculus non ſupereſſet*. Vndè ſi primo poſuit
in conditione filios, deinde nepotes ex filijs,
& poſtmodum nepotes, vtique intellexit
de pronepotibus, cùm expreſsè prius poſuerit
in conditione nepotes ex filijs; aliàs enim induceretur
repetitio verborum ſine aliquo effectu
operandi, vt in terminis conſiderat *Alex.
conſ. 125. num. 11. & ſeq. lib. 1.* & benè etiam
in puncto *Caſtilioneus conſ. 26. nu. 8. verſ. rurſum
cum ſeq. Cuman. conſ. 13. num. 2.*

Neque releuat, quod illa clauſula *quod ſi aliquis*
eſt repetitiua immediatè antecedentis
clauſulæ, *& ſi quis eorum*, (ſcilicet Petruccius
filius, & alij naſcituri hæredes inſtituti) *decederet
in pupillari ætate, vel poſtea quandocumque
ſine filijs maſculis legitimè ex ſe deſcendentibus,
ſubſtituit etiam & eis ſuperuiuentem, & ſuperuiuentes,
& eorum filios maſculos, et alios deſcendentes
maſculos ex eis*. Vndè cum primò ſubſtituerit
ſuperuiuentes filios, & eorum filios maſculos,
& ſic nepotes, & deinde alios deſcendentes
ex eis, non excedit gradum pronepo-
3 tùm, cùm vocet deſcendentes ex nepotibus. *
Quæ dictio *ex* denotat cauſam immediatam,
vt in terminis dicit *Cephal. conſ. 330. num. 39. &
ſeqq.* Nam fuit reſponſum, quod *Cephalus* mouetur,
quia dictio *ex* denotat cauſam proximã,
ſed ſubdit, quod denotat etiam cauſam remotam,
quando conſtat de mente teſtatoris, prout
in caſu iſto, ex dicta ſequenti clauſula *Quod
ſi aliquis ex filijs dicti teſtatoris*, in qua ſimpliciter
ponit deſcendentes maſculos in conditione,
& in ea verbis expreſſis, vt dictum eſt, vocauit
deſcendentes vltra pronepotes. Et hæc
4 eo amplius procedunt, * quia dictio *ex* de ſui
natura verificatur etiam in cauſis ſucceſſiuis,
non immediatis, quando aliquid de ſubſtantia
primi retinet, veluti nepos, pronepos, dicitur
deſcendens ex auo, & ex proprio corpore
5 aui, * quia ſicuti filius participat in generatione
de ſubſtantia patris, & nepos, de ſubſtantia
filij & Patris, & pronepos de ſubſtantia nepotis,
filij, & patris, dicitur verificari dictio
ex ita *Caſtrenſ. in conſ. 164. numer. 4. verſ. conſtat
autem lib. 2.* & in puncto fuit reſolutum in
allegata cauſa *Bononien. de Felicinis*. Quæ optimè
confirmantur, ex quo teſtator poſt dictos
ſuos deſcendentes ſubſtituit tranſuerſales, concludendo
teſtamentum per hæc verba *Ita quod
hæreditas ſemper remaneat apud maſculos de ſtirpe,
& nunquam ad deſcendentes filias, vel fœmi-
6 nas deueniat*. * Quæ clauſula, licèt ſtet acceſſoriè,
& declaratoriè, & non ampliatiuè ad prius
diſpoſita, nihilominus declarat, & regulat præcedentem
diſpoſitionem *Soc. ſen. conſ. 49. nu. 2.*

verſ.

verſ. aut dicemus, & num. 5. verſ. ad propoſitum
7 *lib.1.* * Er propterea cum teſtator voluerit bo-
na remanere ſemper apud maſculos de ſtirpe,
dicendum eſt, intellexiſſe inducete perpetuũ,
& abſolutum fideicommiſſum, quia alias eius
intẽtio nõ poſſet effectuari *Gozad.conſ.102.n.7.
verſ.8. Crot.conſ.48. num.25. lib.1. vol.1. Ruyn.
conſ.147. num.12. & 13. vol. 2., Gabr. de fidei-
com. concl. 10. num. 12.* & fuit dictum in cauſa
*Peruſina Bonorum de Herculanis 22. Aprilis 1580.
coram Brauo, & in Firmana fideicommiſſi de Ful.
chis 2. Aprilis, & 10. Decembris 1601. coram
Illuſtriſſimo Pamphilio.*

Neque facit, quòd fideicommiſſum non
extendatur vltra quartum gradum vt in §. *non*
8 *igitur auth. de reſtit. fidei.* * Quia hoc procedit
in fideicommiſſo inducto ex prohibitione
alienationis, quod etiam non eſt ſimpliciter ve-
rum in omnibus, vt declarat *Natt. in conſ.64.
nu.6. lib.1.* Sed quando conſtat de voluntate
teſtatoris, vt quia fideicommiſſum ſit factum
fauore agnationis, prout eſt iſtud, de quo a-
gitur, vt dicitur in alijs *deciſionibus* extendi-
tur vltra quartum gradum, vt bene per *Cephal.
in conſ. 137. nu. 38. & ſeqq.* vbi plures alios
allegat *Dec. conſ. 321. col. 2. in princ. verſ. non
obſtat quòd diſpoſitio teſtatoris.*

9 Quantum attinet ad ſecundum caput, an
adſit reciproca inter deſcendentes, licèt ad
hunc effectũ tria requirantur; primum nempe,
quòd omnes ſint à teſtatore honorati. Secun-
dum, quòd ſubſtitutio ſit facta vltimo morien-
ti. Tertio, quod ſit facta in tota hæreditate,
tamen idem ſequitur, ſi ex coniecturis conſtat
teſtatorem inter vocatos voluiſſe adeſſe reci-
procam ex allegatis per *Illuſtriſſimum Manti-
cam de coniect. vlt. vol. lib.7. tit.5. num.15.* Hic
autem ſatis hoc apparet tam ex coniecturis,
quam quia expreſſè dicta requiſita adſunt. Ex
coniecturis, quia ſi teſtator vocauit deſcen-
dentes, & extendit fideicommiſſum vltra pro-
nepotes, & illud fecit fauore agnationis, vtiq;
hoc non poſſet eſſe, niſi reciproca adeſſet inter
ipſos, ex allegatis per *Illuſtriſſimum Mant. vbi
ſupra in fin.* quod etiam ſuadetur ex clauſula
*ita quod hæreditas dicti teſtatoris ſemper remaneat
apud maſculos de ſtirpe*, quæ declarat mentem
10 teſtatoris, vt dictum eſt. * Vndè, ſi teſtator
intellexit de tota hæreditate, vt mox dicetur,
cùm voluerit ſemper remanere apud maſculos
de ſtirpe, cenſetur inductum fideicommiſſum,
& onus reſtituendi ſuperſtitibus *Soc. conſ. 43.
num.5. lib.3 Aym. conſ.130. num. 10. Curt. iun.
conſ.145. num.9. in fine. Soc. iun. conſ.140. num.
8. lib.3. Rol. 2.3. num.21. lib. 4.* & fuit reſolu-
tum in cauſa *Bononien. de Sauignanis 15. Maij
1589. coram bo.me. D Cardinale Seraphino.* Et
quia prædicta requiſita adſunt. Vocatio enim
quæ eſt primum requiſitum, eſt clara ex tribus
deciſionibus in hac cauſa factis, quæ in huiuſ-
modi diſputatione præſupponuntur, vt dictum
11 eſt. * Secundum vero, quòd ſubſtitutio ſit fa-
cta vltimo morienti, ſatis patet ex verbis æqui-
pollentibus ſuperiùs relatis, ibi *& ſi aliquis, &c.*
& ibi *quod ſi aliquis, &c. Socin. conſ.110. nu.35.
lib.3.* Tertium verò, quòd ſubſtitutio ſit facta
in tota hæreditate ſatis patet ex dicta clauſula
*quòd ſi aliquis ex filys dicti teſtatoris, vel nepoti-
bus, &c. ſubſtituit eis Hugolinum, & Leonellum,
& Ioannẽ, & Farulphum,* ſcilicèt prædictos *Hu-
golinum, & Leonellum pro duabus partibus, &
prædictos Ioannem, & Farulphum pro reliqua ter-*
12 *tia parte, &c.* Vnde cum diuiſerit hæredita-
tem per quotas, cenſetur facta ſubſtitutio
13 in tota hæreditate. * Sicut enim in integrali
toto comprænhenditur quælibet eius pars, ita in
omnibus partibus ſimul ſumptis totum conti-
netur ex notatis per *Bald. in conſ. 153. in princ.
lib.3. & per Cald. conſ.10. in fin. de feud.* & in
ſpecie hoc fuit reſolutum in cauſa *Firmana bo-
norum 28. Martij 1583. ſub num.5. coram bo.me.
Cardinale Lancellotto,* & in allegata cauſa *Bono-
nien. de Felicinis.* Cui tertio requiſito non
obſtat facultas data alienandi; quia hæc non
tollit, quòd ſubſtitutio ſit facta in tota hac hæ-
reditate, ſi non fuerit alienata, vt conſideratur
in alijs *deciſionibus*.}

ROMANA VINEAE DE CORBINELLIS.

Mercur. 2. Decembris 1609.

ARGVMENTVM.

Aliqua in materia ſpolij.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio facta in vno iudicio probat in alio contra confeſſum, & eius hæredem num 2.*
3 *Sine primo extremo non competit actio ſpolij.*
4 *Poſſeſſio ciuilis præſumitur continuata vſque ad decem annos.*
5 *Poſſidens naturaliter non poteſt agere ſpolio contra anteriores poſſidentes ciuiliter, aut contra habentes cauſam ab eis.*
6 *Petens immiſſionem, ſi habet ciuilem, intelligitur petere immiſſionem pro naturali.*
7 *Poſſeſſio non poteſt eſſe penes duos.*
8 *Poſſeſſio ciuilis præſumitur retcta per decem annos.*
9 *Acquieſcentia decem annorum præſumitur mutatio voluntatis.*

DECISIO CDXCIV.

EX confeſſione Adolæ facta in iudicio contra
Dominos de Bandinis, conſtat ipſam fuiſſe
in poſſeſſione Vineæ, de qua agitur, nomine
1 ſuo, & ſororum. * Quæ confeſſio, cùm ſit facta
ab ipſamet Adola, probat etiam in alio indi-
cio, cum dictæ ſorores eſſent in cauſa, & proſe-
querentur idem ius contra præfatos dominos
de Bandinis *Felin. in cap.:1. num. 18. vt lit. non*
2 *conteſt.* * Et nocet Cæſari filio, & hæredi ipſius
Adolæ *Pariſ. conſ. 11. num. 39. & 40. vol. 3.
Dec. conſ.44. num. 77. & ſeqq. vol. 3.* Vnde ſe-
quitur, quòd ſententia A. C. remaneat iuſta,
quia Cæſar non poterat agere ſpolio, niſi pro
tertia parte, & non pro alijs duabus, vt conſta-
ret de primo extremo illius tertiæ partis tan-
tum,

Digitized by Google

3 tum, * ſine quo non competit actio ſpolij *cap.
cum ad ſedem de reſt.ſpol. Soccin. in l. rem quæ no-
bis num.16. ff. de acquirend. poſſeſſ.*

Non obſtat, quod Adola primum, & deinde
Cæſar poſſederint totam vineam, vt probatur
ex teſtibus, & ex locationibus cum perceptione
fructuum. Et in omnem euentum, dato quod
dictæ ſorores alias poſſederint, habuerunt ſe
pro ſpoliatis, cùm obtinuerint immiſſionem,
licèt nulliter, non citato Cęſare. Nam fuit reſ-
ponſum, quod cùm ex confeſſione Adolæ conſ-
tet de poſſeſſione dictarum ſororum, vt dictum
eſt, cùm non conſtet, quod ex poſſeſſione totius
vineæ, quam poſtmodùm habuit Adola, & Cæ-
ſar habuerint ſe pro ſpoliatis, præſumuntur ci-
4 uiliter poſſediſſe, * quia poſſeſſio ſaltē ciuiliter
præſumitur continuata vſque ad decem annos
*Bald. conſ. 446. num. 2. & 3. verſ. nec obſtat ſi dice-
retur lib.* 1. vbi de communi. Et in ſpecie de
poſſeſſione, quæ probatur ex confeſſione partis
dicit *Alc. de præſumpt. reg. 2 præſump. 21. num. 10.
5 verſ. ſed iſta ratio non eſt bona.* * Et propterea
Cæſar, ex poſſeſſione naturali quam habuit to-
tius vineæ non potuit agere ſpolio contra dic-
tas ſorores ciuiliter poſſidentes, vt in ſpecie di-
cit *Hoſt. in cap. olim 12. num. 16. verſ. hoc caſu
de reſt. ſpol.* & per conſequens nec contra Bur-
gium habentem cauſam ab eis, cùm in iſtis
terminis exceptiones competentes principali
competant ſucceſſori, vt per *Alciat. vbi ſupra
num. 5. verſ. tu aduerte.*

6 Nec ex quo obtinuerunt immiſſionem, di-
cendum eſt, habuiſſe ſe pro ſpoliatis, quia de
hoc non conſtat, imò potiùs apparet de con-
trario, quia petierunt manuteneri in poſſeſſio-
ne vineæ, ſeù immitti. Et ideo dicendum eſt
petijſſe immiſſionem pro naturali poſſeſſione,
& non pro ciuili, quam animo præſumebatur
7 retinere, vt dictum eſt * & non poteſt eſſe
penes duos *gloſ. in l. ſi vt certo §. ſi duobus vehi-
culum in verb. dominium, vbi etiam Caſtr. num. 7.
ff. commod.* Et ſæpius hoc fuit reſolutum in Ro-
ta, & ſignanter vltimo loco in cauſa *Carthagi-
nen. Canonicatus 25. Maij præteriti coram R. P. D.
meo Lancellotto.*

8 Neque releuat, * quòd ceſſat præſumptio re-
tentionis poſſeſſionis ciuilis, cùm ſit lapſum
decennium *Alciat. d. loco num.* 52. qui plures al-
legat, quia concluſio prædicta procedit, con-
9 currente acquieſcentia. * Nam per acquieſcē-
tiam decem annorum præſumitur mutatio vo-
luntatis. Quæ acquieſcentia hic non adeſt, cum
de anno 1596. dictæ ſorores petierint manute-
neri, vel immitti in poſſeſſionem dictæ vineæ,
& conſiderauit *Rota in cauſa Romana fructuum
9. Aprilis 1601. coram R. P. D. meo Ludouiſio.* Et
eſt de mente *Alciati;* loco proxime allegato.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 5. Martij
1618.*

FVLGINATEN. FIDEICOMMISSI.

Merc. 2. Decembris 1609.

ARGVMENTVM.

Grauatus an poſſit alienare bona in familia.

Pars I.

SVMMARIVM.

1 *Bona fideicommiſſaria non poſſunt alienari, & in dubio quis non cenſetur de illis diſpoſuiſſe numer.* 2.

2 *Alienatio ſi prohibita ſit à teſtatore extra familiam, non cenſetur permiſſa in familia.*

3 *Prohibitio alienationis facta per fideicommiſſum declaratur, & reſtringitur à fideicommiſſo.*

DECISIO CDXCV.

1 DOmini dixerunt, Tiberium non potuiſſe
diſponere de bonis ſubiectis fideicom-
miſſo ad fauorem filiorum Franciſci Mariæ
eius fratris prædefuncti in præiudicium
Equitis Ioannis Baptiſtæ vocati ad dictum
fideicommiſſum *Ruyn. conſ. 117. nu. 26. lib. 2.
2 & conſ. 168. num. 1. lib. 3. Curt. iun. conſ. 167.
nu. 4. verſ. ſi enim,* * prout nec in dubio cenſe-
tur diſpoſuiſſe ex allegatis per *Surd. deciſ. 292.
nu. 19.* Nam & ſi teſtator prohibuerit aliena-
tionem extra familiam, ideſt filios, & deſcen-
dentes ipſius teſtatoris, non inde ſequitur in
caſu iſto, quòd permiſerit alienationem in
familia, ſubuertendo ordinem fideicommiſſi.
3 * quia cùm dicta prohibitio ſit facta statim
poſt fideicommiſſum, eſt annexa, & coniuncta
dicto fidecommiſſo, & ideo recipit declara-
tionem, & reſtrictionem à dicto fideicommiſ-
ſo, apponendo etiā illi maius vinculum, vt be-
nè declarat, & exornat *Dec. in conſ. 636. nu.
7. & ſeqq.* pluriès in Rota canonizato *Verall.
dec. 183. incip. Comes Guido lib. 2. in manuſcript.*
& fuit reſolutum in cauſa *Peruſina de Fumaio-
lis 5. Decemb. 1597. & 21. Aprilis 1598. corā bo.
me D. Litta* & in cauſa *Firmana fideicommiſſi de
Fulchis 2. Aprilis & 10. Decemb. 1601. corā Illu-
ſtriſſimo D. Cardinale Pamphilio & aliàs ſæpius.*

Et propterea non eſt opus hic ingredi illam
quæſtionem, quādo grauatus poſſit diſponere,
& quomodò, ſi eſt prohibitus alienare extra
familiam vel grauatus relinquere in familiam,
vel quando fideicommiſſum eſt relictum fa-
miliæ, vt conciliando opiniones poſt alios
diſtinguit *Surd. conſ. 247. num. 14. lib. 2. Il-
luſtriſſimus Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 8. tit.
12. num. 19. ſecundùm nouam impreſſionem,* &
Rota in cauſa *Bononien. de Sauiguanis 15. Maij
1589. coram bo. me. Illuſtriſſimo D. Cardinale
Seraphino,* quia ſatis eſt, quòd iſta prohibitio
alienationis declaretur à fideicommiſſo, itaut
grauati non poſſint alienare, etiam in vocatos,
ſubuertendo tamen dictum fideicommiſſum
per ſupradicta.

CAESENATEN. DE ALDINIS.

Merc. 9. Decembris 1609.

ARGVMENTVM.

Commiſſa cauſa ſpolij à Signatura arbitrio Rotæ ſpoliator pauper, & non doloſus auditur reſeruatis expenſis, & fructibus in fine litis.

SVMMARIVM.

1 *Spoliator regulariter non auditur, niſi prius purgato ſpolio.*
2 *Clauſula* arbitrio Rotæ *operatur, vt omiſſo rigore, ſeruetur æquitas, & num. 7.*
3 *Spoliator pauper, non doloſus, ſtante clauſula* arbitrio Rotæ, *poteſt audiri, reſeruatis expenſis & fructibus in fine litis.*
4 *Authoritas iudicis excuſat à dolo.*
6 *Condemnatio valet in eo, in quo fuit probatum, licèt plus ſit petitum in quantitate, vel tempore.*
7 *Paupertas regulariter non ſuffragatur ad hoc vt audiatur ante purgatum ſpolium, ſecùs tamen eſt, ſtante clauſula* arbitrio Rotæ.
8 *Præceptum impoſſibile non obligat.*

DECISIO CCCCXCVI.

1 ET ſi ſpoliator non debeat regulatitet au-
diri, niſi priùs purgato ſpolio *c. con-
querente vbi Bald. verſ. in textu ibi integrè de*
2 *reſt. ſpol.** tamen cùm *Signatura* commiſerit hoc
negocium arbitrio Rotæ, ſecundum quod
omiſſo rigore, ſeruatur æquitas *Creſc. dec. 4.*
3 *num. 1. de teſtibus Dec. in l. certum num. 14. C.
vnde legit** Domini cenſuerunt Ioannē Baptiſ-
tam poſſe audiri, reſeruatis expenſis, & fruc-
tibus in fine litis, cùm non fuerit doloſus ſpo-
liator *Mohed. dec. 2. de ſolut. Put. dec 4. eodem
titul.* & dixit *Rota in cauſa Toletana parochialis
13. Ianuarij 1595. coram Reuerendiſs. Pacen.*
Iſta enim eſt mens *Signaturæ*, & ita ſeruatur in
Rota, vt dicit *Pantan de ſpolio lib. 4. c. 2. nu. 31.*
4 Nam licèt ei non debuiſſet concedi immiſ-
ſio, niſi priùs factis detractionibus,* tamen
auctoritas iudicis eum excuſat à dolo, vt poſt
*Angel. in l. 1. §. hoc interdictum ff. de vi & vi
arm.* dicit *Alberic. in conſ. 778. num. 41.* Nec
5 ex eo poteſt deduci dolus, cum non conſtet de
identitate bonorum, quia de ea datur magnus
fumus. Et licet bona, in quæ Ioannes Baptiſta
fuit immiſſus, non videantur concordare cum
bonis deſcriptis in libello, hoc non refert, quia
ſi probabatur identitas, licèt non in omnibus
6 bonis petitis, hoc ſuffic it,* quia etiam ſi plus
petatur in quantitate, vel tempore, valet con-
demnatio in eo, quod fuerit probatum *Ang.
conſ. 523. per totum Alex. conſ. 208. nu. 7. lib. 7.
Rom conſ. 21. per totum vbi apoſtil.* Et hęc tantò
magis placuerunt Dominis, quia fideicom-
miſſum eſt canonizatum ad fauorem Ioannis
7 Baptiſtæ per tres conformes, & eius pauper-
tas iam eſt probata.* Quę licèt non ſoleat ſuf-
fragari in iſtis terminis, vt per *Put. dec. 143.
lib. 1.* tamen ſecùs eſt ſtante clauſula *arbitrio*, ſe-
cundū quā, ſi eſt ſeruāda æquitas, omnis æqui-
8 tas ſuadet, quòd ſtante paupertate audiatur
reſeruatis dictis fructibus,* cùm impoſſibile
præceptum non obliget *Abb. in c. Odoardus nu.
7. in fine & num. 9. de ſolut. Put. dec. 56. num.
14. lib. 1.*

GERVNDEN. IVRIS INTERESSENDI IN CAPITVLO.

Ven. 11. Decembris 1609.

ARGVMENTVM.

Ex quaſi poſſeſſione certorum actuum an cenſeatur acquiſita poſſeſſio vniuerſalis.

SVMMARIVM.

1 *Canonici conſtituunt Capitulum.*
2 *Ex quaſi poſſeſſione certorum actuum non acquiritur poſſeſſio vniuerſalis, & num. 6. ſecùs ſi eſt actus vniuerſalis numer. 5.*
3 Bart. in l. 1. §. hoc interdicto numer. 1. verſ. pone exemplum ff. de itiner. act. priuat, *declaratur.*
4 *Poſſeſſio per vnicū actum iure familiaritatis factū non acquiritur, ſecùs ſi nō eſt iure familiaritatis.*
6 *Creatio in Priorem, vel Conſiliarium à Communs eſt actus vniuerſalis.*

DECISIO CCCCXCVII.

DOmini reſolnerunt, non conſtare de quaſi
poſſeſſione vniuerſali Portionariorum
1 intereſſendi in Capitulo, quia cùm ipſis ius
reſiſtat,* Canonici enim conſtituunt Capitu-
lum *Compoſtel. in c. 1. numer. 4. verſ. nunquid*
2 *Portionarij de elect. Veral. dec. 84. par. 1.** ex
quaſi poſſeſſione certorum actuum non fuit
acquiſita quaſi poſſeſſio vniuerſalis iuxta
notata per *Bald. in conſ. 214. col. 2. in princ.
verſ. nec ſufficere videtur lib. 2.* Sed ad hunc
effectum eſſet neceſſaria poſſeſſio omnium
rerum, vt per eundem *Caſt. dicto loco col. 3. poſt
med. verſ. & licèt excuſſio.* Vel quòd fuiſſent in
poſſeſſione, per ſe ſtentibus Canonicis, votan-
di in iuribus generalibus, quæ haberent ſigna
vniuerſalitatis vt per *Abb. in conſ. 62. col. penult.
in fin. verſ. ex quo quis exercet.*
3 Neque obſtat, quòd in illis actibus, in
quibus Portionarij fuerunt admiſſi, dicitur,
Canonici & Portionarij Capitulum repræſentantes
& ideo videtur acquiſita quaſi poſſeſſio vni-
uerſalis ex doctrina *Bart. in l. 1. §. hoc in-
terdicto numer. 1. verſ. pone exemplum ff. de itin.
actuque priuat.* quem ſequitur *Barbat. in conſ. 69.
col. 2. in princ. verſ.* vnde dicit *Bart. vol 3.* vbi,
quòd ſi Commune pateretur aliquem eſſe de
Prioribus, vel ſemel proponeret illum in
Conſilio tanquam Conſiliarium, ex vnico actu
acquiritur poſſeſſio. Quia fuit reſponſum, quòd
Bart. loquitur ad effectum cognoſcendi, an poſ-
4 ſeſſio ſit iure familiaritatis,* quia ſi eſt iure fa-
miliaritatis, per vnicum actum non acquiritur
poſſeſſio, ſecùs autem ſi quis fieret de Prio-
ribus, vel proponeretur tanquam Conſiliarius,
quia tunc per vnicum actum acquireretur poſ-
ſeſſio, cùm non eſſet iure familiaritatis. Et
5 quatenus dicatur colligi ex *Bart.* quòd ille, qui
fieret de Prioribus, vel proponeretur tanquam
Conſiliarius, acquireret quaſi poſſeſſionem
vni-

vniuerſalem, tamen hoc non facit, * quia quòd quis ſit de Prioribus, vel publicetur tanquam Conſiliarius, eſt actus vniuerſalis vt colligitur ex *Abbate in dicto conſ. 62. in dicto verſ. ex quo quis exercet & per Caſtr. in dicto conſ. 234. verſ. & licèt excuſſio.* Et ideò nihil mirum,
6 ſi acquiratur quaſi poſſeſſio vniuerſalis. * In propoſito autem actus ſunt particulares, non vniuerſales, & propterea in illis dicendum eſt, verba illa *Capitulum repræſentantes* verificari, quia hæc verba non denotant talem vniuerſalitatem, vt cenſeatur acquiſita quaſi poſſeſſio vniuerſalis iuxta notata per *Gemin. in c. fin. num. 5. in fine verſ. in dubio non videtur ſequi de præb. & dign.*

LVGDVNEN. COMPVTORVM.

Ven. 11. Decembris 1609.

ARGVMENTVM.

Intereſſe lucri ceſſantis non debetur dum non concurrunt requiſita *Caſtrenſ.* prout nec damni emergentis, quando non docetur damnum obueniſſe ex non facta ſolutione à debitore.

SVMMARIVM.

1 *Petenti intereſſe, vel damna incumbit onus probandi, ſe illa paſſum fuiſſe propter cauſam ob quam petit intereſſe, vel damna, & num. 2.*
3 Ruin. conſ. 104. num. 6. lib. 1. *reprobatur.*
4 *Cautio de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ pecunias quæ ſoluuntur, operatur vt ſequuta ſuccumbentia, perinde ſit, ac ſi nunquam ſuiſſent ſolutæ, & fructus illarum ſpectent ad ſoluentem, Quod declara, vt num. 5.*
5 *Fructus rei ſpectant ad dominum, etiam reuocabiliter dominum, & num. ſeq.*
6 *Cautio de reſtituendo pecunias in euentum ſuccumbentiæ operatur, vt dominium cenſeatur acquiſitum reuocabiliter.*

DECISIO CDXCVIII.

CVm domini de Oricellarijs vigore mandati exequutiui coacti fuerint ſoluere dominis de Cuſanis certam pecuniarum ſummam, data tamen cautione de illam reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ, cùm dicti Cuſani poſtmodùm ſuccubuerint, & dictas pecunias reſtituerint. Dubitaui, an conſtaret de damnis, & intereſſe ratione dictæ ſummæ, quę venirent reſ-
1 tituenda Dominis Oricellarijs. Et Rota cenſuit negatiuè reſpondendum,* quia onus probandi intereſſe, & damna incumbit Oricellariis ea petentibus *Innoc. in c. 2. nu. 1. de ordin. cog. &* ipſi nihil probant, quod releuet. Non quidem reſpectu lucri ceſſantis, cùm non oſtendant in ſpecie, quòd ſi dictę pecuniæ minimè ſolutæ fuiſſent, tantũ fuiſsẽt lucrati, quæ probatio inter alia requiritur, vt intereſſe prædictum debeatur *Caſtr. in l. 3. §. fin. ff. de eo quod certo loco Mohed.*
2 *dec. 3. de vſur.** Nec etiã reſpectu damni emergẽtis, quia illud debet probari obueniſſe ex d. ſolutione *Innoc. in c. 1. de vſuris Mohed. deciſ. 1. n. 1. & dec. 2. eodem* tit. & tenuit Rota *in cauſa Romana Cambiorũ de Gradis 15. May 1592. corã Illuſtriſſimo D. Cardinale Millino* & in cauſa *Romana de Zaberijs. 7. Aprilis 1581. coram bon. me.*
3 *Cantuccio* & in eadem *Romana vineæ de Brunis 2. Decembris 1591. coram bo. me. Orano.* * Rota enim, vt habetur in dictis *deciſionibus*, non ſequitur dictum *Ruin. in conſ. 104. nu. 6. lib. 1.* quòd ſufficit conſtare de dãno ex quo præſumitur, quòd ſi id quod debebatur ſuiſſet ſolutum, illud non fuiſſet incurſum, ſed vult, quòd in ſpecie probetur, damnum ſuiſſe incurſum ex illa non ſolutione, & propterea licèt tunc Domini Oricellarij pecunias haberent ad cenſum, tamen cùm non probent in ſpecie, quòd ſi dictas pecunias non ſoluiſſent, dictos cenſus redimiſſent, eis non debet refici aliquod damnũ paſſum occaſione dictorum cenſuum ſecundùm opinionem *Rotæ*, vt dictum eſt.
4 Neque etiam obſtat, quod ſtante dicta cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ, ſequuta ſuccumbentia, perinde fuit ac ſi pecuniæ nunquam fuiſſent ſolutæ *Caſtr. in conſ. 285. in princip. lib. 2.* & fuit reſolutum in cauſa *Romana Caſalis coram bo. mem. D. Iuſto,* & propterea cùm Cuſani ſuccubuerint, pecuniæ fuerũt Oricellariorum, & ipſis erant debiti fructus cenſus empti per Cuſanos ex dicta pecunia ex *Text. in l. apud Labeonem ff. de præſcrip. verbis* *, vbi qui equos venales experiẽdos receepit, quicquid ex ipſis lucratur, reſtituit domino equorum. Nam fuit reſponſum, quod hic non probatur identi-
5 tas pecuniarũ, & ſi probaretur, non releuaret,* quia dato etiam quod pecuniæ eſſent Oricellariorum, nihilominùs cùm Cuſani ex dictis pecunijs acquiſiuerint, effecti fuerunt domini cenſus empti ex dictis pecunijs, & tenebantur tantum ad dictas pecunias *l. ſi ex ea C. de rei uend. l. 1. & l. penultima C. ſi quis alteri vel ſibi* & fructus ad ipſos ſpectabant, cùm ſequantur rei dominium *l. 1. & 2. C. de pign. act. l. Iulianus § ſi fructibus ff. de act. empt.* Et propterea non ſumus in caſu *l. apud Labeonem,* in quo lucrum prouenibat ex re aliena, non ex re ſibi acquiſita ex pecunia aliena. Et in omnem euentum, veritas eſt dominium pecuniarum fuiſſe dominorum de Cuſanis, quia etſi ſolutio fuerit facta cum dicta cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ, nihilominùs ex illa traditione fuit tranſlatum dominum in Cuſanos, & c. *l. traditio-*
6 *nibus C. de pact.* * Et dicta cautio operatur tantùm, vt dominium cenſeatur acquiſitum reuocabiliter, ſcilicèt, vt reſoluatur in euentum ſuccumbentiæ; non autem irreuocabiliter. Medio tamen tempore Cuſani habuerint dominium pecuniarum *Angel. de Peruſ. conſ. 311. nu. 2. verſ. ſuper 3.* vbi multa affert exẽpla. & ita loquitur *Caſt. in d. conſ. 28* . ibi ſi *apparuerit alios eſſe equales, perinde eſt ac ſi ſolutum non fuiſſet.* Et propterea ſequitur, quod ſolutio non fuerit conditionalis, ſed dominium ſimpliciter tranſlatum, reſoluendum tamen ex cauſa, ſcilicèt in euentum ſuccumbẽtiæ. Vnde licèt illa cauſa ex poſt ſac-

to fuerit ſoluta, quia Cuſani ſuccubuerunt, tamen interim fuerunt domini pecuniatum, & propterea lucrati fuerunt fructus inde prouenientes, vt declarat *Soc.ſen.in conſ.170.nu.9.li.2.*

SPOLETANA DOTIS.

Ven. 15. Ianuarij 1610.

ARGVMENTVM.

An, & quando confeſſio dotis facta à marito conſtante matrimonio, cẽſeatur facta ſub ſpe futuræ numerationis, vel animo donandi.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio dotis facta à marito conſtante matrimonio nulla præcedente promiſſione, in dubio non cenſetur facta ad probationem veritatis; Contrarium vide nu. 2.*

3 *Limitatur concluſio, ſi adſunt coniecturæ in contrarium; quas vide nu. 7. 8.*

4 *Exceptio non numeratæ dotis, facta ſub ſpe numerationis non poteſt opponi à marito, eiuſque ſucceſſoribus poſt lapſa tempora; ſecus ſi confeſſio facta ſit animo donandi.*

5 *Intra quæ tempora opponi poſſit exceptio non numeratæ dotis.*

6 *Non opponens exceptionem non numeratæ dotis, videtur renuntiare.*

8 *Dos congrua dicitur, quæ eſt conformis dignitati natalium, facultatibus patris, & qualitatibus mariti.*

9 *Maritus emens bona nomine vxoris, præſumitur donare, niſi conſtet, mulierem aliunde habere pecuniam.*

10 *Reuocatio confeſſionis parti non intimata prodeſt, etiam ſi facta ſit apud acta notarij, ſi lis non pendebat apud eundem notarium; ſecus ſi lis pendebat.*

11 *Ignorantia facti præſumitur, niſi contrarium probetur.*

DECISIO CDXCIX.

NOn poteſt controuerti, quod confeſſio dotis
facta conſtãte matrimonio à marito, nulla
præcedente promiſſione in dubio non cenſea-
1 tur facta ad probationem veritatis, * vt ſepius
Rota concluſit, teſte *Verall. dec. 12. lib. 1. in ma-
nuſ. Paleots. dec. 192. aliàs 594. lib. 3. par. 3. Gabr.
conſ. 163. nu. 20. lib. 2.* nouiſſimè *Illuſtriſſimus
Mantica de tacit. & ambig. conuent. lib. 11. tit. 20.
num. 20.* in quibus locis teſtantur, ita omnes te-
nuere, ſed difficultas eſt, an huiuſmodi confeſ-
ſio fuerit facta ſub ſpe futuræ numerationis, vel
animo donãd. Et licèt in alia *deciſione* Ego di-
xerim nõ bene percipiendo mentem DD. meo-
2 rum, * quod in dubio cenſetur facta ſub ſpe fu-
turæ numerationis, deceptus à *Cumano in conſ.
31. num. 1. verſ. circa ſecundum*, vbi de communi
teſtatur, tamen res non ita de plano procedit,
quia *Rota* nunquam firmauit huiuſmodi arti-
culum ſatis intricatum, & dubium. Nam *Gabri-
el. conſ. 163. num. 8.* dicit, quod haud poteſt faci-
le percipi, quæ opinio ſit communior, licèt ille
procliuior ſit, quod dicta confeſſio facta ſit a-
nimo donandi, & *Menoch. lib. 3. præſumpt. 12. nu.
60.* dicit contrariam ſententiam, nempe quod
confeſſio facta ſit ſub ſpe futuræ numerationis,
ſibi magis probari, & *num. 66.* dicit, quod hæc
opinio eſt magis vera, licèt contraria ſit ma-
gis recepta. Et propterea difficile eſſet in iudi-
cãdo ab ea recedere. Vnde omiſſa hac quæſtio-
ne, pro reſolutione dicebant Domini, quod
quatenus tenenda eſſet opinio, quod confeſſio
dotis facta conſtante matrimonio cenſeretur
3 facta animo donandi, hoc eſſet verũ in dubio, *
ſecùs autem concurrentibus coniecturis in con-
trarium, vt dicit *Gabr.* vbi ſuprà *num. 41. & 48.
Illuſtriſſimus Mantica pariter loco allegato nu. 19.
Salyc. in l. ſi mater nu. 1. verſ. & vltra videas C. de
contrahen. empt. Dec. conſ. 96. nu 3. verſ. nec talis
confeſſio*, vbi *apoſtilla in verb. veriſſimilis Alex.
conſ. 18. nu. 3. vol. 3. Socin. ſen. conſ. 6. nu. 8. vol. 1.
Bald. in l. 1. n. 4. verſ. vnde quæritur C. de priuileg.
dot. Mo. d. decſ. 2. num 6 de confeſſ.* latiſſimè *Surd.
conſ. 489. Gozad. in conſ. 41. nu. 13. verſ. 4. inſt.*
& tenuit *Rota in cauſa Amerinæ domus num. 17.
ſub die 4. Maij 1579. coram Cantucio.* Hic autem
ponderatis coniecturis, excludebatur, quod dic-
ta confeſſio fuerit facta animo donandi, ſed
potiùs cauſa agnoſcendi bonam fidem, & ad
probandam numerationẽ, vel ſaltem dictæ con-
niecturæ effecerunt, vt confeſſio cenſeatur facta
4 ſub ſpe futuræ numerationis, * quæ in caſu iſto
operatur eundem effectum, cùm ſint lapſa tem-
pora ad opponendam exceptionem non nume-
ratæ dotis, & contrarium non appareat probatum
*Gloſ. in l. 1. in verſ. facit C. de dot. cauta non
numer. Couar. var. reſol. lib. 1. cap. 7. n. 5. in fin. verſ.
quod ſi velimus Illuſtriſſimus Mant. lib. de tacit &
ambig. conu. nu. 9. Menoch. alleg. lib. 3. præſumpt.
12. nu. 75. verſ. ceterum ſi probamus.* Licèt ſecùs ſit
quando confeſſio fuit facta animo donandi ex
alleg. per eundem *Menoch. loc. proximè cit. nu. 47.*
5 Quod autem ſint lapſa dicta tempora, * ſatis
patet: nam etſi de iure *Codicis* intra annum à
die ſoluti matrimonij locum habeat dicta ex-
ceptio *l. vlt. C. de dot. cauſa non numer.* tamen de
iure nouiſſimo *Authentic.* hoc locum habet ſi
matrimonium intra biennium ſit ſolutum, ſi
verò fuerit ſolutum poſt biennium vſque ad
decennium, prout in caſu noſtro, hæc querela
conceditur hæredibus mariti intra tres menſes
poſt matrimonium diſſolutum *auth. quod locum
eod. tit. Gozad. conſ. 28. nu. 2. Plot. inter conſ. vltim.
vol. lib. 1. conſ. 168. nu. 42.* Et propterea, cum hæ-
redes mariti nihil oppoſuerint intra dictũ tem-
pus, eis obſtat dicta exceptio, etiam quod con-
feſſio ſit facta conſtante matrimonio *Socr. ſen.
6 conſ. 82. in princ. nu. 1. & ſeqq. lib. 3.* * Hæc enim
videtur quædam tacita renunciatio *Cephal. con.
474. nu. 8. Illuſtriſſimus Mantic. ſæpius alleg. loco
num. 10.*

Quod autem hic adſint coniecturæ, ſatis ſua-
detur, quia Aloyſius pater Franciſcæ erat diues,
& alias filias nuptui tradidit cum ſimili, & ma-
iori dote, vt deponunt teſtes in *ſumm. num. 5.* &
Gui-

Digitized by Google

Guidobaldus tanta erat dignus dote, cùm in primo matrimonio ſimilem dotem ſcutorum
7 2000. habuerit,* nec decreuerat in officio, cum de tempore ſecundi matrimonij, eſſet à ſecretis inclytæ Reipublicæ Raguſinæ, & in eadem ciui-
8 tate vxorem duxit. * Vnde fit, quod iſta dos cenſeri debeat competens, & congrua, & non exceſſiua, cùm ſit cõformis dignitati natalium, facultatibus patris dotãtis, & qualitatibus mariti, & ſecundum quantitatem alijs filiabus Myſij datam *l.quaro ff. de iur.dot.l.filia pater ff. de leg.3. Fulgoſ. conſ. 32.nu.1.ante fin.verſ.& notãn.* cùm alijs per *Theſaur.dec.192.nu.1.* Et hæc coniectura augetur ex confeſſionibus Guidobaldi, & ſuorum hæredum, de quibus deponunt teſtes in *ſumm.nu.13. & 14.* & ex mandato dato per eundem Guidobaldum ad ratificandum confeſſiones dotis, & ex acceptatione literarum cambij facta per eoſdem hæredes, qui promiſerunt cumputare dictam dotem in quibuſdam bonis ſtabilibus per priùs Franciſcæ aſſignatis. Et detegitur veritas huius facti iunctis prædictis, & ſequentibus. Nam in ciuitate Raguſina adeſt ſtatutum, quod dotes non excedant ſummam ſcutorum mille, vt deponunt teſtes *in ſumm.nu.3.* qui dicunt, quòd propterea in pactis matrimonialibus fit confeſſio à marito pro ſentis mille tantùm, & poſtmodùm pro reſiduo dotis, aut fiunt ſcripturæ priuatæ, aut fiunt literæ cambij ab ipſiſmet viris eiſdem etiam directæ, prout fuit factum in caſu iſto poſt nouem menſes à die cõtracti matrimonij, quod tempus ad hunc effectum non eſt conſiderabile. Vnde fit, quod cùm dos ſit congrua, habita ratione ad omnia prædicta, & concurrant etiam alia adminicula, & cauſa, ex quo modo prædicto fuerit contractum, ceſſat coniectura donationis, vt per *Saly. Dec. Alex. &*
9 *Socin. loco præcit.* vbi dicunt, * quòd ſi maritus emit bona, & dicat emere de pecunia vxoris, intrat præſumptio donationis, niſi conſtet mulierem aliunde habere pecuniã. Ita in propoſito, cùm dns videatur congrua, & digna viro, ceſſat præſumptio donationis, cùm præſumptio contraria magis videatur præualere, vt per *Salyc.* & alios allegat.

Neq; prædictis reſiſtit, quod confeſſiones fuerint reuocatæ per Guidobaldum, quia, aut ex prædictis probatur, quod confeſſio fuit facta ad agnoſcendam bonam fidem, & ad probandum numerationem, & parum refert dicta re-
10 uocatio, * aut prædicta probant, confeſſionem fuiſſe factam ſub ſpe futuræ numerationis, & etiam parum refert, cùm non fuerit pa ti intimata *Bald. in l. in contractibus §. fin. & ibi etiam Caſtren. C. de non num. pecun.* Neque pro intimatione inſeruit, quod reuocatio fuerat facta in actis eiuſdem notarij, vnde præſumitur ſcientia, * vbi adeſt ſcientia, non requiritur intimatio, vt per *Put. dec. 110. lib. 2.* quia quicquid dicendum eſſet, an ſufficiat in hoc caſu ſcientia præſumpta, in omnem euentum prædicta procederent, ſi lis penderet, & apud acta notarij cauſæ fuiſſet facta reuocatio. Hic autem reuocatio non fuit facta penes acta notarij cau-
11 ſæ, * vnde nullo pacto poteſt inferri ad ſcientiam, cùm ignorantia facti præſumatur, niſi probetur contrarium iuxta *not. per Bart. in l.ſi quis patrem in fin. ff. ad Maced. Fulg. conſ. 196. col. 2. cir. med. verſ. & ſic fuit Alex. conſ. 13. in fin. l. 2.*

BARCHINONEN. DISTRIBVTIONVM.

Ven. 15. Ianuarij 1610.

ARGVMENTVM.

Clauſula *ſine præiudicio alicuius* quid operetur. Diſtributiones non inſeruientium regulariter accreſcunt inſeruientibus, ſecùs ſi aliud ſtatuto, vel conſuetudine Eccleſiæ caueatur.

SVMMARIVM.

1 *Portio deficientis in Choro, ſeruientibus accreſcit.*
2 Clauſula ſine præiudicio alicuius *præſeruat omne ius, etiam minimum.*
3 *Portio deficientis propter ſtatutum, vel conſuetudinem, aliquando non accreſcit ſeruientibus; ſed Eccleſiæ.*
4 *Excipiens probare tenetur exceptionem, aliâs ſuccumbere debet.*
5 *Clauſula* ſine præiudicio alicuius *non præſeruat ius euentuale.*

DECISIO CCCCC.

1 Cvm in Eccleſia Barchinonen. adſint certæ diſtributiones, quæ ſpectant ad Canonicos, & Beneficiatos ſimul, quarum natura de iure eſt, vt portio deficientis accreſcat ſeruientibus *Gloſſ. in Clem. 2. in verb. ſuſpenſus de vit. & honeſt. Cler. & in Clement. vt ij in verb. dimidia de ætat. & qualitat. ordin.* & vtrobique notant *Doctores.* Et cùm ſit communis ſenten-
2 tia, vt per *Couarr. variar. reſol. lib. 3. cap. 13. nu. 7.* Domini cenſuerunt, conſtare de tali iure beneficiarorum circa dictas diſtributiones, quòd fuerit præſeruatum per clauſulam *ſine præiudicio alicuius* appoſitam in literis ſuppreſſionis nouem Canonicatuum, facta per *Sanctiſſimum D. N.* nam per talem ſuppreſſionem deficit ſpes beneficiatis lucrandi portionem diſtributionum ſpectantem ad Canonicos, de quo præiudicio cùm non fuerit facta mentio in literis dictæ ſuppreſſionis fuit preſeruatum per dictam clauſulam, quę pręſeruat omne præiudicium non expreſſum *Oldr. conſ. 330. in fin. Sarnen. ſuper reg. de iure quæſ. non tollen. cap. fin.* etiam quòd minimum ſit *Put. deciſ. 6. lib. 3. Ceſar de Graſſ. dec. 1. nu. 4. de verb. ſignif.*
3 Neque obſtat, quòd adſint diſtributiones, quarum natura eſt, vt portio deficientium non accreſcat aliis, ſed Eccleſię *Gloſſ. in d. Clem. vt ij & notat Couarr. loc. alleg.* Vnde Beneficiati, qui prætendunt præiudicium, debent oſtendere, quòd agatur de primo genere diſtributionum, non de iſto ſecundo. Nam fuit reſponſum, regulam

gulam ſtare pro Beneficiatis, vt portio diſtributionum nõ inſeruientium accreſcat ſeruientibus. Et licèt verum ſit, quando ſtatuto, vel conſuetudine Eccleſiæ cauetur, quod certa portio detur ſeruientibus; & ſic certa quota, quod portio non inſeruientis, non accreſcit ſeruientibus, ſed Eccleſiæ, vt per *Gloſ. in dicta Clem. vt ij*, & declarat ſuper dicta *gloſs. Imol. nu. 31. poſt med. Couarr. loco alleg.* Tamen Capitulum
4 nõ oſtendit, adeſſe tale ſtatutum, vel conſuetudinem. * Et propterea cùm Beneficiati habeãt regulam pro ſe, cùm Canonici non iuſtificent ſuam exceptionem, debent ſuccumbere, *l. qui accuſare C. de eden.* & in terminis excipientis *Corn. conſ. 80. num. 4. in fin. vol. 3.*

5 Minùs etiam facit, quod per talem clauſulam non præſeruatur ius euentuale, vt per *Sarnen. in Reg. de non tollen. iure quæſ. quaſt. 4. num. 1. & ſeqq.* Nam fuit reſponſum, hic nos non verſari proprie in præiudicio euentuali, ſed in præiudicio, quod habet ſpem, & reſpectum de præſenti, quia morientibus Canonicis, vel non inſeruientibus, portio accreſcit aliis ſeruientibus, & propterea iſtud ius videtur præſeruatum, vt per *Sarn. loco allegato num. 14. verſ. ſecundus caſus eſt.*

Præſens deciſio fuit renocata die 11. Decembris 1620.

F I N I S
P R I M AE P A R T I S.

REGESTVM.

§ §§ a b c A B C DE FGHIKLMNO PQR S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii KK Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vv Xx Yy.

Omnes ſunt duerniones præter §§ ſunt Terniones.

ROMÆ, Ex Typographia, Nicolai Angeli Tinaſſij M. DC. LXXII.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

ANNOTATIONES DECISIVÆ

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Patris

D. IOANNIS BAPTISTAE COCCINI VENETI

OLIM SACRAE ROTAE DECANI, ac Sacræ Pœnitentiariæ Regentis, Viri Vtriuſque Iuris Peritiſſimi,

Selectæ ab eius originalibus, ac argumentis Summarijs, & Indice ſummo Studio, ac diligentia ornatæ

A DOMINICO DE ZAVLIS I. V. D. FAVENTINO EMINENTISSIMI, ET REVERENDISSIMI D.

D. CARD. SANCTACRVCII

AVDITORE.

ROMAE M.DC.LXXII.

Ex Typographia Nicolai Angeli Tinaſſij.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

AD LECTOREM.

EX ingenti ſylua Annotationum fæl. rec. REVERENDISSIMI COCCINI, quæ in Bibliotheca Ven. COLLEGII ROMANI SOCIETATIS IESV aſſeruantur de conſilio nobiliſſimi, & clariſſimi Iuriſprudentiæ luminis D. NICOLAI SEVEROLI Sac. Conſiſtorialis Aulæ, & Primarij Romanæ Curiæ Auduocati, ac Conciuis mei ſelectæ, & typis mandatæ ſunt præſentes Annotationes, eo fine, vt non ſolum Tribunalis Sacræ Rotæ Romanæ ſtylus, circa quem præcipuè verſantur, innoteſcat, & roboretur; ſed etiam vt pro deciſione cauſarum Iudices eis tuta conſcientia vtantur: Idcirco quam vtilitatem ſis ex hoc opere conſequturus, experimento diſces.

Digitized by Google

INDEX
ARGVMENTORVM
ANNOTATIONVM.

Argum. I. Functiones Auditoris Rotæ nouiter deſignati deſcribuntur.

Argum II. Quando non liquet de requiſitis, vt poſſint dari alimenta menſtrualia, Rota de ſtylo mandat, vt detur certa quantitas pro diſputatione dubij in negocio principali.

Argum. IV. Rota aliquando transfertur ex cauſa.

Argum. VI. Irregularis non cenſetur abſolutus per clauſulam poſitam in gratia, *& cum abſolutione &c.*

Argum. VII. Poſſeſſionem quis non tenetur dimittere, ſed ſufficit, quod patiatur abſque præſtatione impedimenti alium poſſidere, vt ſatisfaciat clauſulæ *pariter Breui*, & vt dicatur dimiſiſſe, prout tenebatur.

Argum. VIII. Tutus acceſſus non eſt, vbi requiritur *exequatur*, vel *placet* in mandato.

Argum. IX. Poteſt agi cum condemnato ad triremes, debet tamen citari ad comparendum per ſe, vel per Procuratorem.

Argum. X. Cauſa petitionis filij eſt ſeparata à cauſa ſeparationis thori.

Argum. XI. Quando attentata pendent à poſſeſſione prius cognoſcitur de poſſeſſione.

Argum. XII. Prohibita alienatione vſquè ad certum tempus poſt illud non cenſetur alienatio permiſſa, ſed remanet in diſpoſitione iuris communis.

Argum. XIII. Sumptum de regiſtro ſupplicationum probat ſicut ſumptum de regiſtro Bullarum.

Argum. XIV. Moniales non debent ſeparatim poſitionibus reſpondere, ſed conſtituere Procuratorem ad ſic, & ſic reſpondendum.

Argum. XV. Contra hæredem cum beneficio legis, & inuentarij datur mandatum perſonale, quando bona non exhibet.

Argum. XVI. Remiſſoria conceditur etiam in executiuis, quando eſt periculum in mora, ſed ſine retardatione proceſſus.

Argum. XVII. Commiſſio non tribuit iuriſdictionem antequam fuerit incapſata in banco Curſorum.

Argum. XVIII. Iudex ad quem non debet inhibere, niſi prius conſtet per Iudicem à quo ſententiam fuiſſe latam.

Argum. XIX. Reſcriptum, quod cauſa ſuper petitorio, & poſſeſſorio ſimul vnica ſententia terminetur non aufert Iudici facultatem cognoſcendi quis ſit habendus pro poſſeſſore.

Argum. XXIII. Petens ſubhaſtationem rei, in cuius poſſeſſionem vigore Saluiani ab alio Iudice fuit immiſſus, tenetur tranſportare acta primi iudicij.

Argum. XXIV. Commiſſa cauſa cum facultate procedendi litteris non expeditis vſque ad terminum ad articulandum, poſſunt diſputari dubia ante factam expeditionem.

Argum. XXVI. Teſtamentum factum à filio exiſtente in Patria poteſtate, tractu temporis non conualeſcit, ſubſtinetur tamen in vim clauſulæ codicillaris, ſi conſtat ex Teſtibus de perſeuerantia filij.

Argum. XXVII. Si actor non citauit ad dicendum contra commiſſionem, & tamen ea vſus fuit, poteſt Reus citare actorem ad dicendum contra ad validandum totum proceſſum.

Argum. XXVIII. Executio tunc dicitur cœpta, quando fuit petita, ad quem effectum non attenditur tempus citationis factæ, ſed tempus reproductionis.

Argum. XXIX. Commiſſio reſtitutionis in integrum cum clauſula *pro vt de iure* non tribuit iuriſdictionem conditionalem.

Argum. XXXI. Abſolutoria poteſt dari Reo excommunicato non actori, & licet ſententia lata ad fauorem Actoris excommunicati non valeat, tamen poſt abſolutionem poteſt petere executionem illius.

INDEX

Argum. xxxii. Quando agitur inter Auditores Rotæ, iuriſdictio eſt illius, cui primo fuit præſentata commiſſio.

Argum. xxxvi. Iudex ad quem poteſt reuocare executionem non legitimè factam, quando Iudex à quo fuit functus officio ſuo, non obſtante clauſula *ſine præiudicio legitimæ executionis*.

Argum. xxxviii. Gabella ſoluenda eſt ab eo, cuius gratia contractus fit.

Argum. xxxix. Mulieri agenti ad dotem debentur alimenta, etiam ſi fuerit dotata à viro dummodò contraxerit Iuuenis, & nobilis cum Sene, & infirmo.

Argum. xl. Collatio beneficij per obitum familiaris Cardinalis etiam defuncti ſpectat ad Papam, & non ad Cardinalem ordinarium collatorem.

Argum. xlv. Geſta poſt mortem San. mem. Clem. VIII. quoad Congregationes Cardinalium, exequias Pontificis, creationes Officialium &c.

Argum. xlvi. Fuit à Cardinalibus deputatis iudicatum Cardinalem de Comitibus habere vocem in electione Summi Pontificis, non obſtante clauſura Oris etiam in Conclaui &c. nàm illa verba intelliguntur, quoad alios actus in Conclaui fieri ſolitos, non quoad electionem Summi Pontificis.

Argum. xlix. Res intelligitur legata cum onere ſuo, quando onus fuit creatum vſque ab initio, ſecus ſi virtualiter fuit creatum, & poſteà in eſſe deducatur facto teſtatoris, vel hæredis.

Argum. l. Beneficiorum vacantium per obitum officialium collatio ſpectat liberè ad Papam, & non ad Cardinalem, cuius familiares fuerunt.

Argum. lii. Creditor non poteſt conuenire debitorem ſui debitoris niſi fateatur debitum, & quod principalis debitor ſit condemnatus, & quod fuerit excuſſus, licet excuſſio non ſit neceſſaria, quando agitur hypothecaria, Saluiano, vel actione vtili in perſonam. Item fideiuſſio data in prima inſtantia tenet in alijs ſecundum æquiorem opinionem.

Argum. liii. Copula, *&* connectens partes orationis negatiuæ includit duplicem negatiuam, illa autem deficiente vnica tantum negatio cenſetur.

Argum. lv. Excommunicato non poteſt dari mandatum de manutenendo.

Argum. lvi. Spurio quandò debeant relinqui à Patre alimenta, & quando non.

Argum. lxvi. Reſtitutio in integrum non impedit executionem iam cæptam, vbi quandò dicatur cæpta, & non obſtet inhibitio Rotalis.

Argum. lxx. Poſtquam commiſſio fuit effecta communis per citationem ad dicendum contra, conceditur inhibitio, etiam ad inſtantiam illius, qui commiſſionem non impetrauit.

Argum. lxxi. Referuntur opiniones an donatio ante ingreſſum Religionis ſit valida.

Argum. lxxiii. Abbas debet eligi à Monicis ſui Monaſterij, etiam quod ſit Abbas Generalis, ceſſante tamèn conſuetudine; Monaſteria inferiora poſſunt interuenire electioni abſque voto.

Argum. lxxiv. Quando petitur diſſoletio Matrimonij ob impotentiam cocundi, viſitandi ſunt coniuges per Peritos, & ſi conſtat impedimentum eſſe perpetuum, & prouenire à natura, Iudex interponit auctoritatem ſuam ſuper cohabitatione triennali, quæ incipit à die decreti, & poteſt abbreuiari; ſecùs verò ſi prouenit à maleficio, quia abbreuiari non poteſt, imò requiritur etiam ante decretum Confeſsio Sacramentalis, & deniquè eſt facienda inſpectio mulieris.

Argum. lxxvii. Si expenſæ litis, de quibus non fuit facta mentio in ſententijs, debentur conditione ex ſtatuto, non dicitur ſuper illis iudicatum ad effectum quod obſtet clauſula *Parito*; quando verò adeſſet iudicatum, obſtaret clauſula *Parito*, etiam quod non eſſent liquidæ, nec iuſta cauſa litigandi excuſaret.

Argum. lxxx. Si cauſa committitur cum clauſula *Parito arbitrio*, dum cognoſcitur, an ſit locus arbitrio, eſt inhibendum.

Argum. lxxxi. Quando neuter ex litigantibus eſt in poſſeſsione, ſequeſtratur beneficium, quod poteſt fieri, vt cenſuerunt Domini etiam ſi collitigans obijt, & alter obtinuit ſubrogationem cum clauſula, tamen iuſtificatiua *ſi quis &c.*

Argum. lxxxix. Immiſſus vigore Saluiani tenetur ſtare colono.

Argum. xcvii. Quando committitur cauſa *ſine retardatione ſolutionis penſionis* poteſt adiri Iudex à quo. Item poteſt adiri, quando committitur cauſa cum clauſula *parito* etiamſi adſit *arbitrio*, poſtquam tamen ſit reſolutum non intrare arbitrium.

Digitized by Google

Argum. xcix. Mandatum ad factum alienum præcisè implendum relaxari non poteſt; relaxatur tamen mandatum ad effectum deponendi, vel perſonale, vt tædio affectus adimpleat.

Argum.ciii. Sententiæ non dicuntur conformes, ſi vna eſt lata non ſuper negocio principali, ſed ſuper deſertione appellationis.

Argum.civ. Diſpoſitio *c. vt circa & c. procurator de elect. in 6.* habet locum, quando materia eſt obiectiua.

Argum.cv. Sequeſtrum conceditur ad inſtantiam ſubrogati in beneficio, quod vacat per obitum alterius ex præſentatis.

Argum.cvii. Quæ beneficia dicantur vacare in Curia, vel apud Sedem.

Argum.cix. Epiſcopi, vel Clerici quomodo, & quando poſſint diſponere de fructibus beneficiorum.

Argum.cx. Clericus poteſt viuere ex redditibus Eccleſiaſticis reſeruato patrimonio. An bona cenſeantur acquiſita ex patrimonio, vel fructibus Eccleſiaſticis.

Argum.cxi. Clauſula *ſine præiudicio* præſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo etiam quoad fructus maturatos poſt inhibitionem Rotalem, ſi illi compræhenduntur in ſententia.

Argum. cxii. Tranſumptum mandati de manutenendo, & executorialium non datur poſt triginta annos, niſi cauſa cognita, nec poſt lapſum tempus conſiderabile.

Argum.cxiv. Inhibitio ſpecialis datur matri contra prætenſum generum, ne lite pendente de nouo audeat contrahere cum filia.

Argum.cxv. Etiam quod Procurator declaret, ſe nolle vti extractu, tamen ei debet accommodari præuia monitione ad ſoluendum, quia illa proteſtatio fit ad effectum, quod Procurator non teneatur de ſuo, & ſtante monitione ad ſoluendum, dat Notarius cedulam depoſiti alteri parti, quæ ſoluit integrum proceſſum.

Argum.cxvi. Legitimitas prolis ex quibus probetur.

Argum.cxxii. Auditor non poteſt procedere in cauſis alterius Auditoris.

Argum.cxxiv. Citatio ad dicendum contra articulos, etiam quod Iudex interloquatur non videtur neceſſaria, quando Iudex admittit articulos, ſaluo iure impertinentium, & non admittendorum.

Argum. cxxv. Quando cauſa fuit diutius agitata in partibus an detur remiſſoria.

Argum. cxxvii. Pendente termino ad liquidandum poteſt Reus abſolui, ſi fecit depoſitum, non obſtante clauſula *Partis Breui*.

Argum.cxxviii. Poſſeſſio tradita *ſine præiudicio, &c.* an ſit pura, vel conditionalis.

Argum. cxxx. Clauſula *ſine retardatione ſolutionis* poſita in commiſſione appellationis præſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo, qui ideo poteſt exequi.

Argum.cxxxi. Sententia lata non viſis actis probatorijs primæ inſtantiæ, quando ſuſtineatur.

Argum.cxxxiii. Teſtator vocans ſuperuiuentes, aut eorum filios, ſi aliquis ex filijs ſuis decederet ſine filijs, an cenſeatur vocaſſe per vulgarem filios ſuperuiuentium, an verò per fideicommiſſariam filios præmortuorum.

Argum.cxxxiv. Executor quando dicatur merus, & quando mixtus.

Argum.cxxxvii. Legatum factum à marito vxori in euentum in quem voluerit ingredi aliquod Monaſterium, debetur etiam ſi mulier non ingrediatur, dummodo tamen fecerit diligentias pro ingrediendo.

Argum.cxxxviii. An qui reportauit ſententiam contra ſe in poſſeſſorio plenario, poſſit in gradu appellationis obtinere per decretum in poſſeſſorio ſummariiſſimo.

Argum.cxl. Suſpicio vehemens morbi Gallici eſt iuſta cauſa non cogendi ad contrahendum de præſenti, quando contracta ſunt ſponſalia de futuro.

Argum.cxliv. An ſententia nulla confirmetur, quando fuit appellatum à ſententia confirmante.

Argum. cxlix. Commiſſione directa coram vno Auditore an, & quando poſſit agi coram alio.

Argum.cl. Fructus quando debeantur à die motæ litis, & quando ab initio.

Argum.clxiii. Litis pendentia ex quibus inducatur.

Argum.clxxiv. Inhibitio an ſit concedenda, quando fuit commiſſa cauſa appellationis, & appellationum, nec non reſtitutionis in integrum, prout de iure.

Argum.clxxv. Frater diues an teneatur alere ſororem, & fratrem pauperem.

Argum.clxxix. Expenſæ pro examinandis teſtibus quæ, & à quo ſint faciendæ.

Argum. clxxxi. Appellato an, & quando liceat proſequi appellationem.

Argum.clxxxii. Pupillus quando poſſit citari,

tari, & traditur praxis ad effectum procedendi contra eum.

Argum.clxxxvii. Iudex Ordinarius an poſſit cognoſcere cauſam appellationis à ſententia Iudicis ſpecialiter delegati à Papa.

Argum.clxxxviii. Nonnulla circa compulſoriales generales.

Argum.excii. Cauſa coadiutoriæ debet probari ex proceſſu, ad quem Papa ſe retulit.

Argum.cxciii. Circa reuocationem attentatorum commiſſorum intra, vel poſt decendium datum ad appellandum.

Argum.cxcvi. Clauſula *& alias iuxta formam ſupplicationis ſignata*, vel *ſignanda* quid importet. Clauſula *cuius ad id expreſſus accedit conſenſus* quomodo ſit intelligenda.

Argum.cxcviii. Impotentia viri ad effectum nullitatis matrimonij quomodo probetur, & quæ diligentiæ ſint ſeruãdæ.

Argum.cci. In feſto Sanctæ Franciſcæ Romanæ facta fuit Rota.

Argum.ccvi. Plura circa exercitium Exorciſmorum, & hac occaſione multa de maleficiatis.

Argum.ccviii. De funere, quod fiebat Auditori Rotæ defuncto.

Argum.ccxii. Lapſo termino remiſſoriæ an, & quando debeat aſſignari alius terminus.

Argum.ccxviii. Confirmatio quando dicatur in forma communi, & quando ex certa ſcientia, & quid operetur.

Argum.ccxix. Profeſſio in electo ad beneficia regularia an, & quando requiratur, & quando emmitti poſſit.

Argum.ccxx. Immiſſio in beneficialibus an, & quando concedatur.

Argum.ccxxi. Societates factæ in Ciuitate Eugubina ſuper locis Montium Vrbis cum anticipata ſolutione fructuum, & ad rationem duodecim non ſuſtinentur.

Argum.ccxxiii. Narratiua an, & quando ſit iuſtificanda ad hoc vt gratia ſuſtineatur.

Argum.ccxxiv. Sententię latę ſuper incorporali an, & quando dicatur paritum.

Argum.ccxxvi. *Regula Cancell. de ſubrogandis* an, & quando locum habeat.

Argum.ccxxvii. Vſurpationis iuriſpatronatus prẹſumptio habet locum etiam in caſu mixto.

Argum.ccxxviii. Quando in actis adeſt gratia Ordinarij, tunc an poſſit dici non conſtare de iure alterius partis pro iuſtificatione Gratię *ſi neutri*.

Argum.ccxxx. Circa appellationem, vel nouum concurſum in caſu approbationis, vel reprobationis factę ab Examinatoribus, & electionis factę ab Epiſcopo.

Argum.ccxxxi. Fructus beneficij an, & quando ſpectent ad ſucceſſorem.

Argum.ccxxxv. Alimenta an, & quando debeantur fratri, vel ſorori agenti ad hęreditatem fratris.

Argum.ccxxxvii. Prouiſus à Nuncio cum narratiua, quod beneficium non excedat ducat. 24. tenetur illam plenè probare.

Argum.ccxxxviii. Diſpoſitio *Clement. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* quando locum habeat.

Argum.ccxl. Quando remanent centum, & vltra pro Rectore an, & quando Eccleſia poſſit grauari penſione.

Argum.ccxli. Ad hoc vt quis poſſit priuari beneficio propter abſentiam quę requirantur.

Argum.ccxliii. Beneficium, quod vacanit per obitum familiaris Cardinalis, qui ab eo de eius licentia ſe abſentauit cauſa ſtudiorum, vel pro alijs ſuis negotijs particularibus animo redeundi, eſt reſeruatum.

Argum.ccxlv. Executoribus, vel Commiſſarijs litigantibus pro hæreditate, vel eius bonis quando debeantur expenſæ.

Argum.ccxlvii. Ad acquirendum iuſpatronatus ex fundatione, & dotatione an ſufficiat ſolus conſenſus tacitus Epiſcopi, an verò requiratur expreſſus, & pro tacito reſoluitur.

Argum.ccxlix. Societas officij inita ſuper officio non vacabili extra Romanam Curiam non valet.

Argum.ccl. Circa Societates ſuper officijs extra Romanam Curiam, & an Bulla Pauli IV. fuerit reuocata per Pium IV. examinatur.

Argum.cclii. Beneficium manuale quando dicatur, & quando in eo detur vacatio, collatio, aut deuolutio.

Argum.cclvi. Immiſſio gratioſè ſubrogato an, & quando competat.

Argum.cclvii. Lis quando faciat beneficium litigioſum.

Argum.cclviii. Defuncto, vel promoto Auditore illius cauſæ ad quem ſpectent, ac quomodo fiat diſtributio traditur praxis.

Argum.cclix. Signata ſupplicatione reſigna-

gnationis beneficij ſi moriatur reſignans adhuc Procurator ab illo conſtitutus poteſt præſtare conſenſum. Contrarium procedit in reſeruatione penſionis ſine cauſa.

Argum.cclx. Nonnulla circa probationem paupertatis.

Argum.cclxi. Occaſione controuerſiæ ortæ inter recol. me. D. Card. Sacratum tunc Sac: Rotæ Auditorem, & R. Coccinum ſuper pertinentia Decanatus eiuſdem Rotæ latè examinata fuit Bulla ſa. me. Pij IV. ſuper eo ædita, & particulariter fuit diſceptatum circa illius publicationem, & ſic diſcuſſum an, & quando requiratur publicatio Bullæ, ſeu alterius legis ad hoc vt liget, & quando dicatur publicata. Ac multa adducta concernentia ſtylum Rotæ.

Argum.cclxix. Nonnulla de clauſula *refectis expenſis* appoſita in commiſſione.

Argum.cclxx. Commiſſa cauſa cum clauſula *ſine retardatione ſolutionis penſionis arbitrio Rotæ* Iudex poteſt procedere in cauſa non ſoluta penſione, quando in actis non conſtat de aliqua reſeruatione.

Argum.cclxxi. Contra eum, qui ſibi elegit domicilium an poſſit procedi per contradictas.

Argum.cclxxiii. Rota poteſt iudicare in cauſis obligationum Cameralium dependentium à litibus, & cauſis in ea introductarum.

Argum. cclxxiv. Commiſſionis generalis vis, & effectus.

Argum.cclxxv. Executor datus in litteris debet procedere in cauſa, quæ fuit commiſſa Rotæ cum clauſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum*.

Argum.cclxxix. Procurator an, & quando teneatur ad ſolutionem regeſtri.

Argum.cclxxxiii. Pater emens rem ex pecunia communi cum filijs licet ſtipulatus nomine proprio, tamẽ acquirit etiã filijs.

Argum.cclxxxv. Clauſula *quam, & quas* an cenſeatur repetita in ſecunda parte commiſſionis addita per Signaturam.

Argum.cclxxxvi. Exemptio à iuriſdictione Ordinarij an, & quando detur.

Argum. cclxxxvii. Canonici Regulares quando non dicantur viuere in communi, ita vt gratia à Pontifice alicui ex eis conceſſa cum clauſula *dummodo ijdem Canonici in communi non viuant* retinendi certa beneficia poſt emmiſſam profeſſionem ſuffragetur.

Argum.cclxxxix. Procuratori an competat retentio regeſtri, & iurium tam pro expenſis, quam pro eius ſalario.

Argum.ccxcii. Ad ſubhaſtationem pignoris in Saluiano; & in hypothecaria an, & quando poſſit procedi.

Argum.ccxciii. Commiſſa cauſa in Rota cum clauſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum*, & ibi diſputato dubio, an obſtet *Regula de annali*, ſi poſtmodum à ſententia lata ab A. C. ſuper executione Breuis de capienda poſſeſſione nomine Cameræ fuit eidem Rotæ commiſſa appellatio cum clauſula *parito Breui arbitrio Rotæ* quodnã dubium eſt diſputandũ.

Argum.ccxciv. Abſolutio à cenſuris in partibus an poſſit committi.

Argum.ccxcvii. Procurator poſt litem cõteſtatam an poſſit reuocari.

Argum.ccci. Recognitio ſcripturarum per comparationem quando ſit admittenda.

Argum.ccciii. Auditor Rotæ debet procedere ad executionem, quando ipſi fuit reſcriptum, vt procedat in cauſa tanquam deputatus ab A. C. ſine retardatione ſolutionis.

Argum.ccciv. Vltimus ſtatus beneficij an, & quando attendatur.

Argum.cccv. Præſentatus ab eo, qui eſt in poſſeſſione præſentandi an, & quando ſit inſtituendus.

Argum.cccvi. Clauſula *parito iudicato* intrat tam quando adſunt tres ſententiæ conformes, quam vna, quæ tranſitum fecerit in iudicatum.

Argum.cccix. Taxationis, & liquidationis expenſarum praxis.

Argum. cccxi. Tranſlatio Monaſterij de vno loco ad alium an, & qua ſolemnitate fieri poſſit, & debeat; & hac occaſione nonnulla de Mendicantibus.

Argum.cccxii. Circa prouiſionem beneficij factam à Papa quamuis vacaſſet in menſe Ordinarij.

Argum.cccxiii. Cautio de damno infecto quando ſit præſtanda.

Argum.cccxiv. De taxatione expenſarum, & pro illarum relaxatione mandati.

Argum.cccxv. Facta reſignatione ad fauorem certæ perſonæ, ſi Reſignans moriatur intra viginti dies ad quem ſpectet collatio beneficij reſignati, an ſcilicet ad Ordinarium tãquam vacauerit per obitum, an potius ad Papam tanquam per reſignationem factam in manibus illius, latè examinatur.

Im-

Imprimatur.

Si videbitur Reuerendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici.

I. de Angelis Archiep. Vrbinaten. Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Hyacinthus Libellus Sac. Palatij Apoſt. Mag.

Digitized by Google

ILLVSTRISS. AC REVERENDISS. PATRIS

D. IO. BAPTISTAE COCCINI
S. ROTÆ ROMANÆ DECANI
ET
S. POENITENTIARIÆ REGENTIS
ANNOTATIONVM
DECISIVARVM.

ARGVMENTVM.

Functiones Auditoris Rotæ nouiter deſignati deſcribuntur.

SVMMARIVM.

1 *Auditor Rotæ nouiter deſignatus quas functiones facere debeat.*

Annotatio j.

1 Auditor nouiter deſignatus poſt obtentum à Summo Pontifice Motum proprium* illum præſentare debet Tribunali Rotæ, ſupplicãdo pro admiſſione, qua ſequuta, & facta relatione huiuſmodi admiſſionis Pontifici per duos Auditores Rotæ ab eodem Tribunali ad hunc effectum eligendos, fabbricatur poſt certum temporis interuallum proceſſus, ex quo debet conſtare, ipſum eſſe legitimum, & naturalem, inſignitum ſaltem prima tonſura, Iuris Vtriuſque Doctorem, & poſſidere annuum redditum ducatorum 200. Cameræ. Terminato proceſſu ac pariter ſuper hoc facta relatione Põtifici per duos Auditores, idem nouus Auditor, ſi non eſt Prælatus Romanæ Curiæ, aut Aduocatus eiuſdem Curiæ debet informare Rotam in voce, & in ſcriptis in cauſa ſibi à Decano aſſignata, vt de ſtylo teſtatur *Sarnen. in Regul. de trienali qu.* 10. *in princ.* Poſtmodum eidem aſſignatur *textus*, circa quem verſari debent concluſiones per ipſum publicè ſuſtinendæ, & ſecuta publica diſputatione fit relatio Sanctiſſimo modo, quo ſupra: Suſtinenda eſt etiam per ipſum diſputatio ſecreta coram D. Cardinali V. Cancellario, in cuius manibus poſteà præſtat ſolitum iuramentum. Deinde denuò iurat in Tribunali Cameræ Apoſtolicæ, ac per manus D. Cardinalis Camerarij, vel Decani eiuſdem Cameræ recipit cappam, & rochettum, ſed circa hoc nota tradita per *Bonifac. de Vitalin. in clementin. multorum num.* 152. *de Hæret.* Idem quoque iuramentum præſtare debet in Tribunali Rotæ, vbi illi clauditur os, pro cuius aperitione debet adire Pontificem cum duobus Auditoribus, qui illi refe-

referant, omnia per Sanctitatem ſuam demandata fuiſſe executa: Quo terminato impartitur licentia eidem Auditori votandi in cauſis, aliaque gerendi: Et hæc ſunt principaliores functiones noui Auditoris.

ARGVMENTVM.

Quando non liquet de requiſitis, vt poſſint dari alimenta menſtrualia, Rota de ſtylo mandat, vt detur certa quantitas pro diſputatione dubij in negocio principali.

SVMMARIVM.

1 *Alimenta vt debeantur requiruntur bonum Ius, & paupertas.*

2 *Alimentorum taxatio relinquitur arbitrio Iudicis.*

3 *Iudex in taxandis alimentis ad multa debet habere reſpectum.*

4 *Rota ſolet mandare, vt detur aliquid pro diſputatione in negocio principali.*

Annotatio ij.

1 Alimenta, & ſumptus litis non debentur niſi concurrente * præſūptione boni Iuris, & paupertate *Bart. in l.ſi neget num.2.ff.de lib.agnoſc.Aret. in cap.ſi qui teſtium num. 14. de teſtibus Couarr.pract.quæſt.c.6. n.5.& 6.Creſc.dec.8. de Iud.*& taxatio relinquitur arbitrio Iu-
2 dicis, qui debet habere reſpectū ad quā-
3 titatē patrimonij, redditū *, & qualitatem perſonarum *l.2. vbi pup. educ. debeat Alex.conſ.72.num.7.lib. 5. Menoch. de arbitr.caſ.162.num. 3. & ſeqq.* Hinc Rota quia hæc vnica poſitione cognoſci facile
4 non poſſunt *, ſolet quandò diſputantur hec dubia ordinare, vt detur aliquid parti pro diſputādo dubio in negocio principali, & ita fuit ſeruatum hodie 20.*Martij 1600. in cauſa Aſſiſien. Bonorum coram D.Sacrato*, vbi fuit ordinatum, quod Ioſepho petenti alimenta, & ſumptus litis darentur ſcut. 10. per modum prouiſionis, & dixerunt *DD.* quod *Rota* paſſim ità mandat fieri.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iudex poteſt compellere partes ad concordandum, quandò negocium eſt intricatum.*

2 *Scripturæ Officij Notariatus an ſint obligatæ crediteribus, prout in grege.*

Annotatio iij.

IVdex poteſt compellere partes ad concordiam, ſi lis ſit intricata, & diù fuit li-
1 tigatum * *Abb. in c. fin.nu. 2. de maior. & obed.* per *text. in cap. placuit 90. diſt.* & propterea *Domini 29. Maij 1600. coram R.P.D.Iuſto* dixerunt *cauſā Romanā ſcripturarum* omninò concordari, quia pluries fuerat propoſita, & nihil reſolutum, ſtante diuerſitate ſententiarum Dominorum.

Difficultas prædictæ cauſæ erat, quia ſcripturæ Notariatus Rotæ erant obli-
2 gatæ, & dubitabatur, an ſcripturæ, quæ ſubrogantur eſſent etiam obligatæ: Et pro affirmatiua deducebatur ſimile de grege; in contrarium autem plura deducebantur, inter alios pro affirmatiua erat *R. P. D. Seraphinus*, iuniores erant pro negatiua.

ARGVMENTVM.

Rota aliquando transfertur ex cauſa.

SVMMARIVM.

1 *Rota aliquando transfertur ad inſtantiam Aduocatorum, & Procuratorum.*

2 *Indulgentiæ in anno Iubilei conceduntur aliquando concomitando loca pia.*

3 *Diſputationes Auditorum aliquandò fiunt in uigilia Rotæ, ſi cauſa ſuperuenit.*

Annotatio iv.

HAc *die x.Nouembris* 1600.Domini ad inſtantiam Dominorū Aduocatorū &
1 Procuratorū trāſtulerūt Rotā*, quæ debebat fieri die lunæ ad diē Mercurij, ad
2 hoc vt die craſtina cōcomitādo * Capitulū SāctiPetri poſsēt viſitādo Eccleſias percipere Iubilæum, & die Dominico viſitando Eccleſiam Sancti Blaſij, & Sancti Gregorij poſſint liberare vnicam animā ex pænis Purgatorij, & quia *D. Ortembergus* debebat die Martis habere publi-
3 cam diſputationem*, fuit ordinatū, quod die Mercurij non proponerentur cauſæ, eſſet tamen in arbitrio *D. Decani* proponere, ſi vellet.

AR-

ARGVMENTO.
Non indiget.

SVMMARIVM.

Rota aliquando remittit partes ad Congregationem Concilij.

Annotatio v.

ROta aliquandò ſolet remittere partes ad Congregationem Concilij, prout negocij indigentia poſtulat, & ità fuit ſeruatum in cauſa *Oſcen. Indulti 24. Ianuarij 1607. coram R. P. D. Mellino.*

ARGVMENTVM.

Irregularis non cenſetur abſolutus per clauſulam poſitam in gratia *& cum abſolutione, &c.*

SVMMARIVM.

1 *Clauſula &* cum abſolutione *non abſoluit ab irregularitate.*
2 *Irregularitas non eſt cenſura.*
3 *Abſolutus à cenſuris non eſt diſpenſatus quoad irregularitatem.*

Annotatio vj.

1 CLauſula *& cum abſolutione ad effectum præſentium dumtaxat**, *&c.* quæ ponitur in gratijs, de quibus per *Rebuff. ſuper concord. in form. mand. Apoſt. in verbo harum ſerie abſoluentes,* non operatur, quod irregularis cenſeatur diſpẽſatus ab irregularitate, quia irregularitas
2 non eſt cenſura* *c. quæreñti de verb. ſignif.* proptereà per abſolutionem à cenſuris
3 non cenſetur diſpenſatum* quoad irregularitatem *Nauarr. in manual. c. 27. nu. 254. Vgol. de cenſ. c. 14. §. 1. num. 26.*

ARGVMENTVM.

Poſſeſſionem quis non tenetur dimittere, ſed ſufficit, quod patiatur abſque præſtatione impedimenti alium poſſidere, vt ſatisfaciat cauſulæ *parito Breui*, & vt dicatur dimiſiſſe, prout tenebatur.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* parito Breui *ſatisfit ſi pars patiatur, aliam partem poſſidere.*
2 *Nec eſt neceſſaria alia dimiſſio.*
3 *Dimittere qui tenetur ſatisfacit, ſi patiatur, quod alius poſſideat.*

Annotatio vij.

VEneris 24. *Maij 1602. coram R. P. D. Pamphilio* fuit per memoriale dubitatum, an ſtante clauſula *parito Breui* quoad poſſeſſorium Sterlich teneretur
1 fateri*, ſe dimiſiſſe poſſeſsionẽ, an verò eſſet ſatisfactum huic clauſulæ ex quo iam Fortezza erat in poſſeſſione, & Rota dixit, quod Sterlich non tenebatur fa-
2 cere aliã dimiſſionẽ*, cum ſufficiat, quod Fortezza ſit in poſſeſſione, & Sterlich non præſtet aliquod impedimentum, vt in ſimili fuit dictum in cauſa *Meliten. beneficij x. Nouembris 1586. coram D. Se-*
3 *raphino*, vbi qui tenetur dimittere*, ſufficit, quod abſque ſpontanea dimiſſione præſtet patientiam, quod alius capiat poſſeſſionem.

ARGVMENTVM.

Tutus acceſſus non eſt, vbi requiritur *exequatur*, vel *placet* in mandato.

SVMMARIVM.

1 *Tutus acceſſus non eſt, vbi non poteſt fieri executio, niſi obtento* exequatur *vel* placet.

Annotatio viij.

LVnæ 17. *Iunij 1602.* Domini Seniores dixerunt, quod ſemper tutus acceſſus
1 dicitur non eſſe, vbi executio* ſinè *Placet*, vel *exequatur* haberi non poteſt, & ità dixerunt *Rotam* ſeruare *Papaz. in addit. ad deciſ. 5. de reſcript. in nou. n. 4.*

ARGVMENTVM.

Poteſt agĩ cum condemnato ad triremes, debet tamen citari ad comparendum, per ſe, vel per Procuratorem.

SVMMARIVM.

1 *Citari poteſt condemnatus ad triremes, & quomodo citari debeat vide num. 4. & 5.*
2 *Intellige ſi cauſa ſit, in qua per Procuratorem poſſit procedi.*
3 *Culpa ſua nemini debet eſſe proficua.*
4 *Condemnatus ad triremes debet citari, vt cõpareat per ſe, vel per Procuratorẽ.*

5 *Debetquè citari in triremibus ; cum eius copia poſſit haberi.*

6 *Citatio ad domum fieri poteſt, quando Reus abeſt à Ciuitate.*

7 *Intellige in abſente voluntario, ſecus in coacto.*

8 *Citari perſonaliter debent bannitus, deportatus, carceratus, & ſimiles, ſed limit. num. 9.*

9 *Carceratus poteſt citari ad domum ſi prius fuit citatus perſonaliter,* Guidop. ſingular. 85. *declaratur num. 9.*

Annotatio ix.

IN *cauſa Toletana Beneficij.* Petrus volebat introducere cauſam contra Ioannẽ ad triremes condemnatum, & petebat An poſſet, & quomodò deberet illum citare.

Luna 7. Octobris 1602. per memoriale
conſului Dominos quid eſſet agendum ;
& quantum ad primam difficultatem di-
1 xerunt poſſe citari *, quia cum culpa ſua
ſit condemnatus poteſt citari, & tenetur
2 mittere * Procuratorem ; cùm non ſit
cauſa, in qua per Procuratorem compa-
3 rere non poſſit, * quia culpa ſua ſibi prodeſſe non debet *Soccin. Sen. in tract. de citat. art. 5. quaſt. 28. num. 5. verſ. Aut impedimentum eſt neceſſarium Caſtrens. Alex. & Iaſ. in l. 2. ff. de in ius vocan.*

Quantum ad ſecundam difficultatem
Domini dixerunt eſſe citandum, vt com-
4 pareat per ſe, * vel per Procuratorem,
quia cùm ſit detentus, perſonaliter comparere non poteſt, aliàs citatio eſſet nulla *Socc. pracitato loco verſ. qua tamen, Bart. in d. l. 2. ad fin. ff. de in ius voc.* Et debet
5 citari in Triremibus, * quia cum copia
eius haberi poteſt perſonaliter eſt citandus *l. 1. §. 1. ff. de lib. agnoſc. l. ſcire oportet, §. qui autem ff. de excuſ. tut. Bart. in l. 4. §. Pretor ait in princ. ff. de damn. infect.*

Nec obſtat, quod citatio ad domum
fieri poteſt, cùm reus à Ciuitate abeſt
6 * *Bart. in d. §. Prator ait Alciat. in l. abſentẽ 199. num. 3. ff. de verb. ſign. Tiraq. in retract. Lignag. §. 9. gloſſ. 2. nu. 44. Aſin. in prax. §. 6. c. 2. verſ.* 8. quia quicquid dicendum
7 ſit de abſente ſimpliciter *, hic ſumus in
abſente coacto, & omnes DD. vnanimi-
8 ter præſupponere, * quod agere volens
cum carcerato, bannito, de portato, & ſimilibus, debet illos perſonaliter citare, vt per *Soccin. d. loco art. 5. nu. 47. & 48. & ſeqq.* Minus facit, quod Carceratus po-
9 teſt citari ad Domum, * quia *Guid. Papa*
ſing. 85. loquitur, quando quis fuit citatus perſonaliter, quia tùnc ſatis eſt poſteà ipſum citare ad domum latè *Tiraq. de retract. Lignag. d. §. nu. 45. gloſ. 2.*

ARGVMENTVM.

Cauſa petitionis filij eſt ſeparata à cauſa ſeparationis thori.

SVMMARIVM.

1 *Thori ſeparatione ſecuta filij remanent apud illum ex parentibus, qui non dedit cauſam ſeparationi.*

2 *Cauſa ſeparationis thori eſt ſeparata à cauſa petitionis filij.*

Annotatio x.

IN *cauſa Toletana ſeparationis Thori* pronunclauerat *D. Pamphilius* ſuper ſeparatione thori ad fauorem Iſabellæ ; quæ
cum prætenderet ſeparationẽ thori fuiſ-
1 ſe cauſatam ex culpa mariti, * petebat
ſibi concedi filiam ex communi matrimonio ſuſceptam iuxta *Textum in Auth. ſi prater cauſam C. diuors. fact. apud quem, &c.* ſed idem *D. Pamphilous* dubitabat, an poſſet procedere vigore commiſſionis præſentatæ ſuper ſeperatione thori quaſi huiuſmodi cauſa petitionis filiæ eſſet annexa, vel dependẽs à cauſa ſeparationis thori, quare *Luna 7. Octobris 1602.*
conſuluit Dominos per memoriale, qui
2 cenſuerunt, ipſum non poſſe procedere *
abſque noua commiſſione, quia *Text. in d. Auth. ſi Pater,* dicit, quod ſi Pater cauſam diuortij dederit, liberi apud Matrẽ nutriantur, & ſic *Text.* loquitur diuortio facto, vndè huiuſmodi cauſa petitionis filiæ eſt ſeparata à cauſa ſeparationis thori, &c.

ARGVMENTVM.

Quando attentata pendent à poſſeſſione prius cognoſcitur de poſſeſſione.

SVMMARIVM.

1 *Attentata ſuſpendunt petitorium, & poſſeſſorium.*

2. *Atten-*

Digitized by Google

2 *Attentata ſunt magis priuilegiata, quam cauſa penſionis etiam ſi adſit clauſula* ſine retardatione, &c.

3 *Attentatorum cauſa non debet prius cognoſci, quando de poſſeſſione eſt controuerſia.*

Annotatio xj.

IN *cauſa Toletana Decimarum coram me Merc.* 23. *Octobris* 1602. conſului Dominos per memoriale, an deberem prius videre ſi fratres eſſent manutenendi in poſſeſſione, vel ſi attentata, quæ pro parte monialium prætenduntur eſſent prius

1 reuocanda, * quia cauſa attentatorum ſuſpendit tàm cauſam petitorij, quàm poſſeſſorij *c. ex parte il* 2. *de appell. Caſſad. deciſ.* 4. *nu.* 3. *de dilat. Caput. deciſ.* 52. *part.* 3. & cauſa attentatorum reputatur ma-

2 gis priuilegiata, * quam cauſa penſionis etiam quod adſit clauſula *ſine retardatione, &c. Achill. deciſ.* 252.

Quibus non obſtantibus Domini cenſuerunt, prius eſſe cognoſcendam cauſā

3 poſſeſſorij; quàm attentatorum, * cum iudicium attentatorum penderet à poſſeſſione fratrum, non enim poterat cognoſci, ān fratres attentaſſent, niſi prius cognoſceretur, an ipſi poſſiderent, cum prætendant ipſi non attentaſſe, ſed ſuam poſſeſſionem continuaſſe, & allegabatur in terminis *deciſ. Capic.* 72. *&* 202. *num.* 4. *Paleott.* 147. *&* 220. *Lancellott. de attent.* 3. *par. c.* 24. *quæſt.* 19.

ARGVMENTVM.

Prohibita alienatione vſquè ad certum tēpus poſt illud non cenſetur alienatio permiſſa, ſed remanet in diſpoſitione Iuris communis.

SVMMARIVM.

1 *Alienatio vſquè ad certum tempus prohibita poſt illud non cenſeatur permiſſa, vide ibi, & num. ſeqq. vbi reſpondetur pro negatiua.*

Annotatio xij.

EST magna quæſtio inter DD. An prohibita alienatione vſquè ad certum tempus, poſt dictum tempus cenſeatur

1 permiſſa * *Caſtrenſ. conſ.* 263. *num.* 3. *vol.* 2. & alij, quos adducit *Illuſtriſſimus Mantica de coniect. vlt. vol. lib.* 3. *tit.* 17. *num.* 11. *Peregr. de fideicommiſſ. art.* 40. *num.* 63. tenent, quod poſt dictum tempus non cenſeatur permiſſa rationibus, vt per eos.

2 Contrariam ſententiam tenuerunt * *Alex. conſ.* 55. *num.* 7. & 8. *vol.* 3. *Iaſ. & Dec.* alijquè quos citat *Illuſtriſſimus mantic. vbi ſupra verſ. ſed contrarium, & Peregr. loco allegato num.* 64. & latè tradit materiam *Decian. conſ.* 33. *num.* 3. *vol.* 3. *& Ioann. Amodius de Sanctis Mediolanen. inter conſ. vlt. vol. conſ.* 80. *num.* 32. *cum ſeqq. vol.* 2.

Rota ſeruat primam opinionem, quod alienatio poſt dictum tempus non cen-

3 ſeatur permiſſa, * vt in cauſa *Romana fideicommiſſi de Cinciis* 17. *Nouembris* 1597. *corā R. D. Patriarca Alexandrino, &* 20. *Nouembris* 1602. *in cauſa montis faliſci fideicommiſſi coram R. P. D. Pamphilio Decano*, & hanc tenet *Fachineus contron. iur. lib.* 4. *c.* 75. vbi latè, & doctè reſpondet contrarijs.

ARGVMENTVM.

Sumptum de regiſtro ſupplicationum probat ſicut ſumptum de regiſtro Bullarum.

SVMMARIVM.

1 Rotæ dec. 28. de probat. & deciſ. 10. de fid. inſtrum. in antiqu. *non ſeruantur in eo, quod dicunt de ſumpto ex regiſtro ſupplicationum.*

2 *Sumptum de regiſtro ſupplicationum, vel Bullarum fidem facit.*

Annotatio xiij.

EST *deciſio Rotæ* 28. *de prob. in ant. &* 10. *de fid. inſtrum.* pariter *in ant.* vbi dici-

1 tur,* quod ſumptum de regiſtro ſupplicationum non facit fidem in iudicio, ſed ſolùm ſumptum de regiſtro litterarum Apoſtolicarum, hodie tamen contrariū

2 ſeruatur, quia etiam probat ſumptum * de regiſtro ſupplicationum *Rota deciſ.* 219. *par.* 3 *lib.* 3. *diuerſ.*

ARGVMENTVM.

Moniales non debent ſeparatim poſitionibus reſpondere, ſed conſtituere Procuratorem ad ſic, & ſic reſponendum.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Poſitionibus debet reſponderi per Procuratorem conſtitutum ad ſic, & ſic reſpondendum.*

Annotaio xiv.

IN *cauſa Romana Domus de Vecchijs coram* D. *Litta* 21. *Maij* 1603. in relationibus cauſarum petebatur per moniales S. Cæciliæ, quod moniales Sancti Ambroſij *della Maſſima* ſeparatim reſponderent poſitionibus, Domini ad euitandum
1 confuſiones * cenſuerunt, quod moniales conſtituerent Procuratorem ad ſic, & ſic reſpondendum.

ARGVMENTVM.

Contrà hæredem cum beneficio legis, & inuentarij datur mandatum perſonale, quando bona non exhibet.

SVMMARIVM.

1 *Inuentarium probat bona perueniſſe ad manus hæredis.*

2 *Heres condemnatur perſonaliter ſi citatus non exhibet bona hæreditaria.*

Annotatio xv.

DOmini de Perbenedictis petebant mandatum perſonale contrà Rentios, qui reſpondebant, ſe eſſe hæredes cum beneficio legis, & inuentarij, & ideo mandatum eſſe relaxandum contrà bona hæreditaria. Replicabant Perbenedicti
1 ex inuentario * conſtare multa bona perueniſſe ad manus Rentiorum, & ideò eos non poſſe excuſari, quin habeant bona hæreditaria, & ideò relaxandum mādatū perſonale, cum non reperiantur bo-
2 na hæreditaria, Domini dixerunt * eſſe notorium ſtylum, quod pars citetur ad exhibendum bona inuentariata, & ſi non exhibet, quod relaxetur mādatū perſonale, & huiuſmodi ſtylum eſſe ſeruandū, ità *coram me* in relationibus cauſarum in cauſa *Romana domus* 27. *Iunii* 1603.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria conceditur etiam in executiuis, quando eſt periculum in mora, ſed ſine retardatione proceſſus.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria conceditur pro ſenibus, & valetudinarijs, concurrentibus his requiſitis, & ſine retardatione proceſſus executiui.*

Annotatio xvj.

PEtebatur remiſſoria pro Teſtibus ſenibus, & Valetudinarijs, Pars opponebat non eſſe dandam, abſque dubio contrarium cenſuerunt Domini, quia eſt pe-
1 riculum in mora, * voluerunt tamen concedi ſine retardatione proceſſus, & nominatis Teſtibus in Curia iuxtà *deciſ. Putei* 305. *lib.* 2. ità fuit reſponſum ad memoralia *R. D. Patriarcæ Alexandrini in cauſa Auguſten. Canonicatus* 6. *Octobris* 1603. 1

ARGVMENTVM.

Commiſſio non tribuit iuriſdictionem antequam fuerit incapſata in banco Curſorum.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſio licèt fuerit ſignata, & ad bancum Curſorum peruenerit ſemper poteſt per obtinentem lacerari antequam incapſata fuerit.*

Annotatio xvij.

CAuſa appellationis in cauſa *Valentina Baroniæ* fuerat commiſſa *R. D. Patriarchæ Alexandrino*, & commiſſio deuenerat ad bancum Curſorum non tamen fuerat incapſata. Poſtmodum eadem pars alteram commiſſionem ſignari fecit, quæ peruenit ad dictum bancum, & fuit incapſata, & appoſita *præſentata*, per quam committebatur cauſa *Domino Littæ*; Quare dubitatum fuit quis horum Dominorum eſſet Iudex, & facto de hoc verbo in Rota *Veneris* 10. *Octobris* 1603. Domini cenſuerunt *D. Littam* eſſe Iudicem, quia
1 & ſi commiſſio ſignetur, * & deueniat ad bancum Curſorum, tamen antequam incapſetur poteſt per partem lacerari, & ideò cum pars commiſſione non fuerit vſa *coram R. D. Alexandrino*, nec ea fuerit incapſata, & notata *præſentata*, vtiquè cauſa erat *D. Littæ*, cuius Commiſſio fuerat incapſata, & notata *præſentata*.

AR-

ARGVMENTVM.

Iudex ad quem non debet inhibere, niſi prius conſtet per Iudicem à quo ſententiam fuiſſe latam.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* quam,& quas *tribuit Iuriſdictionem, etiam non docto de ſententia.*

2 *Inhibitio per Iudicẽ appellationis concedenda non eſt, niſi prius conſtet, sẽtentiam fuiſſe prolatam.*

Annotatio xviij.

IN cauſa *Lucana bonorum* R.P.D. *Sacratus* habuerat terminum *proſeruato*, quare pars aduerſa præſentauit mihi commiſſionem appellationis, & appellationum à ſententiua diffinitiua *D.Sacrati*, & ego iuxta formam commiſſionis inhibui, Petebatur moderari hanc inhibitionem, cũ non conſtaret ſententiam fuiſſe latam
1 ego dicebam adeſſe clauſulam * *quam, & quas*, quæ tribuit Iuriſdictionem etiã non docto de ſententia, vel appellatione, quare mihi placebat, quod partes Signaturam adirent, Rota tamen mihi mandauit, vt moderarer meam inhibitionem
2 quia non conſtabat ſententiam fuiſſe latam ità 5. *Nouembris* 1603.*coram Sacrato* per memoriale.

ARGVMENTVM.

Reſcriptum, quod cauſa ſuper petitorio, & poſſeſſorio ſimul vnica ſententia terminetur non aufert Iudici facultatem cognoſcendi quis ſit habendus pro poſſeſſore.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* quod poſſeſſorium, & petitorium vnica ſententia terminetur *non impedit, quominus Iudex cognoſcat quis ſit poſſeſſor.*

Annotatio xix.

1 CAuſa fuerat commiſſa R.D. *Patriarcæ Alexãdrino* in petitorio, & poſſeſſorio, vnica ſententia, & appellatione remota, vna ex partibus volebat videre quis eſſet habendus pro poſſeſſore, Reuerendiſſimus Datarius dicebat eſſe videndum negocium principale, cũ cauſa eſſet cõmiſſa *in petitorio, & poſſeſſorio*, Domini concluſerunt eſſe videndũ quis eſſet habendus pro poſſeſſore, quia etiam actori poſſeſſori datur abſolutio, & reſcriptum *in petitorio, & poſſeſſorio* nihil aliud operatur, niſi quod vtrumque vnica ſententia terminetur, non autem impedit quominus Rota poſſit guſtare quis ſit habendus pro poſſeſſore; Ita reſponſum ad memorialia in cauſa *Fauentin. à monaſterii* 19.*Nouẽbris* 1603. *coram eodem R. Patriarcha.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio datur pendente quæſtione ſuper poſſeſſione, ne res à detentore deterioretur, & quo ad arbores ceduas fit deſcriptio.*

Annotatio xx.

IN *cauſa Auximana bonorũ* 15. *Decembris* 1603.*coram me*, dum diſputaretur dubium, cui ſit dandum mandatum de ma-
1 nutenendo, petebatur inhibitio, nè pars auderet incidere arbores, *Rota* dixit ſtylum eſſe, quod quoad cęduas fiat deſcriptio, quo verò ad fructiferas detur inhibitio. Ità ad memoriale propoſitum.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* parito iudicato *non impedit, quominùs poſſit adiri primus Iudex ſuper ſententiæ nullitate, ſed ſolum ſuſpendit Iuriſdictionem ſecundi.*

Annotatio xxj.

FVerat commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum certo Auditori cum clauſu-
1 la *parito iudicato*, pars volebat videre * coram primo Iudice, an ſententiæ aliàs latæ eſſent nullæ. Conſulta per Auditorem Rota cenſuit poſſe, quia clauſula *parito iudicato* ſuſpendit ſolum Iuriſdictionem Iudicis, cui cauſa reſtitutionis in integrum fuit commiſſa. Ità *in Firmana be-*

na beneficij coram R. *Patriarcha 16. Ianuarij 1604.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Termino ad appellandum pendente geſta reuocantur per viam nullitatis, licet poſtea ommiſſa fuerit appellatio vel deſerta.*

Annotatio xxij.

SEcundum opinionem, quam Rota ſeruat, gæſta pendente termino ad appel-
1 landum reuocantur per viam nullitatis * etiam quod poſtea non fuerit appellatũ, vel appellatio fuerit deſerta, DD. *in c.ſepè, vbi Franc.num.32.& ſeqq.& Prepoſ.n.37.de appell.lap.alleg.1.Caſ. de Graſſ. dec.2.de appell.*& fuit pluries *in Rota* reſolutur, & pręſertim in cauſa *Calaguritana beneficij del Burgo 7. Maij 1574. Coram* R. D. *meo Patriarcha Alexandrino, & in alia Calaguritana portionis de Amerita 27. Iunij 1575. Coram* D. *Cantuccio poſtea Epiſcopo Lauretano, & in alia Calaguritana beneficij 18. Aprilis 1603. Coram* D. *Lancellotto, & in alia Calaguritana dimidiæ portionis 28. Ianuarij 1604. Coram* D. *Pęnia.*

ARGVMEMTVM.

Petens ſubhaſtationem rei, in cuius poſſeſſionem vigore Saluiani ab alio Iudice fuit immiſſus tenetur tranſportare acta primi iudicij.

SVMMARIVM.

1 *Acta, quæ facta fuerunt in iudicio Saluiani ſunt tranſportanda ad aliũ Iudicem, cui commiſſa eſt bonorum, de quibus actum fuerat, ſubhaſtatio.*

2 *Subhaſtatio facienda ad inſtantiam immiſſi in poſſeſſionem vigore Saluiani eſt executio ſententiæ in eo iuditio latæ.*

Annotatio xxiij.

FRatres de Signoribus obtinuerunt ab A. C. in vim Saluiani immitti in poſ-
1 ſeſſionem cuiuſdam domus Victoriæ * Falconeriæ, poſtea obtinuerunt dicti de Signoribus commicti *D. Lancellotto*, vt præfixo aliquo termino dictæ Victoriæ ad docendum de eius bono iure, quo ælapſo, & nihil docto, quod releuet, vel per ſolutionem non liberata dicta domo, procedat ad ſubhaſtationem *4. Februarij 1604.* conſuluit *D. Lancellottus* per memoriale Rotam, an eſſent tranſportanda acta facta coram A.C. quæ cenſuit, quod ſic, quia agitur de excutione
2 ſententiæ * A. C. & tamen Rota nũquam exequitur aliorum ſententias, niſi conſtito de iuſtitia.

ARGVMENTVM.

Commiſſa cauſa cum facultate proceden. di litteris non expeditis vſquè ad terminum ad articulandum, poſſunt diſputari dubia ante factam expeditionem.

SVMMARIVM.

1 *Facultas cognoſcendi cauſam litteris non expeditis quomodo intelligatur, & n.2. Vid.n.3.*

2 Regula 26. Cancellariæ *diſponit, quod non releuant commiſſiones cauſarum litteris non expeditis. Vid. num. 3.*

3 *Dubiorum diſputatio eſt actus extraiudicialis.*

Annotatio xxiv.

FVerat mihi commiſſa cauſa cum clauſula *cum facultate, quod cauſa cogno-*
1 *ſceretur litteris non expeditis,* * *dummodo in termino ad articulandum illas haberet expeditas,* Ego volebam procedere ad diſputationem dubiorum, pars oppone-
2 bat non poſſe procedi litteris * non expeditis, quia huiuſmodi clauſula ſuffragabatur tantum ad validitatem impetrationis commiſſionis non obſtante *Regula 26.* quod non releuant commiſſiones cauſarum niſi litteris expeditis.

Contrarium viſum fuit Dominis, quia propoſitiones dubiorũ ſunt actus extra-
3 iudiciales, * & ideò cauſa ità extraiudicialiter poteſt cognoſci, modo in dicto termino litteræ eſſent expeditæ; ità reſponſum ad memorialia in cauſa *Tiraſonen. Beneficij 8. Martij 1604.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Gratia* ſi neutri *debet iuſtificari parte opponente antequam videatur de non iure ipſius aduerſarij.*

Annotatio xxv.

E*Adem die* conſului Dominos ſuper alio memoriali in cauſa *Pampilonen. parochialis de Ianzi*, fuerat obtenta gratia
1 *ſi neutri*, * & quia opponebatur de ſubreptione, & multa fuerant narrata, diuiſi dubia. Pars, quæ obtinuerat gratiam *ſi neutri*, volebant diſputare ſuper iuſtificatione ſuæ gratiæ, etiam quoad non ius aduerſarij, antequam videretur de ſubreptione, Domini dixerunt, quod ipſa prius tenetur iuſtificare ſuam narratiuam,& priùs eſſe videndũ de ſubreptione, antequam diſputaretur ſuper non iure aduerſarij, ſtante dicta diuiſione dubiorum, licet omnia vnico contextu poſſent diſputari, ſi materia non eſſet nimis magna.

ARGVMENTVM.

Teſtamenrum factum à filio exiſtente in Patria poteſtate, tractu temporis non conualeſcit, ſubſtinetur tamen in vim clauſulæ codicillaris, ſi conſtat ex Teſtibus de perſeuerantia filij.

SVMMARIVM.

1 *Teſtamentum filij fam. exiſtentis in poteſtate Patris non ſubſtinetur.*

2 *Nec conualeſcit per obitum Patris.*

3 Regula Catoniana *non habet locum de iure Canonico. Declara prout n.4.*

4 *Teſtamentum vſurarij conualeſcit per cautionem poſtea præſtitam.*

5 *Facultas teſtandi innata ab initio ceſſante obſtaculo facit conualeſcere actum.*

6 *Validitas actus, quæ ſummit primordium in cauſa efficienti non poteſt eſſe in pendenti.*

7 Regula Catoniana *non habet locum in hæreditate nec in inſtitutione.*

8 *Filij fam. teſtamentum, qui nullum eſſe dicit, debet probare nedum illius filiationem, ſed etiam filiationem legitimam.*

9 *Emancipatio probatur per poſſeſſionem 20. annorum, vel per 10. cum titulo.*

10 *Opinio communis excuſat à ſolemnitate actus, non à ſubſtantialibus.*

11 *Filius exercens mercaturam quoad illam habetur pro Patre familias.*

12 *Teſtamentum filij familias ſubſtinetur ex clauſula codicillari.*

13 *Requiritur tamen perſeuerantia, quæ non probatur ex ſolo curſu temporis, ſed requiruntur Teſtes*

Annotatio xxvj.

PVlcra fuit dubitatio in cauſa *Romana nullitatis Teſtamenti 12. Ianuar. 1604. coram* D. *Decano*, ſcilicèt an teſtamentũ filij factum in vita Patris ſubſtineretur, ex quo filius obijt poſt Patrem non aliter mutato Teſtamento, & cauſa fuit bene diſcuſſa, ſed propter varias Dominorum ſententias nihil fuit reſolutum. Re-
1 gula eſt, * quod filius familias in poteſtate conſtitutus non poteſt teſtari *l. ſenium, & l. pen. C. qui teſt. fac. poſſ.* latè *vin. comm. opin. 302. in verbo filius fam. in*
2 *princ.* & hæc regula procedit, * etiam quod de tempore obitus filius fuiſſet ſui Iuris *l. 1. §. ſi filius ff. de leg. 3.* & facit *Text. in l. 1. ff. de reg. Caton.* vbi ex *regula Catoniana* legatum ab initio nullum non conualeſcit, niſi in quibuſdam caſibus ibi enarratis per *gloſ.*

Huic motiuo reſpondebatur, quod, & ſi teſtamentum nõ fuiſſet validum ab initio, quod nihilominùs ſatis erat quod filius de tẽpore obitus eſſet habilis ad teſtandum, vt *in c. quanquam de vſur. in 6.* per quem *textum* dicit *Bald. in l. 1. n. 66.*
3 *C. de Sacroſ. Eccleſ.* quod *regula Catoniana* non habet locum de iure Canonico, ſecus de iure ciuili, vnde ſufficere, quod ſtante voluntate ſuperueniat habilitas
4 Hæc reſponſio mihi non placebat;* quia in *c. quanquam de vſuris. in 6.* inter dicitur inter alia vſurarijs Teſtamenti factio niſi de vſuris ſatisfecerint, vel de ſatiſfaciendo dederint idoneam cautionem, vnde querunt *Doctores*, an ſi vſurarius

prius fecerit Teſtamentum conualide-
tur , & articulus eſt valdè controuerſus
ex allegatis per *Lup.in repet.d.c.n.38.* li-
cèt opinio affirmatiua tamquam æquior
ſit communior,& ratio eſt, vt conſiderat
Couar.var.reſol.lib.3.c.3.in fine, quia ſa-
tisfit *canonis* conſtitutioni , & eius pro-
hibitioni , & vt benè conſiderat idem
*Bald.in l eam quam n.46. verſ. ſed ſi pro-
hibitio C.de fideic.*prohibitio facta vſura-
rio *ex c.quanquam de vſur.*eſt ſuſpenſiua,
5 & propterea teſtamentum conualeſcit, *
quia innata erat ab ipſo principio virtus
conualeſcentiæ, ſed ſi perſona de per ſe
non eſt habilis vti filius fam. non poteſt
6 facere ſe habilem , quia validitas actus *
quę ſumit primordium in cauſa efficienti
non poteſt eſſe in præcedenti,vt cōſiderat
idemmet *Bald. loco proximè alleg. nu. 49.*
& hæc licèt videantur ſubtilia , tamen
benè ponderata vera ſunt,quia aliud eſt,
quod quis per accidens non poſſit teſta-
ri,vt vſurarius,aliud,quod ex natura, vel
per ſe,vt filius fam.

Sed credebam ceſſare omnem diffi-
7 cultatem , * quia *regula Catoniana* non
habet locum in hæreditate neque in in-
ſtitutione , vt per *Bart. in l. 3. circa med.
verſ.veritas eſt ff. de reg. Caton. Rota dec.
795.n.6.par.1.* Vnde teſtamentum rema-
net nullum non ex *regula Catoniana*, ſed
ex diſpoſitione *l.1.ff.de leg 3.* Vnde quic-
quid dicendū eſſet de *dicto Bald.in d.l.1,
num.66.C. de Sacroſ.Eccleſ.*ſatis eſt, quod
nos non verſamur in illis terminis ; ſed
aduertas,quod ſi dictum*Baldi* eſſet verū,
poſſet dubitari, an procederet etiam in
hæreditate, & in inſtitutione ; & non ſo-
lum in legatis propter *Regulam*Catonia-
nam, quia dictum *Baldi* fundatur in *cap.
quanquam de vſur.* quod loquitur in hę-
reditate,& inſtitutione .

Secundo dicebatur , quod qui dicit
teſtamentum nullum ex *cap.* prædicto
8 debet probare non ſolum filiationem, *
ſed etiam filiationem legitimam, vt poſt
alios dicit *Menoch. præſumpt. 55. num.
17.lib.6.* quia ex nominatione Patris in
teſtamento ex tractatu,& alijs,de quibus
deponunt teſtes , ſatis videbatur probari
filiatio legitima, licèt aliqui ex Dominis
valdè dubitauerint , cum ipſis depoſitio-
nes teſtium non placerent.

Tertio dicebatur, quod filius fam. te-
ſtator per 15. annos fuit in quaſi poſſeſ-
ſione emancipationis , & ideò potuit fa-
cere teſtamentum , ſed nec iſta obiectio
placuit, quia cum non allegaretur titu-
9 lus, * requirebantur 20. anni, & cum ti-
tulo ſufficiunt 10. *Bart. in l. ſi cum Pater
num.2.C.ſi aduerſ.rem iudic. Bald.in l. poſt
mortem num.7.Alberic.n.4. ff. de adopt.* &
vlterius reſpondebatur, quod præſump-
10 tio emancipationis non ſufficeret * ad
effectum validitatis teſtamenti,quia non
agitur de ſolemnitate,ſed de ſubſtantia ,
quia communis opinio excuſat quoad
ſolemnitates , ſecus quoad ſubſtantiam
*Bald.in l.2.in fin.C.de ſent. & interloc. om.
Iud.Alex.conſ.147.nu.17.lib.7. & in l.1.n.
5.Iaſ.num.3.verſ. Iſtam legem C. de teſta.
Dec.in l.ſi emancipati ſub num. 4. verſ. &
ad prædicta C.de collat. Cott. in memorab.
in verbo opinio communis il 2. Viu.* qui
de communi teſtatur *loco prædicto nu. 3.
verſ. ampliatur poſtremò*, ſed aduertas,
quod hæc vltima reſponſio haberet lo-
cum,ſi probaretur filium non fuiſſe emā-
cipatum,ſed ſi nihil probaretur , & eſſet
in quaſi poſſeſſione per 20.annos, vel per
decennium cum titulo , niſi probaretur
contrarium , hæc poſſeſſio ſufficeret ad
effectum,quod cenſeretur emancipatus ,
& teſtamentum valeret .

Nota tamen , quod filio exercente
11 mercaturam ſine licentia Patris * quoad
mercaturam poteſt obligari , & cenſetur
Pater familias *ex alleg. per Arnald.Feron.
in conſuet. Burdigallen. lib. 1. tit. 1. §. 1.
per tot.*

Vltimo loco deducebatur bonum ar-
gumentum, quod etſi teſtamentum non
12 ſuſtinetur vti teſtamentum, * ſuſtinetur
tamen ex clauſula codicillari tanquam
codicillus in vim fideicommiſſi, quia etiā
factus tempore inhabili ſuſtinetur ſuper-
ueniente tempore habili *l. 1. §. ſed filius
familias ff.de leg.3.* ſed difficultas conſiſtit
in eo,quod ad effectum , quod codicilli
13 ſuſtineātur , requiritur perſeuerantia , *
quæ debet probari per teſtes, vt per *Ca-
ſtrenſ.in d.§.ſi filius num. 4. Alber. in fine*,
vbi quod ex ſolo tractu temporis non
confirmantur *Bart.ibidem nu.6.& 7.*

ARGVMEMTVM.

Si actor non citauit ad dicendum contra
commiſſionem,& tamen ea vſus fuit,po-
teſt Reus citare actorem ad dicendum
contra ad validandum totum proceſſum.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Reus poteſt citare Actorem ad dicendum contra commiſſionem, ſi Actor ea fuerit vſus.*

2 *Terminorum ſubſtantialium ſeruatio quomodo validet proceſſum nullum ob defectum citationis ad dicendum contra commiſſionem. Vide ibi.*

Annotatio xxvij.

FVerat mihi commiſſa cauſa appellationis ad inſtantiam Sororum de Beroaldis contra Faſaninam, quam non citauerant ad dicendum cõtra commiſſionem; factis *deciſionibus* dubitaui, an vigore iſtius commiſſionis poſſem expedire cauſam ad inſtantiam Faſaninæ,& difficultatem faciebat, quia cum non interueuerit citatio ad dicendum contra commiſſionem non erat firmata Iuriſdictio, nec cõmiſſio effecta communis. vnde Faſanina non poterat ea vti; Domini dixerunt, ſtãte quod Beroaldę fecerant pluries prote-
1 ſtationes,& ſic vſæ fuerant commiſſione, poterat Faſanina citare Beroaldus ad dicendum contra commiſſiontm, & poſtea repetere omnia iura, & ſic erit firmata iuriſdictio,& ego potero procedere.

Aliquibus ex Dominis placebat etiã hodie poſſe procedi, quia ſtantibus dictis proteſtarionibus, & ſeruatione termino-
2 rũ ſubſtantialium,* in quibus adeſt citatio ad dicendum contra commiſſionem, videbatur ſatisfactum prædictis; D. ramẽ *Pamphilius Decanus noſter meritiſſimus* dixit, quod prima via erat tutior, quia ſecunda poſſet haberi forſan in conſiderarione poſt factum. Ita reſponſum ad memoralia in cauſa *Bonon. de Beroaldis 26. Martij 1604.*

ARGVMENTVM.

Executio tunc dicitur cæpta, quando fuit petita, ad quem effectum non attenditur tempus citationis factæ, ſed tempus reproductionis.

SVMMARIVM.

1 *Executio ſecundum opinionem Rotæ tunc dicitur cæpta, quando fuit petita.*

2 *Reſtitutio in integrum non impedit executionem iam cæptam.*

3 *Tempus citationis factæ non attenditur, ſed tempus reproductionis.*

4 *Citatio ad dicendum contrà comiſſionẽ firmat Iuriſdictionem Iudicis.*

5 *Diligentia maior in dubio præſumitur in eo, qui tractat de damno euitando.*

Annotatio xxviij.

SEcundum opinionem Rotæ tunc
1 dicitur cæpta executio,* quando fuit perita *Put. dec. 285. lib. 2.* & ideò re-
2 ſtitutio in integrum * non impedir executionem iam cæptam. vt per *Put. loc. alleg. In cauſa Calaguritana mercedis coram* D. *Litta* dubitatũ fuerat, an executio fuiſſet petita, & ſic cæpta antè commiſſam cauſam reſtitutionis in integrum.

Et pro affirmariua dicebatur, quod die 5. Maij fuerat facta citario coram R. Patriarcha Iudice primæ iuſtantiæ ad videndum decerni, & relaxari mandatum quæ fuerat reproducta die 7. & ſic executio fuerat cæpta.

In contrarium dicebatur, quod commiſſio fuerat præſentata in actis, & die 6. citatum ad dicendum contrà commiſſionem, & die 7. reproducta citatio, & poſt prandium eadem die inhibirum.

Nec releuare dicebatur, quod cita-
3 tio * ad videndum decerni, & relaxari mandatum fuerit facta die 5. quia attenditur reproductio iextà ſtylum.

Mihi placebat magis ſecunda opinio, nec vim ego faciebam in inhibitione, qua abſque dubio fuerat conceſſa, poſtquam fuerat reproducta citatio ad videndum decerni, & relaxari mandatum, ſed vim faciebam in citatione ad
4 dicendum contrà commiſſionem, * per quam fuit firmata iuriſdictio Iudicis, & quamuis non conſtet, quæ citatio fuerit prius reproducta, an citatio ad dicendum contra commiſſionem, vel citatio ad videndum decerni, & relaxari mandatum, tamen in dubio dicebam pro illo qui tractat de damno euitando; cum in eo maior diligentia præſumatur, ſcilicet pro eo, qui commiſſit cauſam reſtitutionis in integrum.

In hac dubietate Domini mandarunt R. P. D. *Ponenti*, vt ſtuderet partes concordare.

ARGVMENTVM.

Commiſſio reſtitutionis in integrum cum clauſula *prout de iure* non tribuit Iuriſdictionem conditionalem.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* proùt de iure *an æquipolleat clauſulæ* Parito iudicato, *& num.*2.

2 *Clauſula* proùt de iure *in commiſſione reſtitutionis in integrum operatur vt poſſit procedi non retardata executione.*

Verall.deciſ. 349. lib. 1. *in quibus terminis loquatur n.* 2.

Annotatio xxix.

FVerat mihi commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum cum clauſula *Proùt de*
1 *iure,** Pars Canonicorum dicebat Beneficiatos non poſſe audiri, niſi parito iudicato, quia clauſula *Proùt de iure* importat *Parito iudicato*, & allegabatur *deciſio Veralli* 349. *lib.*1.

Sed *deciſio Veralli* non intelligebatur,
2 quia in caſu *Veralli* erat commiſſa* reſtitutio in integrũ cum clauſula *refectis expenſis*, & cum alia clauſula *& alias proùt iuſtum fuerit*, ſed de iure eſt, quod pareatur iudicato,

In caſu verò noſtro clauſula *proùt de iure* poſita in cõmiſſione reſtitutionis in integrũ non operatur idẽ quod clauſula
3 *Parito,**ſed operatur,quod poſſit procedi in cauſa, nõ tamẽ retardata executione iuxtà *Text.in Clem.vt calum. de reiud.* vt fuit reſolutum *coram* D.*Pamphilio Decano noſtro in cauſa Pampilonen. Parochialis de Ecarim* 4. *Martij* 1591. & ideò non tribuit Iuriſdictionem conditionalem,ſed puram, nec impedit quominùs interim non dicatur introducta lis .*Rota dec.*51.*col.*1. *verſ. præterea non poteſt negari de appell.in nou.*Put.*dec.*6.*de reſtit. in integr.* & fuit dictum in dicta *Pampilonendum coram* D.*Decano*.Ità reſponſum ad memoriale in cauſa *Burgen. Præeminentiarum* 17.*Aprilis* 1604.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Retentio regiſtri pro expenſis datur, ſecus autem pro mercede ſecundum ſtylum Rotæ. Vid.ibidem.*

Annotatio xxx.

AD memoriale in cauſa *Burgen. mercedis de Scalante* 4. *Iunij* 1604. *coram* D. *Iuſto* fuit dictum, quo retentio regiſtri pro expenſis datur, ſecus autem pro mercede, & ita ſeruat *Rota*, conſentit *Boer.dec.*15. *nu.* 2. dicit enim quod pro mercede in ſcripturis datur retentio,non pro expenſis litis: E contra vide *addentes ad Gizzarellum dec.*44. *nu.* 17. vbi plura de retentione ſcripturarum, & ſimilium.

ARGVMENTVM.

Abſolutoria poteſt dari Reo excommunicato non actori, & licet ſententia lata ad fauorem Actoris excommunicati non valeat, tamen poſt abſolutionem poteſt petere executionem illius.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa appellationis non diuerſificat cauſam, ſed inſtantiam.*

2 *Sententia abſolutoria poteſt ferri pro Reo abſente excommunicato, non autem adiudicatoria.*

3 *Mandatum de manutenendo non poteſt dari excommunicato. Declara vt ibi.*

4 *Sententia lata ad fauorem Actoris excommunicati non valet, ſed tamen poſt abſolutionem poteſt petere executionem. Vid. ibi.*

5 *Reſcriptum obtentum ab excommunicato eſt nullum, niſi agat ſuper excommunicatione, vel niſi ſit obtentum in cauſa appellationis.*

6 *Geſta cum Actore excommunicato valent niſi excipiatur.*

7 *Iudex in cauſa abſolutionis ab excommunicatione poteſt abſoluere etiam poſt ſententiam à ſe latam, ſi reſcriptum fuit impetratum, dum erat Iudex.*

An-

Annotatio xxxj.

R. P. D. *Penia* conceſſerat excom-
municato propter recurſus man-
datum de manutenendo, de quo recurſu
conſtabat in actis, & poſtquam eidem
excommunicato dederat ſententiam
quoque abſolutoriam, præſentauit litte-
ras eidem *D. Penia Sanctiſſimi D. N.* cui
committebatur abſolutio.

Prædictis ſtantibus cauſa deuoluta
per viam appellationis coram *D. Lancel-
lotto* 21. *Iunij* 1604. dubitatum fuit, an
eſſet ſuperſedendũ in executione manda-
ti de manutenendo conceſſi per *D. Pe-
niam*; ego dicebam, quod non, quia
Iboſſetta, cui tale mandatum fuerat cõ-
ceſſum, erat reus originarius, Vermudez
enim obtinuerat prouiſionem à Papa, &
vocauerat Iboſſettam ad iudicium, &
quamuis fuerit commiſſa cauſa appella-
1 tionis in Rota,* clarum eſt, quod illa
non diuerſificat cauſam, ſed tantùm in-
ſtantiam iuxta regulas vulgares.

Vndè ſuccedit concluſio, quod pro
2 reo abſente excõmunicato * poteſt ferri
ſententia abſolutoria, & non adiudica-
toria *Rot. dec. 7. de re iud. in no.* quare cum
R. P. *D. Penia* dederit Iboſſettæ manda-
tum de manutenendo, & ſententiam ab-
ſolutoriam, & ſic nihil ei fuerit adiudi-
catum, meritò hoc potuit facere, non
obſtante excommunicatione, vt in dicta
deciſ. 7. de re iud. in nou.

Non obſtat, quod excommunicato nõ
3 poteſt dari manutentio,* vt in cauſa
Valentina penſionis 31. *Ianuarij* 1600. *co-
ram R. P. D. Litta*, quia ſtantibus prædi-
ctis illa *deciſio* debet intelligi, quatenus
excommunicatus eſt Actor, ſecus autem
quando eſt reus, quia *dec. 7. de re iud. in
nou.* videtur nimis clara.

Ex quibus apparet mandatum de ma-
nutenendo conceſſum Iboſſettæ, licet ex-
communicato non eſſe, neque ſuſpen-
dendũ; neque reuocandum ſed aduertè,
quod hæc benè procedunt quoad abſo-
lutoriã ſolam, ſi fuiſſet petita, quia ſem-
per excommunicatus remanet reus, ſed
quãdo petit manutentionem eſt Actor, &
propterea non eſt audiendus, & benè
procedit *deciſio in cauſa Valentina*, vndè
pro intelligentia vid. inf. *Annot.* 55. *op-
ponebatur in cauſa*, &c.

Amplius quatenus prædictum moti-
uum non placeret, & diceretur Iboſſet-
tam eſſe Actorem in cauſa appellationis,
& Actorem, dum petijt manutentionem,
adhuc dicebam mandatum de manute-
nendo non debere reuocari; licet enim
ſententia lata fauore excommunicati
4 Actoris non valeat, tamen ſi de tem-
pore latæ ſententiæ non conſtabat ipſum
eſſe excommunicatum, ſed poſt vbi ipſe
excommunicatus non obtinuit reſcrip-
tum, hoc caſu poſt abſolutionem excom-
municatus poteſt petere executionem,
*gloſ. in c. ſignificauerunt in verbo defenſio
circa med. de excep.* vbi *Abb. n.* 18. vbi quod
hoc caſu ſententia dicitur non valere in
effectu, quia durante excommunicatio-
ne non poteſt petere executionem *Felin.
in c. exceptionem num.* 45. *eodem tit.* ſed in
hoc caſu Iboſſetta obtinuit abſolutionẽ,
meritò ergò poteſt petere executionem
mandati, &c.

Non obſtat, quod *Fel. & Abbas* limi-
tent dictam *gloſam* non procedere ſi ex-
communicatus impetrauit reſcriptum,
quia dicta iſtorum DD. ſunt intelligen-
da cum grano ſalis, nam *Felin.* allegat
Abbatem, & Abb. fundat dictum ſuum in
c. 1. de reſcr. lib. 6. quod non officit, ſed
5 facit pro Iboſſetta, nam ibi habetur,*
quod reſcriptũ obtentũ ab excõmunica-
to eſt nullũ, niſi agat ſuper excõmunica-
tione, vel niſi ſit obtẽtũ in cauſa appella-
tionis, ſed hoc reſcriptum fuit obtentum
in cauſa appellationis, meritò igitur fuit
validum iuxta diſpoſitionem dicti *c. 1. de
reſcript. in 6.* quare dictum *Felini, &
Abbatis* eſt intelligendum, quando prin-
cipaliter excommunicatus obtinuit re-
ſcriptũ; ſecus autẽ quãdo in cauſa appel-
lationis ex vulgari cõcluſione, quod *Do-
ctor* intelligitur ſecũdũ *legẽ*, quã allegat.

Placebat etiam tertium fundamẽtum,
ſcilicet, quod ſi agatur cum Actore ex-
6 communicato valet,* quod agitur cum
eo, niſi excipiatur *Rota dec. 27. de ſent. ex-
comm. in antiq.* & hanc ſententiam tenue-
runt *Vincentius Tancredus Innoc.* & alij,
quos refert *gloſ. 1. in d. c. de reſcr. lib. 6.*
licet illa teneat contrarium.

Quatenus placeret ſecundum funda-
mentum, quod Iboſſetta poteſt petere
executionem, cum ſit abſolutus, non ob-
ſtat, quod R. P. D. *Penia* non potuerit
dare abſolutionem, ex quo ei fuit com-
miſſa cauſa appellationis tanquam Iudi-
ci cauſæ, & tamen cum ei fuerunt præ-
7 ſentatæ litteræ,* functus erat officio ſuo,
nec

nec erant amplius iudex,cum tuliſſet sẽtentiam; nam ſat is eſt, quod de tempore datæ commiſſionis eſſet Iudex, vt de reſcripto facto Canonico, qui de tempore præſentationis non erat Canonicus dicit *gloſ. in c.ſtatutum in ver. Canonicis prop. fin.verſ.& ſi tẽpore data de reſcr.in 6.*quã *gloſ.* vt aduertit ibi *additio*, quæ eſt eiuſdem D. *Penia*, licet ſit ſine nomine, DD. communiter ſequuntur.

Quia tamen alij Domini non viderant ex profeſſo hunc articulum, fuit dictum, quod videretur de bono iure; placebant tamen ſuperius deducta, quæ videntur menti tenenda, ſtante quod articulus eſt exemplaris, ſaluo ſemper meliori iudicio, &c.

ARGVMENTVM.

Quando agitur inter Auditores Rotæ,iuriſdictio eſt illius, cui primo fuit præſentata commiſſio.

SVMMARIVM.

1 *Iuriſdictio cenſetur de iure communi eſſe illius, coram quo primò fuit citatum ad dicendum contra commiſſionem.*

Quando verò agitur inter Auditores Rotæ eſt illius, cui primo fuit præſentata commiſſio num. 2.

3 *Proceſſus factus coram Auditore, cui ſecundo loco fuit præſentata Commiſsio valet parte non opponente, alias ſecus.*

4 *Renunciare quilibet poteſt reſcripto à ſe obtento, & eo non vti antequam citetur Aduerſarius, non poteſt tamẽ eo vti coram alio Auditore, quam coram eo, cui primò fuit præſentata commiſsio num. 5.*

6 *Commiſsio nondum incapſata poteſt lacerari, & ſecunda incapſata facit, vt non habeatur ratio primæ non incapſatæ.*

Annotatio xxxij.

Fuerat appellatum à ſententia lata per *Illuſtriſ. & Reuerendiſs.* D. *Cardinalem Pamphilium tunc Rotę Decanum*, & commiſſa cauſa per Capitulum Valentinum appellãs R. P. D. *Millino*, cui fuerat commiſſio præſentata; poſtea idem Capitulum commiſit eandem cauſam *mihi Io:Baptiſta Coccino Rota Auditori*, & fecit citare Capitulum de Gandia Aduerſarium ad dicẽdũ contra commiſſionem, quare dubitatum fuit per memoriale *Lunæ 15. Nouembris 1604.* quis noſtrum eſſet Iudex, & non aderat difficul-

1 tas, quod inſpecto iure communi, * cũ fuerit præuentum in citatione, Ego eram Iudex *Caſſad. deciſ. 5. de reſcr. Veſtr. in prax. lib.3.c.11.n.1. Mandoſ.in prax.com. Signat. inſt.comm.10. Audiat,qui præuenit verſ.3.pro intellectu Signaturæ*, Tamen

2 quando agitur inter Auditores, * iuriſdictio eſt illius, cui primò præſentatur commiſſio: tum quia alias vſque de anno 1375. V. Cancellarius ita mandauit *Rota dec.1. de conſt. in ant.* & ita *Rota* ſeruat, vt *dec.6. de reſcr. in ant.* Tum etiam quia adeſt ſuper hoc *Conſtitutio Innocentiana Caſſador. Veſtr. Mandoſ. ſupra allegati*, qui referunt tam *Rotam d. dec. 1.* quam *Conſtitutionem Innocentianam Put. dec. 470. lib.2. Thom. de Than. dec.57. Ant.Aug. in tit.de reſcr.* §.16.

Non obſtat *Aegid. dec.* 584. quia vltra quod fuit ante Innocentianam, tamen eius dictum non repugnat ordini dato per V. Cancellarium,& ſtylo Rotæ,quia

3 ſolum dicit,quod parte * non opponendi proceſſus factus coram ſecundo Auditore,cui commiſſio fuit præſentata,valet, & ita declarat, & limitat dictam *deciſionem primam Put. d.deciſ.*470. vbi dicit *deciſionem primam de Conſt.in ant.* procedere parte opponente.

Non obſtat *deciſio in cauſa Salamantina penſionis 13. Ianuarij 1584. coram bo. me.D.Bubalo*,quia non facit ad punctum,

4 in ea enim ſolum dicitur, * quod quilibet poteſt renunciare reſcripto à ſe obtento, etiam in Signatura Gratiæ,& non

5 vti antequam * citetur Aduerſarius, & hoc eſt verum, non poteſt tamen vti ſimili reſcripto coram alio Auditore, ſed tenetur procedere, quatenus velit proſequi cauſam coram primo Auditore,cui commiſſio fuit præſentata *Rota*, *Caſſad. & alij ſuperius allegati*.

Nec eſt verum, quod alias *Rota* 10. *Octobris 1603. in cauſa Valentina Baroniæ*, dum erat Decanus *Illuſtriſſimus*, *&*

Reue-

Reuerendiſſimus D. *Cardinalis Pamphilius* dixerit contrarium, quia vt videre pote-
6 ris ſupra *annot.* 17. * caſus erat longè diuerſus, quia in illo caſu prima commiſſio fuerat ſignata, & præſentata in banco Curſorum, non tamen fuerat incapſata, & ideo illa commiſſio poterat lacerari, & in hoc caſu loquitur *deciſio Bubali*, ſecũda vero commiſſio fuerat ſignata, præſentata in dicto banco, & incapſata, quare de prima non erat habenda ratio, quia neque ea pars fuerat vſa, neque fuerat incapſata.

ARGVMENTVM.

Iuramentum ab Auditore nouo exigere, & Cappam, & Rocchettum eidem dare ſibi vſurpauit Camerarius, & Camera, Notarius tamen S. R. E. non tenetur iurare.

SVMMARIVM.

1 *Iuramentum exigere ab Auditore nouo, Cappamque, & Rocchettum eidem dare, ſibi vſurpauit Camera.*

2 *Notarius S.R.E. non tenetur iurare. Et iſte eſt ſolus Officialis, qui non iurat num.* 3.

4 *Auditori nouo ex ſola creatione ius quæritur abſque aliqua ſolemnitate, & proinde Cappam, & Rocchettum à ſeipſo, non autem de manibus Camerarij recipere deberet.*

5 *Auditor nouus non capit emolumenta niſi poſtquam fuit inſcriptus in libro Cancellariæ.*

Annotatio xxxiij.

Die 15. *Decembris* 1604. intrauit in Rota R.P. D. *Io: Baptiſta Pamphilius* nepos Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Cardinalis Pamphilij nuper noſtri Ordinis Decani, & Auditoris inſignis, necnon ex ſorore pariter nepos bo. me. R. P. D. Marcelli de Bubalis, pariter Auditoris egregij, & occaſione, quod fuit in Camera Apoſtolica ad recipiendi cappam,
1 & rocchettum * per manus Camerarij, & ad præſtationem ſoliti iuramenti, dicebant Domini hanc eſſe vſurpationem Camerarij, & Cameræ, vt teſtatur *Bonifacius de Vitalinis*, qui fuit Rotæ Auditor in *Clementina multorum num.* 152. *de hæreticis* per hæc verba *Notarius autem S.*
2 *R. E. * de quorum numero ſum vnus, licet indignus, iurare non tenetur, & ſolus eſt*
3 *officialis, qui non iurat, * tamen cæteri omnes iurant, & V. Cancellarius, & ſic ego non iuraui, licet plures, qui pro tempore fuerunt non curantes ſibi attendere, iurauerunt ſimpliciter, prout ſimplices Cappellani recipientes, quod deterius eſt cappam, & rocchettum de manibus Camerarij Papę, cum tamen à ſeipſis recipe-*
4 *re debuerint, * quia ex ſola creatione ius eis quæritur abſque aliqua ſolemnitate, licet emolumenta non capiat, & hoc fauore*
5 *Collegarum, * niſi poſtquam fuerit inſcriptus in libro Cancellariæ, Bonifatius de Vitalinis* fuit allegatus per R.P.D. *Io: Garziam Millinum Romanum Rotæ Auditorem celeberrimum, & R. P. D. Penia* antiquitatum indagator voluit annotare locum *Vitalini* tanquam præclarum.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Auditor nouus reaſſumit omnes cauſas Prædeceſſoris ſui, etiam in quibus alij Auditores fuerunt ſubrogati, modo eaſdem in Rota non propoſuerint.*

Annotatio xxxiv.

Mercurij 15. *Decembris* 1604. fuit ordinatam, quod Auditores, qui de nouo intrant, cognoſcant cauſas in qui-
1 bus alij Auditores in eorum locum * fuerunt ſubrogati, tãde cõſenſu partium per D. Decanum, proùt hucuſque, & ſèper fuit ſeruatum, quam etiam vigore cõmiſſionis, quia iſte eſt ſtylus antiquus, & commiſſio generalis reaſſumptionis cauſarum comprehendit etiam cauſas, in quibus alij Auditores vigore commiſſionis fuerunt ſubrogati, quicquid ſeruatum fuerit ſuperioribus annis; Cum hac tamen modificatione, niſi Auditor ſubrogatus cauſam in Rota propoſuerit, quia etiam hoc ſemper fuit ſeruatum.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Quando ad diuerſas orationes diuerſæ clauſulæ ponuntur, vnaqueque determinat ſuam orationem.*

2 *Clauſula* parito iudicato *appoſita in commiſſione, de qua ibi, quomodo intelligatur.*

Annotatio xxxv.

FVerat commiſſa cauſa *D. Lancellotto* cum clauſula *vel ſi magis placet, omnes*
1 *cauſæ, in quibus Orator eſt Actor* * *committantur eidem D. Lancellotto omni, & quacumque appellatione remota, in alijs verò procedat Parito prius indicato*, fuit dictum ad memoriale in cauſa *Romana mercedis* 15. *Decembris* 1604. quod clauſula *Pa-*
2 *rito indicato* * intelligitur in caſibus, in quibus Oratot erat Reus, & ideo cum in caſu, de quo agebatut, eſſet Actot, nõ intrabat dicta clauſula, ſed alia clauſula *omni, & quacunque appellatione remota.*

ARGVMENTVM.

Iudex ad quem poteſt reuocare executionem non legitimè factam, quando Iudex à quo fuit functus officio ſuo, non obſtante clauſula *ſine præiudicio legime executionis.*

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* ſine præiudicio legitimæ executionis *præſeruat Iudici à quò executionem non obſtante appellatione.*

Intellige de executione legitima, non autem nulla, vel iniuſta nu. 2. & 3.

Annotatio xxxvj.

IN vltima Rota memoralium 22. *Decembris coram* D. *Iuſto* per memoriale Dominus fecit verbum, àn ex quo ſibi fuerat commiſſa cauſa appellationis cum clauſula *ſine præiudicio legitima executionis* poſſet cognoſcere ſuper manutentione, ex quo Iüdex à quo protulerat ſententiam in poſſeſſorio, & Domini dixerunt, quod ſic, licet enim clauſula *ſine*
1 *præiudicio legitima executionis* præſeruet * iuriſdictionẽ Iudicis à quo, vt poſſit procedere ad executionem non obſtante quod pendeat appellatio *Lanc. de attent. part. 2. c. 20. limit. 13. Rota dec. 641. nu.* 10. *&* 11. *par.* 1. & fuit reſolutum in cauſa *Traconenum Villæ de Reus* 8. *Februarij* 1593. *coram Card. Seraphino*, & in cauſa *Toletana reſponſionis* 5. *Iulij* 1599. *coram Epiſcopo Pacen.* Tamen quando Iudex à à quo fuit functus officio ſuo hæc clauſula non impedit, quod Iudex ad quem non poſſit reuocare executionem, ſi non eſt legitimè facta, vt fuit reſolutum in cauſa *Romana Caſalis* 24. *Nouembris* 1581. *coram S. D. N.* tunc *Rotæ Auditore*, & in cauſa *Placentina Fideiuſſionis* 22. *Iunij* 1592. *coram D. Pennia Decano* noſtro meritiſſimo, & in alia *Segobien. operaria* 27. *Iunij* 1597. *cor. Illuſtriſſ. nunc Card.* Pamphil. & ratio eſt, quia hæc clauſula præſeruat tã-
2 tum legitimam executionem * non autem nullam, vel iniuſtam, vt fuit reſolutum in dicta cauſa *Romana Caſalis*, & in alia *Segobigen.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In cauſis Calagurritanis non eſt neceſſe producere prouiſiones in actis, ſed ſufficit eas oſtendere Iudici.*

Annotatio xxxvij.

IN cauſis *Calagurritanis* non eſt neceſſe producere prouiſiones in actis, ſed ſuf-
1 ficit eas oſtendere Iudici, * & ità paſſim ſeruat *Rota* & adſunt ſuper hoc *deciſiones Veralli* ità in *Calagurritana de Olloaari* 22. *Decembris* 1604. in Rota memorialium *coram D. Pennia* vide etiam infrà *annot.* 63.

ARGVMENTVM.

Gabella ſoluenda eſt ab eo, cuius gratia contractus fit.

SVMMARIVM.

1 Statum Ariminen. *diſponit, quod forenſes ſoluant certam gabellam pro dotibus.*

Gabellam ſoluere tenetur gener, & non Socer ſtante ſtatuto, quod de dote ſoluatur gabella n. 1.

2 *Do-*

2 *Doctor conductus à communitate non tenetur eidem ſoluere gabellam de ſalario ſuo, ſi ignorauerit tale ſtatutū.*

De ſalario Doctoris ad dotem , & è contra valet argumentum nu. 2.

Hæres debet habere Falcidiam de legato dotis num. 2.

3 *Legatarius non tenetur ſoluere gabellam, quando Teſtator voluit , vt ei ſoluatur integrum legatum.*

4 *Reſtitutio in integrum aduerſus ſtatutum loci non datur forenſibus , ſi tale ſtatutum ignorauerint , & tamen id ſcire tenebantur , ſecus ſi legitimè ignorauerint n.5. Vid. n.6.*

6 *Procuratorem minus idoneum eligens ſibi imputare debet ſi male fuit functus officio ſuo.*

7 *Procurator dicitur quis conſtitutus per verba* facio te Dominum meæ voluntatis.

Contractus dotis eſt bonæ fidei, & in eo tradens tenetur omnes qualitates, & vitia rei traditæ exprimere accipienti num. 7.

Intellige de vitijs intrinſecis nu. 9.

9 *Libere rem aliquam ſoluere, & liberam ſoluere quomodo differant.*

10 *Gabella non eſt onus conſignationis rei , ſed onus contractus.*

Promittens conſignare merces in certo portu ad omne ſuum riſicum , & expenſas non tenetur emptorem releuare ab onere gabellæ n. 10.

Annotatio xxxviij.

Adeſt in Ciuitate Ariminen. ſtatutū m quod forenſes ſoluant certam ga-
1 bellam pro dotibus , * vnde cum Nepos Illuſtriſſimi Cardinalis Blanchetti nupſerit in dicta Ciuitate , fuit orta controuerſia inter Socerum, & generum quis tenetur ſoluere gabellam dotis , & propoſito dubio *die 19. Iannarij 1605. coram R.P.D. Mellino.*

Domini erant concordes , quod onus ſoluendum ſpectaret ad Generum , ſed quia in cauſa habebat intereſſe Cardinalis Blanchettus, non fuit capta reſolutio, ſed ordinatum D. Ponenti, vt moneret Illuſtriſſimum Cardinalem , qui poſtea parendo mandatis Rotæ liberaliter , & abſque replicatione mandauit, vt gabella ſolueretur. Motiua Dominorum erant quia tàm ex mente ſtatuti , quàm ex diſpoſitione Iuris cōmunis gener tenetur, ex mente quidem, & verbis claris, quia verba ſtatuti diriguntur ad forenſem, ex diſpoſitione quoquè Iuris communis , quia is tenetur ſoluere gabellam , qui ſentit commodum, nam hoc onus licèt ſit perſonale èſt in rem ſcriptum, vnde per eum debet ſupportari, ad quèm pertinet effectus rei , quia ratio finalis concernit ipſum, vt dicunt *Doctores*, & in hoc idem in indiuiduo dotis videtur ſentire *Corn. conſ. 143. in princ. & num. 5. lib. 6.*

Nec placebat, quod ex quo Socer nō certiorauit generum de huiuſmodi ſtatuto, ideò poteſt ſe releuare contra ipſum, vt de Doctore conducto * à communitate , qui poteſt ſe releuare de gabella ſoluta propter ſalarium *Bart. in l. ſi Socer §. idem quærit nu. 1. ff. de dot. prælegat. Caſtr. conſ. 195. in princ. lib. 1. Afflict. in tit. quæ ſint regal. in ver. vectigalia num. 149. Alben. conſ. 553. nu. 7.* vbi atteſtatur de communi *Bertach. de gabellis 4. par. principali quæſt. 25. nu. 33.* qui *Doctores* licèt loquatur in ſalario Doctoris , tamen valet argumentum de ſalario Doctoris ad dotē, & è contra *Iaſ. in l. diem functo num. 21. ff. de off. aſſeſſ.* & allegatur etiam *Text. in d. l. ſi Socer §. idem quærit,* ex quo mouetur *Bart. & alij ff. de dot. præleg.* in quo habetur, quod hæres debet habere Falcidiam de legato dotis , ſed quod minus fuerit ſolutum, mulierem dotis actione conſequuturam.

Nàm fuit reſponſum , quod in caſu *Bart.* & aliorum gabella debeat ſolui ipſi communitati, & ſic exigendo communitas gabellam non ſoluebat integrum ſalarium promiſſum, in caſu verò iſto integra quidem ſumma promiſſa ſoluitur, ſed de ea ſolui debet gabella non ſoluēti dotem, ſed Principi , & ſic non militat eadem ratio , & hæc diſtinctio eſt *Bertachini loco præcitato*, dum dicit doctrinam *Bartoli* veram , ſi gabella eſt ſoluenda communitati, ſecus autem ſi gabella imponatur per Papam , & licet ipſe loqua- 3
tur ſi imponatur poſt conſtitutionem ſalarij, tamen in præſenti caſu non eſt ha-

benda ratio diuerſitatis, vt infrà dicetur.

Et prædictus intellectus ſuadetur ex d. *l. ſi Socer*, ſuper qua fundantur dicti *Doctores*, quia in caſu illius *Tex.* tenetur ſoluere integram dotem, ſed quotieſcũque retinet Falcidiam non ſoluit integram dotem, & ideò retinet quidem ſed mulier ad ſupplementum agere poteſt; Et hoc modo reſpondetur ad *conſilium Soccin. Sen. 247. num. 3. verſ. Vnde 5. & vlt. lib. 2.*

3 quia ibi hæres tenetur ſoluere legatum * quia Teſtator voluerat, quod hoſpitali emeretur, & conſignarentur poſſeſſiones valoris 6000. ſcutorum, quo caſu ſi Hoſpitale debuiſſet ſoluere gabellam, vtique integrum legatum ei non perſolueretur & in illo caſu hæres tenetur emere, & per conſequens ſoluere onera contractus.

Non obſtat, quod DD. de Blanchettis

4 erant forenſes, & ideò præſumuntur, * inſcij illius Statuti de gabella, quia ſibi imputare debent ſi non explorarunt leges loci. *Cũ an. in puncto conſ. 26. col. 1. per text. in l. qui cum alio ff. de reg. iur. cum alleg.*

Nec facit quòd *text. in d. l. qui cum alio*, procedit quoad defectum perſonæ, ſecus quoad res, vt *per Surd. conſ. 13. nu. 38.* quia ex lectura *Tex.* apparet dictum *Surdi* verum, ſed militat ratio *Text.* quia debet ſe informare de conſuetudine loci.

Non obſtat, quod nihilominus Dominis de Blanchettis tanquam forenſi-

5 bus competat reſtitutio in integrum; * ex clauſula generali *ſi qua mihi*, vt per *Innoc. & alios in rub. de conſuet. nu. 5. & 6. Card. in c. fin. §. licet n. 35. quæſt. 47. eodem tit. Alex. conſ. 37. n. 25. vol. 1. Iaſ. conſ. 132. nu. 14. vol. 4.* cum allegatis, quia ad hunc effectum, vt Statutum, vel conſuetudo excuſet requiritur legitima ignorantia, vt quia forenſis nõ facit moram in loco, vel quod non ſit conuicinus ibi conuerſans, & talis conſuetudo eſt peregrina in loco, quia non conſueuit in locis circumſtantibus talis conſuetudo, vel Statutum obſeruari, vt declarat *Butr. in c. 2. n. 22. de conſt.* In præſenti verò caſu Domini de Blanchettis contraxerunt mediante perſona eorum Procuratoris; qui erat Ariminenſis, & ideò ſibi impu-

6 tent; * ſi malum miniſtrum elegerunt, qui eos non certiorauit de tali gabella dotis; Vltra quod aliqui ex Dominis dicebant, quod reſtitutio in integrum non poterat competere aduerſus Socerum, ſed aduerſus Communitatem *Curt. Iun. conſ. 237. num. 27.*

Nec facit quod iſti non erant Procuratores Dominorum de Blanchettis, quia eſto quod hoc ſit verum, nihilominus hodie non agitur de obligando, vel non obligando Dominos de Blanchettis, ſed ſolùm quod debebant certiorari à ſuis miniſtris, quare non habent iuſtam cauſam petendi reſtitutionem in integrum.

Sed ceſſat omnis difficultas, quia re vera iſti erant Procuratores, nam eſt in confeſſo apud partes, quod folia alba fuerunt tranſmiſſa Ariminum cum ſubcriptione D. Marci Antonij Blanchetti, *qui facit dictos Agentes Dominos ſuæ vo-*

7 *luntatis*, * quæ verba ſonant in conſtitutionem Procuratoris.

Minus obſtat, quod contractus dotis eſt bonæ fidei, & in iſtis contractibus tradens tenetur omnes qualitates rei traditæ exprimere accipienti *l. quæro vbi Caſtr. ff. de act. empt. Alex. conſ. 14. num. 3. & ſeqq. l. 5.* quia *Text. Alex. & alij* loqui-

8 tur in vitio intrinſeco ipſius * rei, vt quia res ſit feudalis, vel habeat aliud vitium.

Nec facit, quod Socer promiſit ſolue-

9 re liberè dotem, quia aliud eſt, * quod Socer promiſerit ſoluere liberam dotem, aliud quod liberè promiſit, quia liberè intelligitur quoad ipſum, liberam verò intelligeretur quoad rem ipſam, & ſic ſufficit, quod ſit paratus quoad ipſum liberè ſoluere, licèt non quoad rem ipſam ad *Bald. in l. precibus numer. 5. C. de impub. & al. ſubſt.* & bene facit conſ. *Alex. 51. n. 1. verſ. ſed Dominus Victor lib. 3.* vbi quod qui promiſit conſignare merces in Portu Piſano ad omne ſuum riſicum & expenſas non tenetur emptorem

10 releuare ab onere gabellæ, * quia gabella non eſt onus conſignationis, ſed onus contractus; Ità in puncto onus gabellæ non eſt ipſius ſolutionis, ſed ſolutionis factę, id eſt poſtquam fuerunt pecuniæ effectæ dotales, & ſic contractus.

ARGVMENTVM.

Mulieri agenti ad dotem debentur alimenta etiam ſi fuerit dotata à viro, dumodò contraxerit Iuuenis, & nobilis cum Sene, & infirmo.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Alimenta debentur mulieri agenti ad dotem, etiam ab hæredibus viri. Etiam ſi fuerit dotata à viro, modo tamen contraxerit iuuenis, & nobilis cum ſene, & infirmo n. 2. & 3.*
4 *Pauper pauperem alere non tenetur.*
5 *Actor an in pari cauſa præferatur.*

Annotatio xxxix.

1 Regula eſt, quod mulieri agenti ad dotem debentur alimenta; etiam ab hæredibus viri * *Creſc. dec. 8. de iudic.* quæ concluſio procedit etiam ſi
2 mulier fuerit dotata à viro * modo contraxerit iuuenis, & nobilis cum Sene, & infirmo *Rebuff. ad Conſt. Reg. tit. de ſent. prouiſion. art. 3. gloſ. 1. n. 19.*

Ab hac tamen regula fuit receſſum
3 in cauſa *Fulginaten.* alimentorum 7. Feb. 1605. corã D. Lancellotto*, quia iſta mulier fuerat dotata à viro, nec conſtabat, quod haberet dicta requiſita, de quibus per *Rebuff.*

Intrabat quoq; aliud motiuum, quod neque ex alio capite debebantur alimẽta, quia non docebatur de eius bono iure, cum hinc inde adeſſent ſententiæ, vt fuit reſolutum in cauſa *Bonon. de Setta 17. Feb. 1580.*

Nec de paupertate ita concludenter docebatur, quod in contrarium non conſtaret quoq; de paupertate, & ideò pau-
4 per pauperem alere non tenetur * *Surd. de alim. tit. 7. quæſt. 15. in fine.*

Nec facit, quod in pari cauſa præfer-
5 tur Actor * *Marſ. ſing. 99.* quia quicquid ſit de veritate iſtius opinionis, non conſtat in omnem euentum de bono iure iſtius mulieris.

ARGVMENTVM.

Collatio beneficij per obitum familiaris Cardinalis etiam defuncti ſpectat ad Papam, & non ad Cardinalem ordinarium collatorem.

SVMMARIVM.

1 *Indulta S. R. E. Cardinalium ſuper collatione beneficiorum fuerunt moderata per Greg. XIV. & quomodò*
Verba clara non egent interpretatione num. 1.
Collatio beneficij per obitum familiaris Cardinalis etiam defuncti ſpectat ad Papam, non autem ad Cardinalem Ordinarium Collatorem num. 1. & ſeqq.
2 *Clauſula in fine poſita determinat præcedentia.*
3 *Verbum* ad vnguem *præciſum eſt, & habet vim clauſulæ derogatoriæ.*
4 *Clauſula* & non alias *habet præciſam naturam, & eſt taxatiua, & præciſa.*
Et importat neceſſitatem ſi negatiuè ponitur n. 5.
Et inducit ſolemnitatem, & formam num. 6.
7 *Facultas non extenditur ad ea, quæ ſpecialiter ſunt denegata.*
8 *Relatio ceſſat, & vitiatur, ſi de contrario relato conſtat.*
9 *Collatio beneficiorum vacantium apud Sedem ſpectat ad Papam.*
10 *Indulta conceſſa Ordinarijs remouent obſtaculum.*
11 *Dictio* ita ut *declarat, & determinat. Intellige, vt n. 14.*
Mohed. dec. 23. in princ. de præb. *quid diſponat nu. 14.*
12 *Facultas adiecta verbo intelligitur ſecundum tempus verba.*
13 Extrauagans ad regimen, *quæ loquitur de familiaribus Papæ, intelligitur de familiaribus viuente Papa: Intellige, vt n. ſeq.*
15 Regula 3. 31. & 32. *quid diſponant & declarantur, & n. 16. & 17.*
18 *Derogatum non cenſetur Regulis abſque ſpeciali mentione.*
19 *Beneficia familiarium Cardinalium ſunt reſeruata per* Regul. 3. *nu.* 18.
Regula 31. *non eſt ſuperflua.*
20 Hieronymus Fuſcus *laudatur ob eius ſingularem actionem, de qua ibi.*

Digitized by Google

Annotatio xl.

VAcauit beneficium per obitum fami-
liaris bo.me. Cardinalis Montis Re-
galis alias *del Mõdoui*, quod Illuſtriſſimus
Cardinalis Bãdinus Archiepiſcopus Fir-
manus vigore Indulti contulit D. Ho-
mero Tortoræ, D. verò Hieronymus Fu-
ſcus ſecretarius in negotijs inquiſitionis
Illuſtriſſimi Cardinalis Burgheſij illud
impetrauit à Sede Apoſtolica tamquam
vacans per obitum familiaris Cardinalis
prætendens, quod non comprænhendere-
tur ſub indulto Cardinalis Bandini per
1 moderationem Indultorum * S. R. E.
Cardinalium factam per Gregorium
XIV. in qua habetur, quod ſi beneficia
vacant apud Sedem non poſſint conferri
per Cardinales Ordinarios collatores,
niſi ſiut de pertinentibus ad collationem
ſui tituli, & ſi vacant per obitum familia-
rium Cardinalium, ſiuè apud Sedem, ſiue
extra Curiam, collatio ſpectet ad Papam,
cum hoc tamen, quod ſi Cardinalis Pa-
tronus ſit præſens in Curia requiratur
conſenſus illius, vndè dicebatur, quod
cum hoc beneficium vacaſſet extra Cu-
riam per obitum familiaris Cardinalis
ſatis comprehendebatur ſub dicta mo-
deratione, cuius verba clariſſima ſunt,
itaut interpretatione nõ egeant *l. ille, aut
ille §. cum in verbis de leg. 3. cum vulgar.*

Reſpondebatur, quod verba indulti
Cardinalis Bandini erant ampliſſima,
ſed hoc motiuum non faciebat difficul-
2 tatem, quia reſtringebatur * per verba
in fine poſita, ſcilicet, *& quoad beneficia
per obitum familiarium S.R.E. Cardinaliũ
iuxtà formam Conſtitutionis fel. rec. Grego-
rij XIV. prædeceſſoris noſtri moderatoriæ
Indultorum iiſdem Cardinalibus conceſſo-
rum*, clauſula enim in fine poſita reſtrin-
git, & determinat omnia præcedentia
*l. talis ſcriptura §. fin. de leg. 1. Caſſad. dec.
5. nu. 2. & 3. de præben.* cum alijs.

Nec etiã placebat, quod per prædicta
verba, *& quoad beneficia vacantia per obi-
tum familiarium, &c.* cenſeretur data fa-
cultas Cardinalibus Ordinarijs collatori-
bus conferendi, ſeruata tamen forma in-
dulti, quia Papa proſequitur, *quam ad
vnguem ſeruari, & cuſtodiri volumus, &
3 non alias*, quod verbum *ad vngem* * præ-
ciſum eſt, & habet vim, & effectum clau-
ſulæ derogatoriæ *Abb. in c. 2. n. 5. de reſer.
Crot. in l. ſtipulatio hoc modo num. 34. ff. de
verb. obl.* & maximè adiuncta alia clauſu-
4 la, *& non alias*, * quæ habet præciſam na-
turam, & non recipit aliquam modifica-
tionem, vel interpretationem ſeparatam
à verbis *Dec. conſ. 61. num. 2.* & importat
5 neceſſitatem, * ex quo negatiuè ponitur
6 ac inducit ſolemnitatem, & formam *
latè *Pariſ. conſ. 19. nu. 15. lib. 2.* quod eo
magis etiam oſtenditur ex verbis ſeqq.
*non obſtantibus Regulis noſtris in Cancel-
laria Apoſtolica publicatis vid. de impetran-
tibus beneficia per obitum familiariũ Car-
dinalium, quas ad hunc effectum ad termi-
nos prædictæ Conſtitutionis reducimus*, ex
quibus omnibus ſatis apparet Papam
noluiſſe recedere à dicta declaratoria
Gregorij XIV. & per illa verba nihil de-
diſſe Cardinali, ſed ſolùm declaraſſe,
quod declaratoriæ Gregorij non obſta-
bat Indultum.

Minus etiam placebat, quod verba
ad ſupradicta immediatè ſequentia erant
*de gratia ſpeciali tenore præſentium in-
dulgemus*, & ſic legendum erat iunctis
verbis præcedentibus *Indulgemus, vt
conferre poſſis iuxta formam modera-
tionis Gregorii*, quia fuit reſponſum
habendam eſſe rationem totius Cõſtitu-
tionis, & dicendum clauſulam *De gratia
ſpeciali tenore præſentium indulgenus* eſſe
referendã ad facultates datas in indulto,
7 & non eſſe datam facultatem * confe-
rendi iuxta moderationem Gregorij,
quæ ſpecialiter ex ſupradictis eſt denega-
ta, & Papa noluit derogare dictæ Conſti-
tutioni ad *Text. in l. doli clauſula ff. de
verb. oblig.* Et in omnem euentum ceſſa-
bat omnis difficultas, quia dato etiam,
quod Papa conceſſiſſet facultatem Car-
dinali conferendi iuxtà formam Conſti-
tutionis Gregorij, tamen cum conſtet de
8 contrario relato, * quia vigore conſtitu-
tionis Cardinalis nullam habet faculta-
tem, ceſſaret in hac parte Indultum, &
ipſa vitiaretur, cum relatio per errorem
facta cenſeretur *Alex. conſ. 9. n. 12. in fine,
verſ. & hoc ſaltem in caſu noſtro vol. 5.*
quam ſequitur *Dec. conſ. 63. n. 6. poſt prin.
verſ. ſecus videtur quando illa diſpoſitio
Ripa in l. admonendi nu. 36. ff. de iur. iur.
Creſc. dec. 8. n. 5. de præbendis.*

Nequè facit, quod intentio Papæ fue-
rit moderare indulta, quæ ſunt contra
ius ibi *ex quibuſdam contra diſpoſitionem
Iuris communis S. R. E. Cardinalibus ſuper
collatione beneficiorum apud ſedem vacan-*

tium

tium cõceſſis indultis &c. & ſic Papa intellexit
9 de beneficij vacãtibus apud ſedẽ, * quorum diſpoſitio de iure communi ſpectat ad Papam *cap. 2. de præben. in 6.* vel alias quando ex diſpoſitione iuris collatio ſpectat ad Papam, quos caſus notat *Doctor Gonzales ſuper Regula 13. in princ. per tot.* ſed contra ius non eſt, quod Cardinalis Ordinarius collator conferat
10 auctoritate propria, * quia indultum remouet tantummodò obſtaculum, vnde Cardinalis Collator confert auctoritate propria, vt per *Caſſad. de 8. num. 5. de præben.* Facilis eſt reſponſio, quia Papa quoad Beneficia familiarium Cardinalium ampliat moderationem nempe etiã quod familiares moriãtur extra Curiam, & ſic licet principalis intentio Papę fuerit moderari indulta contra ius, tamen acceſſoriè moderatur etiam indulta in caſu prædicto, quo familiaris moriatur extra Curiam,

Nec etiam dici poteſt moderationem Gregorij non eſſe intelligendam de beneficijs, quæ vacant per obitum familiaris Cardinalis iam defuncti, ex quo Papa vult, quod Cardinalis Patronus præſtet conſenſum per verba *itaut in talibus prouiſionibus Cardinalis Patroni ſi*
11 *fuerit in curia conſenſus requiratur*, quæ clauſula *itaut* declarat, & limitat præcedentem diſpoſitionem *Socc. conſ.* 285. *num.* 4. *vol.* 2. & etiam ex quo qualitas
12 familiaritatis adiecta * verbo debet intelligi ſecundum tempus verbi *l. Lucius la 1.& l. ſeqq. ff. de fideicom. libert.* & quod
13 *extrauagans ad regimen. de præben.** quæ reſeruat beneficia vacantia per obitum familiarium Papæ non habet locum ceſſante familiaritate *Mohedan. deciſ. 23. in princ. de præben.*

Ad primum fuit reſponſum, quod dictio
14 *itaut* declarat, * & limitat præcedentem diſpoſitionem reſpectu Datariæ, ſecus verò reſpectu Cardinalis Patroni, in cuius facultate eſt præſtare, vel non præſtare conſenſum, ex quo illa clauſula eſt appoſita ad ſui fauorem; Hinc ſi Cardinalis eſt abſens vigore dictæ moderationis non eſt requirendus conſenſus, quare ſi Cardinalis eſt defunctus non ceſſat moderatio, quia fuit facta ad fauorem Datariæ non Cardinalis Patroni, licet cum certa modificatione.

Ad ſecundum reſpondetur, quod *Mohed.* firmat, quod *extrauagans ad regimen* habet locum etiam ceſſante familiaritate, quia Pontifices innouant per *Regulam primam dictam extrauagantem*, & volunt, quod habeat locum etiam ceſſante familiaritate Papæ; Ità in puncto cum vigore *Regulæ ſecundæ* Sixti, & eiuſdem Gregorij XIV. nomine familiarium Cardinalium veniant tàm familiares viuo Patrono, quam etiam mortuo, merito moderatio Gregorij habet locum etiam in familiaribus Cardinalis iàm defuncti, & propterea cum qualitas familiaritatis ſit appoſita oſtenſiuè ad perſonam, & non reſtrictiuè, non qualificat diſpoſitionem *Fel. in cap. nonnulli nu. 34. verſ. ſed contra* ibi, *& conſidera de reſer.* Secũda oriebatur principalis difficultas an Cardinalis ordinarius potuerit con-
15 ferre vigore *Regularum*, * & dicebatur negatiuè reſpondendum, quia non vigore *Regulæ tertiæ* poteſt conferre cùm collatio ſpectet ad Papam, non vigore *Regulæ* 31. quia ſolùm diſponitur, quod impetrans per obitum familiarium Cardinalium teneatur exprimere nomen, & cognomen, titulum &c. Cardinalis Pa-
16 troni, * & quod adhibeatur conſenſus Patroni, non vigore *Regulę* 32. quia *dicta Regula* præſupponit caſum, in quo collatio ſpectet ad Cardinalem vigore indultorum ibi *ceſſantibus Apoſtolicis reſeruationibus ad alterius Cardinalis collationem, vel aliam diſpoſitionem pertinere deberẽt*, & infra *ſed beneficia huiuſmodi ad collationẽ Cardinalis Ordinarÿ collatoris, vt præfertur libere ſpectare cenſeantur*, & ſic ſtantibus verbis illis *vt præfertur* dicendum eſt, quatenus ad illorum collationem vigore indultorum pertinere deberent, & hoc etiam ad litteram dicit *Sarn. in regula de impetr. benef. vac. per obitum fam. Card. q.* 19. *nu.* 2. *in fine*, vbi quod *Regula* indulto deſeruit, & famulatur, & ſuadetur, quia beneficia familiarium
18 ſunt reſeruata * per *Regulam tertiam*, & non eſt dicendum, quod per *Regulam* 32. ſit derogatum *Regulę tertię* abſque eo quod eſſet facta ſpecialis mentio dictæ *Regulę Caſſador. dec.* 38. *nu.* 11. *ſup. reg.*

Nec placebat, quod retento dicto in-
19 tellectu *Regula* 32. eſſet ſuperflua, quia contrarium eſt veriùs; emanauit enim ad tollendum lites ſi concurret Cardinalis Patronus, & Cardinalis Ordinarius, vult, quod Ordinarius præferatur, & hodie etiam poſſet venite caſus concurſus

ſus non obſtante moderatione Gregorij, quia Papa poſſet concedere indulta Cardinalibus cum derogatione dictæ moderationis Gregorij.

Hæc cauſa *Ripana Beneficij* fuit propoſita 7. & 14. *Februarij* 1605. proponentibus *RR. PP. DD. Penia Decano*, & *Mellino*, & non fuit capta reſolutio, ſed ſemper per Dominos inclinatum in hac parte, & cum poſtea obijſſet Clemens Octauus, & Leo Vndecimus, & fuerit creatus Summus Pontifex Cardinalis
2 Burgheſius vocitatus Paulus Quintus,* Dominus Hieronymus Fuſcus noluit amplius litigare, & fuit contentus quod D. Homerus haberet beneficium dicens ſibi ſufficere habere Patronum Pontificem contra regulas communes, quia quanto magis homines aſcendunt, tanto magis volunt ſubuertere ſocium, licet ex prædictis D. Hieronymus vir probus haberet iuſtitiam prò ſe.

ARGVMENTVM.
Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes familiaris producentis ſunt ſimpliciter admittendi ſaluis exceptionibus ſecundum ſtylum Rotæ.*

Annotatio xlj.

Epiſcopus Brixien. dicebat teſtes examinandos per D. Aueroldum non eſſe
1 ponendos in actis,* ſed ad partes, quia iſti teſtes erant familiares ipſius D. Aueroldi, Rota cenſuit eſſe ſimpliciter admittendos ſaluis exceptionibus, quia ità ſe habet ſtylus Rotæ. Ita reſponſum ad memorialia in cauſa *Brixien. S. Nazarii* 28. *Februarii* 1605. *coram D. Penia Decano.*

ARGVMENTVM.
Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Auditores Rotæ noluerunt capere reſolutionem vna tantùm parte informante, quia ob dubiam vitam bon. mem. Clementis VIII. multi Aduocati, & Procuratores noluerunt informare.*

2 *Pater Franciſcus Lerma Ordinis Prædicatorum laudatur.*

Annotatio xlij.

Hac die 28. *Februarii* 1605. *Luna* multi ex Dominis noluerunt capere reſo-
1 lutionē vna tantùm parte informante,* quia die Sabbati 26. huius multi Aduocati, & Procuratores noluerunt informare, quia communiter credebatur, quod Sanctiſſimus D. N. Clemens VIII. non poſſet per totam illam diem viuere, quia die Veneris antecedentis communiter reputabatur mortuus, ſtante quod paſſus fuerat nouum grauamen infirmitatis, & ideò cum *Rota* ante horam decimam quintam reſpondiſſet dubijs *D. Pennia Decanus, D. Mellinus*, D. *Lancellottus*, D. *Pamphilius*, D. *Marcomontes*, & *Ego* petiuimus templum S. Ludouici Natio-
2 nis Gallicanæ,* & in eo audiuimus celebrem Concionem de Iudicio factam per Franciſcum Lermam Ordinis Prædicatorum.

ARGVMENTVM.
Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Inibitio non eſt moderanda, etiam ſi ſumma cauſæ non ſit Rotalis, ſed adeunda eſt Signatura.*

Annotatio xliij.

Inhibitio non eſt moderanda, licet ſumma ſuper qua fuerat commiſſa cauſa
1 non * faceret cauſam Rotalem, ſed pars debebat adire ſignaturam ità die prædicta ad certa memoralia D. *Litta*.

ARGVMENTVM.
Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Nuntiata morte San. mem. Clementis VIII. cauſæ non fuerunt votatæ; & aliqui DD. condoluerunt Illuſtriſſimo Aldobrandino Papæ Nepoti nomine Rotæ.*

2 *Celebrata Miſſa per Cappellanum Auditores ingrediuntur Rotam, & per vnum ex eis legitur oratio.*

Audi-

3 *Auditores Rotæ collegialiter viſitant Eccleſiam Sancti Petri diebus Veneris Martij pro Indulgentia conſequenda.*

Annotatio xliv.

VEneris 4. *Martii* omnes Domini conuenerunt ad Rotam quia obitus Sanctiſſimi D. N. Clementis VIII. non dùm
1 certè peruenerat * ad notitiam, quare de more celebrata Miſſa per Cappella-
2 num intrauimus Rotam, * & lecta oratione per R.P.D. Lancellottum, maiores enim in alijs Rotis legerant, Domini noluerunt votare cauſas, ſed miſerunt vnũ ex Camerarijs D. Mellini, vt inueſtigaret, an verum eſſet, quod Sanctiſſimus obijſſet, qui reuerſus nunciauit Nobis, quod publicè in Eccleſia S. Petri Miſſæ celebrabantur pro eius anima, & quod eius Sanctitas obierat hora quinta cum dimidia noctis. Quare diſceſſimus à Rota, & introiuimus collegialiter Eccle-
3 ſiam S. Petri * pro Indulgentia conſequenda; erat enim dies Veneris Martii, in quo Rotæ Auditores collegialiter viſitant Eccleſiam, D. *Mellinus*, & D. *Lancellottus* ſacrum fecerunt pro anima Sanctiſſimi, *Ego* autem quia ſacrum feceram domi in cappella mea priuata ſummo mane antequam venirem ad Rotam, audiui Miſſam *D. Mellini*, & poſtea iuimus *Nos tres* ad *Illuſtriſſimum Cardinalem Aldobrandinum Nepotem Suæ Sanctitatis*, & ei condoluimus, & reſpondit *Nobis*, quod certi eramus quantum eius Sanctitas Nos amabat, ſignificans quantum amabat *Collegium Rotæ*, quia *eius Sanctitas* fuerat *Rotæ Auditor*.

ARGVMENTVM.

Geſta poſt mortem San. mem. Clem. VIII. quoad Congregationes Cardinalium, exequias Pontificis, creationes Officialium &c.

SVMMARIVM.

1 *Per Cardinales poſt obitum Pontificis fit Congregatio, quæ vocatur Generalis, & in ea ſolent interuenire cum Rocchetto, & mozzetta abſque mantelletto, & congregantur in Aula Conciſtorij ſolita.*

2 *Cardinalis habens os clauſum Conclaui an poſſit dare votum in Electione Pontificis dubitatur, & ſuper hoc deputata fuit Congregatio.*

3 *Congregatione Generalis per Cardinales terminata, corpus defuncti Pontificis defertur à Cappella Sixti V. ad Baſilicam SS. Apoſtolorum Petri, & Pauli aſſociantibus Cardinalibus ab eius Sanctitate creatis, & ibi remanet inſepultus per aliquot dies.*

Annotatio xlv.

DIe Veneris 4. *Martii* 1605. *hora* 20. in Vaticano fuit facta Congregatio
1 San. Rom. Ecc. Cardinalium, * quæ vocatur generalis, in qua Cardinales ſolent interuenire cum Rocchetto, & Mozzetta abſque Mantelletto, & congregantur in Aula Conciſtorii ſolita.

In hac Congregatione inter alia fuit actum, an Cardinalis de Comitibus haberet vocem in electione Rom. Pontifi-
2 cis, quia habebat os clauſum * etiam in Conclaui, & fuit actum, an huiuſmodi negociũ Rotæ deberet committi, & fuit reſolutum, quod committeretur Cardinalibus, qui fuerunt Rotæ Auditores vna cum Cardinale Iuſtiniano ad referendũ, & Cardinalis, qui fuerunt Rotæ Auditores erant Plattus Mediolanen. creatus à Greg. XIV. Blanchettus Bononien. Mantica Vtinen. Arigonius Romanus. Seraphinus Lugdun. Pamphilius Romanus, qui omnes fuerunt creati Cardinales à Sanctiſſ. D. N. Clem. VIII. cuius memoria in benedictione ſit.

Peracta Cõgregatione corpus S. Sanctitatis è Capella Sixti fuit portatum ad Baſilicam SS. Apoſtolorum Petri, &
3 Pauli, * quod aſſociabant Cardinales ab eius Sanctitate creati, vbi permanſit inſepultus vſque ad diem Lunæ de ſero, & fuit tumulatus in Cappella Clementina.

In prædicta Congregatione 4. Martii fuit electus Gubernator Burgi R. P. D. Serra Ianuen. Cam. Apoſt. Clericus, & fuit confirmatus Gubernator Vrbis R.P. D. Ala Cremonen.

ARGVMENTVM.

Fuit à Cardinalibus deputatis iudicatum Cardinalem de Comitibus habere vocē in electione Summi Pontificis non obſtante clauſura Oris etiam in Conclaui &c. nàm illa verba intelliguntur, quod alios actus in Conclaui fieri ſolitos non quoad electionem Summi Pontificis.

SVMMARIVM.

1 *Cardinalis habens os clauſum poteſt dare votum in electione Pontificis.*

2 *In Conclaui fiunt Congregationes pro bono regimine, & alia ordinantur.*

Annotatio xlvj.

D*Ie Veneris 2. Martii* 1605. Cardinales deputati ad referendum an Cardinalis de Comitibus deberet votare, retulerunt (abſentibus tamen Seraphino, & Pamphilio, quia infirmis) quod ipſi vnanimitèr venerunt in ſententiam Car-
1 dinalem poſſe votare. *Cardinales Galli qui erant Gioioſa, Geruy, Surdis, & Perona habuerunt difficultatem, & dixerunt quod Cardinales erant electi ad referendum, & ideò debebant dicere rationes ſuæ ſententiæ; Quare dd. Cardinales deputati, vt morem gererent Cardinalibus Gallicis, dixerunt rationes, & poſtea deuentum fuit ad vota, & ex quinquaginta duobus Cardinalibus præſentibus quinquaginta, & vnus votarunt pro affirmatiua, & Cardinales Gallij dederunt vota aperta pro affirmatiua, vt cognoſceretur, quod ipſi auditis rationibus, aquieſcebant.

Ego ſecretò conſulens dixi, quod licèt Sanctiſſimus D. noſter Clemens VIII. clauſiſſet os Cardinali de Comitibus per hæc verba *Cludimus tibi os, tàm in Conciſtorio, quàm in Congregationibus ac etiã in Conclaui, ſi Deus aliter diſpoſuerit de Nobis, quod non reſpuimus*: Nihilominus illa verba *in Conclaui* non erat intelligenda quoad electionem Rom. Pontificis, ſed quoad alios actus, fiunt enim
2 Congregationes in Conclaui * pro bono regimine, & alia ordinantur, & ideò licèt Cardinalis ſtante Bulla Eugenii non poſſet dare votum in electione Rom. Pontificis, tamen aderat decretum Conciſtoriale Pii V. contrarium determinans, cui cum Clemens non derogaſſet, præſumitur, quod non intellexerit prohibere Cardinali quominus poſſet dare votum in electione Rom. Pontificis.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ingreſſio Conclauis, & electio Leonis Vndecimi ſecuta hora ſecunda noctis diei primæ Aprilis* 1605.

Annotatio xlvij.

D*Ie Lunæ* 13. *Martii* 1605. celebrata fuit Miſſa Spiritus Sancti per Cardi-
1 nalem Florentinum, * & habita oratione pro electione per R. P. D. Veſtrium, Cardinales 60. ingreſſi ſunt Conclaue, & poſteà ſuperuenit alius Cardinalis Dietriſtanus, & *die* 1. *Aprilis hora ſecunda* noctis elegerunt in Summum Pontificem Cardinalem Florentinum vacitatum Leonem XI. Cardinales non exierunt Conclaue illa nocte.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Dominis in Rota exiſtentibus nunciatur mors Leonis XI. cumquè medietas cauſarum iam eſſet diſcuſſa, placuit, & reliquas diſputare.*

Annotatio xlviij.

M*Ercurij* 27. *Aprilis* 1605. dum peteremus Rotam, fuit nuntiatum, quod Sanctiſſimus D. Noſter agebat animam
1 in Monte Quirinali, * acceſſimus ad Rotam, & dum cauſæ votabantur, audiuimus ſonum Campanæ, quem Aue Maria mortuorum vocant, & Bidellus noſter nuntiauit Sanctiſſimum D. Noſtrũ Leonem XI. obiiſſe hora duodecima cum dimidia, & quia ſolum medietas cauſarum fuerat diſcuſſa Domini dixerunt, quod diſcuterentur omnes cauſæ prout factum fuit.

ARGVMENTVM.

Res intelligitur legata cum onere ſuo,quādo onus fuit creatum vſque ab initio, ſecus ſi virtualiter fuit creatum, & poſteà in eſſe deducatur facto teſtatoris,vel hæredis.

SVMMARIVM.

1 *Hæres tenetur luere rem legatam. Intellige vt n.* 4.

2 *Teſtator cenſetur legare ius,quod habet in re.*

3 *Hæres liberatur tradendo rem legatario qualis eſt.*

4 *Hæres teneretur erga legatarium,quādo res in totum auocaretur. Secus ſi ius, quod remaneret legatario non poſſet auocari reſpectu iuris deficientis n.*5.*&* 6.

7 *Legato fundo intelligitur legata proprietas,& vſusfructus, etiam quod vſusfructus ſit alterius.*

Annotatio xlix.

Bon. mem. Cardinalis Alexandrinus ex Ordine Prædicatorum nepos S. M. Pij V. legauerat fratribus Sanctæ Mariæ ſupra Mineruam eiuſdem Ordinis vineam, ſuper qua impoſuerat annuum cenſum: Vnde dubitatum fuit,an hæres Cardinalis teneretur luere vineam ab huiuſmodi cenſu, vel potius onus illum ſoluendi ſpectaret ad Fratres.

Pro Fratribus dicebatur onus luendi ſpectare ad hæredem, quia hæres tene-
1 tur luere rem legatā alteri obligatam * *l.ſi res obligata de leg.* 1.*l.licet ff.de dot.prælegata l.prędia C.de fideic.*& eſt bonus *tex. in l.Menius* §. *pen. de leg.* 2. vbi ſi legatur fundus,cuius vſusfructus ſit alterius, hæres tenetur redimere vſumfructum, vel pręſtare æſtimationem, & ſic ibi teſtator non videtur legare ſolum ius, quod habet ſupra proprietatem.

Pro hærede dicebatur onus ſoluendi cenſum ſpectare adFratres,quia teſtator
2 cēſetur legare ius *,quod habet in re *l.ſi domus in fin.l.ſeruū lectione* §.*fin.l. ſi à ſubſtituto ff.de leg.*1. *l.Ticho ff.de vſufr.legat.* Et hæres liberatur tradendo rē qualis eſt,
3 *l.ſeruo legato* §.*ſi fūdus dē leg.*1.*Iaſ.in d.l.ſi res obligata n.*4.*&* 5.*eod.tit.de leg.*1.& hāc ſententiam idem dicit communiorem in *conſ.*109.*n.*2. *in fin. lib.* 4. vbi dicit in iudicando ab ea non eſſe recedendum *Aret.cōſ.*155.*n.*3.*Alex.cōſ.*47.*n.*5.*lib.*3.vbi quod hæc concluſio eſt de iure vera, & dicentes contrarium non benè dicere.

Lunæ 20.*Iunii* 1605.*coram* R.P.D.*Pennia Decano* poſt duas alias propoſitiones fuit iterum propoſita cauſa, & omnes Domini duobus exceptis, erant pro hærede, licèt nō fuerit capta reſolutio iuſtis de cauſis, qui diſtinguendo reſpondebāt iuribus deductis pro fratribus legatarijs,
4 nempè quod * *text. in l. ſi res obligata de leg.* 1. & alia iura pro Fratribus ſuperius allegata loquitur,quando res in totum auocaretur à legatario, vt per ius hypothecæ, & hoc caſu hæres teneretur luere, & vt bene intelligas hoc mēbrum in alijs caſibus vide *gloſ.&* DD.*in d. l.ſi res obligata*: Iura vero pro hærede deducta loquuntur,quando res remaneret pænes
5 legatarium reſpectu iuris, quod habebat teſtator, nec tale ius poterit auocari reſpectu Iuris deficientis,ideò illud ſolum videtur legare, proùt in caſu iſto, quia Ius liberum, quod habebat Cardinalis ſuper vinea, nō poterat auocari reſpectu iuris deficientis teſtatoris, ſcilicèt cenſus:Ideò Cardinalis videtur legaſſe Vineam cum onere cenſus, hæc diſtinctio eſt *Bartoli in l.ſi domus* §.*de euictione n.*3. *verſ. ſed ſi rem in tit. de leg.* 1. quam ſequuntur *Imol. in d. l. ſi res obligata in fin. Alex.ante n.* 4. *Caſtr.num.*9. & *ibidem* dicit communem *Iaſ.n.*5.*verſ.& iſta ſolutio communiter tenetur de leg.* 1. Si placet ex
6 mente DD. dic, quod aut res ſubiacet * oneri iam ab initio, & in ipſa creatione in eſſe deducti,vt cenſus reſponſio, & ſimilia, & legatarius tenetur, aut oneris non iam in eſſe deducti ab initio, & in ipſa creatione, niſi virtualiter ſcilicet hypothecæ,& hoc caſu hæres tenetur, ſi res euincatur pro debito teſtatoris, vel hæredis *ad l. Menius* §.*pen.de leg.*2. vltrà reſponſiones datas per *Imol. Caſtr.* & alios quos refert *Iaſ.conſ.* 109. *lib.* 4. reſponde vt per *Iaſ. in d.conſ. ante num.* 10. quod Teſtator in caſu illius *tex.* legauit
7 fundum,* quo caſu legando fundum, intelligitur legaſſe proprietatem, & vſumfructū *l.ſi alii ff.de vſufr. leg.* & hæc ſolutio eſt de mente *gloſ. in d.*§.*pen. in v.continet.*

D AR-

ARGVMENTVM.

Beneficiorum vacantium per obitum officialium collatio ſpectat liberè ad Papã, & non ad Cardinalem, cuius familiares fuerunt.

SVMMARIVM.

1 Regula 31. *excipit beneficia vacantia per obitum Officialium.*

2 *Beneficia vacant per promotionem ad Epiſcopatum, niſi detur retentio nu.3.*

4 *Beneficia retenta, quæ aliàs vacaſſent, quando poſtea vacant, an dicantur vacare, vt prius.*

Et quid in commenda n.6.

5 *Retentio Beneficij habet vim prouiſionis.*

7 *Reſeruatio dignior, & potentior præfertur in concurſu duarum reſeruationum perſonalium, ſecus ſi vna ſit realis, altera perſonalis, nã tunc præfertur perſonalis nu.8.*

9 *Beneficia Nunciorum, & Epiſcoporũ ſunt reſeruata.*

Etiamſi fuerint retenta, & vacent per obitum n.10.

11 *Conſtitutio non ſe reſtringens ad certũ tempus de quolibet tempore intelligitur.*

12 *Beneficia Referendariorum ſunt reſeruata, & ad hunc effectum ipſi ſunt veri familiares Papæ.*

13 *Beneficia familiarium Papæ ſunt reſeruata.*

14 *Beneficia Prothonotariorum ſunt reſeruata etiam quod ſint obtenta ante Prothonotariatum nu.16.*

Nec refert an ſint de numero participantium, nec nè n.15.

17 *Beneficia familiarium, vel aliàs reſeruata remanent affecta etiam poſt diſſolutionem familiaritatis, vel cauſa reſeruationis.*

Annotatio I.

Lunæ 11. Iulij 1605. Domini conuenerunt hora 10. in domo *D. Penia Decani*, vt diſcuterent articulum ſibi per *Sanctiſſ. D. N. Paulum V.* commiſſum, ſcilicèt, an collatio beneficiorum vacandum per obitum D. Offredi de Offredis Epiſcopi Melphitani Nuntii in Ciuitate Venetiarum ſpectet ad Papam, vel potiùs prouiſio ſit facienda de conſenſu Illuſtriſſimi D. Cardinalis Aldobrandini iuxtà *Regulam* 31. ex quo ipſe D. Offredus fuit familiaris dicti D. Cardinalis, & Domini articulo benè diſcuſſo vnanimiter cenſuerunt, collationem ſpectare liberè ad Papam, moti principaliter, quia
1 *Regula* 31. excipit beneficia * vacantia per obitum Officialium, vt fuit etiam conſideratum in cauſa *Brunduſina Archidiaconatus 16. Ianuarii 1604. coram R. D. Archiepiſcopo Rhodien.* qualis erat D. Offredus, cum eſſet Nuntius in Ciuitate Venetiarum.

Neque facit, quod per promotionem
2 ad Epiſcopatum beneficia vacant * *Ve-*
3 *rall. dec.* 400. *par.* 2. quia hoc eſt verum, * ſed ſecus eſt, quando datur retentio *Verall. dec.* 401. *eadem par.* 2. nec iſta retentio operatur, vt quando beneficia verè
4 vacant per obitum dicantur vacare, * vt prius, quia in retentione Papa decernit, beneficium non vacare, & ſic non eſt collatio, nec commenda, ſed quædam reſeruatio iuris antiqui nihil de nouo tribuens *Put. dec.* 430. *ante nu.* 2. *lib.* 2. qui licet *n.* 3. referat aliquos ex *DD.* tenuiſſe contrarium, non tamen ad effectum, de quo agitur, ſed ad effectum, vt eſſet neceſſaria derogatio *Concilii Lateranen.* quod præcipit, quod beneficia non excedentia certam quantitatem non conferantur Cardinalibus: Sed ceſſat omnis difficultas, quia retentio habet vim pro-
5 uiſionis, * vt per *Aegid. dec.* 471. *Put. d. dec. in fin.* vnde cum ex commenda non fuiſſet data retentio non poteſt dici beneficium vacare, vt prius, quia hæc vacatio
6 habet ſolum * locum in commenda *Verall. dec.* 144. *par.* 1. *Caſſad. dec.* 5. *nu.* 2. 9. & 10. *de priuil. & dec.* 2. *n.* 4. *de union. Mohedan. dec.* 4. & 9. *de praben.*

Secundo placuit Dominis aliud motiuum, nempè cum D. Offredus eſſet Nũtius Apoſtolicus Epiſcopus, & alias fuiſſet Referendarius, & familiaris Clementis

mentis VIII. & prius Greg. XIV. quod
eius beneficia ex iſtis capitibus ſint re-
ſeruata, & tali reſeruatione, vt ſint præ-
ferenda reſeruationi ad fauorem Cardi-
7 nalis * ex *Regula* 31. quia quando con-
currunt duæ reſeruationes perſonales, &
ſecus ſit quando concurrit vna realis, &
altera perſonalis, ſemper prefertur di-
gnior, & potentior qualis eſt reſeruatio
Papæ, quia lumen maius offuſcat minus
vt dicit *Sarn. de impetr. beneſ. per ob. fam.
Card. quaſt.* 15. *verſ. modo ad propoſitum
Caſſad. dec.* 9. *n.* 5. *&* 6. *de praben.* & fuit
reſolutum in cauſa *Beneuentana beneficio-
rum* 15. *Decembris* 1597. *coram Illuſtriſſi-
mo D. Cardinali Seraphino*, nec dicit con-
8 trarium allegata *diciſio* * *Brunduſin. co-
ram* R. *Archiepiſcopo* Rhodien. quia in ea-
ſu illius *deciſionis* concurrebat reſeruatio
perſonalis Cardinalis, & realis ad fauo-
rem Papæ, ſcilicet quia Archidiaconus
erat prima dignitas, vnde meritò reſer-
uatio Cardinalis erat præferenda, vt per
Sarn. & *Caſſadorum ſupra alleg.*

Quod autem beneficia Nunciorum
9 ſint reſeruata patet * ex *Extrauaganti ad
regimen. de praben.* quæ innouatur per *Re-
gulam primam Cancellariæ*, quod verò be-
neficia Epiſcoporum pariter ſint reſer-
uata idem patet ex dicta *extrauaganti*,
10 quæ habet * locum etiam ſi beneficia
fuerint retenta, & vacent per obitum,
quia cum Conſtitutio non ſe reſtringat
11 ad certum tempus * vacationis, genera-
liter debet intelligi quocumque tempo-
re ſint vacatura *Caſſad. deciſ.* 3. *de Conſt.
Mandoſ. ſuper regula* 1. *quaſt.* 15. *n.* 6. *&* 7.
Simonet. de reſeru. quaſt. 27. *num.* 5. quod
verò beneficia Referendariorum ſint re-
12 ſeruata * patet, tum quia ad hunc effe-
ctum ſunt veri familiares, vt in *Conſt.* 78.
& 79. *Pauli III.* & in *Conſt.* 44. *Iulii III.*
13 & ideò hæc beneficia * ſunt reſeruata,
vt in dicta *extrauaganti ad regimen* & *in
Regula* 3. *Cancellariæ*, tum etiam quia cũ
iſta familiaritate concurrit etiam vera
familiaritas, quia D. Offredus fuit fami-
liaris Cregorij XIV. & quoad beneficia
obtenta durante illa familiaritate res
non videtur habere facultatem, & etiam
fuit familiaris Clementis VIII. Ex alio
etiam capite beneficia Referendariorum
ſunt reſeruata, quia Referendarii ſunt
14 Prothonotarii, * vt in *Bulla Pauli III.*
24. quorum beneficia ſunt reſeruata, vt
in dicta *extrauagan. ad regimen*, nec ha-
15 benda eſt vlla diſtinctio * an ſint, vel nõ
ſint de numero participantium *Put. deciſ.*
313. *lib.* 1. *Verall. dec.* 327. *lib.* 1. *in manu-
ſcr. & dec.* 440. *par.* 2. *&* 27. *par.* 3. *in im-
preſſ.* & fuit reſolutum in cauſa *Carthа-
ginen. beneficii* 26. *Febr.* 1603. *coram* R.P.
16 *D. meo Lancellotto* etiam quod * benefi-
cia ſint obtenta ante Prothonotariatum
Rota dec. 10. *de preben. in no. Guidob. deciſ.*
21. & fuit dictum in allegata cauſa *Car-
thaginen.*

Nequè obſtat, quod de tempore obi-
tus D. Offredus non erat amplius fami-
17 liaris Papæ, * nequè Referendarius, nèc
per conſequens Prothonotarius, quia ni-
hilominus durat affectio diſſoluta fami-
liaritate, vel cauſa reſeruationis, vt in *ex-
trag. ad Romani de praben. inter comm. Rota
deciſ.* 31. *de praben. in ant. Caſſad. dec.* 23. *n.*
2. *de praben. Fel. in c. in noſtra n.* 20. *de re-
ſer.* cum alleg. in præcitata *deciſ. Beneuen-
tana coram Illuſtr.* D. *Cardinali Seraphino*,
& ſic fuit reſolutum omnibus Dominis
conſentientibus, & preſentibus. Quid ve-
rò reſoluerit Pontifex vide in *ſequenti
Annotatione.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario

SVMMARIVM.

1 *Sanctiſſimi D. N. Pauli Papæ V. Vr-
banitas commendatur.*
2 *R. P. D.* Beninus *laudatur.*

Annotatio Ij.

VT poſtea audiui Sanctiſſimus D. N.
Paulus V. vrbaniter ſe egit cum Il-
luſtriſſimo D. Cardinali Aldobrandi-
1 no, * & conceſſit illi certam partem be-
neficiorum vacatorũ per obitum dicti D.
Offredi, quæ fuerunt collata R.P. D. Io-
2 anni Benino Aduocato Conſiſtoriali, &
in fine Pontificatus Clementis VIII.
Vtriuſq; Signaturæ Referẽdario, & locũ-
tenente A.C. in Ciuilibus, qui in d. officio
laudabiliter ſe geſſit.

ARGVMENTVM.

Creditor non poteſt conuenire debitorem
ſui debitoris, niſi debitor debitoris fa-
teatur debitum, & quod principalis de-
bitor ſit condemnatus, & quod fuerit ex-

cuſſus, licet excuſſio non ſit neceſſaria, quando agitur hypothecaria, Saluiano, vel actione vtili in perſonam. Item fideiuſſio data in prima inſtantia tenet in alijs ſecundum æquiorem opinionem.

SVMMARIVM.

1 *Tria requiruntur ad effectum, quod debitor debitoris poſſit exigi.*

2 *Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium, niſi conſtito de iuſtitia, & num. 10.*

3 *Nomen debitoris venit in generali obligatione.*

4 *Contra debitorem debitoris poteſt agi iure directo, vtili hypothecaria, & Saluiano, ac vtili perſonali.*

5 *Et tunc non requiritur excuſſio debitoris principalis num. 5.*

6 *Confeſſio debitoris non requiritur, quãdo ex inſtrumentis liquet de debito.*

7 *Res iudicata requiritur contra debitorem principalem, nec ſufficit quod ex Inſtrumentis appareat de debito.*

Carceratio vigore mandati ſuſpicionis fugæ fuit habita pro bona, quando fuit datus fideiuſſor de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo, ſecus ſi de ſtando iuri ſimpliciter, vel de iudicio ſiſti num. 8.

8 *Fideiuſſor de iudicio ſiſti, & de ſtando iuri idem eſt.*

9 *Fideiuſſor datus de iudicio ſiſti non impedit, quominus cognoſci poſſit de validitate carcerationis.*

11 *Fideiuſſor datus de ſtando Iuri, & iudicatum ſoluendo cum vno nõ tenetur cum alio.*

12 *Sententia abſolutoria ex exceptione dilatoria non facit tranſitum in iudicatum, ſecus ſi ex exceptione peremptoria.*

13 *Fideiuſſor non tenetur ſi mutatur Iudex, res, vel actio: Intellige prout num. 14. & 15.*

14 *Fideiuſſor datus in vna inſtantia tetur etiam in alijs ſecundum æquiorẽ.*

15 *Quid ſi Iudex fuerit electus, vel lata abſolutoria remiſſiuè.*

Annotatio lij.

IN cauſa *Firmana fideiuſſionis coram R. P. D. Litta*, Cotta aſſ. creditor Pellicani obtinuit tanquam ſuſpectum de fuga carcerari tam ſuo, quam ipſius Pellicani nomine Vaccanum aſſertum debitorem ipſius Pellicani, & petijt coram certo Iudice fideiuſſorem de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo quicquid per Vos in fine iudicij fuerit iudicatum, & Vaccanus dedit fideiuſſorem Mazzagallum de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo cum Cotta. Pellicanus proſequendo iudicium obtinuit rem iudicatam. Cotta verò vigore ceſſionis obtentæ petebat executionem: vndè dubitatum fuit 9. Decembris 1605. an eſſet concedenda, & DD. propter diuerſas difficultates mandarunt materiam reſtringi.

Sciendum enim eſt, quod ad effectum, quod debitor debitoris poſſit à credito-
1 re exigi, tria requiruntur, * nempè primo, quod talis debitor debitoris fateatur debitum; ſecundo quod principalis debitor fuerit condemnatus; tertio, quod fuerit excuſſus, & non ſit ſoluendo, *l. 2. cum duabus ſeqq. C. quando fiſc. vel priuat. l. à Diuo Pio §. ſic quoque ff. de re iudic.* cum alijs per *Sard. conſ. 4. num. 2. vol. 1. & dec. 306. num. 5.* & propterea cum Pellicanus debitor principalis non fuiſſet condemnatus, nec excuſſus, nec minus Vaccanus debitor debitoris fateatur debitum, propterea res iudicata
2 non eſt exequenda, quia iniuſta,* & tritum eſt, quod *Rota* non exequitur ſententias aliorum Tribunalium, niſi docto de iuſtitia.

Reſpondetur, quod prædicta procederent ſi iure directo creditor ageret vt exigeret debitorem debitoris, ſed creditor nõ ſolum poteſt agere dicto iure, ſed etiam
3 ſi habet hypothecata iura, * & actiones (quo caſu venit etiam nomen debitoris *l. 9. vbi Doctores C. quæ res pignori oblig. poſſ.* latiſſimè *Surd. conſ. 4. num. 20. & ſeq. lib. 1.*) poteſt agere contra bona debito-
4 ris hypothecata * principali debitori vtili hypothecaria, vel vtili Saluiano, quæ erant directæ penes principalem creditorem, vt per *gloſ. in d. l. nomen in verb. vtilib. & in d. l. 2. in verb. conuenti C.*

ti C. quando fiſc. vel priu. & ita intelli-
go *gloſſ.* quia alias non benè diceret ſe-
cundum *Bar. in d. l. nomen nu.5.* & benè
declarat *ibidem Bart.* vel vtili perſonali
contra perſonam debitoris, quæ erat di-
recta penes debitorem principalem *d. l.
nomen ſecundum primam lecturam gloſ. C.
quæ res pign. obl. poſſ. vbi Bar. num.4. Bald.
num. 1. Salyc. Cyn.* & alij, quos allegat
Surd. d. conſ.4. num.23. vol.1. Sed in caſu
iſto fuit actum vtili perſonali, & propte-
5 rea non requirebatur excuſſio ex allega-
tis per *Surd. vbi ſup. num.37.* prout non
requiritur, quando agitur hypotheca-
ria, vel Saluiano idem *Surd. à num. 32.
vſque ad d. num.37.* Sed quicquid dicen-
dum eſſet, quando agitur hypothecaria,
vel Saluiano, quia fortaſſe articulus non
caret difficultate, quando agitur vtili
perſonali res maiorem habet difficulta-
tem ex allegatis per eundem *Surd.* Incli-
nabant tamen aliqui ex Dominis non
requiri excuſſionem; ſed nihil fuit fir-
matum.

Et quoad alia duo requiſita dicebatur
nec requiri, quia ſatis eſt, quod de debi-
6 to Vaccani conſtaret * per inſtrumenta
clara, licet non adeſſet confeſſio ex al-
legatis per *Surd. d. conſ. num.27. & ſeqq.*
ſed hoc præſuppoſitum non verificaba-
tur in facto, quia debitum erat illiqui-
dum, & quoad condemnationem Pelli-
cani dicebatur ſufficere per rationes præ-
dictas conſtare de debito claro ipſius
Pellicani, ſed Domini valde dubitarunt,
7 & tenebant * requiri rem iudicatam
contra debitorem, nec eandem rationem
militare, nec faciebant differentiam,
quando agitur iure directo, vel vtili hy-
pothecaria, aut vtili perſonali.

Sed quia fortè hoc motiuum non po-
terat euitari, reſpondebatur, quod car-
ceratio fuit habita pro bona, ex quo fuit
8 datus fideiuſſor de ſtando Iuri, & iudi-
catum ſoluendo, & non de ſtando Iuri
ſimplicitèr, vel de iudicio ſiſti, quod
idem eſt *Afflict. dec.170. num.9.* quo ca-
ſu potuiſſet cognoſci ſuper validitate
9 carcerationis *Alex. conſ.19. per tot. lib.3.*
vndè cum ſit data dicta fideiuſſio, & ho-
die ſit iudicatum, debet procedi ad exe-
cutionem; ſed hoc habet difficultatem,
quia cum hodiè agatur de executione
10 rei iudicatæ in Rota, * quæ vult videre
iuſtitiam, poteſt per fideiuſſorem opponi
de iniuſtitia carcerationis.

Inſuper fideiuſſor fuit datus de ſtando
Iuri, & iudicatum ſoluendo cum Cotta,
11 ſed res iudicata fuit lata cum * Pellica-
no, meritò dictus fideiuſſor non tenetur,
quia fideiuſſiones ſunt ſtricti Iuris iuxtà
regulas vulgares, & nihil fuit promiſſum
reſpectu Pellicani, & hoc motiuum ha-
bet maximam difficultatem. Denique
dicebatur, quod fideiuſſio fuit data de
ſtando Iuri, & iudicatum ſoluendo, quic-
quid per Vos, &c. ſed primus Iudex con-
dẽnauit Vaccanum in pauca quantitate
tantum, ſecundus abſoluit, quæ ſenten-
tia tranſitum fecit in iudicatum, vndè
fideiuſſor fuit liberatus, licèt alij poſtca
condemnauerint, & indè reſultauerit
res iudicata; Incipiendo à ſecundo, quod
non videtur habere difficultatem, fuit
12 dictum, quod ſententia abſolutoria non
potuit tranſire in iudicatum, ex quo nõ
fuit lata ex aliqua exceptione peremp-
toria, ſed ex exceptione dilatoria, ex
quo benè non fuerat probatum *Bar. in l.
Iulianus num. 34. ff. de cond. indeb.* & ſic
fideiuſſor non poteſt iuuari ex re iudi-
cata.

Primum maiorem habet difficultatẽ,
13 quia quotieſcumque mutatur Iudex, *
res, vel actio, fideiuſſores non tenentur
*l. non à Iudice §. 1. vbi gloſ. & DD. ff. de
iud. l. cum apud ff. iudic. ſolui §. pen. in fin.
Inſt. de ſatisdat.*

Sed dicebant Domini, quod in puris
terminis illius quæſtionis, an fideiuſſor
datus in prima inſtantia teneatur in
14 alijs, æquior opinio eſt, quod teneatur,
licet articulus ſit valdè controuerſus ex
allegatis per *Theſaur. dec.202. num.1. &
6.* & hanc opinionem æquiorem ſe-
quitur *Rota* teſte *Caſtren. in dicta l.
cum apud ff. iudic. ſolui num.1. verſ. ego ha-
bui iſtum caſum, Aegid. deciſ. 353. Verall.
deciſ.2. num.7. de Locat. Cotta deciſ. 4.* &
hanc etiam ſententiam ſequitur *Parlam.
Burdigalen.* vt per *Boer. dec.315. num. 1.*
& Conſilium Neapolitanum *Vincent. de
Franch. deciſ. 320. par.2 & conſ. Pariſien.*
vt teſtatur *Theſ. d. deciſ. 202. num. 5.* &
Iuribus in contrarium adductis benè re-
ſpondet *Theſ. num. 5. & Aquilin. in l.
2. §. item in facto num. 131. ff. de verb.
oblig.*

Sed difficultas videbatur conſiſtere
in eo, quod fideiuſſio fuit petita de ſtan-
do iuri, & iudicatum ſoluendo, quicquid
per Vos, &c. & primus condemnauit ſo-
lùm

Digitized by Google

85 lùm in certa quantitate, * & hoc caſu videtur fideiuſſio reſtricta ad certam perſonam, quo caſu fideiuſſores videntur liberati ex *Aegid. d. dec.* 353. *Aquilino*, qui diſtingnit *loco allegato num.* 132. & alijs, ſed huiuſmodi articulus eſt benè examinandus.

ARGVMENTVM.

Copula, *&*, connectens partes orationis negatiuæ includit duplicem negatiuam, illa autem deficiente vnica tantum negatio cenſetur.

SVMMARIVM.

1 *Reſpondens ad poſitiones per hæc verba* non credo, vt ponitur, & ad effectum, ad quem ponitur, *quomodo intelligatur.*

2 *Referens ſe ad inſtrumenta, quæ non ſunt in actis, an benè reſpondeat poſitionibus.*

Annotatio liij.

AD memoriale in cauſa *Romana de Mutis coram D. Sacrato* fuit dictum, quod
1 erat ſufficiens reſponſio *non credit,* * *vt ponitur, & ad effectum ad quem ponitur,* licet ſecus eſſet, ſi non adeſſet copula *&* & ratio videtur eſſe, quia copula *&* includit negationem in caſu præcedenti, ſcilicet continet duplicem negatiuam; abſque copula vero videtur quis ſimpliter negare poſitionem cum effectu, & continet vnicam negationem poſitionis cum effectu, & idem dic ſi reſpondeatur affirmatiue.

Relatio verò ad inſtrumenta, quæ non
2 erant in actis * non viſa fuit bona reſponſio, fuerunt enim inuentæ poſitiones, vt Ponẽs releueretur ab onere probandi per confeſſionem Aduerſarij *c.* 1. *vbi gloſ. in præambulo verſ. pro intellectu* ibi *& fuerunt inuentata, & in verbo ſtatuimus verſ. ſiunt autem poſitiones de confeſſ. in* 6. *l. eum, qui ff. de iur. iur.* ita *die* 16. *Nouembris* 1605.

ARGVMEMTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Feſtum Præſentationis Beatiſſimæ Virginis Mariæ computatur inter feſta Palatij.*

Annotatio liv.

DIe *Mercurij* 16. *Nouembris* 1605. *D. Penia Decanus* dixit DD. quod die Lunæ ſequenti, quæ erat 21. eiuſdem
1 menſis poterit fieri Rota, * & non oportebat expectare vſque ad diem 26. eiuſdem Menſis, quia feſtum Præſentationis Beatæ Virginis non reperiebatur annotatum inter feſta Palatij, fuit reſponſum, quod ſemper vidimus computari feſtum Præſentationis inter feſta Palatij, ex quo ſan. me. Gregorius XIII. mandauit illud celebrari ſub duplici officio, & ſemper vidimus ita ſeruari in Rota, & nil mirum ſi non reperitur annotatum inter feſta Palatij, quia ante dictum ordinem Gregorij non erat feſtum Palatij, ſed ſolùm Capitolij.

ARGVMENTVM.

Excommunicato non poteſt dari mandatum de manutenendo.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicato poteſt dari abſolutoria non adiudicatoria.*

2 *Differentia inter mandatum de manutenendo, & abſolutoriam.*

3 Rot. deciſ. 7. de re iudic. in nou. *quomodo intelligatur.*

4 *Excommunicato non datur manutentio.*

Annotatio lv.

OPponebatur in cauſa *Conchen. Archipresbyteratus* 16. *Nouembris* 1605. *coram* D. Penia *Decano* contra Alphonſum, qui petebat mandatum de manutenendo ob recurſus habitos ad Conſiliũ Regium, ſed videbatur ei poſſe dari tale mandatum, quia pro reo abſente licet excommunicato poteſt dari abſolutoria,
1 & non adiudicatoria * *Rot. deciſ.* 7. *de re iud. in nou.* & plenè dicitur ſup. *Annot.* 31. Sed differentia eſt inter mandatum de manutenendo, & abſolutoriam, quia in

in mandato de manutenendo reus eſt
2 actor, * quia excipiendo de poſſeſſione ſua ponit factum,& illud tenetur probare,& hæc procedunt etiam in abſolutoria, quæ petitur à reo ob factum probatum,ſed quando reus negat, vel ſola Iuris præſumptione nititur, & ob id petit abſolutionem ſemper remanet reus *gloſ. in l. 1. in* verbo videtur *ff. de except. vbi Bar.num* 3.Et ideò *dec.7.de re iud.in nou.* erit intelligenda,vt habeat locum,quando excõmunicatus reus petit ſimplicem abſolutoriam,ex quo actor non probauit non quando ei debetur abſolutoria, ex quo ipſe excommunicatus reus probauit quod excipiendo potuit,vel quando petit mandatum de manutenendo, & ideò modera, & intellige ſupra *Annot.* 31. ſecundum iſtos terminos, & quod excom-
4 municato non detur manutentio, * pluries tenuit *Rota* vt in cauſa *Oſcen. Archidiaconatus* 1.*Decembris* 1595. & in cauſa *Tuden.beneficij* 5.*Aprilis,&* 25.*Iun.* 1604. *coram eadem* D.*Decano*, & in cauſa *Valentina Pen.*31.*Ianuarij* 1600.*coram* D.*Litta* in quibus *deciſionibus* reſpõdetur *deciſionibus* dicentibus contrarium.

ARGVMENTVM.

Spurio quandò debeant relinqui à Patre alimenta,& quando non.

SVMMARIVM.

1 *Spurio, qui ex induſtria ſua poteſt viuere, nihil à patre relinqui poteſt, nec quidem alimenta. Vid. an ſit verum num.* 2.

Annotatio lvj.

COmmunis opinio DD. eſt, quod ſi filius ſpurius poteſt ex arte, vel bonis ſuis ſe alere, tunc pater non poteſt aliquid relinquere ei, etiam pro alimen-
1 tis * ex alleg. *per Surd.de alimentis tit.* 7. *quæſt.*9.*n.*5.quare in cauſa *Neritonen.Bonorum Sabbato* 26.*Nouembris* 1605.*coram* R. P. *D. Penia* fuit reſolutum pro maiori parte quod alimenta relicta per Patrem filio ſpurio non debeantur, quia ex teſtibus conſtabat, quod ex induſtria poterat viuere.

Verum cum hæc cauſa fuerit propoſita *die* 7. *eiuſdem menſis* Domini non fuerunt concordes, nec fuiſſet capta reſolutio ſi *Ego* fuiſſem in Vrbe, quia
2 eram contra *deciſionem* prout erat D. *Lancellottus*, D. *Pamphilius*, D. *Manzanedus*, & inclinabat D. *Iuſtus*, & fundamentum noſtræ opinionis erat, quia teſtes deponebant, quod ſpurius non ex proprijs bonis, ſed ex propria induſtria alere ſe poterat, vnde ſi ex induſtria hodie poteſt operari,cras tamen nõ erit aptus labori,vel caſu aliquo erit impeditus, vt in puncto dicit *Aym.conſ.*199.*n.*1.*verſ. tamen diligentius cogitanti*, *& Aymonem* ſequitur *Paleot.de noth.& ſpur.c.*48.*nu.* 6. & idem probauit *additio ad Decium conſ.* 576.vbi ſubdit, quod ità practicatur, & opinionem *Aymonis* eſſe multum æquam dicit *Surd.loco alleg. n.* 11. licèt ſubdat, quod argumenta *Aymonis* non concludunt,& ipſis reſpondeat, & allegat *Cordub.de lib.agnoſc.*reprobantem *Aymonem*: Tamen opinio *Aymonis Nobis* videbatur multum æqua.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Acta transportari debent non obſtante Partis paupertate, & eo caſu Rota mandat Notarijs, vt ſcribant gratis.*

Annotatio lvij.

IN cauſa *Aſſiſien.bonorum coram D.Ortembergo* petebatur, quod acta non trans-
1 portarentur corã ipſo,*ſed remanere deberent coram Notario D.*Sacrati*, qui fuerat primus Iudex, & hoc propter paupertatem partis, Domini dixerunt acta debere traſportari iuxtà diſpoſitionem *Iuris*.

Nequè obſtat paupertas, quia ſi veraciter de ea conſtabit, *Rota* mandabit Notarijs, vt ſcribant gratis iuxta Stylum *Rotæ*,de quo in *deciſione* 2.*de Conſt.in antiq.*Ità 3. *Aprilis ad memoriale*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Diuiſio Agnus Dei à Sanctiſſimo donato-*

nate-

natorum iuxtà ſolitum quomodo ſit facienda inter Auditores Rotæ.

Annotatio lviij.

Svpradicta die fuit facta diuiſio Agnus Dei in *Rota*, quia *Sanctiſſimus D. N. Paulus V. Nobis* conceſſit vnam capſam
1 iuxtà * ſolitum; Non fuit facta aliqua portio pro *R. D. Mellino Archiepiſcopo Rhodien. Nuntio Hiſpaniarum* reclamante *D. Penia Decano*, & *me* etiã ac *D. Sacrato* vid. *Annot.* 60.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Actoris partes aſſumere volens non neceſſario debet id declarare in actis, ſed ſufficit, quod in diſputationibus ſe gerat pro tali.*

Annotatio lix.

FVerat reſolutum *coram* me intrare arbitrium, vt procedatur in petitorio,
1 ſequeſtrata tamen * poſſeſſione; & dummodo Narnienſes aſſumant partes Actoris, Colliſcipionẽſis petebant, quod Narnienſes facerent declarationem in actis, *Rota* cenſuit ſufficere, quod in diſputationibus dubiorum haberentur pro Actoribus; ità ad memoriale 14. *Aprilis* 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Singuli Dominorum contribuerunt aliquam partem ex ſuis Agnus Dei, & ſic conſtituerunt portionem* D. Mellino.

Annotatio lx.

D. *Decanus* egre ferens, quod *D. Millinus* non habuiſſet partem ſuam de
1 Agnus Dei miſit familiarem ſuum * die 13. ad domum Auditorum, vt quilibet daret vnum Agnus Dei ex maioribus, & ſex ex paruulis; prout fuit factum, & poſteà miſit illos ad Domum ipſius Auditoris abſentis.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Reſcripta Papæ ad memorialia non attenduntur poſt illius obitum.*

2 *Memorialia nõ tribuunt iuriſdictionẽ.*

Annotatio lxj.

SAn. me. Clemens VIII. ordinauerat, quod in cauſa *Narnien. confinium* pro-
1 cederetur in negocio principali, * ommiſſa inſpectione attentorum, ſed quia huiſmodi ordo fuerat datus in reſcriptis factis ad memorialia Communitatis Narnien. *Rota* cenſuit dicta reſcripta poſt obitum Papæ non eſſe attendenda, quia
2 memorialia * non tribuunt Iuriſdictionem. Ità ad memorialia in d. cauſa *Narnien. 28. Aprilis 1606. coram me.*

ARGVMENTVM.

Reſtitutio in integrum non impedit executionem iam cæptam, vbi quandò dicatur cæpta, & non obſtet inhibitio Rotalis.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum non impedit executionem iam cæptam.*

2 *Executio ſecundum Stylum Rotæ tunc cæpta dicitur, quando mandatum eſt relaxatum.*

3 *Inhibitio Rotalis quando non impediat executionem iam cæptam.*

4 *Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt quomodò intelligatur.*

5 *Rota aliquando mandat Auditori, vt declaret ſuam inhibitionem.*

Annotatio lxij.

DOmini dixerũt *D. Manzanedum* poſſe procedere ad executionem mandati
1 relaxati, * quia reſtitutio in integrum obtenta per Alexandrum commiſſa D. *Iuſto* non impedit executionem iam cæp-
2 tam, cæpta autem * dicitur executio ſecundum Stylum *Rotæ*, quando mandatũ eſt

eſt relaxatum. Non obſtat inhibitio D.
3 *Iuſti*, quia illa inhibitio emananit iuxta formam commiſſionis, & ideò non impedit executionem, & quamuis inhibitio
4 Rotalis *ſiue iuſta, ſiue iniuſta ſit timenda, ratio eſt, quia iudices inferiores non poſſunt declarare dictas inhibitiones, quæ ratio ceſſat inter *Nos*, & *Domini* dixerunt D*omino Iuſto*, quod declararet
5 ſuam inhibitionem, * vt non impediret executionem; ita in relationibus cauſarũ in cauſa R*omana pecuniaria* 21. *Aprilis* 1606. *coram* R. P. D. *Manzanedo*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Licet in cauſis* Calaguritanis *prouiſiones non producantur in actis, litteræ tamen debent expediri, & dari in manibus Ponentis.*

Annotatio lxiij.

IN cauſa *Calaguritana beneficii de Treſpuentes* 5. *Maii* 1606. *coram R. P. D. Pamphilio* Ioannes volebat examinare
1 Teſtes * ſuper iuſtificatione gratiæ ſuæ abſque eo quod expediuerit litteras, nã expeditionem dicebat non eſſe neceſſariam, quia in cauſis *Calaguritanis* prouiſiones ex benignitate Dominorum non producuntur in actis propter *Pragmaticam*, vt atteſtatur *Verall. dec.*420.*par.*2.

Dixerunt tamen Domini litteras debere expediri, & exhiberi *D. Ponenti* ad effectum, vt ab eo poſſit haberi copia illarum pro firmandis interrogatorijs neceſſarijs, & ad effectum videndi illarum ſubſtantiam, & in quo debeant impugnari, quia aliud eſt, quod litteræ non producantur, aliud verò quod non expediantur, itaut per partem poſſint conſiderari. Ita ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa commiſſa cum clauſula* Parito iudicato, *& alijs clauſulis, de quibus ibi, Iudex non procedit niſi prius ſit paritum.*

Annotatio lxiv.

POſt rem iudicatam fuerat commiſſa cauſa *D. Pamphilio* cum huiuſmodi
1 reſcripto * *vel ſi magis placet committatur eidem Auditori in præinſerta nominato, vt in cauſa nullitatis, notoriæ iniuſtitiæ, & reſtitutionis in integrum procedat, prout de iure, & parito iudicato*, conſuluit D. *Auditor Rotam*, an poſſet procedere ante paritionem, quia res iudicata non erat Rotalis, Domini dixerunt negatiuè, quia hæc clauſula dat iuriſdictionem ſub conditione, & ideo quis non poteſt audiri niſi ſit paritum, & geſta ante paritionem ſunt nulla ex defectu iuriſdictionis *Put. dec.* 429. *lib.* 1. & fuit latè deductum *coram me in cauſa Toletana Parochialis de Ciucion* 28. *Nouembris* 1607. *& in Placentina Parochialis do Malpartida* 1. *Iulii* 1602. *coram* D. *Litta, Put. dec.* 16. *vt lit. pend.* Ita ad memoriale in cauſa *Aquileien. cenſus* 12. *Maii* 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio Rotalis licet ſit timenda ex æquitate, tamen aliquando Rota non reuocauit geſta poſt inhibitionem i*

Annotatio lxv.

REgula eſt clara, quod inhibito Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda *Rota dec.*26.*de appell.in antiq.*& *Rota* non ſolet admittere, quod inhibitio non afficit, quia Iudex debet abſtinere, nec velle
1 cognoſcere de viribus inhibitionis, * ne alias præbeatur cauſa Iudicibus de partibus ſub clypeo, quod inhibitio ſit iniuſta, illam contemnere *Achill. dec.*29. *de app.* & fuit dictum in ſimili cauſa *Orio-len. iuris ſedendi* 30. *Aprilis* 1584. *coram Epiſcopo Lauretano*, quæ poſtea fuit confirmata coram *Cardinali Blanchetto* 11. *Ianuarij* 1585. & fuit etiam dictum in alia *Toletana fructuum de Royas* 16. *Martij* 1586. *coram Cardinali Pamphilio*.

In cauſa *Valentina decimarum* 12. *Maij* 1606. *coram* R. P. D. *Penia Decano* prædictis conſideratis, & conſiderato negocio receſſerunt à prædicto rigore abſq; eo tamen quod fieret *deciſio*, nè tranſi-

E ret

ret in exemplum, & dixerunt, quod attentata viſa ſunt turbida, & propterea fratres eſſe abſoluendos, & hoc idem aliàs vidi ſeruari in vna *Viterbien bonorũ 16. Martij 1601. coram R. P. D. Sacrato*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* omnes intereſſe putantes *dat facultatem veniendi ad cauſam omnibus, qui prætendunt intereſſe. Habens intereſſe poteſt venire ad cauſam abſque alia Commiſſione*.

Annotatio lxvj.

FVerat mihi commiſſa cauſa cum clauſula *contra quoſcumque ſua intereſſe pu-*
1 *tantes*, * fuit dubitatum, an vigore huius clauſulæ certi intereſſe putantes poſſent venire ad cauſam, & dicebatur negatiuè, quia reſcriptum erat ad fauorem impetrantis, quatenus vellet aliquos vocare ad cauſam, tamen *Rota* cenſuit contrarium, ita in relationibus cauſarum reſpondendo 17. *Maij 1606. in cauſa Bononien. de Mangiolis*, quia ſi intereſſe putantes non poſſent venire ad cauſam, iudicium claudicaret, nec in iudicio æqualitas ſeruaretur, & ceſſante etiam hac ratione habens intereſſe poſſet venire ad cauſam abſque alia commiſſione, videlicet ratione connexitatis, quam habet ſuper rem in iudicio deductam, vt latè per Mandoſ. *in commiſſione 9. admiſſionis pro intereſſe in principio*.

ARGVMEMTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Stante clauſula poſita in Commiſſione* præuia auocatione omnium, & quarumcumque cauſarum inter præfatas partes *cenſentur omnes cauſæ auocatæ, de quibus fit mentio in commiſſionibus præinſertis*.

Annotatio lxvij.

COnſului Dominos in relationibus cauſarum 22. *Maii 1606. in cauſa Romana de Brunis*, an eſſet moderanda inhibitio, & difficultas conſiſtebat in eo, quia cauſa inter creditores de Brunis, & ipſos Brunos pendebat coram diuerſis iudicibus, & quia D. Merenda Curiæ Procurator, & ipſe Creditor dubitabat, an compræhenderetur in vna ex com-
1 miſſionibus, * omnes enim fuerant præinſertæ ad tollendas omnes difficultates petierat, vt declaretur, & ipſum compræhendi in d. cõmiſſione, vndè Sanctiſſimus reſcripſit *præuia auocatione omniũ, & quarumcumque cauſarum inter præfatas partes vertentium in ſtatu, & terminis, in quibus reperiuntur, &c. omnes cauſæ committantur in Rota*, vnde Rota cenſuit propter iſtam clauſulam omnes cauſas fuiſſe commiſſas in *Rota* etiam inter alios Creditores, quia clauſula eſt ampliſſima, & omnes commiſſiones ſunt præinſertæ.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa cum clauſula* ſine præiudicio executionis litterarum Apoſtolicarum, *ſi tertius venit ad cauſam pro ſuo intereſſe poteſt ei concedi inhibitio antequam doceat de intereſſe, nè interim aliquid innouetur, ſed cum declaratione, quod inhibitio ſtet cum dicta clauſula* Sine præiudicio.

2 Rota Cordubenſis *quando fiat, & quare, ac vbi deſumpſerit tale nomen*.

Annotatio lxviij.

MErcurii 24. *Maii 1606. in Rota Cordubenſi* conſului Dominos in relationibus cauſarum, an eſſet danda inhibitio in cauſa *Leodien. beneficii*; pendebat lis ſuper certo beneficio coram me inter Paulum, & Ioannem, & cauſa mihi fue-
1 rat commiſſa * *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum*, Epiſcopus venerat ad cauſam pro ſuo intereſſe, & petebat citationem cum inhibitione ad partes, dixerunt Domini eſſe dandam ad firmandam iuriſdictionem, & interim donec cognoſcatur de ſuo intereſſe, aliquid non in-

nouetur

nouetur, cum inſertione tamen commiſſionis primæ cum clauſula *Sine praiudicio executionis*, & ad omnē cautelā cū declaratione, quod inhibitio ſtet cū clauſula *ſine praiudicio executionis litter arū Apoſto-*
2 *licarum*. Hæc Rota vocatur *Cordubenſis*,* quia D. *Don Andreas Fernandez de Corduba Rota olim Auditor* nunc *Epiſcopus Pacen.* illam introduxit ante diē *Sanctiſs. Corporis Chriſti* loco illius, quæ fiebat poſt ipſum diem, quia in vigilia *Rota Auditores* interueniunt *in Cappella*, & in die in proceſſione, vnde nec in vigilia poteſt informari, nec in die videri benè cauſæ propter impedimentum proceſſionis.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Procedi non poteſt per contradictas ſi poſt factum proceſſum conſtet de abſentia, quod ſufficit.*

Annotatio lxix.

AD effectum procedendi per contradictas contra illum, qui ſe abſentauit, requiritur probatio abſentiæ pro fū-
1 damento proceſſus, * nihilominus ſufficit etiam poſt factum proceſſum docere, quod re vera erat abſens de tempore latæ ſententiæ etiam quod de dicta abſentia tunc Iudici non conſtaret *Creſc. dec. 1. de re iudic. Rota dec. 871. lib. 3. p. 3. Verall. dec. 237. incip. ad validitatem lib. 1. in manuſcr.*

ARGVMENTVM.

Poſtquam commiſſio fuit effecta communis per citationem ad dicendum contra, conceditur inhibitio, etiam ad inſtantiam illius, qui commiſſionem non impetrauit.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio conceditur etiam ad inſtantiam illius, qui commiſſionem non impetrauit, quando commiſsio eſt facta communis per citationem.*

2 *Citatio ad dicendum contra commiſsionem facit eam communem.*

3 *Inhibitio non datur ante citationem ad dicendum contra commiſsionem, & data ſuſpenditur.*

4 *Commiſsione pars vti non poteſt ante citationem ad dicendum contra.*

5 *Commiſsio impetrata per aſſertum Procuratorem valet ſecuta ratificatione illius, cuius nomine fuit obtenta, alias ſecus.*

Annotatio lxx.

R. P. D. *Marcomontes* in cauſa *Elberen. fabrica* conſuluit Dominos 19. *Iunij* 1606. an poſſet concedere inhibitio-
1 nem * ad inſtantiam illius, qui non impetrauerat commiſſionem, & affirmatiuè fuit dictum, quia commiſſio erat effe-
2 cta * communis, ex quo per partem, quæ impetrauerat commiſſionem fuerat citatus ad dicendum contra *Hoſtien. in c. ex conqueſtione col. 2. nu. 6. verſ. tu verò dicas*, quem DD. communiter ſequuntur, vt per *Card. in fin. Abb. num. 10. de reſt. ſpol. Felin. in rubr. de reſcr. num. 3.* & è conuerſo *eadem die in cauſa Marſicana penſionis* fuit dictum *D. Pamphilio*, quod ſuā moderaretur inhibitionem, quæ fuerat obtenta contra Epiſcopum à parte aduerſa vigore cuiuſdam commiſſionis ob-
3 tentæ * nomine ipſius Epiſcopi antequā fuiſſet per Epiſcopum citatum ad dicen-
4 dum contra, quia alia * pars antequam citaretur ad dicendum contra non poterat vti dicta commiſſione, vt per *Hoſtien. Cardinalem, & alios locis pracitatis*, & fuit dictum in cauſa *Salamantina penſionis* 13. *Ianuarij* 1584. *coram Bubalo*. Et hæc tanto magis procedunt, quia non conſtat, à quo dicta Commiſſio fuerit obtenta, & vſus Palatij, quod valeat cō-
5 miſſio impetrata * per aſſertum Procuratorem intelligitur ſecuta ratificatione illius, cuius nomine fuit obtenta *Aegid. dec. 582. licet vſus*, quam *Rota* ſequitur reiecta *deciſ. 61. de appell. in no.* vt dicit *Mohed. dec. 4. de reſer.* & fuit dictum in cauſa *Mutinen. Canonicatus* 23. *Iunij* 1603. *coram Illuſtriſs. Pamphilio*.

ARGVMENTVM.

Referuntur opiniones an donatio ante ingreſſum Religionis ſit valida.

SVMMARIVM.

1 Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. *diſponit, quod nulla obligatio facta à Religioſo etiam cum iuramento valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem.*

2 *In donationibus factis ante ingreſſum Religionis habet locum* Concil. Trident. ſeſſ. 25. c. 16. de Reg. *Contra num. 4. ſed vide ibi & num. 5.*

3 *Amplia etiam nulla facta mentione ingreſſus Religionis.*

6 *Donatio facta intuitu Religionis non ſecuta profeſſione de iure corruit.*

Annotatio lxxi.

Ovidam donauerat certa bona, ex quo volebat ingredi Religionem Capucinorum; fuit dubitatum, an intraret diſpoſitio *Concilij Tridentini ſeſſ. 25. cap. 16.*
1 *de reg.* vbi quod * nulla obligatio facta etiam cum iuramento valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem, cuius diſpoſitionem dicit *Nauarr.* ex mente *Concilij*, non ex verbis habere locum etiam in donationibus
2 factis antè ingreſſum Religionis,* vt per eum in *conſ. 7. & 8. de donat. Fuſcus de viſit. lib. 2. c. 18. num. 37. Menoch. conſ. 388. num. 7. lib. 4. Gutter. in c. quamuis de pact. in 6. in verbo dum nuptui tradebatur num. 5.* qui ex fortioribus dicit etiam, quod nulla fuerit facta mentio ingreſ-
3 ſus * Religionis *Stephan. Gratian. dec. 37. num. 4. & ſeqq.* licèt *deciſio* reſoluat contrarium propter certas declarationes
4 *Concilij*. Contrarium verò tenet * *Mandoſ. conſ. 22. num. 8.* ſed quia aderant *deciſiones Congregationis Concilij*, quæ videbantur contrariæ, ideò *Rota* in cauſa *Tarentina donationis 3. Iulij 1606.* dixit, quod conſulatur *Congregatio Concilij*, quia nec in cauſa *Romana donationis corã D. Lancellotto* huiuſmodi articulus fuerat reſolutus, quia Domini tranſibant cum diſpoſitione Iuris communis, quia illa donatio ex alio capite de iure communi non ſuſtinebatur, & cum opinione *Nauar.* ſed quia *D. Ponens* poſtea vidit *deciſiones Concilij* contrarias, tranſiuit in caſu illo cum diſpoſitione iuris communis, quia profeſſio non habuit effectum. Vera opinio videtur, quod *Concilium*
5 non habet locum, * quando donatio eſt facta antè ingreſſum, & quod diſtinctio *Ludouici Molinæ* diſtinguentis inter donationem factam intuitu Religionis, vel ſimpliciter, non ſit vera, vt latè probat *Petrus Cened. in pract. quæſt. 6. num. 6. & c.* qui etiam allegat *declarationes Concilij*; Eſt tamen verum, quod ſi donatio eſt fa-
6 cta intuitu Religionis * non ſecuta profeſſione, de Iure communi corruit, vt patet ex DD. prædictis, & fuit reſolutum in iſta cauſa.

ARGVMENTVM,

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* Saluo iure impertinentium, & non admittendorum *præſeruat ius parti illæſum, quando articuli non ſunt admittendi.*

Alij Auditores proponunt Cauſas pro Coauditoribus infirmis, quando negocium vrget num. 1.

Annotatio lxxij.

Decanus *pro D. Litta* infirmo propoſuit dubium, an articuli eſſent re-
1 ſecandi, * & *Rota* cenſuit negatiuè reſpondẽdum, quia erat dubium, an eſſent pertinentes ad cauſam, quia cum fuiſſet reſolutum conſtare de fideicommiſſo, & fuiſſent dari articuli pro liquidandis bonis, dicebatur certa bona non eſſe liquidanda, quia ſuper illis fuerat facta tranſactio, & hæc tranſactio requirebat altiorem indaginem, vndè cum articuli fuiſſent admiſſi cum clauſula *Saluo iure impertinentium, & non admittendorum*, nullum fuit factum præiudicium hæredibus, quia articuli, qui de iure non eſſent admittendi habentur pro non admiſſis *Bertrand. conſ. 273. nu. 4. & 6. lib. 3. par. 1.* ita in cauſa *Peruſina de Bigazzinis 3. Iulij 1606.*

Nota quod quando negocium vrget, alij

alij Auditores proponunt cauſas pro infirmis *Mohed. deciſ. 7. numer. 2. de teſtibus.*

ARGVMENTVM.

Abbas debet eligi à Monacis ſui monaſterij etiàm quod ſit Abbas Generalis, ceſſante tamèn conſuetudine; Monaſteria inferiora poſſunt interuenire electioni abſq; voto.

SVMMARIVM.

1 *Abbas eligitur à Monacis ſui monaſterij etiam quod ex priuilegio ſit caput Congregationis num. 2. vid. numer. ſeqq.*

3 *Archiepiſcopus debet conſecrari ab omnibus Suffraganeis.*

4 *Argumentum à conſecratione ad electionem non valet.*

5 *Populus vocatur in electione Prælati, ſed non eligit.*

6 *Regula quod omnes tangit &c. declaratur.*

7 *Abbas Generalis ſubeſt Congregationi.* Oldrad. conſ. 128. num. 4. *in quibus terminis loquatur num. 7.*

8 *Monaci aliorum Monaſteriorum an ſint vocandi in electione eorum Prælati.*

Annotatio lxxiij.

Pluries fuit propoſitum certũ dubium in cauſa *Valliſoletana præeminẽtiarum* & nunquam fuit capta reſolutio, & 17. *Aprilis* 1606 fuit reſtricta difficultas ad quem de iure communi ſpectaret electio Abbatis, nàm vigore Conſtitutionum, & confirmationum Apoſtolicarum Abbas Valliſoletanen. eſt caput totius Congregationis, vndè difficultas reſidebat in eo, an electio ſpectaret ad totam Congregationem, vel ad particularem Conuentum, & propoſito dubio 22. *Maij* & 3. *Iuly eiuſdem anni* Domini non fuerunt concordes licèt ferè omnes inclinarent in ſequentem opinionem, ſcilicet quod electio ſpectaret ad Conuentum, & non ad totam Congregationem, non fuit tamèn capta reſolutio, ſed ordinatũm, quod videretur, an ex quo in Bullis Summorum Pontificum datur certa facultas Congregationi, an d. Congregatio poſſet recedere à dicto modo eligendi, ratio quod electio ſpectaret ad

1 Conuentum erat, * quod electio ſui Abbatis ſpectat ad Monachos eiuſdem Cõuentus *c. Abbatem il 2. c. Abbas il 2. 12. q. 2. cap. 1. & c. cum terra de elect. Verall. dec. 296. par. 1.* & hæc concluſio videbatur procedere etiam quod Abbas ſit

2 caput totius *Congregationis, quia ceſſante conſuetudine Abbates inferiores non habent vocem in electione Abbatis monaſterij ſuperioris *Innoc. in cap. fin. de Relig. dom. Io. Andr. ibidem num. 3. Abbas* qui de communi *num. 6. Oſtien. in fin. Boich. num. 1. verſ. aut quod hoc Archid. in cap. Archiepiſcopus 66. diſt. Felin. in cap. edoceri col. vlt. verſ. ſcies etiam de reſcr. Fed. de ſen. conſ. 35. ſub num. 2. verſ. ſi volumus, Rom. conſ. 332. ſub n. 9. verſ. his tamen non obſtan. Franc. Marc. dec. 1332. num. 3. par. 1.* & in tantùm hæc opinio eſt vera vt non habeat contradictorem, quia *text. in cap. Archiepiſcopus 66. diſt.* & *gloſ. ibidem*, & *Turre-*

3 *crem.* * non dicunt contrarium, nam *textus* dicit, quod Archiepiſcopus ab omnibus Suffraganeis conſecrandus eſt, quia qui illis præeſt ab omnibus Epiſcopis quibus præeſt, debet conſtitui, & ſic *textus* loquitur in conſecratione, non

4 in electione, vndè non valet * argumentum, debet conſecrare, ergo debet eligere, vt per *Franc. Marc. loco ſuperiùs alleg. num. 3.* qui alios citat, *gloſ.* vero in *d. cap. Archiepiſcopus* nec dicit contrarium, nec minus *Turrecrem.* qui loquitur *ſecundum gloſ.* quia *gloſa* ſolum dicit, quod in electione Abbatis alicuius monaſterij, qui præeſt alijs monaſterijs omnes Abbates illorum monaſteriorum debent conſentire, & electioni intereſſe, ſed non propterea dicit, quod Abbates inferiores debeant eligere, vt per *gloſ. in c. 1. in verbo ſequentium 79. diſtinct.* vbi qui debent conſentire non propterea debent eligere, & melius hoc dicit *text.* ad literam in *c. licèt ergo 8. queſt. 1.* vbi

5 quod licèt in electione Prælati debat * vocari populus, non tamen ſequitur, quod Populus habeat eligère, ſed debet ſolùm præſtare conſenſum, vt dignior eligatur, ad idem etiàm eſt optimus *textus in c. plebs Diotrenſis, & c. ſeq.*

& S.

& §. electiones poſt cap. 25. 63. diſtinct. Et hinc videmus, quod Conſtitutiones Congregationis mandant, quod certi Monachi nomine totius Cógregationis interueniant in electione.

Non obſtat regula, *quod omnes tan-*
6 *gis &c.* * quia regula non dicit, ab omnibus debet eligi, ſed approbari, & ità loquitur *gloſ. in d. cap. Archiepiſcopus in v. ab omnibus*, & *text. in d. cap. licet* 8. *quaſt.* 1. per eam allegatus, & vt dictum eſt, aliud eſt electio, aliud approbatio, & benè huic argumento reſpondet *Rom. d. conſ.* 332. *num.* 10.

Nec refert, quod Abbas generalis
7 ſubeſt Congregationi * vt per *Oldrad. conſ.* 128. *num.* 4. quia *Oldrad.* loquitur in terminis Religionis Hieroſolymitanæ, cuius eſt caput Magnus Magiſter, qui non eſt Prior Conuentus particularis, ſed ex priuilegio eſt Generalis Religionis.

Minùs releuat, quod quandò bona non ſunt diuiſa, vel Monaſterium infe-
8 riùs non habet * electionem ſui Prælati, Monachi aliorum Monaſteriorum ſunt vocandi, vt per *Abb. in d. cap. fin. num.* 6. *Butr. num.* 4. quia clarum eſt omnia Monaſteria habere electionem ſui Abbatis, & bona particularia, quia ſolutiones, quæ fiunt pro ſtudijs, & fabrica fiunt vigore obedientiæ, non quod bona ſit communia.

ARGVMENTVM.

Quando petitur diſſolutio matrimonij ob impotentiam cœundi viſitandi ſunt Coniuges per Peritos, & ſi conſtat impedimentum eſſe perpetuum, & prouenire à natura, Iudex interponit auctoritatem ſuam ſuper cohabitatione triennali, quæ incipit à die decreti, & poteſt abbreuiari; ſecus verò ſi prouenit à maleficio, quia abbreuiari non poteſt, imò requiritur etiam ante decretum Confeſſio Sacramentalis, & deniquè eſt facienda inſpectio mulieris.

SVMMARIVM.

1 *Quando petitur diſſolutio matrimonij ob impotentiam coeundi, ſiquidem opponatur de impotentia mariti, Iudex debet ipſum facere viſitari à medicis, ſi verò opponatur de impotentia mulieris, viſitanda eſt ab obſtetricibus num.* 2.

3 *Impedimento exiſtente naturali non eſt neceſſe, vt Coniuges confiteantur peccata ſua antequam deueniatur ad cohabitationem triennalem.*

Et eo caſu ſi ſine periculo vitæ ſubueniri poteſt, non eſt procedendum ad dictam cohabitationem, ſed ad remedia ſecundum artem Medicorum num. 5.

Si verò dubitetur, an ſit naturale, vel accidentale, vel à maleficio ad remedia diuina, & Eccleſiaſtica recurrere num. 4.

Et ad cohabitationem triennalem nu. 6.

4 *Exorciſmi quomodo ſint faciendi remiſſiue.*

7 *Triennium cohabitationis à quo tempore incipiendum ſit.*

Et vid. diſtinctiones n. 8.

Matrimonium diſſoluitur ſtatim ac per aſpectum corporis conſtat, quod vir eſt impotens n. 6.

9 *Triennium regulariter non computatur à die contracti matrimonij, ſed à die præcepti Iudicis.*

Et an poſſit hoc tempus per Iudicem abbreuiari n. 10. *& ſeqq.*

11 *Triennium ſemper expectatur in maleficiato, in frigido non ſemper.*

12 *Triennium abbreuiari poteſt, ſi vterq; Coniugum fatetur impotentiam, & concurrant adminicula. Intellige ſi probetur impotentia naturalis, ſecus ſi ſit accidentalis, vel de ea dubitetur. num.* 13.

14 *Inſpectio quando, & quibus præmiſſis facienda ſit, & num.* 16.

15 *Matronæ, quæ inſpectionem facere debent, quales eligi debeant.*

Annotatio lxxiv.

QVando cauſa introducitur ſuper diſſolutione matrimonij ob impoten-
1 tiam cœundi, * & maximè quando alter è coniugibus negat impotentiam Iudex de-

debet ordinare, vt ſi opponitur de im-
potentia Mariti viſitetur à Medicis, vt
referant ſecundùm artem ſuam, an ſit
potens, & ita fuit ordinatum, vt ſerua-
retur in cauſa *Taurinen. 2. Decemb. 1591. coram Illuſtriſ. Blanchetto*, & in cauſa
Romana inualiditatis matrimonij coram D. Decano, licet cauſa eſſet coram ipſo
in ſecunda inſtantia, & ad hoc facit *Text. in argumento in c. fin. verſ. poſtmodum*
2 *de frig. & malef.* * ſi verò opponitur de
impotentia mulieris dicendum eſt, quod
deberet viſitari ab obſtetricibus, vt in
d. cap. fin. verſ. nos verò, quæ poterunt
referre Medicis, & Iudex poteſt conſi-
derare relationes obſtetricum, & iudi-
cium Medicorum, & huiuſmodi viſita-
tiones ſunt faciendę, quia ſi ex relatione
3 appareret impedimentum * eſſe natura-
le non eſſet neceſſe, quod coniuges con-
fiterentur peccata ſua antequam deue-
niatur ad cohabitationem triennalem
Hoſtien. in eodem cap. fin. num. 5. Si verò
4 dubitaretur, * an impedimentum eſſet
naturale, vel accidentale, vel à malefi-
cio opera Dæmonum, vel Magorum
perpetrato, vbi non apparet de vitio,
aut morbo, vel defectu membrorum
genitalium viſibili ad remedia ſuperna-
turalia, diuina, & Eccleſiaſtica potiſſi-
mum recurrendum eſt *c. ſi per ſortiarias 33. q. 1.* vbi *DD.* & concordant *Theologi ſuper 4. ſententiarum S. Thom. S. Bonauentura Petr. de Palude, Sotus, Durandus, & cæteri Ioannes Hider. in Fornicario lib. 5. c. 6. Mart. del Rio tom. 3. diſquiſ. Magicarum lib. 6. c. 2. ſect. 3.* & fuit di-
ctum in allegata cauſa *Romana nullitatis matrimonij coram D. Decano*. Videlicet
vterque Coniugium ieiunijs, & largi-
tione elemoſynarum, & Sacramentali
confeſſione peccata expiare debet, etiã
deueniendo ad exorciſmos, qui quo-
modo ſint faciendi praxim ponit *F. Hieronymus Mongas in ſuo Fuſti dæmonum exorciſm. 7.* ſed doctius, & melius ponit
theoricam Siluestri de Strigib. l. 2. c. 12. quem omninò videas. Hæc omnia de-
bent fieri inter Iudices, nec antea inci-
pit triennium; nam, & ſi aliqui volue-
rint ſatis eſſe, ſi cohabitationem præceſ-
ſerit pænitentia, per quam remouetur
obex peccati *Innoc. in cap. fin. de frigid. & malefic. & ibidem Vinc. Goffreg. Præpoſit. num. 4. Abb. in vlt.* nihilominùs cõ-
trarium tenent *Hoſtien.* quem ſequuti
ſunt *Io. Andr. Præpoſit.* & *Henric. Boich. in Rub. eod. tit. num. 1. Capell. Toloſ. dec. 381. num. 6.* vbi quod poſt peractam à
Coniugibus pænitentiam ad faciendum
experientiam copulæ coniugalis ex prę-
cepto Iudicis inchoari triennium, & ita
tenuit *Rota* in cauſa *Neapolitana diſſolutionis matrimonij 5. Maij 1597. coram Orano*, & dicta inſpectio quando impedi-
mentum eſt naturale, eſt faciendum,
quia ſi conſtat Iudici impedimẽtum eſſe
5 naturale, * & temporale, cui propterea
poſſit ſubueniri abſque periculo vitæ nõ
debet vlterius procedere ad cohabita-
tionem, ſed ordinare, quod deuenia-
tur ad remedia ſecundum artem Medi-
corum, vt dicunt *Theologi locis præcitatis Sylu. in ſum. in verb. matrimonium 8. num. 16.* & *DD. in d. c. fin.* & in *c. laudabilem de frig. & malef.* Si verò impedi-
6 mentum eſt perpetuum, vt frigiditas, *
& dubitatur an ſit naturale, vel acciden-
tale, tunc deueniendum eſt ad cohabi-
tationem triennalem *c. laudabilem de frig. & malef. Card. in cap. 1. eodem tit.* & ibi *Præpoſ. num. 7. & in d. c. laudabilem ſub num. 4. in 1. oppoſ. Brunell. de ſponſalibus concluſ. 28. lim. 1.* & fuit di-
ctum in cauſa *Taurinen. Matrimonij 27. Aprilis 1592. coram Illuſtriſ. Blanchetto*.
Si verò conſtat per aſpectum corporis,
Virum eſſe impotentem, vt quia ſectus,
vel habet alia impedimenta, inconti-
nenti ſine dilatione, & ſine alia ſolem-
nitate poteſt ferri ſententia *Hoſt. in c. 1. num. 4. de frig. & malef. & in c. laudabilem numer. 2. eod. tit.*

(In cauſa *Pampilon. matrimonij 11. Decembr. 1615. Rot. corã me* dixit, quòd im-
pedimenta naturalia poſſunt conſiderari
in triplici differentia, quædam neceſſario,
quædam veriſimiliter, quædam dubiè
concludunt impotentiã *Sanchez de matr. lib. 7. diſp. 107. num. 2.* Primo caſu
non requiritur cohabitatio triennalis.
Secundo caſu non requiritur cohabita-
tio triennalis, ſed iuramentum coniu-
gum, quod non poſſint coire, & ſepti-
ma manus propinquorum iurantium,
eos credere verum fateri *Sanchez vbi ſupra num. 3. & 4.* In tertio caſu requiri-
tur cohabitatio triẽnalis, & iuramentum
prædictum, & ſeptima manus propin-
quorum aſſerentium, quod incubuerint
operi nuptiali *Sanchez vbi ſupra diſp. 108 per tot.* & in d. cauſa impedimentum ar-
ctitu-

Digitized by Google

& §. electiones poſt cap. 35. 63. diſtinct. Et hinc videmus, quod Conſtitutiones Congregationis mandant, quod certi Monachi nomine totius Cõgregationis interueniant in electione.

Non obſtat regula, *quod omnes tan-*
6 *gis &c.* * quia regula non dicit, ab omnibus debet eligi, ſed approbari, & ità loquitur *gloſ. in d. cap. Archiepiſcopus in v. ab omnibus*, & *text. in d. cap. licet* 8. *quæſt.* 1. per eam allegatus, & vt dictum eſt, aliud eſt electio, aliud approbatio, & benè huic argumento reſpondet *Rom. d. conſ.* 332. *num.* 10.

Nec refert, quod Abbas generalis
7 ſubeſt Congregationi * vt per *Oldrad. conſ.* 128. *num.* 4. quia *Oldrad.* loquitur in terminis Religionis Hieroſolymitanæ, cuius eſt caput Magnus Magiſter, qui non eſt Prior Conuentus particularis, ſed ex priuilegio eſt Generalis Religionis.

Minùs releuat, quod quandò bona non ſunt diuiſa, vel Monaſterium infe-
8 riùs non habet * electionem ſui Prælati, Monachi aliorum Monaſteriorum ſunt vocandi, vt per *Abb. in d. cap. fin. num.* 6. *Butr. num.* 4. quia clarum eſt omnia Monaſteria habere electionem ſui Abbatis, & bona particularia, quia ſolutiones, quæ fiunt pro ſtudijs, & fabrica fiunt vigore obedientiæ, non quod bona ſit communia.

ARGVMENTVM.

Quando petitur diſſolutio matrimonij ob impotentiam cœundi viſitandi ſunt Coniuges per Peritos, & ſi conſtat impedimentum eſſe perpetuum, & prouenire à natura, Iudex interponit auctoritatem ſuam ſuper cohabitatione triennali, quæ incipit à die decreti, & poteſt abbreuiari; ſecus verò ſi prouenit à maleficio, quia abbreuiari non poteſt, imò requiritur etiam ante decretum Confeſſio Sacramentalis, & deniquè eſt facienda inſpectio mulieris.

SVMMARIVM.

1 *Quando petitur diſſolutio matrimonij ob impotentiam coeundi, ſiquidem opponatur de impotentia mariti, Iudex debet ipſum facere viſitari à medicis, ſi verò opponatur de impotentia mulieris, viſitanda eſt ab obſtetricibus num.* 2.

3 *Impedimento exiſtente naturali non eſt neceſſe, vt Coniuges confiteantur peccata ſua antequam deueniatur ad cohabitationem triennalem,*

Et eo caſu ſi ſine periculo vitæ ſubueniri poteſt, non eſt procedendum ad dictam cohabitationem, ſed ad remedia ſecundum artem Medicorum num. 5.

Si verò dubitetur, an ſit naturale, vel accidentale, vel à maleficio ad remedia diuina, & Eccleſiaſtica recurrere num. 4.

Et ad cohabitationem triennalem nu. 6.

4 *Exorciſmi quomodo ſint facendi remiſſiue.*

7 *Triennium cohabitationis à quo tempore incipiendum ſit,*

Et vid. diſtinctiones n. 8.

Matrimonium diſſoluitur ſtatim ac per aſpectum corporis conſtat, quod vir eſt impotens n. 6.

9 *Triennium regulariter non computatur à die contracti matrimonij, ſed à die præcepti Iudicis.*

Et an poſſit hoc tempus per Iudicem abbreuiari n. 10. *& ſeqq.*

11 *Triennium ſemper expectatur in maleficiato, in frigido non ſemper.*

12 *Triennium abbreuiari poteſt, ſi vterq; Coniugum fatetur impotentiam, & concurrant adminicula. Intellige ſi probetur impotentia naturalis, ſecus ſi ſit accidentalis, vel de ea dubitetur num.* 13.

14 *Inſpectio quando, & quibus præmiſſis facienda ſit, & num.* 16.

15 *Matronæ, quæ inſpectionem facere debent, quales eligi debeant.*

Annotatio lxxiv.

QVando cauſa introducitur ſuper diſſolutione matrimonij ob impoten-
1 tiam cœundi, * & maximè quando alter è coniugibus negat impotentiam Iudex de-

debet ordinare, vt ſi opponitur de impotentia Mariti viſitetur à Medicis, vt referant ſecundùm artem ſuam, an ſit potens, & ita fuit ordinatum, vt ſeruaretur in cauſa *Taurinen.* 2. *Decemb.* 1591. *coram Illuſtriſ. Blanchetto*, & in cauſa *Romana inualiditatis matrimonij coram D. Decano*, licet cauſa eſſet coram ipſo in ſecunda inſtantia, & ad hoc facit *Text. in argumento in c. fin. verſ. poſtmodum*
2 *de frig. & malef.* * ſi verò opponitur de impotentia mulieris dicendum eſt, quod deberet viſitari ab obſtetricibus, vt in *d. cap. fin. verſ. nos verò*, quæ poterunt referre Medicis, & Iudex poteſt conſiderare relationes obſtetricum, & iudicium Medicorum, & huiuſmodi viſitationes ſunt faciendę, quia ſi ex relatione
3 appareret impedimentum * eſſe naturale non eſſet neceſſe, quod coniuges confiterentur peccata ſua antequam deueniatur ad cohabitationem triennalem *Hoſtien. in eodem cap. fin. num.* 5. Si verò
4 dubitaretur, * an impedimentum eſſet naturale, vel accidentale, vel à maleficio opera Dæmonum, vel Magorum perpetrato, vbi non apparet de vitio, aut morbo, vel defectu membrorum genitalium viſibili ad remedia ſupernaturalia, diuina, & Eccleſiaſtica potiſſimum recurrendum eſt *c. ſi per ſortiarias* 33. *q.* 1. vbi *DD.* & concordant *Theologi ſuper* 4. *ſententiarum S. Thom. S. Bonauentura Petr. de Palude, Sotus, Durandus, & cæteri Ioannes Hider. in Fornicario lib.* 5. *c.* 6. *Mart. del Rio tom.* 3. *diſquiſ. Magicarum lib.* 6. *c.* 2. *ſect.* 3. & fuit dictum in allegata cauſa *Romana nullitatis matrimonij coram D. Decano*. Videlicet vterque Coniugium ieiunijs, & largitione elemoſynarum, & Sacramentali confeſſione peccata expiare debet, etiã deueniendo ad exorciſmos, qui quomodo ſint faciendi praxim ponit *F. Hieronymus Mongas in ſuo Fuſti dæmonum exorciſm.* 7. ſed doctius, & melius ponit *theoricam Silueſtri de Strigib. l.* 2. *c.* 12. quem omninò videas. Hæc omnia debent fieri inter Iudices, nec antea incipit triennium; nam, & ſi aliqui voluerint ſatis eſſe, ſi cohabitationem præceſſerit pænitentia, per quam remouetur obex peccati *Innoc. in cap. fin. de frigid. & malefic. & ibidem Vinc. Goffreg. Prapoſit. num.* 4. *Abb. in vlt.* nihilominùs contrarium tenent *Hoſtien.* quem ſequuti ſunt *Io. Andr. Præpoſit.* & *Henric. Boich. in Rub. eod. tit. num.* 1. *Capell. Toloſ. dec.* 381. *num.* 6. vbi quod poſt peractam à Coniugibus pænitentiam ad faciendum experientiam copulæ coniugalis ex precepto Iudicis inchoari triennium, & ita tenuit *Rota* in cauſa *Neapolitana diſſolutionis matrimonij* 5. *Maij* 1597. *coram Orano*, & dicta inſpectio quando impedimentum eſt naturale, eſt faciendum, quia ſi conſtat Iudici impedimẽtum eſſe
5 naturale, * & temporale, cui proptereà poſſit ſubueniri abſque periculo vitæ nõ debet vlterius procedere ad cohabitationem, ſed ordinare, quod deueniatur ad remedia ſecundum artem Medicorum, vt dicunt *Theologi locis præcitatis Sylu. in ſum. in verb. matrimonium* 8. *num.* 16. & *DD. in d. c. fin.* & in *c. laudabilem de frig. & malef.* Si verò impedi-
6 mentum eſt perpetuum, vt frigiditas, * & dubitatur an ſit naturale, vel accidentale, tunc deueniendum eſt ad cohabitationem triennalem *c. laudabilem de frig. & malef. Card. in cap.* 1. *eodem tit.* & ibi *Præpoſ. num.* 7. *& in d. c. laudabilem ſub num.* 4. *in* 1. *oppoſ. Brunell. de ſponſalibus concluſ.* 28. *lim.* 1. & fuit dictum in cauſa *Taurinen. Matrimonij* 27. *Aprilis* 1592. *coram Illuſtriſ. Blanchetto*, Si verò conſtat per aſpectum corporis, Virum eſſe impotentem, vt quia ſectus, vel habet alia impedimenta, incontinenti ſine dilatione, & ſine alia ſolemnitate poteſt ferri ſententia *Hoſt. in c.* 1. *num.* 4. *de frig. & malef. & in c. laudabilem numer.* 2. *eod. tit.*

(In cauſa *Pampilon. matrimonij* 11. *Decembr.* 1615. *Rot. corã me* dixit, quòd impedimenta naturalia poſſunt conſiderari in triplici differentia, quædam neceſſario, quædam veriſimiliter, quædam dubiè concludunt impotentiã *Sanchez de matr. lib.* 7. *diſp.* 107. *num.* 2. Primo caſu non requiritur cohabitatio triennalis. Secundo caſu non requiritur cohabitatio triennalis, ſed iuramentum coniugum, quod non poſſint coire, & ſeptima manus propinquorum iurantium, eos credere verum fateri *Sanchez vbi ſupra num.* 3. *&* 4. In tertio caſu requiritur cohabitatio triẽnalis, & iuramentum prædictum, & ſeptima manus propinquorum aſſerentium, quod incubuerint operi nuptiali *Sanchez vbi ſupra diſp.* 108 *per tot.* & in d. cauſa impedimentum ar-

ctitu-

ctitudinis, & magnitudinis habuerunt
Domini pro impedimento tertiæ ſpe-
ciei.)

Sed remanet difficultas quando per
7 prius Coniuges cohabitarunt,* An triē-
nium debeat computari à præcepto Iu-
dicis, vel potius ſufficiat computare
triennium qualitercumque ſimul Co-
niuges cohabitaſſe probaretur; & circa
huiuſmodi articulum ſunt variç *DD.* sē-
tentiæ (Multi DD. tenent, quod trien-
nium debeat computari à die cohabita-
tionis, non à die decreti Iudicis ex al-
legatis per *Sanchez de matr. lib. 7. diſp.*
110. *numer.* 4. *&* 5. *Rota* tamen tenet
contrariam ſententiam, vid. quod trien-
nium debeat incipere à die decreti Iu-
dicis, quia iſta opinio eſt tutior *Hoſt. in*
cap. fin. de frigid. & malef. num. 10. *& in*
ſum. eod. tit. §. *qualiter & quando nu.* 12.
verſ. verum dici poteſt *Io. And. in d. cap.*
fin. num. 8. *&* 11. *Anan. num.* 9. *Butr. nu.*
10. vbi dicit hanc eſſe veritatem *Henric.*
Boich. num. 1. *&* 2. *eod. tit. Io. Brunell. in*
tract. de ſponſ. concl. 28. *numer.* 10. *&* 14.
Cappell. Toloſan. dec. 381. *num.* 6. *in fine*
& dixit *Rot. in cauſa Romana inualidita-*
tis matrimonij 28. *Februarÿ* 1603. *Penia*
in quibus aliæ *deciſiones* allegantur, & *co-*
ram me in d. Pampil. matrim. 1. *Iulÿ* 1619.)

Alij hoc remittunt arbitrium Iu-
dicis *Hoſtien. in cap. fin. numer.* 10. *verſ.*
finaliter tamen de frig. & malef. Ancar. in
c. 1. *num.* 10. *verſ. dicit Hoſtien. eod. tit.*
Præpoſ. num. 7. *verſ. & ad id quod.*

Alia ſententia *DD.* eſt, quod ſuffi-
ciat quomodocumque coniuges ſimul
8 triennio cohabitauerint, * & ideò quod
quando cohabitatio præceſſit per ali-
quot annos ante motum iudicium, &
mulier probat ſe virginem, tunc ſuffi-
ciat præcedenti triennio cohabitationis
addere modicum tempus *Inn. in c. fin.*
de frig. & malef. ſuper verbo triennium
Abb. antiq. num. 2. *Præpoſ. num.* 4. *Card.*
q. 3. *num.* 4. *Alex. de Neuo num.* 17. *verſ.*
& iſta opinio Abb. num. 12. *verſ. & hoc mi-*
hi plus placet Io. de Friburgo in gloſ. ad
ſummam Sancti Raymundi lib. 4. *tit. de*
impotent. coeundi §. 6. *in gloſ. ſuper verbo*
cohabitantes, Gregorius Lopez ſuper legi-
bus Hiſpaniarum partit. 4. *tit.* 8. *lib.* 5. *in*
gloſ. ſuper verbo dar plazo, Laderchius
conſ. 81. *num.* 2. *Menoch. de arbitr. cent.* 6.
caſ. 519. *num.* 14. *Capell. Tholoſ. dec.* 381.
num. 6. & pro hac ſententia videtur fa-
cere *Text. in c. laudabilem* §. *hos verò* ibi
A tempore celebrati coniugÿ cohabitent per
triennium & in *c. fin.* §. *fin. de frig. & ma-*
lef. ibi *& conſtiterit vobis virum, & mu-*
lierem intra prædictos octo annos per conti-
nuum triennium ſimul cohabitaſſe.

Alia ſententia eſt, trienniū regulariter
9 non eſſe computandam à die * contracti
matrimonij, ſed à die quo Iudex indixit
triennalem cohabitationem *Hoſt. in d.*
c. fin. de frig. & malef. num. 10. qui licet
ibi ambiguus videatur ex quo recurrit
ad arbitrium Iudicis, nihilominùs in
ſumma eodem tit. §. *qualiter & quando nu.*
12. *verſ. verum dici poteſt*, affirmat tutius
eſſe, quod à tempore præcepti Iudicis
debeat triennium computari *Io. Andr. in*
d. cap. fin. num. 8. *&* 11. vbi dicit non li-
10 cere Iudici abbreuiare * *Ancaran. nu.* 9.
Butr. num. 10. vbi dicit hanc eſſe veri-
tatem *Henr. Boich. in c.* 1. *nu.* 1. *&* 2. *eod.*
tit. Io. Brunell. in tract. de ſponſal. concl.
28. *num.* 10. *&* 14. *verſ. ſed pro opinione*
Capell. Tholoſ. dec. 38. *num.* 6. *in fine*, &
hanc ſententiam in ſua facti ſpecie ſecu-
ta fuit *Rota in cauſa Romana inualiditatis*
matrimonÿ 28. *Febr.* 1603 *coram D. De-*
cano, & licet poſteà reſoluerit tempus
eſſe abbreuiandum.

Aduertas tamen, quod in maleficia-
11 to ſemper triennium expectatur,* in fri-
gido non ſemper *Hoſtien. in d. c. lauda-*
bilem de frig. & malef. num. 1. *Io. Andr.*
num. 8. *Abb. num.* 2. *Alex. de Neuo num.* 3.
Præpoſ. num. 4. *verſ. ſecus in maleficiato*
Butr. num. 15. *verſ. quid autem in malefi-*
ciato, & dixit *Rota in allegata cauſa Ro-*
mana inualiditatis matrimonÿ 28. *Februa-*
rÿ 1603. Hinc in *eadem cauſa* 28. *Aprilis*
1606. *coram eodem D. Decano* fuit dictū
ex diuerſis cauſis non eſſe locum vlte-
riori cohabitationi, etiam quod trien-
nium non eſſet finitum, & præſertim
quia apparebat ex relationibus maritum
eſſe frigidum, & debilem non maleficia-
tum, & *Rota* habuit eundem ſenſum in
cauſa *Calagurritana diuortÿ* 26. *Nouembris*
1599. *coram Cardinali Seraphino*, quia
fuit dubitatum an tempus triennij poſſet
abbreuiari, & reſolutum in illo caſu nō
poſſe, & ita in cauſa *Bononien. reſciſſio-*
nis matrimonÿ 12. *Ian.* 1596. *coram Card.*
Blanchetto, vbi quando vir eſt potens cū
alia muliere, & impotens cum propria
vxore iſta impotentia eſt potius accidē-
talis ex maleficio, quam naturalis ex fri-
gidi-

gíditate *Capell. Toloſ. dec.* 381. *verſ. ad primum*, & hoc caſu ceſſat facultas arbitrandi; ſed eſt neceſſaria cohabitatio, & in *d. deciſione* allegatur *Pirrus de Ledeſma de Sacram. matrim. q.*18. *art.*2.

Aduertas inſuper, ſi vterque ex coniugibus fateatur impotentiam natura-
12 lem, * & concurrant adminicula triennium poteſt abbreuiari, vt fuit dictum in cauſa *Bonon. reſciſſionis matrimonij* 1. *Iulij* 1594. *&* 15. *Ianuarij* 1596. *coram Card. Blanchetto*, ſi tamen impotentia naturalis probatur, non autem quando
13 accidentalis, *vel quãdo Iudex de qualitate impotentiæ poteſt dubitare, vnde in illo caſu fuit dictum triennium non eſſe abbreuiandum, quia non videbatur probata impotentia naturalis, vel Iudex poterat dubitare de qualitate impotentiæ, quia mulier fatebatur virum ante acceſſum eſſe potentem, ſed in ipſo ingreſſu lenteſcere, & Medici atteſtabantur, nullum adeſſe vitium viſibile, & maritus dicebat ſe eſſe potentem cum alijs mulieribus, & hoc etiam poſtea fuerat probatum, vt apparet ex *ſecunda deciſione.* (Cohabitatio triennalis regulariter debet fieri in domo viri *Sanchez de matr. lib.*1. *diſp.* 41. *num.*1. *& ſeqq.* ſecus ſi adeſt legitima cauſa non habitandi in loco mariti *c. cum locum & ibi gloſſ. de ſponſal. vbi Butr. numer.* 7. *& Abb. ac Card. in Pampilonen. matrimonij* 3. *Iulij* 1617. *coram me*, & iuſta cauſa eſt, quando maritus mutat domicilium de vna Ciuitate in aliam *Sanchez vbi ſupra lib.*1 *diſp.*40. *num.* 6. *verſ. ſed contrarium in d. Pampilonen.* 22. *Maij* 1617. *coram me* & fuit electus tertius locus, nempe locus Tudelæ vt in *d. deciſione* 3. *Iulij. In cauſa Taurinen. matrimonij* 27. *Aprilis* 1592 *Rota* voluit, quod cohabitatio triennalis fieret in loco de conſenſu partium eligendo, vel à *Rota* deputando expenſis communibus.)

His peractis deueniendum eſt ad in-
14 ſpectionem præuia ſeptima * manu propinquorum affirmantium intereà coniuges incubuiſſe nuptiali, & poſtea ſubijciatur mulier matronarum inſpectioni, quæ referant an incorrupta, & virgo remanſerit *gloſ. fin. in c.fin. & ibi Card. nu.* 3. *Hoſt. in c. fraternitatis ante num.* 1. *de frig. & malef.* vbi conſuluit Iudicibus,
15 vt deputent matronas* peritiores de vicinia, quæ nec ſenio confectæ, nec iuuenes ſint, nec illæ beneficio viſus fruſtratæ, hæc autem experientia carentes
16 eludantur, * & ſubdit, quod propter medicinas mulierum antequam inſpiciatur balneetur in aqua calida, & diù in ea moretur, & interim ſit ſub fida cuſtodia, ne interim poſſit apponere medicinas, & ita fuit ordinatum, vt ſeruaretur in cauſa *Romana inualiditatis matrimonij* 5. *Iulij* 1606. *coram* R.P.D. *Decano*, dum in relationibus cauſarum faceret verbum poſt omnes reſolutiones prædictas ſuper inſpectione vxoris, ſed quia maritus dicit ſe cognouiſſe vxorẽ, vxor verò negat, non fuit actum de capiendo iuramentum iuxta *c. fin. de frig. & malef.* & hoc ad effugiendum periurium, & aduerte quod *Hoſt. loco præcitato* dicit, quod omnis modus eſt quærendus pro veritate habenda, quia Iudex nimis oneratus eſt, cum talia eius arbitrio ſint commiſſa. Ad declarationem tamen huius vltimæ partis vid. *deciſionẽ in hac eadem cauſa Romana inualiditatis matrimonij diebus* 6. *&* 13. *Octobris* 1606. *coram* R. P. D. *Penia Decano*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iudex an poſſit exequi rem iudicatam abſque noua citatione.*

Annotatio lxxv.

VEneris 21. *Iulij* 1606. in Congregatione R. P. D. *Lancellottus* in cauſa *Romana ſpolij domus* inter monaſterium S. Ambroſij de Maxima, & Lactantium Roncionum conſuluit Dominos, an poſſet mandari exequi mandatum relaxatũ in ſententia abſque noua citatione ad
1 videndum * exequi mandatum, & *Rota* cenſuit poſſe, quia licet articulus ſit valdè controuerſus, an poſt rem iudicatam poſſit deueniri ad executionem ſententiæ abſque noua citatione, maximè quãdo ſententia tranſitum fecit in iudicatũ ob non interpoſitam appellationem; vt per *Gabr. de citatione concl.* 1. *num.* 129. *& ſeqq.* in quo opinionem negatiuam tamquam æquiorem tenuit *Rota coram me in cauſa Romana S. Thomæ in formis* 30. *Nouembris* 1603. *&* 17. *Decemb.* 1604.

F ta-

tamen quando mandatum eſt relaxatum in ſententia, etiam quod in citatione ad ſententiam non adſit *& ad videndum relaxari mandatum*, ſi materia non eſt appellabilis poteſt mandatum exequi abſque alia citatione, & ratio eſt, quia ſententia habet ſecum executionem, vt per *Grat. conſ.76. in fin. vol.2. Gabr. loco præcitato nu.*132. in materia verò appellabili ſecus dicendum eſset per *deciſiones in cauſa Romana S. Thomæ*. Hinc *Rota eadem die coram eodem in cauſa Romana de Capizucchis* cenſuit tutius eſse, quod pars citaretur *ad videndum mandari exequi mandatum*, etiam quod fuiſſet relaxatum in ſententia, quæ tranſitum fecerat in iudicatum ob non interpoſitam appellationem, & in citatione ad ſententiam adeſset etiam *& ad videndum relaxari mandatum*, quia materia erat appellabilis, & ſatis videbatur conueniens, quod alia pars poſset deducere ſuas defenſiones, quæ ei poſsent competere pro impedienda executione.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Rota ſemper vult, quod de iuſtitia ſententiæ appareat ex actis, licet* Afflict. *teneat contrarium*.

Annotatio lxxvj.

Afflict. *dec.*28. tenet, quod ſententia ſuſtineatur etiam quod ex actis non
1 iuſtificetur, quia Iudex potuit aliunde ſe informare. Contrarium ſeruat *Rota*, quia iuſtitia huius Sacri Tribunalis requirit, vt ſemper appareat de iuſtitia ſententiæ ex actis *Chiſſanen. deciſ.* 179. *in manuſcr.* & facit *deciſ. Caſ. de Graſſ.* 2. *de ſolut. num.* 6. *&* 10. Ita admiſſum in cauſa *Romana bonorum de Ceulis* 21. *Iulij* 1606. *coram D. Marcomontio in Congregatione*.

ARGVMENTVM.

Si expenſæ litis, de quibus non fuit facta mentio in ſententijs debētur condictione ex Statuto, non dicitur ſuper illis iudicatum ad effectum, quod obſtet clauſula *Parito*; quando verò adeſset iudicatum obſtaret clauſula *Parito*, etiam quod non eſſent liquidæ, nec iuſta cauſa litigandi excuſaret.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* Parito *dat iuriſdictionem conditionalem*.
2 *Iudex ante paritionem caret iuriſdictione ſtante dicta clauſula*.
3 *Res iudicata eſt, quæ pronunciatione finem litibus impoñit, & num.*6.
4 *Pacificata iuriſdictione ſimpliciter eſt inhibendum*.
5 *Victus victori debet reficere expenſas, etiam quod non adſit condemnatio ex* Statuto Vrbis. *Sed vide ibi & n.* 6. *&* 7.
6 *Ad effectum reiudicatæ requiritur condemnatio, vel abſolutio in ſententia*.
7 *Expenſæ debentur condictione ex Statuto, quando verba diriguntur ad victum*.
8 *Expenſæ officio Iudicis mercennariè debentur, quando verba Statuti diriguntur ad Iudicem*.
9 *Ab exceſſiua taxatione ſemel licet appellare*.
10 *In acceſſorijs, prout in fructibus, & expenſis ſufficit condemnatio ſine certa quantitate, quia quantitas poſtea in executione declaratur*.
11 *Commiſſa cauſa cum clauſula* Parito iudicato *ſi fructus & expenſæ non ſunt liquidæ petens procedi ad vlteriora debet liquidare fructus, & expenſas, vel impetrare commiſſionem, vt præfigatur terminus ad liquidandum*.
12 *An iuſta cauſa litigandi excuſet ab expenſis ſtante dicto Statuto remiſſiuè, & num.* 14.
13 *Iuſta cauſa litigandi in Rota non excuſat ab expenſis, niſi ſententia reuocetur ex nouiter deductis*.
15 *Iuſta cauſa litigandi non excuſat ab expenſis, vt euitetur clauſula* Parito.

An-

Annotatio lxxvij.

NOn controuertebatur, quod clauſu-
la *Parito iudicato* tribuit iuriſdictio-
1 nem conditionalem, * vt eſt *deciſio Put.
429. lib. 1. Staph. de lit. iuſt. clauſ. & per
Breue Sanctit. Veſtra num. 9.* vel §. *quan-
do petitur*, & fuit pluries reſolutum, ita-
2 ut Iudex ante * paritionem non habeat
iuriſdictionem *c. cum dilecta de reſcript.
c. cum olim de off. deleg. Pariſ. conſil. 94.
num. 8. lib. 4.* ſed dicebatur ſatis fuiſſe
paritum iudicato, ex quo domus, ſuper
qua fuerat litigatum, & lata ſententia
fuerat reſtituta, quia nihil aliud conti-
3 nent ſententiæ, * eſt enim res iudicata,
quæ finem controuerſiarum pronuncia-
tione Iudicis accipit quod vel condem-
natione, vel abſolutione contingit *l. 1.
ff. de re iud. Azo in ſumma C. eod. tit. in
princ.* & propterea dicebatur eſſe inhi-
4 bendum ſimpliciter, * & non vt inhibi-
tio ſtaret cum clauſula *Parito iudicato*,
quia iuriſdictio iam erat purificata per
conſignationem domus, ſuper qua tan-
tùm fuerat iudicatnm, vel non erat de-
claranda inhibitio, itaut Iudex poſſet
procedere ad taxationem expenſarum.

Sed reſpondebatur inhibitionem eſſe
declarandam, vt Iudex poſſet procede-
re ad taxationem expenſarum, quia li-
cet ſententiæ non continerent condem-
nationem dictarum expenſarum, nihilo-
minus cum cauſa fuiſſet agitata in Capi-
5 tolio * ex *Statuto c. 194. lib. 1.* victus vi-
ctori debet reficere expenſas, etiã quod
in ſententijs non adſit condemnatio, &
datur certa forma iudicij procedendi
ad liquidationem, nec eſt opus videre,
an huiuſmodi *Statutum* ſit deciſorium,
vel ordinatorium, quia ſatis eſt, etiam
quod ſit ordinatorium, quod iudicato
eſt parendum.

Mihi non placuit hæc reſponſio, &
ideo *de menſe Auguſti* 1606. quo tempo-
re ſunt vacantiæ, cum non potuerim cõ-
ſulere Dominos, nolui concedere hanc
declarationem, vt Iudex poſſet procede-
re ad taxationem expenſarum iuxta for-
mam *Statuti*, quia quoad ipſas expenſas
6 in ſententijs nulla adeſt condemnatio, *
& tamen ad effectum rei iudicatæ requi-
ritur condemnatio, vel abſolutio Iudi-
cis in ſententia, vt in d. *l. 1. ff. de re iud.*
& *Statutum* non efficit, quod pars cen-
ſeatur condemnata in ſententijs, itaut
ſuper expenſis dicatur iudicatum, ſed
7 verba *Statuti* diriguntur ad victum, dicit
enim *victus victori reficiat expenſas*, &
propterea efficit, quod victori debean-
tur expenſæ *condictione ex Statuto*, & ſic
noua actione *Bald. in l. terminato nu. 14.
C. de fruct. & lit. expenſ. Mattheſ. ſingul.*
80. qui dicit ita intelligendum eſſe *Bart.
in l. 3. §. ſi rem num. 3. ff. de leg. 3. Fe-
lyn. in c. ſignificauerunt Col. 3. ante num. 4.
verſ. ſcias etiam de except. Luc. Pet.* qui
alios allegat *in ſua prax. lib. 9. nu. 23. &
num. 1. & 30.* Si verò verba Statuti diri-
8 gerentur * ad Iudicem, tunc expenſæ
non deberentur Victori *condictione ex
Statuto*, ſed officio Iudicis mercenario,
vt per *Bald.* & *Mattheſ.* & ſentiunt *Fel.
& Pet. locis præcitatis*, ſed hoc non facit
ad punctum, quia ſatis eſt, quod ex *Sta-
tuto Vrbis* debeantur *condictione ex Sta-
tuto*.

Alia motiua deducta pro victo *mihi*
non placebãt, nàm dum dicebatur, quod
expenſæ non erant liquidæ, & ab exceſ-
9 ſiua * taxatione datur appellatio *Innoc.
in c. fin. num. 4. de his, quæ vi met. cau.
fiunt Bald. in d. l. terminato num. 6. C. de
fruct. & lit. exp.* licet ſemel tantùm liceat
appellare *Præpoſ. in c. nouit num. 6. de
app. Luc. Pet. loco præcitato num.* 20. faci-
lis erat reſponſio, quia ſi non obſtaret
primum fundamentum, & adeſſet ſuper
expenſis iudicatum, ſufficeret huiuſmodi
pronunciatio, vt non diceretur paritum,
10 quia in iſtis acceſſorijs, * vt ſunt ex-
penſæ, fructus, & ſimilia, ſufficit condẽ-
natio ſine certa quantitate, quia quanti-
tas in exequutione poſtea declaratur
*Bart. in d. l. terminato num. 2. Bald. pari-
ter numer. 2. C. de fruct. & lit. expenſ.
Iaſ. in §. curare num. 54. inſt. de act.* Hinc
inoleuit ſtylus Rotæ, quod commiſſa
11 cauſa cum clauſula * *Parito iudicato* ſi
fructus, & expenſæ non ſunt liquidæ, pe-
tens procedi ad vlteriora debeat liquida-
re fructus, & expenſas, vel impetrare
commiſſionem, quod præfigatur Aduer-
ſario terminus ad liquidandum, quo æ-
lapſo procedatur in negocio principali,
vt fuit dictum in cauſa *Hiſpalen. beneficij
24. Februarij* 1584. *coram Card. Seraphi-
no*, & in cauſa *Pampilonen. beneficij* 27.
Iannarij 1577. *coram Card. Blanchetto*.

Nec etiam placebat tertium motiuũ
12 deductum pro victo videlicet, * quod
quando adeſt ſimile Statutũ iuſta cauſa

litigandi excuſat ab expenſis. vnde dum Ego debeo cognoſcere, an huiuſmodi iuſta cauſa litigandi interuenerit, debeo ſimpliciter inhibere. Quia ommiſſo, quod in *Rota* iuſta cauſa litigandi non excuſat
13 ab expenſis, * niſi ſententia reuocetur ex nouiter deductis *Verall. deciſ. 340. nu. 4. lib. 1. Rota dec. 10. de dol. & contum. in*
14 *non.* ex quo non agitur in *Rota*, * in terminis ſimilis Statuti articulus eſt valde controuerſus ex allegatis per *Luc. Pet. in ſua prax. d. l. 9. nu. 25.* qui dicit communem eſſe, quod iuſta cauſa non excuſet, & hanc opinionem ipſe ſequitur, & ex alleg. per *Farinac. comm. op. crim. lib. 1. q. 16. num. 72. & 73.* qui dicit magis communem eſſe, quod iuſta cauſa excuſet, & quod ita vidit practicari in Capitolio, Ego tamen audiui ſeruari contrarium; ſed quicquid ſit de hoc articulo,
15 ſi adeſſet iudicatum ſuper expenſis, * eſſet parendum, nec ante paritionem poſſem cognoſcere, an victus habuerit iuſtã cauſam litigandi, quia ante paritionem non haberem iuriſdictionem.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In prima Rota, in qua leguntur Conſtitutiones, non agitur de negocijs; Nec etiam admittuntur motus proprij, qui præſentantur à nouis Auditoribus; & in ſecunda non ſeruantur termini.*

Annotatio lxxviij.

STylus *Rotæ* ſe habet, quod dum poſt vacantias prima vice Auditores veniunt ad *Rotam*, & leguntur Conſtitu-
1 tutiones, non agitur de negocijs, * nec etiam admittuntur motus proprij, qui præſentantur à nouis Auditoribus, prout fuit ſeruatum de hoc anno, quia non fuit admiſſus motus proprius *R. P. D. Canalerij*, niſi tamen vrgeat aliqua neceſſitas. Et in ſequenti *Rota* non ſeruantur termini, prout eſt de ſtylo antiquo, & ſic fuit ſeruatum de hoc anno 1606.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes, qui iurarunt in termino extra illum poſſunt examinari.*

Annotatio lxxix.

TEſtes, qui iurarunt in termino poſſunt examinari poſt lapſum termi-
1 ni * *Rot. dec. 3. de teſtibus in nou. & deciſ. 26. & 27. de prob. in ant.* Ita ad memoriale *D. Ludouiſii in Tudertina damnorum datorum 9. Octobris* 1606.

ARGVMENTVM.

Si cauſa committitur cum clauſula *parito arbitrio*, dum cognoſcitur, an ſit locus arbitrio eſt inhibendum.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio datur dum cognoſcitur, an intret clauſula* arbitrio *Rota addita clauſulæ* parito Breui.

Annotatio lxxx.

QVandò committitur cauſa *parito Breui arbitrio Rotæ* ſtatim conceditur in-
1 hibitio, quia licet clauſula *parito* regulariter det iuriſdictionẽ conditionalem, tamen quando additur clauſula *arbitrio Rotæ*, antequam *Rota* arbitretur, an ſit parendum vel ne, iuriſdictio remanet pura ad effectum quod videatur, an intret arbitrium ad effectum vt parendum ſit Breui; & ideo ne interim aliquid innouetur danda eſt inhibitio. Ita in *Aſſiſien. beneficij* 17. *Nouembris* 1606. *coram D. Sacrato* per memoriale.

ARGVMENTVM.

Quando neuter ex litigantibus eſt in poſſeſſione ſequeſtratur beneficium, quod poteſt fieri vt cenſuerunt Domini etiam ſi collitigans obijt, & alter obtinuit ſubrogationem cum clauſula tamen iuſtificatiua *ſi quis &c.*

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum apponitur, quando nullus ex prouiſis eſt in poſſeſſione.*

2 *Etiam quod beneficium non ſit de Iurepatronatus.*

3 Se-

3 *Sequeſtrum apponitur, dum duo contẽ-*
dunt ſuper beneficio, & nemo eſt in
poſſeſsione.
4 *Sequeſtrum datur cum clauſula* ſi
quis, *quando non conſtat an alius*
ſit in poſſeſſione.
5 *Clauſula* ſi quis &c. *appoſita in ſe-*
queſtro operatur, vt ſi quis eſt in poſ-
ſione, & ſe opponat, ſequeſtrum re-
ſoluatur in ſimplicem citationem.

Annotatio lxxxj.

QVando litigatur inter prouiſos, &
nemo eſt in poſſeſſione apponitur
1 ſequeſtrum *c. cum vos de off. ord.* cuius di-
ſpoſitio habet locum in quocumque be-
neficio etiam quod non ſit de Iurepa-
2 tronatus ratione gẽneralitatis rationis
Abb. ibidem num. fin. verſ. idem dico, &
quando duo contendunt ſuper benefi-
3 cio, * & nemo eſt in poſſeſſione quod
ſequeſtrum apponitur *Abb. in cap. dile-*
ctus num. 14. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.
Bald. in l. vnic. num. 4. C. de prohib. ſe-
queſtr. pecun. Menoch. in regul. locupleta-
ri ante num. 9. de reg. iur. in 6. & fuit di-
ctum in *Cremonen. Cappellæ 24. Ianuarii*
1590. *coram* R. P. *D. Comitulo.*

Et propterea cum vnus ex Collitigã-
tibus obijſſet, qui erat in poſſeſſione, vt
dicebatur, alter, qui obtinuerat ſubro-
gationem, petebat apponi ſequeſtrum,
ne Ordinarius prouideret, & alter ſe
intruderet *Rota* cenſuit, dandum eſſe
4 ſequeſtrum* cum clauſula iuſtificatiua *ſi*
quis &c. quæ efficit, vt ſi quis ſit in poſ-
5 ſeſſione, & ſe opponat, * ſequeſtrum
reſoluatur in ſimplicem citationem. Ita
ad memoriale in cauſa *Abulen. Cappella-*
nia 17. Nouembris 1606. coram D. Mar-
comontio.

Nota, quod prædicta die Domini ſederunt ab hora 13. cum dimidia vſque horam primam noctis, & hoc pro negotio particulari vrgenti.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutio non datur niſi in actis con-*
ſtet de excommunicatione etiam ſi il-
lam petens fateatur ſe excommunica-
tum. Decl. vt ibi.

Annotatio lxxxij.

LVnæ 20. Nouembris 1606. in cauſa Ma-
ceraten. coram me Rota *noluit conce-
dere abſolutionem ab excommunicatio-
1 ne * etiam quod adeſſet mandatum ad
petendam d. abſolutionem, ex quo in
actis non conſtabat de aliqua excom-
municatione, vnde deficiente materia
non datur abſolutio: Neque facit, quod
credatur dicenti ſe eſſe excommunica-
tum, & petenti abſolutionem, quia hæc
procedunt in foro poli, ſecus in foro
fori. Vid. infra *Annot. 84.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Societas officij ſi contrahatur de pecu-*
nijs alienis alio nomine, & reſer-
uetur ſibi, & illi, cuius nomine,
fuit facta ſocietas, facultas nomman-
di periculum vitæ, iſta facultas in-
telligitur disiunctiuè.

Annotatio lxxxiij.

SYlueſter fecerat ſocietatem officij pro
Fauſtina filia ex pecunijs ipſius Fau-
1 ſtinæ cum facultate ipſam diſdicendi, *
quæ facultas fuit reſeruata ſibi, ſeu Fau-
ſtinæ, & infra facultas nominandi peri-
culum vitæ fuit reſeruata Syluestro, &
Fauſtinæ, qui Sylueſter ſolus nominauit
periculum vitæ, vnde dicebatur, ſocie-
tatem non fuiſſe ſuperlucratam per obi-
tum illius, cuius vitæ periculum fuerat
nominatum, cum debuiſſet nominari per
Fauſtinam, & Gotardum ſtante copula,
& cuius natura eſt coniungere.

Rota cenſuit contrarium, quia ex ſerie facti apparet, quod copula *&* ſtat diſiunctiuè, nam ſicuti Fauſtina Domina pecuniarum poterat ſola nominare periculum vitæ, ità dicendum eſt de Gotardo, quia vna determinatio reſpiciens plura determinabilia debet pariformiter determinare *l. tam hoc Iure ff. de vulg. & pup. l. quamuis C. de impub. & aliis ſubſt. Bar. in l. fin. num. 1. C. de ſent. & interloc. om. Iudic. cum vulg.*

A R-

ARGVMEMTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Datur abſolutio à Cenſuris latis extrà Curiam, licet tantum ex indicijs conſtet de excommunicatione quandò maior fides haberi non poteſt. Et vide ibi.*

Annotatio lxxxiv.

E*Adem die 24. Nouembris in cauſa Maceraten. cenſurarum Rota coram me* dixit dandam eſſe abſolutionem peten-
1 tibus licet in actis* non conſtaret de excommunicatione, ex quo per certam fidem conſtabat de excommunicatione & per certam Epiſtolam, quod in partibus non poterat haberi copia d. excommunicationis. Nota tamen quod adeſſet mandatum ad petendam abſolutionem, & voluerunt *DD.* d. fidem, & epiſtolam regiſtrari in actis.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Citata parte pro certa die & non comparente ad videndum examinari teſtes, Iudex ex vrbanitate poteſt expectare ad ſequentem, & examen erit validum.*

Annotatio lxxxv.

I*N Bononien. fideicommiſſi de Mauro 24 Nouembris 1606. coram D. Lancellotto* fuit ſaluatum examen licet in citatione
1 haberetur, * quod teſtes erant examinandi tali die, & ſeqq. & tamen illa die non fuit captum examen, ſed die ſequenti, quia eum pars comparuiſſet illa die, potuit Iudex ex vrbanitate expectare ad ſequentem *Bald. in l. 1. num. 14. C. quom. & quando Iudex cum alleg. per eadem ibidem.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In prorogatione remiſſoriæ quale tempus concedatur.*

Annotatio lxxxvj.

QVando petitur tempus remiſſoriæ prorogari, ſemper in prorogatione
1 conceditur medietas temporis * primi conceſſi ad expediendam remiſſoriam. Ita fuit dictum *die 15. Decembris 1606.* eſſe de ſtylo.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus ſi appellat erit audiendus etiam quod ſit actor in cauſa principali.*

Annotatio lxxxvij.

I*N cauſa Romana affictus 20. Decembris 1606.* fuit reſolutum Ioannem Baptiſtam eſſe audiendum, quia licet fuiſſet
1 excommunicatus* in prima inſtantia, tamen cum proſequatur cauſam appellationis debet audiri *c. ſignificarunt 11. & ibi gloſ. in verb. defenſio, & Inn. in verſ. & ita ex hoc eſt argumentum Abb. nu. 13. verſ. oppono 2. de except.* vbi etiam quod ſit actor in cauſa principali.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Procurator cum facultate ſubſtituendi, & reuocandi ſi poſt ſubſtitutionem comparet ipſe in actis tacitè cenſetur reuocare ſubſtitutum & nu. 2. & 3.*

2 *Proceſſus per contradictas decernitur contra abſentem.*

3 *Procurator poteſt etiam tacitè reuocari.*

Annotatio lxxxviij.

F*Ranciſcus Procurator cum facultate ſubſtituendi, & reuocandi Procuratores quoties ſibi placuerit ſub die 11. Maij 1602.*

1 1602. ſubſtituit Bartholomæum, * qui d. mandatum acceptauit, & produxit in actis 6. Iulij 1604. Tam Franciſcus,quã Bartholomæus ſe abſentauerant à Curia,
2 & propterea * fuit cæptum procedi per contradictas contra Franciſcum iuxtà *deciſ. Creſc. 1. num. 3. de ſent. & re iudic.* Dubitatum fuit, an proceſſus eſſet validus, itaut citato Franciſco poſſet contra ipſum procedi, *Rota* cenſuit affirmatiuè reſpondendum, quia cum Bartholomæus fuiſſet ſubſtitutus 11. Maij 1602. poſt d. ſubſtitutionem pluries comparuit in actis Franciſcus producendo iura, & alia faciendo, quare cenſetur reuoca-
3 tus Bartholomæus * ſtante clauſula *cum facultate reuocandi*, quæ reuocatio etiam tacita ſuffragatur,vt eſt in terminis *deciſ. 14. de proc. in nou.* Ad memoriale in cauſa *Barchinonen. matrimonij* 8. *Ianuarij* 1607. *coram* R.P.D. *Penia Decano*.

ARGVMENTVM.

Immiſſus vigore Saluiani tenetur ſtare colono.

SVMMARIVM.

1 *Creditor immiſſus vigore Saluiani tenetur ſtare colono.*

2 *Creditor immiſſus vigore Saluiani nõ habet plenum ius.*

3 L. in venditione §. 1. ff. de bon. auth. Iud. poſſid. declaratur.

4 *Succeſſor ſingularis tenetur ſtare colono, quando non ſuccedit in plenum ius.*

5 *Creditor ſuccedens per ſententiam Iudicis tenetur ſtare colono. Intellige vt num. 7.*

6 *Iudex ſemper intelligitur reſeruare Ius tertij.*

Annotatio lxxxix.

R. P. D. *Iuſtus* vigore Saluiani conceſſit immiſſionem Antoninæ de Fabijs,quæ expulit conductorem *Rota* dixit, quod prouideretur conductori, vt remaneret in ſua poſſeſſione, quia quãdo creditor immittitur vigore Saluiani
1 non propterea venit expellendus * conductor, quia cum creditor vigore interdicti Saluiani non acquirat plenum ius
2 Caſalis, * tenetur ſtare locationi *leg. in venditione* §. 1. *ff. de bon. auth. Iud. poſſid. Iaſ.* qui dicit communem in *l. diuortio num.* 34. *ff. ſolut. matrim. Guidopap. deciſ.* 480. *ſub num.* 5. *verſ.* 3. *fallit.* Et quam-
3 uis replicaretur, quod *d. l. in vend.* loquatur in eo, qui mittitur in poſſeſſionem ex primo decreto, tamen huic motiuo reſpondet *Aret. conſ.* 159. *n.* 16. *poſt med. verſ. ſi tamen rem locatam*, quod licet verum ſit, *textum* illum loqui in dicto caſu, tamen ex eo *DD.* firmant re-
4 gulam, quod ſucceſſor ſingularis* teneatur ſtare colono, quando non ſuccedit in plenum ius auctoris ſui, & ità aliàs fuit reſolutum in cauſa *Romana Caſalis* 1. *Iulij* 1602. *coram* R.P.D. *Ludouiſio*.

Inſuper dicebant Domini, quod creditor ſuccedit in Caſali per ſententiam
5 Iudicis, * quo caſu tenetur ſtare colono *Bald. in c. quando frequenter* §. *fin. in fin. vt lit. non conteſt. Iaſ. in l. diuortio ſub nu.* 34. & 35. *ff ſolut. matrim. Alben. conſil.* 108. *num.* 6. quia in translatione, quæ
6 fit per Iudicem,* ſemper intelligitur reſeruatum ius tertij *Alex. in l. ſi filiofam.* §. *ſi vir in quinquennium num.* 7. *verſ. ad hoc tendunt ff. ſol. matrim.* Ita ad memoriale in cauſa *Romana Caſalis* 8. *Ianuarij* 1606. *coram* R. P. D. *Iuſto Vicedecano*. Nota tamen quod *Alben. vbi ſupra* vult, quod doctrina *Baldi* procedat tantùm, quandò ſucceditur ex perſona & iure prædeceſſoris, puta quia prædeceſſor erat debitor ipſius ſucceſſoris, vt ibi per *eum*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Sententia ferri poteſt in Rota, quamuis non fuerit propoſita cauſa per viam dubij, ſed ſolum fuerit factum verbum in relationibus; non obſtante Bulla Pij Quarti, de qua ibi.*

Annotatio xc.

Domini intelligunt *Bullam Pij Quarti* 83. *in* §. *Auditor tamen* vbi quod nõ feratur diffinitiua ſententia, niſi cauſa
1 in *Rota** propoſita, & habitis votis Coauditorum, quod non ſit neceſſario proponere

nere cauſam per viam dubij, ſi materia non ſit grauis, ſed ſufficit quod fiat verbum in relationibus, & habeatur tunc vorum *Dominorum*. Ita in cauſa *Gerunden. augumenti* 30. *Ianuarij* 1607 *Lancellotto*, quam *Rota* ſecuta fuit in cauſa *Anconitana Bonorum* 12. *Ianuarij* 1607. *coram* R. P. D. *Manzanedo*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Pro verificatione clauſulæ* dumodò remaneant mille *attenditur omnes anni, & computatur ſterilis cum fertili.*

Annotatio xcj.

Clauſula *dumodò remaneãt mille pro Epiſcopo* non ſuffragatur Epiſcopo ſi in
1 aliquo anno non recepit mille,* quia computandus eſt annus ſterilis cum fertili *l. ſi vno in princ. ff. locat. l. licet C. eodem c. propter ſterilitatem par iter eod. tit. Gig. de penſ. q.*62. *nu.*2. & 8. Ita ad memoriale *D. Sacrati in cauſa Nertionen. penſionis* 12. *Ianuarij* 1607.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Non poteſt ferri ſententia excommunicationis niſi executoriales perſonaliter intimentur, & ſi pars latitat, poteſt procedi per Edictum mediante tamen ſpeciali reſcripto, ſeu commiſſione.*

Annotatio xcij.

AD effectum quod poſſit ferri ſententia excommunicationis, executoria-
1 les debent perſonaliter intimari* *Innoc. in c. fin. num.* 3. *ante fin. verſ. vt etiam excommunicetur de eo qui mitt. in poſſ. cauſ. rei ſeruan. Caſſad. dec.* 2. *num.*4. *de penſ.* qui alios allegat *Creſc. deciſ.*18. *in princ. de ſent. & re iudic.*

Si tamen pars latitat, ſufficit intimatio ad domum & Eccleſiam, vel in alio loco publico *Creſc. d. deciſ.* 18. *de re iudic. Ant. Ang. in Epit. de ſent. excom.* §. 11. *Ian. vbi ſupra*.

Aduerte quod hoc modo procedi nõ poteſt abſque ſpeciali commiſſione Papæ *gloſ. in Clem. dudum in verbo Papa cũ duabus Gloſ. ſeqq. Felin. in c. quam frequenter num.*13. *verſ. circa gloſ. & num.* 14. *verſ. cæterum ſi loquimur de illis duabus caſibus vt lit. non conteſt. Rota deciſ.* 8. *in addit. de dol. & cont. in nou. Vant. de nullit. ex defect. citat. num.* 125. *fol. mihi* 210. *col.*2. Ita ad memoriale in *Romana pecuniaria* 12. *Ianuar.* 1607. *coram* R.P.D. *Manzanedo*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quando cauſa committitur* parito iudicato arbitrio Rotæ *ex æquitate dubium poteſt diſputari ante tranſportationem actorum.*

Annotatio xciij.

FVerat *Mihi* commiſſa cauſa *Conchen. Decimarum* cum clauſula *parito iudi-*
1 *cato arbitrio Rotæ*,* petebatur dubium, an intraret arbitrium, *Ego* nolebam concedere dubium ante tranſportationem actorum, pars dicebat, quod iſte actus diſputationis eſt extraiudicialis, & quod propterea viſis actis per *Me*, poteram diſputare dubium, quia ſi *Rota* reſolueritt eſſe locum arbitrio itàut parendum ſit iudicio executiuo ſpectaba ad Iudicem à quo, & propterea ne daretur iſte circuitus tranſportationis, poteram diſputare dubium, quia ſi poſteà reſolueretur non itrare arbitrium, acta poterunt tranſportari, *Rota* voluit complacere parti 15. *Ianuarij* 1607. itaut dubium diſputaretur actis non tranſportatis.

ARGVMENTVM.

Patet ex Sumario.

SVMMARIVM.

1 *Qui dat interrogatoria non tenetur facere expenſas pro interrogatorijs, etiam*

etiam ſi teſtes deponant pro vtraque parte.

2 *Interrogatoriorum reſecatio ſpectat ad illum Iudicem, ad quem ſpectat facere interrogatoria, & hoc quando dantur in partibus, ſecus ſi in Curia, & tranſmittuntur in rotulo ad partes.*

Annotatio xciv.

CLericus induxit aliquos teſtes, & Epiſcopus dedit interrogatoria, & Clericus prætendebat, Epiſcopum te-
1 neri facere expenſas Iudicis, * & Notarijs pro rata inrerrogatorium, quæ ipſe dederat, hoc eſt quia plus ſteterunt in perficiendo examen, quod pro illo tempore Epiſcopus faceret expenſas, quare remiſerunt negocium iudicio *Rotæ*, quæ cenſuit, Clerum teneri facere expenſas, & non Epiſcopus, quæ dedit interrogatoria per doctrinam *Io. Andr. in addit. ad Spec. in tit. de teſte §. qualiter num. 12. in verſ. quantum*, vbi allegat *gloſ. in verbo producente in c. ſtatim §. pro ferendo de reſcript. in 6.* quæ dicit, quod licet teſtes deponant pro vtraque parte, proùt tenentur, nihilominùs pars, contra quam inducuntur, non tenetur contribuere expenſis, quæ fiunt in producendis teſtibus videlicet in veniendo, ſtando, recedendo, & *Io. Andreas ibi* ampliat dictum *gloſ.* in caſu, in quo pars aduerſa det interrogatoria, & mouetur duabus rationibus, vel quia ille, qui dat interrogatoria, non eſt illemet, qui producit teſtes, vel quia ſi pars non daret interrogatoria Iudex teneretur ex officio teſtes interrogare, & pars dando interrogatoria alleuiat Iudicem, nec prouocat, ſed prouocatur, & ad defenſionem vrgetur, ſequitur *Gemin. in d. c. ſtatim §. pro ferendo ante fin. verſ. in gloſ. fin.*

Non obſtat, quod interrogatoria viderentur exceſſiua, quia erant reſecan-
2 da per Iudicem, * ad quem ſpectabat facere interrogatoria, & hoc quando interrogatoria dantur in partibus, ſecus autem quando dantur Iudici in Curia, & tranſmittuntur in rotulo ad partes, vt dicit *gloſ. in c. præſentium in verbo interrogatoria in fin. de teſtibus in 6.* & proptereà pars, quæ producit non tenetur ad aliquam ſolutionem expenſarum ad memoriale in *Pampilonen. mercedis 15. Ianuarÿ 1607. coram me.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Qui tenetur cauere de ſtando Iuri, & iudicatum ſoluendo ſi obtinet reſcribi, vt det cautionem pro pecunÿs exigendis tantum arbitrio Rotæ obtinet.*

Annotatio xcv.

GVbernator tulerat ſententiam, & taxauerat ſalarium Martini ad certam ſummam, & in fine ſententiæ dixit *cum hoc tamen, quod Martinus teneatur cauere de ſtando Iuri, & iudicatum ſoluendo cum Bernardino.* Martinus obtinuit re-
1 ſcribi * à Signatura quod præſtita per eum cautione arbitrio Rotæ pro ſumma exigenda, quæ anteà erat præſtanda in genere de iudicatum ſoluendo, procederet ad vlteriora, *Rota* cenſuit reſpondendum ad fauorem Martini, itant data cautione pro pecunijs per eum exigendis procedatur ad vlteriora, quia hoc videtur ſatis æquum, & iuſtum, & clauſula *arbitrio* intelligitur prout de Iure *Romana mercedis 24. Ianuarÿ 1607. coram Satrato.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iudex ad quem poteſt aperire remiſſoriam, quæ ſuperuenit, etiam quod ei ſit commiſſa cum clauſula* parito iudicato, *modò modificetur per clauſulam* arbitrio Rotæ.

Annotatio xcvj.

PEndente cauſa *coram D. Ludouiſio* conceſſit remiſſoriam, & poſtmodum poſt aliquod tempus tulit ſententiam, & pau-
1 lò poſt venit remiſſoria, * & *Mihi* fuit commiſſa cauſa *parito iudicato arbitrio Rotæ*, ex quo ſententia tranſitum fecerat in iudicatum. Petebatur diſputari

G du-

dubium, an intraret arbitrium abſque eo, quod aperiretur remiſſoria, quia clauſula *parito iudicato* dat iuriſdictionem conditionalem, *Rota* in hoc caſu cenſuit contrarium, quia licet clauſula *parito* det iuriſdictionem conditionalē, tamen in hoc caſu erat modificata per clauſulam *arbitrio Rotæ*, & propterea remiſſoria erat aperienda, vt viderentur probationes, ad hoc vt cognoſci poſſet, an intraret arbitrium, vel ne in cauſa *Conchen. Decimarum 29. Ianuarÿ coram me 1607.* per memoriale.

ARGVMENTVM.

Quando committitur cauſa *ſine retardatione ſolutionis penſionis* poteſt adiri Iudex à quo. Item poteſt adiri quando committitur cauſa cum clauſula *parito*, etiamſi adſit *arbitrio*, poſtquam ramen ſit reſolutum non intrare arbitrium.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* ſine retardatione ſolutionis penſionis *non impedit quominùs pars poſſit adire Iudicem à quo vt ſibi ſatisfiat.*

2 *Stante clauſula* parito Breui arbitrio Rotæ *ſi Iudex cognouerit non eſſe locum arbitrio Iudex à quo poteſt procedere.*

3 *Iudex ad quem poteſt cognoſcere an ſit paritum.*

4 *Inhibitiones concedit Rota cum clauſula* Parito *ſi non conſtat fuiſſe paritū.*

5 *Item aliquandò declarat iſtas ſtare cum iſta clauſula.*

Annotatio xcvij.

SI cauſa committitur *ſine retardatione ſolutionis penſionis* non poteſt impediri
1 pars quominus adeat Iudicem à quo, vt ſibi ſatisfiat de penſione in *Boianen. penſ. 7. Febr. 1607. coram D. Ludouiſio* per memoriale, & *ſuperioribus annis in cauſa Tarraconen. inter Doctorem Vidal. & Capitulum coram D. Iuſto*, cum cauſa eſſet commiſſa cum clauſula *parito breui arbi-*
2 *trio Rotæ*, * poſtquam *Rota* reſoluit non eſſe locum arbitrio, dixit, quod Doctor iret pro executione coram A. C. quia poſtquam fuerat dictum non intrare arbitrium, remanebat commiſſio cū clauſula *parito*, quæ dat iuriſdictionem conditionalem, & licet Iudex ad quem poſ-
3 ſit cognoſcere* an ſit paritum, non propterea ligantur manus Iudicis à quo, quominùs procedat, vt pareatur, & propte-
4 rea antequam conſtet de paritione, * ſemper *Rota* dat inhibitiones cum iſta clauſula *parito iudicato*, & aliquando in
5 partibus declarat * inhibitiones vt ſtent cum iſta clauſula.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Si in commiſſione adſit clauſula* parito litteris inhibeat, *priùs parendum, & poſteà inhibitio concedenda.*

Annotatio xcviij.

CAuſa fuerat commiſſa *D. Sacrato* cum clauſula *parito litteris Apoſtolicis*
1 *citet, inhibeat*, * Domini dixerunt quod inhibitio non poterat concedi, niſi priùs videretur, an eſſet paritum litteris Apoſtolicis, quia priùs dicitur *parito litteris*, & quod poſteà *citet, & inhibeat* vt colligitur ex ſerie reſcripti; In cauſa *nullius ſeu Tullen. Abbatiſſ. 9. Febr. 1607.* per memoriale.

ARGVMENTVM.

Mandatum ad factum alienum præciſè implendum relaxari non poteſt, relaxatur tamen mandatum ad effectum deponendi, vel perſonale, vt tædio affectus adimpleat.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum contra aliquem ad factum alienum præciſe implendum non poteſt relaxari. Vid. num. 3.*

Promittens præciſè factum alienum inutiliter promittit num. 1.

2 *Itaut non poſſit venire in condemnatione.*

3 *Contra promittentem factum alienum quomodò agendum.*

An-

Annotatio xcix.

Mandatum contra aliquem ad factum alienum præciſè implendum non
1 poteſt relaxari, * quia factum alienum quis præciſè promittere non poteſt, & illud promittendo, promiſſio eſt inutilis *l. ſtipulatio iſta in princ. l. inter ſtipulantem in princ. ff. de verb. obligat. l. ſicut reus de fideiuſſ. Ruin. conſ. 67. numer. 9. in fin. lib. 4.* Vndè perneceſsè reſul-
2 tat * quod nec huiuſmodi factum poteſt venire in condemnatione vt fuit reſolutum in cauſa *Peruſina dotis 15. Ianuarij 1606. & repropoſita cauſa 30. Martij 1607.* Domini reſoluerunt cauſam concordari, quia licet prædicta
3 concluſio ſit vera, * tamen quando quis promiſit factum alienum, ſolet contra ipſum relaxari mandatū pro certa ſumma ad effectum deponendi, vel mandatum perſonale, vt capiatur, & hoc donec tædio affectus adimpleat promiſſa, & hoc mandatum non dicitur ad factum præciſum, ſed ad factum, & propterea ſuſtinetur ad *not.* per *Abb. in c. 2. num. 5. & Dec. num. 42. & ſeqq. de reſer. Iaſon. in l. omnes populi num. 51. & ſeqq. de iuſt. & iur.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 Rota *non ſolet facere Martinianam in principio Tertiariæ* Rota Martiniana *vnde deſumpſerit tale nomen num. 1.*

Annotatio c.

Regulariter prima *Rota* poſt Agnos ſolet fieri die Lunæ poſt Dominicam in Albis, de hoc anno 1607. non fuit facta, quia erat feſtum Sancti Georgij Martyris, nec minus fuit facta die Mercurij, quia erat feſtum Sancti Marci, nec etiam die Veneris, quia fuerunt factæ exequiæ Leonis XI. in quibus interuenit Summus Pontifex, prout ſemper ſolet interuenire quando celebrantur exequie Anteceſſoris & propterea *D. Decanus* ordinauerat quod die iouis antecedenti informaretur pro die Sabbathi, quando enim alij dies, in quibus *Rota* ſolet fieri ſunt impediti *Rota* ex *Conſtitutione Martini V.* ſolet fieri in die Sabba-
1 thi, * quæ propterea vocatur *Rota Martiniana*, & fuit informatum, ſed die Veneris in Cappella exequiarum Leonis Domini dixerunt ore rotundo, quod nō volebant interuenire in *Rota*, quia prima *Rota* nunquam ſolet fieri Martiniana, & de anno 1602. ita fuit ſeruatum exiſtente *Decano Illuſtriſſimo D. Cardinale Seraphino*, nam prima dies Veneris Quadrageſimæ, in qua ſolet fieri, prout Rota erat dies feſtus, & Domini noluerunt facere Martinianam, ſed ordinarunt quod Rota fieret die Lunæ ſequenti. His auditis *D. Decanus* dixit Dominis, quod facerent, quod ſibi placeret, & fuit ordinatum quod *Rota* fieret die Lunæ, prout fuit facta, quæ computabatur ſub die 3. Aprilis.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Diſputationes priuatæ Auditorum non ſolent fieri in die feriato in honorem Dei.*

Annotatio cj.

D. *Scottus* inſtitit pro diſputatione ſecreta pro prima die Maij, in quo celebratur feſtum SS. Apoſtolorum Phi-
1 lippi, & Iacobi, * *Rota* dixit 30. *Aprilis* 1607. quod non erat conueniens, quod in iſto die, in quo celebratur feſtum de præcepto, & in die duorum Apoſtolorum fierent diſputationes: *D. Scottus* ſe remiſit & etiam inſtantiam fecit cum ſubmiſſione.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iura dicuntur ſatis releuare ad effectum commiſſionis cauſæ ſi ex facie appareant releuantia & plena, propterea non ſunt examinanda.*

Annotatio cij.

QVando Papa mandat, quod videatur, an iura producta releuent ad effectum commiſſionis cauſæ, * ſatis eſt ad 1 effectum quod reſpondeatur releuare, quod prima facie appareant releuantia, nec eſt negocium plenè diſcutiendum. Ita in cauſa *Romana Palatij dell'Aquila* 4. *Maij* 1607. *coram D. Decano*, & in alia *Catanien.* 4. *coram eodem* 20. *Februarij* 1606. & *Ego* dicebam ſufficere, quod non appareant irreleuantia, & in effectu hæc materia eſt arbitraria, nec poteſt dari certa regula.

ARGVMENTVM.

Sententiæ non dicuntur conformes ſi vna eſt lata non ſuper negocio principali, ſed ſuper deſertione appellationis.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* Conſtito de tribus conformibus *non operatur, quando vna ſententia eſt lata ſuper deſertione appellationis.*

Annotatio ciij.

SI duæ ſententiæ ſunt latæ ſuper negocio principali, & vna ſuper deſertio-
1 ne appellationis iſtæ tres ſententiæ non dicuntur conformes, ſed difformes, quia tertia eſt ſuper deſertione *Rot. dec.* 3. *de re iudic. in ant. Aym. conſ.* 183. *in princip. Cerni. conſ.* 38. *per tot. lib.* 4. & propterea in cauſa *Caſtellanen. paſcui* 4. *Maij* 1607. *coram D. Decano* fuit dictum, quod materia reſtringeretur, & videretur de bono iure, quia ſtante clauſula *conſtito de tribus conformibus* non poterant dici tres ſententiæ conformes, cum vna eſſet ſuper deſertione.

ARGVMENTVM.

Diſpoſitio *c. vt circa & c. procurator de elect. in* 6. habet locum, quando materia eſt obiectiua.

SVMMARIVM.

1 *Appellans ab electione, poſtulatione, vel prouiſione quid debeat facere.*

2 *Procurator, qui appellat ab electione, poſtulatione, vel prouiſione debet habere ſpeciale mandatum.*

3 *Diſpoſitio* c. vt circa, & c. procurator de elect. in 6. *habet locum in materia obiectiua.*

4 *Materia obiectiua in terminis* c. vt circa & c. Procurator de elect. in 6. *quæ dicatur, & quæ non ſit num.* 5.

6 *Diſpoſitio* c. vt circa, & c. procurator de elect. in 6. *habet locum tantum in appellationibus extraiudicialibus.*

7 *Iudicialiter dicitur Iudex procedere, quando ponit edicta.*

8 *Confirmatio electionis, vel poſſeſſio capta, & alia geſti appellatione pendente ſunt attentata, quando Iudex iudicialiter proceſſit.*

Ab electione, vel illius confirmatione poteſt appellari, quando Iudex iudicialiter proceſſit num. 8.

Annotatio ciu.

APpellantes contra electiones, poſtulationes, vel prouiſiones omnia,
1 quæ volunt obijcere * contra perſonam, vel formam electionis tenentur exprimere, & iurare, quod illa credunt vera eſſe, & ea ſe poſſe probare *c. vt circa de elect. in* 6. cuius diſpoſitio procedit
2 etiam in procuratore, * qui debet habere ſpeciale mandatum iurandi in animas principalium, quod ipſi credunt expreſſa vera eſſe *c. procurator eodem tit. de elect. in* 6.

Diſpoſitio harum *decretalium* habet
3 locum in materia obiectiua, * vt quia quis opponit contra electionem alterius dicendo, quod aliqui non poterant votare, & propterea ipſum habuiſſe maiorem partem vororũ, & inde ipſum fuiſ-
4 ſe electum, & in iſtis terminis hîc DD. * vocant materiam obiectiuam ad effectum, quod intret diſpoſitio *c. vt circa*, & *c. procurator de elect. in* 6. ſi vero quis dicat non intrare electionem, quia ipſe
5 habet prouiſionem à Papa, * hæc non dicitur materia obiectiua, & propterea non intrat diſpoſitio dictarum *decretalium*, vt per *Io. Monachum* & *Archidiaconum in d. c. vt circa num.* 1. *Oldr. conſ.* 170. & latè ad materiam *Rot. dec.* 486. *p.* 1. & ita dicebatur eſſe intelligendam *deciſ. in cauſa Leodien. Abbatiſſatus* 31.

Maij

Maii 1606. coram R. P. D. Sacrato, in qua enim dubitaretur, an hoc motiuum ſubſiſteret, quia materia videbatur merè obiectiua ſecundum iſtos terminos, ideò repropoſita cauſa 4. *Maii* 1607. an conſtaret de attentatis *Rotæ* ſecuta fuit hoc motiuum.

Decretalis vt circa & *decretalis Procura-*
6 *tor* habet locum tantumodo * in appellationibus extraiudicialibus, non autem in iudicialibus *gloſ. 1. in d. c. Procurator & in Clem. conſtitutionum in verbo appellantem de elect. Menoch. in d. c. vt circa in prin. verſ. hæc Conſtitutio Gem. in verſ. in illa num. 1. verſ. item nota*: Vnde cum iſta appellatio fuerit iudicialis, quia Iudex ad quem ſpectabat confirmatio,
7 propoſuit edicta, * de quibus in *c. fin. de elect.* Et procurator in vltima die termini comparuerit petendo aliqua, quæ cum Iudex denegauerit, appellauit, vnde negari non poteſt, quin iudicialiter fuerit proceſſum *Gem. in c. auaritia nu. 7. in med. verſ. primus & verſ. ſecundus caſus Franc. num. 5.* vnde ſequitur, quod
8 confirmatio, * & poſſeſſio inde ſecuta fuerit attentata *c. non ſolum de appell. in 6. vbi Gem. n. 8. verſ. tertio quando Franc. num. 5. Lancell. de attent. 2. p. c. 4. in præf. num. 613. Rot. dec. 6. num. 1. par. 2.* Sed dic melius, quod hic non agebatur de electione, ſed de confirmatione, & cum ad illam Iudex, ad quem ſpectabat confirmatio, iudicialiter proceſſiſſet, ideo potuit appellari.

ARGVMENTVM.

Sequeſtrum conceditur ad inſtantiam ſubrogati in beneficio, quod vacat per obitum alterius ex præſentatis.

SVMMARIVM.

1 *Patroni non poſſunt præſentare ſi vnus ex collitigantibus moriatur.*

2 *Clauſula* ſi quis &c. *conceditur quando apponitur ſequeſtrum ad effectum quod ſi aliquis eſt poſſeſſor compareat, & tunc ſequeſtrum reſoluitur in ſimplicem citationem.*

Annotatio cv.

Collitigans obijt, alius obtinuit ſubrogationem, petebat apponi ſeque-
1 ſtrum, quia hoc caſu patroni * non poſſunt præſentare abſque vitio attentatorum, vt fuit reſolutum in cauſa *Zamoren. de Morales 30. Martii 1586. cor Orano Rota* cenſuit poſſe concedi ſequeſtrũ, ſed quia non conſtat, an aliquis ſit poſſeſſor, dixit eſſe dandum cum clau-
2 ſula *ſi quis*, * quia ſtante iſta clauſula, ſi aderit poſſeſſor, qui ſe opponet, ſequeſtrum reſoluetur in ſimplicem citationem. Ita ad memoriale in cauſa *Abulen. Capellania 11. May 1607. coram D. Marcomontio*, & idem fuit ſeruatum *coram me*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio cum promiſſione de rato intra certum tempus ſuſtinetur, licèt intrà dictum tempus ratificatio non fuerit ſecuta, & ſequatur poſtea, modò non fuerit appoſitum pactum reſolutiuum.*

Annotatio cvj.

Fratres de Genghis erant debitores Pauli Benij, & cum ipſo tranſigerunt,
1 & promiſerunt, * quod Ioannes Baptiſta ratificaret intra menſem alias voluerunt teneri de ſuo: Io. Baptiſta non ratificauit intra dictum menſem; Vnde dubitatum fuit, an tranſactio ſuffragaretur D. Io. Baptiſtæ, & *Rota* cenſuit, quod ſic, cum ipſe vellet ſtare tranſactioni, quia etſi non ratificaſſet, tamen non aderat pactum reſolutiuum, & propterea ſufficiebat, quod quandocumque illam ratificaſſet ad effectum, vt illi prodeſſet, vt eleganter dicit *Ang. Aret. conſ. 1. numre. 19.* omnes enim fratres erant correi debendi, & Benio fuerant conſignata bona communia *Ronchegall. in l. 2. num. 94. & 95. & num. 97. & 99. ff. de duob. Reis.*

ARGVMENTVM.

Quæ beneficia dicantur vacare, in Curia vel apud ſedem.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia, quæ vacant per obitum of-*

officialium, *vacant apud ſedem.*

2 Extrauag. ad regimen *renouatur* per reg. 1. Cancellariæ.

3 Extrauag. Ioannis XXII. incip. ex debito Paſtoralis officij eſt temporalis

4 *Intellige temporalem quoad reſeruationem, ſecus quoad diſpoſitionem.*

5 *Beneficia, quæ vacant apud ſedem, etiam quod non conferantur infra menſem, collatio ſpectat ad Papam.*

6 *Vacare beneficium apud ſedem, & in Curia, idem eſt. Vid. ibi.*

Annotatio cvij.

NOta quod omnia beneficia, quæ vacant per obitum Officialium dicun-
1 tur vacare apud ſedem * ex *Conſtitutione Benedicti XII. incip. ad regim.* quæ licèt non ſit perpetua; tamen Pontifices
2 illam renouant * per *Reg. 1. Cancellariæ Simonett. de reſeruat. quaſt. 30. Lap. alleg. leg. 96. in princ.* qui allegat *extrauag.*
3 *Ioannis XXII. incip. ex debito Paſtoralis officii in §. ſanè*, quæ mirabiliter loquitur, ſed meo iudicio eſt temporalis, vt colligitur ex verbis illis *donec Chriſti dignatio nos dignabitur vniuerſalis Eccleſiæ ſponſæ ſuæ regimini præſidere*. Dic
4 temporalem quoad reſeruationem,* ſecus quoad diſpoſitionem, quæ beneficia dicuntur vacare apud Sedem, quia *Rota dec. 17. de præb. in antiq.* illam allegat ad probandum, quot modis in ea narraris beneficia dicantur vacare apud Sedem. Et quamuis *in c. Statutum de præb. in 6.* habeatur; quod beneficia, quæ vacant apud Sedem, ſi non conferantur per Papam infrà menſem à die
5 vacationis * collatio ſpectat ad Ordinarium, tamen hodie ſecùs dicendum eſt, quia *c. Statutum* eſt correctum per *extrauag. Bonifacii VIII.* quæ eſt *prima in tit. de præb. inter com.* ſed collatio ſemper ſpectat ad Papam etiam per menſem, *Rota dec. 12. de præb. in nou. poſt prin. verſ. ſaluo caſu Gemin. conſ. 78. ante nu. 1. Lap. d. alleg. 96. vbi addentes in lettera G.* allegant tenentes contrarium *Simonett. de reſeruat. quaſt. 30.* Vacare beneficium
6 apud Sedem, * & in Curia, idem eſt dicendum *Lap. alleg. pr. ecit. in princ.* Vide tamen *Gonz. ſuper reg. 8. gloſ. 13. num. 49.*

cum pluribus ſeqq. Et quæ alia beneficia dicantur vacare apud Sedem vide *text. in cap. præſenti de præb. in 6.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Fructus beneficij vacantis in Regno Neapolitano ad quem ſpectent.*

2 *Poſſeſſio beneficiorum in Regno Neapolitano debet capi per prouiſũ Apoſtolicum de manu Nuncij Vid. ibi.*

Annotatio cviij.

Adeſt *Breue Sixti V.* ad tollendas lites, quæ inter Cameram, & hæredes Beneficiatorum, qui cum Camera vna cum alijs Clericis in Regno Neapolita-
1 no * ſuper ſpolijs concordarunt, quod omnes, & ſinguli fructus quorumcumque Beneficiorum tam ante obitum Beneficiatorum pendentes, & maturati, ac etiam à ſolo minimè ſeparati, ſed nedum exacti, quam & poſt eorum obitum vſque ad diem captæ poſſeſſionis dd. Beneficiorum per ſucceſſores in eis maturandi, & ſeu decurrendi pro rata temporis à die adeptæ poſſeſſionis eorundem Beneficiorum ad ipſam Cameram ſpectent, illoſque ad ipſam Cameram applicandos eſſe, & hoc *Breue* fuit datum ſub *die 1. Ianuary* 1589. & eſt in forma *motus proprii*.

Inſuper adeſt *Conſtitutio Pii IV. ſub die Septembris* 1560. in qua præcipitur, quod omnes fructus Beneficiorum reſeruatorum, ſeu affectorum in Regno Neapolitano ſpectēt ad Cameram à die illorum vacationis vſque ad diem, quo prouiſi per Papam vigore litterarum ſub
2 plumbo illorum poſſeſſionem de manu Nuncij habuerint, itaut aliter capta poſſeſſio nullius ſit roboris, vel momenti, ac prouiſis ipſis nullum ius acquiri, neque eis nullatenus ſuffragari. Hæc *Breuia* fuerunt conſiderata in cauſa *Auerſana fructuum 18. Iunii 1607. coram R. P. D. Sacrato*. Nota tamen, quod *Conſtitutio Pii IV.* non loquitur ſimpliciter de Nuncijs, ſed de D. Odeſcalcho tunc Nuncio; vnde cogita, an ſit perpetua, vel reſtricta ad illam Nunciaturam Odeſcalchi.

AR-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Epiſcopi, vel Clerici quomodo, & quando poſſint diſponere de fructibus beneficiorum.

SVMMARIVM.

1 *Clerici ſunt adminiſtratores, quando nō eſt facta diuiſio bonorum Eccleſiæ.*

2 *Quando non eſt facta diuiſio, quomodo bona Eccleſiæ ſint diuidenda.*

3 *Clericus eſt nudus adminiſtrator quo ad partes, quas debet alijs diſtribuere.*

4 *Clericus poteſt de portione pauperum moderatè donare pauperibus conſanguineis.*

5 *Curatus parochialis, & habens curam animarum præſumitur habere adminiſtrationem.*

6 *Epiſcopus, & Clericus an de portione ſua liberè in vita poſſit diſponere, & num.7.*

Clerici expendentes fructus beneficiorum in prophanos vſus mortale crimen committunt, & tenentur ad reſtitutionem num.6.

7 *Contrarium, quod licèt peccent mortaliter non tamen tenentur ad reſtitutionem & num.9. Vid. num.10.*

8 *Poſt factam diuiſionem inter Eccleſiam & Epiſcopum, & Sacerdotes Eccleſiæ Miniſtros, Clerici verè Domini ſunt portionis fructuum, quæ ſibi contigit. Vid. num.10.*

10 *Epiſcopus tenetur diſtribuere ad minus duas quartas fructuum in pauperes, & Eccleſiæ fabricam, quando redditus ſunt pingues, & abbundantes ita vt in ſapientis animo cadere non poſſit, quod ſint Epiſcopo aſſignati pro eius ſubſtentatione.*

11 *Quod an ſit verum tam ex lege caritatis, quod iuſtitiæ vide ibi.*

12 *Epiſcopi non poſſunt ex redditibus Eccleſiæ conſanguineos, familiareſue ſuos augere vide num.14.*

13 *Quod etiam procedit in omnibus obtinentibus beneficia Eccleſiaſtica, tam ſecularia, quam regularia, etiam S. R. E. Cardinalibus vid. num.14.*

14 Conc. Trid ſeſſ 25. cap. 1. de reformat. *in quibus terminis procedat.*

15 *Clericus in bona valetudine poteſt in pios vſus aliquid ex redditibus Eccleſiaſticis expendere nulla præfinita quantitate.*

16 *Clericus in ægritudine conſtitutus ſi ex ea poſtea decedat, poteſt cauſa donationis inter viuos redditus Eccleſiæ in piam cauſam erogare, modo in hac donatione moderamine vtatur, ſed requiritur traditio.*

17 *Clericus poteſt de redditibus diſponere in ijs caſibus, in quibus de ijs poteſt teſtari.*

18 *Epiſcopus, vel Clericus de redditibus Eccleſiaſticis non poteſt teſtari, ſi eſt illorum adminiſtrator & num.22.*

Quid ſi ſit Monachus vide num.20.

19 *Epiſcopus vel Clericus ſi ſimpliciter eſt beneficiatus, vt quia eſt facta diuiſio, tunc poteſt teſtari de portione ſua.*

Monachus effectus Epiſcopus quicquid acquirit Eccleſiæ ſuæ Cathedrali acquirit num.21.

20 *Epiſcopus, vel Clericus ſi ſimpliciter eſt beneficiatus, vt quia eſt facta diuiſio, tunc poteſt teſtari de portione ſua. Vid. num.23. & 24.*

23 *Contraria opinio eſt magis communis.*

25 *Limita primo hanc vltimā opinionem, ſi Clericus diſponat ex perceptis ex diſtributionibus quotidianis.*

26 *Limita 3. ſi diſponat ex acquiſitis ex penſione Vid. ibi.*

27 *Limita 2. ſi Clericus etiam habens curam animarum diſponat ex acquiſitis ex induſtria.*

Ampl. procedere etiam ex acquiſitis ex induſtria prouenīēte ex ordine ſacro n.28. & 33. Vid. n.32. Ampl.2. procedere etiam in Epiſcopo n.29. Vid. tamen ibi.

30 Car-

30 *Cardinales poſſunt teſtari de ijs, quæ Papa illis dat ratione Cardinei galeri*

31 *Epiſcopus poteſt teſtari de ijs bonis, quæ acquiſiuit ab his, qui ſacris Ordinibus initiantur. Vid. num.* 32.

32 *Epiſcopus, vel Clericus an, & quando aliquid recipere poſſint pro adminiſtratione Ordinis, vel Sacramenti.*

33 *Epiſcopi, Prelati, & Clerici poſſunt teſtari ſi tantundem de ſuo contulerit Eccleſia,*

34 *Clericus poteſt teſtari ad pias cauſas, quia poteſt de bonis acquiſitis intuitu Eccleſiæ relinquere pijs locis, & ad pios vſus, & pro anima, Intellige vt ibi.*

35 *Prælatus, vel Clericus poteſt teſtando remunerare benemeritos tam conſanguineos, quam extraneos.*

36 *Epiſcopi, & Clerici poſſunt teſtari, ſi habuerint licentiam à Papa. Amp. num.* 38.

37 *Licentia Epiſcopis, & Clericis teſtandi in foro fori tenet abſque aliqua cauſa; ſecùs verò in foro animæ.*

39 *Licentia teſtandi conceſſa Epiſcopis, vel Clericis an conſumetur in prima vice, & an morte Pontificis cenſeatur reuocata vide ibi.*

40 *Epiſcopus, vel Clericus poteſt teſtari, ſi id ex conſuetudine permittitur.*

41 *Conſuetudo teſtandi Epiſcopis, vel Clericis ſuffragatur ſi habeant legitimam cauſam teſtandi.*

42 *Conſuetudo teſtandi Epiſcopis, vel Clericis non ſuffragatur in foro conſcientiæ, ſi teſtentur in prophanos vſus, & ſubueniant conſanguineis non egentibus.*

43 *Epiſcopi, vel Clerici an poſſint teſtari de fructibus à ſolo ſeparatis remiſſiuè Fructus à ſolo ſeparati quando dicantur remiſſiuè num.*43.

44 *Translatus ad aliam Eccleſiam, vel reſignans Eccleſiam de quibus fructibus poſſit diſponere remiſſiuè.*

Annotatio cix.

Est quæſtio an Epiſcopi, & Clerici liberè in vita ſua poſſint diſponere de de Bonis Eccleſiaſticis. Pro cuius dubij reſolutione diſtinguendum eſt, quod aut ſunt adminiſtratores bonorum Ec-
1 cleſiaſticorum, * quia non eſt facta diuiſio, ſed bona communia ſunt, quorum fructus, propterea diuidendi ſunt, aut quarta pars ſit pro Epiſcopo, vel Cleri-
2 co beneficiato, * alia quarta pro Clericis, & beneficiatis, alia quarta pro fabrica, & alia quarta pauperibus, vt in *c. de redditibus Eccleſiæ cum duobus c.c. ſeq.* 12. *quæſt.* 2. & in iſto caſu Epiſcopus, &
3 Clericus * eſt nudus adminiſtrator quoad partem fabricæ pauperum, & aliorum Clericorum in vita, nec in morte de his prout diſponere, & ſi aliter diſponit, tenetur ad reſtitutionem, licet
4 poſſit moderatè aliquid donare, * vt ſi det de portione pauperum pauperibus conſanguineis *S. Thom.* 2.2. *quæſt.* 185. *art.* 7. *in tempore articuli* & *ibi* eleganter & eruditè *Caietan. in* 2. *quæſt. gloſſ. in c. præſent. in verſ. renunciari de offic. ordin. in* 6. *Hoſtien. in c. fin. num.* 4. *de pecul. Cleric.* & dicunt omnes *DD.* tangentes hanc materiam. Et ad hanc materiam nota, quod Curatus Parochialis, & quicumque habẽs curam animarum & Sa-
5 cramentorum * præſumitur habere adminiſtrationem ex *Innocent.* & alijs per *Bellon. conſ.* 3. *num.* 7.

Aut vero Epiſcopus, & Clericus eſt ſimpliciter beneficiatus vt quia eſt facta diuiſio, vel agitur de eorum portione quando non eſt facta diuiſio; quando agitur de eius portione; dubia eſt queſtio, an liberè in vita ſua poſſit diſ-
6 ponere * ex alleg. per *Couar. in c. cum in officijs de teſtam. per tot.* Alij enim affirmant Epiſcopos, & Clericos expendentes fructus beneficiorum in prophanos vſus mortale crimen committere, & teneri etiam ad reſtitutionem, & hanc ſententiam communem eſſe affirmant, vt conſtat ex dicto *Couarr. vbi ſupra nu.* 3. *verſ.* 4. *quod ex præmiſſis.* Cæterum
7 contrariam opinionem, quod Clerici * expendentes in prophanos vſus vltra ſibi neceſſaria, licèt peccent mortaliter, quod nihilominus non teneantur ad reſtitutionem, dicit idem *Couarr. loco ſupra dicto verſ. quorum ſententia benigniorem*

rem eſſe, & noſtris hiſce temporibus admit-
tendam, cum ex generali conſuetudine
totius Orbis admittatur, cum poſt fa-
ctam diuiſionem bonorum inter Eccle-
8 ſiam, * & Epiſcopum, & Sacerdotes
Eccleſiæ miniſtros, Clerici verè domi-
ni ſunt portionis fructuum, quæ ſibi
contingit, & latè probat *Sot. de iuſt. &*
*iur. lib.*10. *quæſt.*4. *art.*3. & bene *S.Th.*
2.2. *quæſt.*185. *art.*7. *in corpore articuli*
per hæc verba *De his autem, quæ ſunt*
ſuo vſui deputata, videtur eſſe eadem ra-
tio, quæ eſt de proprijs bonis, vt ſcilicèt
propter immoderatum affectum, & vſum
peccet quidem ſi immoderata ſibi retineat,
& alijs non ſubueniat ſicuti requirit debi-
tum Charitatis, & *Caiet. ibid. in quæſt.*2.
ſubdit *ex dicto immoderato vſu Epiſcopū*
9 *non teneri ad reſtitutionem * nec etiam il-*
los quibus donauit immoderatè. Dicit ta-
men idem *Caiet. in* 1. *quæſt.* quod etiam
10 facta diuiſione, * ſi redditus ſunt pin-
gues & abundantes, itaut in ſapientis
animo cadere non poſſit, quod ſint E-
piſcopo aſſignati pro eius ſubſtentatio-
ne, tunc tenetur Epiſcopus duas quar-
tas ad minùs diſtribuere in pauperes, &
Eccleſiæ fabricam, qui *Caiet.* loquitur
expreſsè in Epiſcopo; eius tamen
dictum, quatenus verum ſit, poſſet veri-
ficari etiam in alijs Clericis ex identita-
te rationis, & ſanè *Caietani* ſententiam
videtur probare *Couarr. in d. c. cum in*
*officijs num.*3. *verſ. ea vero pars*, vbi eam
procedere dicit ſi non ex lege iuſtitiæ
11 ſaltem lege charitatis, * quod eſt ve-
rum ex lege charitatis, ſed ex lege iu-
ſtitiæ an in hoc ſit vera opinio *Caietani*
vide *Vaſquez opuſc. de redditibus Eccle-*
*ſiaſt. cap.*1.§.3. *dub* 1. vbi illam ſingula-
rem appellat, & nullum habere ſequa-
cem, & ſubdit *Couarr. D. Thomam* fuiſ-
ſe contrariæ ſententiæ, vt in *loco ſuperius*
allegato, cuius auctoritas maximi debet
eſſe momenti apud omnes, & *Cou.* reſpō-
det argumentis *Caietani loco præcitato.*

Aduerte tamen, & nota, quod *Con-*
*cil. Trid. ſeſs.*25. *cap.*1.*de reformat.* om-
ninò verò eis interdicit .ſ. Epiſcopis, ne
12 ex redditibus Eccleſiæ conſanguineos,
familiareſue ſuos augere ſtudeant, &
cætera vt ſupra, quæ vero de Epiſcopis
dicta ſunt, eadem non ſolum in quibuſ-
13 cumque beneficia Eccleſiaſtica * tam
ſæcularia quam regularia obtinentibus
per gradus ſui conditione obſeruari, ſed
& ad S. R. E. Cardinales pertinere de-
cernit, quod decretum multum facit ad
punctum, & ideo illud ponderandum,
& videndum, quomodo intelligendum,
14 ſed *Concilium* * procedit quoad pecca-
tum, quia contra charitatem, non quo-
ad reſtitutionem, quia contra iuſtitiam
*Molina de iuſt.& iur. tract.*2.*q.*144.*n.*28.

Prædicta tamen limita primo vt non
procedant ſi Clericus in bona valetudi-
15 ne velit in pios vſus * aliquid expende-
re, quia hoc liberè facere poteſt nulla
præfinita quantitate, vt probat *Couarr.*
*in d. c. cum in officijs num.*5.

Secundo limita quod etiam Clericus
in ægritudine conſtitutus ſi ex ea po-
16 ſtea decedat, * poteſt cauſa donatio-
nis inter viuos redditus Eccleſiæ in piam
erogare cauſam, modo in hac donatione
moderamine vtatur, & hoc caſu requi-
ritur traditio ad tollendas fraudes & ſu-
ſpiciones *Couarr. loco præcitato.*

Tertio limita in caſibus, in quibus li-
17 citum eſt Clericum teſtari, * de quibus
infrà.

Et eſt alia quæſtio, an Epiſcopus, vel
Clericus de redditibus Eccleſiaſticis
poſſit teſtari; & omnes concludunt, quod
18 ſi eſt adminiſtrator * non poſſit; quia
eſt vſufructuarius in vita, Vſuarius verò
in morte. Si verò ſimpliciter eſt bene-
19 ficiatus, * vt quia eſt facta diuiſio, poſ-
ſit teſtari de portione ſua *gloſſ. in c. præ-*
ſenti in verſ. reſeruari de offic. ordin. in
6. quæ dicit hanc diſtinctionem proba-
ri generali conſuetudine *Hoſt. in c. fin.*
*num.*4. *de pecul. Cleric. Bellon. conſ.*3. *nu.*
6. vbi alios allegat teſtantes de commu-
ni, plenius *Iaſ. conſ.*75. *numer.*6. *vol.*3.
cum alijs pluribus per *Viu. in verbo Cle-*
*ricus ſeu Prælatus num.*2. Et an hæc opi-
nio procedat etiam in Monaco, quate-
20 nus eſſet vera, articulus eſt dubius * ex
allegatis per *Iaſ. in auth. ingreſſi n.*13. *C.*
de ſacroſanct. Eccleſ. Ego tamen dicerem
non procedere doctrinam expreſſam *S.*
Thom. 2.2.*quæſt.*185.*a.*8. *in reſp. ad* 3. &
quod quicquid acquirit, acquirit Mona-
chus effectus Epiſcopus Eccleſię ſuę Ca-
21 thedrali * eſt *tex. in c.*1.*de pecul. Cle. gloſ.*
*in Clem.*2.*in verſ. Eccleſiarum Abb. inc. cū*
olim il 2. *num.*6. *& ibi Anchar. num.*7. *de*
priuileg. latè *Berò conſ.*26. *num.*15.*vol.*1.

Cæterum licèt primum membrum
22 diſtinctionis verum ſit, * quod non po-
teſt Prælatus, ſeu Clericus teſtari, quan-

do eſt facta diuiſio, ſecundum quod
poſſit teſtari quando eſt facta diuiſio,
patitur difficultatem. Nam contrariam
23 ſententiam* tenet *Couarr.* & alij quam-
plures per eum allegati in *d.c. cum in of-
ficijs num.6. de teſt.* vbi dicit, opinionem
gloſſ. in c. præſenti eſſe falſam, alios ad-
ducit *Viuius loco præcitato numer. 1. & 3.*
& hanc ſequuti ſunt *Archid.* & *Innocent.*
quos allegat *Iaſ. d. conſ.75. num.7. vol.3.*
vbi quod hæc opinio eſt magis commu-
niter approbata, & allegat concordan-
tes *Calder. conſ.2. de pecul. cler. num.2.*
& hæc opinio mihi magis placet, licèt
24 aliquantulum faciat me ſubſiſtere * ſen-
tentia *Sancti Thomæ ſupra relata* ſcilicet
de his autem, quæ ſunt ſuo vſui depu-
tata, videtur eadem ratio, quæ eſt de
proprijs bonis &c. & quamuis *S.Thom.*
loquatur in vita, tamen non video ra-
tionem diuerſitatis in morte, niſi dicere-
tur, diuerſitatem eſſe, quod Clericus
eſt vſufructuarius in vita, & vſuarius in
morte, & hæc dicta ſunt ex abundanti,
non tamen aliquid firmo animo; magis
placet, quod non poſſit teſtari, & quod
S.Thom. loquatur in vita, hoc eſt veriſ-
ſimum, & ideo non curandum de alijs.

Hanc tamen ſecundam opinionem li-
mita multis modis, & primo vt non pro-
25 cedat, * ſi Clericus diſponat ex perce-
ptis ex diſtributionibus quotidianis
Gem. & alijs per *Iaſ. conſ.75. nu.8. lib.3.*
& alios adducit *add. in lit.C.*

Secundo limita ſi Clericus, vel Præ-
26 latus diſponat ex acquiſitis * ex penſio-
ne *Gig. de penſ. quæſt.52. per tot. Couarr.
in d. c. cum in officijs num.6. in fin.* Sed
aduertas, quod *Gig.* dicit penſionem non
exactam ſpectare ad ſucceſſorem, quia
datur loco alimentorum. Sed ſi penſio
excedat neceſſitatem alimentorum, re-
linquo cogitandum.

Tertio limita ſi Clericus etiam habẽs
27 curam animarum diſponat * ex acquiſi-
tis ex induſtria *Iaſ. d. conſ.75. numer.8.*
qui alios allegat *Bald. conſ.80. verſ. in-
terdum apparet vol.5. Couarr. in cap.1.§.
1. num.11. de teſtibus* vbi de communi
*DD. in Auth. ſententiam C. de Epiſc. &
Cler.* & videtur bonus *tex. in c. quia nos
& in c. relatum il 2. de teſtam.*

Amplia hanc limitationem, vt pro-
28 cedat etiam ex acquiſitis ex induſtria *
proueniente ex ordine ſacro, vt quia
miſſas cantauit, vel inſeruiuit alicui
Prælato pro Cappellano *Couarr. in d. c.
1. loco proxime citato.*

Amplia ſecundo hanc tertiam limita-
tionem, vt procedat etiam in Epiſco-
29 po * contra *Iacobum Butrigar.* cuius di-
ctum communiter reprobari dicit *Corn.
conſ.314. num.2. in fin. vol.3. Abb* qui pa-
riter de communi in *c. 1. in fin. de teſt.
vbi Couarr. num.11. verſ. ſed ſi rationem
prædictorum.*

Quarto limita vt Cardinales poſſint
teſtari de ijs, quæ Papa illis dat ratio-
30 ne Cardei galeri * *Soccin. Sen. conſ.91.
num. 2. verſ. & ſic idem concludendum
vol.3.* vbi quamplures allegat *Couar. in
d. c.1. num.11. in fin. de teſtam.*

Quinto limita, quod Epiſcopus poſ-
ſit teſtari de ijs bonis, quæ acquiſiuit ab
31 his, qui ſacris ordinibus initiantur *Co-
uarr. loco prox. alleg. in fine num.11.* &
idem puto dicendum ex acquiſitis per
alios Clericos ex adminiſtratione Sa-
cramentorum, quia eadem eſt ratio.

Nota tamen, hanc quintam limita-
tionem intelligendam eſſe cum grano
32 ſalis, quod tunc Epiſcopus, * vel Cle-
ricus poſſint recipere pro præmiſſis, ſi
primo capiunt pro labore extrinſeco
tantum, non pro intrinſeco, ſcilicet non
pro labore in adminiſtrando ordine, vel
Sacramento, etſi ſecundo ex officio non
ſunt obligati adminiſtrare, & quod ter-
tio ſecundum tamen aliquos non ha-
beant vndè commodè ſe ſuſtentẽt, quod
tertium mihi non placet vt per *Summi-
ſtas in verſ. Symonia.* Vide hæc bene &
doctè declarata per *Sot. de iuſt. & iur. lib.
9. quæſt.6. art.1. & ſeqq.*

Sexto limita vt Prælati, & Clerici
poſſint teſtari, ſi tantundem de ſuo con-
33 tulerint * Eccleſiæ *c. ſi quis qualibet 12.
quæſt.2. & c. ſi Epiſcopus in q.5. Abb. in c.
cum in officijs in prima fallent. de teſt. Be-
ro conſ.7. nu.9. verſ. ſecundò fallit. vol.2.*

Septimo limita, quando Clericus
34 vellet teſtari ad pias cauſas, * quia po-
teſt de bonis acquiſitis intuitu Eccleſiæ
relinquere pijs locis, & ad pios vſus,
& pro anima *c. ad hæc cap. relatum il 2.
de teſt. Abb. in d. c. cum in officijs in 3.
fallen. Bero. loco & num. proximè allega-
to verſ.3. fallit;* hæc intelligo dummodò
moderatè hoc faciat.

Octauo limita ſi Prælatus, vel Cleri-
cus teſtando vellet remunerare bene-
35 meritos, tam conſanguineos, quam
ex-

Digitized by Google

extraneos, quia eis poteſt relinquere eatenus, quatenus ſe extendunt merita *d. c. relatum il 2.* vbi eſt caſus *vbi DD. Abb. in d. c. cum in officijs in 3. fallent. Bero vbi ſupra verſ.4. fallit.*

Nono limita, quod Epiſcopi, & Cle-
36 rici poſſunt teſtari, ſi habuerint * licentiam à Papa, & hæc licentia quoad fo-
37 ri fori tenet abſque aliqua cauſa;* quo verò ad forum animæ non tenet abſque cauſa *Couarr. in cap. cum in officijs num.7. de teſtam. Bero. conſ.7. ant. n.10. verſ. quicquid dixerit Abb. vol.2.* latè *Viuius in verbo Clericus num.8.* vbi quæ cenſeatur iuſta cauſa.

Amplia quod hæc licentia ſuffragatur etiam quod Epiſcopus ſit mona-
38 chus * *Couar in c. 2. num. 10. & 11. in fin. & in c. cum in officiis nu. 7. in fin. de teſtam.* non tamen intelligitur ex proprio facere teſtamentum, ſed Apoſtolica auctoritate, intelligitur etiam ampliata poteſtas ſuæ diſpoſitionis, vt eius diſpenſatio poſſit valere poſt mortem *S. Thom. 2.2. q.185. art. 8. in reſp.ad 3.*

Aduerte, quod *Decius in conſ. 512. & Soc. iun. conſ.89.vol. 1.* volunt, quod
39 hæc facultas teſtandi conſumatur * in prima vice, & *Soc.* etiam ſubdit, quod morte Pontificis cenſeatur reuocata, re integra, hos tamen reprobat *Couar. in d.c. cum in officiis num.8.* & plures allegat contra *Dec. Zanchus in Annot.*

Limita 10. ſi de conſuetudine Epiſ-
40 copus, vel Clericus poſſit teſtari * *Couar. in d. c. cum in officiis num. 9. Viuius vbi ſupra num. 11.* qui alios allegat, & teſtatur communem eſſe *Bero d. conſ. 7. nu.9. Verſ. fallit primo vol.2. Calder. conſ. 2. antè fin. verſ. puto concluden. de pecul. Cler.* & hanc conſuetudinem quoad Clericos tantum probauit *Rot. in cauſa Palentina fructuum 26. Febr. 1580. coram Card. Lancellotto* vbi de conſuetudine Diœceſis Palentiæ idem in cauſa *Oriolen. fructuum 13. Maii 1602. coram R. P. D. Penia Decano*, & in *Gerunden. fructuum 24. Maii 1599. coram D. Iuſto* & in *Barchinonen. fructuum 4. Iulij 1607.* cuius occaſione hæc notaui, in quibus *deciſionibus* firmantur conſuetudines dd. locorum: Ego intelligo conſuetudinem ſuffragari ſi habeat legiti-
41 mam cauſam * teſtandi; alias ſecus, vt ſupra dicitur de facultate teſtandi conceſſa à Papa, & poſt hæc ſcripta gauiſus ſum, quia vidi huius ſententiæ eſſe *Molinam de Primog. hiſpan. lib.2. cap.10. num. 56. & 57.* vbi conſuetudo teſtandi non ſuffragatur in foro conſcientiæ, ſi
42 Clericus teſtetur in prophanos vſus, * & ſi per teſtamentum ſubueniat conſanguineis non ægentibus, & ſententiam *Molina* ſequitur *Patring. de caſibus conſcient. 1. caſ. 27. nu. 16. & 17.*

Quandò autem Epiſcopi, vel Clerici poſſint teſtari, an poſſint teſtari
43 de fructibus à ſolo ſeparatis,* & quando dicantur tales vide *Card. conſ. 110.* vbi etiam de tranſlato ad aliam Eccle-
44 ſiam, vel reſignante Eccleſiam, * de quibus fructibus poſſit diſponere vide *Calder. conſ. 2. de pecul. Cler.* Vide *Bullam Iulij. III.* quæ eſt *9. in ord.* vide *Rotam dec. vnic. de tranſlatione Epiſcopi* Vidè *Honded. conſ. 85. num. 19. vol. 2.* & cogita, quia multa dicit *Honded.*

ARGVMENTVM.

Clericus poteſt viuere ex redditibus Eccleſiaſticis reſeruato patrimonio, & an bona cenſeantur acquiſita ex patrimonio, vel fructibus Eccleſiaſticis.

SVMMARIVM.

1 *Clericus poteſt viuere ex beneficio, & reſeruare patrimonium.*

2 *Clericus liberè diſponit de patrimonialibus.*

3 *Clericus an cenſeatur acquiſiuiſſe ex bonis patrimonialibus, vel beneficij & num. ſeqq.*

4 *Iuſpatronatus quando cenſeatur acquiſitum ex bonis patrimonialibus, & quando ex fructibus Beneficij.*

5 *Inuentarium an ſuffragetur Prælato, vt dicatur acquiſiuiſſe ex bonis patrimonialibus.*

Prælatus facere tenetur inuentarium rerum, quas in patrimonio, alioue titulo ante dignitatē acquiſiuit n.5.

6 *Arbitrarium eſt Iudici cognoſcere ex circumſtantijs, an bona fuerint acquiſita ex fructibus beneficij, vel ex patrimonio.*

7 *Dominium bonorum acquiſitorum ex*

pecunijs Eccleſiæ, acquiritur Ec-
cleſiæ. Intellige poſt obitum Prælati
& num. 9.

8 *Etiam quod emptio non fuerit facta*
nomine Prælati.

10 *Res empta ex pecunia Eccleſiæ ab*
illo, qui non eſt Prælatus, neque ha-
bet adminiſtrationem, & ſuppreſſo
nomine Eccleſiæ non poteſt vindica-
ri ab Eccleſia, niſi in ſubſidium.

Annotatio cx.

OCcaſione præmiſſorum nota, quod
ſi Epiſcopus & Clericus habeat pa-
trimonium, & beneficium; poſſunt re-
1 ſeruare ſibi fructus patrimonij,* & con-
uertere fructus beneficij in proprios v-
ſus ſecundum magis communem opi-
nionem, de qua per *Couar. in c. 1. §. 1.*
num. 1. & 2. de teſtam. & hæc ſententia
videatur de mente *S. Thomæ*, vt colli-
git *Caiet. 2.2. q. 185. art. 7. in reſponſ.*
ad 3. & benè reſpondet contrarijs *Co-*
uar. vbi ſupra & de dd. bonis patrimo-
nialibus poteſt Clericus liberè diſpo-
2 nere, * vt per eundem *Couarr. loco præ-*
citato num. 3. & 4.

Dubium eſt propterea, an bona ac-
quiſita à Prælato cenſeantur acquiſita
3 ex bonis Eccleſiaſticis, * vel laicalibus;
ſunt duę opinionis, altera *Goffredi*, quod
ſi hæres Prælati eſt in poſſeſſione, onus
probandi incumbit Eccleſiæ, quod bo-
na ſint acquiſita ex redditibus Eccle-
ſiaſticis. Et *Rota* in materia Iuriſpatro-
natus tenet, quod ſi laici ſunt in poſſeſ-
4 ſione * Iuriſpatronatus fundati à Cle-
tico, quod cenſeatur fundatum ex bo-
nis laicalibus *Put. dec. 278. num. 2. lib.*
2. Creſc. dec. 9. de Iurep. Mohed. pariter
dec. 9. eodem tit. Altera opinio eſt *Ioan-*
nis Andreæ affirmantis ex præſumptio-
ne iuris Canonici, bona cenſeri acqui-
ſita per Prælatum ex redditibus Eccle-
ſiaſticis ſiue Eccleſia ſit in poſſeſſione,
ſiue non, in qua opinione *Couar. loc. al-*
leg. num. 6. & ſeqq. relatis opinionibus
in ea reſidet *num. 9.* ſi Prælatus non fe-
5 cit inuentarium rerum, * quas ex pa-
trimonio, aliòue titulo ante dignitatem
acquiſiuit, quod facere tenetur iuxtà
text. in c. de Syracuſan. 28. diſt. c. mani-
feſtat & c. ſint manifeſtæ 12. quæſt. 1.

Idem *Couarr.* probat etiam opinio-
nem *Goffredi* ſi conſtaret, quod Epiſ-
copus de tempore promotionis haberet
bona acquiſita ex patrimonio, vel in-
duſtria: Hinc *Bald. conſ. 80. verſ. in-*
terdum eſt dubium vol. 5. dicit, ſi eſt du-
bium de quibus fructibus bona ſunt
acquiſita, an de Eccleſiaſticis, aut de
patrimonialibus, quod ſuper iſto dubio
recipiendi ſunt teſtes, & ſi probatur,
quod Clericus habeat bona patris mo-
bilia ſufficientia, præſumitur ex patri-
monialibus, alias ex Eccleſiaſticis, &
ſubdit in *verſ. ego dico*, quod ex quali-
tate perſonarum & quantitate bono-
rum eſt hæc res temperanda arbitrio
6 boni viri, * & dicunt *Corn. conſ. 314.*
num. 4. vol. 3. Bero conſ. 7. num. 1. & 2.
vol. 2. Couar. loc. alleg. num. 10. quod
ſi Epiſcopus, vel Clericus habeat bona
patrimonialia, & bona Eccleſiaſtica, &
faciat acquiſitiones, quod Iudex arbi-
trabitur, quæ ſint diuidenda inter con-
ſanguineos, & quæ ſpectent ad Eccle-
ſiam, quod in effectu eſt idem, quod
dicit *Bald.*

Nota tamen vltimo loco, quod res
7 emptæ à Prælato ex pecunia Eccleſiæ,*
dominum ipſi Eccleſię acquiritur etiam
8 quod emptio * non fuerit facta nomine
Prælati ſecundum communem opinio-
nem, & huiuſmodi bona in iura Eccle-
ſiæ, non conferuntur ſtatim poſt em-
9 ptionem, * ſed poſt obitum Prælati *Co-*
uar. in d. c. 1. num. 5. de teſtam.

Limita tamen hanc concluſionem
10 non procedere, * ſi res ematur ſup-
preſſo nomine Eccleſiæ ab illo, qui non
eſt Prælatus, neque habet adminiſtra-
tionem, quia hoc caſu res empta non
poteſt vendicari ab Eccleſia, niſi in
ſubſidium, licèt articulus ſit controuer-
ſus *Couarr. loco proximò allegato* ponit
hanc limitationẽ ſi res ematur à tertio
de pecunia Eccleſiæ, vt dicitur de illo,
qui emit de pecunia aliena proprio no-
mine, qui ſibi acquirit.

Prædictæ tamen quæſtiones ſupra re-
latæ ceſſarent, ſi eſſet vera opinio, quod
Clerici poſſint teſtari, & aliter diſpo-
nere de bonis Eccleſiaſticis.

ARGVMENTVM.

Clauſula *ſine prę iudicio* præſeruat Iuriſdi-
ctionem Iudicis à quo etiam quoad
fructus

fructus maturatos poſt inhibitionem Rotalem, ſi illi compræhenduntur in ſententia.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* ſine præiudicio legitimæ executionis quoad ad fructus cenſus *præſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo*.

2 *Etiam quod id quod debetur, ſit maturatum poſt inhibitionem Rotalem quando debitor fuit condemnatus ad ſoluendum fructus cenſus & nu.* 3.

Annotatio cxj.

FVerat commiſſa cauſa appellationis *D. Ludouiſio* cum clauſula *ſine præiudicio legitimæ executionis quoad fructus cenſus ſcutorum* 2000. qui *D. Ludouiſius* inhibuit, & quia fructus cenſus maturati poſt inhibitionem Rotalem fuerant exacti vigore mandati relaxari per A.C. imò, & principalis carceratus, *Veneris* 12. *Octobris* 1607. *coram eodem D. Ludouiſio* petebantur hæc reuocari per viam attentatorum, *Rota* cenſuit non eſſe reuocanda, quia clauſula *ſine præiudicio*
1 *legitimæ executionis*, * præſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo *Lancellott. de attent. poſt inhibit. cap.* 20. *limit.* 13. *Rot. dec.* 641. *num.* 10. & 11. *par.* 1.

Neque facit, quod iſti fructus eſſet maturati poſt inhibitionem Rotalem;
2 quia cum debitor * fuiſſet condemnatus ad ſoluendos fructus cenſus, ſententia erat intelligēda tam de maturatis, quam
3 de maturandis, * & ità etiam debet intelligi reſcriptum generale Signaturæ *ſine præiudicio legitimæ executionis quoad fructus cenſus ſcutorum* 2000. Ad memoriale in *Bononien. attentatorum* contra informantem.

ARGVMENTVM.

Tranſumptum mandati de manutenendo, & executorialium non datur poſt triginta annos niſi cauſa cognita, nec poſt lapſum tempus conſiderabile.

SVMMARIVM.

1 *Executio mandati præſcribitur ſpatio* 30. *annorum*.

2 *Duplicatum ſeu Tranſumptum non datur niſi cauſa cognita, quando eſt lapſum aliquod tempus*.

3 *Commiſſio reſtitutionis in integrum non ſuffragatur poſt lapſum fatalium*.

Annotatio cxij.

BO. *Me. D. Oradinus* 5. Aprilis 1568. tulerat ſententiam ad fauorem Epiſcopi Iuuenacen. contrà Præpoſitum S. Spiritus Iuuenacen. & relaxauerat mandatum de manutenendo in ſententia, & 9. menſis Iulij anni 1568. taxauit expenſas, & decretæ litteræ executoriales in citatione ad videndum taxari, & moderati expēſas, & pro illis decerni, & relaxari litteras executoriales, & poſtmodum pro parte Prioris de menſe Nouembris eiuſdem anni 1568. fuit commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum *Cardinali Lancellotto tunc Rotæ Auditori*, in cuius locum fuit ſuffectus *D. Marcomontes*.

Hoc facto ſtante Epiſcopus petebat ſibi dari tranſumptum mandati de manutenendo, conſului Dominos per memoriale 15. *Octobris* 1607. *in cauſa Iuuenacen. iuriſdictionis*, & *Rota* dixit non eſſe dandum niſi citata, & audita parte, & audito negocio ex integro, quia executio illius mādati erat præſcripta ſpatio
1 30. annorum * ſicuti dicitur de litteris executorialibus, cuius executio ſpatio 30. annorum præſcribitur, vt fuit reſolutū in cauſa *Beneuētana Decimarum* 15. *Maij* 1592. & 23. *Ianuarij* 1599. *coram R. P. D. meo Decano Penia*, & ſtylus *Rotæ*
2 eſt, quod tranſumptum, * aut duplicatum non datur poſt lapſum tempus aliquot annorum niſi cauſa cognita.

In commiſſione reſtitutionis in inte-
3 grum non fuit facta vis, * quia erant lapſa omnia fatalia, nec apparebat fuiſſe prorogata.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Nouus Auditor vigore Commiſſionis generalis reaſſumit cauſam etiā quod Auditor ſubrogatus in locum demortui*

mortui extenderit deciſionem, ſed non diſputauit.

Annotatio cxiij.

Cauſa *Seguntina expen.* pendebat *coram bo. me. D. Litte*, cuius locum habuit *D. Scottus*; *coram D. Litta* fuerat facta *deciſio*, ſed illam morte præuentus
1 non extendit,* ſed illam extendit *D. Ludouiſius* tanquam ſubrogatus. Dubitatum fuit per memoriale 19. *Octobris* 1607. an *D. Scottus* reaſſumpſerit huiuſmodi cauſam; quia quando Auditor ſubrogatus diſputauit in cauſa; nouus Auditor in locum demortui, vel promoti ſuffectus illam non reaſſumit, *Rota* dixit in hoc caſu, quod D. *Scottus* reaſſumpſit, ex quo D. *Ludouiſius* nihil diſputauit, ſed tantùm extendit *deciſionem*. Nam ratio quare nouus Auditor nõ reaſſumat cauſas, in quibus Auditores ſubrogati diſputarunt, eſt, quia iam ſunt informati & partes nimium grauarentur ſi alium Auditorem cogerentur informare de omnibus meritis cauſæ.

ARGVMENTVM.

Inhibitio ſpecialis datur matri contra prætenſum generum, ne lite pendente de nouo audeat contrahere cum filia.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio ſpecialis datur, ne quis lite pendente contrahat matrimonium.*

2 *Inhibitio ſpecialis datur ne quis contrahat quando duo prætendunt vxorem. Vid. ibi.*

Angel. de Caſtr. inter Conſ. matrimonial. conſ. 31. *in quibus terminis loquatur num.* 2.

Annotatio cxiv.

IN *Cauſa Bracharen. matrimonij* 19. *Octobris* 1607. *coram* D. *Pamphilio* fuit datum memoriale, in quo Beatrix pete-
1 bat inhibitionem * ſpecialem contra Emanuelem, nè lite pendente auderet de nouo contrahere cum Catherina eius filia. Prætendebat enim Beatrix, diſpenſationem obtentam ab Emanuele, ei non ſuffragari, & matrimonium contractum eſſe nullum ſuper, qua nullitate reportauit duas ſententias conformes, & ipſa Beatrix eſt illa, quæ litem ſuſtentat, quia eius filia eſt in poteſtate Emanuelis.

Rota dixit, inhibitionem poſſe dari per *conſ. Angeli de Caſtro* inter *conſ. matrimon. conſ.* 31. *num.* 1.2.3.4.5. & 12.

Ego dicebam, quod *Conſ. Angeli* lo-
2 quitur, * quando duo prætendunt vxorem, quia tunc poteſt dari inhibitio, quia abſque tali inhibitione matrimonium contractum cum vno teneret, ſed quia hic duo non prætendunt, ſed vnus, dando inhibitionem ſpecialem impediretur matrimonium, ſi Catherina vellet validè contrahere cum Emanuele.

Reſpondebãt aliqui ex Dominis, quod inhibitio non datur ad impediendum matrimonium, ſed ne audeant contrahere abſque licentia *Rotæ*, coram qua cauſa pendet. Hæc mihi non placebant, quia matrimonium deberet eſſe liberum, & ſi Emanuel, & Catherina validè contraherent, ceſſaret omnis lis.

ARGVMENTVM.

Etiam quod Procurator declaret, ſe nolle vti extractu, tamen ei debet accommodari præuia monitione ad ſoluendum, quia illa proteſtatio fit ad effectum, quod Procurator non teneatur de ſuo, & ſtante monitione ad ſoluendum dat Notarius cedulam depoſiti alteri parti, quæ ſoluit integrum proceſſum.

SVMMARIVM.

1 *Procurator tenetur ad expenſas Extractus, ſi principalis abeſt à Curia, & num.* 2.

2 *Fallit ſi declarat eo minimè velle vti.*

3 *Stylus Rotæ eſt vt regeſtra partibus accommodentur & etiam illi, quæ non ſoluit, ſed Notarius alicui parti ſoluenti etiam partem alterius facit quietantiam in forma depoſiti, de qua num.* 4.

4 *Cedula depoſiti, quæ fit per Notarium parti, quæ ſoluit etiam portionem extractus tangentem alteram partem, quomodo fiat, quæ præcedere debeant, & quid importet.*

1 Gu-

5 *Gubernator exequitur dictas cedulas depoſiti.*
6 *Cedula Depoſiti per Notariū fit præuia monitione ad ſoluendum.*
7 *Proceſſus datur parti, quæ non ſoluit præuia monitione ad ſoluendum.*

Annotatio cxv.

PRocurator declarauerat in prima instantia coram A. C. ſe nolle vti ex-
1 tractu, * & huiuſmodi declarationes faciunt Procuratores, quia alias teneren-
2 tur ad ſolutionem partis extractus, * ſi principalis abeſt à Curia, vt per *Rotam dec. 23. de procur. in nou.*

Cauſa deuoluta ad *Rotam*, patebatur extractus, alia pars dicebat, non eſſe dandum, ſtante d. declaratione, & quia in omnem euentum dicebat prius ſoluere partem ſuam.

Rota in cauſa Romana expenſarum 19. Octobris 1607. coram D. Ludouiſio per me-
3 moriale dixit, quod ſtylus *Rotæ* * ſe habet, quod regeſtra accommodentur partibus etiam illi, quæ non ſoluit, ſed Notarius alteri parti ſoluenti etiam partem
4 alterius facit * quietantiam in forma depoſiti hoc modo *Recepi Ego infraſcriptus in depoſitum pro fol. tot tangen. talem exaudeſro principalē*, quę appellatur cedula depoſiti, de qua meminit *Veſtr. in prax. lib. 7. c. 1. nu. 2.* quæ cædula ſolet
5 produci coram Gubernatore, * qui ſtatim dat executionem contra partem debitricem, & hanc cedulam facit Nota-
6 rius, * præuia tamen monitione ad ſoluen. vt dicit *Veſtrius d. loco.*

Et propterea ſtante huiuſmodi ſtylo, cum principalis eſſet in Curia, poterat proceſſus accommodari, non obſtante
7 declaratione * Procuratoris, præuia tamen monitione ad ſoluendum, quia etiam quod illa declaratio fuiſſet facta à principali ab ea cenſetur receſſum per petitionem extractus, & propterea poterat petere cedulam à Notario A.C. qui etiam daret huiuſmodi cedulas.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Appellationes ante diffinitiuam non debent admitti niſi interlocutoria habeat vim diffinitiuæ, vel non poſſet reparari per diffinitiuam.*

Annotatio cxvj.

VEneris 19. Octobris 1607. coram D. Iuſto per memoriale in cauſa *Maceraten. hæreditatis* fuit dictum, quod *D. Iu-*
1 *ſtus* procederet, * non obſtante appellatione interpoſita à diffinitiua ſententia, cum non eſſet certa, neque interlocutoria haberet vim diffinitiuæ, nam per *Reg. 36.* tales appellationes non debent admitti, niſi ſint à diffinitiua, vel ab interlocutoria, quæ haberet vim diffinitiuæ, vel à grauamine minimè concernente negocium principale, quod non poſſit per appellationem à diffinitiua ſententia reparari. Et ideò Domini ordinarunt D. *Caualerio*, quod ſuam moderaretur inhibitionem, cui fuerat præſentata commiſſio appellationis, & appellationum...

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 Rota *poteſt cognoſcere, an cauſa ciuilis præiudicet criminali abſque alia commiſſione.*

Annotatio cxvij.

PEndente cauſa *Fauentina beneficij coram D. Iuſto* vna ex partibus querelauit partem aliam ſuper falſitate certæ
1 fidei. * D. *Iuſtus 22. Octobris 1607.* conſuluit *Dominos* per memoriale, an poſſet cognoſcere ſi cauſa ciuilis eſſet præiudicialis criminali abſque ſpeciali reſcripto. Et *Rota* dixit, quod ſic ex *Bulla Pij IV.* & videbatur *deciſio Putei 275. lib. 1.* Idem fuit ſeruatum *coram D. Pironano de anno 1615. in cauſa Roma affictus inter Dominos de Guicciardinis, & Pompilium de Cuppis. Deciſio Putei eſt in Nou. 268. lib. 1.*

ARGVMENTVM.

Legitimitas prolis ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandum matrimonium ad effectum legitimitatis prolis ſufficiunt leuiores probationes.*

2 *Non tamen ſufficit probatio reſultans ex cohabitatione, quia redditur æquiuoca, quando præcedit concubinatus. Ampl. num. 3.*

4 *Actore non probante reus abſoluitur.*

Annotatio cxviij.

QVando agitur de probando matrimonio ad effectum legitimationis
1 prolis * ſufficiunt leuiores probationes *Gem. conſ.* 27. *nu.* 8. *Pariſ. conſ.* 57. *nu.* 41. *lib.* 4. *Ferett. conſ.* 49. *num.* 1. *Put. de.* 72. *par.* 1.

Et licet in caſu iſto adeſſet tractatus, qui deducebatur ex eadem habitatione viuendo inſimul, tamen dicebant DD.
2 quod iſta probatio reddebatur * æquiuoca, cum concubinatus præcederet *Gozzad. conſ.* 77. *col. fin. verſ. non obſtant allegata in contrarium Palleott. de Noth. & ſpur. c.* 19. *nu.* 2. *Caput. dec.* 210. *par.* 2. qui bene loquitur.

Et licet amplius deduceretur, quod Octauius erat deſcriptus in libris Baptiſmi alterius Parochiæ, tanquam fili-
3 us illigitimus, * & alij tres filij poſtmodum nati in aliena Parochia erant deſcripti tanquam nati ex legitimo matrimonio, & in libro mortuorum Tullia ex qua Ioannes ſuſceperat filios erat deſcripta tanquam eius vxor.

Tamen in contrarium legatum fuerat factum à Patruo iſtis filijs tanquam naturalibus, & Pater eos naturales nominauerat in teſtamento, & filia, quæ erat annotata legitima in libro Baptiſmi fuerat nuptui tradita poſt obitum Ioannis tanquam naturalis, & ipſa ſubſcripſerat apocam, in qua nominabatur talis, & Ioannes inſtituerat Victoriam natam ex legitimo matrimonio facto poſt obitum Tulliæ, ſequitur ex iſtis ſimul iunctis, vel quod probationes Victoriæ praeponderent, vel quod aliæ probationes ità conquaſſentur, vt ſit danda abſolutio Victoriæ, quæ eſt rea, & poſſidet per regulam, quod actore non probante reus abſoluitur *l. qui accuſare C. de edend.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In abſolutione Cenſurarum in Curia latarum requiritur cauſæ cognitio, ſecus in honorem feſtiuitatum cum reincidentia.*

Annotatio cxjx.

A Cenſuris latis in Curia non datur abſolutio niſi cauſa cognita *Put. dec.*
1 41. *lib.* 1. In hodorem tamen feſtiuitatum datur cum reincidentia abſque alia cauſæ cognitione. Ad memoriale in cauſa *Tiraſonen. Canonicatus* 5. *Nouembris* 1607. *coram D. Scotto.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In articulis ſufficit allegare inimicitiam abſque eo quod allegentur cauſæ inimicitiæ.*

Annotatio cxx.

ROta dixit, quod reſecarentur articuli, quia ſatis erat dicere, quod
1 talis erat inimicus parti ex cauſis dicendis per teſtes abſque eo quod ſpecificarentur cauſæ, & informarentur perſonæ. In cauſa *Neritonen. Penſionis eadem die* 19. *Nouembris* 1607. *coram D. Caualerio.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *De ſtylo* Rotæ *pars negans reſpondere poſitionibus cogitur per Cenſuras, non autem poſitiones habentur pro confeſſis.*

Annotatio cxxj.

NOta, quod *Rotæ* ſtylus ſe habet; quod quando pars non vult reſpondere
1 poſitionibus, * non habet illas pro confeſſis, ſed cogit per cenſuras ad reſpondendum, & ità fuit ordinatum *D. Caualer-*

ualerio quod ſeruaret in cauſa *Romana Cenſus 3. Decembris 1607.*

ARGVMENTVM.

Auditor non poteſt procedere in cauſis alterius Auditoris.

SVMMARIVM.

1 *Auditor non procedit in cauſis Coauditoris, niſi in caſu neceſſitatis.*

2 *Citatio nulla non interrumpit annalem poſſeſſionem.*

3 *Si prima gratia eſt nulla ob non ſeruatam formam* Regulę de annali, *ſecunda etiam ſubiacet eidem* Regulæ. *Vide num.* 5.

4 *Secunda gratia dicitur prima gratia in caſu, de quo ibi.*

Annotatio cxxij.

FVerant impetratæ certæ gratiæ, quibus obſtabat *Regula de annali*, poſtmodum fuerunt impetratæ nouæ gratiæ & ſuper iſtis gratijs fuerat impetrata commiſſio mihi directa. Commiſſio tamen fuit data Notario *D. Ludoniſij*, coram quo pendebat cauſa primarum gratiarum, & coram ipſo fuit facta citatio, & proceſſum in cauſa, vnde dubitatum fuit 3. Decembris, an iſtis ſecundis gratijs obſtaret *Regula de Annali*. Et *Rota* reſoluit, quod ſic, quia citatio facta coram *D. Ludouiſio* eſt nulla, ex quo commiſſio *Mihi* erat directa, & vnus *Auditor*
1 non poreſt * procedere in cauſis alterius niſi in caſu neceſſitatis *Mohed. dec. 7. nu. 2. de teſtibus.* Et quando citatio eſt nulla
2 non interrumpit * annalem poſſeſſionem *Sarnen. in Regula de annal. quæſt. 45. n. 8. ver. breuiter in hac materia Mandoſ. in Regula de Annal. quæſt. 33. nu. 2. & quæſt. 40. num. 1.*

Neque dubitari poteſt, quod iſtæ ſecundæ gratiæ ſubiaceant *Regulæ de Annali*, quia quotieſcumque primæ fuerant
3 nullæ ob non ſeruatam formam * d. *Regulæ*; ſecunde etiam ſubiacet d. *Regulæ*,
4 quia dicitur prima gratia * *Mandoſ. in Regula de Annal. q. 83. nu. 1. ver. quantum, & 2. cum ſeqq. Sarnen. in Regula de Annal. q. 28. nu. 3. ver. itaque faciet, & nu. 4. ver. teneri igitur Rebuff. in Regula de Annal. gloſ. 8. ver. & ſi in vim.* In cauſa *Placentina Canonicatuum coram eodem D. Ludouiſio.*

Poſtmodum tamen non aliter exten-
5 ſa *deciſione*, iſti impetrantes * fuerunt excuſati die 5. Maij 1608.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Auditores examinati de ordine Rotæ deponunt per extenſum abſque interrogatorijs, & dantur articuli in manibus eiuſdem Auditoris de ſtylo Rotæ.*

Annotatio cxxiij.

IN *Cauſa Salamantina Stipendiorum 3. Decembris 1607. coram D. Lancellotto*, fuit data depoſitio *D. Corduba* olim *Rotæ*
1 *Auditoris*, * qui ſimpliciter deponebat, quomodo negotium ſe habebat per extenſum. *Rota* dixit huic depoſitioni eſſe ſtandum, quia quando mandat *Rota* ipſos *Auditores* examinari, non dantur interrogatoria, ſed in manibus ipſiuſmet *Auditoris* dantur articuli, qui illos euaeuat deponendo ſcribente Notario, vel etiam ſua manu ſcribēdo per extenſum, & ità ſe habet ſtylus *Rotæ*.

ARGVMENTVM.

Citatio ad dicendum contra articulos, etiam quod Iudex interloquatur non videtur neceſſaria, quando Iudex admittit articulos, ſaluo iure impertinentium, & non admittendorum.

SVMMARIVM.

1 *Citatio ad dicendum contra articulos non eſt neceſſaria, quando Iudex non interloquitur.*

2 *Secus quando Iudex interloquitur.*

3 *Pars ſemper auditur ad dicendum, & dandum contra articulos exceptiones, de quibus ibi.*

4 *Quando agitur de modico præiudicio interloquutoria non requirit citationem.*

5 *Agitur de modico præiudicio, quando*

Iudex admittit articulos ſaluo &c.
Iudex admittens articulos cum clauſula ſaluo iure impertinentium & non admittendum *non cenſetur admittere illos, qui de iure non ſunt admittendi num. 5.*

6 *Citatio ad dicendum contrà articulos requiritur, nè admittantur articuli impertinentes, & non admittendi.*

7 *Quando præceſſit citatio generalis ad totam cauſam, & ad ſingulos actus, non eſt neceſſaria citatio ad dicendum contra articulos.*

Annotatio cxxiv.

IN *eadem cauſa* in diſcurſu dicebatur, quod citatio ad dicen. contra articulos
1 non eſt neceſſaria de iure, * quando Iudex non vult interloqui *Rot. dec. 12. de prob. in non. & 10. de except. in antiq. Ve-*
2 *ſtr. in prax. lib. 5. c. 15. num. 2.* * ſecùs tamen eſt quandò vult interloqui, quia tunc citatio partis eſt neceſſaria, quia actus eſt iudicialis per *l. de vno quoque ff. de re iudic. Rot. dec. 2. num 2. de fid. Inſtrum. in non. Veſtr. vbi ſupra*; pars enim audiri ſolet non ſolùm ante admiſſionem
3 volens contradicere, * verum etiam poteſt appellare *Rot. dec. 12. de prob. in nou. & 10. de except. in antiq.* dicendo, quod articuli ſunt calumnioſi *Rot. dec. 26. de Teſtibus in antiq.* Et quod non ſunt diſpoſitiuè ſpecificati *Rot. dec. 29. de teſtib. in antiq.* & quod ſint obiectiui, & non bene formati, ac ſpecificati *Rot. dec. 28. de Teſtibus in antiq.* vel non dati in termino ad articulandum *Rot. dec. 27. eod. tit. de teſtibus in antiq.* plene *Veſtr. vbi ſupra num. 4.*

Verum *Ego* dicebam, quod quandò agitur de moderado præiudicio in prola-
4 tione interloquutoriæ non * requiritur citatio *Gabriel de cit. concl. 1. nu. 406.* Hic
5 autem agitur de moderado præiudicio,* quia Iudex admiſit articulos *ſaluo iure impertinentium, & non admittendorũ*, quo caſu non cenſetur admittere illos, qui de iure non ſunt admittendi vt habes *ſupra annot. 72.* & *Aret. conſ. 75. ante num. 7.* dicit, quod ex eo requiritur citatio partis, ne admittantur articuli
6 impertinentes, & non admittendi, Et huic præiudicio ſatisfacit Iudex admittendo cum clauſula *ſaluo &c.* Et pars etiam poſtmodum paſſa fuit teſtes examinari & nullas dedit exceptiones, nihil tamen fuit circa hoc reſolutum, quia in memorialibus dabantur alij teſtes benè examinati, cum quibus tranſibant Domini: Nota, quod *Butr. in c. 2. nu. 11. de teſtibus* dicit, quod citatio ad dicendum contrà articulos non eſt neceſſaria,
7 quando præceſſit citatio generalis * ad totam cauſam, & ad ſingulos actus cauſę.

ARGVMENTVM.

Quando cauſa fuit diutius agitata in partibus an detur remiſſoria.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria denegatur, quandò cauſa fuit diutiùs in partibus agitata, & pars non curauit examinare teſtes.*

2 *Limita quandò pars, quæ petit remiſſoriam obtinuit ſententias fauorabiles in partibus.*

Annotatio cxxv.

IN *Cauſa Conchen. nullitatis Ordinum 10. Decembris 1607.* fuit denegata Remiſſoria, quia pars plures examinauerat teſtes in partibus, & non probauerat in-
1 tentionem ſuam, denegatur enim* etiam quando cauſa per longum tempus fuit agitata in partibus, & pars non curauit examinare teſtes, vt per *Veral. dec. 63. par. 3.* Nota tamen quod hæc regula
2 fallit,* quando pars, quæ petit remiſſoriam, obtinuit ſententias in partibus ad ſui fauorem, vt fuit reſolutum in Cauſa *Bononien. Cenſus 17. Nouembris 1600. coram R. P. D. meo Sacrato*, & in Cauſa *Auguſtana ſepulturæ 20. Nouembris 1606. coram R. P. D. Ludouiſio*, & in Cauſa *Portugallen. Penſionis 25. Martij huius anni coram me.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *De Stylo* Rotæ *Teſtes in diſtrictu veniunt ad Vrbem, ſenes verò, aut vale-*

valetudinarij per Notarium illuc tranſmiſſum examinantur.

Annotatio cxxvj.

QVandò teſtes ſunt in diſtrictu *Rota* vult, quod veniant ad Vrbem, ſi
1 autem ſunt Senes,* aut valetudinarij *Rota* tranſmittit Notarium monitum, vt videat ſi ſunt tales, & tunc examinet; Et ita fuit ordinatum, quod ſeruaretur in Cauſa *Ciuitatis Caſtellanæ Iuriſpaſcendi 14. Decembris 1607. coram Domino Caualerio.*

ARGVMENTVM.

Pendente termino ad liquidandum poteſt Reus abſolui, ſi fecit depoſitum, non obſtante Clauſula *Parito Breui.*

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* Parito Breui *comprehendit etiam fructus, & illis non refertis Iudex non habet Iuriſdictionem. Vide num. 2.*

2 *Pendente termino præfixo ad liquidandum fructus poteſt Reus abſolui, ſi fecit depoſitum, non obſtante clauſula* Parito Breui.

Annotatio cxxvij.

CAuſa fuit Commiſſa *D. Pamphilio* cum clauſula *Parito Breui*; *Rota* iam *coram ipſo* reſoluerat non fuiſſe pari-
1 tum,* quia non ſufficiebat dimiſſio poſſeſſionis, niſi etiam fructus reſtituerentur. Et cum non poſſet procedi niſi refectis dictis fructibus, obtinuit reſcribi
2 *eidem D. Pamphilio,* * *vt præfixo termino parti ad liquidandos fructus, quo elapſo procederet in cauſa fructibus non liquidatis.* Vndè fuit præfixus terminus niſi infrà menſem à die intimationis in partibus. Et quia iſte, qui parere tenebatur iam etiam fecerat depoſitum in parti-
3 bus,* & quia non ſtat per ipſum quominus pareat, *Rota* dixit, quod erat etiam abſoluendus durante iſto menſe cum reincidentia. *In Cæſarauguſtana Canonicatus 14. Decembris 1607. coram D. Pamphilio.*

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio tradita *ſine præiudicio &c.* an ſit pura, vel conditionalis.

SVMMARIVM.

Put. dec. 32. lib. 2. & 34. in nou. *in quibus terminis procedat num. 1. & ſeqq.*

Biſignett. deciſ. 9. de conceſſ. præbend. *in quibus terminis procedat num. 1. & ſeqq.*

1 *Poſſeſſio tradita ſine alterius præiudicio eſt conditionalis.*

2 *Contra.*

3 *Eſt conditionalis quando tradens poſſeſſionem ipſe eſt in poſſeſſione; ſi verò tradens non eſt in poſſeſſione eſt pura.*

4 *Eſt conditionalis ſi conſtet de alicuius præiudicio; ſi non conſtet eſt pura.*

5 *Eſt conditionalis ſi ſumus in poſſeſſione tradita à parte, ſi eſt tradita à Iudice eſt pura.*

6 *Contra dictas omnes diſtinctiones.*

7 *Poſſidens ſi tradat poſſeſſionem ſub conditione, non transfert poſſeſſionem, niſi adimpleta conditione.*

8 *Poſſeſſio habet plurimum facti, ideò conditio illam non tollit.*

9 *Intellige, quandò conditio non ſe compateretur cum facto.*

10 *Poſſeſſio tradita* ſine præiudicio &c. *eſt conditionalis, quando certum eſt aliquem poſſidere, alio verò non poſſidente eſt pura.*

11 *Conditio ſuſpenſiua facit actum conditionalem; reſolutiua facit actum purum.*

12 *Onus probandi nō adeſſe alterius præiudicium incumbit illi, cui fuit tradita poſſeſſio ſub hac conditione.*

13 *Habenti conditionem reſolutiuam non incumbit onus probandi.*

14 *Onus probandi incumbit dicenti purificatam conditionem.*

15 *Actus legitimi illi dicuntur, qui propriè ſunt inuenti, vel probati à lege, & quacumque parte Iuris ſcipti.*

16 *Actus legitimi non recipiunt diem, neque conditionem.*

17 *Intellige non ſolum de conditione de futuro, ſed etiam de conditione de præſenti, & preterito.*

18 *Contra.*

19 *Actus legitimos non recipere diem, neque conditionem, intelligendum eſt, non de actibus legitimis factis per viam contractus.*

20 *Actus legitimi per viam contractus recipiunt diem, & conditionem.*

21 *Matrimonium quas conditiones recipiat remiſſiuè.*

22 *Actus legitimi etiamſi non fiant per viam contractus tamen aliquandò recipiunt conditionem, & diem.*

23 *Conditio conſideratur, aut prout conſiſtit in facto, aut prout conſiſtit in Iure.*

24 *Conditio tunc conſiſtit in facto, quandò non eſſet ſubintelligenda de iure.*

25 *Conditio in iure conſiſtit, quandò etiam non expreſſa ſubintelligitur.*

26 *Actus ſemper intelligitur factus ſine præiudicio alterius.*

Annotatio cxxviij.

Nota pulchram conciliationem duarum *deciſionum*, quæ videntur ſibi ad inuicem contrariæ *Put. dec. 32. lib. 2. & 34. in nou.* dicit enim, quod poſſeſſio per magnum Magiſtrum tradita ſine præiu-
1 dicio alterius eſt * tradita ſub conditione per *textum in l. teſtamento centurio §. 1. ff. de manumiſſ. teſtam.* Et ideo non eſſe quæſitam poſſeſſionem per *textum in l. qui abſenti §. 1. ff. de acquir. poſſeſſ.* & in *c. olim §. 1. iuncta gloſ. in v. traditam de reſtit. ſpol. & ibi Abb. in 3. opp.*

Biſignettus verò *dec. 9. de conceſſ. præbend.* factis eiſdem et motiuis *Putei* concludit, quod qui habet hoc modo poſ-
2 ſeſſionem verè poſſidet, * quia iſta conditio inhærebat actui, & erat de ſubſtantia, & natura actus, & ideò videtur, quod non ſuſpendat acquiſitionem poſſeſſionis *argumento l. conditiones quæ extrinſecus ff. de condic. & demonſtr. l. 3. ff. de long. temp. præſcript.* cum alijs, licet in contrarium reſoluatur.

Rota alias dubitauit circà intellectum harum *deciſionum in cauſa Ianuen. Spolij bonorum 9. & 12. Maij 1578. coram Cæſare de Graſſis vt in dec. 194. num. 2. & 195. nu. 1.* & alias *2. & 3. de verb. ſignif.* & in *dec. 2. num. 2.* conatur conciliare *deciſiones*, vt *deciſio Putei* procedat, quandò tradens poſſeſſionem ipſe eſt in poſ-
3 ſeſſione, * *deciſio* verò *Biſignetti* quandò tradens poſſeſſionem ipſe non eſt inpoſſeſſione, quia cum poſſeſſio habeat plurimum facti, non tollitur ob non exiſtentiam conditionis. Inſuper in eadem *deciſione d. nu. 2. verſ. dicebatur*: Dicitur, quod inſpiciendum eſt, an conſtet de
4 præiudicio alterius, * & ſi conſtet intrat *deciſio Putei*, ſi non conſtet intrat *deciſio Biſignetti*, & idem fuit dictum in cauſa *Maceraten. hæreditatis coram Illuſtriſſimo Pamphilio 27. Nouembris 1589. & 4. Iunij 1590.* & alias ſæpius, vt refert *Honded. conſ. 86. num. 52. lib. 2.*

In *deciſione* verò *3.* fit alia diſtinctio, ſcilicet, quod aut ſumus in poſſeſ-
5 ſione tradita à parte, * & intrat *deciſio Putei*, aut tradita à Iudice, & intrat *deciſio Biſignetti.*

Salua reuerentia, & ea, qua decet humilitate, credo dictas ſolutiones eſſe
6 diuinatorias, * quia *deciſio Putei* expreſſè loquitur in poſſeſſione tradita à Magno Magiſtro, & ſic ceſſat, quod dicitur in *tertia deciſione*, quod verum eſt in iure, licet non applicetur ad factum. In *ſecunda* verò *deciſ.* dum diſtinguitur, quamuis primum membrum diſtinctionis ſit verum, quod ſi ille, qui tradit eſt
7 in poſſeſſione, ſi dicit trado tibi * poſſeſſionem ſi hoc feceris, quod non transfertur poſſeſſio, niſi fuerit adimpletum. Secundum membrum diſtinctionis, quod cum poſſeſſio habeat plurimum
8 facti, conditio illam non tollit, * non eſt verum in caſu noſtro, quia hoc procederet, quandò conditio non ſe compa-
9 teretur cum facto, * vt dicitur de proteſtatione contraria facto. In caſu autem noſtro conditio *ſine præiudicio poſſeſſionis alterius* ſe compatitur cum facto, quia non eſt ad tollendum factum, quo caſu eſſet contraria facto; ſed ad tollendam mentem à facto, vt non operetur in præiudicium alterius, vt per *Alex. conſ. 130. num. 17. col. fin. lib. 4.* latè *Honded. conſ. 86. num. 16. lib. 1.*

Ad aliam ſolutionem, quod inſpicien-

ciendũ eſt, an aliquis poſſideat, licèt hæc ſolutio accedat veritati, tamen non eſt ſimpliciter verum, quòd *deciſio Putei* procedat poſtquam per cauſæ cognitionem fuerit repertum aliquem poſſidere; *Deciſio* verò *Biſſigneti*, quando fuerit repertum aliquem non poſſidere. Solutio tamen in iure vera eſt, & ſuſtinetur, tamen *deciſiones* propriè nõ loquuntur in iſtis terminis, vt infrà dicam.

Ego volui diligenter inueſtigare veritatem harum *deciſionum* cum fuerit allegata in *Rota deciſio Putei* in cauſa *Colonien. Canonicatus* 14. *Decembris* 1607. *coram D. Decano.* Et credo ſaluo meliori iudicio vtramque *deciſionem Putei*, & *Biſſigneti* eſſe veriſſimam in caſu ſuo; nam *deciſio Putei* loquitur, quandò cer-
10 tum eſt aliquem poſſidere * & poſſeſſio traditur ſine præiudicio poſſeſſionis illius, prout fuit factum in caſu *Putei*, quia poſſeſſio fuit tradita ſine præiudicio Prioris, vt in eadem *deciſione num.* 4. *Deciſio* verò *Biſſigneti* loquitur, quando non eſt certum aliquem poſſidere. Et ſic in caſu *Putei*, quia certum erat, aliquem poſſidere, conditio eſt ſuſpenſiua. In caſu verò *Biſſigneti*, quia certum non eſt aliquem poſſidere conditio non eſt ſuſpenſiua, ſed reſolutiua, quæ conditiones inter ſe differunt, quia ſuſpenſiua
11 facit actum conditionalem, * reſolutiua ſecùs, cum faciat actum purum ſub conditione tamen reſoluendum vt per *Caſtren. conſ.* 452. *in princ. lib.* 1. *Oldrad. conſ.* 285. *nu.* 8. *v. in ſecunda Alex. conſ.* 91. *num.* 5. *v. ſed ſi in aliquo lib.*4. Et eſt *text. in l. proponebatur ff. de Caſtren. pecul.* Et propterea benè in caſu *Putei* non fuit acquiſita poſſeſſio, non purificata conditione ſuſpenſiua, de qua loquuntur iura, & *DD.* allegati per *Puteum.* Et quod *Rota* habuerit hunc ſenſum in *dec. Putei* corroboratur quia vt cõſtat ex *deciſ. Ptolomei*, quæ habetur *ſub num.* 1013. *lib.* 3. *par.* 3. fuit data remiſſoria ad probandum, quod non adeſſet præiudicium Prioris, quia hoc onus probandi incum-
12 bebat illi, * cui fuerat tradita poſſeſſio ſub dicta conditione per doctrinam *Io. Fabri in* §. *conditiones de verb. oblig. nu.* 2. & 3. qui expreſsè loquitur in conditione ſuſpenſiua non reſolutiua, quia habenti conditionem reſolutiuam non
13 incumbit * onus probandi, cum actus ſit purus, reſoluendus tamen ſub conditione, Et ideo onus probandi incumbit dicenti purificatam eſſe cõditionem
14 reſolutiuam, * cum ſit fundamentum ſuæ intentionis *Innoc. in c. ſuper his ſub num.* 10. *ver. ſed argumentum de Accus. Bart. in l. in illa col.* 2. *nu.* 5. *ff. de verb. oblig.* latè *Surd. dec.* 316. *num.* 14. Et ſic benè conciliantur prædictæ *deciſiones*.

Et pro corroboratione dictarum *deci-*
15 *ſionum* aduerte, quod actus legitimi, * qui propriè ſunt omnes inuenti, vel probati à lege, & quacumque parte Iuris ſcripti *Dec. in l. actus legitimi in primo Cagnol. num.* 2. *ff. de regul. iur.* non recipiunt
16 diem, * neque conditionem *d. l. actus legitimi eodem titulo de reg. Iur.* Et intellige non ſolum de conditione de futuro,
17 ſed etiam de conditione de pręſenti, * & præterito ſecundum *Franc. in c.* 2. *nu.* 5. *de elect. in* 6. quem ſequitur *Dec. in d. l. actus legitimi num.* 13. *Cagnol. nu.* 30. licèt *Io: Faber in d.* §. *conditiones antè fi-*
18 *nem* teneat contrarium, * & *Aret. conſ.* 82. *num.* 4. *Honded. d. conſ.* 86. *num.* 50. *lib.* 2. ſed hęc aduerte, & cogita, quia non firmo.

Aduerte tamen, quod dicta Iura pro-
19 cedunt in actibus legitimis factis * non per viam contractus, quia ſi fiant per viam contractus recipiunt cõditionem,
20 & diem * vt colligitur ex *d. l. actus legitimi*, & declarat *gloſ. in d. c. actus legitimi in fine vbi Din.* vbi ſuprà *num.* 3. *Cagnol.* pariter *num.* 3. & colligitur ex *deciſionibus Cæſar de Graſſis* ſupra allegatis, dum putabat conditionem ſuſtineri in caſu *Putei*, quia poſſeſſio fuerat tradita à parte; matrimonium autem quam re-
21 cipiat conditionem * vid. *Aret. vbi ſupra* ex quo poteris colligere caſus conſimiles.

Si autem actus legitimi non fiant per uiam contractus, quando tamen recipi-
22 ant conditionem, & diem, * vt limirando pluries dicit *Dec. vbi ſupra* & pariter *Cagnol. Honded. d. conſ.* 86. *num.* 44. & *ſeqq.* vbi poteris videre materiam.

Ad propoſitum noſtrarum *deciſionum*, quod actus, de quo in *deciſione* reciperet conditionem, licèt ſit legitimus, non eſt dubitandum, nam conditio dupliciter poteſt conſiderari, vt ſcilicet conſiſtat
23 aut in facto, * aut in iure. In facto con-
24 ſiſtit, quando ſi non * exprimeretur de iure non eſſet intelligenda. In iure con-
25 ſiſtit *, quando etiam non expreſſa de iure

iure intelligitur, vt per *Soccin. Sen. in l. multum intereſt in princ. ff. de cond. & demonſt.* In caſu autem *Biſſignen* conditio erat Iuris non facti, quia ſemper actus intelligitur factus ſine præiudicio alte-
26 rius*, cum ſit Iuris non facti *Dec. vbi ſupra nu. 6. Cagnol. nu. 25.* vbi de communi quicquid dicendum eſſet in acceptilatione, an conditio tacita ſi exprimeretur vitiaret vt per *Dec. vbi ſupra num. 9.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Proceſſus idiomatis extranei ponitur in actis abſque interpretatione quando conſtat de paupertate.*

Annotatio cxxix.

Rota ordinauit, quod proceſſus Hiſpanus poneretur in actis abſque alia
1 interpretatione,* ſtante paupertate alterius partis, & quia pars ſciebat linguam Hiſpanicam Ad memoriale *D. Sacrati* in cauſa *Conchen. Beneficij de Valdè Iudæos 19. Decembris 1607.*

ARGVMENTVM.

Clauſula *Sine retardatione ſolutionis* poſita in commiſſione appellationis præſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo, qui ideo poteſt exequi.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* ſine retardatione ſolutionis *poſita in commiſſione præſeruat iuriſdictionē Iudicis à quo. Quis tamen ſit Iudex exequens, quando plures iudicarunt. Vid. ibi & nu. 2.*

2 *Auditor Cameræ eſt ſolus executor litterarum Apoſtolicarum.*

Annotatio cxxx.

Translatarij certę penſionis bo. me. Card. Madrutij egerunt coram A.C. & obtinuerunt executionem dictarum litterarum translationis. Titularis appellauit, & cauſa fuit commiſſa D. *Litta* cum clauſula *ſine retardatione ſolutionis*
1 *penſionis,** qui ex quo clauſula *dummodo &c.* poſita in litteris reſeruationis non erat iuſtificata, reuocauit ſententiam A. C. cauſa introducta per viam appellationis coram D. *Ludouiſio* coram ipſo ex nouiter deductis fuit iuſtificata clauſula *Dummodò &c.* qui propterea reuocauit ſententiam *D. Littæ*; quarto loco cauſa appellationis fuit commiſſa *D. Caualerio* cum clauſula *ſine retardatione ſolutionis penſionis arbitrio &c.* coram quo *26. Nouembris* 1607. fuit reſolutum non intrare arbitrium ad retardandum ſolutionē 19. Decembris 1607. fuit per memoriale in *Rota* dubitatum ſtante quod non intrat arbitrium, quis deberet procedere ad executionem litterarum, itaut penſio ſolueretur.

Dicebatur, quod huiuſmodi clauſula *ſine retardatione ſolutionis penſionis* poſita in commiſſione appellationis præſeruat Iuriſdictionem Iudicis à quo, vt in futurum poſſit cogere titularem ad ſolutionem, vt dicitur de clauſula *ſine præiudicio Lancellot. de Attent. poſt inhibitionem c. 20. limit. 13. Cæſar de Graſſ. dec. 3. in fine de iudicijs,* & fuit pluries reſolutū.

Hoc ſtante, dicebatur, *D. Caualerium* non poſſe exequi, quia præſeruatur iuriſdictio Iudicis à quo per dictam clauſulam; Dicebatur inſuper *D. Ludouiſium* non potuiſſe exequi, quia in ſua facultate nō habebat huiuſmodi facultatem,
2 & A.C. eſt ſolus exequutor * litterarum Apoſtolicarum, & ideò per d. clauſulam, ſtante quod non intrat arbitrium, fuiſſe præſeruatam Iuriſditionem A. C. qui tollit primam ſententiam. Prædicta credo vera, nihil tamen fuit firmatum, quia DD. non conueniebant in eo, an D. *Ludouiſius* poſſet exequi, Et ideò dixerunt, quod per partem, quæ petebat executionem, impetraretur commiſſio ſiue pro D. *Ludouiſio*, ſiue pro D. *Caualerio*.

ARGVMENTVM.

Sententia lata non viſis actis probatorijs primæ iſtantiæ quandò ſuſtineatur.

SVMMARIVM.

1 Concilium Tridentinū *de tranſportatione actorum habet locum tantummodò*

tumodò in cauſis Eccleſiaſticis non autem prophanis, etiam quod vertant coram Iudice Eccleſiaſtico.

2 *Sententia lata non viſis actis probatorijs primæ Inſtantiæ eſt nulla, & nu. 5. lim. num, 3. & 6. Decl. nu. 4. & ſeqq.*

3 *Quando vna pars produxit ſuas probationes, & altera pars eſt negligens in ſuis producendis, tunc Iudex appellationis poteſt pronunciare ſuper productis. Decl. num. 4. & ſeqq.*

4 *Quandò fit regeſtrum actorum vnicum, & eſt commune inter partes ſententia lata non viſis actis probatorijs primæ inſtantiæ eſt nulla, nec ſuffragatur partis negligentia.*

Quando viget ſtylus, quod Notarius recipiat probationes, & iura partium, & lata ſententia reſtituat eademet originalia partibus, tunc ea non ſunt traſportanda num. 4. 5. & 6.

Regeſtrum ex actus Romæ fit per Notarium num. 4.

7 *Qui cauſam proſequi vult acta tranſportet.*

Tranſportatio actorum non eſt neceſſaria quando iura fuerunt data in ſummario, & compertum, quod non faciebant ad cauſam num. 7.

8 *Ad effectum vt negligentia partis validet ſententiam latam non tranſportatis, ſeu viſis actis, requiritur trinus iuſſis, vel monitio, vel vnicus iuſſus factus per Iudicem ad exibendum acta.*

9 *Vel ſufficit quod termini ſubſtantiales fuerint pluries, vel ſemel ſeruati, vel lata ſententia parte præſente.*

10 *Terminus ad producendum omnia habet vim concluſionis in cauſa.*

11 *Concluſio in cauſa operatur, quod nihil amplius poſſit produci.*

Annotatio cxxxj.

IN *Cauſa Carpentoraten. fideicommiſſi Veneris* 11 *Ianuarij* 1608. *coram R.P.D. Lancellotto* fuit dubitatum, an ſententia Rotalis eſſet nulla, difficultas conſiſtebat in eo, quia non fuerat producta certa ſententia lata in partibus, quæ abſque actis fuerat producta in prima inſtantia.

Pro reſolutione *Ego* dicebam, quod diſpoſitio *Concilij Tridentini c.* 20. *in* §. *prætereà de reform. ſeſſ.* 24. diſponens circà tranſportationem actorum habet locum tantumodò in cauſis Eccleſiaſti-
1 cis, * ſecus autem in cauſis prophanis, etiam quod vertantur coram Iudice Eccleſiaſtico, vt reſoluit *Congregatio Concilij*, & tenuit *Rota in cauſa Romana lignorum* 23. *Iunij* 1603. *coram R. P. D. Sacrato*, & *coram me in cauſa Romana Vineæ eodem anno* 19. *Nouembris*, & propterea hunc caſum eſſe iudicandum iuxta diſpoſitionem *Iuris Communis*, ſecundum quod regula eſt, quod ſententia
2 non niſi actis * etiam probatorijs primæ inſtantiæ eſt nulla *Bart. in l.* 2. *num.* 5. *C. de edend. Rimin. Sen. ibidem. num.* 12. *circà medium verbo tamen contraria opinio Felyn. in c. Eccleſia Sanctæ Mariæ num.* 17. *de Conſtit. Cagnol. in d. l.* 2. *num.* 68.

Hæc tamen regula limitatur, quandò
3 vna pars produxit ſuas probationes, * & altera fuit negligens in traſportando ſuas, quia hoc caſu iudex poteſt pronunciare ſuper productis *Felyn. in d. cap. Eccleſia San. Mariæ in* 1. *limit. num.* 18. *in fin. v. limita etiam niſi vna pars*, & fuit reſolutum in *d. cauſa Maioricen. Pænitentiariæ, & Canonicatus* & in *d. Romana Vinea coram me*.

Circà hanc limitationem *Ego* dicebam eſſe diſtinguendum, quod aut ex actis fit regeſtum vnicum, & eſt commune inter partes, prout Romæ fieri ſo-
4 let. * Aut non fit regeſtrum, ſed Notarius recipit probationes, & iura partium, & lata ſententia reſtituit eademet originalia partibus. Si primo modo, credo, quod benè procedat regula; Si ſecundo modo, credo quod intret limitatio. Rationem huius diſtinctionis cre-
5 do eſſe, * quia regula ſtat, quod ſententia non viſis actis eſt nulla, & licet limi-
6 tetur, quandò pars fuit negligens, * tamen hoc prouenit, quia negligentia vnius

vnius partis alteri nocere non debet, & pars, quæ produxit iura ſua fecit quantum in ſe eſt, & ſemper alia pars, quæ fouet malum ius poſſet non producere iura ſua, & differre cauſam; Sed hæc omnia ceſſant, quando Regeſtum eſt commune, & qui vult proſequi cauſam, poteſt producere Iura omnia, & *Rota* ſemper videtur habuiſſe hunc ſenſum, cum ſoleat dicere, qui cauſam proſequi

7 vult, acta transportet & benè dicit *Vant. de nullitatibus titulo A quo & quibus modis num.* 21. vbi *ante finem* dicit, quod ita ſeruatur in *Curia Romana*, & in cauſa *Romana lignorum Rota* videtur habuiſſe hunc ſenſum, ex quo ſaluauit non tranſportationem, non ex negligentia partis, ſed quia Iura fuerãt data in Summario & compertum, quod non faciebant ad cauſam, & ideò ſententiam non ſuſtineri, ex quo regulariter *Concilium Tridentinum* non habet locum in cauſis prophanis.

Quandò autem intrat limitatio negligentiæ partis, non ſufficit, quod pars

8 ſimpliciter ſit negligens,* ſed requiritur vltimus iuſſus ad exhibendum acta, vel vna monitio, quod ſuper actis exhibibitis iudicabitur, vel vnius iuſſus factus per ipſummet Iudicem, vt per *Cagnol.* in *d. l. 2. numer.* 70. *Seyſſel. ibid. num.* 12. vbi quod ita ſeruatur in practica, vndè *Rota* in dicta *Maioricen. Pænitentiaria* dixit ſufficere, quod plures in caſu illo fuiſſent ſeruati termini ſub-

9 ſtantiales.* Et ſufficit etiam, quod ſententia ſit lata parte præſente, vt per *Felin. Seyſſel. Cagnol. locis præcitatis*, qui etiam alias limitationes ponunt.

Nec *deciſio Gypſij* benè dicit, quia ita caſus ferebat; ſed Ego crederem ſufficere etiam quod ſemel termini fuerint ſeruati, quia adeſt terminus ad producendum omnia, qui habet vim conclu-

10 ſionis in cauſa *Card. in clem.* 1. *de except. in princ. verbo videtur habere vim, & v. Et ſic ad omnia iura*, quæ concluſio in cauſa operatur, quod nihil amplius poſ-

11 ſit produci, vt per *Cardinalem vbi ſupra in dicto verſiculo videtur habere*: Et ſic habet vim monitionis, quod ſuper actis exhibitis iudicabitur. Hæc volui annotare ſecundum meum ſenſum, quia *mihi* videntur ſatis pulcra.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Pauperi ſubminiſtrantur expenſæ litis maximè ſi pro ſe habet præſumptionem boni Iuris ob ſententiam ad eius fauorem latam.*

Annotatio cxxxij.

PAuperes mulieres obtinuerunt ſententiam ad ſui fauorem, & cauſa appellationis fuit commiſſa *D. Caualerio*, cui dictæ mulieres obtinuerunt reſcribi

1 cum clauſula *ſubminiſtratis expenſis, pro vt de iure*, dictæ mulieres inſtabant proponi dubium, pars aduerſa opponebat de non traſportatione actorum. *Rota* dixit, quod pars rea, quæ erat diues daret aliquid pauperibus mulieribus pro tranſportatione actorum, quia alias propter paupertatem non valebant tranſportare; Et maximè quia propter ſententiam oriebatur præſumptio boni iuris. Ad memoriale in cauſa *Romana Legati* 23. *Ianuarij* 1608. *coram D. Caualerio, &c.*

ARGVMENTVM.

Teſtator vocans ſuperuiuentes, aut eorum filios, ſi aliquis ex filijs ſuis decederet ſine filijs, an cenſeatur verò per vulgarem filios ſuperuiuentium, an verò per fideicommiſſariam filios præmortuorum.

SVMMARIVM.

1 *Filij poſiti in conditione reſpectu patrui cenſentur quoque poſiti in conditione reſpectu Patris.*

2 *Teſtator cenſetur magis diligere filium in portione patris, quam in portione patrui.*

3 *Teſtator vocans* ſuperuiuentes, aut eorum filios, *ſi aliquis ex filijs ſuis decederet ſine filijs, an cenſeatur vocaſſe per fideicommiſſariam an per vulgarem filios prædefunctorum.*

4 Alciat. conſ. 83. & 89. lib. 9. *in quibus terminis loquatur.*

Soc. iun. conſ. 100. nu. 31. & ſeqq. lib. 3. *quid firmet num.* 4.

Rimin.

Rimin. ſen.conſ. 189. num. 11. *in quibus terminis loquatur. nu.* 4.
Pariſ. conſ. 91. nu. 27. lib. 2. *quid firmet nu.* 4.

Annotatio cxxxiij.

ROta admittit coniecturam, quod filij poſiti in eadem oratione in condi-
1 tione reſpectu patris, * & vocati reſpectu patruorum, cenſeantur quoque vocati reſpectu parentis, quia teſtator ma-
2 gis cenſetur diligere filium * in portione patris, quam in portione patrui vt conſiderat *Riminaldus ſen. conſ.* 189. *nu.* 11. *&* 12. *lib.* 1. *Aym. conſ.* 62. *num.* 10. *Ruin. conſ.*60. *nu.* 24.*lib.*2. Et hanc coniecturam de plano procedere dicit *Honded. conſ.* 65. *num.* 33. *v. quæ ſine dubio*: Difficultas conſiſtebat in eo quod teſtator ſi quis ex filijs ſuis decederet ſine
3 filijs vocabat ſuperuiuentes, * aut eorum filios, & ſic videbatur vocaſſe per vulgarem filios ſuperuiuentium, & non per fideicommiſſariam filios præmortuorum, & circa hoc videbatur in terminis *conſ. Socc. iun.* 112. *antè num.* 1. *lib.* 3.

Reſpondetur enim quod filij prædefunctorum cenſentur vocati, & allegabatur *Alciat. conſ.* 83. *lib.* 9. *& conſ.* 89. *num.* 2. *eod. lib.* 9. *Soc. iun. conſ.* 100. *nu.* 31. *& ſeqq. lib.* 3. *Riminald. ſen. conſ.* 189. *nu.* 11. *& Pariſ. conſ.* 91. *num.* 27. *lib.*2. In cauſa *Recanaten. hæreditatis* 23. *Ianuarij* 1608. *coram R. P. D. Decano* Ego dubitaui, quia *Alciatus, Soccin.* & *alij*
4 loquuntur, quando adſunt * verba *alter eorum ſuperuiuens, ſeu eius legitimi filij*, vel verba *ſubſtituit Sorores ſi ſuperuixerint*, vel *ipſarum filios*, vel *ſubſtituit alium ſi viueret, aut eius filios*, quæ verba ſunt apta compræhendere vtrumque caſum, ſcilicet vulgaris & fideicommiſſariæ, quia Teſtator loquutus fuit per verba conditionalia *ſi viueret*; & propterea cum ſubdat *vel eorum filios*, hęc verba poſſunt adaptari ad filios prę mortuorum, & ſuperuiuentium, & ſic compræhendunt caſum vulgaris, & fideicommiſſariæ: Intellecta hac difficultate in *Rota* aliqui ex *Dominis* dicebant quod verbum *ſuperuiuentes* eſt intelligen. quatenus ſuperuiuant, & ſic virtualiter ſumus in caſu *Soccini, Alciati*, *Riminaldi*, & *aliorum*. *Ego* reſpondi, quod aliud eſt, quod conditio ponatur vocationi ſimpliciter, prout in caſu iſto, aliud eſt, quod conditio ponatur vocationi, itaut ea non exiſtente, alius ſit vocatus, prout in caſu *Alciati*, & *aliorum*; hæc tamen dico ſaluo ſemper meliori iudicio, licet valdè turbent *me*.

ARGVMENTVM.

Executor quando dicatur merus, & quando mixtus.

SVMMARIVM.

1 *Ad cognoſcendum an executor ſit merus, vel mixtus inſpicienda ſunt verba deputationis.*
2 *Executor aſſumit partes Iudicis ſi vult, non tamen poteſt compelli.*
3 *Executor non tenetur admittere niſi legitimos contradictores.*
4 *Qui non habet parem titulum, nec eſt in poſſeſſione, non dicitur legitimus contradictor.*
5 *Executor dum facit ea, quæ tendunt ad iuſtificationem ſuæ executionis non efficitur de mero mixtus*
6 *Intellige dummodo iudicialiter non procedat.*
7 *Executor poteſt audire exceptiones, non tamen iudicialiter, vt poſſit remittere negocium ad ſuperiorem, ſi ſibi videbitur.*
8 *Item poteſt extraiudicialiter ſe informare.*
9 *Sufficit, quod executor habeat gratiam prò iuſtificata.*
10 *Nec efficitur mixtus etiam quod dicat* pronuncio gratiam pro iuſtificata.
11 *Verbum* pronunciare *non ſolum conuenit Iudici, ſed cuicumque aliquid ex ſuperioritate agenti, vel declaranti.*
12 *Pro via executoria præſumitur ſi non conſtat, quod Executor velit partes Iudicis aſſumere.*
13 *In executore pars Iudicis eſt via ſecunda-*

cundaria, & illam poteſt aſſumere, ſi vult.

14 *Executor pronunciando per ſententiam præuia citatione ſi nõ adeſt contradictor, non immutat iuriſdictionem voluntariam in contentioſam.*

Executorem merum aſſumpſiſſe partes Iudicis cognoſcitur ex forma proceſſus num. 15.

15 *Executor ſi aſſumat partes Iudicis, etiam deficiente legitimo contradictore, ab eius ſententia datur appellatio.*

16 *Intellige ſi materia ſit appellabilis per ſe.*

17 *Executor aſſumendo partes Iudicis de mero facit ſe mixtum, non tamen facit iudiciũ Ordinarium ſi eſt executiuum.*

18 *Executor faciendo ſe mixtum aſſumit ſolum iuriſdictionem contentioſam.*

Annotatio cxxxiv.

AD cognoſcendum an executor ſit merus, vel mixtus inſpicienda ſunt verba
1 deputationis * *Anchar. conſ. 84. in princ. Butr. conſ. 74. num. 3. v. ſola ergo relinquitur dubitatio Gemin. conſ. 109. in princ. v. circà 2.* Poteſt tamen executor
2 merus ſi vult aſſumere * partes Iudicis *Bellam. in c. fin. nu. 13. & ſeqq.* & præſertim *num. 16. de præſumpt. Felyn in d. c. fin. nu. 16. & 22. Card. conſ. 103. nu. 10. in fin. Lap. alleg. 15. nu. 8. v. & cum via,* non poteſt tamen compelli *Lap. alleg. 60. in princ. Card. conſ. 63. in pr. & conſ. 145. in fine & conſ. 132. num. 6. v. ſic dicimus*, quia non tenetur admittere
3 niſi legitimos contradictores * *Compoſtell. in c. mandatum v. ſed quid ſtante de reſcript. Io. And. num. 50. & ſeqq. Imol. in d. c. fin. num. 9. Capitulum* autem non poteſt dici ad affectum impediendi executionem litterarum Apoſtolicarum legitimus contradictor, cum non habeat
4 parem titulum, * nec ſit in poſſeſſione beneficij *Mohed. dec. 13. vt lit. pend.* & fuit reſolutum in cauſa *Hiſpalen. Canonicatus 23. Iunij 1605. coram R. P. D. Ludouiſio.*

Executor autem dum facit ea, quæ tendunt ad iuſtifican. ſuam executionem
5 non efficitur * de mero mixtus *Felyn. in d. c. fin. num. 22. verſ. & amplia de præſumpt.* dummodò tamen iudicialiter non
6 procedat * *Fæderic. de ſen. conſ. 29. nu. 3. Card. conſ. 103. nu. 11. v. ſed tantum probat.* Et poteſt audire exceptiones non
7 tamen iudicialiter, * vt ſi ſibi videbitur negocium ad ſuperiorem remittat, vt dicit idem *Cardinalis Gem. conſ. 109. in pr. circa 2. Ancharan. conſ. 240. num. 2.*
8 Et poteſt etiam extraiudicialiter * ſe informare, & hoc ſufficit *Aegid. in c. fin. nu. 14. Imol. num. 9. de præſumpt.* & fuit dictu in allegata *Cauſa Hiſpalen Canonicatus 10. Aprilis 1606. coram* D. *Ludouiſio.* Et ſufficit, quod executor habeat
9 gratiam * pro iuſtificata, & dicat gratiam iuſtificatam *Compoſtellan. in c. Capitulum num. 25. v. nunquid de reſcriptis Egid. dec. 88. Put. dec. 144. nu. 2. lib. 2.* & fuit dictum in allegata cauſa *Hiſpa-*
10 *len. 10. Aprilis 1606.* nec efficitur * mixtus etiam quod dicat *pronuncio gratiam iuſtificatam*, quia verbum *pronunciare*
11 non ſolum conuenit Iudici, * ſed [illegible] aliquid ex ſuperioritate agenti, & declaranti, & cum via principalis executoris ſit executoria pro illa debet præ-
12 ſumi niſi expreſsè appareat, * quod partes Iudicis velit aſſumere, quia illa via
13 eſt ſecundaria, * & illam poteſt aſſumere ſi vult *Lap. d. alleg. 15. nu. 7. & 8.* & quod plus eſt etiam pronunciando per ſenten-
14 tiam * præuia citatione, ſi non adeſt contradictor, ſi habet voluntariam iuriſdictionem non immutat in contentioſam, vt per *Gem. conſ. 2. nu. 2. de elect. inter conſ. Calder.*

Si tamen executor merus aſſumpſerit partes Iudicis, quod cognoſcitur ex
15 forma proceſſus * *Card. con. 145. ante fin.* etiam quod non adſit legitimus contradictor, & propterea efficiatur mixtus ab eius ſententia datur appellatio *Bellam. in c. fin. nu. 13. & ſeqq.* vbi ita concludit *nu. 16. de præſumpt.* qui loquitur tamen ad effectum, quod ius præſeruetur contradicenti; quod credo verum,
16 ſi materia per ſe eſt appellabilis, * ſecus ſi non eſt appellabilis, quia iudex aſſumendo partes Iudicis de mero facit ſe
17 mixtum, ſed non propterea facit iudicium ordinarium ſi eſt exequutiuum, quia faciendo ſe mixtum aſſumit ſolum
18 iuriſdictionem contentioſam, * quæ differt

fert à voluntaria *Gem. d. conſ. 2. de elect.* inter *conſ. Calder. Bald. conſ. 124. lib. 1. Calderin. conſ. 3. qui fil. ſint leg. Capic. dec. 203. num. 16.* Hæc ego conſiderabam in cauſa *Vercellen. Coaudiutoriæ* 23. *Ianuarij* 1608. *coram* R. P. D. *Lancellotto*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatus lite pendente non impedit expeditionē cauſæ quoad Patronum, qui erat in cauſa.*

Annotatio cxxxv.

Erat in cauſa Patronus, & ab eo præſentatus lite pendente in *Rota*, *Rota* dixit cauſam eſſe expediendam reſpectu
1 Patroni, * quia de iuribus præſentati cum prouiſio Apoſtolico poſteà videbitur, quia hic non intrat, quod *Rota* non ſolet multiplicare in ſententijs. In cauſa *Lucana Iuriſpatronatus eadem die coram me* Ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Vltimus ſtatus pro iuſtificatione gratiæ ſufficit.*

Annotatio cxxxvj.

AD memoriale *coram D. Decano die* 4. *Febr.* 1608. *in cauſa Peruſina Beneficij* fuit dictum, quod cauſa poterat expe-
1 diri, quia etiam quod in gratia eſſet facienda mentio de cura, quam beneficium habitu haberet, quòd nihilominus ad effectum iuſtificationis gratiæ, ſufficit vltimus ſtatus ad effectum quod gratia dicatur iuſtificata, & non ſubreptitia. *Ferret. conſ.* 2. *num.* 4. *lib.* 1. *& conſ.* 382. *num.* 11. *lib.* 2. & fuit reſolutum in cauſa *Oſſunen. Cappellæ* 16. *Maij* 1597. *coram Cardin. Seraphino*; & in cauſa *Romana Cappellaniæ* 9. *Iunij* 1603. *coram eodem*, & ideò benè erat fundata *deciſio* in hac cauſa facta 16. *Ianuarij præteriti*, quæ portabat hunc motiuum.

ARGVMENTVM.

Legatum factum à marito vxori in euentum in quem voluerit ingredi aliquod Monaſterium, debetur etiam ſi mulier non ingrediatur, dum tamen fecerit diligentias pro ingrediendo.

SVMMARIVM.

1 *Legatum factum vxori in caſu, in quo ingredi velit Monaſterium, debetur etiamſi non ingrediatur, dumodò fecerit diligentias pro ingrediendo.*

2 *Mulier honeſta non poteſt ſalua honeſtate ingredi Monaſterium deſtinatum perſonis minùs honeſtis.*

3 *Et illud ingredi non tenetur.*

4 *Tenetur facere diligentias pro ingrediendo.*

5 *Non tamen tenetur perquirere omnia Monaſteria.*

6 *Hæres poteſt inuenire Monaſterium, in quo poſſit acceptari.*

Annotatio cxxxvij.

MAritus legauit vxori per hæc verba *Item relinquit Camillæ vxori in euentum, in quem velit monachari, aut ingredi aliquod Monaſterium ſcut. 6. menſtrua eius vita durante.* Rota dixit, huiuſmodi legatum eſſe mixtum, & propterea factis diligentijs per Camillam, & non reperiendo vbi ingrediatur legatum ei
1 debetur * *l. ſi titius ſtatutis 14. ff. de leg.* 1. cum alijs per *Cardin. Mantic. de coniect. vlt. vol. lib.* 11. *tit.* 16. *num.* 19. *ver.* 3. *caſus eſt*.

Non obſtat, quod dicebatur hanc mulierem poſſe ingredi, vt vulgo dicitur. *in caſa Pia*, aut monaſterium Conuer-
2 titarū, quia cum * iſta loca non poſſit ingredi ſalua eius honeſtate, quia in illa mulieres huius qualitatis non ſolent in-
3 gredi *, nullo modo tenetur ingredi in illa ad *text. in l. cum ita legatum 62. ff. de cond. & demonſtr.*

Quoad diligentias Camilla fecerat diligentias de ingrediendo in decem Monaſteria, & quia aliqua non erant ſecundum ſuam qualitatem, quia erant de
4 primarijs Vrbis, * voluerunt DD. quod faceret alias diligentias, non tamen te-

5 nebatur perquirere * omnia monaſteria; vel hæres ipſe reperiat monaſterium, in 6 quo * poſſit acceptari.

ARGVMENTVM.

An qui reportauit ſententiam contra ſe in poſſeſſorio plenario, poſſit in gradu appellationis obtinere per decretum in poſſeſſorio ſummariſſimo.

SVMMARIVM.

1 *Quando habet locum ius Canonicum, qui habuit ſententiam contra ſe in poſſeſſorio plenario, poteſt in cauſa appellationis obtinere in poſſeſſorio ſummariſsimo.*

2 *Sententia per appellationem ſuſpenditur.*

3 *Poſſeſſorium ſummariſſimum durat quantum ipſa lis. Appellatio non datur in poſſeſſorio vigore Aegidianæ num. 4.*

4 *Si habeat locum Ius ciuile, vel Aegidiana, qui habuit ſententiam contrà ſe in plenario, non obtinet in ſummariſsimo.*

5 *Interlocutoria in poſſeſſorio Summario durat vſque quo lata fuerit ſententia diffinitiua in poſſeſſorio ordinario, vel fuerit iudicatum in petitorio.*

6 *Lis dicitur finita, vbi non admittitur appellatio niſi ad effectum deuolutiuum.*

7 *Qui obtinet in Summario, & poſteà habet contrà ſe ſententiam in ordinario non poteſt amplius iduari ſummario, ſi à ſententia lata in ordinario non detur appellatio, niſi ad effectum deuolutiuum.*

Annotatio cxxxviij.

IN altera *Rota* memorialium carnis priuij 13. *February* 1608. in cauſa *Iteramnen. de Brunellis* pulcra incidit quæſtio ſcilicet an ille, qui reportauerat contrà ſe ſententiam in poſſeſſorio plenario poſſet in cauſa appellationis obtinere per decretum in poſſeſſorio ſummario, Ego dicebam, quod aut erat locus di-1 ſpoſitioni Iuris canonici, * ſecundum quod à quocumque grauamine datur appellatio ex allegatis per *Benint. dec.* 79 *num.* 1. *& ſeqq.* Et hoc caſu ille, qui obtinuerat contrà ſe ſententiam in poſſeſſorio pleniſſimo poterat in cauſa appellationis obtinere in ſũmario poſſeſſorio, 2 quia prima ſententia eſt ſuſpenſa * per appellationem, & propterea durante lite poteſt manuteneri, hoc enim poſſeſſorium ſummariſſimum durat quantum 3 durat * ipſa lis ex allegatis per *Benint. vbi ſupra*, & non adeſt difficultas, quod pendente lite in poſſeſſorio plenario quis poteſt implorare officium Iudicis, & obtinere in ſummariſſimo *Menoch. de retin. Remed. vlt. num.* 1. *v. cum verò de poſſeſſione principali, & num.* 2. *&* 3. vbi alias allegat. Aut eſt locus iuri ciuili, vel Aegidianæ, cuius vigore in poſſeſ-4 ſorio * non datur appellatio latè *Menoch. de recup. remed.* 9. *num.* 322. *& de adipiſ. remed.* 4. *quæſt.* 100. Et hoc caſu crederem, quod ille, qui obtinuit contrà ſe ſententiam in poſſeſſorio plenario non poſſet obtinere in cauſa appellationis in poſſeſſorio ſummariſſimo, ratio mea eſt, quia interlocutoria in poſſeſ-5 ſorio ſummariſſimo durat * vſquequò lata fuerit ſententia diffinitiua in poſſeſſorio ordinario *Caſtrenſ. conſ.* 3. *col.* 2. *nu.* 2. *v. fateor ergo vol.* 2. *Neuiz. conſ.* 30. *num.* 7. *Benint. deciſ.* 79. *num.* 4. *Menoch. de Retin. remed. vlt. num.* 58. vel vſquequo fuerit iudicatum in petitorio ſi de eo agatur, vt per *Benint. vbi ſupra num.* 4. *&* 5. ſed ſic eſt, quod quandò inceſtatum fuit poſſeſſorium plenarium, & lata fuit ſententia, ſi eſt locus Iuri Ciuili, vel 6 Aegedianæ lis eſt iam finita, * quia non admittitur appellatio, niſi ad effectum deuolutiuum, * & ideò non eſt mirum ſi ille, qui ſuecumbit, non poreſt amplius obtinere in poſſeſſorio ſummariſſimo: Hinc *Menoch. d. q. vlt. num.* 59. *vſque ad finem* per dictas rationes dicit, quod ſi quis obtinuit in ſummariſſimo 7 poſſeſſorio, & poſteà obtinuit * contrà ſe ſententiam in ordinario, quod non poteſt ampliùs iuuari ex ſummariſſimo, ſi à ſententia lata in poſſeſſorio ordinario non detur appellatio, niſi ad effectum deuolutiuum.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 Regula 2. *comprehendit Monaſteria ſolita commendari, & quid ſi careat Conuentu.*

Annotatio cxxxix.

REgula ſecunda comprehendit mona-
ſteria ſolita comendari tantum *Man-*
1 *doſ. ſuper d. Reg. 2. num. 2. & 3.* * & fuit
dictum in *Aſtoricen. Prioratus de anno*
1598. 18. *Decembris coràm Card. Seraph.*
& in *Fauentina Monaſterij* 17. *Maij* 1604
in qua *coram D. Penia* 3. *Martij* 1608.
DD. noluerunt firmare, an *Regula* præ-
dicta comprehendat Monaſterium ca-
rens Conuentu non ſolitum commen-
dari; licèt *deciſio Fauentina Seraphini*
videatur ſentire; quod ſic ex *Mandoſ.*
loco allegato.

ARGVMENTVM.

Suſpicio vehemens morbi Gallici eſt iuſta cauſa non cogendi ad contrahendum de præſenti, quandò contracta ſunt ſponſalia de futuro.

SVMMARIVM.

1 *Suſpicio morbi Gallici eſt iuſta cauſa non cogendi ad contrhendum, etiam ſi non plenè probetur.*

2 *Ex ſuperueniente notitia iuſtæ cauſæ, receditur à ſponſalibus.*

Annotatio cxl.

NOta, quod ſi ſuperuenit ſuſpicio ve-
hemens, quod vnus ex illis, qui
ſponſalia contraxit, habeat morbum
1 Gallicum etiam ſi non plenè probetur *
eſt iuſta cauſa non cogendi ad contra-
hendum per ea, quæ tradit *Menol. de*
Vregal. lib. 2. cap. 19. & facit *text. in*
c. quemadmodùm §. *quid ſi poſt de iur. iur.*
Rota in Toletana Matrimonij coràm Card.
Seraphino 27. *Ianuarij* 1595. quia ex
ſuperueniente notitia iuſtę cauſę à ſpon-
2 ſalibus poteſt recedi * *Sot. lib. 4. diſt.*
27. q. 2. art. 5. verſ. nono quandò aliter.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quandò partes diù litigauerunt ſuper ſponſalibus non ſunt amplius cogendæ per cenſuras ad contrahendum.*

2 *Sponſalia coacta infelices ſortiuntur effectum.*

Annotatio cxlj.

ITem nota, quod quando partes, quæ
contraxerunt ſponſalia diù litigarunt,
non eſt pars recuſans contrahere matri-
1 monium * cogenda per cenſuras, vt
ſupra, quia apparet fruſtratoriam fore
excommunicationem proptèr obſtina-
tum ipſius propoſitum *Collect. in cap. 2.*
col. 2. de ſponſ. ſolent enim coacta ſponſa-
2 lia infelices* ſortiri exitus *Gabr. conſ.* 186.
n. 5. in d. cauſa Toletana Matrimonij 7. Iunij,
1595. *cora Card. Seraph.* & in cauſa *Viter-*
bien. Matrimonij 7. Iunij cora bo. me. Lıtta.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Veneficijs ſi impediatur concubitus inter coniuges, recuŕendum eſt ad remedia ſpiritualia.*

Annotatio cxlij.

IN hac *Rota* 14. *Martij* 1608. diceba-
tur, quod quædam Baroniſſa nobilis
fuerat amaliata, itaut maritus non poſ-
1 ſet* conſumare matrimonium D. *De-*
canus dixit, quod ipſe ſciebat ſoluere
huiuſmodi maleficia, & quod volebat
etiam omnes DD. hoc ſcire, & allega-
uit *text. in cap. ſi per Sortiarios 33. q. 1.*
ſed fuit dictum, quod poterat allegari,
tot. tit. de frigid. & malefic: & ibi omnes
DD.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio attentata debet ſequeſtrari non obſtante, quod offeratur cautio pro fructibus.*

Anno-

Digitized by Google

Annotatio cxliij.

ROta reſoluit apponendum eſſe ſequeſtrum, quia poſſeſſio fuerat attentata, pars offerebat ſe velle dare cautionem pro fructibus, & petebat audiri ſuper eo, an de iure hoc caſu poſſet ammoueri à poſſeſione. *Rota in Conchen. Beneficij de Val de Iudeos die* 17. *Martij coram* D. *Sacrato*, denegauit audientiam per viam dubij, quia petitio videbatur ſatis friuola, cũ cautio non poſſit purgare læſionẽ maieſtatis iudicis, quia attentando etiam Iudicis maieſtas læditur. *Ad memoriale*.

ARGVMENTVM.

An ſententia nulla confirmetur quando fuit appellatum à ſententia confirmante.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nulla confirmatur etiam ſi fuerit appellatum à ſententia confirmante.*

2 *Si ſecunda ſententia valida tranſiuit in rem iudicatam non impugnatur prima ſententia nulla.*

3 *Victor tuetur ſe ex ſententia ſecunda valida non expreſſa inualida.*

4 *Si à ſententia ſecunda valida confirmante primam nullã detur appellatio, non nocet Victori incompetentia Iudicis, qui tulit primam ſententiam, ſed alius defectus.*

5 *Intellige poſtquam ſecunda tranſitum fecit in iudicatum.*

6 *Parte non opponente ſententia nulla poteſt confirmari.*

7 *Confirmatio primæ ſententiæ nullæ tenet ſi ſententia tranſitum fecit in indicatum, vel adſint tres conformes.*

8 *Sententia nulla confirmata non agitur amplius de nullitate, ſed videndum de bono iure.*

9 *Intellige ſi ſecunda tranſierit in iudicatum.*

10 *Cognoſcere de bono iure repugnat rei iudicatæ.*

11 *Rota non exequitur ſententias aliorum niſi guſtata iuſtitia.*

12 *An per confirmationem imponatur robur primæ ſententiæ nullæ.*

13 *Victor agit tantùm pro ſententia, quæ tranſiuit in iudicatum.*

Annotatio cxliv.

SEntentia nulla ſi confirmetur, confirmatio tenet etiam quod fuerit appel-
1 latum * à ſententia confirmante, & allegatur *Felin. in cap. ea quæ num.* 2. *verſ. à qua etiam ſi appellatur de ſent. & re iudic. & dec. Finetti in cauſa Viterbien.* Ego credo hoc dictum nullo modo poſſe ſubſiſtere, quia *Felin.* hoc non dicit, ſed dicit, quod ſi prima ſententia eſt nulla, & ſecundus Iudex eſt competens, & eius
2 ſententia tranſiuit in rem iudicatam, * non impugnatur amplius prima, quia ex ea non tuetur ſe victor, ſed ex ſe-
3 cunda, à qua etiam ſi appellaretur * non nocebit ei competentia primi, ſed aliquis alius defectus ſecundum *Angel. de Aret. in l. ſi expreſſim col.* 36. *v. quæro an etiam actor*.

Et quibus apparet, quod *Felyn.* præſupponit, quod ſecunda ſententia tran-
4 ſitum fecerit in iudicatum, * & ſic benè procedit concluſio, vt dicunt *Alex. Franc. & alij* allegati *in d. dec.* 241. *num.* 1. & licet *Felyn.* ſubdat à qua etiamſi appellaretur non nocebit ei incõpetentia primi, ex ſerie verborum apparet *Felyn.* intelligere ſi appellaretur poſtquam ſe-
5 cunda ſententia * tranſitum fecit in iudicatum; quod ſuadent verba illa non impugnatur amplius prima, quia ex ea non tuetur ſe victor, ſed ex ſecunda, & clarè colligitur dictum *Felyni*, cum alleget *Ang. de Aret. d. col.* 36. mihi *nu.* 56. *col.* 26. qui nihil tale dicit, ſed ſolùm
6 quod parte non opponente ſententia * nulla poteſt confirmari, & confirmatio tenet, ſi ſententia tranſitum fecit in iudicatum, vel ſi adſint tres conformes.

Non obſtat *deciſio Finetti*, quia ſolum dicit, quod poſtquam ſententia nulla
7 fuit confirmata, * non eſt amplius agendum de nullitate, ſed videndum de bono
8 iure, * quia hæc *deciſio* poteſt intelligi, ſi ſecunda ſententia tranſitum fecit in
9 iudicatum, * & huic intellectui non repugnat, quod *Finettus* dicat, ſed videndum eſt de bono iure, quæ cognitio re-
10 pugnat rei iudicatæ, * quia hoc eſt regulariter verum, ſed *Rota* nunquam exequitur

quitur ſententias aliorum Tribunalium,
11 niſi guſtata iuſtitia,* & propterea hęc ratio non militat in *Rota*.

Et quod hæc veriſſima ſint ſatis apparet, quia non reperitur *Doctor*, qui dicat contrarium, ſed communis ſententia eſt, quod ſententia nulla poteſt confirmari parte non opponente, & confirmatio tenet, ſi à ſententia confirmatoria non fuit appellatum, vel ſi adſint tres conformes, ſed ſolum diſcrepant DD.
12 an per confirmationem * imponatur robur primæ ſententiæ nullæ, quod tenet *Innoc. in c. 1. de conf. vtil. vel inutil.* vel
13 victor agat tantum ex ſententia, * quæ tranſitum fecit in iudicatum, *vt not. Ang. Aret. in d. l. ſi expreſſim num. 56. ante finem de appell.* Hęc annoraui *die 24. Martij 1608.* occaſione certi diſcurſus facti in *Rota*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quando in actis non conſtat de intruſione* Rota *relaxat mandatum cum clauſula* ſi quis &c.

Annotatio cxlv.

IN *cauſa Bracharen. S. Coſmi coram me*, quia poſt ſequeſtrum appoſitum à *Rota*
1 quis ſe intruſerat, non conſtabat tamen in actis de intruſione, *Rota* dixit, quod daretur mandatū cum clauſula *ſi quis &c.* 21. *Aprilis 1608.* Ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Reſponſio ad poſitiones, quod* non credit vt ponitur, & ad effectum ad quem ponitur *ſuſtinetur, vide ibi*.

Annotatio cxlvj.

IN *cauſa Rauennaten. Cenſus die 28. Aprilis 1608.* fuit dictum, quod reſponſio ad poſitiones *non credit, vt ponitur, &*
1 *ad effectum ad quem ponitur*, * erat bona quia continet duplicem negatiuam; ſcilicet quia non credit poſitionem, & eam etiam non credit ad effectum ſtante copula, & iuncta verbis *ad effectum*; licèt ſecùs eſſet, ſi non adeſſet copula; quia verba *non credit vt ponitur ad effectum ad quem ponitur*, contineret tantum vnicam negatiuam, ſcilicet quià non credit poſitionem ad effectum, ad quem ponitur, & non ſimpliciter. Ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Decanus infirmus ex vrbanitate tranſmittit vota ſua ad V. Decanum. Habetur tamen ratio votorum ſolum illorum Dominorum, qui ſunt præſentes in Rota.*

Annotatio cxlvij.

D. *Decanus* non fuit in *Rota*, quia ei ſuperuenit impedimentum infir-
1 mitatis, ſed tranſmiſit vota ſua ad *R. P. D. Iuſtum Vicedecanum* DD. dixerunt, quod non debebat haberi ratio illorum votorum, quia habetur tantùm ratio votorum DD. qui in *Rota* ſunt pręſentes, licet DD. dixerint, quod *D. Decanus* potiùs ex vrbanitate, quam vt ratio haberetur ſuorum votorum, illos ad *Rotam* tranſmiſerit.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandum, quod inſtrumentum fuit extenſum poſt quinquenium à die rogitus Rota non deputat Viſitatores, ſed mandat ſuper hoc examinari teſtes.*

Annotatio cxlviij.

EAdem die coram me in cauſa *Hiſpalen. & Corduben. præſtimoniorum*, quia prætendebatur inſtrumentum fuiſſe ex-
1 tenſum * poſt quinquennium à die rogitus,

tus, ad hoc probandum dicebatur, quod Iuuenis, qui inſtrumentum ſcripſerit per quinquennium poſt rogitum cæpit ſcribere in officio, & petebatur, vt deputarentur Viſitatores, ſeu perquiſitores, qui viſitarent, & inſpicerent inſtrumentum extenſum, & deindè viſitarent & inſpicerent omnes libros, & ſcripturas dicti officij, & viderent, & referent, ſi de tempore rogitus, & de quo tempore eҫpit ſcribere Iuuenis, qui inſtrumentum ſcripſit, *Rota* dixit, quod examinarentur teſtes, & nihil vltrà voluit concedere.

ARGVMENTVM.

Commiſſione directa coram vno Auditore an, & quando poſſit agi coram alio.

SVMMARIVM.

1 Regula de annali *quando obſtet.*

2 *Commiſſione directa vni Auditori non poteſt agi coram alio.*

3 *Commiſſionem impetrans quando ſit excuſandus.*

4 *Auditores Rotæ in procedendo ſunt Ordinarij.*

5 *Et delegati reſpectu illius cauſæ.*

6 *Auditores Rotæ faciunt vnum Tribunal, & vnus videtur ſubrogatus loco alterius, & poteſt ſubſcribere ſententias loco alterius abſque alia citatione.*

7 *Iuriſdictio poteſt prorogari, quando non deficit totaliter.*

8 *Auditor ille debet procedere in cauſa, cui primo præſentatur commiſſio.*

9 *Si tamen alteri Auditori præſentetur alia commiſſio, & coram eo procedatur, proceſſus tenet. Vid. ibi.*

Annotatio cxlix.

DIe 3. *Decemb. præteriti,* fuerat reſolutũ,
quod impetranti obſtabat *Regula de*
1 *annali,* *quia commiſſo mihi eſſet directa,
non poterat agere * *coram R.P.D. Ludo-*
2 *uiſio* per *dec. Mohedani, num. 2. de teſtib.*
die 5. Maij 1608. *coram eodem D. Ludo-*
uiſio fuit dictum, quod cum notarij ſci-
uiſſent cauſam ſpectare ad *D. Ludoui-*
3 *ſium,* & idem dixerit *Rota,* * quod im-
petrans venit excuſandus per rationes,
quas adducit in ſimili *Sarnen. in regula*
de annali quæſt. 14. num. 4. 5. & 8. cum
ſeqq. vbi reſpondet contrarijs. Et hæc
magis procedunt, quia non adeſt tota-
lis defectus iuriſdictionis, quia *Auditores*
4 *Rotæ* in procedendo ſunt Ordinarij * iu-
xta notata per *Bald. in l. fin. num. 4. C. vbi*
Senator vel Clariſſ. & in *l. præcipimus in*
principio C. de appellat. vbi quod ſunt po-
tentia, & actu Iudices ordinarij, & de-
5 legati reſpectu illius cauſæ * *Rot. dec. 16.*
antè fin. verſ. fatebatur tamen de re iudic.
in nou. & ideo faciunt vnum Tribunal, &
6 vnus videtur ſubrogatus loco alterius, *
& poteſt ſubſcribere ſententias alterius
abſque alia citatione *Peregr. dec. 156.*
lib. 2. Put. dec. 348. lib. 1. & fuit dictum
in cauſa *Burgen. Fructuum* 28. *Maij* 1590
coram Card. Pamphilio, vnde cum non de-
ficiat totalis defectus Iuriſdictionis, etiã
7 iuriſdictio potuit prorogari * per *Iaſ. in*
l. vnica in v. patientiam vbi *Bart. Bald. &*
Caſtr. C. qui pro ſua iuriſdictione Marcus
dec. 74. num. 1. p. 1. hinc videmus, quod
8 licet ille Auditor debeat procedere *
in cauſa cui primo præſentatur commiſ-
ſio *Rota dec. 1. de conſtit. in antiq.* atten-
to tamen ſtylo Rotæ, vt in *deciſ. 220.*
9 *lib. 2.* ſi alia commiſſio præſentatur * al-
teri Auditori, & coram eo procedatur,
proceſſus tenet *Put. deciſ. 470. lib. 2.* vide
tamen, & declara vt in *Placen. & Tole-*
tana Canonicatuum 5. May 1608. & 4.
Februarij 1609. coram D. Ludouiſio.

ARGVMENTVM.

Fructus quando debeantur à die motæ litis & quando ab initio.

SVMMARIVM.

1 *Fructus exacti ante motam litem tunc non veniunt in mandato de manutenendo, quando petuntur vti fructus rei principaliter in iudicium deductæ.*

2 *Quando verò petuntur vti ſors principalis, vt in penſione, vel annua præſtatione tunc debentur ab initio.*

3 *Decimæ debentur a die motæ litis tantum*

tum

tum ſi agatur in ſummariſſimo, quando cauſa introducitur ſuper iure percipiendi decimas, & interim petatur manutentio: ſecus ſi in poſſeſſorio ordinario retinendæ.

4 *Liquidatio debet fieri illorum fructuũ, qui debentur ab initio.*

Fructus vltra trieniũ non durant n. 4.

Annotatio cl.

FRructus exacti antè motam litem tunc
non veniunt in mandato de manute-
1 nendo, quandò petuntur vti fructus *
rei principaliter in iudicium deductæ,
vt fuit reſolutum in cauſa *Bononien. de Populis corã D. de Rubeis* & in cauſa *Licien. Redecimæ die* 14. *Octobris* 1588. *coram Illuſtriſſimo Seraphino*, & in cauſa *Turritana Tertiaria die* 18. *Decembris* 1595. *coram eodem Illuſtriſſ. Seraph.*

Quando verò fructus petuntur vti ſors
principalis, vt in penſione, videlicet an-
2 nua præſtatione tunc debentur * ab initio,
non à die moræ litis tantum, vt in illa cauſa *Licien.* & in alia *Turritana coram Illuſtriſſimo Seraphino* allegatæ, & eſt *dec. in cauſa Cæſaraugustana Penſionis* 15. *Maij* 1589. *coram Gypſio* vbi allegatur *Paleottus deciſ.* 335. *& deciſio in cauſa Peruſina coram Platto.*

Si verò cauſa introducatur ſuper iure
percipiendi decimas. & interim peta-
3 tur manutentio, * tunc decimæ debentur tantum à die motæ litis, ſi agatur in ſummariſſimo; ſi verò agatur in poſſeſſorio ordinario retinendæ, aliud eſt, vbi concurrit dolus, prout diſtinguitur in alia cauſa *Licien. coram Illuſtriſſimo Seraphino*, & dictum in allegata cauſa *Turritana Terciariæ*; & ita dicebant DD. in allegata cauſa *Terracinen. coram D. Marcomontio.*

Quando tamen fructus debentur ab
4 initio debet fieri liquidatio * quia vltra
triennium fructus non durant.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus non excommunicatur, ſed interdicitur ab ingreſſu Eccleſiæ.*

Epiſcopus non interdicitur ab ingreſſu Eccleſiæ, niſi facto verbo cum Sanctiſſimo n. 1.

2 *Ad hoc vt Epiſcopus poſſit interdici ab ingreſſu Eccleſiæ ſufficit, quod fuerit deductum ad notitiam Sanctiſſimi per memoriale datum per partem aduerſam, in quo ſolum Sanctiſſimus reſcripſit Auditori Rotæ illis verbis* à Monſig. N.

Annotatio clj.

EPiſcopus non excommunicatur, ſed
interdicitur ab ingreſſu Eccleſiæ, hoc
1 fieri non ſolet, * niſi priùs facto verbo
cum *Sanctiſſimo* D. N. In cauſa *Neritonen. Penſionis Veneris* 9. *Maij* 1608. *coram D. Ludouiſio*, & die 12. fuit dictum, quod
ſufficiebat, quod fuerit deductum ad
2 notitiam * Sanctiſſimi per memoriale
datum per partem aduerſam, cui ſolùm Sanctiſſimus reſcripſerat *A Monſig. Ludouiſio.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Interpres communis ex officio deputatur de ſtylo Rotæ.*

Annotatio clij.

IN *cauſa Sabinen. Decimarum die* 12. *Maij*
1608. *coram mè Rota* voluit, quod de-
1 putaretur Interpres * communis ex officio, quia hodie ita *Rota* putat ad tollendas cauillationes Interpretum.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Expenſa debent reſici ſi ſententia ſint nulla, & pars illis cedit.*

2 *Facta obligatione de reſtituendo expenſas poteſt procedi in negotio principali.*

Annotatio cliij.

SI Sententiæ ſint nullæ, & pars illis cedit, nihilominus expenſæ debent * re-
1 fici, * dum tamen liquidantur, facta obligatione de reſtituendo poteſt pro-
2 cedi in negocio * principali. Ad memoriale in cauſa *Maceraten. Sponſalium 23. Maij 1608. coram D. Ludouiſio.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutio danda eſt ei, qui recurſum habuit ad Conſilium Regium, quamuis poſſeſſionem beneficij vigore permiſſionis Regiæ acceperit, dum non conſtat fructus percepiſſe.*

Annotatio cliv.

PArs narrauerat S. D. N. quod recurſum habuerat ad Conſilium Regium, & Sanitas mihi commiſerat abſolutionem, & quia in narratiua dicebatur, quod licet habuerit poſſeſſionē beneficij
1 vigore permiſſionis Regiæ, * tamen nullos perceperat fructus, *Rota* dixit, quod erat danda abſolutio, etiam, quod pars non probaret, quod nullos percepiſſet fructus, quia ſatis eſt, quod aſſereret fructus non percepiſſe, & quod ex actis non conſtaret de contrario In cauſa *Calaguritana beneficij de Anneſa 23. Maij 1608. coram me*, ad memoriale.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſa remiſſoria partibus cum facultate eligendi ſibi ſuos Iudices poteſt quælibet pars eligere duos Iudices in ſolidum.*

2. *In remiſſoria ad partes conceſſa à Rota non ponitur clauſula* cum facultate adhibendi Interpretes.

3. *Interpretes in partibus non ſunt neceſſarij.*

Annotatio clv.

FVerat conceſſa remiſſoria, & conceſſum quod ambæ partes eligerent ſibi ſuos Iudices, altera ex partibus volebat
1 ſibi eligere duos * Iudices inſolidum, vt ſi vnus eſſet impeditus, & non poſſet acceptare, alter in locum illius poſſet adiri, *Rota* dixit, quod poterat parti ita petenti indulgeri, quia hoc videtur de iure ex doctrina *Speculatoris titulo de teſte §. qualiter autem num. 17. verſ. & ſi committatur*, & ita alias fuit ſeruatum, vt per *Verallum dec. 113. par. 2. & 69. par. 3. Guid. dec. 138. incipit & eadem die Boccacc. in tract. de lit. remiſſ. c. 6. nu. 4. & 6.* & ita etiam fuit ſeruatum *coram Illuſtriſſimo Seraphino in cauſa Vicen. Scribaniarkui 6. Martij 1589.* & in cauſa *Gerunden. Cappellaniæ Sancti Fœlicis 24. Maij 1595. coram Illuſtriſſimo Mantica, & coram D. Iuſto in ſeqq. cauſis in cauſa Gerunden. fructuum 15. Martij 1599. & in cauſa Gerunden. Iuriſpiſcandi 7. Iulij 1599. & in cauſa Illerden. Iuriſdictionis 9. Ianuarij 1604.* vt conſtabat ex fide notariorum, qui relaxauerant remiſſoriales. Ita in cauſa *Barchinonen. fructuum 23. May 1608.* ad memoriale *coram me*, in qua fuit ordinatum, quod idem ſeruaretur. Noluit tamen *Rota* addere
2 clauſulam in remiſſoria * *cum facultate*
3 *adhibendi interpretes*, * quia hoc eſt ex ſtylo, & in partibus interpretes non ſunt neceſſarij.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Commiſa cauſa cum clauſula* Parito Breui arbitrio Rotæ *Auditor debet inhibere, ne aliquid innouetur, dum cognoſcitur, an intret arbitriū.*

2. *Clauſula* Parito Breui arbitrio Rotæ *non operatur ad reuocandam executionem iam factam.*

3 *Sequeſtrum eſt apponendum in caſu, de quo ibi.*

Annotatio clvj.

FVerat commiſſa cauſa *D. meo Decano* cum clauſula *Parito Breui arbitrio Rotæ*,

1 *ta*, qui noluit inhibere, * licet ſecundum ſtylum deberet inhibere, nè aliquid innouaretur, dum cognoſcebatur, an intraret arbitrium poſt reſolutionem factam, quod non intrabat arbitrium, pars cæpit poſſeſſionem, altera pars reclamabat, & dicebat, quod expectabat noua iura, quibus viſis DD. dicebant intrare arbitrium, ſed quia hæc clauſula non operatur ad reuocan. executionem
2 iam factam, * quæ ideò fuit facta, quia
3 *Rota* non inhibuit, * ideo Domini voluerunt, quod apponeretur ſequeſtrum, nè culpa noſtra alijs afficiat.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Iudex remiſſoriæ non poteſt admittere articulos, nec datos declarare.*

Annotatio clvij.

AD memoriale in cauſa *Leodien. hæreditatis* fuit dictum, quod iudex remiſſoriæ non poteſt admittere articu-
1 los, * nec datos declarare per *dec. Puf. 190. lib. 1. 28. Maij 1608. coram D. Ludouiſio.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Interrogatoria poſſunt dari etiam quod agatur de recognitione propriæ manus.*

Annotatio clviij.

IN cauſa *Romana Sponſionum* ſuper recognitione iurium fuit dictum, quod po-
1 terant dari interrogatoria.* etiam quod ageretur de recognitione propriæ manus, *coram D. Otembergo.* Ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Cardinalis infirmus admittitur mediante alio Cardinali Procuratore conſtituto ad optandum titulum Eccleſiæ in Conciſtorio Secreto.*

2 *Cardinalis abſens à Curia non poteſt optare.*

Annotatio clix.

IN eadem Rota fuit dictum, caſum notabilem ſcilicet, quod die Mercurij 28.
1 huius menſis in * Conciſtorio Secreto fuit admiſſus Cardinalis de Montelparo tamquam infirmus ad optandum titulum S. Mariæ Transtyberim per Cardinalem Montaltum eius Procuratorem ad hoc conſtitutum, qui titulus vacabat per optionem Epiſcopatus factam per Cardinalem de Camerino, qui obtinebat d. titulum, & ex eo optauit, quia
2 Cardinalis Cuſentinus * primus Presbyter, ad quem ſpectabat optio, erat abſens à Curia, alias enim ſi Cardinalis Cuſentinus fuiſſet in Curia, optio ad ipſum ſpectaret, & hoc eſt notandum, quia videbatur per prius indubitatum, quod Cardinales infirmi non interuenientes in Cõciſtorio nõ poſſent optare.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Conditio* ſi ſine liberis *an referatur ad vulgarem, an ad fideicommiſſariam ſubſtitutionem & num. ſeqq.*

2 *Subſtitutio fideicommiſſaria remanet caducata, quando hæres grauatus prædeceſſit teſtatorem.*

4 *Et quid in ſubſtitutione vulgari.*

Annotatio clx.

ESt quæſtio inter *Doctores*, an ſubſtitutio vulgaris directa poſſit induci coniecturis, vndè *Rota* ordinauit, quod videretur, quæ ſit magis communis opinio. Pars dicebat, quod prius erat videndum, an conditio *ſi ſine liberis* refe-
1 ratur ad vulgarem, * vel tantum ad fideicommiſſariam, quia pater iſtarum mulierum poſitarum in conditione prædeceſſerat patrem Teſtatorem; nam licet communis opinio ſit, quod referatur ad vulgarem; contraria tamen eſt verior, ſcilicet quod referatur ad fideicommiſſariam vt per *Rotam dec. 267.*

par. 2. num. 1. & ſeqq. Put. dec. 9. de. Teſt. Creſc. dec. 1. eodem tit. in fine Achil. dec. 2. num. 5. eodem tit. & propterea ſi conditio *ſi ſine filijs* refertur ad fideicom-
2 miſſarjam * ſubſtitutionem erat caducata, ex quo pater iſtarum mulierum prædeceſſerat teſtatorem, & ideò agendum erat de vulgari ſubſtitutione, ad quam
3 ſi non refertur conditio * *ſi ſine liberis*, mulieres prędictæ in conditione nihil habent agere in hæreditate, *Rota* dixit, quod hoc motiuum non applicabatur ad hunc caſum, quia procedit, quando poſiti in conditione ex coniecturis non ſunt vocati, tunc conditio *ſi ſine liberis* non refertur ad vulgarem, ſed ad fideicommiſſariam; ſed in caſu iſto iuxtà reſolutiones factas cum filiæ poſitæ in cōditione ſint vocatæ ex coniecturis, remanet tantum difficultas ex quo earum
4 pater prædeceſſit * Auum teſtatorem, an poſſint ſuccedere Auo per vulgarem, ex quo eius pater non ſuperuixit, & queſtio conſiſtit in eo an directa vulgaris inducatur ex coniecturis, vndè meritò de hoc eſt videndū. In cauſa *Recanaten. hæreditatis* 30. *Maij* 1608. Ad memoriale *R. P. D. Decani*.

ARGVMENTO.

Non indiget

SVMMARIVM.

1 *Si fuit productus proceſſus, qui non ſit in forma probanti, non debet concedi ad effectum illum autenticandi, ſed benè pars poteſt illum accipere ad effectum videndi, & poſtea illum autenticari facere.*

Annotatio clxj.

IN Cauſa *Ferrarien. ſeu Bononien. Bonorum coram* D. *Decano* fuerat productus
1 proceſſus, * qui non erat in forma probanti, petebatur illum concedi ad effectum, quod poſſet authenticari, Rota dixit, quod non poterat concedi huiuſmodi licentia, ſed quod pars illum acciperet ad effectum videndi, & quod faceret illum authenticare 4. *Iunij* 1608. *coram D. Decano* ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Patet ex ſumario.

SVMMARIVM.

1 *Statutum* Eccleſiæ Toletanæ *diſponit, quod deſcendentes ex Mauris, vel Iudæis non recipiantur in Canonicos.*

2 *Quando teſtes non habentur propriè loco teſtium, ex quo non fuerunt formiter examinati, ſed loco iurium, tunc pars debet habere integrum dictum, & nomina teſtium, non autem ſolum Summarium.*

Annotatio clxij.

IN Eccleſia Toletana adeſt Statutum, quod deſcendentes ex Mauris, vel Iu-
1 dęis non recipiantur * in Canonicos, Capitulum fecerat inquiſitionem ſecretè, & decreuerat N. propter impedimenta puritatis ſanguinis non potuiſſe recipi, N. appellauit, & cauſa introducta in Rota, Capitulum dicebat, quod N. debebat tantum videre Summarium teſtium, non integrum dictum, nec etiam
2 nomina, * *Rota* dixit, quod iſti teſtes non habentur propriè loco Teſtium, ex quo non fuerunt formiter examinati, ſed loco Iurium, & ideò N. debebat habere integrum dictum, & nomina, vt poſſet ſe defendere, & oſtendere, quod Capitulum non habuit iuſtam cauſam, ex quo iſti teſtes patiuntur exceptiones. Ad memoriale in cauſa *Toletana Canonicatus* 9. *Iunij* 1608. *coram D. Marcomontio*, & poſtmodum 13. *eiuſdem*, quia pars non acquieſcebat.

ARGVMENTVM.

Litis pendentia ex quibus inducatur.

SVMMARIVM.

1 *Litis pendentia multis modis inducitur remiſſiuè.*

2 *Litis pendentia inducitur, quando Iudex ſuſpectus recuſatur.*

3 *Poſſeſſio capta poſt recuſationem Iudicis dicitur attentata in ſpretum litis pendentiæ.*

4 De-

4 *Decretum citationis cauſat litem reſpectu impetrantis ad effectum attentatorum abſque eo quod alia pars fuerit citata.*

5 *Sequeſtrum apponitur antequam extendatur deciſio, quando poſſeſſio fuit attentatè capta.*

Annotatio clxiij.

Litis pendentia multis modis introducitur, vt per *Papien. in forma libelli*
1 *reſponſionis res* * *Conuenti in verbo exceptionem litis pēdentiæ*, quem ſequitur *Guidopap. deciſ. 337. in fine*, inter quos cum enumeretur quando Iudex ſuſpectus re-
2 cuſatur, * prout fuit factum in caſu iſto, ideò poſſeſſio poſtea capta fuit atten-
3 tata, * & in præiudicium illius, qui recuſauit ad effectum quod nihil poſſet innouare, ſufficit ſola recuſatio abſque eo quod aliquid egerit cum parte, vt
4 dicitur de decreto citationis, * quod cauſat litem reſpectu impetrantis ad effectum attentatorum abſque eo quod alia pars fuerit citata, vt per *Rotam dec. 42. num. 19. par. 2.* Propterea prædictis conſideratis in cauſa *Parmen. Beneficij 13. Iunij 1608. coram D. Iuſto* DD.
5 voluerunt, quod apponeretur *ſequeſtrum abſque alia extenſione *deciſionis*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Succeſſor tenetur ad terminos penſionis decurſos tempore anteceſſoris factis prius diligentijs contra hæredes eiuſdem anteceſſoris.*

2 *Diligentiæ contra hæredes anteceſſoris non dicũtur factæ per relaxationem, & reproductionem executorialium ad effectum obtinendi declaratoriam contra ſucceſſorem.*

Annotatio clxiv.

FVerunt latæ duæ ſententiæ contra Titularem ſuper certa penſione, qui poſteà obijt, & contrà Procuratorem Dominum litis effectum fuit lata 3. ſententia. Deniquè fuit introductum iudicium contra ſucceſſorem in beneficio, & condemnatus ad ſoluendos terminos pen-
1 ſionis decurſos tempore Anteceſſoris, * factis priùs diligentijs contrà hæredes Anteceſſoris, & ad ſoluendos terminos decurſos ſuo tempore: Fuerant intimatę executoriales, & reproductæ, & non conſtabat de paritione, & ideò ſeruatis quatuor terminis petebatur declaratoria.

Et licet diceretur, quod diligentiæ eſſent factæ cōtra hæredes ex quo fuerant
2 relaxatæ executoriales, & reproductę, * & tamen non conſtabat de paritione, tamen Rota dubitauit, an propterea poſſet dici diligentias fuiſſe ſufficienter factas, & propterea dixerunt Domini dandam eſſe declaratoriam contrà ſucceſſorem pro terminis decurſis tempore ſucceſſoris.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Feſtum* translationis corporis B. Thomæ Cantuarienſis *non ſeruatur in Rota.*

Annotatio clxv.

DIe 7. Iulij eſt Feſtum Palatij translationis Corporis *B. Thomæ Cantuarienſis*; vndè dicebatur, quod *Rota* memorialium debebat differri ad diem 9.
1 Fuit dictum, * quod *Rota* debebat fieri die 7. quia *Rota* nunquam ſeruauit hoc feſtum, nam temporibus meis ſub die 7. Iulij fuit facta Rota memorialium de anno 1600. & de anno 1603.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Rota prima Octobris fit etiã die Mercurij, licèt talis dies propriè non ſit Rotalis.*

2 *Locus Rotæ ſubtus ſalam Clementinam fuit aſſignatus de anno* 1608.

Annotatio clxvj.

IN Congregatione facta in Sapientia fuerat dictum, quod *Rota* prima fieret die

Digitized by Google

die 3. Octobris, quia non videbatur congruum, quod fieret die Mercurij prima Octobris, quia dies Mercurij propriè
1 non erat dies Rotalis, * ſed in defectum dierum Lunæ, & Veneris tamen quia fuit reſpectu, quod de anno 1602. die 2. Octobris Mercurij fuit prima *Rota*, & de anno 1603. pariter Mercurij 1. Octobris fuit prima *Rota*, *D. Decanus* miſit Bidellum ad Dominos ad effectum quod accederent ad Rotam die Mercurij 1. Octobris, prout acceſſerunt, & *D. Caualerius* habuit orationem, qui etiam equitauit, prout *D. Marcomontes*, & *R. P. D. Lacellotus*, & Ego fuimus deputati, vt curam haberemus pro accommodando
2 loco Rotæ * Nobis aſſignato ſubtus ſalam Clementinam.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Auditor Rotæ poteſt cognoſcere cauſam mercedis ſui Notarij, nec licet aduerſario declinare forum.*

Annotatio clxvij.

VNus ex meis Notarijs prætendebat mercedem à litigante, qui adierat Gubernatorem Vrbis, & non comparente Notario obtinuit abſolutoriam,
1 *Rota* dixit * quod Notarij aliquando petentes mercedem à litigantibus petant Tribunal Gubernatoris, tamen quòd ſi ipſi petunt ſuum Auditorem, quod ipſe debet eis iuſtitiam adminiſtrare, nec licet litiganti declinare iuriſdictionem; & propterea DD. ordinarunt, quod quibuſcumque non obſtantibus procederem adminiſtrando iuſtitiam Notario *Lunæ 6. Octobris* 1608.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa Auditori Rotæ extra Rotam abſque participatione Rotæ firmo remanente Notario, ſi poſteà alia pars obtineat reſcribi eidem vt procederet cum voto Rotæ adhuc remanet prior Notarius.*

2 *Clauſula appoſita in prima commiſſione cenſetur repetita in alia.*

Annotatio clxviij.

FVerat cõmiſſa cauſa D. *Caualerio* extra Rotam abſque participatione Rotæ
1 firmo remanente Notario, * poſtmodum alia pars obtinuit reſcribi eidem vt procederet cum voto Rotæ, dubitabatur, an commiſſio etiam Notarij Rotæ aliàs deberet remanere prior Notarius; Rota dixit, quod remanere debebat prior Notarius ex clauſula appoſita in prima
2 commiſſione, * quæ cenſetur repetita in alia *Aegid. dec.* 41. *Caſſad. dec.* 8. *num.* 5. *de reſcript. Rot. dec.* 321. *num.* 1. *par.* 1. & 43. *num.* 1. & 2. *par.* 2. Ad memoriale in cauſa *Romana vinæ* 10. *Octobris* 1608. *coram D. Caualerio.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Decanus Rotæ dat mandatum decretum à Rota coram alio Auditore, qui ob eius infirmitatem illud tradere non poteſt.*

2 *Deciſio prius debet extendi quàm tradatur mandatum.*

Annotatio clxix.

IN vltimis audientijs huius anni fuerat reſolutum in cauſa *Ariminen. bonorum*, Balachis dandum eſſe mandatum de manutenendo *coram* D. *Sacrato*, ſed quia
1 idem D. *Sacratus* fuerat infirmus, * & non poterat extendere *deciſionem*, 13. Octobris 1608. pars recurſus habuit ad *Rotam* petendo, quod *R. P. D. Decanus* iuxta ſolitum daret mandatum de manutenendo ſtante impedimento D. Ponentis, Rota dixit cum prius debeat extendi *deciſio* iuxta Conſtitutionem Pij Quarti, quod propterea *R. P. D. Decanus* habitis votis DD. à *d. Ponente* ipſe extenderet *deciſionem*, & poſtmodum daret mandatum de manutenendo, quia negotium nõ patiebatur dilationem. Ad memoriale *coram* D. *Decano*.

AR-

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Proceſſu interpretato non citata parte, ſi pars petat reuiſionem illius non poteſt denegari facta obligatione per petentem de ſoluenda mercede reuiſori, quatenus proceſſus eſſet benè interpretatus; ſi verò proceſſus non eſſet bene interpretratus ſolutio mercedis ſpectat ad eum, qui fecit interpretari non citata parte.*

Annotatio clxx.

IN Cauſa *Valentina Illegitimitatis* 13. *Octobris* 1608. *coram* D. *Caualerio* Pars dicebat, proceſſum de partibus fuiſſe
1 interpretatum ipſa non citata, * & proptereà petebat reuiſionem, *Rota* dixit, quod reuiſio non poterat denegari facta obligatione per petentem de ſoluendo mercedem reuiſori quatenus proceſſus eſſet benè interpretatus ſi vero proceſſus non eſſet bene interpretatus; ſolutio mercedis ſpectabat ad illum, qui fecit interpretari parte non citata, & ita ſe habet ſtylus Rotæ.

ARGVMEMTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutione à cenſuris conceſſa cum reincidentia ad beneplacitum reintruſio non datur niſi cauſa cognita.*

2 *Abſolutio à cenſuris datur cum reincidentia poſt duos, vel tres menſes.*

3 *Et aliquando prorogatur ad aliquod aliud tempus cum reincidentia, quando ita negotium exigit.*

Annotatio clxxj.

QVando conceditur abſolutio à cenſuris cum reincidentia ad beneplaci-
1 tum reintruſio non datur * niſi cauſa cognita *Verall. deciſ.* 9. *p.* 1. & propterea *Rota* ſolet dare abſolutionem cum rein-
2 cidentia poſt duos vel tres menſes, * & aliquandò, quando ita negotium exigit, prorogare abſolutionē ad aliquod aliud
3 tempus cum reincidentia *. Ad memoriale in cauſa *Placentina fructuum coram* R.P.D. *Decano*.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Libro Receptorum Notarij ſtandum eſt circa quantitatem ſolutam.*

Annotatio clxxij.

IN cauſa *Romana Mercedis Notarij* Notarius dicebat, quod inter alia habuerat duas partitas, quas prætendebat pars eſſe maioris ſummæ, & ideo petebat vel ſibi, vel Notario dari iuramentum, *Rota* dixit, non eſſe dandum iuramen-
1 tum, ſed ſtandum eſſe * libro Receptorum Notarij, in quo erant notatæ dictę duæ partitæ iuxtà computum datum per Notarium, & ita ſeruatur. Ad memoriale *coram me* 13. *Octobris* 1608.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Principalis poteſt recuſare locum examinis teſtium, in quo conſenſit Procurator in Curia.*

2 *Decl. procedere re integra; ſecus autem poſtquam fuit cæptum examen, & poſtquam teſtes iurarunt.*

3 *Mandatum ſpeciale requiritur ad recuſandum Iudicem.*

Annotatio clxxiij.

PRocurator conſenſerat in Curia, quod teſtes examinarentur in Ciuitate Brixiæ, & cum fuiſſet cæptum examen, & teſtes iuraſſent, cœpit recuſare Ciuitatem Brixiæ, allegando, quod licet Procurator in Curia conſentiat, quod te-
1 ſtes examinentur in certo loco; * quod nihilominus principalis in partibus poteſt

teſt recuſare illum locum *Mohed. deciſ.* 154. *Caput. deciſ.* 206. *lib.* 1. *Rota* dixit,
2 hoc eſſe verum re integra, *ſed poſtquam fuit cœptum examen, & poſtquam teſtes iurauerint, res non eſt amplius integra, & principalis videtur conſenſiſſe. Ad memoriale *D. Iuſti in cauſa Tridentina Decimarũ* 13. *Octobris* 1608. & propoſitis memorialibus loco dubij 19. *Nouembris* 1608. idem fuit dictum, maximè quia Procurator non habebat mandatum
3 ſpeciale, * prout requirabatur ad recuſandum Iudicem.

ARGVMENTVM.

Inhibitio an ſit concedenda, quando fuit commiſſa cauſa appellationis, & appellationum, nec non reſtitutionis in integrum prout de iure.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum conceſſa prout de iure non retardat executionem iam cœptam.*

2 *Executio dicitur cœpta, quando fuit petita.*

3 *Inhibitio debet concedi, dum fuit commiſſa cauſa appellationis, & appellationum, nec non reſtitutionis in integrum prout de iure.*

Annotatio clxxiv.

FVerat commiſſa cauſa appellationis, & appellationum, nec non reſtitutionis in integrum, prout de iure, & petebatur inhibitio. Pars dicebat non eſſe inhibendum, quia non fuerat appellatum in tempore, & ideò ſententia tranſitum fecerat in iudicatum, & reſtitutio in integrum non poterat ſuffragari, cum eſſet
1 commiſſa prout de iure, * quæ non retardat executionem iam cœptam *Rota dec.* 51. *de appell. in nou. Put. deciſ.* 456. *lib.* 2. *Capic. dec.* 13. *num.* 1. cępta autem
2 dicitur executio, quando fuit petita * ſecundum opinionem *Rotæ*. *Rota* dixit eſſe inhibendum, quia formiter erat
3 cognoſcendum de prædictis, * & dum cognoſcebatur nihil erat innouandum. In cauſa *Ripana Parochialis* 13. *Octobris* 1608. *coram D. Ortembergho*. Ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Frater diues an tenetur alere ſororem, & fratrem pauperum.

SVMMARIVM.

1 *Frater diues tenetur alere ſororem egenam.*

2 *Frater diues tenetur alere fratrem pauperem.*

3 *Frater diues tenetur dare aliquid arbitrio D. Ponentis fratri pauperi pro diſputatione dubij an debeantur alimenta, & ad quam ſummam.*

Annotatio clxxv.

IO: Baptiſta petebat alimenta à fratre, quia diſpoſitio *tex. in l. qui filium ff. vbi*
1 *Pupill. educ. debeat*, quod * frater diues tenetur alere ſororem ęgenam, habet
2 etiam locum in fratre paupere, * vt frater diues illum teneatur alere *gloſ. in l. ſi quis à libris* §. *verum ff. de liber. agnoſc. Vincent. de Franc. deciſion.* 178. *Rota* voluit per modum temperamenti,
3 quod aliquid daretur arbitro *d. Ponentis** pro diſputatione dubij An deberentur alimenta, & ad quam ſummam in caſu, & ad effectum, de quo agitur In *Romana alimentorum* 13. *Octobris* 1608. *coram D. Iuſto*. Ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum non impedit executionem iam cœptam.*

2 *Inhibitio datur, quando fuit conceſſa reſtitutio in integrum, dum in deciſionibus fuerunt factæ aliquæ reſeruationes, quæ non fuerunt diſputatæ. Ampl. n.* 3.

3 *Inhibitio non reuocat executionem iam factam, ſed tamen impedit vlteriorem. Ampl. vt ibi.*

Annotatio clxxvj.

FVerat commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum aduerſus ſententiam latam per contradictas per *R. P. D. Pamphilium* & li-

& licet regula ſit, quod reſtitutio in in-
1 tegrum non impediat * executionem iam cœptam; tamen quia dicebatur in *deciſionibus* fuiſſe factas certas reſerua-
2 tiones, quę non fuerant diſputatæ* quod concederetur inhibitio, quæ licet non reuocaret executionem iam factam, nihilominus operabitur ad impediendam
3 vlteriorem, * maximè cum ſententia fuerit lata per contradictas, & quia nihil deperit parti niſi expectando aliquantulum, vt cognoſcatur de iuſtitia reſeruationum in *deciſionibus*; Ad memoriale *die ſupradicta*.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Tertius veniens ad cauſam vt excludat actorem, & reum non impedit expeditionem cauſæ inter primos litigantes.*

Annotatio clxxvij.

TErtius veniens ad cauſam vt excludat actorem, & reum non impedit expeditionem cauſæ inter primos litigan-
1 tes * *Rota deciſ. 4. de iudic. in antiq.* Ad memoriale in cauſa *Caſenaten. Bonorum coram D. Ortembergho 20. Octobris 1608.*

ARGVMENTVM.

Pate ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria concceſſa pro certa Ciuitate poteſt committi Iudici deputato, vt tranſmittat Notarium pro examinandis teſtibus in certo Oppido, vel ibi ſubdeleget alium.*

Annotatio clxxviij.

FVerat conceſſa remiſſoria pro Ciuitate Barchinonæ pars petebat committi Iudici deputato in partibus, vt tranſmit-
1 teret * Notarium pro examinandis teſtibus in Oppido Madriti, vel ſubdelegaret alium, *Rota* annuit in *Barchinonen. Fructuum 20. Octobris 1608. coram me.*

ARGVMENTVM.

Expenſæ pro examinandis teſtibus quæ, & à quo ſint faciendæ.

SVMMARIVM.

1 *Expenſæ pro examinandis teſtibus, ſcilicet in veniendo, ſtando, & redeundo debent fieri à parte inducente.*

2 *Amplia etiam ſi alia pars dederit interrogatoria.*

3 *Iudex ex officio tenetur interrogare teſtes.*

4 *Dans interrogatoria teſtibus non tenetur facere expenſas Iudicis, & Notarij. Ampl. n. 5.*

6 *Dans interrogatoria teſtibus quando, & quas expenſas teneatur reficere parti inducenti teſtes.*

7 *Expenſæ Iudicis, Aſſeſſoris, & Notarij, quæ fiunt pro examinandis teſtibus, debent eſſe communes inter partes. Amplia num. 8.*

Annotatio clxxix.

EXpenſæ, quæ fiunt circa teſtes, ſcilicet in veniendo, ſtando, & re-
1 deundo debent fieri à parte inducente,* quia licet iurent dicere veritatem pro vtraque parte, tamen, vna pars eſt, quę inducit vt dicit *gloſ. in cap. ſtatutum* §. *pro ferendo in v. A producente de reſcript.*

Neque obſtat, quod alia pars det interrogatoria, quia nihilominus non tenetur facere expenſas teſtium in ve-
2 niendo, * ſtando, & redeundo, quia & ſi det interrogatoria, non eſt illa met quæ inducit teſtes & cum Iudex ex
3 officio teneretur * interrogare, ſolum dando interrogatoria alleuiat Iudicem vt dicit *Io. Andr. in addit. ad Spec. tit. de teste* §. *qualiter ſunt teſtes producendi ſub num. 12. in verbo quoniam requiritur Gem. in d. cap. ſtatutum* §. *pro ferendo ante finem verſ. in gloſ. fin.*

Hinc *Rota 15. Ianuarij* 1607. Ad memoriale in *Pampilonen. Mercedis coram me* vt habes ſupra *Annot. 94.* dixit, quod pars
4 quæ dederat interrogatoria * non tenebatur facere expenſas Iudicis, & No-

M tarij

tarij pro diebus, quos conſumpſerat ad euacuandam interrogatoria, quæ ſi non non fuiſſent data citius examen fuiſſet perfectum, & hoc dixit procedere etiam
5 quod interrogatoria fuiſſent exceſſiua,* quia ſatis eſt, quod Iudex admiſerit, cum potuiſſet illa recuſare.

Nota enim quod ſi interrogatoria dantur in Curia, ſi pars, quæ vult inducere teſtes aliquid plus expendit pro
6 tranſportatione * interrogatoriorū, quod non expendiſſet ſi interrogatoria non fuiſſent data, pars, quæ dat interrogatoria tenetur reficere illas expenſas, ſecùs autem ſi nihil pluris expendit, quam ſi interrogatoria non darentur *Rota dec. 34. de teſtibus in antiq.* ſequitur *Gemin. in c. preſentium num. 27. de teſtibus in 6. & ibidem Franc. n. 13.*

Quid dicendum de expenſis Iudicis, & Aſſeſſoris quando interuenit, & No-
7 tarij:* Huiuſmodi expenſæ debent eſſe communes inter partes vt eſt *tex.* in illo *cap. ſtatutum §. inſuper de reſcript. in 6.* etiam quod Iudex ab vna tantum parte
8 eſſet impetratus * *Archid.* in illo *c. ſtatutum col. 11. poſt. med. ſub num. 12. verſ. & hoc videtur approbari, & ibi etiam Gemin. in §. inſuper num. 10. verſ. in eadem gloſ. Franc. ibidem num. 11.* & idem eſt in Aſſeſſore, vt in illo *c. ſtatutum in §. Aſſeſſorem in fin. vbi gloſ. in verbo communiter*, & pariter idem eſt ſi vna tantum pars impetrauit Aſſeſſorem, vt declarat *ibidem Gemin. in fine verſ. gloſ. ſuper verbo communiter Franc. ibidem num. 7. in fine verſ. gloſ. in verbo communium*, & ratio eſt, quia Iudex, & Aſſeſſor principaliter intendunt negocio communi, & nos debemus potius inſpicere id, quod principaliter fit, quam id, quod fit in conſequentiam: Idem quoque videtur dicendum in Notario per rationē prædictam, quia verè intendit in negocio communi, & propterea expenſæ debent eſſe communes.

Hæc notata fuere ad memoriale in cauſa, *Terracinen. Cappellaniæ 20. Octobris 1608. coram D. Marcomontio*: Voluerunt enim Domini, quod articulus diſputaretur per viam dubij, vt inſeriret pro lege in alijs cauſis occurentibus.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Lite in Rota introducta inter Epiſcopum, & prætenſum Patronum beneficij ſuper exiſtentia iurispatronatus, ſi interim moriatur beneficiatus, & Epiſcopus conferat preuia affixione Edictorum beneficium, & Patronus à tali collatione appellet ad Metropolitanum datur Epiſcopo inhibitio Rotalis ad formam commiſſionis, aut inſtrumentum actorum.*

2 *Inſtrumentum actorum alias appellatur inſtrumentum in vim litis pendentiæ.*

Annotatio clxxx.

PRætendebat Princeps Venuſinus quædam beneficia eſſe de iure patronatus, & negante Epiſopo, ſuper hoc lis
1 fuit introducta in *Rota* * *coram me*. Hac lite pendente obijt vnus ex beneficiatis, & quia Eccleſia erat curata, Epiſcopus propoſuit edicta, & quia Princeps non docuit (vt ipſe prætendebat) de iurepatronatus, prouidit de dicta Eccleſia iuxta terminos *Concilij Trident.* Princeps appellauit, & introduxit cauſam coram Metropolitano, Epiſcopus petebat inhibitionem in vim litis pendentiæ, *Rota* dixit, quod aut daretur iuxta formam commiſſionis, aut daretur inſtrumentum actorum, quod aliàs appellatur in-
2 ſtrumentum* in vim litis pendentiæ. Ad memoriale in cauſa *Auellina prætenſi Iuriſpatronatus 24. Octobris 1608.*

ARGVMENTVM.

Appellato an, & quando liceat proſequi appellationem.

SVMMARIVM.

1 *Iudex eſſe debet ille, qui præuenit in citatione lim. num. 4.*

2 *Appellans habet annum ad proſequendam appellationem, & ex cauſa biennium, niſi Iudex, vel pars ipſa appellans abbreuiet terminum.*

Tex. in cap. oblatæ de appellat. *quid diſponat num. 2. & quando habeat locum num. 5.*

3 Apel-

3 *Appellatus non poteſt pendente termino appellanti conceſſo ad proſequendam appellationẽ obtinere quod cauſa cõmittatur; ſecus autem ſi Iudex, vel ipſa pars appellans non præfixit terminum. Vid. num. 7.*

4 *Ille Auditor debet eſſe Iudex, cui primo præſentatur commiſſio.*

5 Cap. oblatæ de appellat. *non habet locum, quando cauſa committitur in Curia. Vid. ibi.*

6 *Appellatus committendo cauſam an poſſit proſequi appellationem ante finitum tempus datum appellanti ad proſequendam appellationem remiſſiuè.*

Annotatio clxxxj.

IN cauſa *Conſtantien. Canonicatus* fuerat
appellatum à quadam ſententia, & ap-
pellatus venit ad Curiam, & commiſit
mihi cauſam. Appellans verò, & ipſe ve-
nit ad Curiam, & cõmiſit cauſam *D. meo*
Caualerio, qui dedit citationem, dubi-
tabatur 24. *Octobris* 1608. quis noſtrum
eſſet Iudex; & appellans dicebat, quod
1 erat Iudex *D. Caualerius*, * quia perue-
nerat in citatione *Caſſador. dec. 5. de reſt.*
ſpol. Veſtr. in prax. lib. 3. c. 11. num. 7.
Mandoſ. in prax. commiſ. Signat. Iuſt. comiſ.
10. *audiat, qui peruenit verſ. 3. pro intel-*
lectu ſignaturæ permiſſa Secundo diceba-
tur, quod appellato obſtabat diſpoſitio
2 *c. oblata de appellat.** vbi appellans habet
annum ad proſequẽdam appellationem,
& ex cauſa biennium, niſi iudex, vel pars
ipſa appellans abbreuiet terminum,
3 quo termino pendente * pars appallata
non poteſt obtinere, quod cauſa cõmit-
tatur; ſecus tamen eſt ſi Iudex, vel ipſa
pars appellans terminũ nõ præfixit, quia
hoc caſu appellatus in termino præfixo
à iure poterit in termino præfixo à iure
impetrare litteras cõmiſſionis dũmodo
tamen nimium non præcurrat, ne appel-
lantem in commiſſione impetranda ſup-
plantet, & in caſu iſto ſtatim per appella-
tum fuit commiſſa cauſa; quando autem
appellatus dicatur nimiũ percurrere vi-
de *Præpoſitũ* latè *in d. c. oblatæ n. 13. & ſeqq.*

His tamen non obſtantibus *Rota* di-
xit, quod Ego eram Iudex, quia licèt de
iure ille ſit Iudex, qui preuenit in cita-
tione, tamen in *Rota* vigore *Innocen-*
4 *tianæ* ſeruatur, * quod ille ſit Iudex, cui
primo pręſentatur commiſſio vt per *Caſ-*
ſad. Mandoſ. & *Veſtr. locis ſupra allegatis*,
& ita mandauit *Vicecancellarius Papæ*
vſque de anno 1375. *Rot. deciſ. 1. de conſt.*
in antiq. quæ ſeruatur, vt dicit *dec. Rotæ*
6. de reſcript. pariter *in antiq.*

Diſpoſitio verò *c. oblatæ* non habet lo-
5 cum, * quando cauſa committitur in
Curia *Monach. in rubric. de reſcript. nu.*
7. & ibi Probus in princ. num. 1. Præpoſit.
in illo c. oblatæ nu. 15. in fine Franc. par.
in fine Imol. ibidem in fine Rot. dec. 16. de
appell. in nou. & ratio eſt, quia quando
cauſa committitur in Curia Iudices dan-
tur ex officio, vndè non fit pręiudicium
Parti appellanti, quando vero commit-
titur in partibus dantur Iudices ad peti-
tionem partis, vndè refert *Franc. loco*
præallegato, quod ſi quando cauſa com-
mittitur in Curia daretur Iudex ad in-
ſtantiam partis, quod intraret diſpoſi-
tio *c. oblatæ*.

An autem pars appellata committen-
do causã poſſit proſequi appellationem
6 ante finitum tempus * datum ad proſe-
quendum appellationem vide *Imol. in*
d. c. oblatæ in fine, qui allegat *Speculato-*
rem & *Federicum de ſenis Præpoſitus* pa-
riter in *d. c. oblatæ*.

Nota, quod impetratio Iudicis facta
per appellatum etiam extra Curiam du-
rante termino valet, ſi fiat mentio dicti
7 termini præfixi à Iudice, vel à parte
Præpoſit. in dicto cap. oblatæ num. 15. in
fine verſ. facta enim mentione.

ARGVMENTVM.

Pupillus quando poſſit citari, & traditur praxis ad effectum procedendi contra eum.

SVMMARIVM.

1 *Pupillus maior ſeptennio poteſt citari, vt legitimè compareat.*

2 *Pupillo citato ad comparendum legitimè ſi nullus comparet, Iudex ex officio poteſt dare Curatorem.*

3 *Pupillo intra ſeptennium exiſtente debet citari Tutor ſi adeſt, & ſi non adeſt debent citari conſanguinei, vt*

veniant ad ipſum infantem deffendendum.

4 *Proceſſus nulliter contra pupillum fabricatus quomodo poſſit conualidari remiſſiuè.*

Annotatio clxxxij.

PVpillus maior ſeptennio poteſt citari, vt legitimè compareat ex allegatis
1 per *Afflict. dec. 262. num. 2. 3. & ſeqq.* & ſi non comparet perſona legitima ex
2 officio Iudex poteſt dare curatorem *l. 1. C. qui pet. tut. vel cur.* & benè idem *Afflict. dec. 256. num. 2.* ſi verò pupillus
3 ſit intra ſeptennium debet citari Tutor ſi adeſt, & ſi non adeſt, debent citari conſanguinei ſcilicet Agnati, & Cognati, vt veniant ad ipſum infantem defendendum *Afflict. d. dec. 262. num. 1.* qui *num. 4. in fine.* videtur dicere, quod ei non poteſt dari Curator, quando autem proceſſus factus contra Pupillum
4 fuit nullus quomodo poſſit conualidari vide *Afflict. illa deciſ. 262. num. 7. & 8.* Ad memoriale in *Bononien. Simulationis 5. Nouembris 1608. coram Caualerio.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Rota quare, & quando capit congregari in Monaſterio Pacis.*

Annotatio clxxxiij.

QVia vt poſſet conſtrui facciata Baſilicæ S. Petri neceſſe erat demolire certam partem habitationis adhærentis loco, in quo Domini conueniunt pro fa-
1 cienda Rota, & quia poterat dubitari, quod locus ipſe Rotæ aliquod poſſet pati detrimentum, ideò Sanctiſſimus D.N. Paulus V. ordinauit, quod donec accomodaretur locus de nouo Nobis aſſignatus, Rotæ fierent in Monaſterio Pacis, prout fuit cœptum eas fieri *Luna 10. Nouembris 1608.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſiones, quæ ſub prætextu appellationis à denegata iuſtitia obtinentur directæ alteri Auditori Rotæ abſque voto totius Signaturæ non debent attendi.*

Annotatio clxxxiv.

LVne 17. Nouembris 1608. fuit ordinatum in Rota, quod adnotaretur in libro, quod *die 13. eiuſdem menſis Nouembris in Signatura Iuſtitiæ* ordinatum
1 fuit *R. P. D. Alexandro Iuſto* Auditori tunc ibi aſſiſtenti, vt commiſſiones occurrentes, in quibus Procuratores ſub prætextu appellationis à denegata iuſtitia obtinent alteri Auditori directas abſque voto totius *Signaturæ*, non attendantur, ſed procedatur in cauſa ad vlteriora iuxta formam priorum commiſſionum, & *Regulam Cancellariæ 35.* quę incipit *Item Dominus noſter.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iudex tenetur ſequi votum Rotæ, quando cauſa fuit commiſſa de voto Rotæ, ſecus autem ſi cum voto Rotæ. Vid. num. 2.*

Annotatio clxxxv.

SI cauſa eſt cognoſcenda cum Voto Rotæ Iudex non tenetur ſequi Votum,
1 ſecus ſi eſt cognoſcenda de Voto, quia dictio *de* denotat ſubſtantiam, & dictio *cum*, denotat proceſſum vt in terminis Statuti dicit ita diſtinguendo *Corn. conſ. 13. incipit præ dictione col. 2. verſ. imopoſito num. 6. lib. 1.* Ad memoriale in cauſa *Romana hæreditatis 19. Nouembris 1608. coram D. Lancellotto*, & ita Ego vidi ſemper ſeruari in *Signatura*, dùm fui Referendarius & ita mihi dixit dum eram Referendarius ex iunioribus *R.P.D. Ludouicus Ripa* Cremonen. V. S. R. nunc Epiſcopus Interamnen. qui licet non eſſet ex antiquis Referendarijs, erat tamen Curialis, & practicus antiquus. No-
2 ta enim quod *Io. And.* quem refert *Federic. de Senis conſ. 1. num. 5. verſ. & ſi, oppones* dicit non eſſe differentiam inter dictionem *cum*, & *de*, propterea idem eſt dicere

dicere *cum conſilio* vide *Bart. in l.* 1. §. *ſi plures il* 2. *num.* 4. *& pluribus ſeqq. ff. de exercit. act.* vbi diſtinguit latè.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summatio.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum antequam præfigatur terminus ad docendum de cauſis reſtitutionis in integrum debet diſputari dubium ſuper reuocatione attentatorum, quæ prætenduntur commiſſa.*

Annotatio clxxxvj.

AD memoriale in cauſa *Sabinen. confinium* 28. *Nouembris* fuit dictum, quod licet eſſet cōmiſſa cauſa reſtitutio-
1 nis in integrū *, quòd nihilominus antequā perfigeretur terminus ad docen. de cauſis reſtitutionis in integrū erat prius diſputandum dubium ſuper reuocatione attentatorum, quæ alia pars prætendebat fuiſſe commiſſa, ita enim ordo iudicij poſtulat *coram D. Sacrato*.

ARGVMENTVM.

Iudex Ordinarius an poſſit cognoſcere cauſam appellationis à ſententia Iudicis ſpecialiter delegati à Papa.

SVMMARIVM.

1 *A ſententia lata à Iudice ſpecialiter delegato à Papa non poteſt appellari ad Iudicem ordinarium, ſed debet appellari ad ipſum Papam & num.* 4. *l.m.num.* 5. *Vid. num.* 6.

2 *Delegatus Papæ eſt maior quolibet Ordinario.*

3 *Ordinarius eſt inferior quolibet delegato Papæ.*

5 *Ad Rotam Maceratenſem appellatur in cauſis Commiſſarijs Prouinciæ Marchiæ. Vid. num.* 6.

Annotatio clxxxvij.

REgula eſt, quod à ſententia lata à Iudice ſpecialiter delegato à Papa, non poteſt appellari ad Iudicem Ordi-
1 narium, * quia delegatus Papæ eſt ma-
2 ior quolibet Ordinario * *c. cum Iudubitati de offic. Legat.* & propterea non poteſt appellari ad Ordinarium, quia eſt
3 inferior * *c.* 2. *de conſuetud. in* 6. *gloſſ. in c. non putamus in verb. officiali de cenſuet.*
4 ſed debet appellari ad ipſum Papam * *Petr. de Ancar. conſ.* 132. *in p. dub. num.* 2. *&* 4. *Ruin. conſ.* 3. *circa illud nu.* 2. *lib.* 4.

In cauſa *Anconitana attentatorum* 15. *Decembris* 1668. *coram R. P. D. Sacrato* dicebatur, quod licet prędicta regula eſſet vera, tamen quod non habebat locum, quandò in cauſis commiſſarijs Prouinciæ Marchię appellabatur ad Ro-
5 tam Maceraten. * quia videtur habere in ſuis facultatibus, vt cognoſcat etiam cauſas appellationis à cauſis cōmiſſarijs vt teſtatur *Marcus Antonius Amatus in ſuis deciſionibus Marchiæ dec.* 47. *num.* 5. *vſque ad finem* vbi refert plures cauſas, in quibus Rota Maceraten. iudicauit.

Domini tamen noluerunt canonizare
6 hoc priuilegium, res * enim non videbatur ita clara, ſed his omiſſis, fuit dictum, quod videretur de bono iure.

ARGVMENTVM.

Nonnulla circa compulſoriales generales.

SVMMARIVM.

1 *Compulſoriales generales diriguntur omnibus, & ſingulis,*

Compulſoriales generales non retardant proceſſum num. 1.

2 *Obtinens Compulſoriales generales poteſt eis vti in iſto, vel illo loco, & leuare iura, quæ faciunt ad cauſam.*

3 *Rota non ſolet in Curia admittere recuſationes Iudicum Cōpulſorialium.*

4 *Si Iudex Compulſorialis in partibus recuſetur ſuſpectus, tunc Rota per litteras priuatas ſolet ſcribere, vt Iudex procedat non obſtante recuſatione. Vid. ibi.*

Annotatio clxxxviij.

COmpulſoriales generales diriguntur omnibus, & ſingulis, & non retar-
1 dant proceſſum, * quia pars poteſt eis vti in iſto, vel illo loco, & leuare iura,
2 quæ faciunt ad ſuam cauſam. * Et propterea

pterea *Rota* non ſolet in Curia admit-
3 tere recuſationes Iudicum, * ſed ſi in partibus præſentatur alicui Iudici, qui
4 recuſetur ſuſpectus, * & poſtmodum alio Iudici, qui ſuſpectus recuſetur, *Rota* per litteras priuatas ſolet ſcribere, vt Iudex procedat non obſtante recuſatione; eſt enim aduertendum, quod hoc eſt arbitrarium, quia pars poſſet afferre tales rationes, vt Iudex deberet admittere etiam ſecundam recuſationem. In Rota memorialium 22. *Decembris* 1608. ad certa memorialia *D. Marcomontij*.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Decanus nomine Tribunalis Rotæ agit gratias Papæ ob manſiones aſſignatas in Palatio pro faciendis Rotis.*

2 *Auditores Rotæ tenent campanulam extra feneſtras manſionum eis in Palatio aſsignatarum pro faciendo ſigno, vt Manſionarij Sancti Petri poſſint pulſare campanam maiorem in fine Rotæ.*

Annotatio clxxxix.

MErcurij 7. Ianuarij fuit prima Rota memorialium poſt Reges, & *R. P. D. Decanus* iuxta ordinem ſibi datum à
1 *Rota* dixit, * quod egit gratias nomine Tribunalis *S. D. N. Paulo V.* pro manſionibus Nobis aſignatis in Palatio pro faciendis Rotis, & obtinuit, quod manſiones ampliarentur aſſignatis Nobis alijs manſionibus, & quod poſſemus apponere campanulam extrà feneſtras pro
2 faciendo ſigno, * vt Manſionarij Sancti Petri poſſent pulſare campanam maiorem in fine Rotæ iuxtà ſolitum antiquum.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Sententia abſolutoria datur reo, & poſſeſſori, quando alia pars nihil produxit in actis.*

2 *Sententia in Rota non fertur antequam extendatur deciſio.*

Annotatio cxc.

REus & poſſeſſor petebat abſolutoriam, quia pars aduerſa nihil produ-
1 xerat in actis, Rota dixit * poſſe dari abſolutoriam, quia Actore non probante reus abſoluitur *l. qui accuſare C. de edendo* dixerunt tamen Dominis, vt ſeruaretur
2 ſtylus, quod *D. Lancellottus* Iudex * faceret duo verba deciſionis ſuper memoriale. In *Mantuana reſtitutionis 9. Ianuarij* 1609. ad memoriale.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

2 *Rota auocat ad ſe poſſeſſionem attentatam, & interim procedit in negotio principali num. 3.*

2 *Per auocationem poſſeſſionis factam à Iudice cenſentur purgata attentata, quando pars nullos fructus percepit.*

Annotatio cxcj.

VIdebatur Dominis poſſeſſionem eſſe attentatam, & propterea ordinarunt,
1 quod Rota eam ad ſe auocaret, * quia per talem auuocationem cenſebantur
2 purgata attentata, quia pars * nullos fructus perceperat, & poſtmodum reſtituetur cui de iure, & interim proceden-
3 dum* in negocio principali. In cauſa *Recanaten. de Leopardis 12 Ianuarij 1609. coram Decano* ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Cauſa coadiutoriæ debet probari ex proceſſu, ad quem Papa ſe retulit.

SVMMARIVM.

1 *Verba* ex ipſo proceſſu maturè diſcuſſo comperimus *appoſita in gratia coadiutoriæ quid operentur, & num. 3.*

2 *Dictio* ex *oſtendit cauſam immediatā.*

3 *Gratiæ Coadiutoriæ cauſæ debent probari ex proceſſu, ad quem Papa habuit*

buit relationem, & non aliunde.

4 *Gratia Papæ ex defectu intentionis corruit.*

5 *Spoliatus à Principe non reſtituitur. Contrariū ſi conſtat de falſitate cauſæ.*

Annotatio cxcij.

PApa conceſſerat Coadiutoriam, & in litteris adcrant verba *ex ipſo proceſſu*
1 *maturè diſcuſſo comperimus*,* & propterea cum Papa retulerit ſe ad proceſſum,
2 quod denotat dictio * *ex*, quæ oſtendit cauſam immediatam *l. eo tempore in fine, ff. de peculio Bart. in l. 1. §. ex incendio ff. de incendio, & ruin.* inde dicebant Do-
3 mini, quod erant probandę cauſæ* coadiutoriæ, & non aliundè, & propterea corruebat gratia Papæ ex defectu in-
4 tentionis * iuxta *conſ. Geminiani 13. nu. 14. in fin. verſ. & ſuper hoc optimus tex. & num. 15.* vndè non erat concedenda remiſſoria, ſed prius videndum, an gratia coadiutoriæ ſuſtineretur ex illo proceſſu, qnia licet ſpoliatus à Principe non
5 reſtituatur, * ſecus tamen eſt, ſi conſtat de falſitate cauſæ *Aymon. conſ. 5. nu. 6. & 7. Mandel. conſ. 416. num. 3.*

ARGVMENTVM.

Circa reuocationem attentatorum comiſſorum intra, vel poſt decendium datum ad appellandum.

SVMMARIVM.

1 *Attentata perpetrata intra decem dies datos ad appellandum, quamuis poſtea appellatum non ſit, veniunt reuocanda etiam lite deſerta, non per viam attentatorum, ſed nullitatis.*

2 *Si verò ſunt commiſſa poſt decem dies datos ad appellandum, tunc lite deſerta non reuocantur, ſed obſtat res iudicata.*

3 Lancellot. de attentat. 2. p. c. 11. num. 5. *reprobatur.*

4 *Si poſt interpoſitam appellationem Iudex attentet, & poſtea deferatur appellatio an pars poſſit agere pro reuocatione attentatorum, variæ ſunt opiniones, quas vide ibi & num. 6.*

5 *De re iudicata prius eſt cognoſcendum, quam de attentatis, & debet diſputari dubium, an conſtet de reiudicata, quæ obſtet attentatis.*

Annotatio cxciij.

ATrentata perpetrata intra decem dies datos ad appellandum quamuis poſteà appellatum non ſit, veniunt reuo-
1 canda * etiam lite deſerta non per viam attentatorum, ſed nullitatis, quandò
2 verò ſunt facta * poſt decem dies ad appellandū datos tunc lite deſerta non reuocantur, ſed obſtat res iudicata *Mohed. dec. 150. Io. Paulus Thol. dec. 791. Chiſanen. dec. 1. AA. in titulo commun. de appell. num. 2.* & in *titulo nihil nouat. apell. pend.* §. 2. quicquid dixerit *Modernus de*
3 *attent. 2. par. cap. 11. nu. 5.* * nam *Franc.* per eum allegatus in *c. Venerabilibus* §. *porrò de Sent. excōmunicat. in 6.* cum fundet ſe in non oppoſitione partis, & fuit reſolutum in cauſa *Panormitana expenſarum 29. Marty 1599. coram nunc Epiſcopo Pacen.*

Quid dicendum autem ſi poſt interpoſitam appellationem Iudex attentet,
4 & poſteà deſeratur appellatio, * an pars poſſit agere pro reuocatione attentatorum.

In hoc articulo vt refert *Lancellot. de attent. 2. par. c. 12. num. 1. deciſiones* videntur variæ; nam *Rota dec. 76. de appellat. in antiq.* ſimpliciter videtur tenere, quod poſt decretum appellationis attentata non reuocantur; *Dec. verò 20. de appellat. in nou.* videtur dicere contrarium.

Sed idem *Lancellottus ibidem num. 8.* diſtinguit, quod aut ex actis notoriè conſtat de deſertione appellationis, aut non conſtat, primo caſu attentata non reuocantur, ſecundo caſu reuocantur, & *ibidem Lancellottus* allegat plures *deciſiones Rotales*, & quando appellatione deſerta eſt locus reuocationi attentatorum, illa reuocantur non reuocatione priuilegiata, ſed per viam iniuſtitiæ, & nullitatis.

D. Decanus 19. Ianuary 1609. propoſuit difficultatem, an eſſet videndum prius de re iudicata videlicet de attentatis,
5 *Rota* ad memoriale reſpōdit, * quod daret dubium, an conſtaret de re iudicata, quæ obſtaret attentatis per ſupradicta, & *die 6. February 1609.* per motiuum

tiuum ſupradictum *Rota* dixit, quod ex
6 quo notorie * conſtabat de deſertione appellationis non erat locus reuocationi actorum.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus à Rota ſi in articulo mortis fuerit abſolutus an debeat ſepelliri in loco ſacro.*

Annotatio cxciv.

QVidam fuerat excommunicatus à Rota, & in articulo mortis fuerat
1 abſolutus, Vicarius Epiſcopi ſede Epiſcopali vacante noluit illum ſepelliri in loco Sacro abſque ordine *Rotæ*, *Rota* dixit, quod Vicarius ipſe hoc videret, quia ad ipſum ſpectabat: Ad memoriale *D. Lancellotti in cauſa Papien. beneficiorum* 23. *Ianuarij* 1609.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Diſputationes Auditorum Rotæ, & Aduocatorum Conciſtorialium fiunt in Cancelleria Apoſtolica; quando autem id initium habuerit, & quare, ac vbi prius fierent vide ibi.*

2 *Domus Vicecancellarij eſt domus Papæ, & locus publicus Cancellariæ.*

Annotatio cxcv.

QVia demoliebantur Fabricæ ſuper loco Rotæ antiquæ, non erat con-
1 ueniens, quod diſputationes fierent * in ſala antiqua Rotæ; maximè quia ex diuerſis lignaminibus erat plena, vnde cum deberet fieri diſputatio D. *Dionyſij Vareſij Aduocati Conſiſtorialis* electi, petierunt à *Rota* quo loci deberet fieri diſputatio, *Rota* dixit, quod ſi in Palatio Apoſtolico ipſi offerrebant ſalam noſtram, quæ tamen videbatur anguſta, ſi alibi in d. Palatio, quod ipſi conſulerent Sanctiſſimum, ſi extra Palatium in Eccleſia Sancti Euſtachij; prout antiquitus fieri ſolebant, & non alibi, & præſertim in Sala Studij. Aduocati intellecta mente Rotæ iuerunt ad Sanctiſſimum, qui noluit diſputationem fieri in Eccleſia, & perſuaſerunt eius Sanctitati; quod deberet fieri in Sala Studij, Rota hoc intellecto ægrè tulit, & miſit duos ex Senioribus ad Sanctiſſimum nempè D. Decanum, & D. Lancellottum, qui ei ſignificarunt indecentiam loci, vt hæ diſputationes fierent in loco, vbi pueri ſcolares ſuas faciunt, & propterea Sanctiſſimus mandauit etiam Rota proponente, quod fierent in Cancellaria Apoſtolica, quia licet ſit Domus Vicecan-
2 cellarij, * eſt tamen Domus Papæ, & locus publicus Cancellarij, & ita retulerunt prædicti duo Domini fuiſſe ordinatum 26. *Ianuarij* 1609.

ARGVMENTVM.

Clauſula *& alias iuxta formam ſupplicationis ſignatæ, vel ſignandæ* quid importet. Clauſula *cuius ad id expreſſus accedit conſenſus* quomodo ſit intelligenda.

SVMMARIVM.

1 *Titularis, ſeu prouiſus, qui expeditis litteris cæpit poſſeſſionem beneficij tenetur ſoluere penſionem in illa quantitate, pro qua eius Procurator penſioni conſenſit, quamuis prætendat, quod mandatum non contineat tantam quantitatem.*

2 *Maximè quando in mandato adeſt clauſula* & alias iuxta formam ſupplicationis ſignatæ, vel ſignandæ.

Clauſula &. alias iuxta formam ſupplicationis ſignatæ, vel ſignandæ *quid importet n.* 2.

3 *Clauſula* cuius ad id expreſſus accedit conſenſus *eſt intelligenda conditionaliter ad conſenſum præſtitum à tergo litterarum: Declara n.* 4 5. *&* 6.

4 Regula 43. Cancellariæ *expreſſe probibet expeditionem litterarum penſionis, niſi præſtito conſenſu.*

7 *Derrogatio* Regulæ de præſtando con-

conſenſu *quomodo ſit intelligenda.*

8 *Conſenſus, qui debet præſtari in Cancellaria pro expeditione litterarum poteſt vndecunque colligi.*

9 *Recipiens ſcripturam, & multo magis ea vtens cenſetur omnia in ea contenta approbare.*

10 *Prouiſus capiens poſſeſſionem vigore litterarum expeditarum à ſollicitatore cenſetur ratificare omnia contenta in illis litteris.*

Annotatio cxcvi.

PRocurator Io: Baptiſtæ conſenſit penſioni ducatorum 40. ad fauorem Hienymi, & expeditis litteris Io: Baptiſta
1 cæpit poſſeſſionem beneficij,* & poſtmodum recuſauit ſoluere penſionem ſub prætextu, quod Procurator haberet mandatum ad conſentiendum tantum pro ſcut. 30. & produxit mandatum rogatum eadem die, & anno, prout enunciabatur in illo conſenſu præſtito.

Dicebant Domini Io: Baptiſtam teneri ad ſolutionem penſionis, quia Hieronymus non produxit mandatum, vnde datur poſſibilitas alterius mandati, vt fuit reſulutum in his terminis in cauſa *Legionen. Iuriſdictionis* 23. *Iunij* 1589. *coram Card. Platto.*

Vlterius dicebatur, quod in dicto mandato aderat clauſula *& aliàs iuxtà*
2 *formam ſupplicationis ſignatæ * vel ſignandæ*, quæ clauſula licet eſſet dubia, tamen poſſet declarari, quod Io: Baptiſta voluit Procuratorem ſuum poſſe conſentire penſioni iuxtà formam ſupplicationis, ex quo ipſe Io: Baptiſta ſimplicitèr non obſtante illa reſeruatione penſionis cæpit poſſeſſionem iuxta notata per *Caput. dec.* 193. *p.* 1. *Put. dec.* 100 *in fin. lib.* 2.

Neque obſtat, quod verba *cuius ad id expreſſus accedit aſſenſus* ſunt intelligen-
3 da conditionaliter ad conſenſũ præſtitũ* à tergo litterarum, vt in cauſa *Elboren. pen.* 21. *Iun.* 1602. *coram Pacen. in verſ. Nec obſtabat, quod Papa*, quia licet hoc ſit verum, tamen ſatis conſtat de conſenſu ex prædictis. In cauſa *Cremonen. Pen.* 26. *Ianuarij* 1609. *coram D. Sacrato.*

Nota quod clauſula *cuius ad id expreſſus accedit conſenſus*, aut ponitur in
4 litteris expeditis, * & hoc caſu verba ſtant cauſatiue, & non conditionaliter, quia *Regula* 43. *Cancellariæ* expreſſe prohibet expeditionem litterarum penſionis niſi præſtito conſenſu, qua præſumptione ſtante præſumitur Officiales Cancellariæ per quorũ manus transferunt, quod non expediunt niſi illo præſtito, & viſo, & ita loquitur *Peregr. dec.* 73. *Put. deciſ.* 439. *in fin. lib.* 1. *Caput. dec.* 213. *lib.* 1. & fuit dictum in cauſa *Elboren. pen.* 27. *Octobris* 1595. *coram Reu. Epiſcopo Pacen.*

Aduertè tamen quod ſi à tergo litterarum conſtat de conſenſu præſtito, illa
5 verba *cuius ad id expreſſus accedit* conſenſus* ſtant quidem cauſatiuè; ſed non ſimpliciter ſed ſecundum quid, ſcilicet habito reſpectu ad conſenſum præſtitum à tergo litterarum, quo caſu reſpectu illius conſenſus præſtiti à tergo verba ſtant conditionaliter, vt fuit reſolutum in allegata cauſa *Elboren. Penſ.* 21. *Iunij* 1602. *coram eodem Epiſcopo Pacen. verſ. nec obſtat quod Papa.*

Aut dictæ clauſulę *cuius ad id &c.* non ſunt appoſitę in litteris, ſed in ſuppli-
6 catione, & tunc * ſtant conditionaliter in propria ſua ſignificatione *Put. dec.* 18. *lib.* 3. *Caput. dec.* 120. *p.* 1. *A. A. in Epit. de reg.* 45. *Peregr. dec.* 75. *lib.* 1. & fuit reſolutum in allegata cauſa *Elboren. penſ.* 27. *Octobr.* 1595. *coram Reuerendiſſ. Pacen.*

Si verò non conſtat à tergo litterarum de præſtatione conſenſus, & ſi deroga-
7 tur *Regulæ de præſtando conſenſu*, * quæ derogatio intelligitur de conſenſu formali præſtando in Cancellaria pro expeditione litterarum non autem de conſenſu caſuali ad perfectionem reſeruationis *Mohed. dec.* 5. *de renunciat. circà fin. Sarnen. in Reg. de impetrat. benef. per obitum fam. Card. q.* 11. *n.* 3. & fuit dictum in cauſa *Cremonen. penſionis* 5. *Nouembris* 1598. *coram Rubeis, & in cauſa Caſalen. penſ.* 13. *Iunij* 1608. *corã Caualerio*, hoc caſu conſenſus vndecumque poteſt col-
8 ligi * *Caſſad. dec.* 1. *num.* 3. *de renunciat.* & fuit dictum in allegatis cauſis *Cremonen. & Caſalen.* nàm recipiens ſcripturam & multo magis ea vtens cenſetur omnia
9 in ea contenta * approbare *l. filius familias vbi not. ff. ad Macedon. Bart. in l. cum tabernam §. idem in fine ff. de pignor.* & ad hunc effectum ſufficit, quod poſſeſſio fuerit capta vigore litterarum expedita-

10 rum à ſollicitatore, quia prouiſus cenſetur ratificare omnia contenta in illis litteris *Put. deciſ.* 100. *in fin. lib.* 2. *Caput. dec.*193. *par.*1. & fuit dictum in allegata cauſa *Caſalen. coram D. Canalerio.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Rota non impartitur licentiam Aduocato, qui in certo dubio cauſa pro vna parte ſcripſit, vt pro alia parte ſcribat.*

Annotatio cxcvij.

QVidam Aduocatus ſcripſerat in certo dubio, & poſteà ampliùs non ſcri-
1 pſerat in illa cauſa, * pars aduerſa petebat impartiri licentiam, vt pro ipſa ſcriberet, *Rota* noluit concedere. Ad memoriale in cauſa *Corduben. Redecimarum coram me* 13. *Febr.* 1609.

ARGVMENTVM.

Impotentia viri ad effectum nullitatis matrimonij quomodo probetur, & quæ diligentiæ ſint ſeruandæ.

SVMMARIVM.

1 *Vir debet prius interrogari an ſit potens, vel non ad coheundum, & deinde viſitari à duobus medicis, & vno Chirurgo, quando dubitatur de eius impotentia ad effectum nullitatis matrimonij.*

2 *Cohabitatio trienalis non eſt expectanda, quando vterque ex coniugibus fatetur ſe nunquam cognouiſſe; & Iudici conſtat ex relatione medicorum, quod maritus eſt naturaliter frigidus.*

3 *Matrimonium poteſt declarari nullum non expectato triennio, quando vterq; ex coniugibus fatetur ſe nunquam cognauiſſe, & Iudici conſtat ex relatione medicorum de naturali frigiditate viri, ac cum ſeptima manu propinquorum, vel vicinorum bonæ famæ iurant ſe non cognouiſſe.*

4 *Si medici aſſerant virum potentem, & ipſe dicat ſe cognouiſſe mulierem, tunc mulier eſt inſpicienda.*

5 *Et appareat corrupta danda eſt abſolutoria marito, nec deueniendum eſt ad triennalem cohabitationem.*

6 Tex. in c. final. de frigid. & malefic. *quomodo loquatur, & ſit intelligendus.*

7 *Mulier debet inſpici ſi vir dicat ſe eam non cognouiſſe, ſed tamen eſſe potentem cum alijs, ſuper quo debent examinari teſtes.*

8 *Ad triennalem cohabitationem eſt deueniendum, quando impedimentum eſt naturale perpetuum, & denuo facienda eſt inſpectio, ac Iudex debet recipere iuramentum.*

Annotatio cxcviij.

FVerat contractum matrimonium inter D. Gregorium Marchinonen. & D. Eleonoram, quæ commiſerat cauſam ſuper nullitate matrimonij ob impoten-
1 tiam coheundi, * quam habet d. D. Marchio, & cũ cauſa eſſet cõmiſſa *R.P.D. Sacrato, Mercurij* 26. *Febr.* 1609. fecit verbum cum DD. quomodo eſſet procedendum in iſta cauſa, & DD. voluerunt, quod primo interrogaretur Marchio, an ſit potens vel non, & deindè quod viſitaretur à medicis, qui referrent.

Hæc ſententia placuit Dominis; quia in *c.* 1. *in cap. laudabilem, & in c. fin. de frigid. & maleſic.* iura illa præſupponant aut virum negare impotentem, aut negare potentem cum iſta muliere, aut negare ſimpliciter impotentem, & & propterea cum in caſu iſto non conſtet de reſponſione Marchionis voluerunt ipſum interrogari cum iuramento, quod iuramentum Ego credo non eſſe neceſſarium in iſta prima confeſſione, ex quo requirendum tantum videtur quid replicet Marchio ad obiecta per D. Eleonoram.

Et

Et voluerunt DD. merito eum Marchionem inſpici à medicis duobus, & vno chirurgo, & poſtea referrent, vt *Rota* poſſit informare animum ſuum quomodo in cauſa ſit procedendum, hoc enim colligitur ex *text. in cap. fin. verſ. poſtmodum de frig. & maleſic.*

Nam ſi vterque ex coniugibus fateatur ſe nunquam cognouiſſe, & Iudici
2 conſtabit ex relatione * medicorum, quod maritus eſt naturaliter frigidus, hoc eſt omnino inhabilis, vt declarat *Hoſtien. in c. laudabilem num. 2. de frigidis, & maleficiat.* non erit expectanda cohabitatio triennalis per *text.* in illo *c. laudabilem in §. ſi autem* quem ita intelligit *Hoſtien.* propter verba *in princ. c. poſita* ibi *naturaliter frigidis* idem *Hoſtien. ibidem ante num. 1. verſ. ſi frigiditatis prius,* & in *cap. 1. num. 3. & 4. eodem tit.* tunc eum ſeptima manu propinquorum videlicet vicinorum bonę famę coniuges de-
3 bent iurare, * quod nunquam ſe cognouerint, & Iudex tunc non expectato triennio poterit procedere ad declarationem nullitatis matrimonij vt in *d. c. laudabilem*, & notat *Hoſtien. vbi ſupra.*

Si verò Marchio diceret ſe cognouiſſe mulierem, tunc poſt viſitationem me-
4 dicorum, * qui referent ipſum potentem, deueniendum eſſet ad inſpectionem mulieris, quia ſi appareret corru-
5 pta, danda eſſet abſolutoria marito, * & non deueniendum eſſet ad cohabitationem triennalem, & ita intelligendus eſt
6 *text. in c. fin. de frigidis, & maleficiatis,** qui loquitur de inſpectione facienda, quandò maritus fatetur ſe potentē cum alijs ad tollendas fraudes, quæ ratio militat, multò magis quandò maritus dicit ſe cognouiſſe mulierem.

Si verò Marchio diceret ſe non cognouiſſe, potens tamen eſſe cum alijs,
7 eſſet facienda d. inſpectio, * vt in *d. c. fin.* & hoc ad tollendum fraudes, & vtroque caſu deberent examinari teſtes ſuper potentia viri, ſcilicet an cognouerit alias mulieres, vt Iudex poſſit informare animum ſuum vt in *d. c. fin. de frigid. & maleſic.*

His peractis ſi impedimentum non
8 eſſet naturale perpetuum, deuiendum* eſſet ad cohabitationem triennalem modis, & forma, de quibus ſupra in *Annot.* 74.

Et tandem denuò facienda inſpectio, & Iudex debet recipere iuramentum, vt in *d. c. fin. de frigid. & maleſic.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Volens facere diligentias ad effectum oſtendendi alienationem fuiſſe factam abſque Beneplacito Apoſtolico admittitur ſaluis exceptionibus.*

Annotatio cxcix.

FVerat venditum Caſale per Hoſpitale Sancti Spiritus, & quia erant lapſi 30. anni, ex quibus præſumebatur interue-
1 niſſe Beneplacitum Apoſtolicum, * Hoſpitale volebat facere diligentias ad oſtendendum, Caſale fuiſſe alienatum abſque illo benplacito, *Rota* dixit, quod diligentiæ fierent ſaluis exceptionibus In cauſa *Romana Tenuta Anolæ 26. Februarij 1609. coram D. Decano.* Ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Contra Iudicem, qui neglexit iuſtitiam facere an poſſit procedi, & quomodò remiſſiuè.*

2 *Contra Iudicem primæ inſtantiæ, qui neglexit inſtantiam facere non poteſt procedi vigore commiſſionis ſuper negotio principali, quamuis habeat clauſulam* quam, & quas, *& clauſulam* omneſque alios.

Annotatio cc.

PArs volebat procedere contra Iudicem primæ inſtantię iuxta notata per
1 *Romanum conſ. 338.* * *num. 5.* ſed quia volebat procedere vigore commiſſionis ſuper negocio principali, quæ habet
2 clauſulam * *quam, & quas,* & clauſulam *omneſque alios, Rota* dixit, quod cum materia eſſet diuerſa, & odioſa, quod

impetraretur noua commiſſio; quia vigore iſtius commiſſionis nullo pacto pars debebat admitti. Ad memoriale in cauſa *Vrslauien. damnorum & interreſſe coram D. Caualerio 26. Febr. 1609.*

ARGVMENTVM.

In fœſto Sanctæ Franciſcæ Romanæ facta fuit Rota.

SVMMARIVM.

1 *Inclitus Populus Romanus petijt à D. Decano, quod non fieret Rota in die fæſto Sanctæ Franciſcæ Romanæ.*

2 *Ad hoc vt fæſtum alicuius Sancti in Ciuitate celebretur quid agendum, & num. 1.*

3 **Paulus Alaleo** *fuit Magiſter ceremoniarum, & intimus Cubicularius Papæ.*

4 *In die fæſto Sanctæ Franciſcæ Romanæ de anno 1609. fuit facta Rota.*

5 *Sepulchrum Sanctæ Franciſcæ Romanæ eſt in Templo Sanctæ Mariæ Nouæ Vrbis.*

Annotatio ccj.

VEneris *6. Martij* 1609. in prima Rota memorialium Quadrageſimę D. De-
1 *canus* dixit, quod D. Tiberius Aſtallius* Patritius Romanus nomine Inclyti Populi Romani ab eo petierat, quod die Lunę ſequentis, quæ computabatur ſub die 9. eiuſdem Menſis Martij non fieret Rota, qui erat dies fœſtus S. Franciſcæ Romanæ nuper canonizatæ, & quia Gubernator Vrbis, & A.C. ita promiſerant
2 faecere, * & etiam monebantur capita artium ad hoc vt tota Ciuitas hoc Fœſtum celebraret, & quia idem D. Decanus reſponderat, quod opus erat pro reſponſo, vt conſuleret alios Dominos, proptereà petierat à Rota quid ſibi videretur, & fuit concluſum, quia hæc erat nouitas quotannis facienda, & dies non erat fœſtus niſi Sanctiſſimus mandaſſet, vt dixit *D. Penia*, quod propterea petendum erat à Sanctiſſimo quid ſuper hoc mandaret, & ſcripta ſchedula
3 *D. Paulo Alaleonio** Magiſtro Cæremoniarum intimo Cubiculario D. N. vt mentem eius Sanctitatis exploraret, reſpondit, quod Sanctiſſimus dixit, ſe nihil velle ordinare, ſi tamen nos volebamus transferre Rotam ad diem Mercurij, quod remittebat arbitrio noſtro. Audita reſponſione, fuit ordinatum, quod nihil innouaretur, ſed fieret Rota die
4 Lunæ,* quia antequam hoc fœſtum caderet, iterum in die Rotali triennium labi debebat, in quo tempore poterimus videre, quomodo fœſtiuitas fuiſſet celebrata, & quid alij facerent. Cameraquoq, conſuluit Sanctiſſimo quid agendum, qui reſpondit quid reſoluit Rota? & cum audiuiſſet, quod nos volebamus facere Rotam dixit vos quoque Cameram faciatis: Dies fœſtus fuit in Vrbe ſolemniter celebratus, & tota Ciuitas iuit ad venerandum ſepulchrum huius
5 Sanctæ,* quod eſt in Templo S. Mariæ Nouæ.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ne ſequeſtri expeditio præiudicet praxis docetur.*

Annotatio ccij.

IN cauſa *Brixien. Beneficij coram D. Orsembergo Rota* ordinauit, quod ſequeſtrum apponeretur, ſed neutra pars nè
1 ſibi præiudicaret * volebat illud expedire. *Rota* dixit, quod ad effectum euitandi præiudicium expediatur cum proteſtatione, vel pars debet citare ad concedendum mandatum de manutenendo, & Iudex tunc ex officio apponit ſequeſtrum, & ſic euitatur præiudicium. Ad memoriale in d. cauſa *Brixien. 9. Martij 1609.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Anuli, lapides, figuræ, & ſimilia contra certas infirmitates poſſunt fieri in certis conſtellationibus, & punctis, & n. 4.*

2 *Non debet tamen interuenire aliqua ſuperſtitio, vel aliquod caracter, & n. 4*

3 Do-

3 *Dolor renellæ poteſt tolli ex certo Theorema, ſeù medaela ad latus appoſita.*

Annotatio cciij.

IN hac Rota extrà cauſas fuit propoſita quæſtio, an liceret habere annulos, & alias figuras contrà certas infirmitates, quæ ſolent fieri in certis conſtellationi-
1 bus,* & punctis; R. P. D. *Penia Decanus noſter* dixit, quod hanc materiam tractat *S. Thomas lib. 3. contra gentes c.* 104. *& 105. & c. 104. in fin.* dicit, quod non poteſt negari, quin in iſtis imaginibus ex virtute cæleſtium corporum aliquid virtutis eſſe poſſit, ſed illos tamen ſolos effectus, quos virtute cæleſtium corporũ aliqua inferiora corpora producere poſſunt, & idem videtur dicere *c.* 105. *in fin.* Caue tamen, quod ad hoc vt licita ſint, non debet interuenire aliquod ca-
2 racter, * neque aliqua ſuperſtitio, & ita videtur innuere *S. Thomas*, & fertur,
3 quod lunæ 8.* fuit data certum Theurema, ſeu medalea, quæ appoſita ad latus in antea nunquam paſſus fuit dolorem renellæ. Caue iterùm dico, ne interueniat aliqua ſuperſtitio, * quia aliàs ſi interueniunt ſola naturalia congeſta in certo puncto ex virtute cæleſti aliquid poſſunt operari, ſicuti iuuant lapides, & ſimilia: Dico iterùm caue, ne interueniat aliqua ſuperſtitio.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis ſi in partibus iurauit, & poſteà noluit ſe ſubijcere examini, tunc ſi pars inſtet, quod cogatur idem teſtis ad veniendum ad Curiam ſuis ſumptibus ad ſe ſubijciendum examini, debet cogi, intimata tamen prius illi requiſitoria.*

Annotatio cciv.

FVerat conceſſa remiſſoria, & quidam teſtis iurauerat, ſed in partibus non fuerat examinatus, & quia oſtendebatur
1 ad aures Rotæ, * quod iſte teſtis noluit ſubijcere ſe examini ex aliqua cauſa, & forſan ob incuſſum metum, cum pars inſtaret, quod iſte teſtis cogeretur ad veniendum ad Curiam ſuis ſumptibus, Rota voluit cogendum eſſe iſtum teſtem etiam ſub cenſuris iuxtà *text. in c. 2. de teſtibus cogendis* ad ſubijciendum ſe examini in Curia. Ad memoriale in cauſa *Ferrarien. matrimonij 1. Iunij 1609. corã R. P. D. Ortembergo*. Dixerunt tamen DD. quod intimata requiſitoria ſi teſtis allegaret aliquid releuans poterit prouideri.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Poteſt videri de releuantia iurium malè compulſatorum.*

Annotatio ccv.

IVra fuerant malè compulſata, pars petebat, vt videretur de earum releuantia, ne cogeretur iterum facere expen-
1 ſas, Rotæ placuit, * quod videretur de releuantia, quia licèt diuerſimode hoc fuerit ſeruatum, tamen ex quo iura non ſimpliciter fuerant producta in actis, ſed ſolùm fuerant nulliter compulſata, ideò placuit, quod de releuantia videretur, & ità aliàs fuerat ſeruatum in *Taraconen. Præpoſiturarum coram D. Iuſto*, & in alijs pluribus cauſis. Ad memoriale in cauſa *Illerden. Aſſumptionis habitus 5. Iunij 1609. coram R.P.D. Lancellotto.*

ARGVMENTVM.

Plura circa exercitium Exorciſmorum, & hac occaſione multa de maleficiatis.

SVMMARIVM.

1 Text. in c. per ſortiarias 33. qu. 1. *quid diſponat.*
Maleficiati antequam exorzizentur quid facere debeant num. 1.
2 *Exorciſmi an ſemper valeant, & quomodo.*
3 *Exorciſmi ſuper maleficiato quomodo ſint faciendi & num.* 9. 11. & 13.
4 *Diabulus quomodo ſit præſens in Arepti-*

ptitio, & quomodo in maleficiato, & num. 7. ac 8.

5 *Areptitius torquetur per Diabulum ipſum, & quando alio modo, & n. 6.*

7 *Diabulus eſt præſens, quando maleficiatus torquetur actiuis naturalibus in ſuo effectu, & num. 15.*

8 *Diabulus eſt præſens ſecundum eſſe, quando maleficiatus eſt extra, & num. 15.*

10 *D. N. Ieſus Chriſtus exercuit officium Exorciſtæ.*

11 *Maleficiatus ordinariè non eſt Arreptitius.*

12 *Differentia inter Exorciſmum, & Adiuratum, vel Coniuratum.*

14 *Diabulus quare debeat admirari, quando quis eſt maleficiatus.*

16 *Homo quibus modis maleficietur, & quomodo maleficium cognoſcatur, & num. 18.*

17 *Homines frequentius maleficiantur, quam fœminæ.*

19 *Mulieres quomodo maleficientur.*

20 *Maleficia aliquando ſunt communia inter virum, & vxorem.*

Annotatio ccvj.

V*Eneris 3. Iulij 1609.* in vltima Rota memorialium *coram D. Sacrato* in cauſa *Romana matrimonij* fuit actum ex quo lis pendet ſuper diſſolutioue matrimonij propter impotentiam coheuntium, quæ eſt ex maleficio, non ex impedimento naturali, an nedùm Marchio, qui ſponte ſubijciebat ſe exorciſmis, ſed etiam Marchioniſſa deberet exorcizari, & licet nihil fuerit reſolutum, & poſtmodùm Marchioniſſa ſubiecit ſe ſponte exorciſmis, tamen volui annotare illa, quæ tunc vidi, quæ faciunt ad propoſitum.

In *c. ſi per ſortiarias 33. qu. 1.* habetur, quod ſi per ſortiarias atque maleficia, diabulo præparante concubitus non ſequitur, hortandi ſunt quibus iſta eue-
1 niunt, vt corde contrito, & ſpiritu humiliato Deo, & Sacerdoti de omnibus peccatis puram confeſſionem faciant, & perfuſis lachrymis, & largiotibus eleemoſynis, & orationibus, atque ieiunijs Dominos ſatisfaciant, & per exorciſmos, ac cætera eccleſiaſticæ medicinæ munia Miniſtri Eccleſiæ talis quantùm Dominus annuerit ſanare procurent, & meritò dicitur *ſanare procurent*, quia exorciſmi Eccleſiæ iudicio Diuino, vt dicunt *Doctores proximè citandi*, non
2 ſemper valent ad reprimendum * Dæmones, quantum ad omnes moleſtias corporales, ſemper tamen valent contrà illas infeſtationes dæmonum, contrà quas principaliter inſtituti ſunt.

Antequam igitur videatur, an ſit locus exorciſmis, videndum eſt, quomodò exorciſmi ſint faciendi, & pauci ex DD. quos ego vidi, tangunt hunc articulum, nam in *d. c. ſi per ſortiarias* noſtri nihil dicunt, nec minus Theologi *ſuper 4.* nempè *S. Thomas diſtinct. 34. q. 1. art. 3. & Sotus eadem diſtinctione qu. vnica art. 3. Ledeſma de matrimon. qu. 58. art. 2. Sanchez de matrim. lib. 7. diſp. 99.* qui licet tractent articulum, quod malefici debent exorcizari; non tamen dicunt quomodò exorciſmi ſint faciendi.

Hunc articulum tangunt *Silueſter Pererius de ſtrygibus lib. 2. c. 12. & Frater*
3 *Hieronymus* * *Menſa in flagello dæmonum in ſecunda parte*, quæ intitulatur *Fuſtis dæmonum in 6. exorciſmo*, & cum *Frater Hieronymus* ponat tantum certam formã exorciſmi, ideo proſequar dicta per *Sylueſtrum*, qui nedùm ponit formam, verùm etiam examinat articulum in dicto *n. c. 12. in 2. puncto in 6. dicto*. Diſtinguit inter arreptitiũ, ſcilicet inter vexatum à dæmone, quia degit in eius cor-
4 pore, * & inter maleficiatum, nàm in arreptitio Diabolus ſemper in ſe eſt præſens, quando atreptitius cruciatur, quia vbi operatur Angelus ibi eſt, non autem ſemper præſens eſt ſecundum ſuũ eſſe in maleficiato, dum torquetur, & ratio diuerſitatis eſt, quia arreptitium torquet per ſe, niſi ſimul ſit etiam maleficiatus habens ſcilicet in corpore ſuo
5 aliqua actiua * naturalia, quibus crucie-
6 tur: * maleficiatus vero actiuis natura-
7 libus dum torquetur * diabulus eſt præſens in ſuo effectu, ſi tamen maleficium
8 eſt extrà, * vt in olla ſuffoca cum torquetur maleficiatus diabulus eſt præſens ſecundum eſſe hæc *Silueſter d. loco*.

Vnde circà Exorciſmos faciendos ego conſidero, quod ſi quis eſſet Arrepti-

9 tius *

Digitized by Google

9 tius * & per hoc impediretur, ne matrimonium conſumaret, vtendum eſſet Exorciſmis ordinarijs, ac ſecundum ſubiectam materiam, prout vſus eſt *D. N. Ieſus Chriſtus*, dum hoc officium exer-
10 cuit, * vt conſiderat *Magiſter Sent. in 4. diſtinct. 24. in capite de Exorciſmis*, alio enim modo vſus eſt, dum ſanauit ſurdũ, & mutum *Marci c. 7.* & alio modo dum eiecit ſeptem Dæmonia de Maria Magdalena *Cardinalis de Turrecremata in c. Exorciſta in fin. diſtinct. 23.* & alibi dũ ſuper ægros manus imponent, & benè habebunt, vt conſiderat *Natta in repet. clem. ſæpè num. 60. de verb. ſignif.*

Sed ordinariè videtur quod malefi-
11 ciatus non eſt arreptitius, * & hoc etiam ſentiunt *Paludanus, Martinus del Rio, & Sanchez locis infrà citandis*, dum enumerant modos, quibus aliquis maleficiatur, cum nullam faciant mentionem de arreptitio, & propereà dicendum eſt, quomodo exorzizandi ſunt maleficiati, qui non ſunt arreptitij; Et pro intelligentia noto, quod *Sylueſter vbi ſupra in 2. puncto in 3. & 4. dicto* videtur facere
12 differentiam * inter exorciſmum, & adiurationẽ vel coniurationẽ, ex quo vocat exorciſmum orationes, quæ dicuntur ſuper infirmum; coniurationes verò illæ, quæ fiunt contrà dæmonem, quod etiam ſeruat *Frater Hieronymus Mengha vbi ſupra*; Verùm cum exorciſmus ſit adiuratio, ſiue increpatio, vt dixit *Archidiaconus in c. Exorciſta in principio, & ibidem Turrecremat. num. 2. diſtinct. 23.* credo adiurationem, ſiue increpationem eſſe exorciſmum ipſum, vocari tamen illo peculiari nomine, ex quo increpatur, & coniuratur Diabolus: Retento tamen ad faciliorem intelligentiam themate *Silueſtri, & Fratris Hieronymi Menghæ*, venio ad punctum de quo agitur, inquit *Silueſter vbi ſupra*, quod priùs de-
13 bebat infirmus exorzizari * præuia Sacramentali confeſſione, & abſolutione etiam ab excommunicatione ad cautelam & præuijs eleemoſynis, & ieiunijs, & aliis de quibus *in c. ſi per ſortiarias 33. qu. 1.* & refert duas formulas piorum exorciſmorum, & poſtmodum vult, quod deueniatur ad adiurationes Diaboli inquiens, quod ter in hebdomada in Eccleſia fieri debeant, & non cogit exorciſtas ad vtendum exorciſmis per ipſum relatis, ſed dicit ſufficere, quod vtatur exorciſmis catholicis, & alios etiam exorciſmos pijſſimos refert *Frater Hieronymus de Mengha vbi ſupra*.

Sed difficultas ſtat in eo quare debeat diabolus adiurari ſi maleficiatus non eſt
14 Arreptitius, * & pro reſolutione eſt aduertendũ, quod huiuſmodi adiuratio non debet fieri eo modo, quo adiurantur arreptitij, vt dictũ eſt, ſed alio modo, proùt habetur informa tradita per *Silueſtrum & Mengham* locis præcitatis, & huiuſmodi adiuratio neceſſaria eſt, quia vt dictum eſt ex *Silueſtro vbi ſupra* ſi maleficiatus actiuis naturalibus cruciatur, Diabolus
15 eſt præſens * in ſuo effectu, ſi verò maleficiatus cruciatur, ex quo maleficium eſſet extrà, vt in olla ſuffoſca diabolus eſt præſens ſecundum eſſe, & propereà cum ſemper diabolus ſit præſens ſecundum quid, vt dictum eſt, ſemper requiritur, quod coniuretur, ſed tamen diuerſimodè vt dictum eſt.

Ex quibus concludendum eſt quatenùs ſit locus exorciſmis facien. eſſe iuxta formam traditam per *Silueſtrum, & fratrem Hieronymum Mengam*, quia hic non ſumus in Arreptitio, ſed tantùm in maleficiato.

Quantùm attinet ad ſecundam inſpectionem Marchio voluntariè ſubijciebat ſe exorciſmis, difficulas erat reſpectu
16 Marchioniſſæ, * & propereà videndum erat, an ipſa eſſet maleficiata, & adhoc cognoſcendum dicebam, quod licèt tam vir, quam mulier poſſint maleficiari *Martinus del Rio diſquiſitionum magicarum lib. 3. par. 1. quæſt. 4. ſect. 8. col. 2. Sanchez de Matrim. vbi ſupra num. 3.* tamen
17 hoc malum frequentius hominibus, * quam mulieribus fieri ſolet, & ratio eſt vt notat *Abulen. in c. 19. Matthæi quæſt. 90. col. 3.* quia maleficia circa viros fiunt communiter per operationem aliquam realem, aut per motum ipſius dæmonis nulla re applicata; poteſt enim inuiſibi-
18 liter membrum viri * aptum iam ad coitum comprimere, ac cogere ſubito relaxari, ignorante prorsùs cauſam viro ipſo, aut per applicationem alicuius rei naturalis, illum applicante dęmone intrà organa genitalia, qua appoſita remittitur ſubito rigor membri ex ſuſſlato ſpiritu inſtante, & ita refert *Sanchez vbi ſupra d. num. 3.* quod in ſubſtantia eſt quod dicit *Silueſter loco præallegato.*

Mulieres autem communiter ſolent male-

Digitized by Google

maleficiari per ſolam opinionem ſeu
19 phantaſiæ læſionem, vt quia ipſa horreat genitale viri quaſi improportionatæ magnitudinis, videlicet per arctationem vaſi, itaut cognoſci non poſſint vt per *Martinum del Rio loco ſuperiùs allegato Sanchez* pariter *vbi ſupra num.2. & 3.* vbi plures alios huius ſententiæ allegant, & *Paludanus ſuper 4. ſententiarum diſtinct.34. quæſt.2. art.3. num.16.* & refert *Martin. del Rio vbi ſupra & Sanchez* pariter *loco allegato num.2.* dicit adeſſe
20 alia maleficia, quæ ſunt communia, * vt quando impediuntur corpora ne coniungantur videlicet in actu ipſo reddendo coniuges ad inuicem odioſos, & ſimilia.

Vnde ego prædictis notatis concludebam, quod Marchioniſſa non deberet exorcizari, niſi conſtaret, quod aliquo ex modis prędictis eſſet maleficiata, quia ſtant ſimul, quod Marchio ſit maleficiatus, ipſa verò nullo pacto ſit maleficiata.

Marchioniſſa, vt dixi, ſponte voluit ſe ſubijcere exorciſmis, vnde amplius non fuit actum de huiuſmodi articulo.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iura producta, quæ non ſunt in forma probanti non reſtituuntur ad effectum illa tranſmittendi ad partes ad hoc Vt autenticentur, ſed bene traditur illarũ copia, maximè quando tranſportatio debet fieri extra Statum Eccleſiaſticum.*

Annotatio ccvii.

D*Ie 9. Octobris 1609. coram D. Sacrato in Toletana Matrimonij*, cum fuerint producta quædam iura, quæ reſolutum fuit non eſſe in forma probanti, pete-
1 batur, quod dicta iura reſtituerentur* ad effectum quod portarentur in Ciuitate Neapolitana, à qua fuerant extracta ad effectum illa autenticandi, *Rota* noluit, quod iura producta reſtituerentur, ſed ordinauit, quod daretur copia, & licèt negocium videretur arbitrarium, tamen quia agebatur de ſcripturis tranſportandis extra Statum Eccleſiaſticum, & cauſa erat matrimonialis, ad omnem bonum finem, & effectum *Rota* noluit concedere dd. iura, ſed copiam, quia etiam copia poterat authenticari.

ARGVMENTVM.

De funere, quod fiebat Auditori Rotæ defuncto.

SVMMARIVM.

1 R. P. D. Iuſtus *Collenſis obijt de menſe Octobris* 1609.

2 *Funus Auditori Rotæ defuncto quomodo olim fiebat, & alia circa hoc.*

3 R. P. D. Franciſcus de Vbaldis *fuit ſucceſſor* R. P. D. Iuſti, *& quare.*

4 R.P.D. Lancellottus *laudatur.*

Annotatio ccviij.

D*Ie luna 13. Octobris* hora ſexta noctis *1609.* obijt *R.P.D. Iuſtus* Rotæ Au-
1 ditor Vicedecanus, * nec non & Regens Pænitentiarię Florentinus de Ciuitate Collenſi, die martis ſequentis, quæ computabatur ſub die 14. Rotæ Auditores conuenerunt ad eius domum pro
2 funere eius ducendo intimante* hoc Bidello cum ſchedula Decani, in qua continebatur, & quæ indumenta portare deberent ſub his verbis *Rogantur D. M. hodie 14. Octobris hora 23. accedere ad Domum bo. me. R.P.D. Iuſti cum Mantellone, & capuccio, & pileo pro eius funere ducendo. Seruus Franciſcus Penia;* Nec non & conuenerunt Aduocati Conciſtoriales; Cadauer induitur Rocchetto, & Mantellone, & Capuccio, & ad pedes ponitur pileus, qui portatur cum Mantellone dum equitant; Auditores Rotæ abſque Rocchetto, ſed cum mentellone, & capuccio, & pileo ſolito deferri dum equitatur interueniunt funeri, & corpus concomitantur, nec non & idem faciunt Aduocati Conſiſtoriales cum ſuo mantellone, & capuccio, interueniũt etiam omnes Aduocati, & Procuratores, & litigantes, & Aduocati, & Procuratores magis domeſtici Auditoris defuncti acceperunt Rotæ Auditores, & alios, interuenit etiam Rotæ Bidellus cum alio Curſore, qui concomitantur Auditores, quando ingreſſi fuerunt domum

mum defuncti, & incedebant antè Auditores dum corpus deferebatur ad thumulum, Auditores quando ingreſſi ſunt domum defuncti ſteterunt antè pedes cadaueris, & illud aſperſerunt aqua benedicta,& alias Ego vidi,quod dicebant orationem *Abſoluè quæſumus Domine &c.*

Auditor in locum d. *D. Iuſti* fuit deputatus *D. Franciſcus de Vbaldis Peruſinus* * Lector in Ciuitate Auenion. qui in Ciuitate Peruſiæ fuerat Lector *Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi D. Cardinalis Burgheſÿ Nepotis S. D. N.* & fuit deputatus eadem die 14. Octobris, prout eadem die fuit deputatus Regens Pænitentiariæ *R. P. D. Horatius Lancellottus* Rotæ Videcedeanus * vir ſumma probitate,& doctrina inſignis; *Dominus N. Ieſus Chriſtus* det pacem viuis, & requiem defunctis Amen. Quia de his fuit actum in Rota *die Veneris 16. Octobris 1609.* propterea volui hæc annotare.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitiò conceſſa vigore commiſſionis reſtitutionis in integrum moderatur ſi intra terminum præfixum non docetur de cauſis reſtitutionis.*

Annotatio ccix.

SI committitur cauſa reſtitutionis in integrum poſtquàm fuit præfixus termi-
1 nus ad docendum de cauſis * reſtitutionis ſi intra terminum nihil docetur, moderatur inhibitio conceſſa vigore commiſſionis. Ad memoriale in cauſa *Corduben. Cappellaniæ 16. Octobris 1609. coram me.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Auditor Rotæ, cui fuit commiſſa cauſa appellationis à mandato de manutenendo moderatur inhibitionem.*

2 *Appellatio non datur in poſſeſſorio retinendæ.*

3 *Inhibitio moderatur, quando appellatio eſt friuola, nec in hoc caſu eſt attendenda commiſſio.*

4 *Iudex à quo in poſſeſſorio retinendæ poteſt procedere non obſtante inhibitione Iudicis ad quem. Vide ibi.*

Annotatio ccx.

R. P. D. *Manzanedus* dederat mandatum de manutenendo, pars appellauerat, & mihi commiſerat cauſam appellationis, & appellationum à definiti-
1 ua, * vel vim definitiuæ habente, *Rota* dixit,quod ego moderarer inhibitionem quia in poſſeſſorio retinendæ non datur
2 appellatio, * neque de iure Ciuili,neque de iure Canonico *Beninten. dec. 24. per totam*, vt fuit reſolutum in cauſa *Volaterrana decimarum 25. Octobris 1598. coram bo. me. Illuſtriſs. Card. Seraphino*, & prop-
3 tereà quando appellatio eſt friuola * moderatur inhibitio, ad effectum quod Iudex à quo poſſit procedere, nec eſt attēdenda commiſſio,vt diſponitur in *Regula 36. Cancellariæ*, & eſt *deciſ. Rotæ 58. de appell. in nou.* quæ vult Iudicem à quo
4 poſſe procedere * non obſtate inhibitione,*in fin.* tamen dicit, quod Iudex ad quē non inhibeat, vel ſuam moderetur inhibitionem, & ita ſepiſſimè fuit practicatū in *Rota*: Ad memoriale in cauſa *Romana Tutelæ 19. Octobris 1609. coram me.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa Auditori cum clauſula* parito iudicato *inhibetur iuxta formam commiſſionis, & datur inſtrumentum cum declaratione, quod inhibitio ſtat cum dicta clauſula, non autem ordinatur, quod exequantur ſententiæ.*

Annotatio ccxj.

FVit commiſſa cauſa *D. Caualerio* cum clauſula *parito iudicato*, *D. Caualerius* inhibuit iuxta formam commiſſionis:Pe-
1 tebatur declarari, quod Iudex de partibus poſſet procedere ad executionem

O non

non obſtante inhibitione, *Rota* dixit, dandum eſſe inſtrumentum cum declaratione, quod inhibitio ſtat cum dicta clauſula *parito iudicato*, nec eſſe dandam aliam declarationem, quia ſi ſententiæ de partibus erunt iniuſtæ *Rota* nedum reuocabit illas ſententias, verùm etiam, & executionem, & propterea non debet ordinare, quod exequatur ſententias, quę poſſunt eſſe iniuſtæ, vndè merito datur ſolùm declaratio, quod inhibitio ſtat cũ dicta clauſula. Ad memoriale in cauſa *Mediolanen. Indemnitatis coram eodem R.P.D.Canalerio*.

ARGVMENTVM.

Lapſo termino remiſſoriæ an, & quando debeat aſſignari alius terminus.

SVMMARIVM.

1 *Noua dilatio non debet aſſignari illi, qui fuit negligens in expedienda remiſſoria ante lapſum termini aſſignati. Declara num.* 3.

2 *Limita primo, quando cauſa eſt commiſſa appellatione remota.*

4 *Limita ſecundo, quando ſe obligauit de ſtando vnicæ.*

Annotatio ccxij.

Pars fuerat negligens in expediendo remiſſoriam, & cum eſſet lapſus termi-
1 nus petebatur noua dilatio, * dicebatur quod non debebat dari per *conſ. Aegidij* 36. *num.* 3. *verſ. item ex eadem ratione*, ibi *ex quibus videtur*, & refert *Sarnen. dec.* 83. qui eum refert *dec. Aegidij* 427. quæ eſt in terminis.

Ad memoriale in cauſa *Aquen. pen.* 19. *Octobris* 1609. *coram D. Lancellotto* fuit dictum, quod licet pars fuerit nimis negligens in expedienda remiſſoria, quod nihilominus poterat dari noua di-
2 latio, * quia cauſa erat commiſſa appellatione remota, nam ſi denegaretur noua dilatio, eſſet præcluſa via parti amplius probandi ſuam intentionem, & DD. qui dicunt non eſſe dandam nouam dilationem, conſiderant, quod in ſecunda in-
3 ſtantia * non erit præcluſa via illi, qui habuit remiſſoriam probandi intentionem ſuam *Aegidius dec. allegata* 427. *ante finem verſ. & quia ſuppleri poteſt*, quia de æquitate canonica licet pars fuerit negligens in prima inſtantia ad proſequendam remiſſoriam, tamen in ſecunda poterit eam vti, & proſequi, vt eſt *dec. Rota* 20. *de appell. in nou.* quæ dicit concluſionem eo magis procedere in cauſa beneficiali, & hoc idem virtualiter dicit *Sarnen. d. dec.* 83. *in fin.* dum dicit, quod concluſio illa quando pars fuit negligens in expedienda remiſſoria, non debet habere nouam dilationem, non habet locum, quando ſe
4 obligat de ſtando vnicæ, * & ita in propoſito cum cauſa ſit commiſſa appellatione remota non debet denegari noua dilatio illi, qui ſi deberet procedi per tres conformes, poſſet habere nouam dilationem obligando ſe de ſtando vnicæ ſententiæ.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Sententia quando eſt publicata non poteſt mutari, ſeù corrigi in vnico verbo, ſed danda eſt noua ſententia.*

Annotatio ccxiij.

Fvit lata ſententia declaratoria contrà Procuratorem, & Fratres & Conuentum Monaſterij S. Trinitatis Dertuſen.
1 cum deberet dici * Valentin. loco Dertuſen. petebatur, quod corrigeretur huiuſmodi error ponendo loco *Dertuſen. Valentin. Rota* dixit, quod cum ſententiam eſſet publicata non poterat fieri huiuſmodi mutatio, ſed danda erat noua ſententia. Ad memoriale in cauſa *Dertuſen. Decimarum* 4. *Nouembris* 1609. *coram* R. P. D. *Marcomontio*.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Reſcripto obtento in Signatura quis poteſt renunciare antequam fuerit citatum ad dicendum contra.*

2 *Reſcriptum non efficitur commune antequam pars citetur ad dicendum contra.*

An-

Annotatio ccxiv.

Mihi fuerat commiſſa cauſa appellationis, & appellationum, ſed non fuerat citatum ad dicendum contrà.

Poſtmodum eadem pars recurſum habuerat ad Signaturam gratiæ & Papa reſcripſerat cum clauſula *parito iudicato* & præſentauerat commiſſionem in actis, ſed non citauerat ad dicendum contrà.

Tertio loco recurſum habuit ad Signaturam Iuſtitiæ, & obtinuit cauſam reſtitutionis in integrum prout de iure.

Quarto loco alia pars recurſum habuit ad eandem Signaturam Iuſtitiæ, & obtinuit reſcribi mihi, vt procederem perindè ac ſi ſecundum reſcriptum non emanaſſet, pars, quæ obtinuerat duo prima reſcripta volebat vti primo Signaturæ Iuſtitiæ, dubitatum fuit, an alia pars poſſet vti ſecundo obtento in Signatura Gratiæ, *Rota* dixit, quod non, quia reſcripto impetrato in Signatura
1 Gratiæ pars poteſt renunciare* antequã fuerit citatum ad dicendum contrà, vt ex pluribus rationibus fuit reſolutum in cauſa *Salamantina penſionis* 13. *Iunij* 1584. *coram Bubalo* & reſcriptum non
2 efficitur* commune antequam pars citetur ad dicendum contrà *Hostien. in c. de conqueſtione num.6. verſ. in verb. dicas Cardinalis ibidem in fine*, vbi de communi *Abbas num.* 10. *de reſtit. ſpoliat. Felyn. in rubric. de reſcript. num.* 3. & vid. ſup. *Annot.* 70. Ad memoriale in cauſa *Romana Pecuniaria coram me 6. Nouembris* 1609.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Barones non poſſunt committere cauſas appellationum etiam quod eis ſit datũ merum, & mixtum Imperium, & ſententia ſit lata à non præpoſito vniuerſitati cauſarum.*

Annotatio ccxv.

Qvod Barones non poſſint committere cauſas appellationum etiam
1 quod eis ſit datum merum,* & mixtum imperium etiam quod ſententia ſit lata à non præpoſito ad vniuerſitatem cauſarum, dicit poſt alios latiſſimè *Couar. pract. quæſt. c.4.num.7. & ſeqq.* Hæc fuerunt notata dum proponebatur cauſa *Terracinen. adminiſtrationis* 27. *Nouembris coram Caualerio*, & hæc erat mea ſententia, à quà alij non diſcrepabant.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio in materia decimarum an detur ex ſola aſſiſtentia iuris communis.*

Annotatio ccxvj.

Est *deciſio coram Cardinale Seraphino* quod ex ſola aſſiſtentia iuris communis datur manutentio in materia deci-
1 marum,* hæc *deciſio* pluries habuit difficultatem: In cauſa *Mediolanen. decimarum 9. Decembris* 1609. dicebatur huiuſmodi præſumptionem eſſe adminiculatam ex quietantia facta per Rectorem parte abſente coram Notario, & Teſtibus, huiuſmodi adminiculum non placuit *Dominis*, ſed voluerunt Rectorem coadiuuare ſuas probationes *coram R.P. D. Sacrato*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Auditor Rotæ eſt executor obligationis Cameralis contentæ in promiſſione facta in cauſa coram eo pendente.*

2 *A.C. eſt executor obligationis Cameralis priuatiue quo ad omnes.*

3 *Limita in obligationibus dependentibus a litibus coram alijs Iudicibus.*

Annotatio ccxvij.

Pendente hac cauſa *Romana Syluæ corã R. P. D. Iuſto bon. mem.* Panzerius locator ſe obligauit in forma Cameræ coram eodem *D. Iuſto* de ſoluendo affi-
1 ctus* temporibus in inſtrumento conuentis; cum per obitum *bon. mem. Iuſti*

fuerit ſubrogatus D. *Manzanedus*, dubitatum fuit per memoriale 14. *Decembris* 1609. an ipſe poſſe procedere ad executionem obligationis Cameralis, & *Rota* dixit, quod ſic; nam licet ſolus A. C. ſit
2 executor * obligationum Cameralium priuatiuè quoad alios, tamen in eius facultatibus excipiuntur obligationes de-
3 pendentes à litibus pendentibus* coram alijs Iudicibus vt patet ex *Bulla Gregorij XIII. la* 55. in ordine, & hoc alias fuit dictum *in Rota de menſe Februarij* 1604.

ARGVMENTVM.

Confirmatio quando dicatur in forma cõmuni, & quando ex certa ſcientia, & quid operetur.

SVMMARIVM.

1 *Confirmatio priuilegij, & innouatio facta in forma communi parum, aut nihil operatur. Ampl. num.* 3.

2 *Priuilegiũ cõfirmatum in forma communi remanet in eo ſtatu, in quo erat de tempore confirmationis.*

3 *Amplia etiamſi adſit in confirmatione noua conceſſio.*

4 *Noua conceſſio appoſita in confirmatione priuilegij facta in forma communi nihil plus valet, quam ipſa confirmatio, & num.* 3.

Et eaſdem recipit interpretationes, & obiectiones, quas ipſa confirmatio num. 4.

5 *Confirmatio, & innouatio priuilegij facta ex certa ſcientia dicitur noua conceſſio, & ampliatio.*

6 *Confirmatio dicitur ex certa ſcientia, quando narratur totum factum ſuperiori.*

7 *Si vero narratur in generali eſt in forma communi.*

8 *Confirmatio priuilegij adhoc vt dicatur ex certa ſcientia debet inſeri totus tenor priuilegij.*

9 *Confirmatio priuilegij vt dicatur ex certa ſcientia ſufficit, quod Princeps dicat hoc facere ex certa ſciẽtia. Decl. num.* 10. *Vid. num.* 15. *& ſeqq.*

Clauſula ex certa ſcientia *operatur circa ea, quæ ſunt iuris, non autem circa ea, quæ ſunt facti num.* 10.

11 *Clauſula* ex certa ſcientia *non poteſt operari quoad ignorata.*

12 *Confirmatio vnionis, quæ non eſt ſortita effectum nihil operatur.*

12 *Confirmatio tunc dicitur ex certa ſciẽtia, quando eſt facta cum cauſæ cognitione.*

14 *Confirmatio in forma communi dicitur quando non adeſt cauſæ cognitio.*

16 *Confirmatio dicitur ex certa ſcientia, & cum cauſæ cognitione quando fuit inſerta ſubſtantia priuilegij, ac commiſſio diſcuſſionis duobus Cardinalibus, & num.* 18.

17 *Maximè adiuncta clauſula* quorum tenores.

19 *In confirmatione ex certa ſcientia cum requiratur cauſæ cognitio debet interuenire citatio partis Vid. nu.* 20.

21 *Confirmatio priuilegij, quod nunquã fuit vſu receptum nihil operatur.*

22 *Limita quando in confirmatione fuit derrogatum euicunque conſuetudini etiam immemorabili, & num.* 24.

23 *Clauſulæ generales non alterant diſpoſitionem, illam tamen declarant in quibus terminis procedat & nu.* 25.

Annotatio ccxviij.

Confirmatio priuilegij, & innouatio facta in forma communi parum aut
1 nihil operatur * *c.* 1. *& c. examinata de confir. vtil. vel inutil. & vtrobique gloſſ. & DD. c. quia diuerſitatem de conceſſion. prebend. vbi Abbas num.* 9. *Caſſad. dec. vnica num.* 2. *de confirmat.* & propterea priuilegium confirmatum remanet
2 in eo * ſtatu, in quo erat de tempore confirmationis *d. c. quia diuerſitatem de conceſſ. prabend. vbi Abbas num.* 9. *Baldus conſ.* 130. *num.* 1. *verſ. praterea lib.* 1. *Anchar. conſ.* 389. *num.* 6. *Caſtren. conſ.* 84. *nu.* 2. *verſ. & quod dixi lib.* 2. & hæc procedunt etiamſi adſit in d. confirmatio-
3 ne * noua conceſſio, quia nihil plus valuit,

Init, quàm ipſa confirmatio, ſed cenſe-
tur appoſita pro maiori validitate con-
firmationis c. ex parte il primo in fine de
priuileg. & ibi gloſ. fin. c. cum dilectus de
confirm. vtil. vel inutil. Caſſad. d. de-
ciſ. vnica num. 2. Soccinus in d. c. ex parte
num. 10. Goffredus in Summa tit. de confir-
mat. vtil. vel inutil. num. 4. verſ. ſed de
cæteris, & fuit reſolutum in cauſa Me-
diolanen. decurſus aquarum 28. Aprilis
1581. coram ſa. me. Clem. VIII. tunc Ro-
ta Auditore, & recepit eaſdem interpræ-
4 tationes, & obiectiones, * quas ipſa
confirmatio, vt fuit reſolutum in cauſa
Terracinen. Iuriſdictionis de Tudela pri-
ma Aprilis 1587. coram Cardinale Blan-
chetto, & in cauſa Terracinen. Prioratus
26. Iunij 1595. coram eodem Cardinale
Blanchetto.

In confirmatione autem, & innoua-
uatione facta ex certa ſcientia ſecus di-
5 cendum eſt, * quia non dicitur nuda
confirmatio in forma communi, ſed no-
ua conceſſio, & ampliatio c. ſi apoſtoli-
cæ, & ibi gloſſ. in ver. confirmamus de
præbend. in 6. c. quia diuerſitatem in ſecun-
da parte de conceſſ. præbend. c. 1. vbi Abbas
& alij, & præſertim Decius num. 46. &
ſeqq. de confirmat. vtil. vel inutil. Ruinus
conſ. 31. num. 5. lib. 1. Gozad. conſil. 62.
num. 15. & hæc diſtinctio colligitur ex
Caſſad. dec. vnica de confirmat. vtil. vel
inutil. & ita dixit Rota in cauſa Toletana
adminiſtrationis 17. Iunij 1609. coram D.
Pamphilio.

Difficultas eſt, quomodo cognoſca-
tur confirmationem eſſe in forma com-
muni, videlicet ex certa ſcientia, & Ab-
bas in d. cap. quia diuerſitatem num. 9. in
6 fin. * de conceſſ. præbend. remittendo ſe
ad ea, quæ notauit in c. 1. & 2. de confir-
mat. vtil. vel inutil. dicit, quod quandò
narratur totum factum Superiori, confir-
matio eſt ex certa ſcientia, ſi verò nar-
7 ratur in generali eſt in forma * com-
muni, & quod debeat inſeri totus tenor
priuilegij ad hoc vt ex certa ſcientia di-
8 catur facta * confirmatio docet Cardina-
lis conſ. 44. num. 6. Gloſſ. in c. paſtoralis §.
præterea in verbo ex certa ſcientia de offic.
delegat. Aretin. conſ. 8. col. 2. ſub. num. 2.
verſ. ſecundo pro deciſione Pariſius conſ. 3.
num. 48. vol. 4. Alij vero dixerunt ſuf-
ficere, quod Princeps dicat hoc facere
9 ex certa ſcientia * gloſ. in c. Statutum in
verbo litterarum de reſcript. in 6. Abbas
in c. cum inter num. 8. Felin. num. 1. De-
cius num. 15. de except. Alex. conſil. 122.
num. 23. lib. 4. Gemin. in c. 1. col. 6. de con-
ſtit. in 6. Pariſius conſ. 3. num. 55. & 57.
10 vol. 4. hæc tamen opinio eſt vera * ſi Pa-
pa ſciuit præiudicium tertij, aliàs ſecus,
quia hæc clauſula operatur circà ea, quæ
ſunt Iuris, non autem circà ea, quæ ſunt
facti, vt in terminis dixit Afflict. in tit. de
Iure ſuo curia obſeruando n. 6. Rub. 4. lib. 3.
& de conſtitutione reuocata dicit elegã-
ter Caſtren. in conſ. 84. num. 4. & 7. lib. 2.
11 vbi quod clauſula ex certa ſcientia *
non poteſt operari quoad ignorata &
conſ. 230. num. 3. eodem lib. 2. Sebaſtianus
Sappia in addit. ad Abbatem in c. inter di-
lectos ſub num. 8. in littera A. in verbo pri-
legium de fid. inſtr. Creſc. dec. 8. de priui-
leg. Put. dec. 26. incipit Reformatio ad gra-
tiam de præbend. AA. Auguſtinus in Epit.
de ſubſcriptione & obreptione num. 6. & ad-
eſt notabile Cancellaria his verbis con-
ceptum Vbi petitur confirmatio vnio-
12 nis, * quæ non eſt ſortita effectum, & quæ
fuit reuocata per Regulas nouas Papæ ſi-
gnatura confirmationis huiuſmodi nihil re-
leuat cum ſi Papa ſciuiſſet illam reuocatam
non conceſſiſſet, & ita etiam fuit reſolutũ
in d. cauſa Terracinen. Prioratus 26. Iu-
nij 1595. coram Cardinale Blanchetto, &
aduerte quod Regula Cancellariæ non
ignorabatur à Papa, ſed ignorabatur fa-
ctum, ſcilicet quod vnio non fuiſſet ſor-
tita effectum, & quod propterea intra-
ret Regula.

Tutior tamen videtur opinio gloſ. in
cap. 1. in ver. de quæſt. de confirm. vtil.
13 vel inutil. quod confirmatio * ex certa
ſcientia tunc dicitur, quando eſt facta
cum cauſæ cognitione; in forma verò
14 communi dicitur * facta quando non
adeſt cauſæ cognitio, & idem dicit Af-
flictus loco proximè allegato nu. 5. & Alex.
conſ. 15. num. 2. in fin. & num. 3. lib. 5.
dicit, quod quando ex præcedentibus
15 & ſequentibus conſtat, * Papam fuiſſe
informatum, ſi dicat poſtmodum ex cer-
ta ſcientia, præſumitur informatio eiuſ-
dem Principis; Et propterea his ſtanti-
bus 17. Iunij 1609. in cauſa Toletana
admiſſionis coram D. Pamphilio fuerat re-
ſolutum confirmationem priuilegij fuiſ-
16 ſe ex certa ſcientia, * & cum cauſæ co-
gnitione, quia nedum erat inſerta ſub-
ſtantia priuilegij confirmati, quæ mul-
tum operatur gloſ. in c. paſtoralis §. præ-
terea

Digitized by Google

terea in ver. ex certa ſcientia de offic. delegat. Felinus in c. cum inter col. 1. & 2. de except. Decius in cap. percita num. 15. de confirmatione vtil. vel inutil. Romanus conſ. 327. in fine Gabriel. conſ. 183. nu. 14. lib. 2. & fuit dictum in cauſa Abulen. Iuriſdictionis 25. Ianuarij 1588. coram Orano, itaut adiuncta clauſula quorum tenores, &c. videretur ceſſare omnis dif-
17 ficultas * Ruin. conſ. 31. num. 5. ad finem lib. 1. ſed cum negocium fuerat commiſſum diſcutiendum duobus Cardinali-
18 bus nempè Burgheſio * nunc Papa, & Blanchetto vndè negari nō poteſt, quod in iſto caſu clauſula ex certa ſcientia effectum ſuum operetur Abbas in cap. 1. & 2. num. 6. verſ. quadam confirmatio, & ibi Decius n. 47. de confirm. vtil. vel inutil.

Repropoſita eadem cauſa Toletana Indulti 14. Decembris 1609. coram eodem D. Pamphilio duo principaliter opponebantur; primum erat, quod ad hoc vt confirmatio dicatur facta ex certa ſcien-
19 tia, * cum requiratur cauſæ cognitio requirebatur citatio partis ex allegatis per Mandoſ. qui loquitur in terminis in Reg. 22. quæſt. 10. num. 11. qui plures alios allegat, quia fuit reſponſum Afflictum loco ſuperius allegato bene declara-
20 re hanc materiam, * ſcilicet quod confirmatio dicatur ex certa ſcientia ſi Princeps confirmauit citata parte, & ſic cum cauſæ cognitione confirmauit, & ſubdit idem tamen eſt, ſi aliter appareat de eius certa ſcientia, non enim ſumus in caſu, quo de iure requireretur citatio, cum Papa proceſſerit per viam gratiæ, & non per viam iuſtitiæ, vt eleganter declarat Romanus in conſ. 369. num. 28. & 29. Emanuel à Coſta in l. Gallus §. Et quid ſi tantum nu. 158. ff. de liber. & poſthum. eleganter Bellamera in c. inter quatuor num. 3. de maior. & obedient. Decius conſ. 498. n. 31. & ſeqq. & ſimpliciter, quod non requiratur citatio partis in gratia facta ex certa ſcientia Felin. in c. ex parte num. 42. de reſcript.

Secundum quod opponebatur erat, quod priuilegium confirmatum nunquã
21 fuerat receptum per vſum, * & propterea confirmatio Papæ non potuit extẽdi ad ignorata ex ſupra allegatis, quia fuit reſponſum quod cum in confirma-
22 tione Papa derogauerit * cuicumque conſuetudini etiam immemorabili, licet iſta derogatio ſit clauſulis generali-
23 bus, * quæ non alterant diſpoſitionem illam, tamen declarant in quibus terminis procedat, itaut dicendum ſit, Papam voluiſſe confirmationem habere
24 effectum, * etiam quod conſuetudo ſit in contrarium, cũ per prædictas clauſu-
25 las declaretur mens diſponentis * Bald. in l. eum quem num. 37. C. de fideicom. Decius conſ. 423. in fine latè Surd. conſ. 308. num. 40. & fuit ſæpiſſimè in Rota reſolutum, & hæc nota ad laudem & gloriam Omnipotentis Dei.

ARGVMENTVM.

Profeſſio in electo ad beneficia regularia an, & quando requiratur, & quando emmitti poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Nemo poteſt eligi ad beneficia regularis adminiſtrationem habentia ante profeſſionem.*

2 *Profeſſio admitti poteſt ante annum probationis, quando quis eligitur ad beneficia regularia adminiſtrationem habentia. Vid. num. 4. Ampl. nu. 7.*

3 *Alias eſt expectandus probationis annus. Vid. num. 4. & 5.*

5 Regula 58. Cancell. *quid diſponat.*

Executores gratiarum de admittendis ſecularibus ad Religionem, & ad aliquod beneficium Eccleſiaſticum prouidendo poſſint ad receptionem emmiſſionis profeſſionis non expectato anno probationis procedere num. 5.

6 *Habentes in Commendam Monaſteria ſiuè Abbatias, aut Prioratus tenentur illis renunciare, aut infra ſex menſes Religioni illorum Ordinum ſolemniter profiteri.*

8 *Papa eſt ſupra ius commune.*

Papa poteſt conferre beneficia Regularia non profeſſis num. 8.

Annotatio ccxix.

Papa prouidit de Abbatia Franciſcum ſexta Idus Martij 1598. & ſub eadẽ die dedit alias litteras directas certis Epi-

Epiſcopis, vt reciperent d. Franciſcum in Canonicum & admitterent ad profeſſionem, Franciſcus præſentatis litteris ſtatim emmiſit profeſſionẽ, vndè dubitatum fuit in *Legionen. nullitatis profeſſionis coram D. Lancellotto* 18. *Decembris* 1609. An profeſſio eſſet valida.

Et pro reſolutione puto notandum, quod de iure communi nemo poteſt eligi ad beneficia regularia adminiſtra-
1 tionem habentia * ante profeſſionem *c. officij* 38. *c. cum in magiſterium aſſumi non debeat* 49. *de elect. Put. dec.* 261. *lib.* 2. latè *Gonzalez ſuper regula* 8. *gloſ.* 8. *num.* 78. *& ſeqq.* in hoc tamen caſu ante annum probationis admitti poteſt profeſ-
2 ſio * *Io. And. in d. cap. officij num. fin. in fin. Butr. num.* 13. *Abbas num.* 7. & alij *Gonzalez vbi ſupra num.* 90. aliàs enim
3 eſt expectandus probationis annus * *c.* 1. *de regul. in* 6. *clem.* 2. *eodem tit.* & hodie habemus diſpoſitionem *Concilij Triden. ſeſſ.* 25. *cap.* 15. *de Regul.* quid dicendum eſt hodie poſt *Concilium* recurrendum
4 eſt ad d. diſpoſitionem *Concilij*, * & ad aliam diſpoſitionem *eadem ſeſſ.* 25. *c.* 21. *de regul.* & vide *Gonzal. vbi ſupra* vbi etiam quid dicendum ſi beneficia non habent adminiſtrationem.

In caſu, de quo agitur, fuit dictum profeſſionem fuiſſe validam per *Regulam*
5 58. *Cancellariæ* vbi expreſsè * cauetur, quod executores gratiarum de admittendis ſæcularibus ad Religionem, & ad aliquod beneficium Eccleſiaſticum prouidendo poſſint ad receptionem emiſſionis profeſſionis non expectato probationis anno procedere, & huiuſmodi *Regula Cancellariæ* videtur ſatis conformis diſpoſitioni *Concil. Trid. ſeſſ.* 25. *c.* 21. *de Regul. verſ. quod ea* vbi ſancitur, quod habentes in commendam mona-
6 ſteria, * quæ capita ſunt, ac primates Ordinum, ſiue Abbatias aut Prioratus tenerentur illis renunciare, aut infra ſex menſes religioni illorum ordinum ſolemniter profiteri, vnde ſi *Concilium* præcipit non expectari probationis annum, quando ſimilia beneficia habentur in commendam ex identitate rationis videtur dicendum, quod nec debeat
7 expectari, * quando dantur in titulum, & propterea *Regula Cancellariæ* inſequitur mentem *Concil. Tridentini vbi ſupra.*

Neque obſtat diſpoſitio iuris communis, de qua ſupra, quia Papa eſt ſu-
8 pra ius commune, * & cum voluerit conferre dd. beneficia nõ profeſſis, hoc poteſt facere, & ſatis eſt ſi conferat, quod ſeruetur id, quod eſt diſpoſitum in iſto caſu per prædictam *Regulam Cãcellariæ*: Hæc nota, quia pulcra ſunt.

ARGVMENTVM.

Immiſſio in beneficialibus an, & quando concedatur.

SVMMARIVM.

1 *Immiſſio non datur, quando reſeruatio eſt turbida.*

2 *Immiſſio non debet retardari, quandò oppoſita requirunt altiorem indaginem.*

3 *Immiſſio non debet dari, quando quis poſſidet cum titulo, & datur fumus iuriſpatronatus.*

4 *Immiſſio nõ retardatur per oppoſitiones datas contra reſeruationem ab eo, qui nõ poſſidet, vel poſſidet abſq. titulo.*

5 *Immiſſio quando ſit danda ſi ab vtraque parte petatur remiſſiuè.*

Annotatio CCXX.

SVnt plures *deciſiones*, quæ firmant, quod quando reſeruatio eſt turbida,
1 non datur immiſſio, * aliæ verò dicunt, quod ſi oppoſita requirunt altiorem indaginem quod immiſſio non debet re-
2 tardari *

In cauſa *Terulen. beneficij* 11. *Ianuarij* 1610. *coram D. Marcomontio* licet tunc cauſa non fuerit reſoluta, *Ego* pro concordia ſic diſtinguebam.

Aut quando petitur immiſsio alius poſſidet cum titulo; aut poſsidet abſque titulo; aut non poſsidet.

Primo caſu ſi poſsidet cum titulo, & datur fumus iuriſpatronatus licèt non
3 plenè ſit * probatum, tunc quia redditur reſeruatio turbida, non debet dari immiſsio.

Aut poſsidet abſque titulo; aut non
4 poſsidet, & tunc oppoſita contra * reſeruationem cum requirant altiorem indaginem non debent retardare immiſsionem.

Hæc diſtinctio eſt *Bart. in l. fin. num.* 21. *C. de Edict. Diui Adrian. tollen. vbi* De-

Decius num. 41. *Roland. conſ.* 78. *num.* 5.
& 27. *lib.* 3. & hanc diſtinctionem ſecuta
fuit *Rota in cauſa Oueten. Canonicatus* 30.
Martij 1607. *coram Marcomontio*, *& in*
cauſa Celſonen: Canonicatus 1. *Iunij* 1607.
& poſtmodum in alijs; quid ſi ambo pe-
5 tant immiſsionem, * recurre ad notata
per *Bart. vbi ſupra*, & vide in d. *Celſo-*
nen. Canonicatus coram me.

ARGVMENTVM.

Societates factæ in Ciuitate Eugubina ſu-
per locis Montium Vrbis cum anticipa-
ta ſolutione fructuum, & ad rationem
duodecim non ſuſtinentur.

SVMMARIVM.

1 *Societates in Ciuitate Eugubina fiunt ſuper locis Montium Vrbis.*

2 *Societates, quæ fiunt in Ciuitate Eugubina ſuper locis montium Vrbis non valent & numer.* 11. *Contrarium num.* 3. *Vid. num.* 4. *&* 5.

5 *Tollerantia non excuſat ab vſura.*

6 *Societates non poſſunt fieri ſuper officijs extra Romanam Curiam. Contrarium num.* 7. *Vid. num.* 8. *&* 9.

Bulla Pauli IV. *in ordine* la 11. *circa ſocietates fuit abrogata per* Bullam Pij IV. la 80. *in ordine num.* 7. *&* 9. *Vid. num.* 8.

10 *Publicatio Bullarum requiritur ſolum ad effectum ligandi ignorantes.*

Annotatio ccxxi.

IN Ciuitate Eugubina fiunt Societates
ſuper locis Montium Vrbis iuxtà for-
1 mam Societatum * officiorum Vrbis, de
ordine *Sanctiſſimi* D. *Decanus* 18. *Decem-*
bris 1609. dubitauit de validitate horum
contractuum; Inſpecto iure communi
dubium eſt, an huiuſmodi Societates
2 ſint validæ; & negatiuam tenent * *So-*
tus de iuſtitia & iur. lib. 6. *quaeſt.* 2. *ante*
finem, quem ſequitur *Ludouic. Lopez in*
tract. de contract. lib. 1. *c.* 66. *in princ.* af-
3 firmatiuam verò tenent * *Toletus in ſum-*
ma lib. 5. *c.* 40. D. *meus Ludouic. Carbo de*
reſt. quaeſt. 14. vbi quod *Sotus* non in-
tellexit iuſtitiam harum Societatum. In
hoc articulo an Societates factæ ſuper
locis Montium ſuſtineantur, Domini
4 non fuerunt * concordes aliqui dicentes
contractum ſuſtineri in Vrbe ex tole-
rantia Papæ; ſed hoc nullo modo pla-
5 cet, quia tolerantia * non excuſat ab
vſura, quia prohibita, & ideò ſi contra-
ctus Societatis officij ſuſtinetur, ſuſti-
nentur etiam dictæ Societates.

Secundo dicebatur, quod adeſt *Bul-*
la Pauli IV. 2. *in ordine* prohibens Socie-
6 tates fieri ſuper officijs * extrà Roma-
nam Curiam, *Ego* dicebam, quod non
ſumus in Societate officij, ſed locis mon-
tium, prætereà *Ego* dicebam, *Bullam*
Pauli IV. fuiſſe reuocatam per *Bullam*
7 *Pij IV.* * 80. *in ordine* vt notat ibidem
Compilatur ibi *Hæc Conſtitutio abrogata*
fuit per Pium IV. addit. ad Toletum
vbi ſupra Modern. de Fano de ſociet. offic.
c. 5. *numer.* 2. Dicebatur tamen *Bullam*
8 *Pij IV.* eſſe tantum * moderatoriam,
vt cenſuit *Rota in cauſa* Romana *ſocieta-*
tum 29. *Ianuarij* 1601. *coram Cardina-*
9 *le Mellino*, mihi videbatur contrariũ.*
quia licet *Bulla Pij IV.* verbis expreſſis
enumerat tantùm duo capita, tamen
ſubdit, *& forſan alia tunc expreſſa* & di-
citur *d. Conſtit. Pauli IV. vt præmittI-*
tur factam cum omnibus in ea appoſitis
clauſulis caſſamus &c. Neque agendum
eſt de publicatione *Bullæ Pij IV.* quia
10 publicatio requiritur tantum * ad effe-
ctum ligandi ignorantes *Federic. de ſen.*
conſ. 211. *num.* 4. *Abbas conſ.* 35. *in princ.*
vol. 1. & propterea ſufficit, quod hodie
ſeruetur *Apoſtilla ad Romanum conſ.* 260.
in verſ. nulla, & vide *Toletum vbi ſupra*
num. 10.

Conueniebant tamen Domini, iſtas
ſocietates eſſe iniuſtas tum propter
11 anticipatas ſolutiones fructuum * *Ludo-*
uicus Carbo *vbi ſupra col. vltim. Toletus*
d. loco num. 11. tum etiam quia fructus
taxantur ad rationem 12. pro centena-
rio, & tamen loca montium tantum nõ
habent in redditibus.

Dixerunt Domini nulla capta reſo-
lutione, quod hæc *D. Decanus* referret
S. D. N.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Depoſitio ad perpetuam rei memoriam non admittitur loco articulorum, quando materia habet neſcio quid ſuſpicionis.*

2 *Articuli & interrogatoria formiter debent dari in repetitione teſtis, dum materia habet neſcio quid ſuſpicionis.*

Annotatio ccxxij.

Qvidam Teſtis fuerat examinatus ad inſtantiam N. & dixerat, quod d. N. conſignauerat certas pecunias D. poſtmodum hæredes D. fecerunt examinare d. teſtem ad perpetuam rei memoriam, qui deponebat, quod erat verum, quod fuerat præſens, dùm dictæ pecuniæ fuerunt conſignatæ D. ſed quod nihilominus pecuniæ erant ipſius D. ſed illa conſignatio fuerat facta per N. ad certum finem, & effectum explicatum per teſtem. Hæredes d. D. volebant repetere d. teſtem formiter abſque eo quod darent articulos, & volebant, quod de-
1 poſitio ad perpetuam rei*memoriam inſeruiret pro articulis, *Rota* noluit aſſentire, quia materia habebat neſcio quid ſuſpicionis, ſed voluit, quod formiter
2 darentur articuli, * & interrogatoria partis. In cauſa *Romana pecuniaria coram me 23. Ianuarij 1610. in Rota Martiniana* ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Narratiua an, & quando ſit iuſtificanda ad hoc vt gratia ſuſtineatur.

SVMMARIVM.

1 *Quælibet falſa narratiua in facto proprio in gratioſis vitiat gratiam etiam quod fuiſſet ſuperflua etiam quod Papa aliter fuiſſet conceſſurus, & num. 3.*

2 *Contrarium tenentes.*

3 *Omnis narratiua etiam minima in beneficialibus debet iuſtificari, alias gratia non ſuffragatur. Vid. nu. 4.*

4 *Omnis narratiua etiam minima in diſpenſationibus, & ſimilibus debet iuſtificari, altas gratias eſt nulla. Vide ibidem.*

5 *Narratiua eſt iuſtificanda, quando poteſt conſiderari dolus, vel quod Papa facilius ob narratiuam conceſsit, alias gratia cenſetur ſubreptitia.*

6 *Narratiua facta à principali an, & quando ſit iuſtificanda, & quid ſi fuit facta à Procuratore.*

Annotatio ccxxiij.

Svnt aliquæ *deciſiones*, quæ dicunt, quod quælibet falſa narratiua in facto
1 proprio in gratioſis vitiat * gratiam etiã quod fuiſſet ſuperflua, etiam quod Papa aliter fuiſſet conceſſurus *Mohed. deciſ. 8. de reſcript. Rota dec. 47. eodem tit. in antiq. Felin. in cap. ad aures numer. 4. verſ. ſecunda concluſio eodem tit. Put. dec. 350. circa med. lib. 1. Veral. dec. 254. num. 4. par. 2.* Sunt aliæ *deciſiones*, quæ dicunt
2 quod quandò alias *. Papa nihilominus fuiſſet conceſſurus, quod falſa narratiua etiam in gratioſis non vitiat gratiam. *Bellamera dec. 4. & dec. 115. num. 2. Caſſad. dec. 7. de conceſſ. prabend. & 12. nu. 15. de praben. Put. dec. 17. lib. 3. & 69. lib. 2.*

Ego meis temporibus vidi prædicta ſeruari hoc modo, quod in beneficiali-
3 bus omnis narratiua etiam* minima debeat iuſtificari, aliàs gratia non ſuffragabatur, & ſic indiſtinctè fuit ſeruata prima opinio.

In alijs verò gratijs vt in diſpenſationibus, & ſimilibus vidi ſeruatum ſecun-
4 dam * opinionem aliquando etiam fuit variatum.

Quando tamen poteſt conſiderari dolus, videlicet quod Papa facilius ob narratiuam conceſſit, videtur ceſſare omnis
5 difficultas, quod narratiua ſit iuſtificanda, aliàs gratia cenſetur ſubreptitia.

In cauſa *Conchen. de Valdiudios* opponebatur, quod Gregorius narrauerat ſe eſſe Presbyterum, & tamen erat Clericus, dum proponebatur hæc cauſa 27. *Ianuarij 1610.* licet nihil tunc fuerit reſolutum *coram R.P.D. Sacrato*, Ego ſic diſtinguendo dicebam.

Quod aut ſumus in narratiua princi-
6 palis, aut in narratiua procuratoris, * & tunc iterum diſtinguebam, quod aut

P Pa-

Papa aliter nō conceſſiſſet,aut difficilius conceſſiſſet, aut faciliùs conceſſiſſet.

Si Papa aliter nō conceſſiſſet ſiue narratiua ſit principalis, ſiue procuratoris gratia corruit.

Si Papa difficiliùs conceſſiſſet, & credebam idem eſſe dicendum cum aliquali tamen temperamento ſecundum caſus contingentiam.

Si Papa facilius conceſſiſſet, & tunc dicebam, quod aut ſumus in narratiua principalis, & ſemper gratia corruit, ſi non eſt iuſtificata.

Aut ſumus in narratiua Procuratoris, & tunc iterum diſtinguebam, quod aut poteſt conſiderari aliqua fraus, & principalis non venit excuſandus propter falſam narratiuam procuratoris *Creſc. dec.* 10. *de reſcript.* aut non poteſt conſiderari fraus, & intrat excuſatio *Felinus in c. ſuper litteris num.* 7. *de reſcript.* quem nou ſequitur *Rota*, vt in *deciſ. Creſc.* ex quo poteſt conſiderari aliqua fraus, ſed ceſſante ſuſpicione fraudis dictum *Felini* de plano, & abſque ſcrupulo videtur intrare. Hæc nota, licet nihil fuerit reſolutum, vt dixi.

ARGVMENTVM.

Sententiæ latæ ſuper incorporali an, & quando dicatur paritum.

SVMMARIVM.

1 *Pars condemnata ſuper incorporali, quod corporale attingit tenetur cauere de non moleſtando in futurum.*

2 *Relaxatis executorialibus vigore rei iudicatæ ſi tunc non adeſt in quo pars pareat, tenetur cauere de parendo. quando venerit caſus, alias non cauendo contra eum poteſt procedi ad declaratoriam.*

3 *Declara procedere, quando pars fuit condemnata ad cauendum, ſecus ſi non fuit condemnata & num.* 5. *& quando ſit locus huic cautioni remiſſiuè.*

4 *Qui agit actione confeſſoria petit in libello de non moleſtando in futurum.*

6 *Sententia tantum diſponit, quantum illius verba ſonant.*

Sententia tanquam ſtricti iuris extenſionem non patitur num. 6.

7 *Si non adeſt in quo pars condemnata pareat, quia non venit caſus, ſufficit patientia, vel acquieſcentia, vel paritio verbalis.*

Annotatio ccxxiv.

INnocentius *in c. cum noſtris col.* 3. *ante finem verſ. ſi autem talia ſunt incorporalia de conceſſ. prabend.* tenet, quod ſi lata
1 eſt * ſententia ſuper incorporali, quod corporale attingit, pars condemnata tenetur cauere de nōn moleſtando in futurum *Contardus in l. diffamari in notabilibus numer.* 41. *C. de ingen. & manumiſſ. Bartol. in l.* 1. *§. interdictum nu.* 10. *ff. vti poſſid.*

Vnde inferebatur, quod quando vigore rei iudicatæ relaxantur exe-
2 cutoriales quandò tunc non adeſt * in quo tūc pars pareat,quod tenetur cauere de parēdo,quando venerit caſus,alias non cauendo contra illum poteſt procedi ad declaratoriam.

Reſpondebatur, quod prædicta procedunt, quandò pars fuit condem-
3 nata ad cauendum,* & quandò ſit locus huic condemnationi *Menoch. de retinen. poſſeſſ. remed.* 3. *q.* 95. *num.* 811. *& ſeqq.* & hoc eſt quod dicit *Iaſon. in §. ſi qua Inſt. de act. num.* 61. *poſt princip. & nu.* 62. *in fin. verſ. vltimo dixi Menoch. de retinen. remed.* 5. *num.* 55. vbi qui agit actione confeſſoria petit etiam in libello de
4 non * moleſtando in futurum, & propterea quicquid dicendum ſit in caſibus, in quibus pars poteſt condemnari,quando pars non fuit condemnata non eſt dā
5 da iſta cautio, * quia non venit in executione iudicati, tantum enim diſponit
6 ſententia quantum illius verba * ſonant, quia cum ſit ſtricti iuris extenſionem nō patitur *Bartol. in l. Iulianus §. verum nu.* 5. *ff. de condit. indebit. Alex. conſ.* 44. *nu.* 1. *lib.* 7. & fuit in proprijs terminis per iſtas rationes reſolutum in cauſa *Burgen. Iuriſdictionis de Biſbiecca* 10. *Decembris* 1597. *coram bo. me. Pereg. in Rota Anteceſſore meo.*

Hinc *Rota* pluries reſoluit,quod quādo adeſt condemnatio, & non adeſt in
7 quo pars pareat, * quia non venit caſus, ſuf-

ſufficit patientia, & acquieſcentia, vel paritio verbalis *Put. dec.* 250. *lib.* 1. *Mohed. dec.* 275. aliâs 9. *de ſent. & re iudic.* vbi dicitur, quod cum fuerit canonizatus titulus Cardinalis Farneſij, & à ſententia non appellauerit Cardinalis de Mantua, quod d. Cardinalis de Mantua non tenebatur cedere iuri ſuo, nec promittere de non moleſtando, quia ſufficiebat, quod acquieuerit ſententiæ non appellando, & quod paruerit rei iudicatæ, & ſubdit *Mohed. in fine*, quod fuit ordinatum, quod idem ſeruaretur in ſimilibus cauſis, prout his temporibus fuit ſeruatum in cauſa *Toletana Iuris decimandi* 19. *Nouembris* 1593. *coram Cardinale Pamphilio, & in Toletana capellaniæ* 14. *Aprilis* 1595. *coram Cardinale Millino, & in d. Burgen. Iuriſdictionis de Bibiecca coram Peregrino*, & aliàs ſæpiſſimè. Hæc annotaui dum proponebatur cauſa *Calaguritana Iuriſdictionis de Nagera* 29. Ianuarij 1610. in qua licet tunc nihil fuerit reſolutum, tamen omnes DD. erant in iſto voto.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Qui obtinuit reſcribi vt procedatur in petitorio, & poſſeſſorio ſimul non poteſt cogi ab aduerſario ad vtendum tali reſcripto.*

2 *Non poteſt quis cogi ad vtendum reſcripto, quod reportauit, vel illi in actis renunciandum.*

Annotatio ccxxv.

Baleonus obtinuit reſcribi vt procederetur in petitorio, & poſſeſſorio ſimul, & ſemel, idem volebat * procede-
1 re in petitorio, Mareſcottus opponebat, quod videretur priùs, an intraret arbitrium, *Rota* dixit, quod cum reſcriptum eſſet ad fauorem Baleoni Mareſcottus
2 non poterat illum cogere ad vtendum, * nec Baleonus erat cogendus renunciare huic reſcripto in actis. Ad memoriale in cauſa *Romana de Mareſcottis* 1. *Febr.* 1610. *coram D. Lancellotto.*

ARGVMENTVM.

Regula Cancell. de ſubrogandis an, & quando locum habeat.

SVMMARIVM.

1 Regula de ſubrogandis *non habet locum, niſi quando lis eſt ſuper titulo beneficij. Contrarium nu.* 3.

2 *Lis ſuper inſtitutione non dicitur ſuper titulo beneficij.*

3 Regula de ſubrogandis *vbi ſit deſumpta, & quare emanauerit.*

4 *Subrogatio gratioſa datur ſuperſtiti collitiganti ſiuè lis ſit ſuper titulo beneficij, ſiue inter præſentatos ſuper inſtitutione num.* 3.

5 Regula de ſubrogandis *quos caſus comprehendat,*

6 *Ad ſubrogationis effectum non ſufficit quælibet lis, ſed requirit lis, cuius ratione Ordinarius non poſſit conferre,*

7 *Lite pendente ſuper inſtitutione moriente vno ex collitigantibus non poteſt ei dari alius ſubrogatus, & fieri noua præſentatio & num.* 9. *Vide num.* 8.

10 *Ad effectum ſubrogationis lis non debet eſſe calumnioſa.*

11 *Lis non dicitur calumnioſa, quando pars poteſt ius ſuum iuſtificare.*

12 *Pro euitanda ſuſpicione calumniæ ſufficit quælibet probabilis, & colorata cauſa litigandi.*

Annotatio ccxxvj.

Pendente lite ſuper inſtitutione inter duos præſentatos, eum alter ex illis obierit *Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Cardinalis* Datarius petijt votum à me, an ſuperſtiti collitiganti eſſet danda ſubrogatio, & pro negatiua dicebatur, quod
1 *Regula de ſubrogandis* non habet locum, * niſi quandò lis eſt ſuper titulo beneficij ex allegatis per *Mandoſ. ſuper d. Regula q.* 13. *num.* 3. *in fin. & ſeqq.* & fuit latè deductum in cauſa *Caſalen. Canonicatus* 22. *octobris* 1607. *coram D. Ludouiſio*, vbi

Digitized by Google

lite ſuper poſitione, hic autem lis non erat ſuper titulo beneficij, cum eſſet ſu-
2 per inſtitutione * *Bald. in auth. litigioſa num. 1. C. de litigioſ.*

Ego contrarium cenſui, quia cum
3 *Regula de ſubrogandis* ſit deſumpta * ex *c. 1. & 2. vt lit. pend. in 6.* & emanauerit ne propter nouos aduerſarios litigia in Eccleſiarum diſpendium prorogari con-
4 tingant, * propterea ſicuti *text. in d. c. 1. & 2.* compræhendit litem nedùm vertentem ſuper titulo beneficij, verùm etiam inter Præſentatos ſuper inſtitutione, quia dd. iura loquentia de lite pendente ſuper electione facta habent etiã locum in præſentatione *Calderin. conſil. 1. vt lit. pend. Caſſad. dec. 3. num. 5. eod. tit. Creſc. dec. 8. de Iurepatronatus Lapus alleg. 22. num. 3. vbi adden.* qui de communi teſtantur *Sarnen. in d. reg. de ſubrogandis q. 13.* ità dicendum eſt *Regulam de ſubrogandis* compræhendere omnes
5 caſus, * qui ſub dictis iuribus compræhenduntur *Sarnen. in Regul. de ſubrogandis qu. 6. num. 2. verſ. tamen contrariam opinionem*, & fuit reſolutum in cauſa *Giennen. præſtimonij 15. Februarij 1593. coram Blanchetto*, hinc Rota dixit in cauſa *Placentina Canonicatus 20. Nouemb. eiuſdem anni coram Orano*, quod ad effectum
6 ſubrogationis non ſufficit quælibet lis, * ſed requiritur lis cuius ratione Ordinarius non poſſit conferre.

Non obſtat *Collect. in c. Accedens de conceſſ. præbend. & Vital. in Clement. 1. num. 47. & ſeqq. in 3. concluſ. vt lit. pend.* quia non tangunt præſentem articulum,
7 ſed dubitant, an lite pendente * ſuper inſtitutione moriente vno ex collitigantibus poſſit dari ei alius ſubrogatus, & tenent, quod non, quia omne ius tranſit ad ſuperſtitem, & de huiuſmodi di-
8 cto dubitat * *Sarnen. in d. q. 6. in Regul. de ſubrogandis*, & nihil firmat, licet probabilior ſit in contrariam ſententiam per rationem ſupra allegatam, quod lite
9 pendente ſuper inſtitutione * defuncto altero ex collitigantibus eſt prohibita noua præſentatio.

Neque releuat, quod ad effectum ſubrogationis lis non debet eſſe calum-
10 nioſa * *Biſignettus dec. 2. de rerum permut. Caſſad. dec. 7. de dol. & contum.* quia lis non dicitur calumnioſa, quando pars
11 poteſt ius ſuum iuſtificare, * & ad effectum *Regulæ* pro euitanda ſuſpicione
12 calumniæ * ſufficit quælibet probabilis & colorata cauſa litigandi *Rebuff. ſuper d. regula gloſ. 7. num. 7.* & propterea ex multis in facto ponderatis conſtabat litem non fuiſſe calumnioſam.

ARGVMENTVM.

Vſurpationis iuriſpatronatus præſumptio habet locum etiam in caſu mixto.

SVMMARIVM.

1 *Vſurpatio iuriſpatronatus ſpectantis ad certas familias ſimul & ad Parochianos non præſumitur, quia non eſt veriſimile, quod familiæ paſſæ fuiſſent vſurpationem.*

2 *Vſurpatio iuriſpatronatus non præſumitur, quando adhuc Eccleſia non remaneret libera, quamuis excluderentur ij, qui prætenduntur vſurpatores. Vid. num. 4.*

3 *Iuſpatronatus quando ſpectat ad Parochianos præſumitur ex vſurpatione.*

5 *Probationes, quæ non proſunt vni non debent etiam prodeſſe alteri conſorti.*

6 *Concilij diſpoſitio circa vſurpationem iuriſpatronatus habet locum vbi illius mens, & ratio adaptari poteſt.*

Et habet locum in caſu mixto num. 8.

7 *Quod non permittitur directo nec permittitur per obliquum.*

Vna via prohibita alia non permittitur num. 7.

Quod per me non poſſum, nec per alium, nec ex alterius perſona nu. 7.

8 *Caſus mixtus non conſtituit tertiam ſpeciem, quando eſt potentius in vno ex ſuis ſimplicibus.*

Annotatio ccxxvij.

Fverat reſolutum conſtare de iurepatronatus, ſed quia Parochiani ipſi quoque prætendebant Iuſpatronatus ad ſe ſpectare, fuit dubitatum 8. *Febr. 1610. in cauſa Feſulana Iuriſpatronatus coram D. Caualerio* an Iuſpatronatus præſumeretur ex vſurpatione, & negatiuè fuit re-

1 reſolutum, * quia cum ſpectaret ſimul ad Parochianos & ad certas familias, non eſt veriſimile quod familiæ paſſæ
2 fuiſſent vſurpationem, præcipuè * quia ſi excluderentur Parochiani nihilominus Eccleſia non remaneret libera vt fuit in ſimili reſoluti in cauſa *Aurien. Parochialis de Lao* 5. *Decembris* 1605. *coram D. Manzanedo*.

Ego cum vno ex ſex Dominis, qui viderant cauſam fuimus in contrario voto, & quia ſaluo &c. teneo opinionem meam veriſſimam à qua non poſſum diſcedere, volui illam hic regiſtrare: Certum eſt enim, quod quotieſcumque Iuſpatronatus ſpectat ad Parochia-
3 nos præſumitur ex vſurpatione* *Pat. dec.* 57. *lib.* 1. *Achill. dec.* 4. *de iurepatronatus AA. eodem tit. Thanus dec.* 59. & reſoluit *Congreg. Illuſtriſſimorum Interpretum Concily* 24. *Septembris* 1593. & in parua vniuerſitate Foſſæ Ceunę dixit *Rota in cauſa Nullius Archipresbyteratus* 2. *Maij* 1588. *coram Card. Pamphilio* & in cauſa *Cremonen. Capellaniæ* 11. *Aprilis* 1601. *coram me*.

Neque obſtat, quod Iuſpatronatus ſpectat ad dictas familias, & ad dd. Parochianos, & ex excluſione Parochianorum non reſultat libertas Eccleſiæ, quia contrarium credo verùm in caſu
4 iſto, * quia probationes coniunctim tendunt ad probandum Iuſpatronatus Parochianorum & familiarum, non enim probationes ſunt ſeparatæ, quo caſu fortaſſe ſecus eſſet dicendum, & propterea eum probationes non proſint
5 Parochianis, * ità nec prodeſſe debent familijs, cum ſint indiuiduæ iuxta notata per *Angel. conſ.* 257. *in princ. verſ. ſuper* 2.

Neque obſtat, quod iſte caſus non videtur comprehenſus ſub diſpoſitione
6 *Concilij*, quia contrarium Ego credebã,* cum poſſit adaptari mens, & ratio *Concilij* propter identitatem rationis *Alex. conſ.* 144. *n.* 9. *verſ. quinimò lib.* 6. quod ſatis probatur, quia quod non permittitur directo nec permittitur per obli-
7 quum, * ex quo idem ſequitur effectus. & vna via prohibitum, alia non permittitur, & quod per me non poſſum, nec per alium, nec ex alterius perſona, vt ex multis regulis iuris probat *Signor. con.* 160. *num.* 4. *& ſeqq.* & comprobatur quia licet iſte ſit caſus mixtus, nihilominus cum ſit potentius in vno ex
8 ſuis ſimplicibus, * tunc non conſtituit tertiam ſpeciem, quia ſimplex eſt in maiori potentia *Signorol. conſ.* 48. *per tot.* & ideò debet iſtud Iuſpatronatus iudicari tanquam de vniuerſitate, cum iſtud ſimplex ſit in maiori potentia, & in terminis quod *Concilum* cõprehendat caſum mixtum eſt *deciſio Rotæ* 306. *in fine part.* 1. Poſt hæc ſcripta conſideraui *deciſionem Achillis* 4. *de Iuſpatronatus*, in qua mihi videtur, quod iſte caſus fuerit deciſus, quia ibi erant mixti Parochiani, & religioſi ſimul, vide *ibidem num.* 3.

ARGVMENTVM.

Quando in actis adeſt gratia Ordinarij tunc an poſſit dici non conſtare de iure alterius partis pro iuſtificatione Gratiæ *ſi neutri*.

SVMMARIVM.

1 Gratia ſi neutri *ad hoc vt ſit iuſtificata quo ad non ius partis aduerſæ ſatis eſt, quod ex reuolutione proceſſus non conſtet de iure*.

2 *Si in actis adſit gratia Ordinarij non poteſt dici non conſtare de iure alterius partis. Decl. numer.* 3. *Vid. num.* 8.

Gratia Ordinarij non eget iuſtificatione num. 2.

4 *Prouiſio Parochialis facta ab Ordinario non valet niſi ſeruata forma tradita à* Conc. Trid. & Conſtitutione Pij V. *Vid. ibi*.

5 *Qui dicit aduerſarium ſuum excludi aliquo iure, hoc tenetur probare.*

Negans emancipationem rectè factam tenetur probare num. 5.

6 *In ijs, quæ ſunt voluntariæ iuriſdictionis ſolemnitas extrinſeca præſumitur.*

7 *Prouiſo poſſeſſore ſufficit oſtẽdere prouiſionem, nec tenetur oſtẽdere eſſe canonicam, & qui dicit contrarium tenetur probare.*

An-

Annotatio ccxxviij.

AD effectum quod gratia *ſi neutri* ſit
iuſtificata quoad non ius partis ad-
1 uerſæ, ſatis eſt quod ex reuolutione *
proceſſus non conſtet de eius iure, & ſo-
let allegari *deciſ. in cauſa Feſulana præ-
ceptoriæ 27. Ianuary 1563. coram Robu-
ſterio*, & paſſim hoc dictum in Rota.
Si in actis adſit gratia Ordinarij nõ po-
2 teſt dici nõ conſtare de Iure alterius par-
tis, quia illa gratia nõ æget iuſtificatione
*Cardin. in Clem. 2. nu. 13. de offic. ordin. Fe-
lyn. in cap. ad auras num. 15. de reſcript.*
& fuit in proprijs terminis gratiæ *ſi neu-
tri* reſolutum in cauſa *Placentina Canoni-
catus 14. Ianuary 1600. coram R. P. D.
Lancellotto*.
In cauſa *Pampilonen. Parochialis de
Agnero 12. Iunij 1609. coram D. Ortem-
bergo* aliqui ex Dominis dicebant, quod
concluſio eſt vera quoad narrata in pro-
uiſione Ordinarij, quæ non ſunt iuſtifi-
3 canda, * ſecus quoad non narrata, in
quibus non intrat præſumptio validita-
tis, & propterea cum verſaremur in pro-
uiſione facta ab Ordinario de Parochia-
4 li, cuius prouiſio non valet * niſi ſeruata
fuerit forma tradita à *Sacroſ. Concil. Trid.
& Conſtitutione Pij V.* nec ſufficit oſten-
dere ſolùm prouiſionem, niſi etiam oſtẽ-
datur obſeruatio formæ, cuius negatiua
probatur ex reuolutione actorum: Re-
propoſita cauſa 15. *February* 1610. ali-
qui ex Dominis habuerunt maximam
difficultatem circa hoc motiuum per
text. in l. ab ea parte in fin. ff. de probat.
vbi habetur, quod qui dicit aduerſa-
5 rium * ſuum excludi aliquo iure hoc te-
netur probare, vt ſubdit *tex.* idem re-
ſpondi ſi quis negat emancipationem
rectè factam, & *Soccinus reg.* 463. incipit
ſolemnitas extrinſeca verſ. 6. fallit dat ra-
tionem, quia in ijs, quæ ſunt voluntariæ
iuriſdictionis ſolemnitas extrinſeca præ-
6 ſumitur, * & in terminis collationis quod
prouiſo poſſeſſore ſufficiat oſtendere
7 prouiſionem, nec teneri oſtendere * eſſe
canonicam, quia præſumitur, & ſi quis
dicit contrarium hoc tenetur probare,
dicit *Lapus Abbas in cap. licet Epiſcopus
num. 3. cum ſeqq. de præbend. in 6. Gem.
ibidem num. 12. ſtatim poſt principium
verſ. & ſufficit Io. Andreæ in cap. ſicut ſub
num. 11. verſ. & hoc videtur de ſent. & re
iudic. & in cap. 2. num. 1. de conceſſ. præ-
bend. in 6.* & facit *Aegidius dec. 76.*
Nihil tamen fuit per Dominos reſo-
8 lutum, * ſed cum opponeretur de *Regula
de annali*, fuit dictum, quod iuxta ſty-
lum videretur de iſta exceptione.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Puella ſi contradicat non debet reponi in Monaſterio.*

2 Cæſar de Graſſ. deciſ. vnic. de diuort. *in quibus terminis loquatur.*

3 *Puella carens patre, & matre debet poni in loco tuto, ſin minus reponi in monaſterio.*

Annotatio ccxxjx.

AD memoriale in cauſa *Taurinen.
matrimonij 30. Aprilis 1610. coram
D. Lancellotto* dicebatur, quod puella
1 contradicente non erat reponenda * in
Monaſterio per *deciſ. Cæſaris de Graſſis
vnicam de diuortio*, hæc prætenſio non
placuit Dominis, quia *deciſio Cæſaris de
2 Graſſis* loquitur in puella, * quæ erat in
domo patris, & matris, & apud iſtos be-
nè permanebat abſque eo quod repone-
retur in Monaſterio, & propterea ordi-
narunt Domini Iudici, quod reſcriberet
3 Nuncio, * vt vocatis partibus eam repo-
neret in loco tuto, ſin minus reponeret
in Monaſterio.

ARGVMENTVM.

Circa appellationem, vel nouum concur-
ſum in caſu approbationis, vel reproba-
tionis factæ ab Examinatoribus, & ele-
ctionis factæ ab Epiſcopo.

SVMMARIVM.

1 *Si Examinatores in concurſu vnum reprobant, & alterum approbant reprobato datur appellatio ad effectum deuolutiuum tantum, & iſto caſu eſt faciendus nouus concurſus.*

2 *Examinatores ſi dicunt omnes eſſe idoneos, & vnum eſſe magis idoneum, & Epiſcopus eligat minus idoneum,*

iſto

iſto caſu ſi appellatur non eſt faciendus nouus concurſus, ſed debet doceri de irrationabili iudicio Epiſcopi.

3 *Si Parochialis vacat in menſe reſeruato, & plures approbantur æquè idonei, & vnus appellat, an ſit faciendus nouus concurſus reſpectu litteraturæ.*

4 *Si vnus ſimpliciter approbatur, & alius reprobatur reſpectu litteraturæ tunc eſt faciendus nouus concurſus.*

5 *Si verò alius iudicaretur magis idoneus nedum eſſet faciendus nouus concurſus, ſed etiam appellans deberet docere de irrationabili iudicio Epiſcopi.*

Annotatio ccxxx.

SI Examinatores in concurſu vnum reprobant, & alterum approbant reprobato * datur appellatio ad effectum
1 deuolutiuum tantum, & iſto caſu eſt faciendus nouus concurſus, ſi vero dicunt
2 omnes eſſe idoneos, * & vnum eſſe magis idoneum, & Epiſcopus eligit minus idoneum iſto caſu ſi appellatur non eſt faciendus nouus concurſus, ſed debet doceri de irrationabili iudicio Epiſcopi, quia non fuit grauatus ab Examinatoribus ex deductis in cauſa *Rauennaten. coram Cardinale Arrigonio*, ſi verò paro-
3 chialis vacat in menſe reſeruato, * & plures approbantur æquè idonei, & vnus appellat, dubitarem, an iſto caſu eſſet faciendus nouus concurſus reſpectu litteraturæ, quia idoneitas conſideratur nedum ex litteraturâ, ſed etiã reſpectu morum prudentia, & alijs rebus, vt in *Concilio Tridentino ſeſſ. 24. cap. 18. de reform.*
4 Si verò vnus ſimpliciter approbatur, * & alius reprobatur reſpectu litteraturæ, hoc caſu eſſet faciendus nouus concur-
5 ſus; ſi verò alius iudicaretur * magis idoneus, habito reſpectu ad omnia prædicta; credo, quod nedum eſſet faciendus nouus concurſus, ſed etiam appellans deberet docere de irrationabili iudicio Epiſcopi: Hæc annotaui dum proponebatur cauſa *Acheruntiana beneficÿ ſupra d. die coram Ludouiſio*; nihil tamen fuit reſolutum.

ARGVMENTVM.

Fructus beneficij an, & quando ſpectent ad ſucceſſorem.

SVMMARIVM.

1 *Fructus beneficij, quæ ſpectent ad ſucceſſorem vide ibi plures caſus, & per tot.*

2 *Et quid ſi Epiſcopus, vel beneficiatus transfertur, vel reſignat, & numeris ſeqq.*

3 *Nulla eſt differentia inter Epiſcopum mortuum, & Epiſcopum translatum, vel reſignantem. Vid. ibi.*

4 *In ſimplici reſignatione ſtatim fructus debentur ſucceſſori.*

5 *In reſignatione vero ad fauorem ſtatim poſt acceptatam reſignationem.*

6 Rot. deciſ. 1. de tranſlat. in antiqu. *quomodo ſit intelligenda, & num.*

7 *Ceſſante facultate teſtandi beneficiatus eſt vſufructuarius in vita, & vſurarius in morte.*

8 *Quando verò habet facultatem teſtandi eſt vſufructuarius etiam in morte.*

10 *Simpliciter beneficiati & in vita, & in morte æquiparantur vſufructuarijs. Vid. ibi.*

11 *Fructus ciuiles pro rata temporis ſpectant ad anteceſſorem. Contrarium num. 12.*

12 *Fructus ciuiles non exacti ſpectant ad ſucceſſorem.*

13 *Expenſæ cenſentur factæ ab Epiſcopo de redditibus Eccleſiæ, dum contrarium non probatur, & ideo non debent illi refici à reſignatario.*

Annotatio ccxxxj.

D. Galeatius San Vitalis Archiepiſcopus Baren. reſignauerat Archiepiſcopatum ad fauorem D. Decij Caraccioli, quem poſtmodum conuenerat coram A.C. ſuper certis fructibus, & obtinuit eum condemnari ad omnes, & quoſ-

dum-

cumque fructus à ſolo ſeparatos tempore reſignationis, & ad fructus, quos poſtmodum exegit pro rata tamen fructuum, & pro eadem rata fructuum condemnauit ad omnes fructus ciuiles per ipſum exactos, nempè fructus cenſus, penſionis domorum, & ſimilium, & vltimo loco condemnauit ad expenſas factas pro colendis oliuetis, ex quibus reſignatarius percepit fructus. *Mercurij 5. Maij 1610. coram D. Cavalerio* Ego dicebam huiuſmodi ſententiam eſſe reuocandam, & hæc ſententia placebat multis ex alijs Dominis, ſed voluerunt, quod maturius negocium diſcuteretur, dicebam enim,
1 quod aut beneficiatus * moritur fructibus ſeparatis, ſed in area, vel in campo iacentibus; aut ſecundo fructibus reconditis à colono, ſed nondum beneficiato traditis; aut tertio beneficiato aſſignatis, ſed nondùm conſumptis; aut quarto quando certi fructus, vel precium debentur poſt ſeparationem per vnum, duos, vel tres menſes, & interim beneficiatus moritur; aut quinto ſi beneficiatus moritur poſt dictum terminum nondum dicta ſpecie, vel pecunia ſoluta, & in omnibus iſtis caſibus inſpecto iure communi ceſſante conſuetudine fructus ſpectant ad ſucceſſores, vt per *Calderinum conſ. 2. de pecul. Cleric. per tot.* vbi magiſtraliter, & doctè *Cardinalis conſ. 110. in princ. col. 1. & 2.* & benè declarat *Bellonus in conſ. 3. per tot.* ad quem eſt recurrendum pro veritate huius articuli, & fuit reſolutum *coram me in cauſa Barchinonen. fructuum 12. Iunij 1609.*

Neque obſtat, quod prædicta procedunt, quando Epiſcopus moritur,
2 quando verò transfertur, * vel reſignat, ſecus dicendum eſt per *dec. Rotæ 1. de translat. Epiſc. in antiq.* cuius verba ſunt *nota quod aſſumptus in Epiſcopū, ſeu translatus fructus ſibi debitos ratione beneficiorum, quæ tenebat antè translationem poteſt petere maximè fructus tempore translationis extantes, de quo dic, vt in c. præſenti de off. ordin. in 6.* & hanc dec. ſequitur *Rot. dec. 809. p. 1. n. 1. verſ. & magna eſt differentia Panuinus de offic. & poteſt. capit. ſed. vacant. p. 2. q. 8. n. 28. Surd. conſ. 333. nu. 57. vol. 3. Aymon. in conſ. 873. nu. 2. verſ. neque mouet vol. 5. Hond. conſ. 85. nu. 19. vol. 2.* Nam fuit reſponſum non adeſſe diuerſitatis rationem in Epiſcopo
3 cedente, vel reſignante, * aut translato, & in Epiſcopo mortuo, nam tales quoad titulum, & adminiſtrationem primę Eccleſiæ habētur pro mortuis, licet quoad impetrationem ſit differentia, an beneficium vacet per mortem, an per renunciationem, vt in terminis dicit *Cardin. d. conſ. 110. n. 2. verſ. item quod dicis illud etiam ſimpliciter in translatione, vel reſignatione, aut ceſſione quod fructus ſpectent ad ſucceſſorem Anchar. conſ. 158. num. 1. verſ. primo namque Aegidius in c. ſi quis n. 10. verſ. vltimo quæro 21. q. 1. Nicolaus de Vbaldis de ſucceſſ. ab inteſt. Clericor. §. finita n. 11. verſ. ſed circa hoc quæro eleganter Gabriel. conſ. 192. per tot. vol. 1.*
4 vbi quod in ſimplici reſignatione * ſtatim fructus debentur ſucceſſori; in reſi-
5 gnatione verò ad fauorem poſt * acceptationem reſignationis, quia ante acceptationem non abdicatur ius à reſignante *Franciſcus Marcus dec. 197. per tot. lib. 2. Rebuff. in prax. in reg. de publicandis reſignationibus Gloſ. 13. pag. 417. n. 5.* Et
6 ad auctoritatem *Rotæ* reſpondebatur, * quod cum *Rota* dicat *de quo dic*, vt in *c. præſenti de off. ordin. in 6.* eſt intelligenda iuxtà terminos illius *text.* qui loquitur in caſu, quo beneficiatus, vel Epiſcopus habet facultatem teſtandi, vel quod adſit conſuetudo vt poſſit teſtari, vel alias diſponere, vt videre eſt in *§. porrò*, & conſiderat *Cardin. d. conſ. 110. n. 2. ante fin.* & ratio diuerſitatis eſt po-
7 teſt, quia ceſſante facultate teſtandi, * beneficiatus eſt vſufructuarius in vita & vſuarius in morte *Rot. dec. 1. de locat. & cōdu. in nou. Bello. d. conſ. 3. n. 2. & n. 12.* quādo autem habet facultatem diſponendi
8 eſt vſufructuarius etiā in morte, quo caſu veniūt omnes fructus à ſolo ſeparati, vel quorum dies ſolutionis ceſſit ex alleg. per *Bellon. vbi ſupra n. 8. verſ. his rationibus non obſtantibus vſque ad finem.* Secundo aliqui reſpondebant, quod *dec.*
9 *Rotæ* loquitur, quando ſimpliciter * beneficiatus promouetur ad Eccleſiam Epiſcopalem, vel de abuſiua translatione de beneficio non habente adminiſtrationem ad Eccleſiam Epiſcopalem, ſim-
10 pliciter enim beneficiati * & in vita, & in morte æquiparantur vſufructuarijs ſecundum *gloſ. in c. fin. in ver. de offic. ordin. in 6.* latè *Bellonus d. conſ. 3. n. 5. in fin. verſ. tertio eſt gloſ. ordinaria*; ſed videbatur aliquibus ex Dominis hanc reſponſionem pati difficultatem, quia

Co-

Couarru. in c.cum in officijs n.6.de teſtam. dicit, prædictam *gloſ.* eſſem falſam, & in contrarium teſtatur de communi *Iaſon. conſ.* 75. *n.* 6. *&* 7. *vol.*3. *Card: conſ.*110. *n.*2. *Vin. comm. opin. in verb. Clericus*, & ſenſit *Rom in d. cauſa Barchinonen.coram me* 10. *Decembris* 1607.

Minus eſt verum, quod d. ſententia poſſit ſuſtineri ſaltim quoad fructus ciuiles pro rata temporis, vt in terminis
11 conſuluit * *Hond. d. conſ.*85. *n.*8. *& ſeqq. & n.*19. nam fuit reſponſum, contrarium
12 eſſe verius, * quia ſi fructus extantes & non conſumpti ſpectant ad ſucceſſorem, debent etiam ad ipſum ſpectare iſti fructus ciuiles non exacti, quia extant, & hoc in terminis dicit *Card. d. conſ.* 110. *n.*7. *verſ. & idem de redditib. pecuniarum* iuncto *n.* 2. vbi concludit, quod omnes fructus ſpectant ad ſucceſſorem, & tamen in caſu ſuo aderant etiam fructus ciuiles.

Quoad expenſas nec modernus Epiſcopus tenetur illas reficere, quia non conſtat, reſignantem illas feciſſe ex pro-
13 prijs redditibus, * & propterea præſumitur facta de redditibus Eccleſiæ iuxtà notata per *Couarr. loco ſuperius allegato n.*6. *& ſeqq.* & præſertim *nu.*9.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *A condemnatione expenſarum in Rota non excuſat iuſta cauſa litigandi, niſi ſententia reuocetur ex nouiter deductis.*

Annotatio ccxxxij.

IVſta cauſa litigandi in Rota non excuſat à condemnatione expenſarum, niſi
1 ſententia reuocetur * ex nouiter deductis ex allegatis per *Verall. dec.* 340. *p.*1. Ad memoriale *coram me in cauſa Romana donationis* 14. *Maij* 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Litem in ſui præiudicium introducit, qui impetrat commiſſionem litteris non expeditis.*

2 *Secus in præiudicium alterius partis, quamuis iſta compareat.*

Annotatio ccxxxiij.

QVi impetrat commiſſionem litteris non expeditis in ſui præiudicium in-
1 troducit litem * *Pereg. dec.* 2. *ſuper regula de triennali Peregr. dec.* 90. *lib.*1. *Lancellot. de attent. p.* 3. *c.*24. *q.*11. *n.*3. ſecus tamen eſt in præiudicium alterius par-
2 tis, * quæ etiam quod compareat, nihilominus non cenſetur inducta lis, quia Iudex non habet iuriſdictionem, ſecus ſi Iudex haberet iuriſdictionem *Verall. dec.* 200. *lib.* 1. *in manuſcript.* Hæc annotaui dum proponebatur cauſa *Placentina beneficiorum* 24. *Maij* 1610. *coram D. Pamphilio*.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Dubium an ſit danda immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ non datur niſi ad partes expediantur litteræ ſubrogationis gratioſæ.*

Annotatio ccxxxiv.

FVerat impetrata gratia, & in clauſulis generalibus aderat ſubrogatio gratio-
1 ſa, fuerunt expeditæ litteræ, * & expenſa clauſula ſubrogationis gratioſæ, pars petebat dubium, an eſſet danda immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ, *Rota* dixit non eſſe dandum dictum dubiũ, niſi expediantur ad partes litteræ ſubrogationis gratioſæ. Ad memoriale in cauſa *Nouarien. beneficij* 4. *Iunij* 1610. *coram me*.

ARGVMENTVM.

Alimenta an, & quando debeantur fratri, vel ſorori agenti ad hæreditatem fratris.

SVMMARIVM.

1 *Alimenta non debetur fratri, vel ſorori agenti ad hæreditatem fratris.*

2 *Limita primo, quando conſtat de pau-*

pertate fratris, & præſumptione boni iuris.

3 *Limita ſecundo, quando frater agit ex teſtamento non abolito, neque cancellato.*

Annotatio ccxxxv.

Regulariter alimenta non debentur fratri, vel ſorori agenti ad hæreditatem fratris * ex allegatis per *Couarruu. pract. qq. c. 6. ſub n. 1. & 6.* vbi de communi *Rebuff. de ſent. prouiſ. art. 1. gloſ. 2. n. 32. Duenas reg. 365. nu. 8.* & fuit reſolutum in cauſa *Romana tutelæ 26. Iunij* 1585. *coram Gipſio*.

Hæc regula fallit duobus modis; primo quando conſtat de paupertate fratris, * & præſumptione boni iuris *Couar. vbi ſupra verſ. ego vero Surd. de alim. tit. 1. q. 117. nu. 7.* Secundo, quando frater agit ex teſtamento * non abolito, neque cancellato *Rebuff. vbi ſup. verſ. quod æſtimarem verum Couar.* pariter *vbi ſupra verſ. ſecus autem eſſet in extraneis, Surd. de alim. tit. 1. q. 110. n. 6. & 7.* & ideo in cauſa *Leodien. dominij 4. Iunij 1610. coram D. Caualerio* Domini voluerunt Eliſabettæ dari ſc. 10. in cauſam declarandam.

(margin: 1, 2, 3)

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Sollicitator ſalariatus repellitur à teſtimonio.*

2 *Contrarium ſi non fuit ſalariatus. Vide ibi.*

Annotatio ccxxxvj.

1 Sollicitator ſalariatus repellitur à teſtimonio * *Rot. dec. 12. de teſtib. in nouis Roman. conſ. 420. n. 1. & ibi adden.* allegant concordantes in *littera A.*

2 Quid dicendum, ſi non fuerit ſalariatus, *Romanus vbi ſupra* tenet, quod non repellatur * *nu. 2.* idem tenet *Ferretus conſ. 79. nu. 9.* & idem videretur dicere *Rota dec. allegata 12. de teſtib. in nou. Adden. ad Romanum* plures allegant in contrarium, & dicunt contrariam ſententiam eſſe communem, & poſtea concludunt cum certa diſtinctione. Quid tenendum ſecundum qualitatem caſuum iudicandum, vt colligitur ex rationibus adductis per *Romanum vbi ſupra*, & per *addentes ibidem in diſtinct.* De hac materia fuit actum in cauſa *Ferrarien. matrimonij 18. Iunii 1610. coram R. P. D. Ortembergo.*

ARGVMENTVM.

Prouiſus à Nuncio cum narratiua, quod beneficium non excedat ducat. 24. tenetur illam plenè probare.

SVMMARIVM.

1 D. Ioannes Baptiſta Caſtellanus *laudatur & nu. 16.*

2 *Prouiſus à Nuncio ſufficit, quod ſemiplenè probet beneficium non excedere 24. Contrarium n. 3. & 7.*

4 *Narratiuæ ſunt duplicis generis, vt ibi declaratur.*

5 *Narratiua eſt pars gratiæ quando quis narratur ſe Doctorem, Præsbyterum, narrat valorem, & ſimilia, & tunc ad illius iuſtificationem ſufficit ſemiplena probatio.*

6 *Narratiua, quæ eſt cauſa conceſſionis debet plenè, & concludenter probari.*

7 *Narratiua quod beneficium non excedat 24. eſt cauſa conceſſionis, & ideo debet plenè probari.*

Nuncius poteſt ſolum prouidere de beneficijs, quæ non excedunt ducat. 24. nu. 7.

8 Rot. dec. 10. verſ. & quod recipiens de probat. in nou. *quid firmet, & quomodo ſit intelligenda & num. 12.*

9 Cæſar de Graſſ. dec. 7. nu. 9. & 13. de præbend. *in quibus terminis loquatur.*

Quæ ſint computanda ad effectum videndi, an beneficium excedat nec ne ducat. 24. remiſſiue n. 9.

10 Rota dec. 46. par. 2. *in quibus terminis procedat.*

11 Mo-

11 Mohed. dec. 20. de præbend. *in
quibus terminis procedat*.

Annotatio ccxxxvij.

NVntius prouiderat Gerardum de
quodam beneficio cum narratiua,
quod non excedebat 24. Henticus verò
illud impetrauetat à Sede Apoſtolica
cum expreſſione quod non excedebat
30. In cauſa *Leodien. Canonicatus* 28. *Iu-
nij* 1610. *coram D. Ortembergo* fuit di-
ctum, quod gratia Henrici quoad valo-
rem ſatis erat iuſtificata ex confeſſione
Gerardi in prouiſione Nuncij, quia ſi
beneficium non excedebat 24. multò
minus excedebat 30. Neque poterat Ge-
rardo ſuffragari gratia Nuntij, quia
quod beneficium non excederet 24. non
erat probatum, & ſuper hoc aderat ſola
confeſſio partis.

Fuit ſctiptum per infotmantes licet
per Dominos nihil fuerit reſolutum, an
Gerardus prouiſus à Nuntio teneretur
plenè iuſtificare, quod beneficium non
excederet 24. vel ſufficeret ſemiplena
1 probatio; *D. Io. Baptiſta Caſtellanus Ad-
uocatus* Gerardi adoleſcens ſatis boni in-
genij, & Alumnus meus conabatur pro-
2 bare, quod ſufficeret ſemiplena * pro-
batio, & pro iſta ſua opinione allegabat
*Cæſarem de Graſſis deciſ. 7. num. 9. & 13.
de præbend. & Rotam deciſ. 46. num. 5. par.
2. & Mohed. deciſ. 20. num. 7. in princ. de
præbend.*

Ego credo veritatem eſſe, quod requi-
ratur plena probatio, & non ſufficiat ſe-
3 miplena, * & moueor, quia narratiuæ
ſunt duplicis generis, alia enim eſt pars
4 gratiæ, * vt quando quis narrat ſe Do-
5 ctorem, Presbytetum narrat valorem, *
& ſimilia, & hoc caſu ſufficiunt leuiores
probationes, itaut ſufficiat ſemiplena
probatio *Rot. dec. 268. num. 3. par. 1.* Alia
6 verò narratiua eſt cauſa conceſſionis, * &
in hoc caſu requiritur plena, & conclu-
dens probatio, itaut non ſufficiat ſemi-
plena *Rota deciſ. 268. num. 4. par. 1.* &
fuit reſolutum in cauſa *Placentina Paro-
chialis de Malpartida* 16. *Ianuarij* 1602.
coram bo. me. D. Litta, & in cauſa *Caſalen.
Præpoſitura* 21. *Aprilis* 1597. *coram bon.
mem. Gipſio*.

His ſtantibus applicando prædicta, narrati-
ua quod non excedat 24. eſt cauſa con-
7 ceſſionis, * quia facultates Nuncij ſunt
reſtrictæ ad beneficia, quæ non excedunt
ſummam 24. ducatorum, & propterea
cum iſta narratiua ſit cauſa conceſſionis
debet plenè, & concludenter iuſtificari,
& hoc in terminis terminantibus dicit
deciſio Rota 10. *verſ. & quod recipiens de
probat. in nou.* per hæc verba, *& quod re-
cipiens beneficium ab illis tenetur probare,
quod illud ſit intra taxam in literis illius
comprahenſam, quæ eſt pars gratiæ ſuæ, &
per illam taxam limitatur, aliàs collatio non
valeret*; vnde licet Rota dicat, quod iſta
8 natratiua eſt pars gratiæ, * non indè ſe-
quitur, quod ſemiplena probatio ſufficiat
quia non dicit ſimpliciter, quod ſit pars
gratiæ, ſed cum qualitate ſequenti, quia
gratia *per illam taxam limitatur*, ergò
eſt cauſa conceſſionis, & quod iſta *deci-
ſio* ſit intelligenda, quod requiratur ple-
na probatio cum valor ſit cauſa conceſ-
ſionis expreſsè dicit *Mohedus d. dec. 20. de
præben. n. 1. verſ. & nō obſtat dec. 10. in nou.*

Non obſtant deciſiones in contra-
rium allegatæ per *Alumnum meum Caſ-
tellanum*, & primò *dec. Cæſaris de Graſſis*
9 *7. num. 9. & 13. de præbend.* Nam ibi du-
bitabatur ad effectum videndi, an bene-
ficium excederet 24. & non eſſet dedu-
cenda tertia pars, quæ adimitur abſenti-
bus, & *num.* 9. & 13. non dicitur, quod
ſufficiat ſemipleua probatio ſed *num.* 9.
dicitur, quod non debeat haberi ratio
ad *Regulam de valore*, & idem dicit *num.*
13. & ideo iſta *deciſio* loquitur ad effectū
videndi, quæ ſint computanda, & quæ
non; in reliquis an ſufficiat ſemiplena
probatio nihil firmat; vltrà, quod ille eſt
diſcurſus compilatoris, & nihil firmat.

Non obſtat ſecundo *dec. 46. n. 5. par. 2.*
10 quia ibi non agebatur de iuſtificatione *
gratiæ Nuncij, ſed de iuſtificatione
gratiæ impetrantis Apoſtolici, & dicitur
quod gratia quoad valorem ſatis erat iu-
ſtificata; maximè concurrente confeſſio-
ne Nuncij eum ad probandum valorem
ſufficiat ſemiplena probatio per *deciſio-
nem Aegidij* ibi allegatam, quod eſt ve-
rum, ſed non facit ad caſum noſtrum.

Non obſtat tertio *deciſio Mohed. 20. de
præbend.* quia ibi fuerat conceſſum in-
11 dultum, vt inferior poſſet conferre * be-
neficia etiam reſeruata cum hoc quod ſi
excederent 24. prouiſus intra ſex men-
ſes teneretur expedire litteras in Curia,
& cum vacaſſet beneficium reſeruatum
per obitum Prothonotarij fuit prouiſus

Digitized by Google

Franciſcus, qui cum litteras non expediuiſſet intra ſex menſes, Rodericus impetrauit illud beneficium, vnde fuit dubitatũ quis teneretur probare, an Franciſcus, quod nõ excederet itaut nõ debuerit expedire litteras, an vero Rodericus, quod excederet, & *Rota* tunc cenſuit, quod Rodericus tenebatur probare, quia inferior habebat facultatem conferendi omnia beneficia reſeruata, & propterea cum Rodericus veniret contra collationem, & prætenderet illum reſolutum ex illa cauſa, quod beneficium excederet 24. & ideò quod Franciſcus tenebatur expedire litteras, partes ſuæ erant hoc probare, cum eſſet fundamentum intentionis ſuæ.

Et dicta *deciſio* reſpondet ad allegatam *deciſionem* 10. *de probat. in nou.* & di-
12 cit, quod illo caſu * prouiſus à Nuntio tenetur iuſtificare beneficium non excedere 24. quia Nuncius non habet facultatem conferendi omnia beneficia, ſed non excedentia 24. & ideò cum impetrans Apoſtolicus iuſtificauit gratiam ſuam, ideò tunc prouiſus à Nuntio plenè, & concludenter tenetur probare, quod non excedat 24.

Hæc vera ſunt, & ideo patientiam habeat Alumnus meus, cui pareo propi-
13 ter * multiplicitatem negociorum in iſtis vltimis audientijs, & gauiſus ſum, quod in tanta mole negociorum prædicta inuenerit, quæ in veritate ſunt omnia illa, quæ in iſta materia dici poſſunt.

ARGVMENTVM.

Diſpoſitio *Clement.* 1. *de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* quando locum habeat.

SVMMARIVM.

1 Clement. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. *quæ vult apponi ſequeſtrum in beneficialibus poſt ſententiam intelligitur de ſententia, quæ non habet ſententiam contra ſe. Vid. num.* 2. *&* 3.

2 Caſſador. deciſ. 1. num. 2. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. *in quibus terminis loquatur.*

3 Clement. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. *procedit etiam in ſententia lata in cauſa appellationis à ſententia Ordinarij.*

4 *Dicta* Clement. *habet in ventre exceptionem dummodo per triennium pacificè pars non poſſederit.*

5 Regula de trienali *videtur deſumpta ex* Clementina 1. de ſequeſt. poſſeſſ. & fruct.

6 *Exceptio* Regulæ de trienali *habet locum quando quis poteſt vti eadem* Regula.

7 Regula de trienali *non habet locum in vnitis.*

8 *Sequeſtrationi vigore* Clement. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. *non eſt locus, quando ſententia fuit lata ſuper vnione.*

9 Clement. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. *loquitur in ſententia ſuper beneficio. Vid. ibi.*

10 *Sententia lata ſuper validitate vnionis non dicitur lata ſuper titulo beneficij. Vid. num.* 12.

11 *Beneficium vnitum non eſt amplius beneficium, ſed prædium.*

12 *Sententia lata ſuper inualiditate vnionis dicitur lata ſuper titulo beneficij.*

Annotatio ccxxxviij.

Ego tuleram ſententiam pro validitate vnionis, pars que obtinuerat ſententiam petebat ſequeſtrum iuxta terminos *Clem.* 1. *de ſequeſtr. poſſ. & fruct.*

Alia pars opponebat, quod nõ erat locus ſequeſtrationi, quia *Clem.* quæ vult
1 apponi ſequeſtrũ in beneficialibus * poſt ſententiam intelligitur de ſententia, quæ non habet ſententiam contra ſe *Caſſad. dec.* 1. *num.* 2. *de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* hæc reſponſio non placuit Dominis, quia
2 *Caſſadorus* loquitur, * quando prima ſententia eſt Rotalis, non autem quando prima ſententia eſt Ordinarij, quia *Clem.* procedit etiam in ſententia lata in cauſa
3 appellationis à ſententia Ordinarij, * vt ibi firmat *gloſ. in verb. promulgata*, & ſequitur *Cardinalis in* 9. *not. num.* 8. *Imola ſub num.* 18. *ſuper d. gloſ. & Vital. num.* 8. *Veſtrius in prax. lib.* 7. *cap.* 2. *num.* 6.

Se-

Secundo dicebat, quod non erat locus ſequeſtro, quia *Clem.* habet in ventre
4 exceptionem, * dummodò per trienniũ pacificè pars non poſſederit, prout poſſedit in caſu iſto, ex cuius *Clem.* ventre vi-
5 detur * deſumpta *Reg. de triennali Achil. deciſ.* 14. *num.* 5. *de probat.* Hæc iſta reſponſio placuit Dominis, quia iſta exceptio *Regulæ de triennali* habet locum,
6 quando quis poteſt ſe iuuare *Reg. de triẽnali Caſſad. dec.* 3. *de ſequeſtr. poſſeſſ. & fructuum Veſtr. in prax. lib.* 7. *cap.* 2. *num.* 6. *in fin.* hic autem poſſeſſor non poterat ſe iuuari *Reg. de triennali*, ſtantibus reſolutionibus, quod beneficium erat vnitum, *Regula* autem non habet locum in
7 vnitis, * quia non ſunt amplius beneficia *Sarnen. in Reg. de triennali quæſt.* 8. *num.* 2. *Verall. dec.* 349. *par.* 3. & fuit reſolutum in hac cauſa 5. *Iulij* 1610.

In vltima Congregatione huius anni 1610. Rota cenſuit non eſſe apponendũ ſequeſtrum, quia cum ſententia fuiſſet
8 lata ſuper vnione, * & ſic ſuper eo, quod non eſſet amplius beneficium, non erat locus ſequeſtrationi, quia *Clem.* 1. *de ſequ. poſſeſſ. & fruct.* loquitur in ſententia ſu-
9 per beneficio, * & *gloſ. ibi ſuper verb. beneficio* intelligit *d. Clem.* procedere in ſententia lata ſuper titulo beneficij, non ſi ſuper pertinentia collationis videlicet ſuper bonis, vel ſuper fructibus, vel ſuper oneribus realibus, ſeù perſonalibus, & *gloſ.* ibidem ſequuntur *Cardinalis quæſt.* 6. *num.* 14. *Abbas num.* 3. *Imola num.* 15. *Anchar. num.* 1. *Vital. num.* 32. & propterea cum ſententia fuiſſet lata ſuper validitate vnionis, non erat lata ſu-
10 per titulo beneficij, * quia beneficium vnitum non eſt amplius beneficium, ſed
11 prædium, * ſi verò ſententia fuiſſet lata
12 ſuper inualiditate vnionis contrarium * eſſet dicendum, quia tunc ſententia eſſet lata ſuper titulo beneficij ita *Lapus in d. Clem.* 1. *num.* 1. *de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* & ita concluſum in cauſa *Valentina Parochialis de Palma coram me in Congregatione* 23. *Iulij* 1610. & hæc reſolutio fuit confirmata coram *D. Decano* 10. *Decembris* 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Abbates, qui ſunt nullius Diæceſis, & habent territorium ſeparatum, ac omnimodam iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, & Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecti ſint, competatque illis ius conuocandi ſynodum, & alias legitimè conuocauerint, in eiſque deputauerint Examinatores, poſſunt concurſus inſtituere, aliaque facere, de quibus ibi remiſſiuè.*

2 *Lim. quando Epiſcopus eſt in quaſi poſſeſſione faciendi concurſus, quo caſu concurſus illius eſt admittendus, non autem ille Abbatis.*

Annotatio ccxxxjx.

Congregatio Concilij pluries cenſuit, quod ſi Abbates ſint nullius Diœceſis, habeantque territorium ſeparatum,
1 & omnimodam iuriſdictionem * quaſi Epiſcopalem, & Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecti exiſtant, competatque illis ius conuocandi Synodum, et alias legitimè conuocauerint, in eiſque deputauerint Examinatores poſſe concurſus inſtituere, et alia facere, quæ continentur in *decreto Concilij cap.* 18. *ſeſſ.* 24. Hoc ſtante fuerunt præſentati *Illuſtriſſimo D. meo Card. Datario* duo concurſus; vnus factus ab Epiſcopo, alter verò factus ab Abbate Ageren. qui licet videretur oſtē-
2 dere omnia prædicta requiſita * per *Congregationem Concilij* ad effectum quod poſſet facere concurſus, tamen cum Epiſcopus eſſet in quaſi poſſeſſione faciendi concurſus, reſpondi concurſum Epiſcopi eſſe admittendum iuxta notata in *c. Conſultationibus de Iurepatr.* & in ſpecie fuit reſolutum in cauſa *Vrbinaten. Parochialis* 14. *Decembris* 1592. *coram D. Cardinale Blanchetto*, & in cauſa *Foroſempronien. Parochialis* 7. *Maij* 1593. *coram D. Cardinale Mantica*, & ſi aliquid prætendit Abbas deducat ius ſuum in petitorio.

ARGVMENTVM.

Quando remanent centum, & vltra pro Rectore an, & quando Eccleſia poſſit grauari penſione.

SVMMARIVM.

1 *Penſione non poteſt grauari Eccleſia, Rectori cuius remanent vltra centum*

tum ducatos deductis oneribus, quando qualitas perſonæ Rectoris, ſitus Eccleſiæ, & conſuetudo loci id non patitur, & num. ſeqq.

2 *Pro determinanda congrua Rectori attenditur qualitas perſonæ, ſitus Eccleſiæ, & conſuetudo loci.*

3 *Rectori debet remanere tantum, vt poſſit ſubuenire pauperibus.*

4 *Congrua taxata fuit à* Conc. Trid. *in ducatis centum. Vid. ibi.*

Annotatio ccxl.

Dixi Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Datario, quod certa Parochialis nō debebat grauari penſione, etiam quod
1 centum ducati liberi deductis oneribus* & vltra iſtam ſummam remanerent pro Rectore, quia in iudicando, an Rector
2 habeat congruam attenditur * qualitas perſonæ, ſitus Eccleſiæ, & conſuetudo loci *gloſ. in cap. 1. in verb. neceſſitatem 21. quaſt. 1. gloſ. in 2. in cap. cum adeo de reſcript.* perſona autem erat nobilis, Eccleſia verò in Caſtro nouo Caſoronianæ, quod eſt Caſtrum nobile, & populatum, vt refert *Frater Leander Albertus in deſcript. Italiæ*, & iſta erat vnica Parochialis, vnde Rectori debet remanere tan-
3 tum, * vt poſſit ſubuenire pauperibus.

Non obſtat, quod pro congrua videatur ſufficere 100. duc. vt habetur in
4 diſpoſitione * *Concilij ſeſſ. 24. cap. 13. de reform.* quia cum *Concilium* dicat, quod Parochiales, quæ ſummam ducatorum 100. non excedunt, penſionibus non grauentur, non intrat in hoc caſu argumentum à contrario ſenſu, ergo ſi excedunt grauentur, quia per tale argumentum corrigeretur ius commune & diſponeretur contra æquitatem, ergo tale argumentū non intrat *Imol. conſ. 57. in fin. & conſ. 100. in fin. Caſtren. conſ. 175. n. 3. verſ. reſponderi lib. 1. Rom. 392. num. 25. vbi adden.*

ARGVMENTVM.

Ad hoc vt quis poſſit priuari beneficio propter abſentiam quæ requirantur.

SVMMARIVM.

1 *Priuatus beneficio propter abſentiam ab Epiſcopo ſi prætendat ſe grauatum recurrat ad Congregationem Epiſcoporum, quæ aliquando ſolet remittere huiuſmodi negotium Datario cum voto vnius ex Auditoribus Rotæ.*

2 *Per edictum non poteſt procedi in partibus contra eum, dum non ignoratur eſſe Romæ, ſed perſonaliter eſt citandus; ſecus ſi ignoretur eſſe Romæ.*

3 *Priuari quis non poteſt beneficio propter abſentiam; niſi præcedat trina citatio per publicum edictum in loco beneficij, & deinde expectetur titularis per ſex menſes, antequam deueniatur ad priuationem. Decl. n. 4.*

5 *Ex comparitione Procuratoris Capituli non inducitur ſcientia illius Canonici, contra quem agitur ad priuationem Canonicatus propter abſentiam.*

6 *Scientia citationis in principali non inducitur ex comparitione ſui Procuratoris ante inceptum iudicium conſtituti pro negotijs; ſecus autem ſi Procurator fuiſſet particulariter conſtitutus poſt motam litem ad eandem cauſam.*

Annotatio ccxlj.

Maturinus Maſtrozius Canonicus Aprutinus die 4. Iulij 1609. obtinuit licentiam à Vicario Epiſcopi veniendi Romam, atque viginti dies abeſſendi, quæ quidem licentia die 27. eiuſdem menſis fuit confirmata ad alios 20. dies, vt in *proc. fol. 1.* cumque Maturinus vltrà iſtud tempus abfuiſſet, Ordinarius die 15. Ianuarij præſentis anni 1610. cæpit procedere contrà ipſum, & agitato proceſſu illum ſuo Canonicatu die 22. Martii ſequentis priuauit, vt in ſententia, quæ habetur in *proceſſu fol. 14.* Maturinus recurſum habuit ad Congregationem Epiſco-
1 porum, * quæ remiſit negotium ad Illuſtriſſimum, & Reuerendiſſimum D. m. Cardinalem Nazarenum S. D. N. Papæ Datarium cum voto vnius ex Auditoribus Rotæ, qui tranſmiſit ad me proceſſum, quo inſpecto credebam, Maturinum legitimè non fuiſſe ſuo Canonicatu priuatum ſtante nullitate iudicij, quia aut Ordinarius ſciebat Maturinum eſſe
2 Romæ, * & non poterat contrà illum procedere per edictum, ſed erat perſona-

naliter citandus *gloſ. in cap. quoniam fre-
quenter in ver. canonibus definitum vt lit.
non conteſt.* aut neſciebat ipſum eſſe Ro-
mæ, & tunc & ſi potuiſſet procedere per
edictum, prout proceſſit, tamen non ſer-
uauit formam à *Canonibus* traditam, quia
3 requirebatur trina citatio * per publicū
ædictum in loco beneficij, & deindè re-
quirebatur, quod expectaretur per ſex
menſes, antequam deueniretur ad pri-
uationem *c. ex tue de Cleric. non reſiden.
gloſ. in d. ver. Canonibus*, & ita *Rota* dixit
in cauſa *Salamantina del Pedioſo 5. De-
cembris* 1567. *coram bo. me. D. Card. Se-
raphino*, & meis temporibus in cauſa
Terdonen. præpoſituræ 17. Martij 1600.
coram eodem, & ita cenſuit etiam *Congr.
Illuſtr. Interpretum Concilij*, quæ forma
non fuit ſeruata, Epiſcopus enim pro-
ceſſit duabus tantum citationibus per
affixionem ad valuas præcedentibus vt
in *proc. fol. 1. & 4.* & deinde infrà duos
menſes parum plus nimis feſtinàter pro-
ceſſit ad priuationem, prima enim cita-
tio fuit facta 15. Ianuarij, & ſententia
fuit lata 22. Martij ſequentis, vt in *pro-
ceſſu fol. 1. & 14.* nec poteſt inſeruire pro
tertia citatione per affixionem aſſignatio
octo dierum poſt dictas citationes facta,
quia non fuit facta per viam citationis
per affixionem, ſed per viam ſimplicis
prorogationis, quæ fuit intimata Procu-
ratori Capituli, & Procuratori Maturini,
vt in *proceſſu fol. 9. & 10.* qui tamen Pro-
curator Maturini nō erat legirimus Pro-
curator ad hunc effectum, vt mox dice-
tur.

Non obſtat, quod prædicta habent lo-
cum, quando proceditur contrà igno-
4 rantem, non autem contrà eum, * qui
habuit certam ſcientiam, & indubitatam
emanatæ citationis, quia in caſu iſto non
probatur huiuſmodi ſcientia, Quod enim
allegari poſſet de comparitione Procu-
5 ratoris Capituli non facit, * quia non
inde poteſt inferri ad ſcientiam indubi-
tatam, & certā Maturini abſentis; Quod
autem allegari poſſet de comparitione
6 Procuratoris Maturini * minus facit, quia
Procurator fuit conſtitutus pro negotijs
Maturini die 3. Iulij 1600. & ſic ante-
quam fuerit cæptus agitari proceſſus cō-
trà ipſum; ad effectum enim inducendi
ſcientiam neccesse fuiſſet, quod Procura-
tor poſt litem motam fuiſſet particulari-
ter conſtitutus ad iſtam cauſam, vt eſt
dec. 11. de dol. & contum. in nou. in tan-
tum quod nec conſtitutio Procuratoris
generalis poſt litem motam ſufficeret, vt
dixit *Rota* in allegatâ cauſa *Terdonen.
præpoſituræ 5. Iunij* 1600. His viſis in *Con-
gregatione* reſcripſit Epiſcopo, vt nihil
innouaret contrà Maturinum ſtante nul-
litate ſuæ ſententiæ.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus non poteſt denegare inſti-
tutionem præſentato à Capitulo, quod
eſt in iſta quaſi poſſeſſione.*

2 *Amplia etiam ſi Capitulum eſſet ſo-
lum in poſſeſſione cum anteceſſore.*

*In continuanda poſſeſſione metitur ius
à poſſeſſore, non autem ab eo, contrà
quem poſſidetur n. 2.*

Annotatio ccxlij.

DIxi Illuſtriſſimo D. Cardinali Naza-
reno Datario à me hoc petente cum
non ageretur inter Epiſcopum Ortonen.
& Capitulum de pertinentia collationis,
ſed ad effectum quod præſentatus à Ca-
pitulo inſtitueretur ab Epiſcopo, cum
Capitulum eſſet in iſta quaſi poſſeſſio-
1 ne, * quod Epiſcopus non poterat dene-
gare inſtitutionem *Calderin. conſ. 23. de
præbend. Rota dec. 49. de reſcript. in antiq.
Put. dec. 106. lib. 1.* & quod plus eſt ad
hunc effectum, quod Capitulum eſſet in
2 poſſeſſione cum anteceſſore Epiſcopo, *
quia in continuatione poſſeſſionis meti-
mur ius à poſſeſſore, & non ab eo, con-
trà quem poſſidetur *Guido Pap. dec. 629.
Rota dec 99. n. 11. p. 1. Put. dec. 151. lib. 3.
Aegid. conſ. 21. circa med. verſ. tertio quod
Martinus Gigas de pen. q. 47. n. 10. verſ.
quinto ſciendum.*

ARGVMENTVM.

Beneficium, quod vacauit per obitum fa-
miliaris Cardinalis, qui ab eo de eius li-
centia ſe abſentauit cauſa ſtudiorum, vel
pro alijs ſuis negotijs particularibus ani-
mo redeundi, eſt reſeruatum.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium, quod vacauit per obitum familiaris Cardinalis, qui ab eo ſe abſentauit cauſa ſtudiorum de licentia Domini eſt reſeruatum, & num. ſeqq.*

2 Regul. 3. Cancell. *requirit ad effectum familiaritatis cõtinuam commenſalitatem.*

3 *Familiaritas non perditur ſi familiaris recedit reuerſurus de licentia Domini pro ſuis negotijs particularibus.*

4 *Abſens an habuerit animum redeundi remittitur arbitrio iudicis.*

Annotatio ccxliij.

IN alia *Papien.* dixi eidem Illuſtriſſimo quod beneficium erat reſeruatum per obitum familiaris Cardinalis, quia licet
1 Bernardinus * ſe abſentauerit à Cardinale cauſa ſtudiorum, nihilominus durauit familiaritas, quia licet Regula 3. re-
2 quirat * ad effectum familiaritatis continuam commenſalitatem, tamen hęc verba intelligunt DD. ciuiliter, vt per *gloſ. in c. fin. in ver. continue, & in ver. pro ſuis,* & ibi etiam DD. *de regul. iur. in 6.* vbi non perditur familiaritas ſi famulus re-
3 cedit reuerſurus * de licentia Domini pro ſuis negotijs particularibus, & idem habetur in *dec. 213. lib. 3. par. 3. Achill. dec. 13. de praben. Vital. in Clem. dignum nu. 43. de celebrat. Miſſar.* vbi dicit, hoc tanto magis procedere, quando famulus
4 in abſentia gerit ſe pro familiari, * & in terminis quando ſe abſentat cauſa ſtudiorum de licentia Domini reuerſurus tamen eſt *conſ. Calderini* 8. *de off. legat. Gambar. de legat. lib. 5. nu. 136. Simoneta de reſeruat. q. 35. n. 18. & ſeqq.* vbi quod
5 arbitrio iudicis remittitur, * an præter tempus abſentiæ habuerit animum redeundi.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Procurator conſtitutus ante litem motam generaliter ad lites ſi citetur, datur ei dilatio ad conſulendum principalem; ſecus ſi fuit conſtitutus poſt litem motam.*

2 *Dilatio Procuratori ad effectum conſulendi principalem quare datur.*

3 *Pendente dilatione data Procuratori ad conſulendum principalem pars non debet admitti ad probandum.*

Annotatio ccxliv.

SI citatur Procurator conſtitutus ante litem motam generaliter ad lites datur ei dilatio ad conſulendum principa-
1 lem, * ſecus verò ſi fuit conſtitutus poſt litem motam *Rot. dec. 31. de procur. in nou. Caſſad. dec. 1. nu. 1. de dilat.* & ratio eſſe poteſt, vt principalis ſciat litem, &
2 reſoluat, an velit cedere, * vel contendere, & quatenus velit contendere, poſſit inſtruere Procuratorem, & propterea
3 pendente d. dilatione * pars non debet admitti ad probandum. Ad memoriale in *Pampilonen. preceptoria Mercurij,* 20. *Octobris* 1610. *coram D. Decano.*

ARGVMENTVM.

Executoribus, vel Commiſſarijs litigantibus pro hæreditate, vel eius bonis quando debeantur expenſæ.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſarij, vel executores quando litigant pro hæreditate, vel eius bonis debent habere expenſas ab ipſa hæreditate.*

2 *Limita duobus modis, de quibus ibi. Executores litigantes inter ſe ſuper hæreditate, vel poſſunt prætendere aliquod particulare intereſſe ex propria perſona non debent habere expenſas ex ipſa hæreditate n. 2.*

Annotatio ccxlv.

COmmiſſarij, vel Executores quando litigant pro hæreditate, vel eius bonis debent habere expenſas ex ipſa hæ-
1 reditate * *DD. in cap. fin. vbi Gem. §. ſancimus num. 12. Franc. num. 9. in 3. notabili de teſt. in 6. Couarr. in c. Ioannes in fine eodem titulo Pariſius conſ. 26. nu. 18.*

num.

num. 18. *& 19. tib.*4. in cauſa *Bononien. fideicommiſſi de Vetia* 15. *Decembris* 1610. *coram D. Lancellotto* aliqui ex Dominis limitabant prædictam cõcluſionem duo-
2 bus * modis; primo, vt non habeat locum, quando duo litigant inter ſe ſuper hæreditate, quia cum vterque tueatur ius ſuum non eſt opus, quod executores faciant aliquas expenſas. Secundo, vt non habeat locum quando Executores poſſunt prætendere aliquod particulare intereſſe, non tanquam Executor, ſed tanquam particularis perſona, & iſtas duas limitationes colligebant ex ratione *Doctorum*, qui affirmant executoribus deberi expenſas, quia hoc prouenit, quia cum tueantur iura hæreditatis, officium ſuum nemini debet eſſe damnoſum, quæ ratio ceſſat, quando agitur de particulari intereſſe, vel quando duo ad inuicem prætendunt, & vterque tuetur iura ſua. Vndè inſcribant, quod in caſu, de quo agitur, executoribus non debebantur expenſæ, quia duo tuebantur iura ſua, cum vterque prætenderet ſucceſſionem ad ſe ſpectare, & quia agebatur de intereſſe filiorum Commiſſariorum. Nihil fuit reſolutum, *Rota* tamen inclinabat in iſtam ſententiam.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Regularis profeſſus, dum erat in Religione ſi emit libros cum obligatione ſoluendi pretium cum fuerit effectus Epiſcopus ſi continuat in Religione, mercator poteſt agere contra libros tantum, ſi verò efficiatur Epiſcopus poterit agere etiam contra alia bona eiuſdem Epiſcopi.*

Annotatio ccxlvj.

Qvidam Epiſcopus dum eſſet in Religione S. Franciſci profeſſus emerat
1 quoſdam libros, & ſe obligauerat * ſoluere pretium cum fuerit effectus Epiſcopus. Vigore huius contractus mercatores non poſſunt agere, quia Epiſcopus tunc Regularis non habebat neque velle, neque nolle, ſed dixerunt Domini Mercatores poſſe agere ex diſpoſitione iuris, ex quo Epiſcopus habuit ſuos libros; nàm & ſi dum erat Regularis potuiſſent agere contra libros tantum; hodiè verò poſſunt agere etiam contra alia bona Epiſcopi, quantitas autem, & creditum mercatorum colligitur ex confeſſione in contractu adminiculata ex pluribus in cauſa *Florentina pecuniaria* 20. *Decembris* 1610. *coram D. Ludouiſiu.*

ARGVMENTVM.

Ad acquirendum iuſpatronatus ex fundatione, & dotatione an ſufficiat ſolus conſenſus tacitus Epiſcopi, an verò requiratur expreſſus, & pro tacito reſoluitur.

SVMMARIVM.

1 *Vicarius non poteſt præſtare conſenſum pro reſeruatione iuriſpatronatus ad fauorem ædificantis, & dotantis Eccleſiam.*

2 *Conſenſus Epiſcopi poſt ædificationem, & dotationem Eccleſiæ præſtitus lite pendente ſufficit ad effectum acquirẽdi iuſpatronatus, cum retro trahatur ad diem fundationis, & dotationis, & num.* 7. *&* 15.

3 *Iura loquentia de fundatione Eccleſiæ habent locum in illius dotatione.*

4 *Prouideri quis non poteſt de beneficio, quod non adeſt.*

5 *Dotans Eccleſiam ſine conſenſu Epiſcopi licet non acquirat iuſpatronatus, tamen non poteſt reuocare dotationem. Vid. num.* 6.

Lambertin. de iurepatr. lib. 1. par. 1. quæſt. 5. art. 11. num. 3. *quid firmet, & de ſubſiſtentia eius opinionis num.* 5. *&* 11.

6 *Beneficium non adeſt vbi deficit conſenſus Epiſcopi in fundatione, & dotatione Eccleſiæ, & ideo non poteſt impetrari, licet huiuſmodi Eccleſia acquiratur Epiſcopo. num.* 10. *Vid. num.* 11.

8 *Laici ſi abſque conſenſu Epiſcopi fundant Eccleſiam, Eccleſia acquiritur Epiſcopo, & non laicis.*

9 *Oblationes facta Eccleſiæ fundatæ à laicis abſque conſenſu Epiſcopi debentur Eccleſia Parachiali, intra cuius limites ſita eſt Eccleſia ſalua conſuetudine, ſi Epiſcopus percipit aliquam partem oblationum.*

12 *Ad effectum acquirendi iuſpatronatus requiruntur duo conſenſus Epiſcopi, vnus ſcilicet ſuper fundatione, alter ſuper acquiſitione iuriſpatronatus. Contrarium quod imò ſufficiat vnicus conſenſus num. 13.*

13 Lambertin. de iurepatr. lib. 1. p. 1. art. 3. quæſt. 2. num. 1. *reprobatur.*

14 *Epiſcopus, vel deputandus ab eo debet deſignare atrium Eccleſiæ ædificandæ pro acquiſitione iuriſpatronatus, & Crucem affigere, & dotem ſtatuere, & num. 22.*

15 *Poſſunt tamen hæc fieri per deputatum ab Epiſcopo.*

16 *Ratihabitio æquiparatur mandato, & retrotrahitur.*

17 *Conſenſus Epiſcopi præſtitus poſt obitum fundatoris ſufficit ad effectum acquirendi iuſpatronatus.*

18 *Conſenſus tacitus Epiſcopi ſufficit ad effectum acquirendi iuſpatronatus, &* Lambert. & Abb. *contrarium ſentientes reprobantur num. 19. 23. 24. 25.*

19 Lambertin. de iurepatr. lib. 1. par. 1. quæſt. 2. art. 6. *reprobatur.*

20 *In conſtructione Eccleſiæ ad effectum acquirendi iuſpatronatus non ſufficit petere conſilium, vel licentiam Epiſcopi.*

21 *Conſenſus Epiſcopi non præſumitur ex curſu temporis ad effectum acquiſitionis iuriſpatronatus. Contrarium num. 31.*

Acquiſitio iuriſpatronatus eſt actus odioſus num. 21. Contrarium nu. 25.

24 *Epiſcopus poteſt approbare quod ritè factum fuit abſque eius conſenſu.*

26 *Locus ſi ſit iamdiu in forma Eccleſiæ, & ibi per Sacerdotes publicè celebratur, præſumitur ædificatus auctoritate Epiſcopi, licet non appareat.*

27 *Epiſcopi tacitus conſenſus præſumitur ſi Eccleſia eſt iam diù ædificata, & in ea celebrat.*

28 *Iuſpatronatus ex ſolo conſenſu Epiſcopi non acquiritur, ſed requiritur dotatio, & fundatio.*

29 *Præſumptio præſumptionis datur, quando vna venit in conſequentiam alterius.*

30 *Ex præſumpta confirmatione alienationis præſumitur quoque vtilis.*

31 *Conſenſus Epiſcopi ex dotatione, & fundatione Eccleſiæ per lapſum 30. annorum præſumitur, quando agitur de præiudicio tertij; ſecus autem quando non agitur de tali præiudicio, quia tunc ſufficiunt decem anni cum obſeruantia.*

Annotatio ccxlvij.

Eccleſia, de qua agitur, fuit ædificata, & dotata cum reſeruatione iuriſpa-
1 tronatus cum licentia Vicarij Epiſcopi,* qui abſque ſpeciali mandato non potuit præſtare dictum conſenſum *Calderinus conſ. 1. de offic. Vic. Rebuff. in forma Vicariatus num.* 184. vndè cum dicta Eccleſia fuerit poſſeſſa per 14. annos per primo loco præſentatum, contingit dubitari, an conſtaret de tali conſenſu Ordinarij tacito, qui ſuffragaretur patrono aduerſus impetrantem Apoſtolicum, vel ſufficeret conſenſus expreſſus præſtitus à moderno Ordinario hodie lite pendente. Et Domini ommiſſo primo articulo de conſenſu tacito dicebant ſufficere conſenſum hodiè præſtitum per moder-
2 num Ordinarium; mouebantur Domini* *per conſ. Calderini 6. de iurepatr. Roch. de iurepatr. in ver. pro eo quæſt. 4. num. 9. Lambert. de iurepatr. lib. 1. par. 1. quæſt. 2. art. 12. & par. 2. quæſt. 1. art. 16. Than. dec. 20.* itaut talis cõſenſus retrotrahatur ad diem fundationis iuxta notata in *cap. cura, & ibi gloſ. in verb. conſenſum Cardinalis in fin. de iurepatr. Rota dec. vlt. & d. tit. in antiqu. Caput. dec. 144. num. 4. p. 2.*

quæ

2 quæ iura licet loquantur in translatione
3 iuriſpatronatus iam fundatus * tamen
eadem eſt ratio in fundatione, & dota-
tione, vt infra dicetur.

Non obſtat, quod iſte conſenſus fue-
rit præſtitus poſt litem motam, quia ſi
conſenſus Vicarij non fuit ſufficiens, &
non adſit conſenſus tacitus Epiſcopi, qui
ſufficiat, non adeſt beneficium, & per cō-
ſequens nec prouiſus Apoſtolicus poteſt
4 de dicto beneficio prouideri * *Rota dec.
442. num. 2. verſ. non obſtat lib. 3. par. 3.*
quæ alias eſt *deciſ. Paleotti* 89. *Verall. dec.
64. lib. 1. in manuſcript.* & dotans ſine
conſenſu Epiſcopi non acquirat iuſpa-
tronatus, tamen non poteſt reuocare do-
5 tationem * *Lambert. de iurepatr. lib. 1. p.
1. quæſt. 5. artic. 11. num. 3.* quicquid ſit
de iſta opinione *Lambertin.* quando con-
ſenſus Ordinarij interuenit, poſtquam
ipſe loquitur, quando quis dotat Eccle-
ſiam iam conſtructam, hic autem ſumus
in caſu, quo quis ædificauit, & dotauit,
vndè ſi non adeſt conſenſus Epiſcopi non
6 adeſt beneficium, * quod non eſt in caſu,
quo quis dotat Eccleſiam iam conſtru-
ctam, quia adeſt Eccleſia, vndè cum Epi-
ſcopus potuerit poſt fundationem, & do-
7 tationem illam approbare, * huiuſmodi
approbationi non poteſt obſtare litis pē-
dentia, ex quo per illum nullum fit præ-
iudicium parti, aut Iudici, cum ante ap-
probationem, vt dictum eſt, non adeſſet
beneficium *Rot dec. 25. num. 2. verſ. ſed
poſſeſſio, & num. 3. de reſcript. in non. &
ibi adden. num. 9. verſ. 1. nota. Aegidius
deciſ. 749. col. 2. verſ. ſed in contrarium
facit Felinus in cap. 1. num. 14. poſt med.
verſ. optimè facit de reſcript. Gabriel. de
iudic. concluſ. 4. num. 34.* Nota tamen
8 quod ſi laici abſque conſenſu Epiſcopi *
fundant Eccleſiam, Eccleſia acquiritur
Epiſcopo, & non laicis; Oblationes verò
9 Eccleſiæ Parochiali, * intra cuius limi-
tes Eccleſia eſt ædificata ſalua conſuetu-
dine, ſi Epiſcopus percepit aliquam
partem oblationum *Calderin. conſ. 5. per
totum de Religioſ. dom.* vndè & ſi huiuſ-
modi Eccleſia fuiſſet acquiſita Epiſcopo,
10 tamen non erat beneficium, * & prop-
terea non poterat impetrari.

Sed poſſet reſponderi, quod cum re-
maneat Eccleſia, & fuerit dotata, ſit
11 quoque beneficium impetrabile, * quia
dos fuit acquiſita ipſi Eccleſiæ fundatæ,
vt per *Lambert. alleg. vbi ſupra.* Hæc ta-
men cogita, quia non firmo, cum non
fuerint conſiderata per Dominos, &
propterea ſequor dicta per Dominos.

Neque eſt verum, quod requirantur
duo conſenſus, vnus ſuper fundatione,
12 alter vero ſuper * acquiſitione iuriſpa-
tronatus *Lambert. de iurepatr. lib. 1. par.
1. art. 3. quæſt. 2. nu. 1.* quia opinio *Lam-
bertini* eſt noua *vt ibidem* fatetur, & con-
13 tra communem, vt fatetur *art. 6. d. quæ-
ſtionis 2. num. 2.* & plures tenent con-
trarium, ſcilicet quod ſufficiat vnicus
conſenſus, quos ipſe enumerat *d. art. 3.
num. 2. & ſeqq.*

Minus etiam eſt verum, quod non ſuf-
ficiat conſenſus poſt fundationem, quia
Epiſcopus debet deſignare atrium, &
14 Crucem affigere, * quæ non poſſunt fieri
poſt fundationem *Lambert. d. art. 6. num.
3.* qui hæc adducit ad effectum oſten-
dendi, quod non ſufficiat tacitus conſen-
ſus, & ideò benè etiam poſſunt applica-
ri, vt non ſufficiat conſenſus poſt funda-
tionem; Quia cum hæc poſſint fieri per
15 Epiſcopum, vel per deputandum ab eo, *
vt dicit *Lambert. loco præcit* ita Epiſcopus
poteſt habere ratum, quod factum eſt
ipſo inſcio, ſi legitimè fuit factum, cum
ratihabitio æquiparetur mandato, & re-
16 trotrahatur * *cap. ratihabitionem de regul.
iur. in 6. l. fin. C. ad Macedon. Oldrad. conſ.
326. num. 17. verſ. nec obſtat.*

Neque facit, quod iſte conſenſus Or-
dinarij eſt præſtitus poſt obitum funda-
17 datoris, * quia hoc non refert vt per
*Lambertin. de iurepatr. lib. 1. par. 1. quæſt.
2. art. 11. num. 6. & art. 12. num. 6. Rochus
de iurepatr. in verb. pro eo num. 1.* & ita
fuit reſolutum in cauſa *Gerunden. benefi-
cij 20. Decembris* 1610. *coram Reueren-
diſs. D. Epiſcopo Attrebatenſe.*

Ego verò dicebam vltra prædicta,
quod ſufficit etiam tacitus conſenſus E-
18 piſcopi, * & quod in caſu iſto interue-
nit tantum tempus vt præſumatur d. cō-
ſenſus, nam etſi *Lambert. de Iurep. lib. 1.
19 par. 1. q. 2. art. 6. per totum* * teneat non
ſufficere conſenſum tacitum, tamen ſunt
pōderandæ auctoritates & rationes, quas
ipſe adducit, & rationes contrariæ ſen-
tentiæ ex quibus apparebit veritas.

Mouetur primò auctoritate *Ioannis
Andreæ in c. nobis num. 4. in fine de Iure-
patr.* vbi quod in conſtructione non ſuf-
20 ficit petere * conſilium vel licentiam,
hæc ſunt verba *Io. Andr.* vndè infert Lā-

bert. quo requiratur conſenſus expreſ-
ſus. Secundo mouetur auctoritate *Car-
dinalis in d. c. nobis in fin. verſ. & quod
dixi*, vbi inquit, & quod dixi de patro-
natu acquirendo per prædicta, procedit
quando hæc fiunt de conſenſu Dioceſa-
ni. Tertio mouetur auctoritate *Abbatis
in c. curam num.4. de Iurepatronatus*, vbi
21 quod in actu odioſo,* prout eſt acqui-
ſitio Iuriſpatronatus ex curſu temporis
non præſumitur conſenſus. Quarto mo-
uetur auctoritate *Firmani in tract. de Epi-
ſcopo lib. 4. par. 5. q. 44. num. 84.* & au-
ctoritate eiuſdem *Abbatis in conſ. 59. nu.
3. verſ. 3. principaliter lib. 2.*

Secundò principaliter mouetur ratio-
ne, quia Eccleſia non poteſt ædifica-
ri abſque eo quod Epiſcopus figere fa-
22 ciat Crucem, atrium deſignet,* & do-
tem ſtatuat, & propterea ſubdit, quod
cum iſta exequenda ſint per Epiſcopum
vel deputandum ab eo, hoc nullo pacto
poteſt fieri abſque expreſſo conſenſu, &
mandato ipſius Epiſcopi.

Quod autem ſufficiat conſenſus taci-
tus Epiſcopi modò conſtet, ipſum ſciuiſ-
23 ſe, quod actum eſt, & quod non adſit
cauſa contradicendi dicit *Rochus de iu-
repatronatus in verbo pro eo num.20. q.8.
Pariſ. conſ.35.* ſcripſit ad veram reſolu-
tionem *num.10. verſ. & ſufficit lib.4.* pro
qua opinione eſt *gloſ. in c. curam in verbo
legitima verſ. qui dum dicunt de Iurepa-
tronatus Cardinalis ibidem circa finem*
quæ *gloſſ. & Cardinalis*, licet loquan-
tur in donatione Iuriſpatronatus, tamen
eadem eſt ratio in dotatione, & funda-
tionem, quia Epiſcopus poteſt approba-
24 re, quod ritè factum * fuit abſque eius
conſenſu, quicquid dicat *Lambert. d. art.
6. in fin.* vbi vult non eſſe eandem ra-
tionem in donatione Iuriſpatronatus, &
in iuriſdictione Eccleſiæ, cum Epiſcopus
non derogauerit, & alia fecerit, quia vt
dictum eſt, poteſt approbare, quod ritè
factum fuit abſque eius conſenſu.

Non obſtat auctoritas *Io. And. & Car-
dinalis in d. c. nobis*, quia affirmant re-
quiri conſenſum, ſed non ſe reſtringunt
ad conſenſum expreſſum, itaut non ſuf-
ficiat tacitus, ita reſpondet *Rochus in d.
verſ. pro eo num.20.*

Non obſtat auctoritas *Abbatis in d. c.*
tum quia *Abbas* tenet contrà communẽ
opinionem, quod in donatione Iuriſpa-
tronatus non ſufficiat conſenſus tacitus
Epiſcopi, vltrà quod *Rochus vbi ſupra*
25 dicit, iſtum non eſſe actum odioſum,*
ſed fauoribilem, & quicquid dixit *Lam-
bert. d. art.6.* credo, quod *Rochus* bene
dicat: *Firmanus verbo de Epiſcopo* non lo-
quitur in noſtris terminis, & *Abbas con-
ſil.59.* non excludit conſenſum tacitum.

Non obſtat ratio *Lambertini*, quia vt
ſuprà dictum eſt, ſi affixio Crucis, & alia,
quæ requiruntur ad conſtructionem Ec-
cleſiæ, poſſunt fieri per alium de ordine
Epiſcopi, ita Epiſcopus poteſt ratum ha-
bere, quod actum eſt, itaut conſenſus
retrotrahatur.

Cum igitur ex prædictis conſtet, quòd
ſufficiat conſenſus tacitus, videndum eſt,
an hic talis adſit, qui ſuffragetur, & di-
cendum eſt, quod ſic, quia ſicuti ſi lo-
26 cus eſt iam diù in forma Eccleſiæ,* &
ibi per Sacerdotes publicè celebratur
præſumitur ædificatus auctoritate Epi-
ſcopi, licet non appareat *Archidiaconus
in c. nemo il primo circa medium verſ. &
locus ſit in ea forma de conſecrat. diſtinct.
1. Roman. in l. ſciendum num. 40. ff. de
verborum obligat. Felynus in c. Albericus
num.4. verſ. & hinc eſt quod ſi locus de te-
ſtibus* cum alijs alleg. per *Gabriel. de præ-
ſumpt. concluſ. 1. num. 9.* ita ſi Eccleſia
eſt iam diù ædificata, & in ea celebra-
27 tur,* præſumitur tacitus conſenſus Or-
dinarij, qui cum quot annis teneatur vi-
ſitare Diæceſim præſumitur eſſe benein-
formatum *c. Ordinary de offic. Ordinar. in
6. Rota dec.6. num.2. de Iurepatronatus in
nou.* quæ iura licet loquantur in titulo
beneficij, tamen benè etiam applicantur
ex identitate rationis ad caſum iſtum:
Nec eſt verum, quòd aliàs nunquam
daretur Iuſpatronatus ex vſurpatione,
ſi conſenſus Epiſcopi præſumeretur,
quia ſolus conſenſus Epiſcopi non fa-
cit aliquem Patronum, ſed requiri-
28 tur dotatio,* & fundatio *Lambert.
de Iurepatronat. lib. 1. par. 1. q. 2. art. 2.
num.1.* probat nec etiam reſiſtit, quod ex
præſumpta viſitatione præſumitur con-
ſenſus tacitus, & ſic datur præſumptio
29 præſumptionis, quia hoc admittitur,*
quandò vna præſumptio venit in conſe-
quentiam alterius, vt in ſimilibus termi-
nis, quod ex præſumpta confirmatione
30 alienationis * præſumatur quoque vti-
lis *Baldus in c. 1. in princ. num. 7. de his
qui feud. dar. poſſ. Alex. conſ. 79. nu. 18.
lib. 1. Iaſon. conſ. 54. num. 3. verſ. primo*
mo-

moueor lib.1. & fuit reſolutum in cauſa *Romana domus in Burgo 30. Martij 1590. coram D. Card. Mantica.*

Neque obſtat, quod interuenerit tātum lapſus 11. annorum, ad effectum autem præſumendi conſenſum requirū-
31 tur 30. anni, quia hoc eſt verum, quandò agitur de præiudicio tertij, ſecùs autē quandò non agitur de tali præiudicio, quia tunc ſufficiunt decem anni cum obſeruantia *Felinus in d. cap. Albericus nu. 5. de teſtibus* cum alijs pluribus per *Gabriel. de præſumpt. concl. 1. num. 1.* hic autem cum non agatur de præiudicio tertij, ſed agatur de ſolo fauore fundatoris, & ipſius Eccleſiæ, ſufficit d. tempus. Et hæc nota, quia pulcra ad laudem, & gloriam Dei Omnipotentis.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Oblationes, quæ fiunt Eccleſiæ, quæ non habet Rectorem ſpectant ad Parochum, intra cuius limites eſt ſita Eccleſia.*

2 *Eccleſia non ſpectat ad laicos, qui ædificarunt, ſed ad Epiſcopum. Vid. num. 3. remiſſiuè.*

Annotatio ccxlviij.

OBlationes, quæ fiunt Eccleſiæ, quæ non habet Rectorem, ſpectant ad Pa-
1 rocum, * intrà cuius limites eſt ſita Eccleſia *Calderin. conſ. 5. propè finem verſ. ad ſecundum de religioſ. dom. Abbas in c. dilectus col. 2. de offic. 2. & in c. pariter in princ. de his, quæ fiunt à Prælatis col. 2. in 2. not. idem Abbas in c. quoniam de decimis in 1. not. Soccin. de oblat. libell. 18. Auferius ad Cappellam Toloſanam deciſ. 483. Maluet. de oblat. dubit. 4. num. 46. Ferretus conſ. 143. num. 4. Paul. Fuſc. de viſit. lib. 2. c. 21. num. 14. & 15.* & ita fuit reſolutum in cauſa *Aquilana nullitatis erectionis 20. Decembris 1610. coram D. Pirouano.*

Ad quem autem ſpectet Eccleſia an ad laicos, qui ædificarunt, vel ad Epi-
2 ſcopum? * quod ſpectet ad Epiſcopum *Calderin. conſ. 5.* allegato per *totum de religioſ. dom.* idem *Abbas in c. cum dilectus*
3 *num. 11. de capell. Monach.* vide * *Hoſtien. in c. 2. ſub num. 4. in verſ. communi de appell. Menoch. in verſ. dicas ergo Cardinalis idem num. 19. verſ. 14. q. 20.*

ARGVMENTVM.

Societas officij inita ſuper officio non vacabili extra Romanam Curiam non valet.

SVMMARIVM.

1 *Societas officij inita ſuper officio Cancellariæ non vacabili extra Romanam Curiam cum pacto, quod moriente creditore officialis lucretur pecunias non valet, & num. 2.*

2 *Societas officij inita ſuper officijs non vacabilibus in qua adeſt pactū, quod totum damnum ſitdantis pecunias nō valet.*

3 *Societates Officiorum non niſi ſuper Officijs vacabilibus Vrbis fiūt, & ſunt permiſſæ.*

4 *In ſocietatibus officiorum ſuper officijs vacabilibus qui dat pecunias eas per obitum ammittit, & officialis illas lucratur, ita moriente Officiali ipſe perdit officium, & tamen tenetur ad reſtitutionem pecuniarum in ſocietate receptarum.*

5 *Societate diſdicta, vel dimiſſo, aut ammiſſo officio remanet nudum mutuum, & ſi fructus ad rationem 11. pro centenario cōuenti ſoluantur eſt vſura.*

6 *Pro nudo mutuo nihil exigi poteſt.*

7 *Damna, & intereſſe in ſocietatibus officiorum debentur.*

8 *Declara procedere, quando ſunt probata.*

9 *Societas officij inita ſuper officio non vacabili ad rationem 12. cum pacto, quod nulla habeatur ratio peſtis vel belli eſt iniuſta & num. 11.*

10 *Officialis facit participem fructuum il-*

illum, qui dedit pecunias ad ſocieta-
tem.

Annotatio ccxlix.

QVæritur, an ſocietas officij inita ſu-
per officio Cancellariæ Foroliuij nõ
vacabili cum pacto, quod moriente ſo-
1 cio,* qui dedit pecunias, Officialis il-
las lucretur, & cum alijs pactis, de qui-
bus infrà dicetur, ſit licita, vel potiùs
illicita.

Et dicendum eſt eſſe illicitam, nam
omiſſa illa quæſtione, an ſocietates of-
ficiorum poſſint fieri ſub certa forma ſu-
per officijs non vacabilibus, & ſuper of-
ficijs extrà Rom. Curiam, huiuſmodi
ſocietas non potuit fieri modo prædicto
ſuper iſto officio non vacabili, quia ſtan-
te prædicto pacto, quod mortuo illo,
qui dedit pecunias officialis illas lucre-
tur, reſultat, quod totum damnum ſit
2 dantis pecunias,* non autem commune
cum officiali, & inde reſultat iniquitas
huius ſocietatis S. *Thomas ſecunda ſecun-
da q.78. art.2. in reſponſ. ad ſecundũ Cor-
radus de contract. q.97. Couar.* qui de cõ-
muni teſtatur & plures allegat *var. re-
ſol. lib.3. c.2. num. 3.* & in iſtis terminis
dicit *Sotus de iuſt. & iur. lib.6. q.6. art.2.
in fin. verſ. at verò hoc videtur Ludouic.
Lopez de contract. lib. 1. c.66. col. 2. verſ.
nam in hoc à lege ſocietatis*, quorum di-
cta licet non applicentur ad ſocietates,
quæ fiunt ſuper officijs vacabilibus, vt
ſupra dictum, benè tamen applicantur
ad eas, quæ fiunt ſuper officijs non
vacabilibus: Et prædicta eo magis pro-
cedere debent, quia communis vſus
3 ſe habet, vt ſocietates officiorum *
non fiant niſi ſuper officijs vacabilibus
Vrbis, ſuper quibus etiam tantum repe-
riuntur permiſsæ per *Conſtitutiones Sum-
morum Pontificum Leonis X. Pauli IV. &
Pij IV.*

Neque refert, quod huiuſmodi pactũ
ſuſtineatur in ſocietatibus factis ſuper
officijs vacabilibus Vrbis. Nam hoc
prouenit ex eo, quia in iſtis ſocietati-
4 bus * ſuper officijs vacabilibus ſicuti il-
le, qui dat pecunias eas per obitum am-
mittit, & officialis illas lucratur, ita
moriente officiali ipſe perdit officium,
& tamen tenetur ad reſtitutionem pecu-
niarum in ſocietate acceptarum, & ſic
iſte contractus eſt ſocietatis cum ſorte
mixtus, cum compenſetur periculum
cum periculo, vt in terminis dicit *Car-
dinalis Toletus in ſumma lib.1. c. 40.* cu-
ius dicta in hac materia commendat *D.
Cardinalis Mantica de tacitis & ambiguis
conuent. lib.6 tit.2. num.18. idem D. meus
Ludouicus Carbo in tract. de reſtit. q. 54.
col.8. verſ. primo inter officialem Ferdi-
nandus Rebellus de oblig. iuſt. p.2. q.5. nu.
4. Auguſtinus Montalcinus in ſumma cap.
19. §.8. per tot. Felicius de ſociet. c. 9. nu.
64.* & fuit reſolutum in cauſa *Romana
ſocietatis officiorum 24. Ianuarij 1601.
coram* D. *Cardinale Millino*, & hinc *Ro-
ta* dixit in eadem *deciſione* & in alia *Ro-
mana ſocietatis 1. Iuly 1596. coram D. Epi-
ſcopo Pacen.* Societates officiorum iuxta
communem contractum non poſſe fieri
ſuper officijs non vacabilibus.

Vſuraria eſt etiam illa pactio, quod
diſdicta ſocietate, vel dimiſſo, aut am-
miſſo officio adhuc fructus ad rationem
5 12. pro centenario ſoluantur,* nã in iſtis
caſibus cum ſit finita ſocietas, remanet
nudum mutuum, pro quo nil poteſt exi-
6 gi,* ita in puncto *Card. Toletus loco ſu-
prà allegato nu.7. D. meus Ludouicus Car-
bo* pariter *eodem loco col. fin. verſ. & quod
attinet Sotus de iuſt. & iur. lib.6. q. 6. art.
2. in fin. verſ. attamen Ludouicus Lopez de
contract. lib. 1. d. c. 66. col. 2. circa med.
verſ. at vero ex ea parte Gabriel. conſ. 78.
nu. 3. verſ. imo cum ea tantum lib. 1. D.
Cardinalis Mantica loco ſupra allegato lib.
6. tit.2. num.17. in fin.* & huiuſmodi pa-
ctum omni iure eſſe prohibitum dicit
*Modernus de Cingulo in tract. de ſociet. of-
ficiorum num. 134. cum pluribus ſeqq.* &
dixit etiam *Rota in cauſa Romana ſocieta-
tis officij 28. Aprilis 1570. coram bo. me.*
D. *Cardinale Lancellotto*, & in cauſa *Ro-
mana ſocietatis 15. May 1578. coram D.
Card. Blanchetto & ſuperioribus annis in
cauſa Romana ſocietatis 23. Iuny 1610. co-
ram D. Card. Millino.*

Non obſtat, quod prædicta taxatio ſit
loco damnorum, & intereſſe, quia licet
7 intereſſe,* & damna in huiuſmodi ſo-
cietatibus debeantur, vt dicunt *Doctores*
prædicti, tamen hoc eſt verum, quandò
8 ſunt probata * vt per *Mohed: dec.3. & 4.
de vſur.* aliàs taxatio facta ab initio cen-
ſetur facta in fraudem vſurarum, niſi in-
tereſſe aliundè probetur *Bald. in l. roga-
ui §. ſi tibi num.6. & 7. ff. ſi cert. petat. Co-
uar. var. reſol. lib.3. c.4. numer.5. per tot.*

Ay-

Digitized by Google

Aymon, conſ. 189. *num.* 8. & in proprijs terminis *Sotus vbi ſupra verſ. attamen quod poſt lapſum Ludouicus Lopez* pariter *loca allegato verſ. at vero Azor. inſt. mor. tom.* 3. *lib.* 9. *c.* 8. *col.* 4. *littera C. verſ. nec talis ſcietas*, & dicitur in allegata cauſa *Romana ſocietatis officij coram bo. me. Cardinali Lancellotto*.

Iniuſtitia adeſt etiam in d. contractu (circumſcripta vſuraria prauitate) quia taxantur fructus ad rationem 12. pro cẽ-
9 tenario * cum pacto quod nulla habeatur ratio peſtis, vel belli, nam cum Of-
10 ficialis faciat participem fructuum illũ,* qui dedit pecunias, quas Officialis cenſetur conducere ad rationem 12. pro cẽtenario vt dicunt *Toletus*, *& Carbo locis infrà citandis Gabriel. d. conſ.* 78. *in princ. D. Cardinalis Mantica loco præcitato num.* 17. *in princ.* & *Rota in d. cauſa Romana coram D. Card. Millino*, propterea cum officia non vacabilia non reddant ad ra-
11 tionem 12. pro centenario, * & maximè tempore belli, & peſtis reſultat maniſeſtiſſima iniuſtitia, quia fructus non ſunt vniformes Officiali, & ſocio, vt requiritur in ſocietate *Toletus loco allegato num.* 4. *in fine* vbi cenſet habendam eſſe rationem priuilegiorum, quæ Officialis habet *Ludouic. Carbo col. fin. verſ. ſecunda vt non exigatur Modern. de Fano de ſociet. off. c.* 10. *numer.* 7. *& numer.* 18. *&* 59.

Neque eſt verum, quod licitè illc, qui dat pecunias recipiat 12. pro centenario, cum currat periculum vitæ, & licet officialis lucretur ſortem per mortem ſocij, cum ipſe ſoluat fructus ad dictam rationem 12. pro centenario, quia hæc poſſent conſiderari, ſi fuiſſet factus cenſus vitalitius, ſecus eſt in iſto contractu, qui cum ſit propriè Societatis, vt per *Doctores locis ſupra allegatis*, non ſuſtinetur, cum fructus non ſint æquales officiali, & ſocio, & cum ſolus ſocius currat periculum ammiſſionis ſui capitalis, quæ ſunt contra naturam Societatis, vt dictum eſt.

Huiuſmodi negocio commiſſio per *S. D. N. R. P. D. Lancellotto*, *& R. P. D. Ludouiſio*, *& mihi*, ita iuris eſſe retulimus *Illuſtriſſimo D. Cardinali Nazareno Datario* in die S. Ioannis Euangeliſtæ, vt referret *Santiſs.* cum de eius ordine idem nobis ſignificaſſet, vt negocium videremus, Hęc reſolutio fuit confirmata in *Rota* 25. *February* 1611. *coram D. Lancellotto*.

ARGVMENTVM.

Circa Societates ſuper officijs extra Romanam Curiam, & an Bulla Pauli IV. fuerit reuocata per Pium IV. examinatur.

SVMMARIVM.

1 *Societates officiorum non poſſunt fieri ſuper officijs extra Romanam Curiam. Contrarium num.* 6. *&* 7. *Vid. num.* 8.

2 *Bulla Pauli IV. in ordine la* 11. *diſponens de ſocietatibus officiorum fuit abrogata per aliam Pij IV. Vid. nu.* 4. *&* 9.

3 *Bulla Pauli IV. in ordine la* 11. *circa Societates officiorum diſponit tria, de quibus ibi. Vid. num.* 4.

4 *Bulla Pij IV. circa Societates officiorum concedit facultatem faciendi ſocietates cum pactis licitis, & honeſtis vſque ad valorem officij, & abſque aliqua ſignatura ſupplicationis, & num.* 5.

7 *Bulla Pauli IV. loquitur de ſocietatibus officiorum, quæ fiunt in vrbe, non autem extra vrbem.*

8 *Societates officiorum ſuper officijs non vacabilibus extra Romanam Curiam non poſſunt fieri ſub eadem forma, quæ fiunt ſuper officijs vacabilibus.*

Annotatio ccl.

Occaſione præmiſſorum nota, quod circumſcripta Cõſtitutione *Pauli IV.* 11. in ordines ſocietates officiorum poſſunt fieri ſuper officijs extra Romanam
1 Curiam * *Tolet. in ſumma lib.* 5. *cap.* 40. *num.* 1. *Ludouicus Carbo in tract. de reſtit. quæſt.* 54. *col.* 8. *in princ. verſ.* 1. *vt non fiat niſi in Curia Romana*, & ideò videndum, eſt, an dicta Conſtitutio *Pauli IV.* fuerit abrogata per aliam *Pij IV.* in ordine 160.
2 & quod fuerit abrogata * tenet *Compilator Bullarij in inſcriptione vtriuſque Bullæ* idem dicit *additio ad Cardinalem Toletum vbi ſupra*, & idem dicit *Modernus de Fano in tract. de Societ. offic. cap.* 5. *nu.* 2. vbi quod Pius IV. per quandam eius Bullam

Pau-

Pauli IV. Bullam cum omnibus in ea appoſitis clauſulis reuocauit, irritauit, annullauit, & ceſſauit, & pro irritis, & annullatis, & caſſatis haberi voluit, illamq; pœnitùs viribus tempore futuro euacuauit.

Sed difficultas adhuc conſiſtit, vt videatur, an prædicta opinio ſit vera, quia
3 Conſtitutio Pauli IV. continet tria.

Primum, quod Societates non poſſunt fieri alias quam ſuper officijs Curiæ Romanæ.

Secundum, quod non poſſunt fieri vltra medietatem valoris officij.

Tertium, quod requiratur ſupplicatio ſignata per Summos Pontifices.

Vndè cum in Bulla Pij IV. habeatur mentio tantũ de duobus vltimis, & concedatur facultas faciendi ſocietates vſq;
4 ad valorem officij, * & abſque alia ſignatura, videtur dicendum, quod constitutio ſit reuocata quoad iſta duo capita tantùm.

Cæterum eſt conſiderandum, quod poſtquam in *Conſtitutione Pij IV.* narrantur illa duo, ſubditur. *Et alia forſan tũc expreſſa ſua Conſtitutione motu proprio, &c. ſtatuerit, & ordinauerit prout latius in ea habetur, & continetur*; vndè videtur etiam comprehenſa in iſta constitutione illa pars quod Societates officiorum non poſſint fieri ſuper officijs extra Romanam Curiam.

Et infra verbis ampliſſimis habetur *motu proprio, &c. dictam Conſtitutionem per dictum Paulum IV. vt permittitur factam cum omnibus in ea appoſitis clauſulis, quorum tenores, &c. caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro caſſatis, irritis, & annullatis haberi volumus, illamquè viribus tempore futuro pœnitus euacuamus*, vndè cum verba prædicta adeo clara ſint, dicendum eſt Conſtitutionem Pauli IV. fuiſſe reuocatam in totum.

Neque facit, quod idem *Pius IV.* ordinauerit, ac ſtatuerit, quod Officiales Romanæ Curiæ ſuper eorum officiis Socie-
5 tates quaſcumque, * cum pactis tamen licitis, & honeſtis abſque eo quod in ſignatura proponerentur, vel ſuper eis ſupplicationes expedirentur facere poſſent, & valerent vſque ad valorem officij, quia non ideo ſequitur, quod ſi fiant ſuper of-
6 ficijs extra Romanam Curiam * ſint illicitæ, quia non verſamur in contractu, qui de iure ſit prohibitus, & ex noua conſtitutione permittatur, & propterea quoad ſocietates faciendas ſuper officijs extra Romanam Curiam caſus remanet in diſpoſitione iuris communis, & eis non aſſiſtit, neque reſiſtit *Conſtitutio Pij IV.*

Præterea credebam dici poſſe, quod Conſtitutio Pauli IV. loqueretur de So-
7 cietatibus, quæ fiunt in Vrbe, * non autem de illis, quæ fiunt extra Vrbem, vt patet ex prohemio, ibi *inter cæteras curas illa nos maximè vrget vt praua conſuetudines, & abuſus, quæ in hanc Almam Vrbem noſtram malitijs hominum irrepſiſſe cernimus noſtra diligentia tollantur.* Et infra *Cum itaque diuerſæ vtriuſque ſexus perſonæ tàm ipſius Vrbis ciues, ſeu originarij, quam Romanam Curiam ſequentes ſub prætextu, &c.* & infra *Decernimus, & declaramus, Societates alias quam ſuper officijs præfata Curiæ de cætero faciendas illicitas, & iniuſtas fore, & vſurariam prauitatem continere.*

Vnde ex iſta ſerie *Conſtitut.* Pauli IV. manifeſtiſſimè conſtat, quod loquatur de Societatibus faciendis in Vrbe, prout verè etiam loquitur Conſtitutio Pij IV.

Aduerte tamen, quod quatenus Societates poſſint fieri ſuper officijs nõ vacabilibus extra Romanam Curiam, non
8 poſſunt fieri ſub eadem forma, * quæ fiunt ſuper officijs vacabilibus, vt in *ſuperiori annotatione* dictum fuit: multi ex *DD. 25. Februarij 1611. coram D. Lancel-*
9 *lotto in iſta cauſa Forolivien.* * tenebant *Conſtitutionem Pauli IV.* non fuiſſe reuocatam.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Factum Dedicationis Eccleſiæ quomodo, & quando ſit celebrandum.*

Annotatio cclj.

Nota, quod Congregatio Rituum reſoluit per hæc verba in materia ce-
1 lebrationis dedicationis Eccleſiæ. * *Sac. Congregatio Rituum reſpondit, nequaquam licere Collegiatæ Eccleſiæ feſtum Dedicationis ipſius Collegiatæ, vel Metropolitanæ Eccleſiæ in propria Eccleſia, vel nomine proprio celebrare ritu ſolemni cum proceſſione, et eodem modo, et die quibus celebratur in*

in ipſa Eccleſia Metropolitana, ſed ad inſtar aliarum Eccleſiarum Ciuitatis,et Diœceſis poſſe, et debere celebrare eandem ſolemnitatem priuatiuè, et prout in præteritum facere conſueuit,circa quod nihil innouandum etiam de antiquo ſolito eadem Sacra Congregatio cenſuit, et declarauit die 26. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Beneficium manuale quando dicatur, & quando in eo detur vacatio, collatio,aut deuolutio.

SVMMARIVM.

1 *Quando agitur de beneficio Regulari nec probatur eſſe curatum, aut electiuum non cenſetur perpetuum, ſed manuale.*

2 *Beneficium manuale non comprehenditur ſub alternatiua.*

3 *Beneficia non poſſunt conferri niſi ordine profeſſis, ſi adſit priuilegium taliter diſponens.*

4 *In beneficijs manualibus non datur vacatio, nec collatio, aut deuolutio. Contrarium num.6. Declara nu.7.*

5 *Beneficium manuale poteſt ad nutum ab vno quandocunque ammoueri.*

7 Rot. in Pampilonen. Præceptoriæ 21. Februarij 1611. coram Penia *in quibus terminis procedat.*

8 *In beneficijs, quæ ſunt de menſa non conſueuerunt poni ſpeciales intitulati, ſed ſimplices miniſtri, ſeu collatores.*

9 *Epiſcopi debent curare, ne Abbates applicent menſis ſuis beneficia.*

10 *Declara procedere in ijs beneficijs, quæ non ſunt de menſa.*

11 *Beneficia, quæ ſunt de menſa non intelliguntur vacare.*

12 *A beneficijs manualibus ad nutum non poſſunt ammoueri prouiſi abſque cauſa.*

13 *Beneficia ſunt manualia, quamuis Capitulum ſibi reſeruauit ammotionem.*

14 *Regulares non poſſunt ammoueri à beneficijs manualibus abſque legitima cauſa.*

15 *Beneficia manualia, quæ dicantur remiſſiuè.*

16 *Vltimus ſtatus ſufficit ad effectum reſeruationis.*

Annotatio cclij.

IN cauſa *Celſonen. Præceptoria 2. Iunij 1606. coram me* fuit dictum, quod cum ageretur de Præceptoria regulari, cum
1 non probaretur eſſe curatam, * aut electiuam,non cenſebatur perpetua,ſed manualis *Aegidius dec. 203. Caſſad. deciſ. 4. nu. 3. & deciſ. 12. n. 9. de præbend. Sylua de benefic. par. 3. quæſt. 21. num. 2. Pariſ. conſ. 44. num. 3. lib. 4. Mandoſ. ſuper reg. 3. qu. 10. num. 13.* & in terminis præpoſituræ Sancti Antonij, de qua agebatur dicit *Abbas in c. eum deputati de iudic. verſ. quid autem ſi demus* & eſt *deciſio Rotæ 423. par. 1.* & propterea eum eſſet manualis non
2 comprehendebatur ſub alternatiua* *Calderin. conſ. 26. de præbend. Felin. in c. per ſuas nam. 4. circa finem verſ. & adde Calderinum de maior. & obed. Aeneas de Falcon. de reſeruat. in 3. q. princ. numer. 25. Achilles dec. 9. de præbend. Mandoſ. præcitato loco q. 11. num. 3. & q. 12. per totam.*

In cauſa *Pampilonen. præceptoria 21. Febr. 1611. coram R. P. D. Decano,* & latiùs *coram eodem in alia Elnen. Præceptoria 4. Maij 1610.* fuit receſſum à prædicta *deciſione Celſonen.* quia fuit data copia priuilegij Sixti Quarti diſponens ne
3 beneficia conferantur, * niſi ordine profeſſis,& Statuta ordinis diſponētia ſuper collatione facienda per Abbatem infrà Iuris terminum, infrà quem ſi non conferat, vel conferat indigno,quod collatio deuoluatur ad Capitulum generale, vnde dicebatur ex prædictis nempè ex prædicto Statuto dicebatur excludi manualitatem, cum in manualibus non de-
4 tur vacatio, * nec collatio, aut deuolutio *gloſ. in clem. 1. §. præmiſſa ſuper verbo de menſa de ſupplenda negligentia Prælat.* & fuit allegata *deciſio in cauſa Parmen. Prioratus 26. Iunij 1597. coram Orano.* Præterea cum idem ſtatutum prohibeat ammotionem à beneficijs ſine iuſta,& legitima cauſa per Capitulum cognoſcenda, manifeſtiùs tollunt manualitatem,
5 cum beneficium manuale * poſſit ad nu-

tum Abbatis ab vno quandocumque amoueri *c. cum ad Monaſterium §. tales de Stat. Monach. Caſſad. dec. 4. incipit quem in primo in princ. & dec. 12. ſub num. 9. de præbend.*

An prædicta vera ſint, Ego valdè dubito, & inclinarem potius pro negatiua, quam pro affirmatiua, nam quod in manualibus, quæ non ſunt de menſa detur
6 vacatio * dicit expreſsè *gloſ. in d. Clem. 1. in §. præmiſſa in verba reuocari propè medium verſ. & ſcias* per hæc verba, *et ſcias per hanc decretalem hodie teneri, quod manualia, quæ non ſunt de menſa, & temporales Prioratus vacant per obitum vel remotionem eorum, qui præſident illis, unde, & hodie Papa, qui recipit fructus vacantium, recipit fructus talium, Gloſam ibidem ſequuntur Vitalin. num. 9. Cardinalis nu. 8.* & quod in beneficijs manualibus, quæ non ſunt de menſa detur etiam collatio, & deuolutio, & vacatio, probat *Imola in d. Clem. 1.* ex mente ipſius *tex. nu. 44. verſ. tamen hodie ſtandum eſt deciſ. huius decretalis*, & fuit dictum in cauſa *Cæſarauguſtana Præceptoriæ de Codos 5. Octobr. 1607. coram bo. mem. Iuſto Rot. dec. 739. num. 4. par. 1.*

Neque obſtat *gloſ. in verbo de menſa* allegata in *dec. D. Decani*, quæ dixit in beneficijs manualibus non dari vacatio-
7 nem, collationem, aut deuolutionem *, quia loquitur in beneficijs, quæ ſunt de menſa, vt notat *Cardinalis in illo §. præmiſſa num. 4. in fine & num. 5. verſ. quare*, quæ eſt ratio *Imolæ num. 42.* & eſt ratio ſecundùm *Cardinalem ibidem*, quia in his, quæ ſunt de menſa non conſueuerunt
8 poni ſpeciales * intitulati, ſed ſimplices miniſtri, ſeu collatores.

Et quod iſte ſit intellectus *gloſæ* ſatis patet, quia in §. *eadem quoque auctoritate* Papa mandat Epiſcopis, vt curent, ne Abbates applicent menſis ſuis benefi-
9 cia, * & ſubditur *Præmiſſa verò intelligimus, quæ non ſunt de menſa Præla-*
10 *torum ipſorum * & gloſ.* prædictam in *verbo de menſa* dat rationem, quare Papa fecerit iſtam prohibitionem, quia beneficia, quæ ſunt de menſa non intelli-
11 guntur vacare, * & ſic in illis non habebunt locum, quæ dicuntur de negligentia ſupplenda, nec de penſione imponenda, &c.

Neque obſtat ſecundum fundamentũ *dec. D. Decani*, ſcilicet quod prouiſi non poſſunt ammoueri abſque auctoritate Capituli generalis, & tamen beneficia manualia ſunt ad nutum Abbatis, quia tamen iſti non poſſunt ammoueri abſque
12 cauſa, cuius cognitio fuit relicta Capitulo generali, & quod non poſſint ammoueri abſque cauſa vide *Doctores in d. Clem. 1.* & præſertim *Imola num. 43. & Vital. in d. §. præmiſſa poſt princ.* qui diſtingunt, tamen viſum eſt, quod ex quo Capitulum reſeruauit ſibi amotionem,
13 quod non inde ſequitur, * quod beneficia non ſint manualia, & quodamodo ſecuti ſunt ſententiam Vltramontanorũ, qui tenuerunt contra Citramontanos,
14 Regulares non poſſe ammoueri * à beneficijs manualibus abſque legitima cauſa *Gemin. in c. cum ſingula num. 10. de præbend. in 6.* & de iſtis motiuis Rota dubitauit *5. Iulij 1610. coram eodem D. Decano in eadem cauſa.*

Quæ autem dicantur beneficia de
15 menſa * vide *gloſ. in clem. 1. §. quidam in verſ. ad menſam de exceſſ. Prælat. Abbas in c. vt ſuper col. 2. de rebus Eccleſ. non alien.*

Deciſio tamen D. Decani credo, quod ſuſtineatur ex alio capite, quia cum ageretur inter prouiſos ad effectum reſerua-
16 tionis, ſufficiebat vltimus ſtatus *Calderinus conſ. 28. de præbend. Lapus alleg. 89. num. 13. Rota dec. 49. num. 7. de reſcript.*

Hæc nota ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Præfigitur terminus appellanti ad trãſportandum acta, quo elapſo, & actis non tranſportatis Iudex appellationis ſuam moderatur inhibitionẽ, Signatura reſcribit Rotæ vt præfixo termino appellanti ad tranſportandum acta, eoque elapſo, & actis non tranſportatis ſuam moderetur inhibitionem num. 1.*

2 *Præfixio termini ad tranſportandum acta ſufficit, quod fiat Procuratori, qui impetrauit commiſſionem.*

3 *Commiſſio appellationis impetrata ab eo, qui non eſt Procurator, nihil operatur*

ratur dum non conſtat fuiſſe ratificatam per principalem.

Annotatio ccliij.

Spinoſa commiſerat cauſam appellationis in Rota ad inſtantiam Ducis de Alburquerque contra Alphonſum, & Rota inhibuit, Alphonſus habuit recurſum ad Signaturam, & obtinuit reſcribi Ro-
1 tæ, vt præfixo termino octo menſium ad transportandum acta, quo ælapſo, & actis non tranſportatis ſuam moderaretur inhibitionem, terminus fuit præfixus Spinoſæ, qui ſe oppoſuit, & dixit præfixionem eſſe intimandã Duci principali, Rota dixit, quod Spinoſa impetrauerat commiſſionem. Et proptereà
2 quod aut ipſe eſt Procurator, * & ſufficit, quod ei fuerit præfixus d. terminus, aut non eſt Procurator, & d. commiſſio appellationis nihil operatur, cum non
3 conſtet fuiſſe * ratificatam per Ducem. Ad memoriale in cauſa *Pacen. congruæ* 15. *Aprilis* 1611. *coram* D. *Sacrato*.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Facultate alicui conceſſa eligendi in morte ſubſtitutum electio facta in vita non tenet.*

2 *Intellige niſi elector perſeuerauerit in electione.*

3 *Electio facta de eo, qui ante eligentem mortuus eſt non tenet, quando fuit data facultas eligendi in morte.*

4 *Subſtitutio facta electo in vita ab eo, qui habebat facultatem eligendi in morte nihil operatur, ſi electus ante eligentem deceſſit.*

Annotatio ccliv.

Qvando ex diſpoſitione teſtatoris quis habet facultatem eligendi in morte
1 ſubſtitutum * electio facta in vita non tenet *l. cum Pater* §. *à filia ff. de legat.* 2. Quod intellige verum niſi elector perſe-
2 uerauerit in electione * *gloſ. ibidẽ in verbo electionem*, in caſu autem iſto, quia electus ante eligentem erat mortuus,
3 electio * nullo pacto tenet *Bart. in d.* §. *à filia in prima oppoſitione & Imola, & Albericus in fine*. Neque reuelat, quod electo eſſet datus ſubſtitutus, quia ſi electio
4 fuit * nulla, ſubſtitutio nihil poteſt operari, quia iſte non erit ſubſtitutus electi, quia non adeſt electus ſtante nullitate.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Mortuo actore debet reo abſente, contra quem agebatur, per contradictas intimare ſubrogatum veniſſe ad cauſam & num.* 2.

2 *Rei mors non eſt intimanda actori.*

3 *Lis non dicitur finita per mortem rei, niſi fuerit obtenta ſententia.*

4 *Reus mortuo actore poteſt proſequi iudicium.*

5 *Mortuo actore reus non ſtatim incipit eſſe trienalis niſi per aliquot actus cõſtaret, ipſum ceſſiſſe illi iudicio, vel reuocaſſe omnes ſuos Procuratores.*

Annotatio cclv.

Nota, quod *Aegidius dec.* 156. & *Caſſad. dec.* 1. *de re iudic.* tenent, quod
1 mortuo actore, * neceſſe eſt reo abſenti, contrà quem agebatur, per contradictas intimare ſubrogatum veniſſe ad cauſam,
2 ſecus eſt ſi moriatur reus, * ratio diuerſitatis eſt, quia mortuo Actore moritur cum eo ſua petitio, cum ſit perſonalis, niſi reus velit proſequi; ſecus autem ſi moriatur reus, quia lis non dicitur fini-
3 ta, * niſi obtinuerit ſententiam, ſed durat eius petitio, quæ dirigenda eſt contra intereſſe putantes. Hoc ſtante quod mortuo actore reus poteſt proſequi iu-
4 dicium ſi vult, * mortuo ipſo actore reus
5 non ſtatim incipit eſſe triennalis * niſi per aliquot actus conſtaret ipſum ceſſiſſe illi iudicio, vel reuocaſſe omnes ſuos Procuratores.

ARGVMENTVM.

Immiſſio gratioſè ſubrogato an, & quando competat.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Immiſſio gratioſè ſubrogato vt detur requiritur, quod beneficium ſit reſeruatum, vel litigioſum.*

2 *Beneficium eſſe litigioſum, vel reſeruatum iſti duo caſus æquiparantur.*

3 *Gratioſè ſubrogato datur immiſſio ſi ſtante lite ſuper titulo beneficij docet de clericatu, & obitu aduerſarij in poſſeſſione. Amplia etiam ſi ciuiliter tantum poſſideret num. 4. Vid. n. 5.*

4 *Immiſſio datur hæredi dum defunctus habebat ciuilem poſſeſſionem.*

5 *Intruſus lite pendente non habetur pro poſſeſſore.*

6 Rota in Lucana Maiuſculatus 27. Aprilis 1586. coram Oranó *in quibus terminis loquatur.*
Rota coram Ludouiſ. deciſ. 258. *in quibus terminis loquatur.*

7 *Subrogatus gratioſè non poteſt petere manutentionem ſi ante realem apprehenſionem per ipſum factam alius cæpit poſſeſſionem.*

8 *Subrogatus quo ad poſſeſſionem intelligitur quo ad facultatē apprehendēdi.*

9 *Vel intelligitur ſubrogatus quo ad poſſeſſionem iuris non facti.*
Poſſeſſio facti requirit apprehenſionem num. 9. & 11.

10 *Subrogatio gratioſa operatur etiam reſpectu ciuilis poſſeſſionis, ſi ſubrogatus intelligitur talis quo ad facultatem apprehendendi, & quo ad poſſeſſionem iuris, non facti.*

11 *Subrogatus gratioſè vigore immiſſionis poteſt obtinere etiam naturalem poſſeſſionem.*

13 *Semel poſſeſſor ſemper præſumitur poſſeſſor.*
Declara procedere quando allegatur ab ipſomet poſſeſſore, vel eius hærede num. 13.
Gratioſè ſubrogatus dicitur ſucceſſor num. 13.

14 *Subrogatus gratioſè debet immitti in locum, in quo erat ille, qui obijt.*

15 *Subrogatio gratioſa ad hoc vt habeat effectum reſeruatio debet eſſe notoria.*

16 *Prouiſus ab Ordinario dicitur habere titulum parem cū prouiſo Apoſtolico.*

17 *Prouiſus ab Ordinario ſi poſſidet eſt legitimus contradictor ad impediendum proceſſum executiuum.*

18 *Intellige ceſſantibus Apoſtolicis reſeruationibus & num. 21. & ſeqq.*
Ordinarij habent poteſtatem conferendi num. 18.

19 *Papa agnoſcit pro legitimis contradictoribus prouiſos ab Ordinarijs.*
Prouiſus ab Ordinario ſi poſſidet præfertur prouiſo Apoſtolico num. 19.

20 *Immiſſio danda eſt prouiſo Apoſtolico, qui illam petit vigore ſubrogationis gratioſæ, dum probauit reſeruationē, quamuis prouiſus ab Ordinario ſit in poſſeſſione. Contrarium ſi non conſtat de reſeruatione nec prouiſus ab Ordinario eſt in poſſeſſione num. 21. Vid. ibi.*
Rota in Calaguritana Dimidiarum Portionum del Burgo 20. Decembris 1593. coram Mellino, *in quibus terminis procedat num. 20.*
Rota in Senen. Canonicatus 13. Maij 1588. coram Bubalo *in quibus terminis procedat num. 20.*

22 *Reſeruatio reſultat ex appoſitione manuum Papæ.*

23 *Prouiſus Apoſtolicus tenetur iuſtificare totam gratiam, dum non agitur de beneficio reſeruato per ſe, ſed per accidens ex appoſitione manuum Papæ.*

24 *Prouiſus ab Ordinario quamuis ſit in poſſeſſione non eſt legitimus contradictor, quando Papa voluit concurrere cum Ordinario & num. 21. & ſeqq.*

25 *Prouiſus in forma ordinaria à Papa de beneficio reſeruato ſi eſt in poſſeſſione eſt legitimus contradictor aduerſus*

ſus alium prouiſum à Papa, qui non ſit in poſſeſſione.

26 *Duo prouiſi à Papa ſi concurrunt, & vnus habet prouiſionem in forma ordinaria, & alius ſubrogationem gratioſam, tunc habens gratiam in forma ordinaria non eſt legitimus contradictor, ſed procedendum ad executionem ſubrogationis gratioſæ.*

27 *Beneficium quanda vacauit in menſe reſeruato ſi iam reperitur vnitum Seminario ex diſpoſitione* Concilij *tunc Seminarium eſt legitimus contradictor.*

28 *Epiſcopus habet facultatem vniendi vigore* Concilij *etiam reſeruata de tempore vacationis.*

29 *Beneficium quando vacat in menſe reſeruato, vel vacat per reſignationem factam in Curia tunc gratioſè ſubrogato datur immiſſio etiam aduerſus exiſtentem in poſſeſſione vigore vnionis factæ ab ordinario.*

30 *Rota ſolet conſiderare releuantiam probationum, & ſuperſedere in executione litterarum Apoſtolicarum, quando quis eſt in poſſeſſione vigore inſtitutionis ad præſentationem patronorum, & datur magnus fumus iuriſpatronatus.*

31 *Gratioſè ſubrogato aduerſus præſentatum à Patronis, qui non eſt in poſſeſſione datur immiſſio, niſi clarè, & apertè conſtet de iurepatronatus.*

32 *Poſſeſſio nulla, & attentata eſt nullius conſiderationis.*

33 *Intruſus lite pendente non habetur pro poſſeſſore.*

Annotatio cclvj.

IN cauſa *Agrigentina beneficij* fuit dubi-
tatum, an Septimio Varmio gratioſè
ſubrogato quoad ius, & poſſeſſionem
1 Menghæ eſſet danda immiſſio, * & quia
ad hunc effectum requiritur, quod bene-
ficium ſit reſeruatũ, vel litigioſum, quos
2 duos caſus æquiparat * *Rota*, vt in cauſa
Calaguritana dimidiarum portionum 20. Decembris 1593. coram Illuſtriſſimo Millino, & in alia *Barchinonen. Canonicatus 9. Maij 1598. & in Aſtoricen. Archidiaconatus 1. Decembris 1602. & in Montisfaliſci Cappellania 30. Ianuarij 1602. coram R. P. D. Lancellotto*, & alias ſæpius, in caſu
autem iſto lis erat clara ſuper titulo be-
neficij iuxtà doctrinam *Baldi in Auth. litigioſa C. de litigioſ.* Ideo ſtante dicta lite
3 ſufficiebat, * quod Septimius doceret de
Clericatu, & obitu Mengæ in poſſeſſione *Mohed. dec. 292. et 327. Put. deciſ. 214. lib. 1. & 495. lib. 2. Paleottus dec. 119.* & fuit ſæpiſſimè dictum. Clericatus oſtendebatur ex litteris patentibus *cap. 2. et ibi Abbas in 1. not. de Cleric. peregrinis, Felin. in cap. poſt ceſſionem num. 3. et 15. de probat. Rot. deciſ. 16. de probat. in antiq.* Quantum attinet ad obitum Menghæ in poſſeſſionem, veritas eſt, quod de tempore ſui obitus Dominicus Piouanus erat in poſſeſſione naturali; Vndè difficultas conſiſtit in duobus. An Mengha dicatur ad hunc effectum obijſſe in poſſeſſione, ex quo dictus Piouanus de tempore obitus prædicti Menghæ erat in poſſeſſione naturali. Secundo quatenus Menga poſſit dici poſſeſſor de tempore obitus, an poſſit procedi executiuè contra Piouanum.

Quantum attinet ad primam difficul-
tatem, quod ſi defunctus habuerit ciui-
lem poſſeſſionem, quod hæredi detur
4 immiſſio * dicit *Zuccard. in l. fin. nu. 357. C. de edict. Diui Adrian. tollen.* & in pro-
prijs terminis fuit reſolutum in cauſa *Toletana Parochialis 24. Iunij 1604. coram R. P. D. Sacrato*, & in alia *Burgen. Canonicatus 30. Martij 1607. coram R. P. D. Ludouiſio*, & ratio eſſe poteſt, quia
ſemper ciuilis poſſeſſio præfertur natu-
rali poſteriori, maxime in hoc caſu, quia
poſſeſſio Piouani fuit nulla, & attentata
5 iuxta reſolutiones factas, & eſt intruſus
lite pendente, qui propterea non habe-
tur pro poſſeſſore *Creſc. deciſ. 19. num. 3. de ſent. & re iudic. Mohed. deciſ. 1. eodem tit. Orad. dec. 255.* & fuit reſolutum in cauſa *Toletana Beneficij de Manzares 14. Nouembris 1605. coram bo. me. Iuſto.*

Neque dici poteſt, quod contrarium
videatur deciſum in cauſa *Lucana Main-*
6 *ſculatus 27. Aprilis 1586. coram Orano*, *
& in alia *Beneuentana Parochialis 17. Maij 1606. coram R. P. D. Ludouiſio*, quia

iſtæ

iſtæ *deciſiones* loquuntur, quando quis
petit manutentionem vigore ſubroga-
tionis gratioſæ,& concludunt,quod ſub-
7 rogatus non poteſt petere * manuten-
tionem ſi antè realem appræhenſionem
per ipſum factam alius capit poſſeſſio-
nem quia ſubrogatus quoad poſſeſsio-
8 nem intelligitur * quoad facultatem ap-
prehendendi *Sarnen.ſuper reg. de Trien-
nali quæſt.*14. mihi *col:7. verſ. nec obſtat,
quod ſit ſubrogatus fol.*336. *& col. 9. verſ.
nec obſtat, quod ſit ſubrogatus etiam quoad
poſſeſſionem fol.* 367. vel intelligitur ſub-
rogatus quoad poſſeſſionem iuris non
9 facti, * quæ requirit apprehenſionem
*Sarnen. d. col.9. & d. verſ. Cotta dec.*189.
ſed iſta ceſſant, quando ſubrogatus petit
immiſſionem, quia ſubrogatio negari
non poteſt, quin operetur etiam reſpe-
10 ctu* ciuilis poſſeſsionis,ſi ſubrogatus in-
telligitur talis quoad facultatem appre-
hendendi, & quoad poſſeſſionem iuris
non facti, quæ requirit apprehenſio-
11 nem, vt dictum eſt, * & ideò vigore im-
miſſionis poteſt obtinere etiam natura-
12 lem * *Caſtren. in l. clam poſſidere* §. *qui
ad Nundinas ff.de acquir.poſſ.num.*8. quia
per immiſſionem non petit manutentio-
nem, ſed appræhenſionem poſſeſſionis.

Minus etiam facit, quod cum ciuilis
poſſeſſio retineatur animo licet regula
ſit, quod ſemel poſſeſſor ſemper præſu-
13 matur * poſſeſſor *Rot. deciſ. 4. de probat.
in nou. Put deciſ.*17. *lib.*2. *Alciat. de præ-
ſumpt. reg.*2 *præſumpt.*21. *num.* 5. *in fin.*
tamen hoc eſt verum, & procedit quan-
do allegatur ab ipſomet poſſeſſore, vel
eius hærede, vt declarat *Menoch. de præ-
ſumpt.lib.6. præſumpt.64. num.*17. Nam
fuit reſponſum, quod ſubrogatus ad
hunc effectum ſatis dicitur ſucceſſor
iuxta notata per *Lancellott. de attent. p.*
2. *cap.4. num.341.& 342. & ſeqq.* & fuit
conſideratum in cauſa *Regien. Prioratus*
14. *Iuny* 1602. *coram me.*

Neque dicatur, quod in omnem euẽ-
tum eſt attendenda poſſeſſio Pionani,
quia ſi quis fuiſſet in locum ſuum ſubro-
gatus non attenderentur oppoſitiones
datæ contra ſuam poſſeſſionem, cum re-
ſpicerent petitorium; ſubrogatus enim
14 debet immitti in locum, * in quo erat
ille, qui obijt, vt fuit reſolutum in cauſa
Legionen.præſtimony 15.*Decembris* 1593.
coram D.Cardinale Mantica, & in cauſa
Bracaren. beneficy 27. *Iuny* 1605. *coram
D. Sacrato*, & in alia *Auerſana Cappella-
nia* 14. *Marty* 1607. *coram eodem*, quia
poteſt reſponderi, quod hæc eſſent con-
ſideranda, ſi fuiſſet datus ſubrogatus
Piouano, ſed cum fuerit datus Menghæ
argumẽtum retorquetur,& Vannus de-
bet immitti in ſtatu, in quo erat Mẽgha.

Quantum attinet ad ſecundam diffi-
cultatem, an poſſit agi executiuè contra
Piouanum, qui detinet naturalem poſ-
ſeſſionem. Pro reſolutione præſentis
dubij duo ſunt præmittẽda: Primo quod
ad effectum, vt ſubrogatio gratioſa ha-
15 beat effectum ſuum, * reſeruatio debet
eſſe notoria, vt eſt originale dictum *Ro-
tæ in cauſa Neapolitana Rectoriæ* 13. *Febr.*
1598. *coram bo. me. D. Cardinale Pam-
philio*, & in cauſa *Oritana Parochialis* 18.
Iuny 1599. *coram Reuerendiſs. Pacen.* &
in cauſa *Sancti Angeli beneficiorum* 13.*Iu-
ny* 1602. *coram D. Ludouiſio*, & alias ſæ-
pius. Secundo præmittendum eſt,quod
16 prouiſus ab Ordinario dicitur habere *
titulum parem cum prouiſo Apoſtolico,
& ſi poſſidet eſt legitimus contradictor
17 ad impediendum proceſſum * executi-
uum *Put. dec.* 120. *lib.* 1. *in nouis*, quod
intelligo verum ceſſantibus Apoſtolicis
18 reſeruationibus, quia Ordinarij habent
parem poteſtatem conferendi, & Papa
prouiſos ab Ordinarijs agnoſcit pro le-
19 gitimis cõtradictoribus, * vndè ſi poſſi-
dent præferuntur prouiſis Apoſtolicis *c.ſi
à Sede de præb.lib.6.Put.dec.4.de præb.Sar-
nen.dec.*32. *incipit c.ſi a Sede*, & fuit reſo-
lutum in cauſa *Elnen.beneficy S.Saluatoris*
16.*Decembris* 1602.*coram* R. P. D.*Penia
nunc* Decano, in qua *deciſione* in hac par-
te fuit receſſum ab alia *deciſione* facta *ſub
die* 13. *Octobris eiuſdem anni* 1602.

His duobus notatis pro reſolutione
præſentis dubij diſtinguendi ſunt plures
caſus. Primus eſt, quando prouiſus ab
20 Ordinario eſt in poſſeſſione, * & adeſt
prouiſus Apoſtolicus, qui petat immiſ-
ſionem vigore ſubrogationis gratioſæ,
tunc probata reſeruatione, vt in primo
præmiſſo danda eſt immiſsio, quia iſto
caſu prouiſus ab Ordinario non eſt legi-
timus contradictor, & in iſtis terminis
loquitur *deciſio in cauſa Calagurritana di-
midiarum portionum del Burgo* 20.*Decem-
bris* 1593. *coram Illuſtriſſimo Millino, &
deciſio in cauſa Senen. Canonicatus* 13.
May 1588. *coram Bubalo*.

Secundus caſus eſt, quandò prouiſus
ab

ab Ordinario eſt in poſſeſſione, tunc ſi
veniat prouiſus Apoſtolicus ſi non con-
21 ſtat de reſeruatione * prouiſus ab Or-
dinario eſt legitimus contradictor, &
hoc verum niſi Papa voluerit concur-
rere cum Ordinario, quia ſi gratia Papæ
procedit propter reſeruationem, quæ re-
ſultat ex appoſitione manuum Papæ,
22 ſi prouiſus * Apoſtolicus iuſtificauit to-
tam gratiam, quam iuſtificare tenetur,
23 quia non agitur de * Beneficio reſer-
uato per ſe, ſed per accidens ex appo-
ſitione manuum, prouiſus ab Ordinario
24 etiam in iſto caſu * non eſt legitimus
Contradictor, & hoc eſt quod fuit reſo-
lutum in d. cauſa *Elnen. Sancti Saluatoris 21. Iunij 1604. coram eodem D. meo Decano*.

Tertius Caſus eſt, quando concur-
runt duo Prouiſi à Papa de beneficio re-
25 ſeruato, & vnus eſt * in poſſeſſione ha-
bens gratiam in forma Ordinaria, alius
verò ſubrogationem gratioſam, iſto ca-
ſu exiſtens in poſſeſſione cum gratia
Papæ eſt legitimus Contradictor, quia
iam eius gratia eſt iuſtificata, & in iſtis
terminis loquitur *dec. in cauſa Oueten. Canonicatus 30. Martij 1607. coram D. Marcomontio*, & in Cauſa *Celſonen. Canonicatus 1. Iunij 1607. coram me*, & alia *dec. in cauſa Sabinen. Beneficij 29. Martij 1610. coram R. P. D. Decano*.

Quartus Caſus eſt, quando duo pro-
uiſi à Papa concurrunt, & vnus habet
26 prouiſionem in forma ordinaria *, &
alius ſubrogationem gratioſam, tunc
habens gratiã in forma Ordinaria non
eſt legitimus Contradictor, ſed proce-
dendum ad executionem ſubrogationis
gratioſæ, vt dicunt omnes *deciſiones* prædictæ, quia titulus debet eſſe talis, per
quem poſſeſſor poſſit in immiſſione obtinere *Zuccard. in c. fin. num. 346. verſ. 2. eſt aduertendum Verall. dec. 346. num. 4. par. 2.* & fuit dictum in *Taraconen. Cappellæ 13. Martij, & 7. Aprilis 1606. coram D. Pamphilio*.

Quintus Caſus eſt, quandò benefi-
cium vacat in menſe reſeruato, & iam
27 reperitur vnitum * Seminario ex diſpo-
ſitione *Concil. Trid.* iſto caſu Seminarium
eſt legitimus Contradictor, quia Epiſ-
28 copus habet facultatem * vniendi vigo-
re *Concilij*, etiã reſeruata de tempore vacationis, & ita loquitur *deciſio in Cauſa Corduben. præſtimonij 25. Octobris 1596. coram bon. mem. Litta*, quam *deciſionem* & cõcluſionem ita declarauit *Rota in cauſa Montis Faliſci Cappellaniæ 30. Ianuarij 1606. coram D. Lancellotto*, & ita loquitur etiam *deciſio in Cauſa Caputaquen. Beneficij 23. Martij 1609. coram R.P. D. Marcomontio*.

Sextus eſt caſus, quando beneficium
29 vacat in menſe reſeruato, * vel vacat
per reſignationem factam in Curia, tunc gratioſè ſubrogato datur Immiſſio etiam aduerſus exiſtentem in poſſeſſione vigore vnionis factæ ab Ordinario, quia non eſt clarum, an in iſto caſu Ordinarius potuerit vnire, & ita loquitur *deciſio in allegata Cauſa Montis Faliſci coram D. Lancellotto*.

Septimus eſt caſus, quando quis eſt in
poſſeſſione vigore Inſtitutionis ad præ-
30 ſentationem patronorum, * & iſto caſu
quandò datur magnus fumus Iuriſpatronatus *Rota* ſolet conſiderare releuantiam probationum, & ſuperſedere in executione litterarum Apoſtolicorum, & ita fuit ſeruatum in Cauſa *Forolinien. Beneficij 12. Iunij 1606. coram R. P. D. Manzanedo*, & alias ſæpius.

Octauus eſt caſus, quandò ſubro-
gatus gratioſè petit Immiſſionem ad-
31 uerſus preſentatum à Patronis, * qui
non eſt in poſſeſſione, & iſto caſu datur Immiſſio, niſi clarè, & apertè conſtet de Iurepatronatus, & ità pluries ſeruauit Rota.

Prædictis ſtantibus veniendo ad propoſitum Vannius habet ſubrogationem gratioſam, Piouanus verò habet gratiam Ordinariam à Papa, & ſic non eſt legitimus Contradictor, quia tituli non ſunt pares, vt in quarto caſu, & ideò Vannio eſt danda immiſſio.

Neque obſtat, quod Piouanus ſit in
poſſeſſione cum titulo, & ſic videatur in-
trare tertius caſus, quia vt dictum eſt,
32 eius poſſeſſio fuit nulla, * & attentata,
& ideo nullius conſiderationis, & cum ſit intruſus lite pendente, non habetur pro poſſeſſore, * vt *per Creſc. Mohed. et alios ſupra allegatos*.

ARGVMENTVM.

Lis quando faciat beneficium litigioſum.

SVMMARIVM.

1 *Lis ſuper executione litterarum Apoſtoli-*

ſtolicarum non facit beneficium litigioſum.

2 *Patroni pendente lite non poſſunt præſentare.*

3 Cap. 1. vt lit. pend. in 6. *habet locum etiam in præſentatione.*

4 Regul. Cancell. de ſubrogandis *intrat etiam quod lis non ſit ſuper titulo beneficij.*

5 *Prouiſio, & præſentatio in quo differant.*

6 *Lis debet eſſe ſuper titulo beneficij, quando agitur de prouiſione annullanda ex quo beneficium ſit litigioſũ.*

7 *Quando agitur de præſentatione, vel electione ſufficit, quod electio, aut præſentatio ſit in lite ad hoc vt ea fieri non poſſit.*

8 *Commiſſio cenſetur etiam ſuper negotio principali licet principaliter ſit ſuper poſſeſſorio adipiſcendæ, quando in ea eſt appoſita clauſula* cum omnibus incidentibus, &c.

Et ſuffragatur ad effectum ſubrogationis num. 8.

9 *Lis mota poſtquam quis eſt effectus triennalis pacificus poſſeſſor non ſuffragatur. Vidi ibi.*

10 *Lis cenſetur introducta in præiudiciũ poſſeſſoris, quando ipſe obtinuit commiſſionem, & decretum citationis abſque eo quod citatio intimetur.*

11 *Monitorium ſuper iactationibus facit obtinentem reum.*

Annotatio cclvij.

Lis fuerat introducta in poſſeſſorio adipiſcendæ nempè ſuper executione
1 litterarum Apoſtolicarum, * quæ non facit beneficium litigioſum *Caſſad. dec. 4. vt lit. pend.* tamen cum Patroni ſtante
2 iſta lite non poſſent præſentare, * vt in *c. 1. vt lit. pend. in 6.* cuius diſpoſitio ha-
3 bet etiam locum in præſentatione * *Calderinus conſ. 1. eodem tit. Sarnen. in regula de Subrogan. quæſt. 13.* ideò intra-
4 bat *Regula de Subrogandis* * etiam quod lis non eſſet ſuper titulo beneficij *Sarnen. ſuper Regula de Subrogandis quæſt. 8. num. 2.*

Et in hoc differunt prouiſio, & præ-
5 ſentatio, quia ſi agitur de prouiſione, * neceſſe eſt, quod lis ſit ſuper titulo be-
6 neficij, * vt in *c. 2. vt lit. pend. in 6. et ibi gloſſ.* Si vero agitur de præſentatione,
7 vel electione, * ſufficit, quod electio, aut præſentatio ſit in lite vt in *c. 1. vt lit. pend. in 6.*

Et ceſſat omnis difficultas, quia licet commiſſio principaliter ſit ſuper poſſeſ-
8 ſori adipiſcendæ, * tamen eum haberet clauſulam *eum omnibus incidentibus &c.* cenſetur etiam commiſſa cauſa ſuper negocio principali, & ſuffragatur ad effectum ſubrogationis *Mandoſ. ſuper regula de ſubrogandis quæſt. 14. num. 7.*

Sed iſta lis nihilominus non ſuffragabatur, cum fuiſſet mota poſtquam poſ-
9 ſeſſor erat effectus triennalis * pacificus,
10 vt ſunt verba clara *Regulæ*, * vt declarat *Sarnen. ſuper eadem Regula quæſt. 16.* licet non excludatur quominus poſſit proſequi ius ſuum.

Neque releuat, quod ſi obtineatur per poſſeſſorem Commiſſio, & decretum citationis abſque eo quod citatio
10 intimetur * cenſetur introducta lis in præiudicium ipſius poſſeſſoris etiam ad affectum ſubrogationis *Sarnen. de Triennali quæſt. 56.* quia poſſeſſor de tempore, quo obtinuit monitorium erat pacificus, & monitorium fuit obtentum ſuper iactationibus, quod facit committentem reum.

Ita reſpondi *Illuſtriſſimo D. meo Datario* petenti.

ARGVMENTVM.

Defuncto, vel promoto Auditore illius cauſę ad quem ſpectent, ac quomodo fiat diſtributio traditur praxis.

SVMMARIVM.

1 *Auditore Rotæ defuncto Notarij impetrant commiſſionem generalem, & notatur in regiſtro actorum ac fit commiſſio iuxta tenorem, de quo ibi & num. 4. & 8.*

2 *Auditore Rotæ abſente ab Vrbe Notarij impetrant commiſſionem generalẽ, & no-*

& notatur in regiſtro actorum, ac fit commiſsio iuxta tenorem de quo ibi & num. 4. ac 8.

3 *Auditore Rotæ promoto ad Epiſcopatum (ſi non datur retentio Auditoratus) vel ad Cardinalatum Notarij impetraut commiſsionem generalem, ac notatur in regiſtro actorum, ac fit commiſsio iuxta tenorem de quo num. 1. & 4. ac 8.*

4 *Commiſsionis ſubrogatoriæ tenor quæ fit quando Auditor Rotæ obijt, vel abeſt ab Vrbe, vel fuit promotus ad Epiſcopatum, vel ad Cardinalatum & num. 8.*

5 *Auditores ſubrogati vigore clauſulæ* nondùm tamen ſubſcriptas *in commiſsione appoſitæ poſſunt abſque alia citatione ſubſcribere ſententias in cauſis, in quibus Auditor, in cuius locum fuerũt ſubrogati tenuerat terminum.*

6 *Decanus regulariter ſolet ſubſcribere ſententias Auditoris defuncti, vel abſentis, vel ad Epiſcopatum, aut Cardinalatum promoti, qui iam tenuerat terminum.*

7 *Sententia in cauſa, in qua Auditor defunctus, abſens, vel ad Epiſcopatum, vel Cardinalatum promotus terminum tenuerat ſubſcribitur iuxta formam, de qua ibi.*

9 *Decanus diſtribuit cauſas, & retinet pro ſe quas vult, quando Auditor obijt, vel eſt abſens ab Vrbe, vel fuit promotus, & num. 21. ac 22.*

10 *Committuntur ſemper cauſæ in locum Auditoris defuncti, abſentis, vel promoti, ita vt talis locus habeat ſuas cauſas, & commiſsiones ſubſcribuntur iuxta formam, de qua ibi.*

11 *Auditor, qui fuit abſens ſi reuertatur ad Vrbem reaſſumit omnes ſuas cauſas abſque alia commiſsione generali.*

12 *Limita in cauſis, in quibus fuit diſputatum.*

13 *Auditor ſubrogatus in locum defuncti ſeu promoti prouidetur quidem de loco, ſed non de cauſis defuncti, niſi per commiſsionem generalem, de qua num. 16. & 20.*

14 *Auditor prima vice quando veniat ad Rotam, & in quo loco ſedeat.*

15 *Auditori Rotæ quando claudatur, & quando aperiatur os, & quomodo in hoc ſe gerat Decanus, ac Notarij.*

17 *Auditores in libro Rotæ ſolent propria manu adnotare diem, qua eis aperitur os, & conſignatur Notarijs per Decanum, nec debet fieri manu alterius num. 19.*

18 *Auditor incipit habere iuriſdictionem à die, quo ei aperitur os.*

20 *Commiſsionis formula omnium cauſarum Auditoris defuncti, vel promoti, quæ fieri poteſt ad fauorem Auditoris nouiter electi, & in locum defuncti ſeu promoti ſubrogati.*

21 *Auditor ille debet eſſe Iudex, cui primo fuit commiſſio præſentata, & num. 23.*

22 *Auditores omnes vigore commiſsionis generalis reaſſumptionis cauſarum factæ ob mortem, vel promotionem Auditoris.*

Decanus ſubrogat alium Auditorem in locum Auditoris defuncti, vel promoti, & illius ſubrogatio, & diſtributio attenditur num. 22.

23 *Commiſsionis præſentata in Rota attẽditur ad effectum preuentionis, & & num. 24.*

24 *Commiſsio præſentata dicitur, quando incapſatur, & apponitur præſentata.*

Curſores habent duodecim capſas, & vnaquaque habet nomen Auditoris Rotæ, ac in illis ponuntur commiſſiones num. 24.

Annotatio cclviij.

HAec cauſa *Bononien. Laudi* fuerat cõmiſſa *bo. me. Iuſto*, per cuius obitum

T fuit

Digitized by Google

fuit ſubrogatus *R.P.D. Lancellottus*, qui diſputauit in cauſa antequam *D. Vbaldus* ſucceſſor *Iuſti* in Rota ingrederetur, poſtmodum d.D. *Lancellottus* digniſſimè fuit promotus ad Cardinalatum; vnde D. *Vbaldus* dicebat, d. cauſam eſſe ſuam, quia ſucceſſerat in locum *Iuſti*, & quia fuerat ſubrogatus per D. *Decanum*, D. *Pironanus* dicebat hanc cauſam eſſe ſuam, quia fuerat ſubrogatus per ſpecialem commiſſionem *Lunæ* 14. *Octobris*, *&* *Veneris* 21. *eiuſdem* 1611. R. P. D. *Penia Decanus* egit de hoc negocio, & licet 14. *Octobris* fuerit inclinatum cauſam ſpectare ad D. *Vbaldum*, ex quo videbatur, ipſum habere commiſſionem generalem ſubrogationis cauſarum *Iuſti*, & quia videbatur ſubrogationem D. *Decani* præceſſiſſe ſubrogationem per viam commiſſionis præſentatæ D. *Pirouano*; tamen hodie 21. *Octobris* contrarium fuit reſolutum, & pro reſolutione infra ſunt notanda.

Primo quod quando vnus ex Auditoribus eſt defunctus, Notarij impetrant
1 vnam Commiſsionem generalem *Put. dec.* 348. *lib.* 4. hodie ſecundum nouam impreſſionem *dec.* 338. quæ eſt tenoris ſequentis, & Notarij ponunt in regiſtris actorum hoc modo videlicet *Anno à natiuitate Domini* 1573. *Ind.* 1. *die verò Iouis* 6. *menſis Auguſti Pontificatus* S.D.N. *Gregory* PP. XIII. *anno eius ſecundo* R. P. D. *Iulius Oradinus Rotæ Decanus & Auditor, Romæ ſicut Altiſſimo placuit naturæ debitum perſoluendo diem vitæ ſuæ clauſit extremũ.* Die 11. *eiuſdem Antonius Clerici Curſor præſentauit* RR.PP. DD. *Auditoribus Rotæ, & eorum Locumtenentibus ſubrogatis vnam commiſſionem generalem propter obitum bo. me. Iuly Oradini, dum vixit facto &c. tenoris &c. Romæ in eorum reſpectiuè domibus, &c.*

Idem ſeruatur, quandò quis eſt ab-
2 ſens mutatis mutandis per hæc verba. *Die* 22. *Septembris* 1583. *R. P. D. Gregorius Brauo Rotæ Auditor verſus Siciliam pro viſitandis illius Eccleſiis de mandato SS. D. N. greſſus ſuos direxit, & ab Alma Vrbe receſſit, quare die x. Octobris ſubſequentis Ioannes Andræas Panizza Curſor perſentauit* RR.PP. DD. *Rotæ Auditoribus, & eorum Locatenentibus vnam Cõmiſſionem Generalem reaſſumptionis cauſã propter abſentiam* D.R.P.D. *Braui Romæ in eorũ reſpectiuè Domibus facto tenoris &c.*

Et idem mutatis mutandis ſeruatur,
3 quando quis promouetur ad Epiſcopatum ſi non datur retentio, vel ad Cardinalatum.

Tenor verò prædictarum Commiſſionum eſt. *Beatiſſime Pater Dignetur S.V.*
4 *omnes, & ſingulas * cauſas Beneficiales, ciuiles, matrimoniales, prophanas, meras, & mixtas, aliaſque quaſcumque, & extrà Rotam intèr quaſcumque perſonas indeciſas pendentes bo. me. Iuly Oradini dũ vixerit vnius ex veſtri Sacri Palatii Apoſtolici cauſarum Auditoribus, & Decani quarumcumque Commiſſionum tàm Generalium quàm ſpecialium vigore commiſſas, & committendas, & extrà Rotam, & in quibus* Deuoti S.V. *Oratores Theodorus dè Palude Perrettus Morandi Ioannes de Celis, & Antonius Collignot* D. *veſtri Sac. Palatij Apoſtolici Cauſarum Notary, ſeù eorum ſubſtituti hactenus ſcripſerunt, & ad ſcribendum deputati fuerunt, & in futurum deputabuntur reſpectiuè propter ipſius Iulij obitum aliquibus ex veſtri dictis Sacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditoribus, ſeù locatenentibus, vel ſi magis placet* R. P. D. *Io. Baptiſta de Rubeis* Decano *Gaſpari Groperio, Pomponio* Cottæ, *Chriſtophoro Robuſterio, Seraphino Oliuario Razalio, Scipioni Lancellotto, Hippolyto Aldobrandino, Ceſari dè Graſſis, & Laurentio Blanchetto, nec non* R.P.D. *Paulo Aemilio Verallo Archiepiſcopo Caputaquen. veſtri Sacri Palatij Apoſtolici Cauſarum Auditoribus, & Locumtenen. committere, & mandare in eiſdem ſtatu & terminis, in quibus reperitur reaſſumen. audien. & cognoſcen. deciden. fineq. debito terminan. cum omnibus, & ſingulis earum inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis cum poteſtate citandi et inhibendi, Inſtrumenta quæcumq. et litteras compulſoriales, inhibitarias remiſſorias, ſequeſtratorias et executoriales, et alias quaſcumq. ſententiam, ſeu ſententias tàm interlocutorias, quam definitiuas feren. et per d. q. Iulium latas nondùm tamen forſam ſubſcriptas ſubſcribendi, atq. debita executioni demandandi, expenſas taxandi, et moderandi, aliaq. facien. dicen. geren. exercen. et exequen. quæ D. Iulius dum viueret feciſſet, et facere potuiſſet, ſi ſuperuixiſſet, et alia in præmiſſis neceſſaria ſeu opportuna quomodolibet, Conſtitutionibus, et Ordinationibus Apoſtolicis, Stylo Palatij, cæteriſque in contrarium facien. non obſtan. quibus-*

cum-

Digitized by Google

eumque ſtatum pro ſufficientèr expreſſis
haben.
De mandato D.N.PP. Audiant præfati
Auditores,& Locumtenentes citent, decernant, & procedant vt petitur, & iuſtitiam
faciant, & nota, quod huius poſtremæ
clauſulæ vigore nempè *nondum tamen*
ſubſcript. alij Auditores abſque alia cita-
5 tione ſolent ſubſcribere * ſententias in
cauſis, in quibus Auditor tenuit termi-
num *Put. d. deciſ.* 348. *in princ. lib.* 1.
& regulariter Decanus ſolet ſubſcribere
6 iſtas ſententias, in quibus fuit tentus
terminus per hæc verba *Ita pronuncia-*
7 *uit Reuerendiſſimus Lancellotus Rotæ* *
Auditor, & ego Franciſcus Penia Rotæ
Decanus ſubſcripſi, vel Ita pronunciauit
bo. me. Iuſtus Rotæ Auditor, & ego Fran-
ciſcus &c. & ſic de alijs.
Commiſſiones ſolent fieri modo præ-
dicto mutatis mutandis,& ſi adſunt plu-
8 res* Locũtenentes in Rota ſubſcriptio
ſtat in plurarli,*& Locũtenentis prædicti*,ſi
vero nullus Locumten. adeſt ſimpliciter
dicitur *audiant prædicti Auditores*:in ali-
quibus Commiſſionibus adſunt etiam
ſequentia verba poſt illa verba *& facere*
potuiſſet ſi ſuperuixiſſet videlicet, *quodq.*
ijdem notarij oratores prædicti eorumque
ſubſtituti, ſeù forſan ſubſtituendi in cau-
ſis prædictis coram eiſdem Auditoribus ſub.
rogatis in ſtatu, & terminis prædictis
ſcribant, & ſcribere faciant, & quilibet
eorum reſpectiuè ſcribat, & ſcribere fa-
ciat, & committat præmiſſis conſtitutioni-
bus, et ordinationibus etc.
Et cum omnes Auditores ſubrogen-
tur, hinc fit, quod D.*Decanus* tanquàm
9 antiquior diſtribuat cauſas inter Audi-
tores, & retinet pro ſe, quas vult.
In locum autem Auditoris defuncti,
vel abſentis, aut promoti ſemper com-
mittuntur cauſæ itaut locus talis habeat
ſuas cauſas, & Cõmiſsiones ſubſcribun-
tur per hæc verba *Audiat magiſter Fran-*
ciſcus Sacratus ſubrogatus Lancellotti, au-
diat magiſter Ioannes Baptiſta Pamphilius
ſubrogatus Marcomontii, qui hodie eſt ab-
ſens à Curia.
Si abſens reuertitur ad Curiam reaſ-
ſumit omnes cauſas abſque alia commiſ-
11 ſione generali,*quia per commiſsionem
ei ſolum ſubrogatur Auditor, vide
Caſſad. deciſ. 2. *in fine de reſcript.* Ino-
leuit tamèn Stylus; vt non reaſsumat
12 cauſas, in quibus fuit diſputatum, * &
hoc quia Auditor ſubrogatus iam eſt
informatus de meritis cauſæ.
Non tamèn eſt ita, quando Auditor
ingreditur in locum Auditoris defuncti,
ſeù promoti, quia Auditores ſubrogan-
13 tur * non in locum illius,qui eſt ingreſ-
ſurus; ſed in locum defuncti, ſeù pro-
moti, & ingreſsus prouidetur de loco,
& non ſubrogatur per Papam ad cauſas
niſi per commiſsionem generalem.
Secundo ſimiliter eſt notandum,
quod Auditores quando prima vice ve-
14 niunt in Rota, veniunt in fine, * & dum
extrà Cameram Rotæ ad Tribunalia
Auditores, exuuntur Cappa, & Roc-
chetto, nouus Auditor ſedet apud De-
canum, & in hac Rota ei clauditur os,
15 * ſecunda vice paritèr ſedet apud De-
canum tertia, vice in Rota ei aperitur
os, & notarij ipſum agnoſcunt in Do-
minum, Decanus enim ſolet dicere *Do-*
mini notarii accipite Auditorem veſtrum,
notant hunc actum per hæc verba.
Die 17. Martij 1600. R. P. D. Ioan-
nes Baptiſta Coccinus *Sac.* Palatii *Apoſto-*
16 *lici cauſarum* * *in locum bo. me.* R. P. D.
Camilli Peregrini Auditor ſuffectus Romæ
apud S. Petrum in Palatio *Cauſarum Apo-*
ſtolico in loco ſuo iudiciali pro Tribunali
Sedit,quare Curſor præſentauit eidem R. P.
D.Ioan. Baptiſta Coccino Auditori vnam
commiſſionem generalem reaſſumptionis
cauſarum ſenſus &c. qua quidem commiſ-
ſione ſic vt præmittitur eidem præſentata
Idem R. P. D. *Coccinus Auditor omnes*
& ſingulas cauſas eidem bo.me. Peregrino,
& eius ſubrogatis commiſſas,& alias iuxtà
formam d. Commiſſionis generalis reaſ-
ſumpſit in forma patentibus, &c. & hinc
17 in libro * Rotæ,in quo Auditores ſcri-
bunt nomen ſuum propria manu ſolent
annotare ſub iſta die in qua aperitur
18 os, & conſignatur notarijs, * quia tunc
incipit habere exercitium ſuæ Iuriſdi-
19 ctionis, & ſi quis alitèr annotaret * no-
men ſuum malè faceret per prædicta.
Tenor verò prædictæ Commiſsionis eſt.
Beatiſſime Pater dignetur S.V. omnes, & ſin-
gulas cauſas beneficiales, ciuiles, matrimo-
20 *niales, prophanas, meras, * & mixtas,*
aliaſque quaſcumque tam generalium, quam
ſpecialium etiam extra Rotam Commiſſio-
num vigore commiſſas bo. me. Camillo Pe-
regrino, alias vnius ex veſtri Sacri Palatij
Apoſtolici cauſarum Auditori, nec non qui-
buſcunque RR. PP. DD. D. *Palatij cauſa-*

rum Auditoribus tam propter eius à Romana Curia abſentiam, quam propter illius obitum, & alias quouis modo ſubrogatis hactenus commiſſas, & in quibus deuoti S. V. Oratores Ioannes Chriſtiani, Incolus Picardus, Franciſcus Berardus, & Michael Bargagna eiuſdem Palatij *cauſarum Notarij, & coram eodem bo. me.* Peregrino *ante eius obitum, & ſucceſſiuè coram eiuſdem* DD. *Auditoribus ſubrogatis ſcribere per ſeipſos, ſiue eorum ſubſtitutos ſcripſerunt hactenùs, & ad ſcribendum deputati fuerunt, & in futurum deputabuntur* R.P.D. Ioanni *Baptiſta* Coccino *dicti* Sac. Palatij *cauſarum in locum prædicti bo.me.* Peregrini *ad officium Auditoratus huiuſmodi ſuffecto, & aſſumpto committere, & mandare, reaſſumendum, vlteriuſque audiendas, cognoſcendas, decidendas, & fine debito terminandas cum omnibus, & ſingulis earum, & cuiuslibet ipſarum inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis, cum omnimoda facultate eidem bo. me.* Peregrino, *alyſque reſpectiuè Auditoribus in eius locum ſubrogatis conceſſa in cauſa, & cauſis prædictis extra Rotam, vt præfertur commiſſis procedendi, necnon cum poteſtate citandi, & inhibendi, & inſtrumenta quacumq; decernendi, decretaque relaxandi, & ſigillandi, necnon expenſas quaſcumq; taxandi, & moderandi, ſententiaſque nondum ſubſcriptas ſubſcribendi, cæteraque omnia alia, & ſingula facien. dicen. geren. exercen. & exequen. in præmiſſis neceſſaria, & opportuna, quodque idem* R. P. D. Coccinus *Auditor ſuffectus in cauſis prædictis, vt præmittitur procedat, & Notarij prædicti per ſe ipſos, ſeu eorum ſubſtitutos in eiſdem cauſis ſcribant, & ſcribere pontinuent præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo* Palatij, *cæteriſq; contrarijs non obſtantibus quibuſcumque ſtatum, &c. pro plenè, & ſufficienter expreſſis haben.* De *mandato* D. N. PP. *audiat idem Auditor, citet, reaſſumat, procedat, vt petitur.*

Stantibus prædictis cognitio huius cauſæ ſpectabat ad D. *Pirouanum*, qui fuerat ſubrogatus per viam commiſſionis ſpecialis, nam cum D. *Vbaldus* non haberet commiſſionem generalem reaſſumptionis cauſarum, quia Notarij negligentes illam non impetrarunt, ſecus tamen fuiſſet ſi D. *Vbaldus* habuiſſet cõmiſſionem generalem, non potuit cauſam, de qua agitur, reaſſumere.

Neque releuat, quod fuerat ſubrogatus per D. *Decanum*, quia licet vigore commiſſionis generalis reaſſumptionis
21 cauſarum ipſe potuiſſet ſubrogare, * tamen cum præceſſerit commiſſio D. *Pirouani*, illa eſt attendenda, prout fuiſſet attendenda ſubrogatio facta per D. *Decanum* ſi præceſsiſſet, nam adeſt *Conſtitutio Martini V.* quæ eſt tertia in ordine, cuius verba ſunt; *Verum ſi contingat inter eaſdem perſonas, & ſuper eadem re diuerſis Auditoribus aliquam cauſam committi, is, cui primo fuerit præſentata commiſſio ſuper cauſa huiuſmodi remaneat eiuſdem cauſæ Iudex, quod ſi de iuriſdictione alterius extiterit pro parte aduerſa data exceptio, tunc cuius fuerit iuriſdictio primitus cognoſcatur*, & adeſt cauſa etiam *Conſtitutio Innocentij VIII.* quæ eſt in ordine 10. & diſponit in hunc modum. *Quod ſi diuerſis cauſarum* Palatij *Apoſtolici Auditoribus diuerſas commiſſiones præſentatas hactenus, vel pro tempore reperiri contingat in eadem cauſa eiuſdem tenoris, vel effectus licet ad diuerſarum perſonarum inſtantiam Auditor, cui prius commiſſio præſentata fuit iuriſdictionem in procedendo, & iudicando retineat abſque aliqua deſuper commiſſionem aliorum Coauditorum ad id accedente conſenſu*, & refert *Mandoſ. de commiſſ. 10. commiſſione in princ. Caſſad. deciſ. 5. de reſcript. Put. deciſ. 470. lib. 2. Thom. de Tan. deciſ. 57. AA. in tit. de reſcript. §. 16.* & ante *Conſtitut. Martini, & Innocentij* ita fuerat ordinatum per *Viceccancellarium vſque de anno 1375. in die Sancti Stephani poſt prandium*, vt habetur in *deciſ. 1. de conſt. in antiq.* & ita *Rota* ſeruat, vt dicitur in *deciſ. 6. de reſcript. in antiqu.*

Et proptetea ſi adeſt ſubrogatio *Decani* cum ſit facta vigore commiſſionis
22 generalis reaſſumptionis cauſarum, * omnes enim Auditores vigore illius commiſſionis reaſſumunt, & *Decanus* ſolum diſtribuit, commiſſio dicitur prius præſentata Auditori ſubrogato per D. *Decanum*, quia illi vigore commiſſionis generalis eſt facta diſtributio, & propterea ſubrogatio Decani debet attendi, & non commiſſio poſterior.

Neque obſtat in hoc caſu, quod videatur preuentum in citatione coram D. *Vbaldo* vigore ſubrogationis factæ per *Decanum*, quia in *Rota* attenditur
23 præſentata * commmiſsionis, vt in *Conſtitu-*

Mentionibus Martini, & Innocentij allegatis, & dicunt præcitatæ *deciſiones*: Præſentata autem Commiſsio tunc dici-
25 tur, * quando incapſatur, & apponitur præſentata, nam Curſores habent duodecim capſas, & vnaquæque habet nomen Auditoris, & in illis ponuntur commiſsiones, & ponitur præſentata, quæ attenditur ad effectum præuentionis.

Et hodiè fuit etiam ordinatum, quod ita ſeruaretur in cauſa *Ianuen. iuriſpatronatus*, quia cum D. *Vbaldus* non haberet commiſsionem generalem ſubrogatio *R.P.D. Pamphily* erat attendenda.

ARGVMENTVM.

Signata ſupplicatione reſignationis beneficij ſi moriatur reſignas adhuc Procurator ab illo conſtitutus poteſt præſtare conſenſum. Contrarium procedit in reſeruatione penſionis ſine cauſa.

SVMMARIVM.

1 *Signata ſupplicatione per Papa reſignationis beneficij ſi moriatur reſignans Procurator ab eo conſtitutus poteſt præſtare conſenſum, ſi ante obitum non reuocauit mandatum & num. 11. & ſeqq. ac num. 17. & ſeqq. Decl. nn. 3.*

Conſenſus in reſignatione non requiritur ad perfectionem gratiæ, ſed ob Regulam Cancellariæ de conſenſibus *num. 1. & 2.*

2 *Gratia Papæ perficitur per ſolam Signaturam.*

4 *Signata ſupplicatione reſeruationis penſionis ſine capſa ſi moriatur titularis ante præſtitum conſenſum non poteſt eius Procurator illum præſtare & num. 17.*

Litteræ Apoſtolicæ ſolum requiruntur ad probationem gratiæ num. 2.

5 *Supplicationes reſignationis ad fauorē requirunt præſtationem conſenſus in Cancellaria, vel in Camera.*

6 *In reſignatione requiritur conſenſus reſignantis ante expeditionem litterarum Apoſtolicarum.*

7 *Supplicatio reſignationis habet tacitā conditionem ſi reſignans in eadem voluntate vſque ad conſenſum præſtandum ante expeditionem litterarum permanſerit.*

8 *Conditio fit multis modis, de quibus remiſsiuè.*

9 *Gratia ſtante conditione non cenſetur perfecta irreuocabiliter.*

10 *Reſignans ante præſtitum conſenſum in Cancellaria, vel Camera poteſt penitere.*

11 *Reſignante mortuo ante præſtationem conſenſus non poteſt dici ius Procuratoris conſtituti ad illum præſtandum extinctum, nec beneficium morte vacare, & num. 19.*

12 *Reſignatio quando poteſt effectum ſortiri non poteſt interim beneficium vacare per mortem.*

13 *Gratiæ, quæ conſiſtunt in beneficiorum conceſsione æquiparantur vltimis voluntatibus.*

Gabr. conſ. 186. nu. 8. & 9. lib. 1. *in quibus terminis loquatur nu. 13. & 14.*

14 *Gratia principalis reſeruationis penſionis æquiparatur contractui.*

15 *Papa poſtquam ſignauit ſupplicationē reſignationis ad ſolum conſenſum præſtandum reducitur.*

16 *Ante præſtitum conſenſum in reſignatione beneficij reſignatario non acquiritur ius in re, ſed ad rem, & propterea beneficium eſt debitum reſignatario, ſed non eſt ſuum.*

Ante præſtitum conſenſum reſeruationi penſionis ſine cauſa non acquiritur ius in re, ſed ad rem, & proptereà penſio eſt debita reſignatario, ſed non eſt ſua num. 16.

17 *Poſt obitum titularis non poteſt præſtari conſenſus in reſeruatione penſionis.*

20 Mohedan. deciſ. 31. de renunciat. *in quibus terminis loquatur.*

Pro-

Procurator conſtitutus à penſionario ad transferendam penſionem ſi fuerit ſignata ſupplicatio, & poſt obierit idẽ penſionarius, adhuc poteſt præſtare conſenſum translationi nu. 20.

Annotatio cclix.

IOannes Horroutener Archidiaconus,& Michael Ganes ſupplicarunt S.D.N.vt vellet ſuper dicto Archidiaconatu reſeruare certam penſionem, quæ dicitur ſine cauſa ad fauorem Michaelis, cui SS. annuit, & ſignata ſupplicatione non aliter præſtito conſenſu deceſſit Archidiaconus, vndè quæritur, an hodiè poſſit præſtari conſenſus per Procuratorem.

Pro affirmatiua opinione videtur facere, quia in reſignatione beneficij ſi-
1 gnata ſupplicatione per Papam * ſi moriatur reſignans Procurator poteſt præſtare conſenſum, ſi ante obitum non reuocault mandatum, quia conſenſus præſumitur durare, cum non requiratur ad perfectionem gratiæ, ſed ob *Regulam Cancellariæ de conſenſibus præſtandis Caſſad. dec.* 1. *&* 3. *de renunc. Mohed.dec.*31. *eodem tit. Creſc. dec.* 7. pariter *eodem tit. &* 9. *de Procuratoribus Mandoſ. ſuper reg.* 19. *quæſt.*9. *num.*6. *Gabriel. conſ.*194.*nu.* 3. *lib.*1. *Boer.dec.*348. vbi *num.*4. probat hoc procedere ex diſpoſitione iuris,quia per ſolam ſignaturam perficitur gratia
2 Papæ, * & litteræ requiruntur ſolum ad probationem ipſius gratiæ, & *num.*7. refert de verbo ad verbum *Extrauagantes* ſuper cõſenſu editas per *Alexandrum VI. & Leonem X.* de quibus etiam meminit *Caſſad. d.deciſ.*1. *in fin.* vide etiam *Pariſium de reſignatione lib.* 9. *quæſt.* 24. *per tot.* & ſupra *num.* 25. *&* 20. *&* 22.

Et licet *Rota* declarauerit, prædicta procedere, quando Procurator ipſe dedit ſupplicationem, vel quando ipſe feciſſet aliquem actum, vel acceptaſſet
3 mandatum, * quia alioquin dicendum eſſet expiraſſe *Achilles deciſ.*1. *de renunt. A.A. dec.*694. *incipit Peregrinus in d.dec. Palentinu lib.*3. *Gabriel. conſ.*194. *num.*8. *lib.*1. tamen in caſu iſto Procurator ipſe, qui hodie debet præſtare conſenſum, eſt ille, qui dedit ſupplicationem.

Prædictis tamen nõ obſtantibus contrarium de iure reſpondi *Illuſtriſſimo &*
4 *Reuerendiſs.* D.M.*Cardinali Datario* * in conſenſu præſtando in caſu, de quo agitur, ſcilicet ſuper reſeruatione penſionis ſine cauſa; Et pro reſolutione tres notabam rationes, ſcilicet quare requiratur perſeuerantia conſenſus vſque ad expeditionem litterarum, & ſi non præſtatur, ſed mandatum reuocatur non cenſetur abdicatum ius à reſignante, & rationem quare cõſenſus præſtari poſſit poſt obitũ reſignantis per Procuratorem, & tertio quid actum ante præſtitum conſenſum in Cancellaria, vel in Camera.

Quantum attinet ad primum ea eſt ratio, quia iſtæ ſupplicationes reſignationis ad fauorem requirunt præſtationem
5 conſenſus * in Camera, vel Cancellaria per *Regul.*44.*de conſenſibus*, quæ propter verba illa *Apoſtolicæ litteræ nullatenus expediantur niſi reſignans, &c. expreſsè con-*
6 *ſenſerit*, * operatur, vt reſignatio aliter facta, vel ſaltem expeditio non valeat,vt dicit *Gloſ.antiquus ſuper dicta Regula*, & propterea ſtãte *d. Regula* ſupplicatio habet tacitam conditionem quatenus reſi-
7 gnans * in eadem voluntate vſque ad conſenſum præſtandum ante expeditionem litterarum permanſerit, & ſic iſta tacita conditio videtur oriri ex qualita-
8 te negocij, cum de iure * multis modis fiat, vt per *Imolam* poſt alias in *Cap.*1.*nu.* 2. *in fine ff. de condit. & demonſtr.* Vndè
9 ſtante iſta conditione gratia * non cenſetur perfecta irreuocabiliter, vt mutare voluntatem reſignans nequeat, quia
10 ſemper poteſt pœnitere donec præſtet * prædictum conſenſum in Camera, vel Cancellaria Apoſtolica *Gabriel.conſ.*194. *num.*3. *&* 4. *& conſ.* 186. *num.* 4. *&* 20. *lib.* 1.

Quantum verò attinet ad rationem ſecundi, quare conſenſus poſſit præſtari poſt obitum per Procuratorem ea eſt,
11 quia mortuo reſignante * ante præſtationem conſenſus non poteſt dici illud ius morte extinctum,& beneficium morte vacare, quia quando reſignatio poteſt
12 effectum ſortiri,non poteſt * interim beneficium per mortem vacare ad *l. quamdiu ff. de acquir. hæred. l.antiquam C. commun. ſucceſſ.* quæ iura licet loquantur in vltimis voluntatibus, tamen habent etiã locum in gratijs,quæ conſiſtunt in bene-
13 ficiorum conceſſione, * quæ æquiparantur vltimis voluntatibus *Romanus conſ.* 348. *num.*5. & ibi *Adden. in v. voluntatem* teſtantur de communi, & in puncto dicit

dicit *Gabriel. conſ. 186. num. 8. & 9 lib. 1.* qui licet dicat idem eſſe in penſione, tamen loquitur in translatione penſionis, & non in gratia principali reſeruationis
14 penſionis, * quæ ſecundum opinionem *Rota*, & magis communem *Doctorum* ſententiam æquiparatur contractui, vt per *Addentes ad Romanum loco ſuperius allegato*, & ratio rationis eſſe poteſt, quia
15 poſtquam Papa ſignauit * ſupplicationem, negocium redducitur ad ſolum cõſenſum præſtandum per *Regulam Cancellariæ*, & ideò negocium cum conſiſtat in ſolo conſenſu, poteſt perfici ex conſenſu, & voluntate Procuratoris vt per *Caſtren. in l. per Procuratorem* alias *l. Paulus §. per Procuratorem num. 5. ff. de acquir. hered.* quem in puncto allegat *Mandoſ. ſuper reg. 19. quæſt. 9. num. 6.*

Quantum attinet ad Tertium, ſcilicet quid dicatur actum ante præſtitum conſenſum in Camera, vel Cancellaria, videtur dicendum; quod antè præſtitum
16 conſenſū in reſignatione beneficij, * aut in reſeruatione pẽſionis ſine cauſa Reſignatario vel penſionario reſpectiuè non acquiritur ius in re, ſed ad rem, quia ſi eſſet acquiſitum ius in re, mandatum non poſſet renocari, & propterea beneficium, & penſio ſunt debita Reſignatario & penſionario reſpectiuè, ſed non ſunt ſuā *Francus c. ſi tibi abſenti num. 2. de præbend. in 6.*

His prænotatis dicendum eſt poſt obitum titularis conſenſū non poſſe præ-
17 ſtari in reſeruatione * penſionis ſicut in reſignatione beneficij, quia in reſeruatione penſionis procurator agit ex perſona defuncti de præſtando conſenſu, vt penſio debita efficiatur ſua ſuper beneficio, quod iam vacauit per obitum ipſius titularis, ex cuius perſona intendit præſtare conſenſum, & ſic cum termini non ſint habiles, cum beneficium iam vacauerit, Procurator non poteſt efficere, vt cenſeatur purificata illa conditio *quatenus reſignans in eandem voluntate permanſerit*, itaut prǽſtando conſenſum dicatur titularem in eadem voluntate perſeueraſſe iuxta notata per *Bart. in l. quoties num. 4. ff. de nouat. & delegat.* In re-
18 ſignatione * autem beneficij termini ſunt habiles, quia cum beneficium fuerit reſignatum, & negocium reducatur ad ſolum conſenſum ſi moriatur reſignans an-
19 te aſſertum cõſenſum, cum beneficium * non dicitur vacare per obitum titularis, vt ſuprà dictum eſt ideò in iſto caſu Procurator ex perſona defuncti cum præſumatur conſenſum durare, poteſt facere præſtando conſenſum, vt beneficium debitum Reſignatario efficiatur ſuum, quia verè termini ſunt habiles, cum beneficium non vacet per obitum, quod ſecus eſt in penſione, quia agitur de præſtando conſenſu, vt penſio debita efficiatur ſua ſuper beneficio, quod iam vacauerit per obitum, & ſic quandò termini non ſunt ampliùs habiles.

Non obſtat *deciſio Mohedani 31. de renunciat.* quia loquitur in conſenſu præ-
20 ſtito translationi penſionis per obitum transferentis, & benè procedit, quia cum agatur de ſola translatione negotium debet terminari cum eiſdem regulis reſignationis beneficij. In caſu autem iſto agitur de præſtando conſenſu reſeruationi penſionis, poſtquam beneficium vacauit per obitum titularis, & ſic quandò termini non ſunt ampliùs habiles.

ARGVMENTVM.

Nonnulla circa probationem paupertatis.

SVMMARIVM.

1 *Fructus reſtruuntur in fine litis, quandò conſtat de paupertate num. 1.*
Ad probandam paupertatem ſufficiunt leuiores probationes.
2 *Paupertas probatur ex licentia quæſtuandi data ab Epiſcopo. Amp. n. 6.*
3 *Mendicare non permittitur niſi illis, qui de ſuo viuere non poſſunt.*
4 *Paupertas quando eſt probanda ad certum effectum non ſufficit, quod illa probetur in genere.*
5 *Paupertas conſideratur reſpectu fructuum, non valori bonorum.*

Annotatio cclx.

EGo dicebam in cauſa *Bergomen. Legati 28. Nouembris 1611. coram D. Penia Decano* ſatis conſtare de paupertate, vt poſſent fructus reſeruari in fine litis iuxta reſcriptum *Signaturæ*: Nam ad
1 probandam * paupertatem ſufficiunt leuiores probationes *Verall. dec. 295. par. 2.* hic autem cum Moniales habuerint
2 licentiam quæſtuandi ab Epiſcopo, * ſatis

ſatis ex iſta licentia quæſtuandi videbatur probata paupertas, cum non permit-
3 tantur mendicare, niſi illis, * qui de ſuo viuere minimè poſſunt *l. vnica C. de mendic. valid. lib. 10. Alexander in l. ſi conſtante num. 13. poſt medium verſ. vbi idem dicunt ff. ſolut. matrim. Iaſon. ibidem num. 146. Ripa ſub num. 28. ad fin. verſ. item qui mendicat.*

Neque obſtat, quod cum paupertas debeat probari ad certum effectum ſcilicet
4 licet vt Moniales * non poſſint ſoluere expenſas litis, non ſufficit probare paupertate in genere *Rota dec. 48. par. 2.* & ceſſat omnis difficultas, quia ex liſta data conſtat Moniales habere certa bona. Quia fuit reſponſum paupertatem conſi-
5 derari reſpectu fructuum * non valoris bonorum *Rota vbi ſupra nu. 5. & 6.* vnde ſi non obſtante quod Moniales habe-
6 bant bona Epiſcopus dedit * facultatem quæſtuandi, ſequitur quod fructus non ſufficiebant pro eorum victu, & ſic quod conſtaret de paupertate habita ratione ad fructus bonorum, itaut Moniales non poſſent ſoluere dictas expenſas.

Prædicta placuerunt multis ex Reuerendiſſimis, fuit tamen ordinatum, quod D. *Decanus* videret concordare partes.

ARGVMENTVM.

Occaſione controuerſiæ ortæ inter recol. me. D. Card. Sacratum tunc Sac. Rotæ Auditorem & R. Coccinum ſuper pertinentia Decanatus eiuſdem Rotæ latè examinata fuit Bulla Sa: me Pij IV. ſuper eo ædita, & particulariter fuit diſceptatum circa illius publicationem, & ſic diſcuſſum an, & quando requiratur publicatio Bullæ, ſeu alterius legis ad hoc liget, & quando dicatur publicata. Ac multa adducta concernentia ſtylũ Rotæ.

SVMMARIVM.

1 *Præheminentia in Collegio pertinet ad antiquiorem ipſius Collegij ſecundũ eius receptionem.*

2 *Optio quando de conſuetudine datur antiquiori tunc non habetur ratio præſentiæ, vel abſentiæ.*

3 *Abſens tempore feriarum cenſetur præſens, & nu. 352. lim. nu. 353.*
Diſcedens neceſſitate coactus tempore vacationum citò reuerſurus durantibus iiſdem ferijs, & de licentia Sũmi Pontificis reputatur ac ſi eſſet præſens num. 3.

4 *Auditor, ſeu Iudex abſens tẽpore vacationũ habetur pro præſente & æquiparatur abſenti in ſeruitio Papæ, vel Eccleſiæ, vel Reipub. & num. 112. ac num. 229. limita num. 343. & 353.*
Abſens in ſeruitio Papæ, vel Eccleſiæ, vel Reip. reputatur pro præſente num. 4.

5 *Abſens, ſeu diſcedens citò reuerſurus continuò, & ſine intermiſſione reſediſſe cenſetur & nu. 351. lim. 353.*

6 Regula Cancell. de impetrando beneficia familiarium Cardinalium *ſuffragatur Cardinalibus etiam abſentibus à Curia citò reuerſuris. Vid. num. 255.*

7 Regula Cancellariæ de concurrendo in data ad beneficia vacatura *mandans præferri præſentẽ in Curia ſuffragatur etiam abſenti, qui anteà receſſerat citò reuerſurus.*

8 *Auditor, qui à Curia diſceſſit de licentia Papæ in remunerationẽ præteritarum laborum debet haberi pro præſente ad effectum prærogatiuarũ & nu. 255. lim. nu. 254. & 257.*

9 *Lex debat publicari ad hoc vt liget.*
Conſtitutio ad hoc vt liget debet publicari nu. 9. & 31.

10 *Amplia procedere etiam in Conſtitutione particulari.*
Lapſus duorum menſium requiritur poſt publicationem Conſtitutionis ad hoc vt liget. Lim. numer. 38. 57. 149. num. 151. & ſeq. ac 154.

11 *Quodocumque decretum debet publicari ad hoc vt liget.*
Ordinatio particularis ad hoc vt liget debet publicari num. 11.

12 *Conſtitutio, quæ non reperitur impreſſa, neque inſerta inter alias Conſtitutiones non præſumitur publicata.*

13 Con-

13 *Conſtitutio, quæ fuit omnibus prorſus ignota, & in regiſtro ſecreto retenta non afficit etiam ſi ab initio publicata fuiſſet.*

14 Clementinæ *licet tempore Clementis fuerint publicatæ, tamen non fuerũt diuulgatæ, niſi de tempore Ioannis, à quo tempore citra ligant. Vide num.282.*

15 *Conſtitutionis effectuatio vt dicatur probata debet iuſtificari, quod ſequutus fuerit effectus vigore illius.*

16 *Effectus, qui prouenire poteſt ex duplici titulo non proficit, niſi oſtendatur ex quo titulo proueniat.*

17 *Decretum irritans appoſitum in Conſtitutione non operatur, niſi ſequuta publicatione & num.53. num.145. ac 313. Vid. num. 18. & 54. & 98.*

Secus eſt in Indulto nu. 17. & 313.

19 Votum Robuſterij impreſſ. in diuerſ. deciſ.578. par.1. *reprobatur. Vid. num.147.*

20 *Conſtitutionis ignorantia iuſta dicitur, quando de ea nulla adeſt ſuſpicio inter Curiales, & Auditores Rotæ.*

Conſtitutionis nõ poteſt haberi notitia, dum ſolum reperitur in regiſtro ſecreto Pontificis num.20. Vid. num. 280. & 407.

21 *Motus proprius non ligat niſi à die publicationis, vel poſt duos menſes poſtquam fuit publicatus. Vid. n.23.*

22 *Amplia procedere etiam quo ad ſcientes.*

24 *Decretum irritans ligat ignorantes vbi in aliquo loco fuit facta publicatio.*

25 Regulæ Cancellariæ *ligant etiam ignorantes, & ante publicationem & num.52. & 60.*

26 *Decretum irritans ſemper ſequitur naturam diſpoſitionis, ſuper qua apponitur & num.53. numer.133. 135. 140. 141.*

27 *Conſtitutio, quæ reſpicit ſolum Rotæ Auditores, & eorum Decanatum dicitur Conſtitutio generalis. Contrarium num.270.*

28 *Lex, quæ loquitur in genere pro omnibus caſibus futuris in perpetuum dicitur generalis & n.197. ac 198.*

29 *Verba* hac perpetua Conſtitutione ſancimus *appoſita in Conſtitutione probãt legem eſſe generalẽ & num.197.*

30 *Leges, quæ loquuntur de vno officio non dicuntur leges priuatæ, ſed generales & num.198.*

32 *Conſtitutio reſpiciens Collegium; Capitulum, Vniuerſitatem ſi non ſit publicata non ligat. Contrariũ n.270.*

33 *Publicatio tamen ſufficit, quod fiat in Collegio per recitationem Conſtitutionis, atque illius intimationẽ.*

34 *Conſtitutio non publicata non afficit etiam ſcientes num.143. & 144.*

35 *Si Papa fecit in Camera quandã Conſtitutionem ſecretam, talis Conſtitutio non ligat ante publicationem, neque afficit eos, qui interfuerunt in præſentia Papæ, nec etiam dictatorẽ ipſius Conſtitutionis.*

36 *Conſtitutio debet generaliter operari, non autem claudicare vnum ligando, alium verò non.*

37 *Conſtitutio ad hoc vt liget non ſufficit ſcientia ſimplex illius, ſed requiritur, quod ſciatur Conſtitutionem fuiſſe ſolemniter editam, & publicatam & num.161.*

39 Bald. in l.2. §. poſtea nu.2. ff. de orig. iur. *in quibus terminis loquatur & num.40.*

Regiſtratio Bullæ ſupplet publicationem illius num.39. Contrarium nu. 169. & num. 273. ac 406. Decl. num.40. & 168.

40 *Statutum in publico archiuio exiſtens, & cuius copiam omnes habere poſſũt ligat abſque alia publicatione & num.276.*

41 *Statutum factum in publico conſilio ligat omnes abſque publicatione & num.275.*

42 *Decretum ſolemniter editum in præſentia totius Sac. Congregationis Inquiſitionis ligat omnes abſque alia publicatione & num.147, 277. ac num. 404.*

Congregatio Inquiſitionis *de ſtylo non conſueuit eius decreta publicare num.42. & 147. Decl. num.405.*

43 *Conſtitutio præſumitur publicata ex quo fuit impreſſa & publice vendita ab Impreſſoribus Cameralibus, ac ad deciſionem cauſarum allegata, & obſeruata.*

44 *Conſtitutio ad hoc vt præſumatur obſeruata requiritur obſeruantia decennalis ſine contradictione partis & num.203. Vid. num.416. & 417.*

45 *Obſeruantia æquiuoca non prodeſt nu. 170. & 204.*

46 *Conſtitutio ante publicationem ligat, quando conſtat de expreſſa voluntate conditoris & num. 285. ac 420. ad num.427.*

47 *Dictio* ex nunc *appoſita in Conſtitutione non operatur, vt ea liget à die dicta, ſed tantum à die publicationis & num.175. ac num.200. Amplia num.49.*

Sed requiritur clauſula ex tunc, ac ſi à die datæ præſentium, &c. *num.56.*

48 *Et eſt intelligenda poſt actum ex ſubie. Sta materia proceſſurum.*

51 Gonzal. in reg. 8. Cancell. §. 5. prohæm. n. 55. & ſeqq. *reprobatur.*

55 *Conſtitutio Romæ publicata vbique afficit num.149. 158. & 326.*

57 *Conſtitutio habens decretum irritans ligat ſtatim poſt publicationem non expectato bimeſtri & num.149. nu. 151. Vid. nu. 151. lim. nu. 202.*

58 *Decretum irritans appoſitum in Conſtitutione ligat ignorantes & numer. 146. Vid. ibidem. Decl. num.159. Ampli. num.294.*

59 Sarnen. in Reg. Cancell. in prohem. q.2. num. 14. *quomodo ſit intelligendus.*

61 Burſatt. conſ.43. num.47. *corrigitur per aliud eius* conſ.200. num. 109. & ſeq. *& num.150.*

62 *Decretum irritans in pænalibus non operatur publicationem Conſtitutionis cui adijcitur num.177. & num. 201.*

63 *Conſtitutio priuans iure quatenus nō eſt pænalis & num.297.*

64 *Limita quando ius eſt radicatum ex cauſa de præterito.*

65 *Conſtitutio priuans ſucceſſione futura ob non petitum Tutorem tempore debito dicitur pænalis. Vid. num.431.*

66. *Mater dicitur pati pænam ob inhabilitatem iuris ſuccedendi filijs ob tranſitum ad ſecundas nuptias.*

67 *Inhabilitatio eſt pæna & num. 201. ac num.430.*

68 *Conſtitutio priuilegiata ligat abſque publicatione, & quamuis ille, contra quem conceditur priuilegium ignoret illud fuiſſe conceſſum & num. 299. 436. Ampl. num.300. & 437.*

69 *Declara procedere, quando reſpicit ſimpliciter priuilegium alicuius certæ, & nominatæ perſonæ.*

70 *Secus autem quando reſpicit perſonam indeterminatam, & eget obſeruantia aliorum.*

71 *Verba* ſine intermiſſione, ſemper, *& ſimilia denotant continuationem temporis.*

72 *Verba ſunt ciuiliter intelligenda de tempore congruo.*

73 *Diſpoſitio quando eodem modo poteſt conuenire caſui vero, & ficto, & non repugnat mens, & ratio diſpoſitionis, tunc diſpoſitio in vtroque caſu locum habet.*

74 *Quod*

74 *Quod procedit etiam in lege correctoria, & exorbitanti.*

75 *Conſtitutio* Pauli IV. *loquens de Decanatu Cardinalium quomodo differat à Conſtitutione Pij IV. loquente de Decanatu Rotæ.*

76 *Cardinales debent quotidie aſſiſtere Pontifici.*

77 *Auditores Rotæ ſufficit, quod reſideat tempore audientiarum ad cauſas decidendas & num. 111.*

78 *Verbũ* perſonaliter *quid operetur.*

Verbum continuo *quid operetur nu. 78.*

79 *Verbũ* præsẽs *quomodo intelligatur.*

Auditores Rotæ tempore feriarum ſunt occupati in cauſis decidendis n. 243. & ſeq. Vid. num. 80.

81 *Conſtitutio non eſt referenda ad caſus de raro contingentes.*

82 *Feriarum derrogatio reputatur impoſſibis quo ad iuris effectus.*

Auditore diſcendente à Curia imperatur cõmiſſio ſubrogatoria & quãdo reuertitur reaſſumit ſuas cauſas nu. 251. Limita num. 84.

85 Regula Cancell. de alternatiua *excludit etiam momentaneam abſentiam. Vid. ibi.*

86 *Qualitas adiecta verbo intelligitur, & regulatur ſecundum tempus verbi. Limita num. 87.*

88 *Verba* non niſi *quid importent.*

89 *Antiquior de Collegio eo ipſo dicitur prior.*

90 *Antiquitas ab antiquiori de Collegio euelli non poteſt.*

91 *Prehemmentia, & prioritas in Collegio de iure regulariter ſpectat ad priorem.*

92 *Limita niſi aliud ſeruetur de iure ſpeciali, vel conſuetudine.*

93 *Conſuetudo in materia præheminentiarum primum attendenda eſt.*

94 *Dictio* poſtquam *denotat tempus ſucceſſiuum.*

95 *Clauſula* in omnibus, & per omnia *omnia comprehendit ſine vlla exceptione.*

96 *Et comprehendit etiam alia, quæ aliàs non comprehenderentur.*

97 *Præſens, & tacens, ſi contradicendo potuiſſet impedire actum, vel proteſtando præſeruare ius ſuum videtur ſibi praiudicare.*

98 *Taciturnitas in ijs, quæ ſunt leuis præiudicij habetur pro conſenſu.*

99 *Quodlibet Collegium poteſt facere ordinationem, & diſpoſitionem etiam ſine auctoritate ſuperioris, quæ tangat ſolum illos de Collegio, & ſtatum Collegij, dummodo non noceat perſonis extraneis.*

100 *Quilibet poteſt renunciare priuilegio ſibi competenti. Ampl. num. 102. & 214.*

101 *Maſculi poſſunt renunciare ſtatuto excluſiuo fœminarum, & fœminas ſecum admittere ad ſuccedendum æqualiter.*

103 *Volenti non fit iniuria.*

104 *Auditor Rotæ qui cæpit abeſſe à Curia tempore vacationum, & inter ipſas vacationes eſt reuerſus reputatur perinde ac ſi medio tempore fuiſſet præſens, adeo vt gaudeat omnibus prærogatiuis, quibus gaudent præſentes.*

105 *Doctor conductus ad legendum poteſt abeſſe de tempore vacationum.*

Iudex poteſt abeſſe tempore vacationũ num. 105.

106 *Obligatus continuè reſidere ſatisfacit ſi reſideat eo tempore tantum, quo explicatur ſeruitium.*

107 *Verbum* continuè *non importat omnimodam temporis connexionem, ſed recipit intellectum iuris, & admittit aliquam interpellationem.*

108 *Obligatus continuè reſidere in Ciuitate ad effectum conſequendi commodum ſufficit ſi habitauit tempore con-*

gruo, nec prohibetur aliquo tempore morari extra Ciuitatem.

109 *Amplia primo procedere etiam quando reſidentia eſt requiſita per viam conditionis.*

110 *Amplia ſecundo procedere etiam quãdo reſidentia requiritur reſpectu curæ animarum.*

113 *Abſentia admiſſa de tempore vacationum cenſetur etiam admiſſa de tempore feriarum.*

114 *Auditor Rotæ abſens de licentia Pontificis, & totius Tribunalis habetur pro præſente. Decl. num. 257.*

115 *Præſentia repræſentatiua ſufficit in caſu, de quo ibi.*

116 *Decanatus Rotæ eſt exequutus Decanatui Cardinalium.*

117 *Decanatus Cardinalium acquiritur in primo Conciſtorio & num. 119. & 121. ac num. 384. Contrarium nu. 380.*

118 *Decanatus Rotæ acquiritur in prima Rota. Contrarium num. 258. & num. 380.*

120 *Sex Epiſcopatus acquiruntur per Cardinales antiquiores præſentes in primo Conciſtorio. Vid. num. 268.*

Tituli Cardinalium acquiruntur per antiquiores Cardinales præſentes in primo Conciſtorio numer. 120. & num. 269.

121 *Cardinalis* de Gioioſa *licet tempore obitus Cardinalis* Pinelli *eſſet abſens nihilominùs obtinuit Decanatũ, quia interfuit in primo Conciſtorio, & num. 378. Vid. num. 266.*

122 *Ad obſeruantiã interpretatiuã non requiritur diſcuſſio iudicialis, ſed ſufficit oſtendere, quod ita aliquando fuerit obſeruatum.*

123 *Exiſtens in diſtrictu dicitur abſens, quando requiritur perſonalis, & vera præſentia. Vid. nu. 267. & ſeq.*

124 *Communis, & publica reputatio etiã ſi ſit contra legem expreſſam ſufficit ad excuſandum.*

125 *Verba* ſtatim, eo ipſo, ipſo facto *& ſimilia denotant celeritatem.*

126 *Verba* deuenire poſſit *habent tractum ſucceſſiuum temporis futuri.*

127 *Acquiſitio ipſo iure vt excludatur ſufficit, quod non ſit expreſſa.*

128 *Verba* occurrente vacatione *ex ſui natura habẽt tractum ſucceſſiuũ. Amplia num. 129.*

130 *Verba* & poſtquam ad eum Decanatus deuenerit *denotant tempus medium ſucceſſiuum, & interpollatum inter vacationem, & acquiſitionem.*

131 *Exceptio dubia non obſtant habenti intentionem fundatam in iure communi, & num. 182.*

Præcedentia debetur antiquiori qui habet intentionem fundatam in iure cõmuni, quando exceptiones datæ per iuniorem ſunt dubiæ num. 131.

132 *Reſtitutio in integrum datur aduerſus Conſtitutiones, & Statuta ex capite probabilis ignorantiæ.*

134 *Conſtitutio, quæ non eſt publicata verè dici non poteſt Conſtitutio, neque aliquid operatur. Declara numero 270.*

136 *Decretum irritans non ſubſiſtit ſi conſtitutio, cui adijcitur non ſubſiſtat.*

137 *Fundamento ſublato corruit omne ædificatum.*

138 *Clauſula* conſtituti *nihil operatur niſi data validitate inſtrumenti, in quo continetur.*

139 *Guarantigia appoſita in inſtrumento nullo nihil operatur.*

141 *Decretum irritans eſt clauſula annullatiua.*

142 *Clauſula decreti irritantis appoſita in Coſtitutione intelligitur ſub tacita conditione ſi Conſtitutio publicetur. Vide num. 281.*

143 *Conſtitutionis publicatio quare requiratur & num. 161.*

148 De-

148 *Decretum irritans appoſitum in Conſtitutione ligat ſtatim à tempore promulgationis.*

153 *Conſtitutio, quæ habet decretum irritans ligat etiam ignorantes nu.* 448. *Amplia num.* 294. *&* 448.

155 Regulæ Cancellariæ *publicantur in Cancellaria.*

Regulæ Cancellariæ *toto Orbi notiſſimæ ſunt num.* 155.

156 Regulæ Cancellariæ *habent decretum, quod ex tunc in craſtinum aſſumptionis Pontificis ligent.*

157 Regulæ Cancellariæ *per mortem Pontificis extinguntur, & ideò per nouum Pontificem publicantur.*

160 Barbat. in clement. 1. num. 23. de elect. *reprobatur.*

Barbat. *reprehenditur num.* 160.

161 *Conſtitutionis publicatio in quo conſiſtat.*

162 *Conſtitutio ante publicationem non poteſt dici lex num.* 188. *&* 190.

163 *Conſtitutionis natura eſt omnes ligandi, non verò vnum ligare, alterum verò non.*

164 *Conſtitutio non dicitur facta ex quo Pontifex mandauit confici Bullam, ſecus ſi tunc dixiſſet ſe facere legem & num.* 188. *&* 195. *Limita nu.* 271. *& ſeqq. ac nu.* 393. *ac* 398.

165 *Auditores, qui non interuenerunt nõ ligantur decreto facto à Pontifice præſentibus Auditoribus & num.* 187. *Vid. num.* 186. *&* 192.

166 *Scriptura eſt de eſſentia actus, quandocumquè illum faciens voluit eam adhiberi, quamuis alias non requireretur.*

167 *Statutum factum in Conſilio Prudentum ligat omnes & num.* 403.

171 *Præſumptiones non ſunt multiplicandæ.*

172 *Verba narratiua ſententiæ non ſunt verba Iudicis ſed partis.*

173 *Ea, quæ incidenter continentur in ſcriptura non cenſetur approbata.*

174 *Conſtitutio poteſt obſeruari reſpectu vnius partis, & reſpectu alterius partis non.*

176 *Decretum irritans appoſitum in Conſtitutione non operatur illius publicationem. Contrarium numer.* 291. *Decl. num.* 292.

177 *Maximè in materia pænali.*

178 *Conſtitutio tollens ius quæſitum de iure communi dicitur pænalis. Vide num.* 431.

Conſtitutio inhabilitans aliquem dicitur pænalis numer. 178. 201. 430. *Vid. num.* 296.

179 *Pæna aliquando capitur pro præiudicio, quod quis ſentit.*

180 *Singula, quæ non proſunt, multiplicata an iuuent.*

181 *Præſumptio præſumptionem excludit.*

182 *Conſtitutio, cuius caſus non contingit dietim, ſed raro debet nedum ab initio publicari, ſed vlterius eſt reducenda ad hominum memoriam, quotieſcunque euenit caſus, alias ſubditi excuſantur.*

183 *Amplia maximè in Conſtitutione concernente Vniuerſitatem, ſeu Collegium.*

184 Caligola *Imperator quãuis leges publicaret, eas tamen minutiſſimis caracteribus ſcriptas ponebat in loco alto, in quo à ſubditis commodè legi nõ poterant.*

185 *Conſtitutiones, & ordinationes, quæ tangunt Rotæ Tribunal quotannis per publicum Notarium recitantur in prima Rota in conſpectu Auditorum, & totius Curiæ. Vid. numer.* 453

189 *Leges tunc inſtituuntur cum publicantur.*

290 *Publicatio dicitur actus legis perfectiuus.*

191 *Publicatio legis, ſeu Conſtitutionis debet fieri ab habente mandatum ſpe-*

cia-

tiale à Principe, nec ſufficit, quod fiat à qualibet perſona.

193 Tex. in §. ſed & quod Principi placuit Inſtit. de iure naturali *in quibus terminis procedat, & quid firmet.*

194 *Lex ſine ſcriptura non obligat ſubditos.*

195 *Maxime quando legislator voluit ſcribi.*

196 *Contractus ante confectionem inſtrumenti non dicitur perfectus, ſi inter partes fuit conuentum, quod celebraretur.*

197 *Conſtitutio dicitur lex vniuerſalis, nō particularis, quando in ea adſunt verba* hac perpetua Conſtitutione ſancimus *& num.* 29.

198 *Et prouidetur caſibus in futurum. Amplia etiam ſi prouideat ſuper negotio principali num.* 30. *&* 198.

199 *Lex particularis, & priuilegiū quādo reſpicit plures perſonas, quibus poteſt inferri præiudicium, requirit publicationem.*

203 *Publicatio Conſtitutionis non præſumitur ex ſolo lapſu temporis non cōcurrente obſeruantia.*

205 *Obſeruantia debet explicitè probari in indiuiduo illius actus, ad cuius corroborationem affertur. Ampl. nu.* 206.

206 *Ad fundandam intentionem non ſufficit præſumptio, ſed requiritur probatio.*

207 *Præſumptio accumulationis titulorū non procedit ad effectum conualidādi titulum inualidum.*

208 *Decanatus vti dignitas durat durante vita. Vide num.* 260.

209 *Factum à principio non dicitur factū, niſi adſit perſeuerantia.*

210 *Factum non dicitur quod non durat factum.*

211 *Factum non dicitur quod fuit reuocatum.*

212 *Conſtitutio ad hoc vt liget nedum debet publicari ſed etiam illius copia debet fieri vt legi poſſit ab ijs, de quorum intereſſe agitur.*

213 *Caſus habetur pro expreſſo, quando gratia in alio caſu verificari non poterat.*

215 *Capitulum, & Canonici non poſſunt derrogarare Conſtitutioni, de qua in* cap. Curia de Cleric. non reſid. lib. 6.

216 *Capitulum, & Canonici poſſunt abſentem habere pro præſente quo ad eorumdem præiudictum.*

217 *Decanatus Rotæ ſpectat ad antiquiorem Auditorem, qui tempore vacationis reſidet in Curia vel abſens de licentia Papæ ob cauſam publicam & n.* 218. *cum ſeqq. & n.* 237. *ac* 336. 337. 343. *& ſeqq. & nu.* 357.

218 *Ablatiuum abſolutum aliquando eſt demonſtratiuum temporis, & denotat ipſam diem.*

Verba occurrente vacatione *demonſtrant tempus, & denotant ipſā diem vacationis num.* 218. *&* 345.

220 *Dictio* tunc *denotat momentum, & extremitatem temporis.*

221 *Itaut aliud tempus quam expreſſum non comprehendat.*

222 *Præſentia requiritur de tempore vacationis, quando qualitas præſentiæ eſt adiuncta diei vacationis.*

223 *Qualitas adiecta verbo requiritur de tempore verbi.*

224 *Teſtamenta militibus confecta ſunt priuilegiata, non autem qualibet teſtamenta militum.*

225 *Dictio* niſi *quid importet.*

226 *De forma cenſetur id, quod conditionaliter exprimitur.*

227 *Forma non poteſt adimpleri per æquipollens, ſed eſt adimplenda ſpecificè.*

228 *Dictio* incontinenti *importat, quod actus fiat nullo actu, vel interuallo intermedio.*

230 Con-

230 Conſtitutio in dubio eſt intelligenda vt loquatur in caſu verò, non autem ficto.

231 Præſentia requiſita de tempore vacationis non ſufficit ſi incontinenti ſubſequatur.

232 Decanatus Rotæ debetur ei, qui perſonaliter, & continuò reſidet in Curia.

233 Verbum perſonaliter exigit realem, veram, & perſonalem reſidentiam & num. 359.

234 Abſens etiam ex cauſa iuſta, vel ad modicum tempus non poteſt dici præſens, & num. 360.

235 Et ſi habetur pro præſente eſt contra propriam ſignificationem.

236 Perſona dicitur ibi eſſe vbi ſtat verè licet habeat animum alibi deſtinatũ.

238 Dictio ex nunc appoſitum in Conſtitutione denotat illud tempus præciſè editæ Conſtitutionis & num. 364. ac num. 421. Vid. num. 424.

239 Dictio de cætero denotat omne futurum tempus indefinitè, & abſque vlla diſtinctione.

241 Verbum continuè non eſt amarè accipiendum & num. 107. Vid. nu. 252.

242 Reſidere quis continuò dicitur etiam ſi ad modicum tempus ſe abſentet, ſi habet animum redeundi.

243 Auditores Rotæ tempore vacationum habent iuriſdictionem in poſſeſſorijs & num. 368.

244 Termini ſeruantur in vltima Rota, & durant per menſem & nu. 369.

245 Auditores Rotæ tempore vacantiarũ faciunt decreta prouiſionalia, vidẽt proceſſus, concedunt inhibitiones, & alia gerunt & num. 369.

246 Auditores Rotæ tempore vacantiarũ diſcutiunt aliquando in Rota cauſas Rotales de ordine Papæ & nu. 366.

247 Papa multoties concedit, quod ferijs non obſtantibus procedatur in cauſis vel ſimpliciter, vel cum voto aliquorum Auditorum.

248 Papa aliquando tempore vacantiarum committit Rotæ articulos grauiſſimos & num. 366.

Duci Ferrariæ an eſſet danda inueſtitura fuit diſputatum in Rota tempore vacantiarum de ordine Papæ num. 248.

249 Reſidentia differt à præſentia & nu. 346. Decl. num. 349.

250 Habitare in loco dicitur is, qui in illo maiore parte anni inhabitat. Declara vt ibi.

253 Ceſſante vna cauſa illarum, ex quibus edita fuit à Papa Conſtitutio, non tamen ceſſat Conſtitutio alijs cauſis permanentibus.

Verba ex pręmiſſis & diuerſis alijs cauſis animum noſtrũ mouentibus denotant, quod Papa ex pluribus cauſis fuit motus ad faciendam Conſtitutionem num. 253.

254 Cauſa impulſiua ſi ceſſet parum operatur contra claram diſpoſitionem Conſtitutionis.

256 Mandoſ. in regul. de impetr. benef. vac. per obit. famil. quæſt. 22. reprobatur. Vid. num. 362.

257 Clericus Cameræ abſens præuia licentia impetrata à Summo Pontifice an habeatur pro præſente.

Abſens præuia licentia impetrata à Summo Pontifice habetur pro præſente quo ad ſalarium, non quo ad alios effectus num. 257.

258 Auditor Rotæ non gaudet prærogatiuis niſi actualiter ſit in ſeruitio Papæ.

259 Decanatus Rotæ defertur antiquiori præſenti in Curia de tempore vacationis non expectato alio actu poſteriori, aut alio miniſterio & nu. 261. 344. & 383.

262 Legatio, quæ debetur alicui ratione Archiepiſcopatus defertur ipſo iure, & abſque vllo miniſterio & num. 382.

263 De-

263 *Decurionum antiquior ipſo iure eſt prior eorumdem Decurionum & nu. 383.*

264 *In acquirendo iure in ſucceſſione Dignitatum non recipitur temporis interuallum à morte prædeceſſoris.*

265 *In dignitate collata à Principe non expectatur aliquis actus perficiens ab extra, ſed ſtatim operatur, quod idẽ debet eſſe in dignitate delata à lege.*

Princeps eſt conditor legis num. 265.

267 *Præſens in Curia dicitur ille, qui eſt intra duas dietas.*

268 *Cardinales abſentes de tempore vacationis non admittuntur ad optandum Epiſcopatum; ſecus ſi ſint intra duas dietas legales, & accedant ad Vrbem.*

269 *Cardinales exiſtentes intra duas dietas legales participãt de diſtributionibus quæ debentur præſentibus in Curia.*

270 *Conſtitutio particularis facta ſuper Decanatu Rotæ ad hoc vt liget ſolũ ſufficit quod innotuerit ipſi Rotæ.*

272 *R.P.D.* Rubeus *fuit Decanus Rotæ ab anno 1552. vſque ad annũ 1560. in quo obijt.*

273 *Bulla, quæ fuit regiſtrata in regeſtro non eget alia publicatione.*

274 *Bulla præſumitur publicata ex quo vltra deſcriptionem in regeſtro concurrit diuturnitas temporis, & obſeruantia.*

275 *Bullæ ſeu Conſtitutiones particulares factæ per Officiales Papæ, & earum copia viſa non ſolent aliter publicari.*

278 *Lex habens ſua incumbentia ligat etiã ignorantes, & poſt venientes & nu. 447.*

279 *Abſens extra Prouinciam ſi reuertatur poteſt allegare ignorantiam legis inibi emanatam. Decl. vt ibi.*

280 *Bullæ omnes regiſtrantur in regiſtro ſecreto.*

281 *Sententia lata contra* Extrauagantẽ *non eſt nulla, niſi* Extrauagans *in publicam formam exhibeatur.*

282 *Iudicari debet ſecundum formam ex*trauagantis *exhibitæ in forma probanti.*

283 *Conſtitutio ligat etiam ſi occultetur, dum conſtat, Papam velle illam ſeruari.*

284 *Decretum irritans irritat quicquid in contrarium factum fuerit ſcienter, vel ignoranter.*

286 *Promulgatio non eſt de eſſentia legis, ſed obſeruantia.*

287 *Dictio* ex nunc *temporis inchoationẽ ſignificat & num. 421.*

288 *Et importat etiam vt quod diſponitur ſtatim fiat, & ſine vlla temporis dilatione.*

289 *Clauſula* nulli ergo hominum hanc paginam noſtræ declarationis &c. *multum operatur.*

290 *Data in Conſtitutionibus multum operatur.*

293 *Decretum irritans licet ſit acceſſorium tamen trahit ad ſe principale, & immutat eius naturam.*

295 Rot. in Calaguritana Beneficiorum SS. Iacobi, & Andreæ 17. Maij 1593. coram Card. Blanchetto *reprobatur.*

296 *Bulla diſponens vt ibi non dicitur pænalis.*

298 *Statutum excluſiuum fæminarũ propter maſculos non dicitur pænale, neque odioſum, ſed fauorabile.*

301 *Menſis* Aprilis *eſt Apoſtolicus non obſtante alternatiua.*

Alternatiua non iuuat Epiſcopum de tempore vacationis verè, & perſonaliter non reſidentem nu. 301. Ampl. ibidem & num. 303. ac 305.

Alternatiua ceſſat ſtatim ac Epiſcopus recedit num. 301. Ampl. ibidem & num. 303. ac 305.

362 *Alternatiua retinetur reſidendo corpore, & animo, quod ſi vel corpus, vel animus deficiat, ius conferendi*

ſta-

Digitized by Google

ſtatim conſolidatur in Sede Apoſtolica & num. 306.

304 Vaſſallo, vel Emphiteuta alienante ius acquiritur Domino.

306 Alternatiua vt Epiſcopus gaudeat requiritur corporalis reſidentia.

307 In acquiſitione attenditur momentum.

308 Prope diœceſim ſuam exiſtens apud Diœceſim eſſe dicitur.

309 Dictio apud quomodo exponatur.

310 Ignorantia Indulti excuſat Epiſcopũ quo ad collationem aduerſus illius diſpoſitionem factam, & à pena.

311 Non tamen collatio aliter facta valet dum in Indulto adeſt decretum irritans.

312 Decretum irritans quantum ad nullitatem actus ligat etiam ignorantes licet non quoad penam, & nu. 318. 323. 327. & 428. Ampl. numero 328.

313 Amplia procedere etiam ante publicationem & 428.

314 Indultum impetratum de ordine Capituli ſtatim operatur à die data etiã ante ſcientiam ipſius priuilegiati.

315 Declaratio facti magis valet illa facta verbis.

316 Priuilegij effectus retrotrahitur ad diẽ datæ dum priuilegiatus dum caſus venit, eo vtitur.

317 Regulæ Cancell. inficiunt retro geſta, quandocunque producantur.

319 Clauſula ſublata iuncta alia clauſula quod de ſubreptione dari nõ poſſit appoſitæ in Indulto operantur, vt non ſit aliter verificandum.

320 Gratia conceſſa motu proprio quomodo differat à gratia conceſſa ad poſtulationem partis.

321 Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem.

322 Thomas de Thanis dec. 1. declaratur.

324 Filius naturalis legitimatus non ſuccedit Patri, & laicatus in bonis emphyteoticis Eccleſiaſticis.

325 Conſtitutio non ligat vbi non fuit publicata. Limita n. 149. 158. 326. & 428.

329 Mohed, dec. 6. reprobatur.

330 Conſtitutionis vſus præſumitur, donec doceatur de contrario, quando fuit publicata in Curia, & impreſſa in Baſtario.

331 Decretum irritans impedit contrariũ vſum.

332 Non vſus Conſtitutionis ita probandus eſt, vt deuenerit ad notitiam maioris partis populi.

333 Contrarius vſus Conſtitutionis vt dicatur probatus requiritur, quod actus, quibus contrarium probatur, habuerint effectum, & fuerint obtenti in contradictorio iudicio.

334 Reſidere dicitur is, qui eſt in loco licet non ſemper Diuinis interſit.

335 Auditor reſidens in Curia dicitur qui eſt in ea licet non ſemper ſit præſens in Rota.

337 Clauſula adiecta verbo intelligitur de tempore verbi.

338 Dictio niſi eſt excluſiua aliorum, qui non ſunt exceptuati.

339 Imo habet vim conditionis ita vt inducat formam.

340 Dictio tunc exponitur ideſt illo tempore.

341 Et ad aliud tempus refferri non poteſt.

342 Imo limitat, & reſtringit ad illud tempus.

344 Decanatus Rotæ defertur ipſo iure antiquiori Auditori ſtatim poſt obitum Decani.

347 Reſidere dicitur is, qui eſt in loco beneficij.

348 Reſidere minus eſt quam eſſe præſens. Decl. num. 349.

350 Dictio in adiecta nomini locum ſignificanti, & in caſu ablatiuo deſignat reſi-

reſidentiam intus in loco.

354 *Statutum loquens in caſu vero debet intelligi in caſu ficto, quando iſti duo caſus æquiparantur in iure. Decl, num.* 355, *&* 356.

356 *Ciuibus originarijs ſi aliquid concedatur non cenſetur conceſſum ciuibus ex priuilegio.*

358 *Lex quando enumerat caſus non licet eam extendere ad alios caſus.*

359 *Reſidente vocato intelligendum eſt de perſonaliter reſidente,*

361 *Abſens ſpatio* 39. *horarum non habetur pro præſente, quando requiritur præſentia vera.*

362 Mandoſ. in Regul. de impetran. benef. vacan. per obit. famil. Card. quæſt. 22. *in quibus terminis loquatur.*

363 *Cardinalis exiſtens intra* 40. *milliaria dicitur præſens in Curia & numer.* 378.

365 *Auditores Rotæ ſunt Ordinarij in cognoſcendo, ſed in pronunciando, & deffiniendo habent delegatam iuriſdictionem,*

367 *Media præſumuntur quando conſtat, quod ita ſemper fuit ſeruatum.*

370 *Alternatiua competit Epiſcopis quãdiu apud Eccleſias, aut Diœceſes ſuas perſonaliter reſederint,*

371 *Alternatiua non gaudet Epiſcopus, qui abſit tempore ſibi permiſſo à* Cõcil. Trid. *& ſic de tempore vacantiarum & numer.* 373. *Contrarium num.* 372.

372 Pariſ. de reſignat. benef. lib. 1. quæſt. 19. num. 58. *reprobatur num.* 373.

Mandoſ. conſ. 18. num. 13. *reprobatur num.* 372. *&* 373.

374 *Dictio* quandiù *eſt limitatiua.*

Dictio dumtaxat *eſt limitatiua nu.* 374.

375 *Dictio* niſi *limitat, & reſtringit, ac inducit formam.*

376 *Reſidere perſonaliter dicitur ille, qui verè reſidet,*

377 *Præſens dicitur ille, qui ſubiacet ſenſibus corporis.*

379 *Cardinales infirmi in Conciſtorio non admittuntur per Procuratorem ad optandum niſi ex ſpeciali gratia Papæ, quæ gratia ſolet concedi vt ibi.*

381 *Decanatus non eſt dignitas de per ſe ſubſiſtens, ſed annexa antiquiori de Collegio.*

382 *Legatus natus ſtatim is efficitur, qui obtinet Archiepiſcopatum, cui illa dignitas eſt annexa & num.* 262.

385 *Optionis naturæ repugnat dum vnus poſt alium optat,*

386 *Optans in optione tituli, ſeu prabendæ antiquiorem debet dimittere, & nouum, ſeu nouam recipere.*

387 *Verba ſunt intelligenda ſecundum ſubiectam materiam.*

388 *Declaratio Papæ non confert aliquod ius de nouo, ſed ſolum ius, quod cõpetebat manifeſtauit.*

389 *Declaratio retrotrahitur, & videtur fuiſſe ab initio,*

390 *Verbum* vocauimus *quid importat.*

391 *Verbum* conceſſimus *eſt intelligendum ſecundum ſubiectam materiam.*

392 *Decanatus Cardinalium poteſt obtineri à Cardinali ante alios anteriores in Cardinalatu, qui de tempore vacationis à Curia ſint abſentes.*

394 *Pontifex poteſt libere reſignare Papatum.*

395 *Lex non exigit ſcripturam niſi ad illius probationem & num.* 397.

396 *Pro lege ſufficit voluntas Principis abſque alia ſcriptura.*

399 *Leges particulares ſufficit, quod priuatim nota fiant ad hoc vt ligent.*

400 *Conſtitutio quodamodò confirmans aliam non eget publicatione.*

401 *Incontinenti vt dicatur aliquid factũ remittitur arbitrio boni viri, & iuxta ſubiectam materiam.*

402 *Ita*

402 *Ita vt factum poſt ſex menſes aliquã-do dicatur incontinenti factum.*

403 *Statutum per Priores in conſilio prudentum factum ſi inde ſumatur ſcriptura non eſt neceſſe quod publicetur per banna.*

406 *Conſtitutio, quæ eſt in regiſtro aliarũ Bullarum ligat abſque alia publicatione.*

408 *Conſtitutio, quæ dirigitur ad cœtum Senatorum dicitur generalis. Decl. num. 409.*

410 *Conſtitutio reſtricta ad certas perſonas indiuiduales dicitur particularis, nõ generalis.*

411 *Lex generalis dicitur, quando omnes ligat, & ab omnibus ſeruari debet.*

412 *Publicatio Conſtitutionis præſumitur ſtante publicatione.*

413 *Poſſidere quis poteſt ex pluribus cauſis.*

414 *Maxime quando ſecunda cauſa venit ad corroborationem primæ.*

415 *Poſſeſſionem quis cenſetur mutaſſe ob ſuperuenientiam tituli magis proficui.*

417 *Tranſumptum habitum ex regiſtro Bullarum facit plenam fidem ſicut Bulla originalis.*

418 *Lex non tollitur ſublata occaſione, ob quam fuit facta.*

419 *Cauſa magis attenditur, quam actus.*

422 *Conſtitutio quamuis habeat dictionem* ex nunc *non ligat niſi poſt publicationem. Vid. ibi.*

423 *Conſtitutiones Conciliares non habent datam, licet annotetur dies, in quo facta eſt ſeſſio, & annotentur decreta facta ſub illa die.*

Conſtitutiones Conciliares confirmantur à Papa, qui confirmat, & mandat publicari num. 423.

424 *Dictio* ex nunc *appoſita in Conſtitutionibus Conciliaribus non operatur à die conditi decreti, ſed eſt expectanda Confirmatio Papæ. Et vide ibi.*

425 *Doctor eſt intelligendus ſecundum legem, quam allegat.*

426 Gabr. de clauſ. concluſ. 3. num. 48. *in quibus terminis loquatur.*

428 *Conſtitutio munita decreto irritanti debet ſeruari abſque alia publicatione.*

Declara quo ad nullitatem actus, non quo ad pœnam num. 428.

429 *Pœna an, & quando dicatur per annullationem actus.*

430 *Pœna dicitur annullatio actus facta in odium perſonæ.*

Sarnen. in Reg. de iur. quæſit. non toll. quæſt. 1. num. 12. *in quibus terminis loquatur num. 430.*

Felin. in cap. Eccleſia S. Mariæ de Conſtit. *num. 86. in quibus terminis loquatur num. 430.*

Franc. in cap. cupientes §. cæterum num. 2. de elect. *in quibus terminis procedat num. 430.*

Excomunicatio eſt quædam pœna, quæ inhabilitat perſonas ad actus publicos num. 430.

431 *Pœna non videtur annullatio actus ſecundum regulas iuris communis.*

Iura, quæ annullant teſtamenta, vel ſententias ob non ſeruatam ſolemnitatem requiſitam de iure communi nõ dicuntur pœnalia num. 431.

Tutorem non petens pupillo priuatur ſucceſſione illius num. 431.

432 *Mater tranſiens ad ſecundas nuptias priuatur ſucceſſione filij quæ ad ipſam ſpectat de iure communi.*

433 *Pœna non dicitur annullatio actus facta in fauorem alicuius.*

Conſtitutio inhabilitas antiquiorem abſentem ad Decanatum non dicitur pœnalis num. 433.

434 *Fœminæ de iure communi ſuccedunt vna cum maſculis.*

435 *Statutum excluſiuum fœminarum propter maſculos non dicitur pœnale neque odioſum, ſed fauorabile.*

433 *Conſtitutio non tollitur etiam per mil-*

le annos niſi concurrant ea, de quibus ibi.

439 R. P. D. Oradinus *fuit promotus ad Eccleſiam Peruſinam die 7. Aprilis 1562. ſed quia eam dimiſit die Septembris 1564. abſque quod ſuſciperet munus conſecrationis remanſit poſt renunciationem Epiſcopatus ſimplex Presbyter.*

R. P. D. Oradinus *poſt dimiſſionem Epiſcopatus Peruſini reaſſumpſit Decanatum Rotæ num. 439.*

440 *Conſecratio excluditur, dum quis non vocatur Epiſcopus, ſed Electus.*

441 *Epiſcopus non poteſt eſſe Decanus Rotæ, etiamſi non habeat reſidentiã.*

442 *Præſens audiens, & tacens ſibi non præiudicat quo ad rem ad ipſum ſpectantem, ſed requiritur indiuiduus conſenſus.*

443 *Taciturnitas quo ad ſui iuris diminutionem, ſeu actionis competentis ſublationem pro conſenſu non habetur.*

444 *Abſens non poteſt haberi pro præſente in præiudicium tertij.*

445 *In generali conceſſione quibuſcunque verbis concepta non venit illud, quod quis in ſpecie veriſimiliter non eſſet conceſſurum.*

446 *Clauſula* in omnibus & per õnia *appoſita in conceſſione non cõprahendit ignota, & non cogitata, ac non ſpecificata, nec ea, in quibus veriſimiliter quis ſe difficilem redderet.*

447 *Conſtitutio ſeu lex publicata ligat etiã ignorantes, & poſt venientes.*

449 *Conſtitutio emanata ſuper materia, quæ non eſt ſemper in vſu, ſed contingit per interualla non ſufficit, quod ſemel ſit publicata vt populus non excuſetur ob ignorantiam, ſed debet occurrente caſu ad hominum memoriam reduci. Declara num: 450.*

451 *Sententia lata contra* Extrauagantẽ *non reprehenſa non eſt ipſo iure nulla, ſecus quando producitur* Extrauagans.

452 *Conſtitutionem velle Papam ſeruari conſtat ex decreto irritanti in ea appoſito.*

454 *Conſtitutiones, quas ſub pæna Papa mandauit lacerari, vel reſtitui donec corrigantur non ligant.*

455 *Conſentiens nõ cenſetur conſentire ad id, quod de facili concedi non ſolet.*

456 *Comunicatio priuilegiorum etiam quo ad exemptionem non operatur, quod cenſeantur comunicata priuilegia, quæ eximunt à ſolutione decimarũ.*

457 Mellini deciſ. in cauſa Tiraſonen. *non fuerunt ſuſpenſæ à Rota.*

Annotatio cclxi.

FVit prima Rota *die Lunæ 1. Octob. 1612.* & locus Decani vacauit propter controuerſiam ortam inter *D. Sacratum*, & *Me*, quia *Ego* prætendebam Decanatum ad me ſpectare, licet *D. Sacratus* eſſet antiquior, quia de tempore vacationis erat abſens à Curia, ordinarunt enim Cardinales Iudices deputati nempe *Plattus*, *Mantica*, *Arrigonus*, *Millinus*, & *Lancellotus*, quod locus vacaret, donec ipſi determinarent quid de iure eſſet reſpondendum.

Sequitur tenor Bullæ Sa. mem. Pij IV. ac Reſponſorum ſuper illius interpretatione hinc inde aditorum.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam: Dudum ſiquidem à fel. rec. Paulo Papa IV. Prædeceſſore noſtro emanarunt litteræ tenoris ſubſequentis. Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Cum Venerabiles Fratres noſtri S. R. E. Cardinales in partem ſolicitudinis vocentur vt pro tempore exiſtenti Romano Pontifici aſſiſtant, ipſique Romanus Pont. eorum conſilio agenda diſponat, & ijdem Cardinales ſint pars corporis, & membra ipſius Romani Pont. ac diuerſis Almæ Vrbis noſtræ Parochalibus Eccleſijs pro eorum Cardinalatus titulo, ſeu denominatione præficiantur, & in eis Epiſcopalem iuriſdictionem habeant, & propterea in Romana Curia reſidere debeat præſenteſque in dicta Curia magis dignis

& pri-

& priuilegiati exiſtant quàm abſentes,& in optionibus titulorum,ac ſex Eccleſiarum Cathedralium, quibus Cardinales pro eorum Cardinalatus titulo præfici ſolent, abſentibus etiam antè eos Cardinales aſſumptis præferantur, & ſi vni ex dictis Eccleſijs Cathedralibus præfecti fuerint etiam ſemper poſt alios non Epiſcopos Cardinales in quibuſuis actibus, & ſeſſionibus præcedant: Nos ex præmiſſis, & diuerſis alijs cauſis animum noſtrum mouentibus; Et intèr cœtera,vt eoſdē Cardinales abſentes ad reſidendū in Curia aliquibus vberioribus fauoribus, & prærogatiuis alliceremus Decanatus Cardinalium Collegij,quem Nos dum in minoribus conſtituti eſſemus, obtinebamus, & ad quem propter noſtram continuam in eadem Curia reſidentiā antè alios Cardinales Nobis in Cardinalatu antiquiores tunc ab ipſa Curia abſentes perueneramus per noſtram ad Summi Apoſtolatus faſtigium aſſumptionem vacante, habita ſuper his cum Fratribus noſtris in Conciſtorio noſtro ſecreto deliberatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi aſsenſu Venerabilem Fratem noſtrum Ioannem Epiſcopum Oſtien. S. R. E. Cardinalem de Bellago nuncupatum de Nobis, & Sede Apoſtolica optimè meritum Decanū Collegij huiuſmodi declarauimus, eumque ipſius Collegij Decanum vocauimus, & Decanatum ipſum ſibi conceſſimus,ptout etiam per præſentes declaramus, vocamus, & concedimus. Et inſuper nè in poſterum Decanatus prædictus illius occurrente vacatione in aliquem Cardinalem ex voluntate ſua, & non cauſa publica abſentem, & propter abſentiam ſuam huiuſmodi quandoque de negocijs d. Sedis minus informatum in iniuriam aliorum Cardinalium tunc præſentium,& Rom. Pontifici aſſiſtentium, & propterea dè negocijs prædictis melius informatorū deueniat, aut ſuper eodē Decanatu aliquę controuerſiæ,ſeu diſſenſiones intèr ipſos Cardinales oriantur prouidere volentes: Motu proprio,& ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtria perperuò valitura conſtitutione ſancimus, quod Decanatus huiuſmodi dè cętero perpetuis futuris temporibus, non niſi ad Epiſcopum Cardinalem antiquiorem in d. Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extrà earum Curiam per Rom. Pontificem deſtinatum deuenire poſsit, & quod Epiſcopus Cardinalis antiquior in Curia præſens,aut vt præfertur abſens,& extrà Curiam deſtinatus, poſtquàm Decanatus huiuſmodi ad eum deuenerit, omnes alios Cardinales etiam antiquiores ſemper in quibuſuis ſeſſionibus, & alijs publicis actibus præcedat,nec per alios Epiſcopos Cardinales etiam antiquiores tunc abſentes, & ſi poſtmodùm incontinenti ad eandem Curiam ſe conferant, & in ea continuò reſideant ſuper ipſo Decanatu, aut illius ſeſſionibus, vel alijs actibus, ſeu negocijs ad eum pertinentibus impediri, aut moleſtari valeat. Decernentes ſic, & non alitèr in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis etiam Apoſtolica auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores ac eorumdem Cardinalium in quauis cauſa, & inſtantia ſublata eis, & eorum cuilibet quauis alitèr iudicandi & interpretandi auctoritate,& facultate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcientèr, vel ignorantèr contigerir attenrari, non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Stylo Palatij, & Conciſtorij noſtri nec non ipſius Collegij etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alias roboratis, Statutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrarijs quibuſcumq. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, vocationis, conceſſionis, ſanctionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire, Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationē Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerinr incurſurum Dat. Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ 1555. 10. Kal. Septembris Pontificatus noſtri anno Primo. Nos conſiderantes,quod dilecti filij cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores ad cauſam audien. & iura redden. conſtituti perſonaliter in Romana Curia reſidere debent, ac eorum in eadem Curia continua reſidentia id exigente in aſſecutione dignitatis alijs abſentibus merito præferendi, & amplioribus priuilegijs honorandi

di

di veniunt ex præmiſſis, & diuerſis alijs cauſis animum noſtrum mouentibus, nè impoſterum Decanatus Collegij DD. Auditorũ illius occurrente vacatione in aliquem ex cauſarum Palatij huiuſmodi Auditorem niſi ex cauſis prædictis abſentem, & proptèr abſentiam ſuam in iniuriam aliorum eiuſdem Palatij Auditorum tunc præſentium deueniat, aut ſuper eodem Decanatu aliquæ controuerſiæ, ſeu diſſenſiones intèr ipſos Auditores otiantur litteras prædictas cum decretis ac omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis ad Decanatum Collegij Auditorum huiuſmodi etiam ad hoc vt eiuſdem Decanatus, quem Dilectus filius Iulius Oradinus Electus Peruſinus locum vnius ex cauſarum Palatij Auditoribus de mandato noſtro tenens tempore prouiſionis de perſona ſua, & illius præfectionis Eccleſiæ Peruſin. tunc certo modo Paſtoris ſolatio deſtitutæ pro Nos nupèr Apoſtolica auctoritate factarum obtinebat, & exercebat per prouiſionem, & præfectionem huiuſmodi non niſi ad dilectum filium Io. Baptiſtam de Rubeis cauſarum Palatij huiuſmodi Auditore in dicta Curia officium Auditoratus cauſarum huiuſmodi laudabilitèr exercendo reſidentem, & alias de Republica benemeritum ex nunc, & dè cætero perpetuis futuris temporibus occurrente vacatione ad antiquiorem cauſarum Palatij huiuſmodi Auditorem in d. Curia reſidentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extrà eandem Curiam per Romanum Pontificem deſtinatum deuenire poſſit, & Ioannem Baptiſtam ac poſtquam Decanatus prędictus ad eum deuenerit in dicta Curia præſens, aut vt præfertur abſens, & extrà dictam Curiam deſtinatus Auditor antiquior prædictos omnes alios Auditores etiam antiquiores ſemper in quibuſuis ſeſſionibus diſputationibus, votis, & alijs actibus publicis, & priuatis præcedat, nec per alios Auditores etiam antiquiores, tunc abſentes etiam ſi poſtmodum incontinenti ad dictam Curiam ſe conferant, & in ea continuò reſideant ſuper ipſo Decanatu, aut illius ſeſſionibus, vel alijs actibus, ſeù diſputationibus ad eum pertinentibus impediri, aut moleſtari valeat motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine extendimus, & ampliamus. Non obſtan. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Stylò Palatii, nec non Collegii Auditorum prædictorum etiam iuramento, Cõfirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, Statutis, & Conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ dictus Prædeceſſor in dictis litteris voluit non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcũque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtram extenſionis, & ampliationis infringere, vel ei auſu temerario contraire, ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dom. 1562. 6. Kalend. Auguſti Pontificatus noſtri Anno III.

ROMANA DECANATVS ROTAE.

1 *Illuſtriſſime Domine. D. Sacratus*, qui per multos annos, vt notiſſimum eſt maxima cum diligentia, & aſſiduitate incubuit officio Auditoratus, de menſe Iunij ob mortem ſui fratris relictis pluribus filijs in infantili ætate neceſſitate coactus erat accedere ad Ciuitatem Ferrariæ, ſed nihilominus, vt adimpleret munus ſuum noluit tunc diſcedere, ſed expectare ferias, quibus aduenientibus poſtquam adimpleuit omnia ſibi incumbentia de licentia Summi Pontificis, ac etiam Rotæ, animo cito reuertendi, diſceſſit, & ad dictam Ciuitatem ſe contulit.

2 Sed antequam diſcederet quaſi conſcius eius, quod occurrere debebat adhibuit omnem diligentiam ad effectum habendi notitiam, ſi quæ aderat Conſtitutio diſponens particulariter de Decanatu Rotæ, & nihil inuenit, nec in regiſtris Datariæ, & Cancellariæ, nec inter Conſtitutiones Rotales, vt ſimiliter eſt notiſſimum, & probabitur, ſi opus erit.

3 De menſe Auguſti deceſſit *bo. me. D. Franciſcus Penia*, per cuius obitum vacauit Decanatus Rotæ, de quo habita notitia, *D. Sacratus* ſtatim reuerſus fuit adhuc durantibus ferijs, antequam veniret tempus primæ Congregationis, ſed nihilo-

Digitized by Google

hilominus prætenditur, ipſum ammiſiſſe
Decanatum ex eo, quod non fuit perſo-
naliter præſens in Curia de tempore obi-
tus *D. Penia*, quod non videtur poſſe ali-
quo modo ſubſiſtere, quia agitur de præ-
1 heminentia in Collegio, quæ pertinet ad
antiquiorem ipſius Collegij ſecundum
eius receptionem *l. 1. & 2. C. de off. Præ-
fect. prætor. lib. 12. l. 1. C. de Præfect. Sacri
Cubic. eod. lib. l. 1. §. inter ff. de albo ſcrib.
cap. 1. vbi Felin.* & omnes communiter
de *maior. & obed.* & in ſpecie de Decano
Franc. Marc. dec. 1362. num. 12. par. 1.

Neque ad iſtum effectum requirunt
Doctores præſentiam antiquioris, imò
vbi de conſuetudine datur optio an-
2 tiquiori, * non habetur ratio præſen-
tiæ, vel abſentiæ, ſed antiquior de
Collegio indiſtinctè præfertur *Doctores*
per illum *tex. in c. fin. de conſuetudine lib.
6. vbi Gemin. num. 5. & Franc. nu. 3. Mo-
dern. de option. cap. 4. num. 31. & ſeqq.*

Et quatenus etiamdeiure eſſet neceſ-
ſaria aliqua præſentia, in caſu iſto *D. Sa-
cratus* debet haberi pro præſente, ex quo
diſceſsit neceſſitate coactus tempore va-
cationum citò reuerſurus durantibus iiſ-
dem ferijs, & de licentia Summi Ponti-
3 ficis, qui propterea reputatur, * ac ſi ſem-
per fuiſſet præſens, prout de eo, qui di-
ſceſſit tempore Feriarum tradit *Io. de
Platea in l. quoties num. 4. C. de priuileg.
ſchol. & in l. in ſacris ver. & hic intellectus
C. de proxim. Sacr. Scrin. lib. 12.* copiosè
*Rebuff. eodem tract. priu. 23. num. 1. verſ.
& ſi moretur domi*, vbi æquiparat abſen-
tem tempore vacationum abſenti in ſer-
4 uitio Papæ, * vel Eccleſiæ, vel Reipu-
blicæ, qui reputãtur pro cõtinuo præſẽti-
bus, & de eo, qui diſceſſit cito reuerſurus,
vt nec receſſiſſe videatur, ſed potius cõ-
5 tinuo, * & ſine intermiſſione reſediſſe
tradit *Card. in Clem. 1. quæſt. 12. num. 21.
de for. compet. Rom. conſ. 263. & 264.* &
ibi latè *Mandoſ. in apoſtill. Achill. dec. 13.
num. 4. de priuil.* & probauit quoq; *Conc.
Trid. ſeſſ. 23. cap. 1.*

Hinc *Regula de impetrando beneficia fa-
miliarium Cardinalium*, quæ fauet Car-
dinalibus præſentibus in Curia tempore
6 vacationis * ſuffragatur etiam abſenti-
bus citò reuerſuris *Sarnen. in eadem Reg.
quæſt. 17. num. 6.* & latius comprobat
Mandoſ. viden. in eadem *Regula qu. 22.
per totam*, & ſimiliter *Regula de concur-
7 rend. in data ad beneficia vacatura*, * dum
mandat præferri præſentem in Curia ſuf-
fragatur etiam abſenti, qui paulò antea
receſſerat citò reuerſurus *Mandoſ. d. qu.
22. num. 6.* vbi ex prædictis mutauit ſen-
tentiam, quam tenuerat in dicta *Reg. 16.
quæſt. 32.*

Et de Auditore, qui diſceſſit de licen-
tia Papæ in remunerationem prętęritorũ
8 laborum, * quod debeat haberi pro præ-
ſente ad effectum prærogatiuarum eſt
deciſ. Put. 104. num. 2. lib. 3.

Ex quibus patet non applicari ea, quę
alias adducta fuerunt de anno 1562. ad
excluſionẽ *D. Aldobardini*, qui diù aberat
tempore Rotarum ex cauſa ſibi lucrati-
ua, ad quæ videbantur tendore rationes
tunc adductæ, & patet ex poſitione cau-
ſæ, quæ circumfertur.

Nec obſtat *Conſtitutio Pij IV.* quia
non reperitur publicata, prout requiritur
9 de natura legis ad hoc, * vt liget *auth. vt
facta noua conſtitutionis collat. 5. in rubr.
& nigr. gloſ. verb. de cætero in prohæmio
Clementinarum Bero in cap. 2. num. 51. de
conſtit. Pariſ. conſ. 47. num. 33. lib. 3. Af-
flict. in Conſtitut. Regni Rubr. num. 2. lib.
3. Rolan. conſ. 8. num. 22. & ſeqq. lib. 3.
Capra reg. v. per totam Theſau. dec. 249.
num. 6. & 7. Rebuff. conſ. 198. nu. 5. Alex.
conſ. 52. lib. 7. Gabr. conſ. 178. num. 26.
lib. 2.* cum alijs per *Eugen. conſ. 86. num. 5.*
Idque ex mente Theologorum, Canoni-
ſtrarum, & Legiſtarum rectè ſcribit *Bur-
ſat. conſ. 200. num. 103. & ſeqq. lib. 2.*

Quod procedit etiam in Conſtitutio-
ne particulari quoad hoc vt requiratur
10 publicatio, quicquid ſit, * quoad lapſum
duorum menſium, qui alias requiruntur
poſt publicationem iuxta tradita per *Fe-
lin. in cap. 2. num. 7. verſ. limita 1. de Con-
ſtitut. Gabr. de legib. concl. 4. num. 11.* &
fuit deciſum in *Calagurітana beneficij SS.
Iacobi, & Andreæ 17. Maij 1593. coram
bo. me. Cardinali Blanchetto*, cuius copia
11 datur, & in quocumque decreto, * vel
ordinatione particulari tradit *Alex. conſ.
73. num. 8. & 9. lib. 6.* & in decreto viſi-
tationis fuit dictum in *Comen. Cappella-
niæ 5. Iulij 1593. coram Gipſio*, & in ſpe-
cie de ordinatione arctante Auditores
Rotæ ad reſidendum latè comprobat
Rot. *Marcerat. deciſ. 200. num. 8. verſ. quia
reſpondetur.*

Idque etiam in praxi obſeruari patet
à ſolito aliarum Conſtitutionum, & Or-
dinationum Rotalinm, quæ non ſolum
re-

Digitized by Google

reperiuntur publicatæ, & inter alias im-
preſſæ, ſed etiam principaliter intimatæ
in Rotæ Auditorio, vt præter alias con-
ſtat ex Conſtitutione eiuſdem Pontificis
Pij IV. in Bullario nouo *num.* 83. & in
ſpecie conſiderant ſtylum, & obſeruan-
tiam Principis in publicatione ſuarum
Conſtitutionum *Ang. in Aut. ad eligendum*
§. fin. in fin. Alex. conſ. 39. num. 4. & 5.
libro 3.

Neque in præſenti quicquam afferri
poteſt ad præſumendam publicationem,
quia dicta Conſtitutio non reperitur im-
preſſa, neque inſerta inter alias Conſti-
12 tutiones, * vndè ceſſat præſumptio pu-
blicationis *Rimin. iun. conſ.* 108. *num.* 11.
lib. 1. quinimò fuit protſus omnibus ha-
ctenus ignota, & in regiſtro ſecreto re-
13 tenta, * quo caſu non afficit etiam ſi ab
initio publicata fuiſſet *gloſ.* communitèr
recepta in *prohemio Clementinarum in*
verbo de cætero, vbi dicit publicationem
ſufficere ſi adhuc poſt illam Conſtitutio
fuerit recondita, prout ſimiliter accidit
in *Clementinis*, quæ licet tempore Cle-
14 mentis fuerint * publicatæ, tamen quia
non fuerunt diuulgatæ, niſi ad tempora
Ioannis, ideo Ioannes in dicto *Prohemio*
dixit, vt de cætero ligarent, & ibi ſequi-
tur *Abb. num. 5. verſ. & inter cætera.*

Nec ex eo, quod *D. de Rubeis* fuerit
Decanus probatur effectuatio dictæ Cō-
ſtitutionis, quia non probatur eum fuiſ-
15 ſe * Decanum in vim dictæ Conſtitutio-
nis, prout requiritur, ad probandam illius
effectuationem *Rot. diuerſ. dec.* 240. *nu.* 2.
par. 2. & quod effectus, qui prouenire
poteſt ex duplici titulo non proficiat, ni-
16 ſi, oſtendatur, ex quo titulo proueniat, *
fuit dictum in *Tiraſonen. iuriſdictionis de*
Tudela 12. *Nouembris* 1601. *coram Illu-*
ſtriſſimo D. *Millino*, & *Aſſiſien. Canoni-*
catus 14. *Iunij* 1600. *coram* R. P. D. *Sacrato*
quin potius conſtat *D. Rubeum* fuiſſe De-
canatum aſſecutum per plures menſes
ante editionem ipſius Conſtitutionis vi-
gore declarationis Sanctiſſimi factæ die
5. Iunij 1562. vt patet ex actis ſuorum
notariorum, apud quos reperiuntur
multæ ſententiæ ab ipſo vti iam Decano
ſubſcriptæ ante dictam Conſtitutionem,
vndè ceſſat omninò effectuatio illius *Ro-*
ta diuerſ. deciſ. 247. *num.* 1. *par.* 1.

Minus officiunt ea, quę dicuntur de
decreto irritanti, quia in dicta Conſtitu-
tione tale decretum non legitur; deinde
17 etiamſi fuiſſet appoſitum, * non opera-
tur niſi ſequuta publicatione, cum ſimus
in Conſtitutione, non autem in Indulto
iuxta diſtinctionem *tex. in cap.* 1. *& ibi*
gloſ. verb. poſt tempus de conceſſ. preb. lib. 6.
Card. in clem. prim. 18. *quæſt. de elect. Rom.* 1
conſ. 990. *num.* 13. *& ſeqq.* vbi miratur
de Doctoribus contrarium tenentibus,
abundè *Mandoſ. ibi in apoſtill. verbo puto*
Crot. in l. omnes populi num. 70. *&* 123.
ff. de iuſt. & iur. Barn. in prohem. reg. Can-
cell. quæſt. 2. *per tot. Mandoſ. ſuper regulis*
quæſt. 4. *num.* 4. *Felin. in cap.* 3. *num.* 19.
verſ. collationis gratia de reſcript. Felin. in
cap. cognoſcentes col. 6. *verſ. contrarium fir-*
mat de Conſtit. & ibi Boic. ſub num. 2. *verſ.*
& tunc ſtatim ligat Menoch. de arbitr. caſ.
185. *num.* 24. *verſ. contraria Gemin. conſ.*
92. *num.* 5. *verſ.* 2. *etiam ſi eſſet Rebuff. ſu-*
per concordat. tit. de form. verb. volumus
Capra reg. 5. *num.* 13. *verſ. ſed imo Gra-*
nat. ad Simonett. de reſeruat. quæſt. 97. *nu.*
7. *Theſaur. dec.* 154. *in fin.* & tenuit Rota
in ſupra allegata Calaguritana beneficij SS.
Iacobi, & Andreæ.

Non obſtant *Doctores* allegati per
Gabr. de clauſ. concluſ. 3. *num.* 45. quia
18 plures ex illis tenent contrarium; * alij
verò referunt tantùm opiniones, & nihil
firmant, alij loquuntur in indulto parti-
culari: alij loquuntur cum pręſuppoſito,
quod in futurum fiat publicatio, quo ca-
ſu debeat retrotrahi ad actus pręteritos
antę publicationem, & denique com-
munis, & vera opinio eſt in contrarium,
vt per *Menoch. Theſaur.* & alios ſupra
citatos, ex quibus conſtat nullam de il-
lis rationem habendam, prout nec etiam
19 de *voto Robuſterij* * relato inter impreſ-
ſas *diuerſ. deciſ.* 578. *par.* 1. quia Rota te-
nuit contrarium, vt in pręallegata *Cala-*
guritana coram Blanchetto.

Quod autem ignorantia dictæ Con-
ſtitutionis fit iuſta, & palpabilis, patet ex
20 eo, * quod nulla de eo aderat ſuſpicio
inter Curiales, & Auditores, nec de ea
poterat haberi notitia; ex quo ſolum
reperiebatur in regiſtro ſecreto ipſius
Pontificis, cuius ſcientia reputatur im-
poſſibilis, & ideo duriſſimum videtur,
quod *D. Sacratus* iuſtiſſimè abſens rema-
neat inhabilitatus, & priuatus iure ſuę
antianitatis abſque eo quod potuerit
aliquo modo habere notitiam dictę Cō-
ſtitutionis; vndè omnis interpretatio eſt
ſumēda ad eius fauorē vulgatis iuribus.

Illuſtriſſ. Blanchetto.

Calaguritana Beneficij SS. Iacobi, & Andreæ.

Lunæ, 17. Maij 1593.

Domini ſteterunt in deciſis. Cum
enim beneficium, de quo agitur, vacaue-
rit de menſe Februarij 1587. & motus
21 proprius * fuerit publicatus anno 1589.
non potuit ligare niſi à die publicatio-
nis, vel poſt duos menſes, poſtquam fuit
publicatus *gloſ. in prohemio Clemen. & ibi
Doct. omnes Dec. in cap. 2. de Conſtit. n. 15.
& ibi Bero num. 50. Rolan. à Vall. conſ. 8.
num. 21. cum ſeq. lib. 3. Gabr. de leg. cancl.
4. nu. 6.* Idque etiã procedit quoad ſciẽ-
22 tes * *Bald. in l. vnica §. fin. C. de caduc. toll.*
Non obſtat, quod hęc procedunt in
lege vniuerſali, quia iſta vel eſt lex vni-
23 uerſalis illius Diœceſis, * & intrant pręd-
dicta, vel eſt particularis conſtitutio re-
ſpiciens fauorem Epiſcopi, & Epiſcopus
potuit illa non vti, vt fuit deciſum, vel
ſaltem requirebatur publicatio, licet li-
garet ſtatim ante lapſum duorum men-
ſium, vt loquitur *Felin. in cap. 2. de Con-
ſtitut. num. 7.* allegatus pro Franciſco.
Non obſtat, quod decretum irritans li-
24 get etiam ignorantes, * quia eſt verum,
vbi in aliquo loco eſt facta publicatio
25 prout de *Regulis Cancellariæ* * tradit *Sar-
nen. in prohem. Reg.* & decretum irritans
26 ſemper ſequitur naturam diſpoſitionis, *
ſuper quam apponitur *Put. dec. 1. lib. 1.*

Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime Domine,
Ex pluribus in informatione deductis
fuit clarè demonſtratum *Conſtitutionem
Pij IV.* tam ex defectu publicationis,
quam ex vi compræhenſiua non obſtare
D. Sacrato, quibus non refragãtur ea, quæ
in contrariũ deducuntur, & primo quod
iſta ſit Conſtitutio particularis, & per
conſequens non ægeat publicatione,
quia pro reſponſione dicimus, quod li-
cet d. Conſtitutio non reſpiciat vniuer-
ſum Populum, ſed ſolum Rotę Audito-
27 res, * & eorum Decanatum, tamen di-
citur Conſtitutio generalis, tum quia
eſt directa Collegio Auditorum, vt eſt
text. in l. leges, vt generales ibi *ad vene-
rabilem Cœtum Senatorum C. de leg. & ibi
Odofr. nu. 1. verſ. & certa leges Bald. nu.
2. verſ. primum ſignum Caſtr. nu. 1. verſ.
nam ſi mittatur*; Tum quia loquitur in
genere pro omnibus caſibus futuris in
28 perpetuum, * quo caſu lex dicitur ge-
neralis *d. l. leges vt generales, ibi Bal.
Caſtr. Fulgoſ.* & cæteri *Doctores* commu-
niter; Tum deniq; quia in *Bulla Pauli IV.*
extenſa ad Decanatum Rotæ expreſsè
dicitur *hac perpetua Conſtitutione ſanci-
29 mus*, * quæ verba probant legem eſſe
generalem *d. l. leges vt generales* ibi *vel
inſerto edicti vocabulo*, & *ibi Bald. nu. 1.
& 2.* & in terminis *Sarn. in prohemio re-
gul. quæſt. 2. nu. 18. verſ. 2. pro iſta opi-
nione*, alias enim ſequeretur, quod *tit.
30 C. de Decanis lib. 12.* * nec non etiam
*de offic. Vicar. Archipresbyteri, Præfecti
Vrbis*, & ſimiles eſſent leges priuatę, eo
quia loquuntur de vno officio, quod eſt
abſurdum & contrà ipſas leges claras.
Vndè ſequitur, publicationem eſſe
neceſſariam ex latè deductis in Informa-
31 tione, * & ſignanter ex *deciſione Cala-
guritana Beneficij coram bo. me. Cardinalis
Blanchetto* & in Conſtitutione reſpicien-
32 te Collegium, Capitulum, * Vniuerſita-
tem, vltrà allegata tradit *Hoſt. in Summ.
de Conſti. num. 14. Sarn. vbi ſupra.*
Et quatenus fortaſſe dici poſſet non
eſſe neceſſariam publicationem ſolem-
33 nem extrà Collegium * in Acie Campi
Floræ, & alijs locis ſolitis, tamen non
poteſt negari, quin ſaltim ſit neceſſaria
in Collegio per recitationẽ Conſtitutio-
nis, atque illius intimationem *Rebuff.
in l. 1. not. vlt. num. 1. & ſeq. C. de Sent.
quæ pro eo quod Int. Rol. conſ. 8. num. 23.
& ſeq. l. 3. Rota Macerat. dec. 200. nu. 8.*
Vnde patet ceſſare omnino motiuum,
in quo præcipuè inſiſtunt Agentes pro
D. Coccino, nempè quod ſufficiat ſcien-
tia, nam præterquam quod hæc ſcientia
nullibi probatur, adhuc quatenus pro-
baretur non ſufficit, quia Conſtitutio
non publicata non afficit etiam ſcien-
34 tes * *Bald. in l. vnica §. fin. in princ. C. de
caduc. toll.* & in *c. 2. num. 9. de Conſtit.*
vbi quod ſi Papa fecit in Camera quan-
35 dam Conſtitutionem ſecretam, * talis
Conſtitutio non ligat antè publicatio-
nem, neque etiam afficit eos, qui inter-
fuerunt in præſentia Papæ, nec etiam
dictatorem ipſius Conſtitutionis, & ra-
tio eſt, quia Conſtitutio debet generali-
36 ter operari, * non autem claudicare v-
num ligando, alium verò non *Dec. in
eod. c. 2. nu. 40. poſt Andr. ab Iſer. ibi-
dem num. 75.* non enim ſufficit ſcientia
37 ſimplex ſed requiritur, quod ſciatur *
Conſtitutionẽ ſolemniter editam, & pu-
bli-

blicè promulgatam *Dec. vbi ſupra num. 41. in fin.* Scientia autem benè poteſt
38 ſupplere tempus duorum menſium, * qui requiruntur poſt publicationem ad præſumendam ſcientiam, qui propterea non ſunt neceſſarij, vbi alias conſtat de ſcientia, vt per *Imol. in d. c. 2. nu. 5. verſ. ſi verò*, vbi de communi; & *Dec. d. nu. 4. Gabriel. concl. 4. num. 6. & ſeqq. de leg. Theſ. dec. 149. num. 10.* & fuit dictum in d. *Calaguritana Beneficij coram Blanchetto*, cuius copia data fuit.

Nec ex his, quæ in contrarium ponderantur poteſt dici publicatio, ſeu alia ſufficiens notificatio, quia multa inculcantur tam in facto, quam in Iure, quæ non ſubſiſtunt: Nam quatenus dicitur *Rubeum* fuiſſe Decanum ab anno 1562. vſque ad annum 1590. & Conſtitutionem viſam fuiſſe per manus, & de ea etiam modernis temporibus fuiſſe factum verbū in Rota nullibi iuſtificatur, & contrarium conſtat ex infrà dicendis.

Quod verò Regiſtratio Bullę ſuppleat publicationem ex *Bald. in l. 2. §. poſteà*
39 *nu. 2. ff. de orig. Iur.* * cum alijs alleg. non applicantur, quia loquuntur in Statutis in publico Archiuio exiſten. & quorum
40 copiam omnes habere poſſunt; * ſecus verò in regiſtro ſecreto, vbi non poteſt perquiri abſque licentia Papæ, prout in Regiſtro, de quo agitur, vt declarat *Corn. conſ. 156. nu. 2. & ſeq. l. 3. Accoramb. dec. 50. l. 1.* Et ità etiam patet non applicari ea, quæ dicuntur de Statuto
41 facto in publico Conſilio * ex doct. *Ang.* & *Alex.* relat. in *diſcurſu D. Robuſtery* inter *impreſſ. diu. 578. par. 1.* qui loquuntur in decreto ſolemniter ædito in præſentia totius Sacr. Congregationis
42 Inquiſitionis, * quæ de ſtylo non conſueuit eius decreta publicare *Verall. dec. 134. par. 3. Caſſad. dec. 1. de præſumpt.*

Nec in contrarium facit *dec. in Cauſa Romana ſocietatū coram Illuſtriſſimo Cardinali Mellino*, quia in ea non dicitur præſumi publicationem ex ſola regi-
43 ſtratione, vt ex aduerſo refertur, * ſed quia Conſtitutio, de qua ibi, fuerat impreſſa ab Impreſſoribus Cameralibus, & publicè vendita, & ad deciſionem cauſatum allegata, & obſeruata, ex quibus omnibus oriebatur præſumptio publicationis, quæ non concurrunt in caſu iſto, ideo &c.

Minus etiam ſubſiſtunt ea, quæ dicuntur de obſeruantia, quia nullibi conſtat D. *Rubeum* fuiſſe Decanum in vim d. Conſtitutionis, quinimò patet, quod ſi aliquid geſſerit tanquam Decanus, potius id feciſſe vigore præcedentis decreti facti ſub die 5. Iunij 1562. vt fuit probatum in Informatione: Sed tollitur penitus omnis obſeruantia ex eo, quod idem *D. Oradinus*, qui ante annū 1562. erat Decanus, poſteà continuauit in ſua Sede poſt *Aldobrandinum*, prout antè Conſtitutionem ſedebat, vt conſtat ex *Diarijs*, & *Annotationibus* illius temporis Illuſtriſſimis DD. meis oſtenſis nec non ex actis Notariorum, & libro Rotæ paret Conſtitutionem nō habuiſſe aliquam obſeruantiam. Et hæc eſt ratio, ob quam Conſtitutio remāſit neglecta, non publicata, neque intimata, ſcilicet quia idem caſus, cuius occaſione fuit facta non habuit effectum, & in omnem euentum obſeruantia ad prædicta præſumendum
44 debuiſſet * eſſe decennalis ſine contradictione *Aldobrandini* tunc partis iuxta tradita *in l. filius C. de petit. hæred. Gabr. conſ. 36. nu. 52. lib. 1. Gabr. concl. 1. nu. 59. & 64. de præſumpt.*

Præterea ſupplicatur aduerti, quod hęc Bulla habet duas partes, in quarū ptima Papa ſedat controuerſiam inter *Rubeum*; & *Aldobrandinum* pronunciādo in fauorem *Rubei*, quo caſu non fuit neceſſaria publicatio: In ſecunda verò parte conſtituit legem generalem pro futuris vacationibus, quo fit, vt pretenſa obſeruantia, quatenus adeſſet, nō poſſet referri ad ſecundā ad hoc, vt ſuppleatur defectus publicationis illius, quia ſufficit,
45 quod ſit æquiuoca vt non releuet* *Aret. conſ. 115. nu. 3. Rota diu. dec. 240. num. 2. & dec. 294. num. 6 par. 2.*

Non obſtant ea, quæ deducuntur ad oſtendendum Conſtitutionem poſſe ligare etiam ante publicationem, quia vt dicunt *Doct.* alleg. hoc procedit vbi con-
46 ſtat de expreſſa * voluntate Conditoris, quæ voluntas nullo modo poteſt elici in caſu iſto ex verbo *ex nunc*, de quo in Coſtitutione, quia clara quod illud refertur ad D. *de Rubeis*, non autem ad caſus futuros, vt patet ibi *Ad dilectum filium Io: Baptiſtam de Rubeis ex nunc, & de cætero ad antiquiorem Auditorē in Curia reſidentem*; adhuc reſpondetur d. ver-
47 bum *ex nunc* non poſſe operari, * vt liget à die datæ, ſed tantum à die promulgatio,

gationis, ſiue publicationis *gloſſ. in cap.*
1. in verbo ſimilium de conceſſ. præbend.
lib. 6. gloſſ. in verbo ex nunc in Clem. 2. &
ibi Vital. exaduerſo citat. *num. 27. de*
hæret. Abb. pariter exaduerſo allegat. in
cap. 2. num. 17. & Felin. num. 7. verſ. 5.
limita de Conſtitut. Menoch. de arbitr. caſ.
181. *num. 3. Nauar. conſ. 1. num. 15. de*
conſt. & optimè tradit *Theſaurus dec. 249.*
num. 7. etenim d. clauſula ſemper eſt in-
48 telligenda poſt actum, * ex ſubiecta
materia proceſſurum *l. tali, vbi commu-*
niter omes ff. de Iur. det. Caſtr. conſ. 217.
lib. 1. vbi & ſi dictum eſſet infrà menſem
49 proximum * *Aret. conſ. 94. num. 7. verſ.*
ſi terminus, vbi etiamſi dictum eſſet à
die Conſtitutionis *Corn. conſ. 244. nu. 8.*
et ſeq. lib. 1. Surd. conſ. 38. num. 14.
Et quod ad effectum, vt dicatur Prin-
cipem voluiſſe Conſtitutionem ligare
ante publicationem, non ſufficeret ver-
50 bum *ex nunc,* * niſi etiam addatur clau-
ſula *ex tunc ac ſi à die data præſentium &c.*
poſt *Betran.* declarat *Gabr. concl. 3. num.*
48. de clauſ. Vndè conuincitur *Modernus in*
51 *Reg. 8. §. 5. prohem. nu. 55. & ſeq.* * qui
deceptus fuit in Reg. Cancellariæ, quæ
ligant ante publicationem, non ex ſola
52 clauſula *ex nunc,* * pout ipſe dicit, ſed
quia habet clauſulam retrotractiuam,
videlicet *ex tunc in craſtinum aſſumptio-*
nis ſuæ ligare &c. vt expreſsè legitur in
prohemio Reg. & ibi declarant *Sarn. quæſt.*
2. num. 14. & nihilominus d. retractatio
fit ſequuta publicatione, vt colligitur ex
dictis *Reg.* quæ in fine continent decre-
tum Papæ, quod publicentur, & ipſam
publicationem.
Nec ad huiuſmodi effectum poteſt re-
leuare Decretum irritans, quia ſequi-
53 tur naturam legis, * & Conſtitutionis,
& ideo nec etiam illud afficit niſi ſecuta
publicatione ex deductis in Informa-
tione, & de hoc eſt *text.* in *c. 1. de con-*
ceſſ. præb. lib. 6. & ibi gloſſ. diſtinguen-
tem inter legem, vel Conſtitutionem,
54 & Indulta, * vel priuilegia, in quibus
tantum poſſunt procedere axaduerſo al-
legata, & eandem diſtinctionem proba-
uit *Rota* in exaduerſo citata *Pampilonen.*
Archidiaconatus coram Card. Pamphilio, &
ideò patet hanc *deciſionem* non refraga-
ri. Sicut etiam non refragatur alia *deciſ.*
in Cauſa Papien. coram eodem, quia ibi
55 ſolum deſiderabatur * publicatio in par-
tibus, quæ non erat neceſſaria propter
publicationem factam Romæ, & im-
preſſionem in Bullario, ſicut dicit *Gomeſ.*
in Reg. Cancell. in prohem. quæſt. 2. per
tot. vbi quia ſunt publicatæ Romæ v-
bique afficiunt, & licet in ea ad com-
probationem *deciſionis* fuerit dictum,
quod decretum irritans etiam ante pu-
blicationem ligat ignorãtes quoad nul-
56 litatem actus, * tamen eſt intelligen-
dum, facta publicatione Romæ, alias
non ſubſiſteret, neque *Doct.* exaduerſo
citati contrarium dicunt, & ſignanter
Butr. in c. 2. nu. 19. Imol. num. 5. in fin.
57 *Fel. numer. 7. verſ. 4.* * *Henr. Boich.*
num. 2. de conſt. Turrecrem. in c. 4. §.
leges diſt. 4. Staphil. de litter. grat. fol. 41.
verſ. hoc tamen, & *Ferret. conſ. 146. nu.*
4. ſolum dicunt, quod Conſtitutio ha-
bens decretum irritans ligat ſtatim non
expectato bimeſtri: ſed poſt promulga-
tionem, vel publicationem, non antea
prout declarat *Menoch. de arb. caſ. 185.*
num. 23. & 24. verſ. contrarium, & ſimi-
liter *Caſſad. dec. 3. ſuper decret. in reſer-*
uat. ſolum dicit, quod decretum ligat
58 ignorantes, * & hoc pariter dicit *Put.*
dec. 174. lib. 2. in noua edit. num. 3. ſed
non dicunt, quod liget ante publicatio-
nem, quando eſt poſitum in Lege, vel
Conſtitutione, atque ita etiam eſt intel-
ligendus *Sarn. in prohem. reg. quæſt. 2.*
59 *num. 14.* * qui dum vlterius dicit, *Re-*
gulas Cancellariæ habentes decretum
irritans ligare etiam ante publicationem
60 fundat ſe in eo, * quia Papa id expreſſit
per illa verba *in craſtinum aſſumptionis*
61 *ſuæ,* & licet *Burſat. conſ. 43. num. 47.* *
videatur dicere contrarium, tamen ipſe-
met illam editionem correxit in *conſ.*
200. nu. 109. & ſeq. & probat ex ijſdem
Doct. quos in priori *conſ.* allegauerat,
itaut conſtet nullum ex ijs, qui exad-
uerſo citantur dicere, quod Conſtitutio
habens decretum irritans afficiat ante
publicationem præter *Diſcurſum D. Ro-*
buſterij, cui fuit in alia reſponſum.
Et tollitur difficultas, quia ſumus in
pænalibus, quo caſu decretum irritans,
62 * & aliæ clauſulæ nihil operantur ex al-
legatis in Informatione, quibus non ob-
ſtat, quod vbi Conſtitutio priuat Iure
63 querendo, * non ſit pænalis ex *Caſſad.*
dec. 32. n. 11. ſuper Reg. quia non poteſt
negari, quin Conſtitutio priuaret iu-
re quæſito, ſi efficeret, quod *D. Sacratus*
ammitteret antianitatem, & præceden-

Digitized by Google

tiam, quam hactenus habuit ſuprà D,
Coccinum, vt per *Caſſad. dec. 3. n. 9. de de-
cret. in reſeruat.* Et in omnem euentum
etiam quod priuaret Iure quærendo,
tamèn quia præeminĕtia Decanatus pro-
uenit ex ipſa antianitate iam radicatæ,
64 * in *D. Sacrato* diceretur ablatiua iuris
radicati ex cauſa de præterito, quo caſu
dicitur pænalis, & damnoſa, vt per *Sarn.
in reg. de Iur. quaſit. non toll. q. 1. n. 12.*

Hinc videmus, Conſtitutionem pri-
uantem ſucceſſione futura ob non peti-
tum Tutorem tempore debito dici pæ-
65 nalem, * quia Ius competens proximio-
ri transfertur in remotiorem ob culpam
non petiti Tutoris *Ancar. conſ. 440. nu. 4.
& 5. Surd. dec. 216. n. 36.* & ſimilitèr ma-
ter dicitur pati pænam ob inhabilitatem
66 Iuris ſuccedendi filijs * ob tranſitum ad
ſecundas nuptias §. *cum igitur poſt princ.
& verſ. ſicut enim patres in auth. de non
elig. 2. nuben. Bald. in auth. ex teſtamento in
princ. C. de ſecundis nuptijs*; ſufficit enim,
quod inhabilitet antiquiorem ad aſſe-
quendum Decanatum, nàm inhabilita-
67 tio eſt pæna * *Fel. in c. Eccl. S. Mariæ nu.
86. de Conſt. trad. Franc. in c. cupiente §.
cæterum num. 2. de elect. in 6. Lancellot. de
attent. cap. 31. num. 238.*

Nec ſubſiſtit motiuum, quod cum
verſemur in Conſtitutione priuilegiata,
68 non requiratur publicatio, quia quic-
quid ſit an verſemur in Conſtitutione
priuilegiata, quod omninò negatur, aſ-
ſumptum procedit, quando reſpicit ſim-
69 pliciter priuilegium alicuius certæ, * &
nominatæ perſonæ, vt declarat idem
Bald. exaduerſo allegat. in *d. l. leges vt
generales num. 2. verſ. & pro hoc dicebam
C. de leg. Caſtr. ibid. num. 2. verſ. & dicit
Bald.* At quando Conſtitutio concernit
70 perſonam indeterminatam, * & æget
obſeruantia aliorum, tunc requiritur pu-
blicatio, non obſtante, quod ſit merè
priuilegiatiua, vt expreſsè dicit *Felin. in
c. cognoſcentes in 3. limit. verſ. ſed tamen
putarem de conſt. Beron. ibid. n. 49. ad fin.*

Quantùm verò ad ea, quæ contrà ſe-
cundum fundamentum adductum pro
D. Sacrato afferuntur, quod verè ipſe de
tempore vacationis Decanatus non eſſet
præſens in Curia, & quod Conſtitutio ſit
intelligenda in caſu vero, non autem
in ficto ex allegatis, replicatur *Conſtitu-
tionem Pij IV.* non requirere præſentiã,
vel intereſſentiam, prout requirit *Conſti-
tutio Pauli IV.* quæ magis ſtringunt, vt
per *Caſſad. dec. vnic. de Cler. non reſid.* cũ
allegat. ſed contentari pro acquiſitione
Decanatus, quod antiquior Auditor ſit
in Curia reſidens, qualem fuiſſe D. *Sa-
cratum* non poteſt controuerti ex latè
deductis in informatione, quibus addo
*Fel. in proh. decret. in verbo Rex pacificus
nu. 3. & ſeqq.* vbi more ſuo addiſcit mul-
ta ſimilia, & dicit hoc procedere, etiamſi
adſit aliquod verbum denotans conti-
nuationem temporis, proùt ſunt *ſine in-*
71 *termiſſione*, * *ſempèr*, & ſimilia, & ea præ-
cipuè ratione, quia verba ſunt ciuilitèr
72 intelligĕda de tempore congruo ex *Ar-
chin. in c. Sacroſancta 22. diſt.* cum alijs per
eum latè adductis. Vltrà quod poſſet
etiam reſponderi, quod quando diſpo-
ſitio eodem modo poteſt conuenire ca-
73 ſui vero, & ficto, & non repugnat mens,
& ratio diſpoſitionis, proùt in caſu iſto,
ſatis videtur ſatisfactum menti Conſti-
tutionis, ſi Auditor reſidet tempore au-
dientiarum, tunc diſpoſitio in vtroque
caſu locum habet, vt per *Salic. in l. ſiue
poſſid. q. 4. C. de prob. Fel. in c. Rodulphus n.
4. verſ. præterea reſp. de reſcr. Gem. conſ.
122. n. 2. verſ. non obſtat*, quod procedit
74 etiam in lege correctoria, * & exorbi-
tanti *Fran. Aret. in l. Gallus §. et quod ſi
tantum n. 16. poſt med. verſ. et ſecũdum hoc
ff. de liber. et poſth.*

Et pro hoc ſupplicatur conſiderari
differentiam inter *Cõſtitutionem Pauli
IV.* diſponĕtem de Decanatu Cardinaliũ,
75 * quæ requirit præſentiam, & *Conſtitu-
tionem Pij IV.* de Decanatu Rotæ, quæ
contentatur reſidentia, quod ex alio
euenire non potuit, niſi quia Cardinales,
76 vt dicantur adimplere * munus ſuum,
debent quotidie aſtiſterè Summ. Pontif.
Auditores verò ſufficit, quod reſideant
tempore audientiarum ad cauſas deci-
77 dendas, vt clarè colligitur ex prohœmia
vtriuſque Conſtitutionis, ex quo mens,
& ratio finalis colligitur ex allegatis in
Informatione: Vndè patet pro acquiſi-
tione Decanatus non eſſe neceſſariam
præſentiam, ſed ſufficere reſidentiam.

Et ità ceſſant ea, quæ dicuntur ex
verbo *perſonalitèr, & continuò*, quæ non
78 reperiuntur appoſita in diſpoſitiua Cõ-
ſtitutionis ad limitandum, & reſtringĕdũ
reſidentiam pro acquiſitione Decanatus,
ad cuius effectum contentatur, quod an-
tiquior ſit reſidens, vt ibi expreſsè legi-

tur,

tur, ſed reperiuntur appoſita in prohæ-
mio narrando Auditores debere *perſo-
naliter, & continuò* reſidere ad cauſas de-
cidendum, & Iura reddendum, & ſic tē-
pore audientiarum, vt intelligantur tē-
pore congruo ex adductis per *Felin. vbi
ſuprà* cum alijs in Informatione allegat.
Ponderando etiam quod verbum *perſo-
naliter* importat tantùm, vt quis non poſ-
ſit per alium iudicare, vt per *Odd. conſ.
95. n. 8.* & probat *Text. in l. fin. §. is autem
ff. de offic. de leg.* & ſic benè concludit tē-
pus audientiarum, non autem feriarū,
in quibus iudicia ſilent; Vltrà quod
etiam verbum *continuò* in Conſtitutio-
ne loquente reſpectu certi ſeruitij ad-
mittit interuallum alicuius temporis,
etiam ad effectum conſequendi commo-
dum, vt eſt *tex. in l. Paulus reſpondit §. Ca-
ius ſeius ff. de lib. cauſ.*

Minus facit, quod poſt verbum *reſi-
dentem* adſit in alia oratione verbum
79 *præſens*, * quia illud debet intelligi re-
tento eodem themate ſcilicèt de præſen-
tia, quæ pro tali admittitur à lege, vt
quis dicatur reſidens ad *conſ. Corn. 36. nu.
17. verſ. ex quibus deprehenditur l. 2.*

Præterea eſt aduertendum, quod ra-
tiones Bullæ concludunt reſidentiam, nō
autem præſentiam, aliàs ſequeretur ma-
ximum abſurdum, quod Auditor, qui
fuit abſens per decennium ſi superueni-
ret per diem antè mortem Decani, &
tunc iure Decanus per diem antè ſe ab-
ſentaſſet à Curia, ſtatim reuerſurus, quod
excluderetur per iſtum, qui per decen-
nium fuit abſens, & tamen iſte, qui per
decennium fuit abſens, non eſſet Infor-
matus de negotijs Rotæ, nec de illa be-
nemeritus, neque in eo concurrerent
rationes ponderatæ in vtraq: Bulla. Vn-
dè nō ſine quare Papa vocauit antiquio-
rem reſidentem, non autem antiquiorē
præſentem, quia per vocationem reſi-
dentis magis conſuluit Curiæ, & Iuſti-
tiæ diſtributiuæ, quam per vocationem
præſentis.

Pariter tollitur id, quod dicitur, Con-
ſtitutionem emanaſſe tempore feriarum,
quia vt dixi *D. Sacratus* dicebatur reſi-
dens etiam quod tunc per paucos dies
eſſet abſens, ex quo erat ſolitus reſidere,
& citò erat reuerſurus, & benè poterat
Conſtitutio tunc verificari ſi antiquior
Auditor fuiſſet abſens etiā poterat Cō-
ſtitutio tunc verificari, ſi antiquior Au-
ditor fuiſſet abſens etiam tempore Ro-
tarum, quo caſu tempore Feriarum non
potuiſſet dici reſidens, & Decanatus
ſpectaſſet ad alium Auditorem antiquio-
rem in Curia reſidentem vigore huius
Conſtitutionis. Vnde non debet ex eius
data tempore feriarum ſumi alia inter-
pretatio præter Iuris communis diſpoſi-
tionem, poſtquam benè in dicto caſu ve-
rificatur, vt ſunt vulgatæ regulę.

Non obſtat, quod Auditores etiam
tempore feriarum ſint occupati in cau-
80 ſis decidendis * prout in poſſeſſorio
iuxta *deciſ. Achill. 1 de fer.* & multæ etiam
cauſæ tunc diſcutiuntur de ordine Papę,
vt in exemplis exaduerſo relatis, quia
quoad poſſeſſorium reſpondetur, quod
licet Auditores in eis habeant iuriſdi-
ctionē, tamen ea non vtuntur durantibus
Ferijs, vt eſt notorium, & colligitur ex
dicta *deciſ. Achill.* Quo vero ad cauſas
extraordinarias diſcutien. de ordine Pa-
pæ non poſſe de eis haberi rationem pro
interpretatione Conſtitutionis, tum quia
non probatur ſolitum de tempore dictę
Conſtitutionis, de cuius mente diſcepta-
tur, vt probari eſt neceſſe *Illuſtriſ. Man-
tic. de coniect. vlt. vol. l. 3. tit. 8. num. 5.
verſ. porrò*, tum quia hæc ceſſant in ab-
ſente de licentia Papæ iuxta *deciſ. Put.*
iam allegat. & denique ſunt exordina-
ria, & de raro contigen. ad quæ Conſti-
81 tutio * referen. non eſt *l. nam ad ea cum
ibi not. ff. de leg. Bar. in l. ſeio §. medico ff.
de ann. leg.* Immò cum durantibus ferijs
ſit prohibitum reddere iura, & cauſas
audire, niſi ex diſpenſatione Papæ per
derogationem feriarum hęc diſpenſatio,
82 & derogatio * reputatur pro impoſſibili
quoad iuris effectus, & illius poſſibilitas
non eſt conſiderabilis, maximè ad effe-
ctum adeò preiudicialem *Fel. in cap. Eccl.
S. Maria nu. 86. de conſtit.* & fuit dictum
in *Romana de Theodolis 6. Nouembris
1595. coram Blanchetto.*

Quod dicitur impetrari commiſſio-
nem ſubrogatoriam, quando Auditor di-
83 ſcedit à Curia, * locum non habet in eo,
qui diſcedit, & reuertitur tempore fe-
riarum, in cuius locum non ſolum non
84 datur ſubrogatus, * ſed ei committun-
tur cauſę, ſicut alijs pręſentibus, quod
ex alio eſſe non poteſt, niſi quia hoc caſu
habetur pro pręſente, & reſidente.

Non obſtant ea, quę dicuntur de *Re-
gul. Alternatiua*, quę excludit etiam mo-
men

85 mentaneam abſentiam * ex *deciſ. Segobien. Beneficij 26. Martij 1604. coram Iuſto*
cũ alijs allegatis, quia hoc procedit propter ſtrictiſſima verba *Reg.* ibi *Quamdiù verè, & perſonaliter reſederit*, quę ſunt prȩciſa, & limitatiua temporis, vt clarè colligitur ex lectura eiuſdem *deciſionis Segobien.* & benè declarat *Modern. ſuper Reg. 8. gloſ. 43. n. 15. & ſeq.* quinimò *ſub n. 4. &* 85. dicit, quod ſecundum *Reg. antiq.* in quibus non legebantur d. verba, abſens citò reuerſurus, & ſimiles habebãtur pro prȩſentibus ad effectum gaudendi alternatiua, vt declarauit *Sacra Congregatio Concilij*, Idque etiam refert *Mandoſ. conſ. 18. num. 11. Pariſ. de reſign. beneſ. l. 1. quaſt. 10. num.* 58. quod multum facit ad fauorem D. *Sacrati*.

Quo vero ad ea, quę deducuntur contra tertium fundamentum ſimiliter non videtur applican. nam ex latè deductis in informatione, clarè fuit oſtenſum, Decanatum non acquiri niſi in prima Rota, de quo tempore iam D. *Sacratus* reperiebatur in Curia, nec in *Conſtitutione Pij IV.* adeſſe verba, quæ repugnent, vel oſtendant celerem acquiſitionem, & fuit reſponſum ad illa verba *accurrente vacatione*, quæ ſunt poſita ad demonſtran. caſum, in quo Papa volebat eius diſpoſitionem locum habere, non autem ad reſtringen. tempus acquiſitionis, vt colligitur ex lectura ipſius Conſtitutionis, & faciunt plures regulę, quod verba in dubio potius cenſentur ſtare demonſtratiuè, quam reſtrictiuè, & ſimilia.

Et ita etiam reſpondetur ad regulam, quod qualitas adiecta verbo intelligi-
86 tur; * & regulatur ſecundum tempus verbi; quę non procedit, quando verba
87 ſtant demonſtratiuè * *Bald. in l. centuria num. 31. & ibi Rip. num.* 140. & alij communitèr *ff. de vulg. Io. Andr. in cap. ſi Pater num. 19. de teſtam. in 6.*

Ad ponderationem verborum *non niſi*, quę dicuntur excludere omnes alios
88 prȩterquam abſentes * ex cauſa publica, reſpondetur, quod cum Papa vocet antiquiorẽ Reſidentem in Romana Curia, & *D. Sacratus*, non obſtante eius modica abſentia, ſit reſidens, vt ſupra probatum eſt, non remanet excluſus, ſed imo incluſus ſub illis verbis *non niſi*, quę expreſsè prȩſeruant reſidentem, ſicut abſentem cauſa publica.

Non obſtant ea, quę adducuntur ad oſtenden. quod Decanatus ſecundum iuris communis diſpoſitionem acquiratur ipſo iure, quia reſpondetur exaduerſo allegata ſolum tendere ad oſtenden.
89 quod antiquior de Collegio * eo ipſo dicitur prior, vt per *Bart. in l. 2. num. 3. C. de Decurion. L.* 12. cum alijs allegatis quod aut volumus intelligere reſpectu prioritatis, ideſt anterioritatis, & iſta abſque dubio ſtatim atque obijt *bo. me. D. Penia* remanſit radicata in *D. Sacrato*, quia remãſit antiquior de Collegio, nec
90 talis antiquitas * tanquam quid facti ab eo euelli *l. in bello §. facta ff. de cap. & poſtlimin. reuerſ.* cum vulgar. Aut verò intelligitur de prioritate ideſt de præe-
91 minentia * in Collegio, & iſta licet de iure regulariter ſpectent ad priorem, vt dicit *Bar. vbi ſupra*, tamen hoc procedit
92 niſi aliud ſeruetur de iure ſpeciali, * vel conſuetudine, vt probat *textus in l. 1. ff. de alb. ſcrib.* & notat *Innoc. in cap. 1. de maior. & obed.* per *Bart.* alleg. & quod
93 in hac materia * primum ſit attendenda conſuetudo tradit *Innoc. vbi ſupra ad numerum primum verſ. item in his prævalet conſuetudo Butr. in d. cap. 1. num. 9. Abb. num. 4. verſ. & procedunt Fel. in princip. Imol. num. 2. verſ. exemplum, & alij ſcrib.*

Vndè applicando ad caſum, de quo agitur, cum pars aduerſa diſcedat à diſpoſitione iuris communis, de qua ſine dubio iſta præeminentia Decanalis ſpectat ad *D. Sacratum* antiquiorem, vt fuit oſtenſum in informatione, & velit vti dicta Conſtitutione Pij IV. & ſic iure ſpeciali tenetur oſtendere, quod vigore huius Conſtitutionis dicta præeminentia deferatur ipſo iure, quod non ſolum non probatur, imò potius contrarium fuit oſtenſum in informatione, & comprobatur ex infra dicen. Et primo ex verbis ipſius *Conſtitutionis Pij IV.* ibi *Conſtitutionem, &c. Vt Decanatus, quem Oradinus obtinebat non niſi ad* Rubeum *in Curia officium Auditoratus excercen. reſiden. deuenire poſſit, &c.* Si ergo Pontifex extendit Cõſtitutionem Decanatus Cardinalium ad Rotæ Decanatum vacan. per electionem *Oradini* iam prius per quatuor menſes factam, ergò datur Decanatus vacatio à tempore electionis *Oradini*, vſque quo Papa decreuit illum non niſi ad *Rubeum* deuenire poſſe, & conſequenter non defertur ipſo iure, aliàs Pontifex ſimplici-

ter

ter decreuiſſet *Rubeum* non moleſtari
ſuper Decanatu ad illum deuento per
electionem *Oradini*, & hoc comprobatur
ex alijs verbis immediatè ſequentibus,
ac poſtquam Decanatus deuenerit, &c. cum
94 dictio *poſtquam* * denotet tempus ſuc-
ceſſiuum interpellans, & diſtinguens va-
cationem ab acquiſitione, vt eſt *tex. &
ibi Alc. in l. inter illam conditionem* 113.
de verb. ſignif.

Secundo datur vacatio permanens
aliquo tempore, vt probatur ex verbis
Pauli IV. ibi *Decanatus per noſtram ad
huiuſmodi Apoſtolatus aſſumptionem va-
cãte*; & ſicut vacatio permanens datur
in Decanatu Cardinalium, ita in Rotæ
Decanatu, qui eſt illi exequatus per viã
leg. iuxta tradita in *l. 1. ff. de leg. 1.* vndè
non poteſt dici, quod fiat dilatio ipſo iu-
re iuxta doctrinam *Alex.* & aliorum ex-
aduerſo allegato.

Tertio probatur dari vacationem per-
manentem Decanatus ibi conceditur
poſt tres menſes, in quibus vacauit, quia
prius non fuerat quæſitus; cum vt quæ-
ratur neceſſaria ſit conceſſio, vel ſaltem
admiſſio facta in Conciſtorio coram
Papa, & ita ſeruari in Decanatu Cardi-
nalium eſt notorium, ac comprobatur ex
actibus Conciſtorialibus, qui exaduerſo
dantur, quod etiam eſt de ſtylo Rotæ,
cum occurrente vacatione Decanatus,
ſeu Auditoratus, Auditores in prima
Rota ſedeant, vt prius, remanente loco
vacante vſque quo in fine Rotę anti-
quiores aſcendunt per ordinem in Tri-
bunali, & inferior locus remanet vacans
pro futuris Rotis, donec nouus Auditor
in illo ſit receptus, quæ non poſſunt fieri
niſi ad denotan. dari aliquam vacatio-
nem permanentem, alias eſſet actus otio-
ſus.

Nec prętermittendum eſt, quod D.
Sacratus in hac ſua abſentia obtinuit à
Rota ſe haberi pro præſente cum clau-
95 ſula *in omnibus, & per omnia*, quæ clau-
ſula omnia comprehendit ſine vlla ex-
ceptione ad tradita per *Doct. in l. 1. ff. de
leg. 1.* vbi inter alias latiſſimè *Rip. Soccin.
iun. conſ. 124. num. 8. l. 1. Pariſ. conſ. 26.
num. 41. & 42. l. 2. Bertazzol. de clauſ. 21.
gloſ. 22.* et operatur effectum indiuiduæ
expreſſionis, et approbationis *Rimin.
iun. conſ. 513. nu. 44. Borgn. de vſufruct.*
96 *num. 55*, et comprehendit etiam ea, *
quę alias non comprehenderentur latè
*Roland. conſ. 60. nu. 21. cum pluribus ſeq.
l. 1. Rot. deciſ. 8. num. 7. par. 2. diu.* Et
ſic etiam Decanatum, cui decreto Rotæ
D. Aduerſarius etiam expreſsè cõſenſit;
Vltra quod etiamſi expreſsè non conſen-
ſiſſet, cum tamen fuerit præſens, et non
97 contradixerit, et contradicendo potuiſ-
ſet illud impedire, ex quo principaliter
agebatur de eius pręiudicio, vel prote-
ſtando potuiſſet ius ſuum ſibi pręſeruare,
vtique tacendo videtur illud approbaſ-
ſe, etiam quoad ſui pręiudicium *Rim. in
reg. qui tacet de reg. iur. in 6. Rot. deciſ. 16.
num. 4. de renunc. in antiqu. Creſc. dec. 2.
vt lit. pend.*

Maximè quia tunc tẽporis erat nata
vacatio, et admodum euentuale erat
iſtud ius *D. Coccini*, quo caſu tantò faci-
lius pręſumen. eſt eius conſenſus, cum
98 ſola taciturnitas in his, quę ſunt leuis *
pręiudicij habeat vim conſenſus etiam
in pręiudicialibus *Surd. deciſ. 302. num. 5.
Onded. conſ. 32. num. 25. l. 2.* qui alios
referunt.

Nec eſt limitan. quin Rota potuerit
habere D. *Sacratum* pro præſente etiam
quoad Decanatum, quia certum eſt de
99 iure, quod quodlibet Collegium * po-
teſt facere ordinationem, & diſpoſitio-
nem etiam ſine auctoritate Superioris,
quæ tangat ſolum illos de Collegio, &
ſtatum Collegij, dummodo non noceat
perſonis extraneis *Bart. in l. fin. num. 20.
& Sal. num. 2. C. de iuriſd. omn. iud. Rom.
conſ. 227. in fin. Ber. conſ. 158. nu. 1. & 2.
l. 3. Mandell. conſ. 557. num. 26.* latè *Rot.
diu. deciſ. 103. num. 7. 8. & 9. p. 2. diuerſ.*

Quod ſine vlla difficultate procede-
ret ſi verum eſſet, quod D. Adrianus co-
natur principaliter firmare in ſua reſpõ-
ſione *verſ. 4. hic ſumus*, vbi dicit, quod
iſta Conſtitutio eſt merè priuilegiatiua
antiquioris præſentis in Curia, quod ſi
ſic eſt, poterant DD. Auditores quili-
100 bet renunciare iſti priuilegio * *l. ſi quis
in conſcribendo C. de pact. cum vulg. & ibi
Iaſ. in 7. notab.*

Prout videmus etiam quod maſculi
poſſunt renunciare ſtatuto excluſiuo fę-
101 minarum, * & fœminas ſecum admit-
tere ad ſucceden. æqualiter latè *Brun.
tract. quod ſtant. maſcul. art. 10. princi-
pali quæſt. 2. num. 4.*

Et hoc procedit non obſtante decre-
102 to irritanti, quia quando eſt * inductum
ad fauorem alicuius poteſt illi renun-
ciari,

ciari, ſicut poteſt renunciari gratiæ principali *Calder. conſ. 1. ſub num. 2. verſ. ad fin. facit de tranſlat. Sarn. reg. de trien. quaſt. 49. num. 11. Caſſad. deciſ. 2. de decret.* Rot. *deciſ.* 170. *n.* 3. *par.* 1. *diu.*

Et quod intentio Papæ fuerit, vt Auditores poſſint renunciare tali iuri, ſatis clarè colligitur ex illis verbis *ne iniuriam aliorum præſentium* volēti enim
103 non fit iniuria * *l.* 1. *§. vſque ad eo de. iniur. in l. in diem ff. de acqu. pluu. arcen. l. quamuis, & ibi Bar. in fin. ff. de in ius vocan. Bald. in l. ſi Pater numer.* 13. *C. de inſtit. & ſubſtit. ſub condit. factis.*

Et ſemper ſupplicatur reminiſci, D. *Sacrato*, qui habet pro ſe diſpoſitionem iuris communis, ſufficere, ſi reddat Conſtitutionem dubiam iuxta notata in *cap. in præſentiam de probat.* cum alijs in prima informatione allegatis. Nemo autem negare poteſt, quin ex late deductis pro parte D. *Sacrati* aſſerta Conſtitutio Pij IV. non ſit pluſquam dubia.

Quare, &c.

Illuſtriſſime Domine. Licet deducta in alia informatione videantur ſufficere pro victoria ad fauorem D. *Sacrati*, tamen ex abundanti dicimus, Conſtitutionem Pij IV. etiam ſi eſſet publicata ex vi ſua non poſſe aliquo modo obſtare. Primo, quia illa non requirit præſentiam, vel intereſſentiam, ſed reſidē-
104 tiam, & ideo non comprahendit eum,* qui cœpit abeſſe de tempore vacationum, & inter ipſas vacationes eſt reuerſus, qui reputatur perindè, ac ſi medio tempore fuiſſet præſens, adeòut gaudeat omnibus prerogatiuis, quibus gaudent præſentes *Io. de Plat. in l. quoties num.* 4. *C. de priuil. ſchol. & in l. ſocius ver. & hic intellectus C. de prox. Sacr. Scrin. lib.* 12. plenè *Rebuff. in tract. de priuil. ſchol. priuil.* 23. *num.* 1.

Et hinc eſt, quod quamuis Doctor conductus ad legen. teneatur reſidere,
105 & exercere officium * ſuum perſonaliter, tamen poteſt abeſſe de tempore vacationum *Cagnol. in l. diem functo num.* 190. *de off. aſſeſſ.* quem in terminis iuriſdictionis ſequūtur *Addentes ad Rom. ſing.* 453. *Rota Maceraten. deciſ.* 200. *num.* 6.

Præterea obligatus continuè reſide-
ſatisfacit ſi reſideat eo tempore tan-
106 tum, quo explicatur ſeruitium, vt rectè declarat *Calderin. conſ.* 8. *verſ. illud verbum continuè, & verſ. & clericus de off. leg. gloſ. in c. fin. verb. continuè de verb. ſignif. lib. 6. Lap. Abb. in cap. ſignificatum num. 3. de prab. Abb. in c. ex parte* 1. *l.* 2. *num.* 3. *verſ. ſed quæro qualiter de cleric. non reſid. Card. in Clem.* 1. *quæſt.* 12. *de for. compet. Achil. deciſ.* 3. *num.* 4. *de priuileg.*

Eſt enim verbum *continuè* non amarum, ſed ciuile, quod non importat om-
107 nimodam temporis * connexionem, ſed recipit intellectum iuris, & admittit aliquam interpellationem *gloſ. in d. cap. fin. de verb. ſignif.* vndè obligatus continue reſidere in Ciuitate ad effectum
108 conſequendi commodum * ſufficit ſi habitauerit tempore congruo, nec prohibetur aliquo tempore morari extra Ciuitatem *Imol. conſ.* 9. *ad fin. Mandoſ. ad Rom. conſ.* 264. quod procedit etiam quando reſidentia eſt requiſita per viā
109 conditionis, * vt eſt *textus* vbi notat *Bart. & Caſtren. in l. ſi quis ita legauerit ff. de cond. & demonſtr.*

Quinimò quod procedat etiam quando reſidentia requiritur reſpectu
110 Curæ Animarum * ex mente *Sacrorum Canonum* declarauit *Sacrum Conc. Trid. ſeſſ.* 23. *cap.* 1. *§. quoniam.*

Et in caſu noſtro prædicta eo magis procedunt, tum quia reſidentia non eſt requiſita ſimpliciter, ſed ad certū effectum, nempè quia Auditores Rotæ ſunt deputati ad iura reddendū, & ad cauſas
111 decidendas, * vt idem Pontifex inquit *in principio huius Conſtitutionis num.* 11. quo quidem caſu non cenſetur conſiderata præſentia, ſed ſeruitium, & ſic ſufficit ſola præſentia de tempore Rotarum, in quo præſtatur ſeruitium, vt poſt *Bald.* & alias rectè declarat *Caphal.* viden. *conſ.* 80. *num.* 13. *& ſeqq. lib.* 1. vbi ex pluribus exornat.

Tum etiam quia hæc Conſtitutio non reijcit præſentiam repræſentatiuam, ſed eam admittit, quia admittit abſentem ex cauſa Reipublicæ in verbis illis *aut ex cauſa publica abſentem* & cum abſen-
112 ti ex cauſa Reipublicæ æquiparetur * abſens de tempore vacationum, vt probat *Rebuff. d. priuil.* 23. conſequenter dicendum eſt, vt cenſeatur etiam ad-
113 miſſa abſentia * de tempore feriarum, *Dec. conſ.* 281. *num.* 9. *& in l.* 1. *num.* 5. *verſ.*

verſ. benè fateor ff. de bon. poſſeſſ. contr.
tab.

Tanto magis, quod D. *Sacratus* fuit
abſens de licentia *Sanctiſſimi*, & totius
114 Tribunalis, quo caſu habetur * pro
præſente, vt in puncto de Auditoribus
Rotæ ſcribit *Put. dec. 104. nu. 2. lib. 2.*

Et quod hæc præſentia repræſentati-
ua ſufficiat etiam ſtante Conſtitutio-
115 ne, * quod ſoli præſentes poſſunt ad-
mitti *Biſign. deciſ. 2. num. 2. verſ. tandem*
non videtur de conſuet. Io. Andr. in cap.
fin. num. 3. de conſuet. lib. 6. Gemin. nu.
6. verſ. ſed pone Fran. num. 7. verſ. quod
autem.

Secundo dicta *Conſtitutio Pij IV.* non
videtur obſtare, quia in ea Decanatus
Rotæ eſt exequatus Decanatui Cardi-
116 nalium * per viam extenſionis, Ponti-
fex enim nihil noui facit, ſed tantum
Conſtitutionem Pauli IV. de Decanatu
Cardinalium extendit ad Decanatum
Rotæ per eadem verba formalia, &
ideò ſicuti Decanatus Cardinalium ac-
117 quiritur in primo Conciſtorio, * ita eſt
dicendum de Decanatu Rotæ, vt ac-
118 quiratur in prima Rota ex regulis, *
quod diſpoſitio, quæ habet locum in
vno ex exequatis, habet locum in alio
Doct. plenè *in l. 1. ff. de leg. 1.*

Quod autem Decanatus Cardina-
lium acquiratur in primo Conciſtorio,
119 probatur dupliciter. * Primo, quia il-
le fuit exequatus per Paulum IV. ſex
Eccleſijs Cathedralibus, & alijs titulis,
quibus Cardinales pro eorum Cardi-
120 nalatus * titulo præfici ſolent, vt ex-
preſsè legitur in *prohæmio ipſius Conſti-
tutionis*, vndè ſicut dictus Epiſcopatus,
& tituli Cardinalium acquiruntur per
antiquiores præſentes in primo Conci-
ſtorio, ita dicendum eſt de Decanatu
ex vi æquiparationis vulgatis iuribus.

Deinde probatur ex obſeruantia, quæ
deducitur ex actu ſubſequuto de anno
121 præterito in perſonam Illuſtriſs. Gio-
ioſæ, qui tempore obitus D. Cardinalis
Pinelli erat abſens, & nihilominus quia
interfuit in primo Conciſtorio, obti-
nuit Decanatum, quem non potuiſſet
obtinere, ſi requireretur præſentia de
tempore obitus, & cum agatur de ob-
122 ſeruantia interpretatiua, * non requiri-
tur diſcuſſio iudicialis, ſed ſufficit oſtē-
dere, quod ita aliquando fuerit obſer-
uatum *Decian. conſ. 11. num. 172. lib. 2.*
Rimin. inſtitut. de teſtam. in princ. num.
179. & fuit dictum in *Neapolitana pecu-
niaria 16. Maij 1578. coram Bubalo.*

Minus refert, quod D. Cardinalis
Gioioſa eſſet in diſtrictu, quia reſpon-
detur, quod aut motus proprius requi-
123 rit perſonalem, & veram præſentiam, *
& in tali caſu etiam exiſtens in diſtrictu
dicitur abſens *l. abſentem ff. de verb. ſi-
gnif. & l. ſeq. ff. de procur. Rot. deciſ. 3.
ad fin. verſ. & non dicitur præſens de
iurepatr.*

Aut non requirit veram præſentiam,
& hoc modo etiam *D. Sacratus* dicitur
præſens, quia aberat tempore feria-
rum, citò reuerſurus, & de licentia Pa-
pæ, quo caſu habetur pro præſente ex
ſupra alleg.

His accedit communis, atque publi-
ca reputatio Curialium, quod in hoc
Decanatu Cardinalium procedatur per
124 viam optionis, * quæ ſola ſufficit ad ex-
cuſan. etiam ſi ſit contra legem expreſ-
ſam *Bar. in l. 1. in fin. princip. ff. quod
quiſque iur. Grat. conſ. 39. num. 4. lib. 2.
Tiraquell. de pœna tempor. cauſ. 42.* &
fuit reſolutum in *Conchen. Beneficij 13.
Iunij 1612. coram D. Sacrato.*

Prædicta corroborantur, quia Con-
ſtitutio non vtitur verbo aliquo deno-
tante celerem acquiſitionem cuiuſmo-
125 di ſunt * *ſtatim, eo ipſo, ipſo facto*, & ſi-
milia, nec vtitur verbo *deueniat*, ſed *de-
uenire poſſit*, quod quidem verbum ha-
126 bet tractum * ſucceſſiuum temporis
futuri *gloſſ.* communiter recepta *in l. 5.
§. ſtipulatio verbo daturum ff. de verb.
obl.* & ſic excludit acquiſitionem cele-
rem, quæ fit ipſo iure; Præſertim quia
ad effectum, vt excludatur acquiſitio
ipſo iure ſufficit; quod hoc non ſit ex-
127 preſſum in Conſtitutione, * quia tunc
non præſumitur reſtricta ad tempus
mortis *Ruin. conſ. 126. ſub num. 12. poſt
med. plenè Peregr. de fideicomm. art. 29.
num. 15.*

Non obſtant illa verba *occurrente vaca-
tione, &c.* quia illa ſunt poſita ad oſten-
dendum caſum, in quo Summus Ponti-
fex diſponere intendebat, prout fit in
qualibet lege, vel diſpoſitione, non au-
tem ad reſtringen. præſentiam ad actum
ipſius vacationis, nam certum eſt, quod
128 illa verba *occurrente vacatione* * ex ſui
natura habent tractum ſucceſſiuum,
quamdiu ſcilicet vacatio durauerit

Ang. in l. Titius §. Lucius Titius num. 1. verſ. quidam impetrauit ff. de lib. & poſth. Mohad. deciſ. 5. de teſtam. præſertim cum illud participium ſit iunctum
129 verbis *deuenire poſſit* * *Alber. in verbo participium preteriti temporis, &c.* Et hoc apertius probatur ex verbis illis ſubſequentibus *& poſtquam ad eum Decana-*
130 *tus deuenerit*, * quę quidem denotant tempus medium ſucceſſiuum, & interpellatum inter vacationem, & acquiſitionem, vt eſt *textus in l. inter illam cōditionem* 213. *ff. de verb. ſignif. & ibi Alciat. in princ.* alias verba prędicta eſſent ſuperflua, & nihil operarentur.

Minus obſtant verba illa *etiamſi poſtmodum incontinenti ad Curiam ſe conferant*, quia pręſupponunt pręcedentem acquiſitionem Decanatus, vt patet ex verbis illis antecedentibus, *ac poſtquam Decanatus prædictus ad eum deuenerit*, vndè cum hucuſq; Decanatus non deuenerit ad R.P.D. *Coccinum*, conſequens eſt vt verba prędicta non applicentur.

Demum ſupplicatur animaduerti, quod quatenus non adeſſent tot talia argumenta, quę hanc intelligentiam manifeſtè concludunt, ſufficeret R.P.D. *Sacrato*, quod ſaltem res eſt dubia, adhoc vt interpretatio fieri deberet pro eo, quia ipſa habet claram intentio-
131 nem fundatam de iure communi,* quę non tollitur per exceptionem dubiam *Feder. de Sen. conſ.* 58. *per tot.* & maxime *verſ. ſed credo Ang. conſ.* 1. *nu.* 3. & 4. & in terminis pręcedentię inter ſeniorem, et antiquiorem *Put. deciſ.* 340. *lib.* 2.

Et in omnem euentum, quando dicta Conſtitutio afficeret D. *Sacratum*, ſaltem videretur concedenda reſtitutio aduerſus dictam Conſtitutionem ex capite probabilis ignorantię, prout in
132 ſpecie, quod detur reſtitutio* aduerſus Cōſtitutiones, et ſtatuta ex capite probabilis ignorantię *Verall. deciſ.* 307. *nu.* 5. *par.* 3. *Gabr. de conſuet. cōcluſ.* 2. *nu.* 22.

Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime Domine cum Conſtitutio, de qua agitur, non ſit publicata, non videtur, quod decretum irritans, quatenus in ea reperiatur appoſitum, poſſit operari, vt illa liget, prout ex rationibus, & auctoritatibus infra dicendis facilè demonſtratur.

Et primo quia decretum irritans nihil aliud eſt, quam clauſula acceſſoria
133 ipſius Conſtitutionis, * vnde ſi Conſtitutio minimè publicata verè non poteſt dici Conſtitutio, neque aliquid
134 operatur * *c.* 4. *§. leges diſt.* 4. *auth. vt non Conſtit. in Rubr. et Nigr. Turrecrem. in d. §. leges num.* 1. *Sot. de Iuſt. & Iur. lib.* 1. *quæſt.* 1. *art.* 2. *in princ. verſ. contrarium autem & verſ. ad quæſtionem Nauar. conſ.* 1. *num.* 3. *de Conſtit. Theſaur. dec.* 249. *num.* 6. cum alijs in prima informatione allegatis. Conſequentur vt nec clauſula decreti poſſit aliquid
135 operari *, ſed regulari debeat ſecundum principalem diſpoſitionem iuxta not. per *gloſ. in l. ſi patronum num.* 16. *in fin. ff. ſi quid in fraud. patron.* cum alijs per *Gabr. de clauſ. concluſ.* 10. *nu.* 1. *Put. dec.* 1. *num.* 2. *lib.* 1. non enim poterat naſci decretum non naſcente Conſtitutione, vnde ipſa non ſubſiſten-
136 te, nec decretum * ſubſiſtere poteſt *l.* 4. *C. depoſiti l. terminato C. de fruct. & lit. expenſ.* & ſublato fundamento
137 corruit omne ædificatum * *Bart. quæſt.* [illegible] *num.* 5. *verſ.* 5. *probatur*.

Sicut in ſimili videmus de clauſula *Conſtituti*, quæ minimè operetur, niſi
138 data* validitate inſtrumēti, in quo continetur tradit *Bald. in l.* 2. *quæſt.* 10. *C. de ſeruit. Dec. conſ.* 400. *num.* 9. *verſ.* 4. *reſpondetur Rot. in cauſa Placentina Caſtri* 4. *Iunij* 1600. *coram illuſtriſſimo D. meo Cardinale Millino*. Sic etiam quarentigia appoſita in inſtrumento nullo
139 nihil operatur * *Alex conſ.* 32. *in princ. lib.* 2. *Soccin. in l.* 1. *num.* 79. *verſ.* 4. *limita ff. ſolut. matrim.*

Et in ſpecie, quod decretum irritans vti acceſſorium ad diſpoſitionem principalem debeat eius naturam ſe-
140 qui tenent * *Anchar. in Clemen. vnic. num.* 6. *verſ.* 5. *nota de Conceſſ. præben. & ibi Vital. num.* 33. *verſ. & conclude Rom. conſ.* 330. *col.* 3. *in fin. verſ. ſed certè Prob. ad Monach. in c. tibi num.* 17. *verſ. conclude de reſtr. Rota dec.* 2. *num.* 2. *de conceſſ. prab. in nou. Put. deciſ.* 1. *num.* 2. *& ſeq. lib.* 1. *& deciſ.* 156. *num.* 7. *lib.* 2. *Creſcen. deciſ.* 7. *nu.* 11. *de conceſſ. præben.*

Secundo, quia clauſula *decreti irrita-*
141 *tis* eſt clauſula annullatiua, * & ideo debet regulari à natura principalis diſpoſitionis *Rom. d. conſ.* 330. *nu.* 13. & 14. *Alex. conſ.* 27. *nu.* 3. *vol.* 5. *Caſſad. de ciſ.*

Digitized by Google

deciſ. 10. *num.* 4. *ſuper Reg. Menoch. conſ.* 88. *num.* 21. *vol.* 1.

Tertio quia clauſula decreti intelligitur ſub tacita conditione, ſi Conſtitu-
142 tio publicetur, * vt in indiuiduo tenet *Card. in d. Clem.* 1. *quæſt.* 18. *num.* 15. *verſ. oppono ad hoc de elect. Prob. ad Monach. in c. tibi num.* 17. *verſ. in ſumma ideo de reſcr. Rom. d. conſ.* 330. *col.* 4. *verſ.* 2. *principaliter*, & ratio eſt, quia licet decretum poſſit ſupplere ſcientiam, non tamen poteſt ſupplere pu-
143 blicationem, * quæ requiritur nedum ad inducendum notitiam erga ſubditos, ſed vt dignoſcatur voluntas Principis, quod voluit talem diſpoſitionem haberi pro lege, ſiue Conſtitutione vt per *Alciat. conſ.* 52. *Incip. verba Breuis num.* 23. *Menoch. conſ.* 1007. *num.* 24. Et ideo ſolam ſcientiam Conſtitutio-
144 nis non ſufficere *, ſed requiri publicationem ad hoc vt liget tradit in ſpecie *Bald. in l. vnica §. fin. in princ. C. de caduc. toll. Dec. in cap.* 1. *num.* 32. *ad fin. de poſtul. Prælat. & in c.* 2. *num.* 40. *de Conſt. Butr. ibidem num.* 17. *Bero nu.* 5. *Turrecrem. in c. in iſtis* 4. *diſt. §. leges in* 3. *quæſt. Theſ. dec.* 249. *nu.* 10. *Ant. Sola in Cõſtit. Sabaudiæ in prohæmio gloſ.* 4. *num.* 6. vbi materiam bene declarat, *Barbat.* qui iſtam opinionem de Iure veriorem dicit *in c.* 2. *num.* 70. *verſ. nihilominus contrarium & num.* 71. *in fin. de Conſtit.*

Quarto loco in terminis Conſtitutionis, quod decretum irritans nihil
145 operetur, * niſi ſequatur publicatio eſt *text. in c.* 1. *verſ. nec obſtaret, & ibi gloſ. verbo poſt tempus de conceſſ. præben. in* 6. *Card. in Clem.* 1. *nu.* 15. *de elect. Rom.* qui contrariam opinionem falſiſſimam fore putat *conſ.* 330. *num.* 13. *& ibi Mandoſ. verbo puto idem Mandoſ.* qui iſtam veriorem dicit in *addit. ad Rom. conſ.* 345. *in fin. Geminian. conſ.* 92. *nu.* 5. *verſ.* 2. *etiamſi eſſet reſeruatū Menoch. de Arbitr. caſ.* 185. *num.* 24. *verſ. contrarium Theſ. dec.* 154. *in fin. Granut. ad Simonet. de reſer. benef. quæſt.* 96. *nu.* 7. *D. Marcheſan. de Commiſſ. par.* 1. *c.* 8. *num.* 8. *Aldoran. Maſcard. in trat. de Generali Statut. Interpret. concluſ.* 6. *nu.* 140. *verſ.* 1. *ſubamplia*, & fuit bene diſtinguẽdo decifum in cauſa Calaguritana Beneficij SS. Iacobi, & Andreæ 13. *Maij* 1593. *coram bo. mem. D. Cardinali Blanchetto*, cuis copia data fuit, & videtur eſſe de mente *Turrecrem. Butr. Imol. Boic. Felin. Bruni, Gomeſ. Staſil. & Caccialup.* relati partim à *Gabr.* partim in *deciſ.* ex aduerſo allegat. Et de quibus infra dicetur, dum inquirunt Conſtitutionem ligare ſtatim poſt publicationem ante lapſum duorum menſium, quando adeſt decretum irritans.

Et quibus patet, iſtam eſſe magis veram, & magis communem opinionem, nam ad allegata in contrarium reſpondetur quamplura non applicari, alia verò minime ſubſiſtere poſſe.

Caſſad. deciſ. 3. *decret. in reſeruat.* nil aliud firmat, niſi quod decretum irri-
146 tans ligat etiam ignorantes *, & nullum verbum, quod liget ante publicationem.

Put. deciſ. 281. *alias ſecundum non impreſſ.* 274. *lib.* 1. idem dicit *num.* 2. Imò ſubiungit, quod decretum non afficit ante publicationem, vel ante conditionis euentum.

Et quamuis *nu.* 4. ſubiungat, quod decretum afficit ignorantes quoad annullationem actus, non tamen dicit illud afficere ante publicationem, nec minus allegata per eum id probant, Imò quod *Put.* in hac *deciſione* teneat decretum irritans afficere ignorantes poſt publicationem, & non ante dicit *Granut. ad Simonet. de reſeru. Benef. quæſt.* 96. *num.* 7.

Diſcurſus Robuſt. 578. *par.* 1. *diuerſ.* pariter non applicatur. Tum quia loquitur in decreto S. Inquiſitionis, quod
147 habet particularem ſtylum * non publicandi, vt ipſe teſtatur ibi *num.* 2. & tradit *Caſſad. deciſ.* 1. *de præſumpt. Verall. dec.* 134. *par.* 3. Tum quia illud decretum fuit ſolemniter editum in præſentia totius Congregationis, vt ibi *per eundem*, ex quo non poteſt dici, quod deficeret totalis publicatio, vt in propoſito caſu: Tum & tertio quia *DD.* per *Robuſt.* allegati (exceptio *Barbatia*) non dicunt id, ad quod allegantur, & quidem de *Caſſad.* & *Put.* ex ſupradictis apparet ipſos non obſtare.

Turrecrem. in c. 4. *§. leg. num.* 4. *diſtinct.* 4. ſolum dicit, quod decretum irritans ligat ſtatim à tempore promul-
148 gationis, * & ſic poſt publicationem.

Ferret. conſ. 146. *num.* 4. loquitur in in caſu, quo publicatio erat facta Ro-

Digitized by Google

mæ, neque erat neceſſaria publicatio
149 in partibus, * vt inquit *Præpoſit. in c. quod dicitis num. 2. verſ. ſed iuxta prædictam diſtinct.* 17. *Sarnen. in prohem. Regul. Cancellariæ quæſt. 2. per tot.* Et ipſe *Ferret.* tenet, quod Conſtitutio habens decretum irritans liget ſtatim non expectato bimeſtri, vt patet ex concluſione ab ipſo poſita *num.* 3. & ex *Felin. in c.* 2. *in* 4. *Fallentia de Conſtit.* per ipſum allegat. non autem ante publicationem.

Burſat. conſ. 43. *num.* 47. quicquid dicere videatur non debet attendi, quia
150 idem illam editionem correxit * in *conſ.* 200. *nu.* 109. *et ſeq.* & probat contrarium ex iiſdem *Doct.* quos in priori *conſ.* allegauerat.

Et licet *Robuſt.* dicat, quod *Rota* ſemper ſecuta fuit dictam opinionem, tamen ad hoc probandum allegat ſolum *Put.* qui minimè applicatur, vt ſuperius dictum eſt.

Quo verò ad allegat. per *Gabr. tit. de clauſul. concluſ.* 3. *n.* 45. dicitur quod.

Butr. in c. cognoſcentes col. 4. *verſ. quod tempora, et ibi Imol. col.* 2. *verſ. fallit.* 2. *Henric. Boic. col.* 1. *Fel. col.* 5. *in* 4. *limit. de Conſtit.* tenent decretum irritans ligare
151 ſtatim * non expectato bimeſtri, ſed poſt publicationem, non antè vt patet ex concluſione per ipſos prius poſita, nempè quod Conſtitutio incipit ligare poſt duos menſes, deindè limitant dictam concluſionem, quando adeſt decretum irritans, quia tunc ſtatim ligat antè lapſum duorum menſium, ex quo dictum tempus datur ad effectum notitiæ poſt publicationem, quæ notitia ſuppletur per decretum irritans, quod ligat etiam ignorantes, & ità debet intelligi limitatio, vt congruat regulæ, prout in ſpecie declarat *Menoch. de arbitr. caſ.* 185. *n.* 23. *et* 24. *verſ. contrariũ, imò Fel. ibid.* apertè ſubiungit ſe non firmare talem opinionem.

Lap. in Clem. 1. *num.* 1. *de elect.* nihil aliud dicit, niſi quod Conſtitutio habens decretum irritans afficit ignorantes ſtatim infrà duos menſes, & quod in hoc immutat naturam Conſtitutionis, quæ eſt, quod liget ſcilicèt poſt duos menſes, non autem dicit, quod liget antè publicationem.

Franc. in c. 1. *§. ex parte nu.* 9. *de Conſt. prab. in* 6. dicit, quod decretum ſtatim ligat etiam ignorãtes etiam ante duos menſes, & tamen iſtud etiam non firmat, imò refert vltimo loco contrariam opinionem, cum qua tranſire videtur.

Turrecremat. in c. 4. *§. leges diſtinct.* 4. fuit ſupra reſponſum. *Brun. tract. de de Conſtit. verb. Conſtitutio Papæ* ſolum dicit, quod Conſtitutio, quæ habet decretum irritans ligat ante lapſum duorum menſium, & non allegat alium quam *Felinum*; cui ſupra reſponſum fuit.

Et eâdem reſponſione tolluntur *Gomeſ. tract. mandat. de prouiden. num.* 36. & *Staphil. de litt. gratiæ & Iuſtitiæ tit. mandati de prouiden. in octaua forma verſ. hoc tamen intelligo fol.* 41.

Caccialup. in repet. leg. omnes Populi num. 145. ſiue potius 144. *ff. de Iuſt & Iure* dicit, Conſtiturionem ligare à die
152 publicationis poſt duos menſes, * & non prius, niſi tempus eſſet expreſſum in Conſtitutione.

Sarnen. in Prohemio Regularum Cancellariæ quæſt. 2. *col.* 13. *nu.* 14. *fol.* 14.
153 *verſ. & Conſtitutio* * dicit ſimpliciter, quod Conſtitutio, quæ habet decretum irritans ligat ignorantes, non tamen dicit ante publicationem, & allegatur *Butr.* & *Imol. in c.* 2. *de Conſtit.* qui vt ſupra oſtenſum eſt, dicunt
154 decretum ligare ante duos menſes, * non autem ante publicationem, vltra quod loquitur applicando ad *Regulas*
155 *Cancellariæ*, quæ publicantur * in Cancellaria, & propter earum vetuſtatem toto Orbi notiſſimæ effectæ ſunt,
156 & habent decretum, * quod ex tunc in craſtinum aſſumptionis Pontificis ligent, quæ non applicantur Conſtitutioni, de qua agitur nunquam publicatæ, & penitus ignotæ. Quinimo *Sarnen.* inferius contrariam concludere videtur, dum *verſ. verum quia*, & *verſ. qua quidem publicatio* dicit, quod cum *Regulæ* morte Pontificis ex-
157 tinguantur *, per nouum Pontificem publicantur, cum publicatio non ad illum effectum fit, vt innoteſcant, cum ferè eædem *Regulæ* ſint, quæ approbantur, ſed vt per huiuſmodi publicationem dignoſcatur voluntas approbatoria noui Pontificis:

Deciſio in cauſa Papien. Bonorum 16. *Ianuary* 1598. *coram bo me. Cardinali Pamphilio* nec ipſa videtur obſtare,

Digitized by Google

ſtare, cum in illo caſu eſſet facta publicatio in Curia, & ideo non erat ne-
158 ceſſaria in partibus, * quia publicatio facta Romæ, vbique afficit, vt patet ex *Præpoſito*, & *Sarnen.* ſupra adductis, atque ex eadem *deciſ. verſ. nec placuit Dominis.* Et licet ad comprobationem *deciſionis* fuerit dictum decretum irritans ante publicationem ligare ignorantes, tamen eſt intelligenda facta
159 publicatione Romæ, * alias non ſubſiſteret, & *Butr. Imol.* & alij ibi allegati id minime dicūt, vt ſuperius dictū fuit.

Remanet ſolus *Barbat. in Clem.* 1. *num.* 23. *de elect.* cuius auctoritas non
160 eſt tanta, * vt debeat præponderare rationibus, & auctoritatibus ſupra in contrarium adductis, nam vt dicit *Felin. in c. cæterum nu.* 10. *verſ.* 4. *ſolutio de reſcript.* ipſe ſtudio impugnādi communes opiniones ſæpiſſimè delirauit, credens ſe ea via immortalem fore, & idem *Barbat.* vtitur rationibus falſis, vt *ex Romano d.conſ.* 330. & alijs ſupra per nos allegatis facile apparet, & benè probabitur ſi dabitur tempus.

Vltrà quod *Barbat.* videtur præſupponere aliquando publicationem ſequi, vt ex modo loquendi colligitur *num.* 26. ibi *poſito quod non eſſet adhuc publicata* & *num.* 28. ibi *non expectato quod publicetur*, vnde nec ipſe concludit decretum irritans ſupplere publicationem, vel aliquid operari, ſi illa non ſequatur.

Remanent etiam reſponſiones datæ in alijs informationibus, nempè quod ſumus in materia pœnali, in qua omnes conſentiunt, decretum non ligare ignorantes. Item quod iſtud decretum ad ſummum nihil plus operatur, quam nullitatem gerendorum cōtra formam Conſtitutionis, non autem tribuere poteſt aliquod Ius *D. Coccino*.

Ex quibus &c.

Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime Domine.

Circa intellectum Conſtitutionis remittimus nos ad alias dicta. Quod publicatio, ſeu intimatio ſit neceſſaria etiā in Conſtitutionibus particularibus, fuit aliàs probatum ex *deciſionibus* allegatis. Vnum addimus, quod qua ratione omnes conſentiunt, quod Conſtitutio generalis publicetur ſiue intimetur Populo in Plateis eadem ratione conſentire debent, quod particulares Conſtitutiones publicentur, ſiue intimentur particularibus perſonis, qui illas ſeruare debent, cum non ſit dare diuerſitatis rationem.

Supplicatur aduerti ad vnum ſubſtantiale in hac materia nempe publicationem non conſiſtere in eo, quod
161 Populus, * ſeu particulares perſonæ ſciant eſſe compilatam legem de ordine Principis, ſed debet ſcire, quod Princeps deuenerit ad actum proximū, & immediatum mandando, quod illa ſeruetur tanquam lex, vt colligitur ex *Bald. in l. vnica §. finali in princ. C. de caduc. toll. in cap. ſecundo nu.*9. *de Conſtit. Decius in cap.* 1. *num.* 32. *ad finem de poſtul. Prælatorum, & in c.* 2. *num.* 40. *de Conſt. Butr. ibidem num.* 13. *Boich. nu.* 5. *Turrecremat. in c. in iſtis §. leges quæ* 3. *diſtinct.* 4. *Theſaur. dec.* 249. *nu.* 6. *&* 10. *Antonius Sola in Conſtit. Sabaud. in prohem. gloſſ.* 4. *num.* 6. cuius concluſionis duplex eſt ratio; prima quia antequam Princeps veniat ad illum actum
162 proximum verè non poteſt dici lex * *c. in iſtis §. leges ibi inſtituuntur cum publicantur diſt.* 4. & poſt illum *Diuus Thomas in p.*2. *qu.* 90. *art.* 4. *verſ. reſpondeo Turrecrem. d. §. leges num.* 1. *Nauar. conſil.* 1. *nu.* 3. *de Conſtit. Theſaur. dec.* 249. *num.* 6. *Sotus de iuſt. & iure l.* 1. *qu.* 1. *articulo* 2. *in princ. verſ. contrarium autem & verſ. ad quæſtionem.*

Secunda ratio eſt, quam tradunt *Bald. & Decius vbi ſupra* nempè quod aliàs ſequeretur, quod Conſtitutio vnum
163 ligaret, * nempe ſcientem, alium verò non, nempe ignorantem, quod eſt contra naturam legis.

Ex quo fundamento tolluntur quāplura cumulata per informationes exaduerſo quod fuerit habita notitia iſtius Conſtitutionis, & illa habita per manus, quia vltra quod prædicta non probantur, ad ſummum iſta nihil aliud concludunt, quam ſcientiam aliquorū quod deberet compilari, vel fuerit cōpilata iſta Conſtitutio, quod non concludit ad illud, quod fuerit publicata tamquam lex.

Circa illud, quod decretum Pij IV. factum in præſentia Auditorum, vbi mandauit confici Bullam habeat vim legis, & ſimul publicationis, ex quo
164 fuit factū in præſentia Auditorum, *

qui

qui legem ſeruare debebãt;poſſet procedere ſi Papa ex tunc dixiſſet ſe facere legem, ſed eum mandauerit confici Bullam, ſatis colligitur, quod illam ex tunc non intendebat facere, nam ſcriptura eſt de ſubſtantia ſaltem ad effectũ ligandi *Bald. in l. humanum in fin. C. de legibus & ibidem Salicet. Felinus in rubr. de Conſtit. num. 3.* cum alijs per *Maſcard. de probat. concluſ. 421. num. 4.* ma-
165 ximè modernos Auditores, * qui non interuenerunt in illo actu *Diuus Thomas vbi ſupra verſ. ad tertium in fine & Turre cremata in d. §. leges num. 1. verſ. ad tertiam.*

Et ceſſat difficultas, quia etiam vbi non requiritur ſcriptura, illa eſt neceſſaria quandocumque faciens actum vo-
166 luit illam adhiberi, * quia tunc ante ſcripturam videtur habuiſſe actum pro imperfecto, vt per *Oldrad. conſil. 119. Surd.* poſt relatos *dec. 292. num. 11. & ſeqq.*

Atque hinc patet non applicari dictum *Angeli in auth. de non elig. 2. nub.*
167 vbi ponit * caſum de Statuto facto in Concilio Prudentum, quia iſta Conſtitutio nõ fuit facta coram Auditoribus.

Quoad vim, quæ fit ſuper regiſtratione aliàs fuit dictum concluſionem procedere ad ſummum ſi regiſtratio
168 fuiſſet facta in libris publicis, * qui ab omnibus videri poſſent ex *conſilio Cornei 156. num. 2. & ſeqq. lib. 3. Acc-rambon. dec. 80. lib. 1.* Addimus nunc quod omnes Bullæ de ſtylo regiſtran-
169 tur, & hoc non obſtante publicantur,* ſignum euidens, quod regiſtratio non ſupplet publicationem, qui ſtylus in hac materia præcipuè attenditur *Angel. loco ſupra ex aduerſo alleg. in fin. §. Alex. conſ. 39. num. 4. & 5. l. 3.*

Quod publicatio præſumatur ex obſeruantia admittimus, ſed talem obſeruantiam dicimus non probari ex eo, quod *Rubens* per aliquod tempus fuerit Decanus; tum quia habuit alium ti-
170 tulum, * nempe Decretum Papæ, cuius vigore potuit poſſidere Decanatum, & ſic obſeruantia reſpectu Bullæ redditur æquiuoca, cum potuerit poſſidere vigore decreti: Et tollitur omnis difficultas, quia ex actibus Decanalibus factis ante Bullam, apparet, quod verè geſſit ſe pro Decano in vim decreti, & non Bullæ, quod motiuum minimè tollitur ex replicatione, quod *Rubens* præſumatur poſſediſſe in vim Bullæ, tãquam tituli magis proficui, & quod iſte titulus venit cumulatiuè ad primum, quia iſta poſſent procedere ſi obſeruantia Bullæ penderet ab animo *Rubei*, ſed eſt aduertendum, quod pendet ab animo Auditorum, quorum ſcientiam, ſeu intimationem intendit D. Aduerſarius ſupplere per poſſeſſionem Decanatus *Rubei*, & proinde prædicta nihil obſtant ad iſtum effectum, quia nullatenùs probatur, quod Auditores illam tolerauerint in vim Bullæ, cum aliàs illum tolerare tenerentur in vim decreti, aliàs eſſet multiplicare in præſum-
171 ptionibus contrà regulas * *l. 1. C. de dote promiſſa*, nempè præſumere, quod poſſeſſio *Rubei* fuerit in vim Bullæ, & ex hac præſumptione inferre, quod Auditores ſciuerint d. Bullam, & ex hac ſcientia præſumere, quod pro illius obſeruantia eum tolerauerint.

Credimus etiam ſubſiſtere, quod conſtet de nõ effectuatione, ex quo Decanatus fuit ablatus *Rubeo*, & datus *Oradino*, & quatenus ſubſiſtat, quod fuerit datus *Oradino* ex iuſtitia, ex quo ſtante illius non conſecratione minimè vacauerit, ſequitur aliud, quod maximè facit pro hac parte, nempè quod ſi non vacauerit, ſed ſtetit in ſuſpenſo, donec videretur exitus conſecrationis *Oradini*, quod Bulla non poterat publicari, quia aliàs continuiſſet maximum mendacium, cum Papa in Bulla aſſereret, quod Decanatus vacabat.

Quod *D. Aldobrandinus* approbauerit Decanatum *Rubei* ſubſcribendo ſẽtentiam, in qua enunciabatur *Rubens Decanus*, nihil eſt, quia verba narratiua ſententiæ non ſunt verba Iudi-
172 cis, * ſed Partis *Corneus in l. ex ſtipulatione nu. 5. C. de ſententijs Contardus in l. vnica lim. 2. §. 5. num. 19. C. ſi de moment. poſſeſſ.*

Vltrà quod approbata non cenſentur ea, quę incidenter continentur in
173 ſcriptura * *Berous conſ. 170. num. 1. & 2. lib. 2. Ceſar. de Graſſ. dec. 6. nu. 2. de ſent. Felin. in c. cum Venerabilis num. 22. de excep.*

Quod Conſtitutio præſumatur publicata ex eo, quod ſuper illa fuerit expræ dicta Bulla, vltra quod neſcimus an probetur in facto, etiamſi eſſet, nihil ob-

obſtaret, quia Bulla continebat duas
partes, vnam particularem, nempè ad-
iudicationem Decanatus *Rubeo*, & pro
hac nulla erat neceſſaria publicatio,
aliam verò generalem pro Auditoribus
præſenribus, & futuris. Potuit igitur
expediri Bulla ſine publicatione pro
intereſſe particulari ipſius *Rubei*, ne-
que eſt inconueniens, quod vna Con-
ſtitutio reſpectu vnius partis obſer-
174 uetur, * reſpectu verò alterius par-
tis non *Ruinus conſ. 55. in fin. lib. 5. Ga-
briel. conſ. 78. num. 9. lib. 2.* & fuit di-
ctum in cauſa *Conchen. Beneficij de anno*
1611. *coram D. Sacrato*.

Quod Conſtitutio liget ante publi-
cationem propter voluntatem condi-
toris collectam ex decreto irritanti nul-
lo Iure probatur, maximè in Curia, vbi
paſſim apponitur decretum irritans, &
hoc non obſtante publicantur Conſti-
tutiones, ſignum euidens; quod per
decretum irritans Papa non intendit
ſupplere publicationem, & iſte ſtylus
maximè attenditur ex ſupra allegatis.

Quod clauſula *ex nunc* tanquam ac-
ceſſoria non poſſit ſupplere publicatio-
nem, fuir alias probatum, & præcipuè
175 in propoſito caſu, * vbi clauſula *ex nunc*
non refertur ad futuros Decanos, ſed
ad *Rubeum*, qui in Bulla ex nunc fit
Decanus, neque ad aliud poteſt referri,
quia ſi Papa ex nune facit Decanum
Rubeum, non poterunt eſſe Decani alij,
cum non dentur plures Decani eodem
tempore.

Quod decretum irritâs ſuppleat pu-
blicationem, nullus vnquam Doctor
176 dixit, vel dicere potuit, * vt videri
poſſunr exaduerſo allegati, ſed benè
contrarium dixerunt vltra alios allega-
tos *Alber. Maſcard. in tract. de Generali
Statutorum interpretatione concluſ. 6. nu.
140. verſ. 1. ſub amplia D. Marcheſanus
de Commiſſ. par. 1. c. 8. num. 8.* quod
177 procedit de plano in materia pęnali, *
qualis eſt iſta, vt alias probarum fuit,
tum quia rollitur Ius quæſitum de Iu-
178 re communi, * tum quia inhabilitat,
quod importat pęnam, prout vltra alios
allegatos tradit *Decius in c. 2. num. 16.
& 17. de Conſtit.*

Et quæ dicuntur de Statuto exclu-
ſiuo fœminarum fauorabili, vel nè,
non faciunt ad rem, quia hic non agi-
tur, an iſta Conſtitutio ſit fauorabilis,
vel ne, ſed an ſit pęnalis, & pęna in hoc
179 caſu non capitur, * vt apud Crimina-
liſtas quaſi conſecutiua delicti, ſed ca-
pitur pęna pro præiudicio, vt per *Bel-
lamer. in d. cap. 2. num. 1. verſ. aut lex
de Conſtitut. Turrecrem. in d. cap. in iſtis
§. leges nu. 4. verſ. aut lex diſt. 4.* quod
pręiudicium Vicedecanorum eſt pluſ-
quam manifeſtum.

Addimus nunc, quod ad peius iſtud
legamen decreti irritantis nihil aliud
poſſet importare, quam nullitatem
actorum geſtorum, vel gerendorum
contrà verba Bullæ, non autem dare
aliquod ius *D. Coccino*, & proindè cum
nihil fuerit geſtum cõtra formam Bul-
læ, & modo *D. Sacratus* petat ius ſibi
competens ex diſpoſitione Iuris coram
Sanctiſſimo non videmus, quod habeat
obſtare iſtud decretum, cum Papa per
illud minimè habeat ligatas manus.

Denique non ommittimus reſpon-
dere ad vnum, ſuper quo intelligimus
partẽ oretenùs facere magnum funda-
mentum, nempè quod pro præſumen-
da publicatione omnia ſimul iungenda
ſunt, nempè Decretum Papæ de fa-
cienda Bulla, quod illa reperiatur ſcri-
pta, & poſteà regiſtrata, & vt dicitur
data expedita in manibus *Rubei*, qui
iuxtà illius formam fuit Decanus, &
denique quod fuerit de ea facta men-
tio in Cauſa *Romana Decanatus Cameræ*,
quia ſupplicatur conſiderari, an iſta
poſſint facile eſſe abſque eo quod Bul-
la fuerit publicata, quia ſi poſſunt facile
eſſe, hoc ſufficit *D. Sacrato*, qui fundat
ſuam intentionem in Iure communi
iuxta notata in *cap. præſentiam de proba-
tionibus*. Quod poſſint facilè eſſe proba-
tur, nam quod Papa determitet facere
Conſtitutionem, illam faciat compi-
lare, & regiſtrare maximè in loco ſe-
creto, & poſteà non curet procedere
ad publicationem, videretur ſatis poſ-
ſibile, ſtante maximè perplexitate pro-
pter non conſecrationem *Oradini*. Cæ-
tera nihil concludunt ad publicatio-
nem, nam quod fuerit data in mani-
bus Rubei, iam fuit reſponſum hoc po-
tuiſſe eſſe pro ſuo intereſſe particulari
diuerſo à Conſtitutione generali, quod
fuerit Decanus ſupra fuit dictum non
probari, quod fuerit in vim iſtius Bul-
læ, quod fuerit de ea facta mentio in
Cauſa *Romana Decanatus Cameræ*, ni-
hil

hil

hil eſt, quia ſi iſta compilatio fuit in rerum natura, non eſt mirum, quod de ea fuerit apud aliquos notitia, ſed non per hoc ſequitur, quod fuerit habita notitia tanquam de lege, neque tanquam lex potuit allegari in Camera, cum loquatur de Auditoribus Rotæ, & ſic non faceret pro deciſione illius cauſæ, & proindè cum prædicta ſint imperfectiſſima in genere ſuo ad effectum, de quo agitur, applicatur limitatio, quæ ſolet dari ad regulam, quæ
180 ſingula * non præſunt multiplicata iuuant, de qua per *Alex. conſ. 11. nu. 7. lib. 4.* Quæ magis de plano procedunt; quia nō deſunt præſumptiones pro non publicatione, nempè quod Conſtitutio minimè reperiatur impreſſa, neque repoſita in arca Rotali, neque inter alias eiuſdem Rotæ Conſtitutiones, quæ quot annis leguntur, & quod caſus *Oradini* tenuit in ſuſpenſo Decanatum, vt docuit exitus, ſicut etiam credimus valdè dubium, quomodo ex diſpoſitione Iuris Communis potuerit eripi Decanatus *Aldobrandino*, ex quibus ſit multum veriſimile, quod Papa poſt compilatam Bullam voluerit melius cogitare, & ex iſtis præſumptionibus eliduntur
181 aliæ ſupra in contrarium ponderatæ * iuxta notata in *l. diuus ff. de reſtit. in integ.* maxime pro habente pro ſe diſpoſitionem Iuris Communis, & ſummam æquitatem, cui ſufficit reddere
182 rem dubiam, * & quod ſit poſſibile contrarium illius, quod prætendit D. Aduerſarius vt benè *per Surd. conſ. 505. num. 6.* poſt alios ab eo allegatos; & fuit dictum in cauſa *Papien. Bonorum 15. Decembris 1599. coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinale Lancellotto.*

Illuſtriſſime Domine. Dicebamus non poſſe ex parte D. Coccini fieri vim ſuper aſſerta Conſtitutione Pij IV. ex defectu publicationis, vel ſaltem ſufficientis intimationis, quia illa eſt omninò neceſſaria ad effectum, vt Conſtitutio afficiat, ſiuè ſit Conſtitutio vniuerſalis, ſiue particularis, & priuilegiatiua ex Doctor, & rationibus abundè in prima, & ſecunda informatione deductis.

Nunc additur, quod cum verſemur in Conſtitutione extrauaganti, cuius
183 caſus non contingit dietim, * ſed raris vicibus, & per temporum interualla non ſolum eſt neceſſaria publicatio ab initio, ſed vlterius eſt reducenda ad hominum memoriam, quotieſcumque euenit caſus, alias ſubditi excuſantur ex iuſta ignorantia, vt egregiè declarat *Anchar.* per illum *text. in cap. vbi periculum §. fin. poſt med. verſ. item nota de elect. lib. 6.* quem ſequuntur *Felin. in c. 1. num. 7. verſ. & hic adde de Conſt. Rimin. Sen. conſ. 565. num. 7. Ant. Sola in Conſtitutionibus Sabaud. in prohem. gl. 4. ante num. 25.*

Et hoc quidem maximè procedit in Conſtitutione concernente Vniuerſitatem, ſeu Collegium, in quo perſonæ non ſunt ſemper eædem, ſed tractu, & ſucceſſu temporis mutantur, prout de Vniuerſitate ſcholarium ſcribit *Anchar.* viden. *in cap. 1. ſub num. 5. in 7. notab. de locato, & conduct. Io. Andr. ibidem nu. 6.* qui inquit hoc eſſe de mente *Tancredi Butr. num. 7. verſ. an autem ſufficiat.*

Et ratio eſt, quia quando Conſtitutio non circumfertur in volumine aliarum Conſtitutionum, tunc prima illa publicatio innoteſcit tantum illis, qui de illo tempore reperiuntur in Collegio, vel Vniuerſitate, quorum ſcientia non poteſt dici ſcientia illorum, qui eorum loco ſunt poſtea per temporum interualla ſucceſſuri, & nuper citati *Auctores* ſupponunt, quo fit, vt ad inducendam ſcientiam in eis neceſſaria reputatur publicatio ſucceſſiua, alias eſſet ſubditos occultè decipere, vt *Sueton. in vita Caligulæ* ſcribit, vbi Imperato-
184 rem illum iniuſtitia notat, * propterea quod quamuis leges publicaret, eas tamen minutiſſimis caracteribus ſcriptas ponebat in loco alto, in quo à ſubditis commodè legi non poterant.

Vident ergò *Illuſtriſſimi DD. mei*, quod nos verſamur in Conſtitutione, in qua non ſolum requiritur publicatio, prout requiritur in alijs Conſtitutionibus, quæ poſſunt obeſſe, & prodeſſe pluribus, quod quinimò in ea vix vna publicatio ſufficit, ſed *Doctores* tanti ponderis requirunt publicationem ſæpè reiteratam, & ſucceſſiuam.

Et cum hic ſtylus publicandi ſucceſſiue ſit ſpecialiter receptus in Ordinationibus, quę tangunt Rotę Tribunal,
185 in quo ex inueterata conſuetudine * quotannis per publicum Notarium recitantur in prima Rota in conſpectu Audi-

Auditorum, & totius Curię, vtiq;etiam
ſi publicatio huius Conſtitutionis eſſet
a ias facta non ſufficeret *Ang.* exaduerſo
allegat. in *auth. de non eligen. ſecundo
nub. §. fin. ad fin. Alex.* etiam exaduerſo
allegat. *conſ. 39. num. 9. lib. 3. Soccin. iun.
conſ. 30. num. 15. lib. 1. Ant. Sola loco cit.
num. 12.*

Cum ergo Conſtitutio, de qua agitur,
neque fuerit publicata à principio, neq;
ex poſt facto recitata ſimul cum alijs
Conſtitutionibus, quę ſolent quotan-
nis recitari in Rota, neque fuerit repo-
ſita in Arca Rotali, vt aliquo modo
poſſet innoteſcere Auditoribus ſucceſ-
ſoribus, equidem neque ius, neq; ęqui-
tas patitur, quod de ea aliqua poſſit ha-
beri conſideratio ex allegatis.

Ex his, et ſolida remanent adducta
pro D. *Sacrato*, et tolluntur omnia, quę
exaduerſo obijciuntur.

Et primo tollitur illud, in quo exad-
uerſo informantes ſuadere conãtur ſci-
licet, quod per Decretum Pij IV. in quo
declarauit *Rubeum* Decanum, et ne
impoſterum dubitari contingeret iuſſit
186 fieri Conſtitutionem ſimilem illi,* quã
fecit Paulus IV. ſuper Decanatu Car-
dinalium habeatur pro lege ex §. *ſed
quod Principi placet inſt. de iure naturali*,
et conſequenter quod ſufficiat illud
fuiſſe notificatum Auditoribus, vel fa-
ctum coram illis, cum ageretur de eo-
rum re particulari ex *Bald. in l. leges vt
generales num. 2. verſ. & hoc benè C. de
legibus*, quia etiam ſi aſſumptum eſſet
verum, prout verum non eſſe ex infra-
dicendis probabitur, adhuc illa priuata
187 notificatio afficeret * eos Auditores
tantum, qui fuerunt ibi pręſentes, non
autem reliquos Auditores ſucceſſores,
quia ſcientia illorum non eſt ſcientia
ſucceſſorum *Anchar. in d. cap. 1. in 7. no-
tab. de locato* cum alijs ſupra allegatis.

Sed verè aſſumptum hoc, quod iuſ-
ſus, ſeu mandatum Principis, quod fiat
Conſtitutio habeatur pro lege, non eſt
188 verum, quia mandatum quod fiat * lex
non habet vim legis, ſed vlterius requi-
ritur, quod poſtquam lex eſt facta Prin-
ceps eam videat, et robur publicatio-
nis adijciat, vt in terminis per illum
text. ſcribit *Aldobr. in §. igitur num. 8.
in prohem. inſt. Aut. in §. quas ex omni-
bus in 1. notab. eodem* pro quibus eſt
etiam *textus* apertus in *l. humanum C. de
legibus, & in l. 2. §. quod opus, & §. om-
nia enim C. de veteri iure enucleando, &*
in *l. 2. §. ex actis deindè regibus ff. de ori-
gine iur.* et cum his concordat *tex. in
cap. in his 4. diſt.* dum inquit leges tunc
189 inſtitui * cum promulgantur, cuius au-
ctoritate hoc ſcribit D. *Thomas p. 2. qu.
103. art. 4.* quem cęteri ibi communiter
ſequuntur, et in *l. 2. §. ex actis deindè
regibus ff. de orig. iur.*

Princeps enim non perficit legem,
quando pręcepit eam fieri, vel quando
eam dictat, ſed quando publicat, vndè
publicatio dicitur actus legis perfecti-
190 uus * *Bald. Ang. Alex.* et alij relati per
*Theſaur. deciſ. 249. ante num. 7. verſ. pu-
blicatio enim Bero conſ. 173. num. 54. lib.*
latè *Ant. Sola in Conſtit. Sabaudia in pro-
hem. gloſ. 4. num. 5. & 6.*

Et hinc non ſufficit, quod publicatio
191 legis fiat à qualibet perſona, * ſed re-
quiritur, quod fiat ab eo, qui ad hoc
habet à Principe ſpeciale mandatum
*Rebuff. in l. 1. num. 191. C. de ſent. quæ
pro eo, quod intereſt Roland. conſ. 8. num.
28. lib. 1. Ant. Sola loc. cit. ante num. 12.*
pro quibus eſt *text.* ab eis non animad-
uerſus in *prohem. decretal. ad finem* ibi
abſq; auctoritate Sedis Apoſtolicæ ſpeciali.

Patet ergo quod decretum Pij IV.
ſimpliciter de per ſe non poteſt dici,
quod habeatur pro lege; neque quod
afficiat, aut obliget in aliquo Audito-
192 res ſucceſſores, * cum potuerit eſſe,
quod Principem pœnituerit, vel quod
diuerſam præſcripſerit formam *Alex. d.
conſ. 32. lib. 6. Gemin. conſ. 136. in princ.*
qui ſubdunt, quod per mandatum de
faciendo ius nullum dicitur quæſitum.

Nec obſtat in aliquo *text. in §. ſed &
quod Principi placuit*, non enim loquitur
193 de quolibet decreto * Principis, ſed de
ijs, qui ſunt inter alias Conſtitutiones
inſerta, nam recenſet ſex partes iuris
ciuilis ſcripti, ex quibus totum ius ci-
uile fuit nempè ex legibus à Populo la-
tis, plebiſcitis, Senatus Conſultis, Pre-
torum edictis, et Principum placitis,
quæ quidem placita ſimul in vnum col-
lecta hodie obtinent vim legis, & con-
ficiunt vnam ex partibus iuris ſcripti,
& in hac declaratione vlterius non im-
morabor, veluti in re omnibus cogni-
ta, & quæ rectè percipitur ex dinume-
ratione partium iuris ciuilis.

Non obſtat, quod ad eſſentiam legis

non requiritur ſcriptura, quia ad inducendam obligationem in ſubdito eſt
194 neceſſaria ſcriptura, * & publicatio *Bald. in l. humanum num. 6. verſ. alij dicunt C. de legib. & ibi etiam Salicet. Felin. in rubr. num. 4. de Conſtit.* latè *Maſcard. de probation. concluſ. 421. num. 4. & ſequenti.*

Et in caſu noſtro res eſt prorſus indubitabilis, quia Papa non habuit Cōſtitutionem pro facta, ſed iuſſit eam fieri, quo fit, vt quamuis lex ad eius eſſen-
195 tiam non requirat ſcripturam, * tamen quia voluit ſcribi, cenſetur ſuſpendiſſe actum, quouſque ſcriptura conficeretur, & conſenſus iterum præſtaretur, vt fuit reſolutum in *Sabinen. Penſionis 13. Iunij 1594. coram Illuſtriſs. Mantica*, & facit optimum ſimile de contractu, qui quamuis ad ſui eſſentiam non re-
196 quirat ſcripturam, * ſi tamen conuenitur, quod fiat inſtrumentum, non dicitur perfectus, niſi inſtrumentum celebretur, & conſenſus de nouo præſtetur *l. contractus vbi Bart. in 2. lectura nu. 7. Baldus num. 3. Caſtren. num. 9. C. de fid. inſtr. Decius conſ. 11. num. 1. verſ. comprobatur* plenè *Riminald. iun. conſ. 51. num. 18. 23. & 24. Rota Maceraten. dec. 71. à num. 9. vſque ad 12.*

Non dicatur, nos verſari in lege particulari, quia fuit abundè probatum eſſe legem vniuerſalem; Tum quia vti-
197 tur verbis * *hac perpetua Conſtitutione ſancimus*. Tum etiam quia prouidetur
198 caſibus in futurum, * & ex alijs in ſecunda informatione allatis, quæ procedunt etiam quando lex prouidet ſuper negotio particulari, quia hoc non obſtante dicitur vniuerſalis, ex quo reſpicit omnes, inter quos poteſt caſus euenire *l. humanum* ibi *in publica priuataue C. de legibus l. leges, vt generales* ibi *interloquutionibus, quas in vno negotio C. eodem tit.* & alias ſequeretur, quod maxima pars *Conſtitutionum Codicis* eſſent leges particulares, quia fuerunt factæ in vno ſolo negotio tunc occurrente.

Nec *Bar. in l. 1. ff. de legibus, & Conſt. Princip.* exaduerſo allegat. dicit aliquid contrarium.

Et iterum replicamus, quod etiam
199 lex particularis, & priuilegium * quando reſpicit plures perſonas, quibus poteſt inferri præiudicium requirit publicationem *Felin. in cap. cognoſcentes nu. 7. in 3. limit. de Conſt. Bero ibidem num. 49. ad fin.* qui in hoc punctualiter loquuntur, quicquid exaduerſo dicatur, & cum eis concordat *Rota Maceraten.* 200.

Illud autem quod dicitur hanc Conſtitutionem non concernere perſonam indeterminatam, & plures de Collegio non æget aliqua reſponſione, cum res per ſe pateat, & neminem fore, qui huic aſſertioni aſſentiat.

Minus dici poteſt, quod Conſtitutio ligauerit ſtatim, & quia ſic voluit legiſlator, quia ſatis fuit oſtenſum huiuſmodi voluntatem non probari, tum quia
200 clauſula *ex nunc* * refertur ad *Rubeum*; tum etiam quia illa *ſicuti*, & cæteræ clauſulæ in Conſtitutione contentę non operantur, niſi à die publicationis ex *Doctoribus* latè congeſtis per *Theſaur. deciſ. 249. num. 7.* cum alijs in ſecunda informatione allatis, quas ſi exaduerſo informantes videre neglexerunt, vel noluerunt ipſorum, & non noſtra negligētia eſt.

Quoad decretum irritans fuit in informationibus reſponſum non ligare niſi ſequuta publicatione nec in pœna-
201 libus, * prout ſumus in caſu noſtro, in quo Auditor abſens inhabilitatur ad Decanatum, vt per *Felin. in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ num. 86. de Conſtit.* cum quo concordat *Dec. in cap. 2. num. 16. & 17. eod. tit.* Additur, quod decretum irritans etiam in caſu, in quo afficit ignorantes non habet locum ex cauſa
202 iuſta, & inculpabili, adeòut talis ignorans non ſolum excuſetur, ſed etiam non excluditur à lucro *Bar. in l. auunculo num. 4. verſ. quædam eſt pœna, quæ conſiſtit ff. de condit. ſine cauſ. Bero in c. 2. num. 29. & 30. de Conſt.* pro quibus eſt *text. in l. qui contra C. de inceſt. nupt.* & cum non dubitetur ignorantiam *D. Sacrati* eſſe inculpabilem ſequitur, vt decretum irritans nihil ei officiat.

Nec poteſt præſumi publicatio ex temporis lapſu, quia cum non concur-
203 rat obſeruantia * ſolus temporis lapſus non facit præſumere publicationem *Gabr. conſ. 36. num. 52. lib. 1.* latè *Ant. Gabr. de clauſul. concl. 1. nu. 64. de clauſ.* & fuit latè deciſum in *Valentina Baroniæ 4. Iuly 1603. coram Ortembergo.*

Nec poteſt deduci aliqua obſeruantia ex eo, quod *Rubeus* fuit aliquo tempore Decanus, quia caſus *D. de Rubeis*

non

non fuit terminatus in vim Conſtitutionis, quia tunc facta non erat, ſed ex diſpoſitione iuris, quæ propterea non poteſt tribuere effectum Conſtitutioni adhuc non editæ *l. eius, qui prouincia ff. ſi cert. pet.*

Et quando etiam ille caſus fuiſſet terminatus in vim huius Conſtitutionis, neque probatur obſeruantia. Primo, quia ſolidiſſima eſt reſponſio, quod cum *Rubeus* per duos menſes ante Conſtitutionem intitulauerit ſe Decanum
204 obſeruantia eſt æquiuoca, * quæ non prodeſt *cap. in præſentia de probat. Rot. deciſ.* 240. *num.* 2. *par.* 2.

Nec applicatur *dec. Tiraſonen.* exaduerſo allegata, tum quia repropoſita de anno 1608. Domini dixerūt nō liquere, quia magis placebant rationes deductæ *coram Illuſtriſſimo Millino*; tum etiam quia hoc peculiare in obſeruantia, quæ non inducitur pro præſumptione, ſed
205 opere pretium eſt, * quod illa probetur explicitè in vim illius actus indiuidui, ad cuius corroborationem affertur, vt fuit reſolutum in *Hortana locationis* 14. *Aprilis* 1603. *coram Reuerendiſſ. Marcomontio Aym. conſ.* 71.

Et in caſu noſtro hoc procedit eo magis, quo talis obſeruantia pro parte *D. Coccini* affertur pro fundanda eius in-
206 tentione, * ad quem effectum non ſufficit præſumptio, ſed requiritur probatio iuxta *conſ. Alex.* 27. *lib.* 7. *à Rota* canonizatum apud *Achil. deciſ.* 1. *de probat.* Et in omnem euentum præſumptio ac-
207 cumulationis titulorum non procedit * ad effectum conualidandi titulum inualidum, quia eſſet ſupponere qualitatem tituli antequam ipſe titulus validitatem reciperet, vt benè conſiderat *Rota deciſ.* 104. *ad finem verſ. & in omnem euentum par.* 2. *& deciſ.* 375. *num.* 8. *par.* 1. Vndè cum Conſtitutio, de qua agitur, ſit inualida ex defectu publicationis, merito illi non poteſt tribui obſeruantia.

Secundo, quia ad effectum, vt dici poſſit inducta obſeruantia ſufficit, quod *Rubeus* non durauerit perpetuò Decanus, ſed *Oradinus* habuerit regreſſum ad locum ſuum, quia cum Decanatus ſit
208 dignitas, * quæ durat durante vita, eſt de his, quæ habent cauſam ſucceſſiuam, in quibus non dicitur factum illud,
209 quod eſt factum à principio, * niſi adſit perſeuerantia, vt notat *Bart.* viden. in *l. inter Statilianum* 49. *ff. de recept. arbitr.* & facit regula, quod factum non di-
210 citur, quod non durat factum * *l. ſi pro parte* §. *in rem verſ. verſum autem, & ibi gloſ. verbo duret ff. de in rem verſo cap.* 2. *de verb. ſignif.* cum vulg. nec fa-
211 ctum dicitur, * quod fuit reuocatum *Granett. conſ.* 18. *num.* 2.

Et quæſo aduertatur, quod nos non dicimus, quod ex eo quod caſus *Rubei* non habuit effectum Conſtitutio remāſit contrario vſu abrogata, prout nituntur inſinuare exaduerſo informātes. ſed dicimus, Bullam eſſe inualidam ex defectu publicationis, & non poſſe ſubſtineri in vim obſeruantiæ, quia nulla adeſt obſeruantia pro ea.

Demum quoad huiuſmodi caput ſupplicatur reminiſci non ſufficere publicationem ad effectum, quod lex affi-
212 ciat, * niſi etiam fiat copia Conſtitutionis, vt legi poſſit ab alijs, de quorum intereſſe agitur iuxta *gloſam* celebrem, & notandam in *Rubr. Clement. verbo de cætero*, quam ibi ſequitur *Abb. num.* 5. & & non habet contradictorem.

Cæterum quod *D. Coccinus* conſenſerit *D. Sacratum* haberi pro præſente in omnibus, & per omnia, non eſt, quod de veritate fiat diſputatio, quia ſi *D. Coccinus* non vult fidem adhibere teſtimonio *Rotæ*, poterunt ſinguli Auditores formiter examinari; quod ſi diceretur non venire caſus incogitatos; ſupplicatur aduerti nullum caſum euenire po-
213 tuiſſe, * in quo eiuſmodi gratia verificari præter hunc potuiſſet, quo fit, vt debeat haberi, ac ſi eſſet formiter expreſſum *l. nominatim & ibi Doct. ff. de leg.* 3.

Et quamuis per dictam ceſſionem nō potuerint Auditores reuocare Conſtitutionem Papalem, tamen benè potuerunt propria iura inuicem remitte-
214 re, * non obſtante decreto irritanti, cui quilibet quoad ſuum intereſſe poteſt renunciare, & videmus bonum ſimile,
215 quod licet Capitulum, * & Canonici non poſſint derogare Conſtitutioni, de qua in *cap. Curia de cler. non reſid. lib.* 6. tamen benè poſſunt habere pro præſen-
216 te quoad præiudicium * eorumdem *gloſ. verb. ſuas, & alia gloſ. verbo vtilitas in d. cap. vnic. Fariſ. conſ.* 32. *num.* 29. & 30. *lib.* 4. optimè *Cardin. in Clem.* 2. *in princ. num.* 6. *verſ.* 13. & fuit dictum in

Digitized by Google

Burgen. fructuum 13. *Iulij* 1590. *coram Card. Pamphilio*.

Reliqua non ægent reſponſione, quia ſunt in alijs informationibus ſublata.

Qnare, &c.

Adſit virtus Spiritus Sancti

ROMANA DECANATVS ROTAE.

Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime Domine,

Cum vacauerit Decanatus per obitum bo: me: Franciſci Peniæ dubitatur ad quem ſpectet vel ad R. P. D. *Sacratum* antiquiorem abſentem de tempore obitus, vel ad R. P. D. *Coccinum* antiquiorem ex præſentibus in Curia, & dicitur ſpectare ad R.P.D. *Coccinum*, quia habet intentionem fundatam in *Bulla Pij IV.* cuius copia datur *num.* 1. vt patet ex illius lectura ibi *ne occurrente vacatione Decanatus perueniat in abſentē ex cauſa voluntaria in iniuriam Auditorum tunc præſentium extendimus* ſilicet Bullam Pauli IV. ſuper Decanatu Cardinalium, & in diſpoſitiua dicitur, quod
217 *occurrente vacatione* * *Decanatus Rotæ non niſi ad antiquiorem cauſarum Palatij Auditorem in Curia reſidentem, aut ex cauſa publica abſentem deuenire poſſit, nec per alios Auditores tunc abſentes etiamſi poſtmodum incontinenti ad Curiam ſe conferant & in ea continuo reſideant moleſtari valeat.*

Ex iſtis verbis manifeſtiſſimè appatet, quod præſentia in Curia requi-
218 ritur de tempore vacationis *, quia iſtud ablatiuum abſolutum *occurrente vacatione* in hoc caſu eſt demonſtratiuum temporis, & denotat ipſam diem vacationis, vt in indiuiduo dicit *Oldr. conſ.* 223. *num.* 2. *verſ. ac pro hoc apponitur & nu.* 3. *Staphil. in tract. de lit. grat. tit. de ſecund. form. mand. de prouid. nu.* 3. *verſ. vnde verba illa, & num.* 4. *Rip. in Rubr. ff. ſol. matrim. num.* 33. *verſ.* 3 *limitatur* & bene facit *Corn. in conſ.* 167. *num.* 4. *vol.* 4. *Mohed. dec.* 2. *de conceſ. præb.* Et cum Bulla poſtmodum ſubdat poſt verba *occurrente vacatione* Deca-
219 *natus, non niſi ad præſentem,* * cum reſpiciat executionem circa ipſum Decanatum diſponit, ad quem de tempore ipſius vacationis ſpectet ſcilicet *ad antiquiorem præſentem in Curia*, ita *Alex. conſ.* 185. *num.* 19. *verſ. præterea vol.* 2. *Tyber. Decian. reſp.* 44. *num.* 59. *verſ. quinimo lib.* 3. *Rimin. Iun. conſ.* 661. *num.* 57. *lib.* 6.

Quod etiam cōprobatur ex dictione *tunc* appoſita in prohæmio, ex qua apparet, quod diſpoſitio eſt facta ad fa-
220 uorem Auditorum tunc * præſentium ſcilicet tempore vacationis, & ex diſpoſitiua, vbi præcipitur, quod Auditor reſidens non moleſtetur ſuper Decanatu per Auditores tunc abſentes ſcilicet de tempore vacationis. Dictio enim *tunc* denotat momentum, & extremitatem temporis vacationis ac præciſe illud tempus vacationis importat *Dec. conſ.* 63. *num.* 2. *& ibi Adden.* vbi quod operatur, vt qualitas ibi adiecta inſpiciatur de eo tempore, cuius extremitatem nunciat *Roman. conſ.* 204. *num.* 8. *in fin. & ibi Adden. in verbo extremitatem*, itaut aliud tempus quod expreſ-
221 ſum * non comprehendat *Creſc. deciſ.* 17. *num.* 3. *de cauſ. poſſ. & propr. ſecundum nouam Impreſſ.*

Ex quibus ſequitur, quod cum D. *Sacratus* non fuit præſens de tempore obitus non poſſit obtinere Decanatum; Quia cum qualitas præſentiæ ſit adiuncta diei vacationis, de illo tem-
222 pore * requiritur, quia tunc priuilegium ſumit effectum ſuum *Bar. in l. ex facto num.* 1. *verſ.* 2. *requiritur ff. de vulg. & pupil. Felin. conſ.* 25. *num.* 23. *Bertr. conſ.* 298. *num.* 7. *vol.* 4. & intrat illud vulgare quod qualitas adiuncta
223 verbo * requiritur tempore verbi *l. in delictis §. ſi extraneus ff. de noxal. l.* 2. *& 3. ff. de aur. & arg. leg.* & in hoc caſu non priuilegiatur quælibet præſentia Auditoris, ſed quę de tempore vacationis eſt propter illa verba *occurrente vacatione l. Titius ff. de Mil. Teſta.* quæ multum facit ad propoſitum vbi quod non quælibet Teſtamenta militum ſunt
224 priuilegiata, ſed quæ à militibus confecta ſunt.

Quod comprobatur ex illis verbis *non niſi ad præſentem in Curia, vel ex cauſa publica abſentem de licentia Papæ deuenire poſſit*, quia per dictionem illam
225 *niſi* * excluduntur omnes alij Auditores, præterquam præſens in Curia, & abſens ex cauſa publica *Fed. de Sen. conſ.* 80. *nu.* 2. *verſ. Item non obſtat Alex. conſ.* 64. *in princ. lib.* 4. *Ruyn. de Forolinio conſ.*

conſ.64. in princ.lib.4.Rayn. de Forolitio
conſ. 68. in conſil. Signoroli conſ. 43. in
princ. verſ.modo capio & eſt bonus *Text.*
in c. nonne de præſumpt.

Præterea cum dictio *niſi* vim ha-
beat conditionis *l. quibus diebus* §. *qui-*
dam Titio ff.de cond.& demon.& id,quod
226 conditionaliter exprimitur * cenſea-
tur de forma *l. Prætor in prin.ff.de collat.*
bon.Bar.in Auth.Matre.& Auiæ C.quando
mul. tut. off fung. poſ. forma autem non
poſſit impleri per æquipollens, ſed ſit
227 adimpleuda ſpecificè * *l. hæredi* §. *me-*
uius ff. de Cond. & demon. c. cum dilecti
vbi latè *Felin. de reſcr. Rolan. conſ.* 49.
num. 16. *vol.* 3. meritò neceſſe eſt ad
obtinendum Decanatum, vt verè, &
naturaliter Auditor ſit pręſens de tem-
pore vacationis, vel abſens de licen-
tia Papæ ob cauſam publicam, quæ
cum non verificentur in *D. Sacrato* ex
ſupra deductis,non poteſt obtinere De-
canatum, Maximè cum eadem Conſti-
tutio ex quo vult, quod Auditor præ-
ſens non poſſit moleſtari ab abſente,
etiam quod incontinenti ad Curiam ſe
conferat, videatur conſideraſſe quam-
libet modicam abſentiam quia dictio
228 *incontinenti* importat * nullo actu, vel
interuallo intermedio *gloſ. in c. quia*
propter verſ. mox de elect. Soccin. ſen. in
conſ. 66. *num.* 35.*lib.* 2. *Tiraq. de reuoc.*
don. in ver. reuertatur num. 114.

Non obſtant in contrarium adducta
per D. *Sacratum* quæ reſtringuntur ad
tria capita principalia.

Primũ quod ipſe abfuit tẽpore feria-
rũ,& quod eius abſentia fuerit modica.

Secundum quod dignitas Decana-
tus non deferatur ſtatim poſt obitum.

Tertium quod in omnem euentum
Conſtitutio non ſit attendenda, cum
non fuerit publicata, quæ Deo fauen-
te, & eius implorato præſidio non offi-
cere oſtendemus.

Quantum ad primum non obſtat,
quod D *Sacratus* fuerit abſens de tem-
pore vacantiarum, & ideò perinde
229 dicendum ſit, * ac ſi fuiſſet præſens
Rebuf. de priuil. Scol. priuil. 23.*num.* 1.
& 7. & maxime cum eius abſentia fue-
rit modica, quia verbum *reſidere* non
eſt amare accipiendum.

Nam reſpondetur, quod quatenus
prædicta ſint vera, procedunt in alijs
terminis, At in terminis noſtris requi-
ritur vera reſidentia in Curia de tem-
pore vacationis Decanatus: Conſtitu-
tio enim in dubio eſt intelligenda, vt
230 loquatur in caſu vero, * non autem
ficto *l.* 3. §. *hæc verba, vbi Bart. ff. de*
neg. geſt. Brun.de Statut. excluſiuo fæmi-
narum art. 6. *num.* 181. *Bal. in l.* 1. *nu.*
54. *C. qui admit. Bar. in l. omnes Populi*
num. 62. *ff. de iuſt. & iur. idem Bar. in l.*
prima §.*hoc interdictum ff.de Cont.* Vnde
cum requiratur præſentia ex forma
Conſtitutionis requiritur de tempore
231 vacationis *, itaut non ſufficiat ſi in-
continenti ſubſequatur *Tiraq.* plures
allegans *de retr. conuen.* §. 1. *gloſ.* 5. *nu.*
27. *Lambert. ad Statut. Mediolan. de*
contr. mulier. gloſ. 7. *in ver. Contractus.*

Et hoc procedit ſine ſcrupulo in ca-
ſu iſto, quia cum in prohæmio dicatur
Nos conſiderantes,quod dilecti filij cauſarũ
232 *Palatij Auditores,& cauſas audiendum,* *
& iura reddendum Conſtituti perſona-
liter in Romana Curia reſidere debent, ac
eorum in eadem Curia continuo reſidentia
id exigente, ſequitur, quod cum infe-
rius deferat Decanatum reſidenti in
Curia, vtique deferat perſonaliter, &
continuò reſidenti per ea, quæ tradit
Sfort. Odd. videndus in *conſ.*95. *nu.* 8.
qui alios allegat benè *Ludou.de Caſante*
*conſ.*47. *num.* 8. & propterea verbum
233 *perſonaliter* cum ſit præciſum * exigit
realem, ac veram, & perſonalem reſi-
dentiam de tempore vacationis Deca-
natus *c. fin.* §. *is autem vbi Abbas nu.* 1.
& communiter omnes *de off.de leg.Clem.*
1. iuncta *gloſ. in verbo publicè, & perſo-*
naliter de vita, & honeſt. Cleric. Lam-
*ber. de Iurep. l.*2. *par.* 1. *q.* 11. *art.* 1. *nu.*
2. *&* 3. *Tiraq. de leg.Conub. gloſ.*6. *num.*
31. *&* 33. & in terminis *Reg.*8. quæ re-
quirit perſonalem reſidentiam Epiſcopi
fuit reſolutum in cauſa *Segobien. Benefi-*
cij 26. *Martij* 1604. *coram bo. me. Iuſto,*
vt in copia, quæ datur; & propterea
non ſufficit dicta præſentia ficta, cum
requiratur vera; impoſſibile enim eſt
ſi veritatem inſpiciamus, quod abſens
234 etiam ex cauſa iuſta,* vel ad modicum
tempus ſit præſens *Dec.in l.ſi quis id quod*
num. 4. *ff. de Iuriſd. omnium Iudic. &*
in l. is damnum dat, quæ eſt 130.*nu.*5.
& 6. vbi etiam *Cagn. num.* 1. *&* 2. *ff.de*
reg. Iur. Caph. conſ. 186. *num.* 50. *l.* 2.
*Franc. in cap. fin. num.*9.*de conſuet. in* 6.
*vbi etiam Gemin. in princ. ſub n.*6. *verſ.*
Ioan-

Ioannes de Lignano, vbi ſubiungit,quod
235 ſi abſens aliquando habeatur*pro pręſente eſt contra propriam ſignificationem *Butr. in c. præſenti num. 1. de præbend. in 6.* vbi quod perſona dicitur
236 ibi * eſſe vbi ſtat verè licet habeat animum alibi deſtinatum.

Et expreſsè quod Bulla ſit intelligẽda de reſidentia & tempore vacantiarum ad effectum obtinendi Decana-
237 tum* ſi de eo tempore vacat,ſatis comprobatur ex verbis ipſius Conſtitutionis, fuit enim condita 6. Kal. Auguſti 1562. quæ eſt dies 27. Iulij, & propterea cum in ſua diſpoſitione dicat *ex nunc, & de cætero perpetuis futuris temporibus occurrente vacatione ad antiquiorem* compræhendit ipſum tempus vacantiatum, de quo tempore fuit lata
238 Bulla, quia dictio *ex nunc* denotat * illud tempus præcisè æditę Conſtitutionis *Bald. in l. contra rogatos num. 1. C. ad Treb. Alex. in l. huiuſmodi la 2. num. 3. ff. de verb. oblig. Felin. in c. licet cauſam in 6. not. de prob.* maximè cum ſequa-
239 tur dictio *& de cætero*,* quæ denotat omne futurum tempus indefinitè, & abſque vlla diſtinctione *gloſ. in c. 1. in verſ. de cætero de poſtul. Præl. l. 6. Romã conſ. 379. num. 3.*

Non obſtat, quod vltra prædicta concurrit etiam ratio Cõſtitutionis ibi *Nos conſiderantes, quod cauſarum Pala-*
240 *tij Auditores ad cauſas * audiendum, & iura reddendum conſtituti perſonaliter in Romana Curia continua reſidentia id exigente, &c.* ergo cũ ratio reſpiciat auditionẽ cauſarum, & redditionem iuris non compræhendit rempus vacantiarũ, & quamuis ſubiungatur *ac eorum continua reſidentia id exigente re*, tamen ver-
241 bum *continua* * non eſt amare accipiendum *gloſ. in c. fin. in verbo continuè de reg. iur. in 6. ibi Gemin. num. 5.* vbi
242 dicit continuò quem reſidere * etiamſi ad modicum tempus ſe abſentet, ſi abſentet ſi habet animum redeundi *Frãc. ibidem num. 9.* vbi dicit continuam reſidentiam illam, quæ fit tempore cõgruo,

Huic namque motiuo reſpondetur, quod quatenus prædicta eſſet ratio legis, & attendenda nihilominus non
243 obſtaret, quia Rotæ Auditores* tempore vacantiarum ſunt occupati in cauſis audiendum, & iura reddendum, nã in poſſeſſorio etiam tempore vacantiarum habent iuriſdictionem *Achil. deciſ. 1. de ferijs* Rot. *dec. 2. de cauſ. poſſ. & propr. in nou.* et in vltima Rota ſeruantur
244 termini, * qui durant per menſem, tunc expediuntur cauſæ, et eiſdem Auditoribus cauſæ committuntur & ipſi vident proceſſus, et concedunt inhibitiones,
245 & faciunt alia decreta * prouiſionalia & vt poteſt videri quam multa fecit *bo. me. Penia* abſente *D. Sacrato*. Inſuper etiam cauſæ Rotales de ordine
246 Papæ diſcutiuntur, * prout Illuſtriſſimi DD. mei benè ſciunt, & in ſpecie 17. *Auguſti* fuit diſputata cauſa *Ciuitatis Caſtelli Bonorum coram Robuſterio*, & 3. *Auguſti* 1594. fuit propoſita cauſa *Veronen. Iuriſdictionis coram bo. me. Cardinali Pamphilio & 23. Iuly, & 19. Septembris* fuit propoſita cauſa *Romana Cambiorum coram Corduba*, & multoties Pa-
247 pa concedit,quod ferijs non obſtantibus procedatur in cauſis, vel ſimpliciter, vel cum voto aliquorum Auditorum, vt per *Put. deciſ. 150. & 151. l. 3.* prout etiam fuit factum de hoc anno, vt videre eſt in regiſtris, & multoties Papa committit articulos grauiſſi-
248 mos diſcutiendos,* prout fecit Gregorius XIV. qui ordinauit, vt videretur an eſſet danda Inueſtitura Duci Ferrariæ, & iſte articulus fuit diſputatus 18. *Auguſti & 11. Septembris* 1591. & de ordine Clementis VIII. *D. Oranus* 23. *Septembris* 1592. propoſuit cauſam *Toletanam penſionis* inter Creditores Cardinalis Mendozæ, & Penſionarios, & *Cardinalis Seraphinus* de ordine eiuſdẽ Clementis 16. *Septembris* 1593. propopoſuit cauſam *Genuen. declarationis* inter Prætorem Genuæ,& iuriſdictionem Eccleſiaſticam, & die 12. *Auguſti* 1597. de ordine eiuſdem Clementis,& coram ipſo Rota diſputauit, an quoddam priuilegium conceſſum Cardinalibus Diaconis adhuc vigeret, & die 11. *Iulij* 1605. de ordine *Sanctiſſ. D. N.* fuit propoſitum dubium, an beneficia vacantia per obitum Offredæ Nuncij in Ciuitate Venetiarum eſſent reſeruata, in quibus omnibus poſſunt verificari verba illa *Rota Auditores ad cauſas audiendum, & Iura reddendum conſtituti perſonaliter in Romana Curia reſidere debent, ac eorum in eadem Curia continua reſidentia id exigente re*: Hinc Conſtitutio nõ

dicit,

-dicit, quod præſentia continua requiratur in Rota, ſed reſidentia continua in Curia, multum enim differunt inter
249 ſe reſidentia, * & præſentia, quia minus eſt reſidere, quam intereſſe *Gemin. in c. vnico §. fin. num.* 1. vbi etiam *Franc. poſt princ. de Cleric. non reſid. in 6. Caſſad. dec. vnica num.* 2. *per tot. eod. tit. Caſar de Graſſis dec.* 5. *numer.* 3. *de prebend. Rota dec.* 330. *nu.* 1. *par.* 1. ex quibus ceſſat *conſil. Caphali* 80. *numer.* 7. *&* 8. vbi quod ille dicitur habitare in
250 loco, * qui in illo maiore parte anni inhabitat: quia hoc eſt verum, quando idem reſultat effectus, vt declarat idem *Ceph.* qui effectus hic non reſultat ex prædictis; & in omnem euentum non adeſt illa præſentia de tempore vacationis Decanatus, quæ requiritur per Conſtitutionem ad effectum illum obtinendi.

Ex quibus etiam apparet, quod fortaſſe incongruum non eſt dicere, quod Conſtitutio dum loquitur de continua reſidentia, ſit intelligenda de continua reſidentia non interpolata: maximè quia ſi diſcedant Auditores à Curia
251 in eorum cauſis impetratur * commiſſio ſubrogatoria aliorum Auditorum, vt benè ſciunt *Illuſtriſſimi Domini mei*, & quando Auditor reuertitur, reaſſumit ſuas cauſas *Caſſad. deciſ.* 2. *in fin. de reſcript.* Sed vtcumque ſit, parum refert;
252 quod verbũ *continua reſidentia* * ſit intelligendum de interpolata, quia quatenus hoc eſſet verum ſuffragaretur, ſi poſtquam D. *Sacratus* eſt reuerſus ad Curiam vacaſſet Decanatus, & D. *Coccinus* diceret, quod non deberetur D. *Sacrato*, quia continuè non reſedit in Curia, ad quod quæſo aduertatur, ſed D. *Coccinus* dicit, quod Conſtitutio deferr Decanatum reſidenti perſonaliter in Curia de tempore vacationis, & ſic verè, & non fictè reſidenti, qualiter non erat D. *Sacratus* per ſupradicta. Et propterea verbum *continua* ſecundum iſtũ intellectum non ſimpliciter eſt intelligendum ad effectum obtinendi Decanatum de continua reſidentia, ſed de reſidentia continua, quæ capiat tempus præciſum vacationis ipſius Decanatus, itaut de illo tempore ſit præſens.

Secundo principaliter reſpondetur, quod prædicta ratio Conſtitutionis videlicet *Rotæ Auditores ad cauſas audiendum, & Iura reddendum conſtituti*, non iuuat R. P. D. *Sacratum*; quia Papa non fuit motus ex illa ſola ratione ad diſpo-
253 nendum, * ſed adſunt aliæ rationes, vt patet ex illis verbis *ex præmiſſis, & diuerſis alijs cauſis animum noſtrum mouentibus*: Vnde quamuis illa ceſſaret, nõ tamen debet ceſſare Conſtitutio alijs permanentibus *Soccin. Sen. conſ.* 2. *num.* 15. *&* 16. *verſ. & principaliter lib.* 1. *Rimin. Iun. conſ.* 50. *num.* 104. *vol* 1. *per text. in §. affinitatis Inſtit. de nupt. & in l. liberorum ff. de his, qui not. Infam.* maximè quia retento intellectu dato illis verbis per Agentes pro D. *Sacrato* ſcilicet quod aliquando poſſit abeſſe, diſpoſitio Conſtitutionis eſſet generalior ratione, quia vt ſupra oſtenſum eſt, diſpoſitio Conſtitutionis requirit verã, & non fictam præſentiam de tempore vacationis Decanatus; vnde dicendum eſt, retento hoc intellectu, rationem non eſſe finalem, ſed impulſiuam *ex allegat. per Tiraquell. in tract. ceſſan. cauſa lim.* 1. *num.* 2. *& per Rimin. Iun. in conſil.* 259. *nu.* 17. *vol.* 3. Et propterea parum ope-
254 raretur * contra claram diſpoſitionem Conſtitutionis, vt ſcilicet antiquior exiſtens in Curia de tempore vacationis præfetatur ex allegatis per *Tiraq. in d. tract. ceſſan. cauſ. lim.* 1. *num.* 1. *Euerar. in loco a ceſſante ratione num.* 4.

Non obſtat, quod ſi Rotæ Auditores abſunt de licentia Papæ dicuntur præ-
255 ſentes * *Put. dec.* 104. *num.* 2. *l.* 3. quia reſpondetur, quod iſta eſt ficta præſentia quæ non ſuffragatur, * cum Conſtitutio præferuet ſolam fictam præſentiam abſentium ex cauſa publica, vt iã dictum eſt, Vnde ceſſat quod dicit * *Mandoſ. in reg. de impetrant. benef. vacant. per obit. familiar. q.* 22. quia ſemper præſentia erit ficta, quæ hic nõ ad-
256 mittitur, vltra quod *Mandoſ.* eſt * ſibi contrarius, & contrariam ſententiam tenet *Sarnen. ibidem qu.* 17.

Præterea iſta abſentia fuit procurata, ideoque licentia obtenta à Sanctiſs.
257 non ſuffragatur * D. *Sacrato Barbat.* videndus, quia tollit omnes difficultates, & loquitur in Clerico Cameræ in *conſ.* 57. *num.* 2. *in fin. verſ. & ſi opponatur, & num.* 3. *&* 4. *lib.* 1. *& eodem nu.* 4. *poſt med. verſ. & ſi quiſpiam*, concludit, quod iſta licentia operabitur tantũ ad effectum quod poſſit habere ſalarium, *& co-*

& eodem num. 4. verſ. quinimò concludit, quod quatenus licentia fuiſſet cōceſſa motu proprio, & non procurata, non ſuffragaretur, quando Conſtitutio requireret veram præſentiam, & *Barbatiam* ſequitur *Simonet. de reſer. qu. 35.*
258 *num. 30.* & de Auditore Rotæ, * quod non gaudeat prærogatiuis, niſi actualiter ſit in ſeruitio Papæ *Felin. in c. per tuas in fin de maior. & obed. per conſ. Auchar. 233. num. 2. in fin. Card. conſil. 126. num. 7. Put. dec. 75. nu. 3. par. 2. & deciſ. 3. de conceſſ. præbend.*

Quantùm attinet ad ſecundum obiectum, quod Decanatus non deferatur ſtatim poſt obitum, ex quo Bulla vtitur verbis futuri temporis, videlicet *non niſi ad præſentem, vel abſentem ex cauſa pu-*
259 *blica deuenire poſſit*: Reſpondetur* hoc non referre; nam ſatis eſt, quod Conſtitutio deferat Ius ſucceſſionis præſenti in Curia de tempore vacationis Decanatus, & illum vocet, quia illa ſucceſſio ſtatim competit, nec ad illud ius ſucceſſionis acquirendum oportet expectare actum poſteriorem *Alciat. in l. delata num. 7. & 8. ff. de verb. obligat. Matteſil. Sign. 194. & ibi adden.* & proprius dicendum, cum Decanatus non
260 ſit dignitas de per ſe * ſubſiſtens, ſed annexa antiquiori de Collegio *Pyrr. Anglebermæus in l. 1. in fin. C. de Decan. l. 12. Ioannes Quintanus Heduusin repert. C. de mulcta num. 39. verſ. quiſquis de præb.* Et cum Decanatus debeatur antiquiori exiſtenti in Curia tàm vigore Bullæ, quàm ex diſpoſitione Iuris cōmunis, vt *Rota* reſoluit in alia cauſa *Romana Decanatus Rotæ inter Rubeum & Aldobrandinum*, ſtatim ipſe Decanatus defertur eidem antiquiori exiſtenti in
261 Curia, * & abſque aliquo miniſterio, vt de legatione, quæ debetur ratione
262 Archiepiſcopatus, * qui Archiepiſcopus vocatur Legatus natus, quod deferatur ipſo iure, & abſque aliquo miniſterio dicunt *Abb. in c. 1. num. 1. Imol. num. 7. Ancar. numer. 7. verſ. quinto nota Barba. nu. 8. verſ. nam iſte Archiepiſcopus, & cæteri Doctores de off. leg. Gambar. eod. tract. in exordio nu. 9.* & magis in terminis *Bart. in l. 2. num. 2. C. de Decur. lib. 10.* vbi quod antiquior Decurionum ipſo iure eſt prior eorundem
263 Decurionum, * quem ſequitur ibidem *Ioannes de Platea num. 1. verſ. tunc ille, qui præeſt alys gloſſ. in rubrica C. de Decan. lib. 12.* & benè etiam facit *Guglielm. de Monteſer. in tract. de ſucceſſ. Reg. in 1. dub. num. 22.* vbi dicit, quod acqui-
264 ſitio iuris in iſta ſucceſſione dignitatū * nullum recipit temporis interuallum à morte prædeceſſoris, & eſt etiam optimus *Text. in l. 1. C. de Agen. in reb. lib. 12*, vbi quod nullus de ſcola Agentiū in rebus intret locum demortui, ſed ſtatim ab ipſo obitu intrat ille, qui ordine ſtipendiorum, & laborum ad gradū militiæ ſequebatur, ad quod idem optimè facit, quod notat *Oldrad. conſ. 180. num. 16. verſ. ad ſecundum reſpondetur*, quem ſequitur *Vinc. de Franc. deciſ. 62. num. 9.* vbi quod in dignitate collata à
265 Principe* non expectatur aliquis actus perficiens ab extrà, ſed ſtatim operatur, quod idem debet eſſe in dignitate delata à lege quia Princepsipſe eſt cōditor legis *Doctores in l. omnes Populi ff. de iuſtit. & Iure §. ſed, & quod Principi placuit inſtit. de iure naturali gentium, & ciuil.* Nec ſubſiſtit, quod cum Bulla Decanatus Cardinalium ſit extenſa ad Rotæ Auditores Cardinales ſeruant, quod abſens admittatur ad Decanatum
266 prout euenit * nouiſſimè in cauſa Cardinalis de Gioioſa, quia reſpondetur, quod Bulla vocat reſidentes in Curia; Cardinalis autem de Gioioſa erat in Ciuitate Tiburtina, vel Sublacen. &
267 ideò dicebatur in Curia, * quia erat intra duas dietas legales, ſcilicet 40. milliaria, vt eſt *tex. in c. præſenti de præb. in 6. vbi DD. Sarnen. in reg. de trien. qu. 31. num. 14.* & ita ſeruat Sacrum Conſiſtorium, vt in *adnotatione*, quæ datur, nam vti Cardinales abſentes de tempore vacationis nō admittuntur ad optan. Epi-
268 ſcopatum: * ſecus tamen eſt, ſi ſunt intra duas dietas legales, quia tunc ſi accedunt ad Vrbem admittuntur ad optan. quod deducitur non ad effectum dicendi, quod in Decanatu detur optio, ſed ſolùm ad oſtenden. quod exiſtens intra duas dietas legales dicitur præſēs,
269 & Cardinales intra duas dietas * participāt de diſtributionibus, quę debentur præſentibus in Curia; Quæ autē dicūtur de optione titulorū, & Epiſcopatuum non faciunt ad punctum, quia non deferuntur ipſo iure, ſed requiritur optio, & confirmatio Papæ, quæ fiunt in primo Conſiſtorio.

Quan-

Digitized by Google

Quantum attinet ad tertium princi-
pale obiectum, quod Conſtirutio non
ſit publicata: Pro reſolutione noto, quod
hic non ſumus in lege generali, quæ
ægeat ſolemni publicarione, vt innote-
ſcat omni Populo, ſed ſumus in Conſti-
tutione particulari ſuper Decanatu Ro-
270 tæ, * & propterea ſufficit, quod inno-
tuit ipſi Rotæ *Lud. Carbo de legib. lib. 3.*
diſput. 7. col. 5. verſ. poſtremò priuatæ leges,
vbi ſufficir, quod priuatæ leges ad effe-
ctum quod obligent priuatim notæ fiāt
abſque alia ſolemni publicatione *Bald.*
in l. leges, vt generales num. 2. verſ. & hoc
eſt benè, vbi expreſſis verbis dicir, quod
ſolum leges generales, vel generalia
ſtatuta indigent publicatione, & di-
ctum *Baldi* ſequitur *Fulgoſ. ibidem nu.*
1. Caſtren. num. 2. in fine, vbi quod ſuf-
ficit ſcientia *C. de legibus*.

Deindè puto aduertendum, quod
relato negotio ſuper controuerſia inter
Rubeum, & Aldobrandinum, & reſolu-
271 to * coram Papa præſentibus, & votan-
tibus Auditoribus ad fauorem *Rubei*,
Papa mandauit fieri Bullam, ad quod
ſupplico aduerti, et ita reperitur ad-
notatum in libris Audirorum illius tē-
poris, quæ quidem Bulla poſtmodum
fuit confecta, et regiſtrata in regiſtro
aliarum Bullarum, et iſta Bulla ſedauit
controuerſiam, vt ex eius lectura appa-
272 ret, & *Rubeus* declaratus Decanus *
poſſedit ab anno 1562. vſque ad annum
1590. de quo tempore obijt, & Bulla
viſa fuit per manus, & aliqui ex Illu-
ſtriſſimis DD. meis illam viderunt, &
vt audio de ea etiam modernis tempo-
ribus fuit factum verbum in Rota, &
quamuis Bulla ſtatim non fuerit confe-
cta, tamen cum reſoluto negotio Papa
mandauit fieri Bullam, illa Bulla retro-
trahitur quoad effectum ad diem decla-
rationis, quod Rubeus eſſet Decanus
Auth. de rapt. mulier. quæ rapto. nub. Collat.
10. in fin. Caſtr. conſ. 340. incip. dico non
obſtare in addit. 5. in allegationibus, quę
incipiunt venio nunc in prin. l. 1. vbi alios
allegat. Vndè ex omnibus his ſimul
iunctis non poteſt negari ſufficiens pu-
blicatio; Conſidero enim primo, quod
iſta Bulla eſt regiſtrata in regiſtro, quo
273 caſu non æget alia publicatione, * voluit
Bald. per illum *tex. in l. 2. §. poſtea, nè*
diutius num. 1. verſ. nota, quod ſatis ff. de
orig. iur. & ſequitur *Cagnol. ibidem in*
eodem verſ. poſtea nè diutius nu. 78. Corn.
conſ. 156. num. 13. & 4. vol. 3. Rol. conſ.
99. num. 38. l. 1. Alex. de Neuo in cap. co-
gnoſcentes num. 26. de Conſtit. addit. ad
conſ. crim. Bertazz. 121. in littera A. vol.
1. Franciſcus Coſcius Decanus Senen. in
repet. d. cap. cognoſcentes num. 26. de Con-
ſtit. Rimin. iun. conſ. 472. num. 30. vol. 4.
Conſidero ſecundo, quod vltra deſcrip-
tionem in regiſtro concurrit diuturnitas
temporis, & obſeruantia, quia *D. de Ru-*
274 *beis* poſſedit Decanatum, * ex quibus
præſumitur publicatio, vt in puncto di-
cit *Rol.* viden. dicto *conſ. 99. num. 36.*
vol. 2. Conſidero, & tertio, quod iſta
Bulla fuit facta per Officiales Papæ, &
275 copia fuit viſa, * & vt ex Bullario pa-
tet, Conſtituriones particulares non ſo-
lent aliter publicari, vnde iſta ſuffi-
ciunt pro publicarione, vt eſt notabile
dictum *Ang. in auth. de non elig. 2. nu-*
ben. §. fin in fin. vbi quod ſi ſit aliquod
ſtatutum per Priores in Cōciſtorio pru-
dentum, & indè ſcriptura ſumatur, non
eſt neceſſe, quod publicetur per Banda,
& dictum *Ang.* ſequitur *Alex. in conſ. 39.*
num. 4. verſ. modo ſuccedit l. 3. Rol. dicto
conſ. 99. num. 37. vol. 2. Rim. iun. conſ.
472. num. 30. vol. 4. vbi quod hoc dictū
eo magis procedit, quando ſtatutum
276 eſt * deſcriptum in Archiuio publico
Franciſcus Coſcius Decanus *Senen. in re-*
petit. dicti capituli cognoſcentes in fine de
Conſtit. Et tandem huiuſmodi dictum
Ang. ſequuta fuit *Rota in cauſa Regien.*
S. Martini 12. Iunij 1579. coram Oriolen.
vt in *deciſ. 578. num. 2. par. 1.* vbi quod
277 decretum * factum in Congregatione
Sāctiſſimæ Inquiſitionis habebatur pro
publicato, & tamen illud erat decre-
tum generale, vt videre eſt ex lectura
deciſionis, & per minores rationes *Rota*
habuit pro publicata Conſtitutione Pij
IV. ſuper Societatibus officiorū in cauſa
Romana Societatum 29. Ianuarij 1601.
coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinale Mil-
lino in verſ. mouebantur 1. quæ *deciſio* eſt
relata à *Pacifico poſt tractatum de Saluia-*
no dec. 110. quam ſupplico videri.

Neque iuuat *R. P. D. Sacratum*, quod
alleget ignorantiam huius Conſtitutio-
nis, quæ videtur ei ſuffragari, nam re-
ſpondetur, quod quando lex habuit ſua
278 incumbentia ligat etiam ignorantes, * &
poſt venientes. Vndè ſi ex prædictis iſta
Conſtitutio cenſeri debeat publicata,

ceſſa omnis difficultas *S. Thomo 1. 2.*
quaſt.90. art.4. in reſp. ad tertium, & ibi
omnes Expoſitores Abb. in c. paſtoralis an-
te num.2. verſ. ſed ſi ius, vbi teſtatur de
communi *de fid. inſtr.* ignorantia autem
279 ſuffragatur quando quis abſuit * extra
Prouinciam, tunc enim ſi reuertatur
poteſt allegare ignorantiam legis, quæ
ignorantia ei ſuffragatur ad euitandam
pœnam, non ad euitandam diſpoſitio-
nem Conſtitutionis, vt declarat *Imol. in*
c. cognoſcentes num.17. de Conſtit. & ele-
ganter *Barbat. in Clem. 1. col. mihi 10.*
verſ. & ſubdit Bald. de elect. quod autẽ
hic non agatur de pœna ſtatim dicam.

Neque prædictis reſiſtit *gloſ. in pro-*
hæmio Clementinarum in verbo de cætero
verſ. item ſonat, vtique ſonat in abſur-
dum dicere, quod ligarent Conſtitutio-
nes, quæ occultabantur; vndè infertur,
quod Conſtitutio etiamſi fuerit publi-
cata ſi occultatur non liget; iſta autem
Conſtitutio dicitur occultata, quia eſt
in regiſtro ſecreto.

Huic enim motiuo reſpõdetur, quod
illud tollit omnes Bullas Pontificias,
280 quia omnes * regiſtrantur in regiſtro
ſecreto; ſi ergò poſtquam ſunt publica-
tæ, diceretur ipſas non ligare, quia ſunt
in regiſtro Apoſtolico, tollerentur om-
nes Bullę; ſed veritas eſt, quod ſenten-
281 tia lata * contra *Extrauagantem* non eſt
nulla, niſi *Extrauagans* in publicam for-
mam exhibeatur *Henric. Boich. in c. Pa-*
ſtoralis num. 4. Bellam. num. 10. verſ. ſi
vero quæras de fid. inſtr. Roman. conſ.
260. ſub num.2. verſ. aut certum eſt, hic
autem exhibetur in forma probanti, &
282 propterea ſecundum illam * debet iu-
dicari, neque contrarium dicit *gloſ. in d.*
prohæmio Clementinarum videatur ſupra
in dicta *gloſ. in verſ. circa hoc ſcien. eſt*,
vbi quod Conſtitutiones fuerant pu-
blicatæ, ſed Clemens mandauit ſub
pœna excommunicationis latæ ſenten-
tiæ, quod omnes, qui illas haberent, vel
comburerent, vel reſtituerentur, quia
fecit illas corrigi, & de illis à Cancel-
laria non poterat haberi copia, videtur
meritò *gloſ.* ſubiungit, *ſonat in abſurdum*
dicere, quod ligarent Conſtitutiones,
quæ occultabantur, quod non eſt in caſu
noſtro, quia ſi noſtra Conſtitutio fuit
publicata, vt patet ex præd. & erat regi-
ſtrata in regiſtro ſecreto nõ occultaba-
tur, quia copia Bullarũ datur petẽtibus.

Præterea dicit *Abb. in prohæmio Cle-*
mentinarum ante finem declarando præ-
dictam *gloſam*, quod etiam ſi Conſtitu-
283 tio occultetur, * tamen ſi conſtat Pa-
pam velle illam ſeruari, vt ſi dicat, quod
ſtatim ſeruetur, quod nihilominus ligat
etiam quod occultetur; hic autem con-
ſtat Papam velle Conſtitutionem ſer-
284 uari, quia habet decretum irritans, *
quod ex eius verbis irritat, quicquid in
contrarium factum fuerit ſcienter, vel
ignoranter, adeſt data, & clauſula *ex*
nunc, & de cætero perpetuis futuris tempo-
ribus, quæ ſatis oſtendunt, Papam vel-
le ſtatim legem ſeruari, vt mox dicam.

Secundo principaliter reſpondetur,
quod lex ante publicationem ligat, ſi
285 hoc eſt de mente Conditoris, * prout in
ſpecie tenet *Dec. in rubr. de Conſtit. in*
1. lect. num. 36. verſ. concludendo dicamus,
vbi quod ante publicationem valet lex,
& ligat ſtatim ſi conditor velit *Franci-*
ſcus Aretinus in eadem rubr. num. 10. vbi
quod Princeps poteſt inducere, vt lex
liget incontinenti ante promulgatione
etiam ignorantem, & meritò quia pro-
mulgatio non eſt de eſſentia legis, ſed
286 obſeruantiæ * *Bal. in cap. cognoſcentes*
ante numerum 6. de Conſt. Feder. de Sen.
conſ. 211. num.4. verſ. item publicationes
S. Thom. 1. 2. quaſt.9. art. 4. & ibi omnes
Interpretes; Vndè in caſu iſto, quate-
nus non adeſſet publicatio, quod ex-
preſsè negatur, ex prædictis ſatis con-
ſtat, Papam voluiſſe ſtatim Conſtitutio-
nem ſeruari, cum habeat datam 6. Kal.
Auguſti 1562. & cum Papa in dicta
Conſtitutione appoſuit clauſulam *ex*
nunc, & de cætero perpetuis futuris tempo-
ribus, voluit à die datę Conſtitutionem
ſeruari: Dictio enim *ex nunc* temporis
287 inchoationem ſignificat * *Vital. in*
Clem. vnic. num. 32. & 33. de conceſſ.
præb. & importat etiam, vt quod diſpo-
288 nitur ſtatim fiat, * & ſine vlla temporis
dilatione *Alber. in l. ſcimus ad finem*
verſ. cum autem C. de inoff. teſt. & in Di-
ctionario in verbo nunc, & adeſt inſuper
decretum irritans, de quo incontinenti
dicam, & alia clauſula *nulli ergo homi-*
num hanc paginam noſtræ declarationis,
289 *&c.* quæ multum operatur, vt per *Iaſ.*
in l.1. num.2. ff. ſi quis ius dicen. non ob-
temp. Bar. in extrau. qui ſint rebelles in
verbo nulli, & adeſt etiam data, vt dictũ
eſt, quę etiam multum operatur in Con-
ſtitu-

Digitized by Google

290 ſtitutionibus * nouis, vt inquit *Bart.*
loco proximè allegato in verbo Data.
Tertio Bulla habet decretum irritãs,
quod appoſitũ in lege operatur, vt lex
291 liget * etiam ante publicationẽ *Caſſad.*
deciſ. 3. in princ. de Conſtit. Put. deciſ.
278. *lib.* 1. *alias ſecundum nouam*
impreſſ. 274. *Rot. deciſ.* 578. *num.* 3. *p.* 1.
vbi quod R*ota* ſemper ſequuta fuit iſtã
293 opinionem quoad nullitatem actus, *
non autem quoad pænam, & quod plus
eſt *deciſio Rotæ* loquitur in Conſtitutio-
ne generali omnes tangente, quæ for-
miter debebat publicari *Barbat. in Cle-*
men. 1. *col. mihi* 10. *verſ. ad hanc ratio-*
nem de elect. vbi poſt *Lap.* quem alle-
gat dicit, quod licet iſtud decretum ir-
293 ritans ſit acceſſorium, * tamen trahit
ad ſe principale, ideſt ipſam Conſtitu-
tionem, & immutat eius naturam infi-
nitos allegat *Gabr. de clauſ. concl.* 3. *nu.*
45. & ita fuit reſolutum in cauſa *Pa-*
pien Bonorum 16. *Ianuarij* 1598. *coram*
bo. me. Card. Pamphilio verſ. præſertim
ſtante decreto, quæ datur vbi ex ſenten-
tia Rotæ dicit, quod iſta eſt communis
opinio, quæ tanto magis procedit ſi in
294 decreto adſit * clauſula *quod liget etiã*
ignorantes, prout adeſt in caſu noſtro,
vnde non obſtat *deciſ. in cauſa Calagu-*
ritana Beneficiorum SS. Iacobi, & Andreæ
295 17. *Maij* 1593. * *coram bo. me. Cardi-*
nali Blanchetto, quia eſt contra opinio-
nem, quam ſæpè firmauit & dixit com-
munem R*ota*, & de ea non fuit habita
ratio in *deciſione in cauſa Papien.*
Quod autem hic non agatur de pæ-
na ſatis patet, quia cum Bulla diſponat
296 in fauorem præſentis * ibi *Auditores Ro-*
tæ in Curia reſidẽtes in aſſecutione digni-
tatum alijs abſentibus, meritò ſunt præfe-
rendi; & amplioribus priuilegijs hono-
randi; & ibi, *Decanatum in abſentes*
in iniuriam præſentium deueniat nulla
adeſt pœna, & licet hoc tendat in præ-
iudicium abſentium, id venit in con-
ſequentiã, & diſpoſitio dicitur fauora-
bilis, ita relatis opinionibus pro veri-
tate reſpondet *Dec. in c. Cognoſcentes*
num. 16. *de Conſtit.* & in terminis quod
297 Conſtitutio, * quæ non priuat Iure
quæſito, ſed querendo non ſit pœna-
lis *Caſſad.* videndus *dec.* 32. *num.* 11.
ſuper reg. Lamber. de Iurep. lib. 2. *par.*
2. *quæſt.* 6. *art.* 2. *num.* 2. *in fin.* Hinc
Statutum excluſiuum fœminarum pro-
298 pter maſculos non dicitur pœnale, *
neque odioſum, ſed fauorabile, quia
eſt conditio ad fauorem agnationis, vt
eſt communis ſententia, de qua *Ioan.*
de Anan. conſ. 69. *nu.* 2. *Curt. ſen. conſ.*
9. *num.* 3. *Aym. conſ.* 118. *num.* 10. *Put.*
dec. 38. *lib.* 3. *Mandoſ. ſuper reg. de An-*
nal. quæſt. 3. *num* 11. *Molin. de primog.*
Hiſp. lib. 1. *cap.* 18. *num.* 4. & magis
communem dicit *Dec. in l. venia num.* 5.
C. de in Iuſ. Voc. Curt. Iun. conſ. 150. *nu.* 1.
& magis cõmunem dixit quoque *Bruu.*
in tract. de ſtatut. Excluſ. fæm. art. 4. *nu.*
6. *Natt. eodem tract. p. quæſt. lib.* 1. *Ri-*
min. Iun. conſ. 606. *nu.* 28. *Burſat. conſ.*
93. *num.* 7. R*ota dec.* 376. *par.* 1.
Quarto hic ſumus in materia priui-
legiatiua; Priuilegiatur enim Auditor
antiquior exiſtens in Curia, quo ca-
299 ſu non requiritur publicatio * etiamſi
per legem vel Statutum cõcedatur pri-
uilegium, ſed Conſtitutio immediatè
ligat abſque alia publicatione etiam
quod ille, contra quem conceditur
priuilegium ignoret illud fuiſſe con-
ceſſum *Bal.* videndus in *l. leges*, vt *ge-*
nerales verſ. modo erat factum quoddam
Statutum ad fauorem priuatæ perſonæ non
aget publicatione, quem ſequitur *Felin.*
in c. cognoſcentes num. 7. *in* 7. *lim. verſ.*
& benè facit de Conſt. Abb. in d. c. co-
gnoſcentes num. 2. *poſt med. verſ. & vide*
bonam gloſſam, vbi de communi *Iaſ.*
in l. fin. num. 46. *iuncto num.* 51. *ff. de*
Conſt. Princip. vbi quod iſta eſt cõmunis
ſentẽtia Legiſtarum, & Canoniſtarum,
Puteus omnino videndus, quia tollit
omnem difficultatem *in deciſ.* 145. *nu.*
1. *lib.* 2. alias *deciſ.* 141. *ſecundum*
nouam Impreſſ. Et ratio eſt, quia ceſſat
cauſa, propter quam eſt neceſſaria pu-
blicatio, ſcilicet generalis obſeruan-
tia, & pro iſta opinione videtur *Text.*
in terminis in *c.* 1. *verſ. ſimiliter de con-*
ceſſ. præben. in 6. & ita Rota ſequuta
fuit ſemper hac ſententiam, & præſer-
tim in Cauſa *Pampilonen. Archidiacona-*
tus 10. *Decembris* 1593. *coram bo. me.*
Card. Pamphil. quę datur, & in cauſa *Ca-*
lagurıtana beneficij 26. *Februarij* 1603.
coram bo. me. Litta, & hæc concluſio ma-
gis procedit, quando Conſtitutio priui-
300 legiatiua * habet Decretũ irritans *Put.*
d. dec. 145. *lib.* 2. *& deciſ.* 175. *nu.* 3. *lib.* 1.
Laus Deo Virginique Matri, &
omnibus Sanctis.

Segobien. Beneficij.

R.P.D.Iuſto.

Ven.26.Martij 1604.

Domini cenſuerunt Beneficium eſſe
reſeruatum, cum vacaret de Menſe
Aprilis, qui eſt Apoſtolicus non ob-
301 ſtante alternatiua, * quæ non iuuat
Epiſcopum de tempore vacationis ve-
rè, & perſonaliter non reſidentem, &
ceſſat alternatiua ſtatim quandò Epi-
ſcopus recedit, vt in cauſa *Salamantina
Canonicatus* fuit dictum *coram bo. mem.
Oradino de anno* 1572. quę loquitur de
abſentia Epiſcopi cauſa recreationis in
menſibus ſibi conceſſis, & in hoc be-
nè concordant aliæ *deciſiones* ſcilicęt in
*Fauentina Canonicatus coram Illuſtriſſi-
mo D. Cardinali Blanchetto* 16. *Decem-
bris* 1586. *& coram bo. me. Cantuccio in
atia Sulmõ. Canonicatus* 3. *Martij* 1583.
*& coram R. P. D. Mellino in cauſa Elbo-
ren. Beneficij* 22. *Martij* 1599. *& in alia
ſimili Elnen. coram R.P.D.meo Ludouiſio*
3. *Octobris* 1602. Ex quibus *deciſionibus*
colligitur, quod alternatiua retinetur
302 reſidendo corpore, * & animo, quod
ſi vel corpus, vel animus deficiant, Ius
conferendi ſtatim conſolidatur in Sede
Apoſtolica.

Non obſtat, quod abſentia fuerit
breuis puta 30. horarum cauſa viſitan-
303 di Regem, * & animo ſtatim reuer-
tendi, ſiquidem cum illo breui tem-
pore ius conferendi non poſſit eſſe in
ſuſpenſo, & ſit abdicatum ab Epiſco-
po verè & perſonaliter non reſidente,
& Papæ acquiſitum vt in d. cauſa *coram
Illuſtriſſimo Blanchetto*, iſta reuerſione
Epiſcopus non recuperat, vt dicitur
quod vaſſallo, vel emphiteota alienan-
304 te, * ius acquiritur Domino, & non
recuperat ſecundum communem opi-
nionem *Bart. & aliorum in l. ſi à me ff. ad
l. falcid. Bald. in l. ab emptore num. .. ff.
pact. Tiraq. de retract. lign. p.* 2. §. 3. *gloſ.
vnic. n.* 20. *Clar. in §. emphiteuſis quaſt.*
13. *verſ. ſed quid ſi Emphiteuta.*

Nec facit, quod non obſtante
305 breui receſſu ſemper habuerit animum
reſidendi, * quia iam diximus quod
ex *Regula* iſta ciuilis reſidentia non ſuf-
ficit, nec faciunt pro Epiſcopo *deciſiones*
allegatæ in cauſa *Elnen.* quia ibi age-
batur de Epiſcopo exiſtẽte in ſua Dię-
ceſi animo, & intentione reſidendi, vn-
dè non gaudebat alternatiua, & ſic in
fauorem Sedis Apoſtolicæ, ex quo non
eſt inferendum ad caſum contrarium,
Epiſcopo exiſtente extrà Dięceſim ani-
mo tamen, & intentione reuertendi ad
effectum, vt in præiudicium Sedis A-
poſtolicæ gauderet alternatiua & ſi in-
ferretur, deſtrueretur alternatiua ve-
rã, & perſonalem reſidentiam requirẽs.

Non obſtãt ſimilia, quę deducuntur,
vbi verba ciuiliter intelliguntur *Rom.
conſ.* 264. *num.* 3. quia procedunt ad a-
lios effectus, tamen vt Epiſcopi gau-
306 deant alternatiua, * eſt opus corpora-
li reſidentia, aliàs ius acquiritur Papæ,
vt eſt dictum, & in acquiſitione atten-
307 ditur momentum * ita declarat *Bart.
Imol. Paul. de Caſtr. & alij in fin. C. de
cond. Inſt. & Paul. de Caſtro in l. fin.. §.
fin. C. de hon. quæ lib.* dicens, quod ac-
quiſitio proprietatis licet momentanea
eſt vtilis ſaltem ad tranſmittendum, ita
in hoc caſu ius acquiſitum Papę eſt vti-
le ad conferendum.

Non faciunt in contrarium verba
Regula ibi *Quandiu apud Eccleſias aut
Diœceſes ſuas*, quaſi qui propè Diœce-
308 ſim ſuam ſit, * apud Diœceſim eſſe di-
catur *l. penes ſe* 63. *l. is apud ſe* 143. *ff.
de verb. ſignif.* quia illa dictio *apud* eſt
309 intelligenda id. *Intra*, * & exponitur
pro *in*, vt ibi latè per *Rebuff.* & ita ſunt
intelligenda hæc verba propter ſu-
biectam materiam non ciuili modo.

Non facit, quod dictio *Quamdiu* ſit
appoſita menſi integrali, nam in d. *Fa-
uentina coram Illuſtriſſimo D. Cardinali
Blanchetto* habetur, quod ex quo Epi-
ſcopus reſidens in principio menſis E-
piſcopo recedente, menſis cedit ad fa-
uorem Sedis Apoſtolicæ, prout & ce-
dit totus menſis, qui & in principio
fuit Apoſtolicus, quamuis menſe iam
cæpto Epiſcopus reſideat, & non facit
ad caſum, quia ibi Epiſcopus reſidens
prætendebat conferre menſe iam in-
cæpto, non autem abſens, vt in hoc
caſu, & hoc caſu nunquam conferre
poteſt, & verba *Regula* ſunt clara. Ex
quibus ita fuit deciſum &c.

Bo. me. Card. Pamphilio

Pampilonen. Archidia-conatus.

Ven. 10. *Decembris* 1593.

Fuit reſolutum prouiſiones Archi-
dia-

diaconatus factæ per Epiſcopum ad fa-
uorem Ioannis Gorni, qui nec Canoni-
cus, nec profeſſus ipſius Eccleſiæ extitit
obſtare indultum fel. rec. Sixti V. quod
prohibet iſtas dignitates conferri alijs
quam ipſius Eccleſiæ Canonicis per ip-
ſum Capitulum in Canonicos receptis,
& in ipſa Eccleſia expreſsè profeſſis ir-
ritan. ac annullan. quaſcumque proui-
ſiones etiam per Epiſcopum aliter fa-
ctas cum clauſula *ſublata, &c.* ac *decreto
irritanti*, quod ligauit manus Epiſcopi
non obſtan. quod prætendat ſe illius
notitiam non habuiſſe, cum ignorantia
310 poſſit quidem ipſum excuſare * à te-
meritate collationis, & à pœna ad *cap.
Si beneficia de preb. in 6.* cum alijs per
Gabr. concluſ. 3. de clauſ. num. 8. non ta-
men facere, quod collatio aliter facta
311 valeat, * ſtante decreto irritanti, quod
notiſſimum eſt quantum ad nullitatem
312 actus ligare etiam ignorantes * *cap. ſi
eo tempore vbi gloſ. in verbo ignorantis de
elect. in 6. cap. dudum verſ. Conſiderantes
de preb. eodem lib. DD.* communiter in
*cap. de conſtit. cum alijs per Gabr. d. con-
cluſ. 3. in princ.* & ſæpius tenuit *Rota*, vt
per *Caſſad. deciſ. 3. decret. reſeruat. Put.
dec. 287. lib. 1. Fab. dec. 19. lib. 1.* & pro-
313 cedit etiam ante publicationem, * quæ
quicquid dicendum ſit in legibus, &
Conſtitutionibus, à quibus longè abeſt
indultum, iſtud non ſequitur in iſtis pri-
uilegijs, indultis, & conceſſionibus ſpe-
cialibus, in quibus ſufficit, quod ad il-
lorum notitiam peruenerit, vt inquit
*tex. in c. 1. verſ. ſimiliter de conceſſ. preb.
in 6.* & tradit *Felin. in cap. 2. col. 5. ſub
num. 3. verſ. hanc limitationem intelligi
de Conſtit. Put. dec. 145. lib. 2.* & tanto
magis cum ex maxima expenſa facta in
illius expeditione conſtet indultum
fuiſſe impetratum de ordine Capituli
ad not. per *Sarnen. de annal. quæſt. 32.
num. 2.* quo fit, vt ſtatim operetur à die
314 datæ, * etiam ante ſcientiam ipſius pri-
uilegiati per ea, quæ poſt *Innoc. & Hoſt.*
tradit *Io. Andr. in cap. 1. num. 7. verſ. di-
cit Innoc. & ibi Anchar. nu. 6. verſ. quoad
primum de conceſſ. preb. Claud. de Seiſ-
ſel. in l. fin. num. 99. ff. de conſtit. in princ.*
cum alijs allegatis *ſub die 2. Decembris
1575. coram bo. me. Lauretano.*
Non obſtat, quod Capitulum non
declarauerit ſe velle vti priuilegio, quia
315 ſatis facto declarauit, * quod magis eſt
quam verbis *l. ſi tamen, §. ei qui vbi gloſ.
ff. de elect.* ex quo vbi primum caſus
316 euenit, * eo vtitur, vndè fit, quod eius
effectus retrotrahatur ad diem datæ ad
exemplum *Regularum*, quæ propter di-
317 ctum decretum inficiunt * retrogeſta,
quandocumque produeantur *Sarnen. de
annal. quæſt.* & ſentit *Gemin. in cap. ſta-
tutum propè finem de preb. in 6.* dum ait,
quod ſi quis vult vti decreto, tunc non
valent geſta contra ipſum etiam igno-
318 ranter, * & ſequitur *Franc. ibidem etiam
propè fin.* & idem *Gemin. in cap. ſi apo-
ſtolicam col. 2. verſ. ego credo eodem tit.* vbi
ad hoc ponderat *tex. in cap. cum dilectus
de iurepat.* & declarat *Caſſad. deciſ. 12.
num. 5. cum ſeq. ſuper Reg.* & faciunt tra-
dita per *Gabr. concl. 3. in nou. effectu nu.
52.* & fuit reſolutum in cauſa *Aquilana
Prioratus coram Cantuccio.*
Non obſtant deducta contra indul-
tum; quia omnia tolluntur ex clauſula
ſublata iuncta alia, *quod de ſubreptione*
319 *dari non poſſit*, * quæ operantur, vt non
ſit aliter verifican. & conſequenter ceſ-
ſat differentia, quę ſit inter gratiam
320 conceſſam motu proprio, * vel ad po-
ſtulationem partis *Peregr. dec. 298. lib. 2.
Put. dec. 370. lib. 3.* & fuit alias in hac
cauſa reſolutum; vltra quod indultum
generaliter loquitur, & compræhendit
iſtas dignitates non obſtante quaſi poſ-
ſeſſione Epiſcopi illas conferendi, quæ
nihil operatur in hoc caſu, vbi indultum
generaliter tam in petitorio, quam poſ-
ſeſſorio limitat facultatem Ordinarij
conferendi iſtas dignitates ſolis Cano-
nicis profeſſis in eadem Eccleſia; præ-
ſertim ſtāte decreto appoſito ſuper cer-
tis corporibus beneficiorum, quod in-
321 ficit titulum, * & poſſeſſionem *Caſſad.
deciſ. 1. de reſt. ſpol.* cum alijs per *Gabr.
d. concluſ. 3. num. 15.* non obſtan. *dec. 1.*
322 *Thom. de Graſſ. Thanis*, quæ loquitur *
ad effectum ne quis teneatur ad reſtitu-
tionem fructuum conſumptorum bona
fide, non autem quoad validitatem
actus, cum alleget *Gemin. in cap. ſi Apo-*
323 *ſtolicam* qui tenet decretum * retro infi-
cere quoad nullitatem actus, licet non
quoad alia, &c.

Papien. Bonorum. *Bo. me. Card. Pamphilio.*

Veneris 16. Ianuarij 1598.

Domini omniſſis nullitatibus dixe-
runt

runt ſententiam Azalij eſſe reuocandā ex capite iniuſtitiæ, quia ſtante Conſtitutione fel. rec. Pij V. reuocatoria facultatum teſtandi, & diſponendi in illegitimos, Franciſcus Maria filius na-
324 turalis Mutij, qui ſola legitimatione,* & ſic Iure ſpeciali nititur, non ſuccedit patri, & laico in bonis Emphiteoticis Eccleſiaſticis, vt ſæpius fuit reſolutum tam coram *bo. me. Rubeo de anno* 1579. quā etiam in cauſa *Romana de Peruſchis die* 29. *Februarij* 1580. *coram D. Oriolen.* & latius in cauſa *Peruſina Bonorum de Vbaldis die* 29. *Octobris* 1584. *coram Sanctiſſ.* D. N. *in cauſa Bononien. alimentorum coram* D. Penia 28. *Martij* 1594.

Nec placuit Dominis, quod dicebatur, hanc Conſtitutionem non reperi-
325 ri * publicatam in Ciuitate Papien. *iuxta not. in t.2. de Conſt. Alex. conſ.*52. *l.*2. *Pariſ. conſ.*171. *num.*5. *l.*4. *Natt. cōſ.* 498. *ſub num.*20. quia ſufficit illam fuiſ-
326 ſe publicatam * Romæ vbi reſidet Papa, qui eſt ſupremus Dominus *Io. Monach. in c. in generali num.* 7. *vbi Prob. num.*4. dicit hanc opinionem ſeruari ex *Conſtitut. de reg. iur. in* 6. *Io. And. ſuper data ſexti* latè *Nauar. conſ.*1. *de Conſtit. num.*19. & videmus in *Regulis Cancellariæ*, quæ publicatæ in Curia vbique afficiūt *Capell. Tholoſ. q.*444. *Sarnen. in prohem. reg. q.*2. *num.*13. & in Conſtit. Pij V. de non admittenda reſignatione fuit reſolutum in cauſa *Hipporegien. Canonicatus* 14. *Maij* 1584 *coram D. Orano*.

Præſertim ſtante decreto irritanti, quod etiam ante publicationem ligare
327. ignorantes * quoad nullitatem actus, licet non quoad pænam tradit *Butr. & Imol. in d. c.* 2. *cum alijs per Gabr. concl.* 3. *de clauſ. num.*45. quorum opinionem communem eſſe dixit *Rota* in cauſa *Regien. Cappellania S. Martini ſub die* 17. *Octobris* 1578. *coram D. Oriolen.* qui in quodam ſuo diſcurſu dixit, Rotam ſemper ſeruaſſe iſtam opinionem allegando *Caſſad. dec.* 3. *de decret. in reſeruat. Put. dec.*281. *lib.*1. *Fab. dec.* 29. *lib.* 1. Vltrà quod in decreto, de quo agitur irritum
328 decernitur, * quicquid ſecus etiā ignoranter contigerit attentari ad not. per *Gabr. d. concl.*3. *num.*2.

Non obſtat, quod non probetur vſus Conſtitutionis in Ciuitate Papien. quia
329 quicquid dixerit *Mohed. deciſ.* 6. * cuius opinionem *Rota* non ſeruat, ſtante eius publicatione in Curia, & Impreſ-
330 ſione in Bullario, vſus præſumitur, * donec doceatur de contrario *Dec. conſil.* 534. *ſub num.*4. *Gozad. conſ.* 16. *Creſc. dec.*79. *Mohed. dec.*90. *Put. dec.*281. *l.*1. & fuit reſolutum in cauſa *Brixien. locationis* 5. *Decembris* 1594. *coram D. Penia*; maximè cum decretū irritans im-
331 pediat contrarium vſum* *Capusaq. dec.* 82. *lib.*2. *in manuſcript. cum vulg.*

Et iſte non vſus eſt ita probandus, vt deuenerit ad notitiam maioris partis
332 populi * *Bellamer. conſ.*10. *col.*10. *in fin. Aym. conſ.*134. *num.*18. & fuit dictum in cauſa *Narnien. Legati* 30. *Octobris* 1570. *coram D. Seraphino*, in qua cauſa *ſub die* 16. *Februarij* 1572. dixerunt DD. præſumi obſeruantiam Conſtitutionis, & requiri ad probandum contrarium vſū,
333 quod actus, * quibus contrarium probatur habuerunt effectum, & fuerint obtenti in iudicio contradictorio *Gabr. conſ.*84. *num.*60. *l.*2.

Adſit Virtus Spiritus Sancti.

Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime Domine, In noſtra reſponſione facta informationibus datis pro parte *D. Sacrati* fundata fuit intentio *D. Coccini* in *Bulla Pij IV.* & reſponſum tribus obiectis ex aduerſo factis Videlicet. Quod abſentia *D. Sacrati* fuerit modica, & de tempore Feriarum; quod Decanatus non acquiratur ſtatim poſt obitum; Ac demum quod *Bulla Pij IV.* non fuerit publicata; Quibus addit hodie pars aduerſa quod poſtea Bulla non habuit effectum, & quod idem *D. Sacratus* obtinuit à Rota haberi pro præſente in omnibus, & per omnia, quibus etiam facile per Nos, Deo bene fauente, ſatisfiet.

Quod autem *D. Coccinus* habeat intentionem fundatam in Bulla ſatis patet ex eius verbis in noſtra reſponſione relatis, quorum conſtructio eſt, quantum attinet ad Decanatum in genere, ne impoſterū Decanatus Collegij Auditorum illius occurrente vacatione in aliquem Auditorem, niſi ex cauſis prædictis hoc eſt Reipublicæ cauſa abſentem, & propter abſentiam ſuam in iniuriam aliorum Auditorū tunc præſentium deueniat, aut ſuper eodem Decanatu aliæ controuerſiæ, ſeu diſ-

ſen-

ſentiones inter ipſos Auditores oriantur, literas prædictas, ſcilicet Pauli IV. ſuper Decanatu Cardinalium ad Collegium Auditorum motu proprio extendimus, & ampliamus, ad hoc vt occurrente vacatione ex nunc, & de cætero perpetuis futuris temporibus Decanatus non niſi ad reſidentem in Romana Curia, vel extra eandem Curiam per Romanum Pontificem deſtinatum deuenire poſſit &c. Reſpectu verò D. de Rubeis constructio eſt, vt extendat Bullam Pauli IV. & ad hoc vt Decanatus vacās per promotionem Oradini non niſi ad Rubeum deuenire poſſit &c.

Ex quibus apparet, cum Bulla velit, quod occurrente vacatione Decanatus non poſſit deuenire, niſi ad antiquiorem Auditorem reſidentem in Romana Curia, vel ad abſentem ex cauſa publica apparet, inquam, quod nullo pacto deuenire poteſt ad D. Sacratum, qui cum abeſſet de illo tempore, non erat reſidens in Romana Curia,
334 reſidere enim dicitur is, * qui eſt in loco, licet non ſemper Diuinis interſit, & ſic Auditor reſidens in Curia dici-
335 tur, qui eſt in ea; * licet non ſemper ſit præſens in Rota *Abb. in cap. cum dilectus paulo ante numerum 6. de cleric. non reſid. Gemin. in c. vn. in princ. num. 2. eodem tit. in 6.* & illa reſidentia requiritur de tempore vacationis Decana-
336 tus, * cum Conſtitutio dicat *occurrente vacatione, non niſi ad præſentem in Curia*, quia de ipſo tempore vacationis priuilegium ſummit effectum ſuum, Tunc enim defertur Decanatus antiquiori exiſtenti in Curia, vt infra dicetur *Bart. in l. ex facto nu. 1. verſ. 2. requiritur ff. de vulg. & pupil. Bertrand. conſ. 29. num. 1. vol. 4. Felin. conſ. 25. num. 23.* per regulam vulgarem, quod
337 clauſula adiecta verbo* intelligitur de tempore verbi ex allegatis in noſtra reſponſione. Quod eo magis procedit, quia Conſtitutio vtitur dictione *niſi* ibi *niſi ad reſidentem in Romana Curia,*
338 *vel abſentem Cauſa publica &c.* * quæ dictio eſt excluſiua aliorū *Iaſ. in l. actione num. 3. vbi etiam aly C. de tranſact. Alber. in l. eum qui §. iniuriarum nu. 16. ff. ſi quis caut. &* excipit dumtaxat reſidentem in Romana Curia, vel abſentem ex cauſa publica; vnde excludit omnes alios non exceptuatos *Bart. in l. quæſitum §. denique de fun. inſtr. Decian. reſp. 123. num. 40. lib. 3.* qui alios allegat, itaut vocet tantum exceptuatos *Decian. reſponſ. 31. nu. 131. lib. 1.* Imo
339 habet vim conditionis*, itaut inducat formam; Vndè forma eſt, vt ille, qui debeat eſſe Decanus ſit reſidens de tempore vacationis in Curia, vt fuit deductum in alia reſponſione.

Et prædicta eo amplius procedunt, quia Conſtitutio dicit *ne Decanatus in iniuriam tunc præſentium in abſentes deueniat, & quod tunc abſentes non poſſint*
340 *moleſtare præſentem*, quæ dictio *tunc** exponitur, ideſt illo tempore ſcilicet vacationis *gloſ. in l. gallus in verbo tunc in princ. ff. de lib. & poſth. & ibi add. nu. 2. Roland. conſ. 56. nu. 19. & ſeqq. lib. 3.* & ad aliud tempus referri non poteſt,
341 vt per prædictos, * & latè *Rimin. iun. conſ. 97. num. 7. & ſeqq. lib. 1.* Imò limitat, & reſtringit ad illud tempus va-
342 cationis * *Cephal. conſ. 517. nu. 45. lib. 4.*

Nec obſtat, quod verba *occurrente vacatione* ſtant demonſtratiuè, & ideò non reſtringunt, vt Decanatus acquiratur ſtatim de tempore vacationis;
343 Quia reſponſio, * quod cum qualitas reſidentiæ determinet verbū, per quod ſignificatur tempus, à quo diſpoſitio ſummit effectum ſuum, oportet, vt qualitas reſidentiæ ſit de illo tempore vacationis, etiam quod verba *occurrente vacatione* ſtent demonſtratiuè *Bart. in d. l. ex facto nu. 1. in princ. iuncto verſ. 2. requiritur*, quem rogo, vt *Illuſtriſſimi Domini mei* dignentur videre, quia omnem tollit dubietatē *Felin. & Bertran. locis procit.*

Quod autem de tempore vacationis priuilegium ſumat effectum ſuum, ſatis eſt clarum; quia aut Decanatus de-
344 fertur ipſo iure * ſtatim poſt obitum, prout eſt veriſſimum, vt diximus in illa informatione, & infra etiam dicemus, & ceſſat omnis difficultas. Nam aut Conſtitutio ſolum defert ius ſucceſſionis, & idem eſt, quia illud defert reſidenti perſonaliter in Curia de tempore vacationis, & id illa ſucceſſio ſtatim competit, nec ad illud ius ſucceſſionis oportet expectare actum poſteriorem ità *Alciat. in l. delata num. 7. & 8. ff. de verb. ſignif. Mattheſ. Sign. 194. & ibi Adden.* Quod confirmatur,

quia

quia cum Bulla dicat *occurrente vaca-
tione Decanatus, non niſi ad præſentem
in Romana Curia deuenire poſſit* per hæc
verba denotat ad quem de illo tem-
pore ſpectet Decanatus, nam verba illa
345 *occurrente vacatione* denotant * ip-
ſum diem vacationis *Oldrad. conſ.* 223.
num. 2. *verſ. ac per hoc apparet*, & alia
verba *non niſi ad reſidentem in Romana
Curia deuenire poſſit* diſponunt ad
quem de tempore vacationis pertineat
Decanatus, ſcilicet ad præſentem in
Curia, cum iſta verba reſpiciant execu-
tionem circa ipſum Decanatum *Alex.
conſ.* 85. *num.* 19. *verſ. prætereà vol.* 2.
Decian. reſp. 44. *nu.* 59. *verſic. quinimo
lib.* 3. *Rimin. Iun. conſ.* 661. *num.* 57.
lib. 6. qui fuerunt in alia reſponſione
allegati.

Neque obſtat, quod Conſtitutio
Auditorum vocat reſidentem in Curia,
non autem præſentem prout vocat Cõ-
ſtitutio Cardinalium;

Quia ſupplico attendi, quod Conſti-
tutio dicit *non niſi ad reſidentem in Ro-
mana Curia deuenire poſſit, & poſtquam
deuenerit præſens non poſſit moleſtari ab
abſente*; vnde dum Bulla loquitur de
reſidentia, loquitur de præſentia, nam
alias non poſſent ſtare iſta duo verba
inculcata *reſidentia*, & *præſentia*,
ſed vnum exponit aliud, & ipſa Bulla
Cardinalium confundit reſidentiam, &
346 præſentiam, * & in omnibus locis cõ-
cordat cum Bulla Auditorum, præter-
quam in illo loco, dum dicit, *ad præ-
ſentem in Romana Curia*, Bulla vero
Auditorum *ad reſidentem*; Et ceſſat om-
nis difficultas, quia ad effectum, de quo
agitur, & ſecundum intellectum iſtius
Bullæ nulla adeſt differentia inter præ-
ſentiam, & reſidentiam; quia cum re-
quiratur reſidentia de tempore vacatio-
347 nis, reſidere is dicitur, * qui eſt in lo-
co beneficij, & ſic in caſu noſtro, is, qui
eſt in Curia *Abbas in d. cap. dilectus pau-
lo ante num.* 6. *Gemin. in d. c. vni in princ.*
348 *num.* 2. Et licet minus ſit reſidere, *
quam eſſe præſens *Caſſad. dec. vnica nu.*
2. *per tot. de cler. non reſid.* quod & nos
diximus, & deduximus in alia reſpon-
ſione ad noſtrum fauorem, tamen hoc
349 tunc procedit vt declarant * *Caſſad.* &
Doct. per nos allegati, vt ſi fructus, vel
aliquid aliud debeantur reſidenti, de-
beantur quidem etiam quod reſidens
non ſit præſens in Eccleſia, ſecus au-
tem ſi aliquid deberetur præſenti in Ec-
cleſia, quia minus eſt ad hunc effectum
dicere reſidere, quam eſſe præſens in
Eccleſia. At in caſu noſtro non poteſt
conſtitui iſta differentia, quia Conſti-
tutio vocat reſidentem in Curia de tẽ-
pore vacationis non præſentem in Ro-
ta, & in hoc ſtat æquiuocum, quod
ſupplico conſiderari; Et propterea cum
vocet reſidentem in Curia, perindè eſt
ac ſi dixiſſet præſentem in Curia, quia
350 dictio *in* * adiecta nomini locum ſi-
gnificanti, & in caſu ablatiuo, prout hic
deſignat reſidentiam intus in loco, &
ſic per neceſſariam conſequentiam in
caſu noſtro præſentiam in Curia, ita no-
tabiliter declarat *Bart. in l. gallus* §. *ille
caſus col.* 2. *ad fin. ſub num.* 2. *verſ. ſecun-
do caſu ſ. quando dicatur* ſequitur *Ca-
ſtren. ibidem num.* 2. *Alex. num.* 15. *Bal-
dus col. fin. verſ. vltimo nota hic de dictione
in Iaſ. nu.* 21. *ff. de liber. & poſthum. Ab-
bas in Clem. vltima ſub verſ. aliud impor-
tat verſ. & datur ratio de ætat. & qualit.
Tiraq.* alios referens *de retract. lignag.*
§. 1. *gloſſ.* 11. *num.* 74.

Quantum attinet ad primum princi-
pale obiectum, quod abſentia D. Sa-
crati fuerit modica, nempè duorum
menſium, & ideò non ammiſerit priui-
351 legia * *Mandoſ. in Regula de impetrant.
beneficia vacan. per obit. famil. Card. q.*
352 22. & de tempore feriarum, * & ſic
debeat gaudere priuilegijs, prout gau-
dent ſcholares abſentes de tempore
vacantiarum *Ioannes de Platea in l. quo-
ties num.* 4. *C. de priuil. Schol. lib.* 12. *Re-
buff. eodem tract. priuil.* 23. *num.* 1.

Reſpondetur primo prorsùs negan-
do, quod abſentia per duos menſes fue-
rit modica, & in omnem euentum Cõ-
353 ſtitutio eſt intelligenda, vt loquatur in
caſu vero, non ficto *l.* 3. §. *hæc verba, vbi
Bart. ff. de neg. geſt.* cum alijs alleg. in
noſtra reſponſione; Dominus autem
Sacratus non poterat in omnem euen-
tum dici verè præſens, & ideò Conſti-
tutio non poteſt ei ſuffragari.

Neque facit, quod Statutum loquẽs
in caſu vero debet intelligi in caſu fi-
354 cto, * quando iſti duos caſus æquipa-
rantur in iure ex *Felin. in cap. Rodulphus
num.* 14. *verſ. & ſi diceres de reſcript.*
Hic autem cum abſentia ſit modica, &
tempore feriarum videtur in iure æqui-
para-

Digitized by Google

parari præſentiæ ex prædictis.
Quia reſponſio, quod iſta concluſio,
quatenus ſit vera, procedit in dubio,
ſcilicet quando verba ſtatuti in dubio
355 debeant intelligi in caſu vero * non fi-
cto, niſi caſus verus, & fictus æquiparẽ-
tur, tamen Statutum non intelligitur
in caſu ficto, vt puta ſi aliquid conce-
356 datur Ciuibus originarijs, * tunc non
veniunt Ciues ex priuilegio; vel ſi
ſtatutum diſponat, quid agendum ſit
in caſu vero & quid in ficto, tunc ſub
caſu vero non venit fictus ità elegan-
ter declarat *Salic.* videndus in *l. ſiue*
poſſidetis num. 12. *&* 13. *C. de probat. Ab-*
bas in probem. decret. ante verſ. Rex paci-
ficus num. 27. *verſ. fallit*, *quando Imol.*
in l. lex falcidia num. 8. *ante fin. verſ. ſi ve-*
ro loquimur in ſtatutis ff. ad l. falcid. In
caſu autem noſtro quatenus abſentia
D. Sacrati fuiſſet modica, quod nega-
mus, non tamen releuat, cum reſpectu
357 reſidentiæ Conſtitutio dicat *occurren-*
te vacatione Decanatus, non niſi ad reſidẽ-
tem in Curia, vel ad abſentem ex cauſa
publica deuenire poſſit, &c. per quam di-
ctionem, *niſi*, Conſtitutio includit tã-
tum dictos præſentes, & abſentes ex
cauſa publica; itaut excludat omnes
alios, ad quod optimè facit. quod
358 quando lex enumerat caſus, * non li-
cet eam extendere ad alios caſus *Bald.*
videndus in *l. donationes num.* 2. *verſ. non*
ta per quando lex C. de reuoc. donat. San-
dus dec. 151. *num.* 12. *&* 13. Et propterea
in neceſſariam conſequentiam nedùm
clarè diſponit ſolùm in caſu vero, ſed
etiam diſponit quid agendum ſit in ca-
ſu ficto, quia in caſu ficto vocat ſolum
abſentem ex cauſa publica de licentia
Papæ.
Et ceſſat omnis difficultas, quia cum
Conſtitutio in principio dicat, quod
Auditores Rotæ perſonaliter in Roma-
359 na Curia reſidere debent, * dum infe-
rius vocat reſidentem, intelligenda eſt
de perſonaliter reſidente ex allegatis
per *Odd. in conſ.* 95. *num.* 86. Quod ver-
bum *perſonaliter* cum ſit præciſum exi-
git realem, ac veram, & perſonalem
reſidentiam de tempore vacationis De-
canatus *cap. fin. §. is autem vbi Abb. num.*
1. *de off. deleg.* cum alijs per nos allega-
tis in reſponſione; ſi autem veritatem
360 inſpiciamus impoſſibile eſt, * quod ab-
ſens habeatur verè pro præſente ex ibi
ex adductis, & ſic cum Conſtitutio di-
ſponat in caſu vero excludit omnem
fictionem, & vltra prædictos hoc dicit
Bar. in l. omnes populi num. 62. *verſ. con-*
trarium dico ff. de iuſt. & iur. & eſt ca-
ſus in *l.* 3. *§. hac verba il.* 2. *iuncta gloſ. in*
verb. hæreditatem, & ibi etiam Bar. num. 1.
ff. de neg. geſt. & in terminis, quod
361 quando requiritur * præſentia vera,
abſens etiam ſpatio 39. horarum non
habeatur pro præſente, fuit reſolutum
in cauſa *Senogallien. Beneficij coram Iu-*
ſto, cuius copia data fuit in alio *Sum-*
mario num. 2. quæ *deciſio* licet loqua-
tur in terminis *Reg.* 8. noſtri temporis,
tamen optimè facit in terminis noſtræ
Conſtitutionis, vt ſtatim dicetur.
Ex quibus ceſſat quod dicit *Mandoſ.*
d. quaſt. 22. quia in terminis *Regulæ* 32.
362 aut eſt locus, * vt caſus verus, & caſus
fictus æquiparentur, & dicta per *Man-*
doſ. non obſtant in caſu noſtro, aut non
eſt locus, vt æquiparentur, & dicta
Mandoſ. tolluntur ex prædictis, ſed ve-
ritas eſt, quod *Mandoſ.* loquitur, quan-
do Cardinalis ſe abſentauit venationis
cauſa, vel iuit ad titulum ſui Epiſcopa-
tus, & propterea eſt intelligendus, vt
363 Cardinales * ſint intra 40. milliaria,
& ſic benè loquitur, quia tunc ſunt in
Curia *cap. præſenti de præb. in* 6. & ita
ſeruatur, vt dixi in reſponſione, & quod
ita loquatur, patet cum reaſſumat quæ-
ſtionem *Gloſſatoris antiqui ſuper d. Reg.*
quæ tunc erat 30. *in fin.* qui expreſsè
loquitur, quando Cardinales ſunt in di-
ſtrictu, & ad titulos Epiſcopatuum, qui
omnes ſunt intra 40. milliaria, & in
omnem euentum de hac quæſtione du-
bitauit *Gloſ. vbi ſupra*, & videtur tene-
nere contrarium, & *Sarnen. ſuper dicta*
Reg. quaſt. 17.
Quod autem Conſtitutio diſponat
expreſsè de tempore feriarum, itaut
præſentia ficta non poſſit operari, ſatis
patet, quia habet datam de tempore
vacantiarum, & in ea dicitur *ex nunc,*
& perpetuis futuris temporibus, occurren-
te vacatione ad antiquiorem, &c. Et ſic
364 dictio *ex nunc* * comprehendit illud
tempus æditæ Conſtitutionis, quod eſt
tempus vacantiarum, vt latè in reſpon-
ſione.
Quibus non reſiſtit, quod dictio *ex*
nũc ſit referenda ad *D. de Rubeis*, quia
ſalua pace, & meliori intellectu, illa

Digitized by Google

verba non patiuntur iſtam interpretationem, vt patet ex conſtructione, de qua dixi in principio; Et in omnem caſum, quatenus dictio *ex nunc* referretur ad Rubeum, adhuc haberemus intentum, tunc enim Bulla cœpit habere effectum, quia expreſsè Papa extendit Bullam Pauli IV. etiamad hoc, vt Decanatus ſpectaret ad Rubeum, ad quod ſupplico aduerti, quia fictè magis facit ad propoſitum noſtrum.

Secundo non æquiparatur iſte caſus abſentiæ tempore feriarum veræ præſentię; quia Auditores Rotę ſunt Ordi-
365 narij in cognoſcendo, * in pronunciando tamen, & diffiniendo habent delegatam iuriſdictionem *Rot. dec. 16. de re iudicata in non. ante fin.* & proptera debent reſidere in Curia etiam tempore vacantiarum, & expectare iuſſa
366 Papę, * qui, vt dixi in alia reſponſione, & deduxi ex exemplis, multa committit, & mandat fieri etiam de tempore vacantiarum, & vltra exempla deducta in alia reſponſione, addo, quod de anno 1541. die 2. Auguſti *Puteus* propoſuit cauſam *Nepeſina exceſſuum*, vt in eius *deciſ.* 164. *lib.* 1. *& de anno* 1544. 20. *Iuly Io: Paulus* propoſuit cauſam *Cæſaraugustana Cappellania,& Proſper. de eodem anno 3. Septembris* propoſuit aliam cauſam, *& 6. Septembris einſdem anni Puteus* propoſuit aliam cauſam, vt refert idemmet *Put. deciſ.* 148. 150. *&* 151. *lib.2.& de anno* 1545. 25. *Iuly Rauellen.* propoſuit aliam cauſam, vt per *Put. deciſ.*461. *lib.*2. *& 29. Iuly* 1546. fuit propoſita alia cauſa, vt in *deciſionibus eiuſdem Put.*462. *lib.2.& 3. Auguſti* 1548. fuit propoſita alia cauſa *coram Pighino*, vt in *deciſionibus eiuſdem Put.* 150. *&* 151. *lib.3.& 21. Auguſti* 1552. *Accoramb.* propoſuit cauſam *Burgen. S. Dorothea*, vt per *Verall. dec.* 69. *par.* 1. *in impr. & de anno* 1574. *Clemens VIII. tunc Rota Auditor* 23. *Iuly, & 30. eiuſdem*, ac 15. *Auguſti, & 24. Septembris* propoſuit cauſam *Romana donationis ſiut.* 50. *m.* vt habetur *par. 1. diuerſ.deciſ.*251. 252. 256. *&* 257. *& Cardinalis Blanchettus* 11. *Iuly* 1576. propoſuit cauſam *Bononien. hæreditatis*, vt in *dec.* 596. *par. 1. diuerſ. & Braccus de anno* 1579. 16. *Iuly* propoſuit cauſam *Acheruntien. fructuum*, vt in *dec.* 471. *par.*1. *diuerſ. & Cantuc.*10. *&* 21. *Iuly* 1581. propoſuit cauſam *Romana Dohanæ ſalis vt in deciſ.*153. *par.*2.

Et quamuis reſpondeatur, quod iſtę *deciſiones* non tangunt tempus editæ Conſtitutionis, tamen hoc non facit, quia cum detur curſus continuus ſatis patet, quod ita ſemper fuit ſeruatum
367 itaut media pręſumantur * *c. quia tunc culpa 28. diſtinct. Alciat. de præſumpt. reg.3. quæſt.22. Bart. in l.celſus num.*21. *ff. de vſucap.*& quod medium probetur probato principio,& fine, dicit *Decian. reſp.* 11. *num.* 124. *lib.* 1. Vltraque, vt dicebam Auditores de tempore feria-
368 rum habent * iuriſdictionem in poſſeſſorio, et quamuis replicetur, quod non exercent iſtam iuriſdictionem, tamen hoc non probatur, et ceſſat omnis difficultas, quia in vltima Rota ſeruantur
369 termini, qui durant per menſem; et tunc expediuntur cauſę, et de tempore feriarum nouæ cauſæ committuntur Auditoribus, qui concedunt inhibitiones, et faciunt decreta prouiſionalia, quibus nihil fuit reſponſum, quia verè reſponderi non poteſt, et quæſo *Illuſtriſſimi D.mei* videant quam multa fecerit *bo.me.D.Penia* in cauſis D.Sacrati, dum fuit abſens.

Tertio præſentia ficta tempore feriarum non poteſt æquiparari veræ pręſentiæ, quia vt ſupra diximus, requiritur perſonalis reſidentia, quibus verbis ſtan. in terminis *Reg. alternatiua* Gre-
370 gorij XIII. * quę concedit alternatiuam Epiſcopis quandiu apud Eccleſias aut Diœceſes ſuas perſonaliter reſederint dumtaxat, quod Epiſcopus etiam
371 ſi abſit * tempore ſibi permiſſo à *Concilio Tridentino ſeſſ.* 23. *cap.1.de reform.* et ſic de tempore vacantiarum, nihilominus non gaudeat alternatiua tenuit *Rota in cauſa Salamantina Canonicatus die Ven.* 20. *Iunij* 1572. *coram bo. me. Oradino*, quam *deciſionem* Rota ſequuta fuit in cauſa *Segobien.Beneficij* 26. *Martij* 1604. *coram bo.me. Iuſto*, vt patet *in principio* illius *deciſionis*, cuius copia data fuit in alio *Summario ſub num.*2. et illa *deciſio Iuſti* loquitur in Epiſcopo, qui fuit abſens tantum per 30.horas, & diſcuſſo negotio in *Congregatione Concily* tempore Gregorij XIII. Summus Pontifex declarauit, quod Epiſcopus abſens à Diœceſi, quamuis ex cauſa à *Concilio* approbata, nequaquam debet

gau-

gaudere alternatiua, ad quæ ſupplico
aduerti, quia tollunt omnem difficul-
tatem.

Ex quibus apparet, non eſſe curan-
dum, quod *Pariſ. de reſign. benef. lib. 1.*
372 *quæſt. 10. num. 58.* * dicat *Congregatio-
nem Sacri Concilij* reſoluiſſe contrarium
quod videtur etiam ſentire *Mandoſ. in
conſ. 18. num. 11.* Quia vltrà quod iſti
Doctores loquuntur, quandò Epiſcopus
abeſt Reipublicæ cauſa, quod non eſt
in caſu noſtro, quia D. Sacratus ab-
fuit pro priuatis commodis *Moder.
Gloſſator regula 8. glo. 43. numer. 84. &*
373 *85.* * dicit audiuiſſe illam declaratio-
nem fuiſſe reuocatam, & benè quia,
vt patet ex prædictis, Summus Ponti-
fex Gregorius declarauit contrarium.

Neque obſtat, quod in *Regulis Can-
cellariæ* adſit dictio *dumtaxat*, & *quan-
diù*, & *in Regula moderna* adſit non ſo-
lùm verbum *perſonaliter*, ſed etiam
aliud verbum *verè &c.* Nam reſponde-
374 tur, quod dictiones *quandiù*, * &
dumtaxat ſunt limitatiuæ, vt per *Al-
beric. in ſuo Diction.* hic autem adeſt di-
375 ctio, *niſi*, quæ limitat, & reſtringit,
& inducit formam, itaùt præter nomi-
natos alios excludat, vt ſupra dictum
eſt, & licèt in *Regula* moderna adſit
verbum *verè*, quod non erat in *Regula*
Gregorij; Tamen iſtud verbum com-
pręhenditur ſub verbo *perſonaliter*, quia
376 perſonaliter reſidere dicitur ille, * qui
verè reſidet *Lambertin. de iure patr.
lib. 2. p. 1. quæſt. 11. art. 1. num. 2. & 3.*
vbi quod cum præſentia debeat eſſe
perſonalis, ille ſolum ad hunc effectum
377 dicitur præſens, qui ſubiacet * ſenſi-
bus corporis, & latè proſequitur *Tira-
quel. in tract. de legib. connub. gloſ. 16.
num. 31.*

Non obſtat dum dicitur, quod re-
tento intellectu Bullæ, de quo ſupra,
ſequeretur abſurdum, quod ſi Vice-
decanus ſe abſentaret per diem antè
obitum Decani, & eadem die reuer-
teretur Auditor, qui fuiſſet abſens per
decennium, iſte Auditor eſſet Decanus
excluſo Vicedecano, qui ſemper fuit
præſens, & de negocijs benè informa-
tus, proùt requirit Bulla.

Quia iſta verba non ſunt in Bulla
Auditorum, ſed in Bulla Cardinalium
in qua dicitur *de negocijs Sedis Apoſto-
licæ minùs informatum &c.* quę verba
non poſſunt referri ad Rotæ Audito-
res, cum Bulla Auditorum habeat ſuas
peculiares rationes, quarè extendatur
Bulla Cardinalium ad Rotæ Auditores
ſcilicèt quarè antiquior exiſtens in Cu-
ria debeat eſſe Decanus, & hęc dicta
ſunt ex abundanti, quia ſatis eſt nobis
reſpondere, quod non agitur in iſto
caſu, qui aut eſt ſimilis, aut diſſimilis
noſtro, ſi eſt ſimilis eſſet reſpondendum
proùt in noſtro ex prædictis, ſi eſt diſ-
ſimilis non eſt curandum, qui reſpon-
dendum eſſet in illo caſu; Et pro nunc
etiam ex abundanti ſufficiat dicere
378 quod Cardinalis de Gioioſa * poſt aſ-
ſumptionem *Sanctiſſimi* D. *Noſtri*, quæ
fuit die 16. Maij 1605. receſſit à Cu-
ria, ad eam non acceſſit, niſi die 24.
Martij 1607. Et in ea permanſit per
paucos dies, videlicet per ſeptem, aut
octo dies, & poſtmodum receſſit, &
ampliùs non acceſſit, niſi de menſe Iu-
nij ſuperioris anni 1611. & ſtatim poſt-
modum abijt in Ciuitatem Tyburtinã,
& Oppidum Sublacen. & ibi per-
manſit donec die 9. Auguſti eiuſdem
anni vacauit Decanatus Collegij Car-
dinalium per obitum bo. me. Cardi-
nalis Pinelli, & tamen fuit Decanus,
quia erat pręſens in Curia de tempore
vacationis, nempè intrà 40. milliaria,
vt in *d. c. præſenti de præb. in 6.*

Ad rationes verò Bullæ pōderatas in
informationibus datis pro parte *D. Sa-
crati*, & ad licentiam ſe abſentandi ob-
tentam à Papa ſatis fuit dictum in no-
ſtra reſponſione, cum quà tranſeo, &
quam ſupplico videri.

Quantum attinet ad ſecundum prin-
cipale obiectum, quod Decanatus
acquiritur in prima Rota, quia & Car-
dinaliũ Decanatus acquiritur in primo
Conſiſtorio. Si hoc eſſet verum, face-
ret pro *D. Coccino*, quia D. *Sacratus* non
fuit in prima Rota, & licet tunc eſſet
infirmus non refert, quia nec infirmi in
Conciſtorio admittuntur ad optan-
379 dum, * niſi ex ſpeciali gratia Papæ,
proùt nouiſſimè euenit in vacatione ti-
tuli Sanctæ Mariæ Tranſtyberim, quia
tunc S. D. N. ex gratia admiſit Cardi-
nalem Montelben. ad optandum per
procuratorem. Et quamuis *D. Coccinus*
non mutauerit locũ cũ ſic ordinauerint
Illuſtriſſimi Domini mei, tamen hoc
fuit ordinatum ſine pręiudicio amba-

rum partium & ideò fuit præſeruatum ius D. Coccini; ſed veritas eſt quod nec Decanatus Cardinalium, nec De-
380 canatus Rotæ requirit reſpectiuè* primum Conciſtorium, vel primam Rotã; Quia vt dixi in alia reſponſione allegando *Pirrhum Angleuermaum*, & alios
381 Decanatus * non eſt dignitas de per ſe ſubſiſtens, ſed annexa antiquiori de Collegio, & propterea ſtatim occurrente vacatione, ſpectat de ſui natura ad antiquiorem præſentem in Curia, & quatenus reſpectu præſentis in Curia hoc non eſſet de iure communi, Conſtitutio id operatur. Hinc videmus,
382 quod Legatus natus * ſtatim is efficitur, qui obtinet Archiepiſcopatum, cui illa Dignitas eſt annexa abſque alio miniſterio, & in terminis Decanatus allegaui *Bart. in l. 2. num. 2. C. de Decur. lib. 10.* & *Io. de Platea ibidem n. 1. verſ. tunc ille, & verſ. Senior enim*
383 *Collegij &c.* * vbi quod antiquior Decurionum ipſo iure eſt prior Decurionum, quod perindè eſt ac ſi dixiſſet Decanus ex allegatis in reſponſione vbi multa alia ad propoſitum, quod comprobatur ex obſeruantia. Nam cum die 7. Septembris 1590. obijſſet Rubeus ſtatim bo. me. Seraphinus, qui erat antiquior intrauit Decanus, & tanquam talis congregauit Rotam priuatim, & cum ſuperueniſſet obitus Papæ alia fecit, quæ ſpectabant ad Decanum, vt videre eſt ex Diarijs *D. Penia* nuper defuncti; Præterea cum die 26. Auguſti 1602. bo. me. Seraphinus fuiſſet creatus Patriarca, ſtatim recol. mem. D. Pamphilius fecit actus pertinentes ad Decanum, & in prima Congregatione, quę fuit facta in Sapientia die 18. Septembris eiuſdem anni ſedit ad locum non expectato fine Rotæ, prout euenit etiam per promotionem eiuſdẽ bo. me. D. Pamphilij, qui fuit promotus ad Cardinalatum die 9. Iulij 1604. & ſtatim bo. me. D. Penia fecit actus ſpectantes ad Decanum, & in prima ſequenti Rota in ipſius Rotæ principio ſedit in loco Decani, vt apparet ex Diarijs, eiuſdem bo. me. *D. Penia*, & *D. Coccini*. Hinc eſt, quod Illuſtriſſimi Domini mei non expectatis Rotis deputarunt D. Archiepiſcopum Bononien. pro Decano, & eo deficiente D. Manzanedum; Cardinalis verò expe-
384 ctant * primum Conſiſtorium non ratione optionis Decanatus, ſed Epiſcopatus Oſtien. quia vt patet ex libris Conſiſtorij reſpectu Decanatus nulla
385 datur optio, & meritò quidem, * quia repugnat eius naturæ, cum vnus poſt alterum optet *c. fin. vbi gloſ. & Doct. de conſuet. in 6. Rot. dec. 411. num. 1. p. 1.* & neceſſe ſit, quod optans in optione
386 tituli, * ſeu præbendæ antiquiorem dimittat, & nouum, ſeu nouam recipiat, vt declarant *Io. And. in d. cap. fin. col. 1.* & cęteri *Doctores de conſuetud.* Et ſi quis nollet habere Decanatum, iſta potius eſſet remiſſio, quàm non acquiſitio, cum Decanatus deferatur ipſo iure; Et licèt verum ſit, quod ſi locus Auditoris non Decani vacat tempore Rotarum in prima Rota non mutantur loca, hoc ideo fit, nè confundantur Reſponſales, non autem propter vllam optionem; Quod probatur, quia ſi tempore feriarum vacat locus in prima Rota non expectato fine Rotæ Auditores ſedent ad locum ſuum, prout fuit ſeruatum in promotione *Illuſtriſſimorum Dominorum meorum Millini, & Lancellotti*; qui fuerunt promoti tempore feriarum; & quia etiam Auditor abſens aſcendit, & ei præſeruatur locus præheminentiæ, ac ſi fuiſſet præſens, quod non eſſet ſi daretur aliqua optio, & quoad Decanum, vt dixi, in ipſa prima Rota ſtatim ſedet ad locum ſuum, etiam quod Decanatus vacet tempore Rotarum, & meritò, quia nullum poteſt inferri præiudicium Reſponſalibus, ex quo videtur in medio.

Non obſtat, quod Conſtitutio dicat *occurrente vacatione, non niſi ad reſidentem in Romana Curia deuenire poſſit*, ſubdens *poſtquam deuenerit, &c.* & ſic videtur dicendum, quod vigore Conſtitutionis Decanatus non deferatur ipſo iure.

Nam reſpondetur, quod Conſtitutio diſponit, quid agendum ſit tempore vacationis futuræ, & propterea circa illam vacationem diſponit per verba futuri temporis, vnde purificata vacatione & poſita in eſſe, diſpoſitio operatur, quod ſicuti vacatio eſt præſentis tẽporis, ita ipſa Conſtitutio præſentis quoque temporis efficiatur, vt eſt optimus *text.* videndus *in l. ſi pupillus 26. ff. de condit. inſtit.* & benè etiam facit

Ro-

Digitized by Google

Roman. conſ. 388. in fin. & proptereà verba illa *& poſtquam deuenerit* ſunt intelligenda, idest poſtquam deuenerit futuro tempore vacationis, vt ſenſus ſit *eueniente vacatione, antiquior exiſtens in Curia ſit Decanus, & non poſſit moleſtari ab abſente*; verba enim ſunt intelligenda ſecundum ſubiectam
387 materiam, * & naturam actus *Corn. conſ. 239. nu. 5. lib. 1. & conſ. 138. num. 3. l. 3. Bero conſ. 106. nu. 24. l. 1.*

Neque facit, quod Decanatus Rotæ eſt exæquatus Decanatui Cardinalium, Ac Paulus IV. in ſua Conſtitutione dixit *conceſſimus Decanatum Cardinali de Bellayo*; quia eſt aduertendum, quod Conſtitutio dicit *Decanum declarauimus, vocauimus, vocamus, & concedimus, &c.* Et ſic Papa proceſſit per viam declarationis, & ex abundanti conceſſit, quæ quidem declaratio facta à Papa non contulit d. Cardinali aliquod
388 Ius de nouo * *l. adeo §. cum quis ff. de acquir. rer. domin. Oldrad. conſ. 224. nu. 10. verſ. prætereà*, ſed ſolum ius, quod competebat manifeſtauit, idem *Oldrad. conſ. 224. num. 2. verſ. nec verbum decla-*
389 *ramus*; Itaut declaratio retrotrahatur, * & videatur fuiſſe ab initio *Ancar. conſ. 7. nu. 3. & ſeqq. verſ. non obſtat Bellamer. conſ. 33. num. 39. 40. & 41. Oldrad. conſ. 263. num. 2. & ſeqq. Roman. conſil. 482. num. 9.* vbi *Apoſt.* Quod etiam ſa-
390 tis denotat verbum *vocauimus*, * quod in hoc caſu magis ſonat in declarationem, quam in dationem, & proptereà
391 verbum *conceſſimus* eſt intelligendũ * iuxtà ſubiectam materiam, alias repugnaret, quia qui de nouo dat non declarat *Oldrad. conſ. 318. in fin. verſ. ad articulos*. Quod etiam comprobatur, quia Paulus IV. in Conſtitutione dicit, quod & ipſe obtinuit Decanatum an-
392 te * alios Cardinales ſibi anteriores in Cardinalatu, quia de tempore vacationis à Curia erant abſentes; Et ceſſat omnis difficultas, nam hoc fuit factum in ipſo principio Conſtitutionis, & proptereà dato, quod ab initio, & de tempore æditæ Conſtitutionis antiquior exiſtens in Curia æguerit, quod Decanatus ſibi concederetur, tamen cum poſtmodùm Bulla concedat illum antiquiori exiſtenti in Curia, ſequitur, quod poſtmodum occurrente vacatione ſtatim ab ipſo obitu Decani deferatur Decanatus antiquiori exiſtenti in Curia; quia hoc eſt de Iure, & Conſtitutio ſolum prouidet, vt Decanatus debeatur reſidenti in Curia de tempore vacationis. Quomodò autem debeatur relinquit in diſpoſitione iuris communis, quod diſponit, vt debeatur ſtatim, cum non ſit dignitas de per ſe, quæ requirat electionem, optionem, aut cõfirmationem.

Quantum attinet ad tertium de publicatione ſciendum eſt, quod de die 5. Iunij 1562. negocium Decanatus Rotæ inter *Rubeum*, & *Aldobrandinum* fuit diſcuſſum coram Pio IV. qui vt reperitur annotatum in libris Auditorum illius temporis, vt in copia, quæ datur, auditis votis Dominorum declarauit Decanatum ſpectare ad D. de Rubeis, & ne impoſterùm ampliùs dubitari poſſet, mandauit vt Bulla conficeretur ſimilis illi, quæ reperitur confecta per Paulum IV. ſuper Decanatu Cardinalium.

Hoc ſtante dicimus illam declaratio-
393 nem Pij IV. haberi pro lege * *§. ſed & quod Principi placuit legis habet vigorem inſtit. de iur. nat. gent. & ciuil.* vbi *Aretin. num. 3. Por. num. 1. l. fin. C. de legibus e. in cauſis de ſent. & re iudic. & vtrobique Doctor. Caſtr. in l. leges, vt generales*, vbi cæteri *Doctores C. de legibus*. Et quamuis d. Iura ſint intelligenda, quando Papa vult illam eſſe legem, vt per *gloſſ. in d. §. ſed & quod Principi placuit in verb. placuit*, & notant dicti *Doctores*. Tamen hic ſatis cõſtat Papam voluiſſe illam eſſe legem, cum ne impoſterũ ampliùs dubitari cõtingeret, mandauerit fieri Bullam ſimilem Bullæ Decanatus Illuſtriſſimorũ Cardinalium, ſequendo exempla Bonifacij VIII. *in c. 1. de renunciat. in 6.* vbi ſimilibus verbis dicitur, quod cum Cæleſtinus de conſilio & aſſenſu Cardi-
394 nalium ſtatuerit, ac decreuerit, Romanum Pontificem poſſe libere reſignare Papatum, Bonifacius VIII. ſubdit. *Nos igitur ne Statutum huiuſmodi per tẽporis curſum obliuioni dari, aut dubitationem tandem in recidiuam diſceptationem vlterius deduci contingat, ipſum inter Conſtitutiones alias ad perpetuam rei memoriam de Fratrum noſtrorum conſilio duximus redigendum.* Et ex iſto tex-
395 *tu Doct.* notant, * quod lex non exigit ſcri-

ſcripturam niſi ad probationem *Gemin.*
in d. c.1. num.8. verſ. numquid ſcriptnra
Ancar. ſub num.4. verſ.4. noto Franc. nu.
4. ſola enim voluntas Principis abſque
396 alia ſcriptura ſufficit,* vt declarat *Are-*
tin. in §. conſtat antem ſub num. 3. aſſe-
rens hanc opinionem eſſe veriorem *In-*
ſtit. de iur. natur. gent. & ciuil. & hanc
opinionem tenuerunt quoque in *rubr.*
de Conſtitut. Imol. qui communem dicit
col.1. verſ. iuxta prædicta Aret. nnm. 6.
vbi pariter de communi *Abb. ad fin. Ru-*
bricæ Felin. num. 3. qui ſimiliter de cō-
muni *Rot. dec. 1. eod. tit. in nou.* Sed ſcri-
ptura, vt dixi, requiritur ſolum ad ipſius
397 legis * probationem *Aretin. in d. rubr.*
concordando opiniones *numer.6.* & vo-
luerunt *Anchar. in d. cap.1. ſub numer.4.*
Gemin. ſub nnm.8. Franc. num.4. de re-
nunciat. in 6.

Et propterea ſufficit, quod Papa ſi-
gnificauerit Rotæ quod volebat illam
declarationem haberi in poſterum pro
398 lege, * itaut non requireretur alia ſo-
lemnis publicatio, cum ageretur de re
particulari, non autem vniuerſali, le-
399 ges enim particulares ſufficit, * quod
priuatim notæ fiant *Bald.* videndus in
d. l. leges, vt generales nu. 2. verſ. & hoc
eſt bene, vbi dicit, quod ſolum leges ge-
nerales, vel generalia Statuta indigent
publicatione *Fulgoſ. ibidem num. 1. Ca-*
ſtren. nu. 2. in fin. vbi quod ſufficit ſciē-
tia *C. de legibus Ludouic. Carbo de leg. lib.*
3. diſputat.7. col. 5. verſ. poſtremò pri-
uatæ leges Rota Maceraten. exaduerſo al-
legata *deciſ.200. nnm.8.* Nec contrariū
dicunt *Rolan.* & *Rebuff.* exaduerſo ad-
ducti, quia *Rolan.* non tangit iſtam ma-
teriam; *Rebuff.* verò loquitur in lege ge-
nerali, vt patet ex eorum lectura; Et
prædicta eo magis procedunt, quia
Papa mandauit fieri Bullam ſimilem il-
li, quæ fuit confecta per Paulum IV.
ſuper Decanatu Cardinalium, & pro-
pterea videturquodammodo cōfirman-
400 do ampliare * Conſtitutionem ſuper
Decanatu Cardinalium, itaut in omnē
euentum non requireretur alia publi-
catio *Butr. in c. cognoſcentes nn.14. Boich.*
nu.1. & cæteri *Doctores de Conſtit.* Eo-
que inſuper amplius prædicta proce-
dunt, quia Bulla fuit expedita inconti-
nenti nempè die 27. Iulij eiuſdem anni,
& ſic intra paucos dies, quod non eſt
magnum tempus ad expeditionem Bul-
401 læ, incontinenti enim dicitur * aliquid
factum arbitrio boni viri, & iuxta ſu-
biectam materiam *Bart. in l. 3. §. cum*
igitnr num.1. verſ. nota breniter vſque
ad finem ff. de vi & vi armata, vbi quod
402 aliquando factum poſt ſex menſes* di-
citur ſecundum ſubiectam materiam fa-
ctum incontinenti *Hieronymns de Tortis*
in quodam ſuo Conſilio poſt conſilia Bu-
try num.16. Bald. conſ.54. num.10. l. 5.
Aym. conſ.156. nu.17. verſ. quando enim
dicitur Caſtr. conſ.265. in primo art. pro-
pè fin. verſ. ſed forte lib. 1.

Et licet prædicta ſufficiant, tamen
vlterius adhunc propoſitum optimè fa-
cit dictum *Ang. in auth. de non elig. ſe-*
cund. nub. §. fin. in fine, vbi quod ſi fit
403 aliquod Statutum per Priores* in con-
ſilio prudentum, & inde ſcriptura ſu-
matur non eſt neceſſe, quod publicetur
per banna, quem ſequitur *Alex. in con-*
ſil.39. num. 4. verſ. modo ſuccedit lib. 3.
Rolan. conſ.99. nnm.37. vol. 2. & alij al-
legati in noſtra reſponſione, quod di-
ctum mirabiliter applicatur, quia lo-
quitur in fortioribus terminis, nem-
pè in ſtatuto generali. Hic autem ſu-
mus in Conſtitutione particulari, quam
Papa promulgauit de conſilio Sapien-
tum, hoc eſt Rotæ Auditorum, & co-
ram ipſis, de quorum intereſſe agebā-
tur, & optimè facit *deciſio in cauſa Re-*
gien. S. Martini 12. Iunij 1579. vt in de-
ciſ.578. num.2. par.1. diuerſ. vbi de Sta-
404 tuto, & ordinatione facta in Congre-
gatione Sanctiſſimæ Inquiſitionis, quæ
erat generalis, cui *deciſioni* licet reſpō-
deatur, quod decreta Congregationis
405 pandi non ſolent, * hoc eſt verum
quoad decreta circa cauſas particula-
res, non autem circa decreta generalia,
in quibus non loquuntur *deciſiones* ex-
aduerſo allegatæ, & hæc eo magis pro-
cedunt, quia Conſtitutio eſt in regi-
406 ſtro* aliarum Bullarum, vt dicit *Rimin.*
Iun. conſ. 472. num.3. vol. 4. per *doctr.*
Bald. in l.2. §. poſtea ff. de orig. iur. ad quod
propoſitum illum allegauimus in noſtra
reſponſione, qui licet loquatur, quan-
do Statutum poteſt videri, idem tamen
eſt in caſu noſtro, quia iſta regiſtra quā-
407 uis appellentur ſecreta, * nihilominus
ab omnibus poſſunt videri, & hoc ne-
gare non poſſunt Agentes pro D. Sa-
crato, quia hæc regiſtra nouiſſimè illis
etiam fuerunt oſtenſa, & viderunt, &
con-

conſiderarunt Bullam, quæ quidẽ Bul-
la originalis fuit viſa in manibus D. de
Rubeis, prout ſciunt aliqui ex *Illuſtriſ-
ſimis DD. meis*, quibus etiam Agentes
pro D. Sacrato id confeſſi ſunt, & de
ea habetur mentio in Informationibus
datis in Camera in cauſa Decanatus
ipſius Cameræ inter *bo. me. Centurionẽ,
& Maluaſiam*.

Quod autem Conſtitutio, de qua
agitur, ſit particularis, & non vniuer-
408 ſalis ſatis patet ex re ipſa, vt dicit *
Caſtr. in d. l. leges, vt generales num. 4.
C. de legibus, quæ non poteſt velari ex
eo quod leges dicantur generales, quæ
diriguntur ad cætum Senatorum, vt
in *d. l. leges vt generales* ibi *ad Venera-
bilem Cætum Senatorum vbi Odofred.
Bald. & Caſtren.* allegati. Quia hoc
409 eſt verum, quando mittantur * ſeruãdæ
quoad omnes, & ita procedit *Textus*,
& ibi *Doct.* allegati, vel quando Con-
ſtitutiones particulares inſeruntur in
corpore Iuris eo animo, vt Conſtitu-
tio ſit generalis *Dec. in cap. 1. num.* 12.
de Conſtit. Alias ſi ſunt reſtrictę ad cer-
410 tas perſonas indiuiduales *, prout eſt
noſtra Conſtitutio, quæ eſt reſtricta ad
Decanum Rotæ, dicuntur Conſtitutio-
nes particulares non generales *Bart.
in l. 1. poſt princ. ff. de conſt. Princip.* ibi
*Principum placita animo Iuris condendi
facta habent vim legis generalis, niſi ſint
facta ad certas perſonas Caſtr. in d. l. le-
ges, vt generales num. 4. in princ.* & me-
ritò quidem, quia lex generalis dicitur,
411 quando omnes ligat, * & ab omnibus
ſeruari debet *l. Iura non in ſingulas ff. de
legibus vbi glo. l. leges ſacratiſſima C. eo-
dem tit.* & eſt etiam *text. in d. l. Leges vt
generales*, vbi dicitur, quod leges vt ge-
nerales impoſterum ab omnibus ob-
ſeruãtur æqualiter *Aul. Gell. noct. Attic.
lib.* 10. *cap.* 20. *de Cotta in memor. in
verb. lex.*

Secundo iſta Conſtitutio capiendo
Bullam expeditam, præſumitur publi-
cata, quia D. de Rubeis poſſedit à die
5. Iunij 1562. vſque ad diem 2. Octo-
bris 1564. de quo tempore D. Oradi-
nus reaſumpſit Decanatum ex cauſis
infradicendis; nam ſtante obſeruantia
412 publicatio præſumitur * *Rolan.* viden-
dus *in conſ. 99. num. 36. vol. 2. Barbat.*
pariter videndus *in clem. 1. nu. 26. de
elect. Sarnen. ſuper regula de publican.
quæſt.* 11. *nu.* 6 *Caſſad. ſuper reg. deciſ.*
26. & in terminis eſt *deciſio Illuſtriſſimi
D. mei Cardinalis Millini*, quam ad hoc
propoſitum allegauimus in cauſa *Ro-
mana ſocietatum 29. Ianuarij* 1601. quæ
vt dixi refertur à *Pacifico poſt tract. de
Saluia. dec.* 110. *in verſ. mouebantur* 1.
quam ſupplico videri.

Et quamuis dicatur, quod D. de
Rubeis ſtatim poſt diem 5. Iunij intitu-
lauerit ſe Decanum, & Bulla ſuperue-
nerit ſolum die 27. Iulij, tamen hoc non
413 releuat, quia quis poteſt * poſſidere
ex pluribus cauſis *Soccin. Sen. in l. 3. §.
ex pluribus cauſis num. 6. 9. & 11. ff. de
acquir. poſſ. Creſcen. dec. 5. num. 2. de
cau. poſſ. & propr.* maximè quando ſe-
cunda cauſa venit ad corroborationem
414 primæ, * vt per *Creſcentium loc. alleg.
§. 1. auth. de fil. antedot. inſtrum. confect.
Bart. in l. omnes Populi in 5. quæſt. prin-
cipali ff. de iuſt. & iur. Alben. conſ.* 761.
num. 91. & dixit *Rota in cauſa Tuden.
Iuriſdictionis de Tudela 21. Maij & 8.
Nouembris* 1604. *coram Illuſtriſſimo D.
meo Cardinali Millino*, & abſque alia
declaratione dicendum eſt D. de Ru-
415 beis mutaſſe cauſam poſſeſſionis, * cum
iſte titulus eſſet ſibi magis proficuus
*Achil. dec. 4. de Cauſ. poſſ. & propriet.
Creſcen. d. dec. 5. Peregr. dec. 256. lib.*
2. & in proprijs terminis fuit reſolutum
*in d. Cauſa Tiraſonen. Iuriſdictionis co-
ram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Mil-
lino*, & neſcio videre quomodo poſſit
dici, quod D. de Rubeus non curaue-
rit d. Bullam publicari, quæ ſibi tri-
buebat titulum irrefragabilem nun-
quam periturum.

Neque eſt verum, quod ad hunc ef-
fectum requiratur decennalis poſſeſſio,
416 quia cum probetur * adeſſe conſtitu-
tionem ex tranſumpto habito ex regi-
ſtro Bullarũ, quod facit plenam fidem,
417 ſicut Bulla originalis * *Rot. dec. 28. de
probat. in antiq.* & *dec. 10. de fid. Inſtr.*
pariter *in antiq. Rom. conſ.* 260. *num.* 8.
vbi Adden. & Agentes pro D. Sacrato
faſſi fuerint coram Illuſtriſſimis DD.
meis, quod Bulla viſa fuit penes D.
Hieronymum de Rubeis, cumque pro-
betur obſeruantia, quia D. de Rubeis
poſſedit pro tempore, pernecceſſe ſequi-
tur publicatio, in his enim, quæ ordi-
nantur ſecundã naturam ex altero præ-
ſumitur alterum, vt in noſtris terminis
licet

Digitized by Google

licet ad alium effectum vtatur prædicta
ratione *Bald. in l. vni §. hæc omnia in fin C. de caduc. toll.* & propterea hic non
requiritur decennalis poſſeſſio, quia
tunc requiritur, quando ſolemnitas
aliqua, quæ eſt præſumenda, non ordinatur
ſecundum naturam, vt videre
eſt ex *Doctoribus* exaduerſo allegatis.

Neque obſtat, quod Bullæ contineat
duas partes; in vna declaret Decanatum
ſpectare ad D de Rubeis; in
alia faciat legem ſeruandam perpetuis
futuris temporibus, quod & nos fatemur,
ſed non ideo ſequitur Conſtitutionem
habuiſſe affectum quoad D. de
Rubeis, non autem quoad Conſtitutionem
ipſam ſeruandã de cætero perpetuis
futuris temporibus. Quia caſus
D. de Rubeis fuit occaſio, vt Bulla
418 conderetur & propterea, licet* ſublata
occaſione non tollatur lex *l. vltima ff. de reſcind. vend. Bal. in c. ſolitæ in fin. de maior. & obed.* Tamen ſi occaſio continet
tantum in ſua ſpecialitate, quantum
conſtitutio in ſua generalitate, ſi
ipſa occaſio habuit effectum, hoc eſt
ſi D. de Rubeis fuit Decanus, vtique
Bulla in omnibus fuit effectuata, quia
d. occaſio eſt ſpecies, quæ continetur
ſub generalitate, & ideò effectuata
lege in illa ſpecialitate dicitur etiam
effectuata in ſua generalitate, quia ma-
419 gis attenditur cauſa,* quam actus iuxta
not. per *Bal. in l. 1. in 2. lect. num. 24. verſ. tu die C. de Emancip. liber. Felin. in c. auditis nu. 14. de præſcrip.* Et hoc de
plano procedit, quia vt conſtat ex Bulla
Pius IV. attendit Bullam Pauli IV.
etiam ad hoc vt Decanatus ſpectaret
ad Rubeum, & ſic iſta ſpecies comprehenditur
ſpecialiter ſub diſpoſitione
Bullæ, itaut Papa nedum declaret Decanatum
ſpectare ad Rubeũ, ſed etiam
caſum Rubei compræhendi ſub Bulla.

Secundo principaliter dicebatur,
quod lex ante publicationem ligat ſi
420 hoc eſt de mente Conditoris * ex *Dec. & Aret. in rubr. de Conſtit.* in reſponſione
allegatis. Hic autem ſatis conſtat
de mente Conditoris, quia Conſtitutio
habet datam, & dictionem *ex nunc, & de cætero perpetuis futuris tempo-*
421 *ribus*, & ſic dictio *ex nunc* * temporis
inchoationẽ ſignificat *Vitalin. in Clem. vni. num. 32. & 33. de conceſſ. præb.* cum
alijs per nos allegatis, quibus in puncto
additur *Modern. Gloſſator Regulæ 8. §. 5. prohemiali num. 56.* Habet etiam
decretum irritans, & alia ponderata in
noſtra reſponſione.

Neque obſtat quod huic motiuo replicetur,
quod etiamſi Conſtitutio ha-
422 beat dictionem *ex nunc,** non ligat niſi
poſt publicationem per *gloſ. in cap. 1. in verbo ſimilium de conceſſ. præb. l. 6. quæ gloſ. non reperitur, & adeſt ſolum gloſ. in verbo ſimiliter*, quæ nihil tale dicit, allegatur
etiam *gloſ. in Clem. 2. in verbo ex tunc de hæretic. Theſaur. deciſ. 249. num. 7. Vitalin. in d. Clem. 2. num. 27. de hæret. Abb. in cap. 2. num. 7. de Conſtit.* quos
dicitur exaduerſo nos allegaſſe cũ
nõ ſit verũ, & alij quãplures allegãtur.

Nam pro reſponſione dico, quod
magiſtra huius opinionis eſt *gloſ. in d. Clem. 2. de hæretic. in verbo ex tunc*, quę
loquitur in terminis Conſtitutionis, de
qua in dicta *Clem.* Quæ quidem Conſtitutio
fuit facta in *Concilio Viennen.* &
tales Conſtitutiones conciliares non
423 habent datam, * licet annotetur dies,
in quo facta ſeſſio, & annotentur decreta
facta ſub illa die, & in illa ſeſſione,
& finito *Concilio* petitur confirmatio à
Papa, qui confirmat, & mandat publicari,
& propterea dictio *ex nunc* in di-
424 ctis Conſtitutionibus * conciliaribus
non poteſt operari ſtatim à die conditi
decreti, quia non eſt perfectum ante
confirmationem Papæ ex allegatis per
Iacobat. de Concil. art. 2. num. 145. cum ſeq. Cardin. Alban. de poteſt. Pap. par. 2. num. 199. ideoque eſt expectanda cõfirmatio,
& publicatio, quia ſi Papa nõ
vult in confirmatione decreta ligare ex
nunc, ſcilicet ante publicationem, vel ſi
non adſint aliæ clauſulæ, quæ tollunt
publicationem, eſt expectanda publicatio,
& iſto caſu facta publicatione
ſtatim ante lapſum duorum menſium
decretum obligat ſtante dictione *ex nunc* & ita intelligendi ſunt omnes
Doctores exaduerſo allegati, qui dictã
gloſ. ſequuntur. Doctor enim eſt in-
425 telligendus ſecundum legem, * quam
allegat *Bar. in l. non ſolum §. liberationis verbo ff. de libertat. legat.* & quatenus
aliter loquantur malè loquuntur
Gabriel. verò *de clauſ. concl. 3. num.* 48.
426 non * facit ad punctum, quia loquitur
de decreto irritanti poſito in Conſtitutione
conditionali: in caſu autem noſtro

ſtro

ſtro Bulla Papę non expectat perfectionem ab extra, habet ſuam datam, &
427 Papa vult * ex nunc obligare; Vndè perneceſſe dicen. eſt ſtatim abſque aliqua publicatione obligare, maximè cũ adſit decretum irritans, vt mox dicam, quæ intelligo ad effectum, vt Conſtitutio debeat ſeruari non quoad pœnam, de qua hic non agitur, vt infra oſtendetur.

Tertio dum dicebam, hanc Conſtitutionem ligare, itaut deberet ſeruari abſque alia publicatione propter de-
428 cretum irritans * *Caſſad. dec. 3. in princ. de Conſtit. Put. dec. 278. lib. 1. Rot. deciſ. 578. num. 3. par. 1.* vbi quod Rota ſemper ſequuta fuit iſtam ſententiam quo ad nullitatem actus, non quoad pœnam, & infinitos allegat *Gabr. de clauſ. concl. 3. num. 4.* & eſt *deciſio in cauſa Papinien. coram bo. me. Cardinali Pamphilio* vbi teſtatur de communi: Reſpondetur exaduerſo, quod nullus ex *Doctoribus* per nos allegatis dicit, quod decretum irritans poſitum in Conſtitutione operatur, quod liget ante publicationem, quod non eſt verum, vt paret ex dictis *Doctoribus*, & *deciſionibus*, & quãuis etiam ſubiungatur, quod *deciſio in cauſa Papien.* loquatur in caſu, quo Cõſtitutio erat publicata Romæ, tamen mouetur etiam ex iſto motiuo parriculari, quod Conſtitutio ſi habet decretum irritans, ligat etiam ante publicationem, vt ex lectura *deciſionis* apparet. Allegatur quoque exaduerſo caterua *Doctorum*, qui dicunt decretum irritans ſtatim ligare poſt publicationem non expectatis duobus menſibus, & dicitur nos allegare illos *Doctores* pro fundanda noſtra intentione, quod falſum eſt, ſi videatur noſtra reſponſio, ſed allegauimus prædictos *Doctores* loquentes in puncto, & veritas eſt, quod multi *Doctores* hoc dicunt, ſed etiam verum eſt, quod *Rota* ſequitur illam ſententiam, quod Conſtitutio abſque aliqua publicatione ligat, ſi habet decretum irritans quoad nullitatem actus, non quoad pœnam.

Quod autem hic non agatur de pœna, ſatis per nos probatur, conſideran-
429 do tres caſus * prout conſiderat *Dec. in c. cognoſcentes num. 16. de Conſtit.* Primus eſt quando actus annullatur in
430 odium perſonæ, * ſecundus quando in fauorem, tertius quando propter formam, vel ſolemnitatem introductam ob vtilitatem publicam. In primo caſu ſi inhabilitatur perſona eſt pœna, & ita procedit dictum *Sarnen.* exaduerſo allegati in *Reg. de iur. quæſ. non toll. quæſt. 1. num. 12.* & ita *Felin. in c. Eccleſia S. Mariæ num. 86. de Conſtit.* vbi quod excommunicatio eſt quędam pœna, quia inhabilitat perſonas ad actus publicos; Ita etiam eſt intelligendus, *Franc. in c. cupientes §. cæterum num. 2. de elect.* vbi de inhabilitatione ad conſequen. cauſam, & iſto etiam caſu aut tollitur ius in re; aut ad rem; ſi ius in re eſt pœna, alias ſecus *Caſſad. deciſ. 32. num. 11. ſuper regulis in princ. Ceph.* qui de communi teſtatur *conſ. 52. num. 15. vol. 1. Surd. conſ. 268. num. 6.* qui pariter de communi, & ita declarat *Decius in d. c. cognoſcentes num. 16. verſ. 1. caſu.* In tertio caſu (ommiſſo pro nunc ſecundo, de quo infra) ſi annullatur actus
431 ſecundum regulas iuris communis, * non videtur pœna, & ideo iura, quæ annullant teſtamenta, vel ſententias nõ ſeruata ſolemnitate requiſita de iure communi non dicuntur pœnalia, ita *Dec. in d. cap. cognoſcentes num. 18.* & ita declarat *Caſſad. deciſ. 32. num. 11. ſuper Regulis* poſt alios, quos allegat, & in iſto tertio caſu procedunt exempla allegata, quod Conſtitutio priuans ſucceſſione futura ob non petitum tutorem tempore debito dicitur pœnalis, quia ius, quod de iure communi competit proximiori, transfertur in remotiorem ob culpam non petiti Tutoris, vt per *Anchar. in conſ. 440. num. 4. & 5. Surd. deciſ. 216. num. 36.* & ita dicitur pœna inhabilitas, quæ datur Matri, quæ tranſiuit ad ſecundas nuptias, quia priuatur
432 iure ſucceſſionis, * quod ad ipſam ſpectat de iure communi *auth. defuncto C. ad Tertull.*

In ſecundo verò caſu, quando actus annullatur in fauorem alicuius, qui eſt
433 caſus noſter, * quia Conſtitutio diſponit in fauorem reſidentis, res videtur clara, quod non ſit pœna, quia reſpectu reſidentis non dicitur pœna, cum in eiuſdem fauorem ſtatutum hoc ſit, & nullum ſit delictum, & licet hoc tendat in præiudicium antiquioris abſentis venit in conſequentiam, & Conſtitutio dicitur fauorabilis, non pœnalis, quamuis

uis antiquior cum non poſſit abſens antiquior eſſe Decanus, ita *Decius in d. c. cognoſcentes num.* 17. *verſ.* 2. *caſu Aym. conſ.* 118. *num.* 10. *Crot. in repetit. l. omnes Populi num.* 217. *verſ. vltima concluſio ff. de iuſt. & iur.* & iſta eſt communis opinio, quia licet fœminæ habeant ſundatam intentionem de iure communi, vt ſuccedant ſimul cum ma-
434 ſculis * *l. maximum vitium C. de lib. præter.* Tamen ſtatutum excluſiuum fœminarum propter maſculos non dicitur
435 pœnale, neque odioſum, * ſed fauorabile, quia attenditur pœnalis intentio, vt ſubiungunt *Doctores* præcitati, quorum ſententiam dixerunt communem *Io. de Anan. conſ.* 69. *num.* 2. *Put. dec.* 38. *num.* 4. *Mandoſ. ſuper reg. de annal. qu.* 3. *num.* 11. & magis communem *Dec. in l. venia num.* 5. *C. de in ius vocan.* cum alijs allegatis in noſtra reſponſione; quibus addo, quod iſte articulus fuit ex profeſſo tractatus, & pro veritate diſcuſſus in cauſa *Nucerina Bonorum* 4. *Martij* 1602. *coram ipſo* D. *Sacrato*, & fuit reſolutum ſecundum communem, & veram opinionem, iſtud ſtatutum non eſſe pœnale, neque odioſum.

Quarto, dum dicebatur, quod verſabamur in Conſtitutione priuilegiatiua, ex quo priuilegiatur Auditor antiquior
436 præſens in Curia, * & propterea quod non ægebat alia publicatione, etiam quod non deuenerit ad notitiam eius, contra quem conceditur priuilegium ex *Bald. in l. leges, vt generales C. de legibus*, quibus addo *Fulgoſ. ibidem nu.* 1. & *Caſtr. num.* 2. *in fin.* & iſta eſt communis ſententia, de qua per *Abb. in d. c. cognoſcentes num.* 7. *circa med. verſ. & vide bonam gloſ. de Conſtit.* et hanc opinionem ſequuta fuit Rota etiam quod priuilegium ſit conceſſum per viam le-
437 gis, * aut Conſtitutionis, vt per *Put. deciſ.* 145. *num.* 1. *lib.* 2. & hanc ſententiam pluries ſequuta fuit, vt in *deciſ.* allegatis in noſtra reſponſione. Huic motiuo exaduerſo dupliciter reſpondetur. Primo quod *Bald.* loquitur, quando priuilegium fuit conceſſum perſonæ particulari, nempè Auditori antiquiori exiſtenti in Curia; Sed ceſſat omnis difficultas, quia *deciſio Putei*, et aliæ *deciſiones* allegatæ loquuntur in priuilegio conceſſo Clero Hiſpaniarum.

Neque eſt verùm, quod ſi Conſtitutio concernat perſonam indeterminatam, tunc etiamſi ſit merè priuilegiatiua, requirit publicationem ex *Felin. in d. c. cognoſcentes in* 3. *limit. verſ. ſed tamen putarem* & allegatur etiam *ibidem Bero num.* 49. *ad fin.* qui ibi non tangit iſtam materiam, nec aliquid ſimile; *Felinus* autem hoc non dicit, & ſi diceret, eſſet contra *deciſ. Putei*, & alias *deciſiones* Rotales allegatas in noſtra reſponſione, ſed veritas eſt quod *Felin.* poſtquam firmauit in Conſtitutione priuilegiatiua non requiri publicationem, ſubdit, ſed tamen putarem conſiderandum vtrum natura ſtatuti ſit talis, quod indigeat obſeruantia aliorum, vt ſi fieret ſtatutum, quod quilibet de tali domo habeat certum redditum à pluribus exigendum, quia ſaltim quoad alios obſeruanria eſt generalis, & ſic *Felin.* non applicatur, quia vltrà priuilegiatum requiritur obſeruantia illorum, qui tenentur aliquid præſtare priuilegiato, quod non eſt in caſu iſto, quia nullus tenetur aliqnid præſtare priuilegiato, quod non eſt in caſu iſto, quia nullus tenetur aliquid præſtare Auditori priuilegiato exiſtenti ia Curia; & licèt priuilegium concedatur contra abſentem antiquiorem, hoc non refert etiam quod abſens illud ignoret, vt per *Put. d. dec.* 145. *lib.* 2. & alios ſupra relatos.

Non obſtat id, quod de nouo opponitur, videlicet quod Bulla Pij IV. non habuit effectum, cum Rubeus non fuerit Decanus, niſi vſque ad annũ 1564. de quo tempore die 2. Octobris Oradinus reaſſumpſit Decanatum. Reſpondetur enim quod cum Bulla generaliter diſponat in futurum, & ſpecialiter reſpectu caſus tunc occurrentis Domino de Rubeis, qui dedit occaſionem Bullæ prędict. ſublata poſtmodũ occaſione Bullæ ſcilicèt caſu Rubei, ſi non habuiſſet effectum, quod negatur, ad-
438 huc non tollitur Bulla * *l. vltima ff. de reſcind. vend. Bald. in c. ſolitæ in fin. de maior. & obed.* niſi oſtendatur occaſionem fuiſſe omninò ſublatam ſcilicèt Rubeum non fuiſſe Decanum ob id, quia ratio, ex qua Bulla fuit confecta non ſubſtinebatur & deberet oſtendi, quod Aldobrandinus fuiſſet Decanus, vel quod eueniente caſu, quod antiquior fuiſſet abſens, ipſe antiquior abſens, & non antiquior præſens fuiſſet

De-

Decanus, & deberet etiam oſtendi legitima præſcriptio cum ſcientia Papæ, alias etiam per mille annos non eueniente caſu non tollitur lex *Iacob. de Beluiſio in auth. de Hered. & Falcid. in princ. col. 3. quæ. 7.* Riccar. *de malumbra* quem allegat *Alberic. in l. de quibus nu. 36. ff. de legibus Cyn. in l. fin. C. de Iur. dom. impetr. & in l. 2. num.* 8. C. *quæ ſit longa conſuetudo Bart. in prohem. digeſtorum* §. *anteà num.* 1. & hæc dicta ſint
439 ex abundanti; nam veritas eſt,* quod D. Oradinus die 7. Aprilis 1562. fuit promotus ad Eccleſiam Peruſinam, quam retinuit vſque ad diem 6. Septẽbris 1564. quo die illam dimiſit in Cõſiſtorio vt in actu Conſiſtoriali, qui datur. Et quia idem D. Oradinus nunquàm ſuſcepit munus conſecrationis, remanſit poſt renunciationem Epiſcopatus ſimplex Præsbyter; Vndè cum non obſtaret ei ampliùs impedimentũ Epiſcopatus, & ſic non eſt amplius locum tenens, ſed Auditor, & antiquior reaſſumpſit Decanatum, quẽ ſiue reaſſumpſerit de Iure, ſiue de facto, non eſt inſiſtendum, quia ſatis eſt, quod vtroque caſu non poſſit conſiderari actus contrarius Bullæ, Dominus enim Aldobrandinus, cum quo erat nata controuerſia ei nunquam contradixit, & ipſo preſente Rubeus poſſedit Decanatum, quod probatur, quia cum antè renunciationem Epiſcopatus nempè de anno 1563. Oradinus eſſet iturus ad Balnea propter eius infirmitates die 27. eiuſdem menſis propter futuram abſentiam D. Oradini fuit præſentata Rubeo Rotæ Decano Ioanni Aldobrãdino, & NN. Auditoribus Commiſſio generalis reaſſumptionis cauſarum, vt apparet in Broliardis notariorum D. Oradini, ex quo colligitur, quod ipſe Aldobrandinus ampliùs non controuertebat Decanatum Rubeo; Quod comprobatur inuincibiliter ex eo quia 19. Ianuarij 1564. Io. Aldobrandinus tãquam Rotæ Auditor confirmauit ſentẽtiam Grati, quæ confirmauerat aliam ſententiam Rubeo Rotæ Decani, & ipſe Aldobrandinus tanquam Rotæ Auditor ſubſcripſit cedulam cum iſta narratiua quod cauſa in prima inſtantia fuit coram Rubeo Rotæ Decano, & in ſecunda coram Grato.

Quod autem Oradinus nunquàm ſuſceperit munus Conſecrationis ſatis patet, quia in omnibus ſententijs per eum latis poſt promotionem, & antè renunciationem ſubſcripſit *Ita pronunciaui ego Iulius Oradinus electus Peruſi-*
440 *nus Locũtenens*; quod verbum *Electus* * oſtendit ipſum vnquam ſuſcepiſſe conſecrationem *Felin. in c. Meminimus de appell.* & hoc clarè oſtenditur ex prædicto actu renunciationis facto in Conſiſtorio, in quo tanquam electus renunciauit Epiſcopatum Peruſinum, qui vigore regreſſus verſus fuit ad Cardinalem Peruſinum & deindè ſubſcripſit ſe tanquam Rotæ Decanum, & non Locũtentem, proùt prius, quod non feciſſet ſi fuiſſet conſecratus, quia Epiſco-
441 pus non poteſt eſſe Decanus Rotæ,* etiam quod non habeat reſidentiam, vt nouiſſimè euenit in Cardinale Seraphino poſt eius promotionem ad Patriarcatum Alexandrinum: Et prædicta comprobantur etiam, quia in Diarijs Epiſcopi Auximani Magiſtri Cæremoniarum annotãtur Auditores Rotæ, Prothonotarij, Clerici Cameræ, Subdiaconi, Accolyti, & alii Domeſtici Papæ, qui viuebant de anno 1568. & ibi inter Rotæ Auditores ſolus Verallus nominatur Epiſcopus, cum tamen accuratè inter Clericos & ſubdiaconos nominentur illi, qui erant Epiſcopi, Canonici Sancti Petri, & qui alia officia obtinebant.

Quantum attinet ad quartum de nouo oppoſitum, quod D. Sacratus obtinuit à Rota haberi pro præſente in omnibus, & per omnia, & quod D. Coccinus expreſſe conſenſit huic decreto. D. Coccinus eſt certus, quod D. Sacratus non vidit hanc informationem, quia ſi vidiſſet, non eſſet paſſus quod ità liberè diceret D. Coccinum expreſſe conſenſiſſe, cum minimè verum ſit, Quod vero D. Sacratus obtinuerit à Rota haberi pro præſente in omnibus, & per omnia, D. Coccinus affirmat, ſe non audiuiſſe huiuſmodi verba, & ſi audiuiſſet, & tacuiſſet, ſibi
442 non præiudicaſſet, * quia cum ageretur de re ſpectante ad, D. Coccinum, requirebatur indiuiduus conſenſus ipſius D. Coccini *gloſ. in c. cum omnes de Conſtitut. in verbo Conſtitutum poſt med. verſ. ſed nunquid eſt verum Felin. ibidem num.* 15. & cæteri *Doctores*, & propte-

Digitized by Google

rea taciturnitas quoad ſui Iuris dimi-
443 nutionem, * ſeu actionis competentis
ſublationem pro conſenſu non habetur
l. innitum ff. de Seru. vrb. præd. l. in eo §. pennlt. ff. de rit. nupt. Felin. in c. nonne nu. 11. & 12. de præſumpt. Quod eo ma-
gis procedit, quia viuente, & præſente
bo. me. D. Penia, non eſt veriſimile,
quod D. Sacratus loqueretur etiam
reſpectu Decanatus; Tamen ſemper ve-
rum eſt, quod D. Coccinus non audiuit
prędicta verba, nec quod RR. Patres
Domini mei Auditores voluiſſent ha-
444 bere D. Sacratū pro pręſente, * cum non
poſſent præiudicare D. Coccino; qui
habebat Ius ex Conſtitutione Pij IV.
Felin. in c. cum acceſſiſſent num. 4. de Conſtit. & fuit latè deductum in Cauſa
Vicentina Fęudi coram eodem D. Sacrato,
& prius in Cauſa *Gerunden. Anniuerſariorum 5. Nouembris* 1582. *coram bo. me. Cardinale Seraphino.*

Et ceſſat omnis difficultas; quia
etiamſi Auditores potuiſſent derogare
d. Conſtitutioni, & D. Coccinus con-
ſenſiſſet prædictis verbis *in omnibus, & per omnia*, Adhuc tamen non cenſetur
illi præiudicatum, quia in generali con-
445 ceſſione * quibuſcumque verbis con-
cepta non venit illud, quod quis in
ſpecie veriſimiliter nō eſſet conceſſum
c. in generali de reg. Iur. in 6. bene *Roman.* qui loquitur in clauſula ampliſ-
ſima *conſ. 436. in princ. & num. 9. & ibi Adden. Rimin. Iun.* qui in indiuiduo
loquitur in clauſula *in omnibus & per*
446 *omnia* * *conſ. 199. nu. 142. & 143. vol.*
2. vbi quod non compræhendit igno-
rata, & non cogitata, nec ea, in quibus
veriſimiliter quis ſe difficilem redderet,
benè etiam *Ceph. conſ. 186. nu. 52.* vbi
quod iſta clauſula non operatur quoad
non ſpecificata, & incogitata nec extra
ſubiectam materiam; Hic autem quate-
nus DD. Auditores potuiſſent conce-
dere hoc priuilegium nō eſt veriſimile,
quod voluiſſent concedere in præiudi-
cium D. Coccini, & quod D. Cocci-
nus voluiſſet ſuper hoc conſentire, &
hoc concedere in ſui detrimentum;
Atque hæc dicta ſint ex abundanti.

Deo, Deiparæque gloria.

Dominus Illuminatio mea.

Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime Domine. Iam diximus quod ex multis ap-
paret hanc Conſtitutionem fuiſſe pu-
blicatam, & contra nihil releuans de-
ducitur, & ſi apparet de publicatione,
prout oſtendimus in noſtris reſponſio-
447 nibus, * lex ligat etiam ignorantes,
& poſt venientes *S. Thom. par. 2. quæſt. 90. art. 4. in reſp. ad tertium, & ibi omnes expoſitores Abb. in c. paſtoralis ante num. 2. verſ. ſed ſi ius vbi* teſtatur de
communi *de fid. Inſtr.* cum alijs addu-
ctis in noſtra reſponſione.

Et cum iſta Conſtitutio habeat de-
cretum irritans, ligat ignorantes etiam
448 ante * publicationem, itaut non egeat
aliqua publicatione, & tanto magis
cum ſimus in Conſtitutione priuilegia-
tiua *Put.* omnino videndus, qui tollit
omnes difficultatem, in *dec. 145. nu. 1. lib. 2.* aliter *dec. 141. ſecundam nouam impreſſ.* & iſta eſt communis opinio vt
diximus in noſtris reſponſionibus, &
hanc ſequitur *Rota* vt in *deciſionibus* ibi
allegatis.

Neque obſtat, quod quandò Con-
ſtitutio emanat ſuper materia, quę non
449 eſt ſemper in vſu, ſed contingit * per
interualla, non ſufficit talem legem
eſſe ſemel ſtatutam, & publicatam, vt
populus nō excuſetur ob ignorantiam,
ſed debet occurrente caſu ad homi-
num memoriam reduci *Anchar. in c. vbi periculum in fin. de elect. in 6. Felin. in c. cognoſcentes num. 7. ante fin. de Conſt. Rimin. ſen. conſ. 565. num. 7.* Quia reſ-
450 pondetur, quod prædicta procedunt *
quando aliquis tenetur aliquid præſta-
re ex poſt eueniente certo caſu, tunc vt
non excuſetur a pęna debet lex notifi-
cari, & hoc expreſſe dicit *Rim.* exad-
uerſo allegatus & iſte eſt caſus *c. vbi periculum in fine de elect. in 6.* ſuper quo
fundantur *dd. Doctores.*

Et quatenus aliter loquerentur, eſſet
contra communem ſententiam, quia
licet verum ſit, quod ſententia lata
451 contra * *extrauagantem* non impreſſam
non ſit ipſo iure nulla, tamen ſecus eſt
quando producitur *extrauagans*, quia
Iudex tenetur illam ſequi, & ſi non
ſequitur, ſententia eſt ipſo iure nulla
Henr. Boich. in c. paſtoralis num 4. Bellam. num. 10. verſ. ſi verò quæras Abb. ſub num. 1. verſ. ſi autem ſit publica ibi
vel ſub Bulla Card. in princ. ſub verſ. Nota de fid. inſtr. Rom. conſ. 260. ſub. num.

num. 2. verſ. aut certum eſt Paul. de Caſtro in l. cum prolatis ſub nu. 8. vbi etiam Alex. ſub num 13. verſ. quod ſingulariter limita ff. de re iud. Caſſad. dec. 8. nu. 8. de conc. prabend. mand. in reg. 28. quaſt. 3. nu. 6. & merito quidem, quia quando producitur Conſtitutio, & conſtat Papam velle illam ſeruari, debet vtique ſeruari, quod ſic conſtat ex decre-
452 to irritanti*, & alijs ponderatis in noſtris reſponſionibus *c. 1. de Conſt.* & in terminis *Rom. conſ. 260. num. 2. verſ. ſi quaras* cum alijs ſuperius adductis.

Non obſtat, quod Conſtitutio deberet publicari quotannis, prout aliæ
453 Conſtitutiones Rotales publicantur* *c. 1. de locat.* quia *text. in d. c. 1.* loquitur in expreſſa ordinatione, quod lex quotannis publicaretur, & licet Conſtitutiones Rotales quotannis publicentur, non omnes tamen publicantur, quia Conſtitutio Sixti IV. quæ reduxit Auditores ad duodecim, non legitur quot annis, nec habetur in libris Rotæ, licet in capſa aliarum ſcripturarum forſan adſit quædam copia ſimplex non originalis.

Non obſtat, quod D. Sacratus ignorauit hanc Conſtitutionem, quia quæſo pro veritate, & iuſtitia *Illuſtriſſimi Domini mei* reminiſcantur, ſi de hac Conſtitutione ante diſceſſum fuit monitus; & quæſo *Illuſtriſſimi Domini mei* reminiſcantur, ſi Agentes pro ipſo faſſi fuerunt D. Sacratum habuiſſe de huiuſmodi Conſtitutione notitiam; vltra, quod ſi non habuiſſet non releuaret ex ſupra deductis, nec contrarium dicit *gloſ. in prohem. Clement. in ver. de catere,* quia vt diximus in prima reſpõſione, illa *gloſa* loquitur in caſu, quo Papa mandauerat ſub pęna excõmunicationis Con-
454 ſtitutiones lacerari,* vel reſtitui, donec corrigerentur, & mandauerat etiam vt copia non daretur, vnde nihil mirum ſi illæ Conſtitutiones ſuſpenſę non ligabant, & dicit *gloſ.* quod inhumanum eſſet dicere, quod Conſtitutiones illæ ligarent, quę erant ſuſpenſæ, & quarum copia haberi non poterat.

Quod D. Coccinus expræſſe conſenſerit, quod D. Sacratus haberetur pro præſente in omnibus, & per omnia, hoc expreſſe negatur, & miramur, quod iſta dicantur, & de veritate Deus te-
455 ſtis ſit, & quatenus hoc eſſet verum,* hoc nullo pacto poſſet intelligi reſpectu Decanatus, quia hoc de facili concedi non ſolet, cum agatur de magno præiudicio ex alleg. in vltima reſponſione, quibus additur *Butr. in conſ. 19. num. 9. Rot. dec. 55. num. 14. par. 2.* & ita fuit reſolutum in cauſa *Valentina decimarum 28. Nouembris 1603. coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Lancellotto & in cauſa Carthaginen. decimarum 29. Martij 1604. coram bo. me. Pennia,* in quibus *Deciſionibus* licet communicarentur omnia priuilegia etiam quo ad
456 exemptionem,* *Rota* intellexit, quod non cenſebantur communicata priuilegia, quæ eximunt à ſolutione decimarum, quia eſt de inſolitis.

Quod *Deciſiones Illuſtriſſimi Millini in cauſa Tiraſonen.* non ſubſiſtant, cum poſtea Domini non fuerint concordes,
457 non eſt verum*, quia ſuper alio articulo non fuerunt concordes; & hoc dictum eſt ex abundanti.

Alia non ægent reſponſione, quia negocium agitur apud præclariſſimos Viros, qui ſciunt eligere triticum à Zizania.

Deo Gloria.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ad decidendã controuerſiam inter* Sacratum, & Coccinum *ſuper Decanatu Rota fuit à Pontifice deputata Congregatio Cardinalium.*

Decanatum Rota ſpectare ad D. Coccinum *fuit reſolutum à Congregatione ſuper hoc deputata nu. 1.*

2 *Decanatus Rota dum Vacat ſpectat ad eum, qui eſt antiquior in Curia, licet adſit alius antiquior, dum eſt abſens de tempore vacationis.*

3 *D. Cardinalis* Sacratus *dum erat Rota Auditor fuit promotus ad Archiepiſcopatum Damaſcenum die 5. Nouembris 1612. cum retentione Auditoratus.*

Anno-

Annotatio cclxij.

LVnæ 5. Nouembris 1612. *Sanctiſſ. D. N. Paulus V.* auditis votis Cardinalium deputatorum ad decidendam controuer-
1 ſiam inter * *D. Sacratum*, & *Me* ſuper Decanatu Rotæ, declararunt Decanatum ad *Me* ſpectare, quia eram anti-
2 quior ex præſentibus in Curia * de tempore vacationis, licet *D. Sacratus* eſſet antiquior, tamen abſens à Curia de tempore vacationis, & hoc vigore *Conſtitutionis Py IV.* Item eadem die promouit eundem *D. Sacratum* ad Archiepiſcopa-
3 tum* Damaſcenum cum retentione Auditoratus, & *D. Marcomontium* ad Archiepiſcopatum Lugdunen. & ſic de hoc anno tres Rotæ Auditores fuerunt creati Archiepiſcopi, vid. iſti duo, & *D. Ludouiſius*, qui fuit creatus Archiepiſcopus Bononien. hæc tamen non fuerunt audita in Rota, ſed extra Rotam, quia Rota finiuit ante Conciſtorium, quod fuit factum in Monte Quirinali, *Rota* autem apud Sanctum Petrum.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Decanatus Rotæ poſſeſſionem adeptus eſt* D. Coccinus *die* 7. *Nouembris* 1612.

2 *Et hac occaſione habuit orationem, de qua ibi.*

Annotatio cclxiij.

VT dixi ſupra *Ego Io. Baptiſta Coccinus* Venetus hac die 7. Nouembris
1 1612. * Mercurij in principio Rotæ ſedi ad locum Decani, & habui oratiunculã his verbis *Reuerendiſſimi PP. & Domini*
2 *mei.* * *Dei munere, & beneficio temporis Decanatum Rotæ ſum aſſecutus ampliſsimis PP. VV. ob virtutum merita longe magis quam mihi debitum; In hoc munere obeundo duo mihi præcipuè erunt præſtanda; Alterum vt quantum in me erit curem, vt Tribunal iſtud Orbis Terræ grauiſſimum Iuſtitiæ dicatum Aſilum ipſius Iuſtitiæ re & nomine ſit, prout hactenus fuit; Alterũ vero vt beneuolentia illa, & concordia conſeruetur, quam maiores, quaſi hæreditariam Nobis reliquerunt; Habeo quos ſequar viros præclariſſimos Scraphinos, & Pamphilios non ſanctitate minus, quam doctrina præcellentes, quorum memoria in benedictione ſit; Habeo nouiſſimè Franciſcum Peniam nulla non laude celebrandum virum illum pium, ad cuius iudicium vidua, pupilli, miſerabileſque perſonæ quaſi ſuo iure confugiebant. Reliquum eſt vt Paternitates Veſtræ ſciant, quod Ego ita ſemper me geram, ac ſi in nouiſſimo loco ſederem, cognoſco enim vos morum ſanctitate ſpectabiles, doctrina gloria præcellentes.* Quibus verbis accommodatè reſpondit R. P. D. *Alphonſus Manzanedo de Quignones Hiſpanus*, qui erat antiquior ex præſentibus in Rota *Reuerendiſs.* enim D. *Sacratus* Archiepiſcopus Damaſcenus electus nõ fuit in Rota, quia erat occupatus in Cardinalibus viſitandis.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *De fideicommiſſi iuſtificatione prius debet videri antequam deueniatur ad ſpecificationem rerum particularium ſub eo comprehenſarum.*

2 *Declara quando reus eſt in poſſeſſione, ſecus autem quando neuter poſſidet.*

Annotatio cclxiv.

PAllauicini agebant contra Rangonos ad bona ſubiecta fideicommiſſo, & nihil adhuc fuit actum, niſi vt videretur de legitimitate Pallauicinorum. In Ciuitate Genuæ ſunt aliqua loca montium Rangoni petebant videri non retardatis diſputationibus ſuper fideicommiſſo, an iſta loca eſſent ſubiecta fideicommiſſo, Pallauicini replicabant, quod priùs eſt
1 videndum, * an ſit iuſtificatum fideicõmiſſum, antequam deueniatur ad ſpecificationes rerum particularium *gloſ. in l. 1. in princ. in verbo perinde ff. de eden. vbi Bart. & Bald. num. 7. Alberic. num. 6.* & fuit reſolutum in cauſa *Romana fideicommiſſi de Gallis* 1. *Iunij* 1594. *coram bo. me. Card. Pamphilio.*

Fuit reſponſum per DD. prædicta eſſe vera, ſed non applicari, procedunt enim
2 quando reus eſt in poſſeſſione, * ſed cũ neuter ſit in poſſeſſione iſtorum locorum montium, Rangoni poſſunt dicere, videa-

deatur, an ſint ſubiecta fideicommiſſo, ne ſub prætextu fideicommiſſi Ego priuer illius poſſeſſione, quam non habeo. Ad memoriale 12. *Nouembris 1612. corā Reuerendiſſ. D. meo Archiepiſcopo Damaſceno.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Sententiæ prolatio non poteſt differri ob non factam liquidationem fructuum, quia in illius executione liquidatio fieri ſolet.*

Annotatio cclxv.

Petebatur differri ſententiam ex quo fructus non erant liquidati, Rota di-
1 xit, quod daretur ſententia, * quia in executione liquidatio ſolet fieri. Ad memoriale in cauſa *Maceraten. interuſuriorum 12. Nouembris 1612. coram D. Manzanedo.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Expeditis primis litteris ſi ſuperueniat noua gratia, Rota ſolet diſputare ſuper illius iuſtificatione abſque quod expediantur nouæ litteræ.*

Annotatio cclxvj.

Qvando fuerunt expeditæ primæ litteræ, Rota ſi ſuperuenit noua gra-
1 tia, * ſolet ſuper illius iuſtificatione diſputare abſque eo quod expediantur nouæ litteræ, & ita fuit ordinatum hodie 16. *Septembris 1612. corā R.P.D. Vbaldo.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Mulier, quæ pendente lite ſuper matrimonio aufugit ad Monaſterium, vbi adeſt Monialis ſuſpecta ne ſubornet eam, debet traduci ad aliud Monaſterium & num. 3. vbi vide.*

2 *Iudex laicus nullam habet iuriſdictionem in cauſa matrimoniali.*

Annotatio cclxvij.

IVſtitia Aragoniæ prætendit, quod lite pendente ſuper cauſa matrimoniali mulier debeat remanere ſequeſtrata penès Iudicem laicum. Mulier aufugerat
1 ad Monaſterium, * & quia in eo erat Monialis quædam eius Amita, dubitabatur, ne mulierem ſubornaret, & proptereà pro parte mariti inſtabatur, vt deponeretur in alio Monaſterio, vt exploraretur eius voluntas, & quia exaduerſo dicebatur, quod Iudex laicus poterat capere mulierem dum transferebatur, offerebatur cautio ſcut. 10. mill. in manibus Nuncij Hiſpaniarum, & offerebatur d. cautio in forma Cameræ.

Rota dixit, quod periculum erat, ne mulier caperetur, & quod tunc eſſet dubium, an pars teneretur ſoluere, quia promiſit factum alienum, & fortaſſe ſufficeret, quod pars non curaſſet, vt caperetur, & ſi fuiſſet capta, ſcandalum poſſet oriri inter laicos de iſta cautione data, maximè ad impediendum iuriſdi-
2 ctionem laici, * licet nullam habeat in hoc caſu. Ideo Domini ordinarūt, quod
3 traduceretur ad aliud Monaſterium *, & darentur litteræ Archiepiſcopo, & quod vtatur omni diligentia, vt ad idem Monaſterium reuertatur. Ad memoriale in cauſa *Cæſaraugustana matrimonij corā R.P.D. Pamphilio.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *In deciſione extendenda poteſt fieri mētio ſcripturarum poſt reſolutionem productarum, dum materiam corroborant, ſed non principaliter decidunt.*

Annotatio cclxviij.

IN cauſa *Hiſpalen. Matrimonij 19. Nouembris 1612. coram R.P.D. Vbaldo* fuit dictum; quod poterat extendere *deciſio-*
1 *nem,* * & facere mentionem de Conſtitutionibus Synodalibus nuper productis, quia

quia illæ corroborabant materiam, & non principaliter decidebant, quod & alias fuit factum. Ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de clauſula *refectis expenſis* appoſita in commiſſione.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa cum clauſula* refectis expenſis *debent refici expenſæ totius primæ inſtantiæ, non autem ſolius ſententiæ nullæ.*

2 *Expenſæ factæ coram Iudice, cui fuit commiſſa cauſa cum clauſula* refectis expenſis *non ſunt reficiendæ, ſed expectandus finis litis.*

3 *Iudex, cui fuit commiſſa cauſa cum clauſula* refectis expenſis *quando, quomodo, & cuius expenſis poſſit mediante eius ſententia declarare nullam vel confirmare antecedentem ſententiam.*

Annotatio cclxjx.

AD memoriale in cauſa *Romana diuiſionis bonorum* 19. *Nouembris* 1612. fuit dictum, quod cum cauſa eſſet commiſſa *D. Manzanedo* cum clauſula *refe-*
1 *ctis expenſis*, * quod erant reficiendæ expenſæ totius primæ inſtantiæ, non autem ſolius ſententiæ nullæ, & quod ita ſeruatur; Expenſæ autem factæ coram *D.*
2 *Manzanedo* non erant reficiendæ, * quia expectandus erat finis litis, & videretur quis ſuccumberet.

Neque obſtat, quod ſi pars ceſſiſſet, nullitati coram *D. Manzanedo*, expenſæ
3 deberent refici vſque ad diem * ceſſionis, quia hoc eſt verum, quia *D. Manzanedus* potuiſſet proferre ſententiam, reuocando primam ſententiam nullam, & illa ceſſio operata fuiſſet, vt Iudex non poſſet procedere amplius in cauſa cum præiudicio cedentis, & ſi pars voluiſſet ſententiam ſuper reuocatione ſententiæ nullæ, illi daretur ſumptibus ſuis, non autem quod pars, quæ ceſſit, teneretur reficere dictas expenſas, at in caſu noſtro ſententia non poteſt proferri ſtante gratia Principis, quia Papa voluit ſanare nullitatem ſententię conſtito de bono iure refectis expenſis, & ſic quatenus ſententia nulla eſſet iuſta, quod non obſtante nullitate poſſet confirmari, refectis tamen expenſis illius inſtantiæ.

ARGVMENTVM.

Commiſſa cauſa cum clauſula *ſine retardatione ſolutionis penſionis arbitrio Rotæ* Iudex poteſt procedere in cauſa non ſoluta penſione, quando in actis non conſtat de aliqua reſeruatione.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa cum clauſula* ſine retardatione ſolutionis penſionis arbitrio Rotæ *non eſt opus diſputare, an intret arbitrium.*

2 *Cum vigore dictæ clauſulæ Iudex poſſit procedere etiam non ſoluta penſione, quando in actis non conſtat de aliqua reſeruatione. Vid. ibi.*

3 *Iura producta in Rota coram vno Iudice faciunt fidem coram alio, coram quo debent produci.*

Annotatio cclxx.

CAuſa fuerat commiſſa *ſine retardatione ſolutionis penſionis arbitrio Rotæ*,
1 pars dicebat, quod * non erat opus diſputare, an intraret arbitrium, quia nec ſimplex clauſula *ſine retardatione ſolutio-*
2 *nis penſionis* impedit, * quominus Iudex poſſit procedere etiam non ſoluta penſione, quando in actis non conſtat de aliqua reſeruatione *Achilles dec.* 4. *de reſcr.* quod placuit Dominis, & ideo ordinarunt, quod pars produceret reſeruationem, vel potius reſeruationem penſionis, vt translationem, quia agebatur de penſione translata, & quia reſeruatio, & translatio fuerant producta coram *D. Pirouano*, ordinarunt, quod
3 ille proceſſus * produceretur ad effectum iurium coram *D. Pamphilio*, coram quo cauſa pendebat; quia vigore *Innocentiana* iura producta coram vno Iudice in Rota faciunt fidē coram alio, modo fuerint recognita. Ad memoriale in cauſa *Iſpalen. translationis penſionis* 26. *Nouembris* 1612. *coram* R.P.D. *Pamphilio*.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Sententiæ in Rota non multiplicantur.*

Annotatio cclxxj.

IN hac Rota fuit dictum DD. Iunioribus, quod ſtylus Tribunalis eſt, quod
1 ſententiæ non multiplicantur, * & ita fuit ordinatum, quod ſeruaretur in cauſa *Lucana Molendini*, & in alia *Romanã dotis coram* D. *Veroſpio*, in quibus cauſis fuerant reſoluti certi articuli particulares, & petebatur, quod ſuper illis pronunciaretur *Luna 26. Nouembris 1612.*

ARGVMENTVM.

Contra eum, qui ſibi eligit domicilium an poſſit procedi per contradictas.

SVMMARIVM.

1 *Eligens ſibi domicilium in aliquo loco debet ibi citari, licet ab illo ſe abſentauerit. Lim. num. 3.*

Domicilium eligere quilibet tenetur num. 1.

2 *Habens domum permanentem ſi ſe abſentat ſufficit, quod citetur domi dimiſſa copia.*

3 *Per contradictas poteſt fieri proceſſus, quando fuit facta citatio domi dimiſſa copia, ac examinati teſtes ſuper abſentia aduerſarij, qui ſibi elegerat domicilium.*

Annotatio cclxxij.

THomas elegerat ſibi domicilium in Vrbe, ad quod voluit citari, & facere
1 huiuſmodi electionem tenebatur * *Maranta in prax. tit. de citat. num. 100. Vant. de nullit. ex defect. citat. num. 107.* ad quod domicilium debuit citari domi di-
2 miſſa copia, cum à Ciuitate * ſe abſentauerit, quia poteſt eſſe, quod ibi dimiſerit perſonas, quæ illum certiorem de geſtis in cauſa; prout citatur ille, qui habet domum permanentem, qui ſi ſe abſentat ſufficit citare illum domi dim. copia *Bar. in l. 45. Prætor ait ff. de dam. infect. Alciatus in l. abſentem 199. num. 3. ff. de verborum ſignif. Tiraquell. de retract. lignager. §. 9. gloſ. 2. num. 4. Aſin. in Prax. §. 6. cap. 2. verſ. 8.*

Dixerunt tamen Domini, quod cum fuerit facta citatio domi dimiſſa copia,
3 & examinati teſtes ſuper abſentia, * quod proceſſus factus per contradictas ſubſtinebatur, quia iſte eſt vnus ex caſibus, in quibus proceſſus ſolet fieri per contradictas *Veſtr. in prax. lib. 1. cap. 5. num. 4.* Ad memoriale in cauſa *Baren. Beneficij 10. Decembris 1612. coram D. Manzanedo.*

ARGVMENTVM.

Rota poteſt iudicare in cauſis obligationũ Cameralium dependentium à litibus, & cauſis in ea introductarum.

SVMMARIVM.

1 *A. C. eſt Iudex obligationum Cameralium priuatiuè quo ad omnes alios Iudices.*

2 *Limita in obligationibus Cameralibus dependentibus à litibus, & cauſis coram alijs Iudicibus pro tempore introductis factis, ſeu receptis. Amplia num. 3.*

Rota poteſt eſſe Iudex obligationis Cameralis dependentis à lite, & cauſa in ea introducta num. 2. Amplia nu. 3.

Annotatio cclxxiij.

FVerat lata ſententia ad fauorem D. Ludouici Archæ de Narnia olim Vrbis Senatoris ſuper retractu cuiuſdam domus, reus non appellauerat à dicta ſententia, ſed fuit conuentum inter partes, quod reus poſſet exigere pecunias, & eas inueſtire pro cautione Ludouici, & huiuſmodi conuentio fuit ſtipulata obligatione Camerali: Cum orta eſſet controuerſia ſuper inueſtimento, reus vigore obligationis Cameralis conuenit Ludouicum Arcam coram A. C. qui eſt iudex
1 iſtarum obligationum * priuatiuè quoad alios Iudices; Ludouicus autem dicebat eſſe conueniendum in Rota *coram* D. *Ca-*
2 *ualerio*, qui fuit ſubrogatus * in locum Reuerendiſs. Epiſcopi Attrebaten. qui tulerat ſententiam, ea ratione, quia licet verum ſit, quod A. C. ſit Iudex priuatiuè reſpectu obligationum Cameralium quoad omnes alios Iudices, hæc tamen regula fallit, vt non habeat locum in obligationibus dependentibus à litibus,

executiua, & tam mota, quam mouenda
actiuè, & paſſiuè hinc inde in ſtatu, & ter-
minis, in quibus reperiuntur, nec non quam
& quas, &c. inter illos de Grandis Leliam
Maſſam de Grandis eorũ matrem, Balduinũ
Maſſam, & filios, & hæredes qu. Matthai
Maſſa, & Procuratorem Valentinum Ale-
xandro Litta Rota Auditori de partium cõ-
ſenſu electo, qui quoad cauſas executiuas
procedat uti deputatus ab A.C. cum partici-
patione Rota, vel ſine arbitrio ſuo, & cum
facultatibus eiuſdem A.C. firmis remanen-
tibus Notarijs eiuſdem A.C. in dictis cauſis
executiuis tantum, omni, & quacumq; appel-
latione remota, tã quoad cauſas executiuas,
quã Ordinarias ferijs non obſtantibus, &c.

Et hæc commiſſio fuit pręſentata in
actis, & coram Notario *Litta*, qui cum
obijſſet, fuit in eius locum ſubrogatus
D. *Lancellottus*, qui diſputauerat in cauſa,
quo promoto ad Cardinalatum, eius lo-
cum in Rota obtinuit *D. Veroſpius*, &
per dictam promotionem ad Cardinala-
tum, fuit ſubrogatus in hac cauſa *R.P.D.*
Manzanedus, vndè hodie *Luna 25. Octo-*
bris 1613. fuit dubitatum in hac cauſa
Romana executionis Cameralis obligationis
an eſſet cognoſcenda per *D. Veroſpium*
ſubrogatum in locum Auditoris *Illu-*
ſtriſſimi Lancellotti, an per *D. Manzane-*
dum ſubrogatum in hac cauſa in locum
dicti *Illuſtriſſ. Lancellotti*, an vero per *D.*
Piron. ſubrogatum in locũ *bo. mẽ. Litta*.

Et quantum attinet ad D. *Veroſpium*
cauſa non ſpectabat ad ipſum, quia non
erat originaria D. *Lancellotti*, ipſe verò
vigore commiſſionis generalis reaſſum-
pſit tantummodò cauſas originarias D.
Lancellotti, neque ſuffragabatur, quod
1 D. *Lancellottus* diſputaſſet in cauſa,* quia
ſecundum ſtylum Rotæ hoc ſuffragaba-
tur ne cauſa poſſet auferri à dicto *Illu-*
ſtriſſimo Lancellotto à ſubrogato *Litta*,
2 quia ipſe erat informatus, non autem,*
quod deberet ſpectare ad eius ſucceſſo-
rem, qui non eſt informatus, itaut ſub-
rogatus *Litta*, vel alius, ad quem de iure
ſpectaret cognitio cauſę non poſſet illam
reaſſumere.

Difficultas ergo reducitur, an cauſa
ſpectet ad *D. Manzanedum*, vel ad *Piro-*
nanum, & pro reſolutione eſt notandum,
quod triplici modo committuntur cau-
3 ſæ Auditoribus. * Primo modo Audi-
tori tanquam Auditori, & iſtæ cauſæ
ſunt illæ, quæ diſtribuuntur per turnũ,
& in quibus Notarij Rotæ ſcribunt: Se-
cundo Auditori tanquam Auditori, ſed
extra Rotam, & in iſtis etiam Notarij
Rotæ ſcribunt. Tertio modo Auditori
tanquam Prælato, & in iſtis non ſcribũt
Notarij Rotæ, ſed vel Notarius Archi-
uij, vel Auditoris Cameræ, ſi ab ipſo eſt
deputatus.

Hoc ſtante commiſſio generalis, quæ
4 præſentatur Auditori nouo, de qua* per
Put. dec. 338. lib. 1. ſecundum nouam im-
preſſionem præclariſſimi Aduocati D. Frã-
ciſci de Rubeis, & exẽplum huius cõmiſ-
ſionis habetur ſupra annotatione 258.
incipit *hac cauſa Bononien. Laudis*, reaſſu-
mit omnes cauſas tã Rotales ſcilicet quę
5 committuntur Auditori in Rota, quam
extra Rotales, ſcilicet quæ committun-
tur Auditori, tanquam Auditori ex-
tra Rotam, non tamen illas, quæ cõ-
mittuntur Auditori tanquam Prælato per
verba illa *dignetur S. V. omnes, & ſingu-*
las cauſas beneficiales, Ciuiles &c. aliaſque
tam generalium, quàm ſpecialium etiam
extra Rotam commiſſionum &c. & in qui-
bus deuoti S. V. Oratores N.N.N.N. eiuſdẽ
Palatij cauſarum Notarij ſcribunt &c. &
meritò quia Auditori tanquam Audito-
ri datur ſucceſſor, non autem Auditori
tanquam Prælato. Et propterea ex iſtis
ſequitur, quod iſta cauſa ſit D. *Pironani*,
6 quia eſt commiſſa* Auditori tanquam
Auditori extra Rotam, non tanquam
Prælato, quod patet ex eo quia com-
miſſio eſt pręſentata Notario Rotę, & D.
Litta fuerunt commiſſæ omnes cauſæ tã
7 motæ, quam mouendæ,* vnde cum cõ-
miſſio fuerit præſentata Notario Rotæ
vtique quoad cauſas mouendas debebat
ſcribere Notarius *Rotæ*, cui fuerat data
commiſsio, & in iſtis cauſis commiſsis
Auditori tanquam Auditori, ſi Auditor
8 promoueatur ad Cardinalatum,* aut
Epiſcopatum, aut obierit poſt ſeruatum
terminum *pro ſeruato*, alij Auditores ſub-
ſcribunt abſque alia citatione *Put. d. de-*
ciſ. 338. lib. 1. & regulariter *Decanus* ſo-
9 let ſubſcribere* per hæc verba *Ita pro-*
nunciauit bo. mẽ. Franciſcus Penia Rota
Decanus, & Ego Ioannes Baptiſta Coccinus
Rota Decanus ſubſcripſi, vel ita *Pronuncia-*
uit Reuerendiſſ. D. Ludouiſius Archiepiſc.
Bononien. Rota Locumtenens, & Ego Ioan-
nes Bapt. Coccinus Rota Decanus ſubſcripſi.

Neque obſtat, quod commiſſio gene-
ralis dicat, *& in quibus deuoti S. V. Ora-*

tores N.N.N.N. Notarij Rotæ ſcribunt &c.
10 * in cauſis autem executiuis fuerit dictis
firmis remanentibus Notarijs A. C. quia
verba illa *& in quibus &c.* ſtant demon-
ſtratiuè ad cauſas commiſſas Auditori
tanquam Auditori etiam extra Rotam,
non autem ad cauſas commiſſas Audito-
ri tamquam Prælato, & cum ex præſen-
tatione facta Notario Rotæ conſtet cau-
ſas fuiſſe commiſſas Auditori tanquam
Auditori extra Rotam non obſtat, quod
Notarij A.C. ſcribant, quia hoc obue-
nit per accidens, quia Papa voluit face-
re hanc gratiam parti, & ideò non alte-
rat naturam Commiſſionis cauſæ, quia
11 accidentia, * & cauſalia non mutant na-
turam rei *Abbas conſ. 62. num. 8. in fin. &
num. 9. verſ. de iure communi & num. 10.
& 15. in fin. verſ. non obſtat, & num. 16.*
Minus etiã facit, quod cauſa fuerit cõ-
miſſa *bo. mem. Litta* tanquam deputato
ab A. C. & cum facultatibus A. C. quia
hoc obuenit, vt poſſet procedere exe-
12 cutiuè cum facultatibus A. C. * & quo-
tidie cauſæ committuntur in Rota for-
maliter cum facultatibus tamen A. C. vt
Auditor poſſit procedere proùt poſſet
Auditor Cameræ vigore ſuarum facul-
tatum.

Non obſtat, quod quandò *D. Scottus*
intrauit Rotam D. *Lancellottus* diſputa-
uerat in iſta cauſa, quæ propterea non
fuit reaſſumpta per *Scottum* ſecundum
ſtylum Rotæ, vndè fit, quod cum D. *Pi-
rouanus* fuerit ſubrogatus in locum *Scot-
ti* non poſſit reaſſumere iſtam cauſam,
quam non habuit *Scottus*. Nam reſpon-
detur, quod commiſſio generalis dire-
13 cta *Scotto*, * proùt aliæ commiſſiones ge-
nerales comprehendunt omnes cauſas tã
generalium Commiſſionum, quàm alia-
rum particularium quibuſcumque Rotæ
Auditoribus commiſſas, & ſic per clau-
ſulam illã *tam generalium* reaſſumit om-
nes cauſas, ſcilicet illas reaſſumptas ab
alijs Auditoribus vigore commiſſionis
generalis reaſſumptionis cauſarũ per o-
bitum *Littæ*, & ſic etiam illam cauſam,
in qua fuit ſubrogatus D. *Lancel.* & quã-
uis tunc Commiſſio non fuerit opera-
14 ta effectum ſuum ex Stylo Rotæ, * ex
quo *D. Lancellottus* diſputauerat, tamen
ſublatis impedimentis ſcilicet creato
Cardinale D. *Lancellotto* commiſſio ope-
ratur effectum ſuum, quem licèt non
potuerit operari reſpectu *Scotti* defuncti,

operata tamen fuit reſpectu *Pirouani* ſubrogati, qui vigore Commiſſionis *Scotti*, & vigore ſuæ Commiſſionis ſimul potuit capere prædictam cauſam, quia eius Commiſſio generalis reaſſumit omnes cauſas commiſſas *Scotto*, in quibus alij Auditores tam vigore commiſſionum generalium, quam particularium erant ſubrogati.

ARGVMENTVM.

Executor datus in litteris debet procedere in cauſa, quæ fuit commiſſa Rotæ cum clauſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum*.

SVMMARIVM.

1 *Executor datus in litteris non poteſt procedere, quando fuit commiſſa cauſa in Rota* ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum. *Contrarium num. 2. & ſeqq.*

Executio litterarum Apoſtolicarum ſpectat ad Rotam, quando illi fuit commiſſa cauſa ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum cũ incidentibus, emergentibus, & connexis *num. 1. Contrarium nu. 2. & ſeqq.*

2 *Clauſula* ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum *ſolet apponi, quando litteræ nondum ſunt executæ.*

3 *Clauſula* ſine præiudicio executionis litterarum Apoſtolicarũ *tunc ponitur quando per executorem fuit cognitum ſuper executione litterarum, & decreta executio, mandatumque relaxatum.*

5 Rota in Abulen. Penſionis 15. Decembris 1610. coram Pirouano *in quibus terminis procedat.*

Rota poteſt *relaxare mandatum, quando illi fuit commiſſa cauſa cum clauſula* ſine retardatione ſolutionis penſionis arbitrio Rotæ, *& cũ clauſula* cum omnibus incidentibus *num. 5.*

6. Si

6 *Si Rota, cui fuit commiſſa cauſa cum*
clauſula ſine retardatione ſolu-
tionis penſionis arbitrio Rotæ
reſoluit non intrare arbitrium, tunc
mittit deciſiones executori vt poſſit
procedere ad vlteriora.
7 *Executor datus in litteris Apoſtolicis*
obtentis poſt impetratam commiſſio-
nem in Rota non poteſt procedere ab-
ſque vitio attentatorum; ſed cauſa
ſpectat ad Rotam num. 10. *&* 12.
8 *In beneficialibus cenſetur deductum*
omne ius ab initio & num. 9.
9 *In cauſis beneficialibus proceditur ſim-*
pliciter, ac de plano, & ſine ſtrepi-
tu, & figura iudicij, hoc eſt ſine li-
bello, litis conteſtatione, & alijs.
11 *Auditor Rotæ deputatus in cauſa vi-*
gore Clement. Auditor de re-
ſcript. *poteſt purificare gratiam.*

Annotatio cclxxv.

FVit commiſſa cauſa in Rota cum clau-
ſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtoli-*
carum, prætendebatur, quod executor
1 datus in litteris* non poſſet procedere
ea ratione, quia non erat dictũ *ſine præiu-*
dicio executionis litterarum Apoſtolicarum,
& quia cum Commiſſio Rotalis habeat
clauſulam *cum incidentibus, emergentibus,*
& connexis, videbatur etiam dicendum,
quod executio ſpectaret ad Rotam ex
Clem. Auditor de reſcript. quia poteſt pu-
rificare gratiam partis, & allegabatur
dec. in cauſa Abulen. penſionis 15. *Decem-*
bris 1610. *coram Pironano*.

His tamen nõ obſtantibus contrarium
2 fuit dictum; nam clauſula* *ſine præiudi-*
cio litterarum Apoſtolicarum ſolet apponi,
quandò litteræ nondum ſunt executæ,
proùt eſt caſus noſter, & propterea be-
nè fuit appoſita prædicta clauſula *ſine*
præiudicio litterarum Apoſtolicarum: clau-
ſula autem *ſine præiudicio executionis lit-*
3 *terarum &c.** tunc demum ponitur, quã-
dò per executorem fuit cognitum ſuper
executione litterarum, & decreta exe-
cutio, mandatumque relaxatum ita di-
xit *Rota in cauſa Burgen. ſeruitij* 15. *De-*
cembris 1603. *coram me*, & propterea ſe-
quitur, quod executor litterarum non
4 poſſet impediri,* quominus poſſet pro-
cedere ad executionem dd. litterarum.

Non obſtat *deciſio D. Pirouani*, quia
5 in caſu illius *deciſionis* fuerat commiſſa*
cauſa *ſine retardatione ſolutionis penſionis*
arbitrio Rotæ, & dubitabatur, an man-
datum Rotale relaxatum fuiſſet validè
relaxatum, & fuit dictum, quod ſic, &
tunc fuit ponderatum, quod poterat re-
laxari, quia Auditor ſatis videbatur ha-
bere iuriſdictionem per clauſulam *cum*
incidentibus &c. ſed etiam veritas eſt,
quod ſemper vidi ſeruari, quod ſi Rota
6 reſoluit* non intrare arbitrium mittit
deciſiones ad executorem, vt poſſit ad
vlteriora procedere, Ita ad memoriale
in cauſa *Ciuitatis Caſtelli Iurispatronatus*
30. *Octobris* 1613. *coram Veroſpio*.

Aduerte tamen ad intelligentiam
prædictorum quod ſi ille, qui habet lit-
7 teras, illas obtinuiſſet* poſt impetratam
commiſſionem, credo, quod debuiſſet
venire ad Rotam, etiam quod certus e-
xecutor eſſet datus in litteris; quia in
8 beneficialibus cenſetur deductum* om-
ne ius ab initio *Aegidius dec.* 661. *incipit ſi*
ex gratia Put dec. 83. *numer.* 3. *lib.* 1. *Rota*
dec. 217. *num.* 3. *lib.* 2. *p.* 3. Nam in cauſis
9 beneficialibus proceditur ſimpliciter,*
ac de plano, & ſine ſtrepitu, & figura
Iudicij, vt in *Clem. diſpendioſam de Indi-*
cijs, hoc eſt ſine libello, & litis conte-
ſtatione & alijs, vt declaratur in *Clem. ſa-*
pè de verbor. ſignif. vndè merito ſequitur,
quod cenſeatur deductum omne ius ab
initio, quia pars non ſe reſtringit ad cer-
tum libellum, & propterea per partem
10 cenſeretur etiam deducta gratia,* quam
habet, vel eſſet habitura, itaut execu-
tor datus in gratia non poſſet vllo pacto
abſque vitio attentatorum procedere
11 ad illius executionem, * quia Auditor
deputatus in cauſa vigore *Clem. Auditor*
de reſcript. poteſt purificare gratiam co-
ram eo *Vital. in Clem. Auditor numer.* 49.
Aegidius dec. 666. *incipit Auditor deputatus*
12 & plures *Rota* reuocauit ſimiles* execu-
tiones tanquam attentatas, vt in *deciſio-*
nibus allegatis in cauſa *Pientina Iurispa-*
tronatus 26. *Ianuarij* 1609. *coram me* in
qua prædictus articulus reſoluitur.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVM-

netę pro arra regeſtri, & rubricaturę proceſſuū de partibus, & tertio loco annotauerat à D.Sebaſtiano Sturiono Procuratore D.N. principalis ſcutum vnum monetę pro arra regeſtri, & rubricaturæ proceſſuum de partibus, ac ad bonum computum, & primo loco annotauerat à D. N. principale ſcut. tria monetę ad bonum computum Regeſtri, & rubricaturæ proceſſuum de partibus.

Stylus ſe habet, quod ſi Procurator dat arram pro regeſtro faciendo, quod
1 ipſe tenetur* ad ſolutionem regeſtri, alias ſecus, & ideò iſte bonus notarius petebat mercedem Regeſtri à D.Sturiono Procuratore, Domini cenſuerunt D.
2 Sturionum non teneti,* quia ſemel Notarius habuit arram à principale,& ideò non poterat ſecundo annotare quod habuerat arram à Procuratore, quia ad ef-
3 fectum confectionis Regeſtri,* & obligationis pro eo, ſufficit, quod Notarius ab vno habeat arram, & cum primò habuerit à principale, non eſt verum, quod ſecundò habuit à Procuratore, quia bis non datur. Ad memoriale D. *Remboldi Veneris* 14. *Nouembris* 1614. *in cauſa Nouarien. Canonicatus*.

ARGVMENTVM

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Periti debent induci tanquam teſtes, quando prætenditur ex inſignibus & alijs picturis Eccleſiæ coadiuuari probationes circa pertinentiam eiuſdem Eccleſiæ.*

Annotatio cclxxx.

Petebatur ſubdelegatio Iudicis in partibus pro deſeribenda Eccleſiā, prætendebatur enim ex inſignibus, & alijs picturis coadiuuari probationem, quod
1 Eccleſia ſpectaret ad Monaſterium, * *Rota* dixit, quod Periti inducerentur tanquam teſtes, vt poſſent dari interrogatoria, an illæ picturæ, & inſignia eſſent recentia, vel antiqua. In Cauſa *Feſulana Prioratus* 24. *Nouembris* 1614. *coram D. Pamphilio* in relationibus cauſarum.

ARGVMENTVM

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Compulſoriæ generales non dantur ad effectum compulſandi partitas ex libris aduerſarij.*

2 *Sed procedendum eſt per viam exhibitionis.*

Annotatio cclxxxj.

Fuerant conceſſæ compulſoriæ generales, quarum vigore pars prętendebat compulſare partitas ex libris Mona-
1 ſterij aduerſarij, * Rota cenſuit contrarium eſſe dicendum, ſed procedendum
2 per viam exhibitionis, * quo caſu erit videndum, an concurrant requiſita ad effectum exibitionis. Coram *D. Andrea in Cauſa Perusina Bonorum* 24. *Nouembris* 1614. in relationibus.

ARGVMENTVM

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ad probādum vitia inſtrumenti ſubdelegatur Iudex in partibus, qui coram Notario, & teſtibus in arte peritis inſpiciat originale inſtrumenti, & referat omnia illius vitia, quia originale ſine periculo non poteſt transferri nd Curiam.*

Annotatio cclxxxij.

In cauſa *Auriacen. Iuris nominandi prima Decembris* 1614. *coram* D. *Buratto* fuit ordinatum, quod ſubdelegaretur
1 Iudex in partibus,* qui coram Notario, & Teſtibus in arte peritis inſpiceret originale inſtrumenti, & referret raſuras, & cancellaturas illius, aliaque vitia viſibilia iuxta formam traditam *inc. accepimus de fid. Inſtr*, cum ſine periculo originale non poſſet transferri ad Curiam.

ARGVMENTVM

Pater emens rem ex pecunia cōmuni cum filijs licet ſtipulatus nomine proprio, tamen acquirit etiam filijs.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Frater emens de pecunia communi rem aliquam nomine proprio ſibi acquirit, & alter frater poteſt ſolum agere ad pecuniam.*

2 *Pater emens rem de pecunia communi cum filijs, licet ſtipulatus fuerit nomine proprio tantũ, tamen cenſetur ſtipulaſſe pro ſe, & filijs & nu.* 10.

3 *Stipulatio eſt iuris ciuilis.*

Pater, & filius de iure ciuili cenſetur eadem perſona, & idem repræſentant.

4 *Pater vt caput intellegitur in filio, & è contra, ſicut Dominus in ſeruo, & Eccleſia in Prælato.*

5 *Tutor emens ex pecunia pupilli pupillo arquirit rem emptam.*

6 *Tutor vendens rem pupilli nomine proprio, & ex pecunia acquirat, ſibi non pupillo acquirit. Vid. num.* 9.

7 *Filius acquirens ex pecunia Patris ſibi acquirit, & tenetur tantum reſtituere pecuniam.*

8 *Pater eſt adminiſtrator bonorum filij, non è contra.*

9 Bero quæſt. 46. num. 7. *in quibus terminis loquatur.*

Annotatio cclxxxiij.

Pater vendiderat poſſeſſionem, quæ
erat communis cum filijs, & ex pre-
tio emit Cenſus, & hæc omnia fecit no-
mine proprio, dicebatur, quod filij non
poterant agere ad Cenſus, ſed ad pecu-
1 niam * per *tex. in l. qui aliena C. ſi quis alteri vel ſibi*, vbi quod frater emens de
pecunia communi rem aliquam nomine
proprio non acquirit in communi, ſed
acquirit ſibi, & frater alter poteſt agere
ad ſolam pecuniam.

Dicebatur hanc concluſionem non
habere locum in patre, qui cenſetur ſti-
2 pulare ſibi, & filijs,* cum emat de pecu-
nia filij, licet ſtipulatus fuerit nomine
tantum proprio ex elegantiſſimis ratio-
nibus, quas ponderat *Signorolus de Homodeis in conſ.* 149. *per totum*, vbi quod
3 cum ſtipulatio ſit Iuris Ciuilis,* de iure
ciuili pater, & filius cenſentur eadem
perſona, & idem repræſentant, & pater
4 vt caput intelligitur in filio,* & è contra
quemadmodum Dominus in ſeruo, &
Eccleſia in Prælato, & quia in huiuſ-
modi perſonis non videtur referre qua-
liter concipiantur verba ſtipulationis,
vtrum in perſona patris vel filij *l.* 1. *in princ. ff. de ſtipulat. ſeruor. l. cum in* §. *fin. ff. de Conſtit. pec.* hinc etiam videmus,
5 quod ſi tutor emat ex pecunia pupilli,*
pupillo acquirit *l. ſi tutor vbi Bart. ff. quando ex facto tut. Baldus in l. ſi vt proponis ſub num.* 3. *verſ. conſiderandum eſt ergo C. de rei vendic.* cum alijs.

Reſpondebatur quod & ſi pater emat
ex pecunia filij ſibi acquirit, vt in ter-
minis dicit *Berous q.* 46. *num.* 7. & quod
6 tutor vendens rem* pupilli nomine pro-
prio, & ex pecunia acquirat, ſibi non
pupillo acquirit, & ita limitatur prædi-
cta concluſio *Bart. in l. Titium* §. *altero num.* 1. *ff. de adminiſtr. tut. idem Bart. in l. ſi patruus poſt princ. verſ. ſed prout intelligimus ſecundo modo, & ibidem Baldus ſub num.* 2. *verſ. ſed prout ſecundo modo, & ibidem Salicetus ſub numer.* 2. *verſ. alio modo intelligitur C. commun. vtriuſque iudic. Caſtren. conſ.* 289 *ſub num.* 1. *lib.* 2.
& certè eſt caſus, de quo agitur, quia
fuit vendita res communis, & fuit em-
ptum nomine proprio.

Replicabatur, quod *Berous* malè lo-
quitur, & mouetur falſo fundamento di-
cens, quod ſicuti filius ſi acquirat ex pe-
7 cunia Patris, * ſibi acquirit, & tenetur
tantum reſtituere pecuniam, ita & pater
ſi acquirit de pecunia filij, ſibi acquirit,
nam non militat eadem ratio, quia filius
8 non eſt adminiſtrator bonorum patris *
ſicut pater bonorum filij, & *Berous* po-
teſt ſaluari, quia loquitur in peculio
9 quaſi Caſtrenſe * bonorum filij, cuius
pater non eſt adminiſtrator, aliter dictis
Beroi eſſet contra omnes regulas, quia
& in tutore habet locum, quod ſi acqui-
rat ex pecunia pupilli, pupillo, & non
ſibi acquirit, vt ſupra dictum eſt.

Ad quod ſi tutor vendat rem pupilli,
& ex illa pecunia acquirat, ſibi, & non
pupillo acquirit, replicabatur, quod non
militat præſens eadem ratio in tutore, &
in patre, nam ſi tutor vendat rem pupil-
li nomine proprio, & ex illa emat, ideò
ſibi acquirit, & non pupillo, quia ceſſat
omnis ſcrupulus, quod ſibi voluit acqui-

rere

rere, nec poteſt dari aliqua coniectura, quod voluerit pupillo acquirere; at ſecus eſt in patre, quia vendens rem communem * cum filio licet vendar nomine proprio, cenſetur vendere communi nomine, cum ſit eadem perſona cum filio, & pecunia acquiſita, vt communis ex ſupra allegatis, & propterea ex illa acquirens cenſetur etiam filio acquiſiuiſſe, tam ex quo pater eſt eadem perſona ex ſupra allegatis; quàm etiam ex exemplo tutoris, qui emit rem ex pecunia pupilli. Hæc annotaui in cauſa *Romana cenſus* 1. *Decembris* 1614. *coram* D. *Sacrato*; nihil tamen reſolutum, ſed dictum, quod materia reſtringatur ad alia certa capita, & poſtea videretur de iſto.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Compulſoria generalis pro extrahendis ſcripturis vbilibet exiſtentibus datur in quacunque parte iudicij, etiam parte non citata.*

Annotatio cclxxxjv.

Compulſoria generalis de ſtylo Palatij pro extrahendis omnibus, & ſingulis ſcripturis vbilibet exiſtentibus dari ſolet in quacumque parte * iudicij etiam parte non citata *Veſt. in prax. lib. 6. cap. 1. num. 12.* Ad memoriale in cauſa *Hiſpalen. voti* 5. *Decembris* 1614. *coram* D. *Manzanedo*.

ARGVMENTVM.

Clauſula *quam, & quas* an cenſeatur repetita in ſecunda parte commiſſionis addita per Signaturam.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* quam, & quas *appoſita in commiſſione, in qua petebatur appellatio, non cenſetur repetita in ſecunda parte eiuſdem commiſſionis addita per Signaturam cum illis verbis* vel ſi magis placet committatur cauſa reſtitutionis in integrum prout de iure, *cui Papa reſcripſit* Placet de ſecunda parte, *& nu. 2. 3. & 4. Decl. vt ibi nu. 4.*

2 *In commiſſionibus olim per Signaturã ſolebat ante clauſulas generales per remiſſas apponi id, quod concedebatur, licet non fuiſſet petitum, non autem fieri, prout hodie, ſecunda pars in eiſdem commiſſionibus.*

3 Reuerendiſſ. Coccinus *antequam eſſet Auditor Rotæ fuit Refferendarius.*

Annotatio cclxxxv.

Pulchra fuit dubitatio in cauſa *Alerien. Beneficij* 5. *Decembris* 1614. petebatur committi cauſam appellationis in Signa-
1 tura, * & in commiſſione aderat clauſula *quam, & quas, &c.* Signatura fecit ſecundam partem *vel ſi magis placet committatur cauſa reſtitutionis in integrum, prout de iure*, & Papa reſcripſit *Placet de ſecunda parte*, vnde dubitabatur, an clauſula *quam, & quas* cenſeretur repetita in ſecunda parte.

Ego dicebam, quod iſta ſecunda pars, quæ fit commiſſionibus eſt noua, quia
2 non ſolebat fieri ſecunda pars, * ſed ante clauſulas generales ſolebat apponi id, quod concedebatur, licet non fuerit petitum, & apponebatur per remiſſam; dico iſtam eſſe clauſulam nouam, quia
3 ſunt 18. anni, quod ſum Referendarius; * quia talis fui antequam eſſem Rotæ Auditor; ſunt enim anni 15. & quod ſum Decanus Rotæ currit tertius annus, & tunc inoleuit ſtylus huius clauſulæ, & propterea quod ſi eſſemus in alio reſcri-
4 pto, quam reſtitutionis in integrum, * vtique iſta clauſula cenſeretur repetita ex ſtylo, & conſuetudine, ſecus autem eum fuerit commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum, quia non ſe compatitur iſta clauſula cum cauſa reſtitutionis in integrum, & propterea ſicuti fuiſſet deleta, ſi reſcriptum fuiſſet factum ante clauſulas generales, ita debet cenſeri non appoſita ſtante iſto moderno ſtylo.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Auditor Rotæ, cui deuoluitur cauſa appel-*

appellationis, vel reſtitutionis in integrum non poteſt abſoluere à cenſuris vigore Breuis directi alteri Auditori Iudici à quo; ſecus autem ſi ſit ſubrogatus in locum illius.

2 *Auditori Rotæ, cui per Breue fuit data facultas abſoluendi, dicitur cōceſſa iuriſdictio ab extra.*

3 *Auditor Rotæ in cauſa reſtitutionis in integrum vigore ſuæ ordinariæ iuriſdictionis poteſt abſoluere à cenſuris latis à Iudice à quo.*

Annotatio cclxxxvj.

IN eadem dubitabatur ſi Breue eſt directum vni Auditori, qui abſoluat, ſecun-
1 dus Auditor poſſit abſoluere, * ad quem deuoluitur cauſa per viam appellationis, aut reſtitutionis in integrum, non tamen quando eſt ſubrogatus in locum alterius Auditoris, & inclinatum quod non, quia non eſt idem, quod in commiſſionibus quod clauſulæ appoſitæ in vna cenſentur
2 repetitę in alijs, quia Auditori * per Breue datur iuriſdictio ab extra; quia tamen ſecundus Auditor in cauſa reſtitutionis in integrum non vigore Breuis, ſed ordinariç ſuæ iuriſdictionis abſolue-
3 rat * à cenſuris latis à Iudice, à quo, quia non ſuſtinebatur, dictum fuit, quod hoc potuit facere.

ARGVMENTVM.

Exemptio à iuriſdictione Ordinarij an, & quando detur.

SVMMARIVM.

1 *Exemptio à iuriſdictione Ordinarij nō datur niſi probetur ſæuitia.*

2 *Exemptio à iuriſdictione Ordinarij aliquando ſolet dari lite pendente per Signaturam Gratiæ.*

Annotatiò cclxxxvij.

EXemptio ab Ordinario non datur niſi probetur ſæuitia *Ioannes Faber in §.*
1 *ſed hoc tempore ante finem Inſt. de his qui ſunt ſui, vel alien. iur. Caſſad. deciſ. 6. de priuileg. ante finem Mandoſ. in prax. Sign. Grat. verſ. aliquando vero tit. de exempt.*
Aliquando ſolet dari iſta exemptio li- 2
te pendēte per Signaturam Gratiæ *Caſſad. vbi ſupra in fine Verall. dec. 62. nu. 4. par. 2. Lancellott. de attent. lit. pend. c. 4. limit. 30. declar. 4. num. 41. & ſeqq.*

In cauſa *Hiſpalen. exemptionis*, cum hoc eſſet per Papam remiſſum Rotæ, illa denegauit hanc exemptionem, cum nihil concludenter probaretur.

ARGVMENTVM.

Canonici Regulares quando non dicantur viuere in communi, ita vt gratia à Pontifice alicui ex eis conceſſa cum clauſula *dumodo ijdem Canonici in communi non viuant* retinendi certa beneficia poſt emmiſſam profeſſionem ſuffragetur.

SVMMARIVM.

1 *Canonicus Regularis, cui à Papa fuit conceſſa facultas retinendi certa beneficia poſt emmiſſam profeſſionem cum clauſula* dumodo ijdem Canonici in communi non viuant *poteſt illa retinere etiam ſi concurrat primo quod bona Monaſterij ſint cōmunia, quorum vnam partem Prælatus diſtribuit Monacis; ſecundo quod Monaſterium habeat refectoriū, & dormitorium commune, & in refectorio aliquando comedant ex ijs, quæ afferuntur ex proprijs domibus, & in dormitorio aliquando dormiant; tertio quod Canonici ſoleant viuere in proprijs domibus de ijs, quæ ſibi dantur ab Abbate pro ſua portione & num. 28.*

Contrarium num. 6. & ſeqq.

Canonici Regulares non dicuntur viuere in communi, dum concurrunt ea, de quibus num. 1.

2 *In multis Religionibus, de quibus ibi remiſſiuè, tolleratur, quod Religioſi non viuant in communi. Vide nu. 23.*

In Ordine Hieroſolimitano non viuitur in communi num. 2.

3 *Religioſi, qui non viuunt in communi dicuntur ſeruire laxiori Regulæ.*

4 *Pro iuſtificatione gratiæ ſufficit præſupti-*

Digitized by Google

tiua probatio in caſu, de quo ibi. Vide num. 25.

5 *Pro iuſtificatione gratiæ iam executa præſumitur. Vid. num. 27.*

7 *Canonici Regulares emmittunt tria vota ſcilicet obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis.*

Canonici Regulares ſunt verè Religioſi num. 7.

8 *Et habuerunt originem antiquiſſimam.*

9 *Canonici Regulares tenentur viuere in communi, & ſi aliter faciunt peccãt & num. 17. & num. 22. ac nu. 25. Contrarium num. 28.*

10 *Clauſula* dũmodo in communi nõ viuant *quomodo ſit intelligenda & num. 16. 19. & 28.*

11 *Quando ſit mentio de conſueto oportet etiam quod ſit præſcriptum, cum mentio intelligatur de conſueto de iure, non autem de facto.*

12 *Si mandatur prouideri de beneficio conſueto aſſignari Clericis ſecularibus debet intelligi de beneficio, quod fuit gubernatum à Clericis ſecularibus tanto tempore, quod ſit completa legitima præſcriptio.*

13 *Et ſi beneficium eſſet occupatum de facto à Clericis ſecularibus diſpoſitio non haberet locum.*

14 *Conceſſo Caſtro cum iuribus ad ipſum ſpectantibus de conſuetudine intelligitur de conſuetudine præſcripta, & ſic de iure.*

15 *Qualitas appoſita in gratia à Papa intelligitur de iure, non de facto.*

18 *Regulares ſunt in quadruplici differẽtia prout ibi explicitè enucleatur adducendo illos, qui poſſident vel non in communi, in particulari &c. & quomodo alantur & num. 21.*

20 *Verba ſunt reducenda ad ſenſum bonum, & vitio carentem.*

21 *Canonici Regulares an tenere poſſint præbendas ſeparatas, & viuere in particulari, an è contra & nu. 18.*

24 Nauarr. de Regul. comment. 3. num. 27. & 28. *in quibus terminis loquatur.*

Calderin. de Regul. conſ. 2. *in quibus terminis loquatur num. 24.*

26 *Monachus poteſt cogere Abbatem ad illi prouidendum de neceſſarijs.*

Annotatio cclxxxviij.

Felic. recordat. Clem. VIII. conceſſit Io. vt poſſet retinere certa beneficia poſt emiſſam profeſſionem inter Cano-
1 nicos Beatæ Mariæ * Roceſualles cum clauſula *dumodo dicti Canonici in communi non viuant*; quare in cauſa *Pampilonen. beneficiorum de Huarte 30. Ianuarij 1615. coram D. Saerato* fuit dubitatum, an dicta gratia ſuffragaretur Ioanni, & affirmatiuè fuit reſolutum, nam ex teſtibus hæc probabantur, primo quod bona Monaſterij erant communia, & Prælatus ea diuidit in tres partes, vnam ſcilicet retinens pro ſe, alias duas Monacis, tertiam diſtribuit in pios vſus; ſecundo probant, quod Monaſterium habet refectorium, & dormitorium commune, & in dicto refectorio aliquando comedunt, ſed ex his, quæ afferunt ex proprijs domibus, & in dicto dormitorio aliquando dormiunt. Tertio deponunt, quod dicti Canonici ſolent viuere in proprijs domibus de his, quæ ſibi dantur ab Abbate pro ſua portione, ex quibus reſultat, quod iſti Canonici in communi non viuant, qui ſtatus viuendi non eſt omni-
2 nò * à iure improbatus, ſed in multis Religionibus tolleratum, vt in Ordine Hieroſolymitano, & alijs, de quibus *Calderinus de regul. conſ. 2. Nauar. de regul.*
3 *Coment. 3. num. 27. & 28.* & dicuntur * ſeruire laxiori regulæ, vt dicit *tex. in cap. quod Dei de ſtat. Monach.* & hoc ſufficit
4 pro iuſtificatione gratiæ, * quia cum non probetur contrarium, & non agatur ad effectum canonizationis iſtius ſtatus, ſed incidenter, ſufficit iſta præſumptiua probatio iuxta notata per *Bart. in l. quidam in ſuo num. 4. ff. de condit. inſtit.* maximè cum cauſa finalis conceſſionis fuerit, vt Ioannes commodiùs ſe ſuſtentare valeret, quæ cauſa finalis militat in hoc caſu, cum tamen aliquid deficiat Monachus Abbas non ſupplet, & in omnem euentum cum gratia Ioannis iam ſit exe-

5 cuta præſumitur pro executione, * quod
benè proceſſerit, vt in cauſa *Vercellen.*
coadiutoria 23. Ianuarÿ 1608. coram Illu-
ſtriſſimo D. meo Cardinale Lancellotto.

Prędictis tamen non obſtantibus vnus
alius ex Dominis non mediocris aucto-
6 ritatis, * & Ego fuimus in contrario vo-
to, ratio noſtra fuit, quia iſti Canonici
7 emmittunt tria vota ſcilicet obediĕtiæ, *
paupertatis, & caſtitatis, & ſunt vere Re-
ligioſi *Roderic. queſt. regul. queſt. 1. art.*
8 *3.* & habuerunt originē antiquiſſimam *
Rodericus dicto loco Hieronymus Plattus de
bono ſtatu Religionis c. 23. lib. 2. & ideò
9 tenentur viuere in communi, * & ſi ali-
ter faciunt peccant, & prædictus modus
viuendi eſt improbatus, vt recitando Re-
gulam, & *Conc. Trid.* ità in terminis ter-
minantibus reſpondet *Ioannes Trullus de*
Canonicis Regularibus lib. 1. c. 40 nu. 9.
quare cum Papa dixerit *dumodò in com-*
10 *muni non viuant,* * hoc eſt intelligendum
de Iure, non autem de facto *gloſ. in l.*
Sed Iulianus §. quod igitur in verbo ſole-
bat ff. ad Macedon. quæ exponit verbum
ſolebat, ideſt *ſolere debebat*, vt ſic non
intelligatur de eo, quod ſolet de facto,
ſed quod ſolere debebat de Iure, hanc
gloſ. ſequitur *Caſtren. in conſ. 458. inci-*
pit reſpondeo, & dico num. 2. vol. 1. Io:
Antonius Lanarius in conſ. 83. in fine; Ità
in propoſito cum Papa dixerit *dumodò*
in communi non viuant, iſta qualitas eſt
intelligenda dumodo in communi non
viuant de iure, non autem de facto, quia
alias Papa per indirectum approbaret
iſtam relaxationem, quod non eſt di-
cendum, & optimè facit ad propoſitum,
11 quod quando fit mentio de conſueto *
oportet etiā quod ſit præſcriptum, & ſic
mentio intelligitur de conſueto de iure,
non autem de facto *c. cum de beneficio de*
præbend. in 6. vbi ſi mandatur prouideri
12 de beneficio * conſueto aſſignari Cle-
ricis Secularibus, debet intelligi de be-
neficio, quod fuit gubernatum à Cle-
ricis Secularibus tanto tempore, quod
ſit completa legitima præſcriptio, & *Io:*
And. ibi in gloſ. 10. dicit, quod ſi benefi-
13 cium eſſet occupatum * de facto à Cle-
ricis Secularibus diſpoſitio non haberet
locum in iſto caſu, & *Gemin. ibid. col. 1.*
verſ. quod ſi non poteſt vbi quod non ſuf-
ficit vltimus Status, & *Anchar. ibidem*
in princip. Loff. edus in conſ. 36. in princip.
14 *& num. 7.* vbi conceſſio Caſtri * cum
Iuribus ad ipſum ſpectantibus de con-
ſuetudine intelligitur de conſuetudine
præſcripta, & ſic de Iure plenè *Io. Anto-*
nius Lanar. in d. conſ. 83. nu. 3. & 4. qui
Doctores licet loquantur, quando Papa
appoſuit verbum *conſuetum*; vel *conſue-*
tudinem, tamen eadem eſt ratio ad oſtē-
15 dendum, quod Papa * apponendo cer-
tam qualitatem, intelligat illam de iu-
re, non autem de facto.

Huic motiuo dum hæc cauſa propo-
neretur *26. Ianuarÿ huius anni* fuit re-
ſponſum ab vno ex Dominis, quod illa
16 verba *dūmodò in communi non viuant* *
ſunt intelligenda de facto, non autem
de iure ea ratione, quia Papa ſciebat,
quod Ioannes debebat emmittere tria
vota, dum dixit *dummodo ergò in*
communi non viuant intellexit de facto
non de iure, quia ſtantibus tribus votis
17 Canonici debent viuere * in communi
ex ſupra deductis; Cæterum repropoſita
cauſa *30. Ianuary* Ego pro reſponſione
dicebam, quod Regulares ſunt in qua-
18 druplici differentia, * quidam ſunt be-
neficiarij; qui viuunt ſub obedientia
Prælati, habent tamen præbendas, & be-
neficia ſeparata, & tales eſſe aliquos Ca-
nonicos Regulares in Regnis Hiſpania-
rum dicit *Io. Trullus loco præcitato lib. 1.*
cap. 11. num. 3. vbi quod huiuſmodi Ca-
nonicatus, & præbendas taliaque viri
litterati, & nobiles auidè affectant, &
ambiunt. Alij verò ſunt ſimplices Re-
ligioſi, qui in Conuentibus perfectæ
Communitatis reſident, & nullam rem
ſecularem habent propriam, & ſepara-
tam, aut peculiarem: Alij, & tertio ſunt,
qui beneficia quidem non habent, ſed
neque in perfecta communione viuunt,
imò habent cum Superiorum licentia
certam quantitatem panis, vini, pecunię,
ac aliarum rerum victui ſuo neceſſaria-
rum, vt ſi quid eis deſit, id aliundè quæ-
runt, ſi quid verò ſupereſt ſibi, & ſuis
neceſſitatibus obſeruent, & iſti ſunt pro-
priè Canonici Regulares, de quibus agi-
tur, quos ita ad litterā deſcribunt *Docto-*
res infra citandi. Alij denique ſunt cū
licentia Summi Pontificis, aliauè ſuffi-
cienti extra Monaſteria degentes, hi qui-
dem cum bonis aluntur, quæ induſtria,
ſeu labore, aut elęemoſynis quæritant,
quorum nihil reddunt ſuis Monaſterijs,
neque ab eis quidem recipiunt *Nauar. de*
red. Eccleſ. quæſt. 3. correl. 11. num. 6. Io.

Trul-

Trullus vbi ſupra lib.1.cap.40. nu. 4. Hoc ſtante,quādo Papa dixit *dummodo in com-*
19 *muni non viuant,* * vtique dicendum eſt intellexiſſe de Canonicis beneficiarijs, qui habent præbendas ſeparatas; non autem de Canonicis tertij generis, qui aliquid recipiunt à Superiore pro victu, & ſic in perfecta communione non viuunt, verba enim ſemper ſunt reducen-
20 da ad ſenſum bonum, * & vitio carentem *Rot. dec.*10. *num.* 4. *&* 5. *de teſtibus in antiquis.* Primi enim Canonici iuſto
21 titulo tenent iſtas prębendas ſeparatas * *Nauarr. d. num.* 4. *verſ.* 4. *addo Trullus loco allegato num.* 5. Alij verò,qui in perfecta communione non viuunt, ſed ali-
22 quid recipiunt ab Abbate, * nequaquā hoc faciunt iuſto titulo,immò iſte viuendi modus reprobatur, quia repugnat regulæ, & decretis *Concilij Trid. cap.* 1. *&* 2. *de regul. Io. Trullus loco ſupra allegato num.* 9.

Non obſtat, quod iſte ſtatus non improbatur in multis Religionibus, nempè in Hieroſolymitana, & ſimilibus, quia
23 hoc non deberet allegari, * quia procedit in Religionibus,quæ non ſunt Clau-
24 ſtrales; *Nauar. vero, &* * *Calderin. locis alleg.* loquuntur, quando certa ſumma nempè decem dantur pro veſtimentis, qui non eſt caſus noſter, & iſtud fuit originale dictum *Io. Andr. in regula non eſt obligatorium* 58.*de reg.iur.in* 6. Et quamuis *Nauarr.vbi ſupra num.*28.dicat quod *Io.And.* inſinuet eadem ratione poſſe ſtatui, vt certa quantitas daretur vnicuiq; Monachorum quotannis pro victu,tamē hoc non dicit *Ioannes Andreas*, imò totum contrarium ſentit *num.*7. vbi ad cōprobandum, quod decem dari poſſunt pro veſtimentis vtitur hoc argumento, quia qui non poteſt delegare totam cauſam poteſt delegare partem, vt in caſu iſto ſi pro victu aliquid poſſet aſſignari, eſſet delegare totam cauſam, & quicquid dicat *Io. Andr. Nauar.* non perſequitur iſtum articulum, & vtcumque ſit iſta opinio repugnaret regulæ, & decretis *Concilij Tridentini*, vt ſupra ex *Ioanne Trullo* dictum eſt.

Minus eſt verum ſecundum, quod dicitur nempè ſufficere præſumptiuam
25 probationem huius ſtatus, * cum non probetur contrarium, quia ſatis probatur contrarium ex ſupra ponderatis, nam fuit oſtenſum, quod in communione viuere tenentur. Ad tertium verò, quod cauſa finalis conceſſionis fuit, vt Ioannes commodius ſe ſuſtentare valeret, & tamen Monaſterium ei non prouidet de neceſſarijs, facilis eſt reſponſio, vt commodius ſe ſuſtentare valeret,quatenus in communi non viueret,vel viuere teneretur ex ſupradictis, quia iſto caſu poſſet cogere Abbatem ad prouiden-
26 dum neceſſaria * *Calderin.d.conſ.*2.*verſ. & nedum Prælatus de Regular.* vbi quod Abbas deberet prouidere, vt in neceſſitatibus prouideretur Monacis. Ad vltimum quod præſumitur pro executione
27 eſt verum, ſed ex prædictis conſtat, * quod malè proceſſit. Hæc nota, quia vera ſunt ad laudem Omnipotentis Dei.

Poſt prædicta notata reperij *Petrum Cenedum pract.quęſt. Canonicarum quæſt.* 20. *num.*6.*&* 25. qui dicit, quod modus
28 viuendi Canonicorum Regularium*per portiones diſtinctas, & ſeparatas ab immemorabili tempore obſeruatus, licet improbetur varijs argumentis à *Ioanne Trullo lib.*1. *de Canonicis Ordinibus c.*21. *& cap.*22. *num.*7. *& cap.*40. *num.*9. à iure tamen licitus, & approbatus eſt, vt probat *Nauar. de Regular. tom.*3. *nu.*25. *&* 26. *Cordoua tract. caſuum conſcientiæ quæſt.* 54. *Alphonſus Vega in ſumma* 2.*p. cap.*86.*caſ.* 32. *Io. Andr. in reg. non eſt obligatorium de regul. iur. in* 6. *numer.* 2. *Gabriel. conſ.*166. *num.*3. *lib.*1. *Emanuel Rodriguez in ſumma tom.*2. *cap.* 31. *nu.*2. qui *Nauar. d.loco num.* 24. & alij ſupra allegati reſpondent *Concil.Trid. in verſ. ad primum, & in verſ.ad ſecundum,* & ad *Bullas Benedicti XII. ſuper reformatione Canonicorum Regularium*, reſpondet Io: *Trullo lib.*1. *cap.*11.*in fine*,& reſpondent, & alij, quos allegat *Cenedus d. loco.*

Ex quibus dicendum videtur, quod cum iſte ſtatus non viuendi in communi non ſit improbatus, quod Papa dicendo *dummodo in communi non viuant*, potuit intelligere etiam de iſtis profeſſis, qui in communi non viuunt, & ſic reſolutio Rotæ per iſtam rationem videtur bona, non autem per alias.

ARGVMENTVM.

Procuratori an competat retentio regeſtri, & iurium tam pro expenſis, quam pro eius ſalario;

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Procuratori competit retentio regeſtri, & iurium pro expenſis factis, ſecus autem pro eius mercede, ſeu ſalario num.4. & 5. ac num. 11. Contrarium num.6. Vid. num.8, & 10.*

2 *Cardinalis* Seraphinus Oliuarius Razalius *fuit Patriarcha Alexandrinus, & ante Patriarcatum Decanus Rotæ.*

3 R. P. D. Iuſtus *fuit Curialis antiquus, & per multos annos Locumtenens A.C. ac poſteà Rotæ Auditor.*

7 Rot. in Placentina nullitatis reuocationis Procuratoris 23. Ianuarij 1598. coram Litta *in quibus terminis loquatur.*

9 *Vna res non poteſt retineri pro alia niſi in certis caſibus.*

Annotatio cclxxxjx.

PRocurator reuocatus pro ſalario ſuo
retinebat regeſtrum, & quædam in-
1 ſtrumẽta * *D. Veroſpius in cauſa Celſonen.*
Prioratus Lunæ 26. Octobris 1615. con-
ſuluit Dominos, an poſſet, & Ego dice-
bam, quod non ex allegatis in mea *An-*
notatione 30. vbi ad memoriale in cauſa
Burgen. mercedis 4. Iunij 1604. coram D.
Iuſto fuit dictum, quod retentio regeſtri
pro expenſis datur; ſecus autem pro
mercede, & ita ſeruat *Rota*, iſta *Annota-*
tio vltra auctoritatem *Rotæ*, & grauiſſi-
morum *Auditorum* tunc ſedentium, nem-
pè *Hieronymi Pamphilij Decani, Seraphini*
2 *Oliuarij Razalij Patriarchæ Alexandrini,**
qui ante Patriarcatum fuerat Decanus
Io. Garziæ Millini, & Oratij Lancellotti,
qui omnes poſtea ob virtutum merita
fuerunt creati Cardinales, nec non *Ale-*
3 *xandri Iuſti,** qui erat Curialis antiquus,
& per multos annos fuerat Locumtenens
A.C. *Franciſci Peniæ*, qui poſtea fuit
Rotæ Decanus *Alexandri Littæ, Franciſci*
Sacrati, qui modo ſedet, & eſt Archiepi-
ſcopus Damaſcenus *Alexandri Ludouiſij*
nunc *Archiepiſcopi Bononien. Hermani Or-*
tembærghi modo *Epiſcopi Attrebaten.* &
mei *Ioannis Baptiſtæ Coccini* nunc *Rotæ*
Decani, & Regentis Sacræ Pœnitentiariæ,
omnium tamen prædictorum minimi;
iſta inquam *Annotatio* præter auctorita-
tem *Rotæ* habet grauiſſimos Auctores, &
fundatur in iure; nam quod pro expenſis
4 detur *retentio iurium, & regeſtri *l. quæ*
omnia §. *planè in verſ. item ſi retentione*, &
notat *ibidem gloſ. in ver. item Bar. in d. §.*
planè num.2. & Bald. in d. verſ. item quem
legit in l. mutari, & Fulgoſ. in d.l. quæ om-
nia §. ſed ſi aduerſarius, quem tamen le-
git in *l. ante litem conteſtatam nu.14. Gail.*
obſer.12. nu.5. lib.2. Iacob. de Sancto Geor-
gio in l. ſumptus num. 2. de pactis Farinac.
quæſt. 106. num. 61. Collerius de proceſſu
executiuo cap. 2. par. 1. num. 247. & fuit
dictum in cauſa *Placentina nullitatis re-*
uocationis Procuratoris 23. Ianuarij 1598.
coram Litta, & coram me in cauſa Oneten.
Mercedis 5. Maij 1606.

Quod verò non detur retentio rege-
5 ſtri pro mercede probat * *Iaſ. in l. ſi non*
ſortem §. ſi centum num. 10. ff. de condict.
indeb. Boer. deciſ. 15. num. 3. Capie. *deciſ.*
11. num. 7. qui alios allegat *Gauan. ad*
Veſtrium lib.3. cap.4. num.8. in fine Gra-
tian. diſcept. forenſium c.56. num.14. Ful-
goſ. in l. ſi non ſortem §. ſi centum num. 6.
ante finem verſ. quanquam ff. de condit. in-
deb. & ſentit *Albericus in §. ſi quis falſo*
num.5. & 6. vbi quod Iudex non poteſt
retinere inſtrumenta pro ſalario.

Neque obſtat, quod *Fulgoſ. in d. §. ſed*
ſi aduerſarius num. 14. dicat, quod Pro-
6 curator poteſt iura, & inſtrumenta *
pro ſalario ſuo, & allegabatur prædicta
7 *deciſio Littæ*, Nam *deciſio Littæ* loquitur *
in reuocatione facta ad vindictam, & vbi
erant factæ expenſæ, & iſta eſt veritas. Et
8 vtcumque ſit iſta opinio non eſt * tuta, &
Fulgoſ. eſt ſibi cõtrarius *in d. §. ſi centum*,
cum vna res non poſſit retineri pro alia
9 niſi in certis caſibus * *l. fin. C. commod. Sa-*
licet. ibidem, vbi facit diſtinctionem *Surd.*
de aliment. priuileg.62. tit.8. & quæſt. 32.
tit.19. num.53. Gratianus vbi ſupra num.
14. & benè ad propoſitum *Fulgoſ. in d.*
§. ſi centum num.6. Albericus in d. l. ſi non
ſortem §. ſi quis falſo num.5. & 6.

Hæc quamuis vera ſint, nihil tamen
fuit reſolutum per Dominos, ſed dictũ,
10 quod daretur dubium, * ſed cum age-
retur de parua re, pars mihi dixit, quod
non volebat diſputare dubium, & po-
ſteà alij Domini mihi dixerunt, quod
viderant negocium, & quod res carebat
difficultate & quod iſta opinio eſt veriſſi-
ma.

Die

Die 2. Decembris huius anni 1615. fuit diſputatum dubium, & reſolutum, vt 11 ſupra * ſcilicet pro expenſis dari retentionem Regeſtri, & Inſtrumentorum, ac Iurium; ſecus pro ſalario per rationes prædictas.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Dubium cui ſit adiudicandum beneficium datur, quando neuter eſt in poſſeſſione.*

Annotatio ccxc.

EX quo iudicium erat duplex, quia neuter erat in poſſeſſione fuit dictum,
1 quod daretur dubium, * cui eſſet adiudicandum beneficium, quod in iſtis terminis ſemper ſolet dari, & ita ſe habet ſtylus *Rota.* Ad memoriale in cauſa *Albani Cappella 26. Octobris 1615. coram D. Pamphilio.*

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Promiſſa reſtitutione pecuniæ, & in euentum non reſtitutionis facta promiſſione dandi tot bona, poteſt non data pecunia agi ad illam.*

2 *Contrarium, quod imo agi debeat ad bona.*

Annotatio ccxcj.

DEcius tenet, quod qui promittit reſtituere pecuniam, & in euentum non
1 reſtitutionis promittit dare tot bona; * tenet inquam *Decius in conſil. 12.* quod, poſſit non data pecunia agi ad illam; ſed veritas eſt in contrarium nempè quod
2 debeat agi ad bona * *Theſaur. dec. 147. per totam Surd. deciſ. 113.* & dixit *Rota in Narnien. Bonorum 1. Iulij 1615. coram D. Sacrato,* quæ *deciſio* placuit hodie *30. Octobris 1615. coram eodem,* ſed quia *deciſio* titubabat ex facto, ordinarunt Domini, quod informaretur ſuper alijs motiuis.

ARGVMENTVM

Ad ſubhaſtationem pignoris in Saluiano, & in hypotecaria an, & quando poſſit procedi.

SVMMARIVM.

1 *Creditor, cui fuit res in pignus tradita, donec ſibi debita pecunia ſoluatur, poteſt petere illius rei iudicialem ſubhaſtationem.*

2 *Decl. procedere, quando adeſt reſcriptum Pontificis, quod in hoc caſu requiritur, & fieri ſolet cum illis verbis* conſtito de vero credito.

3 *Non poteſt procedi ad ſubhaſtationem in hypotecaria vigore probationum factarum in Saluiano, ſed requiruntur pleniores probationes, & contraria opinio reprobatur.*

4 *Ad ſubhaſtationem rei in hypotecaria non poteſt procedi ex reſcripto Papæ concepto illis verbis* ad ſubhaſtationē procedat pro vt de iure.

Annotatio ccxcij.

COuar. Var. reſolut. lib. 3. c. 18. nu. 4. tenet, quod creditor, cui per ſententiam Iudicis eſt addicta res, vt eam
1 obtineat Iure pignoris, * & hypothecæ, donec ſibi debita pecunia fuerit ſoluta poterit petere rei iudicialem ſubhaſtationem. In cauſa *Romana Adiudicationis Caſalis Capicotta 30. Octobris 1615. coram*
2 *D. Caualerio* iſta opinio non placuit, * & vltra rationes ponderatas per D. Ludouicum de Vignate Aduocatum, conſiderabatur ſtylus Curiæ, quia ſemper petitur iſta gratia a S. D. N. vt poſſit procedi ad ſubhaſtationem, & Papa ſemper reſcribit *conſtito de vero credito*, & *Rota*
3 tenet, * quod vigore probationum factarum in Saluiano non poſſit procedi ad ſubſtaſtationem in hypothecaria, per quam auocatur dominium à debitore, & ideo requiruntur pleniores probationes, & etiam in iſto articulo *Rota* reprobat *Couar.* dum vult, quod ex probationibus factis in Saluiano poſſit adiri Iudex, & petere ſubhaſtationem, nam Rota requirit, quod adſit gratia Papæ, vt ſupradictum eſt, & quod fiant pleniores pro-

probationes, & quod iſtæ probationes factæ in Saluiano non ſufficiunt eſt *deciſio in Cauſa Romana 50. mill. 13. Iunij 1586. coram Rubeis*, & in cauſa *Senogallien. pradij 5. Decembris 1594. coram Seraphino*, & in *Cauſa Romana Domus de Marcupinis 6. Iunij 1603. coram Cardinale Pamphilio*, in caſu autem iſto Papa nullam concesserat facultatem ſubha-
4 ſtandi, * cum reſcripſerit *ad ſubhaſtationem procedat prout de iure*.

ARGVMENTVM

Commiſſa cauſa in Rota cum clauſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum*, & ibi diſputato dubio, an obſtet *Regula de annali*, ſi poſtmodùm à ſententia lata ab A. C. ſuper executione Breuis de capienda poſſeſſione nomine Cameræ fuit eidem Rotæ commiſſa appellatio cum clauſula *parito Breui arbitrio Rotæ* quodnam dubium eſt diſputandum.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa in Rota cum clauſula* ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum, *& ibi diſputato dubio, an obſtet* Regula de annali, *ſi poſtmodù à ſententia lata ab A.C. ſuper executione Breuis de capienda poſſeſſione nomine Cameræ fuit eidem Rotæ commiſſa appellatio cum clauſula* parito Breui arbitrio Rotæ *quodnam dubium ſit diſputandum vide ibi, & num. 5. & 6.*

2 *Poſſeſſio vigore Breuis de capienda poſſeſſione nomine Cameræ capitur ab ipſomet prouiſo, vel eius Procuratore, qui ſe obligat reſtituere poſtquam fuerint expeditæ litteræ.*

3 *Clauſula* parito *dat iuriſdictionem conditionalem.*

4 *Clauſula* parito Breui *quando ſit apponēda, & quando clauſula* quod procedatur ad executionem Breuis arbitrio Rotæ.

Annotatio ccxciij.

Pendet *coram D. Dunozzetto cauſa Ampurien. Canonicatus*, in qua diſpu-
1 tauit, an obſtaret *Regula de annali*,* pendente hoc Iudicio in Rota pars egit ſuper executione Breuis coram A. C. qui pronunciauit, Breue eſſe exequendū, & in Rota eidem *Domino Dunozzetto* fuit commiſſa appellatio cum clauſula *parito Breui arbitrio Rotæ*, vndè hodie *6. Nouembris 1615.* dubitatum fuit *coram eodem* per memoriale, an eſſet diſputandum primo loco, an obſtet *Regula de annali*, vel an intret arbitrium, & cum prima vice fuerit commiſſa cauſa in Rota *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum*, videbatur dicendum, quod erat videndum de *Regula de annali*, quæ impedit litis ingreſſum, nec commiſſio cauſæ ſuper executione Breuis videtur obſtare, quia iudicia ſunt diuerſa, & ideo vtrumque dubium poterat diſputari. Ego dicebam, quod iudicia ſunt diuerſa, & quod ſeparatim iſta dubia poterant videri, nam etiam quod obſtaret *Regula de annali*, nihilominus non obſtaret Breui de capienda poſſeſſione nomine Cameræ, quia capitur poſſeſſio
2 nomine Cameræ ab ipſomet prouiſo, * vel eius Procuratore, qui ſe obligat reſtituere, poſtquam fuerint expeditæ litteræ *Gonzalez ſuper Reg. 8. gloſ. 34. nu. 112. verſ. prædictis tamen.* Aliqui ex Dominis faciebant difficultatē, quod cauſa ſit commiſſa cum clauſula *parito Breui Arbitrio Rotæ*, & ideò primo erat videndum, an intraret arbitrium, ſed hoc eſſet verum, ſi fuiſſet commiſſa cauſa appellationis in negocio principali cum iſta clauſula, quia clauſula *parito* dat iu-
3 riſdictionem conditionalem,* ſed in hoc caſu cum cauſa in negocio principali ſit commiſſa prius tale reſcriptum non operatur conditionem quoad negocium principale, ſed quod Rota videat, an ſit parendum Breui, & vere in hoc caſu non debuiſſet poni clauſula *parito Breui*,
4 ſed clauſula * *quod procedatur ad executionem Breuis arbitrio Rotæ*, fuit dictum, quod poterat dari dubium, an intret ar-
5 bitrium, * & ibi deduci *Regula de annali* hoc non placet, quia in Breui ad
6 effectum executionis ſunt * iuſtificanda ſolum contenta in clauſula *Conſilio* concernens reſeruationem *Gonzal. vbi ſupra §. 7. probemial. num. 210.*

ARGV-

ARGVMENTVM.

Abſolutio à cenſuris in partibus an poſſit committi.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutio à cenſuris in partibus committi non poteſt, quando in Curia non adeſt mandatum ad petendam abſolutionem. Contrarium num. 2.*

2 Tex. in c. final. §. cæterum de offic. delegat, *in quibus terminis procedat.*

3 *Auditores Rotæ ſunt Ordinarij in procedendo, & delegati in pronunciando.*

Annotatio ccxciv.

Dicebatur in Cauſa *Leodien. nullitatis Cenſurarum 6. Nouembris 1615. coram Remboldo* Ad memoriale, quod cum
1 non adeſſet * mandatum in Curia ad petendum, abſolutionem non poterat committi abſolutio in partibus in forma commiſſaria per *text. in c. fin.* §. *Cæterum de offic. delegat.* Contrarium fuit di-
2 ctum, quia ille *text.* procedit, * quando Papa committit alicui nudum miniſterium, ſecus autem eſt in Iudice Ordinario *gloſ. final. in c. vlt. de offic. Ordin.* quales ſunt Rotæ Auditores in procedendo,
3 licet in pronunciando * ſint delegati *Rot. dec. 16. ante finem verſ. Auditores Sac. Palatij de re iud. in nou.* & quotidie fiunt delegationes in partibus.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Pro euacuatione ſepulcri non poteſt dari declaratoria, quando ſententia non loquitur de euacuatione, ſed ſolum illud adiudicat alteri parti; debet enim agi pro euacuatione.*

Annotatio ccxcv.

Petebatur declaratoria in cauſa *Pampilonen. Sepulturæ 6. Nouembris 1615. coram D. de Caualerys* ex quo ſepulcrum
1 non fuerat euacuatum, * ſed cum ſententia nihil contineret de euacuatione ſepulcri, licèt illud adiudicaret alteri parti, fuit dictum, non eſſe dandam declaratoriam; nulla tamen fuit capta reſolutio, ſed ordinatum oretenùs, quod pars agat pro euacuatione.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſulæ* Regulæ 8. *non referuntur ad alias* Regulas *antecedentes.*

2 *Beneficia familiarium Cardinalium ſunt reſeruata niſi iure regali vacent.*

3 Extrau. ad Romani de præben. inter communes *videtur Conſtitutio clauſa in corpore iuris. Vide num. 5.*

4 Extrauagantes *inter alias inſertæ faciunt ius Ordinarium, & commune, & pro decretali haberi debent.*

6 *Indultum Capituli Eugubini conferendi beneficia reſeruata an deroget* Extrauaganti ad Romani de præbend. inter communes.

Annotatio ccxcvj.

In cauſa *Eugubina Canonicatus 6. Nouembris 1615. coram D. Manzanedo* Domini erant concordes, quod clauſulæ Re-
1 *gulæ* 8. non referantur ad alias *Regulas* antecedentes, quicquid incidenter dicatur in cauſa *Spoletana Beneficiorum 23. Iulij 1606. coram Ortembergo.* Sed quia agebatur de beneficio vacanti per obitum familiaris Cardinalis, quod nedum
2 eſt reſeruatum * per *Regulam 3.* ſed etiã vt prætendebatur per *Extrauagantem ad Romani de præbend. inter communes,* quæ videtur Conſtitutio clauſa in corpore
3 iuris * per ea, quæ tradit *Rebuf. ſuper cõcordatis tit. de reſeruat.* §. *volumus autem in verbo & cõceſſa irrita ſint,* vbi loquitur de *extrauaganti ad regimen,* quæ immediatè præcedit *extrauagãtem ad Romani,* niſi beneficia iure regali vacent, & quod
4 *extrauagantes* inter alias inſertæ * faciant ius ordinarium, & commune, & pro decretali haberi debeant dicit *Mandoſ. ſuper Regula 17. quæſt. 10. num. 7.* ideò de-

 duo-

Digitized by Google

duobus eſt videndum, an ſcilicet dictum
5 *Rebuffi* ſit verum *, & quatenus ſic, an per indultum Capituli Eugubini conferendi beneficia reſeruata fuerit derogatum diſpoſitioni d. *extrauagantis*, * quia
6 *Rebuff. vbi ſupra verſ. 3. ratione beneficiorum* tenet, quod non cenſeatur derogatum reſeruationibus clauſis in corpore iuris, & ideo abſque eo quod caperetur aliqua reſolutio, fuit dictum, quod de hoc videretur. Vide *deciſionem emanatam in hac cauſa coram R. P. D. Manzanedo ſub die 20. præſentis*.

ARGVMENTVM.

Procurator poſt litem conteſtatam an poſſit reuocari.

SVMMARIVM

1 *Procurator poſt litem conteſtatam non poteſt reuocari, niſi adſit iuſta cauſa. Decl. num. 4.*

2 *Super iuſta cauſa reuocandi Procuratorem poſt litem conteſtatam requiritur cognitio Iudicis ſaltim ſummaria.*

3 *Iuſta cauſa reuocandi Procuratorem relinquitur arbitrio Iudicis.*

Annotatio ccxcvij.

PRocurator poſt litem conteſtatam non poteſt reuocari niſi adſit iuſta cauſa *
1 *l. poſt litem ff. de procur. cap. 2. de procur. in 6.* & ſuper iuſta cauſa requiritur co-
2 gnitio Iudicis * ſaltim ſummaria *c. in cauſa cognitione vbi gl. in verbo Prætoris ff. de procurat.* & iſta cauſa relinquitur arbitrio
3 Iudicis * *Afflict. in c. 1. num. 24. ex quibus cauſ. feud.* quod tamen eſt verum procu-
4 ratore ſe opponente; * aliàs ſecus *Odofred. in d. l. poſt litem ff. de procur.* Ad memoriale in cauſa *Pampilonen. decimarum 16. Nouembris 1615. coram D. Pirouano*.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa cum clauſula* ſi quid exequendum *ſi interim fuit facta executio non eſt amplius videndum, an ſit exequendum, ſed an executio ſit attentata.*

Annotatio ccxcviij.

LIcèt cauſa fuerit commiſſa cum clauſula *ſi quid exequendum*, tamen cum
1 interim executio fuerit facta, * non eſt amplius videndum, an ſit exequendum, ſed cum pars pretendat, executionem fuiſſe attentatam, de hoc eſt videndum *eadem die* Ad memoriale in cauſa *Ariminen. coram Manzanedo.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Rota aliquando etiam extenſa deciſione mandat partes concordari, & quomodo, ac reproponitur deciſio.*

2 *In deciſione aliquando apponuntur rationes vtriuſque partis, & poſteà concluditur pro concordia.*

Annotatio ccxcix.

ROta aliquando etiam extenſa *deciſione* mandat partes concordari, & quo-
1 modo, * & reproponitur *deciſio*, ſic fuit factum in cauſa *Romana annuli hodie 16. Nouembris 1615. coram D. Dunuzzetto*; nam *28. Iunij 1610. coram recol. mem. Franeiſco Penia* tunc *Decano Anteceſſore meo* fuerant appoſitæ in deciſione ratio-
2 nes vtriuſque partis, * & poſtea concluſum pro concordia, & hodie repropoſita cauſa, *Rota* ſtetit *in deciſis*.

ARGVMENTVM

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes examinati ſine interrogatorijs poſſunt repeti ſumptibus petentis repetitionem, quando non adeſt culpa alterius partis.*

Annotatio ccc.

FVerunt examinati teſtes in Curia parte citata, quæ non dedit ſua interrogatoria, poſtmodum teſtes diſceſſerant in

1 in partibus Hiſpaniarum, * pars inſtabat, quod reducerentur ad Curiam, fuit dictum, quod *Rota* alias cenſuit, quod teſtes examinati ſine interrogatorijs poſſent repeti ſumptibus petentis repetitionem, quando non adeſt culpa alterius partis, & quod propterea idem ſeruetur in iſta cauſa. Ad memoriale in cauſa *Aſtoricen. Parochialis* 20. *Nouẽbris* 1615. *coram D. Buratto*.

ARGVMENTVM

Recognitio ſcripturarum per comparationem quando ſit admittenda.

SVMMARIVM.

1 *Recognitio per comparationem tunc admittitur, quando adeſt ſcriptura certa, ad quam poſſit fieri comparatio, & quando medio iuramento pars dicit, ſe non habere alias probationes. Lim. num.* 2.

2 *Recognitio ſcripturarum debet fieri per teſtes habentes notam manum in caſu, de quo ibi & num.* 3.

Annotatio cccj.

Recognitio ſcripturarum per comparationem tunc admittitur, quandò
1 adeſt ſcriptura certa, * ad quam poſſit fieri comparatio, & quando medio iuramento pars dicit, ſe non habere alias probationes *Menoch. de arbitr. caſ.* 114. *num.* 34. Hic autem licet pars eſſet parata iurare, tamen fuit denegatum iu-
2 ramentum, * quia ſuperiori anno voluit, quod alia pars recognoſceret ſua Iura, per teſtes, pout fuerunt recognita, vndè apparet, quod ſi admitteretur iuramentum, daretur occaſio peierandi, & ideò denegandum eſt, & pars cogenda ad re-
3 cognoſcendum* formiter per teſtes, qui habent notam manum iuxta ſtylum *Rota*. In Cauſa *Bononien. de Guidalottis* 20. *Nouembris* 1615. Ad memoriale.

ARGVMENTVM

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Pendente cauſa in Rota ſuper executione gratiæ ſi expediatur ſubrogatio gratioſa, & A. C. pronunciet eſſe exequendã, tunc ſi pars appellauit in Rota quodnam dubium ſit diſputandum.*

Annotatio cccij.

Pendente cauſa in Rota ſuper executione gratiæ, fuit expedita ſubrogatio gratioſa, & præſentata A. C. qui pro-
1 nunciauit * ſubrogationem gratioſam eſſe exequendam, pars appellauit, & fuit commiſſa cauſa appellationis in Rota cum clauſula *parito litteris Apoſtolicis arbitrio Rotæ*. Appellatus dicebat eſſe videndum, an intret arbitrium, appellans verò dicebat eſſe videndum in gratia principali, an obſtet *Regula de annali*.

Rota dixit, quod cum appellans habeat annum ad proſequendum appellationem, & cum non tranſportauerit acta, quod non debet impediri, vt non procederet in cauſa principali diſputando, an obſtet *Regula de annali*; Si verò appellatus vult currere, & videre ipſe, an intret arbitrium, tranſportet acta, & diſputet, quo caſu erit videndum primum an intret arbitrium, interim verò non poteſt retardari diſputatio ſuper *Regula de annali* in gratia principali. In Cauſa *Ampurien. Canonicatus* 20. *Nouẽbris* 1615. *coram D. Dunozetto*. Ad memoriale.

ARGVMENTVM.

Auditor Rotæ debet procedere ad executionem, quando ipſi fuit reſcriptum vt procedat in cauſa tanquam deputatus ab A.C. ſine retardatione ſolutionis.

SVMMARIVM.

1 *A relaxatione mandati conceſſa à Locumtenẽte A.C. ſi fuit à Sanctiſſimo reſcriptum* Auditori Rotæ vt procedat in cauſa tanquam deputatus ab A. C. ſine retardatione ſolutionis, *tunc ipſe Auditor debet procedere ad executionem & num.* 3.

2 *Clauſula* ſine retardatione ſolutionis *operatur, vt Iudex ad quem habeat iuriſdictionem conditionalem,*

vt non poſſit procedere, niſi prius fuerit ſolutum. Vide num. 1. & 3.

Annotatio ccciij.

TEſtator legauit certam ſummam, quæ ſi non ſolueretur infrà certum tempus, voluit, quod ſolueretur intereſſe ad rationem ſex pro centenario loco alimentorum, *D. Virilis* Locumtenens A.
1 C. relaxauit * mandatum pro dictis fructibus, à quo fuit appellatum, & petitum in Signatura Sanctiſſimi, vt committeretur cauſa appellationis in Rota, *Sanctiſſimus* non commiſit cauſam appellationis, ſed reſcripſit *D. Buratto vt procederet in cauſa tanquam deputatus ab A.C. ſine retardatione ſolutionis fructuum à teſtatore relictorum*: Poſt huiuſmodi reſcriptum pars appellata iterum adiuit pro executione *D. Virilem* attẽto quod cauſa erat commiſſa *D. Buratto* cum clau-
2 ſula *ſine retardatione &c.* quę operatur,* vt Iudex ad quem habeat iuriſdictionẽ conditionalem vt non poſſit procedere niſi prius fuerit ſolutum *Sarnen. in Compend. Signat. num.* 84. *Pariſius conſ. 94. n. 12. lib. 4. Io. Paulus dec. 61. Put. dec. 19. de pen. Cæſar. de Graſſ. dec. 5. nu. 1. de re indic.*

Hoc non obſtante fuit dictum, quod A.C. non poterat procedere, quia *D. Bu-*
3 *ratto* * non eſt commiſſa cauſa appellationis, ſed eſt commiſſio auocatoria à *D. Virile*, itaut D. *Burattus* debeat procedere tanquam deputatus ab A.C. & ſic D. *Burattus* ipſe debet procedere ad executionem, itaut non poſſit procedere in cauſa niſi priùs ſolutis fructibus à teſtatore relictis, & ipſe debet cogere ad ſoluendum, non autem D. *Virilis*, & propterea D. *Burattus* poterat videre, an ſumma taxata per teſtatorem eſſet moderanda, quia hoc poteſt facere Iudex; nec non poterat videre, an hæres fideicommiſſarius teneretur declarare, cui eſſet facienda ſolutio, & hæc duo antequam ſoluerentur fructus, quia in cognitione iſtorum duorum non cognoſcebantur merita cauſæ, ſed iſta duo reſpiciunt ipſam clauſulam *ſine retardatione ſolutionis fructuum*, ſcilicet ad quam ſummam ſint ſoluendi, & an hæres teneatur declarare, vt poſſit videri, cui ſit facienda ſolutio. Ad memoriale *in cauſa Romana pecuniaria de Vannis 27. Nouembris 1615. coram* D. *Buratto*.

ARGVMENTVM.

Vltimus ſtatus beneficij an, & quando attendatur.

SVMMARIVM.

1 *Producens titulum ſuum in actis non poteſt iuuari præſumptione alterius tituli.*

2 *Collatio ſpectat ad illum, qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi, quando agitur de pertinentia collatoris. Limita vt num. 8. remiſſiuè.*

3 *Amplia procedere etiamſi poſtmodum detegatur non ius collatoris, quia nihilominus prouiſus non eſt ammouendus.*

5 *Limita primo non procedere ſi ante collationem conſtaret de iure proprietatis.*

6 *Limita ſecundo quando poſſeſſioni vehementer reſiſtit ius, & num. 16.*
Ad acquirendam quaſi poſſeſſionem cõferendi quæ requirantur remiſſiuè num. 4.

7 *Capitulum non poteſt conferre beneficia ſede vacante.*

9 *Vltimus ſtatus attenditur ſi non probetur ſtatus antiquus, quando agitur ad effectum iuſtificationis gratiæ, aut quod collatio poſſit fieri in eo ſtatu, in quo beneficium reperitur.*

10 *In probanda qualitate beneficij attenditur vltimus ſtatus.*

11 *Vltimus ſtatus non attenditur, quando agitur de collatione facienda, & vltimus ſtatus eſt contrarius veritati.*

12 *Vltimus ſtatus quando eſt de ſimplici, & tamen beneficium eſt parochiale, vel eſt tanquam de ſeculari, & tamen eſt regulare, vel è contra, & quis fuit prouiſus iuxta qualitatem vltimi ſtatus, & poſſidet, & ſuperuenit impetrans, qui impetrauit iuxta verum ſtatum beneficij, tunc in omni caſu, quo collatio ſit ipſo iure nul-*

nulla non ſuffragatur & num. 13. *vbi vide.*

13 Prob. ad Monac. in cap. cum de beneficio de præb. in 6. nu. 10. verſ. quid autem & num. 16. verſ. pro parte verò negatiua, & ſeqq. *quid firmet, & quomodo ſit intelligendus num.* 28.

14 *Collatio beneficij ſecularis facta Regulari eſt ipſo iure nulla. Vid. nu.* 13.

15 *Secularis nullo pacto niſi per diſpenſationem poteſt frui beneficio Regulari.*

17 *Quando agitur de proprietate beneficij debet illa plenè, & concludenter probari.*

18 *Impetrans beneficium quando eſt in cauſa, & probauit intentionem ſuã, ſcilicet ſtatum anteriorem legitimum non ſufficit, quod poſſeſſor probet poſſeſſionem, quæ ſi non eſt præſcripta non ſuffragatur.*

19 *Cum tunc prouiſio beneficij reducatur ad caſum, à quo incipere non poteſt, & ideò remanet nulla & num.* 24. *Vid. num.* 20. & 21.

20 *Multa facta tenent quæ fieri ab initio prohibentur.*

21 *Declara, quando impedimentum ſuperuenit, ſecus quando erat à principio annullans ipſo iure.*

22 Text. in cap. cum de beneficio de præb. in 6. *quid firmet.*

23 Rebuff. de pacific. poſſeſſor. nu. 159. ante finem verſ. ſed de poſſidente *non approbatur & nu.* 25.

26 Regula Cancell. de triennali *ſuffragatur malè prouiſo. Vide num.* 29.

27 Regula Cancell. de trienali *eſt noua, & ideo ei non obſtat diſpoſitio* cap. cum de beneficio de præb. in 6.

29 Regula Cancell. de trienali *non ſuffragatur incapaci, ſi factis diligentijs in omnibus libris, in quibus adnotantur diſpenſationes, non fuerit reperta aliqua diſpenſatio.*

30 *Poſſeſſor, cui fuit facta collatio beneficij, releuatur ab onere probandi, & poteſt ſe iuuare ex præſumpta mutatione fundationis. Vid. num.* 31. *& ſeqq.*

31 *Pater vendicans filiam exiſtentem in ſeruitute probando ſe liberum non dicitur concludenter probare.*

32 *Partus ſequitur ventrem.*

33 *Libertate Matris probata præſumitur etiam libertas filiæ.*

Libertas procedit à ſexu fœmineo n. 33.

34 *Probato initio Officij erecti abſque titulo beneficij Eccleſiaſtici præſumitur etiam quod poſtea durauerit in tali ſtatu. Vide num.* 35.

36 *Non probat hoc eſſe, quod ab hoc contingit abeſſe. Declara vt ibi.*

37 *Mutatio tituli non præſumitur, dum probatur bona erectio.*

38 *Habens beneficium non tenetur probare erectionem, ſed quod tanquam beneficium fuit per alios prædeceſſores poſſeſſum vti tale.*

39 *Limita non procedere, quando quis probat erectionem, & ſequens ſtatus non eſt præſcriptus.*

40 *Trienalis poſſeſſio habet locum in beneficijs tantum.*

Annotatio cccjv.

DOnatus impetrauit hæbdomadam, de qua agitur, tanquam beneficium, &
1 ipſemet produxit titulum ſuum in actis.* vndè non poteſt iuuari præſumptione alterius tituli *Caſſad. deciſ.* 3. *num.* 4. *de cauſ. poſſeſſ. & propr.* quare cum Matthæus produxit fundationem huius hæbdomadæ, quæ non eſt de beneficio Eccleſiaſtico, & Matthæus alleget vltimum ſtatum, dubitatur, an vltimus ſtatus ſuffragaretur, itaut Donatus prouiſus tanquam de beneficio non ſit ammouendus, vel potius debeat obtinera Matthæus, qui obtinuit dictam hebdomadam tanquam non beneficium.

Pro reſolutione præſentis dubij ſunt fir-

firmandi plures caſus. Primus eſt quando agitur de pertinentia collationis, &
2 certum eſt, quod collatio * ſpectat ad illum, qui eſt in quaſi poſſeſſione cõferendi *c. querelam de elect. c. conſultationibus de iurepatr. cap. cum olim de cauſ. poſſeſſ. & propr. Fæder. de Sen. conſ. 234. nu. 3. verſ. ſed in caſu propoſito Calder. conſ. vlt. de iurepatr. Aym. conſ. 322. num. 5. Put. deciſ. 200. lib. 1. in nou. Bald. conſ. 437. incip. ex quo Abbas Sancti Viti lib. 2. Rota deciſ. 14. de iurepatr. in antiq.* & fuit ſæpiſſimè reſolutum.

Et prædicta adeò vera ſunt, vt ſi poſt-
3 modum detegatur non ius Collatoris, * prouiſus non eſt amouendus *Abb. in cap. ex litteris num. 7. verſ. ſed tu dic & in c. Conſultationibus num. 3. verſ ſed ratio deciſionis de iurepatr. Rota deciſ. 14. eodem tit. in antiqu. Bald. conſ. 437. lib. 2.* & ratio eſt, quia conferre eſt fructus iuris conferendi, ergò ſpectat ad poſſeſſorem bonæ fidei *Rota alleg. deciſ. 14. de iurepatr. in antiq.* Quæ autem requirantur ad acqui-
4 rendam iſtam quaſi poſſeſſionem, * vide notata per *Gonzalen. ſuper reg. 8. gloſ. 45. §. 2. num. 29. cum pluribus ſeqq.* vbi vult ſeptem requiri.

Iſte tamen primus caſus temperatur, vt non habeat locum, ſi ante collatio-
5 nem cõſtaret* de iure proprietatis, quia proprietas abſorberet poſſeſſionem *Abb. in cap. conſultationibus num. 9. de iurepatr. Butr. in cap. ex litteris num. 8. eodem tit. Ripa in cap. cum Eccleſia num. 130. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Dec. conſ. 127. num. 1. & conſ. 149. num. 2. Lambert. de iurepatr. lib. 2. par. 1. quæſt. 3. art. 6. num. 4. & ſeq. & art. 9. nu. 2. Roch. de iurep. in ver. competens quæſt. 19. num. 45. Paul. de Cittad. de iurepat. par. 6. art. 3. num. 16.* & dixit *Rota in cauſa Imolen. iuriſp. 7. Iunij 1598. coram Penia, & in cauſa Romana iuriſpat. de publicolis coram Corduba 21. Ianuarij 1600. & in Meleuitana iuriſp. 18. Aprilis 1608. coram Domino Marcomontio, & in Ferrarien. Prioratus 25. Maij 1609. coram bo. mè. Penia, & in alia Lunana iuriſpatr. 22. Martij 1610. & 23. Ianuarij 1612. coram eodem*, in qua vltima reſolutione dicitur ſufficere docere de proprietate per legitimas probationes, licet non doceatur per rem iudicatam, aut per confeſſionem partis, quæ *doctrinæ, & deciſiones* licet loquantur, quando agitur de pertinentia præſentationis; tamen eadem eſt ratio quando agitur de pertinentia collationis.

Vlterius iſte primus caſus temperatur, vt non habeat locũ, quando poſ-
6 ſeſſioni vehementer * reſiſtit ius, quia tunc non acquiritur poſſeſſio *Coua. pract. qq. cap. 17. num. 5. quæſt. 11. verſ. 4. Menoch. de retinenda poſſeſſ. remed. vlt. num. 24.* Hinc *Rota* dixit in cauſa *Abulen. Parochialis 20. Iunij 1594. coram bo. me. Cardinale Blanchetto*, quod cum ius reſiſtat Capitulo, vt non poſſit conferre benefi-
7 cia * ſede vacante *cap. 1. de iuſtit. in 6.* vbi *tex.* dicit Capitulum non potuiſſe cõferre beneficia Sede vacante, quaſi poſſeſſio conferendi nõ ſuffragatur ipſi Capitulo ad effectum validitatis collationis. Denique eam tempera alijs mo-
8 dis, * de quibus *Gonzalez ſuper regul. 8. gloſ. 45. §. 2. num. 43. & ſeqq.*

Secundus caſus eſt, quando agitur ad effectum iuſtificationis gratiæ, aut quod collatio poſſit fieri in eo ſtatu, in quo
9 beneficium reperitur, * & tunc ſufficit vltimus ſtatus, ſi non probetur ſtatus antiquus, ratio eſt, quia non agitur de mutatione ſtatus rei, ſed ſolum de vſu, & ſtatu ipſius vſus, quare debet attendi ſolum ſtatus, quod tunc eſt *Gem. in c. cum de beneficio num. 8. poſt medium verſ. aut ſimpliciter ſcribitur de præben. Franc. num. 5. ante fin. verſ. ſi vero ſcribat*, vbi quod ita tenet *Rota, Archidiac. nu. 1. poſt princ. verſ. at vbi non poteſt conſtare de veritate Status Eccleſiæ ſtandum eſt ei, qui inuenitur Anchar. num. 2. poſt med. verſ. & ſic primo caſu Lap. num. 4. Rota deciſ. 2. de præb. in nouis Verall. deciſ. 65. incip. die 25. Martij lib. 2. in manuſcr. Egid. deciſ. 116. in fine*, & fuit dictum in cauſa *Hoſtunien. Cappellæ 16. Maij 1597. coram Cardinali Seraphino*, & in cauſa *Capuana Rectoriæ 15. Aprilis 1611. coram bo. me. Penia*, ex quibus probatur vulgaris re-
10 gula, * quod in dubio in probanda qualitate beneficij attenditur vltimus ſtatus.

Tertius caſus eſt, quãdo agitur de collatione facienda, & vltimus ſtatus eſt cõ-
11 trarius veritati, * vt puta vltimus ſtatus eſt de ſeculari, conſtat tamen quod beneficiũ eſt regulare, vel è contra, & iſto caſu certum eſt, quod vltimus ſtatus non eſt attendendus, ſed verus ſtatus *cap. cum de beneficio de præb. in 6.* ponderando illam dictionem, *& poſt, & ibi gloſ. Gem. num. 8. verſ.*

verſ. nec obſtat Franc. num.5. & 6. Decius
conſ.126. num.4. verſ. allegata, & ita di-
ſtinxit *Bellam.* quæ diſtinctio placuit *Ro-*
tæ, vt habetur in *deciſ. 2. de præb. in nou.*
Rota deciſ.22. de probat. in antiq. Milis in
repertor. in verb. beneficium ſi eſt impetra-
tum tanquam ſeculare Felyn. in cap. in no-
ſtra num 43. de reſcript. Bellam. dec.172.
incip. Collatio facta Rebuff. de pacif. poſſeſſ.
num.159. verſ.20. procedit.

Quartus eſt caſus, quando vltimus
ſtatus eſt de ſimplici, & tamen benefi-
12 cium eſt Parochiale *, vel eſt tanquam
de ſęculari, & tamen eſt regulare, vel è
contrà, & quis fuit prouiſus iuxta qua-
litatē vltimi ſtatus, & poſſidet, & ſuper-
uenit impetrans, qui impetrauit iuxta
verum ſtatum Beneficij, & poteſt dubi-
tari in hoc caſu, an poſſeſſori Beneficij
ſuffragetur vltimus Status, vt impetrans,
qui probauit legitimum ſtatum, non
poſſit obtinere, & dicendum eſt vltimum
ſtatum in omni caſu, quo collatio ſit
ipſo iure nulla, non ſuffragari, vt in ter-
minis tenet *Prob. ad Monach. in d. c. cum*
de ben. de præb. in 6. num. 10. verſ. quod
autem, & num. 16. verſ. pro parte verò
13 *negatiua & ſeqq.* * ponit enim caſum, in
quo erat probatus ſtatus antiquus Sęcu-
laritatis legitimus & vltims ſtatus erat
de regulari, & aderat Monachus prouiſus,
& poſſederat per decē annos, & prouiſio
impetrantis fuerat facta cum clauſula
dumodò non ſit alteri ius quæſitum, & cum
alia clauſula *etiam ſi diſpoſitio ad Sedem*
Apoſtolicā eſſet deuoluta, & quamuis mo-
ueatur, quia licet Monaci poſſederint
per 44. annos, tamen non erat mutatus
Status Beneficij ex rationibus pondera-
ris per eum; tamen mouetur eo princi-
paliter, vt videre eſt *nu.* 20. quia quan-
dò collatio eſt ipſo Iure nulla, non facit
ſtatum, prout eſt quando beneficium ſæ-
culare confertur regulari; & è contra,
vt probat *Monachus d. num.* 20. & eſt
text. in clem. 1. de ſupplenda negligentia
Prælat. facit *text. in c. ſuper eo de regular.*
& in *c. cum ſingula de præb. in 6.* & in
Clem. 1. de elect. & adeſt etiam expreſſa
diſpoſitio *Concilij Tridentini Seſſ. 14. c.*
10. & 11. de reform. quod habet decre-
tum irritans, & probat *modern. Gloſ. reg.*
8. poſ. 15. num. 37. & eſt *Regula Cancel-*
lariæ 42. & *Rot. dec. 28. de præbend. in*
nou. expreſſè dicit, quod collatio bene-
14 ficij ſæcularis facta Regulari *, eſt ipſo
iure nulla idem dicit *Egidius dec. 172.*
incipit collatio facta Felyn. c. in noſtra nu.
44. verſ. octauo nota de reſcript. & Car-
dinalis in clem. 1. num. 19. quæſt. 21.
verſ. quia ſæcularis de ſupplenda negligen-
tia Prælatorum dicit, quod ſecularis nul-
lo pacto niſi per diſpenſationem poteſt
15 perfrui beneficio regulari, * & allegat
tex. in c. cum cauſam & c. officij de elect.
& optime faciunt ſupra notata, quod
quaſi poſſeſſio conferendi non ſuffra-
16 gatur, * quando habet vehementer Iu-
ris reſiſtentiam, vt in d. cauſa *Abulen.*
Parrochialis 20. Iunij 1594. coram Cardi-
nale Blanchetto, nec ille vltimus ſtatus
ſuffragatur, cum ſit nullus, & de nul-
litate poteſt dari, quia cum impetrans
plenè probauerit ſtatum Secularitatis,
reus tenetur probare concludenter con-
trarium, quia in ſua exceptione eſt actor,
& idem *Prolus num.* 21. ponit optimam
rationem, quæ applicatur ad punctum
& eſt, quod cum agatur de proprietate
17 beneficij, * debet illa plenè, & conclu-
denter probari, quam rationem ſentiunt
etiam *Doctores* infra allegandi, Nam
quandò impetrans eſt in cauſa, & proba-
18 uit intentionem ſuam * ſcilicet ſtatum
anteriorem legitimū, non ſufficit, quod
poſſeſſor probet poſſeſſionem, quia ſi
non eſt præſcripta non ſuffragatur *c. Cu-*
mana de elect. c. cum Eccleſia de cauſ. poſ-
ſeſſ. & propr. c. fin. de offic. Archid. c. cum
dilecta de conſuet. Gemin. in d. c. cum de
beneficio num. 5. longè poſt med. verſ. nec
obſtat de præb. in 6. Franc. nu. 5. poſt princ.
verſ. ſed in vide plenè, & meritò quia
non agitur amplius de vſu vltimi Status,
quæ eſt ratio potiſſima, ex qua attendi-
tur vltimus Status *Archidiac. in d. c. cum*
de beneficio num. 1. poſt princ. verſ. at vbi
non poteſt conſtare Rot. dec. 2. num. 2. de
præben. in nou. ſed de veritate Status,
ſtante quod impetrans eſt in cauſa, &
probauit intentionem ſuam, ſcilicet ſta-
tum anteriorem, qui non debet ſubuerti
per ſtatum ſequentē nullum ipſo iure, &
non pręſcriptum, vt benè conſiderat *Ho-*
ſtien. in c. poſſeſſiones num. 1. verſ. ſtat igi-
tur de rebus Eccleſ. non alienan.

Secunda poteſt conſiderari ratio, quia
poſtquam eſt detecta veritas prouiſio be-
19 neficij reducitur ad caſum, * a quo in-
cipere non potuit, & ideò remanet nulla
l. pluribus §. & ſi placent & l. inter ſtipu-
lantem §. Sacram ff. de verb. oblig. & ideò

bene

bene intrãt omnia iura,& *Doctores alleg. in 3. proximo caſu*, & quamuis etiam dici poſſet quod regula etiam eſſet in contra-
20 rium, quod multa facta tenent, * quæ ab initio fieri non potuiſſent *l. patre furioſo ff. de his qui ſunt ſui*, vel *al. iur.* & eſt *text.* etiam *in l. in ambiguis* §. *non eſt nouum ff. de reg. iur.* tamen iſta regula
21 eſt vera, * quando impedimentum ſuperuenit, non autem erat ab initio annullans ipſo iure licet occultum, vt declarat *Foeder. de Sen. conſ. 26. num. 3. in fin. verſ. 1. quia certum eſt, & nu. 4. verſ. item patre deportato* Cardin. *conſ. 105. nu. 6. verſ. pro hoc Dec. in l. in ambiguis* §. *non eſt nouum ff. de regul. Iur.* vel quandò factum ab initio non fuiſſet ipſo iure nullum, & ſic collatio à principio non fuiſſet ipſo Iure nulla, ſed veniret annullanda, quo caſu valeret donec irritatur *Calder. conſ. 2. de Conſt. num. 2.* & hanc ſententiam vltra *Prob. loco præcitato* tenuit *Rota in cauſa Ferrarien. Prioratus* 1. *Decembris* 1608. *coram bo. me. Pennia*, & in alia *Capuana Rectoria 22. Aprilis* 1613. *&* 17. *Iunij* 1615. *coram Domino Damaſceno*, quæ vltimæ *duæ deciſiones* licet loquãtur de Parochiali, quando confertur in titulum ſimplicis beneficij, quia obſtat diſpoſitio *Concil. Trid.* tamen militat eadem ratio, quotieſcumque collatio eſt nulla ipſo iure, & fuit etiam dictum *coram me in cauſa Marianen. & Alerien. Vnionis 22. Iunij huius anni* 1615.

Non obſtat quod textus in *c. cum de beneficio de præb. in 6.* expreſſe loquitur,
22 quando agitur de Collatione facienda, ſed de poſſidente non dicit, an ſit moleſtandus, vt aduertit *Rebuff. de. paciff. poſſeſſor. num. 159. ante fin. verſ. ſed de poſſidente.* Nam quicquid dicat *Rebuff.*
23 ſufficit,* quod vt patet ex prædictis militet ratio *tex.* quando deregitur nullitas collationis, quæ fuit ab initio, quia tunc
24 ſi collatio fuit nulla * ipſo iure,& actor probauit veritatem, reus debet ſuccumbere, maxime cum res venerit ad caſum, à quo incipere non potuit, vndè Collatio redditur nulla, vt ſupra dictum eſt: Vltrà quod veritas eſt, quod *Rebuff.* per-
25 functorie loquitur,* nam vult quod *Regula de trienali* ſuffragetur iſti malè pro-
26 uiſo*, & ſubdit, quod iſta *Regula* eſt no-
27 ua,& ideò ei non obſtat * diſpoſitio *cap. cum de beneficio de præb. in 6.* quod eſt verum ſimpliciter, & ita eſt intelligendus
28 *Prob.* * qui fortè loquitur ante *Regulam de triennali*, ſi tamen factis diligentijs in
29 libris omnibus, * in quibus adnotantur diſpenſationes, ſi non reperiretur aliqua diſpenſatio *Regula de triennali* non ſuffragaretur, vt ſæpè dixit *Rota*, & præſertim in cauſa *Nullius Altamuræ Cantoriæ* 13. *Ianuarij* 1603. *coram bo. me. Litta.*

Non obſtat, quod poſſeſſor, cui fuit facta collatio releuatur ab onere probã-
30 di; & poteſt ſe iuuare * in caſu iſto ex præſumpta mutatione fundationis per *deciſ. Greſe. 12. de probat.* quæ videtur in puncto, cuius verba ſunt *Sufficit probare ſtatum beneficij, & de eo tanquam de beneficio fuiſſe factas collationes per Ordinarium, & effectum ſortitas, licet in contrarium producatur mala erectio, & non ſecundum formam mandati Pontificis facta ad tex. in l. natales C. de probat. quia non ſequitur, quod poſtea non poterit benè erigi, nec ille, qui habet beneficium tenetur probare erectionem, ſed quod tanquam beneficium per alios prædeceſſores fuerit poſſeſſum.* Nam huic *deciſioni* poteſt reſponderi, quod caſus *l. neque natales* erat talis,
31 ſcilicet quod filia erat in ſeruitute * pater vendicabat eam, & probabat ſe liberum, dicitur, quod hoc non concludit, quia poterat eſſe, quod Mater filiæ eſſet ſerua, & proindè filia, cum partus ſequa-
32 tur ventrem, * ideò probatio remanebat dubia, & not. *Doctores* omnes *ibidem*, & ſubdunt, quod ſi probetur libertas Ma-
33 tris, præſumitur quod filia ſit libera, * quia libertas procedit à ſexu fœmineo, & ideò probato principio præſumitur id, quod ad illud ſequitur *gloſ. fin. in d. l. neque natales, & Bald. num. 5. Salicet. num. 3. verſ. quærit igitur gloſ.* & cæteri *Doct.* In propoſito autem cõſtat de initio, quod
34 fuit erecta hebdomada, * quæ non eſt beneficium Eccleſiaſticum, quare cum conſtet de principio valido in ſtatu hebdomadæ abſque titulo beneficij, præſumitur, quod hebdomada ſit etiam hodiè in tali ſtatu, & quamuis etiam in caſu *Creſcent.* conſtaret de initio, tamen *Rota* dixit, quod poterat præſumi muta-
35 tio, * tamen conſtabat de initio malo ſcilicet de mala erectione, & ideo ſtante poſſeſſione poterat præſumi mutatio, quod non eſt in caſu iſto, quia conſtat de bono initio; Vltra quod licet regula ſit,
36 quod non probat, * hoc eſſe quod ab hoc contingit abeſſe, hoc eſt vetum, quan-

quan-

quando contingit abeſſe, vt plurimum, ſed quando vt plurimum contingit adeſſe, quia eſt connexum, vel ſolitum, tunc intrat regula contraria, probat hoc eſſe, quod ſæpe contingit abeſſe *Bald. in d. l. neque natales num. 3. in fin. & num. 4. Salicet. n. 2. verſ. oppono ad id Caſtren. n. 2.* & ideo cum probetur bona erectio, non
37 præſumitur mutatio, * quia hoc vt plurimum contingit adeſſe.

Non obſtat alia ratio *Creſcent.* ſcilicet qui habet beneficium non tenetur pro-
38 bare erectionem, * ſed quod tanquam beneficium fuit per alios Prædeceſſores
39 poſſeſſum vti tale, quia hoc eſt verum, * ſed non procedit, quando quis probat erectionem, & ſequens ſtatus non eſt præſcriptus, quia ſi collatio detegitur ipſo iure nulla, venit ad caſum, à quo incipere non potuit per ſupradicta.

Ex quibus cum ſit probatum, hebdomadam non eſſe beneficium collatiuum ex ipſa erectione non obſtat vltimus ſtatus ex prædictis, nec triennalis poſſeſ-
40 ſio, * quia habet locum tantum in beneficijs.

ARGVMENTVM

Præſentatus ab eo, qui eſt in poſſeſſione præſentandi an, & quando ſit inſtituendus.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus. Lim. num.* 3.

2 *Canonicè inſtitutus in iurepatronatus non eſt amouendus.*

4 *De iure proprietarij in iurepatronatus debet conſtare, vel per confeſſionẽ partis, aut per rem iudicatam, vel per alium legitimum modum probandi.*

5 Deciſio in Lucana Iuriſpatronatus 23. Ian. 1612. coram Penia *fuit reuocata.*

Annotatio cccv.

VEra eſt concluſio, quod præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præ-
1 ſentandi eſt inſtituendus, * nec ſemel
2 canonicè inſtitutus eſt amouendus * *cap. conſultationibus de iurepatr. cap. querelam de elect. & vtrobique* Doctores *Calderinus conſ. 23. de præbend. Oldrad. conſ. 312. incipit Thema quæſtionis tale eſt nu. 2.* Hæc tamen concluſio fallit, quando in con-
3 curſu conſtat de iure proprietatis * *Abb. in d. c. conſultationibus num. 9. de iurepatr. Butr. in cap. ex litteris num. 8. eodem tit. Ripa in c. cum Eccleſia num. 130. de cauſ. poſſeſſ. & propr. Dec. conſ. 127. num. 7. & conſ. 149. num. 2. Lamber. de iurepatr. lib. 2. par. 1. quæſt. 3. art. 6. num. 4. & ſeq. & art. 9. num. 2. Rocchus in ver. competens q. 19. num. 45. Paulus de Cittadinis in tract. de iurepatr. par. 6. art. 3. num. 16.* & plures dixit *Rota*, vt in *deciſionibus* allegatis in cauſa *Lucana iuriſpatronatus 23. Ianuarij 1612. coram bo. me. Penia.* De iure
4 autem Proprietarij * debet conſtare vel per confeſſionem partis, aut per rem iudicatam, vt in cauſa *Valentina Parochialis de Conſentaina 27. Ianuarij 1589. coram Seraphino.* vel per alium legitimum modum probandi, vt in dicta *Lucana coram Penia in quo die 11. Ianuarij 1616. coram* D. *Vbaldo* fuit receſſum à dicta
5 *deciſione Penia* * in eo, quod dicebatur conſtare de iure Proprietarij, quia titulus allegatus non erat clarus, cum multas pateretur exceptiones.

ARGVMENTVM.

Clauſula *parito iudicato* intrat tam quando adſunt tres ſententiæ conformes, quam vna, quæ tranſitum fecerit in iudicatum.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* parito iudicato *non debet referri ad expenſas, pro quibus vnica tantum lata ſit ſententia & nu. 2.*

2 *Cum clauſula* parito iudicato *Signatura non ſolet reſcribere, niſi quãdo adſunt tres conformes.*

3 *Contrarium, quod imò Signatura intelligat huiuſmodi clauſulam habere locum etiam quando adeſt vnica ſententia, quæ tranſitum fecit in iudicatum.*

Annotatio cccvj.

IN *Rota Martiniana* 23. *Ianuarij* 1616. *in cauſa Piſtorien. Beneficij coram* D. *Buratto*, dicebatur, quod licet cauſa eſſet commiſſa cum clauſula *parito iudicato*,

quod nihilominus hæc clauſula non de-
1 bebat referri quoad expenſas, * quia ſuper illis aderat vnica tantum ſententia, quæ licet tranſitum fecerit in iudicatum non afficiebat ea ratione, quia Signatura non ſolet dare iſtam clauſulam
2 niſi quando adſunt tres conformes, * & ideò hæc clauſula non debet referri ad expenſas, pro quibus erat lata vnica tantum ſententia, vt fuit dictum in cauſa *Mediolanen. Cappellaniæ 13. & 23. Maij 1591. coram Seraphino*, & in cauſa *Toletana Cappellæ 14. Aprilis, & 12. Maij 1595. coram Card. Millino, & in Toletana penſionis 12. Decembris 1597. coram Litta*, & in alia *Valentina pecuniaria 20. Nouembris 1598. coram Gipſio.*

Verum Ego reperij annotatum in margine *deciſionis Gipſij* per hæc verba
3 formalia * *Signatura hodie non admittit hanc differentiam, ideo vult, quod pars pareat etiamſi non ſint tres ſententiæ, ſed vna, quæ tranſierit in indicatum, propterea fuit in Rota mihi ordinatum, quod deberem declarare inhibitionem in cauſa emanatam ſtare debere ſine præiudicio executionis ſententiæ A. C. vt in memoriali in dicta cauſa Valentina ſub die 28. Iunij 1599. ſcripſi*, & hanc *Annotationem Gipſij* refert *Mareſc. Doctor Modernus var. reſol. lib. 1. cap. 87. n. 27. & 28.* & hoc placuit Dominis fore ſeruandum. *Die 3. Martii 1616.* fuit propoſitum hoc negocium in *Signatura Iuſtitiæ, & Signatura* declarauit intelligere, quod clauſula *parito* habeat locum etiã quando adeſt vnica ſententia, quæ tranſitum fecit in iudicatum, & cum D. *Manzanedus* fuerit præſens in *Signatura*, ita de ordine eiuſdem *Signaturæ* retulit in *Rota Veneris 4. Martij 1616.* & ſic ſenſus *Signaturæ* eſt ſecundum *Annotationem Gipſij*, propterea ita de cætero erit ſeruandum.

ARGVMENTVM,

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Rota non conſulit Parcum ſuper eo, an litteræ Apoſtolicæ ſint bene expeditæ, maximè quando fuerunt expeditæ per Cameram, ſed mandat diſputari dubium.*

Annotatio cccvij.

Rota noluit conſulere Parcum ſuper eo, an litteræ eſſent benè expeditæ,
1 ſed dixit, * quod diſputaretur iterum dubium, & Rota videbit, an ſuper ſupplicatione poſſent expediri ſimiles litteræ, & hoc maximè, quia fuerant expeditæ per Cameram. In cauſa *Gerunden. Prioratus de Rocca noua. Sabatho in Rota Martiniana 23. Ianuarij 1616. Ad Memoriale D. Veroſpij.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Rota non ſolet vagare in incerto, ferendo ſententiam iuxta tenorem deciſionis, quæ continet conditionem, de qua ibi.*
Rota non dat expeditiones cum clauſula iuſtificatoria ſi quis prætendit ſe grauatum compareat *nu.* 1.
2 *Conditio* dumodo non inferratur præiudicium N. *dicitur ſuſpenſiua, ſecus ſi diceret* ſine præiudicio alicuius.
Conditio ſine præiudicio alicuius *eſt ſuſpenſiua, donec præiudicium alicuius probetur.*

Annotatio cccviij.

Rota reſoluit *coram D. Veroſpio*, quod licebat Equiti Bonfilio ducere aquã per ſuum fundum, dummodo non inferret præiudicium Molendino Paratæ. Bonfilius petebat ſententiam iuxta tenorem *deciſionis. In relationibus cauſarum 10. Ianuarii 1619. coram* D. *Veroſpio Rota*
1 dixit, quod non poterat ferri ſententia hoc modo, quia eſt contra ſtylum Rotæ, quæ non ſolet vagare in incerto; Hinc nec ſolet dare expeditiones cum clauſula iuſtificatoria *Si quis prætendit, ſe eſſe grauatum compareat, &c.* Vlterius lata ſententia ad fauorem Bonfilij deberet canonizari, quod præiudicium non inferatur Paratæ, quia ſententia cum diceret *dummodo non inferatur præiudicium Paratæ*, & ſic perſonæ certæ conditio eſſet ſu-

2 ſuſpenſiua * iuxta *deciſionem Putei 34. lib. 2. in nou.* licet ſecus eſſet ſi in genere diceretur *ſine praeiudicio alicuius*, quia cõditio eſſet reſolutiua, donec preiudicium alicuius probaretur iuxta *deciſionem Biſignetti 9. de conceſſ. præben.* & ſic conciliantur dictæ *deciſiones*, quæ videntur ad inuicem pugnare in cauſa *Bononien. Molendini coram D. Veroſpio*.

ARGVMENTVM.

Taxationis, & liquidationis expenſarum praxis.

SVMMARIVM.

1 *Expenſarum taxatio & iuramentum partis an debeat præcedere ſententiã condemnationis expenſarum.*

2 *Sententia condemnatoria in expenſis abſque taxatione quando ſuſtineatur.*

3 *In ſententia ſit condemnatio expenſarum reſeruata taxatione & num. 2.*

Taxatio Iudicis, & iuramentum partis debet præcedere condemnationem expenſarum facta in certa quantitate.

4 *Iuramentum partis vltra taxationem an requiratur, quando præcedit condemnatio expenſarum generalis Iudicis.*

5 *Expenſarum iudicij datur liſta Notarius cauſæ regulat, & moderationem taxat Iudex.*

Quo ad alias expenſas extra proceſſum datur aliqualis fumus cum iuramento, & Iudex poteſt ex arbitrio taxare prout ſunt veriſimiles num. 5.

6 *Expenſæ Iudiciales de Iure debentur.*

7 *Expenſæ pro Viaticis, & alijs, ac Aduocatorum, & Procuratorum debentur.*

8 *Expenſæ Viaticorum non debentur, quando agitur de expenſis factis in Curia Romana.*

9 *Expenſæ, quæ conſiderentur, & taxentur à Rota & num. 11.*

10 *Taxatio expenſarum fieri poteſt à conſuetis.*

11 *Iuramenti partis circa expenſarum taxationem praxis & num. 13.*

12 *In taxatione expenſarum factarum in partibus debet ſpectari rigor iuris, & veriſimilitudo.*

14 *Iuramenti calumniæ, & iuramenti ſuppletorij praxis Rotæ.*

Annotatio cccjx.

QVæſtio eſt, an in ſententia condemnationis expenſarum debeat præce-
1 dere taxatio, & iuramentum Partis, * & diſtinguendum eſt, quod aut condemnae generaliter ad expenſas non expreſſa
2 quantitate, nec taxa, * ſed in poſterum reſeruantur, & tunc talis condemnatio etiam non præcedente iuramento partis, & taxatione non eſt vitioſa *c. cum dilecti vbi gloſ. in ver. expenſas* ibi *& ſit condemnatio non præmiſſa taxatione c. auditis de procur. cap. 1. de ſeq. poſſ. & fruct.* vbi benè declarat *Io: Andr. num. 9. Innoc. in cap. finem litibus num. 5. verſ. ſed reſpondebimus de dol. & cont.* vbi quod ita eſt intelligendus *tex. in l. terminato C. de fruct. & lit. expenſ. ſpecul. in tit. de expenſis §. poſtremò num. 3.* vbi quod hunc modum
3 condemnandi ſeruat Romana Curia, * & verè ſeruatur apud *Nos, & Io. Andr. d. loco verſ. ſpeculator* dicit, quod hodiè communiter non præcedit taxatio, ne propaletur pronunciatio, ſed fit condemnatio taxatione reſeruata *Calderin. conſ. 7. verſ. vna condemnatur quis de re iudic.*

Si vero fit condemnatio ad certam quantitatem, debet præcedere taxatio
4 Iudicis, & iuramentum Partis * *c. inſtitutus de procur.* iuncta *gloſ. in verb. taxatione cap. fin. in ver. docuerit de elect. in 6. Calder. d. conſ. 7. in princ. de re iudic.* ſed quæſtio eſſe poteſt; an ſi præcedat condemnatio generalis, quando Iudex deuenit ad ſpecialem taxationem, vltra ipſam taxationem requiratur etiam iuramentum partis, & videtur dicendum, quod ſic, quia nulla poteſt afferri diuerſitatis ratio, quando condemnatio fit in certa ſumma, & quando poſt generalem condemnationem in expenſis Iudex particulariter taxat, & ita ſe habet noſter ſtylus, vt per *Veſtr. in praxi lib. 8. c. vlt. num. 15.* & ita etiam ſe habet ſtylus ge-

neralis, vt per *Cardinalem Tuſcum lit. E.*
concl. 627. quæ incipit *Expenſæ poſſint*
taxari num. 13. inquit enim *practica ſer-*
uat, quod reſpectu expenſarum Iudicis de-
5 *tur liſta,* * *& Notarius cauſæ regulat, &*
moderationem taxat Iudex, *quoad alia ex-*
tra proceſſum datur aliqualis fumus cum
iuramento, & Iudex poteſt ex arbitrio ta-
xare, prout ſunt veriſimiles, quod eſt de
iure quo ad ipſum taxationem, vt per Spe-
cul. loco ſupra alleg.

Hoc ſtante in cauſa *Valentina expen-*
ſarum Mercurij 16. *Ianuarij* 1619. cum
ageretur de taxatione expenſarum fa-
ctarum in partibus, dicebatur, quod ne-
6 dum erant taxandę expenſæ Iudiciales,*
quas certum eſt in Iure deberi *l. prope-*
randum §. ſin autem C. de iudic. ſed etiam
7 Viaticis,& aliis *l. eum,quem ff. de iudic.**,
& Aduocatorum, & Procuratorum *Fæ-*
der. de ſenis conſ. 119. *num.* 4. *verſ. nam*
prædictis actis & conſ. 139. *num.* 1. *verſ.*
ſi vero ſunt expenſæ Cald. conſ. vnic. de
dol. & contum. in fin. Quando tamen agi-
8 tur de expenſis * factis in Romana Cu-
ria expenſæ Viaticorum non taxantur
9 *Veſtr. in prax. lib.* 8. *cap.* 2 *nu.* 11.* ſed
Iudices, & præſertim *Rota* habent ratio-
nem de expenſis iudicialibus tantum, &
de iis, quę ex actis liquent, vtpotè de
expenſis regiſtri, examinis Teſtium, no-
tulæ ſententiæ, & ſimilium, quæ vulga-
riter expenſæ viuę vocantur ſupra quam
ſummam ſolent Iudices paulo plus pro
Aduocato, & Procuratore, ſollicitato-
reque concedere *Veſtr. loc. præcit.* ſed
cum in hac facti ſpecie ageretur de ex-
penſis de partibus erant taxandę expen-
ſæ Aduocatorum, Viaticorum, & ſimi-
lium, & in liquidatione ad effectum ta-
xationis erant admittendæ probationes,
quæ poterant haberi *Fæder. de ſenis d.*
conſ. 119. *num.* 4. & nihilominus in hoc
caſu exhibitæ erant multæ partitæ Pro-
curatorum, Aduocatorum, & ſimilium,
quę de conſuetudine in litibus ſunt ne-
10 ceſſariæ *, & ideo taxatio fieri poteſt à
conſuetis *Achill. dec.* 22. *de reſtit. ſpoliat.*
& fuit dictum *coram me in cauſa* Peruſina
liquidationis fructuum 12. *Ianuarij* 1609.
vt in cauſa *Salamantina Cenſurarum* 14.
Ianuarij 1611. *coram nunc Reuerendiſ-*
ſimo Archiepiſcopo Lugdunen. & prius in
eadem cauſa 5. *Decembris* 1607. *coram*
R. P. D. Pamphilio, & coram eodem in Ro-
mana expenſarum 7. *Nouembris* 1617. *&*
in Valentina expenſarum 4. *Iulij* 1618.

Circa Iuramentum præſtandum Iu-
11 dex debet videre pętenſionem Patris,*
& cogitare, quæ expenſæ ſint veriſimi-
les, & vſque ad illam veriſimilitudinem
dicere parti iura vſque ad quam ſum-
mam expendiſti, & de hoc iuramento
debet apparenter conſtare, vt dicit *ſpe-*
culator de expenſis §. poſtremò in princip.
& quamuis iſte non ſit ſtylus noſter, ſci-
licet quando taxantur expenſæ factę in
Curiæ, vt ſtatim dicam, attamen cum
agatur de expenſis de partibus, quæ ſunt
12 taxandæ * à veriſimili debet ſpectari
rigor Iuris, & ita fuit ſeruatum in dicta
cauſa *Romana expenſarum coram R. P. D.*
Pamphilio, quia cum Agens ageret ad
expenſas contra principalem fuerunt ta-
xatæ expenſæ, & iurato per Partem ſer-
uata dicta forma.

De ſtylo autem Rotæ defertur hoc
13 Iuramentum* in ipſa expenſarum taxa-
tione petenti taxari expenſas, & licet
non apparenter, Notarij tamen cauſa-
rum Actuarij in extenſione huius termini
taxationis expenſarum, ſemper exten-
dunt hoc Iuramentum tamquam defer-
ri, & præſtari ſolitum; prout etiam faci-
unt in extenſione aliorum Iuramento-
rum de more Palatij deferri, & præſtari
14 ſolitorum, * vtpotè de calumnia in ter-
mino ſubſtantiali ad hoc ſeruari ſolito,
vel ad ſupplementum ſemiplenæ proba-
tionis in termino ſententiæ. Rarò enim
hæc iuramenta apparenter, & ſolemniter
deferuntur in Palatio, quia Procuratores
præſupponunt, Procuratores Sacri Pala-
tij Viros eruditos, & tales, qui benè ſci-
ant quid in iſtis actibus, in quibus Iura-
mentũ præſtati ſolet per ſolam traditio-
nem cædulæ relationis Curſoris, vbi de
Iuramento fit mentio, & noſtro caſu per
exhibitionem cedulæ deſignationis ex-
penſarum præſtatur iuramentum ita *Ve-*
ſtr. in praxi lib. 8. *cap. vlt. num.* 15.

Sed iſta ratio *Veſtrij* mihi non placet,
Credo veritatem eſſe, quod ita procedat
Rota, quia vt ſupra retuli, taxat ſolum
expenſas viuas, quæ negari non poſſunt,
& aliquid modicum dat pro Procura-
tore, & Aduocato. Vnde ſuperfluum
eſt iuramentum Partis; Et quantum ad
Iuramentum de calumnia in termino
ſubſtantiali, quia ſeruantur termini ad
fauorem illius, qui habet victoriam,
non eſt opus tanto rigore, ſi ex proſe-

quutis

Digitized by Google

quutis conſtat de iuſtitia illius, qui debet præſtare Iuramentum; non enim eſt præſtandum ab eo, qui plenè ſuam intentionem probauit *Bald.* per illum *text. in c. 2. num. 7. in fin. de probat. vbi Felin. num. 3. Iaſ. in repetit. l. Admonendi num.* 84. *de iur. iur.* Hinc ſi lite pendente petatur iurari, *Rota* vult, quod apparenter iuretur: Et quantum attinet ad tertium de Iuramento in ſupplementum, eum præſtetur in terminis ſubſtãtialibus præſtatur ex abundanti, & ex more iudicij quam ex neceſſitate, quia nunquam vidi ſeruatum, quod verè, & realiter *Rota* admittat hoc iuramẽtum in ſupplementum, ſed vult, quod actor plenè fundet intentionem ſuam, aliàs dat Reo abſolutionem iuxta terminos *l. qui accuſare C. de edendo.*

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

Sindicus Monialium non repræſentat Monaſterium, neque Moniales, ſed ſolum eſt adminiſtrator bonorum n. 1.

1 *Syndicus Monialium non poteſt conſtituere Procuratorẽ pro Monialibus.*

Annotatio cccx.

Syndicus Monialium non repreſentat Monaſterium, neque Moniales, ſed
1 ſolum eſt adminiſtrator bonorum, vndè non poteſt conſtituere Procuratorem pro Monaſterio. In relationibus cauſarum in *Toletana Monaſterij* 1. *Februarij* 1619. *coram D. Veroſpio.*

ARGVMENTVM.

Translatio Monaſterij de vno loco ad aliũ an, & qua ſolemnitate fieri poſſit, & debeat; & hac occaſione nonnulla de Mendicantibus.

SVMMARIVM.

1 *Translatio Monaſterij de vno loco ad alium poteſt fieri cum cauſa, & de licentia Ordinarij.*

2 *In tranſlatione Monaſterij de vno loco ad alium requiritur licentia Papæ.*

3 *In ædificandis nouis Monaſterijs ſufficit licentia Ordinarij.*

Mendicantes non poſſunt acquirere noua loca ad habitandum, vel antiqua alienare vel mutare abſque ſpeciali licentia Papæ num. 3.

4 *In acquirendis nouis locis pro vita Eremitica non requiritur licentia Papæ.*

5 C. vnic. de exceſſibus Prælat. in 6. *habet etiam locum in Montalibus mediantibus.*

6 *Moniales Carmelitæ ſunt mendicantes. Vid. num.* 14.

7 *Ante* cap. vnic. de exceſſ. Prælat. in 6. *erat licitum mutatio de vno in alium locum abſque licentia Papæ; ſecus poſt illud, itaut non ſufficiat licentia Legati à Latere num.* 8.

9 *An Prælati Regulares poſſint transferre Monaſteria de vno in alium locũ abſque licentia Papæ vigore Priuilegiorum.*

10 Lapus in c. vnico num. 2. de exceſſ. Prælat. in 6. *declaratur & num. ſeqq.*

11 *Dictio* hactenus *deſignat tempus præteritum, & vide num.* 12.

12 *Lex ſemper loquitur &* 13.

13 *Lex Florentiæ mandans, quod omnes Ciuitates ſubiectæ ſoluant certum quid ôperæ habet locum in Ciuitate Piſarum effecta ſubiecta poſt legem.*

14 *Moniales & ſi habeant de proprio non propterea ceſſant eſſe mendicantes ex fundatione.*

15 *Religiones Mendicantes ſunt quatuor vid. Prædicatores, Minores, Eremitæ Sancti Auguſtini, & Carmelitæ, Vid. ibi.*

Extenſio Conſtitutionis pœnalis non prohibetur, cum diſpoſitio illius eſt generalis num. 16.

Cap. vnic. de exceſſ. Prælat. in 6. *compræhendit omnes Mendicantes, qui ſunt tales ex Conſtitutionibus Apoſtolicis, ſecus autem Mendican-*

dicantes de facto, & ex Conſtitutionibus Apoſtolicis non approbatos à Sede Apoſtolica num. 15.

17 *Religiones Mendicantes, quæ poſſident bona ex priuilegio Apoſtolico comprahenduntur in Conſtitutione generaliter loquente de Mendicantibus.*

Annotatio cccxj.

LApus allegat. 68. tenet translationem Monaſterij de vno loco ad alium
poſſe fieri cum cauſa, & de licentia Or-
1 dinarij *. Primum probat ex iuribus allegatis *num.* 1. quæ afferunt cauſas; ſecundum probat per *text. in c. ſi quis vult 16. quæſt. 6.* vbi habetur, quod ſi quis vult Monaſteriū ſuum ad meliorandum in alium locum ponere, fiat cum conſilio Epiſcopi, & Fratrum ſuorum, & admittat Presbyterum in priori loco ad mynſteria Eccleſiæ, & *ibi Archid. Gemin. Turrecr. & alij*. In cauſa *Cartaginen. Translationis Monaſterij 1. Februarij 1619.* cum ageretur de translatione Monialium ex Ordine Carmelitarum diſcalceatorum facta per Superiores Regulares *Ego* valde dubitaui, an ſufficeret licentia Epiſcopi, & ſic in hoc caſu licentia Ordinarij Regularis, qui forte ſtante exemptione ſuccedit loco Epiſcopi, quod tamen in hoc caſu non firmo, & dicebam requiri licentiam Pa-
2 pæ *, quæ difficultas ſublata fuit in memorialibus, in quibus fuit oſtenſa licentia *Sac. Congregationis Regularium*.

Quod autem requireretur licentia Papę in translatione (nam in noua edifica-
3 tione hodie ſufficit licentia Ordinarij * ex *Concil. Trident. ſeſſ. 25. c. 1. de regul. in fin.*) dicebam de hoc haberi caſum deciſum in *cap. vnico de exceſſ. prel. in 6.* vbi diſponitur expreſſe, quod Mendicantes non poſſint acquirere noua loca ad habitandum, vel antiqua alienare, vel mutare abſque ſpeciali licentia Pa-
4 pæ, * quæ de hac prohibitione faciat mentionem, quæ diſpoſitio ceſſat in acquirentibus loca pro vita Eremitica ducenda, & ſupradicta diſpoſitio habet lo-
5 cum *, nedum in Fratribus Mendicantibus, ſed etiam in Monialibus Mendicantibus *Lapus in d. c. vnico nu. 1. Franc.*
6 *1. Gemin. nu. 8.* Moniales * autem Carmelitæ ſunt Mendicantes *c. vnico §. ſanè, de Religioſ. domibus in 6.* Vndè licet ante
7 prædictam *Decretalem* licita eſſet * mutatio *c. nimirum il 2. verſ. ad hoc ne Fratres in Decretalibus gloſ. in d. cap. vnic. in ver. deinceps, & ibidem Arehidiaconus in*
8 *eodem*: Poſt tamen dictam *decretalem*, * etiam de licentia Legati de Latere non poteſt fieri mutatio, vt ponderando verba *abſque ſedis Apoſtolicæ licentia* dicunt *ibidem Lapus num. 3. Franc. num. 6. Gemin. num. 9.* & hanc veritatem agnouit
9 *Miranda * in manuali prælat. regular. par. 1. quæſt. 33. art. 2.* licet velit, quod in priuilegio hoc poſſint facere Superiores Regulares, quod nō placet, quia vult inducere communicationem priuilegij ex ſpeciali cauſa conceſſi, quod non videtur licere.

Neque difficultatem videtur facere *Lapus in d. cap. vnico nu. 2.* videlicet quod ille *textus* habeat locum in locis anti-
10 quis, * non autem in locis acquiſitis poſt dictam *decretalem* ponderando verba *textus*, quæ ſunt *Prohibemus ne deinceps aliquis in aliqua Ciuitate, &c. ſeu loco quocumque ad habitandum domos, vel loca quecumque de nouo recipere, ſeu hactenus recepta mutare, vel ex titulo venditionis per mutationis, &c. transferre præſumant abſq; Sedis Apoſtolicæ ſcientia*; ponderat enim dictionem *hactenus*, quæ deſignat tem-
11 pus * præteritum *l. 1. ff. de nou. oper. nuntiat. Signorol. conſ. 22. col. pen. in princip.* Nā huic obiecto *Lapi* poteſt reſponderi,
12 prout aduertit *Franc.* * *ibidem num. 1.* quod lex ſemper loquitur *l. Arciani C. de hered.* & propterea dictio *hactenus* erit ſemper intelligenda de tempore, quo lex loquitur ſcilicet quotieſcumque caſus veniet mutandi, & ſic comprahendat Monaſteria hactenus recepta ſcilicet vſque ad illud tempus mutationis, & iſte intellectus ſuadetur ex *l. ſi quis ff. de pactis* ibi, *nec enim improbandum ſi quis hactenus deſideret conueniri quatenus facultates eius patiantur*, & ſic dictio *hactenus* non capit ſolum facultates vſque ad tempus obligationis, ſed vſque ad tempus, quo Dominus conuenitur ad id eſt *textus in l. ſi pro parte ff. de in rem verſo* ibi *ſi Domini Debitor ſit ſeruus, & ab alio mutato ei ſolueris hactenus non verterit quatenus Domino debet, & Gemin. in d. cap. vnic. num. 8.* dicit contra opinionem *Lapi* fuiſſe conſultum, & pulchrè ad propoſitum *Caſtr.*

in

Digitized by Google

*in conſ.*235. *col. pen. in princ. num.* 1. *in fin. verſ. reſtat reſpondere lib.*1. vbi quod Lex Florentiæ mandans, quod omnes Ciuitates ſubiectæ ſoluant certum quid Operæ habet locum in Ciuitate Piſarum effecta ſubiecta poſt legem, quia lex ſemper loquitur, & concludit non referre etiam, quod lex loqueretur per verba præſentis temporis.

Nec etiam difficultatem facit, quod cum iſtæ Moniales Carmelitæ habeant
14 de proprio,* non debeant cenſeri mendicantes, & ſic non comprehendi in diſpoſitione dicti *cap. vnic. de exceſſ. Pralat. in 6.* vt in ſimili caſu voluit *Gulielmus de Monte Lauduno*, quem refert, & ſequitur, & dicit eius opinionem veriorem *Card. in Clem.*1. *num.*15. *de regul.* quia nihilominus contrarium eſt verius, vt ex *cap. vnico* §. *ſanè deducto ex contrario ſenſu de regular.* dicit *Gloſ. in d. Clem.* 1. *in ver. quoslibet de regular. vbi Vitalin. nu.* 56. *Abb. in princ. verſ. conſtitutio Ancaran. num.*1. *in fin. verſ. ſed hic quæro Lapus alleg.* 4. *Rebuff. ſuper concordatis ſub rubr. de Regia ad prælat. nomin. facien.* §. 1. *in ver. Mendicantibus verſ. ſicut illi, qui ex fundatione fol. mihi* 183. *Mandoſ. ſuper reg.*23. *quæſt.* 4. *& Vitalin. num.* 57. *loco præcit.* & per *Mandoſ. & Rebuff.* dicunt non eſſe curandum, quod Moniales habeant de proprio, quia non propterea ceſſat, quod ex fundatione non ſint mendicantes, & Ego latè dixi in *tract. de poteſt. & off. maior. Pænit. in tit. de regul. in explic. Clem.*1. *eodem tit.* & in explicatione *extrauag.*1. *par. eod. tit.*

Et obiter nota, quod licet Mendicantes ſint, tamen quatuor videlicet Prædi-
15 catores, * Minores, Eremitæ, Sancti Auguſtini, & Carmelitæ *c. vnico* §. *ſanè de Religioſ. domib. in 6.* tamen dictum *c. vnic. de exceſſ. prælat. in 6.* comprahendit omnes Mendicantes, qui ſunt tales, ex Conſtitutionibus Apoſtolicis, ſecus autem Mendicantes de facto, & ex Conſtitutionibus Apoſtolicis non approbatis à Sede Apoſtolica *Paulus de Eleazaris* quem allegat, & ſequitur *Card. in Clem.* 1. *num.*10. *de regul. Anchar. num.*1. *verſ. an autem ſufficiat Mandoſ. in reg.* 23. *qu.* 3. *num.*5. *Nauar.* ſibi contrarius in *conſ.* 63. *alias in nou.*65. *lib.* 3. *de regul. Azor. in ſumm. tom.*1. *lib.*12. *cap.*14. *col.*4. *verſ. quæres an hic Clem.* & quod iſti tales appellentur Mẽdicantes, eſt *conſilium Calderin.* 7. *de regular.* attamen eadem eſt ratio in caſu noſtro; quia mouetur ex quo ſemper lex loquitur, & quia loquitur generaliter de Mendicantibus, & ſic generaliter, vt conſiderat *Caſtren. loco*
16 *ſupra alleg.* Et* propterea nihil facit, quod agatur de extendenda Conſtitutione pœnali, quia extenſio non prohibetur, cum loquatur generaliter, vt dicit *Franc. in d. cap. vnic. num.*4. *de exceſſ. Pralat. in* 6. poſt *gloſ. ibid. in ver. alienationis Feder. de Senis conſ.*25. *num.*3. *&* 4. & latè dixi in *d. tract. de poteſt. & off. maior. Fænitent. in eodem tit. de Regul. ſuper d. Clem.*1. Et prædicta habent locũ etiam
17 in Mendicantibus, qui poſſident bona * ex priuilegio Apoſtolico per ea, quæ ſupra notaui de Monialibus.

ARGVMENTVM

Circa prouiſionem beneficij factam à Papa quamuis vacaſſet in menſe Ordinarij.

SVMMARIVM.

1 *Papa dicitur concurrere cum Ordinario in collatione beneficij, quando beneficium vacat in menſe Ordinarij.*

2 *Clauſula* dummodo de tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum *regulariter ſolet apponi, quando beneficium non eſt reſeruatum, vel quando eſt litigioſum.*

3 *Quando Papa prouidet de beneficio reſeruato, apponit clauſulam,* dummodo collatio ad nos ſpectet.

4 *Papa poteſt præuenire Ordinarium in collatione beneficij, & quando ante vacationem prouidet, dicitur præuenire, & vocatur gratia præuentiua.*

5 *In gratia præuentiua requiritur derogatio alternatiuæ, ſecus quando concurrit cum Ordinario num.*6.

7 *Executor cum clauſula* vocatis vocandis *eſt mixtus, & tunc iudiciũ executionis litterarum Apoſtolicarum eſt Ordinarium, non exequtiuum, & ab eo datur appellatio ad effectum deuolutiuum, & ſuſpenſiuum num.* 8. *&* 11.

8 Clau-

8 *Clauſula* vocatis vocandis *apponitur quando narratur aliquem eſſe intruſum & num. 11.*

9 *Executor datus ad exequendam gratiam iam factam eſt merus num. 16. poteſt tamen fieri mixtus ſi compareat legitimus contradictor, & tunc tenetur aſſumere partes Iudicis. n. 11.*

10 *Clauſula* amoto &c. *non facit exequtorem de ſui natura mixtum.*

12 *Poſſeſſor eſt citandus, quod non procedit, ſi præceſſit res iudicata, vel cauſæ cognitio num. 14.*

13 *Clauſula* amoto &c. *operatur, vt poſſit procedi etiam contra non notorios iniuſtos detentores Iuris ordine ſeruato.*

Bald. in rub. de offic. delegat. num. 16. *reprobatur num. 13.*

15 *Ex quo poſſeſſor citatur, & ſic ex quo exequtor aſſumit Partes Iudicis in procedendo, non inde fit, quod ſi non comparet legitimus contradictor efficiatur etiam talis in exequendo.*

17 *Si poſſeſſor exhibeat legitimum titulum coram exequutore, ab eo datur appellatio.*

18 *Clauſula* contradictores appellatione poſtpoſita compeſcendo *habet locum contra contradictores de facto, non autem de Iure.*

19 *Poſſeſſor cum titulo regulariter eſt legitimus contradictor ad impediendũ proceſſum exequtiuum & beneficiũ non eſt reſeruatum, vel alias effectũ, aut litigioſum. Declara num. 21.*

20 *Ceſſantibus reſeruationibus Ordinarij habent parem poteſtatem cum Papa in conferendis beneficijs.*

22 *Si titulus prouiſi ab Ordinario non eſt talis, vt ex eo prouiſus poſſit obtinere immiſſionem in concurſu cum prouiſo Apoſtolico, non eſt legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem prouiſo Apoſtolico & num. 24.*

23 *Per appoſitionem manus Papæ beneficium remanet affectum.*

25 *Clauſula* amoto &c. *de iure ineſt in gratia, etiam quod expreſſa non ſit.*

26 *Exhibitio tituli facta per prouiſum ab Ordinario poſt immiſſionem prouiſi Apoſtolici non ſuffragatur.*

Legitimi contradictoris materiam remiſſiuè num. 27.

Iudex ritè, & rectè procedens priuat poſſeſſione.

28 Garz. de benefic. *reprehenditur.*

29 D. Fælix Contelorus *laudatur.*

Annotatio cccxij.

VAcauit beneficium, de quo agitur, in
menſe Ordinarij, de quo Papa pro-
1 uidit, * quæ prouiſio appellatur in con-
curſu cum Ordinario, & vulgariter dici
ſolet Papa voluit concurrere cum Ordi-
nario, & propterea appoſuit clauſulam
dummodo de tempore datæ præſentium non
2 *ſit alteri ius quæſitum*, * quæ regulariter
ſolet apponi, quando beneficium non eſt
reſeruatum, vel quando eſt litigioſum
*Sarnen. in Reg. de iure quæſit. non tollen.
quæſt. 1. in princ.* & fuit dictum in cauſa
*Hostunen. Cappella 17. Nouembris 1600.
coram bo. me. Iuſto.* Si enim Papa proui-
3 det de reſeruato * ponit clauſulam *dum-
modo collatio ad Nos hac vice pertineat Si-
monett. d. reſeru. quæſt. 61. num. 3.* Quan-
4 do verò Papa prouidet * ante vacatio-
nem dicitur præuenire, & iſta vocatur
gratia præuentiua; & Papa poteſt con-
currere etiam ceſſante negligentia Ordi-
narij; prout etiam liberè poteſt præueni-
re *Abb. in c. quia diuerſitatem num. 5. de
conceſſ. præb.* & fuit dictum in cauſa *Me-
ten. Canonicatus 8. Nouembris 1577. co-
ram bo. me. Rubeis.* Requiritur tamen in
5 gratia * præuentiua derogatio alternati-
uæ *Put. dec. 209. & 215. lib. 1. in nou.* Secus
6 autem quando Papa concurrit * cum Or-
dinario *Chiroga deciſ. 13.* & ita diſtinxit
Rota in cauſa Meten. Canonicatus, & ratio
differentiæ eſt, quia quando Papa præ-
uenit vacationem, ignorat, an beneficiũ
ſit vacaturum, an in menſe reſeruato, vel
in menſe Ordinarij, ſecus eſt, quando
concurrit, quia & beneficium vacare in
menſe Ordinarij, & nihilominus cõcur-
rendo prouidet *Put. dec. 229. n. 2. & 3. l. 2.*

Hoc ſtante cum Papa prouiderit in concurſu cum prædicta clauſula *dum-*

modo

modo de tempore data præſentium, *&c.* &
cum clauſula *ammoto quolibet illicito de-
tentore*, & cum alia clauſula *Contradicto-
res appellatione poſpoſita compeſcendo*, cum
Executor procedere vellet ad executio-
nem dictarum literarum, coram illo cō-
paruit quidam poſſeſſor, ipſoque audito
Iudex exequutor proceſſit ad exequu-
tionē; vndè cum prędictus poſſeſſor præ-
tenderet exequutorem fuiſſe mixtum, &
quod ab eius ſententia dabatur appella-
tio, ideòque nulliter ad exequutionem
proceſſiſſe, quæſitum fuit *coram* R. P. D.
*Caualerio in cauſa Reginen. Cappella-
niæ* 17. *Decembris* 1618. an dicto pri-
mo poſſeſſori danda eſſet manutentio
& nihil fuit reſolutum, ſed dictum,
quod appoſito ſequeſtro videretur de
bono Iure. *Ego* autem in hoc articulo
ità ſentiebam, & verè iſte videbatur ſen-
ſus *Rotæ*; quod quando datur executor
7 cum clauſula *vocatis vocandis* *, quæ ſo-
let opponi, quando narratur aliquem eſ-
ſe intruſum, tunc executor ſit mixtus,
ita vt iudicium executionis litterarum
8 Apoſtolicarum non ſit exequtiuum *, ſed
ordinarium, & appellatio operetur, ne-
dum effectum deuolutiuum, ſed etiam
ſuſpenſiuum *Card. conſ.* 63. *num.* 1. *&* 2.
conſ. 103. *in fin. Felin. in c. exhibita nu.*
4. *de Iudic.* & *in c. fin. num.* 23. *& ſequen.
de præſum. in c. de cætero num.* 10. *de ſent.
& re Iudic. Sarnen. in c. Statutum nu.* 77.
de reſcript. in 6, *Rot. in eodem tit. dec.* 30. *in
nou. &* 32. *in antiq. Caputaquen. decis.* 284.
num. 4. *par.* 2. *Flores Diez quæſt.* 4. *nu.* 2.
& 3. *& num.* 71. *Garzias de benef. par.* 6.
c. 2. *num.* 106. *in fin.* ſed iſte non eſt ca-
ſus noſter, neceſſe tamen fuit de eo ſer-
monem habere, ne termini confundan-
tur.

In caſu noſtro exequtor de ſui natura
eſt merus, cum ſit datus ad exequendam
9 gratiam iam factam * *Oldrad. conſ.* 227.
nu. 3. *verſ. ad illud reſpondetur.* Et clau-
10 ſula *amoto &c.* de ſui * natura non facit
executorem mixtum, prout facit clau-
11 ſula *vocatis &c.* * poſſet tamen iſte exe-
qutor effici mixtus per accidens, ſi vid.
compareat legitimus contradictor, vt
infra dicam, tenetur tamen aſſumere
partes Iudicis in procedendo. Quia ſi
12 adeſt poſſeſſor * eſt citandus ad hoc, vt
amoueatur à poſſeſſione *c. licet de præben.
in* 6. *Felin. in c. fin. in* 2. *fallentia nu.* 24.
de præſumpt. Vitalin. de Carbonis de clauſ.
clauſula ſi ita tibi conſtiterit num. 3. *in fin.
Oldrad. conſ.* 227. *num.* 3. *verſ. alia ſo-
lutio Lapus alleg.* 103. *per tot. Gemin. conſ.*
86. *circa fin. verſ. ſed poſito quod literæ*, &
in puncto quando adeſt clauſula *amoto
&c. Feder. de ſenis conſ.* 230. *in princ. verſ.
Ego autem Lapus alleg.* 15. *nu.* 6. *& per tot.
Mohed. dec.* 7. *nu.* 5. *de reſtit. ſpol. Achil.
dec.* 6. *nu.* 3. *&* 4. *ſuper Regula de Trien-*
13 *nali* *. Et iſta clauſula *amoto &c.* ope-
ratur, vt executor procedere poſſit etiam
contra non notorios iniuſtos detento-
res, quidquid in contrarium voluerit
Bald. in Rubr. de offic. delegat. num. 16.
dūmodo tamen contra illos procedatur
14 Iuris ordine ſeruato *. Quod eſt verum
niſi præceſſerit res iudicata, vel cauſæ
cognitio, quia tunc non requiritur alia
citatio *Innoc. in c. cum olim il* 2. *num.* 2.
*in fin. verſ. Alij dicunt de Priuil. Abb. in
c. de cætero nu.* 8. *de Sent. & re Iudic. vbi
etiam Felyn. num.* 9. *Specul. in tit. de exe-
cut. ſent.* §. 2. *num.* 4. *verſ. ſi autem man-
detur alicui*, *vbi etiam Butr. num.* 32. *de
Priuil. Achill. dec.* 6. *num.* 5. *ſuper Regula
de Triennal.*

Ex quo tamen poſſeſſor citari debeat,
ac citetur, & ſic ex quo executor Iudi-
15 cis partes aſſumpſit * in procedendo,
non inde ſit, quod ſi non comparet le-
gitimus contradictor efficiatur etiam
talis in exequendo, Quia imò compa-
16 rente legitimo contradictore *; rema-
net merus executor, vt colligitur ex om-
nibus prædictis *Doctoribus*, & optimè di-
cit *Lapus dicta alleg.* 103. *per tot.* & præ-
ſertim *in fin. nu.* 4. *Gemin. conſ.* 86. *circa
fin. verſ. ſed poſito Oldrad. conſ.* 227. *nu.*
3. *verſ. alia ſolutio Anchar. conſ.* 197. *in-
cipiente efficacibuſque num.* 7. *&* 8. *Fely.
in c. fin. num* 22. *verſ. item amplia de præ-
ſumpt. Modern. Cornetanus in paxi A. C.
lib.* 6. *c.* 6. *num.* 17. & fuit dictum *coram
me in cauſa Celſonen. præceptoria* 4. *Febr.*
1605. & optimè *Bald. in conſ.* 428. *nu.* 1.
lib. 1. vbi quod ſi poſſeſſor exhibet le-
17 gitimum titulū, * datur appellatio, alias
non datur *Flores Diez quæſt.* 4. *num.* 44.
lib. 1. quem ex prædictis malè repræ-
hendit *Garzias de benef. par.* 6. *cap.* 2.
18 *num.* 100. quod maximè * procedit in
caſu iſto ſtante clauſula *Contradictores
appellatione poſtpoſita*, *compeſcendo*, quæ
habet locum contra contradictores de
facto, non autem de Iure *Gloſ. in c. pro il-
lorum in ver. Contradictores de præben.*

vbi Abb. num. 9. Felyn. in c. cauſam num 19. de reſcript. & c. ſuper & num. 5. de officio deleg. cum alijs per *Garziam dicta 6. par. c. 2. num. 115.*

Videndum igitur reſtat, an antiquus poſſeſſor fuerit legitimus contradictor, in quo articulo prænotare placet, quod
19 quando beneficium nō eſt reſeruatum * vel alias affectum, aut litigioſum prouiſus ab Ordinario ſi poſſidet cum titulo regulariter eſt legitimus contradictor ad impediendum proceſſum executiuum *Put. dec. 120. lib. 1. in nou.* per doctrinam *Bartoli in l. fin. num. 21. verſ. aut comparet aliquis C. de Edict. diu. Andr. tollen.*
20 Et ratio eſt, * quia ceſſantibus reſeruationibus Ordinarij habent parem poteſtatem conferendi, & Papa prouiſos ab Ordinarijs agnouit pro legitimis contradictoribus *c. ſi ſede de preb. in 6. Put. deciſ. 4. de preb. Sarn. dec. 32. incip. ſi à ſede,* & fuit reſolutum in cauſa *Elnen. Beneficij Sancti Saluatoris 16. Decembris. 1602. coram Recol. me. Franceſco Penia*, in qua *deciſ.* in hac parte fuit receſſum à *deciſione* facta 13. *Nouembris eodem anno coram*
21 *eodem,* * quod eſt intelligendum ſi exhibeat titulum talem, ex quo ſi non eſſet poſſeſſor in dicto titulo in concurſu cum titulo prouiſi Apoſtolici ei deberetur immiſſio *Zuccard. in l. fin. num. 346. C. de Edict. Diu. Adr. toll.* vbi declarat materiam, & allegando *Zuccardum* ita reſoluit *Rota* apud *Verall. deciſ. 346. num. 4. lib. 2.* alias ſufficit, quod audiatur poſſeſſor, & eius titulus in Iudicio executiuo
22 diſcutiatur, * qui ſi non erit talis, vt ex eo poſſit in concurſu cum titulo Prouiſi Apoſtolici obtinere immiſſionem, non erit deneganda immiſſio prouiſo Apoſtolico ſub prætextu appellationis, prout fuit ſeruatum in dicta cauſa *Elnen. Sancti Saluatoris 16. Decembris 1602.* & ra-
23 tio eſſe poteſt, quia per appoſitionem * manus Papæ beneficium remanſit affectum, dummodo non ſit alteri ius quæ-
24 ſitum. * Vnde ſi titulus prouiſi ab Ordinario non eſt talis, vt de eo prouiſus poſſit obtinere immiſſionem in concurſu cum prouiſo à Papa, non eſt legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem, neque aliquid in contrarium operari poteſt expreſſio clauſulæ *amoto*
25 *&c.* * Quia de iure eſt, & ſubintelligitur etiam quod expreſſa non eſſet *Sarnenſ. in Reg. de non toll. iur. q. q. 1, n. 1. & ſeq.*

Ex quibus reſultat in hac facti ſpecie, quod cum poſſeſſor beneficij nullum exhibuerit titulum, quod prouiſus à Pa-
26 pa legitime fuerit immiſſus, * nec ſufficeret, quod hodie exhiberet titulum *Bart. in l. fin. numer. 21. C. de Edict. Diu. Adr. tollen.* & fuit dictum in cauſa *Pientina benefic. ij 13. Aprilis 1597. coram Cardinale Seraphino*, & in dicta *Elnen. 16. Decembris 1602.* & ideò dictus antiquus poſſeſſor non poteſt petere manutentio-
27 nem, quia Iudex ritè, * & rectè procedendo priuauit poſſeſſione *Doctores in l. clam poſſidere §. qui ad nundinas ff. de acquir. poſſ.* Plura de legitimo contradictore vide ſupra in *Annotat. 256.* in qua diſtinxi octo Caſus, plura etiam *Garſias de benefic. par. 6. cap. 2. num. 97. cum plu-*
28 *ribus ſeqq.* * Cauè tamen quia Vir alioquin doctus omnia deduxit, ſed meo iudicio parum diſtinctè. Hæc annotaui extra locum, & ordinem, vt morem ge-
29 rerem *D. Felici Contelero* * *Alumno meo*; qui peregrinis doctrinis, & omnibus virtutibus decoratur, propter quas illum vnicè diligo.

ARGVMENTVM.

Cautio de damno infecto quando ſit præſtanda.

SVMMARIVM.

1 *Quando licet ducere partem aquæ ex aliquo canali ſine præiudicio alicuius non poteſt duci illa pars aquæ, præſtita cautione de damno infecto, antequam liquidetur quantitas aquæ ducendæ.*

2 *Cautio de damno infecto præſtatur propter damnum, quod poteſt obuenire.*

3 *Sententia ferri non poteſt ante liquidationem niſi fiat condemnatio ad ſummam in exequtione liquidandam.*

Annotatio cccxiij.

VT dixi ſupra in *Annot. 308.* fuerat reſolutum licere Bonfiolo vti aqua, poſtquam ingreſſa eſt fundum ſuum, dummodo non inſerret damnum Paratæ, & quia Bonfiolus volebat ducere aquam ad ſuum Molendinum de nouo
1 fabricatum * dicebat cauſam expediendam

dam eſſe ſimpliciter abſque aliqua conditione, dummodo tamen iuxta terminos *l. Prætor ait 7. in princ. ff. de damn. Infect. & l. hoc amplius in princ. ff. eod. tit.* & videbatur bonus *Textus* ad propoſitum aquæ in *l. ſi fiſtula ff. de ſeruit Vrban. præd.* & in *l. fluminum de damn. infect.*

Hoc non placuit Dominis, quia propriè non verſamur in prędictis terminis, hic enim nõlicet ſimpliciter ducere aquã prout licitum eſt fabricare, & ducere aquam per fundum; Et cautio de dam-
2 no infecto * eſt præſtanda propter damnum, quod poteſt obuenire ex illa ſabrica, & ductu aquæ, ſed in hoc caſu licet ducere aquam non ſimpliciter, ſed vſque ad certam quantitatem, ex qua non inferatur damnum Paratæ, & ſic ſumus in conditione intrinſeca; vndè iſta quan-
3 titas * aquæ debet prius liquidari, quia ſententia ferri non poteſt ante liquidationem, niſi comdemnatio fiat ad ſummam in exequitione liquidandam, & propterea voluerunt Domini, quod detur dubium, an ductus aquæ ad Molendinum Bonfilij ſit præiudiciale Paratæ. In relationibus cauſarum in cauſa *Bononien. Molendini 18. Febr. 1619. coram D. Veroſpio.*

ARGVMENTVM

De taxatione expenſarum, & pro illis relaxatione mandati.

SVMMARIVM.

1 *Iudex poſt relaxatum mandatum vigore obligationis Cameralis non poteſt amplius ſe ingerere circa expenſas. Contrarium vide num. 2.*

3 *Expenſæ, quæ non debentur officio Iudicis, ſed iure actionis quandocumque peti poſſunt.*

4 *An Iudex poſt relaxatum mandatum debeat interloqui ſuper expenſis, ad quas quis eſt obligatus in forma Cameræ. Vide ibi.*

5 *Ab exceſſiua taxatione expenſarum ſemel datur appellatio etiam poſt tres conformes.*

6 *Praxis A.C. & Rotæ in taxandis expenſis, & pro eis relaxandis mãdatis.*

7 *Ad Rotam ſpectat cognitio obligationis Cameralis, vel quando cauſa fuit commiſſa in Rota cum facultatibus A.C. vel quando fuit facta obligatio Cameralis pendente cauſa in Rota.*

Annotatio cccxiv.

IN cauſa *Romana Cedulæ, ſeù Caſtren. affictus 1. Martij 1619.* dicebatur poſt mandatũ relaxatũ vigore obligationis Came-
1 ralis ipsũ Iudicem * non poſſe amplius sè ingerere circa expenſas per *l. terminato C.*
2 *de fruct. & expenſ.* Tamen contrarium * in hac facti ſpecie fuit reſolutum, quia pars ſe obligauit in forma Cameræ, in qua adeſt obligatio ad damna, expenſas, & intereſſe; propterea expenſæ non de-
3 bentur officio Iudicis; * ſed Iure actionis, & ideo quandocumque peti poſſunt *gloſ. in l. 3. §. fine, & ibi Bart. ff. de legat. 3. gloſſ. fin. in l. non ſolum ff. de rei vindic. Iaſ. in l. 1. ſub nu. 4. C. de Iudic. & in §. actionum num. 53. Inſtit de action. Aſinius in prax. §. 32. n. 2.* & per iſtas rationes in terminis fuit reſolutum in cauſa *Romana expenſarum coram* R.P.D. *Manzanedo 26. Martij 1614.*

Sed difficultas oriebatur, an Iudex de-
4 beret interloqui ſuper iſtis * expenſis: *Galles. de obligat. Cam. quæſt. 35. num. 15. ſecundum nouam impreſſionem* tenet, quod non, & idem tenet *Scaccia de appellat. lib. 3. cap. 2. quæſt. 19. limit. 9. num. 42.* vbi quod ſibi placet opinio *Galleſij*; licet communis ſit in contrarium, & hanc ſententiam, quod non requiratur interlocutoria tenuit *Rota coram me in cauſa Parmen. Datij 4. Iunij 1612.* per hæc verba.

Neque eſt verum, quod requiratur ſententia declaratoria ſuper liquidatione promiſſionis reſtitutionis pretij facta in caſibus contrarijs, & nullitatis venditionis, quia Cardinalis in dicta obligatione ſuſcepit mandatum, quo caſu non requiritur in interlocutoria Iudicis ſuper liquidatione, & cum vigore dictæ obligationis Cameralis verſemur in iudicio executiuo Iudex non condemnat, ſed præcipit debitori, vt ſoluat, & ratio eſt, quia quando inſtrumentum habet executionem paratam debitor habetur pro condemnato Caſtren. conſ. 319. col. 2. poſt princ. verſ. & hoc ideo lib. 1. vbi quod in iudicijs ordinarijs

præcedit cognitio, & ſequitur executio; in executiuis autem e conuerſo, & ita ſe habet ſtylus Curiæ, vt notum eſt hactenus deciſio.

Eſt tamen aduertendum, quod etiam in hoc caſu ab exceſſiua taxatione ſemel
5 datur appellatio * *Ruginell. de appell. §. 2. cap. 3. nu. 549. in ver. liquidatio Scacc. de app. lib. 3. cap. 2. quæſt. 17. limit. 9. nu.* 36. qui conſiderat optimam rationem, videlicet, quod datur appellatio ab exceſſiua taxatione etiam quod quis ſit condemnatus per tres conformes, & ipſe eleganter probat *d. lib. 3. c. 2. quæſt. 17. limit. 10. num.* 28.

Quomodo autem hoc ſeruetur in practica coram Auditore Cameræ, reus citatur ad viden. taxari, & moderari expen-
6 ſas *, illaſque taxatas, & moderatas ſoluendum, alias decerni, & relaxari mandatum executiuum, in termino comparet Procurator ſeu Principalis, & repetita liſta expenſarum in actis exhibita, petit, & obtinet relaxari mandatum niſi ad p. d. cum intimatione, & Dominus Locumtenens. A. C. ſolet ſubſcribere iſtam citationem ſub hac forma *taxamus &c.* in calce liſtæ expenſarum Notarius cauſæ ſolet opponere infraſcripta verba *liquida aſcendunt ad ſcuta &c.* & D. Locumtenens ſe ſubſcribit hoc modo *ad liquidas L. Virilis Locumtenens,* & reproducta in actis prædicta intimatione expeditur mandatum pro ſumma contenta in liſta expenſarum à D. Locumtenente taxatarum, & hoc ſi non fuit appellatum ab exceſſiua taxatione expenſarum, ſi verò fuit appellatum admittit appellationem.

Apud Nos verò citatur ad videndum taxari, & moderari expenſas, & Notarius conficit liſtam, & Auditor videt liquidas, & ponit verba *Taxamus, & moderamur*, & fit alia citatio ad viden. relaxari mandatum, & ſi pars non appellauit ab exceſſiua taxatione relaxat mãdatum, aliàs ſi appellauit defert appellationi, & Nos ita ſeruamus, prout, & Auditor Cameræ ſeruat ſtylum ſuum, ſiuè fuerit actum ordinarie, & præceſſerit condemnatio per tres conformes, ſiuè executiuè vigore obligationis Cameralis ſecundum terminos prædictos, nam & ſi A. C. ſit Iudex priuatiuè vbi adeſt obligatio Cameralis, tamen mul-
7 toties committuntur cauſæ in Rota * cum facultatibus A. C. & ſepè fiunt obligationes Camerales lite pendente coram Nobis, quo caſu ad nos ſpectat cognitio etiam quod adſit obligatio Cameralis, vt patet ex *Reformatione S. D. N.* & ita ſe habet ſtylus antiquus, vt videre eſt in facultatibus A. C. & pluries fuit dictum.

ARGVMENTVM.

Facta reſignatione ad fauorem certæ perſonæ ſi Reſignans moriatur intra viginti dies ad quem ſpectet collatio beneficij reſignati, an ſcilicet ad Ordinarium tanquam vacauerit per obitum, an potius ad Papam tanquam per reſignationem factã in manibus illius, latè examinatur.

SVMMARIVM.

1 *Obligatus in forma Cameræ ſoluere pẽſionem poteſt executiue cogi.*

2 *Limita quando ex falſa cauſa ſe obligauit, & ex falſa cauſa fuit reſeruata penſio. Sublim. num. 4.*

3 *Beneficium non vacat per reſignationem, ſed per obitum, quando reſignans obijt intra 20. dies & num. 8. 13. 14. 17. 27. Vide nu. 5. 65. & 66. Intellige num. 34. & 43. & Amplia num. 28.*

4 *Penſio ab obligato in forma Cameræ debet ſolui donec per tres conformes canonizetur defectus cauſæ obligationis.*

6 *Beneficia vacantia per reſignationem in manibus Papæ cenſentur vacare apud Sedem & 22. Vid. num. 23. & 24.*

7 *Beneficia reſeruata per reſignationem in manibus Papæ excluduntur etiam ab Indulto Cardinalis.*

9 *Princeps in his, quæ ſunt iuris fingendo operatur quod id, quod fingitur ſit verum. Decl. num. 39.*

10 *Actus quandò pendet à poteſtate legis ipſa lex verè facit, & non fictè.*

11 *Lex non fictè, ſed verè, & mero iure agit, & diſponit in his, quæ ſunt iuris poſitiui.*

12 *Va-*

12 *Vacatio beneficij per obitum, & per reſignationem ſimul concurrere non poteſt. Vide num. 49.*

14 *Reſignans non aliter à ſe abdicat ius quam ſi reſignatio fuerit per Papam admiſſa. Vide num. 57.*

15 *A reſignante non erat abdicatum ius niſi quatenus reſignatio publicaretur.*

16 Regula de viginti *cum annullet collationem per conſequens videtur prohibere omne neceſſarium antecedens ad illam.*

17 *Fictio* Regulæ Cancellariæ, *& ſic legis habenda eſt pro veritate quo ad iuris effectus.*

19 *Statutum ſi habet contumacem pro confeſſo procedit etiam contra minorem ſine Curatore contumacem.*

20 *Verum & fictum paria ſunt quando lex diſponit ſuper ficto.*

21 *Maximè in materia fauorabili.*

23 Regula de infirmis *operatur, quod beneficium cenſeatur vacare per obitum.*

24 *Beneficium dicitur vacare in Curia propter appoſitionem manus Papæ. Vid. num. 25.*

25 *Appoſitio manus Papæ quando reſignatio non eſt ſortita effectum, non inducit affectionem, nec tollit Ordinarijs ius conferendi.*

26 *Beneficium reſignatum verè vacat per reſignationem, fictè autem per obitũ.*

29 *Et iſta vacatio debet dari.*

30 *Impetrans beneficium ſecundum verum modum vacandi, iſte & non alius debet præferri.*

31 *Reſeruatio* cap. 2. de præbend. in *6. eſt cæteris dignior, & efficacior.*

32 *Et non tollitur per ſuperuenientem fictam vacationem per obitum.*

33 Regula de viginti *licet annullet prouiſionem, non tamen annullat reſignationem. Vide ibi & num. 34.*

Beneficium reſignatum remanet reſeruatum etiam ſi reſignans moriatur intra 20. dies num. 34. & ſeqq. ac 49. & 65. Decl. num. 37. & 56. ac 64. Vide num. 66.

34 Roman. conſ. 432. in primo dubio *in quibus terminis procedat.*

35 *Statutum diſponens, quod Scholares habeantur pro ciuibus, non tollit, quod ſi verè ſunt ciues ammittant priuilegium ſuum & num. 50.*

36 *Statutum inducens fictam litis conteſtationem non tollit veram & nu. 50.*

38 *Reſignatio quando eſt facta in Curia* Regula de infirmis *non eſt introducta fauore collatorum, aut habentium ius nominandi, ſed ad euitandas fraudes.*

40 *Papa non poteſt facere, quod reſignatio, quæ verè & realiter fuit facta non ſit facta.*

41 Mandoſ. ſuper Regula de infirmis qu. 6. n. 6. *reprobatur n. 44.*

42 *Ius naturale ſecundarium poteſt tolli per Principem.*

43 *Factum haberi non poteſt pro non facto.*

45 *Matrimonium vt contrahatur ſufficit affectio maritalis.*

46 *Etiam quod adſit coniunctio in ſecundo gradu.*

47 *Verbum* legitimus *eſt nomen iuris.*

48 *Legitimatus cenſetur de iure ciuili legitimus vere, & non fictè.*

51 *Statutum licet inducat vnum modum conteſtandi litem non intelligitur iuri communi derrogare, nec tollere modum de iure communi inductum.*

52 *Nobiles ſi per Statutum efficiantur populares non perdunt nobilitatem generis, ſed accreſcit.*

53 *Honor ſuperueniens non mutat conditionem priorem, quamuis augeat ſtatum.*

54 *Notarius Doctor effectus non deſinit eſſe Notarius.*

Monachus Epiſcopus factus non deſinit eſſe Monachus num. 54.

55 *Senator cum efficitur Ciuis Romanus non ammittit propriam ciuilitatem.*

56 *Dignitas maiòr non facit præiudicium circa priores dignitates.*

57 *Reſignatio ad fauorem dicitur ſimplex, non conditionalis.*

58 *Reſignatio ob ſuperuenientiam mortis reſignantis intra 20. dies reſoluitur.*

59 *Actum eſſe conditionalem, & eſſe reſolubilem ſunt diuerſa, & quare.*

60 *Conditio nihil ponit in eſſe ante illius euentum.*

61 *Reſignatio poteſt valere, & tamen non valeat collatio.*

62 *Collatio beneficij facta alteri quam illi, cum quo quis permutare intendebat non valet.*

63 *Reſignatio in odium doloſè, ſeù fraudolenter reſignantis eſt valida, ſed collatio beneficij nulla eſt.*

Annotatio CCCXV.

FVerat reſignatus Canonicatus Eccle-
ſiæ Cathedralis Tyburtinæ ad fauo-
rem certæ perſonæ, reſignans obijt in-
tra 20. dies, de eo Papa prouidit Nata-
lem Petruccium, Ordinarius verò alium;
dictus Natalis prouiſus Apoſtolicus reſi-
gnauit ad fauorem Petri Pauli reſeruata
pēſione ad fauorem dicti Natalis, quam
ſe obligauit ſoluere in forma Cameræ,
& Auditor Cameræ relaxauit manda-
tum; Vndè dubitatur, an dictum manda-
tum ſit exequen. & videtur affirmatiuè
reſoluendum, quia cum agatur contra
1 illum, * qui reſeruationi penſioni con-
ſenſit, & ſe obligauit in forma Cameræ,
non adeſt difficultas, quod poteſt execu-
tiuè cogi ad ſoluendum *Gigas de penſio-
nibus quęſt. 35. num. 9. Caſſad. deciſ. 10.
num. 8. de reſcript.*

Non obſtat, quod Petrus Paulus ex
falſa cauſa ſe obligauit ad ſoluendam
penſionem, & ex falſa cauſa fuit reſer-
2 uata, * & ideo ad illius ſolutionem non
teneatur *Caput. deciſ. 298. par. 2. Guid.
dec. 137. Pariſius de reſignat. lib. 6. qu. 2.
num. 105.* & faciunt *notata in deciſ. 549.
num. 5. par. 2. in rec.* falſa autem cauſa ex
eo deducebatur, quia cum reſignans
3 obierit intra 20. dies * beneficium non
vacauit per reſignationem, ſed per obi-
tum, vt ſunt verba clara *Regulę de viginti*
quæ hodiè eſt 19. *in fin.* ibi *ipſumque be-
neficium nihilominus per obitum cenſeatur
vacare*: & quatenus dicēdum eſſet adeſ-
ſe reſeruationem, collatio ſpectabat ad
Cardinalem Tuſcum, qui habebat in-
dultum, nam huic motiuo vnico verbo
reſponderur, quod iſta reſpiciunt iudi-
4 cium ordinarium, * & donec per tres
conformes canonizetur defectus cauſæ,
ſtante obligatione Camerali, penſio de-
bet ſolui iuxta illud vulgare *ſolue, &
repete.*

Et prædicta eo magis mihi videntur
procedere, quia licet *Regula* dicat, quod
beneficium cenſeatur vacare per obi-
5 tum, iſta tamen vacatio eſt ficta, vera
autem vacatio eſt per reſignationem, vt
latius infra dicam, & quæſtio eſſe poteſt
non modica, an ſit attendenda ad effe-
ctum pertinentiæ collationis vacatio
per obitum, itaut collatio ſpectet ad Or-
dinarium vel vacatio per reſignationem,
itaut collatio ſpectet ad Papam, quia
beneficia vacantia per reſignationem in
manibus Papæ cenſentur vacare apud
6 Sedem, * & intrat diſpoſitio *cap. 2. de
preben. in 6. Rot. dec. 1. nu 5. de rer. per-
mut. in nouis*, & iſta beneficia ſic reſer-
uata excluduntur etiam ab indulto Car-
7 dinalis * ſaltim propter *Regulam* mode-
ratoriam indultorum Gregorij XIV. &
ſan. me. Pauli V. nuper defuncti, & ideò
pro dilucidatione huius materiæ afferam
hic rationes vtriuſque partis.

Pro vacatione per obitum, & ſic pro
Ordinario facit primum, quod *Regula*
8 dicit beneficium cenſeatur vacare * per
obitum, & licet vacet per fictionem, non
refert, cum ita diſponat *Regula*: Princeps
9 enim in his, quę ſunt iuris fingendo, *
operatur, quod id quod fingitur ſit ve-
rum *Bar. in l. ſi maritus 15. §. legis Iuliæ
num. 7. verſ. aduerte in his, quæ ſunt pe-
racti ff. ad leg. Iul. de adult. idem Bart. in
l. ſi quis pro emptore num. 29. cum ſeqq. de
vſucapion. Alex. conſ. 2. num. 10. vol. 1.
Bart. conſ. 20. circa med.* vbi quod quan-
10 do actus pendet à poteſtate legis, * ipſa
lex verè facit, & non fictè, & in iſtis ter-
minis per prædictas rationes ita reſoluit
*Rot. in dec. 165. in addit. lib. 2. & dec. 296.
in fin. lib. 3. in nou. Rebuff. ſuper Regula
de infirmis gloſ. 14. num. 5. & Verall. dec.
225. in Salamantina S. Thomæ lib. 1. in ma-
nuſcript.*

Digitized by Google

nuſcript. Mandoſ. ſuper reg. de infirmis
qu.6.num.6. vbi inquit, quod in his, quę
11 ſunt iuris poſitiui lex non fictè, * ſed ve-
rè, & mero iure agit, & diſponit, vndè
infert, quod tituli beneficiorum eiuſque
modi vacandi ſunt de iure nouo, & po-
ſitiuo, ergò lex ſuper illis verè, & non
fictè agit, & operatur, & exemplificat
in legitimatione, & dicit ita fuiſſe reſo-
lutum *coram Capizucco in cauſa Salaman-*
tina S.Thomæ 21. Aprilis 1553. quæ eſt
deciſio Verall. ſupra allegata, & ſequitur
Garz. de benefic. par.5. cap. 1. num. 167.
& 168.

Secundo facit, quia ſi Reſignans intra
20. dies moriatur beneficium alio modo
quam per obitum, & ſic per modum ab
ipſa *Regula* introductum, non autem per
12 reſignationem vacat, * quia iſti duo mo-
di vacandi ſimul concurrere non poſſunt
cap. ſuſceptum de reſcript. lib.6. & in
omnem euentum quando iſti duo modi
13 vacandi concurrere poſſent * vacatio
per obitum à *Regula* ſpecialiter inducta
attendi debet *Sarnen. ſuper reg. de infir-*
mis quæſt.35. num. 3. Alphonſ. Soto ſuper
eadem Reg. poſt princ.

Tertio beneficium verè vacat per
obitum, cum reſignans non aliter à ſe ab-
14 dicauit ius, quam ſi reſignatio fuerit *
per Papam admiſſa, & ſic quodamodo
conditionalis videtur, & ab euentu vitæ
reſignantis pendere; vndè nullum ius
tribuit *c. ſi pro te de reſcript. lib.6. Veral.*
d. dec. 325. in Salamantina S. Thomæ lib.
2. in manuſcript. Garzias de benef. par. 5.
cap. 1. num. 166. Hinc videmus, quod in
terminis antiquæ Bullæ Pij V. de publi-
candis 182. in Bullario antiquo, quod
15 non erat abdicatum ius à reſignante, *
niſi quatenus reſignatio publicaretur.

Quarto cum *Regula* annullet colla-
tionem per conſequens videtur prohi-
bere omne neceſſarium antecedens ad
16 illam * & ſic omnis eius effectus reſolu-
tus eſſe videtur *l.Oratio ff. de ſponſal. cap.*
ſolitæ de maior. & obed. gloſ. vltim. in cap.
ſignificantibus de offic. delegat. gloſ. in l. ſi
patronus §. Patronum ff. ſi quid in fraud.
Patron. Sarnen. ſuper Reg. de infirm. qui
loquitur in terminis *quæſt.17.num.2.* ſed
reſignatio eſt antecedens ad collatio-
17 nem, * ergò annullatur, & remanet va-
catio per obitum.

Quinto quatenus vacatio per obitum
eſſet merè ficta, nihilominus eſſet atten-
denda; cum hæc fictio ſit *Regulæ Cancel-*
18 *lariæ*, * & ſic legis, & propterea eſt ha-
benda pro veritate *Rebuff.* in terminis
huius *Regulæ in prax. in Regul.de publicã.*
reſignat. gloſ.15. Caſſad. deciſ.2. num. 15.
& 16. de vnion. vbi quod fictio in hoc
caſu eſt habenda pro veritate quoad iu-
ris effectus *Natta conſ.541. num. 6. &*
ſeqq. vbi quod ſi ſtatutum habet contu-
19 macem pro confeſſo, * procedit etiam
contra minorem ſine Curatore contu-
macem, quia quando lex diſponit ſuper
20 ficto * paria ſunt eſſe verum, & fictum
Crot.conſ.5.num.39. quod maximè pro-
21 cedit in materia fauorabili * *Aymon.*
poſt alios in *conſ.428. num. 14. lib. 3.*
prout ſunt indulta Cardinalium *Germo-*
nius de indultis in §. cum ex eo num.36. &
§. commendare num.35.

Sexto, & vltimo prædicta omnia fun-
damenta comprobantur, quia, & ſi quã-
22 do beneficium reſignatur * in Curia di-
catur vacare apud ſedem, itaut intret di-
ſpoſitio *cap.2. de præben. in 6. Rot. dec. 1.*
num.5. de rerum permut. in nou. gloſ. in
Clem.1. in ver. mori vt lit. pend. Rot. dec.
4. de præben. in antiq. Attamen cum
Regula de infirmis operetur, quod bene-
ficium cenſeatur vacare per obitum, non
23 dicitur vacare apud Sedem, * cum di-
ſponat, quod cenſeatur vacare per obi-
tum, & ideò videretur dicendum vaca-
re in Curia propter appoſitionem manus
24 Papæ, * vt in puncto dicit *Sarnen. in*
Reg. de triennali quæſt. 31. num. 5. verſ.
eodem modo, & ſentit *Caſſad.deciſ.2. num.*
17.verſ.3.occurrit de vnion. quæ quidem
appoſitio manus Papæ, cùm reſignatio
25 non ſit ſortita effectum, * non inducit
affectionem, nec tollit Ordinarijs ius
conferendi *Felin. in cap. vltimo in fin. de*
præſumpt. Abb. in cap. inter dilectos nu.10.
de exceſſibus Prælat. Anchar. conſ.58.& in
puncto dicit *Ioannes à Kochier ſuper hac*
Regula, quam ponit *ſub num.18. num.22.*
Hinc *Regula* iſta nullam inducit reſer-
uationem *Sarnen. ſuper hac Regula qu. 3.*
Ioannes à Kochier loc.alleg. num. 23.

Pro contraria parte facit ſcilicet pro
Dataria, quia beneficium verè fuit reſi-
gnatum, vndè verè vacat per reſignatio-
26 nem, fictè autem per obitum * *Alphonſ.*
Soto ſuper hac Regula de viginti poſt princ.
Sarnen. quæſt.3. num.2. in fin.& quæſt.33.
num.2. & ſeqq. & quæſt.35. num.4. Man-
doſ. ad Roman. in conſ. 342. in ver. Can-

cel-

cellaria. idem Sarnen. in Regula de impe-trant. beneficia vacantia per obitum famil. Cardinal. quæſt.5. num. 1. & ſuper Regula de infirmis quæſt.4. num.1. verſ. circa pri-mum Dec. conſ.224. in caſu propoſito nu.2. Caſſad. deciſ.2. num. 15. & 16. de vnion. Gabr. conſ.196. num.10. lib.2. Nauarr. in cap. accepta in ſolut. appoſit.8. num. 46. de reſtit. ſpol. & admittunt *Rot. in d. deciſ. 164. in addit. lib. 2. & deciſ. 296. in fin. lib.3. Veral. deciſ.325. in Salamantina S. Thomæ lib. 1. in manuſcrip. Rebuff. ſuper reg. de infirm. gloſ.14. num.3. & 11.* qua-re cum verè vacet per reſignationem,
27 cenſetur vacare apud Sedem, * itaut in-tret diſpoſitio *c.2. de præb. in 6. Archi-diaconus in cap.2. num.1. verſ. apud Sedem, de præb. in 6. Rot. deciſ.4. de præb. in antiq. Rota deciſ.1. num.5. de rer. permut. in non. gloſ. in Clem.1. in ver. mori vt lit. pend. & in ver. collatio ante med. verſ. non placet &* vbi hoc procedit etiam quod conſtitu-
28 tio Procuratoris ſit facta extra Curiam*, *Simoneta de reſeruat. quæſt. 28. num. 1. Puteus dec.38. lib.2. in nou.* & in terminis huius *Regulæ Rom. in conſ. 342. num. 2. Simoneta loco proximè allegato num. 6.*

Cum igitur vera vacatio ſit ex reſi-gnatione in manibus Papæ, & ſic apud
29 Sedem, iſta vacatio debet dari * *c. incep-tum de reſcrip. in 6.* vbi dicitur in ſecundo reſponſo, quod ſi vnus impetrat benefi-cium ſecundum verum modum vacan-
30 di * iſte non alius debet præferri, & cum intret reſeruatio *cap. 2. de præb. in ſexto,*
31 quæ eſt cœteris dignior,* & efficacior, & cum illa dari poſſit, illa, & non alia eſt danda, cum non tollatur per ſuperue-
32 nientem fictam vacationem * per obi-tum *Hieronym. Paulus practic. Cancell. in ver. alia beneficia reſeruata Eneas de Falcon. de reſer. in 22. effectu in princ. quæſt. 4 princip.* & fuit dictum in cauſa *Virdunen.* Canonicatus 19. *Iuny* 1589. *coram bon. mem. Gipſio*, quæ loquitur in terminis, dum deducit ſimile *Regulæ* no-
33 ſtræ, quæ licèt annullet prouiſionem, * non tamen annullat reſignationem, vt in puncto aduertit *Roman. in conſ. 342. in primo dubio*, ad quod eſt aduertendum,
34 & dictum *Romani* procedit etiam * quod in *Regula moderna de 20.* poſt verba, *& ipſum beneficium quauis auctoritate confe-ratur per reſignationem ſic factam collatio huiuſmodi ſit nulla* fuerint addita verba alia *ipſumque beneficium nihilhominus per obitum cenſeatur vacare*, quæ non erant in *Regula* de tempore *Romani*; quia hoc non refert, nec diuerſificat caſum, cum iſta vacatio per obitum ſit fictè inducta, ſolùm ad excludendam reſignationem, non autem ad tollendum, quod benefi-cium non vacet per reſignationem, vt oſtendunt prædicta verba *ipſumque be-neficium nihilominus per obitum vacare cenſeatur*, quæ ſtant aduerſatiuè ad alia verba proximè dicta ſcilicet *collatio vigo-re reſignationis facta ab infirmo ſit nulla*, ergò ſtant ſimul, quod per obitum be-neficium vacare cenſeatur ad effectum, quod per reſignationem non ſit ius quæ-ſitum reſignatario, & nihilhominus non tollat effectum reſignationis, cum Papa eam admiſerit; ſunt enim diuerſi effectus, & ideò prædictus intellectus poteſt capi, ità in puncto reſpondit *Pariſ. de reſignat. lib. 12. q. 10. num. 10. & 11.*

Et iſta ratio *Pariſy* poteſt comprobari pro ea, quæ notat *Cuman. in conſ. 17. num. 3. verſ. quod Statutum*, vbi Statu-
35 tum diſponens, * quod Scholares ha-beantur pro Ciuibus non tollit, quod ſi verè ſunt Ciues amittant priuilegium, & cum eum Statutũ inducat fictam litis
36 conteſtationem, * non tollit veram, & multa alia optimè facientia ad propoſi-tum deducit *Alex. in conſ. 32. num. 6. & ſeqq. lib. 1.* & ſi aliter diceremus ſeque-retur maximum abſurdum, ſcilicèt quod ficta vacatio per obitum inducta in odium reſignatarij ad ipſum excluden-dum operaretur in odium reſeruationis, quia beneficium quod verè vacat apud Sedem ſic non cenſeretur vacare.

Quod autem iſta ficta vacatio ſit in-ducta non in præiudicium reſeruatio-nis, ſed in odium reſignatarij probat *Sarnen. in regula de infirmis quæſt. 33. num. 2. vſq; ad finem*, inquit enim quod iſte modus vacandi per obitum eſt ex-traordinarius, & fictus ab iſta *Regulæ* in-troductus, & non eſt de Iure Communi, ſed de Iure particulari per prouiſionem iſtius *Regulæ*, prout etiam conſiderat *Dec. in d. conſ. 224. num. 2. Caſſad. deciſ. 16. num.6. verſ. Nam inſpecto de præben-dis* introductus à dicta *Regula* ad coer-cendas fraudes imponens pænam nulli-tatis collationis, & inducens vacatio-nem per obitum, ne ex tali fraude, ſeù dolo reſignationis fructum, ſeù commo-dum ex d. reſignatione infirmi conſequa-

tur,

tur, & quàmuis etiam *Regula* videatur conſideraſſe præiudiciũ Ordinariorum, quibus Papa per prouiſionem huius *Regulæ* factum intendit *Sarnen. d. quæſt.* 33. & latè *Pariſ. de reſignat. lib.* 12. *quæſt.* 1. *num.* 1. & plures alios allegat *Roffinácius de benefic. cap.* 28. *num.* 11. Attamèn hoc procedit quando reſignationes fiunt in
37 partibus * ex cauſa permutationis, non autem in Curia in manibus Papæ ad fauorem certæ perſonæ: *Regula* enim habet locum etiam in reſignationibus factis in partibus ex cauſa permutationis Ioannes *Kochier ad dict. Regul. num.* 24. quia vt dicit *Sarnen. loco prædicto*, quando infirmi reſignant ad fauorem in manibus Papæ; non dicune fraudare Ordinarios, niſi in vero modo vacandi, nam ſi non reſignaſſent, Ordinarij per veram obitus vacationem prouidiſſent, ſed quando infirmi reſignarunt etiam ſunt excluſi Ordinarij adeò quod ſi Papa per diſpoſitionem huius *Regulæ* non occurriſſet reſignatio haberet effectum, ſed nè reſignantes, & reſignatarij prædicti ex malitia eorum commodum reportent in præiudicium eorum Papa nouam, & fictam vacationem per obitum induxit, nam cum beneficium verè vacauerit per reſignationem tali caſu ex fictione conſeretur vacare per obitum, quæ ratio non videtur inducta ad fauorem Ordinariorum, quando beneficium fuit reſignatum in Curia, ſed Papæ, & quamuis quandò reſignatio fuit extrà Curiam ex cauſa permutationis poteſt conſiderari, quod Papa voluit tollere obſtaculum, quod per illam fraudolentam reſignationem fiebat Ordinarijs, quod etiam dicit *Roffinacius loco allegato in fine numer.* 12. qui in hoc malè intellexit *Sarnonſem*, qui verè idem dicit; hoc tamen ceſſat, quandò reſignatio fuit facta in Curia, vt conſiderat *Sarnen. d. loco in fine Gabr. conſ.* 193. *num.* 10. *verſ. quæ non eſt introducta lib.* 2. vbi quod quando reſignatio eſt facta in Curia *Regula de infirmis* non eſt introdu-
38 cta fauore collatorum, * aut habentium Ius nominandi, ſed ad euitandas fraudes, cum beneficium verè vacet apud Sedem per reſignationem, vt conſiderat idem *Sarnen.* cuius dictum eſſe communiter receptum aſſerit idem *Pariſ. de reſignat. lib.* 12. *quæſt.* 10. *num.* 4.

Si tenenda eſt vltima opinio, non obſtant fundamenta primæ opinionis. Non enim primum obſtat, quod in his, quæ ſunt Iuris, prout eſt iſta vacatio, Princeps poteſt facere, quod verè dicatur beneficium vacare per obitum; Nam
39 reſpondetur concluſionem eſſe veram, * niſi reſultet contrarietas ex *Bart. in l. ſi maritus* 15. *§. legis Iulia numer.* 1. *verſ. aduertè in his ff. ad leg. falcid.* quem allegant *Puteus*, *Verall.* & alij adducti in obiecto; ſed in hoc caſu non ſumus in vera fictione Iuris, ſed in fictione incluſiua, quia vacatio per obitum non adeſt, cum præceſſerit vacatio per reſignationem *Bart. in l. ſi quis pro emptore num.* 26. *ff. de vſucapion.* inducit enim Papa quod beneficium cenſeatur vacare per obitum, & iſte actus conſiſtit in facto, & in iure, vnde licèt verum ſit ad effectum quod per fictionem beneficium non cenſeatur vacare per reſignationem in odium reſignatarij ſufficere, quod Papa remoueat ius, nec ſit neceſſe recurrere ad fictionem vt remoueat factum *Bart. in l. ſi quis pro emptore num.* 42. *verſ. nam ſi remoueatur ff. de vſucap.* tamẽ quoad id quod eſt facti ſcilicet quod verè non vacauerit per reſignationem iam factum non poteſt verè induci per ius, ſed recurrendum eſt ad fictionem inductiuam *Bart. in d. l. ſi quis pro emptore num.* 42. *verſ. modo ad propoſitum ff. de vſucap.* idem *Bart. in eadem l. ſi maritus* 15. *§. legis Iuliæ num.* 1. *verſ. aduerte in his, quæ ſunt facti ff. ad leg. Iul. de adult.* vbi amplectitur hanc eandem diſtinctionem, & vt benè ad punctum advertit *Sarnen. in hac Regula q.* 30. *num.* 4. Papa non poteſt facere, quod reſignatio,
40 quæ verè, & realiter facta fuit * non ſit facta, cum ſpectet ad factum, propterea non eſt verum, quod hic agatur de fictione quoad ea ſolum, quæ ſpectant ad Ius, vt conſideratur in obiecto.

Et ratio *Mandoſij* meo iudicio non eſt
41 vera, nec eius exempla applicantur, * fateor enim quod ea, quæ ſunt de iure poſitiuo ſunt mutabilia, itaut mutatio contineat veritatem, & non fictionem, ſed aduerto non eſſe ſimpliciter de iure poſitiuo, quod beneficium vacet per obitum reſignantis, ſed videtur eſſe de iure naturali ſecundario, quod appellatur ius rationale, quod comprehendit omnia naturalia, prout eſt, quod beneficium non vacet per obitum reſignantis admiſſa reſignatione; & ſolet etiam ap-

pel-

pellari ius gentium *Maranta in 3. diſtin-
ction. Iudicij num.* 4. vnde licet iſtud ius
naturale ſecundarium poſſit tolli per
42 Principem * *Maranta loco prædicto*, hoc
tamen in hoc caſu non poteſt fieri, niſi
per fictionem, quia cum fuerit admiſſa
reſignatio, & ſic ex ſui natura benefi-
cium vacet per reſignationem, dum di-
ſponitur, quod ſi intra 20. dies reſignãs
moriatur beneficium cenſeatur vacare
per obitum, hoc fieri minimè poteſt, ni-
ſi per fictionem circa factum ſcilicet fin-
gendo, quod beneficium per reſignatio-
nem non vacauerit, cum impoſſibile ſit
alias tollere, quod reſignatio, quæ ve-
rè, & realiter facta fuit, & admiſſa non
ſit facta, & quod per eam beneficium
non vacauerit, cum hoc ſit de natura rei;
43 factum enim non * poteſt haberi pro nõ
facto, quia implicarèt contradictionem,
ideò hæc *Regula* non facit, quod reſi-
gnatio ſit infecta *Bart. in l. non dubium
num.* 14. *C. de legibus Sarnen. loco ſupra al-
legato*, & quamuis illa reſignatio poſſit
haberi pro non facta ad effectum iuris
Abbas conſ. 17. *poſt princip. verſ. quia facta*,
hoc tamen eſt per fictionem, & in odium
reſignatarij, cum impoſſibile ſit tollere
vacationem per reſignationem iam fa-
ctam.

Et quantum attinet ad aliud exemplũ
Mandoſij circa legitimationem nihil fa-
44 cit, * nam loquendo de iure ciuili, pro-
ut & ipſe loquitur ad matrimonium cõ-
45 trahendum ſufficit affectio maritalis * *l.
nuptias C. de regul. iur.* etiam quod adſit
46 coniunctio in ſecundo gradu, * quia
iſte eſt gradus de Iure canonico prohibi-
tus, & propterea ſine prohibitione non
erat nota de iure ciuili illegitimitas,
quia à natura non fuit introducta, verbũ
47 enim *legitimus* eſt nomen * Iuris quaſi
approbatus à lege *l. legitima ff. de pactis
l. lege obuenire hæreditatem ff. de verbor. ſi-
gnific. §. ſi igitur ſententia Auth. quibus
mod. natural. efficiant. ſui Bart. in l. ſi
quis pro emptore numer.* 29. *ff. de vſu-
cap.* vnde nil mirum ſi quando quis
legitimatur cenſetur de Iure ciuili
48 legitimus, verè & non fictè, quia
ius naturale aliquod non præſtat im-
pedimentum, & ſic de iure ciuili nul-
lum adeſt factum, quod tollatur, & quod
propterea opus ſit circa illud fingere,
cum maritalis affectio, quæ ſufficit de
iure ciuili præſumatur vſque ab initio
Alben. conſ. 750. *num.* 29. *& ſeqq. Eugenius
conſ.* 52. *per totum & num.* 49. *ad* 58. *Pau-
lus de Monte Pico conſ.* 24. *num.* 12. *Pedro-
cha conſ.* 10. *num.* 10. *vſque ad* 14. quod
non eſt in caſu iſto, cum ipſa natura do-
ceat, quod per reſignationem admiſſam
beneficium vacat, & *Regula* non poteſt
tollere iſtud factum niſi per fictionem.

Non obſtat ſecundum, quod duo mo-
di vacandi concurrere non poſſunt, &
quatenus concurrant attendi debet va-
49 catio per obitum ſpecialiter inducta, *
nam reſponderi poteſt, quod cum iſta va-
catio per obitum ſit ficta, vera autem
vacatio ſit per reſignationem, illa atten-
di debet vt in *c. ſuſceptum de reſcriptis in
6.* vt ſupra dictum eſt, & cum *Regula* de-
cernat beneficium vacare per obitum,
non ideò tollit effectus reſultantes ex
reſignatione facta in manibus Papæ, &
eius admiſſione, ſed id decernit ad tol-
lendum ne vacet ex illa reſignatione fa-
cta ad fauorem alterius, de quo proximè
dixerat, vt oſtendunt illa verba, quæ
ſunt in fine *Regulæ ipſumque beneficium
nihilominus per obitum vacare cenſeatur*,
quæ ſtant aduerſatiuè ad proximè præ-
cedentia, ergo ſtant ſimul, quod per obi-
tum vacare cenſeatur ad effectum, quod
per reſignationem non ſit ius quæſitum
reſignatario, & nihilominus non tolla-
tur effectus reſignationis, quia ipſa valet
in præiudicium reſignantis, cum Papa eã
admiſerit. Sunt enim diuerſi effectus,
& ideò poteſt capi prædictus intellectus
*l. ille à quo §. vltim. cum l. ſequenti ff. ad
Trebell. Aretin. in §. retinenda nu. 6. ver-
ſic. in ea inſtit. de inter. Tiraquell. de re-
tract. lignag. §. 1. gloſſ.* 18. *num.* 23. *&* 24.
vnde verba *Regulæ* cenſeri debent pro-
lata ad illum effectum, ſcilicet contra re-
ſignatarium ob fraudem præſumptam,
non vt tollat alios effectus ex iure reſul-
tante ſcilicet vacationem apud Sedem ſi
reſignatio fit in Curia vt pulcrè ad pro-
poſitum *Cumanus in d. conſ.* 17. *nu.* 3. *verſ.
quod Statutum* vbi vt ſupra etiam relatũ
eſt, inquit, quod Statutum diſponens,
50 quod Scolares habeantur * pro ciuibus
non tollit quin ſi ſint veri ciues, non re-
tineant verum priuilegium, quia illud
non perdunt, vt fictum conſequantur,
ſic etiam Statutum inducens fictam litis
conteſtationem non tollit effectum veræ
litis conteſtationis *Cumanus loc. citato nu.*
2. *in fin. verſ. non obſtat Statutum*, & quã-

uis

uis *Regula* ficte inducat vacationem per obitum, non propterea cenſetur tollere vacationem ex reſignatione apud Sedem *Camanus præcitato conſilio num. 3. in fine verſ. ad finem hac etiam facit*, vbi quod licet ſtatutum inducat modum vnum
51 conteſtandi litem, * non intelligitur iure communi derogare, nec tollere modum de iure communi inductum *l. quoties ff. de act. & obligat.* & benè *Alex. in conſ. 32. num. 6. & ſeq. lib. 5.* vbi poſt *Bart. & Bald.* & alios dicit, quod ſi per
52 Statutum nobiles efficiantur* populares non perdunt nobilitatem generis, ſed accreſcit, & honor ſuperueniens non mu-
53 tat conditionem priorem, * quamuis augeat ſtatum, & ſic tabellio factus Do-
54 ctor non deſinit eſſe tabellio, * & Monachus factus Epiſcopus non deſinit eſſe Monachus, ſic etiam Senator eum effi-
55 citur ciuis Romanus, * non amittit propriam ciuilitatem, & regula eſt etiam quod maior dignitas non facit præiudi-
56 cium circa priores dignitates *l. 3. C. de dignit. lib. 12.* ſic in propoſito *Regula* nō cenſetur tollere vacationem per reſignationem niſi in odium reſignatarij ad euitandas fraudes, & ad effectum quod reſignatarius beneficium conſequi minimè poſſit, non autem reſpectu veræ vacationis per reſignationem per ſupradicta, & ſic ceſſat, quod dicitur debere attendi vacationem per obitum ſpecialiter inductam, quia non eſt ſpecialiter inducta ad tollendam veram vacationem, ſed ſolum ficte ad excludendum reſignatariū pro fraudibus vitandis, & ita principaliter huic motiuo reſpondet *Pariſius de reſignat. lib. 12. q. 20. num. 10. & 11.*

Minus etiam obſtat tertium, cum non ſit verum, quod reſignatio fuerit condi-
57 tionalis,* ſed fuit pura, & ſimplex, quæ ſtatim ante obitum reſignantis integrum ius tribuebat, & dum in eo ſtatu erat,
58 ſuperuenientia mortis* reſignantis operatur vt actus reſoluatur, non autem quod reſignatio fuerit cōditionalis, aliud eſt enim quod actus ſit conditionalis,
59 quia tunc actus * ſuſpenditur, vt ab ipſo principio, & ante eius exiſtentiam nulla eſt obligatio contracta, ſed ſolum ſpes eſt quod fiet *l. cedere diem ff. de verborum ſignific.* Aliud verò quod actus ſit reſolubilis, quia à principio dicitur purus *Caſtren. conſ. 452. Legatum illius Domus in princ. lib. 1. Oldrad. conſ. 285. num. 8. verſ. in 2. Alex. conſ. 91. num. 5. verſ. ſed ſi in aliquo lib. 4.* Et ita per iſtas rationes huic obiecto reſpondent in puncto *Sarnen. in Regula de infirmis quæſt. 40. nu. 2.* & addo motiuum ſupradictum nullius eſſe conſiderationis, cum vt ſupra dixi, omnes conueniant, quod beneficium verè vacat per reſignationem, ficte autem per obitum, & ſola controuerſia eſt, an in hoc caſu iſta fictio ſit Iuris, vt tantum operetur quantum veritas vt ſupra ex *Puteo*, & ex *Verallo* ſupra dictum eſt; an verò etiam facti, quare ſi reſignatio eſſet conditionalis nullo pacto dici poſſet, quod beneficium verè vacet per reſignationem, quia conditio nihil ponit in
60 eſſe ante illius euentum* *d. l. cedere diem ff. de verbor. ſignif.* Neque obeſt ſimile de Conſtitutione Pij V. quia ibi expreſſe annullantur reſignationes, quod non eſt in caſu iſto, vt patebit ex reſponſione ad proximum argumentum, & ideò non applicatur.

Nec quartum etiam reſiſtit argumentum, dum dicitur, quod cum *Regula* annullat collationes perneceſſe annullat omne neceſſarium antecedens, quia & hoc dictum repugnat communi ſententiæ, quod beneficium vere vacat per reſignationem, ficte autem per obitum, ſed neque in iure ſubſiſtit, vt probat *Romanus* in terminis in *conſ. 342. nu. 7. verſ. vnum eſt quod obijcitur*, vbi quod ſtant
61 ſimul quod reſignatio valeat, * & quod tamen non valeat collatio *Simoneta de reſeruatione quæſt. 28. num. 6. Rebuff. in prax. ſuper* Regula *de infirmis gloſ. 14. nu. 4.* & hoc probat *Romanus ex text. in c. 1. de rerum permut. lib. 6.* vbi eſt expreſſum,
62 collationem beneficij factam alteri *, quā illi, cum quo quis permutare intendebat nullius eſt mométi, & hoc ne illudatur voluntati permutare intendentis, eſſe igitur ibi validam reſignationem, nullam autem collationem. Secundo hoc probatur ex *text. in cap. ſi tibi de præbend. lib. 6.* vbi valida eſt reſignatio in odium doloſè ſeu fraudolenter reſi-
63 gnantis,* & tamen beneficij facta collatio nulla eſt, & tandem idem *Romanus* ſubiungit, quod cum *Regula* irritet collationē, & in hoc exorbitet à Iure communi, quod etiam tenet poſt alios quos allegat *Mandoſ. ſuper Regula eadem q. 1. nu. 4. vſque ad finem*, & præſertim *nu. 6.* ideo reſtringi debet ad terminos ſuos,

non

non autem extendi ad irritationem va-
lidæ reſignationis *c. quæ à iure de regul.
Iur. in 6. l. quod vero ff. de legibus* cum
ſimilibus.
Nec minus quintum reſiſtit, ſcilicet
fictam vacationem eſſe attendendam,
quia hoc eſſet verum, ſi ſimpliciter fuiſ-
ſet inducta, ad quod eſt aduertendum,
64 ſed cum fuerit inducta in odium * reſi-
gnatarij, nec tollat veram vacationem
per reſignationem vt ſupra probatum
eſt, ideò non debet attendi *Sarnen. in
Regula de infirmis quaſt. 30. nu. 3. Man-
doſ. ſuper Regula de impetrantibus beneficia
vacantia per obitum fam. Cardinalium qu.
6. num. 3.*
Tandem tollitur ſextum & vltimum
fundamentum; Nam & ſi verum ſit, quod
ſi attendamus fictam vacationẽ per obi-
tum, de qua in *Regula*, Beneficia vacan-
tia ſolum eſſent affecta, & vacarent in
Curia, & non apud Sedem, & iſta affe-
ctio non haberet locum moriente reſi-
gnante; quia hoc procederet admiſſo
quod ficta vacatio deberet attendi, ſed
dicimus attendendam eſſe vacationem
per reſignationem, quæ eſt vera vacatio
non ficta per obitum.
Quid tenendum in puncto Iuris; fortè
65 eſt verior ſecunda opinio, * quia vt di-
ctum eſt, beneficium verè per reſignatio-
nem vacat, fictè autem per obitum, &
iſta fictio enim nõ cadat ſolum ſuper ius,
ſed ſuper factum, cum fingat beneficium,
quod verè vacat per reſignationem cen-
ſeatur vacare per obitum, & ſic iſta
eſt fictio inductiua, vt ſupra dixi in reſ-
ponſione ad primum, iſta vacatio ficta
non poteſt haberi pro veritate, vnde in
concurſu ad effectum pertinentiæ colla-
tionis eſt attendenda vacatio vera per
reſignationem, non autem ficta per obi-
66 tum: Durum tamen eſt * hodie rece-
dere ab opinione toties à *Rota* firmata.

F I N I S.

I N-

INDEX MATERIARVM, ET CONCLVSIONVM

Quæ in his Annotationibus continentur.

ABBAS.

ELigitvr à Monacis ſui monaſterij etiã quod ex priuilegio ſit caput Cõgregationis annot. 73.nu.1.&2.vid.n.ſeq.

Generalis ſubeſt Congregationi annot. 73. num. 7.

Monachvs poteſt cogere Abbatem ad illi prouidendum de neceſſarijs annot. 288. num. 26.

Nvllivs Diœceſis, & habens territorium ſeparatum, ac omnimodam iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, & Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectus, competatque illius conuocandi ſynodum, & alias legitimè conuocauerit, in eoſque deputauerit Examinatores, poteſt concurſus inſtituere, aliaque facere, de quibus remiſſiuè in annot. 239. num. 1.

Lim. quando Epiſcopus eſt in quaſi poſſeſſione faciendi concurſus, quo caſu concurſus illius eſt admittendus, non autem illæ Abbatis ibid. num. 2.

ABLATIVVS.

Absolvtvs demonſtratiuus temporis eſt, & denotat ipſam diem annot. 261.nu.218.

ABSENS.

Avditor, qui à Curia diſceſſit de licentia Papæ in remunerationem præteritarum laborum debet haberi pro præſente ad effectum prærogatiuarum annot. 261. nu. 8. & nu. 254. lim. nu. 254. & 257.

Item abſens de licentia Pontificis, & totius Tribunalis habetur pro præſente annot. 261. numer. 114. Decl. numer. 257.

Vacationum tempore habetur pro præſente & æquiparatur abſenti in ſeruitio Papæ, vel Eccleſiæ, vel Reipub. annot. 261. num. 4. & 112. ac num. 229. limita nu. 343. & 353.

Et Abſentia admiſſa de tempore vacationum cenſetur etiam admiſſa de tempore feriarum annot. 261. num. 113.

Cætera Vide *AVDITOR ROTAE*

Beneficio priuari propter abſentiam quando poſſit Vide *BENEFICIO*

Cardinalis abſens Vide *CARDINALIS. CARDINALES*

Cito reuerſurus continuò, & ſine intermiſſione reſediſſe cenſetur annot. 261. num. 5. & num. 351. lim. 353.

Clericvs Cameræ abſens præuia licentia impetrata à Summo Pontifice an habeatur pro præſente annot. 261. num. 257.

Domvm permanentem habens ſi ſe abſentat ſufficit, quod citetur domi dimiſſa copia annot. 272. num. 6.

Ex cavsa iuſta, vel ad modicum tempus non poteſt dici præſens annot. 261. nu. 234. & num. 360.

Et ſi habetur pro præſente eſt contra propriam ſignificationem annot. 261. num. 235.

Extra Prouinciam ſi reuertatur poteſt allegare ignorantiam legis inibi emanatam annot. 261.num. 279. Decl. vt ibi.

Feriarvm tempore cenſetur præſens annot. 261. num. 3. & num. 352. lim. nu. 353.

In districtv exiſtens dicitur abſens, quando requiritur perſonalis, & vera præſentia annot. 261. num. 123. Vid. num. 267. & ſeq.

In servitio Papæ, vel Eccleſiæ, vel Reip. reputatur pro præſente ann. 261. nu. 4.

Licentia impetrata à Summo Pontifice habetur pro præſente quo ad ſalarium, non quo ad alios effectus annot. 261. num. 257.

Necessitate coactus tempore vacationum citò reuerſurus durantibus iiſdem ferijs, & de licentia Summi Pontificis reputatur ac ſi eſſet præſens annot. 261. nu. 3.

Pro praesente haberi non poteſt in præiu-

dicium tettij annot. 261. num. 444.
Redvndi an animem habuerit remittitur arbitrio iudicis annot. 243. num. 4.
Spatiu 39. horarum non habetur pro præſente; quando requiritur præſentia vera annot. 261. num. 361.

ABSOLVTIO.

A censvris abſolutione conceſſa cum reincidentia ad beneplacitum reintruſio non datur niſi cauſa cognita annot. 171. nu. 1.
Cum reincidentia poſt duos, vel tres menſes datur annot. 171. num. 2.
Et aliquando prorogatur ad aliquod aliud tempus cum reincidentia, quando ita negotium exigit annot. 171. num. 3.
Extrà Curiam latis datur licet tantum ex indicijs conſtet de excommunicatione, quandò maior fides haberi non poteſt annot. 48. num 1. Et vide ibi.
In abſolutione Cenſurarum in Curia latarum requiritur cauſæ cognitio, ſecus in honorem feſtinitatum cum reincidentia annot. 119. num. 1.
In partibus committi non poteſt, quando in Curia non adeſt mandatum ad petendam abſolutionem annot. 294. num. 1. Contrarium num. 2.
Auditor Rotae, cui deuoluitur cauſa appellationis, vel reſtitutionis in integrum non poteſt abſoluere à cenſuris vigore Breuis directi alteri Auditori Iudici à quo; ſecus autem ſi ſit ſubrogatus in locum illius annot. 286. num. 1.
Auditori Rotæ, cui per Breue fuit data facultas abſoluendi, dicitur conceſſa iuriſdictio ab extra annot. 286. num. 2.
Auditor Rotæ in cauſa reſtitutionis in integrum vigore ſuæ ordinariæ iuriſdictionis poteſt abſoluere à cenſutis latis à Iudice à quo annot. 286. num. 3.
De excommunicatione in actis debet conſtare etiam ſi illam petẽs fateatur ſe excommunicatum annot. 82. nu. 1. Decl. vt ibi.
Ivdex in cauſa abſolutionis ab excommunicatione poteſt abſoluere etiam poſt ſententiam à ſe latam, ſi reſcriptum fuit impetratum, dum erat Iudex annot. 31. num. 7.
Recvrsvm habenti ad Conſilium Regium danda eſt, quamuis poſſeſſionem beneficij vigore permiſſionis Regiæ acceperit, dum non conſtat fructus percepiſſe annot. 154. num. 1.

ABSOLVTVS.

A censvris non eſt diſpenſatus quoad irregularitatem annot. 6. num. 3.

ACCESSVS.

Tvtvs acceſſus non eſt, vbi non poteſt fieri executio, niſi obtento *exequatur* vel *placet* annot. 8. num. 1.

ACCIDENTIA.

Et cavsalia non mutant naturam rei annot. 274. num. 11.

ACQVISITIO.

Arbitrarivm eſt Iudici cognoſcere ex circumſtantijs, an bona fuerint acquiſita ex fructibus beneficij, vel ex patrimonio annot. 110. num. 6.
Ipso ivre vt excludatur ſufficit, quod non ſit expreſſa annot. 261. num. 127.
Momentvm in acquiſitione attenditur annot. 261. num. 307.

ACTA.

Vide *TRANSPORTATIO ACTORVM*

ACTIO.

Agens actione confeſſoria petit in libello de non moleſtando in futurum annot. 224. num. 4.

ACTOR.

Gesta cum Actore excommunicato valent niſi excipiatur annot. 31. num. 6.
Non probante actore reus abſoluitur annot. 118. num. 4.
Partes actoris aſſumere volens non neceſſario debet id declarare in actis, ſed ſufficit, quod in diſputationibus ſe gerat pro tali annot. 59.
Praeferatvr an in pari cauſa annot. 39. num. 5.

ACTVS.

A potestate legis quando pendet ipſa lex verè facit, & non fictè annot. 315. nu. 10.
Conditionalem eſſe actum, & eſſe reſoluibilem ſunt diuerſa, & quare annot. 315. num. 59.
Factvs ſemper intelligitur ſine præiudicio alterius annot. 128. num. 26.
Legitimi illi dicuntur, qui propriè ſunt inuenti, vel probati à lege, & quacumque parte Iuris ſcripti annot. 128. nu. 15.
Non recipiunt diem, neque conditionem annot. 128. num. 16.
Intellige non ſolum de conditione de futuro, ſed etiam de conditione de præſenti, & preterito annot. 128. num. 17. Contra ibid. num. 18.
Item intelligendum eſt, non de actibus legitimis factis per viam contractus annot. 128. num. 19.
Limita quando actus legitimi fiunt per viam contractus annot. 128. num. 20.
Imo etiamſi non fiant per viam contractus

ctus tamen aliquandò retipiunt conditionem, & diem annot. 128. num. 22.
Validitas actus, quæ ſumit primordium in cauſa efficienti non poteſt eſſe in pendenti annot. 26. num. 6.

ADMINISTRATIO.

Curatus Parochialis, & habens curam animarum præſumitur habere adminiſtrationem annot. 109. num. 5.

ADVOCATUS.

Rota non impartitur licentiam Aduocato, qui in certo dubio cauſæ pro vna parte ſcripſit, vt pro alia parte ſcribat annot. 197. num. 1.

AEGIDIANA.

Appellatio non datur in poſſeſſorio vigore Aegidianæ annot. 138. num. 3. & 4.

AFFECTIO.

Appositio manus Papæ quando reſignatio non eſt ſortita effectum, non induceit affectionem, nec tollit Ordinarijs ius conferendi annot. 315. num. 25. Cetera Vide *BENEFICIUM. RESERVATIO.*

AGNUS DEI.

Divisio Agnus Dei à Sanctiſſimo donatorum iuxta ſolitum quomodo ſit facienda inter Auditores Rotæ annot. 58. num. 1.
Singuli Dominorum contribuerunt aliquam partem ex ſuis Agnus Dei, & ſic conſtituerunt portionem *D. Mellino* annot. 60. num. 1.

ALIENATIO.

Prohibita vſque ad certum tempus poſt illud non cenſentur permiſſa, vide ibi, & num. ſeqq. vbi reſpondetur pro negatiua annot. 12. num. 1.
Volens facere diligentias ad effectum oſtendendi alienationem fuiſſe factam abſque Beneplacito Apoſtolico admittitur ſaluis exceptionibus annot. 199. num. 1.
Utilis quoque præſumitur ex præſumpta confirmatione alienationis annot. 247. num. 30.

ALIMENTA.

Bonum ius, & paupertas requiritur vt debeantur annot. 2. nu. 1.
Fratri pauperi debentur à fratre diuite annotat. 175. num. 2.
Et frater diues tenetur dare aliquid arbitrio D. Ponentis fratri pauperi pro diſputatione dubij, an debeantur alimenta, & ad quam ſummam annot. 175. num. 3.
Fratri, vel ſorori agenti ad hæreditatem fratris non debentur annot. 235. nu. 1.
Limita primo, quādo conſtat de paupertate fratris, & præſumptione boni iuris ibid. num. 2.
Limita ſecundo, quando frater agit ex teſtamento non abolito, neque cancellato ibid. num. 3.
Mulieri agenti ad dotem, etiam ab hæredibus viri debentur annot. 39. num. 1.
Etiam ſi fuerit dotata à viro, modò tamen contraxerit iuuenis, & nobilis cum ſene, & infirmo ibid. num. 2. & 3.
Pauper pauperem alere non tenetur annot. 39. num. 4.
Sorori ægenæ debentur à fratre diuite annot. 175. num. 1. Cætera Vide hic ſupra verſ. *Fratri*.
Spurio, qui ex induſtria ſua poteſt viuere, nihil à patre relinqui poteſt, nec quidem alimenta annot. 56. num. 1. Vid. an ſit verum num. 2.
Taxatio alimentorum relinquitur arbitrio iudicis annot. 2. num. 2.
Iudex in taxandis alimentis ad multa debet habere reſpectum annot. 2. num. 3.
Rota ſolet mandare, vt detur aliquid pro diſputatione in negocio principali annot. 2. num. 4.

ALTERNATIVA.

Cessat ſtatim ac Epiſcopus recedit annot. 261. num. 301. Ampl. ibidem & num. 303. ac 305.
Episcopum de tempore vacationis verè, & perſonaliter non reſidentem non iuuat annot. 261. num. 301. Ampl. ibidem. & num. 303. ac 305.
Episcopus, qui abſit tempore ſibi permiſſo à *Concil. Trid.* & ſic de tempore vacantiarum non gaudet annot. 261. nu. 371 & 373. Contrarium num. 372.
Alternatiua enim competit Epiſcopis quamdiu apud Eccleſias, aut Diœceſes ſuas perſonaliter reſederint annot. 261. num. 370.
Et vt Epiſcopus gaudeat requiritur corporalis reſidentia annot. 261. num. 306.
Residendo corpore, & animo retinetur, quod ſi vel corpus, vel animus deficiat, ius conferendi ſtatim conſolidatur in Sede Apoſtolica annot. 161. num. 362. & num. 306.

ANTIQUITAS.

Ab antiquiori de Collegio euelli non poteſt annot. 261. num. 90.

ANULI.

Anuli, lapides, figuræ, & ſimilia contra

certas infirmitates poſſunt fieri in certis conſtellationibus,& punctis annot. 203. num. 1. & 4.
Non debet tamen interuenire aliqua ſuperſtitio, vel aliquod caracter annot. 203. num. 2. & 4.

APPELLANS.

Ab electione, poſtulatione, vel prouiſione quid debeat facere annot. 104. num. 1.
Acta tranſportare Vide *TRANSPORTATIO ACTORVM*.
Annum habet ad proſequendam appellationem, & ex cauſa biennium, niſi Iudex, vel pars ipſa appellans abbreuiet terminum annot. 181. num. 2.

APPELLATIO.

Ab electione Vide *ELECTIO*.
Ab excessiva taxatione ſemel licet appellare annot. 77. num. 9.
Item ab exceſſiua taxatione expenſarum ſemel datur appellatio etiam poſt tres conformes annot. 314. num. 5.
Ab irrationabili iudicio Vide *CONCVRSVS*.
Ad rotam Maceratẽſem appellatur in cauſis commiſſarijs Prouinciæ Marchiæ annot. 187. num. 5. Vide num. 6.
Ante diffinitivam non debet admitti niſi interlocutoria habeat vim diffinitiuæ vel non poſſit reparari per diffinitiuam annot. 116. num. 1.
A Sententia lata à Iudice ſpecialiter delegato a Papa non poteſt appellari ad Iudicem ordinarium, ſed debet appellari ad ipſum Papam annot. 187. num. 1. & num. 4. lim. 5. Vide num. 6.
Barones non poſſunt committere cauſas appellationum etiam quod eis ſit datum merum, & mixtum imperium, & ſententia ſit lata à nõ præpoſito vniuerſitati cauſarum annot. 215. num. 1.
Cavsa appellationis non diuerſificat cauſam, ſed inſtantiam annot. 31. num. 1.
In possessorio retinendæ non datur annot. 210. num. 2.
Item in poſſeſſorio vigore Aegidianæ nõ datur annot. 138. num. 3. & 4.
Pendente cauſa in Rota ſuper executione gratiæ ſi expediatur ſubrogatio gratioſa, & A. C. pronunceiet eſſe exequendam, tunc ſi pars appellauit in Rota quodnam dubium ſit diſputandum annot. 302. n. 1.
Possessor ſi exibeat legitimum titulum coram exequutore, ab eo datur appellatio annot. 312. num. 17.
Procvrator appellans ab electione, poſtulatione, vel prouiſione debet habere ſpeciale mandatum annot. 104. num. 2.
Sententia per appellationem ſuſpenditur annotat. 138. num. 2.
Si a ſententia ſecunda valida confirmante primam nullam detur appellatio, non nocet Victori incompetentia Iudicis, qui tulit primam ſententiam, ſed alius defectus annot. 144. num. 4.
Intellige poſtquam ſecunda tranſitum fecit in iudicatum ibid. num. 5.
Termino ad appellandum pendente geſta reuocantur per viam nullitatis, licet poſtea ommiſſa fuerit appellatio vel deſerta annot. 22. & annot. 193. num. 1.
Cætera Vide *ATTENTATA*.

APPELLATVS.

Committendo cauſã an poſſit proſequi appellationem ante finitum tempus datum appellanti ad proſequendam appellationem remiſſiuè annot. 181 num. 6.
Pendente termino appellanti conceſſo ad proſequendam appellationem non poteſt obtinere quod cauſa committatur; ſecus autem ſi Iudex, vel ipſa pars appellans non præfixit terminum annot. 181. num. 3. Vid. num. 7.

APPROBATIO.

Ea, quæ incidenter continentur in ſcriptura non cenſentur approbata annot. 161. num. 173.
In concvrsv Vide *CONCVRSVS*.

AQVA.

Dvcere quando licet partem aquæ ex aliquo canali ſine præiudicio alicuius non poteſt duci illa pars aquæ, præſtita cautione de damno infecto, antequam liquidetur quantitas aquæ ducendæ ann. 313. num. 1.

ARCHIEPISCOPVS.

Avditor Rotæ eſſe poteſt annot. 262. n. 3.
Consecrari debet ab omnibus Suffraganeis annot. 73. num. 3.

AREPTITIVS.

Torqvetvr per Diabulum ipſum, & quando alio modo annot. 206. nu. 5. & n. 6.

ARGVMENTVM.

A consecratione ad electionem non valet annot. 73. num. 4.
De salario Doctoris ad dotem valet argumentum, & è contra annot. 38. num. 2.

ARTICVLI.

Citatio ad dicendum contrà articulos requiritur, nè admittantur articuli impertinentes, & non admittendi annot. 124. num. 6. Decl. num. 1. & 2.

Quan-

Quando præceſſit citatio generalis ad totam cauſam, & ad ſingulos actus, non eſt neceſſaria citatio ad dicendum contra articulos annot. 124. num. 7.
Depositio ad perpetuam rei memoriam non admittitur loco articulorum, quando materia habet neſcio quid ſuſpicionis annot. 222. num. 1.
Formiter debent dari in repetitione teſtis, dum materia habet neſcio quid ſuſpicionis annot. 222. num. 2.
Inimicitiam allegare ſufficit in articulis abſque eo quod allegentur cauſæ inicitiæ annot. 120. num. 1.
Iudex admittens articulos cum clauſula *ſaluo iure impertinentium & non admittendorum* non cenſetur admittere illos, qui de iure non ſunt admittendi annot. 27. num. 1. & 124. num. 5.
Agitur de modico præiudicio, quando Iudex admittit articulos *ſaluo &c.* annot. 124. num. 5.
Remiſſoria non poteſt admittere articulos nec datos declarare annot. 157. num. 1.
Pars ſemper auditur ad dicendum, & dandum contra articulos exceptiones, de quibus in annot. 124. num. 3.

ATTENTATA.

Causa Attentatorum non debet prius cognoſci, quando de poſſeſſione eſt controuerſia annot. 11. num. 3.
Decretum citationis cauſat litem reſpectu impetrantis ad effectum attentatorum abſque eo quod alia pars fuerit citata annot. 163. num. 4.
Intra decem dies datos ad appellandum commiſſa, quamuis poſtea appellatum non ſit, veniunt reuocanda etiam lite deſerta, non per viam attentatorum, ſed nullitatis annot. 22. & annot. 193. num. 1.
Si verò ſunt commiſſa poſt decem dies datos ad appellandum, tunc lite deſerta non reuocantur, ſed obſtat res iudicata annot. 193. num. 2.
Si poſt interpoſitam appellationem Iudex attentet, & poſtea deſeratur appellatio, an pars poſſit agere pro reuocatione attentatorum, variæ ſunt opiniones, quas vide in annot. 193. nu. 4. & num. 6.
Iudex à quo in poſſeſſorio retinendæ poteſt procedere non obſtante inhibitione Iudicis ad quem annot. 210. num. 4. Vide ibi.
Privilegiata magis ſunt quam cauſa penſionis, etiam ſi adſit clauſula *ſine retardatione, &c.* annot. 11. num. 2.
Purgata cenſentur per auocationem poſſeſſionis factam à Iudice, quando pars nullos fructus percepit annot. 191. nu. 2.
Res iudicata debet prius diſputari quam attentata, & ideò diſputatur dubium *An conſtet de re iudicata, quæ obſtet attentatis* annot. 193. num. 5.
Rota auocat ad ſe poſſeſſionem attentatam, & interim procedit in negotio principali annot. 191. num. 1. & 3.
Suspendunt petitorium, & poſſeſſorium annot. 11. num. 1.

AVDITOR CAMERAE.

Executor ſolus eſt litterarum Apoſtolicarum annot. 130. num. 2.
Obligationis Cameralis priuatiue quo ad omnes annot. 217. num. 2. & 273. num. 1.
Limita in obligationibus dependentibus à litibus coram alijs Iudicibus ibid num. 3.
Limita in obligationibus Cameralibus dependentibus à litibus, & cauſis coram alijs Iudicibus pro tempore introductis factis, ſeu receptis annot 273. num 2.
Amplia num. 3.

AVDITOR ROTAE.

Abesse ſi cæpit à Curia tempore vacationũ, inter ipſas vacationes eſt reuerſus, reputatur perinde ac ſi medio tempore fuiſſet præſens, adeo vt gaudeat omnibus prærogatiuis, quibus gaudent præſentes annot. 261. num. 104.
Absens ſi reuertatur ad Vrbem reaſſumit omnes ſuas cauſas abſque alia commiſſione generali annot. 258. num. 11.
Limita in cauſis, in quibus fuit diſputatum ibid. num. 12.
Cætera Vide *ABSENS*.
Absolvere à cenſuris latis à Iudice à quo poteſt Auditor Rotæ in cauſa reſtitutionis in integrum vigore ſuæ ordinatiæ iuriſdictionis annot. 286. num. 3.
Cætera Vide *ABSOLVTIO*.
Cognoscere poteſt cauſam mercedis ſui Notarij, nec licet aduerſario declinare forum annot. 167. num. 1.
Committuntur cauſæ in Rota cum facultatibus A.C. ad hoc vt Auditor poſſit procedere prout A.C. vigore ſuarum facultatum annot. 274. num. 12.
Deputatus in cauſa vigore *Clement. Auditor de reſcript.* poteſt purificare gratiam annot. 275. num. 11.
Disputationes Auditorum aliquãdò fiunt in vi-

in vigilia Rotæ, ſi cauſa ſuperuenit annot. 4. num. 3.
Emolumenta non capit Auditor nouus, niſi poſtquam fuit inſcriptus in libro Cancellariæ annot. 33. num. 5.
Executor eſt obligationis Cameralis cõtentę in promiſſione facta in cauſa coram eo pendente annot. 217. num. 1. & annot. 273. num. 2. Ampl. num. 3.
Extra rotam dicitur commiſſa cauſa Auditori tanquam Auditori, non tanquam Prælato, quando commiſſio fuit præſentata Notario Rotæ annot. 274. num. 6. & Vide num. 3.
Functiones quas facere debeat Auditor Rotæ nouiter deſignatus. Vide annot. 1. num. 1.
Funeralia Anditoris Rotæ quomodo olim fiebant annot. 208. num. 2.
Inhibitionem moderatur Auditor Rotæ, cui fuit commiſſa cauſa appellationis à mandato de manutenendo annot. 210. num. 1.
Iudex ille Auditor debet eſſe, cui primo fuit commiſſo pręſentata annot. 181. num. 4. & 258. num. 21. & 23. & Vide hic infra verſ. *Procedere*.
Iurisdictionem habere incipit à die, quo ei aperitur os annot. 258. num. 18.
Novus Vide hinc infra verſ. *Reaſſumit*.
Praerogativis non gaudet Auditor nouus niſi actualiter ſit in ſeruitio Papæ annot. 261. num. 258.
Prima vice quando veniat ad Rotam, & in quo loco ſedeat annot. 258. num. 14.
Procedere in cauſa ille debet, cui primo præſentatur commiſſio annot. 149. nu. 8. Si tamen alteri Auditori præſentetur alia commiſſio, & coram eo procedatur, proceſſus tenet annot. 149. num. 9. Vid. ibi. & hic ſupra verſ. *Iudex*.
Auditor non procedit in cauſis Coauditoris, niſi in caſu neceſſitatis annot. 122. num. 1.
Proponit cauſas pro Coauditore infirmo, quando negotium vrget annot. 72. num. 1. annot. 122. num. 1.
Qui disputavit in cauſa non debet ea priuari annot. 274. num. 1.
Non tamen ita procedit in eius ſucceſſore annot. 274. num. 2.
Reassumit Auditor nouus omnes cauſas Prædeceſſoris ſui, etiam in quibus alij Auditores fuerunt ſubrogati, modo eaſdem in Rota non propoſuerint annot. 34 num. 1.
Auditor Rotæ vigore commiſſionis generalis quas cauſas poſſit reaſſumere annot. 274. num. 13.
Auditor nouus vigore cõmiſſionis generalis reaſſumit omnes cauſas tam Rotales, quam non Rotales, non tamen illas, quæ committuntur Auditori tanquam Prælato annot. 274. num. 5.
Nouus Auditor vigore Cõmiſſionis generalis reaſſumit cauſam etiam quod Auditor ſubrogatus in locum demortui extenderit deciſionem, ſed non diſputauit annot. 113. num. 1.
Residens in Curia dicitur qui eſt in ea, licet non ſemper ſit præſens in Rota annot. 261. num. 335.
Sedeat in quo loco prima vice, qua venit ad Rotam annot. 258. num. 14.
Subrogatus in locum defuncti, ſeu promoti prouidetur quidem de loco, ſed non de cauſis defuncti, niſi per commiſſionem generalem, de qua in annot. 258. num. 13. num. 16. & 20.

AVDITORE ROTAE.

Absente ab Vrbe Notarij impetrant commiſſionem generalem, & notatur in regiſtro actorum, ac fit commiſſio iuxta tenorem, de quo in annot. 258. nnm. 2. & num. 4. ac 8.
Cætera Vide *ABSENS*.
Defuncto Notarij impetrant commiſſionem generalem, & notatur in regiſtro actorum, ac fit commiſſio iuxta tenorem, de quo in annot. 258. num. 1. 4. & 8. Cætera Vide *COMMISSIO. COMMISSIONE, &c.*
Discedente à Curia impetratur commiſſio ſubrogatoria, & quando reuertitur reaſſumit ſuas cauſas annot. 261. num. 251. Limita num. 84.
Promoto ad Epiſcopatum (ſi non datur retentio Auditoratus) vel ad Cardinalatum Notarij impetrant commiſſionem generalem, ac notatur in regiſtro actorum, ac fit commiſſio iuxta tenorem de quo in annot. 258. num. 1. & 4. ac 8.
Auditore promoto, vel mortuo poſt ſeruatum terminum *proſeruato* alij Auditores ſubſcribunt ſententiam abſque alia citatione annot. 258. num. 7. & annot. 274. num. 8. Cætera Vide *COMMISSIO. COMMISSIONE &c.*

AVDITORES ROTAE.

Campanulam tenent extra feneſtras manſionum eis in Palatio aſſignatarum pro faciendo ſigno, vt Manſionarij Sancti Petri

tri poſſint pulſare campanam maiorem in fine Rotæ annot. 189. num. 2.

Decreto facto à Pontifice preſentibus Auditoribus non ligantur ij Auditores, qui non interuenerunt annot. 161. nu. 165. & num. 187. Vid. num. 186. & 192.

Examinati de ordine Rotæ deponunt per extenſum abſque interrogatorijs, & dantur articuli in manibus eiuſdem Auditoris de ſtylo Rotæ annot. 123. nu. 1.

Feriarum tempore ſunt occupati in cauſis decidendis annot. 261. num. 243. & ſeq. Vide nu. 80. Cætera Vide *FERIAE*.

In libro Rotæ ſolent propria manu adnotare diem, qua eis aperitur os, & conſignatur Notarijs per Decanum, nec debet fieri manu alterius annot. 258. num. 17. & 19.

Missa celebrata per Cappellanum Auditores ingrediuntur Rotam, & per vnum ex eis legitur oratio annot. 44. num. 2.

Ordinarii ſunt in cognoſcendo, ſed in pronunciando, & deffiniendo habent delegatam iuriſdictionem annot. 149. num. 4. & 5. annot. 261. num. 365. & annot. 294. num. 3.

Reassvmvnt cauſas Auditores omnes vigore commiſſionis generalis reaſſumptionis cauſarum factæ ob mortem, vel promotionem Auditoris annot. 258. nu. 22.

Residere ſufficit tempore audientiarum ad cauſas decidendas annot. 261. num. 77. & num. 111.

Resolvtionem capere noluerunt vna tantum parte informante, quia ob dubiam vitam bon. mem. Clementis VIII. multi Aduocati, & Procuratores noluerunt informare annot. 42. num. 1.

Svbrogati vigore clauſulæ *nondùm tamen ſubſcriptas* in commiſſione appoſitæ poſſunt abſque alia citatione ſubſcribere ſententias in cauſis, in quibus Auditor, in cuius locum fuerunt ſubrogati, tenuerat terminum annot. 258. num. 5.

Tribvnal vnicum faciunt & vnus videtur ſubrogatus loco alterius, & poteſt ſubſcribere ſententias loco alterius abſque alia citatione annot. 149. num. 6.

Vacantiarvm tempore diſcutiunt aliquãdo in Rota cauſas Rotales de ordine Papæ annot. 261. nu. 246. & 248. & nu. 366.

Auditores Rotæ tempore vacationum habent iuriſdictionem in poſſeſſorijs annot. 261. num. 243. & 368.

Et faciunt decreta prouiſionalia, vident proceſſus, concedunt inhibitiones, & alia gerunt annot. 261. nu. 245. & 369.

Visitant collegialiter Eccleſiam Sācti Petri diebus Veneris Martij pro Indulgentia conſequenda annot. 44. nu. 3.

AVDITORIBVS ROTAE.

Committvntvr cauſæ tribus modis, de quibus hic, vbi etiam quomodo diſtribuantur annot. 274. num. 3. Vide nu. 6.

Novo Auditori ex ſola creatione ius queritur abſque aliqua ſolemnitate, & proinde Cappam, & Rocchettum à ſeipſo, non autem de manibus Camerarij recipere deberet annot. 33. num. 4.

Os Auditori Rotæ quando claudatur, & quando aperiatur os, & quomodo in hoc ſe gerat Decanus, ac Notarij annot. 258. num. 15.

B.

BARONES.

Committere non poſſunt cauſas appellationum etiam quod eis ſit datum merum, & mixtum Imperium, & ſententia ſit lata à non præpoſito vniuerſitati cauſarum annot. 215. num. 1.

BENEFICIA.

De mensa non intelliguntur vacare annot. 252. num. 11.

In beneficijs, quæ ſunt de menſa non conſueuerunt poni ſpeciales intitulati, ſed ſimplices miniſtri, ſeu collatores annot. 252. nu. 8. Vide *EPISCOPVS*.

Episcoporvm ſunt reſeruata annot. 50. num. 9. Ampl. num. 10.

Familiarivm Papæ ſunt reſeruata annot. 50. num. 13.

Per *Regul 3.* annot. 40. nu. 18. & 19.

Sunt reſeruata niſi iure regali vacent annot. 296. num. 2.

Imò Beneficia familiarium, vel aliàs reſeruata remanent affecta etiam poſt diſſolutionem familiaritatis, vel cauſa reſeruationis annot. 50. num. 17.

Item Beneficium, quod vacauit per obitum familiaris Cardinalis, qui ab eo ſe abſentauit cauſa ſtudiorum de licentia Domini eſt reſeruatum annot. 243. nu. 1. & ſeqq.

Item Collatio beneficij per obitum familiaris Cardinalis etiam defuncti ſpectat ad Papam, non autem ad Cardinalem Ordinarium Collatorem annot. 40. num. 1. & ſeqq.

Manvalia, quæ dicantur remiſſiuè annot. 252. num. 15.

Bene-

Beneficia ſunt manualia, quamuis Capitulum ſibi reſeruauit ammotionem annot. 252. num. 13.

A beneficijs manualibus ad nutum non poſſunt ammoueri prouiſi abſque cauſa annot. 252. num. 12.

In beneficijs manualibus non datur vacatio, nec collatio, aut deuolutio annot. 252. num. 4. Contrarium num. 6. Declara num. 7.

Regulares non poſſunt ammoueri a beneficijs manualibus abſque legitima cauſa annot. 252. num. 14.

Cetera Vide hic infra verſ. *regularia*.

NVNCIORVM, & Epiſcoporum ſunt reſeruata annot. 50. num. 9.

Etiamſi fuerint retenta, & vacent per obitum ibid. num 10.

PROFESSIS ſolum poſſunt conferri ſi adſit priuilegium taliter diſponẽs annot. 252. num. 3. Vide hic infra.

PROTHONOTARIORVM ſunt reſeruata etiam quod ſint obtenta ante Prothonotariatum annot. 50. num. 14. & 16.

Nec refert an ſint de numero participantium, nec nè ibid. num. 15.

REFERENDARIORVM ſunt reſeruata, & ad hunc effectum ipſi ſunt veri familiares Papæ annot. 50. num. 12.

REGVLARIA Papa poteſt conferre non profeſſis annot. 219. nu. 8. Vide hic ſupra.

Nemo poteſt eligi ad beneficia regularia adminiſtrationem habentia ante profeſſionem annot. 219. num. 1.

Profeſſio admitti poteſt ante annũ probationis, quando quis eligitur ad beneficia regularia adminiſtrationem habentia annot. 219. num. 2. Vid. num. 4. Ampl. num. 7.

Alias eſt expectandus probationis annus annot. 219. numer. 3. Vid. numer. 4. & 5.

Quando agitur de beneficio Regulari nec probatur eſſe curatum, aut electiuum non cenſetur perpetuum, ſed manuale annot. 252. num. 1.

Secularis beneficij collatio facta Regulari eſt ipſo iure nulla annot. 304. num. 14. Vid. num. 13.

RESERVATA per reſignationem in manibus Papæ excludũtur etiam ab Indulto Cardinalis annot. 315. num. 7.

RETENTA, quæ aliàs vacaſſent, quando poſtea vacant, an dicantur vacare, vt prius annot. 50. num. 4.

Et quid in commenda ibid. num. 6.

VACANTIA apud ſedem, etiam quod non conferantur infra menſem, collatio ſpectat ad Papam annot. 107. num. 5.

Per obitum officialium vacant apud ſedem annot. 107. num. 1.

Per promotionem ad Epiſcopatum vacant, niſi detur retentio annot. 50. nu. 2. & 3.

Per reſignationem in manibus Papæ cenſentur vacare apud Sedem annot. 315. num. 6. & 22. Vid. num. 23. & 24.

BENEFICII.

Collatio beneficij facta alteri quam illi, cum quo quis permutare intẽdebat non valet annot. 315. num. 62.

Papa dicitur concurrere cum Ordinario in collatione beneficij, quando beneficium vacat in menſe Ordinarij annot. 312. num. 1.

Papa poteſt præuenire Ordinarium in collatione beneficij, & quando ante vacationem prouidet, dicitur præuenire, & vocatur gratia præuentiua annot. 312. num. 4.

In gratia præuentiua requiritur derogatio alternatiuæ, ſecus quando concurrit cum Ordinario annot. 312. num. 5. & 6. Cætera de Collatione Vide COLLATIO.

ERECTIONEM poſſeſſor non tenetur probare, ſed quod tanquam beneficium fuit per alios prædeceſſores poſſeſſum vti tale annot. 304. num. 38.

Limita non procedere, quando quis probat erectionem, & ſequens ſtatus non eſt præſcriptus ibid. num. 39.

FRVCTVS beneficij vacantis in Regno Neapolitano ad quem ſpectent annot. 108. num. 1.

INITIO Officij erecti abſque titulo beneficij Eccleſiaſtici probato præſumitur etiam quod poſtea durauerit in tali ſtatu annot. 304. num. 34. Vide num. 35.

POSSESSIO beneficiorum in Regno Neapolitano debet capi per prouiſum Apoſtolicum de manu Nuncij annot. 108. num. 2. Vide ibi.

PROPRIETAS beneficij debet plenè, & concludenter probari quando de ea agitur annot. 304. num. 17.

RETENTIO Beneficij habet vim prouiſionis annot. 50. num. 5.

VACANTIS apud Sedem ſpectat ad Papam annot. 40. num. 9.

VACATIO beneficij per obitum, & per reſignationem ſimul concurrere non poteſt annot. 315. num. 12. Vide num. 49.

Digitized by Google

IN BENEFICIALIBVS.

Dedvctvm cenſetur omne ius ab initio annot.275. num.8. & 9.

Procedítvr ſimpliciter, ac de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij, hoc eſt ſine libello, litis conteſtatione, & alijs annot.275. num.9.

BENEFICIO.

Secvlaris nullo pacto niſi per diſpenſationem poteſt frui beneficio Regulari annot.304. num.15.

Privari quis non poteſt beneficio propter abſentiam, niſi præcedat trina citatio per publicum edictum in loco beneficij, & deinde expectetur titularis per ſex menſes, antequam deueniatur ad priuationem annot.241. num.3. Decl. num.4.

Priuatus beneficio propter abſentiam ab Epiſcopo ſi prætendat, ſe grauatum recurrat ad Congregationem Epiſcopor͂u, quæ aliquando ſolet remittere huiuſmodi negotium Datario cũ voto vnius ex Auditoribus Rotæ annot. 241. nu. 1.

Provideri quis non poteſt de beneficio, quod non adeſt annot. 247. num.4.

BENEFICIVM.

Affectvm remanet per appoſitionem manus Papæ annot.312. num.23.

Et dicitur vacare in Curia propter appoſitionem manus Papæ annot.315. numer.24. Vid. num.25.

Reſignatio quando non eſt ſortita effectum appoſitio manus Papæ non inducit affectionem, nec tollit Ordinarijs ius conferendi annot.315. num.25.

Compvtanda quæ ſint ad effectum videndi, an beneficium excedat, nec ne ducat. 24. remiſsiuè annot. 237. num.9.

Consvetvm aſsignari Clericis ſecularibus. Vide *CONSVETVM*.

Impetrans beneficium quando eſt in cauſa, & probauit intentionem ſuam, ſcilicet ſtatum anteriorem legitimum non ſufficit, quod poſſeſſor probet poſſeſsionem, quæ ſi non eſt præſcripta non ſuffragatur annot. 304. num.18.

Cum tunc prouiſio beneficij reducatur ad caſum, à quo incipere non poteſt, & ideò remanet nulla annot. 304. num.19. & num.24. Vide num.20. & 21.

Impetrans beneficium ſecundum verum modum vacandi, iſte & non alius debet præferri annot.315. num.30.

Litigiosvm eſſe, vel reſeruatum iſti duo caſus æquiparantur annot. 256. num.2. Cætera vide *LIS*.

Manvale non comprehenditur ſub alternatiua annot.252. num.2.

Et poteſt ad nutum ab vno quandocunque ammoueri annot.252. num.5.

Non adest vbi deficit conſenſus Epiſcopi in fundatione, & dotatione Eccleſiæ, & ideo non poteſt impetrari, licet huiuſmodi Eccleſia acquiratur Epiſcopo annot.247. num.10. Vid. num.11.

Non excedere 24. ſi fuit narratum, tunc huiuſmodi narratiua debet plenè probari annot.237. num.7.

Resignatvm remanet reſeruatum etiã ſi reſignans moriatur intra 20. dies annotat. 315. num.34. & ſeqq. ac 49. & 65. Declara num. 37. & 56. ac 64. Vide numer. 66.

Non vacat per reſignationem, ſed per obitum, quando reſignans obijt intra 20. dies annot.315. num.3. & numer.8. 13. 14. 17. 27. Vide num. 5. 65. & 66.

Intellige numer. 34. & 43. Amplia numer.28.

Beneficium reſignatum verè vacat per reſignationem, fictè autem per obitum annot. 315. num.26.

Et iſta vacatio debet dari annot.315. numer.29.

Secvlarivs Clericis aſsignari ſolitum. Vide *CONSVETVM*.

Vacans in menſe reſeruato, vel vacans per reſignationem factam in Curia, tunc gratioſè ſubrogato datur immiſsio etiam aduerſus exiſtentem in poſſeſsione vigore vnionis factę ab Ordinario annot.256. num.29.

Quando Beneficium vacauit in menſe reſeruato ſi iam reperitur vnitum Seminario ex diſpoſitione *Concilij*, tunc Seminariũ eſt legitimus contradictor annot. 256. num.27.

Vacare apud Sedem, & in Curia, idem eſt annot.107. num.6. vide ibi.

Vltimvs ſtatus quando eſt de ſimplici, & tamen beneficium eſt parochiale, vel eſt tanquam de ſeculari, & tamen eſt regulare, vel è contra, & quis fuit prouiſus iuxta qualitatem vltimi ſtatus, & poſsidet, & ſuperuenit imperrans, qui impetrauit iuxta verum ſtatum beneficij, tunc in omni caſu, quo collatio fit ipſo iure nulla, non ſuffragatur annotat. 304. num.12. & num.13. vbi vide.

Vnitvm non eſt amplius beneficium, ſed prædium annot.238. num.11.

BENEFICIATVS.

Testandi ceſſante facultate Beneficiatus eſt vſufructuarius in vita, & vſurarius in morte annot.231. num.7.

Quando verò habet facultatem teſtandi eſt vſufructuarius etiam in morte annot.231. num.8.

Simpliciter Beneficiati & in vita, & in morte æquiparantur vſufructuarijs annot.231. num.10. vid. ibi.

R.p.d. Beninvs laudatur annot.51. num. 2.

BVLLA.

Pavli iv. In ordine *la* 11. circa ſocietates fuit abrogata per *Bullam Pij IV. la* 80. in ordine annot.221. n.7.& 9. Vide n.8.

Poenalis non dicitur ſi diſponat vt in annot.261. num.296.

Pvblicata præſumitur ex quo vltra deſcriptionem in regeſtro concurrit diuturnitas temporis, & obſeruantia annotat. 261. num.274.

Registrata in regeſtro ſi non fuit non æget alia publicatione annot.261. num. 273.

Cætera. Vide *CONSTITVTIO, &c.*

BVLLAE.

Registrantvr in regiſtro ſecreto annot.261. num.280.

Registratio Bullæ ſupplet publicationem illius annot.161. num.39. Contrarium num.169. & num.273. ac 406. Declara num.40. & 168.

Pvblicatio Bullarum requiritur ſolum ad effectum ligandi ignorantes annot. 221. num. 10.

Bullæ ſeu Conſtitutiones particulares factæ per Officiales Papæ, & earum copia viſa non ſolent aliter publicari annot. 261. num.275.

Cætera vide *CONSTITVTIO &c.*

Caligola Imperator quamuis leges publicaret, eas tamen minutiſſimis caracteribus ſcriptas ponebat in loco alto, in quo à ſubditis commodè legi non poterant annot.261. num.184.

C.

CALVMNIA.

Vide *LIS REMISSORIA.*

CAMPANA.

Vide *AVDITORES ROTAE.*

CANONICI.

Et capitvlvm poſſunt abſentem habere pro præſente quo ad eorumdem præiudiciũ dec.215. num 216.

Non tamen poſſunt derogare Conſtitutioni, de qua in *cap. Curia de Cleric. non reſid. lib.6.* annot.261. num.215.

Ex comparitione Procuratoris Capituli nõ inducitur ſcientia illius Canonici, contra quem agitur ad priuationem Canonicatus propter abſentiã annot.241. n.5.

CANONICI REGVLARES.

Praebendas ſeparatas, & viuere in particulari, an è contra an poſſint annotat. 288. num.18. & 21.

Religiosi verè ſunt annot.288. num.7.

Et habuerunt originem antiquiſſimam annot.288. num.8.

Vivere in communi tenentur, & ſi aliter faciunt peccant annot.288. numer. 9. & num.17.& num.22. ac num.25. Contrarium num.28.

Et non dicuntur viuere in communi, ubi concurrunt ea, de quibus in annot. 288. num.1.

Vota obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis emmittunt annot.288. num. 7.

CANONICVS REGVLARIS.

Canonicvs Regularis, cui à Papa fuit conceſſa facultas retinendi certa beneficia poſt emmiſſam profeſſionem cum clauſula *dũmodo ijdem Canonici in communi non viuant* poteſt illa retinere, etiam ſi concurrat primo quod bona Monaſterij ſint communia, quorum vnam partem Prælatus diſtribuit Monacis; ſecundo quod Monaſterium habeat refectorium, & dormitorium commune, & in refectorio aliquando comedant ex ijs, quæ afferũtur ex proprijs domibus, & in dormitorio aliquando dormiunt; tertio quod Canonici ſoleant viuere in proprijs domibus de iis, quæ ſibi dantur ab Abbate pro ſua portione annot. 288. num. 1. & num.28.

Contrarium ibidem num. 6. & ſeqq.

CAP.

Cvm de beneficio *de præb. in 6.* quid firmet annot.304. num.22.

Final. *de frigid. & malefic.* quomodo loquatur, & ſit intelligendus annot. 198. num.6.

Final. §. *cæterum de offic. delegat.* in quibus terminis procedat annot.294. num.2.

Oblatae *de appellat.* quid diſponat, & quando habeat locum annot.181. num.2.& 5.

Non habet locum quando cauſa cõmittitur in Curia annot.181. nn.5. Vid. ibi.

Per soltiarias *33. quæſt.* 1. quid diſponat annot. 206. numer.1.

Prim. *ut lit. pend. in 6.* habet locum etiam in præſentatione annot.257. num.3.
Vt circa, *& c. procurator de elect. in 6.* habet locum tantum in appellationibus extraiudicialibus annot.104. num.6.
Iudicialiter dicitur Index procedere, quando ponit edicta ibid. num.7.
Vt circa, *& c. procurator de elect. in 6.* habet locum in materia obiectiua annotat. 104. num.3.
Materia obiectiua in terminis *c. ut circa & c. Procurator de elect. in 6.* quæ dicatur, & quæ non ſit annot. 104. num. 4. & 5.
Vnic. *de exceſſ. Prælat. in 6.* comprehendit omnes Mendicantes, qui ſunt tales ex Conſtitutionibus Apoſtolicis, ſecus autem Mendicantes de facto, & ex Conſtitutionibus Apoſtolicis non approbatos à Sede Apoſtolica non approbatos à Sede Apoſtolica annot.311. num.15.
Ante *cap. unic. de exceſſ. Prælat. in 6.* erat licitum mutatio de vno in alium locum, abſque licentia Papæ; ſecus poſt illud, itaut non ſufficiat licentia Legati à Latere annot.311. num.6. & 8.
Huiuſmodi *cap.* habet etiam locum in Monialibus Mendicantibus annot. 311. num.5.

CAPITVLVM.

Conferre non poteſt beneficia ſede vacante annot.304. num.7.
Et Canonici non poſſunt derrogare Conſtitutioni, de qua in *cap. Curia de Cleric. non reſid. lib.6.* annot.261. num.215.
Poſſunt abſentem habere pro præſente quo ad eorumdem præiudicium ibid.nu.215. & num. 216.
Ex constitutione Procuratoris Capituli non inducitur ſcientia illius Canonici, contra quem agitur ad priuationem Canonicatus propter abſentiam annot. 241. numer. 5.
Indultum Capituli *Eugubini* conferendi beneficia reſeruata an deroget *Extrauaganti ad Romani de prabend. inter communes* annot.296. num.6.

CAPPA.

Auditori noui à quo, & quando tradatur. Vide annot.1. & annot.33.

CARCERATIO.

Vigore mandati ſuſpicionis fugæ fuit habita pro bona, quando fuit datus fideiuſſor de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo, ſecus ſi de ſtando iuri ſimpliciter, vel de iudicio ſiſti annot.52. num.7. & 8.

CARDINALIS.

De Gioiosa licet tempore obitus Cardinalis *Pinelli* eſſet abſens, nihilominus obtinuit Decanatum, quia interfuit in primo Conciſtorio annot.261. num.121. & numer.378. Vid. num.266.
Existens intra 40. milliaria dicitur præſens in Curia annot.261. num.363. & 378.
Ac exiſtens intra duas dietas legales participat de diſtributionibus, quæ debentur præſentibus in Curia annot. 261. numer. 269.
Optare non poteſt Cardinalis abſens à Curia annot.159. num.2.
Item Cardinales infirmi in Conciſtorio non admittuntur per Procuratorem ad optandum, niſi ex ſpeciali gratia Papæ, quę gratia ſolet concedi, vt in annot.261. num. 379.
Cardinalis infirmus admittitur mediante alio Cardinali Procuratore conſtituto ad optandum titulum Eccleſiæ in Conciſtorio ſecreto annot.159. num. 1.
Os clavsvm habens in Conclaui an poſſit dare votum in Electione Pontificis, dubitatur, & ſuper hoc deputata fuit Congregatio annot.45. num.2.
Quæ reſoluit poſſe dare votum in electione Pontificis annot.46. num. 1.
Sacratvs dum erat Rotæ Auditor fuit promotus ad Archiepiſcopatum Damaſcenum cum retentione Auditoratus annot. 262. num.3.
Seraphinvs. Vide *SERAPHINVS*.

CARDINALES.

Absentes de tempore vacationis non admittuntur ad optandum Epiſcopatum; ſecus ſi ſint intra duas dietas legales, & accedant ad Vrbem annot. 261. numer. 268.
Antiquiores præſentes in primo Conciſtorio acquirunt ſex Epiſcopatus annot. 261. num. 120. Vid. num.268.
Assistere quotidie debent Pontifici annot. 261. num.76.
Ex redditibus Eccleſiæ conſanguineos, familiareſue ſuos augere non poſſunt annot.109. num.13. Vide num.14.
Indulta Cardinalium ſuper collatione beneficiorum fuerunt moderata per Gregor.XIV. annot.40. num.1.
Testari poſſunt de ijs, quæ Papa illis dat ratione Cardinei galeri annot. 109. numer.30.
Post obitum Pontificis per Cardinales fit Congregatio, quæ vocatur Generalis, & in

in ea ſolent interuenire cum rocchetto, & mozzetta abſque mantelletto, & congregantur in Aula Conciſtorij ſolita annot.45. num.1.
Congregatione Generali per Cardinales terminata, corpus defuncti Pontificis defertur à Cappella Sixti V. ad Baſilicam SS. Apoſtolorum Petri, & Pauli aſſociantibus Cardinalibus ab eius Sanctitate creatis, & ibi remanet inſepultus per aliquot dies annot.45. num.3.
Testari poſſunt de ijs, quæ Papa illis dat ratione Cardinei galleri annot. 109. numer. 30.
Tituli Cardinalium acquiruntur per antiquiores Cardinales præſentes in primo Conciſtorio annot.261. num.120. & numer.269.

CASTRO.

Concesso cum iuribus ad ipſum ſpectantibus de conſuetudine intelligitur de conſuetudine præſcripta, & ſic de iure annot. 288. num.14.

CASVS.

Habitus pro expreſſo, quando gratia in alio caſu verificari non poterat annot. 261. num.213.
Mixtus non conſtituit tertiam ſpeciem, quando eſt potentius in vno ex ſuis ſimplicibus annot.227. num.8.

CAVSA.

Attenditur magis, quam actus annot. 261. num.419.
Auditore infirmo, ſi negotium vrget, cauſa proponitur à Coauditore annot. 72. numer. 1.
Cessante vna cauſa illarum, ex quibus edita fuit à Papa Conſtitutio, non tamen ceſſat Conſtitutio alijs cauſis permanentibus annot 261. num.253.
Civilis an præiudicet criminali Rota cognoſcere poteſt abſque alia commiſſione annot.115. num.1.
Impulsiva ſi ceſſet parum operatur contra claram diſpoſitionem Conſtitutionis annot.261. num.254.

CAVTIO.

De damno infecto præſtatur propter damnum, quod poteſt obuenire annot. 313. num.2.
Pars condemnata ſuper incorporali, quod corporale attingit, tenetur cauere de non moleſtando in futurum annot. 224. numer. 1.
Qui tenetur cauere de ſtando Iuri, & iudicatum ſoluendo, ſi obtinet reſcribi, vt det cautionem pro pecunijs exigendis tantum arbitrio Rotę obtinet annot.95. numer. 1.
Cætera vide *FIDEIVSSOR*.

CEDVLA.

Depositi per Notarium fit præuia monitione ad ſoluendum annot.115. num.6.
Cedula depoſiti, quæ fit per Notarium parti, quæ ſoluit etiam portionem extractus tangentem alteram partem, quomodo fiat, quæ præcedere debeant, & quid importet annot.115. num.4.
Gubernator exequitur dictas cedulas depoſiti annot.115. num.5.

CITATIO.

Ad dicendum contra articulos non eſt neceſſaria, quando Index non interloquitur annot. 124. num.1.
Secus quando Iudex interloquitur ibid. num.2.
Cætera vide *ARTICVLI*.
Ad dicendum contra commiſſionem firmat iuriſdictionem Iudicis annotat. 28. numer. 4.
Et facit eam communem annot. 70. numer. 2.
Alioquin pars ea vti non poteſt annot. 70. num.4.
Reus poteſt citare Actorem ad dicendum contra commiſſionem, ſi Actor ea fuerit vſus annot.27. num.1.
Ad domum fieri poteſt, quando Reus abeſt à Ciuitate annot.9. num.6.
Intellige in abſente voluntario; ſecus in coacto ibid. num.7.
Ad videndum examinari teſtes, ſi pars citata pro certa die non comparet, Iudex ex vrbanitate poteſt expectare ad ſequentem, & examen erit validum annot. 85. num.1.
Bannitus, deportatus, carceratus, & ſimiles citari debent perſonaliter annot. 9. num.8. ſed limita num.9.
Carceratus poteſt citari ad domum ſi prius fuit citatus perſonaliter annotat. 9. numer. 9.
Condemnatus ad triremes debet citari, vt compareat per ſe, vel per Procuratorem annot.9. num.4.
Debetque citari in triremibus, cum eius copia poſſit haberi annot.9. num.5.
Poteſt enim condemnatus ad triremes citari, & quomodo citari debeat annot. 9. num. 1. Vide num.4. & 5.
Intellige ſi cauſa ſit, in qua per Procuratorem poſſit procedi ibid. num. 2.

De-

DECRETVM citationis cauſat litem reſpectu impetrantis ad effectum attentatorum, abſque eo quod alia pars fuerit citata annot. 163. num. 4.

IN CONFIRMATIONE ex certa ſcientia cum requiratur cauſæ cognitio debet interuenire citatio partis annot. 218. numer. 19. Vid. num. 20.

INTERLOQVVTORIA non requirit citationem, quandò agitur de modico præiudicio annot. 124. num. 4.

NVLLA non interrumpit annalem poſſeſsionem annot. 122. num. 2.

PER EDICTVM non poteſt procedi in partibus contra eum, dum non ignoratur eſſe Romæ, ſed perſonaliter eſt citandus; ſecus ſi ignoretur eſſe Romæ annot. 241. numer. 2.

POSSESSOR eſt citandus, quod non procedit, ſi præceſsit res iudicata, vel cauſæ cognitio annot. 312. num. 12. & 14.

PVPILLVS maior ſeptennio poteſt citari, vt legitimè compareat annot. 182. num. 1.

Et pupillo citato ad comparendum legitimè ſi nullus comparet, Iudex ex officio poteſt dare Curatorem annot. 182. numer. 2.

Pupillos intra ſeptennium exiſtente debet citari Tutor ſi adeſt, & ſi non adeſt debent citari conſanguinei, vt veniant ad ipſum infantem deffendendum annotat. 182. num. 3.

REM IVDICATAM an Iudex exequi poſſit abſq; noua citatione annot. 75. num. 1.

SCIENTIA citationis in principali non inducitur ex comparitione ſui Procuratoris ante incæptum iudicium conſtituti pro negotijs; ſecus autem ſi Procurator fuiſſet particulariter conſtitutus poſt moram litem ad eandem cauſam annot. 241. numer. 6.

TEMPVS citationis factæ non attenditur, ſed tempus reproductionis annotat. 28. numer. 3.

C I V I S.

CIVIBVS originarijs ſi aliquid concedatur non cenſetur conceſſum ciuibus ex priuilegio annot. 261. num. 356.

SENATOR cum efficitur Ciuis Romanus non ammittit propriam ciuilitatem annotat. 315. num. 55.

C I V I T A S.

EFFECTA ſubiecta poſt legem mandantem, quod omnes Ciuitates ſubiectæ ſoluant certum quid, compræhenditur in eadem lege annot. 311. num. 13.

C L A V S V L A.

ADIECTA verbo intelligitur de tempore verbi annot. 261. num. 337.

APPOSITA in prima commiſſione cenſetur repetita in alia annot. 168. num. 2.

GENERALES clauſulæ non alterant diſpoſitionem, illam tamen declarant in quibus terminis procedat annot. 218. num. 23. & 25.

IN FINE poſita determinat præcedentia annot. 40. num. 2.

QVANDO ad diuerſas orationes diuerſę clauſulæ ponuntur, vnaquæque determinat ſuam orationem annot. 35. num. 1.

CLAVSVLA IN SPECIE.

AMOTO &c. de iure ineſt in gratia, etiam quod expreſſa non ſit annot. 312. numer. 25.

Non facit exequutorem de ſui natura mixtum annot. 312. num. 10.

Operatur, vt poſſit procedi etiam contra non notorios iniuſtos detentores Iuris ordine ſeruato annot. 312. num. 13.

CONSTITO DE TRIBVS CONFORMIBVS non operatur, quando vna ſententia eſt lata ſuper deſertione appellationis annot. 103. numer. 1.

CONSTITO DE VERO CREDITO. Vide *SVBHASTATIO*.

CONSTITVTI nihil operatur niſi data validitate inſtrumenti, in quo continetur annot. 261. num. 138.

CONTRADICTORES APPELLATIONE POSTPOSITA COMPESCENDO habet locum contra contradictores de facto, non autem de Iure annot. 312. num. 18.

CVIVS AD ID EXPRESSVS ACCEDIT CONSENSVS eſt intelligenda conditionaliter ad conſenſum præſtitum à tergo litterarum annot. 199. num. 3. Declara num. 4. 5. & 6.

CVM FACVLTATE ADHIBENDI INTERPRETES non ponitur in remiſſoria ad partes conceſſa annot. 155. num. 2.

CVM FACVLTATIBVS A.C. operatur, vt Auditor Rotæ poſſit procedere, prout A. C. annot. 274. num. 12.

CVM OMNIBVS INCIDENTIBVS. Vide *COMMISSIO*.

CVM VOTO. Vide *VOTVM*.

DECRETI IRRITANTIS appoſita in Conſtitutione intelligitur ſub tacita conditione ſi Conſtitutio publicetur annot. 261. num. 142. Vide num. 291.

Cætera vide *DECRETVM IRRITANS.*

DE VOTO. Vide *VOTVM*.

DVMMODO COLLATIO AD NOS SPECTET ponitur à Pa-

Digitized by Google

à Papa, quando prouidet de beneficio reſeruato annot.312. num. 3.

DVMMODO DE TEMPORE DATAE PRAESENTIVM NON SIT ALTERI IVS QVAESITVM regulariter ſolet apponi, quando beneficium non eſt reſeruatum, vel quando eſt litigioſum annot.312. num. 2.

DVMMODO IN COMMVNI NON VIVANT quomodo ſit intelligenda annot. 288. num. 10. 16. 19. & 28.

DVMMODO NON INFERRATVR PRAEIVDICIVM N. dicitur ſuſpenſiua annot.308. num.2.

DVMMODO REMANEANT MILLE vt dicatur verificata attenduntur omnes anni, & computatur ſterilis cum fertili annotat. 91. num. 1.

ET ALIAS IVXTA FORMAM SVPPLICATIONIS SIGNATAE, VEL SIGNANDAE quid importet annot. 196. num.2.

ET CVM ABSOLVTIONE non abſoluit ab irregularitate annot.6. num.1.

ET NON ALIAS habet præciſam naturam, & eſt taxatiua, & præciſa annotat. 40. numer.4.

Et importat neceſſitatem, ſi negatiuè ponitur ibid. num.5.

Et inducit ſolemnitatem, & formam ibid. num.6.

EX CERTA SCIENTIA operatur circa ea, quæ ſunt iuris, non autem circa ea, quæ ſunt facti annot.218. num.10.

Non poteſt operari quoad ignorata annot. 218. num.11.

IN OMNIBVS, ET PER OMNIA appoſita in conceſſione non comprehendit ignota, & non cogitata, ac non ſpecificata, nec ea, in quibus veriſimiliter quis ſe difficilem redderet annot.261. num.446.

Omnia comprehendit ſine vlla exceptione annot. 261. num.95.

Et comprehendit etiam alia, quæ aliàs non comprehenderentur annot.261. numer. 96.

NONDVM TAMEN SVBSCRIPTAS in commiſſione appoſita quid operetur. Vid. annot.258. num.5.

NVLLI ERGO HOMINVM HANC PAGINAM NOSTRAE DECLARATIONIS &c. multum operatur annot.261. num.289.

OMNIS INTERESSE PVTANTES dat facultatem veniendi ad cauſam omnibus, qui prætendunt intereſſe. Et habens intereſſe poteſt venire ad cauſam abſq; alia commiſſione annot.66. num.1.

PARITO dat iuriſdictionem conditionalem annot.293. num.3.

Dat iuriſdictionem conditionalem annot. 77. num.1.

Iudex ante paritionem caret iuriſdictione ſtante dicta clauſula annotat. 77. numer. 2.

Inhibitiones concedit Rota cum clauſula *Parito*, ſi non conſtat fuiſſe paritum annot.97. num.4.

Item aliquando declarat iſtas ſtare cum iſta clauſula annot.97. num. 5. Vide *INHIBITIO*.

PARITO BREVI ARBITRIO ROTAE appoſita in commiſſione tunc Auditor debet inhibere, ne aliquid innouetur, dum cognoſcitur, an intret arbitrium annot.156. num. 1.

Inhibitio datur dum cognoſcitur, an intret clauſula *arbitrio Rotæ* addita clauſulæ *Parito Breui* annot.80. num.1.

Non operatur ad reuocandam executionem iam factam annot.156. num.2.

Si Iudex cognouerit non eſſe locum arbitrio Iudex à quo poteſt procedere annot. 97. num.2.

PARITO BREVI comprehendit etiam fructus, & illis non refectis Iudex non habet iuriſdictionem annot. 127. num. 1. Vide num. 2.

Pendente termino præfixo ad liquidandum fructus poteſt Reus abſolui, ſi fecit depoſitum, non obſtante clauſula *Parito Breui* annot.127. num.2.

Quando ſit apponenda, & quando clauſula *quod procedatur ad executionem Breuis arbitrio Rotæ* annot.293. num.4.

Satisfit dictæ clauſulæ ſi pars patiatur, aliã partem poſſidere annot.7. num.1.

Nec eſt neceſſaria alia dimiſſio annot. 7. num. 2.

Dimittere qui tenetur ſatisfacit, ſi patiatur, quod alius poſſideat annot. 7. numer. 3.

PARITO IVDICATO appoſita in commiſſione, de qua ibi, quomodo intelligatur annot. 35. num.2.

Commiſſa cauſa Auditori cum clauſula *Parito iudicato* inhibetur iuxta formam commiſſionis, & datur inſtrumentum cum declaratione, quod inhibitio fiat cum dicta clauſula, non autem ordinatur, quod exequantur ſententiæ annot. 211. num. 1.

Cauſa commiſſa cum clauſula *Parito iudicato*, & alijs clauſulis, de quibus ibi, Iudex non procedit, niſi prius ſit paritum annot.64. num.1.

Com-

Digitized by Google

Commiſſa cauſa cum clauſula *Parito iudicato* ſi fructus, & expenſæ non ſunt liquidæ petens procedi ad vlteriora debet liquidare fructus, & expenſas, vel impetrare commiſſionem, vt præfigatur terminus ad liquidandum annot.77. num. 11.

Iudex ad quem poteſt aperire remiſſoriam, quæ ſuperuenit, etiam quod ei ſit commiſſa cum clauſula *Parito iudicato*, modò modificetur per clauſulam *arbitrio Rota* annot.96. num.1.

Non debet referri ad expenſas, pro quibus vnica tantum lata ſit ſententia ann. 306. num.1. & 2.

Non impedit, quominùs poſſit adiri primus Iudex ſuper ſententiæ nullitate, ſed ſolum ſuſpendit iuriſdictionem ſecundi annot.21. num 1.

Signatura non ſolet reſcribere, niſi quando adſunt tres conformes annot.306. numer.2.

Contrarium, quod imò Signatura intelligat huiuſmodi clauſulam habere locum etiam quando adeſt vnica ſententia, quæ tranſitum fecit in iudicatum ibid. nu. 3.

PARITO IVDICATO ARBITRIO ROTAE ex æquitate dubium poteſt diſputari ante tranſportationem actorum annot.93. num.1.

PARITO LITTERIS INHIBEAT, ſi adſit in commiſſione, prius parendum, & poſtea inhibitio concedenda annot.98. num.1.

PRAEVIA AVOCATIONE OMNIVM, ET QVARVMCVMQ; CAVSARVM INTER PRAEFATAS PARTES operatur vt cenſeantur omnes cauſæ auocatæ, de quibus fit mentio in commiſſionibus præinſertis annot.67. num.1.

PROVT DE IVRE an æquipolleat clauſulæ *Parito indicato* annot.29. num. 1. & 2.

In commiſſione reſtitutionis in integrum operatur, vt poſſit procedi non retardata executione annot.29. num.2.

QVAM, ET QVAS appoſita in commiſſione, in qua petebatur appellatio, non cenſetur repetita in ſecunda parte eiuſdem commiſſionis addita per Signaturam cum illis verbis *vel ſi magis placet committatur cauſa reſtitutionis in integrum prout de iure*, cui Papa reſcripſit *Placet de ſecunda parte* annotat. 285. numer. 1. 2. 3. & 4. Decl. vt ibi num.4.

Contra Iudicem primæ inſtantiæ, qui neglexit iuſtitiam facere non poteſt procedi vigore commiſſionis ſuper negotio principali, quamuis habeat clàuſulam *quam, & quas*, & clauſulam *omneſque alios* annot.200. num.2.

Tribuit Iuriſdictionem, etiam non docto de ſententia annot.18. num.1.

QVOD POSSESSORIVM, ET PETITORIVM VNICA SENTENTIA TERMINETVR non impedit, quominus Iudex cognoſcat quis ſit poſſeſſor annot.19. num.1.

REFECTIS EXPENSIS appoſita in commiſsione operatur, vt debeant refici expenſæ totius primæ inſtantiæ, non autem ſolius ſententiæ nullæ annot.269. num.1.

Expenſæ factæ coram Iudice, cui fuit commiſſa cauſa cum clauſula *refectis expenſis* non ſunt reficiendæ, ſed expectandus finis litis annot.269. num.2.

Iudex, cui fuit commiſſa cauſa cũ clauſula *refectis expenſis* quãdo, quomodo, & cuius expenſis poſsit mediante eius ſententia declarare nullam, vel confirmare antecedentem ſententiam annot.269. num.3.

Cætera vide EXPENSAE LITIS.

SALVO IVRE IMPERTINENTIVM, ET NON ADMITTENDORVM præſeruat ius parti illæſum, quando articuli non ſunt admittendi annot. 72. num.1.

Iudex enim non cenſetur admittere illos articulos, qui non ſunt admittendi annot.124. num.5.

SINE PRAEIVDICIO ETC. appoſita in traditione poſſeſsionis operatur, vt ſit conditionalis, quando certum eſt aliquem poſsidere, alio vero non poſsidente, eſt pura annot. 128. num.10.

SINE PRAEIVDICIO ALICVIVS eſt ſuſpenſiua, donec præiudicium alicuius probetur annot.308. num.2.

SINE PRAEIVDICIO EXECVTIONIS LITTERARVM APOSTOLICARVM appoſita in commiſsione ſi tertius venit ad cauſam pro ſuo intereſſe poteſt ei concedi inhibitio antequã doceat de intereſſe, nè interim aliquid innouetur, ſed cum declaratione, quod inhibitio ſtet cum dicta clauſula *Sine præiudicio* annot.68. num.1.

Ponitur quando per executorem fuit cognitum ſuper executione litterarum, & decreta executio, mandatumque relaxatum annot.275. num.3.

SINE PRAEIVDICIO LEGITIMAE EXECVTIONIS præſeruat Iudici à quo executionem non obſtante appellatione annot.36. num.1.

Intellige de executione legitima, non autem nulla, vel iniuſta ibidem numer.2. & 3.

SINE PRAEIVDICIO LEGITIMAE EXECVTIONIS QVOAD AD FRVCTVS CENSVS præſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo annot.111. num.1.

Etiam

Etiam quod id, quod debetur, ſit maturatum poſt inhibitionem Rotalem quando debitor fuit condemnatus ad ſoluendum fructus cenſus annot. 111. num. 2. & 3.

Sine praeiudicio litterarum Apostolicarum ſolet apponi, quando litteræ nondum ſunt executæ annot. 275. num. 2.

Commiſſa cauſa in Rota cum clauſula *Sine præiudicio litterarum Apoſtolicarum*, & ibi diſputato dubio, an obſtet *Regula de annali*, ſi poſtmodum à ſententia lata ab A. C. ſuper executione Breuis de capienda poſſeſſione nomine Cameræ fuit eidem Rotæ commiſſa appellatio cum clauſula *parito Breui arbitrio Rota* quodnam dubium ſit diſputandum vide annot. 293. num. 1. 5. & 6.

Executor datus in litteris non poteſt procedere, quando fuit commiſſa cauſa in Rota *Sine præiudicio litterarum Apoſtolicarum* annot. 275. num. 1. Contrarium num. 2. & ſeqq.

Executio litterarum Apoſtolicarum ſpectat ad Rotam, quando illi fuit commiſſa cauſa *Sine præiudicio litterarum Apoſtolicarum tum incidentibus, emergentibus, & connexis* annot. 275. num. 1. Contrarium num. 2. & ſeqq.

Sine retardatione, &c. non operatur quia cauſa attentatorum ſit magis priuilegiata, quam cauſa penſionis annot. 11. numer. 2.

Sine retardatione solutionis poſita in commiſſione præſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo; Quis tamen ſit Iudex exequens, quando plures iudicarunt Vid. ann. 130. num. 1. Vide ibi & num. 2.

Operatur, vt Iudex ad quem habeat iuriſdictionem conditionalem, vt non poſſit procedere, niſi prius fuerit ſolutum annot. 303. num. 2. Vide num. 1. & 3.

Sine retardatione solutionis pensionis non impedit quominùs pars poſſit adire Iudicem à quo vt ſibi ſatisfiat annotat. 97. num. 1.

A relaxatione mandati conceſſa à Locumtenente A. C. ſi fuit à Sanctiſſimo reſcriptum *Auditori Rotæ vt procedat in cauſa tanquam deputatus ab A. C. ſine retardatione ſolutionis*, tunc ipſe Auditor debet procedere ad executionem annot. 303. num. 1. & num. 3.

Sine retardatione solutionis pensionis arbitrio Rotae ſi fuit appoſita in commiſſione non eſt opus diſputare, an intret arbitrium annotat. 270. numer. 1.

Cum vigore dictæ clauſulæ Iudex poſſit procedere etiam non ſoluta penſione, quando in actis non conſtat de aliqua reſeruatione annotat. 270. numer. 2. Vide ibi.

Si Rota, cui fuit commiſſa cauſa cum clauſula *ſine retardatione ſolutionis penſionis arbitrio Rotæ* reſoluit non intrare arbitrium, tunc mittit deciſiones executori, vt poſſit procedere ad vlteriora annot. 275. num. 6.

Rota poteſt relaxare mandatum, quando illi fuit commiſſa cauſa cum clauſula *Sine retardatione ſolutionis penſionis arbitrio Rotæ*, & cum clauſula *tum omnibus incidentibus* annot. 275. num. 5.

Si quid exequendum appoſita in commiſſione ſi interim fuerit facta executio, non eſt amplius videndum, an ſit exequendum, ſed an executio ſit attentata annot. 298. num. 1.

Si quis &c. appoſita in ſequeſtro operatur, vt ſi quis eſt in poſſeſſione, & ſe opponat, ſequeſtrum reſoluatur in ſimplicem citationem annot. 81. num. 5.

Conceditur quando apponitur ſequeſtrum ad effectum quod ſi aliquis eſt poſſeſſor compareat, & tunc ſequeſtrum reſoluitur in ſimplicem citationem annot. 105. numer. 2.

Et ſequeſtrum datur cum dicta clauſula, quando non conſtat, an alius ſit in poſſeſſione annot. 81. num. 4.

Rota relaxat mandatum cum clauſula *ſi quis &c.* quando in actis non conſtat de intruſione annot. 145. num. 1.

Si quis praetendit se gravatum compareat nō apponitur à Rota in expeditionibus annot 308. num. 1.

Sublata iuncta alia clauſula *quod de ſubreptione dari non poſſit* appoſitæ in Indulto operantur, vt non ſit aliter verificandum annot. 261. num. 319.

Vocatis vocandis apponitur, quando narratur aliquem eſſe intruſum annot. 312. num. 8. & num. 11.

Executor cum clauſula *vocatis vocandis* eſt mixtus, & tunc iudicium executionis litterarum Apoſtolicarum eſt ordinarium, non executiuum, & ab eo datur appellatio ad effectum deuolutiuum, & ſuſpenſiuum annot. 312. num. 7. 8. & 11.

CLEMENTIN.

Auditor *de reſcript.* tribuit iuriſdictionem Auditori deputato in cauſa, vt poſſit pu-

purificare gratiam annot.275. num. 11.
Clementinae licet tempore Clementis fuerint publicatæ, tamen non fuerunt diuulgatæ, niſi de tempore Ioannis, à quo tempore citta ligant annotat. 261. numer.14. Vide num.282.
Prima *de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* quæ vult apponi ſequeſtrum in beneficialibus poſt ſententiam intelligitur de ſententia, quæ non habet ſententiam contra ſe annotat. 238. num.1. Vide num.2. & 3.
Loquitur in ſententia ſuper beneficio annot.238. num.9. Vide ibi.
Procedit etiam in ſententia lata in cauſa appellationis à ſententia Ordinarij annot.238. num. 3.
Dicta *Clement.* habet in ventre exceptionem dummodo per triennium pacificè pars non poſſederit annot.238. num.4.
Clementis VIII. mors. Vide *MORS*.

CLERICVS.

Acqvisivisse an cenſeatur ex bonis patrimonialibus, vel beneficij annot. 110. numer.3. & num. ſeqq.
Administrator nudus eſt quo ad partes, quas debet alijs diſtribuere annot. 109. num. 3.
Clerici ſunt adminiſtratores, quando nõ eſt facta diuiſio bonorum Eccleſiæ annot. 109. num. 1.
Disponere poteſt de redditibus in ijs caſibus, in quibus de ijs poteſt teſtari annot. 109. num.17.
De portione ſua liberè in vita an poſſit diſponere annot. 109. num.6. & 7.
Disponit liberè de patrimonialibus annot. 110. num.2.
Donare moderatè poteſt de portione paupetum pauperibus conſanguineis annot. 109. num.4.
Clericus in ægritudine conſtitutus ſi ex ea poſtea decedat, poteſt cauſa donationis inter viuos redditus Eccleſiæ in piam cauſam errogare, modo in hac donatione moderamine vtatur, ſed requiritur traditio annot. 109. num.16.
In pios vsvs aliquid ex redditibus Eccleſiaſticis expendere poteſt nulla præfinita quantitate annot.109. num.15.
In prophanos vſus expendens fructus beneficiorum mortale crimen committit, & tenetur ad reſtitutionem annot. 109. numer. 6.
Contrarium, quod licet peccent mortaliter, non tamen tenentur ad reſtitutionem ibid. num.7. & num.9. Vid. nu. 10.
Testari poteſt ad pias cauſas, quia poteſt de bonis acquiſitis intuitu Eccleſiæ relinquere pijs locis,& ad pios vſus, & pro anima annot. 109. numer. 34. Intellige vt ibi.
Epiſcopi, vel Clerici an poſſint teſtari de fructibus à ſolo ſeparatis remiſſiue annot. 109. num.43.
Epiſcopus, vel Clericus ſi ſimpliciter eſt beneficiatus,vt quia eſt facta diuiſio,tunc poteſt teſtari de portione ſua annot. 109. num.19.
Epiſcopi, & Clerici poſſunt teſtari, ſi habuerint licentiam à Papa annot. 109. num. 36. Ampl. num.38.
Epiſcopus, vel Clericus poteſt teſtari, ſi id ex conſuetudine permittitur annotat. 109. num.40.
Conſuetudo teſtandi Epiſcopis, vel Clericis ſuffragatur ſi habeant legitimam cauſam teſtandi annot. 109. num.41.
Conſuetudo teſtandi Epiſcopis, vel Clericis non ſuffragatur in foro conſcientiæ, ſi teſtentur in prophanos vſus, & ſubueniant conſanguineis non egentibus annot. 109. num. 42.
Epiſcopi, Prælati, & Clerici poſſunt teſtari ſi tantundem de ſuo contulerit Eccleſiæ annot. 109. num. 33.
Epiſcopus, vel Clericus de redditibus Eccleſiaſticis non poteſt teſtari, ſi eſt illorum adminiſtrator annot. 109. numer. 18. & 22.
Quid ſi ſit Monachus vide ibidem n.20.
Prælatus, vel Clericus poteſt teſtando remunerare benemeritos iam conſanguineos, quam extraneos annotat. 109. numer. 35.
Licentia Epiſcopis, & Clericis teſtandi in foro fori tenet abſque aliqua cauſa, ſecus verò in foro animæ annot. 109. numer.37.
Licentia teſtandi conceſſa Epiſcopis, vel Clericis an conſumetur in prima vice, & an morte Pontificis cenſeatur reuocata ibid. num.2 Vide ibi.
Cætera circa teſtamentum. Vide *TESTAMENTVM*.
Vivere poteſt ex beneficio, & reſeruare patrimonium annot 116. num. 1.

CLERICVS CAMERAE.

Absens præuia licentia impetrata à Summo Pontifice an habeatur pro præſente annot.261. num.257.

COADIVTORIA.

Gratiae coadiutoriæ cauſæ debent probari

ex proceſſu, ad quem Papa habuit relationem, & non aliundè annot. 192. numer. 3.

Reverendiſs. Coccinus antequam eſſet Auditor Rotæ fuit Referendarius annotat. 285. num. 3.

Cætera vide *DECANATVS ROTAE*.

COHABITATIO TRIENALIS.

Ad triennalem cohabitationem eſt deueniendum, quando impedimentum eſt naturale perpetuum, & denuo facienda eſt inſpectio, ac Iudex debet recipere iuramentum annot. 198. num. 8.

Expectanda non eſt, quando vterque ex cõiugibus fatetur, ſe nunquam cognouiſſe, & Iudici cõſtat ex relatione Medicorum, quod maritus eſt naturaliter frigidus annot. 198. num. 2.

Triennium abbreuiari poteſt, ſi vterque Cõiugum fatetur impotentiam, & concurrãt adminicula annot. 74. num. 12. Intellige ſi probetur impotentia naturalis, ſecus ſi ſit accidentalis, vel de ea dubitetur ibid. num. 13.

A quo tempore incipiendum ſit annot. 74. num. 7. Et vide *Diſtintiones* ibid. numer. 8.

Non computatur à die contracti matrimonij, ſed à die præcepti Iudicis annot. 74. num. 9.

Et an poſſit hoc tempus per Iudicem abbreuiari ibid. num. 10. & ſeqq.

Semper expectatur in maleficiato, in frigido non ſemper annot. 74. num. 11.

COLLATIO.

Ad illum ſpectat, qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi, quando agitur de pertinentia collatoris annot. 304. num. 2. Limita vt num. 8. remiſſiuè.

Amplia procedere etiamſi poſtmodum detegatur non ius collatoris, quia nihilominus prouiſus non eſt ammouendus ibidem num. 3.

Limita primo non procedere ſi ante collationem conſtaret de iure proprietatis ibid. num. 5.

Limita ſecundo, quando poſſeſſioni vehementer reſiſtit ius ibid. num. 6. & numer. 16.

Ad acquirendam quaſi poſſeſſionem conferendi quæ requirantur remiſſiuè annot. 304. num. 4.

Indulta circa collationem. Vide *INDVLTA*.

Lite in Rota introducta inter Epiſcopum, & prætenſum Patronem beneficij ſuper exiſtentia iuriſpatronatus, ſi interim moriatur beneficiatus, & Epiſcopus conferat præuia affixione Edictorum beneficium, & Patronus à tali collatione appellet ad Metropolitanum datur Epiſcopo inhibitio Rotalis ad formam commiſſionis, aut inſtrumentum actorum annotat. 180. numer. 1.

Ordinarii habent poteſtatem conferendi annot. 256. num. 18.

Cętera vide *BENEFICII. CAPITVLVM.*

COLLEGIVM.

Quodlibet Collegium poteſt facere ordinationem, & diſpoſitionem etiam ſine auctoritate Superioris, quæ tangat ſolum illos de Collegio, & ſtatum Collegij, dummodo non noceat perſonis extraneis annot. 261. num. 99.

COLONVS.

Vide *CREDITOR*.

COMMENDA.

Habentes in Commendam Monaſteria, ſiuè Abbatias, aut Prioratus tenentur illis renunciare, aut infra ſex menſes Religioni illorum Ordinum ſolemniter profiteri annot. 219. num. 6.

COMMISSIO.

Absente Auditore, quæ commiſſio fiat. Vide annot. 258. num. 2. & ſeqq.

Appellationis impetrata ab eo, qui non eſt Procurator, nihil operatur, dum non conſtat fuiſſe ratificatam per principalem annot. 253. num. 3.

Appellatus non poteſt pendente termino appellanti conceſſo ad proſequendam appellationem obtinere, quod cauſa committatur; ſecùs autem ſi Iudex, vel ipſa pars appellans non præfixit terminum annot. 181. num. 3. Vide num. 7.

Auditori extra Rotam dicitur directa on tanquam Auditori, ſed tanquam Prælato, quando fuit præſentata Notario Rotæ annot. 274. num. 6. Vide num. 3.

Barones an poſſint committere cauſas appellationum. Vide *BARONES*.

Effectum ſuum ſi non fuit operata ſublato impedimento illud operatur annot. 274. num. 14.

Defuncto, vel diſcedente à Curia Auditore, quæ commiſſio fiat. Vide annotat. 258. num. 1. & ſeqq.

Generalis comprehendit omnes cauſas tam generalium commiſſionum, quam aliarum particularium quibuſcunque Auditoribus Rotæ commiſſas annot. 274. numer. 13.

Im-

Impetrans commiſſionem quando ſit excuſandus annot.149. num.3.
Impetrata per aſſertum Procuratorem valet ſecuta ratificatione illius, cuius nomine fuit obtenta, alias ſecus annotat. 70. numer.5.
Incapsata ſi non fuit poteſt lacerari, & ſecunda incapſata facit, vt non habeatur ratio primæ non incapſatæ annot.32. nu. 6. Vide hic infra.
Praesentata dicitur, quando incapſatur, & apponitur præſentata annot. 258. nu.24.
Promoto Auditore, quæ commiſſio fiat. Vide annot.258. num.1. & ſeqq.
Restitvtionis in integrum non ſuffragatur poſt lapſum fatalium annot. 112. num. 3. Cætera vide *RESTITVTIO IN INTEGRVM*.
Signata quamuis fuerit, & ad bancum Curſorum peruenerit ſemper poteſt per obtinentem lacerari antequam incapſata fuerit annot.17. num.1. Vide hic ſupra.
Svper negotio principali cenſetur, licet principaliter ſit ſuper poſſeſſorio adipiſcendæ, quando in ea eſt appoſita clauſula *Cum omnibus incidentibus, &c.* annot. 257. num.8.
Et ſuffragatur ad effectum ſubrogationis annot.257. num.8.

COMMISSIONE.

Directa vni Auditori non poteſt agi coram alio annot.149. num.2.
Pars vti non poteſt ante citationem ad dicendum contra annot.70. num.4.

COMMISSIONES.

Committvntvr ſemper cauſæ in locum Auditoris defuncti, abſentis, vel promoti, ita vt talis locus habeat ſuas cauſas, & commiſſiones ſubſcribuntur iuxta formam, de qua in annot.258. num.10.
Svb praetextv appellationis à denegata iuſtitia obtentæ directę alteri Auditori Rotæ abſque voto totius Signaturæ non debent attendi annot.184. num.1.

COMMISSIONIS.

Formvla commiſſionis omnium cauſarum Auditoris defuncti, vel promoti, quæ fieri poteſt ad fauorem Auditoris nouiter electi, & in locum defuncti, ſeù promoti ſubrogati annot.258. num.20.
Generalis, quæ nouo Auditori Rotæ præſentatur formula remiſſiuè annotat. 274. num.4.
Praesentata in Rota attenditur ad effectum præuentionis annot. 258. num.23. & numer.24.
Svbrogatoriae tenor, quæ fit, quando Auditor Rotæ obijt, vel abeſt ab Vrbe, vel fuit promotus ad Epiſcopatum, vel ad Cardinalatum annot.258. num.4. & 8.

COMPVLSORIA.

Generales compulſoriales diriguntur omnibus, & ſingulis annot.188. num.1.
Non dantur ad effectum compulſandi partitas ex libris Aduerſarij annot. 281. numer.1.
Sed procedendum eſt per viam exhibitionis ibid. num.2.
Non retardant proceſſum annot. 188. numer.1.
Obtinens Compulſoriales generales poteſt eis vti in iſto, vel illo loco, & leuare iura, quæ faciunt ad cauſam annotat. 188. num.2.
Pro extrahendis ſcripturis vbilibet exiſtentibus datur in quacunque parte iudicij, etiam parte non citata annotat. 284. numer. 1.
Ivdex compulſorialis. Vide *IVDEX*.
Potest videri de releuantia iurium malè compulſatorum annot.205. num.1.

CONCESSIO.

In generali conceſſione quibuſcunque verbis concepta non venit illud, quod quis in ſpecie veriſimiliter non eſſet conceſſurum annot.261. num.445.
Nova conceſſio appoſita in confirmatione priuilegij facta in forma communi nihil plus valet, quam ipſa confirmatio annot. 218. num.3. & 4.
Et eaſdem recipit interpretationes, & obiectiones, quas ipſa confirmatio ibid. num.4.
Cætera Vide *CONFIRMATIO*.

CONC. TRID.

Sess.25. *Cap. 1. de reformat.* in quibus terminis procedat annot.109. num.14.
Cap. 16. de Regul. diſponit, quod nulla obligatio facta à Religioſo etiam cum iuramento valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem annot. 71.

CONCLAVE.

Congregationes pro bono regimine, & alia ordinantur in Conclaui annotat.46. numer.2.
Ingressio Conclauis, & electio Leonis XI. ſecuta hora ſecunda noctis diei 1. Aprilis 1605. annot.47. num.1.

CONCLVSIO.

In cavsa operatur, quod nihil amplius poſſit

ſit produci annotat. 131. numer. 11.

CONCLVSIONES.

Vide *DISPVTATIONES*. *AVDITOR ROTAE* verſ. *Functiones*.

CONCORDIA.

Decisione etiam extenſa Rota aliquando mandat partes concordari, & quomodo, ac reproponitur deciſio annotat. 299. numer. 1.

Iudex poteſt compellere partes ad concordandum, quando negotium eſt intricatum annot. 3. num. 1.

CONCVRSVS.

Abbas facere an poſſit. Vide *ABBAS*.

Examinatores ſi dicunt omnes eſſe idoneos, & vnum eſſe magis idoneum, & Epiſcopus eligat minus idoneum, iſto caſu ſi appellatur non eſt faciendus nouus concurſus, ſed debet doceri de irrationabili iudicio Epiſcopi annot. 230. num. 2.

Si Examinatores in concurſu vnum reprobant, & alterum approbant reprobato datur appellatio ad effectum deuolutiuum tantum, & iſto caſu eſt faciendus nouus concurſus annot. 230. num. 1.

Si Parochialis vacat in menſe reſeruato, & plures approbantur æquè idonei, & vnus appellat, an ſit faciendus nouus cõcurſus reſpectu litteraturæ annotat. 230. num. 3.

Si vnus ſimpliciter approbatur, & alius reprobatur reſpectu litteraturæ, tunc eſt faciendus nouus concurſus annotat. 230. num. 4.

Si verò alius iudicaretur magis idoneus nedum eſſet faciendus nouus concurſus, ſed etiam appellans deberet docere de irrationabili iudicio Epiſcopi annot. 230. num. 5.

CONDITIO.

Consideratvr, aut prout conſiſtit in facto, aut prout cõſiſtit in iure annot. 128. n. 23.

Dvmmodo non inferratvr praeivdicivm N. dicitur ſuſpenſiua, ſecus ſi diceret *Sine praiudicio alicuius* annot. 308. num. 2.

Fit multis modis, de quibus remiſſiuè annot. 259. num. 8.

Habenti conditionem reſolutiuam non incumbit onus probandi annotat. 128. numer. 13.

In facto conſiſtit, quando non eſſet ſubintelligenda de iure annot. 128. num. 24.

In ivre conſiſtit, quando etiam non expreſſa ſubintelligitur annot. 128. num. 25.

Nihil ponit in eſſe ante illius euentum annot. 315. num. 60.

Onvs probandi incumbit dicenti purificatam conditionem annot. 128. num. 14.

Si sine liberis an referatur ad vulgarem, an ad fideicommiſſariam ſubſtitutionem annot. 160. num. 1. & num. ſeqq.

Svspensiva facit actum conditionalem; reſolutiua facit actum purum annot. 128. numer. 11.

CONFESSIO.

Debitoris non requiritur, quando ex inſtrumentis liquet de debito annot. 52. numer. 6.

CONFIRMATIO.

Electionis. Vide *ELECTIO*.

Et innovatio priuilegij facta ex certa ſcientia dicitur noua conceſſio, & ampliatio annot. 218. num. 5.

Ex certa ſcientia dicitur, quando narratur totum factum Superiori annotat. 218. numer. 6.

Si verò narratur in generali eſt in forma communi annot. 218. num. 7.

Tunc dicitur ex certa ſcientia, quando eſt facta cum cauſæ cognitione annotat. 218. num. 12.

Dicitur ex certa ſcientia, & cum cauſæ cognitione, quando fuit inſerta ſubſtantia priuilegij, ac commiſſio diſcuſſionis duobus Cardinalibus annot. 218. numer. 16. & 18.

Maximè adiuncta clauſula *quorum tenores* annot. 218. num. 17.

Citatio partis requiritur ibidem num. 19. Vide num. 20.

Adhoc vt dicatur ex certa ſcientia debet inſeri totus tenor priuilegij annot. 218. num. 8.

Vt dicatur ex certa ſcientia ſufficit, quod Princeps dicat hoc facere ex certa ſcientia annot. 218. num. 9. Declara num. 10. Vid. num. 15. & ſeqq.

In forma comuni dicitur, quando non adeſt cauſæ cognitio annot. 218. num. 14. quid operetur Vide num. 3. & 4.

Privilegii, & innouatio facta in forma communi patum, aut nihil operatur annotat. 218. num. 1. Ampl. num. 3.

Quod nunquam fuit vſu receptum nihil operatur annot. 218. num. 21.

Limita quando in cõfirmatione fuit derogatum cuicunque conſuetudini etiam immemorabili ibid. num. 22. & num. 24.

Privilegivm confirmatum in forma communi remanet in eo ſtatu, in quo erat de tempore confirmationis annot. 218. numer. 2.

Am-

Amplia etiamſi adſit in confirmatione noua conceſſio ibid. num. 3.
Vnionis, quæ non eſt ſortita effectum, nihil operatur annot. 218. num. 12.
CONGREGATIO.
Inquisitionis de ſtylo non conſueuit eius decreta publicare annot. 261. numer. 42. & 147. Decl. num. 405.
Rota aliquando remittit partes ad Congregationem Concilij annot. 5. num. 1.
CONGRVA.
Pensione non poteſt grauari Eccleſia, Rectori cuius remanent vltra centum ducatos deductis oneribus, quando qualitas perſonæ Rectoris, ſitus Eccleſiæ, & conſuetudo loci id non patitur annotat. 240. num. 1. & num. ſeqq.
Pro determinanda congrua Rectori attenditur qualitas perſonæ, ſitus Eccleſiæ, & conſuetudo loci annot. 240. num. 2.
Rectori debet remanere tantum, vt poſſit ſubuenire pauperibus annotat. 240. numer. 3.
Taxata fuit à *Concil. Trid.* in ducatis centum annot. 240. num. 4. Vide ibi.
CONSECRATIO.
Archiepiscopus debet conſecrari ab omnibus Suffraganeis annot. 73. num. 3.
Argumentum à conſecratione ad electionem non valet annot. 73. num. 4.
Excluditur, dum quis non vocatur Epiſcopus, ſed Electus annot. 261. num. 440.
CONSENSVS. CONSENTIENS.
In Cancellaria pro expeditione litterarum poteſt vndecunque colligi annotat. 196. num. 8.
Consentiens non cenſetur conſentire ad id, quod de facili concedi non ſolet annotat. 261. num. 455.
CONSIGNARE.
Promittens conſignare merces in certo portu ad omne ſuum riſicum, & expenſas non tenetur emptorem releuare ab onere gabellæ annot. 38. num. 10.
CONSTITVTIO.
Ad casus de raro contingentes non eſt referenda annot. 261. num. 81.
Decretum irritans habens ligat etiam ignorantes annot. 261. num. 153. num. 448.
Amplia num. 293. & 448.
Item ligat ſtatim poſt publicationem non expectato bimeſtri annot. 261. num. 57. & numer. 149. num. 151. Limita numer. 202.
Facta non dicitur, ex quo Pontifex mandauit confici Bullam, ſecus ſi tunc dixiſſet, ſe facere legem annot. 261. num. 164. & num. 188. & 195. Limita numer. 271. & ſeqq. ac num. 393. ac 398.
Generalis dicitur, quando reſpicit ſolum Rotæ Auditores, & eorum Decanatum annot. 261. numer. 27. Contrarium numer. 270.
Item Conſtitutio, quæ dirigitur ad cętum Senatorum dicitur generalis annot. 261. num. 408. Decl. num. 409.
Generaliter operari debet, non autem claudicare vnum ligando, alium vero non annot. 261. num. 36.
Intelligenda eſt in dubio vt loquatur in caſu vero, non autem ficto annotat. 261. num. 230.
Lex vniuerſalis dicitur non particularis, quando in ea adſunt verba *hac perpetua Conſtitutione ſancimus* annot. 261. numer. 29. & 197.
Et prouidetur caſibus in futurum annot. 261. num. 198.
Amplia etiam ſi prouideat ſuper negotio principali ibid. num. 30. & 198.
Ligat etiam ſi occulretur, dum conſtat, Papam velle illam ſeruari annot. 261. numer. 283.
Non ſe reſtringens ad certum tempus de quolibet tempore intelligitur annot. 50. num. 11.
Non tollitur etiam per mille annos niſi concurrant ea, de quibus in annot. 261. num. 438.
Observari poteſt reſpectu vnius partis, & reſpectu alterius partis non annot. 261. num. 174.
Observata vt præſumatur requiritur obſeruatia decennalis ſine contradictione partis annot. 261. num. 44. & 203. Vid. nu. 416. & 417.
Poenalis dicitur, dum inhabilitat aliquem annot. num. 261. n. 178. 201. 430. Vid. num. 296.
Inhabilitans antiquiorem abſentem ad Decanatum non dicitur pœnalis annot. 261. num. 433.
Ius quæſitum tollens de iure communi dicitur pænalis annot. 261. num. 178. Vide num. 431.
Priuans iure quærendo non eſt pænalis annot. 261. num. 63. & num. 297.
Limita quando ius eſt radicatum ex cauſa de præterito ibid. num. 64.
Priuans ſucceſſione futura ob non petitum Tutorem tempore debito dicitur pænalis annot. 261. num. 65. Vid. num. 431.
Pa-

Papam ſeruari velle Conſtitutionem conſtat ex decreto irritanti in ea appoſito annot. 261. num. 452.
Particvlaris facta ſuper Decanatu Rotæ ad hoc vt liget ſolum ſufficit,quod innotuerit ipſi Rotæ annot. 261. num. 272.
Item Conſtitutio reſtricta ad certas perſonas indiuiduales dicitur particularis, non generalis annot. 261. num. 410.
Pvblicari debet ad hoc vt liget annot. 261. num. 9. & 31.
Amplia procedere etiam in Conſtitutione particulari ibid. num. 10.
Pvblicata ligat etiam ignorantes, & poſt venientes annot. 261. num. 447.
Non præſumitur, dum non reperitur impreſſa, neque inſerta inter alias Conſtitutiones annot. 261. num. 12.
Præſumitur ex quo fuit impreſſa & publicè vendita ab Impreſſoribus Cameralibus, ac ad deciſionem cauſarum allegata, & obſeruata annot. 261. num. 43.
Romæ publicata vbique afficit annot. 261. num. 55. num. 149. 158. & 326.
Cætera Vide *BVLLA*.

CONSTITVTIONES.

Conciliares non habent datam, licet annotetur dies, in quo facta eſt ſeſſio, & annotentur decreta facta ſub illa die annot. 261. num. 423.
Confirmantur à Papa, qui confirmat, & mandat publicari annot. 261. num. 423.
Et ordinationis, quæ tangunt Rotæ Tribunal quotannis per publicum Notarium recitantur in prima Rota in conſpectu Auditorum, & totius Curiæ annot. 261. num. 185. Vid. num. 453.
Lacerari ſi Papa mandauit, vel reſtitui donec corrigantur non ligant annot. 261. num. 454.
Legvntvr in prima Rota annot. 78. num. 1.
Cætera Vide *BVLLA*.

CONSTITVTIONIS.

Data multum operatur annot. 261. numer. 290.
Effectvatio vt dicatur probata debet iuſtificari, quod ſequutus fuerit effectus vigore illius annot. 261. num. 15.
Extensio Conſtitutionis pœnalis non prohibetur, cum diſpoſitio illius eſt generalis annot. 311. num. 16.
Ignorantia iuſta dicitur, quando de ea nulla adeſt ſuſpicio inter Curiales, & Auditores Rotæ annot. 261. num. 20.
Natvra eſt omnes ligandi, non verò vnum ligare,alterũ verò non annot. 261. n. 163.
Notitia haberi non poteſt, dum ſolum reperitur in regiſtro ſecreto Pontificis an. not. 261. nu. 20. Vid. num. 280. & 407.
Promvlgatio non eſt de eſſentia legis, ſed obſeruantia annot. 261. num. 286.
Pvblicatio eſt neceſſaria cum ante publicationem non poſſit dici lex annot. 261. nu. 162. num. 188. & 190.
Item Conſtitutio, quæ non eſt publicata verè dici non poteſt Conſtitutio, neque aliquid operatur annot. 261. num. 134. Declara num. 270.
Imò conſtitutio ad hoc vt liget nedum debet publicari, ſed etiam illius copia debet fieri vt legi poſſit ab ijs, de quorum intereſſe agitur annot. 261. n. 212.
Conſtitutio non ligat vbi non fuit publicata annot. 261. num. 325. Limita n. 149. 158. 326. & 428.
Conſtitutio non publicata non afficit etiam ſcientes annot. 261. num. 34. 143. & 144.
Conſtitutio, quæ eſt in regiſtro aliarum Bullarum ligat abſque alia publicatione annot. 261. num. 406.
Conſtitutio, quæ fuit omnibus prorſus ignota, & in regiſtro ſecreto retenta non afficit, etiam ſi ab initio publicata fuiſſet annot. 261. num. 13.
Conſtitutio quamuis habeat dictionem *ex nunc* non ligat,niſi poſt publicationem annot. 261. num. 422. Vid. ibi.
Conſtitutio ante publicationem ligat, quando conſtat de expreſſa voluntate conditoris annot. 261. num. 46. & num. 285. ac 420. ac num. 427.
Caſus ſi non contingit dietim, ſed rarò debet nedum ab initio publicari, ſed vlterius eſt reducenda ad hominum memoriam, quotieſcunque euenit caſus, alias ſubditi excuſantur annot. 261. num. 182.
Amplia maximè in Conſtitutione concernente Vniuerſitatem, ſeu Collegium annot. 261. num. 183.
Collegium; Capitulum, Vniuerſitatem ſi Conſtitutio reſpiciat, ſi non ſit publicata non ligat annot. 261. num. 32. Contrarium num. 270.
Publicatio tamen ſufficit, quod fiat in Collegio per recitationem Conſtitutionis, atque illius intimationem annot. 261. num. 33.
Confirmans aliam non æget publicatione annot. 261. num. 400.
Decreto irritanti munita debet ſeruari abſque alia publicatione annot. 261. n. 428.

De-

Digitized by Google

Declara quo ad nullitatem actus, non quo ad pænam ibid. num. 428.

Emanans ſuper materia, quæ non eſt ſemper in vſu, ſed contingit per interualla non ſufficit, quod ſemel ſit publicata, vt populus non excuſetur ob ignorantiam, ſed debet occurrente caſu ad hominum memoriam reduci annot. 261. num. 449.

Declara num. 450.

Fieri debet ab habente mandatum ſpeciale à Principe, nec ſufficit, quod fiat à qualibet perſona annot. 261. num. 191.

In Camera ſi Papa fecit quandam Conſtitutionem ſecretam, talis Conſtitutio nō ligat ante publicationē, neque afficit eos, qui interfuerunt in præſentia Papæ, nec etiam dictatorem ipſius Conſtitutionis annot. 261. n. 35.

In quo conſiſtat annot. 261. num. 161.

Lapſus duorum menſium requiritur poſt publicationem Conſtitutionis ad hoc vt liget annot. 261. num. 10. Limita num. 38. 57. 149. num. 151. & ſeq. ac 154.

Non præſumitur ex ſolo lapſu temporis non concurrente obſeruantia annot. 261. numer. 203.

Præſumitur ſtante publicatione ann. 261. num. 412.

Priuilegiata ligat abſque publicatione, & quamuis ille, contra quem conceditur priuilegium ignoret illud fuiſſe conceſſum annot. 261. num. 68. & num. 299. 436. Ampl. num. 300. & 437.

Declara procedere, quando reſpicit ſimpliciter priuilegium alicuius certæ, & nominatæ perſonæ ibid. num. 69.

Secus autem quando reſpicit perſonam indeterminatam, & æget obſeruantia aliorum annot. 261. num. 70.

Quare requiratur annot. 261. n. 143. & 161.

Scientia ſimplex illius ad hoc vt liget non ſufficit, ſed requiritur, quod ſciatur Conſtitutionem fuiſſe ſolemniter editam, & publicatam annot. 261. numer. 37. & 161.

Vsvs præſumitur, donec doceatur de contrario, quando fuit publicata in Curia, & impreſſa in Bullario annot. 261. n. 330.

Non vſus Conſtitutionis ita probandus eſt, vt deuenerit ad noritiam maioris partis populi annot. 261. num. 332.

Contrarius vſus Conſtitutionis vt dicatur probatus, requiritur, quod actus, quibus contrarium probatur, habuerint effectum, & fuerint obtenti in contradictorio iudicio annot. 261. num. 333.

Cætera Vide *BVLLA*.

CONSVETVM.

Qvando ſit mentio de conſueto oportet etiam quod ſit præſcriptum, cum mentio intelligatur de conſucto de iure, non autem de facto annot. 288. num. 11.

Si mandatvr prouideri de beneficio conſueto aſſignari Clericis ſecularibus debet intelligi de beneficio, quod fuit gubernatum à Clericis ſecularibus tanto tempore, quod ſit completa legitima præſcriptio annot. 288. num. 12.

Et ſi beneficium eſſet occupatum de facto à Clericis ſecularibus diſpoſitio non haberet locum annot. 288. num. 13.

CONTRACTVS.

Datis eſt bonæ fidei, & in eo tradens renetur omnes qualitates, & vitia rei traditæ exprimere accipienti annot. 38. num. 7. Intellige de vitijs intrinſecis ibid. num. 9.

Perfectvs non dicitur ante confectionem inſtrumenti, ſi inter partes fuit conuentum, quod celebraretur annot. 261. numer. 196.

CONTRADICTOR LEGITIMVS. Vide *LEGITIMVS CONTRADITOR*.

CONTRADICTAE.

Mortvo actore debet reo abſente, contra quem agebatur, per contradictas intimare ſubrogatum veniſſe ad cauſam annot. 255. num. 1. & 2.

Per contradictas poteſt fieri proceſſus, quando fuit facta citatio domi dimiſſa copia, ac examinati teſtes ſuper abſentia aduerſarij, qui ſibi elegerat domicilium annot. 272. num. 3.

Procem non poteſt per contradictas ſi poſt factum proceſſum conſtet de abſentia, quod ſufficit annot. 69. num. 1.

Processvs per contradictas decernitur contra abſentem annot. 88. num. 2.

CONTVMAX.

Statvtvm habens contumacem pro confeſſo procedit etiam contra minorem ſine Curatore contumacem annot. 315. numer. 19.

CREDITOR.

Agere poteſt ad pecuniam, ſi ei fuit promiſſa reſtitutio pecuniæ, & in euentum non reſtitutionis fuit facta promiſſio dandi tot bona annot. 291. num. 1. Contrarium num 2.

Cvi fuit res in pignus tradita, donec ſibi debita pecunia ſoluatur, poteſt petere illius rei iudicialem ſubhaſtationem annot. 292. num. 1.

De-

Decl. procedere, quando adeſt reſcriptum Pontificis, quod in hoc caſu requiritur, & fieri ſolet cum illis verbis *conſtito de vero credito* annot. 292. num. 2.
Cetera vide *SVBHASTATIO*.

Immissvs, vigore Saluiani tenetur ſtare colono annot. 89. num. 1.
Et non habet plenum ius annot. 89. numer. 2.

Scriptvrae Officij Notariatus an ſint obligatæ creditoribus prout in grege annot. 3. num. 2.

Svccedens per ſententiam Iudicis tenetur ſtare colono annot. 89. num. 5. Intellige vt num. 7.

C V L P A.

Sva nemini debet eſſe proficua annot. 9. num. 3.

C V R A T V S.

Parochialis, & habens curam animarum præſumitur habere adminiſtrationem annot. 109. num. 5.

C V R S O R E S.

Habent duodecim capſas, & vnaquæque habet nomen Auditoris Rotæ, ac in illis ponuntur commiſſiones annot. 258. n. 24.

D.

D A M N A.

Cavtio de damno infecto præſtatur propter damnum, quod poteſt obuenire annot. 213. num. 2.

Diligentia maior in dubio præſumitur in eo, qui tractat de damno euitando annot. 28. num. 5.

Et interesse in ſocietatibus officiorum debentur annot. 249. num. 7.
Declara procedere, quando ſunt probata ibid. num. 8.

D A T A.

In Constitvtionib⁹ multum operatur annot. 261. num. 290.

D E B I T O R.

Contra debitorem debitoris poteſt agi iure directo, vtili hypothecaria, & Saluiano, ac vtili perſonali annot. 52. num. 4.
Et tunc non requiritur excuſſio debitoris principalis ibid. num. 5.
Tria requiruntur ad effectum, quod debitor debitoris poſſit exigi annot. 52. numer. 1.

Nomen debitoris venit in generali obligatione annot. 52. num. 3.

D E C A N A T V S.

Dignitas de per ſe ſubſiſtens non eſt, ſed annexa antiquiori de Collegio annotat. 261. num. 381.
Vti dignitas durat durante vita annotat. 261. num. 208. Vide num. 260.

DECANATVS CARDINALIVM.

Acqviritvr in primo Conciſtorio annotat. 261. num. 117. & num. 378. & num. 119. & 121. ac num. 384. Contrarium nu. 386. Vide num. 266.

Constitvtio *Pauli IV.* loquens de Decanatu Cardinalium quomodo differat à Cõſtitutione Pij IV. loquente de Decanatu Rotæ annot. 261. num. 75.

Obtineri poteſt à Cardinali ante alios anteriores in Cardinalatu, qui de tempore vacationis à Curia ſint abſentes annotat. 261. num. 392.

DECANATVS ROTAE.

Antiqviori præſenti in Curia de tempore vacationis defertur non expectato alio actu poſteriori, aut alio miniſterio annot. 261. num. 259. 261. 344. & 383.
Item ſpectat ad antiquiorem Auditorem, qui tempore vacationis reſidet in Curia, vel abſens de licentia Papæ ob cauſam publicam annot. 261. num. 217. nu. 218. cum ſeqq. & num. 237. ac 336. 337. 343. & ſeqq. & num. 357.
Dum vacat ſpectat ad eum, qui eſt antiquior in Curia, licet adſit alius antiquior, dum eſt abſens de tempore vacationis annot. 262. num. 2.

Controversia inter *Sacratum*, *& Coccinum* ſuper Decanatu Rotæ, vt decideretur fuit à Pontifice deputata Congregatio Cardinalium annot. 262. num. 1.
Quæ ad *D. Coccinum* ſpectare reſoluit annot. 262. num. 1.
Et poſſeſſionem adeptus eſt *D. Coccinus* die 7. Nouembris 1612. annotat. 263. num. 1.
Et hac occaſione habuit orationem, de qua in annot. 263. num. 2.

Defertvr ipſo iure antiquiori Auditori ſtatim poſt obitum Decani annot. 261. numer. 344.

Exeqvatvr eſt Decanatui Cardinalium annot. 261. num. 116.

In prima Rota acquiritur annot. 261. num. 118. Contrarium num. 258. & nu. 380.

Residenti in Curia continuò, & perſonaliter debetur annot. 261. num. 232.

DECANVS ROTAE.

Agit gratias Papæ ob manſiones aſſignatas in Palatio pro faciendis Rotis annot. 189. num. 1.

Di-

Distribuit cauſas, & retinet pro ſe quas vult, quando Auditor obijt, vel eſt abſens ab Vrbe, vel fuit promotus annotat. 258. num. 9. & num. 21. ac 22.

Episcopus non poteſt eſſe Decanus Rotæ, etiamſi non habeat reſidentiam annotat. 261. num. 44 1.

Infirmus ex vrbanitate tranſmittit vota ſua ad V. Decanum. Habetur tamen ratio votorum ſolum illotum Dominorum, qui ſunt præſentes in Rota annotat. 147. numer. 1.

Mandatum decretum à Rota cotam alio Auditore, qui ob eius infirmitatem illud tradere non poteſt dat annotat. 169. n. 1.

Sententiam ſubſcribere ſolet in cauſa Auditoris Rotæ promoti, vel mortui per verba, de quibus in annot. 274. num. 9.
Decanus regulariter ſolet ſubſcribere ſententias Auditoris defuncti, vel abſentis, vel ad Epiſcopatum, aut Cardinalatum promoti, qui iam tenuerat terminum annot. 258. num. 6.

Subrogat alium Auditorem in locum Auditoris defuncti, vel promoti, & illius ſubrogatio, & diſtributio attenditur annot. 258. num. 22.

DECIMAE.

Communicatio priuilegiorum etiam quoad exemptionem non operatur, quod cenſeantur communicata priuilegia, quæ eximunt à ſolutione decimarum annotat. 261. num. 456.

Debentur à die motæ litis tantum ſi agatur in ſummatiſſimo, quando cauſa introducitur ſuper iure percipiendi decimas, & interim petatur manutentio: ſecus ſi in poſſeſſorio ordinario retinendæ annotat. 150. num. 3.

Manutentio in materia decimarum an detur ex ſola aſſiſtentia iuris communis annot. 216. num. 1.

DECISIO.

Concordari partes etiam extenſa deciſione mandat aliquando, & quomodo, ac reproponitur deciſio annot. 299. num. 1.

Extendi debet prius, quam tradatur mandatum annot. 169. num. 2.

Rationes vtriuſque partis aliquando apponuntur, & poſtea concluditur pro concordia annot. 299. num. 2.

Scripturarum poſt reſolutionem productarum in deciſione extendenda mentio fieri poteſt, dum materiam corroborant, ſed non principaliter decidunt annotat. 268. num. 1.

Sententia in Rota non fertur antequam extendatur deciſio annot. 190. num. 2.

DECISIO IN SPECIE.

Antiq. *dec. 1. de translat.* quomodo ſit intelligenda annot. 231. num. 6.
Dec. 28. de probat. & deciſ. 10. de fid. inſt. non ſeruantur in eo, quod dicunt de ſumpto ex regiſtro ſupplicationum annot. 13. num. 1.

Bisignett. *deciſ. 9. de conceſſ. praben.* in quibus terminis procedat annot. 128. num. 1. & ſeqq.

Blanchetto *in Calagurritana Beneficiorum SS. Iacobi, & Andreæ 17. Maij 1593.* reprobatur annot. 261. num. 295.

Bubalo *in Senen. Canonicatus 13. Maij 1588.* in quibus terminis procedat annot. 256. num. 20.

Caesar de Grass. *dec. 7. num. 9. & 13. de prabend.* in quibus terminis loquatur annot. 237. num. 9.
Dec. vnic. de diuort. in quibus terminis loquatur annot. 229. num. 2.

Cassador. *dec. 1. num. 2. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* in quibus terminis loquatur annot. 238. num. 2.

Divers. *dec. 46. par. 2.* in quibus terminis procedat annot. 237. num. 10.
Dec. 578. par. 1. reprobatur annot. 261. numer. 19. Vide num. 147.

Litta *in Placentina nullitatis reuocationis Procuratoris 23. Ianuarij 1598.* in quibus terminis loquatur annot. 289. num. 7.

Ludovis. *dec. 258.* in quibus terminis loquatur annot. 256. num. 6.

Mellino *in Calagurritana Dimidiarum Portionum del Burgo 20. Decembris 1593.* in quibus terminis procedat annotat. 256. num. 20.
In cauſa Tiraſonen. non fuerunt ſuſpenſæ deciſiones à Rota annot. 261. num. 457.

Moned. *dec. 6.* reprobatur annot. 261. n. 329.
Dec. 20. de prabend. in quibus terminis procedat annot. 237. num. 11.
Dec. 23. in princ. de prabend. quid diſponat annot. 40. num. 14.
Dec. 31. de renunciat. in quibus terminis loquatur annot. 259. num. 20.

Nov. *dec. 7. de re iudic.* quomodo intelligatur annot. 55. num. 3.
Dec. 10. verſ. & quod recipiens de probat. quid firmet, & quomodo ſit intelligenda annot. 237. num. 8. & 12.

Orano *in Lucana Maiuſculatus 27. Aprilis 1586.* in quibus terminis loquatur annot. 256. num. 6.

Penia *in Lucana Iuriſpatronatus 23. Ianuarij 1612.* fuit reuocata annot. 305. num. 5.
Pampilonen. Praeceptoriæ 21. Febr. 1611. in quibus terminis procedat annot. 252. numer. 7.
Pirovano *in Abulen. Penſionis 15. Decembris 1610.* in quibus terminis procedat annot. 275. num. 5.
Pvt. *dec. 32. lib. 2. & 34. in nou.* in quibus terminis procedat annot. 128. num. 1. & ſeqq.
Robvsterii *Votum impreſſ. in diuerſ. dec. 578. par. 1.* reprobatur annot. 261. num. 19. Vid. num. 147.
Thomas *de Thanis dec. 1.* declaratur annot. 261. num. 322.
Verall. *dec. 349. lib. 1.* in quibus terminis loquatur annot. 29. num. 2.

DECLARATIO.

Facti magis valet illa facta verbis annot. 261. num. 215.
Papae non confert aliquod ius de nouo, ſed ſolum ius, quod competebat manifeſtauit annot. 261. num. 388.
Retrotrahitvr, & videtur fuiſſe ab initio annot. 261. num. 389.

DECLARATORIA.

Execvtorialibvs vigore rei iudicatæ relaxatis ſi tunc non adeſt in quo pars pareat, tenetur cauere de parendo, quando venerit caſus, alias non cauendo contra eum poteſt procedi ad declaratoriam annot. 224. num. 2. Decl. num. 3.
Pro euacuatione ſepulchri non poteſt dari declaratoria, quando ſententia non loquitur de euacuatione, ſed ſolum illud adiudicat alteri parti; debet enim agi pro euacuatione annot. 295. num. 1.

DECRETVM.

Citationis cauſat litem reſpectu impetrantis ad effectum attentatorum abſque eo quod alia pars fuerit citata annotat. 163. num. 4.
Congregatio Inqvisitionis de ſtylo non conſueuit eius decreta publicare annot. 261. num. 42. & 147. Decl. num. 405.
Editvm in præſentia totius Sac. Congregationis Inquiſitionis ligat omnes abſque alia publicatione annot. 261. numer. 42. 147. 277. ac num. 404.
Pvblicari debet ad hoc vt liget annot. 261. num. 14.

DECRETVM IRRITANS.

Accessorivm licet ſit, tamen trahit ad ſe principale, & immutat eius naturam annot. 261. num. 293.
Appositvm in Conſtitutione non operatur, niſi ſequuta publicatione annot. 261. numer. 17. 53. 145. ac 313. Vide num. 18. 54. & 56.
Secus eſt in indulto ibid. num. 17. & 313.
Ligat ſtatim à tempore promulgationis annot. 261. num. 148.
Non operatur illius publicationem annot. 261. num. 176. Contrarium nu. 291. Decl. num. 292.
Maximè in materia pœnali annot. 261. num. 177.
Est clauſula annullatiua annotat. 261. numer. 141.
Ignorantes ligat vbi in aliquo loco fuit facta publicatio annot. 261. num. 24.
Appoſitum in Conſtitutione ligat ignorantes annot. 261. num. 58. 146. Vide ibidem. Declara num. 159. Amplia numer. 294.
Quãtum ad nullitatem actus ligat etiam ignorantes, licet non quoad pœnam annot. 261. numer. 312. 318. 323. 327. & 428. Ampl. num. 328.
Amplia procedere etiam ante publicationem ibid. num. 313. & 428.
In poenalibvs non operatur publicationem Conſtitutionis, cui adijcitur annotat. 261. num. 62. num. 177. & num. 201.
Irritat quicquid in contrarium factum fuerit ſcienter, vel ignoranter annotat. 261. num. 284.
Natvram diſpoſitionis, ſuper qua apponitur, ſemper ſequitur annot. 261. num. 26. 53. 133. 135. 140. 141.
Non svbsistit ſi conſtitutio, cui adijcitur, non ſubſiſtat annot. 261. num. 136.
Titvlvm, & poſſeſſionem inficit annot. 261. num. 321.
Vsvm contrarium impedit annot. 261. numer. 331.

DECVRIONVM.

Antiqvior ipſo iure eſt prior eorumdem Decurionum annot. 261. num. 261. num. 263. & num. 383.

DELEGATVS.

Papae eſt maior quolibet Ordinario annot. 187. num. 2.

DEPOSITIO.

Ad perpetvam rei memoriam non admittitur loco articulorum, quando materia habet neſcio quid ſuſpicionis annotat. 222. numer. 1.

DEPOSITVM.

Cedvla depoſiti. Vide *CEDVLA*.

DE-

Digitized by Google

DESCRIPTIO.

Pendente quæſtione ſuper poſſeſſione quo ad arbores ceduas fit deſcriptio annotat. 20. num. 1.

DIABVLVS.

Admirari quare debeat, quando quis eſt maleficiatus annot.206. num. 14.

Est præſens, quando maleficiatus torquetur actiuis naturalibus in ſuo effectu annot.206. num.7. & num.15.

Eſt præſens ſecundum eſſe, quando maleficiatus eſt extra annot.206. num. 8. & num.15.

Quomodo ſit præſens in Areptitio, & quomodo in maleficiato annot. 206. numer.4. & num.7. ac 8.

DICTIO.

Apud quomodo exponatur annot. 261. numer.309.

De coetero denotat omne futurum tempus indefinitè, & abſque vlla diſtinctione annot.261. num.239.

Dumtaxat eſt limitatiua annotat. 261. numer.374.

Ex oſtendit cauſam immediatam annot.192 num. 2.

Ex nunc appoſita in Conſtitutione denotat illud tempus præcisè editæ Conſtitutionis annot.261. num.238. & num. 364. ac num.421. Vide num.424.

Appoſita in Conſtitutionibus Conciliaribus non operatur à die conditi decreti, ſed eſt expectanda confirmatio Papæ annot.261. num.424. Et vidè ibi.

Appoſita in Conſtitutione non operatur, vt ea liget à die datæ, ſed tantum à die publicationis annot.261. num. 47. & num. 175. ac num.200. Amplia num.49.

Sed requiritur clauſula *ex tunc, ac ſi à die data præſentium &c.* annot.261. num. 56.

Et eſt intelligenda poſt actum ex ſubiecta materia proceſſurum annot. 261. numer.48.

Temporis incohationem ſignificat annot. 261. num.287. & 421.

Et importat etiam vt quod diſponitur ſtatim fiat, & ſine vlla temporis dilatione annot.261. num.288.

Hactenus deſignat tempus præteritum annot.311. num.11. & vide num.12.

In adiecta nomini locum ſignificanti, & in caſu ablatiuo deſignat reſidentiam intus in loco annot.261. num.350.

Incontinenti importat, quod actus fiat nullo actu, vel interuallo intermedio annot. 261. num.228.

Itaut declarat, & determinat annot.40. numer.11. Intellige ibid. vt num.14.

Nisi quid importet annot. 261. num.225.

Eſt excluſiua aliorum, qui non ſunt exceptuati annot.261. num. 338.

Imo habet vim conditionis, ita vt inducat formam annot.261. num.339.

Limitat, & reſtringit, ac inducit formam annot.261. num. 375.

Postquam denotat tempus ſucceſſiuum annot.261. num.94.

Quandiu eſt limitatina annot.261. nnm.374.

Tunc denotat momentum, & extremitatem temporis annot.261. num.220.

Itaut aliud tempus quam expreſſum non compræhendat ibid. num.221.

Exponitur ideſt illo tempore annotat. 261. num.340.

Et ad aliud tempus referri non poteſt annot.261. num.341.

Imo limitat, & reſtringit ad illud tempus ibid. num.342.

Cætera vide *VERBVM*.

DIGNITAS.

In dignitate collata à Principe non expectatur aliquis actus perficiens ab extra, ſed ſtatim operatur, quod idem debet eſſe in dignitate delata à lege annot. 261. num.265.

In acquirendo iure in ſucceſſione Dignitatum non recipitur temporis interuallum à morte prædeceſſoris annotat. 261. numer.264.

Maior non facit præiudicium circa priores dignitates annot.315. num. 56.

DILATIO.

Nova non debet aſſignari illi, qui fuit negligens in expedienda remiſſoria ante lapſum termini aſſignati annot. 212. numer.1. Declara num.3.

Limita primo, quando cauſa eſt commiſſa appellatione remota ibid. num.2.

Limita ſecundo, quando ſe obligauit de ſtando vnicæ ibid. num.4.

Pendente dilatione data Procuratori ad conſulendum principalem pars non debet admitti ad probandum annotat. 244. num. 3.

Procuratori ad effectum conſulendi principalem quare datur annot.244. num.2.

DIOECESIS.

Prope Diœceſim ſuam exiſtens apud Diœceſim eſſe dicitur annot.261. num. 308.

DISPOSITIO.

Quando eodem modo poteſt conueniri caſui vero, & ficto, & non repugnat mens, & ra-

& ratio diſpoſitionis, tunc diſpoſitio in vtroque caſu locum habet annotat. 261. num. 73.
Quod procedit etiam in lege correctoria, & exorbitanti annot. 261. num. 74.

DISPVTATIONES.

AVDITORVM Rotæ, & Aduocatorum Conciſtorialium fiunt in Cancellaria Apoſtolica; quando aûtem id initium habuerit, & quare, ac vbi prius fierent vide annotat. 195. num. 1.
IN VIGILIA Rotæ aliquando fiunt annotat. 4. num. 3.
PRIVATAE Auditorum non ſolent fieri in die feriato in honorem Dei annot. 101. numer. 1.
Cætera vide *AVDITOR ROTAE* verſ. *Functiones*.

DIVISIO.

BONA Eccleſiæ quando non eſt facta diuiſio, quomodo ſint diuidenda annot. 109. numer. 2.
POST factam diuiſionem inter Eccleſiam, & Epiſcopum, & Sacerdotes Eccleſiæ Miniſtros, Clerici verè Domini ſunt portionis fructuum, quæ ſibi contigit annotat. 109. num. 8. Vide num. 10.

DOCTOR.

CONDVCTVS ad legendum poteſt abeſſe de tempore vacationum annotat. 261. numer. 105.
DE SALARIO Doctoris ad dotem, & è contra valet argumentum annot. 38. num. 2.
GABELLAM de ſalario ſuo ſoluere non tenetur communitati, qui eum conduxit, ſi ignorauerit tale ſtatutum annot. 38. nu. 2.
INTELLIGENDVS eſt ſecundum legem, quam allegat annot. 261. num. 425.
NOTARIVS Doctor effectus non deſinit eſſe Notarius annot. 315. num. 54.

DOCTORES IN LECTVRIS, ET TRACTAT.

BALD. *in l. 2.* §. *poſtea num. 2. ff. de origin. iur.* in quibus terminis loquatur annot. 261. num. 39. & 40.
In rubr. de offic. delegat. num. 16. reprobatur annot. 312. num. 13.
BARBAT. repræhenditur annotat. 261. numer. 160.
In Clement. 1. num. 23. de elect. reprobatur annot. 261. num. 157.
BERO *quæſt. 46. num. 7.* in quibus terminis loquatur annot. 283. num. 9.
FELIN. *in cap. Eccleſia S. Mariæ de Conſtitut. num. 86.* in quibus terminis loquatur annot. 261. num. 430.
FRANC. *in cap. cupientes* §. *cæterum num. 2. de elect.* in quibus terminis procedat annot. 261. num. 430.
GABR. *de clauſ. concluſ. 3. num. 48.* in quibus terminis loquatur annot. 261. num. 426.
GARZ. *de benefic.* repræhenditur annot. 311. num. 28.
GONZAL. *in regul. 8. Cancell.* §. *5. proœm. num. 55. & ſeqq.* reprobatur annotat. 261. num. 51.
GVIDON. *ſingular. 85.* declaratur annotat. 9. num. 9.
LAMBERTIN. *de iurepatr. lib. 1. par. 1. quæſt. 5. art. 11. num. 3.* quid firmet, & de ſubſiſtentia eius opinionis annotat. 247. numer. 5. & 11.
Lib. 1. par. 1. quæſt. 2. art. 6. reprobatur annot. 247. num. 19.
Lib. 1. par. 1. art. 3. quæſt. 2. num. 1. reprobatur annot. 247. num. 13.
LANCELLOT. *de attentat. 2. p. cap. 11. num. 5.* reprobatur annot. 193. num. 3.
LAPVS *in c. vnico num. 2. de exceſſ. Prælat. in 6.* declaratur annot. 311. num. 10. & num. ſeqq.
MANDOS. *in regul. de impetr. benef. vacan. per obitum famil. Card. quæſt. 22.* reprobatur annot. 261. num. 256. Vid. num. 362.
In Regul. de impetran. benef. vacan. per obit. famil. Card. quæſt. 22. in quibus terminis loquatur annot. 261. num. 362.
Super Regula de infirmis quæſt. 6. num. 6. reprobatur annot. 315. num. 41. & 44.
NAVARR. *de Regul. comment. 3. num. 27. & 28.* in quibus terminis loquatur annot. 288. num. 24.
PARIS. *de reſignat. benef. lib. 1. quæſt. 10. numer. 58.* reprobatur annot. 261. num. 372. & 373.
PROB. *ad Monac. in cap. cum de beneficio de preb. in 6. num. 10. verſ. quid autem, & num. 16. verſ. pro parte verò negatiua* annot. 304. num. 13. & ſeqq. quid firmet, & quomodo ſit intelligendus num. 28.
REBVFF. *de pacific. poſſeſſor. num. 159. ante finem verſ. ſed de poſſidente* non approbatur annot. 304. num. 23. & 25.
SARNEN. *in Reg. de iur. quæſit. non toll. qu. 1. num. 12.* in quibus terminis loquatur annot. 261. num. 430.
In Reg. Cancell. in prohem. quæſt. 2. num. 14. quomodo ſit intelligendus annotat. 261. num. 59.

DOCTORES IN CONSILIIS.

ALCIAT. *conſ. 83. & 89. lib. 9.* in quibus terminis loquatur annot. 133. num. 4.

AN-

Digitized by Google

Angel. *de Caſtr. inter Conſ. matrimon. conſ.* 31. in quibus terminis loquatur annotat. 114. num.2.
Bvrsatt. *conſ.* 43. *num.* 47. corrigitur per aliud eius *conſ.*200. annot. 261. num. 61. 109. & ſeq. & num.150.
Calderin. *de Regul. conſ.*2. in quibus terminis loquatur annot.288. num.24.
Gabr. *conſ.*186. *num.*8.*&* 9. *lib.* 1. in quibus terminis loquatur annot. 259. num. 13. & 14.
Mandos. *conſ.*18. *nu.* 11. reprobatur annot. 261. num.372. & 373.
Oldrad. *conſ.*128. *num.*4. in quibus terminis loquatur annot.73. num.7.
Paris. *conſ.* 91. *num.* 27. *lib.* 2. quid firmet annot.133. num.4.
Rimin. *ſen. conſ.*189. *num.*11. in quibus terminis loquatur annot.133. num.4.
Roman. *conſ.* 432. *in primo dubio* in quibus terminis procedat annot.315. num.34.
Soc. Iun. *conſ.*100. *nu.*31. *& ſeqq. lib.*3.quid firmet annot.133. num.4.

D O L O R.

Rinellae poteſt tolli ex certo Theoremate, ſeu medalea ad latus appoſita annotat. 203. num.3.

D O M I C I L I V M.

Eligens ſibi domicilium in aliquo loco debet ibi citari, licet ab illo ſe abſentauerit annot.272. num.1. Lim. num.3.
Eligere quilibet tenetur ibid. num.1.

D O M I N I V M.

Bonorum acquiſitorum ex pecunijs Eccleſiæ acquiritur Eccleſiæ. Intellige poſt obitum Prælati annot.110. num.7. & 9. Etiam quod emptio non fuerit facta nomine Prælati ibid. num.8.

D O M V S.

Vicecancellarii eſt domus Papæ, & locus publicus Cancellarij annot.195. num. 2.

D O N A T I O.

Clericus poteſt moderatè de portionè pauperum donare pauperibus conſanguineis annot.109. num.4.
Cætera vide *CLERICVS*.
Facta intuitu Religionis non ſecuta profeſſione de iure corruit annot.71. num.6.
In donationibus factis ante ingreſſum Religionis habet locum *Concil. Trident. ſeſſ.* 25. *cap.*16. *de Reg.* annot.71. nu.2. Contra num.4. ſed vide ibi & num.5.
Amplia etiam nulla facta mentione ingreſſus Religionis ibid. num.3.

D O T A T I O.

Dotans Eccleſiam ſine conſenſu Epiſcopi licet non acquirat iuſpatronatus, tamen non poteſt reuocare dotationem annot. 247. num. 5. Vide num. 6.

D O T I S.

Contractus Vide *CONTRACTVS*.

D V B I V M.

Adiudicandum cui ſit beneficium datur, quando neuter eſt in poſſeſſione annot. 290. num. 1.
Causa commiſſa cum clauſula *Parito iudicato arbitrio Rota* poteſt ex æquitate diſputari dubium ante tranſportationem actorum annot. 93. num. 1.
De re iudicata prius eſt cognoſcendum, quam de attentatis, & ideo debet diſputari dubium an conſtet de re iudicata, quæ obſtet attentatis annot. 193. num.5.
Immissio an ſit danda vigore ſubrogationis gratioſæ non datur dubium, niſi ad partes expediantur litteræ ſubrogationis gratioſæ annot.234. num.1.
Parcum non contulit Rota ſuper eo an litteræ Apoſtolicæ ſint bene expeditæ per Cameram, ſed mandat diſputari dubium annot.307. num. 1.
Pendente cauſa in Rota ſuper executione gratiæ ſi expediatur ſubrogatio gratioſa, & A. C. pronunciet eſſe exequendam, tunc ſi pars appellauit in Rota quodnam dubium ſit diſputandum annot. 302. numer 1.
Super fideicomisso quando dari debeat prius quam deueniatur ad ſpecificationem rerum particularium vide annot. 264. num. 1. & 2.
Duci Ferrariæ an eſſet danda inueſtitura fuit diſputatum in Rota tempore vacantiarum de ordine Papæ annot. 261. numer. 248.

D V P L I C A T V M.

Ex registro Bullarum probat ſicut Bulla originalis annot.261. num. 407.
Non datur niſi cauſa cognita, quando eſt lapſum aliquod tempus annot. 112. nu.2.

E.

E C C L E S I A.

Dotatio Eccleſiæ vide *DOTATIO*.
Conſenſus Epiſcopi ex dotatione, & fundatione Eccleſiæ per lapſum 30. annorum præſumitur, quādo agitur de præiudicio tertij; ſecus autem quando non agitur de tali præiudicio, quia tunc ſufficiunt decem anni cum obſeruantia annot.247. num.31.

Digitized by Google

Fabrica Eccleſiæ. Vide *EPISCOPVS.*

Laici ſi abſque conſenſu Epiſcopi fundant Eccleſiam, Eccleſia acquiritur Epiſcopo, & non laicis annot.247.num.8.

Eccleſia non ſpectat ad laicos, qui ædificarunt, ſed ad Epiſcopum annot. 248.nu. 2.Vid.num.3.remiſſiuè.

Locus ſi ſit iamdiu in forma Eccleſiæ, & ibi per Sacerdotes publicè celebratur, præſumitur ædificatus auctoritate Epiſcopi, licet non appareat annot.247. num.26.

Cętera de ædificatione Eccleſiæ. Vide *IVSPATRONATVS.*

Periti debent induci tanquam teſtes, quando prætenditur ex inſignibus, & alijs picturis Eccleſiæ coadiuuari probationes circa pertinentiam eiuſdem Eccleſiæ annot.280.num.1.

EDVCATIO.

Filii ſecuta ſeparatione thori remanet apud illum ex parentibus, qui non dedit cauſã ſeparationi annot.10. num. 1.

Mulier, quę pendente lite ſuper matrimonio aufugit ad Monaſterium, vbi adeſt Monialis ſuſpecta, ne ſubornet eam, debet traduci ad aliud Monaſterium, annot. 267.num.1.& num.3. vbi vide.

Mulier ſalua honeſtate non poteſt ingredi Monaſterium deſtinatum perſonis minus honeſtis annot. 137.num.2.

Et illud ingredi non tenetur ibid.num.3. Vid. num.4.& 5.

Puella carẽs patre, & matre debet poni in loco tuto, ſin minus reponi in Monaſterio annot.229.num.3.

Si contradicat non debet reponi in Monaſterio annot.229.num.1.

EFFECTVS.

Proveniens ſi poteſt ex dupplici titulo non proficit, niſi oſtẽdatur, ex quo titulo proueniat annot.261. num. 16.

ELECTIO.

Ab electione, vel illius confirmatione poteſt appellari, quando Iudex iudicialiter proceſſit annot. 104. num.8.

Et quid iſto caſu appellans facere debeat. Vide ibid.num.1.

Confirmatio electionis, vel poſſeſſio capta, & alia geſta appellatione pendente ſunt attentata, quando Iudex iudicialiter proceſſit annot.104.num.8.

Facultate alicui conceſſa eligendi in morte ſubſtitutum electio facta in vita non tenet annot.254.num.1.

Intellige niſi elector perſeuerauerit in electione ibid.num.2.

Electio facta de eo, qui ante eligentem mortuus eſt non tenet, quando fuit data facultas eligendi in morte annot. 254. num.3.

Lite pendente fieri non poteſt annot. 257. num. 7.

Monaci aliorum Monaſteriorum an ſint vocandi in electione eorum Prælati annot. 73.num.8.

Populus vocatur in electione Prælati, ſed nõ eligit annot.73.num.5.

Substitutio facta electo in vita ab eo, qui habet facultatem eligendi in morte nihil operatur, ſi electus ante eligentem deceſſit annot.254. num.4.

EMANCIPATIO.

Negans emancipationem rectè factam tenetur probare annot.228. num.5.

Probatur per poſſeſſionem 20.annorum, vel per 10.cum titulo annot.26.num.9.

EMPHITEVTA.

Vassallo, vel Emphiteuta alienante ius acquiritur Domino annot. 261. num. 204.

EMPTIO.

Pater emens rem ex pecunia communi cum filijs, licet ſtipulatus fuerit nomine proprio tantum, tamen cenſetur ſtipulaſſe pro ſe, & filijs annot.283.num.2.& 10.

Regularis profeſſus dum erat in Religione ſi emit libros cum obligatione ſoluendi pretium cum fuerit effectus Epiſcopus, ſi continuat in Religione, mercator poteſt agere contra libros tantum, ſi verò efficiatur Epiſcopus poterit agere etiam cõtra alia bona eiuſdem Epiſcopi anotat. 246.num.1.

Res empta ex pecunia Eccleſiæ ab illo, qui non eſt Prælatus, neque habet adminiſtrationem, & ſuppreſſo nomine Eccleſiæ non poteſt vindicari ab Eccleſia, niſi in ſubſidium annot.110.num.10.

Cętera vide *DOMINIVM.*

EPISCOPVS.

Abbates ne applicent menſis ſuis beneficia curare debet annot.252. num.9.

Declara procedere in ijs beneficijs, quæ non ſunt de menſa ibid. num.10. Cętera vide *BENEFICIA.*

Alternativam an, & quando gaudeat. Vide *ALTERNATIVA.*

Approbare poteſt, quod ritè factum fuit abſque eius conſenſu annot.247.num.24.

Consecrationis munus ſi nõ ſuſcepit, & poſteà renunciauit Epiſcopatum remanet ſimplex Præsbyter annot. 261. num.439.

Disponere liberè in vita an poſſit de portio-

tione ſua annot. 109. num.6. & 7. Vide num 44.

Distribvere tenetur ad minus duas quartas fructuum in pauperes, & Eccleſiæ fabricam, quando redditus ſunt pingues, & abbundantes, ita vt in ſapientis animo cadere non poſſit, quod ſint Epiſcopo aſſignati pro eius ſubſtẽtatione annot. 109. num. 10.

Quod an ſit verum tam ex lege caritatis, quàm iuſtitiæ. Vide annot. 109. nu. 11.

Exemptio à iuriſdictione Epiſcopi. Vide *EXEMPTIO*.

Ex redditibvs Eccleſiæ conſanguineos, familiareſue ſuos augere non poſſunt annot. 109. num. 12. Vide num. 14.

Quod etiam procedit in omnibus obtinentibus beneficia Eccleſiaſtica, tam ſecularia, quam regularia, etiam S. R. E. Cardinalibus annot. 109. num. 13. Vide num. 14.

Inventarivm rerum ante dignitatem acquiſitarum. Vide *INVENTARIVM*.

Monachvs Epiſcopus factus non deſinit eſſe Monachus annot. 315. num. 54.

Et quicquid acquirit Eccleſiæ ſuę Cathedrali acquirit annot. 109. num. 21.

Non excommvnicatvr, ſed interdicitur ab ingreſſu Eccleſiæ annot. 151. num. 1.

Non interdicitvr ab ingreſſu Eccleſiæ, niſi facto verbo cum Sanctiſſimo annot. 151. num. 1.

Ad hoc vt Epiſcopus poſſit interdici ab ingreſſu Eccleſiæ ſufficit, quod fuerit deductum ad notitiam Sanctiſſimi per memoriale datum per partem aduerſam, in quo ſolum Sanctiſſimus reſcripſit Auditori Rotæ illis verbis *à Monſig. N.* annot. 151. num. 2.

Recipere an, & quando poſſit aliquid pro adminiſtratione Ordinis, vel Sacramenti annot. 109. num. 32.

Reservationibvs ceſſantibus habet parem poteſtatem cum Papa in conferendis beneficiis annot. 312. num. 20.

Testari poteſt de ijs bonis, quæ acquiſiuit ab his, qui ſacris Ordinibus initiantur annot. 109. num. 31. Vid. num. 32.

Cętera circa teſtamentum. Vide *CLERICVS. TESTAMENTVM*.

Translatvs ad aliam Eccleſiam, vel reſignãs Eccleſiam de quibus fructibus poſſit diſponere remiſſiuè annot. 109. num. 44.

Nulla eſt differentia inter Epiſcopum mortuum, & Epiſcopum translatum, vel reſignantem annot. 231. num. 3. Vid. ibi.

Vniendi facultatem habet vigore *Concilij* etiam reſeruata de tempore vacationis annot. 256. num. 28.

EPISCOPATVS.

Sex Epiſcopatus acquiruntur per Cardinales antiquiores præſentes in primo Conſiſtorio annot. 261. num. 120. Vid. nu. 268.

EXAMEN.

Principalis poteſt recuſare locum examinis teſtium, in quo conſenſit Procurator in Curia annot. 173. num. 1.

Decl. procedere re integra: ſecus autem poſtquam fuit cœptum examen, & poſtquam teſtes iurarunt ibid. num. 2.

Testis ſi in partibus iurauit, & poſteà noluit ſe ſubijcere examini, tunc ſi pars inſtet, quod cogatur idem teſtis ad veniendum ad Curiam ſuis ſumptibus ad ſe ſubijciẽdum examini, debet cogi, intimata tamen prius illi requiſitoria annot. 204. n. 1.

De Stylo *Rotæ* Teſtes in diſtrictu veniunt ad Vrbem, ſenes verò, aut valetudinarij per Notarium illuc tranſmiſſum examinantur annot. 126. num. 1.

Examinatores. Vide *CONCVRSVS*.

EXCEPTIO.

Dvbia non obſtat habenti intentionem fundatam in iure communi annot. 261. num. 131. num. 182.

EXCLVSIO.

Qvi dicit aduerſarium ſuum excludi aliquo iure, hoc tenetur probare annot. 228. n. 5.

EXCOMMVNICATIO.

Episcopvs an excommunicetur. Vide *EPISCOPVS*.

Est quædam pæna, quæ inhabilitat perſonas ad actus publicos annot. 261. n. 430.

Sententia excommunicationis ferri non poteſt, niſi executoriales perſonaliter intimentur, & ſi pars latitat, poteſt procedi per Edictum mediante tamen ſpeciali reſcripto, ſeu commiſſione annot. 92. nu. 1.

EXCOMMVNICATVS.

Absolvtoria non adiudicatoria excommunicato dari poteſt annot. 55. num. 1.

Appellans erit audiendus etiam quod ſit actor in cauſa principali annot. 87. nu. 1.

Manvtentio excommunicato non datur annot. 31. num. 5. & 55. num. 4. Decl. vt ibi.

Sententia ad fauorem excommunicati. Vide *SENTENTIA*.

Sepeliri an debeat in loco ſacro excommunicatus à Rota, ſi in articulo mortis fuerit abſolutus annot. 194. nu. 1.

EXCVSATIO.

Commvnis, & publica reputatio etiam ſi ſit

con-

contra legem expreſſam ſufficit ad excuſandum annot.261.num.14.

EXECVTIO.

Coepta ſecundum Stylum Rotæ tunc dicitur, quando mandatum eſt relaxatum annot.62.num.2.

Item quando fuit petita annot. 28. nu.1. annot.174.num.2.

Inhibitio an impediat executionẽ cęptam. Vide *INHIBITIO*.

Praescribitur executio mandati ſpatio 30. annorum annot.112.num.1.

Rota ſolet conſiderare releuantiam probationum,& ſuperſedere in executione litterarum Apoſtolicarum,quando quis eſt in poſſeſſione vigore inſtitutionis ad pręſentationem patronorũ, & datur magnus fumus iuriſpatronatus annot. 256. n.30.

EXECVTOR.

Assumens partes Iudicis, etiam deficiente legitimo contradictore, ab eius ſententia datur appellatio annot.134.num.15.

Intellige ſi materia ſit appellabilis per ſe ibid.num.16.

Aſſumendo partes Iudicis de mero facit ſe mixtum,non tamen facit iudicium Ordinarium, ſi eſt executiuum annot. 134. num.17.

Aſſumit partes Iudicis ſi vult, non tamen poteſt compelli annot.134. num.2.

Datvs ad exequendam gratiam iàm factam eſt merus poteſt tamen fieri mixtus ſi compareat legitimus contradictor, & tunc tenetur aſſumere partes Iudicis annot.312. num.9.11. & 16.

In litteris Apoſtolicis obtentis poſt impetratam commiſſionem in Rota non poteſt procedere abſque vitio attẽtatorum, ſed cauſa ſpectat ad Rotam annot.275. num. 10.& 12.

Exceptiones, non tamen iudicialiter poteſt audire, vt poſſit remittere negocium ad ſuperiorem, ſi ſibi videbitur annot. 134. num.7.

Item poteſt extraiudicialiter ſe informare ibid.num.8.

Sufficit, quod executor habeat gratiam pro iuſtificata annot 134.num.9.

In executore pars Iudicis eſt via ſecundaria, & illam poteſt aſſumere, ſi vult annot.134.num.13.

Iudicis partes aſſumpſiſſe Executorem merum cognoſcitur ex forma proceſſus annotat. 134. numer. 15.

Ex quo poſſeſſor citatur,& ſic ex quo executor aſſumit Partes Iudicis in procedẽdo,non inde fit,quod ſi non comparet legitimus contradictor efficiatur etiam talis in exequendo annot.312. num.15.

Pro via executoria præſumitur ſi non cõſtat, quod Executor velit partes Iudicis aſſumere annot.134.num.12.

Legitimos contradictores admittere ſolum tenetur annot.134.num.3.

Pronvnciando per ſententiam præuia citatione, ſi non adeſt contradictor, non immutat iuriſdictionem voluntariam in contentioſam annot.134. num.14.

Mixtvs non efficitur, dum facit ea, quæ tendunt ad iuſtificationem ſuæ executionis annot.134. num.5.

Intellige dummodo iudicialiter non procedat ibid. num. 6.

Non efficitur mixtus etiam quod dicat *pronuncio gratiam pro iuſtificata* annotat. 134.num.10.

Faciendo ſe mixtum aſſumit ſolum iuriſdictionem contentioſam annotat. 134. num.18.

Ad cognoſcendum an executor ſit merus, vel mixtus inſpicienda ſunt verba deputationis annot.134. num.1.

EXECVTORES.

Gratiarvm de admittendis ſæcularibus ad Religionem, & ad aliquod beneficium Eccleſiaſticum pronidendo poſſint ad receptionem emmiſſionis profeſſionis non expectato anno probationis procedere annot.219. num.5.

Execvtores quando litigant pro hæreditate, vel eius bonis debent habere expenſas ab ipſa hæreditate annotat. 245. numer.1.

Limita duobus modis, de quibus ibidem num. 2.

Litigantes inter ſe ſuper hæreditate, vel poſſunt prætendere aliquod particulare intereſſe ex propria perſona non debent habere expenſas ex ipſa hæreditate annot.245. num.2.

EXECVTORIALES.

Relaxatis executorialibus vigore rei iudicatæ ſi tunc non adeſt in quo pars pareat, tenetur cauere de parendo, quando venerit caſus, alias non cauendo contra eum poteſt procedi ad declaratoriam annot.224 num.2.

Declara procedere, quando pars fuit condemnata ad cauendum, ſecus ſi non fuit condemnata, ibid.nu.5.& quando ſit locus huic cautioni remiſſiuè ibidem num. 3.

EXEM-

EXEMPTIO.

A iurisdictione Ordinarij non datur niſi probetur ſæuitia annot.287. num.1.
Aliquando ſolet dari lite pendente per Signaturam Gratiæ annot.287. num.2.

EXHIBITIO.

Titvli facta per prouiſum ab Ordinario poſt immiſſionem prouiſi Apoſtolici non ſuffragatur annot.312. num.26.

EXORCISMI.

D. N. Ieſus Chriſtus exercuit officium Exorciſtæ annot.206. num.10.
Differentia inter Exorciſmum, & Adiuratum, vel Coniuratum annotat. 206. numer.12.
Faciendi quomodo ſint remiſſiuè annot.74. num.4.
Super maleficiato quomodo ſint faciendi annot.206. num.2. & num.9. 11. & 13.
Valeant ſemper an, & quomodo annotat. 206. num. 2.

EXPENSAE LITIS.

Ab E...ſco... o factæ cenſentur de redditibus Eccleſiæ, dum contrarium non probatur, & ideo non debent illi refici à reſignatario annot.231. num. 13.
Cavsa iuſta litigandi an excuſet ab expenſis ſtante ſtatuto remiſſiuè annotat.77. num. 12. & num.14.
In Rota non excuſat ab expenſis, niſi ſententia reuocetur ex nouiter deductis annot.77. num.13. annot. 232 num. 1.
Non excuſat ab expenſis, vt euitetur clauſula *Parita* annot. 77. num. 15.
Clavsvla refectis expenſis. Vide *CLAVSVLA*.
Condemnatio ſine certa quantitate ſufficit, quia quantitas poſtea in executione declaratur annot.77. num.10.
Conditione ex Statuto debentur, quando verba diriguntur ad victum annotat. 77. num.7.
Execvtores litigantes pro hæreditate, vel eius bonis debent habere expenſas ab ipſa hæreditate annot.245. num. 1. limita num.2.
Si autem litigant inter ſe ſuper hæreditate, vel poſſunt prætendere aliquod particulare intereſſe ex propria perſona non debent habere expenſas ex ipſa hæreditate ibid. num.2.
In sententia fit condemnatio expenſarum reſeruata taxatione annotat.309. num. 2. & 3.
Interrogatoria dans non tenetur ad expenſas, etiam ſi teſtes deponant pro vtraque parte annot.94. num. 1. Vide annot. 179. num.4. & ſeqq.
Ivdex an poſt relaxatum mandatum debeat interloqui ſuper expenſis ad quas quis eſt obligatus in forma Cameræ annotat. 314. num.4. Vide ibi.
Poſt relaxatum mandatum vigore obligationis Cameralis non poteſt amplius ſe ingerere circa expenſas annot. 314. numer.1. Contrarium vide num.2.
Ivdiciales de iure debentur annot.309. numer.6.
Ivre actionis debitæ quandocunque peti poſſunt annot.314. num.3.
Obligatione de reſtituendo expenſas facta poteſt procedi in negotio principali annot.153. num.2.
Officio Iudicis mercennario debentur, quando verba ſtatuti diriguntur ad Iudicem annot.77. num.8.
Pavperi ſubminiſtrantur expenſæ litis, maximè ſi pro ſe habet præſumptionem boni iuris ob ſententiam ad eius fauorem latam annot.132. num.1.
Procvrator tenetur ad expenſas Extractus, ſi principalis abeſt à Curia annotat. 115. num.1. & 2.
Fallit ſi declarat eo minimè velle vti ibidem num.3.
Pro examinandis teſtibus, ſcilicet in veniendo, ſtando, & redeundo debent fieri à parte inducente annot.179. num.1.
Amplia etiam ſi alia pars dederit interrogatoria ibid. num.2.
Expenſæ Iudicis, Aſſeſſoris, & Notarij, quæ fiunt pro examinandis teſtibus, debent eſſe communes inter partes annotat. 179. num.7. Amplia num.8.
Refici debent ſi ſententiæ ſint nullæ, & pars illis cedit annot.153. num.1.
Retentio regiſtri pro expenſis datur, ſecus autem pro mercede ſecundum ſtylum Rotæ annot.30. num. 1. Vide ibid.
Procuratori competit retentio regeſtri, & iurium pro expenſis factis, ſecus autem pro eius mercede, ſeu ſalario annot.289. num.1. 4. & 5. ac num.11. Contrarium num.6. Vide num.8. & 10.
Taxatio expenſarum fieri poteſt à conſuetis annot.309. num. 10.
Expenſarum taxatio, & iuramentum partis an debeat præcedere ſententiam condemnationis expenſarum annotat. 309. num.1.
In taxatione expenſarum factarum in partibus debet ſpectari rigor iuris, & veriſi-

riſimilitudo annotat. 309. numer. 11.
Expenſarum iudicij datur liſta, Notarius cauſæ regulat,& moderationem taxat Iudex annot. 309. num. 5.
Quo ad alias expenſas extra proceſſum datur aliqualis fumus cum iuramento, & Iudex poteſt ex arbitrio taxare prout ſunt veriſimiles annot. 309. num. 5.
Taxatio Iudicis, & iuramentum partis debet præcedere condemnationem expenſarum facta in certa quantitate annot. 309. num. 3.
Iuramenti partis circa expenſarum taxationem praxis annotat. 309. numer. 11. & 13.
Iuramentum partis vltra taxationem an requiratur, quando præcedit condemnatio expenſarum generalis Iudicis annot. 309. num. 4.
Praxis Auditor Cameræ, & Rotæ in taxandis expenſis, & pro eis relaxandis mandatis annot. 314. num. 6.
Expenſæ, quæ conſiderentur, & taxentur à Rota annot. 309. num. 9. & 11.
Reſeruatur taxatio expenſarum in ſententia, in qua ſit illarum condemnatio annot. 309. num. 2. & 3.
VIATICORVM expenſæ non debentur, quando agitur dè expenſis factis in Curia Romanà annot. 309. num. 8.
Expenſæ pro Viaticis, & alijs, ac Aduocatorum, & Procuratorum debentur annot. 309. num. 7.
VICTVS victori debet reficere expenſas, etiã quod non adſit condemnatio ex *Statuto Vrbis* annot. 77. num. 5. Sed vide ibi, & num. 6. & 7.

EXTRACTVS.

CEDVLA depoſiti circa extractum. Vide *CEDVLA*.
PROCVRATOR tenetur ad expenſas extractus, ſi principalis abeſt à Curia annotat. 115. num. 1. & 2. limita num. 3.

EXTRAVAG.

AD REGIMEN. quæ loquitur de familiaribus Papæ, intelligitur de familiaribus viuente Papa annot. 40. num. 13. Intellige vt num. ſeqq.
Renouatur per Reg. 1. Cancellariæ annotat. 107. num. 2.
AD ROMANI *de præben. inter communes* videtur Conſtitutio clauſa in corpore iuris annot. 296. num. 3. Vide num. 5.
IOANNIS XXII. *incip. ex debito Paſtoralis officij eſt temporalis* annot. 107. num. 3.
Intellige temporalem quoad reſeruationem, ſecus quoad diſpoſitionem annot. 107. num. 4.
Extrauagantes inter alias inſertæ faciunt ius Ordinarium, & commune, & pro decretali haberi debent annotat. 296. numer. 4.

F.

FACTVM.

A PRINCIPIO non dicitur factum, niſi adſit perſeuerantia annotat. 261. numer. 209.
HABERI non poteſt pro non facto annot. 315. num. 43.
INCONTINENTI vt dicatur aliquid factum remittitur arbitrio boni viri, & iuxta ſubiectam materiam annot. 261. num. 401.
Ita vt factum poſt ſex menſes aliquando dicatur incontinenti factum annotat. 261. num. 402.
MVLTA facta tenent quæ fieri ab initio prohibentur annot. 304. num. 20.
Declara, quando impedimentum ſuperuenit, ſecus quando erat à principio annullans ipſo iure ibid. num. 21.
NON dicitur quod fuit reuocatum annotat. 261. num. 211.
Item non dicitur, quod non durat factum annot. 261. num. 210.

FACVLTAS.

ADIECTA verbo intelligitur ſecundum tempus verbi annot. 40. num. 12.
COGNOSCENDI cauſam litteris non expeditis quomodo intelligatur annot. 24. num. 1. & num. 2. Vide num. 3.
NON extenditur ad ea, quæ ſpecialiter ſunt denegata annot. 40. num. 7.

FALCIDIA.

HAERES debet habere Falcidiam de legato dotis annot. 38. num. 2.

FAMILIARITAS.

NON perditur ſi familiaris recedit reuerſurus de licentia Domini pro ſuis negotijs particularibus annot. 243. num. 3.

FERIAE.

ABSENS feriarum tempore cenſetur præſens annot. 261. num. 3. & 352. limita 353.
AVDITORES feriarum tempore ſunt occupati in cauſis decidendis annot. 261. nu. 243. & ſeqq. Vid. num. 80.
DEROGATIO feriarum reputatur impoſſibilis quo ad iuris effectus annotat. 261. numer. 82.
PAPA multoties concedit, quod ferijs non obſtantibus procedatur in cauſis vel ſimpli-

Digitized by Google

plicter, vel cum voto aliquorum Auditorum annot.261.num.247.
Cætera vide *VACANTIAE*.

F I C T V M.

Verum, & fictum paria ſunt quando lex diſponit ſuper ficto annot.315. num.20.
Maximè in materia fauorabili ibid. numer.21.

FIDEICOMMISSVM.

De fideicommiſſi iuſtificatione prius debet videri antequam deueniatur ad ſpecificationem rerum particularium ſub eo compræhenſarum annot.264. num.1.
Declara quando reus eſt in poſſeſſione, ſecus autem quando neuter poſſidet ibid. num.2.

FIDEIVSSOR.

Datus in vna inſtantia tenet etiam in alijs ſecundum æquiorem opinionem annotat. 52. num.14.
Quid ſi Iudex fuerit electus, vel lata abſolutoria remiſſiuè annot.52. num.15.
De iudicio ſiſti non impedit, quominus cognoſci poſſit de validitate carcerationis annot.52. num.9.
Fideiuſſor de iudicio ſiſti, & de ſtando iuri idem eſt annot.52. num.8.
De stando Iuri, & iudicatum ſoluendo cum vno non tenetur cum alio annot. 52. numer.11. Vide *CARCERATIO*, & *CAVTIO*.
Non tenetur ſi mutatur Iudex, res, vel actio: Intellige prout in ann.52. n.13.14.& 15.

FIGVRAE.

Vide *ANVLI*.

F I L I I.

Positi in conditione reſpectu Patrui cenſentur quoque poſiti in conditione reſpectu Patris annot.133. num.1.
Testamentum filijfam. Vide *TESTAMENTVM*.
Thori ſeparatione ſecuta, filij remanēt apud illum ex parentibus, qui non dedit cauſam ſeparationi annot.10. num.1.

F I L I V S.

Acquirens ex pecunia Patris ſibi acquirit, & tenetur tantum reſtituere pecuniam annot.283. num.7.
Administrator non eſt bonorum Patris annot.283. num.8.
Exercens mercaturam quoad illam habetur pro Patre familias annot.26. num. 11.
Naturalis legitimatus non ſuccedit Patri, & laico in bonis emphyteoticis Eccleſiaſticis annot 261. num.324.
Testator cenſetur magis diligere filium in portione Patris, quam in portione Patrui annot.133. num.2.

F L O R E N T I A.

Lex Florentiæ. Vide *LEX*.
D. Foelix Contelorus laudatur annot.312. num.29.

F OE M I N AE.

Succedunt de iure communi vna cum maſculis annot.261. num.434.

F OE S T V M.

Ad hoc vt fœſtum alicuius Sancti in Ciuitate celebretur quid agendum annot. 201. num.1, & 2.
Dedicationis Eccleſiæ quomodo, & quando ſit celebrandum annot.251. num.1.
In die fœſto Sanctæ Franciſcæ Romanæ de anno 1609. fuit facta Rota ann.201. n.4.
Inclitus Populus Romanus petijt à D. Decano, quod non fieret Rota in die fœſto Sanctæ Franciſcæ Romanæ annot. 201. num.1.
Sepulchrum Sanctæ Franciſcæ Romanæ eſt in Templo Sanctæ Mariæ Nouæ Vrbis annot.201. num.5.
Praesentationis Beatiſſimæ Virginis Mariæ computatur inter fœſta Palatij annot.54. num. 1.
Translationis *corporis B. Thomæ Cantuarienſis* non ſeruatur in Rota annotat.165. num. 1.

F O R M A.

Adimpleri per æquipollens non poteſt, ſed eſt adimplenda ſpecificè annotat. 261. num. 227.
De forma cenſetur id, quod conditionaliter exprimitur annot.261. num.226.
B. Francisca Romana. Vide *FOESTVM*.
R.P. D. Franciscus de Vbaldis fuit ſucceſſor R. P. *D. Iuſti*, & quare annotat. 208. num.3.
Pater Franciscus Lerma Ordinis Prædicatorum laudatur annot.42. num.2.

F R A T E R.

Dives tenetur alere fratrem pauperem annot.175. num.2.
Item diues tenetur dare aliquid arbitrio D. Ponentis fratri pauperi pro diſputatione dubij, an debeantur alimenta, & ad quam ſummam annot. 175. num.3.
Item frater diues tenetur alere ſororem ægenam annot.175. num.1.
Emens de pecunia communi rem aliquam nomine proprio ſibi acquirit, & alter frater poteſt ſolum agere ad pecuniam annot.283. num. 1.

FRVCTVS.

Bona an fuerint acquiſita ex fructibus beneficij, vel ex patrimonio arbitrarium eſt Iudici id cognoſcere annotat. 110. numer.6.

B[illegible] quæ ſpectent ad ſucceſſorem vide ibi plures caſus, & per tot. annot.231. num. 1.

Et quid ſi Epiſcopus, vel beneficiatus transfertur, vel reſignat annot. 231. numer.2. & ſeqq.

Vacantes in Regno Neapolitano ad quem ſpectent vide annot. 108. num. 1.

Civiles pro rata temporis ſpectant ad anteceſſorem annotat. 231. num. 11. Contrarium num. 12.

Non exacti ſpectant ad ſucceſſorem annot. 231. num. 14.

Clerici verè Domini ſunt portionis fructuum, quæ ſibi contigit poſt factam diuiſionem inter Eccleſiam, & Epiſcopum, & Sacerdotes Eccleſiæ Miniſtros annot. 109. num.8. Vide num. 10.

Condemnatio ſine certa quantitate ſufficit, quia quantitas poſtea in executione declaratur annot.77. num. 10.

Episcopus fructus quomodo diſtribuere debeat. Vide EPISCOPVS.

Exacti ante motam litem tunc non veniunt in mandato de manutenendo, quando petuntur vti fructus rei principaliter in iudicium deductæ annot. 156. num. 1.

Quando verò petuntur vti ſors principalis, vt in penſione, vel annua præſtatione tunc debentur ab initio annot. 150. numer.2.

Ex mvtvo non debentur annot.249. num.6.

Non dvrant vltra trienium annotat. 150. num.4.

Resignatario quando debeantur. Vide RESIGNATIO.

Restitvvntvr in fine litis, quando conſtat de paupertate annot.260. num. 1.

Separati à ſolo, quando dicantur remiſſiuè annot. 109. num.43.

FVNDAMENTVM.

Fvndamento ſublato corruit omne ædificatum annot.261. num.137.

FVNERALIA.

Fvnus Auditori Rotæ defuncto quomodo olim fiebat, & alia circa hoc annot. 208. num.2.

G.

GABELLA.

Doctor conductus à Communitate non tenetur eidem ſoluere gabellam de ſalario ſuo ſi ignorauit tale ſtatutum annot. 38. num.2.

Gener gabellam ſoluere tenetur, & non ſocer ſtante ſtatuto, quod de dote ſoluatur gabella annot. 38. num.1.

Legatarivs non tenetur ſoluere gabellam, quando teſtator voluit, vt ei ſoluatur integrum legatum annot. 38. num.3.

Onvs non eſt conſignationis rei, ſed onus contractus annot. 38. num. 10.

Promittens conſignare merces in certo portu ad omne ſuum riſicum, & expenſas non tenetur emptorem releuare ab onere gabellæ annot. 38. num. 10.

GRATIA.

Conditione ſtante non cenſetur perfecta irreuocabiliter annot. 259. num.9.

Motv proprio conceſſa quomodo differat à gratia conceſſa ad poſtulationem partis annot. 261. num.320.

Ordinarii non æget iuſtificatione annotat. 228. num. 2.

Papae ex defectu intentionis corruit annot. 192. num.4.

Perficitur per ſolam Signaturam annotat. 259. num.2.

Praeventiva. Vide BENEFICII.

Principalis reſeruationis penſionis æquiparatur contractui annot. 259. num. 14.

Provisus Apoſtolicus tenetur iuſtificare totam gratiam, dum non agitur de beneficio reſeruato per ſe, ſed per accidens ex appoſitione manuum Papæ annotat. 256. num.23.

Qvalitas appoſita in gratia à Papa intelligitur de iure, non de facto annotat. 288. numer. 15.

Secvnda gratia dicitur prima gratia in caſu, de quo in annot. 122. num. 4.

Si prima gratia eſt nulla ob non ſeruatam formam *Regulæ de annali*, ſecunda etiam ſubiacet eidem *Regulæ* annot. 122. num.3. Vide num. 5.

Si in actis adſit gratia Ordinarij non poteſt dici non conſtare de iure alterius partis annot. 228. num. 2. Decl. num. 3. Vide num.8.

Si nevtri debet iuſtificari parte opponente, antequam videatur de non iure ipſius aduerſarij annot. 25. num. 1.

Et ad hoc vt ſit iuſtificata quo ad non ius partis aduerſæ ſatis eſt, quod ex reuolutione proceſſus non conſtet de iure annot. 228. num. 1.

GRATIAE.

Consistentes in beneficiorum conceſſione æqui-

æquiparantur vltimis voluntatibus annot.259. num.13.
Pro iuſtificatione gratiæ ſufficit præſumptiua probatio, in caſu, de quo in annotat. 288. num.4. Vide num.25.
Pro iuſtificatione gratiæ iam executæ præſumitur annot.288. num.5. Vide numer.27.
Vltimvs ſtatus pro iuſtificatione gratiæ ſufficit annot.136. num.1.

GVARANTIGIA.

Apposita in inſtrumento nullo nihil operatur annot.261. num.139.

GVBERNATOR VRBIS.

Circa cedulas depoſiti. Vide *CEDVLA*.

H.

HABITARE.

In loco dicitur is, qui in illo maiorē parte anni inhabitat annot.261.nu.250. Declara vt ibi.

HAERES.

Condemnatvr perſonaliter ſi citatus non exhibet bona hæreditaria annotat. 15. numer.2.
Libere rem legatam tenetur annotat.49. numer.1. Intellige ibid. num.4.
Hæres liberatur tradendo rem legatario qualis eſt annot.49. num.3.
Hæres teneretur erga legatarium, quando res in totum auocaretur. Secus ſi ius, quod remaneret legatario non poſſet auocari reſpectu iuris deficientis annot. 49. num.4. 5. & 6.
Hieronymvs Fvscvs laudatur ob eius ſingularem actionem, de qua in annotat. 40. num. 20.

HONOR.

Svpervenienſ non mutat conditionem priorem, quamuis augeat ſtatum annot.315. num.53.

I.

IACTATIONES.

Monitorivm ſuper iactationibus facit obtinentem reum annotat. 257. numer.11.

IMMISSIO.

Danda quādo fit ſi ab vtraque parte petatur remiſſiuè annot.220.nu.5.
Haeredi datur dum defunctus habebat ciuilem poſſeſſionem annot.256 num.4.
Non datur quando quis poſſidet cū titulo, & datur fumus iuriſpatronatus annotat. 220. num. 3.
Oppositionibvs datis contra reſeruationem ab eo,qui non poſſidet,vel poſſidet abſq; titulo non datur annot.220.num.4.
Proviso Apoſtolico, qui illam,petit vigore ſubrogationis gratioſæ danda eſt, dum probauit reſeruationem, quamuis prouiſus ab Ordinario ſit in poſſeſſione. Contrarium ſi non conſtat de reſeruatione, nec prouiſus ab Ordinario eſt in poſſeſſione annot.256.num.1.Vid.ibi.Cętera Vide *SVBROGATVS GRATIOSE*.
Reservatio quando eſt turbida non datur annot.220. num.1.
Retardari non debet quando oppoſita requirunt altiorem indaginem annot. 220. num. 2.
Svbrogato gratioſè vt detur, requiritur, quod beneficium ſit reſeruatum, vel litigioſū annot.256.n.1.Cętera vide *SVBROGATVS GRATIOSE*.
Datur etiam aduerſus exiſtentem in poſſeſſione vigore vnionis factæ ab Ordinario, quando beneficium eſt reſeruatum, vel vacat per reſignationem factam in Curiā annot.256.num.29.

IMMISSVS.

In salviano vide *CREDITOR.SVBHASTATIO.*

INDVLGENTIAE.

In anno Iubilei conceduntur aliquando concomitando loca pia annot.4. num.2.

INDVLTA.

Beneficia reſeruata per reſignationem in manibus Papæ excluduntur etiam ab Indulto Cardinalis annot.315.num.7.
Cardinalivm ſuper collatione beneficiorum fuerunt moderata per Greg.XIV.& quomodò annot.40.num.1.
Ignorantia Indulti excuſat Epiſcopum quo ad collationem aduerſus illius diſpoſitionem factam,& à pœna annot.261.num. 310.
Non tamen collatio aliter facta valet,dū in Indulto adeſt decretum irritās annot. 361.num.311.
Ordinariis conceſſa remouent obſtaculum annot.40.num.10.

INDVLTVM.

Capitvli Eugubini.Vide *CAPITVLVM.*
Impetratvm de ordine Capituli ſtatim operatur à die datæ etiam ante ſcientiam ipſius priuilegiati annot.261.num.314.

INFIRMITAS.

Vide *ANVLI.*
Avditore infirmo Coauditor proponit eius cauſas, quando negotium vrget annot.

not.72.num.1.& annot.122.num.1.

INHABILITATIO.

Est pœna annot. 261. num.67. num.201.& 430.

INHIBITIO.

Ante citationem ad dicendum cõtra commiſſionem non datur, & data ſuſpenditur annot.70.num.3.

Concedi debet dum fuit commiſſa cauſa appellationis,& appellationum, nec non reſtitutionis in integrum prout de iure annot.174. num.3.

Conceditur etiam ad inſtantiam illius, qui commiſſionem non impetrauit, quando commiſſio eſt facta communis per citationem annot.70.num.1.

Datur dum cognoſcitur,an intret clauſula *arbitrio Rotæ* addita clauſulæ *parito Breui* annot.80.num.1.

Declarationem inhibitionis Rota aliquãdo mandat Auditori annot.62.num.5.

Executionem iam factam non reuocat, ſed tamen impedit vlteriorem annot.176.nu.3.Ampl.vt ibi.

Inhibitio Rotalis quando non impediat executionem iam cæptam annot.62. n. 3.

Iudex à quo in poſſeſſorio retinendæ poteſt procedere nõ obſtante inhibitione Iudicis ad quem annot.210.num.4. Vide ibi.

Iurisdictione purificata ſimpliciter eſt inhibendum annot.77.num.4.

Moderanda non eſt etiam ſi ſumma cauſæ nõ ſit Rotalis,ſed adeunda eſt Signatura annot.43.num.1.

Moderatur, quando appellatio eſt friuola, nec in hoc caſu eſt attendenda commiſſio annot.210. num.3.

Item inhibitio conceſſa vigore commiſſionis reſtitutionis in integrum moderatur, ſi intra terminũ præfixum non docetur de cauſis reſtitutionis annot.209.n.1.

Item moderatur inhibitionem Auditor Rotæ,cui fuit commiſſa cauſa appellationis à mandato de manutenendo annot.210.num.1.

Rotæ,cenſetur ſimpliciter ordinatum, vt moderetur ſuam inhibitionem,quando in commiſſione, in qua petebatur reſcribi Auditori, vt ſuã moderetur inhibitionẽ, Regens reſcripſit *Audiat idem Auditor, & procedat, vt petitur, & iuſtitiam faciat,* & Pontifex reſcripſit *Placet* annot.277. n.1.

Pendente quæſtione ſuper poſſeſſione datur inhibitio, ne res à detẽtore deterioretur, & quo ad arbores ceduas ſit deſcriptio annot.20. num.1.

Per iudicem appellationis concedenda non eſt,niſi prius conſtet,ſentẽtiam fuiſſe prolatam annot.18.num.2.

Restitutione in integrum, conceſſa datur,dũ in deciſionibus fuerunt factæ aliquæ reſeruationes, quæ non fuerunt diſputatæ annot.176.num.2.Ampl. num.3.

Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt, quomodò intelligatur annot.62. num.4.

Licet ſit timenda ex æquitate,tamen aliquando Rota non reuocauit geſta poſt inhibitionem annot.65. num.1.

Lite in Rota introducta inter Epiſcopum, & prætenſum Patronum beneficij ſuper exiſtentia iuriſpatronatus, ſi interim moriatur beneficiatus,& Epiſcopus conferat præuia affixione Edictorum beneficium, & Patronus à tali collatione appellet ad Metropolitanum datur Epiſcopo inhibitio Rotalis ad formam commiſſionis, aut inſtrumentum actorum annot. 180. nu.1.

Signatura nunquam remittit Rotæ, vt moderetur inhibitionem, ſed ſimpliciter ordinat annot.277.num.2.

Specialis datur, ne quis lite pendente contrahat matrimonium annot.114.num.1.

Datur ne quis contrahat,quando duo prætendunt vxorem annot.114. n.2. Vid.ibi.

Transportatione actorum non facta an moderetur inhibitio. Vide *TRANSPORTATIO ACTORVM.*

Vacantiarum tempore conceduntur inhibitiones annot.261.num.245.& 369.

INIVRIA.

Volenti non fit iniuria annot.261. nu.103.

INIMICITIA.

Inimicitiam allegare ſufficit in articulis abſque eo, quod allegentur cauſæ inimicitiæ annot.120.num.1.

INSTITVTIO.

Episcopus non poteſt denegare inſtitutionem præſentato à Capitulo, quod eſt in iſta quaſi poſſeſſione annot.242.num.1.

Amplia etiam ſi Capitulum eſſet ſolum in poſſeſſione cum anteceſſore annotat.242.num.2.

Praesentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus annot.305.num.1.lim. num.3.

INSTITVTVS.

Canonici inſtitutus in iure patronatus non eſt amouendus annot.305. num.2.

INSTRVMENTVM.

Actorum alias appellatur inſtrumentum in vim litis pendentiæ annot. 180. num. 2. Vid. num.1.

Ad

Ad probandum vitia inſtrumenti ſubdelegatur Iudex in partibus, qui coram Notario, & teſtibus in arte peritis inſpiciat originale inſtrumenti, & referat omnia illius vitia, quia originale ſine periculo non poteſt transferri ad Curiam annot. 282.num.1.

Extensvm fuiſſe poſt quinquennium à die rogitus, vt probetur, Rota non deputat Viſitatores, ſed mandat ſuper hoc examinari teſtes annot. 148.num.1.

Referens ſe ad inſtrumenta, quæ non ſunt in actis, an benè reſpondeat poſitionibus annot. 53.num.2.

INTERESSE.

Vide *DAMNA*.

INTERLOCVTORIA.

In possessorio Summario durat vſque quo lata fuerit ſententia diffinitiua in poſſeſſorio ordinario, vel fuerit iudicatum in petitorio annot. 138.num.5.

INTERPRES.

Commvnis ex officio deputatur de ſtylo Rotæ annot. 152.num.1.

In partibvs non ſunt neceſſarij interpretes annot. 155.num.3.

In remissoria ad partes conceſſa non ponitur clauſula cum facultate adhibendi interpretes annot. 155.num.2.

INTERPRETATIO.

PROCESSVS. Vide *PROCESSVS*.

INTERROGATORIA.

Avditores examinati de ordine Rotæ deponunt per extenſum abſque interrogatorijs, & dantur articuli in manibus eiuſdem Auditoris annot. 123.num.1.

Dari poſſunt etiam, quod agatur de recognitione propriæ manus annot. 158. n.1.

In repetitione teſtis formiter dari debent, dum materia habet neſcio quid ſuſpicionis annot.222.num.2.

Expensas pro interrogatorijs facere non tenetur illa dans, etiam ſi teſtes deponant pro vtraque parte annot.94.num.1.

Dans interrogatoria teſtibus non tenetur facere expenſas Iudicis, & Notarij annot. 179.num.4.Ampl.num.5.

Dans interrogatoria teſtibus quando, & quas expenſas teneatur reficere parti inducenti teſtes annot.179.num.6.

In repetitione teſtis formiter debent dari, dum materia habet neſcio quid ſuſpicionis annot.222. num.2.

Iudex ex officio tenetur interrogare teſtes annot.179.num.3.

Resecatio interrogatoriorum ſpectat ad illum Iudicem, ad quem ſpectat facere interrogatoria, & hoc quando dantur in partibus, ſecus in Curia, & tranſmittuntur in rotulo ad partes annot.94. num.2.

Testis interrogatus an teſtator inſtituiſſet hæredem illum, ad cuius fauorem fuit examinatus, ſi reſpondit, quod fecerat teſtamentum clauſum, & quod propterea non tenebatur reſpondere, bene reſpondiſſe dicitur annot 278.num.1.

INTRVSVS.

Lite pendente non habetur pro poſſeſſore annot.256. num.3. & 5.

INVENTARIVM.

Probat bona perueniſſe ad manus hæredis annot.15.num.1.

Praelatvs facere tenetur inuentarium rerum, quas in patrimonio, alioue titulo ante dignitatem acquiſiuit annot. 110. num.5.

Inuentarium an ſuffragetur Prælato, vt dicatur acquiſiuiſſe ex bonis patrimonialibus annot.110. num.5.

D. Ioannes Baptiſta Caſtellanus laudatur annot.237.num. 1.& num.16.

IRREGVLARITAS.

Absolvtvs à cenſuris non eſt diſpenſatus quoad irregularitatem annot.6. num.3.

Censvra non eſt annot.6. num.2.

IVDEX.

Absens tempore vacationum habetur pro præſente annot.261. num.4. 112. & 229.

limita num.343. & 353.

Abesse poteſt tempore vacationis annotat. 261. num.105.

Compvlsorialis ſi in partibus recuſetur ſuſpectus, tunc Rota per litteras priuatas ſolet ſcribere, vt Iudex procedat non obſtante recuſatione, annotat. 188. num.4. Vide ibi.

Rota non ſolet in Curia admittere recuſationes Iudicum Compulſorialium annot.188. num.3.

Contra Iudicem, qui neglexit iuſtitiam facere an poſſit procedi, & quomodò remiſſiuè annot. 200. num.1.

Inhibitione Iudicis ad quem non obſtante, Iudex à quo in poſſeſſorio retinendæ poteſt procedere annotat. 210. numer. 4. Vide ibi.

Interrogare teſtes ex officio tenetur annot. 179. num.3.

Laicvs nullam habet iuriſdictionem in cauſa matrimoniali annot.267. num.2.

Paritvm an ſit Iudex ad quem poteſt cognoſcere annot.97. num.3.

PRAE-

Praeveniens citatione Iudex eſſe debet annot. 181. num. 1. limita num.4.
Remissoriae non poteſt admittere articulos nec datos declarare annot. 157. num. 1.
Conceſſa remiſſoria partibus cum facultate eligendi ſibi ſuos Iudices poteſt quælibet pars eligere duos Iudices in ſolidum annot. 155. num. 1.
In remiſſoria ad partes conceſſa à Rota non ponitur clauſula *cum facultate adhibendi Interpretes* annot. 155. num. 2.
Riservare ſemper intelligitur ius tertij annot 89. num. 6.
Suspectus vt recuſetur requiritur mandatum ſpeciale annot. 173. num. 3.
Votum Rotæ ſequi tenetur, quando cauſa fuit commiſſa de voto Rotæ, ſecus autem ſi cum voto Rotæ annot. 185. num. 1. Vid. num. 2.

IVDICIALITER.

Iudex iudicialiter dicitur procedere, quando ponit edicta annot. 104. num. 7.

IVRA.

Producta in Rota coram vno Iudice faciunt fidem coram alio, coram quo debent produci annot. 270. num. 3.
Producta, quæ non ſunt in forma probanti non reſtituūtur ad effectum illa tranſmittendi ad partes ad hoc vt autenticentur, ſed bene traditur illarum copia, maximè quando tranſportatio debet fieri extra Statum Eccleſiaſticum annot. 207. nu. 1.
Relevare ſatis dicuntur ad effectum commiſſionis cauſæ, ſi ex facie appareant releuantia & plena, proptereà non ſunt examinanda annot. 102. num. 1.

IVRAMENTVM.

Ab auditore nouo exigere, Cappamque, & Roechettum eidem dare, ſibi attribuit Camera annot. 33. num. 1.
Calvmniae, & iuramenti ſuppletorij praxis Rotæ annot. 309. num. 14.
Circa expensas litis. Vide EXPENSAE LITIS.

IVRISDICTIO.

Censetvr de iure communi eſſe illius, coram quo primò fuit citatum ad dicendum contra commiſſionem annot. 32. num. 1.
Quando verò agitur inter Auditores Rotæ eſt illius, cui primo fuit præſentata commiſſio annot. 32. num. 2.
Memorialia non tribuunt iuriſdictionem annot. 61. num. 2.
Prorogari poteſt, quando non deficit totaliter annot. 149. num. 7.

IVS.

Canonicvm quando locum habet, tunc qui habuit ſententiam contra ſe in poſſeſſorio plenario, poteſt in cauſa appellationis obtinere in poſſeſſorio ſummariſſimo annot. 138. num. 1.
Natvrale ſecūdarium poteſt tolli per Principem annot. 315. num. 42.

IVSPATRONATVS.

Acquisitio iuriſpatronatus eſt actus odioſus annot. 247. num. 2 1. Contrarium num. 25.
Acquisitum quando cenſeatur ex bonis patrimonialibus, & quando ex fructibus Beneficij annot. 110. num. 4.
Ad effectum acquirēdi iuſpatronatus requiruntur duo conſenſus Epiſcopi, vnus ſcilicet ſuper fundatione, alter ſuper acquiſitione iuriſpatronatus. Contrarium quod imò ſufficiat vnicus conſenſus annot. 247. num. 12. & 13.
Iuſpatronatus ex ſolo conſenſu Epiſcopi non acquiritur, ſed requiritur dotatio, & fundatio annot. 247. num. 28.
Consensus Epiſcopi præſtitus poſt obitum fundatoris ſufficit ad effectum acquirendi iuſpatronatus annot. 247. num. 17.
Post ædificationem, & dotationem Eccleſiæ præſtitus lite pendente ſufficit ad effectū acquirendi iuſpatronatus, cum retro trahatur ad diem fundationis, & dotationis annot. 247. num. 2. & num. 7. & 15.
Iura loquentia de fundatione Eccleſiæ habent locum in illius dotatione annot. 247. num 3.
Tacitus Epiſcopi ſufficit ad effectum acquirendi iuſpatronatus, & *Lambert. & Abb.* contrarium ſentientes reprobantur annot. 247. num. 18. 19. 23. 24. 25.
Tacitus conſenſus præſumitur, ſi Eccleſia eſt iam diù ædificata, & in ea celebratur annot. 247. num. 28.
Conſenſus Epiſcopi non præſumitur ex curſu temporis ad effectum acquiſitionis iuriſpatronatus annot. 247. num. 21. Contrarium num. 31.
De ivre proprietarij in iurepatronatus debet conſtare, vel per confeſſionem partis, aut per rem iudicatam, vel per alium legitimū modum probandi annot. 305. n. 4.
Ecclesiae dotatio, & fundatio circa iuſpatronatus. Vide ECCLESIA. DOTATIO.
Episcopus, vel deputandus ab eo debet deſignare atrium Eccleſiæ ædificandæ pro acquiſitione iuriſpatronatus, & Crucem affigere, & dotem ſtatuere annot. 247. nu. 14. & 22.

Poſ-

Poſſunt tamen hæc fieri per deputatum ab Epiſcopo annot.247.num.15.

In constrvctione Eccleſiæ ad effectum acquirendi iuſpatronatus non ſufficit petere conſilium, vel licentiam Epiſcopi annot.247.num.20.

Parati debent induci tanquam teſtes quando prætenditur ex inſignibus, & alijs picturis Eccleſiæ coadiuuari probationes circa pertinentias eiuſdem Eccleſiæ annot.280.num.1.

Vicarivs non poteſt præſtare conſenſum pro reſeruatione iuriſpatronatus ad fauorem ædificantis, & dotantis Eccleſiam annot. 247.num.1.

Vsvrpatio iuriſpatronatus ſpectantis ad certas familias ſimul, & ad Parochianos non præſumitur, quia non eſt veriſimile, quod familiæ paſſæ fuiſſent vſurpationem annot.227.num.1.

Non præſumitur, quando adhuc Eccleſia nõ remaneret libera, quamuis excluderentur ij, qui prætenduntur vſurpatores annot.227.num.2. Vid.num.4.

Quando ſpectat ad Parochianos præſumitur ex vſurpatione annot.227.num.3.

Concilij diſpoſitio circa vſurpationem iuriſpatronatus habet locum vbi illius mens, & ratio adaptari poteſt annot.227. num. 6.

Et habet locum in caſu mixto ibid. nu. 8.

R. P. D. Ivsivs fuit Curialis antiquus, & per multos annos Locumtenens A. C. ac poſteà Rotæ Auditor annot. 289. num.3.

Obijt de menſe Octobris 1609. annotat. 208. num. 1.

R.P.D. Lancellottvs laudatur annotat. 208. num.4.

LAPIDES.

Vide *ANVLI*.

LEGATVM.

Haeres an teneatur luere rem legatam. Vide *HAERES*.

Vxori factum in caſu, in quo ingredi velit Monaſterium, debetur etiamſi non ingrediatur, dumodò fecerit diligentias pro ingrediendo annot.137.num.1.

Mulier honeſta non poteſt ſalua honeſtate ingredi Monaſterium deſtinatum perſonis minùs honeſtis annot. 137. num.2.

Et illud ingredi non tenetur ibid.num.3.

Tenetur facere diligentias pro ingrediendo annot.137.num.4.

Non tamen tenetur perquirere omnia Monaſteria ibid.num.5.

Hæres poteſt inuenire Monaſterium, in quo poſſit acceptari annot.137.num.6.

Fvndo legato intelligitur legata proprietas, & vſusfructus, etiam quod vſusfructus ſit alterius annot.49.num.7.

Testator cenſetur legare ius, quod habet in re annot.49. num.2.

LEGATARIVS.

Gabellam non tenetur ſoluere, quando Teſtator voluit, vt ei ſoluatur integrum legatum annot.38.num.3.

LEGATIO.

Debita alicui ratione Archiepiſcopatus, defertur ipſo iure, & abſque vllo miniſterio annot.261.num.262.& 382.

LEGATVS.

Natvs ſtatim is efficitur, qui obtinet Archiepiſcopatum, cui illa dignitas eſt annexa annot.261.num.382.& num.262.

Cętera. Vide *NVNCIVS*.

LEGITIMATVS.

Censetvr de iure ciuili legitimus verè, & nõ fictè annot.315.num.48.

LEGITIMVS CONTRADICTOR.

Execvtor non tenetur admittere niſi legitimos contradictores annot.134. num.3.

Materiam legitimi contradictoris remiſſiuè annot.312,num.27.

Possessor cum titulo regulariter eſt legitimus contradictor ad impediendum proceſſum exequutiuum, & beneficium non eſt reſeruatum, vel alias effectum, aut litigioſum annot.312,num.19. Declara n.21.

Provisvs ab Ordinarijs Papa agnoſcit pro legitimis contradictoribus annotat. 256. num. 19.

Cętera vide *PROVISVS*.

Seminarivm eſt legitimus contradictor ſi beneficium vacatum in menſe reſeruato iam illi reperitur vnitum annot.256. num. 27.

Titvlvm parem non habens, nec eſt in poſſeſſione, non dicitur legitimus contradictor annot.134.num.4.

Si titvlvs prouiſi ab Ordinario non eſt talis, vt ex eo prouiſus poſſit obtinere immiſſionem in concurſu cum prouiſo Apoſtolico, non eſt legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem prouiſo Apoſtolico annot.312.num.22. & num.24.

Leo X. fuit creatus Pontifex poſt horam ſecundam noctis primæ dici Aprilis 1605. annot.47.num.1.

Et illius obitus ſequuto Auditoribus in Rota exiſtentibus placuit votare reliquas cauſas annot.48.num.1.

LEX.

Casvs lex quando enumerat non licet eam

extendere ad alios caſus annot. 261. num. 358.
DIFFAMARI *de ingen. & manumiſſ.* Vid. *IACTATIONES*.
FLORENTIAE mandans,quod omnes Ciuitates ſubiectæ ſoluant certum quid operæ habet locum in Ciuitate Piſarum effecta ſubiecta poſt legem annot.311.num.13.
GENERALIS dicitur,quando omnes ligat,& ab omnibus ſeruari debet annot. 261. n.411.
Lex, quæ loquitur in genere pro omnibus caſibus futuris in perpetuum, dicitur generalis annot. 261. num.28. num.197. ac 198.
INCVMBENTIA ſua habens ligat etiam ignorantes,& poſt venientes annot.261.num.278. & 447.
IN VENDITIONE §. 1. *ff. de bon. auth. Iud. poſſid.* declaratur annot.89. num.3.
LOQVITVR ſemper annot.311. num.12.& 13.
NON FICTE, ſed verè,& mero iure agit,& diſponit in his, quæ ſunt iuris poſitiui annot. 315.num.11.
NON TOLLITVR ſublata occaſione, ob quam fuit facta annot.261. num.418.
PARTICVLARIS quando reſpicit plures perſonas, quibus poteſt inferri præiudicium, requirit publicationem annotat.261. numer.199.
PVBLICARI debet ad hoc vt liget annotat. 261. num.9.
Cætera vide *CONSTITVTIO* &c.
SCRIPTVRAM non exigit, niſi ad illius probationem annot.261. num.395. & 397.
Pro lege ſufficit voluntas Principis abſque alia ſcriptura annot.261. num.396.
SINE SCRIPTVRA non obligat ſubditos annot. 261.num.194.
Maximè quando legislator voluit ſcribi ibid. num.195.
TEX. *in* §. *ſed & quod Principi placuit Inſtit. de iure naturali* in quibus terminis procedat, & quid firmet annotat.261. numer.193.

L E G E S.

INSTITVVNTVR tunc cum publicantur annot. 261. num.189.
LOQVENTES de vno officio non dicuntur leges priuatæ, ſed generales annotat. 261. num.30. & 198.
PARTICVLARES ſufficit, quod priuatim notæ fiant ad hoc, vt ligent annotat.261. numer. 399.

L I B E R T A S.

MATRIS libertate probata præſumitur etiam libertas filiæ annot.304. num.33.
PROCEDIT à ſexu fœminèo annotat.304. numer.33.

L I B E R.

RECEPTORVM Notarij probat circa quantitatem ſolutam annot.172. num.1.

L I Q V I D A T I O.

DEBET fieri illorum fructuum, qui debentur ab initio annot.150. num.4.
SENTENTIA ferri non poteſt ante liquidationem, niſi fiat condemnatio ad ſummam, in exequtione liquidandam annot. 313. num.3. Vide annot.265. num.1.

L I S.

CALVMNIOSA non dicitur,quando pars poteſt ius ſuum iuſtificare annot.226. num.11.
Pro euitanda ſuſpicione calumniæ ſufficit quælibet probabilis, & colorata cauſa litigandi annot.226. num.12.
CONTESTATA. Vide *STATVTVM*.
DECRETVM citationis cauſat litem reſpectu impetrantis ad effectum attentatorum, abſque eo quod alia pars fuerit citata, annot.163. num.4.
FINITA dicitur, vbi non admittitur appellatio, niſi ad effectum deuolutiuum annot. 138. num.6.
Non dicitur per mortem rei, niſi fuerit obtenta ſententia annot.255. num.3.
IMPETRANS commiſſionem litteris non expeditis in ſui præiudicium introducit litem annot.233. num.1.
Secus in præiudicium alterius partis, quamuis iſta compareat annotat.233.numer.2.
INTRODVCTA cenſetur in præiudicium poſſeſſoris, quando ipſe obtinuit commiſſionem, & decretum citationis abſque eo, quod citatio intimetur annotat. 257. numer.10.
MOTA poſtquam quis eſt effectus triennalis pacificus poſſeſſor non ſuffragatur annot. 257. num.9. Vide ibi.
SVPER executione litterarum Apoſtolicarum non facit beneficium litigioſum annotar. 257. num.1.
SVPER inſtitutione non dicitur ſuper titulo beneficij annot.226. num.2.
SVPER titulo beneficij lis eſſe debet, quando agitur de prouiſione annullanda, ex quo beneficium ſit litigioſum annot.257. numer.6.
Sententia lata ſuper validitate, vel inualiditate vnionis an dicatur lata ſuper titulo beneficij. Vide annot.238. num.10. & ſeqq.

LITIS PENDENTIA.
Inducitur, quando Iudex ſuſpectus recuſatur annot.163. num.2.
Item multis modis inducitur remiſſiuè annot.163. num. 1.
LITTERAE APOSTOLICAE.
Consensus, qui debet præſtari in Cancellaria pro expeditione litterarum poteſt vndecunque colligi annot.196. num.8.
Expeditis primis litteris ſi ſuperueniat noua gratia, Rota ſolet diſputare ſuper illius iuſtificatione abſque quod expediantur nouæ litteræ annot.266. num.1.
Facultas cognoſcendi cauſam litteris non expeditis quomodo intelligatur annotat. 24. num.1. & 2. Vide num.3.
Parcum Rota non conſulit ſuper eo an litteræ ſint benè expeditæ annotat. 307. numer.1.
Requiruntur ſolum ad probationem gratiæ annot.259. num.2.
Supersedere Rota ſolet in executione litterarum Apoſtolicarum, quando quis eſt in poſſeſſione vigore inſtitutionis ad præſentationem patronorum, & datur magnus fumus iuriſpatronatus annot. 256. num.30.

M.

MALEFICIA. MALEFICIATVS.
Homo quibus modis maleficietur, & quomodo maleficium cognoſcatur annot.206. num. 16. & 18.
Homines frequentius maleficiantur, quam fœminæ annot.206. num.17.
Maleficia aliquando ſunt communia inter virum, & vxorem annot.206. num.20.
Maleficiati antequam exorzizentur quid facere debeant annot.206. num.1.
Maleficiatus ordinariè non eſt Arreptitius annot.206. num.11.
Mulieres quomodo maleficientur annotat. 206. num.19.
Veneficiis ſi impediatur concubitus inter coniuges, recurrendum eſt ad remedia ſpiritualia annot.142. num.1.
MANDATVM IVDICIALE.
Ad factum alienum præciſe implendum non poteſt relaxari annot. 99. num. 1. Vide num.3.
Clausula *ſi quis &c.* apponitur in mandato, quando non conſtat de intruſione annot. 145. num.1.
Decanus Rotæ dat mandatum decretum à Rota coram alio Auditore, qui ob eius infirmitatem illud tradere non poteſt annot.169. num.1.
De manutenendo non poteſt dari excommunicato annot.31. num.3. Declara vt ibi. Differentia inter mandatum de manutenendo, & abſolutoriam annotat. 55. numer. 2.
Suspicionis fugæ. Vide *CARCERATIO*.
MANDATVM PROCVRAE.
Speciale requiritur ad recuſandum Iudicem annot.173. num.3.
Item in appellatione ab electione, poſtulatione, vel prouiſione annotat. 104. numer.2.
MANSIONARII.
Vide *AVDITORES ROTAE*.
MANVTENTIO.
Excommunicato non datur annot.31.num.3. & 55. num.4. Decl. annot.31. num.3.
In materia decimarum an detur ex ſola aſſiſtentia iuris communis annotat. 216. numer. 1.
Possessori in gradu appellationis an detur, quando contra eum fuit lata ſententia in poſſeſſorio plenario. Vide annot.138.
MATER.
Poenam dicitur pati ob inhabilitatem iuris ſuccedendi filijs ob tranſitum ad ſecundas nuptias annot.261. num.66.
Transiens ad ſecundas nuptias priuatur ſucceſſione filij, quæ ad ipſam ſpectat de iure communi annot.261. num.432.
MATERIA.
Obiectiva quæ dicatur, vel non annot.104. num.4. & 5.
MATRIMONIVM.
Ad probandum matrimonium ad effectum legitimitatis prolis ſufficiunt leuiores probationes annot.118. num.1.
Non tamen ſufficit probatio reſultans ex cohabitatione, quia redditur æquiuoca, quando præcedit concubinatus annotat. 118. num.2. Ampl. num.3.
Affectio maritalis ſufficit, vt contrahatur annot.315. num.45.
Etiam quod adſit coniunctio in ſecundo gradu annot.315. num.46.
Cohabitatio trienalis quoad matrimonium. Vide *COHABITATIO TRIENALIS*.
Conditiones quas recipiat remiſſiue annot. 128. num.21.
Dissolvitur ſtatim ac per aſpectum corporis conſtat, quod vir eſt impotens annot. 74. num.6.
Quando petitur diſſolutio matrimonij ob impotentiam coeundi, ſiquidem oppo-

natur de impotentia mariti, Index debet ipſum facere viſitari à medicis, ſi verò opponatur de impotentia mulieris, viſitanda eſt ab obſtetricibus annot. 74. numer. 1. & 2.
Impedimento exiſtente naturali non eſt neceſſe, vt Coniuges confiteantur peccata ſua, antequam deueniatur ad cohabitationem triennalem annot. 74. num. 3.
Et eo caſu ſi ſine periculo vitæ ſubueniri poteſt, non eſt procedendum ad dictam cohabitationem, ſed ad remedia ſecundum artem Medicorum ibid. num. 5.
Si verò dubitetur, an ſit naturale, vel accidentale, vel à maleficio ad remedia diuina, & Eccleſiaſtica recurrere annotat. 74. num. 4.
Et ad cohabitationem triennalem ibid. num. 6.
Inspectio quando, & quibus præmiſſis facienda ſit annot. 74. num. 14. & 16.
Matronæ, quæ inſpectionem facere debent, quales eligi debeant annotat. 74. num. 15.
Mulier debet inſpici, ſi vir dicat, ſe eam non cognouiſſe, ſed tamen eſſe potentem cum alijs, ſuper quo debent examinari teſtes annot. 198. num. 7.
Vir debet prius interrogari, an ſit potens, vel non ad coheundum, & deinde viſitari à duobus medicis, & vno Chirurgo, quando dubitatur de eius impotentia ad effectum nullitatis matrimonij annotat. 198. num. 1.
Lis longa ſi fuit inter partes ſuper ſponſalibus non ſunt amplius cogendæ per cenſuras ad contrahendum annot. 141. numer. 1.
Maleficia. Vide *MALEFICIA. MALEFICIATVS.*
Morbi Gallici ſuſpicio eſt iuſta cauſa non cogendi ad contrahendum, etiam ſi non plenè probetur annot. 140. num. 1.
Mulier, quæ pendente lite aufugit ad Monaſterium vbi adeſt Monialis ſuſpecta ne eam ſubornet, debet traduci ad aliud Monaſterium annot. 267. numer. 1. & 3. Vide ibi.
Nullum declarari poteſt non expectato triennio, quando vterque ex coniugibus fatetur, ſe nunquam cognouiſſe, & Iudici conſtat ex relatione Medicorum de naturali frigiditate viri, ac cum ſeptima manu propinquorum, vel vicinorum bonæ famæ iurant ſe non cognouiſſe annot. 198. num. 3.
Si medici aſſerant virum potentem, & ipſe dicat ſe cognouiſſe mulierem, tunc mulier eſt inſpicienda annotat. 198. numer. 4.
Et appareat corrupta danda eſt abſolutoria marito, nec deueniendum eſt ad triennalem cohabitationem annotat. 198. numer. 5.

M E D I A.

Praesumuntur, quando conſtat, quod ita ſemper fuit ſeruatum annotat. 261. numer. 367.

M E M O R I A L I A.

Iurisdictionem non tribuunt annot. 61. numer. 2.

M E N D I C A N T E S.

Vide *CAP. REGVLARES. RELIGIONES.*

M E N D I C A R E.

Non permittitur niſi illis, qui de ſuo viuere non poſſunt annot. 260. num. 3.

M E N S I S.

Aprilis eſt Apoſtolicus non obſtante alternatiua annot. 261. num. 301.

MILITES HIEROSOLIMYTANI.

Non viuunt in communi annotat. 288. numer. 2.

M I S S A.

Vide *AVDITORES ROTAE.*

M O N A C I.

Aliorum Monaſteriorum an ſint vocandi in electione eorum Prælati annot. 73. nu. 8.

M O N A C H V S.

Cogere poteſt Abbatem ad illi prouidendum de neceſſarijs annot. 288. num. 26.

M O N A S T E R I V M.

In aedificandis nouis Monaſterijs ſufficit licentia Ordinarij annot. 311. num. 3.
In acquirendis nouis locis pro vita Eremitica non requiritur licentia Papæ annot. 311. num. 4.
Mulier ſalua honeſtate non poteſt ingredi Monaſterium deſtinatum perſonis minus honeſtis annot. 137. num. 2.
Et illud ingredi non tenetur ibid. num. 3. Vide num. 4. & 5.
Translatio Monaſterij de vno loco ad aliū poteſt fieri cum cauſa, & de licentia Ordinarij annot. 311. num. 1.
In tranſlatione Monaſterij de vno loco ad alium requiritur licentia Papæ annot. 311. num. 2. Cætera vide *CAP.*
An Prælati Regulares poſſint transferre Monaſteria de vno in alium locum abſque licentia Papæ vigore Priuilegiorum annot. 311. num. 9.

MO-

MONIALES.

Dispositio *cap. unic. de exceſſ. Prælat.* habet locum in Monialibus mendicantibus annot.311. num.5.

Carmelitae ſunt mendicantes annotat.311. num.6. Vide num. 14.

Mendicantes eſſe non ceſſant ex fundatione quamuis habeant de proprio annot. 311. num.14.

MONITORIVM.

Svper iactationibus facit obtinentem reum annot.257. num.11.

MORS.

Clementis VIII. morte nunciata cauſæ non fuerunt votatæ; & aliqui DD. condoluerunt Illuſtriſſimo Aldobrandino Papæ Nepoti nomine Rotæ annot.44. num.1.

Leonis XI. mors nunciatur Dominis in Rota exiſtentibus, cumque medietas cauſarum iam eſſet diſcuſſa, placuit, & reliquas diſputare annot.48. num.1.

Lis non dicitur finita per mortem rei, niſi fuerit obtenta ſententia annotat.255.numer.3.

Rei mors non eſt intimanda actori annotat. 255. num.2.

Reus mortuo actore poteſt proſequi iudicium annot.255. num.4.

MOTIVS PROPRIVS.

Auditor Rotæ quando præſentet motum proprium Vide annot. 1.

Non præſentatur in prima Rota annotat. 78. num.1.

Non ligat, niſi à die publicationis, vel poſt duos menſes poſtquam fuit publicatus annot.261. num.21. Vide num.23.

Amplia procedere etiam quoad ſcientes ibid. num.22.

MVLIER.

Lite pendente ſuper matrimonio, ſi aufugit ad Monaſterium, vbi adeſt Monialis ſuſpecta ne ſubornet eam, debet traduci ad aliud Monaſterium annot.267. num.1. & 3. vbi vide.

MVTVVM.

Pro nudo mutuo nihil exigi poteſt annotat. 249. num.6.

N.

NARRATIVA.

Beneficivm non excedere 24. eſt cauſa conceſſionis, & ideo debet plenè probari annot.237. num.7.

Cavsa conceſſionis ſi ſit debet plenè, & concludenter probari annot.237. num.6.

Dvplicis ſunt generis, vt declaratur in annot.237. num.4.

Facta à principali an, & quando ſit iuſtificanda, & quid ſi fuit facta à Procuratore annot.223. num.6.

Falsa narratiua in facto proprio in gratioſis vitiat gratiam etiam quod fuiſſet ſuperflua etiam quod Papa aliter fuiſſet conceſſurus annot.223. num.1. & 3.

Contrarium tenentes ibid. num.2.

Ivstificanda eſt, quando poteſt conſiderari dolus, vel quod Papa facilius ob narratiuam conceſſit, alias gratia cenſetur ſubreptitia annot.223. num.5.

Omnis narratiua etiam minima in beneficialibus debet iuſtificari, alias gratia non ſuffragatur annot.223. num. 3. Vide num. 4.

Omnis narratiua etiam minima in diſpenſationibus, & ſimilibus debet iuſtificari, alias gratia eſt nulla annotat.223. num.4. Vide ibi.

Pars gratiæ eſt, quando quis narrat ſe Doctorem, Præsbyterum, narrat valorem, & ſimilia, & tunc ad illius iuſtificationem ſufficit ſemiplena probatio annot.237. num. 5.

NOBILITAS.

Nobiles ſi per Statutum efficiantur populares non perdunt nobilitatem generis, ſed accreſcit annot.315. num.52.

NOTARIVS.

Commissa cauſa Auditori Rotæ extra Rotam abſque participatione Rotæ firmo remanente Notario, ſi poſtea alia pars obtineat reſcribi eidem, vt procedat cum voto Rotæ, adhuc remanet prior Notarius annot.168. num. 1.

Doctor effectus non deſinit eſſe Notarius annot.315. num.54.

Ivrare non debet Notarius S. R. E. & iſte eſt ſolus officialis, qui non iurat annotat. 33. num.3.

Papa aliquando committit cauſas Auditoribus Rotæ firmis remanentibus Notarijs A. C. annot.274. num.10.

Qvinam Notarij ſcribant in cauſis commiſſis Auditoribus Rotæ, an ſcilicet illi Rotæ, an verò Archiuij, an A.C. vid. annot. 274. num.3. & 10.

Notarius Rotæ debet ſcribere in cauſa mouenda, dum illi fuit data commiſſio comprehendens cauſas tam motas, quam mouendas annot.274. num.7.

Stylvs quando viget, quod Notarius recipiat probationes, & iura partium, & lata ſen-

ſententia reſtituet eademmet originalia partibus, tunc ea non ſunt traſportanda annot.131. num.4. 5. & 6.

NVLLITAS.

Termino ad appellandum pendente geſta reuocantur per viam nullitatis, licet poſtea commiſſa fuerit appellatio annotat. 22.

NVNCIVS.

Neapolis tradit poſſeſſionem beneficiorum prouiſis Apoſtolicis annot. 108. num.2. Vide ibi.

Providere de beneficijs, quæ non excedunt ducat. 24. tantummodo poteſt annotat. 237. num.7.

Prouiſus à Nuncio ſufficit, quod ſemiplenè probet beneficium non excedere 24. annot.237. num.2. Contrarium num. 3. & 7.

O.

OBLATIONES.

Factae Eccleſiæ fundatæ à laicis abſque conſenſu Epiſcopi debentur Eccleſiæ Parochiali, intra cuius limites ſita eſt Eccleſia ſalua conſuetudine, ſi Epiſcopus percipit aliquam partem oblationum annot.247. num. 9.

Item factæ Eccleſiæ, quæ non habet Rectorem ſpectant ad Parochum, intra cuius limites ſita eſt Eccleſia annotat. 248. num.1.

OBLIGATIO.

Nomen debitoris venit in generali obligatione annot.52. num.3.

Religiosi etiam eum iuramento facta non valet, ſi cum licentia Epiſcopi, ſiuè eius Vicarij non fuit facta intra duos menſes proximos ante profeſſionem annot.71.

Facta ſoluendi pretium librorum cum fuerit effectus Epiſcopus. Vide *REGVLARES*.

Cætera vide *PROMISSIO*.

OBLIGATIO CAMERALIS.

Rota poteſt eſſe Iudex obligationis Cameralis dependentis à lite, & cauſa in ea introducta annot.273. num.2. & 314.nu.7.

Amplia annot.273. num.3.

Auditor Rotæ eſt executor obligationis Cameralis contentæ in promiſſione facta in cauſa coram eo pendente annot. 217. num.1.

OBSERVANTIA.

Ad obſeruantiam interpretatiuam non requiritur diſcuſſio iudicialis, ſed ſufficit oſtendere, quod ita aliquando fuerit obſeruatum annot.261.num. 122.

Eqvivoca non prodeſt annot. 261. num. 45. 170. & 204.

Probari debet explicitè in indiuiduo illius actus, ad cuius corroborationem affertur annot.261. num.205. Ampl.num.206.

OFFICIVM.

Initio officij erecti abſque titulo beneficij Eccleſiaſtici probato, præſumitur etiam quod poſtea durauerit in tali ſtatu annot. 304. num.34. Vide num.35.

Scriptvrae officij Notariatus an ſint obligatæ creditoribus prout in grege annot. 3. num. 2.

OPINIO.

Commvnis excuſat à ſolemnitate actus, non à ſubſtantialibus annot.26. num.10.

OPTIO.

Antiqviori quando de conſuetudine datur, tunc non habetur ratio præſentiæ, vel abſentiæ annot.261. num.2.

Cardinales abſentes, vel infirmi an poſſint optare. Vide *CARDINALIS. CARDINALES*.

Natvrae optionis repugnat dum vnus poſt alium optat annot.261. num.385.

Optans in optione tituli, ſeu præbendæ antiquiorem debet dimittere, & nouum ſeu nouam recipere annot. 261. nu.386.

R.P.D. Oradinis fuit promotus ad Eccleſiam Peruſinam die 7. Aprilis 1562. ſed quia eam dimiſit die Septembris 1564. abſque quod ſuſciperet munus conſecrationis remanſit poſt renunciationem Epiſcopatus ſimplex Presbyter annotat.261. num.439.

Poſt dimiſſionem Epiſcopatus Peruſini reaſſumpſit Decanatum Rotæ annot.261. num.439.

ORDINARIVS.

Cessantibus reſeruationibus Ordinarij habent parem poteſtatem cum Papa in conferendis beneficijs annot.312. num.20.

Est inferior quolibet delegato Papæ annot. 187. num.3.

Cætera vide *EPISCOPVS*.

ORDINATIO.

Particvlaris ad hoc vt liget debet publicari annot.261. num.11.

Cætera vide *CONSTITVTIO*.

ORIS APERITIO.

Vide *AVDITOR* verſ. *Functiones*, & verſ. *Iuriſdictionem*, & vide *AVDITORES ROTAE* verſ. *In libro*. *AVDITORIBVS ROTAE* vbi quando clauditur.

PA-

P.

PAPA.

VIde PONTIFEX.

PARITIO.

Ivdex ad quem poteſt cognoſcere an ſit paritum annot.97. num.3.

Si non adeſt in quo pars condemnata pareat, quia non venit caſus, ſufficit patientia, vel acquieſcentia, vel paritio verbalis annot.224. num.7.

PARTVS.

Seqvitvr ventrem annot.304. num.32.

PATER.

Administrator eſt bonorum filij, non è contra annot.283. num.8.

Emens rem de pecunia communi cum filijs, licet ſtipulatus fuerit nomine proprio tantum, tamen cenſetur ſtipulaſſe pro ſe, & filijs annot.283.num.2. & nu.10.

Et filivs de iure ciuili cenſetur eadem perſona, & idem repræſentant annotat.283. num. 4.

Pater vt caput intellegitur in filio, & è contra, ſicut Dominus in ſeruo,& Eccleſia in Prælato annot.283. num.4.

Vendicans filiam exiſtentem in ſeruitute probando ſe liberum non dicitur concludenter probare annot.304. num.31.

PAVPERTAS.

Consideratvr reſpectu fructuum, non valoris bonorum annot.260. num.5.

Probatvr ex licentia quæſtuandi data ab Epiſcopo annot.260. num.2. Amplia numer.6.

Ad probandam paupertatem ſufficiunt leuiores probationes annot. 260. num.1.

Paupertas quando eſt probanda ad certum effectum non ſufficit, quod illa probetur in genere annot.260. num.4.

Pavli V. Vrbanitas commendatur annotat. 51.num.1.

Pavlvs Alaleo fuit Magiſter ceremoniarum, & intimus Cubicularius Papæ annotat. 201. num.3.

PENSIO.

Ante præſtitum conſenſum reſeruationi pēſionis ſine cauſa non acquiritur ius in re, ſed ad rem, & proptereà penſio eſt debita reſignatario, ſed non eſt ſua annotat. 259. num.16.

Poſt obitum titularis non poteſt præſtari conſenſus in reſeruatione penſionis annot.259. num.17.

Ecclesia non poteſt grauari penſione, etiam ſi Rectori remaneant vltra centum ducatos deductis oneribus, quando qualitas perſonæ eiuſdem Rectoris, ſitus Eccleſię, & conſuetudo loci id non patitur annot. 240. num.1. & ſeqq.

Obligatvs in forma Cameræ ſoluere penſionem poteſt executiuè cogi annotat. 315. num. 1.

Limita quando ex falſa cauſa ſe obligauit, & ex falſa cauſa fuit reſeruata penſio ibid. num.2. Sublim. num.4.

Penſio ab obligato in forma Cameræ debet ſolui, donec per tres conformes canonizetur defectus cauſæ obligationis annot.315. num.4.

Svccessor tenetur ad terminos penſionis decurſos tēpore anteceſſoris, factis prius diligentijs contra hæredes eiuſdem anteceſſoris annot.164. num.1.

Diligentiæ contra hæredes anteceſſoris non dicuntur factæ per relaxationem, & reproductionem executorialium ad effectum obtinendi declaratoriam contra ſucceſſorem annot.164. num.2.

Svpplicatione reſeruationis penſionis ſine cauſa ſignata, ſi moriatur titularis ante præſtitum conſenſum, non poteſt eius Procurator illum præſtare annotat. 259. num.4. & 17.

Titvlaris, ſeu prouiſus, qui expeditis litteris cœpit poſſeſſionem beneficij tenetur ſoluere penſionem in illa quantitate, pro qua eius Procurator penſioni conſenſit, quamuis prætendat, quod mandatum non contineat tantam quantitatem annot.196. num.1.

Maximè quando in mandato adeſt clauſula *& alias iuxta formam ſupplicationis ſignata, vel ſignanda* annotat. 196. numer. 2.

Translationi penſionis poteſt pręſtare conſenſum Procurator conſtitutus à penſionario ad transferendam penſionem, ſi fuerit ſignata ſupplicatio, & poſt obierit idem penſionarius annot.259. num.20.

PERITI.

Indvci debent tanquam teſtes, quando prætenditur ex inſignibus, & alijs picturis Eccleſiæ coadiuuari probationes circa pertinentiam eiuſdem Eccleſiæ annotat. 280. num. 1.

Qvod non permittitur directo nec permittitur per obliquum annotat. 227. numer.7.

PERMVTATIO.

Collatio beneficij facta alteri, quam illi, cum

cum quo quis permutare intendit non valet annot.315. num.62.

PIGNVS.

Vide CREDITOR.

POENA.

Annvllatio actus facta in odium perſonæ dicitur pœna annot.261. num.436.

Pœna an, & quando dicatur per annullationem actus annot.261. num.429.

Pœna non videtur annullatio actus ſecundum regulam iuris communis annot. 261. num.431.

Pœna non dicitur annullatio actus facta in fauorem alicuius annot.261. nu.433.

Capitvr aliquando pro præiudicio, quod quis ſentit annot.261. num.179.

PONTIFEX.

Circa collationem beneficij. Vide BENEFICII.

Committit aliquando cauſas Auditoribus Rotæ firmis remanentibus Notariis A.C. annot.274. num.10.

Defvncto Pontifice quid agatur per Cardinales. Vide CARDINALES.

Est ſupra ius commune annot.219. num.8.

Resignare Papatum liberè poteſt annotat. 261. num.394.

POSITIO.

Negans reſpondere poſitionibus cogitur per Cenſuras, non autem poſitiones habentur pro confeſſis annot. 121. num.1.

Referens ſe ad inſtrumenta, quæ non ſunt in actis, an benè reſpondeat poſitionibus annot.53. num.2.

Respondens ad poſitiones per hæc verba, *non credo, vt ponitur, & ad effectum ad quem ponitur*, quomodo intelligatur annot.53 num.1.

Reſponſio ad poſitiones, quod *non credit vt ponitur, & ad effectum ad quem ponitur* ſuſtinetur annot.146. num.1. Vide ibi.

Respondere debet per Procuratorem conſtitutum ad ſic, & ſic reſpondendum annot.14. num.1.

POSSESSIO.

Attentata eſt nullius conſiderationis annot.256. num.32.

Rota auocat ad ſe poſſeſſionem attentatam, & interim procedit in negotio principali annot.191. num. 1. & 3.

Et tunc per huiuſmodi auocationem cenſentur purgata attentata, quando non fuerunt percepti fructus ibid. num.2.

Beneficiorvm in Regno Neapolitano debet capi per prouiſum Apoſtolicum de manu Nuncij annot.108. num.2. Vide ibi.

Capta poſt recuſationem Iudicis dicitur attentata in ſpretum litis pendentiæ annot. 163. num.3.

Conditionalis. Vide hic infra.

Conferendi vt acquiratur quæ requiratur remiſſiuè annot.304. num.4.

Ex plvribvs cauſis quis poſſidere poteſt annot.261. num 413.

Maximè quando ſecunda cauſa venit ad corroborationem primæ ibid num.414.

Facti requirit appræhenſionem annot.256. num.9. & 11.

Poſſeſſio habet plurimum facti, ideo conditio illam non tollit annot.128. num.8.

Intellige, quando conditio non ſe compateretur cum facto ibid. num.9.

In continvanda poſſeſſione meritur ius à poſſeſſore, non autem ab eo, contra quem poſſidetur annot.242. num.2.

Index ritè, & rectè procedens priuat poſſeſſione annot.312. num.27.

Mvtasse poſſeſſionem quis cenſetur ob ſuperuenientiam tituli magis proficui annot.261. num.415.

Nvlla, & attentata eſt nullius conſiderationis annot.256. num.32.

Provisvs poſſeſſionem capiens vigore litterarum expeditarum à ſollicitatore cenſetur ratificare omnia contenta in illis litteris annot. 196. num. 10.

Tradita ſine alterius præiudicio eſt conditionalis annot.128. n.1. Contra ibid. n.21

Eſt conditionalis, quando tradens poſſeſſionem ipſe eſt in poſſeſſione; ſi verò tradens non eſt in poſſeſſione eſt pura annot. 128. num.3.

Eſt conditionalis, ſi conſtet de alicuius præiudicio; ſi non conſtet eſt pura annot. 128. num.4.

Eſt conditionalis, ſi ſumus in poſſeſſione tradita à parte, ſi eſt tradita à Iudice eſt pura annot.128. num.5.

Contra dictas omnes diſtinctiones annot. 128. num.6.

Poſſidens ſi tradat poſſeſſionem ſub conditione, non transfert poſſeſſionem, niſi adimpleta conditione annot.128. num.7.

Et poſſeſſio tradita *ſine præiudicio &c.* eſt conditionalis, quando certum eſt, aliquem poſſidere, alio verò non poſſidente eſt pura ibid. num. 10.

Trienalis poſſeſſio habet locum in beneficijs tantum annot.304. num.40.

Mortuo actore reus non ſtatim incipit eſſe trienalis, niſi per aliquot actus conſtaret, ipſum ceſſiſſe illi iudicio, vel renunciaſſe

caſſe omnes ſuos Procuratores annotat. 255. num. 5.

Vigore Brevis de capienda poſſeſſione nomine Cameræ capitur ab ipſomet prouiſo, vel eius Procuratore, qui ſe obligat reſtituere poſtquam fuerint expeditæ litteræ annot.293. num.2.

POSSESSOR.

Cui fuit facta collatio beneficij, releuatur ab onere probandi, & poteſt ſe iuuare ex præſumpta mutatione fundationis annot. 304. num.30. Vide num.31. & ſeq.

Intrusus lite pendente non habetur pro poſſeſſore annot.256. num.5. & 33.

Semel poſſeſſor ſemper præſumitur poſſeſſor annot.256. num. 13.

Declara procedere, quando allegatur ab ipſomet poſſeſſore, vel eius hærede ibid. num. 13.

Triennalis. Vide *LIS. POSSESSIO*.

POSSESSORIVM.

Summariissimum durat quantum ipſa lis. Appellatio non datur in poſſeſſorio vigore Aegidianæ annot.138. num. 3. & 4.

Si habeat locum ius ciuile, vel Aegidiana, qui habuit ſententiam contra ſe in plenario, non obtinet in ſummariiſſimo annot.138. num.4.

Quod per me non poſſum, nec per alium, nec ex alterius perſona annotat. 227. numer.7.

PRAECEDENTIA. PRAEHEMINENTIA.

Antiquiori qui habet intentionem fundatam in iure communi debetur præcedentia, quando exceptiones datæ per iuniorem ſunt dubiæ annot.261. num.131.

Conſuetudo in materia præheminentiarum primum attendenda eſt annot. 261. num.93.

In Collegio præheminentia pertinet ad antiquiorem ipſius Collegij ſecundum eius receptionem annot.261. num.1.

Præheminentia, & prioritas in Collegio de iure regulariter ſpectat ad priorem annot.261. num.91.

Limita niſi aliud ſeruetur de iure ſpeciali, vel conſuetudine ibid. num.92.

PRAEIVDICIVM.

Onus probandi non adeſſe alterius præiudicium incumbit illi, cui fuit tradita poſſeſſio ſub hac conditione annot. 128. numer.12.

PRAESCRIPTIO.

Executio mandati præſcribitur ſpatio 30. ann. annot.112. num. 1.

PRAESENS.

Audiens, & tacens ſibi non præiudicat quo ad rem ad ipſum ſpectantem, ſed requiritur indiuiduus conſenſus annotat. 261. num.442.

Dicitur ille, qui ſubiacet ſenſibus corporis annot.261. num.377.

Non probat hoc eſſe, quod ab hoc contingit abeſſe annot.304. num.36. Declara vt ibi.

Et tacens, ſi contradicendo potuiſſet impedire actum, vel proteſtando præſeruare ius ſuum videtur ſibi præiudicare annot. 261. num.97.

In Curia dicitur ille, qui eſt intra duas dietas annot.261. num.267.

Persona dicitur ibi eſſe, vbi ſtat vere, licet habeat animum alibi deſtinatum annotat. 261. num.236.

Cætera vide *ABSENS. RESIDERE*.

PRAESENTIA.

Repraesentativa ſufficit in caſu, de quo in annot.261. num.115.

Requiritur de tempore vacationis, quando qualitas præſentiæ eſt adiuncta diei vacationis annot.261. num.222.

Et non ſufficit, ſi incontinenti ſubſequatur annot.261. num.231.

Cætera vide *RESIDERE*.

PRAESENTATIO.

Patroni non poſſunt præſentare, ſi vnus ex colligitantibus moriatur annot.105. numer.1.

Item pendente lite non poſſunt præſentare annot.257. num.2.

Quando agitur de præſentatione, vel electione, ſufficit, quod electio, aut præſentatio ſit in lite, ad hoc vt ea fieri non poſſit annot.257. num.7.

PRAESENTATVS.

Ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus annotat. 305. num.1.

Limita num.3.

Lite pendente non impedit expeditionem cauſæ quoad Patronum, qui erat in cauſa annot.135. num.1.

PRAESVMPTIO.

Accumulationis titulorum non procedit ad effectum conualidandi titulum inualidū annot.261. num.207.

Ad fundandam intentionem non ſufficit præſumptio, ſed requiritur probatio annotat. 261. num.206.

Multiplicandae non ſunt annot.261.n.171.

Praesumptionem excludit annotat.261. numer. 181.

Praesvmptionis datur, quando vna venit in conſequentiam alterius annot. 247. numer. 29.

PRAEVENTIO.

Ivdex eſſe debet ille, qui præuenit in citatione annot. 181. num. 1. lim. num. 4. Cætera vide IVRISDICTIO.

PRINCEPS.

Est conditor legis annot. 261. num. 265.

In his, quæ ſunt iuris fingendo operatur, quod id, quod fingitur ſit verum annot. 315. num. 9. Declara num. 39.

Ivs naturale ſecundarium tollere poteſt annot. 315. num. 42.

PRIOR.

Antiqvior de Collegio eo ipſo dicitur prior annot. 261. num. 89.

PRIVILEGIVM.

Commvnicatio priuilegiorum etiam quo ad exemptionem non operatur, quod cenſeantur communicata priuilegia, quæ eximunt à ſolutione decimarum annot. 261. num. 456.

Confirmatio priuilegij. Vide CONFIRMATIO.

Effectvs priuilegij retrotrahitur ad diem datæ, dum priuilegiatus, dum caſus venit, eo vtitur annot. 261. num. 316.

Pvblicationem requirit, quando reſpicit plures perſonas, quibus poteſt inferri præiudicium annot. 261. num. 199.

Renvnciare quilibet poteſt priuilegio ſibi competenti annot. 261. num. 100. Ampli. num. 102. & 214.

PROBATIONES.

Qvae non proſunt vni non debent etiam prodeſſe alteri conſorti annotat. 227. numer. 5.

PROCESSVS.

Contra pupillum nulliter fabricatus quomodo poſſit conualidari remiſſiuè annot. 182. num. 4.

Datvr parti, quæ non ſoluit præuia monitione ad ſoluendum annotat. 115. numer. 7.

Factvs coram Auditore, cui ſecundo loco fuit præſentata commiſſio valet parte non opponente, alias ſecus annotat. 32. num. 3.

Interpretato proceſſu non citata parte, ſi pars petat reuiſionem illius, non poteſt denegari, facta obligatione per potentem de ſoluenda mercede Reuiſori, quatenus proceſſus eſſet benè interpretatus, ſi verò proceſſus non eſſet benè interpretatus, ſolutio mercedis ſpectat ad eum, qui fecit interpretari, non citata parte annotat. 170. num. 1.

Proceſſus idiomatis extranei ponitur in actis abſque interpretatione, quando cōſtat de paupertate annot. 129. num. 1.

Prodvctvs ſi fuit proceſſus, qui non ſit in forma probanti, non debet concedi ad effectum illum autenticandi, ſed benè pars poteſt illum accipere ad effectum videndi, & poſtea illum autenticari facere annot. 161. num. 1.

PROCVRATOR.

Appellans ab electione, poſtulatione, vel prouiſione debet habere ſpeciale mandatum annot. 104. num. 2.

Arram ſi dedit pro regeſtro conficiendo, tenetur ad illius ſolutionem, alias ſecus annot. 279. num. 1.

Ad ſolutionem regeſtri tenetur principalis, ſi Notarius ab eo prius habuit arram, licet poſtea annotauerit habuiſſe etiam arram à Procuratore annot. 279. num. 2. & num. 3.

Ad effectum confectionis regeſtri, vel obligationis pro eo ſufficit, quod Notarius habuerit arram vel à principali, vel à Procuratore annot. 279. num. 3.

Comparitione Procuratoris ante inceptum iudicium conſtituti pro negotijs non inducitur ſcientia citationis in principali; ſecus in Procuratore conſtituto poſt motam litem annot. 241. num. 6.

Constitvtvs ante litem motam generaliter ad lites ſi citetur, datur ei dilatio ad conſulendum principalem; ſecus ſi fuit conſtitutus poſt litem motam annotat. 244. num. 1.

A penſionario ad transferendam penſionem ſi fuerit ſignata ſupplicatio, & poſt obierit idem penſionarius, adhuc poteſt præſtare conſenſum translationi annot. 259. num. 20.

Dicitvr quis conſtitutus per verba *facio te Dominum mea voluntatis* annot. 38. nu. 7.

Dilatio Procuratori ad effectum conſulendi principalem quare datur annotat. 244. num. 2.

Ea pendente pars non debet admitti ad probandum ibid. num. 3.

Eligens Procuratorem minus idoneum ſibi imputare debet, ſi malè fuit functus officio ſuo annot. 38. num. 6.

Extractvs expenſam ſoluere tenetur, ſi principalis abeſt à Curia annot. 115. numer. 1. & 2. lim. num. 3.

Retentionem regiſtri pro expenſis an habeat,

Digitized by Google

beat, & quid pro eius mercede. Vide EXPENSAE LITIS.
Revocare tacitè cenſetur ſubſtitutum Procurator conſtitutus cum facultate ſubſtituendi, & reuocandi, ſi poſt ſubſtitutionem compareat ipſe in actis annot. 88. numer. 1. 2. & 3.
Revocari poteſt etiam tacitè annot. 88. numer. 3.
Poſt litem conteſtatam non poteſt reuocari, niſi adſit iuſta cauſa annot. 297. numer. 1. Decl. num. 4.
Super iuſta cauſa reuocandi Procuratorem poſt litem conteſtatam requiritur cognitio Iudicis ſaltim ſummaria annotat. 297. num. 2.
Iuſta cauſa reuocandi Procuratorem relinquitur arbitrio Iudicis annot. 297. numer. 3.

PRODVCENS. PRODVCTIO.

Ivra producta. Vide IVRA.
Prodvcens titulum ſuum in actis non poteſt iuuari præſumptione alterius tituli annot. 304. num. 1.
Qvando vna pars produxit ſuas probationes, & altera pars eſt negligens in ſuis producendis, tunc Iudex appellationis poteſt pronunciare ſuper productis annot. 131. num. 3. Decl. num. 4. & ſeq.
Terminvs ad producendum omnia habet vim concluſionis in cauſa annot. 131. numer. 10.

PROFESSIO.

Ante annum probationis admitti poteſt, quando quis eligitur ad beneficia regularia adminiſtrationem habentia annot. 219. num. 2. Vide numer. 4. Amplia numer. 7.
Alias eſt expectandus probationis annus ibid. num. 3. Vide num. 4. & 5.

PROMISSIO. PROMITTENS.

Promittens præciſè factum alienum inutiliter promittit annot. 99. num. 1.
Itaut non poſſit venire in condemnatione ibid. num. 2.
Contra promittentem factum alienum quomodo agendum annot. 99. num. 3.
Promissa reſtitutione pecuniæ, & in euentum non reſtitutionis, facta promiſſione dandi tot bona, poteſt non data pecunia agi ad illam annot. 291. num. 1.
Contrarium, quod imo agi debeat ad bona ibid. num. 2.

PRORROGATIO.

Terminvs reprobatorius ſolet prorogari annot. 276. num. 1. Vide num. 2.

PROTHONOTARII.

Beneficia. Vide BENEFICII verſ. Prothonotariorum.

PROVISIO.

Et praesentatio in quo differant annotat. 257. num. 5.
In cauſis Calaguritanis non eſt neceſſe producere prouiſiones in actis, ſed ſufficit eas oſtendere Iudici annot. 37. num. 1.
Licet in cauſis Calaguritanis prouiſiones non producantur in actis, litteræ tamen debent expediri, & dari in manibus Ponentis annot. 63. num. 1.
Paroechialis facta ab Ordinario non valet, niſi ſeruata forma tradita à Concil. Trid. & Conſtitutione Pij V. annot. 228. num. 4. Vide ibi.
Proviso poſſeſſore ſufficit oſtendere prouiſionem, nec tenetur oſtendere eſſe canonicam, & qui dicit contrarium tenetur probare annot. 228. num. 7.

PROVISVS.

Ab Ordinario dicitur habere titulum, parem cum prouiſo Apoſtolico annot. 256. num. 16.
Si poſſidet præfertur prouiſo Apoſtolico annot. 256. num. 19.
Si poſſidet eſt legitimus contradictor ad impediendum proceſſum executiuum annot. 256. num. 17.
Intellige ceſſantibus Apoſtolicis reſeruationibus ibidem numer. 18. & numer. 21. & ſeqq.
Quamuis ſit in poſſeſſione non eſt legitimus contradictor, quando Papa voluit concurrere cum Ordinario annotat. 256. num. 21. & ſeqq.
A Nvncio. Vide NVNCIVS.
Apostolicvs tenetur iuſtificare totam gratiam, dum non agitur de beneficio reſeruato per ſe, ſed per accidens ex appoſitione manuum Papæ annotat. 256. numer. 23.
Dvo prouiſi à Papa ſi concurrunt, & vnus habet prouiſionem in forma ordinaria, & alius ſubrogationem gratioſam, tunc habens gratiam in forma ordinaria non eſt legitimus contradictor, ſed procedendum ad executionem ſubrogationis gratioſæ annot. 256. num. 26.
In forma ordinaria à Papa de beneficio reſeruato ſi eſt in poſſeſſione eſt legitimus contradictor aduerſus alium prouiſum à Papa, qui non ſit in poſſeſſione annotat. 256. num. 25.
Possessionem capiens vigore litterarum ex-

expeditarum à ſollicitatore cenſetur ratificare omnia contenta in illis litteris annot. 196. num. 10.

PVBLICATIO.

Dicitvr actus legis perfectiuus annot. 261. num. 290.
Cætera vide *BVLLA. CONSTITVTIO. DECRETVM. LEX. MOTVS PROPRIVS. ORDINATIO.*

PVELLA.

Vide *EDVCATIO.*

PVPILLVS.

Citari an poſſit, & quomodo. Vide *CITATIO.*
Processvs contra pupillum. Vide *PROCESSVS.*

Q.

QVALITAS.

A Directa verbo intelligitur, & regulatur ſecundum tempus verbi annotat. 261. num. 86. Limita num. 87.
Item adiecta verbo requiritur de tempore verbi annot. 261. num. 223.
In gratia appoſita à Papa intelligitur de iure, non de facto annot. 288. num. 15.

R.

RATIHABITIO.

A Eqviparatvr mandato, & retrotrahitur annot. 247. num. 16.

RECOGNITIO.

Debet fieri per teſtes habentes notam manum in caſu, de quo in annot. 301. num. 2. & 3.
Per comparationem tunc admittitur, quando adeſt ſcriptura certa, ad quam poſſit fieri comparatio, & quando medio iuramento pars dicit, ſe non habere alias probationes annot. 301. num. 1. Limita num. 2.

REGESTRVM.

Ex actis Romæ fit per Notarium annotat. 131. num. 4.
Procvrator regeſtrum an ſoluere teneatur. Vide *PROCVRATOR.*
Qvando fit regeſtrum actorum vnicum, & eſt commune inter partes ſententia lata, non viſis actis probatorijs primæ inſtantiæ eſt nulla, nec ſuffragatur partis negligentia annot. 131. num. 4.
Retentio regeſtri pro expenſis Procuratori an competat. Vide *EXPENSAE LITIS.*

Stylvs Rotæ eſt, vt regeſtra partibus accommodentur, & etiam illi, quæ non ſoluit, ſed Notarius alicui parti ſoluenti etiam partem alterius facit quietantiam in forma depoſiti, de qua in annot. 115. num. 3. & 4.

REGVLA.

Catoniana non habet locum in hæreditate, nec in inſtitutione annot. 26. num. 7.
Non habet locum de iure canonico annot. 26. num. 3. Declara prout num. 4.
Qvod omnes tangit &c. declaratur annotat. 73. num. 6.

REGVLA CANCELLARIAE.

De alternativa excludit etiam momentaneam abſentiam annot. 261. numer. 85. Vide ibi.
De annali quando obſtet annot. 149. nu. 1.
De concvrrendo in data ad beneficia vacatvra mandans præferri præſentem in Curia ſuffragatur etiam abſenti, qui antea receſſerat citò reuerſurus annot. 261. numer. 7.
De impetrando beneficia familiarivm Cardinalivm ſuffragatur Cardinalibus etiam abſentibus à Curia citò reuerſuris annot. 261. num. 6. Vide num. 255.
De infirmis operatur, quod beneficium cenſeatur vacare per obitum annot. 315. num. 23.
De praestando consensv derogatio quomodo ſit intelligenda annot. 196. num. 7.
De svbrogandis intrat etiam quod lis non ſit ſuper titulo beneficij annot. 257. numer. 4.
Non habet locum, niſi quando lis eſt ſuper titulo beneficij annot. 226. num. 1. Contrarium num. 3.
Quos caſus comprehendat annotat. 226. num. 5.
Vbi ſit deſumpta, & quare emanauerit annot. 226. num. 3.
De triennali videtur deſumpta ex *Clementina 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* annotat. 238. num. 5.
Eſt noua, & ideo ei non obſtat diſpoſitio *cap. cum de beneficio de præbend. in 6.* annot. 304. num. 27.
Exceptio Regulæ de triennali habet locum quando quis poteſt vti eadem *Regula* annot. 238. num. 6.
Non habet locum in vnitis annot. 238. numer. 7.
Non ſuffragatur incapaci, ſi factis diligentijs in omnibus libris, in quibus adnotantur diſpenſationes, non fuerit reperta ali-

aliqua diſpenſatio annot.304. num.29.
Suffragatur malè prouiſo annot.304. num. 26. Vide num.29.
De viginti cum annullet collationem, per conſequens videtur prohibere omne neceſſarium antecedens ad illam annotat. 315. num.16.
Licet annullet prouiſionem, non tamen annullat reſignationem annotat.315. numer.33. Vide ibi, & num.34.
2. comprahendit Monaſteria ſolita commendari, & quid ſi careat Conuentu annot.139.
3. 31. & 32. quid diſponant, & declarantur annot.40. num.15. 16. & 17.
3. requirit ad effectum familiaritatis continuam commenſalitatem annotat. 243. num.2.
8. clauſulę non referuntur ad alias *Regulas* antecedentes annot.296. num.1.
26. diſponit, quod non releuant commiſſiones cauſarum litteris non expeditis annot.24. num.2. Vide nu.3.
31. Excipit beneficia vacantia per obitum Officialium annot.50. num. 1.
Non eſt ſuperflua annot.40. num.19.
43. expreſsè prohibet expeditionem litterarum penſionis, niſi præſtito conſenſu annot.196. num.4.
58. quid diſponat annot.219. num.5.
REGVLAE CANCELLARIAE.
Decretum habent, quod ex tunc in craſtinum aſſumptionis Pontificis ligent annot.261. num 156.
Derogatum non cenſetur Regulis abſque ſpeciali mentione annot.40. num.18.
Extinguntur per mortem Pontificis, & ideò per nouum Pontificem publicantur annot.261. num.157.
Fictio *Regulæ Cancellariæ*, & ſic legis habenda eſt pro veritate quo ad iuris effectus annot.316. num.17.
Inficiunt retro geſta, quandocunque producantur annot.261. num.317.
Ligant etiam ignorantes, & ante publicationem annot.261. num.25. 52. & 60.
Notiſſimae ſunt toto Orbi annotat.261. numer. 155.
Publicantur in Cancellaria annot. 261. numer.155.
REGVLARES.
Regularis profeſſus, dum erat in Religione ſi emit libros cum obligatione ſoluendi prætium, cum fuerit effectus Epiſcopus, ſi continuat in Religione, mercator poteſt agere contra libros tantum, ſi verò efficiatur Epiſcopus poterit agere etiam contra alia bona eiuſdem Epiſcopi annot.246. num. 1.
Sunt in quadruplici differentia prout ibi explicitè enucleatur, adducendo illos, qui poſſident vel non in communi, in particulari &c. & quomodo alantur annot. 288. num.18. & 21.
RELIGIONES.
In multis Religionibus, de quibus ibi remiſſiuè, tolleratur, quod Religioſi non viuant in communi annot.288. num. 2. Vide num.23.
Mendicantes non poſſunt acquirere noua loca ad habitandum, vel antiqua alienare, vel mutare abſque ſpeciali licentia Papæ annot.311. num.3.
Quæ poſſident bona ex priuilegio Apoſtolico comprahenduntur in Conſtitutione generaliter loquente de Mendicantibus annot.311. num.17.
Sunt quatuor vid. Prædicatores, Minores, Eremitæ Sancti Auguſtini, & Carmelitæ annot.311. num.15. Vide ibi.
RELIGIOSI.
Obligatio. Vide *OBLIGATIO*.
Viventes in communi dicuntur ſeruire laxiori Regulæ annot.288. num.3.
RELATIO.
Cessat, & vitiatur, ſi de contrario relato conſtat annot.40. num.8.
REMISSORIA.
Clausula cum facultate adhibendi interpretes non ponitur in remiſſoria ad partes conceſſa annot.155. num.2.
Conceditur pro ſenibus, & valetudinarijs, concurrentibus his requiſitis, & ſine retardatione proceſſus executiui annot. 16. num. 1.
Concessa pro certa Ciuitate poteſt committi Iudici deputato, vt tranſmittat Notarium pro examinandis teſtibus in certo Oppido, vel ibi ſubdeleget alium annot. 178. num.1.
Denegatur, quando cauſa fuit diutius in partibus agitata, & pars non curauit examinare teſtes annot.125. num.1.
Limita quando pars, quæ petit remiſſoriam obtinuit ſententias fauorabiles in partibus ibid. num.2.
Dilatio noua non debet aſſignari illi, qui fuit negligens in expedienda remiſſoria ante lapſum termini aſſignati annot.212. num.1. Declara num.3. Limita nu.2.& 4.
In prorogatione remiſſoriæ quale tempus concedatur annot.86. num.1.

Iv-

Iudex remiſſoriæ non poteſt admittere articulos, nec datos declarare annotat. 157. num. 1.

Renelae dolor poteſt tolli ex certo theorema, ſeu medalea ad latus appoſita annot. 203. num. 3.

RENVNCIARE.

Masculi poſſunt renunciare ſtatuto excluſiuo fœminarum, & fœminas ſecum admittere ad ſuccedendum æqualiter annot. 261. num. 101.

Rescripto à ſe obtento quilibet renunciare poteſt, & eo non vti antequam citetur Aduerſarius, non poteſt tamen eo vti coram alio Auditore, quam coram eo, cui primo fuit præſentata commiſſio annotat. 32. num. 4. & 5. & vide *RESCRIPTVM*.

RESCRIPTVM.

Ab excommunicato obtentum eſt nullum, niſi agat ſuper excommunicatione, vel niſi ſit obtentum in cauſa appellationis annot. 31. num. 5.

Communis non efficitur antequam pars citetur ad dicendum contra annotat. 214. numer. 2.

Papae reſcripta ad memorialia non attenduntur poſt illius obitum annot. 61. numer. 1.

Vt Epiſcopus poſſit interdici ab ingreſſu Eccleſiæ an ſufficiat ſi Papa reſcripſerit *A Monſig. N.* annot. 151. num. 2.

Renunciare reſcripto obtento in Signatura quis poteſt, antequam fuerit citatum ad dicendum contra annot. 214. num. 1.

Item quilibet poteſt renunciare reſcripto à ſe obtento, & eo non vti antequam citetur aduerſarius, non poteſt tamen eo vti coram alio Auditore, quam coram eo, cui primo fuit præſentata commiſſio annot. 32. num. 4. & 5.

Qui obtinuit reſcribi, vt procedatur in petitorio, & poſſeſſorio ſimul non poteſt cogi ab aduerſario ad vtendum tali reſcripto annot. 225. num. 1.

Item non poteſt quis cogi ad vtendum reſcripto, quod reportauit, vel illi in actis renunciandum annot. 225. num. 2.

RESERVATIO.

Cap. 2. *de præbend. in 6.* eſt cæteris dignior, & efficacior annot. 315. num. 31.

Et non tollitur per ſuperuenientem fictam vacationem per obitum annot. 315. numer. 32.

Dignor, & potentior præfertur in concurſu duarum reſeruationum perſonalium, ſecus ſi vna ſit realis, altera perſonalis, nam tunc præfertur perſonalis annot. 50. num. 7. & 8.

Ordinarius ceſſantibus reſeruationibus habet parem poteſtatem cum Papa in conferendis beneficijs annotat. 312. numer. 20.

Resvltat ex appoſitione manuum Papæ annot. 256. num. 20.

Vltimus ſtatus ſufficit ad effectum reſeruationis annot. 252. num. 16.

Cætera vide *BENEFICIA*.

RESIDENTIA.

Differt à præſentia annot. 261. num. 249. & 346. Decl. num. 349.

RESIDERE.

Continuo quis dicitur etiam ſi ad modicum tempus ſe abſentet, ſi habet animum redeundi annot. 261. num. 242.

Obligatus continuè reſidere ſatisfacit ſi reſideat eo tempore tantum, quo explicatur ſeruitium annot. 261. num. 106.

Obligatus continuè reſidere in Ciuitate ad effectum conſequendi commodum ſufficit, ſi habitauit tempore congruo, nec prohibetur aliquo tempore morari extra Ciuitatem annot. 261. num. 108.

Ampliа primo procedere etiam quando reſidentia eſt requiſita per viam conditionis ibid. num. 109.

Amplia ſecundo procedere etiam quando reſidentia requiritur reſpectu curæ animarum ibid. num. 110.

Dicitur is, qui eſt in loco beneficij annot. 261. num. 347.

Item dicitur is, qui eſt in loco, licet non ſemper Diuinis interſit annot. 261. numer. 334.

Minus eſt quam eſſe præſens annotat. 261. num. 348. Decl. num. 349.

Personaliter dicitur ille, qui verè reſidet annot. 261. num. 376.

Vocato reſidente intelligendum eſt de perſonaliter reſidente annot. 261. num. 359.

RESIGNANS.

Ante præſtitum conſenſum in Cancellaria, vel Camera poteſt pœnitere annot. 259. num. 10.

Ius reſignans non aliter à ſe abdicat, quam ſi reſignatio fuerit per Papam admiſſa annot. 315. num. 14. Vide num. 57.

A reſignante non erat abdicatum ius niſi quatenus reſignatio publicaretur annot. 315. num. 15.

Mortvo ante præſtationem conſenſus non poteſt dici ius Procuratoris conſtituri ad illum præſtandum extinctum, nec beneficium

Digitized by Google

cium morte vacare annot. 259. num. 11. & 19.

RESIGNATARIVS.

Expensae cenſentur factæ ab Epiſcopo de redditibus Eccleſiæ, & ideo non debent illi refici à reſignatario annotat. 231. numer. 13.

RESIGNATIO.

Beneficia reſeruata per reſignationem in manibus Papæ excluduntur etiam ab indulto Cardinalis annot. 315. num. 7.

Cætera vide *BENEFICIVM*.

Vacantia per reſignationem in manibus Papæ cenſentur vacare apud Sedem annot. 315. num. 6. & 22. Vide numer. 23. & 24.

Ad favorem dicitur ſimplex, non conditionalis annot. 315. num. 55.

Appositio manus Papæ quando reſignatio non eſt ſortita effectum, non inducit affectionem, nec tollit Ordinarijs ius conferendi annot. 315. num. 25.

Consensus reſignantis ante expeditionem litterarum Apoſtolicarum in reſignatione requiritur annot. 259. num. 6.

Supplicatio reſignationis habet tacitam conditionem ſi reſignans in eadem voluntate vſque ad conſenſum præſtandum ante expeditionem litterarum permanſerit annot. 259. num. 7. Vide *SVPPLICATIO*.

Ante præſtitum conſenſum in reſignatione beneficij reſignatario non acquiritur ius in re, ſed ad rem, & propterea beneficium eſt debitum reſignatario, ſed non eſt ſuum annot. 259. num. 16.

Papa poſtquam ſignauit ſupplicationem reſignationis ad ſolum conſenſum præſtandum reducitur annot. 259. num. 15.

Conſenſus in reſignatione non requiritur ad perfectionem gratiæ, ſed ob *Regulam Cancellariæ de conſenſibus* annot. 259. numer. 1. & 2.

Effectum ſortiri quando poteſt, non poteſt interim beneficium vacare per mortem annot. 259. num. 12.

Fructus in ſimplici reſignatione ſtatim debentur ſucceſſori annot. 231. num. 4.

In reſignatione verò ad fauorem ſtatim poſt acceptatam reſignationem annotat. 231. num. 5.

In Curia quando eſt facta *Regula de infirmis* non eſt introducta fauore Collatorum, aut habentium ius nominandi, ſed ad euitandum fraudes annotat. 315. numer. 38.

In odium dolosè, ſeu fraudolenter reſignantis eſt valida, ſed collatio beneficij nulla eſt annot. 315. num. 63.

Ob superveniantiam mortis reſignantis intra 20. dies reſoluitur annot. 315. num. 58.

Papa non poteſt facere, quod reſignatio, quæ verè, & realiter fuit facta, non ſit facta annot. 315. num. 40.

Valere poteſt, & tamen non valeat collatio annot. 315. num. 61.

RESTITVTIO IN INTEGRVM.

Adversus ſtatutum loci non datur forenſibus, ſi tale ſtatutum ignorauerint, & tamen id ſcire tenebantur, ſecus ſi legitimè ignorauerint annot. 38. num. 4. & 5. Vide num. 6. & annot. 261. num. 132.

Commissa cauſa reſtitutionis in integrum antequam præfigatur terminus ad docendum de cauſis reſtitutionis in integrum, debet diſputari dubium ſuper reuocatione attentatorum, quæ prætéduntur commiſſa annot. 186. num. 1.

Commiſſio reſtitutionis in integrum non ſuffragatur poſt lapſum fatalium annotat. 112. num. 3.

Concessa prout de iure non retardat executionem iam cœptam annot. 174. num. 1.

Datur aduerſus Conſtitutiones, & Statuta ex capite probabilis ignorantiæ annotat. 261. num. 132.

Executionem iam cœptam non impedit annot. 28. num. 2. annot. 62. num. 1. annot. 176. num. 1.

RES IVDICATA.

Cognoscere de bono iure repugnat rei iudicatæ annot. 144. num. 10.

Condemnatio, vel abſolutio in ſententia requiritur ad effectum rei iudicatæ annot. 77. num. 6.

Contra debitorem principalem requiritur, nec ſufficit, quod ex inſtrumentis appareat de debito annot. 52. num. 7.

De re iudicata prius eſt cognoſcendum, quam de attentatis, & debet diſputari dubium, an conſtet de re iudicata, quæ obſtet attentatis annot. 193. num. 5.

Est, quæ pronunciatione finem litibus imponit annot. 77. num. 3. & 6.

Exequi an poſſit abſque noua citatione annot. 75. num. 1.

Inhibitio vigore reſtitutionis in integrum conceſſa moderatur, ſi intra terminum præfixum non docetur de cauſis reſtitutionis in integrum annot. 209. num. 1.

Conceditur, dum in deciſionibus fuerunt factæ aliquæ reſeruationes, quæ non fuerunt

runt diſputatæ annot. 176. num.2. Ampla num.3.

RETENTIO.

Procvratori retentio regiſtri pro expenſis an competat. Vide *EXPENSAE LITIS.*

Vna res non poteſt retineri pro alia, niſi in certis caſibus annot. 289. num.9.

RETROTRACTIO.

Declaratio retrotrahitur, & videtur fuiſſe ab initio annot.261. num.389.

REVS.

Mors rei non eſt intimanda actori annotat. 255. num. 2.

Revs mortuo actore poteſt proſequi iudicium annot.255. num.4.

ROCCHETTVS.

Avditori nouo à quo, & quando tradi debeat. Vide annot. 1. & annotat. 33. numer.4.

ROTA.

Avocat ad ſe poſſeſſionem attentatam, & & interim procedit in negotio principali annot.191. num. 1. & 3.

Cognoscere poteſt an cauſa ciuilis præiudicet criminali abſque alia commiſſione annot.115. num.1.

Committvntvr cauſæ in Rota cum facultatibus A.C. ad hoc vt Auditor poſſit procedere prout A. C. annot.274. num.12.

Constitvtiones quando in prima Rota leguntur, non agitur de negocijs: Nec etiam admittuntur motus proprij, qui præſentantur à nouis Auditoribus, & in ſecunda non ſeruantur termini annot.78. num.1.

Cordvbensis quando fiat, & quare, ac vbi deſumpſerit tale nomen annotat. 68. numer.2.

De ivstitia ſententiæ vult,quod ſemper appareat ex actis, licet *Afflict.* teneat contrarium annot.76. num.1.

Locvs Rotę ſubtus ſalam Clementinam fuit aſſignatus de anno 1608. annot.166. numer.2.

Rota quare, & quando cœperit congregari in Monaſterio Pacis annotat. 183. numer.1.

Maceratensis eſt Iudex appellationis in cauſis commiſſarijs Prouinciæ Marchiæ annot.187. num.5. Vid. num.6.

Martinianam non ſolet facere in principio Tertiariæ, & *Rota Martiniana* vnde deſumpſerit tale nomen annot.100. num.1.

Obligationis Cameralis cognitio ſpectat ad Rotam, vel quando cauſa fuit commiſſa in Rota cum facultatibus A.C. vel quando fuit facta obligatio Cameralis pendente cauſa in Rota annotat. 273. num. 2. & annot.314. num. 7. Ampl. annotat. 273. num.3.

Parcvm non conſulit ſuper eo, an litteræ Apoſtolicæ ſint bene expeditæ, maximè quando fuerunt expeditæ per Cameram, ſed mandat diſputari dubium annot.307. num.1.

Prima Octobris fit etiam die Mercurij, licèt talis dies propriè non ſit Rotalis annotat. 166. num. 1.

Remittit aliquando partes ad *Congregationem Concily* annot. 5. num. 1.

Sententias aliorum Tribunalium non exequitur, niſi conſtito de iuſtitia annot. 52. num.2. & 10. & annot.144. num.11.

Transfertvr aliquando ad inſtantiam Aduocatorum, & Procuratorum annotat. 4. num. 1.

Vacare non ſolet in incerto, ferendo ſententiam iuxta tenorem deciſionis, quæ continet conditionem, de qua in annot. 308. num.1.

R. P. D. Rvbevs fuit Decanus Rotæ ab anno 1552. vſque ad annum 1560. in quo obijt annot.261. num.272.

D. Cardinalis Sacratvs dum erat Rotæ Auditor fuit promotus ad Archiepiſcopatum Damaſcenum die 5. Nouembris 1612. cum retentione Auditoratus annot.262. num.3.

S.

SCIENTIA.

Canonici, contra quem agitur ad priuationem propter abſentiam non inducitur ex comparitione Procuratoris Capituli annot. 241. num.5.

SCRIPTVRA.

Contenta incidenter in ſcriptura non cenſentur approbata annotat. 261. numer. 173.

Est de eſſentia actus, quandocumque illum faciens voluit eam adhiberi, quamuis alias non requireretur annotat. 161. numer.166.

Officii Notariatus ſcripturæ an ſint obligatæ creditoribus, prout in grege annot. 3. num.2.

Recipiens ſcripturam, & multo magis ea vtens cenſetur omnia in ea contenta approbare annot.196. num.9.

SEDERE.

Avditor nouus prima vice,qua venit ad Rotam,

tam, vbi debeat vid. annot. 258. num. 14.

SEDE VACANTE.

Vide *CARDINALES. CONCLAVE.*

SENATOR.

Civis Romanus quando efficitur, non ammittit propriam ciuilitatem annot. 315. num. 55.

SENTENTIA.

Absolvtoria datur reo, & poſſeſſori, quando alia pars nihil produxit in actis annot. 190. num. 1.

Ex exceptione dilatoria non facit tranſitum in iudicatum, ſecus ſi ex exceptione peremptoria annot. 52. num. 12.

Ferri poteſt pro Reo abſente excommunicato, non autem adiudicatoria annot. 31. num. 2.

Ad favorem Actoris excommunicati lata non valet, ſed tamen poſt abſolutionem poteſt petere executionem annot. 31. numer. 4. Vide ibi.

Appellatio ſi detur à ſententia ſecunda valida confirmante primam nullam, non nocet victori incompetentia Iudicis, qui tulit primam ſententiam, ſed alius defectus annot. 144. num. 4.

Intellige poſtquam tranſitum fecit in iudicatum ibid. num. 5.

Condemnatoria in expenſis abſque taxatione quando ſuſtineatur annotat. 309. numer. 2.

Conditionalis non fertur annot. 308. numer. 1.

Contra *Extrauagantem* non impreſſam lata non eſt ipſo iure nulla; ſecus quando producitur *Extrauagans* annotat. 261. numer. 451.

Non eſt nulla, niſi *Extrauagans*, in publicam formam exhibeatur annot. 261. numer. 281.

Iudicari debet ſecundum formam *extrauagantis* exhibitæ in forma probanti annot. 261. num. 282.

Decanvs ſolet ſubſcribere ſententiam in cauſa Auditoris Rotæ promoti, vel mortui per verba, de quibus in annotat. 274. num. 9. & 258. num. 7.

Decisio prius extendi debet antequam feratur ſententia annot. 190. num. 2.

Disponit tantum, quantum illius verba ſonant annot. 224. num. 6.

Extensionem non patitur annot. 224. numer. 6.

Ferri poteſt in Rota, quamuis non fuerit propoſita cauſa per viam dubij, ſed ſolum fuerit factum verbum in relationibus; non obſtante Bulla Pij Quarti, de qua in annot. 90. num. 1.

In Svmmario obtinens, & poſtea habet contra ſe ſententiam in ordinario non poteſt amplius iuuari ſummario, ſi à ſententia lata in ordinario non detur appellatio, niſi ad effectum deuolutiuum annot. 138. num. 7.

Interlocvtoria in poſſeſſorio ſummario durat vſquequo lata fuerit ſententia diffinitiua in poſſeſſorio ordinario, vel fuerit iudicatum in petitorio annot. 138. nu. 5.

Ivs Canonicvm quando locum habet, tunc qui habuit ſententiam contra ſe in poſſeſſorio plenario poteſt in cauſa appellationis obtinere in poſſeſſorio ſummariſſimo annot. 138. num. 1.

Ivstitia ſententiæ debet probari ex actis annot. 76. num. 1. Vide ibid.

Liqvidationem fructuum non facta non poteſt differri ſententia, quia in illius executione liquidatio fieri ſolet annot. 265. num. 1.

Sententia ferri non poteſt ante liquidationem, niſi fiat condemnatio ad ſummam in executione liquidandam annot. 313. num. 3.

Mvtari non poteſt etiam in vnico verbo poſt publicationem annot. 213. num. 1.

Non mvltiplicantvr in Rota annot. 271. numer. 1.

Non visis actis probatorijs primæ inſtantiæ lata eſt nulla annot. 131. num. 1. & nu. 5. limita numer. 3. & 6. Declara numer. 4. & ſeqq.

Nvlla confirmatur etiam ſi fuerit appellatum à ſententia confirmante annot. 144. num. 1.

Appellatio ſi detur à ſententia ſecunda valida confirmante primam nullam, non nocet victori incompetentia Iudicis, qui tulit primam ſententiam, ſed alius defectus annotat. 144. numer. 4. Intellige numer. 5.

An per confirmationem imponatur robur primæ ſententiæ nullæ annot. 144. numer. 12.

Patre non opponente ſententia nulla poteſt confirmari annot. 144. num. 6.

Sententia nulla confirmata non agitur amplius de nullitate, ſed videndum de bono iure annot. 144. num. 8.

Intellige ſi ſecunda tranſierit in iudicatum ibid. num. 9.

Confirmatio primæ ſententiæ nullæ tenet, ſi ſententia tranſitum fecit in iudicatum,

tum, vel adſint tres confotmes annotat. 144. num.7.
Victor agit tantùm pro ſententia, quæ tranſiuit in iudicatum annotat. 144. numer. 13.
Si ſecunda ſententia valida tranſiuit in rem iudicatam non impugnatur prima ſententia nulla annot. 144. num.2.
Victor tuetur ſe ex ſententia ſecunda valida non expreſſa inualida annotat. 144. num.3.
Pvblicata non poteſt mutari, ſeu corrigi in vnico verbo, ſed danda eſt noua ſententia annot.213. num.1.
Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium, niſi conſtito de iuſtitia annot. 52. num. 2. & 10. & annot. 44. numer. 11.
Subſcribitur iuxta formam, de qua hic ſententia in cauſa, in qua Auditor defunctus, abſens, vel ad Epiſcopatum, vel Cardinalatum promotus terminus tenuerat in annot.258.num.7.& 274.nu.9.
Auditore promoto, vel mortuo poſt ſeruatum terminum *pro ſeruato*, alij Auditores ſubſcribunt ſententiam abſque alia citatione annot.274. num.8.
Svper inualiditate vnionis dicitur lata ſuper titulo beneficij annot.238. num.12.
Sententia vero lata ſuper validitate vnionis non dicitur lata ſuper titulo beneficij annot.238. num.10. Vide num.12.
Svspenditvr per appellationem annot. 138. num.2.
Verba narratiua ſententiæ non ſunt Iudicis, ſed partis annot.261. num.172.

SEPARATIO THORI.

Cavsa ſeparationis thori eſt ſeparata à cauſa petitionis filij annot.10. num.2.
Et thori ſeparatione ſecuta, filij remanent apud illum ex parentibus, qui non dedit cauſam ſeparationi annot. 10. numer.1.

SEPVLCRVM.

Evacvatio ſepulcri. Vide *DECLARATORIA*.

SEQVESTRVM.

Apponitvr, dum duo contendunt ſuper beneficio, & nemo eſt in poſſeſſione annot. 81. num.3.
Item quando nullus ex prouiſis eſt in poſſeſſione annot.81. num.1.
Etiam quod beneficium non ſit de iurepatronatus annot.81. num.2.
Item eſt apponendum in caſu, de quo in annot. 156. num.3.
Sequeſtrum apponitur antequam extendatur deciſio, quando poſſeſſio fuit attentatè capta annot. 163. num.5.
Datvr cum clauſula *ſi quis*, quando non conſtat, an alius ſit in poſſeſſione annotat. 81. numer. 4. Vide *CLAVSVLA* verſ. *ſi quis*.
Expeditio ſequeſtri ne præiudicet praxis docetur annot.202. num. 1.
Possessio attentata debet ſequeſtrari, non obſtante quod offeratur cautio pro fructibus annot. 143. num.1.
Vigore *Clementin.* 1. *de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* non datur, quando ſententia fuit lata ſuper vnione annot.238. num.8.
Cætera vide *CLEMENTIN*.
Cardinalis Seraphinvs Olivarivs Razalivs fuit Patriarcha Alexandrinus, & ante Patriarcatum Decanus Rotæ annotat. 289. num.2.

SIGNATVRA.

Commissiones, quæ ſub prætextu appellationis à denegata iuſtitia obtinentur directæ alteri Auditori Rotæ abſque voto totius Signaturæ non debent attendi annot.184. num.1.
In commissionibvs olim per Signaturam ſolebat ante clauſulas generales per remiſſas apponi id, quod concedebatur, licet non fuiſſet petitum, non autem fieri, prout hodie, ſecunda pars in eiſdem commiſſionibus annot.285. num.2.
Inhibitio non eſt moderanda, etiam ſi ſumma cauſæ non ſit Rotalis, ſed adeunda eſt Signatura annot.43. num.1.
Nunquam remittit Rotæ, vt moderetur inhibitionem, ſed ſimpliciter ordinat annot.277. num.2.
Cætera Vide *TRANSPORTATIO ACTORVM*.
Rescripto obtento in Signatura an renunciari poſſit. Vide *RESCRIPTVM*.

SIMONIA.

Pro adminiſtratione Ordinis, vel Sacramenti an Epiſcopus, vel Clericus poſſit aliquid recipere annot. 109. num.32.

SYNDICVS.

Monialivm non repræſentat Monaſterium neque Moniales, ſed ſolum eſt adminiſtrator bonorum annot.310. num.1.
Nec poteſt conſtituere Procuratorem pro Monialibus annot.310. num.1.
Singvla, quæ non proſunt, multiplicata an iuuent annot.261. num.180.

SOCIETAS OFFICII.

Contracta de pecunijs alienis alio nomine, ſi re-

ſi referuetur ſibi, & illi, cuius nomine, fuit facta ſocietas, facultas nominandi periculum vitæ, iſta facultas intelligitur diſiunctiuè annot.83. num.1.
Damna, & intereſſe in ſocietatibus officiorum debentur annot.249. num. 7. Decl. num. 8.
Disdicta ſocietate, vel dimiſſo, aut ammiſſo officio remanet nudum mutuum, & ſi fructus ad rationem 11. pro centenario conuenti ſoluantur eſt vſura annot. 249. num.5.
In Civitate Eugubina fiunt ſocietates ſuper locis Montium Vrbis annot. 221. num.1. Sed non valent annot.221. num.2. & numer.11. Contrarium num.3. Vide num.4. & 5.
In societatibvs officiorum ſuper officijs vacabilibus, qui dat pecunias eas per obitum ammittit, & officialis illas lucratur, ita moriēte Officiali, ipſe perdit officium, & tamen tenetur ad reſtitutionem pecuniarum in ſocietate receptarum annotat. 249. num.4.
Officialis facit participem fructuum illum, qui dedit pecunias ad ſocietatem annot. 249. num.10.
Svper Officijs vacabilibus Vrbis ſolum fiunt, & ſunt permiſſæ annot.249. num.3.
Svper officio Cancellariæ non vacabili extra Romanam Curiam inita cum pacto, quod moriēte creditore Officialis lucretur pecunias non valet annotat. 249. numer.1. & 2.
Item inita ſuper officijs non vacabilibus, in qua adeſt pactum, quod totum damnum ſit dantis pecunias, non valet annot. 249. num.2.
Svper officiis extra Romanam Curiam fieri non poſſunt annot. 221. num. 6. annotat. 250. num.1. Contrarium ibi num.6. & 7. Vide ibi num. 8. & vide annot.221. numer.8. & 9.
Bulla Pauli IV. in ordine la 11. diſponens de ſocietatibus officiorum fuit abrogata per aliam Pij IV. annot.250. num.2. Vid. num.4. & 9.
Diſponit tria, de quibus in annotat.250. num.3. Vide num.4.
Concedit facultatem faciendi ſocietates cum pactis licitis, & honeſtis vſque ad valorem officij, & abſque aliqua ſignatura ſupplicationis annot.250. num.4. & 5.
Loquitur de ſocietatibus officiorum, quę fiunt in Vrbe, non autem extra Vrbem annot.250. num.7.
Svper officijs non vacabilibus extra Romanam Curiam non poſſunt fieri ſub eadem forma, quæ fiunt ſuper officijs vacabilibus annot.250. num.8.
Svper officio non vacabili ad rationem 12. cum pacto, quod nulla habeatur ratio peſtis, vel belli eſt iniuſta annot. 249. num. 9. & 11.

SOLEMNITAS.

In ijs, quæ ſunt voluntariæ iuriſdictionis ſolemnitas extrinſeca præſumitur annotat. 228. num.6.

SOLLICITATOR.

Salariatvs repellitur à teſtimonio annotat. 236. num.1.
Contrarium ſi non fuit ſalariatus annot. 236. num.2. Vide ibi.

SOLVERE.

Libere rem aliquam ſoluere, & liberam ſoluere quomodo differant annotat. 38. num.9.

SPOLIATVS.

A Principe non reſtituitur annot. 192. numer.4.
Contrarium ſi conſtat de falſitate cauſæ annot.192. num.5.

SPONSALIA.

Coacta infelices ſortiuntur effectum annot. 141. num.2.
Ex ſuperueniente notitia iuſtæ cauſæ receditur à ſponſalibus annot. 140. num.2.

STATVS VLTIMVS.

Attenditvr, ſi non probetur ſtatus antiqnus, quando agitur ad effectum iuſtificationis gratiæ, aut quod collatio poſſit fieri in eo ſtatu, in quo beneficium reperitur annot. 304. num.9.
In probanda qualitate beneficij attenditur vltimus ſtatus annot. 304. num.10.
Non attenditur, quando agitur de collatione facienda, & vltimus ſtatus eſt contrarius veritati annot. 304. num.11.
Pro iuſtificatione gratiæ ſufficit annot. 136. num.1.
Svfficit ad effectum reſeruationis annotat. 252. num.16.
Cætera Vide *BENEFICIVM* verſ. *Vltimus ſtatus*.

STATVTVM.

Ariminen. diſponit, quod forenſes ſoluant certam gabellam pro dotibus annot. 38. num.1.
Contvmacem habens pro confeſſo procedit etiam contra minorem ſine Curatore contumacem annot. 315. num.19.
Ecclesiae Toletanae diſponit, quod de-

 ſcen-

ſcendentes ex Mauris, vel Iudæis non recipiantur in Canonicos annot.162.n.1.
Excl sivvm fœminarum propter maſculos non dicitur pœnale, neque odioſum, ſed fauorabile annot.261. num.298.& 435.
In archivio publico exiſtens, & cuius copiam omnes habere poſſunt ligat, abſque alia publicatione annot. 261. nu.40. & 76.
In pvblico conſilio factum ligat omnes abſque publicatione annotat. 261. num.41. & 275.
Litem conteſtandi licet inducat vnum modum non intelligitur iuri communi derogare, nec tollere modum de iure communi inductum annot.315. num.51.
Et ſtatutum inducens fictam litis conteſtationem non tollit veram annotat. 315. num.36. & 50.
Loqvens in caſu vero debet intelligi in caſu ficto, quando iſti duo caſus æquiparantur in iure annotat. 261. num.354. Declara num.355. & 356.
Per Priores in conſilio prudentum factum ſi inde ſumatur ſcriptura, non eſt neceſſe, quod publicetur per banna annotat.261. num.403.
Et factum in Conſilio Prudentum ligat omnes annot.261. num. 167.& num.403.
Restitvtio in integrum aduerſus ſtatutum. Vide *RESTITVTIO IN INTEGRVM*.
Scholares haberi pro ciuibus, non tollit, quod ſi verè ſunt ciues, ammittant priuilegium ſuum annot.315. num.35.& 50.

STIPVLATIO.

Est iuris ciuilis annot.283. num.3.

SVBHASTATIO.

Ad instantiam immiſſi in poſſeſſionem vigore Saluiani facienda eſt executio ſententiæ in eo iudicio latæ annot. 23. nu.2.
Non potest procedi ad ſubhaſtationem in hypothecaria vigore probationum factarum in Saluiano, ſed requiruntur pleniores probationes, & contraria opinio reprobatur annot.292. num.3.
Item non poteſt procedi ex reſcripto Papæ concepto illis verbis *ad ſubhaſtationem procedas prout de iure* annot.292. n.4.
Secus autem ſi ſit conceptum, prout requiritur, & fieri ſolet illis verbis *Conſtito de vero credito* ibid. num.2.

SVBROGATIO.

Vide *COMMISSIO &c. DECANVS ROTAE*.

SVBROGATIO GRATIOSA.

Lis ad effectum ſubrogationis non debet eſſe calumnioſa annot.226. numer.10.
Et non ſufficit quælibet lis, ſed requiritur lis, cuius ratione Ordinarius non poſſit conferre annot.226. num.6.
Operatvr etiam reſpectu ciuilis poſſeſſionis, ſi ſubrogatus intelligitur talis quo ad facultatem apprehendendi, & quo ad poſſeſſionem iuris, non facti annot. 256. numer.10.
Pendente cauſa in Rota ſuper executione gratiæ, ſi expediatur ſubrogatio gratioſa, & A. C. pronunciet eſſe exequendam, tunc ſi pars appellauit in Rota, quodnam dubium ſit diſputandum annotat. 302. num.1.
Reſeruatio debet eſſe notoria, ad hoc, vt ſubrogatio gratioſa habeat effectum annot.256. num.15.
Svperstiti colligitanti datur ſiue lis ſit ſuper titulo beneficij, ſiue inter præſentatos ſuper inſtitutione annot.226. num.3. & 4.

SVBROGATVS GRATIOSE.

Immissio gratioſè ſubrogato datur, ſi ſtante lite ſuper titulo beneficij docet de clericatu, & obitu aduerſarij in poſſeſſione annot.256. num.3. Amplia etiam ſi ciuiliter tantum poſſideret num. 4. Vide numer. 5.
Item gratioſè ſubrogato aduerſus præſentatum à Patronis, qui non eſt in poſſeſſione datur immiſſio, niſi clarè, & apertè conſtet de iurepatronatus annot. 256. num.31.
Item ſubrogatus gratioſè debet immitti in locum, in quo erat ille, qui obijt annot.256. num.14.
Cætera vide *IMMISSIO*.
Lite pendente ſuper inſtitutione moriente vno ex colligitantibus non poteſt ei dari alius ſubrogatus, & fieri noua præſentatio annot.226. num.7. & 9. Vide num.8.
Manvtentionem non poteſt petere, ſi ante realem appræhenſionem per ipſum factam alius cępit poſſeſſionem annot. 256. num.7.
Possessionem etiam naturalem vigore immiſſionis poteſt obtinere annot.256. numer.12.
Subrogatus quo ad poſſeſſionem intelligitur quoad facultatem appræhendendi annot.256. num.8.
Vel intelligitur ſubrogatus quo ad poſſeſſionem iuris, non facti annot. 256. numer.9.
Svccessor dicitur annot.256. num.13.

SVB-

SVBSTITVTIO.

Electo facta in vita ab eo, qui habebat facultatem eligendi in morte nihil operatur, ſi electus ante eligentem deceſſit annot.254. num.4.

Fideicommissaria remanet caducata, quando hæres grauatus prædeceſſit teſtatorem annot.160. num.2.

Et quid in ſubſtitutione vulgari ibidem num. 4.

Testator vocans ſuperuiuentes, aut eorum filios, ſi aliquis ex filijs ſuis decederet ſine filijs an cenſeatur vocaſſe per fideicommiſſariam, an per vulgarem filios prædefunctorum annot.133. num.3.

SVCCESSIO.

Foeminae de iure communi ſuccedunt vna cum maſculis annot.261. num.434.

SVCCESSOR.

Singvlaris tenetur ſtare colono, quando non ſuccedit in plenum ius annotat.89. num.4.

SVMPTVM.

De registro ſupplicationum, vel Bullarum fidem facit annot.13. num.2. annot. 261. num.417.

Non datvr, niſi cauſa cognita, quando eſt lapſum aliquod tempus annot. 112. numer.2.

SVPERSTITIO.

Vide *ANVLI*.

SVPPLICATIO.

Resignationis ad fauorem requirit præſtationem conſenſus in Cancellaria, vel in Camera annot.259. num.5.

Signata ſupplicatione per Papa reſignationis beneficij, ſi moriatur reſignans, Procurator ab eo conſtitutus poteſt præſtare conſenſum, ſi ante obitum non reuocauit mandatum annot.259. num.1.11. & ſeq. ac num.17. & ſeq. Decl. num.3.

Cętera vide *RESIGNAT.RESIGNATIO.*

T.

TACITVRNITAS.

In ijs, quæ ſunt leuis præiudicij habetur pro conſenſu annot.261. num.98.

Qvo ad ſui iuris diminutionem, ſeu actionis competentis ſublationem pro conſenſu non habetur annot.261. num.443.

TERMINI.

Assignatio facta Procuratori. Vide *DILATIO*.

In secvnda Rota non ſeruantur annotat. 78. num.1.

Servantvr in vltima Rota, & durant per menſem annotat.261. numer.244. & numer. 369.

Svbstantialivm terminorum ſeruatio quomodo validet proceſſum nullum ob defectum citationis ad dicendum contra commiſſionem annotat.27. numer.2. Vide ibi.

TERTIVS.

Veniens ad cauſam, vt excludat actorem, & rerum non impedit expeditionem cauſæ inter primos litigantes annotat. 177. numer.1.

TESTAMENTVM.

Cardinales teſtari poſſunt de ijs, quæ Papa illis dat ratione Cardinei galeri annotat. 109. num.30.

Episcopvs, vel Clericus, ſi ſimpliciter eſt beneficiatus, vt quia eſt facta diuiſio, tunc poteſt teſtari de portione ſua annot. 109. num.20. Vide num.23. & 24.

Contraria opinio eſt magis communis ibid. num.23.

Limita primo hanc vltimam opinionem, ſi Clericus diſponat ex perceptis ex diſtributionibus quotidianis ibidem numer.25.

Limita 2. ſi diſponat ex acquiſitis ex penſione ibid. num.26. Vide ibi.

Limita 3. ſi Clericus etiam habens curam animarum diſponat ex acquiſitis ex induſtria ibid. num.27.

Amplia procedere etiam ex acquiſitis ex induſtria proueniente ex ordine ſacro ibid. num.28. & 33. Vide num. 32.

Amplia 2. procedere etiam in Epiſcopo num.29. Vide tamen ibi.

Cætera vide *CLERICVS*.

Filiifam. exiſtentis in poteſtate Patris non ſubſtinetur annot.26. num.1.

Nec conualeſcit per obitum Patris annot.26. num.2.

Subſtinetur ex clauſula codicillari annot. 26. num.12.

Requiritur tamen perſeuerantia, quæ non probatur ex ſolo curſu temporis, ſed requiruntur Teſtes annot.26. num.13.

Filijfam. teſtamentum nullum eſſe dicens debet probare nedum illius filiationem, ſed etiam filiationem legitimam annotat. 26. num.8.

Ivra, quæ annullant teſtamenta, vel ſententias ob non ſeruatam ſolemnitatem requiſitam de iure communi non dicuntur pœnalia annot.261. num.431.

Militis confecta ſunt priuilegiata, non autem

tem quælibet teſtamenta militum annot. 261. num.224.

Vſurarii conualeſcit per cautionem poſtea præſtitam annot.26. num.4.

TESTANDI.

Beneficiatus ceſſante facultate teſtandi eſt vſufructuarius in vita annot. 231. num.7. Vide cætera *BENEFICIATVS*.

Facultas teſtandi innata ab initio ceſſante obſtaculo facit conualeſcere actum annot.26.num.5.

TESTATOR.

Filium cenſetur magis diligere in portione Patris, quam in portione patrui annotat. 133. num.2.

Testator vocans *ſuperuiuentes, aut eorum filios*, ſi aliquis ex filijs ſuis decederet ſine filijs, an cenſeatur vocaſſe per fideicommiſſariam, an per vulgarem filios prædefunctorum annot.133. num. 3.

TESTES.

Examinari poſſunt extra terminum teſtes, qui iurarunt in termino annot.79. nu.1.

Examinati ſine interrogatorijs poſſunt repeti ſumptibus petentis repetitionem, quando non adeſt culpa alterius partis annot.300. num.1.

Familiaris producentis ſunt ſimpliciter admittendi ſaluis exceptionibus ſecundum ſtylum Rotæ annot.41. num.1.

Interrogatus ſi fuerit teſtis, an teſtator inſtituiſſet hæredem illum, ad cuius fauorem fuit examinatus, ſi reſpondit, quod fecerat teſtamentum clauſum, & quod propterea non tenebatur reſpondere, bene reſpondiſſe dicitur annotat. 278. numer.1.

Loco teſtium quando teſtes propriè non habentur, ex quo non fuerunt formiter examinati, ſed loco iurium, tunc pars debet habere integrum dictum, & nomina teſtium, non autem ſolum ſummarium annot.162. num.2.

Locus examinis teſtium. Vide *EXAMEN*.

Sollicitator an poſſit eſſe teſtis. Vide *SOLLICITATOR*.

TITVLVS.

Exhibitio tituli facta per prouiſum ab Ordinario poſt immiſſionem prouiſi Apoſtolici ſuffragatur annot.312. num.26.

Mutatio tituli non præſumitur, dum probatur bona erectio annot.304. num.37.

Præsumptio accumulationis titulorum non procedit ad effectum conualidandi titulum inualidum annot.261. num.207.

Producens titulum ſuum in actis non poteſt iuuari præſumptione alterius tituli annot.304. num.1.

TRANSACTIO.

Cum promiſſione de rato intra certum tempus ſuſtinetur, licet intra dictum tempus ratificatio non fuerit ſecuta, & ſequatur poſtea, modo non fuerit appoſitum pactum reſolutiuum annot.106. nu.1.

TRANSLATIO. TRANSLATVS.

Vide *EPISCOPVS. MONASTERIVM*.

TRANSPORTATIO ACTORVM.

Acta, quæ facta fuerunt in iudicio Saluiani ſunt tranſportanda ad alium Iudicem, cui commiſſa eſt bonorum, de quibus actum fuerat, ſubhaſtatio annot. 23. num. 1.

Acta tranſportari debent non obſtante Partis paupertate, & eo caſu Rota mandat Notarijs, vt ſcribant gratis annot. 57. num. 1.

Causam proſequi volens acta tranſportet annot. 131. num. 7.

Concilium Tridentinum de tranſportatione actorum habet locum tantumodo in cauſis Eccleſiaſticis, non autem prophanis, etiam quod vertant coram Iudice Eccleſiaſtico annot. 131. num. 1.

Iura illa non ſunt tranſportanda, quorum originalia lata ſententia fuerunt partibus reſtituta annot. 131. numer. 4. 5. & 6.

Negligentia partis vt validet ſententiam latam non tranſportatis, ſeu viſis actis, requiritur trinus iuſſus, vel monitio, vel vnicus iuſſus factus per Iudicem ad exibendum acta annot. 131. num. 8.

Vel ſufficit, quod termini ſubſtantiales fuerint pluries, vel ſemel ſeruati, vel lata ſententia parte præſente annot. 131. num. 9.

Non eſt neceſſaria, quando iura fuerunt data in ſummario, & compertum, quod non faciebant ad cauſam annot. 131. num. 7.

Præfigitur terminus appellanti ad tranſportandum acta, quo ælapſo, & actis non tranſportatis, Iudex appellationis ſuam moderatur inhibitionem annot. 253. num. 1.

Signatura reſcribit Rotæ, vt præfixo termino appellanti ad tranſportandum acta, eoque ælapſo, & actis non tranſportatis ſuam moderetur inhibitionem ann. 253. num. 1.

Præfixio termini ad tranſportandum acta ſufficit, quod fiat Procuratori, qui impetrauit commiſſionem annot. 253.n.2.

TRAN-

TRANSVMPTVM.
Haeitvm ex regiſtro Bullarum facit plenam fidem, ſicut Bulla originalis annot. 13. num. 2. & 261. num. 417.
Non datvr niſi cauſa cognita, quando eſt lapſum aliquod tempus annot. 112. nu. 2.
TVTOR.
Emens ex pecunia pupilli pupillo acquirit rem emptam annot. 283. num. 5.
Svccessione pupilli priuatur non petens pupillo tutorem annot. 261. num. 431.
Vendens rem pupilli nomine proprio, & ex pecunia acquirens, ſibi non pupillo acquirit annot. 283. num. 6. Vid. num. 9.
VACANTIAE.
Avditor Rotæ abſens tempore vacantiarũ. Vide *ABSENS. AVDITOR ROTAE*.
Avditores Rotæ tempore vacantiarum faciunt decreta prouiſionalia, vident proceſſus, conceduut inhibitiones, & alia gerunt annot. 261. num. 245. & nu. 369.
Ivdex abeſſe poteſt tempore vacationum annot. 261. num. 105.
Papa aliquando tempore vacantiarum cõmittit Rotæ articulos grauiſſimos annot. 261. num. 248. & num. 366.
Cætera Vide *FERIAE*.
VACATIO.
Beneficii per obitum, & per reſignationem ſimul concurrere non poteſt annot. 315. num. 12. Vid. num. 49.
VALOR.
Beneficii, quod excedat ducat. 24. quæ ſint computanda remiſſiue annot. 237. num. 9.
VASSALLVS.
Vide *EMPHYTEVTA*.
VERBA.
Clara non ægent interpræ tatione annot. 40. num. 1.
Intelligenda ſunt ſecundum ſubiectam materiam annot. 261. num. 387.
Item ſunt ciuiliter intelligenda de tempore congruo annot. 261. num. 72.
Narrativa ſcientiæ non ſunt verba Iudicis, ſed partis annot. 261. num. 172.
Redvcenda ſunt ad ſenſum bonum, & vitio carentem annot. 288. num. 20.
VERBVM.
Ad vngvem præciſum eſt, & habet vim clauſulæ derogatoriæ annot. 40. num. 3.
Concessimvs eſt intelligendum ſecundum ſubiectam materiam annot. 261. numer. 391.
Continve non eſt amarè accipiendum annot. 261. num. 241. & num. 107. Vide num. 252.
Non importat omnimodam temporis connexionem, ſed recipit intellectum iuris, & admittit aliquam interpellationem annot. 261. num. 107.
Continvo quid operetur annot. 261. numer. 78.
Devenire possit habent tractum ſucceſſiuũ temporis futuri annot. 261. num. 126.
Et postqvam ad evm decanatvs devenerit denotant tempus medium ſucceſſiuum, & interpollatum inter vacationem, & acquiſitionem annot. 261. num. 130.
Ex ipso processv matvre discvsso comperimvs appoſita in gratia coadiutoriæ quid operentur annot. 192. num. 1. & num. 3.
Ex praemissis et diversis aliis cavsis animvm nostrvm moventibvs denotant, quod Papa ex pluribus cauſis fuit motus ad faciendam Conſtitutionem annot. 261. numer. 253.
Hac perpetva constitvtione sancimvs appoſita in Conſtitutione probant legem eſſe generalem annot. 261. num. 29. & num. 197.
Legitimvs eſt nomen iuris annot. 315. numer. 47.
Non nisi quid importent annot. 261. numer. 88.
Occvrrente vacatione demonſtrãt tempus, & denotant ipſam diem vacationis annot. 261. num. 218. & 345.
Ex ſui natura habent tractum ſucceſſiuũ annot. 261. num. 128. Amplia num. 129.
Personaliter quid operetur annot. 261. num. 78.
Exigit realem, veram, & perſonalem reſidentiam annot. 261. num. 233. & 359.
Praesens quomodo intelligatur annot. 261. num. 79.
Pronvnciare non ſolum conuenit Iudici, ſed cuicumque aliquid ex ſuperioritate agẽti, vel declaranti annot. 134. num. 11.
Sine intermissione, semper, & ſimilia denotant continuationem temporis annot. 261. num. 71.
Statim, eo ipso, ipso facto, & ſimilia denotant celeritatem annot. 261. numer. 125.
Vocavimvs quid importat annot. 261. numer. 390.
Cætera Vide *DICTIO*.
VIA.
Vna via prohibita alia non permittitur annot. 227. num. 7.
VIATICA.
Vide *EXPENSAE LITIS*.

Digitized by Google

VICARIVS.

Non poteſt præſtare conſenſum pro reſeruatione iuriſpatronatus ad fauorem ædificantis, & dotantis Eccleſiam annot. 247. num. 1.

VICECANCELLARII.

Domvs eſt domus Papæ, & locus publicus Cancellarij annot. 195. num. 2.

VIVERE.

Canonici Regulares an viuant in communi. Vide *CANONICI REGVLARES*.

In Ordine Hieroſolimitano non viuitur in communi annot. 288. num. 2.

VNIO.

Beneficivm vnitum non eſt amplius beneficium, ſed prædium annot. 238. nu. 11.

Confirmatio vnionis, quæ non eſt ſortita effectum nihil operatur annot. 218. numer. 12.

Episcopvs vnire poteſt etiam reſeruata de tempore vacationis annot. 256. num. 28.

Sententia lata ſuper validitate, vel inualiditate vnionis. Vide *SENTENTIA*.

VOTVM.

Decanvs infirmus ex vrbanitate tranſmittit vota ſua ad V. Decanum annot. 147. n. 1. Vide ibi.

Ivdex tenetur ſequi votum Rotæ, quando cauſa fuit commiſſa de voto Rotæ, ſecus autem ſi cum voto Rotæ annot. 185. nu. 1. Vide num. 2.

Papa multoties concedit, quod ferijs non obſtantibus procedatur in cauſis vel ſimpliciter, vel cum voto aliquorum Auditorum annot. 261. num. 247.

VSVRA.

Tollerantia non excuſat ab vſura annot. 221. num. 5.

VSVRARIVS.

Testamentvm vſurarij conualeſcit per cautionem poſtea præſtitam annot. 26. numer. 4.

F I N I S.

[library stamp]

592684

ROMÆ Ex Typographia Nicolai Angeli Tinaſſij M.DC.LXXII.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google